Tabula sequentis operis. primus numerus est foliorum secundus columnarum.

i. epistola ad abagar
loquitur
fr. daniel
deū uideri
nomina demonum

Venerandis in xp̃o. p.diffinitorib?.p.f.paulo balsamo.Raphaeli de uarisio.Dionisio de leonardis de nouaria & hieronimo battalie oib? aplicis oratorib? & or̃.mi.ob.fr̃ francisc? đ scõ colũbano eiusdẽ ordis & puicie mĩi uic.imerit?.S.

M.T.C.pr̃es obser.pmo tus.q.libro uetustissimũ ap̃ grecos scribit for̃.puerbiũ quã unusq̃sq3 nouerit artẽ.i ea se exercet̃ debet̃ & disputar̃.qđ nõ latuit maximũ illũ ualeriũ historiarũ ducẽ.i eo qđ cõpẽdiosis.sceuole platonis ac philonis exẽplis admonet unũ quẽq3 artis sue auctorẽ optimũ esse & disputatorẽ:ide ut quotidião rerũ expimur usu tãto i mercimoniorũ artibus homines peritiores sunt.quanto ĩ eis maiore studio cura & diligentia die noctuq3 elaborant inuigilant.insudant:Si igit̃ hi q terrenis inhiant opibus laboriosius sillogizando:disputant:maxime insudandum est in his que dei & religionis cultum respiciunt& ad bene beateq3 uiuendũ ptinent:Cũ igitur ego p̃clarissima gesta Reuerẽdi & cõis pr̃is Francisci zeni gñalis uicarii nr̃i & uniuersalis minoricarũ ouiũ i cisalpina regiõe pastoris aliqñ mẽte pcurrerẽ sepe admirãs illi?i reb?agẽdis atq3 admĩstrãdis facilitatẽ & peritiã tandẽ id totũ nõ solũ acutissimo suo igẽio ueꝝ & lũgo reꝝ usui

diutineq3 in his reb⁹ exercitationi ascribendū fore cēsui. Nā cum nobili prosapia genitus post prima grāmati ces rudimenta post phicas lucubrationes quibus in ticinensi gimnasio p trieniū incubuit diuino afflat⁹ spiritu seraphici nri ordinis agrū ingressus iam triginta annis illū excoluerit proq3 eius icremēto quasi p quiq3 lustra publico regimini prefuerit eo maturius in eius calet obseruantia quo diutius maiore studio & cura elaborauit pro tante religionis cultu dirrigendo augēdo perficiendo. tanto enim magis hoīes emergūt quanto se diutius exercēt cū si qdē teste fabio quecunq3 ars nisi exercitio firmet parum pdest. & ut ꝺ mltis pauca cōplectar prio se offert ꝙ uix sextū annū in religiōe natus sub disciplina illius pcolēde mēorie. p. f. xpofori uarisini. q cū b. Capistrano i aqlonari regiōe multas erexit puicias. & primā missā & primū sermonē deuote ac sapiēter una cadēq3 die celebrauit & edidit eodēq3 anno ad guardianatū loci uarisii assumptus tā miro pacis ac grauitatis studio tāta maturitate & gra frēs rexit ut psagiū certe optimū futuri regimis p se afferens quasi cōcipiēdo p nunciauit qꝺ ope parturiēdo cōpleuit. Inde post paucos dies ob eius i euāgelizādo facūdiā ad prouiciā scī frācisci destinat⁹. qs refferat quātā fidē. quātāq3 grām tā apud frēs q̄ seculares i diuersis locis p annos pdicando dns cōtulerit⁹ quo expleto ad natiuā puinciā euocat⁹ bienio locū apud urbē Nouariēsem regēs bina quadragesima & utroq3 aduētu quotidiāos sermones tā alte pdicauit ut nullus alius ab inde gratior sit reddit⁹ & uberior. Ceterū ad dalmatinos p obediētiā missus cōmissariatu ibidē egregie pie & scē cōsumato. ipo absēte & ne sciēte: sic eius exigētibus bñmeritis i eiusdē prouincie uicariū ē electus ubi uelut alter apoloni⁹ nō ut illā uideret sapiam q de terra orit sed ut ea uideret loca i qbus celestis sapia cōuersata ē miro uisitādi loca sctā succensus desiderio mare adriaticū igressus illiricas regiōes circuiēs. Corcyrā. Peloponessum. Cretā. Rhodū. Ciprū Iopen. nō sine maximis maritimorum fluctuum piculis. Demum sctām illā hierusalē ingressus ē ubi obortis oculoꝝ lachrimis insignita passiōis saluatoris misteria uisitās nō hyarcā ut poete tradūt de tātali fonte potātē sed apud celi terreq3 pricipē xpm iesum q uer⁹ fons ē aque uiue spūm maxie refecit & roborauit. Post hec ad natiuā puinciā regressus post caplm gnale qꝺ eo tūc gubernāte mli habitū ē sepi⁹ atq3 iteꝝ i eiusdē loci guardianū assumpt⁹: ibi uelut alter Bernardin⁹ senēsis oēs icarceratos e mala stalla (sic. n. ille carcer miseroꝝ nūcupat) redemit. post comissariatū i puincia scti Antonii laudabilr cōsumatū: i uicariū Mediolan. nre prouicie electus i proxio gnali caplo sub āno dni. 1509. Mātue celebrato a d gnalatū ē euect⁹. In quo q̄ strenue q̄ uirilr q̄ sapienter se gesserit: toti familie & fratribus tā ultramōtanis q̄ cismōtanis innotescit: qbus i urbe Roma iussu sanctissimi. d. n. Iulii. ii. cōgregatis. inter cetera pclara gesta uiderūt eū tāq̄ alterū Moysen cōtra egidiū tūc gnalem ministrū q turbare procurauerat paupculā familiā & ordinē: fortissime dimicātē & ei⁹ astutias supra q̄ dici uel excogitari pōt sapiētissime dissoluētē: habet seraphica religio i ānalib⁹ multa mēoratu digna a maioribus nris tā mistris q̄ gnalib⁹ uicariis sapiētissime digesta. Sed si igeue loq fas ē: inter oīa recolēda nihil mēorabilius nihil mirabilius nihil miraculosius nihil quoq3 toti ordini utilius q̄ ꝙ in tāto turbinis cōflictu de faucibus rugiētiū familia nra tutata sit. ipo duce. ipso auctore. ipo pside. ipo i ara celi ubi toti⁹ ordis prēs cōuocati fuerant. post reuerēdissimos Cardiales. d. Dominicū grimanū ptectorē ordinis & Senegalie & assistēte & protegēte. ita ut i tanto cōgressu. pōtifex admirat⁹ sit. de cuius ore hoc mēorādū insonuit uerbū. Cōmouisti ingt fili mi totū cōtra me mūdū: deposita āt primi gnalat⁹ sarcina cōmissari⁹ apud aprutios. calabros. ausonios. apulos: reliquasq3 Regni prouicias destinat⁹ apud illos tā hūane pie. iuste. sctēq3 se habuit. ut mirabile sit dictu. mirabili⁹ auditu. pp qꝺ tātā integritatis & pbitatis famā p Italiā profudit ut post q̄dragesimā scdo loco mli gratissime euāgelizatā: Discretus Ferrariā missus iterū ad gnalatū eo reluctāte (ut sepe uidi) assumpt⁹ sit. Mox p sacri Iubilei executiōe apostolic⁹ comissari⁹ creat⁹ adeo fidelissime uigilāter & strenue. 25. puicias sue puidētie cōmissas tā p aiaꝝ salute q̄ p sūmi pōtificis obia solicitauit. ut nemo sit q nō admiret: habet certe regimis sui itegritas ïauditū q̄si miraculū. i eo ꝙ nulli⁹ sub sua disciplia pficit q sub ea iterū pficer nō appetat. qto. n. crebri⁹ i platū assumit eo gratior oib⁹ isurgit: imo uix unq̄ q̄lecūq3 puiciā amplex⁹ ē qn ipa3 ad optatū finē pduxerit: Nouissime ne id qꝺ superest tps filiis suis trāseat ociosum. Bartholomeū pisanū q tā miro ordine cōformitates diui Frācisci ad christū studiosissime cōgessit pmo castigādū inde iprimēdū tradidit ꝙ eo magis gratū oib⁹ reddit. quo i eo qcqꝺ a primordiis nre religiōis pclare gestū ē recolit. Alii reb⁹ bellicis. Alii cumulāde rei familiari. Alii agriculture. Alii uoluptatib⁹. uniusq3 studēt exercitiis. Tali uero reuerēdo pri q nr auriga ē. nrm lumē nostrū speculū ac familie decus diuino auspicio traditū ē ut his diebus qbus familia fluctuat. hoc utile & mēorādum qnimmo diuinū magis q̄ humanū opus inotescat: ut sic posteritas nra habeat uñ ad primordia speculanda & imitāda cōuerti possit. ꝙ eo nobilius cūctis reddit. quo ipo pclarissimo auctore ac toti⁹ uniuersitatis nre psule in lucē pditū ē. quo fit ut nō frustra cognomēto Zeno nūcupet qnqdē zenonē illū imitet q stoyce secte inuētor & socratis magr inter pcellosas huius secli erūnas per centū & septē ānos uictitās nunq̄ studio cessit ut aliqd posteris suis speculandū reliqueret: cuius antique snie & si apud Laertiū Diogenē collecte uigeāt hic tn nouus zeno sua nō minus deuotissima q̄ approbatissima uita ueluti rosa primas erūpēs penes seraphicā familiā uberi⁹ efflorescit: hec obseruan. prēs in laudē huius celeberrimi pris more & affectu balbutiētiū scriptitare uolui. haud ignar⁹ quā singulari oēs beniuolētia illū psequmini: & ego (ut uerū fatear) pcipuo amor complector. que eo mihi digniora uident quo eius pclarissima uita i dies uirtuosior insurgit. hoc quoq3 pro tāti pris officio superadēdū existimo ꝙ nō mō Mlanensis nostra prouincia in qua natus ē sed totius ordinis obseruātia sue reuerēde. p. maxime obnixa reddit & deditissima. cuius arte & ingenio nō obstantibus publicis priuatisq3 tāti regiminis actionibus tā nobile opus unicuiq3 facillima speculandū impensa traditū ē: cuius irrephēsibilis uita nō modo insubres & italos uerū totius orbis regiones & prouincias irradiat. illuminat. illustrat. Datū in loco scti Angeli apud Mediolanū quarto idus maii. 1510.

¶Frater Franciscus Zeno Mediolanensis. Fratrū Minorū de Obseruātia In Cisalpinis Vicarius Generalis.

¶Magnas a deo fieri promissiones his qui in proximos benefici ac misericordes fuerint in sacris litteris didi
cimus: Quid.n.ut alia omittamus maius dici potest quaꝫ quod in consumatione cum uenerit pastor secernere
oues ab edis eis dicturus est: Venite.s.Benedicti patris mei percipite regnuꝫ: quod uobis paratum est a ↄstitu
tione mūdi:? sic.n.eis dicturum dominum tunc cum in fine seculi iudex aduenerit sacra testantur euangelia. Sed
non mirum: neqꝫ.n.ulla res est que dignior sit & excellentior aut humane nature magis conueniens q̄ beneficē
tia: ad imaginem.n.dei factus est homo: & proprium dei est benefacere: quod non modo hi qui fidei lumen p
ceperunt sed etiam Infideles cōfitentur. Aiunt.n.gentiles philosophi non ob aliā cām intelligentias quas ipsi
deos existimauerunt mouere celos q̄ ut perfectionē suam substātiis cōmunicent inferioribus: nec aliter (quod
maius est) posse facere: & hanc necessitatem maxime eorum conuenire perfectioni. Sed dimittantur hi: non
.n.eorum egemus testimoniis: in hac re presertiꝫ: satis.n manifesta est: cum diuina dicant eloquia: ꝙ solem suū
deus oriri facit super bonos & malos: & pluit super iustos & iniustos: tota quoqꝫ congeries eloquiorum dei ni
hil aliud est q̄ beneficioruꝫ dei protestatio. Quid.n.sibi uult rerum creatio gubernatio redemptio? nihil sane si
diligenter consideremus: nisi ut intelligamus q̄ deus sit beneficus: Sed & platonem inquiunt interrogatū cur de
us fecerit mōduꝫ: respondisse quia bonus. Hec & huiusmodi faciunt ut ego libentissime uitam meam alioꝝ uti
litatibus dedicem: cogunt āt q̄ maxime hoc tempore: quo me tantorum filiorum patrem conspicio: ut eorum
utilitati pro uirili parte prospiciam. Cum autem nihil sit utilius nec quod amplius humane uite conducat q̄
uirtus: cum ea sola sit qua uia ad beatitudinem paratur: ut nulla ex parte deessem quin erga fratres mee cure
creditos paternum explerem officium: ad ea quibus ex officii debito pro religiōis ac ipsorum Fratrum ꝑfectu
die noctuqꝫ inuigilo: id etiam oneris adieci: nam ut aliquid continue haberent pre manibus quod eos ad
studia uirtutum accenderet: presens opus quod titulo conformitatum.B.Francisci ad Christum prenotatur a
nemine hactenus impressum & adeo rarum ut a paucissimis haberetur non sine mediocri labore & incōmodo
imprimendum curaui. continet.n.uite redemptoris nostri qui fuit idea ac exemplar perfectissimum omniū uir
tutum: ac heroum nostre religionis Francisci silicet ac comilitonū eius: q se totis uiribus ipsi capiti conforma
re studuerunt nobilissima exempla theologicis floribus ac margaritis ornata: quibus exemplis sibi proposi
tis: ut quibusdam calcaribus poterit se unusquisqꝫ ad metā salutis cōcitare. Libri auctor fuit Venerabilis Fra
ter Bartholomeus Pisanus Vir (ut uerbis utar qbꝰ aliquando usus est Cicero) haud magna cum re sed plenus
fidei: nam apud ipsum non magnus est ornatus seu splendor uerborum: sed plusq̄ dici potest magnum pondus re
rum: fuit.n.ut de uarrone ait Augustinus magis studiosus rerum q̄ uerborum. quod & de plotino a quibusdam
dicitur Cuius doctā obliquitatem sudantes platonici uix intelligūt. Titulus ipse librum comendat: quid.n.dici
pōt dignius q̄ ꝙ de Conformitate hominis ad filiū Dei loquatur. Sed nec sic quidem potest libri ualor plene
perpendi: legat ipsum quicūqꝫ certior fieri cupit quanti res extimanda sit: ac neglecta cortice ad medullaꝫ pe
netrare satagat: & sic demum intelliget quāte sit dignitatis. Ego quidem deo dante libri dignitatem cognoscēs
ad utilitatem filiorum meorum Fratrum.s.minorum de obseruantia familie Cismontane quorum indigne sum
uicarius generalis ut imprimeretur sicut iam diximus effeci: dignam laboris nostri mercedem ab ipsis rece
pturus: si pro me dominum rogare dignabuntur.

IN nomine dñi nři iesu xpi. & beatissime Virginis Marie: mřis sue. ac beati přis nostri Fräcisci. Incipit opus quod intitulař de cõformitate uite beati Francisci: ad uitä dñi iesu xpi redẽptoris nři. editum a fratre Bartolomeo de Pisis: ordinis minorum sacre theologie magistro: ob reuerentiam sui patris precipui Beati Francisci. anno domini. M.ccc.lxxxv.

¶Incipit primus prologus pro opere presato.

SANCTORVM Vita probisfulcta opibus & doctrina fructuosa: signis cõprobata cũ militãtis eccľie filios illustrent limpidius: dirigant rectius in agẽdis. edificent efficacius: aium placidius dẽmulceat. & auidius inducãt ad mundi cõteptũ. ac omni uirtute & efficacia xpm ꝓsequendũ pre oĩbus clament: incitent & impellant. Si gñale hoc in sanctis existat. illorũ ꝑcipue sanctorũ exẽpla: cũ ꝑfatis q̃ fideles attrahũt ad iã dicta. quos sibi saluator: in uite actib⁹ cõformes magis reddit: donis impẽsi⁹ efficit gratiosos: & ꝓdigiis atq̃ portentis illustres & mirabiles oñdit seu claros. ꝓculdubio ꝓsequẽda sunt & imitãda. cũ quidquid in sanctis imineat: seu fiat ab ipsis: diuina opeř potẽtia: ad fideliũ directionẽ: cõsolationẽ & fidei argumetũ. ut ipe in se mirabilissimus in suis effectib⁹ atq̃ sanctis ꝓculdubio mirabilis reperiatur & prediceř. Veꝝ & si oẽs sanctos cõdere ad sui gľiam: diuina clemẽtia est dignata & nřa saluteẽ. nec ullo in tpe: ab exordio ut pote hũani generis usq̃ in pñs: mundũ eorũ cõsortio destitutũ omiserit. ipso tãdem ueterascẽte: uiciorũ scabredie sordescẽte: ab apostolicis torpente imo uerius a xpi declinãte uestigiis ab eiusq̃ amore totaliter frigescente: ac occiduo oĩs prauitatis non ꝓximante modo: sed iã instante: nocteq̃ peccatorũ possesso. dũ in suo cursu nõ mediũ s̃ extremũ iter perageret: silẽtio disciplinis imposito & moribus. ob id quia nõ xpi sed sua quisq̃ q̃reret & ambiret. sapia illa ineffabilis: renouař in meli⁹ que sunt mundi proinde cupiens & intendens: nouũ & singularẽ hoiem subito cõdidit: uita spectabilẽ: insignẽ morib⁹ aplõrũ sectatorẽ ꝑcipuũ efficacẽ i uerbo: zeloq̃ aiarũ preferuidũ: ꝑclarũ uirtutib⁹ & signis: oĩa secularia cõtẽnentẽ: paupertatis fidũ amicũ: euangelii cuncta seruatẽ: crucis baiulũ: notabilẽ passiõis sue stigmatibus: & ad patriã toto nixu cũ suis tendẽtẽ: auidũ & anhelũ. Hic homo sic celebs: deuot⁹ & sanctus: angelic⁹ extitit uir Frãciscus. quẽ pater misericordiaꝝ & luminũ sua ꝑueniens gřa subsequens & cõsũmãs oĩuꝫ mũdanorũ abiecto onere per semitã hactenus oblitteratã uite iesu & aplõrũ recto incedẽs tramite: paupertatẽ diligens & assumens in sponsaꝫ federe ꝑpetuo & cõstringens euangelii obseruator sollicitus uita. uerbo opere & exẽplo: orbis climata: irradiatiõe mirifica clarius illustrauit. in lucẽ perfectiõis direxit. ad dei perficienda mãdata: crucifixiq̃ uestigia ꝓsequenda auidius incitauit. Cuius beati přis: quãta fuerit gře plenitudinis affluentia: q̃lis uita: q̃ efficax uerbũ: & q̃ grata ei⁹ fuerit affectio: dilectio seu amor. quẽ optarit & q̃sierit possidere. quãtaue gloria fulgeat in supnis. nõ solũ fratrũ minorũ religio ab ipso ordinata cũ duob⁹ aliis ordinib⁹. sed que gerit assidue ac gessit: exprimũt & declarãt. Verũ ẽt ipse dñs iesus eũ sibi i uita reddẽdo ꝑaliis sanctis similẽ & cõformẽ: signaculis sue passiõis cõsignãdo. quãte sit apud ipm: acceptionis & gře: quãte ue gľie: statu sublimẽ euidenř declarat & ostendit. Ipsi⁹ ergo přis beatissimi magna & mirifica a deo i ipo gratifice patrata & si nõnulli tã nři ordinis q̃ stantes secularis: excellẽtia sanctitatis dignitatis ac scientie ꝑclari & isignes diuerso stillo pollitoq̃ digesserit. ego inter minores minimus: sacre theologie magister indignus: frater Bartolomeus de pisis: sancti přis Frãcisci filius ꝓfessione: & si nõ imitatione cõdigna: incõpos ꝑdictis & impar scia lingua ac itellectu: & quod magis est spũ ac uirtute: anhelãs ad eiusdẽ sancti laudẽ gľiã & honorẽ: aliqua scriptitare ꝓposui. Preponderans itaq̃ diligenter & attendens nõ extitisse possibile ipm xpo cõformẽ in ultimo nisi prius i sue ꝑfectionis initio pariter & medio ꝓculdubio eidẽ dño concors fuisset in uite uideꝫ actib⁹ seu uirtutib⁹ & cõformis. Hoc fretus & incitat⁹ motiuo: de actitatis a dño nřo iesu xpo: simul cũ pře ac spũ sancto: in nřo patre: beato Frãcisco de patratisq̃ ab eodẽ actibus precipuis signis & uirtutib⁹: que dispersa inueni ad unũ uolumen redigendo op⁹ přis: xpo přocinante: meritis přis nři cõpegi. & hoc breuiter & succincte: poti⁹ ad cõpẽdiũ reducendo que narro: q̃ prolixe scribẽdo. multaq̃ non ex industria: sed qa ea nosce nõ ualui omittendo. Quod op⁹ de cõformitate uite přis nři beati. F. ad ui-

tam dñi iesu nr̃i repemptoris censui appellandũ. ubi per cõformitates uite beati. F. ad xp̃i uulnera discurrẽdo iuxta quod possibile est mortalẽ hoiem xp̃o iesu cõformari. nixus sum conformẽ depromere: & hoc in actibus seu similitudinibus quadraginta. & si plures alie indubie reperiantur Quas cõformitates quia per figuras depingi feci arborẽ. Fructus arboris de cõformitate uite beati. F. ad christũ p̃nt merito uocitari. ad quarũ cõformitatũ seu fructuũ dilucidationẽ modum hunc tenerẽ cõplacuit. Proposui de xp̃o iuxta materie cõformitatẽ loquendo id ipsum: subsequenter in beato. F. affuisse annectere & approbare. confisus de dñi bonitate: quia bona in nobis plantans prosequitur & ad finẽ perducit optatũ. & bene agere optãti manum sue gr̃e nunq̃ subtrahit sed apponit. Multa ergo & uaria cum sint in hoc opusculo posita sanctitatiq; tanti patris imparia insufficientia pariter & indigna precibus quibus possum. legentes duxi p̃ntibus humiliter deprecandos. ut si qua repererint ad gl'iam sancti digna accipiant indignaq; respuant. sordidantes uero recte corrigant. & pro me peccatore ad xp̃m intercedere dignẽtur. q mihi & ipsis almiferi cõfessoris Francisci signiferi eiusdẽ dei & dñi nr̃i iesu xp̃i in p̃nti gratiã: & in futuro eterne felicitatis regnũ tribuat. Amẽ.

¶ Incipit prologus secundus pro opere prefato.

Imilẽ illũ fecit in gloria sanctorũ. ecci. xlvi. Vt ea de quibus tractaturus sum in opere sequenti de cõformitate uite beati Francisci: ad uitã dñi iesu nr̃i redẽptoris succincte pateat. uerbũ prelibatũ assumpsi. Vbi dicitur q dñs Iesus beatum Frãciscũ fecit similẽ: uidelicet sibi. & cõsequẽter q ipse pater beatus. F. tali similitudine fuit & est in gloria sanctorũ. Pro quorũ uerborũ introductione tres secundũ cõsuetudinẽ declarandas propono qõnes. Et harũ qõnũ hec est. ¶ Prima. qualis fuit beati Frãcisci sedulitas. & cui uoluit inherere. ¶ Secunda quãta est & fuit dñi Iesu in beato. F. actiuitas. & quid in eo placuit exercere. ¶ Tertia que ẽ beati. F. sublimitas. & ubi deus posuit eum residere. ¶ Ad prefatas qõnes. ¶ Ad primã r̃ndetur. q studiu; totũ beati. F. fuit xp̃o cõplacere per eius dilectione;. ¶ Ad secũdã qõnẽ r̃ndetur. q xp̃s prodigiũ magnũ in eo habuit exercere stigmatũ impressione. ¶ Ad tertiã qõnẽ r̃ndetur: q primũ gradu; tenet in celo. & hoc in sede alta permãsione & sessione. Et iste tres r̃nsiones erunt tria declaranda pro nr̃i thematis introductiõe. ¶ Dico primo. q si queratur qualis fuerit beati. F. sollicitudo & sedulitas. & cui uoluit inherere. r̃ndetur: q sedulitas & totũ eius studiũ fuit xp̃o per dilectõnẽ cõplacere ip̃m sup oĩa amando: & ipsi soli omni spe re & fiducia coherendo: & nulli alteri. Pro cuius euidentia est sciendũ. q & si ad inherendũ deo per eius dilectõnẽ & amorẽ solus ipse debeat inducere q est sũmũ bonũ. & cõsequẽter sup oĩa diligẽdus & pp se. Inducatq; & natura. i. oĩa creata. qa teste Augustino in sermone de uno martyre. oĩa deũ ip̃; laudant. & ut amet cuncta clamant. put ait ipse Augustin' in libro suarũ cõfessionũ. figura quoq; nr̃i corporis & aie statura & cõditio. Ad imaginẽ enĩ; dei & similitudinẽ: hoie; deus cõdidit. quare tenet ip̃m diligere q prior nos dilexit. i. io. iiii. Scriptura ẽt memorans beneficia collata a deo homini: u; bñficiũ creatiõis: gubernatiõis: mentalis insignitionis: in paradiso collocatiõis: tradite super oĩa dñationis in pecãdo miseratiõis: dando legẽ erudi tiõis: manifestatiõis se cognoscibilẽ nobis p̃bẽdo: protectiõis cõtra diabolũ nobis p̃bendo suum angelũ. incarnatiõis dñi iesu: cõuersatiõis xp̃i: & eius sancte informatiõis: sui corporis & sanguinis in sacro collatiõis: sue passionis nr̃e redẽptiõis: patrũ a limbo liberatiõis sue resurrectiõis ascensionis & introductionis in celũ humane nature: & sp̃us sancti in nos missionis: sueq; fidei q̃ saluamur reuelatiõis. & sic de aliis hec. n. scriptura referẽdo ad dei accẽdit dilectionẽ q̃ p grãm suã & nõ nr̃is meritis & p suã gratuitã liberalitatẽ sũt nobis cõcessa ut qui dedit diligat. Multiplex amoris diuini & dilectiõis utilitas que diligẽtibus obuenit. ac gl'ie eterne sic diligẽtib' p̃missio & dõatio. ¶ Quãuis ergo ad diligendũ dñm p̃fata incitent. tñ p̃fatus beatus. F. p̃cipue inductus est ut xp̃o totaliter & soli omni ui & nisu per amorẽ inhereret: cõtuens dñm iesum eẽ Sũmã uitã ad uiuificandũ. Sũme pulchrũ ad intuendũ. Sũmũ bonũ ad delectandũ. Sũmã sapiam ad cõteplandũ. Sũmã sciam ad informãdũ. Sũmã uirtutẽ ad fortificãdũ. Sũmã uitam ad liberandũ. Sũmũ cibũ ad recreandũ. Sũmũ potũ ad refocillandũ. Sũmũ dñm ad uenerandũ. Sũmũ hoiem ad imitandũ. Sũmũ donum ad exoptandũ. Sũmũ bonũ ad quietandũ. Sũme pium ad indulgendũ & cõdonandũ. Sũme mundũ ad purgãdũ peccata & extergendũ. Sũmũ principem ad gubernandũ. Sũmũ fortẽ ad hostẽ nr̃m p̃sternẽdũ & superãdũ. Sũmũ stabile ad perpetuandũ. Sũmã laudẽ ad iubilandũ. Sũmã gloriã ad beatificãdũ. Sũme iustũ ad retribuẽdũ. Sũmũ uerbũ ad omne exprimẽdũ & declarãdũ Sũmã salutẽ ad sanãdũ. Sũmã hostiã ad deũ placãdũ. Sũmũ fontẽ ad refrigerandũ. Sũmũ finẽ ad optandũ. Sũmã uisionẽ ad anhelandũ. Sũmũ florẽ ad redolẽdũ. Sm̃ũ fructũ ad degustandũ. Sũmã ianuã ad celũ intrãdũ. Sũmũ candorẽ ad serenãdũ. Sũmũ lumẽ & lucẽ ad irradiandũ. Sũmã pacẽ ad recõciliandũ. Sũmũ preciu; ad deo satisfaciendũ. Sũmũ regẽ ad imperandũ. Sũmã ueritatẽ ad attestandũ. Sũmã uiã ad pergẽdũ. Sũmã dulcedinẽ qua beati satiant. Sũmã requiẽ laborantiũ. Sũmã spem oĩum uitam eternã adire cupientium. ¶ Inspiciens iam dicta: beatus. F. omni sedulitate & studio xp̃o uoluit p amorẽ inherere. Sed q xp̃; super oĩa dilexerit. patet ex signis diuini amoris. que in ipso perfecte apparuere. ¶ Amoris enim primũ signũ est. si de deo frequenter cogitatur. Vis enim amoris agit: ut quẽ qs amat semp cogitet. ut ait glo. sup illud Io. xx. Si tu sustulisti eũ dicito mihi. Hoc signũ i beato. F. apparuit qui ambulans & sedens laborans & uacans de deo cogitans semp sp̃ũ deo cõtẽdebat exhibere

pñtem.ut dicit.xi.pars legende maioris. ¶ Secundum
signũ diuini amoris est.si de deo libẽter loquit. Criso.
Hic mos amantiũ est ut amorẽ suũ silentio tegere ne
queat.Francisci pr̃is uerba nõ erãt inania:nec risu di
gna non de secularibus sed de iesu & eius passiõe fra
trib⁹ assidue faciebat sermonẽ:ut hẽtur in.viii.parte
legende maioris.Et cũ nomen dñi iesu noiabat labia
preamoris dulcedine lingere uidebatur.Nõne loquẽ-
te.b.Francisco de deo apud castrũ sancti Seuerini in
marchia.uidit ipm frater pacificus duob⁹ ẽsibus ual
de fulgentibus in modũ crucis transuersaliter cõsigna
tũ? Sic & uirgo sanctissima clara: Francisco meliflua
de xpo eructante ad xpm est conuersa. Et sic de aliis
ut hẽtur in.iiii.parte legẽde maioris. ¶ Tertiũ signũ
est si ad loquẽdũ de deo:hõ est promptus.Corde eniꝫ
lingua & manu teste Gregorio amor dei pbat. Hoc
signũ amoris pculdubio claruit in beato.F.qui fact⁹
euangelicus preco nõ solum fratribus & suis ciuibus
ad anuntiãdũ dei uerbũ promptus fuit & paratus.sed
ciuitates circuibat & castra predicãs uerbum dei.Ad
hoc enim destinatus fuit a dño.sicut celit⁹ fuit instru
ctus:ut sua predicatione cõuerteret aias quas dyabo
lus conabat auferre. ¶ Quartuꝫ signuꝫ diuini amoris
est:si attente de deo loqui audiat. Io.xiiii. Qui audit
uerba mea & facit ea ille me diligit.Nil auidius opta
bat uir dei Fran.q̃ uerbũ dei audire. Et freqũeter per
gebat ad illos qui grãm loquẽdi de deo hẽbãt.ut pa-
tuit de eius accessu ad fratrẽ Bernardũ.Primũ fratreꝫ
& eius sociũ ẽt si ageret in remotis. Et quod uerũ est
semel dũ uellet audire loq de dño iesu: & cuilibet so-
ciorũ hoc mandasset.& sigillatim quilibet persecisset
ipsis sic de deo loquẽtibus:in spẽ pulcherrimi iuuenis
in medio eorũ apparuit dñs iesus.qui eis benedictis:
tãta suauitate sunt repleti:ut oẽs fuerit rapti. ¶ Quin
tũ signũ diuini amoris est:si locus deo dicatus uisitet
xpi exẽplo qui ibat diluculo ad dei tẽplũ. Franciscus
post mũdi abdicationẽ.tres ecclias resarciuit: uꝫ sancti
Damiani.sancti Petri.& gloriose Virginis Marie.Ad
ecclias derelictas ad orandũ ibat denocte. Scopabat
ecclias ex deuotione & ad uisitandũ limina aplorum
Petri & Pauli.Romã dũ esset secularis deuotus acces
sit. Sic & sanctũ uisitauit Iacobũ de Gallicia. ¶ Sex-
tũ signũ diuini amoris est elemosinarũ indigentib⁹ p
dei amore largitio.d.Io.i.Io.iii.Qui habuerit substan
tiã huius mũdi & uiderit fratrẽ suũ necessitatẽ hr̃e &
clauserit uiscera sua ab eo:quõ charitas dei manet ĩ il
lo.Pater.b.F.dũ esset secularis firma se sponsione cõ-
strinxit dño.ut nulli elemosinas denegaret maxime si
diuinũ allegaret amorẽ. Habitu ãt assumpto nulli rei
parcebat nec libris nec paramẽtis altaris.quin oĩa pe
tẽtibus pp dei amorẽ largiret. ¶ Septimũ signũ diuini
amoris est illata pacienter sufferre. Grego.Pena inter
rogat si quietus ueraciter amat.b.Fran.dũ cuncta pro
xpi amor cõtẽneret a ciuibus luto impetitus & saxis
ut stultus & surdus in oibus pertrãsibat.A pr̃e ãnex⁹
uinculis & uerberibus affectus pro amore xpi ad cun
cta perferẽda se dixit pmptissimũ.Et qñ ibat p mun
dũ:ut ignoto multa cõuitia inferebant:spãliter qñ ad
soldanũ accessit.Exactus infirmitatibus uariis nõ q̃ri
moniã sed deo laudes referebat & grãs. ¶ Octauũ si
gnũ diuini amoris est si que deo sunt placita adamiet
Mat.xii.Qui facit uoluntatẽ pr̃is mei &c.ille me dili
git beatus.F.agnita uolũtate dñi saluatoris de mõ ui
uendi euangelice.dũ euangeliũ legeret se per oĩa regu
le aplice coaptauit.deponẽdo calciamẽta baculũ perã
& pecuniã. Ad quod exercendũ dũ sciuit.beatus.F.se
adeo esse directũ:statim ad pdicãdũ profectus est uo
luntatẽ diuinã suis preoculis & operibus ac desideriis
iuxta saluatoris uota anteponẽs. ¶ Nonũ signũ diui-
ni amoris est.si a mũdi amore frigescit.amor enim dei
& mundi simul esse nõ pñt.Mat.vi. Et q̃to ad amorẽ
dei quis assurgit feruentius tanto a mundi amore fri-
gescit uerius.Vt totũ se daret diuino amori beatus.F.
nichil penitus cõe uel ppriũ cũ mũdo hr̃e uoluit.sed
ipm facto & corde penitus cõtẽpsit. ¶ Decimũ signũ
diuini amoris est si dei ministros & seruos honorat &
libenter eisdẽ deseruit:Ecci.vii. Omni uirtute tua deũ
dilige & ministros eius non derelinquas.Et Matth.x.
Qui me recipit:recipit eũ qui me misit.beatus.F.non
solũ ipse effecit:sed & mandauit ut de eo cantat.psby
terosqꝫ monuit precunctis reuereri.ut pꝫ expresse in
ei⁹ lr̃a ad oẽs xpianos directa & in suo testamento.
¶ Prefatis ergo signis apparet beatũ.F.deũ dilexisse.
Et ideo bene dicit dñs frater bonauentura in legẽda
maiori parte.xi.loquens de beato.F. Charitatẽ feruẽ
tẽ q̃ spõsi amicus.F.ardebat qs enarrat sufficiat? To
tus nãqꝫ quasi carbo ignitus diuini amoris flãma ui-
debatur absortus.Subito enim ad auditũ amoris diui
ni excitabat:iflamabat & quasi plectro uocis extrin-
sece corda cordis interior mouebat. Et plura alia ad
propositũ dicit. ¶ Deum dilexisse beatũ.F.ac ipsi soli
deo inhesisse.& si ex pdictis appeat:aliis põt nihilo
minus declarari. Ipsum enim xpo dño pfectissime
inhesisse fiduciãqꝫ totã in eũ posuisse.ostendũt plura.
¶ Primũ est paupes & abiectos:uꝫ leprosos amando
& diligendo:eis seruiẽdo subueniẽdo & benefaciẽdo:
sicut patuit in milite nudo:quem beatus.F.se nudato
uestiuit.In leproso cui cũ pecũia & osculũ dedit:& sic
de aliis. ¶ Secundũ est mundũ pp xpm deserendo.co
rã epo patri abrenuntiãdo & omni iuri paternarũ fa-
cultatũ. ¶ Tertiũ est eidẽ facta crucifixi apparitio.ei
enim apparuit xps ueluti cruci cõfixus:eius aiam pas
sionis ui penetrans ut deinceps cum ipsius recordaba
tur:uix a lacrimosis gemitibus se continere ualeret.&
oculis cordis passionis memoria sp adesset. ¶ Quar-
tũ uerecundie ois pro xpo susceptio letanter. Impeti
tus.n.fuit a ciuibus luto platearũ & lapidib⁹.a patre
uerberibus afflictus derisus a fratre.& tandẽ mendi-
cando uerecundiam abiiciendo lete cuncta portauit.
¶ Quintũ iuxta crucifixi mandatũ ecclie sancti Da-
miani reparatio.quã uoluit primo uenditis multis re-
parare:sed demũ cum duabus aliis ipsaꝫ ut hodie ma
nẽt reparauit. ¶ Sextum uite euangelice per oĩa su-
sceptio.Ad litterã enim ipse sanctum euangeliũ obser
uauit:nõ transgressus apicem unicũ uel iota: & solus
ipse cum suis habet regulã in euangelio fundatã spãli

mō & forma. ¶ Septimum est ei a xpo facta subuētio xps.n.eū iuuit in cūctis.patuit in regule cōfirmatione suā p uisionē cōmonefaciēs uicariū ut dī famulo beni gnū pberet auditum & concederet postulata Item.F. de necessariis subueniens cuz ipse Franciscus ab urbe una cū sociis recederet post regule cōfirmationē.Et in mari sclauonie elemosinis sibi datis p dies plurios oēs cū ipso existentes in mari nutriēs sic in capitulo gñali apud.S.Mariam de portiuncula ubi ultra qnque milia fratres fuere necessaria sufficientissime prouidens. ¶ Octauum ē pauptatis ꝑ xpi amore dilectio ample xus & despōsatio.Hāc p cūctis amauit & i ea oēs ex cedere ē conatus.ut infra cōformitate seu fructu.xvi. patebit. ¶ Nonū est crucifixi meditatio pdicatio gl'ia tio & cōtēplatio.Nihil aliud pdicabat sciebat medita batur nec aliud fratrib? ingērebat assidue meditandū speculandum nisi passionē dñicam sicut pl'ibus indi ciis est ōnsum.& ꝑbatum.Quod meditaret crucē as sidue fratri Leoni fuit monstratū.q uidit xpm crucifi xum beatum.F.pcedere cum imenso lumine dum iret semel de Perusio uersus sanctam Mariam de Angelis. Quod crucifixū pdicaret pz ex uisione fratris Pacifi ci ante dicta.Quod in orone crucem contēplaretur pa tuit in eleuatione sui in aere in modū crucis.Quod ue ro in nullo alio gl'iaretur nec studeret patuit in rñsiōe data uni sociorum. Cum eniz beatus.F.esset infirmus grauiter a frē quodā ꝑ recreatione pmonitus ut face ret aliqd corā se legi Respondit ꝙ non indigebat.qa. Sciebat inquit scio Iesum pauperem crucifixū. ¶ Deci muz ē a xpo facta multiplex uisitatio.O quotiens do minus Iesus pri beato.F.apparere dignatus est.Et nō solū ab ipso sed a beata uirgine. Ioāne Baptista Ioan ne Euangelista.Sanctis aplis Petro & Paulo.Archan gelo Michaele & Sanctis Angelis.put infra suis pate bit locis est uisitatus. Sz duo tangaz q̄ xps Iesus puer circa eū gessit appitionis mirabilis.Primo apud greci um repsentationē faciēs Natiuitatis ut miles Ioānes de gretio.uidit.b.F.xpm in ulnis hūit. Secundo dum oraret uirginē ut sibi consolationē de Iesu puulo face ret uirgo ipa pulcherrima astitit & i brachiis beati.F. a principio noctis usqz ad diez tenendū & osculandū pbuit & cōcessit. ¶ Vndecimū est diaboli a beato.F. suppssio uirtute.n.boni Iesū diabolū in heremitorio de sartiano uicit in ecclīis de nocte supauit & a ciuita te aretii & a plurib? aliis potēter eiecit ut infra dicet. ¶ Decimū secundū ē desiderate mortis ꝑ xpo totali ter ostensio : ter ad ptes sarracenorum accessit ut mar tirii palmam assequeretur ꝑ Christo : sed ꝙ optabat deo ipsum fidelibus reseruante nō perfecit:prefatis ali isqz q̄ pluribus adduci ad h̄ possibilibus apparet.b.F. totam sedulitatem & studium posuisse ut Christo in hereret per dilectionem ut dicit Responsio ad primā questionez:unde.b.F.poterat dicere illud psal.xlii.Ad hesit aīa mea post te.me suscepit dextera tua.Et quia ut dicit apostol?.i.corinthi.vi. Qui adheret deo unus spiritus efficitur cū eo ac tali adhesiua dilectione simi litudo inducatur teste Augustino Hugone & Bernar do ut statim dicetur.Hinc est ꝙ.b.Frācisco xpo inhe rēdo p dilectionē similitudo inducta est.i.similis ei fa ctus ē ut hic sit ille hō quem xps post se similem reli quit.Ecci.xxx.Et sic pz breuiter primuz ꝙ erat ꝑ the matis introductione declaranduz. ¶ Dico secundo ꝙ si querat̄ quāta est xpi in.b.F.actiuitas & qd in eo pla cuit exercere. Respondetur ꝙ Iesus prodigium ma gnum in eo effecit stigmatum impressione.p cui? eui dentia est sciendum ꝙ deus cum mirabilis sit totus ut potē faciens mirabilia & inscrutabilia absqz numero. Iob.v.In mundi principio mirabilis fuit mundum cre ando & omnia contenta in ipso:hominem tamē faciē do ad imaginem & similitudinem suam mirabilior ap paruit q̄ in conditione aliorum conditorum. Tū quia duo talia simul cōiunxit.s.corpus & animam. tū quia homo omnibus creaturis angelis exceptis nobilior ē & superior naturali perfectione & cui omnia ut domi no generali subiecit : uerū & si hominem sic condere fuerit prodigiosum & mirabile maius tñ est hominez facere sibi similem in sanctitate & uirtute quia simili tudo naturalis ad salutem sine perfectionali parum imo nihil ualet promerendā quia non naturalibus sed gratia habetur uita eterna. Super omnia tñ prodigio sum reperitur & maximum cum deus hominem facit sibi similem & conformem in anima & corpore sicuti egit in beato.F.ratio quia talis similitudo omnes in cludit precedentes.s.naturalem & pfectionalem & superaddit imitatiuam per omnia & transformatiuaz: Pro quorum euidentia est sciendum ꝙ similitudo pri ma diuisione diuiditur.quia quedaz est naturalis que daz perfectionalis.Naturalis est duplex.s.expressa & hec est in nulla creatura sed solum in filio dei qui est imago dei inuisibilis & expressa ut dicit apostolus he bre.i.Quedaz est naturalis impressa sicut impressa di citur forma sigilli in cera & hoc modo est anima ad imaginem & similitudinem dei quia deus inspirauit in faciem eius spiraculum uite & impressit in hominē suam imaginem & figuram de qua dicitur geñ.ii. Si militudo perfectionalis est duplex.quedam simplici ter imitatiua de qua dicit thema. Et saluator.Mat.vi. Estote perfecti sicut & pater uester celestis perfectus est.Et.i.Mach.ii.de Iuda qui factus est similis Leoni in operibus suis.Alia est imitatiua & transformatiua Et h̄ duplex reperitur.Et quo ad animā solum & quo ad corpus & animaz simul.De prima.s.transformatio nē anime loquitur Hugo.ii.de arra spōse dicens.Scio anima mea ut dū aliū diligis in eius similitudinē trans formaris.Et de perfecta transformatiōe in patria aīe in deum loquitur apostolus Ioannes in prima canoni ca sua.capi.iii.d. Quod similes ei erimus quoniam ui debimus eum sicuti est.De transformatione anime & corporis nullibi expresse habetur sed solum habetur testimonio sūmorum pontificum in bullis suis ordinā concessis ꝙ facta est in beato. Francisco. Ad proposi tum similitudo naturalis multum hominez dignificat quia factus ad imaginem non creaturarum sed dei. Tum quia participatiue consors diuine factus natu re. Tum qa magis arti qua conditus est cōformatur Tum quia ex hoc capax dei esse pōt secūduz docto

res: Tum quia hac fit homo prestantior cunctis creatis angelo inferioribus: Tum quia hac cum uiuat: uite perpetue fieri possessor ualet si uult. Tum quia & si hec in homine similitudo queat turpari nulla tamē ui ab anima auferri pōt. Quare ipsam habentē cōmēdat. & deum ipsam homini cōdonantē: quia eius commendat potentiā: sapientiā: bonitatē atq3 clementia3. ¶ Prima ostenditur de nullo creādo. ¶ Secūda sic pulchrā efficiendo. ¶ Tertia suā bonitatē aliis participādo. ¶ Quarta non nostris meritis: aut dei indigentia: sed nostra cōmoditate efficiendo. ¶ Similitudo secunda. s. perfectionalis. non solū habētē dignificat: qa si sequi & imitari uestigia Aristot. & philosophoru3. ad honorē sic facientiū est hoim. multo fortius deum hominem subsequi & ipsi conformari: sed & sanctificat. Tal. n. similitudo imitatiua sanctos facit & reddit. & ipsa obtinet & nō prima regnū celo℞. di. xpo. Io. viii. Qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumē uite. Et. Mat. x. Qui non accipit crucē sua3 & sequit me nō est me dign⁹. Istā habebat. Iob. xxiiii. c. d. uestigia eius sequutus est pes meus. Et paul⁹ prie corin. ii. cum dicit. Ego nihil putaui me scire inter uos nisi xp̄m &. Hunc crucifixum. Et. Gal. iii. xp̄o confix⁹ sum cruci. uiuo ego iam nō ego uiuit uero in me xp̄s &. ca. ulti. Stigmata dn̄i Iesu in corpore meo porto. Hec deu3 dantē comendat qui hanc operatur in nobis quia oīs sufficiētia nr̄a ex deo est. ii. cor. iii. & sine ipso nihil agere ualemus. Io. xv. ¶ Tertia similitudo: u3 trāsformatiua & si quo ad aīa3 eā nobilitet qa ipa p̄ter similitudinē naturalē & imitatiuā facit eā deiformē. ut dicit ugo & boetius & deo mō singulī iungi & uniri. ut unus sp̄us efficiatur cū ipso ut ait diu⁹ ap̄lus Paul⁹. ¶ Quātū ēt ad corp⁹ hec transformatio dignificat: u3 ut hō sic trāsformat⁹ xp̄o filiis repiatur & xp̄s tipicus nūcupet. Hec ēt deu3 faciētē extollit qa nulla creatura ea3 ualet efficere. ut dicetur p̄prie loquendo. Na3 ut ait apo. i. cor. xii. Nemo potest dicere dn̄3 Iesum. i. se totalr̄ transformatiue exprimere in xp̄3 nisi i sp̄u sc̄tō. s. fiat effectiue q amor ē. ¶ Laudat ēt qa insolitū q̄ uterq3 hō transformet in xp̄3. & si quo ad aīam multotiēs fit factū. & fiat i uiris sanctis. Quod tn̄ creatura reddat uirtute creatoris ut posibile est p oīa similis creatori ad glia3 ēst cōditoris. eo q̄ tam distantes ad inuicē iunguntur & copulantur. insup cum hō tali similitudine deificetur iuxta modum loquendi Boetii iii. de consolatione q̄ sicut adeptione iustitie. hō fit iustus sic deitatis participatione adeptione & trāsformatōe deos necesse ē fieri & q̄ de⁹ unus ē pticipatione uero plēs: hoc aūt fiat a deo: ipe altissimus hāc similitudinē pticipādo hoī cōmēdat ut bon⁹ & pius. ¶ Extollitur ēt ipe transformat⁹. ¶ Primo qa tali trāsformatōe fit hō similis deo ultia similitudine possibili. ¶ Secūdo qa ip3 oīs creatura extollit cernēdo eū sūmi regis imagie & similitudine p̄ ceteris decorari & cōsequēter effectu tali eū ab ipo do pl⁹ aliis diligi & amari. ¶ Tertio qa tal' appetit⁹ natural' qescit dū obtinet q̄ naturaliter appetit. s. deo similari & copulari. ¶ Quarto qa hostib⁹ fit terribilis. s. demonib⁹ talis similitudinis effigiē gerēdo. Sāctis amabilis i eo dei bonitatē exp̄ssa3 declaratā intuentib⁹. Imitabilis uiris p̄fectis. peccatorib⁹ p̄bet lumē & oñdit uiā q̄ possint ad se redir̄ & ad cor. & cōsequēter ad deū q talia opatur. ¶ Quito ēt ē uexilifer sūmi dei ei⁹ signū ferēdo. Cācellari⁹ sigillū sūmi regis imagine imp̄ssu3 & decoratū secū gerēdo thesaurari⁹ donū sūmū possibile creature nō unite suscipiēdo & retinēdo. Cōsiliari⁹ dei cū un⁹ sp̄us sit fact⁹ cū deo. ¶ Sexto qa future glīe hac sp̄sōe & ānullo subarratur ut ipam adipiscatur post mortē. ¶ Septio extollit eccl'ia tā triūphās q̄ mlitās: q̄. n. Iesu capitis qs in humanis cōditus hēat imaginē insignitā in directionē lumē & gaudiū oiu3 ē fideliū & beato℞ plura alia possunt adduci de qb⁹ pleni⁹ cōformitate & fructu. xxxi. dicet. Quib⁹ appet q̄ deus & si silr̄itudines añdictas iprimēdo & largiēdo mirabilis fit supmirabilis tn̄ extitit totū hoie3 in se trāsformādo. ¶ Sed restat ingrendū.. an sit posibile hoie3 ad hāc silr̄itudinē transformatiuā puenire. Et quo medio ad hāc sp̄aliter puenit. Ad p̄fata rn̄deo prio q̄ possibilis ē talis trāformatio intelligēdo p transformationē iuxta uim & sonū uocabuli q̄ sit in formā alterius trāsitio. Et hec possibilitas trāsformatiōis oñdit possibilis. ¶ Primo in naturalib⁹. p3 p Auice. vi. naturaliu3 pte. iiii. ca. xix. ubi dicit q̄ ex aīa solet accidere i materia corpali pmutatio cōplexiōis q̄ acqrit sine actione & passiōe corpali. ita q̄ calor accidit ex nō calido & frigiditas ex nō frigido. Cū. n. imaginat aīa aliq̄ imaginē & corroborat in ea statim materia corpalis recipit formā hn̄te3 cōparationē ad illā aut q̄litatē. Et. ca. iiii. dic. Attēde o medice dispositionē ifirmi cū credit se cōualescere aut san⁹ se credit egrotar. Multotiēs. n. cōtingit ex h. ut cū corroboret forma in aīa ei⁹ patiat ex ea materia ipsi⁹ & p̄ueniat ex hoc sanitas & infirmitas Et hec ē actio efficatior q̄ illa quā agit medic⁹ instrumētis suis & medicinis. Et ponit exēplū de eunte sup trabe3 q si imaginat cadere nō audebit ambulare sup eā eo q̄ imaginat in aīa ei⁹ formā cadēdi uehemēti⁹ imp̄ssa3 cui obedit natura eiu⁹ & uirt⁹ membro℞ nō p̄sumit cōtraire. s. ad erigendū & ambulandū. Ide3 dic b. Aug. xi. de trini. ca. iiii. Aīam hr̄e dn̄iu3 transmutādi corp⁹ ad q̄litatē. ut possit imutare sicut uestimētū suū Et ponit exēplū de illo q tāta cōcupiscētia inflāmabat i amore mulieris ut uideret cū ea cōmisceri carnaliter. Et de illis q solis imaginatiōib⁹ illudunt. ¶ Hoc ide3 p3 exēplo scripture de uirgis Iacob. &c. gen̄. xxx. Sic ergo p3 q̄ ē possibilis trāsformatio in naturalib⁹ reb⁹. ¶ Est scdo possibil' i artificialib⁹ p3 de figura cere uel terre imp̄ssa. Est tertio possibilis in moralib⁹ p3 de habitibus uirtuosis & uitiosis. qbus hoiēs diuersimode trāsformant. qrto trāsformatio ē possibil' inter sp̄ūm & sp̄ū3: p3 p. Ber. d. q̄ aīa ē plus ubi amat q̄ ubi aiat. Per Vgonē in. ii. de arra sponse ut supra dictū ē. Et p. b. Aug. x. de tri. c. v. Vbi dic. q̄ tāta ē uis amoris ut mēs nr̄a ea que ex amore cogitauit attrahat secum Et ponit ulteri⁹ q̄ cum corpa p sensus coporis adamant & ñ possit aīa ea trahet: trahit eo℞ imagines &c. qb⁹ p3 possibilitas trāsformatiōis sp̄ūsi sp̄u3 & hoīs i hoie3.

quō possibil' est trāsformatio.

Auicena

Est possibil' qnto trãsformatõ iter aia3 & deũ. ¶ Prio xpi uerbo. Mat. vi. ubi ẽst thesaurus tuus ibi ẽ & cor tuu3. ¶ Secundo p aplm. i. cor. vi. Qui adheret deo un? spũs efficit cũ deo. ¶ Tertio p. Io. i. can. c. iii. Cu3 apparuerit similes ei erimus. ¶ Quarto p cõmẽtatorẽ xii. meth. cõmento. xxxvii. ubi dicit Primũ celũ mouetur ab isto motore scdu3 desideriũ ut assimiletur ei secundũ suũ posse sic amãs mouetur ut assimiletur suo amato. ¶ Quito p. Aug. sup primã cão. Io. c. i. omelia. i. Si deũ diligis deus es. si terrã terra. si celũ celũ. & talis est quisq3 qlis ẽ eius amor. ¶ Sexto per boetiũ de cõsol. ut supra dictũ ẽ Et p psal. lxxxi. Ego dixi dii estis Et per apostolum. gal. ii. uiuit uero ĩ me xps. Sic ergo apparet ptãs trãsformationis anime in deũ. Sed q3 ta3 corporaliter. q̃ spũaliter sit hec transformatio possibilis: patet dei potentia pensata. Non q3 corporalr̃ transit homo in deum qui spũs ẽst. & eius similitudinem. Sed bñ in similitudinẽ dñi nñi Iesu xpi. q ẽ de? & hõ ut stati3 dicetur hoc oñdẽdo factũ ĩ beato. F. Sed quanti & quomodo habeat fieri p3 ex dictis pro parte. q3 ui amoris ut dictu3 est per Ber. Hug. & Aug. Et ideo dicit beatus. Aug. viii. de ciui dei. c. ultimo. Quid est Amor nisi quedam uita duo aliqua copulans. uel. Copulare appetens. amantem. s. & amatum. Sed nota q3 non quilibet amor ut pote remissus habet talem ui3. Sed iuxta modum loquendi. Ber. debet esse preceps. Et uehemens & Petri rauenatis ut uincat omnia. di. cum apostolo. Ro. v. Quis nos separabit a charitate Christi &c. ¶ Sed ulterius posset queri quomodo hic amor arguitur aut ostenditur. Respondeo q3 operum exhibitione. ut dicit. Greg. Probatio dilectionis exhibitio est operis. Sed quorum: operum dicit saluator. Io. xv. Ego precepta patris mei seruaui. & maneo in eius dilectione. De ipsius Imitatione dicit. hic me diligit. prefatorum operu3 exhibitione amor ostenditur & declaratur. An uero Christũ sequi & eius precepta seruari sit possibile: patet per beatum. Augustinum. q3 sic in sermone plurimorum martiru3 qui Incipit Quociensc
unq3 fratres Carissimi &c. Se etiam sequi Iesus mandauit apostolis. quare ipsum imitari est possibile: Patet ergo ia3 dictis transformationis possibilitas. & quomodo fiat. Ad propositum ergo nostrum hec operatio ta3 prodigiosa in quo sanctorum est facta? Certe in nullo alio nisi in beato Patre nostro Francisco ut asserit ecclesia Ro. & fidelibus ingerit ad credendu3. Hoc asserit Papa Gregori?. viiii. In bula que Incipit Confessor domini gloriosus. In alia bulla que incipit Non minus dolentes accepimus. In. tertia. bulla que incipit usq3 ad terminos orbis terre. Papa Alexander. iiii. In. prima. bulla que Incipit. Grande & singulare miraculum. In secunda bulla que Incipit. Benigna diuine operatio uoluntatis. In tertia. bulla que incipit. Si noue letitie militantis ecclesie. Papa Nicolaus. Terti?. In bulla que incipit. Litteras Felicis recordationis. Gregori?. Papa. viiii. In Decretali sua que incipit Exiit qui seminat. Papa ẽt Benedictus qui festum de stigmatibus colendum concessit ordini. Auctoritate prefatoru3. nec non & signorum seu miraculorum

cõmẽtator

Testimoniũ sumorũ Pont. d stigmatib? B. F.

factorum: nõ solum ostẽditur beatũ. F. a xpo stigmatizatũ. pre aliis. Sed q3 hui?modi pdigiũ: u3 impressio sacror3 stigmatum diuina solũ potentia sit paractu3: non natura nec arte: seu quauis alia forti imaginatione. & uehementi. q3 ẽt p3 primo. miraculis stigmatib? patratis de quib? dicetur cõformitate. & fructu. xxxi. Et cum soli? dei sit operari miracula nec humana arte fiant seu nature uirtute propositũ sequitur incunctanter. ¶ Secundo hoc idẽ perpenditur si forma stigmatum in manibus & pedibus sancti facta cogitetur. nã in manib? & pedib? ei? sunt facti claui siue de neruis siue de carne: q quidem claui desuper erant quo ad capita solidi grossi & obtusi. Erant longi & extra manus & pedes protendebant. & recuruabant: intra quarum recuruationem arcualem ipsorum: digitus manus imitti ualebat sicut dicit dñs frater Bonauentura eps albanensis sancte eccl'ie Ro. Cardinalis. In tertia. pte legẽde maioris se hũisse ab illis q hoc uiderũt & palpauerũt. & sic esse. Iuramẽto firmauerũt. Mõ dato q3 natura. uel imaginatio hr̃et ui3 apiẽdi carnẽ facere tñ clauos de neruis siue de carne sic duros & tali forma dispositos adiuncta arte quacunq3 facere nullatenus posset. Patet ẽt hoc idem si consideretur materia de qua tales claui sunt facti. btũs. n. Aug. loco supra allegato. s. xi. de trini. dicit. q3 aia habet ui3 corpus imutãdi ubi materia ẽ tenera. & formabil'. ubi uero materia est durior imaginationi non obedit. mõ cũ materia pedũ & manuu3. & p̃cipue in loco ubi fuerunt stigmata impssa sit tota neruosa & durior q̃ in aliis ptibus corporis nõ põt uirtute natur̃ seu imaginatiõis aliqd tale fieri in eisdem locis. Silr̃ de uulnere laterali in tali forma & loco tali p̃fatis de causis fieri non potuit ui nature: nec imaginationis: nec uirtute nature tanto tpe imputribile potuisset conseruari. sicut fuit in ipso p̃re quia per biẽnium: Cui uulneri & aliis stigmatib? quia sanguis defluebat non unguentum. Sed petie ad sanguinem restringendum ponebantur. uehemens imaginatio passiõis. d. Iesu si haberet stigmata naturaliter imprimere. hoc p̃ omnibus in beata fuisset Maria matre ipsius. d. redẽptoris. & in eius corpore. que pre cũctis. xp̃m amauit & de eius passione condoluit. q3 tñ in ea sit factum ecclesia non ponit. Dñs igitur noster Iesus christus sua potentia. uoluntate & uirtute. & p seipsum. & si sub spetie Seraph apparuit in beato. F. prodigium impressionis suorum sacrorum stigmatum est tam mirabilr̃ q̃ efficaciter operari dignatus. Fecit ergo de? magna in beato. F. q potens est. luce. primo. Nam posuit in ipso prodigia. psal. xlv. Et beatus. F. potest dicere illud Danielis. xxx. signa. & miracula fecit apud me de? excelsus. Et sic patet. ii. q3 erat declarandũ: uidelicet. Qualis fuit Iesu xpi in beato. F. actiuitas. & opatio & quid in ipso placuit exercere. Na3 prodigium nunquã ante nec aliis factum uoluit in ipso peragere. s. passionis sue stigmata imprimere. Dicebam. iii. q3 si queratur que sit beati. F. sublimitas. & in quo loco a deo pro gloria locatur. Respondetur q3 p̃mium magnum habet in celo. Nam in sede celsa dicitur residere. ubi sciendum quod si de premio. & gloria

Stigma b. F. ñ n arte s[...] uina p[...] tia fcã[...]

3 pr[...]

beati.F.infra conformitate seu fructu.xxxvii.dicetur pro nunc tñ ut ad quesitum respõdeatur beati.F.magna est glia.Naʒ in sede sublimi.s.Luciferi sublimat. Si.n.iuxta magistruʒ sniarum.ii.di.i.&.viiii.hoies sancti ad ordines secundũ eoꝶ merita assumuntur celestiuʒ spirituum & in eisdem locantur:beatus.F.in ordine seraphico locatur. Quod patere põt.Prio qa incendio seraphico & ad xpʒ & ad aias fuit in uita presenti totaliter ignitus.& sic eisdẽ similis:quare & nũc in gloria eorũ:& ordine inuenitur.Et ꝙ incendio seraphico beatus.F.fuerit ignitus ostendit currus igneus in quo fratribus apparuit transfiguratus. Eiusdem quoqʒ pris amplexus factus fratri.Masseo eius sotio qñ eum accepit infra brachia strinsit & subleuauit a terra.& demuʒ impulit.sensit.n.frater ipse tali ãplexu tm̃ de calor.& spũs cõsolatione ac si in medio fuisset fornacis ardentis. Incendium beati.F.fuit expertus homo beatum.F.suo asello deducens tpe niuis & magni algoris.qui ab ipso tactus manu sũmi caloris incendio est ignitus. Idipsuʒ Abbas sancti Iustini de perusio ꝓ quo pater orauit est expertus. Ad probanduʒ ẽt beatum.F.esse uiruʒ seraphicũ.& seraphico incendio esse igniendũ.& transformandũ impssione sacroꝶ stigmatũ.in spẽ seraph Iesus xps ei apparere ẽ dignatus.Sic ergo p̃fatis similitudine sociat⁹.eisdẽ ẽ nũc in gl̃ia imixtus.& copulat⁹. ¶Secundo ꝓbatur beatũ.F.ordini seraphico eẽ iunctũ in gl̃ia.quia secũdũ oẽs lucifer de ordine supmo fuit.& cõsequẽter de ordine seraphico.& p cõsequens p̃ aliis ordinũ inferioꝶ sedẽ hũit:& locũ insigniorẽ.Sed cũ in sede p̃fati luciferi locatus sit humilis uir.F.sic fratri Pacifico.& fratri Leonardo de assisio ẽ diuinit⁹ reuelatũ.Ac ipse diabol⁹ p os cuiusdã dñe Zãtese de Rauẽna p̃sbitero Iacobo de Bonõia.F.i sede luciferi resider dixit.pʒ ꝓpositũ. ꝙ i sede alta locat & sublimat. ¶Tertio pt idipʒ cuilibet patere ex h̃ qa.b.F.cũ sit iesu xpi signifer.& tal' heat eẽ iuxta regẽ.hinc ẽ ꝙ cũ nullus ordo sit ipi xpo ꝓpinqor iuxta regẽ regũ stat.b.F.gl'iosus.ꝙ & diabolus p̃fat⁹ ẽ dicens.Quod post beatã Virginẽ.Io.bap.& aplos.b.F.cum suis oẽs alios pcedit scõs.Quib⁹& aliis q̃ hic omitunt. q̃ta ẽ gl̃ia.b.F.euidẽter astruitur & monstrat.& cõsequenter appet responsio ad tertiã. qõnẽ pmissaʒ declarata ꝙ.b.F.in celo pmium hʒ magnũ & in sede celsa sublimat ut de ipo dicat dño iesu illud.ps.viii.Glia & honore coronasti eũ & cõstituisti eũ sup opa manuũ tuaꝶ Dedit.n.illi gl̃iaʒ regni q̃leʒ null⁹ añ eũ hũit.i.palipo.xxix.Et sic pʒ tertiũ.ꝙ erat declarandũ ꝓ nr̃i thematis introductione.Ex qb⁹ declaratis apparet ꝙ dñs iesus.fecit.b.F.habilẽ ut ars eẽt & normula suoꝶ.ut dic pria rõ declarata ꝓ prime qõnis solutione.Nobilẽ seu spectabileʒ ut dux eẽt & specula rectoꝶ.ut dic Responsio scda declarata ꝓ secũde qõnis solutione.spectabilẽ ut esset lumẽ in p̃ria Iustoꝶ ꝓ ut pʒ ex respõsione tertia data ad tertiam qõnis solutionẽ. Quare cõcludit ꝙ similẽ fecit illum in gl̃ia sanctoꝶ.q̃ fuerũt uerba thematis p̃libata.in q b⁹ uerbis iuxta tria p̃dicta uidete qũo.b.F.ẽ amoris regula.iesu.n.hũit incẽdia.mundo prauo totaliter despecto.qa simileʒ.s.iesu.Factoris opa.hũit.n.eius insignia crucis signo ueraciter pcepto qa fec illũ. Ei dñs uictoris pmia tribuit & pconia celi dono feliciter accepto.qa in gl̃ia est sanctoꝶ.uide ergo qũo in uerbis p̃dictis ostẽdit beati.F.ad xp̃m cõformitas singularis. ex uita uirtuosa qa similẽ.pclaritas & celebritas uirtualis in fama radiosa qa fecit illũ.Felicitas eternalis ex stola dignitosa.qa in gl̃ia sanctoꝶ.Dico prio ꝙ in dictis uerbis oñdit cõformitas singlaris.b.F.ad xp̃m. Sed in quo:certe in uita uirtuosa.qa dr̃ ꝙ xps eũ fec. s.sibi similẽ uʒ prio in uita.& demũ in ultimo uʒ similitudine sue sacratissime passionis p̃ aliis sanctis.ꝓ cuius euidentia ẽ notandũ ꝙ sicut expiẽtia claret phi asserũt & ars oĩs cũ natura testatur & affirmat forma naturalis in subiectũ seu materiã nullo mõ introducit nisi prius materia preuiis alterationibus sit disposita ordinata & forme introducende conformata & assimilata. Quare & in sp̃ualibus & in nr̃o ꝓposito si in aliquem sanctoꝶ forma & similitudo omnimoda xp̃i transformatiua debet induci.decet talẽ sanctũ xpo cõformari cõuenire & similari Et q̃uis materia in principio alterationis forme introducẽdẽ dissimilis inueniatur in ultimo tñ facta alteratione similis reperit. Sic & hõ & si dissimilis xpo sit ex se dissimilitudine non naturali.sed pfectiõali & imitatiua ut pote qa natura filius ire.ad hoc ut in xp̃m mente transformet & corpore.debet ei iungi & similari imitatiue & pfectionaliter.Rõ & si iam sit dicta sp̃alis est tam̃ qa contraria iungi simul nequeunt.Cũ ergo in tali similitudine trãsformatiua aĩa uniatur xpo.& cum xpo deo unus fiat spũs.exigitur assimilatio. & ꝙ oĩs absit cõtrarieras & oppositio.Christus ergo sua misericordia & gratia uolens in ecclesia tã militanti q̃ triumphanti.cum sit sanctos condens & rex regũ.unum signiferũ & uexilliferũ thesaurarium & cancellarium habere:ut sua uictricia signa ferret & post quẽ oẽs ire deberẽt & possent. beatum.F. sue passionis stigmatibus & signis consignauit in ultimo prius euʒ tamen taʒ ante ortũ q̃ post ortum sibi reddendo conformem in uite actibus ꝓ ut est possibile mortalem hoiem sequi dñm:eiusqʒ prosequi uestigia.& imitari. Et quia h̃ ostẽdere conabor in hoc opere gratia duina faciente. Ideo sufficit nunc succinte perstringere in quibus.& quomodo beatum. F.Christus sibi assimilare est dignatus. Et quia p modum cuiusdam arboris he ordinantur conformitates & ut quidaʒ fructus.In hac arbore ponam.xx.ramos quorum.x.sint ad dexteram.&.x.ad sinistram.& cuilibet ramo.iiii.fructus seu cõformitates.duas de xpo & duas de beato.F.inseram.& sic ad fructus.lxxx.siue conformitates ascendent.quarum.xl.sunt de Christo.&.xl.de.b.F. ¶In Primo igitur truncho arboris duo exeunt rami.unus uersus dexteram.alius uersus sinistram.Principium arboris Francisce sequens dogmata superni creatoris. Tibi impressa sunt stigmata. Christi saluatoris. ¶In primo ponuntur due cõformitates siue fructus.uidelicet.Iesus prophetis cognitus Franciscus declarat.Iesus emissus celitus. Franciscus destinatur.In ramo uersus sinistram.due similitudines

Arbor conformitatũ

seu conformitates.siue fructus ponuntur.uз Iesus le te progenitus Francisco uir letatur. Iesus magis exhibitus.Franci.Amplexatur. ¶In secundo trūcho sunt duo rami.Vnus uersus dexteram continens duas conformitates similitudines & fruct⁹:uз.Iesus puus insequitur.F.agitatur.Iesus abiectus cernitur.Franciscus sepatur. Ramus ali⁹ uersus sinistraз duas habet similitudines:& fructus.s.Iesus hosti exponit̃.Franciscus molestatur. Iesum cetus psequitur.F.fecundatur. In tertio. trūcho arboris.duo rami infiguntur.Prius uersus dexteram & habet duas conformitates:& fruct⁹ uз.Iesus legē dat pplis. Francisc⁹ regulator.Iesus doctor mirabilis.Franciscus pdicator. Secundus ramus uersus sinistraз.duas alias cōtinet similitudines:& cōformitates seu fruct⁹.s. Iesus mandans discipulis.F. destinator.Iesus loquens humilimis. Franciscus.reserator. In quarto.trūcho ponunt̃ duo rami.un⁹ uersus dexterā.& hз duos fruct⁹.siue cōformitates.uз.Iesus signis mirificus.Franciscus diuulgat̃.Iesus pastor solicitus.Franciscus aiatur.Alius ramus uersus sinistrā.cōtinet duos fructus.& cōformitates.s.Iesus stola clarific⁹.Franciscus subleuat̃.Iesus inops & modic⁹.Franciscus federat̃.In quinto.trūcho arboris infigunt̃ duo rami.un⁹ uersus dexterā.hñs duos fruct⁹.& cōformitates.uз.Iesus submissus oībus.Frāciscus minorat̃.Iesus.ppheta Lucidus.Frāciscus radiat̃.Sed uersus sinistrā ram⁹habet duas alias cōformitates.& fruct⁹.uз. Iesus uacās laboribus.Franciscus Imitat̃.Iesus paceз dat fluctib⁹.Franciscus solidat̃.In sexto trūcho apponunt̃ duo rami. Prius uers⁹ dexterā.& habet duas cōformitates seu fruct⁹.uз.Iesu demō expellit̃.Francis. effugator.Iesu aqua conuertit̃.Franciscus cōmutator. secund⁹ramus uersus sinistrā habet duos alios fruct⁹ & cōformitates.uз.Iesus orans inspicit̃.Franciscus exorator.Iesu turba reficit̃.Francisc⁹ ministrator.In septimo.trūcho conferunt̃ duo rami.unus uersus dexterā hñs duas siltudines fruct⁹.& cōformitates.uз.Iesus uita spectabilis.Franciscus opator. Iesus cādor signabilis.Franciscus indagator. Ali⁹ ramus uersus sinistrā habet duas alias cōformitates. & fruct⁹.s.Iesus rex uenerabilis.Frāciscus excitator.Iesus dux formidabilis:Frācisc⁹ detestator.In octauo trūcho ponunt̃ duo rami.Prius uersus dexterā.hñs duas cōformitates.& fruct⁹.uз.Iesus cū suis comedens.Franciscus emulat̃. Iesus deuotos imbuens.Franciscus fabulat̃.secund⁹. ram⁹ uersus sinistrā.habet duas alias cōformitates & fruct⁹.uз.Iesus crucē suscipiens. Franciscus cōsignat̃ Iesus uita deficiēs.Franciscus euocat̃.In nono trūcho ponunt̃ duo rami. Prius uersus dexterā.& cōtinet duas conformitates.& fructus.uз.Iesu genus eripitur. Franciscus cōstipatur.Iesu corp⁹ intruditur.Francisc⁹ tumulat̃.secundus.ram⁹ uersus sinistrā.duos alios hēt fruct⁹.& cōformitates.s.Iesu decor attendit̃.Frācisc⁹ uenustat̃.Iesus ductor suscipit̃.Franciscus laureat̃. In decimo.trūcho & ultimo innectuntur duo rami.unus uersus dexterā.& duas hēt cōformitates.& fruct⁹.uз Iesus mittens aplos.F.uir iuuat̃.Iesus trāscēdens Angelos.Franciscus sublimat̃.Alius ramus uersus sinistrā hēt duos fruct⁹ siue cōformitates.s.Iesus saluans mestissimos.Francisco mors fugat̃.Iesus ditans dignissimos.Francisco cōta dant̃.Finis arboris.Francisce Iesu tipice dux formaqз minorꝝ.Per te xp̄i mirifice sunt gesta & donorꝝ.Mala pater egregie ꝓpelle aiorū. Sedes nobis ppetuas da regni supnorū.Quibus fructibus inferi⁹ declaratis patebit.b.F.ad xpз cōformitas & uita uirtuosa.ut dicit Primū mēbrum secunde diuisionis thematis.ut de.b.F.ob hoc dicatur illud Ecci. xliiii. Non ē inuētus similis illi.q conseruaret legē excelsi.Dico Secundo. ꝙ in dictis uerbis ostendit̃.b.F. celebritas.& pclaritas.sanctitate.& fama radiosa cuз addit̃ fecit illū.ut h̄ uideat̃.s.qualiter.qūo.& ad qd deus fecit.b.F.oñditur.geñ.i.&.ii.ubi sic scribit̃.Ait de⁹ faciam⁹ hoieз ad imaginē.& similitudinē nr̄aз.& p̄sit piscib⁹ maris uolatilibus celi.& bestiis terre.uniuerseqз creature.omniqз reptili ꝙ mouetur in terra.Et sequitur formauit deus hoiem de limo terre. & inspirauit in faciē eius spiraculū uite.& factus est hō in aiaз uiuentē.Seqt̃.posuit eum in padiso. ut oparetur.& custodiret illū.Et ibidē.Ex omni ligno paradisi comede. de ligno aūt sciētie bōi. & mali ne comedas.& subdit̃ ꝙ deus ait.ꝙ non erat bonum esse hoieз solū.& fecit ei adiutoriuз simile sibi.Et tulit unaз de costis eius.& ex ea Euam hedificauit. In quibus uerbis oñditur.ꝙ beatus.F.fuit hō.Pr̄o singularissim⁹.& a deo in mundū destinatus. non casu fortuito aut hoium cōsilio:sз diuina prouidentia qua regulantur oīa.ideo ad h̄ ostēdendum dr̄ faciamus.uerbuз est totius trinitatis.b.F. ad munduз dirigentis.de quo conformitate secunda. & fructu dicetur.Secundo.ꝙ fuit homo sincerissim⁹. & a corporis brutalitate segregatus.qa homo fuit.& per cōsequēs nō sensualis.aut sensualitati corporis deditus.sed ab ea separatus rationabilis.& ratiōi subditus & subiectus.Sic.n.motus sensuales refrenauit pēnitētia arctiori.ut hosteз domesticū pfecte subiceret. & sine difficultate rationi pareret.tertio ꝙ fuit hō pfectissim⁹.quia ad imagineз.dei.quarto hō exēplarissimus.quia ad dei similitudinē.quinto in uita rigidissimus qa piscib⁹maris p̄fuit. sexto Angelis dilectissim⁹ qa uolatilib⁹ celi iunctus fuit.septimo cūctis peccatoribus amicissim⁹.qa bestiis terre.octauo.deo unitissimus.ideo p̄fuit uniuerse creature.nono diabolo infestissim⁹.qa omni reptili terre.decimo:sua reputatōe abiectissimus.qa de limo terrē.undecimo gr̄a plenissimus.qa inspirauit in faciē eius spiraculū uite.decimo secundo.opatiōe uirtuosissimus .quia fact⁹est in aiaз uiuentem.decimo tertio.deo contemplatione intentissimus.quia in paradiso semp erat.decimo quarto.uerbo efficacissimus.quia operatus est salutem multorꝝ. decimo quinto in oib⁹ ordinatissim⁹.qa custodiuit se & alios.decio sexto. Imitator aplorꝝ.& pfectorꝝ.qa ex oī ligno comedit.decio septimo.execrator scelerꝝ cōtra deū cōmissorꝝ.qa de ligno mali nō comedit.decimo octauo pauptatis despōsator.& abdicator terrenorꝝ.qa adiutoriū simile sibi.uз. cōtuberniū paupertatis est sibi datum.ultimo ordinator omnis sanctitatis & religionis quia ex eo ecclesia quo ad tres ordines ē

formata. tres. n. ꝑpagines ex ipso sunt uelut ex lateris costa germinate & producte. Presata nõ extendo ꝓbando: qa sermo nimis esset ꝓlixus. Quibus appet q̃ta est. b. F. ꝑclaritas sanctitatis & fame siue uirtutis ei⁹ celebritas. qa dr in Secũdo mẽbro thematis: ꝙ fec illũ. ut. b. F. dicat. xp̃s. illud. ii. ꝶ. vii. feci tibi nomẽ grãde iuxta nomẽ magnoꝶ q sunt in terra. Celebre factũ ẽst nomẽ eius nimis. i. ꝶ. xviii. Rõ qa glorificauit euȝ ĩ cõspectu regũ. & oñdit illi gloriã suã. i fide. & lenitate ipsius scm̃ fecit illũ. Et seqtur. excelsum fec illũ. & similẽ sibi. ecci. xlv. Et sic: pȝ. secundũ. Tertio dico & ultimo. ꝙ in dictis uerbis oñdit beati. F. felicitas eternalis & stola ꝑciosa: qa in g̃lia est sanctoꝶ. Exponendo qũo intelligit ꝙ beatus. F. est in g̃lia sanctoꝶ. cõsequẽter appebit q̃ta ẽ eius felicitas. ubi sciendũ ꝙ beatuȝ. F. in g̃lia eẽ sanctoꝶ intelligi multiplicier potest. Primo ꝙ ea q̃ sunt ad gloriã sanctoꝶ deus fec in beato. F. cũ. n. ad gloriã sanctoꝶ sint ipsoꝶ uirtutes ut pote ad gloriã abel est fuisse purissimũ & suũ sacrificiuȝ a deo respectũ geñ. iiii. Ad gloriam Enoch in padisuȝ trãslatũ geñ. v. Et sic de aliis sc̃tis tã ueteris q̃ noui testamẽti: & oẽs uirtutes posite in singulis eoꝶ unitiue & cõiunctim fuerint in beato. F. de qbus dicet cõformitate prima & infra cõformitate. xxv. ubi oñditur ꝙ uirtutes alioꝶ in beato. F. fuerunt intelligit ꝙ. b. F. fuit fact⁹ similis xp̃o in his q̃ in sanctis effecit q sunt in gloria sanctoꝶ. ¶ Secũdo põt intelligi ꝙ beatũ. F. xp̃s fecerit sibi similẽ in gloria sanctoruȝ: qa cũ bonitas pulchritudo utilitas & magnitudo effect⁹ in opificis laudẽ sit & gloriã. beatum. F. sic faciens xp̃s cũ cõditor sit oĩum & ꝑcipue sanctoꝶ talẽ qȝ faciẽs in gloria ipe ẽ sanctoꝶ. ¶ Tertio. põt intelligi ꝙ in gloria est sanctoꝶ: qa beatus. F. hẽt ꝙ alii hñt de gloria & supaddit. qa cũ angeli ñ sint oẽs eiusdẽ speciei & hoc saltẽ est uerꝶ quo ad ꝑmiuȝ: qa nõ sunt in eodẽ gradu & si ꝑmium hñt eiusdẽ speĩ. qui est in premio maior nõ solũ gloriã hẽt inferioris sed supaddit sic intelligẽdo ꝙ hȝ tm̃ de gloria sic inferior & supaddit sic spẽs supior cõtinet iferiorẽ ꝑfectiõalr̃ & supaddit sic ĩ Angelis siue celestib⁹ spiritibus est ponendũ. cũ igitur ordo seraficus sit aliis supior & ꝑfectior salteȝ respectu ꝑmioꝶ & gratiaꝶ cõtinens ꝑfectiones inferioꝶ ordinũ & supaddẽs: cũqȝ beatus. F. sit in tali ordine ꝓ premio locatus. i. in supmo noni ordinis gradu alioꝶ sanctoꝶ hñs ꝑfectõẽs merita & ꝑmia uirtualr̃ & supaddens eis: in gloria censet esse sanctoꝶ. ¶ Quarto põt intelligi ꝙ sit in gloria beatoꝶ & sanctorũ. Cuȝ enim sũma charitate se diligãt beati. & tm̃ de bono gaudeant alterius ut de ꝓprio ũt docet. Anselmus de similitudinibus: beati gloriaȝ beati. F. ceruentes gaudent & sic in gloria accidentali est sanctorũ. ¶ Quinto potest inteligi ꝙ in g̃lia est sanctoꝶ: qa cuȝ. b. F. ꝑ aliis xp̃o fuerit uita & trãsformatõe corporali cõformior qr̃ & ĩ g̃lia ẽ sibi ꝓpinquior & cõsequẽter ĩ g̃lia ẽ sc̃torũ qa ꝓpinquior aliis sc̃tõ sanctorũ. s. Iesu q. ẽ g̃lia sc̃torũ. ¶ Sexto. põt inteligi iuxta expientiã cõem. Quãto. n. qsqȝ magis stat iuxta regẽ & sibi rex suũ sigillũ cõmittit & secreta & eũ facit suũ uexiliferũ apud ipm: tanto gloriosior talis ab aliis reputat̃. Cũ igitur Iesus iuxta se ut suũ uexilliferuȝ beatum. F. teneat ꝓut uidit dñs Rodulfus Erphordiensis eps̃. q factus ẽ hac uisione frater minor: & duo ciues de Venetiis q locũ fecerunt de cõtrata ad honorẽ. b. F. apud ipȝ regẽ xp̃ȝ in gloria est sanctorũ. i. ꝑaliis sanctis uirgine beata & ap̃lis exceptis. ¶ Septimo põt intelligi ꝙ. b. F. in gloria ẽ sanctorũ. i. si sancti sunt ad gloriã dei & alioꝶ sic & ipse. Ipse. n. ẽ in gloria & ad gloriã. Primo dei p̃ris a quo ĩ munduȝ ipse Franciscus destinatus est. qa ad q̃ missus est efficaciter expleuit. Secundo filii dei q ipsuȝ sibi ꝑ oĩa similauit. Tertio sp̃us sancti q ipsuȝ sanctificauit sicut patuit ex cedula quã uidit frater. Leo de celo super caput. B. Francisci descendere & residere ubi erat scriptũ hic ẽ g̃ra dei. Quarto Beate Marie q̃ ut mitteretur in mundũ patri suplicauit & filio sic cõformitate & fructu. secundo dicetur. Ac Francisci ꝑcibus indulgentiã ꝓ peccatorib⁹ in ecclesia sancte Marie de portiuncula impetrauit. Quinto ap̃lorum Petri & Pauli q ipsum Rome in ecclesia sancti. Petri amplexantes osculati sunt. Sexto beatorum Ioannis baptiste & Ioannis euangeliste q ipsum cũ beata Maria & xp̃o sunt cõsolati. Septimo Archangeli Michaelis & alioꝶ celestiũ spirituũ qbus fuit sp̃ali deuotiõe cõiunctus: ipsum qȝ multis cõsolationib⁹ mirisqȝ letificauerũt ut patuit de citharedo sibi appẽnte cuius pulsatiõe ab infirmitate corporali fuit liberatus. ¶ Octauo seraphin q in p̃nti ꝓmeruit eoꝶ ardere incendio & nunc in eorũ solio digniori ut dictũ ẽ residere. ¶ Nono oĩum celestiũ sp̃uum cũ eius ꝑdicatione uita & exẽplo ad statũ perfectiõis multi cõuersi eoꝶ ruinã reparauerint: nec circa tales eorum custodia frustra est opata. ¶ Decimo Ap̃loruȝ quorũ uitã euangelicã ad litterã obseruauit. ¶ Vndecimo martiꝶ qbus desiderio & ope quantum in eo fuit crucisqȝ in suo corporẽ baiulatiõe assidua ꝑ tollerantiã infirmitatũ & passionum iungi peroptauit ¶ Duodecimo patriarcharũ qbus filiorũ in dei seruitio. multiplicatõe se copulauit. ¶ Tertio decimo Prophetarũ qbus est ãnexus cordiũ intuitu & abditorũ. ¶ Quarto decimo confessorũ qbus deũ laudando & austere uiuẽdo se conformauit. ¶ Quinto decimo sanctorum Doctorum quorum exemplo plebem assidue uerbo & exemplo informauit. ¶ Sexto decimo uirginum quarum puritatem & integritatem in se habuit & cõseruauit. ¶ Decimo septimo oĩuȝ electoꝶ quos suo consortio & gloria letificat & illustrat. ¶ Decimo octauo ecclesie triumphãtis quia uexillifer est in ipa sũmi Imperatoris Iesu Christi. ¶ Decimo nono ecclesie militantis que meruit talem uirum inseruisse celis & aduocatum apud dominum possidere. ¶ Vigesimo ciuitatis Assisii que sanctificata est nobilitata nominata & glorificata in ipso cũ suis fratribus. Sic Italie & Thuscie prouinciarũ quarum accola fuit hic uir Angelicus Franciscus eiusqȝ morũ signorũ & uirtutũ ꝑ aliis ꝑticipes sunt. Mons ille sacer Aluerne gloria. B. Francisci gaudet & iocundat̃ in quo xp̃s stigmata imprimendo. B. Francisco ipm̃ diligere ꝑ aliis montibus orbis mirifice declarauit. ¶ Vigesimo primo. Fratrum

minorū. Si.n.ad gaudium discipulorū est magistri pro uectio: exercitus prudentia ducis: bellantiū: uexilliferi fortitudo & strenuitas: ouiū: custodia pastoris: & filiorū glorificatio pris. Cu3 ipse pater nr.b.F.sit magister dux pastor: & pater. de eius magnificentia & exaltatione tam in pnti q̄ in gloria gaudere debemus & letari. Quia.b.F. glorificatio nri ordinis est approbatio: Fideliū deuotio: cupientiū perfecte uiuere directio: & paupeꝝ omniū quoꝝ ipse pr dilector fuit precipuus exultatio. O q̄tū saluatori nos fratres minores obligamur: qui nobis talē ꝑbuit prēm & directorē. post quē nobilitas mundi eo abiecto incedit deuotius: utriusq3 s. sexus multitudo in tribus ordinibus ab eo institutis xp̄o dn̄o se dedicādo ut conformitate octaua dicet. ipsum prēm referant diuinis preuentū muneribus: perfectū operibus: uita imitabilē: uerbo efficacē: deuotione ꝓclarū: cūctis q3 xp̄m diligētibus amabilē & gratiosum. Hoc deniq3 prē ordo noster uelut capite singularissimo purissimo & pfectissimo insignitur. dirigitur & mirificatur: ac totus xp̄o cōformis cōuincitur & probatur. Non fecit deus taliter omni nationi: nec sic ut ordini nostro talem prēm cōcedendo: ip̄m in ꝑsenti uita gratificādo diuulgādo magnificādo stigmatizando. gloria & honore coronādo. & sup alios exaltando & sublimando. ac ordinē nr̄m personis insignissimis nobilitate generis: rectitudine operis. & sciētie claritate. dignificādo. cū igit hec sint ad gloriam nr̄am actori omniū bonorū xp̄o Iesu ad uices rependendas grārū inducimur. & tenemur. ¶ Vigesimo secundo in gloria.b.F. est oīum xp̄ianorū fideliū. ut pote qui fuit uir xp̄ianissim⁹ & exēplar ois pfectiōis. in ipsoq3 humana est natura dignificata. & xp̄i passionis insigniis decorata: cuius uestigiis inherendo nullus exorbitat. Eius directionē tenendo que sunt recta pagit. ac ei⁹ protectione adiuti a diabolo non sinuntur opprimi in pnti. Aie a purgatorio in suo natalitio liberant. & demū in gloria collocant. Ia3 dictis ergo modis & expositionibus quō.b.F. sit in gloria sanctorū p3 luculēter. & per cōseques sua felicitas declarat ex stola ꝓ p̄mio ꝑcepta g̃liosa. Na3 in g̃ria est dei pris. Phil. tertio. & sic appet declaratio uerbi ꝓpositi: u3. quō xp̄s.b.prē3 Frācīscū similē fec. i. illū sibi ip̄i cōformādo uita & passiōis sue stigmatib⁹. ut dictū ē breuiter. & infra latius daclarabit. & nūc in celo deificādo ip̄m in g̃ia scōrū: collocādo & statuēdo. ad quā g̃ria3 saluator oīu3 dn̄s Iesus xp̄s nos ꝑducat.b.F. meritis. q cū prē & spū scō de⁹ uer⁹ regnat & uiuit p īfinita secula seculoꝝ amē.

¶ Explicit prologus. Incipit liber qui dicitur cōformitatū & primo de ordine seruando in hoc opere.

Xpedit⁹ a ꝓlogo isti⁹ operis: xp̄i Iesu g̃ra opitulāte. meritis.b. Frācisci pris nr̄i: ad opus quod de cōformitate uite.b.F. ad uitam dn̄i Iesu intitulat. ē amō accedēdū. Circa cui⁹ ꝓcessu3 ꝑ euidētia clariori dicēdoru3 istū ordinē seruabo. Nā āte omnia ponā fructū: seu cōformitatē ip̄a3 de qua loq intēdo. & demū expositionē subnectā. uerū qa cū qlibet fruct⁹ seu conformitas: duas ptes cōtineat. quaꝝ una ē de dn̄o Iesu. & secūda de.b. Frācisco: primo posita prima parte ipsam exponā. & cōsequēter ponēdo secūdā partē exponā: ꝓut diuina g̃ra subministrabit.

¶ Incipit fructus primus & cōformitas hui⁹ libri: u3 Iesus prophetis cognitus. Franciscus declarat. Expositio prime partis: uidelicet Iesus prophetis cognit⁹.

Apientia illa supna. uerbu3 & candor lucis eterne. dn̄s Iesus xp̄s. q oīa in pondere & mensura cōstituit gubernat ac disponit: ad nos sua mirifica misericordia & pietate uenire disponēs p carnis assumptionē: ne suus ad uetus ignotus foret hominibus: aut ex inspato ueniret: ut ueniētē dn̄m: & ad nos descēdētē hoies suscipe rent debite agnoscēdo suū ad nos descēsum. multiplici uia & mō uoluit ip̄3 eē testatū. i. tā factis q̄ uerbis. tā figuris q̄ ꝓdigiis. tā puiis illumiatiōib⁹ q̄ assertiuis sermōib⁹. tā figurarū enigmatib⁹: q̄ ꝓphetarū oracul. prēs antiquos & ꝓphetas de hoc informādo. Quod n. carnē de⁹ assumēdo ad nos descēdere deberet ipse referauit prib⁹ se icarnādū de eis ꝓmittēdo: u3 Abrae gn̄. xxii. In seie tuo bn̄dicēt oēs gētes. Isaac gn̄. xxvi. Iacob gen̄. xxviii. ubi de hoc Iacob certificat⁹ dicit gn̄. xlix. Nō auferet sceptrū de Iuda: nec dux de femore ei⁹ donec ueniat q mittendus ē & ipse erit expectatio gentiū. Et subdit salutare tuū expectabo dn̄e. Sancti ēt alii & ꝓphete & prēs de hoc a deo illuminati & certificati ip̄m incarnandū mūdo ꝑdixerunt. sic. Ioseph gen̄. ultimo domin⁹ uisitabit uos. Moyses Deut. xviii. ꝓphetā de gente tua & de Fratrib⁹ tuis suscitabit tibi dn̄s de⁹ tuus ip̄m audies. Qui āt uerba ei⁹ q̄ loquet nō audierit. ego dn̄s ultor eius existā. Idipsum dauid ꝓmisit psal. cxxxi. Iurauit dn̄s dauid ueritatē: d̄ fructu uētris tui ponā sup sedē tuā. pp q. di. psal. lxxi. descēdet sic pluuia ī uellus &c. Seqtur oriet in diebus ei⁹ iustitia &c. Salomō de hoc iformatus dic sap. xviii. dū mediū scilentiū tenerēt oia & nox in suo cursu mediū iter hr̄et. oīps sermo tuus dn̄e exiliens d̄ celo a regalibus sedibus uenit. Ariolus ille & gentilis Balaā a deo de hoc illustratus. di. numeri. xxiiii. Oriet stella ex Iacob. & cōsurget uirga ex Israel. & percutiet duces moab. uastabit q3 oēs filios seth: & erit ydumea possessio ei⁹. Isaias quoq3 a deo de hoc irradiatus dicit. c. vii. Ecce uirgo cōcipiet & pariet filiū & uocabit nomen eius Emanuel. Sic & Ieremias. unde. xxxi. c. Nouum inquit faciet dn̄s super terram femina circundabit uirum. Baruch hoc predixit. ca. v. Exue te ierusale3 &c. sequitur super misericordia que ueniet tibi ab eterno saluatore tuo. Ezechiel idipsum ꝓphetauit ca. xliiii. uidi portā in domo dn̄i clausam. Et sequitur di-

xit dominus ad me porta hec clausa erit: & nō aperietur. & uir non transiet per eam qm̄ dn̄s deus Israel ingressus est p eā; erit q3 clausa principi. Daniel de hoc locutus est.c.ii.d. In diebus āt regnorū illorꝫ suscitabit deus celi regnū aliud ꝙ non dissipabitur in eternu3. & regnum eius alteri populo non tradetur. Et sequitur ipsum stabit in eternū. Micheas diuino afflatus spū ꝑnuntiauit deū nascēdū in Bethleē. di.c.v. Tu Bethleē terra effrata paruulus es in millibus Iuda. Ex te mihi egredietur q sit dn̄ator in israel & egressus eius ab initio a diebus eternitatis. Aggeus hoc quoq3 dixit.c.ii. di. Adhuc unum modicū & ego mouebo celū & terrā. Et seqtur ueniet desideratus cūctis gentibus &c. Per Zachariā hoc fuit ꝑdictu3.c.viiii. Ecce rex tuus ueniet tibi &c. Sic & Malachias.c.iii. Stati3 ueniet ad templum sanctū suum dn̄ator quē uos queritis &c. Et de aliis ꝓphetis: q ut ꝑdicti de futuro dn̄i in carnem aduentu a deo illuminati predixerūt. iuxta illud ꝙ dixit Amos.c.iii. Nō faciet dn̄s uerbū quin prius loquatur ad ꝓphetas suos. Et zacharias pr̄ Io. bapte. dicit luce primo locut⁹ est p os sanctorū: q a seculo sunt ꝓphetarum eius. Et non solū ꝑfata de dn̄o incarnando iam dci ꝑfati sunt: Sed multa alia ut p3 in libris eorū sunt posita: ut on̄datur ꝙ eius aduentus fuit sanctis reuelatus. Nec solū dei ad nos descēsus per carnis assumptionē est reuelatus sed uita quo ad actus singulos ipsius dn̄i incarnandi est reuelata ta3 uerbis q̄ figuris a deo ipsis pr̄ibus & ꝓphetis. que oīa cōpleta esse in dn̄o Iesu sancta euangelia ꝓtestantur & clamant. Vt igitur ꝑfata uideantur est sciendū ꝙ eisdē uerbis & figuris est reseratus. ¶ Prim⁹ actus uite xp̄i: u3 ꝙ deberet ex seie Abrae & aliorū pr̄m oriri. Et primo uerbis ut ꝑdictu3 est reseratu3 fuit Abrae. Isaac & Iacob. & Dauid. ꝙ corpulentā substantiā ab ipsis traheret. scd̄o figuris Altare factū ab Abraā. Isaac natus ex Abraā. Iacob ex Isaac. Et sic de filiis eorū: oēs figure fuerunt dei descensuri & ab eis oriendi secundū corpulentam substantiā. hoc cōpletū esse on̄ditur in dn̄o Iesu Mat. c.i. ubi on̄ditur per pr̄u3 genealogia3 ad nos p carnis asumptionē dn̄m Iesum aduenisse. ¶ Secund⁹ actus uite xp̄i & est secundus in ordine: ꝙ debebat nascēd⁹ nuntiari tā per hoīe3 q̄ per Angelū. iuxta illud Amos. tertio supra allatū. Nō faciet dn̄s uerbū &c. Et ꝙ nascēdus fuerit ꝑnūtiat⁹ p3 ex promissione facta Abrae Isaac. Iacob. Dauid. & aliis & p ipsum deū loquente3 pr̄ibus. & p Angelū: Figuris p3 in. Isaac q sic fuit nascendus pr̄i ab Angelo nuntiatus. gen. xix. Sanson mr̄i & pr̄i. Iudic. xiii. Iosias. iii. ꝶ. x. h̄ impletū lucas on̄dit in euangelio suo. c.i. di. Angelu3 Beate. Marie xp̄m de ipsa nascendum ꝑnuntiasse. ¶ Tertius act⁹ uite xp̄i est: u3 ꝙ deberet nasci de uirgine. hic fuit declaratus Primo uerbis. Isa. c.vii. Ecce uirgo concipiet & pariet filiū &c. Per Iere. c.xxxi. Nouū faciet dn̄s sup terram &c. Per Ezech. xliiii. porta h̄ &c. ut dictū est supra. secundo Figuris in uirga Aron sine sui corruptione subito florente & fructū faciente numeri. xvii. In ligno uite posito in medio paradisi in terra incorrupta gen̄. ii. In rore descendente in uellus Iudic. vii. In lapide exciso de monte sine manibus. dan. ii. hoc esse cōpletu3 in dn̄o Iesu xp̄o on̄dit euangelista lucas. c.ii. ubi supuentione spūs. s. incorrupta manens beata Maria xp̄um peperit. ¶ Quartus act⁹ uite xp̄i est: ꝙ nasci i Bethlee3 deberet. hic fuit declaratus Primo uerbis Per micheā ut allegatū ē. Tu Bethleem effrata &c. Secūdo Figuris u3 i Isay Patre Dauid. i. ꝶ. i. In Dauid. i. ꝶ. xvi. & Deodato. ii. ꝶ. xxi. q In Bethlee3 orti sūt. Hoc cōpletum fuit in Iesu q tpe generalis descriptionis orbis natus in Bethlee3: ut dicit euāgeliū luce. ii. ¶ Quintus actus uite xp̄i: u3. ꝙ in loco tali nasci deberet. i. ꝑsepio & locari ubi bos esset & Asinus: fuit on̄sus. Prio uerbis per Isa. c.i. Cognouit bos possessorem suu3 & Asinus presepe domini sui. secundo. Figuris: uidelicet per Moysen qui stetit in loco uili. s. fiscella. exodi. ii. Et Iob in sterquilinio accubauit. Iob. i. hoc impletum eē lucas. c.ii. ostendit dicens: quod beata Maria reclinauit puerum Iesum in presepio quia non erat ei locus in diuersorio. ¶ Sextus actus uite. Christi est ꝙ deberet circuncidi. Hoc uerbis Primo ē ostensum per illud dictum Habrae gen̄. xvii. Omne masculinum circuncidetur in uobis. secundo Figura per Isaac die octauo circuncisum. gen̄. xx. Hoc impletum esse in Iesu ostendit lucas. c.ii. dicens ꝙ post octo dies puer Iesus circuncisus est. ¶ Septimus actus uite Christi u3 ꝙ a cunctis gentibus esset adorandus fuit ostēsus Primo uerbis. s. ꝑs. lxxi. di. Adorabunt eum omnes reges oēs gentes seruient ei Et ꝑs. lxxxv. Omnes gentes quascunq3 fecisti uenient & Adorabunt coram te domine. per Isay. c.lx. Omnes gentes ad te currēt Secundo Figuris in adoratione Ioseph a fratribus: qui fuerunt pastores ouiū gen̄. xlii. In ueneratione salomonis ab omnibus regibus. iii. ꝶ. viiii. i adoratione qua3 fecit popupulus Primo deo & secundo. Dauid. i. paralipo. xviiii. & In Iosaphat. secūdi. paralipo. xvii. Hoc completum ostendit Mat. ii. c. dicens Iesum Adoratum a magis eidem etiam munera offerentibus. ¶ Octauus actus uite Christi est: uidelicet ꝙ ad templum duci deberet: & deo presentari. Hic ostensus fuit. Primo uerbis Malachie. c.iii. Ecce ego mitto &c. Sequitur statim ueniet ad templum sanctum suum dominator que3 uos queritis. Secundo Figuris per Samuelem ductum a matre ad templum. i. ꝶ. ii. Per filios primogenitos qui ad templum ducebantur leuitici. xiii. Hoc impletum esse lucas dicit. Capitulo secundo in Iesu quem Mater adduxit ad templum ut sisteret eum domino. ¶ Non⁹ actus uite Christi est ipsius fuga in Egyptum Hoc ostensum ē. Primo uerbis per Isaya3. Capitulo. xviiii. Ascendet dominus per nubem leuem & ingredietur Egyptum. Secundo Figuris per descensum Habrae in Egyptum genesis. Capitulo undecimo. & per descensum Ieremie. Capitulo quadragesimo tertio & per fugatione3 Iepte. iudicum undecimo. Hoc impletū dicit Matheus. Capitulo. secundo in Iesu quando Ioseph. diuino mandato tulit puerum Iesum & Matrem eius a facie Herodis in Egyptum. ¶ Decimus actus uite Iesu est u3. ab Egipto regressio & reuocatio. Hoc predcm̄ fuit primo uerbis per Osee. c.xi. Ex egipto uoca

tuī filiū meū. Et per Balaā. numeri. xxxiii. de⁹ ex Egipto uocauit eū. Secūdo oñsum est figura. In Ieroboam reuocato ab Egipto. iii. ꝶ. xii. Hoc impletū est in Iesu quē cū mr̄e ab Egipto Ioseph reduxit diuino mōitu. Mat. ii. ℂDecimus primus actus uite Iesu ē uz. ꝙ in medio doctoꝶ deberet sedere. & stare. Hoc oñsuz est primo uerbis ps. lxxxi. deus stetit in sinagoga deoꝶ in medio āt deos diiudicat &c. Secūdo figuris p Dauid sedētē in cathedra sapientis. ii. paral. xxiii. Et p Salomonē. iii. ꝶ. ix. cui dictū est. beati uiri qui audiunt sapientiā tuam. Hoc impletū esse. Lu. oñdit in Iesu. qui cū esset annorū. xii. Ascendit in templū. & sedit in medio doctorū. sup cuius prudentia. & responsis mirabātur oēs. ℂDecimus secundus actus uite xp̄i est uz. ꝙ Ioannes Bap. ante ip̄m premitti debebat: ut ei uiā prepararet. Hoc primo uerbis ostensum est: per Malach. ca. iii. Ecce ego mitto angelū meū. qui preparabit uiā ante faciem tuam. Secundo figuris. de angelo qui precessit Moysen. Iosue & filios Israel. Exo. xxiii. Et de propheta qui precessit p̄dicens Iosue aduentuz. iii. ꝶ. xiii. Hoc impletū est in Iesu. quem Ioannes preiuit: ut hētur Mat. iii. & Ioā. i. ℂDecimus tertius actus uite xp̄i ē. ꝙ baptismū instituere debebat in aq̄ quo a peccato mundari deberet hō. Hoc ostēsum est. primo uerbis per Ezechielē. qui in persona xp̄i dicit. ca. xxxvi. effundam super uos aquā mundā. & mundabimini ab oībus inquinamētis u r̄is. & dabo uobis sp̄ūm nouuz. Secūdo figuris. In Naaman qui descendit in Iordanē. & lauit. & restituta est caro eius. & mundatus est. iiii. ꝶ. iiii. In Iudith q̄ baptizabat se in fonte. Iudith. xii. Hoc oñditur cōpletū in Iesu Mat. iii. & lu. iii. qui uim regeneratiuā aquis dedit se baptizando. ℂDecimus quartus actus. uite xp̄i est: uz. ꝙ a diabolo tēptari deberet. Hic oñsus est. primo uerbis. s. per Zacha. ca. iii. uidi Iesum sacerdotē magnū & sequitur Sathan stabat a dextris eius. ut aduersarer̄ ei. Secūdo figura in Iob. qui a diabolo fuit temptatus. sed non superatus. Iob. i. Hoc impletū esse oñdit Mat. c. iiii. ꝙ Iesus temptatus fuit a diabolo in deserto. sed non superatus. ℂDecim⁹ q̄ntus act⁹ uite. xp̄i est. uz ꝙ deberet ieiunar̄ ps. xxxiiii. operui in ieiunio aīam meā. & ps. cviii. genua mea infirmata sunt a ieiunio. Secundo hoc oñsum est figuris. s. Moysi qui ieiunauit. xl. diebus. & xl. noctibus Exo. xxiiii. Dauid. ii. ꝶ. xii. Achab. iii. ꝶ. xxi. & Helie. iii. ꝶ. xvii. Nemie. c. i. Hoc impletū est Mat. iiii. qñ Iesus ieiunauit. xl. diebus. & xl. noctib⁹. ℂDecimus sextus actus uite Iesu est ꝙ angeli ei ministrar̄ deberēt. Hic est oñsus primo uerbis. psal. xc. di. angelis suis deus mādauit de te. &c. Secūdo figura in Helia cui angelus apposuit panē. & uas aque. & ut comederet impauit. iii. ꝶ. xvii. Hoc impletū esse in Iesu. oñdit Mat. c. iiii. di. ꝙ a. d. Iesu tēptatione supata. ad euz angeli accesserūt & ministrabāt ei. ℂDecimus septimus act⁹ uite xp̄i est. uz ꝙ deberet populū docere. & p̄dicar̄. Hic oñsus est. Primo uerbis. per Isa. c. i. uenite ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i. seq̄t & docebit nos uias suas. &c. Et per Iocl. c. ii. annūtia populo meo scelera eoꝶ. Secūdo figuris. In Esdra qui docuit populū. ii. Esdre. viii. In sapiente ecclesiaste. qui docuit populū. eccl̄iastes. ultimo. Hoc impletū eē in Iesu. di. Mat. v. qūo docuit populū: ac ciuitates circuibat. & castra docendo. Mat. ix. ℂDecimus octauus actus uite xp̄i est: uz. ꝙ d̄beret eē sp̄ū sancto & p̄phetico plen⁹. Hic oñsus ē P̄rio uerbis Isa. ix. Requiescet sup eū sp̄ūs sapiē &c. Moy. deut. xviii. p̄phetā suscitabit uobis dn̄s d̄ fratribus uestris. ut supra. Secūdo figuris. s. oium p̄phetaꝶ Isa. Iere. Ezech. & ceterorū. Hoc impletuz est in Iesu Luce. c. vii. uoce popl̄i acclamātis. p̄pheta magn⁹ surrexit in nobis di. de ipso dn̄o. Iesu xp̄o. Decim⁹ non⁹ actus uite xp̄i ē: uz ꝙ discipulos paupes & abiectos hr̄e deberet. Hic oñsus fuit. Primo uerbis. p Isa. lxi. c. sp̄ūs dn̄i sup me euāgelizare paupib⁹ misit me. Et. c. xix. In die illa &c. Secundo figuris in Isaia q. c. viii. di. Ego & pueri mei quos dedit mihi dn̄s. &c. In eliseo cui adheserūt paupes filii p̄phetarū. iiii. ꝶ. iii. Sic & ī Moyse cuius minister & discipulus Iosue fuit numeri xi. Hoc impletū dicit in Iesu. qn̄ apl̄os ad suū discipulatū uocauit Mat. iiii. ℂVigesim⁹ actus uite Iesu. est paupꝑtatis dilectio & ꝙ debebat eē paup: & ip̄aꝫ paupꝑtatē amare. Hoc p̄rio uerbis oñsuz fuit. ps. lxxxvii. paup suz ego & in laborib⁹ a iuuētute mea. & ps. lxviii. Ego suz paup & dolēs &c. Secūdo figuris. In Heliseo q paup fuit. iiii. ꝶ. iiii. In Tobia. c. iiii. q dic̄. pauperē uitā gerim⁹. In Helia q nihil hūit. iiii. ꝶ. i. Et. iii. ꝶ. xvii. Hoc ipletū ē i Iesu q. di. Mat. viii. uulpes foueas hn̄t. & uolucres celi nidos. fili⁹ āt hoīs n̄ hꝫ ubi caput suū reclinet. Habuitqꝫ discipulos q oīa dimiserūt. Mat. xix. ℂVigesim⁹ prim⁹ act⁹ uite Iesu ē: uz ꝙ iustitiā debebat exercer̄. Hic oñsus ē p̄rio uerbis Isa. di. c. xi. Erit iustitia cingulū lūboꝶ ei⁹. &c. Iere. xxiii. c. faciet Iudiciū & iustitiā i terra. Scd̄o figuris in Dauid. q faciebat iudiciū & iustitiā oi pplo. i. par. in Iob. q dic̄ c. xxix. Iustitia ut lorica indut⁹ sū. Hoc ipletū ē i Iesu p̄rio uerbo Mat. v. & vi. docēdo. Scd̄o ope Mat. xxii. Reddite q̄ sunt Cesaris Cesari. & q̄ sunt dei deo. Et Io. iii. hr̄ qūo ip̄aꝫ exercuit i uēdētib⁹ i tēplo. ℂVigesimus secūd⁹ act⁹ uite xp̄i ē: uz ꝙ deberet humil'r cōuersari. hic oñsus fuit p̄rio uerbis. p Isa. c. xlii. Ecce seru⁹ me⁹. &c. Et ps. cxviii. hūiliat⁹ sū usquequaqꝫ dn̄e. Secūdo figuris i Moyse q fuit mitissim⁹ sup oēs terrā ihabitātes. numeri. xxii. In Dauid. ii. ꝶ. vi. q dic̄ hūilis ero &c. Hoc ipletū eē in Iesu oñdit Mat. xi. ca. dicens. ꝙ Iesus dixit discite a me: q̄a mitis sū. & hūilis corde. ℂVigesim⁹ terti⁹ act⁹ uite xp̄i ē: uz ꝙ sua doctrina a iudeis cōtēni deberet & rep̄bari. Hic oñsus ē p̄rio uerbis p Isa. lxv. c. tota die expandi man⁹ meas ad populū cōtradicētē michi &c. p Iere. c. vii. Nō audierūt me &c. Secūdo figuris. s. Isaie. Iere. Ezechie. Michee. & aliorū p̄phetarū quos iudei nō audierūt imo interfecerūt. Et istud impletū ē in Iesu. Ioā. c. ix. di. ꝙ iudei de xp̄o dixerunt. Tu de te ipso testimoniū perhibes: testimoniū tuum non est uerum. ℂVigesimus quartus actus uite xp̄i est: uidelꝫ ꝙ ipse deberet miracula operari. Hic fuit ostēsus. Primo uerbis per Isa. c. xxv. Tunc aperientur oculi cecorū. & aures surdoꝶ patebunt. &c. Et Iob. v. faciet magna. & inscrutabilia. &

mirabilia sine numero. ¶ Secundo figuris per Moisen Qui fecit signa & prodigia in egipto. Exodi capitulis pluribus. & deutero. c. ultimo. In Helia : & Heliseo: q plura miranda fecerunt. ut in. iii. reg. & iiii. c. hẽtur hoc impletũ ostendit Mattheus & alii euangeliste. in Iesu dicentes ipsum dedisse lumen cecis: claudis gressum. surdis auditum. mutis uerbũ. mortuis uitam. & alias omnes curasse infirmitates. ¶ Vigesimus quintus actus uite Christi est: uidelicet q deberet populũ: & turbã cibare. Hic ostensus est. Primo uerbis Ezechielis. xxxii. c. suscitabo super gregeʒ meũ qui pascet eos &c. Secundo figuris in Moyse. cuius precibus deus manna populo per. xl. ãnos dedit. In Heliseo qui oleum & panes multiplicauit ordeaceos. i. ii. reg. iiii. & pauit plures. Hoc impletũ ostendit Mat. c. xiiii. & c. xv. in Iesu qui bis de paucis panibus saciauit ultra quatuor milia hominum. ¶ Vigesimus sextus actus uite xpi est: uidelicet q in suo corpore sacrificiũ instituere deberet. Et hoc in materia panis. & uini. Hic ostensus est primo uerbis Isaie. cap. xxxv. d. faciet dñs in monte hoc cõuiuiũ cunctis gentibus &c. Zach. c. ix. Quid inquit est bonum. & quid pulchrũ. Respondet nisi frumentũ electorũ: & uinum germinans uirgines. Prouerbiorũ. ix. Sapientia hedificauit sibi domũ: posuit mensam. i. panẽ: & miscuit uinum. & ante dicit q imolauit uictimas &c. Secundo figuris. Et primo in Melchisedech qui obtulit panẽ & uinum gen. xiiii. In Noe qui fecit deo sacrificiũ gen. ix. In pane qui ponebatur in mensa in tabernaculo. Hoc impletũ dicit Mat. xxvi. In Iesu. qui panẽ in corpus suũ. & uinũ in sanguinẽ suũ cõuertendo: summũ sacrificiũ ordinauit. ¶ Vigesimus septimus actus uite Iesu est uʒ. q deberet regnũ ecclesiasticũ ordinare hic ostensus est. primo uerbis Isa. c. ix. dicit multiplicabitur ei⁹ iperiũ &c. Et Dan. suscitabit deus regnũ celi &c. Secundo figuris in Habraã cui dictũ est gen. xvii. Faciã te crescere in genteʒ magnã. Dauid. & aliis qui regnũ suũ accreuerũt. ii. reg. iii. Hoc impletũ esse oñdit Mat. xvii. in uocatiõe apostolorũ. Et Lucas designatione aliorum discipuloruʒ. ¶ Vigesimus octau⁹ actus uite xpi est uʒ q deberet pro cultu dei zelare. Hic oñsus est. Primo uerbis ps. dicen. zelus domus tue comedit me. Secũdo figuris in Finees. numeri. xxv. qui zelatus est pro dño. in Helia iii. reg. xix. in Matatia. i. Macha. ii. hoc impletũ in Iesu ostendit Ioãnes. ii. ca. qñ de tẽplo eiecit uendentes. & ementes. & Mat. xxi. c. ¶ Vigesimus nonus actus uite xpi est uʒ. q eũ principes sacerdotũ deberẽt psequi. Hic oñsus ẽ Primo uerbis ps. cxviii. sederũt pricipes & aduersuʒ me loquebant. ps. cxviii. pricipes psecuti sunt me gratis &c. Secũdo figuris in Dauid a Saul psecuto. i. reg. pluribus. ca. hoc impletũ esse in Iesu oñdit Mat. ca. ii. in psecutione ei facta p Herodẽ & iudeos. Io. c. vii. & Mat. ix. In persecutiõe ei facta a principibus sacerdotũ & a scribis. Et similr Luc. iiii. c. ¶ Trigesimus actus uite xpi est. Iudeorũ insidiatio. Hic oñsus est. Primo uerbis. psal. loquẽtis de quolibet xpo insidiante. Insidiat in abscõdito quasi leo in spelũca sua. Et de oibus loqtur Micheas. c. vii. oẽs in sanguinẽ insidiantur. Et Iob. xxx. Insidiati sunt & pualuere mihi. Et abdie. i. Qui comedũt tecũ ponent subter te insidias. Secũdo figuris p Dan. cui imposite sunt insidie. Dan. vi. Dauid. i. reg. xxvi. Hoc impletum esse oñdit in Iesu Mat. xxii. c cui iudei primo insidiati sunt ut eum caperent in sermone. Secundo in iustitia. ut hẽtur Ioã. vii. de adultera. Tertio ut eũ caperent in psona Iõ. xi. ¶ Trigesimus primus actus uite xpi est uʒ q cõtra ipm cõsiliũ iudei deberẽt cõgregare. Hic oñsus ẽ. Primo uerbis. ps. ii. Astiterũt reges terre & pricipes cõuenerũt in unũ &c. ps. Cõsiliũ fecerũt i unum. di. psequimini & cõprehendite eũ &c. Et sapiẽtie secundo dixerunt impii apud semetipsos &c. Secũdo figuris i Iere. cõtra quẽ fecerunt cõsiliũ Iere. xi. Hoc in Iesu cõpletũ eẽ oñdit Mat. d. c. xxvi. q cõtra Iesũ cõgregauerũt cõsiliũ ut eũ morti traderẽt. Et Io. xi. dr. quod collegerũt põtifices & pharisei cõsiliũ &c. ¶ Trigesim⁹ secũdus actus uite xpi ẽ eius pditio. Hic oñsus est. Prio uerbis: uñ ps. in psona xpi dicit. Quoniã si inimic⁹ meus maledixisset mihi &c. Et sequtur. ãpliauit sup me supplantationẽ. Secũdo figuris in Amasa pditorie a Ioab interfecto. ii. reg. xx. Et in Gaal in li. iudic. Et in Amon filio Dauid. ii. reg. xiii. Ionata primi Macha. Et Simeone. i. Macha. Hoc euãgelista Io. xiii. c. oñdit. Et Mat. xxvi. c. in Iesu a iuda discipulo pdito. ¶ Trigesimus tertius actus uite xpi est eius uenditio. Hic demõstratus est. Primo uerbis per Zacha. c. xi. Appẽderũt mercedẽ meã triginta argẽteis. Et Iere. ca. xii. Secundo figuris uʒ Ioseph iude cõsilio: uẽdito a fratribus triginta denariis. Hoc impletũ dicit Mat. xxvi. in Iesu p triginta denariis uẽdito. ¶ Trigesim⁹ quartus actus uite xpi est uʒ q capi deberet. Hic oñsus est. Primo uerbis Dauid in psal. Ceperũt aiam meã irruerunt in me fortes. Iere. iiii. xps dominus in peccatis nrĩs capt⁹ ẽ &c. Secũdo figuris i Tob. c. i. In archa dñi capta. i. reg. iiii. In Sedechia. iiii. reg. ulti. Hoc impletũ in Iesu oñdit Mat. xxvi. quẽ ceperũt iudei. ¶ Trigesimus quintus actus uite xpi est ei⁹ ligatio. Hic oñsus est primo uerbis p Zacha. c. iii. fili hominis data sunt sup te flagella & ligabũt te &c. Secũdo figuris in Sansone q fuit ligatus funibus iudic. xvi. Hoc in Iesu impletũ eẽ oñdit Ioã. xviii. Et Mat. xxvi. di. ipm captuʒ ligauerunt. ¶ Trigesimus sextus actus uite xpi ẽ eius spõtanea & uoluntaria oblatio. Hic oñsus est. Primo uerbis p Isa. c. liii. d. oblatus est qa ipe uoluit. Et psal. xxxix. facere uolũtatẽ tuã deus me⁹ uolui. Secundo figuris in ethay. sponte cũ Dauid eũte. ii. reg. xv. In iuda Macha. i. Macha. Hoc impletũ eẽ in Iesu oñdit Io. xviii. di. q Iesus sponte obuiã iuit iudeis. Et Pillato dixit. ptãteʒ hẽo ponẽdi aiaʒ meã &c. ¶ Trigesimus septim⁹ act⁹ uite xpi ẽ uʒ ipsius flagellatio. Hic oñsus est prio uerbis ps. d. Ego fui flagellatus tota die &c. Secũdo figuris in Pharaone flagellato gen. xii. In Iere. c. xxx. Sed i Iesu hr ipletũ ẽ q fuit flagellat⁹ Mat. xxvi. & Io. xix. ¶ Trigesimus octauus actus uite xpi est eius falsa accusatio. Hic ostensus est. Primo uerbis psal. xxxvii. Amici mei & proximi mei aduersuʒ me appropinquauerunt &c. Secũdo figuris in Naboth falso accusato

& occiso.iii.ꝶ.xxi.Hoc ipletū ē i Iesu quē falsi testes accusarunt Mat.xxvi.& Io.xix.¶Trigesimus nonus actus uite xp̄i est ei⁹ in maxilla pcussio.Hic oñsus ē. Prio uerbis.Miche.v.i uirga pcutiēt maxillā iudicis Israel.iii.ꝶ.xxii. Hoc impletū eē in Iesu ostendit Io. xix.qui percussus fuit in maxilla. ¶Quadragesimus actus uite xp̄i est eius illusio & derisio. Hic ostensus est.Primo uerbis per abdiā ca.i.Illuserunt tibi uiri federis tui.Omnes uiri tui illusores.Secundo figuris in Heliseo illuso a pueris.iiii.ꝶ.ii. In Sansone illuso a philisteis iudic.xvi.Hoc impletū esse in Iesu ostendit Io.ca.xix.& Mat.xxvii.dicentes xp̄m a iudeis & militibus illusum. ¶Quadragesimus primus actus uite xp̄i est ꝙ deberet penis affligi.Hic ostensus est. Prio uerbis:psal.xxxvii. Afflictus sum & humiliatus sum nimis &c. Et Isa.lxi. Afflixerunt spūm sanctum eius. Secūdo figuris in Iob afflicto ca.ii.In Tobia afflicto Thob.ii.Hoc impletū ē in Iesu qui diuersis penis fuit afflictus Mat.xxvii.c.¶Quadragesimus secundus actus uite xp̄i est eius faciei uelatio & percussio. Hic ostensus fuit.Primo uerbis Isaie ca.l. Faciem meā nō auerti ab increpantibus & cōspuentibus in me. Secūdo figuris in Aman:cuius faciem operuerunt. Hester vii.Hoc impletū in Iesu eē ostendit Io.c.xix.d.Quod milites uelantes faciem Iesu percutiebant spuētes in eū.¶Quadragesimus tertius actus uite xp̄i est ipsius spoliatio.Hic ostensus est. Primo uerbis Michee ca.i.Vadam spoliatus & nudus &c. Secūdo figuris in Ieremia.Qui spoliatus fuit ca.xxxviii.Hoc impletuꝫ est in Iesu quem milites spoliauerunt Io.xix. ¶Quadragesimus quartus actus uite xp̄i ē ipsius blassfematio.Hic ostensus est.Primo uerbis Isa.ca.i.blassfemauerunt sanctum Israel.Et ca.lii.nomen meuꝫ tota die blassfemat.Secundo figuris in Abimelech.iudic.ix.In Dauid blassfemato a Semei.ii.ꝶ.xvi. Hoc impletū fuisse in Iesu ostendit Mat.xxvii.c. Qui a latronibus iudeis & militibus fuit blasphematus. ¶Quadragesimus quintus actus uite xp̄i est eius negatio.Hic ostēsus est.Primo uerbis Dan.c.ix.di.Non erit eius populus qui eum negaturus est.Secundo figuris in Dauid ii.ꝶ.xx.q negatus est non esse regē dicēte Siba. Non est nobis pars in Dauid &c.Hoc impletū esse in Iesu ostendunt Mat.xxvii.& Io.xix.qui a petro fuit ter negatus.& a iudeis ꝙ non esset rex iudeorū.¶Quadragesimus sextus actus uite xp̄i est ipsius ad morteꝫ cōdemnatio.Hic ostensus est.Primo uerbis sapientie secundo morte turpissima condemnemus eum.Secūdo figuris in Aman ad crucē cōdemnato:hester.vii.Hoc impletum est in Iesu qui ut latro ad mortē crucis condemnatus est Math.xxvii. ¶Quadragesimus septimus actus uite xp̄i est crucis baiulatio. Hic declaratus est.Primo uerbis.Iere.xi.Mittamus lignum in panem eius.Secundo figuris in Moyse portante uirgam in manu exo.iiii.In Isaac gen.xxii.portante ligna pro holocausto.Hoc impletū esse in Iesu dicit Mat.xxvii. Qui crucē portauit.¶Quadragesimus octauus act⁹ uite xp̄i est eius crucifixio.Hic demonstratus est.Primo uerbis Iob.vii.suspendiuꝫ elegit anima mea &c. Secūdo figuris in serpente suspenso in ligno numeri xxi.in Absalone suspēso inter celū & terrā.ii.ꝶ.xviii. In pistore suspēso in cruce.gen.xl. Hoc impletū est in Iesu qui crucifixus fuit Mat.xxvii. ¶Quadragesim⁹ nonus actus uite xp̄i est ipsius inter sceleratos collocatio. Hic oñsus ē. Primo uerbis Isa.liii.cū sceleratis reputatus ē. Scđo figuris in abner cui Dauid dixit.ꝙ mortuus erat:sicut solent cadeṙ uiri corā filiis iniquitatis sic corruisti.ii.ꝶ.iii.In iuda macha.inter malos & sceleratos occiso.i.machabeorū.ix.Hoc in Iesu impletum est qui crucifixus est inter duos neq̄ Mar.xvii.Et latrones Mat.xxvii. ¶Quinquagesimus actus uite xp̄i est eius aceti & fellis cibatio & potatio. Hic ostēsus est.Primo uerbis psal.xxi.dederūt in escam meaꝫ fel & in siti mea potauerūt me aceto.Secundo figuris in Booz qui acetum bibens Ruth suadebat ut biberet Ruth.ii.In Thobia cui⁹ oculi sunt felle liniti & aperti Thob.xi. Hoc ostēdit in Iesu esse completuꝫ Mat.xxvii.d.Quod fuit felle & aceto potat⁹. ¶Quinquagesimus primus actus uite xp̄i est ipsius in cruce mors & occisio.Hic declaratus est. Primo uerbis per Isa.liii.Tradidit in mortē animā suam &c.Per Dani. ix.Occidet̄ i xp̄s.Secundo figuris.In Abel a fratre occiso gen.iiii. In Aarō summo sacerdote mortuo numeri.xx. In Isboseth.ii.ꝶ.iiii.Hoc in Iesu impletū est in cruce mortuo:& occiso Mat.xxvii.& Io.xix.¶Quinquagesimus secundus actus uite xp̄i est eius pro peccatoribus immolatio:hic ostensus est. Primo uerbis p Isa.c.liii.pp scelus populi mei pcussi eū per Iere.trenoruꝫ ultimo xp̄s dn̄s in peccatis nr̄is captus est &c. Secundo figura in Iuda Machia.q pro liberatione populi mortuus est.i.Machabeorū. in Hirco q pro peccato immolabatur & aliis ut hēs in li.leui. Hoc impletū esse in Iesu oñdit Mat.xxvi.qui dicit. Ego uadam īmolari ꝓ uobis. ¶Quinq̄gesimus tertius actus uite xp̄i est per ip̄m nr̄a facta redemptio. Hic ostēsus est. Primo uerbis psal.xxxiii.Redimet dn̄s aīas seruoruꝫ suorū &c.Isa.liii.In dilectiōe sua.& in indulgētia sua redimet eos.Et Osee.iiii.de morte redimā eos. Et ca. xi.De manu mortis liberabo eos. Secundo figuris in Moyse cui⁹ pce remisit dn̄s peccata p̄ri.Exo.xxxii. hi ipletū ē in Iesu cui⁹ morte recōciliati sum⁹ deo ro.v. ¶Quinquagesim⁹ quartus actus uite xp̄i est ipsius uulneratio.Hic ostensus est.Primo uerbis psal.xxi.foderunt manus meas & pedes meos &c.Secundo figuris.In dilecto uulnerato cāticorū.iiii.In Achab regē: quē Syri uulnerauerūt.iii.ꝶ.xxii.Hoc impletuꝫ est in Iesu in sua passione qui in pedibus manibus & latere fuit uulnerat⁹:ut oēs dicūt euāgeliste. ¶Quinquagesim⁹ qntus act⁹ uite xp̄i est ipsius lanceatio.Hic act⁹ oñsus est.Primo uerbis Iob.vi.Circūdedit me lanceis suis & uulnerauit lūbos meos.Cōcidit me uulneṙ sup uuln⁹.irruit i me q̄si Gigas.Hec passus sū absq̄ iniqtate man⁹ mee. Secūdo figuris in Absalon lāceato.ii. ꝶ.xvii.i aptiōe lateris Adā gen.ii.cui dormiēti dn̄s tulit unam de costis.in aptiōe hostii arce gen.vi.in apertiōe lateris amase.ii.ꝶ.xx.In petra percussa a Moyse numeri.xx.de q̄ exiuit aq̄.Hoc impletum esse in Iesu

ostēdit Ioānes.xix.c.de quo mortuo & lancea laterē eius apto exiuit sanguis & aq̄. ℂQuinquagesimus sextus actus uite xp̄i est sanctorū patrū a manu diaboli liberatio:Hic oñsus ē.ℂPrio uerbis p Isa.xix.c. Clamabunt ad dn̄m a facie tribulantis & mittet eis saluatorē qui liberet eos.Et per Zacha.c.xi. Tu aūt in sanguine testamēti tui liberasti uinctos de lacu.&c. ℂSecūdo figuris in Abraam qui debellauit reges & reduxit captiuitatem gen.xiiii.In Dauid qui liberauit populum de manu amalechitarum.i.reg.ultimo.Et de manu philistiim.ii.reg.xx.Et de māu Goliat.i.reg.xvii. hoc impletuʒ est in iesu qui descendens ad inferos & portas ereas confringens captiuā duxit captiuitateʒ. ℂQuinq̄gesim⁹ septius act⁹ uite xp̄i est diaboli sub iugatio.Hic oñsus ē. Primo uerbis.psal.Percusisti caput de domo impii.Et Isa.li.c. Nunquid non tu percusisti superbū. ℂSecundo figuris in Iosue qui cepit Iericho & regē eius in Saul qui cepit Agag regē amalech.i.reg.xv.Hoc impletū esse in iesu ostendit Ioānes euangelista in.apo.xix.c.qui cepit diabolū:qui est Sathanas &c. ℂQuinquagesimus octauus actus uite xp̄i est eius sepelitio. Hic ostensus est primo uerbis Moysi deute.xxi.suspensus in patibulo eodem die sepelietur.& Iob.xxi.Ipse ad sepulcrū ducetur.Secūdo figuris in Iosia cum fletu sepulto.ii.hesdre.i. In Iona qui tribus diebus stetit in uentre ceti. Ione.i.hoc impletum esse in Iesu ostendit. Mat.xxviii.qui sepultus stetit tribus diebus in sepulchro.ℂQuinquagesimus nonus actus uite Christi est ipsius resurrectio.Hic declaratus est.ℂPrimo uerbis per.Isa.c.xi.Et erit sepulcruʒ eius gloriosum per psal.xv.Non derelinques animam meam in Inferno nec dabis sanctum tuum uidere corruptionem.ℂSecūdo figuris. In Iacob qui dormiuit usqʒ mane & lapideʒ errexit gen.xxvii.In Sansone qui dormiuit usqʒ ad noctis mediū Iud.xvi.hoc ipletū ē in iesu q̄ tertia die a mortuis resurrexit.Mat. xxviii.&.Io.xx.ℂSexagesim⁹ act⁹ uite.xp̄i ē ei⁹ ad celos ascensio.hic ostensus ē.Primo uerbis.psal.xlvi. Ascedit de⁹ in Iubilatiōe & dn̄s in uoce tube.Et ps. Ascendit super celum celi ad orientem Et Michee.ii. Ascendit iter pandens ante eos. ℂSecūdo figuris In Helia qui ascendit montem.iiii.reg.ii. Hoc Impletum esse In iesu ostendit.Marc.c.ulti.in luca.ulti.Et act.i. ℂSexagesimus primus actus uite Christi est ei⁹ ad patris dexteram consessio Hic ostensus est. ℂPrimo uerbis psal.cviiii. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. ℂSecūdo figuris in Salomone qui sedit in solio Dauid p̄ris sui.i.paralipo.xix.In Ionadab qui sedit in curru cum Iheu rege israel.iiii.reg.Hoc dic̄ impletū.Mat.ulti.In iesu qui sedet a dextris dei.ℂSexagesimus secundus act⁹ uite xp̄i est Sp̄us sancti super apostolos emissio:hic ostensus est.Primo uerbis: psal.ci.Emitte spiritum tuū & creabunt: per Ezechi. xxxvi.dabo uobis sp̄m nouū &c.per Iohelem ca.ii. Effundā de spiritu meo &c.Secundo figuris in Moyse de cuius spiritu deus accepit:& septuaginta duob⁹ senioribus dedit numeri.xi. Et in nube que repleuit totā terram.iii.reg.xviii.hoc effecisse Iesum Ioan. euan.d.ca.xx.q̄ Iesus insuflauit in apostolos.d.accipite spiritum sanctum: ultimus uite xp̄i actus est ad iudiciū descensio:hic est ostensus primo uerbis psal. vii.deus iudex iustus.Et psal.lxi.Reddes unicuiqʒ iuxta opera sua.Et per Dan.ca.vii.iudiciū sedit & libri aperti sunt.Et per Isa.iii.dn̄s ad iudicium ueniet cuʒ senioribus. Et per Iohelem ca.iii. Congregabo omnes in ualle Iosaphat. Secūdo figuris in moyse Exo. xviii.Qui sedit iudicare populum.in Daniele qui iudicauit iudices. Dañ.xiii.In Salomone qui iudicium fecit.iii.reg.iii.hoc impletum esse in Iesu.oñdit.Mat. cap.ultimo: Data est mihi inquit.d.Iesus omnis p̄tās in celo & in terra.Et Io.dedit ei potestatem iudiciuʒ facere.Prefatis ergo tā uerbis q̄ figuris apparet quomodo Iesus Christus fuit ostensus patribus & declaratus quod erat probandum pro declaratione primē partis conformitatis que dicit:Iesus prophetis cognitus:multa uerba & figure sunt in predictis omissa:qa nimis esset prolixum opus.& per iam dicta & posita de aliis potest faciliter iudicari. Verum quia prolixe sunt posita:ad breuitatem reducendo iam dicta in figuris spetialiter.Iesus est prohetis declaratus.ut iam patuit.in Iosia nuntiatus.iii.reg.xiii.In Ismael nominatus gen.xvi. In Obeth natus cum gaudio. Ruth.iii. In Salomone a domino amatus.ii.reg.xii. Veneratus in Iosaphat.ii.paral.xvii.Circuncisus in patribus. Iosue.c.v.Oblatus in Samuele.i.reg.ii.fugatus in iepte. iudic.xi.temptat⁹ in Iob.c.i.Baptizatus in Naaman iiii.reg.iiii.persecutus in Dauid.i.reg. xix. Consecratus domino in amasia.i. parali.xv. Conuersatus in onia Ecci.l.Sociatus apostolis in hieu.iii.reg.viiii. Diuulgatus in Iosue.capi.vi.legem docuit in hesdra.ii.hesdre vii.mira fecit in Moyse exodi.vii.Calumniat̄ in Abimalech.i.reg.xxii.Insidiatur in Daniele capi.vi.Contemnit̄ in Gedeone iudic.viii.zelat in phinees numeri.xxvi.Confortat in Caleph.numeri.xxi. uoluntateʒ dei facit in Abraam gen.xi.Orat in Ezechia.iiii.reg. xxi.Suos diligit in neemia. Neemie primo & secundo.futura pandit in Isaia capi.i. Sacrificium offert in Melchisedech gen.xiii.Venditur ī Ioseph.gen.xxxii. proditur in amasa.ii.reg.xx. Capitur in Tobia capi.i. Ligatur in Sansone.iudic.xvi.Accusatur in Naboth iii.reg.xxi.Velatur facie in Aman.hester.vii. Irridetur in Heliseo.iiii.reg.ii.Spoliatur in Ieremia cap.xxxviii. Ceditur in Michea.iii.reg.ultimo.Vilipenditur in Abimalech.iudic.viiii.Crucis lignū baiulat in Isaac gen. xxii.Suspenditur in serpente numeri.xxi. Deum placat in Aron numeri.xvi. Genus liberat humilium.in Noe gen.vii.Occiditur in Abel.gen.iiii.Lanceatur in Absalon.ii.reg.xvii.Latus aperitur in Adam.gen.ii.hostes deicit in Aiot.iudic.iii.Sepelitur in Iona.c.i. Descendit ad inferos in Abacuch.Dani.ultimo.Surrexit mane in Iacob.gen.xxviii.Ascendit in Helia.iiii.reg.ii. Et sic succincte ex iam dictis apparet declarata prima pars primi fructus.& conformitatis de beato Frācisco & Christo.Restat nunc succincte declarare secundam partem eiusdem fructus:& conformitatis:uidelicet.Franciscus declaratur.

¶ Secunda pars primi Fructus & conformitatis. Libri primi uidelicet Franciscus declaratur. Expositio.

Eclarata prima parte primi fructus. & cõformitatis q̃ fuit de xp̄o. Restat cõsequẽter secũdã partẽ ipsius enodare: uidelicet Franciscus declaratur. pro cui⁹ euidentia est notandũ: ꝙ cũ dictũ sit per amos. iii. c. supra allegato: ꝙ de⁹ non faciet uerbũ: nisi reuelauerit secretũ suũ ad seruos suos ꝓphetas. Quo uerbo ꝓphete innuitur. ꝙ si deus nõ faciet uerbũ: multo minus: nec op⁹ mirabile de quo sanctos nõ informet prophetas. unde argumentũ euidenter accipitur. ꝙ multi sancti. & si nobis nõ pateat: per ora ꝓphetarũ predicti sunt mundo affuturi. & precipue illi qui capiti perfectionis: uirtuosius coheserunt: nam sicut dictũ est de Isaac. gen. xviii. de Sansone. Iudic. xiii. de Iosia. iii. ℞. xiii. de Ioanne Baptista. lu. i. certe & de aliis uerisimile est predictũ ẽe: qui talibus similes perfectione fuerunt. & forte Io. Bap. excepto gr̃a potiores. & sanctitate illustriores. uirgo quidẽ Maria & si in sacro eloquio expresse non hẽatur ꝙ nascẽda nuntiata fuerit ꝑ angelũ: qa tñ priuilegia gr̃arũ aliis cõcessa ab ipsa non sunt remouenda: imo potius per quãdã supereminẽtiã attribuẽda. debet firmiter teneri & credi ꝙ sic. Ita & cõsequenter de aliis sanctis ut pote de. b. p̃re nr̃o. F. tã cõformiter xp̄o similato. & ꝑ ip̄m xp̄m tã excellenter supra alios sublimato. q̃propter piũ ẽ credere: ꝙ tã uaticiniis ꝓphetarũ. q̃ figuris sanctorũ: quibus fuit conformis moribus & gr̃a fuit ueridice declaratus: prout hec secũda ps huius primi fructus. & conformitatis declarare intendit. & proponit di. ꝙ Franciscus ad instar xp̄i fuit declaratus enigmatib⁹. & prophetarũ eloqis. Et qa hoc suppositũ hꝫ duas ptes. Prima ẽ: uꝫ. ꝙ. b. F. ẽ signis declaratus secũda uaticiniis prophetarũ ideo primo ẽ de p̄io uidendũ. & sic demũ de. ii. Quib⁹ declaratis patebit qũo intelligatur hec scd̃a ps primi fructus. & conformitatis.

Fran. fil'is oib⁹ sc̄tis

Quod aũt. b. F. figurat⁹ fuerit in ueteri testamẽto: expresse asserit abbas Ioachim in expositiõe Iere. & Cirillus heremita montis carmeli. ut in expositione scd̃e partis patebit. Insuper cũ. b. F. fuerit similis p̃riarchis multiplicatõe filiorũ sanctorũ. ꝓp̄his i futurorũ cognitione. Ap̄lis mundi cõtẽptu: ac sancti euangelii obseruantia. Martiribus desiderio. Cõfessoribus uite austeritate. Doctoribus populi eruditione. Virginibus sui corporis integerrima puritate. & aliis iustis iustitie & sanctitatis p̄fectiõe. ut de his oib⁹ clare infra dicet̃.

¶ Merito per figuras patriarcharũ. imo uerius per ipsos p̃riarchas. ꝓphetas. Ap̄los: Martires: Cõfessores: Doctores: & Virgines: ac alios iustos habet figurari.

¶ Et sic general'r loquendo põt dici: ꝙ ipse. b. F. cum fuerit similis ade in creaturarũ dñio. Abel in puritate Enos in deuotiõe. Enoch in sursum eleuatiõe. Noe in iustitia. Abrae in obedientia. Isaac in meditatione. Iacob in sollicitudine. Ioseph in sui preseruatiõe. Moysi in mansuetudine. Aron in exhortando. Phinees in zelo. Iosue in conflictu uitiorũ. Sansoni in demonũ supatione. Iepte in credulitate. Gedeoni in propositi cõstãtia. Samueli in dei seruitute. Dauid in humilitate. Salomoni in sensu: & spiritus prudẽtia. Helie in uerbo. Heliseo in mundi contemptu. Ionadab filio Rechab: peregrine hic manendo. Isaye: in futurorũ cognitiõe. Ieremie in proximorũ compassiõne. Iob in patientia. Tobie in misericordia. Ezechieli in contẽplatione. Danieli in uite austeritate. Michee in dicenda ueritate. Petro in feruore. Ioanni in amore ad xp̄m. Ioanni Baptiste in sui despectione. Iacobo in oratiõe. Bertholomeo in pauptatis dilectõe. Paulo in discursu. Et aliis iustis in operũ perfectione. xp̄i imitatione. & discipulorũ. preceptorum. & consiliorum custoditione. ideo tipis. & figuris omnium taliũ habet generaliter figurari. Et si taliũ figuris hic sanctus hẽt figurari. multo fortius per figuras inanimatorũ: ut pote per solem. lunã & stellas. & huiusmodi. Ac etiã ꝑ uegetabilia sicut per arbores: oliuam: cedrũ: cipressum: & lilia. necnon per animalia irrationabilia: uꝫ per ouem colũbam. & sic de aliis. Et hoc si cõsiderent in ip̄o quo ad uirtutes per deũ actitata. Quia. n. fuit totus exẽplaris. fuit sol. Quia humilis colũba. qa pacis nunti⁹ oliua. Et sic de similibus. Quare rõe uirtutũ: & gratiarũ: per talia põt general'r figurari insuper cũ in ordine seraphico: ut in supremo: omnis perfectio reluceat inferiorũ ordinũ. Ideo. b. F. qui ipsis seraphin fuit similis. per ipsos. & eorundem figuras. & consequenter omnium inferiorum ordinũ. s. Cherubin: tronorũ: dñationũ: uirtutum: potestatũ: principatuũ: archangelorũ: angelorũ põt designari & figurari. Et sic patet qualiter per iam dicta beatus. F. habet general'r figurari. & declarari tipice. Aliter potest beati. F. figuratio ostendi: ut actibus uite eius singulis de quib⁹ erit sermo ordinate in sequẽtibus figure debite applicentur. sit ergo uite beati. F.

¶ Primus actus: uidelicet eius ad mundũ: a deo destinatio. Hunc figurauit Ioseph. missus a patre ad fratres suos uisitandos. gen. xxxvii. & Isaias. ca. vi. Ecce ego. mitte me. Ionas in niniuẽ. missus a deo. Ione. i. & ii. ca. ¶ Secundus actus beati. F. est eius ortus letificatio. Natus enim est letantibus multis: ut patebit cõformitate & fructu. tertio. Hunc figurauit Isaac: natus cũ risu & gaudio p̃ris: & matris. gen. xxi. Obeth cum gaudio noemi ortus. Ruth. iiii. ¶ Tertius actus est beati Francisci angelo in spẽ peregrini ostẽsio: de quo infra dicetur. Hunc figurauit Samuel oblatus & ostensus Heli. i. ℞. ii. ¶ Quartus actus est. b. F. captio fuit. n. captus a perusinis cum multis aliis suis ciuibus & positus in carcere: quibus beatus Franciscus seruiuit & spetialiter uni militi. Hunc figurauit Ioseph captus. & positus in carceribus. gen. xxxx. qui aliis captiuis seruiebat. Tobias qui idipsum fecit in captiuitate positus. Tobie. i. ¶ Quintus actus. b. F. est a patre & fratre & aliis ciuibus ꝑsecutio: ut patet. prima parte eius legẽde. Hũc figurauit Ioseph. a f̃ribus ꝑsecut⁹ gen. xxxvii. Iepte capt⁹ a suis iudic. xi. Dauid ꝑsecut⁹ a Saul. i. ℞. xix. ¶ Sext⁹ act⁹. b. F. ẽ ad paupes

cōpassio: & seruitiū. Nā libēter dei amore dabat pauperibus & abiectis seruiebat. Hunc figurauit Iob.c.xxxi. Et Thobias.c.i. Et Abraā lauans pedes & seruiens pegrinis geñ.xviii. ¶ Septimus actus beati.F. est eius deuotio. Ibat.n. per ecclias uisitādo: & orādo sicut patuit in ecclia sancti Damiani in qua xp̄s ei locutus est: hunc figurauit Thobias.c.i. qui ibat Iherusalē ad tēplū dñi. Iacob qui erat uir simplex. habitās in tabernaculis. gen.xxv. qui uadens in Mesopotamiam uidit dñm innixū scale gen.xxviii. ¶ Octauus actus beati.F. est oium mundanorū abdicatio. qui ut peregrinus noluit habere aliquid propriū. Hunc figurauit Ionadab. & filii Recab: qui semp ut peregrini in tentoriis habitauerunt Iere.xxxv. ¶ Nonus actus est triū eccliarum reparatio. Hunc figurauit Beseleel. & Oliab. qui fecerunt dñi tabernaculū exo.xxvi. Salomon qui hedificauit tēplum dñi.iii.ꝝ.vi. ¶ Decimus actus: est dñi apparitio. nam pluries ei dñs apparere dignatus est ut infra dicetur. Hunc figurauit Abraaꝫ. Isaac. Iacob. Moyses & sic de aliis quibus dñs est dignatus apparere: ut patet in serie sacre scripture.

¶ Vndecim⁹ actus: est uite euangelice a beato.F. susceptio. Hunc figurauerunt oēs apostoli simul & sigillatim. & specialiter beat⁹ Paulus. qui grā & imitatiōe perfectus apostolus est factus. gal.i. de apostolis hēs Mat.xix. ¶ Decimus secūdus actus est. beati.F. a diabolo tēptatio in heremitorio de Sartiano. & in aliis locis. Hunc figurauit Dauid temptatus.ii.ꝝ.ultimo & Iob.i. ¶ Decimus tertius actus est.b.F. sociatio. & fecundatio. quo ad fratrū multitudineꝫ. Hunc figurauit Iacob qui habuit.xii. filios. geñ.xix. & xxx. Dauid.ii.ꝝ.xiii. Filii Israel qui multiplicati sunt nimis exodi.ii. ¶ Decimus quartus actus: est.b.F. regulatio: & eius ieiunatio pro susceptione regule. Hunc figurauit Salomon. ecclesiastes ultimo: qui scripsit sermones rectissimos & ueritate plenos. Moyses qui in monte ieiunauit.xl. diebus & .xl. noctibus. ut legē dñi mereref accipere. ¶ Decimus quintus actus: est.b.F. predicatio. Hunc figurauit Isaias.lviii. cui dictū est clama ne cesses &c. Sequitur anuntia populo meo scelera eorū: & domui Iacob peccata eorū Io. Baptista q̄ predicabat dicens. Penitentiā agite &c. Mat.iii. Franciscus enim mandato apostolico penitentiā predicauit. ¶ Decim⁹ sextus actus est.b.F. thau dilectio: & passiōis christi: hoc signum semp amauit: & suis litteris quas mittebat: apponebat pro signo. hoc signo adornatū. beatuꝫ F. in facie uidit frater. Pacificus: & de xp̄i passione. b.F. fratribus faciebat sermonē. Hunc figuratū declarauit Ezechiel.viii. per uirū qui habebat attramentum scriptoris ad renes: qui signabat Thau super frontes uirorū plangentiū & dolentiū: uꝫ dñi passionē. Et tales signati sic: ab ultione mortis extreme liberabantur & preseruabantur. ¶ Decimus septimus actus est.b. Francisci crucifixi meditatio. In nullo.n. Franciscus dicerat gloriari: nisi in cruce dñi nostri Iesu xp̄i. & nil sciebat nisi dñm Iesum xp̄ꝫ paupeꝫ: & crucifixū. Hūc figurauit serpentis ispectio a Moyse & poplō: numeri xxi. Cuius attentione: a Morsibus serpentiū populus liberabatur. Gedeon dum baculo purgat triticū. iudi.vi. Moyses: dum tenet uirgaꝫ dei in manu sua. Daniel dum arborē excellentissimā cernit positā in medio terre.c.iiii. ¶ Decimus octauus actus est.b.F. fratruꝫ ad predicandum destinatio & missio. Hūc figurauit Iosaphat qui plures de principib⁹ suis misit ut doceret populū.ii. paral.xvii. Ezechias: qui misit ad oēm Israel. ut uenirent in domū dñi.ii. paral.xxx. ¶ Decimus nonus actus est.b.F. transformatio: uꝫ q̄ñ apparuit in curru trāsfiguratus fratribus. Hunc figurauit Helias: in curru igneo ascendens in celū.iiii.ꝝ.ii. ¶ Vigesim⁹ actus est: aliorum a.b.F. informatio: multociens fratres docebat & alios: & plures scripsit epistolas. Hūc prefigurauit hesdras: qui parauit cor suū ut inuestigaret legem dñi. ut faceret & doceret in Israel preceptū & iudiciū.i. hesdre.vii. ¶ Vigesimus primus actus ē: fratrū a.b.F. ad generale capitulū cōgregatio: ubi fuerunt ultra quinqꝫ milia fr̄es. Hunc figurauit Iosue: cōgregando oēs filios Israel in sichem.c.xxiiii. Hesdras cōgregādo populū quasi uirū unum.i. hesdre.iii. ¶ Vigesimus secūd⁹ act⁹ ē.b.F. uilis induitio. Hūc figurauit Isaias male indutus. & descalciatus eundo. & nudus: Isa.xx. ¶ Vigesimus tertius actus est: beati.F. sui longe distantibus presentatio: sicut fratribus in. c are latensi. predicante. b. Antonio de titulo crucis. Hunc figurauit Heliseus: se presentē exhibēdo ministro suo giezi.iiii.ꝝ.iiii. Ezechiel spū translatus in Ierusalē ca.viii. Et tñ erat corpore in Babilone. ¶ Vigesim⁹ quartus actus est.b.F. miraculoꝝ opatio. fecit enim multa mirabilia ut infra patebit. Hunc figurauit Moyses miracula faciendo: deute.ultimo. & Exo.vii.viii. & viiii. Helias. & Heliseus.iii.ꝝ.xvii. & .iiii.ꝝ.iii.iiii. & .v. ¶ Vigesimus quintus actus est: Zelus & ad aīas dilectio. Feruide.n. aīas xp̄i sanguine redēptas zelabat. Hunc figurauit phinees pro deo zelando. & populo dei. Helias qui dixit.iii.ꝝ.xix. Zelo zelatus sum pro dño deo. &c. Dauid qui uolebat mori pro filio aduersario.ii.ꝝ.xviii. Moyses qui uolebat deleri de libro uiuentiū ꝑ populo: exo.xxxii. sic & Paul⁹. ¶ Vigesim⁹ sextus act⁹ ē.b.F. subleuatio.s. in mōte. Et hoc mētis excessu & corpis: ut inferius patebit. Hūc ꝓfigurauit Moyses ascēdēdo mōtē Synai: exo.xx. Balaā quē duxit Balach ad excelsa Phasga: numeri.xxiii. & .xxiiii. Iacob qui ascēdit Bethel: gen.xxviii. ¶ Vigesim⁹ septimus actus est.b.F. assidua orō cui semp erat intēt⁹. Hunc figurauit Moyses orando in mōte: exo.xxxii. & numeri.xi. & .xxi. Dauid.ii.ꝝ.xii. Manasses.ii. paral.xxxiii. q̄ a dño fuit exauditus. Neemias.c.i. Daniel q̄ ter ī die flectēdo genua orabat: dañ.vi. Iudas Machabeus.i. Macha.iiii. ¶ Vigesim⁹ octau⁹ actus ē.b.F. lachrimatō mltū.n. lachrimis habūdabat orādo & dñicā passionē plāgēdo: adeo ut nil q̄si uideret. Hūc.b.F. fletū figurauit Ezechias qui fleuit amare.iiii.ꝝ.xxix. Esau q̄ per fletū obtinuit bñdictionē: gen.xxvii. ¶ Vigesimus nonus actus est.b.F. cantici angelici auditio: q̄ñ fuit infirm⁹ & sibi citharedus apparuit. Cui⁹ cantu: & sono: cōsolationem corporalem: & mentalem recepit. Hūc figurauit Isaias qui audiuit duos seraphin

di. sanctus scus scus &c. isa. vi. Ezechiel. 3. qui audiuit uocem cōmotionis magne di. Benedicta gloria dñi. ¶ Trigesimus actus ē a beato. F. pauptatis desponsatio & acceptatio. Hunc figurauit tobias q dixit filio suo. c. iiii. Pauperē uitā gerim⁹ &c. Booz q Ruth pauperem desponsauit Ruth. 3. Assuerus hester. hester. ii. ¶ Trigesim⁹ prius act⁹ ē beati. F. humiliatio. Fuit. n. prealiis humilim⁹. Hūc figurauit dauid qui dicit psal. xxxvii. Humiliatus sum nimis. Achab q se humiliauit dño. iii. rx. xxi. ¶ Trigesimus secūdus actus ē beati. F. sui despectio. Ab oibus enim uolebat despici & cōteni. Hunc figurauit habraā. geñ. xviii. q dixit ego sū uermis & cinis. Dauid q dixit psal. xxi. Ego sum uermis & non hō &c. ii. rx. vii. dixit. Quis sum ego dñe? ¶ Trigesimus tertius. actus ē beati. F. spūs pphetie pceptio. Habuit enim spm ppheticum. sic infra multis docet exēplis. Hūc figurauerūt oēs pphete Samuel Dauid Isa. Iere. & sic de aliis. ¶ Trigesim⁹ q̄rt⁹. actus ē beati. F. cordiū ispectio. multorx. n. secreta cordiū agnouit. Hūc figurauit Iacob. uidēdo cor Laban. geñ. xxxi. Heliseus uidendo cor Giezi. iiii. rx. iiii. Petrus uidēdo cor symonis magi. act. viii. ¶ Trigesim⁹ quintus act⁹ ē. b. F. in mari p̄dicatio: qñ stans in nauicula gaiete pplis p̄dicauit. Hunc figurauit moyses in mari rubro stando & mirabilia opando. & ope p̄dicās dei magnalia. exo. xiiii. Sic iosue faciēdo stare sacerdotes cū arca in medio iordanis. iosue. iii. ¶ Trigesimus sextus. actus est a beato. F. diaboli expulsio a ciuitate aretii & ab aliis hoib⁹. Hūc figurauit angel⁹ raphael qui a tobia & eius uxore demonē reppulit. tob. viii. Dauid q de arce ierusalem expulit iebuseum. ii. rx. v. Simeō q alieigenas expulit ab arce primi. Mach. xiii ¶ Trigesim⁹ septim⁹. actus ē a beato. F. aque i uinū cōuersio. Hunc & si Moyses nō p̄figurauit quantū ad colorē: p̄figurauit tñ quātū ad saporē aquas marath dulces reddendo ligni imissione exodi. xv. Sic & heliseus aquas ponendo in eis sal in saporē bonum conuertit & sanitatem. iiii. rx. ii. ¶ Trigesimus octauus. actus ē beati. F. exemplorx ostensio & exemplaritas. Hunc declarauit exēplar positū in mōte exo. xxv. Dauid in quē oculi toti⁹ Israel respiciebant. iii. rx. ii. Cādelabrū positū i tabernaculo dñi. leuit. viii. Symō onie q fuit q̄si stella matutina. ecci. l. ¶ Trigesim⁹ non⁹ act⁹ ē beati. F. carnis maceratio. Hūc figurauit helias qui fuit rigidissimus in uita. iiii. rx. i. Manasses qui egit penitentiam magnam. ii. paral. xxxiii. Ioannes baptista. Mar. i. ¶ Quadragesimus actus ē a beato Francisco fratrum refectio & cibatio. de tribus enim panibus cibauit ultra triginta fratres & diuina prouidentia quinq3 milia in quodam cap. generali. Hunc figurauit heliseus qui de paucis panibus plures homines cibauit. ¶ Quadragesimus prim⁹ act⁹ est a. b. F. aque a petra eductio. s. in monte. quando homini cuius asello uehebatur aquam orone propinauit. Hunc figurauit moyses. q bis aquā de petra uirga ipā percutiēdo eduxit exo. xvii. & numeri. xx. ¶ Quadragesim⁹ secūd⁹ act⁹ ē beati. F. erga fratres cōdescēsio. Comedit. n. cū fre q de nocte p abstinētiā deficiebat. Et cum alio infirmo

uuas in uinea. Hunc figurauit ille hō qui recepit leuitē de monte Ephraim. iudicū. ix. q comedere eum coegit & mēsam pauit. Raguel q recepit tobiā. tob. vii. & ad māducādū p̄parauit. ¶ Quadragesim⁹ tertius. actus est beato. F. lucis a deo traditio & donatio. s. in flumine padi & paludibus. Hūc figurauit lux data filiis Israel in egipto. exo. x. Colūna. ignis i nocte. exo. xiii. ¶ Quadragesimus q̄rt⁹. actus ē a beato. F. mulierū deuitatio. Hūc figurauit ioseph a talib⁹ se absentās geñ. xxxix. ¶ Quadragesimus quintus actus est gentiū ad beatū. F. deuotio. Oēs enim ad ipm afficiebantur & reuerebant. Hunc figurauit Samuel. de quo dr̄ i. rx. iii. q cognouit uniuersus Israel. q fidelis Samuel propheta eēt dñi. Et idem dicitur. c. xii. q hō fuit sanctissimus. ¶ Quadragesimus sextus actus ē a beato F. pecunie detestatio. Hūc figurauit Petrus. act. iii. di. Argētū & aurū nō est mihi &c. ¶ Quadragesim⁹ septim⁹ actus ē creaturarx ad. b. F. affectio & subiectio. Aialia mitia & imitia uolatilia & natatilia ad. b. F. afficiebant & ei subdebant. Hūc figurauit Adā: cui oia st sub ptāte tradita & i statu prio subiecta. ¶ XXXXVIII. actus est a. b. F. malorx execratio & de bōis iocundatio. Hūc figurauit esdras q abhomina⁹ ē filios Israel se alienigēarx uxorib⁹ imiscuisse: & cū eis fed⁹ pepegisse. i. esdre. ix. ¶ Quadragesim⁹ non⁹ act⁹ ē. b. F. ob reuerētiā diuersa i tpe ieiunatio. Hūc figurauit sancta Iudith q̄ ieiunabat oib⁹ dieb⁹ p̄ter sabbata: & neomenias: & festa dom⁹ Israel. Mardoche⁹ q ieiunauit tribus dieb⁹: nec māducauit neq3 bibit. hester. iiii. ¶ Quiquagesim⁹ act⁹ ē. b. F. mori p xpo exoptatio. qñ p palma Martirii cōsequēda: ter ultra mar̄ ad ptes ifideliū iuit. Hūc figurauit iudas Machabe⁹. i. Machabeorx. iii. q dixit moriamur p lege dei nr̄i. Paul⁹ q dixit. act. xxi. Ego nō solū alligari: sed & mori parat⁹ sū p noie dñi Iesu. ¶ Quinquagesim⁹ prim⁹ act⁹ ē a. b. F. scripturarx itellectio & dilucidatio. ut patuit qñ rn̄dit de dubiis scripture magro i theologia seis & aliis Hunc figurauit Dauid: cui dn̄s tribuit intellectū psal. cxviii. & sup senes intellexit. Salamon q oiū habuit intelligētiā. sap. vii. Paul⁹ q euāgeliū hūit p reuelationē. gal. i. ¶ Quinquagesim⁹ scdus. act⁹ ē. b. F. iocūdatio. Nā l3 hr̄et ifirmitates tñ in gaudio spūs sp erat. & i letitia fr̄es eē uolebat. Hūc p̄figurauit tobias. c. xiiii. q post oculorx illuminationē residuum tps uite sue in gaudio fuit. ¶ Quinquagesim⁹ terti⁹ act⁹ ē. b. F. infirmitatū & dolorx leta supportatio. Hunc prefigurauit Iob primo qui oia patiēter portauit. Tobias qui ob cecatus non est contristatus contra dominum sed gratias egit Tob. ii. ¶ Quinquagesimus quart⁹ act⁹ est b. Francisci crucifixio & stigmatizatio. Hunc figurauit ille quartus q erat silis filio dei. Dañ. ii. Et Paul⁹ qui dicit gal. vi. Stigmata domini iesu i corpore meo porto. ¶ Quinquagesimus quintus. actus est beati F. fratib⁹ in morte data benedictio manibus cancellatis. Hunc figurauit Iacob qui moriens manibus cancellatis bn̄dixit Ephraim & Manassen. geñ. xlviii. & alios filios suos. Moyses qui benedixit filios Israel. deu. xxxiii. Isaac q cecutiens benedixit iacob & Esau

geñ.xxvii. ℂ Quinquagesim⁹ sextus actus ẽ beati.F. mortis reuelatio. & eius in dño obdormitio. Hũc prefigurauit Aaron.nũeri.xxi. & Moyses deute.xxxiiii.q informati de morte decesserũt. ℂ Quinquagesim⁹ septim⁹ actus est beati.F.animarũ purgatorii cõstipatio quas extraxit. Hunc figurauit Habraã.geñ.xiii.reduces captiuitatẽ.Esdras.Zorobabel & Neemias pplũ3 deducẽtes de Egypto.esdre.ii.neemie.ii. ℂ Quinquagesimus octauus actus ẽ beati.F.sepelitio. Hũc figurauit Iacob quẽ medici cõdierũt aromatibus.geñ.ultimo.Asa.ii.pal.xvi.quẽ sepelierunt plenũ lectũ aromatibus & unguẽtis facientes. ℂ Quinquagesimus nonus.actus est beati.F.glorificatio. Figurauit hunc Ioseph:cui dixit Pharao.geñ.xli. Vno tm̃ regni solio te pcedam. Et ipse dixit fratribus. Nunciate patri meo oẽm gloriã.geñ.xlv. Mardocheus q glorificatus fuit a rege assuero.Hester.viii. ℂ Sexagesim⁹ act⁹ ẽ beati.F.ad gloriã deductio.Aĩa beati Francisci ad gl'iam deducta:figurata fuit p iudith introducta3: ubi erant thesauri holofernis iudith.xii.Et p hester introductã in cubiculũ assueri.hester.ca.ii:Per archã introducta3 in ciuitatẽ Dauid.ii.℞.vi.cũ canticis & iubilo. Hunc figurauit Symon.i. Macha.xiii.qui arcem intrauit cũ laude & ramis cytharis & cymbalis &c. ℂ Sexagesim⁹ prim⁹ actus est beati.F.sublimatio.Hũc figurauit Ioseph.geñ.xli.exaltat⁹ sup oẽs.quẽ Pharao uno regni solio precessit.Ionatas.i.Machabeorũ.x.quẽ Alexander Rex fecit sedere secũ & magnificauit eum.& scripsit eũ inter primos amicos. ℂ Sexagesimus secũdus.actus est fratrũ ad soldanũ baptizãdũ a beato.F.missio. Hũc figurauit missio duorũ discipulorũ a xp̃o Mat.xix.ad soluendũ asinam & pullũ eius. In Moyse & Aaron fuit ẽt figuratũ quos deus misit ante se. Michee.vi.ad deducẽdũ Israel đ Egypto. ℂ Sexagesim⁹ terti⁹.actus est mortuorũ a beato.F.resuscitatio. Hũc figurauit Helias:q filiũ mulieris matrisfamilias resuscitauit.iii.℞.xvii. Helise⁹ q filiũ mulieris sunamitis resuscitauit.iiii.℞.iiii. ℂ Vltimus actus ẽ beati.F.meritis a xp̃o donorũ distributio & concessio.In quacunq3.n.necessitate beatus.F.inuocet̃.subuenit xp̃s inuocãtibus.Hunc figurauit assuerus qui in die qua hester est ei cõiuncta.dedit dona & requiem omnibus. hester.ii. Salomõ dando regine Saba omnia que ab eo postulasset.iii.℞.x. Sic ergo patet quomõ beatus Frãciscus quo ad actus sue uite potest dici figuratus in ueteri testamẽto & nouo.& si pauce figure de utroq3 testamẽto sunt posite.Verum qa aliquis posset dicere dictas figuras cõmunes & nõ pprias esse.quod concedo & aliis a beato.F.cõpetentes.attñ sicut sanctus Franciscus prealiis perfectior fuit & xp̃o cõformior.cui predicte figure approprianť: sic potest dici: q̄ sibi prealiis attribuanť. Sed habet ne aliquas que post Christũ solum beatũ Franciscum exprimant & figurent? Videtur mihi dicendũ q̄ sic.que alteri a Christo competere bene nequeunt nisi beato Francisco. ℂ Et prima est illa geñ.i. & .ii.de cõditione hominis facta sexta die ad imaginẽ & similitudinem dei. Ista ad litteram est de Adã & figuratiue de Christo. Sed si alteri sancto debet attribui.danda ẽ beato Frãcisco qui sexta die.i.sexti sigilli apertiõe:ut habetur apoc. vii.fuit factus ad imaginẽ impressa3 & expressa3 dñi Iesu.& eius similitudinẽ. ℂ Secunda est de columba emissa a noe ex arca:geñ.viii.que columba ordinem minorũ a beato.F.institutũ significat:secũdum abbatẽ Ioachim.ut diceť. ℂ Tertia est figura de Iacob.geñ. xxviii.cui dictũ est.Eritq3 semen tuũ:sicut puluis terre.dilataberis ad orientẽ & occidentẽ & septẽtrionem & meridiem &c.Hoc impletum est in beato Frãcisco. cuius ordo accepit angulos omnes terre.ut conformitate & fructu.xi.dicetur. ℂ Quarta figura de Ioseph:geñ.xli.cui Pharao ãnulum suum dedit in manu sua.Nulli sanctorum xp̃s dedit ãnulũ sue expresse figure & stigmatizatiõis:nisi beato Frãcisco. ℂ Quinta figura est de Iacob:qui cancellatis manibus & cecuciens benedixit filios Ioseph.geñ.xlviii.que in beato.F.impleta est:qui benedixit fratribus Bernardo & Helie & aliis in morte sua. ℂ Sexta figura de uite:de qua tres propagines exorte sunt &c.geñ.xl.beatũ.F. designat.qui fuit uitis ad instar xp̃i:ipsi uiti xp̃o perfectissime inherendo.& tres propagines ex ipso sunt orte:quia tres ordines.s.minorũ pauperũ dñarũ & fratrũ & sororũ de pñia. ℂ Septima figura ẽ de Iosue:q fuit minister Moysi & eius emulator:numeri.xi.Nemo aũt fuit minister & seruus xp̃i:ut Frãcisc⁹:& ipsi⁹ perfectus imitator. ℂ Octaua figura:est de Helia in curru igneo asportato.iiii.℞.ii.F.in curru igneo trãsfiguratus apparuit fr̃ibus:ut dicit.iiii.ps legẽde. ℂ Nona figura:est de quarto uiso cũ tribus pueris in fornace:simili filio dei:dañ.iii.Isti quatuor in fornace: sunt quatuor ordines in mundo existẽtes:ordo:u3 Basilii: Augustini:benedicti:& Frãcisci. Sed quartus est similis filio dei.s.uita:qa xp̃o ẽ similis beat⁹.F.qa signatus suis gismatibus. ℂ Decima figura ẽ de uiro signãte Thau.Eze.ix.Qui uir fuit beatus.F.put uidit frater pacificus.& aliis indiciis est pbatũ. Alie sunt figure:que post xp̃m singulari mõ beatũ.F.figurauerunt: quas breuitatis cã omitto. Sic ergo apparet:qũo beatus.F.fuit figuratus.Et per cõsequens est prima ps q̃ erat uidenda declarata. ℂ Restat nunc uidendũ de secũda pte.u3 qũo beatus.F.est uerbis pphetaꝝ declaratus.Vbi scieñ.q̄.b.F.& eius ordo fuit declaratus. ℂ Prio p eximiũ pphetaꝝ deu3 & hoiem:dñ3 Iesu3 xp̃3:q de ordine pdixit.b.F.put ipe sanctus.F.dixit. & hoc Luc.c.xii.Nolite timere pusill⁹ grex:qa cõplacuit p̃ri ur̃o dare uobis regnũ.hoc in fr̃ib⁹ minoribus dicit cõpletũ:& de eis dictũ a xp̃o spãliter.qđ uni ex minorib⁹ meis fecistis.mihi fecistis Mat.xxv. ℂ Scđo fuit beatus.F.declaratus p maximum pphetã u3 Io. Euãgelistã apoc.vi.&.vii.ubi inqt Ioãnes. Et uidi cũ aperuisset sigillũ sextũ:& ecce terremotus magnus fact⁹ ẽ.& sol fact⁹ ẽ niger:tanq̃ saccus cilicin⁹.& luna tota facta ẽ sic̃ sanguis:& stelle de celo ceciderũt sup terrã.Et seqť ca.vii.Post hec uidi q̃tuor ãgelos stãtes supra quatuor angulos terre tenentes quatuor uẽtos terre.ne flarẽt sup terrã:nec sup mare:neq3 in ulla3 arborẽ.Et uidi alterũ angelũ ascendentem ab ortu solis

cōtradicet bestia.glo.i.antixps.Simulq3 abhomiatio spume draconis.Et surget stella mira.glosa.i. Paulus Aplus. quatuor hńs aialiū imaginē.glo.i.totū euāgeliū a q̄ttuor euāgelistis editū. Eritq3 in tuba mirabili. Danaos.glo.i.grecos illuminabit in eneade glo.i.Roma.Lacus piscatoris.glosa.i. socius petri nomen agni usq3 ad fines seculi uirtute pducet:in eneade uinctos a diabolo liberabit. Hic glo.i.S. Paul? gladiabit:mo riēs illustrabit.Porro glíosus exit? eius.Erit aūt bestia horribilis ab oriēte ueniēs.glo.i.Machometus . Cui? rugit? usq3 ad gētes punicas.glo.i.affricanas:Audiet. Cui? capita.vii.sceptraq3 inumera:pedes.cccccclxiii. glo.i.sexcēti.lxiii.āni. Hic cōtradicens agno ut blasfemet testamentū ei?.Augens dracōis aquas: reges aūt & optimates seculi erūt in sudore terribili & nō diminuent pedes eius.i.annos.Subdit de btō Francisco & Dńico.Stelle quoq3 due.glo.i.ordo minoꝝ & pdicatoꝝ : consiles prime: surget contra ipm & non obtinebunt usq3 dum ueniat abhominatio: & uoluntas altissimi cōsumetur. Hec sibilla. Qua prophetia patet: q cum beatus Frāciscus nomine uocetur stelle: & su? ordo per stellam habet merito figurari.Contra sectā3 Maumeti spurcissimi porci : audacter dico nullu3 ordinem sic insurrexisse:btūs Frācisc? cōtra ipsam ter accedendo ad partes infidelium:egit:atq3 fratres misit: qui ipso beato Francisco uiuente ut infra dicetur fructu.viii.sunt martirio coronati & ultra.lx. a saracenis de fratribus beati Francisci sunt martirizati . Ipsaq3 gens Maumeti ut inferius patebit: per ordinem beati Francisci ad dominum conuertetur . ℂQuinto beat? Francisc? fuit declaratus & eius ordo : ut testatur Abbas Ioachim super octauum capitulum prophetie Cirilli Anachorite & presbiteri mōtis Carmeli:per quēdam diaconem nomine Policarpum:qui ut dicit Ioachim legisse multa de ipso & ordine eius dixit : cuius dicta ipse Ioachim minime ponit. ℂSexto ipse beatus Franciscus fuit etiam declaratus & eius ordo per Cirillum presbiterum & Anacoritam montis Carmeli:cui celebranti missam Angelus domini duas tabulas grece scriptas eneas detulit: eidē mandans ut scriberet in eis contenta: & in latinum uerteret : & occidentali ecclesie mitteret. Qui sic egit. uerum cum pphetia multū sit in uerbis obscura : interpretādā & dilucidādā Abbati direxit Ioachim:q ipsā3 exposuit.Ponens ergo pphiā3 simul & Ioachi3 expōnē apponā:ut ipsa debite & lucide ītelligat.Vbi sciendū q.b.F. uocat semp in ista pphetia nomine Petre.patet in principio & in aliis capitulis sequētibus:& patet in fine fratres minores alloquens cum dicit: nempe si ad petra3 fortem &c̄.Et l3 Ioachim assignet causam : aliam tamen inferius adiungam.Sciendum secundo q in principio huius prophetie loquendo de beato Francisco sub noīe petre dicit de eius ordine exciso ab ista petra.Et consequenter uidetur loqui de ordine predicatorum:ac de ordine cartusien. & de istis tribus ordinibus dicendo ipsorum initia:& unde sunt oriunda : de ipsorum primo conditionibus bonis & demū de malis usq3 ad partē illam.Nempe si ad petrā fortem.ubi

Cirill? anacorita pdixit multa de.b.F.

dimittēdo alios ordines:&.b.F.cōmēdando ac inducendo fratres ad beati Frācisci imitationē:ipsa3 pphetia3 cōcludit.Dicit ergo deus reuelādo Cirillo.Ve mulieribus:ponit hic pricipiū ordinis minoꝝ dicens . Ve mulieribus. Ioachi3 in glo.Mulieres appellat quosdā futuros religiosos molles & delicatos curiosos ut feminas.Excisis de petra durissima uallis uirginis.Ioachim in glo.Hoc refertur ad patrē & fundatorē istorū quos alloqtur : qa inqt erit sanus & constans & firmus ut petra in timore dei:cui? inqt cōstantia uirtus & sanctitas inferius denotat cū additur.Nempe si ad petra3 fortē.Dicit ergo q mulieres.i.fratres:sunt excise de petra durissima.s.btō Francisco.Sed unde fuit hec petra & ordo fratrū minoꝝ fundat?:dicit q fuit excisus de petra durissima uallis uirgis . Ioachi p uallem uirginis pōt intelligi aliqua regio ditioni ecclesie subiecta in loco ualloso: cuius oriūdus erit illoru3 fundator & pater.ad litterā beatus Franciscus fuit de ualle uirginis.In tota enim prophetia Cirilli: nomine uirginis appellat ecclesia.Fuit ergo.b.F. de ualle uirginis.i.de ualle Spoletana : quia de Assisio q̄ ciuitas ē de ualle Spoletana:que uallis cū Assisio est Romane ecclesie & eius ditiōi subiecta: & ibi beatus Francisc? ortus est & ordo minoꝝ fundat?.uel pōt dici q ordo noster fundatus est & excisus a petra.i.institut? a beato Frācisco in ualle Spoletana: & in loco uirgis.s. Marie que p antonomasiā uirgo dicit.Na3 in loco sancte Marie de portiuncula:ordo incepit minoꝝ: a.b.F.petra institutus. Subdit pphetia de alio ordine.Et puellis supple ue de monte umbroso. Ioachi3 per puellas: aliud genus intelligit religiosorū molle & delicatum ut primum de monte umbroso.hoc forte dicit:quia nigri habitus erit futurus. Subdit pphetia de tertio ordine:dicens.Bestiis.s.ue de monte libani.Ioachim.Bestiis:insinuat tertium gen? bestiale simplex & rude:qa forte non erit adeo litteratum:moribusq3 puectū ut duo pmissa.de mōte libani dicit: uel qa in ipso monte inhabitabit:uel forte qa cū liban? cādidat? interpretat habit? albi futuꝝ erit. Subdit pphia de istis trib? ordinib? sil.A sue tpe iuuētutis usq3 in seniū eaꝝ:nouissimū ue multiplex eis icūbit. Ioachi3.a tpe sue iuuētutis:nō ab īfantia uel ab origie in q̄ iusti futuri sunt. ut hic ppe describit.ubi dr in īfantie sue primordio: s3 a iuuētute.i.in pcessu ipoꝝ ordinū.Sequit in pphia. In infantie sue primordio usq3 in tēpora pubertatis margaritis multiplicib?.Ioachim. Hic īsinuat q in sui origine iusti sūt futuri usq3 in tēpora pubertatis:q̄ ē scda etas.Per qd dat ītelligi: q modicū in iustitia sūt mansuri.Seqt in pphia.Margaritis multiplicib? pētū sanguine rutilātib?:renitebūt.Ioachi3.parētū sanguie hoc iō dr:qa uirtutes qb? nitebūt:ab ipsis sctissimis pāib? q. in īfantia eoꝝ & de nouo migrabūt: ex sūma & noua deuotōe ad ipsos trahet.Subdit pphia.S3 pedetētim .i.paulatim:muscaꝝ stercorib? & uiaꝝ puluerib? fuscabunt.Ioachi3.musca est ingeta & importuna:p qd notat:q ingeti erūt quo ad discurrendū:& importuni quo ad petendum: quorum inquietudo inferius denotatur ubi dicit:quas incautas leuesq3 reperint.Incau-

pphia Cirilli.

habentē signū dei uiui. Et clamauit uoce magna quatuor angelis qbus datū est uocere terre & mari di. Nolite nocere terre & mari neqȝ arboribus. quoadusqȝ signemus seruos dei in frōtib⁹ eorū. Sigillū istud sextū si diligenter inspicitur: apertū fuit tpe impatoris federici secūdi regis siculorū. Cuius in tpe: factus fuit magnus terremotus. qa magna persecutio in ecclesia sancta dei. Nā pp diuisionē inter ipm & papā & Cardinales. de ptibus infideliū: ad partes fideliū: multos sarracenos cōduxit eccl'ias destruētes & clericos psequētes & religiosos. Sol factus ē niger. i. dñs papa: q diu tpe suo niger fuit: uidelicet: qa nō est inuētus. imo postea ut simplex sacerdos Venetiis ē inuentus. Luna tota facta est sanguis. i. eccl'ia tota effecta est sanguis. i. sanguinolēta iterfectiōe clericorū: Cardinaliū: & aliorū prelatorū per ipm federicū & suos fautores interfectorū. Stelle de celo militātis eccl'ie ceciderūt: qa multi prelati adherentes eidē depositione & excōicatiōis snia inodati ceciderūt. Per q̄tuor āgelos tenētes uentū intelligi pñt ipsi demones in q̄tuor ptibus mūdi stātes impedientes peccatis: ne deus uentū sue gr̄e sup terrā sufflaret. imoqȝ magis deus uindictā de talib⁹ & in talib⁹ exerceret. Vel per quatuor angelos pñt intelligi quatuor ordines sanctorū: quos ut angelos ad mūdū reformādū destinauerat: uidelicet ordines aplorū martyrū cōfessorū anachoritarū & doctorū: quorū exempla mūdus & doctrinā cōtēnens stabant super quatuor partes terre: & spāliter tpe prefati federici psecutoris eccl'ie. qñ oblitterata ois uia erat perfectiōis dicebantur tenere uentū. s. doctrine & uite perfecte quā ostēderunt pro tanto. quia nec in mari. i. insulis: nec in terra plana: nec in arboribus. i. nemoribus uix inueniebatur aliquis qui tales imitaretur. Hoc tpe: qñ sic fiebat: a deo directus ē angelus alter a p̄fatis: uidelicet: angelicus uir Franciscus. Qui fuit angelus rōne puritatis: & sue a deo in mūdū: ad annuntiandū pñiam destinatiōis. Sed unde uenerit: dic̄ Ioānes ꝙ ab ortu solis: quia a sole iustitie xp̄o transmissus. Vel ab ortu solis: qa de ciuitate Assisii ad ortū solis posita. Sed qualiter eū miserit: dicit ꝙ hēbat signū dei uiui. i. in proximo a xp̄o habitur⁹ signū sacrorū stigmatū: iuxta modum loquendi scripture: que ponit factū in ꝓximo fiendū. Et sic Frāciscus pōt dici. ꝙ habuit signū dei uiui. quia in ꝓximo stigmatibus xp̄i erat insigniendus. Sed ad quē fructū? Certe inquit. Clamauit &c. i. ut clamaret & p̄dicaret. Ad istū finē missus est beatus. F. sicut in sequēti fructu & conformitate dicetur. Voce inqt magna: predicatiōis cōis opationis doctrine exēplaritatis & perfectiōis: & ut fideles ad xp̄i crucifixi sectanda uestigia inflāmaret induceret & effectum dominice passionis in eorꝫ cordib⁹: & insignia imprimeret. & sic eorum corda hoc signo crucifixi designaret & pingeret.

¶ Quod uero hic angel⁹ hñs signum dei uiui: beatus fuerit Frāciscus. uisione facta fratri siluestro est clarifice demōstratū. Hic in habitu degens seculari & sacerdos existens: cū sancti Francisci uiā fratrūqȝ suorū humano spiritu abhorreret uidit in somnis totā assisii regionē a dracone immēso circūdari. p cuius teterrima horridaqȝ effigie diuersis (ut uidebat̄) mundi climatibus propinquū excidiū iminebat. Cōtuebat̄ post hec crucē aureā atqȝ fulgentē: procedentē ex ore Frācisci. cuius sūmitas celos tangebat. & brachia ꝓtensa in latum: usqȝ ad mundi fines uidebantur. extendi. Cuius aspectus prefulgidus draconem illū tetrum & horridū penitus effugabat. Hoc dū sibi tertio demonstraretur. intellexit beatū. F. destinatū a dño ut gloriose crucis assumpto uexillo hostis maligni robur elideret. ac preclaris ueritatis fulgoribus: tā doctrine q̄ uite: mentes fideliū ad passionis dñi sectāda uestigia induceret pariter & illuminaret. ¶ Quod enim totū beati. F. studiū p̄dicatio & cōat⁹ fuerit. ut mētes fideliū ad deplorādū & cōtuēdū passiōis xp̄i mirāda iduceret. īfra fructu & cōformitate. iȝ. dicetur. Et si qs hanc figurā nō esse de beato. F. dicat. ostēdat de quo alio sit intelligēda habēte signū dei uiui: ut habuit Franciscus. & credam ei. Addit ipse Ioānes: ꝙ beatus. F. ipse clamauit: & multi eius sequētes uitā pariter & doctrinā signati signo dei uiui per Franciscū & totaliter dñi passionē in corpore suo gestātes & multos alios signauerunt. sicut infra qñ de tertio ordine a beato. F. istituto dicet̄: conformitate & fructu. viii. & de ei⁹ p̄dicatiōe fructu io. & fratrū fructu ūdecimo dicet̄ euidēter & oñdet̄.

¶ Tertio fuit beat⁹. F. declaratus p apostolū Paulū. q & si diceret de seipso pp uerbera xp̄i amore pluries accepta gal'. ultio. Ego stigmata domini iesu in corpore meo porto. Et gal'. ii. xp̄o cōfix⁹ sum cruci. Et. c. vi. Mihi absit gl'iari: nisi in cruce dñi nr̄i iesu xp̄i. De nullo tamen alio pñt prefata uerius dici: q̄ de. b. Frācisco ut fructus & confirmitas. ȝi. ostendet. Et si dicatur. habuit ne Paulus spiritū ꝓpheticū? R̄ndetur ꝙ sic. quia rapt⁹ fuit usqȝ ad tertiū celū. Hoc idē patet i suis epistolis ad thesal'. & aliis: ubi uidet̄: & in actib⁹ apostolorum ostenditur spiritum propheticum habuisse.

¶ Quarto de ipso prophetauit. & beatū. F. cū beato dñico mūdo afuturū declarauit sibilla: que fuit tēpore regis priami & belli troiani. q̄ de xp̄o & apostolis plura dixit. Deinde aduētū beati Frācisci & beati dominici mūdo afuturū declarat dicens. In ultima etate humiliabitur deus: & humiliabitur proles diuina. Iunget̄ humanitati diuinitas. iacebit in feno agnus & puellari officio decubabitur deus & homo. Signa precedent apud appll'as glo. idest iudeos. Mulier uetustissima glo. i. Helisabet puerū cōcipiet. glo. i. Ioānē Baptistā stella orbis mirabiliter ducatū prestabit ad ortum glo. s. xp̄i. Hic habēs pedes triginta tres. glo. i. annos. sexqȝ polices. glo. i. mēses. eliget sibi ex piscatoribus deiectis numerū duodenariū. i. duodecim apostolos: unūqȝ diabolū. glo. i. Iudā. Nō in gladio belloue: enea dē urbē. glo. i. Romā: regesqȝ subiiciet. Sed in hamo piscatoris idest deiectiōe & pauperie superabit diuitias. i. superbiā cōculcabit. morte ꝓpria mortuos suscitabit. & cuȝ mactabit̄: uiuet & regnabit: & cōsumabuntur omnia. & fiet regeneratio. bonos iudicabit & malos. Huic quatuor animalia. i. quatuor euangeliste surgent in testimoniū. nomē agni in tuba cōcinent: ferentes iustitiā legēqȝ irreprehēsibilē. glo. i. euangeliū. cui

Federicus secūd⁹ rex Sicilie

Scisma inter federicum & papam

Hoc tpe missus est Frāciscus

Visio. F. Siluestri

Pro. Sibil.

cōtradicet bestia.glo.i.antixp̄s.Simulq3 abhomiatio spume draconis.Et surget stella mira.glosa.i. Paulus Apl̄us. quatuor hn̄s aialiū imaginē.glo.i.totū euāgeliū a q̄ttuor euāgelistis editū. Eritq3 in tuba mirabili. Danaos.glo.i.grecos illuminabit in eneade glo.i.Roma.Lacus piscatoris.glosa.i. socius petri nomen agni usq3 ad fines seculi uirtute p̄ducet:in eneade uinctos a diabolo liberabit. Hic glo.i.S. Paul⁹ gladiabit̄:moriēs illustrabit̄.Porro gliosus exit⁹ eius.Erit aūt bestia horribilis ab oriēte ueniēs.glo.i.Machometus . Cui⁹ rugit⁹usq3 ad gētes punicas.glo.i.affricanas:Audiet̄. Cui⁹capita.vii.sceptraq3 inumera:pedes.cccccclxiii. glo.i.sexcētī.lxiii.āni. Hic cōtradicens agno ut blasfemet testamentū ei⁹.Augens dracōis aquas: regēs aūt & optimates seculi erūt in sudore terribili & nō diminuent pedes eius.i.annos.Subdit de btō Francisco & Dn̄ico.Stelle quoq3 due.glo.i.ordo minoꝝ & p̄dicatoꝝ : consilēs prime: surgēt contra ip̄m & non obtinebunt usq3 dum ueniat abhominatio: & uoluntas altissimi cōsumetur. Hec sibilla. Qua prophetia patet: ꝙ cum beatus Frāciscus nomine uocetur stelle: & su⁹ ordo per stellam habet merito figurari.Contra sectā3 Maumeti spurcissimi porci : audacter dico nullu3 ordinem sic insurrexisse:btūs Frācisc⁹cōtra ipsam ter accedendo ad partes infidelium:egit:atq3 fratres misit: qui ipso beato Francisco uiuente ut infra dicetur fructu.viii.sunt martirio coronati & ultra.lx. a saracenis de fratribus beati Francisci sunt martirizati . Ipsaq3 gens Maumeti ut inferius patebit: per ordinem beati Francisci ad dominum conuertetur . ¶Quinto beat⁹ Francisc⁹ fuit declaratus & eius ordo : ut testatur Abbas Ioachim super octauum capitulum prophetie Cirilli Anachorite & presbiteri mōtis Carmeli:per quēdam diaconem nomine Policarpum:qui ut dicit Ioachim legisse multa de ipso & ordine eius dixit : cuius dicta ipse Ioachim minime ponit.¶Sexto ipse beatus Franciscus fuit etiam declaratus & eius ordo per Cirillum presbiterum & Anacoritam montis Carmeli:cui celebranti missam Angelus domini duas tabulas grece scriptas eneas detulit: eidē mandans ut scriberet in eis contenta: & in latinum uerteret : & occidentali ecclesie mitteret. Qui sic egit. uerum cum p̄phetia multū sit in uerbis obscura : interpretādā & dilucidādā Abbati direxit Ioachim:q ipsa3 exposuit.Ponens ergo p̄p̄hia3 simul & Ioachi3 expōnē apponā:ut ipsa debite & lucide ītelligat̄.Vbi sciendū ꝙ.b.F. uocat̄ semp in ista p̄phetia nomine Petre.patet in principio & in aliis capitulis sequētibus:& patet in fine fratres minores alloquens cum dicit: nempe si ad petra3 fortem &c̄.Et l3 Ioachim assignet causam : aliam tamen inferius adiungam.Sciendum secundo ꝙ in principio huius prophetie loquendo de beato Francisco sub nomīe petre dicit de eius ordine exciso ab ista petra.Et consequenter uidetur loqui de ordine predicatorum:ac de ordine cartusieñ. & de istis tribus ordinibus dicendo ipsorum initia:& unde sunt oriunda : de ipsorum primo conditionibus bonis & demū de malis usq3 ad partē illam.Nempe si ad petrā fortem.ubi

Cirill⁹anacorita p̄dixit multa de.b.F.

dimittēdo alios ordines:&.b.F.cōmēdando ac inducendo fratres ad beati Frācisci imitationē:ipsa3 p̄phetia3 cōcludit.Dicit ergo deus reuelādo Cirillo.Ve mulieribus:ponit hic p̄cipiū ordinis minoꝝ dicens . Ve mulieribus. Ioachi3 in glo.Mulieres appellat quosdā futuros religiosos molles & delicatos curiosos ut feminas.Excisis de petra durissima uallis uirginis.Ioachim in glo.Hoc refertur ad patrē & fundatorē istorū quos alloqtur : qa inqt erit sanus & constans & firmus ut petra in timore dei:cui⁹ inqt cōstantia uirtus & sanctitas inferius denotat̄ cū additur.Nempe si ad petra3 fortē.Dicit ergo ꝙ mulieres.i.fratres:sunt excise de petra durissima.s.btō Francisco.Sed unde fuit hec petra & ordo fratrū minoꝝ fundat⁹?dicit ꝙ fuit excisus de petra durissima uallis uirgis . Ioachi p uallem uirginis pōt intelligi aliqua regio ditioni ecclesie subiecta in loco uallosō: cuius oriūdus erit illoru3 fundator & pater.ad litterā beatus Franciscus fuit de ualle uirginis.In tota enim prophetia Cirilli: nomine uirginis appellat̄ ecclesia.Fuit ergo.b.F. de ualle uirginis.i.de ualle Spoletana : quia de Assisio q̄ ciuitas ē de ualle Spoletana:que uallis cū Assisio est Romane ecclesie & eius ditiōi subiecta:& ibi beatus Francisc⁹ ortus est & ordo minoꝝ fundat⁹.uel pōt dici ꝙ ordo noster fundatus est & excisus a petra.i.institut⁹ a beato Frācisco in ualle Spoletana: & in loco uirgis.s. Marie que p antonomasiā uirgo dicit̄.Na3 in loco sancte Marie de portiuncula:ordo incepit minoꝝ: a.b.F.petra institutus. Subdit p̄phetia de alio ordine.Et puellis supple ue de monte umbroso. Ioachi3 per puellas: aliud genus intelligit̄ religiosorū molle & delicatum ut primum de monte umbroso.hoc forte dicit:quia nigri habitus erit futurus. Subdit p̄p̄hetia de tertio ordine:dicens.Bestiis.s.ue de monte libani.Ioachim.Bestiis:insinuat tertium gen⁹bestiale simplex & rude:qa forte non erit adeo litteratum:moribusq3 p̄uectū ut duo p̄missa.de mōte libani dicit: uel qa in ipso monte inhabitabit:uel forte qa cū liban⁹ cādidat⁹ iterpretat̄ habit⁹ albi futuꝝ erit. Subdit p̄p̄hia de istis trib⁹ ordinib⁹sil̄.A sue tpe iuuētutis usq3 in seniū eaꝝ:nouissimū ue multiplex eis icūbit. Ioachi3.a tpe sue iuuētutis:nō ab īfantia uel ab origie in q̄ iusti futuri sunt. ut hic p̄pe describit̄.ubi dr̄ in īfantie sue primordio: s3 a iuuētute.i.in p̄cessu ipoꝝ ordinū.Sequit̄ in p̄p̄hia. In infantie sue primordio usq3 in tēpora pubertatis margaritis multiplicib⁹.Ioachim. Hic īsinuat ꝙ in sui origine iusti sūt futuri usq3 in tēpora pubertatis:q̄ ē secūda etas.Per qd̄ dat̄ itelligi: ꝙ modicū in iustitia sūt māsuri.Seqt̄ in p̄p̄hia.Margaritis multiplicib⁹pētū sanguine rutilātib⁹:renitebūt.Ioachi3.paretū sanguie hoc iō dr̄:qa uirtutes qb⁹nitebūt:ab ipsis sctissimis pr̄ib⁹ q in īfantia eoꝝ & de nouo migrabūt: ex sūma & noua deuotōe ad ipsos trahēt.Subdit p̄p̄hia.S3 pedetētim .i.paulatim:muscaꝝ stercorib⁹ & uiaꝝ pulueribꝰ fuscabunt̄.Ioachi3.musca est inqeta & importuna:p qd̄ notat̄:ꝙ inqeti erūt quo ad discurrendū:& importuni quo ad petendum: quorum inquietudo inferius denotatur ubi dicit̄:quas incautas leuesq3 reperint.Incau

p̄p̄hia Cirilli.

tas inquam: quia homines illorum tedio affecti deuin-centur: nec poterunt quietari: donec eorum importu-nitatibus satisfecerint. Leues uero supple ad tribuen-dum: quia multi uerecundia ducti: propter quandam curialitatem naturalem que inest multis hominibus: eorum importunis petitionibus satisfacient. Hec autē inquietudo & importunitas stercorosa censetur. i. deo & hominibus odiosa. Deo inquā propter inquietudi-nem que displicet deo clamanti: uacate & uidete: quo niam ego sum deus: hominibus propter importunita tē, uñ dicit̄ inferius. Quapropter bestie cauebūt sibi in istos incidere. uiarꝫ pulueribꝰ. Ioachiꝫ. puluis uiarꝫ. infructuosus est uentoqꝫ mouetur & euanescit: per ꝙ notatur ꝙ uanagloriosi futuri sunt: potentum enim & nobilium amiciciis efferētur: & politis quibusdam uer bositatibus iactabūtur. Et hec nihil aliud sunt nisi q-dam pulueres momētanei: eo ꝙ euanescāt: nec durāt: nec fructus capitur ex eis. Sequitur ꝓphetia. Ve unū & ue iterum: hos prestolatur nugaces. glo. interlinea-ris. i. derisores uel truffatores. Quos gladiꝰ biceps cō fodiet: horum deus uenter & lingua cum lumbis erit. glo. i. etiam & lumbi. Ioachim. Ve unum hoc refertur ad subsequens. Quos gladius biceps confodiet. Bi-ceps quidem gladius. s. perditio uite pñtis: quam non ita habebunt ut cupiēt: & future eos confodiet. i. con sumet. Sequitur in prophetia. Hi desertores cateruas proprias relinquentes uagari per compita eligēt: alie norum foraminum inuasores. Ioachim. uagare. adhe-rentes quidē uagabunde religioni: eligēt stulte hinc-inde uagari: forsitan mendicantes. foraminum. i. puen tuum uel elemosinarū: quia qđ nudis pauperibus pu-ellis infirmis uerecundis & senibus destitutis debue-rit tribui: hi omnia ad se trahent dicentes: se cunctos egentes excellere. Sequitur ꝓphetia. Hi filii Esau be-stiarum simplicium uenatores. In specubus alienis: & quas incautas leuesqꝫ repererint: gaudenter excoria-bunt: scelesti gloriabūtur: glorianter narrabunt cum-plicibus: cūꝫ predas fecerint ampliores. Quapropter bestie cauebunt sibi in istos incidere cum opera eorū didicerint. Ioachim: in specubus. i. in his que clericis secularibus uel aliis personis ecclesiasticis pertinebūt. istud ꝙ sequitur: et si ad omnes tres ordines refera-tur: precipue tamen ad ordinem minorū pertinet: sub dit prophetia: iniqui iactabuntur in ecclesia quā deii-cient ascia. Ioachiꝫ. hi mentientur se delectari in pau pertate quam deicient ascia. est aūt ascia ferreum in-strumentum qđ profunde lignum incidit & deuorat: ꝑ quod intelligitur: ꝙ totis uiribus deicient paupertatē occultam: & delitiis inherebunt. Subdit prophetia. Si mulatione & insigni penuria enigrescent ut capiāt. i. decipiant & denudent lepusculos. glo. i. simplices ue-hementius. Sed dissimulatis paliatisqꝫ copiis efulge-scent: ut latenter degant splendidius. hi sunt telis pre sbiteri ab ultore Angelo pūiendi: oblata uorantes in abditis: florebunt in altum ut cedri: sanguine & hau-stu elati. glo. i. sanguine & scientia litterarum. Vsqꝫ ad pinnam sion sublimissimaꝫ. Ioachim. insigni. Hi per-fidi pauperes insignes se dicēt quasi iuxta formā Apo stolorum uiuentes. egentes: quia nec in cōmuni nec in speciali se possidere mentientur. Subdit ꝓphetia. Ta men teredo ligni medulam corrodet & pertundet in-trinsecus ut tandē optima queque deiscant. Ioachim. Teredo est uermis pertundens. i. perforans & corro dens lignum intrinsecus ut tandem arescat. Hic uer-mis superbia est uel auaritia que omnes uirtutes de-struunt & consūmunt. Subditur in prophetia. Et fron des eius arescent. Ioachim. Per frondes arborꝫ deco rantes intelligit prelatos religiosos qui ad ecclesiasti-cas dignitates promoti in ordine eorundēꝫ honore & gloria redundabunt. Falso inquā: quoniam spiritualeꝫ paupertatem deicere: & ad splendidas diuitias perue nire non est honorabile quo ad deum: sed potius uitu perabile. subdit prophetia. & decident flores in limū. Ioachim. Per flores odoriferos bonam famam intelli git: qua tandem carebunt. Subdit ꝓphetia. Super hoc lupi rapaces ad inuicem corrodentur: & alter alterum suauiter manducabit donec fetor sanguinis occisoruꝫ ascendat ad nares iudicis impregnati. Ioachim. Lupi rapaces: hic ostendit ꝙ non soluꝫ extrinsecus quo ad secularia sed & intrinsecus quo ad seinuicē praui exi-stent: alter alterum persequendo diffamando uel alias offendendo inique. Ad nares iudicis impregnati. Ioa-chim. Iudex impregnatus potest intelligi deus eter-nus: qui modo mulieris pregnantis portat uindictas impiorum in corde: ut ab erroribus conuertantur: qui tandem parturiens clamat ut mulier cum dolens con dēnat impios ipsos supliciis atrocibus gehennalibus. Subdit ꝓphetia. Fallaces ingeniosi mediis linguis fan tes cum uiduis exponentes sacrificia mercature. glosa interlinearis. i. tot missas facias decantari: da tantam pecuniam: Et culpa pena aut pestis non erit. Offer sa crificium prebe testimonium: & plaga ultra non erit. Hoc suggerent filii nequam seductores Astuti ut au-geant stercora. glosa. i. splendide uiuant: & saltent ca-cumina. Ioachim. mediis linguis more infantium eru bescentium plenarie confiteri ꝙ pomum uelint eoruꝫ aspectibus presentatum. unde mediis. cum non plene se uelle proferant. Sic isti cum uiduas opulentas uel simplices uoluerint spoliare mediis linguis loquūtur: quasi ostendentes se nolle tanta recipere: ne hoc dero get summe ac altissime paupertati istorum: quorum centuplum letanter acciperēt. Subsequitur in prophe tia. Febres sanabunt eos. Ioachim. Hoc uerbum non intelligo: nisi forte quis diceret ꝙ ad egros accedent & eorum ultimis uoluntatibus assistentes ꝓcurabunt aliqua ab eisdem sibi relinqui. Sequitur in prophetia. Mors uita istoruꝫ. Ioachim: quia forte de mortuis uel testamentis defunctorum aliqua lucrabuntur. Subdi tur in prophetia. Ad querulas uoces tibicinum salient letabundi ut Agni in pascuis. Ioachiꝫ. Tibicines erāt antiquitus quedam lamentatrices que ad defuncto-rum corpora uocabantur: ut uocibus querulis lamen tarentur: plangerentqꝫ defunctos. Adhuc in aliqui-bus partibus obseruatur. Ad has uoces lamentabiles salient letabundi ob lucrum sicut saliunt Agni in pa-scuis uberrimis. Sequitur in prophetia. Sagacissi-

mi deceptores mẽtiẽtur se potissime mortuos suscita re: ut spolient uirgines.glosa.i ecclesias & seculares. ut dilatent tentoria.glo.i. edificia. Ioachim potissime dicturi sunt isti malitiosi ad populum. Eligite apud nos sepulturaз non apud ecclesias seculares: quia plu ribus sacrificiis habũdamus quibus anime defuncto rum purgantur: & in eis gloriosior resurrectio appare bit: quia nostris societatibus adiungẽtur. quod est fal sum: & enim si ultra mare sepeliatur corpus: citra ma re sacrificium factum & oratio ei ualet non obstante ubicũqз sepeliatur. Sacrificium quidez non sepulture: sed anime impenditur. Subditur in ꝓphetia. O perdi ti quid ubera materna.glosa.i.paterna. Spreuistis que deus benedixit a seculo & ubera nouela uirginea ele gistis: fortassis quia ista ĩprouide perdidistis: & his li beriora nescitis que perditorum remedio rapuistis. At tamen & uos expectate paulisper: quoniam quidem ignis ꝓsiliet de altari & consummet iterum Nadab & Abiud sacerdotes. Ioachiз. ubera: terrenos fructus ex terre uisceribus ꝓdeuntes: mediantibus laboribus ho minum. ubera materna appellat que deus benedixit a seculo ut homo inde uesceretur: & dixit. Labores ma nuum tuarum: qnia manducabis beatus es &c. hi fe runtur uero reliquisse: cum Christo forsitã ꝑ uite per fectionem humiliter adherentes: ꝓprium abnegaue runt. Sed improbi: quia forte molles & ꝓni ad leuia & carnalia uitia: & ideo cõmunis uita eis fuisset uti lior. Quod patet. Quapropter perfectionez huiusmo di deserentes: uirginea ubera sugere eligent saporose .i. delitias & ubertates secularium clericoruз: quas ad se rapere quodam placore seu quadam sonoritate sa cramentorum ac multa hipocrisi nitentur pro posse.

Sequitur in prophetia. Giezi quoqз lepra inficientur ut a planta ad craneum sola ulcera turgentia uidean tur. Ioachim. Giezi seruus Elisei lepra fuit percussus quia sanitatẽ uendidit: quam Naamã siro gratis & li bere Heliseus impenderat. sic isti exponentes sacrifi cia mercature: ut a planta.i. ab ĩpa simplici confessio ne fidei: quam & demones credunt & contremiscunt usqз ad craneum.i. summam uirtutum nil aliud q̃ lu crum cernetur in ipsis. uel a planta usqз ad craneuз .i. ab ipsis puberibus qui ipsoruз ordinem de nouo assu ment usqз ad ꝓuectos istorum: nullus nihil aliud quã uitium appetet. Omnes enim que sua sunt querẽt nõ que Iesu christi. Honori & cõmodo & auaritie inhiã tes. Sequitur in ꝓphetia. Hi patroni prediuites con fidentes in uaccis pinguibus dormitantibus. Ioachiз. Prediuites: sicut enim patroni prediuites in uaccis pin guibus & aliis animalibus armentitiis confidentes ef feruntur mentis superbia: quasi nihil possit eis quan doqз deficere: cum modis innumeris ꝓuẽtus assiduos assequãtur: Ita & hi confident in uaccis pinguibus.i. in grossis summisqз prelatis Romane ecclesie utpote cardinalibus patriarchisqз & primatibus eisdeз fauo rabilibus: ut sic non paueant inferiorum clericoruз ca lũniam paruipendere. Sequitur ꝓphetia. In risu uirgi nis. Ioachim. Hic ostendit ꝙ memorati prelati aplau dent eisdem ob suum honorem calũnias hominuз for midãtes: ne diceret populus ꝙ uacce ille pingues dor mitantes: non patiuntur hos humiles pauperes saltez uilissimis elemosinis laicorum nutriri. Quid eos ab horrent: quid sacra demunt eorum. Forte quia opera eorum nõ diligunt: nec secuntur eos pauperes memo rati. Subditur in ꝓphetia. In robore montium in cor nibus elleuatis. Ioachim. Montes israel sunt idem cuз uaccis pinguibus dormitãtibus. hi dicunt robur israel idest ecclesie: quia eam in diuitiis uiriliter manute nent. Montes quoqз feruntur non a uirtutis fortitudi ne sed mentis altitudine: propter ꝙ fauebũt dictis re ligiosis timentes eorum calũnias apud plebem. Sequi tur in prophetia. Baculis harundineis feminarũ quos se irrigasse iactabunt. Ioachim. Baculis: qa hec con fidentia in prelatis erit fragilis & instabilis ut harun do: uel mulier: eo ꝙ in momento furoris aut irracun die prelatorum particularium ecclesiarum conquerẽ tium contra illos malignos: quoniaз illorum iura in uaserint & uastauerint: exosos eos habebunt: ita ut gratias eis subtrahant eosqз ignominiosos efficiant. Irrigasse. dicent forte nos ecclesiã post Apostolos sciẽ tia irrigauimus: hanc honestatis parsimonie rigorisqз moribus informauimus. Quicqd ergo honoris & gra tie habet ecclesia exceptis ꝓuentibus temporalibus nobis debet attribui. Sequitur in ꝓphetia. Verumta men spiritus uehemens latens in cornibus repente ꝑ flabit. Ioachim. Hic patenter declarat ꝙ prelatorum dilectio erit simulatio odiiqз latentis dissimulatio: in eo ꝙ dicit spiritus latens in cornib⁹ perflabit.i. ira uel furor absconditus in prelatis. Subdit. Et quadros ab scindet de montibus quos precipitans mactabit: pri mo filios petre uallis. Et multos de mõte umbroso ut nunq̃ resurgant: deinde bestias de monte libano. Ioa chim. Quadros. quadri dicuntur quidam morseli sa xei qui abscinduntur de saxis & in quibusdam modu lis in usus hominuз conformantur. In quo nihil aliud utputo uoluit intelligere nisi ꝙ cardinales ad inuicem diuidentur super istorum destructione: ita ut quidam hoc uelint quidam dissentiant. Sententia uero uolen tium preualebit. ꝓpter ꝙ dicit. Quadros &c̃. quia in hoc non omnes montes erunt concordes ut diximus: sed quadri.i. solummodo pars illoruз. Et multos dicit non omnes: quia forte sub nigro habitu diuerse mane ries regularium militabunt sicut & nunc fit: quorũ ali quos ecclesia reprobabit. Sequitur in ꝓphetia. Si fla gitiosi contulissent uirgini aureas murenulas & in au res annulos & teristra armillas & specula dextroche ria & coronas prout eam decebat: cum eius operibus sint ditati eunuchi uirginis: utiqз detulissent eisdem. Ioachiз. In his omnibus uirgineis ornamẽtis que hic enumerat: nihil aliud uult intelligere: nisi ꝙ sicut uir ginem uel sponsam hec decent: & si subtrahantur ab illis utpote seruis uel feudatis ipsius qui sibi deferre tenentur: dignos se iudicant feudoꝝ priuatione: ita & hi non deferentes ecclesiarum rectoribus: ob suam su perbiam gratiis priuabuntur ipsorũ: & nouissime con fundentur. Sequitur in prophetia. Stultus prestat ba culum quo ipse ꝑcuciatur: & qs non aufferet. stultior

est censendus. Ioachim. Policarpus diaconus in uolumine qd edidit: dicit q multe religiones mēdicātes ex deuotione Apostolice paupertatis euenient: de quib9 aliqui ob eorum importunitatem & insolentiā ac grauamen elemosinarum per ecclesiaȝ destruentur: & alique famosiores ex ipsis remanebunt ad tempus: que interim non modicum sibi locum in ecclesia uendicabunt. Et quia multis gratiis ecclesiasticis ditabuntur: clerus timebit eos: & seruient eis ob timorē donec & ipse cum aliis destruentur. Sequitur in prophetia. Hi pinnis montium .i. altitudinibus dignitatuȝ: In acieb9 .i. in mentis superbia. Lumboꝝ .i. in luxuriis. Densitatibus &c. i. terrenis prouentibus quibus totus ordo hic scriptus pollebit. Miserabiliter confundetur. sequitur in prophetia. Sextarios .lx. ex area se collecturos sperabunt: de quibus si .x. in horreis reposuerint: satis poterunt contentari. Ioachim. Hi sextarios quia continentes sunt in gloria collecturi fructuȝ sexagesimū & coniugati trigesimū: sicut cētesimū uirgines & martires aut sūmi predicatores: iuxta expositiōes sanctorum. ideo hi arroganter in numero continentiū generaliter assignabunt q esse debebunt si plene qꝫmiserit obseruauerint: De quib9 si .x. hoc refertur ad .x. legis precepta ad que omnes tenentur & uoluit dicere: q si in numero simpliciū personaꝝ erūt poterunt contentari. Subditur in prophetia. Caueant miseri ne quicquid seuerint urens spiritus uertat in stipulam. glosa. Quicquid seuerint .i. quicquid fecerint de genere bonorum: uertat &c. i. in uanuȝ deducat .i. perdant quod fecerint. ultimo prophetia ad fratres minores increpādos: quasi non imitentur beatum patrem Franciscum se figit. beatum Franciscū multipliciter cōmēdando dicens. Nēpe si ad petram fortē. glosa interlinearis .i. ad patrem eorum. Et firmam. glo. scilȝ contra illecebras carnis. Quadram. glo. interlinearis: in timore dei. Ioachim. ut sibi de deo amico & inimico iustitiam reddat debitam uel Quadrā .i. ornatam uirtutibus quattuor cardinalibus. Et latā. glo. s. charitate. Politam. Ioachiȝ .i. planam non asperā. ut superbus & humilis arrogās & mitis secum fuerit pacifice conuersatus. Et albam. glo. corporis castitate. Mundam & sanctam. glo. s. uerboruȝ discretione. Vnde originem protraxerunt: deuote & fideliter & pfecte spectassent. glo. i. aspexissent. Et eius efficacias & uirtutes prout ab īfantia inceperunt .i. in sui exordio secundum glo. interlinearem. Et super petram .i. patrem illoruȝ. Descriptas uiderunt uiriliter insecuti fuissent Ioachim. petraȝ hoc ideo dicit quia morum insignia que istorum pater eisdem edidit obseruanda: ipse pater in se perfectissime adimpleuit. uerum quia hec prophetia beatum Franciscum nominat sub nomine petre: & in principio & nunc in fine:

B. F. pōt noiari petra.

¶ Est sciendū q beatus Franciscus ultra expositionē Ioachim supra positam & nunc premissam: potest dici petra. ¶ Primo qa ad litteram filius fuit Petri Bernardonis: unde a patre Petro potest petra nuncupari: quia Petrus & petra idem sunt. Mat. xix. ¶ Secundo. petra quia imitator perfectissimus christi: qui est petra .i. Corinth. ix. Similiter & beati Petri qui petra est Mat. xvi. quia ipse uitam Christi. Petri & aliorum prosecutus est perfectissime apostolorum. prout dicit Nicolaus papa tertius in regule declaratione. ¶ Tertio dicit petra quia Petro .i. ecclesie firmissime adherens: promisit enim obedientiam & reuerentiā domino pape. ut dicit regula in principio: fideȝ ecclesie tenuit: ut de eo cantat. & ꝓ ei9 fide ter mori uoluit. ¶ Vel quarto dicit petra quia ipse ut dixit sibi Christus directus ab eo erat: ut reformator terrestris eccl'ie: & sic petre. Ideo prefatis de causis potest dici beatus Franciscus petra. Sed ꝺ petra appellatur primo durissima: qa firmissimus fuit in inceptis. Secūdo de ualle uirginis: qa beate uirgini deuotissimus. Tertio fortis contra diabolum eius tentationes superādo. Quarto firma in fide. Quinto quadra nullo affectu terrenorū declinās. Sexto lata uirtutum & meritoruȝ prerogatiuis. Septimo polita gratie plenitudine. Octauo alba innocētia decorata. Nono mūda. ab omni peccato abstersa usqȝ ad quadrantem nouissimum. Decimo sancta ad perfectionis apicem appropinquando deo copulata. Possent & aliter talia exponi: sed breuitati est insistendū. In capitulis precedentibus ad istud huius prophetie Cirilli petra modis a pfatis aliter uocitata btūs Franciscus nuncupatur. ut statim patebit. Subdit prophetia. Ne dum .lx. sed etiam centum sextarios in apothecis egregie collocassent. glosa .i. in celestibus stationibus. Ioachim. Centum. quasi aureolam martiruȝ summorumqȝ predicatorum assecuti fuissent. ¶ Et enim qui bene regularem modestiam obseruauerint: que in mentis & corporis castitate: obedientia prompta: paupertate uoluntaria: uigilantia assidua: parcitate discreta: silentio irrefragabili: humilitate perfecta: consistit. Audeo dicere q pluribus martiribus qui breui martirio ex hac uita migrarunt: egregie preferuntur. laudabilis quidem uita religiosa si recta: & ualde uituperabilis si iniqua uel praua: quia neutrum mundum aquirit ad uotum. Est autem recta uita religiosa in omnibus & per omnia: si mētis humilitas a qua bona cuncta procedunt: & quaȝ innumeri mentiuntur habere: interius conseruetur: & cordis elatio a qua cuncta mala nascuntur: quam & innumeri uidentur abiicere sed falluntur: de foris expellatur. Et concludit prophetia. Felix qui munde. glo. s. coniugatus uel simplex. Collegerit sextarios .xxx. ex area. Ioachim. Felix qui castitatem matrimonialē illibatam seruauerit. Hic non inuidebit superbis cornutis atergo. glosa .i. religiosis qui caputiorum cornua portant post terguȝ. Hoc Cirillus quibus patet quomodo deus: ipsi Cirillo qualis esset futurus beatus Frācisus & suus ordo declarauit. Idē quoqȝ Cirillus beatum Franciscum in capitulo quinto in primo uersu. Tunc emptigadis eiulabit &c. Vocat petram durissimam. Iteȝ capitulo .vi. in parte illa. Tunc palam &c. Vocat beatum Franciscum lapidem insecabilem. Hoc dicit quia a sancte paupertatis formula & charitate nunquā scindi potuit aut separari: seu in minimo elongari. Et in omnibus predictis locis semper loquendo de petra seu lapide: de quo dictum est supra in ꝑphetia. caplo. viii. teste Ioachiȝ de

beato Francisco loquitur. Sed in caplo septimo. in parte illa. Ne obliuiscaris filios &c. ibi beatum Franciscũ uocat petrã oleo litam in diffluo. ubi Abbas Ioachim in glo. inquit. Ne obliuiscaris &c. hic tãgit quorũdam religiosorum persecutionem & sequit. hi sunt filii petre oleo lite indiffluo. Hec est petra que in superioribus durissima utputo & insecabilis appellatur: cuius filii uiaȝ & sanctitatem deserentes paternam: acerbissime punientur cum aliis quibusdam plectendis: sed non totaliter destruentur. Excessus quidem sanctitatis in patre: merebitur ut usqȝ ad iudicii tempora filii eius q̃q̃ praui perdurent. Secabuntur tamen. i. diuidẽtur plurimi astatu illorum: maxime qui uite reprehensibilis fuerint. O q̃ gauderem si tm̃ patrem cum filiis mererer uidere. Ceteri uero religiosi in coccito manebũt. ut littera innuit. Coccitus quidem luctus interpretatur quod dissipationem insinuat. Hec Ioachim. beatus Franciscus petra oleo lita potest uere nuncupari: quia spiritus. s. donis & gratiis copiose fuit inunctus: sed indiffluo: quia hec spiritus. s. oleo & dono influxit largiter ad tres nidos. i. tres ordines faciendos: q oleo sancti spirit⁹ inuncti & sanctificati fuerunt. Hac ergo prophetia Cirilli: apparet excelentia beati Francisci: apparet quid suus ordo in principio fuit quid erit in medio: & in eius fine quo ad mores. Demum apparet iuxta beato Francisco reuelata: q ordo minoruȝ usqȝ ad diem iudicii perseuerabit. ¶ Septimo beat⁹ Francisc⁹ & eius ordo declaratur uenturus: & preclara fienda per ipsum ordinem per Abbatẽ Ioachim: qui fuit etiam ut prefatus Cirillus per tempora ante beatum Franciscum. hic Abbas Ioachim cuius opera sunt per ecclesiam approbata: libro excepto quem edidit contra magistrum Petrum Lombardum: de beato Francisco & eius ordine loquens: in libro quem edidit concordie: sic dicit inter alia. ¶ Erunt duo uiri. unus hinc alius inde qui duo ordines interpretantur. unus italus. s. de Tussia & alter Hispanus: primus columbinus: secundus coruinus. Et post istos duos ordines ueniet alter ordo saccis uestitus: sub cuius tempore: apparebit filius iniquitatis qui dicitur antichristus. Et sequitur breuissimũ est tempus ipsius. s. tertii ordinis: sicut breuissimi sũt dies antichristi successoris sui. Ordo. n. columbinus usqȝ ad nouissima tempora duraturus: p mare Aquilonare transibit: aspera paschua gustabit: Regina austri protegit & fouet eum in amaritudine sua: flumen Eufratẽ transibit: & undam & impetũ eius sua predicatione mitigabit: aspera reducentur in planum in sermone eius. Terra salsuginis. i. egipti ad dominũ conuertetur per eum. In eadeȝ terra secure euãgelium predicabit: multe gentes per ipsum ordineȝ ad dominũ conuertẽtur: gens idolatra cuius lingua ignorabitur: que de finibus terre uẽiet: missa a deo in adiutorium terre promissionis: & ut ipsa agnoscat deuȝ patrem omnipotentem & filium eius unicum dominũ nostrum Iesum christum: ad fidem catolicam conuertetur. Futurum est eniȝ q ordo columbinus uiriliter se opponat contra mortis Angelum: & contra eum predicando: plures & maxima multitudo de filiis ipsius ordinis martirio ad dominum transibit: sicut dictum est per Dauid prophetam. Posuerunt mortalia seruorum tuoꝝ escas uolatilib⁹ celi: carnes sctõꝝ tuoꝝ bestiis terre. Gaudebũt in canticis suis. i. in predicatione oẽs tribus terre: & gens imunda machometica que remanebit: & hi qui residui erunt ad dominum cõuertentur. Quibus uerbis apparet quomodo tã de ordine q̃ de ipso capite est prophetatum. Patet etiam quando erit uoluntas domini contra Maumet stella. i. ordo minoruȝ preualebit: ut dicebat sibilla in ultima parte sue prophetie supius posite. De permanẽtia ordinis usqȝ ad diem iudicii: ut dictum est supra in expositione prophetie Cirilli btõ Francisco fuit a deo ut dicit legenda antiqua reuelatum. Et subdit Ioachim. Irundo turpissima & uenenosissima clericorum iniquitas: opponet se contra ordinem columbinũ: & ipsum calcare & calcitrare tentabunt nec poterunt: dominus enim uisitat ipsum ordinem & conseruat & gubernat in necessitatibus & laboribus suis: mansio ipsius ordinis & habitatio solidata est in angulo sanctitatis: & eterne stabilitatis. Item ordo coruinus opponet se contra ordineȝ columbinum per inuidiam manifestã: & clamabit contra eundem ordinem in impetu & furore: rauce facte sunt fauces eius more utiqȝ coruino: hi sunt de quib⁹ dictum est in euangelio domini cauete uobis a falsis prophetis. Multa alia & diuersa dicenda sunt de ipso ordine & aliis ordinibus & ecclesia fornicaria & meretrice. & subdit. Ordo uero Coruinus tempore pseudoprophete anichilabitur: quia quãdo tempus insurget persecutionis: elongabitur a Petri nauicula durissime fluctuante: quia quãdo gallus legitimus erit debilis in cantu: tũc ordo coruinus erit contumax & rebellis. scriptum est in euangelio domini qui non est mecũ contra me est. hec Ioachim. Et ideȝ libro cõcordie quinto sic dicit exponens illud quod die sexto dixit deus. ut terra produceret animam uiuentem. Et creauit de⁹ hominem ad imaginem &c. inquit. Creauit in hoc sexto die in ordine laicoruȝ nouas species religionis: que omnes in adiutorium clericorum & monachoruȝ create sunt a domino & subdit. Quod auteȝ omnibus completis ad ultimum in die sexto creatus est homo qui presit piscibus &c. Futurum est eniȝ ut ordo unus conualeat in terra similis Ioseph: & Salomõi: ipsi quoqȝ filio hominis: cui etiam similis dictus est a propheta: quia in ipso & per ipsum & secundum ipsum format⁹ est. qui omnibus ordinibus qui a tempore quinto clarere cepunt prelatus erit gloria & dignitate: & ipse subiiciet bestias & omnem terram: ut compleatur in eo promissio illa p̃s dicentis & dominabitur a mari usqȝ ad mare & a flumine usqȝ ad terminos orbis terrarũ. Ipse est ille populus sanctorum de quo dixit Angelus Danieli Reguȝ. ii. potestas & magnitudo Regni que est subtus omne celum: dabitur populo sanctorum altissimi. Hic est populus ille sanctus: ordo. s. iustorũ circa fineȝ futurus de quo in tipo salomonis dictum est a domino per Nathã prophetã. Ego ero illi in patreȝ: & ipse erit mihi in filiũ. Que nõ solũ de filio dei itelligẽda sunt: sȝ de illis sanctis hoib⁹ circa finẽ futuris q

pphĩa Abbatis Ioachi d' btõ Frãcisco.

secuturi sunt ad integrū uestigia ei⁹. Et plura dicit ibi dē. Sed ꝙ Abbas Ioachiʒ itelligat de ordine bti Francisci. patet quia ipe solus pre aliis sequit̃ uestigia christi: qa regula & uita fratruʒ minoꝝ est dñi nostri Iesu xpi sctm̄ euāgeliū obseruare. Insup btūs Frācisc⁹ primo uita demū passiōe fact⁹ est ad imaginē & similitudinē Iesu xpi crucifixi. Idē Abbas Ioachiʒ de ordie beati Frācisci & beati Dominici loquitur expresse in expositione Ieremie in prologo. caplo primo super illud uerba Ieremie filii Helchie &c. Et eodem capitulo sup illud. Noli dicere qa puer ego sum. Post multa sic inqt. sicut olim elegit deus pr̄es seniores. secūdo apostolos iuniores. ita etiā nūc. tertio pueros eliget ad litteram ad predicandū regni euangeliū & excutienduʒ Loth in ipsis pueris fidelib⁹ ꝑ Abraā sūmū pōtificē populū. i. xpianū in fluētis caduci seculi. s. tabescentē conuersanteqʒ cum filiis sceleratis. Sed & pueri Hebreorum in his pueris designati uestes & spolia seculi in cultum diuinum abiiciunt. i. non ponunt: arbores & ramos arboꝝ: iustoꝝ doctrinas: & uites imo propagines de secularibus auferent: ferentes flores mundicie & palmas uictorie qua mundum calcant: Diabolum superant: carnem frenant: iustitie operibus excolendo gratias & laudes agunt dño Abrae patri celesti excelso: qui a filo subtegminis usqʒ ad corrigiam calige de his que ad iustitiam pertinēt: ueritatem impugnantibus non dimittunt. Ex hoꝝ si quidem ore predicatio laudis perficitur duʒ non aliud ore nunciatur q̄ in conuersatione demonstrant. hi sunt columba quā spiritus sanctus alter Noe qui requies dicitur: propter tribulationum impetus quibus mundus fornicator absumitur: emisit & emittet ex archa cessantibus aquis diluuii gentiū futuraꝝ: que ad subleuandam archam contemplantis ecclesie in sublime: conuenient. Et subdit. Itemqʒ ad conuertendos infideles in sua cecitate relictos: & operiendā terram scientia domini: q̄totius remittēdos: ut sicut per Moisen & Iosue cananeos de⁹ israelitis subiecit: per Paulū & euangelistam Ioanneʒ strauit idolatras. sic & nunc per duos ordines signatos futuros in illis: gentes incredulas subigat & conuertat. Idem de predictis ordinibus loquitur super illud ollam succensam ego uideo. de istis ordinibus loqtur super illud. ecce ego cōgregabo omnes reges Aqlonis. Et super illud quasi tempestas currus eius. capitulo. iiii. ubi inquit. In puero nobili & ignobili duo notantur ordines affuturi: quēadmodū in Caleph & Iosue: in Manasse & Efraiʒ: in Moise & Aaron: in Ioanne & xpo: in Helia & Heliseo: in Paulo & Barnaba: in duobus exploratoribus Ierico: in duobus qui missi sunt ad soluendū Asinam alligatam. Et in duobus euntibus in Emaus. Et in duobus missis Angelis ad subuertendum Sodomam: & subdit isti sunt equi & quadrige Aminadab: imo Zacharie: imo Christi: imo spiritus ueritatis. Nam quādoqʒ assimilant̃ currib⁹ pharaonis ubi sunt equi nigri. Aliquando curribus Helie ubi sunt equi ignei & rubei. Aliquando curribus eunuchi Regine Cādacis ubi sunt equi albi. Aliquādo curribus dei ubi equi uarii. ꝑs in curribus dei decem milliū multiplex. ubiqʒ uarietas. Isti sunt omnes fortes quo ad fidem quo ad tribulationem sustinendaʒ: uarii quo ad predicationem: multiplices quo ad religioneʒ quēadmodum in coruo & columba: quia & iste totus niger & illa uaria. i. mixta. Et subdit post multa comparans istas religiones adinuicem: sic inquiens. Coruus est niger grauis cadauera diligit uocē grandeʒ habet: e cōtra. Columba agilis uaria: cauet a cadaueribus: gemitum habet pro cantu: in cunctis uarietas. Predicatores illi erunt nigri tristitia cordis non mundi graues uita loquaces doctrina proximi compassione benigni. Columba fecundior prole: uaria est pennis uirtutum: agilis in obediētia: grano electaꝝ pascitur scripturarū: pro cantu predicationis lamentatiōes de peccatis & desiderium patrie celestis habet. Sicut & Ioānes niger in esca que & locusta: grauis in uita: uiparū genimina fugiebat: & baptismū penitentie ꝑdicabat: ecce coruus. e cōtra xp̄us: filiis spiritualibus inhians: uarius in uirtute signorum: agilis in patris executione operū: granis utēs celestibus doctrinis. Pro cantu leticie gemitū tristitie in aīa reportauit. Et plura multum pulchra dicit de istis ordinibus: ad ꝓpositū plures sacre scripture figuras adducēdo. de istis ēt duobus ordinibus loqt̃. c. xii. sup illud. Nūqd auis discolor hereditas mea mihi aut auis tincta ꝑ totū? Caplo ēt. xiii. super illud. Tolle lūbare &c. Et. c. eodē sup illud. Nūqd dñe dolores ꝑturiētis apprehēdent te? De ꝑdictis & eodē mō ēt loqtur. c. xvi. sup illud. Fctm̄ ē uerbuʒ dñi ad Ieremiā nō accipias uxorē &c. & q̄si ꝑ totū caplm̄. Et c. xx. sup illud q̄re de uulua egressus suʒ: &. c. xxii. sup illud. Ecce ego ad te habitatricem uallis. In ꝑfatis ergo locis Abbas Ioachim loqt̃ de ꝑdictis ordinibus Frācisci & Dñici. qb⁹ uerbis Ioachī apparet ꝙ supra est dctm̄: btm̄ Frāciscū in ueteri testamēto fuisse multipliciter figuratū qḋ signāter est notādū ne frustra ista cōformitas & fruct⁹ esse posita uideat̃. Sic ergo apparet qūo. b. F. fuit ꝑ ipm̄ Ioachim futurus declratus. Et nō solū Abbas Ioachiʒ btm̄ Frāciscū ꝓnūciauit uetuꝝ uerbo sʒ ēt ope: quia eū depingi fecit in ecclīa scti Marci de Venetiis sup hostiū sacrestie cū stigmatib⁹: sicut cernentibus hodierna die clare apparet & hoc ope mosaico. ¶ Octauo. b. F. fuit ꝑ quēdā Abbatē in partibus ultra maris hn̄tē spm̄ ꝓphicū declarat⁹: qui btm̄ Frāciscū ꝑdixit uetuꝝ & de ei⁹ sanctitate & fratrū multa predicēs: mādauit suis mōacis ꝙ si quando in partibus illis fratres beati Francisci uel ipsum beatum Franciscum uiderent: cū cruce & omni reuerentia precedere deberent. Et sic fuit factū beato Francisco cum duodecim sociis mare transito: ad Soldanuʒ pergente. ut dicit legenda antiq̄. ¶ Nono btūs Frāciscus declaratus fuit per Angelū in specie peregrini sue matri & nutrici qualis esset futurus. Nam beato Francisco nato peregrinus quidam ad domū beati Francisci patris accessit: & petita elemosina puerū natum petiit uidere. Et cuʒ nutrix nollet: de mandato dñe pice matris bti Frācisci ipsum pueꝝ eidē peregrino uidendum obtulit. Qui ipʒ amplexat⁹ bn̄dixit. & ut dr̄ in hūero dextro signū crucis ipssit. & tūc dixit astātib⁹. In uico

isto hodie nati sūt duo pueri iste & un⁹ alius. Iste erit de melioribus hominibus de mundo: sed alius de peioribus. Et dixit ꝙ beatus Franciscus propter insidias diaboli bene custodiretur. Quo dicto statim ipe peregrinus disparuit. ¶ Decimo beat⁹ Francisc⁹ fuit declaratus qualis esset futurus per quendam uirum simplicem de Assisio prout dixit dñs frater Bonauentura in legenda maiori parte prima q. btō Francisco adhuc seculari eunti p ciuitatem eidē obuiando deponebat palium tergebat uiam & sternebat ipsius pedib⁹ uestimentum. Et cum interrogaretur quare sic ageret: asserebat beatum Franciscū omni reuerentia dignum, utpote qui in proximo esset magna facturus: & ob hoc ab uniuersitate fideliū magnifice honorandus. ¶ Vndecimo. b. F. qualis esset futurus declaratus fuit a sua matre prout narrat frater Thomas de Celano in legēda. b. F. Nam Francisco adhuc existenti in habitu seculari: magnanimitatē & moꝝ honestatem admirantibus conuicinis. Ipsa beati Francisci mater diuinitus instructa dixit. Quid putatis iste filius meus erit? meritorum gratia dei filium ipsum noueritis affuturum. ¶ Duodecimo. b. F. qualis esset futurus ostensuȝ fuit fratri Siluestro in uisione illa de qua dictum est supra de dracone & de cruce aurea ex ore procedente beati Francisci quā conspexit. Quā uisione ter sibi demonstrata: mundum relinquens habitu professione & imitatione. b. F. cohesit. ¶ Tertio decimo declaratū fuit b. F. quid esset peracturus in fidelium cordibus Regi uersuuȝ & laureato fratri Pacifico in habitu adhuc seculari degēti qui. b. F. reperiēs ꝑdicantē apud castrum sancti Seuerini de Marchia sup ipsum manu domini facta uidit ꝑdicatorē crucis. b. F. duobus ensibus ualde fulgētibus in modum crucis signatum. quoꝝ unus a capite ad pedes. Alius a manu in manuȝ per pectus transuersaliter tēdebatur. Qui beatum Franciscum nō noscēs: attamē tanto uiso miraculo & uerbis ei⁹ compunctus: mundum abdicans: eideȝ. b. F. cohesit. Quē ab inqetudine mundi ad xpm cōuersuȝ sanctus Franciscus fratrē pacificum cēsuit appellandum. Hic tēporis in processu in omni sanctitate proficiens: thau meruit uidere in facie beati Francisci quod colorum uarietate depictum: eius faciem miro uenustabat ornatu. ¶ Quarto decimo. Qualis esset beatus Franciscus futurus declaratus fuit a deo domino pape Innocentio tertio. Qui in sōnis lateranensem uidebat basilicam ruine fore iam proximam. Quam ipse beatus Franciscus pauperculus modicus & despectus: ꝓprio dorso submisso ne caderet sustentabat. Et tunc cognouit ꝙ beatus Frāciscus esset ille missus a deo qui opere & doctrina christi sustentaret ecclesiaȝ. ¶ Quinto decimo fuit declaratus suis. xii. sotiis regula prima iā habita qualis esset ipse beatus Franciscus: qui absentatus ab ipsis circa mediā noctis horā: in curru igneo trāsfiguratus apparuit: ad quod secutum est illud mirabile: ut uirtute talis luminis quo beatus Franciscus transfiguratus apparuit: alterius alteri conscientia nuda fuit. Et ꝙ ut ueri israelite post ipsum incederēt: qui uirorum spiritualium ut alter Helias factus fuerat a deo currus & auriga. ¶ Sexto decimo fuit fratri Leoni qualis esset futurus beatus Frāciscus multipliciter declaratus sursum in eleuationibus in deuȝ & diuinis ad beatum Franciscum locutionibus: contemplatione Iesu beatum Franciscuȝ precedētis in cruce aurea fulgentissima ut infra suis dicetur in locis: sed precipue hoc obtinuit dum semel frater Leo staret cum beato Francisco. uidit enim chartam de celo descendētem super beatum franciscum scriptaȝ hic est gratia dei. que charta rediit in celū a fratre Leone perlecta. ¶ Decimo septimo beatus Franciscus fuit declaratus cuidam nobili quē in fratreȝ ipse beatus Franciscus optabat habere: pro quo orans ipse beatus Franciscus: dictus nobilis uidit christum loquentē cum beato Francisco: & ipsum bea. patreȝ tam mente q̄ corpore a terra eleuatum. Quo uiso statim ad beatum Franciscum homo cucurrit: cunctaqȝ dimittens factus est frater minor deuotissimus: ut sanct⁹ pater flagrabat. ¶ Decimo octauo fuit beatus Franciscus demōibus declaratus qualis esset futurus. Nam ut habetur in legenda antiqua demoniaco a beato Frācisco liberato: ipse diabolus interrogatus de sanctitate beati Frācisci anteq̄ ipse btūs. P. ubi erat ipse iuasus accederet sacerdoti & aliis inter alia dixit: ꝙ in hora natiuitatis beati Francisci tanta facta est in inferno cōmotio: ꝙ oēs crediderunt iudicium futurum aduenisse. Et tandē uidentes ꝙ iudicium non parabatur: dixerunt pro certo aliquē esse natum: qui ipsum cōmoueret infernum & destrueret. Et tunc a principe tenebrarum missi in oēȝ terram: hunc beatum Franciscum natuȝ in illa hora reperierūt: pro certo tenētes per ipsum eos fore & suos destruēdos: sicut fructu tertio & conformitate pleni⁹ dicetur. ¶ Decimo nono beatus Franciscus fuit declaratus beato Dominico de ordine predicatoruȝ: qui cū beato Francisco se Rome reperiens: in mutuos ruentes amplexus: sanctus Dominicus cordaȝ petens beati Francisci cum impetrasset: & a beato Francisco recessisset: dixit beatus Dominicus pluribus qui aderāt. In ueritate dico uobis ꝙ hunc uirum sanctum Franciscum ceteri religiosi sequi deberent: tanta est sue sanctitatis perfectio. Declaratus fuit etiam beat⁹ Francisc⁹ beato Dominico in capitulo generali celebrato per beatum Franciscum apud Assisiuȝ. In quo cū eēnt ultra quinqȝ milia fratruȝ. Ipse beatus Dominicus cū pluribus ex suis affuit fratribus: ubi diuinam prouidētiam agnouit circa fratres adesse meritis beati Francisci cū tot fratribus nihil habentib⁹ nec de uictu cogitantibus subito diuina prouidētia omnia eis ministrauit copiose: propter quod ipse beatus Dominicus dicere habuit: uere dominus habet curam de istis sanctis paupculis & ego nesciebaȝ. ¶ Vigesimo fuit beatus Frāciscus declaratus dño Gregorio nono. tūc hostiensi epo cui beatus Franciscus predixit eū futurum eē sūmū pontificē. Ad quē ipse habuit sūmā deuotionē. Cui ipe dixit. Frācisce fili ꝙ bonū est in oculis tuis fac: quia dominus tecum est. Alteri etiaȝ cardinali fuit btūs Frāciscus cognitus & declaratus. Qui cū a btō Frācisco de obscuris sermōib⁹ interrogasset solonē: & Greg. ix.

beatus Frāciscus profundissime rn̄disset: dixit ad eum cardinalis. Ego te nō interrogo tāq̄ litteratum: sed tāq̄ hominem habentē spm̄ dn̄i. Et a te responsionis intellectum ideo libenter accipio: qm̄ scio ipsum a solo deo ꝓcedere. ¶ Vigesimo prio fuit declratus uni sacre theologie magr̄o de ordine predicatoꝝ apud Senas: qui cum. B. F. interrogasset de quodā passu sacre scripture a B. F. responsum de predictis reportauit: cū reseratione sui cordis nulli palā facta secretoꝝ. Qui stupore uehemēti miratus: theologiā. B. P. & ipsūm spāliter cōmēdauit. ¶ Vigesimo secūdo. b. F. fuit cognit⁹ & declaratus dn̄o Bernardo de quintaualle prudētiori nobiliori & ditiori de Assisio q btī. F. ꝑfectiōe agnita oīa uendēdo & paupibus dādo nihil sibi reseruando: primus p̄ aliis btī. F. factus est frater & fili⁹ spūalis. ¶ Vigesimo tertio fuit. b. F. fratri Egidio declaratus: a quo cū fratres quererēt qd sentiret de btō. F. respondit tot⁹ inflāmatus ex auditu btī. F. dicēs illē hō btūs. F. nunq̄ deberet noīari qn hō p̄ gaudio lamberet labia sua: tm̄mō sibi defuit unū. s. corporis fortitudo. Si. n. haberet tale corpus quale ego habeo. s. ita robustū: ꝓculdubio tot⁹ mundus eū seq minime potuisset. ¶ Vigesimo q̄rto fuit. b. F. btē Clare declaratus: cuius monitu & p̄dicatione dimissis omnibus que sunt mūdi: eterno spōso iūcta est. Nec id solū effecit: s3 uerbo Frācisci de yh̄u p̄dicantis adeo fuit in bono firmata ut nulla tribulatio seu aduersitas: deīde sibi grauis aut difficilis ad ferendum fuerit. ¶ Vigesimo qūinto fuit. b. F. Fratri morico pri⁹ de ordine cruciferoꝝ: sed post de ordine minoꝝ declarat⁹: q cū morbo grauissimo laboraret: supplex per internuntiū factus. b. F. ut ꝓ se ad dn̄m exoraret: antidoto a beato. F. confecto: eiusq3 prece statim ab omni fuit infirmitate curatus. ¶ Vigesimo sexto fuit btūs. F. Ministris pluribus ꝓuincialib⁹ dū cōderet ultimā regulā declarat⁹: corā qb⁹ uerbis btī. F. yh̄s iclinat⁹ suā intētionē sic esse de regula obseruanda eiusq3 se cōditorem esse corā p̄fatis & non btūm Franciscū acclamauit. ¶ Vigesimo septimo fuit beat⁹ Frācisc⁹ agnitus & declaratus fratrib⁹ consotiis: quoꝝ cōsciētias & secreta agnouit: ut p3 de fratre Masseo: fratre Leonardo d̄ Assisio: frē Rizerio: & de aliis plurib⁹. de qb⁹ dicet̄ fructu & conformitate. xviii. & xxvi. ¶ Vigesimo octauo fuit btūs Frāciscus medico declaratus cuius eēt uirtutis: q ignē crepitātē: ab una parte capitis ad aliā coctūrā ꝑtrahēdo: nullā uidit molestiā btō p̄ri intulisse. Et demum capilli beati Frācisci positi itra scissurā sue domus de sero: in mane rep̄it eā totaliter coadunatam. ¶ Vigesimo nono fuit beatus Frāciscus Abbati sancti Iustini declaratus: qui eius oratione pre solito consolationem spūs persensit. Idēq3 epō Assisinati: q p̄cipitāter beati Francisci cellā ingrediēs: linguā cū uiribus amisit: sed penitēs deinde recupauit. Sīr soldano fuit beat⁹ Frācisc⁹ declarat⁹: qui ad ipm̄ summā concepit deuotionē. Et tādē ipsius meritis regeneratus in xp̄o est saluatus. ¶ Trigesimo fuit btūs Frāciscus agnitus & declaratus omnibus generibus creaturaꝝ qualis esset. u3. mari igni aeri terre Angelis bonis demōibus p̄latis eccl̄ie Regibus principibus hominibus aliis mulieribus animalib⁹ brutis uolatilibus natatilibus ferocibus arboribus & plantis: ut suis infra locis dicetur: & spāliter fructu & conformitate. xiii. Et sic de ip̄o beato Francisco tam ante ortū q̄ in ortu & post ortū declarato & agnito: dicere possumus cū p̄s. Testimonia tua credibilia facta sūt nimis. celebre factum est nomen eius nimis. i. ꝑ. xviii. Vn̄ btūs Franciscus pōt dicere illud Ezec. xxxviii. Et magnificabor & sanctificabor & notus ero in oculis gentium multarum. Nam nomen eius uulgatum est in omni terra. Iosue. vi.

¶ Secūdus fructus & conformitas. Iesus emissus celitus Franciscus destinatur. Expositio prime partis: uidelicet. Iesus emissus celitus.

Eitas illa superna cui⁹ oīpotētia de nō esse ad esse: cuius clemētia & bonitate sum⁹: cui⁹ misericordia sustentamur: cuius liberalitate dona tā nature q̄ gratie assidue pcipimus: cui⁹ gratuita pietate nr̄is cōdescēdit indignis p̄cibus: cui⁹ sapientia oīa moderantur & ordinant̄. ¶ Cuius abūdantia in bonis & affluētia humanū genus in sui exordio est multipliciter adornatū ordinatum & mirificatum: ut apparet nō solū testimonio psalmiste Dauid p̄s. viii. Minuisti eū paulo min⁹ ab Angelis gloria & honore coronasti eum: & constituisti eum super opera mannum tuaꝝ. Omnia subiecisti sub pedibus eius: oues & boues uniuersas insuper & pecora campi. uerꝝ ēt si attēdatur quid deus hominem condendo eidem exibuit & donauit. ¶ Ipsum. n. primum hominem primo creauit ad suam imaginē & similitudinē. Secundo in paradiso in loco amenissimo collocauit. Tertio scientia omnium illustrauit. Quarto dominium super omnia condonauit. Quinto in etate florida formauit. Sexto iustitia originali adornauit. Septimo delitiis omnibus constipauit. Octauo cōsortio Angelorum letificauit. Nono sui. s. dei singulari cognitione predotauit. Decimo immortalitatem si uellet concessit. Vndecimo liberꝝ arbitriū quo posset stare indidit. Duodecimo firma sponsione si staret & obediret: uitam eternam se daturum eidem repromisit: & sibi in petitis adesse spopōdit. Quibus & aliis primis parentibus exhibitis: liberalitas dei ad hominē & genus humanum ueraciter declaratur. ¶ Verū quia hominem probari decebat a deo: si deo pro impensis gratus existeret: si eterna potius q̄ temporalia quereret: si creatori a quo fact⁹ erat diligenter inhereret: & ei⁹ imperio subdi uellet: si armis liberi arbitrii fretus sciret se custodire: & ab hoste defendere: si p merita celum adire studeret. Et si spiritualis potius optaret esse q̄ carnalis. Post prefata homini a deo magnifice collata: ad eum ꝓbandum in iam dictis: precepta a deo nō grauia sed leuia: non spnēda sed toto posse capienda & adimplēda: utpote qa in custodiēdis illis retributio multa: hoī sunt data. S3 hō paruipēdēs creatoris ipius

Quid de[...] hoī i pri[...] ei⁹ cōditiōe donauit.

Qre hoī in prima ei⁹ cōditiōe p̄ceptū ē da[...]tum.

non attendēs sue conditionis initiū: aut sue mētis insi gniū: hostis maligni desideriū: carnis prauū dñiū uel celestis patrie premiū: prudentie cuiusq3 consilium: ac suum liberū arbitriū. Quid egit inq? Fregit contēpsit despexit & a se deiecit diuinū mandatū potius obsecundans carni q̄ spūi: uxori q̄ deo: diabolo q̄ conditori: appetitui bestiali: q̄ rōnali: paruissimo uilissimo & insipidissimo pomi ueriti esu: cuius gustu hō deum summe offendit: eū uilipendendo despiciendo cōtēnendo & eius excellētiā appetendo. Celū sibi clausit. Intellectū obscurauit: hebetauit igeniū: hereditate priuauit eterna: a paradiso se exclusit. Elōgauit ab angelis: diabolo seruo se subdidit: donis se gratuitis spoliauit: Iustitiā originalē amisit: Genus hūanū originali culpa fedauit: morti se tradidit & ad inferna q̄tū in se fuit cū sua posteritate trāsmisit: & deputauit. Quibus hō factus est de dño seru?: de spūali carnalis de domestico dñi hostis & aduersari?: de celesti terrenus: de libero & soluto obligatus: de puro infectus: de diuite paup: de celi ciue mūdi accola: de sano infirmus: de uirtuoso uitiosus: de hoie bestia: de innoxio noxi?: deo ꝑ se & tota sua posteritate debitor & obnoxi?: & ad satisfaciendū deo multiplr obligatus & deputatus: ob com missa dimissa admissa & amissa ab eo & per eum: & adeo fact? ipotēs ad deo satisfaciēdū ꝑ pctō: ꝙ nec ꝑ se & sua posteritate q̄ culpabilr ifecerat quoq̄mō ualeret. loquendo stricte de satisfactiōe. Quod. n. nec ꝑ se aut sua posteritate de stricto rigore satisfacere neq ret p3 libro cur de? hō. c. i. Quia di. dñs uenerabil' Anselmus. Quod satisfactio ē redditio equalētis alias idebiti. Nec equalēs ad humanū genus & seip3 reddere poterat. Et cum deo in actionibus ex collatis & in passionib? oībus deo ex pctō tenereť: equalens aliquod indebitum reddere nō poterat ꝑut opportebat ¶ Secūdo maculā qua oēs infecerat & se: ab animabus nullo mō qbat remouere cū hoc dei sit solius: qui sicut aiam p se creat: sic & mūdat. ut magr̄ docet. lib. ii. di. vii. & Augu. de trini. c. v. ¶ Tertio dñiū rependere quo se priuauit dñium inq̄ carnis ad spm̄ p iustitiā originalē: quā pditā recuperare ex se nō potuit. Et do miniū quo soli deo esset cū suis subiectis. dñiū insup ad tēporalia & ut oīa sibi succederēt ad nutū: & sine difficultate parerent. ¶ Quarto debitum exsoluere ꝙ exigebať. offenderat. n. & si finite quo ad actū: infinite tn̄ quo ad obm̄: & summe ipm̄ ihonorauerat sibi creatura preponendo. q̄mō ergo aliqd ꝙ deo placeret poterat exercere sicut offensa displicuerat & ꝙ eēt bonum tm̄ in se sicut dei offensa mala est cōprobata & tm̄ de honore rependere quātum inhonorauerat? ¶ Quinto diabolum subiicere sub quo detinebať cū non sit potestas que equipareť ei: & ei iuste qa se uolūtate diabolo tradiderat: subiiciebať: q̄mō ergo poterat se cū suis a suis euellere manibus & remouere? ¶ Sexto celum pctō clausum ualebat ne hō sibi apire & suis sequacibus? certe nō. Quia ipsi? est apire de quo dicit ps. xv. Tu es qui restitues hereditatē meā mihi & leonis de tribu Iuda: cuius est apire libr̄ & soluere septē signacula eius Apoca. v. Aliis rōnibus posset deduci ꝑposi

In q̄s hō incurrerit calāitates preceptū contēnēs.

Quare primus hō ñ poterat satisfaceř ꝑ peccato.

tum: sed sufficiat pdicte. Sic ergo p3 ꝙ primus homo nec ꝑ se stricte loquēdo nec ꝑ quocūq3 loquēdo pro sua posteritate. u3. natura hūana poterat satisfacere. Sed nec aliq̄ pura creatura hoc ualebat. ¶ Nō Angelus ꝑpter iā dictas rōnes. Quia & si Angelus bonus nō tenet deo in passionibus sed in actiōbus: nulla passio fuisset intēsiue infinita & tā bona sicut culpa fuit mala. Itē quodlibet citra deū ē min? deo quare nō sufficiēs. Itē nō Angelus est tā bon? q̄ bona erat tota humana natura quā primus hō peccādo infecerat & occiderat. Itē si Angelus pateret ꝑ culpa hois hō rōnabiliter Angelo subiiceret ut suo redēptori & liberatori. Et sic hō ad statum primū nō restitueret: in quo soli deo erat subiect? & nulli creature. Quo concludit ꝙ si Angelus q est nobilior inter creaturas nō potuit ꝑ homine satisfacere a fortiori nulla alia creatura. S3 nunqd hō peccādo decuit adeo reparari? ¶ Rñdeť ꝙ sic. Primo quia totū corruptum erat in primis parētibus. ¶ Secūdo qa alio impellēte ceciderat. ¶ Tertio nec propria malitia se infecerat. ¶ Quarto quia terminus nec tps penitendi transierat. Que oīa fuerūt in Angelis cadentib?: q̄re decentissimū erat deum ipm hoiem reparare. S3 q̄mō & per quē debebat reparari? Rñdetur ꝙ decebat reparari p uiā satisfactionis: & per hominē deū. Et ꝑ primi euidentia est sciendū ꝙ si consideret diuina potentia p se & absolute. i. qa infinita & nō cōiuncta iustitie & aliis perfectiōibus diuinis: peccatum sine satisfactione deus pōt remittere. Sed quia deus cūcta que agit iuste & sapiēter facit: Sic cū his perfectionibus dei potentia cōiuncta: que potētia dei ordinata uocať: deus pctm̄ inultū. i. sine satisfactiōe illius qui peccatū agit uel alterius ꝑ eo: dimittere non ualet. ¶ Ratio primo: quia pctm̄ est cōtra dei uolūtatem. ¶ Secūdo hoie3 deo rebellē facit. ¶ Tertio priuat gratuitis. ¶ Quarto displicet deo. ¶ Quinto fugibile summū est. ¶ Sexto nihil inordinatū dei sapiētia sinit esse in mūdo. ¶ Septimo ad pctm̄ semp sequitur pena peccati. ¶ Octauo si impunitū dimittereť nulli legi subiaceret & sic esset equale deo. ¶ Nono apud deum Iustus & iniustus idem habereť. Quare pfatis pōderatis: sin satisfactōe pctm̄ mortale dimitti a deo nō ualet. Sic. n. faciendo. i. pctm̄ puniendo: primo diuina iustitia declarať: que inseparabiliter & inobliquabiliter pctō annectit penam. ¶ Secundo dei sapiētia. Pena enim in peccati suppliciū ordinata est ad decorē uniuersi: & per consequens: in laudem est diuine sapientie: que in modico turpari non sinit uniuersum. ¶ Tertio diuina prescietia quā non aufugit peccatū: sed eidem penaliter subiicitur & supponitur & sue legi. ¶ Quarto honorificentia maiestatis diuine. Querendo eni suum honorem quē pctm̄ adimit & hoc pena debita: honor eius declarať & manifestať. Et si dicatur. Si deus pctm̄ inultum nō relinquit: ubi est eius misericordia? ¶ Respondetur ꝙ dei misericordia referatur tali punitione: non ꝙ deus nō puniat: sed quia in infinitum citra condignum punit: claret misericordia dei in sustinendo peccatorem: post lapsum: In erigendo a peccato: a quo per se surgere non potest.

Angel? ñ poterat satisfaceř ꝑ pctō hois

q̄re hō p? pctm̄ decuit reparari & q̄mō

In rẽittẽdo culpã & sibi ab ipo illata. Sꝫ iustitia appet in pũitiõe mitissima quã igerit pctõ i ifinitũ citra ꝯdi gnum. Et sic uniuerse uie dñi misericordia & ueritas. Sic ergo pꝫ ꝙ pctm̃ iultũ ditti nõ decet & sine satisfa ctiõe. ¶ Sꝫ ꝑ euidẽtia scḋe ptis .s. ꝙ decuit ut satisfa ctio fieret p hoieꝫ deũ: hoc declarat̃ qbusdã pri⁹ attẽ tis. ¶ Et primũ ẽ ꝙ de⁹ hoiem cõdidit ad btitudinẽ dĩ cẽte Salõne sapiẽtie .iii. Oĩa pp te opatus es dñe. Et Aug. i. cõfes. Fecisti nos dñe ad te & inqetũ ẽ cor nr̃m donec reqescat in te. hec ẽ cõclusio Magr̃i .ii. dist. i. ne igr̃ frustraret̃ intẽtũ diuũ aliqñ hõ ad btitudinẽ pueni re dẽbat. ¶ Scd'ꝫ ẽ ꝙ ad btitudinẽ hõ puenire nõ po terat de potẽtia dei ordinata: nisi ꝓ pctõ homis deus satisfaceret ut dcm̃ ẽ. ¶ Tertiũ ẽ ꝙ prim⁹ hõ nec aliq̃ creatura ꝓ ipsi⁹ pctõ stricte loq̃ndo satisfacer̃ deo pote rat. ¶ Quartũ ẽ ꝙ de⁹ ẽ bonũ ifinitũ & cuicũqꝫ se ife riori uniret ad satisfaciẽdum deo pr̃i seu filio uel spũi scõ: eẽt sufficiẽtissimũ p̄tiũ. ut dicet̃ ifra fructu & con formitate .xxxi. ¶ Quĩtũ ẽ qa hõ tenebat̃ deo ꝓ pctõ satisfacere & nõ poterat: & p ꝯñs p aliud maius hoie hoc fieri opportebat. ¶ Sextũ ẽ ꝙ talẽ decebat q for mã haberet & assumeret hũaꝫ. Rõ. ex quo ꝓ hoie sa tisfaceret ut ꝓpria eẽt ac sic hõ i primo eẽ libertatis remanẽt q̃ soli deo subiiciebat̃: et qa hõ deo in hoc. s. ad satisfaciẽdũ tenebat̃. Quib⁹ pꝫ ꝙ p hoieꝫ deũ hõ q ceciderat decebat resurger̃. Nã cũ nulla creatura hoc posset: & ꝓpositũ diuũ de hoie nõ dẽbat frustrari: Et iustitia satisfactionẽ exigebat: ergo p aliqd mai⁹ hoie & q̃cũqꝫ creatura hoc fieri d̄bebat: & iõ p solũ deũ: & nõ nisi hoiem assumẽdo: qa solus hõ tenebatur. Et qa passione sola hoc habebat fieri ut ifra fructu & cõfor mitate .xxxi. dicet̃: iõ tali satisfactiõe pẽsata deũ hoieꝫ fieri erat necessariũ: ut p deũ hoiem utpote bonũ suffi ciẽtissimũ hõ repararet̃. Sic ergo breuiter apparet di uine incarnationis cõgruitas . ac peccati primoꝝ parẽ tũ iniqtas. ob q̃ remouẽdã necariũ declarata necitate: fuit deũ incarnari. ¶ Et qa in d'itate tres sũt psone. uꝫ pr̃ & fili⁹ & spũs scũs. quã harũ psonaꝝ decuit ad libe rãdũ hoiem incarnari? Certe nõ psona patris ne pr̃nal' dignitas offenderet. Offenderet̃ qppe si aliqñ fili⁹ eẽt. Insup pr̃ cũ a nullo sit: nec ab alio mitti decebat nec alteri supplicare: ne psona alia prior eo in diuis esse ui deret̃. Nec psonã spũs sci decebat incarnari: cuius est ꝓcedere nõ qũo natus sed qũo datus. ut dĩc magister primo señ. di. xvi. Quare eius ꝓprietatẽ ẽt extrinsece obfuscari nascẽdo: de equo ñ decebat. ¶ Persona filii naturã hũanã assumere dẽbat: ꝙ & fec. Et ꝙ debebat appet cõgruẽtiis plurib⁹. ¶ Pria ut sic p uerbũ oia sũt in eẽ cõstituta & creata: sic & p ipꝫ oia ad eẽ gratificũ forẽt repata & reformata. ¶ Secũda ut q ẽ dei patris fili⁹ in diuis: fieret hois filius in hũanis. ¶ Tertia ut imago creata peccato obfuscata: p imaginẽ increatam dei filiũ. s. q est imago patris reformaret̃. ¶ Quarta ut cũ p hoieꝫ & si toti trinitati sit offẽsa illata: pcipue tñ dei filio q ẽ sapia dei patris similis & eq̃lis p oia pr̃i. ipe. n. hõ sapiaꝫ silitudinẽ & eq̃litatẽ appetijt dei. q̃re per ipm dei filiũ q est sapia dei: similis pr̃i & equalis: decuit repari. ¶ Quinta p filiũ quẽ pr̃ ut se diligit: de cebat nos in dei filios adoptari. ¶ Sexta decebat filiũ pr̃i supplicare ꝓ nobis & nõ ecõuerso. ¶ Septima per illũ. s. dei filiũ a manibus diaboli d'cebat nos liberari: q est dei uirtus. ¶ Octaua p ipm dei filiũ q est heres uniuersoꝝ: nos decebat in hereditatẽ induci. ¶ Nona decebat ut ille q ẽ in celis sine mr̃e: carnẽ sumeret de uirgie mr̃e: ut utrãqꝫ natiuitatẽ accipet: eternã d̄ pr̃e: tpalẽ de mr̃e: ut idẽ eẽt & filius dei patris: & uirginis matris. ¶ Decima qa decebat ꝙ sicut genus hũanũ i esse exierat p uerbũ increatũ: & in culpã ceciderat de serẽdo uerbũ inspiratũ: nec minus sit ut dicit Aug. cõ dita repare q̃ in esse cõstituere: sicut non minus bñ eẽ gr̃e q̃ ee nature: sic & resurgere p uerbũ icarnatũ. Alie cõgruẽtie pñt adduci: sed p̄dcẽ sufficiãt. Licet ergo mi steriũ incarnationis & opus tota trinitas sit opata: i fi lio tñ solo ẽ hec opatio terminata. ¶ Pater ergo eter nus nolens in ira circa hoiem misericordias suas cõti nere: ad liberãdũ hoiem mittere filiũ suũ d'creuit & or dinauit. Et qa hoc erat maximũ bñficiũ possibile hoĩ conferri incarnatio. uꝫ. filii dei: ut uidelꝫ hõ de⁹ & de⁹ hõ fieret: deusqꝫ teste Amos ut sepe dictũ ẽ nõ faciet uerbum ꝙ prius non loquat̃ ad seruos suos prophas: Hinc est ꝙ hoc donũ se daturum patribus ꝓmisit. s. Abrae gen. xxii. In semine tuo benedicent̃ oẽs gentes terre. Isaac ge. xxvi. Iacob. ge. xxviii. dauid ps. cxxxi. de fructu uentris tui &c̃. Suũqꝫ filiũ incarnandũ reue lauit patribus & ꝓphis. Quo cognito deũ affuturum in carne hũana p̄dixerũt: ut patet de Iacob geñ. xlix. Nõ auferet̃ sceptrũ de Iuda & dux de femore ei⁹ do nec ueniat q mittendus est: & ipe erit expectatio gen tiũ: de Balaã nũeri xxiiii. Orier̃ stella &c̃. de Salomõe sapie. xviii. Cũ qetũ silentiũ teneret̃ oia: & nox in suo cursu mediũ iter hr̃et: ops sermo tuus dñe a regalib⁹ sedibus uenit. De Isa. c. vii. Ecce uirgo cõcipiet & pa riet filiũ &c̃. De Ieremia: ca. xxxi. Nouum faciet dñs sup terram: femina circũdabit uirũ. De Baruch. ca. v. Exue te Ierusalēꝫ &c̃. De Dañ. c. ii. In dieb⁹ ãt regno rũ illorũ suscitabit deus regnũ celi ꝙ in eternũ nõ dis sipabit &c̃. De Ageo. c. ii. Ego mouebo celũ & terrã: & ueniet desiderat⁹ cunctis gẽtibus. De Zacharia. c. ix. Ecce rex tu⁹ &c̃. De Michea. c. v. Tu Bethlẽe ter ra Iudea &c̃. Et seq̃. Ex te. n. exiet dux &c̃. De Ma lachia. c. iii. Statim ueniet ad tẽplũ sanctum suũ dña tor &c̃. & sic de aliis ꝓphis. qbus reuelãs deus pr̃ sui filii in mũdũ d'estinationẽ: de eius aduẽtu ꝓphauerũt: & uẽturꝫ in mũdũ p̄dicarũt. Et nõ solũ eũ affuturꝫ p̄di xerunt in generali: sed eius uitam descripserunt typis & uerbis i particulari. ut fructu precedẽti & cõformi tate est dictũ. Quam ꝓmissionẽ dei patris & ꝓphe tarum predictionẽ fideles attendẽtes: & per longum tps dilationẽ deflentes ad deum clamabant. ut pꝫ de Moyse Exo. iiii. Mitte dñe q̃ missurus es. De Dauid q dicit. ps. lxxix. Oñde faciẽ tuã & ueni. ut saluos fa cias nos & alibi. Saluuꝫ me fac deus: qm̃ intrauerunt aque &c̃. Ostende faciem tuã & salui erimus. Ostẽde nobis dñe misericordiã & salutare tuum da nobis. Et sponsa dei. cañ. vii. Veni dilecte mi &c̃. De Isa. qui di cit. c. lxiiii. Vtinam disrumperes celos & descenderes.

q̃ psona rũ diuiarꝫ debuit i carnari.

A qb⁹ phis p̄ ct⁹ sit aduẽtus

...detrib⁹ stu ...is apẽsis et ...ã ... ...q dñs debet ...ire ad cãpũ ...

De Dan͂.c.ix. Propter te metip̄m deus meus inclina aurem tuam & audi: aperi oculos tuos & uide desolationē nostrā. De Abacuc.c.i.di. Vsquequo dn͂e clamabo ad te & nō exaudies. uociferabor uiꝫ patiēs & nō saluabis. De Ieremia tren͂.iiii. di. Recordare dn͂e q̄d acciderit nobis intuere & respice opprobriū nostrū &c. & sic de aliis. Quoꝝ clamoribus deus inclinatus & eis cōpatiēs. iuxta illud ꝙ habeť i figura. Exo. ii. filii israel ingēiscentes ꝓpter opera uociferati sunt. Ascēditq; clamor eoꝝ ad dn͂m & audiuit gemituꝫ eorum. Et sequitur.c.iii. Quod dn͂s ait Moysi. Vidi afflictionē ppl'i mei & clamorē eius audiui. Et sciens dolorē eoꝝ descendi ut liberarē eū. Et Isa.ca.xix. ꝓdixerat. Clamabunt ad dn͂m a facie tribulantis: & mittet eis saluatorē & ꝓpugnatorē qui liberet eos. Attamen ipse deus: cuius sapientie nō est numerus: et si tot clamoribus sanctoꝝ pulsaret & p̄cibus: ac multos destinasset ꝓbos & sc̄tos uiros ad reformādū ppl'm ab eo electū. s. filios israel: & hoc tp̄e legis late p̄cipue: ante tn̄ miserat quosdā ad totū genus humanū reformādū. uꝫ. ¶ Prīo tp̄e misit p̄res. s. Seth & Enos q incepit inuocare nomen dn̄i. Enoch q trāslatus est in paradisum: & sic de aliis. Noe q in diebus suis. Ecci. xliiii. īuēt' ē iust': & sic de aliis p̄rib'. ¶ Secūdo misit p̄triarchas. s. Abraā Isaac Iacob cum.xii. filiis suis. ¶ Tertio misit rectores. s. Moysen & Aaron. ¶ Quarto misit principes. s. Naason. Aminadab & Salmō. ¶ Quinto iudices. sicut pꝫ per totū librum Iudicum. ¶ Sexto Reges ut dauid & alios. ¶ Septio Sacerdotes. sicut Eleazar Phinees Heli: & sic de aliis. ¶ Octauo. Prophetas sicut Samuelem Nathā Heliā: & sic de aliis. ¶ Nono misit duces. sic Zorobabel & Salatiel. ¶ Decimo uiros iustos & bonos. sicut tp̄e. Hesdre. Iudith. Hester & Machabeoꝝ: quoꝝ tp̄ibus fuerūt multi uiri perfecti. ut patet de Tobia. Mardocheo. Hesdra. Neemia: & sic de aliis. Hos & siles deus p̄r misit nō ad redimendū genus humanū: sed ad reformandū: loquēs p eos p̄ribus & fidelibus. nō tn̄ tp̄ibus p̄fatoꝝ p̄r celestis: & si p̄fatos ad excolēdū suā misisset uineā: filiū suuꝫ uoluit destinare nec mittere. Et quis rō hui' sit notissima deo: nobis tn̄ poterit apparere si solutio quorundā uideať dubioꝝ. ¶ Primū dubiū est cur non statim post lapsum primi hois filius a p̄re ad liberandum hoieꝫ est missus. uideť eīi sic debuisse fieri: rō qa q cito bn̄ficiū dat bis dat. Insup cū misericordia misero sit semper p̄standa: tali statim missione & primorū parētū reparatiōe: uideť ꝙ fuisset p̄seruatio hūani generis a malo: q̄re statim ut uideť uenire debebat & dirigi. ¶ Rn̄deť ꝙ multiplex cōgruētia ad hoc pōt assignari: & rō una sola: qa uoluntas dei sic uoluit exercere: cuius uolūtatis cā nō est querēda. Cū ipsa sit prima oīum cā: & qua oīa sapiēter agit. ¶ Prima tn̄ cōgruētia assignať a doctoribus ꝙ remediū sic est adhibendū morbo ut morbus cognoscať: medicina querāť: & remediū cōcessum acceptū & gratū hēať: ut pꝫ experiētia. Infirmus. n. si statim a sua liberareť infirmitate: nō medico sed nature iputaret: nec suā agnosceret infirmitatē quanta. s. laborasset: nec bn̄ficiū sanitatis uti

Cur xp̄us statiꝫ post lapsū hois n̄ ē missus

est acceptaret. Sed cū diu infirmitatē patiť & agnoscit q̄d patiť & uideť se p naturā nō posse liberari: tūc querit medicuꝫ: & si liberať: magnum putat a medico sibi collatū bn̄ficiū. Hac de cā de' uoluit hoieꝫ cognoscere suā infirmitatē q̄ magna eēt: ut diceret cū ps. Iniq̄tates mee multiplicate sunt sup caput meum: & sicut onus graue grauate sunt sup me. Et infixus sum in limo ꝓfundi & nō est substātia. Totū. n. genus hūanuꝫ infectū fuit & infirmatū. Voluit ēt deus ꝙ experireť si a sua infirmitate naturalibus poterat liberari: & hoc tp̄e legis nature. Et cognouit ꝙ non. Insup si auxilio alicuius creature. Et hoc tp̄e legis date. Et hoc nō: qa lex non iustificabat sed fides futuri. Quare uidens homo infirmitatē suā nec se nec alio creato posse iuuari: & ꝙ multiplicate sunt infirmitates postea accelerauerunt. s. ad deū ad petēdū liberationem: dicēs libera me de sanguinibus. libera me de aq̄s multis. Quod figuratum fuit in filiis Israel tā exn̄tibus in egypto: q̄ tp̄e iudicū exn̄tibus in terra eis tradita a dn͂o: q cum a dn͂o recessissent: ingemiscētes ꝓpter illa que patiebantur clamabant ad dn͂m. Et quia infirmitates agnoscebāt: descendebat deus & mittebat eis saluatorē qui liberaret eos. Sic ergo humanū genus agnoscens reatūꝫ suū & iniquitates ac infirmitates suas: Ipsoq; di. cum ꝓp̄hta: miserere mei dn͂e: qm̄ infirmus sum. Sana me dn͂e: qm̄ defecit uirtus mea. Tūc ipse saluator uenit. di. Mat. viii. Ego ueniā & curabo eū. Venit eñi tūc magnus medicus qn̄ totū humanū genus per mūdū iacebat egrotū: ut dicit Augu'. Tunc agnouit medicū & eius remediū sibi fore opportunū. ¶ Secūda cōgruentia assignať a doctoribus ex p̄te descēdētis. Quia eñi magnus dn͂s & deus ueniebat: ne eius aduent' ab hominibus ignorareť: & ut debite recipereť: longā preconum seriē p̄cedere decebat. Ideo primo per p̄res. Secundo per ꝓp̄has. Tertio per legē. Quarto p regnuꝫ & sacerdotiū deū incarnandum est p̄dictū. statim. n. ne eius aduētū homies nō agnoscerēt noluit uenire. Sed postq̄ typis & uerbis ē declaratus hoibus: tūc rex regū uenit in mūdū. ¶ Tertia cōgruētia modus in operibus a sapiēte debet seruari. Et modus est ut de iperfecto ad perfectū ꝓcedat: & nō ecōuerso. Propterea decuit dei filiū incarnari nō i initio tēpoꝝ: sed in fine: ut sicut primus hō q fuit totius mūdi sensibilis ornamētū ultimo fuit cōditus. uꝫ. sexta die: Sic secūdus hō totius mūdi reparati cōplemētū: in quo primū coniungiť cū ultio. s. deus cuꝫ limo: decuit ut fieret in fine tēpoꝝ sexta. uꝫ. mundi etate: quā & tp̄s g̃re icepit: & ipse desideratus aduenit. ¶ Quarta cōgruētia distulit p̄r eternus mittere filiū: quia locus dignus ꝓ eius incarnatione nō est reptus. s. uirgo maria. quesita. n. est diu in oībus finibus israel aliq̄ ꝓ loco dei nec est iuēta: qa nulla illa puritate nitebat: q̄ sub d̄o maior neq̄t itelligi: & sic de aliis uirtutibus & gratiis qb' decebat eā ut dei eēt mater adornari. Sed nūquid deus potuit istū locū p̄parare oī tp̄e. s. beatā Mariā? Certe sic. Sed cōgruit ut ipsius dei genitricis prius p̄fectio declareť & postmodū adeo in esse ꝓduceret: ut q̄nta eēt beate Marie excelētia & sc̄titas declarareť seu demōstrareť.

quare prius figurari debuit: & uerbis sua excellentia declarari. que duo & si aliquãdo sint facta simul: attñ figurata est patrum tẽpore: & declarata per pphtas. Cum ergo totũ uetus testm̃ horũ duorũ .s. prũ3 & pphetaꝝ tẽporibus decurrat: nõ in tpe pdictorũ sed in fine: deus pater nasci uoluit btãm Mariam: ut sicut ab eterno eam deputarat matrẽ pro filio: sic & in tpe eã faciendo nasci: locũ aptum pro filio disponeret & prepararet. Hac reperta ad dei filium suscipiendum apta tam natura q̃ grã: a deo patre missus est angelus gabriel: ut eide3 in ea dei filium incarnandũ nũciaret: & fieret: ipsa assensum pbente. Congruentie alie multe possunt adduci: sed pfate sufficiant: quia de hac materia dictũ est p me sufficiẽter in ope de uita uirgis beate. fructu. xvi. Sic ergo apparet quare pater eternus: filiũ statim post peccatũ nõ misit. ℭ Et sic patet ad primũ dubiũ. ℭ Secundũ dubiũ quare hoc beneficiu3 in finem mundi nõ est protensum: ad ipsum homini conferendum: ex quo dilatũ est p quinq3 milia annorum. ℭ Respondeo q̃ hoc factũ est decentissime: qa si usque in finem incarnari distulisset: nec misericordia dei apparuisset aliqñ: sed solũ eius iustitia qua puniebat. Nec misericordia suum tẽpus habuisset. Insuper eius aduentus nimis tardus fuisset: quia nec morbo remedium penitentie: nec opportunitas ex tpe medio ante iudicium: hoĩ currendi ad brauiu3 affuisset. nec tẽpus grẽ melius fore q̃ peccati esset ostensum. Sacꝛorũ penitentie aut doctrine euangelice tps: nõ fuisset debite ordinatum. Quare his de causis misericordiã suã usq3 ad iudicium deus nõ retinuit: sed tẽpore plenitudinis gratie adueniente: ad liberandũ hoiem pater filiũ direxit & misit. Sic ergo apparet: q̃ missio filii a patre nõ debuit esse statim post peccatũ: nec usq3 in finem debuit differri. Quare de isto beneficio loquẽdo: cum fuerit maximũ nõ debuit dari stati3 post peccatũ: sed prius precognosci: quia sicut nullũ beneficiũ est dãdũ nisi pcognoscenti: sic nec istud. Insuper & si illam misericordiam ultimã deus nõ dederit hoĩ: plures tñ dedit post peccatũ: utpote ipm i esse dimittendo: quo debebat priuari de rigore iustitie. Ipm ad penitentiã reseruando & grãm infundendo. Et sic de aliis. ℭ Et si dicatur: cur deus ante peccatũ filiũ nõ misit. ℭ Respondetur primo: quia paruũ tẽpus fuit inter conditione3 hoĩs & eius lapsum: & tantum eius beneficium agnosci debebat: q̃ fieri nõ potuisset. ℭ Scđo quia cũ nasci deberet ex femina: & nulla tunc esset nisi Eua: ex ea carnem sumpsisset: & tunc uel fuisset cognita postea ab Adam: Et sic inconueniẽs fuisset q̃ defloraret per hoiem: Et si nõ: opportuisset deum in adiutorium primi hoĩs aliam mulierem cõdidisse: ut ex ipsis genꝰ ppagaret humanũ. ℭ Tertio uel Eua potuisset peccare post: uel non: si sic: indecentissimũ esset ut mater dei aliquãdo peccaret: Si nõ: & tunc fuisset cõfirmata in grã: & sic nõ potuisset mori: contra scripturam di. Ecci. xvii. Quod deus fecit hoie3 rectũ &c. Sequitur. Posuit ante eũ uitam & mortẽ &c. Et cõtra doctores dicentes. Primos parentes conditos eẽ: ut possent nõ mori: sed nõ q̃ non possent mori. Sic ergo pat3: q̃ nec

[Margin: Qre deꝰ ñ distulit beneficiũ redẽptionis usq3 i finẽ mundi.]

[Margin: Qre ante pctm̃ xps nõ ẽ incarnatus.]

n. bene.

ante peccatum: nec imediate post seu in fine circa iudicium pater misit filium. ℭ Sed quo tẽpore? Respõdet Apl̃s ad gal. iii. di. q̃ ubi uenit plenitudo temporis: misit deus filium suum. Precesserat tp̃us legis nature & legis scripte. Restabat tẽpus gratie. In hoc siquidẽ tẽpore missus est de ualle ebron Ioseph a patre. i. dei filius de celis a patre eterno: ad uisitandum frẽs suos. Et sic uenit in sichẽ. i. in uallem hanc laboriosa3 & miserie: ut in figura habeť geñ. xxxvii. Tunc sermo domini a regalibus sedibus uenit sapientie. xviii. Tunc uenit dauid in nobe. i. ꝶ. xxi. Et ad gẽtes apostatrices missus est Ezech. ca. ii. Moyses in egyptum Exo. iii. Helias in bersabee Iuda. iii. ꝶ. xvii. Neẽias in Iudea3 Nee. ii. Isaias est missus a dño. Isa. vi. Abacuch uenit in babilõnẽ. Dañ. xiiii. Et Ionas ad niniuitas. Ioñ. i. Et sic de aliis figuris ueteris testamẽti: figurantibus hanc piissimã filii a patre missionẽ: & ad nos aduẽtũ. Tunc arcus positus est in nube. geñ. viii. Columba a Noe dimissa. geñ. vii. Archa federis dñi posita sub tẽtoriis. Exo. ultimo. Et tabernaculum domini in sylo. Iosue. xviii. Maiestas domini ingressa est tẽplum dñi. iii. ꝶ. viii. dñs ingressus est nubem & egyptũ. Isa. xix. A femina dñs circundatus. Iere. xxxi. per porta3 clausulam ingressus est dominus. Ezech. xliii. Lapis excisus est de monte sine manibus. Dañ. ii. Et sol nube est tectus. Ezech. xxxii. Et sic de aliis. ℭ Sed aduerte q̃ Apl̃s dicit: q̃ in plenitudine tẽporis est filius a patre directus. Vocat enim tẽpus xp̃i aduentus: tẽpus plenitudinis. ℭ Primo: quia tunc uenit plenitudo. i. xp̃us: in quo est oĩs plenitudo gratie & ueritatis. Io. primo. ℭ Secũdo: quia mater eius maria: in plenitudine grẽ & sanctoꝝ est posita & locata. Ecci. xxiiii. Na3 marie plenitudo gratie est collata: ut dicit Ieronymꝰ in sermone de assumptione. Hodie &c. ℭ Tertio: quia primo gratia creata inerat hũano generi: sed tunc gratia increata aĩe xp̃i est iuncta & unita: & sic omnis plenitudo deitatis homini assumpto est cõicata. ℭ Quarto oĩa ppetrata figurata & pmissa per ueritatẽ xp̃m adipleta sunt & terminata. ℭ Quinto plenitudo gratie ecclesie pro suis membris ad merendũ data est & concessa: quia omnes accepimus de plenitudine eius. Io. primo. ℭ Sexto: quia sũma gratia. i. bñficiu3 sũme gratuite incarnationis dei: est nobis adeo patre donatum: Et demũ tẽpus plenitudinis: quia sexta mũdi etate: qua non iustitia ut prius: sed misericordia dñi & gratia cũctis apparet fidelibus: quare merito tempus gratie & misericordie dicit & uocatur. Hoc ergo in tẽpore dei sapia. i. dei filius uenit: sed quid eius aduẽtu est a nobis perceptum: fructu dicet & cõformitate sequenti. ℭ In hoc si quidẽ tẽpore uerũ messiam. i. deũ: hoiem assumpsisse & oculis apparuisse mortaliũ: ostẽdũt. ℭ Primo a pphetis uaticinata. s. Iacob. geñ. xlix. in bñdictione data Iude. Nõ auferet sceptru3 de iuda &c. que ipleta est tẽpore herodis regis iudeorum: qui nõ fuit iudeus sed idumeꝰ. A Dañ. c. ix. post. lxx. hebdomadas annoꝝ &c. Que pphetia ipleta ẽ. xviii. Tiberii iperatoris anno quo tẽpore xps passus est. Ab Ageo. c. xx. di. post modicum ego mouebo celum

[Margin: qre tẽp grẽ dr̃ plenitu]

& terraȝ. & ueniet desiderat⁹ &c. Sequitur iplebo domum hanc gloria &c. que ipleta est beata maria in tẽplũ filium psentante: & sic de aliis pphetiis. ¶ Secũdo hec ostẽdunt que dicta sunt de messia & figurata: in xp̃o terminata: de hoc dictuȝ est seriose fructu p̃missio. Et quia illa debebant impleri in aduẽtu Messie & impleta sunt in. d. Iesu pȝ ppositũ. ¶ Tertio ostẽdit hoc unctionis iudeorum cessatio. Dan̄. ix. Cũ uenerit sanctus sctõrum cessabit unctio uestra. Sic allegatur hec auctoritas ab Aug. & sic habet in alia trãslatione. Sed cum iudei nõ habeant unctionẽ regalem nec sacerdotalem: pȝ ppositum. ¶ Quarto hoc ostendit ipsorum iudeoruȝ captiuatio & desolatio: que per mortem ueri messie & xp̃i eis euenire debebat: ut habet Dan̄. ix. que captiuatio & dissipatio ac desolatio usqȝ in hodiernũ dieȝ: ab anno q̃dragesimo post passionẽ dñi uiget. ¶ Quinto ostendit hoc iudeorũ attestatio. Ioãnes. n. baptista fuit iudeus & sanctus: & ipe perhibuit xp̃m uenisse dicens Io. ii. medius uestrũ stetit: quẽ uos nescitis &c. Et infra dicit: q Ioãnes testimonium perhibuit: q Iesus est filius dei. Simeon iudeus fuit. Pastores qui xp̃m adorauerunt: ẽt ipsi xp̃m uenisse perhibuerunt testimoniũ. Luc. ii. sicut ẽt Iosephus qui fuit nobilis iudeus. xviii. antiquitatũ libro: de christo Iesu loquens: ubi expresse ponit q Iesus fuit uerus xp̃us. i. messias in lege promissus. ¶ Sexto

Sibilla erithrea.

hoc ostẽdit gentilium assertio. Sibilla. n. erithrea que fuit tẽpore Ezechie & nũme Pompilii secũdi regis romanorum: in expõne somnii uisi simul a centum senatoribus: qui uiderũt nouẽ soles: & per hos soles intelligendo. ix. generationes: sic inquit. ¶ In diebus quarte generatiõis exurget mulier de stirpe iudeorꝝ nomie Maria: habẽs sponsuȝ noie Ioseph: & pcreabitur ex ea sine cõmixtione uiri: de spũ sctõ filius dei nomine Iesus. Et ipsa erit uirgo ante partũ: & uirgo post partum. Qui uero ex ea nascet: erit uer⁹s deus & uerus hõ: sicut oẽs pphete p̃dicauerũt. Et de tpe subdit. In diebus illis erit Cesari Augusto celebre nomẽ. Et regnabit in roma. Et subiciiet oẽm terraȝ sibi. Et plura dicit ibidem. de quibus uide in ope a me edito de uita beate marie fructu. xxviii. ¶ Hec eadem sibilla tiburtina nõ soluȝ p̃dixit: sed et uirginẽ mariaȝ cũ filio: Octauiano imperatori ostẽdit in celo. ¶ Albumasar sexto maioris itroductorii differẽtia prima ponit concordans cum astrologis: babiloniis grecis & egiptiis: q tẽpore Octauiani imperatoris puella uirgo pulchra pareret filium noie Iesuȝ. ¶ Calcidius super timeũ platonis: ponit q stella quedam creata fuit dessignans ortum & descensum dei: ad hũane cõuersationis grãm mortalium. Cuius inspectione stelle: sapientes caldeorum quesisse recentem ortum dei. Repertaqȝ illa maiestate puerili: eã ueneratos mũera & uota tãto regi cõueniẽtia ministrasse. Magos ẽt de quibus dicit Calcidius quesisse & adorasse deũ natum. s. dñm Ihm in diebus herodis regis est certum. ¶ Centurio ille gentilis deum aduenisse cognouit in carnem dñm Iesum xp̃m: quãdo ip̃m adire domũ suã nõ permisit indignum se esse pfitendo: ut sub eius tecto tanta celsitudo intraret. Matt. viii. ¶ Alter cẽturio passionis xp̃i tẽpore & deum in carne uenisse: & dñm Ihm esse filium dei pfessus est ut pȝ Matth. xxvii. ¶ Nec mirum est si per ora gentiliũ dñs aduentũ suuȝ uoluit esse cognitum & testatum: quia ipse ad redimendũ tã gentiles q̃ iudeos uenerat: & facere de eisdem unum populum & unum ouile: quorum oĩum ipe est pastor. Et ideo Dauid ppheta dicit q dñs de xp̃i aduẽtu & fiendis per eum. Narrabit in scripturis populorum. ¶ Septimo supernorꝝ spũum pclamatio: eius. n. aduẽtum & incarnationẽ. Angelus p̃dixit. Lu. primo: dixit Ioseph. Mat. primo. Euangelizauit eius ortum pastoribus. Luc. primo. Angeli qui in eius sacro ortu cecinerũt gloriam deo. Luc. ii. Qui ipsi seruierũt in deserto. Matt. iiii. Et eius resurrectionem annũciauerunt: ut pȝ in euangelio. Mat. Mar. Luc. & Io. circa finẽ. ¶ Octauo demonũ pclamatio hoc oñdit: demones eni Ihm esse filium dei: & uenisse ad eos torquendũ clamarũt. ut pȝ Matt. Mar. & Luc. ix. Hoc ostendit miraculoruȝ operatio: suscitatio. n. mortuorꝝ & aliarũ curatio infirmitatum solo iussu & uerbo: ip̃m eẽ deum & uenisse in carnem ostendũt. ¶ Decimo ostẽdit hoc inimicorũ xp̃i deiectio & pstratio. s. iudeorꝝ. Imperatorꝝ & tirãnorum: Iesum & suos persequẽtiũ: quorũ nõ ẽ memoria amplius: miserabiliter eni mortui sunt & exterminati. Et lȝ sint multa alia ppositũ ostendẽtia: p̃dicta tamen. x. sufficiant ad p̃sens. Quibus arguo. d. xp̃m deũ esse: & a patre destinatũ & missum: ut dicit hec prima pars p̃sentis fructus & cõformitatis: uȝ Ihs emissus celitus: & dicta sufficiant p eius breui expõne.

¶ Expositio secunde partis secundi fructus: uȝ. Franciscus destinatur.

Expedita prima parte isti⁹ secundi fructus & conformitatis. uȝ. Ihs emissus celitus. Consequẽter declarãda est secũda pars eiusdem fructus & cõformitatis scilicet Franciscus destinatur. s. a deo ipse est emissus: & destinatus. Circa cuius expositionem sunt tria uidenda. ¶ Et primũ q btũs Franciscus fuit a dño destinatus. ¶ Secundũ de tẽpore: quo fuit & debuit destinari & mitti. ¶ Tertiũ ad quid faciendũ a deo. b. Fran. est directus & transmissus. Quibus uisis patebit expõ huius scd'e partis istius fruct⁹ & cõformitatis. Quãtum ad primũ b. Franciscũ directũ missum & destinatum a dño multa ostendunt. ¶ Et primũ est sacre scripture figura: ubi aduertendum est q ut dictũ est fructu & conformitate p̃cedẽti: quia b. Frãciscus gratia diuina faciente: fuit Patriarcha. Propheta. Apl's. Martir. Doctor. Confessor. Virgo. & angelus. & xp̃o pre aliis sanctis cõformior: ut p̃sens opus declarat: Si figure capitis xp̃i ad mẽbra possunt aliq̃n coaptari. i. ad sanctos: a fortiori. b. Francisco: & quia similis fuit omnibus sanctis & electis per figuras omniũ põt figurari: quare per missos directos & destiatos a dño:

Sibilla tiburtina. Albumasar. Calcidius sup thim. platonis

Scriptura ostẽdit. b. Frãciscum missum a deo.

& ab his qui dñi uicem seu figuram retinet pculdubio figurat.ut3.per Ioseph directu3 a patre ad fratres. geñ.xxxvii.Per iudam missum a Iacob.geñ.xlv. Per Moysen in egiptum directum. Per dauid missum ad Saul.i.R.xvii.Per Heliã missum a dño in bethel.iiii.R.ii.Per angelum missum a dño ad percutiẽdum castra regis assiriorum scdi paral.xxi. Per Neemiã missum in iudeam. Nee.scdo.Per Abacuch missu3 in babilonem. Dañ.ca.xiiii.Per Isa.missum a dño Isa.vi. Per Iere.Iere.i. Per Ezechielẽ missum ad gentẽ apostatricem.Per Ionam missu3 in niniuẽ.Ione primo.Et per Ioan.baptistam:ut dicetur missum a dño.Io.i. Et sic de aliis que ad btũm Franciscu3 possunt ueraciter applicari.& quia btũs Franciscus est Ioseph rõne uaticinii prophetalis.Iudas rõne collaudationis diuine. Moises rõne imunitatis a scelere. Dauid in diaboli superatione.Helias in obseruantia diuine legis. Angelus rõne puritatis.Neemias in zelo.Abacuch in carnis subiugatione.Isaias in sanctificatione. Ieremias i cõpassione.Ezechiel informatione.Ionas simplicitate.Ioan.baptista pnie exhibitione.Quia igit b.Franciscus uirtute conformitatis pfatę istis est filis: p ipsos hab3 figurari:& per ipsorũ missionẽ. Et quia multa uirtuosa b.Franciscus exercuit. Et hoc circa diuersos ideo ad distincta loca & actus more pfatoꝝ dicitur destinatus & missus:ut in sequẽtib⁹ apparebit. Et pcipue conformitate decima:quãdo de ipsius aget pdicatione. Succincte tñ põt dici.b.Francisc⁹ missus ut Ioseph ad fratres:cum frẽs congregauit: profectũ ordinis pdixit:& eoꝝ consciẽtias serenauit.Et hoc ipso b.patre in curru transformato:ut iudas ẽ missus a Iacob:ad Ioseph:cum oẽm intẽtionẽ tam suã q̃ fratru3 agebat & docebat iactare in xp̃m dicẽs fratrib⁹ eos mittẽdo.Iacta cogitatum tuum in dño: ac oĩa ad xp̃i gloriam referẽdo & laudẽ.Vt Moises ad egiptũ quando multos de errore presentis uite & tenebris ad lumen ueritatis sua pdicatione perduxit.ut patuit in fratre pacifico & latronibus per ipsum cõuersis. Vt Dauid ad Saul est directus:qñ cithara.i.cruce xp̃i a demonio plures liberauit.Vt Helias ad bethel.i. ad sanctam Mariam de Angelis:ad quẽ locũ zelum habuit & amorem plusq̃ ad alia loca ordinis. Vt Angelus est missus ad percutiendũ:quãdo a ciuitate aretii demones eiecit:& ad pacẽ ciuitas ẽ reducta. Vt Neemias directus in iudeam:ut hedificaret ciuitatem hierusalem.quia b.Francisc⁹ datus est a xp̃o in lucẽ gentiu3: ut dicẽt:& reparatione3 Ierl'e3.i.ecclesie terrestris: ut xp̃us eidem dixit.Et dñs Innocẽtius terti⁹ in sustentatione ecclesie lateranẽsis a btõ Frãcisco: cõspexit. Vt Abacuch:quãdo habita prima regula Frãcisci pcibus annonã sibi & sotiis:deus ab hoie incognito direxit.Sicut & in mari fecit sclauonie subueniẽs nautis. Vt Isaias missus est:quando eius uerba erant calculo ignito.i.spũ sctõ plena:& ta3 seculares masculos q̃ feminas ad xp̃m conuertit.ut patuit in tribus ab eo institutis ordinibus.Vt Ieremias est missus ad cõpatiendum cũctis.quia oĩbus quibus nõ poterat dare censum:seipm pbebat & affectum. Nulli rei parcebat s3 oĩa dabat:& superipendere semetipsum cupiebat.Vt Ezech.ad infideles est directus cõuertendos.Nã soldanum ad xp̃m conuertit:ut patebit fructu & cõformitate.xxxix.Vt Ionas ad Niniuẽ: quãdo btũs Franciscus eundo per mũdũ:tam exẽplo eius q̃ uerbo:multi oĩa dimittentes:ad xp̃m conuersi sunt: & uitã asperrimam actitarunt: adeo ut fratribus per ip3 fuerit in quodam generali caplõ mandatũ: ꝙ loricas circulos & huiusmodi oĩno deberẽt deponere. Vt baptista Ioannes est missus ut dicẽt. Non solũ ad pniam pdicandum.Propter qđ & ordinẽ unum fecit: qui titulo fratrum de pnia pnotatur:sed ẽt directus est ut uiam pararet xp̃o.i.uitam xp̃i euangelica3 reformaret:& xp̃3 crucifixum in cordibus fidelium cõplãtaret. Sic ergo prefatis & similibus figuris apparet directio.b.Francisci & cã figurarum b.Francisco applicataꝝ. ¶ Sed inter alias ad nostrum ppositũ est figura de columba Noe ex archa emissa:que teste Ioachim i expositione Ieremie & in aliis locis pluribus. b.Franciscũ & ordinem eius significauit. Nam ordo minorum ab ipso ordo colũbinus uocatur:tam conformitate coloris in habitu:q̃ pprietate & colũbe effectibus.a Noe ergo columba emittitur quãdo.b.Fran.a xp̃o & deo patre ad mũdũ destinatur. Sed ex archa quia insignitus fide perfectissima sancte romane ecclesie. Sed aduerte ꝙ bis Noe ex archa emisit columbã:quia bis Frãcisco fuit reuelatum ut dicetur ꝙ nõ ad loca solitaria iret ad morandũ:sed ad ciuitates castra & uillas:quia ad conuertendũ animas sua pdicatiõe a deo erat directus. Sed secũda uice.b.Francisc⁹ portauit ramũ oliue ad Noe:quia secũdo facta sibi reuelatione a xp̃o: ut iret ad pdicandũ:statim accessit. Nec solum pace3 primo sp annunciando:sed a xp̃o longinquos ad xp̃3 pacificatos uerbo sue pdicationis reducẽdo. Nã pdicationẽ eius tunc hoĩes de cãnario audiẽtes: tam masculi:q̃ femine castrum uolebãt relinquere.Propter qđ tertiũ ordinẽ cõem qui fratrũ de pnia intitulat instituit.Sic ergo & si Franciscus primo emissus.i. cũ sibi primo reuelatum fuit ꝙ iret ad pdicãdũ: magnũ fecerit fructũ.In secũda tñ emissione.i. post secũdã reuelationem:maiorem fecit:quia tertiũ ordinem de hominibus & mulieribus ad xp̃m cõuersis instituit. Sic ergo apparet missio & directio bti Francisci scripture sacre figura. ¶ Secundũ ostẽdens.b.Franciscũ esse a deo destinatum:est ecclesie censura. Dñs eni3 papa Gregorius.ix.qui eũ catalogo ascripsit sanctorum:in psa q̃ fecit de ipso que incipit. ¶ Caput draconis ultimum.Vltorem ferens gladium. Aduersus pplm dei. Excitat bellum septimum.Contra celum erigit:& nititur attrahere.Maximã partẽ syderum.Ad dãnatorum numerũ.dicit btũm Franciscũ a xp̃o destinatũ sic subdens.Verum de xp̃i latere. Nouus legatus mittit.In cuius sacro corpore.Vexillum crucis cernitur.Frãciscus princeps inclitus.Signum regale baiulat.Et celebrat concilium.Per cũcta mundi climata. Contra draconis scismata.Acies trinas ordinat. Expeditoꝝ militum. Ad fugandum exercitũ. Et tres cateruas demonũ.Quas draco semp roborat.Sic ergo p3 auctorita-

testimonium Gregorii ix. de bto Frãcisco

te papali. b. Franciscum a dño missum & destinatum. ¶ Tertiū q btūs frācīscus sit missus a dño. declarat dignitas cardinalis. Nam dñs frater Bonauētura cardinalis. Epūs Albaneñ. sanctitate & scīa orbi toti p̄clarus: in ꝓlogo legēde maioris ipsius bti francisci sic ad ꝓpositum dicit. Apparuit gratia dei saluatoris nostri dieb' istis nouissimis in seruo suo francisco: quē tāta deus benignitate respexit excelsus: q nō solum de mundiali puluere suscitauit egenum: Verū ēt euāgelice perfectionis Professoré ducem ac p̄conem effectū in lucem dedit credentiū: ut testimoniū perhibēdo de lumine: per uiam lucis & pacis corda fideliū dño prepararet. Hic & eni quasi stella matutina in medio nebule claris uite micans & doctrine fulgoribus: sedentes in tenebris & umbra mortis: irradiatione p̄fulgida direxit in lucē: & tanq̄ arcus refulgēs inter nebulas glorie: signum in se dominici federis represētās: pacem & salutem euangelizauit hoib': existēs & ipse Angelus uere pacis: scdm imitatoriā quoq3 similitudinem precursoris destinatus a deo: ut uiam parās in deserto altissime paupertatis: tam exēplo q̄ uerbo penitentiam p̄dicaret. Hec doctor & dñs iste. ¶ Quartum q ꝓpositum ostendit de missione bti Francisci a dño est xpi charitas uisceralis. b. n. franciscus: ut dicit secūda pars legende maioris instigante se spū: cum deambulans circa ecclesiam sancti Damiani eandem intrasset ad orandū. Et ante crucifixum orans cōsolationem a dño recepisset: Cūq3 lachrimosis oculis in dominicā crucem intēderet: uocem crucifixi ad se delapsam audiuit ter sibi dicentē: francisce uade repara domū meam que ut cernis tota destruit'. Ad reparādū igit' spūaliter potiusq̄ corporaliter: domū dei mandatum accepit. b. franciscus: & sic cōsequēter a xpo est destinatus & missus. ¶ Quintum q ostēdit btūm frāciscum directum a dño est diuinalis reuelatio. ut eni3 dicit quarta pars legēde maioris: habita prima regule confirmatione a dño Innocētio. iii. cu3 in uallē spoletanam esset reuersus cum sociis: tractare cepit utrꝝ inter hoies conuersari deberet: an ad loca solitaria se transferre. Sed xpi seruus francisc' nō de sua uel suorum confidens industria: per orationis instantiam diuine super hoc uoluntatis beneplacitū requisiuit. Supne igit' reuelatiōis illustratus oraculo: intellexit se ad hoc missum a dño: ut xpo lucraret' aīas quas diabolus conabat' auferre. Ideoq3 magis omnib': q̄ sibi uiuere soli p̄elegit: Illius ꝓuocatus exēplo qui unus ꝓ omnibus mori dignatus ē. Et uice alia ꝓut in. xii. parte habet' maioris legende: du3 dubitaret an ōroni uel p̄dicationi uacaret. Et dubitationē fratribus exposuisset multa pro utraq3 parte allegādo. Et quia de se nihil cōfidebat nec p̄sumebat: uolens sup hoc scire dñi beneplacitum certum: fratrem Maseum unū ex sociis cum alio fratre ad fratrem Siluestrū: qui crucē aureā ꝓgredientē uiderat ex eius ore: qui tūc in loco q de carcere nunc uocat' manebat: misit: ut super hoc diuinum responsum perquireret. Id ipm sacre uirgini beate Clare mandauit: ut per aliquā simplicioré & puriorem de suis uirginibus: nec nō & per suam ōronē scire a dño mereret'. Qui frater siluester & uirgo deo dicata Clara: ac eius socia diuina reuelatiōe concordarunt btm̄ Franciscū directū a dño: ut potius p̄dicaret q̄ oraret. Quapropter uir dei cū sūma reuerētia quid dñs uellet de ipso percipiens: statim assumptis duobus sociis. u3. fratre Masseo & fratre Angelo sanctis uiris: ad p̄dicandū accessit: ut ad qđ missus erat a domino: perficeret sine mora. Sic ergo diuina reuelatiōe p3: patrē Franciscū a dño esse directū. ¶ Sextū ostendens nostrū ꝓpositum est uirginis gloriose apud xp3 filium supplicatio. ut enim in legenda beati dñici habetur. Xps peccatis hoium. u3. superbie auaritie & luxurie irritatus: dum tres lanceas ad mundū destruendum uellet uibrare: meritis matris & supplicatiōe cū ꝓmissione destinationis beatoꝝ Francisci & dñici ad mundū conuertendū: ab ipsa dei genitrice inclinatus dñs: & mundo pepcit: & p̄fatos ad mundū conuertēdum destinauit. ¶ Septimū q ostendit ꝓpositū est diaboli attestatio. Qui per os cuiusdā mulieris de. b. Frā. & eius loquēs ordine: dixit q deus pater ꝓpter pctā hoium cum finem mūdi uellet maturare: xps ei' fili' patri supplicauit: ut daret sibi aliquos qui essent sue crucis baiuli: ut numerus saluandoꝝ augeretur. Et q tunc a patre eterno datus est sibi btūs Frācisc': cū ordine suo: & ipm xps direxit cū ordine ad prefata. De multiplicatiōe ēt ordinis & de multis aliis de quibus dicetur suis in locis infra: dixit diabolus per os illius mulieris cuidam baroni moranti inter alpes ugubii & massam trabarie. ¶ Octauū q ostendit btm̄ Franciscum a dño directū est sui & fratrū destinatio. Statim enim ut octo frēs fuere: eos. b. Franciscus ad quatuor orbis partes ad p̄dicandū direxit: ipse cum socio unā partē eligendo. Sic ēt fecit tēporis in ꝓcessu per orbem mittendo: & ad partes infidelium. Et qa nil agebat nisi quātum diuinus spūs p̄monebat: a deo hoc īdicio. b. Franciscu3 cu3 suis esse directū ostēdit' & declarat'. ¶ Nonū q ostendit btm̄ Franciscū destinatum est dñi Iesu xpi ad btūm Fran. locutio. Nā quādo indulgetiā p sancta Maria de Angelis a xpo petiit. tūc xps eidem dixit: q peteret quicqd uellet circa salute3 gentiu3: & cōsolationē animaꝝ & ad honorē deitatis & reuerentiā: quia inquit datus es in lucem gentiū & reparationē ecclesie terrestris. Hec xps. q̄re cōcludit' merito q ut alter Isaias & Ioānes baptista: de quib' similia dicunt' btūs Fran. destinatus est a dño. ¶ Decimum ꝓpositū ostēdens est. b. Fran. ad animas feruor & dilectio: ad quas uiscera gestabat materna: pro qꝝ saluatione orabat: p̄dicabat: exēpla sanctitatis p̄bebat. Et sic de aliis. Quod utiq3 ipse tanto nō fecisset feruore: nisi sciret se ad harum salutem ꝓcuranda3 a dño missum. ¶ Vndecimū asserens ꝓpositū de. b. Frācisco est ipsius a xpo cōsignatio: sacroꝝ eni stigmatu3 a xpo in. b. Fran. impssio: est euidens argumētū ipsu3 destinatum a xpo ad mundū renouādum: ut dicet' statim: & fructu & conformitate. xxxi. latius ostēdet'.

¶ Duodecimū ostēdens ꝓpositū est sanctoꝝ scdm diuersitatem tēpoꝝ in mundū a deo directio & destinatio. Nam a pctō primi homis usq3 ad tēpora b. Fran.

operarios dñs nõ destitit mittere in uineã omni tẽpo-
re: & sic tẽpore fecit b. Fran. ut statim ostẽdet. Quare
p̃latis. xii. uiis: & aliis de quibus in expõne huius cõ
formitatis dicetur. p3. b. Fran. a dño missu3 & directũ
ꝙ erat primũ uidendũ. ¶ Vidẽdũ est nũc de secũdo. s.
de tpe quo est missus a dño. ¶ Et quãtum ad hoc p3
rñsio per euãgelistã Ioãnẽ apoc. vi. & vii. ꝙ in aptiõe
sexti sigilli: Angelus est directus hñs signũ dei uiui. i.
b. Fran. ¶ Pro cuius euidẽtia & dicendoꝝ est sciẽdũ:
ꝙ nouum testñ in ueteri testamẽto est sicut rota in ro
tam: iuxta uisionem Ezech. ca. primo. Quare queãd-
modum in nouo testamẽto sunt. vii. sigilla. i. totũ tem
pus noui testamẽti per. vii. curricula uoluit: sic & in ue
teri testõ: & ecõuerso: sic i ueteri sic in nouo. In quoꝝ
quolibet & si plures hoĩes perfecti missi sunt a deo:
inter eos tñ fuit aliquis p̃cipue missus homo deo ac-
ceptissimus & singularis. Tot enim stelle sunt in fir-
mamento ecclesie militantis a deo posite ad humani
generis directionẽ & lucem: & tot in uineam operarii
a dño missi: quot sc̃tõs deus nasci in hoc mũdo fecit.
Tẽpora seu sigilla ueteris testamenti incipiẽdo a mũ
di exordio & lapsu primorum parentu3: usq3 ad xp̃i
aduentũ sunt hec u3. ¶ Primũ fuit prima etas u3 mũ
dialis fabricationis & primordialis obliquationis: &
incepit ab Adam & durauit usq3 ad Noe. Hoc tpe &
si singularissim⁹ fuerit Adam: quia tñ principium fuit
nostre preuaricationis: nõ cõputat̃ inter electissimos
dei. Fuerũtq3 ẽt alii utpote Abel Seth Enos qui ince
pit inuocare nomen dñi. geñ. iiii. Tñ precipuus inter
eos fuit Enoch. De quo Ecci. xliiii. dĩ ꝙ Enoch pla-
cuit deo & translatus est in paradisum: & quia debet
uenire tẽpore antixp̃i: ut p3 Apoc. xi. Ad que3 fine3:
subditur in loco p̃allegato: ut det gentibus sapiam. i.
predicet xp̃m dei uirtutem & sapiam: uel ut alibi le-
gitur det gentibus pniam. i. ad pniam adducat anti-
christi imitatores. ¶ Secundũ sigillũ & etas est hũa-
nalis declinationis & infectiõis. Et cepit a Noe usq3
ad Abraam: quo tẽpore omnis hõ corruperat uiã suã
uitio luxurie: adeo ut peniteret deum hoĩem fecisse.
Attamẽ mittendo diluuium deus oẽs necauit. Hoc in
tẽpore fuit hõ singularissimus destinat⁹ a deo. s. Noe
iustitie preco. i. pe. ii. qui inuentus est perfectus & iu-
stus: & in tempore iracondie factus est reconciliatio.
Ecc̃i. xliiii. & solus cum sua posteritate est a deo a di-
luuio reseruatus. geñ. vii. ¶ Tertium sigillũ & etas ẽ
singularis plebis electionis. Et cepit ab Abraã. Et du
rauit usq3 ad Moisen. Et uocatur singularis electiõis:
quia hoc tẽpore deus p̃cipiendo Abrae ut exiret de
terra sua: & iret in terram quã ei ostenderet: geñ. xii.
Ipse Abraam cum sua posteritate in peculiarẽ dñi po
pulum est electus. Sed hoc tẽpore & si multi iusti fue
runt. s. Abraam Isaac & Iacob cum filiis: p̃cipue tamẽ
fuit ipse pater Abraa3. Et ipse a deo est missus. Quã-
tum enim fuerit singularis & deo acceptus: multa ca-
pitula ostendunt libri geñ. Sed de ipso loquẽs Eccle-
siasticus. caplo. xliiii. sic dicit. Abraam magnus pater
gentiu3 multitudinis: & nõ est inuentus sīs illi in glo
ria qui cõseruaret legem excelsi. Et plura dicit ibide3

Septẽ sigil la siue etates ueteris testamẽti.

ad eius laudem & cõmendationẽ: Vide ibi. Nã pater
fidei nostre ipe uocatur ab ecclesia: quia credidit deo.
geñ. xv. ¶ Quartum sigillum & etas est diuinalis po-
tentie demonstrationis: quo tẽpore ipse dñs in uirtu-
te multa pplm de egipto extrahendo: nomẽ suũ pha
raoni & eius pplo indicauit. s. Adonai. Exo. xii. Qua
etate dñs singularem misit uirum. s. Moisen. Exo. iii. &
iiii. Dilectũ a deo & hominib⁹: cuius memoria in be-
nedictiõe est: & qualis hic fuerit libri. Exo. Leui. Nu
meri & deuteronomii manifestant. De illo loquẽs ec-
cle. xlv. ca. dicit. Similem illum fecit in gloria sancto-
rum. Et in uerbis suis mõstra placauit. Et multa de eo
dic̃ magna. de hoc dicit scriptura Deuteronomii ulti-
mo: ꝙ non surrexit pp̃ha ultra in israel sicut Moises:
qui nosset deum facie ad faciem &c. ¶ Quintu3 sigil
lum & etas est peculiaris dñatiõis: & incepit a Dauid
usq3 ad Heliam. Quo tẽpore populus dei per reges ẽ
gubernatus. Hoc tẽpore missus est Dauid a deo: qui
erat uir sc̃dm cor dñi. i. ꝝ. xiii. qui fuit sicut lux auro-
re absq3 nubibus. ii. ꝝ. xxiii. de quo habet Ecci. xlvii.
Qui cum leonibus lusit sicut cum Agnis. Et sequitur
In omni opere dedit confessionẽ scto. De omni corde
suo laudauit deum &c. nam & si multi fuerint singu-
lares: Ipse tñ pre aliis cõmẽdat̃: quia xp̃s purgauit pec
cata illius: & exaltauit in eternum cornu illius ut dici
tur ibidem. ¶ Sextum sigillum & etas est pp̃hetalis
irradiationis. & cepit a tpe Helie usq3 ad transmigra
tionẽ babilonis. Quo tpe fuerũt multi pp̃he: Helias
Helise⁹: Isa. Ieremias. Et sic de aliis. Et iter alios hoc
tpe fuit directus a dño ipse pp̃ha Helias. de quo di-
cit Ecclesiasticus. cap. xlviii. ꝙ surrexit quasi ignis: &
uerbum ipsius quasi facula ardebat. Et plurima dicit
ad eius laudem. de cuius mirabilibus habes in. iii. Re
gum & in principio quarti: qui tandẽ in celum per tur
binem cõscendit: ut p3 quarti Regũ. ii. ¶ Septimũ si-
gillum & ultimũ ac etas est generalis uexatiõis. & ce
pit in transmigratione populi iudaici in babilonẽ us-
q3 ad xp̃m. Quo tpe populus dei fuit multiplr̃ affli-
ctus: ut p3 de rege babilonis. De rege niniue tpe Iu-
dith. De Aman tpe hester. Et de aliis tpe machabeo
rum. Et si multi fuerint singulares hoc tpe. s. Ezech.
Dañ. Esdras. Neemias. Thobias. & sic de aliis. Preci
pue tñ hoc tpe missus est ille singularis hõ a deo. u3.
Simon onie. De quo dicit̃ Ecc̃i. l. Qui i uita sua suful
sit domũ. Et subdit ꝙ fuit. Quasi stella matutina i me
dio nebule &c̃. multa dicit ad eius cõmendationẽ. Ex
quibus. vii. sigillis siue etatibus omissis que in eis fa
cta sunt: p3 ꝙ septẽ singularissimos hoĩes ad mundũ
renouandũ destinauit dñs deus. ¶ Quoꝝ ad istar in
nouo testamẽto. vii. sigilla ponunt̃ & etates: de quib⁹
vi. iam ut credit̃ transierũt: & septia expectat̃: siue iã
incepit. ¶ Primũ igit̃ noui testamẽti sigillũ est uiscera
lis miserationis plenitudinis. s. gratie: quo tpe deus p̃r
pp̃ter nimiam charitatẽ suam filiũ suum misit in simi
litudinem carnis peccati. Hoc tpe & si Ioannes bapti
sta sit missus a deo: Ioã. i. tñ quia uenit in testimoniu3
Iesu xp̃i. Ipse xp̃s est iste homo missus a deo in mun
dum renouandũ & redimendũ: quẽ pater sanctificauit

Sigilla [siue] [et]at[es] noui te[stamenti]

& misit in mūdū: qui fuit uerus deus & homo: potēs in opere & sermone: Luce ultimo. de quo de q̄pluribus aliqua ponunt euangelia: ubi qualis fuerit moribus uita conuersatione doctrina & sermone ostendit. ¶ Secundū sigillū & etas est Apostolaris p̄dicatiōis. & incepit ab aduentu spūssancti in Apostolos in die pente. Quo tpe & si missi sint sancti Apostoli ad p̄dicandum in orbem uniuersum: Mat. ulti. tñ unū singulariter elegit & misit. s. Aplm Paulū. Qui fuit uas electionis a xpo directum: ut eius nomē portaret coram gentibus & regibus & filiis israel. Act. ix. Qui Aplus uocat segregatus in euangeliū dei Ro. i. Raptus ad tertiū celum. ii. corin. xii. Qui plus omnibus laborauit. i. corin. xv. ¶ Tertiū sigillū & etas ē uictorialis triūphationis. s. tpe martirum. Et incepit a persecutione Neronis Domitiani & aliorum Imperatorum siue tirannorum xp̄m ꝓpter idola persequētiū: ac sctōs xp̄m confitentes interficientiū. Et hoc tps bene per ccc. & ultra durauit annos: usq3 ad constantini ad xpm conuersionē. Quo tpe missi fuerūt martires insignissimi: ut p3 in sctōꝝ legēdis: sed precipue unus est missus a xp̄o: de quo pre aliis magis solēnizat ecclesia. u3. b. laurentius. Hic qualis fuerit solēnitas ecclesie declarat euidenter. ¶ Quartum sigillū & etas est carnalis subiugationis. & cepit a baptismo constantini & durauit usq3 ad tēpora beati Benedicti. Quo tpe fuerunt illi sancti cōfessores in desertis egipti & aliis locis morantes: inedia: austeritate uite: uigiliis: oratiōibus: disciplinis: & aliis carnem in seruitutē spūs redigentes. Sed hoc in tpe & si Paulus primus heremita: & alii post eum plures sanctitate famosi sint directi: precipue tñ fuit b. Abbas Antonius pater quasi oīum monachoꝝ & anachoritaꝝ: magister Pauli simplicis: Ilarionis: Macharii: & sic de aliis. Cui post superationem demonū dixit xp̄s. Quia uiriliter fecisti te faciam in toto orbe noiari. Quo noie Aug⁹. & alii ad sanctē peragēdū sunt incitati. ¶ Quintum sigillū & etas est mirabilis mundi subleuationis a pressuris que inerāt in orbe: per gētes uandaloꝝ: gothorum: hunoꝝ: longobardorum. Et sic de aliis. Quo tpe missi sunt multi ꝓbi & sancti uiri: ꝓut btūs papa Gregori⁹ i libris recitat suorum dialogoꝝ: qui mirabiliter mūdū signis & uirtutibus subleuarūt. Sed inter eos missus ē singularissimus uir re & noie Benedictus: Cuius cōuersatio uita doctrina: ac per orbē noiatio: qualis fuerit. b. Gregori⁹. ii. dialogoꝝ libro luculēter exp̄ssit. ¶ Sextum sigillum & etas ē pnialis & passionalis crucis renouationis. qd̄ tps incepit a. b. Francisco tpe ut supra dictum ē Federici scdi impatoris. Mccvi. dñi anno. Quo tpe aptū ē. Sextū sigillū ut Ioānes ponit Apoc. vi. qua apertiōe sigilli fact⁹ ē terremotus &c. ut scda parte primi fructus dictum ē. Illo. n. tpe mundus cruciabat & spāliter romana ecclesia ꝓpter sarracenos p ip̄m Federicum ad partes fideliū adductos: ut nullus auderet papam seu ecclesiā noiare: nec xp̄m seu Apostolos quis sequebat. Vita xp̄i erat in cōtētu & p despectum pauptatis & appetitum diuitiaꝝ oīno obliterabat: intentus erat a maiori usq3 ad minimū quilibet auaritie signate per maleolos: supbie signate per stupā. Luxurie signate per picē: Inuidie signate p naptā: quibus fornax per ministros demones incēdit huius mundi: ut in figura habet Dañ. iii. Hoc inquā tempore ut Ioānes euangelista inspexit. ca. vii. Sexto apto sigillo ab ortu solis. i. de ciuitate Assisii ad orientem posita ascendit Angelus. i. Angelicus uir Fracisc⁹ puritate & sanctitate cōsimilis angelis: directus a dño. Sed quō? inquit cum signo dei uiui. quia ipse ut dicetur fructu & cōformitate trigesimaprima & solus signatus est signo stigmatum dei uiui. Cum isto signo uenit. b. F. Sed ad quid? statim dicet. Sic ergo p3 q. b. Francisc⁹ est direct⁹ a dño. Et quo tpe? quia sub sexti sigilli apertione: ut dñs Albañ. asserit in ꝓlogo maioris legende. Et q tpe Federici scdi. b. F. ordinē incepit & cōsequēter a dño missus est: p3 chronicā ītuēti. Regnauit enim. xxxvi. annis: & si pluribus ab ecclesia depositus. Insuper isto Imperatore in apulia existēte. b. F. Baronibus suis p̄dicauit. Et ab ipso Imperatore tandem inuitatus ad cenam: collocata eius mādato muliere in camera cum. b. Francisco: miraculo magno uiso de igne super quē nudū se. b. F. posuerat: & nō lesus: ad ip3. b. Franciscū deuotiōe efferbuit spāli. Isti⁹ ēt tpe. b. Clara post mortem bti Francisci uiuebat: & circa gentes eiusdem exercuit illud miraculū: ut corporis xp̄i portatiōe oēs qui iam suū intrauerāt monasterium effugaret. De tpe septimi sigilli quādo ꝓprie incipiet: & quis spāliter mittetur: quia nō nobis certū est: ideo nihil ad p̄sens. Sic ergo p3 de tēpore: qd̄ erat scd̄m pro p̄senti declarandū. Circa tertiū q est uidendum. u3. ad quid a dño. b. Francisc⁹ est missus & directus: est aduertendū: q cū tpe quo. b. F. missus ē: obliterata eēt pfectionis uia que in xp̄i imitatiōe & apostolorum fundat. & hoies peccatis irretiti: pnie formā ignorabant: ac sciētes peragere declinabāt: Et bñficium passionis xp̄i a cordibus hoium aberat totalr: utpote quia nec passio meditabat a quoquā: nec xp̄s crucifixus inter cordis uiscera uelut fasciculus mirre stringebat. b. igit Frācīscus ad hoc directus est a dño: ut pniam exercēdo pniam p̄dicaret: & ad ipsam faciēdam fideles induceret. Obliteratam xp̄i uitam & Apostolorum renouaret: eam tenēdo ꝓfitendo & obseruādo. Et demum ad Iesum sectandū meditandū & cordis amplexibus pstringēdū omnes xp̄icolas iduceret & uocaret. Ad hec tria a dño. b. Frācisc⁹ est direct⁹. Quod enim ad pniam faciēdam & p̄dicandā. b. F. est directus & missus. p3. primo Innocētii pape tertii mādato: qui regulam approbans dedit. b. Frācisco & suis sociis de pnia p̄dicanda mandatū. Scd̄o p3 quia conuersus ad dñm cepit pniam p̄dicare: cuius uerbis animati ad pniam exercēdam eidem plures omnibus relictis adheserunt: quos & fratres minores uir humilis censuit appellari. Tertio hoc p3 uerbis. d. Albañ. dicētis in ꝓlogo legende maioris. Scd̄m imitatoriam quoq3 similitudinē p̄cursoris est destinatus a dño: ut uiam parans in deserto altissime pauptatis tam exēplo q̄ uerbo pniam p̄dicaret. De cuius. b. F. pnia intra dicetur fructu & conformitate. xix. Quarto hoc pat3

exemplo ordinis & expietia a.b.F.instituti. Nam tertium ordinē instituit qui ordo fratrū de pnia intitulatur. Sic & ordinē instituit minorū ac ordinē pauperum dominarū: qui tres ordines ad pniam exercedā peculiariter a xpo sunt ordinati: & si mediāte.b.F. Et quot eius exēplo & uerbo sint & fuerint pniam exercentes illius est scire qui solus stellas numerat: & sua intelligētia cōcta cōprendit. Qui.n.cupit pniam agere deo acceptam pfatoꝝ.s.ordinum normā amplexet & mores: ꝙ faciēdo: dignos pnie fructus facere mercede tamen percepta agnoscet. Btūs insuper Franciscus missus est ad uitam euangelicā: in se & aliis renouādam ꝓfitendam & obseruandā. Nam ipse totū euangelium obseruauit ad litteram ꝓut de ipso cantatur Franciscus euangelicū nec apicem &c. Hoc pꝫ ēt tam ex prima regula quā confirmauit dn̄s Innocētius tertius q̄ ex secūda q̄ confirmauit papa Honorius tertius. Que regule oēs sunt fundate in sctō euangelio. Et prima uerba sunt. Regula & uita minorum fratrum. hec ē.s. dn̄i nostri Iesu xpi sctm̄ euangelium obseruare. Et in fine dicitur. Et sanctum euangeliū domini nostri Iesu christi quod firmiter promissimus obseruemus. Et ꝙ

Reglā.b. F.fundat̄ i euangelio

regula fratrū minorum fundetur in euangelio non solum patet experientia: sed etiā patet per determinationem ecclesie: dicente domino Nicolao papa tertio in regule declaratione: & est posita in corpore iuris: extra de uerborum significatione libro sexto. Exiit.ubi dicit ꝙ regula fratrum minorum euangelico fundatur eloquio: uite christi roboratur exemplo: fundatorum militantis ecclesie Apostolorum eoꝝ sermonibus actibusque firmatur. De prima regula multa dicentur fructu & conformitate nona. Nulla alia regula siue a.b. Basilio siue a btō Augustino seu beato Benedito composita: sic uerbo & facto in euangelio fundatur ut regula frācisci: nullaqꝫ est que sic sit uite xpi expressiua & Apostolorum. Ac consequenter quia b. Franciscus audita forma uiuēdi Apostoloꝝ eam assumpsit: ut dic̄ dn̄s Albañ. in.iii.parte legēde maioris i pricipio: hāc ipsam xps dictauit instituit & sic esse uoluit prout ipe xps eloquio suo in monte Rainerio siue monte palūbe multis ministris expressit & fratribus: ex quo cōcludi potest ꝙ per.b.Franciscum & suos uita xpi & Apostolorum sit renouata approbata & obseruata. Et per consequēs claret.b. Franciscum ad hoc a xpo directū: ut in se & suis: ac per ipsum conuertendis dn̄i iesu uita & suorum Apostolorum per imitationem ipsius renouaretur & seruaret. Vnde Papa Alexander quartꝰ: in priuilegio de stigmatibus.b.F.considerans destinatum a xpo tam rōne pnie insinuande q̄ uite xpi imi-

priuilegiū Alexandri q̄rti i cōmēdatione b. Francisci.

tande. Et incipit priuilegium benigna diuine opatio uoluntatis. Sic dicit. benigna diuine opatio uolūtatis in celo potēter inouans signa & sapiēter imutans miracula sup terram: postq̄ dei filiꝰ uictor mortis ad patrem unde descēderat uehiculo ꝓprie maiestatis ascendit: mirifice fortitudinis uiros in cōfirmationē sanctorum diuersis tēporibus suscitauit. Et subdit. inter alios aūt temporibus nostris almus xpi confessor apparuit Franciscus: signis & uirtutibus gloriosus: qui

clarissimis pie uiuēdi meritis & exēplis fecūdauit ecclesiam & caligātia presentis etatis tempora fulgoris sui lāpade illustrauit: Viam pfecte iustitie parans in deserto altissime pauptatis: quā ipe currēs alacriter & exultans cōtra carnē mundū & demonem uelut gigas: traxit post se de demoniferis faucibꝰ & trāsduxit ad dn̄m pplm humilē bonoꝝ opum sectatorē. Et sequit̄: ut aūt ad illuminationē gētium celebris eiꝰ memoria tanq̄ rutilum sidus in corusco firmamēti mistici ethere seruaret̄: multis diuina potētia: & adhuc militantē inter hoies: & demū in sanctoꝝ agmine triūphantē dignata est deificare miraculis. Et subdit postea de stigmatibus de quibus infra fructu & conformitate trigesimaprima habetur. Sic ergo appet ꝙ ad duo pfata.b.F.a dn̄o est directus: Restat ergo ostendendū ꝙ directus est ad cruce dn̄i pdicandā baiulandam & cordibus fideliū implantādā. Et ꝙ sic sit ostēditur. Primo figura ꝓphetali Ezech.ix. habet̄.ꝙ uir quidā apparuit signans Tau sup frontes gemētiū & dolētium: qua signatione a pcussione angelica liberabant̄. Et ꝙ hec figura: & si primo sit de xpo: secundario tn̄ sit de Francisco pꝫ uisiōe fratris pacifici: qui uidit in facie. b.F. Tau.s.in fronte. Hoc.n.signum.b.F. semp amauit de ipo sepius pdicando & suas litteras consignando. Scdo hoc pꝫ figura Apoc.vii.ꝙ Ioānes uidit angelum ascēdētē ab ortu solis: habētē signum dei uiui: & signo crucis ne pcuterent̄ ab Angelis fideles consignantem. Hac figura.b.F.ostendit̄ & Francisci stigmatizatio. secūdo ꝓbat̄ figura dei singulari: in signum enim huius.s.ꝙ a.b.F.pdicanda erat crux & multi eum quo ad hoc sequi debebant: ipsi.b.F.ostēsum est palatium cum militaribus armis: dictūqꝫ ē sibi sua omnia fore militūqꝫ suorum. Visio siluestri dum adhuc esset psbiter secularis ter sibi oñsa de cruce aurea: ex ore.b.F. pcedēte ptigēte ad celū & ad terminos mūdi &c̄.ptēdit idipꝫ.s. Frācisci meditationē passionis: qa ex ore: & pdicationē eius p attingētiam ad mundi terminos. Idipꝫ ostēdit uisio fratris pacifici de ensibus qbus transuersalr.b.Franciscus erat cōsignatus: Quo edoctus fuit per.b.F.crucē debere celebrari & pdicari ac crucis gloria uelut gladium cordibꝰ fidelium infigi. Apparet hoc ēt in.b.F. in modū crucis representatione.um. fratribus in caplo Arelatēsi &c̄. Astruit hoc ēt.b.F.in orōne subleuatio. Nā a terra uisus est multotiēs subleuatus brachiis in modū crucis extēsis: & nubecula clarissima circūdatus. Hoc idem astruit uisio fratris leonis qui eūdo de perusio Assisiū xpm crucifixū uidit peuntē.b.F.cum stante stantē: & cū eunte euntē: & secū loquētē. Hec oīa indicāt.b.F. habuisse ad crucifixū singularē affectū & amorem. Et quia amantiū mos est ut amorē suū silētio tegere nequeant: ideo & lingua Francisci & conatus fuit alios ad xpi crucifixi amorē ꝓuocare. Tertio ostēditur ꝓpositum.b.F.studio. Nam ut habetur in principio none partis: & in fine legēde maioris: totum suum studiū tam publicū q̄ priuatum circa passionē dn̄i erat: adeo ut omnis eius uita nō nisi crucis uestigia sequeretur. Non nisi crucis dulcedinē saperet. Nō nisi crucis glo

riam. Quarto ostenditur hoc .b.F. eloquio. unde in q̄r ta parte legēde maioris dicit̄ ꝙ carētib⁹ libris fratribus ad dicēdū dinuꝫ offm: loco illoꝝ crucis xp̄i librū continuatis aspectibus diebus ac noctibus reuolue bāt: exēplo .b.F. patris & eloquio eruditi: qui iugiter faciebat eis de cruce xp̄i sermonē. Quo pꝫ ꝙ nō solū b.F. sed fratres per eum inducti sunt ad contēplādam dn̄icam crucē & passionē. Quinto hoc ostēdit crucifixi apparitio .b.F. & cōtemplatori ac crucis p̄dicatori. Voluit.n. dn̄s Iesus xp̄s apparere uti cruci ↄfixus. Et adeo cor Frācisci transfixit hec apparitio & uisio: ut quasi iugiter dn̄i plagas cerneret & uix a lachrimis continere ualeret. Et ista uisio: & si in habitu seculari existenti .b.F. est facta. Ad hoc est eidem ostēsa: ut qd contēplare deberet & quid p̄dicare: cerneret. Et q̄ꝫ crucifixio fuit amara sibi a dn̄o monstraret̄. Et in ecclesia sancti Damiani crucifixus fuit ei locutus & ut ecclesiam repararet demādauit eidē: ut per crucis meditationē ipse .b.F. ꝑnosceret ecclesiā terrestreꝫ ab eo fore reparādā. Sexto ostēdit hoc habitus designatio: ut.n. xp̄s ad p̄dicandū cruceꝫ .b.F. direxisse ostēderet: in habitu quē portare ip̄m uoluit declarauit. Qui habitus in forma crucis ē: & crucis intuitu a .b.F. sic designatus: ut corde prius secūdo habitu: & demū uerbo oībus crucifixū demōstraret. Septimo ostēdit hoc diaboli attestatio p̄fato baroni: ut dictū est supra. Et dixit diabolus ꝙ & si tunc ordo .b.F. esset paruus sup oēs alios ordines: tn̄ qd̄ multiplicaret̄. pꝫ ergo ꝓpositū. Octauo ostendit hoc .b.F. a xp̄o stigmatizatio: ꝙ eni miserit eum ad crucē & passionē p̄dicandā iprimēdo sibi stigmata: cūctis euidenter declarauit. Et quia de hoc plene dicet̄ fructu & conformitate trigesimaprima: ad p̄sens obmitto. Nono hoc ostēdit miraculorū opatio facta cruce & crucifixi inuocatiōe. de q̄bus miraculis habes ifra fructu & cōformitate .xiii. Quibus nouē appet .b.F. directū a xp̄o: ut nō solum crucem meditaret̄: sed & crucis gloriaꝫ predicaret: ac p̄dicando ad crucifixi sectanda uestigia & sue passionis accipiēda insignia fideles iducerent. Qui cupit ergo pn̄iam exercere: uitam xp̄i tenere ac Iesu crucifixi magnalia uidere .b.F. inspiciat attendat ꝓsequat̄. qd igitur ad p̄fata a xp̄o emissus sit iam dicta docent: & ipse docuit tam uita q̄ exēplo & uerbo. Sed quia i secunda parte huius expōnis loquendo de sexto sigillo noui testamēti dictū ē pre aliis .b.F. directū a xp̄o: quia plures tūc sunt ēt destinati. Sicut sc̄tūs Bernardus Abbas qui ante parū fuit .b.F. Sicut ēt sc̄tūs Dominic⁹. Et sic de aliis. Videt̄ ergo aliis sanctis derogari: nec debere missionē .b.F. p̄ ceteris attribui. R n̄detur ꝙ non est negandū: quin ēt p̄dicti sint missi cū in quolibet sigillo & etate tam noui q̄ ueteris testamēti sint multi sc̄ti a dn̄o missi. Sed p̄fati sunt expressi ob excellentiam sc̄titatis ad alios. b.n.F. uenit & ascēdit ab oriente: dn̄icus & Bernardus ab occidēte. Insuper Franciscus in filiis sc̄titate nūero & scia & nobilitate ē exaltatus: ut fructu & cōformitate octaua patebit. Fuit ēt ipse solus magis conformis xp̄o q̄ ipsi ut hoc opus declarat: & suis stigmatibus cōsignatus: quo celsior aliis reperit̄: ut ostēdit fructus & cōformitas trigesimaprima: His ex causis dictū est solum Franciscū antonomatice a deo destinatū tali tp̄e: & spāliter talibus finibus & fine. Ex p̄dictis pꝫ q̄ꝫ Franciscus est destinatus a dn̄o quo tp̄e & ad quē finē. Et sic pꝫ succincta declaratio istius secūde partis: secūdi fruct⁹ & conformitatis .uꝫ. Franciscus destinatur.

¶ Fructus tertius & conformitas Iesus lete ꝑgenit⁹ Francisco uir letat̄. Expositio prime partis.

Iuini consilii iperscrutabilis altitudo ex quo decreuerat hominem a diabolo & a morte pc̄ti redimere & liberare: tp̄e gr̄e supueniente ab arce patris missus ē dei filius: ac carni nostre in sacro uirginis utero in sua permanēs deitate factus ē hō uer⁹. In qua incarnatione mirifica innouata sunt signa diuine potētie: & immutata sunt mirabilia: stupendiora presolito deus excelsus faciēs. ¶ Et primū stupendū & mirabile est dei ad miserandū inclinatio: nam per q̄nqꝫ milia annoꝝ cōtinuit in ira sua misericordias suas: non flexus lachrimis: non p̄cibus inclinatus: non miseriis cōmotus sanctorum patrum: aut humani generis. Attn̄ in hac incarnatiōe quid ait? Illud Exo. iii. descēdi ut liberarem pp̄l'm meū. ¶ Scd̄m stupendū & mirabile est dei humiliatio: cum.n. nihil uilius sit carne hūana: hanc tn̄ apprehēdere hūiliando se dignatus est deus. Propter qd̄ Phili. iii. d. Ap̄ls ꝙ deus exinaniuit semetip̄m: formam serui accipiēs. Vnde nō solū est stupendum hec unio mortalitatis nostre ad deum: sed ipsa carnis uilis assūptio: stuporē intuētibus ingerit singularē. ¶ Tertiū stupēdū est naturaꝝ ipermixtio: gutta.n. aque indita mari & iniecta: nomē amittit & naturā: & tn̄ natura humana mari infinito cōiuncta: nomē retinet & naturā: et sine naturaꝝ .s. diuine & hūane cōmixtiōe & confusione: utraqꝫ permanet in una p̄sona que est xp̄s deus & homo. ¶ Quartū stupēdū est idiomatuꝫ cōicatio. Origeñ. lib. iii. sup Ep̄lam ad Ro. ꝑpter idissolubilem unitatē uerbi & carnis: oīa que carnis sunt attribuunt̄ uerbo: & oīa que uerbi sūt p̄dicantur de carne. Et Augu. primo de trinitate. ca. xiii. dicit. Quod talis est illa assūptio hūanitatis a diuinitate in xp̄o: ut deuꝫ hoīem faceret: & hominem deū. Quo pꝫ ꝙ tali unione facta est naturaruꝫ cōicatio: ut que dicunt̄ de deo dicant̄ de hoīe. Et ecōuerso: saltem cōcretiue. Facta est enim cōicatio. Primo quo ad p̄fectiones essentiales: ut hō est spūs infinitus: & de⁹ est corpus. Scd̄o quo ad ꝓprietates accidētales: ut deus est alb⁹: & hō eternus. Tertio quo ad actiones: quia actiōes naturaruꝫ cōicant̄ adinuicē: ut hō creat: & deus comedit. Quarto quo ad passiōes: quia ex quo in actiōib⁹ est cōicatio: erit & in passionib⁹. Et sic dr̄ deus passus: & hō eternalr̄ generatus. ¶ Quintū stupēdū est plenitudinis deitatis cōicatio & cōcessio: qa entitatiue formalr̄ & scd̄m oēm p̄fectionē & graduꝫ in imēsum se.

Mirabilia q̄ in xp̄i incarnatiōe facta sūt.

Idiomatū cōicatio inter naturā diuinaꝫ & humanā.

homini assumpto cõicauit.ut dicit Apl's ad col'.prio:
in xpo habitat omnis plenitudo deitatis.Et.Io.i.uer-
bũ caro factũ est.Est tamẽ sciendum:ꝙ nõ est commu
nicata secundum oẽm modum pfectionalem.quia &
si hõ dr̃ deus:nõ tñ deus in abstracto. Ratio qa & si
natura humana sit facta una cum diuina unitate pso
ne:nõ tñ unitate nature:quare ibi est distinctio: & sic
ppositũ.Insuper tam aie q̃ corpori:sic est unita dei-
tas.s.scd̃m oẽm pfectionẽ essentialẽ:carni tñ non:sed
aie unita est scd̃m mediuꝫ uitalis imutationis. Rõ qa
corpus non.Sed aia ẽt est sed uitalis. Nec ẽt aie uni-
ta est scd̃m uitalem imutationẽ imẽse quo ad graduꝫ:
sed solum quo ad spẽm & obiectũ:quia aia nõ est ca-
pacitatis infinite:& si sit infinite capacitatis.¶Sextũ
stupendũ est duaꝝ naturaꝝ & substãtiaꝝ una psona-
tio:in xpo eniꝫ & si sint due nature:nõ tñ est nisi unũ
suppositũ:& una psona.natura eni hũana nõ pri⁹fuit
cõdita q̃ assũpta in xpo:quare nunq̃ fuit psona: ut do
cet Magr̃.iii.di.v.& sic ꝙ natura hũana diuino subsi-
stat supposito est stupendũ. ¶Septimũ stupendũ ẽ in
atomo.i.i idiuisibili totius homis assumptio: ut dicit
Dam̃.quia nõ prius corpus q̃ aia uel ecõuerso:sed si-
mul corpus & aia:& si corpus mediãte aia sit assum-
ptum:ut dicit Magr̃.iii.di.ii.caplo.ii.&.iii.ut talis me
diatio nõ dicat cãꝫ & prioritatẽ colligãtie: sed cõgruẽ
tie.Ad qd̃ secutum est illud stupendũ.uꝫ.corporis xpi
in instanti organizatio:aie creatio:& in eodem instãti
corporis & aie cũ deitate unitio: ut dicit Magr̃.iii.di.
iiii.ca.iiii.cõtra ordinem nature:que.xlvi.diebus cor-
poris hũani: quo ad uirũ intẽdit formatiõi. ¶Octa-
uum stupendũ est istius uniõis nature hũane nõ ad p-
sonã patris nec spũs scti:sed ad solã psonã uerbi ter-
minatio:& si sint indiuisa opa trinitatis ad extra: qa
hoc nõ est principalr̃ ad naturã & cõsequẽter ad pso-
nam:sed ecõuerso.Hinc est ꝙ una psona põt icarnari
sine alia. Sed q̃re filius & nõ pr̃ ac spũsscts:dcm̃ est
fructu & cõformitate pcedẽti. ¶Nonũ stupẽdũ ẽ na
ture unite sic copulatio:ut nũq̃ dimissio. Quod semel
assũpsit:nũq̃ dimisit:ut dicit Dam̃. Et si passionis tpe
aia a corpore:neutrũ tñ a deitate est separatum.Et sic
hec unio stabit sempiternalr̃:ut nũq̃ desinat de⁹ esse
uerus hõ.Ex quo sequit̃ stupẽdũ illud qd̃ nulla indis-
solubilior & maior repit̃ cõiunctio:q̃ hec unio bñdi-
cta.pꝫ oibus modis cõiunctiõis:& unionis pẽsatis cũ
cõicatione idiomatũ:que est in ista sacra uniõe.¶De
cimum stupendum est aie xpi sapie infusio: & quo ad
portionẽ superiorem btificatio: & in parte iferiori do
loris pceptio. Que tria sũt mirãda.Nã aia xpi est oi-
sciens.iii.sniaꝝ.di.xiii.nec xps pfecit quo ad habitũ
scie:sed quo ad experimẽtũ. Et btũs fuit in portione
superiori:& nõ inferiori:ut dic̃ Magr̃.iii.di.xiii. ¶Vn
decimũ est talis nature hũane assũptio: hois exalta-
tio:ut hõ susceptus sit a deo & deus factus: hoc est
stupendum & antea inauditũ:& cõsequenter sup oia
sublimatus:utpote in bonis potioribus sublimatus &
locat⁹:quia a dextris dei.Marci ultio.¶Duodecimũ
stupẽdum ẽ per cultũ latrie humane nature in xpo ue
neratio. Talis.n.cult⁹ sibi cõgruit:ut docet Magr̃.iii.

di.ix.Hac eni nature assũptiõe humane facta.Ange-
li qui prio adorari se ab hoie pmittebãt: deinceps nõ
pmiserũt.ut pꝫ Apoc̃.xix.& c.xxii Quibus appet ꝙ
signa stupẽda in filii dei incarnatiõe sunt a deo opata.
Possunt ẽt alia stupenda uideri facta in hac incarna-
tione.Stupẽdum quippe est primo:ut una puella pau
percula & modica:mater dei efficeret.Secũdo ut pu-
ella sine uiri cõplexu:& uirginitate pmanẽte grauida
retur.Tertio ut sicuti dictũ est in instanti corpus xpi
organizaret̃:& formatio de purissimis btẽ Marie san
guinibus fieret.Quarto sine labe a uirgine cõtra mo-
rem alioꝝ corporis xpi decisio. Quinto xpi pfectio:
in primo eniꝫ instanti. Perfectus hõ fuit utens rõne:
iuxta Iere.xxxi.uaticinium. Femina circũdabit uiruꝫ.
Sexto corporis tam minimi sicuti fuit xpi in instanti
aiatio.contra morẽ alioruꝫ. Septimo totius trinitatis
in uirgine descensio.Octauo xpi a uirgine sine põde-
re & grauamine:in suo utero baiulatio. Nono mẽtis
uirginis xpo in eius uentre stante:ad cernẽduꝫ supna:
euectio.Decimo illius anime bñdicte uirginis sũma
consolatio & refectio. Vndecimo ultra morẽ aliorum
xpi in uentre Marie pmansio:quia pfectus hõ: nouẽ
stetit mensibus.Duodecimo xpi:plus ad matrẽ suam
q̃ sit alioruꝫ germanitatis & sanguinitatis affectio &
dilectio.Nam corpulentã substãtiã totã habuit a sola
btã uirgine.Alia stupẽda possunt dici:sed pfata suffi-
ciant.¶Sed hic dei filius carne circundatus postq̃ in
utero uirginis.ix.steterat mensibus: in publicũ uolẽs
egredi:& sua pñtia mũdũ uisitare : ut qa añ mlr̃tipha
rie multisqꝫ modis fuerat patribus locutus.uꝫ.prio p mult
sõnia ut Iacob q dũ pgeret Arã de nocte.geñ.xxviii. loqt
uidit scalam & dñm sibi loquẽtẽ audiuit.Secũdo uo- pphe
cali expssione: sicut Moisi qui dum iret ad uidẽdũ ru
bi uisionẽ:a dño fuit uocatus.Exo.iii.Tertio p occul
tam inspirationẽ:sicut fuit Dañ.quãdo iuuit susãnaꝫ:
ab ipositione falsi criminis.Dañ.xiii. Quarto p mani
festam apparitionẽ:in qua cõstat deũ loqui.ps.Audiã
qd loquat̃ in me dñs deus. Et Osee prio.principiũ lo
quẽdi dño in Osee.Quinto p Angelicã iformationẽ:
ut pꝫ Zach.ii.Ecce Angelus dñi qui loquebat̃ mecũ.
Quod fit ab Angelis per modũ luminis irradiãtis:uel
speculũ offerẽtis:uel lingue efficaciter exprimentis.
Sexto operum significatiõe:ut Isa.ca.xx.d. Solue sac
cum de lumbis tuis. Ostẽdẽs ꝙ iudeoꝝ erat solueda
captiuitas.Septimo figure ostensione: qũo deus loq-
tur aliis:sed Moisi ore ad os.Numeri.xii.Octauo si-
gnorum & portẽtorũ exhibitiõe.Exo.xx. Cũctus po
pulus audiebat uocem & uidebat lampades &c̃.
Nono scripture impressiõe:ut Balthasar.Dañ.v.Qui
uidit manum scribentẽ in pariete: & per articulos ma
nus est ei loquutus deus. Decimo miraculorũ opatio
ne:ut Helie Moisi & aliis pphetis:que miracula erãt
uerbuꝫ naturale loquutiõis diuine:sicut est effect⁹uer
bum naturale cause sue:iuxta dictũ xpi:Ioan.v.Ipsa
testimonium perhibent de me.Vndecimo flagelloruꝫ
incussione:Sicut loquutus est deus pharaoni in Exo
do.Et Eliodoro.ii.Mach.iii.Duodecimo doctoꝝ eru
ditione.Loquitur enim per linguas doctorum : ut pꝫ

de ꝓphetis missis ad populum informādū: quibus dicit xps. Mat. x. Qui uos audit me audit. Tertiodecimo peccatorum iproperatione. Sicut loquut⁹ est ade post pctm̄ dn̄s dicēs Adam ubi es. gen̄. iii. Quartodecimo creaturarum informatiōe. ps. xviii. Celi enarrāt gloriam dei &c̄. Quintodecimo beneficiorum collatione. ps. lxxxxviii. In colūna nubis loqbatur ad eos. ¶ Tandem quid egit dn̄s? Inquit illud Isa. ix. Ecce ego ipse qui loquebar adsum. Ita q̄ per seipm̄. i. ostēdendo se incarnatum: uoluit nobis loqui: & h̄ quādo dei genitrix ipsum peperit filium suum primogenitū: Luc. ii. ¶ Et tunc inter alia duo facit. Primo quia nobis loquut⁹ est multiplr̄: nō lingua carnis: sed effectu & exemplo operis. Secundo tali alloquutione & suo ortu: nos multiplr̄ letificauit. ¶ Primo dico q̄ loquutus est nobis multipliciter: nō soluȝ ipse: sed iuxta modum loquendi apostoli ad Heb. i. Pater eternus in filio nobis est loquutus. Sed q̄uo? Certe inquā. Pr̄ ipm̄ nobis largiēdo filium. Primo in ꝑcium nostre redemptionis ad gal̄. i. Scd̄o in pabulum nostre refectionis. ps. cxxxv. Tertio in speculum & radiuȝ nostre cognitionis. Luc̄. ultimo. Quarto in modulū & titulū nostre correctionis. Ioan. xiii. Quinto in socium nostre consolationis. ps. cv. Sexto in brachium pseuerationis. Ecc̄i. xxiiii. Septimo i mediū federationis. i. ad Corin. v. & Isa. xlii. Octauo in uinculum nostre adamatiōis. Ioā. xvii. Nono in dn̄m gubernationis. iii. Re. iii. Decimo in baculum sustentationis. iii. Re. xiii. Vndecimo ad studium bone operatiōis. Isa. xlix. Duodecimo in ꝑmium nostre remunerationis & beatificationis prime Pe. i. ¶ Ipse deniqȝ dei filius speciali modo nascendo est nos alloquutus: exempla nobis ingerēdo. uȝ. Obedietie: Venit eniȝ ad nostras calamitates: ut patri obediret. Humilitatis: dicēte Ap̄lo ad Phili. iii. Quod humiliauit & exinaniuit semetipsum: formam serui accipiens. Paupertatis: quā ostēdit in parētibus: in loco in quo natus est: in lecto in quo est reclinatus: in pannis uilibus quibus fuit inuolutus: & in incōmodoꝝ susceptione. Mundi cōtēptus: in suo eni ortu ac uite ꝓgressu: omnia mūdana contēpsit. Charitatis: Hac dedit se nobis: nō nostris meritis. Austeritatis penitētie: in suo enim ortu incepit cubitando in paleis: in frigore stando: & nuditate. Pie & benigne conuersationis: consideratis cum quibus est conuersatus: cum anialibus. s. mitibus: Maria & suo sponso. Euitationis peccati: pro cuius expiatione natus: & tot incōmoda suscepit. Affectionis totalis ad patriam: dum enim mundū cōtēnit: exēplum prebet patriam appetendi. Perfectionis: oia enim que gessit in suo ortu: perfectionē dicūt & ostēdunt. Dilectionis diuine: a qua nūq̄ recessit: quia semper est deus: & si carnē assumpsit. Imitatiōis assidue: ut quēadmodū fecit: sic & nos faciamus: sic alloquutus est nobis. ¶ Alloquutus est Iesus oriens: multos & diuersimode. Primo matrem: quā cōtinue illustrabat. Secūdo angelos: quos ad deum & se laudandum incitabat. Tertio pastores & magos: quos ad se adorandum uocabat. Quarto mundi principes: quos suo exēplo ad mundi cōtēptū inuitabat. Quinto sacerdotes: quos ad uerum sacrificium de se offerendum ordinabat. Sexto pauperes & humiles: quibus se conformabat. Septimo diuites: quoꝝ statum fugiendo: declinabat. Octauo crudeles: quos ut herodeȝ superabat. Nono peccatores: ad quos liberādos se humanabat. Decimo ignorantes: quos ad se luce uenustabat. Vndecimo patres antiquos: quos ut dicetur suo ortu letificabat. Duodecimo indigentes: quos ad accipiēdum optata dulciter ꝓuocabat. ¶ Beatā Mariā suam matrem alloq̄bat̄ lingua Canahan: de qua Isa. xix. Que glorificata interp̄tat̄: quia eam suo ortu gloria maternitatis & honore glorificauit. Angelos alloquutus est lingua iudaica. De qua habet̄ secūdi paral. xxxi. que confitens dn̄o interp̄tat̄: Nam in suo ortu deum confitentes laudauerūt. Pastores & [stain]s alloquutus ē lingua clemētie. De qua habet̄. Prouer. xxxi. quos clementer ad se adorandum uocabat. Mundi principes alloquutus est lingua siriaca. De q̄ habet̄. iiii. Re. xviii. Que lingua sublimis interp̄tat̄: quia per cōtēptū mūdi ad sublimia appetenda mens eleuatur. Sacerdotes lingua angelica. de qua habet̄ prime ad Corin. xiii. est alloquutus: quia ut angeli debent esse in puritate: ut deo placeāt. Pauperes & humiles lingua humana & benigna. de qua habet̄ prime ad Cori. xii. quibus se conformauit. Diuites alloquut⁹ est lingua ignea: Isa. xxx. quia tales ut ignē de suo cōsortio emittebat. Peccatores alloquutus est lingua lactea & mellita. Canticoꝝ. viii. quia ad dulcedinem sue misericordie inuitabat. Crudeles alloquutus est lingua ferrea & caldaica: quia ipsos superauit. Ignorantes alloquutus ē lingua erudita. Isa. v. Patres antiquos alloquutus ē lingua exultationis. ps. cxxxv. Indigentes alloquutus ē lingua sapiē ie. Prouer. xii. Prefatis linguis iuxta ꝓprietatem eorum quos alloquebat̄: puer & infans Iesus. in suo ortu est loquutus. ¶ Ad istam deniqȝ alloquutionē dulcissimā & suauissimā dei patris in filio: & filii in seipso: & per seipm̄: quid secutum est? Certe nostra exultatio & letificatio: & istud secūdū erat q̄d est uidendum. De quo dicit prima pars hui⁹ tertii fructus & conformitatis. uȝ. q̄ Iesus lete quo ad nos & omnia est a beata Maria progenitus. Et circa hāc partem est sciendū q̄ xps hūanā carnē assumēdo: & post moduȝ ad nos egrediendo: oia letificauit: iuxta id q̄d Dauid in ps. ꝑdixerat di. Tūc exultabūt omnia ligna siluarum &c̄. & lux orta est iusto: rectis corde letitia. Et ps alio. Cantate dn̄o canticum nouū: quia mirabilia fecit. Sequit̄. Iubilate deo omnis terra &c̄. Exultauerunt & letificata sunt oia. ¶ Primo supcelestia. s. celestes spiritus propter multa. Primo quia assumptione anime que est soror angelorum: eorum natura est nobilitata: quia deo anima est indissolubiliter unita. Secundo ipsorum ruina est reparata: & si non christi ortu: tamen fine incarnationis. Tertio hostium ipsorum. s. demonū seuitia est mitigata. Nam post incarnationem christi eorum audacia est refrenata: & specialiter christi passione. Quarto quia eorum custodia circa homines est roborata: Nam ante nullum ad paradisum poterat deducere: sed modo sic: diaboli ab eo

Margin notes:

Fili⁹ dei nascēs spāli mō nobis est loquutus.

Quib⁹ linguis locut⁹ ē xps i suo ortu.

Xps nascēs oia letificauit.

Pr̄o letificauit supcelestia

rum manibus omnes homines siue bonos siue malos accipiebant: & ad limbum siue infernum deducebāt. Quinto quia pax cum homine & concordia est celebrata: propter quod cantauerūt: In terra pax hominibus bone uolūtatis. Sexto eorum oratio pro homine a deo est accepta: ut enim parceret deus homini: instāter exposcebant. Septimo: quia ipsorum domini ē misericordia mirabiliter declarata. De honore enim diuino gaudēt. quare & uidendo deum incarnatum: hāc misericordiam exhibuisse homini. Octauo: quia gaudium eorū accidentale accreuit. Animaꝫ christi cernētes beatam: & alios per christum in breui beatificandos. Nono: quia a gloria anime christi uita supna & ciuitas: utpote ab anima super omnes beatificata: est splendore nimi[illegible]rifice perlustrata. Decimo: quia ipsorū puritas & integritas: in Maria pariente & christo oriente est declarata. & similia similibus gaudent. Vndecimo est operatio diuina excellenter demōstrata: quia deus fecit effectum insolitū: & de honore & gloria conditoris gaudēt. Duodecio: qa munificētia summi domini & dei ipsoruꝫ: homini est reserata. quia nō dedit deus se homini quo ad partem sed totum: quia deus factus est homo: & homo deus. quare letificati cātauerūt in natiuitate domini. Gloria i altissimis deo patri mittenti: & filio uenienti: & spiritui sancto naturam humanam cum diuina unienti. ¶ Secundo letificata sunt celestia: quod patuit in stella oriente: Statim enim celi stellam miserunt: & si non suam: saltem suis similem: & pre aliis stupendissimam: ut fructu & cōformitate sequenti dicetur in parte. ¶ Tertio letificata sunt elementa. Aer enim noua christi ortu indutus est claritate: iuxta uaticiniuꝫ. Isa. cap. ix. Populus qui ambulabat in tenebris: uidit luceꝫ magnā. Aqua que se conuertit Rome in oleum in taberna emeritoria: & abundantissime fluxit. Terra que in statuis idolorum emarcuit: & a dnihiluꝫ eas redigēdo se purgauit. Tēplo romuleo rome cadente: terra deum solum natum & adorandum est professa. Ignis. s. sol qui est igneus effectualiter: qui se triplicauit. Et sic elementa & elementata: presolito facta: letificata se esse christi ortu professa sunt. ¶ Quarto letificata sūt animata. Si de animatis anima uegetatiua: pꝫ in uineis engadi: que floruerūt & balsami fructuꝫ dederunt. Si de anima uegetatiua & sensitiua. patꝫ de boue & asino: iuxta uaticinium: Isa. i. qui cognouerūt possessorem suuꝫ: & ꝑsepe domini sui: ipsum dominum adorando. Si de animatis anima uegetatiua sensitiua & intellectiua. s. de hominibus: patet ꝙ christi ortu gauisi sunt & letati. Et primo generaliter ob beneficia percepta christi ortu incarnatione & natiuitate. Nam christi ortu & incarnatione data est patria exulibꝰ: panis exuriētibus: aqua uite sitientibus: portus naufragantibus: lumen ignorantibus: antidotum languentibus. Requies laborantibus: uita morientibus: salus desperantibus: uenia peccatoribus: uia errantibus: summum bonum in celo cōmorantibus. propter que merito debet homo gaudere. Alia etiā beneficia homini sunt collata. Primum diuine miserationis: quia deitas ad miseranduꝫ

Scdo letificauit celestia.

tertio letificauit iferiora.

Mira i xp̄i ortu contigerūt.

q̄rto letificauit animata.

homini est inclinata. Secundum est pacificationis: qa pax inter deum & hominem & angelum est facta & celebrata. Tertium est promissionis facte patribus adimpletionis: quia quod loquutus est & promisit patribus perfecit: & sic quietauit eorum desideria & affectus. Quartum est deificationis: Nam homo factꝰ est deus: & deꝰ homo: utraqꝫ natura ipermixta & maiestate. Quintum uenerationis: nam natura humana propter assumptionē a uerbo ab angelo: & aliis ueneratur & honorať: ut pꝫ Apoc. xxii. Vbi angelus Ioannem nō permisit se adorare. Sextum diaboli subiugationis: quia per incarnationem filii dei & passionem: ab eius sumus manibus liberati. Septimum est exauditionis: nam per christum exaudimur dicētem quicquid petieritis in nomine meo: dabitur uobis. Et ante dixerat cum multiplicaueritis orationes uestras: non exaudiam. Octauum gratie collationis. quia tempus ꝑsens uocatur tēpus gratie: & de plenitudine gratie christi omnes accepimus. Ioan. primo. Nonum est hereditatis restitutionis. ps. Tu es qui restitues hereditatem meam mihi. ipse. n. est qui aperuit librum figuratum Apoc. v. Decimū est nostre exaltationis. quia a dextris dei natura humana in christo collocať. Vndecimum sup oēs dominatiōis. quia xp̄us factus est iperator celi & terre: qui est frater noster. Duodecimum est beatificationis. quia homo totus in xp̄o beatificať quo ad animam in deitate: quo ad corpus in hūanitate. Sic ergo his beneficiis generalř natura hūana aduentu & ortu christi Iesu exultat & letať. ¶ Letari dꝫ quilibꝫ homo huiusmodi bn̄dicti pueri Iesu a Maria ꝓgeniti conditiōibꝰ cōsideratis: quas ponit sctūs Luca. ii. in euangelio suo: qđ euangelium in nocte cantatur natitatis ipsius. Nam ipse est primo orbis imparator. quia est Cesar Augustus: & cōsequēter magnificꝰ. Secūdo mundi ordinator. quia edictum emisit: quare prudētia conspicuus. Tertio plebis examinator. quia munduꝫ describit: & sic est iustificus. Quarto fidei nostre cōdonator: singuli enim suo ortu ꝓfitētur: quare ē pro nostra salute sollicitus. Quinto ueri demōstrator: uadunt enim singuli ad suam ciuitatē: quare in omnibus ueridicus. Sexto gratie largitor & ministrator. qa Ioseph ascendit &c. & sic est totus gratificus. Septimo fratrum exaltator. quia euꝫ parit Maria: quare & amator noster ꝑcipuꝰ. Octauo matris cōseruator. qa peperit filium suum primogenitū: quare & actor mirificus. Nono pompe abdicator: pānis inuolutus: q̄re uir celicus. Decimo carnis macerator. quia i presepio reclinatus: quare imitatiōe dignificus. Vndecimo cordis excitator. qa pastores &c̄. quare & opator uiuificus. Duodecio mētis illustrator. quia claritas dei &c̄. quare ipse est fontalis radius. Tertiodecimo gētis roborator. quia nolite timere &c̄. quare totus saluificꝰ. Quartodecio noster consolator: euāgelizo uobis &c̄. quare deificus. Quintodecimo cetus adamator. quia omni populo & nō uni &c̄. quare in donis munificus. Sextodecimo a morte pc̄ti liberator: qa saluator: q̄re in cūctis saluificus. Decimoseptimo deus & creator. quia xp̄s. i. messias est. quare factor singularissimus.

Decimooctauo omniū gubernator: quia dñs. q̄re re ctor assiduus. Decimonono uerax & p̄missi obserua tor. quia h̄ uobis erit signum: quare testis indubius. Vigesimo solus triumphator: statim. n. militia celestis ei congregatur: quare uictor exercitus. Vigesimopri mo aptus p̄miator & celibator: quia gloria in altissi mis est: quare noster finis p̄petuus. Vigesimosecundo noster mediator: q̄a pax &c. quare fidus noster & me dius. Vigesimotertio omnis p̄fecti patrator: quia bo ne uolūtatis: quare bonus s̄c̄tūs: factor boni indesi nens & continuus. He sunt conditiões pueri Iesu ad nos egrediētis: quare susceptione eius & tanti doni le tificari debemus. Quibus euidēter ostēditur: q̄ homo quilibʒ in natiuitate domini gaudere & letari debʒ: & dicere cum. Isa. cap. lxi. Gaudēs gaudebo in domi no &c. ¶ Sed in sp̄āli debet ne homo aliquis letari & gaudere? dicit̄ q̄ sic. Et primo sancta eius genitrix Maria. Nam natiuitate dei filii in eius utero: & ortu: & si ante multa hēret & habuit: habuit tamē ea mo do p̄fectiori: & aliqua que añ nō habuit. Et que ha buit btā Maria: unde letatur & letificata ē eius bñdi cti filii ortu? Multa inquā habuit: quia fuit. Primo p̄ fectissime sanctificata. ps. Sanctificauit tabernaculū suum altissimus. Scd̄o fuit gratia plene fecundata. Luc. i. Tertio ē in gratia & plenitudine cōsumata: ut dicit Ieronimus in sermōe de assumptiōe. Hodie &c. & Ricardus de sancto Victore: in expōne. Ecce uir go concipiet. lib. ii. Tantaʒ. n. plenitudinē gratie de? anime btē Marie indidit: quātam eam p̄ futuro p̄me reri conspexit. Quarto donis sp̄ūs sancti repleta & i pinguata: quia sp̄ūssanctus uenit sup eam excellētio ri modo: q̄ sup aliquā puram creaturam. Quinto fuit in bono & in gratia cōfirmata. hoc asserit Ricardus loco p̄allegato. Et Berñ. in epistola ad Lugduñ. Non enim habuit potentiā peccandi post scd̄am sanctifica tionē. ut dicit Bona. iii. di. iii. q. vi. Thomas parte ter tia. q. xxvii. arti. v. in r̄nsione ad scd̄m articulū. Alexā der de al̄. iii. parte. q. lxxxviii. Et Ricardus de media uilla. iii. di. iii. q. iiii. Sexto de p̄seuerantia in gr̄a & sta bilitate finali certificata. hoc. n. sciuit magdalēa q̄ par te optima electa. Luc. x. Apostoli de p̄mansione sp̄ūs s̄cti in eis in eternū. Ioā. xiiii. Paulus Apostolus de ise paratiōe a charitate christi. Ro. viii. Ideo non dʒ h̄ a uirgine negari: quia priuilegia gratiarum. Scd̄m Ber. aliis concessa: ab ipsa negari non debet sed concedi: & hanc certitudinē habuit & hēre potuit diuina isp̄ ratione uel reuelatiōe: uel alio modo ad hoc cōueniē ti. Septimo fuit internal̄r radiata: quia luce eterna eā radiante edidit canticū: Magnificat: in quo trino lumi ne p̄phetico. s. p̄ñtis: p̄teriti: & futuri: se illuminatam depromsit. Octauo fūt ei sacre scripture misteria quo ad incarnationē reuelata: ut ipsa exp̄ssit in ultimo can tici sui uersu: cum dixit. Sicut locutus ē ad patres no stros &c. Nono fuit sibi dei facies ut pie creditur re uelata. Saltē h̄ pie credi pōt uerbo in eius utero cō morāte eē factū. Decimo scd̄m q̄ possibile ē in p̄sen ti uita recreata: hoc seq̄tur ad nonum p̄missum. Petr? .n. uisa gloria transfigurati. dixit domine bonuʒ ē nos

Btā uirgo sp̄ālr̄ i na titate xp̄i d̄buit gau dere

hic eē. Quid btā Maria uisa deitate? Vndecio mater dei uocata & facta: quo nihil pōt dici maius ad uir ginis honorem. hoc. n. solo posito q̄ ipsa ē mater dei: sequitur q̄ btā Maria ē purissima. quia deus in mun dissimo habitare dignatur. Gratiis & donis plenissi ma: ut mater dei eēt h̄ exigebat: deo acceptissima: q̄a ipsa sola hanc apud deum inuenit gratiam. Omni lau de dignissima: quia ipsa sola pre aliis hac gloria de coratur. In mente eleuatissima: spiritus. n. eius in deo exultauit salutari suo. Intellectu illuminatissima: ha buit. n. lucem inaccessibilem in uētre suo: & conseq̄n ter in mente. Vita singularissima: in uerbo cibo potu & consolatione diuina. Sua anima p̄fectissima: saltiʒ in eē p̄fectionis & gratie est uerum & credēduʒ: & ēt de esse naturali. Cūctis creaturis amātissima: quia ge nuit creatorē omnium. Ad dandum & influēdum co piosissima: per eius. n. gratiaʒ largo sp̄ūs sancti imbre p̄fusa est omnis creatura. Scd̄m Ieronimum. Sup oēs mulieres excellētissima: cōditionibus ēt aliis. Et sup omnia eminētissima: quia imp̄atrix ē celi & terre. hec & alia uirgo btā hʒ: quia mater dei. Duodecimo: q̄a ipsa est sup omnes puras creaturas exaltata: Gratia meritis & gloria. Magnitudo glorie Marie p̄cessit ex xi. p̄misso: quia mater dei: quia ex hoc fuit & est sup oēs exaltata. Quia igitur h̄. xii. singularia fecit xp̄s in btā Maria uirginitate eius seruata in partu: matrēq̄ʒ effecit: ipsa suo ortu in utero & ex utero est a filio le tificata. Propter q̄d ipsa h̄ considerando in se facta: intonuit in laudem dei dicēs. Magnificat anima mea dominū. cuius cantici expositionē cum factis a Iesu filio in Maria: uide in ope edito a me de uirgine Ma ria fructu. xxii. ¶ Scd̄o suo ortu. d. Iesus i utero Ioan nem baptistam letificauit. Nam in montana btā Ma ria p̄gēs & intrans domū Zacharie: dum salutat co gnatam: uirtute Iesu iam orti in utero Marie: Ioānes in utero matris exultauit. Et merito quia uisitatione Iesu & Marie. Ioannes fuit tunc: Primo ab originali purgatus. Scd̄o gratificatus. quia gratia in eo fuit. Tertio spiritu sancto repletus. Quarto modo miro: tam negatiue q̄ priuatiue: q̄ modis aliis sanctificatus. Quinto confirmatus in gratia: ut nūq̄ peccaret morta liter. Sexto cognitione uirili & sensu illustratus scd̄m Augustinū & Iero. Septimo de deitate Iesu certifica tus. Octauo exhilaratus: quia exultauit in gaudio. Nono regē xp̄m ueneratus: eius aduētuʒ gaudio de clarando. Decimo sūme refect? & consolatus: q̄a diē christi uidit. Quapropter Ioānes gaudēdo: Iesu nato. Iesus ē ei natus letifice. de hoc plenissime uide in ar bore de uita btē Marie fructu. xx. ¶ Tertio i suo or tu est helisabeth mater Ioā. baptiste letificata. Nōne helisabeth ē christi ortu in utero letificata? que imple ta est sp̄ūsancto p̄sentia eius uisitata cum filio: uoce q̄ʒ salutata Marie: exclamasse uoce. magna euāgelista testatur. Hec sacra mulier domini p̄ñtia uisitata: xp̄o uʒ. existēte in utero Marie cognouit Iesum btē Marie filium. Primo p̄missoruʒ impletorē: ut sicut p̄miserat sic in Maria incarnatus erat: ut ipsa agnoscebat. Scd̄o ueterū terminatorē: Incarnādo eni se dicta & p̄plia

Letatus ē Io. baptista.

Letata est elisabeth.

ta quo ad multa sũt ipleta. Tertio cordiũ letificatorẽ
patuit in filio qui exultauit. Quarto miraculorum opa-
torem: filio Ioanni usum rõnis contra consuetudinem
infundẽdo. Quinto mẽtium illuminatorẽ: quia se sibi
& filio reuelauit. unde filius exultauit & ipsa exulta-
uit. Sexto criminum purgatorẽ: se enim & filiuꝫ a pec
cato purgauit. Septimo hoĩum sanctificatorẽ: ipsam
enim cum filio sanctificauit. Octauo recreatorẽ oĩuꝫ
& consolatorẽ: patuit exultatione filii. Nono donorũ
diffusorẽ: filium. n. & ipsam spũsancto repleuit. Deci-
mo fideliũ ꝓtectorẽ & adiutorẽ: pꝫ in Maria quã cer
nebat per tm̃ iter ad se uenisse infatigatã: & ꝙ filium
suũ. Ioãnẽ deinceps a peccato seruauit. Vndecio oĩuꝫ
federatorẽ: uidendo ipm̃ cõiunxisse sũma imis & deũ
homini. Duodecimo oĩum gubernatorẽ & dominato
rem: nam Mariã uocat matrẽ domini. Tertiodecimo
bñdictionis obtẽtorem & impetratorẽ: quia ipm̃ be-
nedictum fructũ dicit. Quartodecimo hoĩum renoua
torem: dicens ex quo facta est uox &c. Quintodeci-
mo ad laudandũ deũ incitatorẽ & excitatorẽ: quia he
lisabeth exclamat. Sextodecimo humiliũ dilectoreꝫ:
quia mater dñi: & ideo dilecta ab ipso. Decimosepti
mo pauperũ ꝓmotorẽ & exclamatorẽ: dicẽs. Vnde h̃
mihi ut mater domini mei ueniat ad me? hec oĩa he-
lisabeth uidendo merito de Iesu nato in utero & ex
utero debebat gaudere. Letificabat᷑ etiam helisabeth
p̃ñtia Marie talem filium habẽdo in utero & se uisi-
tando. Quomõ eni nõ letificabat᷑ agnoscẽdo consan-
guineam suã &c̃. Primo obediẽtissimam & ꝓmptissi-
mam. Cũ enim Maria impulsu diuino ageret: cum fe-
stinatione ad helisabeth eundo: obediẽtiaꝫ sũmã ostẽ
dit & ꝓmptitudinẽ. Secũdo in cultu honestissimã: ad
eam enim & si accessit ut seruiret: iuit nihilominus ut
uitaret cõsortia hoĩum. Tertio ipam eẽ patiẽtissimã.
per tm̃ iter ad ipam accedẽdo. Quarto sanctissimaꝫ:
h̃ cõprehendit & domũ intrando & ipam salutando.
Quinto eã eẽ uirtuosissimã: quia eã salutando saluteꝫ
eidem p̃cata est & obtinuit. Sexto ipam eẽ singula-
rem quo ad opationeꝫ & efficaciam: ad uocẽ. n. Ma-
rie cõmouetur infans & exultat in utero. Septimo ple
nam eẽ dei gratia & charitate: quia ipsaꝫ helisabeth:
repleuit spũsancto meritorie & intercessiue. Octauo
ipsam eẽ sũme potestatis: que sic eam cõmouit & ex-
clamare coegit. Nono ipsam eẽ deo acceptissimã: qa
eam bñdictam inter mulieres. i. sup oẽs mulieres as-
serit. Decimo ipsam eẽ dei filio fecũdatam: quia bñdi
ctus fructus uẽtris tui: & matrẽ eam domini dĩ. Vn-
decimo p̃cũctis eam p̃dicat humilitate insignẽ. unde
inquit mihi h̃ ut mater dñi mei ueniat ad me? Duode
cimo ipsam eẽ excellẽtissimã quo ad dignitatẽ dicẽs
eam matrẽ domini. Tertiodecimo purissimã eẽ: dum
eam asserit dei matrẽ. Quartodecimo bẽignissimam:
qa inquit ad me ueniat: cuius nõ sum digna corrigiaꝫ
calciamẽti soluere. Quĩtodecimo liberalissimaꝫ: dona
ipsa recipit: inquit. n. ex quo facta est uox tua in auri
bus meis. Sextodecimo ipsam eẽ sũme magnificentie
& bonitatis: quia btã que credidisti. Decimoseptimo
ipsam eẽ resulgẽtissimã: eaꝫ illuminando de multis: &
eundo ad ipam & cũ ea stando: ꝑpter que ipsa dicit:
ꝑficientur in te que tibi sunt dicta a dño. Quia ergo
helisabeth talẽ agnoscebat matrẽ dñi: & sic in se ha-
bere ortum dei uerbum: merito gaudebat ipsa helisa
beth & letabat᷑ xp̃i ortu. Poteratqꝫ dicere cum Aba-
chuch. ca. iii. Ego aũt in dño gaudebo & exultabo in
dño Iesu meo: & sic apparet quare & qũo ãte ẽ letifi
cata. de hoc uide pleni⁹ in ope a me edito de uita uir
ginis fructu. xxi. ¶ Quarto xp̃i ortu est letificatus il- Letat⁹ zachar
le senex antiquus & sũm⁹ sacerdos Zacharias: pater
Ioã. baptiste. Qui put in suo pꝫ cantico: cognito xp̃i
ortu & ꝓ quo fine: gaudiose & lete deũ bñdixit isrl̃.
Se enim gaudere declarauit de xp̃i ortu & cõsequẽti
bus. Primo quia pater eternus xp̃o directo hũani ge-
neris fecit redẽptionẽ: accipit p̃teritũ: propter infalli-
bilitatem diuine p̃scientie & ordinationis ꝓ futuro.
Scd̃o nostrã de Iesu xp̃o incarnato & nato fecit sub-
limationeꝫ: carnẽ sumẽdo de Dauid: sublimissimũ cor
nu fecit nostre salutis hoĩem deũ faciẽdo. Tertio ipꝫ
Iesum fecit terminatorẽ oĩum ꝓmissorũ. Fidelr̃ enim
adimpleuit que locutus fuerat per os sc̃torum tã uer
bis q̃ figuris. Quarto d̃ ipso xp̃o fec̃ hostis diaboli de
iectionẽ & prostrationẽ: eum priuando potestate: &
sanctos patres ab eius manibus extrahẽdo. Quinto
ipso uerbo incarnato: quia recõciliati deo patri: indul
gentiam & misericordiã ab ipo obtinuimus. Sexto ꝙ
patribus ad gaudiũ est ꝓmissum: Zacharias dicit im
pletum. s. dñi ad patres iusiurandũ: ꝙ se per incarna-
tionẽ daret nobis: quare p̃fatis generalr̃ xp̃i ortu col
latis: inducit nos Zacharias ad gaudiose & lete dño
seruiendum: & modũ ostendit quia in sc̃titate uite: In
iustitia quo ad deũ & ꝓximũ cuilibet qd̃ suuꝫ est tri-
buendo. Non soluꝫ autẽ gaudebat Zacharias factis
Iesu circa hoĩes generalr̃: sed ꝓpter acta circa filium
sp̃alr̃. Primo qa fecit eũ suũ fidelẽ seruitorẽ: qa puerũ
altissimi. Scd̃o illuminauit: qa ꝓphãm. Tertio suum
p̃cursorẽ & declaratorẽ fecit: ut eum aduenisse mũdo
reseraret: & sic sciam daret de eo & agnitionẽ. Quar-
to p̃dicatorẽ singularẽ: cuius p̃dicatiõe cum fide redẽ
ptoris gentes remissionẽ pc̃torum hẽrent. Demũ Za
charias magis letabat᷑. qa ortus xp̃i nostris nõ ẽ meri
tis: sed per uiscera sue misericordie. Et q̃tum bonum
xp̃i ortu est secutũ: quo merito ipse & nos letari debe
mus: ostẽdit qa fidẽ dedit qua illuminamur in hac ual
le tenebrarum: ac uiã ostẽdit per quã pedes nostri. i. affe
ctus & opa dirigunt᷑ in uiã obtinẽde ppetue pacis. Ec
ce q̃ mira Iesus ort⁹ i utero & ex utero opat: ꝑpter q̃
natus letificatione Zacharie declarat᷑. ¶ Quinto xp̃i Letat⁹ archãgel Gabriel
ortu letatus est archangelus Gabriel: qui ipm̃ nascen
dũ matri Marie nũciauerat: qa qd̃ p̃dixerat erat iple
tum. & qa regẽ suũ cernebat natũ & finẽ sciebat. pro
pter que & alia cum ipo angelo facta ẽ multitudo mi
litie celestis exercitus laudantiũ deũ lete & gaudiose.
Luc. ii. ¶ Sexto Ioseph ipse uir Marie est xp̃i ortu le Letat⁹ Ioseph
tificatus. qa & si Iesus nõ erat filius suus: erat tñ su⁹:
qa mutua traditiõe corporum facta in matrimonio iter
ipm̃ & Mariã lege thori seruata: qcqd ex Maria exi-
bat: erat ipsius: q̃re & Iesus. Et qa itegritatẽ agnosce

bat Marie iformatione angelica: sāctitatē ac filii deitatem: finemqз: qa salutem hūani generis fiendaз per ipm: gaudebat summe & letus erat. Quid eni Ioseph habuerit matrimoīo & cōsortio Marie & Iesu dixi in arbore uirginis Marie fructu.xv.&.xviii. Gaudebat eniз Ioseph uidens a xpo & sua uxore Maria. In Ioāne baptista mira fieri in helisabeth sua matre & i patre Zacharia. Et spālr in xpi ortu celestes spūs gratulari: lucē ineffabilē tenebras noctis expellētem terris dari: de Iesu pastores informari: aialia pueꝝ Iesum uenerari: Magos ad xpm adorandū stelle signo duci. Elemēta deitatē xpi ptestari: Simeonē cū Anna de puero Iesu iocondari: ac Iesum speciosuз p filiis hoium filium dei pris sibi in custodiaз dari & assignari: q puer sua deitate ipm illuminauit. Sua sctitate sāctificauit: Sua gratiositate letificauit: nō immerito ergo poterat dicere illud Apli.i. Corin.vii. Supabundo gaudio repletus suз cōsolatiōe. Et ipsi puero Iesu illud Prouer. xxiii. Gaudebit cor meū tecū. Nec immerito qa illum cernebat oculis: cuius diē Abraam uidēdo sola pmissione gauisus ē: q est gaudiū & letitia oiuз btōrū: & q cū nouis reuelatiōibus & gratiis cōtinue tāgēdo stringēdo & cū eo stando replebat. ¶ Sūt letificati alii xpi ortu.uз. pastores: qui sunt septimi in ordine. Magi Simeon & Anna: & qa de his dicet fructu & cōformitate sequēti: ad pns dimitto & uenio ad alios. ¶ Letificati sunt xpi ortu & sint in h ordine: scti pres in limbo degētes. Si.n. angelus ad gaudiū xpi ortum nūciauit pastorib⁹: pie credēdū est q ēt sctis patrib⁹. Insuper tripudiū & gaudiū ab angelis est factū deo pri in natiuitate xpi: quare & si scti nō audierūt: tn ad ipos angeli descēdentes factū gaudiuз & cām nūciauerūt: cum angeloꝝ ad ipsos cōtinuus eēt descēsus: alr nullam cōsolationē: sed desolationē semp habuissent: taз ex loco q demonū uisione: cuius oppositū doctores dicūt. Insup multi scti in pnti uita exntes: dei reuelatione agnouert: nō solū deū incarnandū: sed ēt tps sciuerunt: pз de Iacob. geñ.xlix. Nō auferet sceptrū de Iuda &c. pз de Isa.c.vii. pз de Ageo.c.ii. pз de dañ.c.ix. & sic de aliis. Nec talium post mortē sunt obliti: cum recordent pteritorū. ut dicit Augu. sup illud. ps. Fiant filii ei⁹ orphani &c. Et nono Confes. Et Grego. exponēs illud. Misericordias dñi in eternum cātabo. & oēs Doctores catholici idipm dicūt: hāc materiā tractantes.iiii. sniarū.di.xliiii. &.xlv. quare tps aduenisse xpi ortus gaudebāt. Sed quā de cā certe Prima erat quia uidebāt eoꝝ desideria quietata. Optabāt.n. totis precordiis deū descēdere p carnis assumptionē. Dicente Isa. utinā disrumperes celos & descenderes. Et sic de aliis. Et uidēdo deū incarnatū merito gaudebāt. Scda cā quia pmissa a deo erant uerificata & obseruata: sicut locutus est ad ipsos q incarnari deberet. Tertia sub figuris & enigmatibus ab eis uisa: impleta erāt & declarata. ¶ Nam qd uiderat Adam. geñ.i. Lucē factam: impletum uidebat: quia deitas incarnata. Terram germinare herbaз uirentē: qa Maria germinauit xpm hūilē. Sexta die se factū ad imaginē dei. geñ.ii. Sic sexta mundi etate factus ē alius Adam: q est imago dei inuisibilis. Fontē ascēdēteз e terra. geñ.ii. xpm egredientē a Maria. Paradisum plantatū. geñ.ii. Et lignum uite positū in medio: Mariā paradisuз cum aia xpi intelligebat: in cuius Marie utero ut in medio uita nostra xps eēt collocatus. Noe qd uiderat de arce fabricatiōe. geñ.vi. & eius ingressu: xpum intelligebat Mariā condidisse & ipam se incarnādo introisse. De arcu posito in nube: dei uerbū in carne: ad qd respiciēs Deus recordatur misericordie sue. Abraā cui dictum ē: q stellas celi si posset numeraret. geñ.xiiii. hoc uidebat in xpo impletum: cuius aia ad instar celi btā: infinitis gratiis & uirtutibus est repleta. Rebecca Isaac ē iuncta: Maria Iesu xpo ē copulata. geñ.xxii. Isaac agrum dicit bñdictū. geñ.xxvi. aia xpi & Marie omni bñdictione sūt replete. Iacob. geñ.xxvii. cernit scalam cui stat inixus deus: h uidebat impletum deitate humanitati indissolubilr unita. Ioseph. ge.xli. tres ppagines uni uiti uidit inseri. h cernebat impletum in unico supposito: tria. s. deitas aia & caro insimul eē. Manipulus Ioseph stat qa deitas carne nō inficit & humanitas latrie honore uenerat. geñ.iii. Moises rubum ardere inspexerat & nō cōburi. h cernit impletū. qa deitas in carne nō mutat. Exo.iii. Exēplar in monte ponit. Exo.xxv. xps plenus uirtutibus in Maria. Man celicū in archa. Nūeri.xii. Cuз xps in medio uētris ē locatus Marie. Nubē cernit surgere de tabernaculo. Numeri ulti. qa caro uerbi scindit de Maria. Virga statim floret. Numeri.xvii. qa in instāti corpus xpi conficit ex Maria. Iosue cernit stare solē in medio celi. Iosue.vi. quia Iesus stat in Maria. Gedeon uidet rorē i uellus descēdētē Iudi.vi. idest deitatē carni uniri. Salomon uidit gloria dñi tēplum plenuз.iii. ꝝ.viii. quia humanitatē deitate. Archā collocat i sancta sanctorū.iii. ꝝ.viii. quia aia xpi deitati unitur. Helias cernit nubē eleuari a mari.iii. ꝝ.xviii. qa humanitas xpi de uirgine sumit. Isa. uidet cum Ezechia solē.x. lineis retrogradum.iiii. ꝝ.xx. quia nouē angelorū ptermissis ordinibus: decima dragma natura hūana a uerbo est inuēta & eidem unita. Daniel lapidē de monte sine manibus cernit scindi: quia sine corruptiōe marie: caro uerbi ab ea accipit. Montē Isaias dixerat ponendū in uertice montiū. Isa.ii. Hoc intuebat impletū humanitate deitati copulata. Portam clausam intrat de⁹ ut uiderat. Ezech.xliii. qa Mariā incorruptaз deitas se incarnando. Hester iungitur assuero. i. humanitas nostra dei filio. Hester.ii. Et sic de aliis figuris: que multa in sacro eloquio ut attinent ad ppositum repiunt. Que quia impletōe erant declarate: ad gaudiū de xpi ortu patres merito inducebāt. Quarta cā. quia se exaltatos sūme hūanitatis assūptiōe & unione ad dei uerbum quo uidebāt deū factū hominē: & hoiem deum quo nihil maius. Quinta se de ppinquo intelligebāt redimendos: qa nostre carnis a deo susceptio: Ad hoc ordinabat. quare & a tali captiuitate in qua degebāt liberādos. Sexta hostē infernalem suppeditandū: qui eos tanto tēpore sub sue tirānidis habenis habuerat constrictos. Septima quia redēptione ipsoꝝ a xpo facta: per ipm ad hereditatē amissam erāt introducēdi

Quid Ioseph uidit p tres ppagines

Lux orta ē iusto in xpi natiui tate.

& restituēdi. Quibus ex causis xpi ortuȝ agnoscētes: tam reuelatione dei intrinseca: q̄ insinuatiōe angelica: letati sunt leticia magna: que audita est ꝓcul: ut in figura hētur. ii. Hesdre. c. xii. ¶ Octauo ortus xpi Iesu fuit letificus & dȝ eē iuxta dictum. ps. Rectis corde: quia lux orta est iusto & rectis corde leticia. Lux ē uere orta iusto: qa pueri Iesu ortu qui ē sol iusticie. Mal. iiii. & lux uera. Ioā. i. ac lux mundi. Ioan. viii. Lux & lumē datuȝ ē iustis multipliciter. Primo respectu credendorum: quia puer Iesus natus ē de⁹ Scda in trinitate ꝑsona: a cuius deitate cum hūanitate: ortū hȝ fides catholica. Scdo respectu colendoꝝ. In natiuitate enī xpi in signum solius dei adoratiōis: angeli nō creature sed deo gloriā concinūt. Luc. ii. Tertio respectu abhorrēdorum. Vicia. n. sūt detestata: que de⁹ homo puer Iesus in suo ortu nō accepit sed ipsis caruit: & si alios defectus hūanos accepit. Quarto respectu contēnendoꝝ. Nascēdo. n. xps iustis ostēdit mūdi contēptum & abdicationē. quia nihil pompe diuitiarū & q̄ sunt mundi hēre uoluit. Quinto respectu acceptādorum. Nam uirtutes ostēdit totis ꝑcordiis acceptādas: dum oēs se suscepisse & habuisse oriendo declarauit: ut supra dictū est. Sexto respectu subiugandoꝝ & refrenandoꝝ. s. sensualitatis & carnalis cōtagionis: q̄liter. n. sint domanda ꝑfata: In feno iacēs paruo lacte nutrit⁹ frigore affectus & nuditate: & sic de aliis incōmodis: Iesus ostēdit. Septimo respectu peragēdoꝝ quia dei mandata ꝑficiēda puer Iesus declarat: qui ut iniuncta patris ꝑficeret: nostra suscipiendo ad nostraȝ miseriam ē egressus. Octauo respectu patiendoꝝ. ut eniȝ nō turbeť iustus illatis aut incōmodis: puer Iesus nō querimoniā edidit: sed corde tacito tolerando aduersa: patiētiā conseruauit. Nono respectu expiandorum. ut. n. pro te deo patri satisfaceret. s. ꝓ pctō: carne se induit puer Iesus. & ad nos egressus est redimēdos Decimo respectu appetēdorum. nam deuȝ nos semꝑ appetere debere & ei cōiungi: puer Iesus ostēdit: qui natus nobis: deitati semꝑ remansit unitus. Vndecimo respectu intelligēdoꝝ. nam ꝓphata: tam quo ad uerba q̄ ēt figuras puer Iesus oriēs impleuit: quare & intelligēda qūo forēt: iustis lumē ostēdit & infudit. Duodecimo respectu btificandoꝝ. Naȝ Iesus puer nascēs in quo sit toti⁹ hoīs btitudo ꝺprompsit: in hūanitate. n. resurrectione btificanda: & in sua deitate corporis & aīe nostre btitudinē cōsistere declarauit. Sic ergo. xii. ꝑfatis pȝ. Lucē iustis ortam eē natiuitate dei filii. ¶ Sed non solum lucē: sȝ & cordis leticiam rectis dicit ꝑs. eē ortam. Sȝ qūo? Attende ꝙ si dei alloquutio: seu sue uisionis cōicatio fuit ad gaudiū patribus quibus sic sunt facte: multo magis ad gaudium extitit uidere deum incarnatū: natum: factum nostrū fratrē: nostrum conciuem nostrum socium nostrum seruū & ministrum: nostrum liberatorē: nostrum medicū: Nostruȝ patrem: nostrum ducē: regē & deū nostrū bonum nostrum & finē nostrum. Gauisus est pater Adam deum uidēdo in conditis & creatis & donis eidem traditis. Noe alloquutione diuina cum ꝑseruatione a diluuio. Abraam in ꝓmissionibus a deo sibi factis. Isaac i benedictione a deo in cunctis accepta. Iacob in uisione domini. Ioseph in occultorum reuelatione. Moises in legis perceptiōe. & dei ad ipm ut amici ad amicū alloquutione. Iosue in sua a deo ꝓtectione. Gedeon in uoluntatis a deo impletione. Samuel in dei uocatiōe. Dauid in sua exaltatione. Salomon in sua acceptatione. Helias in cōmonitiōe. Isaias in sui destinatiōe. Ieremias in sanctificatione. Ezechiel in mētis subleuatione. Daniel inscriptione. Et sic de modis aliis: quibus deus sanctos patres & prophetas alloquutus ē: quibus merito leticia eis est immissa. Quia tñ enigmatice deus eis loquebať: & non carnis assumptiōe. Hinc est ꝙ eis leticia: & si magna affuerit: non tñ ut rectis corde: quibus pater in natiuitate loquutus est in filio suo. Deo. n. humanato & nobis liberalr̄ condonato: iustis & rectis corde lux noua orta est: gaudium honor & tripudium. ut hētur Hester. viii. ¶ Nono & ultimo omnibus conditis & creatis: lete dñs noster Iesus xpus est ꝓgenitus. Quod utiqȝ & si iam dictū sit supra: ut apparuit ex ipsarum creaturarū omniū attestatione generali. Attamen hoc ostēdiť ex dono eis dato singulari magnifico & spāli: dictum est. n. ꝙ exultauerunt: sed de cā est uidēdum. Vbi sciēdum ꝙ omnis entitas creaturarum & si uarie distinguatur: xpi ortu habet gaudere. Primo considerato omni ente: qa de⁹ est omniū conditor gubernator & conseruator: quare sicut omnia donum ab eo habēt creationis & assidue manutenētie & gubernationis: sic creaturā ad se assumendo: in eis est materia continue iubilationis: quare eo oriente creature copulato: gaudium in eis esse dȝ. Scdo considerata re a dei uerbo ꝓgrediēte assumptouȝ. homine. quia enī homo per esse conuenit cū lapidibus: per uiuere cum arboribus: per sentire cum animalibus: & per intelligere cum spiritibus: Hinc est ꝙ assumptione hominis a deitate: exaltatio est omniuȝ creaturarū. Et cum talis assumptio hoīs sit oībus referata a xpo in suo ortu & natiuitate: quare tūc omnia debuerūt ꝑ solito gaudere. Tertio fructu pensato ꝓueniēte & cōsequēte. Nam unione hac sacra homis a deo: que ortu xpi est cunctis manifestata: omnis creatura pōt dici ex participatione ad hominē. Primo deo unita & copulata. Scdo deificata. Tertio spālr̄ adamata. Quarto sūme exaltata. Quinto nō uilipēsa sed honorata. Sexto ꝑpetuata: quia perpetuo deo unita. Septimo digne ueneratur: quia latria colitur. Octauo mundificata: quia nihil labis seu peccati in hoīe assūpto repitur. Nono in suo esse conseruata: quia & si sit assumpta: nō tñ in dei naturam conuersa seu mutata. Decimo beatificata: quia prius anima xpi beatificata fuit scdm portionē supiorē: & non totum assūmptuȝ. Vndecimo: quia renouata & reparata. Duodecimo ē indissolubili federe deo pacificata. Quare his diligenter attētis: omnis creatura christi ortu est gauisa & letificata. Ac cōsequēter pȝ prima pars huius tertii fructus & conformitatis: qūo est intelligēda. uȝ. Iesus lete progenitus que erat declaranda. Restat declarāda secūda pars. uȝ. Francisco uir letatur.

¶ Secunda pars. Tertii fructus & conformitatis. uz. Francisco uir letatur. Expositio.

Ostq̃ uisuz est in precedẽtibus: quomõ intelligit̃ prima pars tertii fruct? & cõformitatis. Restat cõsequẽter uidendum: quomõ secũda pars habet intelligi. uz. Francisco uir letat̃. Pro cuius euidentia est sciendũz: ꝙ sicut dictum est supra p imos. capi. iii. Quod deus nõ facit uerbum quin loquit̃ prius ad seruos suos ꝓphetas. Et per hoc ostẽsum est btm̃ Franciscuz fuisse declaratum eloquiis plurium: & enigmatibus figuratum. Quare & hi quibus de aduẽtu beati Francisci ẽ reuelatum: ipsum futurum agnoscẽtes: propter eminẽtiam sue sanctitatis: & fructuositatis que fienda erat per ipsum & suos copiose quo ad animas: merito letabantur. ¶ Unde cum duplex eẽ reperiatur. uz. nature & gratie: sic & duplex est ortus seu natiuitas: primus cum quis ex utero egreditur in publicum nascẽdo tẽporaliter de matre. Scd̃o quãdo quis baptismo primo & demũ per perfectã xp̃i imitationẽ renascitur deo. Sic & duos ortus oportet nos beati Francisci attẽdere. Primũ de matre. Scd̃m in religione: quãdo omnib? dimisis: christo totaliter inherendo: spiritualiter mũdo & ecclesie est natus. Modo cum multi sancti btm̃ Franciscum uiderit affuturũ: tam in esse nature q̃ gratie: & h̃ diuina reuelatione: sicut Ioannes euangelista qui statum totius ecclesie usq3 ad finem diuina reuelatione agnouit: sicut & Cirillus. & Policarpus diaconus: & Abbas Ioachim: & sic de aliis. De quibus dictum est supra fructu primo & conformitate parte secunda. Quare ꝙ prefati agnoscentes ipsum btm̃ Frãciscum destinandum: & stigmatibus decorandũ & diẽ ipsius preuidentes: iuxta dictum christi. Ioannis. viii. Abraam uidit diem meũ & gauisus est: letati sunt & gauisi. In signum cuius dict Abbas Ioachim: ut dictũ est supra. vii. caplo prophetie Cirilli. O q̃ gauderem: si tm̃ patrem cũ filiis mererer uidere. Videbat eniz eũ spiritu: tamen & corporaliter optabat uidere. Et sicut est de ipso: sic & de aliis: qui ipsum uenturum agnouerũt. Quomodo eniz homo existens in gratia: facta sibi reuelatiõe de aliquo sctõ futuro: & miris per ip̃m fiendis: posset gaudio priuari & leticia sic agnoscendo: quare nec prefati de ortu beati Francisci tam in munduz q̃ in religionẽ non potuere non letari. ¶ Sed sciendum pro materia dicendorum: ꝙ prout patet in scriptura diuina. Aliquando quis gaudet de futuro. Abacuch tertio. Gaudens gaudebo in domino &c̃. & de Apostolis dicitur. Ioãnis. xvi. ꝙ christus dixit eis. Iterum uidebo uos: & gaudebit cor uestrum. Aliquando quis gaudet de p̃terito & exultat. sicut Anna mater Samuelis: que dicit. i. Regũ. ii. Exultauit cor meũ in domino. & psalmista. Exultauerunt filie iude ꝓpter iudicia tua domine. Et actuum. v. dicitur ꝙ ibant apostoli gaudentes a conspectu concilii: Quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. Apostoli gaudent & letantur uiso domino. Sic & Marie. Ioannis. xxi. Iacob de Ioseph. Gene. xlvi. Letus moriar: quia faciem tuam uidi. Hester. viii. Iudeis noua lux oriri uisa est gaudium &c̃. Aliquando letatur quis & gaudet de presenti. Iuxta illud christi. Ioãnis. x. In suscitatione lazari: quãdo dixit gaudeo propter uos. Et Apostolus philipen. ii. Gaudeo & cõgratulator uobis. Et angelus. Luce. ii. christo nato dixit pastoribus. Annuncio uobis gaudium magnum &c̃. ¶ Ad propositum nostruz de ortu & natiuitate beati Francisci: tã in esse nature q̃ gratie. Quidam letificati sunt ipsum futurum agnoscentes: & hi dupliciter distinguuntur: quia quidam sunt supercelestes & superiores: utpote celestes spiritus. Alii sunt inferiores & terrestres. i. homines. Superiores & celestes cum beatum Franciscũ in speculo illo diuino cernerẽt cum suis perfectionibus. ipsum enim non puto eis absconditum fuisse: ꝓcul dubio de eius ortu & aduentu letati sunt: & generaliter. Primo in zelo animaruz. Secundo in amore ad dominum. Tertio in obseruantia diuinorum mandatorum. Quarto in puritate. Quinto in abiectione terrenorum omnium. De quibus ipsi in se nihil habent. Et quia in agnitione abditoruz fuit eis similis & conformis. Et specialiter seraphin: qa ipsum sciebant eorum incendio igniendum: & consortio copulandum: ac in sede luciferi ipsum pro premio locandum: prout reseratum est fratri pacifico: & fratri leonardo de asisio: & diabolus: ut supra dictum est confessus est. Si ergo gaudent de aliquo qui ad eorum ordinez assumitur & eorum reparatur ruina: Multo fortius de beato Francisco: qui & si futurus erat in re quãdoq3: & aliquando in esse gratie: quia tamen futura sunt eis presentia: letati sunt merito beati Frãcisci ortu & natali. Cherubin quoq3 letati sunt eum agnoscendo diuinorum archanorum misteriis imbuendũ. Throni in ipso: deo preparari habitaculum singulare: & deo totaliter uniendum. Dominationes per ipsum edoceri carnis supercilium spiritui subiiciendum. Virtutes per ipsum miracula fienda. Potestates. per eum intelligendo demones & ipsorum uirtutem ac dominium prosternendum. Principatus. ipsum principem singulari christi insignitione: tam in ecclesia militante q̃ triumphante instituendum. Archangeli. per eum secreta celestia hominibus intimanda. Angeli. eius predicatione & suorum: agnoscendo ad dominum conuertẽdos. Quare beati spiritus. perpẽdentes in arte prima & speculo diuinali: per beatum Franciscũ & suos ob predicationem uitam & exemplum mundum conuertendum quo ipsoruz ruina reparatur: de beati Frãcisci ortu & aduentu mirum in modum sunt gauisi. ¶ Sunt & leticia perfusi inferiores & terrestres: beati Francisci ortu: eum talem scientes futurum: utpote prophete ueteris testamẽti: qui tempora futura agnouerunt. Et consequenter sanctos futuros inspexerũt.

Sic̃ dupl'x eẽ sic duplex ẽ natiuitas.

Singl'i beatoꝝ spũuz ordies de ortu. b. F. letati sũt

Multi etiam in nouo testamento habentes spiritũ ꝓ-
pheticum. Vtpote Ioannes Apostolus. Paulus. Ciril-
lus. & hi quos pauloante nominaui. Hi enim diuina
insinuatione: beatum Franciscum & sanctitatem eius
scientes: de utroque eius ortu & natiuitate sunt leta-
ti. Dauid clamat se letatum in his que dicta sunt ei.
Quare & isti: dicentes cum psalmista. Letabor super
eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa. Quomo-
do inquam habentes charitatem dei: scientiam dei &
diuine uoluntati conformes: possent de Beati Fran-
cisci ortu non gaudere? Ex quo uidebant eum a deo
patre directum ut mundum renouaret. A deo filio ele
ctum ut suam uitam perageret & crucem baiularet.
A spiritu sancto cuius templum debebat esse perfe-
ctum per sanctificationem & uirtutum ornamentuꝫ.
Quare si angeli in paradiso letati sunt: ac homines
hic degentes: a deo inspirati. Quid homines in pa-
tria cum angelis & deo coniuncti? certe & ipsi gaui-
si sunt de destinatione & natiuitate Beati Francisci
utraqꝫ. ¶ Gauisi sunt patriarche: in filiis electis bea
tum Franciscum eis fore coequandum. Prophete at-
tendentes eum spiritu prophetico radiandum. Apo-
stoli eis uita & mundi contẽptu conformandum. Mar
tires uoluntate & opere eis sociandum. Doctores per
eum cetum informandum. Confessores in eorum nu-
merum & collegium computandum. Virgines purita
te decorandum. Sancti omnes scientes per beatũ Frã
ciscum eorum numerum multiplicandum. Et si de or
tu iusti: recti gaudent & iusti. ut dicit beatus Ambro-
sius. quare & de ortu beati Francisci utroqꝫ prefati
sunt gauisi & letati: utpote in speculo diuino de bea-
to Francisco magnalia intuentes. Sic ergo futuruꝫ ali
qui beatum attendentes Franciscũ in eius ortu sunt le
tati. ¶ De presenti sunt pleriqꝫ letificati de Francisci
ortu tam in esse nature q̃ gratie. Et primo letati sunt
sancti Angeli: Sicut enim in christi ortu tripudium
gessere magnum: sic pie credendum est factuꝫ: in bea
ti Francisci natiuitate. Quod etiam astruitur per lo-
cum ab oppositis. Angeli & demones & si natura
sint conformes: difformes tamen sunt gratia merito
& uoluntate: & quod uni placet alteri displicet: & de
quo unus scilicet demon deflet & plorat: alius scili-
cet angelus cantat laudat & iubilat. Sed in beati Frã
cisci natiuitate demones infernales maximo affecti
sunt terrore & dolore. ergo patet ꝙ Angeli letati sũt.
Sed ꝙ hoc uerum sit de demonibus patet per illud
quod dictum est a diabolo: Sicut superius dictuꝫ est.
per os unius demoniaci: qui beati Francisci presen-
tia: temporis in processu fuit liberatus: ꝙ scilicet ho-
ra natiuitatis beati Francisci tantus terror & com-
motio fuit in inferno ꝙ lucifer cum aliis crediderunt
Christum ad iudicium descendisse. tandem inueni-
entes Beatum Franciscum esse natum: pro certo te-
nentes ipsum eorum hostem & destructorem futurũ:
indicibili dolore sunt repleti. Et tunc ut dixit prefa-
tus demoniacus: De extinctione pueri. Beati uideli-
cet Francisci ordinarũt: statuentes si ipsum nequirent
superare: contra ordineꝫ ipsius sceuituros. Et que tũc
statuerunt contra ordinem peragenda: nunc certe cer
nimus esse completa. Quo concluditur cum contra-
ria modis fieri habeant contrariis. Si hostes demo-
nes tristati extitere Beati Francisci ortu: ꝙ sancti in
celo singulari gaudio sunt letificati. ¶ De presenti
& futuro: gaudium habuit & leticiam mater ipsius
Beati Francisci uocata domina picha: que morum
preclaritate & uirtute: uelut altera helisabeth spiri-
tu irradiata diuino: Cum beatum Franciscum conce-
pisset: sciens que fienda erant per ipsum filium suum:
non solum letata est: ut helisabeth in ortu eius: Sed b.F.i[...]
ipsum Ioannem in sacro baptismo uocauit: dans in- ptismo
telligere beatum Franciscum puerum filium suuꝫ san annes
cto Ioanni baptiste similandum in pluribus & confor cat⁹ ẽ
mandum. Si enim beatus Franciscus similis factus sctõ Io
est filio Marie domino Iesu christo: a fortiori sancto silis.
Ioanni baptiste. Beatus enim Franciscus ipsi sancto
Ioanni baptiste similis esse reperitur: Nam sanctus
Ioannes baptista precursor christi fuit: beatus Fran-
ciscus predicator & signifer christi: qua in re Ioan-
nem ipsum excedit: sanctus Ioannes fuit penitentie
predicator: beatus Franciscus & predicator & ordi-
nis penitentie institutor & ordinator. Et quo ad hoc
beat⁹ Francisc⁹ Sanctum Ioannem precedit: quia plu
res ad dominum conuertit: & in pluribus locis per se
& suos penitentiam predicauit. Quia sanctus Ioan-
nes in iudee gremio umbilico & populo: beatus Frã
ciscus cum suis in toto mundo: ac tres ordines peni-
tentiales instituit scilicet fratrum Minorum: Sororuꝫ:
& fratrum de penitentia. sanct⁹ Ioannes omnia deser
uit & ad desertuꝫ perrexit: Beatus Franciscus pater-
ne hereditati coram episcopo abrenuncians uniuer-
sa dimisit: nihilqꝫ eorum que sunt mundi habere uo-
luit: & loca solitaria & deserta hilari animo totoque
affectu semper quesiuit. Sanctus Ioannes conuertit
multos ad penitentiam per duos annos & paruꝫ plus
predicando. Conuertit plures beatus Franciscus
cuꝫ suis per annos decem & octo continue predican
do. sanct⁹ Ioannes predicando: Verbum de peniten-
tia accepit a domino: beatus Franciscus de predican
da penitentia accepit a deo mandatum & a domi-
no papa. Sanct⁹ Ioãnes qualis esset futurus: per An-
gelum patri: & per spiritum sanctũ: & per prophetas
fuit declaratus: Beatus Franciscus a prophetis fuit
declaratus & a domino Iesu christo. Vt dictum est su
pra conformitate: & fructu primo. Per angelum fu-
it matri etiam declaratus & famule in specie peregri
ni: ut dictum est supra. Et dicetur fructu & confor-
mitate sequenti. Sanct⁹ Ioannes matrem intercessi-
ue spiritu prophetico repleuit: beati Francisci matreꝫ
dominus prophetam fecit: que admirantibus uici-
nis de filio suo scilicet beato Francisco: eum futu-
rum gratie predixit filium. sanctus Ioannes sic est uo
catus a matre. Beatus Franciscus in baptismo Ioan-
nes est a matre sua uocatus. sanctus Ioannes in ute-
ro & extra prophetauit. beatus Franciscus in utero. i.

in carcere apud perusium captus: cuz gaudio se magnum futurum in mundo predixit: & in uita sua spiritu prophetico claruit. sanctus Ioãnes amicus sponsi: Beatus Frãciscus similis domino Iesu christo: sanctus Ioãnes obiurgator peccatorum. beatus Franciscus detestator prauorum. Patet in nobilibus de Perusio quorum predixit expulsionem ob ipsorum peccata. Et patet ex aliis in legenda: ut dicetur fructu & conformitate nona. sanctus Ioannes cõgregator fuit discipulorum. beatus Franciscus aggregator & omnium sanctorum: sanctus Ioãnes uita fuit singularissimus. beatus Franciscus in uictu fuit parcissimus: utpote qui uix sumebat ea que ad sustentationez nature necessaria sunt. & in una quadragesima de duobus panibus: medietatẽ sumpsit unius. sanctus Ioannes mundo singularissimus fuit sanctitate. beatus Franciscus excellentissimus fuit ad christum pre aliis stigmatizationis conformitate: sanct⁹ Ioannes in ordine seraphico sublimatus: beat⁹ Frãciscus in ipso ordine in sede luciferi collocatus. Sic ergo per ea que dicta sunt manifestũ est & clarum ꝙ quia beatus Franciscus futurus erat sancto Ioãni cõformis: mater eius diuino spiritu afflata & illustrata eum uocauit Ioannem: ac uelut helisabeth in eius natiuitate & ortu letata est. ¶ Sed nũquid alii sunt gauisi de ortu beati Francisci? Certe dicendum est ꝙ sic: & pro hoc ista secunda pars principaliter ponitur: sed qui fuerunt hi? dico ꝙ fuerunt Enoch & Helias. Hi eniz ortum missionez & natiuitatem beati Francisci in mundũ in esse gratie & religionis agnoscẽtes. Maximo gestiere gaudio: maximaqz leticia letati sunt. Vt eniz in legenda habetur fratris benedicti de Aretio uiri moribus & sanctitate preclari: qui a beato Francisco fuit habitu indutus: & minister antiochie ordinatus. Ipse frater Benedictus de partibus ultramarinis duz rediret ad Italiã: superueniente maris tempestate pro alleuiatione nauis que in periculo erat submersionis: Sorte ut alter Ionas missus est in mari. Quem Angelus domini suscipiens: ad paradisum deliciarum duxit: ubi dum esset iterrogatus ab Enoch & Helia: cuius esset ordinis. Respondit ꝙ erat de ordine beati Francisci: dixerunt ergo Franciscus uenit? Et eo respondente ꝙ sic: Maximuz ceperunt gaudium facere & tripudium dicentes: ꝙ tempus antichristi in breui affuturum erat: & ipsoruz per martiriuz ad celuz ascensus: Dictuz fratrez ducentes per paradisuz: omnia ostenderunt eidem. Qui post moraz susceptus ab angelo: in portu ante alios de sua naui est locatus Anchone. Sic ergo uir sanctus Enoch & Helias propheta preclarus: unusquisque eorum de beato Francisco est letatus. Nec immerito cum simile simili gaudeat & letetur. Beatus enim pater Franciscus cum fuerit Enoch in oratione: uoluntatis diuine impletione & dei beniuolẽtia. ac Helias uerbo ignito: zelo: uite austeritate: contẽplatione: ac in curru igneo subleuatione & transfiguratione: de eius ortu ut sancti & iusti gauisi sũt. Sic ergo apparet quomodo alii qui de presenti gauisi sunt & letati: De beati Francisci ortu & natiuitate tam in esse gratie q̃ nature.

¶ Fuerũt & sunt multi qui letantur & gaudent de beati Francisci ortu utroque & natiuitate pro preterito: qui gaudent de ipsius in munduz ortu & destinatione. Gaudet enim primo mater ecclesia ad cuius directionẽ & operationez: ut christus dixit beatus Frãcisc⁹: erat a deo destinatus & directus. Secundo Ierusalem superna: idest ciuitas celestis: cuius ciuitatis factus habitator & ciuis eaz nobilitat sua gloria cum comitiua suorum. Tertio omnes angeli & sancti ceteri quorũ consortio insertus: inter ipsos stigmatum impressione precellit priuilegio speciali. Quarto gaudet sancta dei genitrix semper uirgo Maria: cui deuotissimus seruus fuit & filius: & per eius obtentum multas gratias a domino Iesu christo obtinuit. Quinto letatur ipse ordo fratrum minorum: cum ordine sororum & fratrum de penitentia: quorum pater & institutor fuit ipse beatus Franciscus: cuius institutionibus optimis dirigitur & protectionibus quotidie adiuuatur. Sexto exultat assisii ciuitas que hũc peperit orbi: cuius sanctitate & miraculis diuulgatur in mundo & declaratur. Septimo tota Italia cũ prouincia tuscie: que ipso celebris habetur ubiqz: & eius factis & gestis pre aliis patriis honoratur & eruditur. Octauo gaudent anime in purgatorio degentes: que eius natalitio: & presertim si de aliquo trium ordinum ab eo institutorum fuerint: a penis liberantur & ad gaudia uolant paradisi. Nono gaudent omnes male habentes & uariis detenti infirmitatibus: cuius inuocatione cum precibus a deo perfectissime liberantur & curãtur. Decimo gaudent mortui: qui eius meritis resuscitãtur a deo: de quibus conformitate & fructu. xxxix. tractatur. Vndecimo peccatores exultant: qui eius precibus de morte ad uitam resuscitantur ut penitẽtiaz peragant: ut patet specialiter de domino Petro rodoñ episcopo: qui gratiam inueniunt in presenti: & misericordiam & gloriam in futuro: Iuxta promissa a christo beato Frãcisco. Duodecimo letantur infideles: quorum terra filiorum beati Francisci fratrum insigni martirio coronatur: & sanguine irroratur: ac per filios beati Francisci ad lumen uere fidei deducuntur. Tertiodecimo gaudent ipsius deuoti: cuius patrocinio in presenti protegũtur ab hostibus: & demuz celestium bonoruz participes fiũt. Vltimo gratulatur & gloriam recipit ipsa beata trinitas pater filius & spiritus sanctus ex effectibus mirandis in beato Francisco peractis: & per ipsum beatum Franciscum actitatis: sicut artifex in suo artificiato: & ex eo comendatur & laudatur: ac in ipso complacet & delectatur. Sic ergo mãifeste apparet per ea que a nobis dicta sunt secũda pars huius tertie conformitatis & fructus. uidelicet. Francisco uir letatur. Accedendum est nunc ad expositionẽ quarti fructus & conformitatis.

¶ Quartus fruct⁹ & conformitas. Iesus magis exhibitus. Fracíscus amplexatur. Expositio prime partis. uidelicet. Iesus magis exhibitus.

Ato saluatore: sicut eius ortus cunctarum creaturarū attestatione est mūdo declaratus: ad gaudium esse omniū conditorum: sic ipse a deo patre per suam matrē dulcissimam scilicet Beatam Virginem Mariam multis traditus est: & exhibit⁹ ad ipsorum leticiam & gaudium & consolationem. uidelicet sanctis pastoribus: magis: Simeoni: & Anne. prout in parte superius est actum. Quod autē hic fructus & conformitas non de pastoribus Simeone & Anna facit mētionem: sed solum de magis: pro tanto de ipsis specialiter ponitur: quia ipsi ratione regie dignitatis Ceteris nobiliores & excellentiores extimantur. Et quāuis ut dictum est fiat de eis specialiter mentio: de aliis nihilominus intelligitur. Decebat enim ut puer Iesus & si humiliter natus esset: a quolibet tamen genere creaturarum agnosceretur: & per consequens sicut ab angelis: rebus insensatis: brutis animalibus est cognitus: sic & ab homine propter quē uenerat agnosceretur: ac cognitus honoraretur & ueneraretur: & ab hominis statu quolibet ac sexu. Cum ergo in statu hominis quidā sint plebei: & tales per pastores. Aliqui nobiles: & hi designantur per magos reges. Aliqui de ordine sacerdotali: & hi per Simeonem. Alii uero sunt sexu mulieres: & hi designantur per Annam uiduam. A pastoribus: Magis: Simeone & Anna agnitus puer Iesus tam a sexu utroq̄ hominis q̄ statu quolibet agnit⁹ est: quis qualis & quantus esset. Et non solum talibus ad leticiam est natus: Sed etiam exhibitus est a matre proculdubio ad gaudium & exultationem. Ac consequenter ut eius maiestatem quilibet panderet: eū digne excoleret: & in humanitate pueri Iesu eius deitatem homines agnoscentes: deum uerum & hominem predicarent. ¶ Maria enim non inuida sed beniuola: non superba sed humilis ancilla: misericordie mater & regina: letificata sui filii ortu: Et propter fecunditatem cum uirginitate: & uirginitatem cum fecunditate: & sui filii deitate ac maiestate: nec non & alia: de quibus dictum est fructu & conformitate precedenti: Benedictum filiū uolens omnibus ostendere: & ad leticiam dare. non in loco clausit secreto: sed in publico posuit. uidelicet in diuersorio: ut omnibus aduentantibus pateret libere qui ad ipsū debite accederent & deuote. Sed licē quātum in ea fuit omnibus eum ad uidendum exposuerit: Quia tamen tanti pueri non quilibet dignus erat aspectu: secreto dei consilio ad uidendum prebuit pre aliis quatuor generibus personarum. ¶ Et primo pastoribus. idest simplicibus seu humilibus ad uidendum prebuit & adorandum: & ut pie creditur ad osculandum. Et quia ut dictum est dei consilio Maria hoc egit. Videndum est quales hi fuerunt pastores. Et quid agnouerunt esse puerum Iesum: Et consequēter apparebit q̄ non fortuitu: sed dei prouidentia: tales pre aliis ad deum uidendum humanatum sunt admissi. Et sic patebit qualiter christi ortu & facta eis demonstratiōe sunt gauisi. ¶ Pro prima euidentia querendum est: cur beata Maria & pater celestis uoluit prius christum exhibere pastoribus q̄ aliis hominibus utpote: magis sacerdotibus & potentibus. ¶ Respondetur q̄ hoc actuē est. Ne deus uideretur esse acceptator personarum: ut magis uideretur diligere potentes q̄ humiles & pauperes. Secundo quia pauperes & humiles exaltat: superbos odit & humiliat. Tertio ut effectu ostenderetur quod postmodum per ipsum christuē est proclamatum: ut sanctus Matheus euangelista in undecimo capitulo sui euangelii dicit. s. Confiteor tibi pater domine celi & terre: qui abscondisti hec a sapientibus & prudentibus & reuelasti ea paruulis. Quarto ut quorum consortium diligeret scilicet humiliū: in pastoribus demonstraret. Quinto quia ipse de pastoribus corpulentam traxit substantiā: ut patet de Abraam. Isaac. Iacob. Iuda. Dauid: qui pastores fuerunt. Ad pastores enim loquens scilicet prefatos se uenturum promisit. Cum pastoribus fuit prius amicabilis eius conuersatio: hoc manifestū est: cū Abraā enim non solum est loquutus multotiens: sed & comedit ut in decimo octauo capitulo libri genesis patet. loquut⁹ est Isaac. Iacob. Moisi. Dauid &c̄. Sicut patet ex serie sacre scripture. Pastorum prius sacrificia acceptauit. Patet de Abel. genesis quarto. Abraam &c̄. Pastoribus populi sui imperium & regnum dedit: patet in Moise: Dauid & aliis. Quare & christus est prius exhibitus pastorib⁹ q̄ aliis. ¶ Sed sex sunt in causa horum pastorum conditiones. Licē enī quispiam possit dicere q̄ pro tanto prius uiderunt: quia propinquiores erant ad locum ubi puer Iesus erat: ut ostendit euangelium: Attamen conditiones deo placentes in causa fuere. hi enim pastores ut dicit sanctus Lucas in euāgelio. capitulo secūdo. Erāt a somno peccati elongati: quia erant uigilātes: Sensus internos & externos sollicite gubernantes: quia erant custodientes gregem suum: dei dona considerantes: quia seruabant uigilias noctis. In uigilia matutina percussit domin⁹ castra egiptiorū. Exo. quartodecimo per pastorem Moisen. Innocentia decorati: quia pastores idest simplices. Deo accepti quia Angelus domini stetit iuxta illos: non ante uel supra: nec post uel subter: quare & gratia repleti. Noticiam dei habentes: quia claritas dei circunfulsit illos. Timorati: ideo dicitur q̄ timuerunt. Cōtra diabolum securati: ideo dicitur eis. Nolite timere. Ad fidem euocati: Ideo dixit eis Angelus euangelizo uobis gaudium magnum. Leticia diuina confortati: ideo gaudium magnum possident. In fide plenius instructi: Quia est uobis Saluator natus: Christus

Cur xp̄s pastorib⁹ priusq̄ aliis exhibitus est.

Sex cōditiōes pastorū quare meruerūt uidere xp̄m

dominus in ciuitate Dauid. Ab omni hesitatione & dubitatione separati. ideo dicitur hoc erit uobis signum. Charitate dei feruentes. Non solum unus Angelus sed plures eis apparuerunt. ut dicitur Luce capitulo secundo. Factum est dum discesserunt angeli ab eis: quam plures uiderunt. Concentus angelicos audientes scilicet cantantes angelos gloria in excelsis deo. Prumpti ad dei mira indaganda & ueneranda: quia loquebantur adinuicem dicentes: transeamus usque bethleem: & uideamus hoc uerbum quod factum est quod fecit dominus & ostendit nobis &c. Super terrena per cogitationem erant eleuati: quia uerbum intellexerunt carnem esse factum. Sollicitudine non pigri: ideo uenerunt festinantes. A deo pre cunctis aliis acceptati quia inuenerunt beatam Mariam & infantem positum in presepio. De promissionibus factis patribus certificati: quia uidentes cognouerunt de uerbo quod dictum est illis de puero hoc & reliq. Dei magnalia predicantes: quia mirati sunt omnes qui audierunt &c. Pro impensis beneficiis deo grati: quia laudantes & glorificantes deum. Quia ergo sic erant isti sancti pastores beata uirgo Maria prius eis quam aliis filium suum exhibuit uidendum & adorandum. ¶ Sed quomodo ad Iesum Christum uidendum uenerunt? Certe diuina reuelatione: quia Angelus apparuit eis: & non naturalibus freti uident deum: sed gratia diuina: quia gratia dei circumfulsit illos. ¶ Sed quid intellexerunt esse Iesum puerum filium Marie? Certe imperatorem angelorum: quia ad ipsos angelum destinauit. Illuminatorem cordium: quia claritas dei circumfulsit illos. Protectorem suorum: quia facit angelos stare iuxta ipsos. Debilium roboratorem. ideo dixit eis Angelus. Nolite timere. Veri reseratorem: quia euangelizat eis. Mentis recreatorem: quia gaudium magnum dat ipsis & omni populo. Deum uerum & hominem: Quia Christus. Omnium gubernatorem: quia Dominus. Nostrum redemptorem: quia saluatorem. Hominum deuotorum refectorem: quia in ciuitate Dauid. i. Bethleem nascitur. Promissorum exhibitorem: quia hoc erit uobis signum. Mundanorum detestatorem: quia pannis inuolutum & reclinatum in presepio &c. Angelorum & aliorum Iocundatorem: quia gloriam cantant angeli ipsi Iesu Christo nato: Qua in re hec attendentes sancti pastores iuxta dictum angeli: iesu uiso & adorato gauisi & letati fuere: ut in precedentibus est dictum: & iuxta dictum angeli gaudium magnum habuerunt: & sic patet quod beata uirgo Maria prius filium suum pastoribus idest humilibus exhibet & quibus de causis. ¶ Secundo beata uirgo Maria ut dicit hic fructus & conformitas: sanctis magis exhibuit & dedit ad uidendum filium suum puerum: adorandum & osculandum. Sed sciendum primo quod cum Christus puer esset rex regum: & dominus dominantium: licet ex humilitate in presepio pauperrimus decubaret: decentissimum tamen fuit ut in suo ortu monstraretur regibus. Agnosceretur a regibus: timeretur a regibus: ueneraretur a regibus: inquireretur a regibus: diuulgaretur a regibus: profiteretur a regibus: cum gaudio uideretur a regibus: & ut generalis imperator & dominus honoraretur a regibus. ¶ Secundo sciendum quod & si magnum fuit Iesu Christi ortum per creaturas attestari sensibiles & Angelos. Veruntamen quo ad homines magnum fuit testimonium accepisse a magis. Et ratione gentis: quia non iudei sed Gentiles fuerunt. Ratione officii & dignitatis: quia reges erant ut dicit ecclesia. Ratione intelligentie & sufficientie: quia in astrologia erant peritissimi. secundum quod Ioannes Chrisostomus testatur. Ratione certificationis quia Christi Iesu stellam uiderunt. Ratione apparatus & ostensionis: quia non latenter sed apparenter uenerunt: quia Ierusalem Ciuitatem scilicet famosam & toto orbi tunc celebrem. Ratione testificationis. dicentes uidimus stellam eius in oriente &c. Ratione professionis. dicentes uenimus adorare eum. Ratione deuotionis quia adorauerunt eum. Ratione deductionis quia eo adorato deducti sunt per aliam uiam in regionem suam. ¶ Tertio sciendum quod Iesum Christum puerum & si uiderunt eum: postea per Mariam matrem eis exhibitum: eum tamen uiderunt prius in signo insolito & singulari: quo uiso ad eum uidendum corporaliter & uenerandum accesserunt. uidelicet in stella. ¶ Quod signum stelle & ipsa stella: Quo ad causam efficientem fuit signum excellentissimum: ut dicit glosa Mathei secundo: fuit a deo quia creatum. Quo ad materiam fuit singularissimum hoc signum: quia non de preiacente materia: sed de noua creata. Quo ad formam fuit stella uerissima. ut dicit beatus papa Gregorius sexto libro suorum Moralium. Sed pulchrior aliis in forma & figura: ut dicunt beatus papa Leo in sermone de epiphania domini & s. Augustinus. Quo ad refulgentiam fuit radiosissima. nam multipliciter magos illuminauit: ut dicetur. Quo ad influentiam fuit efficacissima. Nam dedit sanctis magis intellectum de Iesu Christo: & audaciam in profitendo Iesum Christum. Quo ad ea que gessit fuit stupendissima: patet in apparitione eius. Occultatione. Reapparitione. Ductione ad Iesum Christum: & operatione: quia magos letificauit: ad Christum Iesum perduxit & ministerio expleto esse desiit. quare hoc signum fuit singulare & alias insolitum & inuisum: & si per Balaam fuerit prophetatum. Numeri uigesimo quarto. Orietur stella ex Iacob &c. huius ergo stelle uisione maximo stupore & admiratione affecti sunt sancti Magi: utpote que ab eis nunquam est alias uisa. Consolatione spirituali repleti: ortum dei per ipsam intelligentes. Iocundati: deum humanatum per ipsam agnoscentes: Ac gaudio magno repleti & letificati: ipsius demonstratione atque ducatu ad adorandum Deum hominem pertingentes. Huius ministerio sancti magi & aliud uiderunt: & aliud mente conspexerunt: ut dicit. Beatus papa Leo in sermone. Vnde hanc stellam que duo significabat Mariam scilicet & filium: sancti magi utputo de eis magnalia perpenderunt. prophetia enim Balaam de stella Iacob: potest tam Ad Mariam Virginem quam ad eius filium. ut in ope-

Stella quam uiderunt magi.

Stella magorum. B. Mariam signisicabat

re de uirginis Marie uita declaraui: referri. ¶ Quare ad utrunque stelle misteria coaptando: & primo ad matrem: deinde ad filium. ¶ Dico ꝙ sancti magi per stellam quam in aere primo uiderunt beatam uirginem Mariam intellexerunt. quam & postea oculis corporalibus cum filio aspexerunt. Ipsa enim est stella ex Iacob nata: & ex Dauid splendida & matutina. Huius stelle radii sunt mirabiles: & per magos misterialiter intellecti. Intellexerunt enim huius stelle. uidelicet. Primum radium scilicet eam esse quo ad genus preclarissimam: quia eius filium Regem iudeorum professi sunt: quare & matrem origine insignissimam: utpote que ex uiginti & uno regibus orta est. Secundum radium prophetis sanctis notissimam: patet quia Balaam hanc uidit: Micheas ortum predixit filii: quare propositum. Tertium radium ipsam esse mundissimam: quia non habitat in carne deus subdita peccatis: in hoc istud ostenderūt: se eius filium deum dicentes uenisse adorare: quare & matrem dei eā asserētes. Quartū radiū. eā esse pauperrimam: & cultu abiectissimam hoc ex loco apprehenderunt: ubi cum filio residebat: & utrorumq; ornatu; & apparatum. Quintum radium ipsam esse humilimam cum filio humiles diligentē manere conspicientes. Sextum radium in aspectu uerecunda;: non in publico uagantem: sed intus cum filio stantem: oculos deflexos ad terram habentem aspexerunt. Septimu; radium esse reuerentissimam in obsequendo. Inuenerunt enim ea; cū puero eide; officiosissime obsequentem: nec in puncto ut humilis ancilla ab eo recedentem. Octauum radium eam esse prudentissimam & in uerbis & in gestu: & ad hoc ostendendum euangelium nihil ponit beatam uirginem Mariam Magis loquutam esse. Nonum radium ipsa; esse liberalissimā: cuius liberalitate; perpenderunt ex filii ad uidendu; osculandum & adorandum traditione & concessione: tantum donum eis largiendo. Decimum radium eam esse plenam gratia & in donis copiosissimam. Intelligentes enim eam dei matrem: consequenter agnouerunt ei esse concessa: que ad dei maternitatem exigebantur. Vndecimum radium ipsam esse super omnes sanctos & sanctas sanctissimam: quia ad supremum sanctitatis gradum dei maternitate peruenit. Duodecimum radium eam esse deo dilectissima;: & hoc ex eius electione ad dei maternitatem pre aliis mulieribus intellexerunt. Tertium decimum radium ipsam esse illuminatissimam quod ex radiatione stelle materialis apprehenderunt. Si eni; illa sic relucebat: quanto magis Maria per ipsam designata. Quartum decimum radium eam esse super omnes mulieres in benedictione excellentissima;: quia sola ipsa dei filiu; generauit. Quintu; decimum radium ipsam esse super omnes creaturas eminentissima;: quia nihil maius potest effari: ꝙ ipsa; domini dei matrem dici. quare propositum concluditur. Sextum decimum radium omni laude dignissimam: quia uirtuosissima; gratiosissima; & dei matrem quare propositum. Hi sunt radii quos de stella scilicet beata uirgine Maria procedētes: sancti magi uiderunt & intellexerunt. ¶ Sed si radios hos de beata uirgine Maria: iuxta dicta Balaa; que apud eos manebat uolumus intelligere: possumus dicere ꝙ sanctam Mariam beati Magi. Primo uiderūt esse patrum imitatricem: quia sicut a Iacob ut dicit prophetia corpoream traxit substantiam: sic habuit uirtutem per imitationem. Secundo parentu; & aliorum consolatricem. Ad parentum enim consolationem est ut ex eis aliquis magnus oriatur. Maria aute; est orta ex Iacob. Tertio sanctorum illuminatricem. Si enim Balaam ut cognosceret Mariam uirginem fuit illuminatus: qui erat prauus & malus: multo fortius prophete alii ꝙ ex Iacob ipsa oriri deberet: sunt illuminati ea pro futuro hoc merendo. Quarto diuinorum inspectatricem. unde per scala; Iacob: ex stella ex eo nata ascēdebat & exurgebat ut dicit prophetia. Quinto uitiorum extirpatricē: quia stella & consequenter purissima. Sexto omnium benedictionum contentricem: quia ex Iacob orta: & consequenter ut ipse omni benedictiōe Genesis uigesimo sexto est benedicta. Septimo errorum & heresum dissipatricem: quia stella: quare clarissima & sine erroru; macula: & ex Iacob orta in quo non est idolum. Numeri uigesimo quarto. Octauo rectorum operu; exemplatricem: quia ut stella fulget ut Iacob duodecim filios idest duodecim uirtutes emittens: que opus bonum ostendunt & efficiunt: que sunt. Humilitas. Mansuetudo. Paupertas. Charitas. Austeritas. Rigiditas. Fidelitas. Misericordia. Pietas. Iustitia. Temperantia & in bono perseuerantia. Nono petitorum impetratricem: quia stella ex Iacob orta. quare cum non minor Iacob: exaudita in cunctis ut ipse Iacob fuit. Decimo hostium supplantatricem & subiectricem: quia ex Iacob qui supplantator interpretatur: at Marie uirginis sub pedibus hostis diabolus stat ꝓstratus. Vndecimo archanorum speculatricem: quia orta ex Iacob: qui dominum uidit facie ad faciem Genesis trigesimo secundo. quare & dei conspectrix. Duodecimo futurorum inspectatricem: quia orta est stella ex Iacob: qui propheta fuit Genesis quadragesimo nono. quare & ipsa hoc donum habere dignum fuit. Tertio decimo christianorum dilectricem: quia orta ex Iacob: qui amore tenerrimo suos dilexit filios. quare & uirgo Maria christianos: a christo Iesu filio suo progenitos: diligit & amat amore singulari. Quarto decimo donorum largitricem: quia ex Iacob orta: qui donis suis fratrem placauit Genesis trigesimo secundo: Maria omnibus dat affluenter. Quinto decimo mundi imperatricem: quia ut Iacob factus est a patre Isaac dominus fratrum suorum: sic ipsa a Iesu Christo facta est imperatrix cunctorum. Sexto decimo seruatricem mandatorū: quia Iacob dei precepta seruauit: sic & Maria uirgo eius uoluntatem effecit: dicens: Ecce ancilla domini: fiat mihi secundum uerbum tuum. ¶ Sancti magi & si non ponitur expresse in sacra scriptura ꝙ predicta uiderint de Maria uirgine. Attamen in lumine illo superno quo cognouerunt deum carnem assumpsisse

de ipsa: prefata & maiora cognoscere ualuerunt. Quibus agnitis de ista stella benedicta: uidelicet beata uirgine Maria gaudium magnū & letitiam habuerunt. ¶ Verum & si stella quam uiderunt beatam designaret uirginem Mariam: principaliter tamen designat dominum Iesum Christum: quare ad fulgorem huius micantis sideris scilicet pueri Iesu Christi oculos mentales eleuantes: uiderunt multa uelut radios ab ipsa stella procedentes. Ostendit enim se puer Iesus Christus his sanctis magis multos radios a se erga ipsos emisisse: quibus de ipso noticiam singularissimam habuerunt. ¶ Nam ab ipsa stella Iesu Christo uiderunt magi egredi ad se illuminandos: Primum radium: ostendendo se esse consolatorem afflictorū: quia se eis ostendit: cuius ortus ad gaudium magnū est omni populo. Luce secundo ut dixit Angelus. Secundum radium ostendendo se esse ueterum terminatorem & promissorum: dum in diebus Herodis regis natus est: & a sanctis Magis adoratus: cuius in tempore prophetia Iacob. genesis quadragesimo nono impleta est. Non auferetur sceptrum de iuda &c̄. Sic & Daniel. Danielis nono. de septuaginta ebdomadibus annorum. Tertium radium. ostendendo se esse excitatorem deuotorum. Nam ipse sanctos magos excitauit ad se querendū. Et ideo hoc ostendit euangelista Mat. secūdo dicens. Ecce magi ab oriente &c̄. Nam eos excitauit & ad se adorandū perduxit. Quartum radium. ostendendo se esse cordium corroboratorem. corda enim Magorum adeo roborauit: ut non timerent Herodem seu Romanos: querendo regem iudeorum. Quintum radium ostendendo se esse gubernatorem mundanorum: quia eum dicendo regem: patet ipos illuminatos a christo fuisse: esse rectorē mundanorum ubi est inquiunt rex iudeorum? Sextum radium ostendendo se esse mirorum patratorem & creatorem: quia inquiunt magi. hoc radio illuminati. Vidimus stellam eius &c̄. quā scilicet condidit & creauit. Septimum radium ostendendo se esse obcecatorē malignorum. Quod utiq̄ agnouerunt: uidentes Herodē & Ierosolimitas turbatos esse Christi ortu & natiuitate: Qui si oculos uidētes habuissent: De christo nō perturbationem sed gaudium percepissent. Octauū radium se esse ostendendo ductorem & directorē insciorum. Quod ostendit dum eis a Ierosolima discedētibus: stellam quam prius uiderant emisit: ut iter preberet usq̄ ad locum in quo degebat. Nonum radium se ostendendo esse recreatorem anxiorum. Nam qui amissione stelle prius erant desolati: ea recuperata letati & gauisi sunt gaudio magno. Decimum radium. se ostendendo esse contemptorem mundanorum. Nā ipsum reperierunt non in pallatio sed in presepio. Nō in loco odorifero sed fetenti quia in stabulo. Nō amictum pannis sericeis: sed contectum uilibus panniculis. Non in culcitra: sed in feno cubitantem. que uidētes de eius paupertate & humilitate tanta admirati sunt. Vndecimum radium. se esse ostendendo deum uerum: & habere cum humanitate deitatem: & per consequens omnium entium primum & supremum. Nam eo uiso statim genu flexi: adorauerunt eū. Duodecimum radium se esse ostendendo generalem dominum mundi: & habere imperiositatem: quia in signū subiectionis tria dedere munera. Aurum. Thus & Mirram. Tertium decimum radium. se esse ostendendo cognitorem occultorum. Nam inspecta mala intentione Herodis: magos monuit: ne ad ipsum redirent Herodem. Quartum decimum radium. se esse ostendendo preuisorem futurorum: per aliam uiā ipsos ad propria reducendo. Quibus radiis sancti magi de puero Iesu Christo habitis & illuminati: Merito de Iesu christo a Maria uirgīe eis exhibito: ad osculandum uidendum & adorandū sunt gaudio magno letati. Sic ergo patet quomodo btā uirgo Maria puerum Iesum Christū secundario exhibuit magis. quo datur intelligi ꝙ sollicite querentibus Iesum Christum: & propriam patriam relinquentibus: dominus Iesus Christus se ostendit: dat & exhibet libenter cū summa consolatione: ut effectum est in sanctis magis. ¶ Tertio a beata uirgine Maria puer Iesus Christus exhibitus est sancto seni Simeoni: qui non solum eum uidit: sed in ulnis suis accepit & habuit. Quem tenendo in brachiis. propter multa que in ipso fecit puer Iesus Christus: & que de ipso agnouit: gaudio magno repletus & consolatione: psalmum. Nunc dimittis seruum tuum domine secundum uerbum tuum in pace &c̄. deuotissime perorauit. ¶ Sed qualis erat hic senex Simeon: qui Iesum Christum sic accepit: & beata uirgo Maria suum puerum libenter dedit & exhibuit? Certe Lucas exprimit capitulo secundo sui euangelii: hunc senem commendans de multis: uidelicet. Primo de uirtute & perfectione: quia erat homo scil; uirtuosus & non uitiosus: qui iumentis assimilatur. Secundo de pacifica conuersatione: quia in Ierusalem in loco pacis: correspondens locus locato & econuerso. Tertio de instantia in oratione: quia uocatur Simeon: qui exaudibilis interpretatur. Ioannis nono: qui dei cultor fuerit: hunc deus exaudit. Quarto de operatione: quia erat iustus. Quinto de deuotione ad deum: quia erat timoratus. Sexto de uera ad proximum dilectione: quia expectans non suam: sed consolationem israel. Septimo de recta intentione: quia spiritus sanctus erat in eo. Octauo de eius cum deo intima coniunctione mente: quia responsum acceperat a spiritu sancto se mortem non uisurum nisi uideret Christum domini &c̄. Nono de cognitione: quia uenit in spiritu in templum: & cognouit Iesum Christum natum & portatum. Decimo de acceptatiōe a deo: qa uisio Iesu Christi concessa est ei ante mortem. Vndecimo de innocentia & purgatione: quia cepit puerum Iesum Christum in ulnis suis. Duodecimo de gratitudine & gratiarum actione: quia benedixit deum. Ecce qualis est homō iste senex: cui exhibet beata uirgo Maria filium. ¶ Sed quid hic puer Iesus in hunc senem ab eo acceptus fecit? uere multa & stupenda. Nam ipsum. Primo

Stella magorū pricipalr xp̄m sigñabat.

Sāctus senex simeō

ab omni macula si qua inerat uel infuisset purgauit: & forte in gratia confirmauit. quare ipse deum benedixit. Secundo gratias deo exhibuit & reddidit beneficio enim accepto deum benedixit. Tertio que christus fecit generi humano: per hunc senem reticere noluit: quia benedixit idest benedictionem datam per Christum cunctis hic senex expressit. Quarto ipsum sanctificauit & gubernauit: quare uocat eum dominum. dicens domine. Quinto eius desiderium quietauit. Appetebat enim eum uidere: uidit: ideo dixit. Dimittis &c̃. Sexto ipsum ut promiserat secundum uerbum suum: uisitauit: & sanctis patribus. Septimo deo federauit: quia in pace scilicet eum posuit. Octauo illuminauit ut eius intelligeret deitatem: ideo dicit qa uiderunt oculi mei salutare tuum dñe. Nono a morte peccati liberauit preseruando eum, ideo salutare eum uocat. Decimo se prosequendum & imitandum ab ipso & aliis indicauit & reserauit: ideo dicit cum paratum a deo patre: ante faciem omnium populorũ. Vndecimo ad discernendum dei magnalia facilitauit. ideo lumen ad reuelationem gentium dicit. Duodecimo spe glorificauit: quia gloriam plebis tue israel scilicet ei daturaꝫ repromisit. Quare non immerito. Hic sctũs senex Simeon: xp̄i ortu & donatione pueri Iesu: a Maria matre gauisus est & letatus. ¶Et non solum ob predicta in ipso effecta letatus est: sed & cernendo Iesum quem in ulnis talem tenebat: & qualem declamauit eum dicens. Nunc dimittis &c̃. Vbi ostendit puerum Iesum Marie filium esse: Primo afflictorum consolatorem & solatium: quia est consolatio israel quam expectabat. Secundo ad deum laudandum incitatorem: quia eum ad deum benedicendum incitauit. Tertio generalem mundi imperatorem: monarcham dominum & gubernatorem: quia dominuꝫ euꝫ dicit. Quarto ueridicum impletorem: quia secundum uerbum suum dicit sibi & aliis fecisse. Quinto mirificum federatorem: dei scilicet & hominum. quia in pace scilicet nos posuisti. Sexto. cordium gratificum consolatorem & quietatorẽ: quia dimittis me scilicet consolatum. Septimo illuminatorem deificum: quia oculi mei per te aperti: uiderunt tua deifica. Octauo humani generis redemptorem & liberatorem: quia salutare est, idest saluator noster. Nono reseratorem almificum: quia in se uelut in exemplari perfectissimo: omnem declarat perfectionem: ideo dicit eum preparatum ante faciem omnium populorum. Decimo doctorem clarificuꝫ: quia lumen est & doctor perfectus gentium. Vndecimo malorum punitorem: quia dicit eum positum in eorum ruinam. Duodecimo glorificatorem perfectissimum: quia inquit ad gloriam plebis israel scilicet datus & ordinatus. Tertio decimo suorum fidelium sublimatorem: quia in resurrectionem est multorum in israel. Quarto decimo detestatorem omnis prauitatis: quia signum cui contradicetur. Quinto decimo uiuificatorem nostre mortalitatis: & quando inquit tuam pertransibit gladius animam. Sexto decimo reseratorem cordium & ocultorum. Et

hoc tempore generalis iudicii & equitatis. Hec sunt testimonia pueri Iesu que agnoscẽdo Simeon de ipso palam & publice profitetur. Sic ergo prefatis apparet qualis fuit hic senex: & quid in ipso puer Iesus effecerit: & quid de ipso sit attestatus: cui Maria. Tertio loco filium suum exhibuit: quo & merito est letatus & gaudio repletus: per queꝫ patet ꝙ seruantibus diuina precepta Iesus datur & comunicatur. ¶Quarto loco & ultimo. a Maria puer Iesus est anne uetule exhibitus & mõstratus. ut patet ex serie euangelii: capitulo secundo beati Luce. Cuius laudes declarãs euangelista beatus Lucas loco preallegato: ostendit eã fuisse. Primo deo acceptam ex nomine: quia anna gratia interpretatur. Secundo gratam pro impensis: quia de templo non discedebat. Tertio promptam ad deo parendum: quia dicit euangelium: deo seruiebat. Quarto elemosinarum largitricem. nam Anna donans idest largiens interpretatur. Quinto a deo pluribus preuentaꝫ gratiis: quia Anna donatio interpretatur scilicet a deo facta ei de suis donis. Sexto dei contemplatricẽ: quia filia phanuelis: que contemplans deum interpretatur. Septimo motus sensuales cohercẽteꝫ: quia phanuel cuius fuit uera filia: facies dei interpretatur: quia imaginem mentis que dei facies est: mundam tenuit. quare & propositum. Octauo de futuris a deo illuminatam: quia prophetissa fuit. Nono a deo uisitationibus & consolationibus uisitatam: quia erat de tribu Asser: qui diuitie uel beatitudo interpretatur: quia diuitie consolationis & beatitudinis per uisitationem a deo sunt ei date. Decimo uero coniugio alligatam: quia septem annos cum uiro suo stetit: quare & matrimonio sancte usa fuit. Vndecimo uita famosaꝫ propter antiquitatem & uite religiositatem. Processerat in diebus suis &c̃. Duodecimo deo dicatam. Non discedebat de templo. quare locus locato congruebat: & econuerso. Tertio decimo carnem macerasse: quia ieiuniis. Quarto decimo deprecationibus pro se & aliis continue intentaꝫ: quia inquit occupata erat obsecrationibus. Quinto decimo diuinis preceptis per omnia mancipatam: quia inquit deo seruiebat: non uno tempore sed die ac nocte. Has laudes de ista sancta muliere Anna dicit euangelista. ut cui Maria filiũ exhibet perpendatur. Sed hec sancta domina uidendo puerum Iesum: quid egit? & quid de ipso omni uolenti audire: & redemptioneꝫ israelis expectanti promisit? certe miranda. Hec enim sancta uetula puerum Iesum predicat. Primo deum uerum & hominem: confitetur eius deitatem & humanitatem redemptorem dum eum nominat. Secundo dicit eum omnipotentissimum: quia se faciendo hominem: & deum homini coniungendo: infinita potentia cõcurrit: hoc dicit duꝫ eum redemptorem asserit. Tertio sufficientissimum: quia redemptorem eum nominat. Quarto beniuolentissimum: quia redemptionem nostram non egit nostris meritis sed sola sua beniuolẽtia & pietate. Quinto ueracissimum: quia redemptionem patribus ꝓmissaꝫ facere debebat. Sexto iustissimũ: qa nõ potẽtia ſꝫ

iustitia:nostram redemptionem uoluit exercere. Septimo humilimũ.intantũ.n.iclinat⁹ est ut carnẽ sumeret: & ad redimendum nos mori decreuit. Octauo sanctissimum ex quo fecit redemptionem nostram: sanctissimus & deo acceptissimus fuit. Nono prouidentissimum & sapientissimum:tanta sapientia nostrã redemptionem operando. Decimo uigorosissimum faciẽdo nr̃az redẽptõez: cõsequẽter nos a diabolo eripuit. Vndecimo efficacissimũ: qa nos redemit a morte pc̃ti: & reduxit ad uitaz gr̃e. Duodecio eũ pandit glĩosissimũ: quia ipse solus de nostra redemptione triumphuz reportauit. Hoc asserit Anna duz dicit euãgelista. ꝙ ipsa de puero Iesu loquebatur:omnibus qui expectabant redemptionem israel: designans ipsum redemptorem esse:& in ipso fiendam nostram ẽsse redemptionem. O q̃ lete h̃ uetula de puero Iesu loquebatur. Nec immerito quia interius letificata: os gaudium & lingua exultationem habebant. ¶ Sic ergo pz prefatis quattuor cum antedictis in presenti fructu & conformitate:ꝙ beata Maria ad gaudium & leticiam filium suuz paruulum exhibuit:sicut exhibuit gratiose omni hominum statui: Sic & sexui & Iesu ortu uisione & contrectatione omnia sunt gauisa & letificata. Nec mirũ: uidendo illum qui est gaudium nostrum & solatium: ac ipsum tangendo. ¶ Si enim fimbria uestimenti Iesu & herba tangens eius uestimenta mirabilem efficaciam habebat:quanto magis eum tangendo: cũ scriptum sit. Luc.vi. Quod quotquot tangebant eũ sanabãtur:& corporaliter & spiritualiter. quare cõsolatione recreati interna diuino gaudio & leticia cõsolabãtur. ¶ Sed aduerte ꝙ & si per Mariam sit datus puer Iesus in suo ortu & post omnibus letifice: tamen quibusdam est datus diuersimode. Nam datus est Marie filius Ioanni baptiste in solatiuz. Helisabeth in radiũ: pastoribus in gaudium:magis in preconium. Simeoni in pacis uinculuz. Anne in fastigium. Egiptiis ad quos accessit in lucis speculum. Ioseph ad merituz. Apostolis in magisterium. Pauperibus in socium. Egrotis in remedium. Perfectis in exemplum. Iustis in subsidiũ. Peccatoribus in refugium. Populis in pabulum. Nobis in precium. Beatis in premium. Matri marie ad oẽ bonum:sublimationez: & super omnes consolationẽ: & plenissimum gaudium:& contubernium. Sic ergo p̃fatis apparet declarata prima pars huius quarti fructus & conformitatis. uz. Iesus magis exhibitus.

¶ Secũda pars quarti fructus & cõformitatis. uidelz Franciscus amplexatur. Expositio.

Restat nunc declaranda secunda pars hui⁹ quarti fructus & conformitatis scilicet Franciscus amplexatur. Quia enim beatus pater noster Frãcisc⁹ & si nõ in initio sui ortus & natiuitatis in munduz fuerit gratia & uirtutib⁹ plen⁹ ac p̃fect⁹. Sed in secundo ortu & natiuitate:uidelicet in eẽ gratie & religionis: quãdo mundo apparuit paupertatis professor:penitentie forma:ueritatis preco:sanctitatis speculum: euangelice perfectiõis exemplar:pudicicie titulus:carnis macerator: & omni uirtute conspicuus. Attamẽ quia scriptura aliquando dicit esse quod in proximo fiendum est indubie: Ac in dei prospectu beatus Franciscus & predestinatione: gratia & uirtutibus:fuerit semper amictus. Idcirco in primo ortu & natiuitate deus uoluit sibi:uidelicet beato Francisco parum ante iam nato fieri quod fiendũ erat temporis in processu: & hoc per angelum suum:qui ortum beati Francisci deo placitum ostenderet:ipsum puerum ut sancti magi tangeret:in suis ulnis acciperet ut Simeon: & quid futurus ẽsset Franciscus:ut Simeon & Anna clarius referaret. Et hac ex causa principaliter ponitur h̃ secunda pars scilicet Franciscus ad instar christi ad uidendũ est traditus & amplexandum. Vt enim legenda pandit antiqua:& frater Nicolaus de Assisio guardian⁹ post Spoleti:habuit a domina Margarita sua mr̃e uicina & nota matri beati Francisci:matre referente & pedisequa seu famula beati Francisci:ipso die quo beatus Franciscus natus est: Ad hostium domus beati Francisci quidam aduenit angelus in specie pegrini:petens instanter a famula ut puer Franciscus eidem ad uidendum & tangendum exhiberetur. Sed cum famula timeret hoc agere ac iste in rogatu persisteret: tandem mandato matris beati Francisci peregrino Franciscus est oblatus. Qui eum in suis ulnis accipiens stringens & osculans:eius humeris in parte dextra crucem impressit. Dixitqz hodie in isto uico sunt nati duo pueri hic Franciscus & alius. Hic erit de melioribus hominibus de mũdo: & alius erit de peioribus. Demũ predixit infantulũ Franciscum in magna custodia gubernanduz:propter insidias demonũ:qui de eius ortu turbati: ad necandum euz multas insidias prepararẽt eidem. Atqz his dictis statim disparuit: nullibi in dicta Assisii ciuitate amplius uisus. Quibus apparet christũ beato Frãcisco in amplexu & uisione & datiõe in manibus alterius: ut factum est de ipso:uoluisse similari. Vt sicut beata Maria Iesum tradidit mago querenti: sic mater beati Francisci dedit euz peregrino petenti. Et sicut Simeon plura de Iesu & futuris circa ipsuz dixit: sic & de beato Francisco per angelum in tali specie peregrini: est matri reseratum. Patet ergo ad quid h̃ secunda pars posita est pro cõformitate beati Francisci ad Christum. Sed sciendũ ꝙ beatus Franciscus. Et si nõ in primo ortu & natiuitate sit datus omnib⁹: sed modo solum prefato:Attamen in secundo ortu: uidelicet gratie & religionis: ipse pater beatus Franciscus datus & exhibit⁹ est a christo diuersis generib⁹ personarum. A quibus dulciter non corporaliter sed spiritualiter potius est strictus & amplexatus. Nam est exhibitus: Primo sanctis prophetis per spiritus luculentiam ad ipsum futurum considerandum: & cum quanta uirtuositate: ut dictuz ẽ supra fructu primo & conformitate. Secundo matri ad gaudium & letitiam:que spiritu futurum agnoscendo filium: & uidendo ipsum mira facturum in orbe: letitia est reple

ta. Tertio mundo ad renouationem. Nam ut dicit secundus fructus & conformitas beatus Franciscus ad mundum totum renouandum est a domino directus: quod & fecit uita doctrina & signis. ut patet omnib⁹ euidenter. Quarto ecclesie militanti ad eius reparationez: ut xp̄s Francisco dixit: & dn̄s Innocētius in uisione conspiciēdo Franciscum ecclesiam lateraneñ. ne caderet sustentantem: hic clare uidit: ac in tribus a beato Francisco institutis ordinib⁹ patuit luculēter. Quinto ciuibus ad conuersionem. Assisinatibus enim btūs Franciscus pre aliis datus est ad eorum conuersionez ad dominum: sicut patuit in fratre Bernardo de quintaualle: fratre Petro. Fratre Egidio. quorū primus nobilitate diuitiis sciētia & sensu fuit famosior de dicta ciuitate: qui uitaz agnoscendo Francisci: reiectis omnibus: & pauperibus datis: primus filius & frater beati Francisci fuit. Sexto fratribus ad imitationem. Nam multi seculo relicto: post Franciscū uestigia uelut per callem tutissimū & sancti hominis semitam incedentes: ad apicem omnis sanctitatis peruenerunt: ut fructu octauo dicetur. Septimo in sublimi positis regib⁹ & prelatis & aliis presidentibus in deuotionez. Nonne domini mūdi christo inherere optantes beato Frācisco uita & habitu coheserūt? sicut rex Ioānes. Rex Ierusalē & Imperator Constātinopolitanus. Ioannes rex Armenie: & multi alii. dn̄s Viceplacentinus in cardinalatu. & sic de aliis ut dicet fructu octauo & conformitate q̄ facti sunt frēs minores. Octauo demonibus ad terrorē & deiectionez: quib⁹ predicatōe & ad christū conuersione a fidelibus repulit: eos de obsessis eiecit: & de ciuitate Aretii solo imperio effugauit. Nono deuotis ad perfectionem: qui ipsum Iesum cupit prosequi deus exhibuit beato Francisco: qui euangelii nec iota de obseruantia dimisit. Adeo extitit uir perfectus: ut in regularum conditionibus ei similis nō habeat. quare ut perfecta prosequaris in regulis triū ordinum secundū status tui decentiam a beato Francisco instituta. Decimo scientibus ad illuminationem. Nam uiris eruditis non ut homo scientificus: sed dei spiritu illuminatus abdita pandidit diuinorū elloquiorū: ut patuit in r̄nsione data sacre theologie magr̄o: & romane ecclesie cardinali. Vndecimo angelis in amiciciam & complacentiaz: qui beatum Franciscū & sepi⁹ uisitare: & cū ipso stare: ac melodiā peragere ut ipso℞ fido amico sunt dignati. Duodecimo sanctis in specialem seruum & reuerentiā. Habuit enim beatus Franciscus specialem dilectionem ad beatam uirginē. Michaelem archangeluz. Ioannez baptistā. Petrū & Paulum: & sic de aliis quorum deuotioni ut seruum fidelē se tradidit: ieiunando & alia faciendo. Qui uersa uice ipsum beatum Franciscum diligentes: multas consolationes apparendo: amplexando: & cum ipso manēdo peregere. Tertio decimo populo ad informationem. Nam ob animarum lucrum ibat circūeundo ciuitates & castra: non in doctis uerbis: sed dei in uirtute p̄dicando & populum instruēdo: cuius instructio mirabilem fecit fructū: ut fructu. x. & cōformitate dicetur. Quarto decimo peccatoribus ad conuersionem. pz in multis latronibus quos uerbo conuertit: & apud christum pro eis ueniam misericorditer impetrauit: ut de fratre Angelo & aliis in ꝓcessu operis patebit. Quinto decimo perfectis ad uirtutū consūmationē. Vis ad apicem uenire perfectionis: uitam cuz moribus attende beati Francisci. Quā fratres Bernardus Egidius & alii: ut dicetur fructu octauo & conformitate attendētes: ad omnis sanctitatis ꝓpositum peruenerūt. Sexto decimo actiuis in operationē: & quā? certe ut seruiāt summa cū diligētia suo exemplo leprosis & horribilibus. Et sic fratribus mandabat statiz ordinē ingressis: ut in talibus obsequiis deo studerēt placere. Decimo septimo pauperibus in amorē & dilectionē: quos speciali dilexit affectu: quibus omnia etiā paramēta altaris ut infra patebit fructu. xvi. & conformitate largiebatur & semetipsum. Ad nullos enim sic afficiebat ut ad pauperes tam in habitu seculari q̄ in religiōe consistens. Decimo octauo altis corde in abnegationē & humiliationē. Non enim laudes querebat de se audire sed uituperia. Nec in altis sed in minimis de se sentiendo ambulauit: omnia ad humilitatem pertinentia faciēdo: ut fructus. xvii. ostēdit. Decimo nono prauis ad penitentie exhibitionem. Multi enim uariis irretiti peccatis & prauis moribus deordinati: exēplo beati Francisci uana deserētes: ad penitētiā conuersi: ad celi alta ascēdere meruerūt post decessum: sicut in fratre Pacifico patuit & pluribus aliis: ob hoc enim ipse solus de penitētia ordinē specialē instituit. Vigesimo bonis ad crucis & passionis christi meditationē. cū enim beatus Franciscus studium totū haberet circa passionem & crucis medicationē: Fratres & alios ad id peragendū inducebat. Vnde sic allecti: ad meditandū domini passionem die cum nocte insistebant. Vigesimo primo piis ad misericordie ɔtinuatōez. Nō semel beatus Frāciscus indigētib⁹ impartiebat: sed assidue. Statim enim uidēdo miseros spoliādo se: habitū porrigebat uel mātellū. Vigesimo secūdo auaris in mūdi contēptū. Nihil enim uoluit habere cū mundo ꝓpriū: sed omnia penitus contempsit & despexit: nullus tam auidus thesauri: q̄ iste cōtemptor. Vigesimo tertio malis ad punitionē. nō parcebat peccantibus quin & uerbo & quādoqz facto feriret: quia nō adulator sed iustus erat reprehēsor: pz in hominibus de grecio: & nobilibus de perusio. Gedeone p̄bendario: ac muliere in castro cisterne: que monitioni patris nō acquiescēs: a diabolo fuit asportata: ut fructu. x. & cōformitate hētur. Vigesimo quarto omnibus animabus ad indulgentie obtentionē. ꝓcurauit enim indulgētiā a xp̄o & matre eius: ac a dn̄o papa Honorio ꝓ omniū pctō℞ remissione obtinēda: in introitu sancte Marie de Portiūcula. scd̄a die Augusti: quolibet anno oībus christiāis penitētib⁹ & cōfessis. Vigesimo qnto lubricis & carnalibus ad carnis macerationem. beatus enim Franciscus Ieiuniis disciplinis & aliis rigiditatibus carnez coegit seruire spiritui: ut fructus decimus nonus & cōformitas ostendit. unde in fine habuit dicere q̄ de nullo habebat culpam recognoscere: nisi quia fratrem corpus qui se spōte subdiderat spiritui male tractassz. Vige-

simo sexto prelatis ad sui deiectionem & humiliatio-nem & inclinationē. Beatus.n. Frācis̄cus noluit fratres suos in presidentia esse: sed ut minores uocantur in imis persistere. Ac ip̄e generali cedēs officio: sub uni? sociorum suorum usq3 ad finem uoluit obedientia ui-ctitare. Vigesimo septimo religiosis in cōsideratione. Nam tanta fuit sanctitas beati Francisci: ut btūs Dominicus diceret de eo ꝙ omnes religiosi ad eum attē-dere deberent: prosequi & reuereri. Vigesimo octauo fidelibus in mirorum executionē. Nam beatus Fran-ciscus non solu3 operibus sanctitatis: sed signis & mi-raculis extitit celeber & orbi gloriosus: de quibus ha-bes fructu.xiii. & conformitate: & precipue triū mor-tuorum suscitatione. Vigesimo nono dei amicis in orationē.i.in normam oratiōis & orandi. Nam ambu-lans & sedēs: laborans & uacans: intus & foris: ui mē-tis semper erat orationi intentus: ut quicquid erat in eo operis & temporis: orationi dedicasse uideretur. Trigesimo deū gustātib? in contēplationē. Non solū eni3 qualiter ad contemplationē homo uenit: beatus Franciscus ostēdit: sed qualiter miris excessibus & ui-sionibus de ip̄o habitis in contēplatione uir dei se de-bet habere: clare expressit. De quibus habes fructu. xv. & cōformitate. Trigesimo primo ad christi adhe-sionē. Nā qualiter & quomodo homo christo debeat inherere: beatus Franciscus ostēdit dimissione omniū toto affectu ad ipsum: & intra ubera sue deuotionis christum habēdo & tenēdo: ac pro ipsius amore mor-tem optando. Trigesimo secundo animalibus in dul-cedinē & compassionē. Ipsi enim beato Francisco tāq̄ uero trinitatis cultori sicut omnis creatura (ut diceť) parebat ad nutū: sic animalia libēter inherebant: qui-bus & ueram ostēdit pietatē: & magnam pro tempo-re exhibuit compassionem. Patet de lupo ferocissimo apud eugubium sicut agno effecto: & de aliis anima-libus.ut fructus.xiii. & conformitas ostēdit. Trigesi-mo tertio cordi in perscrutationē. Cordium enim ui-dit archana: sicut patuit de fratre Masseo: Ricerio fra-tre Leonardo de Assisio & de aliis. Trigesimo quar-to tēpori in agnitionē. uidit enim que uentura erant ꝓ tēpore futuro: sicut ordinis dilatationē p̄secutionē & deuiationē p̄dixit. Trigesimo q̄nto afflictis i fiduciā & consolationē. patuit de fratre Leone tēptato: fratre Ricerio: fratre Rufino: & sic de aliis: quos a tētatiōe & afflictione liberando: eis gaudium dedit & conso-lationē. Trigesimo sexto deficiētib? in subleuationē. patet quando fratri de nocte deficiēti subuenit: trigin-ta fratres & amplius de tribus panibus cibauit: & in mari Sclauonie de paucis elemosinis multos diebus plurimis m̄ltiplicatis subleuauit. Trigesimo septimo egrotantibus in liberationē. omnes enim morbos ex-pulit & infirmitates: & ꝙ maius est leprosos suis ma-nibus contrectando liberauit. Trigesimo octauo infi-delibus in saluationem. Nam soldanū Babilonie con-uertit & alios ifideles: tā p̄ se q̄ p̄ filios fratres ad ui-am salutis deduxit. Trigesimo nono. Cōditis in do-miniu3 & presidētiā. Omnia enim condita sibi obediē-tia fuere: Aer sibi lucidus: Ignis calorē mitigans. Ter-ra in domo medici se glutinando. Aqua se in uinū mu-tans: & sic de aliis. Quadragesimo. Pape & cardinali-bus in precipuam regulam. Nam papa & cardinales precipua ad ipsum reuerentia & deuotione ferebanť: eum honorantes in omnibus: & libentissime sciscitan-tes: sicut in op̄is huius pluribus in locis patebit. Qua-dragesimo primo sanctis in stupore3 & admirationē: du3 stigmatibus est a christo signatus sue sacratissimē passionis. Quadragesimo secundo celestibus in hono-rem gloriam & iubilationē: dum est inter eos colloca-tus: gloria & honore pre aliis sublimatus. Quadrage-simo tertio mortuis in uiuificationē: cum eius inuoca-tione & meritis ipse dominus Iesus suscitauit ultra tri-ginta mortuos.ut p3 fructu.xxxix. & conformitate & suscitat continue: & spiritualiter & corporaliter: si de-bite beatus Frācis̄cus imploreť. Quadragesimo quar-to & ultimo. christicolis omnibus in exultationē subli-mationē & honore3. nam ꝙ tantus sit & talis beatus Franciscus effectus a deo: ad gloriam est cunctorum fidelium existētiu3 tam in ecclesia triumphante: q̄ mi-litante: cu3 inter sanctos sit singularissimus meritis & dignitate stigmatizatiōis. sic ergo beatus pater Fran-ciscus a Christo exhibit? iam p̄fatis: ab eis amplexa-tur: & strictus est brachiis totius amoris. Quibus ia3 dictis diligēter inspectis: p3 expositio secunde partis huius quarti fruct? & conformitatis. uidel3 Frācis̄cus amplexatur: tam ratione primi q̄ consequenter dicto-rum quomodo btūs Franciscus est a xp̄o multis uarie exhibitus & monstratus.

¶ Quintus fructus & conformitas. Iesus paruus in-sequitur. Expositio.

Irtutum omnium dn̄s Iesus christus. Cu3 sit rex & dominus: ut ait. p̄s. Ac fons & origo ut ait. Ber. uirtutū ac in-ter uirtutes: uirtus pa-tiētie homini necessa-ria ꝓ statu isto multi-pliciter cūprobať: ut-pote qui assidue impu-gnať a diabolo carne & mundo: ut se a p̄fa-tis ualeat p̄seruare defendere & custodire: hāc debet hēre pro torace galea & scuto spata & lancea.s. patiē-tie uirtutē: que teste Cassiodoro sup psalmo. Omnia uincit aduersa: non colluctando sed sufferēdo: nō mur-murando sed gratias agendo. Ipsa est que fece3 toti? uoluptatis abstergit: ip̄a est que limpidas animas deo reddit. Hinc est ꝙ hanc uirtutem cu3 in uite sue pro-cessu pluries oñderit facto: uerboq3 docuerit: in sue uite principio eam opere placuit demonstrare. Ipsam enim ostēdit nascendo: si considerētur incōmoda que sustinuit. Quo ad locū: q̄a in presepio fetido. Quo ad lectū: q̄a in feno & palea: ammota culcitra cubitauit. Quo ad uestitū. cū frig? esset intēsu3: & igne caruit: & pānos ad se coopiendū nō h̄uit. Quo ad alia necaria: q̄a nat? ē pauprime. Multaq3 alia incōmoda sustiuit:

& non murmur non querimoniam edidit: sed patiētissime omnia portauit. Ipsamqȝ ueraciter ostendit: q̄do dum mensium uix esset duorȝ: ab Herode ad mortē quesitus: monitu diuino. Ioseph ipsum cum beata Maria matre eius in egiptum fugiendo: deduxit. Sed qualis quantaqȝ fuerit eius patientia: hac psecutione Herodis: & ad egiptum accessu: & ibi per septēniū mansione: patere potest. Si consideretur ipsius Iesu altitudo: quia deus: & sic mirū fuit quomodo a creatura deus persequi se permisit. Si consideretur sanctitudo eius: quia sanctus sanctorum. quare non persequi sed uenerari a quolibet decebat. Si consideretur teneritudo quia infans: nullus deberet ei obesse sed prodesse. Si consideretur eius pulchritudo: quia speciosus forma pre filiis hominuȝ: omnes deberent in eo complacere: & nullus displicere. Si consideretur gratie plenitudo: qa plenus gratia & ueritate. quare adherere ei: & non repellere quis deberet a se. Si consideretur magnitudo: Super omnes deos est magn?. quare oēs debent eum exorare: & sub eius manibus corpus & animam cōmittere. Si consideretur eius dignitudo: quia rex regum & dn̄s dominantiuȝ a subiectis non debet abiici sed suscipi. Si consideretur gratitudo: quia suauis & dulcis. quare debet a quolibet diligi & non odiri. Si consideretur rectitudo: quia iustus & nullū offendit. Offendere ergo eum prauum & iniquū est. Si considerēt fortitudo: quia pōt persequētes anichilare. un̄ non est insectandus. Si consideretur limpitudo. omnia enim uidet. quare & consilia que p malos fiebant contra eum. Si consideretur eius beatitudo. Cum enim sit omniū beatitudo: & beatitudo a quolȝ naturalr̄ appetatur: puer Iesus insequi non deberet: sed omni affectione suscipi & acceptari. Sic ergo conditiōibus pueri Iesū pensatis: ei nullam persecutionē decebat inferri. Quare cum oppositū sit factuȝ: ut dicit prima pars huius fructus & conformitatis. s. Iesus paruus insequtur: hanc persecutionem suscipiendo mitissime: patientie uirtutem opere omnibus declarauit. Quaȝ patientiam declarat ulterius etas ipsius: quia paruus & uix duoꝝ mensium: ꝓlixitas itineris: quia ultra. xx. dietarum est iter per uiam quam accessit. unde mater & Ioseph fatigabantur: & ipse puer Iesus: & si in gremio seu brachiis portaretur & fouerēt sue matris. uie incomoditas: quia non homines sed bestie: nō arbores sed terra sterilis: nec aqua ad potandū nisi bis in tanto itinere inuenitur. quare ibi aderaꝫ indigentia & necessitas rei familiaris. Dolor Marie uidendo filium persequi: a finibus propriis expelli: & ad terram incognitā se cum filio deduci. Magnitudo timoris tam Marie q̄ Ioseph: in cui? signum de nocte surrexit: & ad egiptū perrexit. In egipto permansio per tantum tempus cuȝ summa paupertate: incogniti: linguam nescientes: nec habentes hospitium: nec ad conducendum pecuniam possidētes. Hec & alia q̄ debēt circa h̄ cogitari si pensentur: persecutionē habuisse diram Iesum matrem & sponsum apparet: ac patientiaȝ magnam eius pandūt clamant & ostendunt. ¶ Sed quare hanc patientiam & uirtutem uoluit opere sic ostendere in sua infantili etate? nisi quia iustis uoluit esse conformis & electis. Quis enim fuit iustoruȝ qui persecutionē non habuit in hoc mundo? Abel a fratre Chain mactatur. Noe subsanatur & deluditur dum diluuium predicaret futurum. Abraam in igne ponitur. Isaac ab Abimelech expellit. Loth omnia pdit. Iacob ab Esau & Laban fatigatur. Ioseph a fratribus uenditur. Moises ad mortem queritur. Iepte Sanson & Gedeon persecutiōib? agitātur. Dauid insidiis undiqȝ circonueītur. Tobias excecatur. Iob flagellatʳ. Ezechias a Sennacherib concluditur. Iosias occiditur. Isaias secaʳ. Ieremias obruitur. Daniel in lacum mittitur. & sic de aliis prophetis & iustis: q uariis sunt lacessiti iniuriis: & patientie uirtute probati. sicut enim prefatis Iesus fuit conformis quo ad corpoream substantiaȝ quia homo: Sic & consimilis eis esse uoluit quo ad patientie uirtutis susceptionē. Voluit etiā hac uirtute probari: ut ipsam prius nobis facto: & demum in uite progressu: facto declararet suscipiendam a nobis: & uerbo. ¶ Hec enim est uirtus. Primo qua homo uincit se ipsum. Multi sunt q urbes magnas in sua redegerūt potestate: sed pauci q se: ut dicit Seneca in questionibus naturalibus. Secundo reddit hominem inuictum. glo. super illud Iob. iiii. ubi est fortitudo tua. d. Qui se uincit cōtra omnia fortis esttuere un? homo patiens a toto mundo uinci nō potest. Et Seneca. Facilius est gentem unam q̄ unū hominem uincere. Tertio de hoste gloriose triumphat: diabolus patientia superatur. In uitis patrum. Demoniacus cum percussisset senem in maxillam: & ille cū patientia preberet etiam aliaȝ. Diabolus statim aufugit. Quarto facit hominem sui possessorem. Luc. xxi. in patientia uestra possidebitis animas uestras. Quinto iram dei mitigat. Prouerbi. xxv. patientia lenietur princeps. Dauid patientia deuȝ placat. ii. ꝶ. xv. Sexto hō reddit uices deo hac uirtute. i. Pe. ii. Christus passus est &c̄. Et sequiʳ ut sequamini uestigia eius. Christus piseeȝ assuȝ comedēdo reliquias dedit apostolis. Et apostolus Collo. i. adimpleantur que desunt passionum Christi in carne mea. Septimo hominem martirem facit. Grego. Sine ferro uel flammis: martires eē possumus: si patientiam in animo cōseruamus. Octauo mira agit Grego. i. Dial. uirtuteȝ patientie signis & miraculis maiorem puto. Rubus ardet & nō comburitur: sicut & uir patiens & si malis pulsetur: nō tamen deicitur. Nono sapientiam inducit Prouer. xiiii. Qui patiens est multa gubernatur sapientia. & c. xix. doctrina uiri per patientiam agnoscitur. Decimo animam perficit. Iacobus. in canonica. c. primo. Patiētia opus perfectum habet. Habent & alie uirtutes opus suum quantum ad sufficientiam sed hec quantum ad sufficientiam & efficaciam: quia omnia consūmat. Vndecimo animi magnitudinem ostendit. Seneca. Magni animi est iniurias in sua patiētia pati. Duodecimo & ultimo. Celum acquirit. Mat. v. beati qui psecutioneȝ patiuntur ꝓpter iustitiam: quoniā ipsorum est regnum celoꝝ. Quia ergo tot bona facit patiētia: ut nobis suscipiēdā oñderet puer Iesus: hāc accepit insecut? iniuste ab Herode & a iudeis. Vlteri? ꝓ euidētia patien

Notā

Seneca

tie saluatoris in pueritia inspice causa3.Iesus paruus insequitur.s.ab Herode:cuius regnu3 non accepit nec accipere uenerat: quia regnũ eius nõ est de hoc mundo:eum non irritauerat uerbo:facto non lacessiuerat: ad cuius salutem & aliorum natus erat: & ei se daturum gloriam & gratiam si uellet uenerat. Sic non iudeos:qui de eius ortu turbati sunt:qui una cum Herode ad insequendum ipsum erant armati.non offenderat unq̃:imo suis beneficiis semper iuuerat:& se eis beniuolũ ostenderat. Quare cu3 nulla suppeteret causa persequendi puerum Iesum: & Christus patienter omnia tolerando:suam ostendit patientiam magna3: & persecutionem atrocissimam fuisse & crudele3. Sic ergo apparet quomodo intelligit̃ prima pars hui? qnti fructus & conformitatis. Iesus paruus insequitur. Nã eũ Herodes & iudei extinguere uoluerũt: & hoc in infantili etate. Quãuis id perficere diuino preuenti consilio non potuerunt. Sed hunc puerũ Iesum quem necare non potuerunt: & ut ipsum extingueret Herodes crudelis pueros innocentes necauit temporis in processu:iam defuncto Herode ab eius persecutione abstinuerunt? Certe non. imo iniuriis innumeris sunt insequuti. Ipsum enim contemtibilem reddere & despicabilem populo sunt cõati:diuersas uias & modos inuenientes:ac famam eius denigrare. Primo eius uite detrahendo dicentes de eo. Hic homo uorax est:& potator uini:publicanorum & peccatorum amicus. Secundo eius miracula contẽnendo. Luce.xi.in belzebub principe demonioru3 eicit demonia. Tertio eius fame & fauori inuidendo. Ioannis.xi.dicẽtes. Ecce totus mundus uadit post eum:quid facimus? si dimittimus eum sic omnes credent in eum. Quarto eum despiciendo. Quomodo h̃ scit litteras cum nõ didicerit? Non ne h̃ est fabri filius? &c̃. Quinto sue doctrie insidiando. Mat.xxii. Consiliũ inierũt ut eũ capent in sermone. Sexto ipsum personaliter persequendo. uoluerunt enim eum lapidare & capere. Septimo ei nõ credendo: dicẽtes. Io.viii. Tu de te ipso testimonium dicis:testimoniu3 tuum non est uerũ. Octauo eũ blasfemando. Ioannis.viii. Non ne bene dicimus nos: quia samaritanus es & demonium habes? Nono in passione illudẽdo. dicẽtes ꝓphetiza nobis:quis est qui te ꝑcussit. Decimo ipsum deridẽdo. Mat.xxvii. Vah q̃ destruis tẽplum dei &c̃. Vndecimo accusando pilato. Si non eẽt h̃ malefactor &c̃. Duodecimo morte turpissimam inferẽdo & condẽnando, quia ut crucifigeretur petierunt. He iniurie. & si alique fuerunt reales utplurimum tamen uerbales fuerunt. Verum ipsi non contenti uerbis:ad opera accedentes: Ipsi christo iesu nostro saluatori:magnas iniurias irrogarunt. Et primo in ordinatione sue captionis:eũ capere cum discipulo ꝓ paruo precio ordinauerũt. Secũdo in captiõe: quia ut ad latronẽ capiẽdũ accesserunt. Tertio in deductiõe quia eũ ligauerũt. Quarto in domo anne uelatione dicentes ꝓphetiza &c̃. Quinto in maxille percussione: in loco tam solẽni:& tali corporis parte & sine causa: & a tam uili persona. Sexto in facie in sputis deturpatiõe. Septimo in traditõe ipsius i manibus pilati ut malefactor. Octauo in missione ad Herodẽ: & despectione ipsius ab Herode & suis. Nono in Barabã petitiõe & dimissione. Decimo in flagellatiõe: quia pilatus uoluit eũ corripe. Vndecimo in ordẽnatiõe ad mortem ut latro. Duodecimo in crucifixione. Tertio decimo in latronu3 cum ipso crucifixione & associatione. Quarto decimo in aceti cũ felle potatiõe. Quinto decimo in tituli appositiõe. Sexto decimo in spoliatione & denudatione. Decimo septimo in exprobratione & derisione latronũ & alioꝝ. Decimo octauo post mortem lanceatiõe. Tot ergo iniurias inferẽtibus iudeis quid egit christus? inquit Petrus in sua canonica.c.ii. Cum malediceret non maledicebat: cũ pateretur non cõminabat̃. Sic ergo patet que & quãta dñs Iesus sustinuit ut nobis capienda3 uirtutem patientie indiceret:suo exẽplo instrueret & doceret: ac ꝓ inferentib? exorare ut Luc.fecit.xxi.di.pr̃ ignosce illis:qa nesciũt quid faciũt. patet ergo prefatis succinte expositio prime partis huius quinti fructus & cõformitatis. Videlicet Iesus paruus insequitur.

¶ Secunda pars quinti fructus & conformitatis. u3. Franciscus agitatur. Expositio.

Xpedita prime partis huius quinti fructus & conformitatis expositione. Videndum est de intelligẽtia secũde partis. u3. Frãciscus agitat̃. Pro cuius euidẽtia est sciendũ. q̃ ut p3 ex scriptura diuina & sctoꝝ exẽplis:uir per patiẽtiã pluribus modis ꝓbat̃:& patiẽs esse cognoscit̃. ¶ Et primo carnis infirmitate & ꝑcussione:ut a beato Gregorio in quarto dialogoꝝ cõmẽdatur uir dei Santulus: qui omni tempore uite sue iacuit in lectulo membris omnibus destitutus. Secũdo in displicẽtie omnis illatiõe. De hac christus in cruce cõmendat̃:qui se cõsolantẽ nõ inuenit. Tertio uerbis iniuriosis impetitiõe. de hac cõmẽdat̃ Sarra.geñ.xvi. que ab ancilla maximas iniurias audiuit & patienter portauit. Quarto nulla habita cõpassione. sub hac ꝓbati sunt filii israel. Exodi.i.quib? prefecti Pharaonis nullam habebant compassione3 in eorum laboribus. Quinto mala sui tractatõe. de hac cõmendat̃ Ioseph: qui uẽditus a fratribus infamatus a femina: coniect? est in uincula. Geñ.xxxix. Sexto sui a patria expulsione. Sub hac fuit Moises expulsus de egipto a Pharaone. Exodi.ii. Septimo flagelloꝝ percussiõe & uerberatione. In hac precipue fuit Iob ꝑcussus & flagellatus a diabolo. Iob primo. Octauo assidua persequutione. hanc perpessus est Dauid.i.ꝝ. capitulis plurib? a Saul:qui usq3 ad mortem non destitit Dauid persequi. ut patet ibidem. Nono bonoru3 temporaliũ amissione. De hac laudatur sanctus Eustachius & Iob. a quibus bona fortune & nature. scil3 filii. fuerũt ablata. Decimo consolationis subtractione. In hac fuit Abraam in Vr caldeorum.i.igne. Gene.decimo. Tres pueri in camino ignis p̃ tẽpus. Dani.secũdo. Susanna

Quõ p̃ patientiã hõ ꝓbatur.

Danie.xiii. q̄ oẽs in principio priuati uidebant̃ hoĩb⁹ cõsolatiõe: tãdẽ patiẽtia: sunt recreati dulcedine ipa diuina. Vndecio diaboli infestatiõe assidua. ut fuit i Paulo apl'o: cui erat dat⁹ carnis stimul⁹. Duodecio & ultio illi⁹ qd' hõ appetit subtractõe. hac fuit ꝓbat⁹ Thobias senior lumine oculoꝝ orbat⁹ ꝑ tpe: sed patiẽter ferendo: reiterato a deo lumen ipsuꝫ recepit. Prefatis ergo modis ut pꝫ ex scripturis uirt⁹ patiẽtie declarat̃. Et si doctores alios assignẽt: ad p̄dictoꝝ uel aliqueꝫ p̄missoꝝ pñt reduci. Veꝝ cũ sancti iã dictis modis ꝓbati a deo fuere: nec predicti cõtra inferẽtes turbati: aut maluꝫ ꝑ malo corde uoluntate nec ope repti sunt reddere: imo eis cõpati: ꝓ inferentib⁹ deprecari: eisqꝫ hũiliter & benigne indulgere: ob patiẽtiã pfectã op⁹ hñtes: patiẽtie uicissitudine p̄miant̃ a xp̄o. Quorum exẽplo uir gloriosus btũs Franciscus patiẽtie quo ad p̄fata oñdit uirtutẽ: non solũ postq̃ xp̄m perfecte induit religiõe incepta: sed in habitu seculari exñs: sub p̄fatis patiẽtie modis agitatus: qa tolerauit cũcta patienter: xp̄o Iesu in h̃ repit̃ conformis: ꝑut h̃ fructus q̄ntus & cõformitas quo ad secundã partẽ nitit̃ demõstrare. Fuit. n. btũs Frãcisc⁹ sub p̄dictis modis. ¶ Sub primo. s. infirmitate & corporis passione secularis existẽs: qa. n. ignorabat celestis alloquutiõis archanũ: facta est manus dñi sup eũ: & castigatus fuit exteri⁹ ꝓlixi langoris grauedine: & clarificat⁹ fuit interius sancti spũs unctõe. Factus frater: qa nature erat debilis: semp erat infirmus: & p̄cipue infirmitate epatis splenis & stomaci. & h̃ ei acciderãt ex corporis dira ptractatione. circa fineꝫ uero uariis cepit infirmitatibus laborare: & doloribus cõtinuis cõprobari: nec tñ aliqñ est cõquestus: sed penas ipsas sorores esse suas uocabat.

Nota mira d.b.F. charitate &. patientia

¶ Adeo. n. in h̃ diuine uolũtati concors erat: ut semel dicẽti sibi fratri q̄ rogaret xp̄m ut secũ miti⁹ ageret. Rñdit cũ maximo eiulatu. Nisi noscem in te simplicem puritatem: tuũ ex nunc abhorrerẽ cõsortiuꝫ: q̄ ausus es circa mẽ diuĩa iudicia rep̄hẽsibilia iudicare. Et pstratus in terrã ossib⁹ collisis: ad dñm inqt. Gratias tibi ago dñe de⁹ meus de oĩb⁹ his dolorib⁹ meis: teqꝫ mi dñe rogo: ut cẽtuplũ agas si tibi placuerit: qa h̃ erit mihi acceptissimum: ut affligẽs me dolore non parcas: cũ tue sancte uoluñtatis adimpletio: sit mihi cõsolatio superplena. In suis infirmitatib⁹ nõ didicit p̄r cõqueri: sed semp letitiã singularẽ oñdere. Nõ cõquestus aliqñ: sed deo grãs semp agẽs. ¶ Sub modo fuit secũdo. btũs Frãciscus displicẽtie omnis illatione: pluries. n. & multotiens displicentias accepit & sustinuit. Nã secularis dũ esset: & guerra esset inter Perusiuꝫ & Assisiũ: captus cũ plurib⁹ ex suis ciuibus: in carcerem missus: ibidẽ p annũ stetit donec pax inter Assisinates firmata esset & Perusinos. In quo carcere dũ esset cũ displicẽtiã hẽre deberet ex his que in carcerib⁹ habẽtur: & libertate qua carẽt: uir dei Frãciscus aliis concaptiuis dolẽtib⁹ & tristãtib⁹ ipse iocundus stabat & alacer: adeo ut ad stultitiã sibi imputaret̃. Sup quo ab uno rep̄hẽsus ex sociis cur tãto gaudio letaret̃. Rñdit uiua uoce. Quid putatis de me? adhuc adorabor p totum mũdũ. Cõcaptiuus ergo manens Perusii: uelut alter tobias suis cõcaptiuis seruiebat ut poterat. Ac uni militi q̄ iniuriam alteri irrogarat: ꝓpter quod emissus erat ab aliis: Beatus Frãciscus nec societate deseruit: nec administratõe cessauit. Postq̃ uero mũdo renũciauerat & ffes hr̃e incepat: oĩs cõsolatio aberat: & q̃tũ ad tegumẽtũ: qa uilissime indutus: q̃tũ ad locũ: qa in stabulo quodã ꝓpe Assisiũ: qd' eos cape non poterat. Quãtũ ad lectũ: qa terra. Quãtũ ad cibũ pre fame: & qa nõ dabant̃ eis elemosine: utpote incognitis adhuc: rapas comedere eos opportebat: per loca ad q̃ ibant. Quidã dicebãt eos insanos: & luto & lapidib⁹ impetebant̃: & q̃nqꝫ p caputia trahebant̃ & retro reportabãtur. Quidã dicebant eos fures & latrones: nec eos uolebant sub tecto aut porticib⁹ recipere ad hospitandum: & tñ omnia dei amore libenter & patiẽter ferebant. Quapropter btũs Franciscus hũc patientie modum uolens oñdere: & de h̃ declarare sociũ suum fratrem Leonẽ dũ iret cũ eo tẽpore magni algoris de Perusio Assisiũ: dixit fratri Leoni. Quãuis fratres minores in omni terra dent exẽplũ magne sanctitatis honestatis & edificationis: ibi tñ non est pfecta letitia. Et q̃uis frater minor illuminet cecos: cõtractos extendat: & demones pellat: surdis auditũ: claudis gressuꝫ: & mutis restituat uerbũ: & q̄ plus est quatriduanũ resuscitet mortuũ ibi nõ est pfecta letitia. Et si frater minor sciret omnes linguas: & omnes sciẽtias & scripturas: ita ut sciret ꝓphare & reuelare nõ solũ futura: sed etiã cõscientias alioꝝ: ibi nõ est perfecta letitia. Et si frater minor loquat̃ lingua angelica: & sciat stellarum cursus: & uirtutes herbaꝝ: & sint ei reuelati oẽs thesauri terraꝝ: & si cognosceret uirtutes & ꝓprietates auiũ pisciũ animaliũ hominũ & radicũ lapidũ arborũ & aquarũ: ibi nõ est perfecta letitia. Et si sciret tã solẽniter predicare: q̄ conuerteret oẽs infideles ad fidẽ: ibi non est perfecta letitia. Et cuꝫ frater Leo peteret ab ipso in quo esset perfecta letitia. Rñdit dicens. Quãdo ueniemus ad sanctã Mariã de angelis sic balneati: pluuiaqꝫ & frigore congelati: & luto etiã detur pati: ac fame afflicti: & ad portaꝫ loci pulsabimus: & portinarius ueniet iratus. d. Qui estis uos? Et nos dicemus: Sumus duo de fratrib⁹ uñs: & ille econtrario diceret: imo estis duo ribaldi: qui itis circũquaqꝫ per mundũ: pauperuꝫ elemosinas rapiẽdo: & nõ aperiret nobis: sed faceret nos stare ad niuem & aquã in frigore & fame usqꝫ ad nocteꝫ. Tunc si nos tot impulsus & iniurias sine turbatione & murmuratione tolerabimus patienter: & cogitauerimus humiliter & charitatiue: q̄ ille portanarius ueraciter nos cognoscit: & q̄ de⁹ linguã suaꝫ exercet cõtra nos: o frater Leo scribe: q̄ ibi est perfecta letitia. Et si nos perseuerauerimus in pulsando: & ille portinarius tãq̃ cõtra importunos exeat cõtra nos: & dirissime nos afficiat alapis: dicẽs. Recedite hinc pultrones uilissimi: & ite ad hospitale. Qui estis uos? penitus hic nõ mãducabitis. Et si nos hec patiẽter portabimus: & iniuriati: cũ amore pepcerimus toto corde: scribe frater Leo: quia ibi est perfecta letitia. Et si nos undiqꝫ afflictos fame urgẽte: frigore affligente nocte insup appropinquãte pul

sabimus clamabimus fletu istabimus ut aperiatur nobis: & ille deinde stimulatus dixerit. Isti sunt homines procacissimi & proterui: & ego placabo eos. Et exiens cum uno fuste nodoso: capiens nos per caputium & ad terram super lutum & niues proiciet: & taliter nos uerberabit cuȝ fuste predicto: ꝙ undiqȝ nos plagis implebit. Si tot mala: si tot iniurias & uerbera: cum gaudio tolleremus: cogitātes ꝙ penas Iesu Christi benedicti nos tollerare & portare debemus: scribe frater Leo ꝙ ibi est perfecta letitia. ¶ Et addidit. Inter omnia charismata spiritus sancti que cunctis suis amicis concesserit Iesus Christus & concedet: est uincere se ipuȝ: & libenter propter Iesuȝ Christum & charitatem dei opprobria sustinere. Nam in omnibus mirabilibus supradictis non possumus gloriari: quia non sunt nostra sed dei. Sed in cruce tribulationis & afflictionis possumus gloriari: quia id est nostrum. Ideo dixit Apostolus. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini &c̄. Hec beatus Franciscus. ¶ Sub tertio modo fuit beatus Franciscus. uidelicet uerbis impetitus iniuriosis: dum enim persequutionem patris uoluisset ad tempus uitare: & in quadam occulta fouea stetisset per dies: tandem spirituali quadā letitia cōpletus & uirtute indutus ex alto: relicta fouea ciuitatem intrauit Assisii: Quem cum iuuenes cernerent & ciues facie squalidum: & mente mutatum: ac per hoc alienatum putarent a sensu: luto platearum & lapidibus impeterent: & tanquā in sano & dementi clamorosis uocibus insultarēt: Famulus domini nulla fractus aut mutatus iniuria: ut surdus in omnibus pertransibat. Factus religiosus & frater ut docet dominus Bonauentura in secunda parte legende maioris: stultum iudicabat mundanis extolli fauoribus: gaudebat de opprobriis: & de laudibus tristabatur: malebat quidem de se uituperium audire q̄ laudes: sciens ꝙ hec ad se emendandum inducerent: illa autem ad cadendum. Et cum laudaretur a populis: fratri mandabat socio: ut uerba ipsum uilificantia suis auribus inculcaret. Et licet inuite id socius expleret: rusticum mercenarium imperitum & inutilem dicendo: exhilaratus tam mente q̄ facie. Respondebat. Benedicat tibi deus fili charissime: quia tu uerissime loqueris: & talia filium Petri Bernardonis decet audire. Imo ad sibi dicendas iniurias & opprobria inferenda populos inducebat: occultos defectus palam referando. Vnde in legenda antiqua in capitulo de perfectione humilitatis: Ipse beatus Franciscus aliquando dixit socio. Non mihi uidetur ꝙ sim frater minor: nisi essem in statu in quo tibi dicam. Ecce fratres cum magna reuerentia & deuotione inuitant me ad capitulum: & motus ex deuotione ipsorum uado ad capitulum cum eis. Ipsi autem congregati rogant me: ut anunciem uerbum Dei: & predicem inter eos. Et surgens predico illis sicut docuerit me spiritus sanctus: finita predicatione: ponatur ꝙ omnes fratres clament aduersum me: dicentes. Nolumus te regnare super nos. Non enim es eloquens sicut decet: & es nimis simplex & idiota: & uerecundamur nimis talem habere prelatū: ita simplicem & despectuȝ super nos. Vnde de cetero nō presumas te nostrum uocare prelatum. Et sic eiciunt me cum uituperio & opprobrio. Non ergo uidetur mihi ꝙ sim frater minor: si eodem modo non gaudeo: quando me uillipendunt & cum uerecundia me eiciunt: nolentes ut sim prelatus eorum: sicut quando uenerant & honorant me: eorum profectu & utilitate. Nam si gauisus sum cuȝ exultant & honorant me propter profectum & deuotionem ipsoruȝ: ubi tamen anime mee periculuȝ esse potest: multò magis debeo delectari & iocundari de profectu & salute anime mee: cum uituperant me ubi est certum anime lucrum. Hoc idē habetur in sexta parte legende maioris. Et ideo beatus Franciscus in suis āmonitionibus de hoc tertio patientie modo loquens dicit. Beatus seruus qui cum reprehenditur & accusatur: illam reprehensionem & accusationeȝ ita patiēter sustinet ab aliis sicut a semetipo. Beatus seruus qui reprehensus benigne acquiescit: uerecunde obtemperat: humiliter confitetur: & libenter satisfacit. Beatus seruus qui non est uelox ad se excusandum: & humiliter sustinet uerecundiam & reprehensionem de peccato ubi non commisit culpam. Hec beatus Franciscus. ¶ Fuit beatus Franciscus sub quarto patientie modo. uidelicet. Si nulla habebatur ei compassio. Francisco seculari existente: uidente eum patre a ciuibus impeti luto & lapidibus: habuit ne sibi compassionem? Certe non. Audito siquidem patre rumore: quem ciues contra filium faciebant: accurrens omni miseratione naturali & compassione subtracta: non ad liberandum eum sed perdendum: pertractum domi: primo uerberibus: deinde uinculis angit. Prius enim pater ipsius insecutus est eum: ob pannos & equum uenditos pro reparatione ecclesie sancti Damiani. De cuius reparatione mandatum a Iesu Christo acceperat: cuius persequutionem beatus Franciscus declinans: in quadam occulta fouea: uni soli de sua domo nota: pluribus stetit diebus. Insuper cum iam abrenunciasset omnibus: & patri etiam uestimenta tradidisset: nudo ipso remanente: pater non fuit pietate commotus: ut aliquid ei de uestimentis daret: & quod iniquius est: ipsum uidendo iam Iesum Christum induisse: & algore deficientē: ad tradendum ei pannum pro tunica aliqua nullatenus fuit aliqua pietate commotus. Sicqȝ Franciscus a suis derelictus: a patre patrum qui in celis est in quem affectum totum posuerat: benignissime susceptus: habundanter ob patientiam cuncta peroptata accepit. Et ideo ipse pater beatus Franciscus dixit in suis ammonitionibus: loquens de hoc quarto patientie modo: dicens. ¶ Non potest cognosci seruus dei quantam habeat patientiam & humilitatem: dum satisfactum est ei secundum uoluntatem & necessitatem suam. Cum autem uenerit tempus quo illi qui debent satisfacere ei: faciunt sibi contrarium: quantam habet ibi patientiam & humilitatem: tantam habet & non plus. ¶ Fuit etiam beatus pater Franciscus sub qnto modo huius uirtutis. s.

patiētie cōprobatus: uidelȝ sui mala tractatōe. Secularis.n.a p̄re. uidelȝ ut uiā dei desereret & mūdū ꝓsequeret fuit neqter tractat⁹. utpote uerberib⁹ attritus: & uīculis alligat⁹: ac uerbis idecētib⁹ lacessit⁹. Frater iā existens: ab ep̄o Imolēsi fuit expulsus indebite: & qa patiēter tulit: iterato reuersus: ab ipso laudabiliter est susceptus. Sic ipsius ad Soldanum accessu captus a saracenis: qui tanq̄ lupi accurrētes in oues feraliter comprehensos: crudeliter & contētibiliter pertractarunt: afficientes cōuitiis: affligentes uerberibus & uinculis alligantes: ut dicitur in nona parte legende maioris. Sed quia sciebat beatos dictos a Christo qui patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsoꝝ est regnum celorum Mat. v. Prefata omnia xp̄i amore gaudēter suscepit. Et ideo dic̄ ipse btūs Franciscus in suis amonitionibus: exponens illud Mat. v. Beati pacifici quoniam filii dei uocabuntur. Illi sunt uere pacifici qui de omnibus que in hoc seculo patiuntur propter amorem domini nostri Iesu Christi: in animo pacē seruant.
6 ¶ Fuit beatus Frāciscus sub sexto modo patiētie uidelȝ a patria expulsione. Fuit enim persequutione paterna ab Assisio effugatus: per dies nonnullos. Quia.n. uidit ꝙ eum reuocare nequiret: de prouincia saltem conatus est effugare. ut dic̄ secūda pars legende maioris. uerumtamen uir dei beatus Franciscus cum bonis paternis abrenūtiasset: & a patre & omnibus liber effectus: ciuitate relicta Assisii. Eugubiū perrexit: & ibidem per tēpus aliquod māsit. Et quia forti uiro omne solū patria est. Nec iuxta ap̄li dictū. Habemus h̄ manentē ciuitatē: sed futurā inqrimus. Hinc est ꝙ sic ipse beatus Franciscus plus de una p̄ria q̄ de alia nō curauit: Ita & fratres de hoc spāliter in regula āmonuit. cap. vi. dicens. Fratres nihil sibi approprient nec domū nec locum nec aliquā rem: sed tāq̄ peregrini & aduene in h̄ seculo: in paup̄tate & hūilitate dn̄o famulātes. Nō de expulsione curāt a patria. qui locū ꝓpriū nullum h̄nt.
Bias p̄hs Bias ut dic̄ Valerius. amissa patria cū rebus: nihil se amisisse causabat: quia nō sua iudicabat illa: que fortuna quādoqȝ posset auferre. Sic̄ & beatus Franciscus celi iaȝ ciuis: de p̄ria mundi penitus nihil curauit.
7 ¶ Fuit etiā beatus Frācisc⁹ sub septimo patiētie modo uidelȝ flagellorum percussione. beatus.n. Franciscus a p̄re pri⁹ diris est flagellis attractus: demū a saracenis: ac in hospitio dn̄i cardinalis Leonis a demonibus est crudeliter flagellat⁹ & uerberat⁹. ueꝝ qa carnē suā continue disciplinis flagellabat: & abstinētia edomabat: non querebat de flagellis corporis: ubi cā nō adesset in ipso facinoris: immo ut iam dicta demōstrāt dn̄m deprecabatur: ut sibi flagella renouaret & penas. unde cū p̄s dicebat. Ego in flagella paratus sum. Et ideo ipse btūs Franciscus in suis āmonitiōib⁹ dicebat: btūs seruus q semp manet sub uirga correctiōis. Nam deus flagellat omnē filium quē recipit. Ait ap̄ls. ad Hebreos. xii.
8 ¶ Fuit etiam beatus Franciscus sub octauo modo patientie probatus. uidelȝ assidua persequutione: duȝ secularis esset persequutus fuit a p̄re & sociis quos deseruerat: a quibus luto & lapidibus est impetitus. Sȝ ipso ad deum conuerso: paterna persecutio non cessauit. Nam ubicūqȝ eum reperiebat: sibi maledicebat. Quod beatus Franciscus attendens: quendam hominem pauperculum & despectum in patreȝ assumpsit: cui & de elemosinis dabat. Cui & dixit. Cum uideris patrem meum maledicentem mihi: & ego dixero tibi benedic mihi pater: Signabis me & benedices uice illius. Sic ergo illo paupere sibi benedicente: btūs Franciscus dicit ad patreȝ. Non credis ꝙ deus possit mihi dare patrem benedicentem mihi contra tuas maledictiones? Sic & multi deridentes eum: uidentes omnia patienter sufferre mirabant. Frater quoqȝ ipsius carnalis: nec a persecutione eius cessauit: immo eum cum aliis deridebat. unde tempore intensi algoris: cum uidisset beatum Franciscum pauperculis contectum indumentis orantē: dixit uni suo conciui ironice. Dicas Francisco ꝙ tibi unam nummatam uendat de sudore. Cui beatus Franciscus respōdit gaudio perfusus: gallice. Ego chare uendaȝ domino meo istum sudorem. Et quia seruos dei nouerat persecutionibus assiduis comprobari uelut aurum in fornace: Hinc est ꝙ de talibus persecutionibus nihil curabat: sed potius appetebat: ac tales qui huiusmodi patiebātur uexationes: uerbis singularibus demulcebat. Vnde cuidaȝ fratri tentatione grauissima laboranti: cum deum exoraret pro āmotione eius: nec obtinendo qd̄ petebat se a domino relictum putaret: talia deprompsit beatus Frāciscus. Crede mihi fili quoniam magis propterea seruum dei te credo: & quo magis tentatum: magis a me dilectū te noueris. Nullus enim se seruum dei reputare debet: quousqȝ per tentationes & tribulationes non transierit. Annulus est quodammodo uicta tētatio: quo deus sibi desponsat animam serui sui. Plures sibi de annosis meritis blandiuntur: & nulla sustinuisse tentamenta letantur. Sed quoniam ante congressum solus eos terror elideret: sciant spiritus sui debilitateȝ consideratam a domino: uix enim obiiciuntur certamina fortia nisi ubi fuerit uirtus perfecta. Signum amplioris est gratie: nihil in seruo suo impune relinquere duȝ uiuit in hoc mundo. Hec beatus Franciscus. ut dicit frater Thomas in sua legenda. ¶ Sub nono modo patiētie probatus fuit beatus Franciscus uidelicet omniuȝ bonorum temporalium āmotiōne. Nam & si sponte oia temporalia reliquerit: sub sancte paupertatis indigentie & incōmoditatis camino & patientia fuit. licet enī paupertatem pre aliis dilexerit & tenuerit: eam tamē seruando multis indiguit: quorum indigentia ei ad patientie perituȝ fuit: & precipue in ordinis exordio: habendo rerum penuriam: quia non agnoscebatur ipse nec socii: nec tunc aliquis pauper erat uoluntarius dimittendo omnia: & hostiatim mendicando: quare habentes defectum panis & aliorum: comedere rapas cum suis ob famem est compulsus. Insuper ubi non agnoscebatur: quia beatus Franciscus erat paruus & despectus: panis frusta non dabantur sibi tam bona nec pulchra: sicut sociis. ut patuit quando ipse iuit pro pane cum fratre Masseo socio suo: quia frater Masseus erat pulcher homo: & beatus Franciscus non: meliora & pulchriora frusta elemosine: quam

ipse habuit. & tñ in quocũq3 collatis btũs Frãcisc⁹ gratias imẽsas reddebat altissimo: prout dicit legẽda antiq: Indignũ se tanto eline dono profitendo. ꝓpter qđ tẽporis in ꝓcessu semp de elina abiectiora & deteriora accipiebat frusta ꝓ se: meliora & albiora aliis fratribus dimittendo. Et quia rebus temporalibus inops fuit: & patiẽter eoꝝ penuriã supportauit: deus sibi ad nutum in cunctis paruit. Vt fructu. xvi. & conformitate dicetur. Quapropter ei dominus poterat dicere. Illud Isa. xlviii. Elegi te in camino paupertatis. Na3 relictis omnibus secutus est eũ. Mat. ix. ¶ Sub decimo mõ patiẽtie ꝓbatus fuit btũs Frãciscus uidel3 cõsolatiõis subtractiõe. Vbi sciẽdũ ꝙ cũ btũs Frãcisc⁹ in habitu eẽt adhuc seculari: & deũ ferueẽter oraret: dictu3 est illi a dño. Frãcisce oĩa q̃ carnaliter dilexisti & habere desiderasti: o3 te cõtẽnere ac odire: si meã uis agnoscere uolũtatẽ. Quod postq̃ incepis facere: q̃ tibi pri⁹ suauia uidebant: erũt tibi importabilia & amara: atq3 in his que pri⁹ horrebas: hauries magnã dulcedinẽ & suauitatẽ imensam. Quo factum est: ut in his in quibus homines suas ponunt cõsolatiões & gaudia: beatus Frãciscus per oppositu3 ad desolationẽ putauit & afflictionẽ. Nempe mondani in diuitiis: deliciis: uoluptatibus corporis: pulchro amictu: carnis delectationibus: & huiusmodi suas ponunt cõsolatiões: s3 btũs Frãcisc⁹ oppositũ. Nã diuitias abhorruit: delicias euitauit: frenum sensibus posuit: uestimentis pauperrimis & uilissimis usus fuit: carnem nouis cõtinue abstinentie modis cohercuit: & que ptinent ad carnis delectationẽ oĩno nesciuit. Et qa talibus carere penale est & duꝝ: sic btũs Frãciscus taliũ delectatiões fugiendo: sub cõsolatiõis oĩs secularis subtractiõe fuit: sciẽs dictum ab aplo. Gal. ultimo. qui aũt sunt xpi uti btũs Frãciscus fuit: carnem sua3 crucifixerunt cum uitiis & cõcupiscẽtiis. Quomõ uero id effecerit multis in locis patebit huius operis: & specialiter. xix. fructu & conformitate. Et nõ solũ prefatis carere oĩno curauit: uerum etiã in cõsolatiõis diuine subtractiõe aliqñ a deo ꝓbatus fuit. Nam semel ꝑ plures menses imanissima nõ carnis s3 spũs tẽtatione ꝓbatus: ꝓ cuius ãmotione pre solito se affligebat: ieiuniis disciplinis mactabat: & orationi feruentius insistebat. Et adeo hec tentatio erat ualida: ut ab ipo oẽm dulcẽdinẽ spũs ꝓpulsaret: in tantũ ꝙ se a deo derelictũ btũs Frãciscus oĩno putaret. Et cũ magno tẽpore sub hac tribulationis uexatione a deo fuisset ꝓbatus: die quadã cũ Iesu3 oraret cũ lachrimis: apparuit dñs dicens. Nescis tu illud euãgelii: si fidẽ ut granum sinapis habueris: & dices huic monti mitte te in mare & fiet? Mons est tentatio tua. Et cũ btũs Frãciscus diceret summa fide & deuotione xpo: fiat uoluntas tua: statim tentatione fugata: consolatione fuit repletus diuina. ¶ Sub undecimo modo patientie beatus Franciscus fuit positus: uidelicet diaboli infestatiõe assidua. Et quia de hoc dicetur fructu septimo & conformitate: sufficiat pro nunc istum modũ tangere & leuiter declarare. Diabolus. n. ut dicetur: diuersis uiis & modis conatus est btũm Franciscũ uexare & a ꝓposito reuocare. Nã adhuc secularis exñs: dum die quada3 ad quandã criptã ad orandum ꝑexisset: diabolus sibi apparens: ei timorem incutere uoluit & horrorem. Nam quedam mulier erat Assisii gibbosa deformiter: quã demũ uiro dei Francisco apparens: sibi ad memoriam reducebat: cõminans eidẽ: ꝙ gibbositatem illius mulieris iactaret in ipsum: nisi a concepto proposito resiliret. Sed Christi miles fortissimus minas diaboli uilipendens: intrans criptam: ut deus eius dirrigeret uiam deuote orauit. Persecutio quã Frãciscus passus est a patre & ciuibus quis suscitauit eidẽ: nisi hostis antiquus? quẽ. n. cognoscebat sui futurum percussorem & destructorem: ut ipsum a dei uia retraheret & ad suam prosequendum uoluntatem omni uia est conatus & modo. Et quia stati3 dicetur in septimo fructu de hoc & cõformitate: ad presens dimittatur. ¶ Sub duodecimo & ultimo probationis patientie modo fuit beatus Franciscus. s. illius quod appetit subtractione. Et pro istius euidentia est aduertendum: ꝙ homo naturaliter tã inclinatione nature institute q̃ peccato prostrate: appetit multa: que Franciscus & si aliquando appetierit: nonnulla tamen abhorruit. Quidam ut habeãt diuitias ab elimosinis manus retrahunt: Frãciscus naturaliter fuit liberalis: & uirtute indutus ex alto: petenti pro amore domini: si possibilitas afforet dabat libenter. Lasciuia mundi appetitur a multis: hanc horruit beatus Frãciscus. corpus suum a tali preseruans appetitu. Aliqui appetunt magnitudinem status: Franciscus & si militiam appetierit: facta eide3 reuelatione: nullatenus amplius per optauit. Iocis quida3 intẽdunt & ludis: Francisc⁹ & si quandoq3: demum tamen omnia reliquit. Orationem fugiunt quidam: Franciscus secularis adhuc: orationi instabat. Crucifixum attendere inter christicolas pauci optant: Franciscus adhuc secularis passionem alte deplorat: & oculos ex passionis lachrimatione sanguinolentos tenet. Quidam dei non obsecundant mandatis: Franciscus uoci diuine uotiue obedit: dum reparare sancti Damiani ecclesiam nititur. Multi naturaliter horrent infirmitates leprosorũ & ulcera: beatus Franciscus ipsos uisitat tangit dat elemosinã & osculatur. Paternam hereditate3 habere conantur omnes: hanc coram episcopo patri beatus Frãciscus resignat. Quidam totis stringunt mundum affectibus: Francisc⁹ nudus prosilit e mundo. Incõmoda declinant multi & labores: Franciscus corpus suum laboribus exponit & oneribus lapidum. Aliqui inter suos mendicare erubescunt: Franciscus uerecundia deposita elemosinam de minimis petere non horret. Cibo & potu & aliis suu3 cum affectu reficiunt corpus: Franciscus tenui cibo & potu: adeo ut uix necessaria sũmeret ad sustentatiõe3 nature: carnem suã sub abstinẽtia cohibet. Flagella & disciplinas sibi apponi plurimi negãt: Frãcisc⁹ hoc corpori suo fratri asino ingeminat. Mollia ferũt ad carnẽ plures: Franciscus ciliciũ latenter gerit ad carnem: uestem delicata3 nunquã admittens. Penas fugiunt oẽs: Franciscus in penis delectatur & infirmitatibus. lumẽ oculoꝝ ab hominib⁹ desideratur: Hoc Frãcisc⁹ nõ curãs lachrimis est orbatus. uelle famã quisq3 inhiat. Fran

ciscus uituperari a cunctis peroptat & mandat. Mortem omnia condita formidant & horrẽt: beatus Franciscus ter eã pro Christi nomine habere hanelat. Sciẽtiam mundi quidam charius amplectũtur: btũs Franciscus hac dimissa docet oratiõi instandum: tota enim beati Francisci uita appetitui mundanorum: & naturali cõtraria fuit. Quare sub hoc patientie modo declaratus fuit. s. omnia que alia appetũt refugiẽdo: & a se remouẽdo. igitur. xii. prefatis diligẽter cogitatis apparet ꝙ beatus Frãciscus ad similitudinez Christi sub patiẽtia agitatus: probatus in patientie uirtute perfectus inuẽtus est. prout dicit secunda pars istius quinti fruct⁹ & cõformitatis. uidelz. Franciscus agitatur. Et sic pz declaratio totius qnti fructus & cõformitatis.

¶ Sextus fructus & conformitas Iesus abiectus cernitur. Franciscus separatur. Expositio prime partis. uidelicet Iesus abiectus cernitur.

Icet saluatoris uita & conuersatio taz in sui exordio q̃ in processu: fuerit omnis humilitatis abiectionis & cõtẽptus mũdi expressiua: sui tamen abiectionẽ & si ostendit in incarnatione & natiuitate semetipsum exinaniẽdo: formam serui accipiẽs: ac in finem inter latrones eligẽs crucifigi: Hãc precipue uoluit demõstrare: quãdo maiorem honorem etate cõsiderata a sapiẽtibus iudeorum recepit annoꝝ dum esset. xii. Quam post doctorum informationem suis interrogatiõibus & respõsionibus: in medio eorum sessionem: & ipsoꝝ de eo stupidam admirationez reserauit: uidelz sui contẽptuz & mũdi despectum & abiectionem. ¶ Pro cuius euidẽtia est sciẽdum: ꝙ saluator & deus noster dominus Iesus: cuius sapiẽtie non est numerus: in etate duodecim dum esset annoꝝ: quo ad corporeaz substãtiam multa pagere complacuit: que solerter intuentibus exprimũt in primis abiectionẽ sui & cõtemptuz: & cõsequẽter mundanoꝝ cunctorum. Exercuit enim plures actus & singulares. ¶ Et primo templũ adeundo: ostẽdit se legi esse subditum & subiectuz. Cum. n. lege nõ astringeretur sed supra legem esset: quia dei filius: uoluit tamẽ legi se subdere. Sed qua de cã nisi ut ipsam bonam hactenus ostẽderet fuisse? Circuncisus fuit hac de causa: ad tẽpluz ductus a matre: sic & templi ascensu idem ostendere uoluit. Secũda de causa ut se legi summittẽdo: quia lex iusto nõ est posita sz peccatori: se uelut hominem peccatorem tali obseruantia declarãdo: semetipm abnegasse cunctis declararet fidelibus. Tertia cã adiicitur: ut exemplũ preberet nos diuinis omni affectu mandatis obtemperare debere: quia in custodia eorũdem retributio multa. Et quãtũcũqz magnus etiã ad que nõ tenet: pro sui humiliatione aliqñ opari ɔdecere: suo exẽplo mõstrauit. Ac post dimissaz ĩfantiã dũ hõ incipit rõne uigere: seruire deo ĩcipiat: ut egit ipe. xii. dũ eẽt ãnoꝝ. ¶ Secũdo sui abiectionẽ & despectũ xp̄s oñdit in alio actu. uidelz suos parẽtes deserẽdo. Nã ignorãtib⁹ mr̄e & Iosephin Ierusalẽ solus remãsit. ¶ Sz hi sunt aliq̃ dubia remouẽda. Primũ ꝙ cũ uirgo sũma diligẽtia xp̄m custodiret: quõ potuit xp̄s eam sic dimittere ut de hoc ipa nullo modo ꝑpẽderet. Rñdit Beda ꝙ cũ ꝑ aliã uiã ĩcederẽt uiri & ꝑ aliã mulieres: btã Maria credidit pueꝝ eẽ cũ ioseph ĩ comitatu: e ɔtrario ioseph ipz abiisse cũ mr̄e. sic potuisse remãsisse ignorãte matre. Aliter rñdit Origenes ꝙ sicut insidiãtibus iudeis elapsus est de medio eoꝝ & nõ apparuit: sic dicit factũ cũ remãsit in Ierusalem ignorantibus parẽtibus. ¶ Secundũ dubiũ cum Iesus nihil magis diligeret excepta hũanitate assumpta: q̃ beatã uirginẽ: cur eius consortiũ sic dimisit? Respõdetur ꝙ hoc fecit: primo ne in disputatione fienda parentes eius essent ad impedimentum. Secũdo ne si parẽtes scirent & aliud uellẽt & ipe id faceret: de inobedientia posset quoquõ reprehẽdi. Tertio ut ostẽdat ꝙ deo potius est obediendũ q̃ parentib⁹. Quarto ꝙ que de⁹ inspirat nõ debẽt parẽtib⁹ ꝑpalari. ¶ Tertium dubiũ an debuit xp̄s ĩscia matre sic latere: & tãtum dolorem in eã ꝑmittere. Rñdet ꝙ xp̄us decẽtissime se habuit sic peragendo. Et primo respectu sui: & hoc cõsiderato primo tẽpore: qa homo statim cũ incipit uti rõne: debet incipe ĩqrere & tenere q̃ dei sunt: exemplo Tobie qui ab infantia docuit deũ timere: & mãdata ei⁹ seruare. Tob. i. Secũdo. loco pensato. Aptior locus ad honorandũ deũ nullus repit quã ecclesia uel tẽplũ: q̃re ad ipm est accedẽdũ ut deus a nobis honoret. Tertio societate cogitata: bñ facit puer: cõsorciũ spnẽdo pueroꝝ: cõuerset cũ ꝑbis. s. doctoribus & rectorib⁹ cultus diuini. Quarto. mõ habito inspecto: caute. n. dz ĩpedimẽta uitare q̃ ad bñfaciẽdum cõiter danẽ a parẽtib⁹: q̃re xp̄s cũ tẽpore cõgruo fecerit. s. xii. ãnoꝝ: Locũ aptũ adierit: qa dei tẽplũ. Societatem pboꝝ. s. doctoꝝ elegerit: & modũ cautũ tenuerit in uitando parentes: quare quo ad se optime in hoc facto se habuit. Secundo. se habuit decenter incipiẽdo querere que sunt ad dei honorem: quod utiqz fecit inquirendo. Primo a personis sciẽtibus quia a doctorib⁹: quos iterrogabat. Secũdo tales audiẽdo libẽter: audiebat. n. illos. Tertio iterrogãdo. nã eos iterrogabat. Quarto in pseuerãdo. qa sedebat in medio doctoꝝ. s. cũ illis. Tertio se habuit decẽter: qa deũ ꝑtulit oib⁹ amicis & parẽtib⁹. Et qa hoc ẽ consonũ rõni: q̃re decẽtissime xp̄s se habuit: & hoc respcũ sui sic faciẽdo. Scđo se habuit decẽtissime respcũ mr̄is: qa hoc actu fuit. Primo amor maternus ex dolore suscepto a mr̄e declarat⁹. Secũdo declãuit q̃tã cõfidẽtiã hẽret in mr̄e: quã sciebat sibi cõdescendere in oib⁹: sicut illa q̃ deo erat semp cõformis. Tertio reserauit xp̄s eã plus diligere amore spũali quã carnali dũ sic egit. Quarto ut in tali actu se deũ eẽ demr̄ando: q̃ta eẽt Maria que ipz genuit declãret. Tertio habuit se decẽtissime quo ad nos. Nã oñdit p̄rnitatẽ diuinam ꝑponẽdã p̄rnitati carnali: nec parẽtũ q̃rimoniis ab his q̃ dei sunt cessandũ: ac in his q̃ sunt ɔtra deũ nõ obediẽdũ. Et si inscũs parẽtibus ab eis absentamur: non faciamus grã male agẽdi sz bñ: qa ipe templũ adiit & dei p̄ris honorem

Xp̄i exẽplo oẽs iuitanẽ ad mundi & suiipsi⁹ cõtemptum.

notãda sũt. Ill q̃ remãsit puer Ie in Ierusalem.

quesiuit. Quare prefatis patet responsio ad dubium q Iesus decenter se habuit. ¶Quartum dubium quare sic agere uoluit. Respondetur. Primo ad uirginis patientiam comprobandā & demonstrandam: quia ad tempus deus consolationes suas retrahit: afflictiones immittit: ut probet: ut factum est in Tobia. Secundo ut sollicitudo ipsius ad filium inquirendum quāta eēt ostenderetur. Tertio ad comendandam eoruȝ scilicet Marie & Ioseph deuotionem: qui Christum non esse cum eis uidentes semper inquieti fuerunt. Quarto ut declararet quāta custodia est Christus a nobis retinēdus dum apud nos est: cuius absentia ingerit tantam mesticiam & dolorem. Quinto ad ostendēdum q de⁹ nō ex affectu carnali se reuelat: sed potius spirituali: a matre pro tempore se abscondit. Sexto ut declararet q deus non omnia uni & simul reuelat: sed unum post aliud pro loco & tēpore. Quare prefatis sic agere uoluit. Ex quib⁹ declaratis apparet q Christus uolēs oñdere abiectionē sui & abnegationē: nō parētes amplex⁹ est sȝ deseruit: cuius comitatu nec despect⁹ uideretur nec derelictus. ¶Tertio ostēdit despectuȝ & sui contētuȝ nullis adminiculis corporalibus se muniendo: sed omnibus spoliando. nam sicut in Ierusaleȝ remansit solus: sic priuatus pecunia domo lecto & uictu: quia nec panem nec uinum secum habuit. quare sic omnia dimittēdo & soli diuine prouidētie comittendo: sui contētum oñdit cū abnegatione. ¶Quarto idipsūȝ uideliȝ abnegatiōeȝ sui & abiectioneȝ ostēdit: alio actu .s. de se nihil presumere declarādo & ostēdēdo: Si enim se ad docēdū iniecisset: fastuȝ & elationem appetere fuisset uisus: quia uero nō docuit cum deus & doctor maximus esset: sic agēdo uideliȝ interrogādo & respondēdo: & nō principaliter docēdo: nō laudem sui appetere sed contēptum: uelut inscius uelle adiscere declarando ostēdit. ¶Quinto in actu alio ostēdit se abnegasse ueraciter uideliȝ reuereter se habēdo: q patuit quia nō rectus stetit: ne imperare seu docere uelle ostēderet: sȝ sedit: nec supra eos sedit nec in capite sȝ in eorum medio: quare locus ostēdit Christi innatam humilitatē: & eius a se abnegationē: cum supra eos ut deus & imperator debuisset sedere. ¶Sexto in alio actu hoc idē ostēdit humiliter respōdendo: maximus.n.fastus apparet multotiens ex loquela: sicut patuit in Nabal carmelli Dauid despiciēte primi ꝶ.xxv. Et in Siba filio botri.ii.ꝶ.xx. Ac in Roboā filio Salomonis.iii.ꝶ.xii. Sic & sui profunda humilitas & cōtētus in humili respōsione: q utiqȝ egit puer Iesus nō docēdo: sȝ humiliter ad īterrogata respōdēdo. quo declarauit & suam abiectionē: & nobis exēpluȝ ꝓbuit quē modum in respondēdo haberemus tenere. ¶Septimo oñdit sui contētū in alio actu uideliȝ morigerate in cūctis se hñdo in ipsoꝶ doctoꝶ nō despectiōe sȝ ueneratiōe: in rñsione & interrogatiōe. Et qa prudēter humilr̄ & benigne se in cūctis gerebat: merito sup doctrinam tam moꝶ q̄ ex interrogationibus eius & rñsionibus q audiebāt mirabantur. Mores enī exterius: composite mētis & humilis sunt signa euidētia. Cuius oppositum plures faciūt: despiciēdo omnes & quo ad mores statum & doctrinam: sicut iudei egerunt circa cecum a natiuitate a Christo illuminatum: cuius uerba despexerūt cum omnibus. Ioannis nono. ¶Octauo deo omnia tribuēdo: hoc expressit non de se alta sapere sed contētū. Nabuchodonosor ciuitatis Babilonie structuram nō deo: sed sibi tribuebat. Danielis quarto. Herodes idipsum fecit de sua eloquentia. Actuum.xii. quare a deo puniti fuere. Sȝ puer Iesus omnia tribuit patri. pȝ ex loco in quo stabat quia in templo. quare non contraria pagebat his que fieri debēt in templo: que sunt gratias agere deo & omnia tribuere eidē: sicut egit Dauid primi Paralipomenon ultimo. quando dicit qđ dedimus tibi hec tua sunt & de manu tua accepimus. patet etiam ex respōsione data matri. Et ideo dicere poterat tunc quod postea dixit iudeis. Ioānis octauo. Ego gloriam meam nō quero sed eius qui misit me: quare deo omnia tribuendo seipsum abnegasse hoc actu ostendit. ¶Nono dei patris que sunt ad honorem exequendo. Non sua debȝ quis querere: quia nec suam uoluntateȝ facere: qui semetipsum abnegat cum Christo: sed uoluntatem eius qui misit eum scilicet dei patris: q Christus ostendit temporis in processu. dicēs Ioannis capitulo octauo. Que placita sunt ei facio semper. Et capitulo sexto. Non ueni ut faciam uoluntatem meā sed eius qui misit me patris: quare & puer idipsum matri respondendo deprōpsit dicens. Nesciebatis q in his que patris mei sunt oportet me esse. i. quia me ipsum propter formam serui quam suscepi abieci: oportet me esse & querere que sunt sciliȝ pro honore patris mei. ¶Decimo ostendit sui abiectioneȝ in triduo: stipem secundū Bernardū hostiatim querendo. Cum enim remanserit in Ierusaleȝ sine pecunia: & tanta de sua sapiētia ostēsa uirtute: nō fuit inuitatus ab aliquo nec hospitio receptus: sed inter pauperes cōmorando quos amabat: more eorum mendicando uictum quesiuit. O quanta abnegatio sui & contēptus: ut deus homo: puer delicatus & uerecundus: panem hostiatim expetendo acceperit. Confunditur humana superbia tanta & ad talia inclinatione summi dei. Hic est actus per quē presens fructus principaliter ponitur quo ad primam sui partem dicēs. Iesus abiectus cernitur. Nōne tibi abiectus Iesus uidetur derelictus ab omnibus: a nullo receptus & inuitatus: stipem queritando per domos: & forte sic querendo expulsus a pluribus: nec uictus datus ut petebat: nec hora qua idigebat: nec forte in tanta quantitate ut ei opus erat. Quare hunc actum pre aliis meditando: Iesum se contēsisse omnibus euidenter apparet: qui omnes pascit & alit: sibi parui cibi & potus denegat subuentionem: nisi acquirat mendicando. Filios Israel pauit in deserto quadraginta annis cibo misso de celo. Heliam pauit per coruum primo: demum per angelum. Nonne poterat sibi per angelos deferri facere cibos sic fecit suo pacto ieiunio? Certe sic. Sed id fecit: ut in nullo esse & statu de nostra abiectione confunderemur ac dei amore omnia libenter sufferremus: & nosset se homo ad perfectionem posse nullatenus peruenire si non sibi ipsi sit per

omnia abnegatus. ¶ Vndecimo ostendit sui contẽptũ Christus consortium magnorum deserendo: & humilium appetendo. Cum enim simile iungatur simili: Iesus noscens humilitatem & abiectionem sue piissime matris: & superbiam doctorum: ipsos deseruit: & ad matrem pergens sibi similem: cum ipsa permansit. ¶ Duodecimum ꝙ Christi acclamat abiectionem & ostendit: est se matri & Ioseph per omnia supponendo & subiiciendo. Quod deus se subiiciat & specialiter uni mulieri: hoc est signum euidentissimuꝫ sue abnegationis & abiectionis contemtus sui & despectus. Quo peracto Iesus non solum perfecte sue abnegationis dedit exemplum sed multorum ostendit disciplinam. Primo ut homo non attendat cui subiicitur sed propter quem: Iesus mulieri & Ioseph subiectus personis abiectis sed propter deum. Secundo ostendit quorum consortium abnegans se: debet habere: quia non superborum: quia non stant duo contraria simul sed humiliũ: Iesus Christus deserit cõsortium doctorum: & uadit ad standum cum matre & Ioseph. Tertio ostendit cuncta obedire sue matri marie. Ex quo ipse qui omniuũ ẽ creator obedit reuerẽter. Multa alia possunt dici: sed sufficiãt prefata. ¶ Prefatis. xii. non solum nostri saluatoris ostenditur abnegatio & abiectio: sed & consequenter mundi contemtus abdicatio perfecta & despectio. Et quod sic sit apparere poterit discurrẽdo per modos prefatos. Qui si que sunt mundi dilexisset: nec templum adiisset ut faciunt mundani: nec subiectum se legi ostendisset: immo supra legem cum superbia uigeat in mundanis. prime Ioannis secundo. Secundo non parentes declinasset: immo secum habere uoluisset: quia cuꝫ desertione parentum stat mundi contemtus: ut dicit ipse saluator. Tertio non se exuisset adminiculis corporalibus: cuꝫ mundani non in deo: sed in mundo spem suam figant. Quarto non reuerenter se ad alios habuisset: sed presumptuose se ad docẽdum iniecisset: propriuꝫ & non aliorum honorem querendo. Naꝫ mundani teste psalmista dicunt. Linguã nostrã magnificabimus: labia nostra a nobis sunt: quis noster dominus est. Quinto nec locum in medio sed supra eos uel primuꝫ quesisset: sicut querebant mundani Pharisei. Math. xxiii. Primos accubitus in cenis & primam cathedraꝫ in sinagogis: & salutationes in foro: & uocari ab hominibus rabi. Sexto non humiliter respondisset: immo oppositum uti Pharao fecit. Exodi quinto Moisi dicens. Nescio dominum: & Israel non dimittam. sic fecit & sedechias: qui percutiendo Micheam prophetam in maxillam: uoluit ꝙ suuꝫ seruaretur uerbum & non Michee tertii ꝛꝫ. xxii. Achithophel qui superbus non uidens factum consilium suum: se suspendit. ii. ꝛꝫ. xvii. Septimo in suis uerbis se morigerate non habuisset nec in gestis: quia mondanis est patens guttur eorum ut psalmus dicit. Ac mores mali consequẽter: quia mores bonos corrumpunt colloquia mala. patet hoc in Iasone iudeo: qui moribus sanctis dimissis: mores induit grecorum & mundanorum. secundi Machabeoruꝫ quarto. Et quales fuerint: habentur in libro eodem. Octauo deo non omnia attribuisset: immo mundani dicũt semper illud. gloriam meã alteri non dabo. patet hoc generaliter in hipocritis: qui que agunt non deo sed sibi uolunt attribui. Nono que sunt ad dei honorem non quesisset: quia mundani omnes que sua sunt querunt: ut dicit apostolus: Nõ que sunt Iesu Christi. Decimo nõ abiecisset diuitias nec mẽdicasset: qa mondanis est inimica paupertas neqꝫ uolũtaria: immo ad habendum diuitias assidue inardescunt: quia tales oẽs student auaritie ut dicit scriptura. Vndecimo non humilium appetisset conuersationem & societatem: sed magnorum. Nam mundanus diues Lazari consortiuꝫ despiciebat. Luce sexto decimo. Sic & iudei dicentes se nolle societatẽ Christi. Tu discipulus inquiunt ad cecum illuminatum: illius scis: nos autem Moisi &c. Ioannis nono. Duodecimo non fuisset sponte subiectus humilibus. Nam mundani potius ad presidentiam habendam student: quam subiectioneꝫ: sicut patuit in Nabuchodonosor. Iudith primo. Qui omnem terram suo imperio optabat subiici. Sic Alexãder macedo. primi Machabeoꝝ primo. & sic de aliis. Quare diligenter attentis omnibus supradictis: apparet euidenter saluatorem nostrum & se abiecisse: & munduꝫ penitus despexisse. abiectione sui mundi contẽtus ab eo apparet: & non econtrario: cum multi abnegent mundum qui non se ipsos: sicut hipocrite faciunt & multi alii religiosi: uoluntatem propriam nunquã deponentes. A christo exemplum accipiendum est mundi contẽtus: qui cum omnibus licite posset uti: omnia tamen abiecit. cum se & fecisse sic: prima nostri huius fructus pars dicat ꝙ Iesus abiectus cernitur. ¶ Sed cur Iesus Christus uoluit se abnegare & mundum sic despicere? Certe ut ageret prius ꝙ demum predicaret. Abnegationem docet sui exemplo ut dictum est: & uerbo Mathei sexto decimo. Qui uult post me uenire abneget semetipsum &c. Mundi abnegationem ostendit: quando discipulos omnibus spretis habere uoluit: nec ipsos que sunt mundi habere uel possidere: ut patet Mathei decio. Exẽplo ergo Christi & uerbo inducti: primo abnegemus nos: & demum mundum funditus contemnamus. Ad cuius contẽtum nõ solum Christus inducit sed multa alia. ¶ Primo enim mundum esse contẽnendum docet scripture sacre monitio & auctoritas. Clamat enim prime Ioannis secundo. Nolite diligere mundum. & sequitur qua de causa. Quia omne quod est in mundo est concupiscentia carnis oculorum & superbia uite. & cum hec tria radices sint omnium uitiorum: qui uitia uult a se separare mundum debet abdicare. Clamat dicẽs Ioannis primo. Mundus eum non cognouit. Qui ergo cupit dei notitiam habere: mundi caliginem a se debet abiicere. Clamat dicens diabolum mundi principem Ioannis quarto decimo. Qui ergo non uult sub diabolo stare: mundum debet abnegare. Clamat mundum pressuram inferre. Ioannis sexto decimo. Qui ergo optat pacem habere: mundum debet a se remouere. Clamat dicens mundũ sanctos odire Ioã. xvi. Qui ergo cupit consortium sanctorum: contemtor debet esse mundi

Mũduꝫ esse cõtẽnendũ testat scriptura.

notandum

norum. Clamat Paulus mundum stultitia plenum. prime ad Corinthios tertio. Quare qui uult sapientiam possidere: ab hac mundi stulticia debet cauere. Clamat mundum esse fugacem. prime ad Corinthios septimo. quia preterit eius figura: quare qui esse semper desiderat mundum certe non diligat. Clamat mundum plenum guerris & pugnis ad Ephesios sexto. igitur qui securitatem considerat mundum iam abiiciat. Clamat Ioannes laqueis hostium plenum. prime Ioannis quinto. Qui igit libere cupit incedere debet mundum abiicere. Clamat mundum plenuz falsitate & uacuum ueritate. i. Ioannis. iiii. Qui ergo scire optat ueritatem mundi fugiat falsitatē. Clamat mundū ineptū ad spiritus sancti susceptionem. Ioannis. xiiii. Quare qui spiritum sanctum cupit accipere debet mundum refellere. Clamat mundum dānandum. i. Corinth. xi. Quare si cupis saluari: ad mundi contemtum debes animari. Clamat scriptura in obliuione dei & hominū esse mundi amatorem. Ecclesiastici. xiiii. Quare homines non debent esse mundi dilectores. Multa alia scriptura ponit. quibus inducit ut mundus a nobis nullatenus diligatur. ¶ Secundo ipsum mundum despiciendum ostendunt ipsius mundi prelia & mala conditio. Mundus enim est primo uallis lachrimarum & fletuū Iudicum secundo ad quā flentes intramus. Secundo mundus est positus in potestate tenebrarum & demonum. i. Ioānis. v. Tertio omni genere periculorum plenus utpote mare. ps. ciii. & Isaia. xxiiii. Quarto omni dolo & fallacia refertus Ier. vi. Quinto se amātes nō permittit celestia cogitare sed solum terrena. Genesis quarto decimo. Sexto homines pessimos in se permittit habitare. In ipso habitāt ulule pilosi &c. Isaia. xiii. Septimo est tenebrosus & ueritate priuatus. Sapientie sexto. Octauo istabilis lubricitate. Ecclesiastes primo. Nono plenus laboribus & doloribus Sapiētie. v. & ecclesiastes secundo. Decimo imundus cōtagiosus & plenus immundiciaruz stercoribus. Sapientie. xiiii. Vndecimo est rota uolubilis & impmanēs. ps. lxxxii. Duodecimo est fornax homines diuersis uiciis incendens. quibus inspectis a mundo per eius contemtum est egrediendum. ¶ Tertio ad mundi contemtuz inducit nos eorū que in mundo reperiūtur consideratio. Osee quarto dicit. Non est ueritas nō est misericordia non est scientia in terra: nam maledictum mendaciuz & homicidium furtum & adulteriuz inundauerunt super terram. Ecclesiastes. i. Omnia uanitas & afflictio spiritus. In mundo siquidem reperit nihil boni sed mali. Nihil perfectionis sed imperfectionis. Nihil uite sz mortis. Nihil uirtutis sz uiciorz. In ipso siqdē est superbia. Iactantia. Ambitio. Arrogantia. Irreuerentia. Inobedientia. Contemtus. Conuiciuz. Contentio. Dissensio. Presumtio. Inuidia. Dolus. Fraus. Odium. Detractio. Malitia. Nequitia. Ira. Inimicitie. Rancor. Dolor. Tepor. Accidia. Clamor. Blassemia. Contumelia. Tristitia. Plāctus. Luctus. Inquietudo. Immundicia. Auaritia. Fallacia. Inconsideratio. Precipitatio. Derisio dei & suorum mandatorum. Mutabilitas. Imperseuerantia. Inconstantia. Tentatio diaboli & afflictio

Male cō ditiones mundi.

mundi. merito quia hec ut patet intuentibus in mundo reperiuntur. Quare consequēter qui amicus est huius mundi: concluditur q̄ sit dei inimicus ut dicit Iacobus in canonica sua. caplo q̄rto. ¶ Quarto ad mundū contēnendum inducit hominum diligentium munduz pertractatio quid fuerūt. quid sunt & ubi sunt. Si queras quid fuerunt imperatores & monarce. Reges. Duces. Comites. Satrape. magistratus. Tirāni. Consules. Presides. Prefecti. Principes. Barones & nobiles & q̄ alias dignitates & gradus habuerūt ita q̄ magni fuerunt non exemplificando de prefatis breuitatis causa. Omnes tamen homines mortales ut nos sumus fuerunt. Sed prefati quid sunt? certe mortui sunt: nihil de mundo secum portarunt preter peccata. Sed libet intueri mente & attendere: ubi sunt huius mundi amatores scilicet Cain crudelitas: qui fratrem suum Abel occidit. Gigantum proceritas: qui fuerunt in diebus Noe. Nembrot oppressio: fuit eniz robustus uenator hominum idest oppressor. Nini imperium: qui fuit primus rex Assiriorum. Semiramidis intemperantia: que etiam filium proprium cognouit. Zoroastris Bectrianorum Regis incantatio: qui artes magicas inuenit. Neguz Pentapoleos carnis spurcicia: qui sunt celitus conflagrati cum omnibus suis. Pharaonis regis Egipti rebellio: populum mandato dei nolentis dimittere. Cadmi Thebarum conditoris felicia exordia: qui a Tiro uenit Boetiam: & Thebas edificans ibidem regnauit: uxore dotatus & filiabus: sed non sic feliciter decessit. Interfectis filiabus a uiris & nepotibus: ipse factione Agenoris a regno pulsus: usqz in exituz infelicem duxit uitam. ubi est Oethe colcorum Regis magnificentia quam ostendit: Iasonem Thesaluz recipiendo cum suis. ubi est Iasonis proditio: qui proditorie Medeam filiam dicti Oethe capiens: ipsam etiam prodidit & decepit. Pelei sagacitas: qui Iasonē direxit pro aureo uellere ut moreretur. ubi leges Minois regis Cretensis. Adonisedech iniquitas: sub cuius mensa ut canes comedebant sexaginta reges amputatis manuum & pedum sūmitatibus. ubi Eglon regis Moab ad filios Israel hostilitas. ubi Sisare Regis Madian in finibus Israel discipatio. ubi Lai ne filius eum interficeret scilicet Edipus: preuisio. ubi est Edipi ualor: qui nesciens matrem sua probitate in uxorem accepit: patre interfecto: sed tandem dolore cecus: uita infelici decessit. ubi Thiestis & Atrei discordia: ob quaz Atreus occisis tribus filiis Thiestis: carnes ad comedendum & sanguinem in uino mixtū: ad bibendum patri dedit. ubi Thesei uigor: qui tot probitates gessit cum Iasone pro aureo uellere. Cum Hercule contra Amazonum reginam. In inferno mira fecit. Liberauit Athenas a cretensibus: & multa p̄ba gessit facinora: sed expulsus a suis infelicem duxit uitam. ubi Herculis furor. ubi Laomedontis strenuitas regis Troianorum. ubi Priami maiestas: que digna imperio censebatur. Agamēnonis regis & ducis grecorz prudentia. ubi est dolus Vlixis. ubi Diomedis loq̄citas. ubi Hectoris fortitudo. ubi ɔcupiscētia paridis. ubi Achillis ipet⁹. ubi Pirrhi in Polixenā & troia

Exempla mutabilitatis felicitatis mundane.

nos uindicatio.ubi Saulis Hebreorũ primi regis proceritas.ubi Goliath exprobratio.ubi Ieroboam cõtra deum ingratitudo. ubi Zara ethiopum gentis multitudo.ubi Sardanapali incontinentia & muliebritas. ubi Senacherib contemptus contra deum.ubi Astiagis prouidentia ne a Ciro nepote sibi regnum tolleretur.ubi Ciri perse dominandi auiditas.ubi Darii carnalitas. ubi Xersis exercit⁹. ubi Nabuchodonosor superbia.ubi Balthasar insania.ubi Candali lidorum regis opulentia. ubi Cresi diuitie. ubi Amulii ambitio. ubi Suffecii uersutia. ubi hostilii seueritas. ubi Prisci deceptio. ubi Tarquinii inuasio. ubi Holofernis ferocitas. ubi Ariopastis fraus.ubi Melciadis Atheniensis uictoria. ubi Alcibiadis pulchritudo.ubi Hanonis Chartaginensis appetitus. ubi Dionisii tirannides.ubi Policratis fortuna.ubi Agathoclis cautela. ubi Philippi macedonis seuicia. ubi Alexandri magni audacia.ubi Demetrii arrogantia. ubi Ptolomeorum Regum egipti uita infamis.ubi Vexoris dominiũ.ubi Seleuci improbitas.ubi Eudoxi philosophi mẽdacia. ubi Iugurte exercitatio. ubi Marii aspectus. ubi Mitridatis custodia. ubi Cesaris sagacitas. ubi Pompei expeditio.ubi Octauiani prosperitas. ubi Marci Antonii temeritas.ubi Herodis impietas.ubi Gai ad malum auiditas.ubi Neronis uoluptas.ubi Vitelii gulositas.ubi Domitiani precipitatio.ubi Diocliciani aduersus Christum contemptus.ubi Maximiani inconstantia.ubi Iuliani apostasia. ubi improborum Romanorum imperatorum quo ad plures dira dominatio. ubi Theodorici malignitas. ubi Totille flagellum & sic de similibus. Isti fuerunt in seculo & mundo ob dignitates & dominia uiri famosi: mundi glorie intendentes: eam optantes & habentes. Sed quis horum extitit finis & terminus? certe cuiuslibꝫ fuit malus & prauus: nam Cain fuit a suis descendentibus. uidelicet Lamech sagitta petitus. Genesis quarto. Gigantes submersi sunt in diluuio.Genesis septimo. Ninus Rex Assiriorum primus: ab aduersariis sagitta illisus obiit. Nembroth lingue diuisione suo desiderio de imperando omnibus frustratus fuit. Semiramis a filio stuprata est occisa.Zoroaster Nini gladio infeliciter est mactat⁹.Reges Pẽtapoleos igne celesti sunt cremati.Pharao in mari rubro cuꝫ suis necatus. Cadmus ut dictum est post felicia infelix factus apud illirios post regni amissionem morte periit ignota.Oetes colcorũ Rex filio egialo interfecto a filia Medea furtiue a Iasone rapta: uitam infelicissime duxit Iason decepta medea: ipsius factione medee:filios ꝓprios ipsa tradente comedit.Peleus regnum dare inuite suo nepoti Iasoni est coact⁹.Minos fili⁹ Pasiphaes solis filie:& Cretensium Rex:filii mortem dum cupit uindicare: a Theseo expulsus adulterio uxoris & filiarum cum Theseo:fugacem dum dedaluꝫ sequitur: apud siculos a filiabus cretali ipse mortem inuenit. Adonisedech ab israelitis captus sũmitatib⁹manuum & pedum amputatis que aliis gesserat: ipse excepit. Eglon ab Aioth sicca in adipem immersa obiit.Sisara a Iael clauo in timpore infixo occiditur. Laius iuxta accepta a diis a filio Edipo incognite est occisus. Edipus desponsata matre & ociso patre: dum hec sciuisset:regiis insignis depositis: dolore oculis sibi erutis: tandem post mutuam cedem filiorum:Creontis imperio catenis onustus in exilium est actus. Tiestes ob stuprum commissum in cognatam:& atreus crudelitate ambo infeliciter obierunt.Theseus post multa facta:Ippolito filio sugestiõe falsa Phedre uxoris occiso:ab ingratis ciuibus repulsus apud Ciros minorem insulam infelicis uite diem clausit extremum.Laumedon in prelio a Iasone & Hercule prosternitur. Priamus post tam magna facta in Troia & regnorũ subiectioneꝫ: a grecis decennio obsessus fraude capta ciuitate: a Pirrho crudeliter post amissionem filioꝝ & omnium est mactatus. Agamẽnon Clitẽnestre uxoris ab egisto cognite factione occiditur. Hercules effeminatus a Iole tandem nessi centauri ueste & sagitta est furore prostrat⁹.Vlixes a filio incognito sauciatur crudeliter. Diomedes expulsus a regno infeliciter consumatus est. Hector proditorie ab Achille perimitur. Paris filius Priami a rege in prelio morti sociatur. Achilles in templo in Troia sagittis paridis mortem gustauit acerbam.Pirrhus ei⁹ filius post reuersionem a Troia: fraude macharei sacerdotis in templo Apollinis ab oreste est interfectus. Saul inobediens deo regno priuatus:diabolo ad uexationeꝫ traditus:in monte Gelboe cum trib⁹ filiis est ꝓstratus.Goliath a Dauid puero funda & lapide est deiectus. Ieroboam cũ suis omnibus ad internitionem est a deo datus. Zara ab asia & suis conturbatus & fugatus est secũdo Paralipomenon.xiiii.Sardanapalus iter mulieres ab Arbato medorũ prefecto aggressus: cũ se nequiret defendere regia incensa cum omnibus uoluptatib⁹ con crematus est.Senacherib post damnum suoruꝫ interfectis de suis per angelum.clxxxv.milibus:fugiens a filiis duobus dum oraret nesrach deum suum est mactatus.iiii.ꝛꝫ.xix.Astiages rex medorum:a Ciro nepote ex filia priuatus regno medoruꝫ:in irchania sibi tradita ab eodem moritur. Cirrus bellum dum amazonibus intulisset:circũuentus cum ducentuꝫ milibus persarum occisus & decapitatus: in utreꝫ sanguine repletum eius caput est ut biberet proiectuꝫ. Darius Rex Persarum cum reginam scitarũ ui habere uellet: amissis ultra centum milibus de suis: & deinde apud marathonem debellatus a grecis: ad infelicem mortem deuenit.Xerses mille milibus amissis de suis: in grecia per Leonidam spartanorum ducem cum quatuor milib⁹:naues eius omnes submerse uel capte ꝑ Themistoclem & Azimonem duces Athenienses: in Persiam reuersus odiosus omnibus: ab Arthabano prefecto est obtrũcatus.Nabuchodonosor Rex Babilonis primo diuino iudicio a regno per septeꝫ tempora pulsus:& deinde post in regno reposit⁹: mortuũ cadauer eius in trecenta frusta diuisuꝫ: datum est trecentis uulturib⁹ a filio.Balthasar dũ uasa domini male tractat: regno & uita a Dario & Ciro ẽ priuat⁹.Dañ.iiii.Candalus rex lidoꝝ felix aliqñ ꝯiuge & regno: ab amico Gige tãdẽ uxore regno & uita priuat. Cresus et lido

tum rex ditissimus fuit omnium regum. Hic captus a Ciro cũ Balthasar Babilonie rege rogo superimposi tus:& si imbris superuentiõe sit liberatus:regno tamẽ priuatus permãsit. Amulius Numitore fratre a regno expulso:solus in alba regnat:sed Remi & Romuli au xilio numitor regno potitur:amulio interfecto. Suffe rius Metius rex fuit Albanorum: cum contra uenien tes cum Tullo hostilio & Romanis iuisset:se cuꝫ su is in partem subtraxit ut uictori in auxilium esset:cu ius fraudem tullus cuꝫ attendisset: eo capto & uirgis ceso:demum per manus ligato ad quadrigas & pe des:impulsis equis: eius corpus spectantibus Alba nis & Romanis in partes diuersas est concisum. Tul lus hostilius prefatus Romanorum Rex post mira ꝓ Romanis ab eo facta: cum regia a fulgure est crema tus. Priscus Tarquinius rex Romanorum deceptis fi liis Anci Martii regis Romanorum: ex mercatore fa ctus rex:ab eisdem cum securi percussus regnũ ami sit cuꝫ uita. Tarquiniꝰ superbus septimus & ultimus rex Romanorum:expulsus ab urbe ob scelus in lucre tiam cõmissum:a filio:nec repetere urbem unquaꝫ ua luit:& cumas pergens cum Aristomene tiranno sene ctutem suaꝫ tabefactus consumpsit. Holofernes Na bucodonosor Regis Assiriorum princeps militie: fe rocitatem sui pectoris Iudith hebrea amputando ca put extinxit. Melciades Rex Atheniensium apud ma ratonẽ Darium cũ suis expugnauit & liberauit athe nas. captus deinde ab atheniensibus:& onustus cate nis: in carcere est trucidatus. Alcibiades dux Atheniẽ sium forma genere diuitiis bello facundia admiran dus:post multa felicia & infelicia: tandem domo in censa in qua manebat ab insequentibus crematus: & priuatus iacuit sepultura. Hanno amilcaris ducis car taginensiũ filius: ditissimus fuit. Hic cartaginis do minium dum appeteret:primo senatum ueneno occi dere operã dedit: secundo manu seruorum fretus duꝫ imperare optat:captus & in conspectu populi nuda tus:uirgis cesus:oculis extractis:amputatis manibus & pedibus:confractus cruribus:ferro uita eiecta:cor pus uulneribus confossuꝫ in cruce altissima est suspen sum:filiis nepotibus parentibus & amicis cuꝫ ipso pa riter enecatis. Dionisius siracusanorum rex fuit: hic post multa infanda cõmissa in fratres cognatos ciues deos & exteros:expulsus a regno: corinthum missus est in exilium: ubi primo lenonibus iunctus: deinde pueros docens in triuiis: uitam ut creditur miserabili ter termiauit. Policrates Sami insule Tiramnus fuit: omnia sibi fortũa ad uotum pro tempore impendit: sed in fine captus ab Orũte Darii prefecto:culpatus ꝙ aduersus Dariuꝫ hostibus preberet auxiliũ: in sum mo midalensis montis uertice in cruce est suspensus Agathocles siculorũ rex:ab afris in siracusa obsessus: ciuitate munita fratri relicta: cuꝫ exercitu transiuit in africam:ibiqꝫ uictoriosus cõtra cartaginenses:siracu sas reuersus: ad obsidenduꝫ brutios contendit: ibi dũ eẽt: regno capto a filio filii priuatus est:ac timore egi ptum petens ibidem morbo & peste consumptus est. Philippꝰ macedo uersutiis suis grecis subiectis & plu ribus aliis iuxta uaticinia:a gladio in manubrio qua drigam sculptam habente per pausaniam interfectus est. Alexander magnus macedo post subiectum ui & timore orbem:apud Babiloniam uenenatus a Cassan dro:triumphũ morti dedit. Demetrius Rex Sirie post impie multa commissa:relictus ab uxore filiis & aliis cum iret in tirum:ac in portum descenderet iussu pre fecti loci obtruncatur. Reges egipti plures fuerũt di cti Ptolomei:qui proditionibus mutuis rapinis luxu riis crudelitatibus & regimine prauo notati:uitaꝫ ne ꝗ ducentes diuersis cladibus interierunt. Vexores rex fuit Egipti:qui ambiens scitarum dominium: ab ipsis de regno Egipti ꝙ habebat expulsus: uitam infeliceꝫ duxit:alieo & proprio priuatus regno. Seleucus Rex post multas uictorias & insignem militiam sub Alexã dro peractam: Ptolomei ceraunii insidiis captus & necatus est ultimus ex Alexandri principibus Antio chus rex Sirie post multa infanda in deum & iudeos illata:ultione diuina doloribus & corrosione uermiuꝫ miserabiliter e uita decessit. Hanibal penus. xviii. an nis attritis Romanis in Ispania & in Italia & mul tis crudeliter gestis: superatus a Scipione Africano ad Prusciam Regem:hostem tunc romanorum fugit: sed pace facta inter Prusciam & Romanos: cum sci ret se tradendũ Romanis: ueneno hausto ꝙ secũ sem per ferebat:infelicem animaꝫ emisit. Prusias Bithinie rex:dum filios nouerce filio legitimo uellet prepone re:a filio expellitur de regno:qui cum paucis seruis re cedẽs:ab eis solus senex dimissus: dũ timore filii per gens per incognita loca: & se alium esse dicens stipeꝫ ꝗritando:de die residendo in tenebris:& noctu ambu lans:ultimo ad manus filii deueniens occiditur. Perseꝰ Spurius Rex fuit Macedonie:qui sue cõditionis obli tus:post multa nefanda ab eo patrata:uictus a Paulo Emilio:senatus iussu ad perpetuum carcerem cum fi liis est dãnatus. Verum cum horrore & fetore carceris ac dolore diẽ clausisset extremum: filius eius ob ino piam Rome artem erariam didicit & exercuit. Pseu do Philippus mendatio se fingens Persei fratrem:ma cedoniã a Romãis accepit: Qui tandẽ captus a Me tello ante eius currum ductus Romam: ibidem igno miniose est necatus. Iugurta Rex Numidie naturalis fuit:hic tribus fratribus occisis legitimis:regnum Nu midie obtinuit: sed fratruꝫ mortem non ferentes Ro mani: per Gneum Marium multis preliis ad deditio nem redactus:captus ante curruꝫ eius pro triumpho: & catenatꝰ ductus est:& non multo post mole ad col lũ appensa: ex lapide Tarpeio in tiberiꝫ ꝓiectus ne catus est. Marius Arpinas primus consul ex plebe se ptem consulatus habuit. Hic multa peragens iniqua: preneste ceruicem feriendam seruo prebuit. Mitrida tes Rex Ponti:hic linguas plures sciuit:Inimicos per uiginti annos non permanendo in loco euitauit: cru deliter se habuit ad Romanos: omnes enim in regno suo & mercatores & alios occidi iussit: bellũ per qua draginta annos & ultra habuit cum Romanis:uictus a Pompeio obsessus a filio Pharnace: sumpto prius ueneno sed nihil ei nocente: tandem a Gallo mili

te est occisus. Cesar Iulius habita uictoria de Pōpeo
& suis:roma potitus:nō multo post cōiuratōe quorū-
dā ciuiū plurib⁹ uulnerib⁹ cōfossus occubuit.Pōpei⁹
magnus in sua iuuētute & post ꝑ tps in bellis felicissi
mus fuit.Nā cū.xxii.regibus bella gessit.Sed discor-
dans a Cesare:apud epirruꝫ multis sufultus regibus:
pugna habita succubuit.Qui dū peteret egiptū: pto-
lomeo mandante:a suis satellitibus decapitať. corpus
eius quisquiliis semiustuꝫ a Codro q̄store ipsius pom
pei cum lachrimis positū est sub harenis. Octauian⁹
post triumphos multos habitos: & si in pace regnaue
rit magno tempore & decesserit: infelix tamē fuit in
filiis: qui oēs ante ipsum mortui sunt. Sed infelicissi-
mus in filiabus: quas oēs ob stupra occidi mandauit:
& demū filiū non habendo: tiberio priuigno in filium
adoptato:dimisit regnum. Gaius caligula imperator
luxuriosissimus : adeo ut non se a sororibus abstine-
ret: insolentissimus pro deo se coli faceret & crude-
lissimus.nam parentes senatores & alios multos occi
dit:& post eius morteꝫ diuersa uenena sūt repta: que
in mare proiecta pisces inumeros necauere. Nero fa
ctiōe matris romano adepto imperio:nephādissimus
homo fuit.hic stupratis sororibus:matre occisa: oib⁹
nota. parentib⁹necatis:incēsa maxima parte urbis:depreda
tis omnibus hostib⁹:iudicatus a senatu:ꝓprio pugiōi
incubuit.Marcus Antoni⁹ Iulii Cesaris nepos ex foro
re:cū multa iproba ageret:& Octauiano insidias mo
lireť:Aduersus quē Octauianus ꝓfectus apud Acciū
ꝓmontoriū eū debellādo in Alexādriā fugere coegit.
Quā obsidendo augustus & fame oēs periclitarentur
ad regalia monumēta accedens Antoni⁹ cultro se ipm
transfodit.Herodes ascalonita ob ortuꝫ christi pueris
in Bethleem necatis: & filiis ꝓpriis quāpluribus occi
sis:doloribus insectatus & uermibus:ultro gladio ani
mam a se eiecit.Vitellius imperator ab exercitu impe
rator creatus : gulositati & uoracitati deditus fuit pre
aliis:& cū multa impia ageret relictus a militibus ca
tenatus & incarceratus : Primo ligatis manibus post
tergum:ac collo laqueo iposito: ceno & luto ac sterco
ribus deturpatus: minutim a carnificibus spectāte po
pulo usqꝫ ad necem discerpt⁹ est:demuꝫ iniecto unco
in naribus tractus & in fluuium Tiberim est ꝓiectus.
Domitianus Cesar post multa mala cōmissa:a cubicu
lariis mādato senat⁹ interēptus est. Dioclitianus abie
cto imperio:timens a Constantino quem Cesarem fe
cerat sibi inferri mortē: ueneno se occidit.Maximian⁹
cum genero suo Cōstantino insidias pararet:opa Con
stantini trucidatus est.Iulianus apostata homagio fa-
cto diabolo:abnegata fide ex clerico factus impera-
tor:qđ per annū cuꝫ tenuisset:a sancto mercurio man
dato beate uirginis est occisus. Theodoricus subita
morte decedens : propter Ioannem papā & simacū pa
tricium quos occiderat:in ollaꝫ uulcani proiectus est.
Totilla flagelat⁹ tandē a deo:uitā cū dominio amisit.
Impatores romāi.uꝫ.Galba.Ottho.Comodus. Perti
nax.Helius.Iulianus.Cesar.Pescēnius.& Albinus Au
relius.Caracala.Marcus.Heliogabalus.Aureus. Ale-
xander.Maximus & Gordianus.Decius.Gallus. Ho
stilianus.Emilianus.Valerianus Galienus.Quintili⁹.
Aurelianus.Tacius.Florianus Probus.Carus.Nume
rianus.Galerius. Maxentius. Valens & sic de aliis.
Omnes uel a se uel ab aliis sunt trucidati.Multos omi
si de magnis mundi principibus: de regibus Caldeo-
rum Assirioꝝ Persarū. Medoꝝ Ethiopum egiptioruꝫ
Grecoꝝ.Ispanorum Galloꝝ & alioꝝ regnorum: qui
toto conatu strinxere mundū:quē ad uotū habere pu
tātes:& regno & uita caruerūt:ut de quibusdā osten-
dit Orosi⁹ in suis libris de ormesta mūdi. ¶Sed ecce
dum discurrimus per homines mūdi amatores: digni
tatibus uariis fulgentes. Nūquid id ipsuꝫ pꝫ in mulie
ribus quod euenit eisdem:Certe sic. nōne Semiramis
de qua est dictum regina Assirioꝝ uxor Nini uanita-
tibus mūdi dedita:a filio ob stuprū exanimata est. Di
do Cartaginēsiū Regina amore Enee ut docet Virgi
lius:ei⁹abscessu cultro se peremit.Phedra uxor The
sei regis Athenaꝝ icusato Ipolito Theseo : quod eā
uiolare temptasset:& occiso Ipolito a Theseo : Au-
dita ipsius ipoliti morte:& dolo reserato: gladio Ipo
liti se occidit.Iocasta uxor Lai Tebanorum regis:&
demū cōiūx Edippi filii sui:quo cognito Edippi gla-
dio quo laiū patrē occiderat se pemit. Atalia iudeo-
rum Regina post cedē omnis stirpis regalis:ut facili⁹
dominareť: dum regnasset ꝑ tēpore demū excerebra
ta est.Tulia Prisci Tarquinii regis Romāoꝝ filia:&
uxor Tarquinii superbi Romanoꝝ regis: crudelissi-
ma cum uiro ab urbe abiecta:infelicē uitā & finē ha-
buit.Olimpias Alexandri mater : cū post mortem filii
in nobiles debacareť:a Casandro qui Alexandruꝫ oc
ciderat:mortem impauida suscepit.Barsame uxor Da
rii & Rosanes filia Darii regis Persarum & uxor Ale
xandri Magni: incarcerate ab antipatro:a Cassandro
demum interfecte sunt.Tesalonice Aridei regis filia
& Cassandri uxor : ab antipatro filio nihil ualentib⁹
lachrimis est occisa.Cleopatre quattuor fuerūt:prima
filia Ptolomei epiphanes:& nupta Philomatori : phi
lomatore occiso:euergeti se tradidit. Cuius filiuꝫ ipso
die nuptiarum uir in eius gremio confodit: filiaꝫ susce
ptam ex ea stuprauit: & eam in coniugem: repudiata
uxore accepit.Cleopatra Alexandri Zebēne regis Si
rie primo uxor:Inde demetrii:tertio Antiochi Sirie re
gum occiso filio Seleuco causa dominādi: duꝫ Crispo
filio parat uenenū:id sumere ipsa est compulsa.Cleo-
patra altera uxor euergetis:a filio in exiliū acta & ne
cata est. Quarta cleopatra nō tradita uiro q̄ uolebat:
sed alteri uiro sororis:decisis manibus propter uulne-
ra multo sanguine fuso expirauit. Cleopatra alia fuit
regina egipti ꝑ Pompeiū Ptolomeo eius fratri nupta:
a quo postea ipse Pompeius fuit occisus. Hec primo
Ptolomeo: secundo Cesari stupro iuncta : ac filio ex
ea suscepto: quem Octauianus postea occidit. tertio
Marco Antoīo iūcta:cū post mortē ei⁹ Octauiāo sua
pulchritudine placere conareť & frustra : uidens se ꝓ
triumpho seruari:sepulchrum ingressa antonii:aper-
tis uenis & appositis serpentibus infelicē uitam ter-
minauit.Messallina uxor fuit claudii imperatoris:& si
formosa incredibilis fuit libidinis.Nam ut multos ha

beret: mutata ueste lupanaria adibat: sed tandem a uiro cōfodi est iussa. Agripina mater Neronis & uxor claudii Imperatoris: cuius factiōe nero adoptatus in filium claudii: & ad imperium sublimatus est. Quam Nero nudam ex palatio eiecit: precepto dato ut nullus eam reciperet. Deinde puteolis ut absorberetur in naui solubili posita: & uix liberata: apud baiolos misso decurione eam iussit occidi. Rosimunda filia turismundi regis gepidorum: & uxor albuini regis longobardorum: Que uirum fecit occidi ab emelchi: quem in uirum post mortem datā albuino suscepit. Sed post emelchi displicente eidem: cum eum ueneno occidere uellet: & nubere longino patricio: uenenū bibere ab emelchi coacta: ambo pariter sunt extincti. Brinchildis francorum regina: filia fuit leuicaldonis regis hispanie: & uxor sigilberti regis francorum: que accusata filio iam regnanti & iniuste: ligata ad pedes indomitorum equorum equis dimissis membratim ēst discerpta. Romulda uxor fuit gisulfi nepotis albuini Forliuii ducis: qui interfectus a Catano rege auarorum: Romulda uxor cum filiis in quodam castro se clausit. Quam catanus dum obsideret: uisus a romulda in pulchritudine armorū: immemor uiri recenter occisi: philocapta de eo ꝓmisit castrum reddere: si eā in suam uellet accipere uxorē. Quo ānuēte castro dato: omnibus filiis & filiab⁹ romulde occisis: eam catanus in uxorē accepit: & se fruendū ei per totā noctē concessit. Sed mane superueniēte acceptis catan⁹. xii. fortioribus de suis: eis successiue abutendam tradidit romuldā: quā diu cum illusissent: in locis genitalib⁹: coram omnibus romulde palum iussit infigi. Et sic cū palo per totum duci exercitū ad illudendum: que misera delusione & dolore exanimata est. Irene imperatrix post ambitionē dominii qua multa iproba comiserat: a nicephoro fratre deiecta: in lesbos insula misera senectute cōtabuit. Martesia cum sorore lampedia regina amazonū: post multas uictorias circūuente a Barbaris occise sunt: Pentesilea amazonū regina ob amorē Hectoris in bello troiano: multa fecit mira: sꝫ tādem a grecis est occisa. Hecuba troianoꝝ fuit regina. xix. inter filios & filias genuit: uiso excidio Troie interfectione filiorum filiarum & uiri in rabiem uersa apud tracios agros finiuit uitam. Polixena filia Priami incredibilis pulchritudinis: tandem post excidium Troie: a Pirro filio Achillis supra eius sepulchrum intrepida est iterfecta. Cassandra filia regis Priami captiua data Agamenoni: iterfecto a Cliteuestra agamenone: & ipsa necata est. Helena per cuius raptū a paride: Troia est destructa: infeliciter decessit. Cliteuestra carnaliter iuncta egisto: sua factiōe ab eodē Agamenon rex micenaꝝ uir suus est occisus. Sed post annos septem cū Egisto amasio: a filio Agamenonis horeste est truncata. Camilla uolscorum fuit regina que limites transcendēs femineos se armis dedit: & turno regi rutulorū dū fert opem contra Eneam: sagitta in māmilla percussa interiit. ophonisba Asdrubalis gisgonis filia: Siphacis numidie regis uxor: & d̄nū post eius mortem uxor masinisse: ne in manus Scipionis ueniret ueneno se necauit. Mariānes Hebrea filia aristoboli iudeoꝝ regis: Herodi regi iuncta in matrimoniū: cuius imago nō uidebatur mortalis sed celestis. Hec incusata uiro in eius mortē ordinasse iussa ē mori. Semiamira mater fuit eliogabali imperatoris: cui⁹ industria filius ad imperiū est sublimatus: cum filio & ipsa interfecta est. Niobe tantali frigiorū regis filia: & uxor Amphionis tebanoꝝ regis: septē filios & totidem filias habuit ex marito. Hec letali morbo filios oēs amisit. Vir eius orbus effectus se proprio occidit gladio. Ipsa uero dolore quasi lapis est effecta. Sabina Pompeia inuise formositatis fuit. Hec tamen a nerone Imperatore suscepta coniugio: cuius factiōe nero occidit matrem: filiam claudii Octauiam in exiliū destinauit: Demū ipsa secūdo pregnans calce a Nerone percussa diem clausit extremū: De multis aliis ꝑbis mulieribus exempla ad ꝓpositū possunt adduci: sed sufficiant premissa: quia idem iudicium est & de aliis. Quia ergo mundus suis amatoribus falacissim⁹ reperitur & deceptorius. Debet a prudente derelinqui. ut patet in predictis quos decepit. Sic ergo apparet quid fuerūt. Sed quid sūt patet: quia morte uiolenta omnes exterminati sunt. Et quia ueram non habuerunt sapientiam: perierūt ꝓpter suā insipientiā. Baruch. iii. Sed ubi queso sunt quos ambiebat ciuiū multitudo: Custodiebant satellitum turme: quos timebat orbis: quibus fiebant applausus & festa preclara: quibus superi inferi & omnia ad nutum uidebant parere. Non ne in paucis uersibus uite eorum memoria ē? Vide sepulchra: & discerne si potes quis seruus: qs d̄ns: quis pauper: quis diues: Discerne uinctū a rege: debilem a forti: & pulchrū a deformi. Amatores isti huius mundi comederūt biberunt riserūt duxerunt in bonis dies suos & in puncto ad inferna descenderūt. Hic caro eorum uermibus datur: & illic anime eorū sempiternis deputant incendiis. Nec imerito quia celestia non inquisierūt sed terrena: digne terrenis perpetuo submerguntur. ¶ Quinto ad mundi contēptū inducunt despicientiā ipsum exaltatio & diuulgatio. Considera diligēter q̄ diuulgantur per orbē qui mundum contēpserunt. Patet primo in Apostolis: quorum sonus in orbem terraꝝ exiuit. In sanctis aliis tā martiribus. uꝫ. Laurentio & sic de aliis: qui oīa pauperibus dederunt: quā confessoribus. uꝫ. Antonio Ilarione Machario & aliis patribus. Patet in beato Benedicto: btō Francisco & sic de aliis: quorū noīa uiuent in secula. Vide quā solēniter taliū a fidelib⁹ memoria colitur: non in uno loco solum sed per orbem. Fit ne sic pro imperatoribus regibus & aliis principib⁹ mūdū diligētibus? Certe nō: quia periit memoria eoꝝ cum sonitu: ac si nunquā fuissent in mundo. Hodie nō nominātur: Imo q̄ maius est de multis iperatoribus: ubi iacent eorum cineres minime inuenitur. Sancti uero mundū relinquētes nominant: predicantur eorum facta: & cum sūma deuotione uisitant eorū sepulchra. Et quare? quia corpora eoꝝ in pace sepulta sunt: & in memoria eterna erit iustus. Ad habendū famam & laudem pħi oēs sunt conati: sicut & antiqui romani.

Hoc fine illi studuerūt: & alii pugnauerūt. Comparetur Petrus ad principes quoscūq3 mundi. Petrus piscator & uilis mundū contēnens tanta est gratia repletus: ut eius umbra infirmos curaret. Quis principū hui⁹ mūdi hanc habuit uirtutē? Certe nullus: Petrus suscitabat mortuos: sed mundi principes mortificauerūt uiuentes. Ecce Petr⁹ gaudet in inumeris ecclesiis: & magnus Alexander Octauianus: & Iulius in incognitis & uix in imis reconditi manēt locis. Et sicut dictū est de apostolo Petro: sic & de aliis sanctis est dicendu3. Quare hoc inspecto: ad mundū abdicandū uir prudens debet animari. ¶ Sexto ad mundi contēptū inducit premiorū quātitas excellētia & remuneratio ac expectatio. Quid expectant mūdi amatores nisi mortem utriusq3 hominis? horu3 enim finis mors est: & gloria in confusione qui terrena sapiūt. Ro. viii. Sed mundi contēptores quid expectant? Certe uitā eternam possidebūt. Mat. xix. Quātū est pmiū? Certe maximum. Si quelibet stella uisu notabilis est maior tota terra: & qtū est pmiū repositu3 supra stellas & supra celum stellatū? Certe dicit Iesus. Math. xix. Centuplum accipiet. Tantū est pmiū beatorū & contēnētiu3 mundū dei amore: quantū est ipse deus qui ē infinitus. Sed quale est hoc pmiū? Certe ut dicit Isa. & Aplūs. Nec oculus uidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascēdit: que pparauit de⁹ diligētibus se. Nolimus ergo frēs p modica terra: amittere stellā q̄ maior est tota terra: & cōsequēter sūmū bonū q est mai⁹ oībus stellis: & oībus insimul creatis. Cogitem⁹ ergo quāto gaudio & gloria aīe in celis pfruant: quorū corpora hic sic miraculis coruscāt: & uenerant: taliū eni3 reliquie cū reuerētia tenent: & p magno munere habent. Quod oppositū euenit in mūdi delectatoribus: quorū corpora uermib⁹ & reliquie canib⁹ ad corrodendū tradunt. Quid fit per demones eorū aīabus in inferis: quorū reliquie sic tractantur in terris? Propter pdicta & alia plura ad ppositu3 deduci possibilia: & nostri saluatoris exēplū: mundū & si nō corpore saltē mēte totalr abiiciamus & deseramus. Nos ipsos abnegemus que retro sunt dimittētes: ad celestia appetenda toto corde simus anhelantes: ut tādē iuxta saluatoris dictū ubi est thesaur⁹ noster: ibi sit & cor nr̄3. Sic ergo apparet tā dictis: xp̄i abiectio & p ip3 mūdi cōtēpt⁹: & ōnr ē declarata prima pars isti⁹ fruct⁹. u3. Iesus abiectus cernitur. Et quomodo habeat intelligi & declarari.

¶ Secunda pars sexti fructus & conformitatis. s. Frāciscus separatur. Expositio.

Secunda pars hui⁹ sexti fructus & cōformitatis ē Frāciscus separatur: que pars dupliciter pōt intelligi. u3. primo ut intelligat Franciscus separat. s. a seipso p sui perfectā abnegationē. Alio modo Franciscus separat. u3. a mūdo per abdicationem. Et iuxta duplicē intelligentiam pfatam. Hec pars duplr exponet. Primo de beati Francisci abnegatione & abiectione. Et secūdo de abdicatione mundi ab eodē. Iuxta primū intellectum exponēdo istam partē Franciscus separat. est sciēdum q btūs Franciscus se abiecerit & abnegauerit pfecte xii. declarant. ¶ Primu3 est mendicatio: ut. n. habet in legēda triū sociorū. Btūs Frāciscus in habitu seculari existēs: ad uisitādū limina Aplorū romā adiit. Et itrās beati Petri ecclesiam: considerans aliorū oblatiōes q modice essent & indecētes tanto principi Apostolorū: in feriore spūs manū ponēs ad bursam plena3 denariis: traxit: eosq3 per fenestrā altaris piciens tantū sonum fecit: q de tam magnifica oblatiōe: oēs astantes sunt plurimū admirati. Exiens portas ecclesie aiatus ad sui cōtēptū: & xp̄i pauperis amore3 qui elemosinā petiit: cum uidisset multitudinē pauperū nō despexit eorum cōsortiū: sed dilexit. Nā acceptis secreto cuiusdam pauperis pāniculis & suis depositis: in gradibus stans ecclesie cū aliis pauperib⁹: galice & si non bene sciret linguā elemosinā postulauit: & cū sic fecisset & per spaciū stetisset: depositis dictis pāniculis: & ppriis reassumptis: deuenit assisium. Quo pueniens: cū iam mūdo cora3 episcopo abrenūciasset: id qd ceperat rome postea habitu religiōis assumpto seruauit: semper u3. libētissime p sui abiectione & xp̄i imitatiōe p elemosina eundo. In principio cum frēs habere cepisset: parcens illorū uerecūdie & honorās eos: solus quottidie ibat p elemosina. Cūq3 ex hoc multu3 fatigaret. quia debilis erat cōplexione & abstinētia: nec posset tantū laborē sustinere. Et sciēs fratres ad sui abiectionē uocatos: & si ipsi mundū plene intelligerēt. dixit. b. Frācisc⁹ ad eos: charissimi fratres & filioli mei nolite uerecūdari ire p elemosina. quia dn̄s p nobis se fecit pauperē in hoc mūdo. Hec. n. est hereditas nostra quā acquisiuit: & reliquit nobis dn̄s Iesus xp̄us: & oibus qui suo exemplo uolūt uiuere in sancta pauptate: cuius exēplo elegimus uiā uerissime pauptatis. In ueritate dico uobis q multi ex nobiliorib⁹ & sapiētioribus huius seculi uenient ad istā congregationē: & pro magno honore & gratia habebunt ire p elemosina. Ite ergo confidenter & aīo gaudenti p elemosina cū bn̄dictione dei. Et magis libere & gaudēter debetis ire pro elemosina: quā ille qui de una numata afferret centum denarios: qui offeretis pillis amorem dei a quibus petetis elemosinam. dicētes. Amore dei facite nobis elemosinā: cuius cōparatiōe nihil est celū & terra. Quibus uerbis accensi frēs: cū magna alacritate iuerunt per loca adiacentia p elemosina. Et elemosinas quas inuenerāt cu3 magno gaudio ostēdebāt btō Frācisco. Et dicebat unus alteri: Ego plus de elemosina: acquisiui q̄ tu. Vnde btūs Franciscus gauisus ē nimis. Cernēs eos ita ilares & iocūdos: Et ex tunc quilibet libēter petebat licētiam eundi p elemosina. Btūs Frāciscus lic3 uellet frēs ire p elemosina: tm̄ pro die uno & non pro alio uolebat ipsam elemosinā a fratrib⁹ haberi: ne fieret contra euangeliū dicens nolite solliciti esse de crastino. Et qd fratres deberēt ire p elemosina in regula antiqua sic posuit btūs Frāciscus dicens.

que declarāt. b. F. se pfecte abnegasse.

Oēs frēs studeant sequi humilitatē & pauptatē dñi nostri Iesu xpi. Et recordentur ꝙ nihil aliud oportet nos habere de toto mūdo: nisi sicut dicit Apl's hñtes alimēta & quibus tegamur his cōtenti simus. Et debent gaudere qñ cōuersantur inter uiles & despectas personas: iter paupes & debiles infirmos & leprosos & iuxta uiam mendicātes. & cum nec̄e fuerit uadant pro elemosinis. & nō uerecūdent. quia xps fuit ꝑ elemosina & Maria. Et magis recordent ꝙ dñs noster Iesus xps fili⁹ dei uiui oīpotētis posuit faciē suam ut petraꝫ durissimā: nec uerecūdatus fuit: & fuit pauper & hospes: & uixit de elemosinis ipse & btā uirgo & discipuli eius. Et quādo facerēt eis homines uerecūdiā: & nolēt eis dare elemosinā: referāt inde gratias deo: quia de uerecūdiis recipient magnū honorē ante tribunal dñi Iesu xpi. Et sciant ꝙ uerecūdia nō patiētibus sed inferētibus iputat. Et elemosina est hereditas & iustitia que debet paupibus: quā nobis acquisiuit dñs noster Iesus xps. Et frēs qui eam acquirēdo laborant: magnā mercedē habebūt: & faciēt lucrari & acquirere tribuētes. Omnia. n. que homies relinquēt in mūdo peribūt: sed de charitate & de elemosinis quas fecerūt hēbunt pmiū. Et in regula noua dicit. Quod frēs uadant pro elemosina cōfidenter: nec oꝫ eos uerecūdari: quia dñs ꝑ nobis se fecit pauperem in hoc mundo. Cuius pceptis frēs antequā essent multiplicati p omnia intēdētes: & iam multiplicati cum irēt p mundū pdicando: & inuitarent ab aliquo quātūcūqꝫ nobili & diuite ut comederent apud ipm & hospitarent: semp hora comestionis anteq̄ irent ad euꝫ ibant ꝑ elemosina prius ꝑpter bonū exēplum & dignitatē dñe pauptatis. Btūs ēt Frāciscus dicebat his qui inuitabant eū. Ego nolo dimittere dignitatē meā regalem: & hereditatē ac ꝓfessionē meam & fratrū meoruꝫ. uꝫ. ire ꝑ elemosina hostiatim. Et aliquādo ibat cū eo qui eum inuitauerat: & elemosinas quas btūs Frāciscus acquirebat accipiebat: & ꝑ reliquiis cōseruabat. Inuitatus semel a dño Hostiensi iuit prius ꝑ elemosina hostiatim. Et cū esset reuersus: iam dñs Hostieñ intrauerat ad mensam cū multis militibus & nobilibus. Accedens btūs Franciscus: illas elemosinas super mensam posuit coram dño cardinali quas inuenerat: & intrauit ad mensam iuxta ipm. Et uerecūdatus fuit inde aliquantulū dñs cardinalis: eo ꝙ iuerat pro elemosinis & posuerat eas sup mensaꝫ: sed nihil ei dixit tunc ꝑpter recūbentes. Cūqꝫ btūs Franciscus comedisset aliquātulū: accepit de suis elemosinis: & cuilibet militi & capellanis dñi cardinalis misit paꝝ ex parte dñi dei. Qui oēs cuꝫ magna reuerētia & deuotione accipiebant: extrahentes caputia & infulas: & alii comedebant: & alii reponebant ꝑpter eius deuotionē. Ex hoc gauisus ē dñs cardinalis uidens illoruꝫ deuotionē: & maxime quia ille nō erant de frumēto. Sumpto prandio dñs cardinalis uocauit btm̄ Franciscum: & dixit ei. Quare mihi fecisti uerecūdiam: ueniēdo ad mensam meam iuisti ꝑ elemosina? Respondit btūs Franciscus: Imo dñe uobis magnum honorem exhibui: dum maiorē dñm honoraui. Me oꝫ eē formam & exemplū fratrum meoꝝ: maxime quia scio ꝙ multi in hac fratrū religione: sunt & erunt frēs minores noie & ope: qui ꝑpter amorē dñi dei & spūs sancti unctione que docebit eos: de oībus humiliabunt ad humilitatē oēm & subiectionē & seruitium fratrū suorum. Sunt ēt & erūt de illis qui aut uerecūdia detenti aut ꝑpter malū usum dedignant & dedignabuntur se humiliare & inclinare ad eūdū ꝑ elemosinis: & facere alia opera seruilia. Propter qd' oꝫ me ope docere eos qui sunt & erūt in religione: ut in hoc seculo & in futuro sint inexcusabiles coram deo. Existēs ergo apud uos & alios nolo uerecūdari ire ꝑ elemosinis: Imo uolo hoc habere & tenere scd̄m deum ꝑ magna nobilitate & dignitate regali: atqꝫ honore ipsius qui cum esset dñs oīum: p o nobis fieri uoluit seruus omnium: & cum esset diues & gloriosus in maiestate sua: uenit pauper & despectus in humanitate nostra. Vnde uolo ꝙ fratres sciant: qui sunt & qui erūt: ꝙ ꝑ maiori consolatiōe anime & corporis habeo: qñ sedeo ad mensam pauperū fratrū: uideoqꝫ ante me pauperculas elemosinas que acquirunt hostiatim amore domini dei: quā cum sedeo ad mensam uestrā & aliorum dominoꝝ diuersis ferculis pparatā. Panis eni elemosine est panis sanct⁹ quē sanctificat laus & amor dei. Quoniā cum frater uadit ꝑ elemosina: prius debet dicere. Laudatus & bñdictus sit dñs de⁹: postea debet dicere facite nobis elemosinam amore domini dei. De quibus uerbis dñs cardinalis fuit ualde edificatus: & dixit illi: fili mi q d bonū est in oculis tuis facias: qm̄ dñs tecum est & tu cum ipso. Voluntas fuit bti Francisci: sic ipe multotiens dixit ꝙ frater nō deberet diu stare ꝙ nō iret ꝑ elemosina: ꝑpter merituꝫ magnū: & ne uerecūdaret postea ire. Nā semel cuidā fratri uenienti ab elemosina de assisio & alta uoce deum laudanti: obuiā ei iuit & tascā de collo accepit: prius eius collo osculato. Sic ergo btūs Francisc⁹ & prius eius collo osculato...

modus petendi elemosinam.

uidere talia consueuerat. Tandē uincens seipsum cē pit comedere: & uisū est illi ꝙ in comedēdo aliquod electuariū: nunquā fuerit sic delectatus. Proinde tantum cor eius exultauit in dn̄o: qđ caro ipsi⁹ licet debilis & afflicta: corroborata est ad quecūq₃ aspera & amara letanter pro domino tollerāda. Gratias insup egit deo: ꝙ amarū sibi in dulce cōuerterat: & eū multipliciter confortarat. Dixit ergo illi sacerdoti ꝙ de cetero pro se aliqua cibaria nō faceret: nec fieri ꝓcuraret. Ecce uilipensio btī Frācisci & sui abiectio. ¶ Tertio btūs Franciscus ostēdit sui abnegatione₃ leprosis seruiendo. Nā postquā xp̄s eidem dixit oranti: Frācisce omnia que carnalr̄ dilexisti & hēre desiderasti: o₃ te cōtēnere & odire: si meā uis agnoscere uoluntate₃. Quod postquā inceperis facere: que tibi prius suauia & dulcia uidebant̄: erunt importabilia tibi & amara: atq₃ in his que pri⁹ horrebas: hauries magnā dulcedinem & suauitatē imensam: & cum ipsi btō Frācisco uidere leprosos esset horribile. die quadam dū equitaret: leprosum quēdā habuit obuiu₃: & uim sibiipsi faciens de equo descēdens obtulit ei denariū: osculans sibi manum: & accepto osculo pacis ab ipso: reascendit equū. Et exinde cepit magis ac magis seip̄m contēnere: donec ad sui uictoriam pfecte dei gr̄a peruenirēt. Post paucos dies assumēs magnā pecuniā: ad hospitale leprosorū accessit. Et congregās oēs simul dedit singulis elemosinam: osculans sibi manum. Et sic que erant sibi prius amara. s. de uisione & cohabitatione leprosorū: facta sunt ei dulcissima. Et hec cum esset in habitu seculari. Mundo uero abrenūciato: ut dicit dn̄s fr̄ Bonauētura in secūda parte legēde maioris coram ep̄o ad leprosos totius humilitatis amator se transtulit: eratq₃ cum eis diligētissime seruiens eis. Propter qđ lauabat ipsoꝝ pedes: ligabat ulcera: educebat plagarū putredinē: & sanie₃ abstergebat. Inauditi quoq₃ feruoris excessu: ulceroſaꝝ plagaru₃ ruebat in oscula: os suū ponens in puluere: ut saturatus opprobriis: carnis supercilium legi spūs potestatiue subiceret: suiq₃ dn̄ium hoste subacto domestico pacifice possideret. Quā uero fuerit leprosorū amic⁹ & medicus: & frēs uoluerit eē: quia infra fructu. xvii. & cōformitate plenius dicet: hec sufficiant ꝓ probatione tertia abnegationis sue. ¶ Quarto btūs Frācisc⁹ ostēdit sui abiectionē ꝓ reparatione ecclesie sancti Damiani deuotissime mendicatiōi insistendo. Cū. n. a crucifixo existente in ecclesia p̄fata dum oraret mandatum accepisset: ut tunc btūs Franciscus intellexit: ꝙ ipsam ecclesiam repararet: que nimiā minabat̄ ruinā: & idem btūs Francisc⁹ ꝓrimus multis uenditis: ꝓ ei⁹ reparatiōe sacerdoti ecclesie pecuniā obtulisset: qua₃ sacerdos ob timorē parētū accipe dum nollet: eā beatus Franciscus in quādam ecclesie fenestrā uelut puluerem abiectā uilipendit: quā pater postea inueniēs asportauit: abdicatis omnib⁹ que sūt mūdi: operi dicte ecclesie totum se dedit. Vnde ciuitatē ingrediens: omni uerecūdia postposita tanquā ebrius spū per uicos & plateas cepit dn̄m collaudare. Qua laudatiōe cōpleta: ad acquirēdos lapides cepit intēdere: dicens qui mihi dederit unū lapidē hēbit unam mercedem: qui duos duas: q tres tres. & sic dicebat de aliis. Quidam eum audiētes ip̄m insanū putabāt: & deridebat eum. Alii uero cōmoti mouebant̄ ad lachrimas: uidētes eum de tanta lasciuia & seculi uanitate: ad tanta₃ ebrietatē spūs & diuini amoris tā cito uenisse. At ipse abiector sui derisiones cōtēnens in spūs feruore gratias deo referebat. In opere dicte ecclesie multū laborauit: corpus suū confectu₃ ieiuniis supponēdo oneribus lapidum: & nō solū cum sui derisione & abnegatione sancti Damiani mendicādo repauit ecclesiā: sed beati Petri & uirginis gloriose. Quibus cōsideratis btm̄ Franciscu₃ se abnegasse apparet euidēter. ¶ Quinto ostēdit btūs Franciscus se abnegasse habitu abiectissimo & uilissimo se induēdo. Btūs enī Franciscus mundo abnegato cū nudasset se coram ep̄o patre & aliis: & nihil sibi reseruasset: sed patri oia tradidisset: oblatus est ei quidā mātellus paup & uilis cuiusdam rustici ep̄o seruiētis: de quo ipse tunicam sibi formauit: cum cemēto in modū crucis & paupis crucifixi. Quā tunicā siue habitum: per duos ānos i modum hois heremite portauit. Tandem audito euangelio: cum corrigiā baculum peram & cetera alia ad modum Ap̄loꝝ abiecisset. Tūc fecit sibi tunicā ualde contētibilem & incultā. Nam in uilitate tunice & contētibilitate: ut fructus dicit. xvi. & conformitas: nullus eū quātūcūq₃ paup mendicus & despect⁹ excessit. Homo apparebat in pauptate paruitate habitus & uilitate alterius seculi: & sic uoluit idip̄m frēs peragere. Vnde mandauit in regula ꝙ frēs oēs uestimentis uilibus iduant̄: Ad quid? Certe ad sui contētū & obseruantiā sancte pauptatis. ¶ Sexto btūs Franciscus ostēdit se abiecisse diuina consilia suo in oibus ꝑponendo. Quādo frater Bernardus tūc uocat⁹ dn̄s Bernardus de quintaualle: uoluit btm̄ Frācisců sequi & mundū relinquere: & id dixisset beato Francisco: Btūs Frāciscus dixit quod super hec dei cōsiliu₃ erat querendū. Et tūc ecclesiā sancti Nicolai iuxta plateā ciuitatis assisii intrātes: orōni pri⁹ insistētes: finita oratione btūs Franciscus missale clausum accipiēs aperuit: & in prima apertiōe occurrit illud dn̄i consiliu₃. Si uis perfectus esse uade & uende oia &c. Sed quia cultor ipse trinitatis trino testimonio uoluit confirmari: secūdo & tertio librū aperiens: In secūda apertiōe: occurrit illud. Nihil tuleritis in uia &c. In tertia apertione occurrit illud. Qui uult uenire post me: abneget semetip̄m &c. Quo cōperto: btūs Franciscus consilio dn̄i p oia acquiescēs: ait p̄fato dn̄o: hec est uita & regula nr̄a & oium qui uoluerint nr̄e societati cōiungi. Sic ēt secularis dum esset: solū a deo eius uoluntatem supplicabat ostendi: qđ ip̄m uellet peragere. uoluntatem diuinam sue ꝑposuit: quādo uoluit scire an inter homines cōuersari deberet uel ad loca solitaria pergere. Sic ēt quādo ad p̄dicandū accessit: diuinam sue ꝑposuit uoluntatē. Et quia diuine uoluntati se in oibus subdidit: Beati Francisci uoluntati deus per oia acquieuit. Nihil ab eo aliquando petiit: ꝙ non obtinuerit: ut p₃ eius legendam aspicientib⁹. ¶ Septimo

Btūs Franciscus ostendit se abnegasse: oēȝ laudē declinando. Nam cum beatificaret̄ ab hoībus: dicebat filios & filias adhuc hēre possem: nolite me laudare ut sanctū. Nemo laudandus cuius incertus est exitus: & sibi ipsi dicebat. Latroni si tanta cōtulisset altissimus: gratior te foret Francisce. Fratrib⁹ sepe dicebat. De omni eo quod peccator pōt: nemo debet sibi iniquo applausu blandiri. Peccator aūt ieiunare pōt: orare: plangere: carnē ꝓpriam macerare. Hoc solum non pōt dño. s. suo esse fidelis. In hoc itaqȝ gloriandum si suam dño gloriam reddimus: si fideliter seruiētes: ipsi quicquid donat ascribimus. In ciuitate Iterāni dum predicasset populo in platea: & eps affuisset: post ṗdicationeȝ cū epus dixisset populo ꝙ dñm deū laudare debebant: quia per ora simpliciū eos sic informabat: exhilarat⁹ btūs Frāciscus ꝓiectus ad pedes epi: regratiatur eidem dicens: ꝙ ipse solus sciuit separare nobilissimū a uilissimo: quia nō sibi sed deo attribuit ṗdicationis gloriā & honorē. ℭ Octauo ostēdit beati Francisci abiectionē: iniuriaꝝ & quo ad uerba & uerbera susceptio: de quibus dictū est fructu ṗcedēti & conformitate. In iniuriis delectabat̄ dicēs ꝙ talia audire decebat filiuȝ Petri Bernardonis. Imo dicebat de se fratribus quādo persuaserāt dño Hostieñ: ut diceret btō Francisco ꝙ ipse cōsilia sapientū fratrū sequeretur: quia sic docēt regule Augustini Bñdicti & Bernardi. Et cardinalis dixisset hec Btō Francisco. Btūs Franciscus nihil respōdendo duxit euȝ per manus ad frēs dicens. Frēs mei frēs mei deus uocauit me ꝑ uiā simplicitatis & humilitatis: & hanc uiaȝ ostēdit mihi in ueritate ꝓ me & ꝓ illis qui uolunt mihi credere & me imitari. Et ideo nolo ꝙ nominetis mihi aliā regulam ṗter illam que mihi a dño misericorditer est ostēsa & donata. Et dixit mihi dñs ꝙ uolebat me eē unū fatuellū in hoc mundo: & noluit uos ducere per aliaȝ uiam quā per istam sciam. Sed per uestrā sapientiā & uestrā sciam deus uos cōfundet. Fatuū ergo seipm dixit: ut uere seipm abiecisse declararet. ℭ Nono ostendit btūs Franciscus se abnegasse: nō de se alta sentire: sed per oppositū altitudinē declinare oīo. Cum. n. uas esset uirtutis & gratie: se maximū ꝓfitebat̄ peccatorem. Sed quid de seipso sentiret frater Pacificus eius tunc socius fuit expertus. Cū. n. Btm̄ Franciscū dimisisset: eius iussu de sero: & ipse btūs Frāciscus in ecclesia remansisset sancti Petri de Bouario iuxta castrum triui: per totam noctē ibi pugnas horribiles demonū sensit. Mane aūt ad euȝ frater pacificus reuersus: inuenit Btm̄ Franciscū ante altare orantē. Cūqȝ & ipse se orationi dedisset: & feruētissime oraret: eleuatus ē & raptus in celum siue in corpore siue extra corpus solus deus nouit. Et uidit in celo multas sedes: inter q̄s uidit unā eminentiorē aliis atqȝ pre oībus gloriosius fulgentē: & ornatam omni lapide ṗcioso. Et admirās eius pulchritudineȝ cepit cogitare cuius eēt. Et statiȝ uocē audiuit dicentē sibi. Hec sedes fuit luciferi: & loco eius sedebit humilis Franciscus. Et in se reuersus statim btūs Franciscus ad eum exiuit. Cūqȝ per uiam de deo loquerent̄: Frater pacificus uisiōis memor: incepit inquirere. A btō Frācisco quid de seipo sentiret. Cui btūs Franciscus uideor ait mihi eē maximus peccatoꝝ. Et cū socius diceret ꝙ salua cōsciā illud dicere nō poterat nec sentire. Subiūxit btūs Frācisc⁹. Si q̄tūcūqȝ sceleratū hoiem: tanta fuisset xp̄us misericordia ꝓsecut⁹: Arbitror sane quod multo plus quā ego deo gratior esset. Sicqȝ frater ṗdictus de bti Francisci reputatione & abnegatiōe informatus extitit. Et quia de se alta noluit scire: in conspectu suo & oīum ipsum Btm̄ Franciscū magnificauit deus: quia btm̄ se reputabat: qui posset eum tangere. Vt patuit quādo per burgum sancti Sepulchri transiuit. Qui eum posset tenere: ut patuit de dño cardiali leone. Qui eū posset alloqui: sicut patuit de dño orlando: qui dedit ei sacrum montē aluerne: de quibus omnibus inferius dicetur ī suis locis extense. ℭ Decimo beati Francisci abnegationē ostēdit aliorum obediētie subiectio. Ipse. n. offīcio cessit generalat⁹: & frater Petrus catanei ē fact⁹. Vnū ex sociis petiuit sibi guardianū dari: cui usqȝ ad mortem in omnibus obediuit. Solitus ēt erat socio itineris quātūcūqȝ modico obedientiā ꝓmittere & seruare. Et dicebat ut suam uerā abnegationē fratribus ostēderet. Hanc grām mihi dñs contulit: ꝙ ita diligēter nouitio unius diei obedirem si mihi guardian⁹ daretur: sicut antiquissimo & discretissimo fratri. Subditus inquit prelatū suum nō hoiem considerare debet: sed eū pro cuius amore est subdit⁹ & subiect⁹. Quāto aūt contētibilior ṗsidet: tāto magis humilitas obedientis deo placet. Hanc obedientiā btūs Frācisc⁹ uoluit in se experiri: ut nullum tempus sine merito & lucro trāsiret: & sui abiectionē cūctis ostēderet. ℭ Vndecimo btm̄ Franciscū seipm contēsisse ostēdit defectuum suoꝝ publicatio. Ipse. n. btūs Franciscus uirtutes & gratias in sui pectoris abscōdebat archano: nisi quātū diuinus instinctus ad reuelanduȝ induceret: aut zelus fraterne salutis. Defectus etiā suos publice oībus dicebat: abnegato mūdo dum semel iret per assisium querēdo oleum pro lampade ecclesie sc̄ti Damiani: quā renouauerat: & ad locum uenisset ubi erat hoīum multitudo: uerecūdatus fuit elemosinā petere. Ad se tandē reuersus ad dictū locum accessit: dicēs coram astantibus culpam suā: quomodo ꝓpter eos uerecundatus fuerat elemosinam petere. Petiit ergo: & ad ipsum locū pre aliis sepius iuit. dederat semel mantellum uni uetule dum per ciuitatē iret assisii: & uanā gloriam habuit. Statim se sequentib⁹ ꝓdidit: quomō uanā gloriā habuerat dando mantellū. In hoc totum fuit suum studium: ut nec coram deo nec corā hoibus hipocrita inueniretur. Incusauit se semel chorda posita ad collum & nudus populo assisinati: quomō sanctus nō erat: quia in ifirmitate sua comederat carnes & brodium conditū. Sic ēt in publica predicatione in quodam heremitorio se populo incusauit: qa in quadragesima sancti Martini comederat cibaria condita cuȝ lardo: hec & alia similia referādo: latētes defect⁹ btūs Franciscus manifestabat: ut se ueraciter cōtēneret & abnegaret. ℭ Duodecimo omnis uirtutis & boni xp̄o attributio. Hoc btō Francisco displicebat si ali

nota tu o ṗdicator & disce hūiliari.

quid perfectionis sibi attribueret: & tunc gaudebat quādo deo. Et ideo dicebat ipse btūs Frāciscus. Sicut enim in picturis dñi & beate uirginis in ligno depictis: honorat dñs & beata uirgo: & tñ lignuȝ uel pictura sibi nihil attribuunt: sic seruus dei: Quedā ē enī pictura dei: in qua deus honorat ꝓpter bñficiū suuȝ: sed ipse sibi nihil debet attribuere: quia respectu dei minus est quā lignū uel pictura. Imo ē purū nihil. Et ideo soli deo honor & gloria est reddēda. Sibi aūt solūmodo uerecūdia & tribulatio: dum uiuit inter miserias hui⁹ mūdi. Quod. n. referret in xp̄m patuit in cantilena quā ordinauit de laudibus creatoris & per creaturas: quā uocabat canticū fratris sol. Vbi ostendit ꝙ oīa deo sunt tribuenda. Patuit ēt quodā facto ab ipso cantico. Ipse. n. btūs Franciscus cū ꝓpter suam sanctitatem honoraret multū a populo: & non solū osculabantur eius manus imo & pedes: nec talem reuerentiam renueret: socius de hoc scandalizat⁹ dixit ad eū. Frater nō uides & nō attendis qđ tu facis? Naȝ hoīes te tātū honorāt: & tu talia nō renuis: Imo in eis uideris cōplacere. Respōdit btūs Frāciscus dicēs. Isti homines nihil faciūt de reuerentia respectu eius ꝙ debent facere. Quod socius audiens fuit magis turbat⁹ Cui btūs Franciscus dixit. Frater uide: totaȝ istā reuerentiam que mihi fit: nō mihi approprio sed ip̄am totam ad deum remitto: & me ip̄m cōseruo in fece mee humilitatis: & totū honorē reddo deo. Homines aūt ex hoc lucrant. quia deum recognoscūt & honorāt in sua creatura & in mēbris. Quo audito frater edificatus remansit. Et quia btūs Franciscus oīa a deo eē tenebat & cognoscebat: ideo oīa ad ip̄ȝ referebat: ut dicit dñs frater Bonauētura in decima parte legēde. de omnibus sibi scalaȝ faciebat: donec ad ip̄m ꝑueniret: qui est totus desiderabilis. Et quia deum in oībus cognoscebat ip̄m in oībus possidebat laudabat & glorificandum censebat: & ipsi soli sit honor & gloria oīs. prout in prima regula. cap. xxiii. Et ponit ifra fructu xii. & conformitate in caplō de diligendo deuȝ. Vide ibi. Ipse btūs Franciscus fiendū fratribus & esse mandabat. Sic ergo. xii. p̄fatis modis pȝ btm̄ Franciscum se ad instar xp̄i abiecisse funditus & abnegasse: prout prima pars expositionis exigebat. dicens. Francisc⁹ separatur. uȝ. a seipso per sui contēptū & despectioneȝ. De hac materia multa & plura hēs ifra fructu. xvii. & conformitate ubi de hūilitate tractatur bti Francisci: & spāliter in responsione ipsius bti Francisci facta fratri masseo eius socio dicenti b. Francisco: unde sibi ꝙ totus mundus iret post ip̄m & cetera: uide ibi. Sic ergo btūs Franciscus ipleuit consilium ꝙ in tertia libri apertione repitur. uȝ. siquis uult uenire post me abneget semetip̄m &c. Declarato ergo quomō itelligit uno modo. Franciscus separat. Declarādū ē quomodo intelligit secūdo modo de separatiōe ipsius bti Francisci a mūdo: & licȝ infra fructu & conformitate. xvi. plene dicatur. de hoc ostēdo. b. Franciscū paupertatē pre oībus dilexisse. Attñ succincte ē hoc ostēdendū. Et lȝ pars hec pateat ex dictis in prima expositione p̄missa: sicut dictū ē de xp̄o: qa nō stat aliqueȝ ꝑfecte se abnegare & mūdū diligere: lȝ nō ē cōtrario: tñ. b. Franciscū mūdū totaliter abdicasse plura ostendunt. ¶ Primū est diuitiaꝝ despectio. Factus. n. frater & post mūdi abrenunciationē coram epō: lȝ omnē pecuniā ut diabolum horruerit: tñ secularis existēs & mercator: nō sperauit in pecunia & thesauris: Imo liberalis fuit naturalr̄ & dispensator erat uanissim⁹. unde sociis & aliis curialissimus fuit: cenas & prādia & talia huiusmodi faciēdo: prout dicit legenda triū sociorum. Et adeo fuit liberalis: ꝙ faciebat & expēdebat ultra suam facultatē: ac de sua liberalitate per totam uallem spoletanā rumor exiuerat. Veꝝ cum hec fecisset aliqñ ꝓ mūdi fama: a dño respect⁹ ad semetip̄m conuersus ait. Ex quo largus & curialis es apud homines a quibus nihil recipis nisi fauorē transitoriū & inanē: iustum est ut ꝓpter deum qui largissimus ē in retribuēdo sis largus & curialis paupibus. Ex tūc ꝓposuit omni petenti si possibilitas afforet ꝓ amore dñi tribuere: maxime si diuinuȝ allegaret amorē: qđ usqȝ ad mortē seruare non destitit. Et quia oēs mundani diligunt munera. Isa. i. Hoc fuit signum in beato Francisco ꝙ mūdum contēsit: quia ip̄ȝ nō dilexit. Nō ne btūs Franciscus cū pro reparatione ecclesie sancti Damiani sacerdoti pecuniā obtulisset & ille nō accepisset: in quandā fenestram ꝓiecit ut puluerē uilipendendo? ¶ Scd̄m ꝙ ostēdit mundi contētum est humilium personarū amor & dilectio: abiectas. n. ꝑsonas. s. paupes dilexit eis bñfaciēdo dādo elemosinas. unde p̄ solito panē semp ponebat in mensa: adhuc secularis mensam panibus replendo. Et cū a matre interrogaret quare hoc faceret: respondebat ꝙ ꝓ elemosinis dandis pauperibus: quia ꝓposuerat omni petēti ꝓ deo elemosinas largiri. Extra domū uero semp pauperibus de denariis ꝓuidebat. Et si quādo pecunia non adesset ad locū secretū pergebat: exuebat camisiā & pauperi dabat uel mittebat. Nō ne militi egeno uestimenta que sibi ipsi de nouo parauerat se exuendo tribuit? unde die quadaȝ mercantiaꝝ abstractus tumultibus: cum pauperē elemosinā petentē repulisset: gratia diuina ꝑspectus: seip̄m arguit actum se egisse magne rusticitatis: dicens si ꝓ magno comite uel barone pauper ille a te aliquid postulasset: certe postulatum sibi dedisses. quāto ergo magis ꝓ rege regum & oīuȝ dño id facere debuisti? Et tunc ꝓposuit ꝓ tanto dño postulata de cetero nō negare. Nō solum pauperibus bñfecit: Imo eoꝝ consortiū secularis exñs libēter habuit: pȝ ut dictū est supra quādo rome stetit cum pauperibus: & cū leprosis cōuersabat: eis seruiēdo & benefaciēdo. Ipsoꝝ ēt pauperꝝ statū p̄ aliis sanctis amauit & tenuit: quibus amor ad pauperes ipsius ē exp̄ssus. ¶ Tertiū ꝙ ostēdit btm̄ Franciscum mūdū despexisse: est parentū despectio derelictio & declinatio: Iuxta cōsiliuȝ xp̄i Luc. xiiii. Siquis uenit ad me: & nō odit patrē suum: & matrē: & frēs &c. Et btūs Franciscus hoc egit: nam patrem deseruit sibi cōtrariū in dei seruitio: uolentē ip̄m inflectere ad ea que sunt mūdi: ipsi publice coram oībus: cum sua facultate renūciauit: & coram p̄lato. s. epō dixit ad patrē: usqȝ modo te

uocaui patrē in terris: amodo possum secure dicere: pater noster qui es in celis. Et uide ꝙ parentū abrenūciatio per btm Franciscū: facta ē cum deliberatiōe: in loco patenti: coram ꝑsona publica & autentica. s. epo: Et ꝙ ad uoluntatē ut ageret que sūt mūdi: nec minis nec uinculis nec uerberibus ꝑ patrē btūs Franciscus potuit inclinari. & nō solum prem: sed ēt matrem que ipm tenerrime diligebat: ꝓ xpi amore reliquit. Sic & frēs & parentes aliosq3: quocūq3 gradu sibi attinentes. ℂ Quartū ꝙ declarat mundū a btō Francisco cōteptum ē oium reiectio. Nā apostoli & si nauē & alia reliquerūt: nō tamē uestimentū ꝙ in dorso habebant. Btūs uero Franciscus nō solū oium terrenoꝝ facultati abrenūciauit. Sed ēt pānos & femoralia reiecit: nudum corpore & mēte se offerēs brachiis crucifixi: qḋ de nullo alio sancto mundū abrenūciante alicubi legitur. Vnde bene poterat dicere xpo ueraciter. reliqui oia & secutus sum te. Et sic in hoc btūs Francisc⁹ singularis ab omnibus repit. ℂ Quintū ostēdēs beatum Franciscū mūdo abrenūciasse: est uite Aploꝝ electio: lic3. n. ut diceť fructu. xvi. & conformitate: multi diuitias & mundū cōtēpserint: nullus tamē ut apostoli: q omnia dimittētes que hēbant: & hēre poterant xpm sunt secuti: Quorū uita fuit que sunt mūdi abdicare: & xpi uestigia ꝓsequi. Btūs Franciscus euangeliū seruauit ad itegrū: ut de eo cātať: Frācisc⁹ euāgelicū: nec apicē uel unicu3: transgrediť nec iota: xpm ergo seqndo: nec in cōi nec in proprio aliquid uoluit possidere: nec ꝓ se nec ꝓ suis fratribus. Et tñ papa Ioānes determinauit ꝙ in cōi habuit saluator & apostoli. Et l3 btūs Frācīscus nec in cōi hēre uoluerit nec i proprio: nō est dicendū: dicit dñs papa Ioānes: ꝙ uita bti Frācisci fuerit pfectior uita xpi & Aploꝝ: quia nulla pfectior ea inuenit. Sic ergo eligendo seruare euangeliū & uitā xpi & aplorū pre aliis qui ante eū fuerūt: Btm̄ Franciscū mūdū abdicasse ex hoc declarať. ℂ Sextu3 ostēdēs mundi cōteptum a. b. Frācisco: est paupertatis arreptio desponsatio & acceptio. de qua quia fructus est. xvi. & cōformitas. nihil dico ad pñs. ℂ Septimu3 est in edificiis nulla ostēsio. Mundani optāt domos altas pulchras sumptuosas & latas. Btūs Frācīscus nihil talium optauit nec hēre uoluit: imo uolebat ꝙ domus & loca fratrū quo ad materiā nō essent de lapidibus. u3. de saxis aut lateribus: sed de uiminibus luto paleis cōserto: quo ad copertură de paleis: quo ad latitudinē essent parua tuguriūcula: & sic de altitudine & longitudine. Vnde ut diceť fructu. xvi. & conformitate. Omnia talia edificia que sumā nō ꝑtenderēt paupertatē displicebant sibi: & offendebať: nam domum factam per cōitatē assisii in loco sancte Marie uoluit destruere: sed ipeditus fuit ab hoibus ciuitatis. Vicarium suum frēm Petrū cathanii rephendit: qui domū paruā edificari fecerat & uilem ad officium dicendu3 & recipiendū fratres: quia multiplicatiōes domorum sibi displicebant. Et post mortē quēdam frēm qui locum mutauerat: & domos latiores edificauerat reprehendit acriter: & ꝙ eum pacaret post mortē ꝑdixit. ℂ Octauu3 qḋ btm Franciscū ostedit mūdū cōtēpsisse: est uestiū & tunicaꝝ deuitatio & quo ad sumptuositatē: quia de pāno uilissimo & rudi indutus est semper: & quo ad multitudinē: nam tunica sola habituali corda fuit contētus & femoralibus. Nā uestitos dupliciter oderat: & signum extincti spūs hoc eē dicebat. Quia tunc caro ad petēdū sua inclinatur. De hac materia habes fructu & cōformitate. xvi. Nec tunica sua erat sua imo dabat libēter petenti: sicut patuit quādo eam fratri Ruffino post impressionē stigmatū ab ipso requisitus dedit. Sic & in loco de grecio cuidam fratri eam petenti de francia. Sic & paupibus si aliquid nō hēret. Vnde nec cellam nec tunicā nec aliquid hēre uoluit qḋ suum censereť. Querendo semel btūs Franciscus ab uno fratre unde uenerat: & ille diceret de cella tua: quia audiuit tua: in cella ꝑdicta noluit amplius habitare. Bononie ad locū accedere pro fratribus ꝑparatum noluit: quia locus fratrū dicebať: sed legato apostolico: locu3 accipiēte noie ecclesie: & fratribus ipm cōcedēte in eo stetit. ℂ Nonū mūdum ostēdēs a btō Francisco cōteptū: ē Regule ipsi⁹ cōpositio. Regula. n. fratrū minoꝝ qua utunť nunc frēs: facta est a xpo & ab ipso dictata. Vt fructu nono & cōformitate diceť. Ipsa pre aliis ut p3 intuenti totū mundum cum suis abdicat: & suadet ipsius contēptum. Et quia eam ad litterā seruauit: argumētū est eius obseruantia ad mūdi contēptū. ℂ Decimū est ostēdēs mundi contēptū bti Francisci fratrū ad ordinem receptio. Nullum. n. frē3 uoluit ad ordinē recipe nisi expropriatum: & terrenis datis omnib⁹ paupibus. In marchia quēdam qui dederat sua parentibus & nō paupibus: noluit ad ordinē recipe: Dicens eū indignū iungi paupibus xpi: qui paupes defraudasti. Contēptū oium terrenoꝝ dicebat sui ordinis eē fundamētū. Vnde ad ordinē uenientibus dicebat uerbū euāgelii. si uis pfectus esse: uade & uende oia & da paupibus. nē aliter faciendo: ad scandalū anime essent fratribus loculi reseruati. ℂ Vndecimū ostēdēs ꝓpositū bti Frācisci de mundi contēptu: est fratrū in statu uocationis eorum ꝑmansio. nam ut fratres ad nihil mūdi afficereňť: ipos noluit ad ecclesiasticas dignitates ꝓmoueri. unde domino Hostiēsi qui fuit postea papa Gregori⁹ nonus: sciscitanti ab eo si sibi placeret ꝙ fratres ꝓmouerētur ad dignitates ecclesiasticas respondit: Dñe: minores iō uocati sunt frēs mei: ut maiores fieri nō ꝑsumant: si uultis aūt ut fructum faciant in ecclesia dei: tenete illos & conseruate in statu uocatiōis eoꝝ: & ad prelationes ecclesiasticas ascēdere nullatenus ꝑmittatis. unde nec ambiuit gradu3 ecclesiasticū nec frēs uoluit ad talia anhelare. ℂ Duodecimū & ultimū ostēdens btm Franciscū mundū despexisse: est ad nil mūdi affectio: sed tota mente & desiderio ad patriam suspiratio & intētio. uñ nō ꝑlationē: quia hanc deposuit: nec pecuniā: quia hanc despexit: nō honores: quos declinauit. nō aliquid terrenum appetiit: sed tota affectiōe suspirabat ad patriam: ut xpo unireť per gloriam: cui icorporat⁹ manebat per imitationē & dilectione3: & sicut mente erat ad eterna suspensus: sic & corpore & ꝑsertim facie ad celestia stabat totus affectus. Vt cnī

dicit dñs frater Bonauētura in quarta parte maioris legende: Videbat intuētibus homo alterius seculi: qp pe qui mēte ac facie in celum semp intentus: oēs sursuz attrahere niteretur. Nec imerito sic uidebatur: qa cū eo pgente xp̄s crucifixus ibat: cum stante xp̄s: btā Maria: sancti Ioānes baptista & euāgelista. Petrus & Paulus & alii sancti morabant̄. Hunc sancti angeli se pe uisitabant: ac graꝝ diuinarū influentia ptangebāt: quare celibatus supni magis quā mundani incolatus effigiē ptendebat. Iaz dictis ergo pōt clarescere seruū altissimi btm̄ Frācīscū mundū funditus despexisse: qđ erat declarandū p expōne secūda huius fruct⁹ & cō formitatis. uz. quo ad eius scđam partē: que dicit Frā ciscus separat̄. s. ad instar xp̄i: a quo⁹. s. a mūdo p ipsi⁹ totalem abdicationē & despectum: & sic pz quomodo btūs Frācīscus primo se: deinde mūdū abiecit abnegauit & cōtēpsit. Et sic cōsequēter apparet declarata huius sexti fruct⁹ & cōformitatis secūda pars, que erat uidelicet Franciscus separatur.

¶ Incipit fructus septim⁹ & cōformitas. uz. Iesus hosti exponitur Franciscus molestatur. Expositio prime partis. uidelicz Iesus hosti exponitur.

Via in huius fructus septimi & conformitatis prima parte: agitur de tentatiōe dñi Iesu xp̄i facta p hostē diabolum ipso existente in deserto: Hinc est q̄ p eius expositione sunt tria uidēda. Primū quib⁹ modis genus hūanū a diabolo ipetitur & tētatur. Scđm quare dñs noster uoluit a diabolo tentari & quali modo tētationis ab hoste ppulsatus est. Tertiū quib⁹ modis ab homine diaboli tentatio supat̄ & abiicitur. Sed añ oia sciendum est: q̄ hic agetur de tentatione diaboli: put tota tentatio est a diabolo: & supatio a tentato: ipz abiicit & repellit. Fructu uero & cōformitate. xxi. agetur quomō diabolus ab homine expellit̄ p ipsius supationē: ab eo quē diabolus impetiit: & tandē diuina grā est & fuit. ¶ Pro primi euidentia est sciendum q̄ hostis antiqu⁹ diabolus Leo & draco est. & uocat̄ draco ppter maliciā & nequiciā. de quo dicit psalmista psalmo. ciii. draco iste quē formasti ad illudenduz ei &c. Et Apoc. xx. diabolus draco & serpens appellatur: dicit̄ ēt leo rugiens. i. Petri. iii. & hoc ratione uiolentie & potētie: quia quē nō pōt uincere malicia: multotiens superat potētia. Quia ergo leo & draco ē ipe hostis diabolus: Hinc est q̄ duobus modis nos tētat. Et primo ut draco malicia & uersucia. Secūdo ut leo potentia & uiolentia. Tentandi modos diaboli declarando p̄fata duplici uia. & primo quomō tentat malicia ut draco: Est sciendū qđ sic multis modis tētat & tentauit genus humanū. Astucia ergo tentādo & malicia ipse tentat. Primo modo. uz. suasione suadendo: & quasi rōnabiliter qđ suggerit fieri debere ońdēdo. Et hoc modo geñ. iii. Tentauit Euam & decepit. Secundo modo blanda illectiōe: & sic tētauit genus humanum. Geñ. vi. uz. filios Seth: qui dicebant̄ filii dei: Hos tentauit esca. s. pulchritudine filiarū Cain: & sic earum adinuicē cōmixtione: iratus deus pdidit oēm carnē: Noe cuz uxore filiis & uxoribus eorū p̄seruando. Tertio modo in errorem deductiōe. Hoc mō tentauit filios israel i deserto. Exodi. xxxii. Et nūeri. xxv. ad idolatriam pducendo. Quarto modo pmissiōe. pmisit enim primis parentibus deitatē: & xp̄o ut dicet̄ infra oia regna mundi si pageret qđ suadebat: Quito modo difficultatis ad bonū peragendū ostensione. dicens q̄ arta uia est que ducit ad paradisum & ad uitam. Et sic tentauit filios israel. Numeri. xiiii. Qui ob difficultatē nolebant ire ad terrā pmissionis. Sexto te dii post bonū inceptū ne perficiat̄ imissione. & sic tentauit & alias filios israel. Exodi. xvi. Et nūeri. xx. Qui libenter exierūt de egipto & desertū intrauerūt: sed labore itineris ulterius ire nolebāt. Et sic quosdā tentauit de sequentibus xp̄m. Ioā. vi. qui audiētes xp̄m dicebant durus est hic sermo: & ab eo recesserūt. Septimo modo ad dubietatē mentis pductione. Sic tentauit Balaam. Numeri. xxiii. qui ab angelo retardabat̄ ne iret ad maledicendū filiis israel: & diabolus ad oppositum eum inducebat &c̄. Sic & filios israel tēpore helie quib⁹ ipse Helias dicebat. iii. R̄. xviii. Vsqzquo in duas partes claudicatis &c. Octauo modo iportunitate & assidua inquietatiōe. Hoc modo uoluit tentare Ioseph. Geñ. xxxix. per mulierē egiptiacam que sibi erat iportuna: & ceperat eū. Nono subite & iprouise aīe aggressione: & p̄sertim quādo ociosam inuenit & male dispositam. Sic tētauit Iudam scarioth: quidens unguentū effundi sup caput Iesu: & murmurauit statim & eius mortē ordinauit. Decimo modo occulta insidiatione. hoc modo tentauit. Act. v. Ananiaz & uxorem eius Saphiram ut occultarent de p̄cio possessionū suarū: & mentirent̄ Apostolis. Vndecimo modo fraude & deceptione. sic tētauit illum diuitez nequā. Luce. xix. Qui deceptiōe diaboli credebat diu uiuere & subito mortuus est. sic ēt decepit Achab pmissiōe uictorie. iii. R̄. xxii. Duodecimo se in angelū lucis iuxta dictum apostoli transformatiōe: Sic multos inuitis patrū decepit: apparēdo in forma angeloꝝ pro parte dei sanctoꝝ patrum & mulierū. Sic ēt uolendo xp̄m decipe in forma humana apparuit. Et q̄uis sint multi alii modi quibus diabolus tentat ut draco cum sint ei mille ad nocendū artes: sufficiant tamē p p̄nti duodecim modi p̄fati. Et quia nō solum draco ē sed & leo ipse hostis antiquus: iccirco quos supare nō potest aliquādo ut draco p astuciam & maliciā: aliis modis supat. s. per uiolentiā & potentiā ut leo. Et primo modo afflictiones temporales procurando: sic tentauit filios israel. Exodi. iii. & v. faciendo eos affligi ut deum non audirent. sic petrum afflixit. Actuum. xii. faciendo eum poni in carcerem &c. Et ideo dicebat Iob. xxx. pharetram suam aperuit. i. tribulationes & afflictiones: & afflixit me. Secūdo modo carnem flagellādo: sicut fecit: Iob cap. i. quē percussit ulcere pexímo ut malediceret dño deo suo. Tertio modo bona fortune auferendo sic tentauit Iob oia temporalia

qūo diabol⁹ tētat astucia ut draco.

qūo tētat ut leo.

auferēdo ab eo: Iob. i. Sic & tobiam. Tobie. i. Quarto modo que amamus subtrahendo. s. filios & filias. Hoc patuit in Iob & sancto Eustachio &c. Quinto modo que naturalr̄ odimus ingerendo: sicut infirmitates ut Iob qui infirmatus est. Et tobias excecatus est: ut de dn̄o murmurarēt. Sexto modo prauos homines contra bonos ꝓuocādo & inducēdo: qui sui sunt satellites: sic fecit filiis israel: p3 de Senacherib: Nabuchodonosor: Holoferne: Antiocho: & sic de aliis qđ hodie facit per tiranos & sociardos &c. Xp3 fecit occidi per pilatu3 & iudeos & romanos qui oēs mēbra erāt ipsius diaboli. Septimo se uisibilē ut timeať ostēdēdo & demonstrādo: sic fecit btō Antonio btō Benedicto & pluribus sanctis. Octauo modo bona que agimus ipediendo. sic btām Claram ab oratiōe retrahere ē conatus. Sic & multos in uitis patrū tentauit. Nono mō Sanctos ꝑsequēdo. quosdā carnis tētatiōe sicut btm̄ Crisantū Iosaphath bn̄dictum &c. Quosdā accidia: quosdā aliis uiciis. Vt uidit btūs Abbas Machari? qñ in spē medici diabolū cu3 diuersis ampulis ad fratres pergentē cōspexit. Decimo delectatiōe resoluēdo sicut Dauid: quē nō potuit ꝑsecutiōe supare: uicit delectatione cum bersabee secūdi. rг. xi. Vndecimo mō nō consentientes opprimēdo. sicut de sancto Antonio abbate: & de btō Antōio nr̄o: ad cui? guttur diabolus posuit manus ut eū suffocaret. Duodecimo ad desperationē cōducendo. sicut facit cōtinue. quia multi ita impetūtur ab ipso acriter: ꝙ desperātes tētationibus eius cōsentiunt. Sic tētauit achithophel: qui seip3 suspendit. ii. rг. xvii. Et sic de multis aliis qui seipos diuersis modis interemerūt. Prefatis modis diabolus tētat ut leo. & si alii modi sunt: quia possent ad p̄fatos reduci: dicti iam sufficiant. Et sic p3 primū qđ erat uidendū. ℭ Secūdo uidēdū erat quare dn̄s noster Iesus xp̄s uoluit tentatiōi diaboli subiici: & quomō. Et breuiter hanc partē exponēdo. Vidēdum est primo: quare uoluit tentari a diabolo: Ad qđ respōdeť ut nos pariter uerbo informaret & exēplo. Cu3. n. tota uita nostra sit plena tentatiōibus: quia tentamur a mūdo carne & diabolo: xp̄s igiť tentari uoluit. Primo ut exēplū patientie nobis p̄beret: quia si ipse qui sine pctō erat tentationē patienter portauit: multo fortius nos peccatores. Scđo ut modū ostēderet diaboli tentationem superādi. de quo in tertio modo diceť. Tertio ut fructum ostēderet si tentatio superetur: quia angeli accedunt ad talem & ministrāt ei: ut factū est ipsi xp̄o. sed hic sunt aliqua dubia. ℭ Primū ē quis fuit iste hostis & diabolus. Rn̄deť ꝙ crediť ꝙ fuerit lucifer qui primos tentauit parētes. quia hic hostis xp̄o promittebat oīa regna mūdi & si fallaciter. Lucifer. n. ē rex super oēs filios supbie. Ad ip̄m tentādu3 sagacior uenit & astucior: quare & ipse princeps mūdi lucifer: quem superando & fugauit a mūdo & ligauit. Apoč. xix. ℭ Scđm dubium an in propria forma tētauerit. Rn̄detur ꝙ nō ne quis esset agnosceret: sed nec homo ī proprio esse substātias separatas cernere ualet: quare creditur ꝙ in forma hūana eidem se ostēderit. ℭ Tertium dubium in quo loco xp̄m tentauerit. Rn̄dit euā

qs diabolus fuerit ille q xp̄m tētauit

An ī ppria forma tentauit.

In quo loco tētauit

gelium ꝙ in deserto. Math. iiii. ut. u3 ostēderet. Primo ꝙ diabolus maxime bene uolentes opari aggreditur. Secūdo ut sancti post eu3 futuri qui ad deserta ꝑgerent scirent se perlaturos hostis tentatiōes. Tertio ut ońderet ꝙ solitarios diabolus aggredi conatur Quarto ut ońdat ꝙ oīa & se relinquentes: quia tales sunt in deserto & si a diabolo inuadanť. nō tn̄ superātur. Quinto ut quāta sit difficultas in bene agēdo ostēderet. Xp̄us. n. nō iuit ad desertum ut tentareť sed ut ieiunaret: sed ad hanc opatiōnē est consequuta diaboli tentatio. Sexto ut quādo fit rectum aliquid a nobis & diabolus conatur impedire suis modis: non debet dimitti sed prosequi: quia ꝑseuerās in campo certaminis triumphū obtinet peroptatū. Viso ergo q̄re xp̄us uoluit hosti quo ad tentationē subiici. ℭ Videndū est quare diabolus ad tentandū ip̄m accessit. Et dicūt doctores ꝙ uolebat experiri an esset deus uel purus homo: quia argumēta erant ꝓ utraq3 parte. ꝙ esset hō: quia ieiunio expleto esuriuit ut homo. ꝙ esset plusq̄ homo: quia nullo alio cum eo exn̄te ieiunauit. xl. diebus & totidem noctibus. Quādo. n. moises ieiunauit ipse erat cum deo: Helias ex cibo prius sumpto sic ieiunauit: sed xp̄s cibū nō sumpsit: & solus a diabolo ē inuentus. Et ideo hoc uidendo ut agnosceret an esset deus: ip̄m tētare uoluit. Et ideo dixit in prima & scđa tentatiōe: si fili? dei es &c. ℭ Sed quomō potuit diabolus xp̄m deum esse ignorare? cum tot signa in natiuitate eius fuerint facta? Rn̄deť ꝙ diuia uirtute ip̄m latuit. ℭ Restat ergo uidere quomodo diabolus xp̄3 tentauit. Vbi sciendū est ꝙ tentatio diaboli fit triplr̄. Videl3 sugestione delectatiōe & consensu. Itē tentatio alia interior que fit a carne & aliquādo a diabolo: alia exterior que fit a diabolo. Dictum est ēt ꝙ diabolus tentat ut draco & ut leo. Ad ꝓpositū. diabolus ut leo xp̄m tentare nō potuit: quia uim ei inferre nō ualuit: sed ut draco tentauit. s. malicia & astucia: ut sicut primos parentes tentauit de gula de supbia & de auaritia. s. de cupiditate habendi scia3 boni & mali: sic & xp̄m p̄fatis modis tētauit: de gula de p̄sumptiōe que est filia superbie: & de auaricia: omnia regna mūdi ꝓmittendo. Sed xp̄m interiori tentatione tentare nō potuit: quia nihil impellens ad malū in ipso fuit: sola tentatione exteriori ipsum pulsauit. Nec delectatiōe aut consensu potuit xp̄m tentare: quia xp̄s peccare nō potuit. quare solo primo modo. s. sugestione ipsum tentauit. quibus apparet quomodo hostis antiquus xp̄3 tētauit. ℭ Sed quia dictū est ꝙ xp̄s uoluit tentari ut nobis preberet exemplū: posset queri an nos tentari appetere debeamus: Rn̄detur ꝙ a carne nō. Ratio qa talis nō est sine peccato saltem ueniali. dicit magister ii. dis. xxi. A diabolo non a uiris iperfectis sed perfectis xp̄s nō dedit exemplum tentationē appetendi: s3 exemplum p̄buit ut si tentatio afforet ea3 uincendi & superandi. Et sic p3 scđm qđ erat uidendū. uidel3 cur xp̄s hosti fuit expositus & de modo. ℭ Restat uidere de modo tentationes diaboli superandi. quod est tertium uidendum. Circa quā partem & si doctores diuersimode loquanť: nam quidam dicunt ꝙ sugestioni

q̄re diabolus xp̄3 tētauit.

quō diabol? xp̄m tentauit.

An hō đbeat appetere tētari

qb? mōis uincat̃ tentatio.

diaboli si nō attendatur:utpote ad aliud conuertēdo cogitamē:tentatio superat̃. Alii dicunt cogitando statim quādo diabolus tentat penas īfernales. Alii dicūt ꝙ cogitandū est premiū qđ ꝓmittit̃ tentationi nō con sentientibus. Attñ saluator noster in sancto euāgelio ostendit modos aliquos. ¶Et primo per ieiuniuꝫ car nis extenuatione. Nam ut ipse apostolis dicit. Marci.xvii. Hoc genus demonioꝝ eicit̃ ieiunio & orone. Et hanc uiam ostendit ipse saluator: qui ieiunauit.xl. diebus &.xl.noctibus:ostendens ieiuniū appetendū: ꝓpter multa que facit ieiunium ut dicūt doctores de ipso loquentes & tractantes. Et quia cum instrumentum diaboli sit nostra caro:ieiunio atterit̃ & domatur. ¶Secūdo fide & tota in deo spei & fiducie positione Nam aīa debet esse in deserto.i.ab omni spe alia defectata: & tunc si habebit fideꝫ & dicet monti idē tentationi ut transferatur.i.abscedat fiet:ut Iesus beatuꝫ Franciscū docuit. ¶Tertio sacrē scripture memoria & attentione. Ipse saluator in tentatiōe sua ad ipaꝫ superandam & diabolum conuincēdū sola scriptura est usus diuina. Ad ostēdendū ꝙ ipsa docet diaboli tentationem euitare. ¶Et pro huius euidentia inuestigandum est quomō scriptura docet hoc. Vbi sciendum ꝙ diabolus de bono nō tentat nec inducit hoiem ad bonum peragendum sed malum: & si malum sub specie boni saltem delectabilis. Modo de nullo malo spēm ꝑferente boni pōt diabolus tentare: de quo sacra scriptura inspicientem diligenter nō informet & uerbo & exemplo. Si enim diabolus tentat te de aliquo uicio utpote de supbia debes uidere quid scriptura uerbo promat & exemplo. Nam ꝙ non assentias huic tentationi:te docet ostēdēdo ꝙ mala sit supbia. dicēs illud Ecci.x. Odibilis deo & hominibus supbia. Et iacobi. deus supbis resistit humilibus aūt dat grām. Et beata Maria dicit. Luc.i. dispersit supbos mēte cordis sui. Et nō solum uerbo docet:sed ēt exēplo quomodo supbia nō est appetenda: ostēdendo mala que de ipsa ꝓueniunt. Supbia.n. Angelus supmus diabolus efficitur. Isa.xiiii. Adam a paradiso in hanc miserie ualleꝫ deicitur. Arfasath regno priuatur. Iudic.i. Senacherib gēte ab angelo spoliatur.iiii.ꝶ.xix. Et sic de aliis. Tētatus ergo a diabolo de pertinentibus ad supbiam ut de appetitu dominii & status & similibus: quia uidet ꝙ scriptura uerbo & exemplo oppositū ostēdit:debet nolle ipam in se locum hēre:quare nō assentit diabolo sibi hoc persuadēti: imo accipit oppositū.uꝫ.humilitatē quā assumere scriptura iducit uerbo dicēs illud Iudic.ix. Humiliū & mãsuetoꝝ deo semp placuit oratio & supplicatio. ps. Respexit in orationē hūiliū &c. Exemplo. Dauid humilis fit rex. Et Maria humilitate fit mater dei. Et sic de aliis. Modo tentatus debet dicere ꝙ bonum est:& facit bonū habēti:est ꝓsequēdū: & ꝙ malū est in se:& facit malū habenti: est fugienduꝫ. ergo nolo sequi supbiā sed humilitatem: quare demō tue nō assentio tentationi. Et sic pꝫ de modo uincendi tentatiōnē diaboli per scripturā. Et sicut dictuꝫ est de uicio superbie sic etiaꝫ est de aliis. ¶Si de luxuria tētat uide quid scriptura dicit uerbo: Certe illud Ephi.

quō p meditatiōem scripture diuie uincit̃ tētatio

dicendū a [illegible]

v. Omnis fornicator aut immundus nō habet partem in regno xpi & dei. Quid ostēdit exēplo? Certe ꝙ ipa est fugienda:quia per ipaꝫ genus humanū in diluuio submergitur. Geñ.vii. Sodomite celesti igne cōburūtur. Gene.xix. Amon & Absalon occidunt̃.ii.ꝶ.xviii. Et sic de aliis. Quid de opposito dicit scriptura.s.cōtinētia & castitate? Certe illud Eph.v. unusquisqꝫ uestrum sciat suum uas possidere &c. Quid ostendit de hoc exemplo? Certe ꝙ castitate homo a deo diligitur & ad gloriam sublimat̃. Pꝫ in Ioseph. Geñ.xxxix. Et sic de aliis hoc ꝑpendēs tentatus nō assentit libidini: sed diligit castitatē & mundiciā. ¶De ira si tentat diabolus uadat tētatus ad scripturam:& uideat si suadet ipam uel eius oppositum:& uidebit ꝙ dissuadet iraꝫ uerbo. dicēs illud Ecci.xxx. zelus & iracūdia minuūt dies. Exemplo. Cain a deo despicit̃ & damnat̃. geñ.v. Saul a diabolo captiuatur.i.ꝶ.xvi. & sic de aliis. Suadet ire oppositū.s.pacem & tranquillitatē. di. illud ps. Si uis uidere dies bonos inquire pacē & ꝓsequere eā. Exēplo Moisi qui fuit mitissimus & pacific? & a deo dilectus. Numeri.xii. debet ergo tentatus dicere tētatori. Ego uolo uiuere:quare nolo iram sequi: & paceꝫ hēre:quia ero dei amicus. & sic a tētatione ire liberabitur. ¶De auaricia si tentatur:respiciat quid de ipsa dicit scriptura uerbo. Certe illud Ecci.x. Auaro nihil ē scelestius. Et Apostolus auaricia est idoloruꝫ seruitus. Quid ostēdit exēplo? Certe Balaam auaricia necatū. Numeri.xxv. Achor a populo lapidatum Iosue.vi. & sic de aliis. Et de opposito dicit uerbo illud Prouerb. xxviii. Qui odit auariciam longi fient dies eius. Exēplo quid ostēdit? Tobias fuit liberalis ad paupes: & dñs eum bonis repleuit. Tob.xi. Quia ergo auaricia est tam mala & eius oppositum est sic bonū: dicat tentatus tentatori. ego nolo primū sequi sed scdm. ¶De inuidia si quis tentat̃ ei occurrit scriptura ostēdēs malum inuidie. dicēs uerbo: Sapie primo: Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarū: & sequunt̃ eum qui sunt ex parte illius. Exēplo. Achitofel inuidia se suspēdit.ii.ꝶ.xvii. Chore cum aliis a terra uiu? absortus ē. Numeri.xvi. & sic de aliis. Oppositū oñdit. dicēs dilige ꝓximū tuū sicut teipm. Math.xix. Et diligite inimicos uestros. Mat.v. Exēplo. Dauid & Ionatas intimi fuerunt &c.ii.ꝶ.i. ¶De accidia si tētat uide scripturam dicentē: Ecci.xxxiii. Multa mala docuit ociositas:& qui sequitur ocium nō uidebit bonū. Exēplo sodomitarum:ad qđ pctm̄ ut dicit Ezech. Induxit accidia. Oppositum suadet dicēs Eccl'astes nono. Quicquid pōt manus tua opare &c. Exēplo. quia opantibus in uinea. Math.xx. Datur uite eterne ꝑmiū. Quare nō est acquiescendū tētationi:dicat tentatus de accidia sed eius opposito. ¶De gula si tentatur qd scriptura dicat uerbo uideat Ecci.xxxi. Amaritudo anie uinum multū potatum &c. exemplo. Holofernes a Iudith truncat̃:& Simon machabeus occidit̃.i. Machaultio. De sobrietate dicit.i. Petri.v. Sobrii estote &c. Exemplo Salomonis qui abstinuit a uino &c. Et Danieli deus dedit sapiaꝫ. Dañ.i. Quia ergo gula insipiētem:& sobrietas facit sapientē. dicat tentatus tenta-

tori. Ego nolo eē iprudēs q̄re nec gulā sectari: sȝ uolo eē sapiēs q̄re oppositū uolo ꝓseq: & sic ei⁹ tētationeȝ supat & uincit. De multis aliis exēpla & uerba patēt in scriptura: q̄ si diligēter intueant̄: hō a tētatiōe nō su pat̄. uerꝫ qa hic modus ē hoiūȝ intelligētiū solū & nō ignorātiū: & sic nō oium gn̄alr̄: dat̄ a xp̄o modus ali⁹ diaboli tētationē supādi in orādo. ¶ Quarto mō. s. oratione. Nā in deserto ipse nihil aliud faciebat nisi orabat. Orone diabol⁹ expellit̄ ut ait saluator Mar. xvii. Moise orāte ignis. s. tētatiōis absortus est Nume. xvi. Tobia orāte demoniū ab angelo expulsum ē. Tobie ix. ¶ Quinto humiliatiōe. xp̄s in deserto on̄dit humilitatē de se nō p̄sumendo: deū solū adorando: & cū bestiis cōuersando: ac pmittēdo se a diabolo duci & tangi. Et ꝙ humilitas diabolū pellat: pȝ uisione bti Antonii: q in aere subleuatus uidit totū mundū laqueis diaboli plenū: & cū Antoni⁹ diceret qs euadet? dc̄m̄ est sibi: humilitas: Cōtraria cōtrariis curant̄. diabolus supbus ab humili supat̄. Fr̄ Ruffin⁹ uisus a demone habitāte in hoie ꝙ ibat ꝓ pane: statim quē possidebat dimisit dicēs. Quod eius tantā humilitatē ferre nō poterat. ¶ Sexto dei timoratiōe. cū dixit dn̄s deū tuū adorabis & illi soli seruies. s. nō seruili timore sȝ filiali. Sed ꝙ timor filialis oēm supet tentationē. pȝ scriptura dicente Eccle. i. Timor dn̄i expellit pc̄tm̄. Nam si homo de quacūqȝ re seruire deo tentet̄ a diabolo: si est timor dei in eo statim dicit. ego debeo seruire deo timore filiali: & filius debet sibi cauere ab omni eo qđ est p̄ris offensiuū. sed cuȝ deus sit meus pr̄: & hoc de quo tentor nō est in dei complacentia imo oppositū: quare ego ut bonus filius p̄rem ipsum nolo turbare: & cōsequēter ꝙ mihi sugerit̄ nolo exercere. Et ideo bn̄ dicit scriptura. beatus cui datū est hēre timorē dn̄i: quia timore dn̄i filiali existente in anima: cū p̄seruet eam ab omni qđ est offensiuū dei: & per cōsequens a peccato: homo a nulla pōt supari tentatione. Istos sex modos saluator dum supat hostem: ad ipsum uincendū nobis clementer on̄dit. Sed nūquid alii modi repiunt̄ a p̄fatis? Certe sic & multi. ¶ Et primus modus est Iesu benedicti nominis inuocatione: tentatio sic supat̄. Mat. ultimo. In nomine meo demonia eicient & Luce. x. dixerūt apostoli Iesu. In nomine tuo demonia subiiciuntur nobis. ¶ Secūdus modus est uirginis gloriose Marie noiatiōe dicēdo. Aue maria gr̄a plena &c̄. uel illaȝ orōneȝ Maria mater gr̄e mater misericordie tu me ab hoste ꝓtege & in hora mortis suscipe. Qua exptū est diabolū abscedere statim. ¶ Tertius modus est alicuius sancti deuotiōe Iob. vi. Ad aliquē sanctoꝝ cōuertere. Btūs andreas ap̄lus sibi ep̄m deuotuȝ: a diabolo in tētatione liberauit. ¶ Quartus modus est hui⁹ uersiculi p̄sonatiōe mēte & attentiōe. uȝ. deus in adiutoriū meū intēde: dn̄e ad adiuuādū me festina. statiȝ homo tētatus liberat̄ ut dicit Ioānes Cassianus in secunda collatiōe abbatis Isaac. ¶ Quintus modus crucis xp̄i facta in fronte & mēbris deuota figuratiōe & signatione statim tentatio uel mitigat̄ uel abscedit: qa diabolus cum statim fugiat: abscedit & eius tentatio. Hoc modo quedā btūs Basilius a diabolo & sua tētatione eū signando liberauit. ¶ Sextus modus est oculoꝝ ad celum eleuatione. dicendo Iesu fili Dauid miserere mei. Hec dicendo Cananea a xp̄o meruit obtinere filie sue a demonio liberationem. Huius aūt effatione in purgatorio sancti Patricii stantes: ab insidiis diaboli statim liberant̄. ut dicit legenda sancti p̄dicti. ¶ Septimus modus passionis xp̄i memoria & recordatione. Dauid citharam percutiendo diabolū a Saul abigebat. Cithara passionē & cruceȝ xp̄i ut dicunt doctores significabat. xp̄s multis apparuit diuersimode tentatis: sed crucifixus de plagis sanguineȝ eiciens: & prefatis dixit: ꝙ quando tētarent̄ dictas plagas inspicerent & sanarent̄: ut fructu nono & cōformitate habet̄. ¶ Octauus modus continua carnis maceratione: sensuum gubernatiōe. Contra carni deditos diabolus p̄ualet ut dixit Raphael ad Tobiā. caplo. vi. Et christus dicit cū fortis armatus custodit atrium suū. i. menteȝ & sensus suos in pace sunt oia que possidet. Sanctus Benedictus diaboli tentationē carnis maceratione superauit. ¶ Nonus modus exercitio & operatiōe. Ieronim⁹. Semper aliquid boni facito: ut diabolus te inueniat occupatū. Euam ociosam tētatione uicit. sed Paulum apostolum intentum operi nūquaȝ superauit. ¶ Decimus modus tētatiōis: ꝑ cōfessionē reuelatiōe. Statim. n. ut homo tētationē p̄ri sp̄uali confitet̄: & diabolus uidet se detectū fugit & recedit: ut patuit in pluribus in uitis p̄rum. Tali. n. extricatione egredit̄ ut dicit Iob. Coluber tortuosus. ¶ Vndecim⁹ modus ꝓsperitate diabolus multos superat: sed paucos aduersitate. Tempore persecutionis Dauid a diabolo non fuit superatus: sed bene tempore prosperitatis. Quare homo si deus sibi imittit tribulationes libenter sufferre debet: ut diaboli tentationes ualeat supare. ¶ Duodecimus modus totius spei nr̄e in deū ꝓiectiōe. ut sicut ipse fecit nos & nō ipsi nos & cura est ei de omnibus: sic in ipso tota spes ponat̄. dicendo dn̄e sicut uis & sicut scis miserere mei. Chrisantus hoc modo tētationē superauit. dicēs cum psalmista. domine dic anime mee salus tua ego sum. Multi alii proculdubio sunt modi sed hi sufficiant pro generali modo supandi tentationes diaboli: qa de his & doctores & scriptura. ut patet loquitur. Et sic patet tertium ꝙ erat declarandum pro huius fructus septimi & cōformitatis prima parte. uidelicet Iesus hosti. s. diabolo exponitur scilȝ eius tentationi. Et consequenter predicta prima pars est breuiter declarata.

Oratio ad pellēdā tētatiōeȝ experta.

Alia oratio ad idē

¶ Secunda pars fructus & conformitatis septime. s. Franciscus molestat̄. Expositio.

Rime partis uisa expositōne fructus septimi & conformitatis: couenienter uidendum est de parte secunda. uȝ. Franciscus molestatur. i. Qualr̄ a diabolo beatus Frāciscus fuit tentat⁹: ut filis in hoc ipsi xp̄o ueniat̄. ¶ Vbi sciendūȝ ꝙ sicut nullus sanctōruȝ est uirgi-

ne excepta:qui a diabolo nõ sit agitatus presecutioni
bus:sic nullus est:q nõ sit tẽtatiõib⁹ expetitus. Et pci
pue fuit.b.Frãciscus cuius ortu in iferno facta est cõ
motio magna.ut dctm̃ est fructu.iiii.& cõformitate:p
quã ppẽderunt p.b.Franciscũ & suos.infernũ destruẽ
dũ:ne tot ad ipm pgerẽt.ob cui⁹ merita uitã exempla
& uerba & suoꝝ: quot añ ad ipm infeliciter descẽde
bant.qđ sic agnoscẽtes:ad psequendũ ipm principali
ter:& postmodũ suos sunt conati.Et queadmodum di
ctũ est:diabolũ tẽtare duplr.s.ut dracone & ut leone:
sic.b.Frãciscũ tã i seculari habitu exñtẽ: q̃ post iceptũ
ordinẽ:pfatis duobus modis est psecutus. ¶ Insecut⁹
est hostis.b. Franciscũ primo ut draco malitia & astu
tia multiplr. ¶ Prio psuasionib⁹:ip3 ut mũdanis dare
tur inducẽdo.Nã.b.Francisc⁹ exñs secularis & merca
tor pãnoꝝ:cũ esset natura hilaris & iocundus ac libe
ralis: diaboli psuasiõe deditus fuit plurimũ mũdanis:
uacãs iocis & cãtibus:& in comestionib⁹ pfusior aliis
ultra decẽtiã sui status: sic & curiositate uestimentoꝝ
fuit ualde mundanus: sicq3 mũdo deditus diaboli p
suasione in cibo & in uestimẽtis fuit ualde uanus:& si
nõ quo ad lasciuiã3:dño eius corpore mundo seruãte:
quod sacris stigmatibus figurare uolebat. ¶ Secundo
blãdiciis & allectiõibus.Esca parat captionib⁹ pisciũ:
&.b.Francisco qbusdã honorib⁹ impẽsis:ipm diabo
lus ad se inflectere p imitatiõne mũdanoꝝ studuit:qa
.n.multũ erat curialis: & iccirco de hoc a uanis comẽ
dabat:ad expẽdẽdũ ex hoc incitatus:tales & tam ma
gnas faciebat expẽsas:q a parẽtib⁹ multotiẽs fuit ar
gutus dicentib⁹ q tam magnas quo ad se & quo ad
alios expẽsas faceret:q nõ eoꝝ filius sed cuiusdã ma
gni baronis uideret. Quib⁹ largis expensis factũ est:
ut de eo quo ad hoc p totã3 puinciam diuulgaret: &
ipse a sociis princeps fieret:baculusq3 sibi daret ut do
mino eoꝝ: & ipse secundũ uoluntatẽ suã expensas fa
ceret in comestionibus & aliis: & sic ut eoꝝ princeps
& dñs baculũ portãdo in manibus:p ciuitatẽ cãtando
incederet:& talibus applausib⁹ diabolo pcurãte alli
ceret ad que sunt mũdi pseq̃nda cũ corde. Nõne hoc
inductiõe hostis fiebat:ut p fauore trãsitorio Franci
scus expenderet sua: nõ dãdo paupibus sed mũdanis
& lecatorib⁹?Et sic ut uacaret comestionib⁹ die ac no
cte & cãtibus diabolus ut draco.b. Franciscũ tẽtauit.
¶ Tertio pmissionib⁹:cũ.n. plebeius mercator esset
& popularis:cordi eius diabolus tẽtationib⁹ imisit ut
fieret miles:& adeo hoc eius cordi fuit ipressũ3: ut ar
ma pãnos & necessaria ppararet:p militia consequen
da: uolẽs ad quẽdã nobilẽ de regno accedere nomine
gentilẽ:p quẽ spabat eidẽ obsequendo decus obtine
re militie.Sic ergo diaboli tentatione in mundo tene
bat mente: ut nõ de deo sed de mundi pompa & glo
ria totalr cogitaret.Et quod maius est post induitiõe3
militis paupis que3 se expoliato uestierat xpi amore:
dño sibi apparẽte de nocte:& palatium speciosum &
magnũ cũ militarib⁹ armis õñdẽte eidẽ:ac ipm suum
esse & suorũ militum asserente: dum surgeret a sõno:
non ad spũalem sed ad tẽporalẽ sui exaltatione3:uisio
nem inflexit.credens ex hoc in mũdo se magnifice su

Vãitas. b. Francisci añ conuersionem.

blimandum gloria temporali. ¶ Quarto beatũ Fran
ciscũ diabolus tẽtauit errorib⁹. Nõne.b.Franciscus er
rabat itelligẽdo tẽporalr circa ipm fieri:qđ de⁹ spũa
liter itelligebat.b.eni Franciscus militie spũalis caput
eẽ debebat nõ carnalis:& spũales milites hẽre debe
bat ñ carnales:cũ arma nr̃e militie nõ sint carnalia: s3
spũalia.ueꝝ qa spũs scti unctionẽ:q̃ docet oĩa:nõdu3
accepat:nõ miꝝ si istinctu maligni:errore sic laberet:
ut.u3.militiã tẽporalẽ pcipere se crederet: & ad obti
nẽdũ psequeret p posse.ut.n.obtineret militiã in Apu
liã ire deliberauerat:tãtaq3 letitia repletus est uisione
diuina:ad bonũ psp̃itatis tẽporalis ipsam credẽs diri
gi:ut multis mirãtib⁹ & q̃rẽtib⁹. uñ sibi tãta ineẽt le
titia:rñderet dicens. Scio me magnum principem affu
turum.unde iter arripiens necessariis habitis pro mili
tia consequenda: Spoletu3 deuenit: ubi post cogitatio
nem ta3 de itinere cepto perficiendo q̃ de optato fine
adipiscẽdo:sopori deditus: a summa luce uisitat Chri
sto:& de mente errorem abiiciens:Franciscu3 instruit
quo pergat:sed Franciscus totum referans: quod suo
uertebat in pectore:inquit xp̃us ad eum. Quis põt ti
bi melius facere dñs an seruus?Et cum rñdisset Fran
ciscus q dñs: intulit ipse xp̃us. Cur ergo relinquis p
seruo dñm:& principẽ p cliente?Et errorem abiiciẽs
a Francisco:cum ipse diceret:dñe quid uis me facere?
Iesus lux uera respondit. Reuertere in terrã tuã: quia
uisio qua3 uidisti:spũalem pfigurat effectum:non hu
mana sed diuina in te dispositione complendum. quo
audito Franciscus errore abiecto: Assisium securus re
uersus & gaudẽs:pstolabat dñi uoluntatem. ¶ Quin
to a diabolo btũs Franciscus psequit uariis ostẽsioni
bus q̃ arduum foret dñi uiam uelle ingredi:& per ea3
ambulare.dum enim Franciscus deditus esset pnitate
nature ad psequendu3 mundana & patrẽ ad hoc im
pellentem haberet & a bono totalr retrahentẽ: soci
os solaciis & iocis & aliis lasciuiis puocãtes ad uana
sequẽda:nullũq3 hẽret:qui eũ ad bonum ppelleret:ni
si xp̃m.Qui nondum se plene eide3 expresserat:hinc
est q summa cũ difficultate Franciscus bonu3 pagere
poterat:& potius ad dimittẽdũ aggressam uia3 domi
ni ubi cepisset:q̃ ad psequendum prefatis uiis sugge
stione diabolica impellebat.quibus per tempus com
motus Franciscus:uiam non psequutus spũs sed mun
di stetit.quo ad usq3 uisitatus ex alto:uetera abiiciẽs:
& que retro sunt:ad noua & anteriora spiritus se extẽ
dit. Ipso deniq3 a Spoleto reuerso: post dies aliquos
sero quodam in dominu3 electus a sociis:& cena sua
dispositione affluentissime preparata: ac ipso refecto
cum sociis: non dat pro impensis Christo domino glo
riam:sed per ciuitatem sociis eum precedentibus de
cantando cum baculo:ut dominus eos subsequitur ua
nus uir Franciscus. uerum cum talia perageret igno
ranter a domino uisitatur: & q mundana gaudia ni
hil sunt: superinfusa dulcedine eius cordi dominus ei
expressit. Qua dulcedine non solum in uirum muta
tur alterum: sed sensu motu priuatur & lingua ut
nihil aliud sentire uel audire nisi dulcedinem istam
ualeret: & sicut postea ipse retulit: si totus fuisset

incisus: sẽ de loco mouere non potuisset. ¶ Sexto aggressus est. b. Franciscum terroribus. eum iuxta posse postq̃ xp̃i incepit scãdere uiã: & mũdana dimittere: reuocare conatus. Nã cũ ad quãdã criptã ad orãdũ pgeret ut eũ dñs dirigeret in agẽdis: hostis antiqu⁹: ut eũ a bono ꝓposito reuocaret: timorẽ sibi incussit pariter & horrorẽ: apparẽs ei uisibilr: cuiusdã mulieris gibbose deformiter in ciuitate existentis Assisii memoriã ei ĩpressit: cõminãs gibbositatẽ illi⁹ mulieris in ip̃3 iactare: nisi a concepto ꝓposito resiliret: sed ipse miles xp̃i iã factus: minas diaboli paruipẽdens: itra dictã criptã deuote orãdo: ut eũ dñs dirigeret pmãsit. ¶ Septimo mõ diabolus. b. Frãciscũ aggressus ẽ. u3. dubietatibus & distractõib⁹. Nõ ẽ possibile pedẽ tenẽtib⁹ in mũdanis: q̃ sũt dei tota mẽte in eis pfici nec ab eis: multa. n. & uaria occurrũt & se in portu positos existimãtes in medio maris tumultuũ & distractionũ se iueniũt ꝓiectos. btũs. n. Frãcisc⁹ & si gustato spũ pl'a pageret pfectõis: qa tñ nondũ totalr mũdũ dimiserat: hinc ẽ ꝙ distractõib⁹ multis distrahebat̃. Si bonũ agere uolebat: ĩpellẽtẽ aut ɔsulẽtẽ ad h̃ nõ hẽbat: s3 ad oppositũ: q̃re nõ tota mẽte cõplexabat̃ altissimũ: & multotiẽs timori terreno cor ei⁹ subiiciebat̃. Nõne hesitare uisus est b. Frãcisc⁹ dũ post allocutõe3 diuinã sibi factã in Spoleto de uia dei assumẽda: cũ se cenis & iocis daret: ꝑferebat prauũ bono: & q̃ erant spũs sũmitebat appetitui sensuali? Nõne ip̃e p⁹ uẽditionẽ pãnoꝝ ut ecclesiã scti Damiãi repararet: dũ pr̃is & parẽtũ eũ psequẽtiũ minas audit: terrore cõcussus: nec cõfisus de diuino auxilio latebrã fouit? q̃re minis terrorib⁹ & detractõib⁹ ut nesciret qd ageret: ab hoste fuit ipetitus. Veꝝ qa dñs sue cõsolatiõis & illumiatiõis radiis iã ei⁹ scĩtillauerat mẽtẽ: & si ꝓ tũc nõ ppẽderet: distractõib⁹ sepositis: & meli⁹ decernẽs seruire altissimo: q̃ mũdo: timore & dubitatiõe abiectis de fouea exiuit: & ciuitatẽ cõstanter itrauit: & tẽporis in ꝓcessu in tãta tentatiõe eũ posuit diabolus subtrahẽte dño solitas cõsolatiões: ut se derelictũ hesitaret a xp̃o. ¶ Octauo mõ diabolus. b. Frãciscũ aggressus est iportunitatib⁹. Nõne diabolus erat iportun⁹. b. Frãcisco cũ pr̃em ei⁹ & parentes assidue iduceret. ut. b. Frãciscus reuocaret̃ ad uomitũ: nec semel: bis uel ter s3 ɔtinue: nõ solũ uerbis s3 minis: uinculis & uerberib⁹. Hec pugna qa assidua: ceteris ꝑcedetib⁹ ualidior fuit: & si a. b. Frãcisco gr̃a freto diuina sit supata abnegatis parẽtibus & mundo corã ep̃o: & xp̃o ꝓrsus inix⁹. ¶ Nono aggressus ẽ diabol⁹. b. Frãciscũ subitis agitatiõib⁹. Multotiẽs. n. credit̃ diabolu3 ab homĩe abscesisse q semp ẽ pñs: ut dũ nõ adesse credit̃: cũ mẽs torpescat: eã subito & iprouiso ipse hostis agrediat̃. Quod ĩ pr̃e. b. Frãcisco semel euẽit iter alia: cũ nocte q̃dã ꝓpter ifirmitatẽ capitis & oculoꝝ ꝑter solitũ more3 ceruical de pluma positũ h̃ret ad caput: stati3 diabolus ip̃3 itrãs: usq3 ad matutinũ ingetũ multimode: a scẽ oronis studio pturbauit: s3 socio uocato puluinar cũ demõio extra cellã fecit asportari: quo deserẽte stati3 membroꝝ oĩum uires amisit: quousq3 ad uocẽ. b. Francisci h̃ cognoscẽtis in spũ: uigor pristinus cordis & corporis fuit eidẽ plenarie restitut⁹. ¶ Decimo aggressus ẽ aliqñ. b. Franciscũ hostis ocultis pturbationib⁹. diabolus. n. aliqñ nõ p se ingetat sctõs s3 p alios fieri h̃ pcurat. b. Frãcisco exñti seculari psecutiones parauit p socios: q uidẽtes eũ suũ cõsortiũ dimisisse: & fatuũ eũ putãtes luto & lapidib⁹ petierũt. Facto iã deniq3 pfecto oculti⁹ insidiat⁹ est p mulieres. dũ. n. ad Soldanũ iuisset: ad peccãdũ a muliere ẽ iuitat⁹ saracena. sic imperatoris federici satellitis diaboli iussu: femina iclusa cũ. b. Frãcisco in camera ipsi⁹. b. Frãciscus ingetatiõib⁹ diaboli cõturbat⁹ est. De qb⁹ suis in locis dicet̃ iferi⁹. ¶ Vndecimo. b. Frãciscum aggressus est diabolus fraude & deceptiõib⁹. & h̃ sibi exhibuit dũ in heremo de sartiano. b. Frãcisc⁹ hitaret. Ibi. n. dũ uacaret oroni ter a diabolo Frãcisce frãcisce francisce ĩclamat̃: cui cũ qd q̃reret rñderet: fraudulenter & falaciter ille subiũxit. Nullus ẽ in mũdo pctõr: cui si ɔuersus fuerit nõ indulgeat de⁹. sed q pnia dura se necauerit: misericordiã nõ iueniet in eternu3. Cui⁹ fallaciã uir dei p reuelationẽ cognouit: & qd uellet eũ peragere euẽtus sequẽs oñdit. Nam uehemẽs eũ carnis tẽtatio apphẽdit. Quam ut ꝑsensit ipe sancte castitatis amator: deposita ueste: chorda cepit se uerberare fortissime: & in niuẽ demergẽs corpusculũ iam nudatũ: p penas carnis incẽdium extinxit libidinis: quo & tẽtator statim abscessit & taliter ꝙ nũq̃ presensit in posterũ. ¶ Duoedcimo trãsfiguratiõib⁹. b. Franciscũ diabolus conatus est tẽtare: & qa qd mẽbris fit: capiti inferri dignoscit̃: ꝑsertim capite qd' fit mẽbris agnoscente. licet. n. btũs Franciscus diabolũ nũq̃ uiderit in angeli lucis spẽm transfiguratũ: ꝙ de eo legat̃: nisi uellimus dicere eidẽ in forma aliqua q̃ sit sua frequẽter apparuisse: tamen quia fratri Ruffino: quẽ. b. Franciscus ut filiu3 & se diligebat: diabolus in forma xp̃i apparere multotiens psumpsit: ut eũ ab inceptis deflecteret: de quo dicet̃ fructu. xxi. & cõformitate sequẽti &. b. Frãciscũ nõ latuit: imo omnia uidit: & ip̃m a deceptõibus diaboli liberauit: sic ergo modis & uiis prefatis: ut draco diabolus. b. Franciscũ aggrediẽs: ab eo est uictus tandem & supatus. ¶ Et nõ solũ ut draco. b. Franciscum diabolus impetiit sed ut leo: & ta3 ip̃m q̃ eidẽ fratres adherentes: sicut in fructu & cõformitate sequẽti patebit de pluribus fratrib⁹ a diabolo impetitis: q ipsu3 uiriliter suparunt. uolens igit̃ hostis antiquus beatum Franciscũ aggredi: ut leo uexare eũ cepit. ¶ Et primo tẽporalibus afflictionib⁹ si loquimur d̃ statu eius in seculo: hostis antiqui factũ est opatione: ut ipse beatus Franciscus secularis exñs a Perusinis capet̃: & per annum in custodia affligeret̃. Suggestione diaboli factũ est ut a pr̃e uerberaret̃: stringeret̃ loris & uincularetur. Instigatiõe inimici factũ est ut Franciscus a sociis lapidibus & luto impeteret̃. Agitatione eiusdẽ demonis pactũ est ut btũs Franciscus & sibi fratres in principio adherẽtes tam a secularib⁹ affligerent̃: q̃ a p̃latis uilificarent̃: fame cruciarent̃ & aliis incõmodis uexarent̃: & cũ mali omnes sint (stãte eoꝝ malitia) diaboli mẽbra: ꝓut dicit btũs Gregorius. Et si mali xp̃iani: multo fortius infideles saraceni: btũs Frãcisc⁹ ab ipsis tormẽtatus: & multiplr̃ est afflict⁹ in accessu ad soldanũ

sub isto mō hostis diaboli est tētatione ꝓbatus. ¶ Secundo mō btūs Francisc⁹ uexatus a Leone est.i. a diabolo carnis flagellatōib⁹. A dño cardinali scte crucis sibi deuotissimo iuitat⁹ btūs Francisc⁹ ut in urbe secū aliquātulū moraret & acqeuisset: cū post orōnē acqescere uellet: supuenerūt demones in ipm atrociter isurgētes: quē diu cū uerberassent ac dure: ad ultimu3 q̄si seminecē reliquerūt. Qui talib⁹ sublatis flagellis ualefaciēs cardinali abscessit. ¶ Tertio bonorum fortune subtractōib⁹. licet.n. btūs Frāciscus iuiolabilr̄ pauptatis uotū seruauerit: attn̄ pie credendū est: socios de diuitiis & aliis fuisse a diabolo sub diuersis tentatos colorib⁹. Quādoq3 in cōi uolebāt hēre aliqd. Quādoq3 ꝓpter supueniētes fratres hospites: uolebāt de rebus ītrātiū q̄ qdā seruarent. Aliqn̄ paupeꝝ intuitu: ut eis posset ꝓuideri: sic diabol⁹ statū pauptatis ifringere ē conat⁹. Sed a btō Frācisco semp fuit supat⁹: qa nec in ꝓprio nec in cōi uoluit fratres aliqd hr̄e: nec de fratribus ītrātib⁹ aliqd reseruari: nec pecuniā iuētā quocūq3 colore tāgi. Nā p apuliā pgens iuxta Baꝝ dū iret: p uiā bursam magnā ipse & soci⁹ in itinere positā iuenerūt: ueꝝ ipse sciēs hoc esse diabolicū figmētū: socio istāte ut bursa ad dandū paupib⁹ tolleret: pmonit⁹ ut caute eā tolleret: dū eā tangit: statim diabolus in spēm colubri ab ea egressus simul cū bursa disparuit. Alius frater cōtradicēte socio: dū denariū in uia reptū ad dādū paupib⁹ suscipit in ore: p diabolū lingua & mēbris stati3 priuat⁹ fuit: s3 denariū dū ab ore ꝓicit & pniam pagit liberat̄. Sicq3 notādū q̄ taliū bonoꝝ subtractione: cū eēt penalis. Diabolus aliqn̄ filios.b. Frācisci & frēs tētauit: q̄ qa minime ipm.b. Frāciscū latebāt: in filiis.b. Frāciscū hoc mō tētasse pōt dici. ¶ Quarto mō diabolus uexat⁹ ē.b. Frāciscū altoꝝ: quos ipse.b. Frāncisc⁹ amabat inqetatōib⁹. diabolus.n. uidēs.b. Franciscū nō posse tētare neq3 supare: ad frēs tētandos & filios se cōuertit. nā Fr̄ Bernardus ut btūs Frāciscus cognouit: a subtilissimis demōib⁹ fuit impetit⁹: a qb⁹ ut liberaret̄.b. Frācisc⁹ xp̄m deuotissime exorauit. Fr̄ ruffinus a diabolo tētat⁹ & decept⁹: p ipm.b. Frāciscū ad lumē ueritatis est pductus. Fr̄ Egidius: ut patebit fructu & ꝯformitate sequēti: a diabolo fuit multiplr̄ afflict⁹. Fr̄ Angelus socius.b. Frācisci cū a diabolo inquietaret̄: & ipm ualde timeret: nec uellet ob hoc stare solus.b. Frācisco hoc reuelās: eidē scūs mādauit ut montē altū ascēderet: & demōes uocaret dicēdo: supbi demōes oēs ad me uēite: & facite i me qcqd potestis: s3 nullo ueniēte ipauidus deiceps remāsit. Tētauit ergo alios prīs socios ut dicer̄: & tn̄ ab eis est uictus. Nonne ipse.b. Frāciscus uidit totū locū scte Marie de Angelis a demonib⁹ obsessum ut frēs tētaret: tn̄ ad solū unū meditātē cōtra frēm uindictā un⁹ de p̄fatis demonib⁹ est ingressus: quē.b. Frāciscus ut dicer̄ fructu xvii. & cōformitate liberauit. Nōne.b. Frācisco caplm gn̄ale aput sanctā Mariā de Angelis celebrāte: in quo ad sex milia fratrū fuerūt: decē & octo milia demonū ꝯgregati sūt in hospitali parietis qd est iter sanctā Mariam de Angelis & Assisiū: & cōtra.b. Frāciscū & frēs ꝯsiliū inierūt quō ipm & ipsos agrederet̄ tētatiōib⁹. Et cum multi plura dixissent: tandē unus de subtilioribus demonib⁹ dixit. Cōsulo q̄ cū Frāciscus & sui sint abstracti a mundi amore & deū ita feruēter diligētes & corpus affligentes: & iō nihil possit fieri cōtra eos: q̄ dimittam⁹ eos mō: & expectate donec iter eos intrent iuuenes & senes infirmi cum feruore modico: & tūc impugnabimus eos & paulatiue ducemus eos ad mundi amorē & sui & diuitiaꝝ: & sic hēbimus de eis uictoriā. Et sic oēs huic consilio adheserunt. Et utinā nō esset hoc consiliū in nobis & p̄decessoribus impletu3. Demones ergo fratres uarie tentando: cū tāq̄ filii diligereret̄ a.b. Frācisco: inqetādo eos: hoc mō & btm̄ Franciscū. ¶ Quinto mō psecutiōib⁹ & spālr̄ que naturaliter qs odit ingerendo. duo pre aliis hō amat. u3. lumē oculoꝝ & qetē: utroq3 Diabolus.b. Franciscu3 eū insequēdo priuare est conatus: & hoc spāliter cum aliqn̄ esset in sancto Damiano cū btā Clara. adeo.n. fuit tunc in oculis diuina permittēte sapiētia graui infirmitate pcussus: q̄ & si ex fletu euenerit: subito tn̄ & cū molestia summa factū est diaboli opatiōe: q̄ a loco nō ualēs discedere.b. Franciscus fecit de storiis quandam cellā: ubi cū dicta grauissima ifirmitate p dies q̄draginta in sūmo dolore pmansit. Nec destitit diabolus ex h̄ ab eius psecutione: sed in spē murū & ratoꝝ se fingēs: eū nō pmisit in dicta ifirmitate qetē aliquā obtinere. Quod cū pr̄ Frācisc⁹ aduertit: & diaboli eē uexationē agnoscens: deo grās q̄tū ualuit reddidit: rogās ut supadderet si sue eēt placitū uolūtati. ¶ Sexto cōtinuis agitatiōib⁹ eū tētauit: adeo.n. btō Francisco fuit molest⁹: ut eū sine sui uexatiōe eē nō sineret. Et h̄ p magnū tp̄s durauit. Et iō ipe.b. Franciscus dicebat: si sciret frēs: quot tribulatōes faciūt mihi demōes: nullus eēt illoꝝ: q̄ pietatē magnā & cōpassionē d̄ me nō hēret: & iō hac de cā multotiēs dicebat sociis q̄ non poterat dē se satisfacere fratrib⁹: & oñdere illis aliqn̄ familiaritatē sic frēs desiderabāt. ¶ Septimo mō diabolus.b. Franciscū tētauit apparētib⁹ uisionib⁹. nō.n. aliqn̄ i simulata spē apparebat diabol⁹.b. Frācisco: s3 clara & apta uisiōe se in ꝓprio eē ad eū terrēdū oñdebat: & q̄ terribilis sit effigies ei⁹ ipse.b. Frācisc⁹ expssit scō fratri Egidio: qui cū a diabolo ualde molestaretur: iterrogauit.b. Frāciscū si aliqd ē sic terribile in mūdo: q̄ hō p unū pr̄ nr̄ nō posset sustinere. R̄ndit btūs Frāciscus diabolū eē: quē nullus poss3 sustinere p medium pr̄ nr̄: donec diceret̄: qn statim moreret̄: nisi dñi subsidio adiuuaret̄. uiderat.n. eū multotiēs ut dcm̄ est: q̄re & q̄ terribilis esset explicabat. ¶ Octauo mō diabolus.b. Frāciscū ut Leo aggressus ē multis ipetitiōibus: nā ut dicit dñs frater Bonauētura i decima parte legende maioris. multotiēs orando horribiles pugnas demonū frequēter sustinuit: q̄ secū sensibilr̄ cōfligētes: manu ad manū nitebant̄ ipm ab orōnis studio pturbare. Ipe uero armis munit⁹ celestib⁹: q̄to uehemēti⁹ ipetebat̄ ab hostib⁹: tanto fortior in uirtute & feruentior reddebat̄: in pce fidēter dicēs ad xp̄m. sub umbra alarum tuarum protege me: a facie impioꝝ: qui me afflixerunt: ad demones autem facite in me quicquid ualetis maligni sp̄us & fallaces. Non.n. potestis nisi q̄tū

uos manus superna relaxat. Et ego ad perferendũ oīa que illa decreuerit infligenda: cũ omni iocũditate paratus assisto. Quã mentis constantiã superbi demones nõ ferentes abscedebãt cõfusi. in ecclesia sancti Petri de Bononia ꝑpe treuiũ emisso socio: cũ dicto cõplectorio: & aliis orõnibꝰ peractis uellet qescere: nõ potuit. Spũs autẽ eius cepit timere ac sentire diabolicas suggestiones: Et signãs se statĩ exiuit ecclesiã dicens: ex parte dei oĩpotẽtis dico uobis demões ut exerceatis circa corpus meum. quod datũ uobis fuerit a dño Iesu xp̄o: quoniã sum paratus ad oĩa sustinẽda. Cũ.n. maior inimicus q̃ habeã sit corpus meũ: uindicabitis me de aduersario meo & pexĩmo inimico: & statim suggestiones ille cessauerũt. Et ipse ad locũ reuersus ubi iacebat dormiuit in pace. ¶ Nono modo diabolus aggressus est btm̃ Franciscũ malis informatiõibus. Nam ut dictũ est tẽtatiõnẽ carnis in heremo de sartiano eidem imisit: quã diuina gr̃a superauit. Alia uice in loco sancte Marie de portiuncula: ut nõ aggrederet̃ penitẽtiã dissuasit. uꝫ. cũ btũs Frãciscus oraret in cella & dñi passionem ploraret: diabolus apparẽs eũ icrepauit de nimia penitẽtia: quã faciebat dicẽs ei: nescis ꝙ dormire corporis est potissimũ alimentũ? tu iuuenis es & ut alias tibi dixi in quadã ecclesia que uocat̃ quatuor capelle de comitatu tuderti: ꝙ alias poteris facere penitentiã de peccatis tuis. Ad qd ergo te affligis in uigiliis & orõnibus? Statim btũs Franciscus tunica exuta & femoralibꝰ de cella exiẽs ad siluã ꝑpe ecclesiã existentẽ sic nudus cũ frigus esset & niues ac glaties accessit: quã per clausam sepẽ intrans & spinosam se in dicta sepe & silua spinis plena uolutando in corpore spinaꝝ puncturis cruẽtatus fuit dicẽs: melius est mihi ꝙ sic agnoscã dñi passionẽ: q̃ ut obtemperẽ blandiciis deceptoris. Ad qd est secutũ: ꝙ silua statim: cũ eẽt nox diuina claritate est perfusa: & btũs Franciscꝰ ueste ab angelis ꝑparata noua fuit indutus. Et ad xp̄m & uirginẽ exñtes in ecclesia sancte Marie p̄fata accedens: indulgẽtiã: que nũc est in dicta ecclesia impetrauit: & nõ solum talibꝰ informationibꝰ malis: sed multis aliis beatũ Franciscũ supare est conatus ut in sequẽtibꝰ apparebit. ¶ Decimo conatus est diabolus supare beatum Franciscũ in delectatiõibus. Et quo ad gustũ. uꝫ. qñ ibat p mũdũ & recipiebat̃ sumptuosissime. Et quo ad cibaria sic p̄parabat laqueũ. Sed btũs Frãciscus & si parcissimus in cibo fuerit & potu. Vt dicet̃ infra: tñ ꝑpter uerbũ euãgelii se ꝯformabat suscipientibus in qualitate ciboꝝ: sed sic mãducabat ut nõ solũ abstinẽdo sed ẽt mãducando p̄bebat edificatiõis exemplũ: ut dicit quinta pars legẽde maioris. Et quo ad honorem & famã: quia ubiqꝫ honorabat̃: & p totũ orbẽ ibat fama sue sanctitatis. Attamẽ nec honore fuit aliqñ elatus nec fama delectatus. Imo de opposito: ut superiꝰ in aliis fructibꝰ est dictũ. Etiã diabolus delectatione carnali conatus est eũ titillare: ut dcm̃ est in duabꝰ mulieribꝰ ip̄m ad turpia inuitãtibus: quas castitatis amator ad uitã sanctã cõuertit. Diuitiaꝝ delectationibꝰ ẽt propulsare eũ diabolus uoluit: qñ ei per soldanũ munera offerri fecit: que btũs Franciscus ut stercora uilipendit. De statu & p̄latiõe in qbus nõnulli delectant̃ eum uoluit hostis inquietare ut ipse delectaret̃. Quod humilitatis amator ut perpẽdit: quia in p̄latiõe casus eẽ poterat officio prelatiõis renunciauit: malẽs uiuere subditus: q̃ p̄latus. Et sic de aliis modis & uiis: quibꝰ hoĩes delectant̃: & taliũ delectatione a diabolo illaqueant̃. ¶ Vndecimo beatum Franciscum conatus est diabolus supare oppressionibꝰ: uidens. n. diabolus ꝙ beatũ Franciscum superare nõ ualebat modis iam dictis: eũ opprimere & occidere est conatus. Nã in monte Alueme dum oraret: in quadã prerupta mõtis rupe sub qua erat magnũ p̄cipitiũ diabolus arripuit euꝫ: ut per deuexitatẽ illam eum iactaret: de quo certe fuisset mortuus: nisi diuina gr̃a eẽt adiutus: beatus Franciscus manus ad saxum extendit: & lapis ille: ut apparet hodie cernentibꝰ ut cera digitis beati Francisci cessit & manibꝰ: & sic dñi auxilio iuocato: & ad lapideꝫ se fortiter tenẽdo: casũ euasit inimici. ¶ Duodecimo & ultimo btm̃ Franciscũ diabolus aggressus est desperatiõibus: qñ diuina gr̃a ꝑmitẽte: per plures mẽses stetit ut dcm̃ est supra tanta hostis uexatiõe tẽtatus: ut si oraret & alia ageret: qa ñ uisitabat̃ a dño: ꝙ se a dño derelictũ reputaret. Sed tãdẽ edoctus a dño ut hẽret fidẽ grani sinapis: mõtẽ. i. tentationẽ dño faciente a se propulsauit. Diabolus ẽt ad summũ dolorẽ eũ conatꝰ est deducere: & hoc malis exẽplis fratruꝫ: quibꝰ beati Frãcisci uiscera trãsfodiebat: & hec omnia hostis agebat: ut quẽ in se supare neqbat turbatiõe de aliis obtineret. Sic ergo pꝫ quot modis & quo mõ Frãciscꝰ ad instar dñi nr̃i Iesu xp̄i molestatus fuit ab hoste: nec uictus ab eo. Sed xp̄i gr̃a ab eius tẽtationibꝰ liberatus est & p̄seruatus. Et quia uiriliter se habuit contra hostem diabolũ. Xp̄s ip̄m beatũ Franciscũ ut Antonium abbatẽ nunq̃ deseruit: & per orbem nomen eius celebre effecit. Sed propter que exñtia in btõ Francisco. Ipse pr̄ beatus a diabolo nõ est uictus: imo hostis ab ipso supatus est: dicetur fructu. xxi. & cõformitate. & sic pꝫ breuiter secũda pars istius septimi fructus & cõformitatis declarata. uꝫ. Frãciscus molestat̃.

¶ Sequit̃ fructus. viii. & cõformitas. uꝫ. Iesum cetus prosequit̃ Franciscus secundat̃. Expositio prime partis. uꝫ. Iesum cetus prosequit̃.

Ominus nr̃ Iesus xp̄s cuꝫ sit deus & homo: ac oñter oĩa cõtinẽs & donãs: qbꝰ hoĩes aliũ seu alios prosequunt̃ & imitant̃ tã temporaliter & corporalr̃ q̃ spũaliter: utpote ipse salus & medicina: q̃re infirma. lux cãdor: q̃re ignorãtes. i quo sunt oẽs thesauri sapie & scie dei abscõditi: q̃re sapiẽtes. Diues imẽsus oĩbꝰ dãs affluẽter: q̃re paupes & idigẽtes. Ip̄e dñs uirtutũ: q̃re iusti & sc̄ti. Via post eũ errãtes idicãs: q̃re ueritas. Vita: q̃re deficientes. Misericordia: q̃re pc̄tores. & sic de aliis eiꝰ ꝯditõibꝰ: ab oĩbꝰ rõnabilr̃ dꝫ p̄seq & imitari: et si fuerit scd̃m iuxta modũ loq̃ndi iudeoꝝ. Io. xii. totꝰ

Mundus uadit post eu3: erat tñ decentissimũ q̧ sic fieret.u3.q̧ ut uirtuosissimus & sanctissimus ab oīb⁹ sequeret:nõ solũ a plurib⁹ s3 ab omnib⁹.ue℞ qa facili⁹ doctrina alicui⁹ & actus a paucioribus imitant & meli⁹ capiunt q̃ a plurib⁹. Hinc est q̧ saluator nr̃ nõ oẽs homines mũdi uoluit hẽre discipulos: & si uenisset ꝓ oium salute:s3 amicos spãlr̄: qbus pfecte informatis. de sua doctrina & uita & suis mirabilib⁹: p ipsos uelut p imitatores pfectos eiusdẽ alii iformarent: ac ad ꝓsequẽdũ dñi uestigia inducerent. Et q̧ sic fit factum oñdit Matteus in.iiii.cap. sui euãgelii &.x. ubi ostendit dñs aplõs ad se uocasse sequendũ:& spãliter ca.x. ubi oñdit q̧ duodecim uocauit ad se sequendum pre aliis.u3. Petrũ & Andream. Iacobũ zebedei & Ioanẽ fratrẽ eius. Philippũ & Bartolomeũ. Thomã & Matteum. Iacobũ alphei. & Thadeũ. Simone3 & Iudam Scariotis:cuius loco. Act. primo electus est Mathias. Hos duodeci3 principalr̄ uoluit hẽre discipulos:quos de doctrina & uita ac suis informauit uirtutib⁹. Sed post istos ut dicet designauit & alios septuaginta duos:q eius fuerũt discipuli. ut hẽtur Luce.xñ. de qbus ad pñs ꝑpter prolixitatem uitandã nihil dicet. Sed de primis intendo succincte loqui. De qbus loqui uolendo est uidendũ quales fuerũt generalr̄. Et secundo de quolibet spãliter. Sed añ quoddã dubiũ ẽ soluendum & si pro parte iã pateat ei⁹ solutio. ¶ Dubiũ est istud an dñs noster Iesus xp̄us decẽter fecit aplõs eligẽdo & discipulos hẽre spãles uolẽdo: quia uideret melius fore hẽre multos:q̃ paucos:& omnes:q̃ aliquos spãles. Rñdetur q̧ dñs decentissime fecit primo uolẽdo hẽre discipulos. Ratio prima quia cũ esset uirtuosissimus aliquos ipi⁹ ad instar alio℞ imitatores hẽre debebat. Pithagoras Plato Socrates Aristoteles & sic ð aliis:Ioãnes Baptista habuert discipl̃os: q̃re ipẽ a fortiori. Secunda rõ ad maiorem autenticationẽ sue uite & doctrine ac signo℞ suo℞:quia si in ore duorum uel trium stat omne testimoniũ: multo fortius in ore pluriũ:quare discipulos habere debebat. ¶ Secũdo principaliter multos hẽre debebat & nõ oẽs in testimoniũ ut est dc̄m. Sed q̧ nõ omnes p3 ex hoc:quia uerba ministerii nõ omnibus erant ꝓpalanda:quia non intelligẽtibus fuisset potius ad errorẽ:q̃ ad utilitatẽ: sicut accidit de quibusdã xp̄m sequẽtibus:q in uerbo eius scandalizati sunt & abierũt retro. Ioã.vi. Itẽ uita xp̄i erat perfectissima:quare nõ erat faciliter ab omnib⁹ ꝓsequenda:xp̄s ergo elegit aliquos: quos de uita & aliis informauit p quos de his alii sunt fidelr̄ & ueraciter informati:q̃re nõ oẽs. S3 aliquos elegit in discipulos. ¶ Tertio duodecim primo eligẽdo: & postmodũ septuaginta duos. duodecim discipulos dñs hẽre uoluit ut figure ueteris testamẽti implerent:& nouũ testamẽtũ cõcordaret cũ ueteri:decebat.n.ut qa xp̄s est pr̄ & deus. sicut Iacob duodecim filios habuit. Geñ. penultimo. sic & xp̄us duodecim apostolos. & sicut ipsi. Duodecim Iacob filii duodeci3 fuerũt patriarche populũ dei gñantes:sic & ipsi apostoli pplm xp̄ianũ p fidẽ xp̄o ꝓducẽtes. Qui apostoli sunt duodecim fontes aqua℞ in helim. Exo.xv. ratiõe gratie & spũs sancti.

Q̃re xp̄s discipl̃os haber uoluit

Q̃re duodeci3 hr̄e uoluit.

Figure p̄figurantes duodecim apl̃os.

Duodecim principes filii multitudis filio℞ israel. Numeri.xvii.qa pricipes ipsi sunt populi xp̄iani. Duodecim exploratores. Nume.xiii.p terra ꝓmissiõis:qa totũ mũdũ q̃sierũt ad pplm ducẽdũ ad terrã nobis ꝓmissam a xp̄o.s.uitã eternã. Duodeci uiri lapides tollẽtes de medio Iordanis. Iosue.iiii. ecclesiã catholicã fundãtes. Duodecim leones rõne fortitudinis: sup quos stetit mare.i.christus.iii.℞.vii. duodecim leonculi throni Salomonis.i.Iesu xp̄i:quia fides catholica tota fuit in eis.ii.Paral̃.ix. Duodecim acetabula argentea. Numeri.vii.p que icensum placatõis offert dño. Duodecim hore diei Ioan.xi.qa ipsi duodecim articulos ueri solis.i.de xp̄o ordinauerũt. Duodeci3 fundamẽta muri ciuitatis Ierusalẽ. Apoc.xxi.qa ipa3 ciuitatẽ fide & p̄dicatiõe cõstruxerũt. Duodecim põtes ibidẽ: qa ipsis mediãtib⁹ itroitus ad celũ obtinet. Duodecim lapides p̄ciosi quos xp̄s h3 p imitationẽ ut sũmus sacerdos in uestimẽto suo. Exo.xxix. Duodeci3 panes: q deo offerunt. Leuit.xxiiii. quia ipsis dei misericordia obtinet. Multe sunt figure alie sc̄tõs ipos aplõs figurãtes: que clare sunt ituẽtibus aplo℞ inspectis cõditionibus. Sic ergo dñs nr̄ Iesus xp̄us p̄fatis de causis:duodeci3 habuit aplõs & discipulos pre aliis singulares. Ve℞ tertio anno sue p̄dicatõis designauit & alios p̄ter duodecim aplõs septuagita duos discipulos:& misit illos ad p̄dicandũ:ut sicut.lxxii.uiri a deo ipleti sunt spũ Moisi ad iformandũ sinagogam:sic.lxxii.essent discipuli dei spũ pleni ad fundandũ & edocẽdũ fideles in catholica ecclesia Sic ergo apparet prefatis : premissi dubii solutio & succinta. ¶ Restat ergo uidere q̃les discipulos xp̄s uoluit hr̄e. Et primo loquẽdo gñalr̄ de oĩbus simul. Secũdo spãliter de quolibet uidendo sigillatim. Et ad uidẽdũ in gñali q̃les fuerunt ipsi apostoli:h põt uideri in gñali.s. Primo qũo sũt a xp̄o & sc̄õ euãgelio nũcupati. Secũdo quõ fuert in se ordinati. Tertio ad qd sunt p xp̄m deputati. ¶ Circa primũ uidendu3 est qũo sunt apostoli a xp̄o declarati & uocati:qb⁹ apparebit q̧ ipsi fuerũt hoĩes insignissimi: xp̄us.n.uocauit eos. Primo lucem mundi. Mat.v. uos inquit apostolis estis lux mundi:& sic uita exemplarissimos. Secundo sal terre:ibidẽ Mat.v.ꝑpter quod dixit eos prudẽtissimos. Tertio ciuitatẽ: ibidẽ. Nõ põt ciuitas abscondi posita supra montẽ:quo dixit eos tutissimos. Quarto lucernã:ibide3:q̃re & illuminatissimos. Quinto oues: Mat.x. Ego mitto uos sic oues inter lupos:& sic mitissimos. Sexto deo acceptos:ibidẽ:q uos recipit me recipit: & sic deo singularissimos. Septimo matrem & fratres:Mattei.xii. Ecce mater mea & fratres mei: & sic dilectissimos. Octauo filios nuptiaru3. Mattei.xx. & sic electissimos. Nono amicos. Ioãnis.xv. uos dixi amicos &c. & sic de secretis dei informatissimos. Decimo filiolos. Ioannis.xiii. filioli mei &c. Et sic pro regni hereditate deputatos. Vndecimo discipulos. Ioãnis.xiii. cepit lauare pedes discipulorum suorum &c. & sic sanctissimos. Duodecimo mundos: Ioãnis quartodecimo uos mundi estis &c. & sic mũdi purissimos. Tertio decimo orphanos. Ioannis quarto decimo non relinquam uos orphanos : & sic de morte Iesu

Q̃re xp̄s post aplõs elegit discipulos lxxii.

Qb⁹ nõibus apli sunt a xp̄o nũcupati.

contristatissimos. Quarto decimo palmites. Ioan.xv. Ego su3 uitis & uos palmites: & sic ope fructuosissimos. Quinto decimo pueros. Io.xxi. pueri hẽtis aliqd pulmẽtarii: & sic inocẽtissimos. Sexto decio testes su: os. Luc. ultio: & sic eos pdidit ueracissimos. Prefatis noib⁹ i sacro euãgelio aplos a xpo noiatos inueit fuisse: q qles eẽnt ex pfatis noib⁹ declarat & oñdit: & sic p3 breuiter primũ. ¶ Vidẽdũ ẽ nũc de secũdo. u3. qũo fuerũt ordinati: & hoc põt uideri si consideret. Primo qles ipsi in se fuerũt: & sic cõsiderati apparebit q ipsi fuerũt. Primo mũdanoꝶ cõtẽptores. Nã relictis oib⁹ secuti sunt xpm. Mat.xix. Scdo xpi amatores. ad Ro. viii. qs nos separabit a charitate xpi? Et Act.iiii. Ibãt apli gaudẽtes a cõspectu cõcilii &c. Tertio opatores strenui. Act.iiii. per manus aũt aploꝶ fiebãt signa &c. Quarto pdicatores feruidi. Act.iiii. Non possumus q audiuimus & uidimus non loq &c. ps in oẽm terram exiuit sonus eoꝶ &c. Quinto diaboli & heresum expugnatores. Nã sub cultũ dei totũ mundum posuerũt. Sexto dñi collectores. Ioã.iiii. alii seminauerũt & uos in labores eoꝶ itroistis. Septimo populi illustratores: qa lux mũdi. s. uirtutib⁹ & signis. Octauo xpi imitatores precipui dicentes xpo secuti sumus te. Mattei.xix. Nono cõtẽplatores lucidi: qa uiderũt xpi gloriã & añ resurrectione3 & post. Decimo confirmatores placidi. Nã per impõnẽ manuũ aploꝶ spũs sctũs dabat fidelibus. Act.viii. Vndecimo fundatores sollidi. s. fidei ad Ephe.iiii. superedificati supra fundamentu3 aploꝶ & pphaꝶ &c. Duodecimo gubernatores seculi & condẽnatores. Ego dispono uobis regnũ &c. Luc.xxii. & Mat.xix. sedebitis sup sedes iudicãtes.xii. trib⁹ israel. Tertiodecimo impetratores oium. Io.xvi. Quicquid petieritis prẽm in noie meo dabit uobis. Quarto decimo corregnatores supeꝶ. Ioan.xii. qa ubi ego sum & uos estis. Ioã.xv. qb⁹ apparet breuiter: qles fuerũt scti apli in seipsis. Sed apparet ẽt quales fuerũt apostoli si osiderent quo ad ea q ipsi seruauerũt. Fuerũt. n. ut habet. Mat.v. paupes spũ: omnia relinquẽtes uolũtarie. Secũdo mites cõuersatiõe. Tertio lugentes. s. miseriã uite pñtis. Quarto esuriẽtes iustitiam: eam seruantes. Quinto misericordes: aliis cõpatientes. Sexto mundo corde: ab omni peccato se custodientes. Septimo pacifici: pacẽ hñtes & pcurantes. Octauo psecutiõe3 sustinẽtes: sũma patiẽtia: oia cõsilia dei & mãdata custodiẽtes. Ipsi. n. secuti sunt xp3 & corporis gressu & uirtutũ xpi obseruatiõe spãli. ut p3 cuilibet uitã & mores eoꝶ in euãgelio expressos intuẽti. Ex quib⁹ qles sancti apostoli fuerũt euidẽter declarat: & sic p3 secũdũ. ¶ Tertiũ qd oñdit qles sancti apostoli fuerunt: est si osideret qd xps eis fecit. Ipse. n. saluator sctõs aplos suos. Primo uocauit ad statũ pfectiõis & sũme dignitatis. s. apl'atus. Nõ in seruos: sed in socios & amicos: q status est summe pfectiõis. Secũdo liberauit eos ab omni macula mũdane prauitatis: omnia. n. dimiserunt q sunt mũdi. Mat.xix. Tertio illustrauit doctrina salutari. Mat.xxi. docebat eos cottidie de regno dei & Io. xv. omnia q audiui a prẽ meo nota feci uobis. Quarto auctorizauit ptãte singulari. Nã dedit eis ptãtẽ calcandi super omnia demonia: & ut languores curarẽt: ad dimittendũ peccata ptãtẽ tradidit. Ioan.xxii. Quinto mirificauit signis: uirtute spãli: cum in nomine Iesu demonia eis subiiciebantur & infirmitates curabant. Sexto adornauit sanctitate diuinali spũ sancto eos replẽdo: Ioan.xxii. & Act.ii. Septimo diuulgauit elogo uirtuali: in oẽm terrã sonus predicatõis eorum exiuit. Octauo ordinauit in sacerdotes: & dispensandum eis tribuit sui corporis & sanguinis sacramentum. Mat. xxvi. hoc facite in meam cõmemoratione3. Nono meritis sublimauit: ipsos ponendo ecclesie fundamẽtum: plantauerunt enim ecclesiam sanguine suo. Decimo gloriam suam eis reserauit & in montẽ & in resurrectione: ut patet. Ioan.xx. Vndecimo in celis collocauit spe & promissione: Mattei.xix: uitam eternã possidebitis. Duodecimo iudices omnium delegauit. Mat. xix. cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue: sedebitis & uos super sedes duodeci3 iudicantes duodecim tribus israel. Multa alia dñs Iesus suis fecit discipulis: sed predicta sufficiant pro presenti. Sic ergo ex predictis apparet quales fuerũt discipuli & apostoli dñi Iesu: tribus uiis pfatis & in generali. ¶ Restat ergo dicendũ de eis in spãli & succinte pter opis pli xirate3 uitãdã: & tractãdũ est de eis secundũ ordinem quo nominant. Mat.x. ut dictũ est supra. Primus in ordine est btũs Petrus: q qualis fuerit p3 ex scriptura diuina. s. euãgelio & in Act. aploꝶ. Fuit eni primo penitus mundanoꝶ abdicator. Mat.iiii. uidit Iesus Petru3 & Andream & uocauit eos: & stati3 relictis retibus secuti sunt eum. Secundo uerus abnegator. Iesu uolente eius pedes lauare. Ioã.xiii. Domine tu mihi lauas pedes &c. Ecce sui abiectio & humilitas. Sed non sui s3 domini uoluntatem uelle peragere ostẽdit dicens. Domine non tñ pedes: sed & man⁹ & caput. Tertio mandatorum Christi executor: patet primo in sua uocatione: uocatus enim a xpo: statim omnibus dimissis post eum iuit. Imitatione ipsius ad mare pro statere existẽte in ore piscis. Mat.xvii. Quãdo dixit dño. Mat.xiiii. si tu es dñe iube me uẽire ad te super aquas. insuper ad xpi preceptum. Luc.v. cum laborasset per totã noctem: laxauit rete. Quarto feruidus xpi amator: que3 amorem ad xpm ostendit. Primo omnia relinquendo. Secũdo p xpo mori uolẽdo. Mat.viii. Tertio a Christo nullo mõ recedẽdo cũ alii recessissent. Ioan.vi. dicens. Dñe ad quẽ ibimus &c. Quarto quãdo paratus erat ut anima3 pro xpo poneret. Mat.viii. Quinto qñ nimio eius amore Christum secutus usq3 in atrium iudeorum: non recordabat de eo quod sibi predixerat. s. de sui negatione. Sexto quando audita eius resurrectione iuit ad monumentum currendo. Ioannis.xx. & Luc.xxiiii. Septimo quando Christo apparente in littore se nudauit ut ad ipsum ueniret. Ioan.xx. Octauo quando ter a xpo interrogatus si eum diligeret: q sic. respondit. Ioan.xxi. Verum qa se diligentes xpus diligit: & ipsum Petrum amasse Christus ostendit. Primo ad suũ discipulatũ eũ admittẽdo. Secũdo suũ nomẽ ei cõicando & ocedẽdo: qa petra ẽ xps: a petra petr⁹. i. a xpo ẽ dict⁹. Tertio ceteris apostolis pficiẽdo. Quar-

Marginalia: qles fuerint Apli xpi in generali. — Quib⁹ donis apli a xpo decorati sunt. — qles fuerint Apli xpi i spãli — Petrus

to de iterrogatis a petro rñdédo & apiédo ueritatē: ut infra patebit. Quinto ad sua secreta admittendo & adducédo: ut patuit in suscitatōe puelle: trāsfiguratiōe in mōte & ořone in horto. Sexto suā gloriā ei in mōte oñdēdo. Septio opādi mira ptātē ei tribuēdo. Octauo tpe negatōis eū respiciēdo. Nono tēpore resurrectōis ei spāliter apparēdo. Decimo suū populū & oues ad custodiā cōmittēdo. Ioā. ultimo. Et sic p3 Petrū a xpo dilectū. Quinto uerus testificator. Mat. xvi. cū Iesus qreret quē eū hoies dicerēt & qd ipsi. rñdit Petr⁹: tu es xps fili⁹ dei uiui &c̄. Sexto diuiorꝫ aspectator. qñ Mat. xvii. duxit eū: cū Iacobo & Ioāne Iesus in mōte: & trāsfigurat⁹ est &c̄. Septimo xpi pfect⁹ imitator. iō dixit xpo Mat. xix. secuti sumus te &c̄. & Io. xxi. dixit Iesus Petro sequere me & surgēs secutus est eum &c̄. Octauo archāorꝫ idagator. b. Petrus pre aliis xp3 audacter iterrogabat. ut fructu. xii. dicet & ɔformitate. Nono donorꝫ receptator: spū scō fuit replet⁹. Act. ii. Decimo magn⁹ pdicator. Nā pdicatōe tria milia conuertit & multos alios p orbē & rome. p3. Act. ii. Vndecimo grat⁹ informator. p3 in suis epistolis: q̄ pfundita te & discretissima iformatōe sunt plene. Duodecio accept⁹ exorator. Nā libēter orabat. ascēdit in tēplū ad orādū. Act. iii. & fcā ořone fuit i extasi. Act. x. Tertio decimo efficax opator. P3. qa ei⁹ umbra sanabat infirmos & mortuos plurimos ipse suscitauit. Quarto decimo ecclesie gubernator: qa sup hāc petrā xps ecclesiā suā edificauit. Mat. xvi. qa ipse pastor est ouiū & sūm⁹ pōtifex. Quo declarat̄ ꝙ ipse fuit hō sūme fidelitatis. Mire stabilitatis. apte affabilitatis. Magne scitatis. Recte eqtatis. Scē exemplaritatis. Digne auctoritatis. Clare ueritatis. Vere honestatis. Penitentie & austeritatis. Prudentie & sagacitatis. Clementie & charitatis: que omnia uero pastori debent inesse: que perfecte fuere in beato Petro. Quinto decimo patientie demonstrator. qñ capite uerso ad terrā uoluit crucifigi & mori. qb⁹ apparet bti Petri uite excellētia & sanctitas. ¶ Secūdus in ordine ponit̄ btūs apl's Andreas: q q̄lis fuerit: & euāgelia & eius legēda declarant. Hic apl's Andreas fuit. Primo boni idagator. Nā fuit ipse primo. Ioā. baptiste discipulus & post dñi saluatoris. Scdo: q̄ sunt sanctitatis executor. Nā audito a Ioāne de Iesu ꝙ eēt agnus dei &c̄. ad Iesum iuit & p totam diē secū stetit. Tertio dñi receptator. Nā in naui eius & petri Iesus stetit. Luc. v. & cepunt pisciū multitudinē. Quarto mūdi execrator. uocatus a xpo oibus relictis secut⁹ ē eū. Mat. iiii. Quinto aliorꝫ ad bonū euocator. Nā fratrē suū Petrū ad xpm adduxit. Ioā. i. Sexto mirorꝫ contēplator i deserto. qñ dñs de qnq3 panibus satiauit qnq3 milia hoiū: Andreas dictos panes puerꝫ dixit hēre &c̄. Septimo uerorꝫ demrātor. Egee rōnib⁹ pulcherrimis oñdit xpm uolūtarie passum: & crucis subire uoluisse patibulū. Octauo gratus porator: sua eloquētia totā Achaiā ɔuertit ad dñm. Nono signorꝫ opator in uita sua (ut dicit ei⁹ legēda) miracula multa & signa est opat⁹. iō habuit animi constātiā. Nā Egee dicēti sibi ꝙ crucis ferre suppliciū eū cogeret. Rñdit si crucis patibulū expauescerē: crucis glo

Andreas

riā nō pdicarē. Vndecimo i eo fuit passiōis tollerātia: Fuit. n. primo a. xx. hoibus cesus & demū crucifixus. Duodecimo de crucifixiōe habuit complacētiā p3: qa crucē salutauit: crucis se amatorē semper fuisse declarauit: a cruce noluit remoueri. In cruce mori uoluit: & de cruce ad deum ire. qb⁹ succincte. p3. qualis fuerit btūs Andreas xpi discipul's. ¶ Terti⁹ apl's & discipulus dñi in ordine: ponit̄ Iacobus Zebedei q Iacobus maior uocat̄: q qualis fuerit patere pōt ex his: ipso. n. fuit primo deo obediētissimus: uocat⁹. n. a xpo: statī prē & oia reliqt: Mat. iiii. Scdo uolūtarie pauprim⁹. Nā bona oia tā nature. s. prēm & mrēm: q̄ fortune dimisit: & pauprim⁹ est effectus: Mat. iiii. & xix. Tertio xpi amātissimus: p cui⁹ amore prēm reliqt & mrē & oia: & ipsi soli adhesit. Quarto dei honoris zelantissimus: nā qa Samaritani Iesum nō recepāt: uolebat ꝙ cōburerent Igne diuio. Quito xpo fidelissim⁹: cui ut sibi fidelissimo xps ostendit suā gloriā in monte. Mat. xvii. hūc admisit i puelle suscitatōe & in ořone in horto. Sexto ad passionē p xpo suscipiendā paratissim⁹. Mat. xx. dicto ei a xpo potestis calicē bibere &c̄. Respōdert possum⁹ &c̄. Septimo in morte sustinēda constātissim⁹ &c̄. qa decapitat⁹ &c̄. Octauo i multis iuenit̄ singularissim⁹. Prio qa fuit prim⁹ martir de apl'is. Scdo regnū celorꝫ de apl'is prim⁹ itrauit. Tertio statū & premiū aplorꝫ i celo ipse prim⁹ suscepit. Quarto ipse fuit prim⁹ reddēs uicē xpo: p ipso moriēdo. Quito primus q dictū xpi uerificauit. Mat. xxiii. dixit. n. Mittā ad uos pphas &c̄. Seqt̄ & ex illis occidetis &c̄. Sexto prim⁹ q in Ierusalē p fide ē mortuus de apl'is. Septio cui⁹ martiriū est celebri⁹ loco cōsiderato. Octauo primus q triplicē i celo coronā habuit. u3. martirii castitatis & doctrie. Nono a xpo in celo prim⁹ susceptus. Decio prim⁹ beatificat⁹. Vndecio prim⁹ in celo canonizatus. Duodecimo pre aliis apostolis exaltat⁹: iuxta dictum. Mattei. xi. qui minor est in regno celorū: maior ē ipso. Nono est cūctis gratiosus: qa oib⁹ subuēit ad eū recurrētib⁹. Ipse prio ab ifidelitate liberat & ducit multos ad fidelitatē. ut p3 de regia Lupa & ei⁹ uiro. Scdo discipulos ei⁹ corpore deficiētes: incolumes reseruauit. Tertio deditos diaboli seruitio eripuit: p3 de Phileto & Hermogene. Quarto suspensis opē impēdit: patuit de filio pegrini &c̄. Quito uinculatos absoluit. p3. de illo: q erat in fundo turris &c̄. Sexto mortuos suscitauit: p3. de illo q se occidit diabolo decipiēte. Septio a sñia eterna custodiuit militē q̄dā. Octauo famelicis subuenit: cuidā deficiēti panem subciericiū dādo. Nono aliqnos ne possent capi custodiuit. Decio traditos icēdio liberauit: ut patuit de illo qui missus fuit in ignē: quia eū in segetē posuerat &c̄. & sic de aliis: qb⁹ assidue bñficia porrigit & prestat. Vndecimo est toti mundo radiosus: p3: qa iter ad scti Iacobi sepulcrū: notū est oibus xpianis. Quib⁹ apparet iam dictis: q̄lis fuerit hic aplus Iacob⁹ oibus euidēter. ¶ Quart⁹ apl's & discipulus: est Ioānes euāgelista: cui⁹ scītatis fuerit & excellētie: apparere poterit si eius eē cōsideret̄: & qūo dilectus fuerit a xpo. Cum . n. ipe btūs Ioānes se plurib⁹ in locis asserat a xpo di

Iacobus maior

Ioannes euāgelista

lectũ: uidẽdo qũo fuerit apparebit q̃ excellẽtissimus fuerit sctitate: dñs Iesus ad btm̃ Ioanẽ pl'a signa ostẽdit dilectõis: & modis plurib⁹. Et prio uocãdo eũ ad statũ sũme pfectõis. Mat. iiii. uocauit.n. eũ ad statum apl'icũ q est stat⁹ pfectus: & hec uocatio fuit in iuuẽtute. Et tũc btũs Ioãnes bona nature.s. patrẽ reliqt & matrẽ: & bona fortũe ut p3. Mat. iiii. Secũdo pseruãdo eũ ab actu dire iperfectõis.s. icõtinẽtie: qa uolẽtẽ nubere scd'm Ieronimũ ad se uocauit. Tertio admittẽdo ad secreta sue cognitiõis in suscitatiõe puelle: in trãsfiguratiõe: in orõne i horto: & ad ei⁹ nuptias psonaliter assistẽdo. Quarto ipsi⁹ petitionẽ acceptãdo: p3 qñ interrogauit de suo pditore in cena: & xp̃s rñdit. Quinto sup ipsi⁹ pectus in cena recũbẽdo & reclinãdo: unde fluẽta euãgelii ut cãtat ecclesia traxit & hausit. Sexto suã matrẽ in cruce ei comẽdãdo. unde sciendũ est secundũ Ieronimũ in sermõe de assumptõe. Cogitis me. factus est Ioãnes filius uirginis cõmẽdatiõe tali facta de Ioãne uirgini Marie. Sed qũo? dicit cura adoptõis: fuit ergo nõ filius naturalis sed adoptiu⁹ ipsius Marie. ¶ Sed tũc est dubiũ: cũ p baptismũ sim⁹ nos oẽs filii dei adoptiui: qũo adoptio nr̃a differt ab adoptõe Ioãnis: Marie? Rñdet̃ q est ualde distincta: & primo p respectũ ad xp̃m cũ extra se nihil charius & diligentius haberet uirgine Maria: q̃re hãc sibi recomẽdãdo: quia fecit eũ pre aliis thesaurarium suum: magnum amorẽ oñdit. Secũdo per respectũ ad beatã Mariã. Ipsa.n. obediẽs filio: ip̃m pre aliis apostolis dilexit: & ad ip3 ut mater in oĩbus se habuit. & uide q relinquẽti mũdũ: nõ solũ xp̃s est mater & frater: sed Maria in matrẽ dat̃ a xp̃o: sp̃aliter Cruci eius assidua meditatiõe assistẽti. Tertio p respectũ ad Ioãnẽ. Ipe .n. ex h' plura habuit. Primo qa cũ uirgo esset gratia plena: de sua gr̃a eidẽ dedit saltẽ tercessiue & meritorie. Secũdo qa factus est frater xp̃i mõ sp̃ali pre aliis. Tertio quia ex hoc est Ioãnes declaratus: q erat humillimus purissimus & sic de aliis uirtutibus ex quo btẽ Marie sic est iũctus: qa si'e simili iũgitur. Quarto exhibitus est Ioãni fiducialior accessus, ad xp̃m & ad beatã uirginẽ pre aliis in suis optatis: qa filius ad matrẽ fiducialiter accedit: & frater ad fratrẽ. Quo sequit̃ q qcq̃d petit obtinet. Et sic p3 q̃lis ẽ Ioãnis adoptio. Septio p cunctis de abditis diuinis illustrãdo. Paulus ad tertiũ celũ. Ioãnes sup oia (ut dicit Aug.) eleuat⁹ itonuit. In principio erat uerbum. Octauo oia futura circa statũ ecclesie reuelãdo: p3 in Apocalipsi: qđ nulli fecit aploꝝ qđ nobis pateat. Nono sp̃ũ scõ replendo & p ei⁹ man⁹ ipõnẽ: sp̃m sctm̃ fidelib⁹ dãdo. Act. ii. & forte habuit pre aliis singulare3. Decimo oĩum sctoꝝ cõditiõib⁹ adornãdo. Fuit.n. apl's insequẽdo xp̃m. Euãgelista in euãgelio. Martir in dolio. Cõfessor xp̃m constãter cõfitẽdo: & p3 in actib⁹ aploꝝ & sua legẽda in pricipio. Virgo purissimus: qa sic elect⁹ & sic pmãsit: pp̃ha fuit &c. Vndecimo de ipso sp̃alẽ cura3 hñdo & oñdẽdo: p3 i tradẽdo mr̃e3 eidẽ. Duodecio sua doctrina ecclesiã illustrãdo & radiãdo: p3 de ei⁹ euãgelio & epistolis. Tertio decimo charitate mirabil'r eũ replendo: p3 qa in suis epl'is de ea est sp̃al'r loquut⁹. Quarto decio miraculis maximis declarãdo: p3 de plurib⁹ mortuis in sua legẽda. Quito decio in suo decessu ip3 uisitãdo & uocãdo. Sexto decio a mortis dolore ut dicit btũs Ieronim⁹ pseruãdo. pfatis ergo apparet btm̃ Ioãnẽ dilectũ fuisse a xp̃o. ¶ S3 cũ dic̃ euãgeliũ. Ioã. xiii. q xp̃s oẽs aplos dilexit: cur b. Ioãnes de dilectõe xp̃i plus aliis comendat̃? Rñdet̃: q amore iteriori: xp̃s & si oẽs equal'r forte dilexerit non tñ amore exteriori: q in duob⁹ ẽ pricipal'r. u3. in familiaritatis oñsiõe: & sic btm̃ Ioãnẽ plus aliis dilexit: uel in donoꝝ exhibitõe: & sic btm̃ Petrũ plus dilexit: qa pricipẽ eũ eccl'ie fec. Et sic sub ei⁹ cura uirginẽ & alios aplos & suas oues dedit. Quib⁹ iã dictis sctitas apparet bti Ioãnis & q̃lis fuerit. [Ioã. plusq̃ ceteri apl'i amore exteriori dilect⁹ est.]

¶ Quint⁹ discipulus & apl'us ẽ btũs Philippus: q i sua legẽda comdat̃ de plurib⁹. u3. prio de pdicatiõis istãtia: p. xx. ãnos per Scithiã gentib⁹ pdicauit xp̃m: & prẽm ad fidẽ cõuertit. Scdo a uirtutis gr̃a. Nã draconẽ abscedere cõpulit: mortuis uitã pbuit: draconis flatu morbidos curauit & sanauit. Tertio a sue mortis pscia: na3 p dies septẽ añ: Mors sua ẽ ei a dño reuelata. Quarto a passiõis tolerãtia: nã p sp̃ũs scti reuelationẽ cũ ad pdicãdũ indis prexisset: in ciuitate Ieropoli a pagãis capt⁹: octuagesimo septio sue uite anno crucifix⁹ p xp̃i amore ad deũ migrauit. Quib⁹ qttuor testimoniis ip̃e oñdit̃ fuisse sctitate pclar⁹ & isignis. [Philipp⁹]

¶ Sext⁹ apl's & discipl'us ẽ btũs Bartholome⁹: q in sua legẽda a q̃tuor pricipal'r comẽdat̃. Prio a sctitatis eminẽtia: q p3 ex multis: & prio ex demonis testificatiõe: qui iterrogat⁹ qs eẽt. b. Bartholome⁹ rñdit: q amicus dei oipotẽtis &c̃. Scdo ex orõne: cẽties in die & cẽties i nocte flexis genib⁹ deũ orabat. Tertio ex ãgeloꝝ obsecutiõe: angeli dei cũ eo ambulabant &c̃. Quarto ex secretoꝝ cognitiõe: demon inqt oia puidet: oia nouit &c̃. Quito ex terreoꝝ despectiõe: uñ regi Polemio munera sibi offerenti rñdit. Ego nihil terrenũ nihil carnale desidero &c̃. Scdo austeritatis efficacia: q qdẽ p3. Prio ex demonis ostrictõe & ligatiõe: ligauit.n. demonẽ ut nõ posset loq &c̃. Scdo demonis expulsione a filia regis Polemii. Tertio demonis obtẽpatõe. Nã ei⁹ iussu demon oia idola cõfregit. Quarto demonis oñsione. diabolũ oñdit Regi Polemio & aliis q̃lis eẽt. Quinto fructuosa pdicatiõe: regẽ Polemiũ cũ suo regno sua pdicatõe cõuertit. Tertio comẽdat̃ a sũma patia. Prio.n. fuit fustib⁹ cesus. Scdo uiu⁹ decoriat⁹: qđ nulli sctoꝝ ẽ fctm̃. Quarto fuit corpus ei⁹ in multis a diuia puidẽtia pspectũ & oseruatũ: ut in ei⁹ legẽda h'r. Quib⁹ succincte bti Bartholõei sctitas apparet. [Bartholomeus.]

Septimus apl's & discipl'us ẽ btũs Thomas: quẽ oñdit ei⁹ legẽda & euãgeliũ fuisse: primo fidẽtissimũ. Ioan. xii. Eamus ait ad aplos & moriamur cũ illo. Secundo fidelissimũ: post resurrectiõnẽ omnia credendo Christum deum suum est pfessus Ioan. xx. Tertio signis notissimum: patet de multis miraculis per ipsum factis tam in morbis sanatis q̃ mortuis suscitatis. Quarto eloquio acceptissimũ: multos conuertit sua pdicatiõe & grata informatiõe. ut p3 in legẽda. Quinto passiõe clarissimũ: bis in carcerẽ est missus: sup ardẽtes laminas incessit. In ardẽtẽ fornacẽ est [Thomas]

ĩnïectꝰ & tãdẽ gladio eſt trãſuerberatꝰ. Sexto a popu
lis poſt mortẽ honoratiſſimũ: ut dicit alia legenda. Mi
ra corpꝰ eius faciebat in mari & in aliis. qbꝰ glorioſa
Matteus cõuerſatio btĩ Thome & uita pꝫ. ¶ Octauꝰ apl'us &
diſcipulus eſt btũs Matteꝰ euãgeliſta. Hic primo mũ
dũ abdicauit pfectiõalr. Mat. ix. de hoc hr̃. uocatus a
dño ſequutꝰ eſt eũ. Scđo euãgeliũ ordinauit: hic eniꝫ
fuit primus ſcti euãgelii ſcriptor & ordinator. Tertio
hereſes extirpauit: Magos q ſe ꝓ deo coli faciebant.
Quarto dracones effugauit. Quinto mortuũ regis fi
liũ ſuſcitauit. Sexto honorẽ ſibi impẽſuꝫ refutauit. Se
ptimo multos ad fidẽ cõuertit & baptizauit. Octauo
glorioſa cõſtãtia occiſus ad celos migrauit. Quibꝰ ſcti
Iacobꝰ minor. tas btĩ euãgeliſte Mattei clare pꝫ. ¶ Nonꝰ apl's & di
ſcipulus eſt btũs Iacobꝰ minor dictꝰ Iacobꝰ Alphei.
Hic prĩo comendat̃ de ꝓrogatiua diuine aſſimilatõis.
Fuit. n. xp̃o ſimillimus. Scđo de excellẽtia pfectiõis:
qa uocatꝰ ẽ iuſtꝰ. Tertio de primitate miſſe celebratio
nis. Fuit. n. ipſe primꝰ q miſſaꝫ celebrauit. Quarto de
feſtiuitate dñice apparitiõis: qa primo ſibi dñs Ieſus
apparuit poſt ſuã reſurrectionẽ. Quinto de cõuerſa
tionis ſctitate: uita ſua fuit tota ſctiſſima. ut pꝫ in ſua
legẽda. Sexto de tollerãtia paſſiõis: de pulpito fuit ꝓ
iectꝰ: lapidibꝰ obrutꝰ: & perticha Fullõis ꝓ xp̃i fide
excerebratꝰ. Quibꝰ ſex pꝫ eiꝰ uite excellẽtia & ſancti
Tadeus tas. ¶ Decimꝰ aplo℞ ẽ Tadeꝰ apl's: q pclarus fuit pri
mo uerbo & doctrina. Nã multis pdicauit: & ad fidẽ
ↄuertit: ac utilẽ ep̃laꝫ edidit & fecit. Scđo ſigno & po
teſtate diuĩa. Nã Abaga℞ regẽ curauit: & plura ſigna
fecit. Et qa legẽdã hꝫ cõem cũ ſctõ Simone: iõ legẽda
Simon cananeus utrũqꝫ ponit. ¶ Vndecimus apl's eſt Simon cananeꝰ:
q cũ btõ Tadeo in legẽda comẽdat̃. Primo ꝙ ipſi fue
rũt ſctitate excellẽtes: Eo℞. n. pñtia demões in idolis
rñſa dare nõ potuerũt. Secũdo eloquẽtia pollẽtes: pꝫ
in eo℞ elocutiõe ad principẽ regis Babilõie. Tertio
futura pſciẽtes: pdixerũt. n. euẽtũ belli &c̃. Quarto cle
mẽtes & miſericordes pꝫ cõtra magos: quos liberaue
rũt. Quinto mira exercẽtes. Nã draconẽ p puer℞ eodẽ
die natũ: loq eũ faciẽtes liberauerunt. ſic & tigrides.
Sexto p martiriũ ad deũ aſcendẽtes. Quibus & aliis:
Mathias q̃les fuerũt itelligi cũctis dat̃. ¶ Duodecimus apl's &
diſcipl'us ẽ btũs Mathias. hũc cõmẽdat. Primo a xp̃o
diſcipliatio & eruditio: fuit. n. de. lxxii. diſcipl'is. Scđo
inter duodecim apl'os ãnumeratio: ut hr̃ Act. iii. Ter
tio ipſius cõditio. Fuit. n. in lege doctiſſimus: corpore
mũdus: aĩo prudẽs: in ſoluẽdis qõnibus ſcripture acu
tus: in cõſilio ꝓuidus: & in ſermocinatione expeditus.
Quarto eiꝰ martirizatio: falſo. n. ĩcuſat̃ lapidat̃ ſecuri
pcutit̃ & mãibꝰ ad celũ extẽſis ad deũ prexit. que q̃t
tuor ipꝫ cõmẽdabilẽ faciũt: & toti mũdo ſanctitate il
luſtrẽ. Hec pauca in ſpãli poſui de quolꝫ aplo℞. qbus
ſi dicta in gñali cuilibet applicent̃: ad loquẽdũ de quo
libet materia erit lata & ſufficiens: q̃ ꝓ pñti decl'atiõe
partis prime ſufficiãt. Quibꝰ claret qbus diſcipulis &
q̃libꝰ fretus eſt & uallatꝰ dñs nr̃ Ieſus xp̃s. Ve℞ & ſi
Paulus btũs Paulus apl'us nec de. lxxii. nec de. xii. fuerit unꝰ:
qa tñ meruit thronũ duodecimũ poſſidere: & antono
matice apl'us nũcupatur: & a dño nõ ab hoĩe iſtitutꝰ
eſt apl'us & electꝰ: qualis fuerit ſuccincte uidẽdũ eſt.
Vñ btũs Paulus ut pꝫ cõſideranti eiꝰ acta comendat̃.
Primo a nobili ꝓgenie & gñatõe: qa de tribu Benia
min: de Tharſo cilicie: & ciuis fuit Romanꝰ. Secũdo
a legali informatiõe: In lege. n. fuit doctor excellẽtiſſi
mus quaꝫ ad pedes didicit Gamalielis. Tertio a ſin
gulari uocatiõe. Nã dũ iret ad perſequendũ xp̃icolas
iclamatꝰ a xp̃o de celo: & ferocitatẽ depoſuit: & ſe di
uine uoluntati per oĩa ſubmiſit. Quarto a ſp̃us ſancti
repletione. Nã ſp̃u ſancto fuit repletꝰ. Quinto a ſpãli
ſui in apl'ꝫ electiõe. Dicẽte xp̃o de eo. Act. ix. Vas ele
ctionis eſt mihi iſte &c̃. Sexto a cordiali xp̃i dilectio
ne. ſtatim baptizatꝰ: ingreſſus in ſinagogas cõuincen
do iudeos ꝓbauit Ieſum eẽ xp̃m. Septimo a fideli ꝓ
feſſione. Nullus aplo℞ ſic fidem nec tãdiu ut Paulus
predicauit. Octauo a diuinali informatione. Nõ eniꝫ
euangeliũ habuit ab hoĩe ſed p reuelationeꝫ Ieſu xp̃i
Gal'. i. Nono a prudẽtia & diſcretiõe. lꝫ p reuelationẽ
habuiſſet euãgeliũ. tñ Ieroſolimã aſcẽdit: ad conferen
dũ cũ apl'is de his que pdicauerat: ne in uanũ curreret
aut cucurriſſet. Decĩo a carnis edomatiõe. i. Cor. ix. ca
ſtigo corpꝰ meũ & in ſeruituteꝫ redigo. Vndecimo ab
ipſiꝰ a deo ad pdicãdũ emiſſiõe. Act. xiii. Sp̃us ſanctꝰ
dixit. Separate mihi Barnabã & Paulũ &c̃. Duodeci
mo ab eloquẽtia & pdicatiõe. Fuit. n. eloquentiſſimus
& lingua diſertiſſimꝰ: uñ uocabat̃ Mercuriꝰ. Act. xiiii.
Tertio decimo de ſollicitudine & gubernatiõe. nunq̃
ſtabat in loco. Hodie hĩ & cras ibi. & iõ dicebat de ſe
ipſo: Inſtantia mea & ſollicitudo omniuꝫ eccleſiarum.
Quarto decimo a cordis hũiliatiõe: cũ maior eẽt aliis
ad Gala. i. minimũ aplo℞ ſe nominat qui non erat di
gnus uocari apl's &c̃. Quinto decimo ab aſſidua ope
ratione. Non ſtabat Paulus ocioſus: aut. n. orabat: aut
pdicabat: aut manibus opabat̃. ut pꝫ Act. xviii. Sexto
decimo ab edificatiõe. nihil. n. erat auſus dicere: niſi q̃
p ip̃m xp̃s opabat̃: ut cũ aliis pdicaret: reprobus non
inueniret̃. Decimo ſeptimo a puritate & mũditie nito
re: Fuit. n. uirgo puriſſimus: & ſi ſtimulus carnis ei eẽt
datus. Decimo octauo a charitatis feruore. quis infir
mat̃ & ego nõ infirmor. ii. Cor. xi. & de charitate nul
lus eo meliꝰ dixit. Decimo nono a patiẽtie lõganimi
tate. decẽ & nouẽ tãgit gẽnera tribulationũ: quibꝰ fuit
afflictus. ii. Cor. xi. Primũ cũ dicit in laboribꝰ plurimis
. ſ. p mũdũ diſcurrẽdo: p. xxx. annos maximam partem
mũdi queſiuit. De eiꝰ laboribꝰ pꝫ in Act. aplo℞. Secũ
dũ genus tangit: cũ dicit in carceribꝰ. in carcere fuit in
Philippis. Act. xvi. in Ierl'm. Act. xxi. in Ceſarea. Act.
xxiiii. ubi ſtetit duobꝰ ãnis. & Rome ẽt fuit. Tertiuꝫ
genꝰ tangit cũ dicit in plagis. plagatꝰ fuit: & miſſus in
carcere. Act. xvi. & in Ieruſalẽ templo clauſo. Act. xi.
Quartũ genꝰ tãgit cũ dicit. In mortibꝰ frequẽter. ut pꝫ
Act. xxii. & niſi fuiſſet liberatꝰ p milites: eẽt mortuꝰ.
uñ nota ꝙ iudei decies ei inſidias parauerũt: ut eum
occiderẽt. Primo in Damaſco. Act. ix. Scđo in Ieruſa
lẽ ibidẽ. Tertio Antiochie. Act. xiii. in fine. Quarto in
Iconio. Act. xiiii. in pricipio. Quinto Licaonie ſiue Li
ſtris ibidẽ ictibꝰ lapidũ. Sexto Theſalonice. xvii. Se
ptimo in chorito. Act. xviii. Octauo ipſo uolẽte ire in

Siriam. Act. xxi. in principio. nono in ierusalem qñ tē pluꝫ clauserūt Act. xxi. & xxii. Decio qñ. xl. iurauerūt non comesturi: nisi eū occiderent. Act. xxiii. Vñ bñ fuit in mortibus frequēter. In philippis ut patet Actuum xvi. In Epheso (ut pꝫ Act. xix.) fuit etiā i morte. Quitum genus tangit cum dicit a iudeis quinquies quadragenas una minus accepi Act. xxi. & hoc in templo clauso &c. Sextū genus tangit cū dicit ter uirgis &c. prio in philippis. Act. xvi. Scđo & tertio in ierusaleꝫ: ut habeť Act. xxi. uel in Iconio. Act. xiiii. Septimū genus tangit: cum dicit semel lapidatus sum &c. & hoc in listris. Act. xiiii. Octauum genus tangit cū dicit ter naufragium feci hoc creditur: ꝙ fuerit quādo iuit romam. Act. xxvii. Nonū genus tangit: cum dicit nocte ac die in profundū maris fui. Remigius super epistolam ad Romanos dicit: ꝙ sic fuit ad litteraꝫ: sed quādo nō pꝫ ex scriptura. Alia uero genera partim tangit ꝓpter itinera: partim ex alio. unde in itinere passus ē. Decimū genus. s. pericula fluminū. Vndecimuꝫ pericula latronū qui ipm̄ depredarūt &c. Duodecimū periculū ex genere. famis & sitis & alioꝝ incōmodoꝝ: que itinerantibus eueniunt. Decimūtertiū periculū ex gentibus: Naꝫ peregrini & extranei patiunť a gentibus: de Paulo atheniēses trufabanť. Act. xvii. Decimūquartū periculū in ciuitate: quia itinerando homo deuenit ad ciuitates: Paulus passus est periculū in ciuitate. s. Damasci. Ierusalē. Anthiochie. Listris. Iconio. Philippis. Corinthi. Ephesi. Cesaree. & Rome. Decimūquintuꝫ periculum in solitudine: pꝫ in insula mitilinensi quādo uipera manū eius apprehēdit. Act. xxviii. Siľr quādo uoluit ire in siriam: ut pꝫ Act. xxi. Sextūdecimū periculum in mari: pꝫ Act. xxvii. Decimūseptimū periculum in falsis fratribus. i. cōitib⁹. Iudei ut dctm̄ est uoluerunt eū decē uicib⁹ occidere. Decimūoctauū tāgit in fame & siti. hēs Act. xxvii. & đ frigore. Decimūnonū tāgit in labore. de quo Act. xviii. & xx. de ieiuniis habes Act. xiiii. sub tot ergo generib⁹ afflictionū paulus posit⁹: semp patiētissim⁹ ē iuent⁹. Vigesimo cōmēdatur Paulus de sapie luciditate. Scripsit. xiiii. Epl̄as plenas diuia sapia. Per quas fides catholica sufficiēter alia scriptura seposita teneret & nutriret. Vigesimoprimo de mūdi despectōe: oīa reliqt. Et nihil uoluit hr̄e nisi xp̄ꝫ: & ut stercora oīa reputauit. Vigesimoscđo de crucis meditatōe. Gal. ii. xp̄o ɔfix⁹ suꝫ cruci &c. Et mihi absit gloriari nisi in cruce &c. Et. i. Cori. i. nihil sciebat nisi xp̄ꝫ & hūc crucifixū. Vigesimotertio de signorū exhibitiōe: multa fecit miracula mortuos suscitādo cecos illumiňādo. Vide in Act. Aplōꝝ. Vigesimoqrto de cōfortatione fuit hō sciens mirabiľr cōfortare homines cōtra omnes causus ingruētes: ut pꝫ in suis dulcissimis epistolis. Vigesimoqnto de cōtēplatiōe: qa raptus bis ad tertiū celū. i. uisionē solū itellectualē. Qui ut dicit Augu. uidit deum ut uidēt beati: Qua uisione fuit sup oīa leuatus: quia ad tertiū celū. In deū trāsformatus: qa similis deo. i. Io. iiii. & sic deificatus. Certificatus. s. de sctā trinitate de angelis & de futuris &c. Informatus quia audiuit archana uerba &c. beatificatus beatitudine nō permanēte sed trāseūte. Saciat⁹ iuxta dictum. ps. Saciabor cum apparuerit gloria tua. Quietatus iuxta dictum Augustini. i. cōfessionū i deo qescendo. Securatus đ permanētia in gr̄a. ideo dicebat Romanoruꝫ. viii. Quis nos separabit a charitate xp̄i &c. letificatus de gloria sua futura & alioꝝ. Vigesimosexto de ueri attestatiōe: qa ubiqꝫ xp̄m cōfessus est sp̄aliter rome disputādo: cum iudeis & gentilib⁹ corā nerone: & plures đ familia neronis ɔuertēdo. Vigesimoseptimo de martirizatiōe pro xp̄i noīe decapitatus fuit. Vigesimooctauo de glorificatiōe: qa gloriosus apparuit Neroni post mortē & aliis: bonū. n. certamen certauit: & sibi ut triūphatori reposita corona data est sibi in gloria a domino. Ex his paucis quia innumera sunt: que de ipso possent dici & essent dicenda: pꝫ qđ uirtuosus fuit. b. Paulus apl̄s discipulus dñi Iesu. Et sic succincte uisuꝫ est de cetu Dñꝫ Iesuꝫ xp̄m ꝓsequente: de quo dicit prima pars istius octaui fructus & cōformitatis &c. uꝫ. Iesuꝫ cetus. s. aplōꝝ prosequiť & hec sufficiāt ad pn̄s ꝑ ei⁹ declaratiōe.

¶ Secunda pars octaui fructus & conformitatis: uꝫ Franciscus fecundatur. Expositio.

Ranciscus fecūdať: hec est scđa pars hui⁹ fruct⁹ octaui & cōformitatis: in qua ē agenduꝫ de fecūdatione & multiplicatione ipsius quo ad ꝓleꝫ & filios: quos exēplo uita cōuersatiōe & uerbo xp̄o dño generauit: taꝫ quo ad frēs minores: q̄ sorores: q̄ etiā frēs & sorores de pnīa: quos ordines ipse xp̄o operāte instituit. Et ab ecclesia romana manent approbati. Pro cui⁹ materie euidentiā añ notandū est: ꝙ in isto fructu cum de fratribus minorib⁹ sororibus: & de pnīe fratribus habeā pertractare: qa iuxta optata de ꝑfatis quo ad sanctitateꝫ uitē & miracula nō iueni: hui⁹ secūde partis expositōi cum intenderē: quare si tēporis in ꝓcessu mihi aliqua de ꝑdictis occurrerit: in fine huius operis tractatum faciam de eis sp̄alē ut inspectione istius & illius patere queat: quāta sit filioꝝ bti Francisci sanctitas efficacia & uirtutū preclaritas: hoc premisso. Sciēdum est ꝙ dñs noster Iesus xp̄s sicut btm̄ Franciscuꝫ similē uoluit hēre in plurib⁹: sic & in hoc. uꝫ. ut sicut ipse hūit. xii. aplōs sic Franciscus. xii. hēret socios. Et sicut unus de apostolis fuit prauus & laqueo se suspēdit: sic & btūs Francisc⁹ unū de. xii. sociis habuit q laqueo se suspēdit. Et sicut apl̄i dñi sanctitate & signis fuerunt mirabiles: sic & socii bti Frācisci uita gloriosi fuerunt & signis: & in uita & in morte. Et sicut sancti apl̄i uitam & doctrinā xp̄i toto nisu seruauerūt: sic & bti Francisci socii una cū ipso sctm̄ euangeliū obseruauerūt. Et sic ultra. xii. aplōs dn̄s Iesus habuit alios discipulos: sic & btūs Franciscus ultra. xii. socios ꝑdictos & discipulos: plures alios habuit singulares uita sanctitate & ꝑfectione. Et sicut per ipm̄ xp̄m & apostolos totus mūdus renouatus ē: Sic per btm̄ Frācisciū & frēs ad xp̄i uitā ꝓsequēdā & pnīam exercēdā ē inō

uatus: Quorum esse qualitatē dispositionē & sanctitatē hic pn̄s fructus & conformitas: quo ad istam secūdam partē declarat. Sed uidendū est prius qualr dn̄s Iesus xp̄s btm̄ Franciscū filiis discipulis & fratrib⁹ fecūdauerit. Pro quo est sciendū q̄ btō Fr̄acisco abrenūciāte mūdo nō statim ordinē fratrū minorum icepit: nec statim frēs sibi habuit adherētes. Rō est: qa & si more apostolorum oīa reliquerit patris & renūciauerit: nō tñ uitā euāgelicā arripuit statim seruādā: & quia xp̄s ad hūc finē eum dirigebat: ut oblitteratā uitā euangelicā ipse cum suis renouaret: nō statim fecūdatus est filiis & fratribus. Et ideo ut dicit legenda trium sociorum uilē habitum heremiticū per duos ānos portauit: baculū portans in manib⁹: cinctus corrigia: & calciatus incedēs: ac accipiēs elemosinas & spāliter pro reparatiōe triū ecclesiarū: quas istis duob⁹ ānis repauit. s. sancti Damiani. Sancti Petri Apl̄i: & sancte Marie de angelis. uerum cum ad renouādū mūdū per uitā euangelicam esset a deo directus: post p̄dicta: dum una dierū inter missarum solēnia perlegi audiret euangeliū illud in quo discipulis ad p̄dicandū missis: euangelica norma in uiuendo p̄scribit̄: ut. s. nō possiderent aurū uel argentum: nec in zonis pecuniā: nec peram defferrēt in uia: nec duas tunicas haberēt nec calciamēta nec uirgam. Statim predictorum uerborum auditu: Spūs dn̄i sup infusione repletus: illico calciamenta deposuit: reiecit baculum: peram & pecuniā abdicauit: una rudi & defformi cōtentus tunicula: in crucis modum exp̄ssa: dimissa corrigia pro cingulo funē sumpsit. oēm sollicitudinem cordis apponēs: qualr̄ audita perficeret: & apostolice rectitudinis regule se per oīa coaptaret. Sic igit̄ a btō Francisco uita & norma assūpta Apl̄ica: statim cepit discipulis & fratrib⁹ fecūdari: cum. n. diuino instinctu aliquos ad iusticiam inducere: ceteros uero ad pniam animare cepisset: tam uita q̄ uerbo: Cuius uerba non erant inania nec risu digna: sed spū sancto plena. Erant medullas cordis penetrātia: ut in stuporē audientes cōuerterēt: & obstinatorū mētes efficacia uirtuosa mollirent: Eius eloquia & uitam attēdētes non nulli uiri: quidā ceperūt ad pniam animari: & eidem relictis omnibus habitu uitaq̄ cōiungi: quos & frēs minores (Iuxta dictū euāgelii: quod uni ex minorib⁹ meis fecistis &c.) Vir hūil' cēsuit appellari: itra: quos duodecim fuerūt primi. s. fr̄ Bernardus de qnta ualle. Frater Petrus chatanii. Frater Egidius. Frater Sabatinus. Frater Moricus. Frater Ioānes de capella. Fr̄ Philippus longus. Frater Ioānes de sctō cōstātio. Frater Barbar⁹. Fr̄ Bernardus de cleuiridāte. Fr̄ Angelus tancredi. Et frater Siluester. Hi sunt primi: q btō Frācisco adheserūt uita & habitu: & post istos multi alii uita & uerbo & signis isignes ut patebit. Et sic a btō Francisco & istis ordo fratrum minorum euāgelicus & primus a btō Francisco istitutus ē āno. s. M.ccvii. Nota bene pricipia trium ordinum: die. xvi. aprilis. Alii uero ordines. s. pauperū dominarū a. b. Francisco institutus est sexto anno a sua cōuersione. Et terti⁹ ordo. s. fratrū de pnia nono āno cepit ab eius ad xp̄m cōuersiōe. Sz qa prim⁹ ordo istitut⁹ a. b. Frācisco ē ordo fr̄m minorum de ipso ē primo dicēdū & demum de aliis.

E primo ordine loq uolēdo & de fratrib⁹ q̄lis sit: sub quadruplici cōclusione ē declarandum. s. q̄ hic ordo est singularissim⁹ p̄ aliis institutis ordinib⁹. Primo uite sanctitate. Scd̄o scie luciditate. Tertio nobilitate. Quarto numerositate fratrum: Que quatuor pandūt qualis sit ordo fratrū minorum: & fuerit intēdēdo q̄ p̄terita respondeāt p̄sentibus & futuris. Dico q̄ primum qd̄ ostēdit quales fuerint filii discipuli & frēs bti Francisci est si attēdat̄ fratrum quo ad uitam prio: & scd̄o quo ad signa & miracula sctitas. Ad qd̄ uidendū iste ordo est seruādus: qa primo in generali quedā dicent̄. scd̄o in sp̄ali quedam de nō nullis tangētur. uerum nescio si negligentia sit factum: seu fratrū inaduertētia: aut diuina ordinatiōe: multorum sanctorum fratrū tam de sociis. b. Frācisci: q̄ de aliis: nec quo ad uitā nec quo ad miracula aliqua reperiunt̄. Et de qbusdam solū in generali dr̄ q̄ miraculis claruerūt: quare q p̄sentē fructū & conformitatem perlegerint: nō mirent̄: si de infrascriptis fratrib⁹ premissis nō reperint clare eorum facta. Generaliter ergo loquēdo de p̄fatis & succincte: socii & frēs. b. Frācisci tales fuerūt: quidā uolabat ad diuine sapie lumina ut aqla. s. Fr̄ Bernard⁹ prim⁹ fr̄ post b. Frācisců: q scripturas p̄fundissime declarabat. Quidā raptus ad tertium celū ut Paulus Apostolus. s. fr̄ Egidius. Quidā tactus ab angelo calculo ignito: sicut Isaias. s. frater Philippus longus. Quidā loquebat̄ cū deo sicut amicus cū amico uelut alter Moises ut fr̄ Siluester. Quidam sctificatus & canonizatus in celo fuit dū hic uiueret. s. fr̄ Ruphinus nobilis de assisio. Quidam fuit uita spectabilis ut sol p̄clarus. s. Fr̄ Petrus chatanii: Qui uicarius fuit. b. Frācisci: & generalis minister btō Frācisco dimittēte officiū generalatus: Quidā spū p̄phetico illustratus ut Fr̄ Leo: Quidā puenit ad sūme hūilitatis apicē. s. Fr̄ Masseus: Quidam crudis herbis & leguminibus more sctōrum patrum uictitabat. s. Fr̄ Moricus: & sic de aliis. Quorum qlibet aliqua singulari fulsit uirtute ut patebit statim. Uerum sicut a collegio Apostolorum iudas scarioth q se suspēdit amot⁹ ē: & btūs Mathias eidē est iniectus. Sic a cōsortio. xii. sociorum. b. Francisci. Fr̄ Ioānes de capella remotus ē: qui primo biretū siue almuciū inter frēs inuenit & portauit: unde ab ordine egressus: effectus leprosus: ob impatientiam se suspēdit: loco cuius uir p̄fectissimus Fr̄ Guilielmus anglicus dicit̄ insertus: uita singularis & signis: Quō uero in hoc ordine fuerit de quolibet ordine sanctorum dicet̄ iuxta finem huius fructus & conformitatis. Et hec sufficiant p̄ ostēdēda generaliter sociorum. b. Francisci sctitate. Restat ergo nunc. Scd̄o uidere de ipsis in sp̄ali & uolēdo de ipsis tractare uidet̄ mihi q̄ hic ordo sit tenēdus: Quia cū frēs ordinis: & si de una essent ciuitate et patria: in alia sunt p̄ria & p̄uincia tumulati: Ibiq̄ signa fecerūt: quare iuxta numerum & distinctionē p̄uinciarum erit & locorum demonstratio. ostendendo iuxta inuenta in qbus iaceāt locis miraculis claruerint. Et incipiēdo a p̄ria p̄uincia ordinis. s. b. Francisci in locis infrascriptis hēnt̄ hi san-

cti frēs sepulti & reconditi. De loco Assisii.

i N loco de assisio iacent hi frēs sctissimi: primus est pr̄ sanctissimus nr̄.u3. btūs Frācisc⁹: Qui singularissimus fuit iter sanctos uita & silitudine ad xp̄3. hic reqescit: de cui⁹ corpore ad ostē dendū populis nihil iuenit̄ nec habet̄: ac in quo eccle sie loco iaceat: & si qbusdā sit agnitū: quib⁹ uero nul li est notum. De scto Bernardo socio b. Frācisci.

s Ecundus frater Sanctus q iacet ibi: est fr̄ Ber nardus de qnta ualle. Primus filius. b. Franci sci: & primus frater minor post ipm. b. Frācis cum: & qa hic fuit sanctitate insignissim⁹: ut ueritas de hoc uideat̄: uidenda sunt de ipso tria. Primu3 qūo ad deum est cōuersus. Scdm qūo est cōuersatus. Ter tium qūo in dn̄o obdormiēdo est a xp̄o p̄miatus. Cir ca primū de cōuersione bti Bernardi ad xp̄3. Sciendū q facta est hoc mō. Ipse. n. Fr̄ Bernard⁹ uocatus prio dn̄s Bernard⁹. Cū eēt de nobilioribus⁹ ditiorib⁹ & sapiē tioribus de assisio: cuius consiliis omnes acqescebant: Cum sapiēter cōsiderare cepisset in btō Frācisco mun di contēptu3: tantā cōstantiā in iniuriis ac longanimi tatem in tolerando: q quasi p duos ānos sic abhomi natus & despectus ab oib⁹ semp constātior uidebat̄. Dixit in corde suo nullo mō posset eē: q hic Frācis cus nō hēret magnā grām dei: & inspiratus a deo in uitauit eum: ut manducaret cum eo de sero: cui beat⁹ Franciscus assentiēs humiliter māducauit secū. Dn̄s aūt Bernardus posuit in corde suo uelle scire & explo rare sanctitatē. b. Francisci: unde inuitauit eum etiā ut illa nocte in domo sua qesceret. Et sctō Frācisco an nuente: Dn̄s Bernardus fecit parari lectū p btō Frā cisco in sua camera: in qua iugiter lāpas ardebat: San ctus aūt Franciscus stati3 ut intrauit camerā: ut abscō deret diuinā grām quā hēbat: piecit se in lectū: uelle dormire se ostēdēs. Dn̄s aūt Bernardus posuit in cor de suo: latenter eum obseruare de nocte. Vnde tali est usus cautela: Cum. n. aliquātulū in suo lecto qeuisset: finxit se alte dormire: & pfundissime stertebat. San ctus aūt Franciscus secretoꝝ dei absconditor fidelis: cū crederet dn̄m Bernardū pfunde dormire: in pfun do noctis silētio surgit de lecto: & leuata facie i celū: manibus & oculis ad deū tot⁹ intētus & feruēter igni tus: deuotissime orās dicebat de⁹ meus & oia. Et hec uerba cū tantis lachrimis geminabat ad deū & cū tan ta morositate deuota eadē freqūtabat: q usq3 ad ma ne aliud nō dicebat nisi: deus meus & oia. Hec aūt di cebat btūs Frācisçus admirās diuine maiestatis excel lentiā: que piclitanti mūdo cōdescēdere uidebat: & p ipm Franciscū paupculū disponebat de salutis reme dio puidere: spū. n. pphetico illustratus puidēdo ma gnalia que p ipm & suum ordinē deus erat facturus: & eodē docente spū: suam isufficientiā uidebat & par uitatem uirtutis: inuocabat deū ut qđ ipse nō poterat deus ipse pficeret: sine quo nihil pōt humana fragili tas: pterea dicebat. deus meus & oia. dn̄s aūt Ber nardus lampade ibidē ardēte: cūcta hec uidēs & uer ba intelligēs diligēter & sancti deuotionē ppendens: tactus a spū scō in medullis cordis intrinsecus: mane facto dixit ad btm̄ Franciscum. Si quis a dn̄o suo ha beret multa uel pauca que tenuisset p multos annos: Et nollet amplius retinere: quid de ipsis agere posset qđ melius esset? R̄ndit btūs Frācīscus q ea dn̄o suo reddere deberet: a quo eadem recepisset. & dn̄s Ber nardus ait. & ego fr̄ Francisce oia mea bona tēpora lia uolo errogare amore dn̄i mei: qui ea mihi contulit put tibi melius uidebit̄ expedire: & te sequi: & face re quecūq3 mandaueris. Sanctus aūt Frācisc⁹ hoc au diens replet⁹ gaudio dixit. Dn̄e Bernarde istud ē op⁹ tam arduū: q de hoc est dn̄i nostri Iesu xp̄i cōsiliū re quirēdum: ut ipe dignet̄ beneplacitū suum ostendere: qualr̄ istud pficere ualeamus. Tūc ad ecclesiā sancti Nicolai ppe plateā ciuitatis assisii ierunt: una cū alio nomie petro: qui ēt cupiebat frater fieri: & ibi audita missa & orone usq3 ad tertiā plongata: tandē beatus Frācīscus librum clausum flexis genibus accipiens de altari: ut dicit legēda trium socioꝝ: & sibi crucis signo facto: codicē euangelioꝝ siue missale aperuit. & i pri ma aptione occurrit illud cōsiliū dn̄i. Si uis pfect⁹ eē uade & uēde omnia que habes: & da paupibus & ha bebis thesauꝝ in celo: quo cōperto btūs Frācisc⁹ ga uisus est ualde: & grās egit dn̄o. Sed qa uerus cultor trinitatis: trino uoluit testimonio cōfirmari. scdo & ter tio librū aperuit. Et in secūda aptione occurrit illud. nihil tuleritis in uia &c. In tertia uero illud occurrit. Qui uult uenire post me abneget semetipm & tollat crucem suam & sequat̄ me. Tūc btūs Francisc⁹ dixit p̄dictis uiris dn̄o. u3. Bernardo & Petro. Frēs. Hec ē regula & uita nr̄a. Et oīum qui uoluerint nr̄e societa ti oiungi. Ite & sicut audistis implete. abiit itaq3 dn̄s Bernardus qui erat diues ualde: & uenditis oibus q̄ habebat: multaq3 pecunia cōgregata: paupib⁹ ciuita tis uniuersa distribuit: nihil penitus sibi reseruans. Pe trus aūt p posse: diuinum consilium adimpleuit. Di stractis aūt omnibus habitū quē pauloante assumpse rat Sanct⁹ Frācisc⁹ postquā reliquerat habitū here miticum: ambo pariter assumpserunt. Et ab illa hora simul cum ipso uixerūt scdm formā sancti euangelii: a dn̄o eis ostensam. Sic ergo dn̄s Bernardus ad deum modo p̄fato cōuersus: filius primogenit⁹ eē pmeruit b. Francisci tam primitate ordinis: q̄ grē pfectionis ut diceī. Sic p3 primū qđ erat uidēdū. Circa scdm ē sciē du3 q hi scūs fr̄ Bernard⁹ fuit pauptati affect⁹: & ei⁹ spālis amator. Nam oia relinquēdo uolūtarie paup fa ctus nihil unquā in hoc mūdo habere uoluit. scdo pa tiētia multipliciter cōprobatus. Et primo florētie. Na3 cum septem eēnt frēs bti Francisci duos florentiā mi sit. u3. frēm Bernardu3 & unum aliū: quo pueniētes: hospitium nō potuerūt inuenire: & uenietes ad quan dam domū habentē porticu3: & si dn̄am rogassent ut intra domū reciperet eos: & illa nollet: in porticu illa tota nocte steterūt: nihil tegumēti hēntes cū esset in tensissimū frigus. Vir. n. dicte mulieris: quia credebat eos ribaldos esse & fures: nihil uoluit eis accomoda re. & sūmo mane recedētes a dicta porticu: ad eccle siam perrexerūt: quos mulier p̄dicta uidens orantes: intra se dixit: isti nō sunt ribaldi ut dixit uir me⁹: & cū

quidam ciuis nomie Guido uelut paupibus uellet eis dare:sicut aliis pauperibus pecuniā:recipe noluerunt: & cū didicisset eos uolūtarie pauperes effectos datis oibus amore dei:primo a dicta muliere ad domū inuitati suam:deinde a pdicto ciue ad domū suam adducti:ibidem aliqb⁹ dieb⁹ steterūt. Ipm edificantes uerbo & exēplo. Vnde hic dedit multa pauperib⁹. Licet aūt a dicto Guidone bene tractarent̄:ab aliis tñ uilissimi reputati:iniurias multas taʒ a paruis q̄ a magnis recipiebant. Acceptis.n.uestimētis uilibus que hēbāt ab eis:cūqʒ remanerent nudi nō repetebant: sed si dabantur eis recipiebant. Quidā lutuʒ sup eos iactabāt: alii uero ponētes taxillos in manibus eoꝝ:inuitabant ipos si ludere uellēt:alii uero capucia eoꝝ a tergo trahētes post dorsuʒ suū sic suspensos portabāt. Et sic nō solū famis & sitis & frigoris & nuditatis tribulatiōes patiēter portabant:sed multis aliis modis. Ipsi nō tristabant̄ nec turbabant̄ nec inferentibus maledicebāt. Sed omne gaudiū existimātes tribulatiōes & tētationes in hoc mūdo sustinere:pro inferentib⁹ exorabāt. Quod uidētes hoīes & cognoscentes eos uiros sctōs & discipulos dñi:multi corde cōpūcti ad eos accedebant:pro illatis ueniam postulātes. Quib⁹ remittētes ex corde:nō nullos in societatē suā recipiētes: ad btm̄ Franciscū ad sctām Mariā de angelis sunt reuersi:recepti a btō Frācisco & sociis cū sūmo gaudio & leticia. Eodem modo fuit.b.Bernardus Bononie cōprobat⁹. Nam approbata regula a dño papa Innocētio tertio: Frater Bernardus solus missus est a.b.Frācisco bononiam:ad quā cum peruenisset uidentes eū pueri in isolito habitu & ualde despecto:multas illi iniurias irrogare ceperunt:quas cum magna leticia sustinebat: & ut melius illuderet̄ ab omnib⁹ se in platea posuit ciuitatis pluribus diebus:ubi multi pueri & hoīes cōgregati:alii trahebant capucium eius retro:alii ante:Quidam uero puluerē:Alii uero lapides iactabāt in eum. Quidam insup hincinde eum grauiter ipingebant. Ad cūcta uero Fr̄ Bernardus patiētissim⁹ pmanebat:nulli renitens:& de nullo murmurās semp imperturbatā faciem ostēdēdo. Quod attēdēs quidam iudex sapiens & tantā cōstantiā examinās:dixit in corde suo. Impossibile est ꝙ iste nō sit sanctus hō. Et ad ipʒ accessit dicēs: quis es tu?& ad quid uenisti?Fr̄ Bernardus misit manum suam in sinū & ꝑtulit regulam euangelicā.b. Francisci quā in corde portabat: et ope adimplebat: quā cum legisset iudex & admirans: uertēs se ad socios dixit.hic est altior status: q̄ unquā audiuerim: & propterea iste homo cum sociis suis est de sanctioribus hoibus de mūdo. Vnde magnū peccatū faciunt q sibi iniurias inferūt:quia nō iniuriis: sed maximis honoribus est dignus. Et ducens eum ad domū suam cuʒ magno gaudio eum recepit:locum ei ꝑ fratribus dedit ad habitandū:& expensas omnes persoluit: & aduocatus est factus fratrū q̄diu uixit. Et cuʒ Bononie Frater Bernardus eēt ꝑpter sanctam cōuersationem suaʒ cepit multū honorari: adeo ut sanctū se putaret & btm̄ qui posset euʒ tāgere & audire uel uidere. Ipe uero humilis xp̄i discipulus timens ne tantus honor eius quietēm & salutem impediret:ad btm̄ Franciscū rediit:que gesta sunt narrauit:& ꝙ alios frēs bononiā mitteret & nō se: instāter rogauit. Quod & factū est. Quibus apparet eius patiētia hūilitas & sui cū mundo cōtēptus. ¶Fuit tertio obediētie singularis: naʒ semel cum ad sanctuʒ Iacobū btūs Franciscus iret cum fratre Bernardo & aliqbus de suis sociis. Et duʒ in q̄dam terra unum repissent ifirmū dixit sanctus Franciscus fratri Bernardo. fili mi uolo ꝙ remaneas ad seruiendum isti infirmo. Qui statim flexis genibus & capite inclinato suscepit reuerētissime mandatū obediētie sancti patris. Et cum redisset sctūs Frācis cus a scō Iacobo inuenit ibidē btm̄ Frēm Bernardū & infirmū pfecte sanatū. Vnde sequēti āno eidē concessit:ꝙ ad sctm̄ Iacobuʒ iret ipe Fr̄ Bernardus: qd̄ & fecit:Cui reuertēti: dum esset iuxta quēdā fluuium: quē ꝓfunditate transire nequibat:Angelus domini apparuit ei: quē salutans idiomate ꝓprio dixit:deus det tibi pacē o bone frater. Et Fr̄ Bernardus admirās de eius pulchritudine & lingua sibi nota:de salutatiōe pacifica: & de facie leta:interrogauit eum unde ueniret. Et angelus uenio de tali loco ubi morat̄ sctūs Frāciscus. Et dixit Angelus fratri Bernardo. Quare charissime differs flumen transire?& Fr̄ Bernardus rñdit: qa timeo periculum ꝑpter ꝓfunditateʒ aque quā uideo. Et ait Angelus transeamus simul ne dubites. Et apprehensa manu eius in ictu oculi frēm Bernardū in alterā partem fluminis incolumē posuit:qd̄ uidēs Fr̄ Bernard⁹ & cogitans ꝙ angelus dñi esset:interrogauit de eius noie. Cui ait angelus. Quid queris nomē meum qd̄ ē mirabile?Et hi dicto disparuit. Et frēm Bernardū reliquit ualde consolatū:sic ꝙ totā illam uiam:in gaudio ambulauit. Hic frater Bernard⁹ fuit homo magne cōtemplatiōis. Ad tantā enim intelligētie limpitudinē uenerat:ꝙ ēt magni clerici ad eū recurrebāt. Enodabat tenebras questionū ī quocūqʒ passu biblie querebāt: Quia.n.mēs eius erat a terrenis penitus absoluta:q̄si irūdo uolabat ad sūma. Et aliquādo p.xxx. dies solus per montium cacumina puolabat:solūmō celestia cōtemplādo. Vnde quasi cōtinue in deū rapiebat̄. Quādo.n.ibat p uiam cū socio dicebat socio. Expecta me aliquātulum frater:& exiēs aliquātulū a uia:adherendo alicui arbori rapiebat̄. Signū mentalis eleuationis ipsius fratris Bernardi erat:ꝙ per.xv.ānos semp tam mente q̄ facie ibat in celum erectus. Hic aliquādo Fr̄ Bernardus nugatorie dixit fratri Egidio ipm eē medium hoiem:quia staret semp in cella reclusus. Vnde dicebat iste stat in cella sicut domicella ī camera. Exi ad hoīes dicebat fratri Egidio sta cum eis. Vade pro pane. Vade ꝑ elemosina:& sctūs Fr̄ Egidius sibi rñdebat & dicebat Fr̄ Bernarde non omni hoi est datus cibus irundinis ad comedēdū sicut tibi fratri Bernardo. Hoc aūt dicebat quia sicut irundo pascit̄ uolando sic iste Fr̄ Bernardus uadens pascebat̄ consolatiōe diuina.i.extasi. Et ꝑpter tam excellentē gr̄aʒ a dño fratri Bernardo datam:btūs Franciscus libēter & frequēter loquebat̄ de deo cum eo. Vnde aliquādo inuētum est ambos per totā noctē raptos fuisse in silua: ubi cō

uenerant ad loquẽdum de dño Iesu xp̄o. Semel euenit q̄ btũs Franciscus recessit de loco in quo erat: & iuit ad locum ubi erat Fr̄ Bernardus ut adinuicem loquerent̄ de diuinis. Et cum btũs Franciscus accessisset ad siluã uocauit Frẽm Bernardũ dicẽs ueni & loquere isti ceco. Et quia Fr̄ Bernardus erat cõtẽplatõe totus abstractus: & deo iunctus uocatus a btõ Frãcisco semel bis & ter nõ intelligẽs: btũs Bernardus nihil ei rñdit. Propter qđ btũs Franciscus recedebat desolatus: aliquãtulũ admirãs q̄ Fr̄ Bernardus ter uocatus ad eum ire noluerit. Sctõ aũt Frãcisco recedẽte & sic cogitãte dixit socio expecta me aliquãtulũ: & cum daret se ad orandũ: Ecce uox diuina facta est ad eũ dicẽs. Vnde tu paup homũcio cõturbaris? Nũquid hõ dʒ dimittere deum p̄pter aliquã creaturaʒ? Frater aũt Bernardus qñ tu uocasti eũ stabat cõiunctus mecum. Et ideo nõ poterat ad te uenire nec tibi rñdere. Et iõ nõ mireris si non potuit tibi loqui: quia ita erat extra se q̄ de tuis uerbis penitus nihil aduertit. Hoc autem intelligẽs. b. Franciscus statim cõcito gradu ad fratrẽ Bernarduʒ reuertit̄: ut se de cogitatiõe habita humiliter accusaret: Fr̄ aũt Bernardus statim occurrit. b. Frãcisco: & ad pedes. b. Francisci se proiecit: & recitata reprehensione diuina: p̄cepit. b. Francisc⁹ fratri bernardo q̄ quicquid sibi preciperet per obedientiã ageret. Frater aũt Bernardus timẽs ne aliqđ excessiuũ imponeret ut solebat: dixit. b. Frãcisco: pater parat⁹ sũ obedientiã uestram facere: dũmõ in his que dixero mihi obedientiã p̄mittatis. Rñdit b. Francisc⁹ assentio: Et tunc Frater Bernardus dixit. Dicatis pater quicquid uultis. Et sanctus Franciscus ait per sanctam obediẽtiam precipio tibi: ut ad puniendam presumptionem meam & audaciam cordis mei: me iacentem in terra calces: pede tuo guttur meum calcando: & alio pede super os meum posito: ita q̄ pedibus tuis sic in gutture & ore positis: transeas me ter ex una parte ad aliam: & sic transeundo dicas mihi improperia. iace rustice fili petri bernardonis. Et alias plures iniurias ingeminabis, dicens. Vnde tibi tanta superbia qui es uilissima creatura. Quod audiens frater Bernardus: durum fuit sibi hoc facere: tamen propter obedientiam id quãtum ualuit curialiter adimpleuit: quo facto dixit btũs Francisc⁹ ad frẽm Bernardũ p̄cipe qcquid uis ut faciam: quia p̄misi tibi obedientiã. Fr̄ Bernardus ait: per sanctã obediẽtiã precipio tibi: q̄ quãdocũqʒ sumus simul me de defectibus meis corrigas: & acrius me reprehẽdas: Quo audito btũs Frãciscus obstupuit ualde: quia fr̄ Bernard⁹ erat tãte sc̄titatis: q̄ btũs Franciscus habebat eum in magna reuerẽtia. Vñ. b. Franciscus. ex tũc cito se a fratre Bernardo expediebat: ne p̄pter moram tantã aiam reprehensione scandalizaret: quãdo cum ip̄o btũs Franciscus de deo loquebat̄. ¶ Hic fr̄ Bernard⁹ uice quadam dum esset in choro: & ut dixi de uite actiue laboribus ad contemplatiue dulcedinem translatus esset: Et dum missa cantaretur: fuit adeo in deum absortus: q̄ cum eleuaretur corpus domini nihil aduertit nec genuflexit: sed stans irreuerberatis oculis: insensibilis a mane usq̄ ad nonam permansit: Post nonam ad se reuersus: ueniebat cum uoce admiratiua & dicebat fratribus: o fratres: o fratres. Nullus est in cõtrata ista tam magnus & nobilis: cui nõ esset leue si ei promitteret̄ unũ palacium plenum auro: portare unum saccum plenuʒ de fimo uilissimo: ad thesaurum tam nobilẽ p̄merendum. Ad hunc thesauꝝ tam nobilẽ: hic fr̄ Bernardus fuit a deo admissus. Cuius signuʒ erat eleuatio faciei: ut dictum est per annos. xv. Et p̄pter nimiam eleuationem mentis ad diuina: & absortionem intellectus in deum: in illis. xv. annis nunquã famem sibi abstulit corporalem. De omnibus tñ que sibi apponebantur: aliquãtulum comedebat: & dicebat q̄ de illis que homo nihil gustat: nõ dicitur abstinere: quia uera abstinentia: est pugnare contra illa que sapiunt. Et qa de⁹ uult seruos suos p̄bare: Semel per octo dies stetit nõ sentiens cõsolationes diuinas. Et cuʒ pro eaꝝ recuperatione totus manens angustiat⁹ & solitarius: deũ feruenter exoraret: Ecce subito apparuit sibi q̄dã man⁹ in aere tenẽs instrumẽtũ qđ dicit̄ uiola: Que unũ tractum uersus terrã faciẽs: tanta ip̄m sp̄ũs cõsolatiõe repleuit sua melodia: q̄ si aliũ tractuʒ fecisset: uersus celum credebat sp̄ũm exalasse. Nõ solũ deus ipʒ sic p̄bauit: sed ad impugnãdũ eũ multis & acutissimis demonibus est traditus: ut. b. Frãcisco dñ deuote oraret est a dño reuelatum. Quod cum plures dies. b. Franciscus de filio suo cum lachrimis cogitaret: & dño Iesu xp̄o eum recomẽdaret: ut de tot insidiis uictoriam ei dignaret̄ largiri: Facta est ad eum diuina respõsio: dicens ne timeas: quia oẽs tentationes quibus frater Bernardus impetit̄: date sunt illi ad exercitiũ & coronam: & in fine de omnib⁹ ip̄m impugnãtib⁹ palmã & uictoriam cuʒ gaudio reportabit: & ipse Fr̄ Bernard⁹ est unus de cõmensalib⁹ regni dei. De qua rñsione. b. Franciscus est ualde gauisus: & gr̄as referens imẽsas Iesu xp̄o: eum ampliori affectu semp postea dilexit. Que oĩa btũs Franciscus fratribus recitauit: addens: q̄ deus frẽm Bernardum ab omni tẽtatione liberaret ante suam mortẽ: & poneret eius sp̄ũm in tanta pace & quiete: q̄ omnes frẽs qui audierint & uiderint: mirabunt̄. Et in illa pace & quiete utriusqʒ hoĩs: transibit de hac uita ad xp̄ʒ. Et mirati fuerũt frẽs de p̄phetia bti Francisci: quia sic euenit. ¶ Fuit Fr̄ Bernardus tanti zeli: ut quẽlibet in q̄tocũqʒ magno culmine positum: audacter reprehẽderet: si ip̄m uideret in aliquo sue regule transgressorem. Naʒ cernẽs aliquãdo frẽm Heliam tunc ordinis generalẽ ministrũ: palafrenũ magnum equitantẽ: post eum fortiter sufflabat: dicẽs: Nimis est altus & grossus equus: nõ sic docet regula. Et aliquãdo percutiẽdo groppã equi: in p̄sentia sua talia uerba replicabat. Duʒ staret aliqñ ipse Fr̄ Helias generalis solus in camera. Et aliqñ cum aliquib⁹ sociis comedẽs de bonis dñi: Hoc uidẽs Fr̄ Bernardus: multum dolebat: & surgens de mensa refectorii cum cultello parapside & coquina in manibus: ibat & pulsabat ad hostium camere dicẽs. Quis est hic? aperite mihi. Et aperto hostio: ponebat se iuxta generalẽ ministrum, dicens. Et ego uolo de istis bonis comedere te

Fr̄ Helias

cum. Et tunc Frater Helias confundebat̃ & turbabat̃ in semetipso: nihil tñ audebat ei dicere: ꝓpter suã sanctitatẽ. ¶ Hunc frẽm Bernardũ. b. Franciscus magnis extollebat laudibus: & dicebat ipm ordinẽ istum fundasse: oĩa uẽdendo & dando pauperibus: ac se nuduꝫ offerendo brachiis crucifixi: omnia. n. dedit ẽt & uestimenta: & habitum quo indutus est mẽdicatione obtinuit. ¶ Btũs Franciscus quãtũ dilexerit frẽm Bernardum: in fine de hoc mundo recessurus oñdit. Nã astãtibus coram. b. Frãcisco pauperũ patriarcha filiis: & ꝓ subtractiõe tam amabilis patris lachrimãtibus: dixit ipse. b. Franciscus: ubi est primogenitus meus Fr̃ Bernardus? Veni fili ut bñdicat tibi aĩa mea antequã moriar: Tũc Fr̃ Bernardus dixit fratri Helie qui erat uicarius ordinis secreto: pater uade ad dexteraꝫ sancti: ut te bñdicat. Cum aũt Fr̃ Helias se posuisset ad dexteram. b. Francisci: & factus btũs Francisc⁹ cecutiens pre lachrimis manũ supra caput eius posuisset: dixit istud non est caput primogeniti mei fratris Bernardi. Tunc Fr̃ Bernardus accessit ad sinistrã eius. Btũs aũt Franciscus cancellatis brachiis mutãdo: sinistram posuit sup caput frĩs Helie: dextraꝫ uero sup caput frĩs bernardi: dicẽs ipsi fratri Bernardo. bñdicat te pr̃ domini nostri Iesu xp̄i in omni bñdictione spũali in celestibus in xp̄o: sicut prio elect⁹ es in ordine isto ad dãdum bonũ exẽmplum euangelicũ: & ad imitandũ euãgelicam pauptatẽ saluatoris: uel ad imitandũ xp̄m in euangelica pauptate: quia nõ solum tua liberalr̃ obtulisti & ꝓ xp̄i amore integre dispersisti: ue℞ ẽt temetipm in odorem suauitatis obtulisti: uel in odoreꝫ suauissimi sacrificii contulisti: benedictus sis ergo a dño nostro Iesu xp̄o: & a me suo pauperculo seruo: benedictionibus sempiternis: igrediẽs & egrediẽs: uigilãs & dormiens: uiuens & moriens: Qui benedixerit tibi bñdictionibus repleat̃: & qui maledixerit tibi nõ erit immunis: Esto dñs fratruꝫ tuo℞: & tuo imperio cũcti frẽs subiaceãt. Et quoscũqꝫ uolueris recipe ad ordinẽ istum: recepti sint: & quoscũqꝫ emittere uolueris: emittant̃. Et nullus sup te potestatẽ hẽat: Et libere quocũqꝫ uolueris possis pergere uel morari. Hec ẽ benedictio data fratri Bernardo per. b. Franciscuꝫ. ¶ Fuit ẽt Fr̃ Bernardus totus charitatiuus. Nã ad mensam sedens sepe p̃sentabat uni fratri: & cum a quodam alio fratre rephẽderet̃: dicente nimis p̃sentatis tali fratri: Ipse. n. nõ põt tm̃ comedere: rñdit Fr̃ Bernard⁹ ego facio charissime ex parte mea qđ meũ est: & qđ ẽ charitatis: ipse uero nõ comedat nisi sicut decet. Deo placente frẽm Bernardũ ad se uocare: quia frẽs eũ affectu paterno uenerabant̃: ex diuersis partib⁹ cũ appropinquaret ad mortẽ cõcurrerũt ad eũ: iter quos affuit ille seraphicus & diuinus sctũs Fr̃ Egidius. Qui cum uidisset sctm̃ frẽm Bernarduꝫ dixit sursum corda cum gaudio maximo: Fr̃ ẽt Bernardus dixit sursum corda: habemus ad dñm: & dixit uni fratri secreto: ut locum aptum pararet cõtẽplationi: ut sctũs Fr̃ Egidi⁹ posset celestia cõtẽplari. In ipsa sua infirmitate uocatis fratribus Fr̃ Bernardus dixit eis: ꝙ de corpore curam nolebat eos hẽre. Et ideo quicquid faceret erat cõtentus:

Bñdictio b. Frãcisci facta Fr̃i Bernardo

sed de aĩa. Et ex quo cepit infirmari: semp iuxta se uoluit hẽre frẽm sacerdotẽ usqꝫ ad horaꝫ mortis: & qñ aliquid occurrebat in mẽte qđ eius cõscientiã onerarct: statim confitebat̃. Cum aũt Fr̃ btũs Bernardus ad illam horã extremã migrandi peruenisset: fecit se erigi: & astantibus fratrib⁹ dixit. Frẽs charissimi nolo uobis multa uerba dicere: sed cõsiderare debetis ꝙ statũ quẽ ego habui uos habetis: & queꝫ ego nunc habeo uos habituri estis. Inuenio aũt in aĩa mea ꝙ ꝓ mille mundis equalib⁹ isti nollẽ nõ seruisse dño Iesu xp̄o. Et de omni offẽsa: quam ego feci: accuso me saluatori meo dño Iesu xp̄o & uobis: & rogo uos frẽs charissimi ut diligatis uos inuicẽ. Et post hec uerba & alia salubria hortamenta cum frẽs eum in lecto reclinassent facta est facies eius splẽdida nimis & leta nõ sine admiratione oĩum qui astabant: Et in ipsa leticia aĩa illa felix cum uictoria sibi ꝓmissa a xp̄o: ad gaudia transiit btõrum. Post mortẽ uero factus est albus: & caro sua mollis: & quasi ridere uidebat̃: uñ pulchrior erat mortuus: q̃ uiuus: & plus delectabant̃ omnes eũ uidere mortuum q̃ uiuentem. Videbat̃. n. rõne sctũs ridẽs. Sepult⁹ ẽ assisii in ecclia. b. Frãcisci ꝓpe eius altare: ut pꝫ cernẽtibus eius sepulchrũ. Quã aũt gloriã. b. Frater Bernardus hẽat in celo ostẽsuꝫ fuit fratri Leoni socio eius & b. Francisci ifirmãti in ipo loco sancte Marie de portiũcula: qui existens in ipso loco sancte Marie infirmus cum fratre Ruffino: talem de fratre Bernardo habuit uisionem. Vidit. n. multidinem fratrum ꝓcessionaliter incedentiũ: inter quos uidit unũ a cui⁹ oculis radii ꝓcedebãt lucidiores solaribus: sic ꝙ in ei⁹ faciem intẽdere nõ poterat. Et querens ab uno illorũ fratrum quo irẽt: respõdit ad aĩam cuiusdam fratris in portiũcula infirmantis breuiter morituri: Et rursuꝫ q̃siuit quis esset ille frater a cuius oculis tãta claritas ꝓcedebat. Respondit. Et nõ cognoscis eum? Ille est frater Bernardus de quinta ualle. Et quare ait eius oculi tanta claritate nitescũt? Et ille quia semp de his que uidebat in aliis: in melius iudicabat. Vnde quãdo uidebat trutanos & male indutos: dicebat isti meli⁹ paupertatem seruant q̃ tu frater Bernarde: iudicabat eniꝫ de illis ac si paupertatẽ uoluntarie seruarent. Cum diuites uidebat preciosis indutos uestibus & deauratis: cũ cordis cõpũctiõe dicebat. Forsitan isti portant cilicia: & sub ista apparentia exteriori sustinent carnis in occulto maceratiõnẽ & sic uitãt uanam gloriã melius q̃ tu frater Bernarde cuꝫ tuis uilibus indumẽtis. Et per istum modũ semp bonuꝫ de aliis. De se aũt humiliter sentiens iudicabat. Habebat ẽt mundissimos oculos: & quicquid boni cernebat in creaturis: totum regerebat in laudem creatoris. Et sic uisio illa disparuit. Vnus ex sociis. b. Francisci: qui fuit unus de trib⁹ latronibus conuersis per. b. Franciscum ut infra dicet̃ suo loco: raptus in paradisum uidit btm̃ Franciscũ clamidatum clamide tota stellis pulcherrimis decorata: & quinqꝫ stigmata eius erant sicut quinqꝫ pulcherrime stelle: que tanta luce fulgebant: ꝙ uidebant̃: totaꝫ illam ciuitatem illustrare. Frater uero Bernardus habebat coronam in capite pulcherrimã: Fr̃ Egidius ẽt

Verba B[ernardi] Bernard[i] in morte

Visio fr[atris] Ruffini.

totus erat mirando lumine decoratus. Et plures alios fratres uidit gloriosos. Sic ergo apparet de. b. frē Bernardo ei⁹ iniciū mediū & finis ad laudē Iesu xpi amē.

¶ De beato fratre Siluestro socio beati Francisci.

Tertius sc̄tūs Fr̄ qui iacet assisii in ecclesia sancti Francisci est sc̄tūs Fr̄ Siluester: qui primo fuit sacerdos in seculo. Et hec modo uenit ad ordinem. Nā cum Fr̄ Bernardus supradictus sua cuncta distracta daret pauperibus. b. Francisco ipsum ad p̄dicta fideliter adiuuante: hic p̄sbiter uel domn⁹ Siluester dum dispergere uideret hec omnia: auaricia ductus dixit. b. Francisco. Tu de quibusdam lapidibus quos a me emisti ꝓ ecclesiis reparādis: nō mihi plene soluisti. B. Franciscus admirās eius auariciam & nollens cum ipso contēdere: ut uerus euangelii obseruator: misit manum in sinū fratris dn̄i Bernardi: & plenam pecuniā posuit in sinu domni Siluestri. Et ait ꝙ si plus uellet adhuc plus daret. Ille aūt contentus recessit. Et cum in sua esset domo: & cogitare cepisset que fecit: redarguēs auariciā suam ac feruorem fratris Bernardi & sanctitatē. b. Francisci cōmēdās: in prima secunda & tertia nocte candē inspexit uisionē. Videbat nāq in sōnis totam assisii ciuitatē a dracone imensso circūdari: p̄ cui⁹ magnitudie nimia tota regio uidebat̄ exterminio subiacere. Cōtuebat̄ post hec crucē aureā ex ore ꝓcedentem. b. Frācisci: cuius sūmitas celos tāgebat: Cuiusq brachia ꝓtensa in latum usq ad mundi fines uidebant̄ extendi: ad cuius ēt aspectū preful gidū draco teter ille & horridus penit⁹ fugabat̄. Hec dum tertio sibi mōstrarent̄: uiro dei p̄ ordinē & fratribus enarrauit: ac omnibus distractis: & datis dei amore paupibus. b. Francisci Fr̄ effectus: uita eius in ordine sic fuit sancta: ꝙ autēticam reddidit eā quā in seculo habuerat uisionem. Hic. b. Fr̄ Siluester tam magne p̄fectiōis sc̄titatis gr̄e ē effectus: ꝙ loquebat̄ cū deo sicut amicus cum amico. Sicut pluries. b. Frāciscus est exptus. Ad hunc frēm Siluestrū. b. Franciscus stantem in loco de carcere in monte subasio: cum uellet ip̄e. b. Franciscus certificari: an ad p̄dicandū ire deberet uel orōni uacare: misit frēm Masseū: ut quia ipse erat tante sanctitatis & deuotionis: ꝙ statī exaudiebat̄ a domino Iesu xp̄o & sp̄ūs sc̄tūs eum dignum fecerat: diuino colloquio. Propter qd̄. b. Franciscus magnā deuotionē ad eum hēbat. Cui cum uerba dixisset beati Francisci: statim ipse. b. Fr̄ Siluester ad orōnē prexit: & cum oraret statim habuit diuinum rn̄sum. Vn̄ exiuit ad frēm Masseū. dicēs. Hec dicit dn̄s ut dicas Fr̄i Francisco: ꝙ ip̄m nō pp seip̄m solū uocauit: sed ut fructum faciat animaꝝ: & multi p̄ eū lucrent̄. Quo edoctus. b. Franciscus eloquio: ad p̄dicādū accessit. Hic ē ille Fr̄ Siluester: cum quo. b. Franciscus Aretiū deueniens: inuenit ciuitatē ipsam intestino bello quassatā: & ꝓpinquū sui minantē excidiū. Cū. n. in eius suburbio essent hospitati: uidit btūs Frācisc⁹ exultātes demones: ac pturbatos ciues ad cedem mutuā succedētes. Vt aūt seditiosas illas effugaret aereas potestates: Vocauit btūs Franciscus socium suum frēm Siluestꝝ colūbine simplicitatis uirꝝ dicēs. Vade añ portam ciuitatis: & ex parte dei omnipotētis demonib⁹ in uirtute obediētie p̄cipe: ut exeant de ciuitate festināter. Quod Fr̄ Siluester ut filius obedientie cum p̄fecisset: statim demonibus recedentibus: ad pacem ciuitas est reducta. Hic post multa mira prexit ad xp̄m dominū. Et sepultus est assisii in ecclesia beati patris nr̄i Francisci.

¶ De fratre electo.

Quartus Fr̄ assisii sepult⁹ in ecclesia beati Frācisci est Fr̄ electus. De quo nihil reperi nisi ꝙ hic sp̄ū claruit ꝓphetico. Nā dn̄o Petro cardinali Albanēsi: cum eum uisitasset eidē dixit. Tu hodie morieris. Et sic euenit.

¶ De frē Leone.

Quintus fr̄ iacens assisii in ecclesia bt̄i Frācisci est Fr̄ Leo cōfessor. b. Francisci. Qui ut de eo dr̄ inter alias uirtutes: Fuit homo purissimus & simplicissimus: de quibus btūs Franciscus eū precipue cōmendabat. Vnde ꝓpter eius colūbinā simplicitatem. b. Franciscus eū specialr̄ diligebat: & Frēm pecorellam uocabat: & ad sua secreta tam ex cōfessiōe: q̄ ex aliis admittebat. Quando. n. btūs Franciscus ad montem aluerne prexit: Frēm Leonem secum cum frē Masseo & frē angelo milite duxit: & sibi in ipso monte q̄diu stetit fidelr̄ deseruiuit. Hunc frēm Leonē btūs Franciscus ut dictū est supra fructu & conformitate sexta informauit: dum irent de perusio in quo esset perfecta leticia: quia uidelꝫ in actibus patiētie. ¶ Cū isto fratre Leone in quodam locello dum staret btūs Franciscus & breuiarium ad dicendū matutinū nō haberent: & dixisset ei ut loco officii Frater Leo diceret quicquid doceret eū & non aliud: & btūs Franciscus dixisset: Ego dicam sic: O frater Frācisce tu fecisti tot peccata in seculo: ꝙ es dignus inferno. Et tu Fr̄ Leo respondeas: dicens: uerum est ꝙ infernum ꝓfundissimum meruisti. Et Frater Leo rn̄dit: libenter pater: incipe in nomine domini. Et beato Francisco incipiente dicere. O Frater Francisce tu fecisti tot mala in seculo: ꝙ es dignus iferno: Rn̄dit Frater Leo domino ei⁹ linguam dirigēte: Deus faciet tot bona pro te: ꝙ ibis in paradisum. Et cum sanctus Franciscus diceret: non dicas sic Frater Leo: Sed quando ego dicam o Frater Francisce tu tot mala fecisti in seculo: ꝙ es dignus maledici. Et tu dices inter maledictos es dignus cōputari. Et frater Leo diceret libenter pater. Et beatus Frāciscus cum multis lachrimis & suspiriis ac tunsionib⁹ pectoris & ualido clamore diceret iam dicta. Frater Leo respōdit. Deus faciet ꝙ inter benedictos eris singulariter benedictus. Et cum beatus Franciscus per obedientiā mandando ut diceret & responderet iuxta imposita sibi per eū. Et pluries hoc fieret. Frater Leo ut eum docebat dominus: & non ut uolebat btūs Frāciscus respondebat. Et dixit beato Francisco ego non possum aliud dicere: quia deus loquitur per os meū. ¶ Cum quodam tempore Frater Leo iret cum beato Francisco uersus sanctam Mariam de portiūcula: uidit crucem auream pulcherrimam btūꝫ Franciscū p̄cedentem: & in ea christum crucifixum stantem: & uidebat ꝙ cū stante stabat: & cum eunte ibat: Et crux erat tanti splendoris: ꝙ & faciem beati Francisci & partem

aeris circūquaq; illuminabat. ¶ De uirginitate beati Francisci frater Leo tripliciter fuit certificatus: ut dicetur infra. s. per confessionem uisionē & superno oraculo. ¶ Hic frater Leo uidit chartam descendentem de celo super beatum Franciscum se ponentē: in qua erat scriptum: hic est gratia dei. ¶ Tempore quo in monte aluerne stabat beatus Franciscus: frater Leo uadens de nocte ut diceret matutinum: Cum beatum Franciscum nō reperisset in cella: uidit eum aliquādo tam alte eleuatū: q̄ tangere poterat eius pedes: quos osculando & amplexando dicebat: deus ꝓpicius esto mihi peccatori. Et per merita huius sanctissimi uiri: fac me tuam misericordiā inuenire. Aliquādo uidit eū eleuatum ad cacumina arborum. Aliquādo in tāta altitudine eleuatum eundem cōspexit: q̄ uix uisu poterat eum attingere: Et tunc prosternēs se in loco unde beatus Franciscus erat assumptus: ꝓfata superius orādo ingeminabat. ¶ Fratris Leonis btūs Franciscus uidit tentationem: & dando sibi scripturam de sua manu eum liberauit: ut fructu & conformitate. xviii. & xxvi. dicet. ¶ Huic fratri Leoni existenti in monte aluerne: beatus Franciscus predixit de sua stigmatizatione in breui futura: indicando ei q̄ deus in monte illo faceret ad paucos dies mirabilia que nunquā fecit alicui creature: de quibus admirabitur totus mundus. Hic frater Leo cum beato Francisco erat in mōte aluerne: quādo dominus stigmata ipsi beato Francisco impressit. ¶ Huic soli fratri Leoni beatus Franciscus sua stigmata cōmittebat tangenda: & nouis peciolis et mutāda: quas qualibet die ebdomade inter clauos illos mirabiles & carnem reliquam ad retinendu; sanguinem & mitigandum dolorem renouabat: excepto die iouis de sero: & per totum diē ueneris: in quo nullum remediū uolebat apponi: ut amore christi eo die crucifixi cum ipso penderet. Aliquādo manus illas tā uenerandas stigmatibus insignitas: ante cor & oculos fratris Leonis sanctus Franciscus studiosius apponebat. Ex qua appositione tanta; deuotionē frater Leo sentiebat in corde: q̄ quasi expirabat: frequētibus singultibus in stupore salubri immutatus. ¶ Semel dum esset btūs Franciscus in mōte aluerne & frater Leo: & adinuicem loquerent̄: ostēdit ei btūs Franciscus quēdam lapidem: quē cū magno cordis gaudio & leticia extollebat: dicens frater Leo pecorone: laua istum lapidem cum aqua. Quod cum fecisset: dixit laua ipsu; cum uino. Quo facto ait sanctus: laua ip̄m cu; oleo. quod & fecit. Et sanctus Franciscus ait laua ip̄m cu; balsamo: Et frater Leo ait. Et q̄uo possum hic balsamum inuenire? Rn̄dit sc̄tūs Frācisc9 scias frater pecorella dei: q̄ ille est lapis in quo semel sedebat dominus quādo apparuit mihi. Et ideo dixi tibi ut quater ip̄m lauares: quia tunc quatuor mihi ꝓ ordine repromissit: Primū q̄ quicūq; diligeret fratres ex corde & ordinē: benedictione ꝑuentus diuina bene finiret. Secundu; q̄ notabiliter punieṫ istius ordinis ꝑsecutor iniustus. Tertium q̄ malus frater & in malicia perseuerans: diu nō poterit durare quin dimittat ordinem uel confundaṫ. Quartum q̄ ista religio usq; in finē seculi

Lapis repromissionis.

nota

durabit. ¶ Beato francisco infirmāti cū frater Leo eidem assisteret: semel orans deuote: & factus in extasi: ductus est in spū ad quoddā flumen impetuosu; ꝓfundum & latū: ubi cū transeūtes aspiceret: uidit aliquos fratres oneratos ingredi illud flumē: quoꝝ aliqui submergebanṫ in principio: aliqui ī medio. Alii ultra plus uel minus sc̄dm maiorē uel minorē ponderis grauitatem: quod frater Leo nō poterat sine cōpassione uidere. Vidit postmodū alios fratres exoneratos: sine aliquo periculo uel lesione trāsire. Btūs uero Frācisc9 cognoscēs ip̄m aliquā uisionē uidisse. Precepit ut illa; ei diceret. Quod cū fecisset: dixit btūs Francisc9 uera sūt que uidisti. Nā flumen est iste mundus: in quo fratres submerguntṫ: qui nō habēt uoluntariā paupertatē. Veri aūt fratres minores: oīa mundana cōtēnētes: sine periculo a tēporalibus trāseunt ad eterna. ¶ Huic fratri Leoni semel btūs Franciscus dixit. Quod cum ipse in sancta Maria de angelis post truinam oraret ꝓ populo xp̄iano: Xp̄s apparuit sibi dicēs: si uis ut misereat populo xp̄iano: fac ut ordo tuus pemaneat in statu in quo fundaui eum: Et ego amore tui ordinis ab instantibus tribulationib9 mūdū ꝑseruabo. Sed scias q̄ futurum est: q̄ ipsi recedēt de uia ista quā ostendi eis: & me tm̄ ad iram ꝓuocabunt: q̄ dabo cōtra eos magnam demonibus potestatē. Et ipsi ponēt tantū scandalū inter ipsos & mūdum: q̄ nullus erit ausus portare habitum manifeste. & quādo perdet mūdus fidē ordini: nō remanebit ultra lux ī mūdo: quia posui eos in lucem mūdi. Frēs aūt qui latebunt in siluis fugitiui: ꝑ me sicut olim in deserto filii israel pascenṫ. Et iterū dixit btūs Franciscus q̄ ꝓpter peccata populi: deus mitteret magnā famē in mūdo: sed ꝓpter merita uni9 pauperis q̄ uiuit: faceret dilationem: sed q̄ eo mortuo: fames illa horribilis inualescet in tantū: q̄ innumerabiles hoīes famis angustia morienṫ. Sed cum fames illa post sex menses a morte bti Francisci euenisset: btūs ipse Franciscus apparuit fratri Leoni dicēs: q̄ pauperculus ille erat ipse btūs Franciscus: cuius meritis de9 mittere ipsam distulit. Qua tn̄ fame multi obierunt. ¶ Cum post mortē bti Francisci frater Leo affectaret eum uidere: & ob hoc in loco de heremita coram deo se ieiuniis & oꝛonibus afflixisset: apparuit ei btūs Frāciscus tot9 iocūdus & splēdidus: hēns alas cu; pēnis fulgentibus & cū unguibus ad modū aq̄le deauratis. Cūq; frater Leo de tam mirando aspectu mirareṫ: & eius affectu mellifluo recreareṫ: interrogauit btm̄ Frāciscum qualiter in tali effigie apparebat: qui respōdit. Inter alia dona que dn̄s mihi cōcessit: est ut deuotos ordinis mei adiuuem: quasi uolans in tribulationibus eorum citius inuocatus: & eoꝝ ac bonoꝝ fratrum animas ad celestia regna perducā. Demones uero quasi unguibus feriam: ac frēs reprobos & ordinis persecutores dura punitione corrigam & discerpam. ¶ Iste fr̄ Leo in somniis uidit q̄ diuinum iudiciū parabaṫ: & in suo prato quodam angelis tubicinantibus cōgregabatur innumerabilis multitudo. & ecce due scale quaꝝ una erat rubea altera uero alba fuerūt posite una ab una parte illius prati: altera ab alia: quaꝝ proceritas a ter

mirabilis frater Leonis

ra usq3 ad celos tendebat. Apparuit aũt xps in sũmitate scale rubee: quasi offensus grauiter & iratus. Et btũs Franciscus erat aliquãtulũ inferius ꝓpe eũ. Qui amplius descendẽs: frẽs fortissime uocãdo clamabat: dicẽs. Venite frẽs. uenite. accedite ad dñm qui uos uocat: confidite: ne timeatis. Frẽs multi currebant ex patris admonitiõe: & incipiebãt ascendere scalam rubeã confidẽter: Cum aũt ascenderẽt: unus cadebat de tertio gradu: alius de quarto: alius de decimo: alius de medio: & alii de sũmo. Btũs autem franciscus ad tantam fratrum ruinã pietate motus & cõpassione: ꝓ filiis ꝑcabat dñ3. Xps uero ostẽdebat manus & latus: in quibus plage eius renouari uidebant: & sanguis recentissime distillabat. Et dixit ista fecerunt mihi frẽs tui: Et dum btũs Franciscus ꝑseueraret misericordia3 pro filiis postulãdo: post breuẽ morulã per scalã rubeam aliquãtulum descẽdebat & clamabat: dicẽs. Cõfidite: ne desperetis. Currite ad scalam albã & ascẽdite: quia ibi suscipiemini: & per eã celu3 intrabitis. Currentibus aũt fratrib⁹ ad scala3 albã ex admonitiõe paterna: Ecce beata uirgo apparuit in sũmitate scale recipiens eos: & ingrediebantur regnum sine labore.

¶ Alia uice apparuit dñs Iesus xps fratri Leoni: dicens: Ego turbor de fratribus ordinis tui. Cu3 uero ille tremens cãm interrogaret: Respõdit inquiẽs: quia mea beneficia nõ recognoscũt que quottidie eis ipendo: & tu nosti: & nõ tñ spũalia: sed ẽt necãria corpori: cum nõ seminent neq3 metant. Et quia frequenter murmurant & ocio uacant: & quia se ad iram prouocant: & ad amorem cito nõ redeunt: nõ parcentes iniurias ut deberent. Hic frater Leo intentionẽ bti Frãcisci de libris habẽdis quo ad regule obseruantiã: bene nouit: & spãliter ꝙ nullus liber ꝓprius haberet in spãli: sed in cõi. ¶ Frater iste Leo fuit cum btõ Frãcisco apud papã Honoriũ quãdo regulam cõfirmauit: & audiuit papã dicentẽ: Btũs ille qui dei grã roboratus hanc regulã fideliter & deuote seruauerit: quia omnia que in ea scripta sunt sancta & catholica sunt & pfecta. ¶ Btũs iste frater Leo claruit spũ ꝓphetico nam cuidam iuueni existẽti in habitu seculari cum dixisset tu ordinẽ nostrũ intrabis: Ille nũquã potuit quiescere donec introiret ordinẽ: ut sibi frater Leo predixerat. ¶ Mulieri ꝑgnanti que ad uisitandũ locum de portiũcula ob reuerentiã uirginis uenerat que de insula erat assisii: cum dolores partus eam arriperẽt: dubitans ne posset redire ante emissionẽ partus ad dictũ castrũ de insula: frater Leo dixit ne timeas: quia hoc sero domum tuam cum sole redibis (pluebat. n.) & pulchru3 paries pueꝝ. Et sic euenit ut frater Leo pdixit. ¶ Claruit signis cum adhuc uiueret. Quedã. n. mulier de codale coitatus spoleti habẽs apostema sub mãmilla qđ multam saniem emittebat: & auxilio medicoꝝ nullatenus posset iuuari: ad frẽm Leonẽ accedẽs: cum eu3 rogasset ut supra uulnus apostematis signum faceret crucis: cu3 fecisset: statim liberata est ut nullum signũ cicatricis remaneret. ¶ Quidã puer morbo caduco laborans omni die ad frẽm Leonẽ accedẽs clam de tunica eius accipiens: suspendit ad collum: & liberatus fuit. sed casu decidente a collo predicto frusto tunice: cum morbo pristino laboraret: ad prefatum frẽ3 Leonem rediẽs de tũica cum accepisset: & ad collũ suspẽdisset statim fuit & perpetuo a dicto morbo liberat⁹. ¶ Quida3 de castro treuii in carcere a duce spoletano tenebat: qui se orõni fratris Leonis exñtis in loco de portiũcula cõmendauit: apparente sibi fratre Leone i medio die cum gausapa in manu: & patefaciẽs carcerem: uidẽtibus aliis ipm de carcere extrahẽdo: ad sancta3 Mariã de portiũcula adduxit: Cũq3 ille quereret frẽ3 Leonẽ & inueniret ac grãs referret. Rñdit nõ mihi: sed beate Marie de candelis: cui⁹ ẽ hodie festũ gratias referas que te liberauit. ¶ Frater Leo in die dominico cum iret ad sctm̃ Paulũ ubi erãt molẽdina de assisio molentia: Et redarguẽs molẽdinarios: qui culpam suam dicẽtes: dum ad molẽdinũ rediissent: molas stantes inuenerũt aqua currẽte & omnib⁹ stantib⁹ ut prius. ¶ Comitissa de anguillaria fratri Leoni deuota dum amisisset loquella & oia pro eius morte essent parata: a quadam dña fuit sibi dictum: Tu habes fidem in sancto fratre Leone: recomẽda te sibi: Illa cu3 loqui nõ posset ore: corde se recõmẽdãs fratri Leoni: stati fuit optime liberata. ¶ Hic mãdato fratris Crescentii generalis ministri: & capituli generalis: cũ fratre Ruffino & fratre Angelo legenda3 cõposuit beati Francisci: quã legendã trium socioꝝ in hoc opere multotiens noiaui & noiabo. Frater Leo iste ut dictu3 est Fratrem Bernardu3 de qnta ualle gloriosũ3 post mortem eius uidit. Hic tandẽ sctitate plenus ad deũ pergens post mortem sepultus est assisii. Cum bto Francisco in eius ecclesia & cum aliis sociis.

¶ De fratre Guilielmo de anglia.

Sextus frater qui iacet assisii in ecclesia sancti Francisci est frater Guilielmus de anglia. hic ut dicit loco fratris Ioannis de capella qui ordinẽ exiuit & fcũs leprosus se suspẽdit: & sic a nũero duodenario sociorum beati Francisci exclusus est: rõne uite & sanctitatis tali numero duodenario socioꝝ insertus: uelut alter Mathias collegio apostoloꝝ: duodecimus frater & socius beati Francisci cõputat. Hic qualis fuerit in uita: post eius mortem miracula declarũt. Adeo magnis & multis claruit signis: ut. b. Francisci famã sanctitatis obũbrare uideret. Quapropter frater Helias tunc ordinis generalis minister sibi mandauit ꝙ miracula amplius nõ faceret. Et sic fecit. Destitit enim a miraculis ꝓpter ꝑsentiã honorificandam & famam sui patris beati Francisci.

¶ De frẽ angelo uno de sociis beati Francisci.

Septimus frater sctũs qui Assisii iacet in ecclesia bti Francisci: est frater Angelus de Reate. Hic fuit primus miles qui ordinẽ igressus ẽ. Cum isto deniq3 fratre Angelo: Fratre Petro cathanii & fratre Bernardo de qnta ualle: iuit btũs Franciscus romã ad dñm papam Honoriũ: ut diem determinaret ꝓ indulgentia sancte Marie de portiũcula: quã antea sibi perusii cõcesserat. Hunc btũs Frãciscus cu3 fratre Leone & frẽ Masseo assumpsit in sociũ: quãdo primo ad sacrum montẽ aluerne accessit: & ibi cũ eo

Miracula fris Leõis

stetit. Istum credo esse illum frēm Angelū de quo habetur in legēda antiqua qui ualde timebat demones: & de nocte hac de causa nō audebat stare sol⁹. Quod pandēs btō Francisco: eidem ipse pr̄ mandauit ꝙ ascē deret solus unum montē ualde altum: & alta uoce diceret: Superbi demones: omnes uenite ad me modo: & quicquid poteritis facite mihi. Quod cū ille humiliter fecisset: nec aliquis demon ad eū uenisset: postea impauidus effectus est. Ad mortē deueniēs: cū prefatis fratribus sanctis est tumulatus: Et ut sanctus habitus est & depictus.

¶ De beato fratre Masseo uno de sociis. b. Frācisci.

Octauus frater sctūs iacēs assisii in ecclesia. b. Frācisci: est frater Masse⁹ marignani: qui fuit gratia uerbi adornatus & discretiōe ꝑcipu⁹: Propter que btūs Franciscus (quia qñ rapiebat satisfaciebat ad se uenientibus) libēter eū secū ducebat. ¶ Hunc btm̄ frēꝫ Masseū btūs Franciscus uolēs ꝓbare: eo uocato dixit: ꝙ quia socii sui habebāt grām orā di & cōtēplandi deum: ipse uolebat ꝙ oīa officia eoꝝ faceret. s. faciendo portam coquinaꝫ & omnia officia domus: & hoc per obedientiā. Frater Masseus iniuncta oīa perfecit libēter. Sed sup hoc stimulati cōsciētia frēs eius socii: ꝙ solus ipse oēm loci portaret laborem: a tali onere btō Francisco diuidēte officia: & singulis dando suum: Frater Masseus est liberat⁹. ¶ Hic est ille frater Masseus qui bti Francisci ꝓbauit humilitatem. Nā btō Francisco reuertēti de silua & ad cellam pergenti: in loco de portiūcula: Factus obuiā frater Masseus: eum sic cepit alloqui: dicēs. Vnde tibi. unde tibi. unde tibi? Et querēti. b. Frācisco quid? Rñdit frater Masseus dicens ꝙ totus mūdus uadit post te. Tu nō es hō pulcher nec litterat⁹: & sic de aliis ut dicet infra fructu & cōformitate. xviii. Rñdit. b. Franciscus post spaciū oculis eleuatis in celū: uis scire uñ mi hi inquit: hoc mihi est ab illis oculis dñi sctissimis: q nō uiderūt inter malos magis peccatorē uiliorē & simpliciorē me. Quo audito: Frater Masseus de humilitate beati Frācisci fuit certificatus. ¶ Huius beati uiri

Nota hūi litateꝫ bti Francisci

Btūs Franciscus intellexit & cordis uidit archana: nā cum iret cū btō Francisco & antecedēdo btm̄ Frāciscum ad quoddā triuiū quo hō poterat ire Aretiuꝫ Senas & Florentiā: peruenisset: & btm̄ Franciscū expectasset: ac eidem dixisset per quā uiam ire uellet. Rñ dit btūs Franciscus per illam quā dn̄s ostendet nobis ibimus. Et cū frater Masse⁹ diceret: Quomō hoc scire poterimus? Rñdit. b. Franciscus: per signū qd̄ faciam in te. Vnde mandauit eidē per sctāꝫ obedientiā ꝙ uolueret se in girū: sicut aliqñ solent facere pueri: & nūquā cessaret: donec ipse sibi diceret. Quod faciens: ex uertigine capitis pluries cecidit. Tādē dixit sibi btūs Franciscus ꝙ se nō moueret: & diceret uersus quā partem uel patriā hēret facieꝫ. Et ille diceret uersus Senas: Btūs Franciscus dixit: Vadamus senas: quia sic ē dei uoluntas: Quo accedens: populus sciēs bti Francisci aduentū: ei obuiam euntes ipm̄ & sociū perpēsiles: ita ꝙ terrā minime tangere poterāt usqꝫ ad epatū portauerūt. In illa hora: aliqui ciues pugnabāt adinuicē: ita ꝙ erant iam duo mortui: Btūs aūt Franciscus surrexit: & ita gratiose & sancte ꝑdicauit illis hoibus: ꝙ omnes reduxit ad pacē & concordiā. Propter qd̄ op⁹: ēpus inuitauit btūm Franciscū: & eum suscepit cū magno honore. De mane uero btūs Franciscus laudē fugiens humanā: insalutato epo: recessit de senis cū socio: Propter qd̄ Frater Masseus ibat murmurādo per uiaꝫ: dicens: quid fecit hic bonus homo? me ut pueꝝ fecit uoluere: & epo qui nos ita bene recepit nec uerbum dixit in suo recessu: nec grās retulit: & uidebant sibi hec oīa indiscrete facta. Tandem nutu dei ad cor rediens & se durissime arguēs: dixit Frater Massee tu es ualde superbus: quia opa diuina diiudicas: & es dignus inferno: quia deo cum tua indiscretiōe rebellas: Nam in ista uia tam sancta opera sunt facta p frēm Franciscum: ꝙ si ea fecisset angelus: nō fuisset mirabilius. Nam omnia que in ista uia peracta sunt: ex ordinatione ꝓcesserūt diuina: ut pꝫ ex fine optimo subsecuto: quia & ad pacē reduxit ciues: & multas aīas a baratro inferni liberauit: & propterea tu es stultissimus & superbus: qui murmuras de his que processerunt a uolūtate diuina. Hec aūt frater Masseus aliquātulum ꝑcedens btm̄ Franciscū: secū dicebat in corde suo. Btūs aūt Franciscus oīa ꝑfata uidēs lumine diuino: clamauit post tergum fris Massei: dicēs ad ea que nunc cogitas te teneas: quia sunt bona & utilia tibi sicut a deo inspirata. Murmuratio uero quā faciebas: est mala ceca & superba: a diabolo tibi in anima seminata. Que audiens frater Masseus stupuit: uidēdo btūm Franciscū scire tam subito eius cordis archana. Et cōprehēdebat ꝙ btūs Frāciscus in suis actib⁹ semper diuina grā dirigebat. ¶ Cum btūs Franciscus socios suos ad diuersas orbis partes ad ꝑdicādū binos misisset: ut qd̄ preceperat ipse exerceret: elegit ire uersus Franciā cum frē Masseo. Et cū ad quasdā habitationes uenissent fidelium: necesse habuerūt ut regula mandat mendicare. Et cum btūs Franciscus iuisset p unam uiam. Et frater Masseus per aliā: elemosinas acquisierūt. Et quia btūs Franciscus erat hō despectus: & frater Masseus pulcher: plures & pulchriores habuit elemosinas & bolos panis. Cum uero ad quēdaꝫ fonteꝫ uenissent: In cuius margine lapis erat pulcher & magnus: extrahētes frusta q̄ acqsierant: uidēs btūs Franciscus ꝙ frusta fratris Massei erant pulchriora q̄ sua: exultās in spiritu pro desiderio paupertatis ait. O frater Massee: nos nō sumus digni de tanto thesauro & tā magno: Et hec gradatim uocē eleuando: pluries replicauit. Rñdit frater Masseus: pr̄ charissime: qūo pōt dici thesaurus: ubi est tanta paupertas? quia nō ē hic cultellus neqꝫ tobalea: nec scutella: nec incisorium: nec domus: nec mensa: nec famulus: nec famula. Respondit btūs Franciscus: & hoc est ꝙ puto magnū thesaurū: ubi nihil est de his que preparātur humana industria: sed quicquid adest totū est a diuina ꝓuidentia ministratuꝫ: sicut apparet manifeste in pane acqsito: in lapide tam pulchro: & in fonte tam limpido. Vñ uolo ꝙ rogemus deum: ut thesaurus sancte paupertatis tam nobilis: qui hꝫ deū administratorē faciat nos

cū toto corde diligere. & sic de illis frustulis panis sa tiati: gratias agētes deo: uersus Franciam iter arripiūt. Et cum uenissent ad quandā ecclesiam: & in eam intrantes: Beatus Franciscus iuit ad orandum post altare: ubi uisitationis diuine recepit tam ignitum feruorem eius animā ad paupertatis concupiscentiam inflāmantem: q uidebatur ex facie & oris hiatu quasi flāmas ardoris emittere: Et egrediens ad socium sic ignitus ore uehementer dicebat a a a Frater Massee: prebe mihi te ipsum. Et hoc fecit ter: Frater Masseus stupens de tam uehementi feruore: cum tertia uice dixisset Beatus Franciscus prebe mihi te ipsū: misit se totum in brachia sancti patris. Tunc Beatus Frāciscus cum hiatu magno & spiritus sancti feruore ac clamore ualido reiterando a a a: leuauit Fratrem Masseum cum ipso flatu in aerem: & impulit illum ante se quātum esset unius haste longe mensura. quod uidēs frater Masseus: stupuit de tam mirando sancti patris feruore: & retulit postea sociis: q in illo sancti Francisci impulsu tantam dulcedinem & consolationem spiritus persensit: q nunquam in uita sua tam maximam consolationem se meminerat habuisse. postea Romā pergentes: Beatus Franciscus fuit a sanctis apostolis Petro & Paulo dulciter amplexat⁹. ut dicetur fructu uigesimo tertio & conformitate: & quia Beatus Franciscus a sanctis Apostolis Petro & Paulo petierat ut pro ipso & sociis custoditionem thesauri paupertatis impetrarēt a Christo: Beati Apostoli sibi dixerūt. Frater Frācisce: qa hoc tu petis & desideras: q ipse Christus & sancti Apostoli hic seruauerūt: iō notificamus tibi ex parte domini nostri Iesu Christi: q tuum desiderium est adimpletum. Et ipse dominus noster Iesus Christus nos misit ad te: ut annūciemus tibi q oratio tua ē exaudita: & thesaurus sanctissime paupertatis tibi & te sequētibus perfectissime est concessus. Et tibi ex parte Christi dicimus: q quicūq3 hoc desideriū tuum exequētur: de regno beatitudinis sunt securi: & tu & omnes tui sequaces erunt a domino benedicti. Que omnia Beatus Frāciscus fratri Masseo socio suo reuelauit. ¶ Hic frater Masseus audiuit Christū concedentem indulgentiam Beato Francisco pro ecclesia sancte Marie de portiuncula: dum esset ipse Beatus Frāciscus in dicta ecclesia coram Christo uirgine Maria & angelis. Et iuit cum eo Perusium ad dominū papam Honorium: & dominus Honorius papa concessit sibi ut dicetur fructu & conformitate quarta decima. Et beatus Franciscus dixit fratri Masseo: q indulgentia sibi per dominum papam concessa: a Christo erat in celo cōfirmata. ¶ Beatus Franciscus ut dictū est supra: uolēs scire an deberet orare uel ire ad predicandum: hunc fratrem Masseum ad fratrem Siluestrū misit & ad beatam Claram: ut per eos de beneplacito declaratus diuino: sciret quid ageret. Sed fratre Masseo Beato Francisco referente de uoluntatis domini rūso: Idē. b. Frāciscus ipso fratre Masseo accepto p socio & fratre Angelo (ut credo) de reate: iuit ad pdicādū. Et tunc euenit miraculū illud corā prefatis: q multitudo maxima auium congregata ad audiendū predicationem beati Frācisci steterunt & uenerūt. ¶ Hūc fratrem Masseum beatus Franciscus misit ad fratrem Ruffinum tētatum a diabolo & nequiter deceptum: quem nolentem ad beatum Franciscū operatiōe diaboli uenire: Frater Masseus suo eloqo sancto perduxit: ac a diaboli insidiis extitit liberatus ut statim dicetur. ¶ Frater iste Masseus audiēs quēdam fratrem habere profundissimam humilitatem: que ipsum sanctificabat confirmabat & in dei gratia crescere faciebat: & q melius est: nunquam a deo cadere permittebat habentem: ad habendam hanc uirtutem humilitatis Frater Masseus exarsit: intantum q eleuans oculos ad celum uoto se strinxit firmissimo: nunquam se in isto mundo uelle letari: si hanc sue anime uirtutē non sentiret adesse. Quia uidebatur sibi q esset dignus inferno nisi ad ipsam humilitatē peruenisset. Et cum tristis sic per dies plurimos permansisset: in fame & siti & multis lachrimis se mactando: ac dum quadā die per siluā eundo pro desiderio uehemēti dicte uirtutis: & singultus & luctus clamores & lachrimas emittēdo: & dari a domino sibi humilitatē postulādo: uocē de celo bis eum uocantem audiuit. Frater Massee. Qui p spūm Christū bndictum recognoscēs. Respondit: dñe mi. dñe mi. Et dominus ad eū. Quid uis dare. Quid uis dare. ad hanc gratiam possidēdā. Et frater Masseus respondit: oculos capitis mei. Et dominus ad eum. Et ego uolo q oculos & gratiam habeas. Tunc Frater Masseus remansit in tanta gratia optate humilitatis & lumine dei: q cōtinue erat in iubilo: Et sepe quando orabat faciebat unum iubilum uniformem: & uoce obtusa faciebat sicut columbus u u u: ac facie hilari & iocunda contemplationi uacabat. Et super hoc humillimus factus se uiliorem cunctis hominibus reputabat. ¶ Interrogauit sanctus Frater Iacobus de Falerono Fratrem Masseū quare uersū non mutabat in iubilo: Respondit Frater Masseus cum magna letitia. Quia cum in una re inueniā omne bonum: non oportet uariare uersū. ¶ Sanctus Frater Masseus requisit⁹ semel: quare erat pre solito tristis: Respondit. Quia & si profundissimam humilitatem possideam dei gratia: hoc tamen mihi non est concessum: q & si nollem aliquod malum illi qui mihi fecisset iniuriam: & si bona cupiā & procurem ut mihi: tamen eum non sic diligo ut me: nec placet mihi quando audio eum comendari. ¶ Iste Frater Masseus erat solitus dicere q melius est ire ad sanctos uiuos q̄ mortuos idest ad bonos homiēs qui supersunt in mundo: q̄ uisitare sanctorum limina: Nam tales docebunt te multa per que transierunt scilicet periculosas tentationes temporales & spirituales. ¶ Uni referenti aliorum mala dixit Frater Masseus. considera semper facta bonorum scilicet Beate uirginis & sanctorum: & nunquam facta malorum. Si enim malus es considerando facta bonorū: hodie & cras habendo ante oculos facta bona: de necessitate fies bonus. Si bonus es: eris melior. Sed considerando facta malorum: si bonus es: fies malus: si malus: fies deterior. ¶ Hic frater Masse⁹ de sero comedebat: & statiū cel-

per nobis

magnus planctus fuit illa die in Assisio in populo de passione domini: ꝙ nunquam fuit similis de passione domini auditus. Vnde edificato populo beatus Franciscus & Frater Ruffinus se tunicam induerunt & ad sanctam Mariam ambo sunt reuersi. Et beatus se esse putabat qui posset eos tangere: uel fimbriaꝫ uestimēti. ¶Dum frater Ruffinus semel iret pro pane queritando per Assisium: ecce quidam demoniacus ligatis manibus & pedibus a multis sociatus ducebatur ad beatum Franciscum ut eum liberaret: Qui cum a longe uidisset scm̄ fratrē Ruffinū statiꝫ cepit clamare & furere taꝫ fortiter: ꝙ fractis omnibus uinculis de manibus omnium exiluit. Et cum illi de hoc mirarentur: & demoniacum interrogarent quare sic fecisset: respōdit. Quia ille Frater pauperculus: ille Frater humilis sanctus Frater Ruffinus: qui incedit cum tasca: suis sanctis uirtutibus & humilibus orationibus: me incēdit & cruciat. Vnde non possuꝫ hic plus morari: & statim exiuit. Quod aduertens Frater Ruffinus: quia illi homines & homo sanatus magnam sibi reuerentiā exhibebāt: hortatus est eos ut in his omnibus glorificarent deum & saluatorem nostrum dominum Iesum Christū ¶Item Frater Ruffinus stigmata beati Francisci uidere promeruit. Sed ad cognitioneꝫ uulneris lateralis triplici modo & uia peruenit. Primo lauando femoralia Beati Francisci: que ex parte dextri lateris multipliciter cruentata de sanguine: qui de plaga lateris exibat: inuenit. Naꝫ Beatus Franciscus post impressionem sacrorum stigmatum femoralia usque ad axillas portabat. Secundo scalpendo beatum Franciscum: digitos in dictam plagam studiose immisit. Propter quod beatus Franciscus angustiatus: maximum clamorem emisit dicens. parcat tibi deus Frater Ruffine: quare hoc facere uoluisti? Tertio dicendo Beato Francisco ꝙ sibi hanc gratiam faceret ut eius tunicam ipse acciperet: & sibi suam daret. Quod cum beatus Franciscus faceret expoliando se: quia non habebat nisi unam tunicam: Frater Ruffinus curiose intuēdo: dictū uulnꝰ laterale oculis aspexit. Infirmatus frater Ruffinus ad mortem: cum frater Leo illam uisionem uidisset de fratre Bernardo. ut dictum est: & credens se esse illum fratrem pro quo illa fratrum multitudo iret processionaliter: & quia grauius infirmabatur q̄ Frater Ruffinus: existimans se moriturum: surrexit ut potuit: & totus letus Frater Leo iuit ad fratreꝫ Ruffinum & dixit ad eum. Frater charissime credo ꝙ deus uelit me uocare ex hac uita ad se: Frater Ruffinus respōdit. Frater Leo tu es deceptus: quia non de te sed de me est uisio quā uidisti. Et dixit frater Ruffinus tu uidisti hoc in somnis. ego uero uigilando. Beatus enim Frāciscꝰ uenit ad me cum illa multitudine dicens mihi: ꝙ cum illis pergerem ad dominum breuiter moriturus. & tunc osculum dulcissimum mihi dedit: & os meum odore repleuit mirabili. Et ut uerum me dicere comprobes appropinqua & senties redolētiam in ore meo ab osculo sancto derelictaꝫ. Cumqꝫ Frater Leo appropinquasset: tanta odoris fragrantia ē pfusus: que ex ore Fratris Ruffini exhalabat: ꝙ totus alteratus credidit Fratri Ruffino de his que dicebat. Frater uero Ruffinus. tūc ueniēs ad mortem: uocatis fratribus ipsos ad seruandam paupertatē & charitatem mutuam ammonuit: & admonitione facta in domino obdormiuit. Et cū illa comitiua sanctoruꝫ celum adiit: sepultus Assisii in ecclesia beati Francisci.

¶Decimus Frater qui iacet Assisii in ecclesia Beati Francisci est Frater Guido de Senis laicus: huic Frater Leo socius beati Francisci iam mortuus apparuit. Et mortem suam fratribus ipse predixit.

¶Vndecimus frater qui iacet Assisii in ecclesia sancti Frācisci est Fr̄ Egidius de Capotiis uir Magne sanctitatis.

¶De fratre Valētino de Narnia.

d Vodecimꝰ frater iacēs Assisii in ecclesia beati Francisci sepultus: & paruuꝫ tempus est ꝙ decessit: est Frater Valētinus de Narnia. Qui nobilis genere habuit filias duas & tres filios & unuꝫ castrum. Qui diuino compunctus spiritu: omnia relinquēs: filias in monasterio sororum ordinis Sācte Clare: se uero cum tribus filiis fratrem minorem fecit. sed primogēitus nouitius recessit: & doctor legum in mūdo extitit. Minimus dum uellet ab ordine egredi: orationibus fratris Nicolai laici de Assisio qui nunc coruscat miraculis: Perusii retentus: mortuus est in ordine & deuote. Alter etiam in ordine stetit. ¶Hic Frater Valētinus uixit in ordine bene triginta annis: semper comedendo panem & aquam: decem annis comedendo sine aliqua alia admixtione: solum panem in aqua absinthii intingendo. Ad carnem cilitium semper detulit: tunica habituali chorda & femoralibꝰ diues: nil aliud ferendo in capite nec in pedibus: usque ad uite finem sic permansit. ¶Hic in loco de carcere tempore stetit permaximo: ac ibidem diem clausit extremum. & primo ad sanctam Claram: demum ad ecclesiam Beati Francisci de Assisio deductus: & ibideꝫ tumulatus: multis cla uit & claret miraculis. Isti ergo duodecim fratres sunt Assisii in ecclesia Beati Francisci qui sanctitate fulserunt tumulati. In aliis locis ꝓuincie multi sancti fratres iacent miraculis & sanctitate preclari. ¶In loco sancte Marie de Angelis siue de portiuncula iacent infrascripti fratres.

¶De Fratre Petro Cathanii socio beati Francisci.

f Rater Petrus Cathanii fuit sanctus frater & filius ac socius Beati Francisci. Istum Beatus Franciscus cum esset canonicus maioris ecclesie de Assisio: distractis omnibus una die cum sancto fratre Bernardo de Quinta ualle ad ordinem recepit & fratrem fecit. ¶Hic Frater Petrus primo fuit Beati Francisci Vicarius: & demum Beato Francisco renunciante officio Generalatus coram fratribus ipse Frater Petrus factus est generalis minister. ¶A fratre Petro isto dum Beatus Franciscus abrenunciasset gn̄alatus officio petiit ipse btūs Franciscꝰ ut scāe obediētie hēret merituꝫ: sibi unum de sociis in suum dari guardianum: cui humiliter obediret: quod & factum est. Cui beatus Franciscus uiuendo & moriendo firmiter obediuit. ¶Iste Frater Petrus dum Beati Francisci esset Vicarius: ab ipso beato Francisco quesiuit si

sibi placeret ut de rebus Fratrum ordinem intrantium propter multitudinem Fratrum ad locum Sancte Marie aduenientium & ordinem ingredientium: & propter rerum penuriam aliquid reseruaretur. Respondit Beatus Franciscus. Malo te altare uirginis gloriose cū necessitas id requirit nudare: q̄ contra paupertatis uotum & obseruantiam euangelii aliquid attentare. Gratius enim habebit beata uirgo sancti euangelii perfecte obseruato consilio: suum altare detegi: q̄ altare uestito: filii sui promissum consilium pretermitti. Deniq; cum propter multitudinem fratrum ut possent recipi in loco sancte Marie de portiuncula: & ut locum haberent fratres ad dicendum officiū: fecisset fieri quādam domum: super hoc a beato Francisco fuit redargutus: & ab eo audiuit q̄ nolebat ut Fratres in dicto loco facerent domos pro consolatione: sed potius incommoda sustinerent & tribulationem: ut locus ipse esset ceteris forma & paupertatis exemplum. ¶ Huic fratri Petro suo Vicario beatus Franciscus culpam fratris infamati discutiendam commisit: & si culpabilem reperiret puniret: si uero non: infamanti redderet penam cunctis notabilem. ¶ Iste Frater Petrus una cum fratribus uidelicet Bernardo de Quinta ualle. Ruffino & Masseo marignani audiuit Christum concedentem indulgentiam pro ecclesia Sancte Marie de portiuncula: & diem determinantem. ac ad Dominum Papam Honorium pro confirmatione & determinatione diei indulgētie Romā iuit. ¶ Iste Frater Petrus postquam Vicariatus & Generalatus officium per tempus gesserat: uocatus a Domino per mortem: maximis in loco sancte Marie ubi est reconditus cepit coruscare miraculis. propter quod cum multi homines & mulieres ad eius sepulchrū concurrerent: & fratres

Mira res

ex hoc inquietarentur: Beatus Franciscus ad eius accedens sepulchrū: & stans super ipsum dixit. Frater Petre: sicut mihi fuisti obediens in uita: sic uolo q̄ sis & modo. Et ideo quia Fratres propter te inquietantur a personis secularibus: tibi per sanctam obedientiam mando: q̄ deinceps nullum facias miraculum. Mirabile dictu. Frater Petrus ex tunc a miraculis destitit. & nullum deinceps fecit. ¶ In hoc loco sancte Marie iacent quattuor Fratres de sociis beati Francisci cum isto Fratre Petro: quorum nomina non inueni. ¶ Iacent etiam in eodem loco sex fratres alii: qui animam Beati Francisci in specie solari celum uiderunt adire. ¶ Frater Iacobus in hoc etiam loco Sancte Marie iacet qui uidit animam Beati Francisci euolare ad celum sicut stellam super nubem candidā. ¶ Iacent etiā in hoc loco sancte Marie Fratres illi qui audierunt & uiderunt multas aues alaudas congregatas: cantantes super tectum ecclesie Sancte Marie in obitu Beati Francisci.

¶ De fratre Ioanne simplici.

¶ Frater Ioānes simplex in hoc loco Sācte Marie de portiuncula iacet: qui Frater Ioannes simplex uidens beatum Franciscum quandam scopantem ecclesiam eum iuuit: & ad ordinem per Beatum Franciscum receptus cum ipso Beato Francisco sepe ibat: & adeo erat simplex q̄ quidquid faciebat Beatus Franciscus & ipse faciebat: si spuebat Beatus Franciscus: & ipe spuebat: si genu flectebat. & ipe flectebat genua: & sic de aliis. Et cū a btō Frācisco sup hoc repheнderet. Respondit: ego promisi facere omnia que tu facis. Hic tantum in uirtutibus creuit & sanctis moribus q̄ omnes fratres mirabantur. Et tandem añ mortem beati Frācisci obiit. Vnde. b. Frāciscus narrando fratribus eius conuersationem: non fratrem Ioannem sed sanctum fratrem Ioannem nominabat. ¶ Plures alii sancti fratres in hoc loco sunt sepulti. ¶ In hoc loco in signum dilectionis Beatus Franciscus uoluit: q̄ post mortem suam suum cor a corpore ammotum collocaretur. ut a fratribus antiquis ego ipe accepi. & est (ut dicitur) in altari capelle beati Francisci ibidem locatum. Ipm enim locum ut dicetur Fructu quarto decimo & uigesimo octauo & cōformitate pre omnibus locis mundi Beatus Franciscus dilexit.

¶ De beato fratre Egidio tertio socio beati Frācisci.

iN perusio iacent isti sancti Fratres. uidelicet Frater Egidius sancte memorie de Assisio: qui fuit tertius Frater filius & socius Beati Francisci: cuius uitam succinte primo hic subdam: & demum eius sacra dicta & admonitiōes. ¶ Hic gloriosus uir de Assisii ciuitate oriundus: cum audiret a suis consanguineis q̄ dominus Bernardus de Quinta ualle maior homo de Assisio: & dominus Petrus Cathanii qui erat canonicus ecclesie cathedralis: Distractis omnibus uita & habitu Beato Francisco adheserant: a deo inspiratus post octo dies ad Beatum Franciscum studuit se transferre: ut se eidem prefatorum habitu & uita coniungeret. Et cum locum nesciret ubi Beatus Franciscus cum prefatis maneret: in quodam triuio positus dominum rogauit: ut sibi uiam panderet ad inueniendum Beatum Franciscum. Ipsoq; dirigente ad locum seu tugurium in quo Beatus Franciscus cum prefatis morabatur: peruenit. Et cum de his que conceperat cogitaret: Beatus Franciscus ei occurrit. Quem ipse Egidius uidens ad eius pedes prostratus: cepit eum rogare ut eum cum Fratre Bernardo & Fratre Petro ad suum consortium recipere dignaretur. Beatus Frācisc⁹ attendens eum esse fidelissimum & deuotum eidem dixit. Charissime magnam gratiam facit tibi Christus: qui te in suum militem eligit & seruitorem: & sic confortauit eum: & monuit eum: ut in uocatione sua qua a domino uocatus erat persisteret. uocauitq; Beatus Franciscus fratres Bernardum & Petrum dicens unum bonum fratrem nobis misit dominus. Qui simul gauisi in domino comederunt. Cumque Beatus Franciscus cum ipso Egidio Assisium pergeret: ut pro habitu eius pannum procuraret: occurrit Beato Francisco in uia mulier paupercula petens elemosinam: cumq; Beatus Franciscus nihil haberet ad dandum: uultu Angelico conuersus ad ipsum Egidium dixit. Demus sibi mantellū tuum charissime amore domini nr̄i Iesu Christi. Qui uultu Hilari expoliās se dedit illi. Et statim uisum est ipsi Egidio q̄ elemosina illa ascēderet celū: & sensit se ptinus gaudio quodā perfundi. Sed demum ipsum beato Franci

sco in festo sancti Georgii habitu ordinis induente factus est Frater minor. Quo induto Beatus Franciscus cum ipso uersus Marchiam pergēs exhortabatur homines ad penitentiam. Et beatus Frater Egidius dicebat ut eidem crederent: quia bonum consilium eis dabat. In ipso autem itinere beatus Franciscus prophetando de dilatatione ordinis: dixit Fratri Egidio. Nostra religio similis erit homini piscatori q mittit retia in aquā capiens pisciū multitudinē copiosaꝫ: & paruos in aq̄ relinquens: magnos eligit in uasa sua.

De ei⁹ deuotione.

¶Temporis in processu beatus Frāciscus ad sanctū Iacobum eundi licentiaꝫ cōcessit: in quo itinere nunquam famem a se repulit: propter penuriam quam domini amore tollerabat. unde die quodam cum iuisset pro elemosina: & nihil inuenisset: ad quandam aream perrexit: & inuentis quibusdam granis fabarum se refecit: & cum se somno dedisset: surrexit adeo fortis ac si multa grana pigmētorum comedisset. ¶In quo itinere obuians cuidam pauperi motus pietate: caputium auferens ab habitu sibi dedit: & diebus uiginti sine caputio ambulauit. Cumqꝫ sic deformis ad castrum quoddam Lombardie nomine ficarolum peruenisset: a quodam uocatus: ad ipsuꝫ quia indigebat libenter accessit: sperās aliquid habere amore dei. Taxillos ille si uellet ludere in manibus eius ponit. Frater uero Egidi⁹ in nullo motus dixit sibi dominus parcat tibi. Et sic per mundum habitu deformi eūdo frequenter deridebatur. ¶Post hoc socio habito a beato Francisco & licentia de uisitando domini sepulcruꝫ Brunduxium deuenit: & cum ibi esset pluribus dieb⁹ procurato urceo: ibat aquam portando: & necessaria pro uictu sibi & socio acquirebat. Postea mare transiens: cum deuotione maxima sepulcro uisitato cum aliis locis: ad ciuitatem Achaie deuenit: ibiqꝫ moram contrahens ut de labore suo uiueret: Faciebat sportas ex iuncis: quibus illi homines utebātur: portabat etiam defunctos ad cimiterium: & aquam per ciuitatem: & sic uite necessaria lucrabatur. Quando hec facere non poterat: recurrebat ad mensam domini elemosinam hostiatim petendo. Demuꝫ ad sanctam Mariam de portiuncula est reuersus. ¶Visitauit etiaꝫ sanctum Angelum & sanctum Nicolaū de Bari. & quando ibat per mūdum: hortabatur homines & mulieres ut deum diligerent & timerent: ac penitentiam agerent de peccatis. ¶Die quadam dum esset fessus ualde ex itinere & famem pateretur: iuxta uiam ad dormiendum se posuit: Et cum surgeret a somno: inuenit iuxta caput suum diuino beneficio medium panem. Et gratias deo agens cuꝫ comedisset est confortatus.

De exercitio ei⁹ & uitatione ociositatis

¶Missus a beato Francisco ad standum Romam: uolens de labore manuum suarum uiuere: ibat ad siluam distantem per quattuor miliaria: & incidebat ligna & portabat ad urbem: & necessaria pro uictu accipiebat. Semel ligna uendidit uni mulieri: & cum uidendo eum esse religiosum uellet sibi plus dare q̄ pacta esset cum eo: Frater Egidius noluit accipere: sed medietatem etiam precii sibi dimisit. Dicens nolo ꝙ auaritia me uincat: unde aliquod opus quantumcūqꝫ uile non dedignabatur peragere dummodo honeste id posset exercere. ¶Ibat tempore uindemiarum ad colligendum uuas & eas in torculari exprimebat: & necessaria pro uita sic summebat. ¶Semel iuit ad excutiendum nuces: & cum sibi tot nuces darentur ꝙ gremio capi non possent: exuto habitu & manicis ac caputio ligatis: nudus remansit: & implens habituꝫ nucibus nudus ad urbem reuersus pauperibus dedit. ¶In monasterio sanctorum quattuor coronatorum prope sanctum Ioannem de Laterano purgabat farinam: accipiendo pro salma septem panes. Similiter ꝓ aqua deferenda ibat per miliare ad fontem sancti Sixti: de qua aqua bibebant monachi: & fiebat panis: & pro his panes recipiebat: & quod sibi superfluebat dabat pauperibus. ¶Dum semel aquam pro monachis ibidem adduceret: & quidam ad bibenduꝫ de ea exegisset. Respondit non possum tibi dare & residuū monachis deferre. Ille multas iniurias dixit sibi. Sed Frater egidius alio urceo accepto iuit pro aqua & ad domum se iniuriantis portauit. Quod ut uidit ille suā culpam dicendo: ꝙ parceret sibi rogauit: quod & libenter fecit. ¶Nunquam Frater Egidius in aliquo labore se per totam diem obligauit alicui: ut suas horas dicere & orationi posset uacare. Summa ergo diligentia Frater Egidius uitauit ocium. unde uel laborabat manibus: uel orabat: uel deuotioni: uel salutiferis uacabat uerbis. ¶Vnde cum ipse Frater Egidius esset apud dominum episcopum Tusculanum cardinalem: & iret ad colligendum oliuas: & alia seruitia faciendum: & panem ad dicti cardinalis hospitium portaret: & cardinalis diceret sibi ut de pane suo tanquam pauper manducaret: respondebat uerbum prophete. Labores manuum tuarum quia manducabis &c̄. Huic Fratri Egidio tāquam homini boni exempli dedit licentiam liberam beatus Franciscus ut uidelicet iret quocunqꝫ uellet: & staret ubicunqꝫ sibi placeret. Respondit Frater Egidius ꝙ in tam libera licentia ire & stare nolebat. Et tunc beatus Franciscus septimo conuersionis sue anno misit eum ad heremitoriuꝫ de Fabrione comitatus Perusii. ubi dum esset faciebat casulas ꝓ ciathis conseruandis cophinos & caricannas: & postea deferebat ad ciuitatem & uendebat: & necessaria pro uictu & uestitu recipiebat. Et sic insistebat labori ꝙ unum fratrem induebat. ¶Ad predictum locum accedens ibat discalciatus: & solo habitu contentus tempore magni frigoris: cui quidam obuians dixit: ꝙ non sic iret si sciret se statim paradisum debere intrare. Ad quod uerbum hostis antiquus ei tantum frigus immisit ꝙ fere algore moreretur. Sed meditatione Christi quomodo ibat nudus & discalciatus: subito calefactus laudauit altissimum: qui suo igne sic subito eum calefecerat.

De ei⁹ humilitate

¶In quo loco cū per plures annos stetisset: & semel recordatus peccatorum suorum siluam intrauit: & uocato quodam fratre puero nudauit se: & posita chorda in collo precepit illi fratri ut eum traheret cum chorda ad locum fratrum. Quo ingressi btūs Frater Egidius uociferando clamauit: Miseremini mei Fratres miseremini mei

peccatoris. Ad quem fratres conuenientes & uidentes eum sic nudum lachrimari ceperunt dicentes. indue te pater tunica. Et ille non sum dignus esse Frater minor: tamen si uos uultis mihi reddere tunicam pro misericordia & elemosina recipio ut indignus: & sic recepit & induit. ¶Hunc beatus Frãciscus cernẽs esse idoneum & uoluntarium ad martirium: ipsum cũ alijs fratribus ad saracenos destinauit. Qui uenientes Tunicium a christianis prohibiti sunt saracenis predicare: timebant enim christiani ne propter eos occiderentur a saracenis. unde ipsos ui in nauim reposuerunt: & sic ad partes fidelium ad beatum Franciscum sunt reuersi. ¶Fuit autem Frater Egidius magne obedientie. Nam cum in loco agelli staret: & aliquantulum semel extra locum iuisset: fuit sibi dictum ex parte generalis ministri ꝙ iret Assisium ad eum: Qui noluit ad locum redire: sed uia recta Assisiuz accedebat. Et cum Fratres suaderent ut locum primo reintraret & postea iret. Respondit ꝙ nolebat dicẽs: mihi mandatum est ꝙ uadam Assisium nõ ꝙ reuertar ad locuz. Et sic de loco ubi preceptum audiuit iuit Assisium. Et hoc propter obedientiã seruabat strictissime. ¶Cuidam fratri conquerẽti sibi ꝙ guardianus eidem oranti mandasset ꝙ iret pro pane: & melius sibi uidebatur orare q̃ ire pro pane. Respondit Frater Egidius. Nõdum quid sit oratio cognouisti: quia uera oratio est ꝙ subditus prelati sui faciat uoluntatem. Et dixit Frater Egidius signum superbie est nolle ponere caput sub iugo obediẽtie: & extrahere inde ut uiã que sibi perfectior uidetur adimpleat. Quandiu bos tenet sub iugo caput: implet horrea frumẽto. Si homo esset tã ta deuotione & gratia eleuatus: ꝙ loqueretur cum angelis: & a suo prelato uocaretur: statim debet colloquium angelorum dimittere: & prelato protinus obedire. ¶Hoc exemplo firmauit Frater Egidius semel. Qui raptus coraz domino papa Gregorio & cardinalibus qui ipsum iuerant ad uisitandum Perusii ad locuz de mõte: sibi precepit dominus papa ꝙ statim ad eos deberet redire. Statim qui insensibilis uidebatur cucurrit ad papam: & eius pedibus prouolutus dixit humiliter culpam suam. ¶Audiens Frater Egidius casum Fratris Helie de inobedientia & apostasia ac excõmunicatiõe: prostrauit se in terram: & terre se fortiter toto corpore constringebat. Et interrogatus quare hoc faceret. Respondit uolo descendere quantum possum quia ille descendit tantum propter saltum. ¶Semel Frater Egidius dixit obedientiam uolo experiri cuiusdaz Fratris in sacra theologia magistri qui sancte Clare predicabat & eius sororibus. Cui predicãti dixit Frater Egidius. Tace magister: quia ego uolo ꝑdicare. Qui statiz tacuit. & postquã Frater Egidius in feruore spiritus eructauit melliflua: dixit magistro. Perfice nunc Frater sermonem quem incepisti: & sic fecit. De quo beata Clara exultãs in spiritu dixit: hodie completum est desiderium beati Francisci mihi aliquando dicentis. opto multum fratres meos clericos ad tãtam humilitatem uenire: ꝙ magister in theologia a uoce laici predicare uolentis a predicatione cessaret. Dico uobis Fratres ait sancta Clara: ꝙ plus me edificauit magister sua humilitate: q̃ si uidissez eũ mortuum suscitantem. ¶Fuit Frater Egidius amator paupertatis. Vnde licet laboraret manibus: nihil tamen pecunie recipiebat: sed quantum pro uictu sufficiebat: & residuum dabat pauperibus. Et quia hanc amauit: dominus sibi in necessariis condescẽdit: ut patuit supra in pane ad caput eius inuento diuinitus ministrato. ¶Et similiter cum in principio esset in quodam monte supra castruz Dirute: & nullus sciret hoc de castro uel de cõtrata: & cum socio ibi ageret quadragesimã: ac niues tribus diebus & noctibus in tanta copia descendissent: ꝙ nullo modo nec ad acquirẽdum panem nec ad laborandum posset exire. Inuocato domino per ipsum & socium ut eis subueniret: diuina prouidentia statim affuit: & cuidam de castro dirute inspirauit: ut ad ecclesiam sancti Laurẽtii ubi erant duo fratres accederet: panem & uinum eis deferret. Quod & fecit: cui⁹ hortatu & uerbo alii de castro eis necessaria sufficienter portauerunt. Quod uidens Frater Egidius dixit socio. Frater hucusq3 rogauimus dominum & exauditi sumus: sed amodo ei regratiemur & rogemus pro illis qui elemosinas nobis fecerunt: & sic est factum. ac ipsius Fratris Egidii exemplo & socii multi conuersi de illa contrata sunt ad dominum: & facti sunt fratres. Alii uero uxorati in domibus propriis penitentiam exercebant. ¶Cum Frater Egidius semel iuisset Assisium: Fratres eũ per domum duxerunt ostendentes ei edificia sumptuosa que construxerant: quasi in eis gloriantes. Quibus diligenter inspectis Frater Egidius dixit fratribus illis. Dico fratres ꝙ nihil deficit uobis nisi uxores. Et perturbati fratres de hoc fortiter scandalizati fuerunt. Quibus dixit Frater Egidius. fratres mei. Vos bene scitis ꝙ ita est uobis illicitum dispensare in paupertate sicut in castitate. postquaz paupertatem a uobis reiecistis de facili reicere potestis & castitatem. ¶Mortificatiõi carnis intendebat assidue in seruitutem eam reducendo. quare candore prefulsit nitide puritatis. Vnde Frater Egidius semel comedebat in die hora serotina: & tũc parum ualdé. Et dicebat Frater Egidius. ꝙ caro nostra est sicut porcus qui auide currit ad lutum: & esse in luto continue delectatur. Et caro etiaz est sicut scrabro: qui fimum equinuz uoluere cupit. Caro est pugil inimici. ¶Interrogatus a fratre quodam quomodo possemus carnem a uiciis ipsius preseruare. Respondit Frater Egidius. Qui uult trãsferre magna saxa uel trabes grandes: studeat eas trãsferre ingenio magis quã uiribus. Et in hoc facto est similiter procedendum. Omne uicium ledit castitatem. est eniz sicut speculum clarum qd per solum halitum obscuratur. Impossibile est hominem uenire ad gratiam dei dum ei placet in carnalibus delectari. Caro uult nos tradere die ac nocte: quam qui uincit omnes uicit inimicos & uenit ad omne bonum. ¶Et aliquando dicebat. Inter omnes uirtutes ego diligerem castitatem. Et cum quidã frater diceret. Nõne maior est charitas. R̃ndit Frater Egidi⁹. Et quid est castius charitate: &

Marginal notes: De ei⁹ desiderio ad martiriuz. — de ei⁹ obedientia. — de amore pauptatis — De carnis maceratione & mundítia. — Caro nr̃a sic porcus

Considerate [illegible] exemplum humilitatis

frequenter canendo dicebat. O sancta castitas qualis es qualis es: tu es talis & tanta qualem & quantam te fatui non cognoscũt. ¶Et cum frater peteret quid uocaret castitatem. Respondit. castitatē uoco omnes spiritus custodire gratie dei. Et cum sic castitatem cõmendaret quidam secularis presens dixit. Ego abstineo me ab omnibus preterq̃ ab uxore mea sufficit mihi sic stare? Respondit frater Egidius. Videtur tibi ꝙ homo nõ possit inebriari uino uegetis sue? Apud Spoletum dum esset: audiens uocem unius mulieris tantam sensit tentationem: quantam nunquam fuerat passius: Quam oratione uerberibus & operibus diuinis a se expulit. & sic fuit plenarie liberatus.
Quidam frater tentatus dixit. O si uiderem Fratrem Egidium: cui possem istam tentationem reuelare. Et cum a longe esset nec posset licentiam eundi ad illum habere: cum uice quadam se sopori dedisset: astitit ei Frater egidius: ad cuius presentiam maximam consolationem suscepit. Et exposita tentatione: Respondit Frater egidius. Quid faceres cani si te morderet? Respondit ille percuterem eum & sic a me fugarem. Sic (inqt Frater egidius) uade & fac similiter tue tentationi. Et cum a fratre rogaretur ut ꝓ se oraret: dum surgit a somno sensit se a tentatione liberatum. Plures tentatos exire ab ordine retinuit: & a uariis tētationibus liberauit. ¶Claruit spiritu prophetico. ¶Fratri predicatori tentato de uirginitate beate Marie & eunti ad eum pro cõsilio. Frater egidi⁹ hoc uidens in spiritu ei occurrit & baculo ter terrã ꝑcutiẽdo dicebat. uirgo ante partum. In partu & post partum. & qualibet percussione terre lilium oriendo fratrem a tentatione liberauit. Sanctum Ludouicum Regem Francorum cognouit: qui ad ipsum uidendum in habitu peregrino perusium uenerat: & ei occurrens in amplexus mutuos ruentes: se solo spũ & non uerbo extrinseco alloquentes: ab inuicem discesserunt summe consolati.
Vltima infirmitate decubans: cum Perusini custodirẽt eũ: dixit prophetãdo. dicite Perusinis: ꝙ nec propter miracula: nec propter canonizationem meam unquã pulsabuntur campane: & signum aliquod non dabitur eis nisi signum Ione prophete. Et sic fuit ꝙ post mortem in sepulchro inuẽto in quodã agro ubi erat sculpta historia Ione ꝓphete est tumulatus. ¶Hic sanctus postq̃ in actiue uite operib⁹ deuotissime se exercitarat: Placuit altissimo ad statum contemplationis: eum deducere pre aliis uiuentibus. Sexto enim a sue conuersionis anno in loco de fabrione qui est in planitie Perusii quadam nocte dum deuote oraret: tanta fuit consolatione & dulcedine repletus: ꝙ sibi uidebatur ꝙ dominus uellet animã eius a corpore educere: & cepit sentire qualiter corpus moriebatur: primo a pedibus & sic consequẽter donec anima exiuit. Et stans extra corpus pre nimia pulchritudine delectabatur uidere semetipsam. erat enim subtilissima & lucidissima supra extimationem: sicut ipse retulit prope mortem. Et tunc anima fuit rapta ad contemplanda secreta celestia: que nũquam uoluit reuelare. Ad auditum siquidem domini uel patrie celestis statiꝫ co

de spũ ei⁹ ꝓphico.

de ei⁹ cõtẽplatiõe & raptu multiplici.

ram omnibus rapiebatur. Vnde hoc agnoscentes pastores & pueri ut eum uidebant: ab aliis edocti clamabant paradisus paradisus. Et ipse audiens statiꝫ rapiebatur ibideꝫ. Et quia sic frequẽter rapiebat a consortio hominum se subtraxit & stabat in cella reclusus. Fuit raptus semel coram quinqꝫ ministris qui ad eum uisitandum accesserant. Alia uice coram Fratre Bonauentura ministro generali in horto fuit rapt⁹ per tres horas. Coram domina Iacoba de septem soliis: & Fratre Gerardino petendo si gutta aque cadens in mari nomẽ mari imponat. Et respondente Fratre Gerardino ꝙ non: sed absorbet a mari & substãtia & nomen: statim coram omnibus fuit raptus. ¶Dominus papa Gregorius nonus Perusii cuꝫ misisset pro eo & cum ipso loqueretur: statim immobilis stetit oculis in celum eleuatis. ¶Alia uice ipsemet dominus Gregorius uadens ad uisitandum eum ut posset loqui cum eo: inuenit eum raptuꝫ: & tam diu sic stetit ꝙ papa ei loqui non potuit. Inuitatus a domino papa predicto ad prandium ut cum eo loqui ualeret: & a papa cum gaudio receptus: quidam de astantibus suggessit domino pape ut faceret eum cantare. Quod cum papa hoc ei mandasset. Frater Egidius respondit. Quẽ cantuꝫ pater uis me cantare? & sic pluries replicãs & currens ad aliam partem palatii ponendo unum pedem super alium: raptus stetit usqꝫ ad horam uespertinaꝫ. Et probauit dominus papa & qui cuꝫ eo erant ꝙ nec sensus nec pulsus erat in eo. cenante curia & illo sic permanentẽ papa sibi assistentibus dixit. perdidimus ecce istum hominem: sed in eo probemus uirtutem obedientie: & tunc precipiendo per obedientiam ꝙ statiꝫ ad eum deberet ire: mirabile dictu statiꝫ Frater Egidius qui insensibilis uidebatur cucurrit ad papam: & pedibus suis prouolutus dixit culpam suam. Et tunc dominum papam alloquendo informauit euꝫ de modo in religione obseruando. ¶Moram faciente eo in loco de agello comitatus Perusii: a post uesperas ab hora qua cenauerat & uerba dulcissima dixerat fratribus: raptus fuit usqꝫ ad galli cantum. Et tunc ipso a raptu cessante: cum pergeret uersus cellaꝫ tantum lumen aduenit & splendor: ꝙ lumen lune fuit absortum: quod uidentes fratres merito stabant stupefacti. Quibus ipse dixit quid fecissetis filii si maiora uidissetis. Qui magna inquit nõ uidet: modica magna credit. ¶In prefatis uero raptibus mirabiles consolationes recipiebat: quia deum uidebat & sanctos. Vnde in loco existens de Setona iuxta clusiuam ciuitatem Tuscie: tribus diebus ante natiuitatem domini oranti apparuit dominus Iesus Christus: & ultra eius humanitatem uidit diuinitatem. Et durauit hec apparitio non continue sed interpolatim: usqꝫ ad uigiliam epiphanie. Qua uisione tanta dulcedine fuit repletus: ut crederet animam a corpore exire. & sic exiuit aliquando ut ipse dixit. Vnde cogebatur maximis uocibus exclamare: non sine terrore aliquando fratrũ audiẽtiũ. q̃ uisio ut patebit ex recitatis ab ipso Frẽ Egidio: Fuit multũ mirabilis. Primo qa ut dicebat tali uisiõe ex certitudine dei & oĩum diuinoꝝ oẽm amisit

de cõso[…] nib⁹ a d[…] sibi dat[…] & app[…] tionibu[…]

fidem. Secundo quia Paulus nesciebat an in corpore uel extra se raptum fuisse. Frater Egidius sciuit. nam extra corpus fuit: sicut cuidā fratri reuelauit. Tertio quia hac uisione ut dicebat: deus maiora fecit in eo q̄ in aliquo alio. hoc ostendebat: locum de Scetona ultra omnia loca ultramarina sex exceptis quibus ipsuꝫ comparabat: & ultra omnia loca citramarina cōmendando. Quarto quia hac uisione ut ipse asserebat fuit omnium charismatum & spiritus sancti donis repletus. uñ dicebat ꝙ in monte Pesulo ubi est dictꝰ locꝰ: ecclesia fieri deberet q̄ pētecostes appellaret. hāc uisionē habuit eo āno quo btūs Frācisꝰ mortuus est: decimo octauo āno a sua cōuersione. Quinto hac uisione fctm̄ est & cōsecutū: ut si qñ sermonē uel uerbum audiret de deo uel gloria paradisi: statiꝫ rapetur. Sexto quia Fr̄ Egidius dicebat se quattuor uicibꝰ natuꝫ. Primo de sua genitrice. Secūdo in baptismo. Tertio in ingressu ordinis. Quarto quādo deus sic sibi apparuit. Et in hac natiuitate ut dicebat perdidit omnem fidem ex aperta uisione eorum que sunt fidei: & sic semper fuit perfectissime consolatus. ¶ Et licet sanctus Frater Egidius esset sic uirtutibus plenus & tantis contemplationum excessibus sublimis: a diabolo tamē est multiplr̄ tribulatus. Nam habita illa uisione diuina in loco fabrionis ut dctm̄ est: non post multos dies dū staret ad orandū in cella: diabolus tam terribilis ei apparuit: ꝙ ipe p̄ timore loquelā amisit. Sed corde quia nō poterat ore inuocando diuinū auxiliuꝫ: subito fuit liberatꝰ. unde post iterrogauit btūꝫ F. si aliquid est tam terribile in mundo: ꝙ homo p unum pater noster nō posset sustinere: & respondit btūs Franciscus diabolus est. Nullus enim eum respiciēdo posset sustinere dicendo dimidiū pater noster: quin statim moreret: nisi diuino subsidio adiuuaret. Et Fr̄ egidius qa fuerat expertus credidit esse uerꝫ. ¶ In Spoleto in ecclesia sancti Apolinaris: dum de nocte tempestiue intrasset ecclesiam: & iclinatꝰ oraret: diabolus super cuꝫ ascendit & opprimebat. Qui surgere non ualens: traxit se ut potuit ad uas aque benedicte: qua fide aspersus: fuit a demonis molestia liberatus. ¶ Iuxta finem sue uite scilicet anno quinquagesimo secundo ab ingressu ordinis: cepit diabolus solito eum fortius molestare. Nam quadam nocte post orationem: dum uellet quiescere accepit eum diabolus: & in tam arto loco posuit ut non posset se aliquo modo mouere: nec etiam adiutus a socio potuit inde remoueri. Sed diuina gratia tandem exiuit. ¶ Alia uice eum oranteꝫ intantum diabolus turbauit: ꝙ uocibus terribilibus cepit clamare succurrite fratres succurrite: Sed frē Gratiano sotio accedente: fuit confortatus. Et sic frequenter diabolus turbabat eum: ꝙ sepe de sero eundo ad cellam dicebat. Nunc expecto martirium meum. ¶ Morte propinquante Fratris egidii sancti: acutissima febre tussi & dolore capitis ac pectoris fuit adeo grauatus: ut non posset quiescere dormire uel comedere: sed opportebat ꝙ fratres eum super lectum portarent: ut aliquā requiem inueniret. In uigilia sancti Georgii hora matutinali: cum fratres eum super lectum posuissent: quasi sine tractu uel corporis motu uiolento: clausis oculis & ore: anima illa sanctissima carne exuta celestia petiit: eo uidelicet die completis qnquaginta duobus annis. s. in festo sancti Georgii: quo beatus Franciscus eum habitu induerat ordinis. Cuius animā quedam sancta persona uidit cum multis animabus Fratrum & aliorum qui decesserant de purgatorio ad celum ascendentem: ac dominum nostrum Iesum Christum ei obuiam occurrentem: & cuꝫ ipso honore maximo & melodia celorum tabernacula uirtuosissime penetrantem. Quam in solio glorie dominus collocauit. ¶ Dū infirmaret Frater egidius: quidam frater de ordine predicatorum infirmatus est in conuentu eorum: & duꝫ Frater sanctus egidius moreret: & ipse mortuus est. qui apparēs uni Fratri amico suo dixit se bene ualere: quia inquit quādo ex hoc mundo transiui: quidaꝫ Frater minor nomine egidius decessit: & propter eius eximiam sanctitatam Christus concessit ꝙ omnes anime que erant in purgatorio: secum ad paradisum transirent. Cum quibus ego in tormentis existens eius meritis fui liberatus. Et his dictis disparuit. Frater uero cui predicta fuerant reuelata cum dicere nollet prefata: statim fuit infirmatus. Cognoscens auteꝫ hoc esse: quia sancti fratris Egidii gloriam & uirtutem non diuulgabat: misso pro fratribus minoribus & predicatoribus iam dicta cum resesasset: statim fuit a febre curatus. ¶ Transiit autem sctūs Fr̄ Egidiꝰ ex hoc mundo āno. M. cclxxxii. in nocte sancti Georgii. a sua conuersione anno quinquagesimo secundo. Post cuius mortem Perusini querentes lapidem pro eius sepultura: sepulcrum reperiunt marmoreum: in quo Ione prophete sculpta erat historia: & iuxta quod p̄dixerat ibi posuerunt eum. ¶ Hic sanctus Frater Egidius septem habuit singularia que ipsum magis ac magis ad perfectionem deduxerunt. Primum quia fidelissimus & catholicus fuit. Secundum quia deuotissimus. Tertiū quia reuerens. Quartum quia pius & compatiens. Quintum quia sollicitus. Sextum quia obediens. Septimum quia gratissimus fuit deo & hominibus de beneficiis sibi datis. Huic sancto Fratri Egidio concessum est a domino ut in his que ad bonum anime pertinent efficaciter adiuuet inuocatos. ¶ Post mortem diuina potentia eum celebrem miraculis reddidit. Tres enim ab oculorum diuersis infirmitatibus liberauit. Duos a pedum dolore. Tres contractos. Ab infirmitate oris & gutturis tres. A manuum & brachiorum infirmitate duas mulieres. Mulierꝫ liberauit a partus periculo & abortiuo. Ab infirmitate lapidis unum. Duos a febribus. Lac dedit mulieri paupcule ad filios nutriendos. Aliā mulierem morbo & infirmitate horribili laborantem. Sic & aliam que per secessum omnia emittebat statiꝫ sicut summebat uoto ad ipsum facto liberauit. Sic & alios multos a diuersis infirmitatibus clementer suis precibus eripuit. Et sic patet primuꝫ quod erat uidendum. ¶ Restat nunc secundo uidere de Fratris Egidii doctrina. Licet enim litteras ignorauit: quia non instructus humanitus & laicus fuit. Verūtamen quia

Marginal notes: Q̄uo a diabolo uexatus est. — De eiꝰ morte. — Miracula eius post mortem.

Ad tertium celum raptus fuit: & deum cõspexit: ut dicta precedentia declarãt: hinc est ꝙ multa dixit & docuit utilia aĩe & ꝑclara: q̃ inferius ꝑ capl'a distinguuntur ut melius capiantur & uideantur.

¶Dicta fratris Egidii disticta ꝑ materias hic subscribunt. De cõsiliis aĩaꝝ datis diuersis ꝑsonis. cap.i.

Fratri Iacobo de Massa hñti grãm rapt⁹: petenti a frẽ Egidio q̃liter a dicta grã se hẽret. Rñdit frater Egidius nec addas nec minuas & fuge multitudinẽ q̃tũ potes. Et cũ quereret ille qd eẽt qd' diceret. Rñdit sctũs frater Egidius. Quando mẽs est apta itroduci ad illa gloriosa lumia diuine bonitatis: nec d3 addere ꝑ ꝓsumptionẽ: nec diminuere ꝑ negligentiã: & d3 diligere solitudinẽ q̃tũ põt: si uult ꝙ grã custodiat & crescat. ¶Cuidã fratri interrogãti eũ quid posset facere deo magis gratũ. Frater Egidi⁹ mane facto cantando rñdit. una uni. & nihil plus respondit nec dixit. Sed cũ ille nõ se eum intelligere diceret: Frater Egidius dixit. una & sola anima sine intermissione & medio uni soli deo est cõmittenda. ¶Frĩ Gratiano sibi dñti ꝙ ipse sciret ꝑdicare cõsulere & multa sciret: sed cui operi magis adherere debeam inquit nescio. Volo tuum consiliũ. Rñdit frater Egidius. Nihil est in quo magis placeas deo q̃ ꝙ te per gula3 suspendas. Et cũ ille horreret uerbu3. Rñdit frater Egidius. homo inqt suspẽsus nõ est in celo & tñ est subleuatus a terra: & semp respicit inferius. Et ita tu facias: cũ in celo nõ sis: potes tamẽ a terrenis leuari: & in uirtuosis opibus te exercitare: de te humiliter sentire: & dei misericordiã expectare. ¶Cuidã dñti sibi ꝙ omnino uolebat religionem intrare. Frater Egidius rñdit. Si hoc uis facere: cito interfice parentes tuos. Et ille cum lachrimis ꝓfusus diceret: qũo possem facere tm̃ scelus? Rñdit ego non dico ꝙ tu materiali gladio interficias eos: sed mentali: qa q non odit prẽm & mrẽm: nõ põt eẽ xp̃i discipulus. ¶Duobus cardinalibus ad eum uenietibus & supplicãtib⁹ ut ꝓ eis oraret. Rñdit ꝙ non erat necesse: ꝙ ipse ꝓ eis oraret: quia maiorẽ fide3 & spẽ habebant q̃ ipse. Et illis dicẽtibus qũo? Rñdit frater Egidius: quia uos cũ tot honorib⁹ diuitiis & ꝓsperis spatiis saluari: ego aũt cũ tot calamitatib⁹ & aduersis timeo dãnari. Quo audito corde compuncti & in melius mutati recesserũt ab eo. ¶Cuidã fratri a tẽtatione detẽto: ꝓ qua deũ rogauerat: nec exaudiretur: & hoc dixisset fratri Egidio. rñdit. Nõ mireris frater. Si dñs uult te pugnare ꝯtra hostes: a quo tot grãs recepisti. Quãto. n. rex uirilius munit milites suos: tanto uult eos forti⁹ ꝓliari. ¶Cuidã eũ interrogãti qũo posset libẽter ad orõnem ꝑtingere: cum sentiret suum cor indeuotũ. Rñdit frater Egidius. Ecce rex habet duos seruos fideles quoꝝ unus armatus est & alter iermis: qui ambos mittit ad prelium contra hostes. Armatus uero uiriliter ad bellum procedit. Inermis uero sic loquitur dño suo dicens: ut uides arma non habeo: sed ꝓpter amorem tuũ ꝓcedam ad bellum contra hostes. uidẽs aũt dñs fidelitatẽ illius serui dicit ministris suis: ite & preparate arma quibus induatur hic seruus meus fidelis: & ponite in eo signum armorum meorum. Sic quicũq3 insipidus ad orationis bella procedit cõfidẽter: dominus ei de necessariis prouidebit. ¶Cuidam petenti consiliu3 si deberet religionẽ intrare. Respondit frater Egidius. si aliquis multu3 pauper sciret thesaurum in agro: nũquid ad fodiendum illum consiliũ postularet? Quanto magis homo debet non procrastinãdo currere ad inueniendũ regni celestis thesaurũ infinitũ. Qui statim cõsilio acqescẽs: relictis oib⁹ in religionẽ intrauit. ¶Cuidã iurispito dixit frater Egidius. Credis ꝙ dona dei sint magna. Qui rñdit ꝙ sic: Cui frater Egidius. oñdã tibi ꝙ nõ credis. Quãtũ bñ ualẽt res tue? Rñdit ille forsitã mille libras. Nũc ꝓbo ait scũs ꝙ solo uerbo credis. Si eni dares illas mille libras pro centum millibus maximum lucrum reputares: & tamen eas non dares pro regno celorum. ergo a te celestia respectu terrenorũ pro nihilo reputãtur. Cui iudex credis tu ꝙ quilibet tm̃ opetur q̃tũ credit? Respondit frater Egidius. Si bene crederes bene opareris sicut sancti faciunt. Et iudex consensit sententiã fratris Egidii eẽ uerã. ¶Cuidã iterrogãti & dicẽti fratri Egidio quid faciã? Si bñ ago glorior: si male: deuenio in tristitiã & quasi desperationẽ. Rñdit frater Egidius. benefacis si doles de peccato: sed dole moderate: cõsiderãs maiorẽ esse potentiã dei ad miserandũ: q̃ tuã ad peccãdũ. Si. n. agricultor cõsideraret añq̃ seminaret intra se dicens. Si semines nũc uenient uolucres celi & bestie terre & deuorabunt germẽ tuum: nũq̃ seminaret. Et sic qd comederet non haberet. Cultor aũt discretus seminat & finalr̃ colligit sufficiẽtia sibi. Nõ dimittas ꝓpter uanã gloriã bonũ opus: quia si tibi displicet semp melior & maior pars apud te remanebit. ¶Quidã interrogauit sctm̃ frẽm Egidiũ dicẽs põt aliquis in seculo exñs dei grãm inuenire? Rñdit frater Egidius põt. Sed ego ꝑeligerẽ unã grãm in religione q̃ decẽ in seculo. Gratia. n. habita in religiõe de facili crescit & cõseruat: qa hõ in religione est segregatus a tumultu & turbatione sollicitudinis secularis q̃ est grẽ inimica. Frẽs ẽt sui uerbo charitatiue exhortatiõis & sancte cõuersatiõis exẽplo ip̃m retrahũt a malo & ad bonum ꝓuocant & accendunt. Gratia aũt quã qs h3 in seculo de facili ꝑdit: & difficillime cõseruat: qa seculariũ sollicitudo negocioꝝ mater turbationis: dulcedinem grẽ impedit & ꝑturbat. Alii etiam seculares persuasione pestifera & dãnabilis cõuersatiõis exemplo a bono retrahunt ip̃m: & ad malũ quasi uiolẽter impellunt. Nã honeste agentẽ nõ adiuuãt sed deridẽt: inimicos aũt dei nõ arguũt: s3 extollũt. Melius est ergo unã grãm secure possidere: q̃ decẽ in tãto discrimine & timore. ¶Cuidã a fratre Egidio reprehenso & turbato ex hoc: in nocte in uisione qdã astitit dicẽs. Ne indigneris: quia beatus erit qui fratri Egidio credet: Qui statim mane surgens iuit ad fratrem Egidium dicens culpam suã de indignatione: rogans ut ip̃m frequenter corriperet: quia paratus erat suas reprehensiones patienter portare. ¶Cuidam fratri Egidio dicenti ut pro se oraret deum. Respondit ora tu pro temetipso. Quare te remanente cum frẽ possis alium pro te mittis? Et cum ille diceret. ego sum peccator: uos autem

amicus dei: & ideo ipꝫ cito pro uobis & pro aliis poteritis obtinere: Rn̄dit frater Egidius. Dicens charissime si oēs platee ciuitatis essent plene auro & argento: & mitterem bānū ꝙ quilibet posset accipe: mitteres tu nunciū ad accipiēdū ꝓ te? Qui rn̄dit. Certe nō: imo ego personalr̄ irem. nec cōfiderē in alio q̄tūcūqꝫ fideli. Et frater Egidius: sic est de deo. Totus mūdus ē eo plenus: oēs possunt eū inuenire. Vade ergo tu & aliuꝫ nō mittas. ℭ Alteri dicenti ꝙ omnino uolebat ire romam: dixit Frater Egidius. Saltem scias eligere meliorem monetam: & abiicere malam. Vocabat aūt peccata & mala exempla malā monetam: uirtutes uero & merita meliorē monetam. ℭ Cuidā militi conuerso & ordinē intranti: cū dixisset fratri Egidio ꝙ de ipso nō curabat: nec uolebat secum conuersari: ut faciebat dū ipse esset in seculo. Respondit Frater Egidius. Frater mi tu es de familia domini: & ego & tu sub eodē domino socii militamus. Et quid ego scio: si dn̄s nr̄ uult ꝙ aliud offm̄ facias q̄ ego darem tibi. Ego de uno te informarē & forsitā deus aliud de te disponere uellet.

ℭ De uia salutis & perfectionis. Cap. ii.

Dicebat sctūs Fr̄ Egidius. Si uis saluari nō petas rōnem ab humana creatura de his que tibi accidunt. ℭ Si uis saluari diligenter stude & satage te separare ab omni consolatione & honore: quā cōsolationem pōt tibi dare aliqua creatura: qa demones consolationum subtiliores & peiores sunt q̄ demones tribulationum: & maiores sunt casus & frequentiores pro consolationibus q̄ pro tribulationibꝰ. Omnis magnus casus: & oē magnum periculum non ueniunt ꝓpter aliud nisi ꝓpter eleuationē capitis: Et omne bonū inuenit̄ ꝓpter inclinationē capitis. ue illis qui uolunt honorari de sua malicia. Si te credis creatorem omnium offendisse: ab omnibus patiēter sustinere debes omnia aduersa: quia aduersus aliquem rationem nō habes. Si aliquis tecuꝫ contendit: si uis uincere perde: qa in fine quādo credideris te uicisse: tunc perdidisti. Si uis bene & acutius uidere: erue tibi oculos. Si uis bene & perfecte audire: aures obtura & sis surdus. Si uis bene & ornate loqui: incide tibi linguā & fias mutus. Si uis bene tua opera perficere: tibi manus abscide. Si uis omnia tua membra habere perfecta: ipsa incide. Si uis bene uiuere: occidere te stude. Si uis bene comedere: ieiuna. Si uis bene & qete dormire: uigila. Si uis bene lucrari: perdere scias. O q̄ magna sapia est ista facere: non omnibus tn̄ datum est. Gratia dei & uirtutes sunt uia & scala ascendendi in celum. Vicia uero & peccata sunt toxicum & uie descendendi ad infernum: uicia & peccata sunt toxicuꝫ: uirtutes & bona opera sunt triacha. Gratia attrahit grām: & uicium unum trahit ad aliud. Gratia nō uult laudari: uicium nō uult uituperari. Mens in humilitate requiescit: patientia est filia eius. Puritas cordis uidet deum. Deuotio manducat ipsum. Si amas amaberis. Si times timeberis. Si seruies seruietur tibi. Si bene te geris erga alios & alii se bene gerent erga te. Beatus qui amat & non desiderat inde amari: Beatus qui seruit: & non desiderat seruiri. Beatus qui se bene gerit de aliis & non desiderat ꝙ alii se bene gerāt de eo. Et quia hec magna sunt: ideo stulti ad hec nō pertingunt. ℭ Tria sunt ualde magna & utilia: que quicūqꝫ haberet: male cadere non posset. Primū si omnem tribulationem que accidit libenter sustineas. Secūduꝫ est si de omnibus que facis & recipis magis humiliaris. Tertium est si fideliter diligis illa bona que uideri nō possunt corporeis oculis. Ea que uilipendunt̄ & relinquuntur ab omnibus mūdanis: magis honorant̄ & recipiunt̄ a sanctis & a deo. Omnia enim diligenda odit homo miser: & diligit odienda. ℭ Interrogauit semel frater Egidius quēdaꝫ fratreꝫ. dicens habes tu bonam animā? Respondit frater ille. Frater mi nescio: dixit Frater Egidius. Sancta cōtritio. Sancta humilitas. Sancta charitas. Sancta deuotio. Sancta leticia faciunt animam sanctā & bonam.

ℭ De fide. Capitulum. iii.

Omnia q̄ possunt excogitari narrari uideri uel palpari nihil sunt respectu eoꝝ que nō excogitari nec uideri nec palpari possunt. Omnes sapientes & sancti qui fuerunt: sunt & erunt: qui locuti sunt: uel loquentur de deo: non dixerunt nec unquā dicent de deo in cōparatione eius qđ est: nisi sicut est punctus acus in cōparatione celi & terre & oīuꝫ creaturarum que in eis sunt: & plusq̄ milies minus. Tota enim sacra scriptura loquit̄ nobis quasi balbutiēdo: sicut mater balbutit cum filio suo paruo qui aliter non posset uerba intelligere. ℭ Dicebat frater Egidiꝰ cuidam iudici seculari credis tu ꝙ dona dei sint magna &c. Vide supra in primo capitulo. & dicto iudice dicēte fratri Egidio. Credis tu ꝙ aliquis homo tm̄ operetur q̄tū credit? Respondit frater Egidius Sācti & sancte bona que potuerūt facere studuerunt: & que non potuerūt cōplere opere cōpleuerūt sanctis desideriis: Defectum operis cōpleuit desiderium sanctū. Si quis haberet perfecte fidem uerā ueniret in statum talem: in quo daret̄ ei plena certitudo. homini qui certe expectat magnū & eternū bonum: quid ei mali pōt facere aliquod malum? Et homini qui expectat magnū & eternū maluꝫ: quid boni pōt ei facere aliqđ bonū? Nunq̄ tamē aliquis peccator dū uiuit debet desperare de dei misericordia: qa uix ē arbor ita spinosa & nodosa quā non possint hoies planam & pulchrā facere & ornare. Multo magis nō ē aliquis ita grauis peccator in mundo: quē nō possit dn̄s gratia & uirtutibꝰ adornare.

ℭ De dilectione. Caplm̄. iiii.

Dilectio maior est cūctis aliis uirtutibus. Btūs qui nō satiat̄ illis rebus quas semp debet desiderare. ℭ Dicebat frater Egidius cuidā fratri spāli amico suo. Credis tu ꝙ ego diligam te? Rn̄dit ille. credo. dixit ei frater Egidius. Non credas ꝙ diligam te: quia solus creator ē ille qui uere diligit creaturam & amor noster nihil est respectu amoris creatoris. ℭ Et quidaꝫ alius frater dixit fratri Egidio. Quid est quod ꝓpheta dicit. Omnis amicus fraudulēter incedit in me? Cui respondit frater Egidius. ideo sū tibi fraudulentus: quia bonum tuum non facio meū. Quāto enim amplius bonum tuum facereꝫ meū: tanto mi-

nus essem tibi fraudulentus. Quanto amplius qs let⁹ fuerit de bono proximi: tanto erit inde particeps. Et quãto quis de malo alicuius gauisus fuerit: tanto ma gis erit inde particeps. Si ergo uis esse particeps bo nor omniũ: gaudeas de bono omniũ. Bonũ ergo alio rum facis tuum: si tibi placet. Et malum alienum fa cis tibi custodiam si tibi displicet. Hec ẽ uia salutis ut sis letus de bono proximi: & dolens de malo suo. Et credas bonũ de aliis & de te malũ. Et honores alios & te despicias. Qui nõ uult alios honorare: nõ hono rabit. & qui nõ uult cognoscere nõ cognoscet: & q nõ uult fatigari nõ requiescet. Laboricium super labori cium est studere pietati & benignitati. Quicquid fit si ne dilectione & amore: nõ est placitũ deo & sanctis eius. Si quis efficitur pauper suis: diuinis efficitur di ues. ergo diuina debet homo eligere: & sua cõtẽnere. Quid est maius q̃ scire cõmendare beneficia dei & sci re reprehẽdere se de malitiis ꝓpriis? In hac scola uel lem studuisse a principio mundi: & studere usq3 ad fi nem mundi si tm̃ uixissem: & uicturus essem. s. in con sideratione & cõmendatiõe beneficiorũ dei: & in cõsi deratione & reprehẽsione maleficiorũ meorũ. & si de fectũ haberẽ in reprehẽsiõe mei de maleficiis meis: nollem defectum habere in cõsideratione beneficio rum dei. Vides q minimi cõmendant miro modo qui dant eis unũ cintiũ. Quid ergo nos debemus facere domino deo nr̃o? Multum deberes esse fidelis in amo re illius qui te liberare uult ab omni malo: & qui tibi uult dare omne bonum.

¶ De hũilitate. Ca. v.

N Emo põt uenire ĩ cognitionẽ dei: nisi per hũi litatem. uia eundi sursum est ire inferius. Oĩa picula & oẽs casus magni qui acciderũt ĩ mũ do: nõ nisi ꝓpter eleuationẽ capitis acciderũt: sicut p3 in illo qui fuit creatus in celo: & in Adam: & in phari seo euangelico & multis aliis. Et omnia bona que ac ciderũt facta sunt in flectendo caput: ut p3 in btã uir gine: in publicano: in sancto latrone & pluribus aliis: Nõ possemus nos habere unã molã grauem que face ret nos semp caput humiliare? ¶ Dixit ei quidã fra ter. quomõ possemus nos fugere istam superbiam? & ille laua tibi manus: & pone ibi os: ubi tenes pe des: Si cõsideres beneficia dei: debes inclinare caput tuum. & si consideres peccata tua debes caput tuum similiter inclinare. Ve aũt illi qui uult honorari de ma licia sua. unus magnus gradus humilitatis in hoĩe: est cognoscere se semp esse cõtrariũ bono suo. Ramũ ẽt humilitatis reputo reddere aliena: & nõ ea sibi appro priare. Hoc est omnia bona deo attribuere cuius sũt: & sibi ipsi attribuere mala. Btũs est ille qui ita se ha bet uilem coram hoĩbus: sicut uilem se inuenit coram deo. Btũs est ille qui seipsum nũc iudicat: quia nõ ue niet ad aliud iudiciũ. Btũs qui ambulat fidelr̃ ad obe dientiam & iudicium alterius. Hoc enim fecerũt apo stoli: postq̃ spiritu sc̃tõ fuerunt repleti: qui uult pace3 & tranquillitatẽ habere: oẽm hoĩem reputet suum su periore3. Btũs est ille qui nõ uult uideri in suis uerbis & moribus nisi in illa cõpositione in qua diuina gra tia cõponit eum. Btũs qui scit cõseruare & abscondere reuelationẽ dei: quia nihil occultum qđ nõ reuelet dominus quãdo placet sibi. Si quis esset sanctior hõ de mundo: & se reputaret uiliorẽ de mũdo in hoc eẽt humilitas. humilitas nescit loqui: & patiẽtia nõ audet loqui. Humilitas uidet mihi esse quasi fulgur. sicut. n. fulgur facit percussiones terribiles & postea nihil po test inueniri ex eo: sic humilitas dissipat oẽ malum: & est inimica omnis peccati: & facit hominẽ scipm nihi lum reputare. Per humilitatẽ inuenit homo grãm co ram deo: & pacem cum hominib⁹: sicut. n. si rex aliqs magnus uellet mittere filiam suã ad aliquẽ locũ: non poneret eam super equum indomitũ supbum & calci trosum. sed sup equum mansuetũ & suauiter ambulã tem: sic deus nõ ponit grãm suam in supbis: sed in hu milibus.

¶ De timore. Cap. vi.

T Imor dñi sc̃tũs oẽm malum timorẽ expellit: & custodit illa bona que non possunt lingua exprimi: nec etiam excogitari: que3 habere: quia maximũ donum dei est: nõ omnib⁹ datũ ẽ. Qui nõ timet: ostẽdit se nõ habere qđ perdat: Timor dei regit & gubernat hoĩem: & facit eum inuenire grãm domini: quã si hab3 homo timor dñi cõseruat eam: & si nõ habet facit ad eam peruenire. Oẽs creature rõ nales que ceciderunt: nunquã cecidissent: si hoc donũ habuissent. Hoc sc̃tũm donum nõ est nisi sc̃torum & sanctarum. Et quãto aliquis est magis gratiosus: non est minus humilis & timoratus. & uirtus que minus est cõparata ab hoĩbus: nõ est minor aliis. Homo qui offendit in tm̃ deum q dignus est morte: cum qua se curitate põt ire ante p̃sentiã eius? Btũs qui se cogno scit esse in carcere in hoc mundo: & semp suum dñm offendisse. Multum ualde debet homo timere a sup bia: ne p̃cipitet eũ. A te ipõ & a simili tui timeas sem per & caueas. Nõ est perfecta securitas homini: dum est inter inimicos suos. Inimicus noster ẽ caro nostra: & ipsa cum demonib⁹ semper est aduersaria & cõtra ria anime nostre. Maiorem ergo timorẽ debet homo habere ne malicia sua propria uincat eũ: quã de alia re de mundo. Impossibile est enim q homo possit ad gratiã dei conscẽdere: uel in ea perseuerare: sine san cto timore & sancto pauore: quẽ qui nõ habet signũ est pereundi. hic timor facit humiliter obedire: & fle ctere caput usq3 ad terram sub iugo obie sancte. Ite3 quãtũ quis maiorẽ habet timorẽ tanto plus orat. Cui aũt datur gratia sancte orõnis nõ ẽ paruũ quid. Opa hominũ quãtũcũq3 uideant magna: nõ sunt scđm exti mationẽ hoĩs sed scđm extimationẽ & beneplacitum dei: & ideo nobis est semper timendum.

¶ De patientia. Capitulum. vii.

Q Vi patiẽter sustineret tribulatiões ꝓpter deũ cito ueniret in magnã grãm: & esset dñs hu ius mũdi: & teneret ia3 pedẽ in alio mũdo. qc quid homo facit siue bonum siue malum sibimetipsi facit. Non ergo debes scãdalizari si quis facit tibi in iuriam: Sed debes cõpati peccato eius. ¶ Sustine pa tienter iniurias tibi factas a proximo ꝓpter deum: & ꝓpter proximũ & ꝓpter te ipsum. Quãtum quis pa ratus est sustinere tribulatiões & iniurias ꝓpter deũ:

tm̄ est magnus apud deū & nō plus. Et quāto quis est debilis a tribulatiōe & dolore sustinēdo ꝓpter deum: tāto minor est apud deū: & nō cognoscit quid sit de⁹. ¶ Si quis dicit tibi malum adiuua illum: & si quis dicit tibi bonum redde illud deo: adiuuare debes eum: ut si dicit tibi malum: tu dicas deterius de te. Si uis facere partem tuam bonā: facias partē tuaꝫ malā: & partem alterius bonam. hoc est: factuꝫ & dictū alterius lauda: & tuum reprehēde. & si uis facere partē tuam malam: facias e cōtrario. quādo aliqs cōtendit tecum: Si uis uincere perde. Naꝫ in fine quādo credideris te uicisse inuenies perdidisse. Via ergo saluatiōis est uia perditionis. Nō sumus boni supportatores tribulationum: quia nō sumus boni sectatores spiritualiū consolationum. Qui enim fidelr̄ laboraret in se & super se & ꝑ se: suauiter oīa sustineret. Iniuriaꝫ nulli facias: & si quis tibi facit iniuriam sustine eam patiēter amore dei & ꝓpter remissionē peccatoꝝ tuorū. Multo enim melius est unā grauē iniuriam sustinere sine murmure aliquo ꝓpter amorē dei: q̄ pascere quottidie cētū pauperes & per plures dies ieiunare usqꝫ ad celū stellatū. Quid ꝓdest homini despicere seipm̄: & tribulationes suo corpori facere in ieiuniis & orōnibus: uigiliis & disciplinis: & nō posse unam iniuriā a proximo sustinere: de quo reciperet maius p̄ciuꝫ uel premiū: q̄ de his que portat sua ꝓpria uolūtate. Sustinere tribulatiōes sine murmure: magna purgat peccata hoīum: quātum effusio lachrimaꝝ. Btūs ille qui semp hꝫ ante oculos pctm̄ suum & beneficia dei: & sustinet patiēter omnē tribulationē & angustiā. unde debet hēre magnā cōsolationē. Btūs ille qui nō petit nec desiderat aliquā consolationē sub celo ab aliqua creatura. Nō expectet p̄mium a deo si est humilis & quietus solummō dū bene satisfit ei in omnibus: Qui semp bn̄ hēret pre oculis peccata sua: ī nulla tribulatiōe deficeret. Omne bonum qd̄ habes debes recipe a deo: & oē malū a peccato tuo. Si enim un⁹ homo fecisset & faceret oīa bona que fecerūt & faciūt & faciēt omnes homines de mūdo: tn̄ si bene inspiceret inueniret se semp cōtrariū in bono suo. ¶ Dixit ei quidā fr̄. Quid faciemus si uenerint in tēpore nostro tribulatōes magne? Rn̄dit sanctus frater Egidius. Si plueret dn̄s lapides & saxa de celo: nō nocerent nobis si essemus quales eē deberemus. Si homo eēt qualis eē deberet: malū cōuerteret̄ ei in bonū. Si enim habēti malā uolūtatē: ipm̄ bonum retorquet̄ in malū. Ita habēti bonā uoluntatē: malum cōuertit̄ in bonum. Oīa. n. magna bona & magna mala sunt intus in hoīe: que uideri nō possūt. ad infirmitatem magnā & ad laborē magnū & ad famē magnā & ad iniurias magnas alicui factas currūt pessimi demones. Si uis saluari: nō petas tibi iusticiam fieri ab aliqua creatura: uiri sancti bona faciūt: & mala patiūtur. Si cognoscis te offendisse creatorē & deū oīuꝫ: cognosce quia dignū est ꝙ oīa persequātur te & uindicent iniuriā quā fecisti dn̄o. Ab omnib⁹ creaturis debes sustiere patiēter molestias tibi factas: quia cōtra aliquā nō habes iusticiā: cum sis dignus puniri ab oībus. magna uirtus est homini uincere semetipsum. Si uincis teipm̄: uinces oēs inimicos tuos: & peruenies in oē bonuꝫ. magna uirtus esset si quis permitteret se uici ab oibus hoibus: quia talis hō eēt dn̄s hui⁹ mūdi. Si uis saluari conare ut desperes ab omni consolatione quā tibi pōt dare aliqua creatura mortalis: quia maiores & frequētiores sunt casus ex cōsolatiōib⁹ q̄ tribulationibus accidētes: nobilis est natura equi: qui licet sit in cursu uelocissimo: tn̄ is qui equitat pōt euꝫ auertere ab una uia & dirigere ad aliaꝫ. Sic dꝫ homo in impetu suo permittere se regi ab illo q corrigit eū. Ad solam memoriā dei dꝫ homo desiderare quātū est pro se dare preciū aliis: ut darent alapas & colaphos & ut traherēt eum per capillos. ¶ Murmurabat qn̄qꝫ quidam religiosus coram eo de quadā graui obedientia sibi data. Cui dixit sctūs frater Egidius. Amice mi quāto plus murmuras tanto plus te oneras: & q̄to deuotius & humilius submiseris caput obediētie sctē: tanto leuius & suaui⁹ erit tibi. tu nō uis uituperari in hoc mundo: & uis honorari in alio. Non uis maledici: & uis bn̄dici. Nō uis laborare: & uis quiescere: decept⁹ es. Quia per uituperiū peruenit̄ ad honorē: per maledictionē habet̄ bn̄dictio: & per laboreꝫ requies. ꝓuerbiuꝫ uerū est: Qui nō dat de eo qd̄ dolet nō pōt habere de eo qd̄ uult. Nō mireris si proximus te offēdit aliqn̄: quia ēt Martha que sancta erat uolebat ꝓuocare dn̄m cōtra sororē suam carnalē: tn̄ iniuste murmurabat Martha de Maria. Et q̄to plura mēbra amiserat quo ad usum Maria q̄ Martha: tāto plus laborabat q̄ Martha: amiserat. n. loquelā uisuꝫ auditū & gustuꝫ. studeas eē gratiosus & uirtuosus & pugna cōtra uicia: & sustine patienter tribulationes & uerecūdias. Non enim est aliud nisi ut uincas teipsum: quia paruꝫ est homini attrahere animas ad deū: nisi uincat seipꝫ.

Aurea uerba.

¶ De ociositate. Caplm̄. viii.

O Ciosus hunc mundū amittit & alium: nō fructificando sibi nec aliis. impossibile est uirtutes acquiri sine sollicitudine & labore: si potes eē in securo nō ponas te in dubio. Ille est in securo: qui laborat pro deo. Iuuenis qui laboreꝫ recusat: regnum celoꝝ recusat: Si sollicitudo nō ꝓdest: negligentia nō obest nec nocet. Sic ociositas mala uia ē ad infernum: ita ociositas & quies sctā: est uia ad celum. Multum deberet homo eē sollicitus ad custodienduꝫ grām sibi datam a deo: & cum ea fidelr̄ laborare. qa sepe amittitur fructus pro frondibus & grana ꝑ paleis. Quibusdā aūt dat deus fructus: & frondes facit eis charas. quibusdā dat utrūqꝫ. & quidā carēt utroqꝫ. Maius reputo bona data a dn̄o cōseruare: q̄ ea acqrere: Qui nouit acqrere & nescit reponere: nunq̄ ditabit̄. Scire uero reponere & nescire acqrere: nō ē magnum. multi lucrant̄ multa: sed nunq̄ fiunt diuites: qa non custodiūt qd̄ lucrati sunt: Et aliqui paulatiue lucrant̄ & fiūt diuites: qa id qd̄ lucrant̄ bene custodiūt. Fluuius tiberis quātā ɔgregationē aquaꝝ hēret: si nō continue deflueret. homo petit donum a dn̄o sine mēsura & fine: & uult ei seruire cū mēsura & fine. q uult sine modo & sine amari & remunerari: dꝫ sine modo amare & sine fine seruire. Propter negligentiā suā hō

amittit perfectionē suam. ¶ Loquebatur semel frater Egidius cuidã uolenti pergere Romã dicēs. Quãdo ibis per uiã noli attrahere tibi ea que uidebis: ne ipediant te. Et scito eligere bonam monetaz a falsa. Multe sunt astucie inimici & eius laquei occulti & uarii. Btũs qui exfructuat corp⁹ suũ amore altissimi: & de bono qđ facit a celo inferius aliqđ premiũ nõ reqrit. Si quis eēt pauprim⁹ ualde & diceret ei aliqs frater. accomodo tibi hãc rez meã ut p tres dies exfructues eam: & per hoc hēbis thesaurũ infinitum. Nõ ne ille pauper si cõstaret ei hoc esse uerz: studeret sollicite rē illam exfructuare? Res mutuata nobis a deo est caro nostra: & quasi tres dies sunt totum tēpus uite nrē. Si uis ergo frui: stude lucrari. Si. n. nõ laboras: qũo quiesces? Si oēs agri & uinee huius mũdi eēnt unius hominis: si nõ coleret eos nec coli faceret: quē fructũ perciperet inde? Alius aũt hñs paruã quãtitatē agrorum & uinearz: & ipsos bene colens percipit inde fructus pro se & pro aliis plurib⁹. Si quis uult facere malum uix petit cõsilium. Et quãdo uult facere aliqđ bonum studet a multis consiliũ perqrere. Prouerbiũ Ironicum est: ad spem tui uicini nõ ponas ollã ad ignē. Non est homo btũs si bonaz tñ hēat uolũtatē nisi bonis operibus studeat eam sequi: qa ad hoc dat deus hoi gratiam suam ut sequať eã. ¶ Dixit semel scõ fratri Egidio qdam homo uagabũdus ut uidebať. Frater Egidi fac mihi cõsolationē: Rñdit frater Egidius. Stude bene agere & cõsolationē hēbis. Nisi. n. in se hõ pparauerit locum deo: nõ iueniet locũ in creaturis dei. Quis est qui nõ uelit facere id qđ esset melius nõ solũ aie sue: sed etiã corpori in hoc mũdo? Nos aũt nec bonũ aie nec bonum corporis uolum⁹ operari. Ego possem dicere ueraciter q qui alleuiat sibi iugum dñi aggrauat sibi illud: & qui illud aggrauat sibi: ipm sibi alleuiat. utinam hoies facerent illud qđ esset melius corpori ēt in hoc mũdo. Qui fecit alium mũdum fecit & istum: & de bonis que tribuit in alio mũdo: põt in isto retribuere: & corpus sentit de bonis aie. ¶ Tũc dixit ei qdam frater. Forte moriemur anteq̃ experiamur aliquid boni. Rñdit frater Egidius pelliparii nouerunt de pellibus: cerdones de calciamentis: fabri de ferro: & sic de aliis artibus. Quomodo põt homo scire artē in qua nunquam studuit? Credis tu q magni domini dent dona magna stultis hominibus & insanis? Non dant: Bona opera sũt uia ad oē bonũ. Sicut mala opera sunt uia ad omne malum. Btũs ille quē nulla a celo inferius dehedificãt: & quē omnia que uidebit & audiet uel sciet hedificabũt & de omnib⁹ studebit eligere utilitatem suam.

¶ De cõtēptu mũdi. Ca. ix.

U E homini illi qui ponit cor suum & desideriũ suum & uires suas in rebus terrenis: propter quas relinquit & perdit celestia bona: Aquila que uolat altissime si haberet alligatam cuilibet ale unam de trabibus ecclesie sancti Petri nõ uolaret ita alte: Multos inuenio laborantes pro corpore & paucos pro aia. Multi etiam laborant p corpore multuz: frangentes saxa: cauando montes: & alia opera grauia faciendo: sed pro anima quis ita uiriliter & feruēter laborat? Auarus similis est talpe que nõ credit aliũ thesaurum esse nec aliud bonum: nisi cauare terraz & inhabitare eam. Tñ sunt alii thesauri quos ignorat. aues celi & bestie terre: & pisces maris quãdo habēt sibi cibum competentē contenti sunt. Cũ ergo hõ cõtentus nõ sit terrenis rebus sed semp suspiret ad alia: pz q ad hoc nõ fuit principaliter factus sed ad alia. Corpus enim factum fuit ppter aiam: & mundus iste ppter alium mũdum. Mũdus iste est talis campus: q habēs ex eo partē maiorem: habet partē deteriorem. Item dicebat q btõ Francisco nõ multũ placebãt formice ppter nimiã sollicitudinem congregãdi uictualia sua: sed aues celi magis placebãt: qa nõ congregãt in horrea.

¶ De castitate. Cap. x.

C Aro nostra est sicut porcus qui auide currit in lutuz & delectatur esse in luto. Caro est sicut scrabro qui semp stercus equinũ uoluere delectatur. Caro nostra est pugil diaboli. ¶ Dixit ei qdam frater. Quomodo possemus cauere nobis a uiciis carnis? Rñdit frater sctũs Egidi⁹ dicēs: Qui uult saxa magna & trabes grandes transferre: studeat eas transferre ingenio magis q̃ uiribus. Et in hoc facto similiter est pcedēdũ: omne uiciũ ledit castitatē. est. n. sic speculum clarũ &c. ut dictũ est supra caplõ primo.

¶ De temptatione. Caplm. xi.

G Ratia magna in pace possideri nõ põt: quia semp oriunť ei multa cõtraria. Quãto homo gratiosior fuerit tanto plus a diabolo ipugnatur: nõ tñ dz homo ppter hoc cessare sequi grãz suã: quia quãto grauior fuerit pugna: tãto si uicerit maior erit corona. Nos ideo nõ habemus multa ipedimēta: quia non sumus quales esse deberemus: uerũtñ si qs bene iret per uiam dñi: nec fatigationez haberet nec tediuz: sed in uia seculi fatigationē hz homo & tediũ usqz ad mortē. Rñdit ei qdam frater dicēs: tu uideris dicere duo cõtraria sibi ipsis. Rñdit sctũs frater Egidius. nõne demones plus currũt ad hoiem hñtē bonam uoluntatē q̃ ad alios: ecce impedimentũ. Et si qs uenderet denariatã suaz plus milies q̃ ualeret: quã fatigationē ibi sentiret? Ecce soluta est cõtrarietas. Dico ergo q q̃to quis magis erit repletus uirtutib⁹: tanto magis infestatur a uiciis: & tãto magis ea odio deberet hēre: de omni uicio qđ uinces: uirtutez acqres. Et de quocũqz uicio magis tribularis: de eo mai⁹ pmiuz recipies si deuinces: Quacũqz cã omittit homo ire per uiam dñi sui: ipsa de cã amittit pmium suum. ¶ Dixit ei qdam frater. tēptor frequenter tēptatione pexima: & pluries dominũ rogaui: ut auferret eam a me & nõ aufert eam. Respõdit sctũs Frater Egidius. Quãto aliqs rex magis munit milites suos armis: tanto uult ut fortius prelientur. Si quis ēt uadit ad pliũ orõnis quasi sine armis: quia sentit se aridum & inde uotum: deus uidens fidelitatez eius ponit in eo signũ armorum suorum. Sic est de tēptationibus aliquando sicut est de agricola: q uidet siluam arboruz & uepriũ in aliquo territorio suo: in quo uellet facere nouale & granum seminare. Sed multis laboribus sudoribus & angustiis fatigať: anteq̃ colligat inde granũ: & q̃nqz

quasi penitet q laborem illum assumpsit. Propter labores & angustias que sibi in opere illo emergũt. Primo enim intuetur siluam extirpandã: & nõ uidet granum. Secundo cũ laboribus multis incidit arbores: & nundũ uidet granum. Tertio cũ multo labore & graui euellit radices arborꝝ: & nundũ uidet granũ. Quarto ꝓscindit terram & aptat & nundũ uidet ibi frumẽtum pro quo tantũ laborauit. Quinto arat iterum terram. Sexto seminat eam. Septimo purgat eã. Octauo mettit. Nono triturat & hec omnia cũ labore magno facit. Decimo reponit eum quasi nõ recordans tanti laboris ꝓpter fructũ multũ quẽ hab3 in fine. Multos ẽt labores plures istis sustinet: quos omnes benedicit ꝓpter granum: qa fructũ bonum percipit. ¶ Iterũ dixit ei qdam. Quid possum facere? Si enim facio aliqd boni habeo inde uanã gloriã: & si facio malum. incido in tristiciã & quasi i desperationẽ. Rñdit frater Egidius benefacis si doles de peccato tuo: tñ consulo tibi ut doleas tẽperate & moderate. Semper eni3 debes credere q maior sit potẽtia dei in parcendo q̃ tua potentia in peccãdo. Si de⁹ facit misericordiã alicui magno peccatori: credis tu q minorem peccatorẽ relinquat? Ceterꝝ ꝓpter tentationẽ inanis glorie nõ desistas facere bonum. si enim agricultor uellens iacere semẽ in terra diceret intra se. Nolo seminare in hoc anno: qa si seminauero: Forte uenient uolucres & comedẽt ex semine illo. Et ꝓpter hoc nõ seminaret: Nõ hẽret fructum terre sue ad comedendũ. Si aũt seminat l3 aliqd de semine pereat: tamẽ maior pars seminis remanebit ei. Sic est de illo qui tẽptatur a uana gloria: Et pugnat cõtra eam. ¶ Quidã frater dixit ei. Legit̃ de btõ Bernardo q semel dixerit septẽ psalmos penitẽtiales: nec quicq̃ aliud cogitauit nisi super his que dicebat. Respondit sctũs frater Egidius. maius reputo si castrum aliqđ expugnat̃ & defendit se uiriliť et ualẽter.

¶ De penitentia. Caplm. xii.

Dicebat semel quidã iudex secularis sctõ fratri Egidio. Quomodo possem⁹ nos seculares ascendere ad statũ gr̃e & uirtutis: Rñdit frater Egidius. Primo d3 homo dolere de peccatis suis. Postea confiteri pure. Deinde pniam sibi iniunctã facere. Postmodũ custodire se ab omni peccato & ab oi occasione peccati: tandẽ debet se in bonis opib⁹ exercere. Benedictũ sit illud malũ qđ conuerrit in bonum homini: & maledictũ sit illud bonũ qđ cõuertit̃ homini in malu3. Libenter debet hõ sustinere mala in hoc mundo: quia de hoc dedit nobis exẽplũ in se domin⁹ noster Iesus xps. Btũs qui hẽbit dolorem de peccatis suis: & plorabit die ac nocte: nec cõsolabit̃ in hoc mũdo donec pueniat illuc ubi omnia desideria cordis sui complebunt̃.

¶ De oratione. Caplm. xiii.

Oratio est initium & cõplemetũ omnis boni: oratio illustrat aiam & per eã cognoscit̃ bonum & malũ. Hanc orõnẽ d3 facere ois peccator ad dñm: ut det ei cognoscere misericordiã suam & peccata sua & beneficia sua: Qui nescit orare non cognoscit deum. Omnes q debẽt saluari si habẽt usũ orõnis: de necessitate oportet: ut in fine suo se ad orõnem conuertat. Ponamus q aliqua mulier uerecunda multum & simplex hẽret unicum filiu3: qui ꝓpter aliquam offensam eẽt captus a rege: & ad suspendiũ duceret̃: nõne hec uidua licet uerecũda & simplex: solutis crinibus & nudato pectore uociferãdo clamaret: & ad regem rogandũ curreret pro liberãdo filio suo: Amor filii & necessitas mulierẽ uerecũdam & uix extra limẽ domus exeuntẽ prius: quasi effronte3 postea compellit ire per plateas inter hoies eiulantẽ: & simplicem reddit sapientẽ. Sic bene sciret orare & uellet: qui mala sua & pericľa & damna sua ueraciter cognosceret. ¶ Dixit ei qdam Frater. Multũ deberet homo dolere: quãdo in orone nõ põt gr̃am deuotionis inuenire. Rñdit Frater Egidius consulo tibi q plane facias factum tuũ. Si. n. haberes aliquãtulum boni uini in uegete & fex esset sub uino: uelles tu uegetẽ cõcutere & uinum cum fece miscere? Nõ esset hoc faciendum. & si mola molendini: aliqñ nõ facit bonã farinã: molẽdinarius nõ cõfestim confringit ea3 cũ maleo: s3 plane & paulatiue reparat molã illam: & postea facit bonã farinam. Facias tu filr: & cogita te nullaten⁹ eẽ dignum consolationem aliquã a deo in orone accipe. Nã si qs uixisset ab initio mũdi usq3 nũc: & uicturus esset usq3 ad fine3 mũdi: & in orone deduxisset omni die plenã parapsidẽ lachrimaꝝ: nõ esset dignus: tunc in fine mundi: ut dñs consolationẽ aliquã uel unicã ei daret. ¶ Dicebat ei aliquãdo frater qdã. Quare plures tentatiões patitur homo qñ orat deũ: q̃ aliis temporibus. Rñdit frater Egidius: qñ aliqs h3 cãm cõtra aliquẽ aduersariũ suũ in curia principis alicuius: si hõ ille uadit ad principem illum ut ꝓponat & faciat aliqd contra aduersarium suũ: aduersarius ille hoc sciẽs opponit isti totis uiribus: ne snia detur ꝓ isto. Sic fac diabolus cõtra nos. Ideo si steteris in collogo cũ aliis: uidebis frequẽter te nõ sentire mlťa bella tẽptationũ. Sed si ad orõnẽ perrexeris ad recreandã aiam tuã: tũc sentiens cõtra te ignita iacula inimici. Non debes tñ ꝓpter hoc orõnẽ relinquere: sed firm⁹ stare: quia hec est uia ad supernã patriã. Et ille q ꝓpter hoc orõnẽ relinquit: est sicut ille qui de prelio fugit. Dicebat ei quidam. Multos uideo q statim uident hẽre gr̃am deuotionis & lachrimaꝝ: qñ uadũt ad orõnẽ: ego aũt inde uix possum aliqd sentire. Rñdit frater Egidius. labora fideľr & deuote: quia gr̃am quã nõ dat tibi de⁹ una uice: poterit dare alia. Et qđ nõ dat tibi uno die uel ĩ una septimana: poterit tibi dare in alia die uel in alia septimana: uel in alio mense uel ãno. Pone tu labore3 tuum: & deus ponet gr̃am suam: sicut sibi placebit. Faber qui fabricat cultellũ: anteq̃ cultellus perficiat̃ multas dat tunsiones super ferrũ de quo facit cultellũ: sed postremo in una percussione cultellus perficit̃. Multũ d3 homo esse sollicitus de salute sua. Si. n. totus mundus esset plen⁹ hominib⁹ ẽt usq3 ad nubes: si eẽt possibile: & de his nõ deberet saluari nisi un⁹: tñ quilib3 deberet sequi gr̃a3 suam ut esset ille unus: quia nõ est amittere corrigiam calciamenti: amittere supernã patriam. Sed ue nobis quia est qui det & nõ est qui accipiat. ¶ Alio tempore quesiuit qdã a sancto fratre Egi

dio. Quid facis frater Egidi? Rñdit facio malum. Ille uero dixit iteru3 fratri Egidio. Quod malum facis tu qui es frater minor? Et frater egidius dixit cuidã fratri minori astanti. Frater quis est paratior uel deus dare nobis grã3 suam: uel nos accipe? Rñdit ille. Deus est paratior dare nobis q̃ nos accipe. dixit frater Egidius: & facimus nos bene? Ille frater rñdit. Imo facimus male. & conuersus frater egidius ad illu3 q quesierat ab eo qd faceret ait. ecce patet ꝙ dixeram tibi uerum: cũ respõdi me facere malũ. ¶ Itẽ dicebat multa opera cõmẽdant in sacra scriptura: ut uestire nudos pascere famelicos & alia multa. Tñ de orone dominus loquẽs dicit. Nã & pater tales querit qui adorẽt eum. Bona opera adornãt aiam: sed oro nimis est magnum quid. Sancti religiosi sunt quasi sancti lupi qui

Nota uix exeunt in publicũ nisi ꝓ magna necessitate: & tũc in publico cõtrahunt paruã morã. Dicebat fratri Egidio qdã frater familiaris eius. Quare nõ exis aliquando ad hoies seculares uolentes tibi loqui? Rñdit frater Egidius dicẽs: uolo satisfacere ꝓximo meo cũ bono anime mee. Non credis tu ꝙ ego darẽ potius aliquãdo mille libras si hẽrẽ eas: q̃ ego darẽ me ꝓximo? Respõdit Frater credo. Et credis ꝙ ego darem potius quatuor milia libraru3 q̃ darẽ me aliquãdo proximo? Rñdit ille credo. dixit ei sanctus Frater egidius. dñs dicit in euangelio: Qui reliquerit patrẽ & matrem & fratres & sorores &c. Propter nomẽ meũ cẽtuplu3 accipiet in hoc mũdo. Fuit aũt qdam romanus qui intrauit ordinẽ fratrũ minoꝝ: cuius facultates dicebanť ualere sexaginta milia libraꝝ. ergo aliqđ magnum ẽ qđ dat in hoc mũdo dñs deus: ex quo ualet centies sexaginta milia libraꝝ: sed nos sumus ceci & uelati: Si uideremus hoiem multum gratiosum & uirtuosum non possemus ferre perfectionẽ eius. Si quis eẽt uere spiritualis uix uidere uellet aliqua uel audire uel moram facere cum aliquo nisi pro magna necessitate: s3 semꝑ optaret solitarius eẽ. ¶ Dicebat iteꝝ de seipso: ego potius uellem eẽ cecus: q̃ esse pulchrior uel ditior uel sapientior uel nobilior homo de mũdo. Dixit ei qdã. Quare uelles eẽ potius cecus q̃ hẽre ista? Rñdit: qa timeo ne impedirent iter meũ. Btũs erit qui nõ cogitabit nec dicet nec faciet aliqd rephensibile. ¶ Interrogauit aliqñ frater Egidius quẽdam frẽm. dicẽs: qd dicunt isti sapiẽtes de contẽplatiõe. At ille dixit: multa dicunt. & ille uis ut dicã tibi quid mihi uidetur? & ille modo dic. dixit sanctus Frater egidius fratri. Gradus contẽplationis mihi uideť eẽ. Ignis: unctio: extasis: contemplatio: gustus: requies: gloria.

¶ De cautela spũali & eius cõsideratiõe. Ca. xiiii.

Si uis bene uidere: erue oculos tuos & esto cecus. Si uis bene audire: esto surdus. Si uis bñ loqui: esto mutus. Si uis bñ ambulare: abscinde tibi pedes. Si uis bñ opari: mutila tibi manꝰ: Si uis bñ amare: habeas te odio. Si uis bñ uiuere: te mortifica. Si uis bñ lucrari: scito pdere. Si uis eẽ diues: esto pauper. Si uis eẽ in delitiis: afflige te. Si uis eẽ securꝰ: esto semp in timore. Si uis exaltari humilia te. Si uis honorari: despice te: & honora te despicientes. Si uis habere bonum: sustine malum. Si uis eẽ in quiete: labora. Si uis bñdici: desidera maledici. O q̃ magna sapiẽtia est scire hoc facere. & quia magna sunt: nõ oibus data sunt. Si mille annis uiueret hõ: nec hẽret aliquid facere extra os suum: satis hẽret facere intus in corde suo: nec posset ad complemẽtũ pfectu3 uenire: tm̃ haberet facere solũ intus in corde suo. Nullus deberet uelle uidere uel audire aliqd siue loq de aliqua re nisi usq3 ad utilitatẽ suam: nec ultra procedere ullo modo: Qui nõ uult cognoscere: nõ cognosceť. Sed ue nobis: illi qui habẽt dona dei nõ cognoscũt: & q non habẽt non querũt. homo fingit deũ qualem uult. Sed ipse est talis qualis ipse est.

¶ De scientia utili & inutili. & de predicationibꝰ uerbi dei. Capitulum. xv.

Qui uult scire satis: inclinet caput satis: & operetur satis: & trahat uentrẽ per terra3: & dñs docebit eũ satis. Sũma sapiẽtia est bona opera facere: bñ custodire se: & iudicia dei cõsiderare. ¶ Dixit semel cuidam uolẽti ire ad scolas cã discẽdi. Cur uis ire ad scolas? Summa totius scie est timere & Notandũ amare deũ. hec duo sufficiunt tibi: tantã sapia3 h3 hõ quãtum boni opať & nõ plus: Nõ sis nimis sollicitus eẽ utilis aliis: sed esto magis sollicitus ut sis utilis tibi ipsi. Volumus aliqñ multa scire ꝓ aliis: & pauca ꝓ nobis. uerbũ dei nõ est audiẽtis uel dicẽtis: sed opantis illud: multi nesciẽtes natare intrauerunt in aquas: ut adiuuarent pereuntes in eis & cum pereũtibꝰ perierunt. Prius erat unu3 damnũ. Postea fuerũt duo. Si bene ꝓcuras salutẽ aie tue: bene procurabis Salute3 omniũ amicoꝝ tuorũ. Si bñ facis factũ tuum: bñ facis factum oium bñ uolentium tibi. predicator uerbi dei positus est a deo ut sit candela speculũ & uexillifer populo dei. Btũs est ille qui dirigit aliquos p uia3 rectam: & ipse nõ cessat ire per eam. Sicut eni inuitat aliquos ad currendum quo ipe currere nõ desistit: sic est adiutor aliis ut fiant diuites ut ipse ex hoc nõ fiat pauper. Credo ꝙ bonus pdicator magis loquiť sibi q̃ aliis. Videť mihi ꝙ qui uult animas peccatoꝝ trahere magis debet timere ne ipse ab aliis male trahať. Cui dixit quidã frater? Quomõ? Et ille aperte oclos meos ne uideant uanitatẽ: Illi qui dicũt nõ cõprehendunt: & illi qui audiũt non intelligũt. Dixit ei qdam. quid est meliꝰ bñ pdicare an facere? Rñdit quis magis mereť. Vadens ad domũ scti Iacobi: uel uiam ad sanctũ Iacobũ eundi aliis ostẽdẽs? Multa uideo que nõ sunt mea. multa audio quę nõ intelligo & mlta loquor que nõ operor. ergo uideť mihi ꝙ per solũ uisũ loquelã & auditũ non saluatur homo.

¶ De uerbis bonis & nõ bonis. Caplm. xvi.

Qui loquiť bona uerba est quasi os dei: & qui loquiť mala uerba ẽ quasi os diaboli. Quãdo serui dei cõgregant in aliquo loco ad colloquendũ debẽt tractare de pulchritudine uirtutum: ut placeant eis uirtutes: quia si placerẽt eis exercerẽtur in eis: & si exercerenť in uirtutibus: semp ab eis uirtutes amplius amarenť. Quãto magis homo est plenus uiciis: tanto est magis ei necessariũ de uirtutibꝰ loqui.

Sic enim ex frequenti colloquio sancto de uirtutib⁹: faciliter inducit & disponit ad uirtutes. Sed quid dicemus? De bono nõ possumus dicere bonũ: & de malo nõ possumus dicere malũ. Quid ergo dicem⁹? De bono.n.nõ possumus dicere q̃tũ bonũ sit: nec ẽt de malo q̃tũ malũ sit: cum utrũq3 incõprehẽsibile sit a nobis. Ego nõ reputo minoris uirtutis eẽ scire bñ tacere: q̃ scire bñ loqui. Et uidet̃ mihi q̄ homo deberet habere collũ ad instar gruis: ut quasi per multos nodos trãsiret uerbum: antequã ex ore egrederet̃.

¶ De perseuerantia. Capl'm.xvii.

Quid prodest homini ieiunare orare elemosinas facere seip̃3 affligere sentire quoq3 magna de celo & nõ puenire ad portu3 salutis? Ecce aliquãdo apparet aliqua nauis in mari formosa magna noua & multo thesauro plena: tñ sibi aliquo periculo occurrẽte: ad portum salutis nõ uenit: s3 miserabilr perit. Et quid illa oĩs bonitas & pulchritudo eius? Et iteru3 apparet aliq̃n in mari nauis aliqua deformis: nõ grandis: uetusta: despecta: nõ multo thesauro repleta: & cum multo labore euadens maris pericula: Feliciter tãdẽ uenit ad portũ. & hec sola cõmẽdabilis. Simile quoq3 euenit in hoĩbus mundi huius: merito ergo omnib⁹ est timẽdũ. Quãuis arbor sit nata: nõ tñ statim est magna: & si magna nõ florida. Et si floret nõ statim p̃ducit fructus. Et si p̃ducit fruct⁹ nõ statim magnos. Et si magni nõ tñ sũt maturi. & si maturi nõ oẽs ad os comedẽtis perueniũt: sed multi decidũt & putrescũt & uel a porcis uel a bestiis aliis deuorant̃. Dixit ei q̃dam. Dñs bñfaciat te finire. Rñdit frater Egidius. Quid mihi p̃dest si regnũ celorũ cẽtũ annis manducasse3 nec bñfinirem? Duo magna bona hoĩs reputo. Deũ amare: & semp a pctõ cauere. Qui haberet hec duo hẽret omnia bona.

¶ De religione. Capitulum.xviii.

Dicebat sctũs frater Egidi⁹ de seip̃o loquens. Uellẽ potius hẽre modicum g̃re in religiõe: q̃ multum in seculo: quia plura pericula & pauciora adiutoria sunt in seculo q̃ in religione. S3 homo peccator plus formidat bonũ suũ: q̃ malũ suũ: quia timet pniam agere & religionẽ intrare: plusq̃ in pctõ iacere: uel in seculo remanere. Itẽ petiit ab eo q̃dã secularis: si religionẽ deberet intrare. Cui frater Egidi⁹ dixit. Si quis pauperrimus sciret thesaurũ p̃ciosũ abscõditum in aliquo agro cõi: nunq̃d ab aliquo cõsiliũ q̃reret: an ad thesaurũ ire deberet? Quanto magis ad fodiẽdum celestẽ thesaurũ deberet times hoĩes ire cum festinatione? hoc ut ille audiuit uenditis oĩbus bonis suis religionẽ itrauit. Dicebat quoq3 sctũs frater Egidius multi religionẽ ingrediunt̃: & que cõueniũt religioni nõ opant̃. Et sunt huiusmodi sicut agricola qui arma Rolandi indueret: & cum eis pugnare nesciret. Nõ.n. oẽs hoĩes equum baiardũ scirent equitare: nec insidẽtes ei scirent a casu sibi cauere. Nõ reputo magnum curiam regis intrare: nec reputo magnum bona a rege recip̃e: s3 magnũ reputo scire: sicut decet in curia regis stare. Curia magni regis est religio: quã nõ ẽ magnum intrare: & aliqua dona dei in ipsa recip̃e: s3 scire sicut decet in ea uiuere: & usq3 in fine3 pseuerare: & deuote ac sollicite. Potius uellẽ in seculari statu existere & uiuere & ad religionis ingressum suspirare: q̃ in religiõe existere & satur eẽ. Gloriosa uirgo mater dei nata fuit de peccatorib⁹ & peccatricibus: nec fuit in aliqua religione: & tñ est id q̃d est. debet religiosus credere se nescire: nec posse uiuere sine religione. Videt̃ mihi q̄ religio fratrũ miorũ uere fuit missa a deo in hunc mũdum ad magnã hoĩum utilitate3. S3 ue nobis nisi simus tales hoĩes quales eẽ debemus. religio fratrũ minorũ uidet̃ mihi paupior & ditior hui⁹ mundi. Sed hoc mihi uidet̃ nostrũ uicium: quia nimis uolumus alte ambulare. A principio mundi usq3 nũc melior religio nec expeditior religione fratrũ minoꝝ apparuit. Ille diues est qui imitatur diuitem: Ille ẽ sapiens qui imitatur sapiente3. Ille est bonus qui imitat̃ bonum. Ille est pulcher q imitat̃ pulchrũ. Ille est nobilis q imitat̃ nobilem: dominũ deum nostrum.

¶ De obedientia. Capitulum.xix.

Quanto magis cõstrictus est religiosus in amore dei sub iugo obediẽtie tãto maiorẽ fructũ reddet. Et quãto magis ẽ religiosus obediẽs & subiectus p̃lato p̃pter honorẽ dei: tanto magis est pauper & mũdus a pctõ suo p̄ceteris hominibus hui⁹ mundi. Religiosus bñ obediẽs similis est hoĩ bñ armato: uel militi sedẽti sup bonu3 equũ: qui transit securus inter hostes: Et nemo põt eũm offendere. Religiosus aute3 obediens cum murmure similis est militi inermi sedenti super malum equũ: qui transiẽs inter hostes cadit & ab inimicis rapit̃. Religiosus q in p̃pria uoluntate uult uiuere: ad ignem inferni uult ire. Quãdiu bos tenet caput sub iugo implent̃ horrea frumento. Bos aũt nõ tenẽs caput sub iugo: sed uagando discurrens: magnus dñs sibi esse uidet̃: sed frumento horrea nõ implet̃. Magni & sapientes ponũt caput humiliter sub iugo obediẽtie: Et stulti de sub iugo caput extrahunt: & obedire cõtenunt. Mater q̃nq3 nutrit filium & exaltat: qui postq̃ magnus effectus est: matri per suam superbiã nõ obedit: sed eam deridet & spernit. Maius reputo obedire homini p̃lato p̃pter amorem dei: q̃ obedire ipsi creatori per seip̃m mandatum aliq̃d imperanti. Qui.n. obedit uicario domini: bene obediret domino sibi aliquid imperãti. Videt̃ aũt mihi q̄ si quis esset in tanta g̃ra q̄ cũ angelis loqueret̃: si uocaretur ab homine cui p̃misit obedientiã: deberet colloquiũ dimittere angelorũ: & homini cui p̃pter deum promisit obediẽtiã: obedire. Qui uero ponit caput sub iugo obediẽtie: & ut sequatur uia3 p̄fectionis postea extrahit de sub iugo obediẽtie caput suũ: h̃ est signum latentis supbie magne. Bona cõsuetudo est uia ad oẽ bonũ: & mala cõsuetudo ẽ uia ad oẽ malũ.

¶ De memoria mortis. Capl'm.xx.

Si quis uixisset ab inicio mundi usq3 modo: & semp passus fuisset malũ in omni uita sua: & modo iret ad omne bonũ: quid noceret ei oẽ malum q̃d passus est? Et si quis habuisset semp bonũ ab inicio seculi usq3 nũc: & nũc iret ad omne malum: q̃d p̃desset ei omne bonũ q̃d habuit? Dixit ei q̃dam

secularis. Vellem in hoc mundo diu uiuere: & in oib⁹ abūdare: cui respondit. Si uiueres mille annis & esses dominus totius mūdi: in morte qđ premiuȝ reciperes a corpore cui seruisti? Sed in modico tēpore qui se bene gerit & bene se custodit: premiū inenarrabile recipiet in futuro.

¶De cōtēplatione. Ca. xxi.

c Vm nullus sit qui ad cōtemplatiuā uitaȝ ascēdere ualeat nisi per actiuam fidelr & deuote exercitatus fuerit: opȝ ut cum omni sollicitudine actiua uita utat. Ille esset bonus actiuus q si possibile esset omnes pauperes huius mūdi pasceret: oēs uestiret: omnia eis necessaria tribueret abūdanter: & oēs ecclesias & hospitalia: & oēs potentes huius mūdi faceret: & si postea hēret malus homo ab omnib⁹ hoībus de mūdo: & ipse bene hoc sciret: & nollet teneri nisi malus. & ꝑpter hoc a nullo bono ope cessaret: sed magis ardenter frequēter & feruēter in omni bono opē se exerceret: sicut ille q nō uult nec desiderat nec expectat aliqd in meritū in hoc mūdo. Cōsiderans qualr Martha solicita: circa frequens ministeriū: adiuuari petēs a sorore: a dño est icrepata: & tñ a bono ope non cessauit. Sic & bonus actiuus nulla increpatione uel despectione dȝ a bono opere cessare: qa non terrenū sed eternū expectat hēre inde ꝑmiū. Ad contēplandā gloriā diuine maiestatis nullus pōt accedere nisi per feruorē spūs & frequentē orōneȝ. Et per feruorē spūs accendit homo: & ad contēplationē ascēdit. quādo cor cū membris est ad hoc totū dispositum plene: ita ꝙ nihil aliđ uult nec pōt cogitare: nisi qđ hȝ & sentit: Ille esset bonus cōtēplatiuus qui si hēret incisos pedes & manus: & extractos oculos & incisum nasum aures & linguam: pre magnitudine suauissimi & ineffabilis & inextimabilis odoris gaudii & dulcedinis: nulla alia membra: nullaqȝ alia que citra celum excogitari possūt: curaret uel hēre desideraret: ꝑpter illud qđ hȝ & sentit. Sicut Maria sedens secus pedes domini: tantā recipiebat dulcedinē uerbi dei: ꝙ nullū hēbat membrū quod posset uel uellet facere aliud ꝙ̄ id qđ faciebat. Et hoc est signum ꝙ conquerēti sorori sue ꝙ eaȝ nō adiuuaret: nihil uerbo uel indicio rñdit. cuius aduocatus factus est xp̄us pro illa respōdēs: ꝙ̄ rñdere nō poterat: quia affētiebat & cogitabat ꝙ̄ illa clamabat. contēplari est ab hominib⁹ esse diuisum: & soli deo esse coniunctū.

¶De uirtutib⁹. Ca. xxii.

d E diuinis rebus fit homo diues: & de humanis fit pauper. ergo multū ea dȝ diligere hō: & ista odire: sicut uniuerse uie terre plene sūt uiciis & peccatis: sic omnes uie celi plene sūt gaudiis & uirtutibus: Gratie & uirtutes sunt creaturis ꝑparate: uocantes omnes & dicentes: uenite & recipite nos & docebimus uos uiā uirtutis: & miser homo nō uult ire. Cuius culpa ergo: si homo uiuit in miseria & paupertate: cum uocet ad dñm & nō uult laborare ire ad ipȝ? & ideo dignus est penis eternis. Sicut uirtutes & gratie sunt uie & scale eundi ad regnū celorū ita uicia & peccata sunt uie & scale eundi ad ꝓfundū inferni. Periculosum est a dño petere grās & uirtutes: quia si scđm grās & uirtutes a dño tibi datas nō oparis: efficeris maior inimicus dei. Et ita plus petere est te maiorem dei inimicum facere ꝑpter ingratitudinē. Quāto maiora dona offert dñs seruo suo: tanto est magis ingratus: si nō custodit & reddit sibi grām. Quāto magis est homo plenus uiciis & peccatis: tāto est magis ei necessarium loqui de uirtutibus & gratiis. Quanto magis impugnatus ē a uiciis & a peccatis: & tāto magis debȝ ea odio hēre. Vnde de omni uicio quod uicerit acquirit sibi uirtutem.

¶De dictis moralib⁹ fratris Egidii. Cap. xxiii.

m Vlte merent & inueniūtur gratie in orone & uirtutes. Quaꝝ prima est hec ꝙ illumiat hō in mente. Scđa ꝙ roborat in fide. Tertia: qa suas cognoscit miserias. Quarta: qa ꝑuenit in timorē: & humiliatur: & uilescit sibi ipsi. Quita: qa ꝑuenit in contritionē. Sexta: quia occurrūt lachrime cōtritiōis. Septima: qa uenit in cordis emēdationē. Octaua: qa purificatur cōscientia. Nona: quia stabilit in patiētia. Decima: qa supponit se obie. Vndecima: qa ꝑuenit ī uerā obedientiā. Duodecima: qa ꝑuenit in sciam. Tertiadecima: qa ꝑuenit in intellectū. Quartadecima: qa peruenit in fortitudineȝ. Quintadecima: qa ꝑuenit in sapientiā. Sextadecima: qa ꝑuenit in noticiā dei: quia se manifestat his qui adorāt eū in spū & ueritate. Postea accenditur in amoreȝ: currit in odorem: ꝑuenit in dulcedinē suauitatis: in mētis quietē ducitur: ac in gloriam ꝑducitur. Postꝙ̄ aūt posuit os in uerbo altissimi: ubi aīa saciatur: quis poterit eā separare ab orone ꝙ̄ ꝑducit ad cōtemplationē? Vt aūt ad ꝑdicta quis ꝑueniat: inter multa alia sex sunt necessaria. uȝ. consideratio suoꝝ maloꝝ ꝑteritoꝝ de quib⁹ oȝ ꝙ doleat. Cautela de ꝑsentibus. Timor de futuris. Consideratio misericordie dei que hoīem expectat de peccatis se non ulciscendo. Cum ꝓ illis mortalis homo sit dignus pena eterna scđm iustitiam diuinā. Attentio bñficiorum dei que explicari nō possunt. uȝ. bñficia incarnationis quā pro nobis assumpsit: passiōis quā pro nobis sustinuit: doctrine quā nobis reliquit. Et glorie quā nobis promisit. Iteȝ dicebat ea que odit secularis: religiosus debet diligere. s. paupertatem. Verecūdiaȝ. nuditatē. famē. sitim. uilitatem. & his similia. Dicebat sctūs frater Egidius de religione. Nauis fracta est. conflictus factus est. fugiat qui fugere pōt. & euadat si pōt. Iteȝ dicebat in feruore spūs. Parisius parisi⁹: destruis ordinem beati Frācisci. Item docuit quēdam ꝑdicatorē ut diceret: bo bo multū dico: & poco fo. i. parū facio. Itē audiendo quēdā dicētē operariis uinee: fate & nō parlate. uocauit frēs dicens audite qd iste dicit: facite & nō loquimini. Cuidam interroganti quare magis ī homine pullularent mala ꝙ̄ bona rñdit. post maledictionem ꝓnior est terra ad producēdum malas herbas ꝙ̄ bonas: tñ assiduus cultor ita frequēter posset opari: ꝙ herbe male uix possent ascendere. Itē querenti de ꝑdestinatione: dixit ꝙ sufficiebat sibi ripa maris ad lauandū pedes manus & totuȝ corpus: & stultus erat si ꝙ̄rebat de illa aꝗ que erat in ꝓfundo maris: & cui sufficit scia ad bene uiuendū: nimis alta nō querat. Item dicebat debes deuȝ rogare ut nō faciat tibi multa bo

Necessaria ad grām cōtēplationis.

Rñsio questioni de predestinatione.

na in hoc seculo: ut te mittat ad dura prelia: & non te adiuuet ꝓpter maius p̄miuꝫ. Item dicebat in hoc pōt cognosci si quis deuꝫ perfecte diligit: si omni sollicitudine separat se a uiciis: & quottidie magis operat̄ bonas operationes. Itē dicebat istud est de sūmis donis dñi dei. uꝫ. custodire gr̄aꝫ sibi a dño datam: & scire lucrari & exfructuare eam in bonis opib⁹ & a peccatis cauere. Item dicebat maior uirtus est sequi gratiam: q̄ tribulationes patiēter sustinere. Pleriqꝫ enim patiēter tollerant tribulationes: sed nō sequunt̄ gr̄am. Iteꝫ dicebat tm̄ est dicere frater minor: quātum uꝫ. subiacere sub pedibus oīum: quia quāto plus est descēsus: tanto magis ascensio. Itē dicebat qui plus amat plus desiderat. Item dicebat magis timere debemus de bonis: q̄ de malis. malum sequit̄ homo: sed bonus est cōtrari⁹. Item dicebat sic debemus cōuersari inter homines ut nō perdam⁹ qđ de⁹ opatur in nobis: & studeamus & sciamus nos saluare cum paucis. Exēplū. Sepius. n. cōtingit ꝙ qui scit natare: si nō sapiēter & caute sciat iuuare illum qui in aquis periclitat̄: ut siml̄ peant & moriantur. Itē dicebat ꝙ de gr̄a quā nō hꝫ homo: tenebitur inde reddere rōnē: quia cū dñs creaturam suā beniuolentia & gr̄a sua creat: ēt ex natura deberet eē beniuolus & gratiosus. Vnde ex negligētia & impfectione sua perdit hō pfectioneꝫ suam. si. n. bñ & sollicite laboraret in gr̄a sibi data & collocata: inueniret & daret sibi gr̄am quā nō hꝫ. Item dicebat melius est eē in domo dei hoc ē in religione plena serpētib⁹: & ibi dominus: q̄ esse in domo pulchra plena deliciis & diuitiis sine uera penitētia. Itē dicebat uolo inquit. Primo eē obediēs usqꝫ in mortem. Scđo uolo subiacere pedibus alioꝝ. Tertio uolo me dure reprehēdere & castigare. Quarto carnes meas uolo dentib⁹ lacerare. Sexto si uolūtarie ab his nollē me retrahere: uolo p uiꝫ cū torque in collo retrahere me. Interrogatus quid sentiret de btō Francisco. R̄ndit totus inflāmatus ex auditu bti Francisci dicēs. Ille homo btūs Francisc⁹ nunq̄ deberet nomiari: qn homo p̄gaudio lāberet labia sua: tantūmō unū sibi defuit. s. corporis fortitudo. Si. n. tale corpus habuisset: quale ego habeo. s. ita robustuꝫ: ꝓculdubio totus mūdus eum minime sequi potuisset p̄dicta de uita & dictis sācti fratris Egidii ad p̄sens sufficiant.

¶De btō frē Corrado de offida.

Hacet perusii in conuentu frater Corradus de offida sanctitate insignis. hic dum quatuordecim annoꝝ eēt uenit ad ordinē: & cum eēt ad studium positus: se deinde de studio leuauit: faciēs deinde officiū per decē annos elemosine: fīr ēt coquine: per dictum tēpus in quodā locello in ipso loco uenit ad eum q̄daꝫ pulcherrima auis & quottidie ad eū ueniebat: & se sup eius humerū ponebat: & q̄nqꝫ antecedebat eum euntē p siluam: uel p hortū dulcissime canēdo. & sic faciebat p singulos dies: a qua indicibiles consolationes recipiebat. Appropinquāte autē die iouis sācta: rogauit frater Corradus dñꝫ ꝙ sibi auferret istam auē illis tribus diebus: quia nō consolationē illis tribus diebus uolebat recipe: sed dolorē & tristitiam ꝓpter diē ueneris sanctam: Quod & factū ē. nā dicta auis se occultauit usqꝫ ad diē resurrectionis de mane. Quo mane uenit pulchrior solito: & fecit sibi dulciorē cātum & maiorē consolationē q̄ facere solebat: & sibi ut dicit̄ locuta ē magnalia: ac ipso uidente recto tramitte ad celū trāsuolauit. ¶In loco Forani ꝓuincie Marchie: cum frater Corradus in cella sequestrata a fratribus in silua eēt: & uenatores bestias insequerētur. lupus sic insecutus ad cellam uenit p̄dicti fratris Corradi. Et exiens ad eum cepit eum p collum sicuti agnum: & duxit eum ad locum fratrū. Quod uidentes fratres mirati sunt & ceperunt p̄deuotione lachrimari fortiter: uidēdo sanctitatē p̄dicti fratris.

¶In dicto loco dum eēt hic sanctus frater Corradus cum socio Frē Petro de monticulo: & in festo purificationis btām uirginē rogaret: ut sibi aliquā dulcedinē daret de illa consolatione quā exhibuit sancto Simeoni: suum filium in suis ulnis collocando: statiꝫ fuit exauditus. Nam domina nr̄a apparuit cum filio cum tanto lumine: ꝙ non solum tenebras effugabat: sed ēt cuncta lumina supabat. & appropinquās ad sanctum frēm Corradum: puerū suum speciosum p̄ filiis hoīuꝫ posuit in eius ulnis. Quem sc̄tūs frater Corradus deuote accipiēs: & labia labiis imprimēs: & pectori pectus astringēs: totus liquefiebat in osculis & amplexibus charitatis. Hec omnia frater Petrus p̄dictus: qui latēter iuerat ad obseruandum eum: luce clara uidebat: ac ex hoc magnā hēbat consolationē. Et cum per spacium sic stetisset: btā Maria tādē cum filio recedēs: ei omnia frater Petrus recitauit. Cui frater Corradus imposuit: ne q̄diu uiueret alicui referaret. Hic fr̄ Corradus in loco sirioli orando liberauit obsessam a demōe: & statiꝫ inde recessit ne mater puelle ad eum accederet: aut ne cōcursus fieret ad euꝫ populoꝝ. ¶Cū ad locum natiuū offide ipse Fr̄ Corradus iuisset uice quadā: & ibi eēt quidā Fr̄ iuuēculus qui de officio & aliis actibus regularibus nō curabat: & insolētissime uiuebat: adeo ꝙ oēs frēs cōturbaret. Cum hoc dicto fratri Corrado a fr̄ibus esset expositūꝫ: & compatiēs tam fr̄ibus q̄ iuueni: ip̄m ad se uocans uerba tā efficatia illi dixit: ꝙ facta manu dñi sup eum statim mutatus est in uirum alium: ita ꝙ factus est in moribus de puero senex: sollicitus: deuotus: obediens: pacific⁹: & obsequiosus: ita ꝙ frēs sicut prius de ipso tristabātur: sic & postea sūme letabant̄. Post hanc conuersationeꝫ paucis diebus elapsis infirmatus iuuēnis: migrauit a seculo cum dolore oīum fratruꝫ. Qui apparēs sancto fratri Corrado oranti ante altarē dicti conuētus: eum salutauit: & se esse aīam dicti fratris insinuauit dicēs: ꝙ ꝓpter aliquas culpas erat in purgatorio: & ꝙ aliquot pater nr̄ diceret ꝓ eius anima: cum eius orō eēt multum accepta deo & dño Iesu xp̄o: qđ faciēs frater Corradus: dum dixisset primū pr̄ nr̄ & scđm: anīa dixit illi. tota a penis cōtinue alleuior: quare sequere & dicas. Qui cum cētum pr̄ nr̄ dixisset: illa aīa regratiando ipsi fratri Corrado ꝓ parte dei dixit: ꝙ liberata a penis pergebat ad gloriam. ¶Sāctus frater Corradus fuit magnus p̄dicator: & deus ip̄m uita: & miraculis reddidit celebrem incōparabilr̄ post mortem.

Nam cum innumeris coruscaret miraculis: inter alia quinq3 mortuos suscitauit ut asseruit diabolus ut habet infra fructu.xiiii.& conformitate in miraculis de idulgentia portiũcule. Propter cui? miracula: qa ipe in loco de insula assisii decesserat: & ibi iacebat: perusini illuc pergentes: manu armata perusium deduxerũt: & stati3 miracula facere cessauit: sed in primo loco.s.de insula: inuocantibus mira adhuc agit ut dicitur.

¶In dicto loco perusii iacet btũs frater Vẽtura laic? pauptatis amator: charitate plenus.qui frẽs forenses recipiebat: & sanctitate preclarus. qui istis temporibus decedens: nunc coruscat miraculis.

¶In pdicto loco de perusio iacet frater Nicola? laicus de assio & infirmarius charitate plen?: & uita sanctissimus.qui paꝝ est ꝙ decessit.& ipm a deo mirificatum in celis: miracula attestãtur in terris: que p eius preces & merita domin? quottidie operat.

¶De fratre Sensu laico.

In loco montis iouis de perusio iacet frater Sensus laicus uir alte cõtẽplationis & rapt?. Hic semel comedebat in die & caules marcidos stantes tota die ad solem. Hic adeo in cella eẽ dilexit: ꝙ & si intensi eẽnt calores: de ipsa nõ exibat: & tñ in cella esse delectabat ꝙ ꝓ toto mundo illa3 delectationẽ nõ mutasset. Vnde dicebat ipse frater Sensus.si mihi concederetur uiuere usq3 ad fine3 mundi: & essem semp sanus: & esse3 dominus auri argẽti hominum & mulierũ.habẽdo omnẽ delectationẽ: & diceres mihi i fine mundi: habebis uitã eternã: & fieret mihi optio. Accipe oia supradicta: uel sta in cella tua. Ego uellem potius stare in cella mea sine oculis manibus & pedibus cũ illo qđ dat mihi de? in cella mea: q̃ oia supradicta. Et l3 esset laicus: illuminat? tñ mlta pulchra dicebat & rñdebat.

¶De.b.frẽ Guilielmo.

In tuderto iacet sanct? frater Guilielm?. hic quãdã puellã nomine clarutiam in aquis molendini submersam: sua inuocatione a mortuis suscitauit. Puerũ propinquũ morti nõ ualentẽ mamillas recipere: sua inuocatione sanauit. Inter cõtractos & curuos sex liberauit.a uariis oculoꝝ infirmitatibus quinq3 curauit. Cuidã muto loquelam restituit. Vsum manuũ & pedũ tribus ꝑbuit: duos a febre eripuit. Mulierem ab infirmitate mamillaꝝ: & quẽda3 a demõio liberauit.dñ3 frẽ3 Ioãnẽ de murro cardinalẽ nr̃3 ab ifirmitate curauit. Ac duos mortuos suscitauit.

¶In dicto etiam loco tuderti sepultus est sctũs frater Rogerius.qui tam euidenti emicuit sanctitate: ꝙ dominus papa Gregorius nonus uere sctũm appellauit: & ei? memoriam apud tudertũ cõcessit celebrari.

¶In dicto etiã loco tuderti iacet frater Petr? de galliendo: qui multa miracula fecit post mortẽ suam.

¶De fratre Iacobo de tuderto.

In tuderto non in loco frm: sed in monasterio sororũ sctẽ Clare de monte sctõ. Iacet sctũs frater bñdictoli qui dicit frater Iacobus de tuderto.uir mirãde sanctitatis: & totus ardẽs in amore dei. Hic a domino papa bonifacio male iformato: multa perpessus patienter sustinuit: sed post liberatus fuit.hic multas laudes magnaꝝ sniaru3 & dulcedine plenas edidit in romãtio: & contra mores dicti bonifacii pape uirilr exclamauit. Et qa aliq̃ notabilia dixit hic ea subinferam.

¶Quomodo hõ põt scire ꝙ sit in charitate.

Dicebat frater Iacobus licet ꝓ certo nõ possi3 scire me eẽ in charitate: habeo tñ aliquas ꝓbatiões. Nã de dei amore habeo istud signu3 uel probationẽ. Quod si aliqd peto a deo & nõ facit: plus diligo eum q̃ prius.si uero facit cõtrariu3: diligo eum in duplo q̃ prius. de amore uero proximi habeo istud signum.ꝙ si me offendit: nõ minus eũ diligo. Nã si minus diligerem: hoc esset signũ ꝙ prius nõ ip3: sed me diligebã.debeo diligere ꝓximũ ꝑpter se nõ ꝑpter me.& amare bonu3 suũ & eius utilitatẽ: & in his gaudere. Et sic faciendo maius bonũ consequor de bonis suis q̃ ipse. Nam de regno Francie ego melius habeo q̃ rex Frãcie: quia iocundor de suo bono & honore & cõmoditate: & ipse hãc iocũditatẽ h3 cũ multa sollicitudine & multis laborib? & angustiis q̃ nõ hẽo ego.

¶De hũilitate quõ hõ ꝑuenit ad sui contẽptum.

Dicebat frater Iacobus homo deberet sic ꝓfunde in oculis suis uilescere & sic abiectu3 se reputare: ꝙ in sua extimatione crederet cõuersationem suã omnibus onerosam & despicabilem. Nã ꝓ hoc in sua humilitate ꝓficeret: & illoꝝ cu3 q̃bus conuersat defectus melius & leuius supportaret. Vnde inquit ipse. Quãdo morabar in curia mihi dicebat: nõ est tibi tediu3 conuersari cũ talib?? Mirũ est ꝙ potes sustinere. Et ego respondebã imo mirũ est ꝙ ipi me sustinent: & nõ expellunt me: sicut diabolu3. Et sic cum quibuscũq3 homo conuersat: deberet se reputare indignum consortio & conuersatiõe eoꝝ ꝑpter uilitatem & miseriã suã. Sed cu3 amor sui sit radix oiu3 uicioꝝ & maloꝝ: & eneruatio oium uirtutu3: sic odiũ sui est origo & fundamentum omniũ uirtutu3: & deletio omniũ uicioꝝ. Vnde homo deberet non tãtum se odire: sed uelle ab omnibus odiri. Ad hoc aũt odiũ sic uenit: debet quis semp diligenter scrutari & studere in cognitione sui: & ex hoc uidebit & cognoscet se malum: & se iudicabit odibilẽ: & se odiet tãquã malum. Et quia ex hac cognitione sui ducitur in cognitionem ueritatis: incipit amare ueritate3 nõ tñ in se sed in oibus. Vnde uult ꝙ omnes illã ueritatẽ de seipo teneãt: quã tenet ipse: & sic iudicãdo se in ueritate odibilem: uellet ab omnib? odiri: nec poterit pati se nõ cõdẽnari: quia in hoc uidet confundi ueritatẽ: quã ipe amat. Et ex hoc mortificatur appetit? laudis quẽ hẽbat: & omnis alius appetitus inordinatus & uiciosus. Et per cõsequẽs exterminat supbia.ira.inuidia. & cetera uicia. Ex hoc.n.acquirit despectus sui: & ois uirtus: & omne bonũ. Nã per hoc senties in aia radicari. prudẽtiã.fortitudinem.tẽperãtiã.iusticiã.& ceteras uirtutes. Et maxime triplicẽ patientiã. Vnde p hoc uenit ad qete3 animi. Prima patiẽtia ẽ uirt? qua qs sustinet patiẽter aduersa. Scđa ẽ doni fortitudinis q̃ qs sustinet libẽter. Tertia ẽ btitudinis.s. bti pacifici qua quis sustinet gaudẽter. Ordo aũt odiẽdi est ut odiat cõsuetudo ui-

Mira [illegible] millen[illegible]

De [illegible] sui p[illegible]

Triplex [illegible]

Triplex patientia

tioꝝ: & diligat eē nature: ita ꝙ utrūq3 suos seruēt ter mios. ut nec ꝓpter seruādā naturā icidat ī uitiū nec ꝓpter extermināda uitia corrūpat natura.

℄De triplici anime statu.

t Res sūt aīe stat⁹. In pmo h3 aīa cognitiōe3 suoꝝ pctōꝝ & lachrimas cōpūctiōis: q ipsa3 ducūt ppe desꝑatiōnē. In scdo trāsit ad ɔsiderādā redēptionē saluatoris. In quo h3 lachrimas cōpassionis ad xpm. In tertio trāsit ad amorē & iste status h3 tres partes. In pma. s. ī pricipio ichoat amare: & h3 lachrimas deuotōis. In scda parte. s. ī pseuerātia h⁹ stat⁹ auget amor. Ita ut nec modicū ualeat īpediri a uocatiōe dei. & cū mūdana īpediāt eā: d3 aīa ipsa ɔtēnere: & h3 lachrimas simplices: qa sūt sine uiolētia: & nescit cā3 qre sibi obueniūt. In tertia parte q dat statū ɔsūmatū stat aīa ī atria dn̄i: & gustat de uita eterna & pdit lachrimas.

℄De quatuor pugnis anime.

n Ota ꝙ aīa h3 qtuor pugnas. s. extra se. Iuxta se. Intra se & supra se. Pria q ē extra se h3 cū mūdo: & hec uicit nō amādo res mūdi: qa qtūcūq3 pulchrā rē & delectabilē: nō d3 aīa nō solū nō amare: s3 odire & spnere. sic fit de uirga curuata ī aliq partē: q d3 flecti in partē cōtrariā: quousq3 ad rectitudinē redeat. Scda pugna ē quā iuxta se h3 cū sensibus corporis. hec pugna uincit pmo mō subtrahēdo ipos sensus ab illicita cōsuetudie audiēdi. uidēdi. & sentiendi. & sic de aliis. Scdo mō uincit h̄ndo de ipso uisu displicentiā. ℄Vn̄ tm̄ curarē si uiderē pulchrā faciē mulieris qtū si uiderē caput asini. S3 iste scdus modus nō est tutus nec ꝑ oīb⁹. Vn̄ meli⁹ ē subtrahere sensus: s3 qn̄ qs nō pōt subtrahere cōmode: qn uideat nociua: uel audiat murmuratōes & uana h⁹ mūdi q ificiūt animā: tc̄ hēat displicētiā qtū pōt: ita ꝙ ex hac nulla delectatio itret ī aīam. De gustu uero ꝓbaui tria remedia. Primu3 qa accepi & siccari feci flores absinthii & ponebā corā me ad modū salis sup mensam: ita ꝙ alii nō ꝑpēdebāt: & sapidos bolos ponebā3 sup isto tali sale. Et tāta erat ei⁹ amaritudo ꝙ nullā gulositatē mihi dabāt: s3 id dilaniabat mihi linguam: & oīno dimisi. Secundū remediū fuit ꝙ faciebā bolos paruos & rotundos: & diglutiebā ad modū pillularū: ita ꝙ nihil deinde degustabā. S3 id deuastabat mihi stomacū. iō dimisi. Tertiū fuit ꝙ qn̄ comedebā cibos delectabiles postea iponebā magnū laborē & magna onera corpori: intm̄ ut si qn̄ postea hēbā corā me delicatos cibos: & dicerē corpori si uellet comedere: libēter refutabat: & poti⁹ uolebat abstinere q comedere & portare flagella: q ꝑpterea sibi iponebā. ℄Mō dimisi oīa pdicta & sum in qrto remedio. Quartū remediū est in referēdo ī deū oēs sapores: & ī ei⁹ grarū actōes: s3 istud ē nō ꝑ oīb⁹: s3 ꝑ illis q sic sobrie & tēpate se h̄nt & sic h̄nt mētē absortā & semp deo ɔiūctā: ꝙ d saporib⁹ gulose nō curāt: s3 oīa ī deū refert. Et qa iter oēs sensus ligua plurimū ificit aīam: nō solū gustu: sed ēt locutiōe: ideo adhibēdū ē remediū silētii: qd mirabilr aīe cōfert. Vn̄ ad ip3 h̄ndū. f. Iacob⁹ posuit exēplū de Fr̄e Iunipo: q p sex mēses tenuit silētiū. ℄Tertia pugna ē quā itra se h3 aīa cū affectiōib⁹ siue passiōib⁹ suis q sunt gaudiū. spēs timor & dolor. Hec uincit hoc mō: qa aīa habendo familiaritatē assiduā cū deo uel orōnē meditationē & deuotionē: pcipiat oīpotentiā dei: q oīpotentia opat hoc miraculū in aīa: qd expellit inde dictas passiōes. ℄Quarta pugna que est supra se est maior oīum pdictarū: quā h3 aīa cū deo hoc. u3. mō. ꝙ assumit magnā & arduā sollicitudinē se tenere cū deo. Et cōsiderās se factā ad imaginē dei & ei⁹ similitudine3: & ꝙ de⁹ uult hospitari in ea toto suo conamie: cauet ne aliqd ī se recipiat qd offendat oculos diuine maiestatis: & ne exeat etiam ad aliqd qd displiceat deo: & sūmo studio nitit ꝙ talē se ei reddat: quale3 ipse uult hoc ē sine macla.

℄De refrenatōe sensuū silitudo.

d Icebat. F. Iacob⁹ ad refrenādos corporis sensus talē similitudinē. Quedā pulcherrima uirgo qnq3 frēs hēbat: & oēs erāt ualde paupe res: & illa uirgo hēbat unū pciosum lapidē magni ualoris. Istoꝝ aūt frūm suoꝝ unus erat citharedus: alius pictor: alius cognator: alius speciari⁹: alius leno. Venit ergo primus ad sororē suam dicens: tu uides soror mea ꝙ ego sum paup: rogo ut des mihi istū tuu3 lapidē pciosum. cui illa rn̄dit. Fr̄ mi nolo dare tibi: qa uolo pro me. Et ille uolo eu3 emere a te: & illa qd uis mihi dare: & ille faciā tibi unū pulcherrimū sonū cu3 instrumēto meo. Tūc illa ait. Et qd faciā sono trāsacto: & un̄ uiuā ego postea? Nō dabo tibi ꝑ tali pcio: imo uolo de ipo me nuptui tradere: & honeste & honorifice uiuere. Postea uenit Fr̄ secundus petēs silr ab ea lapidē: & illa negāte: dixit se uelle eū emere ꝑ pcio offerēs unā pulchrā pictura3. Terti⁹ uero Fr̄ silr ueniēs offerebat ꝑ pcio unū cōfectū. Quart⁹ offerēs unū bonū pipatū. Quint⁹ dicebat ꝙ eā duceret p lupanaria. Eodē mō se habuerūt oēs. Videl3 prio petēdo ex dono: postea dicta pcia offerēdo. & ipsa sili mō oīb⁹ respōdit. Et tāq bona & sapiēs oēs abire permisit: & sibi lapidē reseruauit. Postea uenit ad eam qdā rex magnificus: & petiit ab ea istū lapidē: illa uero rn̄dit dn̄e nihil aliud hēo q istū lapidē: qd dabis mhi inde? Respōdit rex ꝑ isto lapide accipiā te in sponsam mea3: & faciā te magnā regina3: & dabo tibi uitā eternā: & affluētiā oīum bonoꝝ: q desiderauerit aīa tua. Et illa. domine tāta est munificētia ur̄a: ꝙ lapide3 uobis negare nō possum: eum ergo uobis libēter trado: & dedit ei. Notandū uero ꝙ ista uirgo est aīa. lapis quē h3 ē uolūtas uel ɔsensus liberi arbitrii. Quinq3 frēs sunt qnq3 sensus corporis. Nā pmus q est istrio dr̄ audit⁹. Secūdus qui est pictor dr̄ esse uisus. Tertius qui est speciarius dicit eē odoratus. Quartus qui est cognarius dicit esse gustus. Quintus qui est leno dr̄ esse tactus: qa in eo magis uiget sensualitas: & magis incuruatur aīa ad opus illicitū. Ergo stultissima fuisset illa uirgo: si ꝑ aliquo illoꝝ pcioꝝ tam uiliū: dedisset lapide3 sic pciosu3: ita sine aliqua cōparatione est stultissima aīa que in aliquem consensum illicitum permittit se duci ab aliquo sensu corporis. Sed potius debet toto conatu abstinere ab illa modica delectatione: quā summere posset p corporis sensus: & suū cōsensum sūmo regi ɔseruare: & gratiosissime ei dare: q eā suā sponsam &

[marginal annotation:] analogia notā

fic magnificã fecit. ¶De studio aie ad uirtutes.

d E studio aie ad uirtutes talẽ Fr̃ Iacob⁹ similitudinem posuit dicẽs. Mos est mulieribus se ornare: & pulchras uelle apparer̃. Et ad hoc ꝙ mulier sit pulchra: opꝫ ꝙ hẽat faciẽ pulchraꝫ: & niueã uel rubeaꝫ. Quod ẽt sit magne stature: ꝙ sit sana: ꝙ sit uigorosa: ꝙ sit morigerata in suo gressu: & ꝙ sit pulcherrimis uestib⁹ ornata. Sic aia debꝫ se ornare: & uelle pulchra apparere. Et iõ dꝫ magnũ studiũ ad uirtutes adipiscẽdas adhibere. oĩa.n. ꝑdicta uirtutes sibi ꝓstant. Nã fides facit eã pulchrã. Spes facit eã statura magnã. Charitas facit eã rubeã. Prudentia facit ipsam morigeratã. Fortitudo facit eã uigorosam. Tẽperãtia facit eã sanã Iusticia: facit eã uestitã & ornatã. Et istis uirtutib⁹ munita cũ uadit ad celũ: occurrũt ei oẽs ordines angeloꝝ & sctõruꝫ oium: qa cũ oib⁹ participat in aliq̃ uirtute. Occurrũt.n. ei pr̃iarche ꝑpter fidẽ. prophete ꝑpter spem. Sãcti apl̃i ꝑpter charitatẽ. Sancti martires ꝑpter fortitudinẽ. Sãcti doctores ꝑpter prudentiã. Sãcti cõfessores & ꝑlati ꝑpter iustitiam. Sancte uirgines ꝑpter temperantiam. & similia.

Quõ aĩa fit pl̃chra.

¶De q̃one inter rõnem & cõsciam.

d Icit rõ ↄsciẽtie. Quare sic me affligis & tenes me ĩ tãta anxietate? ↄscia r̃ndit: qa mihi est datũ iudiciũ ueritatis. Vñ nõ possum sustinere falsitatẽ. Dicit ẽt iterũ ↄscie rõ. q̃re ergo mõ me ꝑmittis in pace eẽ nec me in aliquo molestas? R̃ndit cõscia: qa posuisti te in mãib⁹ iustitie dei: qa qcq̃d man⁹ iustitie dei de te facit tibi placet: & iõ nõ est meũ iudicare: qa ad maiorẽ iudicẽ iuisti. Iterũ dicit rõ. Quare cũ min⁹ mõ oper: ꝑmittis me eẽ in pace: & antea multa opabar & sic me uexabas? Cõsciẽtia r̃ndit: qa ↄfidebas de ipsis opib⁹: & spabas in eis. Vñ non poterã illã falsitatẽ sustinere. Mõ uero nõ cõfidis de ipsis: nec ide expectas meritũ. & iõ nõ murmuro nec repugno. Et iõ non mireris.

¶De quinq̃ scutis patientie.

d Icebat Fr̃ Iacob⁹ ꝙ patiẽtie qnq̃ sunt scuta. Primũ est ꝙ qs decidat in ĩfirmitates. Secũdũ ꝙ ei non seruiat̃ in ea: nec aliqs de eo curam hẽat. Tertiũ ꝙ ei deseruiat̃ & displicẽtia fiat. Quartũ ꝙ de⁹ tollat ei oẽm letitiã cordis & corporis cõsolatioñẽ. Quintũ ꝙ ꝑpter ista nõ expectet aliq̃ retributiõeꝫ a dño: nec in p̃nti uita nec in futura. Multa alia h̃ sanctus Fr̃ dixit notabilia: sꝫ sufficiãt hec. quia ut ꝑmisi in uulgari p rithmos multa cõposuit magnarũ s̃niarũ & deuotõis. ut pꝫ ea ĩtuẽtib⁹. ¶In dicto loco Tuderti iacet ali⁹ Fr̃ sctũs. uꝫ. Fr̃ Egidi⁹ de regio hõ magne abstinẽtie & ꝑfectiõis ac pñie. Cui⁹ odorẽ siue aduentũ p. xxviii. miliaria Fr̃ Ioãnes de Vallib⁹ dixit se sensisse. uñ cũ ad ipm Fr̃em Ioãnẽ accederet: qdã ali⁹ Fr̃ dixit. Fr̃ Ioãnes. Fr̃ Egidi⁹ uenit. r̃ndit scio. Et cũ iter rogaret̃ qũo sciebat. R̃ndit Fr̃ Ioãnes. ꝙ p. xxviii. miliaria odorẽ sue sctitatis ꝑcipiebat. Et sic frẽs ꝑcipiebant: ꝙ ad ipsos Fr̃ Egidius accedebat. ut dicebat Fr̃ Ioannes.

¶Locus Amelie.

¶In loco de Amelia iacet sctũs Fr̃ Simon de torsiano comitatus Amelie. Hic multa miracula fecit tam in uita q̃ post mortẽ.

¶Locus de sctã Illuminata.

i N loco de sctã Illumiata. iacet Frater Ioãnes Tẽtialbene: q in uita cuidã orbato oculis cuꝫ signũ crucis fecisset: uisum ꝑditũ restituit. Cuidã paralitico cũ signũ crucis fecisset: ꝓtin⁹ eũ liberauit. Dũ signũ crucis cuidã fecissꝫ Fortissime patiẽti ĩ mãib⁹: dolor extẽplo recessit. Plura alia miracl'a fecit tã ĩ uita q̃ post mortẽ. In ipo loco sctẽ illumiate iacet alius sctũs Fr̃. uidelꝫ Fr̃ Ioãnes de auelino. q post mortẽ miracula peregit.

¶Locus de Interãnis.

¶In loco ꝺ Interãnis iacet Fr̃ Petr⁹ de Podio. q ml'ta miracula fecit. Et frater Simon de Cãpo regali. q etiã miraculis claruit.

¶Locus de Spoleto.

i N loco ꝺ Spoleto iacet Fr̃ Simõ de Collazono. Hic nobilis gñe puer ordinẽ ĩtrauit. ĩ quo ꝓficiẽs uita & scia: fact⁹ ẽ prio minister marchie: & postea minister ꝓuicie. s. Frãcisci. Qui ĩ dictis officiis nobil'r se habuit: cuꝫ oĩ prudẽtia maturitate & hũilitate: q̃ ad ꝑfatũ offm̃ spectabãt exercens. Ad bonũ & uitã religiosaꝫ mr̃eꝫ ꝑmo traxit: q̃ fuit singl'aris socia & amica ĩpatricis & ĩpatoris Otthõis q̃rti: ac cõtinẽtie singularis: deide sorores nepotes & alias. Sꝫ q̃ iste sctũs Fr̃ fuerit deo acceptissim⁹: miracl'a p⁹ mortẽ autẽtice auctoritate papali accepta: declarãt. Sãctus .n. iste Fr̃ Simon puerũ submersum ĩ aqs molẽdini: ĩuocatõe ei⁹ facta a morte resuscitauit. Cõtractos diuersimode curauit. xi. A rupturis qnq̃ liberauit. a cecitate ocloꝝ. xxii. A gãgulis duos. tres mulieres ab ĩfirmitate mãmillaꝝ. a tumefactõe corpis & mẽbroꝝ. xi. Nouẽ a morbo caduco. Vndẽci loq̃lã restituit. Viginti duos ab ĩfirmitate & dolor̃ manuũ & brachioꝝ. ab ĩfirmitate auriũ oculoꝝ & pedũ uiginti tres liberauit. Quatuor a demonio. Quẽdã ĩ ciuitate firmana cadẽtẽ ĩ ꝓfundo fonte: sui ĩuocatõe liberauit. Ab ĩfirmitate lapidis duos. Mẽtecaptos tres. a uariis ĩfirmitatib⁹ qnq̃. Morti ꝓpiquũ cadẽtẽ ĩ aqs sui ĩuocatõe liberauit. Tres curuos erexit. Decẽ gutosos. Aridos mẽbris duos. A morbo letargico & nõ ualentes dormire sex. A splẽis ĩfirmitate unũ. Vmbelici & uẽtris tres. A spasmo unũ. A gule & barbe ĩfirmitate tres. Duob⁹ nõ ualẽtib⁹ sũmere: appetitũ restituit. Ab ĩfirmitate testiculoꝝ unũ. Leprosuꝫ unũ curauit. Vni mulieri auditũ restituit. Fic⁹ a uermib⁹ eripuit. Equũ inualidũ sanitati restituit. Ac oues cuiusdã q̃ pedib⁹ stare nõ poterãt: ꝑmo ipm: & demũ oues curauit. ꝑfata oĩa auctẽtice recepta: ĩdicãt dci fr̃is Simõis excellẽtiã scti tatis.

Itẽ ĩ Spoleto iacet. f. Theobald⁹: q ml'ta miracl'a fec.

¶Locus mõtis Lucis. De Fr̃e Antonio de Pisis.

i N mõte Luco ꝓpe Spoletũ iacet Fr̃ Antoni⁹ de Tegrinis de Pisis. Qui cõtẽptis Blãdiciis mr̃nis: uxore quã nũdũ duxerat & legib⁹ ciuilib⁹ ĩ qb⁹ studebat: fact⁹ Fr̃ minor: p uiã simplicitatis pauptatis obediẽtie & hũilitatis xp̃ꝫ secut⁹: reuelata sibi ꝑmo morte: ad dñꝫ moriẽdo prexit. qđ dñs signis oñdere dignatus est. Quidã medicus de Spoleto: habens infirmitatẽ incurabilem in tibia: facto uoto ꝙ si meritis Fratris Antonii eum dominus liberaret habitum assummeret tertii ordinis. b. Frãcisci: uoto emisso de sero: in mane se perfectissime liberatũ ĩuenit: &

cū ad sepulchrū dicti fratris fierēt signa ac p hoc loc⁹ frequētaret a secularib⁹: qdā guardianus simplex sibi mandauit q̄ amplius non faceret miracula: quod factum est. ¶Locus Eugubii.

¶In Eugubio iacet Frater sanctus Thomas qui plura in signum sue sanctitatis miracula fecit post mortem. ¶Locus Ciuitatis Castelli.

¶In ciuitate castelli sepultus est Frater Iacobus laicus. qui multis miraculis claruit post mortem.

¶Locus Burgi sancti Sepulchri.

¶In Burgo scti Sepulchri iacet Fr̄ Raineri⁹ laic⁹. q p⁹ mortē signis miraculoꝝ patuit multis. duos. n. mortuos suscitauit: & q̄tuor curauit a diuersis īfirmitatib⁹ ut p3 instrumēto publico. ¶Locus Fulginei.

IN Fulgineo iacet sctūs Fr̄ Hermanus supra cui⁹ corp⁹ in ecclesia scti Feliciani cū caderet de altissimo qdā magr̄ lignoꝝ & lapidū: q ecclesiā aptabat: corporis nullā passus ē lesionē. de hui⁹ sepulchro aq̄ gutatī3 emanat miraculose: cū tñ in lapide nullā uideāt hoīes fixurā. Quendā noīe Bonauēturā p duos ānos cōtractū: ita q̄ nullo mō de lecto posset surgere: a parentib⁹ ad ei⁹ sepulchrū ductū liberauit. Itē quēdā aliū q manibus reptādo ibat ɔtractū ad suū tumulū accedentē curauit. Silr̄ & quādā puellam ductā ad suū tumulū ɔtractā erexit. Quādā mulierem cū ignorāter cū olerib⁹ quoddā os comedisset: & id os ei⁹ gutur obturasset: ꝓpter qđ crederet se mori corde sctō frē Hermano īuocato liberauit. ¶Itē in Fulgineo in loco fratrū: iacet etiam quidam alius frater nomine Matheus: qui etiam temporibus istis moriens signis claruit. ¶Locus Pistie.

¶In Pistia iacet frater Ioānes de uallibus. uir amator paupertatis: uite ac sanctitatis mirabilis hūc de⁹ glorificatū in celis: crebris factis & nunc assidue ostendit miraculis. ¶Loc⁹ Narnie. de frē Matheo de narnia.

IN Narnia iacet sctūs Fr̄ Matheus: qui signis multis claruit. Quēdā frēm nostrū noīe cōcer diū trib⁹ ānis paralisi resolutū: & p se nil agere ualētē: ductū ad sepulchrū ipsi⁹ fris Mathei iplorato auxilio liberauit. Aliū noīe ugolinū de ciuitate narnie p decēniū paralisi3 passū: īuocato ꝑdicto sctō frē Matheo: & sibi de nocte apparēte: ac ip3 cū rosa quā hēbat in manu totū cōtingēte: & de mae surgētē liberauit. unā mulierē paraliticā ad ei⁹ sepulchrū ductā sup asinū liberauit. mulierē hñtē faciē adustā: nec ualēte3 qescere ꝑpter dolorē: eo īuocato curauit. Alia3 ab apostēate & febre q̄si ad mortē ꝑductā: sui īuocatiōe liberauit. iuuenē hñtem os usq3 ad collū retortū monstruose: liberauit. silr̄ quēdā aliū a dicta oris deformitate liberauit. mulierē ambulātē p solariū domus sue: & cadētē ac crus ex casu fractū hñte3: facto uoto & ipsius sancti fratris Mathei tactis reliquiis liberauit. Nam statim sana surrexit & miraculū omnibus enarrauit. ¶Locus Nursie.

¶In loco Nursie iacet sanctus frater Antoni⁹: q multis fulget & fulsit miraculis. ¶Locus Casie.

¶In loco Casie sepult⁹ est sctūs Fr̄ Pax theatinus: q miraculis claruit plurimis. ¶Loc⁹ Arquate.

¶In loco de Arquate iacet Frater Paulus. qui mult⁹ fecit miracula. ¶Locus Speli.

¶In loco Speli iacet sctūs Fr̄ Andreas: qui fuit sacerdos: q multitudine miraculoꝝ & uita sanctissima: hominibus extitit mirabilis & gloriosus: & mortuos suscitauit. ¶Locus Victonii.

¶In loco Victonii reqescūt Fr̄ Ioānes de laudib⁹: q uiuēte. b. Frācisco: uuln⁹ laterale stigmatū tangere meruit. Et Fr̄ Iordan⁹ laic⁹ uir sctīssimus & uere ꝑfect⁹.

¶Locus Meuanee.

IN loco Meuanee iacet Fr̄ Nicola⁹ de pr̄ nr̄. q ibat dicēdo cuil3 dic pr̄ nr̄. hic fulget miraculis & corruscat. Predicti frēs & multi alii iacēt ī ꝓuincia scti Frācisci: quoꝝ memoria oblitterata ē mūdo: s3 fulgēt apud xp̄m scriptoꝝ negligētia & fratrū ideuotiōe. ¶Repiunt plures frēs q fuerūt de ꝓuicia. b. Frācisci. de qb⁹ ubi iaceāt nulla est mentio aut memoria. Videl3 Fr̄ Filipp⁹ lōgus ꝑmus uisitator pauperū dñarū. Dicūt tñ aliq q̄ iacet Perusii in monasterio soroꝝ: cui⁹ labia ab angelo calculo ignito ut Isaie sunt tacta & purgata. Fr̄ ēt Moricus: nisi q̄ credit q̄ sit ille q iacet in urbe ueteri. Fr̄ Barbarus. Fr̄ Ioānes de sctō Cōstātino. Fr̄ Bernardus de uiridāte: q oēs fuere sanctitate ꝑclarissimi & ꝑmi socii. b. Frācisci. q ubi iacēt nō hētur. nisi dicere uelimus q̄ iaceāt in sancta Maria de angelis de Assisio. ¶De Frē Simone de Assisio

FVit ēt ali⁹ Fr̄ de ꝓuincia scti Frācisci uocat⁹ Fr̄ Simon de Assisio: q ubi sit sepult⁹ nō repitur. q fuit hō maxīe sctītatis. q uiuēte. b. Francisco uenit ad ordinē. ¶Hūc altissimus tāta sue bñdictiōis & dulcedinis gr̄a pueit & ad tātā ɔtēplatione3 & mētis deuotionē ꝑduxit: q̄ tota sua uita erat speculū sctītatis & uirtutu3. ¶Iste rarissime extra cellā suā uidebat. Si qñ stabat cu3 frib⁹: semp ī diuinis colloqs erat itent⁹. ¶Hic nūq̄ grāmaticā didicit: s3 semp conuersat⁹ ī siluis. & tñ de deo tā alte loq̄bat: & de amorē dñi nr̄i Iesu xp̄i bñdicti: q̄ uerba ei⁹ supnaturalia uidebant. Vñ quodā sero cū in siluā ad loquēdū de deo ip̄e cū frē Iacobo de Massa prexisset: & ipse de diuio amore dulcissime loq̄ret: cū p totā noctē stetissent: uisu3 ē eis q̄ modico tēpore ɔsedissent. ¶Hic sctūs uir cū presentiret dīnas uisitatiōes se recipe debere: se ponebat ī lecto ac si uellet dormire: qa scti spūs trāq̄lla suauitas: nō solu3 mētis qetē s3 & corporis reqrebat. uñ sepe in talib⁹ uisitatiōib⁹ rapiebat in deū: & totus ad exteriora īsensibilis reddebat. Nā aliqñ ad supiora rapt⁹: adeo īsensibilis ē effect⁹: q̄ cū carbo ignit⁹ posit⁹ eēt a frē qodā sup pedē ei⁹: nec sensit calore3 cū steterit donec fuit extinctus: nec carbo pedi aliquā ītulit lesionē. ¶Quādo in mēsa stabat cum fratribus ꝑusq̄ cibū sumeret corporis: alimēta spūalia sociis igerebat. ¶Cū semel loq̄ndo de deo iuuenē quēdā secularē & lasciuū ad deū ɔuertisset: & frēm fecisset: suaq3 uestimēta ip̄e Fr̄ Simon seruaret: Ac iuuēis diabolicis tētatiōib⁹ ꝓpulsatus pānos suos repetēdo ad seculū uellet pluries redire. Fr̄ Simon prio cū uerbis: demū ip̄o iuuene capite suo ad pect⁹ fris Simōis reclināte: ac frē Simone cū lachrimis orāte eū ab oī tētatiōe

liberauit. ¶ Qui iuuenis adeo spiritus sancti feruore fuit replet⁹: q̄ cuidā cū oculi deberēt extrahi: i pleno cōcilio petiit ut unū sibi extraherēt: ut alteri un⁹ oculus remāeret. Cui⁹ charitatē hoīes attēdētes: pepcerūt utriq3. hic cū staret in loco Bruforcii custodie firmane in ꝓuincia Marchie: & q̄dā die in silua maximā suauitatē sentiret: ac aues garrule sibi īpedimētū ꝑ rumore ꝑstarent: conuersus ad eas ꝑcepit in noīe dñi Iesu: ne ampli⁹ ad dictā siluā & locū uenirent. Mirabile dictu statī inde recesserūt: nec unq̄ apparuerūt. Hic tādē plenus uirtutib⁹ migrauit ad dñm. s3 ubi sit sepultus non repi. Credo tñ q̄ in dicto loco Brufortii iaceat: cu3 in dicto loco ut dicet̄ alii plures iaceant sancti fratres.

¶ De frē Leonardo de assisio socio. b. Frācisci & si nō de primis q̄ fuit sctūs hō: nō repit̄ ubi iaceat: & tamē istū ut dicit undecima pars legende maioris qñ uoluit ꝑma uice ire ultra mare: & fuit īpeditus ui uentoꝝ. b. Frācisc⁹ hēbat sociū. Et dū asinaret. b. Franciscus lassitudine & fatigatiōe: & h̄ post eū iret lassus & fessus: & itra se diceret humanū aliq̄d passus. Nō de pari ludebāt parētes isti⁹ & mei: & ecce ipse eq̄tat & ego pedester asinū ei⁹ duco: stati3. b. Frāciscus cogitatū agnouit. q̄ pedibus. b. Frācisci ꝓuolutus: cū lachrimis cogitatū patefaciēdo: ueniā postulauit. ¶ De frē ēt illuminato q̄ fuit uir luminis & uirtutis & socius. b. Frācisci qñ ad Soldanū accessit: & qñ xp̄ianis ne ꝓliarent cu3 saracenis casu3 ꝑdixit. Ac multa passus est mala cū. b. Frācisco: ubi iaceat nō hētur. Et sic multi sancti & uenerabiles frēs negligētia fratrū scribentiū: ubi iaceant nō hētur. & sic p3 succinte de sanctis fratrib⁹ q̄ in prouincia beati Francisci sunt reconditi. Trāseundum est nunc ad alias ordinis prouincias.

¶ De ꝓuincia romana. Loc⁹ Rome. De frē Iunipo.

In ꝓuincia Romana iacēt infrascripti frēs. uidelicet in roma in loco de Ara celi iacet sctūs Fr̄ Iunipus socius. b. Francisci. & si nō de primis: hō singularissimus patientia & uirtutib⁹. ¶ Hic patiētie uirtute ꝑ aliis fulsit: adeo ut lacessitus iniuriis & si nō esset uerū nūq̄ turbatū alius uidit eū. Quando .n. sibi diceret̄ iniuria: totus gaudēs uersus dicētē ꝑparabat gremiū dicēs. Amice ꝓicias huc: Imple gremiū istis lapidibus preciosis. Imple ne timeas. lapides preciosos appellās improperia & iniurias. ¶ Et nō solum fuit patiēs in uerbis: s3 ēt in factis & penis illatis. Nā cū frater Iunipus portaret focariū: q̄a frequēter habitabat in locis desertis: & tūc faciebat ignē ad se calefaciēdū: & subulā ad suēdū soleas frūm: demones cuidā nobili s3 uiro pessimo nomine Nicolao hñti castrū iuxta Viterbiū: q̄ ꝓpter magna sua mala opa magnas hēbat inimicicias: apparētes ei demones dixerunt: q̄ q̄dā fratricellus uēiebat ad interficiēdū eū: & castrum ipsi⁹ īcēdēdū: & hoc signū erat: q̄a h̄ frater hēbat subulam qua eum occidere: & focariū quo castrū incēdere debebat. Cum ergo Fr̄ Iunipus solus sine socio ad dictū castrū uēisset: mādato dicti tirāni capt⁹: īuentū est focariū cū subula: & cū iterrogaret̄ si uenisset ad occidēdū dictū nobilē & castrū icendēdū. Rñdit. Ego facere hoc & peius si de⁹ ꝑmitteret: & cū esset posit⁹ ad eculeū Fr̄ Iunipus dicebat: laudat⁹ sit dñs: laudat⁹ sit dñs: depositus de eculeo & tōdelato sibi capite fortiter: ꝓpter q̄d nūq̄ deiceps fuit capite sanus: interrogatus si eū ad occidēdū & castrū icendēdū uēisset: Fr̄ Iunip⁹ ut ꝑus semp rñdebat: ꝓpter q̄d ad suspēdiū iudicat⁹ est. & cū duceret̄ sup asellū ipse pūgebat asellū ut cito iret. Interi3 q̄dā mulier iuit & fratrib⁹ nūciauit: q̄ un⁹ Fr̄ minor duceret̄ ad furcas. tūc Guardian⁹ cucurrit: & uocē ei⁹ audiēdo cognouit eū eē Frēm Iunipu3. Et discoopiēs ei⁹ faciē iā pāno ligatā: uidit q̄ erat Fr̄ Iunipus. sed Fr̄ Iuniperus nihil curās de hoc: ut uidit guardianū dixit. q̄uo es pinguis guardiane? Guardianus uero ꝑfusus lachrimis dixit ad eos q̄ eū ducebāt: q̄ h̄ erat de sanctiorib⁹ frib⁹ ordinis. & q̄ sustinerent quousq3 iret ad loquēdū dicto Nicolao: q̄ steterūt. ut aūt audiuit hoc Nicola⁹ ꝑdictus fuit ualde territ⁹ & dolēs: & ad se eo reuocato: cognouit culpā suā. Et cu3 eo ꝯtraxit dictus Nicola⁹ magnā amiciciā: & Fr̄ Iunipus bis in āno acq̄rēdo aliq̄ munuscula ab amicis: deferebat dicto Nicolao. & dicebat q̄ nūq̄ iuenerat hominē secundū cor suū sic ꝑdictū dñm. ¶ Idē Fr̄ Iunipus hō fuit de sui cōtēptu gaudēs: & dolēs de honore. Vñ du3 semel eēt in ualle Spoletana. s. Fulginei: & magna solēnitas esset Assisii: nudatus totalr̄: de Fulgineo uenit trāsiēs p Spelū: & per mediā ciuitatē Assisii usq3 ad locū frūm: & cū ualde a gn̄ali ministro rephēderet̄. Rñdit q̄ hanc sibi imponeret penitentiā: ut sibi precipiat q̄ sicut uenerat nudus sic rediret. ¶ Alia uice itrauit Viterbiū: & dū eēt in porta femoralib⁹ positis in capite: habitu in modu3 fardelli ligato ad collū: sic nudus ad plateas iuit ciuitatis. Vbi multas uerecūdias ꝑpessus est: & nudus ad locū frūm iuit: oibus cōtra eū ex hoc clamātib⁹: ipso tñ de eis parū curante. ¶ Romā dū semel accederet mlti de Roma hoc sciētes obuiā uenerūt: quos declinare uolēs cū uno puero ad tabulā ad ludēdū se posuit: q̄ in uno capite eleuabatur & alio deprimebatur. Quod intuētes illi: aliqui credebant q̄ faceret ex contemptu sui: aliqui q̄ faceret ex fatuitate. ipse tamen ta3 diu stetit in dicto loco q̄ omnes recesserunt: & tunc ipse solus urbem est ingressus. ¶ A quodam fratrum amico uocatus: ad quē obuiam accessit: & receptus ab eo honorifice. & collocatus in lecto pulcherrimo: Frater ipse Iunipus deturpato lecto & insalutato hospite de mane recessit.

¶ Sanctus frater Iuniperus nō solum in prefatis fuit singularis: s3 totus fuit plenus charitate & pietate. uñ cum in sancta Maria de Angelis esset Frater Iuniperus: & quidam Frater infirmus appeteret de pede porci manducare: Frater Iuniperus gladio arrepto ad gregem porcorū prope pascentem accessit: & unum porcum apprehēdēs amputato sibi pede ad locū reuersus est: & dictum pedem decoxit: & Fratri Infirmo dedit ad comedendum. sed dñs porci factū reprobans: multa uerba beato Francisco & fratribus iniuriosa dixit: ꝓpter q̄. b. Frācisc⁹ dure frēm Iunipu3 rephēdit. Fr̄ uero Iunipus mirat⁹ q̄uo de illo tāto actu charitatis cōq̄reret̄: ad placādū eū accessit. Quē tanta charitate & hūilitate ē allocut⁹: ut dictus hō ip̄m porcū totū fri

De charitate & pietate ipi[us]

bus ad comedēdū ꝑ pictātia dirigeret: & .b. Frāciscus de ei⁹ recōciliatiōe gauderet. Fr̄ Iunipus totus charitate iflāmatus qcqd hēbat: uel sibi occurrebat: paupibus largiebat. uñ nulli rei parcebat. dabat habitū mātellum & qcqd sibi occurrebat. semel cuidā petēti elemosinā: & frē Iunipo nō hñte qd daret sibi: qa Guardianus mandauerat sibi ut habitū non daret: dixit illi paupi. Ego habitū nō possum tibi dare: sed si eū accipias tibi nō cōtradicā. Quod & fecit. Alia uice dū altare paratū custodiret: quousq3 sacrista comederet: cuidam uetule petenti ab eo elemosinā: cū nihil hēret p̄ manibus ad dandū: amotis cū gladio cāpanelis in frigio exñtib⁹ de argēto: eidē tradidit: & recedere ne sibi tollerent admonuit. ¶ Hunc sc̄tm̄ frēm Iuniperuz supbi demones ualde timebāt. uñ trāsiēs ꝑ quādā uillam ubi erat qdā demoniac⁹: stati ipse demoniac⁹ ꝑ septē miliaria fugit: & iterrogat⁹ de cā: rñdit ꝙ illi⁹ stulti fratris Iunipi nō poterat patiētiā expectare. Vñ .b. Frācisc⁹ si stati demones ab obsessis nō recederēt: dicebat diabolo nisi stati recedas faciā frē3 Iuniperū cōtra te uēire. & sic demon pñtiā tim̄s fris Iunipi: & sancti Frācisci uirtutē & hūilitatē nō ferēs: subito recedebat. ¶ Fr̄ Iunipus uidens ꝙ oī die fiebat coqna notabiliter ꝑ frib⁹: cogitauit coqnā facere ꝑ plures dies: & sic dixit Guardiano: cui Guardian⁹ dedit licētiam. Fr̄ Iunipus acqsitis pullis. carnib⁹ recētib⁹. & salatis. olerib⁹ & leguminib⁹: in magna calderia igne maxīo supposito nihil lauādo nec mundādo oia p̄dicta simul posuit: & ꝑ decoctiōe multū laborauit. Et cū gauderet de sua coqna: ac frib⁹ ad mēsam ministrasset: iuenerīt pullos cū oib⁹ pēnis decoctos. ꝓpter qd rephensus a Guardiāo humilit̄ suā culpā recognouit. ¶ Fuit Fr̄ Iunipus magne & alte contēplatiōis uñ semel i mēsa raptus: sic ē a frib⁹ dimissus: & cū ad se rediisset: clamādo uenit ad frēs dicēdo: qs tā nobilis est in terra: q nō ferret libēter cista3 luti sup se si daret̄ sibi domus auro plena: & dicebat. o me heu qa nolumus sustinere modicū uerecūdie ut possimus lucrari uitā eternā. ¶ Beatus Frācisc⁹ agnoscēdo sanctitatē fris Iunipi dicebat sociis: utinā de talib⁹ Iunipis hēremus unā magnā siluam. ¶ Fr̄ iunipus ꝑ sex mēses silētiū tenuit isto mō. nā prima die ꝓposuit nō loq ob reuerētiā dei pr̄is. secūda die filii. tertia sp̄us sc̄ti. q̄rta btē Marie: & sic dies obseruādo singulos ob reuerētiā alicui⁹ sancti ꝑ tm̄ tp̄s silētiū seruauit. ¶ Dū simul eēnt Fr̄ Egidi⁹ de Asisio & Fr̄ Iunipus Fr̄ Ruffin⁹ & Fr̄ Simon: & Fr̄ Egidius eos iterrogass3 qd facerent cū carnis tētatiōe urgerent̄. Rñdit Fr̄ Simon ego considero illi⁹ pc̄ti turpitudine3: & sic euado. Fr̄ Ruffin⁹ dixit ego ad terrā me ꝓiicio: & tā diu sto in orōne: dei & beate uirgis implorando auxiliū & clementiā: donec sentio me pfecte liberatum. Frater Iunipus rñdit qñ ego tales tētatiōes q̄si in Burgo Castri esse sentio ꝯstrepentes: subito fortiter cordis hostia claudo: & sc̄tis mediationib⁹ ac desideriis ꝑ tuta custodia totū cordis fortalitiū occupo. Vñ qñ iste sugestiōes cordis hostiū q̄si pulsando pcutiunt: ego rñdeo q̄si ab itus porta nō reserata. dicens. Extra extra qa hospitiū captū est: & h̄ recipi nō potestis: & sic nūq̄ intrare ꝑmitto. Ille uero q̄si uicte de tota cōtrata discedunt. Et frater Egidi⁹ dixit ꝙ cu3 ipso tenebat: qa cū illo pc̄ō tutius & discretius hō pugnat fugiēdo: ubi ab itus est ꝓditor carnis appetitus: cuius exercitus ꝑ sensus corporis sentit̄. ¶ Cū oraret frater Iunip⁹ semel & aliqd de se magni cogitaret: apparuit sibi qdā manus in aere: & uocē audiuit dicētē sibi manus sine manu nihil pōt facere. i. nullus est tā bonus q possit manu sua. i. potentia sua aliqd agere sine manu & grā & potentia dei. Quod uerbū audiens & intelligēs Fr̄ Iunipus: clamādo & saltādo ibat per domū dicens bñ est uerū dñe. ¶ Hic Frater Iuniperus habuit quedā fratrē in discipulū & sociū nomīe Atentalbene maxime obediētie patientie & uirtutis: intm̄ ꝙ si fuisset ꝑ totā diem uerberatus nihil dixisset. q ad pceptū fratris Iunipi cū diceret plora: stati3 plorabat: & si statim dixisset ride ridebat: cū eius mortem audisset Frater Iunipus dixit. Nō habeo amplius bonū in isto mūdo: & oia utensilia domus frāgens dixit ꝙ totus mundus in morte illius erat destructus. & ꝙ si fratrib⁹ nō fuisset ad horrorem: de osse capitis sui duas partes faceret: de una scutella3 in qua comederet: & de alia ciphum in quo biberet. ¶ Fr̄ Iunipus semel iterrogauit quēdā qūo uellet mori. Rñdit ille ꝙ uellet mori in loco ubi eēnt multi fratres: q ꝑ ipo deū orarent. Rñdit Fr̄ Iunipus ego uellem iuxta mortem meā: ꝙ tātus fetor exiret de corpore meo: ꝙ nullus posset appropinquare. Et ꝙ finalr̄ me in fossatū ꝓiicerent: & ibi solus abhominabilis morerer ac sepultura priuatus relinqrer canibus deuorandus. Hunc sc̄tm̄ fratrē Iuniperu3 beata Clara ad mortem ueniens secū habere uoluit: ut dum de xp̄o Iesu melliflua eructaret: de hoc mundo transiret. Ipsum eni3 ioculatorem xp̄i uocabat. Frater iste Iuniperus post multa magna facta in uita: tande3 Rome in pace qeuit in loco sancte Marie de Araceli sepultus. ¶ Ite3 in Roma in dicto loco de Araceli: iacet sanctus Frater Sabatinus. qui fuit unus de tredecim primis sociis beati Francisci uir sanctitate preclarus. ¶ Ite3 in Roma in loco prefato: iacet sanctus Frater electus. qui ibi annis decem sepultus multis uidentibus surrexit: & se in sepulchro reposuit.

De ei⁹ cōtēplatiōe.

¶ Locus de Pileo. De Fratre Andrea de Anania.

IN loco de Pileo Iacet sanct⁹ frater Andreas de Anania nepos domini pape Alexādri quarti. q factus Cardinalis Sctē Romāe ecclesie: renūciauit & noluit eē: & ꝓpter magna miracula que ipse faciebat in uita. Papa Bonifaci⁹ dixit: ꝙ si nō moreret̄ eū ascriberet catalogo sc̄tōrū. huic apparēs Carolus p̄mus Rex Sicilie: rogauit eū ut ꝓ se apud xp̄m uellet intercedere: cum maximas in purgatorio sustineret penas: quas euaderet si ꝓ ipso oraret: qd̄ & fec. ¶ Vice q̄dā cū appetisset auiculas assatas comedere: & pparatas añ se hr̄et: nolēs appetitui cōdescēdere: signo crucis facto mādauit ut abirēt: que statim reuixerunt & auolauerūt. Hic inter alios sanctos potestate3 accepit sup demones. Vñ in loco in quo iacet cū ducūtur demoniaci: stati ei⁹ pcib⁹ a dño liberant̄. mlt̄a egit mira i uita & ēt agit nūc: de qb⁹ nō ualui notitiā hr̄e.

¶Locus de hortēsa de frē Theobaldo de Assisio.

i N ciuitate hortēse iacet sctūs Fr̄ Theobaldus de Assisio. hic īter alia duo fecit mira. Nā cū staret in loco scti Laurētii iusta tiberim: & sibi mādaret ꝙ festinato ad ciuitatē ꝑgeret Ortēsem: ueniēs ad dictū fluuiū Tiberis: nec nauis adeēt: & ꝓfunditas aq̄ esset nimia: & sic ne trāsiret dissuaderet a circūstātib⁊: signo crucis facto: paꝝ eleuata tunica aq̄ uix poplites tāgēte cū stupore assistentiū pertransiuit. ¶Vice alia cū pisces uellet hr̄e ꝓ fribus: nec p̄ce nec p̄cio posset iuenire: ad fluuiū Tiberis accedens: missa manu bis sub arena: utraq̄ʒ uice piscem recepit lōgitudinis palmi: quos & fratribus deportauit.

¶Locus de Piperno. De frē Leonardo de Fulgineo.

i N loco de Pipno iacet sanct⁊ Fr̄ Leonardus de Fulgineo. q̄ cuidā claudo signū crucis cum fecisset: ad parētū petitionē ipsis uidētib⁊ sanitati optime est restitut⁊. Alteri ex natura ceco & priuato omni lumine per ānos octo: ad se perducto & signo crucis facto lumen restituit.

¶Locus urbis ueteris. De frē Ambrosio de Massa.

i N urbe ueteri iacet sanctus Fr̄ Ambrosi⁊ de Massa. h̄ oriūdus d̄ ciuitate Massa: & si usq̄ʒ ad tp̄s uirilis etatis fuerit in mūdo: p̄seruatus tm̄ a mūdāis uitiis dn̄i cōplexus celibatū: uirilis etatis portas ingressus: laqueos diaboli sibi paratos deuitās oib⁊ datis paupib⁊: & nihil reseruās: habitū frūm minoꝝ i sua suscepit ciuitate. ¶Cōuersionis igit̄ grāʒ diuia clemētia cōsecut⁊. Obediētie uirtutē aāponens uictimis: ꝓ frʒ necītatib⁊: acqrēdis in frigore & nuditate: in fame & siti iuxta mādatū scte obediētie discurrēs: semetipm̄ obtulit dn̄o sacrificiū medullatū. & orōnib⁊ frequēter insistēs: stratū ɔscie fusis lachrimis irrigabat. Pane tm̄ sepe ɔtētus & aq̄: ɔcupiscētie carnalis icēdia tēperabat. ¶Cōpassiōis isup uiscerib⁊ erga miseros affluēs & infirmos: misteria nec̄aria eis libēter impēdebat. Nō solū aūt fratrib⁊: sed secularib⁊ sibi cognitis & ignotis: humanitatis obseq̄a impēdebat. i ifirmitatis articulo misericorditer uisitans decubantes: ac medicamīa q̄ uulnerib⁊ uel ifirmitatib⁊ cōuenirēt: officiosa sedulitate ꝓcurās. Humilitatis studio frib⁊ freq̄nter coq̄nā parauit parapsides lauās: & depressiōis officia explēs gaudēter. ¶Si qn̄ uerbo uel facto aliqueʒ turbasset: chorda collo appensa ueniā humilr̄ postulabat. Illata libēter sustinēs iferētib⁊ indulgebat. ¶Hec oīa p qndecim ānos pagēs: diuio oraculo edoctus de morte & loco: ut socio apuit: ad urbē ueterē perrexit. ubi ifirmitate p̄ssus: termio appropinquāte uite: circa horā matutinalē: uultu p̄ solito exhilarat⁊: aliq̄d mirā dū se uidīdisse signauit. Et frēs assistētes cū inqrerent si btm̄ Frācīscū uidisset: rn̄dit nequaq̄. Interrogatus si angelū uidisset: q̄rēti nihil rn̄dit: mortē tm̄ cuiusdā noti sui denūciauit ex noīe diuinitus sibi reuelatā dicēs. ꝙ Gulielmus obiisset: & iter nonā & uesperū eū se secuturū p̄dixit. qd̄ & factū est. ¶Hic gloriosus frater q̄ti meriti sit apud deū: miracula p eū facta attestanī. Que miracula auctētice recipiēda & ꝓbanda dn̄s papa Gregori⁊ nonus cōmisit. Imo mādauit epis Vrbeuetano & Suāne ac Priori scti Ioānis de platea ordīs Sācti augustini: ut dic̄ bulla sua q̄ data fuit i Laterāo pōtificat⁊ sui āno. xiiii. q̄ iuenerūt istū sctm̄ frēm Ambrosiū: Contractos in diuersis mēbris. xiiii. liberasse. a morbo caduco q̄tuor: unū demoniacū ipso Frē ambrosio uiuente dum ei precepisset exire: liberauit. & duos post mortē. Quatuor a fractura uiscerum. Sex de apostemate. unuʒ a fistula. aliū a lupa. q̄tuor a diuersis ifirmitatib⁊. unū de cordiaca de ifirmitate q̄ dicebat̄ liuida. Aliū surdū p q̄tuor ānos. A fluxu sanguis unū. Mulierē hn̄tē fetū mortuū p q̄tuor mēses in utero. aliuʒ p sex ānos disenteriā passum. Puerū hn̄teʒ os corrosuʒ. Cecos & surdos quatuor. Septē mortuos suscitasse & mlt̄a alia mira deū per p̄ces serui sui Fratris ambrosii effecisse. Sed mortis pape Gregorii preuentione catalogo sanctorum non est annotatus.

¶De frē Morico socio beati Frācīsci.

i Tem in urbe ueteri iacet Fr̄ Moric⁊ magr̄ ꝓfati Fratris Ambrosii & sanct⁊: ac (ut puto) un⁊ de sociis. b. Frācīsci. Qui Fr̄ Moric⁊ primo fuit de ordine cruciferoꝝ: sʒ ifirmitate grauat⁊: cū p iternūciū btō Francisco supplicaret: ut ꝓ salute sua dn̄m exoraret: Btūs Frācisc⁊ āuuit: misso sibi electuario de micis panis & oleo qd̄ corā uirgis ardebat altari ɔfecto: ꝓdicēs eū frēm minorē futurū. Quod antidotū dīna unctiōe ɔfectū cū gustasset: san⁊ surrexit et a deo uigorē obtinuit: qui igressus ordinē. b. Frācisci unica tm̄ cooptus tunicula: loricā portās ad carnē crudis ɔtēt⁊ cibariis. uʒ. herbis leguminib⁊ & fructib⁊: p multa lustra tēpoꝝ semp tm̄ san⁊ extitit icolumis & fortis. ¶Huic fratri Morico dū natiuitas xp̄i esset die ueneris: & de carnib⁊ comedēdis eēt q̄ō: & Fr̄ Moric⁊ diceret ꝙ nō eēnt comedēdeꝓpter diē ueneris: & hoc fuit aā cōfirmationē secūde regule: Btūs Frācisc⁊ dixit peccas Fr̄ Morice: diē ueneris uocās diē quo nat⁊ est puer Iesus nobis: uolo inquit ꝙ & parietes tali die comedant carnes: si fieri pōt: uel de foris liniant̄. ¶De isto. Alia nō legi. miraculis tamē fulsit post mortē. ¶In dicto loco urbis ueteris iacet sctūs Fr̄ Seuerin⁊ q̄ etiā miraculorū gloria coruscauit.

¶Locus Tuscanelle.

i N Tuscanella iacet sanct⁊ Fr̄ Gulielmus de cordela. hic post p̄dicationē suā factā in platea die q̄dā: cuidā ceco ad eū accedēti: Facto signo crucis corā pp̄lo uisum restituit. Die eodē. cuidā uiro p sex ānos hn̄eris cōplicato recte nō ualēti icedere corā pp̄lo signo crucis ipresso sanitatē optimā ɔcessit. hic & aliis miraculis claruit.

¶Locus Proceni.

¶In Proceno iacet sctūs Fr̄ Tobias q̄ sp̄ū ꝓphetico fuit plenarie radiat⁊ & illumiat⁊.

¶Loc⁊ Viterbii.

¶In Viterbio iacet sctūs Fr̄ Soldaneri⁊ quasi sol dās nitorem. hic moribus fulsit & doctrina.

¶Locus montis compatri.

i N mōte cōpatro iacēt sancti frēs. uidelʒ sanctus Fr̄ Angelus de mōte Leōe pauprim⁊ & despectus. in cuius morte ut q̄dā Fr̄ uidit clara luce ꝓ ipsius aīa uēit q̄dā solēniter paratus cum fratrum magna multitudine. ¶In dicto loco iacet sanctus Frater Rinaldus de partib⁊ Reatinis uir ꝑfectionis & san-

ctitatis. Hic ambulans iuxta ciuitatẽ Reatinã cũ Frẽ Bernardo socio suo & guardiano: obuiã habuit quẽdam cecũ eos salutantẽ & deprecantẽ humiliter ut super eius oculos signuꝫ faceret crucis. Qui frater Rainaldus dicti socii mãdato eidẽ crucis faciẽs signũ: statim ille cecus lumẽ recepit: post modicũ deĩde spaciũ ĩfirmatus hic frater ad mortẽ: cũ multi audita ei⁹ graui infirmitate ad custodiendũ eũ circa trãsitum fratres couenissent: cũqꝫ iam celo uidereť affinis: cepit corp⁹ eiuꝫ sudore pfundi: & apparuerũt in facie eius & habitu q̃si flores ad instar pruine: desuper concrescẽtes. De quo frẽs q aderãt plurimũ admirãtes: sudorem huiusmodi sepius extergebãt. Sed eodẽ iterũ recrescẽte: usqꝫ post obitũ in eius corpore pdurauit: & cũ eo positus est in sepulchro. Qui cũ p triẽniũ quieuisset: cõtigit quẽdã aliũ sctũ frẽm decedere in loco eodẽ: in cuius trãsitu tãto odore respsa est domus fratrũ & regio circũquaqꝫ: ꝙ de eius aïe beatificatiõe signũ eis esset certũ. Hũc i sepulchro fratris Rainaldi collocaŕ uolẽtes: apto tumulo inuenerũt corpus fratris Rainaldi iã triẽnio positũ ita cancellatis manibus incõsumptũ: ac si die ipsa esset humatũ. Et cũ mouere ipm tẽtassent: ut darẽt locũ tumulãdo nõ potuerũt. Sed corpus dicti fratris Rainaldi iferius descẽdit tãq̃ uiuũ: dãsqꝫ locũ fratri uersus partem occidẽtalem in fouea se erexit: & q̃ diu semel põt dici oĩo dominica sic permansit. Itaqꝫ uidẽtibus cũctis tã fratribus q̃ secularib⁹q astabant: uersus partẽ oriẽtalẽ se ex latere declinauit: ac taꝫ diu sic pstitit: quoadusqꝫ corpus alterius fratris in eadem secum fouea clauderetur. Quod uidẽtes fratres & seculares dominum laudauerunt.

¶In eodem loco iacet quidaꝫ sctũs de Parma q qualis eẽt meriti apud deũ oñdit saluator. Nã in die oliuarũ palmã quã accepit plãtãs: de mãe creuisse inuenit.

¶De prouincia Tuscie locus de Setona.

In prouincia Tuscie in loco de Setona iacet Frater Guido. hic a fratribus in oĩone uisus est sup terrã altissime eleuatus. spirituꝫ ppheticum habuit & miraculis coruscauit.

¶Locus de Florentia. de Fratre Humili.

In Florẽtia in cõuẽtu iacet Fř Hũilis de Perusio: ĥ cũ lõge a Florẽtia uitã duceret solitariã: & esset in ciuitate Florẽtie maxime fame: rogauit xp̄m ut sibi diceret quẽ ordinẽ deberet ĩtrare p sui saluatiõe: & dñs Iesus xp̄us rñdit ꝙ ingredereť ordinẽ fratrũ minorũ: & cum ipse peteret quã uitã tenere deberet. Rñdit xp̄s teneas uitã cõem: frẽs fugias: & nõ iudices eos de defectib⁹ eoꝝ. hic pluřib⁹ miraculis claruit.

¶De fratre Acurso laico.

In dicto loco iacet sanctus Fř Acursus laicus uir sctũs & ifirmarius cõuẽtus: q multa miracula fecit. Huic orãti in capella ĩfirmoruꝫ btã uirgo apparuit cũ magna ipsi⁹ fratris cõsolatiõe: Sed cũ frẽm ĩfirmũ quẽ in cura hẽbat audiret clamãtẽ: uirgine bñdicta dimissa ad infirmuꝫ prexit: q̃ postulabat effecit. Quod multũ btẽ uirgini placuit. In cui⁹ signuꝫ btã uirgo eidẽ apparens: suo colloquio & aspectu iterato idicibiľr est ↄsolata. ¶In dicto loco iacet sanct⁹ Fř Benedictus laicus de Mucello. qui multa miracula est operat⁹. ¶In dicta ciuitate Florẽtia in q̃dã capella iuxta ecclesiã hospitalis sancti Galli extra portã ciuitatis iacent multi sancti frẽs & capella illa in deuotiõe hẽtur ob reuerẽtiã pfatoꝝ. ¶Ibi iacet Fř Ioseph q fuit uite sanctissime: cui⁹ corpus p multa tẽpora est itactũ reptũ cũ habitu & chorda ac si eodẽ die fuissꝫ sepultus.

¶Loc⁹ Aretii de frẽ Bñdicto de Aretio.

In aretio iacet sctũs frater Bñdictus de aretio. qui ad ordinẽ fuit receptus a. b. Frãcisco. hic fuit minister antiochie: & imperatorẽ Cõstãtinopolitanũ & Regẽ Ierlm. uidelꝫ regem Ioãnem ut dicit ad ordinẽ nostrũ recepit. Fuit hic deuotus sancto Danieli pphete. & cum affectasset ei⁹ sepulchrũ uisitare: nec posset tã ex itineris prolixitate q̃ custodia draconũ exñtium ad eius sepulchrum in Babilõia: die quadã sibi imẽso dracone apparente & eũ ĩfra caudã recipiẽte: in Babiloniã portauit ad sancti Danielis sepulcrũ. Cuius tumulum aperiẽs eius digitũ accepit ex deuotiõe: & secũ detulit: ac ab eodẽ dracone mõ prefato in pristino loco illesus est positus: & draco stati disparuit. Vnde crediť ꝙ angelus dñi fuerit. Hic cum a partibus Ierosolimitanis ad Italiã rediret: facta tẽpestate in mari sortib⁹ missis: ut alter Ionas missus & piectus in mare: statim a nubecula acceptus: ad paradisum deliciaꝝ est portatus. Quẽ uidẽtes Enoch & Helias ab eo quis esset petentes: cũ se fratrẽ beati Francisci diceret. Illi Francisci aduentu in mundum audito magnũ gaudiũ hñtes & magnũ tripudiũ fecerũt dicẽtes: se in breui p martirii palmã ad dñm perrecturos. Ipmqꝫ frẽm Bñdictũ amplexãtes & osculãtes: p totũ paradisum duxerũt oĩa oñdẽtes eidẽ: & cũ per tp̄s stetisset cũ eis: dicta nubecula q̃ ipm ibidẽ posuerat: euꝫ reaccipiendo in portu Italie ad quẽ applicare uolebat posuit. uñ naute q cũ piecerãt in dicto loco repiẽtes: ualde sunt mirati. hic spũ pphetico claruit. Naꝫ fratri Thome de Papia exñti ministro puincie Tuscie: secreta cuiusdã cõsilii q̃ nulli apperuerat: & de qb⁹ dubitabat quã parteꝫ eligeret. Fř Bñdictus sibi oĩa reuelauit. & quid tenendum esset predixit.

¶Locus Masse de Fratre Bernardo.

In massa iacet Fř Bernardus. q miraculis extitit gloriosus. Nã q̃dã iuuẽis de Massa infirmitate uesice grauatus & tumefactus: ac morti iã uicinus: ad eius sepulchrũ multo sanguine emisso est liberatus. Aliũ hñtẽ in crure fistulã: que cõtractũ natibus adherebat: recomãdatiõe facta dicto sctõ: ĩfra dies q̃tuor est liberat⁹. Mulierẽ toto corpore fistulataꝫ: nõ ualẽtẽ medicamine aliquo curari: dicto fratri se recomendãtẽ: post modicũ sic curauit ut talẽ nullatenus senserit ampli⁹ passionẽ.

¶Loc⁹ castri Florẽtini.

In castro Florẽtino iacet sctũs Fř Donat⁹ de Ferraria. hic habuit spm̄ pphicũ. Vndẽ frẽm quẽdã a lõge distãtẽ: in alio loco apostatantẽ uidit portatũ in ore a dracone. q̃d frẽs cũ dctõ apostatãte stãtes nõ agnouerãt. Alteri⁹ fris uidit tẽtationẽ uidẽdo diabolũ sup eũ stãtẽ: & cũ fratri dixisset suaꝫ tentationẽ: sic esse frater est confessus.

¶Locus sacratissimus Aluerne. De sanctis fratribus Gulielmo & Clemente.

In monte Aluerne iacet frater Gulielmus de Radicofano sup cuius caput dum oraret uisus est ignis magnus. ¶In dicto loco iacet frater Clemēs uir mire pfectionis & sanctitatis. qui dū staret in quodā heremitorio quod Garderia dr̄ in oratione: antiquus hostis in diuersis spēbus animaliū frequēter cum eo pugnā cōmisit: ut eū ab oratione turbaret: sed cū eum nocte quadā diuturna cōgressione fatigasset: & quasi lassus iam intrasset quoddā tuguriuz ad quiescendum: & se iuxta ignem posuisset & dormitare cepisset: diabolus ticiōe igneo eius tetigit manū. Qui expgefactus cum accepisset titionē ut repercuteret se ferientez: diabolus ab eius oculis euanuit. Ignis tñ ustio in dicti fratris manu die sequēti apparuit. Idē frater uice alia in partibus hispanie cōstitutus: & orando de nocte dum sup trabē quēdaz genua frequenter flecteret: diabolus astans genuflexione qualibet eū in maxilla percutiebat: quē cū diu pertulisset: tandē manū extēdit ut caperet se percutientē: ille fugiēs manū fris tetigit: ac sic pcussit q in ea qnqz uesice turgētes exorte sūt: ita q diebus multis cū ea nihil potuit opari.

¶De sanctissimo Frē Io. de Marchia siue Aluerna.

In dicto loco iacet sanctus Fr̄ Ioānes de Firmo, uocatus de Aluerna uir sanctitate mirabilis & pfectione: de huius uiri sanctitate aliq narranda sunt & succincte. hic de ciuitate Firmana prouincie Marchie habuit ortuz. qui cū nutriret infantulus in cuna die lune die mercurii & die ueneris semel tm̄ māmas sugebat: deinde factus annorum septez se a pueris abscondendo: ad agrum patris ibat ad meditandū dn̄i passionē. & in tātis lachrimis se cruciabat: ut cor eius uideret deficere. Ibiqz tam duris per totuz corpus se disciplinis mactabat: q de carne eius mundissima & candidissima riuuli sanguinis defluebāt: & priusq ad domū reuerteret: consuebat circa collum & corpus suum urticas: & postea cooperiebat superioribus indumētis. ¶Factus uero annorū decem cū esset canonicus ecclesie maioris terre sue: loricam triginta librarum ad carnē nudam portauit: cuius manicarum longitudinē de nocte decurtauit: sed hāc quidam suus canonicus est furatus: sed quidam homo spūalis sibi deuotus aliam corpori suo congruam pcurauit: cuius annuli uelut in ceram liquefactaz sic in eius carnē teneram intrauerūt. ¶Tūc tēporis se abstinentia sic stringebat: ut in die de una quarta parte panis esset contētus. Sed cū sibi diceret a quibusdā q ipse esset bonus Frater minor: illo uerbo audito a dn̄o inspiratus: ordinem intrauit beati Francisci dum .xiii. esset annorum. Cū .n. uerba diuina aliquando audiret a suo magistro: cor eius ut cera liquescēs tāta suauitate grē in interiori homie replebat: q homo exterior discurrere est coactus aliqñ p hortū: aliqñ per ecclesiam: & qnqz p siluam pus interior expellebat: sed tēporis in pcessu ad raptus multiplices peruenit ut dicet. ¶Completo pbationis anno & facta professione: tante se dedit humilitati ut omnia officia loci faceret: faciebat coqnaz: seruiebat ad mensam: & ipsam parabat: ac in ea legebat: ad portam respondebat: fratrum antiquorum tunicas lauabat: custodiens sacrastiam & in coro cantoriam faciens spirituz deuotionis nec extinguebat nec pretermittebat. ¶Paupertatē complexus, habitu cor da & femoralibus diues fuit: nihil usqz ad mortē habere uolens preter paruum breuiariū ad dicendū officium: & quia sic dilexit paupertatem: deus in suis necessitatibus sibi condescendebat: dando sibi corporis fortitudinem. Naz & si iret nudus & discalciatus tempore magni algoris & niuiū & hiemis: semper tamen rubustior & fortior sociis inueniebatur. ¶Fuit homo maxie rigiditatis in corpore suo. Aliquando .n. portauit loricam. Aliqñ coriuz porcinū. Aliqñ tunicaz de pilis equinis nodosam: & qnqz habuit ad carnē circulū ferreū quē plixitate tēporis carni sic habuit insertū: q in amotione & depositione eius: caro circum circa est a corpore euulsa. Abstinētia ēt carnē domuit antequā esset predicator. quadragesimā sancti Martini. Sancti Francisci & maiorē. sancti spūs. apostolorum Petri & Pauli. uirginis gloriose. Angelorū. Vigilias sanctoruz. feriam sextā in pane & in aq faciebat. xxx. annis tantum aquā bibit. Quandā quadragesimā fecit nihil comedendo nisi herbas quātum intra duos digitos manus posset stringere. Aliaz fecit fabas aq madefactas manducādo qtū māu stringebat. Aliā fecit reclusus in cella in qua nihil comedit nisi unū panē ordeaceū paruum in die. Aliā fecit solum panē biscoctū comedēdo & aquā bibendo. unde socio habuit aliquando dicere. Nullū genus asperitatis est q oliz nō pbauerit corpus meum. ¶Iste & si oriundus fuerit de Marchia & de Firmo: tamen ad montem Aluerne accedens: & dicto loco icorporatus: deiceps Frater Ioānes de Aluerna est dictus. Hic sanctus homo tribus ānis nūquā sedit: nec dormiēdo: nec uigilādo nisi quādo esset in mēsa: uel in capitulo: uel choro: & sic deus sensualitatem in eo subiecerat ratiōi: q primuz cōcupiscētie motum nullatenus sentiebat ut ipse dicebat. ¶Quātū deniqz hic sanctus esset acceptus deo: ex uisitationibus diuinis potest patere. Deus enim uice quadaz per tres mēses omni die eum uisitauit: suum angelum ad ipm mittendo: & in fine ex parte dei dedit gratiaz: ut secundū oēm sensum scripturam intelligeret. Et ex tunc factus est pdicator magnus. pdicauit postea Pisis Florētie Senis Aretii Perusii & sic de aliis terris: in quibus fructū magnū peregit aiarū. ¶Florētie dū in platea cōuētus pdicaret & serenitas eēt: statiz pluuia descēdit: & cuz nullus uellet eius pdicationē dimittere: hoies pannos uiliores reflectebāt sup se: & mulieres sudaria & pannos lineos sup se ponebant: & qa tumultū aliqualē faciebāt. Fr̄ Ioānes fuit admiratus pluuiā non aduertendo: mirabile factū: pluuia tāta descendit: & sup ipsum nec sup pulpitū ubi pdicabat: ut uidit totus populus: gutta minima descēdit: quod ad magnū miraculū fuit toti pplo. ¶Hic sctūs primo fuit a sanctis uisitatus. Nā btā Maria p totā diē stetit cū eo i illa forma q ipa conuersata ē: i hoc mūdo. In puincia Marchie dū oraret p Fratre Iacobo de Falerono qui infirmabat in loco

De ipsius humilitate.

De ipsius paupertate.

De rigiditate penitētie ipsius.

De spū intellectus.

De apparitionibus sibi factis.

mogliani firmane custodie: apparuit beatus Frāciscus sibi cum stigmatib⁊ refulgēs gloria singlari & cū mul tis fratrib⁊.s.fratre Lucido & fratre Matheo antiquo de monte Rubiano: quos frater Ioannes nūq̄ uiderat & tñ eos cognouit: & tūc reuelatū est sibi de saluatio ne fratris Iacobi predicti. ¶In monte Aluerne sepe beatus Frāciscus apparuit sibi & quedam archana si bi dixit: q̄ quia erāt ad ipsi⁊ fratris Ioānis ꝑconiū: nul li uoluit dicere. Alia uice in dicto mōte btūs Frācisc⁊ sibi apparuit: & cū eo diu stetit: & in fine sibi dixit: fra ter Ioānes pete a me q̄cūq3 grām uis & faciā tibi: cui cū petiisſ3 tāgere eius stigmata & osculari: sibi beato Frācisco id cōcedēte remāsit ualde cōsolatus. ¶Btūs Laurentius sibi semel apparuit cui erat deuotissimus dū oraret ꝓ quodā scrupulo qđ hēbat Frater Iacob⁊ de Falerono de sacerdotio: cui btūs Laurentius appa rēs de dicto dubio eū certificauit: & postmodū in uigi lia sui festi dū cātaret in uespis apparuit ei: ac si assare tur: & oculo cōpassiuo frēm Ioāne3 respiciebat: & die ꝑfata dū salue regina cātaretur: apparuit ei btūs Lau rentius ad altare conuentus. Renes tenens ad altare: & in mauu sinistra craticulam quasi pro scuto: dixitq3 fratri Ioāni ꝙ ꝓpter illā craticulā & tormenta magnā gloriā hēbat in celo: & ecclesia de eo faciebat magnā solēnitatē: & si faceret penitētiā magnam haberet glo riā: & disparuit. ¶Ieiūata semel q̄dragesima āgeloꝝ: dum in solēnitate Archangeli Michaelis ad matutinū uenisset: post matutinū du3 ad cellā rediret: in egressu ecclesie angelum in forma iuuēis pulcherrimi reperit tenētē instrumētū organicū in manu: & secum usq3 ad cellam semp pulsando euntē. Raptus post introitum celle Angelo disparēte remāsit. ¶Dñs Iesus xp̄s mul totiens ei apparuit. Semel du3 optasset uidere xp̄um in forma qua de cruce fuit depositus: dum celebraret missam & uenisset ad pr̄ nr̄: & diceret. Per ipsu3 & cū ipo &c. In dicta forma saluator eidem apparuit: ocu lo compassiuo eū respiciēdo. Volēs igit̄ dñs ipsum fra trem Ioānem ꝓbare consolationis & contemplatio nis dulcedine3 de ipso ab eo subtraxit. Vnde ipso sine lumine creatoris & dulcedine remanēte: dum in quo dam loco in quadā silua anxius esset: & lachrimis su pinfusus: ac uni fago facie erecta ad celū adhesisset: dñs Iesus xp̄us apparuit per semitā incedēs: nihil fra tri Ioāni dicēs, post quē ipse frater Ioānes totus affli ctus & lachrimis rigatus incedebat: rogās ut faciem eius gratissimā ad eū conuerteret: sed dñs q eū ꝓbare uolebat p semitam incedēs ulterius nihil ei loqueba tur: & frater Ioānes surgēs post eum incedebat: supli cans ut eum exaudire dignaret̄. Et iterum saluator re cessit nil ei dicēs: sed ipse frater Ioannes lachrimando post xp̄m incedebat. tandē saluator conuersus ad ipm faciē ei ostēdit: & manus suas expandit sicut facit sa cerdos dum se ad populū uertit: & tunc frater Ioānes de pectore dñi uidit radios exeuntes: nō solum silua3 exterius sed ipsius corpus & animam interius diuinis splendoribus illustrantes. Quibus fuit edoctus. quem actum humilem & reuerentē deberet tenere cū Chri sto. Vnde stati3 accessit ad pedes Christi: quos sibi ad osculandu3 porrexit. quos lachrimis ut altera Magda lena irrigauit. demum manus xp̄s ei ꝑbuit ad osculan dum & eas expandit: & Frater Ioannes surgēs ad pe ctus dñi accessit: & amplexatus est eum: & xp̄s uersa uice eū deosculatus est. Sed frater Ioānes ad pect⁊do mini sensit tunc tm̄ odorē: ꝙ omnia odoramēta mūdi respcū illius fetor essent. & tunc fuit raptus & summe consolatus. sup quo pectore residēs: fontē hausit diui ne sapiētie: & profunda dei sunt patefacta eidem. un de deinceps de quacūq3 profunditate theologie pre dicabat: & q̄ōnes declarabat. & dictum odorē Frater Ioānes p plures mēses sensit. & similiter in dicta semi ta p quā incesserat & steterat dñs Iesus: p amplu3 spa cium circūquaq3 ipse Frater Ioānes per multa tempo ra ipsum odorē sensit. ¶Alia uice frater Ioānes cū ap propinquāte natiuitate dñi de eius humanitate con solatione3 expectaret: de ipsius humilitate deitate & charitate sibi tam pfectissimū amorē exhibuit: ꝙ ui debat̄ sibi ꝙ aīa a corpore raper̄: nā centies plusquā si esset in fornace eius anima & cor ardebat: & pre ni mio ardore fortiter cogebat̄ clamare. amor iste inter pollate durauit p sex mēses: sed ardor bñ p annum: & in hoc tēpore & post: uisiones diuinas & consolatōes īnumeras habuit: sed in nocte quadā eleuatus fuit in deū tam mirādo lumine: ꝙ uidit omnia creata in crea tore: tam celestia q̄ terestria: & omnia suis gradibus or dinata & distincta: q̄uo sunt chori beatorū sp̄uum in fra deum: & paradisus terrestris beataq3 xp̄i humani tas: & habitatiōes inferioꝝ: similiter designauit: & ui debat & sentiebat ꝙ omnia repn̄tabant creatorē. Po stea eleuauit eū de⁊ sup oē3 creaturā: ita ꝙ fuit absor ta & assumpta eius anima in abisso diuinitatis & cla ritatis diuine: & sepulta in pelago deitatis & infinita tis diuine: intm̄ ꝙ nihil creatū nihil formatū nihil ima ginatorium nihil sensibile nihil comprehēsibile & hu iusmodi cor uel lingua posset cogitare uel loqui. Ita erat absorta illa anima in illo pelago & abisso deita tis siue forma claritatis: ita ꝙ erat aīa ipsa absorta in abisso deitatis & dilatata sicut gutta uini in latitudi ne maris: que sicut nihil īuenit in se nisi mare: sic eius aīa nihil uidebat nisi deu3 in omnibus & sup omnia & infra oīa & extra omnia. & ibi sensit tres ꝑsonas in uno deo & unum deū in tribus personis: & sensit cha ritatem illam eternam que fecit dei filium incarnari p obedientiam patris qua incarnatus est: & per ista3 uiā incarnationis & passionis filii dei meditando & eiulā do & lachrimando ad lumina ineffabilia ꝑdicta per uenit. & dicebat nullam aliam uia3 esse qua anima ad deum possit introire nisi per Christum qui est uia ueri tas & uita. Fuerunt etiam sibi ostensa in eadem uisio ne quecūq3 facta fuerunt per Christum a casu primi hois usq3 ad ingressum Christi in uitam eternam: qui caput & princeps est electorum qui ab initio mundi fuerunt sunt & erunt usq3 ad finem mundi: sicut anun ciatū est p ꝓphas & dei sc̄tōs electos. ¶Dū hic Fr Io. eēt in loco Mogliani custodie firmane ꝓuicie Mar chie añ matutinū: ꝓuent⁊ē diuia dulcedie: adeo ꝙ p⁊ matutinū i silua ne audiret a frib⁊ uoces maximas ex

uehementia dulcedinis emittebat: & hoc infra octauam assumptionis domine: quã dulcedinem habebat cogitãdo de uerbo cõsecratõis.s.hoc est corpus meũ: qua consideratiõe illuminatus a spũ scõ:aptis oculis mẽtalib⁹uidebat xp̃m cũ btã uirgine Maria & multitudine angelorũ & sanctorũ: & intelligebat illud Apostoli dctm̃. quõ nos oẽs sumus unũ corpus in xp̃o:singuli aũt alter alterius membra.& illud.ut possitis cõprehẽdere cũ oĩbus sanctis: que sit lõgitudo altitudo latitudo sublimitas & ꝓfundũ. Scire autem supeminentem sciẽtie charitatẽ xp̃i.Quod bonum in isto sacramẽto reperit cũ cõficit hoc uerbo.s. hoc est corpus meũ. Hac igit̃ dulcedine supinfusus: nõ credẽs eũ intendi:ad celebrandũ accessit.Cũq3 p̃fatione dicta uenisset ad pridie & ad uerba cõsecrationis : succrescẽte diuina dulcedine qua sentiebat diuinã p̃ntiã & multitudine3 angelorũ & sanctorũ:multotiens dicebat.hoc est hoc est. sed uerba cõsecrationis explere neqbat. Vnde Guardianus fratres & seculares ad eũ iuuandũ accesserũt: sed ipso dicẽte corp⁹ meũ:statim apparuit ei dominus Iesus xp̃s bñdictus incarnatus & clarificatus:& ostendit ei humilitatẽ que fecit eũ incarnari: & facit ip3 quotidie uenire in manus sacerdotis:& talis humilitas frẽm Ioannẽ sic tenebat in dulcedine & admiratione:ut uerba cõsecratiõis perficere nequiret. uisa igit̃ domini p̃ntia:cor eius uelut cera liquefactu3 est:& mẽbris oĩb⁹destitutus cecidit retro:sed a guardiano & aliis ne caderet est sustẽtatus:& ip̃m fratres & seculares tãq̃ mortuũ i sacristiã detulert̃.Erat.n.corpus eius frigefactũ tãq̃ hoĩs mortui:& digiti cõtracti ut moueri non possent : & sic iacuit exanimis a mane usq3 ad tertiã & ultra tẽpore estiuo:nec p̃ficere potuit missam. Hec cuidam fratri suo secretario reuelauit.

¶Vice alia celebrãdo & hostia cõsecrata:apparuit ei xp̃us cũ pulcherrima barba & indutus ueste rubea:q sibi dedit tantã cõsolationẽ & letitiã utriusq3 hoĩs: ꝙ nisi qa remãsit sibi intellectus fuisset in extasi tract⁹. & in ipsa uisione certificatus fuit ꝙ ꝓpter illã missam pacatus fuit deus ꝓ toto mũdo:& maxime ꝓ suis recomẽdatis.¶Parũ ante mortẽ uidit dñm Iesum xp̃m in humana figura ita despectu3 & uilem:ꝙ nõ posset hõ tm̃ uilificari.Quẽ cum admiratõe interrogauit dicẽs.O deus meus omnipotẽs qd est hoc ꝙ ita uilis & despectus appares?& xp̃s rñdens ait.Scias ꝙ nõ uideor tibi ita despectus & uilis: sicut su3 hodie in cordibus xp̃ianorũ:& tũc in p̃ntia saluatoris fuit raptus: & xp̃us disparuit.Rapiebat̃ hic sanctus freqũter in deũ:sicut manus adustione est pluries comprobatũ.& cũ a quodã fratre interrogaret̃ si p̃dicationes raptum eius impedissent:Rñdit dicẽs.Charissime p septẽ annos habui continuã grãm lachrimarũ:& raptus nõ raros:& illo tẽpore fuit grã dei sup aĩam meã.Profecto postea deus mutauit gradũ in aĩa: & adeo preposuit animã sup grãm: ꝙ qñcũq3 ip̃a uult h3 affluentiã lachrimarum usq3 ad defectu3 cordis: & si desiderat raptũ h3. Et status iste est sublimior: qa tũc nec raptum nec lachrimas ocultare poterã:nũc aũt possum.

De spũ ꝓ phetie.

¶Sanctus iste nõ solu3 dei agnouit magnalia sed spiritum propheticum in dei agnitione habuit.nam cum ipse hẽret auctoritatẽ a generali ministro absoluendi frẽs q eidẽ cõfiterent̃:frẽs ad montẽ Aluerne accedentes inducebat ad sibi cõfitendũ: & eis si omittebãt aliquid stati3 dicebat tu comisisti tale pctm̃: & sic esse illi asserebãt.uni fratri dixit quoddã pctm̃ ocultum: de quo frater ip̃e habuit dicere:ꝙ id pctm̃ comiserat anteq̃ Fr̃ Ioãnes fuisset natus in mundo.¶Dum hic Fr̃ Ioãnes in cõmemoratione oĩum defunctorũ missa3 celebraret:& corpus dñi leuãdo ipsum ꝓ animabus defunctorũ deo p̃ri offerret:uidit infinitas aĩas de purgatorio egredi q̃si multitudinem scintillaru3 de ignita fornace ꝓdeuntiu3:& illas uidit ad celestia euolantes ob merita xp̃i qui in cruce ꝓ humana salute pepẽdit. qui quottidie in sacratissima hostia offertur ꝓ uiuis & mortuis.¶A diabolo hic sanctus fuit ꝑturbatus.na3 in mõte Aluerne orãdo & cõtemplãdo uidit totũ aerẽ & terrã multitudine demonũ plenã: & tunc frater Ioãnes hoc uidens baculo accepto ꝑcussit eos:& de toto illo mõte effugauit. Alia uice uidit in uisione infinita3 m̃ltitudinẽ d̃monũ cõtra frẽs sagittas mittẽtes.q̃rũ alique insultabãt cõtra demones imittentes:& demones cũ stridoribus fugiebãt.Alique tãgendo frẽs cadebãt: Alique intrabãt cu3 toto ferro & remanebãt:Aliq̃ itrabãt & totũ corpus:& ad aliã partẽ penetrabãt.Quod uidens Fr̃ Ioãnes in lumine diuino quo fuit radiatus: intellexit dictorũ fratrũ statũ.Semel dum oraret uidit fratrẽ quẽdã carpẽtariũ a demonibus extra ordinẽ duci. Qui surgens ab oratione perrexit ad fratrẽ:& accipiens eũ per tunicã dixit ei.O frater mi quid agere tu uis?& reuelatiõe ei patefacta:cũ sanctis uerbis eũ retinuit:& in ordine uitã suã finiuit. ¶Et qa pro sua sanctitate ab oĩb⁹ honorabat̃:semel uolens honores huiusmodi euitare:secrete de Senis recessit: & iuit colũbanum secrete ut nullus hoc sciret. Sed du3 staret ibidem & oraret : uisa est columna ignea a summo celo descẽdere: & super eius cellã residere a colẽtibus terras uicinas:ꝓpter quod miraculũ cepit a pp̃lo freqũtari.uñ hac de cã ab inde recessit. ¶Suũ obitũ presciuit:& fratrib⁹ p̃dixit:modico tẽpore uobiscũ ero.Sed ad mortẽ ueniẽs:primo faciẽ terribilẽ ostendit : ita ꝙ oẽs astãtes timuerũt ualde. sed illico serenatus angelica facie i frẽs respexit.& cũ a frẽ Ioãne de septimo de Pisis q aderat iterrogat⁹ eẽt qd uidisset:rñdit. si dicerem qd uideri3:uos nõ intelligeretis me sed unũ scitote:ꝙ q uult eterna3 adipisci salutẽ:soli Xp̃o crucifixo ardẽter ihereat cũ effectu. Et his dictis:ꝓxit ad dominũ.¶Hic p annos qnquaginta fuit in ordine. In festo sancte Marie ad niues cũ missam celebrasset:& cũ fratrib⁹ comedisset:post prãdiũ arrept⁹a febrib⁹in uigilia sancti Laurentii cuius erat deuotus: omnibus sacramentis susceptis:fratres dulciter alloquendo ad dominum migrauit:sicut cuidam sibi familiari oñsum est anno.M.cccxxii.multi alii fratres sepulti sunt in predicto loco.

¶Locus de Pupio.

¶In Pupio iacet frater Iacob⁹ Barletanus: cui xp̃us apparẽs in silua certificauit eũ de remissione pctõru3 suorũ quã semp optauerat.In cuius signu3 xp̃s posuit

manus dicti fratris inter suas: & ex tunc tātū odorem sensit in suis manibus: ꝙ oium odoꝝ fragrātiā excederet: & multo tēpore post ob eius reuerentiā sibi manus nō lauit. Sed die quadā duob⁹ fratrib⁹ ad ipm uenietib⁹ cū uellet cū eis comedere: uocat⁹ ad mēsā nō recordat⁹ lauit sibi man⁹: & ex tūc nō sensit odorē de quo in tota uita sua plorauit. ¶ Loc⁹ mōtis illicini.

i N mōte illicino iacet sctūs fr̄ Philipp⁹ laic⁹. q multa fecit miracula: & inter alia cū de loco colūbarii i quo decessit corp⁹ ei⁹ ad montem illicinū deduceret: inundāte pluuia nec una gutta feretrū tetigit: nec sui corporis portitores: de isto sctō fratre fit memoria celebris in dicto castro in sctōrum Filippi & Iacobi festo. ¶ Locus montis policiani.

i N monte policiano iacet fr̄ Bartholome⁹ bucii francisci: qui uxorem filios & omnia relinquens factus est frater minor deuotissimus: & sanctus post mortem miraculis claruit.

¶ Locus columbarii. de fratre Guidone de bolsena.

i N loco de columbario iacet fr̄ Guido de bolsena uir sctūs. Hic dū esset nouicius Senis: & cū socio suo nouicio frē mino Altimāni i horto loqueret de deo: Iesus in specie pueri in medio eorum apparuit: & stetit cū eis a post nonā usq₃ ad horam uesperoꝝ ꝑut uidit fr̄ Petrus petinarius de tertio ordine. Huic fratri Guidoni reuelatū fuit a deo de secta fricelloꝝ que in ordie exurgere debebat: sicut ꝑdixit fratri Iacobo de mōte illicino seruitori suo: monendo ipm ꝙ se ab his elongaret tanquā ab inimicis xp̄i. Huic ēt fratri qdā gattus omni die capiendo auiculā portābat: quā dictus frater Iacobus eidē porrigebat ad comedendū: & mortuo dicto frē Guidone gattus ad pedes eius mortuus cecidit. ¶ Locus cortone.

i N cortonio in plebe iacet sctūs fr̄ Guido: q fuit de sociis btī Frācisci: qui mortuus in loco antiquo de cortona qui dicit̄ celle btī Frācisci & miraculis coruscaret: a populo ad ciuitatē deduct⁹ ē. & qa ibi tūc nō erat loc⁹ fr̄um in plebe ē sepult⁹ honorifice. ¶ De florētia & prio d̄ frē rolādio d̄ florētia

d E ꝓuincia tuscie. u₃. de Florentia fuit quidā sctūs fr̄ nomine rolandinus. sed ubi sit sepultus nō repperi. Hic fr̄ dum die quadā ad orādum ecclesiā intrasset: subito dum orōnis ꝑplixitas tenderet: apparuit quidā radius solis sup altare descēdēs: & uidit puerū in radio memorato sup altare stantē: & mira pulchritudine decoratum: qui coronā aureā manu gestans: alterā quoq₃ illi similem gēmatā in capite gerebat: uocauitq₃ frēm ex noie dicēs illi. Frarer Rolandine pseuerare stude finalr̄ in negocio qd̄ cepisti: quia corona hec quā manu teneo tibi est ꝑparata: & statim disparuit. Fr̄ uero rolandinus que uiderat cuidam fratri sacerdoti retulit: qui uisiōe intellecta ipm ad boni pseuerantiā cōfortauit: & de ꝓmissiōe facta docuit non altum sapere sed timere.

¶ De fratre Francisco de maleficiis de florētia.

d E Florentia etiā fuit fr̄ Franciscus de maleficiis nūcupatus: homo deuotus & pauptatis ac regule sue zelator: qui & si in corsica in silua sit humatus: circa ipm tn̄ in uita deus in monte sacro aluerne miraculum magnū demonstrauit. nā cum staret aluerne & fratrib⁹ forensib⁹ loca in qbus btūs Franciscus steterat ostēderet: & iuxta ꝑcipitium maximum supra hortū in planicie positum du₃ staret talia ostēdendo in charitate: cecidit: & de scopulo in scopulum caput mēbra & renes & pectus percutiendo: dū putaret a fratribus cōminutus totalr̄: nulla lesione notatum frēs qui ad excipiendū eius corpus ut mortuu₃ descenderāt: inuenerūt. de quo frēs omnes sunt stupefacti. ¶ De fratre Ioanne de Florentia.

d E florentia ēt fuit sctūs fr̄ Ioannes parēs primus generalis ordinis post mortem btī Francisci. Qui cum esset iudex: & in ciuitate castellana staret ad sue domus fenestrā: cōtigit ꝙ grex porcoꝝ adesset. Et cū nullo modo ciuitatem castellanā uellēt intrare: inductus pastor a quodā ut diceret porcis: intrate porci ciuitatē castellanam: sicut intrant iudices in infernū: & cū pastor illud fortiter diceret uel dixisset: statim porci sine rebellione dictā introierunt ciuitatē. Quo uerbo audito & miraculo uiso stati₃ iudex deserens mūdum factus est fr̄ minor uita & sanctitate mirabilis. Propter qd̄ elect⁹ est post mortem btī Frācisci prim⁹ i generalē ministꝝ. ¶ Hic missus ē a papa Gregorio ut discordantes romanos ad subiectionem & reuerētiā ecclesie romane reduceret. Quibus rebelli animo resistentib⁹ dixit: ꝙ deus eos in breui puniret fluminis inundatione: & sic fuit. Nam tiberis intantū creuit ꝙ multos in propriis domibus necauit: & urbem quasi destruxit. Propter qd̄ miraculum romani ad obedientiā pape deuenerūt. Multi alii notabiles frēs fuerūt de tuscia quoꝝ noticia obliterata est negligentia frm̄. ¶ De ꝓuincia bononie.

i N ꝓuincia bononie: in loco bononie iacet fr̄ Nicolaus qui adhuc dū uiueret: mortuū du₃ ad sepulturā ferret̄ dr̄ suscitasse. Ideq₃ nouos oculos cuidā cui erāt oculi eruti cōprobat̄ reddidisse.

¶ Iacet ibidem in eodem sepulchro cu₃ frē Nicolao ꝑdicto fr̄ Bonizus homo sanctissim⁹. Hic fr̄ Boniz⁹ in monte polumbaꝝ fuit cum btō Francisco qn̄ fecit regulam quā habem⁹: & xp̄m audiuit loquentē & dicentem. Ministris pluribus ibidem cōgregatis: ꝙ regulam illā ipse fecerat: & uolebat eam ad lr̄am sine glosa intelligi & seruari: ut dicetur fructu & cōformitate sequenti. Huic fratri Bonizo post suam mortē apparens beatus Franciscus cum habitu aureo & glorioso sua stigmata plusquā sol lucentia sibi ostendit & osculanda & contrectanda concessit.

¶ Iacet ibidem frater Matheus de Fauentia q in uita & morte & post: miracula est opatus & adhuc facit.

¶ Iacet ibidem frater Guido de spatis magnus predicator crucifixi & passionis. Hic mira plura fecit in uita: & nunc etiam miraculis preclaris sua sanctitas bononiensibus & aliis innotescit.

¶ Iacet ibidem quida₃ sanctus Laicus frater Guilielmus de Cortimilio uite sctissime & miraculis ꝑclar⁹.

¶ Locus mutine de frē Gerardo de mutina.

i N mutina iacet fr̄ Gerardus magn⁹ ꝑdicator

Hic dum uenetiis in uigilia festi btī Frācisci p̄dicaret: & altissima de ipo loqueret̄: quidā ciuis ob hoc cōmotus & si deuotus esset btī Francisci & festum ageret: a predicatione recedens: dū domū rediisset statī som no opprimitur: Qui ad lectum pergēs statim fuit sopitus: & uisionē habuit de btō Frācisco singularē: nā raptus in celum: uidebat xp̄m btām Mariā & omnes ordines sanctoꝝ angeloꝝ & alioꝝ sctōrū qui ꝓcessionaliter ibant omnes: & xp̄o ac matri reuerentiā exhibebant: sed cum btm̄ Franciscū nō uideret: angelo ipm̄ ducenti dixit ipse ciuis: ubi est btūs Frācisc⁹ cum suis ī isto loco: de quo frater Gerardus tā alta dicebat⁹ & Angelus rn̄dit. expecta & uidebis btm̄ Frācis cum: & quē statū h3: & uidit ꝙ xp̄s eleuauit brachiū dextrū: & de ipsi⁹ uulnere laterali exibat btūs Frācis cus singulari gloria d̄corat⁹ cū uexillo crucis explicato ī manibus: & post ipm̄ maxima multitudo frm̄ & aliorum sequebāt gloriosissime decorata: & tūc dixit Angelus sibi. Btūs Frācis cus: quia semp passionē xp̄i meditat⁹ est cum suis: ideo in xp̄o stat & residet: ꝓut cernis: & uiso hoc statim ciuis ille a sōno surgēs: & ad locū fratrū ueniēs: inuenit adhuc frēm Gerardum: cui & aliis post p̄dicationē narrans cuncta que uiderat: de bonis suis ob reuerentiā. b. Francisci fecit & dotauit locū. b. Francisci de cōtrata uenetiis. demū renūciās mūdo factus ē fr̄ minor & fili⁹. b. Frācisci. ¶ Loc⁹ arimini.

In arimino iacet frater Ioānes barroti: qui signis claret & claruit. ¶ In dcō loco iacet istis tēporib⁹ fr̄ Andreas: dulcis fr̄ & bonus. q ut dicūt frēs signis claret & miraculis. ¶ De ꝓuincia Padue siue sctī Antonii. ¶ De sctō Antonio de padua.

In ꝓuincia paduana siue sctī Antonii iacēt infrascripti sācti frēs. In padua iacet sanctissimus fr̄ Antonius: quē papa Gregorius non⁹ eodem anno quo mortuus est. s. anno dn̄i. Mccxxxiii. die. xiii. Iunii catalogo sctōrū ascripsit: huius sanctissimi uiri succincte uita ponēda est: ꝓpter ꝓlixitatē uitā dam. ¶ Hic natione hispanus de regno portugalie & ciuitate Vlisbona extitit oriundus: clarus parentib⁹: litteris in ecclesia btē Marie imbuit̄: & cū ad ānos puberes deueniret: & p̄ter solitū se motibus illicitis sentiret perurgeri: spretis studiis: carnis illecebris: & parētibus: ad quoddā monasteriū sancti Augustini pergēs: factus est canonicus regularis: & quia iportune a suis uisitabāt parentib⁹: hac de cā abinde secedens: ad sancte crucis de colimbria: aliđ eiusdē ordinis cōuolauit monasteriū. quo in loco existēs: primo uirtutib⁹: demum sacre scripture suum studiū coaptauit. Dum uero ibidem uir dei maneret: in Marrochio quinq3 frēs minores a. b. Francisco missi illuc ob fidem p̄dicandā: a rege Marrochioꝝ glorioso martirio coronātur: quorū reliquias cū in hispaniā detulisset dn̄s Petr⁹ infans fr̄ Regis Portugalie: dum ipsoꝝ meritis a manib⁹ dicti regis Marrochioꝝ: apud quē ob meritū fratris sui regis manebat: se predicat liberatum: dictoꝝ frū cū reliquiis portatis celebris passionis fama: ad aures btī Antonii peruenit: qđ ut percepit zelo fidei & martirii succensus: optat prefatis martirib⁹ sic iungi consortio sic & habitu: ut ad ꝑfecta perueniat. uñ die quadam fratribus minorib⁹ ad suum diuertendo monasteriū: data per ipsos fiducia eidem: ꝙ eum ad terrā saracenorum dirigerent: habitu ordinis minoꝝ: habita pri⁹ a suo priore licentia de hoc: eum induerūt: & factus ē frater minor. Directus ergo iuxta ꝓmissū: ad partes infidelium: du3 pergeret: diutino langore corrept⁹: ad partes fideliū ꝓ sanitate recuperanda redire coactus est. Et dum ad solum natiuum intenderet redire: uersus Hispaniā nauigando: uētis flantibus non secūdis: ad Siciliam deuenit. Verū cū generale capitulū apud assisiū instaret de ꝓximo celebrandū: Btūs Antonius debilis & infirm⁹ ut potuit illuc perrexit: atq3 per generalem ministrū ad Romandiole transmissus ꝓuinciā: in heremo montis sancti Pauli: uitā solitariā per tempus duxit: humilitatis officiis occupatus. s. in seruiendo fratribus: & lauandis parapsidib⁹ & utensilibus coquine. Et licet hic sanct⁹ sic deditus esset hūilitatis officiis. nec suā sciam ostēderet fratrib⁹: l3 aliquando litteralr̄ quedā uerba exprimeret: sed ipsa oīno supprimere studeret: deo tñ placuit ad notitiā aliorum eum hoc modo uenire. ¶ Cum enim ad ordines sacros suscipiendos perrexisset forliuium cum fratribus: essetq3 consuetum ꝙ ordinandis uerbū dei ꝓponeret: & simil̄r de hoc tam de ordine minoꝝ q̄ p̄dicatorum plures essent requisiti: qui oēs de impreparatione se excusantes: tande3 Antonius est reqsitus: qui satis & ipse renuens: ultimo tñ acqeuit. ac uerbu3 dei ꝓponens: cu3 tanta maturitate & scientie ꝓfunditate p̄dicauit: ꝙ omnes audientes in stuporem cōuertit. ¶ Cōperto igit̄ hoc a fratrib⁹: impositū est ipsi beato Antonio predicationis onus & offm̄. Ex tūc eni totu3 se dedit ad opus p̄dicationis exercendū. Vnde ex tūc ciuitates cepit circuire & castra: & audacter uerbum dei ꝓponere: & si eius uerba essent diuine sapiētie sale & discretiōe cōdita: uicia tñ rep̄hēdebat audacter: nulli adulando: nec aliquē formidādo. ¶ Sed quales fructus p̄dicatio btī Antonii faceret: Aliqua dicā que audiui de quāplurib⁹. In ciuitate Arimini dū eēt hic sanctus Antoni⁹: ubi tūc magna erat turma hereticorum: dum p̄dictos sua p̄dicatiōe cum testimoniis scripture optaret reducere ad fidem ueram: Sed illi obstinatione duriores effecti lapidib⁹: nec eius uerbis acquiescere: nec p̄dicationē audire uoluerūt. Quod uir dei Antōius cernēs: ad os fluminis iuxta mare perrexit: Post quē heretici ipsi abierūt: qđ ageret scire uolētes. Vbi dum esset sctūs Antonius: & stās sup ripa3 q̄ mari appropinquabat: Pisces ex parte dei cepit aduocare: ut suam p̄dicationē quā ipsi heretici audire nolebant: pisces ipsi attenderēt. & ecce statim iuxta sctūm Antoniū tāta magnoꝝ & paruorū piscium multitudo accessit: quāta nūquā simul in partibus illis uisa fuit: & omnes tenebāt caput aliquātulū extra aquam. Stabāt pisces maiores cū minorib⁹ in pace magna: distincti tñ diuersaꝝ specierū & coloꝝ uarietate: & quilib3 suis stabat in locis: maiores in loco profundiori: mediocres ubi aquaꝝ nō erat tāta ꝓfunditas: Parui uero iuxta btūm Antoniū ꝓpinquiores astabāt. Quibus sic

dispositis btūs Antoni⁹ cepit eis p̄dicare: dicēs q̄ gratias creatori reddere debebāt: quia locū eis dedit clarū & diaphanū: eis bñdixit in creatiōe: cōseruauit i diluuio: escas dedit & libertatē accedēdi quo uolūt. Eis Ionā ad cōseruandū dedit: staterem dn̄s ad soluēdum tributum ex eis accepit: & post resurrectione3 eos in cibum sumpsit. Predicāte btō Antonio & p̄fata dicēte: aliqui pisces uoce3 emittebāt: aliqui aperiebāt ora: & submittebāt capita. Ostēdētes se laudare altissimū ut poterāt. & quāto magis beatus Antonius predicabat: tāto maior copia piscium ad eum cōfluebat. Que cernēs btūs Antonius uoce magna clamauit dicēs. Benedictus deus eternus: quē magis honorāt pisces aq̄tici: q̄ homines heretici. & quia ad dictū spectaculu3 cōcurrerat totus populus ciuitatis: & ipsi heretici uidentes tātum miraculum dimissa infidelitate: se ad ei⁹ pedes posuerūt. Quibus tā catholice p̄dicauit: q̄ oēs ad fidem conuertit. Pisces uero a btō Antonio licētiati: letantes cum mirandis ludis recesserunt.

¶ In dicta ciuitate Arimini qdā heretic⁹ bonelus nomine erat: q̄ dicebat hostiā consecratā nō esse corpus domini: & q̄ faceret a sua asina comedi quā assuefecerat ad hostias comedēdu3. Quōd btūs Antoni⁹ audiens missam celebrauit: hostiā cōsecratā asine detulit & ostēdit: statimq3 asina genuflexit: & capite inclinato reuerentiam exhibuit. Quod uidens hereticus predictus infidelitate dimissa uerus est factus catholic⁹.

Miraculū de eucharistia

¶ Cum semel btūs Antonius in cōsistorio p̄dicaret coram papa & cardinalibus ubi erāt greci & latini. Frācigene: Teutonici: Anglici: & multi alii diuersa⁊ linguarum & alio⁊ idiomatū: sctō spū inflāmatus & lingua apostolica eructās de deo melliflua: oēs in dicto consistorio existentes: & si lingua loquereē Hispanica & p̄pria: eum tū intellexerūt: admiratiōe sūma dicentes oēs. Nōne iste Hispanus est? & quō per eū audiuimus unusquisq3 linguā p̄priā in qua nati sumus? Sed & sūmus pontifex stupens ad tam profunda de scripturis a beato Antonio prolata dixit. Vere iste est archa testamenti & diuinarū armariu3 litterarum.

¶ Dum btūs Antōius mundū circūeūdo ob p̄dicationem: factus custos lemonicēn: ad ciuitate3 Bituricēn. uenisset: ac cum quadam die populo p̄dicaret: in tāta multitudine populus cōuenit: q̄ in nullo loco ciuitatis inuentus est locus: ubi tanta cōsisteret multitudo. Vnde canonici ciuitatis p̄cessionaliter ciuitatē exeuntes cum populo: ad quoddā pratū latissimū peruenerunt: ubi btūs Antonius predicaret: & hoc fuit tēpore estiuo. Qui dum p̄dicaret: uolens ostēdere deus ipsi⁹ sancti Antonii sanctitatē: subito tēpus surrexit & tempestas ualida: adeo q̄ omnes inceperūt timere tam de pluuia futura: q̄ de coruscationibus & tonitruis. & sic ceperūt surgere & uelle abire. Quod cernēs btūs Antonius dixit eis. Ego pro parte dn̄i nostri Iesu xp̄i uobis dico: q̄ nullus uestru3 aliqd mali habebit: nec gutta aque super aliquem uel aliquā descēdet. Stetis firmi ne timeatis. qui uerbis eius fidētes imobiles ad audiendū predicationē steterūt. Et cum pluuia cū grandine grossissima descēdisset super terrā: circa audientes nec grando nec pluuia nec aliud descēdit super locu3 in quo erāt audiētes. Cum tū grando ex nimietate ad altitudine3 magnā ut murus oēm locū ambisset. Quo uiso miraculo cūcti grās deo reddiderūt: btūm Antonium deinceps in sūma deuotiōe hn̄tes. & hoc miraculum sicuti fuit: sculptū est in lapide in frōtispicio ecclesie maioris Biturcēn. sicut ego a fratre habui q̄ uidit & istud miraculu3 mihi narrauit.

Pluuia cū grādie d̄scēdit nec quēpiā audiētiū lesit

¶ In ciuitate de Podio regni Francie que ob multa mira in ipsa facta per btūm Antoniū ad ip̄m sctm̄ sp̄ali deuotione afficitur: btūs Antonius du3 esset guardianus & p̄dicaret: post se oēs ad predicationē trahebat. Vnde qdā dn̄a p̄dicatione eius tracta: post ip̄m ibat: & q̄ sunt dom⁹ nō exercebat. Quod uir eius perpēdēs: eam reprehendebat: & ad p̄dicationē ire p̄hibuit. Vnde die quada3 beato Antonio predicāte: dicta dn̄a dū uirū rogasset ut eam ad p̄dicationē ire p̄mitteret: & ille nollet sumitatem domus ipsa ascēdit: & diuia faciēte uirtute p̄dicationē incepit audire & intelligere bti Antonii ac si presens esset: & cū iterrogaret a uiro qd ageret. Respondit. ego bti Antonii p̄dicationem audio ac si adessem: & cū ille insanā diceret uxore3: rogatu uxoris ascendit: & ita cepit p̄dicationē audire: ac si p̄sentialr̄ adesset. Quo miraculo uiso & btō Antōio deuotus extitit: & p̄dicationem eius nūquā ipse dimisit.

de domina audie[...] [...]s bti antonij [...] [...]pria domo [...]

¶ Cu3 btūs Antōi⁹ per sex miliara p̄pe a ciuitate de Podio ad quedā locū ad p̄dicādū iuisset: facta predicatiōe: de uino & aliis fuit sibi trāsmissum. Sed quedā mulier cū gustasset uinū btō Antōio missu3: & sibi nō apparuisset bonū: cōcite ad domū suā p̄gēs & hauriēs de meliori uino: tā fuit sollicita i deferēdo uinū q̄ obturare uegetem fuit oblita: & sipulū ipsa in manu portauit: & ueniēs ad btm̄ Antōiū sibi suū obtulit uinu3: & cū staret cū btō Antōio respexit ad manū: & uidēs sipulū: recordata est q̄ uegetem nō clausisset: Statimq3 ad domū reuersa: iuenit celariū totū plenū uio effuso: sed cōfidēs i bti Antōii meritis: i cānā uegetis remisit sipulum: & subito ueges fuit uio repleta: adeo ut desuper uinū deflueret. Quod meritis bti Antonii cui uinū dederat eē factū nullatenus dubitauit.

Vinū effusū uasi miraculose restituitur.

¶ In ciuitate Lemonicēn. du3 esset custos btūs Antonius: & in nocte dominice natiuitatis in principio prime misse deberet p̄dicare in ecclesia cathedrali: & nonam lectionē ipse diceret in cōuentu frm̄: recordatus quō tali hora p̄dicare deberet: rogauit dn̄m q̄ sua uirtute suppleret: q̄ humana fieri nō poterat: tūc ipso stāte cum laterna in manu: ipso tamen nihil dicente in ecclesia cathedrali ascendendo pulpitum predicauit.

¶ Semel in quadā ecclesia btō Antōnio predicāte in quadam solēnitate: & ibi adesset quedā mulier nobilior de cōtrata: diabolus uolēs bti Antonii predicationem impedire: & dictam dn̄am: in specie cursoris se fingens: ad ipsam cū litteris iuit dicēs: filium suūm ab inimicis captum esse & mortuū. Tūc btūs Antonius qui nihil tū de hoc corporis aure audierat dixit corā omnibus: nō timeas quia filius tuus uiuit & sanus est: & iste cursor est diabolus: & statim diabolus ab oculis oium ut fumus euanuit. ¶ Hic btūs Antōius in su

de diabolo uolē[...] impedire p̄dicati[...] ei⁹.

nere predicās cuiusdā usurarii: ꝓposuit ꝓ themate illud: ubi est thesaurus tuus: ibi est & cor tuū. & dixit mortuus est hic diues & sepultus est in inferno: & addidit dicens parētib⁹ ipso sepulto: ite ad eius thesauros: & in medio eoꝝ cor eius inuenietis: eo ꝙ nō remansit in corpore. & sic faciētes cor adhuc calidū inuenerūt in medio denarioꝝ. ¶In predicatiōe bti Antonii quidam adeo cōpūctus fuit: ꝙ dum uellet sctō Antonio pctā sua cōfiteri: pre gemitu nullum poterat exprimere uerbū: cui cum sctūs diceret ꝙ ea scriberet & sibi daret: quod & fecit: & cum sctō daret: meritis beati Antonii & cordialis contritiōis totā scripturam iuenit deletā ac si nihil in ea aliqñ scriptū fuisset. ¶In lombardia btūs Antonius p̄dicās iuxta fluuium: & heretici nollēt eius p̄dicationē audire: ad fluuium pergēs mādauit piscibus ut capite posito extra aquā: imobiles stādo eius p̄dicationē audirēt. Quod & fecerunt: ad qđ miraculū multi sunt ad fidem cōuersi. ¶Postq̄ sctūs frater Antonius plures ꝓuincias & loca illustrauerat: factus per generalē ministrū in caplo generali assisii: qñ bti Frācisci reliquie sūt trāslate: p̄dicator & lector generalis: fuit. n. lector Tholosanus Bononie & Padue: ad ciuitatem Padue tādē deuenit xp̄o duce: Qui zelo feruētissimo incipiēs predicare: diuina faciēte gr̄a tātus erat cōcursus ciuium & alioꝝ de ciuitatibus ꝓpinquis castris & uillis: ut ambitus ecclesiaꝝ eos capere nō ualerent. Vñ ad latissima pratoꝝ spacia ob hōc sctūs Antōi⁹ predicatūr⁹ ibat. & adeo mulieres & hoies audiebāt libēter: ut noctis tēpore surgētes mutuis cursib⁹ ad capiēdū loca cōtēdebant se inuicē p̄uenire: cuius predicatiōe discordantes ad pacem reducebātur: captiuati dimittebanť: usure restituebanť & spoliata: meretrices cōuertebantur ad deum: sic omni genere flagitioꝝ detenti ad penitētiam cōsluebāt. Nec ipse sctūs nec frēs minores & sacerdotes alii seculares qui ip̄m comitabanť: ad cōfessiones audiēdas populoꝝ sufficiebāt. multi asserebāt a deo cōmonitos ut dictis bti Antonii intēderēt. Vltima quadragesima quā totā p̄dicādo & cōfessiōes audiēdo usq; ad sero expleuit: & si corpulentia naturali grauareť & febre: ob zelum animaꝝ nunq̄ nec p̄dicationes dimisit: nec cōfessiōes audire omisit. in cui⁹ q̄dragesime initio hostis diabolus fructū animarum uolens impedire: cum se sopori dedisset: guttur eius cōprimens: eum suffocare est conatus. Qui nomē uirginis Marie deuote inuocās: & crucis signū frōti imprimens: & cum uadentem uidere optaret: totā cellā lumine diuino circūfulsam cōspexit. Quod lumē diabolus nō sustinens: statim aufugit. Nō solū btūs Antōi⁹ se in p̄dicatiōe occupauit: sed ad describendū predicabile opus se cōuertit. Nā dominicale fecit pulcherrimum & subtilissimū sic & quadragesimale cōdidit & festiuū: ut ēt post mortē fructū facerēt eius sermōes: quē ipso uiuente uerbo attulerat dño deo. ¶Btūs Antonius futura p̄nouit: & que in lōginquis partib⁹ fiebant: diuia ei reuelatione pandebanť. qđ. n. futura p̄uiderit patuit supra qñ p̄dixit pluuiā nō descensuram super populū in ciuitate Bituricensi. Et mulieri dixit filiū sanū: quē diabolus mortuū asserebat: Ac de corde usurari inter denarios reperiēdo. Sȝ aliud infero qđ a frē fidedigno audiui. in ciuitate de Podio de qua supra memoriā feci btūs Antoni⁹ exñs: & offm̄ guardianat⁹ ibidē exercēs: erat qdam notarius totus lubricus & carnalis ac mūdanus: cui cū btūs Antōi⁹ frequēter obuiaret: semp ante eū caputio extracto genuflectebat. Quod cernēs hō ille & credēs btm̄ Antoniū ad sui agere derisionem: turbabať: & q̄tum poterat btūm Antoniū declinabat. Sȝ una dierū cū btūs Antōius eidem obuiāti p̄dicta ageret: uir iste scādalizatus: dixit ei. nisi starē ex dei reuerētia ego te pcuterē gladio: q tātā facis de me derisionē: quare inqt genuflectis coram me? cui btūs Antōius rñdit spū ꝓphetico radiatus. Ego deo meo me offerre martirem inqt: sum conatus. sed ipsi non placuit: tu aūt ut mihi dñs reuelauit: martir eris gloriosus: & te dep̄cor ꝙ dū in agone eris martirii: memor sis mei. Ille aūt hec audiēs derisit: qd plura: ep̄o Podiensi cū multis ad p̄dicandū saracenis pergēte ierosolimā: iste notarius inspiratus a deo: uenditis omnib⁹ iuit cū eo: & cum ep̄s tepide de fide diceret saracenis: ter sustinuit ipse notarius. Vltimo increpans ep̄m ꝙ nō feruēter fidē p̄dicaret & defensaret: feruore nimio accēsus xp̄m cepit saracenis dicere deum eē uerū: & maumeth filium esse diaboli & perditionis. & cū sic fidem cōstantissime p̄dicaret & defensaret: captus a saracenis trib⁹ est diebus penis afflictus: qbus expletis cum ad mortē ducereť: reuelauit cūctis sibi frēm Antoniū p̄dixisse eum martirē futurū: & hoiem esse sanctissimū. & sic ipso martirio cōsumato: socii reuersi oia populo retulerūt. Propter qđ btūs Antoni⁹ in magna ē habit⁹ deuotiōe. ¶In Padua btūs Antonius existens: rem uidit quam narro a dicto frē mihi relatā: In ciuitate ulisbona d q̄ ipse sctūs Antonius extitit oriūdus: uiuētib⁹ ipsi⁹ bti Antonii parētib⁹. uȝ. p̄re m̄re & fratrib⁹: cū qdā duo ciues eēnt inimici capitales & hostes: cōtigit filiū puerum unius dictoꝝ de sero ab alio iueniri: qui iuxta parentes bti Antonii habitabat: quē crudelis homo capiens: perductū ad domum statim occidit: & in ꝓfunda nocte hortū parētū bti Antonii intrās: facta fouea latenter humauit & abscessit: & quia puer filius erat p̄sone notabilis: facta inq̄sitiōe repertū est ip̄m per cōtratā ubi hostis habitabat pueꝝ trāsisse: & cū dom⁹ hostis & hort⁹ eēnt q̄sita: nihil est repertū. Sed inq̄sita domo cū horto parentū bti Antonii. puer in horto sepultus est inuentus: ꝓpter qđ a iusticiario regis p̄r cū oibus de domo detēti sunt: tanq̄ ipsi puerum occidissent. qđ btūs Antonius & si esset Padue cū spū cognouisset: licētiā a guardiano de sero petens: conuētū exiuit: & cum pergeret de nocte: ad ciuitatē Vlisbonā est deductus miraculo: & mane intrās ciuitatē ad iusticiarium pergens: rogare cepit ut inoxios a crimine absolueret & dimitteret: sed ille cū nulla ratiōe id uellet peragere: btūs Antoni⁹ puerū mortuū sibi deferri mandauit. qui adductus mandauit sibi ut surgeret: & an sui parētes eum occidissēt idicaret: q a mortuis surgens dixit bti Antonii parētes imunes eē a sua morte:

Cor mortui auari inter pecunias iuentum est

Parētes a morte mirabilr̄ liberauit.

ꝓpter qď absoluti & dimissi sunt. qui cū eisdem btūs Antonius per totā diē stetisset: de sero ab Vlisbona recedēs: mane Padue est inuētus. ¶ Per hunc deus plura signa ostēdit & fecit. Cū quedā btūs Antōi⁹ ad cōfessionem audisset: q pede matrē pcussetat: & sup hoc a sctō argueret dicēs illud euāgelii. Si pes tuus scādalizat te. abscinde eū. sed ille nō bñ uerbum intelligens: dum esset domi: arrepto gladio pedē sibi amputauit: & quia effusiōe sāguinis & dolore erat in pūcto mortis: uocatus sctūs Antoni⁹ eū redarguit: & dehumato pede ad crus suū apponēs: crucis signo p̄misso: pedē cum crure reuniuit: & ipm liberatū reddidit. ¶ Vice alia iuitat⁹ ad prādiū ab hereticis assensit: credēs ex hoc ipsos ad uiam deducere ueritatis. Et cum heretici dicerent ei. Euāgeliū dicit ꝙ comedas de oī eo qď tibi apponitur: statim añ eum unū magnū & horribilē buffonē posuerūt. Quod uidēs btūs Antonius oculis prius ad celū errectis: signū apposuit crucis: & ecce subito corp⁹ caponis calidissimū & olens apparuit. qď uidētes q aderāt ad fidem cōuersi: oēs de eo comederūt. ¶ Fuit et btūs Antonius a. b. Frācisco plurimū dilectus. unde. s. Frācisc⁹ eū epm suū uocabat: ꝓpter reuerentiā magnā quā ad eū hēbat. Btūs Antōi⁹ post bti Francisci mortē: cōtra frēm Heliā & sequaces se uiriliter opposuit: ꝓpter regulā obseruādā cū sociis bti Frācisci & sctā Clara: quā ille mutare quo ad aliqua nitebat̄. & qa btūs Antoni⁹ a papa Gregorio plurimū honorabat̄ & reputabat̄: dū ipse btūs Antonius corā frē Helia dño pape Gregorio diceret q̄ ipse fr̄ Helias faciebat: & fr̄ Helias dixisset. b. Antōio mētiris: dñs papa ip̄m. f. Heliā absoluit a generalat⁹ offo. Et qa nimis ꝓlixū esset q̄ sctūs Antoni⁹ peregit in uita sua singula narrare: qualr̄ ad glorie p̄miū trāsiuit: est dicēdum. Nā. b. Antoniō mors sua a deo denūciata fuit. & cū p xv. dies ante cū socio extra Paduā in quodā colle eēt: unde amenā Padue planiciē cernere poterat: cōuersus ad sociū situm Padue ciuitatis comēdādo: dixit eā decorādā e ꝓximo imēso honore. quē honorē ex eius corporis tumulatiōe accepit: quia i ipsa ultimū deo tradidit spm. anno. n. dominice icarnatiōis. Mccxxxi. die xiii. Iunii. correpť febrib⁹ in loco celle extra ciuitatis Paduane muros in suburbio: cōfessiōe facta & absolutione p̄cepta ymnū btē Marie o gloriosa dña cepit deuotissime decātare. Moxqꝫ luminib⁹ in celum directis respiciebat ꝓlixi⁹ in excelsis: & cū a frē quodam interrogaret̄ qd cerneret: ait. Dñm Iesum xpm. & habita unctione extrema cū fratrib⁹ decantatis septem psalmis penitētialibus media fere hora spū ad se tracto: aīa eius exuta e corpore & in abisū deitatis absorta: corpus ei⁹ spēm dormiētis oio p̄ferebat: ac eius mēbra cōfecta: dū adhuc tenerent̄ a quodā naturali pallore: post trāsitū in alborē uersa: future gloriā resurrectiōis intuētibus ingerebant. Post eius obitū uir sanctus cepit maximis signis & miraculis clarere. Nā eo mortuo cū frēs ꝓpter populum eius mortem occultare uellent: usqꝫquo sepultus esset: pueri paruuli per ciuitatem Paduanā incedētes: clamare ceperūt. in cella mortuus est sctūs fr̄ Antonius: mortu⁹ est sctūs fr̄ Antoni⁹: ad quoꝝ uoces Paduani ciues: hoīes excitati & mulieres: ad locū p̄fatū prexerūt: ut quē p̄rem & doctorem habuerāt in uita: nūc post mortē eius patrocínio iuuarent̄: uerū quia cōtrouersia fuit de eius corpore ubi sepelliret̄: tandē ministro declārante: ꝙ in loco fratrū erat sepeliendū: cū maxia reuerētia & honore ei⁹ corpus ad fratrū ecclesiā que sancta Maria uocat̄ deducentes: in sepulchro diuinit⁹ inuēto eū sepelierūt: & statim cepit magnis miris refulgere. dñs papa Gregorius miracula ei⁹ recitāda & examināda mādauit epo Paduano: priori p̄dicatoꝝ: & priori scti Bñdicti: q diligenter oia facientes: signa & miracula ipsi dño pape transmiserūt: q dñs papa in ciuitate Spoleti eodē āno quo ex hac uita sanctus Frater antonius decesserat: sctōrum catalogo cū magna solēnitate ascripsit. Qua die in ciuitate Vlisbona unde ortus fuit antonius: noua leticia in oīum etate orta est. nam tam hoies q̄ mulieres omnis stat⁹ extra domos in plateis & uicis cantabant & psallebant: & campane oēs totius ciuitatis sine hoīum manib⁹ solēnissime pulsabant̄: & admirantes hoies & mulieres dicebāt: qd est hoc ꝙ gaudiū & tripudium nō possimus cohibere? Nūq̄ in terra ista h̄ uidimus: nec tantā in nobis experti sumus iocūditatē: qď signū hoc est & quā significat nouitatē. Postea de Italia frēs uenerūt: Sancti antonii canonizationē portantes: & inuenerunt ꝙ illa die & hora in catalogo a xpi uicario est ascriptus: qñ tm̄ gaudium Vlisbone a ciuib⁹ est peractū. ¶ Btūs hic sctūs antonius plures mortuos suscitauit. Regia legionis que hodie dr̄ castelle: tenuit filiam defunctā trib⁹ dieb⁹ cōtra uoluntatem regis & Baronū: que puella. xi. erat ānoꝝ: & dicente ipsa regina Btō antonio. O btē antoni ego fui de patria tua: redde mihi filiam meā: ad hanc uocem cū fide firma statim puella surrexit: & mrēm arguit dicens: mater mea de⁹ parcat tibi: cū. n. essem in gloria inter uirgines: tam instāter Btūs antonius ad urās p̄ces dñm rogauit: ꝙ me in uitā ad uos remisit: sꝫ unū sciatis: ꝙ dñs noster mihi ꝓmisit: ꝙ nō starē uobiscū nisi per. xv. dies. & h̄ uobis ꝓcurauit. Btūs antoni⁹ & sic euenit. ¶ In ciuitate Vlisbona filius sororis Sancti Antonii quinquēnis in mari ludens cū pueris: euersa nauicula aliis natātibus solus ille submersus remāsit. Mater uero post tres horas accurrens filium mortuum a piscatoribus captum recepit. Sed cum p̄r uellet eum sepelire: mater nō p̄misit: sed ad btm̄ Antōiū cōuersa ait: frater mi si extraneis es pius & mirabilis: nūquid tue sorori eris crudelis? Esto nūc mihi ꝓpicius: & filium meū mihi redde: tibi eniꝫ ꝓmitto: ꝙ in diuino seruitio ordini tuo eū tradā. Mirabile dictu. Statim puer surrexit incolumis atqꝫ sanus: ac si nūquam mali aliquid habuisset. Et matre uotum implēte: puer frater minor factus: usqꝫ in finem in ordine laudabilr̄ uixit. ¶ In comitatu Padue filia cuiusdā mulieris submersa in aqua: facto uoto ad btm̄ Antoniū a matre si filiam suscitaret: de portādo imaginē de cera ad ei⁹ sepulchrum: mox coram oībus aqua emissa: calore uitali fota reuixit. ¶ In ciuitate Coloneacēsi quidā puer filius dñice submersus in quodā lacu: p̄se nouente &

btm̃ Antonium inuocãte p uita filii: rediuiuu3 filium accepit. ¶In Apulia ciuitate Monopoli iuxta locum frũm: qdã iuuenis terram fodiẽs ripa desup irruente ẽ letalr̃ oppressus: qd' mater audiẽs: cum clamore accurrens dixit: Sancte Antoni redde mihi filiũ meu3. Et cum effossus eẽt uiuus apparuit: sed cõquassatus. Et cum a fratribus q illuc aduenerãt quereret qũo ui xisset. Rñdit. Btũs Antoni? manus suas posuit super guttur meũ. Quod audiẽtes deo & b. Antõio debitas gr̃as persoluerũt. Plures alios mortuos suscitauit. Nã qdam frater nr̃ parisius noĩe uir ueridicus asseruit se xii. mortuos a btõ Antõio uidisse suscitatos. Infirmos alios liberauit. Nam cõtractos & aridos. x. liberauit. Paraliticos & cõtractos. viii. Cecos sex. Et spãlr̃ unũ qui se cecum finxerat: qui cũ peciam ab oculis eleuaret: ut sc̃tõ derideret: ambo oculi in pecia extra caput sunt inuenti. sed penitens uisum recuperauit ut prius. Tres surdos. Duos mutos. Surdũ & mutu3 per. xxv. ãnos. unũ qui postea ad custodiã arche bti Antonii sẽper stetit. Epilenticos quatuor. Ciathũ proiectu3 pro experiẽtia sue sanctitatis incolumẽ cõseruauit. Clericum ipsi sc̃tõ detrahentem pcussit: sed facto uoto per matrẽ liberauit. Naufragos ẽt plures liberauit. Mulierem se in aquã piciẽtẽ cum inuocatiõe bti Antonii: quia uir eius nolebat eam ducere ad sc̃tm̃ Iacobum: a suffocatiõe & balneatiõe omnino pãnoꝝ p̃seruauit. Panicum a pascerib? inuocatus a quadã dña simplici custodiuit. Quẽdam pueꝝ habẽtẽ inflaturam in collo bis liberauit. matre uouente primo sed nõ perficiente & post uouẽte & pficiente. Quãdam puellã filiã cuiusdam militis atrociter infirmitate lapidis grauatã: uoto emisso a matre puelle lapillum quẽdã puella stati3 piecit: & deinceps nullã dicte egritudinis ptulit lesionem. Multa alia mira fecit & facit cõtinue. Nam quẽdam uidi fratrem Padue dum essem lector ibidẽ: nouiciorũ curam hñtem: quẽ btũs Antonius totalr̃ cõtractum: ita q' manib? ambularet liberauit. Quidã miles de Brixia captus a dño Bernaboue de uicecomitibus in crastino decapitãdus: uoto facto ad btm̃ Antoniũ: eum de nocte a carcere extraxit: & in loco tuto extra dominiũ p̃dicti domini collocauit. Qui Padua3 ueniens palium p altari bti Antonii fecit ualoris qngentoꝝ florenoꝝ. Sed cum uellet frater fieri: sed retẽtis quibusdam denariis: frẽs eum recipe noluerũt. Vñ post factus est frater p̃dicatoꝝ. Cardinalis Bononie de Frãcia dñs Guido eps portueñ. a morte per btũm Antoniũ liberatus: apostolicus in Italia legatus ipsius trãslationẽ peregit: & caput in pulcherrimo tabernaculo de argento suis sumptib? facto locauit. Dñs frater Bonauentura Cardinalis albaneñ. exñs generalis ordinis: facta corporis trãslatiõe: cum aperuisset eius archã: post. xxv. ãnos ab eius morte corpore resoluto linguã eius reperiit acutã integram & rubeam in ore. Quã postea cũ qdã generalis uellet a loco Padue deportare: nunq̃ uidit portam aliquã unde exiret. Vnde ipam in quodam reposuit altari: & cuidam fratri hoc patefacto a generali ministro: q fr̃ (sunt forte. xxxiiii. ãni) ueniens ad mortẽ fratrib? indicauit. Quã reuerẽter de altari predicto tollẽtes: in quoda3 tabernaculo cristallino posuerũt: & hodie ipam ĩspiciẽtib? integra ẽst & sana. Quibus omnib? apparet bti Antonii sãctitas & excellentia. ¶Item in cõuentu Padue iacet frater Lucas beati Antõii socius sanctitate signis & sciã ac p̃dicationib? clarus. Hic iacet iuxta capella3 beati Antonii: & sup eius archã missa celebrat̃: & corp? ei? in deuotiõe habet̃. Hic utiles solẽnes & subtiles composuit sermones dominicales: & incipiũt. Narrauerũt mihi iniqui fabulatiões: sed nõ ut lex tua. ¶In dicto cõuẽtu ẽt iacet qdã alius frater noĩe fidenti? uir sc̃tũs & miraculis insignis.

¶Locus corneclani.

¶In Corneclano iacet fr̃ Marcus laicus hõ sãctitate mira conspicuus.

¶Locus mantue.

¶In Mantua iacet fr̃ Beneuenutus laicus: hõ deo deuot? & sc̃titate p̃clar?.

¶Loc? d' utio. de fr̃e odorico

In utio iacet scũs fr̃ Odoric? q zelo fidei partes adiẽs ĩfideliũ: fructũ multũ ĩ cõuersiõe gẽtiũ fecit: & partes ipsoꝝ ĩfideliũ p maiori parte p̃sonalr̃ uisitauit. Et l3 de cõditionib? habitatiõib? & moribus prefatoꝝ esset informatissim?: ac ueridice posset effari. Voluit tñ trinũ hẽre mandatũ ad scribendum mirabilia p̃fatoꝝ: & sic obediẽtia astrictus breue quoddã opus edidit: de mirabilib? ipsoꝝ infideliũ. Demum ad puinciã natiuam rediens. s. sc̃ti Antonii in utino obdormiuit in dño. Cuius mors ĩ cõspectu dñi gloriosa: signa multa post mortẽ fecit & facit sanctus iste: ppter que in patriarchatu Aquilegieñ est canonizatus. Hic frater Odoric? quẽdã frẽ3 minorẽ sex dies hñtem in monumẽto: p̃cib? sororis a mortuis suscitauit: quẽ uidit suscitatũ fr̃ Hẽricus generalis minister: ut mihi magistro Bartholomeo dixit ipse oretenus.

¶Locus uenetiarum.

Venetiis iacet fr̃ Carissimus de Clugia: q post mortẽ posit? ĩ sepl̃chro supin? inuẽt? ẽ: postea genuflexus: hic coruscat multis miraculis. Nã & arborem siccam subito frondere fecit: & fructus facere. ¶Iacet ẽt Venetiis fr̃ Gentil' martir de Marchia. Hic fr̃ cum esset in Babilonia egipti: & ad posse conaret̃ linguam arabicã discere: nec ualeret inter se dixit: Ex quo linguã ignoro: nec adiscere ualeo: qa p̃dicare non possum: & cõsequẽter nullũ fructu3 facere: ad partes fidelium redire intendo. Et cũ iter arripet: a quodã iuuene reqsitus: eide3 obuianti quo pgeret: & ipse cãm expssisset: dixit ille iuuẽis. Reuertere: & ex parte dñi q' hanc scias linguã concedo. Et ex tũc linguã sarracenica3 ualde bene sciuit: & in partibus p̃fatis remãsit. ¶Hic fr̃ Gẽtilis dũ in deserto eẽt Arabie: & ad montem pgeret Synai ad sc̃tãm Chaterinã cum dño Marcho Cornerio postea duce Venetiaꝝ: dicto dño dixit, mihi est reuelatum q' pr̃ meus & mr̃ mea in extremis laborãt: uolo ire ad eos uisitãdũ & sepeliendũ: & cras hora uesperaꝝ ad uos reuertar. Et his dictis ab oculis eius sublatus est. Sed die sequẽti hora qua dixerat reuenit dicẽs: se pr̃em & mr̃em uisitasse: ac eos sepelisse: & post sepulturã ad ipm redisse. Qui dñs Marchus postea reuersus ad partes fideliũ: personalr̃ iuit ad marchiã: & inuenit frẽm Gentilẽ illa hora fuisse ĩ

marchia ut pdixerat: & ex tũc singularissimã deuotio nem gessit ad eum. Corpus isti⁹ sancti fratris ipse do minus Marchus fecit Venetias deferri: & magno tẽ pore in domo ppria tenuit cũ magna reuerẽtia: sz po stea fratrib⁹ dedit. Et cũ dictus dñs Marchus filiũ ha bere nõ posset: intercessiõe pdicti sãcti fratris iã mor tui & meritis ipsius: duos filios masculos a dño obti nuit. hec ut audiui posui: quia eius legendam nõ uidi.

¶ Venetiis ẽt in ecclesia nr̃i cõuentus maioris. s. scẽ Marie: ubi sunt pdicti frẽs. Iacet fr̃ Frãciscus dict⁹ po uerellus laicus. Hic & si esset octogenarius & ultra: semp discalciat⁹ icedebat habituali tũica sola femora lib⁹ & corda cõtẽt⁹. Hic in Auiniõe & in uenetiis por tam cũ esset laicus faciebat. Hic tempore dñi Vrbani qnti de Auiniõe recedẽs: Venetias ad manẽdũ perre xit. Et cũ esset ibidẽ: dum qdam nocte in dormitorio nouitiorꝫ ignis esset accensus: & per ligna apposita. s. antẽnarꝫ ad fenestras frẽs euasissent. hic fr̃ nõ ualens ascendere fenestrã: qa antiquus erat: & totũ corp⁹ ha beret catenis circũdatũ: genuflexit: & se dño cõmẽda uit. Vñ factũ est q cũ totum dormitoriũ esset cõbu stum: & cella huius fratris: ipse tñ & si iã expirasset: corpus eius intactum & cappa & capilli ab igne re manserunt. Quod uidentes fratres & seculares cũ ma gna reuerentia euz sepelierũt: & hucusqz assiduis ful get miraculis.

¶ De puincia marchie loc⁹ camerini.

In puincia marchie iacẽt infrascripti scti fra tres. In Camerino iacet sctũs fr̃ & magr̃ Ioã nes de Parma: qntus post btũ Frãciscũ ordi nis minorꝫ minister generaľ: uir scia & religiositate p clarus: maximus paupertatis & humilitatis amicus.

¶ Hic phibuit in choro cantari uel legi qcqd in offõ sancte Romane ecclesie qd hẽmus ex regula nõ eẽt contẽtũ: uel per generale capľm approbatũ: exceptis qbusdam antiphonis btẽ uirginis post cõpletoriũ de cantandis. In missa quoqz iuxta ritum ipsius romane ecclesie a sinistris sacerdotis mandauit hostiã colloca ri: & calicem a dextris: & pallã diuisam a corporalib⁹ supponi.

¶ Hic generalis uocato rome: caplo genera li in presentia dñi pape Alexãdri qrti: cum omnimoda iportunitatis instãtia impotẽtia allegata: a ministerio se absolui obtinuit. Qui postea in loco de gretio stetit in magna humilitate & deuotiõe.

¶ Hic offm̃ compo suit ad oẽs horas de bñficiis creatoris. Et offm̃ de cru ce: cuius inuitatoriũ incipit Regẽ crucifixũ: dr̃ ẽt com posuisse.

¶ Hic tẽpore dñi Nicolai qrti licentiã obti nuit ut iret ad partes infideliũ: cupiẽs spargere apud illos semẽ uere fidei & euãgelice ueritatis. Cũqz pue nisset Camerinum infirmatus ibidẽ diem clausit extre mum: Qui magnis miraculis a die exitus usqz in pre sens claruit & claret.

¶ Locus scti seuerini.

In sctõ Seuerino iacet fr̃ Bentiuola: q maxi mis claruit miraculis.

¶ Hic uisus fuit a quo dam plebano uoie Masseo per magnũ spaciũ in aere leuatus: ppter qd ille dimisso plebanatu fcũs est fr̃ minor.

¶ Hic frater Bentiuola dũ staret in loco de trabebonãti & solus quedã custodiret leprosũz: co actus obediẽtia abinde recedere: & nolẽs illum lepro sum relinquere: inuoluto eo in pãno & iposito hume ris: in paruo tẽpore. s. ab aurora usqz ad ortum solis p xv. miliaria a loco de trabe usqz ad montẽ sancti Vi cini portauit. q si aquila fuisset uix potuisset sic uo lare.

¶ Locus de Sirolo.

In Sirolo iacet sctũs frater Petr⁹ de Monti culo. Hic fr̃ Petrus fuit uisus in aere leuat⁹ a frẽ Seruodei de Vrbino tũc guardiano in lo co antiquo de Ancona usqz ad pedes crucifixi positi in alto per. v. uel per. vi. cubitos a pauimẽto ecclesie.

¶ Hic fr̃ Petrus uidit btãz Mariã sũmo fulgore radiã tem: in festo purificationis filium suum paruulũ dñm Iesum ponẽtẽ in ulnas sancti fr̃is Corradi de offida: & hoc dum starent ambo de familia in loco forani cu stodie Ancone.

¶ Hic fr̃ Petrus cũ ad btũm Michae lem Archãgelum deuotione pcipua afficeret: & ad An gelos: & ob hoc ipsorꝫ qdragesimã ieiunasset: & ulti ma die ieiunii in ecclesia se inclusisset: a quodã fratre Puerulo studiose sub altare ad hoc latente: auditus est loqui cũ sctõ Archãgelo Michaele: & Archãgelus cũ ipso. Et uerba Archãgeli Michaelis ad frẽm Petrum pdictũ erãt ista. Tu pro me fideľr laborasti: & multi pliciter te afflixisti. Ecce ego ueni ad te cõsolãdũ. Vn de petas quãcũqz uis gr̃am: & ego illã a dño tibi ipe trabo. Cui cum fr̃ Petrus diceret. Hanc gr̃am peto ut remissionẽ oĩum pctõrum mihi a dño impetres. Re spondit Archangelus Michael. Petas aliã gr̃am: quia hanc tibi faciľr acqram. Frater uero Petrus nullã aliã petens: dixit ad eum sctũs Michael. Et ego ppter fi dẽ & deuotionẽ quã habes in me: hãc gr̃az quã postu las & multas alias pcurabo. Et durauit hoc colloquz per maximũ spaciuz noctis: & sic Archãgelus recessit dimittendo frẽm Petrũ ualde cõsolatũ. Frater Petrus iste stando cum frẽ Corrado de offida in loco presato forani: se adinuicem ligauerũt sub hoc pacto: ut quã cũqz cõsolationẽ misericordia dei uni eorꝫ cõcederet: in charitate dei alter alteri reuelaret. Quo pacto fir mato: Fr̃ Petrus in orõne stans: dum meditaretur dñi passionẽ & dolorẽ quẽ habuit btã Maria scũs Ioãnes euangelista & btũs Frãciscus de ipsa dñi passiõne: oc currit animo ut sciret quis predictoruz magis doluit. Et cum in meditatione pdicta cũ multis maneret la chrimis: Ecce apparuit sibi btã uirgo: & sctũs Ioãnes euãgelista: & btũs Franciscus uestiti pclaris glorie in dumẽtis. Sed btũs Frãciscus idutus uidebať pclariori ueste q ipse btũs Ioãnes: Et cum astitissent fratri Pe tro & timeret uehemẽter: btũs Ioãnes cõfortãs eum dixit. Ne timeas Charissime frater in dño. ecce ad te consolandũ aduenim⁹: & de tuo dubio declarandũz. Vnde scias q quãuis mr̃ dei & ego super oẽs dolui mus de xp̃i passiõe. tñ post nos btũs Frãciscus p oi bus doluit: ideo ipm in tãta gloria cernis. Et cum fra ter Petrus peteret ab apostolo: quare uestimẽtũ beati Francisci erat suo pclarius. Rñdit. quia cuz in mondo esset: p xp̃i amore uiliora q ego pertulit uestimẽta. Et his dictis quoddã gloriosum uestimẽtũ qd ipse btũs Ioãnes tenebat in manib⁹: ptulit fratri Petro dicens: Accipe hoc uestimẽtũ quia tibi illud attuli exhibẽdũ.

Et cum uellet ipso uestiměto frēm Petrum induere: fr̄ Petrus stupens & admirās: & ex admiratiōe corruens cepit clamare. Fr̄ Corrade Fr̄ Corrade charissime festina succurrere mihi: & ueni & uide mirabilia. Inter hec uerba sctā uisio elapsa est. Et post hec uenit sctūs frater Corradus: cui oia enarrauit: de quo simul cōsolati deo gratias reddiderūt. ¶ Hic miracula ubi iacet multa effecit. ¶ Locus de Esculo.

¶ In Esculo iacet fr̄ Corradus qui ob miracula magna de eo: populus ciuitatis magnū festū agebat. qđ dimissum est fratrum negligentia & uario statu dicte ciuitatis. ¶ Locus fabriani.

¶ In fabriano iacet sctūs frater Frācisc⁹. qui ēt maximis miraculis clare fulsit: & totam patriam ipsis illustrauit. ¶ Locus de Ausimo. De frē gratia no.

In ausimo iacet frater Gratianus sacerdos de partibus Romandiole oriūdus. qui multa & preclara miracula fecit in uita. ¶ Cum enim ipse frater in loco de Trabebonantis existens: die quadam populo uerbum dei proponeret ceperunt audiri tonitrua fulgura coruscare & uentus turbinis subito irruit super eos: ita ꝙ uiri qui cōuenerant a loco fugere festinarent. Sed frater Gratianus aduocās fugientes fiducialr̄ dixit eis. Nolite fugere frēs: quia tp̄s congruū uerbo suo illico dn̄s ꝓuidebit. Orāte aūt ipso uidentib⁹ oībus & mirantib⁹: in partes duas ois se pluuia diuisit. & quātum est iactus lapidis retrocedens omnino nō tetigit assistētes: sed super multitudinem hoium in loco ꝑdicatiōis sedentiū sol splēdebat. Quod uidētes oēs qui aderāt diuine uirtuti attribuerunt. ¶ Quedā mulier de ciuitate Amarni in uno oculo orbata: cum filio lumine carente utriusq3 oculi: du3 rogaret coram mltis ut sibi & filio super oculos signū faceret crucis: Quod cum fecisset ambo sunt illuminati. ¶ Iuuenis quidā frenesim patiens sic ꝙ pānos laceraret: hoies percuteret: & multa alia ageret mala: ad frēm Gratianū deductus cum eum signasset: a dicta infirmitate liberauit. ¶ Vir quida3 de ripa Transonis ꝓpter magnū pondus quod portauit in humeris fractus & cōtractus: benedict⁹ & signat⁹ a fratre Gratiano: & gibbus & fractura totalr̄ abscessit. ¶ Quidā nomine leopardus longo tēpore pedū infirmitatē passus sic ꝙ nullo mō poterat ambulare: ad frē3 Gratianum se fecit deferri: qui ad locum in quo erat ipse infirmus aduenerat. A quo crucis signo cōsignat⁹: ac de aqua in qua loti fuerāt pedes fratris Gratiani lotus: sic illico dolor eius recessit: ꝙ nūq̄ amplius dictā sensit passionem. ¶ Vir qdā de castro castragenti: sic erat cōtractus: ꝙ de lectulo per. x. ānos surgere nō potuit: ad frēm Gratianū deportatus: data sibi manu a sācto fratre Gratiano: eum ꝑtinus liberatum erexit: & suis pedibus ad domū ꝓpriam est reuersus. ¶ Puer quidā de castro ficardi: utroq3 lumine orbatus: fratri Gratiano p̄sentatus a patre: uidētib⁹ qui astabāt facto signo crucis super oculos lumen accepit. ¶ Sic & aliū puer3 cecum utroq3 oculo signādo: lumē uidere fecit. Multa alia in uita sua fecit. Sed post mortem ad tumulū mulierem cōtra uetitu3 laborātem: & diuino iudicio percussam in brachio: ita ut laborare nō posset: inuocato sancti presidio: ad eius sepulchrū uenientē liberauit. Quādam muliere3 ambas manus cōtractas hn̄tem: adductam ad eius sepulchrū: modicū cum stetisset liberauit. ¶ Dum uiueret ipse fr̄ Gratianus pueru3 contractu3 & clausas manus a natiuitate hn̄tem: signādo erexit & extēdit. ¶ In dicto loco de Ausimo iacet fr̄ Catalanus, zelator paupertatis altissime: & homo sanctus. ¶ Locus de rachanato.

¶ In Rachanato iacet fr̄ Beneuenutus hō sctissimus & signis gloriosus. ¶ Locus sancti marini.

In sctō Marino iacet fr̄ Dominic⁹ ꝑ quē de⁹ post mortem miracula est operatus. Quidam enim plebanus de monte Feltro noīe Beningarius hn̄s crus fistulatum nec poterat medicoꝝ studio: ul' arte curari: facto uoto sctō fratri Dn̄ico & ei⁹ sepulchro uisitato: plenissime est curatus. ¶ Ali⁹ noīe Boncōpagnus de sctō Marino: per. xx. ānos icuruat⁹: nō ualens sine baculo incedere: fratri dominico humiliter se cōmēdās: illico est erectus. ¶ Puer quidā claudicans in uno pede sic ꝙ nullo mō ip̄m poterat ad terram tangendā coequare: inuocato presidio fratris Dominici liberatus est. ¶ De frē petro de mōte ulmi.

In dicto loco iacet ēt fr̄ Petrus de monte Vlmi uel ulmonis. Hic post mortē multos a uariis curauit infirmitatib⁹. Nam uir quida3 de monte Rubiano crure uno tibia brachioq3 cōtract⁹: ad sepulchrū dicti fratris Petri accedens: inuocato. b. Francisco ut frēm Petrū confortaret: pro impendenda sibi sanitate: stans per modicū ad sepulchrū liberat⁹ ē. ¶ Mulier de firmo incuruata adeo ꝙ nullo mō poterat ambulare ad sepulchrū fratris Petri: equo uecta: super eius tumulum orans erecta est. ¶ Queda3 alia mulier hn̄s filiam in extremis laborantē: nōdu3 sepulto corpore fratris Petri: ad eū accedēs & manu sancti posita sup uultum filie: statim cū admiratiōe oium ad uite robur est reuocata. ¶ De frē Gratiano.

In dicto loco iacet sctūs fr̄ Gratianus: que3 puto socium fuisse sancti fr̄is Egidii: & multa ab eo habuit: & de ipso uidit. Coram quo quēdam nobile3 cuius pes ab infirmitate scindi debebat: osculata tibia & pede signo crucis signato: ab oī infirmitate post morulam curauit. ¶ Huic fr̄ Egidius narrauit quomodo fuit in paradisum raptus: & uidit gloriā quā sua aia habitura erat post mortem. Et non dubitauit ut Paulus an sua anima fuerit extra corpus uel non. ¶ Fratri huic Gratiano: sctūs frater Egidius reseraūit de illa consolatiōe mirabili. s. de apparitione xp̄i facta sibi in loco de setona: ante tres dies natiuitatis xp̄i usq3 ad epiphaniam. ¶ Dum semel cum frē Gratiano sctūs frater Egidius loquereᵣ de deo: qda3 splendor uenit transiēs inter ambos. ¶ Huic cōmendabat frater Egidius locum de Scetona dicens: ꝙ citra mare nullibi fecerat maiora deus: q̄ in loco prefato. Persecutiones atroces quas diabolus sancto fratri Egidio faciebat: hic fuit expertus. ad cuius clamorem ipse accedebat ad eum. ¶ Hunc frēm Gratianu3 frater Egidius multum dilexit: & de eo ualde confide

bat: quia eum nutrierat ab adolescentia in sanctis mo tibus & actibus spũalibus: & huic multa documenta dedit spiritualia: ut patet in actibus fratris Egidii.

¶ Locus de murro.

¶ In loco de murro iacet sanctus frater Masseus. hic cum esset plebanus: & uidisset frēm Bentiuolā in aere eleuatum: relictis omnib⁹ factus est frater minor. & adeo fuit sancte uite: ꝙ & multa miracula effecit.

¶ Locus suffiani.

In loco primo Suffiani sed nũc trãslatus ē ad locum Brufortii custodie firmane: iacet quidam frater sctissimus cuius nomē nõ reperi: tam mirãde sctitatis & grẽ ut tot⁹ uidereť diuinus: & sepe ad deum rapiebať. ¶ Hic cuȝ aliquãdo staret totus absortus & eleuatus in deum: eo ꝙ grãm haberet contemplationis diuine: ueniebãt diuersi generis uolucres: & super caput eius & spatulas & super man⁹ & brachia familiarissime residebãt: & ibidem cantabant & cantus mirabiles faciebãt. ¶ Hic cuȝ a sua redibat contemplatione: ueniebat cũ tãta mentis leticia: ꝙ hõ uel potius Angelus alterius seculi uidebať. Nã tũc facies eius ex diuine allocutionis cõsortio mirabiliter resplendebat: ita ꝙ admirationem & stuporem aspicientibus ingerebat. hic semp solitarius manebat: & rarissime loquebať. ¶ Quãdo uero de aliquo interrogabatur respondebat ac si esset Angelus. Et erat gratiosus omnib⁹: & sermo eius semp erat diuino sale cõditus. ¶ Hic nõ diebus neqȝ noctibus ab orõne & diuia cõtemplatiõe cessabat: nec a meditationib⁹ sempiterni luminis xp̄i inuictum animũ relaxabat. Vnde frẽs ꝑpter diuinã grãm que in eo fulgebat: quasi alteꝝ moisen charissimo uenerabãtur affectu. & in tam laudabili studio perseuerãs: ad finem uite deuenit. ¶ Et dum infirmatus esset ad mortem: atqȝ nihil capere posset: nec ipse medicinã requireret carnalē: per diuinã clemētiam a btissima uirgine Maria meruit mirabiľr cõsolari. Vnde die quadã solus iacens: & ad mortem cum se totis uirib⁹ prepararet: btã Maria cum magna multitudine Angeloꝝ & sctãrum uirginuȝ apparuit ei cum magno lumine: ac ad lectulum infirmãtis accessit: quã ille ut uidit cõsolat⁹ rogare eã cepit: ut apud filiũ suuȝ impetraret: ꝙ de ergastulo carnis eũ educeret. Et duȝ hoc multis lachrimis postularet. Respõdit btã uirgo. & uocans eũ nõie ꝓprio dixit. Noli timere fili: quoniã exaudita est orõ tua. Vidi enim lachrimas tuas: sed ueni ad te: ut anteq̃ recedas aliquãtulũ cõforteris. Cum btã uirgine Maria ueniebãt tres sctē uirgies tres pixides in manib⁹ deferentes plenas electuarii tam miri odoris & suauitatis: ꝙ uerbis nõ posset effari. Et accipiens btã Maria unã de illis pixidib⁹: stati ꝙ aperuit: omnia impleuit maximo odore. Accipiēs etiã cocleare in manib⁹ suis gloriosis: de celesti electuario illo porrexit unum bolũ dicto infirmo. Quod cũ infirmus gustasset: tantã grãm & dulcedinē sentiebat: ꝙ nõ uidebatur ꝙ aĩa posset stare ĩ corpore: Et uirgini dicebat. Non plus o mater dulcissima o uirgo benedicta: non plus: qm̃ amplius tantã suauitatē sustinere nõ ualeo. Illa uero infirmũ confortãs frequenti⁹ de domino Iesu xp̄o loquebať: & de illo electuario sepi⁹ porrigēs: totã primã pixidē euacuauit. Et prima pixide euacuata: btã Maria accepit secundã: Quod cum infirm⁹ cerneret dixit. O btã dei mater si anima mea tota est liq̃facta ad odorem & suauitatē prime pixidis: quomodo potero sustinere secũdã? Cui respondit btã Maria. Modicũ fili de isto scdo gusta. Et accipiēs aliquãtuluȝ de secũdo electuario: dedit ei dicens. Amodo tãtũ habes ꝙ sufficere tibi pōt. Confortare fili: quia cito ueniam & ducã te ad filium meũ: & ad regnum qd' semper anhelasti & optasti. Et ualefaciens ab eius oculis elapsa est. Ipse aũt remãsit: in tanta dulcedine spũs ꝑpter illã confectionē de apotheca paradisi adductã: & manibus btē Marie ministratã: ꝙ totus fuit interi⁹ illuminatus: & oculi eius tãta serenitate diuine lucis aperti sunt: ꝙ clare uidit in libro uite eterne oēs q̃ saluari debebãt usqȝ ad diem iudicii. Et tãta fuit illi⁹ celestis electuarii sacietate refect⁹: ꝙ per plures dies sine cibo corporis extitit uigoratus. Et in ultima die uite cum frĩbus loquēs & gaudēs: cuȝ magna leticia & cordis iubilo perrexit ad dominũ Iesum xp̄m. Suffiani conditus fuit & si translatus fuit ad locum Brufortii.

¶ De fratre humili.

In dicto loco de Brufortio iacet quidã alius sanctus. Nã post mortem bti Frãcisci duo fratres germani fuerunt in ordine. Vnus uocabatur frater Humilis. Alius frater Pacificus: quorum uno in loco Suffiani mortuo: alter a longe in alio loco manens solitario & deserto: uidit eius uidelicȝ germani sui animã: sine retardatione celum conscēdere. Qui fr̃ factus de familia in dicto loco Suffiani: cum locus ipse ad petitionē dominoꝝ de Brufortio mutari deberet: ac fratruȝ ossa ab inde portari. Iste ossa frĩs sui accepit: cum uino optimo lauit: & in tobalia alba posuit: & cum lachrimis & deuotione osculari non cessabat. De quo frēs fuerũt mirati: quia nõ sic faciebat ossibus aliorum sctorum frm. Quibus ille respondit: quomodo eius animã uiderat agēs in remotis ad celum ire. & quia ista ossa debent esse in paradiso: ideo ista eis facio. Quod audientes frēs fuerũt bene hedificati.

¶ Locus mogliani.

In loco mogliani iacet. sãctus fr̃ Iacobus de falleroно. Hic uisus est a frē Ioãne cũ. b. Francisco totus speciosissimus: & uestibus candidis renitens. ¶ De isto frē Iacobo cũ dubitaret se nõ esse sacerdotē: & super hoc frēm Ioãnem de Aluerna rogasset ut de hoc scrupulo a deo sciret ueritateȝ: apparēte sibi. s. fratri Ioãni xp̄o dixit. ꝙ fr̃ Iacob⁹ de falleroно erat sacerdos scdm legeȝ dei. Sic & btũs Laurentius apparens fratri Ioãni ꝓdicto idē dixit. ¶ Hic frater Iacobus ad mortē ueniēs iocunda facie & leta migrauit dicens. o in pace. o in idipm. o obdormiaȝ & requiescam. Qui post mortē apparuit fratri Ioãni iam dicto comitãtibus eum Angelis totus gloriosus & deuotus.

¶ Locus scotaneti.

¶ In scotaneto iacet quidã fr̃ laicus nõie re & opere frater Sanctus. qui multo tempore a pane abstinuit: herbas uel fructus comedens. Nũc infinitis coruscat

miraculis: & si etiam in uita claruerit.

¶Locus penne de sancto fratre Ioāne.

In loco pēne scti Ioānis requiescit fr Ioānes de pēna sanctitate singularissim⁹. ¶Qui cū esset puerulus quidā pulcherrim⁹ puer uocauit eum de nocte dicēs. O Ioānes uadas ad sctm̄ Stephanum: ubi pdicabit unus de fratrib⁹ meis: cui⁹ doctrine crede & uerbis attende: cum ego miserim eū: tu aūt habes facere magnā uiam: & postea uenies ad me. Qui statim surrexit & sensit in anima mirabilem mutationem. Et uadens ad locum nominatū inuenit ibi maximam multitudinē hominū & mulierū: qui ex diuersis terris conuenerāt ad uerbum dei audiendū. Ille aūt qui predicare debebat uocabat̄ frater Philippus: qui erat de primis fratribus qui uenerāt in puinciam Marchie de Ancona: Qui surgens nō in doctis hūane sapientie uerbis: sed in uirtute spūs sancti annunciauit uerbū dei. Finita predicatione: dictus. Ioānes iuit ad predictum frēm Philippū dicens. q si placeret ei ipsū reciperet ad ordinē: eo q libenter uellet penitentiā facere: & domino Iesu xpo seruire. Ille uero cum esset sctūs homo & illuminatus a deo: uidens in dicto puero mirabilem innocentiam & aptitudinē uoluntatis. dixit ad eum. Venies ad me tali die in ciuitatem Rachaneti: & ego faciā te recipi. Debebat. n. tunc temporis ibidem caplm̄ celebrari. Iuuenis uero ut erat purissimus cogitabat in corde suo dicens. Hec erit illa magna uia mihi reuelata quā debeo facere: & postea ad celum transire. Iuit ergo & ibi fuit ad ordinem receptus: & statim credidit ad celum ire. Minister autem dixit in capitulo fratrib⁹. Quicunq̄ uellet ire in prouinciā puincie: in meritum obedientie ego mittam eum. Quo audito fr Ioannes cupiuit illuc ire dicens in corde suo: q forte esset illa magna uia quā facere debebat. Sed pter uerecundiam erubescebat alicui dicere. Sed confidens in frē Philippo qui eū fecerat recipi: ad eum accedens dixit. Pater rogo te: q mihi acquiras istam grām: q possim ire in puinciam puincie ad morandū. Fr aūt Philippus uidens ei⁹ puritatem & sctām intentionem acquisiuit sibi licentiam eundi illuc ad prouinciā puincie. Fr autem ipse Ioannes credebat q illa uia cōpleta iret ad celū. Stetit aūt in dicta puincia. xxv. ānis. uiuens in exēplari uita & maxima sāctitate: & omni die sperabat adimpleri pmissum. ¶Fuit aūt iste frater Ioānes tāte honestatis: q nunq̄ fuit uisus q iret ad locū cōem: ita q frēs dubitabant ne esset mulier: de qua re frēs fuerūt experti. Et fuit de primis fratribus qui iuit in puinciā puincie ad capiendū loca. Ibi stabat cum suis sociis sicut peregrinus in multa paupertate & austeritate: & semper in exemplo magne sanctitatis apud hoīes. ¶Et uita eorum erat talis. Cum inuitabātur ad comedendum ab aliquo seculari: recipiebāt cū grāꝝ actione. In media nocte qn̄ ad matutinū pulsabat: siue plueret siue ningeret surgebāt: & ibāt ad ecclesiā epat⁹ ad dicēdū matutinū: dicto uero matutino stabāt ibi in ecclesia in orone usq̄ ad horā tertiā. Si isto tēpore iuitabant ab aliquo p refectione acceptabāt. si uero non: ibāt per terrā hostiatim: & sic querebāt hostiatim uictum suū: post tertiā & nō ante. Gentes aūt uidentes eoꝝ uitam tā sctām: & tā honeste cōuersatiōis: querebant si uellent alios ad uitā & consortiū eoꝝ recipe. Qui rn̄debāt q sic. & capiebāt p loco quoddā porticale: & de illo faciebāt oēs officinas. ¶Iste fr Ioānes cum de uirtute cresceret in uirtutē: ac sctitatē: & oib⁹ esset charus in puincia illa tā fratrib⁹ q̄ secularibus: Quadā die orans & lachrimās corā dn̄o: eo q ei⁹ icolatus nimis esset prolongatus: Ecce sibi apparuit xp̄s bn̄dictus: ad cuius cōtuitū liquefacta est anima ei⁹. Et dixit ei dominus. Fili frater Ioānes pete a me qd̄ uis. Qui respondit. dn̄e mi nescio quid dicā. Nolo aliquid nisi te: sed hoc solū uolo & rogo: ut parcas mihi oīa peccata mea: & des mihi grāꝫ iterū te uidere qn̄ mihi fuerit maior necessitas. Et xp̄s ad eum: exaudita est oratio tua. & sic ab eius oculis elapsus ē. Et ipe remāsit totaliter in domino cōfortatus. ¶Sed frēs de marchia audientes eius famā: fecerunt cum generali ministro ut reduceret eum ad puinciā Marchie. & cū uidisset obedientiā cogitauit in corde suo dicens. hec est uia longa quā debeo facere: qua cōpleta pergā ad deum. Reuersus itaq̄ ad suam puinciā: a nullo suorum fuit recognitus. Expectabat tn̄ dei misericordiā & promissionē sibi factā cōpleri. Sed eius adhuc incolatus fuit prolongatus: Nā stetit in prouincia sua bn̄ per. xxx. annos: post reuersionē suam a puincia puincie. Et multo tempore officium guardianarie habuit. Et per eum dn̄s multa est miracula operat⁹. ¶Et inter alia dona habuit spūm pphetie. Cum enim quēdam hēret nouitiū qui diabolica tēptatione ut de ordine exiret erat tēptatus: Noluit tn̄ ante reuersionem frīs Ioannis exire: Reuersus itaq̄ fr Ioannes dictū uocando nouitiū dixit ei. Volo fili ut cōfitearis: & cū annueret: fr Ioannes dixit dicto nouitio totū ordinē sue tēptationis. & adiecit. & quia expectasti me & noluisti recedere sine benedictione mea: dedit tibi deus hanc grām: q nunq̄ de isto ordine exibis: sed in ipso cum benedictione dei morieris. Tūc dictus nouitius confirmatus fuit in omni bona uolūtate: & factus est sctūs frater. ¶Iste fr Ioannes fuit homo magne orationis & singulariter post matutinū nūq̄ reuertebatur ad cellam. Et quodā semel anxiatus & plenus tedio: adhesit cuidam arbori: & rogabat deū ut accipet spiritū eius. Et uox uenit ad eum dicēs: Surge quia grandis tibi restat uia: Et ille dixit. Dn̄e redde me securū de salute anime mee. Et dn̄s ego facio te securum. saluaberis. Et ille facias me pati purgatoriū in hoc mundo. Et uox respōdit faciam. ¶Dum post tēpus quadā nocte in orone maneret: sibi apparuit Angelus dn̄i dicens. fr Ioānes: cōpleta est uia tua quā fuisti tā longo tempore pstolatus. Vnde tibi ānuncio ex parte dei: ut petas quācunq̄ grām cupis. insuper q tibi eligas uel unum diem in purgatorio uel septē dies afflictiōis in hoc mundo. Qui cum elegisset septē dies afflictionis: subito infirmatus est multiplici infirmitate: nūc febribus: nūc dolorib⁹: nūc podagra: nūc chiragra: nunc tortionibus iliorū: nūc angustiis uisceꝝ: & multis aliis

langorib⁹ torqbaẽ. Sȝ ꝙ peius oib⁹ erat. Nã qdã mali gn⁹ spũs añ facië ei⁹ stabat: q tenebat magnã chartã scriptã cũ oib⁹ suis culpis & dicebat. ꝑ ista q̃ cogitasti dixisti & fecisti dãnat⁹ es. Et ipe sic infirmus oblit⁹ erat oiuȝ bonoꝝ operꝫ que fecerat: nec recordabaẽ ꝙ eẽt ĩn fuisiȝ i ordie: sȝ ita extiabat se eẽ dãnatũ sic ille dicebat. Vñ cũ iterrogareẽ a quoquã quõ se hret: rñdit male: qa suȝ dãnat⁹. Fres at hoc uidẽtes miserũt ꝑ frẽ Matheo đ mõte rubião: q hõ fuit scũs: & hũc frẽȝ Ioãnẽ itime diligebat. Vẽit ãt ad eũ dře septĩa tribulatiõis: & salutãs eũ dixit. Fr̃ Ioãnes q̃lr est tibi? Rñdit male: qa sum dãnat⁹. dixit Fr̃ Mathe⁹. Nõ recordaris charissime. f. Ioãnes: qa mltotiẽs michi ɔfessus fuisti: & ego te absolui itegre. Nõ r̃cordaris qa i ordie dño mlto tpe seruisti. Preterea ñ recordaris ꝙ dina misericordia p̃cedit oĩa pctã mũdi & excedit. Et saluator nr̃ dñs iesus xp̃s soluit ꝓ nob p̃ciũ infinitũ? Iõ ñ dubites sȝ secure ɔfidas: qa tu saluabis. Et tunc qa ɔplet⁹ erat purgatõis termin⁹: r̃cessit tẽtatio: & uẽit bñdictio. Et cũ letitia magna dixit fr̃ Mathee qa fatigat⁹ es & hora ẽ q̃escẽdi: rogo te ꝙ uadas pausatũ. fr̃ ãt mathe⁹ nõ lebat eũ dimittere: sȝ ipse fr̃ Ioãnes tm̃ istitit ꝙ idẽ fr̃ Mathe⁹ iuit pausatũ: & cũ. f. Ioãnes remansisset solus cuȝ seruitore ecce xp̃s sibi apparuit cũ luce magna & suauitate odoris: sic sibi ꝓmiserat i tpe opportũo iterũ appere. Et ille mãib⁹ iũctis gr̃as agẽs xp̃o capiti suo quẽ sẽp optauerat: tãq̃ mẽbꝝ electũ eternalr̃ ẽ iũct⁹ & unit⁹. Et sic letificat⁹ & ɔsolat⁹ ac certificat⁹ migrauit ad dñȝ. Et reqescit i loco pẽne sci Ioãnis. ¶ Multi alii frẽs scti fuerũt i ꝓuicia Marchie de Anchõa: sȝ de prefatis solũ inuẽi. ¶ Multi ẽt alii sancti frẽs iacẽt in ipa ꝓuicia Marchie de anchõa: q ꝑfectissimi fuerũt: & miraculis gloriosi: de qb⁹ ñ iuẽi ubi iaceãt: tñ aliq̃ de eis h̃ apponã. Et qa de illa fuerũt ꝓuincia credo ipos in eadẽ sepultos.

¶ De sctõ Frẽ Paulo

Frater Paul⁹ ĩ uita sctũs p⁹ mortẽ multis claruit miraculis. Nã puellã septeȝ ãnoꝝ noĩe rosaȝ q̃ demõiaca credebaẽ: ꝑ eo ꝙ a trib⁹ spiritib⁹ nigerrimis ꝓut dicebat affligebaẽ: & sic ne eos uideret p loca diuersa fugiebat. Et cũ ad eccl'ias pluries duceret dicebat ꝙ nõ nisi p sctm̃ frẽȝ Paulũ liberareẽ. ducta ad mõasteriũ scti Saluatoris: ubi qdã erãt reliqe ipsi⁹ fris Pauli: dũ sup eã poneret: ɔtinuo ꝑstinam obtiuit sanitatẽ. ¶ Dña octauia soror p̃dicti mõasterii sci Saluatoris: cuȝ dolores itollerabiles i mãib⁹ pateret & pedib⁹: p̃fatis reliquiis positis sup loca p̃dcã plenã ɔsecuta est sanitatẽ. ¶ Dña Blãcaflore cũ uitio lapidis multo tẽpore & aliaꝝ egritudinuȝ grauissime torqret: ad sepłchrũ fris Pauli ducta: itegrã habuit illico sanitatẽ. ¶ Flora lumie oculoꝝ mlto tẽpore ꝓuata: p mulieres ad sepłchrũ fris Pauli ducta: lumẽ p̃ditũ recepit. ¶ Berta de Camerino amissa loq̃la ad sepulcrũ scti fris Pauli ueniẽs: subito loq cepit: & deum laudare. Quidã hñs manus & pedes paralisi dissolutos: sic ꝙ nec man⁹ ad os ponere poterat: nec ambulare: duct⁹ ad ei⁹ tumulũ: p merita ipsi⁹ sancti fris Pauli est curat⁹. ¶ Ioãnes qdã destitut⁹ pedib⁹: ut nõ posset nec baculo ambulare: ad corp⁹ sancti fratris Pauli nõdũ sepultũ sup asinũ deportat⁹: gr̃a postulata dicti sancti fris Pauli meritis ad ꝓpria suis pedib⁹ ẽ reuersus. ¶ Bon⁹ Ioãnis crure sinistro ab infantia ɔtract⁹: & morbo epilentico grauatus: ad sancti fratris Pauli ductus sepulchrũ: statim extenso crure a morbo est liberatus.

¶ De Fratre Martino.

Frater Martinus hic dũ uiueret: mulierẽ noĩe Marsedã mẽtecaptã ad ipm deductã: aspersam aq̃ bñdicta: statim sanauit. ¶ Thomasinã de Vrbino paraliticã & a multis demoniacã reputatã: ad ipm ductã datis sibi uuis ab ipso signatis in cibũ: ab utraqȝ infirmitate curauit. ¶ Tebaldus puer fistulã unã habens in crure & aliã in corpore: ad eius sepulchrũ ꝑgẽs: & sctõ Martino inuocato: illico fistula utraqȝ cepit desicari: & modico tpe interiecto saluteȝ obtiuit. ¶ Puer Guiduti⁹ disenteriã & febrẽ patiẽs ꝑ septẽ hebdõadas: ad ei⁹ deduct⁹ sepłchrũ: ab utraqȝ ifirmitate curat⁹ ẽ. ¶ Mulier noĩe Bonaspes cũ pluribus hebdomadis sanguinis fluxũ p secessum patereẽ: Fratri Martino se deuouens ɔtinuo liberata ẽ. ¶ Mulier nomine talia utriusqȝ luminis offĩo lõgo tẽpore destituta: ad sepulchrũ ipsi⁹ sancti uadẽs uoto facto illuminata est. ¶ Alia mulier ex uno latere paralitica & alteri⁹ oculi lumine priuata: a charis eius ducta ad sepulchrũ ipsi⁹ fratris Martini: utraq̃ gr̃am habuit.

¶ De Fratre Lucido.

Frater Lucidus ant quior uere lucens sanctitate: & ardens gratia diuina & charitate: cuius lingua gloriosa spũ sctõ fuit edocta fructus fecit mirabiles.

¶ De Fratre Matheo.

Frater Matte⁹ de mõte Rubião. hic sanctitate p̃clarus: uisus ẽ a frẽ Ioãnẽ de Alũerna inter choros ãgeloꝝ & sctõꝝ cũ. b. Frãcisco gloria & claritate fulgere. Sic & frẽm Lucidũ p̃fatũ etiãȝ uidit gloria singulari fulgere.

¶ De fratre Peregrino de Fallerono.

Frater Peregrinus sctũs & nobilis de domo illoꝝ de Fallerono. Hic cũ audisset btm̃ Frãciscũ Bononie p̃dicantẽ: cũ esset ibi studẽs una cũ fratre Rizerio de Mucia nobili de Marchia: ambo diuino lumine inspirati. Ad btm̃ Frãciscũ accedẽtes: facti sunt simul frẽs Minores: & cũ gaudio ab ipso recepti. Et intelligẽs btũs Franciscus cui & quali officio eorũ quilibet se subderet. dixit eis. Tu Peregrine teneas uiã humilitatis. Et tu Rizeri seruias fratribus. Et factũ est. Nã frater Peregrinus nũq̃ã uoluit ire ut clericus: sed ut laicus mansit: cũ eẽt bonus & sufficiẽs litterat⁹: & in decretalib⁹ peroptime instruct⁹: ꝓpter quã hũilitatẽ peruenit ad maximã perfectionẽ uirtutum: & specialiter ad gr̃am compunctionis & amoris dei. Nã xp̃i amore totus succensus & martirii: perrexit Ierosolimam ad uisitandũ loca illa sanctissima saluatoris: portãs secum uolumẽ euãgelicum. Et cum legeret loca sancta per que deus & homo perrexit: & eadem pedibus tangeret & oculis cerneret: se ibidem adorando dominum inclinabat & amplexabaẽ brachiis fidei omnia loca sanctissima: & labiis osculabatur amoris: & lachrimis deuotionis cuncta rigabat: itaqȝ cum

ctos cernētes ad deuotōēȝ maximā ꝓuocabat. Ordinā te uero dispōne dīna reuersus ē ad Italiā. Et uere tāq̄ pegrin⁹ mūdi & ciuis celestis regni suos nobiles ɔsanguineos rarissime uisitabat. Cōfortabat sēp eos ad mūdi ɔtēptū: & sobrie loqns ad dīnū eos icitabat amorē: & expedite ac festinanter ab eis recedebat. dicens ꝙ dn̄s Iesus xp̄s. nō iueīt iter cognatos & notos. ¶ De isto scō frē Peregrino dicebat scūs fr̄ Bernard⁹ d' qnta ualle scissimi pr̄is nr̄i Frācisci pmogeīt⁹ bn̄dict⁹: unū uerbuȝ ualde mirabile. s. ꝙ iste Frater peregrinus erat un⁹ de pfectiorib⁹ fr̄ibus h⁹ mūdi. Vere. n. fuit pegrinus h⁹ mūdi. Nā amor xp̄i q̄ i corde ei⁹ sēp ardebat: nō pmitebat eū i re aliq̄ qescere: nec affectū ei⁹ qescere in aliquo tēporali: sȝ semp ad pr̄iā tēdere & ad patriā āhelare: & de uirtute i uirtuteȝ ascēdere: donec in amatū transformaret amātē. Tandem plenus uirtutibus: ad xp̄m quem semp dilexit toto corde: cū multis miraculis ante mortē & post mortē perrexit.

¶ De fratre Rizerio de Mucia.

F Rater āt Rizeri⁹ dicti fr̄is pegrini soci⁹ i terris: & nūc ɔciuis i celis: p actiuā uitā dū uiueret āmbulās: & deo ac ꝓxīo fidelr̄ seruiēs: fact⁹ ē familiarissim⁹ & charissim⁹. b. Frācisco: & mlt̄a ab ipso. b. Frācisco didicit: & de pluribus agnouit ueritatē: & in agēdis cognouit dn̄i uolūtatē. Et scdȝ. b. Frācisci uaticiniū Fr̄ Rizeri⁹ frib⁹ seruiēs: fact⁹ ē minister ꝓuincie Marchie āconitāe. Et pp zelū dei q̄ sēp ardebat i corde suo cū pace maxima & discretōe ipāȝ ꝓuinciā regebat: seqns xp̄i exēplū. q̄ prius uoluit facere q̄ docere. ¶ Post mlt̄ū uero tēporis pmisit de⁹ in lucrū aīe tētatiōes grauissimas sibi euēire: ut ꝓbaret tāq̄ aurū i fornace: pp q̄s tētatiōes se affligebat i abstinētia & disciplinis lachrimis & ōronib⁹. sȝ a tētatōe libari nō poterat: & ml̄totiēs ducebat ad despatōeȝ. Nā pp imanitatē tētatōis credebat se a deo dereliētū. In ultima uero desolatiōe & despatōe posit⁹: cogitauit i corde suo dicēs. Surgā & ibo ad pr̄em meū. b. Frācisꝯ: & si oñderit mihi familiaritatē: credo ꝙ deus ꝓpitius erit mihi pctōri: sin aūt: signū erit ꝙ suȝ a dn̄o derelict⁹. Et arripiēs iter ibat ad. b. frācisꝯ cū securitate maxīa & affectu. b. āt frācisc⁹ iacebat i palacio epī assisinatis ualde ifirm⁹. Et cogitāti de. d. Iesu xp̄o: reuelatus fuit sibi a deo ordo tētatiōis & aduēt⁹ & ꝓpositū dicti fr̄is Rizerii. Et stati uocās socios suos. s. frēs Masseū & Leonē dixit. Ite in occursuȝ filii mei fr̄is Rizerii: & ex pte mea ipm amplexātes: osculātes & salutātes: dicite illi ex pte mea: ꝙ inter oēs frēs q̄ sūt in mūdo singl̄ariter ipȝ diligo. Illi uero sic obie filū statim exierūt in occursuȝ fr̄is Rizerii. Et iueniētes eū sic dixerat. b. Frācisc⁹ āplexātes & recipiētes: amicabilia & amabilia uerba pr̄is ita animā illi⁹ ɔsolatiōib⁹ repleuerūt: qd tot⁹ fuit q̄si liq̄fact⁹ ex gaudio. Quāto uero gaudio fuerit tūc plen⁹ & letitia: & grās deo exhibuerit: nō posset effari: qa dn̄s ꝓspez iter fecerat suū. pueniēs aūt ad locū ubi iacebat pr̄ nr̄ Frācisc⁹: & licȝ eēt grauiter ifirm⁹: surrexit & uēit in occursuȝ illi⁹: & āplexās cū dulcedine dixit. Charissime filī. F. Rizeri inter oēs frēs q̄ sūt in mūdo uniuerso te diligo. Et iprimēs ei signū crucis in frōte: & ipm amātissime osculās in eodē loco. dixit fili mi charissime. F. Rizeri: hec tētatio data tibi fuit ad maximū tuū lucrū. Sȝ si nō uis āpli⁹ istud lucrū: nō hēas. Mirabile dcū. Statiȝ cessauit oīs illa tētatio diabolica: ac si in uita sua nūq̄ sensisset. Et mansit in dn̄o ɔsolat⁹. ¶ Hic stās cū. b. Frācisco in dicto palatio epī: & loqns cū. b. Frācisco de scō religiōis & regl̄e obseruātia: iterrogauit. b. Frācisꝯ dicēs. dic mihi pr̄ itētōeȝ tuā quā habuisti a ꝑncipio qn̄ frēs hr̄e icepisti: & quā hēs nūc: & credis hr̄e usq̄ in diē mortis tue: ut ualeā certificari de tua itētiōe pma & ultīa. Vtrū. s. nos frēs clerici q̄ tot libros hēm⁹: possim⁹ eos hr̄e licȝ dicam⁹ ꝙ sint religiōis. ¶ Rn̄dit. b. Frācisc⁹ di. dico tibi Fr̄ ꝙ hec fuit & ē pria & ultia mea itētio & uolūtas: si frēs mihi credidissent: ꝙ nl̄lus frūȝ deberet hr̄e nisi uestimētū: sic regl̄a nr̄a nobis ɔcedit: cū cīgulo & femoralibus. H̄ tādē pfectus & sanctus prexit ad xp̄m.

¶ De Fratre Pacifico.

F Rater Pacific⁹ q̄ fuit pm⁹ mister i Frācia. credo ꝙ de ꝓuicia fuit Marchie. Qui cū. b. Frācisꝯ repisset pdicātē i quodā mōasterio apud castrū scī Seuerini de Marchia: & scā māu dn̄i sup eū. b. Francisꝯ duob⁹ ensib⁹ ualde fulgētib⁹ trāsuersal̄r in moduȝ crucis ɔsignatū uidisset: ɔpunct⁹: cū eēt rex uersuū & laureatus ab ipatore Federico b. Frācisco adherēs & mūdū reliquēs scūs ē Fr̄ mior. Et qa a mūdi strepitu: ad xp̄i pacē erat ɔuersus. b. Frācisc⁹ frēm pacificū euȝ cēsuit appellādū. ¶ Hic. f. Pacific⁹ añq̄ fieret mister in Frācia: signū magnū thau i. b. Frācisci frōte ɔspicere ꝓmeruit: qd̄ color uarietate distictū: ei⁹ faciē miro uenustabat ornatu. ¶ Hic Fr̄ Pacific⁹ dū semel iret cū btō Frācisco ad ecclesiā scī Petri de Beuanio: & iuxta Castrū treuii uēisset. Dixit. b. Frācisc⁹ socio ꝙ hospitari uolebat i illa nocte in dicta ecclīa: & ꝙ recederet: & de māe ad eū uēiret. Cūq̄ȝ de māe postq̄ Fr̄ Pacificus fuerat hospitat⁹ i hospitali leprosoꝝ: ad ecclesiā uēisset: inuēit. b. Frācisꝯ añ altare orātē: & ipse expectās eū extra choꝝ: posuit se ad orādū. Et dū oraret rapt⁹ i celū siue cū corpore siue extra: uidit multas sedes uacuas: sed unā ceteris eminētiorē: Et dū miraret ei⁹ pulchritudinē: & peteret cui⁹ eēt. Rn̄suȝ est sibi. ꝙ dicta sedes fuit luciferi: & loco illi⁹ in ea deberet sedere humilis Frācisc⁹: & cū ad se redissȝ: & . b. Frācisꝯ ab orōne surrexisse uideret: se eidē ut iā i celo regnāti recomdauit. Et cū iter cepissent. F. Pacific⁹ memor uisionis: cepit q̄rere a. b. Frācisco: qd sibi uideret eē. Rn̄dit. b. Frācisc⁹ mihi uī ꝙ sim maior pctōr q̄ aliqs q̄ sit i mūdo. Et statiȝ dcm̄ ē aīe fr̄is Pacifici. Mō credere potes uisionē eē uerā: ꝙ hūilis Frācisc⁹ sua hūilitate dȝ in se de luciferi sedere. H̄ Fr̄ Pacific⁹ plen⁹ uirtutib⁹: & sctītate notabil̄r prexit ad dn̄ȝ.

¶ De ꝓuicia Ianue.

I N ꝓuincia Ianue. In loco de Ianua requiescit scūs. F. Belēgeri⁹ de mōtecuto. q̄ signis i uita & p⁹ mortē extitit gloriosus. ¶ Iacet ibidē Fr̄ Bonifaci⁹ de Ripardo. q̄ fuit mister lōgo tēpore in ꝓuicia ianue. H̄ fuit i ordie ultra ānos q̄nquagita. i quo fulsit uirgitas qa uirgo purissim⁹. hūilitas qa licet eēt mister: nec famulū habuit: & oīm ministeriat⁹ ml̄to

tiēs tenuit: & coact⁹ tenuit. Pauptas qa tūica sola in-dut⁹ ibat: tēpore ēt magni algoris. Prefatis uirtutib⁹ fulsit: nec nō & carnis maceratiōe. Nā nūq̄ ieiuniū sol uit: ēt i mortis articlō cōstitut⁹. Fuit ēt cūctis morib⁹ adornat⁹. Aspectu placidus: uerboq₃ dulcis & affabi lis: dulcedinis & patiētie sūme. Fr̄.n. eius cū a quodā fuisset occisus: ipse Fr̄ Bonifaci⁹ hoc sciens: nō aiatus ad fr̄is carnalis uindictā: sʒ ad īdulgētiā inimico exhi bēdam: domū interfectoris fr̄is adiit: sibi deuotissime pepcit: cū ipso comedit: & deinceps charissimū semp tenuit & habuit. ❡Offm̄ diuinū semp cū sūma deuo-tiōe psoluit. hic pmo fuit minister ꝓuincie Sicilie. ubi & si uite actiue dedit⁹ eēt ex officio: non tñ a ɔtēpla-tiua discessit: sʒ ipā₃ semp tenuit & habuit. Orōni in-stādo: missas deuote semp & cū lachrimis celebrādo. Sʒ cū ministeriatū ꝓuīcie Sicilie optie administrasset: a frib⁹ ꝓuincie Ianueñ elect⁹ minister. xii. annis cū oī charitate. prudētia & iustitia ipsā₃ rexit ꝓuiciā. Socio tm̄ cōtent⁹: famulū hr̄e noluit: & peditādo semp ꝓuin ciā uisitauit. Quinquagesimo anno in ordine expleto: hora sui trāsit⁹ iminēte: qdā Fr̄ sc̄titate pclarus: uidit anglos ad ipm̄ descēdētes: eiusq₃ aiā₃ in spē cuiusdā₃ lumis: ab ipsis in celū deferri cōspexit. hic post mortē signis claruit.

❡De ꝓuīcia Pēnēsi. De fr̄e Andrea.

In ꝓuincia Pēnēsi. In loco Adrie iacet sanct⁹ Fr̄ Andreas. q fuit hō deuotōis & cōtēplatio nis. ❡Hic cū nocte q̄dā orōni & deuotōi in-tētus esset: uocē audiuit dicētē sibi ut qd te miser An dreas uigiliis & ieiuniis & afflictiōib⁹ aliis sine cā cō fundis. Vere scias te dānādū: nec unq̄ tm̄ poteris labo rare ut salueris. Turbat⁹ non modicū ex taliū auditu: cepit lachrimas ex cordis intimis emittere: & diutius cogitare qd hoc eēt. dūq₃ iter spem & metū cōstrict⁹ cogitatiōe sollicita fluctuaret: uox de celo psonuit di cēs. Ne timeas andrea: nec uox pria te terreat quā au disti: qa uox diaboli mendacis fuit. Cōfortare ergo in dño cui fidelr̄ adhesisti: & in bono qd̄ cepas pseuera: qa sal⁹ tua i ꝓxio ē uētura si pmāseris. Quita die prie hebdōade q̄dragesime iā future: de hac ualle miserie uocabis ad coronā. Adueniēte tēpore pdicto: frib⁹ di ctā narrās uisionē: diē sue mortis adesse pdixit: facta igit cōfessiōe gnāli & cōmēdatiōe aie facta cū frib⁹: debitū terre corā eis psoluens: ad celestia regna felici ter trāsmigrauit.

❡Locus Aprutii.

In Aprutio iacet Fr̄ Frācisc⁹. Iste dicēdo mis-sam repit in sanguine xp̄i in calice araneā: & nolēs araneā sanguine xp̄i intinctā extra ꝓii cere: calicē cū aranea bibit. Sʒ post Fr̄ ipse fricās crus & scalpens ubi pruritū sentiebat: ipsa aranea sine fr̄is lesiōe aliq̄. a crure exiuit.

❡Locus Blucani.

In Blucano. Iacet Fr̄ Bñdict⁹ idropic⁹. iste ꝓ pter unū pc̄m iuidie ad iudiciū tract⁹ dānaba tur. sʒ pcib⁹. b. Frācisci & b. Antonii libat⁹ ad uitā₃ corporis restitut⁹: relicta ex tūc phia mutat⁹ in ui alterꝫ. & habuit sciā₃ ifusā₃: & sc̄tissime uite fuit.

❡Locus Aquile.

In Aqla iacet Fr̄ Thomas hibnic⁹. h̄ policē sibi amputauit: ne ad sacerdotiū cogeret. hic mlt̄as diaboli isidias ꝑpessus: miraculis claruit i uita: & post mortē. Itē nouiter i dicto loco iacet. S. Bernar dinus de Senis magn⁹ pdicator & mlt̄is miraculis cor ruscans. post mortem. M.cccc.xliiii.

❡De ꝓuincia terre laboris. Loc⁹ de Neapoli. De fra tre Augustino de Assisio.

In ꝓuincia terre laboris. Neapoli iacet. F. Au gustin⁹ de Assisio. pm⁹ mister terre laboris. h̄ sc̄titate famosus: ad finē uite ꝑueniēs: hora q̄ btūs. f. ē mortu⁹: dū staret in trāsitu idē Fr̄ August. & diu loq̄lā amisisset: uidēs btm̄. F. ascēdere celū clamauit dicens. Expecta me pr̄ expecta. Et cū a fribus inqrereꝛ que₃ sic alloquereꝛ. rñdit btm̄. F. mortuū celum ascendētē Quo dicto & ipse feliciter in dño obdormiuit.

❡Loc⁹ scē Clare. De. f. Philippo de ꝓuincia ꝓuincie.

In mōasterio scē Clare. iacet Fr̄. f. Philippus de Aqriis de ꝓuicia ꝓuicie. q magnis & assi-duis claret miracul̄. h̄ d̄ ciuitate Aqnsi fuit: et gñē nobilis: sʒ puer ordinē itrauit. Qui cū ꝑ tp̄s stetis set in ꝓuicia ꝓuincie: ab ipa recedēs: ad mōtē Aluerne accessit. Ibi diu morat⁹: tādē ad morādū assisiū iuit ad locū de carcerib⁹. Sʒ fama ei⁹ sc̄titatis crescēte: ad pe titionē dñi Regis Robti: & dñe sanctie regine ɔsor tis sue: ꝑ gñalē mistrū fact⁹ ɔfessor sororꝫ de scā Cla ra. Neapolim adiit. ubi degens: pauptatis. hūilitatis. morꝫ hōestatis. grauitatis. austeritatis. ceterarūq₃ uir tutū exēplar fuit. ❡Hui⁹ doctrina sc̄tm̄ Elziariū nūc scōrū catalogo ascriptū: tūc uero comitē ariāi: & sc̄tā₃ Thalpinā ei⁹ ɔiugē ad xp̄₃ cōuertit: & uirgies ꝑmāse rūt. ❡Sorores de scā Maria egiptiaca q̄s ex lupanari ad clausurā regia sanctia pduxerat: diaboli isictu ad uomitū redire optātes: missus ad ipas a dicta regina: orōne & pdicatōe sic in bono firmauit: ut plēs ex eis i signū sc̄titatis miraculis corruscarēt. ❡Hūc clarꝫ mi raculis dñs in uita dedit: & spū ꝓphico repleuit. Ipe. n. militē quēdā in extrēis positu₃ libauit. ac dicti militis uxorē grauiter ifirmātē: dū ꝓ ea orasset sanauit. Crus in duo scissu₃ cuiusdā sui deuoti ciuis d̄ neapoli: hora q̄ dixit sanādū: reditegrauit orōne. Preuidit r̄gis ludo uici mortē & pdixit: dū ad petitōe₃ regine Ioāne ꝓ di cto rege orasset. Dño Iacobo ifanti maioricarꝫ: tertio uiro dcē dñe Ioāne: q̄ sibi eueneꝛt pdixit. Cuidā dñe de Alemāia de neapoli recedēti cū intētiōe nō reuertēdi: de suo iterato reditu pdixit: & sic contigit. Sacriste scē Clare q claues sacristie amiserat: pdixit eas sibi ce cidisse i tali parte horti: & eas ibi eē: cu₃ tñ hortū ob infirmitatē ꝑ sex ānos nō intrasset. Dū semel in choro eēt & oraret: pctm̄ cuiusdā fratris uidit: ac pdicti fr̄is magr̄o reuelās: ɔfessiōe fratris magr̄ sic eē iuēit. Inter alia q̄ hic sc̄tūs hēbat: pcipuū fuit sc̄tē orōnis studiū: semp orādo: oī die psalmos pn̄iales & offm̄ mortuorꝫ dicēdo. ❡Et qdē qa erat intētus orōni: & spālr̄ medi tatiōi dñice passiōis: dñs ei de sua passiōe: semel tale₃ indidit dolorē. Nā cū semel dñi passionē orās medita retur: apparuit ei dñs Iesus xp̄s uti cruci confixus: de cuius manibus. pedibus. & latere sanguis copiose ma nabat. Qui in corpore dicti fratris sc₃ manibus pe-dibus & latere tantum dolorem impressit: ꝙ acerbi-

tate passiõis & doloris aculeat⁹ fuit: & tātā memoriā passiõis reliqt: ꝙ statim dū recordaret̄ de xp̄i passiōe: cū clauo uel ligno suas manus pedes ꝑcutiebat & latus. ¶Volens ergo eū dn̄s ꝓbare ut aurū ī fornace ꝑ patiētie uirtutē: ꝑ annos .xxx. maxias cicatrices q̄ uermes & fetorē emittebāt. ī ei⁹ corpore impssit: Et adeo ille cicatrices erāt apte & late: ut mān⁹ clausa ī eis infigi ualeret: & tn̄ nūq̄ uerbū q̄rimōie ab ei⁹ ore fuit auditū. Et ꝙ mai⁹ ē: plurib⁹ ānis stetit ꝙ de lectulo minime surgere ualuit. In dictis dolorib⁹ exn̄s: a dn̄o & sctis āgelis freqnter ē uisitat⁹: sic idicio man⁹ ad deū & ad āgelos: & ꝑ ei⁹ uerba est ꝓbatū. ¶Mortē suā adeē cognoscens: suas diuitias. s. cordā & femoralia resignauit Guardiāo. ¶Nocte q̄ de mane decessit: duos demones ad se ueniētes: s₃ nihil ī eo de suo iueniētes: orone fugauit. Sacramētis pceptis ad pcipiēdū ꝑ laborib⁹ p̄miū āno circiter cētesimo uite sue ad xp̄m prexit. Anno dn̄i. M.cclxix. die. xviii. Iunii die Veneris. hora q̄ sacrū corp⁹ dn̄i in ecclesia scē Clare eleuabat̄. Quo mortuo tria miracl'a in ei⁹ corpore apparuerūt. ¶Primū ꝙ plage q̄ in eius corpore dū uiueret fetorē horribilē emittebāt: fragrātia mlta respse sūt. ¶Scd₃ q̄a corp⁹ ei⁹ sic molle se p̄bebat palpātib⁹: ut nō mortuus s₃ uiuēs uideret̄. ¶Tertiū ꝙ ungues de manib⁹ cū ꝑ deuotōe absciderent̄: sanguis uiu⁹ exibat ac si nō eēt mortu⁹. ¶Ipso sctō cū dn̄o iā btificato: placuit altissimo ei⁹ glīe magnitudinē fidelib⁹ miraculis declārare. Die quo decessit facta sūt hec miracl'a. & alia plura uidel₃. ¶Cū. n. a paucis de ei⁹ sciret̄ morte: stati₃ ꝑ totā ciuitatē neapolitanā uox isonuit: ꝙ Fr̄ qdā sct̄us de ordie minoꝝ ī monasterio decesserat btē Clare. ꝓpter qd̄ turmati ppl's ad locū p̄fatū cucurrit. Vbi de⁹ ōndit signa magna. ¶Filia Cōstātini de Duratio qui morabat̄ neapoli: ab īfantia pedib⁹ ɔtracta: tactu corporis gressu₃ recupauit. ¶Gētili gerardo ꝓuato lumine dextri oculi: cū nō poss₃ appropinq̄re ad corp⁹: cū caputio corpus tāgēs: & demū suū oculū: lucē recepit. ¶Buccia de salmona ānis .xvii. passa dolorē capitis: manū ipsi⁹ ponēdo sup caput suū: extitit illico libata. ¶Dn̄a Ioāna hn̄s filiā nomie Chaterinā a natiuitate ɔtractā: ad corp⁹ accedēs: dū filiā sup corp⁹ posuisset: gressu₃ recupauit. ¶Quedā mulier ifirmitatē patiēns nō noiandā: dū herbas iactatas sup corp⁹ posuisset in loco ifirmitatis sanata ē. ¶Dn̄a Lauersa ꝓuata luce ī oculo dextro: dū de tunica scti sup oculū posuisset: lumē recepit. ¶Thomas iudex cū surditatē pateret̄ in aurib⁹: posita tunice petia sanguie q̄ ab unguib⁹ incisis scti defluebat itincta: auditū recupauit. ¶Iacoba de Panormio patiēs ifirmitatē icurabilē: de herbis iactatis sup corp⁹ acceptis & positis ī loco ifirmitatis: libata ē. ¶Paulus noie: ligua ꝓuat⁹ manu ɔtract⁹ & pede: tacto corpore: ipsa die sanitatē recepit. ¶Thomasa de tertio ordine. b. Frācisci: brachii ɔtractiōe & ariditate ꝑ dece₃ annos ifirma: corpore tacto: brachii bn̄ficiū habuit. ¶Lizard⁹ ifirmitate grauat⁹ manuū: pedū & renū: ut ad ima icuruat⁹ staret: alieno auxilio ad corp⁹ scti deduct⁹: dū paꝝ supra corp⁹ orasset: mirifice est sanatus. ¶Margarita uxor dn̄i Philippi iudicis: capitis afflicta dolore: de tunica scti ponens sup suū caput: illico ē curata. ¶Soror ludouica ꝓuicialis: monasterii scē Clare: hn̄s brachiū ɔtractū: dū ꝑ crate₃ pedes scti tetigisset: est libata. ¶Chaterina ācilla iudicis ioānis: cū a demōio uexaret̄: uisitādo corp⁹ ei⁹: a demone ē libata. Multa alia mira fec̄ de⁹ & assidue fac̄ meritis dicti fr̄is Philippi.

¶De ꝓuicia Apulie.

In ꝓuincia Apulie in Oria iacet Fr̄ Francisc⁹ de Duratio. q sept̄e annis pane₃ nō comedit: & signis īclit⁹ fuit.

¶Locus Adrie.

¶In Adria iacet Fr̄ Landus de Tarāto minister Apulie: qui etiā signis claruit.

¶Locus Baruli.

In Barulo iacet Fr̄ Adā ruffus. q mltis coruscat miraculis. Puella noīe pasqua a demonibus īfestata: ducta a parētib⁹ ad fr̄is Ade tumulū fuit libata. Maria drapella īfestata a diabolo: ad sepulchrū ducta dicti fr̄is curata fuit. Verdiana d̄ Perusio. xii. ānos dolores passa iliacos: ad sepulchrū scti accedēs post tres dies fuit libata. Magr̄ Philipp⁹ dolorē āche ꝑ ānū passus: iuocato sctō ad tumulū: in momēto ɔualuit: & sanitatē obtīuit. Matte⁹ iudex seruiēsis: cū uisitasset limina. b. Nicolai: añq̄ barulū ꝑueisset: crus adeo ē sibi itumefactū: ut ꝑ se nō poss₃ equū ascēdere nec ire. Et cū nō posset ad sepulchrū scti ire: missa uxore ad seplchrū cū pera sua: q̄ tāgēs tumulū: dū eā sup crus posuisset mariti in breui libat⁹ fuit. Parisi⁹ de sctā Sophia: medietatē corpis paralisi resolutus: os hn̄s distortū: & man⁹ ei⁹ & brachiū inutilia depēderēt: duct⁹ ab alio ad sancti tumulū: pfectā in mēbris & corpore obtinuit sanitate₃. Quādā Margaritā nomine a pl'uris part⁹: suspēso ānulo ad collū ei⁹: qui ānulus sepulchrū eius tetigerat: libauit. Aliā nomine gēmā ꝑ annos. xxviii. infirmitatē q̄ infeta dr̄ passa₃: & fluxū sanguinis ꝑ q̄tuor mēses: ad ei⁹ sepulchrū libauit. Vnā mulierē nomine Bn̄uentanā uni⁹ auris & brachii sinistri officio destitutā: curauit. Quidā noīe Giuso. ꝑ qnq₃ ānos lumine oculoꝝ uiduat⁹: ad sepulchrū sancti uadens: cōfestim uidere ꝓmeruit sancti fratris ade meritis. Multa alia miracula fecit & facit.

¶Locus Silue de Melsia. ¶De Fr̄e Gisimondo.

In silua de Melsia ubi ātiqtus fuit loc⁹ frūm. Iacet sct̄us Fr̄ Gisimūdus sanctitate & miraculis famosus. Qui dū in dicto loco a fratribus deserto eēt sepultus: cuidā mulieri de ꝓuincia in sōnis apparuit dicēs. surge & uade ad monasteriu₃ de ripa: & dic monacho nomine restāgno: ut corp⁹ meu₃ de silua extrahat. Quod audiēs mulier facere omisit. S₃ nocte sequēti iterato apparēs Fr̄ Gisimūdus dicte mulieri: eadē mādauit. Addēs ꝙ si omitteret: ꝙ eā sic aptaret: ut se de loco ad locū mouere non posset. Sed ipsa dissimulāte facere impata: tertia nocte Fr̄ Gisimūdus cū qbusdā ad eā ueniēs: fecit eā fortiter flagellari. Edocta mulier uerberibus: uerba tulit ad monachū q̄ mādauit. Qui ad fr̄es ueniens petiit ut sibi liceret corp⁹ dci fr̄is ī aliū locū trāsferre ɔdecentē. S₃ fr̄es mīme pmittētes: ne. u₃. p̄sūptiōi iputaret̄: si fr̄is defuncti fimbrias magnificare curarēt: Vice q̄rta Fr̄ Gisimūdus dicte apparuit mulieri: cū multis frib⁹ & mādauit

ut monacho restãgno diceret: q̄ eiꝰ corpꝰ oĩno trãsferret. Et in signũ hꝰ dicte mulieri qddã pctm̃ piurii ipiꝰ monachi reuelauit: de quo ipse nũq̃ fuerat confessus: mãdãs ut ↄfiteret: alr̃ ad loca iret penarꝝ. Que ad monachũ accedẽs: & sibi p̄dicta reuelãs, ipse monachꝰ in ↄfessiõe prio: & demũ corã oibꝰ pctm̃ suũ detexit: ad oñdẽdũ fris sctitatẽ. Et cũ cogitaret cũ fribꝰ ipꝫ in loco frũꝫ sepelire corã altari: uox de celo audita ẽ dicẽs. Nõ uult Fr̃ Gisimũdus sepeliri ubi foueã p̄parastis: sꝫ in ecclia sancti Stephãi de Ripa quiescere delectat̃. Quod audiẽtes frẽs ꝓ monacho mittẽtes: ut translatione corporis faceret ↄcesserũt. Sꝫ cũ dictꝰ monachꝰ p̄parassꝫ amictũ quẽdã: ut ĩ eo corpꝰ ĩuolueret: Fr̃ ipe Gisimũdus dicte apparuit mulieri dicẽs, ut diceret fri Restãgno, q̄ corpꝰ eiꝰ nõ ĩ pãno: sꝫ ad siluã pgẽs colligeret frõdes lauri & mirti: & in eis corpꝰ ĩuolutũ trãsferret. Et cũ fecisset dũ corpꝰ eiꝰ exhũaret: qdã socius fris Gisimũdi ob deuotionẽ: de eiꝰ corpore latenter accepit unũ dẽtẽ: & os uniꝰ digiti. Sꝫ iterato Fr̃ Gisimũdus mulieri iã dicte apparẽs dixit. Vade & dic monacho q̄ corpꝰ meũ integrũ ñ portauit: deficit. n. dẽs unꝰ: & os uniꝰ digiti. Quod cũ monachꝰ fribus nũciasset: obia data fribꝰ a Guardião sup hoc: Fr̃ q̄ p̄dicta tulerat: obia astrictꝰ reddidit. Que monachus accipiens: gaudens cũ reliquo corpore p̄dicta adiunxit.

¶ Locus Trani.

In Trano iacet scũs Fr̃ Petrꝰ. Qui miraculis extitit gloriosus. Puerũ quendã p̄dolore liuescẽtẽ & morti ꝓpiquũ: ad eiꝰ delatũ tumulũ: ad sanitatem totalẽ ꝓmouit. Bartholomeũ q de q̃rcu ceciderat alta fracto ramo: & sup aceruũ lapiduꝫ: fractum toto corpore: ad eiꝰ sepulchrũ portatũ, statim sanauit. Filiã cuiusdam magr̃i: lateris ariditate pcussam: facto uoto ad hũc frẽm: illico libauit. Puerũ quẽdã natãteꝫ: cuius corpꝰ sanguisuga ĩtrauerat: ac p os sanguinẽ sine mensura emittẽtẽ: cũ morti eẽt ꝓpiquꝰ: uoto ad ip̄m frẽm Petrũ facto: sanguisuga per secessum emissa sanauit. Quẽdã diaconẽ ĩfirmitate grauatũ ut p se de lecto nequiret exurgere: ad eiꝰ sepulchrũ deuectũ: ad sanitatem pduxit. Qui timẽs recidiuã balneũ ĩgressus: p̄stinã infirmitatẽ ĩcurrit. Iterato ad sepulchrũ scti reportatus: pfectã obtinuit sanitatẽ.

¶ De ꝓuicia scti Angeli.

In ꝓuincia sancti Angeli. ¶ In Fogia requiescit sctũs Fr̃ Iacobus de Assisio q mira fecit post morteꝫ. Nã mulierẽ hñtẽ fistule morbũ: uoto ab ip̄a ad eũ emisso: statim curauit. Philippũ cãpsoreꝫ magno tẽpore passum q̃rtanã: nec medicoꝝ arte curari ualẽtẽ: fc̃to uoto fri Iacobo ad ĩcolumitatẽ pduxit. Quẽdã de ciuitate Troie hñteꝫ cancrũ in Tibia: Fr̃ ipe Iacobꝰ post uotũ factũ sanauit. Sic & quẽdã đ Fogia nomie Matteũ: cũ morbũ in crure pateret̃ grauissimũ: uoto emisso h̃ sctũs libauit. Multa alia deꝰ in isto fratre opatus est.

¶ Locus Corneti.

In Corneto iacet sctũs Fr̃ Bñuẽutꝰ de Eugubio uita sanctissimus: & signis stupẽdus. Hic fuit laicus lr̃as ignorãs. hic nãqꝫ spretis que sunt mũdi. b. Frãcisci uestigiis ĩhesit toto nixu. Recep̄tus ad ordinẽ: hũilitatis sue expimenta declarãs: de mãdato. b. Frãcisci: ad seruiẽdũ leprosis accessit. Quibus: ip̄oꝝ abhoĩatõibꝰ postergatis: sine q̃rela uti xp̄o seruiuit. Obie culmẽ sic ascẽdere est conatꝰ: ut ad oĩa p̄latoꝝ mãdata ipiger & sine mora: ac sine q̃rela pareret. In suis ĩfirmitatibꝰ qbꝰ a dño fuit ꝓbatus: patientiã supra modũ: & hr̃e & oñdere est conatus. Amator fuit pauptatis sctissime & zelator: uix extrema uictꝰ & habitꝰ requirẽs. Silentii cultor. Pietatis uisceribꝰ sup afflictos affluẽs. Orõni & ↄtemplatiõi fuit deditus: adeo ut usqꝫ in horã tertiã in publicũ nullatenꝰ exiret: ne occupatõe aliq̃ pfectas delicias minui pateret̃ nec mutari. Honestatis adeo fulsit uirtute: ut nec uerbo nec facto aut signo ĩhonesti qd est dep̄hẽsũꝫ aliqñ de eo. Sꝫ uocatꝰ a deo, sctitatẽ suã astruũt. p ip̄m miracula diuinitꝰ opata. de qbꝰ signis nõ est hesitandũ. Cũ p bullã ap̄licã directã a. d. Gregorio. ix. M. ccxxxvi. ab ep̄is Melficiẽsi & uenesino sint collecta, examiata. & autẽticata. nã duos mortuos suscitauit. Duos libauit a faucibus mortis. Epilenticos q̃tuor. Leprosos duos. Demoniacos duos. A squinãtia unũ. Cõtractos & aridos septẽ. Tres cecos illumiauit. Tribus surdis auditũ p̄buit. Idropicis & ĩgratis duobus sanitatẽ ĩdulsit. Ab aliis ĩfirmitatibꝰ duos. Mutũ unũ. Mulierẽ ulceratã grauiter ĩ mãmilla. Guttosos & apostẽaticos. v. eripuit. Fri Ioanni de alto passo pecuniã pditã sibi apparẽdo: hñtẽ ĩdicauit. Frẽm Egidiuꝫ de ordine minoꝝ a carnis tẽtatiõe sibi apparẽdo: cingulo suo cingẽdo liberauit. A brucis cãpũ cimio plenũ eripuit sibi a quodã comẽdatũ: & alia multa uel plura miracl̃a hic sanctus pegit.

¶ De ꝓuincia Calabrie.

In ꝓuincia Calabrie iacet Fr̃ Petrus dicte ꝓuincie minister uir sctitate p̄clarus.

¶ De Frẽ Daniele cũ sex fribꝰ martirizatis.

¶ Fr̃ Daniel minister ꝓuicie Calabrie. fuit hõ sctitate mirabilis. & martirio gloriosus. Qui ãno. d. M. ccxxi. sexto Idus Octobris ĩ ciuitate Cepta martiriũ passus ẽ cũ sex aliis fribꝰ, uꝫ. Samuele. Angelo. Dõno Leõe. Nicolao & Vgolino. hi obtẽta licẽtia a Frẽ Helia generali ministro siue. b. Frãcisci uicario: de partibꝰ Tuscie recedẽtes: Ceptã ciuitatẽ saracenoꝝ deuenerunt. Et ibi cũ mercatoribꝰ Pisanis Ianuẽsibꝰ & Marsiliẽsibus uerbũ dei p̄dicãtes manserũt tribꝰ diebꝰ ĩ uico q erat extra ciuitatẽ ↄcessus xp̄ianis mercatoribꝰ & deputatꝰ: deide die sabbati facta cõfessiõe & celebrata missa: eucharistiã sumẽtes: & ĩ sero fecerũt mãdatũ & lauerũt pedes alter alteriꝰ: & uerbis deuotis se mutuo corroborauerũt. Mane aũt facto diei dñice cũsp̄sis cinere capitibꝰ: ciuitatẽ ĩtrauerũt: ↄfitẽtes xp̄m dñm Iesum: & p̄dicãtes in eo solo eẽ salutẽ. Et sic eũtes p mediã ciuitatẽ: eoꝝ cecitatẽ arguebãt: uiã ueritatis p̄dicãdo & oñdẽdo. Sꝫ capti a saracenis ad eoꝝ regeꝫ sunt deducti pcussi & flagellati illusi opprobriis & contumeliis sunt afflicti & affecti. Vidẽs uero eos rex tõsis capillis & loq feruenter reputãs eos fatuos: iussit eos ferreis uiculis mãcipari: & octo dies sic affligi. Die ãt octaua ad se deductos iterrogat si uellẽt que dixerãt retractare: xp̄m negare: & ad saracenos cõuerti. Sed ipsi qđ dixerant potiꝰ affirmãtes: aptis rõnibꝰ ꝓbaue

rũt: q̄ nõ poterãt saluari nisi baptizarent̄ & crederent dño Iesu xp̄o. Insuper sigillatim examinati: & multis eis ꝓmissis: ac si oppositũ facerẽt morte eis itẽtata: firmi gr̄a spũs sancti in proposito sunt repti. Quod cernens quidã iudex noie Arbaldus: dixit fratri Danieli ministro. Quare tu fatue cupis mori: & pdere istã uitã & futurã. Eleuãs sc̄tũs Fr̄ Daniel oculos: dixit ei. Senex inueterate in malis: tu conuertere potius ad dñm Iesuȝ xp̄m deũ uiuũ & uerũ: quia huc usqȝ deceptus fuisti errore diaboli: & maumeti maledicti ꝓph̄e tui. Et cũ fecisset contra eos gladios ad terrorẽ uibrari: & oino firmissimos inuenisset: dedit sn̄iam ut oino decolarent̄. Sex igit̄ frẽs ꝓiecerunt se ad pedes fr̄is Danielis ministri osculãtes manus & pedes eius: & cum lachrimis dicebant. Gratias agimus deo & tibi pr̄i: qui nos ad coronã martirii perduxisti. Benedic filios tuos: qui amplexãs eos & osculãs: & benedicẽs & corroborans dixit. Gaudeamus oẽs in dño diẽ festũ celebrantes: qa angeli nobis assistunt: ianua pȝ celi: hodierna die oẽs simul erimus inter coronas martiruȝ in gloria paradisi. Tunc simul cõgregati: nudati educti sunt de aula regis: ibantqȝ gaudentes: & deũ laudãtes cũ letitia: quasi ad epulas iuitati: ducti igit̄ ad locũ certaminis iclinatis capitibus: & suas aias dño cõmẽdantes: martirio coronati sunt: capitib⁹ amputatis. Capita eorum cõquassata: & corpora membratim per ciuitateȝ distracta: a pueris & saracenis fuerũt. Sed postea fuerunt a xp̄ianis collecta: & honorifice apud fideles recõdita: in alfondega marsiliensi: & filius Regis Portugallie pro dono petiit & accepit: & in hispaniã trãstulit. Per quoꝶ suffragia deus multa mira opat̄ ad gloriam suã & honorẽ.

¶De ꝓuincia Sicilie.

In ꝓuicia Sicilie. In ciuitate Siracusa iacet Fr̄ Ioãnes. Iste portauit lapidem ignitum & ardẽtissimum in manibus sine lesione de coquina usqȝ ad infirmariã uni fratri ifirmo: & multa alia signa fecit miraculorum.

¶Locus Calatagironi.

¶In Catalagirono iacet Fr̄ Ricardus q̄ multos infirmos curauit post mortẽ.

¶Locus Policii.

¶In Policio iacet Frater Gandolfus qui plura fecit miracula.

¶Locus Messane.

¶In Messana iacet Fr̄ Simon Aimonis qui miracula fecit tam in uita q̄ post mortẽ. Iacet etiã ibidẽ Frater Electus filius dñi Andree. cui xp̄s in specie colũbe apparuit in cella sua: inuitãs eũ ad comedẽdũ secũ. Hic post mortẽ fecit miracl̄a.

¶Locus Panormi.

¶In Panormo iacet Fr̄ Ioãnes buta q post mortẽ fecit multa miracula.

¶De frẽ Gerardo.

In dicto loco Panormi iacet sc̄tũs Fr̄ Gerardus laic⁹ de Valẽtia Lõbardie: quẽ inumeris miraculis de⁹ dieb⁹ nr̄is claꝝ mũdo reddidit. ¶Hic siqdẽ ort⁹ de Valẽtia Lõbardie. decimo etatis sue ãno: pr̄e orbat⁹: mr̄i laborãti ifirmitate podagraꝝ & ptisis: per ãnos. xiiii. fidelr̄ deseruiuit. Qua mortua dũ parẽtes eũ ad capiẽdã uxorẽ rõne parẽtele suscitãde cogerẽt: nequaq̄ assensit. Sȝ facl̄tates pr̄nas & maternas oẽs tradẽs paupib⁹: sibiqȝ nihil retinẽs: ac patriã parẽtesqȝ relinquẽs: usqȝ ad ãnos. xl. sue etatis i diuersis partib⁹ orbis stãs: uȝ p̄rio rome: deide neapoli et demũ in Sicilia i mõte Ethneo in quodã heremitorio: & uisitãdo sanctuaria: ac pniaȝ exercẽdo: uitam suã trãsegit. Sȝ postq̄ sic dño ieiũiis disciplinis & aliis rigiditatib⁹ carnẽ sb̄dẽdo spũi dño militauerat: istigãte se pr̄e luminũ q̄dragesimo etatis sue ãno: ordinẽ fratrũ minoꝝ itrauit. Quo igresso. b. Frãcisci uestigiis ut uerus fili⁹ p oia cohesit. ¶Hic siqdẽ amator fuit p̄cipuus pauptatis euãgelice: nihil h̄ns p̄ter tunicã habitualem cordã cũ femoralib⁹: & his usqȝ ad mortẽ diues. ¶Austeritatis fuit maxie: nũq̄ comedẽs nisi panẽ & aquã: & semel in die. Lect⁹ ei⁹ fuit nuda hum⁹. Sȝ postq̄ fuit panormi: cũ iaceret in sc̄ti Ludouici capella & hoc orãdo: lectũ habuit tabulã unius brachii in q̄ poplites reclinabat dũ oraret. Nil in pedib⁹ portãs: sȝ pedib⁹ nudis semp icessit. ¶Et licet artissime in se eẽt uite: in frib⁹ tñ tot⁹ erat liberalis & larg⁹: gratuȝ h̄ns qcqd boni ꝓ frib⁹ posset acqrere ad uictũ pertinẽs & uestitũ. ¶Dei gr̄a castissim⁹ extitit. utpote uirgo purissimus. ¶Sȝ obediẽtie fuit mire. utpote suis p oia p̄latis obediẽs. nõ suã sȝ p̄latoꝝ exequẽs uoluntatẽ. Propter q̄ & alias uirtutes qbus refulsit: dñs Iesus eũ celebrẽ dedit mũdo signis & spũ ꝓph̄ico & diuinis cõdescẽsionib⁹. ¶Cũ. n. ex hũilitate ip̄e sc̄tũs frib⁹ faceret coquinã: nã talia officia exercebat: utpote ifirmarie. coqne. refectorii. uel rñdẽdo ad portã frũm: in loco Rãdazio dũ eẽt & coqnã faceret: cũ i resurrectiõe dñi sc̄tũs iste Fr̄ Gerardus in quadã capella staret ad orãdũ de mane & iã eẽt euãgeliũ decãtatũ i missa conuẽtus: ꝓcurator frũm loci p̄dicti pgẽs ad coqnã ipsaȝ clausam reperit: nec adhuc ignis erat accẽsus. Qui cũ Guardiano diceret. Quid fratres comedẽt hoc mane cũ nihil paratũ sit in coqna? Quo audito Guardian⁹ tristis & q̄rulosus ad frẽȝ Gerardũ accessit: cõquerẽs q̄ nihil erat paratũ adhuc ꝓ fribus. Cui sc̄tũs Gerardus rñdit. Nõ timeatis pr̄: qa dñs bñ ꝓuidebit paupibus suis. Et corpore dñi eleuato: ad coqnã prexit: seqȝ in orõne dedit. Cõpletaqȝ missa Fr̄ Gerardus ꝓ prãdio fecit pulsari: & de duplici pulmẽto diuinit⁹ ministrato: copiose frẽs refecit & sapide: adeo q̄ simileȝ coqnã frẽs nũq̄ se comedisse ꝓfessi sũt. Quod miraculũ stati frib⁹ ꝓuincie innotuit. Et qa panormi ciuitas: caput est regni: & tũc multoꝝ ciuiũ mercatoꝝ & nobiliũ copiositate & generositate erat cõferta: Sanct⁹ Fr̄ Gerardus ad morandũ ibidẽ est direct⁹ a ministro. Qui magno tẽpore ibidẽ portã custodiẽdo: frũm portanari⁹ fuit & notissimus fuit oibus tã de ciuitate panormi natiuis q̄ forẽsib⁹ ibidẽ degẽtib⁹. ¶In ciuitate ergo residẽs panormi: orõne sua hec subseq̄ntia fecit miracula. Nã cũ Fr̄ Ioãnes de Cathania esset grauiter infirmus: sic q̄ iã per tres dies nullo mõ urinam effundere ualeret: & iã uentre & pectine tumescẽtib⁹ dubitaret de morte: uisitatus a Frẽ Gerardo: & interrogatus de infirmitate: cum ille eaȝ expressisset ac diceret. Pater roga deũ pro me: & ipse annuisset. Ingressus ecclesiã statim q̄ genua flexit añ altare: Frater ille mĩgere cepit: & sic a dolorib⁹ fuit & morte liberat⁹. ¶Vice alia dũ Fr̄ Gerar. quoddã uriale uitreũ laua-

ret pñte Guardião panormi:de ei⁹manib⁹ cadẽs sup lateres:dũ a Guardião fractũ crederet̃:sanuꝫ de terra leuauit. ¶Dñs Hẽricus de Abbatib⁹iusticiari⁹ regis in panormo : ĩfirmatus ad mortẽ & ab oĩbus medicis despat⁹:pro frẽ Gerardo mittẽs:& dũ ad eũ uenisset suis se oꝛonib⁹ cõmẽdãs:rogauit ut ꝓ sua uita ad xp̃ꝫ ĩtercedere uellet.ꝙ & ꝓmisit. Post cõpletoriũ dum se oꝛoni dedisset:surgẽs ab oꝛone uocauit Guardianuꝫ dicẽs. Vadatis ad dñꝫ Henricũ:qa sanat⁹ est. Ad quẽ ueniẽs eũ repit liberatũ.ꝑut sc̃tũs p̃dixerat. Ideꝫ fecit ꝓ q̃dã dña nomine altadãma in dicta ciuitate ĩfirma. Silr̃ dñꝫ Ioãnem de caluello ĩfirmũ.id ip̃m faciẽs sanauit. ¶Soror cuiusdã nr̃i fris noĩe comitissa:doloribus partus trib⁹ occupata diebus: cũ Fr̃ Gerardus a frẽ suo fuisset ad eã adductus:tãgẽs eã cuꝫ ramusculo cipssi:ĩ nomĩe dñi.b.Frãcisci &.b.Ludouici dixit.cras hora none fetum mortuuꝫ emittes: & salua eris:& sic euẽit. ¶Dũ iret Fr̃ Gerardus q̃rẽdo uinũ tẽpore uindemiarũ p ciuitatẽ Panormi.quẽdã ciueꝫ ĩuenit ualde tristẽ.Qui de cã q̃situs rn̄dit ꝙ fili⁹ ei⁹ unicus & puer in extremis laborabat:p tres eñi dies nec comederat: nec locut⁹ fuerat. Ad quẽ sc̃tũs Gerardus dixit ĩtrans ad ip̃m. In noĩe dei.b.Frãcisci &.b.Ludouici:dic puer si uis aliqd:stati puer oculos apuit:& cepit loq. Et petiit comedere panẽ.auellanas.lactucas.& multa alia. Et sibi de p̃fatis apportatis nõ potuit comeder̃. Tũc ait.b.Gerardus:uis fili de pane sc̃ti Ludouici. Rñdit puer uolo. Tunc sc̃tũs Gerardus.extraxit de manica panẽ albissimũ & recẽtissimũ:ac si fuisset tũc de clibano extract⁹:Immediate cũ puer cepit de illo pane angelico comedere ab oĩ fuit ĩfirmitate liberat⁹. ¶Vice q̃dã fr̃i Leonardo ampulas fractas ꝓ sacrificio dũ seruiret in capella sc̃ti Ludouici Panormi reintegrauit. ¶Idẽ Fr̃ Leonard⁹cũ eẽt q̃rtanari⁹ nec possꝫ ab ip̃a curari:cũ lachrimis supplex fact⁹fr̃i Gerardo ab ipso frustũ accepit de cipsso:quo imaginẽ sc̃ti tetigerat ludouici:& cũ ipso cũ signauerat:dũ ei⁹ mãdato cipssuꝫ p̃dictũ posuisset in uino & bibisset:stati fuit liberat⁹. ¶Filiũ magr̃i Masi medici iudicio medicoꝝ moriẽtẽ: dũ ad pr̃is ĩstãtiã uisitasset:stati ut eũ tetigit cepit alleuiari a febrib⁹: & die seq̃nti hora tertia domũ exeũtẽ sanũ reddidit ut p̃dixerat. Dña regina Helisabeth & uxor regis Petri trinacrie cũ septẽ hẽret filias & nullũ filiũ:rogauit.b. Gerardũ ut ꝓ ea ĩtercederet ad dñm ꝙ meritis & p̃cib⁹.b.Frãcisci &.b. Ludouici ei filium masculũ ꝯcedere dignaret̃:Quod cũ fecisset.b. Gerardus:reuersus ad eã: dixit eã filium masculuꝫ pariturã: quẽ uocaret Ludouicũ:& sic euẽit & est factũ. Multa alia p ip̃m dñs signa fecit ĩ uita sua. ¶Hic sc̃tũs & si alios sc̃tõs oẽs uenerarer̃:p̃cipue tñ ad.b. Ludouicũ: tũc nouiter canõizatũ p̃cipuã habuit deuotionẽ. Cuꝫ quo multotiẽs ẽ rept⁹loq sicut frater cũ frẽ & amicus cũ amico. Et qcqd opabat̃ totũ ĩ dei noĩe faciebat.b. Frãcisci &.b.Ludouici. ¶Claruit h̃ sc̃tũs ẽt sp̃ũ ꝓphico. Nã ut dictũ ẽ dñe regine Helisabeth p̃dixit de filio masculo habituro. Predixit p̃dicto filio magr̃i masi ꝙ seq̃ẽti die hora tertia iret san⁹ extra domũ & sic euenit. ¶Cõitisse p̃dicte p̃dixit abortiuũ pariturã hora none: & liberãdã:& sic contigit. Dño Petro de Antiochia cãcellario regis Sicilie : cũ timeret mori ob ĩfirmitatẽ quã patiebat̃:supplex eidẽ fact⁹:p quẽdã misit dicẽdo.ꝙ nõ moreret̃:sꝫ liberaret̃:& ꝙ eẽt dei amicus:& sic euenit. ¶Vice alia dict⁹ dñs petr⁹ ĩfirmat⁹ mazirie misit ad sc̃tm̃ Gerardum ut ꝓ se oraret . Cui rñdit ꝙ se disponeret ꝗ moreret̃. & sic ẽ factũ. ¶De exercitu regis Roberti exñte ĩ Sicilia: & termas obsidẽte :p̃dixit ꝙ nõ ꝓsparẽt:sed cito recederet & subito:& sic euẽit. Dño Gulielmo de mõte Cataro comiti Auguste:ꝯgratulãti de Castro Auguste ꝙ credebat statim obtinere: Fr̃ Gerardus dixit ꝙ castrũ nõ tũc sꝫ ĩ mẽse septĩo hẽret:& sic accidit. Multis aliis ĩdiciis & signis cõpertũ est.b.Gerardũ sp̃m ꝓphicuꝫ habuisse. ¶Habuit ẽt h̃ sc̃tũs mirabilẽ aduersus demões uirtutem:a qb⁹ sp̃alr̃ añ mortẽ p tres ãnos in forma diuersarum bestiarũ apparẽtib⁹ : fuit multiplr̃ molestatus. ¶Ductus qdã de mõte sc̃ti Iuliani demoniacus ligatus ad ip̃m:cũ ramuꝫ cipressi accepisset: & figurã sc̃ti Ludouici tetigisset : ac in oleo lãpadis que corã dicta imagĩe ardebat intinxisset: ac in ore demoniaci posuisset:statiꝫ eũ liberauit. ¶Postq̃ h̃ sc̃tũs mirificus in ordine ãnis.xxxv.in maxima austeritate uixerat : etatis sue ãno.lxxv.ĩfirmat⁹:uenit ad mortẽ:& die tertia añ obituꝫ ei⁹.s.in die bt̃i Ioãnis euãgeliste:& tũc fuit.vi. feria:hora q̃ xp̃us fuit exaltatus in cruce: apparuit ei btã uirgo Maria cõsolãs eũ & cũ eo loquẽs p magnuꝫ tẽporis spacium: ut post uirginis recessum ipse suis secretariis reuelauit. Et tũc cognouit sue anime a corpore recessum. die uero dñico in festo sc̃ti Thome martiris:cũ uenisset ad eũ qdã suus deuot⁹ & diceret. Roga pr̃ deũ ꝓ me. Rñdit faciã:non hic sed alibi. Sic dixit fr̃i Laurẽtio ei⁹ socio.uado.n.ad paradisum . Post modicũ uero manus sc̃tũs Gerardus iungens & orãs caput sup manus inclinãs parũper:dũ caput eleuasset manibus iũctis:animã deo reddidit. ¶Quo mortuo: cum more solito campana maior pulsaretur:corda iuxta manubriũ est fracta:sed uidente populo & mirãte per magnũ temporis spaciũ per manuꝫ angeli pulsata fuit. ¶Scita eius morte per ciuitatẽ oẽs confluunt ad locũ:ut eum tãgãt:osculent̃:& de eius tunica habitua li pro reliquiis sũmãt . Membra eius adeo mollia erãt & tractabilia:ac si uiueret. ¶Per dies duos corp⁹ sepulture minime potuit tradi ꝑpter multitudinẽ pplõrũ.die uero tertia hora comestiõis:hostia ecclĩe claudẽtes frẽs:corp⁹ ei⁹ seplr̃ure dedeȓ:sꝫ minime hoc ciues latuit. Nam tãto odore suauitatis subito tota ciuitas ẽ repleta: quo admirãtes tãdẽ cognoueȓ ꝙ corp⁹ sc̃ti:tũc traditũ eẽt sepulture. ¶Sꝫ q̃ deus eũ acceptũ haberet & magnũ in gloria: mirãdis signis & innumeris placuit mundo demonstrare. Nam a die sui transitus qui fuit anno domini.M.cccxlv.usq3 in p̃sens maximis corruscat miraculis. Corpore enim eius nõdum humato:Mulier q̃dã contracta:dũ corp⁹ tetigisset statim est liberata. Puer noĩe Orlãdus tussim patiẽs maximã:cũ ĩstinctu paterno sc̃tm̃ Gerardũ ĩuocasset: statim sanat⁹ẽ. Mulier noĩe beatrix febres patiẽs & dolores iliacos:posita petia de tunica sc̃ti Gerardi.sup la

tus a dolore & febre statim est curata. ¶ Fr Bartholomeus de Castro Ioānis dū staret ad matutinū: arreptus subito a dolore iliaco: inuocatōe scti Gerardi stati extitit curatus. ¶ Mulier Bella nomie dum casu brachiū dislocatū hēret & dolores: fricante de tunica scti Gerardi sup brachiū: brachiū ad suū locū reuersuz est: & ipsa a dolore liberata ē. ¶ Quidā Nicolaus noie. malū stomaci patiēs: de tunica bti Gerardi cū posuisset sup stomacū sanatus est. ¶ Contissa hñs oculos deprauatos ut nihil qsi uideret: cū manus scti Gerardi duxisset sr oculos: lumē recepit optatū. ¶ Matteus de Marsilia hñs in mēbro occulto cancrū: posita pecia tunice scti Gerardi sup locū: habuit sanitatē. ¶ Alius qui infirmitatē cancri magno tēpore fuerat passus: de tunica sancti Gerardi iponēs: statim est curatus. ¶ Et nō solum in ciuitate panormi: sed in aliis mūdi locis p scti Gerardi iuocationē & merita signa multa fiunt. ¶ Et qa amicus singulariter extitit Pisanoꝝ in panormio commorantiū: in ciuitate pisana p aliis mūdi locis deus per ipm signa ostēdit. ¶ Centum sexdecim demoniacos: a morte sua usqz ad annū. lv. liberauit: sed a tēpore illo usqz in psens credo ꝙ bñ ducēti & ultra sint liberati: & quotidie liberant iuocatiōe eius & suarū reliquiaruz cōsignatiōe. ¶ Quinqz liberauit a submersione. Auditum octo reddidit. Oculos cecis tribus restituit: & a diuersis infirmitatibus oculoꝝ decē liberauit. a diuersis infirmitatibus brachioꝝ. xviii. curauit. A bullis. xviii. liberauit. Cōtractos qnqz extēdit. A diuersis doloribus & ifirmitatibus capitis. xii. sanauit. A carceribus. viii. eripuit. A cruribus fractis & dolore. xi. A dolore dētiū. iii. Mentecaptos. iii. A febribus continuis. lxxvi. A febre tertiana & quotidiana. v. A percussione gladiorū. v. A lapide in uirga. ii. Mutos. iiii. Manus hñtes pditas. v. A maris piculo. xvi. Existētes in mortis articulo. xlv. A morbo caduco. vii. Sterilibus partū cōcessit. xviii. A partus piculo. ix. A paralisi & trēore. iiii A podagra. xii. ab infirmitate pputii. v. ab effusione sanguinis. vi. A dolore stomaci. vi. Ab egritudine uentris. v. liberauit. Pacē qter posuit inter psonas. Ac anialia irrōnabilia plura diuersimode curauit. Quod & qta deus operatus est p hūc seruū suū beatū Gerardū in ciuitate pisana & si pdicta scripta sint: tñ alia sunt inumera q̄ nullo modo possent scribi. quāto magis illa que ubi iacet & alibi sunt facta. Ego ipse q hec scripsi & cōposui: miranda uidi & audiui: que omitto ob breuitatē: que dñs per ipm sctm Gerardū opatus est. Et si miracula sctm indicāt magnū apud dñm: credendū est beatum Gerardum magni meriti esse apud xpm bñdictū.

¶ De prouincia Mediolani.

In puincia Mediolani. In Legnano in comitatu Mediolai iacet Fr Leo archieps Mediolāi uir strenue sanctitatis. ¶ Fr Petrus de Archagnano qui fuit inquisitor. Et qa noluit hereticos de libro inqsitiōis abolere: in loco q dr Vmbraida guercii ab eis martiriū recepit. ¶ Fr Antonius de Rosate de cōitatu Mediolani fuit p fide a saracenis iter duos asseres sectus p mediū.

¶ De puincia Dalmacie.

¶ In puicia Dalmacie. In Duratio iacet Frater Antonius archiepiscopus Duratii. qui ultra mare pluribus annis predicauit sarracenis. demū obedientia factus est archieps Duratii. Hic mortez suā pdixit. Sed mortuus cū eēt idutus habitu & paramētis: & in ecclesia frūz mioꝝ iaceret corpus eius: icepit sudare: & tā ualidus fuit sudor ꝙ habitū & paramēta penetrauit: maneqz seqnti sup corpus eius qdā plcherrimus iuuēis apparuit nūq̄ pus uisus. Qui corā pplo stās uitā eius a die natiuitatis usqz ad mortē recitauit: & post hoc disparuit: nūq̄ deiceps uisus ab aliquo. ¶ In Cathara iacet Fr Adā socius dicti fris Antonii: q horā mortis eius pdixit in q̄ & decessit. ¶ In tragurio iacet Fr Ioānes buca de albania: q fuit magne austeritatis: & mortē suaz pdixit: ac eius corporis lotura potata multos a diuersis ifirmitatibus liberauit. ¶ In Breberio iacet Fr Andreas albanēsis. q post mortē in meridie nullo uidēte duos captiuos a carcere liberauit: manētibus cōpedibus & carcere illesis. ¶ In cherso iacet Fr Michael albanēsis socius in austeritate & pegrinatiōe dicti fris Ioānis albanēsis. ¶ In ualle iacet Fr Iulianus de quo fit ibi festū. ¶ In Iustinopoli iacet Frater Monaldus q fecit sūmā monaldinā. ¶ In Pola est recōditus Fr Otto q multis signis clarus extitit. Hic quēdā nomie Petrum hñtem apostema in gutture: ipm inuocāttem sibi apparēs liberauit. Ioānē priorē ecclesie scte Marie habētē brachiū desiccatū: & manū otractā ad suū sepulchrū ad sanitatē pduxit. Puellā nobilē de Pola hñtez crus cōtractū nec ualētē ambulare liberauit. Aliōctū hñtē pedes retortos ad suū supulchrū liberauit. Martinū ab umbilico seu cigulo & ifra paraliticū & contractū sanauit. Pueri os retortum usqz ad aurē: ad locum debitum & formaz reduxit. Marie oculoꝝ lumine priuate: uisum restituit. Puerū cecū illuminauit. Mulieri cuidam mute loquelam prestitit. Et plures alios a diuersis infirmitatibus clementer eripuit.

¶ De prouincia Romanie.

In puicia Romāie in Nigropōte iacet Fr Petrus. hō mire pfectiōis: q iter alia cū qdaz demon ab icātatore uocatus uēire tardasset: & ultimo ueniēs cū iterrogatus fuisset: cur tātuz uenire distulisset. Rñdit qa frēm Petrū ab orōne uolebā remouere sed nō potui. Quo audito icātator fuit conuersus & uite postmoduz perfecte. ¶ Ibidem iacet Frater Matheus qui fuit magne perfectiōis & clarauit miraculis.

¶ De prouincia terre sancte.

In puincia terre sancte iacēt ifrascripti frēs. ¶ Fr Iacobus custos Sirie & martir. ¶ Fr Ieremias socius eius martir. ¶ Et alii septē frēs nostri martires: q ppter fidē a Soldano Egipti Melchasa sunt decapitati. ¶ Fr Corradus de allis ob fidez decolatus ē a saracēis. de quo dr ꝙ sup corpus eius in mare piectū in pcellis stabāt duo lumiaria p triduuz. ¶ Frēs nri duo alii: unus antiquus & alter iuuēis: decoriati sunt in capitibus a saracenis. ¶ Frater Bartholomeus martinozi de mōte Politiano de puicia Tuscie apud Cairū de Babilonia p fide a capite usqz deorsum sectus fuit a Saracēis. ¶ Fr Ioānes de Etheo puicie Castelle ofessor dñi Infantis fernādi fris Regis Aragōie. Hic Fr uite

& scie singl'aris iuit ad Ierlm. S3 postmodũ capt⁹a sol dano cũ socio noie Gonsaluo laico depuicia scti Iacobi: & posit⁹ in carcerib⁹ socio ob pēas mortuo: ipse pmittēte deo nō ualēs pēas sustinere: fidē abnegauit & ē fact⁹ sarracen⁹. Verꝝ uxorē more eoꝝ accipe noluit: & sic circa tres ānos stetit. Verũ diuino spũ tact⁹ scripsit fratrib⁹ de Cipro: ut mitterēt sibi duos fratres exñti in Cairo Babilōie: p quos uolebat ad fidē redire: qđ & factũ est. Vñ frater q accessit fuit capt⁹a sarracenis sed postea dimissus. Sed frater Ioãnes post solēne3 pdicationē & reuocationē eoꝝ que negauerat: captus a sarracenis: primo uerberib⁹ crudelissime cesus deinde sale & aceto plagis aspsis: demũ sex clauis fuit crucifixus. s. duob⁹ in manibus: duob⁹ in brachiis: in medio. s. in cubito: & duob⁹ in pedib⁹. Et cũ in principio facies eius palida esset facta ex dolore: demu3 adeo rubicũda & leta ut oēs mirarent. Et sic uixit per tps semp fidē xpi affirmãdo & Maumeth detestãdo. ¶ Fr̄ Ioãnes de Neapoli diaconus cum Regi Gaze xpm pdicaret: ac cũ uellet ad fidē cõuertere: ab eode3 captus & in frusta concisus est. ¶ Frēs nr̄i alii. xvi. qui erant in terra pmissiōis tēpore quo Rex Cipri Petrus Alexandriã cepit: capti positi sunt in Damasco in carceribus per quinq3 annos stantes i ferris & sine indumentis & ieiuniis probati uirtute fidei: gloriosa morte confessionis & perseuerantie obierunt.

¶ De prouincia Burgundie. De fratre Bonauentura de Balneo Regio.

In puincia Burgundie. In Lugduno iacet pater & frater dñs Bonauētura de Balneo Regio puincie Romane: sancte Romane ecclesie Cardinalis. Eps albanensis. Qui cũ iuuēis miraculo sibi facto per beatũ Frãciscũ utpote de mortis faucibus liberato: ordinē intrasset: tante bone indolis honestate pollebat: ut magr̄ Alexander de Ales diceret aliqñ de ipo: q in eo uidebat Adã nō peccasse. ¶ Hic in septimo anno post ingressu3 ordinis legit sentētias Parisius: & in decimo ãno recepit cathedrã magr̄alē. In tertio decimo ãno ad regimē ordinis est assumpt⁹: decē & octo ãnis ordinē rexit. Hic in primo caplo qđ tenuit Narbone: cõstitutiōibus ordinis formã dedit & ordinē. In caplo Pisis: puinciarũ ordinis ut modo sũt facta est distinctio. ¶ Hic postmodũ rogatu capituli generalis legendã maiorē & minorē. b. Frãcisci cõposuit: quas modo h3 & tenet totus ordo. ¶ Hic p dñ3 Gregoriũ decimũ factus est cardinalis. ¶ Hic uidens se indignũ cõione corporis xpi per multos dies abstinuit a celebratiōe missarũ. Sed humilitatē deus aspiciens cõsolatus est eũ mirabilr̄. ¶ Nã audiente eo missam deuote: una de particulis hostie consecrate ia3 diuise intrauit in os eius sacerdote nullatenus aduertente. ¶ Hic in Lugduno tēpore generalis cõcilii ad sanctos pr̄es appositus triũphãtes suo letificauit consortio. Papa cũ cardinalib⁹ exeqas sup corpus eius celebrante. Ipse opa multa fecit ut inferius dicet. ¶ Hui⁹ corpus dũ de sacristia esset positu3 in sepulchro nouo ubi nũc iacet corpore redacto in cinere: lingua inuēta est sana & integra: ac si fuisset nũq̃ sepulta. Quod fratres uidētes eam in pixide eburnea ponentes in sepulchro eius recōdiderunt.

¶ Locus Vienne.

In Viēna iacet Fr̄ Michael. Iste aquã in uinũ mutauit: & plura miracula fecit. ¶ Iacet ibidem Fr̄ Drodo: cui seruiuit Angelus in missa: & pparauit ei oia necessaria p missa in quadã ecclesia deserta & derelicta: & alius Angelus ei equos preparauit ad ambulandum. ¶ Iacet ibidem Frater Gulielmus. Hic habuit spiritum prophetie. statim enim futura dicebat.

¶ Locus de Amoniaco.

¶ In Amoniaco iacet Fr̄ Gulielmus ad cui⁹ pces nauis distãs: qa lōge recesserat ad portũ statim rediit: sicut ipse frater optauerat.

¶ Locus Valentie.

In Valētia iacet Fr̄ Petrus martir. q ab hereticis pter offm inqsitiōis ipe & cũ eo Fr̄ Catellanus martirizati sunt. Qui post eoru3 mortem apparētes cuidã sanctimoniali infirme: primo totaliter sanguinolenti: postea totaliter gloriosi: premonentes eam q in crastino iret obuiam corporibus eorum pro sanitate recuperanda. Quod cum fecisset statim est sanata.

¶ Locus Diensis.

¶ In cõuentu Diensi iacet Frater Electus homo sanctissimus ualde.

¶ De prouincia Turonie.

In puicia Turonie i pictauia iacet Fr̄ Gualteri⁹ eps Pictauieñ. Hic illuminauit cecos & multa miracula fecit. Hic sctũs h3 spālē gr̃a3 liberãdi & curãdi hoies a qrtana. Hic sctũs ad morte3 deueniēs quãda3 scripsit cedulã cũ q̃ i manu decessit. Et cũ pictauis eēt Romana curia. s. dñs papa Clems qntus: q ipm iniuste ab epatu Pictauieñ. deposuerat: epi & cardinales & alii plati adeēnt ad eius exeqas: nulli pdictã uoluit dare cedulã. S3 dño papa ueniēte: eidē statim mortuus tradidit. In cedula cõtinebat qũo ipse Fr̄ Gualterius: qa iniuste ab eo fuerat depositus: ifra tot dies dñm papã citabat appiturũ cora3 eterno iudice. Et sic factũ est. Nã die statuta subita morte papa ipse decessit. ¶ In dicto loco iacet Fr̄ Simon minister Turonie. Ad cui⁹ os spũs sctũs in spē colũbe uisus est.

¶ Locus Rodomarum.

¶ In Rodomis iacet Fr̄ Rodulfus sacerdos cui angeli seruierũt i missa.

¶ Locus de Cenomãnis.

¶ In Cenomãnis iacet Fr̄ Electus cui in extrema unctiōe & aie recomēdatōe qñ scti noiabant in letania: idē scti uisibilr̄ apparebãt eidē fri. Quib⁹ ipse cũ risu & letitia magna reuerentiam faciebat: & tamen trib⁹ diebus steterat quibus non fuerat locutus.

¶ De prouincia Aquitanie.

In puicia Aqtanie. In figiaco iacet Fr̄ Aldemari⁹ de filsinio. Iste suscitauit mortuos: cecos: & uexatos a demōib⁹ curauit. ¶ In sctō Africano iacet Fr̄ Gulielm⁹ q mltis claruit miraculis. ¶ In aureliaco iacet Fr̄ Rigald⁹ q mlta fec miracla.

¶ Loc⁹ tolose.

¶ In Tolosa iacet Fr̄ Stephan⁹. Qui cũ eēt pri⁹ Abbas magn⁹: dimissa Abbatia fact⁹ est Fr̄ Minor. Hic cu3 esset inqsitor in partibus Tolosanis ab hereticis occisus. corona martirii meruit sublimari. ¶ Ibide3 iacet Frater Raymũdus eius socius. qui etiam martirio cum eodem coronatus iuxta est sepultus.

—| fol 82.

¶De prouincia Francie.

In puincia Francie. In Parisi⁹ iacet frater Iulianus Theutonicus. uir mire sanctitatis. qui fecit historias. b. Fracisci &. b. Antonii. & quo ad catu & quo ad antiphonas uersus & rñsoria. Quibusdā antiphonis ad Magnificat & rñsorio. Carnis spicā: exceptis. Hic añ ordinis igressum fuit magr̃ cātus in aula Regis Frācoꝝ. ¶Iacet ibidē Fr̃ Venātius laicus. cuȝ quo multe aīe in suo obitu de purgatorio ad celū euolarunt. sicut eadem die in Colonia est reuelatum.

Auctor officii. b. Frācisci.

¶De Fratre Ioanne Gualensi.

¶Iacet ibidē Fr̃ Ioānes Gualēsis magr̃ in theologia q sūmā ualde utilē multoꝝ tractatuū cōposuit. Hic arbor uite uocat̃. Hic in fine cōstitut⁹: cuȝ diu sine loqla pmāsisset: tādē loq cepit totus gaudēs & let⁹: ac dicere. Iudiciū meū factū est: ad patriā pgo: & sic diē clausit extremū.

¶De magr̃o Alexādro de ales.

¶Iacet ibidē magr̃ Alexāder de ales. q fons uite appellat̃. q sūmā maximā fecit in theologia: approbataȝ p dñm papā Alexandrū qrtuȝ: & p. lx. magros in theologia Parisi⁹. Et multas postillas fecit sup scripturā sacrā: & glosas ordinarias ut dr̃. Hic miraculose ordinē frūȝ mioꝝ itrauit: & miraclose remāsit & glīose obiit.

¶De puīcia puīcie. De scō Ludouico epo tolosano.

In puīcia Prouītie iacet sctūs Fr̃ Ludouicus epus Tholosan⁹: primogenit⁹ Regis Caroli secūdi: cui⁹ uitā succite put potui iuenire hinc inde: ponā. ¶Hic sctūs ex pte prīs fuit de domo Frācie. pr̄. n. suus Carolus secūdus fili⁹ fuit Caroli pmi dicti Marcelli: q Carolus primus fili⁹ fuit Ludouici regis Frācoꝝ: & Fr̃ scti Ludouici Regis Frācoꝝ. ¶Ex parte matris (ut dicit papa Ioānes in bulla canonizatiōis ipsi⁹. s. dñe Marie) fuit de domo Vngarie: de q̄ domo sunt tres. uȝ. duo Reges & un⁹ dux scti canonizati. s. sctūs Stephan⁹ rex. & sctūs Ladislaus Rex. ac sctūs Hēric⁹ dux. q oēs fuerūt frēs dicte dñe Marie. scūs Bella rex nōdū canōizat⁹: nepos fuit dcē dñe Marie. sctā Helisabeth canōizata ei⁹ fuit amita. Sic ergo ex utroqȝ parēte nobilissimis est ort⁹ parētib⁹. ¶Hic siqdē Carolus scds: & si plres habuerit filios: pmogenitus ei⁹ fuit h̄ sctūs iuuēis: & Fr̃ Ludouicus. Cui ut primogēito regnū Sicilie & Ierl̄m debebat̃. Et qa mr̃ ei⁹ unica fuit regis Vngarie: q alios filios non habuit nisi mr̃eȝ ipsi⁹ dñam Mariā: rōne mr̄is regnū Vngarie suū erat. q oīa ut patebit xpi despexit amore ac dimisit fact⁹ hūilis Fr̃ minor. Sȝ quō: ē uidēdū. ¶Carolus siqdē primus coronat⁹ rex p ecclesiā cōtra Māfreduȝ regnū siculoꝝ obtinuit: iterfecto māfredo ipoꝝ rege. Verū de Māfredo filie aliq̄ remanserūt: & iter alias remansit Cōstantia q̄ nupta fuit Petro Aragonie. Et qa Frācigene in isula Sicilie pessime se hēbāt: ordinatiōe Ioannis de procida iterfectis p totā isulaȝ Sicilie una die frācigenis: rex ipse Carolus primus isulā amisit Sicilie. Quā illico Petr⁹ rex Aragonū accipiens ob uxorē: filiū suū secūdū. s. Federicū in dicta isula in regē posuit: pp̄ter qd̄ bellū ortū est iter Carolū & Petrū. Sed idem Carolus cū se ppararet ad iuadēdū Siciliam diē clausit extremuȝ: regno dimisso Carolo filio suo. Qui dū cōtra siculos exercituȝ parasset: uictus a Petro de Aragonia captus est & duct⁹ Barchinonā. Qui Carolus datis trib⁹ filiis suis obsidib⁹. uȝ. primogenito suo Ludouico cū duob⁹ aliis: ipse rex Carolus ad suū regnū est reuersus. Et cū pax p septēniū nō fuerit reformata: sctūs Ludouic⁹ cū duob⁹ frib⁹ suis p tantū tp̄s Barchinone obses fuit. Qui in captiuitate posit⁹: non pueroꝝ mores aut lasciuoꝝ: sȝ ātiquoꝝ & uirtuosorū hoīum statū & opa psecut⁹: multis uirtutib⁹ cepit florere.

De ipsius nobilitate

¶Studio sciarū cuȝ frib⁹ suis tali in tēpore sic se dedit: hn̄do magros in sciētiis frēs minores. s. fratrem Pontiū Carbonelli hoiem sufficientē & sctm̄: & alios frēs minores: q infra septēniū q ibi fuit in grāmatica logica scientia naturali metaphica & morali & sacra theologia: adeo fuit sufficiēter istruct⁹: q & disputare de pdictis sciret: docere & pdicare clero & pplo: & dei uerbū pponere: ut scia putaret magis sibi ifusa diuinitus: q̄ humanitus acqsita. ¶Hic sctūs & si pulcherrimus esset corpore: adeo (ut audiui a frē q uidit eū) qn̄ pmo eps Tholosā itrauit: ut ꝯcorditer mulieres oēs dicerēt & hoies se pulchriorē faciē nūq̄ uidisse. Nec de uidēdo ei⁹ faciē poterāt satiari: & de uico in uicū ibāt cuncti ad eū uidendum. Ac in mundi deliciis enutritus: post carnis ꝯcupiscētias nullaten⁹ abiit: Sed a pueritia amor castitatis sic eius affecit mētē: ut nō solum mulierū aspectus colloquia & consortia uitauerit: sed & uerba carnalia uel ad talia pertinentia nullus eum loquentem audiuit. Vnde Barchinone dū eēt obses: & hoies nobiles illius regni q eū uisitabāt uerba dissoluta aliquādo loquerent: ut ad malum euȝ incitarent: adducendo ad eum uirgines puellas & nobiles: ipse uir angelicus & purissimus: quasi ribaldos a se abiiciebat. Fratresqȝ suos acutissime reprehendebat: cum se dabant aspectibus mulierum: nec audebant propter ipsius reuerentiam & timorem aliquid agere inhonestuȝ. ¶Sue uirginitatis testes fuerūt fratres qui ipsuȝ nutrierunt: qui in sua iacebant camera: & sibi a pueritia astiterunt: & ipsuȝ angelice puritatis fuisse: testimoniū reddiderūt. Vnde ei⁹ conuersatio inter homines quo ad hoc poti⁹ angelica fuit q̄ humana. Perhibuerūt etiā testimoniū nobiles uiri cuȝ fratribus predictis: q nūq̄ ex quo natus est usqȝ ad uigesimū quartū ānū in quo decessit: ab ei⁹ ore exiuit uerbū nec iocose nec seriose unuȝ lasciuū: aut declarans seu ipostās aliq̄ ihonestatē. sȝ semp uerba eius castissima fuerē & hōesta: & q mai⁹ ē tā seclaris q̄ Fr̃ & eps oēȝ aspectū & oēȝ ꝯtuitū mulieꝝ ppetuo uitauit. ¶Dn̄s papa Ioānes in bulla canōizatiōis ei⁹ ponit: q excepta mr̄e & sororib⁹ cū nulla muliere solus cū solo aliqn̄ ē locut⁹. ¶Quo ad hoc referā qd h̄ sctūs circa sororē suā reginā egit in Aragōia. Cū. n. ueīsset ad eū uisitādū: nullo mō potuit obtiere pcib⁹ qbuscūqȝ ut eaȝ in faciē aspiceret. Sed rn̄dit q erat fatua hoc petens. ¶Dn̄e Ioāne regine Francie cognate sue: utpote filii duoꝝ frūȝ: rogāti ut i suo aduētu more nobiliū de Frācia eā reciperet ad āplexū & osculū: nullaten⁹ acqeuit: & si sūma deuotōe ferret ad ipȝ. ¶Nō solū uerba ihonesta unq̄ fuit locutus: sȝ talia dicētes grauiter argue

De eius exercitio in studio sciarū.

De corporis ei⁹ & animi puritate

bat. Oculos suos ab oī aspectu mulieꝶ auerterat: ut nullā aliqñ aspiceret. Nā dñs erat suoꝶ oculoꝶ. Tholose quedam dña cum audisset eū de hoc cōmēdari: respōdit. Ego ꝓbabo. Cūq3 ad eū iuisset & ipm dum esset in ecclesia diligētissime considerasset: reuersa ad domū dixit uicinis. Vere iste dominus sc̄tus est. Nunq̄ .n. uidi aliquē qui suis dñaretur oculis nisi istum. ¶ Sācte orōnis studiū hic sc̄tūs nōdū fact⁹ fr̄ minor spāliter habuit in amicū. Nā ut de hoc attestabat rex Robertus & ei⁹ frater ac domicelli sui nobilissimi qui in sua iacebant camera: cū esset paruulus & tenellus oī tēpore postq̄ seruitores sui recesserāt: surgebat de lecto: & in orōne & lachrimis usq3 ad mediā noctē psistebat. Et a fratrib⁹ qui eū in cōfessiōe audiebāt: fuit multotiens rephensus de hoc ꝑpter eius delicationē. ¶ Vnde in illis dieb⁹ cū semel ad orōnē surrexisset: & staret usq3 ad mediā noctez peruigil in orōne: essetq3 lumen ardens in camera sicut mos est nobiliū: & dñs rex Robertus & fr̄ eius dñs Raimūdus in lecto eius essent: cū oēs simul dormirēt: & actualiter uigilarent: Viderūt sc̄tm̄ Ludouicū ad orōnē surrexisse. Cūq3 inspicerent: cōspexerūt unū gattū nigerrimū & magnū: sicut esset unus canis saltantē super eū: & ꝓliantē cuz eo: quē ipe sacer iuuēis Ludouic⁹ signo crucis facto a se abigebat. Et cum plurib⁹ uicibus sic fr̄ eū saltasset: exclamauerūt pueri. s. Robertus & frater: statiz dispa ruit gattus ille. Quod aduertens sc̄tūs Ludouicus ab orōne surgēs uenit ad eos: & iuramēto eos astrinxit: ut q̄diu uiueret: nulli qd̄ uiderant referarent. Factus aūt frater minor dormiētib⁹ sociis: surgens ad orōnez deuote orabat: & interdum in terra cubitabat. ¶ Hic sanctus taz ex gr̄a q̄ dono nature hoc hēbat p̄cipuū: ut ad pauperes & spāliter leprosos manus suas libenter extenderet: & ipsos personaliter uisitaret. Barchinone dum esset obses: nec ipse adhuc erat. xviii. annoꝶ: uisitabat leprosos suis manibus eburneis & pulcherrimis quib⁹ oēs alios excedebat: eorum lauabat mēbra: tangebat ulcera: educebat saniem: & in oscula deuotissime ꝓruebat. Et hoc spāliter in hebdomada sc̄tā: & singulariter in dñi cena faciebat. ¶ Nam ut testis fuit rex Robertus & alii qui p̄sentes fuerūt. Cuz semel in cena dñi uocari fecisset oēs leprosos de ciuitate Barchinone ad suum hospitium ut eoꝶ pedes lauaret & cibaria ministraret: memor dñi cuius aspect⁹ apparuit leprosus percussus & humiliat⁹ illis dieb⁹. Cūq3 oēs leprosi cōuenissent ad eius hospitiū: Affuit unus statura permaximus: & in illa infirmitate horribilissimus: ita ꝙ dñs rex Robert⁹: & dñs Raimūdus eius fr̄ hoc uidētes sūme timuerūt. Ad quē accedens uir dei Ludouic⁹ hunc diligenti⁹ lauit & deuotius q̄ alios: ac studiosius sibi seruiuit in mēsa: necessaria ministrando. Sed cū in crastino in die parasceues in memoriam passionis xp̄i qui apparuit leprosus in cruce: prefatum leprosuz in suo hr̄e uoluisset hospitio: in tota ciuitate nō est inuent⁹ diligētissime reqsit⁹. Et cuz fuissent ceteri leprosi interrogati. Rn̄derūt ꝙ nūq̄ aliquis talis affuit inter eos: nec unq̄ illum uiderūt. Vnde pie credendū est ipm fuisse dn̄m Iesum xp̄m: uel eius

De studio sc̄tē orōis

De ei⁹ ad pauperes pietate

angelū: q in specie leprosi horribilissimi se uoluit exhibere btō uiro: ut eius humilitatē ꝓbaret ac uirtutē. ¶ Factus ep̄s Tholosanus cū mādasset ingri de suorum q̄titate redditum. De quadraginta milib⁹ librarum: decez milib⁹ pro suis retentis expēsis. xxx. milia distribuebat pauperib⁹. ¶ Omni die. xxv. pauperes ī domo sua reficiebat: quibus aquā manib⁹ īfundebat: fercula apponebat: scindebat panē poplite genuflexo & seruiebat. Aliis et̄ pauperib⁹ largas faciebat elemosinas tam publicas q̄ priuatas. Hospitalia aūt uisitabat pauperū leprosoꝶ. ¶ Semel eundo Parisius pauperi quē reperit ꝓpriā cappam dedit. Nullū q̄tūcūq3 pauperem & despectum dedignabař. ¶ Quadā uice accidit ꝙ ipso transeūte cum tota familia sua: quedaz mulier paupercula & antiqua in quodā tugurio hūili & despecto iacēs: clamaret confessionē humiliter petendo: Et cum aliqui de sacerdotib⁹ uellent de equis descēdere ut eam audirēt: dixit sc̄tūs Ludouic⁹. Nequaq̄ sed ego descēdam & audiaz eam: qm̄ ad me spectat. Descēdit: tugurium intrauit: eaz audiuit ad confessionē: consolatus est eam & elemosinam impendit. Egressus aūt inde plenus fuit pediculis & immūdicia: quod uir sc̄tūs cū magna consolatiōe cōspexit gaudēter: & cuz risu portauit pediclos: & huiusmodi gēmas pauperū uocabat. ¶ Qualis hic sc̄tūs existeret & futurus esset: nō solum prefata ostēdebant: sed maturitas q̄ hēbat in gestu & affatu ac conuersatiōe. Si spacium duceretur cum fratrib⁹: illis solaciantib⁹ & eqs suis currentib⁹: ipse semp maturissime & deuotissime ꝑmanebat: nec aliquā lasciuiam ostēdebat: sed sūmaz maturitatem. ¶ De ipso post eius mortez nobilissimi uiri qui eum agnouerant ab initio uite sue usq3 ad finem: tactis sacrosanctis testimoniū perhibuerūt: nūq̄ se uidisse & audisse aliquid de eo: unde posset notare quisq̄ peccatū mortale de eo. Cū omnis act⁹ uite ei⁹ & secreta eis essēt nota. Adeo fuit plen⁹ mititate suauitate humilitate ac colūbina simplicitate: ut ad eum accedere possz quilibz q̄tūcūq3 modicus paup & despectus. ¶ Cernēs uir deo deuotus mūdū transire uelut umbram: ac amicū mundi dei effici inimicū. Dum adhuc Barchinone in obsidione eēt positus obses. uz. patris sui: mundū abdicare ꝓponēs: ibidē uoluit effici frater minor. Sed hoc nō ualēs perficere: quia frēs de ꝓuicia Aragonie p̄ timore eum nō recepissent: tūc uotum solēniter emisit de intrādo ordinem fratrū minorum. ¶ Sed cum deo placuisset ꝙ post septēniuz quo obses fuit: inter regē Aragonum & patrē suuz pax eēt facta: cuz a regno Aragonie abscessisset: & uenisset ad montē Pesulanū: ibidē uotum suum quod de intrādo ordinē fratrū minorū fecerat: uoluit adimplere. Sed timore patris euz fratres recipe formidantes: iterato in dicto conuentu solēniter uotum fecit de intrādo ordinem fratrū minoꝶ. ¶ Veniēs uero Romā in presentia domini pape Bonifacii octaui: & regis Caroli patris sui: cum sibi introitum dissuaderēt ordinis fratruz minoꝶ: & si intēdebat mondū relinquere: ꝙ ꝓuisioni de se facte ecclesie Tholosane itēderet. respōdit. nullatenus tali ꝓuisiōi se prestiturū assensuz: nisi prius

De morū ipsi⁹ maturitate.

uotum quod fecerat de intrãdo ordinẽ fratrũ minorũ
perfecisset. Et sic ãnuente papa ꝑdicto: in sui ꝑsentia
ad ordinẽ receptus per frẽm Ioannem de Murro tunc
eiusdem ordinis generalẽ ministrũ fact⁹ est fr̃ minor:
& filius bti Francisci pauperis crucifixi. ¶O q̃lis fuit
iste mũdi cõtẽptus sc̃tissimi iuuenis. Qui regnũ Sici-
lie & ierusalem qđ sibi debebat̃ ex patre ut primoge
nito: ac regnũ Vngarie: qđ sibi debebat̃ ex mr̃e: comi
tatũ ꝓuincie & Floquarqueri: ꝓ xp̃i amore reliq̃t. ni
hil oino sibi de mũdialib⁹ reseruãs: nec ordinẽ aliquẽ
habẽtiũ saltem in cõi uoluit intrare: sed ordineꝫ beati
Francisci pauperrimũ: qui nihil dat suis fratrib⁹: nec
in ꝓprio: nec in cõi. Nec in senectute sed in iuuẽtute:
etate. uꝫ. ãnoꝝ. xix. uel ad plus uiginti. ¶Habitu igit̃
induto ordinis corã papa & cardinalib⁹: statim dispẽ
satione apposita: in manib⁹ dicti generalis & coram
ꝑfatis fecit ꝓfessionẽ de perpetuo seruãda regula fra
trum minoꝝ. ¶Verũ & si intentio sc̃ti eẽt stare in or
dine & uiuere sicut unus simplex fr̃ minor: quia tñ ex
regula quilibꝫ frater minor mandatis Apostolicis de-
bet obedire: quare mãdante sibi papa ꝙ assẽsũ prebe
ret ꝓuisioni de se facte ecclesie Tholosane: ut uerus
obediens mãdatis apostolicis: ut dicit papa Ioãnes in
de ei⁹ uite austerita-te. bulla: obediuit. ¶Factus igit̃ eps Tholosan⁹ de ꝑfe
cto tendẽs ad ꝑfectius: & de bono pertingẽs ad me-
lius: que ante uirtutũ acq̃sierat: positus sup candela-
brum suũ lumen cepit plenissime refulgere: exẽplar se
ostẽdens tam subditis q̃ prelatis: taꝫ secularib⁹ q̃ aliis
uite & perfectionis. Cepit enim carnẽ suam crucifige
re cum uiciis: disciplinis ferreis aliq̃ñ per seip̃m q̃ñqꝫ
per socios se fortiter disciplinans: deferendo ꝓ cami-
sia rudem stamineam: & chordam grossaꝫ ad carneꝫ:
multotiẽs lectũ declinando dormiebat in terra: & sic
carnẽ spũi seruire coegit. Et lꝫ in eius mẽsa de duplici
ferculo daret̃: de uno solo & paꝝ comedebat. Et quia
nihil querebat mũdi: hinc est ut dictũ ẽ ꝙ de suis red
ditibus quarta parte retẽta: tres alias partes erroga-
De ei⁹ de uotiõe. bat pauperib⁹ & egenis. ¶Hic uir sc̃tus deuotiõe ꝑ-
cipua ferebat̃ ad crucem & dñi passionẽ. Vnde ob re-
uerentiaꝫ passionis xp̃i: offm̃ passionis: manib⁹ ꝓten
sis in modũ crucis omni die ꝑsoluebat. ¶Factus ue-
ro sacerdos omni quasi die celebrabat: cõfessiõne pre
missa. Et omni die cõfitebat̃. Et q̃ñ ibat per uiaꝫ q̃tũ-
cũqꝫ esset fessus aut calidus: nihilomin⁹ celebrabat.
Et si nõ iueniebat capellã: faciebat in aliquo pulchro
loco tentorium erigi: & in altari portatili celebrabat.
¶Orationi assidue incũbebat: & in eadẽ cubando in
De ei⁹ hu militate. terra pernoctabat. ¶Humilitatẽ iste sc̃tus nõ solum
ostẽdit seruiẽdo pauperib⁹ in mẽsa & hospitalia uisi-
tando leprosoꝝ: ut supradictũ est. sed in aliis ipaꝫ sibi
placentẽ ostẽdit. Veste enim semp humili ut dicit pa-
pa Ioãnes in bulla fuit usus tam in habitu q̃ in corti-
nis & lecti coopertorio de colore bruneo ꝑdicta ha-
bendo. Nolebat hic sc̃tus ex humilitate: cũ declina-
bat ad loca fratrum ꝙ frẽs facerẽt apparatum ꝓ ipso.
¶Vnde semel ad quẽdã locum frũm declinantẽ: cum
frẽs eum excepissent: & camerã pãnis acquisitis cum
armis Francie & Sicilie ornassent: indignat⁹ oia fecit

amoueri dicẽs. Charissimi frẽs: iste lectus nõ est fra-
tris minoris. Et per totam noctẽ dormiuit nõ in lecto
sed in terra in signũ ꝓfundissime humilitatis. fr̃ mior
esse uoluit & nil aliud optabat: nisi episcopatui renun
ciare: ut fr̃ minor & simplex remaneret. Hac de causa
ibat Romã q̃ñ in itinere mortu⁹ est: ut renũciaret epi
scopatui & fr̃ minor remaneret. ¶Semel dormitoriũ
fratrũ Tholose dum intrasset: heu inquit q̃ñ uidebo
me eẽ sine ep̃atu: ut sis in uno loco dormitorii: sic un⁹
pauper frater & simplex. ¶In capl̃o dũ semel eẽt: &
q̃dam frater sibi diceret: ꝙ multũ ordinem honoraue
rat de sua persona insigni. R̃ndit impatiẽs ex humili
tate: & quodãmõ indigne ferẽs. Maledicitis fr̃ maledi
citis imo ordo multum me honorauit q̃ñ dedit mihi
habitum suum. ¶Et licet hic sc̃tus mitis eẽt & humi De ei⁹ se
lis ac gratissime cõuersatiõis: erat tñ uitioꝝ obiurga ueritate.
tor. ¶In eius mẽsa non erãt uerba garrula & iocosa:
sed ꝯtinue diuina lectio añ eũ legebat̃ de biblia: quã
hoies cuꝫ diligẽtia & silẽtio auscl̃tabãt. Ordinãdos de
uita examinabat & sufficiẽtia: & silr̃ ad bñficia ꝓmo-
uendos. Ordinatiões clericoꝝ cũ maxima celebrabat
deuotiõe: ac clericos comam nutriẽtes manu propria
tõdebat. ¶Predicabat populo & clero multotiẽs. Nã De ei⁹ ꝑ
ꝑdicauit Rome in cõsistorio: Parisius Tholose i mõ dicatione
te Pesulano & aliis locis: nec uolebat unquã ꝙ pulpi-
tus pãnis adornaretur: imo si erãt faciebat remoueri.
Nec cappam tenebat in dorso: sed ipaꝫ exuẽdo: ut fr̃
mior manẽs sic ꝑdicabat & sermocinabat̃. ¶Et adeo
eius ꝑdicatio fuit utilis & fructuosa: ꝙ nõnulli iudei
ad fidẽ sunt cõuersi: quos sacro fonte baptismatis i-
nouauit. ¶Et quia nõ sufficit incipe nisi hõ ꝑseueret.
Hic sc̃tus sicut feliciter icepit: sic & gloriose cõsuma-
uit. Vnde dicẽtib⁹ sibi fratribus sociis: ꝙ q̃dã secula-
res dicebãt se hẽre meliorẽ sãctiorẽ & nobiliorẽ ep̃m
de mũdo: sꝫ timebãt ne sicut ceteri: ab huiusmodi san
ctitate euꝫ mutari. R̃ndit cũ lachrimis & eiulatu. Añ
me de⁹ subtrahat de hac uita. ¶Hic sc̃tus cũ audi-
ret loqui de gloria celesti aut de aliqua deuota mate-
ria: statim ꝓuocabat̃ ad lachrimas. ¶Et quia uirtuti De ei⁹ ui
bus eius uita fuit mondo insignis: placuit deo ut mũ- ta miracu
do ẽt esset signis clarus & miraculis. ¶Mulier quedã
nobilis de Tholosa. xiiii. annis fluxu sanguinis fatiga
ta: cum nullo modo posset curari bñficio medicie: ad
hunc sc̃tm̃ deuotionẽ cõcipiens dicebat intra se. O si
possem tangere fimbriã uestimẽti eius salua esseꝫ. Et
dum sc̃tus equum ascẽderet: impulit se in pressurã: &
tangens eius habitũ statim sanata est. ¶In mõte Pe-
sulano dum ꝑdicasset: quedã mulier hñs doloreꝫ ue-
hemẽtissimũ capitis: cum manũ eius posuisset sup ca
put suum statim liberata est. ¶Quidam fr̃ febrẽ cõti
nuam patiẽs: dum rogasset euꝫ ꝙ eum signaret: signo
crucis facto statim liberatus est. Multa alia signa fe-
cit que non reperi. ¶Hic pontifex bñdictus & si ea de ei⁹ mor
que ad episcopũ pertinẽt ageret sine querella: tamen te glorio
in tali eẽ pontificali statu: animus eius molestabatur.
Aspirabat. n. totis ꝑcordiis cum aliis fratribus minori
bus subditus & nõ ꝑlatus deo seruire. Vnde semel ob
hoc suspirãti; cum socii frẽs dixissent: ꝙ saluti aiarum

subiecti populi utilis erat q eēt pōtifex. Et si ex hoc consolaret aliqualiter: tñ ut subditus remaneret frater minor: ad hoc suus totus inducebat affectus. Volensq3 qd pie gerebat in pectore: effectui demādare. u3. de renūciatiōe ecclesie Tholosane in manib⁹ dñi pape Bonifacii: ut maneret deiceps simplex frater minor: de Tholosa recessit: ut Romā adiret. ¶Et ueniens ad comitatū puincie castrū de brignola ubi ut dr̄ fuerat ortus: grauiter cepit infirmari: & sentiens se a dño euocari in tali posit⁹ infirmitate deuotissime confessus est: ac dñi pcepit corpus. Cui iuit in occursu3 & si debilis eēt ualde. Cruce ēt sibi data per quēdam ex sociis in lecto genuflexit ut potuit: ac in orone deuota & silētio postmodū diu mansit. Cūctis tandē in eo misteriis expletis: Anno dñi. Mccxcvii. vi. kal. septēbris: morte adueniēte ad deu3 fontē uiuum quē semp sitierat prexit. ¶Et quia se sepeliendū in Marsilia in loco fratrū minoR dimiserat: dum de brignola corp⁹ eius Marsiliam duceret: apparebāt nobilibus qui comitabant sctūm corpus quasi lancee radiose super ip3 corpus de celo descēdentes. Cum aūt puenissent ad quādam planiciem ppe Marsiliam: cerei qui erāt extincti subito celesti lumine sunt accensi. In ecclesia igit frū3 minoR ipso solēniter tumulato: sicut uidit quidā baro & multi qui aderant: hic sctūs super altare apparuit: indutus pontificalib⁹ cum mitra & baculo pastorali: facto signo crucis sicut cōsueuerat populū bñdicens. Quot uero per ipm deus facit & fecerit miracula longum foret enarrare. ¶De sex mortuis. &. ix. aliis a diuersis ifirmitatib⁹ liberatis ponit bulla dñi pape Ioānis. Sed multos alios suscitauit a pdictis. ¶Marsilie duo erant frēs carnales: quoR unus alium occidendo captus fuit ex hoc & decapitatus. Sed cū amboR corpora in ecclesia sancti Ludouici eēnt: inuocatiōe eiusdem sancti Ludouici facta a mr̄e: caput uni⁹ se corpori cōiungēdo: ambo sūt a mortuis suscitati. ¶In ciuitate Aretii puer natus mortuus: inuocatiōe scti Ludouici suscitatus uocat⁹ est Ludouic⁹ qui fuit postea frater minor. ¶Alium puerū oppressu3 ab equo currente & mortuum: inuocatione scti Ludouici facta a mr̄e a mortuis & omni lesione curauit. Multis ēt fecit & facit grās spāles. ¶Na3 quēdā de ciboctolo comitatus perusii qui erat iniuste de homicidio inculpat⁹: & eculei pena cōfessus: cu3 decapitari deberet de mane: & suam innocentiā sctō Ludouico cōmēdasset: de nocte sctūs Ludouic⁹ accepit eum dormiētē cū cōpedibus & catenis de carceribus: saluo hostio carceris: & per. xii. miliaria in loco fratrū de Ciboctolo ad pedes altaris sic dormientē posuit. Et cū sic repert⁹ esset a frib⁹: recitata uisiōe sancti Ludouici: ad se sic cōpeditum & liberatū potestatem Perusii & alios ciues attraxit. Qui hoc uidētes deū in suo sctō Ludouico laudauerūt. ¶Quicūq3 tria pater noster ad honorē trinitatis & ipsius scti Ludouici dixerit: qcūq3 grām petierit a dño: meritis bti Ludouici ipetrabit: sicut ipse sanctus cuidam ciui Pisano naufragāti eidem apparēdo pdixit. Que cū dixisset ab omni maris periculo stati3 fuit liberatus. ¶Frater Frācis cus forinca de Senis in

De miraculis post mortē ei⁹ factis.

monte Policiano dum staret: & quoddam lignū super quod aliqñ fuerat horrologiū de muro ui uellet extrahere: subito cū dicto ligno & capite reflexo ad inferi⁹ super gradus cecidit q sūt ante capellas: & dictis gradibus caput allidens cū renibus: cū debuisset stati3 ul' mori uel cōminui inuocatione bti Ludouici p suo auxilio dum caderet: nihil mali est passus. ¶Multa alia per diuersas orbis prouincias precibus & meritis huius confessoris deus signa & mira stupenda facit: que breuitatis cā omitto. Ad laudem Iesu xp̄i Amē.

¶In eodem loco Marsilie iacet fr̄ Vgo, qui plen⁹ spū sapiētie & intellect⁹ uita sublimis & efficacissime doctrine fuit. Hic cōposuit libellū de triplici uia in sapiētiam pueniēdi: & regulam mirabilr̄ exposuit. Hic signis suam astruit sanctitatem.

¶Locus narbone.

¶In Narbona iacet frater Electus laicus: q una die septē frēs a diuersis lāgorib⁹ curauit.

¶Loc⁹ d̄ arelate

¶In Arelate iacet frarer Monaldus qui uidit beatum Franciscū in aere ad hostium capituli: dum beatus Antonius predicaret ibide3 de titulo crucis. frēs cōsignātem & benedicentem. ¶In eodem loco iacet fr̄ Beltrandus de Bollega uir magne sctitatis & pfectiōis.

¶De sanctissimo fratre Rogerio de puincia.

Frater Rogerius qui fuit de puicia puincie ubi iaceat nō reperi. Hic fuit hō sanctissim⁹ & totus in diuino amore ignitus. Hic in tota uita nunq̄ habuit uanam gloriam de aliquo actu uirtuoso. Ad ordinem minorum uenit diuina reuelatione: & habitu accepto totus mutatus est in uirū alterum. ¶Sepe magna temptatione uexatus: supata tēptatione: in tanta copia grā est sibi collata: q q̄ cito tēptationē sentiebat tam cito extinguebat. ¶Quadam uice tantū habuit de suis peccatis dolorē: q post illum dolorem certissimē nouit a deo oia pctā esse sibi dimissa. ¶Confitebatur omni die nouem: uel decē uicibus. Oculos sūma custodia obseruabat: nec mulierem facie attendebat: omnem occasione3 pcti fugiēs: ne deus eius incuria desereret mentē. ¶Nam semel cum socio cuidam mulieri cum obuiasset: & petiisset a socio si illa esset talis mulier: Et ille dixisset q sic. Adiecit socius. Non uidistis ea3 in cuius domo totiēs eam uisitastis: & in porta ecclesie locutus fuistis. Respondit q nūq̄ in facie uidit: nec etiā matrem sua3. Et cum a socio interrogaret: Cū ipse in facto mulierum esset securus: cur tantum timeret eas aspicere. Rñdit frater inquiēs. In potestate hoīs est uitare occasiones peccandi. Et ideo q̄ diu homo facit qd̄ suu3 est: & dominus facit qd̄ in se est tuēdo hoiem a pctō: Impossibile ē q de⁹ unq̄ deserat mentē quā possidet: nisi homo habeat culpam dū nō uitat oēm occasione3 peccandi. Ex quo tu exponis te periculo per occasionem quā tu poteris uitare: & maxime in tali tēptatiōe ad quā homo multū declinat ex corruptiōe nature: confidens de uirib⁹ tuis: iam tūc nō obligat te defendere: sed pōt sine omni iniustitia tuis uiribus in quib⁹ cōfisisti te dimittere. ¶Et dicebat q mens que deū diligeret: ita tarde sciens declinaret ad uenialissimum pctm̄ de mūdo: sic ad mortalissimū. ¶Verbū ociosu3

sume uitauit. Imo cuidam fratri sibi ualde familiari iposuit pro quolibet uerbo ocioso: ut semp & statim diceret flexis genibus. Miserere totum. Credo in deũ. Pr noster. Salue regina. & Aue maria. Nec ipm uoluit absoluere: nisi ꝙ nõ statim teneretur dicere nec flexis genibus. ¶ Et ne falsitas in suis uerbis posset reperiri: uix aliquid dicebat ꝙ ibi nõ apponeret forte. In cibo aũt & uigiliis lecto & uestimento satis cõmunis erat secũdum exteriorem hoiem. Fuit aũt alta deuotio eius & profunda cognitio & cõtemplatio de deo. Vnde cum sibi fieret mentio de raptu fratris Egidii. Rñdit ꝙ facillimum erat rapi menti eleuate. Scio inquit hominẽ qui pluries in uno matutino fuit raptus ad altissimos intellectus diuinorum: & ille homo infinities restitit raptui: & aliqñ tantã uim opportuit eum facere ut recedat a deo suo & fugiat: quãtam aliquis facit ut appropinquet ei. Et cum frater cui dicebat miraretur: & peteret quare. Rñdit. quia adeo deus aperit illi hoi sinum gr̃e sue & bonitatis: ꝙ certissimo lumie cognoscit: ꝙ si figeret oculum in his que uidet: in perpetuũ nõ rediret. Ac cum iterum frater ille. s. Raimundus confessor suus cum admiratione quereret: qd̃ periculũ esset si nũquã rediret? Rñdit. Sic inquit ille status est securior status qui possit esse in mũdo: ita est periculosior q possit esse: nisi tantum crescat discretio q̃tum deuotio. Est ergo discretio ꝙ seruus uilissimus accedat ad amplexus & oscula tãti regis qñcũq3 uocatus. Ponat me cũ filiis inqt: & tũc securus accedam. Quãdiu eni seruus sum & in statu in quo possum ab eo eternalr̃ separari: debeo fugere eius amplexus & oscula q̃tũ possum. ¶ Dixit confessori suo ꝙ semel in missa adeo fuit raptus alte & deo unitus: ꝙ uidebatur sibi ꝙ eẽt deus.

¶ In hebdomada sc̃tã quadã uice pluries in die dicebat illũ uersum. Infirmata est in paupertate uirtus mea. Et cum a suo cõfessore super hoc interrogaretur: quare sic dicebat. Rñdit. Non ne bñ infirma est uirtus anĩe mee: que nõ põt sustinere deum suum? Adeo. n. se cõicat ꝙ pre nimietate dulcedinis: nõ ualẽs sustinere: oportet eam clamare & dicere. Dñe recede a me: quia nõ possum sustinere abundantiã dulcedinis tue. ¶ Illo anno quo mortuus est in hebdomada sc̃tã ibat per hortũ dicendo uoce submissa: quãdo moriar dñe: qñ moriar? Et cum ꝯfessor suus hoc audiret & diceret sibi. Pater. Vos uiuẽdo quottidie additis ad coronã uestrã: & magis meremini. Ipse tanq̃ iratus dixit. Nullo modo possum sustinere ꝙ tantus ignis ardeat in tam uili materia: & aiam deo cõiunctam habitare in tam uili loco. Sed q̃re uiuet amplius hõ ex quo uenit ad talẽ statũ ꝙ omni motu cordis fert in deũ: ꝙ nõ uidet nisi deum: nõ cogitat nisi deum: nõ desiderat nisi deum: nõ sentit nisi deum. Et recedẽs a dicto fr̃e ibat clamãdo quando moriar? Signa sui feruoris erãt: rubor maximus in facie: geminata suspiria: cum corporis & capitis inclinatiõe & supplicatiõe: & hoc publice sine uerecũdia. Nam dicebat ꝙ nõ erat uerus amor cum uerecũdia. Deuotio eius erat sine lachrimis: sine multis uerbis: & sine absconsiõe sine abstinẽtia: & si desideraret eam facere: nõ tñ erat ausus: eo ꝙ per abstinentiã cognoscebat remitti deuotionẽ suam: & debilius in deũ mentem surgere. ¶ Iste frater Rogerius nũq̃ hẽbat uanã gloriam: imo dicebat ꝙ si eẽt uerũ ꝙ ipse esset melior homo de mũdo: ipse uellet ꝙ totus mũdus sciret & clamaret hoc. Et rõnem dicebat. Certissimũ est nullũ hominum qcquã boni hẽre a se nec suis meritis. Abscondam inqt ego in me dona dei: & laudem eius: Qui sic uilissimũ uermẽ uoluit nobilitare? Vnde cũ uice quadam cõmendaret quẽdam de humilitate: & iste negaret se esse humilẽ: Frater Rogerius ualde de hoc arguit eũ dicẽs. Vide miser quare negas donũ dei in te? Non ne omnes sciunt ꝙ a te nihil potes hr̃e? Nõ facias sic ergo: sed ut omnes sciant: & deũ in te collaudent. ¶ Quodã fr̃e Berengario bertrandi sibi apparẽte: a deo fratre ipso Berengario docente: accepit normam & notitiam sciẽdi quãdo hõ ẽ in statu salutis signo quodã sibi tradito. Et dum a ꝯfessore requireretur de tali signo. Rñdit. quia erat qd̃ spũale: non poterat aliis ipm insinuare. ¶ Cum a fr̃e Raimũdo suo ꝯfessore interrogaretur: unde erat ꝙ eius uerba tantã hẽrẽt efficaciã in audiẽtibus. Rñdit. homo q in oi sua actione pmittit mentis eleuationẽ ad deum: & oĩa ordinat ad deũ: in omnibus inuenit deũ suum. Et cum interrogaret idem frater. Quomõ fieri debebat ista mẽtis eleuatio & ordinatio ad deũ. Rñdit. Quãdo tu uis legere: anteq̃ librum aperias debes cor tuum ad deũ dirigere: & dicere. Dñe iste uilissimus seruus tuus indignus omni bono tuo: uult ingredi ad uidendum thesauros tuos. Placeat tibi ut eum introducas: & des ei in his uerbis sanctissimis te cognoscere: ut te diligat: & tantum des ei diligere: quãtum dabis ei cognoscere. Nec des sibi amplius cognoscere q̃ diligere: quia non uult te cognoscere nisi ut te diligat: talis inqt mens in prima libri apertione: statim inueniet deũ suum. ¶ Vice quadam dũ oraret: uidit in uisione dñm Iesum xp̃m: & indicibili gaudio clamauit dicẽs. dñe quis es? Et dñs Iesus. Ego sum qui sum. Et addidit. Bñ ueneris fili. Et signauit eum & dixit. Dimittuntur tibi pc̃tã tua. Perseuera in gr̃a mea: & eris mecũ in eternum. Tũc frater Rogerius sumpsit audaciam: & cum magna uiolentia uix unico ictu oculi respexit xp̃m in facie. In quo aspectu ita facies xp̃i fuit in mẽte & in imaginatiõe eius impressa: ꝙ qñcunq3 recordabatur: semp quasi uidebatur sibi eum hẽre p̃sentẽ. ¶ In matutino dum staret: cum diceretur. ps. Benedicam dñm: & ueniretur ad illum uersum: Immittit Angelus dñi &c. apparuit quedã lux añ eum clara sic lune splendide ualde: & durauit quãtum potuit dici sequẽs uersus. Gustate & uidete &c. Interrogatus a cõfessore suo de luce hac. Rñdit. subridẽs ꝙ Angelus dñi fuit. ¶ Illo anno quo mortuus est: apparuit ei frater Bertrãdus quõdam lector mõtis Pesulani: qui iam ante mortuus erat. Et dixit fratri Rogerio: ꝙ illo ãno ante festũ sc̃ti Siluestri moreretur: Addẽs ꝙ cõi sc̃torum cõcilio diffinitum erat: ipm esse saluãdum: & uita eterna dignũ. ¶ Post hanc apparitionem fuit raptus in paradisum: & uidit dñm cõicare omnes sc̃tos per ordinẽ: Et quidã sc̃tus cuius pfessionis eẽt cũ quesisset ab eo: & ille dixisset ꝙ esset frater minor:

Tũc ille accepit unam hostiam cõsecratã de altari ad mirabili: & legit superscriptionẽ & dixit ei ipsa lecta: Ista est pro te: & cõicauit eũ. Et dixit ei q iret ad pdicandũ quibusdã monialibus que erãt ifirme in xpo: qd & fecit. ¶ Habita reuelatõe de sua morte dixit cõfessori suo. Credis tu q homo ille qui scit se moriturũ hoc ãno: conetur ex hoc melius uiuere. Certe nõ. Ex quo inquit agnoui deum semp feci quicquid mihi uidebatur: qd magis placeret deo. ¶ Iterato in dñi resurrectione sibi apparuit fr Bertrandus pfatus: in habitu glorioso: prius eni in habitu fratris minoris sibi apparuerat. A quo petiit si uerum erat qd sibi dixerat de morte sua. Rñdit q uerum erat. Et cum fr Rogerius ualde anxius peteret qñ. respõdit cito. Postea frater Rogeri⁹ quesiuit ab eo de quibusdã fratrib⁹ si salui erant: Et rñdit q sic dicẽs. Quid queris de fratribus. Frẽs oẽs saluant illi qui moriunt in ordine & sub regula bti Francisci. ¶ Et post hãc uisionem ad duos menses migrauit ad dñm. Valde. n. sibi graue erat uiuere: totis desideriis anhelans celum adire. ¶ Post cuius mortem apparuit cuidam sctẽ mulieri: ut exiẽs de quodã pelago & abisso ineffabilis glorie: & erat indutus ueste qdam in media parte rubea: & in alia parte alba: & per mediũ transibat quedã lista in latitudine palmi tota plena linguis aureis: & ipsa ei cõfessa ẽ omnia pctã sua: & ipse absoluit eam. ¶ Hic fr Rogerius sacras post mortẽ suam de multis pertinẽtib⁹ ad uiam spũs & perfectionẽ: informationes dimisit: quas non scribo: quia imperfectas reperi.

¶ De prouincia sancti Iacobi.

In prouincia sancti Iacobi. Iacet fr Bencasa de Tuderto. Hic cum ex obediẽtia fratribus necessaria ministraret: oua pro ipsis acqsiuit. Sed cũ montẽ altum & decliuẽ ascenderet cũ pfatis: fatigatus oua incaute collocãs cũ canistro: subito canistrũ cepit cũ ouis ad ima montis descendere. Quod frater Bencasa uidẽs: dolens q elemosina sic pderet: mãdauit canistro ut imobiliter staret: Et sic est factũ: nec ouũ aliqd reperit fractũ in tãto & tali casu.

¶ In astorica iacet sctũs fr Ioãnes q ẽ miracla opat⁹.

¶ In Villafranca iacet frater Sctũs per quẽ miracula ad cõsolationẽ fideliũ dignat⁹ est operari altissimus.

¶ In tauro iacet quidã alius sctũs fr qui dũ eẽt sacrista & crucifixum uellet aptare: dũ esset in scalis: diabolus ei aduersari cupiens: scalis ãmotis fr ipse cadẽdo: crus habuit fractũ: & cũ dolore. Vnde cum missã celebraret: nec crus fractum pro tunc apparebat: nec ullum sentiebat dolorem.

¶ In Auria iacet fr Gonsaluus sancii qui fuit nobilis genere sed peximus latro & homicida. Sed ad dominum cõuersus: factus frater minor: tante fuit humilitatis qd seruiebat leprosis: eorũ lauãdo ulcera aquã bibebat: qui in uirtutib⁹ crescens: deus per eum signa ostẽdit in uita & post mortẽ. ¶ In monte de ualdearogo Iacet fr Rodoricus robicii. Hic fuit homo penitẽtie mirabilis: Pauptatis amator: mũdũ fugiens: & spũ pphetico perlustrat⁹. Ad hũc cũ regina castelle uxor regis Henrici & mater istius regis Ioãnis castelle: fratres misisset: ut sibi infirme diceret qd actur⁹ eẽt ei⁹ filius rex Ioãnes: quo ad herentiam põtificũ qui nũc sunt: An adhereret dño pape Vrbano: uel alteri. Cũq frẽs ad ipm uenissent: anteq eidem intimarent aliquid pter qd missi eẽnt: ipse eis dixit. Sciatis dñam reginam que uos misit mortuã. Dñm regem Ioãnem castelle se pro alio a dño Vrbano determinaturũ: & male eueniet sibi. Ac regem Carolum francorũ regem nuper mortuũ: sepultũ me uidisse in profundo iferni: pter scisma qd posuit & tenuit in ecclesia sctã dei. Que frẽs audientes sicut pdixit sic & inuenerũt.

¶ De quinq fratribus i marochio pro nomine. D. n. Iesu Christi interfectis.

In terminis puincie sancti Iacobi. u. in Marochio passi sunt tẽpore. b. Frãcisci dũ. s. uiueret: quinq frẽs minores. u. frẽs Bernardus. Octonus sacerdos. Petrus. Accursus: & adiutus. Frater enim uitalis quẽ btũs Frãciscus eis pfecerat in regno Aragonie remãsit infirmus. Hi qnq iuerũt Sibiliam. i. ad ciuitatem Hispalensem: que tũc a saracenis tenebat. Ad quã intrantes post biduum: mori pro xpo optantes: ad mesquitã. i. ecclesiã saracenorũ ubi maumeth: colitur accesserũt: Volentes ipam intrare: a saracenis cũ maximo impetu repulsi sunt alapis. u. & fustibus. Deinde ad regem accedentes: corã ipso ceperunt fidẽ pdicare cõstanter sctã & uerã: & maumeth nõ pphetã sed seductorẽ dicere: ac legem eorũ malã & falsam declarare. Quos rex ira accensus uoluit decapitari: sed mitigatus a filio: in quadã turri iussit eos claudi. Qui stantes in turris sũmitate cũ clamore magno xpm deũ uerum pdicabant: ac legẽ eorũ falsam declarabãt. Quod sciẽs rex iussit educi eos de illo carcere: & in alio carcere poni. In quo positi carceratis fidem dñi pdicabant. ¶ Post mltos dies ante regẽ adducti & uituperati de fide quã tenebãt: per regem ad tenendã fidem maurorũ inuitati sunt: Et cũ scti eũ deriderent: rex iratus eos fatuos reputans: de regno suo expulit & emisit. Qui iter uersus marochium arripiẽtes: cum multis tribulationib⁹ tandẽ illuc deuenerũt: semp orõnibus & ieiuniis insistentes. Quo pueniẽtes in domo dñi Petri ifantis de Portugalia: qui tũc ibidem erat sunt recepti. Sed post nõ multos dies rex audiens eorũ aduentũ: iussit eos statim ad se uenire. Qui sibi signũ crucis imprimẽtes: sine mora ad eũ peruenerunt. Et tũc rex fecit eos in carcere poni. Sequenti die alapis & uerberib⁹ macerati: in peiori carcere sũt reclusi. Vbi biduo pmanẽtes carcerati: xpm dñm euangelizabãt. ¶ Post duos uero dies nudati: manib⁹ post tergum ligatis: ac durissime uerberati: statuti sũt corã quodam principe regis noie Abozaida. Cui cũ frater Octonus fidem pdicaret. Rñdit ipse princeps: q ipsi erant pleni spũ diabolico. Et q si ad fidem maurorum uellent cõuerti: multa bona hẽrent. Sed scti fidẽ constanter affirmãtes: coram ipso iussit eos manib⁹ & pedibus ligari: ac flagellari durissime & diuisim ac sigillatim includi. Tũc carnifices & populi furibũdi funẽ in colla eorum innectẽtes: & hinc inde trahẽtes: uerberauerunt eos usq ad sanguinis effusionẽ. Acetũ cũ

sale eoꝝ ureberibus & plagis imittentes: in duris & asperis stramētis ac obscuris carceribus eos locantes nudos ea nocte. ¶Sed sequēti die iussit eos rex sibi p̄sentari. Qui ligati & crudelr̄ cesi: alapis & flagellis afflicti: cum ducerent̄ ad regē: cuidam magno principi saraceno obuiauerūt. Qui eos ad fidem maurorum inducēs: plurima bona ꝓmittebat. Sed fratre octono respondēte: ꝙ rex eoꝝ mortalis erat: & xp̄s immortalis qui daret eis uitam eternā. & suadente qđ ad xp̄i fidem cōuerteret̄: aliter in infernū iret. Predictus baro ip̄m fratrem Octonē grauiter percussit in maxilla: Cui statim iusta euangeliū prebuit frater Octonus & aliam. ¶Ducti coram rege & fidem uiriliter p̄dicantes & defendētes: ac regis minas cōtenentes: rex turbatus contra illos insiliēs dixit. Nūc adiuuet uos deꝰ uř & liberet si pōt de manibꝰ meis: & accepit ensem. Quod cernētes sc̄ti uiri: xp̄o ut eos iuuaret cōtra diabolū semetipsos cōmendātes: ac manibꝰ ad celū expāsis: Deo gr̄as egerunt: qui eos in numero martirū ānumerasset. ¶Quos ab inuicē separatos rex sua manu ꝓpria decollauit tres enses i̅feriēdo cōfringēs. Precepitq; ut eoꝝ corpora canibꝰ dareñ: & capita cōburerent̄. Saraceni funes ad corpora ponētes: hincinde ab eis pertracta: tandē per murū ꝓiecerūt. Capita autē ipsorum igni superposita in nullo tacta sunt: nec capillus aliquis diminutus. Corpora uero & capita eorum xp̄iani accipiētes: cōdierūt arōatibꝰ. Rex uero eodē āno manū & brachiū cum tota parte corporis dextra & oculo desiccatis amisit. ¶In terra aūt illa ubi passi sunt hi martires usq; hodie nunq̄ pluit. Passi aūt sunt āno pōtificatus dn̄i Honorii tertio. Dictus uero dn̄s Petrus infans cū uellet redire ad Portugaliā: nec rex Marochioꝝ eum permitteret: positis p̄dictoꝝ sc̄tōrū reliquiis super mulam: ipsamq; sequēdo cum familia sua: libere & sine periculo de terra saracenoꝝ exiuit. Quo perueniēs ipsas reliquias reuerenter collocauit. & passionem eoꝝ narrans: suāq; liberationē oibus: eoꝝ meritis diuulgauit. Hoꝝ martiriū audiēs b. Antonius noster ordinē intrauit minoꝝ: ut superiꝰ ē dictū.

¶De prouincia castelle locus tolleti.

In ꝓuincia castelle in Tolleto. Iacet fr̄ Herueus qui in uita & post multa fecit miracula & facit. ¶Hic cū quādā aquā hēret transire: socio forti & iuuene transeūte cum magno periculo: utpote aqua usq; ad brachia pertingēte. Frater Herueus quia erat antiquus nō sic ualens transire aut nauigium hēre: posito mantello suo sup aquā & sup eū ascendens: statim in alia parte fluminis est repertus. ¶Quodam tēpore cum ad domū cuiusdam mulieris hn̄tis filium in cuna diuertisset ob algorē ut se calefaceret: cunam que erat prope ignem credens esse bancham se super eam posuit: & ad ignē se calefaciebat. Sed mulier reuersa dum uidit fratrem Herueū super cunam sedentē: fortiter exclamauit dicēs. Vos sedetis super puerū. Et discooperiens pueꝝ & eum reperiens mortuum: immēsas cepit emittere uoces. Quā fr̄ Herueus cōprimēs dixit. Noli flere: dimitte mihi puerū & uade. Que cū abiisset se cum socio in orōnē dedit. Qua cōpleta puer statiʒ reuixit. Quo miraculo patrato tota terra illa est repleta: ac fr̄ Herueus in sūma reuerentia est habitus & ueneratiōe. ¶Hic inter alia a febre tertiana liberat si de puluere eiꝰ sepulchri ponatur in pecia & appendatur collo patientis.

¶De fratre Antonio laico.

¶Iacet ēt in tolleto. Fr̄ Antoniꝰ laicus de burgis Hispanie. Hic cū eēt cellarius fr̄m de burgis: & frēs principaliores de sero ad se ingurgitandū uino p maximū starent spaciū: & hoc diu durasset. Ac per hoc ipse fr̄ Antonius impediret̄ ne in suis esset orōnibus & deuotionibus: quodā sero de hoc cūquestus est crucifixo. Cui xp̄s rn̄dit. Habeas patientiā: quia in breui de eis uindictam exercebo. Et sic est factum. Oēs. n. p̄fatos ultio apphendit diuina. Alius. n. est mortuꝰ. Alius carceratus. Alius apostatauit ab ordine. Alius a dicto loco expulsus ē. Et sic nullus ibidem remāsit. ¶Hic ut quietius uiueret ad morandū tolletū accessit: faciens portam ibidem. ¶Hic semel amphorā fractā plenā uino redintegrauit. Et hoc notū fuit oībus. ¶Quādam puellā unicam parētibus morientē: dum signum crucis sup eam fecit: ad sanitatē p̄fectā reduxit. Multa ēt alia fecit in uita & post mortem.

¶De prouincia aragonie.

In ꝓuincia Aragonie. In Barchinona. Iacet fr̄ Pontius carbonelli homo magne sufficientie: qui totam bibliam dictis omniū doctorū postillauit. Qui ob uitā & sufficientiam: magister fuit in moribus & sc̄ia sc̄ti Ludouici ep̄i Tholosani: & fratris nostri filii regis Caroli Sicilie. Hic post mortem signis claruit miraculoꝝ.

¶Locus ilerde.

¶In Ilerda iacet fr̄ Segrianus. sup cuius corpus uisa sunt luminaria post mortē descendere de celo. ¶Hic in uita fecit miracula & post mortē.

¶Locꝰ ualētie.

¶In ciuitate Valētie iacent duo frēs ibidē martirizati tēpore generalatꝰ fratris Helie. Qui p̄dicātes in dicta ciuitate que tūc erat saracenoꝝ cōtra maumeth: a saracenis ob fidē sūt ocisi.

¶De ꝓuicia ungarie.

In ꝓuincia Vngarie. In uilla Frācha: iacet fr̄ Ioānes minister ungarie: qui multis coruscat miraculis. ¶Huius corpus cū deberet trāsferri de uno loco ad aliū p aquā ꝓfundā & cū naui: p se ip̄m corpus ad dictū locum sine adiutorio nauigii se trāstulit: & in loco p̄parato se posuit.

¶Locꝰ strigōii.

¶In strigonio. iacet fr̄ Gallus lector deuotissimus: qui adeo fuit orōnis & uirtutis: ut puluis sue sepulture sanet infirmos. Si modicum quid accipitur de terra illa.

¶Locus carauille.

¶In carauilla iacent fr̄ Ioānes custos hō sc̄tūs. Et fr̄ Henricus theutonicus.

¶De ꝓuincia Colonie.

In ꝓuincia colonie. In missia iacet fr̄ Nicholaus: per quē deus in uita & post mortē multa miracula fecit. ¶Nam puellā submersam & mortuam suscitauit. Cecos tres illuminauit. Mutis loquelā reddidit. Et multa alia mirāda fecit & facit. ¶In eodē loco iacet fr̄ Electus: qui fr̄ tante fuit uirtutis: ut tactu suaꝝ manuū sanaret infirmos.

¶In brabancia. Iacet Fr̄ Petrus qui celebrās & cō-

cans nisus est a puero uix loqui sciente: q̄ xp̄m come dit in specie pueri paruuli. ¶In monasterio, iacent fr̄ Henricus de Africa. Et fr̄ Ioānes de Peirna sc̄ti homines qui mira fecerunt.

¶In turgone. Iacet fr̄ Hasso hō sc̄titatis & signis clarus. In Kilone iacet frater Adolfus quōdā comes Alsatie: cui ante mortem suā apparuit btā uirgo cum immēso lumine & multis sc̄tis dicens. Fili quare inuite moreris? Quid trepidas? Securus morere: quia filius meus bene te remunerabit.

¶In eodē loco iacet fr̄ Electus. cui apparuit btā Maria. Cū btā Agnete: & b. Chaterina & ei mortē p̄dixit

¶In eodē loco iacet alius fr̄ Electus: cuius animam uidit alius fr̄ in palafredo nimio decore fulgēte a duobus Angelis in celum deduci.

¶In ardenaco siue ardenado iacent sc̄ti frēs. Theodoricus & hogerus saxo.

¶De p̄uincia argentine.

In p̄uincia argentine: siue Alamanie superioris. In ratispona: iacet fr̄ Berthuldus egregi⁹ p̄dicator q̄ etiā in sua uita miracula faciebat.

¶In augusta. iacet fr̄ Dauid socius dicti fratris Bertuldi uir in omni disciplina moꝝ decentissimus.

¶In eodē loco iacet frater Tertericus minister eiusdem p̄uincie uir mire pfectiōis & sanctitatis.

¶In spira iacet frater Colinus. olim minister argentine: qui multa miracula iam fecit.

¶In eodem loco iacet fr̄ Ioānes Guardianus spirensis. ¶Hic oriundus de ciuitate Stenical sed in ciuitate Magūcia enutritus: & canonicus in ecclesia sc̄ti Petri fuit & p̄sbiter. Semper enī deuote pie honeste mūde & caste cū grā dei uixit. Sꝫ zelo spūs sc̄ti accēsus ad pfectionē euāgelicā dimissis oībus deliciis & honoribus: ordinem minoꝝ est ingressus. In quo laudabiliter fuit multis annis cōuersatus: in pfectione crescens altissime paupertatis: in magnis etiā uirtutibus donis & gratiis: ita ut oībus deo. uꝫ. & hoībus eēt dilectus. ¶Transiit aūt ex hac uita. Mccxlv. pridie Kalendas Iulii in festo sc̄ti Pauli. ¶Hic puerū in bruselia in aqua necatū uoto emisso a parentibus de ei⁹ tumulo uisitādo in spira: a mortuis suscitauit. Decem & octo cōtractos erexit. Duos cecos illuminauit. Paraliticos duos curauit. Mutis loquellā & aliis plurib⁹ beneficia sanitatis cōcessit. Lampas super ei⁹ sepulchrū pendens decem & octo uicibus extincta sine humanis manibus est accensa.

¶In hussaria iacet frater Hudo uita & signis preclarus.

¶De prouincia Saxonie.

In p̄uincia Saxonie. In effordia iacet fr̄ Bn̄dictus: qui fuit pincerna btē uirginis Marie.

¶In kiris iacent frater Corādus de Stongelem: qui uiuens coruscauit miraculis & post mortē. Fr̄ Electus guardianus. Et fr̄ Electus p̄curator in Lunberch: qui cuidā fratri cū imenso lumine apparuerunt post mortē: ac tres frēs eodem anno quasi determinato tempore predixerūt morituros. Et sic est factū.

¶In maderbuch: iacent Fr̄ Simon primus lector in theuthonia Fr̄ Iacob⁹ primus custos Saxonie. Frater Lucolfus. Hic frater sua lotura pedū mulierē a carnis superfluitate excrescente in pede curauit. Et filium uni⁹ militis sex ānoꝝ oībus membris destitutum liberauit. Aliā mulierē a totius corporis cruciatu: haustu uini de quo ipse biberat curauit. & multa alia fecit mira in uita & post. ¶In dicto loco iacent Fr̄ Iordan⁹ de Italia. Fr̄ Gilbertus. Et Fr̄ Erethdus qui Angelū uidit cū thuribulo aureo thurificantem fratres in choro cantātes. Cui etiam beata uirgo multas consolationes tam corporales q̄ spirituales exhibuit.

¶In prusia iacent Fr̄ Corādus martir. Et fr̄ Voislaus martir: qui pro fidei predicatione martiriuꝫ p̄ceperūt.

¶In brema iacet Fr̄ Elect⁹ iuuenis qui morte appropinquāte cepit submisse cantare. Ascēdo ad p̄reꝫ meū & p̄rem uestrum &c̄. Et secūdo altius. Et tertio uoce perfecta & alta: ita q̄ omnes frēs conuenerunt. Et sic deo spiritum reddidit.

¶In misna iacꝫ. f. theodoric⁹ saxo clar⁹ uita & signis.

¶In unributh iacet Fr̄ Ioānes sc̄titate famosus.

¶In osem iacet Fr̄ Ioānes quē de⁹ i uita & post mortem dedit miraculis gloriosum.

¶In hildisen iacet Fr̄ Corradus cognomine p̄r sc̄tē. p̄pter uitam & miracula p̄clara. ¶In Mulusen iacet Fr̄ Hermānus de gerstagen. In quo post susceptū ordinis minorum habitum resplenduit humilitas p̄fundissima: paupertas artissima: & pietas circa animaꝝ salutem largiflua: in quo pre aliis bti Frācisci filiis singulariter effigies prefulsit tanti patris. ¶Humilitateꝫ enī sui p̄fundi cordis ostēdit: se semp ad obsequia despectiora & magis cōtemptibilia studiose ingerēdo. Paupertatem sic dilexit ut nullius rei nisi eius quē extrema necessitas sibi usuꝫ uel cōmodū requirebat: applicaret. Tm̄ zeluꝫ habuit ad animas: ut ad loca ad que nullus ad predicādū ibat: & si cum multa uictus incōmoditate. s. aq̄ & pane contentus: accedebat. cōfessiones audiebat assidue: & ↄsilia pro animaꝝ salute fideliter impendebat. In his pauperū curā gerēs p̄maximā eoꝝ p̄curādo salutē. Tādē āno dn̄i. Mcclxxxvii. a dn̄o uocatus: & si in uita prius: tādem post mortem magnis miraculis eum clarū reddere dn̄s est dignat⁹.

¶Puerū submersum. Aliū puerū quem mater peperit mortuū. Et alium puerū necatū in fluuio. Puellā duodecim ānoꝝ sub impetu aque molendini submersam. Filium quoqꝫ cuiusdā mulieris quem mortuum pepererat. Ac filium cuiusdā militis partum mortuū suscitauit. A mortis periculo pueꝝ. uꝫ. q. xv. dieb⁹ mām̄ā nō suxerat. Mulierem super cuius uentrē trāsierat currus qui a sex equis ducebat̄. Ac mulierem ob part⁹ periculum morti uicinam. Et mulierē post partū ad mortem deductā liberauit. Cecos nouem illuminauit. Et alios plures a maculis oculoꝝ. Tribus mutis loquellam restituit. Duos surdos & mulierem h̄ntem uermē in aure liberauit. Sexdecim mēbris cōtractos erexit. Quādam a morbo caduco. Ac duos paraliticos curauit. Duos ab amentia & furia. A carcerib⁹ & predonibus plures. A morbo meritis btē uirginis quādā feminam. A sincopi aliam mulierem. Quedam puerū gibbosum. A fluxu sanguinis iuuenē uulneratuꝫ. A partus dolore unā. Aliaꝫ a ptisi. A tentatiōe suspendii quēdā.

Alium uagabūdum & plures alios a diuersis infirmitatibus liberauit. Vaccas furatas a latronibus restituit. Sic & equum errantē suo domino reconcessit.

¶In ciuitate Alberstader iacet fr̄ Osto. Qui cū esset canonicus secularis: & hēret magnā strumā in gutture a btā Euphemia liberatus: mādatum est sibi q̄ fieret frater minor: & sic est peractū. ¶Hic post mortē plura miracula fecit: Nam frēm hñtem fistulam in scapula prope collum liberauit. Alius hñs in natib⁹ fistulam per q̄tuordecī ānos: cum manu sua qua tetigerat manus fratris Ostonis: locum fistule tetigisset statim fuit liberatus. Vnam mulierē grauiter in mamilla uexatam eidem apparēdo & aspergendo aqua bñdicta sanauit. Similiter ēt aliā patientē in genu: ita q̄ ire nō possz: uoto facto ad se liberauit. ¶De p̄uīcia austrie.

In p̄uincia austrie in ciuitate Noua iacet Fr̄ Corradus uir sctūs & multorū patrator miraculorū. Sed quia non erat sepultus apud frēs nostros: minister p̄cepit ei ut amplius nō faceret miracula. Qui ad ministri preceptū miracula de cetero nō fecit. ¶De prouincia dacie.

In prouincia dacie. In loco iacent frater Ioannes de Gadfordia. qui uiuens mortē suā p̄dixit. Et fr̄ Ioānes de Barfordia ad cui⁹ sepulchrum curātur infirmi. ad uitā restituunt̄ occisi & p̄fecte sanant̄ uulnerati. ¶De prouincia boemie.

In p̄uicia Boemie. In princilauia iacet frater Gerard⁹: q̄ i uita & p⁹ mortē miracul' claruit ¶In urāslauia iacet fr̄ Marq̄rd⁹ q̄ ibidē multis coruscauit miraculis. ¶De p̄uincia anglie.

In p̄uincia Anglie. In Oxonia iacet fr̄ Agnellus de pisis. Primus in Anglia minister: uita & miraculis gloriosus. ¶Hic prim⁹ fuit qui Parisiensem hedificauit cōuentū: exñs ipse custos Parisieñ. Nec ipse dū esset diacon⁹ ad p̄sbiteratū uoluit ascendere sine licētia capituli generalis: Deniq̄ a b. Frācisco factus primus minister in Anglia: illuc ē missus cū quatuor fratrib⁹: inter quos fuit Fr̄ Albert⁹ de Pisis: qui post ip̄m frēm Agnellū fuit minister anglie: & demū generalis minister terti⁹ post btm̄ Frāciscū. ¶Hic Fr̄ Agnellus cū p̄dictis sociis ad angliā p̄gēs: tertia die Maii itrauit: & cantuarie deuotissime a fratribus p̄dicatoribus tam ibidem habitātibus: in uisceribus sunt charitatis recepti. Deide Oxoniā adire nolentes: ad quādam grāciā monachorum monasterii de Ambidon in nemore uastissimo inter badon & Oxoniam existentē: circa horam uespertinā deuenerūt. Et pergere ultra p̄pter inundātiam aquarū non ualētes: hospiciū illo sero dei amore a monachis in dicta grātia exñtibus: ne fame & a bestiis in silua perirent petierunt. Ianitor uero nūciauit priori qui ibi erat cū q̄tuor monachis. u3. sacrista celario & quodā iuuene. Qui uidens eos & ioculatores eos reputās: & nō dei seruos uiliter abiecit: & extra portā fecit expelli. Iuuenis uero mōach⁹ eis cōpassus dixit portinario. Amore mei postq̄ prior & Monachi iuerint dormitū: mitte illos pauperes in domū fenariā: & ego eis de aliis p̄uidebo. Quo introductis & inter fenū morantibus: ille iuuenis portauit eis de pane & de ceruigia: cōmedās se deuote eorū orōnibus. Sed nocte ipsa sequēti dum hic Monachus iuuenis dormiret: Habuit uisionē. Videbat enim Iesum in oratorio in throno mirabili residētē: & oēs ante tribunal iudicis euocari. Tūc iudex uoce terribili dixit. uocentur huius loci patroni: Cūq̄ oēs adducti essent: ueniebat quidā pauper humilis & despectus in habitu illorū frm̄ pauperū & clamabat. Equissime iudex clamat ad te sanguis frm̄ meorū qui effusus est ista nocte: negātibus eis cibum & hospitiū huius loci patronis: cum ipsi oīa reliquerint tui amore: & nūc p̄pter te ueniebāt querere animas: quas tuo sanguine redemisti: cū tñ ioculatoribus nō negassent. Tunc xp̄s uultu terribili. Dixit priori. De quo ordine es o prior. Qui ait de ordine bti Benedicti. Et xp̄s ad btm̄ Benedictū ait. Benedicte. dicit iste uerū: R̄ndit btūs Bñdictus. Destructor est ordinis mei: & socii sui qui secum sunt. Nam in regula precepi q̄d mēsa abbatis semper sit cum hospitib⁹. Nūc aūt isti cōtra regulam meā uictū & hospitiū negauerūt. Tūc iudex p̄cepit ut suspenderent̄ in ulmo qui erat in claustro illo. Quibus ut uidebat̄ suspensis: Vertit se xp̄s ad illū qui misericordiā fecit pauperibus suis eadē replicās que dixit priori. Considerās aūt iste quomō btūs Benedictus male suos culpauerat: intra se aliquātulū cogitās tacitus: tremebūdus r̄ndit. Dñe ego sum de ordine pauperis huius. Tunc xp̄us uocauit pauperem Frāciscum dicens. Francisce. est ne iste de ordine tuo? Et btūs Franciscus. Dñe de ordine meo est & ex nūc eum recipio. Et cum amplexeret̄ eum & fortiter ad se stringeret: iste excitatus a somno & stupefactus uisione: maxime quia nomen Francisci in sōno primo audierat a xp̄o: cucurrit narrare priori que uiderat. Et cū aperuisset cameram eius reperit eū strangulatū & totaliter deformatum. Et exclamans cucurrit ad socios. Quos eodem exterminio reperit extinctos. Et currēs ad frēs inuenit eos mane recessisse. Nā ianitor timore prioris: eos eiecerat. Concitus monachus iuit nūciare abbati Ambidon. Et cū hec uox omnibus nunciaret̄: & omnibus timorē incuteret: p̄dicti frēs Oxoniā uenerūt. Cūq̄ regi Anglie Henrico se presentassent: gloriose sunt ab eo recepti. Quibus liberaliter locum Oxonie cōcessit: In tm̄ aūt fama sanctitatis eorum & nouitatis miraculi diffusa est per angliam: ut nō solū monachus ille q̄ fuit primus. Sed eps magn⁹ Erphodieñ Dñs Rodulfus & abbas ordinē intrauerunt. Et tam humiliter uixerūt ut aquā in baculo & barilli ambo portarent: & lapides ad p̄dicti loci cōstructionē. ¶Hic fr̄ Agnellus anglorū pueros ad ordinē recepit: & scolas humiles statuens sollicit⁹ fuit de studio. De quo aliq̄ñ postea doluit: q̄ñ uidebat q̄d frēs studebāt in uanis: necessariis p̄termissis. Nā cum die quadam uellet uidere qūo p̄fecissent: intrauit ad disputationē: Et cū tumultuantes audiret querere inter se. Vtrū sit de⁹. Exclamauit. Heu mihi. heu mihi. Frēs simplices celos penetrant: & litterati disputant. utrū sit de⁹. Et ex tūc misit decē libras sterlingorū ad curiā p̄ emendis decretalibus: ut frēs studerent in eis: friuolis pre

termissis. Quodam etiaꝫ sero dū frēs in cōpletorio ri derent nimium dissolute: crux lignea que stat supra ostium chori: fragore stupendo se uertit ad frēs: & timorem maximū eis incussit: & plures eoꝝ mortui sūt in breui. ¶Hic fr̄ Agnellus gratissimus per angliam discurrens: plura loca fundauit. Tandē in crastino bti Gregorii pape deo spm̄ reddidit: in uita & post mortem multis miraculis coruscando. Sepultus est Oxonie in capsa lignea. Cuius corpus uolentes frēs transferre ad sepulchrū pulchro lapide p̄paratum: inuenerunt eius capsam plenā liquore olei lucidi & odoris balsami: & ossa carne resoluta supernatare suauissimo oleo: ac si aura tenui moueretꝛ. Cūqꝫ frēs minꝰ caute uellent ossa eius cū capsa leuare: fundū capse terre adhesit. Et cū odore nimio liquor uel oleum funditur: & ossa ad sepulchrum predictum cum gloria trāsportantur.

¶Locus cantuarie.

¶In cantuaria. iacet i ecclesia scti Thome magister Ioānes petiā. Archiep̄s Cantuarieñ. uita & miraculis insignis: ac scia p̄clarissimꝰ. ¶Hūc nō p̄miserūt canonici imo monachi cantuarieñ ascribi sctōrū cathalogo. quia ipsos sic corrigebat sicut frēs faciebat: dū eēt anglie minister.

¶De prouincia hibernie.

In ꝓuincia Hibernie. Iacet frater Ioānes de Gauthforda. iste in uita sua predixit diē mortis sue fratribus.

¶Ibidem est frater Ioannes de Vafordia de custodia Cassilieñ. qui magnis coruscauit miraculis: ita ꝙ ad eius sepulchrū curanꝛ īfirmi: occisi resuscitanꝛ: & morbi fugantur.

¶De uicaria Orientis.

In uicaria Orientis. In ciuitate Argenga tēpore frīs Alexādri generalis ministri. Mcccxiiii. Martirizati sunt ꝑ fide a saracenis frustatim. .u3. incisi & mille uulneribus cōfossi frēs minores tres .s. Fr̄ Antonius de Mediolano. Fr̄ Monaldus. & Frater Franciscꝰ de Marchia. ¶In salmastra persidis. glorioso martirio martirizatus ē Fr̄ Antoniꝰ: q̄ de morte sua ꝓphetauit & m̄ltis miraculꝭ post mortē claruit.

¶In prefata uicaria est passus martirium Frater Aldobrandianus de Amānatis de Florētia pro fide christi.

¶De uicaria aquilonari.

In uicaria Aquilonari. In ciuitate que dicitur Thana tēpore generalatꝰ fratris Michaelis de Cesena. Anno dn̄i. Mcccxxi. Feria quinta ante dn̄icā palmaꝝ: passi sunt pro fide & occisi: q̄tuor frēs minores. .u3. frater Thomas de Tolentino ꝓuincie Marchie. Fr̄ Iacobus de Padua. Fr̄ Petrus de Senis. & fr̄ Demetrius de Tefolio uirgianus. Quoꝝ fr̄ Iacobus positus primo cū habitu in igne & postea sine habitu atqꝫ oleo totus perunctꝰ: ut facilius arderet: diuina uirtute ignis bis fuit extinctꝰ. Et quia hoc miraculo publice facto fides Maumeth destruebaꝛ: iussi sunt ad morteꝫ duci. Et fr̄ Iacobus uno ictu fuit decapitatus. Fr̄ Thomas gladio in gutture immerso occisus. Fr̄ Demetrius decapitatus mēbratim postea est concisus. Fr̄ Petrus de Senis cum tūc nō esset p̄ns sed in hospitio res sociorū custodiret: captus cū in cōfessione uere fidei immobilis permaneret: primo duobus diebus fortissime cesus: duobus aliis diebꝰ in patibulo cum chorda in gutture suspensus: ubi uiuens semper populo predicabat: tandem decolatus est pro xp̄i nomine.

¶De fratre stephano.

In ciuitate Sarai imperii tartaroꝝ tēpore fratris Gerardi odonis generalis ministri. Anno dn̄i. Mcccxxxiiii. uigesimascd̄a die aprilꝭ. Passus est gloriosus martir. Fr̄ Stephanꝰ de ungaria. Qui cum esset uigintiqnqꝫ ānoꝝ & sacerdos & ꝓpter ab eo in dicta ciuitate cū quadā muliere cōmissa: eēt carceri mancipatus: humiliter penitētiā sibi iniunctā faciebat. Veꝝ sibi diabolo apparente: & ꝙ exiret tā de carcere q̄ de ordine suggerente: ac ut ad saracenos fugeret & fidem negaret eū pluries impellente: ip̄o hec omnia reuelante & dicente fratribus ꝙ eū bene custodirent: tandem diabolus eū a carcere eduxit: & p̄ducens ad saracenos abnegare fidem fecit. ¶Hic postq̄ fidem negauerat die tertia diuina misericordia respectus: ad se reuersus penitudine ductus: misit ꝑ fratribus & occulte fratri Michaeli existēti in dicta ciuitate Sarai cōfessus est generalꝛ de peccatis suis: & absolutus. Die aūt solemni cōgregatis bene decē milibꝰ saracenorum: que dixerat cōtra xp̄m & fidem: coram omnibus retractauit: asserens fidem catholicam uerā & sctām: & saracenicam pessimā & iniquā. Et ꝓiicien do uestimenta saracenica quibus erat indutus: in habitu ordinis quē nunq̄ā dimiserat remāsit. Quod audientes saraceni & uidentes: cum pugnis baculis lapidibus percutientes: seminecem eū dimiserūt: & ligatuꝫ fortiter: ad Cadi. i. ep̄m ipsoꝝ p̄duxerūt. Vbi dum in confessione uere fidei immobilis ꝑsisteret: flagellis de corio arena plenis usqꝫ ad morteꝫ iussit eū torqueri: Post hec in carcere fecit eū poni. Et mādauit q̄ꝛ nihil dareꝛ ei ad manducandū nec bibendū. & de nocte fecit eū suspendi per manuꝫ dextrā & ꝑ pedē dextrū: & in manu sinistra lapidem magnū appendi: ut unum lapidem in sinistro pede: & aliuꝫ in medio corpore: ut tali pondere totus distrahereꝛ & deficeret: & sic stetit ꝑ totam noctem illā & diem sequentē usqꝫ ad noctē: que omnia uirtute xp̄i tolerauit cōfortatus. ¶Sꝫ Cadi cum uideret eū in fide firmuꝫ: fecit eum suspendi ꝑ ambas manus: & saxum magnū ligari ad pedes suos ut totus diuidereꝛ. & adeo fuit pōdus magnū ut brachium eius extra totū humeꝝ esset positū. & corpus totum esset fractū. Ad quem Cadi accedens & uidēs ꝙ eum a sua fide nō posset remouere: fecit eū suspēdi ꝑ gulam. Primo tn̄ crudelissime flagellatū: & ut fumo suffocareꝛ cito ad pedes eius ignis magnus factus ē. Et carcereꝫ claudens abscessit. Sed carcere diuino lumine radiato: a laqueo est depositus: & uisus ē a duabus mulieribus in carcere respiciētibus: inter duas colūbas albissimas flexis genibus orare. Sed tanto miraculo Cadi ad credendum xp̄o minime incitatus: sequenti nocte fecit unam magnā fornacem incendi: & intus eum ꝓiici & claudi. Et sic stetit per totaꝫ noctē in ea icolumis: in nullo lesus ab igne. Mane aūt uiuēs repertus est orans & sudans ac si de balneo exiret. Sꝫ a fornace eum extrahētes: ubi hoies decolabanꝛ du-

xerunt eum. Deinde ad eum fractis hostiis carceris: saraceni furibunde accedentes: ipmq3 fortissimũ cernentes in fide: cum securi unus eũ percussit in collo: & scidit eum usq3 ad mediũ. Alius uero pcussit eũ in uentre sic q uiscera apparerẽt. Et cũ sic eẽt atrociter uulneratus: ipm ad caudam equi ligauerũt. Sed deo martiri suo uires ipendẽte: equũ sẽp ipse precessit: Post hoc ipm piiciunt in domũ lignis plenã & igne: prius tñ eius auricula amputata & in igne piecta: que statim de igne exiliuit: In domo predicta positus dum se uellet signare: manus ligate solute sunt. Ignem ingrediens statim fuit extinctus. Quod uidẽtes saraceni eũ magnis lapidib⁹ lapidarunt. Et facto iterato igne de calamis: cum adipe equi ligatum in ipm eũ piecerũt. Qui dum signũ crucis uellet imprimere: man⁹ sũt dissolute: & de igne illesus exiuit. Quod cernẽtes saraceni super eum irruentes: cu3 lapidibus securibus & gladiis ita eum percusserũt: qd' nulla pars corporis remãsit intacta. Et sic spũm deo reddidit. Et plura miracula per eum deus fecit post mortem & facit.

¶De uicaria Catai siue tartarie.

In uicaria Catai siue Tartarie. In ciuitate Armalech que ẽ in medio Tartarie imperio. Anno dñi. Mccccxl. passi sũt p fide frẽs minores. s. Fr̃ Ricardus eps Armalech. Fr̃ Francisc⁹ de Alexandria. Fr̃ Paschalis de Hispania. et fr̃ Raimundus de prouincia. Hi oẽs sacerdotes. Fr̃ Laurẽtius de Alexandria. et fr̃ Petrus de puincia laici. et magister Ioãnes niger corpore de India de tertio ordine bti Francisci: couersus ad fidem per frẽs nostros. ¶Hi omnes dum essent in dicto imperio & ab imperatore qui tũc erat: quẽ fr̃ Frãciscus de Alexandria a cancro liberauerat: orõne potiusquã medicamine: et ista de cã imperator frẽm ipm suum uocabat p̃rem & medicũ: optime tractarent: utpote datis terris & priuilegiis & auctoritate predicandi: ac filio suo ipsis fratrib⁹ dato ut ab eisdem baptizaret: qui septẽnis tũc erat: uocato Ioãne: deo permittente ipse ipator dũ iret uenatũ interiit ueneno: & filii eius quatuor occisi sunt. ¶Cui⁹ imperium sumpsit quidã pessimus Falcherius saracenus de sanguine imperiali nomine Alisolda. Et quia frẽs predicatione sua multos conuerterant ad fidem: mãdauit hic iperator ut trino pcepto facto omnes xpiani saraceni efficerent. Et qui nõ obedirent occiderent. Propter qd' cum frẽs pdicti suo mandato parere nollent: ligatis manibus ante: & oẽs ad unũ fune3: a populis furentibus percussionibus sputis gladio℞ puncturis incisionibus nasi auricula℞ & alio℞ mẽbrorũ: demũ gladiis trucidati feliciter migrauerũt ad dñm. ¶Dictus aũt imperator post modicũ tẽpus interfectus est: & domus eius igne cõbusta. Passi sunt aute3 predicti fratres. anno prefato circa festum beati Ioannis baptiste tẽpore generalatus fratris Gerardi Odonis.

¶De uicaria Russie.

In uicaria Russie. In Liuonia boemie puincie. In terra que uocat Vulna ubi sunt homines idolatre arbores adorãtes. Interfecti sũt quinq3 frẽs minores. Guardianus amputatis manib⁹ & pedibus: & parte capitis positus est in nauicula sine gubernatiõe in fluuio: qui diuino nutu per ducenta miliaria alamanica per dictũ fluuium uenit ad terram crucifero℞ uiuus: & ibidem tandẽ expirauit. Alii uero frẽs gladiis sunt pdicatiõe fidei occisi. ¶In cereth Valachie minoris a dictis infidelibus circa ãnũ domini. Mccclxxviii. duo fratres sunt martirio coronati.

¶De uicaria bosne.

In uicaria Bosne. In regno bulgaro℞ ciuitate que dicitur Bidiniu3. Passi sunt fr̃ Andreas ungarus sacerdos. Fr̃ Gregorius de Iadra sacerdos. fr̃ Nicola⁹ de Marchia. Frater Benedictus de regno Apulie. Et fr̃ Thomas laic⁹ de fulgineo a calogeris grecis. Cum. n. ad petitionẽ regis ungarie Ludouici: ad reducendum ad fidem ueram bulgaros illuc accessissent. & fructũ maximũ ibidem facerent: & hoc displiceret callogeris grecis: capto Bidinio p bulgaros: Fratres prefati per frusta concisi: martirium cõpleuerunt.

¶De fratre Electo martire.

¶Beati Francisci tẽpore fr̃ Electus laicus passus est martiriũ: sed ubi nõ reperi: qui anteq̃ martiriũ acciperet accepta regula in manu dixit deo culpa3 suã de omni offensione quã cõtra regulã ipsam aliqñ fecisset. ¶Ex supradictis ergo apparet primũ q erat declarãdum. u3. q ordo mino℞ est singularissimus sanctitate. Nam ut p3 ex supioribus ultra trecentos frẽs habuit hic ordo: p quos deus signa est opatus & miracula. Et ultra. lxxxv. sunt martirio coronati: si diligenter supiora discutianẽ. Et sic tam cõfessoribus sanctis fr̃ibus q̃ martiribus declarat huius ordinis sanctitas & celsitudo. Et sic p3 primũ qd' erat declarãdũ.

¶Scd̃a pars principalis h⁹ scd̃e partis fruct⁹ octaui

Secundo hic ordo p̃ aliis ordinibus institutis est singularissimus scientie luciditate. Habuit enim hic ordo frẽs sciẽtia singulares. In omni enim sciẽtia tã diuina q̃ humana: fuerunt in hoc doctores excellentissimi. Si loqmur de sciẽtia diuina quo ad sacrã scripturã & theologia3. Hic ordo habuit plures qui scripserũt in sacra scriptura eam exponẽdo & postillando: ac libros sententia℞ quo ad dubia declarando.

Frater. n. Alexãder de ales. Natione anglic⁹: qui magno tẽpore Parisius legit: fecit sũma3 maximã in theologia: in q̃tuor partes diuidẽdo. Et quia primus scripsit: miru3 est in ipsa sũma non solum de pfunditate & magnitudine sue scientie: sed de inuentione tot dubiorum & titulorum questionu3. pter qd' fons uite Parisius est uocatus. Hic ẽt magister quasi totã sacra3 scripturã postillauit & exposuit. Opus eius in theologia approbatũ est bulla dñi Alexandri q̃rti & sexaginta magistro℞ Parisieñ.

¶Frater sctũs Bonauẽtura de balneo regio q postea fuit Cardinalis prim⁹ ordinis & eps Albaneñ. scripsit luculenter sup q̃tuor libros sniaꝝ. Postillauit excellenter Euangeliũ beati Luce. Scripsit apologiã paupe℞. Librũ de opibus sex die℞. Librũ de contemplatione. Librũ de sex alis seraphin. Regulã nouitio℞. Legẽdã bti Frãcisci: maiorẽ & minorẽ ipse cõposuit: Et multa

alia. Quib⁹ sua doctrina q̄ lata fuerit & alta apparet.

¶ Frater Ioānes Gualeñ. de Anglia doctor Parisieñ. qui Parisius Arbor uite inscribitur: composuit plures postillas & specialiter supra Apocalipsim: ac summā pulcherrimam cum. xviii. tractatibus de diuersis composuit: que omnibus uolētibus predicare & scire que decet fieri utilissima ē: exēplis pulcherrimis & auctoritatibus philosophoꝝ & sanctorum comprobata.

¶ Fr̄ Ioānes Guarro Anglic⁹ magister Scoti: scripsit super libros sententiarum & plura alia fecit.

¶ Frater Gulielmus delamara scripsit super s̄nias ad opus dn̄i fratris Bonauēture multa superaddendo: & multa quodlibeta faciendo. Ac contra fratrem Thomam de Aquino correctorium componendo. In quibus q̄ magne fuerit sufficientie declaratur

¶ Frater Ioānes de Rupella scripsit super s̄nias: & famosissimus fuit doctor suo tempore.

¶ Frater Rigaldus q̄ fuit postea Archiepus Remēsis: Magr̄ magnus fuit in theologia: & scripsit luculenter. Et tam uita q̄ scientia fuit orbi clarus.

¶ Frater Ioānes Scotus q̄ doctor subtilis nūcupatur. Hic primo in Anglia Oxonie s̄nias legit. Deide in studio Parisiensi: ubi doctor factus famosissimus est & fuit. Hic in theologia scripsit luculenter. Et precipue super quartum librum quem ipse ordinauit. Quodlibet etiam fecit. Tractatus plures edidit. Questiones super libros metaphysice fecit. Et super scripturam sacram postillas ordinauit.

¶ Frater Robertus de bassia. Hic magnus magister fuit in sacra pagina: & super s̄nias scripsit. Ac cum magistris Alexādro de ales. Rigaldo. Ioāne de Rupella. regulā declaratā frī simoni generali mistro trāsmisit.

¶ Frater Aimo Anglicus fuit. Hic ob sufficientiam & uitam in generalem ordinis Electus: de mandato domini Alexandri quarti. Breuiarium ecclesie correxit & rubricauit.

¶ Frater Arlotus de Prato magister fuit: ac ordis generalis: q̄ iter alia opera: concordantias dr̄ Edidisse.

¶ Frater Ioannes de Parma. qui fuit ordinis generalis minister: & nūc magnis ubi iacet in Camerino coruscat miraculis: in theologia & super sententias & super bibliam scripsit: & plura deuota composuit. uidelicet officium passionis. f. Regem Christum crucifixū. Et de beneficiis creatoris.

¶ Frater Ieronimus de Esculo fuit in theologia p̄clarus: generalis ordis: deide Cardinalis & demū summus pontifex. uocatus Nicolaus quartus. Hic etiā super s̄nias: & in scriptura sacra nōnulla scripsit.

¶ Frater Iacob⁹ de Esculo in sacra theologia tempore suo fuit singularis.

¶ Frater Alexander de Alexandria: qui fuit ordis generalis minister: magister fuit i theologia: scripsit sup s̄nias: fecit plures notabiles postillas: & super metaphysicā & libros de anima nemo scripsit melius eo.

¶ Frater Gualterius episcopus pictauieñ. magr̄ magnus fuit & sanctus homo. Hic opus pulchrū super s̄nias edidit: & quolibeta plura. Scripsit etiam in sacra scriptura. Et ad petitionē dn̄i Alexandri q̄rti opus sermonū ad status cōposuit: quos idē papa approbauit.

¶ Sanctus Frater Antonius & si gradum Magisterii non habuit: fuit tamen lector Bononie Tholose Padue: & a papa & Cardinalibus archa sacre scripture uocatus: fecit sermōes subtilissimos: ac miraculis gloriosus canonizatus ab ecclesia.

¶ Frater Ioannes de muro generalis ordis fuit: & cardinalis portueñ epus. doctor fuit in theologia: q̄ operibus scie & uita ad predicta fuit assumptus.

¶ Frater Matteus de aquasparta doctor fuit in theologia. multa tam super s̄nias q̄ scripturam edidit: & luculentos sermones composuit. Ac demū generalis ordinis: Et demum episcopus Cardinalis.

¶ Frater Gentilis de monte Flore: fuit in theologia excellens magister: qui ob probitatē scie & opusculorum: Cardinalis factus est ecclesie Romane.

¶ Frater Beltrandus de turri fuit sacre theologie magister. Sancte ecclesie Cardinalis: qui p̄mo in theologia. Deide oīa euāgelia & epl̄as que per anni circulū in ecclesia leguntur: tam in ferialibus q̄ in dominicalibus & festiuis diebus postillauit. Collatiōes & sermones de eisdem composuit: & multa alia fecit.

¶ Frater Vitalis de Furno doctor in theologia multa opera fecit: & sua scientia ad Apicem Cardinalatus fuit assumptus.

¶ Frater Helias de Hanibalis fuit magister clarus in theologia postillam: excepto opere super sententias: super Apoca. scripsit pulchram.

¶ Frater Petrus Aureoli facūdus in theologia magr̄. in theologica facultate scripsit plura: & bene compēdiū sacre scripture edidit: & postillas: ac tractatus & sp̄aliter de uirgis conceptione duos edidit.

¶ Fr̄ Pastor ꝓuicialis magr̄ Parisieñ. ualēs: scripsit et plura & demum Cardinalis est factus.

¶ Fr̄ Frācíscus de Marchia noiatissimus in theologia magr̄. i facultate theologica luculenter deprompsit: & mltos tractat⁹ ac q̄ones i theologia ac ph̄ia ꝯposuit.

¶ Fr̄ Gulielmus Farinerii ordis gn̄alis magr̄ fuit. scripsit in theologia & philosophia: & Cardinalis fuit.

¶ Fr̄ Landulfus de Neapoli ornate multum & subtiliter plura addendo Scotum declarauit. Hic sermonibus & postillis editis clarus habetur.

¶ Fr̄ Petrus de Aq̄la doctor ut p̄fatus Landulfus. in theologia opus quod Scotellū dr̄ edidit: ac aliam lecturam sup sententias p̄egit multum pulchram.

¶ Fr̄ Ricardus de Media uilla. magr̄ fuit: scripsit sup s̄nias multū utilr̄ & postillas cū aliis pluribus fecit.

¶ Fr̄ Gonsaluus de ꝓuicia scti Iacobi p̄clarus fuit in theologia doctor. Hic tam in theologica facultate q̄ sup scripturā plura gessit. & gn̄alis fuit ordis.

¶ Fr̄ Gerardus Odonis in oī facultate sufficiēs. Magister i theologia fuit eximius. Qui tam sup bibliam libros sententiaꝝ: ethicoꝝ q̄ logice scripsit accepte. Ac stigmatum officium ipse digessit: & generalis fuit ordinis insignis.

¶ Fr̄ Fortonerius uasalli doctor in theologia facundus uerbo & ope i theologia & sup scripturam ac libros de ciuitate dei pulchra nōnulla p̄egit. & gn̄alis

ordinis fuit: & post modum Cardinalis.
¶Frater Michael de Cesena ordis gñalis: magr fuit in theologia. Scripsit super Ezechielem & sententias ac alia opera digessit.
¶Frater Franciscus Maironis doctor isignis in theologia apte scripsit in eadem: & postillas cum sermonibus scientia copiosis reliquit.
¶Frater Petrus Ioannis. Hic bachalarius formatus Parisius. Qui opera preclara super sentētias ac super totam sacram scripturam faciendo: & alia: mundo sui famam peremnem dimisit.
¶Frater Gulielmus Ochā Bacalari⁹ formatus Oxonie. Primo logicam pulcherrimā. Secūdo super phiaꝫ. Tertio in theologia. Quarto quēdaꝫ dialogū. Et quedaꝫ scripta in logica & philosophia ac quosdā tractatus de corpore xp̄i edēdo: cū aliis notus ē toti orbi.
¶Frater Rodulfus Rodimpton. in sacra pagina magister plura scriptitādo in theologia & biblia. Laudabile nomen tenet inter doctores.
¶Frater Rogerius Bachon in omni facultate doctissimus. in eisdem scribendo. mirabilis apparet scientiarum diuersitate imbutus.
¶Frater Rodulfus Erphodieñ. Episcopus cum alio Fratre Rodulfo magistri in sacra pagina. orbi scientia perlucentes: ordinem igrediendo: scientia & uita Anglicos imbuerunt.
¶Frater Gulielmus Almoith. Frater Gualterius Cepton. Frater Robertus Eliphat. Frater Adam codam cum pluribus Anglie magistris: De quibus foret longum narrare: opera in sacra pagina condētes: in orbe clara eorum memoria patet.
¶Frater Pontius Carbonelli Sancti Ludouici ordis minorum magister & doctor scribendo super totaꝫ sacram scripturam: orbi nō solum sanctitatis & uite: sed etiam scientie exemplar reliquit.
¶Frater Nicolaus de Lira p̄mus in theologia uenerandus doctor: scribēdo demum cōtra iudeos & totā postillādo scripturā diuinā: celeber habetur in orbe.
¶Frater Iacobus de Spinello in theologia iclitus doctor componendo super sñias opus & bibliam: Parisius fuit excellens & singularis.
¶Frater Ascensius doctor in theologia scribendo super Apoca. & sñias ac faciendo sermones auditu placabiles: nō paruum iter doctores nomen habet.
¶Frater Ioannes de Ripa prouicie marchie. doctor in theologia nominatissim⁹ p̄clarissime in theologica facultate differendo: in secula erit eius memoria.
¶Frater Gētilis de cingulo & si caruerit magisterio: transferendo de greco in latinum: Ioannem climacuꝫ: dialogum Macharii: & quendam librum Ioānis Chrisostomi: apud doctos & Christi amicos in memoriale erit peremne.
¶Frater Astesanus de Ast summam condendo preclaram: tam in theologia q̄ in legibus & decretalibus: fecit se mundo notum.
¶Frater Ioannes Saxo summam utriusqꝫ iuris uidelicet canonici & ciuilis faciendo: se expertissimum in talibus docuit euidenter.

¶Frater Frācisc⁹ de sancto Simone de Pisis. dictus de empoliꝫ suis determinationibus Oxonie factis: se fuisse magistrum theologice sciētie preclare ostendit.
¶Plures fuerunt alii & sunt in theologia magistri in p̄uinciis Anglie Frācie Aquitanie & aliis ordis p̄uinciis: qui operibus super sñias & in aliis facultatibus a se conditis: hunc ordinem rediderunt & faciunt scientie luciditate singularissimum.
¶Fuerūt etiā & alii fratres q̄ diuersa opuscula edidērunt cum p̄fatis magr̄is. Et ut succintē efferā: dimittēdo facultatē theologicā hoc est librū sñiaruꝫ. Si loquamur de sacra scriptura & de fratribus qui ipsam totā postilauerūt. hi sunt. uidelicet magister Alexander de Ales. Magister Nicolaus de Lira. Non magistri. Frater Pontius Carbonelli: & Frater Petrus Ioannis.
¶Fuerūt etiā & alii frēs qui sup diuersos libros scripture scripserūt: & si nō super totaꝫ bibliā. ut de pluribus iam dcm̄ est. Et alios breuitatis causa omitto. Si loquamur de summis & sermonibus pro instructione populi & ualentium. Magister Ioannes Gualleñ. summam optimam edidit. Dominus Beltrandus Cardinalis omnes epistolas & euangelia anni postillauit. Frater Philippus de monte Calerio postillam super euāgelia dñicalia edidit & q̄dragesimalia. Magister gualterius sermones ad omnem statum disposuit. Sanctus Antoni⁹ noster festiuos sermones & dominicales composuit. Frater Lucas eius discipulus dominicales sermones edidit. Et multi alii fratres ad predicandum diuersas postillas & sermones ac tractatus qui numerari non possent compegerunt. Summam de uitiis Frater Ioannes Gualleñ. ut dictum est. De uitiis & uirtutibus luculentam summaꝫ edidit. Frater Seruasancti de Tuscie prouincia: ac de penitētia & de eius trib⁹ partibus. Quidā alius nostri ordinis frater edidit summam de uirtutibus que iungitur cuꝫ summa de uitiis: qua hodie communiter utuntur. Tractatum meditationis super euangelia fecit Frater Ioannes de Caulibus de sancto Geminiano. Tractatum transfige quidam lector Mediolani. Tractatum deuotum de triplici uia sapientie Frater Hugo de prouincia. Tractatum de sex alis Seraphin. Tractatumqꝫ de contemplatione. s. Frater Bonauentura de balneo regio. Sunt & alii tractatus deuotissimi editi per alios fratres ordinis: de quibus breuitatis causa silentio pertrāseo. Si homo uult uidere summas in legibus & decretalib⁹. Frater Monald⁹ ordie Alphabeti fecit unā. Summā utriusqꝫ iuris Frater Ioannes Saxo. Summā copiosam de preceptis uirtutibus de contractibus de sacramētis & de multis aliis Frater Astesanus de Ast. Summam pulchram & magnam de casibus conscientie Frater Durandus. Directoriuꝫ iuris opus magnū Frater Ioannes de Anglia. Summam Ioaninam fecit Frater Ioannes lector. & multa alia sunt facta in decretalibus & legibus anime utilitatem concernentia. Si de aliis scientiis: scilꝫ logica physica metaphysica habes fratrē Gulielmuꝫ Ochā qui logicam edidit: & partem p̄hie: & fecit scripta in prefatis scientiis. Frater Gerardus Odonis fecit logicam. Sic & quidam

alius Frater Bernardus de Burgundia fecit aliam. Frater Alexander de Alexandria scripsit plura in p̄hia. In p̄hia morali Fr̄ Gerardus p̄fatus scripsit Luculenter. ſi in oib⁹ ſciētiis hēs frēm Robertū Bachon Anglicū: q in oib⁹ ſciētiis tractat⁹ pulcherrimos fecit. Quibus & aliis possibilibus adduci: comprobat̃ merito q̄ iste ordo tā rōne doctoꝝ noiatoꝝ: q̄ ex causa omissoꝝ ac alioꝝ multoꝝ frūm Valētiū: q ſcia fuerūt mirabiliter p̄diti & iſignes: est singularissimus ſcie luciditate. que erat secūda ɔditio qua ordo minoꝝ iter alios extollebat̃. Quapropter ſicut in p̄ma ɔditōe hui⁹ ordis q̄ fuit singularis ſcitatis q̄ ipse iſigniebat̃ & decorabat̃: poterat dici uerbuȝ apostoli Eph̄. iiii. uȝ. q̄ deus. Aliquos hui⁹ ordis frēs dedit ap̄los ut patuit in. b. Frācisco & aliis sociis suis p̄mis. Quo'dā aūt ꝓph̄as ſicut in multis fribus supra est oñsum. Alios uero euāgelistas: qa nōnulli fuerūt egregii uerbi dei p̄dicatores. Alios aūt pastores & doctores: qa plures fuerunt p̄lati maximi & magr̄i p̄clari. Sic rōne hui⁹ secūde ɔditiōis. uȝ. ſcie & doctrine quo ipse ordo dignificat̃: pōt dicere ratiōe magr̄oꝝ: & in diuersis facultatib⁹ doctoꝝ. illud ſap. vii. dedit mihi. uȝ. quo ad mēbra oium ſciam que sunt uerā: ut ſciā dispōnē Orbis terrarū &c. usqȝ ibi. Oium .n. artifex docuit me ſapia. Hic. n. ordo quo ad sua mēbra repletus est quaſi flumē ſapientia: & terrā retexit. Ad iſulas lōge diuulgatū est nomē tuū: & dilectus es in pace tua. In cantilenis & in prouerbiis & in cōparatiōib⁹ & iterpretatiōib⁹ mirate sunt terre: & in nomīe dei cui cognomen est Israel Ecclesiastici. xlvii. Quare non imerito in dn̄o ordo honoratur & honorabit̃. In medio populi gloriabit̃. Et i ecclesiis altissimi aperiet os suum. In medio populi exaltabit̃. Et in multitudine electoꝝ hēbit laudē. Et iter bn̄dictos bn̄dicet̃. Et rō quia iquit hic ordo q̄ſi doctrinā an̄ Lucanū illumino oibus. Et enarrabo illā usqȝ in lōgiquū. Penetrabo oēs iferiores partes terre & iſpiciā oēs dormiētes. Et illumiabo oēs ſperātes in dn̄o. Doctrinā q̄ſi ꝓphetiaȝ effundā & reliquā illā querētib⁹ ſapiam: & nō desinaȝ in ꝓgenies illoꝝ usqȝ in euū ſcm̄. Ecci. xxiiii. Sic ergo p̄dictis p3 secundum q̄d erat declarandum.

¶ Tertia pars p̄ncipalis h⁹ ſcd̄e partis fruct⁹ octaui.

T Ertio ħ ordo dicebat̃ excellentissimus pre aliis ex nobilitate: qa in ordie isto fuerunt p̄ſone iſignissime tā dignitate ecclesiastica q̄ seculari. ubi est aduertēdū q̄ ſicut nonnulli de dignitate ecclesiastica ordinē itrātes: eū decorarūt: ſic de isto ordine ad ecclesie p̄laturas assumpti: ip̄m nobilitāt & decorāt. Sed uidēdū est p̄mo q fuerūt illi q magni in ecclesia hūc ordinē itrarūt. Secūdo qui fuerūt de hoc ordine assumpti: & subuecti ad ecclesie dignitates. Quantū ad p̄mū de ordine supremo. ſ. summi pontificatus & papatus.

¶ Primus q habitū iduit ordis & pluries detulit fuit dn̄s Gregori⁹ non⁹. Hic fuit p̄mus n̄ri ordis ꝓtector. Vocat⁹ dn̄s Vgo siue ugolin⁹ ep̄s Hostieñ. q singularissime btm̄ Fracīscū dilexit & ordinē. ¶ Cui. b. Frāciscus ꝓph̄auit ip̄ȝ futuꝝ sūmū pōtificē: & semꝑ eideȝ scribebat an̄ sublimatiōnē ad pōtificatū sic. Venerabili in xp̄o p̄ri toti⁹ mūdi &c. Institut⁹ fuit iste ꝓtector ordis per dn̄m Honoriū tertiū petēte ipso. b. Frācisco ip̄m ab eodē. Factus uero ꝓtector: semꝑ ordinē ꝓtexit contra p̄latos: & alios in pricipio ɔtra ordinē iſurgētes: & ordineȝ quātum ualuit ꝓmouit & exaltauit. ¶ Iste est ille q itersuit cap̄lo gn̄ali Assisii celebrato: ubi fuerūt ultra qnqȝ milia frūm: ubi & missam celebrauit: & fribus p̄dicauit. ¶ Hic est dn̄s Hostieñ. cui iterrogāti ſ. b. Frācisco placebat ut frēs ad dignitates ecclesiasticas promouerent̃. R̄ndit q̄ nō. ut dicet̃ ifra fructu & ɔformitate. xvii. ¶ In h⁹ mēſa. b. Frāciscus iuitat⁹ ab eo ad prādiū: frusta portauit elemosine: quā hostiati mēdicauerat. Et cuilibet exn̄ti i mēſa unū bolū ſctūs Frāciscus transmisit. Redargut⁹ ab eo q̄re ꝑ elemosina ierat comesturus cū eo: R̄ndit q̄ ip̄m multū honorauerat: utpote xp̄m dn̄m maiorē honorādo. Semel cū ħ intrasset dormitoriū frūm: & uidisset qūo dormiebant: plorauit fortissime: se & suos asserens dignos iferni cruciatibus: qa nullā penitētiā exercebāt. Ad apostolicū apicē sublimiat⁹. b. Frāciscum catalogo ſctōꝝ aſcripsit: Assisii ipso p̄ntialr̃ cū tota romana curia exn̄te: Primū lapidem ecclesie de Assisio posuit: ac ipsam ecclesiā a cuiuscūqȝ iurisdictiōe excepta summi pōtificis exemit: & multa iocalia eideȝ ecclesie dedit. ¶ Hic pōtifex gloriosus ob deuotōeȝ p̄cipuā ad btm̄ Frāciscū & ordinē: i die cene dn̄i habitū ordis assumebat: & cū ipso faciebat mādatū: lauādo pedes frūm & paupeꝝ: ac habitū ꝑ totā diē illā & sequētē. ſ. ueneris ſci gerebat. Insuꝑ uisitādo ſanctuaria urbis cū fribus habitū ordis ibat idutus semꝑ: ꝓut testat̃ frater Philippus de Perusio: q hoc uidit i lr̄a de ꝓtectorib⁹ directa fri Gonsaluo ordis n̄ri generali mistro.

¶ Secūd⁹ q habitū iduit ordis de summis pōtificib⁹ fuit papa Martin⁹. q in morte assumēdo habitū ordinis: cū ipso uoluit sepeliri: & se humādū i ecclesia btī Frācisci Assisii ob ipsi⁹ deuotōeȝ dimisit. ¶ Et tēpore quo ecclesia regebat Perusiū: cū ecclesia ſcti Laurētii ubi est sepultus aliqualr̃ truncaretur: & consequenter eius sepultura destrueretur: corpus ipsius inuentuȝ est intactum habitū ordinis idutum. prout qui uiderunt attestati sunt. Isti igitur duo summi pontifices nō sunt dedignati eē filii. b. Frācisci ipsi⁹ habitū assumēdo.

D E ordie Cardinalatus & ſi multi deuotissimi fuerunt ordis & beati Francisci: precipue tamen fuit uicedominus Placentinus. Qui cuȝ esset clericus secularis Cardinalis & episcopus prenestinus: de licentia domini Gregorii noni ipso permanente Cardinali: habitum ordinis assumpsit tenuit: & cum ipso mortuus iacet in ecclesia nostra Viterbii.

D E ordine ep̄atus dn̄s Rodulfus in Theologia magr̄ ep̄s Ersodieñ: uisa uisione de xp̄o iudicāte orbē: Et q̄ sub alis ipsius iudicis stabat Frāciscus cum suis: sibiqȝ fuisset dictū q̄ ſi uellet saluari deberet effici Fr̄ minor: ut posset stare sub alis iudicis: & ēt audito miraculo de monachis diuino iudicio iudicatis: q fratrē Agnellū de Pisis Anglie ministrum cū suis noluerāt recipere. Annuēte papa Gregorio nono abrenuncians episcopatui & omnibus. Fa-

ctus est frater minor humilis & deuotus.

E ordine uero Abbatiat⁹ abbas de Ambidon
d in Anglia abbatia dimissa: factus est Fr̄ mi-
nor. ¶ Fr̄ Stephanus inq̄sitor Tholosan⁹ & martir cū eēt Abbas magn⁹ in partib⁹ Guascōie: spreta Abbatia factus est Fr̄ minor. ¶ In ciuitate Anthiochie abbas qdā cū monachis oībus: traditis pr̄iarche possessiōibus: sed locū retinētes factus est Fr̄ minor. De his & aliis fructu sequēti & cōformitate dicetur. ¶ Multi aliū p̄bēdati pinguissime: cuncta dimittētes: sub habitu Francisci dn̄o adheserūt: ut infra dicetur. ¶ Quia ergo tales fuerūt & multi: & si nō oēs posuerim: cū fuerit tā scia & generis nobilitate q̄ ecclesiasticis promotōibus p̄cipui: & hūc ordinē itrauerūt: eū indūctanter insignierūt & notabilem reddiderūt.

Ed nō minus frēs assumpti de hoc ordine ad
f apices ecclesie supremos & medios eum spe-
ctabilem reddūt orbi. ¶ Ad statū apostolicū. Et si duo p̄fati uidelȝ papa Gregorius nonus & papa Martin⁹ ut est p̄dictū possint dici summi pōtifices fratres minores: tn̄ nō sunt de ordine imediate assūmpti: & p̄sules Romani effecti. Sed de ordine assumptus fuit Fr̄ Ieronimus de Esculo: q primo generalis ordis: deinde Cardinalis Rōmāe ecclesie: demum concorditer in summū pōtificē electus: uocatus est papa Nicolaus quartus. q put narrabat qdā de Ferraria q fuerat Scutifer suus: & decē summos pontifices agnouerat: p̄cipu⁹ fuit iter oēs. ¶ Silr̄ dn̄s Alexāder q̄rt⁹ assumptus fuit ad apicē apostolice dignitatis. q fuit de ordine frūm minoꝝ & plures bullas de stigmatibus sacris btī Frācisci confecit & publicari mandauit.

D statum Cardinalatus plures de hoc ordine
a sunt assumpti uidelicet.

¶ Prio scūs fr̄ Bōauētura d̄ balneo regio: de quo est dictū supra: ubi dictū est de fratrib⁹ beatis p̄uincie Burgūdie. Hic fuit magister in theologia preclarissimus octauus ordinis generalis minister: & demum per dominū Gregorium decimū: factus est Cardinalis episcopus Albanēsis. Qui dum esset generalis minister: fuit apud Cardinales tāte reputatiōis: ut duȝ de electione summi pontificis in Perusio discordarēt: libere omnes in eum uota sua compromiserūt: ut si se uel alium in papam nominaret: illum ipsi eligerent: & ipse nominauit sanctissimum uirum dominuȝ Gregorium decimū: q multis corruscauit miraculis: & iacet Aretii in ecclesia maiori: canōizat⁹ ī diocesi Aretina.

¶ Secūdus Cardinalis fuit ipse Frater Ieronimus factus per dn̄m Nicolaum papā tertium. Qui fuit primo p̄sbiter Cardinalis sancte potētiane: Demuȝ eps prenestinus: & ultimo papa Nicolaus quartus.

¶ Tertius Cardinalis fuit uicedn̄s Placentinus episcopus Cardinalis prenestinus: qui habitum ordinis sumpsit: & cum ipso decessit. ut dictum est.

¶ Quartus Cardinalis fuit Frater Bēteuenga de Tuderto. factus Cardinalis per dominum Nicolaum tertium & fuit episcopus Albanensis.

¶ Quītus Cardinalis fuit Frater Matteus de aq̄ sparta in theologia magister. qui fuit ordis generalis. Et p dn̄m Nicolaū quartū fact⁹ Cardinalis eps Portuēsis.

¶ Sext⁹ Cardinalis fuit Frater Ioānes de Murro magister in theologia & ordis generalis: quē papa Bonifacius octauus fecit Cardinalē & ep̄m Portuensez.

¶ Septim⁹ Cardinalis fuit Fr̄ Andreas de Anania: nepos dn̄i pape Alexādri q̄rti quē in Cardinalem istituit ut puto dn̄s papa Bōifaci⁹ octau⁹. q pōpā mūdi cū iā totalr̄ abiecisset: cardinalatui renūciauit: Nec iter tales uoluit reputari. Et nunc in loco de Pilio in campania innumeris corruscat miraculis.

¶ Octauus Cardinalis fuit Frater Iacobus de Anania. qui fuit Nepos domini Bonifacii octaui. qui fuit pres biter Cardinalis sancti Clementis.

¶ Nonus Cardinalis fuit Frater Gētilis de mōte Florum magister in Theologia. quē papa Bonifacius fecit Cardinalem p̄sbiteruȝ sancti Martini in mōtib⁹.

¶ Decimus Cardinalis fuit Frater uitalis de furno. in theologia magister. factus Cardinalis per dominum Clementē quintum: & fuit episcopus Albaneñ.

¶ Vndecimus Cardinalis fuit Frater Beltrandus de turri ī theologia magister. factus Cardinalis p dn̄uȝ Ioannem. xxii. & fuit episcopus Tusculanus.

¶ Duodecim⁹ Cardialis fuit Fr̄ Helias de Hanibal; in theologia magr̄. fact⁹ cardinalis p dn̄ȝ Ioānē. xxii.

¶ Terti⁹ decimus Cardinalis fuit Fr̄ pastor de p̄uincia magr̄ in theologia. fact⁹ per dn̄m Clemētē sextū pres biter Cardinalis. sanctorum Sergii & Bachi.

¶ Quart⁹ decimus Cardinalis fuit Fr̄ Gulielmus Farinerii. magr̄ ī theologia: & ordis gn̄alis. factus Cardinalis per dominum Innocentium sextum.

¶ Quintus decimus Cardinalis fuit Frater Fortonerius. magister in theologia & generalis minister ordis factus Cardinalis per dominum Innocentium.

¶ Sextus decimus Cardinalis Fr̄ Marchus de Viterbio magister ī theologia: & generalis ordis: fact⁹ Cardinalis per dominum Vrbanum quintum.

¶ Decimus septimus Cardinalis fuit Frater Beltrandus de figiaco: magr̄ in theologia factus Cardinalis per dn̄m Gregoriū undecimum ep̄us Hostieñ.

¶ Decim⁹ octau⁹ Cardinalis fuit Fr̄ Leonard⁹ de Gifono magr̄ ī theologia & ordis gn̄alis. fact⁹ cardialis p dn̄ȝ Vrbanū sextū. Sȝ h̄ ob scisma noluit acceptare.

¶ Decimus non⁹ Cardinalis fuit Fr̄ Thomas de Frignano in theologia magr̄: & gn̄alis ordis: deinde fuit pr̄iarcha Gradeñ. Et demum per dn̄m Vrbanuȝ sextum factus Cardinalis ep̄us Tusculanus.

¶ Vigesimus Cardinalis fuit Frater Ludouic⁹ de Venetiis. magister in theologia & ordis generalis. fact⁹ pres biter Cardinalis per dn̄m Vrbanum sextum.

¶ Vigesimus p̄mus Cardialis fuit Fr̄ Bartolome⁹. de Cucurno de Ianua. fact⁹ p̄sbiter Cardinalis sci Laurentii in Damasso. per dn̄m Vrbanum sextum.

¶ Vigesimus secūdus Cardinalis fuit dn̄s Fr̄ Petrus de Candia. magister in theologia. Deinde ep̄s Nouarieñ. Demum archiep̄s Mediolaneñ. Postmoduȝ fuit fact⁹ cardinalis per dn̄m Innocentium. Et ultimo fuit papa Alexander electus in concilio Pisano.

¶ Hi sunt cardinales de ordine minorum qui tribus

tres papas. sixtus 4. nicolaus 4. alexander 5

exceptis omnes fuerūt magistri in theologia excellentes q̄ hūc ordinē eorꝫ ꝓmotōe uenustāt & cōmēdāt.

D statū uero pr̄iarchat⁹ Archiepātus & epātus quot fuerint & sint de illo ordine assumpti: nimis foret ꝓlixū retexere. Naꝫ hic ordo oēs habuit pr̄iarchatus excepto Aqlegieñ. ¶ Archiepātū habuit In Anglia Cantuarieñ. p magr̄m Ioannem peccian Eboracensem. ¶ In Alemania Maguntineñ. Plageñ. ¶ In Frācia Remēsem Attrebateñ. Auxitanū Tholosanū. ¶ In Italia Mediolaneñ. Panormitanuꝫ. Montis regalis: & sic de aliis. ¶ Sed de episcopatib⁹ nō est numerus. qbus ↄcludit q̄ ipoꝝ promotionibus hic ordo habet merito comendari.

Erum q̄a apud plebeios dignitas ecclesiastica que oēs alias dignitates excedit: paruipenditur: & nihil q̄si reputat. referendū est deinceps de seculi p̄ncipibus: qui filii esse. b. Frācisci nō sunt dedignati ipsius habitus assumptione.

¶ Primo igit si hēamus respectū ad dignitatē impialem simul & regalē. ¶ Rex Ierusalē Ioānes. Et Imperator Cōstantinopolitanus fuit Fr̄ minor: cui⁹ filia fuit uxor Impatoris Federici secūdi. Hic cū rogasset deuꝫ q̄ sibi ōnderet: qūo & qual̄r mori deberet cōsideratis triumphis & gloria: quos & quā in mundo habuerat: Apparēte sibi. b. Frācisco cui erat deuot⁹ trib⁹ uicib⁹ i. tribus noctibus successiue cū corda soleis & habitu: & dn̄te q̄ uoluntatis dei erat q̄ morerer̄ in predicto habitu: Et si prima nocte & secūda nō sine lachrimis horruerit ad tantā deiectionē ptingere: tertia tamen uice statim ut de nocte apparuit: uoluntateꝫ dei agnoscens: Accersito Fr̄e Bn̄dicto de Aretio: tunc Antiochie & Romāie ministro: cū maxīa deuotiōe fact⁹ est Fr̄ minor: & sic finaliter decessit. Et adeo i summa uixit humilitate: ut ad deū multotiēs q̄si cōquerendo diceret q̄re nō dederat sibi fortitudinē: ut oīa humilitatis officia cum aliis fratribus ipse exercere ualeret. Hic sepultus est Assisii. Et si super sepulturam in habitu regali sit sculptus.

¶ Scdo. Si hēat̄ respect⁹ ad culmē & fastigiū regale mlti sūt Reges siue fuerūt: q habitū ordis assumētes filii sunt censendi. b. Frācisci horū notitia patere poterit facilius: si ad domos ex qbus orti sunt attēdamus diligēter. ¶ Et p̄io ad domū p̄ aliis xp̄ianitatis domibus xp̄ianissimā & preclarissimā. uꝫ. Frācoꝝ. De qua octo fuerunt Romanorum Impatores successiue. uꝫ. Charolus magn⁹. Ludouicus ei⁹ fili⁹. Lothari⁹ filius Ludouici. Ludouic⁹ secūdus fili⁹ Lotharii. Charolus secūdus. fili⁹ Ludouici secūdi. Charolus tertius filius Charoli secūdi. Arnulfus fili⁹ Charoli tertii. Et Ludouicus tertius filius Arnulfi. Reges uero domus p̄fate ultra triginta q in Frācia successiue regnauerūt. ¶ De hac īclitissima ꝓgenie. b. Frāciscus habuit filiū in ordine & frēm ordis sui. s. dn̄ꝫ Regē Robertū clare memorie: q scia & prudentia oēs p̄ncipes orbis a magno tēpore citra dr̄ excessisse. ¶ Hic multotiēs dum uiueret: stās in monasterio ipso de scā Clara cū uxore sua dn̄a Regina Sancia: regia ipsa iduente habitū sororū minorissarū: ipse habitum ordis induebat. Ad frēs ibi morātes ueniebat sic idutus: & eis cū summa deuotione seruiebat i mēsa: sicut a fratre audiui q̄ hoc pluries uidit. In castro suo nouo & regali multotiēs ad matutinū surgebat cuꝫ frībus: & habitū ordis idutus cū eis diuinū persoluebat offm̄. Stabāt. n. in sua capella duodecim fratres. Demū cū eēt īfirmus p. xviii. dies ante obitū: habituꝫ ordis de manu ministri suscipiens: fecit ꝓfessionē in ei⁹ manib⁹: & moriēs ut Fr̄ minor sepultus ē in mōasterio scē Clare. sicut pꝫ cūctis ītuētib⁹.

¶ Tertio. Si attēdam⁹. Ad domū Aragōie īclitā īter xp̄iāos. ¶ Rex Iacob⁹ añ mortē habitū ordis assumpsit: cū ꝓposito si supuiueret Fr̄ remanendi in ordine: & tandem cuꝫ habitu mortuus iacet in conuentu Barchinone sepultus. ¶ Rex Alfonsus Aragonie Rex: in morte habituꝫ sumpsit: & cum ipso decessit: sepultus in conuentu Fratrum Ilerde.

¶ Quarto. Si attēdamus ad domū illustrē Regū Castelle: hēs regē Sāciū q fuit p tp̄s Fr̄ minor: & tandeꝫ ut Fr̄ decessit. ¶ Sic etiā Fernādus Rex Castelle cuꝫ iniuste quosdā nobiles necari mādasset: Postea īfirmatus in ciuitate gehenneñ regni sui: ob deuotionem ad btm̄ Frāciscū añ mortē habitū sumpsit: & cū eo decessit. Et cū habitu stat sepult⁹ Toleti in ecclesia cathedrali. Ob cui⁹ habitus assumptionē. b. Frācisc⁹ animā dicti Regis de māibus diaboli liberauit: sicut fratris sui ordinis: sicut cuidaꝫ sancte domine Moranti Tolleti fuit a domino reuelatum.

¶ Quinto. Si aspiciamus ad domū īsignē Regum de Portugalia: hēs tres reges. uꝫ. Regē Fernandū: q nup decessit. Pr̄em eius regē Petrū. Et eius Auū Regē Alfonsuꝫ: q oēs añ mortē: a ministris ꝓuincie sci Iacobi: habitū ordinis assumētes: cum ipso obierūt & sepulti sunt: tā in ↄuētu nr̄o Vlixbone q̄ i ecclesia cathedrali.

¶ Sexto. Si hēamus ītuitū ad domū regū Trinacrie: & si sint de domo Aragōie hēs regē Federicū: q ante mortē habitū uoluit p ministrū Sicilie indui: nec pceruꝫ suoꝝ dictis ab hoc potuit diuelli ꝓposito. Et cum ipso decessit & sepult⁹ est messane i ↄuētu nr̄o.

¶ Septimo. Si oculos flectamus ad domū regū de Cipro hēs regē Henricū: q fuit purissimus uirgo. hic habitū summēs cū ipso decessit. Et Nicofie in domo fratrum sepultus miraculis corruscauit.

¶ Octauo. Si īspiciamus ad domū Regū Armenie: q̄ hactenus fuit īclita & excellēs: hēs Regeꝫ Ioānē qui tēpore gn̄alat⁹ fris Gonsalui: regnū tradēs suo nepoti Leoni. Fact⁹ est Fr̄ minor. Post cui⁹ ītroitū saracēis regnū Armēie iuadētib⁹: zelo fidei accēsus: assumpt s armis cuꝫ esset bellicosissimus: facta strage hostiū: & suis data uictoria: ipse in campo occisus fuit.

¶ Nono attendēdo ad domū Vngarie. Rex Ludouicus tēporib⁹ nr̄is ob deuotionē ad ordineꝫ: semper in curia sua tenuit capellanos & confessores fratres nostros & nō alios. Et ante mortē ut fert per aliquot mēses dimittens regimē & tumultū exterius: soli deo uacans cum fratribus in dicēdo officiū & alias orones: se sepeliendum cū habitu dimisit: & hoc in monasterio soroꝝ minorissarū de Buda: quod sua illustris mater construxerat: sed incuria & negligētia baronuꝫ &

sue uxoris regine nihil est sctm.iuxta ipsius legata.
¶Sed si habeatur respectus quo ad filios regum inclitam progeniem : reperies fratres minores.
¶De domo Frãcie & Sicilie habes sctm Ludouicu3 pmogenitũ Regis Caroli.hic cũ esset Calabrie Dux: & rõne pris in Sicilia: & ratiõe matris in Vngaria deberet regnare:otẽptis utrisq3 regnis: factus est frater minor & demum episcopus Tholosanus.
¶Habes etiã de domo pfata inclitum ducẽ Calabrie dñm Carolum primogenitũ Regis Roberti:qui infirmatus habitum sumpsit: cu3 ipso obiit & sepultus est Neapoli:apud fratres in ecclesia corporis Christi.
¶De domo Castelle primogenitus, Regis Castelle iacet in ouentu nro Toleti:habitũ ordinis idut⁹.
¶De domo Aragonie dux Gerunde primogenit⁹regis Aragonie dominus Petrus iacet habitũ ordinis indutus:in conuentu Fratrum Cesarauguste.
¶Frater Petrus de Aragonia filius Regis Iacobi comes de Pratis:dimisso seculo factus est frater minor: in quo ultra uiginti annos uixit laudabiliter.
¶Dominus Iacobus filius Regis Alfonsi Aragonie Comes Vrgelli:cum habitu uoluit decedere & sepeliri apud fratres in Conuentu Barchinone.
¶Dominus Berengarius de domo Aragonie & filius Regis:Comes Empuriarum.iacet cum habitu frater in Conuentu Barchinone.
¶Dñs Fernãdus Comes lune Fr Regis Petri Aragonie·cũ habitu in Conuẽtu frũm iacet sepult⁹ Ilerde.
¶De domo Regum maioricarum : & si de domo sit Aragonie: filius primogenitus regis maioricarũ ordinẽ intrauit:& dictus est Fr Iacob⁹de maioricis.
¶Dñs Frater Philippus Regis maioricarũ fili⁹:fuit Fr minor:parũ ante pestem maiorem decedens.
¶Multos alios filios regum fuisse in ordine puto sic & duces comites & barones & alios illustres homies tam de Anglia q̃ de Francia:tam de Alamania q̃ Vngaria:tã de Aragonia q̃ de Hispania:tam de Grecia q̃ de Italia:& sic de aliis partib⁹mũdi:q habitũ.b. Francisci nõ sũt dedignati assumere & portare: & cũ ipo i dño feliciter obdormire. Quoꝝ ingressus ad ordine3 & pmãsio ipsum efferunt laudibus & extollunt.
¶Inter ordines oẽs & precipue mẽdicantes:nemo de tot nobilib⁹ regib⁹ & principibus gloriari põt ut hic ordo.Nec gestatio habit⁹ ordis.b.Frãcisci debet uideri alicui abiectiua:imo sublimatiua : nec onerosa imo gloriosa:quã tot reges ꝓ summo hñtes honore & deuotiõe gestare uoluerũt. Nulla.n.ẽ dom⁹nobiliũ fere in xpianitate:de qua nõ fuerit aliqs Fr minor:ut satis clare posset deduci & in uita.Saltem quod in morte: clare p3 osiderãdo sepulturas excellentiũ uirorũ apud frẽs minores p orbe3 depositoꝝ.Qui ꝓ maiori parte ob deuotiõe3 habitũ assumẽtes:cũ ipo uoluerunt humiliter sepeliri.Quibus oibus p3 ꝙ h ordo est singularissimus ex nobilitate & dignitate tam ecclesiastica q̃ seculari.que erat tertia oditio:qua iste ordo decorabatur.Vñ in isto ordine uidet̃ impletũ illud Isa.lv. dñtis in psona dñi.Ecce testẽ populis dedi eũ:ducẽ ac pceptorẽ gẽtibus.Ecce gẽtes quas nesciebas uocabis:& gẽtes que te nõ cognouerunt ad te currẽt: ꝓpter dñ3 deũ tuũ & sctm Israel qui glorificauit & elegit te. Et cap.lx.Ambulabũt gẽtes in lumie tuo:& reges i splẽdore uultus uel ortus tui.Erunt.n.reges nutricii tui & regine nutrices tue. Isa.xlix.

¶Quarta pars principalis.

q Vartu3 de quo h ordo pre aliis dignificat̃:est de fratrũ numerositate. Na3 in btõ Francisco impletũ est illud dctm Abrahe & Iacob. Dilataberis ad orientẽ occidentẽ meridiẽ & septẽtrionẽ. Siqs põt dinumerare puluerẽ terre: semẽ tuũ dinumerare poterit.Vt.n.diabolus pdixit p os cuiusdã mulieris cuida3 baroni de tertio ordine exñti.b. Frãcisci qui morabat̃ in alpibus iuxta Eugubium : Ordo minorum & si paruulus sit:sup oẽs ordines multiplicabit̃. Et sic factu3 ẽẽ atestant̃ loca fratrũ p orbẽ diffusa : que ad numerũ mille sexcẽtoꝝ ascẽdunt : exceptis illis que quotidie edificant̃ denuo:ut.n.dixit ps. Extẽdit palmites suos usq3 ad mare nõ solũ mediteraneũ & occeanũ:s3 usq3 idicũ: & a flumie usq3 ad termios orbis terrarum. In India.n.h3 h ordo plura loca & habuit. Vt fructu.xi. & oformitate dr̃.Impletũ uidit.b.pr̃ Frãcisc⁹:qđ ipse cũ sex frẽs hẽret:pdixerat eos ofortãdo dicẽs.Nolite timere.Et seqr̃.Quoniã nõ post multũ tps uenient ad uos multi sapiẽtes & nobiles:erũtq3 uobiscũ pdicantes regibus & pncipibus & populis multis. Multi uero ouertent̃ ad dñm:& p uniuersum mundũ de⁹multiplicabit familiã suã & augebit.& dicebat.Plenas uidi ad uos uenientiũ uias. Veniunt frãcigene festinant Hispãi Theutõici & Anglici currũt: & aliarũ diuersarum linguarũ accelerat maxima multitudo.Et iõ Ioãnes euãgelista postq̃.Apoc.vii. descripsit tps missiõis btĩ Frãcisci.s.sub aptõe sexti sigilli.Et qũo est missus: quia ut angelus hñs signũ dei uiui: subdit de multitudine:Francisci predicatione uita exemplo & suorum socioꝝ:ad xpm oucrsa & ouertenda:cu3 dicit. Quod udit numerũ signatoꝝ centũ quadragita quatuor milia ex oi tribu filioꝝ Isracl.hoc põt exponi ꝙ i hoc ordine tot eẽnt futuri frẽs:siue ouertẽdi p frẽs:deducto populo ad dominũ & hoc in ordinis pcessu.Vel tempore antixpi quando hic ordo destructis aliis ordinibus:pdicabit otra antixpm. Et tũc iusta dctm apli & scripture & Apoc.ca.viii.relique Israel ad dñm ouertẽtur.Vel põt dici ꝙ p nũerũ certũ iusta modũ loquendi scripture accipit incertũ:ut nõ solũ sint signati.s. habitu.Frãcisci & crucifixi cẽtũ q̃dragita q̃tuor milia:s3 infiniti alii.Et hoc uidet̃ Ioãnes inuere cũ subdit:ꝙ uidit post pdicta turbã magnã quã nemo dinumerare poterat:ex oib⁹ tribub⁹ populis & linguis &c.Et sic cõsiderato ẽt ipo ordine minoꝝ: cũ duob⁹ ordinib⁹ aliis a.b.Frãcisco istitutis:Ac pdicatiõe.b. Frãcisci & frũm ad xpm ouersis: nullus põt ambigere seu hesitare sic ẽẽ:sicut plurib⁹uisiõib⁹ ẽ uisu3.s.b.Frãciscũ cũ uexillo crucis eũtẽ p celũ:& ifinitã multitudinẽ triũ ordinũ et alioꝝ p.b.Frãciscũ & frẽs suos ouersoꝝ ad xp3 p⁹ ipm ire.Sic ergo multitudine locoru3 p ãgulos mũdi diffusoꝝ apparet mltitudo frũ3 q sunt isti⁹ordis &.b. Frãcisci.Et qa tãta multitudo locoꝝ nec in eisdẽ resi

dentiū in aliis hr̄ ordinibꝰ : ɔcludit̄ merito ꝙ ordo nō solū extollit̄ xp̄o faciēte & ordināte: frūm scitate: scie lucīditate & nobilitate: ʒ & multitudine ac nūerosita te ꝑ aliis ordinibꝰ. Et sic succīcte apparet declarata scd̄a pars istius octaui fructus & ɔformitatis.u3. Frāciscꝰ fecundat̄: & hoc est declaratum esse uerū de ipso pri mo ordine.b.Frācisci.u3.de ordine minoꝝ.

¶De secūdo ordine.u3.de ordine sancte Clare.

r Estat nūc ɔnter oñdēdū de ordie scd̄o. u3. so roꝝ pauperū:quē3 ordinē.b.Frāciscꝰ instituit btā3 Clarā cū aliis ad xp̄i uestigia iseqnda cō uertēdo. Et de isto ordine:qa mihi nō sic p3 late sicut de ꝑmo. Iō succinte aliq̄ pandā de eo:q̄lis sit & fuerit oñdēdo.un̄ si aliq̄ mihi occurrerint in ꝓcessu tēporis in fine huius operis in tractatu per se edisseram. De isto ordine aliq̄ dicēdo & scribēdo. Videt̄ mihi qd̄ iste ordo istitutus a.b. Frācisco āno sexto a sua ɔuersiōe:a tribus possit cōmendari uidelicet.

p Rimo de scimōia uite & pfectiōe. habuit.n. & h3 h̄ ordo in scitate & pfectiōe dn̄as & so rores singularissimas. Si.n.q̄ris scire qs & q̄ lis fuerit lapis ꝑmariꝰ ipsiꝰ ordinis: & si possit dici.b. Frāciscꝰ ipsiꝰ ordis istitutor:inter mulieres tn̄ fuit ipsa btā Clara:q̄ iter filias Ierl'm scitate uite & meritis di gnissima & maxīa repit. Cuiꝰ si qdē si cupis agnosce re magna fcā seu magnifica:subseq̄ntia sunt notanda. ¶Primū qūo fuit q̄lis esset futura a deo declarata. Nā cū in utero eēt mr̄ nō ipa: & mr̄ añ crucifixū oraret at tente:ut eā a partꝰ piclo feliciter liberaret. R̄nsum ha buit a crucifixo ut ñ dubitaret: qa salua pturiret lum qddā:qd̄ ipm mūdū totū clarius illustraret. Quo ueri tatis testimōio Clara cēset lumē: & ꝙ sua uita & ꝓpa gatiōe soroꝝ mūdū illuminaret. ¶Scd̄m qbꝰ & q̄libꝰ parētibꝰ ē ꝓpagata ēt occurrit quo ad hoc qd̄ nobili bus est orta parentibꝰ. P̄r eiꝰ & frēs fuerūt milites de nobilioribꝰ Assisii ciuitatis. Mr̄ ēt ipsiꝰ noīe hortula na nobilis fuit gn̄e: ʒ nobilior uite sanctitate. Que añ quā Clarā ɔcipet: personalr̄ sepulchru3 xp̄i uisitauit: Romā & alia loca deuota. Quibꝰ sil' cū xp̄i crucifixi r̄nso sibi facto:ɔstat eā fuisse mulierē uirtutis & ꝓbi tatis. Que post ɔuersionē filiarū.u3.Clare & eiꝰ soro ris Agnetis derelinquens mūdū: sub habitu filie xp̄o mācipata: adeo extitit pfecta ut & miracl'a effecerit. Talibꝰ parentibꝰ isignibꝰ quo ad deū & mūdū est.b. Clara origiata. ¶Tertiu3. Qualr̄ ē in puerili etate in domo pr̄na conuersata. Nata.n.a mr̄e de fide edocta & aliis uirtutibꝰ:tribꝰ ꝑ aliis paruula exn̄s cepit flore re uirtutibꝰ. Pria pietatis: qa cibaria sibi subtrahebat delicata & paupibꝰ trāsmittebat. Scd̄a orōis. habuit .n.scē orōnis studiū i amicū ubi a deo sepe ɔsolatōibꝰ ē refecta dinis. Tertia uite austeritatis:qa sub pānis delicatis & mollibꝰ:ad carnē ciliciolū gerebat. Vnde ꝑfatis adornata cū aliis uirtutibus cepit eius fama in ꝓp̄o diuulgari. ¶Quartū uidēdū qūo fuit ad xp̄i ue stigia iseq̄nda iclinata. P̄re.n.Frācisco ad quē ꝓ ɔsilio accessit:suadente ei mūdi ɔtemptū : ac de castitate & xp̄o spōso mirāda effante: Clara non trahit ad ꝑfata exeq̄nda i lōgū ɔsensu3: imo se ad talia pagēda ꝓm ptā exhibet & uolētē. Quā ꝓbare uolēs si sic esset: ei de3.b.Frāciscꝰ mādauit dicēs ei. Si uis ut credā tibi i due te sacco & uade ꝓ pane ꝑ tota3 ciuitatem Assisii. Quod & fec: ʒ ñ fuit cognita. ¶Quītū qūo fuit xp̄o dedicata & ɔsecrata. Ipa.n.seq̄nti nocte post die3 pal maꝝ:cū comitiua hōestissima ciuitatē reliq̄ns Assisii: ad locū frūm de sctā Maria de Angelis ubi.b.Frāciscꝰ cū sociis eā expectabat prexit. Vbi a.b. Frācisco & so ciis reuerēter suscepta : añ altare uirgis Marie ducta: ibi prīo tōsorata:demū pānis exuta mūdialibꝰ:habi tu ordis ē uestita: & p.b.Frāciscū & socios ad mōaste riū de pāzo qd̄ nūc ē ordis ipsiꝰ. tūc āt erat scī Bn̄dci est deducta. ¶Sextū uidendū est Qua uexatiōe fuit ɔprobata. Et qa hō tētatōe ꝓbat̄ a deo:hinc ē ꝙ dn̄s ꝓpositū.b.Clare uolēs ꝓbare eā pmisit a diabolo sta ti3 ad xp̄3 ɔuersā fatigari. Nā grauiter ipsiꝰ ɔuersionē ad xp̄3 ferētes ꝓpiq̄:ipa3 oī uia & mō a ꝓposito cona ti sūt reuocare:psecutōibꝰ ml'timōis lacessitā. Que oīa xp̄o eā auxiliāte duicit & i icepto pmāsit. ¶Septimū uidēdū est quō ē filiabꝰ et sororibꝰ fecūdata et ml'tipli cata. Clara.n.ad dn̄m ɔuersa:soror eiꝰ Agnes nomie btā nūc in celis cū ipsa:dino spū iflāmata: & si puella eēt ad ipa3 prexit: seq3 cū ea uelle xp̄o seruire idicās: fuit hitu religiōis induta. Quod audiētes parētes ira ꝑcipites ad locū ubi māebāt prexerūt: & p capillos eā capientes de mōasterio eā extraxerūt. Que cū abiret btā3 Clarā sororē suā rogauit:ut sibi opē ferret ne sic abiret. Btā Clara ꝓtinꝰ se dās orōni:sic eā grauē redi dit & pōderosā:ut eā nullatenꝰ ducere possent. Quod ut ppēdert trahētes ipam:fatigati dimiserūt. Ipsa ue ro sic dimissa ɔcito gressu ad sorore3 Clarā reuersa ē. Ambe ergo p.b.frāciscū ad eccl'iā scī damiāi deducte: in dcō loco.b. Clara clausa p q̄draginta duos annos pmāsit. In quo loco dū cūctis clara niteret uirtutibꝰ: eiꝰ exēplo tā uirgies q̄ alie attracte: relicto seculo & nihil penitꝰ q̄ sunt mūdi reseruātes: ad famulādū xp̄o ad nūerū qnq̄ginta eidē sūt hitu & ꝓfessiōe adiūcte. Inter q̄s fuit eius mr̄ que sic xp̄o cohesit:ut nec dissi milis filiabꝰ uideret̄: nec inueniret̄: & per ipsam signa xp̄us operari sit dignatus. ¶Octauu3 uidendum: est Quibus uirtutibus fuit reserata. Vbi sciendum ꝙ btā Clara postq̄ pfecte xp̄o hesit:pluribꝰ uirtutibꝰ diuia grā fulsit. ¶Et pria fuit uirtꝰ ꝓfundissime hūilitatis quā oñdit.prio obia3.b.frācisco ꝓmittēdo & seruādo. scd̄o inuite offm̄ abbatissatꝰ suscipiēdo & tenēdo.ter tio sororibꝰ assidue seruiēdo mēsa3 parādo & aq̄ ma nibꝰ ifundēdo. q̄rto ifirmis & eaꝝ seruituti se mācipā do:eaꝝ lauādo sedilia: & tūicas nihil de eis abhorrē do.q̄nto pedes ancillaꝝ & soroꝝ q̄ a foris redibant deuotissime lauādo. ¶Secunda uirtute fulsit.s.paup tatis. Ipsa.n.hereditatē pr̄nā totā dedit paupibꝰ:sibi nihil reseruando. Ordinē paupeꝝ dn̄aꝝ icepit & fec: nihil nec i ꝓpo nec i cōi hr̄e uolēs:nec aliq̄ sororē ali quid hēre pmisit. A dn̄o Innocētio.iii.regulā paupeꝝ dn̄aꝝ ipsa petiit & obtinuit:cuiꝰ pricipiū ipe pōtifex plorādo ex deuotōe ɔscripsit māu sua. Dn̄o Alexādro iiii.dispēsare uolēte quo ad ipam pauptatē. R̄ndit ei. se uelle a pctis absolui ñ ab obseruātia ɔsilii iesu xp̄i.

Et qa nihil ꝑ xp̄i amore terrenū hr̄e uoluit: sibi đ op portūis ipe xp̄s subueñit. Sic patuit de pāe unico mlti plicato suis meritis: cui⁹ medietatē hn̄tes frēs: & me dietatē aliā in qnq̄ginta diuisā ptes iuxta nūerū soro rū: de⁹ sic mltiplicauit: ut copiose ꝑ prādio cuilȝ fri & sorori pars sua sufficeret. Patēter eidem xp̄s se oñdit subueñire: cū uacuū uasculū oleo ipa orāte xp̄s ipleuit. ❡ Tertia uirtus q̄ fulsit pñie fuit & austeritatis. Ipsa .n. quo ad uestitū. Prio ueste simplici & ispida fuit ue stita & rudi mātello. uidi tunicā eius & .b. Francisci: ru dior & grossior erat tunica scē Clare. Calciamēta nūq̄ portauit in pedib⁹: sȝ nudis pedib⁹ sēp icessit. Lectu lus lassato corpusculo fuit ipa terra: sarmta uel sexto riū. Sȝ postq̄ fuit ifirma mādato .b. Frācisci habuit sac conē plenū paleis. Ceruical fuit lignuȝ uel lapis. Cib⁹ uero tenuis fuit. Nā duas q̄dragesimas .s. maiorem & sci Martini i pāe & aq̄ ieiūabat: exceptis dieb⁹ dñicis in qb⁹ paulisp sūmebat de uio: sȝ scda q̄rta & sexta fe ria nihil sūmebat. Quod .b. Frācisc⁹ ꝓhibuit fieri: man dās sibi ut saltē unciā panis cū dimidia accipet ei dic. Sic ergo carnē uirgineā crucifixit. Mltis & aliis uirtu tib⁹ ꝑfulsit: de qb⁹ lōgū foret enarrare. ❡ Nonū uidē dū est. Quō in orōnis studio fuit exercitata. Nā ipsuȝ hēbat amicū. sēp .n. de sero p⁹ alias i orōne ꝑsistebat. Suaqȝ orōne ciuitatē libauit Assisii: ac suū mōasteriuȝ libauit de māib⁹ saracēoꝝ: q iā ipȝ itroiērāt. Sororeȝ suā .s. Agnetē ouertit & defendit: ut est dcm̄. Diabolū eā in orōne pturbantē: orōne ipa uicit & fugauit. Mu liereȝ pīsis a diabolo arreptā libauit. Eiusqȝ sacris oro nib⁹ ut deo acceptis: papa Gregori⁹ non⁹ se hūiliter recōmdauit. Xp̄sqȝ i sua natiuitate: offō dīno ipsa eū depcāte ut itereēt: grāȝ de hoc ocessit. ❡ Decimū ui dēdū ē. Quō xp̄i passionē fuit mediata. Cū .n. ipsa fi lia .b. Francisci fuerit: sicut ipse pr̄ totū suū studiuȝ circa xp̄i passionē posuit: sic fecit & ipa. Iugiter .n. passionē xp̄i deplorabat: & adeo ut diabolus eidem diceret: ꝙ lumē oculoꝝ amitteret. Cui cū illa diceret: ꝙ lumē nō pdit: q lumē uite seq̄t: stati fugit ipse malignus. Offm̄ crucis cū multa deuotōe dicebat: de crucifixo libēter ꝑdicationē audiebat. Vn̄ cū semel audiret .b. Frācīscū ꝑdicātē & nominātē hoc nomē iesus: tātā uirtutē xp̄s in suo corde posuit: ꝙ ex tūc i ātea nulla tribl'atio nul la aduersitas difficilis ei fuit. Meditādo dn̄i passioneȝ rapta stetit a die Iouis sctā p⁹ uespas usqȝ ad tertiāȝ sabbati sci nihil ꝑpendēdo: sȝ imobilis ꝑsistēdo. Et qa sic amica crucifixi extitit: ꝑ ipsi⁹ crucifixi uirtutē & si gnū multa miracl'a pegit. Soror .n. Bn̄ueuta p .xi. an nos hn̄s fistulā i māmilla: signata ab ea sanata est. Fr̄ stephan⁹ i furiā uersus: missus a .b. Frācisco ad ipaȝ: cū eū signasset sanauit. Quedā pueꝝ de Spoleto lapilluȝ hn̄tē in nare: scō sibi ab ipa crucis signo: liberat⁹ fuit. Sororē amatā idropicā: tussim patiētē: & malū lateris p .xiii. mēses. Mulierē de Perusio uoce destitutā. Et so rorē xp̄ianā i aure surditatē hn̄tē dū signasset: ad sani tatē optatā pduxit. Multitudinē soroꝝ lāguētiū dū qn ques signasset: qnqȝ ex eisdē sanitati ꝑfcē restituit. Dū dn̄s papa mōasteriū ipsi⁹ .b. Clare ad ipsaȝ uisitādā i trassȝ: ꝑparari fec̄ mēsam soroꝝ: ut ipse sum⁹ pōtifex eā añ suū bn̄diceret recessuȝ. Et cū sup hoc ipȝ pōtifi cem .b. Clara rogasset: ipse uersa uice eidē mādauit ut mēsaȝ ipaȝ corā eo bn̄diceret. Quod cū ipa ut obie fi lia pegisset: uidētib⁹ papa cardinalib⁹ & aliis i pāib⁹ .s. i quolȝ stati apparuit signū crucis: & qlȝ pāis in cru cis modū i q̄tuor ptes se diuisit. Quo miracl'o stupefa cti astātes: cū maxia deuotōe de pdcis pāib⁹ qlȝ partē suā accepit. ❡ Vndecimū uidēdū ē. Ad quē gradū ōtē platiōis fuit subleuata. Certe ad altissimum. patuit ut dcm̄ ē: cū p duos dies stetit imobilis oculis eleuatis in celū. Vice alia cū .b. Frācīscū rogasset ut comederet cū ea: & .b. Frācisc⁹ nullo mō acqesceret: repħēsus đ hoc a sociis: tādē acqeuit. Et ipa đ scō Damiāo cū una so cia duob⁹ sociis comitata .b. Frācisci ad scāȝ Mariā de Angelis uēit: ibiqȝ scā reuerētia corā uirgis altari ubi xp̄o fuerat i spōsaȝ tradita: ad prādiū deuenientes .b. Frācisc⁹ mēsaȝ fec̄ parari i terra. ꝑ pmo aūt fercl'o .b. Frācisc⁹ cepit de deo loq tā suauiter & scē: tā altissime: & dine: ꝙ ipe scūs Frācisc⁹ sctā Clara cū socia & aliis frib⁹ fuerūt rapti. Et subito ipsis sic stantib⁹ oculis ac māib⁹ i celū directis: ignis pmaxim⁹ āppuit sup locū frūȝ: & uidebaī tot⁹ loc⁹ cū silua ardere: ꝑtiusqȝ assisi nates festināter ut ignē extiguerēt accedētes ad locū: itacta cūcta cernētes & frēs raptos cū .b. clara: cogno uerūt ꝙ ille fuit ignis diuin⁹: q ad scificādū pdcōs ap parere uisibilr̄ dignat⁹ ē. Vn̄ ipi de hoc fuerūt mltū he dificati. In se āt reuersi de alio cibo nō curātes .b. Cla ra cū socia ad monasteriū reuerse sunt. Talib⁹ dedita uirgo deuota: qđ scire a xp̄o optabat: sine mora rese rabat eideȝ. Nā cū .b. Frācisc⁹ hesitaret an ad pdicādū uel ad loca solitaria se deberet oferre: Et sup hoc cuȝ uellet scire dn̄i bn̄placitū: frēm Masseū ad frēm Silue strū misisset & ad .b. Clarā ut de hoc dn̄i uolūtatē sci rēt: stati fri Siluestro & .b. Clare eadē rn̄sio scā ē a dō: ꝙ ad pdicādum .b. Frācisc⁹ iret: qa ad hoc erat a deo i mūdū direct⁹. Et sic egit .b. Frācisc⁹. Et qa ōtēplatio uerbis nutrit diuinis .b. Clara uerbuȝ dei deuotissime audiebat: quare & fratres sepe ad ꝑdicandū ad se ue nire faciebat. Veꝝ cū papa cōstitutionē fecisset de nō accedendo ad monasteria .b. Clara hoc audito: fratres qui stabāt in monasterio ad petendum elemosinā pro ipsa & sororib⁹: emisit dicens. Ex quo sum uerbo uite ꝓuata: nolo qđ mihi cib⁹ ꝓcuret corporalis. ꝓpter qđ dn̄s papa sibi ocessit: ꝙ uocare posset ad pdicādū dei uerbū qñcūqȝ ipsa uellet. Et qa cū deo loq̄baī frequē ter: hic ē ꝙ ipa in uerbo exhortādo efficacissima fuit. Nā sorores q̄ uidebāī de religiōe male ōtētari: suo mi rabili eloqo ofortabat. insup ipsa pietate & charitate plēa ut mr̄ i nocte sorores coopiebat ac fouebat ut fi lias ꝓprias. ❡ Duodecimū uidēdū ē. Quō fuit a dño cōprobata. Nā tā abstinētia q̄ disciplis & cilicii ad car nē assidua baiulatiōe in infirmitatē icidit grauissimā: adeo ut q̄si annis .xxviii. de lectulo surgere nequiuit. In q̄ infirmitate nullus seu nulla ipsā cōquerētē aliqñ audiuit: sȝ semp deū laudātē. Insup dū sic eēt infirma: ne ocio eēt dedita: qnq̄ginta paria corporaliū māu ꝓ pria neuit: ob deuotionē ꝑcipuā ad sacrȝ altaris. Que corporalia p frēs ad diuersas ecclesias ipa direxit. Dū

sic ĩfirma iaceret a multis & magnis uisitabat. Et ĩter alios ipsaȝ uisitauit dñs papa Gregori⁹ non⁹. Et dñs papa Alexāder q̃rt⁹ q sibi pedeȝ ad osculādū tradidit: & eā ab oib⁹ pctis suis absoluit. ¶ Tertiū decimū uidēdū ē. Quō fuit ad celestia euocata. Termio uite appropinquāte: cū p. xviii. dies stetisset nullo cibo sumpto: & oēs ad se uenietes: & de suo recessu sorores cōfortaret: apparēte sibi ꝑus btā uirgie cū exercitu uirginū: & ad celestia iuitāte: Frē Iunipo ioculatore xp̄i de ipo dño Iesu meliflua eructāte: felicissima ei⁹ aia carne dimissa: cū sponso suo xp̄o ad celi gaudia ipsis eternalr̄ potitura ascēdit. ¶ Quartūdecimū. Quō extitit canonizata. Morte. S. Clare audita dñs papa Alexāder q̃rt⁹: una cū cardinalib⁹ ad mōasteriū scē Clare pgens: ex ꝑus ab ipso uisis: ac miraculis ibidē ea mortua diuina uirtute patratis: uoluit eaȝ catalogo sctōꝝ ascribe: ſȝ ꝓhibēte dño hostiēse: missa de mortuis cantata: ipe papa cum cardinalib⁹ & aliis ꝑlatis: exeqas ipsi⁹ celebrarunt. Veꝝ post duos ānos miraculis maximis patratis ab ipa: ut ipe papa ponit in bullis sue canonizationis: sctōꝝ catalogo eā ascripsit. Et lȝ innumera sint ipsi⁹. b. Clare miracula: unū referā qd̄ audiui ab illo cui euēit. ¶ Cum nonulli de ciuitate Pisana irēt sardiniā: supueiēte horribili maris tēpestate cū tenebrosa noctis obscuritate: ac ui tēpestatis naui apta in fundo: oēs in naui exn̄tes uidētes sibi mortē adeē: cepunt suffragia uirgis & sctōꝝ cū lachrimis flagitare: ſȝ cū minime exaudirent: btām Clarā cepunt iuocare ꝓmittētes ꝙ ꝓ libatiōe sua discalciati & in camisia cū corrigia ad collū: ac uno cereo uni⁹ libre in māib⁹: ipsi⁹ de Pisis ecclesiā uisitarēt. Statim facto uoto tria lumia de celo descēderūt: unuȝ se posuit in ꝓra nauis. Aliū in pupi. Tertiū ad sentinā descēdit nauis & foramē clausit p qd̄ aqua itrabat maris: & fcā ē trāqlitas in mari: & cū uēto ꝓspo ista tria lumia nūq̄ eos dimittēdo: usqȝ arestanū ipsa nocte ierūt. In cuius portu cū eēnt: & oēs hoies in terra & mercātie de naui amote: uidētib⁹ oib⁹: lumia illa tria disparuerūt: & nauis absorta ē ab aqs: Ipsi uero hoies Pisas reuersi uotū pfecerūt. ¶ Aliud narro miraculū: qd̄ patēs ē toti ciuitati Florētie. Nā cū soror btē Clare Agnes supradicta abbatissa fuisset soroꝝ monasterii de mōtesellis de ꝓpe Florētiā: ꝑma ipsa a dicto mōasterio recedēte: ān mortē scē Clare Assisiū est reuersa: ac ipsi⁹ iterfuit morti: cui &. b. Clara ꝑdixit: ꝙ ipsaȝ in breui seq̄ret p mortē. Quod & fcm̄ est. Nō. n. multo post mortē scē Clare & ipsa btā Agnes ei⁹ soror feliciter in dño obdormiuit. Hec siquidē post obitū scē Clare uelū nigrū qd̄ ipsa. b. Clara in capite dū uiueret deferebat: dictis sororib⁹ de Mōtecellis ex charitate & dilectiōe quā ad easdē ɔcepat & in memoriā sui & ipsaꝝ deuotionem destinauit. Hoc siqdē uelū in mōasterio ꝑdicto habet & ita integrū sine defectu aliquo pseuerat: ac si nouiter eēt fcm̄ cū uela aliaꝝ ꝓpter tincturā de nigro statim corrūpant & tabescāt. Istud siqdeȝ uelū cū mātello. b. Frācisci q ibi ēt habet: ipositū pueris patiētibus litargicā passionē sup caput: curant. & adeo hoc ē notū: ut oēs ifantes de Florētino comitatu illuc pducātur & curent. Et nō ē ānus in quo ultra ducēti pueri illuc nō deferant: & q̃si oēs curent. Nec est hoc nouuȝ: cū plusq̃ p cētū triginta ānos & ultra durauerit & durat ɔtinue. ¶ Multa alia p orbē p scē Clare suffragia: fiūt miracula q̃ ad pn̄s omitto. ¶ Fuit alia in ordie scē clare dña scitatis & uirtutis ac miraculis iusignis: ei⁹ uidelicet scē Clare soror Agnes uocata. Que sic carne fuit scē Clare soror: sic & pfectiōe. Que nō post multū tēporis a morte scē Clare supuiuēs: & ipsa ad xp̄m pgēs: in argumētū scitatis & si nō sit canōizata in terris: signis tn̄ inotuit mūdo gloriosis. Hec iacet Assisii in ecclesia scē Clare. ¶ Fuit in hoc ordine alia scā soror. uȝ. soror hortolana mr̄ ipsi⁹ scē Clare & Agnetis supradictaꝝ q̃ in pfectiōe & signis i uita & post mortē ɔsilis fuit filiab⁹. ¶ Fuit alia in hoc ordine isignissima gñe & scitate. s. scā Agnes d̄ Boemia filia Orechi regis Boemie: nupta Impatori Federico. ii. & si ñ fuerit ab eo traducta: hec siqdē Agnes audita fama sancte Clare: que adhuc uiuebat: & hoc ab illis q ueniebāt de Roma & Assisio: celesti aflata spū: prēm dulciter alloquēs: depcata ē ut ipaȝ spōso celesti & ñ terreno pmitteret famulari. Sȝ prē drn̄te pp timorē ipatoris: cui erat i spōsam ꝓmissa: dare assensuȝ: dei famula pri ꝓmisit ꝙ secure daret assensuȝ: qa iesus xp̄s i hoc ipȝ iuuaret. Tādē hito ɔsensu pr̄is uirgo dei agnes: p frib⁹ miorib⁹ q iā in magūcia erāt: misit. Qui ad ipsam accedētes eā cū mltis aliis ꝑncipissis & isignib⁹ dñabus: dño ɔsecrātes: hitū religiōis iposuerūt: & iuxta regulā a sede ap̄lica scē Clare & suis datā: degere istruxerūt. Et cū pr̄ ei⁹ rex Orechus uellet sibi & sororib⁹ magnos reddit⁹ deputare: noluit: ſȝ de elīnis q̃s frēs ꝓ ipsis acqrebāt uoluit q̃ diu uixit uictitare. Et sic usqȝ hodie in ciuitate plāgēsi ubi dcā agnes fuit monialis: sorores ille & si nobilissime sint: & mlte i nūero: ñ possessiōes seu redditus hn̄t: ſȝ sola elīna uiuūt eis p frēs acqsita. Mūdi abdicatōeȝ fcāȝ ab ista scā agnete spōs⁹ Federic⁹ Impator dū audiuit paulisp turbat. Sȝ ipam agnoscēs xp̄o d̄spōsatā ɔsolat⁹ ē dicēs. Quod ex quo ñ terrēo hoi ſȝ dño d̄o erat nupta: sibi erat placitū & acceptū: qa ab ea nō erat ɔtēpt⁹ pp hoieȝ ſȝ pp deū. h⁹. b. Agnetis famā. b. clara cū audissȝ p nūcios quos ipa scē Clare direxerat: dn̄m deū laudauit: & dcē scē Agneti aliq̄ misit. uȝ. pr̄ nr̄. uelū. scutellā i q̄ ipsa scā clara comedebat. & ciphū. & nōnulla alia: q̄ cū sūma deuotiōe ab ipa scā Agnete sūt suscepta: p q̄ de⁹ mlta signa fecit meritis. b. Clare. Que oīa auro & gēmis ornata i dcō mōasterio reseruant. Hui⁹ fama reboāte p Alamaniā multiplicari cepunt monasteria: & multe filie ducum comitū baronū & alioꝝ nobiliū de Alamania mundū deserentes: exemplo btē Clare & Agnetis spōso celesti sunt iūcte: ipsi sine crimine famulādo. Ista siquidē agnes uita clara & signis: postq̄ multas in suo monasterio sorores ɔgregauerat ac uitā celibē i pn̄ti pegerat: ad spōsum suū xp̄m pgens: p ip̄m xp̄m pluribus est signis mirificata. usqȝ. n. in hāc diē miraculis coruscat maximis. Impatoreȝ carolū q̃rtū Romāoꝝ & Boemie regē. bis a mortis faucib⁹ liberauit: & dimisit filio suo regi Romāoꝝ & Boemie dño Vinzeslao

ut totis uiribus ꝓ eius laboraret canonizatione. Qui aliis itētus & ꝑpeditus: hoc suū uelle nō adimpleuit. ¶Fuit ēt alia soror scā i hoc ordie de domo regali polonie: btā Salome. que q̄lis fuerit in uita: miracula facta ꝑ ipsam tā in uita q̄ post mortē ōndunt. Hec siqdē mortuos suscitauit: pauonē a cane interfectū ad uitaʒ reduxit. Vulneratis ad mortē dedit sanitatē. Cecos illuminauit. Contractos erexit. Et a partus p̄iculo mulieres liberauit. ¶Fuit ēt alia in isto ordie soror Sctā Helena de Padua: que fuit monialis in mōasterio exteriori de Arcella: qd̄ mōasteriū. b. Frācīscus hedificauit: & in dicto mōasterio sctūs Antonius nr̄ deo spūm reddidit. In dicto mōasterio fuit soror & monialis p̄dicta: que maximis florēs uirtutibꝰ: a dn̄o uelut aurū ꝑ patientiaʒ fuit cōprobata. Iacuit. n. ꝓuata oi uirtute corporis & lingue bn̄ ꝑ annos. xvi. Que gestu corporis & signis maximā in talibꝰ ꝑtendebat hilaritatem. Huic deꝰ multa reuelauit: q̄ ipsa sororibꝰ enarrauit: & ea scripta Padue habent̄: q̄ dū essem i eodē loco uidi. Verꝫ cū petiissem a sororibus qūo illa sine lingua potuit reuelare. Rn̄derūt sorores ꝙ hactenus ob silētiū obseruādū: nō lingua sed nutibus loquebant̄: & talibus nutibꝰ & signis oia exprimebant que loqui uolebāt. Et sic faciebat p̄dicta soror btā. Huius corpꝰ ostēdunt sorores integrū uenietibꝰ illuc: cū tn̄ sit longum tp̄s ꝙ mortua est. Et qd̄ maius est: ita sibi crescunt capilli & unges ac si uiueret. Vn̄ tondēt sorores p̄dicta: & ꝑ deuotōe largiunt̄ petentibꝰ. Ipa multis claruit & claret miraculis. Ipsa. n. quēdā nobilē marchionem de lupis de Parma dn̄m Bonifaciū: in articulo mortis positū: emisso uoto ab eius uxore ꝓ eo: ad sanitatē pfectā reduxit. Et plura alia miracula fecit. ¶Fuit etiam alia soror sctā noie Clara in monasterio de Viterbio: q̄ multis & magnis claret signis. Cuiꝰ corpꝰ ē itegrū & capilli capitis & ungues ita crescunt sibi ac si uiueret. In pluribꝰ aliis mōasteriis eiusdē ordinis fuerūt sorores sanctitate & miraculis clare: de qbꝰ longū eēt narrare: ꝑsertim cū ad facta nr̄i ordinis & bti Frācisci attendam p̄ncipaliter. Quibus pʒ per quot sanctimonia hic ordo decoratur.

Secundo hic ordo excellētia & nobilitate insignit̄. In hoc siqdē ordine multe fuerūt isignissime dn̄e & illustrissime. ¶Nā de domo Frācie plures fuerūt & spāliter dn̄a soror Blanca filia Regis Philippi pulchri Regis Frācoꝝ p̄mogēita ipsius: cui de iure Francoꝝ regnū debebat̄. ¶De domo imꝑiali. s. austrie dn̄s Rodulfus Rex Romāoꝝ tēpore fratris Ieronimi tūc ordinis gn̄alis ministri: & deinde summi pōtificis: filiā suā dedit & posuit in ordine sancte Clare. ¶Dn̄a soror Agnes de q̄ dcm̄ est supra nupta Imꝑatori Federico secūdo: mūdo relicto facta est soror sctē Clare. ¶Dn̄a Constātia neptis Imꝑatoris Federici & uxor Regis Aragōie Petri: habitum sumpsit btē Clare. ¶Dn̄a Regina Sācia uxor regis Roberti: post eius mortē statim facta est soror sctē Clare. ¶Rex Petrus trinacrie in mōasterio sctē Clare de Messena: duas habuit filias. ¶Dn̄a ioāna uxor regis Nauare fuit soror sctē Clare in mōasterio de Parisiꝰ. ¶Dn̄a Regia Helionora Portugallie ē soror i Castella sctē Clare. ¶Dn̄a soror Clara filia. D. Ioānis Frācisci Marchiōis Mātue. Quot uero alie fuerint & sint filie ducum comitum principū baronuʒ & nobilium pʒ ¶De monasterio de Buda in Vngaria. ¶De monasterio campi regis de austria. ¶De mōasterio in ciuitate Prage de Boemia. ¶De mōasterio sancte Clare in Neapoli. ¶De monasterio de Parisiꝰ in Francia. ¶De mōasterio de petris albis in Aragonia. & sic de aliis monasteriis non pōt effari. Quare de nobilitate & excellentia potest hic ordo cōmendari.

Tertio hic ordo pōt cōmēdari de multitudine & affluētia soroꝝ ꝑ dei grāʒ: ꝑ oēs ptes xp̄ianitatis: hic ordo diffusus repit̄ & multitudine soroꝝ copiosa iuenit̄ dilatatꝰ. ut pʒ cuilibet clare hoc ituēti. Pōt ergo dici de. b. Clara illud sapie. O. b. Clara multe filie. i. sctē dn̄e ɔgregauerūt diuitias. i. cenobia: sed tu supgressa es uniuersas. Sic ordo a xp̄o fuit mittēdus expetitus a p̄re. s. ordo minoꝝ: sic a filio fuit ꝑ btāʒ uirginē expetitꝰ ordo scē Clare. Et sic ordo minoꝝ in p̄ncipio paruulus sup oēs alios diuia grā excreuit: Sic & ordo sctē Clare est nunc multitudine copiosa ꝑ orbē diffusus. Quibꝰ succincte apparet gloria bti Frācisci hūc ordinē sic dispositū instituētis: & qūo fecūdatꝰ fuit p̄fatis.

¶De tertio ordine.

Tertiꝰ. b. Francisci ordo dr̄ frūm de pn̄ia. ut sic pn̄ia oēs amplectit̄: sic ordo ipsiꝰ. b. Francisci oibꝰ gn̄ibꝰ hoium. uʒ. uirginū uiduaꝝ & cōiugatoꝝ disponit̄ iste & ordinat̄. q. a. b. Frācisco circa tēpora q̄tuordecimi āni a sua ɔuersiōe ē istitutꝰ & ordinatꝰ. De quo aliq̄ pauca sunt enarrāda. ¶In hoc siqdē ordie fuerūt uiri & mulieres sctitate ɔspicui. Pʒ de mulieribꝰ de scā Helisabeth filia Regis Vngarie per ecclesiā canōizata. Hec siqdē q̄ uite fuerit scissime: saluator miraculis pluribꝰ cū multoꝝ suscitatōe mortuorū: ōndere ē dignatꝰ. ¶De isto tertio ordine. b. Frācisci fuit alia sctā dn̄a noie Hūliana: nobilis dn̄a de domo circuloꝝ de Florētia: sepulta Florētie in nr̄o ɔuentu. Cuiꝰ sctitatē miracula multa ꝑ ipsam facta ostendūt. ¶Scā Michelina de Pisauro q̄ magnis claruit & assidue coruscat miraculis de tertio ordine. b. Francisci soror fuit. ¶Scā ēt Margarita de Cortōa q̄ multis claruit & claret signis soror de tertio ordine fuit. Plures alie scē dn̄e fuerūt de isto ordine miraculis coruscātes. Fuerūt ēt de isto ordine tertio plures sci uiri & si nōdū canonizati. ¶Scūs Fr̄ Petrus Petinariꝰ de Senis. ¶Scūs Fr̄ Lucensis de podio bonizi. Viterbii iacet aliꝰ scūs Fr̄ de ipo tertio ordine. Sic Florētie iacet aliꝰ in ecclesia nr̄a. In marchia sunt p̄res de isto ordie tertio miraculis coruscātes. Vn̄ p̄fatis & aliis hic ordo cū p̄fatis pōt cōmēdari de sctitate. Pōt ēt cōmēdari hic ordo de nobilitate. Nā multi magni homies de diuersis regnis christianitatis comites duces principes barones & nobiles fuere de isto ordine tertio beati Francisci. ¶Sancta Helisabeth ut predictum est filia Regis Vngarie fuit de isto ordine. ¶Regina Vngarie que fecit monasteriuʒ campi regis in austria fuit de tertio ordine. ¶Regina Vngarie mater Regis

Ludouici fuit de tertio ordine. ¶ Impatrix romanoꝝ dña helisabeth uxor impatoris Caroli quarti fuit de tertio ordine. b. Fracisci. Mlte alie fuerūt & sūt p xpianitatē dñe singularissime: deo sub habitu isto tertii ordinis & dño famulātes. Est et hic ordo magnus quo ad numerū hominū & mulierū: & si hactenus maior fuerit. Insuper hic ordo ut rectus bonus & sctūs per romanā ecclesiā est approbatus. Et regulā habuerunt a papa Nicolao quarto: & plurium sūmoꝝ pontificū gaudent priuilegiis concessis.

P Refatis de ordine minorū primo. De ordine soroꝝ scdo. Et nūc de ordine tertio Frꝫ & sororum de penitētia: apparet declarata secūda pars istius octaui fructus & cōformitatis. uꝫ. frācisc⁹ fecundat. s. filiis fratrib⁹ discipulis & sociis. Et qa fecunditate in imitatoribus quā habuit in terris singularissimā quo ad ordines omniū btoꝝ: sublimatus est in ecclesia militāti: sic ipsoꝝ associatiōe a sanctis & beatis laudib⁹ taliū glorificatiōe extollit & cōmendat in ecclesia triumphanti. Vt. n. pꝫ ex dictis. De primo ordine. s. minoꝝ & de duobus aliis. b. Frāciscus habuit quosdam in ordine patriarchaꝝ. ¶ Primi patriarche tres ad instar Abraam Isaac & Iacob sunt ipse beatus Frāciscus: sanctus Antonius: & frater Bernardus de quinta ualle: quorum uerbis uita & exemplis generatus est & progenitus ordo minorum. ¶ Duodecim patriarche sunt. xii. primi fratres. uidelꝫ. Petrus cathanii. Egidi⁹. Sabbatinus. Morichus. Philipp⁹ longus. Siluester. Ruphin⁹. Ioānes de scto Cōstātio: barbatus de uiridāte. Bernardus Guilielmus anglicus: & Masseus de marignano. per istos enim uelut bti Francisci pātriarche filios ceteri frēs ortum habuerūt ex uite scitate regimie & exēplaritate. ¶ In ordie. Prophetaꝝ plēs fuerūt. uꝫ. fr Egidius. Leo Elect⁹. Guido de senis. Tobias. Guido de Bolsena. Ioānes de Aluerna. Donatus de Ferraria. Nicolaus de mōte Iouis. Gerardus de Valētia. Philippus aquerii. Gulielmus de Burgundia. Rodoricus de Hispania. & sic de mltis aliis. ut supra est dictū: qui spm ꝓpheticū habuerunt: sicut pbatū est euidētia spāli. ¶ In ordine Aploꝝ. duodeci apostoli fuerūt. xii. primi. b. Frācisci socii euāgelicā assumentes uitā tenentes & seruātes: nec apicē de obseruantia euāgelii dimittēdo. ¶ Septuaginta duo: imo ultra. ccc. sunt sancti frēs superius memorati per omnia uitā Iesu xpi ꝓsequētes & doctrinā: ut ipsoꝝ pꝫ gestis. ¶ In ordine. Martiꝝ multi sunt: & ultra octuaginta supius memorant: cuꝫ tñ sint innūeri alii: Martirio nō gladio solo: sed crucis baiulatōe i suis corporib⁹: digni a deo habiti: & ut martires coronati. ¶ In ordine. Pontificū multi hñtur sancti frēs. ut pꝫ de scto Ludouico epo Tholosano. De scto frē Ioāne petian archiepo Cantuarieñ. De scto frē Leone archiepo Mediolañ. De scto frē Gualterio epo pictauieñ. De scto Antonio frē archiepo duratii. De sancto frē Ricardo epo Armelech. & sic de aliis. ¶ In ordine. Cōfessoruꝫ nō pōtificū sūt ultra. ccc. ut supiora ostēdūt. ¶ In ordine. Anachoritaꝝ sunt frēs Lucidus. Iuniperus. Petr⁹ de monticulo. Sēsus. & sic de aliis. ¶ In ordine docto-rum sunt & fuerūt frēs sancti. s. magister Alexāder de ales. Magr Ioānes Gualensis. b. Antoni⁹. Lucas ei⁹ socius: & sic de aliis. ¶ In ordine. Virginū multi fuerunt sancti qui fuerūt uirgines purissimi: sicut. b. Antonius fr Ruphinus: fr Ioanes de Aluerna. & sic de aliis. Et spāliter in scdo ordine soroꝝ & tertio mlti fūt & fuerūt carnis immūdicias omnino nesciētes. ¶ In ordine cōiugatoꝝ & matrimonii cōtinētia singulari sūt illi de tertio ordine: qlꝫ nōnulli eoꝝ uxorati pmaneāt tñ cōtinēter uiuunt. & sic ipsoꝝ pdecessores fuere. ¶ In ordine Electoꝝ meritis. b. Fracisci & suoꝝ frm & aliorum suoꝝ ordinū pdicatiōe uita & exēplo: infiniti qsi sunt saluati: ꝓut pluribus uisionib⁹ est cōspectū. Quibus pꝫ. b. Frāciscū esse & fuisse tā in celo q in terra fecūdatuꝫ gradibus cūctis sctoꝝ & sctitatib⁹: ut in suo ordine: & in aliis duobus ordinib⁹ sit uerificatū: ut supra dictum est uerbum apostoli. Ephe. v. ipse. s. xpus dedit. b. Frācisco: quosdā aplos: quosdā ꝓphetas. alios euāgelistas: alios pastores & doctores. Et sic eē clare lucet ex supradictis. Et qd de toto gremio ecclesie est dictū per Aplm. i. Cor. xii. Alii dat sermo sapiētie. Alii sermo scientie. alii fides. alii grā sanitatuꝫ. alii opatio uirtutum. alii ꝓphetia. alii discretio spūum. alii genera linguaꝝ. alii interpretatio sermonū. In ordinib⁹. b. Francisci pfatis est cōpletuꝫ. Ex dictis supra apparet ꝙ si gloria patris est filius sapiens: ad gloriam est. b. Francisco tot habuisse & hēre filios & filias sapiētia & sanctitate ꝯspicuos & ornatos. Apparet et declaratio istius octaui fructus & conformitatis quo ad ambas partes. s. Iesum cetus ꝓsequit frāciscus fecūdat. Ad laudem Iesu xpi &. b. Francisci Amen.

¶ Nonus fructus & conformitas. Iesus legeꝫ dat populis. Franciscus regulator.

¶ Expositio prime partis. s. Iesus legē dat populis.

Ector conditor & gubernator omniū creaturaꝝ supercelestiū terrestriū & infernarum Iesus xpus cum sit: & lege eius sic omnia moderant & ordinantur a deo ꝙ nihil in toto potest esse inordinatū. s. in ordine uniuersi. Et sic talia diuina gubernant lege utputa insensibilia & sensibilia rōne caretia: a fortiori ipse angelus & homo preceteris ꝯditis digniores. Sꝫ qūo ipsi spūs Angelici diuina lege gubernat: quia nō ē presentis speculatiōis nihil ad pñs est dicēdū. Sed de diuina lege circa homines qualiter & qūo se hēat: ē breuiter uidendū: quia hic fructus quo ad primā partem hoc asserit dicēs: ꝙ dñs Iesus legem dat populis. Et ꝓ eius euidētia est sciendū ꝙ Saluatori nr̄o a pr̄e trāsmisso tradita est omnis potestas in celo & in terra: & cōsequenter nihil eius imperiū ꝑtersugit cū lege. Nā attingit a fine usqꝫ ad finē fortiter: & disponit omnia suauiter. Circa tñ hominē & ei⁹ salutē: cū ꝓpter hoc icarnari sibi cōplacuit & passionari: eius pricipalr cōsistit ordinatio & regulatio: ut suis ꝑceptis hō se uolū

tarie subdendo & legibus optatā pcipiat aliqñ salutē. Quapropter ipse rex regū & dñs dominātiū saluator noster: homini uolenti ire per uiā que ducit ad uitam: in sacro euangelio leges pmulgat. Quasdam generaliter, & alias diuersis conditionibus & statib⁹ tradendo spāliter. Hinc est q ut pdicta uideant de eius legibus primo uidendum erit in generali. Secundo in particulari. Quibus uisis declaratio patebit istius noni fruct⁹ & cōformitatis quo ad eius primam partē, uz. Iesus legē dat populis. ¶ Pro cui⁹ euidētia est aduertendū: q saluator noster & si mltas in euāgelio ponat leges, put scti referunt euāgeliste: pncipalr tñ euāgelista Matteus in suo euāgelio a caplo. v. usqz ad septimū inclusiue nōnullas recitat: per quaꝝ obseruantiam ad gloriā hō ptingit eternā. Et legū a sūma sapia xpo p salute nostra pmulgatarum ¶ Prima est de abdicatiōe uolūtaria & mētali terrenoꝝ dicēs: Mat. quinto. Beati pauperes spū nō necessitate sed spōte: & propter xpm: qm ipsoꝝ est regnū celoꝝ. ¶ Scda lex ē de tranquilla cōuersatiōe ut sit mitis cōuersatiōe ut ipse xps. Matth. xi. Et Moises de quo hētur nūeri. xii. Et ideo istā legem pmulgando dicit. Bti mites: fructum sicut in prima ponit & pmiū dicēs. qm ipsi possidebūt terrā. s. uiuentiū: ut dicit ps. ¶ Tertia lex est de hñda tristitia pro elongatiōe a pria celesti dicēs: cū ps. Heu mihi: quia incolatus meus plongatus est. Et ipsi⁹ patrie desiderio & anhelatiōe dicēs. Bti qui lugent. premiū obseruātibus est. Ipsi cōsolabūtur. ¶ Quarta lex est de in uera iustitia pmāsione & exercitatiōe dicens. Bti qui esuriūt & sitiūt iustitiā. i. ut deo sibi & pximo qd decet fiat. premiū subiūgit q tales saturabunt: de qua dicit. ps. Saturabor cuz apparuerit gloria tua. ¶ Quinta lex est de miseratiōe dicēs. Beati misericordes: subdit pmiū: qm ipsi misericordiā consequent. ¶ Sexta lex est de pacis pcuratiōe & in se pacis retētione dicēs. Bti pacifici. i. qui pacē hñtes in se: ut alii hēant totis uiribus faciunt. pmiū eoꝝ est: qm filii dei uocabunt. ¶ Septima lex est de iterna mūditia: & sui a pctō pseruatiōe dicēs. Bti mūdo corde: pmiū eoruz est: qm ipsi deū uidebūt. ¶ Octaua lex est de aduersoruz supportatiōe dicēs. Bti qui psecutionē patiunt propter iustitiā. pmiū subdit: qm ipsoꝝ est regnū celoruz. Et aduerte qm in pfatis ad obseruantiā dictaꝝ legū: cuilibet premiū annectit in generali dicēs obseruatores btōs: Et deinde exprimit in particulari dicēs. premiū cōpetens cuilibz eoꝝ: ut pz intuenti. ut ostēdat q in custodiendis illis retributio multa. ut dicit ps. ut pmio cōsiderato ad obseruandū quilibz aniet. ¶ Nona lex ē d exēpli exhibitiōe: ut uz. luceat lux nr̄a. s. p operis uirtuositatē corā quib⁹: s. corā hoibus: quo fine: ut glorificent patrem qui. s. fecit nos uirtuosos. ¶ Decima lex est de proximi informatione: & hoc dupliciter primo opere. secundo uerbo. Qui fecerit sic inquit & docuerit magnus uocabitur in regno celorum. ¶ Vndecima lex est de pximi dilectione: ut nō soluz nō occidat: sed nec corde irascat: aut uoce dicēdo: Racha seu fatue eū turbet. ¶ Duodecima lex est de fraterna reconciliatiōe dicēs. Si offers munus tuū ad altare. Et sequit. uade prius recōciliari fratri tuo &c. Rō quia tale sacrificium deo nō placet: sed cor hūiliatuz, ut dicit. ps. ¶ Tertiadecima lex est de peccati uitatione: ut nō solum opere: sed nec uisu: mulierē ad eaz cōcupiscendā hō iclinet. ¶ Quartadecima lex est de uita ordināda dicens: q si ocul⁹ scādalizat te uel man⁹: & sic de aliis mēbris amoueant debita correctione. ¶ Quintadecima lex ē de uerboꝝ modesta & circūcisa locutione dicēs. Nō solū nō iurare: sed nec sermonem ultra est ē: nō nō: ptelare. ¶ Sextadecima lex est de debita iuratione: quia cū aliqñ liceat ut saluator dicit: tñ uane & sine cā nō est faciendū. ¶ Decimaseptima lex est de animi imperturbatiōe: ut si inferant aduersa nō reddāt malū p malo. Et qui euz percussit in unam maxillā: imperturbatus aīo prebeat ei & aliam. ¶ Deciaoctaua lex ē de delictoꝝ declinatiōe: ut tunicaz det & paliū dimittat: ut sic a malo declinet: Et angarianti eum per passus: libenter eum comitet p iter. ¶ Decimanona lex est de inimicorū adamatione: ut ipsos diligat corde ore & ope: ut filius existat patris celestis. ¶ Vigesima lex est de hñda recta intentione dicēs. ne faciat iustitiam suā coram hoibus ut uideat ab eis: elemosinā & alia. ¶ Vigesimaprima lex est de orōne qd cauendū: qa multiloquiū: qd dicendū: qa pr̄ noster q es in celis. Supradicta. Matt. v. hñtur. ¶ Vigesimasecūda lex est de totali affectiōe in celo ponenda: qa thesaurizate uobis in celo: & ubi est thesaurus tuus ibi est & cor tuū. Mat. vi. ¶ Vigesimatertia lex ē de tota fiducia in deū pūcienda dicēs. Nemo pōt duobus dominis seruire. Mat. vi. ¶ Vigesimaqrta lex ē de falsi iudicii euitatione dicēs. Mat. vii. Nolite iudicare & nō iudicabimini: & qualr: ibidē ostēdit causam uel modū. ¶ Vigesimaqnta lex est de diuinoꝝ absconsione. que deus nobis reuelat canibus nō sūt tradēda & pctōrib⁹. & rōnē dicit saluator. ¶ Vigesimasexta lex ē de diuine grē & misericordie impetratiōe dicēs: petite & dabit uobis: querite & iuenietis. ¶ Vigesimaseptima lex ē de singulari conuersatione: ut oia faciant aliis: que sibi ab aliis uolunt repēdi & fieri. ¶ Vigesimaoctaua lex ē d pnie opatione & executiōe p angustam portā. i. pniam intrare debemus: ut per eā ad uitā itremus eternā. ¶ Vigesimanona lex ē de sollicita sui custoditōe: attendēdo a falsis pphetis. i. cūctis palio & colore quocūqz ipm decipe nitentibus. ¶ Trigesima lex ē de fidei sinceritate & firma permāsiōe dicēs: oēm talem sapientē q domuz suam supra petraz xpm locauit. pdicta hñtur Mat. vii. cap. ¶ Trigesimaprima lex est de sui abnegatiōe dicēs. Mat. xvi. Qui uult uenire p⁹ me: abneget semetipm &c. ¶ Trigesimasecūda lex ē de sui pfcā imitatiōe. Mat. xi. dicens. tollite iugum meū super uos & discite a me: qa mitis sum & humilis corde &c. ¶ Trigesimatertia lex ē de fraterna correctiōe. Mat. xviii. Si peccauerit i te frater tu⁹: uade & corripe eum inter te & ipm solū &c. ¶ Trigesimaqrta lex ē de bonorū cōcessorū a deo proxio grata diffusione. Mat. x. Gratis accepistis gratis date. ¶ Trigesimaqnta lex ē de corporali debita recreatione, Mat. x. Dign⁹ ē operarius mercede sua &c. ¶ Tri

gesima sexta lex est de prudentia in agendis & ordinatione. Mat.x. Estote ergo prudētes sic serpētes &c. ¶ Trigesimaseptima lex est de fuga & absconsione. Matt.x. Si uos persequentur in una ciuitate fugite ad aliā &c. ¶ Trigesimaoctaua lex ē de inuerecūda boni operatione. Mat.x. Omnis qui cōfitebit me coram hoībus: Confitebor & ego eum &c. ¶ Trigesimanona lex est de aiatiōe ad bonū. Mat.x. Qui uos recipit me recipit: & recipit eum q me misit &c. ¶ Quadragesima lex ē de sctifica homis perfectione. Mat.xxii. Redite que sūt Cesaris cesari: & que sūt dei deo. Multe alie possunt ex dictis dñi Iesu leges accipi: qbus homo ad perfectionē tendēs: ordinat debite & regulat. Et sic p3 de legibus saluatoris in generali.

Uidendū est nūc scđo qūo in spāli suis legibus hoīes regulat diuersoꝝ graduū & statuū. Ordinat.n. suis legibus ¶ Prio principes eis dās lege3. Mat.xxii. dicēs. Redite q̄ sunt Cesaris cesari & q̄ sunt dei deo. ¶ Scđo presides dans legem eis dicit. Mat.v. Nisi abūdauerit iusticia ura plusq̄ scribaru3 & phariseoꝝ: nō intrabitis in regnū celoꝝ. Et Mat.v. Attendite ne iustitiā uestrā faciatis corā hoībus ut uideamini ab eis &c. ¶ Tertio iudices: dans eis legē dicit. Mat.v. Nō ueni legē soluere sed adiplere. Et luce.vi. Nolite scđm faciem iudicare: sed uero iudicio iudicate &c. ¶ Quarto iurisperitos: dās eis legē dicit. Mat.v. Qui fecerit & docuerit magn⁹ uocabit in regno celoꝝ. & Matt.x. Nolite cogitare qūo aut qd loqmini: dabit.n. uobis in illa hora qd loqmini. ¶ Quinto cōsiliarios: dans eis legem: dicens eis. Mat.v. Qui uult tecum in iudicio cōtēdere: & tunicā tua3 tollere da ei & palium. ¶ Sexto thesaurarios dans eis lege3: dic eis. Mat.v. Qui petit a te da ei: & uolēti mutuare a te: ne auertaris. Et Luc.vi. Estote misericordes sic & pr̄ uester celestis misericors ē. ¶ Septimo curiales dans eis legem. dicit illud Matt.v. Estote pfecti sicut & pr̄ uester celestis pfect⁹ ē. Et Lu.vi. omni petenti te tribue. ¶ Octauo milites dans eis legē. dicit illđ Mat.v. ego dico uobis nō resistere malo. & Mat.x. Nolite timere eos q occidūt corpus. Animā aūt nō possunt occidere &c. ¶ Nono populares & plebanos eis dans legē. dicit illđ Mat.v. Diligite inimicos uros &c. & Mat.xii. Quicūq3 fecerit uoluntatē pris mei q in celis est ipse meus fr̄ soror & mater ē. & Mat.vi. Si dimiseritis hominib⁹ pctā eoꝝ: dimittet & uobis pr̄ ur̄ celestis peccata ura &c. ¶ Decimo dños p respectum ad seruos dans eis legē. dicit illud Mat.xviii. Misert⁹ dñs serui: dimisit eū & debitum dimisit illi. & Mat.xx. principes gentiu3 dñant eoꝝ. & seqtur. Qui uoluerit inter uos primus esse erit ur̄ seru⁹. ¶ Undecimo seruos p respectum ad dños dans eis legē. dicit illud Mat.x. sufficit seruo ut sit sicut dñs eius. Et illud Luc.xii. Quis putas est fidelis seruus & prudēs: quē constituit dñs sup familiā suā. Btūs ille seruus quē cum uenerit dñs ei⁹ inuenerit sic facientē: super oia bona constituet eum. ¶ Duodecimo patres ad filios dans eis legē. dicit illđ Mat.x. Qui amat filiū aut filiā plusquā me non est me dignus. ¶ Decimotertio filios ad prēm dans eis legē. dicit illud Mat.xv. honora pre3 tuū & matrē tuā &c. & Mat.x. Qui amat patrem aut matrē plusquā me nō est me dignus. & Lu.xiiii. Si qs uenit ad me & nō odit patrē suū &c. non pōt meus esse discipulus. ¶ Quartodecimo fratres adinuicē dans eis legem. dicit illud Mat.v. uade reconciliari fratri tuo &c. & Matt. xviii. Omnes uos fratres estis & prēm nolite uocare uobis super terram. ¶ Quintodecimo coniuges dans eis legem. dicit eis illud Mat.v. Non mechaberis. & q uiderit mulierem ad cōcupiscendū ea3: iam mechat⁹ est eam in corde suo. Et mat.xix. Quos deus cōiunxit hō non separet. & Matt.v. Et qui dimiserit uxorem suam excepta cā fornicationis facit eam mechari. ¶ Decimosexto fideles dans eis legē. dicit illud Luc.xii. Lucerna corporis tui est oculus tuus &c. & Luc.vi. put uultis ut faciāt uobis hoīes: & uos facite eis. & xvii. cap. Si habueritis fidem ut granū sinapis &c. fiet uobis. ¶ Decimoseptimo cōciues dans eis legē dicit eis illud Mat.v. Esto consentiens aduersario tuo dū es in uia cum illo. Et Luc.xi. Omne regnū in seipm diuisu3 desolabit. ¶ Decimooctauo amicos dans eis legē. dicit illud Mat.vii. Quecūq3 uultis ut faciant uobis homies & uos facite eis. ¶ Decimonono socios dās eis legem dicit Mat.xviii. Si duo ex uobis cōsenserint super terram: de omni re quācūq3 petierint: fiet eis a patre meo. ¶ Uigesimo uiros puectos dans eis lege3 dicit Mat.x. In uiam gentium ne abieritis. Et Luc.x. Uidete & cauete uobis ab auaritia &c. Et Luc.xxi. Cauete uobis &c. ¶ Uigesimoprimo mulieres deuotas: dans eis legem dicit illud Luc.ix. Optima3 partē elegit sibi Maria que nō auferet ab ea. ¶ Uigesimosecūdo etates dans eis legem dicit. Mat.xi. q hos pr̄ familias operarios ducit in uineā sua3. Sed pre aliis paruulos cōmēdat. Matt.xix. dicens sinite paruulos uenire ad me: talium est eni regnū celorū. ¶ Uigesimotertio nobiles dans eis legem dicit illud Ioan.viii. Nolite dicere patrē habemus Abraam &c. & Mat.xviii. un⁹ ē pater uester q est in celis. ¶ Uigesimoquarto diuites dans eis legem dicit illud Mat.vi. Nō potestis deo seruire & mamone. & Mat.v. Beati misericordes qm̄ ipi misericordiam cōsequētur. & Matt.xix. Si uis perfectus esse: uade & uede oia que habes & da pauperibus &c. ¶ Uigesimoqnto pauperes dans eis lege3 dicit eis illud Mat.v. Beati pauperes spū &c. Et Lu.vi. Beati pauperes qm̄ uestrū est regnū dei. Et se habere paupertatē asserit. Mat.viii. dicens. uulpes foueas habent & uolucres celi nidos: filius aūt homis nō hab3 ubi caput suum reclinet. ¶ Uigesimosexto penitentes dans eis legem dicit eis Mat.x. penitentia3 agite &c. & mat.ix. Ueni uocare peccatores ad penitentia3 &c. ¶ Uigesimoseptimo peccatores: dans eis legē dicit illud Luc.ix. Gaudiu3 est angelis dei super uno peccatore penitentia3 agente. & cap.v. Deus ppicius esto mihi peccatori. ¶ Uigesimooctauo nubētes: dans eis lege3 dicit illud mat.viii. Qui nubent sint tanq̄ nō nubentes. ¶ Uigesimonono uiduas eis dans legem dat exemplum uidue. Lu.xxi. ponentis duo minuta in gazofilacium. quia aiam & corpus deo deb3 tradere: ut

hẽat ab ipſo fructum ſexageſimũ. ¶ Trigeſimo uirgines: dans eis legẽ, dicit illud Mat.xix. Sũt eunuchi q ſe caſtrauerũt ꝓpter regnũ celoꝝ. & Mat.xxv. Exẽplum & normã dat uirginũ prudentũ. ¶ Trigeſimo primo ꝓſperitatẽ hñtes: eis dans legẽ dicit illud Lu. vi. Ve uobis q nũc ridetis: qm̃ flebitis: & Luc.xii. miſer hac nocte &c. ¶ Trigeſimoſecũdo aduerſitatem hñtes: & patiẽtes legẽ dans eis dicit illud Mat.v. Bti q pſecutionẽ patiunt &c. & Luc.vi. Ve uobis q habetis conſolationẽ. ¶ Trigeſimotertio ſanos: dãs legem eis dicit illud Ioan.v. Ecce ſanus factus es iam amplius noli peccare: ne deterius tibi cõtingat. ¶ Trigeſimoquarto īfirmos: dans legẽ eis dicit illud Matt.v. Beati q lugent qm̃ ipſi cõſolabũt. & Mat.viii. Ego ueniam & curabo eũ. ¶ Trigeſimoqnto epos: dans eis legem dicit illud Mat.v. uos eſtis lux mũdi. & Mat.x. Nolite poſſidere aurũ neq3 argẽtũ &c. & Mat. xviii. Si peccauerit in te frater tuus: uade & corripe eũ &c. ¶ Trigeſimoſexto clericos: eis dans legem dicit illud Mat.xvi. Siqs uult poſt me uenire abneget ſemetipſ3 &c. & Lu.xviii. Oportet ſemper orare. ¶ Trigeſimo ſeptimo religioſos: dans eis legem dicit illud Matt.v. Solue deo uota tua &c. & cap.vi. Cum ieiunatis nolite fieri ſicẽ hipocrite triſtes. ¶ Trigeſimooctauo doctores: dans eis legẽ dicit illud Mat.vii. Nõ omnis q dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celorũ: ſed q fecerit uoluntatẽ &c. & Mat.v. Qui fecerit & docuerit h̃ magn⁹ uocabit in regno celorũ. & Lu.xi. Ve uobis legis doctores q tuliſtis clauẽ ſapiẽtie &c. & mat.xii. Bonus hõ de bono theſauro cordis ſui ꝓfert bona. & Luc.vi. Idem. ¶ Trigeſimonono ſcolaſticos: dans eis lege3 dicit illud mat.v. Omnis q audit uerba mea & facit ea &c. Et Luc.vi. Qui audit & nõ facit: ſimilis eſt hoĩ edificanti domũ ſuã ſuper terrã ſine fundamento &c. ¶ Quadrageſimo maiores: dans eis legem dicit illud Luc.xiiii. Cũ inuitatus fueris ad nuptias recũbe in nouiſſimo loco &c. & mat.xx. Qui maior uoluerit eẽ inter uos: erit ueſter miniſter. ¶ Quadrageſimoprimo actiuos: dans eis legẽ dicit illud mat. xxvi. Quod uni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. ¶ Quadrageſimoſcd̃o cõtemplatiuos: dans eis lege3 dicit ill̃d mat.vi. Cõſiderate uolatilia celi &c. ¶ Quadrageſimotertio xp̃m ſeq uolentes: dans eis legẽ dic̃ illud Luc.xiiii. Niſi qs renũciauerit oĩbus que poſſidet nõ põt meus eſſe diſcipulus. ¶ Quadrageſimoqrto ad celu3 ire cupientes: dicit illud mat.xix. Si uis ad uitam ingredi ſerua mãdata. multe alie leges dñi ſaluatoris poſſũt ex ſctõ euangelio adduci ad oſtẽdẽdũ oẽm ſtatum hoĩum & gradũ ſuis legib⁹ regulari & ordinari: ſed p̃fate ſufficiant ꝓ pñti. Vnde ſaluator noſter eſt ille ſapiẽs eccleſiaſtes q docuit ppl̃3: & ſcripſit ſermones rectiſſimos & ueritate plenos. Eccleſiaſtes ultimo: & ſimilis nõ ẽ ĩ legiſlatorib⁹. Iob.xxxvi. Btũs hõ quẽ tu erudieris dñe & de lege tua docueris eum ps.xciiii. Ex p̃fatis apparet declarata tam in generali q̃ in particulari. Prima pars iſtius noni fructus & cõformitatis. u3. Ieſus legẽ dat populis. Vidẽdũ ẽ amodo de parte ſcda. u3. Franciſcus regulator.

¶ Scda pars noni fructus & conformitatis: uidelicet Franciſcus regulator. Expoſitio.

Iſo quõ ſũm⁹ dñs & ſaluator nr̃ regulat generalr̃ & ſpãliter uirtuoſe degere: & ad uita3 eternam optantes puenire: qd' erat pria pars iſtius noni fruct⁹ & cõformitatis. Nũc generaliter uidẽdu3 eſt de ſcda parte. u3. Frãciſcus regulator. ¶ Vbi ſciẽdũ ꝙ cũ dictũ ſit in p̃cedẽtibus btũm Franciſcũ fecundatũ fuiſſe fratrib⁹ minoribus: ſororibus ſctẽ Clare: & hoĩbus fratrib⁹ & ſororibus de penitẽtia: Et qa nõ decebat tales eẽ abſq3 lege debita & regula: Hinc ẽ ꝙ diuino ſpũ talib⁹ ſub Franciſci regimine adunatis. b. Franciſcus diuino lumine illuſtratus: p̃fatis regulam tribuit & modũ uiuẽdi. Et qa diſtĩcti fuerũt tales quib⁹ btũs Frãciſc⁹ fuit fecundatus. Hinc eſt ꝙ ipſe diſcretione p̃cipua adornatus: ſicut diuerſis: ſic diuerſas regulas tribuit & modos uiuẽdi. Fratrib⁹ minorib⁹ altiorẽ & ſtrictiorem: utpote apoſtolorũ. Sororib⁹ uero ut ſexu infirmioribus: dedit regulam mitiorẽ. At uero his de penitentia in mũdo conſiſtẽtib⁹: & circa tẽporalia occupatis: pro ipſoꝝ ſalute: regulam ſtatuit modis ipſorũ utilẽ & cõgruentem. De quibus loquendũ erit: ſed principaliter de prima regula. u3. data fratrib⁹ minoribus: & demũ de aliis. Quibus declaratis: apparebit quõ btũs Franciſcus fuit prudens p̃dictoꝝ regulator & ordinator. De prima regula ſuccinte uolens loqui: ut appareat qualis ſit: & quãta ipſi⁹ ſit altitudo & pfectio: Eſt notandũ ꝙ regula fratrũ minorũ qualis ſit & q̃ pfecta: ex pluribus poteſt perpendi.

P Rimo quia a xp̃o miraculoſe data & monſtrata. ¶ Vbi ſciendũ ꝙ btũs Franciſcus non ſtatim mũdo abrenũciato ſumpſit regulã euãgelicam in uiuendo. imo per biẽniũ ſtetit indutus habitu heremitico: portando corrigiam calciamenta & baculum quẽdam in manib⁹. Attũ iſto tempore eccleſias tres cepit erigere. ¶ Quo biẽnio cõpleto: dum in quodam apl̃orum feſto: miſſam de apoſtolis audiret: & formã intelligeret datam apoſtolis a xp̃o in uiuendo: ac apoſtolice norme apoſtolis date: ſe p omnia coaptaſſet: ut dictũ eſt fructu octauo p̃cedẽti: & ex tũc cepiſſet penitentiam & uerbo & factis publice p̃dicare: cum multi eius p̃dicatione animati & precipue fr̃ Bernard⁹ de qnta ualle mũdũ relinqre uellet: & xp̃o d̃ſeruire: neſciẽtes cuiuſmodi regulã deberet obſeruare & accipere: btũs Franciſcus cũ fratre Bernardo ad eccleſiã cathedralem accedẽtes: primo miſſam a quodam bono ſacerdote audierunt: deinde uſq3 ad tertiã dñm dep̃cantes: ut ſup hoc eis ſuum bñplacitũ oſtendere dignaretur. Oõne cõpleta: ſacerdos ad rogamẽ beati Franciſci: ſigno crucis ſe muniens: miſſale aperuit & librum euangeliorũ. In cuius apertione prima occurrit illud. Si uis perfectus eſſe: uade & uẽde oĩa que habes & da pauperibus. In ſecũda aptiõe occur

Hoc caput est notatu dignũ.

tit illud. Qui uult uenire post me: abneget semetipm
& tollat crucem suam & sequat me. In tertia uero ap
tione occurrit illud. Nihil tuleritis in uia. Quib⁹ au-
ditis ait btūs Franciscus ad frēm Bernarduz. Hec est
uita & regula nr̄a: oiumq3 qui nostre uoluerint socie
tati coniungi. Sic ergo edoctus celitus pr̄ btūs regu-
lam euangelicam assumpsit. ¶ Et cū frēs usq3 ad duo
denarium numerū excreuissent: tūc btūs Francisc⁹ il-
lustratus celitus de uerbis euangelii: quādā cōposuit
regulam paucis aliis supadditis: que ad uniformē ui-
uendi modū necessaria uidebant: psupposita tn̄ p fun
damento indissolubili obseruantia scti euangelii. ubi
attentis que ponit & ipsius bti Francisci ignorātia: qa
idiota & simplex: pculdubio a xp̄o eidez extitit reue
lata. Sic ergo miraculose primo facta: nō min⁹ mira-
culose extitit cōfirmata. quod ostēdit ¶ Primo uisio
beati Frācisci de sūmo pontifice inclināndo ad ei⁹ uo-
tum: a deo sibi demōstrata. Cum.n. socii ex simplicita
te: sūmi pontificis pn̄tiam adire formidarent: Ipsi btō
Francisco: uisio est mōstrata: arboris magne celsitudi
nis: sub qua cū staret & eius celsitudinē miraret: subi-
to diuina uirtute tantuz leuabat in altum: ut cacumen
ipsius cōtingeret: eiusq3 sūma facillime incuruaret ad
ima: per que sūmū pontificem intelligens: diuina uir-
tute ad se inclinari debere: Confortatis sociis: cū ipsis
ad dn̄m Innocentiū tertiū Romā perrexit. ¶ Visio ēt
ostensa sūmo pontifici idipm cōfirmat. Qui multis ne
gociis occupatus: cum btūm Franciscū ante se cōstitu
tum cum sociis indignanter repulisset: reuelatiōe sibi
facta in nocte de palma inter pedes suos paulatim
succrescēte: & in arborē pulcherrimā eleuari & diui-
na luce edoctus: q palma significaret illum pauperez
quē repulerat: de mane ipum mandauit inquiri: & ad
suam pn̄tiam adduci. ¶ Alia quoq3 uisio p̄fato ponti
fici postēsa fuit a dn̄o. u3. de ecclesia lateranensi ruine
iam pximam: quā quidam hō pauperculus modicus &
despectus pprio dorso submisso ne caderet sustenta-
bat: per pauperem illum btūm Franciscū intelligēs: q
postulauit cūcta concessit. Approbauit regulā ipsam
sed nō cum bulla: dedit de penitentia pdicāda māda-
tum: & ipm semper spāli amore dilexit. Sic ergo cōsi
deratis omnibus. u3. regule cōscriptiōe: pape cōdescē
sione: & diuina premonitiōe: miraculose a xp̄o prima
regula est data. ¶ Verū cū dilatato iam ordine: uiuen
di formā per ipm Innocētiū approbatā: quia uidebat
eam prolixā: cuperetq3 ad breuiorē formaz reducere:
& per dn̄m Honoriū tertium qui Innocētio successe-
rat in perpetuū facere roborari: ad hoc faciendū mi-
ra uisione a deo fuit premonitus: uidebat eniz sibi mi
cas panum subtilissimas collegisse: multisq3 famelicis
fratribus ipm circūstantib⁹ debere tribuere: sed qa pp
earum tenuitatem ne inter man⁹ exciderent formida
bat dare: uox desuper est ei facta dicēs Francisce unā
de micis omnibus hostiam facito: & māducare uolen
tibus tribue. Quo faciente quicūq3 nō deuote recipie
bant: aut receptū cōtemnebant donū: mox lepra infe
cti notabiles apparebant. Sed cum uisionē p̄fataz bn̄
btūs Francisc⁹ minime intelligeret: & uigil eēt in ora
tione: uocem de celo dilapsam audiuit: dicentē: Fran-
cisce mice noctis preterite: uerba sunt euāgelica: ho-
stia est regula: lepra iniquitas. Qua uisione btūs Fran
ciscus premonitus: assumptis duob⁹ sociis: fratre. u3.
Leone & fratre Bonizo de Bononia: Ad montē Fon-
tis polumbe: iuxta reate perrexit: ubi pane tantū cōte
tus & aqua: ieiunans regulā fecit scribi: scdm qd orā
ti sibi diuinus spūs sugerebat. Quaz cū de monte de-
scendens: seruandam fratri Helie suo uicario tradidis
set: Ille ea perlecta: cum sibi nō placeret: ipam destru
xit dicens se per incuriam eam perdidisse seu amisis-
se. Sed iterato uir sctūs ad montē rediens pfatū & ie
iunans: eaz ad instar prioris: ac si ex ore dei uerba su-
sciperet illico reparauit: & per dn̄m Honoriū octauo
sui pontificatus āno: ut optauerat cōfirmari obtinuit.
Sic ergo uisione micaꝝ & hostie & intelligentia ipsa-
rum: institutione regule primo: cum reparatione eius-
dem facta secūdario: apparet inspicienti regulam mi-
norum miraculose factam: & a christo ipsi beato Frā
cisco monstratam.

s Ecundo preclaritas regule mioꝝ apparet: qa
a xp̄o instituta & ordinata. Vbi sciendū q cū
btūs Franciscus regulam uicario traditam &
amissam: iterato uellet reparare: frater Helias qui re
gulā uiderat & tenorē sciebat: ministris notificauit btm̄
Franciscū talem regulam uelle facere. Qui ad ipm cō
gregati: inducebant fratrē Heliaz ipsius bti Francisci
uicarium: ut ad ipm iret: & sibi diceret p parte ipoꝝ:
q regulam ipam faceret pro se: & nō pro eis: quia ad
ipam nolebant esse obligati. Sed frater Helias timēs
beati Francisci reprehensionē: respondit eis: q ire no
lebat: sed instantibus ipsis q iret: dixit se nolle ire si-
ne ipsis. Et tunc oēs simul iuerunt. Cūq3 esset frater
Helias ppe locum ubi erat btūs Franciscus: uocauit
ipse frater Helias btm̄ Franciscū: Quo respōdente &
uidente pdictos ministros: dixit quid uolunt isti frēs?
Et frater Helias rn̄dit. Isti sunt ministri: qui audiētes
q facis nouam regulam: & timentes q facias eaz ni
mis asperam: dicūt & ptestant q nolūt esse obligati
ad eam: facias eam p te & nō p eis: Quo audito uer
tit faciem suam btūs Franciscus ad celū: & loquebat
xp̄o sic. Dn̄e nō ne bene dixi tibi: q ipsi nō crederent
mihi. Tūc audierūt oēs uocem xp̄i respondentem in
aere: Francisce nihil est in regula de tuo: sed totuz est
meū qcquid ibi est. Et uolo q regula sic seruet ad lit-
teram. ad lr̄az. ad lr̄am. sine glosa. sine glosa. sine glo-
sa. Et addidit xp̄s. Ego scio quātum pōt humana fra
gilitas: & quātū uolo eos iuuare. qui ergo nolūt eam
seruare: exeant de ordine. Tūc btūs Franciscus uertit
se ad illos fratres: & dixit eis. Audistis: audistis. uultis
q iterū faciā uobis dici? Tūc ministri seipsos inculpā
tes: cōfusi & territi recesserūt. Quibus uerbis nō solū
pz q regula nostra est a xp̄o instituta & ordinata: sed
etiā primū pmissum q ab ipso: est btō Francisco data
& monstrata. Sed istud scdm clarius patebit ex dicen
dis: ubi ostendet quō ipse xp̄s multos ut istū ordinem
introirent: clementius induxit. ¶ Sic ergo apparet ex
dictis quali mō est confecta regula nostra quā pfite-

mur: qa. s. ieiunio & orone. Quali in loco: qa in mõte. Quali auctore: quia. ut. dño Iesu xpo ea3 btõ Francisco reuelãte. unñ ad instar legis Moisi ieiunio in monte: & deo dictante facta est & data. Et sic lex euãgelica de qua est regula ista: ut statim dicet: cõfecta ordinata & pmulgata est a xpo stãte sedente & docẽte in monte. Mat. v. Sic regula frm minorum facta ẽ a btõ Frãcisco stãte & residente in mõte & xpo sibi eã reuelante. ¶ P3 etiã prefatis ipsius regule peminentia & excellentia: quia xpo dictãte: Frãcisco orãte & ieiunãte: facta habitaq3: & xpo inclamãte de celo se eã fecisse: & sic uelle stare ueridice dclarãte. ¶ Quare nullus ipam debet infamare: ut inobseruabile3: sicut faciunt pleriq3: quia xpus qui oia nouit: & qtũ põt hõ: ipa3 ordinauit: & sic esse uoluit. Nullus eã suspectam debet hẽre uelut falsa3: aut hoiem nõ ualentẽ deducere ad perfectionẽ: quia xps perfectionis caput: ipam cõposuit & dictauit: Nullus debet eã abiicere: s3 reuerentia sũma ad ipam affici: cõsiderato auctore. s. xpo: reseratore. s. Francisco: & scriptore socio sctõ. s. fratre Bonizo uel Leone. Nullus debet dubitare eã nõ esse a xpo: quia coram tot ministris & fratrib9 xps se eam fecisse asseruit: & btũm Frãciscum nihil in ea de suo posuisse. Vnde papa Honorius qui eã confirmauit: cũ de uno cap. regule cũ btõ Frãcisco loqueret: respondit ipse btũs Frãcisc9: Ego uerba illa in regula nõ posui: sed xps: qui oia utilia & necessaria saluti aiarum: ac frm & bono statui & conseruationi religionis melius nouit. Cuiq3 oia que uẽtura sunt in ecclesia & religione nostra patent & psentia sunt. Nõ ergo debeo nec possum xpi uerba mutare. Quapropter btũs Frãcisc9 ad regule obseruantiã inducẽdo fratres dicebat. Se in regula nihil posuisse scdm industriã ppriã: sed oia sic scribi fecisse: sicut sibi fuerãt diuinit9 reuelata. ¶ De hac siquidẽ regula testãtib9 fratrib9 Bonizo & Leone q fuerũt in monte qñ btũs Frãciscus eam habuit a xpo: & qñ papa Honorius eam cõfirmauit. papa ipse Honorius dixit: Btũs ille q grã dei roboratus: hãc regulam fideliter & deuote seruauerit. qm oia que in ea scripta sunt: sancta & catholica sunt & pfecta. P3 ergo qũo a xpo regula nostra est ordinata.

Tertio qualis sit regula nr̃a p3: quia ipsa est in sctõ euãgelio fundata: qd' patere põt ta3 de prima regula: que tota est ut intuentib9 apparet ad lr̃am de euãgelio assumpta: q de scda: & si in secũda nõ oia uerba ad lr̃am sint de euãgelio: sentẽtia tñ ab euãgelio est extracta: sicut clare p3 inspiciẽti regulã scdam: & sctm euãgeliũ in qtuor euãgelistis contentũ & expssũ. Et ut hoc uideat: uidẽda sũt capl'a regule succinte: & qũo ab euãgelio sint extracta.

¶ Primũ regule capl'm ẽ regula & uita &c. Viuẽdo in obediẽtia. hoc extrahit ab illo loco. Matt. xvi. Si quis uult uenire post me: abneget semetipm & tollat &c. Sine pprio. Sumit ab illo uerbo Mat. xix. Si uis perfectus ẽẽ: uade & uende oia que habes &c. & Mat. xix. Ecce nos reliquimus oia: & secuti sum9 te &c. In castitate. sumit ex illo Mat. xviii. Sunt eunuchi qui se castraerũt pp̃ter regnũ celoꝝ. & ex illo loco. Lu. xiiii. Si quis uenit ad me & non odit pr̃em suũ &c. & uxorem &c. Frater Frãciscus pmittit obedientiã dño pape. sumit ex illo loco Mat. xvi. Tu es Petrus & super hanc petrã: edificabo ecclesiã meã: & Ioan. xxi. Petre pasce oues meas. & Mat. xxiii. Quecũq3 uobis dixerint facite &c. Nolens obedire iperio sacerdotis moriebatur: Deutro. xvii. Successoribus ei9 canonice intrantib9. Intrãtibus sumit ex illo loco. Ioã. x. Qui ascẽdit aliũde ille fur est & latro &c. Ecclesie romane. sumitur ex illo loco. Luc. xxii. Ego rogaui pro te ut non deficiat fides tua.

¶ Secũdũ regule capl'3. Si qui uoluerint hãc uitã &c. Mittãt eos. exẽplo xpi mittentis leprosos ad sacerdotes: ut p3 in mltis locis euãgelii. Ministros. hoc nomẽ ministri sumit ex illo loco. Mat. xxi. Qui maior est uestru3: erit minister uester. & Lu. xxii. Ego in medio uestrum sum sicut qui ministrat. Diligẽter examinẽt. sumitur ex illo loco Ioan. ix. Credis tu in filium dei. Et Ioan. xi. Credis hoc. Ait dñs marthe: Vsq3 in finẽ. sumitur ex illo loco. Mat. v. Qui perseuerauerit usq3 in finem hic saluus erit. Vxores nõ hñt uel si hñt. sumit ab illo Luc. xiiii. Siquis uenit ad me & nõ odit pre3 & uxorem. & Mat. xix. Qui reliquerit domũ uxorẽ &c. Vadãt & uendãt. sumitur ab illo Mat. ix. uade & uende omnia que habes & da pauperib9 &c. Ne solliciti sint. sumit ex illo Mat. vi. Nolite solliciti ẽẽ anime uestre &c. & nolite solliciti esse de crastino. Mittens manum ad aratrum. hoc hẽtur Lu. ix. Hẽant unã tunicã. sumit ex illo loco. Luc. ix. & Mat. x. dñs Apostolis mãdauit: ut nõ hẽrent duas tunicas &c. Anno pbatiõis. trahit exẽplo ficulnee: quã dñs incidi mãdauerat &c. Mat. xxi. Vestimẽtis uilib9. sumit ex illo Mat. xi. Qui mollibus uestiunt i domibus regum sunt. Et possint portare calciamenta. sumit ex illo Mar. vi. q hẽbant Apostoli sandalia. Non iudicẽt. sumit ex illo Mat. vii. & Lu. vi. Nolite iudicare &c. Sed iudicẽt semetipsos. ex illo exemplo publicani: qui oclos nõ audebat &c. dicens deus propitius esto &c. Et Mat. vi. Dimitte nobis debita nostra.

¶ Tertiu3 regule capl'm. Clerici faciãt diuinũ officiũ. sumit ex illo Mat. iiii. Dñm deum tuũ adorabis: & illi soli seruies. & ex illo Mat. xxi. pueri in tẽplo clamabant. Osãna &c. & cum Petro laudem dicere. Tu es xpus filius dei uiui. Mat. xvi. Dicãt pr̃ nr̃. hoc sumitur matt. vi. Cũ oraueritis dicite pr̃ nr̃. Ieiunẽt. sumit: exẽplo xpi q ieiũauit. Mat. iiii. & ex illo Mat. xvii. hoc genus demonioꝝ eiicit ieiunio & orone. Tẽpore manifeste necessitatis. sumit ex illo Matt. xii. q discipuli necessitate spicas &c. qd' alias nõ licuisset. Non litigẽt. sumit ex illo Mat. v. Ego aũt dico nõ resistere &c. Nec contẽdant uerbis. sumit ex illo Matt. v. Qui uult cõtendere tecum &c. dimitte &c. Nec alios iudicent. hoc habetur ut dictum est. Luce. vi. & Matt. vii. Sed sint mites. Mat. v. Bti mites: Pacifici. Mat. v. Bti pacifici. Mansueti. ex illo Matt. xxvii. Non audis quãta aduersum te dicũt testimonia &c. Iesus nõ rñdit &c. Humiles. Mat. xi. Discite a me: quia mitis su3 & humilis. Honeste loquẽtes. sumit exẽplo xpi: qui in medio do-

ctorum stabat & mirabant̄ super doctrina & respōsis eius. Non debeant equitare. sumit̄ ex illo Ioā.iiii. Iesus fatigat⁹ ex itinere nō equitauit: sed sedebat sup fontem. Nec equum ascendit dum uenit ierusalem: sꝫ asinum. Mat.xxi. Dicāt pax huic domui. Ad litterā habetur Luc.x. De omnibus cibis. hētur Lu.x.

¶ Quartū regule caplm̄. Precipio firmiter &c̄. Denarios uel pecuniā. sumit̄ ex illo Mat.x. & Lu.ix. Nolite possidere aurū nꝫ argētū &c̄. Mistri. ut supra Mat.xxi. & Luc.xxii. Custodes. hētur ex illo Lu.x. samaritan⁹ qui custos interp̄tat̄ habuit curā de uulnerato. Et Io. xvii. Quos dedisti mihi custodiui nec perdidi &c̄. Preter denarios uel pecuniā. ab illo Lu.xxii. Quādo misi uos per mundū &c̄. Nunquid aliquid defuit uobis? dixerunt nihil.

¶ Quintū caplm̄ regule. Frēs quib⁹ dedit dn̄s grām laborandi laborēt. Ab illo Mat.xx. quid hic statis tota die ociosi? ite in uineam meā &c̄. Sācte orōnis. Lu. xviii. Oportet semp orare: & Mat.xxvi. Orate & uigilate &c̄. Spūm nō extinguant. ex illo Ioā.iiii. In spiritu oportet eum adorare &c̄. Cui debent tēporalia. ex illo Mat.vi. Primū querite regnū dei &c̄. De mercede laboris recipiant. Ex illo Matte.x. Dignus est operarius mercede sua.

¶ Sextum caplm̄. Fratres nihil sibi approprient. & sumitur ex illo Mat.viii. Xp̄s dicebat uulpes foueas habent &c̄. Filius aūt hoīs non hꝫ ubi caput suum reclinet. In paupertate. Mat.v. Bti pauperes spū: humilitate. Siquis humiliauerit se sicut paruulus iste &c̄. Mat. xviii. Pro elemosina confidenter. sumit̄ xp̄i exemplo: qui triduo quo in templo fuit: stipem hostiatim quesiuit: ut dicit Bernardus. etiā ipsa beata Maria & Apostoli: pro elemosina iuerūt: ut dicit btūs Frācisc⁹ in prima regula: & de elemosinis uixerunt. Se fecit pauperem. p̄s. pauper sum ego &c̄. Mat.viii. ubi caput reclinaret nō habuit. Hec est illa celsitudo que uos heredes. Mat.xix. Centuplū accipietis & uitā &c̄. Reges. Lu.xxii. Ego dispono uobis regnū &c̄. Nihil imperpetuum hēre. Mat.x. & Luc.ix. Nolite possidere aurum &c̄. Diligere. Ioan.xiii. In hoc cognoscent oēs ꝙ discipuli mei eritis: si dilectiōnē habebitis &c̄. & Lu. xxii. Et tu aliqñ conuersus cōfirma frēs tuos: qui sunt fratres sp̄ūales. Debent ei seruire. hoc sumit̄ Matt.ca. vii. Omnia ergo quecūqꝫ uultis ut faciant uobis homines & uos facite illis.

¶ Septimum regule caplm̄. Si qui frūm instigāte. hoc sumit̄ Luce.vii. ubi ponitur ꝙ dn̄s grauiora demonia sue curationi reliquit: ut pꝫ de lunatico: quē discipuli curare nō potuerunt. Cum misericordia iniūgant. habetur ex illo Mat.ix. Discite quid est misericordiā uolo &c. & sequit̄. ueni uocare peccatores &c. & Ioā.v. uade & amplius noli peccare. Si presbiteri nō sūt iniungi faciant. hoc ex illo accipit̄ Ioan.xxi. quod solis Apostolis quos sacerdotes fecerat. Matt.xxvii. Dedit potestatem ligandi atqꝫ soluendi. Ne irascantur. ex illo Lu.v. accipit̄. Quod irati pharisei & charitatē nō hn̄tes: dn̄m p̄cipitare uoluerunt.

¶ Octauum regule caplm̄. Vniuersi frēs &c. hoc accipitur ex illo Ioan.x. Fiet unuꝫ ouile & un⁹ pastor. & Mat.xix. Magister uester unus est xp̄s. Ne per oppositum dicat̄ illud Luc.xi. Omne regnū in seip̄m diuisuꝫ desolabitur &c. Seruum totius fraternitatis. sumit̄ ex illo Mat.xx. Qui maior est uestrū erit uester minister. Teneantur firmiter obedire. Ex illo Ioan.vi. Descendi de celo non ut faciam uoluntateꝫ meā sed eius qui misit me. Insimul conuenire. ex illo Luc.x. hētur. Reuersi sunt septuaginta cum gaudio &c. Ad cōeꝫ utilitatē frm̄. ex illo qđ hētur Mat.xxv. Serue male & piger sequit̄. Tollite ab eo talentum &c.

¶ Nonum regule caplm̄. Frēs nō predicent &c. hoc hētur Mat.x. & Luc.x. Qui nō susceperint uos exite ide &c. & Mat.v. Nō resistere malo &c. Et nullus fratrum populo. Ab exemplo Ioānis baptiste. Luc.iii. super quo fcūm est uerbum dn̄i: & tūc uenit ad p̄dicandum. & Luc.iiii. & Matt.iiii. Baptizatus Iesus & spū sctō plen⁹: & postq̄ ieiunauit incepit p̄dicare. Examinata. Mat.xv. Si cecus ceco ducatum prestet &c. Et casta. ex illo Matte.xii. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bona &c. Et Mat.xv. De corde exeunt cogitationes male &c. Ad utilitatem & edificationem populi. ex illo Matte.x. Iesus misit predicare & curare infirmos &c. Annunciando. hoc accipit̄ ex serie oīm euangelioruꝫ: sed sp̄aliter. Virtutes. Mat. v. & Lu.v. Vicia. Mat.xxiii. Penam & glīā. mat.xxv.

¶ Decimum regule caplm̄. Frēs qui sunt ministri moneant. hoc hētur Mat.xviii. Corripe inter te & ipꝫ solum &c. Non p̄cipientes. hoc habet̄ Mat.xxiii. Imponunt onera importabilia super humeros hoīum &c. & Mat.vi. Aīa plus est quā corpus &c. & mat.xxiiii. Siqs uobis dixerit ecce hic est xp̄s aut illic: nolite credere: Ecce in deserto est nolite exire: ecce in penetralibus nolite credere. & mat.xv. Quare discipuli tui trāsgrediunt̄ traditiones senioꝝ &c̄. Rn̄dit Iesus. Quare & uos transgredimini mandata dei &c̄. Vnde firmiter precipio. ab illo mat.vii. Qui fecerit uoluntatē patris mei &c. In oībus que ꝓmisserunt. hētur matt.cap.v. Redde deo uota tua. Ad suos ministros. sumit̄ exēplo Centurionis: q ad xp̄m accedens non fuit repulsus sꝫ susceptus mat.viii. Nam mistri sunt serui. ex illo mat. xx. accipit̄. qui maior est erit uester seruus. Caueāt ab oī superbia. ex mat.xxiii. accipit̄. amant primos recubitus &c. Vanagloria. ex illo matt.vi. Canunt tuba & cap.xxiii. Oīa opera sua faciūt &c. & sequtur. uos aūt nolite uocari &c. Inuidia. ex illo mat.xxiii. ue uobis. & sequtur. Qui clauditis celū &c. Auaritia. ex illo mat. uel Luc.vi. Date & dabitur uobis. & mat.xix. Diues difficile itrabit in regnū celorum. & Luc.vi. Ve uobis diuites. Cura & sollicitudie. habet̄ mat.vi. Nolite solliciti esse &c. Detractione. ex illo mat.x. In principe demoniorum eicit demonia. & mat.xii. ex uerbis tuis iustificaberis: & ex uerbis tuis cōdemnaberis &c. Et murmuratione. ex illo mat.xx. murmurabant aduersus patrem familias. & sequtur reprehensio. Amice nō facio tibi iniuriam &c. An oculus tuus nequā est &c. Nescientes lrās. exēplo Ap̄lorum qui illiterati fuerūt ex studio humano: & tū deus dedit illis sensuꝫ ut in-

telligerent scripturas. Lu. ultio. Spū3 dñi. ex illo. Io. v. mittam uobis a prē spū3 ueritatis. & seqtur. Docebit uos oia. Sc̄dm operationē. hētur ex illo Io. vi. Opera mini cibum q nō perit: sed pmanet in uitam eternam. Orare. matt. xxiiii. Orate ne fiat fuga uestra &c. Luc. xiii. Oportet semper orare & nō deficere. Puro corde. Ex illo mat. v. Bti mundo corde: qm̄ ipsi deū uidebūt. Habere humilitatē. ex illo Lu. xiiii. Qui se humiliat exaltabit. & Lu. ii. Exaltauit hūiles. Patientiā. ex illo. Lu. xxi. In patientia uestra possidebitis aias uestras. In persecutione. ex illo mat. v. Beati q psecutionē patiunt &c. Diligere. mat. v. Diligite inimicos uestros. Qui aūt pseuerauerit. mat. x. habetur.

¶ Vndecimū regule caplm. Precipio firmiter fratrib⁹ ne habeant suspecta consortia uel cōsilia mulieru3. ex illo mat. v. Accipit. Si quis uiderit mulierem ad concupiscendum eam: iam mechatus est ea3 in corde suo. & mat. vi. Si oculus tuus simplex fuerit &c. Ne scandalum. ex illo matt. xviii. Ve homini illi per quem scandalum uenit &c.

¶ Duodecimū caplm regule. Quicūq3 diuina inspiratione uoluerit ire inter ifideles. sumitur ex illo mat. x. Ecce ego mitto uos sicut oues in medio luporum. Et xp̄s ut habet ibidem: elegit duodecim Aplos & misit eos pdicare &c. Et lu. x. Designauit dñs Iesus & alios septuaginta duos &c. Et ideo dr. Qui diuina ispiratione uoluerit ire. Iuxta illud mat. xxviii. Ite in mūdu3 uniuersum & pdicate &c. Nisi quos uiderint idoneos ad mittendū. xp̄i exemplo sumit. qa non oēs misit sed primo duodecim Aplos: & deide septuaginta alios discipulos: & fructus taliū dr mat. x. Qui confitebit me coram hoibus: confitebor & ego eum corā prē meo. Petant a dño papa. ex dicto matt. vii. petite & accipietis. & Io. xvi. Quicqd petieritis patrē in noie meo dabit uobis. Stabiles in fide. ex illo mat. vii. Fides tua te saluum fecit. & fundantes domū supra firmā petrā. Que promissimus obseruemus. mat. v. Reddes aute3 deo uota tua. Ex multis aliis uerbis euangelii pdicta regula posset dici assumpta: sed sufficiant prefata.

¶ Ex dictis ergo apparet: q regula fratru3 mioꝝ de euangelio est extracta. Et q sic sit p3 auctoritate ecclesie in decretalibus. De uerboꝝ significatiōe. Exiit q seminat. Et sunt uerba dñi pape Nicolai tertii in declaratione regule. Vbi sic dr de regula frm mioru3. Ipsa est euangelico fundata eloqo: uite xp̄i roboratur exemplo. ac fundatoꝝ militantis ecclesie apostolorū: sermonibus actibusq3 firmat. quo testimōio nihil maius: Vt ipsa regula tota ostendat euangelica. In principio habet. Regula & uita minorū frūm hec est. s. dñi nostri Iesu xp̄i sanctū euangeliū obseruare & in fine. Sanctū euangeliū dñi nostri Iesu xp̄i. qd firmiter pmissimus obseruemus. Vnde hec regula pre oib⁹ aliis est differens in hoc: qa nulla sic incipit ut ista: nec sic terminatur Vt det itelligi q nulla est sic euangelica: ut hec regula benedicta. Ostenditur aūt q ipsa sit uita apostoloꝝ: & consequenter dñi Iesu xp̄i: quia sicut duodecim fuerūt Apostoli: sic in ipsa sunt duodeci3 capitula. Et sicut septuaginta duo fuerūt xp̄i discipuli: ut habet Lu. x. Sic septuaginta duo uersus sunt in regula bti Francisci. Quibus merito p3 qd ipsa est uita xp̄i & apostoloꝝ: ac in sacro fundata eloqo. Et ideo dicebat btūs Franciscus in suo testamento: q deus reuelauit sibi q uiuere deberet scdm formā sancti euāgelii: sicq3 uoluit ut facerēt alii fratres. Et dicebat ipe btūs Franciscus: contra quosdam ordinis mistros: non credentes se teneri ad obseruantiā perfectionis euangelii. Imo ut sciant omnes fratres se teneri ad obseruādam perfectionē euangelii: uolo q in principio & in fine regule sit scriptū. q fratres teneant sc̄tūm euangelium dñi nostri Iesu xp̄i firmiter obseruare. Et ut fratres semp sint inexcusabiles ex quo eis annūciaui: & annūcio ea que dñs pro salute mea & sua posuit i ore meo: uolo ipam ostēdere operibus coram deo: & ipso cooperante in perpetuū obseruare. Vnde ipse ad lra3 totum euangeliū obseruauit: a principio ex quo cepit hre frēs usq3 in diē mortis. S3 an ad totā obseruātia3 scti euangelii teneant frēs: dicet statim.

q Varto regula nr̄a est ab ecclesia & p sūmos pontifices approbata. ¶ Dñs Innocenti⁹ tertius primā regulā approbauit s3 nō cu3 bulla. ¶ Dñs uero Honorius dicens regulam a dño Innocentio tertio approbatam: ipam cōfirmauit: & de hoc bullam fieri mandauit. ¶ Dñs Nicolaus tertius regulam approbatam & confirmatā ab Honorio tertio & bullatam: Ipse confirmauit & approbauit: & ipam regula3 declarauit: que declaratio in sexto habet decretalium: sub titulo de uerborū significatione. Exiit.

¶ In signum uero approbationis ulterius est declaratio ipsius regule per sūmos pontifices. u3 Gregoriu3 nonū. Innocentiū quartū. Alexandrū quartū. Nicolaū tertiū. Clementem qntū. & Ioanne3 uigesimūscdm de quibus dicet statim: Qui regulam declarātes: ea3 per ecclesiam solēniter approbatam ostēderūt. Ac priuilegiorum multiplici cōmunitiōe & exēptiōe eam obseruantium: hoc astruitur euidenter.

q Vinto qualis sit ipsa regula p3: quia ē p summos pontifices declarata: ut dictum est dicti summi pontifices eam declarauerūt: Aliq plura capitula seu passus: & aliqui pauciora: prout ostendam nūc in hoc. u3. passu. ¶ Verum quia multa alia sunt in regula que expositione indigent: que p dictos pontifices non sunt declarata nec tacta: & tēpore fratris Aimonis generalis: custos Parisiensis. u3. fr Gianfredus cum qtuor magistris. s. Alexandro de ales. Ioāne de rupella. Roberto de Bascia. & Rigaldo. Regulam ipam quo ad aliqua declarauerunt. Magister etiā Ioannes pecian qui fuit postea archieps cantauriēsis in sua apologia. cap. x. Frater Vgo sc̄tūs frater de digna puincia puincie prefatoꝝ quatuor magistrorum innixus declarationi regulam totā exposuit: declarationibus papalibus tēpore suo editis adiūctis. Hinc ē quod in expositioe aliquali regule & declaratiōe: primo sūmoꝝ pontificum est ponenda declaratio: & demum in aliis passibus dictoꝝ expositio. ¶ Sed ante pro aliquali regule declaratione & dicendoꝝ: est sciēdum q uita euangelica & si a xp̄o instituta & p apo

stolos & discipulos eius fuerit perfectissime obseruata: Faciente satore malorū oblitterata manebat in mūdo. Hinc est q̄ Iesus xp̄s patri supplicauit: ut sibi aliqui darent qui essent crucis sue baiuli.i.uite sue p̄fecti imitatores. Cui pater ānuens: Franciscū dedit cū suo ordine: ut de hoc dictū ē supra fructu scđo & cōformitate. Quare uolens xp̄s saluator suam uitam & passionem mundo declarare & renouare: Franciscū cū suo direxit ordīe: Qui crucis xp̄i.i.uite ipsi? assumpto uexillo: In mūdum ꝓgredientes: uitam ꝑ obseruātia assumpserunt euangelicā: prout p̄fata ostendūt. Ipam q̄ primo operibus: demū uerbis mūdanis patefacere studuerūt. Et ut indubia fides btō Francisco principa liori daret a cūctis: & si preuia reuelatione de assumptione uite euangelice a xp̄o fuerit premonitus: post tn̄ susceptionē uite euangelice: bulla stigmatū xp̄i ab ipso est consignatus. ut post ipsius uitam & regulam. ire tutissimū a fidelibus putaret & teneret. Quod cū crucifixio saluatoris in fine uite sue sit facta: ac uite xp̄i p̄fectio sit i crucifixiōe cōpendiose reserata: beatiq̄ Francisci stigmatizatio sit facta iuxta finem uite sue: & post regule cōfirmationē & institutionē: loquēdo de regula de qua ad p̄sens est sermo: indicium est btm̄ Franciscum euāgeliū & uitam xp̄i seruasse: & in ipsa regula talia p̄fata posuisse & descripsisse. ¶Arguit idipm̄ amor & affectus quē ipse xp̄s habuit & habet ac ostendit ad hūc ordinē: sicut infra in hoc fructu tāgitur. ¶In fornace huius mūdi cū tota uniuersitate fidelium: per tres pueros designatos fidem scte trinitatis hūtes: stant tres ordines. Et quartus adiungitur: qa uz. post Basilii regulā. Augustini. & Benedicti: Quarta est addita.s.bti Frācisci: que est similis per omnia filio dei: obseruando pre ceteris: que ipse filius dei Iesus xp̄s ordinauit & seruauit. Similis btō Francisco & suo ordini nō est inuentus: qui seruaret ad litteram legem excelsi. ¶Regula hec quā sit salutifera: sanctitas ꝓclamat obseruantium: q̄ sit rōnalis: xp̄i instituentis sapientia ostēdit: q̄ sit expetenda: celsitudo hoīum sub hac deo seruientiū indicat: q̄ sit Autentica Apostolica declarat auctoritas. q̄ sit fructifera multitudo frūm sub ea xp̄o degentium demōstrat. q̄ sit cōtra tria uicia.s.superbie. auaritie. & imūditie: quib? mūdus inficit: p3 ex contentis in regula. q̄ sit spūalis: patz quia hominez totum eleuat a terrenis: & sustollit ad contēplanda diuina. q̄ pacificam uitā reddat humanā inter fluctus uite presentis: imitanti claret: qui mortificatus stat quo ad secularia. q̄ deuota: hinc collige: qa fratrem docet corde ore & opere deū semp laudare. q̄ inuictum frēm teneat contra diaboli insidias: & penitentia pandit: qa ea indicit: & radix omnis peccati ea segregat. q̄ facile eterna capiat: hinc liquido aduertitur: quia facit frēm hic semper xp̄o copulatū: & subaratum reddit de gloria eternali. q̄ sit mira notificat eius processus: que in calle p̄sentis miserie mirabilez pandit mundo sui sequacem signis & ꝓdigiis. Et q̄ sit profunda & alta: id exprimit multiplicata elucidatio ipsius: facta per tot insignes romanos pōtifices. Vt ergo hoc uideatur ad ipsius expositionē est accedendū:

& aduertendū est q̄ in hac regula duodecim capitula ponunt. Ad instar duodecim Aplo᷑: quia de duodeciz obseruādis frater informatur. ¶In prīo caplō forma edicit: fundamentū iacit mire perfectionis. Nam dicitur q̄ regula frūm mino᷑ est Iesu xp̄i euāgelium seruare &c. ¶In secūdo caplō. Mundus spernit: ac despicitur. Et modus traditur rōne abdicationis: cū dicitur: Intrare uolentes ut uendāt omnia sua. ¶In tertio capitulo. Hymnus deo persoluit. Corpus conterit actu dire subiectionis. Dicitur enī. Clerici faciant diuinū officium: & qđ frēs ieiunent &c. ¶In quarto caplo: Census siue es abdicit: Norma ostēdit uere ministrationis. Dicitur enim. Precipio ne denarios uel pecuniaz &c. & ministri &c. ¶In quinto caplō. Frater supponitur: Labor imponit digne occupationis. Fratres inquit illi quibus dn̄s dedit grām laborandi &c. ¶In sexto caplō. Mens a seculo suspenditur: Infirmo cōpatitur ui grate dilectiōis. Dicit.n. Frēs nihil sibi approprient &c. Et si quis in infirmitatez ceciderit &c. ¶In septimo caplō. Morbus corripit.s. peccati. Pater describitur grate consolatiōis. Dicit.n. Si quis frater instigāte inimico &c. grauiter peccauerit &c. ¶In octauo capitulo. Ordo dirigitur. Pater eligitur ꝓ loco regulationis. Dicit.n. Vniuersi frēs unum eligant &c. ¶In nono ca. Cetus suspendit: Verbū ꝓponit scte eruditiōis. Dicitur.n. Frēs nō p̄dicent in ep̄atu alicuius &c. ¶In decimo caplō. Culpa corrigit: Virtus edicit & odor siue tenor omnis bone cōuersationis. Dicit.n. Frēs qui sunt ministri & serui &c. ¶In undecimo caplō. Mot? restringit: Luxus repellit freno ꝓhibitionis. Cū dicit. Precipio fratrib? ne habeant suspecta cōsortia &c. ¶In duodecimo caplō. Xp̄s imprimit: Mūdo trāsmittitur frater sancte ꝓfessionis. Dicit.n. Quicūq̄ frater diuina inspiratione &c. Sūmaliter ergo de p̄fatis habet. Sed uidendū est succinte & de eisdē in sp̄ali.

P Rimū regule caplm̄. Dicit regula & uita fratrum mino᷑ &c. In quo forma edicit: & fundamentū iacitur totius euangelice perfectionis: In quo capitulo ostendit ꝑ ipsius euidentia. ¶Primo quid a fratre minore de euāgelicis cōsiliis: est p̄cipue obseruandū: qa regula & uita &c. uiuēdo in obedientia &c. Vbi uide regule nostre ab aliis p̄rogatiuā diuisionem & distinctionē: p̄sertim in inceptione. Nulla regularū incipit ab obseruātia euangelii sic expsse: nisi regula frūm mino᷑. ut ex principio medio cū fine det intelligi: q̄ p̄ aliis in hac uita euangelica ponitur ipsius xp̄i. ¶Secundo uide bti Francisci ꝓfundam humilitatē: Non.n. dicit regula hec est mea: sed frūm mino᷑. Nec hec est regula quā seruaui: cum tn̄ prefata dicere potuisset: qa regula fuit sua per diligētissimam ipsius obseruationē. Noluit se uel actorem exprimere uel obseruatorem censeri: ut actor potius xp̄s intelligatur q̄ ipse: & ne ꝓprietas obseruantie regule soli ipsi det: sed & aliis fratribus minoribus. uz. p̄mis sociis & aliis q eam ad lrām obseruauerunt. ¶Tertio inspice nomen datum istius religionis & regule fratrib?: qa miores nūcupant: ut nomen sumptū ex euangelio. Matt. xxiiii. Intelligat: qđ uni ex mini

mis meis &c. Et q uni ex minorib9 meis nõ fecistis: mihi nõ fecistis: ut dicit btũs Frãciscus: xp̃us ad lrãm intellexit de fratribus huius ordinis. Nec imerito sic debet intelligi: qa si de aliis per anthonomasiã paupe ribus euãgelicis debet intelligi: multo magis de frib9 miorib9 quorũ pauptas p̃ aliis ex pfessiõe dr̃ magis peculiaris. Accipitur etiã hoc nomẽ ex illo uerbo euã gelii. Mat. xx. Qui maior esse uoluerit erit minor. Da tur etiã intelligi quid appetere debet frater hui9 or dinis: qa nõ promotiones ecclesiasticas: status mũdia les: & dignitates: sic dicente btõ Frãcisco in respõsiõe facta dño Hugoni Cardinali hostiensi: q fuit postea Gregorius nonus. Hic. n. Cardinalis cum sciscitaretur a btõ Frãcisco si uellet q frẽs sui ad ecclesiasticas di gnitates pmouerent̃. R. ndit btũs Frãciscus. Dñe mi nores ideo uocati sunt frẽs mei: ut maiores fieri non p̃sumãt. Docet eorũ uocatio ipsos in plano subsistere: & humilitatis xp̃i uestigia imitari: ut per hoc tãdez in respectione sanctorũ plus aliis exaltent̃. Si eni uultis ut faciãt fructũ in ecclesia dei: tenete ipsos & cõserua te in statu uocationis eorũ: atqz ipsos si ad alta ascen derint: ad plana reducite uiolenter: nec ad prelationẽ aliqñã ascendere permittatis. hec btũs Frãciscus. hoc ostendit ipse btũs Frãciscus exemplo: officiũ generala tus renũciãdo. Intelligi ẽt dat̃ qd debeat peragere: qa ut minor oĩa humilitatis officia: btũs Frãciscus in hu ius signũ in pricipio religionis oẽs frẽs & nobiles & ignobiles ad hospitalia ad seruiendũ leprosis destina bat. Scopabat ip̃e sctũs ecclesias: & pro elemosina ice debat libenter. Dat̃ ẽt intelligi qd in eis perlucere dz: qa certe hũilitatis insignia in habitu: in gestu: in uisu: & in sensib9 uiribus & aliis: ut mior ueraciter censeat̃. Dat̃ ẽt intelligi q que spectãt ad supbie uiciũ: reseca tum debet esse ab hui9 ordis pfessore. Iactãtia hipo crisis: elatio: p̃sumptio: ambitio: &c. huiusmodi: ab eo ãmota esse debent: ut uere minor existat. Innuit̃ etiaz ex noĩe q in frẽ minore debet esse oĩs uirtutũ ornat9 ut si reputatõe sit minimus: uirtutib9 ornat9 corã deo inueniat̃ maximus. Exprimit̃ noĩe fratris minoris qd̃ sit sibi abnegatus totaliter: mortificatus & mortu9 mũ do: sed uiuificatus xp̃o. Gratus debz esse deo p ipen sis: ut minori & nõ maiori imputet̃ a deo facta. Et ut concludã frater huius regule tam ex noĩe q̃ ex regula esse decernitur: mundi abdicator: celi incola: Angelus terrestris: xp̃o crucifixus: & tota mente deo herens & cõiũct9. Quid ergo primũ caplz dicit? Inqt regula & uita &c. Lapides positi ex qbus tẽplũ edificatũ est: in q̃dro ad regulã dispositi erãt. tertii Re. vi. Tu fr̃ mi nor si dei templũ ut teneris uis esse. Ad regulã hãc ti bi a xp̃o per Frãciscũ traditam te quadres: ut sit in te Iustitia in exibendis. Prudentia in cauendis. Tempe rantia in abiciendis. Fortitudo in perficiendis. De q bus tua p̃ cunctis regula hec sanctissima diserit & lo quitur. Et aduerte q btũs Frãciscus: imo ipse xp̃s ad apicem perfectionis uult nos adire in regula p̃nti: sic uz. sequi uitã euãgelicã per frẽs: q excellẽtius ab aliis nõ fiat: aliter ad arctiorẽ uitã esset adire respiciendo retro: cuius oppositũ caplõ secũdo edocet̃. Insup attẽ de q cum in euãgelio duo pre aliis sint apostolis cõ mendata a xp̃o. uz. perfectio sanctitatis: & auctori tas Ecclesiastice potestatis: intentio bti Francisci fuit: suis filiis & fratribus indicere put possibile est in q busdam euãgelicã sanctitatẽ: & nihilomin9 ad reuerẽ dam apostolicã potestatem. Primũ facit in pricipio cũ dicit. Regula & uita &c. Secũdũ facit in p̃sona sui & successorũ ac frũm omniũ. Dicente regula frater Frã ciscus promittit obediẽtiã &c. ¶ Dicit ergo primo re gula & uita fratrum minorũ &c. s. bti Frãcisci & frũm suorum presentiũ & futurorũ. hec est: dñi nostri Iesu xp̃i &c. Et pro huius primi puncti ac fundamẽti toti9 regule declaratione: sunt aliquorũ dubiorũ solutiones uidende. Quibus uisis multa que circa istã partem di cũtur patebunt. ¶ Primũ igit̃ dubiũ est: An frẽs mino res ex sue regule pfessione ad obseruãtiã omniũ con siliorum euangelicorũ teneant̃. Ratio dubitatiõis est: quia dicit. Regula & uita &c. Sanctũ euãgeliũ obser uare &c. Ad istud respondẽt concorditer quinqz sũmi pontifices. Vz. Gregorius nonus. Innocẽtius quartus. Alexãder quartus. Nicolaus tertius. Et Clemẽs qnt9 qd̃ nõ. ¶ Vnde dñs Gregori9 dicit qd̃ ad cõsilia euã gelica que in regula nõ ponũtur: nõ tenẽtur: sed solũz ad ea ad que ipsi se obligare intenderũt: ad alia uero ut ceteri xp̃iani: & eo magis: qa seipos obtulerũt dño sacrificium medullatũ. ¶ Dñs Innocẽti9 dicit: q frẽs nõ tenẽtur ad omnia cõsilia euãgelii: sed ad ea dũta xat que in ipsa regula preceptorie uel inhibitorie sũt expressa: Idem dicit dñs papa Nicolaus: & addit ad uerba dñi Innocẽtii: qd̃ ad ea tãtum tenẽtur que p̃ce ptorie uel inhibitorie uel sub uerbis equipolẽtib9 sũt expressa. Ad alia uero cõsilia tenẽtur ppter statũ pfe ctionis quez assumpserũt ut ceteri xp̃iani. Et eo ma gis &c. ut dicit Gregorius. ¶ Dñs Clemẽs dicit idez cum prefatis. Et dat rõnem. Quia cuz uotũ cadat sup determinatũ & certum: uouẽs regulã nõ põt dici tene ri ex ui uoti huiusmodi. Ad ea cõsilia euangelica que in regula nõ ponũtur. Et btũs Frãciscus quedã posuit & quedam dimisit. ut pz cũ dicit. Regula & uita &c. uiuendo in obedientia sine pprio & in castitate. Si. n. intendisset ad oĩa obligare: superflue & nugatorie q̃ daz eorũ posuisset: aliis suppressis. Et qa natura termi ni restrictiui: sic excludit extranea: qd̃ oĩa ad ipz per tinentia icludit: dicit ipse dñs Clemens papa: q fra tres nõ solum ad illa tria uota nude & absolute acce pta ex professiõe regule obligãtur: sed ẽt tenẽtur ad ea oĩa iplenda: que sunt pertinẽtia ad hec tria que re gula ipsa ponit. ¶ Scdm dubiuz. An ad cõsilia que in regula ponũtur: frẽs teneãtur sicut ad p̃cepta euãgeli ca. Respõdẽt papa Nicolaus & Clemẽs: Quod cum btũs Frãciscus aliqua cõsilia: indicat ut cõsilia sub uer bis monitiõis & exhortatiõis ac cõsilii: & aliqua sub phibitione ac uerbo precepti: q intentio bti Frãcisci nõ fuit: q frẽs ex regule pfessiõe teneãtur ad omnia cõsilia sicut ad precepta euãgelica: sed solũ ad ea cõsi lia que in eadem regula p̃ceptorie uel inhibitorie seu sub uerbis equipollentib9 sunt expressa. Solutio etiã huius dubii pz ex p̃cedenti solutione: qa ex quo non

Regula nõ obligat ad oĩa cõsilia euãgelica

Oĩa cõsilia regule nõ obligãt ut precepta euãgelica

tenent̄ ad omnia consilia: ergo nec sicut ad precepta. Sed si dubium restringat̄ ad ea consilia que in regula ponunt̄: patet respōsio ex uerbis pape Nicolai & Clementis. ¶ Tertium dubium utrum teneant̄ ad omnia ↄsilia expressa in regula. Respōdet papa Nicolaus in declaratione regule dicēs. Quod ad ea ↄsilia que sub uerbis obligatoriis ponunt̄ in regula tenentur fratres eo modo quo in regula ponunt̄: ad alia uero que sub uerbis monitoriis iformatoriis exhortatoriis seu quibuscūq3 aliis in regula continent̄: ea ꝓsequi magis decet: quia imitatores tāti patris effici & xpi semitas artius elegerunt. Papa Clemēs respondet dicens. non solu3 ad illa tria uota nude & absolute accepta ex ꝓfessione regule obligantur: sed etiam tenent̄ ad ea omnia implenda: que sunt pertinentia ad hec tria que regula ipsa ponit. Et dicit qđ si ad tria ꝑdicta tm̄ ꝑcise ꝓmittēs regulā seruare: & non ad oīa ↄtēta in regula q̄ hec tria modificāt artaret̄: uane ꝓferet̄ hec uerba. ꝓmitto me semper hāc regulā obseruare. ex quo ex his uerbis nulla obligatio nascitur: nec tm̄ inquit papa Clemens putandum est: ꝙ beatus Franciscus professores huius regule quantum ad omnia contenta in regula modificantia tria uota: seu ad alia expressa in ipa: intenderit esse equaliter obligatos: quin potius aperte discernit: ꝙ quo ad queda3 ipsorum ex ui uerbi transgressio est mortalis: & quo ad quedam alia non: cum ad queda3 ipsoꝝ uerbum apponat precepti uel equipolentis eidem: & quo ad aliqua uerbis aliis sit cōtentus. Ex quibus patet solutio questionis que tangit̄ per papa3 Nicolaum & Clementem: uidelicet utrum fratres teneātur tam ad ↄsilia q̄ ad ꝑcepta euangelica. Responsio patet ex ꝑdictis ꝙ ad queda3 tenent̄ sicut ad ꝑcepta: & ad quedam non: ut enim dicit papa Nicolaus. Cu3 Beatus Franciscus dicat. Regula & uita fratrum minorum &c̄. Et que dicuntur in ꝑncipio referant̄ ad medium & finem: & que in medio ad ꝑncipium & fine3. Et que in fine ad ꝑncipiū & medium: que beatus Franciscus dicit in principio. s. Regula & uita &c̄. non absolute sed cum quadam modificatione uel determinatione seu specificatiōe ponit. Que ergo dicit in fine. s. sanctum euangeliu3 &c̄. Ad illa tria in principio dicta habent referri modificata uel determinata uel specificata. Et quia beatus Franciscus aliqua cōsilia indicat ut consilia sub uerbis monitionis exhortatiōis & consilii: & aliqua sub prohibitione ac uerbo ꝑcepti: non fuit ergo intentio beati Francisci: ꝙ fratres ex regule ꝓfessione teneantur ad omnia consilia sicut ad precepta euangelii: sed solum ad illa consilia que in eadem regula preceptorie uel inhibitorie seu sub uerbis equipolentibus sunt expressa. ¶ Quartum dubium est cu3 multa in regula ponantur sub uerbo imperatiui modi tam affirmatiue q̄ negatiue. An ad illa fratres ex regule professione teneantur: sicut ad habentia uim precepti. Respondet papa Clemens in declaratione. Quod licet fratres non ad omnia que sub uerbo imperatiui modi in regula ponuntur: sicut ad ꝑceptoꝝ seu equipolentium obseruantiam teneantur: expedit tamē fratribus ad obseruandam puritatem regule & rigorem: ꝙ ad ea sicut ad equipolētia ꝑceptis se nouerint obligatos: que hic inferius annotantur. Que uident̄ equipolentia preceptis ex ui uerbi uel saltem ratione materie de qua agitur: seu ex utroq3. Et sunt hec uidel3. Illud quod ponitur in regula de non habendo plures tunicas quam unam cum caputio & aliam sine caputio. Item de non portandis calciamentis & non equitando extra casum necessitatis. Item quod fratres ieiunare a festo omnium sanctoru3 usq3 ad natiuitatem domini: & in sextis feriis teneantur. Ite3 ꝙ fratres clerici faciant officium secundum ordinem Romane ecclesie. Item ꝙ ministri & custodes pro necessitatibus infirmoꝝ & fratribus induendis: solicitam curam gerant. Item ꝙ si qui fratres in infirmitatem ceciderint: alii fratres debent sibi seruire. Ite3 ꝙ fratres non ꝑdicent in episcopatu alicuius episcopi: cū ab eo illis fuerit contradictu3. Item ꝙ nullus penitus audeat populo predicare: nisi a ministro generali fuerit examiatus & approbatus & ad hoc istitutus. Item ꝙ fratres qui cognoscerent se regulam non posse spiritualiter obseruare: possint ad suos ministros recurrere. Item omnia que ponuntur in regula ad formam habitus tam nouiciorum q̄ professorum: nec non ad modum receptiōis ad professionem spectantia: sunt ab ipsis fratribus sicut obligatoria obseruanda. Nisi recipiētibus quo ad habitum nouitiorū ut dicit regula: secundum deu3 aliter uideatur. hec inq̄ omnia sunt a fratribus tāq̄ obligatoria obseruāda. Item dicit ꝙ ubicūq3 in regula ponit̄ hoc uerbum teneant̄: obtinet uim precepti: & seruari debet a fratrib⁹ sicut tale. hec papa Clemēs. Sic ergo patet id ꝙ dicit papa Nicolaus in declaratione: ꝙ fratres ex ꝓfessione sunt astricti ad ea consilia euāgelica que in ipa regula ꝑceptorie uel inhibitorie seu sub uerbis equipolentibus exprimunt̄. Et ad omnium obseruantia3 que ipsis in eadē regula sub uerbis obligatoriis indicuntur: & que sint illa patet ex dictis. Ex dictis ēt p3 quid intelligitur noīe euāgelii. Cū dicit regula & uita &c̄. Iesu xpi scm̄ euāgeliū &c̄. Per euāgeliū ↄsilia euāgelica itelligunt̄. Et qūo oīa obseruare & qūo nō p3 ex iā dictis. Dicit ergo. regula & uita frūm minoꝝ &c̄. uiuendo in obīa sine ꝓprio & in castitate. ubi uide ꝙ cū oē ꝙ ē i mūdo sit supbia uite: ↄcupiscētia carnis: & oculoꝝ: & qđ pctō dimissi abire scđ3 desideria cordis nr̄i. b. Frācisc⁹ regulā suā istituit ad ꝑcauedū dicta uicia & totalr̄ ea abiciēda. Cōtra supbia3 uirtutē ponit obīe. Cōtra auaritiā ponit pauptatē. Cōtra luxuriam castitatem idicit & ponit. Vult ergo frēs ꝑfatis crucifixos mūdo: & ↄiūctos esse xpo. ¶ Dicit ergo ꝙ regula & uita nr̄a ē uiuere in obia sine ꝓpo & in castitate. Ad hec tria ↄsilia ex ꝓfessiōe sicut ad ꝑcepta frēs obligant̄. Et ponit dicta tria: qa in qualib3 regulari obseruātia ponunt̄: nō tm̄ equaliter. Atq3 ad tria ꝑfata utplurimū q̄ in regula ponunt̄: ↄsilia euangelica reducunt̄. In ꝑfatis ergo gradus & nō eq̄litas iter ꝓfessionē regl'e. b. Frācisci ad alias regl'as pat3. ¶ In obia: qa possessiōes hn̄tiū obia artat̄ ad locum: ut dicit Bernardus i eplā. vii. Duo nobis i mōasteriis ↄuersantib⁹ obseruāda tradūt. Subiectio abbati: & stabilitas i lo-

eo: & ita obseruanda q̄ neutra impediat aliam: & sic sit obdiens abbati: q̄ stabilitatē nō amittat. hec Ber. Altior ē obia q̄ ad nullū locū artat: nullo terre fine cōcludit: sicuti est in obediētia nr̄e pfessiōis: quia nihil habēt iuris in aliquo loco. obediētiam ergo habēt super oēm loci terminum ampliatam. ¶ In paupertate .i. sine omni spāli & generali dominio & ppetate. Sic exponunt papa Gregorius Innocentius Nicolaus & Clemens. Artior est hec: habētibus in cōmuni & si nō in spāli. ¶ In castitate. & si nō est gradus quo ad actū castitatis: est tamē gradus in castitate seruāda ad quā seruandam frater minor districtius obligatur. Debet enim ut dicit regule undecimum capitulū uitare nec habere suspecta ɔsortia uel consilia mulierum &c. Et quāuis fratres ut dictum est supra: non teneantur ad omnia ɔsilia euāgelica ut ad precepta: sed magis q̄ ceteri xp̄iani: fratres tn̄ antiq iuxta posse talia ɔsilia custodierūt. Paupertatem ubiq̄ seruātes. Saracenus cū uelet pecuniā fratribus dare pro elemosina ipsā abiecerūt. ut docet Bonauētura in parte quarta legēde maioris. Sic soldanꝰ beato Frācisco munera obtulit: que ipse omnia ɔtempsit: pecuniam enim ut stercus putabant. unde quidam frater qui denarios reperat & posuerat in fenestra: mandato beati Francisci ipse pecuniam ore ad stercus portauit. Obediētiam. cūctis erāt subiecti & precipue ecclesie p̄latis: exēplo beati Francisci qui dimisso generalatus officio: guardianum uoluit habere cui obediret. Charitatem uero erga proximos: ipsos ad uiam inducentes salutis uerbo & exemplo. Inimicos diligētes. Frater Bernardus Bononie in platea se posuit diebus pluribus: ut a populo despiceretur & uituparet̄: sic & florentie. uidebāt se mutuo ac si essent angeli dei. ut patet in legenda trium sociorum. Non solum nō offendebant: imo offendentes amabāt: dum pro eis orabant: & in iniuriis exultabant. Non scandalizabant se mutuo: & si aliquando casu id fecissent: statim inculpando se penitentiam exercebant: ut patuit de fratre scandalizante fratrē q stercus posuit in os suum. Volentes inferre iniurias proximo ipsi in se excipiebant: ne proximus offenderet̄. Patuit de fratre qui excepit ictus lapidū se interposito: cum fatuus fratrem suū uellet percutere. hypocrisim super omnia execrabantur: sanctitatem abscondētes: & mundi honores fugiētes. Neminem iudicātes neminē ledētes: mites benigni. Curam crastini sic uitabant: ut legumina nō de sero: sed post matutinū ponere nō audebāt. Vitantes uerba ociosa. In capitulo generali celebrato Assisii tempore beati Francisci ubi fuerūt quinq̄ milia fratrum nō erat qui loqueretur nisi de deo: uel quomodo possent regulā spiritualiter obseruare. Pater noster dicētes pro uerbo minimo silentium infringentes dicendo. Pacem primum offerentes hominibus ɔformes patri euāgelico. Crucem domini per penitentiā & meditationem habitu & opere deferētes. Ac ut sal terre doctrina salutifera mentes cōdientes. lux exemplaritatis fuere mundanis. Sensibus corporis ne conturbarēt interiora pudorati. Intentiōe ad patriam tendentes. Ministrantes leprosis & humilibus. In māsuetudine peccantes corrigentes: Domini consilia implere sunt conati. Suppositis & iactis fundamentis euangelice perfectiōis: ac nōie iposito fratribus suis quia minores: consequenter primum euangelii consilium. s. obedientiam recipiendo: Cui frater ut minor & humilis sit subiectus: & obediētiam debeat exhibere: beatus Franciscus suo subdit eloquio & exemplo dicens. Frater Frāciscus pmittit obediētiam in iniūctis & p̄cipiēdis. Et reuerētiam. In obsequēdis & perficiēdis. Cui iquit: Dn̄o pape uicario Iesu xp̄i in terris. Extra de trāsla. cap. Quāto. Honorio. iii. tūc residenti in sede Romana. Et nō solum ipsi: Honorio pape p̄fata fecit sed eadem pmisit eius successoribus canonice intrātibus & ecclesie Romane. i. dominis cardinalibꝰ qui uices gerūt pape sede uacāte. Quibus apparet q̄d beatus Frāciscus ordinem nō pro tempore: sed pro perpetuo pape subiecit: quia fides ecclesie nō debet deficere: quare nec aliquis uerus successor Petri. Quo appa ret quod nulla regula sic subicit suum ordinem sicut ordo minorum est subiectus dn̄o pape. Quare de nullo ordine ɔsiderata subiectiōe ita debet esse cura dn̄o pape & ecclesie: sicut de isto: nec sic foueri per ecclesiam. ut sapiēs architectus beatus Frāciscus ordinem suum ecclesie Romane supposuit & recomēdauit. In cuius signum uoluit ut fratres peterēt unum de cardinalibus: ut essent semper subditi & subiecti pedibus sancte Romāe ecclesie. Ex p̄fata obediētia sequitur q̄ dominus papa & tā ratione summi pontificii qua ualet leges cōdere nouas. xxv. q. i. Sūt. & caplo quarto sequēti: q̄ obediētie & reuerētie promisse: regulam ualet declarare glosare: constitutōes in ordine facere: put nostro statui uiderit opportunū. Sic ergo apostolicis mādatis a fratre minore est obtemperandum: nisi ɔtra fidem essent expresse: & p alios q̄ per ipsū iudicāda sic esse. Verū quia omnis cōmunitas & corpꝰ unum & nō plura capita debet habere: ne res mōstruosa cēseatur: unum caput in hoc ordine sicut in ecclesia militanti preficitur: cui parēdum est sine rebellione: & cum subiectione & reuerentia obsequendum: ideo regula subdit q̄ obediendum est pape &c̄. Sic & capiti uidelicet beato Francisco qui in persona omnium ordinem subiecit ecclesie: Fecit sibi omagium fidelitatis sanctam. s. obediētiam & reuerentiā. Institutusq̄ est caput ordinis per papam ut fratres ei obediant. Et nō solū ipsi sed & successoribus. Et aduerte quia hic ponitur hoc uerbū teneantur quod equipolet precepto ut declarat papa Clemēs in declaratione. Quare non obedire generali ministro presertim ex contemptu: sine culpa non sit mortali. debēt ergo fratres obedire. ut dicit capitulum decimum regule in omnibus dummodo nō sit ɔtra aiam & regulā. ¶ Sed h̄ orit̄ dubiū: quia regula dicit q̄ fratri Frācisco est obediendū &c̄. An ad obseruātiā testamēti sui fratres teneant̄: cū ibi nōnulla mādet: ne. s. petāt declarationes & priuilegia a sede apostolica in regula &c̄. R̄ndet̄ p dn̄m Gregoriū nonū. Innocētiū quartū. Alexādrū q̄rtū & Nicolaū tertiū q̄ frēs nō tenent̄ ad dicti testamēti obseruātiā. Ratio quia ad hoc nō potuit primo obligare frēs su

Fres ñ te neē ad ob seruātiā te stamenti. ne ipsoꝝ ɔsensū: & pͥsertim ministrorū quos tāgebat. Secūdo obligare nō potuit successorē: cum nō habeat potestatē par in parem. Tertio ꝙ cū simus ecclesie romane p oia subditi & subiecti: & ad ipsā ut ad magistrā ē recurrēdū: qa sicut ipsā regulā cōfirmauit sic & eius dubia hēt declarare: Nec p inferiorem pōt subditus ab obedientia secludi supioris prelati: & pcipue illius. s. cui⁹ nutui oēs subiecti stant xpiani. Sic ergo pꝫ ꝙ in hoc primo caplo. b. Franciscus & indicit pfectionem sanctitatis in obseruantia triū consiliorū euangelii: ac subiectiōe Apostolice potestati: in obedientia & reuerētia exhibenda a fratribus Romāo pontifici: & eius successoribus canonice intrantibus. Et sic pꝫ quō a btō Frācisco in hoc caplo edicit̄ forma & fundamētum iacitur omnis perfectiōis. Nūc trāseūdū est ad secundū caplm. ¶ Expō scdi capituli regule.

Ecundum regule capitulum est. Si qui uoluerint hanc uitam &c̄. Quo capitulo mūdus despicitur: & modus tradit̄ mūdi abdicatiōis. In quo capitulo sunt multe partes. ¶ In quarū pͥma parte ponit̄ ad quē spectet: ordinē intrare uolentium receptio. Et dicit regula in hoc caplo: & pͥma parte ꝙ ad solos ministros prouinciales ptinet. Vbi sciēdum ꝙ ex isto passu regule generalis minister non excludit̄: cum ipse sit minister generalis in toto ordine: & prouincialis etiam in qualibet ꝓuincia: imo ad ipm pncipaliter ptinebat: ut dic̄ declaratio pape Gregorii noni. Istud de receptiōe talium ꝙ pertineret ad solos ministros ꝓuinciales: poterat in principio ordinis obseruari ꝓpter paucitatem fratrum. Sed ordine dilatato: cōcessuꝫ est p dnm Gregoriū nonū priuilegiū quod icipit. Gloriātibus uobis in sola cruce &c̄. Et p declarationē Innocētii quarti & Nicolai tertii: ꝙ nō solum generalis minister & ꝓuiciales ministri possunt ad ordinem recipere: sed & aliis fratribus discretis cōmittere. Attamen uicarii ministri: & multo fortius uicarii prouincie: nō possunt ex officio uicarie ad ordinem recipere: nisi in spāli a generali ministro uel prouinciali cuius est uicarius cōmittat̄. Nec est hic relaxatio regule: sed ampliatio auctoritatis. Quibus pꝫ ꝙ generalis minister cum prouincialibus ministris habēt ordinariam potestatē. Alii uero fratres ceteri subdelegatā. ¶ In secūda parte huius capituli que icipit. Ministri uero diligēter. ponit̄ ꝙ examinandus est & qualiter: qui hunc ordinem optat intrare. Vbi sciendum est ꝙ cum hec regula sit tota apostolica: & ecclesie Romane suppositus ordo iste: hinc est ꝙ beatus Frāciscus ponit uolentem ingredi: de pertinētibus ad pͥfata duo debere per ministros examiari: de fide catholica ꝓpter pͥmū: & de sacramētis ecclesiasticis ꝓpter secūdū. Ratio qa ubi error eēt in tali persona respectu alicuius prefatoꝝ: hic ordo sicut & quicūqꝫ alius minime sibi ualeret ad salutē. Insuper fidem Romāe ecclesie sicut fratres debēt tenere: sic & alios docere. Et licet beatus Frāciscus solū de pdictis ponat examinādum uolētem intrare: addēs ꝙ sit ab uxore solutus. Constitutiōes tamē ordinis generales: in capitulo pͥmo uidelꝫ de religiōis igressu: etiā alias ponūt cōditiones. ¶ Vnde dicit ɔstitutio. Quod recipiēs diligēter & solicite attēdat: ꝙ recipiendus: sit fidelis & catholicus: de nullo errore suspectus: matrimonio nō ligatus: corpore sanus: animo ꝓmptus: legitime natus: debitis expeditus: conditione liber: etate quatuordeciꝫ ānoruꝫ ad minus: nisi fuerit a parētibus oblatus: nulla uulgari infamia maculatus: competēter litteratus: uel ad labores ordis competētes & utiles aptus: aut talis cōditionis existēs: ꝙ eius receptio clero & populo nō modicam edificationē afferat. hec cōstitutio. Hec que dicta sunt in declaratione Innocētii & Nicolai habentur: qui dicunt ꝙ non passim fratres uolētes igredi recipiāt: sed solum ordini utiles: & de quorum receptione nō modica edificatio fit in populo. De uxore beatus Frāciscus spālē facit mētionē: quia talia sunt ad castitatis ruinam: quā frater in ordine manēs: debet illibate seruare. ¶ Expedita examinatione: Nūc in sequēti. s. in tertia parte beatus Frācisc⁹ addit qd scdm scm euāgeliū talib⁹ sit dicēdū: inqt. n. ꝙ ipsi ministri dicāt illis uerbum sancti euāgelii: ꝙ uadant & uendāt &c̄. Vbi sciēdum ꝙ cū saluator noster dicat. Matt. vi. Non potestis deo seruire & mamone. Oportet ergo se nudū offerre brachiis crucifixi: Sicut se sequētes omnia dimittere xpus uoluit: ut pꝫ in apostolis. Et perfectionē uolēti adipisci dixit. uade & uēde oia tua & da pauperibus &c̄. Fecit utiqꝫ ipse Franciscus. Frater Bernardus. Frater Petr⁹ & alii eius socii omnia abiciētes: & cūcta dātes pauperib⁹ ut nudi cū nudo luctarent̄. s. hoste infernali: & nuduꝫ crucifixum pfectissime sequerent̄. Repulit beat⁹ Frāciscus quēdam in Marchia uolentem ordinem ingredi: quia sua nō pauperibus sed parētibus dederat. Dicit ergo beatus Franciscus ꝙ talibus dicatur uerbum sancti euangelii: ꝙ uadant &c̄. Et sequitur. Quod si facere nō potuerint utpote propter distantiaꝫ loci: uel quia litigiis inuoluta: uel quia in potestate alterius: & sic de similibus: & iste libēter faceret si facultas adesset: dicit beatus Franciscus: ꝙ talibus sufficit bona uoluntas. Hic multa essent dicēda de uolūtate bona: quomodo ipsa facit actum meritorium ubi non adest facultas operis: prout uult Vgo de sacramentis. libro secundo. parte quarta decima. capitulo. lxvii. sed breuitatis causa dimittantur. ¶ Sed quid cauere debent fratres & receptores talium in recipiendo: subdit regula in quarta parte dicens. Et caueant fratres &c̄. Istum passum declarat Dominus papa Clemens in declaratione. ubi tribus dubiis respondēdo hunc locum serenat. ¶ Primum dubium est si licet fratribus recipere quicquam de bonis ingredientium si donentur. Ad hoc respōdet ꝙ cum ingredientes sint liberi: nō uidetur aliquid obsistere: quin si uelint eis dare per modum elemosine sicut ceteris pauperibus: fratres possint recipere: Cauere tamē debent ne ex notabili quātitate: presumi possit sinister oculus contra eos. ¶ Secundum dubium. si ad dandum fratribus uel conuentibus: fratres possint iducere eos sine culpa. Respōdet & dicit. Ne aliqd sinistruꝫ uideat̄ circa talium receptionem: fratres debēt abstinere a talium iductiōe. ¶ Tertium dubiū. Circa illam partem, Si tamē cōsilium requirat̄ &c̄. An si ipsi

fratres sint idonei ad dandum cōsilium: ad alios extra nostrum ordinem dirigere teneatur? Respondet papa ꝙ ad deum timētes alterius status debet dirigi: ut uideatur zelatores paterni statuti. ¶ In quita parte isti? capituli cum dicit. Postea concedant eis pannos probationis &c. Beatus Franciscus ponit qualiter debēt indui & quibus: quia duas tunicas sine caputio & cingulum & bracas & caparonem &c. Circa quam partem sunt aliqua notanda: quia beatus Franciscus. hic ponit distinctionem habitus nouitiorū: ab habitu professorum. Et dicit qualis detur nouitiis: nisi aliud secūdum deum aliquādo uideatur: quod ad habitu3 refertur: ut dicit papa Clemēs in declaratiōe professorum: & quia iura canonica faciūt difficultatem magnā quo ad nouitios: inter portātes habitum nouitioru3 & ꝓfessorum: ideo ut istud uideatur uidendum est Primo quis possit ordinem intrare ut sit ibi nouicius. Et dicitur ꝙ non minor quattuordecim annis completis. Si enim minor intret: & exire potest: & extrahi a patre uel tutore. Etiam si ante quartum decimum annu3 offeratur a parentibus ipso consentiente: posset egredi ipso perueniente ad prefatam etatem scilicet annum quartu3 decimū. habetur hoc. xx. q. iii. Presens. & extra de regularibus. Cu3 simus. Quod ēt pōt si talis intrat propria auctoritate ante quartum decimu3 ānu3. p3. xx. q. ii. Puella. Et uigesima questiōe prima. in summa questionis. Quod ante completum quartum decimum ānu3. patet quia nō sufficit ꝙ attingat: sed oportet ꝙ perfecerit: patet extra de regulari. Ad nostram. In textu & in glosa. Et capituloi Sgnificatum. pōt eni repeti. Nec malitia potest suplere in hoc casu etatem. uigesima questiōe prima. In summa questionis. Et Io. An. ponit de regulari. Eos. in Clemētinis. Debet ergo ad uitandu3 predicta ꝙ sit etatis complete quatuordecim annorum. ¶ Secundo quo habitu debet indui. Vbi sciēdum ꝙ ubi habitus nouitiorum est determiatus & distinctus ab habitu professoru3: debet sibi dari habitus nouitiorum. Si uero ipse uult habere habitum professorum & nō nouitioru3 & scienter recipit: talis per talem susceptionem que inducit tacitam professione3. extra de regulari. Eos. in clementinis. etiā si nō sit: intelligitur professus expresse. Non ꝙ aligetur tali ordini: sed generaliter tm̄ alicui ordini. extra de regulari. Nō solum. libro sexto. Cauendu3 ergo est quo modo talis habitus non nouitiorum sed professorum detur talibus. unde si peteret debēt iformari quid gestatio habitus professoru3 facit in eis. Et hoc semper intellige ubi habitus nouitiorum est distinctus ab habitu professorum in forma & colore. ubi enim nō eēt distinctio talis: professio tacita non inducitur. Beatus ergo Frācíscus ad precauēdu3 talia: qualis habitus detur nouitiis oñdit. Nisi ut dicit papa ministris & iduētibus aliud secūdu3 deum aliquādo uideatur. Quia uidelicet si omnino habitum uult induere professorum: facta sibi primo declaratiōe debet ei dari. Et hoc uel pro honestate ordinis: uel utilitate & ꝯditiōe recepti. & tūc dicit regula nō secūdu3 propriam uolūtatem debet dari habitus professorum: sed secūdū deum. ¶ Et nota ꝙ infra ānu3 probatiōis nouitius potest ab ordine exire nisi in tribus casibus. De primo dictum est si sciēter recipit habitum professorum qui est distinctus ab habitu nouitiorum: & ipse est etatis quatuordecim annorum uel plus. Secūdus casus si ifra ānum ꝓbatiōis faceret professionem: tūc & si nō obligatur tali ordini loquēdo de ordinibus mēdicantium: generaliter tamē alicui ordini obligat̄. Terci? casus si euidēter apparet ꝙ talis absolute uitam uoluerit mutare: quod tamē nō ꝑsumit̄ nisi clara ꝓbatione: uel competentibus inditiis comprobetur. Et de istis duobus casibus: uidelicet de habitus professorum portatione: & de uite mutatione loquitur priuilegium ordini concessum per dn̄m Clementem q̄rtū. Et incipit. Ex parte dilectorum filiorum. ubi mandat omnibus archiepiscopis & episcopis per Italiam constitutis: ut tales ad ordinem redeāt: uel ad alium se debeant transferre: compellendo eos ad hoc per censuram ecclesiasticam: monitione premissa & appellatione postposita. Et sciendum ꝙ uolentes nostrum intrare ordine3: siue prius q̄ ordinem intrauerint siue post: ac etiam post professionem emissam: per generalem & prouiciales ministros custodes ac ipsorum uicarios possunt absolui a sentētiis excommunicationis: suspēsionis & interdicti a iure uel a iudice generaliter promulgatis: & cum eis super contractis irregularitatibus dispensare: ita tamen ꝙ absoluti statim ordinem intrent. Aliter in pristinas sententias relabūtur propter inducias. Hoc concedūt quatuor Maremagni. s. Bonifacii Alexandri Clementis & Honorii. Item conceditur per Innocentium. Et incipit priuilegium. Celestis amor patrie. Et aliud eiusdem. Et incipit. In iure canonico &c. ¶ In parte sexta huius secundi capituli addit regula dicens. finito anno probationis &c. Vbi circa istam partem uidendum est quando annus incipit probatiōis & quis est. Et dicitur ꝙ tempus probatiōis est ānus quintus decimus. nam cum non possint ingredi nisi completo āno quarto decimo. sequitur ꝙ tunc incipiat annus probatiōis. hoc tradit Ioā. An. extra de regulari. Beneficiu3. libro sexto: & capitulo. Is qui. eode3 libro. ¶ Et aduertendum ꝙ papa Honorius beato Francisco & fratribus in ꝑuilegio qđ icipit. Cū scđ3 ꝯsiliū sapiētis. mādat ꝙ ifra ānū ꝓbationis nullū audeāt ad ꝓfessionē recipe. Et pena tales recipiētiū ifra ānū est triplex. Prima q̄a peccat mortal̄r. facit. n. ꝯtra ꝑceptū dn̄i pape & efficitur iobediēs. Secūda q̄a a fratrib? debet puniri pena que ꝓ grauiorib? culpis solet ifligi extra de regulari. Nō solū. libro sexto & cap̄lo. ꝯstitutionē. Et ille q receptꝰ est licet eē secularis nō possit: nō tn̄ alligatus est illi ordini p illā ꝓfessionē. Tertia pēa q̄a suspēsi sunt a receptiōe cuiuscūq3 ad ꝓfessionē. S3 pone casum ꝙ nouiti? ifra ānū ꝓbatiōis postq̄ steterit duob? uel tribus mēsib? exit ab ordine: & stat extra ordinē duob? uel tribus mēsibus: & demū reuertit̄ ad ordinē: nūq̄d duo ꝑmi uel tres mēses q̄bus steterat debēt sibi computari? R̄ndet̄ scđm dn̄m Bonicontrū filium. Io. An. ꝙ nō. d3. n. stare per annū integrū nō iterruptū. Nā q̄n iura locuntur de anni spatio: locunt̄ de anno cōtinuo.

ut dicit Ioan.an.de electione.capitulo primo libro se
xto. ¶Et sicut mādatur fratribus ꝙ īfra annum pro-
batiōis nullum ad obediētiam recipiāt: sic etiam man
datur ꝙ uolentes exire siue aliam religionem intra-
re non debeant retinere: per dominum Gregorium no
num & Innocentium quartum. Et incipiunt priuilegia
eorum eodem modo.s. Non solum in fauorem cōuer-
si. Dicit ergo regula finito anno probationis eodem
die & hora completis: potest profiteri. Et aduerte hic
si potest facere professionem & non uult: & stat ulte-
rius nullaʒ protestationem faciendo: qa ex suo esse in
ordine nō uult sibi preiudicari: quin libere possit ad se
culum redire: talis tacitus est professus: & non potest
ad secularem uitam redire: sed oportet eum aliquā re
ligionem intrare. ¶Sed a quo ad professionem debet
recipi & si regula non ponat expresse: tamen a mini-
stris intelligitur: quia si solis ministris ingressus & re-
ceptio reseruatur: multo fortius & ad professionem ta
lium receptio: sed per declarationes concessum est ꝙ
aliis a prefatis potest cōmitti. Sed quam formam de-
bet profitens in profitendo tenere regula non dicit: ni
si ꝙ promittāt uitam istam & regulam obseruare. hoc
implicite dicit regula fiendum: sed constitutiones ostē
dūt magis explicite & ex causa ut dicet. Forma hec
est. Ego Frater. N. ꝓmitto & uoueo deo: & beate Ma
rie semp uirgini. Beato Frācisco & tibi patri toto tem
pore uite mee seruare regulam fratrum minorum: per
dominum papam Honorium confirmatam. uiuēdo in
obediētia sine proprio & in castitate. Et quare sic ex-
primantur tria uota in speciali & si pateat ex dictis in
primo capitulo in solutione dubiorum: patere potest
etiam ex solutiōe istius dubii uidelicet. An aliquis ꝓ-
fitēs sic dicēdo. ego promitto toto tempore uite mee
seruare regulam fratrum minorum nil explicando: si
tūc ad omnia regule tenetur ut ad precepta. Ad quod
respondet papa Nicolaus in declaratione dicens: ꝙ si
aliquis diceret absolute. Ego promitto sanctum euan
gelium obseruare: nisi professor intēderet se ad oīum
obseruantiaʒ consiliorum obligare: quod uix aut nū-
quā posset ad litteraʒ obseruari: talis promissio absqʒ
intentione promittentis ad alium intellectum non de
beret perstringi: nisi ut obseruantia euangelii sit sicut
tradita reperitur a Christo: uidelʒ ꝙ precepta ut pre-
cepta: & consilia ut consilia a promittēte obseruētur.
Et per hoc ad propositum ꝙ talis sic promittens nisi
habuerit intentionem se obligandi ad omnia contēta
in regula ut ad precepta: intelligitur regulam promit-
tere: ut ea q̄ preceptorie uel inhibitorie ponūt uel sub
uerbis obligatoriis uel prefatis equipolētibus: ex pro
fessione obseruare ut precepta teneatur. Alia uero nō
nisi sicut posita intelliguntur. Vt ergo sciat quid prin-
cipaliter sit seruandum de consiliis ut precepta: predi
cta forma ex declarationibus summorum pontificuʒ
est conflata & bene. Eandem responsionem cuʒ papa
Nicolao ponit papa Clemens in declaratione sua: ui-
de ibi. ¶Sed quid debeat dicere recipiens profitenti.
Certe regula non ponit: sed constitutiones: debet eniʒ
ei dicere. Et ego si hec obseruaueris promitto tibi ui

tam eternam. Et nota ꝙ cum hͨ professio sit uotum so
lēne publice debet fieri .s. coram fratribus tenēdo ma
nus infra manus recipientis: genuflexus sine caputio:
& mente & facie ad deum eleuata. Prius tamen debʒ
inquiri si uult plus de tempore ad probādum ordinis
rigiditates. Et si sic tempus concessum eideʒ nō pre-
iudicat: quin completo anno ulterius stando ad secu-
lum ualeat redire: & hͨ intellige īfra tempus sibi pre-
fixum: sed si ulterius staret nihil protestando dic ut su
pra. Sed si per illum qui eum deberet ad professioneʒ
recipere tempus minime taxaretur: ꝙ certe male fa-
ceret: debet haberi recursus ad iura. ¶Sciendum ta-
mē ꝙ talis temporis taxatio de qua loquimur: debet
fieri tam de uoluntate recipiētis q̄ recipiendi. Dicit er
go regula ꝙ uouēs promittat regulam semper obser-
uare. ubi uide indeficiētem regule obseruantiaʒ: quia
ad semper: hoc uidelicet habet locum in uotiuis con-
siliis & affirmatiuis: sed pro semper in negatiuis. Cui
enim fit hec promissio nisi deo? de quo dicitur in psal.
uouete & reddite: & scriptura. Reddes domino uota
tua. Quia ergo hec promissio fit deo debet inuiolabi
liter obseruari: ut saltem si non redditur qđ decet: non
fiat qđ non decet per positioneʒ actus contrarii: ad id
quod est fiendum. ¶Sed quia dicitur ꝙ semper est
regula obseruanda: potest esse dubium an quelibet re
gule transgressio sit mortalis. Respondetur ꝙ cum in
regula multa sunt que ex professione equipolent pre- Que trāsgresio regule sit mortal.
ceptis: horum transgressio si fiat ex omissione & scien
ter & hoc in preceptis negatiuis: sine culpa mortali ta
lium non est transgressio: sed si in preceptis affirmati-
uis: quando talia debent fieri: & sic eodem modo. ubi
uero non debet fieri: quia talia non obligant pro sem-
per: sed ad semper: & si fiat ex inaduertētia non est cum
culpa mortali. Si uero talia omittantur ex contemptu
semper est cum peccato mortali: quia contemptus spe
cies est superbie. Transgressio uero illorum que po-
nuntur alio modo a predictis que preceptis nō equi-
polent: si fiat ex omissione: & ex quadam negligentia
non est sine culpa ueniali. Si fiat ex cōtemptu siue per
sone scilicet prelati: siue statuti siue mandati: non uide
tur sine culpa graui fieri. Si uero fiat transgressio ex
cōmissione patet ꝙ est peccatum mortale: quia ibi est
contemptus iterpretatus. Insuper quia si non tenetur
ad positionem actus: tamen ad uitandum oppositum
tenetur. Quedam uero cum ponantur in regula cōces
siue & exhortatiue: talium transgressio potest esse si-
ne omni culpa: patet de quadragesima epiphanie. pa
tet de cibis qui apponuntur liceat manducare: & de si
milibus que possunt omitti sine omni culpa. Debet er
go semper Frater minor esse in solicitudie ad obseruā
dum que promisit: cum taliū obseruātia sibi uita pro-
mittatur eterna: & in timore stare ne aliquid commit-
tat contra regulam. tali enim timore homo multa ui-
tat: que alias non uitaret. Et quia ut dictum est regu-
lam profitens: promittit eam semper obseruare. Quo
sequitur ꝙ tali nullo modo est licitum sua auctori-
tate ab ordine recedere: quia est contra promissum:
& contra mandatum pape Honorii in priuilegio qđ

incipit. Cum ſecundum conſilium ſapientis &c̄. factū beato Franciſco & fratribus. Quo paſſu ſequitur ꝙ nulla alia regula eſt iſta arctior: quia talem liceret adire retro nullatenus reſpiciendo. Et quia ex profeſſione ſic fratres ligantur ordini: hinc eſt ꝙ nullus cardinalis niſi de latere: nullus archiepiſcopus uel quicūq3 alius prelatus poteſt aliquem fratrem aſſumere tenere & dirigere etiam pro eccleſie negociis: quāuis hēat a ſede apoſtolica: niſi fecerit expreſſam mentionē de huiuſmodi indulto & ordini ipſo: ſine licentia generalis miniſtri uel prouincialium miniſtroꝝ ſeu uicariorū eorundem. Et dicti prelati poſſunt tales remouere & corrigere ſicut & alios fratres: & hoc per priuilegium quod dicitur mare magnum Bonifacii & incipit. Virtute conſpicuos. Taliq3 ac tanto ſtrictionis uinculo: quia fratres alligantur regule & ordini: hac de cauſa apoſtatantes incarcerare ligare capere & excōmunicare poſſunt miniſtri ex priuilegio domini Innocentii quarti: quod incipit. Prouiſionis ueſtre: & in alio eiuſdē: Deuotionis ueſtre. Prelatiq3 debent uitare apoſtatas noſtras: & eos denūciare excōmunicatos quādo a fratribus requiruntur: priuilegio Alexandri quarti quod incipit. Fratrum minoru3: & priuilegio Gregorii noni qđ īcipit. Fratrum minorum. ac priuilegio Innocentii quarti quod incipit. Fratrū minorū. Nec apoſtatas noſtros aliqs pōt retiere: & retinētes debēt excōmunicari per prelatos ſi fuerit a fratribus requiſiti: priuilegio Alexandri quarti. Quod incipit. Cum ſic ex parte & Clementis quarti eodē modo incipiētis. Nec fratres ꝑdicatores poſſunt recipere noſtro ordini obligatos: ex priuilegio Innocētii quarti incipiētis. Quod uos in Chriſto. Nec ciſtercienſes priuilegio Innocētii quarti incipientis. Cu3 olim. Nec alii religioſi. Nec heremite. Nec Gulielmite poſſunt apoſtatas noſtros retinere ſine licentia. Et oppoſitu3 facientes ipſo facto ſunt excōmunicati: nec poſſunt abſolui niſi per ſedem apoſtolicam: & hoc priuilegio Alexandri quarti īcipiētis. Veſtram & ueſtrorum ordinū. Capi etiam poſſunt apoſtate noſtri ordinis: etiam licentiam habētes a papa ſi infra duos uel tres menſes aliam religionem non intrauerint: uel habitu3 non ſuſceperint regulare3: priuilegio Alexandri quarti quod īcipit. In grauem ordini ueſtro. Apoſtate etiam noſtri ordinis nullam adminiſtrationem nullam animarum curam nullum officium debent habere. Priuilegio Nicolai quarti: quod īcipit In ueſtri ordinis. Egreſſis ab ordine noſtro prohibetur predicare & docere & confeſſiones audire. Priuilegio Innocentii quarti quod īcipit. Iuſtis penitentium. Erat antiquitus licitum membra putrida ab ordine ſeparare: id eſt malos eicere: licet exitus ſpōtaneus eis iterdiceretur: non tamen emiſſio. modo uero eſt interdictu3 per papam Benedictum duodecimum & per Clemē. In ſeptima parte iſtius capituli que dicit. Et illi qui ia3 promiſerūt obedietia3: dicit papa Clemēs: ꝙ hoc eqpolet preceptis: & dicit ipſe ꝙ pluribus tunicis uti nō li3 niſi in neceſſitatibus que poſſunt haberi ex regula. Et dicit papa Nicolaus in declaratiōe ꝙ fratres de licētia miſtroꝝ & cuſtodū ɔiūctim & diuiſim in adminiſtratōibus eis cōmiſſis: cu3 eis uidebit̄ pēſatis neceſſitatibus: & aliis circūſtātiis que ſecundū deū & regulam attēdēde uidētur uti pluribus poſſunt: hoc inquit p3 ex regula cū dicit: ꝙ miſtri & cuſtodes de ifirmorū neceſſitatibus & fratribus induēdis: ſollicitā curā gerant ſecūdu3 loca & tēpora & frigidas regiōes. Habere ergo duas tunicas ut dnt̄ quatuor magiſtri & non plures regularis eſt forme: Habere plures duabus diſpenſatiōis eſt regule: auctoritate illorum quibus fratru3 cauſa eſt commiſſa. Addit de calciamentis dicēs. Qui neceſſitate &c̄. Quid intelligitur cu3 dicitur poſſint? Reſpondent quatuor magiſtri ꝙ poſſe intelligit̄ licere. Sed quid neceſſitatis nomine hic intelligitur. reſpondent ꝙ neceſſitas cum dicatur multipliciter: poteſt neceſſitas in propoſito multis de cauſis intelligi. Neceſſitas enim eſt. Aliquando ratione perſone: quia debilis uel infirma. Aliquādo ſecundum tempus: quia uehemens frigus. Aliquādo ſecundum locum: quia ſine impedimento non poteſt nudis pedibus pertranſiri. Aliquando ſecundum iter uel officium iniunctum: quod non poteſt ſine detrimento perſone uel cauſe ꝓpter quam iniunctum eſt perficere. Sic ergo prefatis patet quando eſt neceſſitas. Sed attēde in prefatis: ꝙ non quelibet predictarum neceſſitatum debet ſtatim pro cauſa iudicari neceſſitatis: ſed Frater debet experiri pluries: antequā calciamēta ſic ſumat. Ratio quia ut dicit papa Clemens in declaratione: uerbum regule: de non portandis calciamētis equipolet precepto. Per calciamentum intelligitur coopertimentum de corio quo operit̄ pes. unde nec calige ſane nec truncate nec ſolee proprie inter calciamēta deputari uidentur. Ita dicit Frater Hugo cū prefatis quatuor magiſtris. Sandalia enim que ſolee dicūtur fratrum minoru3 nō intelliguntur nomine calciamenti: quia Chriſtus apoſtolis calciamenta interdixit: & ſandalia cōceſſit. Mattei ſexto. ¶ Et quia de tunicis profeſſoru3 poſſet eſſe heſitatio: quales eſſe debeant: Beatus Franciſcus dicit. Et fratres omnes ueſtimentis uilibus induantur nō dicit precioſis. Hunc regule paſſu3 expoſuit primo papa Clemens in declaratione ſua dicens. uilitatem ueſtium illam intelligere: que ſecundum conſuetudinem uel conditionem patrie: debet quantum ad colorem panni & precium uilitas merito reputari. Hoc tamen iudicio relinquit miniſtrorum cuſtodum & guardianorum: de uilitate ueſtium & qua neceſſitate fratres poſſint portare calciamēta. Dominus papa Ioannes uigeſimus ſecundus iſtum paſſum etiam exponit ut papa Clemens: cōmittens prefatis ut habeant arbitrari de colore uilitate longitudine & latitudine & caputii breuitate: quia ut dicit ipſe: Beatus Franciſcus dixit fratribus ꝙ uilibus induantur; ſed de predictis nihil dixit: & mandat fratribus ꝙ iuxta determinationē prefatorum debeāt agere: & oppoſitum facientes per generalem admoniti: ſi non ſe correxerint: ſunt excōmunicati ipſo facto. Et quattuor magiſtri dixerūt. ꝙ uilitas attenditur in precio pariter & colore ſecundum extimationem hominum regionis: in quibus fratres morantur. ¶ Inter alia que beato Franciſco diſplicebant

qd p calciamentū intelligat

Vilitas ueſtium

Simeio

ut patebit infra fructu.xvi.& conformitate:est ꝙ fratres qui paupertatem uouerunt multiplicibus induerentur & molibus:signum extincti spiritus hoc in fratribus asserebat: ac mollibus & delicatis uestitos fratres:ad tentandum diabolum uehementius animari. Asserebat Ioannem Baptistaȝ de hoc specialiter a domino cõmendatum. Et qualiter ipse beatus Frãciscus indutus iret:quia fructu & conformitate.xvi.dicetur: ad ꝑsens omitto.Multi sancti: singulares in uestimentis fuerũt:ut patet de abbate Antonio Illarione & de aliis ac beato Ieronimo:qui sacco ibat indutus.Ad uerecũdiam uero est fratris minoris uestem deferre mollem seu pulchraȝ aut nobilẽ: quia ꝓ cunctis religiosis seruandam paupertatem arctius ipse promisit:& totaliter a uestigiis patris exorbitare:quẽ sequenduȝ corã deo uouit & sanctis. Et ubi aliorum exemploruȝ deficeret copia:cuilibet nostrũ pauptas obiicit xpi & sue matris beate. ¶ Subifert beatus Frãciscus. si ↄtingat tunicas lacerari quid fiendũ:nõ debet statiȝ noua procurari ſȝ ipsa antiqua repeciari saccis & aliis petiis ut ipse faciebat.Ratio qa sic faciẽdo facit cum benedictione dei.¶ In ultima parte huius capituli monet & exhortat fratres &c. Vbi sciẽdũ ꝙ sunt nõnulli q asperis induti & cibis nõ utẽtes delicatis:ex hoc ad iudicanduȝ alios & despiciẽdũ assurgũt. beatus Frãciscus si a fratribus molles interdicit tunicas:multo fortiꝰ & cibis delicatis puti:quia facilius inclinatur ad peccatũ homo ciboꝝ delicatoruȝ sumptiõe nimia:ꝗ uestiũ: qd dicitꝰ inquit.fratres nõ iudicẽt tales male agere:quia quisquis dum utit uestimẽtis scdm decẽtiã sui status: nõ male agit:nec despiciãt tales.s.asserẽtes eos peccatores:sicut phariseus de publicano censebat:de ieiũio se cõmẽdando. Sȝ qd frater minor debet agere?Certe iudicet.s.se non agere conformiter xpo: cuius consilia ꝓsequẽda deuouit:& despiciat semetipsum dicens cum ps.Ego sum uermis & nõ homo: opprobriũ hominum & abiectio plebis.

¶ Expositio tertii capituli regule.

t Ertium regule capitulũ est de diuino officio: & qualr fratres debẽt ieiunare & ire p mundum.Et incipit clerici faciãt diuinum officium &c. & dicit ꝙ in hoc capitulo.Hymnus deo persoluit.Corpus ↄterit p actũ dire subiectiõis.¶ Vbi sciẽduȝ ꝙ in hoc capitulo.Beatus Frãciscus quo ad ꝑdicta fratres ordinauit triplr. Primo ad deum p opa collaudatiõis & reuerentie dicens clerici &c.Vbi sciẽduȝ ꝙ in hoc ordine cũ sint fratres in duplici differentia: quidam diuino cultui deputati & litterati. Alii seruitio ꝑsatoruȝ deputati illitterati:ac quilibet ꝓ modulo suo deuȝ debet collaudare: & pro impẽsis iuxta posse regratiari: hinc est ꝙ clericis & ꝑmis fratribus imponit ut deuȝ laudent per officii exhibitionẽ dicẽs.clerici ut deũ laudent:faciant diuinum officium: Sed qualiter?inquit secundum ordinẽ sancte Romane ecclesie.i.se ↄformẽt ordinario ecclesie:prout.s.est in eius breuiariis ordinatuȝ: psalterio excepto:& sequitur ex quo habere poterũt breuiaria.¶ Quatuor magistri per breuiaria intelligunt officium diuinũ.s.quo ad diurnum.s. missale & nocturnum:quia in his duobus fratres se ordinario ecclesie debent ↄformare.¶ Nota ħ secundũ dñm papam Cle.in declaratiõe ꝙ istud equipolet ꝑcepto.Ex quo seqtur ꝙ clerici fratres & si non sint in sacris: ubi possunt officium diuinuȝ dicere: & non dicunt peccãt mortaliter: quia scienter omittunt ad quod tenentur: presertim non habẽtes impedimentum.Sequitur etiã ꝙ frẽs celebrantes alias festiuitates ab his que sunt in calẽdario:aut de quibus nõ dicitur i rubrica breuiarii:peccãt grauiter:quia presumptuose faciunt: & contra ordinarium ecclesie. ¶ Sequitur etiam ꝙ non pro quacũqȝ infirmitate fratres possunt eximi a solutione diuini officii:patet quia est ꝑcepto ħ equiualẽs. ¶ Et sciendum ꝙ dominus papa Innocentius in declaratione sua & in priuilegio qd icipit.Pro uestro colegio.Cõcedit ꝙ si fratres clerici intersint diuino officio aliorum:ꝙ ad proprium dicendum minime teneantur. Et quia dicit minime:si fratres proprium dicant:non necessitatis sed supererogationis est. ¶ Sequitur etiã ex predictis ꝙ sicut fratres officii ordinata seruare tenẽtur: sic & quo ad cantum:quia cuȝ cantus fractus nõ sit per ordinarium ecclesie ordinatus:fratres tales cantus exercẽtes peccãt: & qa faciũt ↄtra ordinatiões & ↄstitutiões pape Benedicti.¶ Sed ħ est dubiũ.Si dñs papa faceret de uno festo quod nõ est in calẽdario uel secundũ rubricam breuiarii: fratres tenẽtur ne facere de illo festo?Respondet ꝙ non:nisi ipse mandaret de eo fienduȝ.Quo passu regule dicit beatus Frãciscus. ex quo habere poterunt breuiaria:patet ut dicit declaratio pape Nicolai:ꝙ beatus Franciscus usum rerum non uetuit fratres habere: imo uoluit ꝙ libri quo ad usum in cõmuni haberentur:& nõ in ſpãli: prout dicebat frater Leo fuisse de intentione beati Francisci.Et lȝ beatus Franciscus ponat ꝙ fratres persoluant diuinum officium & modum nõ pandat:Attamen quia ꝑsupponit dici diuinum officium: consequenter intelligitur ꝙ taliter dicatur ꝙ placeat deo: prosit dicẽti:& edificet audientes: & ad deuotionem inducat: quare debet persolui ut ipse sanctus faciebat:de cuius modo dicit Bonauen.in decima parte legẽde maioris. Et dicetur fructu.xix.& conformitate. Imposito clericis & litteratis quomodo dicãt diuinum officium subdit beatus Franciscus in regula qualiter fratres illiterati: uidelȝ laici deum debeant suo posse collaudare & dicit testus regule:quia pater noster debent deo persoluere. Que oratio & si breuis sit:ipsa celum penetrat: & tanto uirtuosior pre aliis:quanto ab ipso deo apostolis data & reserata. ¶ Datur laicis breue officium & non sine causa:utpote: seruitiis clericorum occupatis:& dicit papa Nicolaus in declaratione: ꝙ tales & si non uacent studio & diuinis officiis: dummodo seruitiis inhereant aliorum:cum ipsis quibus seruiunt sustentari merentur. Exemplo Dauid qui descendentium ad bellum & remanentiuȝ ad sarcinas: uoluit ut portio equaretur. ¶ Istis tamen laicis indicitur in speciali ut orent pro defunctis: qa in offõ diuino ꝓ ipsis defunctis semp orat: tã in offõ diurnõ.i.missali:ꝗ nocturno:ſȝ nõ sic in offõ laicoꝝ.Et attẽde ħ ꝙ: qa frẽs

mortaliter

hn̄t psoluere diuinū offm̄ ut libere ualeāt h̄ exercere: summi pōtifices frībus ɔcesserūt.u3.papa Gregorius nonus & icipit puilegiū.Deuotiōis ur̄e pcibus.Innocētius quartus & icipit puilegiū.Eis q sanādis.& Nicolaus quartus.Et icipit puilegium. Meritis ur̄e religiōis:ꝙ tēpore gn̄alis iterdicti:iterdictis & excōmunicatis exclusis:ianuis clausis:& summissa uoce:in ecclesiis nostris frēs possint celebrare diuia.Addit papa Nicola⁹:ꝙ nō solū legere diuinū offm̄ possunt & missas celebrare:s3 ēt tēporibus ɔsuetis iuxta more ordinis:sacre cōiōis & extreme unctiōis sacramēta recipe. Possunt ēt frēs ad diuina admittere pcuratores opaˀrios & pueros frūm tēpore iterdicti: ex puilegio Alexādri quarti:quod icipit.Vt in ur̄is domib⁹ seruiētes. Prefatis ergo apparet ꝙ.b. Frācisc⁹ in regula ordinat frēs ad deum p opa reuerētie. ¶ Secūdo ordinat eos quo ad corpus p opa pnie p ieiuniū: ubi ponit ꝙ frēs debēt ieiūare & qn̄.Et dicit papa Clemēs in declaratiōe:ꝙ istud eq̄polet pcepto : & dicta ieiunia tenētur ieiunare:ac ieiunia oīa alia: ad que ex statuto ecclesie tenētur ceteri xp̄iani. S3 quia nō oibus frībus inē eadem ualitudo seu etas: hic est ꝙ.b.Franciscus sicut discretissim⁹ subdit.Quod frēs tempore māifeste necessitatis:non teneanī ieiunio corporali . necessitas enim aliquādo euenit ratione etatis:uel infirmitatis: aliquādo ratione laboris aliqn̄ rōne defect⁹uictus & sustentationis.qn̄ ergo necessitas est manifesta:tūc nō tenentur frēs ad corporale ieiuniū exhibēdū . ¶ Sed hic est dubiū.Cum iura nō stringant nisi ad uigesimū primu3 annu3 etatis puenerit:est ne sic seruandum in ordine? Rn̄det ꝙ nō:qa rōne uoti regule pmisse sic tenet. S3 qn̄o debent fieri h̄ ieiunia? Rn̄dent statuta ordīs:ꝙ in cibo q̄dragesimali. Nec frēs ab aliis ieiuniis.s.uigiliarū & quattuor tēpoꝝ eximunt:ut dicit papa Clemēs: quia si alii xp̄iāi:a fortiori ipsi.Nec a pceptis absoluit ecclesie quis p opa superogatiōis:qa ut dicit xp̄s illa oportet fieri & h̄ nō omitti. ¶ Tertio ordinat.b.Frāciscus frēs quo ad pximum p opa misericordie.s.uerbi dei dicēs.cōsulo uero moneo & exhortor:ut qn̄ uadunt p mundū &c.s.missi ad p̄dicandū more aplōru3. Mattei.x. Et Luc.ix.&.x. q p xp̄3 missi sunt ad p̄dicādū.Quādo ergo frēs uadūt p mundū:quia nō dicit qn̄ frater:h̄ loco accipit documētū:ꝙ frēs nō debēt ire soli s3 sociati.i.bini:sicut ipse btūs pater Frāciscus fecit statim:ut frēs habuit : & iuxta ordinē euangelii. nam xp̄us discipulos solos nō misit s3 binos:ut hr̄ Luce.x. ¶ S3 attēde ꝙ beatus Franciscus in hoc passu regule uult ꝙ frēs p̄mo ope p̄dicēt:deide uerbo. S3 qn̄o ope debēt p̄dicare ostēdit.Primo a litigiis pcauēdo dicēs. Non litigēt.qa eoꝝ statui h̄ nō ɔuēit. Secūdo.ne uerbis cōtēdant:put xp̄s ɔsulit.Mattei.v. Tertio ne sint temerarii alios iudicādo.ideo dicit.Nec alios iudicēt. Ista tria debēt uitare. S3 q̄bus uirtutib⁹ debēt refulgere dicit. Primo ut sint mites nō resistēdo improbitatibus.Secūdo pacifici alios nullaten⁹ impetēdo.Tertio modesti.s.in uerbis & factis modū seruādo . iuxta apostolū modestia ur̄a nota sit oīb⁹hominib⁹.Quarto māsueti.impetus irascibiles refrenādo. Quinto.humiles ppriā excellentiā ɔtēnendo & declinando & sibiipsi uilescendo.Sexto.honeste.i. nō turpia aut stulti loq̄a pferendo:loquentes omnibus sicut decet:uidel3 cuilibet statui que sunt debita pponendo.debēt ergo & fabulas deuitare:& sermo eoru3 sale esse conditus diuine sapientie. S3 qualr̄ debent icedere pedibus ul̄ alio modo:subdit beatus Frāciscus.ꝙ nō debeāt eq̄tare:nisi māifesta necitate ul̄ infirmitate cogantur. Xp̄s .n.peditauit & apostoli : & nō equitauit sed asinauit. Mattei.xxi. Christus.n.quādo apostolos misit p mundum p̄dicare. Mattei ultimo. Nō equitādo s3 peditando misit.hoꝝ exemplo fratres minores sic debent incedere. Addit quid debet dici more euāgelico dicens. in quācūq3 domū itrauerint &c. De pace p fratres dicenda & annūciāda beatus Frāciscus & a sancto habuit euangelio.Luc.x.& diuina reuelatiōe: ut ipse ait in testamēto suo. Et quia sanctū euangelium testatur xp̄m cōcessisse apostolis ut comederent de omnib⁹ cibis qui eis apponerent:sic & beatus Franciscus concedit:ut.s.oium ieiunātiū in ieiunio : & nō ieiunātium extra ieiunium cibis uti possimus.Nec fratres h̄ passu a ieiuniis absoluuntur: nec oium ciboꝝ usus est eis ɔcessus s3 p tempore. Isto regule passu p3 ꝙ hoc dicit btūs Frāciscus hic secundū ɔcessione3 & non pceptu3 : & sic habes ꝙ aliqua indicūtur p modū pcepti aliqua p modū instructiōis aliqua p modū monitionis & aliqua p modū ɔcessionis. sic ergo p̄fatis apparet qn̄o btūs Frācisc⁹ in hoc caplo ordinauit frēs quo ad deū p reuerentiā:quo ad corpus p abstinentiā:quo ad proximū p exemplaritatis refulgentiam. Et sic patet ꝙ in isto capitulo.Hymnus deo persoluitur corp⁹ conteritur per actum dire subiectionis.

¶ Expō quarti capituli regule.

p Recipio firmiter &c.ut nullo modo denarios uel pecuniam &c.Hoc est quartum regule capitulu3.In quo Census uel es abdicit: Forma traditur uere ministratiōis.In quo beatus Frāciscus duo facit: uidel3 quia interdicit omnis pecūie usum quo ad perceptionem . Et exponit modu3 pro infirmis & aliis & procurationem:cum dicit:tamē pro necessitatib⁹ &c. & quia h̄ caplm̄ ualde fuit cordi beato Francisco cu3 sexto capitulo huius regule: ideo ad eius euidentiam sunt aliqua uidenda. ¶ Et primū de differentia iter pecuniam & denariu3: quia beatus Frāciscus utrūq3 interdicēdo ponit distinctionem. Et iuxta cōstitutiones antiquas & quatuor magistroꝝ sentētiam:p denarios intelligit pecunia numerata.Pecunia uero dicit omnis res alia qua solent uti homines cum opportunum est ad precium rerum emendarum;ut aurum & argentu3 & quicquid tale fit quo pro denario ad precium reru3 emendarum:homines utuntur.uidetur ergo prohiberi receptio denariorum:& quarumlibet rerum que accipiuntur ad precium rerum emēdarū. ¶ Secūdum uidendū . Quid est recipe pecuniā. dicunt q̄tuor magr̄i. Quod q̄dā res recipiunt in ppetatē & nō in usu3:q̄dā in usu3 & nō in ppetatē:& q̄dā in pprietatē & usum. dicūt ergo ꝙ receptio cuiusl3 rei in ppetatē phibet frī minori:ut p3 in.vi.cap.regule.Receptio uero q̄tūda3

qd sit pecunia. qd denarius.

qd sit pecunia recipere.

ad usum ɔcedit: ut librorꝝ & uestiū & huiusmodi. recep̄tio uero denariorꝝ & pecūie q̄tū ad ꝓprietatē & q̄tū ad usum oīno ꝓhibet̄ & per se & per interpositā psonam. ❡ Sed sciendū est ꝙ aliqua res habet duplicem usum: naturalē & accidētalē. Ad ꝓpositū. Si qs uteret̄ auro & gēmis ad usum naturalē: quia ualent ad multa medicinalia: silr etiā ad aliquē usum accidētalēʒ: ut auro ꝓ calicibus & huiusmodi: talium usus non interdiceret̄: nisi in talibus eēt excessiuus abusus. Attamen p̄fatis utēdo ad emēdū: nullo modo licet fratribus habere. ❡ Tertiuʒ uidēdū est quid est recipe p se uel p interpositā psonā. Rn̄dent p̄fati magistri p se recipere pecuniā: est pecuniā ad ɔuertēdū in suos usus accipere. Recipe uero p interpositā psonā est sua auctoritate alium substituere ad recipiēdū pecuniam in suos usus ꝓprios conuertendam. ❡ Quartū uidendū est de quodā casu: quo uidebit̄ qualr̄ fratres circa pecuniaʒ & d̄narios debeāt se habere: & casus est talis. fratres idigēt ꝓ suis necessitatibus elemosina pecuniaria: inueniunt aliquē dantē uel mittentē uel cōmittentē: uel in testamēto eis pecuniam legantē. Quid fratres pēsata necessitate quā habēt: & p̄dictū sic exhibentē eis: agere debent ut sit qui subueniat in re qua indigent: & ipsi p̄seruent̄ ne per se uel p interpositam psonam pecuniam seu denarios recipiant? Ad hunc casum sic est respondendum: ꝙ fratres indigeant pecunia h̄ est uel ꝓ re iam empta eis necessaria: uel pro re quaʒ uolunt emere eis necessaria: & tunc uel pro re emēda de p̄senti uel de futuro: & talis res fratribus nec̄aria quā emere uolunt uel est ubi frēs habitant: uel in alia regione. Ista distinctione p̄missa sic respōdet ad casum. ❡ Primo si frēs rē emerūt: tūc ad uolēteʒ dare p̄nt accedere rogando ꝙ satisfaciat. Si ipse facit: bn̄ quideʒ. Si uero ipse non uult manu propria satisfacere: uel nō pōt: tunc fratres possunt eum rogare secundum papā Nicolaum in declaratiōe ꝙ aliquē substituat p ipsum & ab ipso nominādūʒ: p quē debēti recipe satisfaciat. Si facit bn̄ quidē. Si uero nō uult facere uel non pōt: tūc secundum papam Nicolaū frēs possunt famulum illius a quo res emit̄: uel alium seu alios p̄sentare: cui uel q̄bus possit si dāti placuerit: cōmitti executio p̄dictorum. Sic tamē ꝙ semp apud dantē dominiū & possessio pecunie remaneat: cum libera potestate repetēdi eam: usquequo cōuersa sit in rē deputatā: ita ꝙ fratres cōtra psonam dantē uel nominatā: nullam hēant actionē qualitercūqʒ in cōmissione p̄dicta se hēret: liceat tn̄ fratribus ut dicit papa Nicolaus: suas necessitates isinuare: ac specificare uel exponere psone p̄dicte. s. substitute: ac eam rogare ꝙ soluat: ac ēt candeʒ exhortari ac iducere ꝙ fidelr̄ se habeat in re cōmissa: & anime sue saluti in cōmissa sibi executiōe ꝓuideat. Possunt etiam secundū dominuʒ Gregorium nonū in declaratiōe: ubi substitutus nō faceret p negligentiaʒ uel ignorantiam: ad talem qui dedit & substituit frēs habere recursum. Dicit dominus Nicolaus papa: ꝙ si talem personam substitutam & nominatam contingeret p absentiam infirmitatē uoluntatē seu locorum distantiaʒ ad eos q̄bus solutio eēt fiēda nolle accedere: liceat fratribus unam aliam psonā: si ad primum dantē nō possint uel nolint habere recursuʒ subrogarē & nominare: sicut dictum est de psona ipsa subrogata respectu domini subrogantis. Et sic possunt plures psonas p̄sentare frēs tam dāti primo q̄ psone substitute. Et si querat̄ iste nūcius uel nūcii p frēs p̄sentati: cuius sūt. Rn̄det papa Gregorius Innocētius & Nicolaus: ꝙ uel illius a quo res emitur: ul' illius cuius auctoritate pecūia deponitur. Et si queratur si talis substitutor debʒ statim soluere. Rn̄det papa Gregorius ꝙ sic. Et si nō statiʒ solueret uel ex ignorātia uel neglīgētia: fratres iducāt eum uel recurrāt ad dn̄m subrogātē. ut dictuʒ est. Sʒ talē nūciuʒ frēs p̄sentādo: Nūquid frēs dicuntur pecuniā recipe p se uel p īterpositā psonā: respōdet papa Innocētius in declaratiōe ꝙ nō: qa nō eorum auctoritate pecūia ul' denarii conseruantur. Nec ipsi h̄nt dominiū uel ꝓprietatē: sʒ dn̄s ipsam dans. ut dicit papa Nicolaus. ❡ Secūdo si frēs nō emerūt sed emere uolūt: & dn̄s uelit dare si statim uolunt emere frēs. Dic ut ad p̄cedētē primā partē est dictuʒ. ❡ Tertio si frēs uolūt emere rē quā nō statim hēre possunt: utpote libros scribere & edificia construere & sic de similibus: ita ꝙ reqrūt tractum tēporis: dicit papa Nicolaus ꝙ fiat ut dictū est: ut dn̄s dās dare differat: uel aliquis substituat̄ p ipsuʒ cui cōmittat uel substitutus alteri cōmittat: dominio pecūie semp libere apud ipʒ remanēte: usquequo in rē deputatā cōuertat̄. ❡ Quarto si res nō hēretur in terra illa ubi frēs moratur: sʒ in alia terra qua indigent: rn̄det papa Nicolaus: ꝙ frēs debēt ad dn̄m pecūie ire si p̄sto est: uel ad eius nūciū: & dicere ꝙ sibi placeat: ut dominio pecūie apud ipm remanēte: usquequo in rē deputatam cōuertatur: per quascūqʒ manus pecunia seu elemosina ipsa tractet̄: siue psonas ab eo ul' a fratribus nominatas: totuʒ suo cōsensu uolūtate ac auctoritate procedat. Quo assensum suum p̄bēte p̄dictis: secure frēs re empta uel acq̄sita de illa pecūia p quēcūqʒ uti possunt. Et dicit papa Nicolaus: ꝙ p̄fatis modis frēs ut p̄dicit̄ circa pecuniam in supportādis eorum p̄teritis & ingruētibus necessitatibus obseruatis: nō intelligūtur nec dici possunt p se uel p interpositam psonam pecuniam recipe ɔtra regulā uel ꝓfessionē ac sui ordinis puritatē: cum manifeste pateat ex p̄missis ipsos frēs nō solum a receptiōe proprietate dominio siue usu ipsius pecunie: uerum etiam ɔtrectatiōe qualibʒ ipsius & ab ea penitus alienos. ❡ Sʒ hic sunt aliqua dubia. Et primum est quibus uerbis debēt frēs uti in p̄sentando aliqueʒ domino uolēti bn̄facere fratribus in pecunia. Rn̄det ɔstitutio antiqua ꝙ frēs debent dicere psone pecuniā offerēti potestis domine si placet istum uestrum cōstituere nuncium: uel apud istum uestram elemosinaʒ deponere: qui uice uestra inde fratrum prouideat necessitati. ❡ Secundū dubium. Si casus accidat ꝙ dominus pecūie moriatur: anteq̄ id quod deposuit pro fratrum necessitatibus sit expensum. Quid fienduʒ de illa pecunia? respondet papa Nicolaus in declaratiōe. Quod si dominus concedēs dixerit quādo concessit: ꝙ persona deputata pecuniam ipsam in necessarium

In necēsitate pecūie quō frēs salua pfessiōe se gerant.

ipsum frm̄ expēderet: quicqd de ipso cōcedēte ɔtige rit, uiuēdo uel moriēdo: siue ɔcedens heredē reliqrit: siue nō: possunt frēs ad psonā deputatā non obstante cōcedētis morte: uel heredis cōtradictiōe: ꝓ illa pecu nia expēdēda recurrere: sicut poterant ad ipsum dn̄m ɔcedentē. ¶ Tertiuꝫ dubiū dn̄s dat & deponit plusq̄ frēs indigēt ꝓ solutiōe: & pecūia ipsa supfluit: qd fiet de ipsa? Rn̄det papa Nicola⁹ ꝙ si dans p frēs rogeť ꝙ supfluū possit in alias fratrū necessitates expendi: si cōsentiat pōt in tales necessitates modo ṗfato cō uerti. Si nō consentiat: residuum ad ipsum dn̄m liberē reuertatur. Dicit tn̄ papa: ꝙ frēs debent cauere: ne fa ciant plus dari q̄ extimatur res ei necessaria ualitura. ¶ Quartū dubium dn̄s credit fratres posse recipe & dat libere & absolute fribus. Respōdeť ꝙ nō intēdit dare fribus nisi ꝑut eoꝝ cōgruit ꝓfessioni & regule. Dat ergo fribus eo modo quo eis competit: cōmitten do alicui q eam dispenset in his rebus qbus frēs pos sunt uti. Silr ipse dans si seruet: eodē modo seruat pro fratrū necessitatibus. Et semp est dn̄s usquequo pecu nia in rē est ɔuersa: & dato ꝙ dans intēdat dādo trās ferre ꝓprietateꝫ & dn̄iuꝫ in frēs: nūquā hoc facit aut facere pōt: quia nec fratre nolēte: qa nō pōt dominiū in alium trāsferre ipso nolēte. Nec fratre uolēte: quia nō pōt habere talem ꝓprietatem: quia nec p se recipe possunt nec p interpositam psonam. ¶ Quintum du bium. Dator pecunie nullo oīno modo uult habere ta lem ꝓprietatē: nec pecuniā quā dat uult aliquo modo ad se ptinere: ad quē ergo ptinebit. Rn̄deť ꝙ secūduꝫ declarationē dn̄oꝝ Innocentii Nicolai & Clemē. qn̄ ti. Cū talis non possit eē fratrum: nec substituti siue de positarii: ꝓprietas erit ecclesie. ¶ Sed qa dn̄s Ioānes papa uigesimus secūdus in quadā extrauagāte q̄ inci pit. Ad ɔditorem canonū: modificat q̄ spectant ad ec clesiā romanā de reb⁹ frib⁹ minorib⁹ ɔcessis: sic dicēs iuxta finē. De frm̄ nroꝝ ɔsilio h edicto in ꝑpetuum ualituro sancimus: ꝙ in bonis q̄ in posteꝝ conferētur uel offerētur: aut alias quomodolibet obuenerint uel obuenire continget fratribus: seu ordini supradictis: exceptis ecclesiis oratoriis officinis & habitationi bus: ac uasis libris & uestimentis diuinis officiis dedi catis & dedicandis: que ad ipsos obuenient in futu rum: ad que se non extendunt incōuenientia supradi cta: ꝓpter quod cōstitutionē istam extendi uolumus: nullum ius seu dn̄ium aliquod occasiōe ordinationis ṗdicte: seu cuiuslibet alterius a quocūqꝫ ṗdecessoruꝫ nroꝝ sup hoc spālr edite: sancte Romāe ecclesie acq rať. Sed quo ad hoc hēanť ordinatiōes huiusmodi ꝓ nō factis: p hec aūt in his q̄ ex dictis ordinatiōib⁹ in bonis ṗdictis ad dictā ecclesiam ꝑuenerūt: uel perti nere quomodolibet poterant uel debebant: nullum ei dem parari ṗiudiciū uolumus: sed illa sibi expresse in tacta & iuiolata seruamus. Quib⁹ uerbis patet ꝙ di cta pecunia ad ecclesiam Romanā nō ptinet. Sed cu ius sit: quia ipse papa non dicit: & sic de multis aliis utpote de habitibus & fratrum tunicis hortis & hu iusmodi ego non determino: sed sup hoc habeať do mini pape determinatio & declaratio. ¶ Et si dicatur

pecunia ꝓ fratribus deputatur. ergo uidetur ꝙ sit fra trum. Respondeť ꝙ li ꝓ nō dicit ꝓprietatē: cum eoꝝ auctoritate non deponať: sed dicit utilitateꝫ uel aliam causam secundū ꝙ fratres indigent. Nec etiā ista con sequentia est bona: hoc deputatur ꝓ isto: ergo hoc est istius ꝓ quo deponiť: pꝫ exemplo in pr̄efamilias q di spensatori suo ꝓ nutriēda familia sua tradit pecūniaꝫ: licet illa pecunia sit ꝓ utilitate familie: nō tamē est fa milie sed domini. Quod aūt pecunia sic deputata pro fratribus nō sit fratrū: ostēdit papa Gregori⁹ & Inno centius: quia nec eoꝝ auctoritate deponiť: nec eā exi gunt noīe depositi. ¶ Sextum dubium. fratres nō ha bent necessitatem ꝓ ṗsenti: sed ꝓ iminenti. Nunquid modo ṗfato uolentes elemosinas dare: possunt roga re ꝙ seruēt uel substituāt aliquē &c. ut est dictum. Re sponděť ꝙ sic. nam istud ṗsupponēdo: licitū fratribus modum talia cōmittendi ostēdit papa Gregori⁹ & pa pa Innocētius in declarationibus: ut ipse cōseruet uel substituat. Et substitutus etiam pōt alium substituere: ad queꝫ ꝓ loco & tēpore ꝓ necessitatibus frēs hēant recursum. Ex ṗdictis ergo patet solutio casus quo ad partē illā. uidelꝫ quādo frēs indigēt uel iueniunt pso nā pecuniā eis dare uolentē qd fiendū. ¶ Videndū est ergo nūc de secūda parte casus. uidelꝫ de pecunia trās missa p nūciū frib⁹ qd fiendū. Rn̄det papa Nicola⁹ i declaratiōe: ꝙ quādo ɔtingit dari ipsam pecuniā fra tribus uel mitti: nisi aliud p mittentē exprimať: modis ṗdictis oblata & missa intelligať. Non. n. ut dicit ipse est uerisimile aliquē elemosine sue sine expressiōe mo dum illū uelle ṗfigere: p quē & donās merito: uel illi quoꝝ neċitatib⁹ intendit p donū huiusmodi ꝓuidere: uel effectu doni uel sue consciētie puritate defraudē tur. Et h intelligenda sunt ubi p dn̄m mittētem nō fit mentio qd de pecunia ipsa fiendum sit. Si enim expri meret nuncio: id debet fieri quod dn̄s intendit & nō aliud: quia fratres nec cōmissarius cōtra uoluntatem dn̄i mittentis: cū pecunia sit sua: agere possunt. ¶ De tertia parte casus: uidelꝫ de comittēte pecuniam apud aliquē ꝓ fratribus: diciť ut dcm̄ est. Quod si alicui pe cunia expendenda ꝓ fratrum necessitatibus cōmittiť: fratres secundū papā Gregoriū & Innocētiū possunt ad illū recurrere cui est cōmissa modo iam dicto supe rius & expsso: & necessaria sicut a dn̄o recipere: hoc forte excepto: ꝙ cōmissari⁹ nec sua nec frm̄ auctori tate pecuniā a dn̄o ad aliquē usum uel necessitatē de terminatam: pōt ad alios usus cōmutare: nisi a domi no sup hoc recipiat potestatē: uel eius in hoc ṗsense rit uoluntatē. hec quatuor magistri. ¶ Circa quartam partē casus de pecunia in testamento fratribus dimis sa qd fiēdū. Respōdet papa Nicolaus in declaratiōe distinctionem ponēdo. Quod uel talis dimittens mo dum exprimit in legando fratribus licitum: uidelꝫ ut dimitto uel lego eis pecuniam aut agrum uel domuꝫ uineam & similia: ut per personaꝫ uel psonas idoneas distrahantur: & de pecunia uel edificia fiant uel in ne cessaria fratrum conuertantur. Si sic legat talia lega ta possunt fratres habere: modo in pecuniis aliis & elemosinis ut dictum est seruato. Si uero talis legans

Si mittať pecūia fratribus.

Si cōmittať alicui pecunia ꝓ fratribus.

Si legetur pecūia fratribus.

modum exprimit fratribus non licitum in legando: ut pote. Dimitto fratribus uineam ad colendum: uel domū ad locādū & similia: dicit papa q a tali legato & eius receptiōe per oēm modū frēs abstineāt. Si uero aliqd leget sine modi expssiōe: ut in legato indetermi nate relicto: dicit papa q seruet qd dictū est de pe cunia & elemosina fratrib⁹ indeterminate oblata uel missa: ut sub modo licito fratrib⁹ intelligat relictum: ita q nec legās merito nec fratres ipsi effectu relicti fraudentur. Sic ergo p3 ad casum supradictū: quo ad singulas eius partes. ¶ Dñs papa Clemēs qnt⁹ i de claratiōe que incipit. Exiui de paradiso. dñs papā Ni colaum circa pecunie receptionem approbās subdit. Quod cauere sūmopere dbēt: ne p aliis causis q po nat pdecessoris declatio. s. dñi Nicolai: ad dantes pe cunias siue deputatos nūcios recurrant: ne si secus ab ipsis attentatum fuerit: transgressores precepti & re gule merito possint dici: nam ubi alicui generalr ali quid phibetur: qd expsse nō concedit: intelligit de negatum. Ex quo papa Clemens cōcludit q questus omnis pecunie: ac oblationū: pecuniaꝝ receptio in ec clesia uel alibi: cippi seu trūci ordinati ad offerentium seu donātium pecunias reponendas: nec nō & quicū q3 recursus alius ad pecunias seu hētes ipsas: qui p declaratiōe ipam nō conceditur: hec inquā oia sunt eis simplr interdicta. ¶ Dicit ēt papa Clemēs q regula cū dicat in duob⁹ casibus recurrēdum ad amicos spi rituales. u3. p necessitatibus infirmoꝝ & p fratribus induēdis. Et papa Nicolaus cessantibus elemosinis extēderit ad frūm alias necessitates occurrētes p tē pore & ingruentes: cauere debēt frēs ne p aliis cau sis q pdictis uel similib⁹ ad amicos siue sint dantes: siue deputati per frēs: recurrāt: & sic se gerāt in oibus: q se cūctis ostēdāt in dictis pecuniis sicut nō hñt pe nitus nihil hēre. Et concludit papa Clemēs. Quapro pter pcipere q & qualiter pecunia expēdat: cōputū q3 exigere de expēsa: eamq3 quoquomō repetere seu deponere seu deponi facere: capsulā pecunie uel eius clauem deferre: hos actus & consimiles sibi illicitos esse frēs sciant: pdicta eni facere ad solos dños perti net qui dederūt: & eos quos ipsi deputauerūt ad hoc ipm. ¶ Cōcludit fr Vgo ex dictis q frēs nō pñt esse custodes pecunie uel dispensatores: qa custodia realē obligationem iportat: nisi a pricipio per determinatio nē aliquā excludat: utpote dicēdo. Nos nolum⁹ ad cu stodiā pecunie teneri: nec eā uolum⁹ recipe. & sic de bent de quolib3 deposito dicere: put uolūt cōstitutio nes ordinis moderne: Despēsatio ēt quādā h3 aucto ritatē saltem ministralē: & affert ordini scandalū & su spitionis notā: & hec regula phibere uidet. ¶ S3 clr ca iam dicta quoddā insurgit dubiū: & est h: frēs indi gent nec inueniūt offerrentē sed inueniūt solū eis mu tuare uolētē: nūquid pñt mutuū cōtrahere. Rñdit pa pa Nicolaus in declaratiōe q nō licet eis coru3 statu cōsiderato: pp̄ter obligatōis uinculū qd exigit: pñt ta men dicere tali q laborabūt fideliter q p elemosinas & amicos frūm satisfaciēt eisdē. Quatuor magistri di cunt q mutuare pprie est de meo tuū facere: & h mō

an possint frēs mu tuari.

nō lic3 fratrib⁹: qa est otractus pprietatis: & hoc mō q mutuat ad solutionem se obligat. Alio mō dr pprie bona fide ad pcurandū: nō ad faciendū solutione3 se obligare: & hoc modo pñt frēs mutuari. ¶ Aliud du bium est. Nunqd in aliquo casu fratrib⁹ liceat pecu nia uti. Rñdet papa Nicolaus & fr Vgo q solū in ex trema necessitate qñ nec petēdo: nec laborando: nec per oblationem uite necessaria possent inuenire: quia tūc uotum cedit oseruatiōi nature que magis obligat. Nec pecunia illius fit qui ea3 otractat uel recipit: sed tantu3 usus: nec usus simplr sed ad tps & ex causa: & subdit frater Vgo portio soli deo acquirit: cuius intui tu uel noie offert. Cuius uice & auctoritate cu3 pfata durat necitas: in aliud transfundit uel transfert. S3 di cta necitate cessante pecuniā recipere nullo mō per mittitur: & ideo bene dic papa Nicolaus hic. q si di cta triplex uia pfata secluderet: uia extreme necitatis qua iure Poli omnib⁹ subuenitur sic & fratribus cum ab omni lege extrema necitas sit excepta. Et sic patet prima pars exposita isti⁹ quarti capituli. In qua btūs Frācisсus interdicebat ois pecunie & denarioꝝ usum & perceptionē. ¶ Scda pars capituli ē. Tñ p necita tibus infirmoꝝ &c. ubi btūs Frācisсus ostēdit quāda3 sollicitudinem hñdam & pcurationē: Circa quā sunt aliqua uidēda. ¶ Primū est quid intelligit noie mini stroꝝ & custodū. Rñdet qtuor magistri & fr Hugo. q noie ministri: intelligunt ēt guardiani: quia sic guar diani antiqtus uocabant. Regula. n. cap. octauo. Ge neralem ministrū uocat custodem: Attñ dñs Innocen tius: dñs Nicolaus: & dñs papa Ioānes uigesimusse cundus uocant ministros & custodes: ut mō in ordine uocātur: & sic accipiēdū est. ¶ Secūdū uidēdū est. An ministri & custodes: aliis fratribus possint pfata duo omittere. Rñdet papa Innocēti⁹ in declaratiōe: & pa pa Nicolaus q sic. & ēt papa Ioānes: qa pñt p alios frēs talia exerceri: & qbus omittit debent talia dilig ter exerceri. Sic tñ q qb⁹ omittit per ipsos: pfata fa ciant nō per se: sed per amicos spūales: qa substitutus & uicarius nō h3 ampliorē auctoritatē q dñs & sub stituens. ¶ Tertiū uidēdū qd itelligit per amicos spi rituales. Rñdet fr Hugo q antiqtus ministri & custo des declinātes ad loca: de duob⁹ pfatis ualde fratri bus necariis: pplm in pdicatiōe exhortabant. Et tunc fideles aliq ab aliis positi: ad huiusmodi pcuranda in his uice populi: absq3 frūm sollicitudie puidebāt: & isti uocabātur amici spūales. Sic & i qbusdā locis aliq fideles ad pfata ab epis deputabantur: & frūm amici spūales censebātur. Attñ scdm dictos sūmos pontifi ces qui loquūtur de pñti pūcto: itelligitur per amicos spūales dātes & substitutos: ad quos p pfatis fratres pñt hēre recursum. ¶ Quartu3 uidēdum est si p aliis necitatibus frūm a pdictis: ad tales pñt recurrere mi nistri & custodes: & p eos deputati. Rñdet papa Ni colaus & papa Clemēs q sic. ut supradictū est. u3. ces santibus elemosinis. Qualr tñ frēs se debēt hēre: di ctum est in prima parte hui⁹ capituli per ipm papa3 Clemētē. uide ibi. ¶ Quintū uidēdū est. qa dic. q mi nistri & custodes sollicitam curam gerāt secūdū loca

quo tāde3 casu pos sint frēs pecūia uti

qd intellr noie mini stroru3 & custodū.

q sint ami ci spūales

An liceat frib⁹ ꝓ tēpore futuro ꝓuiderē

& tēpora & frigidas regiones &c̄. An liceat fratribus in posterum ꝓuidere: utpote tēpore messium & uindemiarum facere congregationē de frumēto & uino: & de aliis: Rn̄dent sūmi pontifices papa Clemēs: & papa Ioānes: ꝙ sic: Attū papa Clemēs distinctionem facit dicēs: ꝙ considerādo bti Frācisci intentionē: nō ē uerisimile eum uoluisse frēs hēre granaria & celaria: & pcipue ubi quotidianis mendicatiōib⁹ possent trāsigere uitam suā. & subdit ꝙ talia fieri debēt ubi multum credibile est ex iam expertis: ꝙ non possent uite necessaria aliter inuenire. Sed hoc papa cōmittit ministris & custodibus simul & separatim in suis administrationibus cū guardiani & duoꝝ discretoꝝ sacerdotum & antiquoꝝ consilio & assensu: ipsoꝝ cōsciētias onerando. Iteꝫ dicit dn̄s papa Ioannes in decretali & declaratione. Quorūdam exigit: cōformando se dn̄o clementi: ꝙ p̄fati hēant uidere si sine ꝓuisiōe possint uiuere: si nō: ꝯcedit ꝙ talis ꝓuisio fiat: ita tn̄ ꝙ moderate. Addens ꝙ frēs alii p̄dictoꝝ determinationē sequentes: nō p̄sumāt eos dicere sue regule trangressores. Quatuor magistri dicūt ꝙ pēsatis hincinde regule sententiis: nō solum exigente nec̄itate pn̄t sibi frēs in posteꝝ ꝓuidere: ita tn̄ ꝙ nec diuturnitate nec reꝝ quātitate uel qualitate in prouisiōe quā faciūt in reb⁹ necessariis: forma pauptatis excedat: hoc regule passu. uꝫ. ꝙ ministri & custodes sollicitā curā &c̄. Ostēdit papa Nicola⁹ ꝙ frēs de licētia ministroꝝ & custodū coniunctim & diuisim in suis administratiōib⁹: uti pluribus tunicis pn̄t: pensatis nec̄itatib⁹ & aliis circūstātiis. Demū q̄ esset cordi. b. Francisco ne frēs hērēt pecuniam: In fine huius capituli ꝯcludit. Eo semp saluo ut nullo mō denarios uel pecuniā recipiant. Alia circa hoc caplm̄ dicēda: dicent̄ caplo sexto.

¶ Expositio quinti capituli regule.

Fratres illi qb⁹ dedit dn̄s grām laborādi &c̄. In isto caplō fr̄ supponit̄. labor indicit̄ digne occupationis: In quo caplō a. b. Frācisco fratribus ostēditur. Primo occupatio fructuosa: in prima parte. Secūdo abdicit̄ acceptio dānosa: qa. s. dicit: De mercede &c̄. ¶ Circa primā partē ꝓ eius declaratiōe est primo uidēdū: an hoc sit p̄ceptū: monitio uel informatio: Et ex dictis pape Nicolai in declaratiōe patꝫ Rn̄sio: ꝙ nō est p̄ceptū. Rō qa si esset p̄ceptum oēs obligaret: Cui⁹ oppositū ōn̄dit papa dicēs: ꝙ nō fuit intentio. b. Francisci regulā instituētis: ꝙ uacantes studio uel diuinis officiis & misteriis exequēdis: manuali labori & operationi subiacerēt: uel ad hoc illos artaret. Cum exēplo xp̄i & multoꝝ s̄ctorū p̄rūm: labor iste sp̄ūalis: tanto illi p̄ponderet: quāto q̄ sunt aīe corporalibus p̄ferunt̄. Ad alios uero q̄ se in p̄dictis sp̄ūalibus operib⁹ nō exercēt: ne ociose uiuant: p̄dicta uerba dicit extendi: nisi tales alioꝝ frūm licitis officiis occupentur: Nisi ēt tales taꝫ excellentis & notabilis cōtemplationis & ōronis existerēt: ꝙ merito ꝓpter hoc nō eēnt a tanto bono & pio exercitio subtrahendi. Et subdit papa Nicolaus: ꝙ frēs quātūcūqꝫ studio uel diuinis misteriis nō uacātes: sed alioruꝫ frūm studio uel aliis diuinis officiis & misteriis uacantiū seruitiis ihe-

An frēs oēs ex regula laborare teneātur.

rentes: cū ipsis eisdem qbus seruiūt sustentari merent̄. ꝙ ostēdit ex lege Dauid quā ipse sanciuit. uꝫ. ꝙ descēdentium ad p̄lium & remanentiuꝫ ad sarcinas portio equaret̄. Sic ergo pꝫ. ꝙ nō est p̄ceptū nec p̄cepto equipolens: nec monitio: qa uerbo monitorio non utit̄: sed solūmodo est informatio. Et si dicat̄. b. Francisc⁹ in testamēto dicit: ꝙ ipse uult laborare manibus: & uult ꝙ oēs frēs firmiter laborent: quare uidet̄ esse p̄ceptuꝫ & p̄cepto equipolens. Rn̄det fr̄ Hugo. ꝙ in principio ordis pauci erāt litterati & studio uacantes: & maxima pars erat: laborare ualentiū: oēs tales ad uitanduꝫ ocium btūs Franciscus uoluit laborare manib⁹. Insup cum btūs Franciscus nō dicat ꝙ laborēt manibus sed simplr̄ ꝙ laborēt: pōt ad laborē sp̄ūalēꝫ sic referri: sicut ad corporalem. Iuxta illud qd̄ in prima regula dixerat. uꝫ. serui dei semper ōroni uel alicui bone opationi insistere debēt. ¶ Secūdo uidendū est qd intelligitur per grām laborandi. Rn̄detur ꝙ per grām laborandi intelligit̄ industria & ars laborādi: cum corporis ualitudine suffragante & usu: qn̄ hec suppetunt: & in aliis nō ipsa tamen talis grām a dn̄o hꝫ laborandi. Hoc ergo supposito ꝙ ociositas est a serue dei sp̄ūliter euitanda: Iuxta dcm̄ Ieronimi serue dei semp aliqd boni facito: ut diabolus semp te inueniat occupatū: btūs Franciscus ocium cupiēs euitari a fratrib⁹: & hoc per laborē. Qui labor est in ordine multiplex. uꝫ. in studio ueritatis: in exercitio hūilitatis: pietatis seu charitatis & ceteraꝝ uirtutū: in officio p̄lationis ꝓcurationis alioꝝqꝫ ministerioꝝ: ꝓut singulis iponunt̄. Quādo ergo homo assuetus labori in p̄fatis & similib⁹ nō occupat̄: debet laborare siue manuali siue alio labore & causa ut uitet ociuꝫ. Hoc p̄supposito. b. Franciscus docet modū laborandi dicēs. ꝙ laborent deuote & fideliter &c. Fidelr̄ quo ad ꝓximū: utpote si daret̄ aliquid fratrib⁹ operandū: deuote quo ad deuꝫ: ut deuotio sit uolūtatis & intētiōis recte in mēte: & discretio in exequtiōe: Ita ꝙ excluso ocio aīe inimico sancte ōronis & deuotiōis sp̄m nō extinguāt &c. Vbi btūs Frācisc⁹ innuit ꝙ ocium & si sit fugiēdū: sp̄ūs tn̄ deuotiōis tali opatione nō est extinguēdus. Nam religiosus ōrones nec̄arias ꝓpter occupatiōes dimittere nō dꝫ: sed debꝫ primū querere regnū dei: & sic marthe curam: ut marie grām non omittat: hēre. ¶ Nōnulli fuerūt & sunt in hoc ordine. qui hac bti Frācisci sentētia in uitatiōe cuiuscūqꝫ laboris se muniūt dicētes. si qn̄ aliq̄ eis imponunt: ꝙ talia exercere nō debēt: eo ꝙ sp̄m deuotionis & ōronis extinguāt. Nā ut dicit glo. sup illud Lu. xiii. Opꝫ semp orare. Orare semp nō cessat q̄ nō cessat bn̄ opari. Et frater Egidius dicebat ꝙ orare ē uoluntatē p̄lati sui pficere. tales nō excusant̄: sed potius incusant̄: qui exercitia sp̄ūalia & similia inter deuota nō putāt censenda. ¶ Tertio uidendū est quid ē sp̄ūm nō extinguere. Rn̄det btūs Aug. sup ps. xxxvii. & habetur in glo. primo Thesal. v. super illud sp̄ūm nolite extinguere. i. abscondere. Sed ad uiꝫ eundo uocabuli sp̄ūm extinguere: est sp̄ūm totaliter opprimere occidere & abiicere. Ille sp̄ūꝫ extiguit: qui ōrone abiecta: q̄ sunt mūdi carnis & diaboli sectat̄ & querit. Sed quid

uult dicere btũs Franciscus q̄ frẽs qui hñt grãm labo
randi laborent &c. & q̄re: ad excludenduʒ ocium: sed
q̃uo: sic uʒ q̄ laborãtes non dimittãt ea psoluere ad q̄
teneñ nec q̄rant hec tẽporalia que eis interdicta sũt.
qa sic faciendo cum peccent mortalr: spũm extinguũt
oronis & deuotiõis. Cui .s. spũi: Cetera temporalia de
bent seruire: utpote: qa spũ imortales sumus: uiã po
tius spũs eligere q̃ corporis debemus. Et taleʒ sensum
hẽre & intẽdere .b. Frãciscus ostẽdit in scda parte hu
ius capituli: cum dicit: de mercede uero laboris. ¶ Cir
ca hanc scdam partẽ q̄tuor magistri mouẽt qõneʒ: qa
btũs Frãciscus concedit q̄ p labore corporis necaria
qd itelligat p mercedẽ laboris. recipiãt: sed nõ denarios uel pecuniã: an liceat eis reci
pere p mercede materiã de qua operñ: uerbi grã: un⁹
frr scit scribere: & alius scit facere sotulares: & sic de
similibus. An liceat scribenti accipe p mercede char
tas: & p sotularibus: liceat recipere corium? Rñdent
q̄ si cõcederet̃ q̄ sic: seq̄ret̃ q̄ frẽs sciẽtes laborare in
auro & argento: possent p mercede accipe aurũ & ar
gentum. De quibus fabricarent monetam: qua neces
saria possent emere: q̄re cõcludunt q̄ nullã materiam
preciabilem p mercede pñt recipere: lʒ aliq dicant q̄
materiã impreciabilẽ: sicut sunt iunci ex quibus fiunt
storia: & calati: que materia ex se nullius est pcii: sed
qcquid pcii puenit est ex arte. Nec istud frẽs pñt reci
pere. Rõ quia calati & talia noie frũm uẽderẽtur: qd
est interdictũ eis: ut dicet̃ in seq̄nti cap. vi. Quid er
go dicẽdũ: uidet̃ dicẽdũ q̄ p labore mercedẽ nullam
pñt recipe .s. quãcũqʒ materiã. nec in ipam opari. uti i
datam eis p mercede laboris: sed suum laboritiũ & ar
tificium in alterius materiã debẽt exercere: pro hñdis
necariis. & hoc est q̄ dicit btũs Frãciscus q̄ frẽs reci
piant corporis necaria p se & fratrib⁹: sʒ nõ denarios
uel pecuniã: & sic nec materiã que uẽdat̃: ad quã mate
riam pprietas cõcomitat̃ & dñiũ. Interdicit ẽt quod
cũqʒ pactũ faciẽdũ p laboris mercede hñda. Et hoc
ostẽdit .b. Franciscus dicẽs: & hoc humilr sicut decet
seruos dei. quia non cũ lite merces est petenda: & tã
quã eis danda ex debito: sed uult q̄ qcqd dat̃ p neci
tate: accipiant sine lite: & cum hũilitate: magis habẽ
do respectum ad elemosinã q̃ mercedẽ: qa sic decet fa
cere paupertatis sanctissime sectatores.

¶ Declaratio sexti capituli regule.

F Ratres nihil sibi appropriens &c̃. Istud ẽ sex
tum caplm regule. in quo Mẽs a mũdo suspẽ
ditur: Infirmo cõpatit̃ ui grate dilectionis. In
quo caplo btũs Franciscus tria facit. Primo docet frẽs
se totalr expropriare. Scdo uelle mẽdicare. Tertio q̄
sunt hũilitatis & charitatis uelle ppetrare: scda pars
est ibi. Vadant pro elemosina cõsideter. tertia ibi ubi
qd sit appropriare. cũqʒ frẽs. ¶ Circa primã partẽ sunt aliqua uidẽda &
declaranda. Primũ qd est appropriare: quia dr̃ q̄ frẽs
nihil sibi appropriẽt. Rñdet quatuor magistri q̄ ap
propriare est rẽ suam facere: siue in suum dñiuʒ ouer
tere. Sua aũt res est q̃ transit in arbitrii facultatẽ: ut fa
ciat de ea hñs qd̃ uult: utendo: donando: uẽdẽdo: pi
gnorando: cõmutando. ¶ Scdʒ q̃uo dʒ intelligi: q̄ fra
tres nihil sibi approprient. Rñdent q̄tuor sũmi ponti
fices. uʒ. papa Gregorius: papa Innocẽtius q̄rtus. Ni
colaus tertius: & Clemẽs qntus: q̄ ordo nec in pprio:
nec in cõi dʒ talium pprietatẽ hẽre: sed simplicis facti
usum: ut dicit papa Clemẽs & papa Nicolaus: sʒ q̃uo
debeat itelligi: dñs papa Ioãnes declarauit: ut postea
dicet̃. ¶ Et si q̄rat̃: an talis abdicatio sit meritoria. Re
spondet papa Nicolaus: in declaratiõe q̄ sic: qd ẽ me
ritoria & sctã: & multa alia dicit: q̃ dñs papa Ioãnes
reuocat & oppositũ dicit in decretali q̃ incipit. Quia
uir reprobus. ¶ Tertiũ dubiũ ẽ: cuius erit pprietas &
dñium reꝝ q̄bus frẽs utunt̃. Rñdent sũmi pontifices
uʒ. dñs Innocentius Nicolaus & Clemens: q̄ ecclesie
romane. sed dñs papa Ioãnes uigesimussecũdus in de
cretali q̃ incipit. Ad oditorem canonũ: limitat p̄fatoꝝ
pontificum uerba: & solũ in dñiuʒ ecclesie recipit ec
clesias frũʒ oratoria officinas habitatiões uasa libros
& uestimẽta diuinis officiis deditã: uel dedicata: q̃ ob
uenerunt uel obueniẽt. Alia uero fratrib⁹ ocessa: non
uult q̄ in dñium transeãt romane ecclesie. Et cũ talia
sint multa: cuius sint quo ad pprietatẽ & dñium ipse
nõdum declarauit. Est tñ in p̄dictis sciendũ scdm oẽs
p̄fatos pontifices: q̄ si dantes talia uel ocedẽtes reser
uarent sibi dñium: tũc ad tales ptinent & nõ ad eccle
siam romanã. Sed de talib⁹ dñs Papa nicolaus distin
guit: quia talia q̃ dant̃ fratrib⁹ uel est ecclesia & cimi
terium: uel nõ: si sit ecclesia & cimiterium ad Ro. ec
clesiam ptinet. si nõ. tũc dñium est ocedẽtis. Dicit etiã
dñs papa nicolaus: q̄ utensilia quoꝝ usus eis ocedit̃:
nõ debent hẽre ad ullam supfluitatẽ q̃ deroget paup
tati: uel ut ea distrahant in futuro. Et sup hoc ministri
disponant & custodes cum discretiõe put qualitas lo
corum exigit & oditio: & alie circũstãtie: sic tñ q̄ sem
per pauptas in eis reluceat: ut regula dic̃. Ex isto pas
su. uʒ. q̃uo intelligit̃. q̄ frẽs nihil sibi approprient &c̃.
Sequit̃ rñsio ad illud qd dr̃ sepe. uʒ. per alios religio
sos & nõ nullos alios frẽs. Quomõ in cõi fratres non
habent: quia cum psessio frũm sit uiuere sine pprio:
& nõ dic̃ in cõi. Quare sicut est in aliis religiosis q̃ di
cunt se uiuere sine pprio & hñt in cõi: sic & nos hr̃e
deberemus. Pʒ rñsio. qa nos nõ solum p̄dicta pmitti
mus: sʒ etiã regulam & maxime quo ad illa que p̄fa
ta ocernũt: ut est hoc sextũ caplm: de expropriatiõe:
quia sũmi pontifices sic declarãt: eoꝝ standũ est decla
rationi. Ex ista prima parte capituli. uʒ. fratres nihil si
bi approprient &c̃. Papa Clemens in sua declaratiõe:
q̃ incipit. Exiui de paradiso. pluribus q̄sitis infert unã
rñsionem. Et primo si q̄ratur si fratres pñt esse here
des: uel pcurare q̄ fiant heredes. Rñdet q̄ non. Rõ
ut dicit: quia in successionib⁹ nõ solũ transit usus rei:
sed & dñium suo tẽpore in heredẽ: & talium successio
num que ex natura sua indifferẽter ad pecuniaʒ: & ẽt
ad alia mobilia & imobilia se extendũt: cõsiderata pu
ritate uoti: frẽs nullatenus sunt capaces. Silr phibet
ne ualorẽ hereditatũ sub forma legati frẽs procurent
dimitti: nec dimissa recipiãt: psertim si tanta dimitte
rent̃ q̄ uideret̃ fieri in fraudem. ¶ Scdo si querat̃ de
ãnuis reditibus. Rñdet papa q̄ cum ãnui redditus se
cundum iura inter imobilia censeant̃ sicut ipsi fratres

possessiones: sic nec redditus eorum conditione pensata pnt hére. ¶ Tertio si frés pnt i curiis aduocatis ubi agitant cause: p temporalibus eis dimissis assistere & adesse. Rñdet papa q nullo mō in talibus curiis debent frés adesse: ut testimoniū hēant ab his qui foris sunt: & puritati satisfaciāt uoti sui: & scandalū uitent pximorum. ¶ Quarto: an frés possint esse exequutores ultimarum uoluntatū: uel se intromittere de restitutionibus usurarum & male ablatorum: uel de restitutiōib⁹ faciēdis. Rñdet papa q non. quia sic a dñio pecunie: sic a cōtrectatiōe sunt alieni: uerū in exequēdis pnt ɔsiliū dare. ¶ Quinto si lz fratrib⁹ hortos hēre: ut olera uēdant & uineas. Rñdet papa q frés hēant hortos & hortalitia ē ɔ̄cens: multis de causis: sed q olera uēdātur & alia hortalitia sic & uineas: statui eorum repugnat. rō quia per papā Nicolaū si ager uel uinea fratribus dimittatur ad colendū: frés talia nō pnt hr̃e: sic nec istud cū ad formā ɔuentuū appropinquet. ¶ Sexto de ɔgregatione fruméti tēpore messium & de ɔgregatiōe uini tēpore uindemiarum: dictū est in q̄rto cap. & sufficiat. ¶ Septimo si ecclesias magnas & edificia sumptuosa pnt ɔstruere. Rñdet papa q nō: sz debent fieri edificia humilia & tēperata: nūerositati fratrum cōpetētia: & ordinis pauptati. & sic mādat deinceps fieri. ¶ Octauo si paraméta solēnia & multiplicia ac calices & palia pnt hr̃e frés. Rñdet papa Clemens: q & si dicta fiāt ad dei honorē: cū tñ de⁹ potius cor q̄ manus respiciat: & per illa uult sibi seruiri q̄ cōditioni ɔueniant & statui seruientiū: fratrib⁹ debēt sufficere paméta & uasa ecclesiastica decētia in nūero & magnitudine sufficiētia. Et pciositas uel quecūqz curiositas frūm ɔfessioni nō cōpetit: sapiunt enim aliquā thesaurizationē cōtrariā pauptati. ¶ Nono si lz fratribus in funerib⁹ arma & equos recipe. Rñdet papa q in talibus obseruandū est: qđ i pecuniariis elemosinis est sancitū. ¶ Decimo si frés ex reglā tenent ad tenuē pauperē & arctū usum rerum. Rñdet papa Clemēs: q ex regule ɔfessiōe tenent ad arctos usus seu paupes: q in ipsorum regula ɔtinēt. Hec oia ponit dñs papa in declaratiōe: exponēdo hoc sextū caplm regule. Et qa dictū est supra q appropriare est rē suam facere siue in suum dñiū ɔuertere: ut faciat de ea hñs q uult donando uēdendo &c. Cōsequenter clare pz q uendere emere & huiusmōi: nō liceat fr̃ib⁹: ɔ ipsa tñ pleniori discussione uidendū est de p̄fatis ɔtractib⁹. An liceat fratrib⁹ eos exercere. & ad hoc q̄tuor magistri respondent. ¶ Et primo si querat an frés pnt emere. Rñdēt dicti quatuor magistri q emere. dr̃ tripl'r. Prio mō de pcio rei emende ɔuenire. Scđo modo dr̃ solutionē rei empte ɔcurare: & his duobus modis pnt frés emere. Tertio modo dr̃ emere pecuniā uel pciū ɔ re dare: & hoc fratrib⁹ nō conuenit. Vñ frés emendo pnt dicere uenditori. Ego nō obligo me: quia nō possem: sed ego ɔcurabo fidel'r ut tibi satisfaciā ɔ hac re quā a te accipio. ¶ Scđo an frés possint uendere: Rñdēt dicti q̄tuor magistri: q uendere uno mō dr̃ rem ɔpriā in alienum dñium trāsfundere ɔ pcio. & hoc mō uendit ille q hz rei dñium: & hoc mō frés nō pnt uendere. Scđo mō dr̃ uendere de re aliqua pcium recipe: & hoc mō & si lz fratrib⁹: tñ uendere scđm eorū ɔfessionē ē inhonestum & turpe. de ɔtractu mutuationis dictū ē supra. cap. iiii. ¶ Tertio de cōtractu cōmodationis: An liceat fr̃ibus: q cōtractus differt a cōtractu mutui: qa in mutuo dñium trāsfert nō in accōmodato. Rñdent q̄tuor magr̃i q cōmodatio iportat uno mō rei restitutionem: & hoc modo frés qui nihil pnt hr̃e: nō possūt aliquid in accomodatū hr̃e: Alio mō pōt dicere ɔcurationem uel sollicitudinem rei restituende bona fide: & hoc modo nō importat obligationē realē & sic pnt. ¶ Quarto si q̄rat: An frés possint locare operas suas Rñdent quatuor magistri q si locare iportet cum pacto de mercede conuenire: nō possūt. Si uero locare dicat sine pacto mercedē suam expectare pnt. ¶ Quinto si querat: an frés possint cōmutare res quas hñt in usu. Rñdent quatuor magistri: q rem aliquā in aliam sua auctoritate nō pnt: sed auctoritate ecclesie cōmutare: quia dñs papa Nicolaus licentiā cōcedit generali & ɔuincialib⁹ ministris. uel auctoritate dñi qui rem dedit: uel p̄sumpta uel accepta: possunt res concessas sibi ad usum: in alias magis necessarias cōmutare. ¶ Sexto si q̄ratur: an possint pignorare. Respondēt quatuor magistri: alicui rem ut suā nō pnt obligare: sz auctoritate dñi: rem sibi cōcessam ɔ necariis possūt obligare. ¶ Septimo si q̄rit: an possint donare. Rñdēt quatuor magr̃i. q cum nullā rem habeāt ɔpriam: sua auctoritate non pnt tribuere. Dñs papa Nicolaus in declaratione apostolica auctoritate cōcedit: q uilia intra & extra: fr̃ibus liceat elargiri: habita sup hoc licētia suorum supiorum: pnt etiā donare de lnia dñi dantis & concedentis rem fr̃ib⁹. Quo apparet q lz frés possint adinuicem res & libros accomodare: tñ non sine licentia dare uel recipe datas pnt. ¶ Sed nūquid ɔ penna filo & huiusmōi minutis semp oportet ire ad platum? Rñdet fr̃ Hugo q credit q sufficiat a plato hr̃e licētiam generalem. Sed p̄sumēdo de uolūtate plati nunquid pōt a frē aliquid recipi? Rñdet idē fr̃ Hugo ita. si stati: si fieri pōt: plato denunciet uel pñtetur. Alr̃ de appropriatiōe arguit & de furto: quia furtū hz q sine licētia retinet: uel de uolūtate plati nō p̄sumit. Quod uero religiosi ɔprium abdicātes nō possint dare aliquid uel recipe sine licētia plati sui: hoc asserit beat⁹ Augu. quāto magis frés minores nihil hñtes nec iɔprio nec in cōi. Pz ergo qūo intelligitur. Frés nihil sibi approprient &c. Attñ si ɔprietas fr̃ibus resecat: nō tñ oium usus. quia sic hō ageret cōtra legē nature: cum sine usu multorum eē nature nō conseruat. Sz an aliquis usus uel omnis separet: ul' separari possit a dñio: quia dñs papa Ioānes determinat in decretali. Ad cōditorem canonū: sufficiat eius determinatio. Sed aduertēdum est q ut dictū est: per dñm papā Clemētem: frés ad arctum usum rerum tenet. Quo sequit q illa q̄ sūt necessitatis cōcedunt & frés possunt hr̃e: & nō supflua: ut dicit papa Nicolaus: & Clemēs. Supfluitas resecat a fratrib⁹ & interdicit: Que attēdit in nūero. duo supfluunt si unum sufficit. In quātitate. multū supfluit si parum sufficit: In sumptu. sumptuosum: si uile: in decore:

an possint frés emere & alios cōtract⁹ exercere.

decorum si despicabile. Sequit̃ ẽt ex p̃fatis: ꝙ ex quo dicit̃ ꝙ frẽs nihil sibi approprient &c. ꝙ nec usũ taliũ possunt sibi appropriare. Quo p3 ꝙ grauiter peccant frẽs appropriãtes sibi loca ad usum siue custodias siue ꝓuincias: s3 debẽt p oĩa uolũtati sup̃ioris subiecti in omnibus talibus eẽ. Taliu3.n.locoꝝ appropriatio siue p natiuos siue p alios ẽ nostri ordinis destructio: principiũ sectaꝝ: & omnis diuisiõis. Rõ subditur: q̃re talia nõ debẽt p frẽs appropriari: quia dr̃. S3 sint tanq̃ aduene & pegrini in hoc sc̃lo &c. Sic intelligendo ꝙ domus & loca & patriã in quibus habitam⁹ nec ꝓprias reputemus: nec ut ꝓpriã diligamus. Non mãdat btũs Frãciscus: loci instabilitatẽ: sed uitat omnis usus & ꝓprietatis puersitatẽ. Ad instar aduenaꝝ & pegrinoꝝ utendũ est necessariis: & nõ ut ꝓpriis: s3 ut alienis. Ex hac regule sñia dicẽte: ꝙ frẽs sint tanq̃ aduene & pegrini sc̃d3 q̃tuor magistros: sequit̃ solutio duorum dubioꝝ. ℂ Primũ est: An pauptas quã seruare tenemur ꝓhibeat ne possint frẽs aliquid fixum ad sustẽtatione3 recipe: sicut aliqui uoluerũt: & de facto fecerunt redditũ perpetuũ ordinare: quo frẽs possent in loco aliquo sustentari: ita tñ ꝙ apud frẽs nulla ꝓprietas resideret. ℂ Scd̃m dubiu3: An ꝓhibeat frẽs ne possint hr̃e territoria de quibus p culturã & industriã omnia sustentationi sue nec̃aria ꝓcurarẽt: ita tñ ꝙ ꝓprietas apud alium resideret: ut sicut hñt hortos & olera & fructus: ita hr̃ent uineas & agros. Ad hec dubia p3 rñsio ex hac regule sñia. ℂ Ad primũ ꝙ nõ, p3 qa debẽt esse ut aduene & peregrini: & p cõsequẽs nullum fixum redditum hr̃e: sed in pauptate dño famulari. ℂ Ad scd̃m ꝙ nõ, quia debẽt in pauptate dño famulari. Nam debent pauptate3 quo ad usu3: ut tales sint paupes: ꝙ ẽt mẽdici: quia dicit̃. uadãt ꝓ elemosina cõfidenter. p3 ergo rñsio ad p̃dicta. ℂ Dicit ergo regula ꝙ uadãt ꝓ elemosina cõfidenter. Rõ quia dñs se fec̃ pauperẽ &c. Nam ut dicit prima regula xp̃s & discipuli & btã Maria de elemosinis uixerũt: & mẽdicãdo in triduo quo remãsit in templo (ut dicit Bernardus) stipem q̃rendo iuit. Hoc regule dicto rep̃hẽdunt̃ multi: qui nõ solum nõ uadũt mẽdicare: sed ire uerecũdantur: cuius oppositu3 mãdat regula: & btũs Franciscus suasit & uerbo & exẽplo: ut dicet̃ infra conformitate sextadecima. & cõstitutio antiqua ordinis & consuetudo augebãt. Attñ sciẽdũ est ꝙ nõ est mẽdicãdũ: nisi ad nec̃itate3 & nõ supfluitatẽ. quia. s. sic esset alienũ accipere: ac p̃tendere pauptatẽ ubi nõ est hipocrisis ẽ. Ad imitandũ dñm Iesum xp̃m: qñ indigẽt mẽdicent confidenter frẽs: Et nõ solum inducant̃ ad hoc exequẽdu3 xp̃i exẽplo: sed p̃mio ꝙ penuria hac & pauptate obtinet̃: sed qd̃ p̃miũ: ostendit dicens. Hec est illa celsitudo altissime pauptatis &c. Vbi btũs Frãciscus statũ cõmendãdo pauptatis: ab effectibus qd p̃mii det̃ in futuro & qd in p̃nti ostẽdit. In futuro heredes & reges &c. In p̃senti uirtutibus sublimat̃: & quia sic ẽ. b. Frãciscus hortat̃ frẽs dicẽs: Cui. s. paupertati totaliter inherentes. nihil aliud. fideliter inheret pauptati qui eam corde diligit: & usu seruat. S3 quia paꝝ est incipere nisi quis p̃seueret: Ideo btũs Frãciscus dicit In ppetuum: hãc amplectendã uoluntarie nihil sub celo hr̃e uolendo. ℂ Sed ex iam dictis orit̃ dubiũ: quia. b. Frãciscus uult frẽs mendicare: An frẽs in terris excõicatorum cõmorãtes possint a talib⁹ elemosinas petere & accipe. Rñdet papa Innocẽtius quart⁹. In priuilegio qd̃ incipit. Vobis extremã patientib⁹ ꝓ xp̃i noĩe paupertatẽ. & papa Gregorius nonus in priuilegio p̃fato modo incipiente: & Alexãder quart⁹ in priuilegio eodem modo incipiente dicẽtes ꝙ sic: ꝙ in terris talium excõicatoꝝ fratres pñt ꝯmorari: & petere ab eis uite nec̃aria & recipe: Idem hẽtur in omnib⁹ mare magnis Alex. Bonifa & Clemẽ. Sic ergo p3 secũda pars hui⁹ sexti capituli. ubi btũs Frãcisc⁹ inducebat frẽs ad paupertatis amplexũ & mendicationẽ. ℂ Circa tertiã partem btũs Frãciscus inducit frẽs ad humilitatis & charitatis acceptionẽ. Et primo loquendo de charitate: q̃ esse charitatiui debeãt. Inq̃t. Vbicũq3 sunt & se inuenerint frẽs &c. Vbi btũs Frãciscus charitatẽ uult fratres primo exprimi signo: quia ubicũq3 sunt ostendãt se domesticos &c. & secure manifestet unus alteri necessitatem suã &c. Et quãt⁹ debeat esse dilectionis affectus ostẽdit dicẽs. u3. sicut matris ad filium. quia si mater diligit &c. Secũdo effectu charitatẽ ipsa3 ostẽdit dicẽs. Et si qs eoꝝ in infirmitatẽ ceciderit: alii fratres &c. Vbi primo innuit charitatis & dilectionis affectum in effectu: Ac hũilitatis in seruiẽdo ĩfirmis pãdit bonu3: An iq frẽs p̃fata seruauere. Et suscipiendo oẽs ut frẽs: & seruiendo sibi mutuo sic fr̃ fratri & mr̃ filio: se non solũ impendentes: sed supimpendẽtes fratribus & ꝓ fr̃ibus. He sunt due radices omnis regularis ꝓfessionis. s. charitas fr̃nitatis: & hũilitas subiectiue obedientie & seruitutis. Quib⁹ oĩbus edificatio cõstructa crescit in templũ sc̃tũ3 in dño: & sine eis ruinam religio minat̃. & hec est succincta sñia capituli sexti: & expositio seu declaratio.

Frẽs in terris excõicatorũ pñt mẽdicare.

ℂ Expositio septimi capituli regule.

SI qui fr̃m instigãte inimico &c. Hoc est regule septimũ capl̃m: ubi dicit ꝙ Morbus. s. peccatum: corripit̃. Pr̃ ostendit̃ & describit̃ grate ꝯsolationis. In quo capl̃o. b. Franciscus unum p̃cipit. u3. peccantiũ recursum: cum dicit. Si qui fr̃m &c. Adiungit pium occursum: cũ dicit. Ipsi uero ministri &c. ℂ Circa primũ est sciendũ & uidendu3. An generalis minister & ꝓuinciales: possint sibi aliquos casus reseruare. Rñsio p3 ex regula que p̃supponendo ꝙ sic: dic̃ fr̃ibus quid agendũ. unde generalis minister in generali capl̃o & ꝓuinciales ministri in ꝓuincialib⁹ capitulis libere pñt ordinare de q̃busdam casibus: ut ad solos ipsos recurrat̃ ꝓ absolutione. Et aduerte ꝙ regula: quia nullum ponit exp̃sse reseruatũ: ꝯcedit ꝯsequẽter libere ipsis de qualitate & quãtitate arbitrari. Possunt ergo determinare que pc̃tã dum fiũt publice recurrat̃ ad ministros ꝓ ipsis: & de q̃bus non: & sic de occultis. Scd̃m uidendũ est de quibus peccatis intelligit regula Cum dicit. Si q̃ frũm instigãte inimico &c. An de publicis itelligit̃ uel occultis. Rñdet papa Gregorius nonus: & papa Innocẽtius in declaratiõib⁹ regule: ꝙ ad pc̃tã publica refert̃ & nõ ad occulta. Sed

Auctoritas mistrorum

nunquid qñ sic recurrit ad eos: põt talia absoluenda
cõmittere aliis: ac etiã ꝓ uitandis discursib⁹ frũm. Rñ-
det papa Innocẽtius in declaratiõe ꝙ sic. s3. custodi-
bus & aliis fratrib⁹ absolutionẽ talium. Et uult papa
ꝙ per generalẽ & ministros deputent q cõfessiões ta-
lium audiãt cum fuerint occulta p̃fata: nisi frẽs ipsi mi
nistris aut custodibus ad eoꝝ loca declinãtib⁹ malue-
rint cõfiteri. Hoc ẽt loco apparet ꝙ ministris cura cõ
missa est animaꝝ: quia casus possũt arctare & ꝯcede
re: ut p3 ex hoc regule loco. Quid ergo btũs Frãcisc⁹
inqt: Teneant uerbu3 obligatoriũ & ui3 hñs p̃cepti:
sine mora ad suos ministros recurrere: Cum enim hõ
infirmus utroq3 hoie suam debeat reqrere salutẽ: qre
& frater infirm⁹ aĩa: & diabolo ex pc̃tõ subiect⁹. Et
sic p3 qualiter fieri debeat accessus. Sed quia iniquũ
est & impiũ afflicto ingerere afflictionem: & infirmis
nullo modo cõpati: utpote: qa facile quis talis laberet
in desperationẽ: Btũs Franciscus in sc̃da parte suadet
benignũ talibus accedentib⁹ per p̃latos occursum di
cens. Ipsi uero ministri si presbiteri sunt cũ misericor-
dia &c̃. Ecce affectus & occursus benign⁹. Et aduer-
te ꝙ btũs Franciscus frẽs peccãtes nõ mittit ad alios
sed ad ministros: ut det itelligi ꝙ nullis existẽtib⁹ ex-
tra nostrũ ordinẽ: nisi in nec̃itatis articulo: & deficiẽti
bus cõfessorib⁹ ordinis frẽs debeãt confiteri. Dñs pa
pa Bonifacius octau⁹ fribus inhibet in suo mari ma-
gno: ne frẽs nisi in nec̃itatis articulo aliis q̃ p̃latis suis
confiteant uel aliis eiusdem ordinis sacerdotib⁹: ut uo
lunt eiusdem ordinis statuta: tales eni3 sic confitentes
aliis extra ordinẽ sacerdotib⁹: nõ diluunt pc̃tm̃ s3 au-
gent: quia inobediẽtes sũt & sue regl'e trãsgressores.
Dicit ergo btũs Frãciscus ꝙ penitẽtia nõ est dimitten
da: sed cũ misericordia est iniũgenda. Iõ dicit sed cum
misericordia iniũgant illis pniã3 nõ ꝙ remittãt. Meli⁹
est. n. ut dicit ipse. b. Frãciscus uelle reddere rõnẽ deo
ꝓpter misericordiã: q̃ ꝓpter crudelitatẽ. b. Franciscus
uult ꝙ fiat misericordia nõ dimittẽdo iustitiam. Nõ di
cit fiat illis solum misericordia dimittẽdo iustitiã: s3 cũ
misericordia fiat iustitia: quia una sine alia nihil ẽ. Et
solum faciẽdo misericordiã: & iustitiã totalr̃ dimitten
do: est ordinũ destructio & cuiuslib3 ciuitatis. Verum
btũs Franciscus distinctionẽ facit de p̃sidẽtib⁹ & mi-
nistris dicens. Si p̃sbiteri sũt cũ misericordia &c̃. Si ue
ro p̃sbiteri nõ sũt &c̃. ¶ Vbi primo notãdũ ꝙ absolu-
tionem taliũ & si ministri possint cõmittere frib⁹: non
tñ extra ordinẽ exñtibus: ut dictũ est. ¶ Sc̃do notan
dum est: ꝙ. b. Franciscus nõ uult ꝙ ministri nõ sacer-
dotes peccantibus pniam iponant: & l3 in regula ni-
hil tangat de cã nec aliqs tãgat: Puto tñ ꝙ cã sit mul
tiplex. Prima: quia ad sacerdotẽ ui clauiũ uidet aucto
ritas absoluendi principalr̃ pertinere. Sc̃da quia aliqñ
contingit ꝙ sacerdos erit q peccat: & ꝓpter reuerẽtiã
officii qđ h3: ab idigniori nõ uult eũ puniri. Tertia qa
in talibus sic peccantibus occurrunt aliqua: q̃ ipsi pec
cantes nulli panderẽt extra cõfessionẽ: & si publicum
sit pc̃tm̃ patratum: quare ut tam in foro cõfessionis q̃
in exteriori possint absolui: non uult beatus Francisc⁹
p ministros nõ sacerdotes eis pniam iniungi. ¶ Ter-

Cur mistri nõ facer- dotes non possint in iũger pec cãtib⁹ pe- nitẽtiam.

tio notandũ ex hoc passu regule ꝙ ministri ut ordina
rii hñt potestatẽ & auctoritatẽ delegandi: qa dr̃ ꝙ in
iungi faciãt p alios sacerdotes nõ seculares & alioru3
ordinum: sed ordis. s. ꝓprii minoꝝ. ¶ Quarto notãdũ
est: ꝙ ministri nõ solũ hñt auctoritatẽ absoluẽdi in ca
sibus reseruatis frẽs ut p̃dictũ est: sed ẽt in casib⁹ plu
ribus reseruatis a iure. u3. in casibus ꝓ qbus excõica-
tionis & interdicti: aut suspẽsionis icurrerẽt sñias: ꝓut
dicit papa Bonifaci⁹ in suo mari magno. Et dñi Inno
centius & Alexãder quartus in priuilegiis quoꝝ pri-
mu3 icipit. In iure canonico: & sc̃dm icipit: L3 ad hoc
frm. Et nõ solum frẽs ꝓfessos sed & uolentes ordine3
itrare a p̃fatis põt absoluere: nisi talis esset casus per
quẽ merito sedes apostolica eẽt consulenda. A partici
patione cum excõicatis maiori excõicatiõe custodes
& guardiani põt absoluere: ex priuilegio Alexan. qr-
ti & incipit. Contingit interdũ. Generalis & ꝓuincia-
les ministri absolui põt a cõfessore suo ab excõicatio
ne: & dispensari cũ eis in irregularitatib⁹ p priuilegiũ
Alex. qđ incipit. Ordinis uestri generosa plantatio: &
per mare magnũ Bonifacii. Sic ergo p3. de auctorita-
te ministroꝝ. Veꝝ qa nõnulli aspiciẽtes festucã ꝓxi-
mi & suam trabe3 nõ aduertẽtes: ꝯtra delinquẽtes ex
candescũt. Btũs Frãciscus subdit in regula. Et cauere
debẽt ne irascant &c̃. Nõ debẽt irasci peccãtib⁹. i. cor
de cõcitari nec turbari. i. uerbis turbatiõis irritari. Rõ
ꝙ debeãt dulciter benigne & misericorditer recipe &
tractare. Talia. n. nõ ostẽdũt dilectionẽ sed potius: ut
dicit beatus Frãciscus impediũt charitatẽ. s. fraternã.
Sic ergo p3 succincte hui⁹ capituli sentẽtia.

¶ Expositio octaui capituli regule.

Uniuersi frẽs &c̃. Hoc ẽ capl'3 octauũ. In quo
Ordo dirigit Pater eligit ꝓ loco regulatiõis.
Et in hoc caplõ. b. Frãciscus duo facit. Nam
tangit generalis mistri istitutionẽ & destitutionem: &
hoc in prima parte: in secũda tangit caploꝝ ꝓuincia-
lium celebratiõe3: ibi. Post caplm̃ uero pentecostes.
¶ Circa primã partẽ aduertendũ est: cum in quolibet
corpore duo esse capita sit deforme in natura: sic & in
corpore sacre existit religionis. ut u3. ibi nõ duo sint:
sed unũ caput. Et sic uult. b. Franciscus in sua esse re-
ligione. & hoc ostẽdit dicens. Mando ꝙ frẽs uniuersi
istius religionis teneant semp hr̃e generale3 ministꝝ:
nõ dicit generales ministros: ut unitatem insinuet ca-
pitis: cui ut mẽbra capiti sint subiecti: & eide3 teneãt
firmiter obedire. Sed qualr̃ hoc caput est p̃ficiendu3.
in ordie? Nõ certe casu & fortuitu: aut ꝓuisiõe: sed ele
ctiõe: & hoc ut dicit in caplõ pẽtecostes. Quo appa-
ret ꝙ in caplõ pẽteco. electio generalis mistri d3 cele
brari. Ad qđ caplm̃ tenẽtur mistri ꝓuinciales accede
re &c̃. Et qa regula dic̃ ꝙ electio generalis fiat a mi-
nistris ꝓuincialib⁹ & custodib⁹: Et in qualibet ꝓuin-
cia: & si nõ sit nisi unus mister sũt tñ plures custodes.
Hinc est ꝙ ne oẽs custodes ꝓuinciaꝝ ordis cõtinge-
ret ꝓ electiõe generalis ad caplm̃ generale accedere:
ordinauerũt sũmi pontifices. s. Gregorius non⁹: Inno
cẽtius quartus: Nicolaus tertius: & Clemẽs qntus ꝙ
de qualibet ꝓuicia ordis solus un⁹ custos accedat. q

ab aliis custodibus prouincie eligat: & cui p custodes uices eoꝝ ɔmittāt: quātū ad electionē generalis ministri. ¶ Circa electionē generalis mistri sūt duo notanda. Primū est scdm papam Bonifaciū in suo mari magno: qa cum frēs de remotis partib⁹ oporteat ɔuenire ad huiusmōi electōe3: tēpus a iure statutū sup hoc ñ currit: nec ipsi i hac parte iuris huiusmōi regl'e coartātur. ¶ Scdm ꝙ statim ꝙ sūt electi. i. electiōis decretum pnūciatū: uerus generalis absq3 alia ɔfirmatione habeat. Vt dic̄ idem papa Bonifaci⁹: in dicto suo mari magno. cap. prio. Et qa in generali caplo nō solū fit electio generalis: sed & ordis statuta: qri pōt an capl3 generale arctare possit ptāte3 mistri generalis. Rn̄dēt quatuor magri ꝙ sic. ꝙ arctare pōt capl3 generale potestatem generalis mistri: & puicialiū mistroꝝ. Rō ut dicūt ē. ꝙ intētio regule ē ꝙ celebrer caplm generale: & caplm generale ordinatū ē: ut ea per que pōt perfectiōis puritas custodiri ordinētur: nec a supiori ul' iferiori possint aliquaten⁹ uiolari. Qua rōne ɔcludūt ꝙ si caplm generale pp̄ter uitādū periculū religiōis coarctat generalis ptāte & puincialiū: & aliqua alia salubria ordinat iter frēs generalr' obseruāda: auctoritate regule q̄ prestat auctoritatē caplo generali: p generalem nō poterit ifirmari. Et ɔcludūt pari rōne. ꝙ qcqd de cōi ɔsensu supioꝝ & iferioꝝ ordinis fuerit generaliter ordinatum in caplo generali: & sūmo pontifice approbāte: nō poterūt per solos supiores uel p solos iferiores aliqten⁹ irritari: & maxime in illis i qb⁹ ē ordinatio & limitatio potestatū. Dicto a btō Frācisco de istitutione generalis mistri: consequēter agit de ipsi⁹ destitutiōe & depositiōe. ¶ Et p huius euidētia primo qrēdū ē qd itelligit nomie uniuersitatis. Rn̄dēt quatuor magri scdm iura. ꝙ maior pars. & p maiore3 partem scdm Clemētē papam in declaratiōe loquētē de electiōe mistroꝝ: nō itelligit pars sanior sed maior pars quo ad nūeꝝ uocū: Ita credo ꝙ sit itell'enda maior pars in electiōe general': ut ad nūeꝝ uocū referat nulla zeli uel meriti collatiōe aut ɔsideratiōe habita. ¶ Scdo pp̄ter qd generalis erit absoluēdus. Rn̄det regula ꝙ pp̄ter isufficiētiā quo ad duo. u3. ad seruitiū: & sic tangit isufficiētia3 psone: uel rōne ifirmitatis ul' alterius ipotētie: qbus nō posset que sūt uisitanda uisitare. ¶ Secūdo quo ad cōem utilitatē frum. cōis utilitas frum ē: ut nō sit fribus onerosus in expēsis: & alias habeat ɔditōes quas descripsi generalē mistrū debere hr̄e: de qbus dicet fructu & ɔformitate duodecima. ca. xxxii. Vbi ergo dicta nō sūt: qa ē destructio cōis utilitatis frum: mistri possūt eū absoluere: & hoc i caplo generali pētecostes. Extra uero ut p3 nō pn̄t: qa mistri ex regula nō hn̄t ɔgregari nisi in caplo generali qre ppositū. ¶ Et notādū ꝙ. b. Frāciscus nō solum concedit ob isufficiētiā generalē debere absolui a ministris: Imo mādat eis dicens: ꝙ ministri teneātur in noie dn̄i alium sibi eligere in custodē. ¶ Tertio qd itelligit in hoc caplo & spālr in hac parte: teneāt eligere in custode3: noie custodis? Rn̄det ꝙ itellr hic noie custodis mister generalis: ac ēt noie custodie puicie itelligunt: cum subdit de mistris puincialib⁹ ꝙ pn̄t in suis custodiis &c̄. i. puiciis eis ad custodiā deputatis &c̄. Sic ēt antiqtus nomē mistri ad generalē & puinciales sic & ad locales platos. i. ad guardianos extendebat. Nam guardiani mistri dicebant: ut dicūt q̄tuor magri. sic nomē custodis ut p3 hoc caplo ad generalē & puiciales mistros se extendit. Sic ergo pfatis patet huius capituli prime partis aliqualis declaratio. Secūde. n. partis declaratio p3 ex se. qre non idiget expōne ulteriori: nisi in hoc ꝙ dic̄ mistri & custodes &c̄. Credo ꝙ quādo regula facta ē: puicie erāt latiores q̄ sint modo: & p ɔsequēs custodie diffusiores. qa ergo facilius erat custodiā ɔgregari: & ad caplm ɔuocare q̄ puinciam: ideo custodib⁹ ɔcedit caplm tale posse celebrare. Alr' posset dici iuxta dicta ꝙ p custodias: itelligunt puincie. Modo capl'a puicialia sine custodib⁹ celebrari nō possūt. Sic ergo dic̄ regl'a ꝙ mistri & custodes. i. una cū custodib⁹: i suis custodiis. i. puiciis possint frēs ad capl3 ɔuocare. & sic p3 clare totum.

¶ Expositio noni capituli regule.

F Ratres nō pdicent i epatu &c̄. In quo caplo. Cetus suspendit: Verbum pponit sancte eruditiōis. In quo caplo. b. Francisc⁹ duplicē ponit phibitionē & hoc i pricipio. Secūdo fac̄ quādam ad fratres exhortationē. ibi. Moneo &c̄. ¶ Circa primam partē duplicē pmittit phibitionem & pria ē ne frēs ɔtra uolūtatē epoꝝ pdicēt in epatu alicui⁹ epi. & hoc egit btūs Franciscus ad uitanda scādala alioꝝ. Mandat tn̄ Gregorius nonus in priuilegio qd̄ icipit. Cum q recipit pphia3 &c̄. & i alio qd̄ icipit. Quoniā abundauit iniqtas: oibus ecclesiaꝝ platis ꝙ pdicare frēs libere pmittant populo: eis puideant de necessariis & iuuent ɔsiliis & fauorib⁹ opportunis. Btūs Frāciscus nunq̄ uoluit ipetrare priuilegiū ut frēs possent pdicare i epatu ɔtra uolūtatem epoꝝ: sed oppositum semp uoluit dicēs: ꝙ talia facili⁹ fierent cū pace eporum & clericoꝝ q̄ alio mō. Est tn̄ sciēdū ꝙ hec phibitio pōt itelligi sic. u3. itelligēdo epatum p ecclesia cathedrali: & ecclesiis parochialib⁹: & sic ad lr̄am ē uerum: ꝙ frēs nō debēt ēt si possint. Sed itelligendo per epatum diocesim totam hoc nō ē ueꝝ. qa frēs i locis ppriis & i monasteriis soroꝝ i diocesi aliq̄ ɔstitutis: ɔtra uoluntatē epoꝝ & clericoꝝ pn̄t pdicare uerbu3 dei. Nisi actualr' ipse eps pdicaret. Rō ē: qa loca nr̄a & monasteria soroꝝ exēpta sūt a cuiuscunq3 iferioris dn̄o pape iurisdicione. ¶ Secūda phibitio bti Frācisci ē Cum dic̄ ꝙ nullus populo audeat predicare &c̄. Quia multiplicatis frib⁹ ualde difficile erat hoc implere. Summi pontifices: uidelicet dominus Innocentius Nicolaus & Alexander in priuilegio qd̄ incipit. Prohibente regula. cōmiserunt ministris & eorum uicariis & hoc in capitulis puincialibus dūtaxat & nō extra. ꝙ cū diffinitorib⁹ capituli examinatis & approbatis offm̄ possent pdicatiōis omittere: Attn̄ si eēt aliquis in sacra pagina multum eruditus & examinatione nō indigeret & ad caplm conueniret: puinciales cū diffinitorib⁹ auctoritatē pdicandi possunt concedere: ut dicit Innocētius in declaratiōe. Generalis tn̄ minister pōt extra capitula officiu3 pdicationis concedere

put dicit regula & declaratiões. ita tñ ꝙ sint examinati & approbati per prius. Postmodū btūs Frāciscus in secunda parte: quia ipse in prima regula dixerat ꝙ omnes fratres operibus predicēt: ideo subditur in secunda parte monitionē dicens. Moneo quoq3 & exhortor &c. Vbi ponit predicatoris uerbū qualiter debet esse conditionatum. Nam ponit ꝙ debet esse catholicu3: quia sint examiata: ne uidelicet sint erronea uel incauta. secundo debet esse mundum & honestu3: nec fabulis poetarum admixtum: quia casta: ne sapiat immūdiciam & uanitatem. tertio salubre: quia ad utilitatem populi. quarto debet esse exēplare. i. ab habēte uite exemplaritatē: quia plus mouēt facta q̄ uerba: ideo dicit ad edificationē populi. quinto distinctum & nō cōfusum: quia annūciādo uicia & uirtutes pena3 & gloriā. in his quatuor stat distinctio predicationis. sexto nō debet esse prolixū: quia cū breuitate sermonis &c. Que oīa modicū per fratres: qui presentib⁹ predicant temporibus seruātur. Sic ergo patet huius noni capituli declaratio.

¶ Expositio decimi capituli regule.

Fratres qui sunt ministri &c. Hoc est capitulum decimū regule: in quo culpa corrigitur: uirtus edicitur & odor siue tenor oīs bone cōuersationis. In quo btūs Frāciscus duo facit. quia prio ponit prelatorum ordinis informationē. secūdo subdit subditoꝝ obediētie exhibitionē ibi. Fratres uero qui sunt subditi &c. ¶ Circa primā partē ostēdit qualiter prelati ordinis se habere debent ad subditos: & hoc ostēdit quedā premittēdo: quedā subiungēdo: queda3 precauēda suadēdo. Premittit qūo prelati ordinis sint censendi: quia ministri & serui. in primo humilitas: in secūdo utilitas ostēditur. Nomine ministri itelligit hic oēs ordinis prelatos: quia si de solis ministris ꝓuincialibus intelligeretur: fratres custodib⁹ & guardianis minime obedire tenerentur. Ministros uoluit uocare prelatos ordinis btūs Frāciscus ut ostēderet se iuxta euāgeliū talib⁹ nomē īposuisse. Luc. xxii. Qui maior ē uestrum erit minister uester. Et ꝙ prelati ordinis tā humilitatis q̄ uite imitatiōe xp̄o essent cōformes: qui dicit Matth. xx. Fili⁹ hoīs nō uenit ministrari: s3 ministrare: & animā suā &c. Noīe serui btūs Frācisc⁹ exprimit ꝙ sup subditos nō habēt dominiū: nec domini sunt censendi: sed debēt esse serui: fratrū utilitati & ministerio seruiētes. Hec duo ubi menti presidētium in hoc ordine iugiter p meditationē adessent: nō supbirēt: nec prelationes ambirēt uti fit. Et quare debēt talium recordari dixit btūs Frācisc⁹ in prima regula: quia eis est cōmissa aiarū cura. Et si aliqs perdeř ꝓpter eoꝝ culpa3 & malū exemplū: oportebit eos reddere rationē corā deo & domino nr̄o iesu xp̄o. ¶ Secūdo quedā subiungit. uidelicet modū quē tenere debēt erga subditos: & hoc cū dicit. Visitēt &c. Ex quo presuppositū est ꝙ p̄lati sunt ministri & serui alioꝝ fratrū: qd peragere debent? Certe uisitēt. Vbi ponit tres actus. uidelicet primū uisitationis: uidelicet si aliqd deficit eis: & sic subueniēdo. Item si aliqd cōtra regulā & ordinationes est cōmissum: & hoc tā publice q̄ priuate scire conētur: & hoc ut sciāt qd agēdū erga subditū. Et si cognoscerēt subditū nō agere decēter & debite: btūs Frāciscus ponit secūdū actū. s. monitionis: quia p̄lati nō debēt subditos statim si cognoscāt defectuosos penitētia detegere uel percutere: sed iuxta euāgeliū inter se & ipsu3 humiliter & benigne monere: ut omittat q̄ egit: & ad uirtuosa exercēda assurgat. Et ubi monitio nō ualeret ponit btūs Frācisc⁹ tertiū actū. s. correptionis: q̄ fiat nō uerbis exasperatoriis: sed humilib⁹ & charitatiuis: qa ut fratrē lucreř debet eū corrigere. dimittat in arguēdo cōtumeliā: & sibi cōpassionē ostēdat & clemētiā nō omittēdo tamē iustitiā: & si cū misericordia. ¶ Tertio btūs Frācisc⁹ q̄dā p̄cauēda subnectit dicēs. Nō p̄cipientes eis aliqd quod sit cōtra animā suā & regulā nostram. Vbi est uidēdū qd est cōtra animā. Respōdeř ꝙ peccatū mortale: incētiuum & inductiuū ad mortale. Quid dicit cōtra regulā esse? Respōdēt quatuor magistri. cōtra regulā uideř esse: nō solū quod est cōtra regule precepta: imo cōtra statuta ordinis ad seruādū regule puritatē. Dicit ergo btūs Frāciscus ꝙ prelati debent cauere ut nō p̄cipiāt subditis aliquid qđ sit cōtra animā suā. i. inducēs ad peccatū: uel qđ sit peccatū. unde audire ꝯfessiões mulierū peccatū nō est: & tamē in patiēte fragilitatē carnis posset esse incētiuū ad malū. Si aliqs frater sic inclinareř: & dubitaret ne in peccatū caderet: & ob hoc nollet ꝯfessiones audire: dicūt quatuor magistri ꝙ prelatus ut audiret cōfessiões taliū. s. mulierū: nō posset sibi precipere. Sic & de illis agēdis q̄ sunt ꝯtra statuta ordinis ad seruādū regule puritatē: utpote ꝙ uadat ad querēdū pecuniā cōtra modos ordinis declarationū & statutoru3: & sic de similib⁹. p̄ria parte p̄missa se ad partem flectit secundam. ¶ Secūda pars est cu3 dicit. Fratres uero q̄ sunt subditi &c. Vbi btūs Frāciscus duo facit. quia primo tāgit q̄dā particularia. secūdo ponit q̄dā generalia: ibi cum dicit. Moneo & exhortor &c. In prima parte btūs Frāciscus duo ponit. quia primo mādat ad p̄latos obediētiā. secūdo remouet idecētiā: ibi cū dicit. Et ubicūq3 sūt fratres &c. Btūs Frācisc⁹ postq̄ ordinauit p̄latos ad subditos: ecōuerso regulat subditos ad p̄latos dicēs. Fratres uero q̄ sunt subditi &c. Vbi ponit oīs obediētie & humilitatis fundamētū: uidelicet abnegationē ꝓprie uolūtatis. hoc enim posito ꝙ homo abneget semetipsum: & cōseq̄nter suā uolūtatē: sequiř imediate ꝙ homo sit obediēs. Sed hoc btūs Frācisc⁹ ponit dicēs: ꝙ fratres subditi recordētur ꝙ ꝓpter deū abnegauerūt ꝓprias uoluntates. Quo posito: iferř p̄ceptū dicēs. Vnde p̄cipio eis firmiter. i. nō modo: sed semp: ut obediāt suis ministris. i. oibus ordinis p̄latis: i oib⁹ ad q̄. s. uoto se astrinxerunt: uel ad ipsoꝝ obseruātiā spectat: uel trāsgressionis eoꝝ uitationē. Nec uideř btūs Frācisc⁹ ponere seu artare fratres ad illā pfectā obediētiā: q̄ legem nescit: nec terminis coartař: neq3 cōtēta pfectiōis angustiis: sed ferř in latitudinē charitatis: q̄ pōt dici obediētia supererogationis: sed artat fratres ad obediētiā pfectionis: uidelicet ut obediāt p̄latis i oibus q̄ ꝓmiserūt domino obseruare: & nō sunt cōtraria anie & regule nostre: quia in talib⁹ sicut p̄lati nō possunt p̄cipere ut di

Obedie supero tionis

ctum est sic nec subditi tenētur obedire. Sʒ attēde φ ī
regula ponit triplex obediētia.s.necessitatis: ut in pre
senti caplo: & supra in caplo de ꝓfessione. Alia est cha
ritatis ibi in caplo sexto. Vbicūqʒ sunt & se iuenerint
fratres: ostēdāt se domesticos &c. tertia est humilita-
tis: & est ꝑlatoꝝ ad subditos. quia hic in isto capitulo
docet φ subditi dicere possint eis & facere: sicut domi
ni seruis suis. Posita subditoꝝ obediētia: btūs Frācisc⁹
remouet quādā idecētiā dicēs. Et ubicūqʒ sunt fratres
qui nō possent &c. Circa quā partē uidēdū est qd est
regulā spiritualiter obsaruare. Respōdet ꝑ aliquos φ
est obseruatio secūdū rigorē: siue secūdū puritatē: siue
sine occasione ad malū ꝓxima & peccatū. Et ꝑ oppo
situm regulā nō spūaliter obseruare: uel nō posse: ē nō
posse obseruare regulā secūdū suū rigorē: siue secūdū
puritatē: siue sine occasione ꝓxima ad peccatum. Sed
aliter uidet dicēdū tā ex uerbis h⁹ scđe regle q̄ ex uer
bis prime regule: ubi habet φ fratres in qbuscūqʒ lo
cis sunt: q nō possent spūalr uitā nostrā seruare: idipm
suo ministro significēt. Et regula dicit. ubicūqʒ sūt fra-
tres. uidet ergo ex uerbis ꝑfatis: φ ad locū sit talis in-
obseruātia regule reflectēda: sed qūo? Certe cū tali lo
co ānexa est ꝓprietas: uel cura aiaꝝ pueros baptizā-
di: & alia parochialia faciēdi. Aut quia ibi uero domi
no reclamāte morant fratres. Aut quia ꝓpter necessa-
riorum penuriā oportet eos in cōgregationib⁹ uel q̄sti
bus inho-estis cōtra regule puritatē & usum ordinis
generalē excedere. Aut ꝓpter societatē inhonestā: uel
iportabilē fratrib⁹ presertim rudib⁹ & infirmis: & sic
de similib⁹ ꝓpter huiusmodi causas fratres debēt: &
possunt ad suos ministros recurrere per eos remouēdi
ab inde. Subdit btūs Frācisus qualiter circa taliū re-
cursum se debēt habere ministri dicēs: φ ministri cha
ritatiue & benigne. charitas sit in facto & benignitas
in actu & uerbo: ac familiariter se habeāt sic circa ta-
les: ut fratres recurrētes sic de ipsis possint exercere:
ut domini agūt de seruis. Et causa est: quia exēplo xp̄i
q formā serui accepit: ministri debēt esse serui omniuʒ
fratrū. Nec ex tali seruili cōdescēsiōe: ꝑlati auctoritas
minuitur: sed auget: cū dicat saluator. Qui se humiliat
exaltabit. Condescēdat talib⁹ benigne & charitatiue
uerbo.s.& facto. ¶ Moneo uero &c. Btūs Frācisc⁹ po
nit q̄dā generalia tam ad ꝑlatos q̄ ad subditos: & sūt
q̄dā monitiones & exhortationes ad ꝓdicta ptinētes.
prima est ut sint humiles & nō elati: quia caueāt fra-
tres ab oī supbia.i.oī specie supbie: que multe sunt se
cundum Gregoriū: uidelicet hypochrisis: iactātia: ela
tio: ambitio: conuiciū: contemptus: arrogātia: irreuerē-
tia: isolētia: ingratitudo: & sic de aliis. secūda ut bonū
intētione peragant recta: & cōsequēter obediāt: quia
uanā gloriā uitēt. tertia bonum diligant mutuum: quia
ab inuidia. quarta ut linguam coherceant a detractio
ne & murmuratiōe. quinta nō ihereāt habēdis: qa cu
ra & solicitudine huius seculi. sexta non ꝑsumant ul-
tra eoꝝ uocationē: quia nesciētes litteras nō curēt di-
scere. septimo hortat uirtutes arripere primaʒ gratie
& bone actionis: quia spiritū domini & sanctam eius
operationem. secundam mentalis eleuationis: qa ora-
re ad deum &c. tertiam supportationis: quia habere
patientiam & quomodo? subdit in persecutione &c.
quartā sue abiectionis: quia humilitatem. quintam ꝑ-
seuerantie: ratione consumatiōis: quia qui perseuera-
uerit usqʒ in finem: hic saluus erit.

¶ Expositio undecimi capituli regule.

Recipio firmiter fratribus &c. In isto caplo
p xi. Motus restringit: luxus repellit freno ꝓhi-
bitionis. btūs Frāciscus in partibus superiori-
bus & capitulis de pertinentibus ad uotum pauperta
tis & obediētie plura determiauit & posuit: hic ad ser
uandā castitatē mentis & corporis frēs inducit: eis tria
precipiendo. ¶ Primū est uitationis muliebris consor
tii dicens. Precipio nō uni sed generaliter oibus fratri
bus: quia uniuersis fratribus. ne habeant suspecta con
sortia uel consilia mulierum. Sed queritur quid est hic
suspectum consortium. Respondēt quatuor magistri:
φ suspectum consortium non dicitur ex una sola cau-
sa: sed pluribus: ut uidelicet ex genere actus ex circū-
stantiis loci: temporis: frequentie persone: & huiusmo
di. & si iterdicitur sibi a prelato: & reiterat de facto se
reddit suspectum. de colloquiis mulieruʒ q̄ esset displi
cibile btō Francisco habetur fructu & conformitate
duodecima. & q̄ sit periculosa: habetur ibidem capitu
lo. xii. ¶ Secundum est retractionis fratrum ab acces-
su cuiuslibet monasterii dicens. Ne ingrediātur mona
steria &c. Et si querat an intelligat generaliter de om
nibus: Respondet papa Nicolaus in declaratione φ
sic. & dicit φ nomine monasterii intelligit claustrū do
mus & officine interiores: ꝑ eo φ ad alia loca: ubi ho
mines seculares conueniunt possunt fratres habita li
centia a suis superioribus accedere causa predicatio-
nis: uel elemosine petende: exceptis monasteriis san-
cte clare: ad q̄ nulli dat licentia accedendi sine aposto
lice sedis licentia speciali. ¶ Tertium est declinatiōis
compaternitatis & scandali dicens. Ne fiant compa-
tres. Iura interdicūt monachis: & btūs Franciscus fra
tribus: & cōtrahit compaternitas in sacramēto bapti-
smi & cōfirmationis. secūda potest semp uitari: & pri-
ma etiaʒ nisi adsit necessitas: ut si puer esset in mortis
articulo: & nullus esset qui posset eum baptizare. Et
btūs Frāciscus nō intendit ubi subest necessitas: sʒ so-
lum ubi nulla habet necessitas. Et quare btūs Franci-
scus ꝑcipit uitari a fratribus ꝑfata subdit. Ne hac oc-
casione iter fratres &c. quia quilʒ uellet esse: ul de fra
tribus scandalum oriatur ex talium mulierū familia-
ritatibus & conuersationibus: quia talia utplurimum
sunt castitatis dispendium & ruina.

¶ Expositio duodecimi capituli regule.

Vicūqʒ fratrū diuina inspiratione &c. In hoc
q xii. caplo & ultimo regule xp̄s iprimit. Mun-
do transmittit frater sancte ꝓfessionis. In quo
btūs Frāciscus duo facit. ¶ Primo ostēdit quis est ido
neus ad xp̄m infidelibus ꝑdicandum dicens (ꝑsuppo
nendo fratres uelle ire inter saracenos & alios infide-
les) petant licentiam &c. Et sequit φ ministri licentiā
nō tribuāt: nisi uiderint idoneos ad mittendum. Que
idoneitas attendenda est in litteratura & ꝑsone san-

ctitate: religiositate: & uita: ac fidei zelo & feruore: mūdi abdicatiōe: & sui perfecta abnegatione: & sic de aliis. ¶ Secūdo mādat a domino papa p ministros cardinalem petendū ad ordinē nostrū ꝓtegendū: cum dicit. Ad hec iniūgo ministris &c. Qui ꝓtector determinatione domini Gregorii. xi. de ordine nō habet se impedire: nisi in tribus casibus in regula expressis. uꝫ. primo si cōmunitas ordinis pedibus sancte ecclesie uera obedientia nō esset subiecta. secūdo si nō esset stabilis in fide catholica. tertio si regulam fundatā in euāgelio xpi a nobis ꝓmissam non seruarent: tunc potest se de ordine intromittere: aliter non: imo quicunqꝫ uteretur grā aliqua a ꝓtectore ei concessa: dominus papa ipse priuat eum grā pdicta: & actibus legitimis: ut patet i eius bulla ordini data & concessa. Ex dictis patet quō regula fratrū minorū p sūmos pōtifices ē declarata.

¶ Explicit declaratio regule.

Sexto regula fratrū minoꝝ est p multos cōmēdata: & eius excellētia referata. ¶ Et primo p apostolū Paulū gal. vi. dicentē. Quicūqꝫ hanc regulaꝫ sequuti fuerint: pax sup illos & misericordia. Et ꝙ hoc de regula beati Frācisci intelligat: pꝫ ex sui bullatiōe: de cetero nemo mihi molest? sit &c. Stigmata fuerunt bulla huius regule. Insup quia regula Francisci est aploꝝ & xpi ut dicit papa Nicolaus: ut diceī: patet ꝓpositū nostrū. ¶ Secūdo p papā Honoriū: qui de hac loquēs regula: testibus fratribus Leone & Bonizo: qui affuerunt cum beato Francisco confirmationi ipsius regule dicit. btūs ille qui grā dei roboratus: hanc regulaꝫ deuote & fideliter seruabit: qm oīa q in ea scripta sūt sancta & catholica sūt: ac pfecta. ¶ Tertio p papā Nicolaū tertiū qui in declaratione regule: & ponit de uerboꝝ significatiōe. Exiit. lib. vi. de regula ipa loquēs sic ait. Hec est minoꝝ fratrū mitis & docilis in pauptate ac humilitate p almū xpi confessorē btūm Frācisū radicata religio: que ex illo uero semie germinās: germen illud p regulā sparsit in filios: quos sibi & deo p suū ministeriū in obseruantia euāgelii generauit. Isti sunt filii qui docente Iacobo uerbū eternū dei filium insitum humane nature i horto uteri uirginalis: potens saluare aīas nrās in mansuetudine suscеperunt. Hi sunt illius sancte regule professores: que euangelico fundaī eloquio: uite xpi roboraī exēplo: fundatoꝝ militantis ecclesie aploꝝ sermonibus actibusqꝫ firmaī. Hec est apud deum & patrem mūda & imaculata religio: que descendens a patre luminū per eius filium exēplariter & uerbaliter apostolis tradita: & demū per spiritū sanctū. b. Francisco & eum sequentibus inspirata: totius in se quasi ꝯtinet testimoniū trinitatis. Hec est cui attestāte Paulo nemo de cetero debet esse molestus: quā xps passionis sue stigmatib? cōfirmauit: uolens institutorē ipsius: passionis sue signis notabiliter insigniri. Hec papa Nicolaus. ¶ Quarto p papam Clemētem qntum: qui in declaratione sua q incipit. Exiui de paradiso. & habeī in clemētinis: ibi ad ꝓpositum sic loquitur dicens. Exiui de paradiso di xi irrigabo hortum plantationū. Hic hortus siquidem est fratrum minoꝝ sancta religio: que muris regularis obseruantie firmiter undique circunclusa intra se sola contenta deo: adornatur abūde nouellis plantationibus filioꝝ. Ad hunc ueniens dilectus dei filius mortificantis penitentie mirram metit cuꝫ aromatibus: que suauitatis miꝝ uniuersis odoreꝫ attrahentis scimonie circūfundūt. Hec est illa celestis uite forma: quā descripsit iste confessor xpi eximius sanctus Frāciscus & obseruandaꝫ a filiis uerbo docuit pariter & exemplo. Et de ꝓfessoribus huius regule sancte & ordinis minoꝝ loquētes excellenter summi pontifices ipsam regulaꝫ magnifice extollunt. ¶ Vnde papa Gregorius in declaratione regule. in principio sic inquit. Quo elongati a seculo ut columbe: pēnis assumptis in secessuꝫ cōtemplationis supra uosipsos altius euolastis: & conspectius peccatoꝝ iacula puidetis: & plura p que conspicitis salutis impediri ꝓfectum: cordis uři oculus pscrutatur. unde que tecta sunt aliis: quandoqꝫ in conscientiis uřis spūs manifestat. & in quodam priuilegio dicit Gloriantibus uobis de sola domini iesu xpi cruce. & in alio priuilegio dicit. In terris iurgianoꝝ: saracēoꝝ: & alioꝝ infidelium uobis sit animarum solicitudo cōmissa: ut illius opante clemētia: qui de lapidibus potest abrae filios suscitare: uerbo & exemplo ꝓficiatis ibidem: & existentes in inuio reducatis ad uiam. Nos considerantes ꝙ ministerium uestꝝ diligēter implētes uos operarios inconfusibiles exhibetis: uitiorum segetes extirpare de agro domini satagendo: ꝓpter quod de uobis fiduciā indubitabiliter obtinemus: ut qui spiritu uiuitis: spū & ambuletis: & de doctrina uřa & cōuersatione flores & fructus ꝓueniant gratiores. & in alio priuilegio dicit. Vos quos iuxta ꝓfesse religionis officium zelus comedit aīaruꝫ: ut in quadriga quarta quam uariis charismatū donis & fidei fortitudine trahitis ubiqꝫ discurrere: ac uexillum regis glorie procul leuare gestitis. & in alio priuilegio dicit. Non decet uos negociis implicari secularibus: que cū mundo fugientes facti uoluntarii paupes: nudi sequimini nudū xpm. & in alio priuilegio dicit. Ad hec semp uře conuersationis humilitas inuigilat: ut deo placeat: per deuote laudis obsequium & fructum ꝓferat animarum. & in alio priuilegio dicit. Dilecti filii fratres minores abnegantes salubriter semetipsos: elegerunt in altissima pauptate xpo pauperi ad placitum famulari: tanq̄ nihil habentes & omnia possidentes: & plura alia dicit. ¶ Dominus Innocentius quartus de pfatis loquens sic inquit in quodam priuilegio. Celestis amor pñie mētes uřas sic allexisse ꝓspicit: ut quasi hoc solum delectationeꝫ uobis tribuat: ꝙ diuine uoluntati sit placitū & salutem ꝓferat animaꝝ. & in alio priuilegio ostendit. Qui deū tota mente diligitis: & animaꝝ ꝓfectib? continua diligentia desudatis: debetis ad condignum gratiam experiri. & in alio priuilegio dicit. Vestra semper in amore uirtutum delectatur humilitas: & cuncta sollicite refugit: que sibi aliquid fame uel conscientie illatura dispendiuꝫ pertimescit. & in alio priuilegio dicit. Quoniā superabundauit iniquitas & refrigiut charitas plurimoꝝ ecclesie: ordinē fratrū minoꝝ domin? suscitauit: qui non que sua sunt: sed que Iesu xpi que

testimōia summorū pōtificū ꝺ regula. b. Frācisci.

cardinales

rentes:tam ɔtra ꝓfligādas hereses:q̄ ɔtra pestes alias mortiferas extirpandas se dedicauerunt euangelizare uerbuꝫ dei:in abiectiōe uolūtarie pauptatis. & in alio ꝑuilegio dicit. Inspiratiōis gr̄a faciēte diuīe:uos quos in lucē gentiū dei sapiētia dedisse nouit hoc ɔtinuis desideratis affectibus:ut spūalē ɔsequēdo leticiā:que ꝑ qetē ɔtēplationis acqrit:& ꝑdicatiōis sacre studiuꝫ obtineꝛ sic decuratis presentis uite spaciū: ꝙ annuēte Iesu xp̄i clemētia:uobis tandē ac ꝓximo ꝑueiat ppe- tue claritatis. ¶ Dn̄s papa Alexāder quartus de ordi- ne loquēs minoꝝ in quodam ꝑuilegio sic dicit. Plantatus olim in agro ecclesie ordo frūm minoruꝫ:sic a suis ꝑmordiis gr̄a operante diuina laudabilibus icremētis successiue ꝓfecit:ꝙ assidue flores ꝓferēs copiosi⁹ honestatis:ac ꝓducēs uberes fructus uite:iter alia plantaria dn̄ica puritatis cōuersationis scie dono & uirtutis merito dignoscit̄ spāl'r isignitus. ¶ Est etiā ordo nr̄ cōmēdatus ꝑ dn̄m papā Ioānē.xxii. in quadā decretali extrauagāte que icipit. Gloriosam ecclesiā. ubi sic dicit. Minoꝝ frūꝫ sacer ordo:ab ip̄o sue fundatiōis exordio almi cōfessoris bti. F. regulari traditiōe & apostolice sedis auctoritate atqꝫ ɔfirmatiōe indissolubili textuaꝛ ɔnexus: side clarus spe ualidus charitate ꝓfusus humilitate placidus obia deuotus. uelut singulare iubar sc̄titatis exēplo: & doctrine uerbo ꝑ uniuersuꝫ orbem claruit:ecclesiastico decori multū utilitatis & plurimū iclite alacritatis iuexit. ¶ Sꝫ qualis sit regula fratrum minoꝝ. ipse btūs. F. declarat. dicēdo ipsam eē librum uite: spem salutis:arram glorie:medullam euangelii:uiam crucis:statuꝫ pfectōs:clauē paradisi: & pactum eterni federis. Obseruātiā ipsius dicebat eē obseruātiā sc̄ti euāgelii. Quare uolebat hāc ab oibus sciri:ab oibus haberi: in colloqutiōibus uolebat frēs cōtra tediū de ipsa ɔferre sepe: & in memoriā p̄stiti iurameti cum interiori hoīe de ipsa sepius ɔfabulari. Docuit ipsam p̄re oculis semper portari: in cōmonitioneꝫ & memoriam uite agende & debite obseruantie regularis: & ꝙ plus est:uoluit & docuit fratres cum ea mori debere.

Septimo regula frūꝫ minoꝝ est a xp̄o dilecta & amata. Nā ꝙ ipsam regulā & nr̄m ordineꝫ xp̄s dilexerit & diligat ōn̄dūt plura. ¶ Et primū est ꝙ xp̄s hūc petiit a p̄re:sibi spāliter ɔcedi & dari:ut dcm̄ est fructu & ɔformitate secūda: & dicet̄ cōformitate.ix. Secūdi libri:hoc enim diabolus ꝓfessus est. Secdm̄ ꝙ ip̄m instituit & ordinauit. Nā btō Francisco de scādalis fratrum turbato dixit. Quis plantauit hāc frūm religionē. Nōne ego? An ego te sup religionē meā sic pastorē istitui:ut me ꝑncipalē nescias eē patronum? ¶ Tertiū ipsius regulā cōponendo:ut iam dictum est: xp̄s regulam ipsam composuit & ordinauit. ¶ Quartū est a calūniatoribus ipsam defensauit. Naꝫ xp̄us inqt. b. Francisco. Quātiscūqꝫ fuerit impulsibus paupcula hec concussa religio:salua semper meo munere permanebit. Hec religio a pluribus infestata extitit: & tamē deo fauente ab oibus libera euasit: ut dicet. ¶ Quintū est:ꝙ de ipso spālē curam habet: & habere ꝓmisit. Quod pꝫ. Primo ex his que btō Frācisco in ecclesia sancte Marie de Angelis oranti dixit. Cum enim beatus Frāciscus oraret ut deus haberet misericordiā de populo xp̄iano:ex tribulatōe que euēire debebat:dn̄s Iesus apparēs ei. R n̄dit. Frācisce: si uis ut hēaꝫ misericordiā de populo xp̄iano:fac mihi istud ꝙ ordo tuus ꝑmāeat in eo statu in quo positus est: quia nō remāet mihi plus de toto mūdo: & ego ꝓmitto tibi:ꝙ amore tui: & ordinis tui:nō ꝑmittaꝫ mundo euenire aliquā tribulationē. Sed ego dico tibi : ꝙ ipsi debent recedere ab ista uia:in qua posui eos: & prouocabunt me ad tantam iram:ꝙ ego insurgaꝫ contra eos: & uocabo demones & dabo eis omneꝫ potestatē quā uoluerint: & ipsi tantum scandalum ponent: inter eos & mundum:ꝙ quasi nullus erit qui possit portare habitum tuum nisi per siluas. Et quoniam mundus perdet fidem ordinis tui:nō remanebit ultra lux:quia posui eos in lucē mundi: & sanctus Franciscus dixit. De quo uiuēt Frēs mei q habitabūt in siluis? Dixit Christus. ego pascam eos:sicut paui filios israel in deserto de manna: quia isti tales erunt boni : & tunc redibunt ad primum statum in quo fuit fundatus ordo & inceptus. Hoc habet̄ in legēda antiqua. capitulo de perfectione humilitatis. ¶ Secundo patet per illud qd̄ habetur etiā in dicto capitulo. Semel beatus Franciscus turbatus scādalis fratrum dixit ad xp̄m. Dn̄e recomēdo tibi familiā tuam quā dedisti mihi. Statim dixit illi dn̄s. dic mihi idiota & simplex homūtio. Quare tm̄ ɔtristaris cū aliqs frater exit de religiōe : & ꝙ frēs nō ambulāt ꝑ uiā quā ōn̄di tibi. Dic mihi qs plātauit hāc frūm religionē: Quis conuerti facit hoīem ad pniam: Quis dat uirtutē pseuerādi in ea. Nōne ego? Ego nō elegi te ꝓ hoīe lr̄ato & eloquēte sup familiā meā : qa nec te nec illos qui erūt ueri frēs & ueri obseruatores regule quā dedi tibi & eis:uolo ambulare ꝑ uiaꝫ scie & eloquētie:sꝫ elegi te simplicē idiotā: ut scire ualeas taꝫ tu q̄ alii:qm̄ uigilabo sup gregē meū & posui te signaculū ipsis: ut opa que opor in te ipsi debeant in te opari. Qui. n. ambulant ꝑ uiam quā ōn̄di tibi:hn̄t me & abūdantius habebunt. Qui autē per aliam uiā ambulare uoluerit:etiaꝫ illud qd̄ uidebit habere auferet ab eo. Quapropter dico tibi ne tm̄ cōtristeris: sed age quod agis & operare ꝙ oparis: qm̄ in charitate perpetua plantaui hanc frūm religionē. unde scias ꝙ tm̄ diligo ipsam:ꝙ si quis frūm reuersus ad uomitū morietur extra religionem:alterum remittam in religioneꝫ: qui uice ipsius habeat coronaꝫ eius: & si non esset natus faciam ipsum nasci. Et ut scias quoniam uitam & religionem fratrum spontanee diligo:ponatur ꝙ in tota religiōe nō remanerent nisi tres fratres: adhuc ipsa erit mea religio: & ipsam in ꝑpetuū nō relinq. Quib⁹ auditus btūs. F. remansit ualde ɔsolatus: & hec habētur ēt in legēda maiori parte octaua. ¶ Sextum est ꝙ ad ipsi⁹ regule obseruātiaꝫ ordinē itrando: Dn̄s Iesus multos iduxit. Vbi sciēdū ꝙ dn̄s inspiratione & alloquutiōe ad ingressum ordinis induxit plures. ¶ Induxit eni Regeꝫ Ierusalē & Imperatoreꝫ Cōstantinopolitanum Ioannem : q deprecando Christuꝫ ut sibi ostēdere dignaretur:quomodo placeret ei ipsum mori: de

Aduerte totis precordiis.

stinādo. Beatum Frācīscum Christus ter per uisionē: ꝙ placebat Christo ut Frater minor obiret: factus est Frater minor Imperio & Regno dimisso. ¶Fratri humili deprecanti Christum ut sibi ostenderet (cuꝫ esset magne reputationis & fame) quā religionem itraret: Respōdit xp̄us ꝙ ordinem fratrum minorum: & modum etiam uiuendi sibi reuelauit: ut habitum est supra cōformitate octaua in cap̄lo de ꝓuincia Tuscie. ¶Magister Alexander de Ales: diuina reuelatione ordinem intrauit. Cum enim rogasset dn̄m ut sibi ostenderet quem ordinem ingredi deberet: Responsum est ꝙ illorum ordinem itraret: qui de mane ad ipsum pro elemosina petenda p̄mi accederent. Et cuꝫ fratres minores primo iuissent: factus est statim Frater minor. ¶Frater Ioannes de pēna prouincie Marchie: ut habitum est conformitate octaua de nocte a domino uocatus: missus est ad locum fratrum minoruꝫ: & factus est Frater mīor. ¶Vnus monachus stās in solitudine: & supra arborē cum uideret beatum Frācīscuꝫ & multos fratres incedere binos & binos: & ire pro anima unius fratris q̄ moriebatur: cum peteret esse inter eos mandato beati Francisci habitum ordinis sumpsit & bene finiuit. ¶Dominus Rudulfus magister in theologia natione Anglicus Episcopus Erphordiēsis Raptus in celum: & uiso ꝙ beatus Franciscus cū suis sub alis iudicis stabat: mūdo relicto annuēte domino Gregorio nono: factus est Frater minor. ¶Guncerus monachus de Barrauia: beato Francisco sibi ter apparente cum libro euangelii: & dicēte ꝙ fieret Frater minor & saluaretur: & in huius signum tibiam quā habebat infectam sanante: mandatum impleuit: & ordinem intrauit. ¶Canonicus quidam in partibus Flādrie: beate Euphemie deuotus: apparēte sibi dicta uirgine: & mandante ut ordinem minorum itraret: Et ipso dicente ꝙ fratres eum propter strumā quā habebat in gutture nō reciperent: sanatus ab ea ordineꝫ deuotus intrauit. ¶Cuidaꝫ monacho in Vasconia nomie primo Gonsaluo: & demuꝫ Antonio Apparente sibi muliere pulcherrima & ornata: & ut eam in uxorē accipet inuitante: & cum ipse diceret se esse monachum & professum: & hac de causa eam in uxorē accipe nō posset: & illa dn̄te ꝙ opportebat eum ipsaꝫ in uxorē accipe: qa erat ordo & religio minoꝝ: sub tali similitudine eidem ostēsa: quā accipiēdo & itrando saluaretur. Et uice alia cum uidisset beatum Franciscū & fratreꝫ Gulielmū sanctū: q in ecclesia beati Frācisci iacet Assisii: & uidisset quēdam lectum pulcherrimuꝫ: de quo Fr̄ Gulielmus cū itterrogaret beatū Franciscum: cuius eēt iste lectus: & beatus Franciscus dixisset. ipsuꝫ Antonium in eo cubare uolo: factus est Fr̄ minor: cū euꝫ abbatē facere uellēt monachi. Hic lachrimas habens ad nutū: ociosa uerba deuitans: ut ebrius de deo semper paratus uidebat ad loquēdū. Animaꝝ zelo totus feruēs: confessionibus & dei p̄dicatiōibus semp isistebat: & ad cōfessionē & p̄dicationē & uitationem ocioso꜕ uerboꝝ iducēs frēs dicebat. Quod si hec facerēt supra spem in uirtute ꝓficerēt. ¶Quidaꝫ scolaris ualde famosus Parisius: quē p̄dicatores optabant habere & minores: ſ ipse habitum religionis nolebat assumere: Dum semel staret ad fenestram palatii sui: & uidisset in Claustro quēdam de quo uoce dilapsa audiuit eum antixp̄m fore: Compūctus hac uoce & cōterritus cū cogitaret quomodo posset deo seruire & ubi: Iteꝝ audiuit uocē dicētem sibi. Vade ad religionē: & cum iste diceret ad quā? Respēdet uox ad ordinē minoꝝ. Qui ad ordinē uenit & fuit magne excellētie & uite: & sancto fine quieuit. ¶Cuidam clerico de Anglia nomine Ioānes uidebat ꝙ oraret crucifixū: & ꝙ usqꝫ ad crucis altitudinē eleuaret: & audiret uocē dicentē sibi. Si uis saluari esto Fr̄ minor: & hanc uocem semp qcqd ageret uel quocūqꝫ pgeret: sibi uidebatur audire. Sꝫ distulit fieri Fr̄ minor ꝓpter studiū. Cūqꝫ in ph̄ia deberet doctorari: & iaꝫ cepisset: anteq̄ ad prādium iret factus est Fr̄ minor. ¶Quidam abbas p̄sequēs frēs una cum episcopo fratre suo: in uisioneꝫ raptus: uidit bonos & malos ad iudiciū euocari: Se aūt & frēm suum episcopū cum duobus clientulis in sinistra cum reprobis assignari. Tunc duo frēs minores de parte dextra ueniētes: ipsum ad partē dextraꝫ quasi uiolēter trahebāt. Qua uisiōe habita territus mane confugit ad frēs. Et mirātibus oībus factus est Fr̄ minor. Duo uero cliētes sui contēdētes de rebus abbatis: mutuis se uulneribus occiderūt. Ep̄us uero nolens fidē dare uisiōi: subita & eterna morte periit. ¶Quidam sacerdos lasciuus: ſꝫ btō. F. deuotus: cum rogaret btm̄. F. ut sibi cōtinētiaꝫ tribueret: Apparēte sibi beato. F. dixit ꝙ fieret Fr̄ minor: & sui parte diceret hoc fratribus. Sed fr̄ibus ꝓpter ipsius malam uitā nō credētibus: nec eum recipe uolētibus: btūs Frācīscus dicto sacerdoti iteꝝ apparuit: ut habitū fieri faceret eidē impauit: & ꝙ eū die dn̄ico idueret p̄dixit. Ac frēs ut sue adeēnt iduitiōi uocaret. Quod cuꝫ fecisset: Apparēte btō. F. cum multis fr̄ibus: & quatuor fratribus de loco p̄ntibus: btūs. F. eum iduit. Cūqꝫ indutus ꝓfessionē fecisset in manibus bti. F. statim expirauit: & frēs eū cū aliis fr̄ibus sepelierūt. ¶Dn̄m frēm Petruꝫ de Aragonia xp̄us ad itranduꝫ ordinē minoꝝ iduxit. Cum. n. hostis eēt ordis & frūm: apparēte sibi btō Ludouico nr̄o & dn̄te: ꝙ si fieret Fr̄ minor saluaretur: dimissis oībus factus est Fr̄ minor: & nō soluꝫ xp̄us induxit p se sanctos hoies ad igressum huius religiōis: ſꝫ ꝓmittētes itrare & postea nolentes seu diffidentes grauiter puniuit. Vt pꝫ ex multis. ¶Nam Parisius quidam clericus ordinem frūm minoꝝ ꝓmisit itrare: sed postmodū pingui quadam habita p̄bēda itrare omisit. Et cū fere p mediū annū in sua eēt ecclesia: ifirmatus est grauiter: & cuꝫ p frēs ad confessionē faciēdam iduceret: Rn̄dit ꝙ dānatus erat: qa xp̄ꝫ uiderat dn̄te sibi uocaui te & renuisti: & iō uade ad penas iferni: & statiꝫ miser hoc dicto expirauit. ¶Carnoti qdā i theologia magr̄: uoto duꝫ ordinē minoꝝ deberet itrare & differret: ter ad scaccos ludēs fuit diuinitus obcecatꝰ: ſꝫ i uoti reiteratōe a deo illumiatus fuit & btā uirgie: ſꝫ tandē ordinē itrauit. In quo cū segniter uiueret btō Frācisco in uisiōe sibi apparēte: & ꝙ eū portaret mandante: cū per tibias eum traheret & caput p terraꝫ qd

dicta uisio importaret: a quodam fratre premonitus
uitam in melius cōmutauit. ¶Scolaris qdaȝ Parisius
fieri Frater minor uolebat: & iaȝ tunicas fieri fecerat:
sȝ hora itroitus retrocedebat ꝑpter tepiditatem: Qui
in uisione a diabolo captus: cum suis operibus coram
xp̄o est ꝓiectus: Qui timēs cepit clare dicere Dn̄e mi
serere: cui xp̄s uis facere qd̄ ꝓmisisti & fiet tibi miseri
cordia? & iste rn̄dit ꝙ libētissime. Post mltas diaboli
uexatiōes tādem ꝓiectus est in caldariā pice & simili
bus plenam: ubi uidebat̄ ꝙ caro eius ab ossibus sepa
raret: q euigilans iuenit se anxiatum & doloribus ple
num: & ueniēs factus est frater minor ut promiserat.
¶Dn̄s Arnaldus de Asseduno baro in ꝓuicia: cum fi
lium nō haberet: Votū beato.F.emisit: ꝙ si daret ei fi
lium masculum ꝙ faceret euȝ frēm minorē: Qui com
pos uoti: cum aliū filiuȝ nō haberet: & ex hoc euȝ fra
trem minorem facere ꝓlongaret: morte superueniēte
decessit: sȝ uoto ipso iterato de faciēdo eum fratrē mi
norem: illico a btō.F.resuscitatus: factus est frater mi
nor. ¶Idem per oīa accidit de quodam nobili de mar
chia: q dum filium nō haberet: emisit uotum beato.F.
ꝙ si filium ei daret: faceret eū fratrem minorē. Quod
dum obtinuisset & uotum differret iplere: puer ifirma
tur grauissime: & tūc pater uotuȝ iterās si liberaret: ꝙ
faceret eum fratrem: statim liberatus: nō tamē factus
fuit Frater. iterū ifirmatus tertio uotū emisit: & puer
liberat̄: Sȝ cū eius iduitio ꝓlongaret̄ a patre: tertio in-
firmatus mortuus est. Qui corpus accipiēs filii ad lo-
cum portauit frm̄: Et dum in ecclesia esset: & beatuȝ
Franciscū q eū nasci fecerat: & iaȝ totiens liberauerat
deprecaret̄: ut eum resuscitaret: & uotuȝ implendo cū
fratribus remaneret: puer reuocat̄ a mortuis: & statim
sine mora Fr̄ minor efficit̄ a p̄re. ¶Pisis qdam Gerar
dus de Boncomitibus: ter a p̄re diuersis ex causis de-
uotus ꝙ cum faceret frēm minoreȝ: p̄re mortuo: cum
ipse sciret se uotum btō.F.ut eius esset Fr̄: & ipse hoc
paruipēdēs uxorem accepiesset: cuȝ eam deberet du-
cere die quadaȝ dn̄ica: die sabbati ꝑcedente decessit.
¶Apud ciuitatem masse maritime in ꝓuicia Tuscie:
Quidam ciuis Thadeus cursi noie: tempore secunde
pestis que fuit. M.ccclxiiii. cum filiū haberet ex peste
morientē: ne eum mori uideret: & ad locum fratrū de
uenisset: iductiōe frūm ut eum deuoueret beato.F. ꝙ
si eum liberaret frēm faceret: quod & fecit: ter ad al-
tare cōuentus accedēdo: mirū uoto facto statim filius
q laborabat in extremis: omni ifirmitate depulsa: sa-
nus surrexit. Qui uolēs btm̄.F.decipere: iduit eum ha
bitu ordis & p̄sentauit frib⁹ corā altari: & statiȝ amo-
to habitu filiū reduxit ad domum: nec fecit eum frēm
ut uouerat: Sȝ hunc dei iudiciū apprehendit. Sequēti
eni anno in uigilia bti.F.ipse Thadeus decessit: filius
anno sequenti post patrem. In uigilia obiit beati. F.
& in anno sequēti a morte filii: una filia que remanse
rat in uigilia bti.F.mortua est: & sic de eius Thadei
domo nullus remansit: & hoc adeo notum fuit in di-
cta ciuitate: ut plures mulieres que uotum fecerāt de
ponendo filios in ordine: statim ponerent timore p̄sa
toruȝ prostrate. Multis aliis signis nonnullos deus pu

niuit: q hunc ordineȝ iuxta deo promissa non itrarūt.
¶Christ⁹ isuper ab ordine recedere uolentes diuersi
mode terruit & monuit ne hoc ullatenus exercerent.
¶Quidaȝ nouicius tempore beati Francisci tentatus
de ordine exire uoluit hoc facere cum licētia bti Frā-
cisci. Sed beatus Franciscus noluit sibi licentiam dare
sed oppositum suggerebat dicens: ꝙ xp̄us eum a mi-
seriis mundi clemēter eripuerat: quare redire ad mun
dum non debebat. Nouicius iuit ad papam: sed pa-
pa licentiam sibi dare noluit. unde desperatus de or-
dine recessit: Et cum iret per uiam solus iuenit quen-
dam hominem nudum & uulneratum: sicut fuit Chri
stus in manibus & pedibus & latere: & uulnera ip̄a si
bi ostendebat: & uidens ipsum interrogabat dicens.
Quis es tu: & quomō accidissent sibi uulnera ut chri
sto? Respondit. Ego pro te & humano genere sic uul
neratus sum. Tunc ille. Ergo tu es Christus? & chri-
stus. Tu uis me derelinqre & mundo adherere: uide
uulnera mea que pro te passus sum: & quotiens a dia
bolo tentaris & pateris aliqd ꝙ tibi displiceat: ad ista
uulnera respice: & statim confortaberis. Quibus audi
tis confortatus uenit ad beatum Franciscum: & proci
dēs ad eius pedes ueniam petiit: & omnia que sibi ac
ciderant enarrauit: deinde in ordine bene & laudabili
ter usqȝ in finem perseuerauit & uixit. ¶Vni noui-
cio Parisius ordinem exire uolenti: sed differenti mo-
nitis magistri usqȝ ad pascha. In parasceue psalterio
lecto cum obdormisset: Christus denudatus cum cru
ce i humeris apparuit. Et dixit huic nouicio. Non mi
hi compateris? Respondit ille: ꝙ sic: & uolebat eum
ad lignum crucis ferendum iuuare: & Christus posuit
super eum lignum crucis dicens tene & porta: quia si
usqȝ in finem portaueris saluus eris. Et tūc dictus no
uicius euigilans totus est confortatus: & a tentatione
illico liberatus: & in ordine remansit & bene finiuit.
¶Nouitius alius fuit Parisius qui propter ordinis ri-
giditates: ad alium ordinem transire disponebat: & cū
ante altare maius dominum oraret attente & deuote
cum lachrimis: ut sibi ostenderet si eius exitus domi-
no displicebat: dum sic oraret uidit Christum de pi-
xide ubi erat corpus domini exire: & ad ipsum accedē
re: & uulnera sua omnia demonstrare dicens respice fi
li que & quanta pro te in corpore meo portaui & su-
stinui: & tu leuia & salutifera pro me sustinere formi-
das: que si pio oculo consideraueris: omnes asperita-
tes & labores ordinis tibi dulces & amabiles uidebū-
tur. Quibus dictis Christus ad locum suum. s. pixideȝ
redire uidebat̄. Frater uero ad se reuersus sensit se su-
bito renouatum & liberatum: & non solum asperita-
tes cōmunes ordinis libenter portabat: uerum etiam
grauiores quotidie renouabat: & cum sancto fine in
ordine terminauit. ¶Quidam Frater Petrus de Ca-
stro sancti Henrici prouincie pennensis: tempore bea
ti Francisci cum auide cuperet uisitare parentes: nec a
ministro posset licentiam obtinere dixit. Vadam & ui
debo quis me retinebit: & statim a loco recedens fra-
trū: a fratribus isequtur: & ut reuertat̄ exorāt: sȝ nullate
nus acqeuit. Et ad quendam ueniens exitum uiarum:

uehementer a somno arripitur: Qui resistere somno nõ ualens in terram cecidit & dormiuit: & ecce beatus Franciscus adhuc uiuens & in remotis agens: dormiẽti apparuit dixitq3 ei. Quare tu obedientie iugum fregisti? Reuertere ad fratres tuos: dissimulãte ãt illo nec redire uolẽte. Btũs. F. uirga quã manu tenebat: renuentem pcussit. At ille dolore uulnerũ fortiter excitatus: quem in corpore sentiebat ad frẽs illico ẽ reuersus: & frater pia compassiõe recept⁹: qđ ei p uisionẽ ↄtigerat fratribus enarrauit. ¶ Fr̃ Ioãnes de Fulgineo stans in loco scti Terẽtiãi iuxta mõtem Syraptim: tẽtatus ab ordie disposuit exire: Et de dicto loco recedẽs ut Fulgineũ rediret puenit ad locũ mogliani iuxta Tiberim: & cũ a dicto loco abiisset & collẽ quẽdã in itinere positum ascẽdisset: totã uallẽ uidit uelut locũ sanguie repletã. Quo miraculo territus: superuenientibus fribus eũ ad locũ reducẽtes: puia accepta in ordine pmanendo bene uixit. ¶ Duo socii ordinẽ minorũ itrarũt: sz unus spiritu agitatus maligno alteri dixit. Tu pmisisti mihi ad seculum redire si mihi eẽ frẽm nõ placeret. Ego nolo ampli⁹ esse Fr. Cui socius rñdens: q aliquãtulũ differret eũ rogauit: & cũ ille fecisset: tãdẽ supatus tẽtatiõe oĩno abire uolebat: cumq3 socius diceret intremus ecclesiã: & rogemus btãm uirginẽ & recedemus: annuẽs ille cũ socius añ imaginem uirginis se posuisset: & p socio cũ lachrimis oraret: uidit ipse socius q exire uolebat btm̃ Frãciscũ lachrimas dicti fratris colligẽtẽ: & offerẽtẽ in uasẽ beate uirgini: supplicãs ut eius preces exaudiret: Que oĩa dũ p̃fatus uidit: omni tẽtatione liberatus: statim laudabilr̃ i ordine pmãsit. ¶ Quidã iuuẽis ualde notabilis & delicatus uẽit ad ordinẽ: Qui habitu frũm indutus: post aliquot dies diabolo istigãte cepit in tanta abominatiõe hẽre habitũ: q uidebat sibi portare saccũ uilissimũ. uñ scm̃ est q crescẽte religiõis fastidio: redire ad seculũ oĩno delibaret. Ei⁹ magister docuerat ipm: ut cũ trãsiret añ altare conuentus ubi corp⁹ xpi seruabat: genuflecteret & discoopto capite & cãzellatis mãib⁹ se iclinaret: cũ nocte illa qua de mãe recedere uolebat p̃dicta fecisset: statim fuit raptus in spũ: & oñsa fuit sibi uisio mirabilis. Nam uidit q̃si ifinitã multitudinẽ corã se pcessionalr̃ icedentẽ & trãseũtẽ. Oẽs aũt qui in illa pcessione erãt ibãt bini & bini: & erãt uestiti ornatissimis & p̃ciosis diaspib⁹: facies aũt corũ & manus & qcqd apparebat de corpore sole splẽdidius radiabat: & ibant cum cãtico & iubilo angelorum solẽnissime & dulcissime decantando: inter quos duo notabiles p̃ ceteris añcedebant: tãta claritate uallati q mirãdũ stuporẽ aspiciẽtib⁹ igerebãt: & q̃si circa finẽ pcessiõis p̃dicte uidit etiã quẽdã tãta gloria decoratum: q uidebat quasi miles nouus ab oĩbus honorari. Predictus aũt iuuenis cũ hoc uideret & nesciret qd esset: & cum iam pcessio dicta quasi trãsisset: extremos interrogat: ut qui essent hi ei indicarẽt: Illi aũt ad ipm facies splendidissimas cõuertẽtes dixerunt. Nos oẽs sumus frẽs minores: q uenimus modo de paradiso: & cum ille quereret. Qui essent illi duo ceteris clariores. Rñderũt q erãt btũs Frãciscus & beatus Antonius: ille aũt ultimus sic honoratus erat qdã Fr̃ nouiter mortuus: quẽ quia ualẽter ↄtra tẽtationes pugnauit: & usq3 in finẽ perseuerauit in isto sancto pposito: ad gloriã cum isto triumpho pducimus. Ista uero uestimẽta diaspidũ que nos tam decora portamus: data sunt nobis pp̃ter aspas tunicas quas in religione patienter portauimus. Et gloriosa claritas quam tu uides: data est nobis a deo pp̃ter humilẽ pñiam quã fecimus: pp̃ter sctãm obiam castitatẽ mũdissimã & paupertatẽ quã usq3 i finẽ mẽte hilari seruauim⁹. uñ fili nõ sit tibi durũ saccũ nr̃e religiõis tam fructuosum deferre: Quia si in sacco beati. F. amore dñi nostri Iesu xp̃i mundum spnẽdo: carnẽ mortificãdo: & ↄtra diabolum dimicãdo: uirilr̃ te habebis: nobiscum simili ueste fulgebis. Quo dicto iuuẽis in se reuersus: confortatus in dño: oẽm tẽtationẽ abiciens: aspitates ordinis ut delicias reputans in scã uita finiuit. ¶ Magr̃ in theologia Parisius ordinem nr̃m itrauit: q matris elemosinis nutritus: ab ipsa iducebaẽ ad exitum ordis ut sibi subueniret: & cum iam de egressu deliberasset in orõne pstratus añ crucifixũ dum diceret q rõne matris opportebat ipm xp̃m dimittere: uidit de uulneribus crucifixi sanguinẽ emanare: & uocem audiuit dñtem. Ego te charius nutriui q̃ mr̃ & isto sanguie te redemi: nec me debes pp̃ter mr̃em dimittere: stupefactus tam de sanguine q̃ de uoce remansit in ordine: recordans Iesus illud euãgelii: qui amat p̃rem aut mr̃em plusquã me nõ est me dignus. ¶ Frater qdã tẽtabaẽ exire ordinem: cui apparuit btũs. F. quadã nocte cum multitudine maxima demonum: & dimissis demonibus extra locum sancte marie de angelis: ipse beatus. F. locũ itrauit: & iratus uocauit frẽm & alios antiquos dicẽs. Quõ seruãt frẽs regulã & religionẽ nr̃am: & respõdẽs q male. Dixit btũs. F. Quomõ uos de his nõ dicitis ueritatẽ. Responderũt dñtes. Pater min⁹ bene seruãt & nos palpamus eis dicere ueritatẽ. Sanctus. F. dixit surgite & locum circuite: & quos iueneritis regulam & ordinẽ nõ seruãtes capite & ducite demonibus illudendos q foris sunt: sz & uos nõ effugietis qn dignas plagas recipiatis: & cũ in frontibus appareret q nõ essent regule obseruatores: capti sunt demonibus traditi: & multipliciter cruciati sunt: & sic ẽt frater ipse tentatus demonib⁹ traditus ẽ. Qui nec rugitu nec supplicatione a beato Francisco est dimissus: sed laniandus est demonibus exhibitus. Qua uisione postea in ordine permãsit. Quidam nouicius tentatus de ordine exire: dũ monitu magr̃i plagas xp̃i & passionem cogitaret: & sic faciẽdo obdormisset: uidit xp̃m oñdẽtẽ sibi uulnera sanguinẽ distillãtia inuẽtem: q ip̃e nouici⁹ renouasset ei. Quo euigilãte oĩs tẽtatio abscessit: & ipse i ordine pmãsit. ¶ Quidam iudex ualde frigidus q pellib⁹ multiplicibus utebatur in capite & in dorso: diuina ispiratione ordinem itrauit minorũ: sed cum se uideret abiectum & gloriam secularem amisisse: egredi de ordine fuit tentatus. Qui in uisione cum uidisset turrim eburneam ualde pulchram & ipsam cuperet ingredi: nec circuendo hostium inueniret: uidit fenestram in altitudine turris: & faciem quandam gratiosam que sibi dixit. Quod nullus posset istam turrim intrare: nisi hu-

milis & abiectus. Quo audito tentatio cessauit: & ad meliora profecit. Alia uice uidit Christum quosdã frẽs uisitantem: & quosdam non: & cum ipse querere tur quare non omnes uisitaret. Respondit xp̃us ego uisito me uisitãtes: Me uisitant orantes. Ex predictis apparet ꝙ xp̃s crucifixus spãli affectu ordinem hunc dilexit: dum se nõ solum btõ. F. in forma crucifixi plu ries exhibuit: Sꝫ & ab ordine egredi appetentibus in forma crucifixi plagatus se ostendit. Et sic p̃fatis p̃e fatis pꝫ ꝙ xp̃us ordinẽ hunc semp dilexerit & diligit. ¶ Septimũ est ꝙ xp̃s multis singularibꝰ hoĩbus hũc ordinẽ decorauit: pꝫ in sanctis fribꝰ: regibꝰ põtificibꝰ & Cardinalibus: & aliis tam lr̃atis q̃ nobilibus: ut di ctũ est fructu p̃cedẽti & ↄformitate. ¶ Octauũ ipm ordinẽ usqꝫ ad iudiciũ ppetuãdo. Nam teste Ioachim & aliis ut dictũ est supra ↄformitate p̃ma: usqꝫ ad diẽ Iudicii aliis ordinibus deficiẽtibus perseuerabit. ¶ Id ipꝫ btũs. F. habuit per angelũ. Primo dũ staret in quo dam loco & sequestratus a fribus oraret: supueniente hora comedẽdi: Frẽs miserũt ad ipm unum frẽm: Cui btũs. F. manu annuit ne ad ipm iret: & cũ iterato misis sent ad eum dictuꝫ frẽm: btũs. F. gaudens & exultans uocauit euꝫ dicẽs. ꝙ causa quare sic gaudebat erat: ꝙ q̃tuor de qbus fuerat sollicitus: sibi tunc dñs reuelaue rat. Primũ ꝙ nullus q moreref in habitu eẽt dãnatus: Istud debet itelligi pie & sane. s. cũ obseruãtia regule. Scd̃m ꝙ ordo multos debebat hẽre impugnatores: sꝫ finalr̃ oĩbus p̃ualebit & p̃ualet: & paꝝ duraret isulta tores. Tertiũ ꝙ q̃to plures essent frẽs tãto eis dñs ha bundãtius puideret. Quartũ ꝙ pfessio frũm duraret usqꝫ ad diẽ iudicii. ¶ Scd̃o dũ esset in mõte Aluerne idem dixit btũs. F. fratri Leoni se habuisse a xp̃o: imo ipse. Btũs. F. mãdauit fratri Leoni ut lapidẽ unũ p̃mo aqua scd̃o uino tertio lacte quarto balsamo lauaret: & cũ Fr̃ Leo diceret qũo posset hr̃e balsamũ. Beatus Frãciscus intulit: ꝙ iõ hoc dicebat: qa xp̃s sup illũ la pidẽ sederat: & quinqꝫ sibi dixerat sꝫ unũ nolebat di cere: dixit sibi alia quatuor. uꝫ. Quod religio & pfes sio frũm minoꝝ non deficiet usqꝫ ad diẽ iudicii: & du rabit in seculũ seculi. Scd̃o ꝙ nullus male uiuẽs in or dine poterit in eo diu pmãere. Nullus. n. poterit stare in ordine in pc̃tõ mortali: aut. n. ↄfitebif aut egredief. Tertiũ ꝙ nullus ex industria psequens ordinẽ diu ui uet. Quartuꝫ ꝙ qcũqꝫ ex corde ordinẽ dilexerit q̃tũ cũqꝫ sit pc̃tor: tãdẽ misericordiã cõsequef. Benefacto res. n. nr̃i remunerabunt in hoc seculo & in alio: & ma lefactores punient in hoc seculo & in futuro. Hec di xit. B. Franciscus fratri Leoni. ¶ Tertio habuit p̃fata btũs Frãciscus dum oraret in sancta Maria de Ange lis: ut reuelauit fr̃i Ruffino: & addidit unũ aliud btũs Frãciscus maiꝰ p̃fatis. Quod in die iudicii apparebũt frẽs cũ stigmatibus & in fine. s. tẽpore antixp̃i hẽbunt fratres q̃ plurimi stigmata. De perpetuitate istius or dinis pꝫ ex iam dictis p alloqutionẽ xp̃i factam btõ Frãcisco dũ frũm scandalis turbaref. uide supra. ¶ No num ipsiꝰ regulã seruantibus & in ipso ordine debite stãtibus: uitam eternã largiẽdo: & quia de hoc dicef in duodecima regule ↄditiõe sufficiat ad p̃ns miraculuꝫ

Nota.

supradictũ de uisiõe iuuenis nobilis: q uolebat ab or dine egredi: q multitudinẽ maximã uidit frũm: p aĩa fratris morientis euntẽ. Id ipm oñdit opatio miracu loꝝ sanctoꝝ frũm: de quibꝰ dictũ est fructu & cõfor mitate p̃cedenti: que opatio gloriã arguit ipsoꝝ. Hoc ipm pbo beati Francisci reuelatione per angelũ eideꝫ facta: duꝫ staret in heremitorio sancti Vrbani: in qua plura ↄtinenf: aliq̃ p̃missa: & nõnulla dicenda pbãtia. ¶ Btõ Frãcisco apparuit Angelus Dñi in spẽ fulgida: & puilegia ac grãs singulares regulã amãtibus & ser uantibus usqꝫ in finẽ factas & cõcessas a deo in celis reuelauit ei: & animauit eũ ad annũciãdũ fratribꝰ sin gularitatẽ glorie: quã p̃parauit dñs Iesus xp̃s in celis uitã & regulã fidelr̃ & deuote implentibus. ¶ Primuꝫ priuilegiũ. felicem & absqꝫ impedimento & detentio ne penaꝝ purgatorii euolationem ad regnuꝫ. ¶ Secũ dum cum xp̃i discipulis p̃claras & lucidas mãsiones. ¶ Tertium in pegrinatiõis huius exilio defensionem & ptectionẽ singulareꝫ ab insidiis demonũ: & a lapsu pc̃ti mortalis. Quartũ iocundam & xp̃iformem habi tationem xp̃i & spũs eius in animabus & corporibus pure & fidelr̃ seruantiũ eam. ¶ Quintũ deuotionẽ ad ueros regule obseruatores: & ad regulaꝫ & religionẽ hñtibus: & ipsos recipientibus & eis benigne subue nientibus: augumẽtum bonoꝝ grẽ & ptectionem ab aduersis & liberatiõꝫ a pc̃tis & in fine misericordiã & refrigerium eterne quietis: si audierint eos & perseue rauerint in incepta reuerentia & dilectione usqꝫ in fi nem. ¶ Sextum persequentibus & impugnantibus & odientibus ipsos: & eoꝝ religioneꝫ & uitam: in p̃senti priuatio grẽ cecitas mentis inclutio in peccatis ama ritudo cordis & impietatis: & si nõ resipiscãt ꝙ nõ pe niteant ante morteꝫ: xp̃i maledictio & eterna dãnatio uenient super eos. ¶ Decimũ ad ordinẽ & regulã affi cientibus misericordiã impẽdẽdo pꝫ ex premisso ime diate & octauo. ¶ Vndecimũ circa finẽ unuꝫ frẽm su scitando & stigmatizando. De stigmatizatione fratrũ dcm̃ ẽ in octauo p̃cedẽti. Sꝫ de uno fratre singl'ariter suscitando: quasi in ultimo tẽpore quidaꝫ demon pan didit: exprimens sanctitatẽ. Beati Francisci & sui ordi nis: de quo dicef plene fructu & ↄformitate. xx. Vnde per os cuiusdam mulieris demon a lucifero iformatꝰ cuidam dño Bartolomeo coraꝫ. xl. p̃sbiteris multa & magna dicẽs de beati Frãcisci sanctitate: demũ ad p positum loquẽdo de fratribus ordinis sic inquit. Cũqꝫ ad hoc deducti fuerint ut a pristino statu quasi uideã tur oĩno excidisse: tunc surget unus inter eos de cuius industria & uita parua ante opinio habebatur: qui ad tantam perfectionem uirtutum assurget: ꝙ satis ma iora faciet q̃ Frãciscus. Huic uirgo frequenter appa rens familiari alloquutione: de sua suorumqꝫ fratrum ac ceteroꝝ conuersatione recuperanda: iam quasi pdi ta perfectiõe istruet. deniqꝫ due partes totius orbis ui roꝝ ac mulierum in propriis habitantes domibus de consilio huius ordinis dignos penitẽtie agent fructꝰ. hec ait diabolus. ¶ Duodecimũ contra antichristum ipsum ordinem opponendo. hoc ostendit Abbas Ioa chiꝫ: ut dictũ est supra conformitate prima & fructu.

Opponet enim se ordo iste otra Angelum mortis &c. un Frater Leo narrauit q semel. Beatus Fraciscus surgēs de orone: uenit ad frēs turbatissim⁹ dicēs. Ite ad seculū: dimittatis hitu3: licētio uos: nolo facere ordinē: nec uellē istū habitū iuenisse. Dñs. n. mihi reuelauit q de ordine meo exibit antixpus & secta ei⁹. Cui Fr Masse⁹ ualde prudēs & pncipalis cōsiliarius ei⁹. dixit Fr ora deū ut tibi reuelet si est aliqd boni futurū in ordine tuo. Nōne uides pomū aliqñ totū exterius putre factū: q si tñ discooperiat aliqñ: interi⁹ appareat bona medulla: quod cū audisset. B. Franciscus dixit. Bñ placet mihi qd dicis & sic facia3. Cū igit orasset sup hoc uenit letus ad frēs dicēs plus de bono q de malo: dñs inqt oñdit mihi q mali de ordine erūt antixpi: cu3 secta sua: s3 boni de ordine meo destruēt eū & sectā suam: & p eos postea ouertet tot⁹ mūdus. ¶ Tertiū decimū ipsi⁹ ordis istitutorē. b. Fraciscū sibi oformādo: p impssionē stigmatū & sup alios pmouēdo & exaltando: & hoc ē signū magni amoris ad ordine3. caput ei⁹ sic magnificādo. ¶ Quartū decimū ipm ordinē p aliis diligēdo. Quod. b. Fraciscus cuidā fri referauit. Nā qdam Fr casu uenā pectoris sibi fregit: & cū dolore pectoris & sanguinis p os emissiōe plurimū anxiaret: fecit se ad ecclesia3 deferri dicēs uel ibi moriar: uel btūs Fraciscus me liberabit. ubi dū deuote pcaret. b. Fraciscū p altero pfatoꝝ: Appente s. btō Fracisco & manu tāgēte eū: stati3 reddidit eū sanū. Et cū post sanitatem pceptā ipse. b. Fraciscū interrogasset. Quis ordo esset deo magis accept⁹. Rñdit. b. Fracisc⁹ dicēs. Quod si multi mali frēs nō eēnt i ordine: nullus alius ordo deo magis placeret q ordo su⁹. Tūc Fr dixit. b. Fracisco. In quo plus frēs peccarēt. Rñdit. b. Fraciscus in ocio & murmuratōe. De dilectiōe xpi ad hūc ordinē. p3 supra ex dictis xpi ad ipsum. b. Franciscum & miraculis ostensis. Sic ergo apparet septimu3 q h ordo & regula a xpo est adamata.

Octauo regula frūm minoꝝ ē a calūniatib⁹ defensata. ubi est aduertēdū q ut dcm est. Nulli pseqnti ordinē uel q aliqd facere otra regulā psumpsit bñ sibi euenit. Quod multis exēplis claruit. ¶ Temporib⁹ nrīs dñs papa Vrbanus. v. q iurauerat istū ordinē destruere: si ad seqns ocistoriū uēiret: stati3 arrept⁹ a malo iliaco ifra paucos dies decedēs: ocistoriū aliud nō tenuit. ¶ Dñs papa Bonifaci⁹. viii. q bullas inumeras fieri fecerat oēs eiusdē tenoris: ut de fribus miorib⁹ fieret: sic de tēplariis: ut ordo ipe destrueret totus p orbē in una die: añq ipsas mitteret captus fuit: & oēs dicte bulle p illos de colūna: in platea ciuitatis Anagnie obuste: & ipe dñs papa ifeliciter decessit. De aliis aūt ecclesie platis hūc ordine3 & spālr. b. Fraciscū corde amaricato blasfemādo: qliter diuina ultio ad ipsos se oñderit: qbusdā exēplis est oñdendum. ¶ Oñsu3 ē supra de abbate & epo pseqntib⁹ ordine3 & frēs: q in iudicio in parte sinistra locati: Abbas p fratres minores a parte dextra est tract⁹ & factus est Fr minor. Eps uero dū in pposito pmāeret: subita & eterna morte periit. ¶ Eps Imole Fr dñi Roberti de Imola: q frūm locū destruxit subita morte iterut. ¶ Prepo

Perseque tes ordinē atrociter puniti sūt

sit⁹ mōtis uici de Pedemōtis: cū sūme pus frēs diligeret: opōne cuiusdā sui famuli dilectionē in odiū sic cōuertit: q ei⁹ psequutiōe frēs erat nece ut de dicto Castro abirēt oio. S3 frēs ipsi ad btm. F. recurrētes: rogabāt ut de atroci uexatōe eos eripet. Quod & fcm est. Nā de nocte ad iudiciū diuinū pposit⁹ ductus cū famulo: cū snia otra eos daret. Btūs. F. prepositū defendit: qa fuerat ordini deuotus: & si famuli iductiōe hostis esset effectus. Veꝝ snia stāte otra famulū: decapitatus est: & cū de sōno ppositus surrexisset: famulū suum diuina snia decapitatū iuenies: ipse statim fugiens ad frēs factus est Fr minor. ¶ Duo pbēdati unus deuotus ordis: & alter hostis: mali tamē ambo: in uisiōe ad iudiciū rapti: data snia hostis ordinis est decapitatiōis snia mulctatus: & sic est postmodū reptus. Alter uero ob deuotionē ad ordinem & btm. F. a snia liberatus: factus est Fr minor deuotus & sanct⁹. ¶ Gulielmus de scto amore una cū multis magrīs Parisiēsib⁹ istū insequutus ordinē: reprobatus p dñm Alexandrū quartū in sua extrauagāte q icipit. Nō sine multa cordis amaritudine. Et in alia q icipit Romanus pōtifex de summi aplatus specula. una cu3 suis sequacibus: & tādē malo fine uitam terminauit pñte3. ¶ Multi etiā alii plati & Cardinales ad destructionē ordis attendētes: de quoꝝ nominib⁹ taceo: qa recēter mortui sunt: paruo tēpore ab icepto i uita hac supstites fuerūt: & uerificatū est i pfatis qd dcm est btō. F. & allegatū supra. Quod nullus ex idustria psequens ordinē: diu poterit in hac uita manere. ¶ Plures ēt seculares pseqntes frēs malo fine decesserūt. ¶ Federicus ipator icc ūdus q frēs de regno Sicilie expulit: ceruicali posito super guttur a filio suo naturali Mālfredo: excōicat⁹ suffocat. ¶ Florētie qdā miles de Brixia Capitane⁹: quēdā nrī ordinis fre3 ihonestauit otra deū & ueritatē: & ofirmatus in officio tot nephanda cōmisit: ut p florētinos ad carcerē iudicatus ppetuū: ibidē ifelicissime & cū magna miseria mortuus est. In morte ueniā petens a fratribus: & rogās ut eū amore dei deberēt sepelire. ¶ Fr Agnellus De pisis minister pmus Anglie iniurio se repulsus a monachis cuiusdā loci: diuino iudicio eadem nocte monaci oēs occisi sunt: uno excepto qui se eis beniuolū oñderat: ut habet Clari⁹ in pcedēti oformitate in caplo de puincia Anglie. ¶ Nobilis qdā iuxta Viterbiū hñs Castrū noie Nicolaus: iferendo icō fri Iunipero multas iniurias: postea captus a Viterbiēsibus occisus est. De multis aliis possem exēpla inferre: que breuitatis causa dimitto.

Et sicut de⁹ ultor extitit psequētiū sic adiutor fact⁹ est ordine3 diligentiū. iuxta supra posita beato. F. reuelata. ¶ Protectores tres succes siue iter alios & pmos habuit ordo nr: q uere fuerunt pres ordinis: & qa sic fuerūt deus ad culmen apostolicum sublimauit. u3. dñm Vgolinū epm Hostiēn. q fuit papa Gregorius nonus. Dñm Bñdictu3 de Anagnia qui fuit papa Alexāder qrtus. Dñm Ioanē Gaietanu3 de Vrsinis q fuit papa Nicola⁹ tertius. Nec dñs papa Alexāder: nec papa Nicolaus uoluerunt alios elie ptectores quo ad uiuerent: & si iuxta mortē papa Ni

Fauētib⁹ ordini do min⁹ bñdixit.

colaus cū summa deuotiōe & lachrimis fratrem suū fecerit ordinis protectorem. ¶ Miles quidā deuotus ordini & b. Frācisco: dū beatum Frāciscū apud celanū hospitio recepisset: reuelata eidē a. b. Frācisco morte: pn̄ie fructus faciens: de hac uita gratiose decessit. ¶ Dn̄s Petr⁹ eps Rodonē. i hispāia deuot⁹ ordini & btō. F. mortu⁹ dū eēt trib⁹ dieb⁹: p. b. Frāciscū prio ab iferno liberat⁹. scdo p pn̄ia reduct⁹ ad uitā corporis: post uiginti dies de hac uita migrauit. ¶ Rex castelle sancti⁹ tā deuotōe ad ordinē: qppe mortē habit⁹ ordinis assūptiōe: a dānatiōe eterna est libat⁹: ut dcm̄ est ɔformitate pcedēti. Multos alios deuotōe sincerā gerentes ad ordinē de⁹ multis bonis in pn̄ti repleuit & in futuro. de qb⁹ in sequentib⁹ clare patebit.

Et sic ordinē psequētes: sic & i regulā īsurgētes pūiuit: ut fuit secta fraticellorū: quorū. f. Iacob⁹ de Ceua puīcie Ianue fuit caput. Hos papa Ioānes uigesim⁹ scds in Decretali extrauagāte q̄ icipit gl'iosā ecclesiā excōicauit: ut hereticos & extirpauit. ¶ Silr frēs Vbertinū de Casali puīcie Ianue: ordo cū suis seqcib⁹ puniuit: & ipse ut mēbrū putridū diuisiōis & scādali: abscisus ab ordine: fcūs est mōachus alb⁹. Sic & nouitates facere i ordine psūmtes: diuina ultiōe sunt pcussi. ¶ Tēpore. b. Frācisci un⁹ ex sociis uocat⁹. f. Ioānes de capella: qa iuēit abusū capelle & ab ipa denoiat⁹ ē: ab ordine recedēs fcūs leprosus: laqueo ut Iudas se suspēdit. ¶ Prim⁹ mister Bononie dict⁹. f. Ioānes de Laschaccia q posuit studiū Bononie: ɔtra uolūtatē. b. Francisci & corrept⁹ de hoc a btō. F. iterato reponēdo studiū: ab ipo maledictus: stati cepit febricitare: Et cū supplex eēt fcūs. b. Frācisco p iternū eiū: rn̄dēs. b. Frācisc⁹ q maledictiōe quā ei dederat: dn̄s Iesus xps in celo eā ɔfirmauerat: q̄re erat maledict⁹: q̄dā gutta de celo descēdēs sup corp⁹ ei⁹: ip̄ corrodēdo extinxit. ¶ Fr̄ Helias scds gn̄alis nouitatē faciēs ɔtra regulā ut frēs nō deberēt comedere carnes: isup eqtādo pulcherrimū parafredū: & p̄la alia faciendo excōicat⁹ a dn̄o Gregorio. ix. & apostata adherēs Federico ipatori. ii. in Sicilia obiit extra ordinē. ¶ Fr̄ Raimundus guaffredi de puītia ɔtra puritatē ordis & regle isurgēs: absolut⁹ a gn̄alatu p dn̄ū Bonifaciū papā. viii. miserabilr & horribilr expirauit & m̄lti sui seq̄ces pexime mortui sunt. ¶ Fr̄ qdā spūalis q mutauit locū a. b. Frācisco ɔstructū: & fecit aliū locū i edificiis sumptuosiorē: ab ipo. b. Frācisco rephensus fuit & punit⁹. ¶ Fr̄ Iuuēalis de Florētia q fūdauit tā magnā ecclesiā: sicut reuelatū fuit cuidā fri deuoto: hāc h̄ penā usq̄ ad diē iudicii: ut duo malei sēp ei⁹ pcutiāt caput. ¶ Frēs ēt qdā q habuerūt pecuniā cōtra regulā & ei⁹ abusū suo exēplo frib⁹ oñderūt: sine ɔfessiōe sacris & ligua decesserūt: ut de ipsis dicet infra ɔformitate. xvi. ¶ Frēs ēt nōnulli spm̄ q̄rētes libtatis: ab ordie apostātes: dn̄tes alios frēs dānatos & se iustos & scōs: cotidie capiunt & ɔburunt: nec de⁹ p mortē iporū oñdit aliqd miraculi: nec p tales. Sz qd dicēdū est de multis p̄latis q in ordine isto fuerūt & sūt: q morib⁹ & nulla scā correptōe pmittūt cadere ordinē ab oi religiositate: credo q mortuis de⁹ det ifernū: uel saltē eos maximis puniat penis: Quia nōnullos eorū dire īpn̄ti puniuit. Et psumendū est q de⁹ ultionum uindictā in eis exerceat & faciat: & sic punient a dn̄o & b. Frācisco.

Bono regla frūm minorū ē ɔtra mūdi uicia & mala ordinata. Vbi notādū q ipa regl'a frūm minorū ē totalr hois imutatiua & renouatiua. Facit. n. q hō deponat ueterē hoiem cū actib⁹ suis: & nouū. s. xpm̄ iduat cū actib⁹ suis p ipsi⁹ pfectā imitatiōnē. Ad qd uidēdū ē sciendū q in mūdo isto nihil boni: ut dcm̄ ē supra ɔformitate. vi. iuenit: sz poti⁹ qcqd mali. qppe in ipo repit. Cōtēpt⁹ dei. Inobseruātia mādatorū ei⁹. Carnis icēdiū. Auaritie cupido. Derisio seruorū dei. Irreuerētia ad oēs. Infidelitas ad xp̄m. Affectio seculi. Despectio paupis. Impatiētia ad tēptationes. Laudis appetit⁹. Detractio praua. Delectatio imunda. Vētris igluuies. Assidua iurgia. Vilipēsio pximi. Lingue pcacitas. Auiditas lucri. Inexercitatio ad uirtutes. Tēporis amissio. Paupis odiū. Cōfidētia uite. Opōnis recte desidia. Paruipēsio celi. Terreorū affect⁹. Dissensio i ɔuersatōe. Hūilitatis despect⁹. Pctī defensio. Ascendēdi ābitio. De factis psūmptio. Falsitatis sectatio. Inobia in iniūctis. Mentis elatio. Emulatio. Fallacia. Inqetudo. Discrepatio. Viliū anxietas. Indiscretio. Incōstantia. Inimicitia. Immūdicia. Alacritas in aduersis pximi. Cordis supbia: & redēptoris derisio & despectio. His malis & innumeris aliis h̄ mundus infelix & miser laborat. Qui ergo ab his uiciis cupit liberari: Hāc. b. Frācisci & frūm minorū regulā amplexet: & brachiis toti⁹ stringat amoris: qa ipsa a p̄fatis totū hoiem liberat: & īmutat. ¶ Ipsa. n. ut p3 ex ɔtentis in ea: hoiem renouat & transire facit primo a dei ɔtēptu: ad xp̄i imitatiōē: i pncipio. n. regl'e hētur regula & uita minoru3 frūm hec est. s. dn̄i nr̄i Iesu xp̄i scm̄ euāgeliū obseruare &c̄. ¶ Scdo ab inobseruātia: ad dei pceptorū impletiōē dicēs. Fr̄ Frācisc⁹ pmittit obiam & regulā &c̄. ¶ Tertio a carnis luxu: ad eius puritatem. iō dicit regula: q frēs uiuant in puritate & obseruent castitatē. ¶ Quarto a cupiditate ad uoluntariā pauptatē. iō sine pprio qlib3 pmittit uiuere hāc pfitens regulā: & sic regl'a docet. ¶ Quinto a derisione ad honoris exhibitiōē: iō regula oēs fratres subicit: & respcū dn̄i pape & platoru3: qa uiuendo in obedientia. ¶ Sexto ab irreuerentia ad uenerationē: pmittit. n. reuerentiā ex regula qlib3 Fr̄ minor. ¶ Septimo ab indeuotiōe xp̄i ad pfectā mundi p ipso abdicationem: iō dicit regula. Si qs uoluerit hanc uitā accipe &c̄. ¶ Octauo ab affectu seculi: ad xp̄i uerā inhesionem. regula dicit: q uenientes ad ordinē omnia uendāt. ¶ Nono a pximi ɔtēptu: ad ipsi⁹ subleuatiōnē. regula mādat q debeāt oia paupib⁹ erogare: ad ordinem uenientes. ¶ Decimo ab impatiētia tentatiōnū: ad feruidā macerationem. Regula dicit mollibus nō indui: nec duas tunicas haberi &c̄. ¶ Vndecimo a laudis appetitu: ad sui despectionē. regl'a dicit q frēs uestimēta possint repeciare de saccis & aliis petiis &c̄. ¶ Duodecimo a detractiōe ad oium saltē uerbotenus cōmēdationē. regula dicit q frēs nō despiciāt neq3 iudicēt hoies &c̄. ¶ Tertio dcio a praua mūdi delecta

Fr̄es malos male pdidit dominus.

Mala huius mūdi.

tiões ad laudis dei iubilationē regula dicit: q͛ clerici faciāt diuinū offm̄ &c. ¶Quarto decimo a uētris ingluuie ad eius subiectiōe3: & refrenationē regula dicit q͛ frēs ieiunēt &c. ¶Quinto decimo a iurgiis ad pacificam ɔuersationē regula dicit: q͛ frēs qñ uadūt p mundū nō litigēt &c. ¶Sexto decimo ab alioꝝ uilipēsiōe: ad eoꝝ charitatē & dilectionem. Regula dicit q͛ frēs sint pacifici modesti māsueti &c. ¶Decimo septimo a ligue ꝓcacitate ad taciturnitatē. Regula dicit q͛ honeste frēs loq̄ debeāt oib᷒ sicut decet &c. ¶Decimo octauo a pecunie acq̄sitiōe: ad paupertatis amorē. Regula ꝑcipit q͛ nullo modo denarios uel pecunia3 recipiāt &c. ¶Decimo nono ab ocio ad opis laborē. Regula dicit: q͛ frēs laborēt fidelr̄ & deuote. ¶Vigesimo a tēporis ꝑditiōe ad orōnis feruorē regula dicit: q͛ frēs scē orōnis spm̄ nō extinguāt &c. ¶Vigesimo primo ab odio mēdicitatis. Ad paupertatis idefesse amandū ualorē. Regula dicit laudādo paupertatē hec est illa celsitudo altissime paupertatis &c. ¶Vigesimo scḋo. A ɔfidētia uite p̄ntis: ad dei desideriū & refugiū. Regl'a clamat fratres nihil sibi approprient nec domum nec locū &c. ¶Vigesimo tertio a desidia ad bonū op᷒ꝑficiēdū & exerciciū. Regl'a dicit: q͛ frēs ire ꝓ elemosina ñ debēt uerecūdari &c. ¶Vigesimo q̄rto. A paruipēsione celestiū: ad supnoꝝ cogitatiōe3. Regula dicit. Reges & heredes regni celoru3 &c. & hec sit portio &c. ¶Vigesimo q̄nto. A terrenoꝝ affectu: ad ipoꝝ derelictionē. Regl'a dic̄ nihil sub celo hr̄e uelitis &c. ¶Vigesimo sexto. A dissensiōe aioꝝ ad benignā sil'cohabitationē. Regl'a dicit: ubicūq3 sūt & se inuenerint fratres &c. ¶Vigesimo septio. Ab hūilitatis d̄spectu: ad ei᷒amplexū ueraciter & acceptōe3. Regl'a dicit. Si q̄s eoꝝ in ifirmitatē ceciderit &c. ¶Vigesimo octauo. A pc̄ti defensiōe ad ei᷒ ꝓpriā ɔfessionē. Regl'a dicit. Si q̄ frūm istigāte inimico mortalr̄ peccauerint &c. ¶Vigesimo nono Ab ambitōe ad sui ꝓprii defect᷒ɔsiderationē. Regl'a dic̄: q͛ ministri sint serui oiu3 frūm &c. ¶Trigesimo. A falsitatis uitio ad ueritatis professionē. Regl'a dicit: null's frūm ꝑp'o penit᷒audeat ꝑdicare &c. ¶Trigesimo ꝑmo. A ꝑsumptōe ad ipi᷒declinationē. Regl'a dicit: Frēs nō ꝑdicēt in epatu alicuius epi &c. ¶Trigesimo scḋo. Ab inobie ɔtumacia: ad iniunctoꝝ exequutione3. Regula dicit. Firmiter ꝑcipio fratrib᷒ut obediāt suis ministris &c. ¶Trigesimo tertio. A mentis elatiōe ad sui uerā despectionē. Regula dicit. Caueant frēs ab omni supbia &c. ¶Trigesimo q̄rto. A praua emulatiōe ad gaudiū de bono ꝓximi & exultatiōe3. Regula dicit: q͛ caueāt frēs ab omni inuidia &c. ¶Trigesimo q̄nto. A fallacia & dolo ad eius detestatione3. Regula dicit: q͛ caueāt ab auaritia &c. ¶Trigesimo sexto. Ab iq̄etudine cordis: ad ei᷒totalē in deū ꝑiectionē. Regl'a dic̄: q͛ caueāt a cura & sollicitudine &c. ¶Trigesimo septimo. Ab aioꝝ dissensione: ad ꝓximi cōmēdatōe3. Regl'a dicit: q͛ frēs caueāt a detractiōe & murmuratōe &c. ¶Trigesimo octauo. A reꝝ uiliū āxietate ad sui detestatiuā deiectionē. Regl'a dicit. Frēs nesciētes l'ras &c. ¶Trigesimo nono. Ab indiscretiōe ipatientia & incōstātia: ad patientiam & tolerantia3. Regula dicit: q͛ habeāt patientiā in tribulatiōibus &c. ¶Quadragesimo. Ab iracundia ad amiciciā & inimicoꝝ diligentiā. Regl'a dic̄. Quod debemus diligere q̄ nos odiūt &c. ¶Quadragesimo ꝑmo. Ab imūdicia ad aie mūdiciā & puritatē. Regl'a dic̄. Quod debēt orar̄ ad deū puro corde &c. ¶Quadragesimo scḋo. A delectatione in aduersis ꝓximi & gaudio: ad ipsoꝝ in bono ɔfirmatiōe3. Regula. Fratres dirigit ad saracenos & alios infideles &c. ¶Quadragesimo tertio. A cordis elatiōe: ad uerā hūilitatem seu hūiliatiōe3. Regula dicit: q͛ frēs sint semꝑ subditi & subiecti &c. ¶Quadragesimo q̄rto & ultio a xp̄i uite derisiōe: ad laudabilē xp̄i sequelam & exequtionē. Regl'a dicit in fine. Quod scḿ euāgeliū dn̄i nr̄i Iesu xp̄i q̄d firmiter ꝓmisimus obseruemus. Ex q̄b᷒ p3 q͛ regula frū3 minoꝝ est ɔtra mūdi uitia & mala ordinata. Nā hoie3 abducit a malo & ad bonū ꝑducit: ut p3 ex ꝑdictis. hoc p3 in multis q̄ in seculo fuerūt pexími: & postea in ordine fuerūt scissimi. Sicut de trib᷒ p3 latrōibus ɔuersis p. b. Frācīscū: & de frē Agnello sic a btō Frācīsco uocato: q̄ fuit latro crudelissim᷒. De frē Gōsaluo q̄ fuit saluii ꝓuicie Castelle: ꝑus pessimo homine & latrone & demū scō & sic de aliis: de q̄b᷒ dicet: sequenti fructu & ɔformitate et aliq̄ualr̄ dcm̄ est precedenti conformitate &c.

Decimo Regl'a frūm minoꝝ ē ꝓ hoīs ordinatiōe et in bono ɔseruatōe demr̄ata et reserata. hoc h3 duas partes. pria q͛ regl'a ipa ē hominis ordinatiua. scḋo q͛ ē in bono ɔseruatiua. prima pars q͛ ipa sit ordinatiua hoīs p3. Ipsa. n. ordinat hominē. Primo ad deū p imitationē cū dicit. Regl'a & uita frū3 minoꝝ &c. Scḋo quo ad data & ɔcessa p gratitudinē: et hoc p officii exhibitōe3 cū dicit. Clerici faciāt diuinū offm̄. Tertio quo ad extra p ꝑdicationem cū dicit frēs ꝑdicēt. Quarto quo ad itra p ɔpassione3 cū dicit. Si q̄s frater i ifirmitatē ceciderit &c. Quinto quo ad mētē p paupertatē uolūtariā. Regula dicit. Hec ē illa celsitudo altissime paupertatis &c. Sexto quo ad frē3 p charitatē cū dicit. Vbicūq3 sunt & se inuenerint frēs &c. Septio quo ad uerbū p ueri expssione3 cū dicit. Quod sint casta & examiata eoꝝ eloq̄a. Octauo. quo ad gest᷒ p ɔpōnē cū dicit. Quod qñ frēs uadūt p mūdū nō litigēt. Nono. quo ad fidē p stabilitatē cū dicit. Stabiles in fide. Decio. quo ad uitā p exēplaritatē cu3 dic̄. Sit mites pacifici & modesti. Vndecio. quo ad corp᷒ p rigiditatē cū dicit. Quod ieiunent a festo &c. Duodecio. quo ad illata p tranq̄llitatē cū dicit. Quod frēs debēt hr̄e patiētiā i tribulatōib᷒ &c. Sic ergo p3 q̄ñ regl'a frūm minoꝝ ordinat frēs: quo ad alta p reuerētiā: quo ad data p gratitudinē: quo ad extra p misericordiā: quo ad itra p pietatē: quo ad mētē p inocētiā: quo ad frē3 p eq̄tatē: quo ad uocē p puritatē: quo ad actū p religiositatē: quo ad corp᷒ p seueritatē: quo ad cultū p fidelitate3: quo ad mores p disciplinā: quo ad ɔuersatiōe3 p ɔcordiā: ut merito. b. Francisc᷒ possit dicere cuilibet fri illud ꝓuerb. iiii. Viā sapiētie docebo te: & ducam te p semitas eq̄tatis: & sic p3 q̄ñ regula ipsa est hoīs ordinatiua. Scḋo est in bono ɔseruatiua.

In bono.n.ɔseruat plura.u3.sobrietatē. hanc docet regula mādans fribus ut ieiunēt. Opationē cū dicit. Fratres illi qbus dedit dñs grām laborādi laborēt. Aspitatem cultus cum dicit. Frēs hēant unā tunicā nec mollibus īduanť &c. Inhibitionē cēsus cū dicit. Frēs nihil sibi approprient &c. Raritatē sermōis cū dic. Quod sint casta eoꝝ eloqa. Vitationē opportunitatis psone loci & tēporis cū dicit. Quod frēs nō habeāt suspecta cōsortia. Orōnē que est necessaria cū dicit. Quod faciāt diuinū offm: & nō debēt extinguere spm orōnis. Humilitatē cu3 dicit. Quod ministri sint serui oīum frūm. Pauptatē cum dicit. Frēs nullo mō denarios &c. Prefata ergo cū hoiem in bono ɔseruēt: & hoc pbeat ista sacra regula: merito ipsa est in bono conseruatiua. Est ēt ad pfectionē deductiua p3. Nam ipsa regula. teste Honorio tertio & Nicolao quarto est regula Domini nostri Iesu xpi. Quare cu3 xpi perfecta sint opa: p3 ꝙ hec regula ad pfectionē ducit. hoc patuit in ei⁹ obseruatoribus: q uirtutib⁹ pleni: miraculis clarissimis coruscarūt. In signum aūt ꝙ hec regula sit Iesu xpi est ꝙ xps apparere dignat⁹ est: & se oñdere in habitu frūm minoꝝ. Nā cum qda3 desideraret deo seruire: & rogaret deum ut sibi uia3 oñdere dignareť: & qūo sibi pfecte seruiret: Dñs aūt Iesus xpus q audit libēter pces bonoꝝ: oñdit se illi in habitu frūm minoꝝ dicēs. Quicūq3 me seq cupit uēiat & talr mihi seruiat: & hoc dicto euanuit ab oculis eius. Ipse uero cogitās & admirans de dicta uisiōe: cum nūq aliquē frēm minorem uidisset: nec aliqd de eis audierat: fec se de ordine cistercīesi: s3 elapsis. xv. annis. Dñs Ioānes Gaietanus qui postmodū fuit papa Nicolaus qrtus. Factus Cardinalis misit ad abbatiā ubi pfatus erat: ut sibi aliquē mitterent suoꝝ monachoꝝ ad suā camerā custodiendam. Quod audiēs pfatus mōachus rogauit abbatē ut eū mitteret: qd & factu3 est. Hoc.n.agebat quia uiderat quēdā frēm minorē & recordatus uisiōis xpi optabat ordinē intrare qd euenit. nā dicto dño Cardinali eu3 iuuāte: factus ē frater minor. bonus & sctūs. h recitauit papa Nicolaus ipse apud Surianū oībus ministris ordinis in sui pñtia ɔstitutis. Veꝝ & si regula h sit ad pfectōe3 deductiua. In bono ɔseruatiua & hoīs ordinatiua: factōe tñ diabolica & opōne: a multis fribus male obseruať. Attendētes.n. demōes regule ɔditionē & pfectionē: & pmoꝝ frūm ad obseruandū eā feruētem amorē: Tēpore quo.b. Frācisc⁹ caplm gñale celebrauit Assisii in quo fuerūt ultra qnq3 milia fratrū: demōes ɔtra ip3 & ordinē ɔgregationē fecerūt in hospitali cruciferoꝝ de pariete in uia exñti intra Assisiū & sanctā Mariā de Angelis: ubi fuerūt. xviii. milia demonum: sicut ipsi postea retulerūt: & .b. Frācisco fuit a deo reuelatum. Qui ɔsiliū pagentes contra frēs & ordinē: cum multi multa dicerēt: Vnus demon aliis astutior ait. Isti frēs q nūc sunt adeo sunt feruētes in regule obseruātia: ꝙ nihil ɔtra eos agere poterimus: s3 modus deiciēdi & destruēdi ordinē ipm est: ut iueniať aliquod fctm ꝙ nullā habeat uel ptēdat spēm mali: hoc est aūt ut inducamus eos ad induēdū ad ordinē suum filios nobiliū & magnoꝝ: quos cōpellenť nutrire delicate: & sic ducemus eos ad carnalitates & laxatiōes. īducemus & alios plures q nō erūt tāti feruoris & inducemus eos ad uiuēdū laute & delicate īduēdū: propter qd cōtra ipsos hēre poterimus uictoriā & triumphū. & ad dctm istius demōis oēs steterūt. Quod cognoscēs.b. Frācisc⁹ in spū obstupuit de tanta astutia demonū. Et multū ɔtristatus uix uerbum dedit alicui plurib⁹ dieb⁹. B. Frācisc⁹ dicebat ꝙ deus sibi reuelauerat ꝙ ordinē suū ad pniam mūdo dederat centū annis sicut archā Noe. Et tria gña hominū suum ordinē destruere & inficere debebāt qtū in se foret. s. frēs generosi Studiosi & Pueri. Pueri.n. relaxarēt regularē disciplinā. Generosi humilitate3 Studiosi paupertate3. Et Frater Angelus dicebat: ꝙ beatus Franciscus dixerat: ꝙ male sentiebat de fratribus suis: quia oratio defecit in ordine: qa qñ ɔgreganť frēs nō loquunť de deo s3 de mūdo & de mundāis. Et qa faciunt edificia excessiua: que uehemēter displicēt deo. Et quia charitas perit inter frēs. & diabolus loquēs cuida3 baroni de tertio ordine.b. Frācisci exñti. Inter alia de ordine nro minoꝝ loquēdo ait. Ordo.b. Frācisci: l3 adhuc sit paruulus: tu tñ uidebis eū uehementer multiplicatū: & oībus pualentē: q. s. ordo spālr nobis ifestus: plures de nřis māibus eruēs: & peximos pctōres ad salutem pducet: nec a tēpore aploꝝ sustinuimus ab aliquibus tale dānū. Nos aūt ipsis put poterimus resistemus: & eis aduersa pcurabimus: multa ɔtra ipsos ɔstituemus. Hoc aūt nobis reuelatū est ꝙ eos impedire nō poterimus usq3 ad ānos antixpi. Tunc redibit nobis ptās: & oīa subuertemus. h demon. Tñ mihi uideť ꝙ iam sit impletum hoc: & si ille iniquus antixps nondū apparuerit. Et cā est quia plati nō faciūt seruari a subditis: nec ipsi obseruāt q mādat regula & nři ordinis instituta. Insup sunt illa in ordine de qbus xps ɔquestus ē fratri leoni socio.b. Frācisci. u3. quia dei bñficia nō cognoscūt q eis ipēdit: nō tm spūalia: s3 ēt tēporalia. s. necessaria corpori: qa neq3 semināt neq3 metūt: & tamē ipsos affluenter pascit & nutrit: frequēter murmurāts ocio uacāt: & se ad irā puocāt: & ad amorem cito nō redeunt: pcentes iniurias ut deberent. Hec xps. & qa sic est: ordo nř in pfatis ɔditiōibus in talibus fratrib⁹ minime repiť: s3 in aliis bonis fratrib⁹ ꝙ regule obseruātia pdicta faciat: p oīa uerissime cōprobať.

In decimo regula3 nřam nō obseruātib⁹: pena a deo est preparata. Cum.n. scriptura suadeat deo uouere dicēs: uouete. addit & uotu3 psoluere dicēs. Reddite. Fř ergo qui regulā minoꝝ q apostolica est & xpi ut supiora demřant: cum ipsam obseruare pmiserit: pfitēdo deo & btē Marie & btō Frācisco & oīb⁹ sctis: & toto tēpore uite sue: & corā plato & oīb⁹ frib⁹. uoto nō simplici s3 solēni: miꝝ ē ꝙ frater paruipēdat sic: qd deo tā uolūtarie ipse pmisit sibi reddere p regule obseruātiā: & si qsquā eidē pmiserit aliquid uult plenarie sibi psolui: quanto magis ipse ēt Dño deo. Quare non obseruādo pmissa si dñs deus irasciť punit & subtrahit sua dona a nobis: nō ē mirū: imo miꝝ esse debet quomodo ipse sustinet nos ipsum deridentes spnentes: & que eidem pmisimus non sol

uetes: ſꝫ quia deus ut dicit ſcriptura: eſt patiens reddi
tor: eſt patiēs in expectādo: ſed redditor in puniendo
& pmiando: quia reddet unicuiqꝫ iuxta opa ſua. Vñ
nō immerito regulā nō obſeruātes ſi puniatꝛ: & in pñti
ſubtrahēdo grām dona ſua & bona temporalia & pe
nas corporales infligēdo: & in futuro quoſdam puniē
do tēporalr ut in purgatorio: ac alios eternalr ut in i
ferno: nō eſt mirꝫ: pſertim cū homo ſpōte pagat talia:
cuius oppoſitum faciēdo pculdubio uitam poſſideret
eternam: put cuilibet pmittit pfitenti ut diceř ſtatim.
Quod.n.deꝰ quoſdā regulā nō obſeruātes puniat eter
nalr in iferno: quibuſdam ſubſequētibꝰ demraꝛ exem
plis. ¶ Cū frater qdam domeſticus ſctō fratri Egidio
diceret ſibi Fr Egidi noua bona dico tibi: & Fr Egi
diꝰ rñderet dicas: & ipe iqt. hac nocte ego fui ductꝰ
ad ifernū: & exñs ibi nullum frēm nři ordis iueni. Re
ſpondit Fr Egidius clamās & dicēs. Bñ tibi credo &
hoc dixit ter: & ſtatim fuit raptus in ſe. Et ad ſe reuer
ſus iterrogauit Fr dicēs: qūo itelligiř q nllus Fr ſit in
iferno? Rñdit. f. Egidiꝰ nō deſcēdiſti tm ifernū ubi ſūt
illi miſeri q portāt tunicā frūꝫ minorꝫ & apparēt frēs:
& ope ſunt otrarii. ¶ Fr qdam malus & prauus mor
tuus eſt de ſero: & cū a frē alio corpus eiꝰ cuſtodireř:
raptus in uiſiōe uidit dcm frēm ſuis malefactis cōdeꝫ
nari: & duci ad ifernum. Cūqꝫ per demōes ad ifernuꝫ
duceret. B. Frāciſcus uocauit demōes dicēs: ducite eū
ad me: Ego nolo q cū habitu meo ad ifernū ducaꝛ: &
remoto caputio ab habitu: demōes ipſum ad ifernum
deduxerunt. Sed cum Fr ad ſe rediiſſet: & de uiſione
miraret: reſpiciēs corpus defuncti uidit caputiū a ſuo
habitu remotū: quo pſpecto certificatus eſt de fratris
dānatiōe: & uiſionem quā uiderat fratribus enarrauit.
¶ Alium frēm in puincia Aragōie in ouētu: cum que
dam cōmiſiſſet otra deum & regulā: nec unq̄ uoluiſ
ſet comiſſum pctm ofiteri: diabolo apparēte i ſpē hu
mana: & ducto ad caplm p platū: & dum dixiſſet pla
tus ſi quē haberet ſui iuris ipſum aſportaret: diabolus
dctm frēm corā oibus accepit: & ipſum cū corpore &
aīa ad ifernū portauit. ¶ Marſilie āno quodā cuſtos &
lector dicti ouētus ſunt mortui: de qbus qdam Fr de
uotus q ad uiſitādū corpus. b. Ludouici illuc acceſſe
rat: dum ſero & tardiſſima hora oraret in eccleſia: ta
lem uidit punitionē. uidit. n. portā eccleſie apiri: & ſan
ctos martires ofeſſores uirgies & aplos ordinate ec
cleſiā itrare: & q ad altare maiꝰ accedētes oēs genu
flectebāt: & corpori dñico in altari exñti reuerētiā de
bitā exhibebāt. Poſt h̄ uidit multitudinē inumerabilē
āgelorꝫ duas pulcherrimas cathedras deferētes quas
in bridella dicti altaris maioris ſtatuerūt: deinde uidit
xpm & mrēꝫ idicibili gloria refulgentes: & poſt ipos
ueniebat. Beatus Frāciſcus cū inumerabili frūm multi
tudine totus glorioſus: & poſt ipos ducebanř duo fra
tres. caputiū añ faciē & manus poſt tergū ligatas ha
bētes: quos ſequebanř duo muli magni libris onera
ti. Chriſtus & btā uirgo cum ad altare pueiſſent: ſe ad
ſedēdū in illis cathedris pparatis poſuerūt. Btūs Fran
ciſcus facta reuerētia. Chriſto & mři ad dexteram ſe
poſuit. Fr uero hec oia uidebat: quia erat in choro ec
cleſie. Cum aūt frēs illi duo ducti fuiſſent añ xpm: do
minus dixit btō Frāciſco. Frāciſce iſti fuerūt de ordine
tuo: iudicium exerce de eis. Et btūs Franciſcus coram
oibꝰ. Primo iterrogauit cuſtodē dicēs: cuius ordis fue
rit: & cum ipſe diceret q ſui. Btūs Frāciſcus iterꝫ iter
rogauit. Quid uolunt ſibi iſti libri? Rñdit q fuerant
ipſius. Et btūs Frāciſcus feciſti inqt qd iſti libri ſuade
bāt? Rñdit q nō: & btūs Frāciſcus tu ppetariꝰ fuiſti
hñs hos libros: quia otra regulaꝫ habuiſti & tenuiſti:
nec id qd deꝰ mādabat in eis pfeciſti. Et ego inqt bea
tus Frāciſcus ex parte dei pris & dñi nři Ieſu xpi filii
eius ac ſpūs ſancti Beate Marie & totius celeſtis cu
rie & mea: te maledico: & ad ifernum te deputo: & ſta
tim terra ſe apuit: ipſumqꝫ frēm cū libris & mulo de
glutiēdo: ad ifernū tranſmiſit: quo iudicato: ſic fecit p
oīa circa aliū frēm lectorē. Quo facto oēs ſcti & an
geli cuꝫ ſumma deuotione & melodia cepunt canta
re. Te deū laudamus. Quo finito uiſio ipſa diſparuit:
& Fr qd uiderat aliis fribus enarrauit. ¶ Quidaꝫ fra
ter minor fuit in puincia Anglie hñs grām raptus: &
dum quadā die redditis gratiis p prādio ſtaret in cho
ro coraꝫ miniſtro & fribus: incepit plorare fortiſſime:
& fuit corā pfatis raptꝰ. miniſter hec uidēs fribus mā
dauit ut oēs expectarent: quouſqꝫ Fr ipſe a raptu ad
ſe rediret. Quo reuerſo & p miniſtrū iterrogato p obe
dientiam ut quid uidiſſet ad fratrum hedificationem
diceret. Aſtrictus obedientia inquit. Ego fui raptus in
celum: & uidi quatuor frēs ordinis nři p btūm Franci
ſcum mandato xpi iudicari: qui hodie de hoc mundo
deceſſerunt. unus habebat poſt ſe unam ſalmam ma
gnam librorꝫ: Alius habebat in dorſo habitū pulcher
rimuꝫ. Tertius habebat poſt ſe homines & mulieres
& pueros. Quartus erat paup modicus & deſpectus.
hos iudicaturus xpi mandato Beatus Franciſcus pri
mum iterrogat cuius ordinis fuerit: & quid ſibi uellet
iſti libri: et cuꝫ frater pmus diceret ſe ſui ordinis eſſe:
& libros pfatos habuiſſe ad ſtudendū: & beatus Frā
ciſcus. Feciſti ne qd dñus in pdictis libris mandat? &
cum ille diceret q non: beatus Franciſcus ut pprieta
rium maledixit: & ipſe cum libris ad infernum deſcen
dit. Secūdus interrogatus a beato Franciſco: cuius or
dinis eēt: & iſte aſſereret ſe eſſe frēm minorē. b. Frāci
ſcus mētiris ait: quia frēs minores nō mollibus ſꝫ uili
bus idui debēt: nec pcioſis ut tu. Et eidē maledicēdo
ipſum ad ifernū direxit. Tertiū cū iterrogaſſet modo
iam dicto & quare hoīes & mulieres eum ſequerenť.
Rñdit q in curiis eos iuuerat p eis aduocādo: & b.
Frāciſcus Fr minor nō dꝫ eē aduocatus quia non liti
gent dic regula: ſꝫ dꝫ eē in cella & plorare annos ſuos
in amaritudine: & hūc maledicēdo in iferno repoſuit.
Quartū uero frēm cū iterrogaret ſi eēt Fr minor: & il
le audacter dixiſſet q ſic. b. Frāciſcus amplexando eū
dixit: quia regulā ſeruaſti & uerus Fr minor fuiſti: in
tra in gaudiū dñi tui. Et h̄ cū btō Frāciſco in gloria re
manſit. Hec ſunt que uidi inquit Fr ille miniſtro. ¶ In
puincia Sicilie extitit quidā Fr q cum multis eſſet ho
noratus officiis: ad ogregādū pecuniā libros ueſtes &
alia ſuum totuꝫ infiexit conatum: ſed hic mortuus: cū

corpus eius a fratribus de nocte in ecclesia custodiret uidētibus p̄fatis custodibus.b.Frācis cus aduenit comitatus sancto Ludouico & sancto Antonio: & quilibet cereum unum accensum gestabat in manibus.Et cum ad feretrū accessisset.b.Franciscus cum p̄dictis:defunctum ipse.b.Frācis cus interrogauit si fuisset frater minor.Respōdit.pr̄ sic.B.Frācis cus dixit. Non dicas me p̄rem: quia filius meus nunq̄ fuisti: quoniam ꝓmisisti .s.sanctam paupta tem:obediētia3: & castitatem:custodisti? & illo dicēte ꝙ nō.b.Frācis cus primo ad sanctu3 Ludouicum:qui cu3 mitra in forma stabat epi: & deinde ad sanctum Antonium se uoluēdo. Quid inquit fiē dum de isto qui regulam nō seruauit? Et cum ipsi dicerēt.Quid tu pr̄ facies: quia tibi de ipso iudiciu3 est cōmissu3. B. Frācis cus cū p̄fatis primo remouit capuciū ab habitu dicti fratris:deīde ad cellam dicti fratris pgētes:pānos:libros: & oīa alia que cōgregauerat accipiētes: intactis celle clausuris ad ecclesiam pduxerūt: ubi corpus iacebat dicti fratris: & oīa iaciētes sup ei9 corpus:ignem.b.Frācis cus apposuit:& sic res cum corpore ignis totum cōsumpsit. Fratres qui custodiebāt a lōge stabāt stupefacti hec oīa cernētes.Cōsumptis oībus. b.Frācis cus cum sociis recessit: & frēs totum corpus p̄ter cineres ɔsumptum iuenerūt: Qui ɔcite guardianum excitātes a sōno : ad cellā eūtes dicti fris clausuram itactā : sed oīa ipsius āmota iuenerūt & cōbusta:put ispexerūt frēs ipsi. ¶Alius frater fuit qui ifirmat9 ad caput lecti triginta florenos posuit: nullo sciēte : nec ipso alicui reuelāte. Qui cum ad extrema uenisset q̄tuor demones in forma q̄tuor militum loricati adueniūt:Quos cum frater qui custodiebat eum uidisset: timore magno fuit concussus: & respectus ab uno eoru3: semimortuus cecidit in terram: statimq3 ut ualuit surrexit : & ad guardianum & frēs ɔcite ꝓperādo rem manifestauit & que euenerāt. Qui eūtes sic iuenerūt & uiderūt: & crucem ferētes cum aqua bn̄dicta & psalmos decātātes:cum ad cameram fris uenissent: iperauerūt illis ut recederēt. Qui responderūt ꝙ nolebāt:quia aīa3 dicti fratris egrediētē expectabāt. Et cū guardianus diceret ꝙ se expropriauerat & fecerat q̄ frater agere debebat:dixerūt ꝙ nō erat uerū. In cuius signum pcusserūt murū ad caput lecti: & ostēderūt fratribus triginta floreos:quos ipse frater miser posuerat nec reuelauerat.Et statim frater spirās:eius aīam assumētes:abierūt.¶In camerino ꝓuincie marchie quidā fuit frater q excepto offō ministeriatus oīa alia officia habuit.sed hic cum esset cupidus & auarus: & pecuniam magnam ɔgregasset:ut postea patuit:die quadā socio uocato in ꝓpria cella murū frangi fecit: cementū portare & lateres:ac socio emisso:in dicta aptura muri.cccc.floreos in auro posuit: & murū ut primo erat refecit : hic grauiter ifirmatus: cum gratia recuperandi uires ad locum de trabe pexisset: ibidem aggrauatus pre solito : dum disposuisset camerinum redire: & sic faceret:du3 esset i itinere:magis ac magis grauari cepit.Et cum ad finem appropinquaret: fratres qui erāt cum eo deponētes eum de iumēto: cu3 nō essent ibidē alie domus nisi quarūdam meretricum:ipsum ponentes in domo una p̄fatarū:nō reuelata dicta pecunia:cū haberet secum fratrem quem intime diligebat: absq3 ɔfessione & aliis sacramētis ibidē emisit spm̄.In cella dicti fratris post eius obitum uox ɔtinue erat: & si loquēs nō uiderer dicēs.hic est hic est. Et quia frēs nō itelligebāt qd uellet dicere : tam timore q̄ uocis ipsius clamatiōe in dicta cella nullus stare uolebat nec audebat. Sed cum frēs elemosinā dicti fratris q̄rerēt nec iuenirēt: socium eius una dierum uocauerūt dicētes si aliquid sciret.Et cum diceret ꝙ nō:addidit.Ego semel uocatus p dictum frēm fregi murū: portaui cemētū & lateres:quid pegerit nescio.Frēs hoc audiētes ad cellam ipsam eūtes: patefacto loco p sociū:murū rumpētes quadringētos florenos iuenerūt.Quibus rep̄tis statim uox que in cella audiebat̄ cessauit.¶Quidam minister tūc existēs ꝓuincie marchie supradicti fratris pecuniam ꝓ se accipiens: & cum multā alia3 haberet ac nōnulla ɔtra regulā cōmisisset : ifirmatus in ripa trāsonis:cum de dicto castro ad mare pgeret:ut ad locū de pisauro accederet sup asino existēs impigēte asino in lapidē ipse frater cecidit: & priuatus ecclesiasticis sacramētis:statim obiit. De pluribus aliis diuersarū ꝓuinciarum exempla sunt plurima ad ꝓpositum. Prefatis ergo & pluribus aliis de quibus esset nimis ꝓlixū scribere: patet ꝙ regula3 ꝓmissam nō seruātes a domino puniunt̄ in p̄senti & in futuro: & p indispositionē hominis cu3 mala uita precedēte: argui potest ipsos eternaliter puniri a diuina iustitia.

Nonnulli uero purgatorii pena puniunt̄ : q & si deliquūt in regulā:penitēt: & magis peccāt fragilitate q̄ malitia: nec eternaliter damnant̄

¶Vt enim fratri Corrado de offida sancto ꝓ relaxatione tanta regule deprecanti xp̄us dixit. In ordine inquit tuo sunt aliqui q seruāt regula3 uolūtate & effectu: & illi statim uolāt ad uitā eternā. Alii q seruāt uoluntate sed nō effectu: & illi purgabunt̄.Aliqui uero q nec sic:nec sic:de quibus nō sit tibi cure:quia nec mihi est.dicit dominus.De talibus enim: quia in inferno deputant̄: cura domino nō est: quia in obliuione3 dati sunt deo.iuxta euāgelicam doctrinam dicētem. Amen amen dico uobis:nescio uos.& ꝙ frēs sic purgent̄: & si pateat uerbo xp̄i:patet etiam exemplis.¶Quidā iuuenis frater minor socius fratris bonafinis cōfessoris sororū sancte Petronille de senis ad morte3 pueniens: rogatus a dicto fratre bonafine:ut post morte3 ad ip3 rediret: & ille ꝓmisisset si domino placeret:ꝙ ifra tres dies rediret.dum aūt frater p̄dictus eum expectaret ifra tres dies sub pgula frater mortuus adueniēs: eum uocauit.frater Bonafinis respōdit.Bn̄ uenias fili.Habuisti pauorem in tuo fine? Respōdit.magnū pauore3 habui & magnā penam: sed.b. pater nr̄ Frācis cus me defendit: & ecce ducit me ad paradisum. Venio enim de purgatorio.Et cum uellet frater Bonafinis plus sibi loqui: & eum interrogaret:dixit. Noli me hic tener̄ plus:quia cum.b.Frācis co uado in paradisum.¶Alius frater fuit Parisius: cui guardianus q ipsum nutrierat existēti in puncto mortis mādauit tria:primū ut stati3 iret ad paradisum:secundū ut post mortē q̄citius ad se

reuerteret. tertiū ut sciret quot aīe in ipsi⁹ frīs egressu de mūdo exiuissent: & quot ī paradisu3 ul' purgatoriū uel ad ifernū descēdissent: frater ipse mortu⁹ post tres dies gloriosus tot⁹ rediit ad guardianū: & iterrogatus de mora: R̄ndit ꝙ sua obediētia: nō ꝑ alia uita: s3 p̄senti ualebat: qre ipe ñ stati euolauit ad celū: s3 ꝙ ipe idigebat purgari fuit in purgatorio illis trib⁹ dieb⁹. iterrogat⁹ de causa. R̄ndit. Quia ego sciēs bñ cantare qñ alii frēs nō bñ cantabāt aliquālr̄ eos deridebā. qd̄ de⁹ noluit ipune trāsire: s3 ꝙ ꝯpleui penitētiā meā: mō ad paradisu3 pgo. De tertio de quo mihi iposuisti scias ꝙ bñ qnq3 milia aīaꝝ ī pūcto ī quo decessi ego & ipse decesserūt: de qbus una iuit ad paradisu3: tres ad purgatoriū: de qb⁹ ego fui una. Reliq̄ uero ad infernum descenderunt. & his dictis: disparuit. ¶ Alius frater q nō inclinabat se ad Gloria pr̄i. tali in purgatorio fuit punitus supplicio. Stabat enim sup unā altissimam colūnam & arctissimā in medio mari: & cēties in die & cēties in nocte inclinabat se: & sic stabat usquequo inclinationes omissas ad Gloria pr̄i. psolueret: & dixit ꝙ talis inclinatio erat sibi penosa: quia semp putabat se casuꝝ in ꝓfundum maris. ¶ Quidā alius fuit frater: qui negligēs fuit in psoluēdo q̄ statuta sunt ī ordine ꝓ defunctis fratrib⁹ dicēda: q post dies plures apparēs uni fratri socio: iterrogat⁹ de salute: R̄ndit ꝙ salu⁹ erat: s3 ī maximis penis. Et cū soci⁹ diceret. Nos dixim⁹ officiū & tot missas ꝓ aīa tua: nōne ꝓfuerūt tibi? R̄ndit ꝙ nō: ꝙ cū ipse nō psoluisset dū uiueret q̄ debebat ꝑ fratrib⁹ defunctis: de⁹ facta ꝓ ipso applicauit illis defunctis. Sed si deiceps frēs rogarēt ꝓ eo: tūc sibi ualeret. & his dictis: disparuit: & frēs ꝓ eo icesserūt. ¶ Fr̄ Corradus de offida scūs hō: dū quēdā frēm iuuenē isolētē suis monitis ꝯuertisset ad seruādū regulā ꝓmissa3: & iste icepisse3: suprauenīēte morte ad purgatoriū duct⁹ est. Qui diuina uolūtate ad ip3 frēm Corradū reuersus indicauit se magnis penis esse subiectū ob negligētiā mādatoꝝ regule nō ipletoꝝ. Et ꝙ ꝑ ipso deū oraret dicēdo aliqua Pr̄. Quod frater Corradus faciēs libēter: statim dictis Pr̄ nr̄. a purgatorio liberat⁹: ad gloriā pduct⁹ est. Apparitione multoꝝ frūm defunctoꝝ inotuit plurib⁹: Frēs negligētes in regule obseruātia post hāc uitā penis magnis in purgatorio puniri. Ex quib⁹ apparet ꝙ nō seruantib⁹ regulam est pena & in p̄senti p̄parata & in futuro.

Duodecimo & ultimo. regula ipsa frūm minorum eā seruātes ad gaudia ducit beata. Istud p3 uerbo xp̄i Io. viii. Si qs sermonē meū seruauerit: mortē nō gustabit ī eternū. & Io. xiiii. Si qs diligit me: sermonē meū seruabit. & seqr̄ caplo eodē. Si qs diligit me: diliget a pr̄e meo: & ego manifestabo ei meipsum. Et Io. xii. Ubi ego sum: illic & minister me⁹ erit. Cū ergo regula frū3 minoꝝ sit dn̄i nr̄i. ut dic̄ Honori⁹ papa & Nicolaus: ipsa in ipso sacro euāgelio: & uita xp̄i & exēplo aploꝝ fundat̄: qre ad ipsius obseruantia sequit̄ regni post hui⁹ uite cursu3 pceptio. Paupertatis est regnū celoꝝ. Matth. v. Obediētie est regnū celorum. Matth. xviiii. Si uis ad uitā ingredi: serua mādata. & ibidē. Ois q dereliq̄rit domū &c̄. ꝑpter nomē meū: cētuplū accipiet & uitā eternā possidebit. Castis regnū dat̄ celoꝝ. Matth. xviiii. Quia tales se castrauerūt ꝑpter regnū celoꝝ. Et cū p̄fata hac sacra regula minoꝝ seruent̄: & habeant̄: & alia multa: merito seruātib⁹ uita dat̄ btā. In huius signū p̄latus recipiēs ad ꝓfessionē: uoto emisso de regule obseruatiōe dicit ꝓfitēti. Et ego si hec obseruaueris ꝓmitto tibi uitam eternā. Et ideo bñ dicebat frater Egidius socio suo. A principio nec melior religio: nec expeditior religione frūm minoꝝ apparuit. Et ꝙ sic sit: p3 ex dictis supra: ꝙ btō. F. dcm̄ ē ab angelo ꝙ regule obseruatores hn̄t cū discipul' xp̄i in celo pclaras & lucidas māsiones. In miraculis idulgētie. S. Marie de portiūcula: siue de angel' hr̄: ꝙ demon p os cuiusdā mulieris noīe Zātese dixit apud rauēnā p p̄r̄ br̄3 Iacobū de bononia adiurat⁹ de bt̄i. F. & regulā frūm seruātiū gloria. Quod btūs. F. cū fratrib⁹ suis uexillo explicato in celo: post aplos p̄cedit oēs scōs. ꝙ uero sic sit: patuit fructu p̄cedenti & ꝯformitate: ubi de sanctitate: miraculis: & gloria trecentoꝝ frūm ibidē narrat̄. Fr̄ scūs Egidius ad celū pgendo nō solū gloriā obtinuit: sed oēs aīas de purgatorio secū ad gloriā traxit: ut ibidē supradictū est. Beatus. F. hāc grām a xp̄o habet ut eidē stigmata iprimēdo reuelauit: ꝙ oēs aīas frū3 soroꝝ & alioꝝ de tertio ordine suo: quolibet āno die sue mortis a purgatorio abstrahat: & ad gloriā pducat. Sed qualr̄ p̄fati sancti regule ad lr̄a3 seruatores ad gloriā puenerūt: lōgū esset referre: s3 sufficiat dicere de qbusdā aliis a p̄fatis: quia de aliis dictū est ꝯformitate p̄cedēti. ¶ In partibus ultramarinis ciuitate antiochie erat quoddā monasteriū monachoꝝ. b. Bn̄dicti in loco q dicit̄ montana nigra: a ciuitate ipsa distans p octo miliaria: cuius abbas & monachi uitā. b. F. & frūm suoꝝ qñ ad illas partes p̄dicādi grā trāsierat attēdētes: diuino spū islāmati possessiones monasterii pr̄iarche tradētes: & locum ꝑ habitatiōe retinētes ordinē frūm minoꝝ itrauerūt. Et cum in dicto loco tam ipsi q̄ frēs de diuersis partib⁹ uenīētes dn̄o deseruirēt: guardian⁹ dicti loci de sero tarda hora. s. dū tenebre essent: cū extra hostium esset: causa meditationis & oꝛonis: egressus: quia locus erat extra habitationē hominū positus: lucem celitus fusam ꝓspexit: & cū ipsa luce multitudinē honorabiliū psonaꝝ rubeis uestimētis idutaru3: ac cereos magnos gestātiū manib⁹: corā se capitib⁹ iclinatis sibi reuerētiā exhibētiū. Et cū d̄ hoc miraret̄: ecce alia turba prime similis ualde honorabilis cū uestimentis albi coloris: eidē capitib⁹ iclinatis reuerētiā exhibens cū candelis in manib⁹ ptrāsibat. Post quos & alii similes priorib⁹ albis uestimētis decorati cū faculis & reuerētia icedebat. Hec dū nimis attonit⁹ miraret̄ secū: ecce decē nimio fulgore lucētes uestiti rubeis: cū reuerētia iam dicta: & candelis prioꝝ uestigia sequebant̄. Quib⁹ ptrāsitis: qa guardian⁹ nullū illorū iterrogauerat: cepit seipsum arguere. Et dū hec itra se tacit⁹ cogitaret: apparuit mulier quedā decora nimis claritate circūfulceta duob⁹ uiris comitata: quoꝝ unus senior: alter iuuēis uidebat̄: cereos gestātes ī manib⁹: q sibi more prioꝝ reuerētiā exhibuerūt. Que cernēs guardia

inus post dominā clamare cepit dicens. O dña: adiuro
te p eū q p nobis in cruce mortē sustinuit: ut mihi di-
cere digneris q̄ sis: & hi q tecū sunt: & qd turbe pce-
dentes significēt: & quo uadāt. Que gratioso uultu &
mature subridēs dixit. Ego sum mr̄ Saluatoris xp̄i: &
hic senior q mecū est: Petrus aplūs & iunior est Ioan
nes euāgelista. Prima turba quā uidisti rubeis idutam
martyres sunt. secūda ɔfessores. tertia uirgines. Et de
cem uiri quos uidisti quarto loco decē apostoli sunt. &
imus antiochiā p aīa cuiusdā fratris tui ordinis: quā
cras ppe horam diei tertiam de corpore egrediētē as
sumemus: & cum hac decora societate ad celi gloriā
pducemus. Et statim aliis octo diebus transactis huc
ad tuum locum cum iam tibi mōstrata societate reuer
temur: & aīam fratris hic morituri simili honore con-
ducēdo suo repsentabimus creatori eternalr̄ iocūdan
tem. & his dictis: statim uisio disparuit. Ipse uero guar
dianus in ecclesiam rediēs cum desiderio tēpus matu
tinalis officii expectabat. Quo expleto duos frēs ad-
uocās eis p salutarē obediētiam iniūxit: ut statim irent
antiochiam: & uiderēt si aliqs frater esset infirmus: ul
in breui moriturus: nullo eis dato indicio uisionis. Et
si quem inuenirēt: statim redirēt: & dicerēt ei sine mo-
ra. Qui statim parētes: de mane: antiochiam puenerūt:
fratremq; iam in morte repierūt laborātem. Cuius cū
finem expectarēt: ecce in ipsoꝝ oculis quasi circa ho-
ram tertiam debitū humanitatis exoluit. Quo facto
qui missi fuerāt: ad suum locum reuertētes: guardiano
suo singula que uiderāt retulerūt. Qui mox fratribus
suis oībus cōuocatis: seriem totam retulit uisionis pre
fate. Et adiecit qūo ipsa mr̄ Saluatoris sibi dixerat: q
in octaua die aīam unius fratris in hoc loco morientis
simili honore & reuerētia ad amena gaudia pduceret
paradisi: unde fratres mei cum pura cōfessione & sū-
ma deuotione & reuerētia: nos in his diebus specialr̄
pparemus: qa ex nobis: quis moriturus sit: nō accepi.
Quibus intellectis & reuerēter auditis: oēs frēs una
cum guardiano pura cōfessione: sūma deuotione: mul
tarum lachrimaꝝ effusione: uigiliis: orōnibus: singul
tibus: & ieiuniis se pparabāt ad mortem. Et ecce cun-
ctis fratribus sanis & incolumibus existētibus ita q
aliqui uisionem pdictam iā quasi illusionē putabāt:
octaua dies aduenit: in qua guardianus pdictus cum
deuotione: mane missa celebrata: dixit se capitis gra-
uem sentire dolorem: ac infirmitate crescēte: circa ho-
ram diei sextam: inter manus frūm reddidit spm deo:
cum societate pmōstrata celi ianuam ingressus. Ecce
quāto honore & excellētia digni sunt qui in hac reli-
gione regulam seruātes mūdo corde & corpore deo
nr̄o deseruiūt. Nōne dictum est Paulo supius de noui
tio nobili: qui abhorrebat ordinem & habitū: & q ui
sione angeloꝝ & b. Frācisci cum multitudine frūm p
quodam sancto fratre nouiter defuncto eūtium: quē
ad gloriā deducebant: cōfortatus: in ordine pmansit.
¶ Frater Petrus de assisio cum apud sanctū Leonar-
dum: in loco frūm: qui sub pontoma dicit̄ staret: nocte
quadam in cōtemplatione existens: stellam radiētem
mire uidit claritatis: & audiuit uocem se uocantem: ut
sequeret̄: quod & fec: & ductus est ad puteū quēdā:
de quo intolerabilis fetor exibat: & multos uidit ibi-
dem iactari: & esse: quod horrens p angelū ad loca
amenissima est deductus: in quo multi erant cantātes
inter quos uidit in medio multos fratres minores tā
uiuos q̄ mortuos: quoꝝ carnes relucebant candidio-
res ceteris: & cum ibi uellet esse: ab angelo ide est ab
ductus. post multa angelus ei dixit: q peccatū quod-
dam quod cōmiserat: in seculo cōfiteret̄. Quod & fec:
& quod uiderat: fratribus enarrauit. Et quia hanc ul-
timam regule cōditionem supiora clare ostendūt non
est ad ipsius declaratione ulterius imorandum. Ex p-
fatis ergo duodecim cōditionibus patet quanta sit sa
cre regule minoꝝ & ordinis sanctitas: altitudo: & ex-
cellentia. ¶ Et hinc est q dominus Vgolinus: qui pri-
mo fuit tituli sancte Marie cardinalis: postmodum
ep̄s hostiensis: & demū papa Gregorius nonus ipsā
regulam & uitam. b. Francisci attendens ad locū qui
carcer. b. Francisci dicit̄: in quo tunc ipse. b. Franciscus
morabat̄: existens adhuc cardinalis ex deuotione ipm
uisitaturus psonaliter accessit. Quem cum. b. Francis-
cus uidisset: cepit fugere p abrupta montium: & cum
cardinalis ipsum sequēdo a tergo finaliter repisset: pie
& dulciter sibi dixit quare fugeret: cum eum sincerissi
me diligeret & ordinem suum. Respondit. b. Francis-
cus. pr̄ & dñe mi ego sic fugi: quia cū sim homo pau
p & uilis & nihil: cōfundor q̄plurimum: q tantus do-
minus digneť tam humiliter me pauperculum uisitare.
Cui cardinalis post magnū colloquium de diuinis di-
xit. Rogo te frater. F. p dñm Iesum xp̄m: ut indices
mihi quid plus mihi expedit. s. uel sic esse in cardina-
latu: uel esse in ordine tuo: dimissa seculi uanitate. Et
uiuit dñs q illud quod tu cōsules mihi statim iplebo.
Cui sanctus Franciscus. Dñe mi. Vos estis homo ma
gni ɔsilii: & potestis multa bona facere toti mūdo stā-
do in offō cardinalatus. Veꝝ si ordinē intraretis: esset
magna edificatio toti mūdo: & magna cordiū cōcita-
tio ad currēdū post xp̄m: cum etiam uos sitis magnus
pdicator: p urā exhortationē multi ɔuertent ad xp̄m.
uerūtamen quia dñs quo ad psens nō indicauit mihi:
quod istoꝝ esset melius: uobis nullatenus definirē: &
sic eū ne intraret ordinē in suspenso dimisit. Sed post
in pcessu temporis. b. Franciscus sibi pdixit eum futu
rum summum pontificem: & sic euenit. Attamē hic pō
tifex factus cum habitu: corda: & soleis sanctuaria
p urbem uisitabat cū fratribus: & in cena domini ha-
bitu indutus faciebat mandatum: pedes lauando pau
perum: imo q maius est: dum sic pedes lauaret: pau-
peres eum non agnoscentes repellebant dicentes.
Tu nescis bñ lauare pedes: dimitte alios fratres mihi
lauare: quod & pmittebat cū summa humilitate. Iste
papa fuit mirabilis regule cōseruator & defensor. Nā
fratrem Helyam contra regulam agentem absoluit a
generalatu: & in sui psentia electus fuit frater Alber-
tus de pisis: tunc anglie minister. Regulam ipsam pri
mus ipse declarauit. B. Franciscum & b. Antonium re
gule obseruatores catalogo sanctoꝝ ascripsit. De stig
matibus priuilegium dedit. Fratrem pdicatoꝝ ordinis

Eufeardu3 noie oppositum de ipsis stigmatibus dicen tem cōpescuit: Fratres ordinis defendit: & multis pri uilegiis ipsum ordinem decorauit. Perfectionem ordi nis & regule etiam attendens papa Martinus cum ha bitu uoluit sepeliri. Sic & plures cardinales: reges: du ces: filii regu3: barones: principes: comites: nobiles: & plebani: ut dictum est conformitate precedenti: regu lam attendentes pfectissimam: eius obseruantia & re uerētia ad deū in habitu frū3 minoꝶ trāsire elegerūt. Merito ergo ex p̄dictis Paulus clamat ad gal. vi. Qui cūq3 hanc regulam sequuti fuerint: pax super illos & misericordia. Ipsam uero seruantibus bn̄dictio dat̄. b. Francisci. non seruantibus uero maledictio. Eius obser uantia dum uiueret sibi erat acceptabilis: & seruantes eam amoris intimi pio amplexabat̄ affectu. ¶ Sicut d̄ quodam sacre theologie magr̄o de alamania ostēdit. Qui ad. b. Franciscum accedens ad sanctam Mariam de portiuncula: post longam collationem quam habu it cum. b. Francisco: finaliter dixit cum multa reueren tia. Pr̄: ꝓposui firmiter euangelium & regulam quam ꝓmisi: iuxta puram intentionem quā xp̄s p te loquu tus est usq3 in finem cum adiutorio gr̄e ipsius simplici ter & fideliter obseruare: sed unam gr̄am a te postulo .s. si diebus meis fratres a pura obseruantia ipsius re gule declinarent: tantum sicut tu p sp̄m sanctum decli naturos ꝓnuncias: ꝙ de tua licentia & obedientia: so lus uel cum aliquibus fratribus eam pure seruare uo lentibus: possim a non seruantibus ea3 recedere: & eā ꝑfecte seruantibus adherere. Quibus auditis: ualde gauisus est. b. Franciscus: & bn̄dicens ei ait. a xp̄o & a me scias quod postulas tibi esse concessum: & posu it dexteram manum sup caput eius: & dixit ei. Tu es sacerdos in eternum secundū ordinem melchisedech. Ostendens ꝙ omnes ꝓmissiones sibi a xp̄o facte in illis finaliter compleant̄: qui regulam ad litteram sim pliciter seruare studuerit. Nec fratres deberent scan dalizari si uident aliqua fieri in ordine: sed debent fa cere sicut quidam nouicius fec. ¶ Nam cū uideret & audiret queda3 sibi grauia: & male comederet: ac per hoc tentaret̄ ab ordine exire. Inspiratus & illumina tus a xp̄o cepit intra se cogitare & dicere. Quare ad ordine3 uenisti? Certe nō ut deliciose comederes: imo ut abstineres ꝓpter xp̄3: & putabas tu nō audire & ui dere que corpori multotiens non essent solacium? & ideo qn̄ male comedebat dicebat sibiipsi. Ad hoc ue nisti. Quando uero audiebat que grauia sibi erant: di cebat. Quid ad te? Et hec scripta portabat i dorso. & sic fortis sp̄ū factus est: & in ordine bonus frater pse uerauit. Et sic dicit regula: ꝙ fratres nō scandalizent̄ ꝓpter peccatum alicuius: unusquisq3 onus suum por tabit. Et quia obseruantia regule tante est fructuosita tis: & cōsequenter stare in ordine in eius obseruātia: nullus debet uelle ab ordine recedere: sed deum ro gare: ut in isto ordine sua gr̄a finat dies suos termina re. ¶ Exemplo cuiusda3 sancti nouicii rome in sancta Maria de ara celi existētis: cuius uita exterior erat ab ominabilis fratribus: quia interiorem eius uitam nō dum agnoscebant. Vita eni3 eius erat ꝙ qn̄ fratres ui gilabant: ipse fingebat se dormire. & qn̄ faciebant ali quod seruitiu3 cōmune uel in cōmuni: ipse ibat ad cel lam & uacabat. & qn̄ frēs dormiebant: ipe solus in ec clesia orabat. sed cum uenisset tempus ꝓfessionis ip sius: & minister qui tunc erat frater Rainerius de pi culominibus de senis intrasset caplm̄: & interrogasset fratres de uita & moribus ipsius nouicii: omnes dixe runt ꝙ nunq̄ uiderunt peiorem nouicium. Interroga uit autem magr̄m suum: qui dixit. Nescio pr̄ de ipso bonum aliquod: nisi ꝙ qn̄ cōfitetur tantaꝝ est lachri maꝝ: ꝙ nō potest quasi cōfiteri. Tunc minister audi ens hoc: dixit. Differat̄ eius receptio aliquantulum. & uenit minister uno sero: & stetit iuxta cella3 nouicii: & obseruabat eum. Qui statim: dicto completorio: iuit ad cellam: & cepit stertere: & tn̄ nō dormiebat. Et fra tres transeuntes an̄ cellam suam: & audientes eum: di cebant. q̄ bn̄ est correptus nouici⁹ nr̄: & q̄uo bn̄ stat in orone. Et minister omnia audiebat. Et uenit ipse noui cius in ꝓfunda nocte: dormientibus fratribus: & iuit ad oronem in ecclesia an̄ imaginem quam pinxit san ctus Lucas de dn̄a nr̄a: & statim fuit leuatus in aera: & stabat cū brachiis aptis: & plorabat fortiter: & di cebat. Dn̄a mea: cui me totū dedi: nō pmittas me re pelli de isto sancto ordine. Et duo angeli stabāt ad pe des eius: & colligebāt lachrimas eius: & ponebāt an̄ dn̄am: & dicebāt. Dn̄a: ne pereat petitio lachrimaru3 istaꝝ. Et Dn̄a respōdit dicēs. Fili: ne dubites: quia tu eris receptus: & pseuerabis in isto ordine bonus fra ter minor: & in fine pducam te ad filium meum. Mini ster aute3 qui post eum latenter iuit: omnia que dicta sunt obseruabat. Et facto sero fecit pulsari ad caplm̄ ut recipent ipsum: & dixit fratribus totam uitam ipsi⁹ & recepit eum ad obedientiam: & rogauit fratres ne molestarent eum: sed pmitterent eum esse in sua uoca tione. Et tunc fratres habuerūt eum in magna reuerē tia. Quod uidens dictus nouicius iam factus ꝓfessor mirabat̄ secu3 dicens. q̄re isti fratres modo nō dicūt mi hi iniurias sicut ↄsueuerāt. Nolo stare in hoc loco: q̄a ut credo: notus sum eis: & dixit ministro. Pr̄: rogo ꝙ eleuetis me de loco isto: & ponatis me in longinquo: quia hic nō bn̄ facio facta mea. Et mutauit eum mi nister: ac frater ipse pseuerauit in ordine: existens bo nus frater minor. Multa alia possent dici & reduci ad regulam nr̄am: & ordinis cōmendationem: s3 p̄missa sufficiant. Ex dictis apparet declarata scd̄a pars fru ctus noni: & ↄformitatis. u3. Fracisc⁹ regulator.

d E duobus aliis regulis. s. soroꝝ ordinis sancte Clare: & frū3 de penitentia: tertii ordinis a. b. Fracisco institutis & ordinatis: patet intuenti. q̄ sint pfecte & sancte: & in istis sororibus & fratrib⁹ tertii ordinis sunt effectu demōstrate: ꝙ sint ad pfecti onem deductiue: ut fructus & ↄformitas octaua p̄ce dens de pluribus ostēdit. Nec de ipsis est in aliquo he sitandum: utpote quia sunt p apostolicam sedem con firmate. Sic ergo. b. Franciscus est regulator. primo. s. fratꝝ minoꝝ. scd̄o soroꝝ paupeꝝ. & tertio frū3 de pe nitentia: quas regulas ipse instituit & ordinauit: iuxta quod de ipso cātat̄. Tres ordines hic ordinat̄. primū

q3 frum nōiat: minoꝝ paupumq3: fit dñaꝝ medius: s3 penitencium tertius: sexum capit utrūq3. Vñ ad instar triu3 ecclesiarum a. b. Frācisco reparatarum: & ꝓpter uocem ter sibi factā a xpo e cruce de reparatione materialis ecclesie: tres ordines & regulas instituit: sicut patet ad oculū oībus xpicolis. Ad laudē xpi. Amen.

¶ Decimus fructus & ɔformitas est Iesus doctor mirabilis. Franciscus predicator. Expositio prime partis u3. Iesus doctor mirabilis.

Ominus Iesus nr̄ Saluator: cū sit uerus magr̄: lux: splēdor: cādor: lumen: sol: ueritas: doctor: lex: & uerbum. Hinc est ꝙ nos placuit sua charitate illustrare p doctrine saluberrime informationem. Cum eni3 homo ex pcō multiplicē incurrerit ignorantiam. u3. primo respectu credēdoꝝ: quia noticia uere fidei hominib⁹ generaliter nō patebat: & si aliquibus pateret in singulari. scdo respectu colendoꝝ: quia creatura & nō creator colebat̄. tertio respectu abhorrendoꝝ: qa uicia pluſq̄ uirtutes homo acceptabat. quarto respcū spernendoꝝ & contemnendoꝝ: quia mundialia toto affectu ꝓsequebant̄: & se beatiores censebant de mūdanis plura obtinentes. quinto respectu acceptādoꝝ: quia uirtutibus nullus inseruiebat. sexto respectu subiugandorum: quia uiam carnis & non spiritus quisq3 ꝓsequebat̄. septimo respectu agendoꝝ: quia de mandato dei quo ad obseruantiam paꝝ: uel nihil curabat̄. octauo respectu dimittēdoꝝ: qa illata nequaq̄ dimittebant̄. nono respectu expiandoꝝ: quia de penitentia pagenda non cogitabat̄. decimo respectu appetendoru3: quia diuina & celica nō anhelabant̄. undecimo respectu intelligendoꝝ. s. ꝓphiaꝝ: q erant clause: & nō intelligebant̄. duodecimo respectu btificandoꝝ: de quibus opiniones uarie p intellectus hominū inueniebā tur: & nullā ponebāt debitā ueritatē. Ignorātia etiam erat respectu multoꝝ alioꝝ. Et ideo decebat hominē de ꝑfatis plenarie iformari & erudiri. & certe nō p aliū melius disertius: clarius & pfectius q̄ p sapientiā dei prīs dñm Iesum xpm: qui factus est nobis sapientia: a deo iustitia: sanctificatio: & redemptio. & quia d ꝑfatis in ꝓcessu huius operis in locis distinctis patebit declaratio: pro nunc & istius prime particule declaratione. s. Iesus doctor mirabilis. Sufficiat ostendere ꝙ ipse nos sua doctrina direxit & instruxit. primo respectu uitandorum. s. uitiorum. scdo respectu acceptādorum. s. uirtutum. tertio respectu expauendorum: sc3 suppliciorum. & quarto respectu appetendorum. s. beatitudinis & ꝑmioru3. Quibus ostensis: patebit ꝙ ipse D. Iesus est doctor mirabilis. Sed añ sunt aliqua ꝑnotanda & uidenda. primū est ꝙ cū ꝑdictum p ꝓphas fuisset p ipsum ppl̄m instruendū. Isa. primo. Docebit nos uias suas: & ambulabimus in semitis eius. Et capitulo. lxi. Spūs dominī sup me: euangelizare paupibus misit me. Et Michee. iiii. Docebit nos de uiis suis

Et ps. xxiiii. Docebit mites uias suas. hinc est ꝙ ꝑdicta uolens effectui demādare: docere placuit sibi ppl̄3 ut patet in oībus euāgeliis. Veꝝ quia doctor q̄ docet debet prius ope iplere ut doctrinā suā: nō tam uerbo q̄ facto depromat: Saluator cepit prius facere: & postea docere. ¶ Secūdū uidendum est qñ cepit. & dicit Lucas & Matth. ꝙ post baptismū & tētationē supatā in deserto: & tūc erat triginta ānoꝝ. ubi dat̄ documentum ꝙ ꝑdicator debet esse a peccato imunis: & lotus aquis penitētialib⁹: debet esse liber a tentationib⁹ superbie: gule: & auaritie: q̄ tria totū ificiūt hoiem: & pcipue a doctore debēt esse longinqua. Na3 uitio inanis glorie nō debet tāgi: ꝓter lucrū nō debet ꝑdicare. Sed qa dignus est mercenarius mercede sua debet moderate q̄ sunt uictus accipe seclusa oi gulositate: s3 deb3 eē triginta ānoꝝ: qa trinitatis fide imbutus cū obseruātia decē ꝓceptoꝝ. Que oīa in dño Iesu pfecte fuere. ¶ Tertiū uidēdū est qūo docebat. Rñdet Matth. vii. Erat docēs sicut potestatē habēs: & nō sicut scribe & pharisei. i. illud quod uerbo ꝓmebat: actu demōstrabat: & potestate. i. signis & miracl'is. Et Io. viii habet̄ ꝙ ministri iudeoꝝ interrogati q̄re nō cepissent Iesu3. Rñderūt. Nūq̄ sic loquutus ē homo. ¶ Quartū uidēdū est ubi docebat eos: & p3 Matth. viii. ꝙ in sinagogis: scdo in mōte Matth. vi. tertio in tēplo Io. ii. quarto in ciuitatib⁹: castellis: & uillis: qa ciuitates circuibat & castra Matth. vi. & Luc. xiii. quinto in plateis Luc. xiii. sic ergo nō in abscōdito tm̄: s3 palā loquutus est mūdo. Io. xviii. ¶ Quintū uidēdū est quo tempore docebat: & l3 assidue de regno dei doceret: ut habet̄ Matth. xxi. & Luc. xviiii. tñ pcipue sabbatis docebat ut habet̄ Luc. iiii. ¶ Sextū uidēdū est qualr̄ docebat. Rñdet euāgeliū. ꝙ aliqñ pala3 & apte. Io. xviii. Ego palam loquutus sum mūdo. Aliqñ in parabolis. ut p3 Matthei. xiii. & Luce: & Marci. ¶ Septimū uidēdū est nūq̄d uita a uerbo & doctrina discrepabat. Certe nō. dicentibus aduersariis. Matth. xxii. Magr̄: scimus qa uerax es: & uiam dei in ueritate doces: & non est tibi cura de aliquo. Et Actuū. primo. Cepit Iesus facere & docere. ¶ Octauū uidēdū est qua hora icipiebat. Respōdet̄ ꝙ mane diluculo ad templū accedens docebat & p totā diem: & de sero in bethaniā reuertebat̄. ut p3 Matthei. xxi. & Io. viii. ¶ Nonū uidēdū est qd docebat. Rñdet euāgeliū ꝙ penitentiā. Matthei. iiii. Viam dei. Matthei. xxii. De regno dei. Matthei. xxi. Se deu3 ueꝝ. Io. plurib⁹ capl'is. & sic de aliis. Attamen ad quatuor possunt: q̄ docuit: reduci. u3. ꝙ q̄dā docuit euitanda ut uicia. Quedam arripienda ut uirtutes. Quedam ꝑtimenda ut supplicia. Quedam appetenda ut est gloria. Ad hec quatuor oīs doctrina xpi & ꝑdicatio est reducibilis. Dico primo ꝙ Saluator q̄da3 ꝑdicauit & docuit euitāda ut uicia. Ipse enim docuit uitare uicia. Primū iniuriaꝝ in ꝓximū. Matthei. v. dicēs. Oīs qui irascit̄ fratri suo: re⁹ erit iudicio. Qui dixerit. Racha re⁹ erit ɔcilio: & q dixerit fatue: re⁹ erit gehēne ignis. Secūdū incōtinētie. Matthei. v. Nō mechaberis. Ego aūt dico uobis ꝙ oīs qui uiderit mulierem ad concupiscendum eam iam mechatus est in corde suo. ter

tium loquutionis indebite. Matthei. v. Ego aūt dico. Non iurare oino. & sequit̃. Sit ēt sermo ur̃: est est: non nō: quod his abundantius est: a malo est. quartū contentionis. Matthei. v. Qui uult in iudicio contendere & tunicam tuam tollere: dimitte ei & pallium. quintū odii & rancoris. Matthei. v. Diligite inimicos uros & bn̄facite his qui oderūt uos. sextū inanis glorie. Matthei. v. Cum facis elemosinā: noli tuba canere: sed nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua. Et Matth. viiii. Cecis iterdixit ne dicerēt q͞ illuminasset eos. septimū hypochrisis. Matthei. vi. Nolite fieri sicut hypochrite tristes: & contra eos clamauit multotiens. Matthei xxiii. octauū multiloquii. Matthei. vi. Orantes nolite multū loqui: sicut ethnici faciunt. nonū auaritie & cupiditatis. Matthei. vi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra. decimū uindicte. Matthei. vi. Si dimiseritis hominibus peccata eoꝝ: dimittet & uobis pater celestis peccata ur̃a. undecimū affectus mundanorum. Matthei. vi. Nemo potest duobus dominis seruire: & nō potestis deo seruire & mãmone. duodecimuꝫ temeritatis in iudicando. Matthei. vii. Nolite iudicare & nō iudicabimini. tertiūdecimū publicationis secretorum & diuinoꝝ. Matthei. vii. Nolite sanctum dare canib⁹: nec mittatis margaritas ur̃as añ porcos. quartumdecimū simulationis. Matthei. vii. Attendite a falsis ꝓphetis qui ueniunt ad uos in uestimentis ouium. quintūdecimū infidelitatis. Matthei. vii. Multi dicent mihi in illa die. dñe dñe: nōne in noie tuo ꝓphetauimus &c. & sequit̃. & tunc confitebor illis qa nunq̃ noui uos. sextūdecimū male cogitationis. Matthei. viiii. Quid cogitatis mala in cordibus ur̃is. decimūseptimū murmurationis. Matthei. viiii. Quare cum publicanis & peccatoribus manducat &c. decimūoctauū indebite affectionis ad parentes. Matthei. x. Qui amat pr̃eꝫ aut mr̃em plusq̃ me: nō est me dignus. decimūnonū indiscretionis. Matthei. xii. In principio pharisei dixerūt Iesu. Ecce discipuli tui faciunt quod non lꝫ eis facere die sabbati. uigesimū detractionis. Matthei. xii. Hic ñ eiicit demonia nisi in belzebub principe demonioruꝫ. uigesimūprimū in spm̄ scm̄. Matthei. xii. Qui aūt dixerit uerbū cōtra spm̄ scm̄: nō remittet̃ ei neqꝫ ĩ hoc seculo neqꝫ in futuro. uigesimūsecūdū uaniloquii. Matth. xii. Dico enim uobis qm̄ de oi uerbo ocioso quod loquuti fuerint homines: reddent rationem de eo in die iudicii. uigesimūtertiū crudelitatis. Matthei. xviii. Nōne oportuit misereri cōserui tui: sicut & ego tui misertus sum? Sequit̃. sic faciet uobis pr̃ ur̃ celestis: si nō dimiseritis unusquisqꝫ fratri suo de cordibus ur̃is. uigesimūquartū indiscretionis & iniuste punitionis. Math. xxiii. Imponunt onera humeris hominū: digito auteꝫ suo nolūt ea mouere. uigesimūquintū reputationis nimie. Matthei. xxiii. Amãt primos recubitus in cenis: & primas cathedras in sinagogis: & salutatiões in foro. uigesimūsextū false noiationis. Matthei. xxiii. Nec uocemini magr̃i: qa magr̃ ur̃ un⁹ ē xp̃s. uigesimūseptimū imiserationis. Matthei. xxv. Esuriui: & nō dedistis mihi manducare. & sic de aliis actibus misericordie: quos ibidem Saluator explicat. uigesimūoctauū icredulitatis. Io. x. Vos nō estis de ouibus meis: oues mee uocem meam audiunt. De multis aliis uiciis loquitur xp̃s. De uicio gule Luc. xxi. Cauete ne grauent̃ corda ur̃a crapula uel uino. De uicio ire. Matthei. v. Qui irascitur fratri suo. sequit̃. qui te percusserit in unã maxillam: ꝓbe ei alterã. De uicio supbie. Matth. xiii. Qui se exaltat: humiliabit̃. De uicio accidie. Matth. xx. Quid statis tota die ociosi? De uicio iuidie. Matthei. x. Gratis accepistis: & gratis date. & sic de aliis: quib⁹ apparet q͞ dñs Iesus uicia fugere docuit: & detestari. scdo docuit nos uirtutes arripe. uꝫ. primo pauptatis. Mat. v. Beati paupes spū: qm̄ ipsorum est regnū celoꝝ. Et Matth. xviiii. dicēs. Vade & uēde oia q̃ habes: & da pauperib⁹: & habebis thesauros in celo. Et Luc. xiiii. Nisi qs renūciauerit oibus q̃ possidet: nō pōt me⁹ eē discipulus. secūdo mititatis. Matthei. v. Beati mites: qm̄ ipsi possidebūt terrã. & Matthei. xi. Discite a me qa mitis suꝫ & humilis corde. tertio austeritatis. Mat. iiii. Penitentiã agite: appropinquabit enim regnum celorum. & Matth. primo. quarto pietatis. Matthei. v. Bt̄i misericordes: qm̄ ipsi misericordiã ꝯsequent̃. qnto eqtatis. Matth. v. Bt̄i q esuriūt & sitiūt iusticiã: qm̄ ipsi saturabunt̃ &c. sexto cognitionis ꝓprie defectibilitatis. Matth. v. Bt̄i q lugēt. s. ꝓpa peccata: qm̄ ipsi ꝯsolabunt̃. septio puritatis. Matth. v. Bt̄i mundo corde: qm̄ ipsi deū uidebūt. octauo trãqlitatis. Matth. v. Bt̄i pacifici: qm̄ filii dei uocabunt̃. nono patiēcie & supportabilitatis. Matth. v. Bt̄i q ꝑsecutionē patiunt̃ ꝓpter iusticiã: qm̄ ipoꝝ est regnū celoꝝ. & sequit̃. Bt̄i eritis cū maledixerint uobis hoies: & ꝑsequuti uos fuerit &c. decimo exēplaritatis. Matth. v. Luceat lux ur̃a coram hoibus: ut uideãt ur̃a bona opa: & glorificēt pr̃eꝫ urꝫ q in celis est. undecimo opositatis. Matth. v. Qui fecerit & docuerit: hic magnus uocabitur in regno celoꝝ. duodecimo honestatis. Matth. v. Si oculus tuus scandalizat te: erue eū: & ꝓiice abs te. tertiodecimo fidelitatis. Matth. vii. Ois q audit uerba hec: & facit ea: similabit̃ uiro sapiēti. & caplo. viii. dixit Iesus Centurioni. Vade: & sicut credidisti: fiat tibi. quartodecimo pure intētionis. Matth. vi. Si oculus tuus lucidus est: totū corpus tuū lucidū erit. Si aūt neq̃ fuerit: totū corpus tuū tenebrosum erit. qntodecimo sacre orationis. Matth. vi. Sic enim orabitis. Pr̃ nr̃ q es in celis. & Luce. xviii. Oportet semp orare. sextodecimo longanimitatis. Matth. vi. Primū querite regnū dei & iusticiam eius: & hec oia adiicient̃ uobis. decimoseptimo fiducie & ꝯfidētie: & in deū firmitatis. Math. vii. Petite: & dabit̃ uobis. querite: & inuenietis. pulsate: & apiet̃ uobis. decimooctauo iusticie & sancte opationis. Math. vii. Oia ergo q̃cūqꝫ uultis ut faciãt uobis hoies: ita & uos facite illis. decimonono ꝓuidētie & circūspectionis. Math. vii. Attēdite a falsis ꝓphetis qui ueniūt ad uos in uestimētis ouiū. & sequit̃. A fructib⁹ eoꝝ cognoscetis eos. uigesimo diuine ꝯformitatis. Mat. vii. Qui facit uolūtatē pr̃is mei q in celis est: ipse intrabit in regnū celoꝝ. & Matth. xii. in fine. uigesimoprio xp̃i imitationis. Matth. viii. Sequere me: & dimitte mortuos sepelire mortuos suos. uigesimosecundo sancte &

iuste conuersationis. de qua regula & modus traditur
Matth.x.p totū.Quādo Iesus eos ad p̄dicādū misit.s.
aplos.uigesimotertio prudētie. Matth.x.Estote pru-
dentes sicut serpētes:& simplices sicut colūbe.uigesi-
moquarto ꝯstātie.matth.x.Tradēt enim uos &c̄. seq
tur.Ne timueritis eos:sꝫ potius eū timete:q pōt aīam
& corpus pdere in gehēnā ignis.uigesimoqnto pseue
rantie.matth.x.Qui aūt pseuerauerit usqꝫ in finē:hic
saluus erit.uigesimosexto discretionis.matth.x. Cum
aūt psequenť uos in ciuitate ista:fugite in aliā.uigesi-
moseptimo fidelis ꝓfessionis.matth.x.Ois q ꝯfitebiť
me corā hominibꝰ:ꝯfitebor & ego eū coraꝫ p̄re meo.
uigesimooctauo assidue mortificationis.math.x.Qui
nō accipit crucē suā & sequiť me:nō est me dignus. ui
gesimonono liberalitatis & diffusionis.matth.x. Qui
uos recipit:me recipit. & q me recipit:recipit eū q me
misit.trigesimo euāgelice pfectionis.matth.xi. Tolli
te iugū meū sup uos.iugū enim meū suaue est: & onꝰ
meū leue. trigesimoprimo p̄ceptoꝝ obseruātie & iple
tionis.matth.xv.Vos trāsgredimini mādata dei &c̄.&
caplo.xviiii.Si uis ad uitā ingredi:serua mādata.Naꝫ
& ego p̄cepta p̄ris mei seruaui.Io.xv.&c̄. trigesimo-
scdo ieiunii & afflictionis. matth.xvii.Hoc genꝰde-
monioꝝ nō eiiciť : nisi p orōnē & ieiuniū. trigesimo-
tertio ꝓprie abnegationis. Matth.xvi. Si qs uult pꝰ
me uenire:abneget semetipsuꝫ:& tollat crucē suā &c̄.
trigesimoquarto humiliationis. matth. xviii. Nisi qs
se humiliauerit sicut paruulus iste: nō itrabit in regnū
celoꝝ.trigesimoqnto cōpassionis.matth.xviii. Si pec
uerit in te frater tuus: uade & corripe eū &c̄. trigesi-
mosexto fraternitatis & uniōis.math.xviii.Si duo ex
uobis cōsenserint sup terrā:de oī re quācūqꝫ petierint
fiet eis a p̄re meo.trigesimoseptimo cōtinētie & pre-
seruationis.matth.xviiii. Sunt eunuchi q se castraue-
runt ꝓpter regnū celoꝝ.trigesimooctauo mūdialis ab
dicationis.matth.xviiii.Si uis pfectus eē: uade & uē
de oia q̄ habes:& da paupibꝰ: & habebis thesauros
in celo:& ueni:& sequere me. trigesimonono sue de-
spectionis & seruitutis fraterne.matth.xx.Quicunqꝫ
uoluerit maior inter uos fieri:erit minister ur̄.quadra-
gesimo uitationis cōsortii malignoꝝ.matth.xxi.Iesus
relictis illis.s.phariseis: abiit in bethaniā. quadragesi
moprio redditiōis unicuiqꝫ quod suū est. matth. xxii.
Reddite q̄ sunt Cesaris Cesari:& q̄ sunt dei deo. qua
dragesimosecūdo uere dilectionis.math.xxii.Diliges
dn̄m deū tuū ex tota mēte tua.quadragesimotertio re
uerētie exhibitiōis.matth.xxiii.Sup catdedrā moysi.
sequiť.oia q̄ dixerint uobis:seruate & facite. quadra-
gesimoquarto cautele & pspectionis.matth.xxiiii.Vi
dete ne qs uos seducat.quadragesimoqnto debite p̄-
parationis.matth.xxiiii.Estote parati: qa qua hora ñ
putatis filiꝰ hois ueniet. quadragesimosexto uigilātie
& corporis abiectionis.matth.xxv. Vigilate & orate
qa nescitis horā &c̄. quadragesimoseptimo inspectio
nis finalis iudicii.matth.xxv. Separabit eos abinuicē
sic̄ pastor segregat oues ab edis. quadragesimoocta-
uo fatigationis.Io.iiii.Iesus fatigatꝰ ex itinere : sede-
bat sup fontē.quadragesimonono inqsitionis pficiēdi

dei uolūtatē.Io.v.meꝰ cibus est ut faciā uolūtatē p̄ris
mei.qnquagesimo mētalis ad deū eleuationis. Io.iiii.
In spū oꝫ eū adorare.qnq̄gesimoprimo desiderii ad sa
lutē peccatoris.Io.xiiii. Ego aliū cibū habeo māduca
re:quē uos nescitis.qnq̄gesimosecūdo fauoris tēpora
lis declinationis.Io.vi. Iesus fugit cū turba uellet euꝫ
facere regē.qnq̄gesimotertio ꝓximi iformationis.Io.
xiii.Exēplū dedi uobis:ut quēadmodū ego feci uobis
sic & uos aliis faciatis. qnq̄gesimoquarto mutui amo
ris & affectionis.Io.xiiii.In hoc cognoscēt hoies ꝙ si
tis mei discipuli:si dilectionē adiuicē habueritis.qnq̄-
gesimoqnto pacis ꝓsequutionis.Io.xiiii.Pacē reliquo
uobis:pacē meā do uobis. qnq̄gesimosexto diuine sp
supplicationis.Io.xvii.Subleuatis Iesus oculis in celū
dixit.Pr̄: clarifica me &c̄. Prefatis ergo & aliis pluri-
bus pꝫ qūo Saluator sua doctrina p̄dicauit & docuit
nos uirtutes accipere: & sic patet ꝙ docuit secundum
.s.acceptandas uirtutes & toto animo amplectendas.
¶ Tertio docuit Saluator q̄dā expauēda.s. penā ifer
ni eternā.& hoc oñdēdo q̄lis est Mat.xxv. Ignis eter
nus q paratꝰ est diabolo & angelis eiꝰ.Et Math.viii.
Mittenť i tenebras exteriores : ibi fletus erit & stridor
dentiū.Et matth.xv.Mittēt eos in caminū ignis.& sic
in pluribꝰ locis penā eē accerbissimā oñdit : & p ꝯñs
uitādā & formidādā.Insup hāc oñdit declarādo qbus
dať:& causam.Nam pena iferni dať primo rōne con-
uicii.matth.v.Qui dixerit fratri suo fatue: reꝰ erit ge
hēne ignis.secūdo rōne praui opis.matth.v. Expedit
enim tibi ut pereat unū mēbroꝝ q̄ totū corpus eat in
gehēnā.tertio rōne praue intētionis.matth.vii.Ois ar
bor q̄ nō facit fructū bonū excideť: & in ignē mitteť.
quarto rōne ifidelitatis.matth.viii. Filii aūt regni mit
tentur in tenebras exteriores.qnto dať pena iferni nō
recipiētibꝰ xp̄m & discipulos.matth.x. Quicūqꝫ non
receperint uos. & sequiť. tollerabilius erit in die iudicii
terre sodomoꝝ q̄ illi ciuitati.datur sexto nō imitātibꝰ
xp̄m.Io.x.Qui me negauerit corā hoibus:negabo eū
corā p̄re meo q in celis est.septimo ingratis.matth.xi.
Veh tibi Corrozaim:ueh tibi Bethsaida.& sequiť.olī
i cinere & cilicio penitētiā egissent. & sequiť.i die iu-
dicii tollerabiliꝰ.octauo blasphemātibus. matth. xii.
Spūs blasphemie nō remitteť.nono uerbis malis utē-
tibus. matth.xii. Ex uerbis tuis cōdēnaberis.decimo
impenitētibꝰ.matth.xii.Viri niniuite surgēt cōtra ge-
neratiōnē istā:& cōdēnabūt eam.undecimo hereticis.
matth. xiii. Colligite primū zizania:& alligate ea in
fasciculos ad cōburēdū.duodecimo scādalū faciētibꝰ.
matth.xiii.Mittet filiꝰhois angelos suos:& colligēt d̄
regno eiꝰoia scādala:nā separabūt malos de medio iu
storum.tertiodecimo malis & prauis.matth.xiii. ut di
ctum est.Separabūt angeli malos: & mittēt eos i ca-
minū ignis.quartodecimo tēplū dei despiciētibꝰ.mat.
xxi.Fec̄ flagellū:& eiecit.Et Io.ii.idipsum habeť. qn-
todecimo diuersis uiciis occupatis. matth.xxiii. Veh
uobis scribe & pharisei &c̄. sextodecimo nō paratis.
matth.xxiiii.Partē eiꝰ ponet cū hypochritis: illic erit
fletus & stridor dētiū. decimoseptimo gloriā mūdi ap
petētibꝰ. matth.xxv.Nā cū fatuis uirginibꝰ deputan

tur: qbus clausa est ianua. decimooctauo talēto abutē-
tibus. Matth. xxv. Inutilē seruū eiicite in tenebras ex-
teriores: ibi erit &c. decimonono immisericordibus.
Matth. xxv. Esuriui & nō dedistis mihi mādūcare. &
seqr. Ibūt hi in suppliciū eternū. uigesimo i xp̄o ñ ma
nentib⁹. Io. xv. Si qs in me nō māserit: mittet foras si
cut palmes: & arescet: & in ignē mittet: & ardet. Qui-
bus apparet qūo doctrina xp̄i & p̄dicatio docet qual'
est pena pc̄tō parata: qa. s. iferni: & qbus dat. & sic p3
qūo xp̄s p̄dicat q̄dā expauenda. ❡Quarto p̄dicat &
docet xp̄s q̄dā appetēda. Scil3 gloriā q̄ ɔsistit (ut ipse
dicit Io. decimoseptimo. hec est uita eterna: ut cogno-
scāt te solū deū uerū: & quē misisti Iesu3 xp̄m.) In pa
tris & filii & sp̄us sancti uisione: fruitiōe: & tentiōe:
In hoc. n. uita stat eterna: & b̄titudo eētialis humana
rum mentiū. Sed qbus dat hec gloria: Xp̄s oñdit. qa
primo penitētiā agentib⁹. Matth. iiii. Penitētiā agite:
appropinquabit enim regnū celoꝝ. secūdo dei uolūta
tem facientib⁹. Math. vii. Qui facit uolūtatē p̄ris mei
q in celis est: ipse intrabit in regnū celoꝝ. tertio fideli
bus. Matth. viii. Recūbēt cū abraā: isaac: & iacob in
regno celoꝝ. Quarto cōuersis ad dn̄m. matth. xi. Re-
gnu3 celoꝝ uim patit: & uiolēti rapiūt illud. qnto xp̄3
diligentib⁹. matth. xii. ipse meus frater: soror: & mr̄ e.
sexto cōtinentib⁹. matth. xviiii. Sunt eunuchi q se ca-
strauerūt ꝑpter regnū celoꝝ. septimo paruulis & hu-
milibus. matth. xviii. Nisi efficiamini sicut paruuli: nō
ntrabitis in regnū celoꝝ. Et matth. xviiii. octauo ser-
uantibus diuina mandata. matth. xviiii. Si uis ad uitā
ingredi: serua mandata. nono largientibus oia ꝓ deo.
matth. xviiii. Si uis perfectu3 esse: uade & uende oia
q̄ habes: & da pauperib⁹: & habebis thesauros in ce
lo. decimo xp̄m sequentib⁹. matth. xviiii. Amen dico
uobis ꝙ q sequuti estis me &c. sequit. centuplū acci-
pietis: & uitā eternā possidebitis. undecimo laboranti
bus in uinea. matth. xx. Acceperūt singulos denarios.
duodecimo calicē. s. passionē domini bibentib⁹. matt.
xx. Potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sum? ter-
tiodecimo uestem nuptialem possidentib⁹. matt. xxii.
Qui nō habet: repellit. quartodecimo lampades ple-
nas gerentibus. matth. xxv. Intrāt. n. tales ad nuptias.
qntodecimo sacte lucrātib⁹. Mat. xxv. Euge serue fide
lis. seqr. Intra i gaudiū dn̄i tui. sextodecio misericordi
b⁹. mat. xxv. Venite b̄ndicti p̄ris mei: possidete regnū
decimoseptimo baptismū xp̄i uere recipiētibus. mat.
xxviii. & matth. xxviiii. Qui baptizatus fuerit: salua-
bitur. decimooctauo xp̄m recipientibus. Io. i. Ddedit
eis potestatem filios dei fieri. decimonono in xp̄m cre
dentibus. Io. iii. Qui credit in illum: non iudicatur. &
Io. vi. Qui credit in me: non sitiet in eternum. uigesi-
mo xp̄m digne manducantibus. Io. vi. Qui manducat
meam carnem: & bibit meum sanguinem: habet uita3
eternam. uigesimoprimo sp̄m sanctū cōtinētib⁹ in se.
Io. iiii. Aqua quā ego dedero: fiet in eo fons aque sali
entis in uitā eternā. uigesimosecūdo uerbū dei audiēti
bus. Io. v. Amen amen dico uobis q uerbū meū audit
& credit ei q misit me habet uitā eternā. uigesimoter
tio xp̄o firmiter adherētib⁹. Io. xi. Vbi ego sum: ibi sit
& minister me⁹. & Io. xvii. Volo p̄r ut ubi ego su3: ibi
sit & minister me⁹. uigesimoquarto in bono ꝑseuerā-
tibus. Matth. x. Qui aūt ꝑseuerauerit usq3 in finē: hic
salu⁹ erit. Ex p̄dictis apparet qūo Saluator docuit &
p̄dicauit q̄ sunt appetēda. s. gloriā: & qbus ɔferť a deo
gratifice demōstratur. Quib⁹ p3 cōsequēter nonū ꝙ ui
dendū erat. u3. qd docuit & p̄dicauit: qa. s. uicia fugiē
da: uirtutes ꝓsequēdas: penā abhorrēdā: & gloriā in-
qrendā. ❡Decimū & ultimū uidēdū est nūqd doctor
& p̄dicator nr̄ dn̄s Iesus fuit acceptus. Rn̄det ꝙ scri
bis & phariseis non: & cōmuniter iudeis. Rōnē xp̄s
dixit. Luc. x. Nemo ꝓpria acceptus est in p̄ria sua. ta-
les enim qa nō erāt ex deo: ipsius uocē nō audiebant.
Io. viii. Nec ex ouibus xp̄i. discipuli uero & alii qbus
datū erat nosse misteriū regni dei dicebāt. Io. vi. Dn̄e
uerba uite eterne habes. & cap̄lo. vii. Dicebāt mini-
stri iudeoꝝ. Nūq̄ sic loquutus est homo: sicut hic loq̄t
Cui⁹ uerboꝝ dulcedine Magdalena attracta sedebat
ad pedes ei⁹: & audiebat uerbū illi⁹. Luc. x. S3 qd mi
rum: oia q̄ ad p̄dicatorē & doctorē cōcurrūt habebat.
❡Doctor nāq3 teste Innocētio in sermone debet ha
bere sapiētiā: eloquentiā: & honestatē. xp̄s est sapiē-
tia dei. Luc. ii. Crescebat sapia & etate. Habuit eloq̄n
tia3. Luc. ii. Mirabant doctores sup doctrina & respō
sis eius. Honestatē tenuit. Io. viii. Quis ex uobis argu
et me de peccato? & ideo Io. baptista de eo dicebat Io
annis p̄io. Ecce agnus dei: ecce q tollit peccata mūdi
Doctor debet seruare tp̄s cōgruū ad loquēdū. ut dicit
Greg. Xp̄s p triginta ānos a p̄dicatiōe cessauit. Na3
triginta ānoꝝ erat qñ cepit p̄dicare & docere. ut pat3
Luc. iii. Doctor debet malle placere reb⁹ q̄ uerbis. ut
dicit Aug⁹. iiii. de doctrina xp̄iana: xp̄s dicebat. Disci
te a me: non. s. uerba: s3 facta: ꝙ mitis sum & humilis
corde. Matth. xi. Doctor qd̄ dicit facere deb3. ut dicit
Aug. de uerbis dn̄i. Xp̄s cepit agere & docere. Actuū
primo. Doctor debet eē clarus in sua doctrina. ut dic
Augusti. iiii. de doctrina xp̄iana. Apostoli dicebāt xp̄o
Io. xvi. Ecce palā loqueris: & ꝓuerbiū nullū dicis. &
Io. xviii. Ego palā loquutus sum mūdo. Doctor: ut di
cit Aug. iiii. de doctrina xp̄iana: nō debet curare qua-
li eloquētia docet: s3 quāta euidētia. xp̄s dicebat Ioa.
x. Si uerbis nō creditis: operib⁹ credite. Doctor debet
pensare: ut dicit Greg. sup Ezechielē: qd loquit: ut ip
eius sermo in sale gr̄a cōditus sit. xp̄s dicebat Io. viii.
Ego q̄ audiui a p̄re meo: loquor. & Io. vii. Mea doctri
na nō est mea: s3 eius q misit me p̄ris. Cui loquit xp̄s:
Aliquos increpabat sicut hypochritas phariseos. Ali-
quos ad penitētiā inuitabat sicut peccatores. Aliquos
cōmēdabat sicut Centurionē. Matth. viii. Aliquos ex-
cusabat sic magdalenā. Luc. x. Aliquos iterrogabat. sic
Matt. xxii. Quid uobis uidet de xp̄o. Aliis rn̄debat. &
sic secūdū diuersitatē ꝑsonaꝝ sermonē faciebat. ut p3
cōformitate p̄cedēti. Quādo loquit? exēplo Abigail: q
Nabal uiro suo: dum esset ebrius: nihil dixit. sed post
ebrietatē digestam. p̄. Regū. xxv. Xp̄s aliqñ occulte:
aliqñ publice loqbat. Aliqñ ifoimabat uno modo: ali
qñ alio modo. Qualr̄ loquit? nā sepe uerba q̄ nc ad sa
lute3 reuocāt: nūc aliū uulnerat. Sed qualr̄ loquut⁹ est

Necāia p̄dicatori

xp̄s: habitū est fructu & ꝯformitate ꝓcedēti. & sequē ti ēt dicef. Quantū loquit⁹: qa auditori fastidioso uerbum inferri nō debet: xp̄s dicebat aplīs Io. xvi. Multa alia habeo uobis dicere: sꝫ nō potestis portare modo. Sed post dicebat. Oīa q̄ audiui a p̄re meo: nota feci uobis. Io. xvi. Et qa dicte doctoꝝ ꝯditiões in dño Iesu fuerūt: nō immerito ipse solum est unus magister xp̄s. Matth. xviii. Et ideo cū phariseo Simone sibi dicamus. Mag̃r dic. Luc. vii. Audiā enim qd loquat̃ in me dn̄s deus. ait ꝓpħa Dauid: & Magdalene exēplo. Lu. x. Sedeamus ad pedes eius: & audiamus uerba eius. uerba enim ipsius: ut ipse Iesus dicebat Io. vi. Spūs & uita sunt. Simus ergo de ouibus xp̄i: q̄ eius uocē audiunt. Io. x. Et ipse dat eis uitā eternā. Sic ergo apparet ꝙ Saluator nr̄ fuit mag̃r uerax & doctor: ac p̄dicator excellētissimus: nec solū iudeis p̄dicauit: sꝫ & gētib⁹: quia mulieri samaritane & samaritanis. Io. iiii. Et aliis plurib⁹. ut docet euāgeliū. Et si principalr̄ ad oues q̄ perierāt domus israel fuerit a p̄re destinatus. Sic ergo pꝫ p̄fatis expositio prime partis hui⁹ ꝯformitatis: q̄ erat exponēda. s. Iesus doctor mirabilis.

¶ Secunda pars decimi Fructus & Conformitatis Franciscus predicator. Expositio.

Vius secūde partis ut expositio clari⁹ uideat̃ sunt aliq̄ uidēda. Primū est quo uel qbus. b. Francisc⁹ fuit ad p̄dicādū icitat⁹: & sciēdū est ꝙ. b. Frācisc⁹ iduct⁹ fuit ad p̄dicandum Primo diuina monitione. & lꝫ de hoc sit dictū fructu: secūdo & ꝯformitate: tū hic ē aliqualiter hoc ostendendum. diuina enim monitione & ispiratiōe. b. Frācisc⁹ ad p̄dicādū fuit icitat⁹. Et prio diuina ispiratiōe & ꝑuasione interna. ut. n. dicit legenda triū socioꝝ: Et dn̄s frater Bonauētura i legēda maiori. parte tertia. b. Frācīscus postq̄ habitū heremiticū & uitā pegerat iam duob⁹ annis a sua cōuersione: & trib⁹ ecclesiis reparatis: morā traheret i ecclesia uirgis gloriose: dum semel missam audiret de aplīs: & euāgelium esset plectū: in quo discipulis suis xp̄s ad p̄dicādum missis: normā singularē tribuit in uiuēdo: ne. s. aurum & argētū: nec sacculū uel perā: nec panē nec uirgam portarēt in uia: nec calciamēta: nec duas tunicas habeāt. His auditis: inquit ipse. b. Frācisc⁹. Hoc inqt. est quod cupio: inde his memorie cōmissis letāter initur adimplēdis: duplicibusqꝫ dimissis: Ex tūc iaꝫ uirga: calciamētis: sacculo uel pera nō utit̃: faciēs sibi tunicā habitualē ualde cōtemptibilē & icultā: in forma. s. qua priorē fecerat: qn̄ mātellū accepit ab ep̄o post renūciationē oīuꝫ factā p̄ri. ut. n. dicit frater Bonauentura in secūda parte legēde: ceīnto accepto qd̄ sibi occurrit: ad modū crucis manu ꝓpria dictū mantellū cōsignās: opimētū formauit crucifixi paupis seminudi: et ꝑ corrigia funē sumpsit. Quib⁹ peractis: cepit instinctu diuino euāgelice ꝑfectionis annūciator existere: penitētiāqꝫ simplr̄ in publicū p̄dicare: pacē ꝓmittēdo dicēs. Dn̄s det tibi pacē: & sic in oī p̄dicatiōe pacē prius annūcians: ppl̄m in p̄dicationis exordio salutabat: quā salutationē: dño ei reuelante: didicerat. Mirum tn̄ putandum & censendum ꝙ ad hanc salutationē annū ciādā ante suā ꝯuersionē ꝑcursorē habuit. b. Frācisc⁹: qui frequēter ꝑ assisium pergens dicebat salutādo populū in hūc modū. Pax & bonū pax & bonū. De quo creditū est firmiter: ꝙ sicut Io. baptista xp̄m p̄nūcians xp̄o icipiēte p̄dicare: defecit: ita & iste uelut alter Ioānes. b. Frācīscū ꝑcesserit cū ānūciatione pacis: q. etiam post. b. Frācisci aduētū nō cōparuit sicut prius. Subito igit̃. b. Frācīscus spū ꝓpħaꝝ ꝑfusus: iuxta sermonē ꝓpheticū statim post dictū suū ꝑconē ānūciauit pacē: ꝑdicauit salutē: eiusqꝫ salutarib⁹ monitis plurimi ꝯuersi uere paci sunt federati: q. prius discordes a xp̄o extiterāt & a salute lōgiq. Et sic p̄dicatiōe hac. b. Frācisci uiri qdā post duos ānos a ꝯuersione ipsius ac exēplo: ad penitētiā aiari ceperūt: & eidē reiectis oibus habitu uitaqꝫ cōiungi: quos frēs minores postmodū uoluit noiari: quis añ ꝯfirmationē religionis p. D. Innocētiū tertiū uiri penitētiales nūcuparent. Sic ergo pꝫ quō. b. Frācīscus ispiratione interna a deo istructus cepit p̄dicare. secūdo. b. Frācīscus fuit incitatus monitione diuina externa. & hoc duplr̄. Primo post religionis approbationē factā a. D. Innocētio. ꝑut dicit. D. frater Bonauētura in q̄rta parte legēde maioris: cepit tractare cū sociis utꝝ inter hoies cōuersari deberēt: an ad loca solitaria se cōferre. Et cū ꝑ orōnis istātiā diuine sup hoc uolūtatis bn̄placitū reqsisset: supne reuelatiōis illustrat⁹ oraculo intellexit se ad hoc missum a dño: ut xp̄o lucraret̃ aīas: q̄s diabolus conabat̃ auferre. Ideoqꝫ magis oibus q̄ sibi soli uiuere ꝑelegit: illi⁹ ꝓuocatus exēplo q unus ꝓ oibus mori dignatus est. Vnde se in quodā tugurio recollegit ꝓpe assisium: ut posset ꝓ loco & tempore pplīs p̄dicare. Factus igit̃ euāgelicus preco ciuitates circuibat & castra: nō i doctis humane sapiētie uerbis: sed in uirtute spūs: ꝑut dicit regula annūciās uicia & uirtutes: penā & gloriā cū breuitate sermonis. Cepit ex hoc xp̄i uinea germinare: nā p̄dicationis ipsius feruore succēsi q̄plurimi utriusqꝫ sexus: in ꝯiugali pudicicia dño famulātes secūdū formā a uiro dei acceptā: nouis se penitētie legib⁹ uinciebāt: quorum ordinē temporis in ꝓcessu frūm de penitētia uir dei appellādū decreuit. Cōuertebant̃ ēt uirgines ad ꝑpetuū celibatū: inter quas fuit uirgo btā Clara plātula prima paupeꝝ dñaꝝ. Multi ēt nō solū deuotiōe cōpuncti: sꝫ ꝑfectionis xp̄i desiderio iflāmati: oī mūdanoruꝫ uanitate cōtēpta Frācisci uestigia seq̄bant̃. Qui quotidianis succrescētes ꝓfectib⁹ usqꝫ ad fines orbis terre celeriter ꝑuenerūt. Que uero xp̄s p. b. Frācisci ꝑdicationē gessit: in tertia parte istius expōnis pandet. & sic pꝫ ꝙ a dño ꝓmonitus pplīs p̄dicauit. Et hoc primo monitione & declaratione externa. secūdo. b. Frācisc⁹ fuit icitat⁹ monitiōe diuina ad p̄dicādū tēporis i ꝓcessu. s. post annū q̄si quartūdecimū a sua ꝯuersiōe: lꝫ. n. p̄dicaret: nō tn̄ assidue: ut postea fecit: ꝙ magis orōni q̄ p̄dicationi uacabat. Quo. uꝫ. tempore: ut dicit Bonauētura in. xii. parte legēde maioris. & ēt legēda

B. Franciscus habuit ꝑcursorem.

dicit antiqua: q̄.b.Frācīscus fuit in magna cuiusdam dubitationis agonia. An.u3.oroni uacaret assidue: an predicando p mūdū discurreret: quā terminādā suis so ciis pposuit multis dieb⁹ ab oronib⁹ rediēs: hāc du bitationē.b.Frācīscus incurrebat bona oronis & pdi cationis cogitādo. Quod enim deberet eligere esse as sidue in orone īducebat. primo qa inquit simplex & i peritus sum sermone: maiorē orādi accepi grā3 q̄ lo quēdi. secūdo qa in orone uidet lucrum & cumulatio grāx.in pdicatiōe distributio donox celitus accepto rum. tertio in orone est purificatio interiox affectuū: & unitio ad unū uex & sūmū bonū: cū uigoratiōe uir tutis.i pdicatiōe spūaliū pulverizatio pedū.distractio circa mlta & relaxatio discipline. quarto in orone deū alloqmur & audimus: & q̄si angelicā uitā agētes: iter angelos cōuersamur. in pdicatiōe multis o3 uti cōde scensiōib⁹ humanis ad hoies inter eos uiuēdo: huma na uidere: cogitare: dicere: & audire. Sed p parte alia u3.ut pdicationi uacaret argumētū erat: qd pre oībus añ deū ponderat.u3.q̄ unigenit⁹ dei filius: q est sapia pris ppter aiax salutē de sinu pris descēdit: ut suo mū du3 īformās exēplo uerbū salutis hoībus loqret quos sacri sanguinis & pcio redimeret: & mūdaret lauacro: & poculo sustētaret: nihil oino seruās: qd nō in salutē nra3 liberaliter erogaret. Et qa nos oia debemus age re secūdū exēplar eox q̄ uidemus in ipso tanq̄ in mō te sublimi: uidet magis placitū deo q̄ itermissa oronis gete: foras egrediar ad pdicationis laborē. His argu mentis p partib⁹ existentib⁹: cū p plures dies hoc fra tribus enarrasset: nec certitudinalr posset pcipere qd hox sibi foret ut xpo uere acceptius eligēdū. Et cum multa nosset tam spū pphetico q̄ irradiatione diui na & declaratione: hāc p seipsum qonē dissoluere nō ualebat ad liqdū deo pmittēte: ut pdicationis sibi in iunctū offm potius diuina auctoritate q̄ humana uo luntate declararet assumptū ab ipso: & a deo eidē p ceptū & iniunctū. Vex qa humilimus fuit pr ipse.b. Frācīscus nō erubescebat a minorib⁹ parua querere: q magna didicerat a magro supremo. Assumēs itaq3 duos frēs.s.frēm Masseum cū uno socio misit ad frēm Siluestrū: q in mōte subasio in loco de carcerib⁹ mora batur: q frater Siluester tante erat sanctitatis & grē: q̄ quicqd in orone a deo petebat: statim exaudiebat. & cū deo loqbat sicut amicus cū amico: ppterea bea tus Frācīscus magnā deuotionē & fidē habebat i eo. Prefato igit fratri Siluestro misit dicēdo: ut supplici ter deū rogaret: quaten⁹ ei indicaret qd sibi plus pla ceret: an q̄ aliis pdicaret: an oroni uacaret otinue. Id ipsu3 btē Clare misit: q̄ ipsa cū aliquib⁹ de magis pu ris & spūalib⁹ sororib⁹ p oronē diuinū bn̄placitū fla gitaret. Frater Masseus socio assumpto.b.Frācisci am baxiatā fecit primo btē Clare: demū fratri Siluestro. Quo audito: frater Siluester statim ad orādū pexit. & cū oraret: diuinū ilico habuit rn̄su3. & ad frēm Masse um exiēs: dixit. Hec dicit dn̄s: ut dicas fratri Frācisco q̄ ipsum nō ppter se solū uocauit dn̄s: s3 ut fructū fa ciat aiax: & multos p eū lucret. Idipsu3 beata Clara pcorditer dixit fratri Masseo se habuisse a dn̄o: q̄ fra ter Siluester dicebat q̄ bn̄placiti esset diuini: q̄.b.Frā ciscus ad pdicādū exiret. Rediit ergo frater Masseus ad.b.Frācīscū: quē sanctus i charitate recipiēs: pedes abluēdo: refectionē parādo: cibo sumpto: uocauit ad siluā. Et nudato capite: manib⁹ cācellatis: genuflectēs interrogauit dicēs. Quid iubet dn̄s me⁹ Iesus xp̄s ut faciā? Rn̄dit frater Masse⁹. q̄ tam fratri Siluestro q̄ sancte Clare: & eius sociis una fuit facta rn̄sio Iesu xpi.s.q̄ uult q̄ uadas ad pdicandū: qa nō uocauit te deus ppter te solū: s3 ppter salutē et aliox. Quo au dito.b.Frācīscus surgēs otinuo: succinxit se. & nlla p̄ sus mora cōtracta: dixit fratri Masseo. Eamus: ipmq3 assumēs in sociū & frēm angelū: ibat cū tāto feruore: ut diuinū exeqret iperiū: taq3 celeriter precurrebat: ac si facta manu dn̄i sup eū: nouā iduisset e celo uirtutē: q̄si.n. fulgur in ipetu spūs pgebat: nō artēdēdo ad uiā seu semitā: & sic eūdo: ad quoddā castrū noie canariū deuenit: ubi in tanto pdicauit feruore: q̄ p pdicatiōe3 ei⁹ oēs de castro illo mares & femine uolebāt: relicto castro: ire post eū. Scūs uero Frācīscus ait ad eos. Nō faciatis. qa ego ordinabo p salute ura qd agere debe atis. & extūc cogitauit facere tertiū ordinē: q dicit cō tinentiū: seu frūm & sororum de penitētia. & sic fecit. Quib⁹ apparet qūo.b. Frācīscus monitiōe diuina idu ctus extitit ut pplo pdicaret. & ideo bn̄ de ipso dicit scūs Frācīscus puiis oronū studiis: qd faciat istructus: nō sibi soli uiuere: s3 aliis pficere: uult dei zelo duct⁹. ¶ Secūdo.b. Frācīscus fuit inductus papali iussione: ut dicit frater Bonauētura in legēda maiori in fine ter tie partis: papa Innocētius tertius approbauit regulā: dedit de penitētia pdicāda mādatū: & laicis fratribus oībus q seruū dei fuerant comitati fecit coronas par uas fieri: ut uerbū dei libere pdicarēt: qua papali au ctoritate fretus.b.Frācīscus cum fiducia multa uersus uallē spoletanā iter arripuit: ut xpi euāgeliū faceret & doceret. Nulli est datū mādatū de pdicādo a papa: nisi.b.Frācīsco & suis fratrib⁹.iuxta quod cantat. Iussa dat Innocēti⁹ papa de pdicādo. & qa obediētiā & re uerētiā.b.Frācīscus pmisit dicto sūmo pōtifici: eiusq3 successorib⁹ canonice intrātibus: Hinc est q̄ opus p dicationis sibi iniunctū fidelr pegit. ¶ Tertio.b.Frā cīscus inductus est ad pdicādū regule pfessione: nam nulla alia regula de pdicatiōe faciēda loquit: nisi re gula frūm minox: q̄ psupponēs mandatū apostolicu3 de pdicando: modū declarat.u3.primo quo ad locum: qa in oī loco: nisi in epatu alicui⁹ epi: cū eis fuerit cō tradictū. secūdo quo ad sufficiētiā & auctoritatē pdi cantis: qa nullus: nisi examinatus: audeat pplo pdica re. tertio quo ad uerbū. qa istox casta debēt esse uer ba. De his tractat in.ix.regule.ca.de quo dictū est cō formitate pcedēti & fructu. uide ibi. Sic ergo qualiter predicādū est fidelib⁹: in illo caplo declarat: & in.xii. & ultimo qualr īfidelib⁹. Et q̄ regulā ipse ad lrā3 ser uauit hoc tertio motiuo ad pdicādū ipse.b. F. pcessit Sic ergo apparet pfatis tribus motiuis: quib⁹ beatus Frācīscus ad predicandū fuit inductus.

Secundo uidēdū est quib⁹.b. Frācīscus fretus in sua predicatione libēter fuit auditus & ac

ceptatus: & circa hoc insistendo breuiter. bti. F. pdicatione reddebat autēticā primo eius aspectus & conditio. Vñ Fr Bonauētura in qrta parte maioris legende dicit: q btūs. F. uidebat ītuentibus hō alterius seculi: quippe q mēte ac facie in celū semp intētus: oēs sursum trahere conaret. Veꝝ qualis esset btūs. F. quo ad psonā & psone oditiões, sic habet in legēda antiqua. Quod beatus. F. pr nr. erat homo facūdissimus: facie hylaris: uultu benignus. Ignauie & insolētie exps: statura mediocris: paruitati uicinior: caput mediocre ac rotundū. Facie utcūq3 oblōga & ptensa: frons plana & parua. mediocres oculi: nigri & simplices: fusci capilli & supcilia recta: nasus equalis subtilis & rectus. aures erecte s3 parue: ligua placabilis ignea & acuta: uox uehemens: dulcis & clara ac sonora: dentes oiuncti equales & albi: barba nigra pilis nō plene respersa: Collu3 subtile: humeri recti: parua brachia: tenues man⁹: digiti lōgi: crura subtilia: paruuli pedes: tenuis cutis: caro paucissima: aspera uestis. Sōnus breuissimus: manus largissima. Et q erat hūilimus oēm mansuetudinē oñdebat ad oēs hoies: oium moribus utiliter se oformās: sanctior inter sctōs: iter pctōres quasi unus ex illis. hec legēda antiq. Quib⁹ uerbis p3 de oditionibus psone beati. F. ex qb⁹ merito pdicatio rōne psone acceptabilis reddebat. ¶ Secūdo ipsam bti. F. pdicationē reddebat gratā hominib⁹ eius sctā uita & pfectio. Nā ut dicit Gregorius: cui⁹ uita despicit: restat ut ei⁹ pdicatio otēnat. Qualis uero uita fuerit beati. F. q dicet fructu & conformitate. xxv. sufficiat hoc ad presnes: q cū ei⁹ uita fuerit scti euāgelii ad litterā adimpletio: put de ipso cantat. Frāciscus euāgelicum: nec apicē uel unicū: trāsgredit nec iota. qre ipsius uita fuit sctissima. Suffragabant ad hec alia. u3. mūdi contēpt⁹. abnegatio sui. humilitas pfunda. charitas uiscerosa. Austeritas uite. obediētia pmpta. pietas uiscerosa. Amor pauptatis. martirii feruor. signoꝝ efficacia. & alia plura que in ipso fuere pfecte: uitā eius autēticam & pfectā reddentes. ¶ Tertio pdicationē beati. F. hominibus acceptā reddidit eius feruida orō. nā ambulās & sedēs: intus & foris: laborās & uacās: orationi semp erat intentus. Oratio ei erat psidiū: dum in oibus que agebat: de sua diffidens industria: & de superna ofidens pietate p orōnis ei⁹ instantiā: eius qd optabat a deo noticiā obtinebat. In orōne sicut certis est pādebant: & si exterius nō uulgaret nisi qtū xpi urgebat charitas: & pximoꝝ utilitas exigebat. Et quāuis sacraꝝ litteraꝝ noticiā nō habuerit p studiū eruditionis humane: orōne tñ ab eterna luce illustrat⁹: scripturaꝝ pfunda miro itellectus scrutabat acumie. Dum semel ad petitionē dñi Vgonis Cardinalis Hostiēsis. Qui post fuit papa Gregori⁹ nonus pdicaturus corā Papa & Cardinalibus sermonē studiose compositum comēdasset memorie: stetissetq3 in medio ut hedificationis uerba pponeret: sic obliuioi tradidit omnia: ut fari: aliquid omnino nesciret. Et cum hoc ueridica humilitate narrasset: conferens se per orationem ad sancti spiritus gratiam inuocandam: tam efficacibus cepit subito uerbis affluere: tamq3 potenti uirtute illorum mentes uirorum sublimium ad compunctionem inflectere: ut aperte clareret: q non ipse sed spiritus domini loquebatur: & quia orōnis studio a deo de loquendis populo in predicatione informabatur: Quid mirū si eius predicatio erat accepta: ¶ Quarto bti. F. predicationem reddebat mirabilem & gratiosa3 ipsius sancti loquutio: ut enim legenda trium sociorum dicit & legenda maior parte tertia: beati. F. Eloquia erāt non inania: nec risu digna: sed uirtute spūs sancti plena: erāt medullas cordis penetrātia: ut in uehemente3 stuporem audientes ouerterēt: & in duodecima parte legende maioris dicit. Fr Bonauentura. Erat enim uerbum eius uelut ignis ardens: penetrās intima cordis: oiumq3 mētes admiratiōe replebat: cum nō humane iuentiōis ornatum ptenderēt: sed diuine reuelationis afflatu redolerēt: Et quoniā sibi primo suaserat ope: quod aliis suadebat sermone: reprehēsionē nō timēs: ueritatem fidentissime pdicabat. Nesciebat aliorum culpas palpare sed pungere: nec uitā fouere peccātiū: sed aspera increpatione ferire. Eadem mentis constantia paruis loquebatur & magnis: eademq3 spiritus iocunditate paucis loquebatur ut multis. Omnis etas omnisq3 sexus optabat nouum uirum mundo celitus datum cernere & audire. Ipse uero ut dicetur per diuersas regiones pgrediens: euāgelizabat ardenter domino cooperāte & sermone3 confirmāte sequentibus signis: mirabantur omnes sermonum eius uirtutem ac ueritatē: quem homo nō docuerat: etiā litterati & docti plurimi ipsum uidere & audire uelut hominē alterius seculi festinabāt. Sic ergo tā dono nature cū esset facūdissimus: q superuētione spiritus sancti in ipsu3: plenissima loquutio eius erat omnibus gratissima. ¶ Quinto predicationē eius reddebat acceptā operatio: q que dicebat uerbo: pus ope exercebat Christi exēplo q incepit facere & postea docere. Vñ btūs. F. loquens de illis qui solo uerbo edificant & non exemplo: ostendens q sit deo acceptum predicationis officium: sic dicebat prout recitat Bonauentura in octaua parte legende maioris. Hoc officium patri misericordiarum omni sacrificio est acceptius: maxime si studio fuerit perfecte charitatis impensum: ut ad id laboret magis exemplo q uerbo: magis lachrimosa prece: q loquaci sermone: plangendum proinde dicebat predicatorem tanqua3 uera pietate priuatum: qui in predicatione non animarum querit salutem: sed propriam laudem: siue qui prauitate uite destruit: qd ueritate edificat doctrine. preferēdum huic dicebat fratrem simplicem & elinguem: qui bono exemplo alios prouocat ad bonum. Illudq3 donec sterilis pepit plurimos. sic exponebat. Sterilis inquit est Frater pauperculus: qui generandi in ecclesia filios non habet officiu3. hic pariet scilicet in iudicio plurimos: quia quos nunc priuatis orationibus cōuertit ad Cristu3: sue glorie tunc iudex ascribet. Que multos habet filios infirmabitur: quia predicator uanus & loquax: qui multis nunc quasi sua uirtute genitis gaudet: cognoscet tunc nihil proprium in eis habere. Hec beatus Fran

Statura et qualitas. b. F.

Qualē uolebat esse pdicatorē

ciscus. Et quia non aliter q̄ uixit docuit: sequitur ꝙ que uerbo docuit: opere ꝑfecit. Et quia sic est ꝙ beatus. F. gerebat: qđ frēs ꝑdicatores uerbi dei decebat ꝑficere: de ꝑdicantibus loquēs sic dicebat in antiq̄ legenda eos monēdo: uolo ministros uerbi dei tales eē ut studiis itendētes spūalibus: nullis aliis officiis impediant. Hos. n. a quodam magno rege dicebat esse electos: ad edicta q̄ ex ei⁹ ore ꝓcederēt: populis demandāda. & dicebat ꝑdicator ꝑus haurire dʒ secretis orōnibus: qđ postea sacris oñdat sermonib⁹: ꝑus itus calescere: q̄ extra uerba ꝓferre. Reuerēduʒ hoc dicebat offm̄: & qui administrarēt eē ab oibus reuerēdi. Isti ait uita sunt corporis: impugnatores isti sunt demonū: isti mūdi lucerna: plāgēdos tn̄ dicebat ꝑdicatores: q uendunt sepe qđ faciūt oleo uane laudis: taliū uero tumoribus tali medicabat̄ antidoto dicēs eis. Cur de ꝯuersis hoīb⁹ gloriamini: quos frēs mei simplices ꝯuertūt? Illos aūt q magis ut rethores q̄ ꝑdicatores laudari cupiunt ornatu nō affectu loquētes: nō amabat. Eos uero male scire diuidere dicebat: q predicatōi totū: deuotiōi uero nihil impendūt. Laudabat ꝑdicatorē q ꝑ tēpore sibi saperet: sibiq̄ʒ gustaret. Hec btūs. F. Qualeʒ esse ꝑdicatorē uerbi dei dicebat. btūs. F. hēs fructu & ꝯformitate. xii. caplo de predicatore. ¶ Sexto reddebat bti. F. ꝑdicationē acceptā ipsius sctā ꝯuersatio reuerentia & subiectio. btūs. F. uoluit frēs suos ꝑdicatores epis ꝑlatis & clericis ꝑ oia subici. unde in regula. caplo. ix. iterdixit fribus ꝙ in epatu alicui⁹ epi nō ꝑdicarēt: cū ab eis illis fuerit ꝯtradictū. unde in suo testamēto posuit. Et si haberē tantā sapiam q̄tā Salomō habuit: & inuenirē paupculos sacerdotes hui⁹ seculi: in parochiis suis in q̄bus morant̄: nolo ꝑdicare ultra uolūtatē ipsoꝝ. Et ipsos & oēs alios uolo timere amare & honorare sic meos dn̄os. Naʒ cū dixissent semel frēs btō. F. Pater nōne uides ꝙ epi non ꝑmittunt nos ꝑdicare: & plurib⁹ diebus faciūt nos stare ociosos in una terra: anteq̄ possimus uerbum dei nūciare? melius esset ꝙ impetrares a dn̄o papa ꝑuilegiū super hoc: & eēt salus aīarū. Quib⁹ ipse cū reprehēsione Rn̄dit dicens. uos frēs minores nō cognoscitis dei uolūtatē: & nō ꝑmittitis me ꝯuertere totū mūdum. Nam ego uolo per sanctā hūilitatē & reuerētiā ꝑmo ꝯuertere ꝑlatos. Qui cum uiderint uitā urām sanctā & humilē reuerentiā ad eos: rogabūt uos ꝙ ꝑdicetis & ꝯuertatis ppl̄m: atq̄ʒ ip̄m uocabunt ad ꝑdicationeʒ: melius q̄ ꝑ ꝑuilegia ur̄a que uos ducent ad supbiā. Et si fueritis separati ab omni auaritia: & induxeritis ppl̄m ut reddāt ecclesiis iura sua: ipsi rogabūt uos ꝙ audiatis confessiōes populi sui: lʒ de hoc nō debeatis curare. Naʒ si ꝯuersi fuerint bn̄ iuenient ꝯfessores. Ego ꝑ me uolo hoc priuilegiū a dn̄o: ut nūq̄ ab hoīe habeaʒ aliqđ priuilegiū: nisi omnib⁹ reuerētiā facere: & ꝑ obedientiā sctē regule plus exemplo q̄ uerbo ꝯuertere uniuersos. Et ꝙ sic fecit. btūs. F. recitat Fr̄ Bonauētura octaua parte legēde maioris. Nā tēpore quodā Imolā deueniēs: ciuitatis ep̄m adiit: humiliterq̄ʒ poposcit ut cū ipsius beneplacito posset populum ad predicationem conuocare. Cui ep̄us dure respondens. Sufficit inquit

Contra ... qui magis ... [illegible]

Frater ꝙ ego predicem populo meo. Inclinauit caput uerus humilis: & foras egressus post modicam moraʒ regreditur intro. A quo cuʒ ep̄us quasi turbatus requireret: quid iterato petere uellet: humili tā uoce q̄ corde Respondit. Domine si pater filiū uno pepulerit hostio: alio sibi reintranduʒ est. Humilitate uictus ep̄us alacri uultu amplexatus est eum dicēs. Tu & omnes fratres tui de cetero in ep̄atu meo generali mea licentia predicetis: quia istud humilitas sancta promeruit. Sic ergo sex ꝑfatis fretus beatus. F. & ꝑdicare populo uoluit: & eius predicatio nō ꝯtepta sed grata & accepta omnibus fuit. Et sic patet secundū ꝙ erat uidendum quibus fretus beatus Frācisus a populo fuit acceptatus in predicatione.

Tertio sequitur uidere quibus in locis & qualibus signis ut predicator domini fuit per orbē diuulgatus. ut enim dicit dn̄us Frater Bonauentura in secūda parte legende maioris. Aderat quidem seruo suo. F. ad quecūq̄ʒ pergeret: is qui eū unxerat: & miserat spūs dn̄i: & ipsa dei uirtus & sapientia xp̄us: ut sane doctrine uerbis afflueret: & magne potentie miraculis corruscaret. In uirtute nāq̄ʒ nominis ei⁹ ueritatis preco Frācisus eiciebat demonia sanabat infirmos: & ꝙ maius est sui sermonis efficacia: obstinatoꝝ mentes ad pn̄iam emolliebat. simulq̄ʒ sanitatem corporis reddebat & mentis. sic subscripta manifestabunt exempla declarantia in quibus precipue locis beatus. F. predicauit. ¶ Et ꝑ ipsorum euidentia. Sciendu ʒ ꝙ beatus. F. ꝑdicauit in multis locis. uidelʒ in ciuitate Assisii & ante regule institutionē. ut dictuʒ est: quādo forma ꝑdicatoꝝ in euāgelio audita: se eidē coaptasset per omnia: tunc incepit penitentiam predicare: ad qđ sequutū est miraculū: ꝙ multi eius exemplo inducti & uerbo: relictis omnibus & datis pauperibus: ipsi per omnia adheserūt. Sicut fuit Frater Bernardus de quita ualle. maior homo de Assisio. Frater Petrus Cathanii canonicus ecclesie Cathedralis Frater Egidius: & sic de aliis. ¶ In eadem ciuitate Assisii predicauit post regule a dn̄o papa ꝯfirmationeʒ: & sibi potestatē datā & mandatū ab eodem: & hoc in ecclesia sancti Georgii: ubi nūc iacet corpus beate Clare. In hac siquidē ecclesia primo puerulus litteras didicit: primo predicauit: & ibi postmodū primo humatus fuit. In qua ecclesia duʒ predicare de mane uellet: & in quodā tugurio sito in horto canonicoꝝ in orōne more solito pernoctaret: sequutum est mirandū & stupendū miraculū: ꝙ trāsfiguratus apparuit. Media eniʒ noctis hora absentatus a fratribus: & quibusdam eorum quiescentibus & quibusdam orantibus: currus igneus miri splendoris per hostiū domus fratrum intrans: huc atq̄ʒ illuc per domicilium tertio se cōuertit. Supra quē globus igneus residebat: qui solis habens aspectum: noctē clarere fecit. Obstupefacti sunt uigilantes: excitati simul & exterri dormientes: & nō minus senserunt cordis claritatem q̄ corporis: duʒ ex uirtute mirandi luminis: alteri⁹ alteri ꝯscientia nuda fuit. Intellexerūt ꝯcorditer omnes uidentib⁹ inuicē uniuersis sanctum. P. F. absentem corpore: presenteʒ spiritu

tali trāsfiguratum effigie supernis irradiatum fulgoribus: & ardoribus iflāmatū: supnaturali uirtute ī curru splēdēte simul & igneo sibi demonstrari a dño: ut tāq ueri Israelite post illū icederent: q uirorꝫ spūaliuꝫ ut alter Helias fact⁹ fuerat a deo currus & auriga. Ad qđ sequutū est aliud stupēdū: ꝙ btūs. F. regressus fcā pdicatiōe ad frēs cepit ɔsciarū ipsarꝫ secreta rimari: ɔfortare ipsos de ipsa uisione mirabili: & de ꝓfectu ordis multa futura pdicere. Cūqꝫ patefaceret plurima que sensum trāscendebāt humanū: uere cognouerunt frēs sup seruuꝫ suū. F. spm dñi i tanta plenitudine qeuisse: ꝙ post ipsi⁹ doctrinā & uitā eis erat ꝓficisci tutissimū. Vice alia predicauit Assisii in platea cū quartanarius adhuc esset & debilis: & pdicatiōe finita pcepit pplo ut nullus recederet donec rediret. Et tūc intrādo maiorem ecclesiā spoliauit se tunica habituali: & nudum solis femoralib⁹ retētis cū fune ligato ad collum māda uit fratri Petro Cathanii ꝙ eum traheret sic usqꝫ ad locū in quo malefactores puniēdi ɔsueuerant collocari: sup quē ɔscendēs lꝫ esset qrtanari⁹ & debilis: & frigus esset itensissimū: ꝙ tēpus hyemale: cū multo animi uigore pdicauit dicēs: ꝙ nō erat honorādus ut sanctus: sꝫ ɔtēnendus ut carnalis & gluto: ꝓ eo ꝙ in sua īfirmitate carnes comederat: & brodiū carnibus cōditum. Ad qđ sequutū est ꝙ Assisinates predicta cernentes: ceperunt oēs q̄si plangere p nimia pietate & cōpassione: ꝙ tunc erat tēpus hyemale & frigus ualde intēsum: & nōdū erat a febre liberatus qrtana. Et pcutientes pectora sua: accusabāt seipos dñtes. Si iste sanct⁹ ꝓ iusta & mālfesta necītate cū tāta uerecundia sui corporis se accusat: cui⁹ uitā nouimus esse sanctā: qd faciemus nos miseri q toto tēpore uite nre uiximus: & ɔtinue uiuimus scdm desideria carnis? Predicauit beatus. F. in ciuitate Assisii. ut dictū est supra ɔformitate octaua: qñ misit nudū ad pdicādū frēm Ruffinum: & btūs. F. nudus ipm est sequutus: & pdicauit sic nudus de dñi passione. Ad qđ sequutum est ꝙ tātus plāctus fuit illa die in ciuitate Assisii de passione dñi: quātus nūq̄ fuit auditus. ¶ In planicie ciuitatis Assisii tēpore gñalis capituli: qđ btūs. F. tenuit: ubi fuerūt ultra qnqꝫ milia frūm de quo dicetur ɔformitate. xxiiii. & fuit ibi papa Gregorius nonus. tūc exñs Cardinalis Hostiēsis: & sctūs Dñicus Caput ordinis pdicatorꝫ cum septē suis fribus. btūs. F. pdicauit & ꝓposuit hoc thema. Magna ꝓmisimus: maiora ꝓmissa sunt nobis. obseruemus hec aspiremus ad illa: breuis uoluptas: perpetua pena: modica passio gloria ifinita: & super hoc deuotissime pdicauit. Ad qđ sequutū est stupendū miraculū. Quod cuꝫ btūs. F. i meritū obediētie salutaris: mādasset oibus frib⁹ ꝙ nullus curā uel sollicitudinem hēret de aliq̄ re comestibili aut potabili: aut de aliquibus aliis corpori necāriis: sꝫ solū orōni intenderent: & dei laudi & oēm curā in xp̄m ꝓicerent: q de eis hꝫ curam spālem: Et sic oēs fecissent currentes hilariter ad orōnē: Statim xp̄us uolens oñdere se habere curā spālem de ipsis: inspirando facta est manus dñi super Perusinos Spoletanos Fulginēses Spellēses Assisinates & cūctas alias terras adiacētes: et uenerūt cum asinis mulis & eqs oneratis pane & uino fabis caseo & oibus bonis qbus putabāt illos beatos paupes idigere: & sic fuerunt diuino miraculo copiose refecti. ¶ In dicta planitie Assisii. beatus. F. extra ecclesiā sancte Marie de Portiuncula corā septē epis. uidelꝫ Perusino Assisinate Tudertino Eugubino Fulginate Spoletāo & Nucerino predicauit indulgentiaꝫ per xp̄m datā: & a Papa ɔfirmatā remissionis oium pc̄tōrū in dicta ecclesia esse prima die Augusti icipiendo a uesperis usqꝫ in sequentē uesperam secunde diei. Ad qđ sequutū est illud miraculū inauditū. s. ꝙ cū epi oppositū uellent dicere & crederēt dixisse: oēs ut btūs. F. dixerat sunt loquuti: plura alia fecit pdicādo Assisii: sed dicta ad presens sufficiāt. ¶ In ciuitate Perusii pdicauit & hoc in platea pluries. Sed dū semel pdicaret & populus eēt in magna multitudine ɔgregat⁹: milites & nobiles de Perusio inceperunt cū armis ludere: & p plateā discurrere ac predicationē ipedire. Et cū ab his q aderāt reprehenderent nec acqescerēt: uir sctūs coraꝫ oibus est alloquutus eos dicēs. Quia creatoreꝫ urūm nō agnoscitis: nec humilitate sed supbia erigimini: nisi ad dñm ɔuertamini: ad punitionem urām dñs faciet insurgere unū ɔtra aliū & tantā tribulationē patiemini: quātam uicini urī uobis nō poterūt iferre. Ad hoc sequutuꝫ est miraculū ipletionis uerborꝫ beati. F. Nā ad paucos dies pplus insurrexit ɔtra nobiles: & expulit eos. At illi se cuꝫ ecclesia iungētes omnia extrinseca de comitatu destruxerunt. ¶ In Castro Meuanii predicauit. ubi per ipsum factum est illud miraculū ꝙ puelle oculorū priuate luminibus: cum in trinitatis nomine sputo suo ter ipsius litiuisset oculos: lumen cupitum restituit. ¶ In Castro Aluiani predicauit. ubi illud mirabile euenit: ꝙ populo congregato & edicto silentio: propter irundines nidificātes in eodem loco: magnisqꝫ garritibus perstrepētes ut audiri uix posset: uir dei audiētib⁹ cunctis eas alloquutus est dicēs. Sorores mee irundines iam tempus est ut loquar & ego: quia uos usqꝫ modo satis dixistis. Audite uerbum tenentes silentiuꝫ: donec sermo domini compleatur: statimqꝫ tacuerūt: nec fuerunt mote de loco: donec fuit predicatio consūmata: & omnes qui uiderunt stupore repleti: deū glorificauerunt. huius fama miraculi circūquaqꝫ diffusa: multos ad sancti reuerentiam & fidei deuotionem accendit. ¶ In ciuitate Eugubii. beatus. F. pdicauit: & post predicationem fecit unū mirabile: ꝙ mulier quedam duꝫ ambas manus ɔtractas & aridas haberet: adeo ut nihil cuꝫ illis operari ualeret: Signo crucis ab ipso in nomine domini sibi facto: tam perfectam obtinuit sospitatem: ꝙ statim domum rediens: cibos in ministerium eius & pauperū quasi altera socrus Simonis propriis manibus prepararet. ¶ Vice alia. dum ad predictaꝫ ciuitatem Eugubii predicationis gratia accessisset: reperit ꝙ dicta ciuitas a lupo ferocissimo q nō solū aialia sꝫ homies & femias deuorabat: erat obsessa: ita ꝙ ciues qñ terrā egrediebant: eius timore & peste armati erāt: ac si ad bella deberēt procedere: Nec sic armati mordacis lupi rabiem poterāt declinare. Beatus Franciscus & si ciues contradicerent timentes ne a lupo le

deretur: dicto lupo cum socio obuiam exiit: & ecce
multis cernentibus in locis in quibus ad speculãdum
ascenderant: lupus ille terribilis ɔtra sctm̃.F. & sociuȝ
aperto ore cucurrit: contra quem beatus.F. opposuit
signũ crucis & tã a se q̃ a socio ip̄m uirtute diuina cõ-
pescuit: & cursum ei⁹ retinuit: ac os truculentũ aptum
clausit: & demũ illũ aduocãs dixit. Veni huc ad me Fr̄
Lupe: & ex parte xp̄i tibi p̄cipio q̄ nec mihi nec alte
ri noceas: mirabile dictu statiȝ fcã cruce ɔclusit os illd
terribile: & fcõ mãdato statiȝ ad pedes sctĩ: iã fcũs q̃si
agn⁹ ex lupo capite iclinato se pstrauit. Cui dixit btũs
F. Fr̄ lupe tu facis mlta dãna & horrẽda maleficia p-
petrasti: creaturas dei sine misericordia destruendo: &
q̄ mai⁹ est hoies ad imaginẽ dei fcõs & alias bestias
occidis: p̄pter qđ dignus es morte: & tota ciuitas ista
iuste ɔtra te clamat. Sȝ ego Frater lupe uolo iter te &
istos ciues facere pacẽ: ita q̄ a te ĩ nullo ledanť: & ip̄i
tibi oẽm dimittẽtes offensam: nec hoies nec canes te
ampli⁹ psequenť. Et lup⁹ gestib⁹ caude atqȝ auriũ ac
toti⁹ corporis iclinatiõe illa q̃ scũs dicebat se accepta-
re oñdebat: & ait iteꝝ btũs.F. ex quo Fr̄ lupe placet
tibi facere pacẽ: ego p̄mitto tibi q̄ faciã tibi dari ex-
pẽsas q̃diu uixeris p homies isti⁹ ciuitatis: ita q̄ nũq̃
ãpli⁹ famẽ patieris: q̄ ego scio q̄ q̄cq̄d mali facis: p-
pter famis rabiẽ facis. Sȝ ex quo acq̄rã tibi talẽ grãm
uolo q̄ tu p̄mittas mihi: q̄ nũq̃ aliq̄d anĩal ledes nec
hoieȝ. Promittis tu ista mihi? Et lup⁹ signũ euidẽs in-
clinato capite fecit: q̄ p̄mittebat illa facere q̃ sibi ip̄o
nebanť a scõ. Et btũs.F. ait Fr̄ lupe. da mihi fidem: ut
possiȝ credere qđ p̄mittis: Et cũ btũs.F. manũ extẽdis
set: p fide recipiẽda. Lup⁹ leuauit pedẽ anteriorẽ dex
trũ: & blãde posuit sup manũ bti.F. signo quo poterat
fideȝ dãdo. Tũc scũs.F. ait. Fr̄ lupe p̄cipio tibi in noie
dñi nr̄i Iesu xp̄i: ut uenias mõ mecũ: nihil dubitãs ad
faciẽdũ pacẽ istã in noie dñi: & Lup⁹ obediẽs statim
icepit ire cũ btõ.F. tãq̃ mãsuetissimus agn⁹. Quod ui-
dẽtes illi de ciuitate cepũt ueheměter admirari: & h̄
nouitas statiȝ p totã inotuit ciuitatẽ: ita q̄ oẽs tã ma-
gni q̃ parui uiri & mulieres ad plateã ciuitatis ɔuene
rũt: ɔgregata igiť populi multitudine: surgens btũs.F.
fec̄ eis mirabilẽ p̄dicationẽ dicẽs iter alia. Quõ p̄pter
p̄ctã tales pestilẽtie euẽire pmittunť: & q̃to piculosior
est uorax flãma gehẽne: q̃ hȝ in eternũ deuorare dãna
tos: q̃ rabies lupi q̃ nõ pōt occidere nisi corp⁹: & q̃ sit
pauẽdũ in p̄fundũ baratri demergi: qñ unũ aĩal paruũ
tãtã multitudinẽ in tanto tĩore detinebat. subdens Re
uertimini igr̄ charissimi ad dñȝ: & facite dignã pniaȝ:
& a lupo libabit uos in p̄nti: & in futuro a deuoratõe
ignis baratri: & his dictis ait audite. Fr̄ lup⁹ q corã uo
bis stat p̄misit mihi & de p̄missiõe fidẽ exibuit: face-
re pacẽ uobiscũ & nũq̃ uos ledere in aliquo: si tũ uos
p̄mittatis eidẽ oĩ die dare expẽsas: & p frẽ Lupo ego
fideiubeo: q̄ pactũ pacis firmiter obseruabit. tũc oẽs
ibidẽ ɔgregati p̄miserť lupũ ɔtinue nutrire. At scũs.F.
corã eis dixit lupo: & tu Fr̄ lupe p̄mittis pactũ seruaꝛ
istis ita q̄ nec aĩal: nec psonã aliq̃ ledas? Et lup⁹ se ige
niculãs: cũ iclinatiõe capitis & gestib⁹ corpis & caude
& auriũ blãdimẽtis: se seruaturuȝ pacta p̄missa oibus

demr̄auit euidẽter: & sctũs.F. ait Fr̄ lupe. Ego uolo q̄
sic tu dedisti mihi fidẽ cũ eẽm⁹ extra portã: ita & h̄ co
ram toto isto pp̄lo des mihi fidẽ q̄ ista obseruabis: &
me in ista p̄missiõe minime derelinq̄s. Tũc lup⁹ leua-
to pede dextro dedit fidẽ in mãu bti.F. fideiussoris sui
corã cũctis astãtib⁹: & facta ẽ tãta admiratio & gau-
diũ oĩum tã p deuotione scti q̃ p nouitate miraculi: q̃
ẽt sup pace lupi: ut oẽs clamrẽt ad sidera laudãtes &
bñdicẽtes dñm Iesuȝ xp̄m q ad eos misit btm̃.F. cui⁹
meritis de ore fere pessime eos libauit: & de tã horrẽ
da peste in pace reposuit & q̄ete. Ex illa die pp̄lus lu-
po: & lup⁹ pp̄lo pacta seruauit p btm̃.F. ordiata: & lu
pus p ãnos duos uiuẽs & p ciuitatẽ hostiatiȝ uictum
querẽs nemineȝ ledẽs: nec ab aliquo lesus: fuit curialit̄
enutrit⁹: & miꝝ ualde q̄ nũq̃ aliq̄s canis latrabat con
tra eũ. Tãdẽ Fr̄ lup⁹ senio mortu⁹ ẽ: de cui⁹ morte ci
ues q̃plurimũ doluerũt: q̄ ip̄so uiuẽte bti.F. scitatẽ &
uirtutẽ ad ip̄oꝝ memoriã ɔtinue reuocabat. ¶ In ciui
tate Castelli. btũs.F. p̄dicauit & post p̄dicationẽ illud
fec̄ miraculũ: q̄ mulierẽ a furibundo sp̄ũ & neq̄ obses
sam mãdãdo sp̄ũi ut abscederet liberã discedẽdo reli-
quit. ¶ In castro Citerne diocesis Castellano & popu
lo ɔgregato cũ uellet p̄dicare: & quercui cuidã adhe-
rere que tota formicis erat plena: eis ut recederent im
perauit: que statim recesserunt. unde ut libere abirent
iussit pp̄lo ut locũ darent sororib⁹ formicis: & mirabi
le nũq̃ ad dictã quercũ ampli⁹ accesserũt. Sed dũ p̄di
caret aliud accidit stupẽdũ & formidandũ. Quedã mu
lier supueniens cũ cimbalo pulsabat: & eius p̄dicatio
nem ipediebat: & a sctõ Francisco p̄monita ut recede
ret uel q̄esceret: & ipsa ifelix cũ nullatenus assensum
p̄beret: sctũs.F. tãdẽ dixit. Tolle tolle diabole q̄ tuũ
est: statim capta est mulier misera & in aerem leuata:
ac deinceps amplius nũq̃ est uisa. ¶ In ciuitate Aretii
dũ uellet p̄dicare: et hac de cã ipsaȝ adiisset: illud eue
nit mirabile de quo diceť fructu et ɔformitate. xxi. q̄
ipsam totã plenam reperiit demõib⁹: q ciues inducen
tes ad malũ itestino quassabať belli et discordie exci-
dio. Sȝ orõne bti.F. et mãdato: demões abscedẽtes ci
uitas in pace remãsit: et btũs.F. postea p̄dicauit. ¶ In
Castro scti Gemini p̄dicatiõe facta: a quodã uiro de
uoto susceptus hospitio: cuius uxor a demonio uexa-
bať: post orõnẽ i uirtute obediẽtie demoni iperãdo ut
exiret: eũ dina ptãte tã subito effugauit ut uere clare-
sceret: q̄ obediẽtie sancte uirtuti puicatia demõis nõ
obsistit. ¶ In ciuitate Narniensi cum p̄dicaret: oblatũ
paraliticũ quẽdã mẽbroꝝ oium efficio destitutũ: cum
eum signo crucis a capite usq̄ ad pedes cõsignasset:
perfecte restituit sanitati: et ibideȝ mulierẽ in ecclesia
illuminauit. ¶ In ciuitate Hortensi post p̄dicationem
puer unus ita ɔglomeratus est p̄ntatus: ut caput pedi
bus portaret applicitũ: et ossa nõnulla haberet ɔfra-
cta: qui ad p̄ces lachrimabiles parentũ ab ip̄so susce-
ptus: subito extẽsus illico extitit liberatus. ¶ In urbe
Roma pluries predicauit: et sp̄aliter ut dc̄m est coraȝ
Papa et Cardinalibus: ubi euenit illud mirandum q̄
oblitus sermonis quẽ p̄uiderat: Duȝ ad scolas scti sp̄i
ritus se conuertisset: tam efficaciter est loquutus: ut

omnes aduerteret spũ sctm̃ eũ plenissime repleuisse: dono ligue & scie salutaris. ℭIn ciuitate interãnis cũ btũs.F. in platea ciuitatis populo p̃dicasset: epo astan te: finita p̃dicatione ep̃us surrexit & populo ait. Dñs ab initio ex quo plãtauit & hedificauit ecclesiã suam: semp illustrauit eã scis uiris q eã uerbo excolerent & exẽplo. Nunc aũt hora nouissima illustrauit isto paup culo & despecto & illiterato hoie Frãcisco: ꝑpter qđ tenemini ex hoc deuz diligere & honorare: & a pc̃tis uobis cauere. Nõ.n. fecit taliter omni natiõi. Quibus uerbis finitis: dũ ep̃us de loco in quo steterat descẽdis set: & ecclesiã ep̃atus itrasset: btũs.F. ad ip̃m accessit: & inclinatus ad eius pedes ait. In ueritate dico uobis dñe epe: ꝙ nullus fecit mihi unq̃ tãtũ honorẽ in hoc seculo q̃tuz uos fecistis mihi hodie. Nã alii hoies dñt iste est sctũs homo: attribuentes mihi gloriã & sancti tatẽ & nõ deo: sz uos tãq̃ discretus separastis ꝑciosuz a uili: deo & nõ mihi gloriã tribuendo: cui est soli glo ria reddẽda & honor. ℭIn ciuitate Tuscanella: cum gr̃a p̃dicationis eẽt. btũs.F. a quodã milite deuote su sceptus: cui⁹ filius unicus erat a natiuitate ɔtractus: quẽ ad instãtiã pr̃is manu eleuãs: sanũ reddidit & for tem: ut statiz exurgeret ambulãs & exiliẽs & deũ lau dãs. ℭIn ciuitate Senẽsi dũ p̃dicasset. btũs.F. & esset eius soci⁹ Fr̃ Masseus ut dictũ est supra fructu & cõ formitate. viii. illud euenit stupendiũ: ꝙ cũ ciuitas eẽt ad arma & iã aliq ĩterfecti: tã scẽ & tam diuine p̃dica uit eis btũs.F. ut ad pacẽ omni discordia semota: ciui tas ipsa statiz est ɔuersa. ℭIn ciuitate Gaiete duz se mel in maris litore p̃dicaret: & turbis p̃ deuotiõe in eũ irruẽtib⁹: cũ ipsoꝝ uellet declinare applausum: in unã herentẽ litori nauiculã exiliit solus: illa uero tãq̃ si rõ nis particeps: motore moueretur ĩtrinseco: sine aliquo remige cernẽtib⁹ & mirãtibus cunctis se lõgius a ter ra ꝓtraxit. Cũ aũt aliquãto spacio in maris altitudinẽ secessisset: stetit inter fluctus imobilis: q̃diu uir sctũs turbis expectãtib⁹ in litore p̃dicauit: Cũq3 audito ser mone & uiso miraculo: ac bñdictiõe accepta multitu do cederet: ne ip̃m amplius molestaret: nauicula ꝓpo ductu ad terrã est reuersa. ℭIn ciuitate Bareñ. cũ p̃ dicasset btũs.F. & ibi impator Federicus cũ sua esset curia: & ɔtra uiciuz luxurie. btũs.F. multa detestando dixisset: & curialib⁹ utpote lubricis & carnalib⁹ displi cuisset: iuitatus cũ socio ad cenã p ip̃m Impatorẽ cõ medit: & demũ data eidez soli camera: ad qescendum, abscõdita est in camera una pulcherrima iuuenis. clau sa igitur a foris camera mulier ex abditis exiẽs: cepit btm̃.F. de actu nephãdo sollicitare. Omnia tñ audien tib⁹ & uidẽtib⁹ p rimas hostii ipso Impatore cũ suis. Btũs igit.F. uidẽs sic se delusum: cũ ibi esset maxima pars pr̃uaꝝ ex igne diurno relictaꝝ: qa hyems erat: subito tunica habituali exuta: & sparsis prunis nuduz super prunas se posuit: dicẽs mulieri ꝙ in tali lecto si uellet cũ ipso ɔcũberet. Quod cernẽs mulier statiz au fugit. Imperator uero & alii intrãtes camerã: & btũm Frãciscũ cernẽtes stetisse sup carbões: & nullã lesionẽ ignis nec adustionẽ hr̃e in sua carne: ualde sunt mira ti: & ex tũc habuerũt ad btm̃.F. reuerẽtiã & deuotio nez. ℭIn castro & loco de grecio. p̃dicauit multoties. Btũs.F. ubi de⁹ fecit meritis ipsi⁹ magnũ & iaudituz miraculũ. Cũ.n. loci illius ĩdigene malis multiplicibus grauarent̃. s. lupoꝝ rapaciũ. Bruta & hoies comeden tium: ac tẽpestatũ grãdinis q̃ blada & uineas deuasta bãt. Btũs.F. eis cõpatiẽs in publica p̃dicatiõe dixit di cti Castri hoibus: ꝙ si uellet ɔfiteri & dignos fructus pnĩe facere: ꝙ mala p̃fata cessarẽt: & in bonis tẽpora lib⁹ & sp̃ualib⁹ ipse fideiubebat ꝙ multiplicaret. At tñ p̃dicebat eis ꝙ si ingrati de bñficio ad uomitũ re uerterent: inouaret plaga mľtiplicaret pena: & ira dei maior in ipsos deseuiret: hoies hoc audientes pniam agere ceperũt: & statim cessauerunt clades piere picu la nec molestie quicq̃ ĩtulere lupi uel grãdines: imo ꝙ mai⁹ est si qñ uicinoꝝ arua grãdo puaderet: ipsorum terminis appropinquãs terminabat ibidẽ: aut in par tem aliã diuertebat: & istud seruatũ est p maximũ tẽ pus: mõ tñ a plurib⁹ ãnis citra: lupi reitrauerũt & dã na iferũt multa: iuxta ꝓphata eis a btõ.F. ubi uomitũ repetissent. ℭIn ciuitate Bononie p̃dicauit. ad quã ci uitatẽ cũ accẽderet: & pplus eius aduẽtũ cognouissz: factus est ɔcursus oĩum ad ip̃m: ita ꝙ uix per terram ire poterat. Omnes.n. tãq̃ nouum florez mundi: & tãq̃ Angelũ dei uidere & audire eũ cupiebãt: ita ꝙ ad pla teã ciuitatis puenit cũ magna pena: pplo uero ibidem maximo ɔgregato tã mulieꝝ q̃ uiroꝝ & multoꝝ etiã scolariũ: exurgens btũs.F. in mediũ tã mirãda & stupẽ da spũ sctõ dictante predicabat: ꝙ nõ homo sz Ange lus uidebat̃. Nã uerba eius sicut sagite acute potẽtis: de archa diuine sapientie ꝓcedere uidebant̃: que cor da audientiũ tã ualide penetrabãt: ꝙ maximã multitu dinẽ uiroꝝ & mulieꝝ a statu pc̃ti ad pnĩe tũc lamẽta ɔuertit: & precipue duos scolares nobiles de marchia .s. Rizeriũ de Mutia & Peregrinũ de domo nobilium de Falerono: de qb⁹ habitũ est supra ɔformitate. viii. in tractatu de ꝓuincia Marchie. uide ibi. Fecit ẽt ibi dẽ btũs.F. tũc unũ singulare miraculũ. Cũ.n. puer qdã sup unũ oculoꝝ maculã hẽret: que sic ip̃z opiebat ut nihil ꝓrsus uidere posset: nec medicine ad hoc posset iuuari remedio: post signũ crucis a capite usq3 ad pe des factũ a uiro dei: uisum recuperauit tã limpidũ ut post ordinẽ minoꝝ igressus: & uocat⁹ Fr̃ Petr⁹ de La uechia q diu uixit & sctẽ: se lõge clarius uidere assere ret oculo ꝑus ifirmo: q̃ cũ oculo semp sano. ℭIn ciui tate Alexãdria Lombardie ẽt p̃dicauit: ubi de⁹ oñdit illud miraculũ: ꝙ cũ a quodã eẽt ad prandiũ iuitatus: & pie ãnuisset: & ad comedẽdũ capões idẽ ꝑparassz: paupi elemosinã petẽti unũ frustũ: btũs.F. misit capo nis: q maliciose ip̃m reseruãs: duz sequẽti die: btũs.F. populo ꝑpicaret: ille miser uolens sctõ detrahere di xit: ꝙ nõ erat ei credendũ: ꝙ capones comedebat: In cuius signũ ecce frustũ caponis qđ mihi heri dedit: & dum neq̃ homo crederet carnes extrahere & ostende re. piscem ostendit in quem caponis frustũ erat diuina uirtute cõuersum. & sic fuit ɔfusus. ℭIn mõte Feltro. btũs.F. p̃dicauit. Ad ip̃m.n. locũ cum noue militie fe stum ageretur: beatus Franciscus accedens dixit ad so cium, eamus quia cũ dei adiutorio inter eos aliquem

fructum faciemus. in dicto enim festo multi nobiles de diuersis partibus confluxerant. Inter quos fuit dñs Orlandus de Clusio: q̄ btō. F. facta predicatiōe donauit sacrū mōtē Aluerne. Btūs. n. Frācisc⁹ uolēs ꝑdicare in dicto festo ꝓposuit illud thema. Tā bonū & tm̄ ē: q̄d a me expectat: ꝙ faciliter oīs pena in pn̄ti tolleratur: & tā diuina sp̄us scūs p os Frācisci eructauit: ꝓbādo dictū uerbū per penas martiꝝ: aploꝝ martiria: penas duras penitētie ɔfessorū: mītasq̄3 tribulatōes sanctoꝝ & sanctaꝝ: ꝙ oēs stabāt suspēsa mēte quasi dei Angelū attendētes: s3 in fine ꝑdicatiōis dict⁹ dñs Orlandus hn̄s colloquiū de salute aīe sue cū btō. F. tādē3 sibi dedit mōtē Aluerne: ut ɔformitate. xxxi. dicetur. ¶ In scō Seuerino marchie Anchonitane ꝑdicauit. b. Francisc⁹: & dū ꝑdicaret Fr̄ Pacificus q̄ erat secularis & poeta laureatus uidit duos enses ualde fulgētes in modū crucis btūm. F. complecti. Quo miraculo uiso: mūdo abrenūciās: factus est Fr̄ minor: ut dictū est supra fructu & ɔformitate octaua in tractatu de ꝓuincia Marchie. ¶ In multis aliis locis Tuscie. Marchie Anchonitane & Triuisane: Lōbardie: P̄imonii: Campāie: & regni Apulie ꝑdicauit: in q̄b⁹ ꝓdigia & signa multa faciēdo: attēdebant̄ q̄ dicebant̄ ab ipso ac si Angelus dn̄i loquereť. ¶ Ad ꝑdicādū in Frācia beatus. F. elegerat dū paucos hēret socios: s3 per dn̄m Hostieň. apud Florentiā legatū exn̄tem: fuit ꝓhibitus. Attn̄ ad Franciā ut diceť ɔformitate sequēti: misit frēm Pacificum: q̄ fuit p̄mus minister in Frācia: & cū eo misit multos frēs. s. frēm Angelū de Pisis: q̄ ɔuētū fundauit Parisiēsem: & postmodū ad ꝓuinciā Anglie missus ē minister illuc a btō. F. Raro in aliquo loco. Btūs. F. firmus stabat: s3 p ꝓuīcias Italie assidue discurrebat: sua ꝑdicatiōe multos ɔuertēdo ad xp̄3: & ꝙ zelo ꝑcipuo ducebať animaꝝ: ip̄m mirificabat de⁹ signis & portētis: ac ei⁹ uoci p oīa ɔdescēdebat: sicut patuit qn̄ ad ꝑdicandū ibat iter Lombardiā & Marchiā Triuisanam. ¶ Cū. n. iret iuxta padū: & noctis obscuritas sup̄uenisset: ac uia multis eēt exposita ꝑiculis ꝓpter tenebras fluuiū & palludes: ac soci⁹ eidē diceret. Ora deū ut de istantib⁹ ꝑiculis liberemur. Ipse aūt uir scūs solu3 hoc ꝓtulit uerbū potens est dn̄s si sue cōplacet dulcedini: tenebraꝝ effugata caligine: bn̄ficiū impendere sue lucis: uix sermonē compleuerat: & ecce tāta illico lux cepit circa eos supna radiare uirtute: ut nocte alias existēte obscura: ipsi luce clara uiderēt: nō solum uiam: s3 & plurima circūquaq3. Cui⁹ lucis ducatu: p non modi cū uie spaciū corporalr̄ directi: & spiritualr̄ ɔfortati: usq3 ad locum hospitii cum diuinis hymnis & laudibus incolumes peruenerūt. Quo & aliis apparet beatum Franciscū ut perfecto zelatori animarū: ad instar magistri summi xp̄i: & deum precipue ipsu3 prosequi: & in opportunis sibi semper affuisse: & utebatur ipse pater ad conuocandum populum ad predicationē cornu eburneo albo: cuius sonitu gentes cōgregabat: ac quando eas silentiu3 tenere uolebat: duob⁹ paruis baculis pro quolibet mensure unius palmi adinuicē3 collisis: quorum insimul percussione silentium obseruari a populo imperabat: & quocūq3 ꝑgebat predicta secum ferebat: & hec ornata argento in sacrastia seruantur sacri loci Assisii.

Cornu uocabat. b. f. pp̄l3 ad ꝑdicationē.

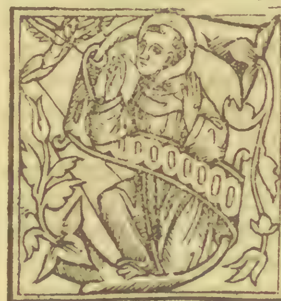
Non solū p̄r btūs. F. ꝑdicauit fidelibus: imo ēt infidelibus. sexto eni3 conuersionis ipsius anno: ad predicandū saracenis & aliis ad partes Sirie ire disposuit. Veru3 uentis nō secundis flantibus: compulsus est partes arripere Sclauonie: & cū ad partes Anconitanas redire uellet: & nauim quādā latēter intrasset cum socio: eidē multiplr̄ ꝓuidētia diuina affuit. Nā q̄dā missus a deo est q̄ ferens secū necaria uictus: quodā deu3 timente ad se uocato dixit. Hec oia p paupibus fratribus in naui latitātibus: ɔserua fidēliter: ac necitatis tēpore amicabilr̄ subministra. ¶ Mira deus operatus est. Bti. F. meritis. Cū. n. per dies plures ui uentoꝝ nauis ad portū applicare aliquē nō posset: ɔsumptis cibariis nauis: sola elemosina supfuit uiro dei collata: Que cū esset permodica: tantū diuina uirtute suscepit augumentū: ut dieb⁹ pluribus in mari ꝓpter tempestatē ɔtinuā morā ɔtrahentibus: usq3 ad portum Anchone oium necitatibus plenarie subueniret. Naute aūt tam a maris periculo q̄ famis per beatum Franciscū se liberatos uidentes: gratias egerunt omnipotenti deo: qui semp in suis amicis & seruis mirabilem & amabilē se ostēdit. ¶ Verū quia amor animarum & fidei animā ipsius gladio feruoris pertransibat: dum uideret se ad partes Sirie nō hēre in uoluntate dei accessum: uersus Marrochium iter arripuit: ut Miramolino & eius genti xp̄i euāgeliū ꝑdicaret: & ad palmā optati martirii si quomodo ueniret. Ibat tanto desiderio ut quāuis corpore imbecillis esset: peregrinationis sue precurreret socium. & ad exequendū q̄d decreuerat: festinus ut ebrius spiritu aduolaret: & cu3 usq3 hyspania3 accessisset: infirmitate superueniente grauissima: quod cupiebat adimplere nequit. Tertio tādē ad partes infidelium accessit: ut & fidem predicādo eosdem ɔuerteret: & si nō ad palmā gloriosi martirii perueniret. ¶ Verum cum terciodecimo anno a sua ɔuersione ad partes Sirie ut soldano predicaret ire disponeret. multi frēs eum usq3 ad partes Ancone sunt sequuti. uolētes cū ipso illuc accedere. S3 ipse hec ɔsiderās. & q̄ graue esset tot frēs simul nautis deducere: nec ipse uellet aliquē desolatū dimittere: eos dū esset in portu Ancone sic est alloquut⁹. Charissimi fratres. Omnes uos uelle3 p ur̄a ɔsolatione ducere mecum: s3 naute nō permittunt. & ꝙ unum ego eligendo & aliū dimittendo. uobis materiam preberē3 scādali & diuisionis: Ideo super hoc placeat uobis uelle ɔsulere dn̄i uoluntatē. quā sic sciemus. Nā uocauit unum paruum puerum qui neminē illoꝝ agnoscebat. & dixit fratribus. Interogemus hunc puerū si uobis placet. & cum omnibus placuisset: dixit beatus Frāciscus puero. Est ne puer uoluntas dei ut oēs isti frattres trāseant mecū? Rn̄dit nō. & quos uult de⁹ trāsfretare mecū? Rn̄dit tāgendo frēs. Iste & iste & ille & sic tetigit. xi. frēs de illis. & dixit btō. F. isti tecu3 ibunt. quia sic est uolūtas dei. & tunc omnes fuerunt ɔtenti qui tacti nō fuerant p pueri ... uolūtatē agnoscētes. Btūs aūt Franciscus dictis fr̄b⁹ assumptis naui3 itrauit. & partes Sirie cu3

eisdē puenit. Sȝ cū guerra inter saracenos & xp̄ianos tunc esset implacabilis: campi utrorumqȝ ex aduerso locati sic erāt: ut uia mutui trāsitus sine mortis discrimine nō pateret. Exierat.n.a Soldano edictū crudele: ut qcūqȝ caput alicui⁹ xp̄iani afferret: bisantiū aureuȝ ꝑ mercede accipet. Sȝ intrepidus xp̄i miles Frācisc⁹: sperans in ꝓximo suū adipisci posse ꝓpositum: diffiniuit iter arripe mortis pauore nō territus: sȝ desiderio ꝓuocatus: orōne p̄missa cōfortatus a dn̄o iter arripuit: & cū ꝓcessisset ulterius: occurrerūt ei satellites saraceni: qui tāq̄ lupi celeriter currentes ad oues: dei seruos feraliter cōprehēsos: crudeliter & ꝯtemptibiliter ptractarūt: afficiētes ꝯuiciis: affligentes uerberibus: & uinculis alligātes. Tādem afflictos multiplr̄ & attritos: diuina disponēte clemētia: ad soldanum iuxta uiri desideriū pduxerūt. Cū igit̄ pnceps ip̄e pquireret a qb⁹ & ad quid & qualr̄ missi eēnt: & quō aduenissent: in trepido corde. Rn̄dit uir Dei Frācīscus: nō ab homīe sȝ a deo altissimo se fuisse transmissum: ut ei & pplo suo uiā salutis ondēret: & anunciaret euangeliū ueritatis. Tāta uero mētis ꝯstātia tāta uirtute animi tātoqȝ feruore spūs p̄dicto Soldano p̄dicauit Deū trinū & unū & saluatorē oīum Iesuȝ xp̄m: ut illud euangelicū in eo clarescceret fore completū: ego dabo uobis os & sapiētiā cui nō poterūt resistere & ꝯtradicere oēs aduersarii uestri. Nam & soldanus admirandū in uiro Dei feruorē spūs ꝯspiciēs & uirtutē: libenter ipsuȝ audiebat: & ad morā ꝯtrahendā cū eo instantius inuitauit. Christi uero seruus sup̄no illustratus oraculo: Si uis inquit ꝯuerti cū populo tuo ad xp̄ȝ ob ipsius amorē uobiscū libētissime cōmorabor. Quod si hesitas ꝓpter fidem xp̄i legē Maumetti dimittere. Iube ignē accendi pmaximū: & cuȝ sacerdotibus tuis ignem ingrediar: ut uel sic cognoscas q̄ fides certior & sanctior nō inmerito sit tenēda. Ad quē soldanus. Non credo ꝙ aliqs de sacerdotibus nr̄is se uellet igni ꝓpter fidē suā defendēdam exponere: uel genus aliqđ subire tormēti. uiderat enīȝ quēdā de p̄sbiteris suis uirꝶ antiquum & lōgeuū: hoc uerbo audito statim de suis ꝯspectibus aufugisse: Ad quē uir sc̄tūs. Si mihi uelis ꝓmittere ꝓ te & pplo tuo ꝙ ad xp̄i cultū: si ignē illesus exiero ueniatis: ignē solus intrabo: & si cōbustus fuero: imputet̄ pc̄tis meis: Si aūt diuina me ꝓtexerit uirtus: xp̄m dei uirtuteȝ & sapiam uerꝶ deū & dn̄m saluatorē cognoscatis. Soldanus aūt hāc opiōnē accipe se nō audere Rn̄dit: qa se ditionem populi formidabat. Obtulit tn̄ ei multa munera p̄ciosa: que uir Dei nō mundanoꝶ: sȝ salutis animarū auidus: spreuit oīa q̄si lutū. Soldan⁹ uero uidēs uirū sanctū tam pfectū rerū mundialiū ꝯtēptorē: admiratiōe pmotus: maiorē erga ip̄m deuotionem accepit. Et quāuis ad fidē xp̄ianā ꝓ tunc trāsire nollet: uel forsitan nō auderet: rogauit tn̄ deuote famulū xp̄i: ut p̄dicta susciperet ꝓ salute ipsius: xp̄ianis paupibus uel ecclesiis erroganda. Ipse uero qa pondus fugiebat pecunie: & in animo soldani uere pietatis nō uidebat radicē: nullatenus acqeuit: & ex tūc eū libentissime audiebat: rogans ip̄m btm̄. F. ꝙ ad eū frequēter accederet. Insup sibi & sociis suis ꝯcessit: ꝙ quocūqȝ uellent libere irēt: & ubiqȝ p totū impiū suuȝ libere p̄dicarēt. Et dedit eis qđdā signaculū quo uiso a nemine lederētur. Habita igit̄ hac liberali licētia: Sc̄tūs. F. socios suos binos hincide trāsmisit in diuersas partes pagāoꝶ: Ipse uero cū uno socio. Frē. s. illumiato: ad quādā partem iens: cū peruenisset ad qđdā hospitiū: ubi sibi erat ꝑ qete necariū cōmorari: Inuenit ibi quādā mulierem corpore speciosam & facie: sȝ turpissima mēte: q̄ ip̄m sanctū de actu nephario reqsiuit. Cui sc̄tūs Rn̄dit. Si tu uis ꝙ ego tibi assentiam: uolo ēt tu mihi ꝯsentias: ait illa. Accepto ꝙ dicis. Eamus ergo & lectum paremus. Scūs uero. F. ait. uenias mecū & ducā te ad lectū pulcherrimū: & duxit illā ad magnū ignē: q tūc in illa domo fiebat: & in feruore spūs expoliās se in lare illo ignito nudū tāq̄ in lecto se collocauit: & uocās illā dixit. Expolia te & festina frui lecto splēdidissimo florido & mirādo: qa hī te opȝ esse si tu uis mihi obedire: Ille aūt ignis in nullo btm̄. F. lesit: sȝ sup larē illū ardētem ignitū quasi sup flores hilariter accumbebat: illa aūt mulier tam mira cernēs & stupēs nō soluȝ a sterco re pc̄ti: sȝ ēt a tenebris infidelitatis est ꝯuersa ad dn̄ȝ Iesuȝ xp̄ȝ: & effecta est tāte sc̄titatis: ꝙ iuuantib⁹ meritis bti. F. multas aīas ad dn̄m Iesum xp̄m in illis partib⁹ acqsiuit. Vidēs aūt btūs. F. ꝙ fructū quē desiderabat ibidē facere nō poterat: dn̄o sibi reuelante disposuit recongregatis sociis ad partes fideliū remeare. Et rediēs ad soldanū suuȝ ꝓpositū de reditu idicauit: Cui soldan⁹ dixit. Fr̄ Francisce ego libēter ad fidē xp̄i conuerterer: sȝ timeo mō hoc facere: qa isti saraceni me & te cū sociis tuis si sentirēt statim iterficerēt: Sȝ cum tu multū adhuc possis pficere: & ego q̄daȝ magna negocia ꝓ salute aīe hēam expedire: nollē libenter morteȝ tuā & meā ita iopinate iducere: Sȝ indica mihi modū quo saluer: & ego sum parat⁹ tibi in oīb⁹ obedire: & sc̄tūs. F. dixit ei. Dn̄e ego qđē mō recedaȝ: sȝ postq̄ ad partes meas rediero: & ad celū dn̄o uocante trāsiero: post mortē meā scđm dispōnē diuinā: mittā tibi duos de frib⁹ meis: a qb⁹ baptismū recipies: & saluus eris: sicut dn̄s meus Iesus xp̄us mihi reuelauit. te aūt interim ab omni negocio dissolue: ut cuȝ grā xp̄i uenerit: Inueniat te fide & deuotione paratum. Cui soldanus gaudēter assentiēs: fidelr̄ obediuit. Sanctus aūt. F. ad partes fideliū rediit. Sȝ qualiter dictus soldanus sit p btm̄. F. saluatus: dicet̄ fructu & ꝯformitate. xxxviii.

¶Dū btūs. F. eēt ī partib⁹ ultramarinis. uȝ. in ciuitate Antiochie que tunc a xp̄ianis tenebat̄: euenit illud de quo dc̄tm̄ est supra ꝯformitate precedenti: ꝙ monaci de mōtana nigra que ab Antiochia per octo miliaria distat: una cuȝ Abbate uitā ꝯsiderantes & mores beati Francisci & socioꝶ: possessiones oēs monasterii patriarche resignantes: & locū monasterii solum retinentes: facti sunt oēs fratres minores: & in dicto loco plura miracula deus ondit: ut dictum est. Sic ergo p̄ꝫis apparet: ꝙ beatus Franciscus non solū ut ꝯuerteret fideles ad xp̄m p̄dicauit: sȝ ēt infideles: & ad p̄dicandū eisdē p maximā distantiā accessit. Verba. n. bti Francisci mira ī audientes opabant̄. B. Clara. bti. F. p̄dicatione ad dn̄ȝ ꝯuersa fuit. Hec dū semel audiret btm̄. F.

predicarē & nōiare dñm Iesuȝ: tātā uirtutē in suo de⁹ posuit corde: ꝙ ex tunc inantea nulla tribulatio nulla aduersitas sibi difficilis fuit. O quot & q̄ magni uita sunt ɔuersi ꝑdicatiōe bti. F. ad xpm: nullus posset uerbo exprimere aut calamo exarare. Tres. n. ordines sūt ab ipso instituti: ortū ab ei⁹ hn̄tes uita & predicatiōe: quoꝝ magnitudo & sctitudo fructū exprimūt doctrine & ꝑdicatiōis. b. Frācisci. Et qa. b. Frāciscus sua predicatiōe exhibuit miraculū qđdā singularissimū: quia nō repi locū in supiorib⁹ ipm nō posui. Quod tn̄ h̄ in sero: & sicut de isto sic & de multis aliis factis & si nō scriptis: dȝ presumi. ¶ In ueteri eni legēda. b. Frācisci narrat ꝙ semel exn̄s: ipse. b. Frāciscus iuitat⁹ a quodā nobili ad comedēdū cū ipso: dum esset in quodā loco grā ꝑdicādi: acceptauit secū prādere finita predicatione: supueniēte hora ad ei⁹ ꝑdicationeȝ dictus nobilis accessit cū uxore & tota familia dimisso puero paruo filio in domo cū una puella: ut curā hēret de puero & de coqna: que puella sic dimissa ait itra se. Oēs uadūt ad audiēdū istū hoiem: uadā & ego & statim reuertar: & sic fecit. puerū. n. dimittēdo: & domū: ad ꝑdicatiōeȝ accessit: & dum esset in ꝑdicatione: recordata de puero quē dimiserat: statiȝ surgēs ad domū rediit. Quo reuersa: inuenit dcm̄ puerum in caldariā plenā aqua calidissima cecidisse: mortuū & totū decoctū: Cuius ossa cū maxio plāctu & timore accipiēs: posuit i quādā archa. Interiȝ uir ipse nobilis q. b. Frāciscū ad prādiū inuitauerat: ad domum reuersus & pfata repeties: dixit uxori rogās ipsam ut ꝓpter reuerentiā. b. Francisci qui comedere cuȝ eis debebat: abstineret a lachrimis. ꝑdicatiōe & aliis finitis. b. Frāciscus cū socio ad domū dicti nobilis ꝑuenit: & a dicto nobili & eius uxore receptus gratifice: sederūt ad mēsam: & postq̄ comederāt: dixit. b. Frācisc⁹ dicto nobili: ꝙ faceret portare poma: & ille cū se excusaret ꝙ nō hēret: qa tp̄s nō erat: btūs Frāciscus dixit ei: uade ad illā archā: qa ibi sunt. Quo pr̄ pueri ꝑgens: cū aperuisset archaȝ: stabat filius eius puer pulcherrimus a mortuis resuscitat⁹ hn̄s duo poma unū in una manu & aliud in alia manu: & puer extendit manū pr̄i dicens. Babo. ꝙ uidēs ipse nobilis pr̄ pueri stabat stupefactus: Cui. b. Frāciscus porta huc. qa ipsa sunt poma q̄ uolebā: dn̄s. n. mihi q̄ acciderant reuelauit: & deū ꝓ uobis rogando qđ uidetis ɔcessit. De quo miraculo & dono tā ipse nobilis q̄ eius uxor deo & b. Frācisco grās imensas retulerūt. ¶ De miraculo facto ꝑ btm̄. F. dū post predicationē factā in Castro Celani iuitatus eēt a milite cui mortē adesse ꝑdixit btūs. F. quia fructu. xviii. & ɔformitate dicet̄ h̄ dimittit̄. ¶ Btūs igit̄ pr̄ Franciscus ꝑdicationē suā nō solūȝ extēdit ad fideles & īfideles: sȝ ēt ad carētia rōne: utpote uolatilia & aues. Cū. n. ꝑ frēm Masseum sociū suum queȝ miserat ad frēm Siluestrū & btām Claram diuinū bn̄placitū agnouisset: ꝙ sue uolūtatis erat ipm ad ꝑdicandū ꝑgere: dictūq3 frēm Masseum & fratreȝ Angelū in socios accipiēs ad ꝑdicandū exiisset: ac recedētes de Castro Canarii in quo primo predicauerat. iret uersus Menaniū: ad quēdā locū deuenit: in quo diuersi generis auiū maxima multitudo ɔuenerat: quas cum sctūs dei uidisset alacriter cucurrit ad locū: & eas uelut rōnis participes salutauit. Oib⁹ uero expectātibus & ɔuertētib⁹ se ad eū: ita ut que in arbustis erāt: iclinatis capitibus cū appropinquaret ad eas insolito mō in ipsum intenderēt: usq3 ad eas accessit & omnes ut uerbum Dei audirēt sollicite admonuit dicēs. Fr̄es mei uolucres multū debetis laudare deū creatorē uestrū: q plumis uos induit & pēnas tribuit ad uolāduȝ: puritatē ɔcessit aeris & sine ur̄a sollicitudine uos gubernat. Cū aūt hec & his similia loqueret̄: Auicule mō mirabili gestientes: ceperūt extendere colla: ꝓtendere alas: apire rostra: & in ipsum attente respicere. Ipse uero cum spūs feruore mirando ꝑ mediū ipsaꝝ transiēs: tunica ɔtingebat ipsas: nec tn̄ de loco aliqua mota ē. Donec signo crucis facto & licētia data: cū bn̄dictione uiri Dei omnes se in altum leuantes: simul magnū & mirabilē cantū fecerūt. Quo expleto iuxta signum crucis a btō. F. eis fctm̄: cruciformiter se diuiserunt: in quatuor. s. partes mūdi: & una uolauit uersus orientē. Alia uersus occidētē. Tertia ad meridiē. Reliqua ad Aquilonē: iuuentes ꝑ signiferū xpi Franciscū ꝙ crucis uexillū eius predicatiōe & frūm suoꝝ erat fidelib⁹ declarandū: & mentibus fideliū implantādū: hec omnia dicti socii uiderūt: ipsum in uia expectātes. Quo innuitur ꝙ predicatio bti. F. hoibus & mulierib⁹ erat acceptanda: ex quo auicule rōne ꝑuate tā auide & mirabiliter eaȝ audierant. Sicq3 pȝ ꝙ btūs. F. ꝑut de eo cantat̄. Inuitat aues bestias & creaturas alias ad laudeȝ ɔditoris. Prefatis igit̄ luculenter apparet bti. F. doctrinam & predicationē auctēticā fuisse: uita & pfectiōibus placibilē: & gratā hoibus taȝ ex dulcedine uerborū q̄ signis & ꝓdigiis ōn̄sis predicationē ei⁹ & summa deuotiōe audiētibus: & quibusdā ipsam audire negligētibus: sicut supra patuit: de nobilibus de Perusio & ɔformitate. xviii. de qbusdā aliis dicet̄. Quibus oibus pȝ scda pars istius decimi fructus & cōformitatis declarata: uidelȝ Frāciscus predicator.

¶ Fructus undecimus & conformitas Iesus mādans discipulis Franciscus destinator. Expositio prime partis. Iesus mandans discipulis.

Ator ille celestis & agricola dn̄s Iesus xp̄s exiens de sinu pr̄is factus hō: ut semen uere doctrine quo solus habet̄: in cordib⁹ fideliuȝ uelut in agro plātaret: id sic egit ꝑ seipm. Primo aplōꝝ mētes irradiādo: ut demū iaȝ plātatū & ad fructū deductū ꝑ ipsos i aliis fidelib⁹ sereret & mādaret: sic tn̄ ut ipsi plātādo: augumētū nō ipsi: sȝ ipse ꝑberet & daret: qa incremētū hō nō dat sȝ deus: uerū hoc scē doctrine semē sicut in ueteri testamento hoium electoꝝ cordibus implantauit per seipsum illuminationibus internis & inspirationibus loquendo: & per alios. s. angelos patres patriarchas & prophetas exterius plebi sue promulgando: sic & in nouo fecit testamēto: qa primo per se ipm ut

ɔformitas & fructus ꝓcedēs ondit ꝓdicādo & alloqn do fideles & spāliter apl'os otinue de regno dei: secundario uero p ipos fecit apl'os: ꝑut hētur. Mat.x. Mar. vi. Luc.ix. ꝑut hic noster ꝑsens fructus & ɔformitas declarare itendit dicēs. Iesus mandās apostolis. Quia eis ꝓcepit ut irēt ad ꝓdicandū: qa messis qdē multa: oparii aūt pauci. Iō apl'os.xii. quos elegerat ad predicandū misit: ut habetr. Mat.x. Sʒ quare apl'os elegit et demum.lxxii. alios discipulos: dctm̄ est fructu & conformitate octaua supra. uide ibi. Hic aūt est uidenduʒ qualr & qūo apostolis mandādo ut irēt ad ꝓdicanduʒ qualr eos misit & direxit. Vbi aduertendū ꝙ dn̄us Iesus aliqua ꝑegit sic eos dirigēdo. ❡ Et primo ptātē faciēdi miracula ɔcessit & dedit. Vñ Mat.x. dr̄ in principio. Cōuocatis duodeciʒ discipulis suis: dedit eis potestatē spūum immūdoꝝ: & ut eicerent eos: & ut curarent oēm langorē & oēm ifirmitatē. Circa quā partem uidēdum est. Primo qd ipsa ptās in apostolis poneret. Rn̄detr ꝙ ponebat assistētiā ꝑ solito diuine ptātis ad faciēdū qcqd ipsi in noīe xp̄i fieri imparēt. Scd̄o uidēdū est q̄re dn̄us: ptātē eis ad predicandū missis dedit. Rn̄detr ꝙ hoc egit. Primo ut doctrina fidei p miracula roboraretr & firmaretr: qa opibus miris. Scd̄o qa nō fidelibus: sʒ infidelibus hēbant ꝓdicare q scd̄m aplm signa querūt. i. Cor.i. & signa potius mouent q̄ uerba. Tertio uidēdū est q̄re potius ipsis apostolis hec ptās data ē: q̄ eoꝝ successorib⁹. Rn̄detr ꝙ hoc euēit: qa ipi fundatores ꝑmi eccl'ie & magr̄i fuert fidei: que utiqʒ fuit plus fundāda in uirtute Dei miraculis: q̄ in humana rōne. Scd̄a rō datr: quia ipsi hēbant infidelib⁹: ut dictum est ꝓdicare: q̄re & signa hēbant facere: nō sic ꝑostea nisi qñ ꝑpter abiectionē fidei p hereses: sanctis diuersis hec ptās est collata: ut btūs Gregori⁹ de plurib⁹ ponit: in libro dialogoꝝ. Tertia rō. ex parte xp̄i est. Fuerūt. n. spāles eius socii & legati: & iō singularibus priuilegiis isigniēdi: quia hoc ad honorē xp̄i eos destinātis redūdabat. Cū. n. noīe xp̄i: ut pʒ. Luc.x. ꝓdicta agerent: ad eius ɔflectebatr honorem: qd p ipsos magnifice fiebat: & q̄uis ad pn̄s in successoribus apl'orum nō sit hec sp̄alis ptās: est tn̄ spūaliter loquendo ꝑ ut deducit btūs Gregori⁹ in Omel. ascēsionis. Quarto uidendū est. An Iude Scarioth. hec ptās sit tradita. Rn̄detr ꝙ sic: ut dicit Matth.x.ca. nec hec ptās eius lapsui cōtradixit: qa ut dicit xp̄us. Luc.x. In hoc nolite gaudere: qa spūs uobis subiciuntr: sʒ poti⁹ gaudete: qa noīa ur̄a scripta sunt in celis. Mat.vii. habetr. Multi dimus: demonia eiecimus & signa fecimus: & ego rn̄debo eis. Amen dico uobis nescio uos. Sic ergo opera signoꝝ nō repugnat cōicari & dari malis & peccatoribus. Insup si aliis hanc ptātē dedisset & non sibi occasionē ei ꝓbuisset male agendi ꝙ nō decebat. Hoc primū a xp̄i exhibitiōe datr documentū. uʒ. ꝙ ab operib⁹ diaboli dʒ esse imunis q ꝓdicationi alterius dʒ insistere: ne alterius ꝑcurando salutē: ipse suam omittat: contra nōnullos qui aliis uiaʒ demr̄antes ꝑfectionis: ipsi in operibus diaboli semp manent implexi. ❡ Quarto ad predicandū destinauit Matth.x.ca. hos.xii. misit. s.

Q̄re apl'is ptās miraculoꝝ data ē & nō eoꝝ successoribus.

ad predicandū Iesus. Vbi aduertēdū ꝙ sancti apostoli missi a xp̄o Prio noiantr: dr̄. n. duodeci discipuloꝝ nomina sunt Hec Petrus & Andreas &c. ut per quos sit fundata ecclesia aduertatr: & qbus mūdus credidit: qa nō doctoribus & sapientibus scd̄m carnē: sʒ simplicibus: & nō diuitibus sʒ pauperibus: ꝑut declarat apostolus. i. Cor.ii. Ponuntr ēt noīa apl'oꝝ ut eoꝝ dignitatis & uirtutis eminētia in nominibus declaratis attendatr scd̄m Ierōnimū. Scd̄o destinantr: quia dicit ꝙ misit eos. Quo ꝓstatur documentū: ꝙ officiū ꝓdicatiōis nullus dʒ a se assumere: nisi mittatr ab alio. i. approbetr & destinetr: ut patuit in Ioāne baptista. Luc.iii. factum est uerbū dn̄i sup Ioānē filiū Zacharie in deserto. Et sequtur uenit in oēm regionē Iordanis ꝓdicās &c. In xp̄o Isaie.lxi. Spūs Dn̄i sup me euangelizare pauperibus misit me. In Paulo & Barnaba. Act.xiii. Separate mihi Barnabā &c. & seqr. Illi missi a spū scō &c. ❡ Sʒ hic sunt aliqua dubia. ❡ Primū est q̄re xp̄s ut incepit ꝓdicare: discipulos ad ꝓdicandū nō misit: sʒ post. s. temporis i ꝑcessu. Rn̄detr ꝙ ꝑmo ipse saluator debebat p se ppl'm iformare: qa ad hoc erat a pr̄e missus. Scd̄o qa apl'i iscii nō debebāt mitti sʒ iformati: ꝙ utiqʒ fuissʒ: si stati ad ꝓdicādū directi a xp̄o fuissent. Quare iformādi erāt primo a xp̄o & postea dirigēdi: iformati āt fuerūt & uerbis & opib⁹ xp̄i. ❡ Scd̄m dubiū cur xp̄s elegit Iudā scarioth in aplm: cū sciret eū dānādū & ab ipso ꝑdendū. Et cur cū sciret eū malū ad predicanduʒ cū aliis apostolis destinauit. Rn̄detr ad primū istoruʒ. Prio ꝙ hūc xp̄s elegit ut scriptura uerificaretr ꝑs dicēte. hō pacis mee i quo spabā &c. Scd̄o ut nll's de sua electiōe & primatu ꝑsumat & supbiat: sʒ poti⁹ timeat suū casū. Tertio ut timeam⁹ auaritiā p quā ipe Iudas in tm̄ facinus ꝑlapsus est: & presertim uiri apostolici. Quarto ut eidē ꝓberet materiā poti⁹ iuste & scē agendi: q̄ oppositū eum ad tā magnificū statū uocādo & sublimādo. Ad scd̄am dubii partē dr̄ ꝙ Iudas tūc malus nō erat. Itē diuia ꝑuidētia scit uti malis ad bonoꝝ cōfortationē & ɔsolationē: q̄re & Iude si ꝑ tūc fuissʒ malus uelut p plumbeā fistulā aq̄ salutaris doctrine ad fideles diffunderet: & ut dcm̄ est materiam dn̄s semper subtraxit male agendi. Quare ipsum una cuʒ aliis ad predicandum elegit. ❡ Tertiuʒ dubiū. Si misit omnes simul ad unā terram: uel unū solū uel duos. Rn̄detr ut hētur. Matth.x. Quod simul oēs miserit est certum ex textu: sʒ ꝙ oēs ad unam terrā: nō habetr certū: & ꝙ binos miserit pōt haberi ex hoc: qa bini noiantr in textu. s. copulatiue: & pōt ēt haberi ex capl'o. Luc.x. ubi dr̄ ꝙ.lxxii. discipulos misit illos binos: a fortiori.xii. apostolos & Matth. dicit ad lr̄am. capitl'o.vi. ꝙ misit illos binos: & hoc ɔgrue factū est in signū socialis concordie: & gemine charitatis. Tertio ne ad gētes. i. gentiles transirēt ad ꝓdicandū demandauit dicēs. Matt.x. in uiam gentiū. i. gentilium ne abieritis: & ne in ciuitates Samaritanorum intraueritis. s. causa predicādi uel curādi: quia Samaritanis Iudei nō coutebantur. Io.x. qa & si circūcisionem & libros haberēt Moisi: in aliis tn̄ gentilr̄ uiuebant. ❡ Sʒ hic est dubium: quare hoc eis ꝓcepit. Rn̄detr ꝙ xp̄s hoc egit. Primo ut ꝑficeret

Q̄re xp̄us iudam elegit.

contra non ob predicationis officium.

q̄re apl̄s dictū est in uiā gē tium ne abieritis.

p̄missa prib⁹. Secūdo ut scādalū uitaret iudeoꝝ secū dū Ieronimū. ne dicerēt se xp̄m reiecisse: qa ad gētes & Samaritāos & nō ad eos apl̄os misisset. Tertio ad ondēdū magis grām suā in iudeos: ut sic daret eis maiorē occasionē ueniēdi ad deū: & maiorē iexcusabilitatē si uenire nollēt. Quarto ad ondēdū modū p̄dicatiōis: ut p̄mo fiat in loca p̄pinq̄: & diuino cultui dedicata. Quinto ad exercēdū pus apl̄os in facilioribꝰ secundū Crisosto. q̄ in difficilioribꝰ. Sexto ad declarādū ꝙ pus est p̄dicandū his de qbus p̄sumendū est ꝙ sint aptiores ad fructificandū: usqueq̄uo p euidētiā facti oppositū pateat. ¶ Secundū dubiū est: qa ꝙ hic precipit ↄtradicit ei qd̄ dr̄ in ultimo caplo ubi dr̄. Eūtes docete oēs gentes. Rn̄dit Ieronimus: ꝙ nō repugnat: ꝙ qd̄ dr̄ hic dcm̄ est an̄ resurrectionē. Illud uero ꝙ dr̄ ibi dcm̄ est post resurrectionē: & mandatū hoc de nō eundo ad gētes intelligebat̄. s. usq̄ ad tēpus in quo ipse p spm̄ sctm̄ diceret: eundū esse ad gētes. Documentum tn̄ hic dat: in eo ꝙ interdicit p̄dicatorē accedere ad gētes: qa p̄dicator & si cōis debeat esse: se affabilem & benignū oibus suo uerbo exhibēdo: ab oibus tn̄ debet eē uita separatus: Sciens ꝙ cuius uita despicit̄: restat ut eiꝰ predicatio ↄtēnat̄: ut dicit btūs Gregorius. ¶ Quarto qbꝰ sit p̄dicandū demrauit dicēs: ꝙ ire ad p̄dicādū debēt ad oues que perierāt tam p originalē miseriā: q̄ p actualē culpā: & inuit ꝙ malitia faciente iudeoꝝ sinagoga tūc tēporis erat q̄si perdita. Ad oues domus Israel: qa ipse de se dixit. Mat. vi. Nō sum missus. s. principalr̄ nisi ad oues que pierāt domus Israel. Ad oues domus Israel: p̄dicatio dirigit̄: quia & si fiat gn̄alr̄ oibus: tn̄ ipsa ad oues dn̄icas solū trāsit: que debēt eē domus Israel. i. Deū uidere: quia ad hoc fit p̄dicatio: ut in p̄nti sint oues pascue Dn̄i: & demū in futurum domus Israel. i. illorū qui deū cernūt. ¶ Quinto q̄ sunt p̄dicāda ordinauit dicēs. Eūtes autem predicate dicentes. appropinquauit regnū celoꝝ: ubi uide ꝙ saluator eo mō quo icepit: & que p̄dicauit uult ut & ipi p̄dicēt. Sic ipse icepit pn̄iam agite appropinquabit regnū celoꝝ. Mat. iiii. & Mar. i. Sz uide ꝙ pn̄ia est p̄dicāda oibus: qa ut ipse dicit. Mat. ix. Non ueni uocare iustos sz pctōres ad pn̄iam: uel pōt dici ꝙ saluator ostēdit q̄ sunt p̄dicāda: qa inq̄t appropinquabit regnū celoꝝ. hoc est nō terrena sz celestia & de regno dei: iuxta exemplū ipsiꝰ q docebat discip̄los ↄtinue de regno dei. Mat. xxi. Quo dat̄ documētū ꝙ homo fabulas & similia in p̄dicatiōibꝰ dz omittere: & q̄ sunt dei p̄dicare. Et addit saluator. Quid p̄dicator facere dz sp̄ualr̄: & si nō ualet corporalr̄. nā dz suo uerbo Infirmos curare. i. pusillaīmes roborare: ut bonū agere presumāt. Mortuos suscitare: qa ut homo pctōr a pcti morte recedat laborare: leprosos mundare. i. ut homies auaritiam radicē oium maloꝝ detestent̄. Demones expellere. i. supbiā abicere tā a se ne itumescat inani gloria: q̄ ab aliis. ecce ad qd p̄dicator dz attēdere. s. oia uicia q̄ in p̄fatis ↄsistūt ab oibus eradicare: & ad uirtutes arripiendas iducere. ¶ Sexto ꝙ p̄dicatio fiat intētiōe recta: Saluator nr̄ hic reserauit. Quia gratis accepistis inq̄t gratis date. hoc pōt referri tam ad predicationē

Quō p̄dicator mortuos suscitat &c.

q̄ ad sanitatū premioꝝ collationem: qa hoc dz gratis fieri: quia homo hoc nō hz a se sz a deo dicente aplo. p̄me. Cor. iiii. Quid habes ꝙ non accepisti: & qd gloriaris q̄si nō accepisꝰ? & alibi. Non sumus sufficientes cogitare &c. sz sufficiētia nr̄a ex deo ē. Quia ergo hec data sunt nobis a deo nō ex meritis: q̄re gratis: & sic ↄn̄ter gratis date. Quo p̄hibet omnem simoniacam prauitatem & sinistrā itentionē: in administrando populis diuina. Quod. n. fit p̄pter cupiditatem aut inanē gloriā nō fit gratis q̄uis pactū nō iteruenīat. Quo seq̄tur ꝙ predicator si predicat ut placeat: non gratis dat & mercedem intentā amittit. ¶ Septimo a quibꝰ abstinere debeāt informauit dicens. Nolite possidere aurum neq̄ argentū &c. Vbi primo p̄hibet possessionē thesauroꝝ dicens: nolite possidere auꝝ ul̄ argentū: & sic diuitias habere: secundū Ieronimū & Rabanum. Sz aduerte ꝙ interdicendo possesionem mobilium a fortiori & imobiliū: & quia talia iam dimiserant in uocatione: de talibus nō facit mentionem quia subintelligit̄. ¶ Sz dubiū est: qa eis possessionem interdicit auri & argēti. Respōdēt doctores Chrisostomꝰ. Omel. xxxii. sup Matt. Quia radix oium maloꝝ est possidere auꝝ & argentū: & interdicit nō solū possessionē: sz undecūq̄ perceptionem ut pernitiosam. Ieronimus dicit: ne suspectos redderet discipulos quibus predicarent: uideretur enim nō causa salutis hominū: sz causa lucri predicare. Ambrosius rationē assignat ut. s. ab omni eos sollicitudine eruat: & uacationē omnem sermoni tribuant. Sic ergo interdicit possessionem taliū rerum mobilium: presupponens imobilium abiectionem. Sed de auro & argento facit mentionem: quia illecebriora sunt & cupiditatē fortiꝰ incendentia: & qa occultius hec p̄nt seruari q̄ illa: & ne crederēt illis dimissis hec p suis posse seruar̄ necītatibꝰ. s. aliquē thesauꝝ. Sic ergo pz cā q̄re expresse p̄hibet mobilia: potius q̄ imobilia. Secūdo iterdicit xp̄s portationē numoꝝ. Cū dicit neq̄ pecuniā i zonis u̅ris. Idē hr̄ Mat. vi. & Luc. ix. Vbi sciēdū ꝙ saluator nō solum iterdicit ↄgregationē auri domi seruādo: & p tēpore lōgiori: sz ēt portationē q̄ fit p ↄtinuis expēsis. Rō qa ipse uult totā fiduciā p̄dicatoris i deū ferri: cui cura est de oibꝰ Mat. vi. dicit. Primū q̄rite regnū dei & iusticiā eius: & hec oia adicient̄ uobis: & nolite solliciti eē aīe u̅re qd māducetis &c. Scit. n. pr̄ ur̄ ꝙ his oibꝰ idigetis. ¶ Sz hic est dubiū q̄re Iesus uoluit in p̄dicationē ire discipulos suos sicut paupes. Rn̄det ꝙ iuste fecit & sapiēter. Primo p̄pter ipsiꝰ pauptatis multiplicē p̄fectionē. de qua dicet̄ ↄformitate. xvi. Scd̄o ad uitādū oēm spēm cupiditatis scd̄m Ambrosiū. Tertio ad tollēdū oēs suspitionē hypocrisis uel simulate itētiōis scd̄m Crisost. Quarto ad eleuādū & ↄfirmandū eos totalr̄ in fide & spe diuine p̄uidētie scd̄m Ambrosiū. Quinto ut ↄuersio mūdi fiēda p eos: nulli tēporali potētie aut fauori uel glorie posset ascribi. Sexto ut facil̄ꝰ & p̄mptiꝰ p̄currerent mūdū: nullius rei tēporalis onere uel sollicitudine p̄grauati. Septimo ut cū maiori fiducia oēs ad eos possent p gratiis adire: uidentes eos de temporalibꝰ nō curare. Octauo ut ondēret ꝙ discipulos dirī

q̄re apl̄is iterdicit aurū &c.

gebat ut traheret hoies potius ad deū diligēdū & cupiendū eternū q̄ ad diligēdū temporalia: uel optandū possidere. nono ut oñderet q in cōtemptu mūdanoꝝ stat uita aplica: & dñi bñplacitū poti⁹ q̄ in opposito. ¶ Et si querat cur potius in missione aplorꝝ ad pdicādum forma dat & tradit pauptatis q̄ in aliis. Rñdet q xps pauptatē assumere docuit in aplorꝝ uocatiōe: sʒ ipsaʒ tenere ut qd pfectū & meritoriū docuit Mat. xviiii. qñ dixit. Vade & uende oia: si uis pfect⁹ esse: & da paupib⁹: & habebis thesauros in celo &c. Sed in pcepto eius obseruātiā posuit i missione aplorꝝ ad pdicādū pter iam dictas rōnes. ¶ Insup cum sancti apostoli uicē gererēt platorꝝ: oñdit q obseruātia pauptatis utilis est tā platis q̄ subditis: nec labores escusant eos. Insup oñdit q si magri & doctores essent istituti a xpo p munera nō deberēt corrūpi: sʒ oi desiderio pauptatē amplecti. tertio interdicit eis deportationem uictualiū & ciborꝝ dicēs. Non perā in uia. Hieronymus & Rabanus: q diuitias detrūcauerat: q̄ p aurꝝ & argentū & es significant: ppemodū & uite necessaria amputat: ut ampli⁹ doctores uere religiōis seipos oñderēt: nihil de crastino cogitādo. p perā ergo nō solum deportatio ciborꝝ intelligit: sʒ ne uacua etiā portetur sub spe acqrēdi cibos: q postmodū p uiā portentur. Et si dicat q hoc est cōtrariū illi quod habet Lu. xxiii. ubi xps dicit apostolis: q tollāt perā &c. Rñdet q duplex fuit missio aplorꝝ. uʒ. prima añ passionē & resurrectionē. alia fuit post. In prima missione apostoli libēter audiebant: q nō pdicabāt iaudita: sʒ regnū: unde fuit eis pax & sufficiētia uictualiū. In secūda autem pter incredibilia: q̄ de xpo pdicabāt: odio habebant. secūdū illud Matth. x. Eritis odio oibus hoibus pter nomen meū: q̄re & tūc necessaria nō habebāt: seu nō inueniebāt. pme Corinth. iiii. Vsqʒ in hāc horā esurimus & sitimus. Ideo dicit Beda. Non ea uiuendi regula psequutionis q̄ pacis tempore discipulos iformauit. in prima nihil discipulis defuit. Luc. xxiii. sʒ in secūda: ut dicit apls. & esurierūt & sitierūt. ¶ Quarto phibet deportationē calciamētorꝝ: duplicitatē idumētorꝝ: & gestationē baculorꝝ dicēs. Neqʒ duas tunicas. i. supfluas. Beda in glo. sup hoc uerbo. Luc. ix. dicit. Simplex uestimētū est quicqd est necessariū alicui secūdū qualitatē loci uel temporis. Duplex aūt est qd ultra necessitatē est. Hieronymus & Rabanus idē dicunt. unde p tunicā uestimētū intelligimus: ne alio uestiti: aliud nobis futurorꝝ timore reseruemus. Basilius in regula. caplo. xi. hoc exponit dicēs. Ne alia qdē sint nobis uestimēta ad pcedēdū parata: & alia ad usum domesticū: & rursus alia in die: & alia in nocte. sʒ opʒ unū esse uestimētū: quod nobis sufficere possit ad oia. Neqʒ calciamēta. Prohibet portationē calciamētorū. Dicit Bonauētura sup Luc. ca. x. q calciamēta phibet sicut & tunicas: nō put sunt ad necessitatē: sʒ put sūt ad supfluitatē. unde nō phibet calciamēta habita: q utebant sandaliis. Mat. vi. Sʒ q exceptis calciamētis q̄ habent: alia nō debeāt deferre. Prohibet uirgā defensionis & offensioni: & uindicte: sed correptionis de q̄ habet prime Corinth. iiii. Et sustētationis pprie imbe

Quare pmo interdicta ē apostolis pera p uiā q postea fuit cessa.

Quid sit uestimētū simplex: cū duplex a xpo phibeat.

cillitatis nō phibuit. ¶ Octauo qd a pdicatore sit accipiendū isinuauit dicēs. Dignus est opari⁹ cibo suo. ubi uide q Saluator nr nō dicit q pdicator sit dignus magna opulētia & magnis diuitiis: sʒ cibo suo. i. uictu necessario. Per cibū more scripture intelligit oia necessaria sibi & suo offō. Nam als nō posset idonee suū officiū exequi: qa ad illud exigit assiduitas orōnis & sapientialis speculationis & puide corporis gubernationis. Ad hoc in suis epistolis Paulus apls plures dat rationes: lʒ apls manib⁹ laboraret: unde accipet necessaria sue uite. Actuū. xx. ¶ Nono exposuit ubi pdicator debet hospitari dicēs. In quācūqʒ ciuitatē &c. Vbi aduerte q dñs uult sollicite & diligēter a pdicatore iterrogari de hospite: apud quē est hospitatur⁹ & qd: nō ut q̄rat an sit diues: sʒ qs in eo dignus sit. dignitas hec refert ad famā & ꝯuersationē & bonā uolūtatē in recipiēdo. Non enim decet cuʒ sceleratis aut notatis de aliqua infamia pdicatorē hospitari: ut nō det occasionem aliis ei nō credendi: & eū nō sequēdi. Insup cū sit magna dignitas recipiēdi xpm & cōsequēter discipulos eius debet recipiēs esse dignus. ¶ Et si dicat xpus ipse oppositū fecit cū publicanis & in domo ipsorꝝ comedendo: ut pʒ de Mattheo. Matth. ix. Rñdet Chry. q iam erāt cōuersi. & p ōns digni effecti. ¶ Decimo declarat q̄tū pdicator debet i hospitio residere & morari dicens. Et ibi manete: donec exeatis. s. de toto castro uel urbe. Sʒ cur hoc xps uult fieri? Rñdet pmo ut euitet notā leuitatis & istabilitatis. scdo notā gulositatis: qa sic credit multotiēs. tertio cōtra cōtēptū hospitantis ne ifamiā icurrat crudelitatis. q̄rto ut ipleat scripturā ueritatis. q̄ dicit Eccl. xxix. Vita neq̄ hospitari de domo in domū. pdicator. n. debet esse sobri⁹ & qetus stabilis: & matur⁹: & hospitibus suis reuerens & grat⁹. Sʒ si hospes pter auaritiā uel inopiā grauaret de taliū mora & pmāsione. Rñdet q tūc est euidens ratio ad aliū eūdi. Et si alius eos uellet recipe: nō iterdicit: dū tñ hospitis primi honor seruet: & sine ei⁹ fiat offensa. ¶ Vndecimo ponit Saluator qd a pdicatore eū recipiētib⁹ debet iprecari dicens. Intrantes domū salutate eā dicentes. Pax huic domui. ubi aduertendū q si ad formā uocis exterioris attendit: hec uidet potius istructio q̄ pceptū. Si uero aspiciat actus interni desiderii: & quo ad eius signū efficax: qa tenebant illorꝝ optare salutē & pacē ad quos intrabāt est pceptū. Sʒ cur xps hāc formā salutādi docuit eos? Rñdet primo ad oñdēdū q tps diuine ad nos & recōciliationis & pacis aduenerat. scdo ut p hoc amicabiles & suaues oibus se ingererēt. tertio q ad pacē dei & hoium in eis reformādā aduenerat. quarto secūdū Hierony. qa salutādi. s. dicēdo. Aue. erat ꝯsuetudo iudeorꝝ & syrorum. qnto ut oñderet q nisi qes & pax adsit: ab ira & discordia & turbationū tumultu ad uerā illuminationē mētis: q̄ fit p pdicatōeʒ: qs uenire nō pōt. & subdit. qs effectus talē salutationē ꝯsequit dicēs. q si domus illa fuerit digna: ueniat pax ura sup illā &c. uel secūdū pdestinationē diuinā digna pōt uel ꝯsensu pacis oblate dici pax ura. s. ei predicata & āñūciata: seu urō merito ipetrata: uel ministerio mediāte ibi diffundenꝝ

Eo stabit. Si aūt nō fuerit digna: ad uos reuertet: quia meritū nō amittetis de ūra bona intentione in pcatione uel salutatiōe. ¶ Duodecimo ponit Saluator quid debet fieri a pdicatore & opari: si nō cōtingat eū recipi: aut eius pdicationē nō auscultari dicēs. Et quicūqȝ: nō recepint uos: neqȝ audierint sermōes ūros &c. ubi Saluator mādat puluerē de pedib⁹ excutiendū: scdm Hierony. hoc egit in testimoniū laboris: quē p eis saluandis assumpserūt: & q ad eos puenit pdicatio apostolica. unde puluis dimissus & locus calcat⁹ testimonium feret deo cōtra illos in iudicio: ppter quod addit Saluator. Amen dico uobis: q tollerabili⁹ &c. Sȝ quō ē hi ueꝝ: cū sodomite eēnt peximi coraȝ dño. Ge. xix. Rńdet q peccatū spūale est maius corporali. Sodomite in genere peccati corporalis fuerūt peximi: sȝ repellētes pdicationē aploꝝ. s. iudei principalr fuerūt deteriores: q spūali pctō deliquerūt: q otra xpm ferebant: fuit. n. eis pdicatū: oblata grā: penitentie ueritas declarata: & salus pmissa: & nihil hoꝝ sodomitis: qre corā deo excusabiliores sunt sodomite iudeis. Veꝝ q doctrina xpi q̄ erat pdicatiōe aploꝝ mūdo tradenda cōtra carnē erat & sanguinē: cōtra idolatriā: qbus oberrabant oēs alii a iudeis: & cōtra oīa mūdana: & tota erat sancta pfecta & diuina. Et qd noua testa capit: sapit dum ueterascit. Hinc est q causa pfate pdicāde doctrine cōtra iam dicta tribulatiōes & psequutiōes uarias: & a diuersis recipe debebāt. Saluator aūt futurorum pscius pdicit eis talia passuros docēs qd agēdum in talib⁹: & demū fructū cōsequēdū ex talibus. Sȝ sciēdū est q xps tribulatiōes quas erāt passuri eis pdicit. primo q scita tribulatio & pcognita minus frāgit: dicente Greg. Minus iacula feriūt q puident. scdo ut de tanta potestate tradita a xpo nō supbiāt cogitātes qd eis euentuꝝ esset. tertio ut suam prescientiam eis pandat: q sicut oīa nouit: sic & oīa rite disponit: tribulationib⁹ ppter ipsuȝ susceptis: premiū apponēdo. quarto ut q de⁹ liberat a tribulatiōe: totā ipsoꝝ fiduciam dirigēdā ad deū haberēt. Predicit ergo Saluator eos passuros psequutiones in generali: & ab extraneis cū dicit. Ecce ego mitto uos sicut oues in medio luporꝝ. Appellat lupos eoꝝ psequutores. Ad idē fac qd sequit. Tradēt. n. uos in ociliis & in sinagogis suis: flagellabūt uos &c. & ibi cū dicit. Eritis odio oīb⁹ hominibus ppter nomē meū. His generalib⁹ psequutionibus Saluator dat plura remedia. Primū prudētie dicens. Estote otra lupos prudētes sicut serpētes: & simplices sic colūbe. Hieronymus. ut p prudētiā deuitent insidias: & p simplicitatē nō faciāt malū. & hoc est qd subdit. Cauete aūt ab hominib⁹: quia dixerat q ducerent in cōciliis &c. dat eis adiutoriū de diuina subuentione in eloquētie subministratione dicēs. Cuȝ aūt tradēt uos: nolite cogitare quō aut qd loquamini: dabitur. n. uobis in illa hora qd loquamini. Non eni uos estis q loqmini: sȝ spūs pris ūri q loqt in uobis: & ipse ostēdet uobis quō. i. modū loquēdi & ordinādi uerba ūra. Et qd. i. de qua materia loqui debeatis: nō uetat dńs uerba premeditanda pdicatoꝝ & alioꝝ: cū scriptura diuina dicat oppositū. Sȝ qa homo ignorat qn ducit ad cōcilia: qd sibi pponet: Saluator docet: q p tūc a deo dirigent in loquēdo. scdo ponit psequutiones iferēdas in speciali ab intraneis. i. nō soluȝ ab extraneis: sȝ a ppinqs: q frater tradet frēm: pr filiū: & filii parētes: & morte eos afficient. Addit remediū: qd ē cogitare psequutiōes ipsoꝝ: magro xpo illatas: & nostro pri dicens. Nō est discipulus sup magrȝ: nec seru⁹ sup dńm suū. Sȝ sufficit discipulo ut sit sicut magr ei⁹. s. xps: q est magister noster. Matth. xix. Et seruo q sit sicut dńs eius. Scdm remediū addit cogitādo finale iudiciū: in quo apparebūt ipsoꝝ bona: & alioꝝ mala. iō dicit. Nihil occultū qd nō reuelet tūc. Tertium ponit adiutoriū ad tolerādā passionē. s. aie imortalitatē cogitando dicēs. Nolite timere eos q occidūt corpus: aiaȝ aūt nō possunt occidere. Quartū auxiliū idicat cū dicit. Sȝ potius eū timete q pōt aiaȝ & corpus pdere in gehenā. s. psequutoꝝ uroꝝ: tales ibūt in tenebras exteriores. Matth. xiii. Quintū est diuine uolūtatis attentio. Nā xps uenit separare filiū a pre: & filiā a mre. & sic a parētib⁹. Rōnē assignat: q q amat prem aut matreȝ plus q̄ me: nō est me dignus. Sextū tāgit remediū de fuga faciēda. i. reseruare se ad meliora: ut fec apls Paulus dū fugit de damasco. & hoc cū dicit. Cū aūt psequent uos in ciuitate ista: fugite in aliā. i. ad meliora pagēda uos reseruate. Adiungit Saluator pmiū pfatarum psequutionū ut facili⁹ tolerent. & hoc cū dicit. Qui aūt pseuerauerit usqȝ in finē: hic saluus erit. & q ofitebit me corā hominib⁹: ofitebor & ego eū coram pre meo: q est in celis &c. & cū dicit. Vestri capilli capitis oēs numerati sunt &c. & cum dicit. Qui pdiderit aiaȝ suā ppter me: iueniet eā. & qa Saluator nr dixerat. Quid fiet illis q ipsoꝝ nō recipent predicationeȝ: possent apostoli dño dicere. Ecce: mittis nos ad predicādū: qd mercedis fiet nos recipiētib⁹? Rńdit dicēs. Qui recipit uos: me recipit. & q me recipit: recipit eū q me misit &c. & concludit. Amen dico uobis: q talis uos recipiēs nō pdet mercedē suā. Sic ergo pȝ q xps aplos & discipulos ad predicāduȝ misit quō & ad qd Quod erat primū & principalr uidēdū p expōne prime partis hui⁹ conformitatis. s. Iesus mādās discipulis. s. ut irēt ad predicādū. Vidēdū est nunc quō ut ueri obediētes dñi mādato eūtes ad pdicādū qd egerūt: & q ad pdicādū iuerint pȝ Luc. ix. ubi dicit. Egressi aūt circuibāt p castella euāgelizātes uerbū & curātes. Sȝ quē fructū fecerint: ońdit Luc. x. In hoc quod dicitur ibi. q reuersi sunt septuagintaduo cū gaudio. s. qa pfecerāt iperata: & fructū fecerāt: & qa miracula exercuerāt dicētes. Dńe: in noīe tuo demonia subiiciunt nobis &c. Sic ergo pȝ de prima aploꝝ ad pdicādū missione. & hoc fuit aā xpi passionē: & eius sacrā resurrectionē. Consequēter uidēdū est de ipsoꝝ ad pdicāduȝ a xpo missione scda: & qd fructuositatis tali missione euenerit. scdo eniȝ misit Saluator nr discipulos. s. post suā resurrectionē ad predicādū: nō solū ad oues q̄ perierāt dom⁹ israel: sȝ ad oēs gētes. Et hoc ońdit Mat. xxviii. cū dixit eis. Euntes ergo docete oēs gētes baptizantes eos in noīe pris & filii & spūs sancti &c. Et Marci. xvi. Euntes in mūdū uniuersuȝ pdicate euāge

lium oi creature &c. Et quia de ista scda missione: & de fructu pdicationis aplorum in gnali & in speciali dicet ifra oformitate & fructu.xxxviii.u3. Iesus mittēs aplos. hic ad psens dimittat. p3 ergo expositio prime partis conformitatis.xi.u3. Iesus mandans discipulis: & ipsa prima pars declarata.

¶ Secunda pars undecimi fructus & oformitatis est. Franciscus destinator. Expositio.

Vir dei Frācisc?: ut oformitas oñdit pcedens: fact? euangelic? pco: & pdicator: ad diuersas partes pdicaturus accessit: & diuersis gētib? pdicādo: fructū pegit deo acceptū: & ñ solū ipe psonalr pdicatiōis eidē iniūctū effecit offm: s3 & p frēs suos eidē diuina bōitate oiūctos idipsu3 exercere sollicite pcurauit. S3 quō & qualr id pfecerit: pñs pars undecie oformitatis q̄ dicit. Frācisc? destinator: declarare intēdit. Et pro euidētia hui? est sciēdū q.b. Frācisc? suos frēs ad pdicādū multotiēs destinauit. Et primo in principio religiōis. cū enim habitu: uita: & uolūtate dñs Bernardus: qui frater Bernardus de qnta ualle est dictus: dñs Petrus canonic? ecclesie maioris assisii: q dictus est frater Petrus cathanii. & alius uir noie Egidius: q frater Egidius est uocatus: isti tres: cū ipsi beato patri adhesissent ad pfectū maiorē aiarum imēsa pfusi leticia & gaudio spūs sancti. b. Frācisc? frēs Bernardū & Petrū ad unā partem misit. Ipse uero cū fratre Egidio in marchiam anchonitanā pexit. Euntes aūt in marchiā: exultabāt ueheme̅nter in dño: & btūs. F. alta & clara uoce laudes dñi gallice decantās: bñdicebat & glorificabat altissimi bonitate3. l3 aūt uir dei nōdū pleno pplo pdicaret: qñ tñ p ciuitates & castella trāsibat: hortabat oēs ut amarēt & timerēt deū: atq3 penitētiā agerēt de peccatis. Frater aūt Egidius eius socius admonebat audientes ut eis crederet: qa eis optime cōsulebat. Qui uero eos audiebāt: dicebāt. Qui sunt isti: & q sunt uerba q̄ dicūt? Erat eni amor dei & timor q̄si ubiq3 extinctus: & uia penitētie penitus nesciebat: imo stulticia reputabat. pualuerat.n. carnis illecebra: mūdi cupiditas: & supbia uite: adeo q totus mūdus in his trib? malignitatib? posit? uidebat. De eis erat diuersa opinio. Alii dicebāt eos stultos uel ebrios. Alii aūt asserebāt q talia uerba nō ex stulticia pcedebāt. Vnus uero de audientib? dixit. Aut pter sūmā pfectionē dño adheserunt: aut certe isani sunt: qa despata uidet eorum uita: cū pauco cibo utant: & nudis pedib? ambulēt: atq3 uilissimis uestib? sint iduti. Inter hec tñ l3 qdā timorē icurrerēt: uisa forma sancte cōuersationis eorum: nō eos tñ adhuc aliq seqbant: s3 & mulieres iuuēcule uidentes eos a longe fugiendo pauebāt: ne forte isania uel stulticia ducerent. Sic ergo postq̄ circuierūt illā puinciam redierūt ad locū sancte Marie de angelis de assisio. & ista fuit prima missio frūm ad pdicādū plus exēplo q̄ uerbo. ¶ Secūdo. b. Frācisc? destinauit frēs ad pdicādū secūda uice. nam ipso stante cū trib? sociis ptatis: quatuor alii uiri de assisio eidē adheserūt. s. Sabbatinus: Moricus: & Ioānes de capella: & unus alius: cui? nomē nō posuit frater Bonauētura in legēda maiori. parte. iii. supplicātes. b. Frācisco ut eos in frēs reciperet: & .b. Frācisc? eos recepit humilr & benigne. Iā sterilis & paupcula simplicitas sancti pr̄is peperat septem: & desiderabat uniuersitatē fideliū ad penitētie lamēta uocatā xpo dño parturire. unde uolens eos ad pdicādū destinare. b. Frācisc? primo eis pdixit ordinis dilatationē diuina clemētia fiendā in pximū: quā btūs Frācisc? cognouit dū in quodā solitario loco annos suos in amaritudine recogitās deploraret. spūs.n. sancti in eū supueniēte leticia: certificat? est de remissiōe plenaria oiu3 delictorum. Raptus deinde supra se: ac in qddam mirādū lumen totus absort?: dilatato mētis sinu: q̄ circa se & filios suos futura erant luculēter aspexit. unde fratrib? postea dixit. Confortamini carissimi & gaudete in dño: nec qa pauci estis efficiamini tristes: nec uos terreat mea uel ur̄a simplicitas: qm̄ sicut mihi est a dño i ueritate ostēsu3 in magnā multitudinē faciet uos crescere de?: sueq3 bñdictiōis gr̄a multiplr dilatabit. Deīde postq̄ plura de regno dei: de cōtēptu mūdi: de abnegatiōe pprie uolūtatis: corporisq3 castigatione pnūciasset: ppositū suū de mittendo illos in q̄tuor partes orbis apuit. illi corā seruo dei humilr se psternētes in uia cū gaudio spūs suscipiebāt obedientie sancte mādatū. Ipse uero dicebat cuilib3 singillatim. Iacta cogitatū tuū in dño: & ipse te enutriet. Quod uerbum. b. Frācisc? solit? erat dicere quotiēscūq3 fratre3 aliquē ad obediētiā dirigebat. Mittēs ergo eos sic est alloquutus dicēs. Consideremus frēs carissimi uocatione nr̄a3: quā uocauit nos misericorditer de?: nō tm̄ p nr̄a: s3 p multorum salute: ut eamus p mūdū exhortādo oēs plus exēplo q̄ uerbo ad agēdā pniam de peccatis suis: & habendā memoriā mādatorum dei. Et nolite timere: qa pusilli & isipiētes uidemur: s3 secure annūciate simplr pniam: cōfidentes in dño q uicit mundum: q spū suo loquet p uos & in uobis ad exhortandum oēs ut cōuertant ad ipsu3: & eius mādata obseruent. Ite ergo annūciātes hominib? pacem pdicātes pniam in remissionem peccatorum: inuenietis quosdā homies fideles: mā suetos: & benignos: q cū gaudio uos & uerba ur̄a recipient. & p oppositū alios ifideles superbos blasphemos: q exprobrātes resistent uobis & his q̄ dicetis. ponite ergo in cordib? ur̄is patienter & humilr oīa tolerare. Cūq3 fratres hoc audissent timere ceperūt. Ad quos sanctus ait. Nolite timere: qm̄ nō post multū tp̄s uenient ad uos multi sapientes & nobiles: erūtq3 uobiscū pdicātes regib? & principib? & populis multis. Multi uero cōuertent ad dñm: & per uniuersu3 mūdū multiplicabit de? familiā suā: & augebit. Estote ergo in tribulationib? patientes: in orationibus uigiles: in laborib? strenui: in sermonib? modesti: in morib? graues: & in bñficiis grati. qa p his oībus uobis regnū dei ppat eternū. Sic ergo cum hec

dixisset & bñdixisset eis: ad tres partes orbis ꝑfecti sunt. Ipse uero sciẽs se aliis datũ in exẽplũ ut prius faceret q̃ doceret: cũ uno socioꝝ uersus unã partẽ orbis ꝑrexit: reliqs a se ad modũ crucis: aliis trib⁹ mũdi partibus deputatis. Abierũt ergo uiri dei deuote monita eius obseruãtes. Cũ aũt inueniebãt aliquã ecclesiã siue crucẽ: inclinabãt se ad orõnẽ: & deuote dicebãt. Adoramus te xp̃e & bñdicimus tibi p oẽs ecclesias q̃ sũt i uniuerso mũdo: qa p sanctã crucẽ tuã redemisti mundum. Credebãt.n. semp inuenire locũ dei ubicũq3 crucẽ uel ecclesiã inuenissent. Quicũq3 aũt uidebãt eos plurimũ mirabant: eo ꝙ habitu & uita dissimiles erãt omnibus: & q̃si siluestres hoĩes uidebant. Quocũq3 uero intrabãt: ciuitatẽ. s. uel castellũ: aut uillã: uel domũ: annũciabãt primo pacẽ: cõfortãtes oẽs ut timerẽt deũ: & amarẽt creatorẽ celi & terre: eiusq3 seruarẽt mãdata. Quidã eos libẽter audiebãt: qdã ecõtrario deridebãt: pleriq3 eos qõnib⁹ fatigabãt. Quibusdã dicẽtib⁹. Vñ estis uos? Aliis q̃rentib⁹ qs esset ordo ipsoꝝ. Quib⁹ s3 esset laboriosum tot qõnib⁹ rñdere: simplr̃ tñ ↄfitebant ꝙ erãt uiri penitẽtiales de ciuitate assisii oriũdi. Nondũ.n. ordo eoꝝ dicebatur religio. Multi uero eos deceptores & fatuos iudicabãt: & nolebãt eos recipe in domũ suã: ne tã q̃ fures eoꝝ res furtim auferrẽt: ꝑpterea in multis locis: illatis multis iniuriis: hospitabãtur i ecclesiaꝝ porticib⁹: uel domoꝝ. Frater uero Bernardus de qnta ualle cũ socio florẽtiã aduenĩetes: post multas susceptas iniurias: cognit⁹ tandẽ est: & aliquos exẽplo & uerbo cõuertens ad. b. Frãciscũ adduxit. u3. assisiũ. & qa de hoc dictũ est supra. fructu & ↄformitate. viii. in tractatu de uita fratris Bernardi in ꝓuincia. b. Frãcisci: ideo p̃fata hic ulteriori modo nõ pono B. uero Francisc⁹ cũ iret cũ socio: & frater ille diceret iuxta mãdatũ. b. Frãcisci hoĩb⁹. Dñs det uobis pacẽ: quã salutationẽ. b. Frãcisc⁹: xp̃o reuelãte: ut dictu3 est fructu & ↄformitate p̃cedẽti: didicerat: ꝓut ipse i suo scripsit testõ. quia homies nõ audierãt adhuc fieri ab aliquib⁹ religiosis talẽ salutationẽ: ide plurimũ mirabant. & qa p uiã sic incedẽs: frater ipe hoĩes & mulieres & existẽtes in agris salutabat. Aliq cũ idignatiõe dicebãt eis. Quid sibi uult ista talis salutatio ur̃a? ita ꝙ frater ipse incepit ex hoc uerecũdari. unde dixit. b. Frãcisco. Dimitte me dicere aliã salutationẽ. & ait illi b. Frãcisc⁹. Dimitte illos dicere: qa nõ percipiũt q̃ dei sunt. Sed neq3 uerecunderis: qm̃ adhuc & nobiles & principes hui⁹ mũdi: de hac salutatiõe tibi & fratrib⁹ reuerẽtiã exhibebũt. Modico aũt elapso post tempore benignus pr̃ Frãcisc⁹ sue ꝓlis exoptãs p̃sentiã: cu3 in unũ oẽs p se ↄuocare nõ posset: p eũ orabat hoc fieri q dispsiones ↄgregat israelis. Sicq3 factũ est ut absq3 humana uocatione oẽs ex isperato post modicũ temporis iuxta eius desideriũ diuina operãte clemẽtia: nõ sine ipsoꝝ admiratiõe pariter cõuenirẽt: qñ aũt se inuicem reuiserũt: tãta iocũditate & gaudio repleti sũt: ac si nihil recordarenẽ eoꝝ q̃ passi fuerãt ab iniqs. Soliciti tñ erant quotidie orare & laborare manib⁹ suis: ut oẽm ociositatẽ aĩe inimicã a se penit⁹ effugarẽt. Surgebãt in media nocte sollicite: & orabãt deuotissime cũ imẽsis lachrimis & suspiriis. Amore intimo se diligebãt: & seruiebat unus alteri: ac nutriebat eũ sicẽ mr̃ filiũ unicũ & dilectũ. tantũ charitas ardebat in eis: ꝙ facile eis uidebãt tradere corpus suu3 morti ꝓ salute aĩe uel corporis suoꝝ cõfratrũ. uñ q̃dã die cũ duo ex ipsis fratrib⁹ simul irẽt: iuenerũt quẽdã fatuũ: q cepit iactare lapides in eos. Vidẽs ergo unus eoꝝ lapides iactari in alteꝝ: opposuit se statim ictib⁹ lapidũ: uolens poti⁹ se pcuti q̃ frẽm suũ ꝓpter charitatẽ mutuã qua flagrabãt. Sicq3 parati erant unus ꝓ altero ponere uitã suã. Erant ẽt in humilitate & charitate radicati & fundati i tãtũ: ut unus alteꝝ reuererer tanq̃ p̃rem & dñm. Atq3 illi q offõ p̃dicationis: uel aliqua gr̃a p̃cellebãt: humiliores & uiliores ceteris uidebant. Oẽs quoq3 se totos ad obediẽdũ p̃bebãt: ad p̃cipiẽtis uoluntatẽ se cõtinuo pparantes. Non discernebant inter iustũ & iniustũ p̃ceptũ: qa quicqd p̃cipiebat putabant esse scd̃m dñi uolũtate3: & ideo iplere precepta erat eis facile & suaue. A carnalib⁹ aũt desideriis abstinebãt semetipsos iudicantes: atq3 cauẽtes ne unus alteꝝ offenderet ullo modo. Et si qñ contingebat ut alter alteri diceret uerbũ quod posset illũ turbare: tãtum cõsciẽtia mordebar: ꝙ nõ poterat quiescere dõec diceret culpã suã: ꝓsternens se in terrã: ut pedẽ fratris turbati sup os suũ poni faceret. Quod si frater turbatus pedẽ sup os alteri⁹ ponere nolebat: si erat prelatus ille q turbauerat alteꝝ: p̃cipiebat illi ut pedẽ poneret sup os suũ. Si uero erat subditus: faciebat hoc illi p̃cipi a prelato. Sicq3 studebãt ut oĩs rancor & malicia fugaret ab eis: & ꝑfecta semp iter ipsos dilectio seruarẽt: satagẽtes ꝓ posse singulis uiciis singulas uirtutes opponere: p̃ueniẽte & adiuuãte eos gr̃a dñi nr̃i Iesu xp̃i. Nihil insup sibi ꝓpriũ uendicabant: s3 libris & aliis collatis eisdẽ utebant cõmuniter scd̃m formã ab apostolis traditam & seruatam. Cum aũt inter eos & in eis esset uera pauptas: erant tñ liberales & largi de oĩbus sibi pro deo collatis: libẽter dantes ipsius amore petentib⁹: & maxime paupib⁹ elimosinas eis datas. Quando uero ibant p uiam: & inueniebant pauperes petẽtes aliqd ab eis amore dei: cũ nõ habebant aliqd quod p̃berẽt: dabant aliquã partẽ de uestib⁹ suis: s3 uilib⁹. Quãdoq3 eni3 dabant capuciũ: diuidẽtes ipsum a tunica: qñq3 manicam: qñq3 parte3 aliquam disiuentes eam a tunica: ut illud euangeliũ iplerẽt. Oĩ petẽti te tribue. Quando uero declinabãt diuites huius seculi ad eos: recipiebant eos alacriter & benigne studẽtes eos reuocare a malo: & ad pñiam ꝓuocare. In pauptate plurimũ letabant: ꝙ nõ cõcupiscebant diuicias: s3 oĩa transitoria spnebant: q̃ possunt a mundi hui⁹ amatorib⁹ cõcupisci. p̃cipue uero pecuniam q̃si puluerẽ pedib⁹ cõculcabant. Et sicut a pr̃e sancto. F. fuerant edocti: ipsam cũ stercore asini equali p̃cio & põdere põderabant. Gaudebant in dño cõtinue: non habẽtes iter se nec intra se: uñ possent aliquaten⁹ cõtristari. Quanto enim a mũdo erant magis diuisi: tãto deo erant magis cõiuncti. p uia3 crucis: & semitas incedẽtes iusticie: & obseruationis euangelice offendicula remouebant: ut posteris iter ꝑlanũ fieret & secu

rum. Sic ergo p3 scda frum a.b. Fracisco ad pdicandu missio & destinatio. ¶ Tertio. siue.b. Fracisci destinatio tertia frum ad pdicandu fuit post approbatione regule & cofirmatione facta p dnm papa Innocetiu tertiu. Nam cu post reuersione pfatorum octo frum ad sanctam Maria de angelis: quos ad pdicandu direxerat quatuor aliis sibi adheretib9 ad numerum duodenariu excreuissent. b.F. cu duodecim pfatis sociis roma pgens: obteta regule cofirmatioe a.D. Innocetio: ac ab ipo habito de pdicada pmia mandato: & laicis fratrib9 q eu fuerat comitati: suo iussu coronis paruulis factis ut uerbu dei libere pdicarent: cu pfatis uersus uallem spoletana reuersus: ut euagelium xpi faceret & doceret ipse. b.pr no solu pdicare cepit: s3 & dictos socios ad pdicadu destinare. S3 in quib9 libris uoluit fres suos btus. F. studere? No certe i libris Aristotelis & philosophorum: no Galieni & medicorum: no Tullii & rhetoricorum: non Tholomei & astrologorum: no in libris legu & decretalium. S3 in quo? Certe dicit frater Bonauetura in qrta parte legede maioris. uacabat diuinis pceptis icessanter: metalr potius q uocalr studio itedetes oronis deuote. & q libris carebat: loco illorum: librum crucis continuatis aspectib9 dieb9 & noctib9 reuoluebat exeplo pris & eloqo eruditi: q iugiter faciebat eis de xpi cruce sermone. Sicq3 fres cformes aplo Paulo nihil sciebant nisi xpm & hunc crucifixu: q eis factus est sapietia: sanctitudo: iusticia: & redeptio. Qua in re: dno puente: fres & corda audientiu commouebat: & linguas ipsorum dirigete in terris ad quas pgebat: maximu fructum faciebat. Ipse enim duodecim socios binos & binos dirigendo: more dnico ad diuersas mundi partes ipsos direxit. Frem uero Bernardu de qnta ualle misit bononia: ut habet supra. cformitate. viii. tractatu de uita fratris Bernardi: q post multa suscepta patienter couicia agnitus a pplo: & locu accepit bononie: & pre nimio honore q sibi ipedebat: recedes ab inde ad b. Fracisculum reuersus est: & tuc. b. Fracisc9 pdicatioe sociorum multiplicatis fratrib9: misit fres bononia & in lombardia ad pdicandu & morandu. & tande ipse. b. Fraciscus: ut dictu est coformitate pcedeti: & bononia & lombardia accessit. Hac tertia uice. b. Francisc9 postq socios destinarat: ipse adire fracia gra pdicationis elegit cu fratre Masseo. uerum cu diuina inspiratione pri9 roma adiissent: ad uisitandu aplorum limina: ut dictu est coformitate. viii. in tractatu de fratre Masseo: beatis apostolis. b. Francisco apparentib9: no ad francia pfectus: s3 ad ualle spoletana est reuersus. Vice alia franciam uoluit adire: & usq3 floretia pgens: a dno Vgone epo hostien. ordinis ptectore phibit9 fuit: & hac uice fres pdicationib9 & exeplis tantu fructu fecerut q fres adeo sunt multiplicati: ut. b. Francisc9 bis i anno ad caplm apud sancta Maria de angelis cuocaret. & hec fuit tertia missio frum a. b. Francisco. ¶ Quarto: seu uice quarta. b. F. misit fres ad pdicandu: du iam fratrib9 multiplicatis: ordinasse3 q bis in anno fratres ad caplm couenirct. u3. in festo pentecostes: & sancti Michaelis de mese septebris: & hoc i loco sancte Marie de angelis. Cui9 ordinationi fres obteperantes couenicbant oes. In quo caplo tractabant quo regulam melius possent obseruare: & tuc costituebant fres per diuersas puincias: q pplo pdicaret: & fres alios in suis puinciis collocaret. Expleto aut caplo: bndicebat fratrib9 oibus: & ad singulas puincias singulos destinabat. Quicuq3 ex ipsis habebat spm dei & eloquentiam idonea ad pdicandu: siue clericus siue laicus eet: dabat ei licentia pdicandi. Ipsi uero bndictionem eius recipietes: cu magno gaudio spus taq pegrini & aduene ibant per mudu: nihil in uia portantes: nisi tm libros in quib9 possent dicere horas suas. Faciebat namq3 sancta pauptas qua sola deferebant p sumptibus ipos ad oem obedietia pmptos: robustos ad labores: & ad itinera expeditos: & q nihil terrenu habebant: nihil amabant: nihilq3 timebant amittere: securi erat ubiq3 nullo pauore suspesi: nulla cura distracti: tamq q absq3 metis pturbatione uiuebant: & sine sollicitudine diem crastinu & serotinu hospiciu expectabant. multa qde eis in diuersis partib9 orbis iferebanr couicia tanq psonis despicabilib9 & ignotis. uerum amor euangelii xpi adeo ipsos patietes effecerat: ut quererét potius ibi esse: ubi psequutione paterent in corpore q ubi cognita sanctitate ipsorum mudano possent gloriari fauore. Ipsa quoq3 rerum penuria supabudans eis uidebat ubertas: dum iuxta consiliu sapientis pro magno ipsis minimu coplacebat. Quib9. b. Francisc9 dicebat. In noie dni: ite bini & bini p uiam humilr & honeste: & maxime cu stricto siletio a mane usq3 post tertiam orantes dnm in cordib9 urís. & uerba ociosa & inutilia no noient in uobis. l3. n. ambuletis: tn cuersatio ura sit ita humilis & honesta sic si in heremitorio aut i cella eetis. Na ubicuq3 sum9 & ambulam9 habemus semp cellam nobiscu. Frater. n. corpus est cella nra: & aia est heremita q morat in cella ad orandum dnm & meditandu de ipso. unde si aia no manserit in qete i cella sua paru pdest religioso cella manufacta. Talis sit ura couersatio inter getes ut qcuq3 uos audiet uel uidebit gloriosum prem celeste & deu laudet deuote. Nullus p uos puocet ad iram uel scandalu: s3 oes p mansuetudine uram ad pace benignitate & concordiam puocent. Nam ad hoc uocati sumus: ut uulneratos curemus: alligem9 cofractos: & erroneos reuocemus. Multi. n. nobis uident esse mebra diaboli: q adhuc discipuli xpi erut: sicq3 informati illi abierunt. Dedit aut illi dns uerbu & spm scdm teporis opportunitate ad pferedu uerba acutissima penetrantia corda iuuenu atq3 senu. Qui prem relinquetes & mrem & oia q habebant seqbant fres eorum religionis habitum assumedo. Vere. n. tuc separationis gladius missus est in terra du iuuenes ueniebant ad religione dimittentes parétes suos in fecib9 peccatorum. Illos tn quos ad ordine recipiebant ducebant suscepturos ad. b. Franciscu ab eo religionis habitu humilr & deuote. Non solu aut uiri sic couertebant ad ordine. s3 & multe uirgines & uidue ad eorum pdicatione copuncte secundu ipsorum cosiliu p ciuitates & castra monasteriis ordinatis recludebant se ad penietiam faciendam. Quibus unus ex fratrib9 costitutus fuit uisitator & corrector

Corpus e cella. aia heremita.

tarꝝ.iꝫ.sanctus frater Philippus longus primus uisitator pauperꝝ dñarꝝ. Qui in labiis ab angelo tactus fuit calculo ignito ut Isaias. Silr̄ & uiri uxorati & mulieres maritate a lege m̄rimonii discedere nō ualētes: de frūm salubri cōsilio se in domib⁹ ꝑpriis artiori penitētie cōmittebāt. Vñ postmodū p.b.Frācīscū trinitatis cultorē triplex ordo ex ꝑdictis sicut tres ecclesias errexerat: est institut⁹: quorꝝ ordinū qlꝫ tēpore suo a summo pontifice extitit cōfirmatus. Hac uice quarta destinationis frūm. b. Frāciscus ad ifideles uoluit ipse ꝑsonalr̄ accedere ad ꝑdicādū: sꝫ ꝓhibitus fuit a deo. sic & ad partes infideliū frēs ad ꝑdicandū direxit. Fratrem Egidiū cū pluribus sociis misit thunicīū: q cū de naui ad terrā descēdissent: & fidē cepissent feruētissime ꝑdicare: xp̄iani q ibi erāt timētes ne sibi tali ꝑdicatione ꝑsonarꝝ imineret periculuꝫ: ipsos frēs ceperūt & posuerūt in naui: & cōtra uelle eorꝝ ad partes fidelium remiserūt. Misit ēt.b.Frācisc⁹ frēs ad ꝑdicādū saracenis: q tūc morabanť in ciuitate hyspalēsi & in hyspania & in marochio. Sex frēs illuc direxit.s. frēꝫ Vitaleꝫ: sꝫ iste remāsit in regno aragonie. Alii accesserūt ad saracenos.s.frēs Beraldus: Adiutus: Accursius: Petrus: & Otto: q glorioso martyrio sunt coronati. Quorum exēplo ꝓuocatus sanctus Antoni⁹ nr̄ ordinē intrauit minorꝝ. Tempore ēt.b.Frācisci qdā frater laic⁹ passus est martyriū: ut dictū est de istis fructu & conformitate.viii. In hac missione quarta: ut credo: euenit illud quod ponit frater Bonauētura in quarta parte maioris legēde dicēs.ꝙ frēs aliq: cū ꝑdicatiōis causa partes adissent ifideliū: cōtigit ut qdā saracen⁹ pietate ductus pecuniā eis offerret ꝑ necessario uictu. illis aūt recusantib⁹ accipe: admiratus est ille cernēs ꝙ inopes erāt. Intellecto tandē ꝙ amore dei paupes effecti pecuniā possidere nolebāt: tanta est eis affectione cōiunctus ut offerret se ad ministrandū necessaria oīa q̄diu facultatū sibi aliqd supesset. & hec fuit q̄rta frūꝫ missio ad ꝑdicandū p btm̄.F. ¶ Quinto misit fratres.b. Frācisc⁹ ad ꝑdicandū: qñ nono anno ab inceptione religionis multiplicatis nūero & meritis fratribus electi fuerūt ministri & missi cū aliquot fratrib⁹ ad ꝑdicandū q̄si p oēs mūdi ꝓuincias: in quib⁹ fides catholica colit̄ & obseruat̄. Qui recipiebanť in aliqb⁹ ꝓuinciis: sꝫ nō pmittebanť ꝑdicare & habitacula construere. De qbusdā uero ꝓuinciis expellebant eos ne forte essent hoīes ifideles. qa lꝫ dñs Innocētius papa ordinē & regulā approbasset eorꝝ: nō tñ hoc suis lr̄is cōfirmauit. & ꝓpterea frēs a clericis & laicis tribulatiōes plurimas sunt ppessi. uñ ex hoc cōpulsi sunt fratres fugere de diuersis ꝓuinciis: atqꝫ sic angustiati & afflicti: necnon & a latronib⁹ spoliati & uerberati: ad btm̄.F. cū magna amaritudine sunt reuersi. hec.n. passi erāt q̄si in oībus partib⁹ ultramōtanis: ut in alemania: ungaria: & aliis plurib⁹. & sic tūc euenit quod dictum est cōformitate ꝑcedēti.ꝙ frēs rogabāt.b.Franciscū ut peteret priuilegiū ꝙ possent ꝓpo irrequisitis ep̄is & clericis aliis ꝑdicare: & ip̄e hūit r̄ndere ꝙ nolebat: ut dictū ē. Verūtñ oīa illata ꝑdictis fratrib⁹ notificauit.b.Frācisc⁹.D.Vgoni ꝓtectori ordinis cardinali hostieñ. ¶ Sexto misit.b.Frācisc⁹ frēs. qñ.s.secūdam regulā qua utimur nūc ꝑfecerat: & p.D.papam Honoriū pontificatus sui anno.viii.cū bulla ɔfirmata fuit in caplo sequēti: quod credo fuisse illud in quo ultra qnqꝫ milia frūm multitudo fuit. de quo habet̄ conformitate.iiii. in dicto caplo gñali data licētia a.b.F. ministris recipiēdi frēs ad ordinē: misit eos ad ꝓuincias supradictas ad ꝑdicandū & morandū: portātes literas cardinaliū cū regula bulla apostolica cōfirmata. Sic itaqꝫ morantib⁹ & ꝑdicantib⁹ fratrib⁹ in illis ꝓuinciis multi uidētes eorꝝ humilē & sanctaꝫ cōuersationē: atqꝫ audiētes eorꝝ uerba altissima mouētia & īflāmātia mētes ad amorē dei & pniam faciēdā uenerūt ad ipsos: & sancte religionis habitū feruēter & humiliter susceperūt. Tūc.b.F.misit cū plurib⁹ fratrib⁹ frēꝫ Pacificū regē uersuū: q uiderat.b.Frāciscū duob⁹ ensibus ualde fulgentib⁹ in modū crucis trāsuersalr̄ exn̄tibus cōsignatū ministrū in frāciā. Et dictus frater Pacificus custodē parisiēsem fecit frēm Angelū de pisis: q primus fuit q parisiēsem cōuētū edificauit. Deinde p btm̄.F. frater Angelus de pisis ꝑdictus factus est minister anglie: & missus illuc cū aliqb⁹ fratrib⁹: & specialiter cū fratre Alberto de pisis: q eideꝫ successit in offō misteriatus: & demū cū esset minister anglie: electus est terti⁹ post btm̄.F. gñalis minister ordinis. de quib⁹ dictū est cōformitate.viii. Sꝫ quē fructū fecerit in partib⁹ anglie: pꝫ ex dictis. fructu.viii. & ɔformitate & fructu.ix. Abbas.n.de abidon fact⁹ est frater minor. ep̄s erphordieñ. dñs Rodulphus: ep̄atu dimisso: fcūs est frater minor: & alii plures magr̄i in theologia facti sunt frēs minores. Sic & in parisius & in frācia & in alemania multi solemniter ꝓbēdati: multi magr̄i in sacra pagina: & multi nobiles facti sunt fratres minores. de quib⁹ dictū est ɔformitate.viii. & .ix. Qualr̄ aūt.b.F.ꝓmonuerit frēs ꝑdicātes: & si in parte dictū sit ɔformitate ꝑcedēti: aliq tñ sunt hic addēda: sꝫ copiosius habenť ɔformitate sequēti.ca.xii. de ꝑdicatore. Nolebat.n. btūs pr̄ sanctissimus Frācisc⁹ frēs suos esse cupidos scīa & libris: sꝫ uolebat & predicabat eis ut studerēt fundari sup sanctā humilitatem & imitari purā simplicitatē: scām oꝛonē: & dñaꝫ paupertatem. & hāc solā dicebat uiā securā ad salutē ꝓpriā & aliorꝝ edificationē faciendā: qm̄ xp̄s ad cui⁹ imitationem sumus uocati hāc solā nobis oñdit & docuit uerbo pariter & exēplo. At ip̄e pr̄ futura ꝓspiciens cognoscebat p spm̄ scm̄: & multotiēs fratrib⁹ dicebat. ꝙ multi frēs occasione edificādi alios dimitterēt uocationē suam. uꝫ. sanctaꝫ humilitatē: puram simplicitatem: oꝛonem: & deuotionem: atqꝫ dñaꝫ nr̄aꝫ paupertateꝫ. & cōtinget illis ꝙ uñ putabant magis imbui.i. īpleri deuotiōe: & accendi amore: & illuminari dei cognitiōe ꝓpter intellectū scripture: īde occasionalr̄ remanebūt intus frigidi & uacui. & sic ad pristinā uocationē redire nō poterūt: ꝙ tp̄s uiuēdi scd̄m uocationē suā in uano & falso studio amiserūt. & timeo ꝙ illud quod uidebunť hr̄e auferet̄ ab eis: ꝙ id quod datum erat illis.i.uocationē suā tenere & imitari penitus neglexerūt: & dicebat. Sūt multi frēs q totū suū studiuꝫ

& totā sollicitudinē suā posuūt in acqrēdo sciam: dimit
tētes uocationē suā extra uiā sancte orōnis & sancte
humilitatis mēte & corpore euagādo. Qui cū pplo p̄
dicauerint & nouerint aliquos ide edificari: uel ad pe
nitentiā cōuerti inflant & extollūt se de ope & lucro
alieno : cū tñ magis in cōdēnationē & p̄iudiciū suū p̄
dicauerint: & nihil ibi scđm ueritatē opati fuerint: ni
si tanq̄ istra illoꝝ: p quos uere dñs fructū huiusmodi
acqsiuit. Nam quos credūt p sciam & p̄dicationē suā
edificari & ad pniaȝ cōuerti: dñs orōnib⁹ & lachrimis
scōꝝ paupuȝ humiliū & simpliciū frūm edificat & cō
uertit: lȝ ipsi sancti frēs illud nesciāt utplurimū. sic.n.ē
uolūtas dei ut illud ignorēt ne ide ualeāt supbire. Isti
sūt frēs mei milites tabule rotūde: q latitāt in desertis
& i remotis locis ut diligēti⁹ uacēt orōni & meditatio
ni sita & alioꝝ peccata plorātes: uiuētes simplr & hu
militer cōuersantes: quoꝝ sanctitas a deo cognoscit:
& aliqñ fratrib⁹ & hominib⁹ est ignota. Hoꝝ aīe ab
angelis dño p̄sentabunt: tūc dñs ondet illis fructū &
mercedē laboꝝ suoꝝ. s. multas aīas q̄ suis exemplis
orōnib⁹ & lachrimis sūt saluate. & dicet illis filii mei
dilecti: ecce tot & tales aīe saluate sunt uřis orōnib⁹
lachrimis & exēplis. & qa sup pauca fuistis fideles: su
pra multa uos cōstituā. Alii.n. p̄dicauerūt & laboraue
runt sermonib⁹ sapiētie & sciētie sue: & ego meritis
uřis fructū salutis opatus sum: ideo suscipite merce
dem laboꝝ eoꝝ & fructū meritoꝝ uřoꝝ: q est regnū
eternuȝ: quod p humilitatis & simplicitatis uře atqȝ
orōnū & lachrimaꝝ uřaꝝ uiolentiā rapuistis. Sic isti
portātes manipulos suos. i. fruct⁹ & merita sancte hu
militatis & simplicitatis sue intrabūt in gaudiū dñi le
tantes & exultātes. Illi uero q nō curauerūt nisi scire
& aliis uiā salutis ondere nil opantes p se: añ tribu
nal xp̄i stabūt nudi & uacui: solius cōfusionis uerecuȝ
die & doloris manipulos deferētes: tunc ueritas san
cte hūilitatis & simplicitatis sancteqȝ orōnis & pau
ptatis q̄ est uocatio nr̄a: exaltabit glorificabit & ma
gnificabit. Cui ueritati ipsi iflati uēto sciētie detraxe
runt uita & uanis sermonib⁹ sapiētie sue dicētes ipaȝ
ueritatē eē falsitateȝ: & esse cecos eos q ambulauerūt
in ueritate crudelr p̄sequētes: tūc error & falsitas opi
nionū suaꝝ p quas ambulauerūt quas ueritatē eē p̄
dicauerūt: p quas in cecitatis foueā multos p̄cipitaue
rūt in dolore ɔfusione & uerecūdia terminabit: & ipi
cū suis tenebrosis opinionib⁹ in tenebras exteriores
cū tenebraꝝ spiritib⁹ demergent. Dicebat ēt. b. Frā
ciscus. Frēs mei q sciētie curiositate ducunt in die tri
bulationis iuenient manus suas uacuas: ideo uellē eos
magis roborari uirtutib⁹: ut cū tp̄s uenerit tribulatio
nis secū hn̄t in angustia dñm. Nā & uentura est tri
bulatio qua libri ad nihilū utiles in fenestris & late
bris piicient. Non hoc dicebat q lectio sancte scri
pture sibi displiceret: sȝ ut a supflua cura discendi de
traheret uniuersos. malebat.n. ipsos charitate bonos
q̄ sciētie curiositate sciolos. pōderabat ēt tēpora ñ lō
ge uentura: in quib⁹ sciebat iam sciaȝ iflatiuā debere
esse occasionē ruine. Vñ. b. F. post mortē suā quedā so
ciorū suoruȝ p̄dicationū studio nimis intentū apparēs
ei rephēdit eū atqȝ phibuit iussitqȝ illi ut studeret ui
am humilitatis & simplicitatis incedere. Insup. b. Frā
ciscus ministros & p̄dicatores admōebat & iducebat
ad humilitatis opa exercēda. dicebat.n. q ppter p̄la
tionis offm̄ & sollicitudinē p̄dicādi nō debēt dimitte
re scām orōnē & deuotā: ire p elimosina: aliqñ opari
manib⁹ suis: & alia humilitatis opa facere: sic alii fra
tres ppter bonū exēplū & lucrū aiarū suarū & aliorū
& dicebat. Multū.n. edificant frēs subditi cū eorū mi
nistri uacāt libēter orōni & iclināt se ad opa humilita
tis & obseqa utilitatis. Alr.n. nō possunt absqȝ sui ɔfu
sione preiudicio & cōdēnatiōe de hoc frēs alios ad
monere. oȝ.n. exēplo xp̄i pri⁹ facere q̄ docere ac simlr
facere & docere. Hec. b. Frācisc⁹. Multa alia. b. F. ha
buit dicere p̄dicatorib⁹ fratrib⁹. ut pȝ fructu sequēti.
ca. de p̄dicatore. Dictis ergo bti pris p̄mi frēs p oīa i
herētes maximū suis p̄dicationib⁹ effecerūt fructū: &
q frēs tā tēpore. b. F. q̄ post eius monitis & iductiōe
magnū fecerit fructū: patere pōt si attēdat Prio mul
titudo locorū ordis: in qb⁹ locis qdā frēs uita p̄dica
rūt & exēplis miraculis corruscātes. Quidā taȝ uerbo
& uita q̄ miraculis: ut frēs clerici. Quidā saltez uerbo
incessanter docēt & pplm ad bonū erudiūt & iducūt.
& p euidētia dicendorū est sciendū q btō. F. dū ora
ret in ecclesia sancti Iacobi: ad quā uisitādā ipse cū so
ciis accesserat: reuelatū est a dño: q ubiqȝ loca capet
q suus ordo p totū orbeȝ erat dilatādus. & sic ipe. b.
F. dixerat dño cardinali hostiensi eū phibenti ne ad
partes ultramontanas accederet. Dñe: putatis uos q
dñs solūmodo ppter istas puincias miserit fratres: sȝ
dico uobis in ueritate q dñs elegit et misit fratres p
pter pfectū et salutem aiarū oiuȝ hoium hui⁹ mūdi.
et nō solū in terris fideliū: sȝ i terris ifideliū recipient:
et multas aīas lucrabunt. et sic factuȝ est: q q̄si nō est
terre angulus ubi nō sit frūm miorū aliqs loc⁹. ut iu
xta dictū pphe Dauid: dictū de apostolis et de apo
stolicis fratrib⁹ bti. F. ordis possit dici. In omneȝ terrā
exiuit sonus eorū: et in fines orbis terre uerba eoruȝ.
Ad qđ uidendū. Primo uidendū est de locis fideliū. i. i
terris fideliū edificatis. et prio in italia. scđo extra ita
liā et demū scđo de locis i terris ifideliū situatis. Quā
tum ad italiā incipiendo a prima puincia ordinis. s.
beati Francisci. ¶ Hec puincia sancti F.

PRouincia sancti. F. hȝ loca. lxxx. diuisa p. ix.
custodias. Custodia assisii hȝ. ix. loca. s. Locū
de assisio. In quo sunt hi solēnes p̄dicatores:
uerbo: uita: & miraculis p̄dicātēs: in uita & post mor
tem. Prim⁹ est. b. pr̄ nr̄. F. Scđus frater Bernardus de
qnta ualle. Terti⁹ frater Siluester. Quart⁹ frater ele
ctus. Quint⁹ frater Leo. Sext⁹ frater Gulielmus de
anglia. Septim⁹ frater Angelus de reate. Octau⁹ fra
ter Masseus marignani. Nonus frater Rufinus. Deci
mus frater Guido de senis laicus. Vndecimus frater
Egidi⁹ de capociis. Duodecim⁹ frater Valētin⁹ de nar
nia. Quales hi fuerint: dictū est supra. fructu. viii. &
ɔformitate in tractatu de puincia. S. F. Habet locuȝ
sancte Marie de portiūcula: siue de angelis: ubi ordo
minoꝝ icepit. In quo iacēt p̄dicatores singulares mi

raculis coruscātes. Fr̄ Petrus cathanii quatuor de so
ciis bti.F. Fr̄ Iacobus & Ioānes. Locū scte Clare ubi
btūs.F.fuit primo tumulat⁹: & ibi iacet nūc btā Cla-
ra cū multis sctis fratrib⁹ & sororib⁹. Locū scti Da-
miani: cui⁹ ecclesiā crucifixi mādato.b.F.reparauit: &
multa mira ibi fecit de⁹ p ipsum btm̄.F.&.b.Claraꝫ.
sic acta utriusqꝫ attestant̄. In dicto loco btūs.F.ex pa
tientia īfirmitatis oculoꝝ a deo subarrat⁹ fuit de re-
gno obtinendo eternoꝝ: & btā Clara multa miracula
fecit: ut eius legēda docet.xlii.ānis ibi stetit. Locū de
carcerib⁹ siue montis subasii: in quo fuerūt hactenus
frēs sanctissimi: & nūc exēplo suo dū ibi stāt pniaꝫ p-
agēdā pdicātes. Locū de spello: in quo inter alios fuit
frater Andreas sacerdos & predicator maximus ful-
gens ī uita & post mortē miraculis. Locū de betonio:
in quo sunt duo pdicatores pclari in uita & post mor
tem signis pdicātes.s.frater Ioānes de laudib⁹ & fra-
ter Iordanus laicus sanctissimus. Locū de insula: ubi
fuit sepult⁹ ille pdicator excellēs frat̄ Corradus de
offida: q qnqꝫ mortuos suscitauit. Locū de rochiciola:
in quo multi sancti frēs fuerūt: q suo tempore uita &
uerbo hoīes informarunt. ¶Custodia perusii hꝫ loca
xiiii. Locū de perusio: i quo iacet ille uir sctitate pcla
rus frater Egidi⁹ raptus ad tertiū celū: sciētia: uerbo:
& uita singularissimus. Iacent ibi tres alii sanctissimi
frēs.s. frater Corradus de offida trāslat⁹ de loco īsule
perusiī. frater Ventura: & frater Nicolaus de assisio
signis in uita & post mortē hoīes quotidie īformātes.
Multi ēt frēs egregii pdicatores fuerūt de perusio: &
in sacra pagina magr̄i: eoꝝ lingua erudita ppl̄m edo
centes. Locū de monte: q est in perusio: in quo sanct⁹
frater Egidi⁹ lōgo tēpore stetit: & famosuꝫ fecit & fa
cit sua singulari ꝯuersatiōe. Locū de agello: in quo lo
co sanctus frater Egidi⁹ fuit raptus a post uespas us-
qꝫ ad galli cantū: & demū apparuit tantū lumen q lu
men lune absorbuit & accepit. Locuꝫ de cibotello: in
quo sanctus Ludouicus nr̄ claret signis & miraculis
gloriosis. Locū de diruta: ubi ēt frater Egidi⁹ morā fe
cit. Locū de marciana. Locū de corciano. Locū de pre
gio. Locū de ferneto. Locū d ciuitella. Locū mōtis lo
uis: in quo iacet frater Sēsus homo magne ꝯtēplatio
nis & raptus & illuminationis. Locū de īsula laci pe-
rusini: ubi btūs.F.fecit unā quadragesimā: in qua solū
medietatē uni⁹ panis parui comedit: in quo loco ipse
btūs.F.m̄ltis corruscat signis. Locū mōtis lucidi: queꝫ
fecit papa Martinus. Locuꝫ sancte Marie de angelis:
ubi iacet frater Phylippus socius bti Frācisci. & pm⁹
uisitator soroꝝ. ¶Custodia castelli hꝫ locū de castel-
lo: in quo iacet frater Iacob⁹ laic⁹: q m̄ltis claruit mi
raculis. Locū de burgo sancti Sepulcri: i quo iacet fra
ter Raineri⁹ laicus: q duos mortuos suscitauit: & ali-
os ultra.lix. ut pꝫ īstro publico a diuersis īfirmitatib⁹
liberauit. Ad quatuor miliaria ad burgū sancti Sepul
cri in montib⁹ est locus mōtis casalis: in quo btūs.F.
stetit: & fecit plura: & pcipue tres famosissimos ꝯuer
tit latrones: q hoc modo sunt ꝯuersi. ¶Cū.n.btūs.F.
ad dictū locū accessisset: qdā iuuenis nobilis de bur-
go accedēs ad btm̄.F.rogauit eū ut ipsum ad ordineꝫ

recipet: cui btūs.F.rn̄dit. Fili: tu es iuuenis delicat⁹ &
nobilis: forte paupertatē nr̄aꝫ & aspitatē nō poteris su
stinere. Et ille rn̄dit. Pr̄ Nōne estis hoīes uos sicut &
ego? Sicut ergo uos q estis mei sīles sustinetis: sic &
ego cū dei adiutorio potero sustinere. Que rn̄sio mul
tum placuit btō.F.& statim recepit eū: & bn̄dixit ei.
& frēm Angelū eū appellauit. Qui ita gloriose se ha-
buit: q paulopost btūs.F. in dicto loco mōtis casalis
eū guardianū īstituit. Huic fratri Angelo semel: cū.S.
F.diceret q iret ad burgū sancti Sepulcri: & nūciaret
pplo qūo esset pdicatur⁹ eis die tali: & ipse pter pa
rentes ire distulisset: btūs.F.mādauit eidē ut nudus il
luc accederet: & pdicta nūciaret. Cui cū frater Ange
lus diceret. Pr̄: qd ex hoc habebo? Rn̄dit.S.F.Secu-
ro te q habebis uitaꝫ eternā. Statim frater Angelus:
hoc audito: cū sūma alacritate nudus p btm̄.F.iniun-
cta pfec. Duꝫ ergo dictus frater Angelus esset in di-
cto loco de casali guardian⁹: in illis dieb⁹ erāt tres fa
mosi latrones in partib⁹ illis: q undiqꝫ multa malefi-
cia ppetrabāt. Hi die qdā ad iam dictū locū acceden
tes rogauerūt frēm Angelū guardianū ut eis de come
stibilib⁹ puideret. Ipse uero guardian⁹ eos rigida re
prehēsione exarguēs dixit eis. Vos fures & seuissimi
homicide: nō solū erubescitis labores alioꝝ pdari: sꝫ
īsup psumitis ut effrōtes elimosinas seruis dei exhibi
tas deuorare: cū sitis digni q terra uos nō sustineat: q
nullū hoīeꝫ reueremini: & deū q uos creauit ꝯtēnitis:
ite ergo p factis ur̄is: & huc ampli⁹ nō accedatis. At
illi idignati plurimū recesserūt. B.uero.F.iuerat p q̄-
sta: & portauerat unā taschā de pane: & unā zucham
de uino. Cui cū frater Angelus q̄ facta erant & dicta
retulisset.b.F. eū ualde dure redarguit dicēs q impie
gessit: q pctōres meli⁹ reducunt cū dulcedine pieta-
tis q̄ cū icrepatiōe crudeli. Nam & xp̄s magr̄ nr̄: cui⁹
euāgeliū obseruare pposuimus: ait. Non est opus ua
lentib⁹ medicus: sꝫ male habentib⁹: & nō ueni uoca-
re iustos: sꝫ pctōres. & ideo frequēter cū pctōrib⁹ mā
ducauit. Quare ergo cōtra charitatē & ꝯtra exēpluꝫ
Iesu xp̄i fecisti: p sctām obediētiā tibi pcipio: q statī
accipias hāc taschā panis & uasculū uini q̄ acquisiui-
mus: & sollicite p mōtes & ualles dictos q̄ras latro-
nes donec inuenias: & postea coram eis genuflectēs:
de icurialitate & crudelitate tua dicas eis humil̄r cul
paꝫ tuā: & roga eos ex parte mea q ampli⁹ mala ista
nō faciāt: sꝫ deū timeāt: & pximū nō offendant. & si hī
fecerint: ego pmitto eis de necessariis puidere cōti-
nue p ipsoꝝ sustētatiōe. & cū hec humil̄r dixeris: re-
uertaris. Interim aūt.S.F.p eis rogabat dn̄m: ut ipso
rum corda ad pniam emolliret. Fr̄ aūt angelus pgens
oīa sibi iperata pfecit. uñ factū est q elimosinas illas
cū latrones illi a sancto.F. trāsmissas comederēt: adin
uicē ꝯferre ceperūt & dicere. Heu nos miseros infeli
ces q̄ dur⁹ īfernalis cruciat⁹ expectat: q pgimus non
solū hoīes pdādo & uulnerādo: sꝫ ēt mutilādo & occi
dēdo: & tñ de tā horrēdis scelerib⁹ & homicidiis: nul
lo modo dei timore & ꝯsciētie ꝯpūctiōe stimulamur
& ecce iste.S.Frater qui uenit ad nos modo: pter ali
q̄ uerba ualde iusta pter nr̄aꝫ maliciā ī nos irrogata:

se corã nobis tã humilr̃ accusauit. Et insup sancti pr̃is Frãcisci tam liberale ꝓmissum retulit: & panis & uini bñficiũ attulit charitatis. Vere isti sũt sancti dei: q celestem pr̃iaꝫ ꝓmerent. Nos uero filii ꝑditionis eterne: q flãmas ultrices quotidie nr̃is nephãdis opibꝰ nobis cumulamꝰ. Nescio utrũ de patratis facinoribꝰ & cõmissis flagitiis possimus a deo misericordiã inuenire. Vno uero ipsoꝝ ꝓdicta uerba dicẽte: & reliq duo dixerũt. Quid ergo faciẽdũ est nobis? Et ille. Eamus. iquit. ad frẽm Frãciscũ. & si ipse nobis ɔfidẽtiã tribuat ꝙ possimus de pc̃tis nr̃is misericordiã a deo iuenire: quicqd ipse mãdauerit faciemꝰ: ut possimus aĩas nostras de iferni baratro liberare. In quo ɔsilio oẽs tres pariter ɔsenserũt. & uenerũt festinãter ad btm̃. F. dicẽtes. Pr̃: nos ꝑpter multa & pessima scelera nr̃a nõ cõfidimus posse dei misericordiam inuenire: ſꝫ si tu confidis ꝙ deꝰ nos ad suã misericordiã recipiat: ecce parati sumus tecũ pniam agere: & in oĩbus q̃ ꝓcepis obedire. Quos btũs. F. benigne & charitatiue recipiens: exẽplis eos multiplicibꝰ exhortãdo: certos eos de iuenie̅do dei misericordiã: reddidit. Insup se illis acqsituruꝫ a dño ipsaꝫ misericordiã & gr̃aꝫ repromisit: istruens illos & oñdẽs qũo diuine misericordie imẽsurabilis magnitudo: cũcta pc̃tã nr̃a & si infinita eẽnt: ꝓcellit. & qũo testãte euãgelio & aplo Paulo xp̃s bñdictꝰ in hũc mũdũ ꝑ pc̃torib̃ uenit redimẽdis: ꝑpter q̃ tã salubria hortamẽta tres ꝓdicti latrones abrenũciauerũt mũdo: & recepti a sc̃tõ pr̃e sibi tã habitu q̃ aĩo adheserũt. Duo aũt ipsoꝝ paruo tẽpore uiuẽtes: post laudabilẽ mutatiõnẽ de ꝓsenti seculo: dño ipsos uocante: migrauerũt. Tertiꝰ uero supstes ɔsiderãs multa & magna pc̃tã q̃ fecerat: tali se pnie subegit: ꝙ ꝑ. xv. annos: exceptis cõibꝰ qdragesimis: q̃s sic alii faciebat: ɔtinuo ter ĩ septimana panẽ tm̃ & aquã comedebat: & cõtentꝰ tm̃ una tunicula incedebat discalciatus cõtinue: & post matutinũ nũq̃ dormiebat. Infra uero illud. xv. ãnoꝝ tp̃s. S. Frãciscꝰ trãsiuit de hoc mũdo ad pr̃eꝫ & pr̃iaꝫ celestẽ. Cũ aũt ꝓdictus frater districtionẽ hãc penitẽtie ãnis plurimis tenuissꝫ: q̃dã nocte pꝰ matutinũ tanta sõnolẽtia sibi supuenit ꝙ nullis argumẽtis poterat sõno resistere: nec ꝓut solitꝰ erat poterat uigilare. q cuꝫ reluctare negret: nec ualeret orare: tẽptationi succũbẽs: iuit ad lectũ ut dormiret: statiꝫ ãt ut posuit caput in lecto: fuit ductus in spũ in monteꝫ excelsuꝫ ualde: in quo erat ripa ꝓfundissima: & hinc inde saxa prupta: & diuersi scopuli inequalr̃ ꝓminentes. Ille uero a quo ducebat ipullit eũ de cacumine dicte ripe: q in ꝓceps ruẽdo ꝑ saxa: collisionẽ de rupibꝰ in rupibꝰ sustinẽdo: qñ ad ꝓfundũ ripe puenit: oĩa sua mẽbra uidebanẽ disrupta: & ossa cõfracta. Qui dũ iaceret sic collisus a suo ductore uocat ut surgeret: quia magnũ adhuc iter ipsuꝫ facere oportebat. Cui frater rñdit. Durꝰ homo uideris & indiscretus: ꝙ cũ uideas me usqꝫ ad mortẽ contritũ: tñ dicis ꝙ surgã. Qui ductor ad eũ accedẽs & eũ tãgẽs: statim ab oĩ collisione mẽbroꝝ pfecte sanauit. & tũc oñdit ei magnã planiciem repletã acutis lapidibus & spinis tribulis & lutosis atqꝫ aquosis sabinulis. uñ oportebat eũ incedere: & ad finẽ illiꝰ planiciei accedere: ubi erat fornax ignea q̃ a lõge uidebat: in quã ẽt ille debebat intrare. Cũ autem planiciẽ illã cũ magna angustia pertrãsisset: & ad fornacẽ illã puenisset: dixit angelus ad eũ. Ingredere fornacẽ istã: ꝙ sic ẽ necessariũ fieri. Et ille rñdit. Heu qualis ductor es: ꝙ cũ me uideas ꝑ istã planiciẽ angustam: tam penalr̃ tribulatũ: cũ maxima qete indigeaꝫ: tu dicis intra in fornacẽ. Cuꝫ aũt aspiceret circa fornaceꝫ: uidit undiqꝫ demões cũ furcis ignitis astãtes: quẽ differẽtẽ itrare cũ ipsis furcis subito ipulerũt. Qui cũ ĩ ipsuꝫ ignẽ intrasset: & ꝑ spaciũ aliquot ꝓcessisset: inuenit ibi quẽdã suũ cõpatrẽ q totꝰ ardebat: & exclamãs: dixit. O ifelix cõpater: qũo huc uenisti? Qui ait. Procede aliquãtulũ in isto igne: & inuenies uxorẽ meam comatrẽ tuã: q̃ tibi cãm dãnationis narrabit. Cum aũt aliquãtulũ ꝓcessisset ꝑ ignẽ: ecce apparuit ipa cõmr̃ tota ignita sedẽs in q̃dã mẽsura frumẽti cõstricta. Et ille ait. O comater infelix & misera: q̃re in tale supplıciũ corruisti? Que rñdit. Quia tẽpore magne famis quã. b. F. ꝓdixerat: cũ ego & uir meꝰ uẽderemꝰ frumẽtum: mẽsurã difalcauimꝰ: & ꝓpterea in ista mẽsura angusta comburor: & his dictis: angelus expulit eũ extra ignem: & dixit. Prepara te ad iter: ꝙ adhuc habes horribile periculũ ꝑtrãsire. Cui ipe dixit. O durissime ductor: q nulla cõpassione moueris: uides ꝙ sum q̃si totus cõbustus: & dicis. ueni adhuc ad horribile periculũ. Angelus uero tetigit eũ: & pfecte sanauit: & duxit eũ ad quẽdã pontẽ: q trãsuadari nõ poterat sine ingenti periclo: ꝙ erat nimis extremꝰ: & excessiue pollitus. sub põte uero fluuiꝰ terribilis defluebat serpentibus: draconibꝰ: & scorpionibꝰ: & buffonibꝰ plenꝰ: ac horrẽdis fetoribꝰ. dixit aũt angelus. trãsi põtẽ istũ: qa penitus te trãsire oꝫ. Ille aũt rñdit. Et qũo possuꝫ trãsire qn cadã in tã periculosuꝫ flumẽ? Et rñdit angelus dicens. Veni post me: & ponas pedẽ tuũ ubi tu uides positũ meũ & bñ transibis. Qui incedẽs post angeluꝫ pedẽ suũ ponẽdo ubi ꝓcedẽs ponebat: puenit ad pontis mediũ cũ salute. Cũ uero eẽnt in medio pontis: angelus uolãdo recessit: & ascẽdit in altũ ad quoddã habitaculũ ualde mirabile in altissimis collocatũ. & iste bñ annotauit quo angelus aduolauit: ſꝫ cũ ipse remãsisset absqꝫ duce in põte: & illa terribilia aĩalia flumis iam capita eleuarẽt ad deuorãdũ ipsuꝫ si caderet: stabat in tãto terrore ꝙ nullo modo sciebat qd faceret: ꝙ nõ poterat retro nec añ ꝓcedere. uñ in tãta tribulatione positus & periculo: iclinauit se & amplexatꝰ est pontẽ. & uidẽs ꝙ nõ erat ei refugiũ nisi dei: ex intimis cordis cepit inuocare dñꝫ Iesuꝫ xp̃m: ut ꝑ suã sanctissimã misericordiã sibi succurrere dignaret. & fc̃tã orõne: uisuꝫ est sibi mittere alas: de quo ualde gauisꝰ expectauit donec crescerẽt ale: sperãs ultra fluuiuꝫ ad locũ ad quẽ uolauerat angelus: trãsuolare. Sed cũ nimis festinasset: qa ale nõ bñ creuerant a uolatu deficiens cecidit sup pontẽ: & oẽs pẽne pariter ceciderunt. Qui territus ualde iteꝝ pontẽ amplexatus est: & xp̃i misericordiã lachrimabilr̃ iplorabat. & iteꝝ uisum est sibi ꝙ mitteret alas: sed sic ꝑus añ pfectionẽ alaꝝ ad uolandũ festinans cecidit iterato sup pontẽ: & penne

filii ceciderũt ut prius. Qui attendens ꝙ ꝓpter festina tionẽ uolare pfecte non poterat: dixit in corde suo. Si tertio alas emisero: tãdiu expectabo ꝙ nõ deficiã am plius a uolatu. & uisum est ei ꝙ inter primã secũdã & tertiã missionẽ alaꝝ p annos. cl. & amplius expectasset. Cũ aũt sibi uideret ꝙ alas optime cõpleuisset: hac tertia uice leuauit se ualẽter in altũ: & usq3 ad pdcm̃ habitaculũ quo uolauerat angelus aduolauit. Cũ uero ad illius admirabilis habitaculi ianuã puenisset: dixit ei portinari⁹. Quis es tu q huc uenisti? Qui rñdit. Ego sum frater minor. Et ille. Expecta inqt. ut dicam S. Frãcisco & ducã eũ huc si te cognoscit. Cu3 aũt ille iret ꝓ btõ. F. iste incepit inspicere muros illius ciuitatis mirabilis: & ecce muri illius ciuitatis erãt tanta cla ritate pspicui ꝙ oĩa q̃ intus fiebãt: & choros sctõꝝ q intus erãt clare cernebat. & cũ respiceret: ecce. b. F. & sanctus frater Bernardus & sanctus frater Egidi⁹: & post btm̃. F. tanta multitudo sanctõꝝ & sanctaꝝ dei: q ipsius bti pris. F. uestigia fuerãt sequuti: ꝙ q̃si innu merabilis uidebaẽ. & cũ. S. F. uenisset ad eũ: dixit por tinario. Permittas eũ ingredi: qa de fratrib⁹ meis est. & tũc. b. F. duxit eũ interi⁹ multa mirabilia sibi oñdẽdo. Statim uero ut illuc est ingressus: tantã ꝯsolationẽ & dulcedinẽ sensit: ꝙ oblitus est tribulationũ q̃s ante ꝑsenserat: ac si nũq̃ in mũdo fuisset. post hec dixit ei. s. F. Op3 te fili redire in mũdũ: & septẽ dieb⁹ manere in quib⁹ te ꝑpara oĩ ꝑparatiõe qua uales: qa post septẽ dies ego ꝓ te ueniã: & tũc mecũ uenies ad locũ istu3 mirabilẽ btõꝝ. S. uero F. erat clamidat⁹ clamide tota stellis pulcherrimis decorata: & quinq3 eius stigmata erãt sic qnq3 stelle pulcherrime: q̃ tanta luce fulgebãt ꝙ uidebanẽ totã illã ciuitatẽ illustrare. Fr̃ uero Bernardus habebat coronã stellaꝝ in capite pulcherrimam. Fr̃ ẽt Egidius erat totus mirãdo lumine circũdat⁹ seu decoratus: & multos alios frẽs minores uidit ibidẽ cũ btõ F. gloriosos: quos nũq̃ uiderat: & etiã socios suos uidit gloriosos. Licentiat⁹ uero a b. F. q̃uis cu3 multo tedio: ad mũdũ redijt. & cũ redijsset: frẽs ad pmã pul sauerũt. & nõ plus tẽporis fluxerat q̃ a post matutinũ usq3 ad aurorã: q̃uis sibi uideret stetisse ꝑ multos annos. Ipse aũt frater uisionẽ & terminũ septẽ dieꝝ p or dinẽ guardiano recitauit. & statim febricitare cepit. in septima aũt die ueniens btũs F. iuxta ꝓmissu3 cũ glo riosa comitiua sctõꝝ: aĩa3 illi⁹ fratris angelo deducen te bñ purgatã duxit ad gaudia btõꝝ. In hoc siqdẽ lo co mõtis casalis ueniebãt & alij latrones ꝓ pane aliqñ: sed qdã frẽs dicebãt ꝙ nõ erat bonũ dare illis elimosinã. Alij uero ex ꝯpassione dabãt admonẽdo eos & inducẽdo ad pniã3. & cũ frẽs sup hoc reqrerẽt a. b. F. q ad locũ tũc uenerat cõsiliũ: an esset bonũ dare eis elimosinã. Rñdit. Si feceritis sic ego dicã uobis: cõfido in dño ꝙ lucrabimini aĩas eoꝝ. Itẽ ergo & acquirite de bono pane & de bono uino: & deferte ipsis i sil ua3 ubi moranẽ: & clamate dicẽtes. Frẽs latrones: uenite ad nos: qa frẽs sumus: & portam⁹ uobis de bono pane & de bono uino. Illi statim ueniẽt. uos aũt extendite tobaleã in terra: & desup ponite panẽ & uinũ & seruite eis humilr̃ & letãter donec manducauerint.

Post comestionẽ uero dicetis eis de uerbis dñi: & finaliter petatis ab eis amore dei hãc petitionẽ: ut. s. ꝓmittant uobis ꝙ nõ pcutiẽt aliquẽ: nec alicui malũ faciant in ꝑsonã. Si. n. oĩa simul petetis nõ uos exaudiẽt: & ipsi ꝓpter humilitatẽ & charitatẽ urãm statim ꝓmittent uobis. Altera aũt die ꝓpter bonã ꝓmissione3 apportate eis cũ pane & uino oua & caseũ: & seruiatis eis donec comederint. & post comestione3 dicatis eis. Quid hic statis tota die ad moriẽdũ fame: & tolerandũ tot aduersa: & cũ hoc facitis tot mala uoluntate & opatione: ꝑ quib⁹ pditis aĩas urãs nisi ad dñm cõuertamini? Melius est ut dño seruiatis: & ipse i hoc seculo tribuet uobis necessaria corporis: & finalr̃ saluabit aĩas urãs. Tũc eis dñs inspirabit ut ꝓpter humilitatẽ & charitatẽ ura3 quã illis oñderitis cõuertãtur. Fecerunt itaq3 frẽs oĩa sic eis dixit. b. F. & ipsi latrones p grã3 & misericordiã dei exaudierũt ad lr̃am de pũcto i pũctũ oĩa q̃ frẽs ab eis humilr̃ petierũt. imo ꝓpter humilẽ familiaritatẽ frũm circa eos cepũt & ipsi fratrib⁹ filr̃ seruire portãtes in humeris suis ligna usq3 ad heremitoriũ. & tandẽ aliq ex ipsis intrauerũt religionẽ. Alij uero cõfitẽtes peccata sua egerũt pniãm de cõmissis: ꝓmittẽtes in manib⁹ frũm de cetero se uelle uiuere de labore manuũ suaꝝ: & nũq̃ similia ppetrare. Multa mira fecit btũs. F. in hoc loco mõtis casalis: s3 hic locus a fratrib⁹ relictus: Incolit modo p frẽs de tertio ordine ibidẽ pniãm agẽtes. ¶ Habet ẽt custodia castelli locũ de fracta. Locu3 mõtone. Locũ cerbaroli: ubi ẽt. b. F. stetit. Locũ de citerna: ubi b. F. fecit miraculũ de formicis: & de muliere portata p demones: q̃ ei⁹ ipediebat pdicationẽ. ¶ Custodia tudertina h3 Locu3 de tuderto: in quo miraculis pdicant cõtinue frater Gulielmus q tres mortuos suscitauit. Fr̃ Rogeri⁹ de quo fit mãdato apostolico ibidẽ festum. Fr̃ Petr⁹ de gallictulo: & frater Iacob⁹ bñdicto li. Alij frẽs fuerũt ibi notabiles. s. magr̃ Mattheus de aqua sparta Cardinalis: q opus fecit pulcherrimũ ad pdicãdũ. Et frater Bẽtiuẽga Cardinalis. Locũ de amelia: q pdicantẽ añ mortẽ & post habuit frẽm Simonẽ de corsciano miraculis corruscando. Locũ de aq̃ sparta: de quo fuit magr̃ Mattheus Cardinalis. Locu3 de heremita deuotissimũ: quẽ fecit btũs pr̃ F. & cõtinue tenuit frẽs regulã ad lr̃a3 obseruãtes. Locũ de sctã Illuminata: in quo iacẽt duo scti. s. Tiẽtealbene & frater Ioãnes de aluiano: q miraculis aduocãt ad uitam pfectã xp̃icolas indesinẽter. Locũ de mõtatone. Locũ de pãtanellis. Locũ de lognano. Locũ de canali. ¶ Custodia eugubina h3 Locũ eugubij: i quo miraculis pdicauit frater Thomas ẽt post mortẽ. Locũ de gualdo. Locũ de nuceria: in quo btũs. F. fecit illud insigne miraculũ. ꝙ cuiusdã medici filiũ primogenitũ pri⁹ occidit: & cõtritũ suscitando restituit. Locũ de capricornio. Locu3 de colle stacialio. ¶ Custodia narniẽsis h3 Locũ de narnia: i quo iacet frater Mattheus pdicationẽ suã firmãs multis signis: habuit multos pdicatores pclaros ẽt nr̃is dieb⁹. Locũ de Interanis: ubi b. F. pdicauit: & miracula fecit. ut dictũ est cõformitate pcedẽti. ibi gloriose pdicauit signis Frẽs Petr⁹ de podio:

& Simon de Campo regali. Locum sancti Gemini: in quo beatus Franciscus uxorem cuiusdam sui hospitis a demonio a quo uexabat liberauit. Locum pedis luci. Locū Stranconii: in quo fuerunt fratres deuoti uerbo & exemplo populum assidue informantes. Locū de Carbio & locū de Arrone. ¶Custodia uallis Spoletane habet locum Fulginei ubi predicant & docent continue de regno dei: Frater Hermanus et Fr̄ Martinus suis signis et assiduis miraculis. Locum Spoleti: ubi Frater Simon in uita predicator insignis: innumeris miraculis corruscando: etiam post mortem clamat conuerti ad dominum. Id ipsum peragit sanctus Frater Theodaldus in dicto loco tumulatus. Locum de Treuio. Locum Iani. Locū de Pistia ubi clamat suis assiduis miraculis & predicat sanctus Frater Ioannes de Vallibus. Locum montis Falconis & locū Meuanii: in quo Frater Nicolaus de pater noster suis signis predicationem agit ad populum. Locū de monte Luco prope Spoletum: in quo fratres sunt uita austera cetum mundi ad bonum prouocantes. ¶Custodia montanorum habet locum de Nursia: in quo Frater Antonius p̄dicat suis signis. Locum Cassie: in quo Frater Pax clamat ad populum suis uirtutibus & miraculis. Locum de Iusso. Locum montis sancti Martini. Locum Cerreti. Locum Vallis. Locum Hospitalis. Locum occosii. Locū sancte Marie magdalene. ¶Custodia regni h̄ȝ locū montis Regalis. Locū Leonisse. Locum Laposte. Locum montis Leonis. Locum Arquati: in quo Frater Paulus suis signis predicationem facit continue. Locum Matricis & locum de monticellis. Locum Accumuli. Locum ciuitatis Regalis: & ista sunt loca que sunt in prouincia sancti Francisci: in quibus fratres: uita & uerbo notabiles fuerūt & sūt. qui predicationibus & exēplis ad dn̄m multos ɔuerterūt.

¶Prouincia Marchie.

P Rouincia Marchie habet septem custodias. ¶Et prima custodia dicit̄ Esculana que habet loca uidelȝ. Locum de Esculo: in quo fuerunt egregii p̄dicatores: uidelicet sanctus Frater Corradus de quo festum agitur ibidem. Frater Hieronymus in theologia magister: & papa Romanus: uocatus Nicolaus quartus. Frater Iacobus de Esculo in Theologia magister: & plures alii sufficientia & uita famosi. Locum de Pignano: de quo extitit oriundus magister Franciscus Rubeus de Marchia suo tempore predicatione & aliis ualde clarus. Locum de Vena Rupta. Locum sancte Victorie. Locum Pulegii. Locum montis Alti. Locum Castilionis. Locum Ripetransonis: de quo fuit magister Ioannes: qui tempore suo nullum habuit uerbo & ingenio potiorē: ut eius scripta testantur. Locum montis Falconis. Locum de Offida: de quo extitit oriundus sanctus Frater Corradus de Offida: insignis predicator & sanctus. Locum de monte Florum: qui illum uirum habuit excellentem scilicet fratrem Gentilem: magistrum in theologia & ecclesie Romane Cardinalem. Locum de apiuiua. Locum de Furce & locum de Corsignano. ¶Custodia Camerini habet locum de Camerino: cuius est predicator assiduus Frater Ioannes de Parma: theologie magister & ordinis minorum generalis minister: suis claris & innumeris miraculis. Locum de Tolentino. Locum de sancto Seuerino: in quo iacet Frater Bentiuola predicans continue suis claris operibus & signis. Locum de monte sancto. Locum ciuitatis Noue: de hoc siquidem loco fuit quidam sanctus Frater Iacobus ualde spiritualis & deuotus: qui in oratione multotiens rapiebatur: & multas consolationes in oratione percipiendo: rogauit guardianū ut eum ab officio coquine quod faciebat: & aliis officiis absolueret: ut liberius orationi uacare posset. Cui Guardianus annuendo dixit. Ego omnia faciaȝ ut orationi uacare possitis si placet. unde ipse Frater Iacobus absolutus a coquina & aliis officiis: statim omnem perdidit gratiam quā prius in oratione habebat: quod cernens cum maximis lachrimis rogauit: ut eum reponeret ut prius in coquina: & statim ut fuit in officio repositus humilitatis: gratiam quaȝ amiserat recuperauit. Hic Frater ut in natiuitate Domini posset communicare de mane: & misse interesse: decoxit carnes de nocte: & ipsas iuxta ignem dimisit. Sed cum Guardianus uideret ipsum stare ad totum officiuȝ: miratus iuit ad coquinam: & inuenit ollas fractas & omnia diffusa: & carnes comestas per canes & musipulas: & reuersus ad ecclesiam dixit fratri Iacobo: uade ad coquinam: & iste statim iuit: & inueniens predicta contristatus est uehementer. unde genuflectens cum lachrimis: cepit dominum rogare: ut sibi tribulationem prefatam aufferret. Mirabile dictu statim ad eius preces omnia sunt reintegrata: & restituta ad pristinum statum: ac si nullam habuissent lesioneȝ. Hic post multa patrata miracula requieuit in domino: sepultus in ecclesia seculari: ubi assiduis predicat miraculis. Locum de Macerata. Locum montis Luponis. Locum de Trabe bonantis: in hoc loco ut daret potum hedificantibus ipsum locum beatus Franciscus oratione fontem aque conuertit in optimum uinum: in hoc loco dum staret Frater Bentiuola: de quo dictum est supra: & solus custodiret quendaȝ leprosum: a loco obedientia coactus recedere: & nolens ipsum leprosum relinquere: inuoluto eo in pannis: & in humeris posito: in paruo tempore scilicet ab aurora usque ad ortum solis: per q̄ndeciȝ miliaria de loco trabe usqȝ ad montem sancti Vicini portauit: ꝙ si aquila fuisset sic in breui non potuisset uolare. Multi sancti fratres in hoc loco degerunt informantes populum predicatione tam morum q̄ doctrine. Locum de Serra. Locum de murro: de quo fuit frater Ioānes de Murro in theologia magister ordinis minoruȝ generalis minister: cardinalis sancte Romane ecclesie Episcopus portueñ. protector ordinis minorum: & ordinis sancte Clare: qui beatum Ludouicum filium regis Charoli primogenitum: ad ordinem & professionem recepit: in hoc loco de Murro clamat tuba miraculorum & populuȝ iformat Frater Masseus: qui cū esset plebanus: & fratrem Bentiuolam in aere subleuatuȝ uidisset: dimisso mundo factus est frater minor perfectissimus. Locuȝ

Pulchruȝ miraculū.

mirabile d.

plorati. Locum montis Milonis. ¶ Custodia Anchonitana habet locum de Anchona nouum: sed in antiquo loco sanctus Frater seruus dei de Barbino: uidit fratrem Petrum de Monticulo per sex cubitos in aere leuatū: usq₃ ad pedes crucifixi. Locū Forani. Locu₃ de Osmo: in quo suis miraculis p̄dicat Fr̄ Chatalan⁹ zelator altissime pauptatis. Locū de Rachaneto quē sua uita & miraculis illustrauit Bn̄uenutus. hō sc̄tissimus & laicus: q cū deuotione p̄cipua ferueret: ad audiēdū missa₃: q₃ multotiens sibi uidebat̄ q₃ in suis brachis xp̄m teneret: ꝑpter excessiuā & singularē quam hēbat ad corpus xp̄i deuotionē: Euenit semel q₃ coqnā ad ignē dimittēs uenit ad ecclesiā ut corpus dn̄i uideret: & ut eo uiso ad coqna₃ statim rediret. Sed dum in ecclesia eēt: tm̄ fuit a deuotiōe & ɔsolatiōe illo mane attractus: q₃ stetit usq₃ horā tertia₃ ɔtinue non rediens aliqn̄ ad coquinā. Sed hora tertiaru₃ audita: de coquina recordatus: in corde suo ualde tristis effectus ne uidel₃ coqna esset tota destructa: & pgens ad coquinam ut posset aliquid de olerib⁹ recuperare: dum ipsam intrat inuenit ibidem iuuenem pulcherrimum capicem tenentem in manu: qui dixit illi ne timeas accipere capice₃: & de ista coquina da secure fratribus: quia Dominus de ipsa habuit curam: & illico disparuit. Frater autem ipse Beneuenutus dedit de ista coquina fratribus & dicebat. Fratres mei comedite ualēter: quia est de coqna dn̄i: hac coquina nulla fuit aliquādo melior comesta: & Fr̄ Ioannes de Aluerna fuit unus de mādUcantibus: & alii oēs q comederunt erāt in sc̄titate p̄cipui. Locum de cingulo de quo fuit ille predicator insignis Fr̄ Angelus sc̄titate & pauptate p̄clarus q diuinitus linguā grecā accepit: & grāmaticā grecam & Ioānem Climacū de greco transtulit in latinum: dialogu₃ bt̄i Macharii pulcherrimū: & quēdam librꝫ deuotissimu₃ bt̄i Ioānis Crisostomi: q q̄lis fuerit eorundē librorꝫ stilus ꝓfundus euidēter declarat: h̄ in p̄dicatiōe & aliis magr̄ fuit fr̄is Simonis de cassia ordinis heremitarꝫ p̄dicatoris famosi: ꝑut in quadā epistola lugubri de morte dicti fratris Angeli asserit ipse Fr̄ Simon. Locū secundū in forano. Locū de Mōticulo: de quo fuit Fr̄ Petrus fama sc̄titatis: & p̄dicatione excellens: de quo conformitate. viii. plura sunt dicta. Locum de Tornosano. Locum Castri milii. Locu₃ de Camorano. Locū Castrificardi. Locum Siroli: in quo qescit dictus Fr̄ Petrus de monticulo. ¶ Custodia Esina h₃ locu₃ de Esio: de quo fuit Frater Crescentius in utroq₃ iure peritus: qui summam in iure fecit: & generalis minister ordinis minorꝫ fuit. Cui⁹ mandato fratres Leo Ruffinus & Angelus. beati. F. socii. legendā beati. F. composuerunt pulcrā & sermone luculentam. Qui frater Crescentius filium quē hēbat in ordine cū quedam indebite egisset: grauiter puniuit. Locum de pira. Locum de Matellica. Locū de Serra sancti Quirici. Locum de Rocha. Locum de Sera comitū. Locū de Saxoferato. Locum de Stabulo. Locum mōtis Noui. Locum de Senegallia. Locum de Fabriano: in quo iacet predicator deuotus Frater Franciscus Miraculis gloriosus. Locū de monte Albedinis. ¶ Custodia Firmana habet locum de Firmo. Locum de Lauro. Locum sancti Genesii. Locum Mólliani: in quo iacet Frater Iacob⁹ de Fallerono: pater spiritualis fratris Ioannis de Aluerna predicator: uita & doctria singularis. Locum de Cessa colimbo. Locu₃ de monte Cubano. Locū de Fallerono: de quo fuit frater Peregrinus Bononie a beato. F. dū esset studens ad ordinē receptus: perfectionis magne & sanctitatis. Locum Brufortii. Ad hunc locū fuerūt reliquie trāslate multorꝫ sanctorum frūm: q in loco steterāt suffiani: ut dictū est supra cōformitate. viii. Locū de monte ulmi: de quo fuit sanctus frater Petrus uita & miraculis p̄clarus p̄dicator. ut dictū est ɔformitate. viii. Locū montis granana xii. Locum montis actonis. Locu₃ sancti Elpidii. Locum montis sancte Marie. Locū montis sancti Petri. Locū de Massa: de quo fuit frater Iacob⁹ q hystoriam acceptionis loci montis Aluerne habuit a fratre Leone: & de miris factis in dicto mōte: & de stigmatib⁹ sacris: ut dicet̄ isra cōformitate. xxxi. Locum de Amandula. Locum sancti Angeli. Locū de Pēna sancti Ioānis: in quo iacet Fr̄ Ioānes de Penna: mirabilis p̄dicator sua uita perfecta: ut dictū est ɔformitate. viii. ¶ Custodia Fanēsis habet locū de Fano. Locū montis auiū. Locū Forisinfronii. Locum Pisauri. Locum sancte uictorie. Locum de Pergula. Locū de Cornalto. Locū de saltaria. Locū de Scotoneto: in quo predicat assiduis nunc miraculis qdā Frater laicus ibi tumulatus nomie Frater sanctus. Locum montis Formisini. ¶ Custodia Feletrana h₃ locū de Vrbino. Locū Saxicorbarii. Locu₃ de Frigiola. Locum montis Florētini. Locu₃ Pēne sancti Marini ubi frēs Dn̄icus & Petrus de monte Vlmi & Gratianus suis signis p̄dicatores egregii ad populum habent̄. Locū Leonani. Locum Duranti. Locum Mercatelli. Locū sc̄ti Angeli in uado. Locū sc̄ti Leōis. Locum Caluii: p̄fata loca sunt in ꝓuicia Marchie: in quibus fuerunt fratres spirituales q̄plurimi: necnō & de dicta ꝓuincia frēs alii. s. Martinus Rizerius Matheus de monte Rubiano Pacificus Paulus Lucidus ātiquior Ioānes dictus de Aluerna qui omnes lingua & sanctitate mirabiles fuerunt in uita & post mortē: ad bonum peragendum fideles inducentes: hec enim prouincia Marchie sanctis fratribus multu₃ fuit adornata: de qua egregii predicatores fuerūt: ut dictū est.

¶ Prouincia Romana.

p Rouincia Romana habet septem custodias. ¶ Custodia Romana habet locū sancte Marie de Ara celi: & fuit palatium & camera Octauiani Imperatoris: prout habetur in legenda natiuitatis domini: in quo loco predicat Frater Iuniperus ioculator Christi suis innumeris uirtutibus quibus fuit adornatus: & precipue paupertatis & patientie: cuius predicationem dum spiritu₃ emitteret sancta Clara uoluit audire: Frater Sabatinus unus de duodecim primis. beati Francisci sociis: cu₃ fratre sancto Electo populum aduocant suis claris uirtutum insigniis. Multi in dicto loco fratres fuerunt notabiles de domo Colūnensium: Vrsinorum sancti Eustachii & aliorum principum Romanorum pro tempore suo uerbo & ope

re ad Christi imitationem populum inuitantes. Locū sancti Fräcisci träſtiberim. Locum de Sutrio. Locum Cāpagnani. Locū ciuitatis Castellane. Locum montis Cōpatrū: in quo ſcti frēs plures fuerūt: & pcipue Frater Angelus de mōte Leone: & Fr Raynaldus de partibus Reatinis cū multis aliis in dicto loco quiescūt: miris pluribus in uita & post: plebem xpi edocentes. ¶ Custodia Viterbiēſis h3 locum de Viterbio: in quo est sepult⁹ ob deuotionē ordinis papa Adrian⁹ de frisco: de isto loco fuit Fr Marcus magr in theologia generalis minister ordinis & scte Romāe ecclesie psbiter Cardinalis: iacet ibidē nobilis pdicator Fr Soldanerius: q solē dedit mundo uita & doctrina. Locu3 de Tuscanella: in quo btūs. F. filiū cuiusdā nobilis a natiuitate otractū sanauit: in hoc loco pdicauit Fr Gulielmus de Cordella miraculis factis in uita & post mortem. Locum de Corneto: ubi btūs. F. post suam mortē puer a ualuis oppressum & cōquassatū ecclesie resuscitauit. Locu3 mōtis alti. Locū de mōte Flascone. Locum ciuitatis Ortēſis: ubi btūs. F. puer oglomeratū signo crucis extendit & reformauit. ¶ Custodia Vrbeuetana h3 locum de Vrbeueteri: in quo iter alios pdicatores excellētes ibide3 pdicat Fr Ambrosius: q plures mortuos suscitauit: & Fr Moric⁹ unus de duodecī beati. F. sociis sctis exemplis & miris. Locum de balneo regio de quo fuit ille magistror precipuus & predicator Fr Bonauētura decē & octo annis generalis minister ordinis minor & scte Romane ecclesie primus de ordine nro Cardinalis epus Albanēſis. Locu3 de Bolsena. Locū de Aqua pendēte. Locu3 de pceno: in quo Fr Thobias spū pphetico radiatus mlutotiēs pdicauit. Locū Pitiliani. ¶ Custodia Reatina h3 locū de Reate: de quo fuit Fr Angelus primus miles q ordinē intrauit: & multa de beato. F. nouit: iacens Assisii in ecclesia bti. F. tumulatus. Locu3 fontis polumbe: in quo btūs. F. ieiunādo quadraginta dieb⁹ regulā nrām qua nūc ordo utit ofecit: put a xpo audiuit: & sic esse xpus ter de celo corā ministris inclamādo asseruit: in hoc loco antiquit⁹ fuerūt multi sancti frēs singulares deo deuoti & mundo pdicatores exēplo sctitatis. Locum ciuitatis ducalis. Locu3 Longoni. Locum Vallis. Locu3 Arcis finibaldi. Locū de grecio: in quo btūs. F. fecit miraculū de grandine destruente annuarie blada & uineas & a lupis incolas liberauit: in hoc loco beatus. F. faciēs repntationē dñice natiuitatis: a dño Ioānne milite de grecio uisus est Iesum tenere puer in ulnis: & plura alia miranda h egit: in hoc loco stetit magno tēpore sctūs Fr Ioānes de Parma: q fuit ordis generalis: & camerini miraculis corruscat. Ac multi sancti frēs fuerūt pdicando uerbo & pnia mundo. Locū podii Busconii. Locū Taranii. Locum Maliani. Locū montis Leonis. Locum scti Alexandri. Locum sancti Iacobi. ¶ Custodia Tiburtina h3 locū de tibure. Locum Ruuiani. Locū de Cellis. Locū Sufflagii. Locu3 Vicouarii. Locu3 Ciuitelle. ¶ Custodia Maritime h3 locū de Teracina. Locū Pipni: ubi egit de⁹ miraculū q dū more solito frēs irent p pane: & quedam mulier auaritia ducta eis dare noluiss3: filio ferēs panē exūti in agro: dum scindit totus sanguinolētus ab intus iuenit: quo miraculo pculsa mulier cū filio: pponēs semp panē fratribus dare: panis cruoris uestigiū statim amisit. Locum seccie. Locū nimphe. Locū Albani. Locum Netrūpni ac locū Velletri. ¶ Custodia Campanie habet locū Anagnie: in quo iacet Fr Haimo i theologia magr & ordinis minor gñalis minister: q breuiarium correxit & ples rubricas posuit ac ātiphōas ad laudā dū btām uirginē post cōpletoriū instituit & ordinauit. Multiq3 alii frēs sunt ibidē sepulti notabiles & singulares. De hoc loco fuit sctūs Fr Andreas q pillii iacet nepos pape Alexādri quarti q fuit scte ecclesie Cardinalis. Locū Vallis mōtonis. Locū Alatri. Locū de Ferētino. Locū de Pilio: ubi iacet pfatus frater Andreas q Cardinalatui renūciauit: & nūc tuba miraculorū ad otemptū mundi oēs ouocat & inducit. Locū Segaroli & locū sōnini. Romana puincia notabiles habuit fratres: q in puinciis ordinis gubernacula exercētes: uerbo pariter & exemplo cunctis se pdicatores egregios oñderunt. hanc puinciā btūs. F. frequētando spāliter reatinas partes & Romanas: mira faciendo & docendo uenerabilem reddidit & insignem.

¶ Prouincia Thuscie.

PRouincia Thuscie h3 custodias septē. ¶ Custodia Pisana h3 locum de Pisis. Qui habuit frēs pdicatiōe & uita pclaros. u3. frēm Albertū ordinis minor generalē ministru3: q minister Anglie erat: du3 ad generalatus offm fuit assumptus. Frēm Agnellum primū custodē Parisiēſem: & pmū in anglia ministrum: p cui⁹ pdicationē & uitā ac miracula post mortem: Anglie puincia fundata est & dilatata: & ouent⁹ originatus Parisiēſis. Multos habuit alios frēs excellētes in theologia magros & in aliis uirtutibus decoratos. Locū de Vico Pisano: in quo btūs. F. fuit & predicauit. Locū scti Martini. Locū Sarazane. Locū Pontremuli. ¶ Custodia Lucana habet locum de Luca: q habuit unum fratrem inter alios magnum predicatorem: uidel3 fratrem Antonium qui multa quadragesimalia fecit: quib⁹ claret sua subtilitas ingenii & scientia: & minister fuit pmo puincie Marchie & demū puincie Thuscie. Locum de Piscia. Locum de ficeclo. Locum sancti Miniatis: qui multos habuit fratres bonos & spālr magr3 Antoniū: q parisius & in Thuscia fuit notabilis hō & pdicator. Locū Pistorii: in quo iacet magr Petrus de Causano gñalis minister ordinis. ¶ Custodia Florētina h3 locum de Florentia. Locum de Carmignano: in quo multi fuerunt frēs singulares. hūit eni frēm Ioānē parētis: q fuit pmus minister gñalis post mortē. bti. F. isti⁹ ordinis: & si dicat de puicia Romana: fuit tñ de Florētia natiōe. Hūc locum pmo fundauit btūs Bernardus de qnta ualle q fuit pmus a btō. F. Florētiā missus: in hoc loco frēs hūilis de Perusio magne pfectiōis in Florētia reputatus: & sua uita pdicator notabilis. Acursus & bndictus iacēt: uirtutibus illustres. h locus semp aliquē hūit frēm notabile3 p aliis uita & exēplo. In hoc loco pdicādo. s. in platea Fr Ioānes de Aluerna: pluuia descēdēte sup alios ips3 & pulpitū intactū dimisit. Ad informādū huius ciui-

tatis populū: anuatim ꝑdicator eligit potior iter fratres: qui nō modicum fructum facit animaruꝫ. Locum de Prato de quo oriundus fuit Frater Arlottus magister in theologia & ordinis generalis minister: q ɔcordantiaꝝ libruꝫ ꝓ magna parte fec. habuit & alios fratres in ministeriatus officiis in ꝓuinciis ordis exēplo & regimīe uenustatos. Locū Castri Florētini: qui habet apud se sepultū frēm Donatum de Feraria spū ꝓphetico radiatum. Habet & aliū fratrem Iacobū de Trisanto: qui. xxxii. q̄dragesimalia & multos alios sermones tam dn̄icales q̄ festiuos ad predicādū peregit. Locum Burgi sancti Laurētii: in quo fuit beat⁹. F. & ubi sedit in deuotiōe bancha tenet. Locum de Nemore: in quo fuerunt plures fratres regule obseruantia decorati: in hoc loco ēt fuit btūs. F. & Fr̄ Bonauentura Cardinalis noster primus ibidem capellū recepit. Locū de Fichino & Locum de Barberino. ¶ Custodia Senensis habet locum de Senis: qui ab antiquo loco per iactum distat baliste: in quo loco antiquo: beatus. F. redeundo de Roma de sero: figēdo baculum in terram in arborem excreuisse pulcherrimam inuenit de mane: in eodē loco beatus. F. fecit aliud miraculū de ferro ignito per tempora sibi a medico īmissoꝑpter ifirmitatē oculoꝝ: & tamē ab ipso igne nō est lesus: in dicto loco uisitatus a magistro in theologia & īterrogatus de quodam dubio & ɔscientie scrupulo: beatus. F. utrūqꝫ declarādo dictuꝫ magistrū informauit: in loco ubi nūc fratres stant fuerunt multi uenerabiles frēs: sciētia regimīe exemplo uite & doctrina in ordine singulares & ꝑdicatores nominati: & inter alios fuit Frater Bindus: qui multos sermōes predicabiles composuit & ordinauit: in hoc siquidem loco dum duo iuuenes eēnt in horto: uidelꝫ Fr̄ Minus Altimani: q fuit postea minister Thuscie: & Fr̄ Guido de Soluēgo: & loquerēt de deo. d. Iesus ī spē pueri apparuit iter eos: ꝓut clare uidit sanctus Frater Pectinarius de tertio ordine: qui tūc per hortū deum ɔtemplādo pergebat: in hoc loco receptus ad ordinem quidam fuit nouicius: qui ut mulierē quādā haberet diabolo se dedit: & chirographum suo sanguine & manu ꝓpria scriptum de hoc eidem dedit. Qui cū magistro suo rem narrasset: ɔfortatus ab ipso: cum ꝓ ipso pluries celebrasset: meritis saluatoris in sacramēto ɔtenti & sui magistri: chirographū quod diabolo dederat de celo colapsuꝫ in signum indulgētie recepit: dum missaꝫ ipse magister celebraret. in hoc loco beatus Ludouicus noster cū eēt eps Tholosanus: parapsides lauit ī signū hūilitatis. Locū de sancto Geminiano: de quo extitit oriundus Fr̄ Ioānes de Caulibus magnus ꝑdicator & deuotus: qui meditationes super euangelia fecit pulchras. Locum de Colle. Locuꝫ de Vulterris. Locū de Podio bonici & locum de Asciano. ¶ Custodia Aretina hēt locum de Aretio: in quo btūs. F. fecit miraculū de expellēdo demōes a ciuitate: & ipsam pacificādo: in hoc loco iacet sanctus Fr̄ Bn̄dictus primus minister Antiochie: qui Impatorē Cōstantinopolitanū & Regem Ierusalem Ioānē ad ordinē recepit: & suis claris miraculis & uita ꝑdicādo: multos illustrauit. Locū sacri montis Aluerne quē dn̄us Iesus suis sepissimis apparitiōibus factis fratribus & stigmatizatiōe beati. F. sanctissimū reddidit: & honore dignissimū: quē sancti Angeli sibi in singl'arē mōtē uēdicarūt: uolētes q̄ iste mons angeloꝝ uocetur: sicut cuidam Guardiano Florentie qui ad ipsuꝫ montē ob deuotionē prexerat est per angelos indicatū. Cum eniꝫ in capella beati. F. uellet celebrare: & fuisset indutus: & īciperet. Introibo &c̄. subito factus in extasi: uidit quēdā angelū dn̄teꝫ sibi Fr̄ de quo uis celebrare? Cui Fr̄ rn̄dit de cruce. Cui angelus non celebrabis de cruce. Cui frater igit̄ celebrabo de beato. F. Cui angelus nullo mō. Cui frater igit̄ celebrabo de dn̄a nr̄a. Cui angelus nō facias. Cui cū frater diceret de quo ergo celebrabo? Respondit de angelis. Totus enim iste mons est angeloꝝ: & frater ad se reuersus: sicut erat admonitus missaꝫ de angelis celebrauit: in hoc siquidē mōte iacent sancti fratres. Ioānes de Aluerna. Gulielmus de Radicofano. Clemens & multi alii & si nō nominent̄ uirtute preclari: qui huius mōtis assiduitatē predicant omnibus amplexādā. Locum de Puppio: in quo iacet Frater Iacobus Balestarius: certificatus a xp̄o de remissione plenaria peccatoꝝ: in cuius signū ipsius fratris manus itra suas ponēdo: odor suauissimus in fratris manibus tam diu remansit: q̄ diu post magnuꝫ tēporis spacium manus lauit. Locum de Gangareto ubi beatus. F. fuit & fontē in silua fecit. Locum de monte uarchi. Locum de Lucignano. Locū de Castillione: de quo fuit Frater Mansuetus: qui a sancto Ludouico Francorum Rege partem habuit de Corona spinarū Christi: ut ipsius regis patet littera. Locum de Cortonio: in quo est crux quā fecit sancta Helena filio suo Cōstantino Impatori dū iret ad bellum: ponebat̄ enim super caput equi: & ipsa mediante uictoriam obtinebat. Crux ipsa multa miracula fecit & facit: ignem multotiens in ciuitate apprehensum sui ostensione statim extinguēdo. In loco antiquo de Cortona: ubi stetit btūs. F. stetit Fr̄ Guido: q mirādis fulgens signis: per populū inde leuatus in ciuitatem deductus sepultus est in ecclesia Cathedrali. ¶ Custodia Clusina hꝫ locū de Clusio. Locuꝫ de Castro plebis. Locum de Scetona: ubi Frater Egidi⁹ habuit a deo mirabiles ɔsolationes: ut dcm̄ est ɔformitate. viii. in quo iacet sanctus Fr̄ Guido: qui spū ꝓphetico & sanctitate fuit plenus. Alius quoqꝫ Fr̄ noster q canonicus fuerat sancte mustiole de Clusio: uite sanctissime in die purificatiōis a uirgine uisitatus: Iesum habuit in suis ulnis ad istar sc̄ti Senis Simeōis: plures alii sc̄ti frēs in hoc loco deuotissimo fuerūt. Locuꝫ de Sartiāo: cui ad duo miliaria est heremitoriū ꝓpinquū: in quo btūs. F. stetit: atqꝫ carnis tētatiōe inqetatus: faciēdo uxorē filios & filias de niue: atqꝫ se ꝓiciēs in fouea glatie & niue plenā: ipsam cū diabolo supauit. Locum de Radicofano. Locū de plano: de quo fuit Frater Andreas de plano hō uite pfecte & magr̄ multorum frūm. Ad quē xp̄s in dicto loco dū staret: & iuxta siluā in spē seraph de celo descēdēdo uenit. Locum de sancto ꝓcesso. Locuꝫ de Columbaria: in quo iacet Fr̄ Guido de Soluena: q cū ..tet senis nouicius: & loqret̄

de deo cum alio fratre nomine Mino xp̄s in spē pueri pulcherrimi apparuit in medio eoꝝ & usq3 ad pmū si gnū p uespis cū ipsis stetit. huic iā ātiquato gatt⁹ qdā cūdo uenatū auē unā singulis dieb⁹ portabat ad come dēdū: & Fr̄ Franciscus de mōte Ilcino qui sibi seruie bat: accipiendo auem eam preparabat eidez. Die qua dam dum Frater Franciscus ad eius cellam more soli to perrexisset: inuenit euz acerrime plorantez: & cum causam quereret: inquit Frater Guido. Appropinqua ad me & dicaz tibi. Cūq3 ille fecisset Frater Guido ce pit eum baculo quem gerebat in manibus percutere. Cūq3 ille de hoc miraretur & diceret. Cur sic faceret. Respondit. Ego te percutio ut que tibi dicam impres sius habeas i memoria. Causa nostri ploratus est ista: dominus mihi reuelauit: ꝙ hinc ad paucos annos in surget quedam secta in ordine: & sub pretextu obser uantie regule diuidetur ab aliis fratribus: qui multa impie agent: & erunt deo per omnia odiosi: quare fili cum ħ uideris nō iungas te eis: sed fuge eos sicut dei hostes & sue regule transgressores. Hunc migrasse di ctus Frater Franciscus inuenit dum redisset ad locum de uia quam perfecerat obedientie sancte mandato: atq3 gattum qui sibi auem deferebat ad hostium cel le pariter inuenit extinctum. Multi alii sancti fratres in hoc loco fuere: circūquaq3 habitātes sue uite pre dicatione ad deum conuertentes. Locum montis Ilci ni ubi sc̄tūs Frater Philippinus miraculis corruscan do: conuersionem gentium ad Christum predicat con tinue. Locum de monte Policiano: qui habuit multos fratres scientie & uirtutis. ¶ Custodia maritime habz locuz de Massa: in quo est sepultus Frater Berardinus signis gloriosus. hic locus habuit plures predicatores solēnes. Locum de Plumbino. Locuz de Grosseto. Lo cum de Castellione. Locum de Suuereto. Locum de Monteno. dicta loca habuerūt probos fratres littera tos & predicatores ꝑcipuos. Iam dicta sunt loca pro uincie Thuscie: in quibus fuerunt notabiles fratres uerbo & uita apud seculares famosos: quorum nomi na & si non sunt multuz nominata per fratres: sufficit ꝙ a christo sunt inter electos ascripta. Qui & opera plura fecerūt deo accepta & mundo & specialiter ad ꝑdicandum.

¶ Prouincia Bononie.

Prouincia Bononie habet quinq3 custodias. ¶ Custodia Bononie habet Locū Bononie: in quo iacent fratres sanctitate preclari. s. Ni colaus q in uita sua mortuuz suscitauit. Ac nouos ocu los habenti erutos tribuit Bonicius qui cuz beato. F. fuit quando regulā nostram qua utimur perfecit. Gui do de Spatis predicator deuotus Mattheus de Fauē tia & Gulielmus de Cortimilio. Quorum miris & pre dicatiōe tota renouata fuit Bononia: in dicto loco bo nonie fuit illud de crucifixo: uidelz. Nam cum quidaz frater tēpore capituli generalis ibidem celebrati fuis set generali ministro incusatus: Frater incusat⁹ ad cru cifixuz qui erat in ecclesia accessit: cōquerēs quō ipe cum esset iustus permitteret ipsum sic iniuste infama ri & accusari. Et crucifixus tunc eidē respondit peruer sus dicēs. Et ego quid demerui: pendēs īter latrones.

Oraui nec obtinui: carnis petitiōes. Calicē mortis sor bui: patri placere studui: per carnis passiōes. Ergo non murmur exeat: si nō fit qd orasti. Nec orasse pēiteat: q̄uis nō impetrasti. Dum fraudat desiderium: ad mai⁹ beneficium: datorem obligasti. Ad me si leuas ocu lum: uides argento uendi. Tradi quoq3 per osculum: & dure cōprehendi. Ac alligari funibus ꝯfici uerberi bus ueluti iam desperatus. Presentor pōtificibus: qua si latro ligatus. Si quos amaui fortius: ab his inquam citius: sum spretus & negatus. Ibi clamor derisio: seue ritas minarum. Et capitis uelatio: & ictus maxillaruz. Omnes impune feriunt: & quicquid mihi faciunt: ui detur esse parum. Saturatus opprobriis: ducor ad pila tum: Renouatus iniuriis ruūt in accusatum. Hinc ho micidam liberant: & me cruenter uerberāt. Ad mortez iudicatum: Ibi nil ualet ueritas: siue ius allegādo. Sed emula clamositas: preualet insultando. Nec prese dat presidia: nec curaz gerit curia: de iusto liberando. Quasi uile mancipium: dant in Herodis manus. Mox producor in medium: deludor ut insanus. Tandem re missus pontio: diro mortis supplicio: condēnor ut pro phanus. Extra muros eicior: & ipse crucem fero. Ma tre uidente spolior: uestimentis que gero. Tandez cla uis ꝯfodior: & in cruce morior: de uita non despero. Tu ergo uermis non turberis: si statim non consequē ris: quidquid a p̄re queris. Frater uero his auditis stu pefactus ex loquutiōe: & roboratus ex uerbis Chri sti: quicquid sibi fuisset impositū libenter excepisset: sed domino faciente eius innocētia est reperta. Frater iste dicitur fuisse Magister Ioānes Peccian Anglicus: qui fuit Anglie minister: & demū archiepiscopus Can tuariensis. Fratres uero prefati. s. Mattheus de Fauen tia: & Guido de Spatis egregii predicatores fuerunt: & Frater Guido semper de passione Domini predicā do: clauum quendam ob memoriaz passionis semper in manu ferebat dum predicaret: & magnum fructuz faciebant animarum. Locum sancti Francisci cū mo nasterio. Locum domini pacis. Locum sancti Pauli in monte. Locum Vragnane. Locum Planorii. Locū san cti Ioānis de quo oriundus fuit Frater Bonagratia: q fuit ordinis minorum generalis minister. Locum Con fortini. Locum Crespolani. Locum Argelate. Locum Ricardine. Locum Calderarie. Locum sancte Marie in monte. ¶ Custodia Ferarie habet locum de Fera ria: in quo euenit ꝙ cū quidā iuuenis esset in dicto lo co: & locum optaret solitudinis ut liberius deo uaca ret: diabolus hoc agnoscēs: & se in formā angeli trās figurans: eidem apparuit dicens: ꝙ bonū erat ꝙ opta bat. Attamē quia licentiā sibi fratres non darent: sua sit sibi ꝙ post completoriū in horto remaneret: & fo uea horti transita ipsum duceret quo optabat: & sic si ne licentia prelatorum Frater disponens a loco rece dere: cum clauderetur hortus de sero: ibidem abscon se remansit: & duz sic espectaret diabolus luce obscu ra ultra foueam apparens: extra loci terminum fra trem uocauit: & ei dixit. ut foueam transiret saltando: sed frater timēs facere ꝑpter latitudinē & ꝓfunditatē fouee: dixit ei. Trāsfer me ad aliā partē: cui diabolus.

Ego ultra foueã transire non ualeo: quia est terminus loci: & cum Frater de causa peteret. Respondit diabolus: quia a dicta oratione cõpletorii: uisita q̃s dñe habitationẽ istam &c. Quam fratres cum magna dñt & audiunt deuotione: nullus demon usq; ad horam diei primam infra terminum loci intrare ualet. cui Frater. Ergo diabolus es tu? Respondit sic. qui si terminum loci preteriisses: quia sine obediẽtia recedebas: & apostatare intẽdebas: te illico in hac fouea submersissez: sed nõ ualeo causa predicta. & statiz disparuit. ac frater ipse uocatis fratribus cuncta que contigerãt enarrauit eisdem: & in ordine deinceps permãsit prouidus & deuotus: in hoc loco antiquitus dum diuinum persoluebatur officiuz: sancti Angeli uisi sunt & auditi cũ fratribus laudes matutinales domino decãtare. In Feraria extra muros est alius locus deuotorum fratrum. Locum de Mutina: in quo iacet Frater Gerardus coruscans miraculis & magnus predicator: de cuius predicatiõe habes ɔformitate octaua: & dicetur ɔformitate. xxxviii. De hoc loco fuit Frater Thomas de Fe rignano: in theologia magister predicator maximus q̃ fuit generalis minister ordinis minorũ deinde patriarcha gradẽsis postmodũ sancte Romane ecclesie Cardinalis epus Thusculanus. Locum de Fenano. Locũ de Carpo. Locum Admirandole. Locuz de Regio: de quo fuit Frater qui fecit librum qui dicitur Mamotretus: & locum montis Falconis. ¶ Custodia Parme habet locum de Parma: de quo fuit sanctus Frater Ioannes de Parma: magister in theologia: & ordinis minorum generalis minister: & iacet Camerini corruscans assidue miraculis: de hoc loco fuit alius Frater qui stetit in mõte compatrum prouincie Romane: cuius sanctitatez ostendit ramus Oliue benedictus quẽ habuerat in die palmarum: quem de sero terre infigendo de mane reperit in arborem pulcherrimã excreuisse. Habuit & iste locus & alios magistros & fratres predicatores egregios: & probitate uite p̃claros. Habuit istis temporibus quendam fratrem: lz parum uixerit in ordine: filiuz cuiusdam marchionis malaspine. Cuius castrum cuz inimici cepissent: patrem & fratres suos interfecerunt: ipsum uero quia puer erat forte quiq; annorum per fenestram arcis proiecerunt coram sua matre: sine dubio propter altitudinem maximam loci uita cariturum. Sed dum sic proiiceretur mater clamauit Sancte. F. adiuua filium meum: Mirum certe puer descendit per spacium unius magni miliarii & in nullo fuit lesus: sed cum inimici a castro fuissent expulsi: puer ante portas Castri fuit portatus & ibi dimissus: & cum eiularet mater uocem filii audiens: fecit aperiri: Castri portam: & filium sine lesione aliqua reperit: puer autem dicebat ꝙ quidam frater eũ tenuerat: qđ mater intelligens ipsum fuisse beatũ. F. quez pro filio adiuuando inuocauerat: statim dixit. Ex quo btũs. F. te liberauit: beati. F. a modo filius eris: & ueniens Parmam fecit eum indui: sed tempore pestis secunde decessit. Locuz de Cremona in quo fuerunt duo fratres ambo sufficientes & in theologia magistri. Locũ Burgi sancti Donini: in quo btũs. F. fecit miraculũ de panibus. Nam cum de nocte illuc peruenisset cum pluribus fratribus & famescerent: nec castruz: quia clausuz erat intrare pro pane acquirendo poterãt: nec in loco esset panis: oratione facta misit ad locũ ubi panis reponi ɔsueuerat dicens: porta canistrũ plenuz panibus quod ibi inuenies. Quo cum perrexisset Frater cui dixerat: iuenit sicut beatus. F. predixerat: & ipse btũs. F. cum sociis ex ipso fuit plenarie refocillatus & recreatus. Locum de Placentia in quo multi fratres fuerunt insigniti titulo magisterii: & multos fratres probos habuit & bonos predicatores: in quo sepult⁹ fuit Frater Frãciscus de Mayronis p̃clarissimus theologie magr̃. Locum de Bobio. Locuz Casalis maioris. ¶ Custodia Rauẽne hz locũ Rauenne: in qua ciuitate & loco demon per os unius mulieris nomine Zantese coactus: multis ueritatem pandidit indulgẽtie sancte Marie de portiuncula de Assisio: & multa dixit de gloria bti. F. sicut ɔformitate. xiiii. & xxxviii. dicet. Locuz de Imola ubi btũs. F. primo ab epo repulsus ne p̃dicaret: deinde idem epus uictus ipsius beati. F. humilitate sibi & aliis fratrib⁹ suis liberrime predicãdi licẽtiã impartiuit. Locum de Fauẽtia: de quo fuit Frater Matthe⁹: qui Bononie iacens in uita & post signis emicuit. Locum Ceruie. Locum mõtis Regis. Locũ Tossignani. Locũ de Lugo. Locum de Bagnacauallo: in quo beatus. F. ab incẽdio domũ cuiusdam sororis de tertio ordine nomine Berte eripuit prout conformitate. xl. dicetur. ¶ Custodia Forliuiẽsis habet locũ de Forliuio. Locum Arimini: in quo beatus. F. plura fecit miracula: ut dicetur ɔformitate. xl. beatus Antonius ibidẽ fecit miraculum: de pisciculis ad suam predicationẽ audiendam: ueritatẽ corporis xp̃i asine adoratione hereticis monstrauit: & plura alia mira ibidem peregit: iacent ibidem fratres Ioannes Baroncii & Andreas uite primo exemplaritate: & nunc signis hominibus predicantes. Locum Cesene de quo fuit Frater Michael in theologia magister: & ordinis minorũ generalis minister. Locum sancti Archangeli. Locũ Meldule. Locuz Lõgiani. Locũ sancte Agathe. Loca duo in ueruchio. Locum fracte. Locum Bertenorii. Locum Castrocarii: in hac siquidẽ prouincia Bononie rigiditas magna uiguit obseruantie regularis: ac studia scientiarum: & de ip̃a prouincia fuerunt fratres plures uita fama uerbo & scientia singulares: a quibus fratres aliarum prouinciarum. De prefatis trahentes exemplum: suis personis in moribus & sciẽtia natiuas ꝓuincias decorarũt.

¶ Prouincia sancti Antonii.

P Rouincia sancti Antonii habet custodias q̃tuor. ¶ Custodia Paduana habet locũ de Padua: in quo iacent duo fratres sanctissimi & preclarissimi predicatores: uidelz sanctus Antonius Catalogo sanctorum ascriptus: de quo dictum est diffuse supra ɔformitate octaua quo nullus suo tẽpore in mundo fuit melior predicator & acceptior deo & hominibus: cuius lingua in huius signum manet integra & incorrupta: reliquo corporis in cinerem resoluto: predicationis ipsius extant opera quadragesimalia dominicalia & festiua: que ipse cõposuit. Multosq; hereticos

suo uerbo ad fidem conuertit: & in tantum omnium ipsum audientium corda cõmouit ad compunctionẽ: q̄ ad confessiones audiendas sacerdotes cuiuscunq; essent status non sufficiebant. Ac deus ipse ut conformitate octaua est dictum: plura mira per ipsum osten dit. Frater Lucas eius socius tam in sanctitate q̃ doctrina & predicatiõe iacet ibidẽ: qui preter miracula: dñicale pulcherrimũ ad predicandũ edidit & subtile. In hoc etiã loco sanctus Ludouic⁹ noster magnis fulget miraculis: iacet ẽt in hoc loco sanctus Fr̄ Fideti⁹: & multos alios fratres ꝓbos h̄ locus habuit. Locũ de Vincentia. Locu; montis Silicis. Locum extẽsem. Locum Lẽdenarie. Locũ Rodigii. Locum plebis Sacci. Locũ Basciani. Locum Quartaroli. Locum Begulẽte. Locum Montignane. Locũ sancti Petri de Viminaro. Locũ sancte Vrsule. Locum Galzignani. ¶ Custodia Venetiarꝝ habet locũ de Venetiis: in quo loco recõditi sunt frẽs. u;. Carissimus de Clugia assidue clarẽs signis & Gẽtilis de Marchia qui sua predicatiõe multos ĩfideles ad dñm cõuertit: fuit eni; in partibus illis multo tẽpore: & ibi termiauit dies suos. Corpus nãq; suũ ductum fuit Venetias per dñm Marcũ Corneriu; qui fuit postea Dux Venetiarꝝ: in hac ciuitate de ordine nr̄o fuerũt positi precipui ꝑdicatores ꝓ ꝯsolatione ciuium dicte ciuitatis: & de ipsa ciuitate fuerũt multi frẽs notabiles. Sed iter alios fuit Frater Nicola⁹ mutio: q opera beati Gregorii per materias distinguẽdo: fecit opus maximũ: multu; pulcru; & notabile: ipmq; dño Gregorio. ix. ꝑñtauit. Habuit etia; locus ipse Venetiarũ frẽm Ludouicu; magr̄m in theologia: qui fuit generalis ordinis: & postmodũ sc̄tẽ Romane ecclesie Cardinalis. Locũ sancti Nicolai. Locũ sancti. F. de Vinea. Locũ sancti. F. de Cõtrata: quẽ locum fecit quidã ciuis uidẽdo in raptu excellẽtiã beati. F. & statũ eius in uita beata: in dicto loco m̃lta miracula fecit & facit btũs. F. Locũ de Treuisio. Locũ de coneglião: in quo ꝯditus est frater Marc⁹ signis clarus. Locũ de clugia. Locũ Ciuitatis Belluni. Locum de Feltro. Locum Serauallis. Locũ Asilii. ¶ Custodia Foroiulii habet locum de Vtino: in quo iacet Frater Ludouicus Odoricus suis uirtutibus in ꝑriarchatu Aquilegieñ. canonizatus: q quasi totũ orbẽ perambulauit predicando & ĩformãdo. Locũ Port⁹ gruarii. Locũ ciuitatis Austrie. Locũ de Glemona. Locũ Castelli. Locum Ville Alte. Locũ Fulcinicii & locu; Goritie. ¶ Custodia Veronẽsis h; locũ Verone. Locũ Mantue: in quo iacet Fr̄ Beneuẽtus q signis extitit gloriosus. Locũ Tridẽti. Locum de Ripa & locum colonie: ista ꝓuincia beati Antonii plures h; & habuit magr̄os de Padua de Venetiis de Mãtua & aliis locis: & alios frẽs q sciẽtia ꝑdi ti predicatores fuerunt preclari & opera predicationũ fecerunt.

¶ Prouincia Mediolani.

Prouincia Mediolani habet custodias quiq;. ¶ Custodia Mediolani habet locum de Mediolano: qui oli; fuit hortus Philippi: in quo sancti martires Geruasius & Protasi⁹ Nabor & Nazarius & multi alii martires sunt sepulti. habuit locus Mediolani frẽm Leonẽ archiep̄m Mediolani sanctu; hominẽ & frẽm Petrũ de Archagnano inquisitore;: q nolens delere hereticos de libro inq̄sitorꝝ: ab ipsis est occisus. Ac frẽm Antoniũ de Rosate q a saracenis est interfectus. locũ de laude: in quo fuit ep̄us Fr̄ leo de laude sanctitate ꝑclar⁹: q corripiẽdo suos clericos ab eis est fortissimo ueneno potionat⁹: s; in nullo lesus. locum de Pozolo. locum Galarate & locum Sorani. ¶ Custodia Modoetie habet locum de Modoetia. locum Oppreni. locum Vicomercati. locu; de Canturio. locum Desii. locum Margliani. ¶ Custodia Brixiensis habet locum Brixie. locum de Pergamo. locum de Iseo. locum de Gregnano. locũ Vallis camonice & locum de Crema. ¶ Custodia Cumana habet locu; de Cumis. locum Varisii. locum Lugani & locum Lucorani. ¶ Custodia Vercelleñ. habet locu; de Vercellis. locum Nouarie. locum Iporegie. locum Meelle. locu; Auste. Hec Mediolaneñ. ꝓuicia plures habuit & habet notabiles fratres magistros & non magistros qui apud suos ciues precipue in fama fuerunt notabili.

¶ Prouincia Ianue.

Prouincia Ianue habet custodias sex. ¶ Custodia Ianue habet locu; de Ianua: in quo iacet Frater Bolengerius de montecuto miraculis insignis: & Frater Bonifacius de Riparolo dicte prouincie minister: uite sancte & scientie profunde. De hoc loco fuit magister Henricus de monte Iardino homo sufficientie magne: & predicator egregius: qui super Ioannem scripsit luculenter: & quadragesimalia plura utilima confecit. Habuit locus Ianue magistrum Bartholomeum de Cuturno: bonum predicatorẽ: qui fuit Cardinalis sancte ecclesie Romane. habuit Fratrem Antoniu; de Mari qui summam fecit in theologia: & plures alios habuit fratres uita & scientia decoratos. Locum de Saona: de quo etiam fuerunt fratres notabiles. locum de Clauaro. locum de Albario. locum de Capella. locum Sexti & locum de Cairo. ¶ Custodia Asteñ. habet locum Asteñ. de quo fuit Frater Astesanus: qui singularem summam edidit ex theologia legibus & Decretalibus multũ utilem. Habuit alium fratrem qui postillam pulcrã super omnia euangelia dominicalia & quadragesimalia edidit: & appellatur postilla. locũ Albe: de quo fuit Frater Iacobus Brancus: qui per conclusiones omnes phylosophie libros compilauit: & Regi Roberto direxit. locum de Aquis. locum montis Calui. locum Cortimilii. ¶ Custodia Albingauni habet locum Albingauni. locum de Nobo. locum de Vigintimilio. locum de Ceua. locum montis Vici. locum Fossani. locum de Cuneo. ¶ Custodia Pedemontis habet locum Pinaroli. locũ cherũ. locum Mõtis calerii: de quo fuit Fr̄ Philippus: q postillã notabilem super omnia euãgelia dominicalia & quadragesimalia fecit. locu; Taurini. locum secusie. locu; de Riparolo: de quo fuit Frater Martinus de sc̄tõ Georgio magr̄ in theologia & gñalis ordinis minorꝝ. locũ clauasii. ¶ Custodia mõtis Ferrati habet locũ de Alexandria: de quo fuit magister Alexander qui scripsit super omnes libros sententiarꝝ: super libros metaphysice & de anima: multu; excellenter & fuit ordinis mi

norū Generalis minister: de hoc loco fuit Frater Franciscus de Alexādria martirizat⁹ in Armalech in Tartaria: in hoc loco btūs. F. dū fuit fecit miraculū de mēbro caponis in piscem uerso: ut dictū est ɔformitate pcedenti. locū de Casali. h locus habuit fratrē Ioānē magistrum in theologia uirum sufficientē: qui plures questiones edidit in theologia & phia. locum de ualētia de quo fuit magister Antonius sufficiēs homo & post epus Gaietanus. Locū cassine. ¶ Custodia Papie h3 locū papie. Locū Terdone. Locū Vig • erie & locum castri noui. Hec si quidē puincia cōitate fratrū sufficientium multū antiquitus uiguit & uiget: habuit multos magros & alios sciētia pditos & uirtute q in partibus ppriis predicatores famosi fuere.

¶ Prouincia Dalmatie.

Prouincia Dalmatie habet custodias q̄tuor. ¶ Custodia Ragusina h3 locū Ragusii. Locū Duratii: de quo fuit Fr Antoni⁹ miraculis fulgēs: qui archiepus fuit Duratii: hic multis ānis in partib⁹ ifideliū saracenis pdicauit fidē xpi. Locū dulcinii. Locum catare: ubi requiescit Fr Adā dicti sancti Antonii pmo socius i predicatiōe ifideliū: & nūc in gloria insignis. Locum Scutari. Locū Antiuari. Locū daxe & locū corcule. ¶ Custodia Iadrēsis h3 locū Iadre. Locū extra isadrā super insulā qui. s. Hiero. uocat. Locū pagi. Locū de pagman. Locum podnoui. Locū sebenici. Locū berberii: in quo iacet sctūs Fr Andreas qui plura miracula exercuit. Locū scardone. Locū tragurii: in quo tumulatus manet Frater Ioānes: cui⁹ corporis lotura sanauit ifirmos. Locū spaleti. ¶ Custodia arbeñ. h3 locū arbi. Locum senie. Locū modrusie. Locum uegle & locū chersii: in quo iacet Frater Michael homo sctitate & pdigiis fulgidus. ¶ Custodia Istrie h3 locum Pole: ubi sctūs Frater Otto multis fulsit miraculis. Locū Parētii. Locū Pirani. Locū Iustinopol'. ubi iacet Frater Monaldus q summā fecit monaldinā in Decretalibus. Locū mugle. Locū Trigesti. Locū Vallis: in quo iacet scūs Frater Iulianus: de quo ibi fit festū.

¶ Prouincia terre laboris.

Prouincia terre loboris h3 quinq3 custodias. ¶ Custodia Neapolitana h3 locū sctī Laurētii: ubi requiescit Frater Augustinus de Assisio: pmus minister dicte puīcie: qui btm. F. post mortē uidit celum adire. Locū sctē Clare: siue corporis xpi. Locum sctē Marie noue. Locū sctē Crucis. Locū sctē Marie dñe regine. Locū sctē Marie Magdalene: & sctē Marie Egyptiache. oīa hec loca sunt in ciuitate neapolitana: de neapoli fuit magr Lādulfus: magnus predicator ad ppl̄m & clerū: qui postillā pulcherrimā icepit super omnia euāgelia & super epl̄am ad hebreos & super Zachariā & multos sermōes scolasticos & collatiōes fecit. Scripsit multū luculēter super quattuor libros sniarꝝ uestigia sequēdo Scoti ipm in oībus declarādo: & fuit archieps malphitan⁹. Locū capue: i quo btūs. F. fecit pl'a miracula ut ɔformitate. xl. dicet. Locum auerse. Locum tyani. Locū suesse. Locū nugiani. Locum mataloni. Locū nolle & locū Caleni. ¶ Custodia Salernitana h3 locū Salerni. Locū Gurreti. Locū Castri maris. Locū Malfi. Locū Rauelli. Locū Giffonis: de quo fuit Frater Leonardus magr in theologia & generalis minister ordinis minoꝝ. Locum sarni & locū nucerie. ¶ Custodia principatus h3 locū marfici. Locum de Oleta. Locū de muro. Locum diani. Locum de saponaria. Locum de ebolo. Locū cuculi. Locum Mōtelaris. Locum Agloboli. Locum sctē Marie. ¶ Custodia Beneuētana h3 locū de Beneuēto. Locū Auellini. Locū sctē Agathe. Locū Cerreti. Locū Ariani. locū Aque putride: de quo fuit frater Frācīscus qui ɔclusiones fecit libroꝝ phie. locū mōtis Sarculi. locū mōtis Fosiuli & locum Oliue. ¶ Custodia sctī Bndicti h3 locū Gaiete ubi btūs. F. predicādo pplo nauis in mari stetit imobilis. locū Traiecti. locū de Fundis. locum Itri. locū Vici albi. locū sctī Germani. locū Sore. locū Arpini. locū temperani. locum Olīueti. locum Aquini. locū Marenule. pfata loca h3 puincia terre laboris: de qua presumēdū est notabiles fuisse frēs: ubi tātus Rex fuit & dñus iclitus rex Robertus: cui complacuit & filio suo. s. Charolo Calabrie duci: per dies plures habitū assumere minoꝝ ut apud xpm: sic prius semper corde: sic & ultimo ueste fratres haberent minores.

¶ Prouincia Pennensis.

Prouincia Pēnensis sex hēt custodias. ¶ Custodia Aquile h3 locum de Agla: de quo fuit Frater Petrus magister in theologia: & fecit opus super snias: abbreuiauit op⁹ Scoti qd dr Scotellus: satis pulchre & sentētiose. In dicto loco iacet frater Thomas Hibernicus q sibi pollicē amputauit: ne ad sacerdociū cogeret. locū Fōticulaꝝ. locū Offeni. locum Castri ueteris. locū de Sulmona: de quo fuit Frater Petrus de Cansano magister in theologia & ordinis minorum generalis minister: & locū poperi. ¶ Custodia Pēnensis habet locum de Pēna. locū Catauiari. locū Aladi. locū pontarie. locū. laureti. locū Celani: de quo fuit Fr Thomas q mādato aplico scripsit sermone polito legendā primā bti. F. & psa3 de mortuis que cantat in missa. s. dies ire dies illa &c. dr fecisse in hoc Castro beatus. F. dum deberet cum milite comedere eius mortem preuidit & predixit. locum de Manupello & locum tocti. ¶ Custodia Theatina habet locum Theatinum. locum Lassani. locū de Ortona. locum Piscarie. locum Palene. locum Guardie. locum Frācauille. locū ludani. ¶ Custodia Adrieñ. habet locum de Adria: de quo fuit Frater Andreas sanctus homo: ut dictum est cōformitate octaua. locum Poleni. locum Vallisi. locum ciuitatis sancti Angeli. locū Siluici & locū montis Siluani. ¶ Custodia Aprusina habet locum sancte Iuste. locū sancti Omeri. locum Terani. locum de Camplo. locum Ciuitelle. locum Murri. locum Contraguerre. ¶ Custodia Marsicana habet locum Marsicanum. locum Selani. locum sancti Petri. locum Auezani. locum Corbarii. locum Taglia cozzi & locum Balsorani dicta loca sunt prouincie Pennensis.

¶ Prouincia sancti Angeli.

Prouincia sancti Angeli habet quattuor custodias. ¶ Custodia comitatus habet locum Isernie. locum Venafri. locum Boiani. locum

campibassi.locum Angloni. locum limosani & locum planicii. ¶Custodia ciuitatis habet locu3 guilhonisii. Locum Allareni.Locũ ciuitatis.Locũ precine.Locum Termularũ.Locũ uasti.& locũ montis odorici. ¶Custodia montis sancti Angeli habet locu3 sancti Angeli.Locũ Manfredonie.Locũ scti Ioãnis rotũdi. Locu3 Vestarũ. Locũ Pasquitii.Locũ rodi.Locũ Camani. & locum Ischitellarꝝ.¶Custodia Captiuate h3 locũ lucermũ.Locum sancti Seueri.Locũ Fogie:in quo iacet Frater Iacobus de Assisio liberãs multos ab infirmitatibus.Locũ Casalis Noui.Locũ troie.Locum estuli.& locũ Cornetiꝭin quo iacet sctũs Fr̃ Benuenutus in dicto epatu canõizatus. ¶Prouincia Apulie.

Prouincia Apulie h3 quinq3 custodias. ¶Custodia Barolitana h3 locũ Barolũ:in quo p̃dicat suis exemplis & miraculis Fr̃ Ada3 rufus. Locum andrie:in quo iacet Frater Lãdus de tarẽto minister Apulie:sanctitate p̃dicationẽ suã & signis decorãs.Locu3 de melfia:in cuius terminis & si nõ in locis frũm in monasterio scti Stephãi: iacet sctũs uir frater Gismũdus.Locũ canusii.Locum uenusii. ¶Custodia Bareñ.h3 locum de Baro.Locũ Botonti.Locũ melficanu3. Locũ Vigiliẽsem.Locũ Tranꝭin quo iacet Fr̃ Petrus: qui signa multa fecit.Locũ caurati. & locũ iuuenacii.¶Custodia Tarẽti h3 locum Tarẽti. Locu3 de orea.Locũ Hostimii.Locũ Ioe.& locũ monopolis. ¶Custodia Brũdusii h3 locu3 Brũdusii.Locũ neritoni.Locũ litii.Locũ Idrõti. & locũ Alexini.¶Custodia materana h3 locũ de matera.Locũ de grauina. Locu3 mõtis pilosi.Locũ tricarici. ¶Prouĩcia Calabrie.

Prouĩcia Calabrie h3 q̃tuor custodias . ¶Custodia Regii h3 locũ de Regio.Locũ Gerasii. Locũ de torpia.Locum montis leonis. & locu3 seminarie. ¶Custodia cutrone h3 locũ de cutrono.Locũ cantazarii. locum squilazii. locũ noui castri. ¶Custodia uallis h3 locũ de amachea. locũ bisniani. locum consentie.& locum mocoronii.¶Custodia castri uilerii.locũ castriuilarũ.locũ mara.locum curiliani. & locũ scalee.De ista ꝓuincia fuit magister Daniel:q cũ sex sociis in ciuitate Septe passus est martyriũ ꝓ fide xp̃i.In p̃dicta ꝓuincia iacet Fr̃ Petrus minister uir sanctitate preclarus. ¶Prouincia sicilie.

Prouĩcia sicilie h3 qnq3 custodias. ¶Custodia Messane h3 locũ de messana:in quo iacet Fr̃ Simõ Aimonis:q in uita & post mortẽ fulsit miraculis.& Fr̃ Elect⁹ filius.D.Andree:cui in uita xp̃s apparuit in cella sua in spẽ colũbe iuitans eu3 ad secũ comedẽdũ.hic post mortẽ claruit ꝓdigiis. locum de chatania.locũ randacii.locũ tauromenii & locũ de pactis.¶Custodia Agrigentina h3 locũ de Agrigẽto. locum de placca.locũ scti Ioãnis.locũ Narii. locũ terre noue.locũ castri noui.¶Custodia panormitana h3 locũ panormi: in quo iacet btũs Fr̃ Gerardus assidue p̃dicãs nouis signis . frater Ioãnes bucha iacet ibidẽ: q signis claruit post decessum. Locũ policii:in quo requiescit frater Gandulfus:qui plura egit mira.In hoc loco btũs Fr̃ Gerardus adiutus fuit ab Angelo in die resurrectiõis in offõ coqne. nã frĩbus eius orõne p angelum coquina est a deo ꝑparata.locũ de termis.locũ de cefaludi.locũ castri boni. ¶Custodia Trapani h3 locum de trapano.locũ mazarie.locũ marsalie. locum montis scti Iuliani.locũ alcanii & locu3 salẽ.¶Custodia Siracusana h3 locum de siracusa: in quo iacet Frater Ioãnes qui portauit ignitũ lapidẽ manib⁹ in nullo lesus de coquina usq3 in ifirmariã. locũ leontini.locu3 nothi.locũ ragusie & locũ calatagireni: in quo quietẽ h3 Fr̃ Ricardus:qui post mortem plures sanauit infirmos.Hec Sicilie ꝓuincia multos habuit & ɔtinue h3 probos predicatores quibus scientia cum lingua conformis & cõcors fuit. ¶Prouĩcia Romanie.

Prouincia Romanie h3 tres custodias. ¶Custodia Nigropõtis h3 locũ de Nigropõte : in quo iacẽt duo sancti frẽs.u3. Fr̃ Petrus & Fr̃ Mattheus:de qb⁹ dctm̃ est supra ɔformitate octaua. locũ de candia & locu3 chanee. ¶Custodia thebana h3 locum de tebis. locũ athenarꝝ & locum corinthi. ¶Custodia clarentie h3 locum de clarentia.locum de corono.locũ de patras. locũ Andreuille. locu3 iacinti. locũ de saxaro & locũ cefalõie. ¶Prouĩcia terre scẽ.

Prouincia terre sctẽ h3 duas custodias.¶Custodia Nicosie in cipro h3 locũ nicosie in quo est sepultus rex cipri henricus cum habitu & fecit signa.locũ famagoste.locum de papho.locũ namotii & locũ de simiso. ¶Custodia sirie h3 locũ montis Sion.locum sepulcri Dñi.locũ de Bethleem & locum de Baruto: in Nazareth fuit etia3 locus & si mõ ob prauitatẽ saracenorꝝ sit dimissus.in terra sancta & ꝓuincia ob p̃dicationẽ fidei catholice iter alios passi sunt.xxxi. martires de ordine nr̃o ut ɔformitate octaua est dctm̃. Multi in hac ꝓuincia fuerunt fratres sanctitate preclari:& si nõ sint nomina eoru3 hic scripta. Qui primus Frater minor predicauit in ista terra sancta:fuit beatus pater noster Franciscifcus:quando cũ undeci3 sociis soldanũ adiit. ¶Prouĩcia scti Iacobi.

Prouincia sancti Iacobi hẽt octo custodias. ¶Custodia sancti Iacobi habet locum sancti Iacobi.s.compostelle.locum coruiense3.locum bisacensem & locum pontis ueteris . ¶Custodia Auriensis habet locum Auriense3:in quo iacet Frater Gonsaluus santii qui fuit nobilis genere : & latro magnus & homicida: sed ad dñm ɔuersus factus est frater minor:fuitq3 tante ꝑfectionis : ut tã in uita q̃ post miracula effecerit.locum lucensem. locu3 uiuariense3. locum ripauiensem.locũ uille franche:in quo iacet qdam sanctus Frater q signis perluxit & locum regii. ¶Custodia legionensis habet locum legionum . locũ Astorice:in quo est sepultus Frater quidam Ioannes: qui mirabilis & illustris fuit & habetur.& alius Ioannes laicus qui etiam signa facit.locum Ouetensem.locum abilisiensem & locum cinegiense3.¶Custodia samotensis habet locu3 samotensem. locum de thauro: in quo quidam sanctus Frater sacrista dum crucifixũ in ecclesia uellet aptare:& iam scalas posuisset:demone scalas eleuante cecidit Frater : & crus habuit fractũ usq3 ad die3 mortis sue: hoc tñ deus operabaꝰ in eo:q cũ nõ posset pedib⁹ stare: & tñ celebrãdo nullã

lesionē uel fracturā crus ꝑ illo tempore hr̄e uidebat.
Locū Benauētēsem. Locum Villarigodensem. Locum
Maioricensem. ¶Custodia Salamantina habet locuꝫ
Salamātine in quo btūs F. singlare ꝓdigiū his ostē-
dit tēporib⁹. Cū. n. rex Castelle olim Ioānes ꝑ antipa
pa se determiare uellet: in dicto loco frūm id fieri de-
creuit. Supueniēte hora q̄ a suo palatio ꝓgredi debe-
bat ad frūꝫ locū pecturus: ꝑ dicta determiatiōe per-
agēda: subito tot tonitrua tot fulgura & tanta pluuia
descēdit: ꝙ ipse rex limē hostii egredi n̄ ualuit. Quod
factū totus pplus btō. F. tribuit: ne in ipsi⁹ ecclesia &
loco tā enorme cōmitteret piaculuꝫ. Locū ciuitatis in
quo btūs. F. epm̄ suscitauit a mortuis. ut cōformitate.
xxxix. dicet. Locū Placētinū. Locū Beiarēsem. Locuꝫ
Paracēseꝫ & locū heremitorii sc̄tē Marie de Angelis.
¶Custodia Colimbriēsis hꝫ locū de Colimbria. Lo-
cū de portu. Locū Vimarii. Locū bregātiū. Locū Gar
diēsem. Locū Coualiniēsem. Locū lamacēsem. ¶Cu-
stodia Vlixbōe hꝫ locū de Vlixbōa. Locū Santareniē-
sem. Locū Couilamēsem. Locū lācariēseꝫ. ¶Custodia
Elborēsis hꝫ locū Elborēsem. Locū Boiensem. Locuꝫ
extrimocēsem. Locū tamēseꝫ. Locū Portolatrēseꝫ. De
ista ꝓuicia fuit Fr̄ Gōsaluus sc̄tūs hō magr̄ in theolo
gia & ordis minoꝝ gn̄alis minister q i suo offō singu
larē habuit curā ne edificia fierēt sumptuosa in ordie:
& iā facta plura destruxit. Ipsi⁹ tpe Fr̄ Iacob⁹ primo-
genit⁹ regis maioricaꝝ: fact⁹ est Fr̄ minor. Et rex Ioā
nes Armēie dimisso regno nepoti suo leoni ordinē in-
trauit minoꝝ. In hac ꝓuicia sc̄ti Iacobi. In loco Vlix-
bone iacēt tres Reges Portugallie Rex Alfonsus cū
habitu quē sumpsit an̄ mortē cū uxore sua minorissa
in ecclesia cathedrali Vlixbone. Rex Petrus & Rex
Fernādus in cōuētu Vlixbone cū habitu iacēt: quē an̄
mortē cū mira sumpsere deuotiōe. In hac ꝓuicia i mō
te de Valdearo iacet Fr̄ Rodoricus cabicell: q locum
ibidem cepit: & fuit hō pnīe mirabilis: pauptatis ama
tor: despector mūdi: & spū ꝓphīco clarus. ut dictū est
supra cōformitate. viii. iacet ēt in hac ꝓuicia sc̄ti Iaco-
bi Fr̄ Benencasa de Tuderto qui in uita & post fecit
mira. ¶Prouincia Castelle.

P Rouincia Castelle hꝫ. viii. Custodias. ¶Cu-
stodia Hyspalēsis hꝫ locū de Hyspali. Locuꝫ
Cordube. Locū Gircēsem. Locū isule uiridis
siue de Algizara. Locū Gihenēsem. Locū Beatiēsem.
Locū Vbetēsem. ¶Custodia Tolletana hꝫ Locū tol
leti: in quo iacēt Fr̄ Herueus & Fr̄ Antoni⁹ laicus de
Burgis Hyspāie q claris miraculis in uita & post insi
gnes fuerūt & habent. in hoc loco iacet cū habitu no
stro qdā primogenitus regis Castelle. In tolleto in ec-
clesia Cathedrali iacet cū habitu quē sumpsit an̄ mor
teꝫ Rex Sancius. Ali⁹ rex. s. Fernādus Castelle ifirma
tus in ciuitate Ghiēsi habitum assumpsit & cum ipso
decessit sepultus Tolleti: qui habitus assumptione:
per btūm. F. tāq̄ Fr̄ ipsius a dānatione eterna fuit libe
ratus. Locū Gadalfaiarie. Locū talauere. Locum uille
Regalis. Locū Macriēsem. ¶Custodia Murtiensis ha
bet locuꝫ Murtie. Locū Conchie. Locum liueti. Locū
Optc. ¶Custodia Segauiēsis habet Locuꝫ Segauie.
Locum Abule. Locum Aiellaris. Locum Areuoli. Lo-
cum Olìueti. Locum Metine de cāpis. ¶Custodia Pa
lentina habet locum Palentie. Locum uallis Oleti.
Locum Carrionis. Locum sancti Facundi: & Locum
pēne fidelis. ¶Custodia Burgiēsis habet locum Bur-
gi. Locum latroni. Locū Castri Cesaris. Locū Beneso
rati & Locum palentiole. ¶Custodia Bictoriēsis ha
bet locum Bictorie. Locū sancte Anderie. Locū Me-
tine de Pomatio. Locum Frigie. Locum Bermel. Lo-
cum mirande. ¶Custodia Soriensis habet locuꝫ So-
rie. Locum Almasani. Locum sancti Dominici de Sil
uis. Locū Atrence. ¶Prouincia Aragonie.

P Rouincia Aragonie habet septē Custodias.
¶Custodia Barchinone habet locuꝫ de Bar-
chinona. In quo est sepultus Fr̄ Pontius Car
bonelli sanct⁹ homo magister sancti Ludouici nostri:
qui totā bibliā postillauit dicta omniū doctorum po-
nendo. in loco frūm cum habitu iacent duo Reges. s.
Alfonsus & Iacobus qui in morte habitum assumpse
runt. Locum Gerūde: in quo diabolus asportauit fra-
trem q pc̄tm̄ comissuꝫ noluit unq̄ cōfessione purgare.
Locum Vici. Locum Castillionis. Locū Ville franche.
& Locuꝫ Berge. ¶Custodia Hilerde habet locum de
Hilerda: ubi iacet Rex Alfonsus cū habitu nr̄o: queꝫ
sumpsit ante morteꝫ. in hoc loco sc̄tūs. F. facit miracu
la multa & spāliter: quia subito quēdā Ioānē atrociter
uulneratū sanauit. Locū tarracōnēsem. Locū Derthu
sie. Locū Zeruasie. Locū Morelle. Locuꝫ montis albi.
Locuꝫ montis soni. & Locū terragē. ¶Custodia Ce-
sarauguste habet locum Cesarauguste. In quo cum
habitu sepultus est dn̄us Petrus infans primogenitus
Regis Aragonie. Locū osse. Locū Ciraschie. Locum
Iacce. Locum oxoe. Locum Barbastri. Locum Burgi.
& Locum Cerregene. ¶Custodia Maioricarū habet
locum maioricarum. Locum Ciuitadelle. Locum iuis-
se. ¶Custodia Valentina habet locum Valentie: ubi
duo fratres nostri tempore infideliū a Saracenis pro
fide martyrizati sunt. Locum Zacine. Locū muri uete
ris. ¶Custodia Nauarre habet locuꝫ de Pampilone.
Locum Tutelle. Locuꝫ Sanguose. Locū Oleti. & Lo
cum stelle. ¶Custodia Saranie habet locum Calata-
uillii. Locum Turoli. Locū Derosse. & Locum Meli-
ne. Hec ꝓuincia Aragonie plures habuit fratres sciē-
tia & uerbo gratos: qui fructū magnū suis predicatio
nibus fecerūt: & plures libros ꝓ p̄dicationib⁹ edide-
runt: & in theologia habuit magistros sufficiētes.

¶Prouincia Aquitanie.

P Rouincia Aquitanie habet deceꝫ custodias.
¶Custodia Tholosana habet locuꝫ de Tho-
losa. in quo requiescunt sc̄tūs Fr̄ Stephanus iquisitor
& martyr cum socio ab hereticis interfect⁹. Locū de
Sarnano: q habuit magr̄uꝫ uenerabilē Arnaldū de Sa
rano: q magno tēpore fuit Aquitanie minister: homo
uite laudabilis & sufficiētie: q oia q̄ potuit de btō F. i
uenire trāscripsit. Locū riuoꝝ. Locū castri noui: d̄ quo
fuit magr̄ Gulielm⁹ de podio p̄ aliis tēpore suo sin-
gularissimus p̄dicator ad ppl̄m & ad cleꝝ. Locū mu-
relli. Locū appamiaꝝ. Locū de insula. Locū de mira-

spice. & locum uauri. Hec custodia tholosana habuit famosum uirum magrm F. de fabrica ministrum puincie scti F. q in partib⁹ auxitanis famosus fuit plurimũ uita sciẽtia & pdicatione. & plures alios habuit frẽs magistros & nõ magros pdicatione pclaros & pplo acceptos. ¶ Custodia albiẽsis h3 locũ albiũ. Locũ de rispastagno. Locũ laustricii. & locũ de castris. ¶ Custodia auxitana locũ de auxo. Locũ de tarbia. Locũ de lectora. Locũ uallis caprarie. Locũ de nugarolio. & locũ mirãde. ¶ Custodia ageneñ. h3 locũ de ageno. Locũ de maso. Locũ candonii. Locũ marmade. Locũ neriaci. Locũ castrigelosii. & locũ de penna. ¶ Custodia ruthenensis h3 locũ ruthene: de quo fuit magr Geraldus oddonis sciẽtia & uerbo famosissimus gñalis minister ordinis minorum priarcha authiochenus & administrator ecclesie cathanẽsis in sicilia. Qui opa in logica in phia morali & in theologia & alia opuscula edidit: & offm de stigmatib⁹ bti F. fecit. Locũ de figiaco: in quo iacet frater Aldemarius: q mortuos suscitauit: & alia miracula fecit. De isto loco fuit dñs Cardinal' frater Beltrandus de turri in theologia magr: q postillauit oĩa euãgelia & epl'as toti⁹ anni: & plura alia fecit. Factus Cardinalis per. D. Grego. xi. Locũ aureliaci: in quo iacet frater Rigaldus sanctus homo: qui mlta miracula egit. Locũ sancti Affricani: in quo obiit frater Gulielmus: q multa fecit mirãda. Locũ uillefrãche. & locũ amoliaci. ¶ Custodia cathurchi h3 locũ de cathurcho. Locu3 de gordomo: q locus habuit magros tres gñales ministros successiue ordinis minorum. s. magrm Fortoneriũ archiepm rauẽnatẽ: priarcham gradensem: & demũ Cardinalẽ ecclesie sancte dei fctũs p. D. Innocẽtiũ. vi. Magrm Gulielmũ Cardinalẽ fcm p. D. Innocẽtiũ. vi. & magrm Ioãnẽ de bucho: q uno anno fuit gñalis minister. Locu3 marcelli. Locũ mõtis albani. Locũ scti Antonii. Locum montis calii. ¶ Custodia petragoricẽsis h3 locũ petragorarũ. Locũ de sctã Fide. Locũ mõtiniaci. Locu3 brageniaci. Locũ d alba terra. Locũ salati. & locũ oxidolii. ¶ Custodia lemonicẽsis h3 locũ lemonicarum. Locũ scti Iuniani. Locũ nũtronii. Locum donzimaci. Locum briuie. ¶ Custodia baione h3 locũ de baiona. Locu3 montis martiani. Locũ de aquis. Locũ de morlauiis. Locũ olcri. ¶ Custodia burdegalen. h3 locũ burdegale. Locum regule. Locũ sancti Macharii. Locũ assarii. Locu3 scti Emiliani. & locũ linorii. Ista puincia aqtanie sufficiẽtibus & bonis pdicatorib⁹ semp claret & claruit. & habuit illũ magrm facũdũ frẽm Petrũ aureoli: q luculẽter scripsit sup snias. Fecit opẽdiũ biblie & plura alia: tandẽ fuit archieps aqnsis. In hac puincia aquitanie apud magnates & principes ibi exñtes de⁹ p btm F. multa & stupenda egit miracula: pter q̃ b. F. & frẽs in magna habent reuerẽtia & deuotiõe ab eisdẽ. habuit ẽt pter iam dictos duos alios Cardinales. u3. magistrum Vitalẽ de furno & magrm Helyam de hanibalis: qui & in scriptura opa ediderũt: & psertim sup Apoc. Ioãnis. De ista sigdẽ puincia aqtanie fuit frater Ioãnes de blesa: q de triplici ordine bti F. tres tractatus edidit. & si solũ de primo ordine. s. minorum parum uiderim tractatũ. De ista puincia plures frẽs assumpti sunt ad platiõis officia. u3. archiepatus & episcopatus. ¶ Prouincia puincie.

Prouincia puincie h3. vii. custodias. ¶ Custodia marsilie h3 locũ de marsilia: in quo quiescit sanctus frater Ludouic⁹ nr p ecclesiã canonziatus inumeris se pdicãs miraculis & assidue & inauditis. In hoc loco: ut dictũ est oformitate. ix. de⁹ oñdit singulare iudiciũ p btm F. exequutũ de custode & lectore mortuo ipsos ad ifernũ transmittẽdo: eo q multos habuerãt libros. In hoc loco est alius sanctus frater sepultus. s. frater Vgo: q mirabilis fuit doctrina uita & signis. Locũ brignole: in quo. b. Ludouicus nr ortus est: & ibidẽ cũ ad renũciãdũ epatui romã iret: diem clausit extremũ. Locũ righignani. Locũ de aquis. Locũ de grassa. Locũ arearum. & locũ de nizia. ¶ Custodia arelatensis h3 locũ de arelate: ubi btõ Antonio de titulo crucis fratrib⁹ in caplo pdicãte. b. F. in remotis agẽs: in aere ad ostiũ capituli in modũ crucis bñdicens fratrib⁹ apparuit: ut frater Monaldus aspexit. Qui frater Monaldus fulgẽs signis una cũ fratre Beltrando est tumulat⁹ in hoc loco. In hac ciuitate. b. F. duos mortuos suscitauit. ut dicet oformitate. xxxix. Locũ terrasconis. Locũ sollõs. Locũ maiuasse, & locu3 relauie. ¶ Custodia auinionis h3 locũ de auinione. Locũ auraice. Locũ ualriaci. Locũ mõtilicorum. Locũ insule. & locũ apte. ¶ Custodia alesti h3 locum de alesto. Locũ marologii. Locũ minatis. Locũ scti Egidii. Locũ argentarii. Locũ albenarii. Locũ usecie. Locũ balneolis. & locũ andusie. ¶ Custodia montis pesulani h3 locu3 de monte pesulano: in quo fuit lector sanctus Antonius nr: & qdã frater Bernardus: q sctõ fratri Rogerio diẽ sui obitus p dei parte apparendo, eidẽ nũciauit. In hoc loco sanctus frater Ludouic⁹ nr pdicauit pplo: & post predicationẽ tactu sui mulier a fluxu sanguinis est liberata. Alia mulier ipositione manuum post pdicationẽ scti Ludouici sup eius caput a capitis dolore quẽ habuerat p lõgũ tps sanata est. & frẽm quẽdã ifirmũ dum uisitasset: bñdicẽdo sibi: a febre cõtinua liberauit in dicto loco. In hoc loco semp fuerũt frẽs lectores: q fuerũt sciẽtia & pdicatione famosi. Locũ de aqs mortuis. Locũ neumasi. Locum lunelli. Locũ agare. Locũ ginaci. Locũ florẽziaci. Locũ londone. Locũ agantici. ¶ Custodia cistarici h3 locu3 cistarici: de quo loco fuit magr Francisc⁹ de maironis q fuit excellẽs homo uerbo sciẽtia & uita: q opa plura sermonũ sup libros Aug. & sup snias oposuit. Locũ carpetras. Locu3 digne: de quo fuit frater Vgo de digna: q regulã nra3 multũ compte & laudabilr declarauit. Locũ folqualquerii. Locũ uaping. Locũ ebrũdunii. & locum regii. ¶ Custodia narbonensis h3 locũ de narbona: in quo facta sunt plura capl'a gñalia: & tempore uni⁹ cũ diu nõ pluisset: & ciues frẽs rogassent ut dñm exorarẽt: pcibus eorum dñs pluuiã largifluã dedit terris. Idipsu3 euenit in caplo quodã barchinone celebrato. In hoc loco iacet frater Electus laicus: q multa signa fec. Locu3 de biterris: de hoc loco fuit frater Petrus Ioãnis: q famosissim⁹ fuit uita & sciẽtia: & q̃si

totã bibliã postillauit mltũ ꝓfunde. Cõposuit in theologia opus: & plura alia opuscula edidit. Verũ qdã dixit q̃ i caplo gñali p frẽ Hierony. tũc gñalẽ & postmodũ summũ pontificẽ fuit coactus retractare: & idipsum fecit in caplo ꝓuinciali sue ꝓuincie. Locũ uille frãche. Locũ de pirpignano. Locũ auxiliani. Locũ carcasone. Locũ limosi. Locũ podii. Locũ fordani. In hac narbone custodia in locis plurib⁹ btũs F. multa miracula fec: & plures mortuos suscitauit, ut fructu & cõformitate. xxxix. dicet. Hec ꝓuincia ꝓuincie multos habuit magros solemnes & famosos. Fr Raimũdus guaufredi nobilis genere fuit gñalis ordinis minorũ & i theologia magr. hic absolut⁹ a gñalatu p. D. Bonifaciũ. viii. & factus archieps Mediolani: epatũ noluit: & frater simplex remãsit. Postea ꝙ scãdala plura in ordine suscitauit: malo fine terminauit. Hec ꝓuincia habuit quedã frẽm singularissimũ sanctitate. s. fratrem Rogeriũ: de quo dcm est supra. cõformitate. viii. De ista ꝓuincia multi frẽs doctrinã fratris Petri Ioãnis sequẽtes una cũ fratre Vbertino de casali ꝓuincie ianue: & aliis plurib⁹ fratrib⁹ diuersaꝝ ꝓuinciaꝝ scisma in ordine magnũ posuerũt. Sed tandẽ oẽs sunt auctoritate apostolica per ordinem exterminati.

¶ Prouincia burgundie.

P Rouincia burgũdie h3. vi. custodias. ¶ Custodia lugdunensis h3 locum de lugduno: in quo iacet uenerabilis pr frater Bonauẽtura de balneo regio sancte romane ecclesie Cardinalis: de quo cõformitate. viii. est dictũ. Locũ matisconis. Locũ cariloci. Locũ mõtis brisonis. Locũ uille frãche. & locũ burgi. ¶ Custodia diuionis h3 locũ diuionis. Locũ belne. Locũ castillionis. Locũ bari. & locũ castri uillarii. ¶ Custodia bisuntina h3 locũ bisuntinũ. Locũ salinẽse3. Locũ ledonẽsem. Locũ graiaci. & locũ dolẽse3. ¶ Custodia lausanne h3 locũ lausanne. Locũ gebenẽse3. Locũ granicopolis. Locũ gãberiaci. Locũ niuiduni. Locũ grãdisoni. Locu3 moierẽci. & locum camere. ¶ Custodia uiẽne h3 locũ uiẽne: in quo iacet frẽs Michael: q aquã mutauit in uinum. Drodo: cui Angeli in missa seruierũt. Gulielm⁹ q spũ ꝓphico claruit. Locũ de podio: ubi. b. Antoni⁹ nr in magna habeť reuerentia: ꝙ ibidẽ p̃dicauit: & plura tã in uita q̃ post miracula edidit. Locu3 annomaci: in quo iacet frater Gulielmus: cui⁹ iussu nauicła a lõge posita stati ad eũ uenit. Locũ ualẽtie: in quo iacẽt martyrio coronati ab hereticis ob offm inqsitiõis frater Petr⁹ & frater Cathalanus. Locũ de romanis. Locũ diẽsem: in quo frater Electus sctissim⁹ cũ honore reqescit. Locũ criste. & locũ mõtilii. ¶ Custodia aluernie h3 locũ de claramonte. Locũ uriuatẽsem. Locũ sancti Portiani. Locũ xiomi. Locũ mõtis ferradi. & locũ siluimaci. Hec ꝓuĩcia burgũdie multos habuit frẽs notabiles uerbo scia & uita: q accepti fuerũt tam deo q̃ hoib⁹: & spãlr magrm Ioãnẽ de mirabello: q sermone ad cleꝝ & ppl3 fulsit.

¶ Prouincia Turonie.

P Rouincia Turonie h3. v. custodias. ¶ Custodia santonẽsis h3 locũ de santonis. Locu3 de rupella oleꝝ. Locũ de insula. Locũ scti Ioãnis. Locũ berbetili. Locũ de põtib⁹. & locũ cõpriaci. ¶ Custodia bituricẽsis h3 locũ de biturica: ubi dũ sanctus Antoni⁹ nr p̃dicaret: tẽpestas: grãdo: & pluuia q̃ supuenerũt: ei⁹ iteruẽtu nullũ de audiẽtib⁹ tetigit, ut est dictũ cõformitate. viii. Locũ turonis. Locũ niueris. Locũ esolduni. Locũ andegauis. Locũ lothas. Locũ castri caduisi. & locũ salmuri. ¶ Custodia britãie h3 locu3 burgi noui. Locũ nauetis. Locũ rodonis. Locũ giũcampi. Locũ corrizopici. Locũ uenetũ. In rodoniis iacet frater Rodulfus: cui Angeli in missa seruierũt. ¶ Custodia pictauẽsis h3 locũ de pictauis: in quo iacet magr Gualteri⁹ hõ sanct⁹: q ad p̃dicãdũ fec opus qd dr rudimẽtũ. ualet. n. ad oẽm statũ iformãdũ. fec ẽt multa i theologia & signis & uita mũdo p̃dicauit. Ibidẽ frater Simõ mister ꝓuincie turonie qescit: ad cui⁹ os uisus est spũs sanctus in specie colũbe. Locũ de morto. Locũ scti Maxẽtii. Locũ de mirabello. Locũ losduni. Locũ colũbe. & locũ castri. ¶ Custodia aurelianensis h3 locũ aureliani. Locũ castri duni. Locũ de cenomanis: in quo iacet sanct⁹ frater Elect⁹. Locũ uẽdecini. Locũ de allosis. Hec ꝓuincia habuit frẽs ualoris plures: & p̃cipue magrm Ioãnẽ de rupella: q opus fec in theologia: & tempore suo in ordine: sicut & parisius magister fuit uerbo scientia & uita famosus.

¶ Prouincia francie.

P Rouincia frãcie h3. ix. custodias. ¶ Custodia parisiẽsis h3 locũ de parisius: que3 edificauit frater Agnelus de pisis: q fuit p̃m⁹ custos parisiẽsis. & deide fact⁹ est anglie minister. In hoc loco iacẽt magr Alexãder de ales: q & si anglic⁹ fuerit natiõe: in ciuitate tñ parisiẽsi magno tẽpore legit. hĩ magister p̃ aliis magris i uniuersitate parisiẽsi in magna habeť reuerẽtia. Opusq3 suũ a. lxxii. magris scriptura ꝓpria ac sigillis est approbatũ: & demũ p bullã. D. pape Alexãdri. iiii. q̃ oia habenť parisius in sacristia cõuẽtus. Magr hic miraculose uenit ad ordinẽ nr3. Nã & si frẽs nros diligeret: decreuerat tñ ordinẽ intrare p̃dicatoꝝ: ꝙ nõ erat sic rigidus ut ordo nr. Cũ. n. disposuisset mũdũ relinq̃re: deu3 rogauit ut quẽ ordinẽ intrare deberet: sibi indicaret. & rñsu3 est sibi: ꝙ in illũ cuius frẽs ꝓ elimosina petẽda hospiciũ ei⁹ seq̃nti mane pri⁹ aliis aduenissent. & cum frẽs minores pri⁹ aliis accessissent: fact⁹ est frater minor. Verũ cũ esset antiqu⁹ & delicate uixisset: rigiditatẽ ordinis cepit ferre moleste adeo ꝙ decreuerat de ordine exire & recedere. S3 cũ id minime uellet facere incõsulta diuina uolũtate: ad orõnẽ pexit: rogãs ut sup hoc de⁹ sibi suũ bñplacitu3 demõstraret. Statimq3 arripiť a sõno: & fuit uisiõe mirabili a dño declarat⁹. Vidit. n. scalã a terris ꝓtensam usq3 ad celũ: & multos uidit frẽs p ipsa3 ascẽdẽtes: & celũ intrãtes. Et cũ ips̃e ẽt ascẽderet: & ad mediũ deuenisset: ulteri⁹ ꝓgredi nulla ui potuit: l3 toto conamine niterer. Ad se tandẽ reuersus cognouit p scala3 sibi ordinẽ & religionẽ demõstrari: p quã frater mior ascẽdit celum: si usq3 in fine3 pseuerat. Et ꝙ ipse idipsum facere nolebat: qa qd incepat p uolũtatẽ exeundi nõ finalr pficere intẽdebat: ad celũ ꝑtingere nõ ualebat. Vñ intelligẽdo ꝙ si pseueraret in ordine celum finalr

adiret: ex tūc p̄māsit in ordine uitaq3 uerbo & doctrina: & suis scripturis tā in theologia q̄ postillis sup scriptura sacrā ↄfectis: nō solū fraciā: s3 totā ecclesiā sanctā illuminauit. uñ ex hoc ititulari meruit fons uite. Iacet ēt parisius magr̄ Ioānes Gualeñ. natiōe anglicus: q parisius mgr̄atus: sc̄titate uite & doctrina ibidē tā fratrib⁹ q̄ secularib⁹ posit⁹ extitit in speculū singulare. Sūmaz.n. multū utilē cū diuersis tractatib⁹ ↄpegit. Scripsit luculēter sup sacrā scripturā & theologiaz. Qui p̄meruit ut arbor uite sit post mortē uocitat⁹: & in hui⁹ signū arbor sculpta manet in lapide sui sepulchri. Hic secur⁹ de sua glorificatiōe cū gaudio magno pexit ad dn̄m. In hoc ēt loco iacet magr̄ Nicolaus de lira natiōe gallic⁹: q totā scripturā diuinā postillauit: & alia opa fec̄ celebrat̄ in toto orbe sua doctrina. Iacet ēt in dicto loco magr̄ Vgo de castro nouo: q luculēter scripsit i theologia: & tractatū pulcherrimū edidit de antixp̄o & de finali iudicio. Multi alii magistri fuerūt in hoc loco famosi.s. magr̄ Bonauētura de balneo regio. magr̄ Ioānes de rupella. magr̄ Gualterius. magr̄ Rigaldus. magr̄ Alexāder d̄ alexādria. magister Ioānes scotus. magr̄ Petrus aureoli. magr̄ Fraciscus de marchia. magr̄ Frācisc⁹ de mairōis. magr̄ Ioānes de marra. magr̄ Ioānes de marchia. magr̄ Astensius de aqtania. magr̄ Iacob⁹ de spinello: & sic de aliis. Qui oēs fuerūt magr̄i in dicta uniuersitate & bachalarii dū eēnt: facti sunt magr̄i famosissimi. In dicto loco de parisius dū qdā esset studēs: & a diabolo uellet edoceri: & sic eēt factū: in una diez a diabolo strāgulatus ē: cui⁹ cella fuit in dormitorio antiquo & destructo: nec unq̄ p̄pter psequutionē diaboli a quoq̄ frūm ualuit inhabitari. In hoc loco qdā frater deuot⁹ & studens dū post ↄpletoriū p magnū spaciū in ecclesia ad orādū stetisset: & postea ad cellā ad qescēdū uellet ire cū de ecclesia exiret: iuenit totū claustrū p̄mū demonibus plenū: p qd oportebat eū trāsire saltē p spaciu3 si dormitoriū deberet adire. Qui pauore p̄stratus nullū sciēs aliud remediū: ad tabernaculū ubi erat corp⁹ domini cū reuerētia accedēs: pixidē in qua erat dn̄i corpus capiēs ad claustrū exiuit. Statimq3 oīs illa multitudo demonū abscessit: portauitq3 ipsu3 frater ad cellam: & de mane ad tabernaculū p̄sum corp⁹ dn̄i deferēdo: q̄ sibi ↄtigerāt fratrib⁹ enarrauit. Multa facta sunt deuota in hoc loco. ut habitū est supra fructu & ↄformitate.ix. In hoc ēt loco iacet frater Iulian⁹ theologus: qui legēdā bt̄i F. ↄposuit: & r̄nsoria nocturnalia: cantūq3 bt̄i F. quo ad hymnos & oīa ipse ↄposuit Fuit.n. in cantu magr̄ sūm⁹ in aula regis frācoz: & fuit in ordine sanct⁹ frater & deuotissim⁹. In hoc loco iacēt duo ḡnales ministri.u3. frater Arlottus de prato. & frater Gonsalu⁹ de p̄uincia sc̄ti Iacobi. ambo magistri parisiēses p̄clari. Locū medāti. locū carnoti. locū pontisere. locum de meldis. locū siluaneti. & locum de stanipis. ❡ Custodia campanie h3 locū de senonis. locū de trechis. locū antisiodori. locū priuini. locū uersiliaci. locū senzanie. ❡ Custodia attrebatēsis h3 locū d̄ attrebato. locū tornaci. locū de ualēcenas. locū de isulis. locū de montib⁹. locū cameraci. locū bettunii. locū duraci. ❡ Custodia uiromandie h3 locū de roio. locu3 irduni. locū abbatis uallis. locū sc̄ti Quītini. locū beluaci. locū de ambianis. locum noueani. locum peroni. ❡ Custodia lothoringie h3 locū noui castri. locū ulduni. locū tulli. & locū de methis. ❡ Custodia flādrie h3 locū de brugis. locū sc̄ti Domati. locū de gandauo. locū de ipra. & locū aldēdi. ❡ Custodia normādie h3 locū de falegio. locū uernonacēcēse3. locū uernolii. locu3 rothomagi. locū de boiocis. locū de eboracos. locū cadonie. locū fasii. locū de bernaio. ❡ Custodia leodiensis h3 locū leodii. locū niuelli. locum hoii. locū dinacii. & locū namarci. ❡ Custodia remēsis h3 locum de remis. locū lauduni. locū cathalani. locū ↄpēdii. locū suessionis. Hec frācie p̄uincia semp decorata fuit m̄ltis p̄bis & ualentib⁹ fratrib⁹ ta3 in theologia magr̄is q̄ nō magr̄is: q m̄lta opa ediderūt tā sup bibliā q̄ i theologia: q̄ ēt in decretalib⁹. frater Durādus: q edidit sūmā magnā & pulchrā de casib⁹ cōscie fuit de p̄uincia frācie. Qui libꝝ edidit de p̄prietatib⁹ reꝝ de p̄uicia frācie fuit. Sic & q summā ↄposuit de uirtutib⁹ frater p̄uincie francie fuit. ❡ Prouincia anglie.

Prouincia anglie h3.vii. custodias. ❡ Custodia lōdoniēsis h3 locū lōdoniaꝝ. Locū cātuarie: in qua ecclesia magr̄ Ioānes peccian fc̄us fuit archieps: hō magne sc̄titatis & scie: q multos in diuersis scietiis tractat⁹ edidit. Locū uberrinchelseie. Locū sub cantone. Locū uuarre: de quo fuit magr̄ Ioānes: q scripsit sup sn̄ias: & fuit: ut dr̄: magr̄ doctoris subtilis Scoti. Locū leuisie. Locū michesten. Locū saliscere. & locū uiutonie. ❡ Custodia eboracēsis h3 locū de eboraco: ubi fact⁹ fuit archieps. D. frater Bonauētura de balneo regio: s3 renūciauit: & ḡnalis minister remāsit: q̄ ecclesia erat tūc pinguissima ultra cētū milia florenoꝝ. Locū duncastrie. Locū linconie. Locū sc̄ti Botulfi. Locū beuerlaci. Locū scardebrigie. Locū germiscenie. ❡ Custodia cantabrigie h3 locū cantabrigie. Locū noruici. Locū colcestie. Locu3 sc̄ti Egmūdi. Locū dumuici. Locū balsingin. Locū gernermice. Locū gepnici. Locū lennie. ❡ Custodia bristolēsis h3 locū bristoli. Locū glouncestrie. Locū burgeualteri. Locū erphordie. Locū exonie. Locū cānerdinie. Locū de oceste. Locū uerdinie. Locū bodminie. ❡ Custodia oxoniēsis h3 locū oxonie: quē locū p̄mū edificauit Fr̄ Agnellus de pisis fact⁹ prim⁹ minister anglie a b. F. ubi sepult⁹ fuit miraculis plurib⁹ decorat⁹. In hoc loco quodā sero dū post ↄpletoriū frēs riderēt nimis dissolute: crux lignea q̄ stat sup ostiū chori fragore stupēdo se uertit ad frēs: & timorem maximū eis icussit: & plures eoꝝ in breui decesserūt de hac uita. Locū radigie. Locū bethfordie. Locū scanfordie. Locū lotigamie. Locū natatone. Locū leicestrie. Locum graanne. ❡ Custodia noui castri h3 locū noui castri. Locū dunde. Locū dunfres. Locū adintonie. Locū carlioli. Locū herripellie. Locū beruici. Locū lothisburgie. Locū richemūdie. ❡ Custodia uigornie h3 locū de uigornia. Locū p̄scene. Locū bigurte. Locū salopie. Locū ↄiunctorie. Locū cestrie. Locū hehfoldie. Locum lamasie. Locū strafordie. In hac siqdē anglie p̄uicia frēs semp

fuerūt & sunt ad diuinū offm̄:missas:& alias ordinationes nr̄i ordinis sp̄alr̄ ordinati : ꝑpter q̄ deus auxit eos numero bonis temporalib⁹ & sciētia.habuit eniꝫ magnā copiā semp magroꝝ & ꝓboꝝ. De hac siqdeꝫ ꝓuincia fuit magr̄ Ioānes Scotus doctor subtilis:cuius memoria quo ad sufficiētiā erit ꝑpetua: qui multa opa fec̄.Magr̄ Alexander de ales: &si parisius steterit magno tempore : Gulielm⁹ ochā:q multa opa fec̄ in logica & phīa:& alios libros plures.Fr̄ Robertus bachon hō singularissim⁹ in oībus sciētiis exptissimus. Qui ēt plures libros fecit & tractat⁹ inumeros.Alios habuit ēt magros:q opa fecerūt.s.magrm̄ Rodiptū: magrm̄ Gulielmū tepton:magrm̄ Adam codā:magrꝫ R.eliphat:magrm̄ Pogeriū conte: quoꝝ opib⁹ ē plenus tot⁹ ordo:ac multi p̄lati & magr̄i in theologia & aliis sciētiis decorati:uitā attēdētes sanctā frūm: ordinē in hac anglie ꝓuincia itrauerūt.ut dictū est fructu ix.& oformitate.Vita.n.sancta & p̄dicatiōe hodie in partib⁹ anglie ad seqndū xp̄m multi trahūtur mūdo abiecto.

¶Prouincia hybernie.

PRouincia hybernie hꝫ.v.custodias.¶Custodia dalbinēsis hꝫ locū dubine.Locū kaldarie Locū clane.Locū de mortoto.Locuꝫ deserti. Locū bachilo. Locū ueieserecfordie . ¶Custodia caselēsis hꝫ locū de casello.Locū bullienie. Locuꝫ iochil. Locū kosse.Locū uacripordie. Locū clanmel. ¶Custodia cortigeñ.hꝫ locū cortigie.Locū de ardach. Locū bachōie.Locū luasie.Locū tagmolagi.¶Custodia uenatefi.hꝫ locū de uenath.Locū clararoi. Locū chilleich.Locū galui.Locū elonramada. Locuꝫ blessinie. Locū aramatie. ¶Custodia pontēsis hꝫ locū de pōte. Locū trun.Locū dundaue. Locū malifarnan. Locum durni.Locū occagfregis.In hac hybernie ꝓuincia iacent fres Nicola⁹ de guatfordia:q mortē suā fratrib⁹ p̄dixit.& frater Ioānes de uaffordia:ad cui⁹sepulchꝝ occisi suscitanť:& ifirmi curanť.

¶Prouincia datie.

PRouīcia datie hꝫ.viii.custodias. ¶Custodia nouergie hꝫ locū mestracis.Locum orugelle. Locū tusterim.Locū afloie.& locū de bergis. ¶Custodia octoniēsis habet locū octonie.Locū mistach. Locū simerbuch. ¶Custodia lindēsis hꝫ locuꝫ de lindis.Locū tralburch. Locuꝫ ustach. ¶Custodia lācopēsis hꝫ locū imicopie.Locū de scaris.Locū uuerislu.Locū lincopie.& locū senircopie.¶Custodia ripēsis hꝫ locū de ripis.Locū sclerisch.Locū slēsburch. Locū caldis.Locū tandue. ¶Custodia uerbēgēsis hꝫ locū urbing.Locū randet.Locum orfuis.& locū alarbuch.¶Custodia scotolēsis hꝫ locū de scotoene. Locū crebi.Locū psallā.& locū nincopie.¶Custodia rischildēsis hꝫ locū de rischildis. Locū caludburch. Locū nestueth.& locū ānis.Hec ꝓuincia multū est in territorio lata.hꝫ.n.tria regna.s.Datie.Nouergie. & Suetie.Nec dubitādū habuisse & hr̄e eā frēs: q suis p̄dicationib⁹ & uita ad xp̄ꝫ plures ouerterūt & ducūt.

¶Prouincia colonie.

PRouincia colonie hꝫ.vii.custodias. ¶Custodia coloniēsis hꝫ locū colonie: i quo iacet doctor subtilis frater Ioānes Scot⁹ : q ibidē lector decessit.locū de missia : in quo iacet frater Nicolaus:q in uita & post signis multis claruit:& mortuos suscitauit.Ibidē est recōditus frater Electus: q suo tactu sanabat ifirmos.locū dulbrich.locū roremūde.locū bumie.locū uallis felicis.locū diui.locū de aqs grani. ¶Custodia treuerēsis hꝫ locū de treueris.locū lucilburch.locū merlie.locū ofluētie.locū uisalie.locū le porth.locū ardenati: in quo iacet scti uiri frater Theodoric⁹:& frater Hoger⁹ de saxonia.locuꝫ de uesteparma. ¶Custodia bossalie hꝫ locū tremōie. locū fussari.locū paderburie.locū heruordie.locū uxarie.locū hosne.locū brugge.& locū de mōasterio: in quo iacet frater Henric⁹ de affrica : & frater Ioānes de peirna: q mira fecerť.¶Custodia ollādie hꝫ locū traiecti iferioris.locū dosdaci.locū zirxe.locū buscridis. & locuꝫ midilburch.¶Custodia barbātie hꝫ locū thenis. locū machiline.locū brufelle.locū derste. locū scti Tridonis.locū traiecti sup mosaꝫ.& locū louāure.In hac custodia iacet sanct⁹frater Petr⁹:q a pueris dū cōicaret uisus est ꝙ pueꝝ māducaret. ¶Custodia dauētrie hꝫ locū d̄ folda.locū firclarie.locū grismarie. ¶Custodia asie hꝫ locū de q̄rohing.locū de grouēberg.locū de erfellia.locū marpurg.locū fisclarie.locū subde.& locuꝫ gersmarie.In ꝓuincia hac colonie in turgōe iacet frater Hasso. In kilōe iacet frater adolfus quōdā comes alsathie.Fr̄ Elect⁹.& ali⁹ frater Elect⁹:de qb⁹ dictū est supra oformitate.viii. Hec ꝓuincia colonie est notabilis ꝓuincia in fratrib⁹ ualoris & bōitatis.& multi fuerūt in dicta ꝓuincia notabiles p̄dicatores : & sunt quoꝝ fruct⁹ i aula celi repiť.

¶Prouincia argētine.

PRouincia argētine : siue alamāie supioris hꝫ vi.custodias.¶Custodia alphatie hꝫ locū argētine.locū rubiaci.locū p̄saci.locū sarburch. locū colūbarie.locū essinburch.locū angnomie. & locū misinburch. ¶Custodia basiliēsis hꝫ locū basilee.locū tānis.locū friburgi iferioris.locū mishusin.locū solodri.locū berni.locū friburgi supioris.locū burthorf. ¶Custodia laci hꝫ locū ostātie.locū strifusanie. locuꝫ lindauie.locū tareti.locū borlingene. locū filinguene. locū lucerie.locū cāpiregis.¶Custodia bauarie hꝫ locū pābēberech.locū nigoldath.locū ratispone: in quo qescit Fr̄ Bertuldus egregi⁹ p̄dicator : q ēt i uita multa miracl'a fec̄.locū lani soce.locū merdlingā.locū monaci.locū uerinberch.& locū auguste.¶Custodia sueuie hꝫ locū oblingā.locū horbipolis.locū forsine.locū rothinbeburch.locū tuingēsis.locū de hallis. locū pamūde.locū eilithpii.locū ulmere.locuꝫ rutrilinguene. ¶Custodia renēsis hꝫ locū tepurg.locum de spira: in quo iacet frater Ioānes: q post mortē mortuū reuocauit ad uitā.& frater Colin⁹minister argētine:q multa miracl'a fec̄.locum frācinuorde. locū lutri. locū fridburch.locū keilinhirsin.locū opinheuc. locuꝫ heidelberch.& locuꝫ magūcie:in q̄ q̄dā frater nr̄ fuit archiēps. In hac argētine ꝓuincia.s.in augusta iacet frater Dauid & frater Terteric⁹ argētine minister uiri sctitatis magne & pfectionis.In huxaria iacet frater Vdo sanct⁹ hō. Multos habuit hec ꝓuincia frēs p̄claros & lrature:p quos multi ad dn̄m sunt ouersi.Ac in

Hic iacet Scotus.

locis hui⁹ puincie btūs F. multa signa fec. ut oformi tate. xl. patebit. ¶ Prouincia saxonie.

P Rouincia saxonie h3 custodias. xii. ¶ Custodia bremēsis h3 locū de brema: in quo iacet frater Elect⁹: q cantādo. Ascēdo ad prē3 &c. tradidit spm. Locū hamburch. Locū uermeburch: in quo iacet sanct⁹ frater Ioānes. Locū de stadio. & locū kiliuē. ¶ Custodia halberstatēsis h3 locū de allōstath. Locū heldēse3: in quo iacet frater Corradus cognomie pr̄ scē̄. Locū honeuer. Locū de brūsruch. Locū qdelinburgh. ¶ Custodia maindiburgēsis h3 locū mainduburch. Locū de oster uuerlinburch. Locū seruist. Locū de barebi. Locu3 halus. Locum de ascaria. ¶ Custodia lubicēsis h3 locū de lūbech. Locu3 de riga. Locū gerposualde. Locū uerene. Locu3 de sundis. Locū rostach. Locū parchem. & locū uisme. ¶ Custodia stentinēsis h3 locū de stentin. Locū de piris. Locu3 arustualdere. Locū nouabrendeburch. Locū pnisclaue. Locū grifonberch. Locū anguermude. & locū trauenburch. ¶ Custodia lipsensis h3 locū de lipsce. Locū de egra. Locū ceiec. Locū suicanie. Locū cutie. locū nueroida. Locū aldēbrich. & locū uisenulke. ¶ Custodia misnēsis h3 locū de misna: in quo iacet sanctus frater Odoric⁹ saxo. Locū codeber. locū utis buch. locū drescanden. locū ossem: in quo iacet frater Ioānes gloriosus signis in uita & post mortē. locū terrecō. locū đ suselis. ¶ Custodia aureimōtis h3 locū đ geldebcrith. locū leuebcrith. locū legenis. locū de gorlis. locū lubani. locū agani. locū budesin. locū trasne. locū itauie. Locū satouie. ¶ Custodia pruscie h3 locū de brumisberich. Locū noue. Locū de culmē. & locu3 etorii. ¶ Custodia uratislauēsis h3 locū de uratislauia. Locū siuenes. Locū de strali3. Locū nouifori. Locū nisze. Locū nāsclauie. Locū de mūtis ben. Locū đ brega. ¶ Custodia brādeburgēsis h3 locū scē Helisabeth. Locu3 lobauie. Locū salmodil. Locū antiq brādeburch. Locū de berli3. Locū de scenidal. Locū uuerrauleēuorde & locū de karis. ¶ Custodia thuringie h3 locū de meinege. Locū erfordie: in quo iacet frater bñdict⁹: q fuit pincerna btē Mariæ. Locū de arustede. Locu3 couburch. Locū isenach. Locū molhusin. & locum aluel. Hec puincia maior est fratrib⁹ & locis aliq̃ puincia: q̃ sit in ordine minoꝶ: & habuit frēs sctitate isignes. Siqdē in meādeburch iacēt frater Simō pm⁹ lector i theutonia. Fr̄ Iacob⁹ pm⁹ custos saxonie. Fr̄ Luculfus: cui⁹ lotura pedū ifirmos curauit: & multa miracula edidit. Fr̄ Iordan⁹ de italia. Fr̄ Gilbertus. & frater Eretfridus: de qb⁹ dictū est fructu & oformitate. viii. Iacet in iblhusen frater Hermān⁹. In ciuitate haluerstaden frater Otto: q miracłose itrauit ordine3: & post mortē signis claruit. Alii frēs scti uiri in hac fuere puincia: & si eoꝶ memoria silētio sit suppressa.

¶ Prouincia haustrie.

P Rouincia haustrie h3. vi. custodias. ¶ Custodia uuerienēsis h3 locū uueriēne. Locū noue ciuitatis: in quo iacet sctūs frater Corradus uir multoꝶ patrator miraculoꝶ. Locū aiibrurge. Locū uelsperch. Locū cistēsterch. ¶ Custodia stirie h3 locū dē greze. Locū indeburge. Locū uolsperiū. & locū de pruca. ¶ Custodia anastēsis h3 locū de pamia. Locū de lurizan. Locū anasi. & locū belse. ¶ Custodia felicensis h3 locū brisnee. Locū fillaci. & locum bozarii. ¶ Custodia danubii h3 locū stain. Locū de tulla. Locū de la. Locū nerenstan. & locū đ gerico. ¶ Custodia marchie h3 locū peronie. Locū maris burge. Locū de cilia. & locū laibaci. ¶ Prouincia boemie.

P Rouincia boemie h3. vii. custodias. ¶ Custodia opoliēsis h3 locū de opol. Locū bladis lauici. Locū glohouie. & locū de boton. ¶ Custodia pragēsis h3 locū de praga. Locū scti Iacobi. locū scti Frācisci. Locū noue dom⁹. Locū bechinā. Locū boselauie. & locum benessau. ¶ Custodia morauie h3 locū oloniue. Locū de brūna. Locū iglauie. Locum opauie. Locū noue ciuitatis. Locū de ceinoma. & locū cernoie. ¶ Custodia gestinēsis h3 locū gnesnā. Locum calis. Locū ologouie. Locū bernake. Locum croauie. Locum rediuon. locum sereni. Locum pisdre. ¶ Custodia gremensis habet locum de muta. locum de grez. locū bidzōie. locū ciaslauie. & locū glazi. ¶ Custodia cracouieñ. h3 locū lenonie. locū cracouie. locu3 zanicost. locū radomis. & locū sandech. ¶ Custodia lutomericēsis h3 locū lutomenis. locū pilisuā. locū đ pōte. locū cadani. locū zarez. locū tinex. & locum de missa. Hec puincia boemie h3 in princilauia sepultū frātre3 Gerardū: q in uita & post miraculis claruit. In urāzalauia frēm Marquardū: q ibi multis signis claruit.

¶ Prouincia ungarie.

P Rouīcia ungarie h3. viii. custodias. ¶ Custodia iaueriēsis h3 locū suproni. locū posomi. & locū de leuca. ¶ Custodia zagrabiēsis h3 locū zagrabie. locū uirouitice. locū nesice. locū de posega. locū ostānice. & locū gurbonich. ¶ Custodia girmiēsis h3 locū bachini. locū ucilach. locū ad sctm̄ Demetriū. locū de tadua. locū frāche uille. locū ad sctū3 Ireneū. locū zemlini. locū monasterii. locū bani in metis grecie. locū eudi. ¶ Custodia strigoniensis h3 locū strigonii. locū nitrie. locū ternauie. locū sezne. locū lipse. & locū tinchinii. ¶ Custodia qnq3 ecclesiaꝶ h3 locū uarisdini. locū qnq3 ecclesiaꝶ. locū capuce. locū lubrigi. locū falcas. locū semenie. locū segesdini. ¶ Custodia agriēsis h3 locū de agria. locū ceps supi⁹. locu3 ceps iferi⁹. locū zathmar. locū potoci. & locū uaradini. ¶ Custodia trāsiluana h3 locū de bistriza. locū temti. locū uorasini. locū clicūsori in metis tartarie. ¶ Custodia albiēsis h3 in ciuitate bude q̃tuor loca frūm. locū albe regalis. locū sigeth. Hec puincia ungarie h3 i uilla frācha frēm Ioānē olim ministꝶ ungarie sepultū q multis signis corruscat. In strigonio h3 frēm Gallū lectorē deuotissimū: & puluis sue sepulture sanat ifirmos. In cara uilla h3 frēm Ioānē custodē & frē3 Henricū sctōs hoies. De hac puincia Vngarie fuit frater Stephan⁹ in sarai p fide. ut dictū est fructu. viii. martyrizat⁹. Presata sunt loca. xxxiiii. puinciaꝶ ordinis: nō oputatis monasteriis: in qb⁹ stāt assidue frēs: & in qbusdā in bono numero tam in italia q̃ extra. tā in regnis q̃ in aliis partib⁹ xpianitatis. Eceptis ēt locis: in

quib⁹ frēs cū regib⁹ & reginis moranť: & cū aliis mū di ꝑncipib⁹: q̄ minime ɔputanť.

¶ Sunt etiam in ordine uicarie plures. uicaria bosne equipollet multis ꝓuinciis. ¶ Vicaria bosne.

u Icaria bosne habꝫ.vii.custodias. ¶ Custodia dulmne hꝫ locū stagni.locū noui castri. locuꝫ iemote.locū cetine.locū de glamozh. ¶ Custodia de greben hꝫ locū corbauie.locū crupe. locum de greben.locū de glas. locū de otoch. & locū sancte Katerine podnoui. ¶ Custodia bosne hꝫ locum curie bani.locū sc̄ti Nicolai.locū lascioue.& locuꝫ plumbi. ¶ Custodia ussore hꝫ locū de diaco. locū sc̄ti Helye. locū uerbice.locū schachoue.locū lindue.locū buchouice. ¶ Custodia mazue hꝫ locū de alsan. locū de bi blina.locū de lab.locū mazue.locū sc̄tē Marie de cā po.locū cosecich.locū uerhocrup.locuꝫ de sreberniza. ¶ Custodia bulgarie hꝫ locū de seuerino. locū orscia ne circa portā ferreā.locū sebes.locū srim.locū cheuesdi. ¶ Custodia couini hꝫ locū armenes.locuꝫ couini. & locū de chrauī.In hac uicaria unus frater nr̄ intra uit ignē ꝓ fide: & illesus ꝑmāsit. & hac de cā aliquos ɔuertit ifideles.In hac uicaria frēs uiuūt scđm regulā & mirabilē fructū suis p̄dicationib⁹ in cōuertēdo ifi deles assidue faciūt.In bidinio bulgarie qnqꝫ fratres martyrizati sunt.ut habeť supra ɔformitate.viii.

¶ Vicaria russie.

u Icaria russie hꝫ hec loca.Locū lēburge. locū de grodech.locū de colomia. locū de galciss. locū de nostin.locū nestin.locū cusminē.locuꝫ cerech. locū modaluie.locū caminix.locū senotorix. locū cot chā.locū licostoni.& locū albi castri.In hac uicaria.s. in cereth duo frēs nr̄i martyrizati sunt ab ifidelib⁹: q arborē adorāt. Et ab eisdē i liuonia sunt alii qnqꝫ fra tres interfecti ob fidē. ¶ Vicaria orientis.

u Icaria oriētis hꝫ custodias.iii. ¶ Custodia cō stātinopolitana hꝫ locū de ɔstātinopoli. Lo cū de pera.Locū thessalonice.Locū de fogia noua.Locū in metalino. ¶ Custodia trapesundaꝝ hꝫ locum de trapesunda.Locū de simiso.Locū de sinopi. ¶ Custodia chausrēsis hꝫ locū de chauritio.Locū al zaromi.Locū trifusii.Locū achalceke. In trapesunda frater Gentilis de marchia: q iacet uenetiis multa si gna fec.& in partib⁹ ifideliū fructū aiaꝝ fec sua p̄di catione. In salmastro uicarie hui⁹ qdā sanctus frater nr̄: q in uita miracl'a fecerat: tandē ad gloriā martyrii fuit gloriose sublimat⁹: & frēs alii in hac uicaria ob p̄ dicationes fructū magnū fecerūt aiaꝝ.

¶ Vicaria aquilonis.

u Icaria aqlonis hꝫ.ii.custodias. ¶ Custodia ga zarie hꝫ locū sc̄ti Frācisci de capha. Locum sc̄tē Marie de capha.Locū de soldaia. Locū de cym balo.Locū de ilice.Locū de solcath.Locū de carassu. ¶ Custodia saraie hꝫ locū de thana. Locū agitarcan. Locū de sarai: ubi martyrizat⁹ est frater Stephan⁹ de ūgaria: i quo loco iacet cathogāti Fr̄ iperatoris tarta roꝝ ɔuersus ad fidē ꝑ frēs nr̄os: qui dicto loco dedit multa iocalia: & corruscat miraculis. Nā quādā sara cenā uidit frater Pisan⁹ ad sepulchꝝ ei⁹ a diabolo li berari Locū de comuch.Locū de tharchis. Locū ma mucci.Locū de mager.Locū de ugueth.Locū de nesa rai.& locū de organe. ¶ Vicaria tartarie.

u Icaria tartarie hꝫ in cepton duo loca.In chā balech in palatio magni cani hn̄t frēs locuꝫ. In magna tartaria iuxta ɔtrataꝫ millescorsce frēs hēbāt plura loca: in quib⁹ expellēdo demōes ab ifidelib⁹ q ad ip̄os ducebanť: m'ltos ad fidē catholicā sua p̄dicatiōe deducebāt.In armalech in medio.s. ipe rio tartaroꝝ: ubi martyrizati sunt ob fidem catholicā frater Ricardus ep̄s armalech. Fr̄ Frācisc⁹ de alexan dria.Fr̄ Pasqualis de hyspania.Fr̄ Raimūdus de ꝓui cia.Fr̄ Laurēti⁹ laicus de alexādria.& frater Petr⁹ lai cus de ꝓuincia.Magr̄ Ioānes de india tertii ordinis b. Frācisci ɔuersus ꝑ frēs. Frēs ibi habebāt locū q i mar tyrio eoꝝ a saracenis.ut dictū est ɔformitate. viii. est destruct⁹.In partib⁹ tartarie frēs fecerūt & faciebant fructū magnū: sꝫ ꝙ modo ꝓpter itinera p̄ solito pīcu losa: ꝙ illuc nequeūt accedere: tartari ꝑ saracenos ad legē deducunť maumeth. Multa loca erāt i dictis par tib⁹ tā imobilia q̄ mobilia.In regno.n.iuerie erāt duo loca frūm imobilia: & qnqꝫ mobilia.In thauricio erāt duo loca frūm.In maxeria erāt alia duo loca.& plura alia loca fuerūt in uicariis p̄fatis tā oriētis q̄ aqlonis: q̄ hodie nō habitanť ꝑ frēs. ¶ Vicaria sardinie.

u Icaria sardinie habet locum de algerio. Lo cum arestani.Locum sassarii. Locum uille ec clesiarum.Locum castri challaris.

¶ Vicaria corsice.

u Icaria corsice hꝫ locū bonifacii. Locuꝫ caluii. Locū nūcie.Locū bigulie.Locū auēzolasche Locū alisani.Locū ernani.& locū in sardinea mōtis ra si.Qualē aūt fructū frēs fecerint i corsica & faciūt: ap paret. ꝙ indomitos hoies ad rōnis tramitem: sacerdo tes ɔcubinarios & uxoratos ad pudicitiā & honestatē deduxerūt. Ac multiplices errores i diuersis partib⁹ ꝑ hereticos disseminatos: uirilr̄ p̄dicatiōe & uita extir parūt. Sic ergo apparet ꝙ nō solū in italia multa sunt loca frūm minoꝝ: sꝫ ēt extra italiā.& nō solūmodo in partib⁹ fideliū: sꝫ ēt ifideliū.Et cū sint loca ultra mille qngēta: & forte sexcēta : & plura alia de nouo edifi centꝫ & sepe: q hic nō sunt scripta: Ac in p̄fatis locis tā missis offō uita q̄ p̄dicationib⁹ assidue frēs populis p̄ dicēt & eos iformēt: nulli dubiū debet eē maximū fru ctū aiaꝝ fecisse & facere. Cū.n.iuxta dictū p̄s. Cum sc̄tō sanct⁹ eris: & cū uiro inocēte inocēs eris.& scđꝫ btm̄ Greg. Viua lectio ē uita iustoꝝ & i p̄fatis locis multi fuerūt frēs in uita & post miraculis corruscātes. & h̄ ultra.cc.ut pꝫ intuēti: Sequiť ꝙ ipsoꝝ uita & p̄di catione ad xp̄ꝫ multi & uarii sint ɔuersi.& ꝙ sic ordo est sup orbē dilatat⁹: ipse est fons q exurgit de para diso militātis ecclesie ad irrigādū totā supficiē terre: q in quatuor partes diuidiť. ut habeť in figura. Gen̄.ii. Hec est illa arbor sublimis & excelsa: cui⁹ cacumē ce lū ꝑ ɔteplationē tāgit: & rami ei⁹ in oēm terrā dilatan tur.Dan̄.iiii.In btō F.ɔpletū est illud Gen̄.xxii.dictū habrae.Multiplicabo te sicͭ stellas celi: & uelut arenā q̄ est i littore maris.& illud dictū Iacob Gen̄. xxviii.

Erit semē tuū sic puluis terre.dilataberis ad oriētē3 & occidētē & septētrionē & meridiē.Impletū est qd de⁹ ut dictū est:btō F.orāti in ecclesia sctī Iacobi ꝓmise⁊ rat de dilatatiōe ordinis sui p orbē uniuersum. Quod dño Vgolino tūc Cardinali epō hostieñ.& postea papa Gregorio.ix.btūs F.dixit.ꝙ de⁹ frēs elegit & mi⁊ sit ꝑpter fructū & salutē aiaꝝ oiu3 hominū hui⁹mū⁊ di.& nō solū in terris fideliū: s3 ēt in terris ifideliū recipient:& mltas aias lucrabunt. Quod btūs F.sociis dixerat de ordinis dilatatiōe & ꝓfectu:ꝙ multi ad dñ3 ꝯuertent:& p uniuesu3 orbē multiplicaret de⁹familiā suam. Sic ergo ex multitudine locoꝝ p3 pmo utilitas pdicationū frūm minoꝝ:& qūo b.F. ad pdicādū uer⁊ bo & exēplo suos frēs destinauit.Scdo patere pōt de ꝓfectu pdicationū frū3 ex fructu: si attēdat sanctoꝝ frūm multiplicitas & sctitatis ei⁹ magnitudo. Cū eni frēs multi:ut docet ꝯformitas.viii.tā ꝯfessores q̄ martyres in hoc ordine fuerint uita doctrina & signis p⁊ clari:& talib⁹ hoies ad deū attrahant: teste expiētia: ꝓculdubio suis orōnib⁹:exēplis:doctrina: & uita mltos attraxerūt & attrahūt ad icedēdū post xp3. Quis .n.uereī exēpla imitari btī F.cui⁹ imitatores tot corruscarūt i pñti seclo miraculis: sub cui⁹ umbra uoluerūt esse Cardinales.Sūmi pōtifices.Reges.Regū filii.milites:doctores:& nobiles:& plebei.Insup:ut expiētia claret:hodie xpo deseruire optātes: ad Frācisci modū uitā & formā in trib⁹ ordinib⁹ expssa3 ꝯfugiūt. Non sic de aliis ordinib⁹: ut p3: ꝙ nullus penitētialis habitū pdicatoꝝ aut alioꝝ assumit.ꝙ de nigro idutus nullus penitētialis repit extra ordies approbatos.Quod nō sic est de habitu minoꝝ: ꝙ oēs tales de ipsius colore & q̄litate incedūt induti & corda ꝯfigurati. Scti.n. &si nō pdicēt uerbo utpote a seclo exuti: pdicāt semp uita:quoꝝ:teste Gregorio:uita est uiua uox:ac etiā pdicāt signis.& ꝙ sic sit:p3 hoc in fratrib⁹ sctis mio⁊ rib⁹.Tertio si ꝯsidereī intrātiū & iā intratoꝝ celsitu⁊ do: cui⁹ exēplis inductus est ad abnegādū iperiū ꝯstātinopolitanū: & regnū ierusalē rex Ioānes q sctus est frater minor &si pncipalr dñi nrī Iesu xpi:tñ post ip3 exēplo btī F.& suoꝝ ad hoc est iduct⁹. & sic de aliis regib⁹.ut dictū est ꝯformitate.viii. Sctūs Ludouicus pmogēit⁹regis Karoli scdi regis siculoꝝ: quomō iductus ē ut hūc ordinē introiret:certe sctitate btī F.& fratrū suoꝝ: q cū ipso uelut sidera luxerūt & lucēt in firmamēto ecclesie militātis & triūphātis. nā post sctōs aplos btūs F.cū suis oēs alios sctōs in celo pcedit.ut dictū est supra & diceī ifra ꝯformitate.xxxviii.quā pcellētiā & gloriā nō hñt:nisi uita & fructu posito in dñi horreo & archa ex taleto credito: & cū usura domino reddito & ꝓcurato.Quarto factū in mūdo ꝓfectū p frēs astruit libroꝝ nūerositas. Quot libri a fratrib⁹ minorib⁹ editi sunt ꝑ moꝝ mutatiōe: ꝑ mentis illustratiōe:ꝑ fidei defensiōe:ꝑ uicioꝝ extirpatiōe:ꝑ uirtutū acceptiōe:ꝑ uie spūs arreptiōe:ꝑ grata hominū iformatiōe: ꝑ mētali ad apicē ꝯtēplatiōis subleuatione:ꝑ eterne prīe hanelatiōe:adeptiōe:& pmāsiōe: ꝑ crucifixi deuotiōe & imitatiōe:pro mūdi ꝯtēptu & abiectiōe: & ꝑ hoīs abnegatiōe totali & despectio⁊ ne? Nullus possēt multitudine3 libroꝝ retexere circa pfata p frēs ordinis isti⁹ editos & ꝯfectos.Quoꝝ o⁊ perib⁹ uelut amne opulētissimo & dulcissimo opta ē tota supficies terre fideiū:ut in cordib⁹ fideliū taliu3 doctrine diffusiōe fieret in fidelib⁹ & in ifidelib⁹ꝯuersis fons aque saliētis in uitā eternā.Nec immerito tot opa pdicationū sermonū & ad pdicta spectātiū:sunt sic p frēs ꝯfecta:ꝙ finis scie nrē est scire pplo pdica⁊ re:& rite iformare tā pdicationib⁹ q̄ ꝯsiliis. Na3 finis studii fratris minoris est studere in sacra pagina: ut de ipsa fidē defensare & pplm sciat isformare. Nō.n.ꝯcceditur usus & scia dialetice & phylosophice scie.& sic de aliis : nisi ut sacra pagina clari⁹ & certi⁹ adiscat & doceat.Qui.n.alio fine pfatis utiī sciētiis: iuxta regulas iuris canonici dignoscit ueraciter oberrare. Quinto ꝓfectū pdicationū frūm arguit de multis exēplaritas.Nōne pdicatiōe btī Antonii nrī ciuitas arimini & partes romādiole ab errore multiplici sunt liberate? Nōne oblitterata erat xpi uia in xpianis & uita: & p baiulos crucis xpi renouata.s.frēs minores? Quis ad lra3 obseruabat euāgeliū?nullus inq̄ iueniebat. S3 frāciscus cū suis fratrib⁹ ueniēs uitā huiusmodi assumēs & docēs:post se traxit q̄si totū mūdū.Per btm Frācis⁊ cū & suā pdicationē Soldan⁹ uenit ad fidē.Octogōti Frī ipatoris tartaroꝝ p frēs miores uenit ad fidē:& miraculis claret.Georgiani ad fidē p frēs minores uenerunt:& stant adhuc.& sic de aliis nationib⁹. Quis cogitare posset fructū quē adhuc hodierna die faciunt frēs suis pdicationib⁹ & exēplis in partib⁹ russie:bosne:bulgarie:& corsice.& sic de aliis tā ꝓuinciis q̄ or⁊ dinis uicariis?Certe nullus.Et sic fecerūt fructū & faciūt suis pdicationib⁹ & exēplis in orbe toto:sic & in q̄busdā hominib⁹ faciūt hodie & fecerūt. sic de pluribus dictū est supra in hoc fructu & ꝯformitate : & ēt ꝯformitate.viii.&.ix.Attñ ꝑ hui⁹ꝯfirmatiōe adduco exēplū unū in spāli: qd accidit pdicatiōe frūm tēpore btī F.¶Dū.n.duo ex nouellis discipulis b. F.ad ignotas partes pdicationis cā adirēt:ad quoddā castrū plenū pessimis hominib⁹puenerūt:in quo erat qdā ipius crudelis & magn⁹ tyrān⁹ caput dictoꝝ pdonū & maloꝝ hominū.Qui &si gñe esset nobilis: inobilis tamē erat pessimis morib⁹.Ad dictū castrū frēs rōne frigoris & famis diuertētes cū labore p iternūcios rogauerūt dominū castri ut illa nocte eos recipet dei amore. Quos ille a deo ispirat⁹ recepit gratāter:& multā cō⁊ passiōnē & curialitatē ipsis exhibuit. Nā fec eis fieri ignē maximū:& parari mēsa3 more nobiliū.Discūbē⁊ tibus fratrib⁹ & aliis cūctis:unus illoꝝ frū3 q erat sacerdos:hñs grā3 loq de deo singularē : uidēs ꝙ nllus discumbētiū de deo aliqd:aut de salute aie tractaret: aut loqreī:s3 solū de pdationib⁹& occisionib⁹& aliis malis multis:q̄ hincinde ppetrauerāt: & gaudebāt in reb⁹ & de ipietatib⁹ q̄s usq3quaq3 cōmiserāt. Quare refectione finita corporali: cupiēs frater ille hospite3 suū & alios q aderāt celesti cibo reficere:dixit dño il⁊ li.Dñe: magnā charitatē & curialitatē nobis exhibuistis:& ideo multū essem⁹ ingrati:si nō uobis aliq̄ bōa scdm deu3 repēdere studerem⁹.Propterea rogam⁹ ut

totã familiã faciatis ↄgregari: ut ꝑ bñficiis corꝑalib⁹ a nobis receptis: spũalia repẽdam⁹. Quoꝝ rogaminibus dñs assentiẽs: fec oẽs ↄgregari corã dictis fratribus. Quibus ↄgregatis: cepit ille frater loq de gloria paradisi: q̃uo ibi est leticia sempiterna: ibi societas angeloꝝ: securitas btõꝝ: ibi gloria ĩfinita: ibi copia celestiũ thesauroꝝ: ibi uita ꝑpetua: lux iobfuscabilis: pax ĩpturbabilis: sanitas incorruptibilis: ibi dei p̃sentia & oẽ bonũ & nullũ malũ. Et ꝙ hõ ꝓpter pctã & miseriã suã ꝑdit tot & tãta bona: & acqrit ĩfernũ: ubi dolor ẽ & tristitia sempiterna: societas demonũ & serpẽtiũ & draconũ: ubi miseria infinita & uita sine uita: tenebre palpabiles: & luciferi p̃sentia: ubi turbatio & ira: sempiternus ignis: & glacies: & rabies: fames: & sitis: ubi mors sine morte: gemit⁹: lachryme: stridor dentiũ: & eternitas tormẽtoꝝ: ubi oẽ maluꝫ: & carẽtia oĩs boni. Postea subiũxit. Et ut ↄprehẽdi oẽs uos ad tãta mala curritis festinãter. Nã nihil boni opis uel sermonis in uobis apparet. uñ ↄsulo & admoneo uos charissimi: ꝙ ꝑ uilib⁹ reb⁹ mũdi: & carnis uoluptatib⁹: q̃ oia trãseũt ut umbra: nolitis ꝑdere illa summa & eterne duratura celestia bona. Et his dictis a fratre p̃dicto: dominus ille castri tactus intrinsec⁹ & corde ↄpũctus: ꝓcidit ad pedes fratris cũ oĩbus aliis: & cepit amarissime flere rogãs & petẽs a fratre ut ipsum in uiã salutis dirigeret. Et ↄfessione cũ multis lachrymis fctã: & cordis ↄpũctiõe eidẽ fratri: dixit ei frater ꝙ oporteret eũ in redẽptione pctõꝝ suoꝝ ꝑegrinari ꝑ sanctuaria: atteri ꝑ ieiunia: in orõnib⁹ uigilare: & elimosinis largis insistere & aliis opib⁹ pietatis. Dñs aũt ille rñdit. Fr̃ charissime: ego nũq̃ istam ꝓuinciã exiui: pr̃ nr̃ nec alias orões scio dicere: uñ aliã penitẽtiã mihi iniũgatis. Ille sctũs frater ait. Charissime: ego uolo fideiubere ꝑ te: & ex charitate ꝓ tuis pctis intercedere ad dñm nr̃m Iesuꝫ xp̃ꝫ: ut. s. aia tua nõ pereat. Et nũc ad p̃ns nolo ut aliã pñiam facias: nisi ꝙ hoc sero ꝓpriis tuis manib⁹ portes de paleis ut ego & soci⁹ qescam⁹. Qui cũ gaudio de paleis portauit: & lectũ parauit & fec in una camera: ubi lumẽ ardebat. Et uidẽs p̃fatus dñs ꝙ frater ille tã sctã & uirtuosa uerba ꝓtulerat: cõcepit ꝙ esset sctũs hõ. Et posuit in corde suo explorare & obseruare eũ diligenter qd faceret illa nocte. Et uidit ꝙ dictus frater posuit de sero se ad dormiẽdũ in lecto: sꝫ cũ putaret oẽs ꝓfunde dormire: surrexit intẽpeste noctis silẽtio: & ꝓ fideiussiõe facta expãdẽs manus ad deũ: & orãs ꝓ illo: idulgẽtiã ꝓ illi⁹ pctis postulabat. Et ecce in ipsa orõne eleuat⁹ est in aere usqꝫ ad culmẽ palacii: & in aere fec tã magnũ lamẽtũ & fletũ ꝓ pctis dicti dñi indulgẽtiã postulãdo: ꝙ uix unq̃ est uisus hõ q charos suos ↄsanguineos seu amicos defũctos tã cordialr̃ fleret: sic ipse frater ꝓ pctis illius. Et fuit illa nocte ter eleuat⁹ in aere semp cũ pio lamẽto & lachrymis ↄpassionis. Et ille dñs obseruãs latẽter oĩa p̃dicta uidebat: & audiebat charitatiuũ lamẽtum & ↄpassiuos singultus lachrymaꝝ. uñ statim de mane ad pedes ꝓcidit dicti fratris: & cũ lachrymis ↄpũctionis rogabat eũ ut ipsuꝫ in uiã salutis dirigeret: paratũ firmiter ad oĩa q̃ iuberet: Igiꝰ fratre sctõ ↄsulẽte sibi: uẽdidit cũcta q̃ habuit: & restituit restituenda: & cetera paupib⁹ erogauit: & scd̃m sctm̃ euãgeliũ cuncta distribuit: & semetipsuꝫ dño offerẽs: ordinẽ frũm minoꝝ intrauit: & cũ uita sctã & ꝑseuerãtia laudabili finiuit. Ceteri ẽt antiquaꝝ iniqtatũ satellites & sodales ↄpũcti corde: uitã in meli⁹ mutauere. Sic antiq fructificauerũt in mũdo ad ꝑnlaꝫ hoies inducẽtes: ꝙ nõ de Aristotelis uel Auerrois: sꝫ de gloria paradisi & inferni suppliciis p̃dicabãt. Plures in mũdo fuerũt fures & latrones maximi: q p̃dicationib⁹ frũm ↄpũcti: ordinẽ intrauerũt: & sctõ fine decesserũt. Fr̃ Gosalu⁹ sancii de ꝓuincia scti Iacobi nobilis gñe: sꝫ latro fuit pessim⁹: tãdẽ ↄuersus ad dñꝫ: factus frater minor: miracula fec in uita & post mortẽ. Fr̃ Agnellus de laluerna latro pessim⁹: ↄuersus ad dñꝫ ꝑ btm̃ F. fuit postea hõ magne sctitatis. & sic de aliis. Et ꝙ nimis lõgũ eẽt enarrare qd xp̃s fecerit circa hoies utriusqꝫ sex⁹ ꝑ b. F. & frũm suoꝝ linguã & uitam: sufficiãt iam p̃missa. Sexto arguit ꝓfectũ aiaꝝ frũm p̃dicationib⁹ factuꝫ: reuelatoꝝ a deo sinceritas. Diuinis. n. oraculis est declaratũ q̃tũ fructũ aiaꝝ fecerit & fac hic ordo. Cũ. n. btũs F. lauãdo quẽdã leprosuꝫ ipsuꝫ curasset: post dies paucos dictus leprosus apparuit btõ F. orãti i quadaꝫ silua dicẽs ei. Cognoscis tu me? Cui btũs F. Quis inqt tu es? Et ille. Ego sum leprosus quẽ xp̃s bñdict⁹ te ꝓmerẽte sanauit. & hodie uado ad regnũ btm̃: de quo deo & tibi gr̃as ago. Bñdicta sit aia tua & corp⁹ tuũ: & bñdicta sint uerba tua & opa tua: ꝙ ꝑ te multe aie saluabunt in mũdo. Et scias ꝙ nõ est dies in mũdo: in quo scti angeli & scti & sctẽ dei nõ referãt magnas gr̃as deo de sctis fructib⁹ q ꝑ te & tuũ ordineꝫ undiqꝫ patrant ꝑ orbeꝫ. Et ꝓpterea ↄfortare & gr̃as redde deo: & sta cũ bñdictione dei. Et his dictis: recessit: & b. F. remãsit ualde ↄsolat⁹. Idẽ ꝑ btũs F. dixit cuidã fratri: cui⁹ uenã pectoris restrinsit. Cũ. n. dict⁹ frater peteret a btõ F. Quis ordo deo magis esset acceptus. Rñdit btũs F. ꝙ si multi nõ essent mali: nllus alius ordo deo magis placeret q̃ ordo suus. & cũ frater dixisset in quo plus frẽs peccarẽt. Rñdit btũs F. In ocio & murmuratione. Quedã sancta dña rogauit deũ ut sibi reuelaret q̃tũ ordo b. F. sibi esset acceptus. Cui dñs rñdit. ꝙ in hoc ordine erãt hoies q iter oẽs hoies hui⁹ mũdi plus deo placebãt: & aliq q iter oẽs magis deo displicebãt. Et sibi de uno fuit ↄquestus: ꝙ suũ nomẽ parũ a fratrib⁹ & intra frẽs noiabat. De affectu aũt xp̃i ad ordinẽ patuit supra ↄformitate. ix. Septimo ꝓfectũ aiaꝝ ordinis astruit hominũ ad hũc ordinẽ deuotio. Quẽ affectũ hẽant fideles & habuerint ad hũc ordinẽ: p̃ aliis oñdũt ↄstructio taꝫ solẽnis locoꝝ. Indutio habit⁹ frũm minoꝝ. corpora defunctoꝝ apud frẽs humatoꝝ. Multiplicitas paramẽtoꝝ & sic de aliis. Sꝫ sup oia est cohabitatio frũm apud insignes ꝑsonas & notabiles. uide frãciã. respice alamaniã. uerte te ad angliã: guasconiã: aragoniã: hyspaniã: boemiã: ungariã: austriã: lombardiã: siciliã: & totã italiã: & repies ꝙ reges: filii regũ: & filie: uxoresqꝫ: comitesqꝫ: duces: p̃cipes: barones: & dignitate seculi fulgentes frẽs minores in suis hospiciis hñt ꝑ ↄfessori

bus & informatorib⁹ uoluerũt. Quot cõmitterent infanda p tales: q̃ tñ nõ fiunt p̃dicationib⁹ & frũm monitionib⁹. uñ &si fratrib⁹ sit ad distractionẽ mẽtis cũ talib⁹ ꝯuersatio: cedit tñ hominib⁹ ad utilitatẽ aĩarũ & ꝑfectũ frũm: ꝙ ipsoꝝ fratrũ est ad mercedez apud altissimuz. Nõ credo ꝙ sit aliqs ordo ad quẽ tm̃ fideles afficiant sic ad istũ. Nec hoc esset nisi fructu magno & ꝑfectu: quẽ dñs p frẽs opat in eis. Quot sunt hoies hñtes secũ frẽs missas p̃dicatiões & alia audiẽtes ab eis: esset nimis ꝓlixũ referare. Qui ibi nõ ad ludẽdũ & secularia exercẽda moranť: s3 cũ grauitate uite & moꝝ dños & alios apd quos residẽt iformãtes. Qua deuotiõe p̃fati nobiles ad btm̃ F. in retẽtiõe fratrũ freti: a deo iuxta ꝓmissa btõ F. de hñtib⁹ deuotionẽ ad ordinẽ: in fine g̃ram & gloriã recipiũt: & in pñti a multis malis p̃seruanť. ut dicet conformitate. xiii. & xl. Octauo & ultimo astruit ꝑfectũ aĩaꝝ frũm & ordinis deputatio: teste abbate Ioachim: ordo minoꝝ p seuerabit usq3 ad tẽpora nouissima: & sic xp̃s btõ F. reuelauit qd faciẽt sua p̃dicatiõe: &si dictũ sit fructu p̃mo & ꝯformitate: tñ sic inqt. Ordo colũbinus. s. frũ3 minoꝝ usq3 ad nouissima tẽpora duratur⁹: p mare aqlonare transibit: aspa pascua gustabit. Regina austri ꝓtegit & fouet eũ in amaritudine sua: flumẽ eufratez trãsibit: undã & ipetũ eius sua p̃dicatiõe mitigabit: aspa reducenť in planũ in sermone ei⁹. Terra salsuginis .i. egypti ad dñm conuerteť p eũ. In eadẽ terra secure euãgeliũ p̃dicabit. Multe gẽtes p ipsu3 ordinẽ ad deũ ꝯuertenť. Gens idolatra: cui⁹ lingua ignorabiť: q̃ de finib⁹ terre missa a deo in adiutoriũ terre ꝓmissiõis: & ut ipsa agnoscat deũ p̃re3 oipotẽtẽ & filiũ eius unicũ dñm nr̃m Iesu3 xp̃3: ad fidẽ catholicã p ipsum ꝯuertetur. Futuꝝ est. n. ꝙ ordo colũbin⁹ uirilr̃ se opponat cõtra mortis angelũ: & p̃dicãdo ꝯtra eũ plures & maxima multitudo de filiis ipsius ordinis martyrio ad dñ3 trãsibũt. sic dictũ est p Dauid ꝓpha3. Posuerũt mortalia seruoꝝ tuoꝝ escas uolatilib⁹ celi: carnes sanctorũ tuoꝝ bestiis terre. Gaudebũt in canticis. i. in p̃dicatione oẽs trib⁹ isrl̃. Et gens imũda machometica q̃ remanebit: & hi q residui erũt ad dñm cõuerteť. Hec abbas Ioachim in libro cõcordie. Ad qd ergo destinatus sit ordo minoꝝ in p̃ncipio p3. ꝙ ad crucẽ xp̃i & uita3 tenẽdã & p̃dicãdã. Et qd finalr̃: ꝙ ad p̃dicãdũ ifideli bus: & ꝯtra antixp̃3: & ꝙ p p̃dicationẽ ei⁹ mũdus debet ad xp̃3 cõuerti. De utilitate aĩaꝝ & ꝑfectu faciẽdo p ordinẽ: demõ qdã tẽpore bti F. loquẽdo mlt̃a de ipo btõ F. & tandẽ de ordine sic inqt: loquẽs de frib⁹. Cũ deducti fuerint ad hoc ut a p̃stino statu q̃si uideatur oĩo excidisse: tũc surget unus inter eos: de cui⁹ industria & uita parua opĩo añ habebať. Qui ad tãtã ꝑfectionẽ attiget ꝙ satis maiora faciet quã Frãciscus. Huic uirgo apparẽs frequẽter familiari alloqutione de sua suorũq3 frũm & ceteroꝝ cõuersione: & recuperãda iam q̃si ꝑdita ꝑfectione istruet. Et due partes totius orbis uiroꝝ & mulierũ in ꝓpriis habitãtes domibus: de cõsilio hui⁹ ordinis dignos pnie agẽt fruct⁹. Hec dixit diabolus p os cuiusdã puelle: de quo habetur ifra fructu & ꝯformitate. xxi. & xxxi. Sic ergo apparet p̃fatis de ꝑfectu & utilitate q̃tũ ad aĩas facta: & q̃ fit p frẽs ordinis: & q̃ fiet in futuro. Et p3 declarata scd̃a pars hui⁹ undecime cõformitatis. ꝙ nõ solũ b. F. ad exẽplũ xp̃i ad p̃dicãdũ accessit. ut dictũ est ꝯformitate p̃cedẽti. s3 ẽt destinauit frẽs ad p̃dicãdũ p totũ mũdũ. ut dicit scd̃a pars declaraata huius cõformitatis. s. Frãciscus destinator. s. frũ3 suoꝝ ad p̃dicãdũ.

¶ Fructus. xii. & cõformitas. Iesus loquẽs humilimis Franciscus referator. Expositio p̃me partis.

IN supiorib⁹ ꝯformitatib⁹ & fructib⁹ uisu3 est de legib⁹ Saluatoris nr̃i. & hec cõformitate. ix. Ac de eius doctrina quo ad p̃dicationẽ eius. conformitate. x. & hoc gñalr̃. Nũc in ista conformitate. xii. uidẽdũ est in particulari de ipsi⁹ doctrina quo ad ꝑsonas q̃s ipse redẽptor oĩu3 xp̃s docere placuit sp̃alr̃ & singlariter. Et circa hec isistẽdo p̃mo erit uidẽdũ quos iformauit sua sapiẽtia particulariter. Scd̃o qd eis exp̃ssit gñalr̃. Quib⁹ uisis: patebit expõ isti⁹ p̃me partis. u3. Iesus loquẽs humilimis. Quia &si maximos & supbos sit alloquut⁹: hũilimos tñ p̃ncipalr̃ placuit iformare: qa tales sunt quos ipse diligit. iuxta illud ꝓuerb. iii. Cũ simplicib⁹. i. humilib⁹ sermocinatio ei⁹. ꝙ. n. humiles & nõ supbos dñs alloquať: p3 in tota serie ueteris testamenti. ¶ Dñs enim loquutus est cũ Noe. Geñ. vi. cũ Abraam. Geñ. xi. cũ Isaac. Geñ. xxvi. cũ Iacob. Geñ. xxviii. cũ Moyse. Exo. iii. cũ Iosue. ca. p̃mo. cũ Dauid p̃mi Re. xxiii. cũ Salomone. iii. Re. iii. cũ Isa. ca. primo. cũ Ieremia p̃mo. cũ Ezech. & aliis ꝓphis. s. Helia. Heliseo. Michea. Amos. & sic de aliis. Qui hoies fuerũt humilimi: ut p3 ex eoꝝ actib⁹: ac deo accepti. Sic & in nouo testõ p ipsum xp̃3 dei sapiẽtiã & uirtutem extitit opatũ. ut ex sequentib⁹ clare patebit. Ipse .n. xp̃s magr̃ & ueritas sua sancta doctrina informare cõplacuit & alloq. u3. ¶ Primo uirginẽ Mariã ei⁹ matrem: quã alloquut⁹ est p̃mo uerbo intraneo: ipsa3 luminẽ ꝓphico replẽdo: ac suã deitatẽ ut pie crediť oñdẽdo. & hoc dũ ĩ ei⁹ utero morareť. ut ĩ ope a me edito đ uita. b. Marie fructu. xvii. ꝓlixe declaui. scd̃o loquutione externa suã m̃rem alloquut⁹ est. P̃io in sua post triduũ reinuẽtiõe: cũ ipsa ei dixisset Luc. ii. Fili: qd fecisti nobis sic? Ego & p̃r tuus dolẽtes querebam⁹ te. Tũc inqt ipse xp̃s. Quid est ꝙ me q̃rebatis? Nesciebatis ꝙ in his q̃ p̃ris mei sunt o3 me esse? Que uerba &si ex parte btẽ Marie fuerint amoris exp̃ssiua dilectũ hr̃e anhelãtis & liq̃scẽtis post iuẽtionẽ: ac stupentis & admirãtis: fuerũt tñ ex parte xp̃i singularis excellẽtie Iesu & diuinitatis declaratiua. Cũ. n. se asserit debere esse in his q̃ p̃ris sunt: oñdit se uerũ deũ esse. Ratio. ꝙ cũ totũ esse habeat. s. diuinale a p̃re: hinc ẽ ꝙ q̃ sunt p̃ris quo ad eẽntialia sunt & eius. q̃re q̃ p̃ris sunt: sua sunt: Io. xvii. Math. xi. Oia mihi tradita sunt a p̃re meo. Et ad instar p̃ris sic p̃r celestis pascit uolatilia. Matth. vi. sic & ipse xp̃s. Sic p̃r abscõdit a sapiẽ

tibus & ꝑrudentibꝰ sua secreta: sic & ipse Iesus filius
Matth.xi.Et sic pr̄ celestis est unꝰ magr̄.Math.xxiii.
sic & ipse xp̄s est magr̄. Sic pr̄ nobis debita dimittit.
Matth.x.sic & eiꝰ filiꝰ Iesus.Et sic pr̄ celestis de celo
dat spm̄.Matth.xi.sic & filiꝰ Iesus. Sic pr̄ diligit filiũ.
Io.iii.sic & filiꝰ prẽ3.Sic pr̄ opat̃.Io.v.sic & Iesus fi-
lius opat̃. Sic pr̄ est uiuẽs & ipsa uita. Io.v. sic & Ie-
sus est uiuẽs & uita.Sic pr̄ h3 oia in manibꝰ: sic et fi-
lius.Io.xiii.Sic pr̄ est in filio:sic et filius.Io.xiiii.Sicut
pr̄ h3 sapia3:eãdẽ h3 et filiꝰ Iesus: ꝙ doctrina filii est
pr̄is.Io.vii.Sic pr̄ est agricola:sic et filiꝰ.Io.xv. Sicut
pr̄ amat discipulos:sic et filiꝰ.Io.xvi. Sic pr̄ clarificat
filiũ:sic et filiꝰ prẽ3.Io.xvi.Et sic pr̄ seruat ĩ noie suo:
sic & ip̄e.Io.xvii.Sic pr̄ ẽ deꝰ misericordiarũ et totius
cõsolationis:sic et filiꝰ.ii.Corinth.xi.Sic oẽ datũ opti
mũ est a prẽ luminũ:sic et a Iesu.Iac.i. Sic pr̄ testimo
niũ dat in celo:sic & filiꝰ & spũs sanctꝰ.i.Io.v. Et sic
p̄fatis ĩspectis apparẽt dicta uerba a Iesu ꝓlata mr̄i
sue deitatis euidẽter eẽ declaratiua. Et sic succicte p3
de p̄mo uerbo.secũdo loquutꝰ est Iesus mr̄i in nuptiis
exn̄ti.Io.ii.Cũ uirgini dicẽti p̄ cõpassiõe uinũ nõ hn̄t
Respõdit.Quid mihi & tibi mulier?nõdũ uenit hora
mea.Quod uerbũ:ut apparet p̄ma facie:nõ fuit uirgi
ni inhonoratiuũ:s3 multiplr̄ cõmẽdatiuũ. Prio in noiẽ
quo eã appellat dicẽs mulier ip̄a3 totã eẽ liq̃factã pie
tate ad egenos & ĩdigẽtes oñdit. Scd̄o ꝙ hoc uerbo
exp̄ssit se aliud eẽ hr̄e q̃ qđ accepit ab ea.s.diuinũ.Et
ꝙ nõ p p̄mũ eẽ qđ ab ipsa accepat:ɔpetebat sibi mi-
racula fieri: s3 p scd̄m eẽ hoc exp̄mẽdo mr̄e3 ipsa3 eẽ
reserauit. Tertio ꝙ dicẽdo nõdũ uenit hora mea oñ-
dit ꝙ illud qđ scd̄m cõem cursu3 fieri nõ debet sp̄ali ĩ
teruẽtu Marie deꝰ fac̃:ꝙ eiꝰ p̄cibꝰ deꝰ inclinat̃ in cũ-
ctis:q̃re p hoc inuit oiu3 recursu3 & accessu3 ad mari
am debere eẽ:ut qđ deꝰ nr̄a indignitate nõ debet por
rig ere:eiꝰ nobis interuẽtiõe donet̃.Quare hoc uerbo
mr̄e3 nõ despexit:s3 acceptauit & cõmendauit.Quod
p3 cũ subdit̃.ꝙ btã uirgo hac habita rn̄siõe dixit mi-
nistris.Quecũq3 dixerit uobis facite. Tertio xp̄s lo-
quutꝰ est mr̄i tẽpore sue passiõis.Io.xviii.Cũ.n.staret
iuxta crucẽ dixit ei.Mulier:ecce filiꝰ tuus.Quod qdẽ
uerbũ sic b.Marie dcm̄ fuit ipsiꝰ.b.Marie in mr̄e3 Ioã
nis adoptatio.ꝓut dic̃ b. Hierony.in sermõe de assũ-
ptiõe. Cogitis me o Paula &c̃. Et cũ fuerit filio sũme
obediẽs: Ioãnẽ ut filiũ adoptiuũ singulari est cõplexa
amore.Et ꝙ uerbũ hoc & dubia circa ip̄3 declaraui ĩ
ope de uita uirginis Marie fructu.li.Ideo ad pn̄s cir-
ca ipsiꝰ expõnẽ nõ ĩsisto.¶ Secũdo alloquutꝰ est Iesus
Ioãnẽ Baptistã. & p̄mo internalr̄ qñ uoce Marie xp̄3
hñtis in utero:ip̄e Ioãnes exultauit: & spũ sctõ reple
tus fuit.Luc̃.i.scd̄o uero uocalr̄: & hoc p̄mo in deser
to.Luc̃.ii.Quãdo factũ est uerbũ dñi sup Ioãnẽ in de
serto: ubi notat̃ ꝙ sup Ioãnẽ multiplex est factũ uer-
bũ:& Iesus est multiplr̄ uerbo singulari eũ alloquutꝰ.
Nã qñ Ioãnes fuit a pctõ purgatꝰ uerbo sue misera-
tionis est alloquutꝰ p̄ueniẽdo eũ añq̃ exiret de uẽtre
sctificãdo.Quãdo fuit ab ip̄o xp̄o & mr̄e uisitatꝰ:uer
bo eũ est alloquutꝰ singularis dei icarnationis:ꝙ sibi
cognitio scd̄m Ambrosiũ & Augu. est collata.In cuiꝰ

cognitionis signũ ipse exultat: & mr̄ eius ꝓdit Mariã
mr̄e3 dei eam uocãdo. Quãdo ĩpulsus est ad desertũ.
Luc̃.ii.uerbo alloquutꝰ est de eiꝰ a deo ꝓtectiõe:ꝙ eũ
ab hoste ꝓtegeret:& aleret in fame. Quãdo tãto tẽ-
pore in deserto est ɔuersatꝰ:est alloquutꝰ eũ uerbo de
mũdo ɔtẽnẽdo q̃ sit utile & de ĩpreciabili thesauro ta
libus p̄parato:ac q̃ bonꝰ sit dñs ei totalr̄ coherẽtibꝰ.
Quãdo missus est ad predicãdũ: tũc habuit uerbũ de
dei bonitate & dei amore ad hoies: q uult oẽs hoies
saluos fieri & ad agnitionẽ eiꝰ nois ꝑuenire:q uerbu3
suũ ad saluãdũ oẽs q̃tũ in se est direxit. Alloquutꝰ est
ẽt eũ uerbo singl̃ari eidẽ ĩspirãdo qd ip̄e eẽt facturꝰ:
ꝙ baptismũ ĩstituere debebat.Quidue p̄dicaturꝰ cu3
pnia3 Ioãnẽ p̄dicare uoluit. Secũdo btm̄ Ioãnẽ allo-
quutꝰ est in sua ab eo baptizatiõe.ut.n.habet̃ Math.
iii.Iesus uenit a galilea ad iordanẽ ad Ioãnẽ ut bapti
zaret̃ ab eo.Ioãnes aũt ꝓhibebat eũ dicens.Ego a te
debeo baptizari:& tu uenis ad me. Rñdẽs aũt Iesus
dixit ei.Sie modo. Sic.n.decet nos oẽ3 ĩplere iusticiã.
ubi xp̄s oñdit.Primo suã ꝓfundissimã humilitatẽ:qñ
a Ioãne uoluit baptizari.Secũdo ĩformauit xp̄s Ioã-
nẽ de sua oĩmoda sctitate: ꝙ inquit decet nos ĩplere
oẽm iusticiã:& sic sctõs eẽ ɔsumate. Tertio a sua do
ctrina q̃ incepit ab ope: ꝙ q̃ uolebat docere.s.bapti-
smũ & humilitatẽ:añ uoluit ope exercere:& sic ĩple-
re oẽm iusticiã: quia iusticia exigit:ut qđ uerbo ꝓmit
ope exerceat doctor.Quarto de ꝑfecta aĩe mũdicia:
q̃ est p susceptionẽ baptismi:q baptismꝰ est sacramen
tũ ꝑfecte iusticie:quo iustificat̃ hõ: & si moreret̃ stati
cũ iustis uitã intraret eternã.Quinto de uite exẽplari-
tate.Decet inqt nos ĩplere oẽm iusticiã.Glo.i. omne3
gradũ humilitatis.Quoꝝ p̄mꝰ est in subiiciẽdo se su-
piori.secũdus in subdẽdo se pari.tertiꝰ uero & sũmus
in subiiciẽdo se inferiori. Quẽ gradũ xp̄s oñdit Ioãni
dũ ab ip̄o ĩferiori baptizari uoluit:& sibi ɔplacuit.Et
sic apparet q̃uo bñ dic̃ xp̄s.decet:nõ o3.ꝙ ex decẽtia
fuit: non ex necitate.ꝙ xp̄s a Ioãne uoluit baptizari.
Sexto loquutꝰ est Ioãni xp̄s de suo baptismo quo ad
effectũ:& si añ Ioãnes dixerat.Ego qdẽ baptizo ĩ aq̃:
post me aũt uenit q uos baptizabit in spũ scõ & igni:
tñ dũ uidet spm̄ sctm̄ in colũba descẽdere:tũc expiẽ-
tia cognouit baptismũ xp̄i gr̄am ultra suũ ɔferre.Se-
ptimo ĩformauit Ioãnẽ:& loquutꝰ est sibi de misterio
sctẽ trinitatis:dũ prẽ3 audit in uoce: spm̄ sctm̄ cernit
in colũba: & filiũ in sua pn̄tia uidet in humanitate as
sumpta.Et sic hec Ioãnes cernẽdo:ut habet̃ Io.i.testi
moniũ ꝑhibuit.ꝙ hic Iesus est filiꝰ dei.Octauo decla
rauit Ioãni Iesus:& loquutꝰ est in se ɔtinere oẽm ple-
nitudinẽ gr̄e & deitatis:ꝙ est filiꝰ dei: in quo pr̄i cõ-
placuit.s.recõciliare oia &c̃.Col.i.Qua ɔplacẽtia hõ
qlibet iustus a prẽ p filiũ acceptat̃. Nono loquutꝰ est
se mũdi redẽptorẽ oñdẽdo.ꝓpter q̃ Ioãnes clamat di
cẽs.Io.i.Ecce agnus dei:ecce q tollit pctã mũdi. Et a
pctõ liberatorẽ:ꝙ dic̃ eũ baptizare in spũ sctõ. Deci
mo loquutꝰ ẽ Ioãni se liberalissimũ eẽ. nõ solũ sua lar
giẽdo Ioãni:utpote eũ spũ .s. replẽdo:s3 ẽt ꝙ seip̄3 cõ
trectãdũ suis manibꝰ exhibuit liberalr̄.O cũ q̃ta reuẽ
rentia & deuotione amore & timore btũs Ioãnes xp̄3

Strectabat: Et quã noua gr̃a Iesus Ioãnem sanctifica bat: cũ tactu xp̃i uirtus ab illo exibat: q̃re & in Ioãne hec uirtus fuit p xp̃m refusa suo tactu & cõcessa. Sic ergo p3 q̃uõ Iesus Ioãnẽ est allocut⁹. Tertio allocut⁹ est Iesus Ioãnẽ. Mat. xi. di. discipulis Ioãnis ad se missis. Ite dicite Ioanni q̃ audistis et uidistis: ubi saluator nõ p uerba sʒ p opera Ioãni R̃ndit. Et qa per doctores p̃sertim Chrisostomuʒ clare in q̃one a Ioãne mota xp̃o: declar̃ ꝙ Ioãnes nõ rõne sui hãc mouerit: sʒ rõne discipuloꝝ: ut per solutionẽ in fide ipsi⁹ xp̃i solidarentur: hinc est ꝙ xp̃s multa dicẽdo & faciẽdo r̃ndit Ioãni p discipulis. Nã ex doctria quã audierũt & potẽtia in signis quã uiderũt: xp̃m cognouerũt esse quẽ pphe uenturũ p̄dixert. Sʒ discipul' Ioãnis recedẽtib⁹: ne uiderer̃ uelle eis adulari: De magr̃o ipsorũ Ioãne Iesus cepit loq ad turbas di. Quid existis i desertũ uidere &c. Vbi Ioãnẽ comẽdat suo famine a multis et de multis. Et p̃mo in affectu fuisse ordinatũ a mundo remouendo: ꝙ Ioãnes stabat in deserto nõ in ciuitate: ut mundi despector uere ꝓbarer̃. Secundo stabilitũ quo ad ꝓfectũ. Nã a dei seruitio per instabilitatẽ nõ abscessit: q̃re arũdo uento agitata nõ fuit. Tertio quo ad habitũ et corporis tegumentũ: qa nõ mollib⁹ indutus erat: sʒ cilicio ex pilis ↄtexto camelorũ. Mat. iii. et Mar. i. Quarto de intellcũ et interna radiatiõe: ꝙ p̃p̃hã et plusquã ꝓp̃hã eũ dicit. Nã quẽ uenturũ p̄dixit digito oñdit. Quinto de merito & acceptiõe: qa angeluʒ eũ uocat: nõ natura sʒ gr̃a. Sexto de uerbo & p̄dicatione: qa regnũ celoꝝ uim patir̃: qa p̄dicatiõe Ioãnis pc̃tores deserendo pc̃tã: & recte operãdo digni efficiebantur regno celorũ. Septimo de offõ & operatiõe qa uocat eũ baptistã a baptizatiõe: qua hoĩes ad baptismũ xp̃i uerum disponebãr̃. Octauo de excellentia in sanctitate. Inqt. Inter natos mulieꝝ nõ surrexit maior. Magna asseruit de Ioãne: & si Lucas modificat. ca. vii. uerbuʒ ut referrar̃ ad solos ꝓp̃has. Nono de p̄rogatiua in terminãdo: qa in ip̃o est finis ueteris testamẽti quo ad legeʒ et ꝓp̃has. Decimo de uirtuositate in opando di. eũ Heliã non p̃sona sʒ ope et uirtuositate: et diuine legis zelo: ꝓ quo Ioãnes maluit occidi. Vndecimo de austeritate in uiuẽdo: ꝙ nõ mãducauit neqʒ bibit sic ceteri faciũt: sʒ cib⁹ & potus ab aliis erat distinctus ꝓut haber̃. Mat. iii. et Mar. i. De p̄fatis: saluator cõmendauit Ioãnẽ. Mat. xi. Et ꝙ de⁹ est q omnia nouit: Laus ẽ magna Ioãni ꝙ sic a saluatore cõmẽdar̃ p̄ aliis. Duodecimo cõmẽdauit Ioãnẽ de ueracitate in ↄsitẽdo: et h̃ Io. v. di. Ioãnes ipse testimoniũ p̄hibuit de me. Ioãnes. n. testimoniũ p̄hibuit de xp̃o. Prĩo de ei⁹ potẽtia. Mat. 3. Vẽit fortior me p⁹ me &c. Sc̃do de ei⁹ eminẽtia. ibidẽ di. Cui⁹ inqt nõ suʒ dign⁹ soluere corrigiã &c. Tertio de ei⁹ auctoritatiua clemẽtia. ibidẽ. Ip̃e baptizabit uos i sp̃ũ sc̃õ &c. Quarto de ei⁹ iustitia. Cui⁹ uẽtilabꝝ &c. Qũto de ei⁹ auctoritate & dignitate. ibidẽ di. Ego a te debeo baptizari. Sexto oñdit eũ uerũ messiaʒ: et h̃ dũ discipulos suos duos ad xp̃m misit. Mat. xi. Septio de ei⁹ mundicia. Io. i. Ecce agn⁹ dei &c. Octauo dicit eũ federatorẽ et nr̃m mediatorẽ di. Io. i. Medi⁹ aũt uestrũ stetit &c. Nono oĩb⁹ celsioreʒ. Io. i. Añ me factus est &c. i. mihi p̄posit⁹ et p̄latus intĩn est añ me: sc̃dm Chrisostomũ: ut nec ego Ioãnes in ultimis ministrorũ uocari sim dign⁹. Decio dicit eũ iustũ dñatorẽ & prauoꝝ punitorem. Mat. iii. Iã securis &c. Et sequir̃ paleas &c. Vndecimo. Mundi redẽptorẽ. Io. i. Ecce q tollit pc̃tã mũdi. Duodecio oĩum deũ eẽ & ↄseruatorẽ. Io. i. Hic ẽ fili⁹ dei. Tertiodecio comdar̃. Ioãnes a xp̃o de dilectiõe. Io. v. Ille inqt de Ioãne erat lucerna ardens. Quartodecimo cõmendar̃ de uite exẽplaritate. Io. v. a xp̃o uocar̃ lucerna: nõ solũ ardẽs: sʒ & lucens. s. p uite exẽplaritatẽ. Sic ergo p3 de qb⁹ saluator Ioãnẽ sua locutiõe cõmẽdauit. De qb⁹ diffuse ẽ dc̃m in ope de uita uirgis. fructu. xx. ¶ Tertio. Iesus allocut⁹ ẽ matrẽ Ioãnis Helisabeth: & hoc p Mariã matreʒ suã eã salutando. Luc. i. Que allocutio fuit: ualde mirabilis. Primo qa fuit Helisabeth cõmotiua & ĩnouatiua: qa statiʒ exclamauit. Sc̃do sp̃ũ sc̃õ repletiua: & hoc fuit p̄mũ: qa repleta est sp̃ũ sc̃õ Helisabeth. Tertio ad deuʒ laudãdũ impulsiua & incitatiua: qa sp̃ũs sc̃ũs ĩpulit eã ad exclamãdũ. Quarto suiipsi⁹ agnitiua: & tunc se humiliãdo clamat. Et uñ hoc mihi ut mr̃ dñi &c. Qũto abditorũ reseratiua. Misteriũ agnoscẽs icarnatiõis inqt. Mater dñi ad me ueniat. Sexto salutis eterne ꝓmissiua: ꝙ audiuit salutationẽ Marie Helisabeth. Septio exaltatiõis Marie panditiua: ꝙ bñdicta tu in mulieribus. i. super oẽs mulieres. Quo seq̃r̃ q Helisabeth cognouit multa de bt̃ã Maria. uʒ. ipsaʒ eẽ obediẽtissimã: patiẽtissimã uirtuosissimã: sanctissimã: efficacissimaʒ: gr̃a plenissimã: potẽtissimã. Deo acceptissimã: dei filii mr̃eʒ dignissimã: hũilimã: excellẽtissimã: purissimã: benignissimã: liberalissimã: fidelissimã & preclarissimaʒ. De quib⁹ hẽs supra fructu. iii. et cõformitate. Octauo cõditiõis ipsi⁹ Iesu Helisabeth manifestatiua: qa benedictus fructus &c. Cognouit enim ipsum Iesum filium Marie: quia eam mediante Maria alloquebar̃: eẽ Primo impletoreʒ premissorũ. Secundo ueterum terminatorem: & sic de aliis quib⁹ dictũ est conformitate tertia. uide ibi. Sic ergo hec alloquutio Helisabeth fuit mirabilis. Nono qa sp̃ũs ꝓphetici concessiua. Helisabeth. n. ꝓphetissa facta est triplici spiritu ꝓphetico. s. de presenti. unde hoc mihi: ut mater &c. De preterito: beata es que credididisti &c. De futuro: perficientur in te q̃ dicta sunt tibi a domino. Decimo fuit exhilaratiua: quia Ioãnes infans exultauit in gaudio. Vndecimo mirorũ operatiua. Prefata enim mira fuerunt oĩa. Ac etiã tali allocutiõe facta fuit in Ioãne: uidelicet spirit⁹ sancti repletio. A peccato expurgatio: sanctificatio: confirmatio: cognitio: usus rationis concessio. Incarnationis Christi reuelatio. Ioãnis iocondatio. De quibus est dictũ. conformitate tertia. Sic ergo patet: qualis fuit hec allocutio Helisabeth. ¶ Quarto. Iesus allocutus est Zachariam patrem beati Ioannis Baptiste. sicut ipse in suo cantico. uersu tertio: profiter̃ dicẽs. Locut⁹ est per os sanctorũ &c. Sed que zacharias pandat Iesum eidem dixisse. Dictũ est cõformitate. iiii. Ideo ad p̃ns dimitto. ¶ Quinto allocutus ẽ Iesus Ioseph p̃rem putatiuũ: & si per se & imediate in euangelio non habeatur: credi tñ p̃t: cum. n. fuerit

cũ ipſo plurimo tẽpore ↄuerſat⁹: q̄ ſua gratiſſima al-
locutiõe eũ ſit recreat⁹. Hũc tñ ſcm̃ euãgeliũ pãdit Ie
ſuȝ allocutũ. p̄mo angelorũ miniſterio: ut pȝ. Mat. i. Cũ
eidẽ itegritatẽ ſue piiſſime mr̃is indicauit di. Ioſeph fi
li Dauid: noli timere accipe mariã ↄiugẽ tuã &c. ſcđo
paſtorũ Simeonis & Anne teſtimõio: ut pȝ. Lu. ii. Qui
oẽs cũ magnalia de Ieſu narrarẽt Maria & Ioſeph mi
rabãt. tertio i ſõnis ut ſe duceret ad egyptuȝ. Mat. ii. &
poſt tp̃s ſe reduceret: ãgelico fecit eloqo. Demũ tñ ipȝ
allocut⁹ eſt cũ mr̃e: ſedẽs inter doctores. Lu. ii. Rñdẽ
do dcõ uirginis. Fili: qd feciſti nobis ſic? Rñdit. neſcie
batis q̄ in his q̄ pr̃is mei ſunt opȝ me eẽ? Quo decl'a
uit & pr̃is & filii unã eẽ cõem naturã: unã uirtutem &
opõnẽ ut ſupra dcm̃ eſt. ¶ Sexto. Ieſus allocut⁹ eſt pa
ſtores. ¶ Septimo. allocut⁹ ẽ magos. ¶ Octauo. allo-
cut⁹ eſt ſcm̃ Simeonẽ. ¶ Nono. allocut⁹ ẽ Annã p̄phiſ
ſaȝ. Quorũ p̄mos duos. allocut⁹ eſt ãgelorũ eloqo. Et
alios duos ſp̃us ſci inditio: & qa de talib⁹ ſupra ↄfor-
mitate. iiii. dcm̃ eſt ad pñs declarãda mõ alio omitto.
¶ Decimo. Ieſus allocut⁹ eſt diabolũ in deſerto. Mat.
iiii. trib⁹ uicib⁹ ſuis prauis ↄſultatiõib⁹ rñdẽdo. In p̄-
ma rñſiõe & allocutiõe diaboli Ieſus oñdit cibũ hoĩs
eẽ tã uerbũ inſpiratũ: q̄ increatũ & incarnatũ di. Quod
nõ in ſolo pãe uiuit hõ: ſȝ in omni uerbo qđ p̄cedit ex
ore dei. In ſcđa rñſiõe oñdit dñs Ieſus deũ in necitati
bus pie inuocãdũ nõ tẽptãdũ di. Nõ tẽptabis dñȝ deũ
tuũ: & q̄ nõ p̄ueniẽdus: ſȝ timdus & p̄ſeq̄ndus ẽ de⁹
ip̃e. In tertia rñſione ſoli deo & nõ creature: latrie cul
tũ impendẽdũ di. Dñȝ deũ tuũ adorabis: & illi ſoli ſer
uies. Quib⁹ uerbis diabolũ ſuperãdo ſcriptura a ſe eie
cit: & diabolũ uincẽdi p ſcripturã nobis exẽplũ reliqt.
De quo mõ diabolũ ſupandi: &ſi ſit dcm̃ ↄformitate
& fructu. vii. diceť tñ infra ↄformitate. xxi. ¶ Vndeci
mo. allocutus eſt Ieſus piſcatores. Mat. iiii. ſ. Petruȝ &
Andreã Iacobũ & Ioãnẽ di. p̄mis: uenite poſt me faciã
uos fieri piſcatores hominũ. Secũdis uero nõ dixit p̄-
fata: ſȝ ſolũ uocauit eos. Et ſeqť. q̄ relictis retib⁹ &c.
ſecuti ſunt eũ. Hec dñi Ieſu locutio ad iſtos fuit ualde
mirabilis: Primo ſi attendať modus uocatiõis: qa nihil
p̄mittendo: ſalteȝ Iacobo & Ioãni: uocãdo ſolũ ſtatim
relictis omnib⁹ eũ ſunt ſecuti. Sȝ b. Ieronim⁹ hũc paſ
Diuinitas i facie xp̃i relucebat. ſuȝ exponens dicit. Quod qdã radi⁹ diuinitatis & ful-
gor a facie xp̃i exibat attrahens ipſos ad ſe ſicut ma-
gnes ferrũ. Et qa de⁹ eſt: ad ſe trahere põt quos uult
& qũo uult. Scđo fuit mirabilis in mõ p̄mittendi: qa
nõ dicit faciã uos piſcatores hominũ: ſȝ fieri. ſ. a pr̃e: re
gerens & referens oĩa bona in pr̃em. Remuneratiõis
oñdit mercedẽ p̄ ſua imitatione: qa piſcãdo homines
p̄miũ eorũ eſt p̄ tali ope uita eterna: ut Iacob⁹ oñdit.
ca. iiii. in ſua canõica. nõ dubiũ eſt mentib⁹ eorũ p̄miũ
inſpiratiõe interna inſinuaſſe: & ſi uerbo exteriori non
p̄diderit. ¶ Duodecimo. Allocut⁹ ẽ Ieſus ſcõs ap̃los:
& hoc multipl'r. Primo informãdo eos de cõſiliis euã
gelicis. Mat. c. v. vi. &. vii. Scđo de ſua omnipotentia.
Mat. viii. d. Quid timidi eſtis modice fidei &c. Tertio
de fide qũo omnia impetrat. ibidẽ de fide centurionis
di. Amẽ dico uobis nõ inueni tãtã fideȝ in iſrael. Quar
to qũo ipſe eſt ſaluator animarũ. Mat. ix. di. Meſſis q-

dem multa: & ſeqť. c. x. Quod data eis p̄tãte miſit eos
p̄dicare &c. Quinto. mat. xiii. et Luc. viii. di. uobis da
tũ eſt noſce miſteriũ regni dei &c. oñdit eos ad uitam
eternã p̄ordinatos. Sexto. mat. xiiii. dicẽs. Date illis ad
mãducandũ &c. Et ca. xv. Factorẽ mirorũ et cum ipſo
exeũtes nõ poſſe a fame periclitari. Septimo ibidẽ di
cẽte. Hẽte fiduciã et nolite timere: oñdit in dño fiden
tes ab aduerſitatib⁹ liberari. Octauo uerum iudicem.
mat. xv. di. Omnis plãtatio quã nõ plantauit &c. No-
no. Summũ magr̃m et doctorẽ dicentes. Ediſſere no-
bis parabolã iſtam. Sequiť. nõ intelligitis qđ omne qđ
intrat &c. Decimo. Piũ exauditorem et liberatoreȝ de
Chananea di. Nõ ſuȝ miſſus &c. Sequiť. fiat tibi ſicut
petiſti. Vndecimo uerũ deũ. cap. xvi. dicens diſcipulis:
quẽ dicũt hoĩes eſſe filiũ hoĩs &c. Duodecimo. Paſſu
rum p̄ eis di. ibidẽ. Cepit oñdere diſcipulis ſuis: quia
oporteret eũ &c. Tertiodecimo. Qualr̃ ſui abnegatio
ne cũ penitẽtie ſuſceptiõe ẽ imitãdus di. ibidẽ. Si quis
uult poſt me uenire: abneget ſemetipȝ &c. Quartode
cimo. ſe nr̃am beatitudinẽ eſſe dũ ſe. Mat. xii. & Mar.
ix. trãsfigurauit in mõte. Quitodecimo. q̄ diuine reue
latiões nõ ſunt palã faciẽde. ibidẽ di. uiſionẽ quã uidi-
ſtis &c. Sextodecio. Quõ diabolus eiciť. ibidẽ di. q̄ in
orõne & ieiũio. Decimoſeptio. Ioãnẽ ip̃ũ fuiſſe helyã
di. Helyas iã uenit &c. ibidẽ. Decio octauo. p hũilita
tẽ ad regnũ celoꝝ patere ingreſſuȝ di. Mat. xviii. Niſi
efficiamini ſic paruuli &c. Decimonono. q̄ abſtinere a
carnalib⁹ decet: ingredi optãtẽ uitã eternã. Mat. xix. de
eunuchis. Vigeſimo. Salutem docuit a deo dari. Mat.
xix. di. Apud deũ oĩa poſſ'ia ſunt. Vigeſimop̄mo. mũdũ
abdicãtes a deo mirabil'r remunerãdos. Mat. xix. ſede
bitis &c. et cẽtuplũ accipiet et uitã eternã poſſidebit.
Vigeſimoſcđo. Nõ eſſe ſupbiẽdũ ob ſtatũ. Mat. xx. di.
Scitis q̄ p̄ncipes gẽtiũ &c. Vos ãt ñ ſic &c. Vigeſimo
tertio. Sine itermiſſiõe dei uerbũ audiẽdũ & loq̄ndũ.
Mat. xxi. docebat eos de regno dei. Vigeſimoquarto.
Oĩs tẽptatiõis ipulſum fide ſupari di. Amẽ dico uobis
ſi habueritis fidẽ et nõ heſitaueritis &c. Vigeſimoq̄n
to. fugiẽdũ eẽ honorẽ ſeculi. Mat. xxiii. Sup cathedrã
moyſi &c. Vos ãt ñ ſic &c. Vigeſimoſexto. Nõ eẽ cre
dendũ cuilibȝ loq̄nti di. Videte ne qs uos ſeducat &c.
Vigeſimoſeptio. libẽter ſupportãdas mũdi tribulatões
ob p̄miũ di. Qui ãt pſeuerauerit uſqȝ i finẽ &c. Vige-
ſimo octauo. Antixp̄m futurũ di. Cũ uideritis abhoia
tionẽ &c. Vigeſimonono. Futurũ iudiciũ nemini hoĩuȝ
uel ãgeloꝝ patere di. De die ãt illa et hora &c. Trige
ſimo paratos ſemp eẽ ad mortẽ. d. ibidẽ. Vigilate ergo
qa neſcitis &c. Trigeſimop̄mo. Vanã gloriã in op̄ib⁹
uirtuoſis fugiẽdã. ca. xxv. ne iter fatuas uirgies iueniã
tur. Trigeſimoſcđo. talẽtũ ſenſuũ multiplicãdũ. ibideȝ
di. qdã hõ pegr̃ &c. Trigeſimotertio. Op̄ib⁹ miſericor
die iſiſtẽdũ. ibidẽ. In die iudicii de his a cũctis exiget
rõnẽ. Trigeſimoq̄rto. ſui corpis et ſanguis celebratio
nẽ freq̄ntãdã di. Lu. xxii. h̃ facite i meã ↄmemoratõeȝ.
Trigeſimoq̄nto. ſuũ p̄ditorẽ detexit. Mat. xxvi. d. un⁹
ur̃m me traditur⁹ ẽ. Trigeſimoſexto diſcip'los. Scãda
lizãdos ob ſuã captõeȝ. Mat. xxvi. di. Oẽs ſcãdalũ &c.
Trigeſimoſeptio. Paſſionẽ ſuã fore acerbiſſimã. Mat.

xxvi.di. Tristis est aia mea usq3 ad mortē &c. trigesi-
mo octauo. se sup oia pncipatū tenere di. Mat. xxviii.
Data ē mihi ois ptās &c. trigesimonono. discipłos ad
pdicanduз direxit. Mat. xxviii. d. Euntes ergo docete.
Et Mar. ultimo. quadragesimo. spiritum sanctuз se mis
surum eis predixit. Luc. xxiiii. di. sedete i ciuitate &c.
qdragesimoprimo. Se ueraciter a mortuis resurrexisse
di. Luc. xxiiii. palpate & uidete &c. qdragesimoscdo.
p⁹ suā resurrectiōeз eos multiplr alloqndo: ut pз. Io.
xxi. & xxix. De plurib⁹ aliis dñs Iesus alloqndo ifor-
mauit. De qb⁹ ↄformitate. xxx. dicet. ¶ Tertiodecio.
Iesus allocut⁹ ē leprosuз. Mat. viii. Mar. i. & Lu. v. Cū
n. leprosus ptātē ei⁹ cōfiteret. d. Dñe si uis potes me
mundare. Iesus rñdit: uolo. mundare: ubi uotiue lepro
so ↄdescēdēdo: se potētissimū deprōpsit. d. Mōdar. sta
timq3 mūdat⁹ ē. In quo mire cōdescēdit & mira effec:
& q solo uerbo cūcta ↄdidit: solo uerbo eū mau sue oi
potentis uirtutis curauit. ¶ Quartodecio centurionē.
Mat. viii. di. ꝙ ad ei⁹ domū ueniēs puer ei⁹ ifirmū cu
raret. Vbi se exp̄ssit abiectos & humiles nō fastidire
sз diligere. Nā tales libēter uisitat & grāз aīe sanatiuā
erogat. Hūcq3 cēturionē ꝙ fidelē hūilē & misericor-
dē iueīt: qd ad ipз loqt⁹ Seqt. Vade & fiat tibi sic peti
sti. Hoc uerbū documtū xpicolꝭ ifert: talib⁹ isignitū uir
tutib⁹ a dño exaudiri: sibiq3 qđ optat ab ipso idilate
ↄcedi. ut pз ibidē. ¶ Quītodecio. locut⁹ ē uni scribe eū
sequi uolenti di. Mat. viii. Vulpes foueas hñt & uolu
cres celi nidos: fili⁹ aūt hoīs nō hз ubi caput suū recli
net. Quo uerbo pauptatē diligere se & ipsi⁹ statū ele
gisse clare oñdit. ¶ Sextodecio. Quendā uolētē eū se
q: sз p⁹us prēm sepelire di. Mat. viii. Dimitte mortuos
sepelire mortuos suos. Nō uetuit aut ꝓhibuit sepultu
rā fieri parentib⁹: cū id a deo mādet: sз ↄntia ad sepul
turā. u3. captiōeз hereditatis & huiusmōi: ꝙ tales seq
xpm nō pnt: & ↄnter tales sic qrētes mortui sūt xpo.
q̄re et sepeliāt mortuos. i. mortuoꝝ capiāt hereditates
& successiōes. ¶ Decimoseptio. Cūpriotis. Lu. iiii. &
Mar. vi. Locut⁹ ē Iesus di. Nemo pphā accept⁹ ē in pa
tria sua. Vbi oñdit ↄciues adiuicē inuidere & poti⁹ de
se malū audire uelle & iudicare quā bonum. Nec ali-
quē sibi p̄ferri sз substerni. ¶ Decio octauo. Adolescē
tē mortuū di. Lu. iiii. Adolescens tibi dico surge. Et sur
rexit: ubi oñdit ꝙ sue oipotentie nihil resistit: sed uiui
obtēpāt & mortui. Ac a pctōꝝ morte sēp eē surgēdū.
¶ Decionono. Demōiacis locut⁹ ē. Mat. viii. Mar. i. &
Lu. iiii. Vt exirēt & tacerēt. ut dñs ipāt subditis: & ne
falsa ueris misceāt silere demādat. ¶ Vigesimo. Para-
liticū. Mat. ix. Mar. i. & Lu. v. di. Cōfide fili remittūt ti
bi pctā tua. Vbi exp̄ssit alioꝝ interuentu a deo alteri
pctā remitti. ¶ Vigesimopmo. Matheū. Mat. ix. Mar.
ii. & Lu. v. di. Surge & seqre me. Docēs a nob oia de-
bere excuti: si uestigia xpi uolum⁹ ꝓseq. ¶ Vigesimo
scdo. Phariseis locut⁹ ē Iesus. Prio. Mat. ix. d. se pcōꝝ
eē uocatorē. nō ē op⁹ ualētib⁹ medic⁹. Et seqr. n. n. ue
ni uocare iustos sed pctōres. scdo tpe necitatis ↄcedi
pła fieri: q alias nō decet di. Dauid panem ꝓpōnis co
medisse: qđ solis erat licitū sacerdotib⁹. tertio ↄuincit
eos trāsgressores diuoꝝ mādatoꝝ di. Mat. xv. Quare

trāsgredimini mādatū dei &c. qrto ñ ↄdescēdēdū peti
tiōib⁹ iprudētū. Mat. xvi. signa petebāt & eis nō pbu
it. qnto in regno celoꝝ uoluptatib⁹ carnis nullā operā
dari: & mrīmoniū morte dissolui. Mat. xxii. d. Erunt sic
āgeli dei. sexto. Vxorē nō dimittēdā nisi cā fornicatio
nis. Mat. xix. Et meli⁹ obtinet regnū celoꝝ nō ducen-
do: q̄ sic oñdit in eunuchis quos se castrasse dixit pp
regnū celoꝝ. septio q sūt dei oñdit đo exhibēda: q ce
saris cesari reddēda. Mat. xxii. octauo. opa eorū cauē
da docet: sз uerba ꝓseqnda. Mat. xxiii. Opa. n. illorum
oñdit mala: qa idiscreta di. Imponūt onera grauia ibi
dē: qa uanaglie applicita: Oia opa faciūt ut uideāt ab
hoīb⁹: qa in cortice lr̄e dicentes legē stare: nec fructū
spūalē i scriptura exigi debere dicens. Ve eis: qa clau
dūt regnū celorū. i. itellntiā spūalē: qa ad diripiēda bo
na aliorū inhiabant di. Ve q comeditis domos uidua-
rū &c. qa praua itentiōe effecta di. Ve: Seqt. Circuitis
mare & aridā &c. qa ignorantia plena: qa inqt. ue uo
bis ceci: qa pplm nō bñ de lege & aliis iformabāt: qa
ad lucrū tēporale semp exhibita & nō dei qrētia ho-
norē. Ve q decimatis mētā & anetū: & dei glīā &c. nō
qritis: nec fidē &c. qa appētia & nō exñtia. Nā mūda
bāt q de foris erāt calicis & parapsidis: nō q de intus:
ꝙ facta solū ut apperēt bona: cū essent mala: qre erāt
siles sepulchris dealbatis: q speciosa apparēt deforis
hoīb⁹: & intus ossib⁹ & putredine plēa sunt: qa nō ad
pietatē sз ad crudelitatē & dñз Iesuз & discipulos oc
cidēdos ordiata: qre ꝓseqnda ñ sūt opa eorū: sз uerba
solū. Płā alia hñtur ↄtra eos dicta a saluatore. Mar. c.
viii. x. & xii. & Luc. xi. & xv. ¶ Vigesimotertio. Iairo
locut⁹ ē Iesus. Mar. v. & Mat. ix. ꝓ filia moriēte rogan
ti di. Noli timere tm̄mō crede: ubi innuit: ubi fides soli
de pmāet: timorē expellere & ipetrare qđз. ¶ Vigesi
moqrto. Mulieri fluxū sanguis patiēti. Mar. v. & Mat.
ix. q sanitatē ipetrauit obtētā fide. d. Fides tua te saluā
fecit. ¶ Vigesimoqnto. Mare ē allocut⁹ Iesus itumefa
ctū. Mar. iiii. Tace obmutesce & cessauit uent⁹: & fa
cta ē trāqlitas. Vbi suū uerbū oēm hr̄e uirtutē oñdit.
¶ Vigesimosexto. Cecis est allocutus. Mat. ix. & xx.
Mar. xi. & Lu. xviii. di. eis. Creditis qa h̄ possiз facere
uobis: & subdit secūdū fidē urām fiat uobis. Seqt. Et
apti sūt oculi eorū: ubi oñdit sine fide nihil a deo obti
neri posse: & magna fieri fidei magnitudine. ¶ Vigesi
moseptio. Discipulos Ioānis. Mat. xi. di. Ite dicite Ioā
ni q uidistis & audistis: ubi se oñdit singlarissimū i do
cendo & potētissimū in faciendo mirāda. ¶ Vigesimo
octauo. Turb locut⁹ ē de scitate Ioānis eas iformādo.
Mat. xi. Quid existis in desertuз uidere &c. De celesti
doctria semini cōparata. Mar. iiii. in pncipio. ¶ Vigesi
mo nono. Prēз celestē allocut⁹ ē. Mar. xi. ipm cōmēdā
do ꝙ secreta sue sapiētie nō supbis: sз humilibus rese
rat. grās ei referendo. Io. xi. In Lazari resuscitatiōe. In
passiōe ut calicē passiōis remoueat ab ipo supplican-
do. Mattei. xxvi. Pater si fieri potest trāseat calix &c.
¶ Trigesimotertio. Ciuitatem capharnaū allocutus
est & alias ciuitates dicens: ꝙ ue eis &c. Vbi arguit
earum ingratitudinem & incredulitatem: ostendens ui
cium ingratitudinis magnū esse. Quo merito priuatur

hō hītis & hn̄dis:ac ꝯtra se diuinā ꝓuocat ad uīdictā īdignationē.¶ Trigesimoprimo uni accedēti ꝑ ꝯsilio: Quid agendo uitam cōsequeretᷣ eternā:Rn̄dit. Si uis ad uitam ingredi serua mandata:& ipso dicente se sic fecisse:qd sibi deeēt Rn̄dit di.Si uis perfectꝰ eē uade & uende oia q̄ hēs & da paupibꝰ:& hēbis thesauros i celo:ubi īnuit ī custodia p̄ceptoꝝ & ꝯsilioꝝ diuinoꝝ obtētū eē uite btē.¶ Trigesimosecūdo.Ciuitati Ierl'm locutꝰ ē.Mat.xxiii.& Lu.xiii.d.Ierl'm ierl'm q̄ occidis ꝓphas &c. Vbi saluator oñdit ciuitates puniri: ubi multa ad pagēdū īfanda repiūtᷣ.Suūq3 excidiū eidē p̄dic:ut formidīe casus ꝯpescatᷣ a malis.¶ Trigesimotertio ē allocutꝰ Iesus Petrū eū icrepādo.Mat.xiiii. de fidei pusillāimitate di. Modice fidei q̄re dubitasti? Eū cōmēdādo.Mat.xvi.btūs es Simō bariōa &c.Eu3 eccl'ie firmamētū collocādo.Ibidē di. Tu es Petrus & sup hāc petrā hedificabo eccl'iā meā.Eū de p̄mio futuro certificādo.Mat.xix. Ecce nos reliqmꝰ oia &c.Sedebitis &c. Eū d̄ correctōe frīna īformādo.Mat.xviii. si peccauerit Frᷓ tuꝰ i te uade & corripe eū &c.Eū negatuꝝ p̄dicēdo. Mat.xvi.Ter me negab. Eū singl'ari noie nūcupādo.Io.i.Tu uocabis cephas.ei suas oues recōmēdādo.Io.xxi.pasce oues meas &c.¶ Trigesimoq̄rto.Surdū libatū ē allocutꝰ Iesus.Mat.vii.Demādās ne cui diceret:exēplū p̄bēs uitādi laude3 humanā. ¶ Trigesimoqnto. tributū petenti p̄cepit petro ad uitādū scādalū didragma psolui.d. ut āt ñ scādalizemus eos &c.Oñdēs ꝙ illa q̄ ñ sūt pctā rōne scādali uitādi sūt aliqñ pmittēda fieri:quis ñ sēp.¶ Trigesimosexto.Mrī filioꝝ zebedei:imo filiis eiꝰ. Mat.xx. & Mar. x.di.nescitis qd petatis: ubi inuit ieptas & idignas petitiōes:a deo ñ acceptari:nec tēporalia ꝓ fine & p̄mio eē petēda:s3 eterna.¶ Trigesimoseptio. Duobꝰ discipulis quos ꝓ asina misit.Mat.xxi.di.Ite i castellū &c. uocat ciuitatē castellū:utpote i breui ruiturā:q̄ erat castellū futura respcū ad ciuitatē.¶ Trigesimo octauo. Archisinagogo Iesu3 arguēti:qa miracula in sabbato exercebat locutꝰ ē de temeritate arguēdo: & de fatuitate ne sibi sapiēs eē uideretᷣ.¶ Trigesimonono.Principes sacerdotū eis oñdēs domū dei eos fecisse domū negociatōis.Mat.xxi.pp iimicitias ipoꝝ ad ip3:& ꝯfūdēdos eos i pueris ipsiꝰ deū perfecisse laudē.Ibidē.Et demū ꝯterēdos:lapidis ab eis reprobati casu sup eos. Mat.xxii.¶ Quadragesimo.Iacobo & Ioāni uidicta3 appetētibꝰ i eos q Iesu3 & ipsos ñ recepāt di.Luc.ix. Nescitis cꝰ spūs scitis uel estis.Arguēs eos:qa uidicta ñ ē expetēda s3 deo ꝯmittēda.¶ Quadragesimoprimo Herodiāos eū ꝯsulentes cū phariseis de tributo cesari dādo rn̄dēs eis.Reddite q̄ sūt cesaris cesari: & q̄ sunt dei deo.ubi oñdit i tēporalibꝰ dn̄is terrēis subdi debere:i spūalibꝰ āt dn̄o deo. ¶ Quadragesimoscd̄o legis doctorē eū tentātem.Mat.xxii.& Mar.xii.di.ꝙ mādatū maximū i lege est diligere dn̄m deū &c. Et secūdū mādatū sil'e huic ē diligere ꝓximū sic scipm̄.ꝯcludens ꝙ i his duobꝰ mādatis tota lex pēdet & ꝓphe. quibꝰ oñdit obseruātia hoꝝ adipleri:qd̄ in scriptura mādatᷣ. ¶ Quadragesimo tertio.Quendā p̄ncipē: ut hr̄.Luc. xviii.Interrogātē xp3 & dicētē.Magr̄ bōe qd faciēdo

uitā eternā possidebo?Rn̄dit Iesus.mādata nosti &c. & cū ille diceret:ñ oia custodiui a iuuētute mea.Rn̄dit Iesus.adhuc unū tibi deest.Oia q̄cūq3 hēs uēde et da pauperibꝰ:& hēbis thesauros i celo: & ueni seq̄re me.oñdēs ñ sufficerᷣ mūdi ꝯtēptū ad pfectū:nisi assit xp̄i imitatio.¶ Quadragesimoq̄rto.Magdalene allocutꝰ ē.p̄mo ob ꝯtritōe3 pctā dimittēdo.Lu.vii.scd̄o ꝓ frē suo Lazaro plorādo & lachrimando di. ubi posuistis eū:& resuscitādo.Io.xi.tertio eidē pꝰ resurrectōe3 appēdo:& eā uocādo di.Maria. Nec se tāgi ab ea tūc pmittēdo.Io.xx.qa Magdalēa potiꝰ ad hūanitatē xp̄i referebat suū cogitatū:quā ad deitatem.Iō dixit ei Iesus nōdū ascēdi ad prē3 meū.i.O maria. adhuc in tuo corde p ꝯsideratōe3 & credulitatē ad eq̄litatē pr̄is nō ascēdi:qa me pr̄i eq̄lē eē ñ credis.q̄rto eā suā nūciā de resurrectiōe ad apl'os faciēdo.ibide3 di. Vade ad frēs meos &c.qnto eā cū ceteris mariis salutādo:et se quo ad tāgēdos pedes pmittēdo.Mat.xxviii.d.Auete. Ille accesserūt.Seqᷓ.Ille āt tenuerūt pedes eiꝰ & adorauerūt eū.¶ Quadragesimoqnto. Marthā allocutꝰ est Iesus.Lu.x.excusādo magdalenā.d.Martha martha solicita es &c.seqᷓ. Maria optimā ptē elegit q̄ nō auferetᷣ ab ea.Quo oñdit ꝯtēplatiuā uitā actiue p̄ferēdā. Ipa3 allocutꝰ ē.Io.x.se resuscitatorē mortuoꝝ decl'ando.d. Ego sum resurrectio & uita &c.¶ Quadragesimosexto.Zacheū.Luc.xix.Allocutꝰ ē.d.Zachee festinās descende:qa hodie i domo tua o3 me mātᷣe. Vbi oñdit effectu ꝙ ueniēs ad cor renouat & ad pn̄iam inducit. ¶ Quadragesimoseptio mulierē cōmendātē uētrē matris.Luc.xi.allocutꝰ ē.d.Quinimo btī q audiūt uerbū dei & custodiūt ill'd. Vbi.b.Mariā decl'auit uerbo dei ꝯcepisse:& mrē3 dei eē fcā3.Ac btitudinē obtiuisse nō xp̄i gñone:s3 diuioꝝ mādatoꝝ obseruātia & ipletiōe. ¶ Quadragesimo octauo.Natanael.Io.i.di.Hic ē uere Israelita i quo dolꝰ ñ ē:ubi p̄fatū decl'auit silēm Iacob moribꝰ et uirtutibꝰ.¶ Quadragesimonono.Nicodemū:allocutꝰ ē Iesus.Io.iii.d.Nisi qs renatꝰ fuerit ex aq̄ & spū scō ñ p̄t uidere regnū dei:ubi fine baptismo saluari hoie3 ñ posse decl'at.Ac quosdā percipiēdo baptismū nō hr̄e effcm̄ baptismi:qa nō hn̄t spm̄ scm̄: sic sūt mali & ficte baptismū recipiētes.S3 uere credētes aq̄ baptizati & spū scō baptizātᷣ. Et tales si ꝯtingeret mori stati pꝰ baptismū:uirtute baptismi mūdātis uiderēt regnū dei:qa saluātᷣ.¶ Quinq̄gesimo.Regulū.Io. iiii.Allocutꝰ ē de icredulitate icrepādo.d.Nisi signa & ꝓdigia uideritis nō creditis. Cui se deū oñdit qñ absens eiꝰ filiū curauit:& regulus credidit cū tota domo sua.¶ Quinq̄gesimoprimo.Lāguidū.Io.v.allocutꝰ ē.d. Vis sanꝰ fieri.Et seqᷓ ꝙ sanauit eū & dixit ei. Ecce sanus factꝰ es iā noli peccare:ne deteriꝰ aliqd tibi ꝯtingat. Vbi oñdit bn̄ficia debere ꝯferri acceptāti:ac recidiuāti deteriora p̄oribꝰ dari. ¶ Quinq̄gesimosecūdo. Samaritane mulieri.Io.iiii.locutꝰ est Iesus oñdēs.Primo se datore3 aque q̄ spm̄ scm̄ designat: q̄ uita habetᷣ eterna.Secūdo.Inspectorē oiu3:qa de uiris habitis cā iformauit. Tertio ueꝝ dei adoratorē i spū & uirtute debere eū colere.Quarto ueꝝ messiā i lege p̄missum di.Ego su3 q loquor tecū.Quinto incitatorē ceruiu:g

mulierē hāc fec aplūz: q̄ p̄dicauit ei⁹ gl̄iā samaritāīs. Sexto ɔsolatorē nr̄z: q̄ cū samaritāīs stetit: & eos sum me ɔsolatos dimisit. ℭ Quinq̄gesimotertio: cecū a natiuitate cui oclos restituerat: allocut⁹ est di. Io. ix. Credis in filiū dei: & seq̄t. Rn̄dit. Credo dn̄e: & p̄cidens adorauit eū. ubi ōn̄dit eū & corporalr̄ illumiasse & īternalr̄. ℭ Quinq̄gesimoq̄rto. Frēs suos. Io. vii. suadētes ex uanagl̄ia tēplū ascēdere: allocut⁹ ē di. uos ascēdite ad diē festū hūc: ego āt ñ ascēdā. ubi ōn̄dit q̄ gl̄ia hūana ī se et ī aliis ē fugiēda. Et q̄cq̄d fit: ad dei laudē fiat: & nō hoīuz. ℭ Quinq̄gesimoq̄nto. Iudeos allocutus ē. Io. ii. Signū dans eis sue deitatis: q̄ corp⁹ suū ab eis morte ɔcussūz: post triduū erat resurrecturꝫ: & Io. vii. declr̄auit eos de sua doctrīa di. q̄ ñ erat sua: s3 p̄ris & de mltis aliis ut ī dcō. c. hr̄ & seq̄nti. ℭ Quinq̄gesimosexto. Iudā p̄ditorē suū. Io. xiii. d. q̄d factur⁹es fac citi⁹. ubi inuit se oīa scire q̄ ipse p̄ditor ordīauit. Eū allocut⁹ ē. Mat. xxvi. Amice ad q̄d uēisti. exēplū dans īferrētib⁹mala: amicicie uīnclo adiūgi. Eū īcrepādo di. Luc. xxii. Iuda osclo filiū hoīs tradis. Eū ad bonū iducēs si attēderet q̄ agebat. ℭ Quinq̄gesimoseptio. Philippū allocut⁹ ē. Io. xiiii. cū dixiss3 Iesu. Dn̄e ōn̄de nobis p̄rem &c. Rn̄dit Iesus: q̄ uidet me uidet & patrē meū. ubi ōn̄dit se p̄ oīa sirēz p̄ri & eq̄lē. ℭ Quinq̄gesimo octauo. Thome locut⁹ē dicēti Iesu. Io. xiiii. Dn̄e nescim⁹ quo uadis? Et q̄ōo possumus uiā scire? Rn̄dit Iesus. d. Ego sū uia ueritas & uita: & p⁹resurrectionē se uere resurrexisse declr̄auit. Io. xxi. di. Thome. Infer digitū tuū huc: & addidit: q̄a uidisti me Thoma credidisti. Bti q̄ ñ uiderūt & crediderūt. Innuēs fidē mereri plus ascēsu exhibito creditis q̄ uisis. ℭ Quinq̄gesimo nono. Iudā quē & Thadeuz di. Iesu. Io. xiiii. Dn̄e q̄d factū ē: q̄a manifestatur⁹es nobis teipm & nō mūdo? Rn̄dit Iesus. Si q̄s diligit me sermonē meuz seruabit. ubi ōn̄dit q̄a obseruātib⁹sua mādata se māifestat: uti erat ip̄e & ap̄li. Nō seruātib⁹uero secuti ñ erat d̄ mūdo. ℭ Sexagesimo. Turb̄ iudeoꝝ locut⁹ ē. Mat. xxvi. di. Tāq̄ ad latronē &c. Cotidie apud uos erā & nō tenuistis me. Vbi ōn̄dit se sua uolūtate captū & ñ iuite: & Io. xviii. Si me q̄ritis finite hos abire. ubi affectum p̄cipuuz ad discipulos ōn̄dit. ℭ Sexagesimop̄mo. Anne pōtifici. De discipulis & doctrīa sua locut⁹ ē Iesus di. Ego palā locut⁹ suz mūdo & ī occlto locut⁹ suz nihil. ubi inuit q̄ doctrinā suā publice & apte tradiderat: & sp̄ corā mltis: q̄a oīb⁹ ap̄lis: q̄re ñ suspecta s3 p̄ uirib⁹ accipiēda. ℭ Sexagesimoscd̄o. Seruū se ī maxilla p̄cutiētē. Io. xiii. Si male locut⁹sū testimoniū p̄hibe de malo: si āt &c. Nō excādescit ad irā ut ōn̄derat. Mat. v. de p̄cutiēte ī maxillā: s3 seruū iusticiā ñ debere exercere: nisi prius cā examiata a dn̄o & p̄lato. ℭ Sexagesimo tertio. Cayphe p̄ncipi sacerdotū locut⁹ est. Mat. xxvi. Mar. xv. & Luc. xxii. Interrogāti si eēt fili⁹dei rn̄dit q̄ sic: et se uēturꝫ ad iudicādū p̄dixit: declarās ueritatē sp̄ dicēdā ī ultis saltē ɔstitutū. ℭ Sexagesimoq̄rto. Pilatū alocut⁹ē. p̄mo se regē eē asserēdo. Mat. xxvii. scd̄o regnū suuz de h̄ mūdo nō eē ōn̄dēdo. Io. xviii. tertio declarādo se p̄ria uolūtate traditū in pilati ip̄i⁹ man⁹: et se dei filiū eē. Io. xix. ℭ Sexagesimoq̄nto. Filias Ierl̄z plāgētes & lamtātes eū allocut⁹ ē eas di. Luc. xxiii. Filie Ierl̄m. Nolite flere sup me: s3 sup uosip̄as flete &c. ubi eis p̄dic̄ q̄d postea eis euenit. s. destructionē ciuitatis Ierl̄z: cū tāta pp̄li occisiōe. ℭ Sexagesimosexto. Latronē crucifixū. Lu. xxiii. d. Amē dico tibi hodie mecū eris ī paradiso. ubi se datorē uite btē ōn̄dit: & nr̄m btificatorē. ℭ Sexagesimoseptio. Ioānē euāgelistā allocutus ē di. uirgini marie mulier ecce fili⁹tu⁹: et discipulo ait: ecce mr̄ tua: & q̄a de uerbo dicto. b. Marie dcm̄ ē succīte: declr̄āndū ē uerbū dcm̄ a xp̄o discip̄lo btō Ioāni. s. Ecce mr̄ tua. ubi aduertēdū q̄ ex h̄ uerbo Ioānes ñ ē fili⁹uirgis sic xp̄s: ut dicunt aliq̄ s3 solū fili⁹adoptiuus: p̄ut declr̄at. b. Ieronim⁹ ī sermōe de assūptiōe. Cogitis me o paula. Nec sic q̄l3 ī quo ē g̃ra dr̄ adoptiu⁹ fili⁹dei. iuxta dcm̄ ap̄li. Gal. 3. S3 h̄ adoptatio ip̄i⁹ Ioānis ī filiū Marie: designat Ioānē fuisse p̄mo purissimū: q̄a uirgo uirgini est sociat⁹. scd̄o a deo dilectissimū: q̄ tale donū ab ip̄o accepit. tertio deo acceptissimuz: q̄a p̄ aliis h̄ ē sibi fcm̄. q̄rto uirtuosissimū: q̄a plene oī uirtute tali amore materiali ē ɔiūct⁹. q̄nto. b. Marie filimū: q̄a sirē iūgit fil̄i. Eccle. xiiii. sexto morib⁹regl̄arissimū. septio uita ordinatissimū. octauo obseq̄osissimū ī parēdo xp̄i mādatis. nono uerbo prudentissimū. decīo deo fidelissimū. undecimo ɔuersatiōe approbatissimū. duodecīo. b. Marie gratiosissimū: tā rōne xp̄i mādātis: q̄ Ioānis ei deuotissime parētis. p̄fata oīa appēt clare ɔsiderata xp̄i cōmissione fcā Ioāni ac Marie ɔditōib⁹ p̄sātis. S3 hac Ioānis ī filiū. b. Marie adoptiōe: fact⁹ē Ioānes ip̄e p̄mo xp̄i Fr̄ p̄ aliis ap̄lis singularimus: q̄a mō singl̄ari Maria ē ei data ī mr̄ez a xp̄o. scd̄o xp̄i successor: Petr⁹ ī eccl̄ia Ioānes ī Maria. tertio xp̄i thesaurari⁹: q̄a thesaurꝫ quē xp̄s sup oīa acceptū h3 sibi tradidit. s. b. Mariā. q̄rto secretari⁹xp̄i: q̄a nō solū xp̄s secreta ei reuelauit: s3 p̄ ip̄az uirginē Mariā Ioānes d̄ mltis diuis secretis ē īforat⁹. q̄nto datū ē Ioāni et collatū q̄ddā singl̄are donū: q̄d ip̄e erogare ualet ut placet: & h̄ ē. b. Mariā posse ɔferre ī subsidiū & p̄tectionē cuiꝫ ad ip̄3 deuote recurrēti: q̄a cū sit tradita sibi ī mr̄em a xp̄o: cuicūq3 uoluerit libet eam dare ac flectere p̄ uoto. H3 ēt Ioānes singl̄arē ñ solū ad btām uirginē accessuz: s3 ēt ad xp̄3 tā rōne mr̄is ɔcesse q̄ ip̄i⁹ Ioānis nouo mō xp̄i frēz effecti. Quare supplicatio Ioāni porrecta: & p̄ ip̄3 xp̄o uotiue exaudit: & ɔn̄r sp̄ali dilectōe a p̄re. d. Iesu xp̄i āplectit. ex quo filio suo tā sp̄ali fraternitate ē ɔiūct⁹. Presumere ergo pōt ipse Ioānes de xp̄o & mr̄e pl⁹ aliis scis tali mr̄nitate p̄sata. Dict⁹ ē Ioānes dilect⁹ a xp̄o pp̄ illa q̄ xp̄s ī eo effec. ut dcm̄ ē fructu & ɔformitate. viii. s3 magis dilect⁹& si ex multis ualeat dici: p̄cipue tn̄ ex dono sibi dato. u3. q̄ btā uirgo mō singl̄arissimo ē sua mr̄ effecta. Pl̄a. b. Ioānes h3 & hūit. dcō uerbo xp̄i: s3 p̄fata sufficiūt. Allocutus fuerat dn̄s Ioānē q̄n eū uocauit. Mat. iiii. simpl̄r rn̄dēdo sibi cū petiss3 de p̄ditore. Io. xiii. di. Dn̄e q̄s ē q̄ tradet te? Et dn̄s rn̄dit ille est cui intinctū panē porrexero. Super omnia tn̄ dignificant Ioānē uerba predicta in cruce a xp̄o eidem relata. Ecce mater tua: ut p3 ex dictis. ℭ Sexagesimooctauo. xp̄us allocutus est gen⁹ humanum. Ioannis. xviii. di. Sitio. i. salutem omnium

opto & facio. Quod uerbũ cuilʒ xpiano deberet esse uerbũ ad ipi⁹ Iesu amorē īflāmatiuũ: ut nō mō oia ei⁹ ꝑcepta efficere: sʒ gratāter ꝓ ipo uellet mori. Et ɔñter dicēdo. Cõsumatũ est. Nō solũ deprōpsit oib⁹ oia impleuisse: sʒ salutēʒ oium pfecisse. ¶ Quinquagesimonono & ultīo Allocut⁹ ē totā trinitatē: sʒ pcipue pr̃eʒ ipʒ uoluisse tot penas subire ut gen⁹ hũanũ redimeret dī. De⁹ me⁹ de⁹ me⁹: ut qd dereliqsti me: ɔñdēs sup oēs penas luisse sua morte & passiōe. Ac ad ɔpatiendũ ei deʒ ꝓ noƀ morienti: oēs xpicolas cõmouere. Pr̃i ēt in ulte termio est locut⁹: sibi spm̃ cõmendādo di. Pr̃ in manus tuas cõmendo spm̃ meũ. Oñdens hāc orōnē fieri debere semp a quolʒ ei⁹ sanguie redēpto: & spāl'r duʒ ex h̃ mũdo pgit ad pr̃em. Prefatis ergo apparet qũo Iesus allocut⁹ est diuersos diuersimode. Que maioreʒ ꝓculdubio reqrebāt quo ad singl'a expōnē: sʒ nō esse ci: tũ pp ꝓplixitateʒ h⁹ opis uitādā: tũ qa xp̄o ɔcedente op⁹ pficiā de gestis & uerbis ipsi⁹ dñi saluatoris: & tũc pfata cũ aliis ꝓlixi⁹ explicabo. Sʒ sic fecisse sufficiat ꝓ mō. Et qa denoīatio fit a nobiliori & potiori: & qb⁹ xp̄s locut⁹ est hũilimi fuerũt: ut pʒ ex iā dictis: pʒ qũo intelligēdũ est specialr̃. Iesus loqēs humilimis: prout dicit prima pars huius. xii. conformitatis. Videndũ est a mō in gñali qũo locut⁹ est hũilimis .i. sanctis aplīs q fuere hũilimi di. ipsis & cuilʒ fideli. Mat. xi. Discite a me: qa mitis sum & humilis corde: & qa ipsos in psona oium fideliũ iformabat: pōt dici q̄ oēs sua doctria xp̄s est gñal'r allocut⁹: ꝓ utilitate cuiuslʒ. Prio tñ & ꝑncipal'r seu ꝑcipue i ordinatōe ad deũ: ad queʒ sua doctrina ꝑncipal'r ordinat' & dirigit'. ii. quo ad se & sui. s. cuiuslʒ ordinatiōeʒ in se. iii. quo ad ꝓximũ & alios extra se ɔsistētes. ¶ Ordinat ipe magr̃ pfectiōis Iesus fideles eos alloqndo & sua locutiōe & doctria Quo ad deũ di fideles debēt deo Prio obiam & subiectōeʒ: ei⁹ mandata custodiēdo. Mat. xix. Si uis ad uitā ingredi serua mādata. Orādo dicere debemus. pr̃ fiat uolũtas tua: sicut in celo & in terra. Mat. vi. suo exēplo. Io. xv. Ego ꝑcepta pr̃is mei seruaui & māeo i eius dilectiōe. ii. Reuerentiā & adoratiōeʒ. Mat. iiii. Diabolo xp̄s dixit. Dñm deũ tuũ adorabis & illi soli seruies. iii. Dilectōeʒ. Mat. xix. Vn⁹ est & solus bon⁹ dñs de⁹ &c. Et Mat. xxii. Diliges dñʒ deũ tuũ ex toto corde tuo &c. iiii. Gr̃aꝝ actōeʒ. Mat. xiiii. Aspiciēs i celũ &c. &c. c. xv. Gr̃as agēs: & Io. x. In suscitatōe Lazari. Gr̃as tibi ago &c. v. Recognitōeʒ ut ab eo oia cognoscentes hr̃e oia in ei⁹ gloriā referamus. Mat. v. Luceat lux ur̃a corā hoib⁹ ut uideāt ur̃a bona opa et glorificēt pr̃eʒ urʒ q in celis ē. vi. Imitatiōeʒ. Mat. v. Estote pfecti: sic & pr̃ ur̃ celestis pfect⁹ est. vii. Assiduā iuocatōeʒ di. Pr̃ nr̃ q es i cel'. Sctificet' nomē tuũ. Mat. vi. viii. Iuramti p deũ uitatōeʒ. Mat. v. nō piurabis. Ego āt dico uoƀ nō iurare oio &c. ix. ipsi⁹ suffragiũ peter' & ptectōeʒ. Mat. vi. Pr̃ nr̃ q es in cel' &c. Et seqt'. Et ne nos inducas in tēptatiōeʒ: sʒ liba nos a malo. x. In ipʒ totā fiducie iactatōeʒ. Scit. n. pr̃ ur̃ q̄ his oib⁹ indigetis. Mat. vi. &. c. xiiii. Habete fiduciaʒ. Ego sũ &c. xi. Querer' ipsi⁹ laudē gl'iā & honorē. Io. viii. Ego gl'iam meā nō qro: sʒ ei⁹ q misit me &c. xii. eius hr̃ē timorē: & ad ipʒ totā dirigere intentiōeʒ. Io. viii. Que placita sũt ei facio semp: & Mat. vi. Thesaurizate uoƀ thesauros in celo. Et seqt'. ubi ē thesaur⁹ tuus ibi ē & cor tuũ: pfatis igit' dñs Iesus dirigit & ordiat fideles sua locutōe & doctria hoies i his q sũt ad deũ. ac ad ꝓdcā alia q ad h̃ spectāt pñt rduci. ¶ Scdo. Ipe magr̃ xp̄s ordiat hoieʒ quo ad seipʒ: & prio quo ad liguā. Mat. v. Nō piurab. seqt'. Sit sermo ur̃: ē ē: & ñ nō. & Mat. xii. bon⁹ hō de bono thesauro &c. seqt'. De oi uerbo ocioso reddent hoies rōnē in die iudicii. ii. Sui ipsi⁹ a malo ꝑseruatiōeʒ di. Mat. v. si oclus tu⁹ scādalizat te: erue eũ: & ꝓice abs te: &. c. viii. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos: &. c. xv. De corde exeũt cogitatiōes male &c. &. c. xviii. Si man⁹ tua scandalizat te: abscide eā &c. iii. ordinat ut hō fugiat uanā gl'iā: & gl'ie ābitiōeʒ. Mat. v. Attēdite ne iusticiā ur̃am faciatis corā hoib⁹ ut uideami ab eis &c. &. c. ix. cõmiat⁹ ē cecis di. Videte ne qs sciat: &. c. xvi. ꝑcepit discipul' suis: ne cui diceret q̄ ipe eēt xp̄s: &. c. xvii. Nemini dixeritis uisionem donec a mortuis fili⁹ hois resurgat: &. c. xxiii. Scdm opa eoꝝ nolite facere. Oia. n. opa sua faciũt ut uideāt' ab hoib⁹. iiii. totā docet itētiōeʒ ad deũ dirigēdā. Mat. vi. Cũ oraueritis ñ eritis sic hypocrite: q amāt i āgul' plateaꝝ & in sinagogis stātes orare: ut uideāt' ab hoib⁹. Amē dico uoƀ recepũt mercedē suā. Tu āt cũ oraueris itra in cubiculũ tuũ: & clauso ostio ora pr̃eʒ tuũ in abscōdito. Et pr̃ tu⁹ q uidet in abscōdito reddet tibi: &. c. x. Qui amat pr̃em &c. nō est me dign⁹. v. ordinat ut hō hēat eternoꝝ amorē & dilectionē di. Nolite thesaurizare uoƀ in terra. Sʒ thesaurizate uoƀ i celo &c. &. c. xii. Qui ñ ē mecũ ɔtra me ē &c vi. Solicitudinis de ɔgregādis mũdāis abiectōeʒ & affectiōis remotiōeʒ di. Mat. vi. Nolite solliciti esse aie ur̃e qd manducetis &c. &. c. x. di. Nolite possidere aurũ: neqʒ argētũ neqʒ pecũiā &c. &. c. xix. Difficile ē diuitē intrare in regnũ ce. vii. Abstinēdo a ꝑraua ɔuersatiōe. Mat. vii. Nolite scm̃ dare canib⁹ &c. &. c. xv. Sinite illos: ceci sunt & duces cecoꝝ &c. &. c. xvi. Cauete uoƀ a fermto phariseoꝝ &c. viii. ut hō stet in orōne. Mat. vii. di. Petite & dabit' uoƀ &c. & ca. xxiiii. Orate ne fiat fuga ur̃a: &. c. xxvi. Orate ne intretis in tētationē &c. & Lu. xviii. Opʒ sēp orare &c. ix. ut in agēdis hō hēat circũspectōeʒ. Ma. vii. Attēdite a falsis ꝓphetis q ueiũt ad uos i uestimtis ouiũ &c. &. c. xxiiii. Esto te parati: q̄ nescitis qua hora fur &c. & ca. xxv. ꝑ totũ. x. ut hēat i fide firmā adhesionē. Mat. ix. Oia qcũqʒ orātes petitis credite: q̄ accipietis & fiet uoƀ. Et ñ hesitauerit in corde suo: sed crediderit qdcũqʒ dixerit fiet ei. & Mat. xv. Si hũeritis fidē ut granũ sinapis &c. xi. Futuri iudicis & iudicii meditatiōeʒ. Mat. xiii. Separabit malos &c. & caplo. xvi. Reddet unicuiqʒ secundũ opa sua. &. c. xxiiii. Vigilate q̄ nescitis q hora dñs uester uētur⁹ sit. & ca. xxv. q̄si p totũ. xii. & ultimo. Attendendo uite future statũ & pmansionē. Mat. vi. Intrate per angustam portam que perducit ad uitā. Et q o ad hoc ut ad uitā pueniamus eternā: plures oñdit saluator ipe sua doctria uias: & docet: ut pʒ in scō euāgelio. Ac ēt portas. Pria ponit' Mat. v. Bti pau

Xp̄s ordinat hoieʒ quo ad deum.

Doctrina xp̄i ordiat hoieʒ quo ad seipm

pes spū &c. Ad istā reducit illud. Mat. xix. Ecce nos re linqmus oia &c. Scda ponit. Matt. v. Bti mites &c. Ad hāc reducit illud. Matth. v. Ego aūt dico: nō resistere malo &c. Et illd. Mat. xi. Discite a me: q mittis su3 & humilis corde &c. Tertia ponit. Math. v. Beati qui lugēt &c. Ad hāc reducit illud. Luc. vi. Ve uobis: q nunc ridetis q flebitis. Quarta pōit. Mat. v. Bti q esuriūt & sitiūt iusticiā &c. Ad hāc reducit illud. Mat. xxv. Iusti ibūt in uitā eternā. Quita ponit. Mat. v. Bti misericordes &c. Ad hanc reducit illud. Mat. x. Qui uos recipit me recipit &c. Et ca. xii. Misericordiā uolo & nō sacrificium: & illud. Luc. vi. Estote misericordes &c. Sexta ponit. Mat. v. Beati mūdo corde &c. Ad hāc reducit illud. Mat. xv. De corde exeūt cogitatiōes &c. Et illud. Mat. xviii. Sūt eunuchi q se castrauerūt ppter regnu3 celo&c. Septima ponit. Mat. v. Bti pacifici &c. Ad hāc reducit illud. Mat. xviii. Si peccauerit in te Fr tu uade &c. Octaua ponit. Mat. v. Bti q psequutionē patiūt &c. Ad hāc reducit illd. Mat. x. Tradēt. n. uos &c Nolite timere qa aīam nō pñt occidere. Nona ponit. Mat. iiii. et Mar. pñia3 agite: appropinqbit. n. regnū celo. Ad hāc reducit illd. Mat. xii. Viri niniuite &c. Et illud. Mat. xxi. Publicani & pctores &c. Decima ponit. Mar. xviii. De hūilitate. Nisi qs se hūiliauerit sic paruulus iste nō ītrabit ī regnū celo. Ad hāc reducit illud. Mat. xi. Reuelasti ea paruulis &c. Et illud. Mar. xvi. Abneget semetip3 &c. Et illud. Mat. xix. Taliū ē .n. regnū celo: & ca. xx. Qui maior est ur3: erit minister uester &c. &. c. xxiii. Qui se hūiliat exaltabit &c. Vndecima hr. Mat. xix. Si uis ad uitā īgredi serua mādata. Ad hāc reducit illud. Mat. v. Nisi habūdauerit iusticia ura plus &c. &. c. ii. Nō ois q dic mihi dñe dñe ītrabit in regnū celo. S3 q fecerit uolūtatē pris &c. Duodecima hr. Mat. vi. Ōro ad deū di. Pr nr. Sequit. Adueniat regnū tuū. Ad hanc reducit illud Luc. xviii. Op3 semp orare. Multa alia in aliis euāgeliis īueniuntur: q ad pdicta pñt reduci. ¶ Tertio ordinat doctrina xpi: & locutio hoiem quo ad pximū. Prio uite exēplaritate. Mat. v. luceat lux ura corā hoib ut uideant ura bona opa &c. Secūdo pace & trāqllitate. Mat. v. Nō occidat nō irascat. Nō dicat racha. Nō fatue &c. & Mat. xxii. Oēs frēs estis &c. Tertio uite honestate Nō mechaberis &c. Mat. x. Nihil optū q non reueletur &c. Quarto dilectione & charitate. Mat. xix. Diliges pximū tuū sic teip3. Quito cōpassiōe. Mat. ix. Nō est op ualētib medic &c. & Mat. xviii. Vade et corripe eū &c. Sexto subuētiōe. Luc. vi. Estote misericordes &c. Date elīnā &c. &. c. xi. &. c. xiiii. Cū facis ouiuiū. Voca paupes &c. Septimo. De pxio hñdo bonā opionē. Mat. vii. Nolite iudicare &c. Ide3 hr. Luc. vi. Octauo iniuria dimissione. Marci. vi. Si dimiseritis hoibus pctā eo: & pr celestis dimitet uobis &c. Et ca. xviii. Nō dico dimittere septies: s3 usq3 septuagies septies: & ibidē sic faciet uobis pr uester celestis. si nō dimiseritis &c. Nono īstructiōe. Mat. xxviii. Docētes eos seruare oia qcūq3 mādaui uobis. Exēplo xpi q docebat aplos de regno dei. Mat. xxi. Decio depcatiōe. Mat. v. Orate p psequtib et calūniātib uos. Exēplo

Doctrina xpi ordinauit hoie3 quo ad pximum.

aplo q rogauerūt p socru Simōis. Luc. iiii. et saluatoris. Io. xvii. Qui p aplis prem rogauit et p credituris ad uerbū eo. Sic ergo apparet qūo saluator nr et ueritatis magr allocut est quosdā spālr: et totū mūdum gñalr: ordinādo sua locutione et diuinissima doctrina hoies. Quo ad deū & quo ad pximū: & quo ad semet ip3: sic h iā dcā oñdūt: et in aliis oformitatib ancedētib: hāc oformitatē clare dmfant. P3 ergo declata pma pars duodecime oformitatis. u3. Iesus loqns humilimis. uidendu3 est a modo de secunda parte.

¶ Scda pars. xii. oformitatis est. F. rescrator. Expō.

Ro hui expōnis euidētia ē aduertēdū: q ut supiora oñdūt. b. F. Multos sua ligua uita et morib ac pdicatiōe informādo: ad dñm Iesu3 xp3 ouertit. P3 ēt ex dictis in pcedentib de doctria bti. F. a quo fuerit: q a do: et qlr a btō. F. fuerit obtenta: q orone et assidua crucis meditatiōe. Nūc h uidēdū ē qūo ipse. b. F. ad istar saluatoris ut pmissu3 est iformauerit quosdā particlariter: & demū oēs gñalr sue doctrie allocutōe benigna. A multis. n. iterrogat & de diuersis put spūs scūs dabat elloq illi rñdebat. Nec interrogabat ut hō scientiis mōdais ibut: s3 ut spūal & deuot. Semel. A dño hostiensi de plurib iterrogat dixit ei idē dñs q fuit postea papa Gregori. ix. Fr Frācisce ego te interrogo nō ut hoie3 sciētificū: s3 ut hoie3 a deo illuminatū: & spū scō plenū. De ei. n. doctria qdā magr postq btm. F. de qbusdā iterrogādo fuerat ab ipo declat dixit: & hr in. xi. parte legende maioris. uere theolcgia sci pris isti puritate ac otēplatōe tāq alis in altū subuecta ē ut aqla uolās: nra uero scia uentre gradit sup terrā. Nec imerito: qa eū ad hāc mētis serenitatē idefessu3 orōnis studiū pduxerat: cū otinua exercitatiōe uirtutū: ut qūis sacra lra pitiā nō hūerit p doctrinā: ipa3 tñ obtinuit lucis eterne irradiat fulgorib: sibi eā de dirigēs puris orōnib & meditatōib crucifixi. Qua obtenta nō solū publice pdicādo eā in corda hoiu3 direxit & trāmisit: uer etiā puatis locutiōib ut nūc oñdet mltos īformauit. Vt igit hoc facili uideat erit uidēdū. Primo qūo quosdā particlariter & puate doctriauit. Scdo. Quō gñalr frēs & alios de diuersis uirtutib & aliis īformauit. ¶ Quātū ad pmū a sue uite pmordio postq icepit psolito degustare diuina: incipiēdo & ueniēdo usq3 ad sue uite finē. b. F. docuit alloqndo. Prio ocaptiuos ciues: de q allocutōe. Loqr legēda triū socio di. Quot. b. F. dū esset cū plurib ciuib capt a pusinis: & eēt carceri mācipat nec de hoc testaret: s3 poti gauderet: rephēsus de h. ab uno de sociis eū dicendo isanū. btūs ipse. F. Rñdit. Quid putas de me? adhuc adorabor p totū mundū. ubi oñdit qd de eo de disposuerat sibi esse a deo idicatū. ¶ Scdo. Allocut est mrem: cū. n. mensam parādo semp pāibus ipsa3 ipleret: iterrogatus a mre: cur tot pāes apponeret. Rñdit. se hoc facere p elimosinis dādis paupib:

eo q ꝓposuerat oī petenti ꝑ deo elemosinas elargiri. ubi sui pectoris pietatē ad paupes declarauit. ¶ Tertio. Allocut⁹ est socios seculares. Qui cū post cenā laute paratā ꝑ ciuitatē icedēdo uisitat⁹ a dño: se firmasset in quodā loco tot⁹ alienat⁹ a sensib⁹: ut se abinde nullo mō posset ꝓ tūc mouere: iterrogat⁹ ab ipsis qd cogitauerat: q post ipos nō abierat: forsitan inquiunt. uxorē accipe cogitasti: rn̄dit: uerꝫ dixistis: q nobiliorē & ditiorē ac pulchrā magis q̄ unq̄ uideritis accipe cogitaui: ubi oñdit q de religione q̄ fecit ꝑ aliis celsiorē. Deus eidē prius notitiā indidit. ¶ Quarto. Allocutus est uirum quendam spūalem in legenda trium sociorꝫ. Dum iret circa ecclesiā sancte Marie. btūs. F. plāgēdo & eiulādo alta uoce: Interrogatus a quodā uiro spūali eū audiēte cur fleret. Respōdit. Plango passionē dñi mei. Pro quo nō deberē uerecundari alta uoce ire plorādo ꝑ totū mūdū: ubi oñdit affectū quē ad crucifixuꝫ hēret adhuc in habitu exn̄s seculari. ¶ Quinto epm Assisinatē allocut⁹ est. Primo duꝫ secularis adhuc eēt. Cum enim epo pr̄ cōquestus eēt de btō. F. ob pecuniā quā ipse btūs. F. piecerat in quādā fenestrā: sacerdote eaꝫ nō audēte recipere: ꝓ reparatiōe ecclesie scti Damiani. Epus dixit btō. F. pr̄ tuus turbatus est cōtra te: & scādalizatus: redde illi pecuniā quā hēs: q qm forte est de iniuste acqsitis: nō uult de⁹ ut eroges eaꝫ in op⁹ ecclesie. Hēas ergo fili fiduciā in dño: & uiril'r age: noliqꝫ timere: q ipe erit adiutor tuus: & pro ecclesie sue ope abūdāter tibi necaria ministrabit. Rn̄dit btūs. F. Dñe nō tm̄ pecuniā q̄ est de rebus suis uolo ei reddere gaudēti aio: sed ēt uestimēta: in quo uerbo btūs. F. uilipēdere ɔcta terrena oñdit dei amore. ¶ Sexto patrē suū carnalē allocutus est. Quādo coram epo nō solum Iuri pr̄ne hereditatis abrenūciauit: sꝫ uestimenta usqꝫ ad femoralia reddēdo sibi dicēs: usqꝫ nunc uocaui te prēm in terris. Amō secure dicere possum. Pr̄ nr̄ q es in celis: ubi btūs. F. oñdit toto affectu mundanis abrenūciasse. ¶ Septimo latrones allocutus est. Interrogat⁹ in medio nemoris ab eis quis eēt. Rn̄dit. ꝑco sum magni regis: ubi se spū cognouit a dño dirigi: ad uiā dñi ꝑparandā in cordib⁹ fideliū. ¶ Octauo ciues suos Assisinates allocutus est ꝓ hedificatione ecclesie scti Damiani. petendo ab eis subsidium di. Qui mihi dederit unū lapidē. unā mercedē. q duos dederit: duas hēbit mercedes: qui tres: tres hēbit. Vbi oñdit nichil imeritū si fiat ad dei honorē apd eū eē. ¶ Nono. Frēꝫ carnalē allocutus est. Qui tēpore magni algoris uidēs btm̄. F. male indutū: dixit uni socio suo ut ab ipso btō F. peteret sibi uēdi unā numatā de sudore suo. Cui respōdit btūs. F. Ego care uēdā Dño meo sudorē istum: ubi oñdit inextimabili mercede a Dño cōpensanduꝫ: qcqd ob sui reuerētiā supportat' penurie & tribulationis. ¶ Decimo. Frēꝫ Bernardū. Primo qn̄ de sero hospitatus cū eo: btm̄. F. uidit deuote orantē dicere. De⁹ meus & oīa. Ipse tunc dñs Bernardus. dixit btō. F. Si qs hēret a Dño suo multa uel pauca que tenuisset ꝑ multos ānos: & nollet ea amplius retinere: qd de ipsis agere posset qd meli⁹ eēt. Rn̄dit btūs. F. q Dño suo deberet reddere a quo ea recepisset. Et cum dñs Bernardus diceret oīa bona mea tēporalia uelleꝫ erogare amore dñi mei q ea mihi cōtulit: & hoc ɔsilio tuo. Btūs. F. rn̄dit q hoc erat arduū: & iō a dño reqrēdū. Et cū ambo pexissēt ad ecclesiā ꝑ orone diuinū placitū postulātes. btō. F. lib. euāgeliorꝫ ter apiēte: In pma aptione occurrit illud. Si uis pfectus esse uade & uende &c. In scda. Nihil tuleritis i uia. In tertia. Qui uult post me uenire abneget &c. Inqt btūs. F. uade & pfice sicut audisti: ubi pꝫ btm̄. F. se in oib⁹ & suos uoluisse diuine uoluntati ɔformare. Scdo allocutus est frēm Bernardū: qn̄ eidē mādauit ad ɔterendā suā audaciaꝫ ut ter trāsiret de latere ad latus: ponēdo pedē sup guttur ipsi⁹: de quo hr̄ supra ɔformitate. viii. in scda parte. Tertio frēm Bernardū allocut⁹ ē btūs. F. ueniendo ad mortē bn̄dicēdo eū: ut habitū ē ɔformitate. viii. Et sic in scda allocutiōe fris Bernardi a btō. F. ipse btūs F. sūmā patefecit sui cordis hūilitatē: sic & in tertia allocutiōe suā ad ipꝫ patefecit beniuolā pr̄nitatē & charitatē. ¶ Vndecio. Frēs qn̄ pauci erāt allocut⁹ est: eos ɔfortādo & ꝑdicēdo eos in breui mltiplicādos ꝑ itroitum multorꝫ ad ordinē. Ac ipsos informādo de regno dei abnegatiōe sui & corporis castigatiōe: p'la docuit & deꝓmpsit. Sꝫ frib⁹ ad nūerū duodenariū iā puētis: allocut⁹ ē btūs. F. roborādo eos & denūciādo dnꝫ papā se eis iclinaturꝫ regulā approbādo. Post uero regule approbationē btūs. F. allocut⁹ ē & alios. Primo docēdo eos orare di. pr̄ nr̄ & adoram⁹ te xp̄e ad oēs ecclesias tuas q̄ sunt in toto mūdo: q ꝑ scām crucē tuaꝫ redemisti mūdū. Scdo. Crucifixū semper meditari. Et hoc ponit' qrta parte legēde. Tertio. Qualr̄ stātes & ꝑ mūdū icedētes deberēt icedere & ɔuersari: ut dcm̄ ē supra ɔformitate. ii. Quarto. Allocut⁹ ē oñdēdo necitati corporis eē satisfaciēdū di. Difficile ē pnitati sensuū nō parere. parte qnta legende. Quinto dicēs frēm ueste multiplici nō uti: si flāma celestis desiderii ɔtegeret iterius. parte qnta. Sexto. Mulierū ɔsortia & colloqa di. uitāda oio: excepta ɔfessiōis cā. parte qnta. Septimo. Ociū sentinā oium malorꝫ efugiēdū a frē cēlebat: & laborib⁹ assiduis carnē eē domādā. Octauo. Silentiū obseruandū cauēdo ab oi uerbo ocioso: tāq de ipo in die iudicii reddituri rōnē. ibidē. ix. Abstinētiā si fiat sine discretiōe nihil ualere. ibidē. x. Quātuꝫ est hō in oculis dei: tm̄ ē & non plus. parte sexta. Vndecimo. Fugiēdā oino laudē hūanā & neminē di. eē laudāduꝫ: cui⁹ icert⁹ ē exit⁹. ibidē. xii. obie colla submittēda: utpote sic faciēdo nullū tps trāsit sine fructu & Luc. ibidem. xiii. Subditum prelatum considerare nō debere: sꝫ illū rōne cui⁹ est subiect⁹. ibidē. xiiii. Frēs minores uocari debere: ne maiores fieri ꝑsumāt. ibidē. xv. Nō in curiis platorꝫ: sꝫ in locis frūm pauprimis eē deo est magis acceptū. ibidē. xvi. Pauptatē spālē uiā esse salutis: q uirt⁹ hoiem amicū magis reddit xp̄o. parte septima. Decioseptimo. Sacre religiōis igressuꝫ ab illo uerbo ichoādū euāgelii. Si uis pfect⁹ esse uade & uende oīa q̄ habes: & da pauperib⁹ &c. ibidē. Decimooctauo pecuniā seruis dei nō esse aliud q̄ diabolus & coluber tortuosus. ibideꝫ. Decimonono fratri minori ad uerecūdiā esse uidere paupiorē se. Vigesimo intētionē

suã esse & fuisse ꝙ nullus frater deberet hre nisi uestimẽtũ sicut regula ɔcedit cũ cingulo & femoralib⁹: in libro q intitulat̃ speculũ pfectionis.cap.ii.&.iii. de pauptate. Vigesimoprimo nihil deo acceptius aiaruꝫ salute: & q̃ magis trahit̃ exẽplo q̃ uerbo. parte.viii. Vigesimosecũdo in paupe quolibet xp̃m docebat fratres uidere & attendere nemĩnẽ ɔtẽnẽdo.ibidẽ. Vigesimotertio orõnis grãꝫ peroptãdã a uiro religioso: qa sine ipsa in dei seruitio,psperari nõ credebat.parte.x. Vigesimoquarto ꝙ q̃ deus reuelat nõ sunt palã faciẽda: nisi prout diuinus instinctus suggerit & salus expetit aliorꝫ.ibidẽ. De multis aliis frẽs gñalr̃ informauit: & ꝙ p capl'a ponã ipsi⁹ uerba. Dimitto hãc partẽ ulteri⁹ ,psequ & p̃missa posui succincte hac de causa. ¶Duodecimo. Allocut⁹ ẽ btũs.F. Frẽm Egidiũ: ut dicit legẽda triũ socioꝝ di. Nr̃a religio similis ẽ piscatori q mittit retia sua in aq̃ capiẽs pisciũ multitudinẽ copiosam: & paruos in aq̃ reliquẽs magnos eligit in uasa sua. Cui ordis dilatationẽ p̃dixit cũ q̃ttuor frẽs tũc & nõ plures eẽnt. Vice alia scũs Fr̃ Egidi⁹ iterrogauit btũ.F. si aliqd ẽ terribile in mũdo: qd hõ p pr̃ nr̃ non posset sustinere. Rñdit btũs.F. Diabolus est. Nullus eũ respiciẽdo posset sustinere p mediũ pr̃ nr̃: qn statiꝫ moreret̃ nisi dei subsidio iuuaret̃. Quod uerbum deberet quẽlibet christicolã ad dimittendum opa diaboli aiare. ¶Tertio decimo. Papã dñm Innocẽtiũ tertiũ. Dum.n. ad ip̃m prexisset: ut sibi uitam euangelicam quã accepat ɔfirmaret: & sũmo Pontifici ac Cardinalib⁹ nimis appareret austerũ. Rñdit b.F. Nõ ẽ formidãdũ ꝙ fame pereãt eterni regis filii & heredes: q ad imaginẽ regis xp̄i p sp̃us sc̄ti uirtutẽ sunt de paupere mr̃e nati: & ipsi p sp̃m pauptatis sunt in religiõe paupcula grãdi. Nã si suis imitatorib⁹ xp̃s regnũ ,pmittit eternũ: q̃to magis illa subministrabit q̃ cõiter largitur bonis & malis? Vbi b.F. oẽm diffidẽtiã a cordib⁹ abiecit suoꝝ filioꝝ respectu tẽporaliũ ,p uictu ɔseq̃ndo rũ: dũmõ ĩ dñꝫ suũ totũ iactẽt cogitatũ. ¶Quartodecimo. Dñꝫ papã Honoriũ dũ regulã q̃ utimur sub bulla ab eo obtinuit. ,ptectoreq̃ꝫ dñm Vgolinũ hostieñ. ep̃m a btõ F. in ,ptectorẽ ordinis petitũ ɔcessit. Ac indulgẽtiã portiũcule a btõ F. ex parte dei petitã dedit. Et demũ uiso miracl'o rosaꝝ albaꝝ & rubeaꝝ de mẽse ianuarii: diẽ ,p dicta indulgẽtia determinauit. Et cũ papa diceret ꝙ sibi bullã uellet dare. Rñdit btũs F. ꝙ nolebat aliaꝫ chartã: nisi uerbũ suũ. Nam charta erat btã Maria: notari⁹ xp̃s: & testes sancti angeli. Quo innuit ꝙ uerbo apostolico in factis aie est standũ firmiter & credẽdũ. ¶Quintodecimo. Corp⁹ ,ppriũ alloq̃ndo. Cũ frẽm Asinũ appellabat dicẽs. chorda ipsuꝫ uerberando forttissime. Frater Asine: sic te decet manere sic subire flagellũ. si quo uis pergere: perge. Vbi oñdit corpus nostrũ flagellis domandũ: ne ad rationẽ sequẽdam exorbitet q̃nq̃ꝫ. parte.v. ¶Sextodecimo. Medicũ alloquut⁹ est suadẽtẽ ut abstineret a lachrymis: si corporei uisus cecitatẽ uellet effugere dicẽs respõdẽdo. Non est frater medice ob amorẽ luminis quod cõmune habem⁹ cũ muscis: uisitatio lucis eterne repellenda uel modica: ꝙ nõ sp̃us ,ppter carnẽ: sꝫ caro propter sp̃m bñficiũ lucis accepit. parte.v. Vbi inuit hominẽ deo deditũ malle debere lumen corporeũ amittere q̃ intuitũ mẽtalẽ offendere in aliquo quo de⁹ ipse sp̃us deuotiõe uidet̃. ¶Decimoseptimo. Ferrũ dum a medico in eius carneꝫ ignitũ ,pfundari deberet di. Mi frater ignis esto mihi in hoc ,ppitius esto curialis precor dñm meũ q te creauit: ut tuũ mihi calorẽ tẽperet: quo suauiter urentẽ ualeã sustinere. Quod & fec. Vbi btũs F. oñdit creaturã creatori diuino famulari: iperio etiã sui pfecti cultoris. ¶Decimooctauo. Sociũ alloquutus est. & hoc multiplr̃. Primo oñdẽdo iniuriis delectari socio ut sibi diceret iniungẽdo. Secũdo statuꝫ ueri humilis pandẽdo.uꝫ. corporis mortui. Tertio seidẽ maximũ peccatoꝝ asserẽdo. Quarto ut demões discederẽt a ciuitate arrecii iperãdo. Quinto ꝙ nõ cõuersarent̃ libẽter cũ magnatib⁹ informãdo. hec habẽtur parte.vi.legẽde. Sexto hostis deceptionẽ in bursa pecuniã p̃tendẽtẽ demõstrãdo.parte.vii.legẽde. Septimo pauptatis speculũ plus debet esse frater mior q̃ aliqs paup de mũdo.ibidẽ. Octauo dãda sunt q̃ hꝫ frater: si q̃n inuenit se paupioreꝫ: ꝙ sibi sunt nõ data: sꝫ mutuata.ibidẽ. Nono ,pmissa cuicũq̃ꝫ sunt obseruãda si adsit facultas exẽplo q̃n orauit ,p abbate sancti Iustini. x. parte legẽde. Decimo eidẽ pandendo casuꝫ xp̄ianoꝝ: si auderẽt cũ saracenis dimicare: ut dicit.xi. pars legẽde. Vndecimo se pre aliis penitentiã exercere debere: utpote datũ in exemplũ fratribus a xp̄o & aliis declarãdo.ut dicit in speculo pfectionis.ca.ii. de pfectiõe pauptatis. ca.xvi. Duodecimo docuit sociũ ut pauperẽ uestiret: nudos remanere nõ esse uerecundum.ibidẽ de pfectione charitatis ad ,pximũ.cap.iii. Tertiodecimo furtũ dicẽs esse si frater minor paupiorem se inueniẽdo nõ statim de mantello uel tunica si posset eidẽ nõ subueniret. Quartodecimo in paupere quolibet xp̃m representari dicebat: q nostrã pauptatẽ assumpsit & infirmitatẽ.ut habet̃ ibidẽ ca.xi. & in legenda maiori.parte.vii. Socios ẽt alloquutus est. parte.vi.legende dicẽs suo exẽplo cuilibet esse obediendum: ꝙ ipse erat ita parat⁹ nouicio obedire: sicut discretissimo & antiq̃ssimo fratri. ¶Decimonono. Alloquutus est dñm Vgonẽ: quẽ alii dicũt Vgolinũ Cardinalẽ hostieñ. & postmodũ papã Gregoriũ.ix. & hunc alloquutus est btũs F. Primo rñdẽdo ipsi dño dicenti sibi ꝙ nolebat ꝙ ipse btũs F. ad franciã iret. Cui b.F. Dñe: magna uerecũdia est mihi cũ miseriꝫ frẽs meos ad remotas ,puincias: si ego remãsero in istis ,puinciis & nõ ero particeps tribulationũ quas ipsi ,ppter deuꝫ sunt passuri: ubi b.F. oñdit ꝙ p̃latus in laborib⁹ subditoꝝ p participationẽ debet esse ɔformis. Et cũ dñs Cardinalis diceret. Cur misisti frẽs tuos tam longe ad moriẽdũ fame: & ad tribulatiões alias sustinẽdas. Respõdit b.F. cũ magno feruore. Dñe: putatis uos ꝙ dominus solũmõ ,ppter istas ,puincias miserit frẽs? dico uobis in ueritate ꝙ dñs elegit & frẽs misit ,ppter ,pfectũ & salutẽ aiaꝝ oĩuꝫ hominũ hui⁹ mũdi: & nõ solũ in terris fideliũ: sꝫ in terris ifideliũ recipient̃: & multas aias lucrabunt̃. ubi b.F. ad qd de⁹ ipsum miserit cũ suis exp̃ssit: & se habuisse noticiã de fiẽdis p frẽs cla

re deprompsit. Secūdo cū ipse dñs hostieñ. submissio ne frūm diceret btō F. φ seqret̄ csilia frūm sapietū: & se ab eis aliqñ duci pmitteret: btūs F. nihil sibi respō dens: sȝ accipiēs eū p manū duxit ad frēs in caplo cō gregatos: & sic loquutus est ipse btūs F. fratrib⁹ i fer uore & uirtute spūs sancti. Frēs mei frēs mei: de⁹ uo cauit me p uiā simplicitatis & humilitatis: & hāc uiaȝ oñdit mihi in ueritate ꝓ me & ꝓ illis qui uolūt mihi credere & me imitari. Et ideo nolo φ noīetis mihi ali quā regulā neqȝ sancti Bñdicti neqȝ sancti Bernardi nec aliquā aliā formā uiuēdi: p̄ter illā q̄ mihi ē oñsa a dño misericorditer & dōata. Et dixit mihi φ uolebat me esse unū magnū fatuū in hoc mūdo: & noluit nos ducere p aliā uiā q̄ p istā sciaȝ. Sȝ p urāȝ sciaȝ & sapi entiā de⁹ uos cfundet. Et ego cōfido in castaldis dñi .i. demonib⁹ φ p ipsos puniet uos dñs: & adhuc re dibitis ad urȝ statū cū uitupio uro uelitis nolitis. Tūc Cardinalis obstupuit ualde. & nihil rñdit. & oēs frēs timuere ualde: ubi b. F. exp̄ssit modū uiuēdi frūm: & qd de⁹ ultimo faciet fratrib⁹ male in hoc ordine uiuē tibus. tertio rñdit dicto. D. Cardinali dicēti ipsi beato F. ut dicit. vi. pars legēde si sibi placeret φ frēs sui ad ecclesiasticas ꝓmouerent̄ dignitates. Cui b. F. rñdit. d. Dñe: miores ideo uocati sunt frēs mei: ut maiores fie ri nō p̄sumāt. Si uultis: inqt: ut faciāt fructū in eccle sia dei: tenete ipsos & cseruate in statu uocationis eo rū: & ad platiōes ecclesiasticas nullaten⁹ ascēdere p mittatis: ubi b. F. docuit φ in humilitate est stat⁹ ueri fratris minoris. Quarto locut⁹ est dicto dño hostieñ. ut habet̄ in. vii. parte legende. Cuȝ. n. comestur⁹ b. F. in ei⁹ hospicio ꝓ elimosina pri⁹ eūdo frusta panis ac qsiti ad mēsaȝ dñi Cardinalis detulissȝ: & Cardinalis dixissȝ btō F. φ sic faciēdo suo derogasȝ honori. Rñ dit btūs F. Magnū mi dñe uobis honorē exhibui: dū maiorē dñm honoraui. & de hoc dicet̄ ifra cformita te. xvi. ubi oñdit frēm minorē ꝓ elimosina libēter de bere uelle ire: dñȝ Iesum xpm pauperē in hoc mūdo imitādo. Fuit ēt alloquut⁹ hūc dñm hostieñ. cū uoluit esse frater minor. ut dictū est supra cformitate. ix. par te. ii. ¶ Vigesimo. Frēm Pacificū est alloqutus. Cū. n. idē frater orasset in ecclesia bti Petri de bouario iux ta castrū treuii: & posit⁹ in extasi eidē eēt reuelatū se dē luciferi humili reseruari Frācisco. uolēs post uisio nē humilitatē bti F. expiri: dixit querēdo ab eo qd de seipso sentiret. Cui btūs F. uideor mihi ait maximus pctōꝝ. Et cū frater Pacific⁹ diceret φ salua cōsciētia hoc dicere nec sentire posset. Rñdit. Si q̄tūcūqȝ scele ratū hominē tāta fuisset xps misericordia ꝓsequutus: arbitror sane φ multo plus q̄ ego deo gratior eēt. par te. vi. legēde. ubi oñdit dicto fratri se in uera humili tate eē fundatū. ¶ Vigesimoꝑmo. Alloquut⁹ est b. F. frēs Leonē. Masseū. Ruffinū. Riceriū. & Peregrinū: d̄ qua alloquutiōe habes supra cformitate. viii. d̄ trib⁹ ꝑmis in tractatu de ꝓuincia sancti F. De duob⁹ aliis in tractatu de ꝓuincia marchie. ¶ Vigesimosecūdo. allocut⁹ est beatā Clarā: qua alloquutiōe oibus mūda nis ipsa abrenūciauit. ꝓut ei⁹ dicit legēda. X p̄o spon so p oīa se iungēdo. Eandē b. F. alloquut⁹ est iuxta fi nē. & hoc p internūciū: mittēdo eidē φ ipsuȝ una cuȝ sororib⁹ uiderent ad eoꝝ gaudiū & csolationē. Sicqȝ factū est φ post mortē bti F. corp⁹ ei⁹ deductū est ad sanctū Damianū. & sic ipsa cū sororib⁹ cū magna de uotione & gaudio eū uiderūt. ¶ Vigesimotertio. allo cut⁹ est ep̄ȝ imole. pte. vi. legende. Petēdo ut eū ipsi⁹ licētia pplo ipsi⁹ p̄dicare liceret. q ccedere noluit. Ad quē scdo btūs F. ingressus qd uellet iterato reqsit⁹ hu milr̄ rñdēdo: inqt. Dñe: si pr̄ filiū uno pepulerit ostio: alio sibi reintrādū est. Cui ep̄s ipsuȝ amplexādo. Tu & oēs frēs tui de cetero in ep̄atu meo ĝnali mea licē tia p̄dicetis: φ hoc humilitas scā ꝓmeruit. Quo cla rescit de hūilitate Frācisci exēplū spāle. ¶ Vigesimo q̄rto. Frēm Siluestrū cū quo dū aretiū puenisset: & to tā ciuitatē plenā demonib⁹ btūs ipse Frācisc⁹ uideret & pplm ad mutuā neceȝ incedenteȝ: eidē fratri Silue stro dixit. Vade añ portā ciuitatis: & ex parte oipotē tis dei demonib⁹ in uirtute sancte obediētie p̄cipe ut exeāt festināter. Quod ille faciēs ad pacē demonib⁹ effugatis ciuitas ipsa statim rediit. Vbi claruit q̄tū ua let bti F. iperiū ad arcendū demonū infirmitatem. hec hñtur parte. vi. legende. ¶ Vigesimoqnto. Viꝝ quen dā de marchia est alloquut⁹: q frater minor esse uole bat: cui cū diceret uerbū euāgelicū: φ uēderet oīa: & paupib⁹ daret: & sic eū ad ordinem recipet. Ille uero parentib⁹ sua distribuisset: & nihil paupib⁹ a b. F. sub hac alloquutiōe repulsus est. Vade uiā tuā frater mus ca: qm̄ nōdū existi de domo tua & de cognatiōe. Cō sanguineis tuis tua dedisti & defraudasti paupes: di gnus nō es iungi paupib⁹ sctis. Incepisti a carne tu nosuȝ fundamentū: spūali fabrice collocasti. Vbi appa ret q̄ seuerus fuit in recipiendo ad ordinem fratres expropatos. ut sctm̄ euāgeliū docet. habent hec par te. vii. legende. ¶ Vigesimosexto. Alloquut⁹ est frēm Petrū cathanii suū uicariū. Qui cū fieri fecisset in lo co sancte Marie de portiūcla paruā domū ad offm̄ di cendū: & qescendū ob frūm multitudinem illuc acce dentiū: eidem b. F. dixit. Fr̄: loc⁹ iste est forma & exē plū toti⁹ religiōis. Et iō poti⁹ uolo φ fratres hui⁹ lo ci tollerent tribulatiōes & icōmoda dei amore: & alii fratres q huc ueniūt reportent bonū exemplū paup tatis ad loca sua: q̄ si isti hr̄ent csolatiōes suas plena rie: & alii sumerent exemplū edificādi in locis suis di centes. In loco sancte Marie de portiūcula: q est p̄m⁹ ordinis loc⁹: fiūt talia & tāta edificia: bñ etiaȝ pcsu mus & nos edificare i locis nr̄is. hoc hr̄ in speclo pfe ctionis de pauptate. ii. ca. ubi pȝ φ btūs F. habitacla humilia dilexerit & locū sācte Marie p̄fatū. Vice alia dictū suū uicariū dū peteret ab ip̄o b. F. licētiā φ bo na intrātiū ordinem aliq̄ posset seruare: ut fratrib⁹ de eisdem posset ꝓuideri ad locū sancte marie acceden tiū alloquut⁹ est di. Absit: inqt: a nobis frater charissi me ut ꝓ quouis hoīe ipie agam⁹ in regulā: malo te al tare uirginis gloriose nudare cū necītas id reqrit q̄ cō tra pauptatis uotū & obseruātiā euāgelii aliquid uel modicū attentare. Grati⁹. n. habebit uirgo btā sancti euāgelii pfecte seruato csilio suū altare deregi q̄ alta ri uestito filii sui ꝓmissuȝ csiliū p̄termitti. Que dicto

Exempl[um] notabile

ondit affectu ad paupertatis obseruantia: & parere diui nis osilijs quantu placeat sctis. hoc hr parte.vii. legede. Huc eude alloquut⁹ est: ut frez ab alio ifamatu si iue niret culpabile puniret: sin at: inqt: surge surge: discute diligeter. Et si accusatu frez inocete reperis: accusante dura correctioe cuctis redde notabile: ubi sibi displi cere sumope ondit uiciu detractiois. ponit h in parte viii. legende. ¶ Vigesimoseptio. Nucios assisinates. q cu eu de nuceria assisiu reducerent: & i uilla q Satria nu dr: uellet p pecuia corpis necaria emere: nec iueni ret. b. F. alloquut⁹ e di. Io nihil iuenistis: q plus i mu scis urs q i deo osiditis. Muscas denarios uocauit. s3 reuertimini inqt: p domos qs circuistis: & dei amore3 offerentes p pcio: humilr elimosina postulate. Quod & facietes iueneft pla p dei amore q p denariis: ubi ondit de⁹ qtu fac d se osidetib⁹: & q pmpt⁹ erat iple re Fracisci. pmissu3. h hr pte. vii. legede. ¶ Vigesimo octauo. Sitiete qnda: cui⁹ uehebat asello: cu sitis estu aret ardore: ac diceret. Heu morior siti: nisi poculi ali cui⁹ bnficio refociler. b. F. alloquut⁹ e di. orone pmis sa. Festina ad petra: & illic aqua uiua iuenies: qua tibi hac hora misericorditer xps bibeda d lapide pduxit. Sic & fec. Vbi uide clemetia bti F. & odescesione3 ad Fracisca miseratiois diuine. hr parte. vii. legede. ¶ Vi gesimonono. Dates bonu exeplu: & oppositu et page tes alloquut⁹ e. Prios bndictiois mltiplicis accumula do eloquiis. Scdos uero maledictioe3 eis impcado d. A te sctissime dne & a tota celesti curia: & a me par uulo tuo sint illi fres maledicti: q suo malo exeplo co fundut & destruut q p sctos fres hui⁹ordis edificasti & edificare no cessas. Qua maledictioe ondit b. F. se zelu maximu habuisse ad suu ordine: & q formidadu sit ei⁹ maledictione icurrere: q data est tata delibera tioe: & no sine diuia uolutate: qre credendu e a deo ee sic sancitu i celo qd a b. F. sic est platu i mudo. ¶ Tri gesimo. Alloquut⁹ est b. F. aues. i. viii. parte legede. du cantu auicla2 icitat⁹ esset i paludib⁹ uenetia2: dice retq3 ad sociu. Sorores aues laudat creatore suu: nos i mediu ea2 eutes laudes & horas canoicas dno dca tem⁹. s3 q ppter ea2 garritu i dicendo horas mutuo se itelligere n poterat: Dixit b. F. ad aues. Sorores a ues a catu cessate: donec deo laudes debitas psoluam⁹ & ipe stati tacuert. S3 offo expleto data catadi iterato licentia: catu suu more solito resupsert. Ite i. xii. parte legede. Inueiedo iuxta beuaniu auiu mltitudine pmo salutauit: dein alloquut⁹ eas dixit. Fres mei uolucres mltu debetis laudare deu creatore ur3: q plumis uos iduit & penas uob tribuit ad uoladu: puritate ocessit aeris: & sine ura sollicitudine uos pascit & gubernat: ubi ondit se totu affectu ad oditore oiu3 sp habuisse ad que3 laudadu sic creaturas iducebat: n solu pditas tone: s3 et caretes. ¶ Trigesimoprimo. Demoes allo quut⁹ est. parte. x. legede. Du i orone a diabolo ptur baret aliqn: dixit ad dmoes. Facite i me qcqd ualetis maligni spus & falaces. Ex pte dei oipotetis dico uo bis: ut exerceatis circa corp⁹ meu qcqd uob datu fue rit a dno nro Iesu xpo: qm parat⁹su ad oia sustineda. Cu.n. maior inimic⁹ sit corp⁹ meu q habea: uindicabi tis me d inimico meo & aduersario pessimo. Qua co stantia n feretes dmoes: uicti abscedebat. Et q sic eos uic singlari certamie: dmu solo uerbo effugauit. ut dic vi. ps legede & xii. ¶ Trigesimoscdo. allocut⁹ e b. F. soldanu babiloie. Et q d ista allocutoe dicet plene in fra oformitate. xxxviii. Io ad pns dimitto. d allocutio ne soldani a b. F. hr i. ix. pte legede. ¶ Trigesimoter tio. allocut⁹ e b. F. sibi familiares. x. pte legede infor mas eos quo se debet hre du i orone uisitat qs a dno di. Quado seru⁹ dei oras uisitat diuinit⁹ dicere deb3. Ista osolatione3 mihi pctori & idigno de celo misisti dne: & ego ipsa3 tue comitto custodie: q thesauri tui me sentio ee latrone. Cu at ab orone reuertit: sic d3 se pctore & paupculu ondere: ac si nlla3 sit gra3 osecu tus: quo ondit q p huilitate qd dat nob a dno ab ip so oseruat. ¶ Trigesimoqrto. abbate sci Iustini d pu sio. pte. x. legede. Cu. n. se bto F. ut p se oraret: recome dass3. b. F. allocut⁹ e di. Orabo libeter. qd & fec stati. Et tuc abbas i excessu metis effect⁹ isolitu calore sen sit atq3 dulcedine: ubi b. F. expssit suis pcib⁹ aures ad ee diuinas. ¶ Trigesimoqnto. ad distinctos fres b. F. uerba spualia sue direxit locutiois. ad fre3 qnda n ora te nec laborate nec uolete ire p elimosina: s3 bn coe dete. b. F. dixit. Vade uia tua Fr musca: qm uis come dere labore3 fru3 tuo2: & ee ociosus in ope dei. & sic emisit eu. Aliu que docuerat icededo p uia ut diceret. Dns det tibi pace. Et cu nonulli de hac salutatioe tur baret. b. F. iformauit di. Dimitte illos dicere: q n pci piut q dei sut. Et noli ide uerecudari: qm adhuc modi cu & mlti nobiles & pncipes h⁹ mudi de hac saluta tioe tibi & aliis fratrib⁹ reueretia exhibebut. Queda aliu iterrogate btm F. cur sic fres a sua cura reiiceret: alloqndo sic rndit. Fili mi: ego fres sic diligo sic possu: s3 si mea seqrent uestigia ipos utiq3 plus amare3: nec me illis reddere alienu. S3 sut qda de nuero plato2: q ad alia trahut eos pponetes illis antiquo2 exepla & pa2 mea moita reputates. s3 qd & qlr ipi agat nuc: in fine clari⁹ appebit. Alteri fratri diceti sibi. Cur n corri gebat defect⁹ q fiebat i ordine. Rndit b. F. di. Dns i dulgeat tibi Fr: qm uis ee mihi otrari⁹ & aduersari⁹: atq3 me iplicare i his q n ptinet ad offm meu. quous q3. n. habui platiois offm fr fres: & ipi pmasert i uoca tioe & pfessioe sua: l3 a pncipio mee ouersiois sp ifir m⁹ fueri3: cu pua mea sollicitudie satisfaciebam eis exe plis & pdicatioib⁹. S3 postq osideraui q dns mltipli cauit nue2 fru3: & ipi pp tepiditate & iopia spus ici piebat dclinare a uia recta & secura: p qua osueuerat ambulare: & p apliore uia q duc ad morte icedetes n attedebat uocatione & pfessione sua & bonu exeplu: nec uolebat dimittere iter piclosu & mortife2 qd ce perat pp pdicatoe3 & admoitioe3 mea & exeplu meu qd illi otinue ondeba: io recomedaui ordis platioe3 & regime dno & ministris. un l3 tpe quo renuciaui offo fru3 excusare me cora fratrib⁹ i caplo gnali: q pp in firmitates meas cura de ipis hre n potera: tn si scdm uolutate mea fres uellet amblare nuc pp ipo2 osolo ne & utilitate nolle q aliu ministr hrent nisi me usq3 ad die mortis mee. si. n. fidel & bon⁹ subdit⁹ uolutate

Nota uer ba. b. pris.

plati sui cognoscit & obseruat: puã solicitudinẽ oꝫ pla tũ hr̃e d̃ ipo: imo tm̃ gauderẽ d̃ bõitate frũ pp lucrũ ipoꝝ & meũ: ꝙ si iacerẽ i lecto ĩfirm⁹ ñ me pigeret sa tisfacere eis: ꝙ offm̃ meũ.i. platiõis est spũale tm̃.uꝫ. dñari uiciis: & ipa spũalr̃ corrigere & emẽdare. postq̃ ãt ipa emẽdare & corrigere p̄dicatiõe admõitiõe & ex xẽplo ñ possũ nolo carnifex fieri ad puniẽdũ & flagel lãdũ: sic sũt ptãtes h⁹ secl'i. Verũtñ usqꝫ ad diẽ mortis mee ñ cessabo saltẽ exẽplo & bõa opõne docere frẽs ambulare p uiã quã mihi dñs oñdit: quã & ego iã do cui & oñdi eis uerbo & exẽplo ut sint iexcusabiles co rã dño: & ego ñ teneor d̃ ipis ulteri⁹ corã dño redder̃ rõnẽ: ubi oñdit b.F. qd agẽdũ sit: & p̃sertim i h̃ tpe ut bono exẽplo doceãt̃ frẽs: & de correctiõe si ñ ẽ plat⁹ se nullus intromittat. Aliũ frẽm iuuenẽ cũ iterrogasset b.F. ut dic.ii.ps legẽde: q̃lr̃ soci⁹ ãtiqu⁹ se circa ipsum hũissꝫ i uia: q eidẽ scãdala pl'a fecerat: & iuuenis rñde ret Satis bñ. b.F. dixit. Caue Fr̃ ne sub hũilitatis sp̃ẽ mẽtiaris. Scio.n. scio: sꝫ expecta modicũ & uideb. ubi oñdit pp alic⁹ excusationẽ mẽdatio ñ utẽdũ eẽ a quo q̃. Quẽdã aliũ freꝫ: ut dic.xiiii.ps legẽde: q uidebat b. F. uariis ĩfirmitatib⁹ ãgustiari: dixit sibi. Roga deũ pr̃ ut miti⁹ tecũ agat. alloqndo sibi. Rñdit. nisi noscẽ i te simplicẽ puritatẽ: tuũ ex nũc abhorrerẽ ꝯsortiũ: q au sus fueris circa me diuia iudicia rep̄hẽsibilia iudicare. ubi oñdit uiꝝ deo deditũ i cũctis uolũtati diuie se cõ formãdũ. Pl'es alios frẽs allocut⁹ est pticulr̃ & docuit sua locutiõe. ℭ Trigesimosexto. Ep̃m iteranẽseꝫ allo cut⁹ est b.F. Qui eps p⁹ p̄dicationẽ factã a b.F. pp'lo suo dixit. ꝙ tenebãt deũ diligere laudare & honorare & cauere a pc̃tis: ꝙ p paupẽ uilẽ & d̃spectũ eos illu strauerat. s. p b.F. Cui b.F. se ad pedes ei⁹ piciẽdo di. In ueritate dico uob dñe epe: nl'l's hõ unq̃ fec̃ mihi tã tũ honorẽ i h̃ sc'lo: q̃tũ fecistis mihi uos hodie. Nã alii hoies dñt mihi. Iste ẽ sc̃t'us hõ: attribuẽtes mihi gl'iaꝫ & scitatẽ: & ñ deo. sꝫ uos tãq̃ discret⁹ sepastis p̄ciosũ a uili. ubi oñdit b.F. nihil sibi uelle attribui d̃ sc̃titate: sꝫ totũ deo: q eã dat hoib⁹. ℭ Trigesimoseptimo. Ma gistꝝ i theologia senis allocut⁹ est: Dũ iterrogasset eũ q̃õ itellr̃ illud Eze. Si ñ ãnũciaueris ipio ipietate suã: sanguinẽ ei⁹ d̃ mãu tua reqrã. Rñdẽdo b.F. ait. Si uer bũ dꝫ gñalr̃ itelli: ego talr̃ accipio ipm. ꝙ seru⁹ dei sic dꝫ uita & exẽplo i seipo ardere & fulgere: ut luce exẽ pli & ligua scẽ ꝯuersatõis oẽs ipios rep̄hẽdat. Sic inq̃ splẽdor uite ei⁹ & odor fame ipsi⁹ ãnũciabit oib⁹ iniq tates suas. Vñ pꝫ q̃tuꝫ uir religiosus dꝫ exẽplo & uita nitere: c⁹ oppositũ faciẽs ad scãdalũ cũ sit pxioꝝ diui nũ ñ euadit iudiciũ ultiõis. ℭ Trigesimooctauo. Allo cut⁹ ẽ b.F. militẽ apud zelanũ: ut dic.ii.ps legẽde: qui ipꝫ ad prãdiũ iuitauerat. Cui b.F. mortẽ stati futurã p̄ dixit: ut ꝯfiterer̃ admõuit: & se ad mortẽ q̃tũ possꝫ dis põeret suscipiẽdã. Que oia fc̃tã sũt ut b.F. locut⁹ fue rat. ℭ Trigesimonono. Quẽdã ꝯtractũ noie gedeonẽ allocut⁹ ẽ: ut dic̃ sc̃da ps legẽde: apud reate: quẽ signo crucis sr̃ ipꝫ sc̃tõ libauit dicẽs eũ duriora seu d̃teriora passurum si ad uomitũ rediret. Et sic euenit eidem: cũ ad uomitũ luxurie recurrat⁹ fuissꝫ: subita ẽ morte op pssus. ℭ Quadragesimo. Viꝝ cuiusdã ml'ieris: q uxorẽ

ñ pmittebat deo ut uolebat seruire b.F. p ipaꝫ uxoreꝫ allocut⁹ ẽ di. nũc tps eẽ mie: postmodũ uero eqtatis. Quo uerbo audito ñ solũ uxorẽ deo pmisit libe uaca re: sꝫ & ipse ꝯsilr̃ deo seruiuit. ℭ Quadragesimop̄mo. Freꝫ Leonardũ d̃ assisio allocut⁹ ẽ cũ cordis ei⁹ audis set archana: ut dic̃.xi. ps legẽde: di. Nõ fr̃ ꝯuẽit ut ego eqtẽ: tu uenias pedes. q nobilior & potẽtior me i sc'lo fuisti. qd fr̃ ut audiuit sic eẽ asseruit: & ueiã ab ipo hu milr̃ reqsiuit. ℭ Quadragesimosc̃do. Dñm Bõauẽturã d̃ senis allocut⁹ ẽ oñdẽs ei q̃lr̃ loca frũ deberẽt edifi cari. d̃ q allocutiõe: ꝙ dr̃ ꝯformitate.xvi. ad pñs h̃ o mittit̃. ℭ Quadragesimotertio. Allocut⁹ ẽ q̃ndã mistꝝ q ml'tos libros hñs d̃ ꝯscia b.F. tenere uolebat. Cui b. F. dixit. Fr̃: nec uolo nec debeo nec possũ uenire cõtra ꝯsciaꝫ meã & pfessionẽ sci euãgelii qd pfessi sumus. Vos uultis uideri ab hoib⁹ obseruatores sci euãgelii: opib⁹ ãt uultis hr̃e loclos: ubi b.F. oñdit ml'toꝝ libro rũ detẽtionẽ i frẽ miore ñ eẽ tutũ: sꝫ pprietatẽ arguere ꝯtra regulã sp̄alẽ. ℭ Quadragesimoq̃rto. Allocut⁹ ẽ b. F. b. dñicũ: q cũ b. dñic⁹ diceret b.F. Vellẽ fr̃ Frãcisce unã religionẽ fieri tuã & meã: & nos i eccl'a uiuere pa ri forma. Rñdit b.F. diuine eẽ uolũtatis distictos ordi nes p ipos ordiari: ut si alicui duꝝ uideret̃ ordinẽ unũ itroire ad aliũ possꝫ accedere & tali mõ de⁹ ñ pderet aias fideliũ: sꝫ lucraret̃. ℭ Quadragesimoq̃nto. Allocu t⁹ ẽ b.F. nobiles d̃ pusio: q ei⁹ p̄dicationẽ assiludẽdo pturbãbãt: qb⁹ b.F. dixit. Dñs exaltauit uos sup uici nos ur̃os: pp qd ide magis deberetis recognoscer̃ crea torẽ urꝫ hũiliãdo uos ñ tm̃ ipi d̃o: sꝫ ẽt uicinis ur̃is. sꝫ eleuatũ ẽ cor urꝫ i supbia. pñ dico uob ꝙ nisi cito ad deũ ꝯuersi fueritis satisfaciẽtes illis quos offẽdistis: do min⁹ q nihil relĩqt iultũ ad maiorẽ uidictã & pũitiõeꝫ uraꝫ & iproperiũ faciet uos ꝯsurgere unũ ꝯtra aliũ: & mota seditione & intestino bello tãtã tribulationẽ pa tiemini q̃tã ur̃i uicini uob iferre ñ possẽt. & sic euenit i breui. Nã pplãres expeller̃t nobiles: & mutuo se uin dicar̃t d̃ seipsis. ℭ Quadragesimosexto. Allocut⁹ ẽ b. F. gñalẽ mistꝝ. Prio describẽdo ipꝫ q̃lis debeat eẽ: de quo i subditis capl'is fiet d̃ h̃ caplꝫ sp̄ale. Sc̃do eidẽ lit terã dirigẽdo: q̃ icipit. Fr̃i. N. mistro. Dñs te bñdicat. i q̃ epl'a b.F. iduc̃ eũ. p̄mo ad pferẽdũ tribl'atiões & pa ciẽtiã hñdã: ubi di. ꝙ si frẽs eũ uerberẽt dꝫ hr̃e p gr̃a: & ita iqt uelis & ñ aliud. sc̃do ad dilectiõeꝫ ipꝫ pseq̃n tiũ di. Dilige eos q ista faciũt tibi: & ñ uelis alid̃ d̃ eis nisi q̃tũ. D. dederit tibi. & i h̃ dilige eos ut uelis ꝙ sint meliores xp̄iani. Tertio ut peccãtib⁹ frib⁹ miaꝫ dõet & offerat di. Et i h̃ uolo cognoscer̃ si diligis deũ: & me seruũ suũ & tuũ si feceris istud. s. ꝙ ñ sit aliqs fr̃ i mũ do q peccauerit q̃tũcũqꝫ potuerit peccare q p⁹q̃ uide rit oclos tuos ꝙ recedat sine mia tua: si q̃rit tuã miaꝫ. & si ñ q̃reret miaꝫ: tu q̃ras ab eo si uult eã. Et si milies postea apperet corã ocul'tuis: dilige eũ plusq̃ me: ad h̃ ut trahas eũ ad dñꝫ: & sp miserearis talib⁹. quarto ꝙ frẽs peccãtib⁹ ñ igerãt uerecũdiã: sꝫ ꝯpatiant̃ eisdẽ: & bñ tractẽt. Et oẽs frẽs q scirẽt eũ peccasse nõ faciant ei uerecũdiã neqꝫ d̃tractiõeꝫ: sꝫ magnã miaꝫ hẽant cir ca ipꝫ: & teneãt ml'tũ puatũ pc̃tm̃ fris sui: ꝙ ñ ẽ opus sanis medic⁹. q̃rto ꝙ pnia peccãtib⁹ ñ sit sola. Vade

De miseri cordia ... cũ peccãtib⁹ gẽda.

& noli apli⁹ peccare. ¶ Quadragesimoseptio. Caplm gñale allocut⁹ e: cui tale lrã sic icipiete trãsmisit. Reuerẽdis & mltũ diligẽdis frib⁹ uniuersis &c. ubi b. F. monet pmo ut dei noi cũ audit reuerẽtia exhibeat di. Nomẽ dñi audiẽtes adorate eũ cũ tiore & reuerẽtia p ni i terra. scdo oñdit frẽs miores iõ directos a deo ut p eos mũdus cognoscat ip3 solũ esse altissimũ deũ di. qm iõ misit uos in uniuerso mũdo ut uerbo & ope de tis testimõiũ uoci ei⁹: & faciatis oẽs scire qm ñ ẽ altis sim⁹ pter ip3. tertio q pmiserit hortat eos pseuerãter p ficere di. In disciplina & scã obia pseuerate: & q pmisi stis ei bono & firmo pposito adiplete. qrto cũ efficacia iduc frẽs ad reuerẽtiã corpis & sãguis dñi di. Depcor itaq3 oẽs frẽs &c. d h diceẽ stati ifra i ca. i. qnto sacer dotes mõet ut purissimi ptractẽt h sacrm: & cũ reuerẽ tia. & uita & exẽplo sint p aliis hoib⁹ singulres: sic di gnitate existũt di. Rogo ẽt i dño oẽs frẽs meos sacer dotes &c. diceẽ ibidẽ. sexto dignitatẽ oñdit dei & hu militatẽ i h sacro otẽti di. Tot⁹ hõ paueat &c. diceẽ i pfato. c. i. septio oñdit q misse i ouẽtib⁹ ñ mltiplicẽẽ: s3 una sola dicat di. Mõeo pterea & exhortor i dño ut i locis i qb⁹ morãt frẽs una tm missa celebreẽ i die. Si uero i loco fuerit plẽs sacerdotes: sit p amorẽ charita tis alter otẽt⁹ audita celebratõe alteri⁹ sacerdotis. oc tauo q uerba diuia i terra repta loco ogruo ponãt & decẽti di. Propterea mõeo frẽs meos: & i xpo oforto qten⁹ ubicũq3 iuenerit uerba diuia scripta sic pñt ue nerẽẽ: & qtũ ad eos spectat si ñ bñ rposita ul ihõeste iacerẽt i loco aliquo dispsa colligãt et rponãt ea: hono rãtes i sermõib⁹. D. q locut⁹ ẽ. nono se accusat corã mi stro & ca. gñali i mltis offẽdisse: et ueniã petit d. In mlˀ tis offẽdi mea graui clpa: & spalr q regulã quã dño p misi ñ obseruaui: nec offm dixi sic regla pcipit siue ne gligẽtia siue ifirmitatis mee occasiõe: siue q ignorans sũ & idiota. dcimo iduc frẽs ad obseruãtiã regle: & ad dicẽdũ diuinũ offm cũ duotiõe di. Per oia oro sic pos sũ gñalẽ mistr ut faciat regulã ab oib⁹ iuiolabilr ob seruari: & clici dicãt diuinũ offm cũ duotiõe corã deo: ñ attẽdẽtes melodiã uocis: s3 osonãtiã mẽtis. ũdecimo se regulã & statuta ordis seruare pmittit di. Ego h p mitto firmiter custodire. & q ñ seruãt pdcã: iqt ipe: nõ teneo ipos catholicos nec frẽs miores: nec uolo eos ui deẽ nec eis loq dõec pniã egerit. xii. & ultio rogat b. F. q gñal mister: custodes: & guardiani faciãt otẽta i hac lra ab oib⁹ obseruari. & custodiãt lrã & seruẽt ut nũq pdaẽ & rponãt eã studiose. ¶ Quadragesimooc tauo. allocut⁹ ẽ b. F. sua lra oẽs fideles xpianos. & ici pit. Vniuersis xpianis: religiosis: clicis: laicis: masculis & feis oib⁹ q hitãt i uniuerso mũdo &c. i q epla b. F. pmo pãdit suã pfũdissimã hũilitatẽ se eo seruũ dicẽs & subditũ: patũ oib⁹ exhibeẽ obseqũ cũ reuerẽtia. ii. oñdit uerã ad oẽs charitatẽ di. q cũ ipe sit seru⁹ oiũ3: teneẽ oib⁹ seruire: & oib⁹ uerba dñi admistrare. iii. mi tã suã oñdit prudẽtiã & pbitatẽ ac exẽplaritatẽ di. q osiderãdo mẽte q ñ oẽs pp ifirmitatẽ poterat psonalr uisitare: q lris his pñtib⁹ cũctos pposuit uisitare: & uerba q scribit sua ñ sũt: s3 dñi Iesu xpi. iiii. oñdit diui nos bñficio mltiplicitatẽ reducendo bñficia p xpm collata ad mẽoriã tã d icarnatõe q d pauptate: tã d isti tutiõe sacri eucharistie q d passiõe. Ab illo loco h tã git cũ dic. Istd uerbũ pris. ubi tãgit d icarnatiõe. Et cũ dic. Qui cũ diues eẽt sr oia &c. tãgit de pauptate xpi. De sacro cũ dicit. Et ppe passionẽ suã celebrauit &c. Passionẽ tãgit cũ ait. Deinde orauit ad prẽ3 &c. v. ad xpi imitationẽ iduc oẽs: q ei⁹iugũ ẽ suaue: & sic susci piẽtes sũt bñdicti. & p oppositũ ñ suscipiẽtes sũt ma ledicti. iuxta dcm ps. Maledicti q dclinãt a mãdatis tu is. vi. ad dei iduc dilectionẽ. & q eũ corde puro & mẽ te pura adorem⁹ & diligam⁹ eũ toto corde: sic & pxi mũ ẽt diligam⁹. vii. ad dei uenerationẽ ut eũ adorem⁹ i spũ & ueritate: & laudes ei dicam⁹ die ac nocte dicẽ do. Pr nr: q sp o3 orare & nũq deficeẽ. viii. iduc ad pu rã ofessionẽ pctõ faciẽdã: & pserti cũ cõicaẽ dbem⁹ ut digne sũam⁹. ix. hortaẽ ad faciendũ dignos pnie fru ct⁹: & pxios ut nosipos diligẽdos: ul saltẽ ab illatiõe malo pximo abstinẽdũ. x. ad ue iudiciũ faciẽdũ: & iustitie rctitudinẽ sic q cũ mia fiat. xi. iduc ad uirtutes .s. charitatis & hũilitatis hñdas: & pcipue elimosine: q elmosina aia3 lauat: & d isto mũdo hõ i aliũ mũdũ nilsecũ nisi elimosinas portat. xii. ad clico honoratõ nẽ spalr q mistrãt corp⁹ & sãguinẽ dñi & scã uerba: q pdicãt & docẽt ppl3. xiii. ad carnis odiũ iduc & otẽptũ & ipi⁹ refrenationẽ. xiiii. ad osilio dñi iesu obseruã tiã iduc & opõnẽ sic dño pmisim⁹. xv. ad obia3 exhi bẽdã cuil3: eo excepto ubi omittereẽ pctm ul delictũ. xvi. ad patiẽtiã & supportatõ3 iiuria: nec irasci i frẽ3 xvii. ad sui totalẽ dspectũ & abiectõe3 dicẽs se uermẽ & ñ hoie3: nec uelle pẽẽ aliis: s3 subeẽ. Sic faciẽtes hẽ bũt spm dñi sr eos faciẽtẽ mãsionẽ. xviii. induc hoies ad sue dignitatis osideratõ3: q spõs⁹ fr & mr xpi ẽ hõ: qre ut spõsi oiũgamur ei ut frẽs uolũtatẽ pris faciam⁹ ut mr eũ portem⁹ i corde & corpe nro. xix. oẽs creatu ras & pcipue hoie3 iduc ad dei collaudatõ3. xx. ut ab stineãt a uiciis: q p uiã uicio eũtes pueniũt ad dãna tõe3. xxi. ad mũdi dsertõ3 & abdicatõ3: q mũd⁹ ñ stat s3 dfic: & uanitates scli ñ pñt diu possideri. xxii. ad sa tisfactõ3 faciẽdã: q nisi hõ pficiat hãc uadit i pditõ3. nec d3 respiceẽ ad filios & parẽtes: s3 ad aia3 suã: q siñ satisfactiõe cũ põt: hõ ñ pt saluari. ultio iduc cũ sũma hũilitate fideles ut hãc lra3 sciẽtes legãt: nesciẽtes ue ro faciãt sibi legi: q uerba i ipa otẽta spũs sũt & uita. & q ñ fecerit q hortaẽ reddẽt i die iudicii rõnẽ. Sic er go snialr posui q i ipsa lra otineẽ & pp plixitatẽ opis uitãdã eã ñ scripsi: & q ẽt nõulla d ipa epla i caplis i feri⁹ ordinãdis poneẽ. ¶ Quadragesimonono. b. F. al locut⁹ ẽ medicũ noie bonũ Ioãnẽ di. qd sibi uidereẽ d sua ifirmitatẽ. & cũ ille diceret bñ p grã dei. b. F. iqt. Dic mihi ueritatẽ: noli timere: qm p grã dei ñ sũ cor cul⁹ ut mortẽ timeã. Nã coopãte grã spũs sci ita sũ uni tus cũ dño meo q d morte & d uita eqlr sũ otẽt⁹. ubi se oñdit sic deo eẽ oiũctũ q pat⁹ sp erat diuie uolũta ti p oia obedire. ¶ Quinqgesimo & ultio quo ad h al locut⁹ ẽ frẽs circa mortẽ suã. S3 qũc & qd eis dixerit. diceẽ oformitate. 30. Mltos alios b. F. ẽ allocut⁹: & iu xta dcm apli. arguẽdo: icrepãdo: obsecrãdo tã publice q puate: tã uerbo q lris: s3 pdicti sufficiãt ad oñdendũ qũo quosdã b. F. informauit puate & pticulr: ut dcm ẽ & uisũ. Cõseqnter restat uidẽdũ qũo b. F. oẽs iforma

tiuē gn̄alr̄ sua doctrīa:&si pateat ex lr̄a p̄missa directa uniuersis xp̄i fidelib⁹:ñ tñ uidēdū ē.u3.dcā b.F.sparsim posita ad d̄bitas mās reducēdo: & p capl̄a i subse quētib⁹ distīguēdo p q̄ & qb⁹ q̄lr̄ fuerit b.F. doctrīa & quō cūctos īformauit clare oīb⁹ poterit patere.

¶Capl̄m p̄mū de fide & reuerētia hn̄da ad sacr̄m altaris:& quō hō se debet disponere ad ei⁹ susceptionē: ut digne sumat. Frācīscus in admonitionib⁹ suis.

Dixit dn̄s discipul̄ suis.Ego sū uia ueritas & uita.Nemo uēit ad p̄re3 nisi p me. Si cognouissetis me & p̄re3 meū utiq3 cognouissetis:& a mō cognoscetis eū & uidistis eu3.Dixit ei Philippus. Dn̄e:oñde nob p̄re3:& suffic̄ nob.Dixit ei Iesus. Tāto tp̄e uobiscū su3 & ñ cognouistis me.Philippe: q uidet me uidet & p̄re3 meū.Pr̄ lucē hītat iaccessibilē:& sp̄us ē de⁹:& deū nemo uidit unq̄: q2 sp̄us ē de⁹.Iō ñ nisi sp̄ū uideri p̄t q sp̄us ē:q2 sp̄us ē q uiuificat:caro āt ñ p̄dest qcq̄.s3 nec fili⁹ i eo qd̄ eq̄lr̄ ē p̄ri uī ab aliquo alr̄ q̄ p̄r:alr̄ q̄ sp̄us sāct⁹.uñ oēs q uiderūt dn̄3 iesū xp̄3 scd̄3 hūanitatē:& ñ scd̄3 deitatē dānati sūt: q̄re oēs q uidēt sacr̄3 qd̄ sacrificat̄ p uerba dn̄i sr̄ altare p man⁹ sacerdotis i fōr̄a pāis & uini:& ñ uidēt eū:& ñ credūt scd̄3 sp̄m & deitatē q2 sit ueraciter scissimū corp⁹ & sāguis dn̄i nr̄i iesu xp̄i dānati sūt:ip̄o sūmo altissimo attestāte:q ait. Hoc ē corp⁹ meū & sāguis noui testamtī &c̄.Et q māducat carnē meā: & bibit meū sāguinē h3 uitā eternā.q h3 sp̄3 dn̄i q hītat i fidelib⁹ suis: iste ē q recipit scissimū corp⁹ dn̄i & sāguinē: oēs alii q ñ hn̄t d̄ eodē sp̄ū & p̄sumūt ip̄3 recipe: iudiciū sibi māducāt & bibūt.uñ filii hoīu3 usq3quo graui corde⁹ ut qd nō cognoscitis ueritate3 & creditis in filiū dei.q quotidie se hūiliat sic qñ a regalib⁹ sedib⁹ uenit i uter̄ uirgis. quotidie uenit ad nos ip̄e hūilis appēs.quotidie descēdit d̄ sinu p̄ris sr̄ altari i māu sacerdotis.Et sic scis apostol̄ appuit i uera carne:ita se mō nob oñdit i sacro pane.Et sic ip̄i ītuitu carnis sue tm̄ carnē uidebāt: s3 ip̄3 deū credebāt ocul̄ sp̄ūalib⁹ ɔtēplātes: sic & nos uidentes panē & uinū ocul̄ corpis:uideam⁹ & credam⁹ firmiter ei⁹ corp⁹ scissimū & sāguinē eē uer̄ & uiuū.Et tali mō sp est de⁹ cū fidelib⁹:sicut ipse dixit. Ego uobiscū sum usq3 ad consumationē seculi.

¶De eodē Frācisc⁹ i ep̄la directa.capl̄o gn̄ali.

¶Deprcor oēs frēs cū osclō pedū & ea charitate qua possū:ut oē3 reuerētiā & honorē q̄tūcūq3 poteritis exhibeatis scissimo corpi & sāguini.d.nr̄i iesu xp̄i: i quo q̄ i cel̄ & q̄ i terris sūt pacificata & r̄cōciliata oīpotēti deo. Rogo ēt i dn̄o oēs frēs meos sacerdotes q sūt & erūt & eē cupiūt sacerdotes altissimi: q2 qñcūq3 celebrar̄ uoluerit:purissimi faciāt purissime uer̄ sacrificiū scissimi corpis & sāguīs.d.nr̄i iesu xp̄i cū oī reuerētia scā itētiōe & mūda: ñ p̄ ulla re terrena neq3 timore ul̄ amore alic⁹hoīs:q̄si placētes hoīb⁹.s3 oīs uolūtas q̄ntū adiuuat ip̄a gr̄a redēptoris ad deū dirigat̄ soli ip̄i sūmo deo placere cupiētes:q2 ip̄e sol⁹opat̄ ibi sic placet sibi.qm̄ ip̄e dic̄.Hoc facite i meā cōmeoratiōnē.Si qs alr̄ fecerit:ip̄e iudas traditor ē:& re⁹fiet corpis & sanguis dn̄i.Recordemini frēs mei sacerdotes: q2 scriptū ē i lege Moysi q2 trāsgrediēs ip̄a3 ēt i corpalib⁹ sine ulla miseratiōe p dn̄i sn̄ia3 moriebat̄. q̄to igr̄ maiora & d̄teriora meret̄ pati supplicia q filiū dei ɔcl̄cauerit: & sāguinē testamtī pollutū duxerit:in quo scificat⁹ ē: & sp̄ūi gr̄e ɔtūeliā fecerit⁹ Despic̄.n.hō & polluit & ɔcl̄cat agnū dei.qm̄:sic dic̄ Ap̄ls: ñ diiudicās & discernēs scm̄ panē xp̄i ab aliis cibariis ul̄ opib⁹ idign⁹ip̄3 māducat:cū dn̄s p p̄phia3 dicat.Maledict⁹ hō q op⁹ dei fac̄ fraudulēter. Et sacerdotes q nolūt h̄ pōere sr̄ cor i ueritare ɔdēnat di.Maledicā bn̄dictiōib⁹ ur̄is.Audite frēs.Si btā uirgo Maria sic honorat̄ ut dignū ē: q2 ip̄3 portauit i utero.si b.Ioānes ɔtremuit & ñ audet tāger̄ scm̄ dei uerticē. si sepl̄chr̄ ei⁹ i quo p aliqd̄ tp̄s iacuit sic uenerat̄:q̄tū d3 eē hō scūs:iust⁹:& dign⁹:q ñ iā moritur̄:s3 i eternū uiuētē & gl̄ificatū:i quē d̄siderāt āgeli p̄spicere:ɔtrectat māib⁹: corde & ore sumit:& aliis ad sumēdū p̄b3⁹Videte dignitatē ur̄a3 frēs sacerdotes & estote sci:qm̄ ip̄e scūs ē. & sic sr̄ oēs honorauit uos pp h̄ misteriū:ita & uos sr̄ oēs alios ip̄3 diligite & reuereamini & honorate.Magna miseria & miserāda infirmitas ē:qñ ip̄3 sic p̄ntē hētis aliqd aliđ i toto mūdo hr̄e curatis.Tot⁹ hō paueat:tot⁹ mūd⁹ɔtremiscat:& celū exl̄tet:qñ sr̄ altare i māib⁹ sacerdotis ē xp̄s filius dei uiui. O admirāda altitudo & stupēda dignatio. O hūilitas sublimis.O sublimitas hūilis: q2 dn̄s uniuersitatis deus & dei fili⁹ sic se hūiliat: ut p̄ nr̄a salute sub modica pāis form̄a se abscōdat.Videte frēs hūilitatē dei: & effūdite corā illo corda ur̄a ut totos uos recipiat,qui se uobis exhibet totū.hec ibi.

¶Frācisc⁹ in lr̄a ad oēs fideles.

¶Debem⁹ siqdē ɔfiteri pc̄tā nr̄a sacerdoti oīa:& recipe ab eo corp⁹ & sāguinē dn̄i nr̄i iesu xp̄i: q2 dn̄s dic̄. q ñ māducat meā carnē & ñ bibit meū sāguinē: ñ p̄ōt itroire in regnū dei.Digne tñ māducet & bibat. Quia qui indigne recipit iudiciū:sibi māducat & bibit:nō diiudicans corp⁹ dn̄i.i.nō discernēs ab aliis cibis.

¶Ca.ii.de sacerdotib⁹honorādis.F.i r̄gl̄a ātiq̄.c.xix.

Omnes clericos & oēs religiosos hēam⁹ p̄ dominis i his q̄ spectāt ad salutē aīe:& a nr̄a nō deuiāt religiōe:ordinē & offm̄ eor̄ & administrationē ueneremur. ¶Frācisc⁹ i testō suo.

¶De⁹ dedit mihi tātā fidē i sacerdotib⁹ q uiuūt scd̄3 formā scē romane eccl̄ie pp ordinē ip̄or̄: q2 si facerēt mihi p̄secutionē:uolo ad ip̄os recurrer̄.Et si hr̄e3 tātā sapia3 q̄tā Salomō hūit:& iuenirē paupcl̄os sacerdotes h⁹ secl̄i i pochiis i qb⁹ morāt̄ nolo p̄dicar̄ ultra uolūtatē eor̄:& ip̄os & oēs alios uolo amar̄ & timer̄ & honorar̄ sic meos dn̄os:& nolo i ip̄is ɔsiderare pc̄tm̄: q2 filiū dei discerno i eis: & dn̄i mei sūt. Et pp h̄ facio q2 nil̄ uideo corpalr̄ i h̄ sclō d̄ ip̄o altissimo dei filio:nisi scissimū corp⁹ & sāguinē suū:qd̄ ip̄i r̄cipiūt:& ip̄i soli aliis admistrāt. & h̄ scissima misteria uolo honorare & uenerari sup oīa:& in locis p̄ciosis collocare.

¶Franciscus in admonitionibus.

¶Btūs seru⁹ q portat fidē i cl̄icis q uiuūt scd̄3 formā scē romāe eccl̄ie. Et ueh illis q ip̄os d̄spiciūt: l3.n.sint pc̄tōres:tñ nll̄s d3 eos iudicar̄.Ip̄e.n.sol⁹de⁹ reseruat sibi eos ad iudicādū.Nā q̄to maior ē oīb⁹ admistratio eor̄ quā hn̄t d̄ scissimo corpe & sanguīe dn̄i nr̄i Iesu xp̄i:qd̄ ip̄si recipiūt:& ip̄si soli aliis mistrāt : tāto maio⁹ pc̄tm̄ hn̄t q peccāt i ip̄is q̄ i oīb⁹aliis hoīb⁹istī⁹mūdi

¶Franciscus in epl'a ad oēs fideles.
¶Debem⁹ ecclias uisitare freq̄nter & reuereri clicos: ñ tm̄ pp eos si sūt pctōres: sꝫ pp offiñ & admistratōeꝫ cōpis & sāguis dñi nr̄i iesu xpi qd̄ sacrificāt i altari: & recipiūt: & aliis admistrāt. Et firmiter sciam⁹ ꝙ nemo pōt saluari nisi p sanguinē dñi nr̄i iesu xpi. & p sancta uerba q̄ clerici dicūt & ānūciāt: & ministrāt: & ipsi ministrare debēt: & alii nō. ¶Ca.iii.de diligēdo deū.
¶Franciscus in epl'a ad oēs fideles.
O Quā bn̄dicti sūt & bti q deū diligūt & faciūt sic dn̄s dic̄ i euāgelio. Diliges dn̄ꝫ deū tuū ex toto corde tuo: ex tota aīa tua: & ꝓximū tuū sic teipꝫ. Diligam⁹ ergo deū & adorem⁹ eū puro corde & pura mēte: ꝙ sup oīa q̄rēs hoc dixit. Veri adoratores adorabūt deū p̄rem in spū & ueritate. Oēs.n. q adorāt eū: in spū ueritatis oꝫ eū adorare.
¶F.i pte.ix.legēde maioris.ca.ꝺ feruore charitatis.
¶Amorē dei ꝓ elimosinis cēsu offerre nobilē ꝓdigalitatē dicebat: & eos q min⁹ ipꝫ q̄ ꝺnarios reputarēt eē stultissimos: ꝓ eo ꝙ soli⁹ diuini amoris ip̄ciabile p̄ciū ad r̄gnū celoꝝ sufficiat ꝯparādū: & is q nos mltū amauit mlto sit amore amād⁹. ¶F. i p̄ma regl'a. ca.z3.
¶Oēs diligamus ex toto corde & ex tota aīa & ex tota mēte & ex tota uirtute & fortitudīe ex toto itellectu & oib⁹ uirib⁹ toto nisu toto affectu totis uiscerib⁹ totis ꝺsideriis & uolūtatib⁹ dn̄ꝫ deū: q totū corp⁹ totā aiaꝫ & totā uitā dedit & dat nob̄ oib⁹: q nos creauit: redemit: & sola sua mīa saluabit: q nob̄ miserabilib⁹ & miseris putridis & fetidis igratis & mal'oia bōa fec̄ & fac̄. Nihil aliḋ ꝺsiderem⁹: nil' aliḋ placeat ul' delectet nos nisi creator r̄dēptor & saluator nr̄ sol⁹ uer⁹ de⁹: q ē plenū bonū: & oē bonū totū bonū ueꝝ & sūmū bonū. q sol⁹ ē bon⁹ pi⁹ mitis suauis & dulcis. q solus ē scūs iust⁹ uer⁹ & rect⁹. q sol⁹ ē bēign⁹ inocēs & mūd⁹: a quo: p queꝫ: & in quo ē oīs uenia: oīs gr̄a: oīs gl'ia oiuꝫ penitētiū: oiuꝫ iustoꝝ: oiuꝫ btoꝝ i cel' & gaudētiū. Nil' ergo ip̄ediat: nil' sep̄et: nil' iterpellat qn nos oēs oi loco: oi hora: oi tpe: quotidie: & ꝯtinue credam⁹ ueraciter & hūilr̄: & i corde teneam⁹: amem⁹: honorem⁹: adorem⁹: seruiam⁹: laudem⁹: bn̄dicam⁹: gl'ificem⁹: magnificem⁹: supexaltem⁹: et gr̄as agam⁹ altissimo et sūmo deo eterno trinitati et unitati p̄ri et filio et spūi scto̅ creatori oīum saluatori se credētiū sp̄ātiū et diligētiū eū. ¶Ca.iiii.de xp̄i imitatione.
¶Franciscus in suis admonitionibus.
a Ttēdam⁹ frēs bonū pastorē: q ꝓ ouib⁹ suis saluādis crucis sustinuit passionē. oues dñi secute sūt eū i trib'latiōe & ꝑsecutiōe & uerecūdia & fame & ifirmitate & ceteris aliis: & ꝺ his r̄cepūt a dño uitā eternā. uñ magna uerecūdia ē nob̄ seruis ꝙ sci fecert opa: nos recitādo & ꝓdicādo ea uolum⁹ ide r̄cipere honorē & gl'iaꝫ. ¶F.in regula antiq.ca.i.
¶Regl'a & uita mioꝝ frūꝫ h̄ ē .s.uiuere i obia & i castitate: sine ꝓꝓo: & dñi nr̄i iesu xp̄i doctrinā & uestigia seq. q dic̄. Si uis pfect⁹ eē: uade & uēde oia q̄ hēs & da paupib⁹: & ueni: seq̄re me. Et si qs uult post me uenire: abneget semetipsum: & tollat crucē suā: & seq̄tur me. ¶Et capl'o.xxii.
¶Teneam⁹ ergo uitā uerba & doctrinā & scm̄ euāgeliū dñi nr̄i iesu xp̄i: q dignat⁹ ē ꝓ nob̄ rogare p̄rem suū & nom̄ ei⁹ nob̄ māifestare di. Pr̄: māifestaui nomē tuū hoib⁹ quos ꝺdisti mihi: ꝙ uerba q̄ ꝺdisti mihi dedi eis: & ipi accepūt & crediderūt ꝙ tu me misisti. Ego ꝓ eis rogo. Pr̄ scē: serua eos i noie tuo. Pr̄: quos ꝺdisti mihi uolo ut ubi ego sū & illi sint mecū ut uideāt claritatē tuā in regno tuo. ¶Cap.v. de orōne.
¶F.in regula antiqua.ca.xxii.
u Igilate itaqꝫ oi tpe orātes ut digni hēami fugere oīa mala q̄ uētura sūt: & stār añ filiū hoīs. Et cū stabitis ad orādū: dicite. Pr̄ nr̄. & adoremus eū puro corde: qm̄ oꝫ sp̄ orār & nūq̄ ꝺficere. Nā pr̄ tales q̄rit adorātes. Spūs ē de⁹: & eos q adorāt eū: i spū & ueritate oꝫ adorār. ¶F. i legēda maiori.pte.x.
¶Orōnis gr̄aꝫ uiro r̄ligioso ꝺsiderādā firmiter asserebat: nullū dicēs sine ipa i dei seruitio ꝓspari. uñ modis oib⁹ frēs ad orōnis studiū inducebat.
¶Franciscus in legenda maiori. parte.iiii.
¶Rogat⁹ b.F.a frib⁹ ut doceret eos orare: r̄ñdit. Cū oraueritis: dicite. Pr̄ nr̄. & adoram⁹ te xp̄e ad oēs ecclias tuas q̄ sūt i toto mūdo: & bn̄dicim⁹ tibi: ꝙ p sanctam crucē tuā redemisti mūdū.
¶De oratione facienda ad patrem eternū Franciscus in regula antiqua. capl'o ultimo.
¶Oipotēs altissime scissime & sūme de⁹ pr̄ scē & iuste dñe rex celi & terre pp temetip̄m gr̄as agim⁹ tibi: ꝙ p scāꝫ uolūtatē tuā & p unigēitū filiū tuū cū spū scō creasti oīa spūalia & corpalia: & nos ad imaginē & similitudinē tuā fc̄tos i padiso posuisti: a quo nos p culpā nr̄aꝫ cecidim⁹. Et gr̄as agim⁹ tibi: ꝙ sic̄ nos p filiū tuū creasti: sic p uerā & sc̄tā dilectiōeꝫ q̄ dilexisti nos ipꝫ ueꝝ deū & hoieꝫ iesuꝫ xp̄ꝫ filiū tuū ex gloriosa sp bt̄issima uirgīe Maria nasci fecisti: & p crucē & sanguinē & mortē ipsius nos captiuos redimi uoluisti. Et ꝙ nos miseri & pctōres ñ sum⁹ digni te noiare: te suppliciter exoram⁹: ut dn̄s nr̄ iesus xps fili⁹ tu⁹ dilect⁹: in quo bn̄ tibi ꝯplacuit una cū spū scō agat sic̄ tibi & ipsis placet ꝓ oib⁹ q tibi sp̄ suffic̄ ad oīa: p quē nob̄ tanta fecisti. amē. ¶F. in orōne ad uirginē Mariā.
¶Aue dn̄a scā regia scissima dei genitrix Maria: q̄ es ꝑpetua uirgo electa a scissimo p̄re ꝺ celo: quā ꝯsecrauit cū scissimo filio & dilecto ac spū scō paclito: i q̄ ē & fuit oīs plenitudo gr̄e & oē bonū. Aue ei⁹ palatiū. Aue tabnaclꝫ ei⁹. Aue dom⁹ ei⁹. Aue uestimtū ei⁹. Aue ācilla ei⁹. Aue mr̄ ei⁹. Et uos oēs scē uirtutes q̄ per gr̄aꝫ & illūinationē spūs sci ifūdimi i corda fideliū: ut ꝺ ifidelib⁹ fideles faciatis. Mr̄ scissimi dñi nr̄i iesu xp̄i spōsa spūs sci oraꝓ nob̄ cū scō Michaele archāgelo & oib⁹ uirtutib⁹ celoꝝ & oib⁹ scis tuū dilectissimū filiū dn̄ꝫ nr̄ꝫ & magr̄ꝫ. amē. ¶B.F. orō ad oēs horas.
¶Oīps eterne iuste & misericors de⁹: da nob̄ miseris pp temetipꝫ sp̄ facer̄ qḋ scim⁹ te uelle & sp̄ uelle qḋ tibi placet: ut iteri⁹ mūdati & illūinati & igne sci spūs accēsi possim⁹ seq uestigia dilectissimi filii tui dñi nr̄i iesu xp̄i: et ad te altissime sola tua gr̄a feliciter ꝑuēire. q i trinitate pfecta & unitate simplici uiuis & regnas & gl'iaris de⁹ oīps i secula scl'oꝝ. amē.
b ¶Ca.vi.de Pr̄ nr̄. qḋ dicebat b.F.
Eatissime & scissime pr̄ nr̄ creator redēptor

saluator & ↄsolator nr̄. q es i celi āgelis i scīs illūinās eos ad cognitionē: ꝙ tu dn̄e lux es: iflāmās ad amorē: ꝙ amor es: tu dn̄e inhitās & iplēs eos ad btitudinē: ꝙ tu dn̄e sūmū bonū es eternū: a quo oē bonuȝ sine quo nil ē bonū. Scificet nom̄ tuū. clarificet i nob̄ noticia tua ut cognoscamꝰ q̄ sit latitudo tuoꝝ bn̄ficioꝝ: lōgitudo tuoꝝ ꝓmissoꝝ: sublimitas maiestatis: & ꝓfūditas iudicioꝝ. Adueīat regnū tuū. ut tu regnes i nob̄ p grāȝ & facias nos uenire ad regnū tuū: ubi ē tui uisio māifesta: tui dilectio pfecta: tui societas btā: tui fruitio sēpiterna. Fiat uolūtas tua sic̄ i celo & i terra. ut amemꝰ te toto corde te sp̄ cogitādo: ex tota aīa te sp̄ d̄siderādo: ex tota mēte oēs itētiōes nr̄as ad te dirigēdo: honorē tuū i oībꝰ q̄rēdo: & ex oībꝰ uiribꝰ nr̄is oēs uires & sēsus aīe & corpis i obseq̄ū tui amoris: & n̄ i alid̄ expendēdo. Et ꝓxios nr̄os amemꝰ sic̄ nosmetip̄os: oēs ꝑ uiribꝰ ad tuū amorē trahēdo. de bōis alioꝝ sic̄ d̄ nr̄is gaudēdo: & i malis ↄpatiēdo: & nemi ullā offēsionē dādo. Panē nr̄ȝ quotidianū. dilectū filiū tuū dn̄. nr̄ȝ iesū xp̄ȝ. Da nob̄ hodie. i mēoriā & itellīgētiā & reuerētiā amoris quē ad nos hūit: et eoꝝ q̄ p nob̄ dixit et fec̄ et sustulit. Et dimitte nob̄ d̄bita nr̄a. p tuā mīaȝ ieffabilē & passionis dilecti filii tui uirtutē. Et p btissime uirgīs Marie & oīuȝ electoꝝ tuoꝝ merita & itercessiōeȝ. Sic̄ & nos dimittimꝰ d̄bitoribꝰ nr̄is. & qd̄ n̄ plene dimittimꝰ: tu dn̄e fac nos plene dimittere: ut inimicos nr̄os pp te ueraciter diligamꝰ & ꝓ eis apud te deuote itercedamꝰ. Nulli malū ꝓ malo reddētes: & i oībꝰ i te ꝓdeē studeamꝰ. Et ne nos īducas i tēptationē. occl'tā ul' māifestā: subitā ul' iportunā. Sȝ liba nos a malo p̄terito: p̄nti: & futuro. amē. ℭCa. vii. d̄ offō diuio d̄bite psoluēdo.

ℭFranciscus in regula noua. ca. iii.

C Lerici faciāt diuinū offm̄ scd̄ȝ ordinē scē rōane eccl'e: excepto psalterio: ex quo hr̄e poterūt breuiaria. ℭF. i ep̄la. caplō gn̄ali directa.

ℭClerici dicāt cū d̄uotiōe corā dō diuinū offm̄: n̄ attēdētes melodiā uocis: sȝ ↄsonātiā mētis: ut uox ↄcordet mēti: mēs uero ↄcordet deo: ut possit p puritatē mētis placere dō: & n̄ cū lasciuitate uocis aures ppl'i demulcere. ℭF. in legenda maiori. parte. x.

ℭSi qete corpꝰ cibū suū futuꝝ cū ip̄o uermiū esca accipit: cū q̄ta pace ac trāq̄litate aīa accipe dȝ cibū uite sue: q ē deꝰ: ꝙ p diuini officii solōnē accipitꝰ

ℭCa. viii. d̄ dilectōe fraterna. ℭF. i regl'a ātiq. c. ix.

Q Vilȝ diligat ac nutriat frēȝ suū: sic̄ mr̄ nutrit et diligit filiū suū: i qbꝰ dn̄s largiret. Et q mādu cat n̄ māducātē n̄ spnat. Et q nō māducat māducantē nō iudicet. ℭEt caplō. xi.

ℭEt frēs oēs caueāt sibi ut n̄ calūniēt aliquē: nȝ litigēt iter se: nȝ cū aliis: sȝ ꝓcurēt hūilr r̄ndere dicētes. Inutil' seruꝰ sū. Et n̄ irascāt. ꝙ oīs q irascit fri suo: reꝰ erit iudicio. q dixerit fri suo racha: reꝰ erit ↄcilio. q āt dixerit fatue: reꝰ erit gehēne ignis. Et diligant se adiuicē: sic̄ dic̄ dn̄s. Hoc ē p̄ceptū meū: ut diligatis iuicē sic̄ dilexi uos. Et on̄dāt opibꝰ dilectionē quā hn̄t adiuicē. sȝ dic̄ ap̄ls. Nō diligamꝰ uerbo nȝ ligua: sȝ ope & ueritate. Et neminē blasphemēt. n̄ murmurēt: n̄ detrahāt aliis. & sint modesti oēȝ on̄dētes māsuetudinē ad oēs hoīes. ℭF. in regula noua. ca. vi. & vii.

ℭVbicūq̄ȝ sūt & se iuenerit frēs on̄dāt se domesticos iter se: & secure manifestet unꝰ alteri necītatē suā. ꝙ si mr̄ diligit & nutrit filiū suū carnalē: q̄to diligētiꝰ dȝ qs diligere & nutrire frēȝ suū sp̄ualēꝰ Et si qs eoꝝ i infirmitate ceciderit: alii frēs debēt ei seruire sic ut uellēt sibi seruiri. Et caueāt debēt ne irascāt & ↄturbēt pp p̄ctm̄ alicꝰ: ꝙ ira & ↄturbatio in se & in aliis ipediūt charitatem. ℭF. in admonitionibus.

ℭBtūs serꝰ q tātū diligit frēȝ qn̄ ē ifirmꝰ q̄tū qn̄ est sanꝰ. Et btūs ille q tātū diligeret & timeret frēȝ suū cū eēt lōge ab ip̄o sic̄ qn̄ eēt cū eo: & nō diceret aliqd̄ pꝰ ip̄ȝ: qd̄ cū charitate nō posset dicere corā ipso.

ℭF. in ep̄la ad oēs fideles.

ℭDiligamus ꝓxios nr̄os sic̄ nosmetipsos. Et si qs nō uult ul' n̄ p̄t eos diligere sic̄ seip̄ȝ: saltē n̄ iferat eis mala: sȝ faciat eis bōa. ℭCa. ix. de dilectiōe inimicoꝝ.

ℭF. in regula noua. caplō. x.

D Iligere debemꝰ eos q nos psequūt. rep̄hēdūt & arguūt. ꝙ dic̄ dn̄s. Diligite inimicos ur̄os: & orate ꝓ pseq̄ntibꝰ & calūniātibꝰ uos. bti q psecutionē patiunt pp iustitiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ.

ℭF. in regula antiqua. caplō. xxii.

ℭAttēdamꝰ oēs frēs quod dic̄ dn̄s. Diligite inimicos ur̄os: & bn̄facite his q oderūt uos. Nā & dn̄s nr̄ Iesus xp̄s: cꝰ uestigia seq debemꝰ: traditorē suū uocauit amicū: & crucifixoribꝰ suis sp̄ōte se obtulit. Amici nr̄i sūt oēs illi q iiuste nob̄ iferūt tribl'atiōes & āgustias & uerecūdias & iiurias dolores & torm̄ta martyriū & morteȝ: quos m̄ltū diligere debemꝰ: ꝙ ex h̄ qd̄ nob̄ iferūt hēmꝰ uitā eternā. ℭF. i lr̄a directa gn̄ali mistro.

ℭQuicūq̄ȝ ipedimētū tibi fecerit siue frēs siue alii: et si te uerberēt: oīa d̄bes hr̄e ꝓ grā: & ita uelis & n̄ aliud. Et dilige eos q ista faciūt tibi: & nō uelis aliud de eis: nisi q̄tū dn̄s dederit tibi. & in h̄ dilige eos ut uelis ꝙ sint meliores xp̄iani. ℭF. in admonitionibus.

ℭDic̄ dn̄s i euāgelio. Diligite inimicos ur̄os: & orate ꝓ pseq̄ntibꝰ & calūniātibus uos. Ille ueraciter diligit inimicū suū q n̄ dolet d̄ iniuria quā recipit ab eo: sȝ de p̄ctō aīe sue: nec turbat pp amoreȝ dei: & on̄dit ei ex opibꝰ dilectionē. ℭF. ibidē exponēs illd̄ Mat. v.

ℭBti paupes sp̄ū: qm̄ ip̄oꝝ ē regnū celoꝝ. Multi sunt q orōnibꝰ & officiis m̄ltas abstinētias & afflictiōes i suis corpibꝰ faciūt: sȝ d̄ solo uerbo qd̄ uiderit eē in iniuriā suoꝝ corpoꝝ: uel de aliq̄ re q̄ eis auferēt scādalizant statim & ↄturbāt: hi paupes sp̄ū n̄ sūt. ꝙ q uere paupes sūt: seip̄os odiūt: & eos diligūt q ip̄os pcutiūt in maxilla. ℭFranciscus ibidem.

ℭBtūs hō q sustinet ꝓximū suū scd̄ȝ suā fragilitatē i eo in quo uellet sustineri ab ipso.

ℭC. x. d̄ odiēdo corpꝰ ꝓpriū. ℭF. i admōitionibꝰ.

M Vlti sūt q dū peccāt: ul' iiuriā recipiūt: sepe icul pāt inimicū & ꝓximū. Sȝ n̄ est ita: ꝙ unusq̄sq̄ȝ hȝ i sua p̄tāte iimicū suū. i. corpꝰ p qd̄ peccat. uñ btūs ille serꝰ q talē inimicū traditū i p̄tāte sua sp captū tenuerit: & sapiēter se ab ip̄o custodierit. ꝙ dū h̄ fecerit nll's aliꝰ inimicꝰ uisibilis ul' inuisibilis ei nocere poterit. ℭF. in regula antiqua. ca. xxii.

ℭOdio hēamꝰ corpꝰ nr̄ȝ cū suis uiciis & p̄ctis: ꝙ carnalr uiuēdo uult a nob̄ auferre amorē. d. nr̄i Iesu xp̄i

& uitã eternã: & seipm cũ oib⁹ perdere in infernũ.

¶F. in littera directa omnib⁹ fidelibus.

¶Debemus hr̃e odio corpora nr̃a: cũ uiciis & pc̃tis: q̃ dicit dñs: omnia uitia & pc̃tã de corde exeunt.

¶F. in legenda maiori parte quinta.

¶Difficile ẽ necitati corpis satisfacere: & pnitati sensuũ nõ parere. Mortificari docebat nõ solũ uicia corporis & ei⁹ ĩcẽtiua frenari: uerũ ẽt exteriores sensus per quos mors ĩtrat ad aĩam: sũma uigilãtia custodiri.

¶Franciscus in legenda antiqua.

¶Maxim⁹ hois inimic⁹ caro ẽ: nihil recogitare nouit ut doleat: nihil ut timeat puidere: studiũ ei⁹ est abuti pñtib⁹: qđ ãt pei⁹ ẽ ipa sibi usurpat ipa ĩ suã gl'ĩã trãsfert qđ nõ sibi s3 aĩe datũ ẽ. Ipa de uirtutib⁹ laudẽ: de uigiliis & orõnib⁹ fauorem carpit extrinsecũ: nihil anime relinquens: querit & de lachrimis obolũ.

¶Ca. xi. đ discretõe ad corp⁹ hñda. F. i legẽda ãtiq.

Fratri corpori cũ discretõe puidendũ ẽ: ne ab eo tẽpestas accidie cõmoueat. Seru⁹. n. dei in comedẽdo & bibendo & dormiendo & alias corpis necitates sumẽdo: d3 cũ discretõe suo corpi satisfacere: uñ nõ tedeat ip3 uigilare & reuerẽter in orõne psistere: Ita q̃ Fr̃ corp⁹ nõ ualeat murmurare di. fame deficio tui exercitii sarcinã ferre nõ ualeo: nõ possũ stare rect⁹ & isistere orõni: nec in tribulatiõib⁹ meis letari: nec alia bona opari: qa nõ satisfacis indigẽtie mee. Si. n. seru⁹ dei cũ discretiõe & satis bono mõ & honesto suo corpori satisfaceret: & Fr̃ corp⁹ si post sufficiẽtẽ q̃ uoraff3 ãnonã talia musitaret: eẽtq3 negligens & pigrũ uel sõnolẽtũ in orõnib⁹ & uigiliis & aliis bonis operib⁹: scito pigrũ iumẽtũ calcarib⁹ indigere & ĩ herentẽ asellũ famulũ expetere: tũc d3 ipm castigare tãq̃ malũ & pigrũ iumentũ: q uult comedere & nõ lucrari & on⁹ portare. Si uero pp̃ter iopiã & pauptatẽ frater corp⁹ necitates suas ĩ sanitate & ĩfirmitate hr̃e nõ p̃t: dũ honeste petierit & hũil'r a p̃lato suo amore dei & sibi nõ dat: sustineat amore dñi patiẽter: q ẽt sustinuit q̃rẽs q cũ cõsolaret & nõ iueñit. Et h̃ necitas sibi a dño imputat p martirio: & qa fecit qđ suũ ẽ. i. q̃ petiit humiliter suã necessitate3: excusat a pc̃tõ ẽt si corp⁹ inde grauius infirmet.

¶Ibidẽ Franciscus dicens.

¶Frẽs mei unusq̃sq3 cõsideret naturã suã: qa l3 aliqs ex uob ualeat sustẽtari pauciori cibo q̃ ali⁹: nolo tñ q̃ habũdãtiori cibo ĩdigẽs: illũ in h̃ imitari nitat: s3 naturã suã osiderãs exhibeat corpori suo necitatẽ suã. Sic. n. nob a supfluitate comestiõis q̃ obest corpori & aĩe tenemur nobis cauere: ita a nimia abstinentia: imo magis: qm̃ de⁹ misericordiã uult & nõ sacrificiũ.

¶Ca. xii. de pfecta obia. ¶F. in regl'a noua. ca. x.

Fratres obediãt firmiter suis mĩstris in oib⁹ q̃ pmiserũt dño & nõ sunt otraria aĩe sue & regule nr̃e.

¶F. in regl'a ãtiq. ca. iiii. & v.

¶Oẽs alii frẽs mei bñdicti: diligenter obediãt eis in his q̃ spectãt ad salutẽ aĩe & nõ sunt otraria uite nr̃e: & faciãt ĩ se sic dic dñs. Quecũq3 uultis ut faciãt uob hoĩes: & uos facite illis: et qđ tibi ñ uis fieri: ne facias alteri. Si qs ãt ministrorũ: alicui frũ3 aliqd otra uitã nostrã pcipet: uel otra aĩa3 suã nõ teneat ei obedire: qa illa obia nõ est: in q̃ delictũ uel pc̃m cõmittit. Et sciant qñ perseuerãt in mãdatis dñi: q̃ pmiserũt per scm̃ euãgeliũ & uitam ipsorũ: se in uera obia stare: & bñdicti sunt a dño.

¶Franciscus in admonitionib⁹.

¶Dixit dñs ad adã de oi ligno paradisi comede. de ligno ãt scie boni & mali nõ comedas. De oi ergo ligno padisi poterat Adã comedere: q dũ nõ uẽit otra obia3 ñ peccauit. Ille. n. comedit de ligno scie bõi & mali: q sibi suã appropat uolũtatẽ: et se exaltat de bõis q̃ dñs dicit & operat in eo: & sic per sugestionem diaboli & trãsgressionẽ mandati: factũ est pomũ scie mali. uñ o3 q̃ sustineat penã.

¶Franciscus ibidem.

¶Dic dñs ĩ euãgelio. Qui nõ renũciauerit oib⁹ q̃ possidet nõ p̃t me⁹ eẽ discipl'us: & q uoluerit aĩa3 suã saluã facere perdet eam. Ille hõ relinqt oĩa q̃ possidet: & pdit corp⁹ suũ & aĩa3 suã: q seipm totũ pbet ad obia3 sui p̃lati: qa cũ facit uolũtatẽ eius dũmõ bñ facit uera obia est: & qñ subdit⁹ uideret meliora & utiliora anie sue: q̃ illa q̃ pcipit ei su⁹ plat⁹: suã uolũtatẽ sacrificet: q̃ ãt sũt p̃lati studeat ope adiplere. Nã h̃ est uera obia & charitatiua q̃ deo & pxio satisfacit. Si uero p̃latus subdito aliqd otra aĩa3 pcipiat: l3 ei ñ obediat: tñ ip3 nõ dimittat: & si ab aliqb⁹ inde persecutionẽ sustinuerit magis eos diligat pp dñm. Nã q psecutionẽ sustiere malit q̃ a frib⁹ suis separi: uere mãet in pfecta obia: qa ponit animã sua3 p frib⁹ suis. Sũt. n. qdã religiosi q sub spẽ uidendi meliora: q̃ ea q̃ sui p̃lati pcipiũt retro aspiciũt & ad uomitũ redeũt pp̃e uolũtatis. hi homicide sũt & pp mala sua exẽpla multas aĩas pder faciũt.

¶F. in maiori legẽda. parte. vi. & in legẽda ãtiq.

¶Inter alia q̃ dignãter diuina pietas mihi ocessit hãc grã3 otulit: q̃ ita diligẽter nouitio uni⁹ hore obedirẽ: si mihi in p̃latũ daret: sicut ãtiqssimo & discretissimo fri. Subdit⁹ p̃latũ suũ nõ hominẽ osiderare d3: s3 illũ p c⁹ amore ẽ subiect⁹. Quãto aũt otẽptibilior psidet: tãto magis humilitas obediẽtis placet. Et cũ q̃reret a btõ. F. Quis eẽt uer⁹ obediẽs iudicãdus: hois mortui sĩlitudinẽ p exẽplo pposuit. Tolle inqt corp⁹ exanime & ubi placuerit pone. Videbis non repugnare motũ: nõ murmurare sitũ: nõ reclamare dimissum. Quod si statuat in cathedra non alta: s3 ima respiciet: si collocet in purpura in duplo palescit. Hic ait uer⁹ obediẽs est: q cur moueat nõ diiudicat: ubi locet non curat: ut trãsmittet nõ instat: euectus ad officia solitã tenet humilitatẽ: plus honorat⁹ plus se reputat indignũ.

¶Franciscus in legenda antiqua.

¶Pure & simpl'r iniũctas & ñ postl'atas sacras obias noĩabat. Sũmã uero obiam & in q̃ nihil h3 caro & sanguis illã eẽ credebat: q̃ diuina ĩspiratõe itur iter infideles siue ob pxiorũ lucrũ siue ob martirii desideriũ. hãc uero petere dicebat deo esse multũ acceptum.

¶Franciscus ibidem.

¶Frẽs charissimi dicebat frib⁹ suis. pmo uerbũ pceptũ iplete: nec expectetis iterari qđ dr̃ uob. Nihil ẽt ipositatis causemini siue iudicetis eẽ in pcepto: qa & si supra uires ego uobis mãdarẽ: scã obia uirib⁹ ñ carebit.

¶Franciscus ibidem.

¶Dicebat btũs. F. raro p obia3 eẽ pcipiẽdũ: nec pmo p

Raro per obia3 esse pcipiẽdu3

Contra temp... ...

fulminandū eē iaculū qd̄ dz eē extremū. Ad enses inqt nō cito man⁹ mittēda ē. Eū aūt q p̄cepto obie nō festi nāter obedit: dicebat nec deū timere nec hoīez reuere ri. Dū.f.nō hz cām necāriā retardādi. Nihil ueri⁹ istis. Nā auctoritas ipādi in temerario p̄ceptor̄: qd ē aliud q̄ gladi⁹ in manu furiosi? Quid uero desperatius est q̄ religiosus neglector obediētie & ɔtemptor.

¶Franciscus in legenda maiori. parte. vi.

Scīe obiē fructus. ¶Tā.n. uberē dicebat scē obie fructuz: ut eis q iugo ipsi⁹ colla submitterēt: nil tpis sine lucro trāsiret.

¶Ca. xiii. de ɔtinētia & castitate ac mulieꝝ uitatiōe.

¶F. in regula antiqua. caplo. xii.

o Mnes frēs ubicūqz sunt uel uadāt caueāt sibi a malo uisu & freqntia mulierū: & nullus cuz eis ɔsilier̄ solus. Sacerdotes cū eis honeste loquār̄: dā do pniaz uel aliqd spūale ɔsiliū: & nulla penit⁹ mulier ab aliquo frē recipiat̄ ad obediētiā. Sz dato sibi ɔsilio spūali ut uoluerit agat pniaz. Et multū oēs nos custo-diam⁹: & oia mēbra nr̄a mūda teneam⁹: qa dicit dn̄s. Ois q uiderit mulierē ad ɔcupiscēdū eā iaz mechat⁹ ē eā in corde suo. ¶F. in regula noua. ca. xi.

¶Frīb⁹ uniuersis p̄cipio ne hēant suspecta ɔsortia uł ɔsilia mulieꝝ & ne īgrediār̄ monasteria monachaꝝ.

¶Franciscus in legēda maiori. parte. v.

¶Mulieꝝ familiaritates colloqa & aspect⁹ q̄ multis occasio sūt ruine soliciti⁹ euitari iubebat: afferēs p hu iusmodi debilē frangi: & sepe spm̄ fortē infirmari. Ha rū ɔtagionē euadere ɔuersantē cū eis nisi p̄batissimuz uirū tā facile dixit: q̄ iuxta scripturā in igne ābulare & nō cōburere plātas. Nō.n. securꝝ putabat earū forma-rū introrsus haurire imagies: q̄ pñt āt edomite carnis suscipe igniculū: aut pudice mēris maculare nitorē. Af serebat ēt friuolū eē mulieris ɔsortiū uel colloqū exce pta sola ɔfessiōe uel institutōe breuissima: iuxta qd sa luti expedit uel ɔgruit honestati. Que inqt sūt religio so cū muliere tractāda negocia: nisi cū scām pniam uel melioris uite cōsiliū religiosa petitiōe deposcit. Ex ni-mia securitate min⁹ cauer̄ hostis. & diabolus si de suo capillum habere pōt cito crescere facit in trabē.

Periculosū negocium cū mulieri bus cōuer sari.

¶Caplm. xiiii. de oculo pudico & impudico.

¶F. i legēda ātiq. c. d zelo ad frūz pfectōez.

u Olēs.b.F. docere frēs hr̄e oclos pudicos sole bat tali enigmate ɔfingere oclos ipudicos. d. Rex pi⁹ potēs misit ad r̄ginā duos nūcios successiue. Reuertir̄ p̄m⁹ & p uerbis tm̄ uerba reportat: & de re gina nihil loqr̄: qa oclos tēuerat sapiēter: nec aliqlr̄ p spexerat in reginā. Redit ali⁹ & post pauca uerba q̄ re-fert: lōgā de regie pl̄chritudie texit historiā. Vere inqt dn̄e uidi pulcherrimā mulierez: felix q fruir̄ ea. Et rex ad illū. Tu serue neq̄ in spōsaz meā iecisti oculos im-pudicos: pz qa rē ɔspectā subtilr̄ emere uoluisti. Iubz ergo reuocari p̄mū & ait illi. Quid tibi de regina uide tur? Optie inqt mihi ur̄ q libenter & patiēter audiuit. Iste rn̄dit sagaciter: & ait illi rex. nūqd formositas ali-q̄ inest ei? Rn̄dit ille. Dn̄e mi. tuuz sit h̄ respicere & di scerner̄: meū āt fuit uerba ɔferre. Fert̄ a rege snia. Tu inqt q hēs oclos castos esto i camera mea: corpore ca stior & fruer̄ delicijs meis. Hic uero ipudic⁹ exeat do

mū meā: ne poluat thalamū. Dicebat ergo q nō dz ti-mere respicere spōsaz xpi⁹. ¶Ca. xv. de pauptate.

¶Franciscus in regula antiq. ca. viii.

d Omin⁹ dicit euāgelio: uidete cauete ab oī ma litia & auaritia. Vn̄ nullus frūz ubicūqz sit & quocūqz uadit aliquo modo tollat nec recipiat nec re cipi faciat pecuniam aut denarios nec occasione uesti mentoꝝ nec libroruz nec pro precio alicuius laboris: imo nulla occasione: quia nec debemus habere maio rem utilitatē nec reputare in pecuia & denariis q̄ in la pidibus. Et illos uult diabolus obcecare qui eaz appe tunt uel reputant lapidibus meliorē. Caueamus ergo q omnia reliqm⁹: ne p tā modico regnū celoꝝ perda-mus: & si in aliquo loco inuēirem⁹ de his nō curem⁹: tāq̄ de pl̄uere quē pedib⁹ calcam⁹: qa uāitas uāitatuz & oia uāitas. Et si forte qd absit cōtigerit aliquē frēz pecūiaz uel denarios colligere uel hr̄e: oēs frēs teneāt cū p falso frē & fure & latrōe: & loculos hn̄te nisi ue re penituerit. Et nullo mō frēs recipiāt nec q̄rāt nec q̄ri faciāt pecūiā p elīna neqz denarios p aliqb⁹ domib⁹ uel locis: nec cū psona p talib⁹ locis pecuniā uel dena rios q̄rēte uadāt. ¶F. in regula noua. ca. iiii.

¶Precipio firmiter fratribus uniuersis: ut nullo modo denarios uel pecuniā recipiāt per se uel per interposi-tam personam. ¶Et capitulo. vi.

¶Frēs nihil sibi approprient: nec domū nec locū nec aliq̄ rē: sz tāq̄ pegrini & aduene in h̄ seculo ipauptate & hūilitate dn̄o famulātes: & seqr̄: h̄ est illa celsitudo altissime pauptatis: q̄ uos charissimos frēs meos He redes & reges regni celoꝝ istituit: paupes reb⁹ fec uir tutib⁹ sublimauit. Hec sit portio ur̄a q̄ pducit in terrā uiuētiū. Cui dilectissimi frēs totalr̄ iherētes: nihil alid p noīe. d. nr̄i Iesu xpi in ppetuū sub celo hr̄e uelitis.

¶F. in legēda antiq̄ de perfectiōe paupertatis.

¶Quicūqz uult eē Fr̄ minor: nō dz hr̄e nisi duas tuni cas sicut regula sibi concedit: & cordā & femoralia: & qui necessitate cogunr̄ calciamenta.

¶Franciscus in legenda maiori. parte. v.

¶Xpi Iesu pauptatē & mr̄is reuocādo ad mētēz: hāc eē uirtutū r̄ginā afferebat: qa i rege regū et regia mr̄e ipsi⁹ tā pstāter effulsit. Nā frib⁹ q̄rentib⁹ q̄ uirt⁹ magis amicū redderet xpo dixit. Pauptatē noueritis frēs spā lē uiā salutis: tāq̄ hūilitatis fomētū: & pfectōis radicē. Cui⁹ ē fruct⁹ mltiplex sz occult⁹. h̄ ē.n. euāgelici agri thesaur⁹ & abscōdit⁹: p quo emēdo: uēdēda sunt oīa: & q̄ uendi nō pñt illi⁹ ɔpōne spnēda. Ad h⁹ culmē q cupit attigere nō solū mūdāe prudētie: uerꝝ ēt lraꝝ pi tie renūciar̄ quodāmō dz. ut tali expropat⁹ possessiōe: itroeat in potētias dn̄i: & nudū se offerat brachiis cru cifixi. Neqq̄ seculo pfecte renūciat: q ɔprii sensus lo culos intra cordis archana reseruat. Docebat frēs ut paupeꝝ more paupculas casas erigerēt: q̄s n̄ ihitarēt ut ppas: sz sic pegrini & aduene alīeas. Leges.n. pere grioꝝ eē dicebat sub alīeo colligi tecto: sitire ad p̄riaz pacifice ptrāsire. Pauptatē dicebat sui ordis fūdamtū. Cui substrato p̄marie sic oīs structura religiōis initit̄: ut ipsi⁹ firmitate firmer̄: & euersione fundit⁹ euertat̄. Pecūia oīs seruis dei nihil aliud ē q̄ diabolus & colu-

Pauptas scē culmen

ber ueneõsus. ¶F. in legenda Fris Thome.

¶Quãtũ frẽs decliabũt a pauptate: tm mũd⁹ declinabit ab eis: & q̃rẽt inqt & ñ iueniẽt. Si dñaʒ meã pauptatẽ oplexi fuerint: mũd⁹ eos nutriet: q̃ mũdo dati sũt ad salutẽ. Comertiũ ẽ iter mũdũ & frẽs. Debẽt. n. ipsi mũdo bonũ exẽplũ. dʒ eis mũdus puisionẽ necẽitatuʒ: qñ aũt ipsi retraxerint bonũ exẽplũ fide mẽtita: retrahet mundus manũ iusta censura.

¶F. in locutiõe ad frẽm Masseũ sociũ suũ.

¶Charissime & dilectissime mi Fr. thesaur⁹ beatificẽ pauptatis ẽ tã dignissim⁹ & tã diuin⁹: q̃ nos digni nõ sumus in uasis nrĩs tã uilissimis possidere. Cũ h sit illa uirt⁹ celestis: p quã terrẽa & trãsitoria cũcta calcãtur: pp quã oẽs obices tollũt e medio: ut libe dño eterno mẽs hũana iũgat. Hec ẽ q̃ adhuc aiaʒ in terris positã facit in celis cũ ãgelis cõuersari: hec ẽ q̃ xp̃m in cruce associat: cũ xp̃o in tumulo abscondit: & cũ xp̃o resurgit & ascẽdit in celũ. Quia dotẽ agilitatis super celos uolãdi animab⁹ ipaʒ amãtib⁹ ẽt in hac uita cõcedit: cũ uere humilitatis & charitatis arma custodiat.

¶Frãciscus in rñsione ad uicarium suum frẽm Petruʒ Cathanii & habet septima parte legende maioris.

¶Fr Petr⁹ uicari⁹ bti. F. petiit ab eo si uellet aliqd reseruari de reb⁹ itroeũtiũ. Rñdit. b. F. Malo te altare. b. uirgis denudare cũ necẽitas id reqsierit: q̃ ɔtra pauptatis uotũ & obseruãtiã euãgelii uel modicuʒ attentare. gratius. n. hẽbit uirgo btã sci euangelii perfecte seruato cõsilio suũ altare detegi q̃ altari uestito filii sui p missũ cõsiliũ ptermitti. ¶Cap. xvi. de patientia.

¶Frãciscus in suis admonitionibus.

Seruo dei nulla res dʒ displicere pter pctm̃: & quocũqʒ pctõ aliq̃ persona peccaret: & pp h seru⁹ dei turbaret: thesaurizat sibi culpã. Ille seru⁹ dei qui nõ irascit: neqʒ cõturbat se p aliq̃ re recte uiuit sine pprio. Et btũs est cui nõ remãet sibi aliqd: reddens q̃ sũt cesaris cesari & q̃ sũt dei deo. ¶Frãcisc⁹ ibidẽ.

¶Nõ pt cognosci seru⁹ dei q̃tã hẽat patiẽtiã & hũilitatẽ dũ satisfactũ ẽ ei scdm uolũtatẽ uel necẽitatẽ suã. Cũ ãt uenerit tps quo illi q debẽt satisfacere ei faciũt sibi ɔtrariũ: q̃tã hʒ ibi patiẽtiã & hũilitatẽ tãta ẽ & ñ plus. ¶F. ibidem exponens illud. Mat. v.

Beati pacifici qm̃ filii dei uocabunt.

¶Illi sunt uere pacifici qui de omnib⁹ q̃ in hoc seculo patiunt: propter amorem dñi nrĩ Iesu xp̃i in animo pacem seruant. ¶Frãciscus. ibidẽ.

¶Btũs seru⁹ q cũ rephẽdit & acusat. Illã rephẽsionẽ & acusatiõeʒ ita sustinet ab aliis: sic a semetipo. Btũs seru⁹ q rephensus acqescit: uerecũde obtẽperat: hũilr cõfitet & libẽter satisfacit. Btũs seru⁹ q nõ ẽ uelox ad se excusandũ & hũilr sustinet uerecũdiã & rephensionẽ de pctõ: ubi nõ cõmisit culpã. Btũs ille q ita Inuẽt⁹ est hũilis inter subditos suos: sic qñ eẽt inter platos & dños suos: btũs seru⁹ qui semper manet sub uirga correctionis. Fidelis & prudens est seruus qui in omnib⁹ suis offensis nõ tardat puniri interi⁹ per cõtritionẽ: & exterius per cõfessionẽ: & operis satisfactionem.

¶F. i locutõe ad freʒ Leonẽ: q̃ i patia ẽ pfecta letitia.

¶O Fr leo q̃uis frẽs minores in oĩ terra dent bonum exẽplũ magne scitatis & edificatiõis: tñ diligenter scribe & nota q̃ ibi nõ ẽ pfecta letitia. O Fr leo q̃uis Fr minor illumiet cecos ɔtractos extẽdat demões pellat: surdis auditũ: claudis gressuʒ & mutis restituat uerbũ & qd' mai⁹ ẽ q̃triduanũ resuscitet mortuũ: scribe q̃ ibi nõ ẽ pfecta letitia. O Fr leo: si Fr minor sciret oĩuʒ gẽtiũ liguas: & oẽs scias & scripturas ut sciret pphare & reuelare nõ solũ futura: sʒ ẽt ɔscias alioʒ: scribe q̃ ibi nõ ẽ pfcã letitia. Et si Fr mior loquat ligua ãgelica & sciat stellaʒ cursus & uirtutes herbaʒ & sint ei reuelati oẽs thesauri terraruʒ: & si cognosceret uirtutes & ppetates auiũ pisciũ & aialiũ: & hominũ & radicũ & lapidũ & arboʒ & aq̃rũ: scribe q̃ ibi nõ ẽ pfcã letitia. Et si Fr minor sciret tã solẽniter pdicare q̃ cõuerteret oẽs ifideles ad fidẽ: scribe qa ibi nõ ẽ pfecta letitia: & cũ q̃reret Fr leo ubi eẽt pfcã letitia inqt. B. F. qñ uẽiemus ad locũ scẽ Marie de ãgelis sic balneati: pluuiaqʒ & frigore ɔgelati: luto ẽt deturpati & fame afflicti: et ad portã sonabim⁹ & portari⁹ ueniret iratus di. Qui estis uos? Et nos dicerem⁹. Sum⁹ duo de fratrib⁹ urĩs. Et ille ecõtrario diceret: imo estis duo ribaldi: q uaditis p mũdũ el'mas pauperũ rapiẽdo: & nõ apiret nob: sʒ faceret nos stare ad niuẽ & aq̃ i frigore et fame usqʒ ad noctem. Tũc si nos tot repulsas et iniurias sine turbatõe et murmuratõe tollerauerim⁹ patiẽter: et cogitauerim⁹ hũilr et charitatiue: q̃ ille portari⁹ ueraciter nos cognoscit: et q̃ deus excitat linguã suã contra nos. O Fr leo scribe: q̃ ibi ẽ pfcã letitia. Et si nos pulsando pseuerauerim⁹ et ille portari⁹ tãq̃ cõtra iportunos exeat cõtra nos: et durissime nos afficiat di. Recedite hic pultrões uilissimi et ite ad hospitale. q. n. estis uos. Hic penit⁹ nõ mãducabitis. Et si nos gaudẽtes h portabim⁹: et iniuriati cũ amore pepcerimus toto corde: scribe q̃ ibi est pfecta letitia. Et si nos undiqʒ afflictos fame urgẽte frigore affligẽte: nocte insup appropiquãte: pulsabim⁹ clamabim⁹ fletu instabim⁹: ut apeat nob: et ille ide stimulat⁹ dixerit. Isti sũt hoĩes pcacissimi et pterui: et ego pacabo eos: & exiens cũ uno fuste nodoso: & capiẽs nos per caputiũ ad terrã super lutũ et niues piciet: & talr nos uerbabit cũ fuste pdicto: q̃ undiqʒ nos plagis iplebit. Si tot mala si tot iniurias & uerba cũ gaudio tollerem⁹ ɔsiderãtes q̃ pẽas xp̃i bñdicti tollerare & portare debem⁹: scribe & nota diligẽter q̃ ibi ẽ pfecta letitia: et audi ɔclõnẽ. Inter oĩa charismata sci spũs: q̃ xp̃s seruis suis ɔcessit et ɔcedet: ẽ uincere seipm: & libẽter pp ipm & charitatẽ opprobria sustinere. Nã in oib⁹ mirabilibus supradictis: nos gl'iari nõ possumus: q̃ nõ sunt nrã sʒ dei. Quid. n. hẽs qd nõ accepisti? Si ãt accepisti qd gl'iaris q̃si ñ acceperis? Sʒ i cruce tribulatõis & afflictõis possum⁹ gl'iari: qa illd ẽ nrʒ. Et iõ dixit apl's. Mihi absit gl'iari &c.

Nullibi ẽ uera letitia pterq̃ i pfecta patientia.

Suppmuʒ donuʒ dei est uicere seipsum.

¶Franciscus in legenda Fratris Thome. Fratreʒ afflictum & tentatum confortando.

¶Crede mihi fili qm̃ magis pterea te seruum dei credo: & quo magis tẽtatum magis dilectũ a me te noueris. Nullus. n. se dei seruũ reputare dʒ: quousqʒ p tẽtationẽ & tribulationẽ ñ trãsierit. Annul⁹ ẽ quodamõ uicta tẽtatio: quo dñs despõsat sibi aiam serui sui. Plẽs

sibi de anosis meritis blādiūť: & nīla sust nuisse tormē ta uel tētatiōes letanť. Sʒ qm̄ an̄ cōgressum solus eos terror ellideret: sciāt spūs sui debilitatem cōsideratā a dn̄o. Vix.n.obsciuntur certamina fortia: nisi ubi fuerit uirtus perfecta. Signū amplioris est grē nihil in seruo suo impune relinquere dū uiuit in hoc mundo.

¶ Franciscus infirmitatibus grauatus in oratione ad dominum in legenda maiori.parte.xiiii.

¶ Grās tibi ago dn̄e de⁹ de oib⁹ dolorib⁹ meis: teqʒ mi dn̄e rogo: ut cētuplū si tibi placuerit addas: qa hoc erit mihi acceptissimū: ut affligens me dolore nō parcas: cū tue scē uolūtatis adipletio: sit mihi ɔsolatio sup plēa.

¶ Cap.xvii.de humilitate.

¶ F.in admonitiōib⁹ suis: de hūilitate fiēda in p̄latis.

Non uei ministrari sʒ mīstrare: dicit dn̄s. Illi q sūt sup alios ɔstituti: tm̄ de illa p̄latiōe gl'ient q̄tū si eēnt deputati offō abluēdi pedes frūm: & q̄to magis turbarēť de ablata eis p̄latōe: q̄ de ablato eis offō abluēdi pedes: tāto magis loculos ad picu lū aīe sibi ɔponūt.

questo spe cta al i p̄ lati.

¶ F.in regula noua.ca.x.

¶ Ita dʒ eē ꝙ ministri sint serui omniū fratrum.

¶ F.ꝙ p̄latio nō dʒ appeti: in legēda maiori.parte.vi.

¶ In p̄latiōe casus: in laude p̄cipiciū: subditi anime lu crum est in humilitate. Cur ergo periculis plusquā lu cris attēdimus cū tp̄s ad lucrandum cepērimus.

¶ Franciscus de humilitate seruanda in laude huma na: & in prelatione in suis admonitionibus.

¶ Btūs ille seru⁹ q nō se tʒ meliorēʒ qn̄ magnificať & exaltať ab hoib⁹: sicͭ qn̄ teneť uilis simplex & despe ct⁹: qa q̄t⁹ ē hō corā deo tāt⁹ ē & nō plus. Ve illi reli gioso q ab aliis posit⁹ est in alto: & p suā uolūtatē nō uult descēdere. Et btūs ille q nō per suā uolūtatē posi tus ē in alto: & semper desiderat eē sub pedibus.

¶ F.in r̄nsiōe Cardinali hostiē. ne Fr̄ minor p̄latione p̄sumāt esse maior in legenda maiori.parte.vi.

¶ Dn̄e inqt Cardinali hostien̄. Frēs minores.iō uoca ti sunt frēs mei: ut maiores fieri nō p̄sumant. Si uultis ut fructū faciāt in ecclesia dei: tenete ipos & conserua te in statu uocatiōis eoꝝ: & ad p̄latiōes ecclesiasticas nullatenus ascēdere permittatis.

¶ F.in admōitiōib⁹ de hūilitate seruāda in donis dn̄i.

¶ Btūs ille seruus q nō magis se exaltat de bono: qđ dn̄us dicit & facit per ipsum: q̄ de eo qđ dicit & facit per alium. Peccat homo qui magis uult recipere a p̄ ximo suo: q̄ uelit dare de se dn̄o deo.

¶ Franciscus in legenda antiqua.caplō de perfectiōe humilitatis. De humilitate seruāda ad Clericos.

¶ In adiutoriū clericoꝝ missi sum⁹: ad aiarū salutē: ut qđ in illis iueīť min⁹: suppleať a nob: qlʒ recipiet mer cedē: nō secūdū auctoritatē: sʒ secundū laborē. Scitote frēs ꝙ deo ē gratissimū aiaꝝ lucrū. Hoc ɔseq melius possum⁹ cū pace clericoꝝ q̄ cū discordia. Si aūt ipsi sa lutē ipediūt dei ē ultio: & ipse retribuet eis in tpe. Iō qʒ estote subiecti p̄latis: ne q̄tū ex uob ē malus zelus cōsurgat. Si filii pacis fueritis clerū & pp̄lʒ lucrabimi ni: & hoc acceptabilius deo: q̄ pp̄lm solū clero scādali zato lucrari. Tegite eorū lapsus: multiplices eorū sup plete defect⁹: & cū hec feceritis meliores estote.

Salutaris doctrina sci p̄ris.

¶ Franciscus in epistola ad omnes fideles. De nō ap petendo presidere sed subesse.

¶ Nūq̄ desiderare debem⁹ eē sup alios: sʒ magis debe mus eē subditi & serui oī humane creature pp deū: & oēs q talia fecerit & p̄seuerauerit usqʒ i finē: reqescet sup eos spūs dn̄i: & faciet in eis hitaculū & mañonē.

¶ Ca.xviii.de elīna petēda.

¶ F.in reglā āntiq.c.ix.

Omnes frēs studeāt seq hūilitatē & pauptatē dn̄i nr̄i Iesu xp̄i: & recordenť ꝙ nihil aliud oʒ nos hr̄e de toto mūdo nisi sicͭ dicͭ apl's. Habē tes alimēta & qb⁹ tegamur his ɔtenti sum⁹: & debēt gaudere qn̄ ɔuersanť inter uiles & despectas p̄sonas: iter paupes & debiles ifirmos & leprosos: & iuxta uiā mēdicātes: & cū nece fuerit uadāt p̄ elīnis & nō uere cūdenť. Et magis recordenť: qa dn̄s nr̄ Iesus xp̄s fili⁹ dei oīpotētis posuit faciem suā ut petrā durissimā: nec uerecūdat⁹ fuit: & fuit paup & hospes: & uixit de elī nis ip̄e & btā uirgo et discipuli eius. Et qn̄ facerēt eis hoies uerecūdiā & nollent eis dare elīnā: refferāt inde grās deo: qa de uerecūdiis accipient magnū honorēʒ an̄ tribūal dn̄i nr̄i Iesu xp̄i: et sciāt ꝙ uerecūdia nō pa tiētib⁹ sʒ inferētib⁹ imputať. Et elīna est hereditas et iustitia q̄ debeť pauperib⁹ quā nob acqsiuit dn̄s nr̄ Ie sus xp̄s. Et frēs q eā acqrēdo laborāt magnā mercedē hēbūt et faciūt lucrari et acqrere tribuētes: qa omnia q̄ hoies relinquūt in hoc mūdo peribūt: sʒ de charita te et elīnis q̄s fecerint habebūt p̄miū a dn̄o.

quod fratres uadant p̄ elinas

¶ Franciscus in regula noua.caplō.vi.

¶ Frēs uadāt p̄ elemosina cōfidēter: nec opʒ eos uere cūdari: qa dn̄s se fecit pauperēʒ p̄ nob in h̄ mūdo.

¶ F.in legēda antiq.c.de p̄fectiōe hūilitatis.

¶ Charissimi frēs et filioli mei nolite uerecūdari ire p̄ elīna: qa dn̄s se p̄ nobis fecit pauperē in hoc mundo. Cui⁹ exēplo elegim⁹ uiaʒ uerissime pauptatis. Suo.n. amore uiā paupertatis elegimus: nō debem⁹ cōfundi p̄ elīnis ire. Arrā celestis hereditatis erubescere neq̄q̄ cōuenit regni heredib⁹. Hec.n. est hereditas nr̄a qua acqsiuit: et reliqt nobis dn̄s Iesus xp̄s: et omnib⁹ qui suo exēplo uiuere uolūt in scissima paupertate. In ue ritate dico uobis ꝙ multi ex nobiliorib⁹ et sapiētiori bus h⁹ seculi uenient ad istā cōgregationē: et p̄ magno honore et grā hēbūt ire p̄ elīna. Vos ergo q estis illo rum p̄mitie letamini et gaudete: nec renuatis facere q̄ scis illis faciēda trāsmittitis. Ite ergo cōfidēter et aīo gaudēti p̄ elīna cū bn̄dictōe dei. Et magis libe et gau dēter ire debetis p̄ elīna q̄ ille q de una nūmata affer ret cētū denarios: qm̄ affertis eis amorē dei a qb⁹ peti tis elīnā dicētes. Amore dn̄i dei faciatis nobis elīnāʒ: cuius cōparatiōe nihil est celum & terra.

ad gaudiū frūm minorum.

¶ Franciscus in legenda maiori.parte.vii.

¶ Ite qm̄ hac nouissima hora frēs minores cōmoda ti sūt mūdo: ut electi in eis ipleāť: uň a iudice cōmēdā tur. Quādiu fecistis uni ex his frib⁹ meis minimis mi hi fecistis. Iocūdū p̄inde dicebat sub frūm minoꝝ titu lo mēdicare quē in retributiōe iustorū: euāgelice ueri tatis magr̄: suo ore tā signāter exp̄ssit. Vn̄ exponendo illud p̄s. Panē angeloꝝ mādūcauit hō di. Illū sane pa nem angelicū esse: queʒ p̄ dei petituʒ amore: & beatis

suggerentibus angelis pro ipsius charitatẽ largitum: sancta paupertas colligit hostiatim.

¶F. in legẽda maiori. parte. vii. in mñsiõe ad dñz Cardinalẽ hostieñ. cur iuisset pro pane comestur⁹ cũ eo.

¶Magnũ mi dñe honorẽ exhibui dũ maiorẽ dñz honoraui. Si qdẽ bñplacitũ ẽ dño in pauptate: & ea maxime q̃ uolũtaria ꝑ xp̃o mẽdicitas est. Hãc dignitatẽ regalẽ quã ꝑ nob dñs Iesus egen⁹ fact⁹ assumpsit: ut sua ditaret inopia: ac uere paupes spũ regni celorũ reges institueret & heredes: nolo relinqre ꝑ feudo diuitiarũ falsarũ nobis ad horã cõcesso. Ego nolo dimittere dignitatem meã regalem & hereditatẽ ac ꝓfessionẽ meã & frũm minoꝝ. u3. ire ꝑ elĩna hostiatim. Paupertas ẽ q̃ reges regni celoꝝ istituit: nõ false ũre diuitie.

¶F. in legẽda ãtiq̃. Fri reuertẽti gaudẽter de elĩna.

¶Sic uolo ꝙ frater meus uadat & reuertatur cũ elemosina letus & iocũdus & gaudens laudãs deũ.

¶Ca. xix. de cognitiõe ꝓprie infirmitatis & glorie fuga. Et ꝙ nõ põt hõ de aliquo gloriari nisi de infirmitatibus suis. ¶Frãciscus in admonitiõib⁹ suis.

Attende hõ in q̃ta excellẽtia posuit te deus q creauit te & formauit ad imaginẽ dilecti filii sui secũdũ corp⁹: & ad silitudinẽ suã scd̃m animaz: & oẽs creature q̃ sub celo sunt seruiũt & obediũt creatori suo meli⁹ q̃ tu: & ẽt demões nõ crucifixer eũ: s3 tu cũ ipsis crucifixisti eu3 & adhuc crucifigis: delectãdo in uiciis & pc̃tis. Vñ ergo potes gloriari? Nã si ita esses subtilis & sapiẽs ꝙ oẽm sciam hẽres & scires iterp̃tari oĩa gñа linguaꝝ: & de celestib⁹ reb⁹ ꝑscrutari: in oib⁹ his nõ potes gloriari. Demõ sciuit de celestibus & mõ scit de terrenis: plusq̃ oẽs hoies: l3 aliqs hõ fuerit: q summe sapie cognitiõe3 a dño recepit spãle3. Silr̃ si es pulchrior & ditior oib⁹: & ẽt si faceres mirabilia ita ut demones fugares: oĩa ista sunt tibi cõtraria & nihil eoꝝ ad te pertinet: & in his nõ potes gloriari. S3 in hoc possumus gloriari in ĩfirmitatib⁹ nr̃is & i baiulãdo quotidie scãm crucẽ dñi nr̃i Iesu xp̃i.

In quo possit ho mo gloriari.

¶Franciscus in regula noua. caplo. ii.

¶Frẽs inqt uestimẽtis uilib⁹ induant: & possint ea repetiare de saccis & aliis petiis cũ bñdictõe dei: & sequtur. Quos moneo & exhortor: ne despiciãt neq3 iudicẽt homines quos uiderint mollib⁹ uestimentis & coloratis indutos uti cibis & potibus delicatis: sed magis unusquisq3 iudicet & despiciat semetipsum.

¶Franciscus in legenda maiori. parte. vi.

¶Quãtũ hõ ẽ i oculis dei tm̃ ẽ & nõ plus. Stultũ iudicãs hũanis extolli fauorib⁹. Nemo laudãdus c⁹ icert⁹ est exit⁹. De oĩ eo qd̃ põt pc̃tor: nemo sibi d3 iniquo applausu blãdiri. Pc̃tor põt ieiunare põt orare plãgere carnẽ ꝓpriã macerare. hoc nõ põt solũ. s. dño suo eẽ fidelis. In hoc itaq3 gloriãdũ: si suã gl'iã dño reddim⁹: si fidelr̃ seruiẽtes ipsi qcqd donat ascribimus.

¶Franciscus in admonitionibus.

¶Btũs seruus q thesaurizat in celo bona q̃ dñus sibi oñdit: & sub spe mercedis ñ cupit ea mãifestare hoib⁹. Nã ipe altissim⁹ mãifestabit opa sua qbuscũq3 uoluerit. btũs seru⁹ q secreta dñi obseruat i corde suo.

¶Franciscus in regula antiqua. caplo. xvii.

¶Oĩa bona dño deo altissimo reddamus & sũmo: & oĩa bona ipi⁹ eẽ cognoscam⁹: & de oib⁹ ei gr̃as referam⁹: a quo bõa cũcta ꝓcedũt: & ipse altissim⁹ & sũm⁹ solus uer⁹ de⁹ hẽat & ei reddant. Et ipse recipiat oẽs honores & reuerẽtias: oẽs laudes & bñdictiões: oẽm gloriã cuius est omne bonũ: qa solus est bonus.

¶Cap. xx. de scientia mundana fugienda.

¶Franciscus in regula noua. caplo. x.

Non curẽt nesciẽtes lr̃as: lr̃as adiscere: s3 attendãt qd̃ sup oĩa desiderare debẽt hr̃e spm̃ dñi & scãm ei⁹ opõnẽ: orare sẽp ad deũ puro corde & hr̃e hũilitatẽ & patiẽtiã i ꝑsecutõib⁹ & diligere eos q nos rep̃hendũt & arguũt. ¶F. in regula antiq̃. c. xvii.

¶Frẽs caueam⁹ nob ab oĩ supbia & uanagl'ia. Custodiam⁹ nos a sapia h⁹ mũdi: & a prudẽtia carnis. Spũs .n. uult & studet multũ ad uerba hñda et paꝝ ad opõnẽ: & q̃rit ñ religionẽ & scitatẽ iteriorẽ spũs: s3 uult & desiderat religionẽ et scitate3 foris appentẽ hoib⁹. Et isti sũt de qb⁹ dic dñs. Amẽ dico uob recepũt mercedẽ suã. ¶F. in legẽda antiq̃. c. de ꝑfectiõe hũilitatis.

¶Frẽs q scie curiositate ducunt: in die tribulatõis iuenient man⁹ suas uacuas. Iõ uelle3 eos magis roborari uirtutib⁹: ut cũ tp̃s tribulationis uenerit: secum hñt dñz i ãgustia. Vẽtura ẽ ei tribl'atio quo libri ad nihilũ utiles in fenestris & latebris ꝓicient. Nolo frẽs meos cupidos eẽ scie et libroꝝ: s3 uolo fũdari sup scã3 hũilitatẽ et imitari purã simplicitatẽ: scã3 orõne3 et dñа3 pauptatẽ. Hĩ uia sola ẽ secura ad salutẽ ꝓpriã: et alioꝝ edificatiõem: qm̃ xp̃s ad c⁹ imitatiõe3 uocati sũt frẽs: Hãc solã nob oñdit et docuit uerbo pariter et exẽplo. Multi frẽs occasiõe edificãdi alios: dimittent uocationẽ suã. u3. scã3 hũilitatẽ purã simplicitatẽ orõnẽ et deuotionẽ: atq3 dñа3 nr̃a3 pauptatẽ. Et otiget illis ꝙ uñ putabũt magis ibui. i. ipleri deuotiõe et accẽdi amore: & illumiari dei cognitõe: pp itellectũ scripture: ide occasiõalr̃ remãebũt itus frigidi & uacui & sic ad p̃stinã uocationẽ redire nõ poterũt: ꝙ tp̃s uiuẽdi secũdũ uocationẽ suã: in uano et falso studio amiserũt. Et sũt multi frẽs q totũ suũ studiũ & solicitudinẽ suã ponũt i acqrẽdo scia3: dimittẽtes uocatiõe3 suã scãm: extra uiã hũilitatis & scẽ orõnis mente & corpore euãgãdo. Hi astabũt añ tribunal xp̃i nudi & uacui: & solius cõfusionis uerecũdie & doloris manipulos reportantes.

¶Franciscus in legenda maiori. parte. xi.

¶Interrogat⁹. b. F. An placeret sibi ꝙ lr̃ati ia3 recepti ad ordinẽ: studio sacre scripture itẽderẽt. Rñdit. Mihi qdẽ placet: dũ tñ exẽplo xp̃i q magis orasse legit̃ q̃ legisse orõnis studiũ nõ omittãt. Nec tm̃ studeãt ut sciãt q̃lr̃ debent loq: s3 ut audita faciãt: et cũ fecerit: aliis faciẽda ꝓponãt. Volo aũt uos frẽs meos discipulos euãgelicos eẽ: sicq3 i noticia ueritatis ꝓficere: ꝙ in simplicitatis puritate ɔcrescãt: ut simplicitatẽ colũbinã a prudẽtia serpẽtina ñ separẽt: q̃s magr̃ eximi⁹ ore suo bñdicto ɔiũxit. ¶Ca. xxi. de p̃dicatore q̃lis d3 eẽ.

¶Franciscus in regula noua. cap. ix.

Frẽs nõ p̃dicẽt i epatu alic⁹ ep̃i cũ ab eo illis fuerit contradictũ. Et nullus frater populo audeat predicare: nisi a ministro generali fuerit approba

tas & ab eo sibi offm̃ p̄dicatiōis ɔcessu;. Et in p̄dicatione quam faciūt sint examata & casta eoꝝ elloqa: ad utilitatē & edificationē ppli: ānūciādo eis uicia & uirtutes penā & glīā cū breuitate sermonis: ꝙ uerbū adbreuiatū fecͬ dn̄s sup terrā. ❧F. i reglā ātiq. c. xvii.
❧Nulls frūꝫ p̄dicet ɔtra formā & istitutionē scē Romāe ecclīe: & nisi sibi ɔcessuꝫ fuerit a mistro suo. Oēs tn̄ frēs opib⁹ p̄dicēt. Et null⁹ p̄dicator appropet sibi offm̃: sꝫ q̄cūqꝫ hora ei iniūctū fuerit sine omni ɔtradictiōe dimittat. Vñ depcor in charitate: q̄ de⁹ est: oēs frēs meos p̄dicatores ꝙ studeāt se hūiliare in oib⁹: nō gl̄iari: nec in se gaudere: nec iterius se exaltare de bonis uerbis & operib⁹: imo de nullo bono qđ de⁹ facit uel dicit: & operat̄ in eis aliqñ & per ipsos: secūdū ꝙ dicit dn̄s. In h̄ nolite gaudere: qa sp̄ūs uob̄ subiciunt. & firmiter sciam⁹ ꝙ n̄ ptinēt ad nos nisi uitia & pctā.
❧Frāciscus ibidē. c. xxi. Quid debēt frēs p̄dicare.
❧Hāc talē exhortatōeꝫ & laudē oēs frēs mei qñcūqꝫ placuerit eis ānūciare pn̄t inter quoscūqꝫ hoīes cū bn̄dictōe dei. Timete & honorate: laudate & bn̄dicite gr̄as agite & adorate deū oīpotētē: in trinitate & unitate p̄rem & filiū & sp̄m scm̄ oīum creatorē. Agite pn̄iaꝫ facite dignos pn̄ie fruct⁹. Et scitote ꝙ cito moriemini. Date & dabit̄ uob̄. Dimittite & dimitteꝛ uob̄: & si nō dimiseritis: dn̄s nō dimittet uob̄ pctā ur̄a. Cōfitemini oīa pctā ur̄a. Bt̄i q moriunt̄ in pn̄ia: qa erūt in regno celoꝝ: ue illis q nō moriunt̄ in pn̄ia: ꝙ erūt filii diaboli: c⁹ opa faciūt & ibūt in ignē eternū. Cauete & abstinete ab oī malo: & pseuerate usqꝫ i finē in bono.
❧Franciscus in legenda maiori. parte. viii.
❧Offm̃ p̄dicatōis p̄ri misericordiarū affirmabat oī sacrificio accepti⁹: maxīe si studio fuerit pfecte charitatis ipēsuꝫ: ut ad id laboret magis exēplo q̄ uerbo: magis lachrimosa p̄ce q̄ loq̄ci sermōe. Plāgēdū ꝓinde dicebat p̄dicatoreꝫ tāq̄ uera pietate ꝓuatū: siue q in p̄dicatiōe nō aīarū q̄rit salutē: sꝫ ꝓpriā laudē. siue q prauitate uite destruit qđ edificat ueritate doctrīe: p̄ferendū huic dicebat frēm simplicē & elinguē: q bono exēplo alios ꝓuocaret ad bonū. Illud quoqꝫ uerbū donec sterilis pepit plurios tal̄r expōebat. Sterilis ē Fr̄ paupculus: q g̃nandi filios in ecclīa nō hꝫ offm̃: h̄ pariet in iudicio plurimos: qa quos nūc ꝓuatis oꝛonib⁹ ɔuertit ad xp̄m: sue gl̄ie tūc iudex ascribet. Que multos hꝫ filios infirmabit̄: qa p̄dicator uan⁹ & loquax q multis nūc quasi uirtute sua genitis gaudet: cognoscet tūc se nihil proprium habere in eis.
❧F. in legēda antiq. ca. de perfectiōe humilitatis.
❧Multi sunt frēs q totū suū studiū & totā suā solicitudinem ponūt in acq̄rēdo sciam dimittentes uocatiōeꝫ suā scām: extra uiā hūilitatis & scē oꝛonis mēte & corpore euagādo. Qui cū pplo p̄dicauerit: & nouerit aliquos inde edificari: uel ad pn̄iaꝫ ɔuerti: inflant̄ & extollūt se: de ope & lucro alieo: cuꝫ tn̄ magis in cōdēnatiōnē & in preiudiciuꝫ suū p̄dicauerit: & nihil ibi secūdū ueritatē operati fuerint nisi tāq̄ instr̄a illoꝝ p quos uere dn̄s fructū uiusmodi acq̄siuit. Nā quos credunt ꝓpter sciam & p̄dicatiōeꝫ suaꝫ edificari: & ad pn̄iam ɔuerti: dn̄s oꝛonib⁹ & lachrimis scōꝝ pauperꝝ humiliuꝫ & simpliciū frūm edificat & ɔuertit: lꝫ ipsi sci frēs utplīm hoc ignorent. Sic. n. est uolūtas dei ut illud nesciāt: ne ide ualeāt supbire. Isti sunt frēs mei milites tabule rotūde q latitāt in desertis: & in locis remotis ut diligenti⁹ uacēt oꝛoni & meditatiōi sua & alioꝝ pctā plorātes: uiuentes simpl̄r & humil̄r ɔuersantes: quoꝝ scitas a deo cognoscit̄ & aliqñ frib⁹ & hoīb⁹ ē ignota. Horū aīe ab angelis deo p̄ntabūt̄: tūc dn̄s oñdet illis fructū & mercedē laboꝝ suoꝝ. uꝫ. multas aīas q̄ suis exemplis oꝛonib⁹ & lachrimis sunt saluate. Et dicet illis filii mei dilecti: ecce tot & tales aīe saluate sūt ur̄is oꝛonib⁹ lachrimis & exēplis. Et ꝙ sup pauca fuistis fideles supra ml̄ta uos ɔstituā. Alii. n. p̄dicauerūt & laborauerūt sermōib⁹ sapie & scie sue: & ego meritis ur̄is fructū salutis opat⁹ sum. Iō suscipite laboꝝ eorū mercedē & fructū meritorū ur̄orū: q est regnū eternū: qđ hūilitatis & simplicitatis ur̄e: atqꝫ oꝛonū & lachrimarū ur̄arū uiolētia rapuistis. Sicqꝫ isti portātes manipulos suos. i. fruct⁹ & merita scē hūilitatis & simplicitatis sue: itrabūt in gaudiū dn̄i letātes & exultātes. Illi uero q nō curauerūt nisi scire & aliis uiā salutis oñdere: nihil opantes ꝓ se añ xp̄i tribunal astabunt nudi & uacui: & soli⁹ ɔfusiōis & uerecūdie & doloris manipulos deferētes. Tūc ueritas scē hūilitatis et simplicitatis: scēqꝫ oꝛonis et paūptatis q̄ est uocatio nr̄a exaltabit̄ gl̄ificabit̄ & magnificabit̄: cui ueritati ipsi iflati uēto scie detraxerūt uita & uāis sermōib⁹ scie sue dicētes ipsam ueritatē eē falsitatē: & tāq̄ ceci eos q ābulauerūt in ueritate pseq̄ntes. Tūc error & falsitas opiōnū suarū p q̄s ābulauerūt: q̄s eē ueritatē p̄dicauerūt: p q̄s i cecitatis foueā multos p̄cipitauerūt in dolere cōfusione et uerecūdia termiabit̄: et ipi cū suis tenebrosis opionibus in tenebras exteriores cū tenebrarū spiritibus demergent̄. ❧Franciscus ibidem.
❧Dicebat. b. F. ꝙ pp p̄latōis offm̃ et solicitudinē p̄dicādi frēs nō debēt dimittere scāꝫ et deuotā oꝛoneꝫ: ire ꝓ elīna: opari aliqñ māib⁹ suis: et alia humilitatis opa facere: sic et alii frēs: pp bonū exēplū et lucꝝ aiarū suarū et alioꝝ. Multū. n. edificāt̄ subditi cū mīstri & p̄dicatores uacāt libenter oꝛoni et iclināt se ad hūilitatis opa: et obseq̄a uilitatis. Al̄r. n. nō pn̄t absqꝫ sui ɔfusiōe ꝓiudicio et ɔdēnatōe de h̄ frēs alios admōere. ɔꝫ. n. exemplo xp̄i ꝓus facere quā docere ac siml̄ facere et docere. ❧F. in legenda maiori. parte. iii.
❧Fratribus quos ad predicandū mittebat beatus. F. dicebat. Ite annunciate hoīb⁹ paceꝫ: p̄dicate pn̄iam in remissionem pctōꝝ: estote in tribulatiōib⁹ patientes: in oꝛonibus uigiles: in laboribus strenui: in sermonib⁹ modesti: in moribus graues: et in bn̄ficiis grati: ꝙ pro his omnibus uobis regnum p̄parat̄ eternum.

❧Cap. xxii. de exercitio et ociositate uitanda.

❧Franciscus in regula noua. ca. v.

F Frēs illi qb⁹ dedit dn̄s gr̄aꝫ laborādi laborēt fidel̄r & deuote: ita ꝙ excluso ocio aīe inimico scē oꝛonis et deuotiōis sp̄m nō extiguāt: cui debēt cetera tēporalia deseruir̄. De mercede uero laboris ꝓ se et suis frib⁹ corporis necāria recipiāt: p̄ter denarios uel pecuniā. Et h̄ hūil̄r sic decet seruos dei et paupta-

tis scissime sectatores. ℂF.in regula antiq̄.c.vii.

ℂFrēs q sciūt laborare laborēt: & eādē artē exerceāt quā nouerūt si nō fuerit ɔtra salutē aie sue & honeste poterit opari. Nā ait ꝓpħa. Labores manuū tuaꝝ: ꝙ mādūcabis: btūs es & bn̄ tibi erit. & apl's. Qui n̄ uult laborare nō māducet. & unusq̄sq̄ȝ in ea arte & labore qua uocat⁹ est pmaneat: & possint ꝑ labore recipere oia necaria: pter pecuniā. oēs frēs studeāt bonis operibus insudare: ꝙ scriptuȝ est. Semp facito aliq̄d boni: ut diabolus te iueniat occupatū. & iterū. Ociositas inimica est aie. Ideo serui dei orōni semp uel alicui bone opationi isistere debēt. ℂF.in testamēto.

ℂEgo manib⁹ laborabā: & uolo laborare: & oēs alii frēs sil'r uolo ꝙ laborent de laboritio quod ptinet ad honestatē. q nesciūt discāt: nō ꝓpter cupiditatē recipiendi pciū laboris: sȝ pp bonū exēplū & ad repellendā ociositatē. ℂF.i legēda āti q̄.c.đ pfectiōe hūilitatis.

ℂTepidos nec se familiariter & humil'r negocio applicantes dicebat euomendos cito de ore dei, & dicebat. Volo oēs frēs meos laborare & exercitari humiliter in operib⁹ bonis: ut minus simus hominib⁹ onerosi: & ne cor aut lingua in ocio euageť. Qui uero nihil sciunt opari uel laborare: adiscant. lucruȝ uero uel mercedē de labore nō laborantis arbitrio: sed Guardiani uel familie arbitrio cōmitendū esse dicebat.

ℂFranciscus in legenda maiori. parte. v.

ℂOcium aūt omniū malaꝝ cogitationū sentinā docebat sūmopere fugiendū: exēplo demōstrans rebellem carnē & pigrā disciplinis ɔtinuis & fructuosis laboribus edomandā. uñ corp⁹ suū frēm Asinū appellabat: tāq̄ laboriosis supponēdū onerib⁹ et crebris cedēdū flagellis: & uili pabulo sustentādū. Si quē uero cernebat ociosum & pigrū frēm Muscā noiandū censebat: eo ꝙ talis nihil boni faciēs: sȝ bn̄facta ificiens: uilē & abominabilē se oibus reddat. Et dicebat. Volo frēs meos laborare & exercitari: ne ocio dediti per illicita corde aut lingua uagentur.

ℂCap.xxiii. de fratre minore: quis est uere cēsendus.

ℂF.in legēda antiq̄.ca.de zelo ad pfectionē frūȝ.

b Eatus Frāciscus dicebat ꝙ ille esset bon⁹ frater minor q h̄ret fidē fris Bernardi: quā pfectissime habuit cū amore pauptatis. Simplicitateȝ & puritatē fris Leonis: q uere sanctissime fuit puritatis. Curialitatē fris Angeli: q fuit p̄mus miles: q uenit ad ordinē: & fuit oī curialitate & benignitate ornatus. fris Massei gratiosuȝ aspectū & sensuȝ naturalem cū pulchro & deuoto suo eloqo. Menteȝ eleuatā i ɔtēplatiōe quā habuit frater Egidi⁹ usq̄ȝ ad sūmā pfectionē. Virtuosaȝ & ɔtinuā orōneȝ fris Rufini: q sine itermissiōe sp orabat: & dormiēdo uel aliq̄d opādo sp mēs ipsi⁹ erat cū deo. Paciētiā fris Iunipi: q usq̄ȝ ad pfectū statū paciētie puenit pp sanctā expropatione ꝑpe uolūtatis: quā sp pre oculis hēbat: & sūmū desideriū imitādi xp̄ȝ p uiā crucis. Fortitudinē corpalē & spiritualē fris Ioānis de laudib⁹: q tpe illo fuit fortis corpore sup oēs hoies. Charitatē fris Rogerii: cui⁹ tota uita & ɔuersatio erat in feruore charitatis. Et solicitudinē fris Lucidi: q fuit maxie solicitudinis: & nolebat stare nisi p mēsem in loco: sȝ qū sibi placebat stare in aliquo loco: statim recedebat inde: & dicebat. Nō habemus hic mansionem: sed in celo.

ℂFranciscus in legēda maiori. parte. vi. Et in legēda antiqua. ca'po de perfectione humilitatis.

ℂDicebat b.F.socio. Nō mihi uideor eē frater mior nisi fuero in statu quē tibi descripsero. Ecce plat⁹ existens frūm: uado ad cap'lm: pdico & moneo frēs sicut docuerit me spūs sanct⁹. Et in fine diciť ɔtra me. Non ɔuenis nob: ꝙ illitterat⁹ es: & elinguis: idiota: & simplex. uñ de cetero nō p̄sumas te uocare nrm̄ platū. Et tādē eicior cū opprobrio uilipēsus ab oibus. Dico tibi nisi eodē uultu: eadē mētis leticia: & eodē sanctitatis ꝓposito hec uerba audiero: frater minor nequāq̄ suȝ. Nō mihi uideť ꝙ sim frater mior si nō gaudeo qū me uilipēdūt & cū uerecūdia me eiciūt: nolētes ut sim platus eoꝝ: sic ēt qū me uenerāt & honorāt eoꝝ ꝓfectu & utilitate utrobiq̄ȝ equal'r se h̄nte. Nā si gauisus suȝ cū exaltāt me & honorāt pp pfectū & deuotionē ipoꝝū: ubi tñ piculū eē pōt aie mee: m'ltomagis debeo letari & iocundari de ꝓfectu & salute anime mee cum uituperant ubi lucrum est certum.

ℂF.in legenda antiqua. ca. de pfectione paupertatis in responsione domino Bonauenture.

ℂDñs nos frēs miores uocauit i adiutoriuȝ fidei sue & platoꝝ & cl'icoꝝ scē eccl'ie. & iō tenemur q̄tū possum⁹ ipos sp diligere honorare & reuereri. Nā uocāť frēs miores: ꝙ sic noie: ita exēplo & ope p̄ ceteris hoībus huius seculi humiles esse debeant.

ℂC.xxiiii.đ bono exēplo ꝓxīo exhibēdo ut edificeť.

ℂFranciscus in legenda antiqua. capitulo de perfectione humilitatis.

b Tūs F. rñdēdo cuidā sacre theologie magr̄o sr̄ uerbū Eze. Si ñ ānūciaueritis ipio ipietatē suā: sanguinē ei⁹ đ māu tua reqrā. Sic expōebat di. Si uerbū dȝ gñal'r itell'i: ego tal'r ipȝ accipio. ꝙ seru⁹ dei sic dȝ uita & scītate i seipo ardeť ul' fulgeť: ut luce exēpli & ligua scē ɔuersatiōis oēs ipios rep̄hēdat. sic inq̄ splēdor ei⁹ uite & odor fame ei⁹ annunciabit omnibus iniquitates eorum.

ℂF.in legenda antiqua. cap'lo de perfectione humilitatis. Et in legenda maiori. parte. viii.

ℂAffirmabat b.F. hoc tpe nouissimo frēs minores a dño missos ut pctoꝝ obuolutis caligine lucis exēpla mōstrarent. suauissimis se dicēs repleri odorib⁹: & q̄si unguēto pcioso liniri: cū scōꝝ frūȝ p orbē distātiū odorifera fama m'ltos audiret ad uiā ueritatis induci. Ex taliū auditu exultabat in spū bn̄dictiōe oī acceptione dignissimos frēs illos accumulans: q uerbo ul' ope ad xp̄i amorē iducerēt pctōres. Sic ēt q religionē sacram iniqs uiolarēt opib⁹: maledictionis eius grauissimā incurrebāt sententiā. A te: inq̄t: sanctissime dñe & a tota celesti curia & a me paruulo tuo sint maledicti q suo malo exēplo ɔfundūt & destruūt quod p scōs frēs ordinis hui⁹ edificasti & edificare nō cessas.

ℂCa.xxv. de compassione habenda ad delinquētes.

ℂF.in littera directa gñali ministro.

i N hoc uolo cognosceř si tu diligis dñȝ & me

seruũ suũ & tuũ si feceris istud.u3. ꝙ nõ sit aliqs frater in mundo qui peccauerit quantumcunq3 potuerit peccare: ꝙ postq̃ uiderit oculos tuos nunq̃ recedat sine misericordia tua. Et si nõ q̃reret: tu queras ab eo si uult mĩa3. Et si ille milies postea appereret cora3 oculis tuis: dilige eũ plusq̃ me: ad h̃ ut trahas eũ ad bonũ: & semp miserearis talib?. Et istud denuncies guardianis qñ poteris: ꝙ p te sic firm? es facere. Et oẽs frẽs q sciret eũ peccasse nõ faciãt uerecũdiã ei nec detractionẽ: s3 magis mĩa3 hẽant circa ipm: & teneãt ꝑuatũ pctm̃ fris sui: ꝙ nõ est opus sanis medic?: s3 male hñtib?. Si qs frũm istigãte inimico mortalr̃ peccauerit: p obediẽtiã teneant recurrere ad guardianũ suũ. & guardianus silr̃ p obediẽtiã teneat eũ mittere custodi. ipse uero custos misericorditer ꝓuideat ei: sic ipse uellet ꝓuideri sibi si in ɔsimili casu eẽt. Et isti ꝑenit? nõ hẽant ptãtẽ iniũgẽdi aliã pniã3 nisi illã. uade & noli ampli? peccare.

Pnĩa iniũgẽda peccatoribus

¶ Nota ꝙ h̃ ut in reglã custodẽ b. F. accipit ꝓ mĩstro.

¶ F. in regula noua. ca. x.

¶ Frẽs q sũt ministri & serui alioꝝ frũm uisitẽt & moneãt frẽs suos: & humilr̃ & charitatiue corrigãr eos: ñ ꝑcipiẽtes eis aliqd qđ sit ɔtra aia3 suã & regulã nostrã. Et ubicũq3 sũt frẽs q scirẽt & cognoscerẽt se non posse regulã spũalr̃ obseruare: ad suos ministros debeant & possint recurrer̃. Ministri uero charitatiue & benigne eos recipiãt: & tãtã familiaritatẽ hẽant circa ipsos: ut dicere possint eis & facere sicut dñi seruis suis. Nã ita debet eẽ: ꝙ ministri sint serui oiu3 frũm.

¶ Ca. xxvi. de detractiõe fugiẽda. ¶ F. in legẽda fris Thome. ca. de charitate.

Detractores sup oẽ aliud gen? uicioꝝ execrãs horribilr̃ uenenũ in lingua eos ferre dicebat: aliosq3 uenen ificere. Semel quedã audiẽs famã fris denigrãtẽ inqt ad uicariũ suũ uerbũ ualde terribile. instãt religioni discrimina nisi detractorib? obuier̃: cito multoꝝ suauissim? odor fetebit: nisi fetidoꝝ ora claudant. Sũma uolo ꝓuidẽtia cures tu & oẽs ministri: ne pestifer morb? iste lati? se difundat. Frẽm q aliũ fre3 fame gloria spoliaret dicebat tunica spoliãdũ: nec oculos posse ad deũ leuare: nisi ꝑus qđ abstulerat redderet. Et dicebat ipse b. F. Vox detractoris ista ẽ: uite mihi ꝑfectio deest: sciẽtie uel peculiaris gr̃e facultas nõ suppetit: ac p hoc nec apud deũ locũ iuenio: nec apud hoies. Scio qđ faciã. Ponã maculã in electis: & apud maiores gr̃a3 ꝓmerebor. Scio ꝓlatũ meũ hoie3 eẽ: eo3dẽq3 mecũ qñq3 uti offõ: quo succisis cedris solus uideat̃ ram? in uia. Eia miser humanis corporib? uescere: & ꝙ uiuere alr̃ nõ potes frũm uiscera rode. Tales boni studẽt uideri nõ fieri: accusantes uicia nec uicia đ ponẽtes: solos eos laudãt quoꝝ cupiũt auctoritate foueri: silẽtes a laudib?: qs ad laudatũ nõ extimãt reportari. Ieiũe faciei pallore3 perniciosis laudib? uẽdũt: ut spũales uideant̃ q diiudicẽt oĩa: & ipsi a nemine iudicent̃. Gaudẽt scitatis opione nõ ope: angelico noĩe nõ uirtute.

¶ F. in regula noua. ca. x.

¶ Moneo quoq3 & exhortor frẽs meos i d. iesu xp̃o: ut caueãt ab oĩ supbia: uanaglia: iuidia: auaricia: cura: & solicitudĩe hui? seculi: detractiõe: & murmuratiõe.

¶ Ca. xxvii. de eo qđ agẽdũ est a frib? p? mũdi abdicationẽ. ¶ F. in reglã antiqua. ca. xxii.

Nunc ãt frẽs postq̃ mũdũ dimisim?: nihil aliud hẽm? facere: nisi soliciti sim? seq dñi uolũtatẽ: & placere ei. Multũ caueam? ne sim? terra sec? uia3 uel petrosa uel spinosa: s3 semẽ de quo dic̃ dñs in euãgelio. Semẽ est uerbũ dei. Quod ãt sec? uia3 cecidit & ɔculcatũ est: hi sunt q audiũt uerbũ dei & nõ itelligũt: & ɔfesti3 uenit diabol? & rapit qđ semiatũ est in cordib? eoꝝ: & tollit uerbũ de cordib? eoꝝ: ne credentes salui fiãt. Quod ãt supra petrosam cecidit: hi sunt q cũ audierint uerbũ: statim cũ gaudio suscipiũt illud. facta ãt tribl̃atiõe & ꝑsecutiõe ꝑp uerbũ ɔtinuo scãdalizantur. Et hi radices ñ hñt: s3 tpales sũt. ꝙ ad tp̃s credũt & i tempore temptatiõis recedũt. Quod aũt in spinis cecidit: hi sũt q uerbũ dei audiũt: & solicitudo & erũne h? seculi suba & fallacia diuiciaꝝ & circa reliq cõcupiscẽtie itroeũtes suffocãt uerbũ: & sine fructu efficit̃. Quod ãt in terra bõa seiatũ est: hi sũt q corde bono & optimo audientes uerbũ itelligũt & retinent: & fructũ afferũt i patiẽtia. Et ꝑpea nos frẽs: sic dic̃ dñs Dimittam? mortuos sepelire mortuos suos: & multũ caueam? a malicia & subtilitate sathane: q uult ne hõ mẽtẽ suã & cor hẽat ad dñ3 deũ: & circuiẽs desiderat cor hoĩs sub specie alic? mercedis uel adiutorii suffocare & tollere uerbũ & ꝑcepta dñi a memoria. Et ulr̃ cor hoĩs p sclãria desideria negocia & curã excecare & inhabitare. Sic dic̃ dñs cũ imundus spũs exierit ab hoie ambulat p loca arida & inaquosa: q̃rẽs reqe3 & nõ iueniẽs dic̃ reuertar in domũ meã uñ exiui: & ueniens iueñit eã scopis mũdatã & ornatã. Tũc uadit & assumit septem alios spũs neqores se: & igressi habitãt ibi: & fiũt nouissima hoĩs illi? peiora ꝑoribus. uñ oẽs frẽs custodiam? nos mltũ ne sub spẽ alicui? mercedis ul̃ opis uel adiutorii ꝑdam? aut tollam? mẽtẽ nr̃a3 & cor nr̃m a deo. S3 in scã charitate q̃ deus est rogo oẽs frẽs: ut oĩ ipedimẽto remoto: & oĩ cura & solicitudine postposita quocũq3 mõ meli? pñt debeãt seruire: amare: & honorare: & adorare dñ3 deũ mũdo corde et pura mẽte: qđ ipe sup oĩa q̃rit: ac sp faciam? hitaclm̃ et mãsionẽ ipsi q ẽ dñs de? op̃s pr̃ et fili? et spũs scũs.

¶ C. xxviii. de frũ3 ɔuersatiõe iter fideles catholicos. ¶ F. in legẽda triũ socioꝝ i diuersis capl̃is.

Considerem? frẽs charissimi uocatione3 nr̃a3: q̃ misericorditer uocauit nos de?: ñ tm̃ ꝓ nr̃a: s3 ꝓ mltoꝝ salute: ut eam? p mũdũ exhortãdo oẽs pl? exẽplo q̃ uerbo ad agẽdũ pnia3 ꝓ pctis suis: et hñda3 mẽoriã mãdatoꝝ dei. Nolite timere: s3 securi ãnũciate simplr̃ pnia3: ɔfidẽtes i dño: q uicit mũdũ: q spũ suo loquet̃ p uos et in uob ad exhortãdũ oẽs ut ɔuertãt̃ ad ip3: et ei? mãdata obseruent. Caueam? q religm? oĩa ne ꝓ modico regnũ celoꝝ ꝑdam?. Et si pecuniã in aliquo loco iuẽiam?: ñ curem? plusq̃ de puluere quẽ calcam?. Monebat ẽt ut nullũ hoĩe3 iudicarẽt neq3 despicerẽt illos q delicate uiuũt et curiose ac supflue induũtur. De? est nr̃ & ipsoꝝ dñs potens illos ad se uocare & uocatos iustificare. Volebatq3 ut fratres tales reuererent̃ sic frẽs & dños suos: ꝙ frẽs sunt inq̃tũ ab uno

creatorẽ creati. Dñi sũt inq̄tũ bonos adiuuãt ad penitẽ
tiam faciẽdã: eis necessaria corporis ministrãtes. Et di
cebat btũs Frãciscus. Talis deberet esse fratruʒ cõuer
satio inter gentes: ut quicũqʒ audirẽt uel uiderẽt eos:
glorificarẽt patrem celestem: & deuote laudarẽt. Et di
cebat illis. Sicut pacem annunciatis ore: sic in cordi-
bus ur̃is pacẽ & ampli⁹ hẽatis. Nullus per uos ꝓuo-
cet ad irã uľ scãdalũ: sʒ oẽs ꝑ mãsuetudinẽ ur̃am ad pa
cẽ: benignitatẽ: & ꝯcordiã ꝓuocẽt. Nã ad hoc uocati su-
m⁹ ut uulneratos curem⁹: alligem⁹ ꝯfractos: & erro-
neos reuocem⁹. Multi.n. uidẽt nob eẽ mẽbra diaboli:
qui adhuc discipuli erunt xp̄i.

¶Ca. xxix. de gratifica frũʒ inter ĩfideles ꝯuersatiõe.

¶F. in regula antiqua. ca. xvi.

d Icit dñs. Ecce ego mitto uos sic oues ĩ medio
luporꝝ. Estote ergo prudẽtes sicut serpẽtes: &
simplices sic colũbe. uñ qcũqʒ frũʒ diuia ĩspiratiõe ire
iter saracenos & al os ĩfideles uoluerit: uadat đ licẽtia
sui mĩstri & serui. Ministri uero dẽt eis lnia: & ñ ꝯtra
dicãt si uiderint eos idoneos ad mittendũ. Nã tenebiť
dño reddere rõnẽ si i hoc uľ aliis ĩdiscrete ꝓcesserit. Frẽs
uero q̄ uadũt pñt duob⁹ modis iter eos ꝯuersari. uno
mõ ꝙ ñ faciãt lites: nʒ ꝯtẽtiõs: sʒ sint subditi oĩ hũane
creature pp deũ: & ꝯfiteãt se eẽ xp̄ianos. Ali⁹ mod⁹ ẽ
ꝙ cũ uiderit placere đo ãnũciẽt uerbũ dei: ut credãt in
deũ pr̃eʒ oĩpotẽtẽ pr̃eʒ & filiũ & sp̄m scm̄ creatorẽ oĩ
uʒ redẽptorẽ & saluatorẽ filiũ: & ut baptizẽt & efficiã
tur xp̄iani: ꝗ nisi qs renatus fuerit ex aq̄ & sp̄ũ scõ ñ
p̄t itrare ĩ regnũ dei. Hec & alia q̄ placuerit đo ĩpis &
aliis dicere pñt. ꝗ dič dñs in euãgelio. Oĩs q ꝯfitebiť
me corã hoĩb⁹: ꝯfitebor & ego eũ corã pr̃e meo: q ẽ ĩ
celꝭ. Et q erubuerit me & meos sermões: hũc fili⁹ hoĩs
cũ uenerit ĩ maiestate sua & pr̃is & scõꝝ erubescet an
gelorꝝ. Et oẽs frẽs ubicũqʒ sũt recordẽt ꝙ dederũt se:
& reliqrũt corpa sua dño nr̃o iesu xp̄o. Et ꝓ ei⁹ amo-
re debẽt se expõere inimicis tã uisibilib⁹ q̄ ĩuisibilib⁹.
ꝗ dič dñs. Qui pdiderit aiaʒ suã pp me: in uitã eternã
saluã faciet eã. Bti q ꝑsecutionẽ patiũť pp iustitiã: qm̄
ĩporꝝ ẽ regnũ celorꝝ. Si me ꝑsecuti sũt: & uos ꝑseqñť.
si ãt ꝑseqñť uos ĩ una ciuitate: fugite ĩ aliã. Bti estis cũ
uos oderit hoĩes: & cũ sepauerit uos & eiecerit nomẽ
ur̃ʒ tãq̄ malũ: & cũ dixerit oẽ malũ aduersũ uos mẽtiẽ
tes pp me: gaudẽte ĩ illa die & exltate: qm̄ merces ur̃a
mľta ẽ ĩ celꝭ. dico ãt uob amicis meis: ne terreamini ab
hisq occidũt corp⁹: & p⁹ hoc ñ hñt qd ãpli⁹ faciãt. Vi-
dete ne turbemini. In patientia.n. ur̃a possidebitis aias
ur̃as. Qui aũt ꝑseuerauerit usqʒ in finẽ: hic salu⁹ erit.

¶Ca. xxx. de religiosa habitatione in heremitoriis.

¶Frãciscus in admonitionibus suis.

i Lliq uolũt religiose stare in heremitoriis sint
tres aut q̄tuor ad pl⁹. Duo ex ipsis sint mr̃es:
& hẽant duos filios: uľ unũ ad min⁹. Illi duo teneãt ui
tã Marthe: & alii duo uitã Marie magdalene. Illi ãt q
tenẽt uitã Marie hẽant unũ claustrũ: & qlʒ hẽat locuʒ
suũ: ita ꝙ neqʒ habitẽt siľ neqʒ cubẽt: & sp dicãt ꝯple
toriũ đ die: qñ sol reuertiť ad occasũ: & studeãt tenere
silẽtiũ & dicãt horas suas. & surgãt ad matutinũ: & ꝑ
mũ q̄rãt regnũ dei & iustitiã ei⁹: & hora ꝯgrua dicãt ꝑ
mã & tertiã. & p⁹ horã tertiã soluãt silentiũ: & possint
loq & ire ad mr̃es suas. & qñ placuerit possint petere
ab eis elimosinã pp amorẽ dñi dei sic paupes paupcu
li: & postea dicãt sextã: nonã: & uespas tp̄e debito: & ĩ
claustro ubi morãť nõ pmittãt aliquã psonã introire: sʒ
neqʒ ibi comedãt. Et illi frẽs q sũt mr̃es studeãt mane
re remote ab oĩ psona: & per obediẽtiã sui custodis cu
stodiãt filios suos ab omni persona ut nemo possit eis
loq. Et isti filii nõ loqñť cũ aliq̄ psona: nisi cũ mr̃ib⁹ su
is & custode suo qñ placebit ei uisitare ipsos cũ bñdi
ctiõe đi. Filii uero qñqʒ offm̃ mr̃uʒ assumãt: sic uicissi
tudinalr̃ ꝑ tẽpore uisuʒ fuerit eis disponẽdũ: q omnia
supradicta studiose & solicite studeãt obseruare.

¶Ca. xxxi. de leticia sp̃uali semper habenda.

¶F. ĩ legẽda ãtiq̄. c. viii. đ zelo ipsi⁹.

b Eat⁹ F. uolebat frẽs suos interi⁹ & exteri⁹ le
ticiã sp̃ualẽ hr̃e. Dicebat.n. ꝙ si seru⁹ dei stu
duerit hr̃e & cõseruare leticiã sp̃ualẽ q̄ ꝓuenit ex mũ-
dicia cordis: & acqriť ꝑ deuotionẽ orõnis: demões ni
hil possunt ei nocere dicẽtes. Ex quo in tribulatiõe &
psꝑitate leticiã hʒ seru⁹ dei: nõ possum⁹ inueuire adi
tũ intrãdi ad ip̄m: nec sibi nocere. Sʒ tũc exultãt demo
nes: qñ deuotionẽ & leticiã q̄ ꝓuenit ex mũda orone
& ex aliis opib⁹ uirtuosis possunt extinguere: uel ali-
qualr̃ ipedire. Nã si diabol⁹ in seruo dei põt aliqd hr̃e
de suo: nisi fuerit sapiẽs et solicit⁹ delere et destruere
illud q̄ citi⁹ poterit ꝑ uirtutẽ scẽ orõnis: cõtritiõis: con
fessiõis: et satisfactiõis: in breui tp̄e de uno capillo fa
cit unã trabẽ semp aliqd illi adiiciẽdo. Quia ergo frẽs
mei ex mũdicia cordis et puritate orõnis cõtinue. hec
leticia sp̃ualis oritur circa illa duo acquirenda princi-
palr̃ est studẽdũ: ut ipsam leticiã quã in me et in uobis
cupio sũmo affectu: et diligo cernere et sentire: possi-
tis hr̃e interi⁹ et exteri⁹ ad edificationẽ ꝓximi: et ui-
tupiũ inimici. Ad ip̄m.n. et ad mẽbra ei⁹ ꝯʒ cõtristari:
ad nos ãt letari sp in dño et gaudere. ¶Itẽ dicebat b.
F. qm̄ scio ꝙ demões inuidẽt mihi de beneficiis: q̄ mi-
hi dñs dedit. Scio ẽt et uideo ꝙ cũ nocere nõ pñt per
me studẽt mihi nocere ꝑ socios meos. si uero ꝑ me uľ
ꝑ socios meos mihi nocere nõ pñt: cũ magna cõfusiõe
recedũt. imo qñqʒ si eẽm temptat⁹ uel accidiosus: ꝯsi-
dero leticiã socii mei: & stati occasiõe leticie illi⁹ reuer
tor de tẽptatiõe & accidia ad interiorẽ leticiã & exte-
riorẽ. ¶Semel rephẽdẽs unũ ex sociis tristẽ ĩ facie di
cebat. Cur oñdis exteri⁹ de tuis offensis dolorẽ? Inter
te & deũ hẽas hãc tristiciã: & ora ip̄ʒ ut ꝑ suã miaʒ ti
bi parcat: & reddat aie tue leticiã salutaris sui: qua per
peccati demeritũ est ꝓuata. Corã aũt me & aliis ostẽ-
das sp hr̃e leticiã. nã seruo dei nõ ꝯuẽit corã fratre suo
uel alio oñdere tristiciã & faciem turbulentam.

¶Franciscus in admonitionibus.

¶Btũs ille religiosus q nõ hʒ iocũditatẽ & leticiã ni-
si in sanctissimis eloquiis & opib⁹ dñi: & cũ his ꝓuo
cat hoies ad amorẽ dei in gaudio & leticia. Et ueh illi
religioso qui delectatur in uerbis ociosis & inanibus:
& cũ his ꝓuocat homines ad risum.

¶Ca. xxxii. de gñali mĩstro ordis miorꝝ & sociis ei⁹.

¶F. in legẽda antiqua. ca. de zelo ad religionẽ.

q̃lis dz eē | alior oui | um mino | ricarum.

Vm frā qdā dixisset b.F. ppe finē uite sue. Pr: tu trāsibis ad dñz: & familia te secuta remanebit i ualle lachrimarum. Innue nob aliquē si cognoscis i quo aius tu⁹ qescat: cui on⁹ gñal' misterii digne possit ipoi. Rñdit b.F. idues cūcta uerba suspirāns Tā magni & mltimodi exercit⁹ ducē: tā magni & dilatati gregis pastorē fili mi nllz sufficiētē itueor: sz unū uob dpigā: i quo reluceat ql' dbeat eē isti⁹ familie dux & pastor. Hō: iqt: iste dz eē uite grauissime: discretiōis magne: fame laudabil': puatis affectiōib⁹ carēs: ne dū i pte pl⁹ diligit: i toto scādalū gñet. Dz illi orōnis studiū esse amicū: ita tñ q certas horas aie sue: & certas gregi suo distribuat. Nā pmo mãe dz scissimū sacrificiuz misse pmitteř: & ibidē lōga dūotiōe seips & gregē diuie ptectiōi affectuos⁹ omēdař. p⁹ orōnē uero seipz statuat ab oib⁹ dpilādū: oib⁹ rñsurz: oib⁹ cū charitate paciētia: & māsuetudie puisurz. ñ dz eē acceptator psonarz: ita q ñ min⁹ curet d simplicib⁹ & idiotis q̃ de sciētib⁹ & sapiētib⁹: cui si donū scie ē ocessuz: tñ pl⁹ i morib⁹ pietatis et simplicitatis: paciētie: & hūilitatis imaginē ferat. foueatqz uirtutes i se & i aliis: atqz i practicādo eas otinue se exerceat. ad hr alios pl⁹ exēplo q̃ sermōib⁹ icitādo. sit execrator pecūie: q nře pfessiōis & pfectiōis ē pcipua corruptela: & tāq̃ caput & exēplar imitādū ab oib⁹: nll'is iq locul' abutař. sufficiat āt sibi p se hit⁹ & libell⁹: p aliis uero pēnarol⁹ cū calamo & pugillari & sigillū. ñ sit aggregatō librorz: nec lectiōi mltū itēt⁹: ne forte dtrahat offō qd progat studio. osoleř pie afflictos: cū sit ultimū remediū tribl'atis ne si apud eū dfuerit remedia sanitatis: dspatiōis morb⁹ pualeat i ifirmis: ut pteruos flectat ad māsuetudinē: seipz psternat: & aliqd sui iuris relaxet ut aiam lucrifaciat. Ad refugos ordis uelut ad oues q̃ pierūt uiscera pietatis expādat: & nūq̃ miaz neget ill'. sciēs tēptationes illas pualidas: q̃ ad tm̄ pñt ipelleř aiaz: q̃s si ipz pmitteret dñs expiri: forte i mai⁹ pcipitiū labeř. uellē ipz tāq̃ xpi uicariū ab oib⁹ cū dūotiōe & reuerētia honorari: atqz sibi ab oib⁹ & i oib⁹ cū ol bēiuolētia iuxta ei⁹ necitatē & stat⁹ nři odecētiā puideri. uerūtñ oz eū ñ arrideř honorib⁹ nz fauorib⁹ plusq̃ iiuriis dlectari: ita q pp honores ñ muteř ei⁹ mores: nisi i meli⁹. Si qñ uero ppēsiori & meliori cibo idigeret: ñ i abscōso: sz i publico loco assumat ut aliis tollař uerecūdia puidēdi sibi i ifirmitatib⁹ & dbilitatib⁹ suis. ad eū maxie ptinet latētes oscias dstigueř: & ex occltis uēis eruere ueritatē. Oēs accusatiōes i pncipio hēat suspectas: donec ueritas ex diligēti examiatiōe icipiat appeř. aures ét ñ pbeat mltiloqs: & mltiloquos i accusatōib⁹ spāl'r hēat suspectos: nec facil'r credat eis. Tal' dniqz dz eē, q pp cupiditatē řtinēdi honorē: uirilē formā iustitie & eqtatis: nll'aten⁹ ificiat ul' relaxet, ita tñ q ex nimio rigoř nll'i⁹ aia occidař: & ex supflua māsuetudie ñ nascatur torpor: atqz ex laxa idulgētia ñ pueiat dissol'o disciplie. sicqz ab oi timeat & ab ipis timētib⁹ diligař.

q̃les debēt esse mini | strorum so | cii.

Ofñ āt platiōis sp putet & sētiat sibi foř poti⁹ oneri q̃ honori. uellē itaqz eū hře socios pditos hōestate: rigidos aduersus uoluptates: fortes i āgustiis: & passiuos delinqntib⁹: hñtes eq'lē affectiōnē ad oēs nll' d labor suo řcipiētes: nisi purā corpis necitatē: & nil' appetētes nisi laudē dei: ordinis pfectū aie ppe meritū & frūz oiuz pfectā salutē. oib⁹ oueiēter affabiles: & oēs oueiētes ad eos cū scā iocūditate řcipiētes: atqz forarz & exēplū obseruātie euāgelii iuxta pfessiōnē regl'e in semetipis pure & simpl'r oib⁹ oñdētes. Ecce. inqt. tal' dz eē gñal' minister & tales socios deberet hře.

¶F. in regula noua. caplō. viii.

¶Vniuersi frēs unū de fratrib⁹ istius religionis teneātur hře gñalē ministrz & seruū toti⁹ fraternitatis: cui teneař firmiter obedire.

¶Ca. 33. de eo q sum⁹ filii dei sponsi frēs & mřes xpi. ¶F. i eplā ad oēs fideles.

O Mnes q opa dei fecerit & pseuerauerit usqz i finē reqescet spūs dñi & faciet i eis hitaclz & māsiōez & erūt filii pris celestis: cui⁹ opa faciūt: & sūt spōsi & frēs & mřes dñi nři iesu xpi: spōsi sum⁹ qñ p spūm scm̄ oiūgit fidel' aia. D. nřo iesu xpo. frēs sum⁹ qñ facim⁹ uolūtatē pris ei⁹. Mřes ei⁹ sum⁹ qñ portam⁹ eū i corde & corpe nřo p amorē & purā & sincerā osciaz. parturim⁹ āt eū p scāz opōnē: q luceř dz aliis i exēplū. O q̃ gl'iosū magnū & scm̄ hře i cel' přez. O q̃ pulchrū & admirabile hře i cel' spōsuz. O q̃ scm̄ & dilectū bñplacitū & hūile pacificū & dulce amabile & sr oia desiderabile hře talē frēz q posuit aiam suā p ouib⁹ suis: & orauit p nob ad přez di. Pr: serua eos i noīe tuo quos dedisti mihi i mūdo: tui sūt. rogo p eis: bñdic & scifica eos. Et uolo ut ubi ego sum: & ill' sint mecū: ut uideāt cl'itatē meā i regno tuo.

¶C. xxxiiii. d fuga nois magisterii. ¶F. in legēda antiqua.

D Icebat humilis imitator xpi Franciscus sciēs nomen magisterii soli ipsi xpo conuenire: per quem omnia facta sunt opera: q libenter uellet scire facere omnia: sed nollet esse magister nec magistri nomine isigniri: ne ex tali noīe otra uerbū xpi i euāgelio phibētis facere uidereř. q meli⁹ ē eē hūilē cū paupcula sua scia q̃ si eēt pol'e scire facere oia mirabilia & magnalia: & psumere otra gl'iosi magři hūilia documēta. nā nom magisterii nemi oueit: nisi d. iesu xpo: c⁹ pfctā sūt opa. & mādauit ut nll's sr terrā magř uocareř & uocari psumeret: q un⁹ sol⁹ & uer⁹ absqz defectu i cel' ē magř bñdict⁹ xps: q ē deus & hō lux & uita conditor mūdi laudabilis & gloriosus in secula. amen.

¶C. xxxv. de ñ dimittēdo satisfacere si hō pt añ mortē pp pētes & amicos. ¶F. i eplā ad oēs fideles.

O Mnes illi q ñ sūt i pnia & ñ recipiūt corp⁹ & sāguinē dñi nři iesu xpi: sz opāt uicia & pctā: & ābulāt p⁹ malā ocupiscētiā & mala dsideria: & ñ obseruāt q pmiserūt: & seruiūt corpal'r mūdo & carnalib⁹ dsidriis & curis & solicitudib⁹ h⁹ scli: mēte āt seruiūt diabolo dcepti ab eo c⁹ filii sūt: ceci sūt: q lumē uerz. d. iesu xpz ñ uidēt. Hi sapiaz spūalē ñ hñt: q ñ hñt filiū dei i se: q ē sapia pris. uidēt: agnoscūt: sciūt & faciūt mala: & sciēter pdūt aias suas. uidete ceci decepti ab inimicis nřis: a carne: a mūdo: a diabolo. Corpori dulce est facere peccatū: & amarū deo seruire: q oia mala uicia & pctā de corde hominis exeūt & pcedūt. sic dř i euāgelio. Et nihil boni hēbitis i h sclō: nz

ĩ futuro putatis diu poſſidere uanitates hꝰ ſeculi:ſꝫ ꝺe-
cepti eſtis: ꝙ ueniet dies ⁊ hora quā neſcitis ⁊ ñ co
gitatis. Infirmatꝛ corpꝰ:mors appropinq̄t:ueniūt ꝓpin
q ⁊ amici dicẽtes. Diſpõe tua. Ecce uxor ⁊ filii eiꝰ ꝓ
pinq ⁊ amici fingūt ſe flere. Et reſpiciẽs uidet eos flē
tes:⁊ mouetꝛ malo motu : ⁊ cogitādo intra ſe dic eis.
Ecce aīaꝫ ⁊ corpꝰ meū ⁊ oīa mea pono ĩ māibꝰ ūris.
Vere iſte ē hō maledictꝰ : q ꝯfidit ⁊ ponit aīaꝫ ſuā ⁊
corpꝰ ⁊ oīa ſua ĩ talibꝰ māibꝰ. uñ dic dñs ꝑ ꝓphām.
Maledictꝰ hō q ꝯfidit ĩ hoīe. Et ſtatī faciūt uenire ſa-
cerdotē. Et dic ei ſacerdos. Vis recipe pniaꝫ de oībus
pctis tuis? Rñdet. Volo. Vis ſatiſfacere de male abla
tis.i.de his:ĩ qbꝰ fraudaſti ꝓximū? Rñdet. Nō. ꝙ oīa
diſpoſui ĩ māibꝰ ꝓpinquoꝝ ⁊ amicoꝝ meoꝝ. Et inci
pit ꝑdere loq̄lā: ⁊ ſic morit ille amara morte. Sꝫ ſciāt
oēs ꝙ ubicūqꝫ ⁊ q̄lrcūqꝫ hō moriatꝛ ĩ crimia ĩ pctō ſi
ne ſatiſfactiōe ⁊ pt ſatiſfacere: diabolꝰ accipit aīam
ſuā de corpe cū tāta āguſtia ⁊ tribl'atiōe q̄tā nll's ſcire
pt niſi q recipit. Et oīa talēta ptās ſcia ⁊ ſapia: q̄ ipſe
putabat hr̄e auferūt ab eo: ⁊ ꝓpinqui ⁊ amici tollūt
ſubāꝫ eiꝰ ⁊ diuidūt. Et poſtea dīit. Maledcā ſit aīa eiꝰ
ꝙ pl'a potuit dare ⁊ acqrerꝛ q̄ ꝺderit ⁊ acqſierit: uer-
mes uero comedūt corpꝰ. ⁊ ſic pdit aīaꝫ ⁊ corpꝰ ĩ h̄
breui ſeculo: ⁊ uadit in infernū: ubi cruciabit ſine fine

¶Ca.xxxvi. qūo hō cognoſcit ꝙ ſit ſerꝰ dei ⁊ qbꝰ.
¶F. in legēda antiq̄.ca.de pfectiōe humilitatis.

Dicebat b.F.fribꝰ. Rogaui dñꝫ ut mihi digna
retꝛ oñderꝛ qñ ſū ſerꝰ dei ⁊ qñ ñ. Nā nil' alid
uellē niſi exiſterꝛ ſerꝰ dei. Ipe āt dñs bēigniſ
ſimꝰ ſua dignatiōe rñdit mihi. Seruū meū ueraciter te
eē cognoſce: cū ſcā cogitas: loq̄ris: ⁊ oparis. Iō uob ꝑ
dicta iſinuaui ut corā uob poſſim uerecūdari qñ uide
bitis me deficere in his oībꝰ: uel aliquo pdictoꝝ.

¶F. in legenda antiqua.ca.de pfectiōe paupꝛatis.
¶Execrabatꝛ b.F.ueſtitos triplicibꝰ: ⁊ q pter necita-
tē molibꝰ ueſtibꝰ utebātꝛ ĩ ordie: necitatē uero quā nō
rō: ſꝫ uoluptas oñtat: ſignū extīcti ſps aſſerebat. Spū
.n.tepido ⁊ paulatī a grā frigeſcēte: nec eſt carnē ⁊
ſaguinē q̄ ſua ſr q̄rerꝛ. ⁊ dicebat. Quid.n.reſtat qñ aīa
caret ſpūalibꝰ ꝺlicijs: niſi ut caro ꝯuertatꝛ ad ſuas? Et
tūc aīal' appetitꝰ necitatis articulū paliat: tūc ſēſus car
nis ꝯſciaꝫ format. ſi adeſt fri meo uera necitas: ⁊ ſtatī
ſatiſfacerꝛ ꝓpat: qd mercedis accipiet? Accidit ei occa
ſio meriti: ſꝫ diſplicuiſſe ſibi ſtudioſe ꝓbauit. ipas nāqꝫ
idigētias ñ patiēter ferꝛ: nil' alid ē niſi egyptū rꝑeterꝛ.

¶Ca.xxxvii. ꝙ ſerꝰ dei ñ dꝫ timere deū ñ ꝓuidere
ſibi in oportunitatibꝰ. ¶F. in ꝯfiſiōe facta dño pape
Innocētio.iii. ⁊ hr̄ in legēda maiori.parte.iii.

Non ē timēdū ꝙ fame peāt eterni regis filii ⁊
heredes: q ad imaginē regis xp̄i ꝑ ſps ſci uir
tutē ꝺ paupe mr̄e nati: ⁊ ipi ꝑ ſpm pauptatis
ſūt ĩ religiōe paupcl'a gñandi. Si.n.rex celoꝝ imitato
ribꝰ ſuis regnū ꝓmittit eternū: q̄to magis illa ſubmini
ſtrabit: q̄ cōiter largitꝛ bonis ⁊ malis?

¶F.ad dñꝫ ĩ legēda ātiq̄.ca.de pfectiōe ſcē hūilitatis
¶B.F.ad xp̄ꝫ dicebat. De quo uiuēt frēs mei q in ſil-
uis habitabūt? Dixit xp̄s. Ego paſcā eos ſicut paui fi
lios iſrael de māna in deſerto.

¶Ca.xxxviii. de ꝯnexiōe uirtutū adinuicē ⁊ de eoꝝ
effectu in expulſiōe uicioꝝ. ¶F. in admonitionibꝰ.

Ubi charitas ⁊ ſapia uera: ibi nec tior nec igno
rātia. ubi pauptas cū leticia: ibi nec cupiditas
nec auaritia. ubi ē qes ⁊ meditatio: ibi nec ſo
licitudo nec uagatio. ubi ē timor dñi ad cuſtodiēdū a-
triū ſuū: inimicꝰ ñ pt hr̄e locū ad ingrediēdū. ubi ē diſ
cretio ⁊ mīa: ibi nꝫ ſupfluitas nꝫ ꝺceptio. Nll's hō eſt
pēitꝰ ĩ toto mūdo: q poſſit hr̄e unā ex uirtutibꝰ niſi ꝑ
moriatꝛ. q unā hꝫ: oēs hꝫ: ⁊ alias ñ offēdit. q unā oſten
dit: nll'aꝫ hꝫ: ⁊ oēs offendit. unaq̄qꝫ āt ꝯfūdit uicia ⁊
pctā. Scā ſapia ꝯfūdit ſathanā ⁊ oēs eiꝰ malitias. Scā
pura ſimplicitas ꝯfūdit oēꝫ ſapiāꝫ hꝰ mūdi ⁊ ſapiam
carnis. Scā pauptas ꝯfūdit oēꝫ cupiditatē ⁊ auariciā:
⁊ curas hꝰ ſcli. Scā hūilitas cōfūdit ſupbiā ⁊ oēs ho
nores hꝰ mūdi: ⁊ oīa q̄ ſūt ĩ mūdo. Scā charitas cōfū
dit oēs diabolicas ⁊ carnales tēptatōes ⁊ carnales ti
mores. Scā obīa ꝯfūdit oēs carnales ⁊ ꝓpas uolūta-
tes: ⁊ carnales amores: ⁊ hꝫ mortificatꝛ corpꝰ ad obe
diētiā ſpūs: ⁊ ad obīaꝫ fris ſui: ⁊ fac hoīeꝫ ſubditū ⁊
ſuppoſitū oībꝰ hoībꝰ huiꝰ mūdi: ⁊ nō tm̄ hoibus: ſꝫ
ēt oībus beſtiis ⁊ feris : ut poſſint facere de eo qcqd
uoluerint q̄tū eis datū fuerit deſuper a dño.

¶Ca.xxxix. de nō dimittēdo locū ſcē Marie de ange
lis unq̄: ⁊ qualr̄ in eo eſt conuerſandū.
¶F. ĩ legēda ātiq̄.c.v. de zelo ad religiōeꝫ.

Uidete filii: ne unq̄ hūc locū. S. Marie ꝺ āgel'r re
linq̄tis. ſi ab una pte forte foras expellemi : ꝑ
aliā reītrate. nā locꝰ iſte ſcūs ē ⁊ hītatio xp̄i ⁊ uirgīs
Marie mr̄is eiꝰ. Hic cū pauci eſſemꝰ: augumtauit nos
dñs altiſſimꝰ. hic luce ſapie ſue illūīnauit aīas paupuꝫ
ſuoꝝ. hic igne ſui amoris nr̄as uolūtates accendit. h̄ q
orauerit corde ꝺuoto qꝺ petierit obtiebit. offēdēs gra
uiꝰ pūietꝛ: pp qꝺ o filii: hēte hūc locū oī reuerētia ⁊ ho
nore digniſſimū tāq̄ uere dei hitaclꝫ ab ipo ⁊ eiꝰ mr̄e
ſingulr̄ pdilectū: atqꝫ ibidē toto corde uro ĩ uoce exl'
tatiōis ⁊ confeſſionis confitemini deo patri ⁊ eius fi
lio dño Ieſu xp̄o in ſpūs ſancti unitate.

¶F. in legēda antiq̄.ca.iiii. de pfectiōe hūilitatis.
¶Volo ꝙ iſte locꝰ ſit ſp īmediate ſub ptāte gñal' mi-
ſtri ⁊ ſerui: ⁊ ide maiorē ſolicitudīnē ⁊ curā hēat ꝓui
dēdi ibidē ꝺ bōa ⁊ ſcā familia. Clici eligātꝛ de meliori
bꝰ ⁊ ſāctioribꝰ ⁊ magis hōeſtis fribꝰ: ⁊ q ſciāt meliꝰ
dicerꝛ offm̄: q ſint ĩ tota religiōe: ut ñ ſolū ſecul'es: ſꝫ ēt
alii frēs libēter ⁊ cū magna ꝺuotiōe uideāt ⁊ audiāt
eos. De fribꝰ ēt laicis ſcis hoībꝰ: diſcretis: hūilibꝰ: ⁊
hōeſtis eligātꝛ: q ſeruiāt ill'. uolo ēt ꝙ nll'a pſona ⁊ nll's
fr itret ĩ illū locū: niſi gñal' miſter et frēs q ſeruiūt illis.
⁊ ipi ñ loq̄ntꝛ cū aliq̄ pſona: niſi cū fribꝰ q ſeruiūt illis
⁊ cū miſtro qñ uiſitarꝫ eos. uolo ſilr̄ ꝙ frēs laici q ſer
uiūt eis teneantꝛ nūq̄ dicere eis uerba ocioſa: uel noua
huiꝰ ſeculi: ul' q̄cūqꝫ alia q̄ ñ eēnt utilia aīabꝰ eoꝝ. Et
ꝓpea ſpāl'r uolo ꝙ nll's itret ĩ illū locū ut ipſi meliꝰ cō
ſeruent puritatem ⁊ ſanctitatē ſuā. ⁊ ꝙ in illo loco ni
hil penitus fiat uel dicatur inutiliter: ſed ipſe locus te-
neatur purus ⁊ ſanctꝰ in hymnis ⁊ laudibus dñi. Et
cū aliqs iſtoꝝ frūꝫ migrauerit ad dñꝫ: uolo ꝙ loco ip-
ſius mittatꝛ illuc aliꝰ ſcūs frater a gñali miniſtro. Nam

si alii frēs aliqñ declinauerit a puritate & hōestate: uolo ꝙ iste loc⁹ bñdict⁹ sit & pmaeat sp speculū & bonū exēplū toti⁹ religiōis: & qddā cādelabꝝ añ thronū dei & btā3 uirginē sp ardēs & lucēs: p qđ dñs ꝓpitiet defectib⁹ & culpis oīu3 frū3: atq3 ꝯseruet semp & ꝓtegat hanc religionē & plantulā suam.

¶Ca. xl. de qbusdā notabilib⁹ dictis b. F. i diuersis locis a supradictis. ¶Quod theologi sunt honorādi.

¶F. in testamento suo.

Omnes theologos & q ministrāt nobis sctissima uerba diuina debem⁹ honorare sic q ministrāt nob spm̄ & uitā. ¶F. i legēda maiori. parte. v.

¶Interrogatus b. F. quō uestitu tā tenui posset se ab hyemalis algoris asperitate tueri: rñdit. Si supne prie flāma per desideriū contingeremur interi⁹: frigus istud exterius facile portaremus.

¶F. i rñsiōe data medico ꝯsulēti ut abstieret a lachrimis ne pderet oclos corpales. In legēda maiori. pte. v.

¶Nō ē: iqt b. F. frī medice ob amorē lumīs qđ hēm⁹ cōe cū muscis: uisio lucis eterne repellēda: ut modicū: ꝙ ñ spūs pp carnē: s3 caro pp spm̄ bñficiū lucis accepit. Malo siqdē corpal' uisus lumē amittere q̄ lachrimas: qb⁹ ocul⁹ mūdat iterior ut deū uidere ualeat: repssa ꝺuotiōe spūs ipedire. ¶F. i legēda maiori. pte. vi.

¶Meli⁹ iudico eū q ponit in exēplū fugere curias: & humilr iter hūiles in locis ꝯuersari humilib⁹: ut sustinens penuriam fortis efficiat similia sustinendo.

¶Frācifcus in legenda maiori. parte. viii.

¶Dū paupē uides: speculū tibi ꝑponit dñi & paupis mrīs ei⁹. In ifirmis filr: ifirmitates q̄s assūpsit ꝯsidera.

¶F. i legēda ātiq. ca. de pfectiōe pauptatis.

¶Tantū hō h3 de sciētia q̄tū operat: & tantū est religiosus bonus orator q̄tū ipse operat. Nam arbor tantum ex fructu cognoscit. ¶Frācifcus ibidem.

Verba ual de pōderā da.

¶Dicebat b. F. Nō fui latro de elimosinis: acquirēdo eas: uel eis utēdo ultra necītate3. sp min⁹ accepi q̄ me ꝯtingeret: ne alii paupes defraudarent portiōe sua: ꝙ cōtrariū facere furtū est. ¶Frācifcus ibidem.

¶Festiuitates dñi & aliorꝝ sctōꝝ magis honorat cū i opia & pauptate: p quā ipi igressi sūt celū: q̄ cū curiositate & supfluitate: p quā aīa elōgat a celo.

¶Francifcus in legenda antiqua.

¶Curialitas ē una ꝺ ꝓpetatib⁹ dñi: q solē suū & pluuiā suā & oīa frī iustos & iiustos curialr admistrat. ē. n. curialitas soror charitatis extintrix odii: & seruatrix amoris. ¶F. i legēda frīs Thome. i ca. ꝺ pauptate.

¶Nō licet alienū auferre & paupib⁹ erogare: pctī pena: ñ meriti glīa ē aliēa dōat. ¶F. ibidē. ca. ꝺ orone.

¶Pudat nos i uagatōes nugatorias arripi: cū tpe orōnis magnū regē alloqmur. ¶F. i leg. ātiq. ca. ꝺ orone

¶Asserebat b. F. scia sui ad scia3 dei facile puetuꝝ eū q scripture intēdēs humilis nō psumptuosus inqreret

¶F. in legenda fratris Thome.

¶Seru⁹ dei ꝓ aliquo ut assolet ꝯturbat⁹: ilico ad orōnē d3 surger: & tā diu corā sūmo prē psistere: dōec reddat ei sui salutaris leticia3. Si. n. in mesticia fecerit mora: adolescet babilonicū illđ qđ tādē nisi p lachrimas expurget maximā in corde gñabit rubiginē.

¶Nō sūt reuelāda q̄ de⁹ fac in nob. ¶F. ibidē.

¶Fame pciū dicebat b. F. ꝯscie secretū minuere: lōge q3 dānosius abuti q̄ carere uirtutib⁹. Dicebat et ñ minorē esse uirtutē q̄ q̄rere parta tueri.

Vita alia dicta a b. F. hñtur: s3 pfata sufficiāt ad oñdēdū quō ipe sua doctrina gñalr frēs & alios iformauerit: cui⁹ iformatiōes sūmo debēt studio disci: āplecti corde & mēorie cōmēdari: utpote dcā a uiro sctitate eximio: q pus pfata effec ope q̄ loqla ꝓdiderit. Nec iā dcā hūit ludedo seu imitādo scolas grāmaticoꝝ: dialeticoꝝ: phoꝝ: ul' sapiētū mūdanoꝝ: s3 p reuelōnē Iesu xpi ad pedes crucifixi meditatiōe assidua diuinit⁹ acqsita. Hāc doctrinā: ut supiora ꝺmrant: ñ abhorruit felix Bernard⁹ ꝺ qntaualle: q oīa ei⁹ uerbo paupib⁹ tribuit. Nō Egidi⁹ assisinas. Nō miles Angel⁹. Nō simplx Siluester. Nō isignis Ruffin⁹: ac alii q mūdo abrenūciātes p⁹ Frācifcū totis uirib⁹ icessere. Nō celica uirgo Clara: c⁹ uerbis spōso celesti nupsit: ac pdicatiōe Iesū fari dū audit ab eo: deinceps nil oneris ad ferēdū fuit ei dñi iugū. Istā doctrinā paupis prīs F. laudabilē reddiderūt ipatores & reges: duces: comites: barōes: & nobiles: q p⁹ Frācifcū iere: eidē se morib⁹ hitu ꝯformādo & uita. Hāc uitā xp̄s reddidit celebrē miracloꝝ fulgorib⁹: scis uirtutib⁹: ac inspiratiōib⁹ mltimodis cordib⁹ fideliū ad ꝓseqndū F. iplātatis. Hec salubris ē doctria ab errore repulsa: sacris eloquiis ꝯfirmata: & oracul' ispirata diuinis. Hāc teneam⁹ diligēter: ꝓseqmur iuste: ut tādē ei⁹ suffragātib⁹ meritis ad uerā doctrinā & lucē xp̄3 pueniam⁹. Sic ergo plibatis appet: ꝺclata. ii. ps isti⁹. xii. ꝯformitatis. u3. Frācifc⁹ referator. Ad laudē dñi nrī Iesu xpi: q. S. F. sibi placuit ꝯformare tā i ista. xii. q̄ i pcedētib⁹ aliis ꝯformitatib⁹. Et qa huiusmodi op⁹ admistratiōe diuina: ultra quā credidi stilo ꝓlixo est disertū: ne plixitas opis psertim si totū residuū sub una pte libro & uolumie pōeret tediū gñet plegēti: huic pme pti & libro ipono finē ad pñs. Sub scdo libro & uolūine seqntes ponēdo ꝯformitates. xvi. ꝯformitates als differendo: que sunt iste. uidelicet.

i.	Iesus signis mirific⁹.	Frācifcus diuulgatur.	xiii.
ii.	Iesus pastor solicit⁹.	Frācifcus animatur.	xiiii.
iii.	Iesus stolla clarific⁹.	Frācifcus subleuat.	xv.
iiii.	Iesus iops & modic⁹.	Frācifcus federat.	xvi.
v.	Iesus submissus oib⁹.	Frācifcus minorat.	xvii.
vi.	Iesus ꝓphia lucidus.	Frācifcus radiat.	xviii.
vii.	Iesus uacās laborib⁹.	Frācifcus imitat.	xix.
viii.	Ies⁹ pacē dās fluctib⁹	Frācifcus solidat.	xx.
ix.	Iesu demon expellit.	Frācifcus effugator.	xxi.
x.	Iesu aqua ꝯuertit.	Frācifcus cōmutator.	xxii.
xi.	Iesus orās inspicit.	Frācifcus exorator.	xxiii.
xii.	Iesu turba reficit.	Frācifc⁹ mistrator.	xxiiii.
xiii.	Iesus uita spectabilis.	Frācifcus operator.	xxv.
xiiii.	Iesus cādor signabilis.	Frācifc⁹ indagator.	xxvi.
xv.	Iesus rex uenerabilis.	Frācifcus excitator.	xxvii.
xvi.	Iesus dux formidabil.	Frācifc⁹ ꝺtestator.	xxviii.

¶Explicit liber primus de. xii. conformitatibus uite B. F. ad uitā dñi nrī Iesu xpi. Deo gratias. Amen.

¶Incipit liber scd̄us de.xvi. aliis ꝯformitatib⁹ bti.F. ad uitā dn̄i nr̄i Iesu xp̄i.Prima conformitas & in ordi ne.xiii.Iesus signis mirificus Franciscus diuulgatur. Expō prime partis.s.Iesus signis mirificus.

Ostq̄ libro p̄cedēti de.xii. ꝯformitatib⁹b.F. ad dn̄m Iesū xp̄m digestū ē:i qb⁹ appuit & p̄uisio ipsi⁹ b.F. a ꝓphis & aliis:ac dem̄ra tio eiusdē fcā ppl'is:& p se atq3 fr̄es uita & doctrina: restat ꝯnr̄ d̄.xvi. aliis ꝯfor mitatib⁹ i h̄ scd̄o libro tra ctare:in qb⁹nitet q̄lib⁹uir tutib⁹p̄fulsit ipse xp̄s:& ꝯforiter sua gr̄a ipse b.pr̄.F. ac n̄ solū uirtutib⁹interiorib⁹ claruit:s3 ēt exteriorib⁹ signis: ꝑut p̄ma ꝯformitas & fruct⁹ h⁹ scd̄i libri refe rat:q̄ ē in ordīe.xiii.ꝯformitas di. Iesus signis mirific⁹ Frācisc⁹diuulgat̄:& more p̄cedentiū ꝯformitatū prio exponā p̄mā ptē.s.Iesus signis mirific⁹:demū secūdā partē.s.Frācisc⁹diuulgat̄.Et p euidētia p̄me ptis.s.sue expōnis ē aduertēdū:q ꝑut p3 expientia & dcō salua toris claret:hoies poti⁹uitā attēdere deberēt q̄ signa: & uirtutes q̄ miracl'a.Sola miracl'a siñ uita scā & pfcā uirtutibus & aliis nihil ualēt ad btitudinē ōndā. dn̄te xp̄o.Mat.vii. Multi dicēt mihi in illa die:dn̄e nōne in nōie tuo ꝓphauim⁹ & signa m̄lta fecim⁹?Et ego rn̄ debo eis nescio uos:& Lu.x.dixit.Iesus apl'is gauden tib⁹ de h̄.In h̄ nolite gaudere:q spūs uob subiciūt: s3 poti⁹gaudete:qa noia ur̄a scripta sūt i celis. Dabūt ēt tpe an̄xp̄i pseudoꝓphe signa magna & ꝓdigia.Mat. xxiiii.& tn̄ erūt de nūero dānatoꝝ. & iō b. Greg.xx. moraliū expōnēs uerbū p̄fatū.Mat.vii.dn̄e nōne i no mie tuo ꝓphauim⁹&c.igt.Qūa sn̄ia qd dat̄ itelligi ni si i hoib⁹charitatis hūilitas:n̄ ut debeāt uirtutū signa uenerari.ꝓbatio qppe nō ē signa facere: s3 unūquēq3

Miracl'a ñ faciūt [illegible] ef[illegible]ter sā [illegible]tem.

ut seip̄3 diligere:q̄ deo uera cognoscere:de ꝓxīo uero meliora q̄ de se ipo sentire.Veros.n.dei famlos nō mi racula s3 sola charitas ꝓbat.Quib⁹ b.Gregorii ac sal uatoris uerb app3 q signa facere paꝝ sine aliis ualet: & ꝯnr̄ poti⁹ ad uitā scām eēt respiciēdū q̄ ad signa.S3 q hoies oppositū faciūt utpote sensuales poti⁹q̄ itel lectuales:iō dn̄s tā i ueteri testō q̄ i nouo uoluit & p missit miracl'a fieri:& saluatorē ēt nr̄m miracula egisse & scā euāgelia attestāt̄.Et p̄ma ps h⁹.xiii.ꝯformitatis decl'at.di.Iesus signis mirific⁹.Et p hoꝝ euidētia sūt aliq̄ iqrēda & uidēda. Primū ē an xp̄3 decuerit facere miracl'a. Scd̄3 ē q̄ dr̄ia ponit̄ iter ꝯpōnē xp̄i miracl'oꝝ & alioꝝ.Tertiū.Si uera fuere ut nullo mō possent de falsitate ificiari.Quartū.Si miracul' deitas ei⁹ p̄t ꝯpro bari.Quibus q̄tuor uisis & p̄missis:de ipsis miraculis erit succīte uidēdū q̄ fuere. ¶Ad p̄mū dubiū quo q̄rit̄ an.s.xp̄s miracl'a facere debuerit.Rn̄r q sic.p3:qa de scō fec.q̄re & decuit. S3 al'r ōndēdo istā decētiā dr̄ q fuit ꝯgruū xp̄3 talia exercer̄. p̄mo ad ōndēdū sue pso ne dignitatē & excellētiā. Nā cū in ueteri testō p̄res si gna fecerit:imo ueri⁹loqndo de⁹ p ipos:ubi xp̄s signa & miracl'a nō fecisset:iferior eis dict⁹fuiss3. Quare ut se nō ōnderet eis iferiorē imo excellētiorē & maiorē: miracula decuit exhibere. secūdo ad sue uite autēticā dem̄ratiōe3.Lic3.n.ut dcm̄ ē p Gregoriū miracl'a scīn nō faciāt:cū aliis tn̄ scm̄ idicāt & ōndūt. q̄re ad sue ui te autenticā dem̄ratiōnē:sic in aliis extitit scīs:sic & in xp̄o fieri decuit.tertio ad sue doctrine ueridicā ꝓtesta tionē.In c⁹ signū dicebat ipe saluator.Io.x.Si mihi n̄ uultis credere opib⁹ credite.q̄rto ut pr̄is & sui oimo dā decl'aret eq̄litatē:& ipsi⁹in pr̄e māsionē.Io.v.di.pr̄ in me manēs ipse fac opa. & pr̄ me⁹ usq3 mō opat̄ & ego opor.qnto ad mūdi ꝯuersionē.cū.n.mūd⁹ i eū cre dere debet signa fieri decebat. Rō q iudei signa q̄rūt sic ēt gētiles. Hinc ē q dn̄s ad p̄dicādū apl'os dirigēs & discipulos miracl'a faciēdi tribuit p̄tātē. Mat.x.Lu. ix.& Mar.ult.& Io.ii.dr̄ q m̄lti crediderūt i noīe ei⁹ ui dētetes signa q̄ faciebat.sexto ad fidei ꝯfirmatiōe3 & credulitate3.Mat.xi.dicite Ioāni q̄ audistis & uidistis: & glo.sr̄ illd̄ ps.Cōfitebor tibi dn̄e i toto corde meo &c.di.miracl'a p xp̄m fcā ad fidei ualēt credulitatē & ꝯfirmatōe3.septio ad sue deitatis dilucidatōe3 de quo stati dicet̄.M'lte alie ꝯgruētie pn̄t adduci s3 p̄fate suffi ciāt.qb⁹ p3 q decēs fuit dn̄3 Iesū xp̄3 miracl'a opari: & sic p3 breuiter ad p̄mū qd̄ erat uidēdū. ¶Ad scd̄m de dr̄ia miraculoꝝ xp̄i ad alios ē sciēdū q h⁹ q̄siti de claratio a p̄mo dependet:tn̄ pōt dici q dr̄ntia p̄cipua est:q xp̄s agebat uirtute ꝓpa.s.diuina.Alii uero agūt nō uirtute ꝓpria:sed alterius.s.dei.deo soli ꝓprie cō petit facere miracula:creature uero improprie accipiē do miracl'a nō ꝓpe s3 p miro uel mirabili.xp̄s ut de⁹ uirtute ꝓpa agit miracl'a:ut ēt hō uer⁹ miracl'a fac:q dei potētia p cōicatōe3 eēntialē & formalē eē diuini ē cōicata sibi:qd̄ nulli alteri ē a deo scm̄.Sic ergo qa mi racula alii siue alie creature nō faciūt ꝓprie accipien do miraculū.ut dicit Augu.de utilitate credendi.Mira culu3 est opus arduū & insolitū supra spem & faculta tem a miratis sed solus deus &c. p3 ergo breuiter ad scd̄m h̄ q̄situ.Et si dicat̄ scī dn̄r facere miracl'a.Rn̄det

Miraculū quid sit.

Q

ꝙ ꝓ tāto dñr facere miracula:qa de⁹eoꝝ ꝑcib⁹ad faciēdū miracl'a moueř.Et si dicat̄ ī scriptura dīna iueniř ꝙ ñ solū boni ſʒ & mali signa & miracl'a faciūt:rñdeř ꝙ noīe miraculi dr̄ mirabile nec simplr̄: Sʒ qa ul'dīna actiōe fit ꝑcib⁹ ipoꝝ:uel subtilitate īgenii actiua passiuis ɔiūgēdo:efficiūt ī breui ꝙ nā ī magno exercuissʒ tpe:& sic magi feceřt.Exo.vii.dracone & ranas uirtute demonū:& si dicat̄ de miracul'anxp̄i.Rñdet apl's.ii.Thes.ii.ꝙ mēdatia erūt.¶Ad tertiū pʒ iaʒ rñsio ꝙ xp̄i miracl'a fueřt uerissima:utpote ab eo q sol⁹ p̄t facere.Cui natura oīs ī sūma ē obia & subiectiōe:nō apparēter solū ſʒ realr̄ & exñter:nō ad glīā capiēdā hūanā:ſʒ poti⁹ diuinā.Io.viii.ego glīā meā nō q̄ro ſʒ ei⁹ q misit me.Ad finē debitū:ꝙ ut credat̄ uer⁹ de⁹.ipso dicēte.Io.x.Si mihi nō uultis credere opib⁹ credite.Ac poti⁹ad finē sp̄ualē q̄ corpalē.nā miracl'a.d.saluatoris & ī ueritate debēt credi fcā & p misteriū aliud sign̄ař.ut di.b.Gregori⁹.ac neminē curauit corpalr̄ quē ñ curauerit totalr̄ & īternalr̄.ut ait.b.Ierōim⁹.nā totū hominē saluū faciebat.Io.vii.¶Et qa p̄fatoꝝ dubiorum ītellīgentia ex declaratiōe q̄rti depēdet: nūc ad q̄rtū dubiū rñdeř ꝙ xp̄i miraculis cū aliis ɔcurrētib⁹deitas ipsi⁹ē decl'ata:& sic eē decl'ař si attēdař.primo mod⁹.s.miracula faciēdi:qa nō supplicatiue more alioꝝ:ſʒ īpatiue r̄suscitādo iuuenē ī porta ciuitatis Naiʒ.Lu.vii.dixit.Adolescēs tibi dico surge.sic ēt ī suscitatiōe puelle: & si dicat̄ ī suscitatōe lazari grās egit deo p̄ri.Rñdeř ꝙ aliud ē grās referre:& aliud suffragiū ipetrare.p̄mū ñ p̄supponit scdʒ:ſʒ ecōuerso.Itē q̄re xp̄s grās egerit hr̄ ibidē.Io.xi.di.ego.n.sciebā ꝙ sp̄ me audis:ſʒ pp pplʒ circūstātēʒ dixi:ut credāt:ꝙ tu me misisti.Sic ēt qñ satiauit tot milia hoīuʒ: ñ petiit suffragiū ſʒ dat deo p̄ri grās.Et si dicat̄ xp̄s orauit: ɔcedit ñ ad petēdū suffragiū ſʒ ad dāduʒ exēplū.ut dicit Beda.scdo potētia & uirt⁹.teste.n.Arꝫ.in lib.de secretis secretoꝝ ad Alexā.pte.iii.c.i.recitādo uerba Hermogenis p̄ris pħoꝝ di.Opator miracl'oꝝ un⁹& sol⁹ē de⁹:a quo descēdit oīs opō mirabil'.Id ipʒ tenēt doctores sacri.Aug.d'utilitate credēdi describēdo qd ē miraclʒ:&.3.d̄ trini.Ansel.de ɔceptu uirgiali.uirt⁹ergo dīna & sola fac miracl'a.ꝙ uero sola uirtute dīna xp̄s miracl'a egerit:pʒ ex pluribus.p̄mo qa ut dr̄.Lu.vi.uirt⁹de illo exibat & sanabat oēs.Cirill⁹nō uirtutē alienā accipiebat:ſʒ ꝓpa utebař.Et sr̄ illud.Mat.viii.Sp̄s eiciebat uerbo:& oēs male hñtes curauit.uerbo breui.ut dic Chris.euāgelista pelag⁹ieffabile miracl'oꝝ a xp̄o fcōꝝ exp̄ssit.scdo qa patrociniū.ut dcm̄ ē nō deposcebat:ſʒ uerbo ul' tactu curabat.Lu vi.Quotquot āt eū tāgebāt salui fiebāt.tertō qa ñ unū ul'duo miracl'a fec:ſʒ inūera ut patebit.q̄rto qa sui noīs iuocatiōe alii faciebat miracl'a:sic pʒ.Lu.ix.&.x.& Mat.x.Sic igiř q̄tuor his pʒ ꝙ diuia uirtute miracl'a pegit:& sic uirtute et potētia oīpotēti sua.tertio appet si pēseř sp̄ēs miracl'oꝝ:qa ñ uni⁹ sp̄ēi ſʒ diuersaꝝ.q̄ opa eē ñ p̄ñt nisi a solo deo:sic ē incarnatio & carnis assūptio ort⁹ ex uirgīe sacrʒ eucharistie resurrectio & sic de aliis.Et iō dicebat.Io.xv.Si opa ñ fecisseʒ q̄ nēo ali⁹fec:excusatōeʒ hr̄ent d'pctō suo &c.q̄rto si attēdanř ꝓpħata.nā cū ꝑ ꝓpħas deitas xp̄i & ei⁹hūanitas fuerit decl'ata.ut pʒ p Isa.c.ix.puer

nat⁹ē noƀ & fili⁹dat⁹ē noƀ:& seq̄ř.uocabiř nomē ei⁹ admirabil'ɔsiliari⁹.de⁹ fortis &c.p Iere.c.23.Ecce dies uēiūt dic dñs:& suscitabo dauid germē iustuʒ:ecce hūanitas & seq̄ř: & uocabūt eū dñs iust⁹ nr̄ ī hebreo hr̄ nom̄ dei tetragrāmatō.p micheā.c.v.Tu bethleē &c.p Aggeū.c.ii.Ego mouebo celū & terrā &c.p Dauid.Dixit dñs.d.meo &c.& p̄s.De⁹ iudiciū tuuʒ regi da &c.p zachariā.c.ix.Exulta satis filia siō &c.p Baruch.c.iii.Hic ē de⁹ nr̄ &c.p malachiā.c.iii.Ecce ego mitto angelū meū:& sic d' aliis ꝓpħis.Mō cū incarnatiōnē dei fiēdā & fcām sci ꝓpħe p̄dixeřt:ɔñr fiēda miracl'a.ut pʒ p Isa.c.xxxv.di.Letabiř d̄serta &c.seq̄ř d̄ uirgīe maria ipʒ pariēte.Germinās germiabit sic liliū &c.Glīa libāi data ē ei &c.& seq̄ř.Ipi uidebūt gl'iam dñi:& decorē d̄i nr̄i:& seq̄ř ēt.Tc̄ saliet sic ceru⁹claud⁹et apta erit līgua mutoꝝ &c.et.c.xxix.di.Isa.et audiēt ī illa die surdi uerba libri: et d̄ tenebris & caligie ocl'i cecorū uidebūt:et addēt mites ī dño letitiā &c.et sic d̄ aliis ꝓpħiis.Seq̄ř ꝙ miracl'a a xp̄o fcā scdʒ ꝓpħata p̄ncipalr̄ fiebāt et fcā sr̄ ad ei⁹ deitatē ɔprobādā & decl'andā.¶Hoc ipʒ astruit p ꝓpħissā gētilē sibillā:q ī lib.suo d̄.ix.solib⁹uisis rome sil'a cētū senatorib⁹: & exponēdo p nouē soles nouē gñatōes.sic dic d̄.iiii.sole.ubi p̄mittēdo xp̄i ortū et deitatē subdit de miracul' ab ipo fiēdis.di.q̄rt⁹ sol q̄rta gñatio ē.Erūt hoīes qd̄ uerū ē abnegātes:et ī dieb⁹ ill'exurget mulier d'stirpe iudeorū noīe Maria:hñs sp̄osū noīe Ioseph: et ꝑcreabiř ex ea siñ ɔmixtiōe uiri d'sp̄ū scō fili⁹dei noīe Iesu⁹.et ipa erit uirgo añ ptū et p⁹ ptū erit uirgo.q uero ex ea nasceř erit uer⁹ hō et uer⁹ de⁹:sic oēs ꝓpħe p̄dicauer.Et adiplebit legē hebꝛorū:& adiūget sua ꝓpa isil':et pmāebit ei⁹regnū ī scl'a scl'orū.Ecce d'ei⁹deitate et hūanitate p̄misit.Sƀdit d'miracul'di.Nascēte eo exercit⁹āglorū a dextris et a sinistris erūt di.Glīa ī excelsis deo et ī terra pax hoīb⁹bone uolūtatis.uēiet nāqʒ uox sr̄ eū di.ħ est fili⁹me⁹dilect⁹ip̄m audite:et seq̄ř.Erāt ibi ex sacerdotib⁹ hebreoꝝ: q audiētes ħ uerba īdignati dixeřt ad eā.Ista terribilia uerba sūt sileat.ħ.regia.Rñdēs sibilla dixit eis.o iudei nece ē ista fieri:ſʒ uos ñ credet ī eū.dixeřtqʒ nos ñ credim⁹:ꝙ uerbū et testm̄ dedit de⁹p̄rib⁹nr̄is:& ñ auferet miaʒ suā a noƀ Rñdit eis iterū.de⁹celi gñatur⁹est sibi filiū ut scriptū ē:q filis erit p̄ri suo: et postea ut ifās p etates crescet:& isurgēt ī eū r̄ges & p̄ncipes terre.In dieb⁹ill' erit cesari augusto celebre nomē:et r̄gnabit ī rōa & subiciet oēʒ terrā sibi.Nō ml'ti ul' ñ pauci ñ tres nʒ duo sūt dii ſʒ un⁹ de⁹ sol⁹& imēsus q fec celū solē stellas & lunā frugiferāqʒ terrā & undas siue mare.q āt illū honorāt uitā eternā hereditabūt.ppetuūqʒ ipi hereditabūt paradisū siue amēissimū hortū.mortuoꝝ uero r̄surrectio erit.& claudoꝝ cursus uelocissim⁹erit.surdi audiēt et ceci uidebūt loq̄ñř ñ loq̄ntes.Et d̄ p̄aib⁹ qnqʒ & duob⁹piscib⁹ marinis ml'ta milia hoīuʒ saturabūt:& colliget reliq̄as fragm̄toꝝ:&.xii.cophinos ide replebūt:Ispē ppl'oꝝ ueritatē docebit.uētos cōpescet uerbo:mareqʒ furēs sedabit pedib⁹ mare calcās:ābulāsqʒ sr̄ undas.ifirmitatē hoīb⁹soluet:surgere faciet mortuos:repellēs ml'tos dolores.et de pane uno seu uīo saturatio erit uiuoꝝ.Sʒ cū ħ oīa fuerint pfecta q̄ dixi:in ipso re

Vaticinia sibille.

soluet̄ oīs rex & in manꝰ ipioꝝ postea ueiet. Post h̄ cō ueniēt sacerdotes hebreoꝝ ɔtra Iesū: qa multa signa faciet: & ɔphēdēt eū: dabūt āt deo alapas isectis ma nibꝰ & impuro ore i ipꝫ spuēt uenēatos sputos. Dabit uero ad uerba simpl'r scīm dorsū: & colaphos accipiēs tacebit: ne qs agnoscat qd' uerbū uel uñ ueit. Inferis loquet̄ & corōa spinea corōabit̄. Ad cibū āt fel ad siti ei acetū dabūt: & suspēdēt eū in ligno & occidēt. Ipa .n. isipiēs tuū deū ñ itellexisti ludētē mortaliū sensibꝰ sꝫ spis corōasti & horridū fel miscuisti. Tēpli uero ue lū scidet̄ mediū & media die nox erit tenebrosa i tribꝰ horis: uel scđꝫ aliā lraꝫ. dies erit tenebrosus p tres ho ras: & sortē mortis sumet tribꝰ diebꝰ sōno suscepto. Et tūc ab iferis ad lucē ueiet. Primꝰ resurrectōis ꝑncipiū mortalibꝰ oñdet: qa die tertia resurget & oñdet se di scipulis suis. Et ipsis uidētibꝰ ascēdet in celū: & regni eiꝰ nō erit finis. Dicēt me insanā & mēdacē sibillā: cū aūt fcā fuerit: tūc demū remiscent̄ mei & nulls postea me dicet insanā sed dei magā. Hec sibilla. de hꝰ sibille facit mētionē uersibꝰ btūs Augu. q̄ de futuro & finali iudicio & đ glia btoꝝ ꝓphāuit: & de penis dānatoꝝ: & h̄ lib. xix. đ ci. dei. ꝑfatis ergo dictis hꝰ sibille appa ret ꝙ signa erāt p Iesuꝫ fiēda i testimōiū sue diuinitatis. Qnto. hoc appꝫ si attēdat̄ ꝙ i xp̄i noīe miracl'a fcā sūt & fiūt Lu. ut pꝫ. x. & in actibꝰ aplōꝝ p totū. Quo seq tur ꝙ si fiūt in xp̄i noīe miracula & nō pñt fieri nisi a deo: ꝙ ipsa attestant̄ xp̄i diuinitatē. sexto oñdit h̄ uita ipsiꝰ saluatoris q̄ fuit scissima utpote scūs scōꝝ: ut dīc Dañ. & sr̄ quē reqescit spūs sapie itellus ɔsilii fortitu dinis scie pietatis & spūs timoris dñi p Isa. xi. Id ipm saracēi oēs asserūt xpꝫ scissimū fuisse. q̄re & uera eiꝰ miracl'a nec uirtute diaboli qa nō pōt: sꝫ uirtute dei q est oīpotēs fcā sunt. Sic ergo pꝫ breuiter ad q̄rtū. Qui bus ꝑmissis & uisis ut necariis ad sequētia declāāda est uidēdum nūc oñr q̄ & q̄lia fuerūt dñi Iesu miracu la: qa ꝑma ps hꝰ ɔformitatis dīc ꝙ xp̄s fuit signis mi rificꝰ. & succīte miracl'a recitādo. Miraculū stupēdū & ꝑmū ē Iesu icarnatio de quo ꝓdixerat. Ier. c. xxxi. No uū faciet dñs sr̄ terrā fēia circūdabit uirꝝ: & Isa. c. ult. qs audiuit unq̄ tale aut qs uidit huic sile &c. Et q̄ fue rit h̄ nouū & insolitū mirū ac stupēduꝫ: qa ɔformitate iii. ꝑmi libri. pte. i. eiusdē ɔformitatis dcm̄ ē multū: ad p̄ns alr̄ nō discutio. hoc tñ fuit stupēdum: qa nūq̄ ꝑus fcm̄: ē insup a solo deo fcm̄. Et ꝙ hō fit de' factꝰ. hoc oīa mira trāscēdit. Scđꝫ est. b. Marie fecūdatio: qa sine uirili semine grauidata & ab oī corruptione ꝑseruata. Quod signū ꝓdixerat. Isa. vii. dabit uobis ipse dñs si gnū: ecce uirgo ɔcipiet &c. Tertiū ē Iesu a uirgīe sine uirgitatis detrimēto egressio ortꝰ & natiuitas. hoc est signū & ꝓdigiū sil' i celo sursū. i. dei filio & i terra de orsuꝫ ut ꝓdixerat Ioel. c. iii. s. i uirgīe Maria: q̄ terra de dit fructū suū. s. Iesuꝫ bn̄dictū filiū suū sine corruptōe gn̄ando. Quartū ē. Io. bap. i utero mr̄is exñtis uisita ti xp̄o i Marie uētre manēte exl'tatio: đ quo ēt dcm̄ ē ɔformitate. iii. Nūq̄ h̄ fuit uisuꝫ: ut puer nūdū natꝰ mū do & si i utero gaudio ꝑfusus exl'taret: nec mirꝝ agno scēdo suū dñm icarnatū. Quītū miraclꝫ est Ioseph de Marie itegritate certificatio nō hūano sꝫ dīno oracl'o: h̄ .n. īter mira dꝫ dīna poni: qa nec ꝑus auditū ꙫ tale testimōiū đ mr̄e & filio exhibet̄ a deo p āgelū. Sextū lumis & dīne lucis i xp̄i ortu diffusio iuxta uaticiniū. Isa. cap. ix. Claritas. n. dei circūfulsit pastores & alios. Lu. ii. Septimū āgeli ad pastores mira allocutio di. Lu. ii. Nolite timere: ecce ānūcio uobis gaudiū magnū qđ erit oī pp̄lo &c. Octauū est āgeloꝝ uisibil'r apparētiū xp̄o nato dei gl'ificatio & collaudatio di. Lu. ii. Glia i altissimis deo & i terra pax hoībꝰ bōe uolūtatis: q̄ la us deo reddita ē i nulliꝰ ortu nisi dñi Iesu. Nonū mira culū ē stelle magis apparitio. qđ miraclꝫ solīꝰ dei ē: qa stella a deo creata & mirabilia pegit. ut dcm̄ ē ɔformi tate. iii. ꝑmi libri. parte. i. Decimū miraculuꝫ ē magoꝝ adoratio q cū eēnt pagāi & gentiles: ip̄m ut uerꝝ deū ꝑoibꝰ aliis adorarūt. Vndecimū. Simeōis & uidue āne declamatio & testificatio de ip̄o Iesu: deū & mūdi re dēptorē ip̄m ꝓclamātes. Duodecimū est ipsiꝰ Iesu dū duodeci eēt ānoꝝ a mr̄e & Ioseph i tēplo i medio do ctoꝝ reptio. Quod mira pādit de diuitate Iesu etate & sapia Iesu pēsatis cū aliis. Tertiū decimū ē multo rū miroꝝ a xp̄o in sua pueritia factoꝝ: q̄ & si in sacro euāgelio nō ponāt: in libro tñ de ifantia saluatoris po nunt̄ q̄ astruūt xp̄m uerꝝ hoiem & deū esse discutiēti. Quartūdecimū miraclꝫ ē sr̄ xp̄m baptizatū. Mat. iii. celi aptio: spūs sci in spē colūbe sr̄ xp̄m descēsio & uo cis pīne isonatio di. cū filiū suuꝫ in quo bn̄ cōplacuit: quo nihil clariꝰ ad ɔprobādū diuitatē. D. Iesu. Quītū decimū ē p dies. xl. sine ullo cibo & potu i deserto ꝑ māsio. Mat. iiii. h̄ miraclꝫ fuit magnū. Et si dicat̄ moy ses fuit in monte cū dño. xl. diebꝰ & xl. noctibꝰ. Exo. xxiiii. Helias ābulauit i fortitudīe cibi sibi dati ab an gelo. xl. diebꝰ. Quod hoꝝ fuit maiꝰ miraclm̄: Rñdet̄ ꙫ xp̄i. rō: qa moyses semp fuit quodāmō i glia: & sic supra uires eleuatꝰ humanas: ut pꝫ Exo. xxiiii. helias uero uirtute cibi ꝑassumpti tanto tp̄e stetit. Xp̄s uero gliā ꝑsolito in h̄ ieiūio in portionē iferiorē nō refudit & sue glie dulcedinē. Nec accepisse cibū añ deserti i gressuꝫ legit̄. Insup de comedēdo nec Moyses nec he lias fuit tētatꝰ sꝫ xp̄s: q̄re h̄ miraclꝫ maiꝰ fuit q̄ illud. Sextūdecimū ē aplōꝝ ad sui discipulatū assumptio & uocatio. Qui uerbo a xp̄o stati oīa reliq̄rūt: & aliq ñ solū bona fortūe sꝫ ēt natur: sic Ioānes & Iacobꝰ p̄reꝫ & mr̄em. h̄ extitit miraclꝫ singlāre & dīnū & dei soliꝰ uirtute q cor mutat ut libꝫ. Decimūseptimū miraclꝫ ē aq̄ i uinū mutatio. Io. ii. đ quo dīc ip̄e. Io. ꝙ fuit ꝑmū signū fcm̄ a dño quo māifestauit gliā suā & crediderūt in eū discipuli eiꝰ. Nā subita creature mutatio arguit dei potētiā ꝓut dicit Ambrosiꝰ. Decimū octauū mira culū ē a tēplo bis uēdētiū & emētiuꝫ & alioꝝ eiectio. Io. ii. & Mat. xxi. hoc miraculū. b. Ierōimꝰ iter magna ɔputat miracl'a saluatoris. ut. n. dīc sup Mat. Inter oīa signa q̄ fecit Iesus h̄ uidet̄ mirabiliꝰ: ꝙ unꝰ hō scribis & phariseis ɔtra se seuiētibꝰ & uidētibꝰ lucra sua de strui: potuit ad uniꝰ flagelli uerba: tantā eicere multitu dinē mēsasqꝫ subuertere & cathedras ɔfrigere: et alia facere q̄ ifinitꝰ nō fecisset exercitꝰ. Igneū. n. q̄ddā atqꝫ sidereū radiabat ex oculis eiꝰ: & deitatis maiestas re lucebat in facie. h̄ Ieronimꝰ. Decimūnonū miraculū ē

Miracula dei & saluatoris nostri.

de māib⁹ ciuiū suoꝝ ꝑcipitare uolētiū euasio. Lu.iiii. Quo ōndit se de subiecta creatura posse facere qdꝫ: & cogitatiões maloꝝ ꝯtra deū nihil ualere: & deū eē īsupabil' uirtutis sapīe & ꝑtātis. Vigesimū miraclꝫ ē le ꝓsi & alioꝝ leprosoꝝ uerbo & tactu mundatio.Mat. viii.Mar.i.& Luc.v.de aliis leprosis curatis.Lu. xvii. leprosos Iesus tetigit:quos ipso curauit di.uolo mūda re: ñ ut idigeret tactu taliū i curādo:sꝫ ut tales tāgere & eis seruire nō dedignaremur. Vigesimū ꝑmū ē serui cēturiōis absentis curatio. Mat.viii.& Lu.v.ubi tā ex uerbis cēturiōis q̄ uirtute xp̄i oñsa:a deo eē h̄ miracu lū idicauit. Vigesimū scd̄m miraculū ē socrus Petri su bita a febrib⁹ q̄s maxias patiebat̄ eleuatio & lib̄atio. Mat.viii.Mar.i.& Lu.vii.impādo febri lib̄ata ē. Vige simūtertiū est a demōib⁹ obsessoꝝ ereptio & saluatio Mat.viii.Mar.ii.Lu.vii.& de aliis demōiacis plurib⁹i aliis locis euāgelii h̄r: & quot fuerit demões patuit in porcis subītratis:quos exeūdo ab hoib⁹: itrātes neca uerūt.Et ꝙ dei soli⁹ uirtute h̄ pagereṫ:xp̄s ipse dispu tās ꝯtra iudeos.Mat.xii. & Lu.xi.oñdit. Vigesimū q̄r tū miraclꝫ est palitici erectio solo uerbo.Mat.ix.Mar. ii.& Lu.v.cui ut de⁹ꝑmo pc̄tā scd̄o curationē idulsit & sanationē.Vigesimū qntū miraclꝫ ē hidropici sana tio. Luc.xiiii. quem apprehensum sanauit & dimisit. Vigesimūsextuꝫ ē filie ꝑncipis suscitatio.Mat.ix.Mar. v.& Luc.viii.cuius tenendo manuꝫ & dicendo ut sur geret a mortuis surrexit. Vigesimū septimum est emo roisse a sanguis fluxu xp̄i fimbriā tangendo uestimen ti saluatio. Mat.ix.Mar.v.& Luc.viii. Vigesimū octa uum est filii uidue a mortis reuocatio:cui iperando ut surgeret.Luc.vii.statī a mortuis resurrexit. Vigesimuꝫ nonū ē ꝑtātis opādi miracl'a Apl'is & discipul' traditio & collatio.Mat.x.& Luc.ix.ubi astruit ꝑtātē diuinā in concedendo aliis ut miracula ualerēt exercere. Trige simū miraculū est filii reguli febre incipiētis mori Iesu absēte solo uerbo sanatio.Io.iiii. Trigesimū ꝑmū mi raculū discipuloꝝ ne a maris agitatiōe submergerenṫ: plies lib̄atio.Mat.viii.Mar.i.Lu.viii. Trigesimū scdꝫ miraculū est xp̄i sup aq̄s deābulātis lib̄a icessio. Mat. xiiii. & Mar.vi. Trigesimū tertiū ē Petri xp̄i iussu sr̄ aq̄s deābulātis & demuꝫ titubātis i pic'lo submersiōis positi a xp̄o subleuatio.Mat.xiiii.Trigesimū q̄rtū mi raculū ē ceci a natiuitate ad lumē deductio & pluriuꝫ alioꝝ.ut h̄r de prio.Io.viii.& d̄ aliis h̄r.Mat.ix.xii.& Lu.xviii.Trigesimū qntū miracl'm ē hoīs muti & de mōiaci curatio.Mat.ix.& de alio.Mat.xii.Trigesimū sextū miraculū ē hoīs h̄ntis manū aridā ad Iesu ꝑce ptū extēsio & opō.Mat.xiii.Mar.3.Lu.xi. Trigesimū septimū miraclꝫ ē bina uice de paucis pāib⁹ saturatio mltoꝝ miliū hoiuꝫ.Mat.xiiii.&.xv.Mar.vi. Lu.ix.& Io.vi.Trigesimūoctauū ē filie cananee a demōio ab sens liberatio.Mat.xv.Mar.vii.Trigesimū nonuꝫ mi raculū est surdi & muti a dn̄o subita curatio. Mar.vii. Quadragesimū miracl'm ē lūatici a demōio opp̄ssi ad statuꝫ sanitatis reductio. Mat.xv. Mar.ix. & Luc.ix. Quadragesimū ꝑmū miraculū ē mulieris curuate ere ctio.Lu.xiii.Quadragesimū scd̄m ē Iesu in mōte corā trib⁹discipul' trāsfiguratio.Mat.xvii.Mar.ix. & Lu.ix

Quadragesimū tertiū ē hoīs in grabato p.xxxviii. an nos manētis subita sanitatis ꝯcessio.Io.v. Quadrage simū q̄rtuꝫ ē mulieris i adulterio dep̄hēse dimissio.Io. viii.ubi magnū oñdit miraculū dū scribēdo i terra oēs accusātes eā abscesserṫ. Quadragesimū qntū ē stateris in piscis ore reptio.Mat. xvii. Quadragesimū sextū ē turbe ciuitatis Ierl'm in obuiā dn̄o Iesu accessio.Mat. xxi.sic.n.cōmouere corda hoiuꝫ & uolūtates:dine uir tutis ē soli⁹ signū.Quadragesimūseptimū ē pueroꝝ in tēplo osāna exclamatio.Mat.xxi.Quadragesimūocta uū miraclꝫ ē Lazari q̄triduāi & fetētis iā mortui ad ui tā reuocatio.Io.xi.Quadragesimū nonū miraclꝫ est fi culnee a.xp̄o maledc̄e desicatio.Mat.xxi. Quinq̄gesi mū miraclꝫ ē Magdalene zachei et alioꝝ ad statū ꝑfe ctōis deductio quoꝝ mutatio ē soli⁹ dextere excelsi: de qb⁹ h̄r.Lu.vii.&.xix. Quinq̄gesimū ꝑmū est sacri eucharistie īstitutō.h̄ iter maxia xp̄i miracl'a ē ꝑcipuū attētis ꝯuersiōe & aliis q̄ fiūt i h̄ altissimo sacro. Qui q̄gesimū scd̄m miraclꝫ ē i sua captiōe iudeoꝝ ad terrā deiectio & ꝓstratio.Io.xviii. Quinq̄gesimū tertiū est auric'e a petro abscise reitegrātio.Io.xviii. Quinq̄ge simū q̄rtū ē sol'i medio die q̄si obscuratio.Mat.xxvii. Quinq̄gesimū qntū ē latrōis xp̄o ꝯuiciātis ad ipꝫ cō uersio.Lu.xxiii.Quinq̄gesimū sextū ē terre motio la piduꝫ scisio ueli diuisio & sepulchroꝝ apertio. Mat. xxvii. Quinq̄gesimū septimū ē mortuoꝝ resurrectio. Mat.xxvii.Quinq̄gesimū octauū ē a corpe xp̄i mor tuo sanguis & aq̄ emanatio dū lat⁹ ei⁹ eēt lācea a mi lite ꝑforatū.ut h̄r.Io.xix. Quinq̄gesimū nonū est a se pulcro clauso xp̄i egressio:& ipsi⁹ dn̄i Iesu a mortuis resurrectio.Mat.xxviii. ac āgeloꝝ apparitio ibidē.Se xagesimū ē xp̄i ad discip'os ianuis clausis igressio.Io. xx.Sexagesimū ꝑmū ē ipsi⁹ Iesu i celū ascēsio.Lu.ult. & Act.i.& Mar.xvi.Vltimū i sacro eloq̄o miraculuꝫ ē sp̄us sc̄i sr̄ Ap'os descēsio:& liguaꝝ p Ap'os oium lo cutio.Act.i.Multa alia miracl'a fecisse dn̄ꝫ Iesuꝫ circa multos oñdit.Mat.ca.viii.ix.xi.xii.xv.& Lu.iiii.v.& vii.uno iussu suo ifinitos mortuos resuscitasse sc̄a Ce cilia asserit i sua legēda.uide i passiōario sc̄oruꝫ: & ut ait euāgelista.Io.i fine sui euāgelii.Sūt & alia multa q̄ fec̄ Iesus.nō dic̄.dixit sꝫ fecit: q̄ si scribāṫ p singl'a nec ipꝫ arbitror mūdū cape eos q scribēdi sūt libros. Qui bus bti Ioānis uerbis.pꝫ dn̄ꝫ Iesuꝫ inūera effecisse mi racula.Sꝫ tā pauca sūt posita ab euāgelistis magno mi sterio & magna de cā:ꝓut ipo xp̄o duce i ope de sc̄is & uerbis ipsi⁹pādā.Quib⁹ appet miraculis ꝙ xp̄s est ueraciter de⁹ut p̄fatis astruit.Et qa ut dicit.b.Grego ri⁹miracl'a dn̄i saluatoris sic accipiēda sunt ut i uerita te credanṫ esse sc̄a: & p misteriuꝫ & sigñatiōnē nobis alia inuāt.Quid dn̄s p̄fatis miraculis daret itelligi eēt uidēdū.uerū ꝙ h̄ esset nimis ꝓlixū h̄ talia ponere: ad p̄ns dimitto:qa i p̄fato ope de sc̄is & uerb̄ xp̄i diceṫ: ipo auxiliante.Prefatis ergo pꝫ dn̄m nostrū Iesuꝫ xp̄ꝫ nō solū clarū fuisse mundo & diuulgatum uerbo & ui ta:sed etiā signis & ꝓdigiis ꝓut dicit ipsa pars huius cōformitatis: uidelꝫ Ioānes signis mirificus & clarifi cus. Et qa ipse saluator dixerat Io.xv.ꝙ credentes in eū opa q̄ ipse egit & ipsi facerēt ac maiora:hinc est ꝙ

nõ solũ ipse otinue miracula opat̃ p se cũ oĩa guberne͂tur regant̃ & pducant̃ ei⁹ influxu & uirtute: sʒ et̃ per scõs agit miracula: quoꝝ p̃cib⁹ iclinat̃ & stupe͂da assidue pagit. hoc luculẽter pʒ in scis: q nõ solũ in uita sʒ post decessum: nõ solũ ubi iacent sʒ ubicũqʒ inuocent̃ debite de⁹ inflex⁹ eoꝝ dignis petitionib⁹ mira effecit in hoc mũdo degẽtib⁹. Nõne inuocatiõe scõrũ seu ad eoꝝ tumulos ceci illuminant̃ leprosi mũdant̃ demõio si libant̃ diuersis ĩfirmitatib⁹ detẽti curant̃. Nullũ deniqʒ gen⁹ morbi repit̃: qd̃ eoꝝ orõnibus nõ ꝓpellat̃ a deo. Et qd̃ mai⁹ est ad uitaʒ mortui reuocant̃. Quo fit ut q̃ fuerint & sint deo cari & accepti: ac q̃ta coruʒ sit gloria apud deũ oñdat̃: ac ad dei redũdet gloriã ut p̃mi opificis & soli⁹ q talia opat̃ & si scõrũ iteruẽtu. Et cũ h̃ miracula oĩ tẽpore & loco presertim iter xp̃ianos fiãt a xp̃o & si scõrũ itercessiõib⁹: maximũ argumẽtuʒ n̄re fidei p̃stat̃ a deo: ut de ipsa & in ea cõtẽtis a nullo possit recte dubitari. Secureqʒ dño dicere ualeamus. Dñe si error est a te decepti sumus. nã ista tãtis signis & miraculis ac ꝓdigiis ofirmata sunt & talib⁹: ꝙ non nisi per te & a te fieri pñt. ut dicit Ric. i d̃ trinita. dicamus ergo dño & saluatori n̄o cũ ps. lxxxv. magn⁹ es tu & faciẽs mirabilia: tu es de⁹ solus q es b̄ndict⁹ in secula Amẽ. Sic ergo pʒ succite p̃ma pars decl̄ata. uʒ. Iesus signis mirificus ex iam dictis.

¶ Scd̃a pars p̃ie oformitatis & fruct⁹ scd̃i libri q̃ est tertiadecima in ordine. Fr̄acisc⁹ diuulgat̃. Expõ.

Agister sũm⁹ & uerax oĩuʒ saluator n̄r dñs Iesus xp̃s: sicut ad ꝓbatione͂ sue fidei & doctrie uirtutẽ ap̄lis & aliis otulit signa & ꝓdigia faciendi: ut qd̃ uerbo dicerẽt signis mostrarẽt: ut h̄r. Mat x. Luc. ix. Et hoc ip̃m dicunt Augusti. & Isidor⁹: sic ad autenticatione͂ scõꝝ ab ipso directoꝝ ocessit signa facere: ut pʒ de Moyse directo in egyptũ a deo cũ signis. Exodi. iiii. de ꝓp̄ha otra Ieroboã misso a deo. iii. R. xiii. de Helya id ip̃m pʒ. Ecclesiast. xlviii. & in. iii. & iiii. R. & sic de aliis. Id ip̃m pʒ de ap̄lis Act. p totum: & sic de aliis scis ut de btõ Laurẽtio abbate Antonio Ilariõe B̄ndicto & sic de aliis. Quib⁹ ut fides certa daret̃ corruscare miraculis clemter impartiri est dignat⁹. Qua in re cũ ex scd̃a oformitate p̃mi libri. pte scd̃a clareat. b. F. destinatuʒ a dño sp̄al̄r fuisse ad pniam p̃dicãdã: passiõis xp̄i memoriã fideliũ mẽtib⁹ implãtãdã: ac uitã xp̄i obl̄rtatã renouãdã: hinc est ꝙ ipse de⁹ & saluator reddere uolens mũdo celebrẽ sibiqʒ in h̃ et̃ cõforme͂. b. F. gr̄am ipi tribuit miracula exercẽdi: se uolũtati iclinãdo. b. F. & p̃cibus: ut qd̃ fidel̄r optaret ipse actor oĩum de⁹ benigne illico exerceret: ut uita nõ solũ. b. F. doctrinã auctẽticaʒ redderet: sʒ & signa ipsa a deo ei⁹ scã supplicatione uerã & scãm depromerẽt & clamarẽt. Decebat. n. dñm deũ iuocatiõe meritis ac p̃cib⁹. bti. F. iclinari ad opãdũ miracula: Si pẽset̃ ꝙ ip̃m dirigebat ad renouãdũ mundũ: ac mũdãi plus signis credũt q̃ uerbis: ut pa tuit in iudeis: de qb⁹ di. Ap̄lus. i. Cor. i. ꝙ signa petũt. p. b. F. pnia erat p̃dicãda: Exigebat̃ ergo ꝙ forti motiuo hoies pnie fructũ paruipendẽtes: ad agẽdũ pniam ĩpellerent̃. q̃re & signis: sicut h̄r Act. ii. Crucis memoria p̃ solito insere͂da cordib⁹ xp̃ianoꝝ deposcebat per b. F. p̃dicatione͂ crucis signo crucis mira fieri: ut sic ad crucis ãplexũ fidles traherẽt̃ uisa crucis efficacia. ac b. F. cũ ñ ad minora patrãda p̃ aliis mitteret̃ imo q̃si ad maiora ne ĩferior aliis directis diceret̃: uenustari decebat claritate signoꝝ. Verũ p̃dicatiõeʒ Ap̄lorũ credulã reddidit mũdo opatio signoꝝ. Mar. ultio. q̃re & b. F. talium patratio acceptabileʒ facere hẽbat. Insup xp̃s btũʒ. F. in aliis & demũ in fine cõforme͂ sibi reddere placuit: q̃re & in exhibẽdis suis p̃cib⁹ signis: eũ sibi similẽ statuit & xp̃iforme͂. ¶ Et ꝙ eũ clarũ reddere talibus signis & miraculis mundo xp̃o placuerit: patere põt si pẽset̃ qũo benign⁹ dñs btõ. F. Primo misit sp̃us ãgelicos ipsi btõ. F. obseq̃ndo. ut. n. dicit legẽda maior pte. v. Quodã tpe cũ. b. F. corporis aggrauat⁹ ĩfirmitatib⁹ p sp̃us recreatiõe aliq̃ Armoniaʒ optaret audire: nocte quadã ipso uigilãte ac de deo meditãte: repente angelus dñi astitit citarã pulsans: armoniã mirabile͂ faciẽs atqʒ suauissimã melodiã: qd̃ uir scũs & si uisu non dep̄hẽderet: ex motu ipsi⁹ cithar edi agnouit. Tãtaqʒ fuit illo dulcissono carmine suauitate repletus: ut aliud se putaret seculũ omutasse. Sibiqʒ ac sociis post p̃me regule approbatione͂ ãgelus dñi cibaria ministrauit: dũ in loco eẽnt deserto & hora esset refectiõis. ut dicit. iiii. ps legẽde. Sic et̃ cũ ipedit⁹ in accessu ad soldanũ de Sclauonia rediret: in ingressu nauis Angelus dñi apparuit & pro ipo & socio cibaria cuidã dedit: q̃ nõ p ipsis solũ sʒ & ꝓ oĩb⁹ in naui exñtib⁹ diuia gr̄a sufficiẽtes fuerũt: ut dic. ix. ps legẽde. De scõ Iacobo cũ. b. F. rediret essetqʒ infirmus: ac cupet q̃dã comedere auiculã: & hoc fr̄i Bernardo socio suo dixisset statiʒ Angelus dñi in sp̄e cuiusdã eq̄tis apparuit: sibiqʒ unã auiculã portauit b̄n paratã di. Accipe serue d̄i qd̃ tibi mitit dñs: de q̃ cũ comedisset recepit uires infirmitate fugata. ¶ Scd̃o malignos sp̄us ipi. b. F. subiciẽdo. beatus eni. F. diabolũ cũ ipso oflige͂do: manu ad manũ supauit. ut dicit. iiii. ps legẽde. In heremo de Sartião diaboli tẽtatiõeʒ eide͂ imissaʒ carnis tormẽto reiecit. ut dicit. v. ps legẽde. A ciuitate Aretii demões ciues ad mutuã cedeʒ icitãtes expulit. ut dicit. vi. ps legende. Et ꝙ de ꝓstratiõe diaboli a btõ. F. & subiectiõe dcm̃ e fructu & oformitate. vii. in scd̃a pte p̃mi libri. iõ de h̃ nihil alid̃ ad pñs. Qual̄r uero eũ ab hoib⁹ pepulerit statim dicet̃: unũ tñ̄ sufficiat h̃ dicere ꝙ diabolus ipe bti F. pñtiã ad tres dietas ferre nõ poterat: sʒ otinuo abscedebat dũ p tm̃ spaciũ sibi appropinq̃sse ipsuʒ. b. F. agnosceret: sic ipe diabolus retulit. de quo dicet̃ i hoc libro cõformitate. xxi. in ordie. parte. ii. ¶ Tertio xp̃s ocessit btõ. F. mira agere in el̄tis: & p̃mo in elemẽto ignis. Inuitat⁹ a muliere praua clausa & abscõse posita in camera in palatio ipatoris Federici de actu nephario: btũs. F. dũ s̄r prunas ardẽtes se nudũ posuissʒ: dicẽs mulieri ꝙ i tali lecto eẽt secũ: ab igne tãdem surgẽs i nullo fuit lesus aut adust⁹. Id ip̃m cũ. b. F. iuitat⁹ Miracula beati. F.

in clemẽtis

a muliere saracena qñ prexit ad soldanũ fecissꝫ: se nu dũ sup prunas ardẽtes iaciendo in nullo lesus: mulier ipsa h uidẽs ad dñm est ↄuersa. Ferro ignito signo cru cis edito a btõ.F.ac eidẽ mandãte ut sibi nullaten⁹ no ceret: nec ignis ardorẽ nec molestiã sensit.ut dicit pars qnta legẽde. Cuiusdã fris & si culpã omisisset: tñ peni tẽtis cũ caputiũ abstractũ a reliq̃ pte hitus: ad terrorẽ aliorũ frũm mãdasset iactari in ignẽ: cũ ibidẽ p spaciũ fuisset in nullo est ab igne lesum aut tactũ.ut dicit.vi. pars legẽde. In comitatu fulginei: qdã solitus btm̃.F. recipe: rogauit eũ ut domũ bñdicendo signaret cruce: q̃ & fecit.b.F. Que dom⁹ in ꝓcessu tẽporis ab hosti bus igne uallata nũq̃ potuit cõburi: ſꝫ sola uetustate ↄsumpta est. Scđo in elmto aeris: aer obscurus ipo per ambulãti p paludes Venetiaꝝ cũ socio & aliis factus est clarus ei⁹ uerbo.ut dcm̃ est supra in pmo lib.& qn ta pars dicit legẽde. Mõtis Aluerne cõfinia a nube ob scura & grãdinis tẽpestate post receptionẽ stigmatũ li berauit.ut dicit.iii.pars legẽde. Sic idigenas castri de grecio pñiam agẽtes ei⁹ suasu: a peste lupoꝝ & gran dinis tẽpestate libauit. In loco de Axone cũ esset sicci tas & sterilitas maxia: facta pdicatiõe cũ.b.F.dixisset pplo q̃ qlibet manib⁹ eleuatis diceret unũ pr nr cum una aue maria: statim aer dedit pluuiã cõsolabilem: & terra tãtã copiã illo ãno frugũ: q̃ dicebãt oẽs nũq̃ tam copiosam messem se uidisse. Tertio in elmto aque. In loco de trabe bonãtis in Marchia fontẽ aque mutauit in uinuꝫ. In heremitorio sci Vrbãi signo crucis aquam cõuertit in uinũ optimũ. Interãnis acetũ in uinũ com mutauit pcipuũ.de his dicet ifra cõformitate.xxii. Aq̃ de petra bibẽdã orone sua cuidã: cui⁹ uectabat asello in montibus ꝓduxit. ut dicit.vii.pars legende. Aqua maris imobilis stetit sub naui Gaiete q̃diu orare pla cuit & pplo pdicare. Quarto in elmto terre. domuꝫ.n. cuiusdã medici nouiter factã & a sũmo usq̃ deorsum scissam in ciuitate Reatina de sero ab ipso medico ca pillis positis iter scissurã: de mãe reintegrauit: ut nullũ signũ scissure in ea penit⁹ uideret.ut dicit.vii.pars le gẽde. ¶ Quarto xps bñdicẽs btm̃.F. agere uoluit mi ra in arborib⁹. Nã senis in loco antiquo.b.F.baculum suũ in terrã de sero infingẽdo: de mãe iuenit uegetasse & in arborẽ pulcherrimã excreuisse: q̃ usq̃ hodie sem per uirẽs & cũ foliis pseuerat. Reate dũ accessisset ob medelã oculoꝝ: & ꝓpter multitudinẽ populi q̃ ad ipꝫ appropinquantẽ ad ciuitatẽ accedebat citra p duo mi liaria in q̃dã ecclesia remãsisset. ubi cũ staret & pplus ad ipꝫ accedẽs declinãdo ad uineã sacerdotis ipaꝫ q̃si totã dissipassent: & hac de cã sacerdos doleret se bea tũ.F.in sua ecclesia recepisse. b.F.hoc spũ cognoscens sacerdotẽ pfatũ iterrogauit dĩ. Quot salmas uini red deret uinea qñ meli⁹ fructificaret? Rñdit.xii. Tũc di xit ei btũs.F.rogo te pr ut patiẽter sustieas me in hac tua ecclesia cõmorari ꝓpter gẽtẽ quã repio: & pmit te oibus recipe de uuis q̃tũ uolũt. Et ego ex parte dñi nri Iesu xpi tibi promitto: q̃ uiginti salmas recolliges isto ãno de uino: & sic factũ est. nã paucos botrulos sa cerdos recolligẽs: & ponẽs in torculari: tãtũ diuia gra excreuerũt meritis.b.F.ut iuxta ꝓmissuꝫ uigiti salmas

in arborib⁹

uini optimi recolligeret. ¶ Quito ↄcessit xps.b.F.fa cere mira in aialib⁹. Et pmo i minimis.uꝫ.in formicis. In castro.n.citerne dũ uellꝫ pdicare & cuidã q̃rcui uel let heref: uidit ipaꝫ plenã formicis: & stati mãdauit ut oẽs abscederẽt. Quod & fcm̃ est: ac pplo astãti mãda uit ut locũ formicis recedẽtib⁹ daret: qd & factũ est: nec aliq̃ deiceps ad dictã arborẽ est reuersa aliqñ. Se cũdo in ranis cũ in q̃dã ecclesia.btũs.F. pdicaret q̃ po sita erat iuxta q̃dã aquã ubi erat multitudo maxia ra naꝝ: adeo clamore suo cracitãtes ut ei⁹ pdicationem audiri bono mõ nõ sinerẽt: eis impauit silẽtiũ & statiꝫ tacuerũt: & tã diu donec uice alia eẽt ad dcm̃ locuꝫ rẽ uersus. ubi cũ de silẽtio tã diu ab eis seruato didicissꝫ: data licẽtia deũ laudãdi eis illico cantũ suũ pstinũ re assumpserũt. Tertio in natatilib⁹. In lacu reatino sibi piscis magn⁹ & uiu⁹ oblat⁹: ab ipso in aq̃ iuxta nauiꝫ posit⁹ ut recederet applaudẽdo scõ: diu stetit nec reces sit nisi ab eo bñdictiõe accepta & licentia. Quarto in brutis aialib⁹: imitia anialia ad mãsuetudinẽ deduxit: lupũ.n. ferocissimũ apud Eugubiũ adeo ad mansuetu dinẽ deduxit: ut cũ ciuib⁹ & ouib⁹ uelut agn⁹ ↄuersa ret.ut dcm̃ est.lib.i.ↄformitate.x.pte.ii. Castrũ de gre cio a uexatiõe lupoꝝ clemter libauit.ut dic.viii.pars legende. Oues a btõ.F.salutate iuxta Senas statiꝫ ad ipm relinq̃tes pascua cucurrerũt una cũ agnis: ac ad ipm leuãtes capita & lumia intẽdentes sibi magnũ ap plausuꝫ fecerũt. De quo frẽs & pastores sil' sunt admi rati. Apud scãm Mariã de portiũcula ouem oblatã sibi istruxit talr ut cũ frẽs in ecclesia cãtarẽt: & ipsa eccle siã igrediẽs sine alicui⁹ iformatiõe flectebat genua: uo ceꝫ balat⁹ emitẽs añ altare uirgis: ac si eã salutare ge stiret. Insup cũ corpus dñi in missa eleuaret flexis cur uabat poplitib⁹: ad uenerãdũ dñicũ corp⁹ oẽs indeuo tos suo exẽplo idućẽs. Agn⁹ sibi oblat⁹ in urbe sic fuit ab ipso nutrit⁹: q̃ dat⁹ dñe Iacobe de septẽ soliis cuꝫ ipsa ad ecclesiã eũte ibat: cũ stãte stabat & cũ redeũte redibat. Et si qñ ipsa dña tempestiue ad matutinuꝫ nõ surgeret: ipsam corniculis & balatib⁹ excitabat. Aput greciũ lepusculus sibi uiuus pñtat⁹ cũ pluries in terra dimisissꝫ: semp in sinũ.b.F.saltabat. Sꝫ tãdẽ pris iussu p frẽs ad loca solitudis duct⁹ abscessit. In isula laci pe rusini qdã cuniculus uiro dei oblatus cuꝫ ceteros fuge ret: manib⁹ ei⁹ in sinu domestica securitate se cõmisit. hec oĩa hñtur in.viii.parte legende maioris. Aput ca strũ Treuii pplo in platea ↄgregato dũ btũs.F. pdica ret: asin⁹ qdã indomit⁹ & lasciuiẽs terruit pplm p pla teã discurrẽdo. Et cũ nõ posset ab aliquo capi & tene ri: btũs.F.corã oib⁹ sibi dixit. Fr asine sta in qete & di mitte me pdicare pplo. Statim asin⁹ caput posuit in tra crura: & in silentio magno stetit. Quinto in uolati lib⁹. Inter castrũ de Canaria & meuaneũ auib⁹ in mul titudine diuio nutu ibidẽ ↄgregatis pdicãdo: de⁹ ostẽ dit istud miraculũ ut qete starẽt & imobiles: ac rostris aptis & luminib⁹ in ipm directis eius uerba se audire libẽter declararẽt: ac bñdictione pcepta in crucis mo dum se diuidentes uersus quattuor orbis partes iere. In castro Aluiani irundinibus eius pdicationem garri tu & cantu impedietib⁹: corã oibus pcepit ut tacerẽt

usq3 ad pdicatiõe3 finitã:qđ & fecerũt.In loco de Arrone dũ.b.F.pplõ q de ciuitatib⁹ & castris cõuenerat & uillis ad letãias faciẽdas.p siccitate & terre sterilitate pdicaret: tãta multitudo aduenit irũdinũ q i modũ tẽtorii ppl3 texit tãq̃ nubes:& sic steterũt usq3quo pdicatio finiret.In paludib⁹ Venetiarũ auib⁹plurib⁹repertis impauit deũ laudare:qđ & fecerunt.S3 cũ suo cantu diuinũ qđ dicebat offm cũ socio pturbarẽt: iperato silẽtio tacuerũt. Sed offõ finito & licẽtia a uiro dei rehabita:auicule cantũ suu3 reassumpserũt:ut dicit.viii. pars legẽde.Ad montẽ Aluerne cũ sociis pgẽti multitudo auium diuersarũ obuiã facta est cũ hilaritate & cantu & ioco alarum ad ipsum cõcurrentes.Et alique ponebant se super caput eius alie super spatulas: alie sup genua:alie super manus gaudiũ de ipsius ad montem accessu prefatum gestientes. In lacu reatino auis fluuialis sibi data & multotiens ab ipso dimissa noluit recedere nisi benedictione recepta.Senis fasianus sibi oblatus:sed pluries dimissus recedere noluit:imo a sancto datus cuidã nobili noluit comedere donec eẽt perlatus ad ipm.Falco in monte Aluerne ibidẽ nidificans btõ pri singlr fuit iũct⁹amicitia:suo cantu de nocte sanitatis tpe excitãs eũ tẽpestiue: tardi⁹ uero dũ pr ipse infirmaret.In loco de reate dũ staret beatus.F. aues q̃ pectorubei dñr ueniebãt ad mẽsam:& de pane ab ipso accipiebãt: s3 ibidẽ nidificãtes & pullos parientes postq̃ eos aluerũt:ad sanctũ & frẽs detulerũt: ipsosq3 dimittẽtes recesserũt quos frẽs nutriebãt. Sed maior eorũ inuidẽs aliis:escã ab eis accipiebat.Quod cernẽs uir scũs di.Ffib⁹. iste maior iuidẽs frib⁹ nõ permittit eos q̃ danť accipe:s3 mala morte moriať:nec de ipso gatti comedent:& sic fcm est.nã dũ uellet bibere in quodã urceo submersus est: & abinde extractus & gattis piectus de ipso comedere renuerũt. Plura alia mirãda de⁹ oñdit btõ.F.in natatilib⁹ & uolatilib⁹ sed dicta sufficiãt.❡Sexto ocessit xps btõ.F.facere mira in hoib⁹.Et pmo hoies plures a demõio liberãdo. In castro sci Gemini uxorẽ cuiusdã q cũ hospitio suscepe rat demoniacã solo iussu libauit.In ciuitate de castello q̃dã a furibũdo demone uirtute obie ipm diabolu3 eiciẽdo curauit.Frẽm iobediẽtẽ diabolũ sup se hñtem sessorẽ: dũ eidẽ misisset dicẽdo q platõ suo se subderet obia.b.F.meritis fuit a diabolo insidente libat⁹ & clemẽter erept⁹.In loco mõtis Casalis ppe burgũ sci Sepulchri repit.b.F. quẽdã frẽm q poti⁹ a diabolo uidebať occupatus:quã infirmitate naturali. nã se aliqñ in terra piciebat & spuebat seu spumabat:aliqñ se cõtrahebat caput intra crura ponẽdo:& sic diuersimode cõplicabat.Quod audiens.b.F.accepta bucella panis de quo tũc edebat:ac signo crucis facto sup ea3 misit dicto fri: quã ut gustauit stati3 fuit libat⁹. ❡Scđo homines a diaboli tẽtatiõe eripiẽdo & pseruãdo.Fratre3 Leonẽ sociũ suũ magnã patientẽ nõ carnis:s3 spũs tentatiõnẽ in mõte Aluerne aliq̃ bñdictiõnẽ in q̃dã cedula scriptitãdo & eidẽ tradẽdo libauit. Frẽm Ruffinũ a diabolo de pdestinatõe & psciẽtia deceptũ eripuit.ut dcm est secunda parte cõformitatis octaue.pmi libri. Frẽm quẽdã antiquũ & deuotu3 nolentẽ ex uerecũdia suã pãdere tentationẽ:dicendo eidem.b.F. q nolebat eũ amplius tali tentatiõe teneri:liberũ reddidit ab eadem.Frẽm aliũ in loco de reate graui tentatiõe uexatum:cũ cuperet p sui liberatiõe de unguib⁹.b.F.hrẽ: dũ h in spũ ipse.b.pr uideret ungues tondendo & fratri tradendo illico libauit.Frẽm aliũ in loco scẽ Marie de Portiũcula a diabolo arreptũ:qa cõtra frẽm meditabať ulcisci:dũ.b.F. eũ ad suã dicẽdã culpã induxiss3 ab hoste eripuit. ❡Tertio hoies leprosos ad mundiciã reducendo.Quẽdã leprosum dei blasfemũ & scõrũ cui frẽs ob blasfemiã nõ ualebãt seruire: eidẽ orõne pmissa seruiẽdo ac lauãdo eũ sanũ reddidit.Et qđ mai⁹ est ad xpm post paucos dies mortuũ transmisit: de quo inferi⁹ magis diffuse diceť. Quẽdã aliũ leprosum os pariter & maxillã morbo hñtem depastũ: cu3 btõ.F.pedes osculari uellet pre deuotiõe:a btõ.F.plaga illa osculo benigno cõtacta:statim sanauit. Mirã .n.circa leprosos btũs.F. a deo obtinuit grã3 eos liberãdi:cũ circa ipsorũ obsequiũ nõ solũ ipe pus itẽderit: s3 & frẽs pmitus uoluit itẽdere & mãdauit.❡Quarto otractos extẽdendo.In ciuitate Tuscanela filiũ cuiusdã militis a natiuitate otractũ ipm manu eleuando extendit:ac erexit.In ciuitate reate prebẽdariũ nomie Gedeon ad pces itercedentiũ signãdo cruce:incolumitatẽ a otractiõe cõcedendo sibi:erexit.In Abrutio dũ pdicaret.b.F.i ecclesia scẽ Marie de Cenaro qdã nãnus noie Albtus de Campuli cũ esset sic cõtractus q erectus ambulare nõ posset:mut⁹ & gibbosus ac mole nimia grauat⁹capitis:btõ.F.fuit oblat⁹:cui btũs.F. cõpatiens ppriis manib⁹repressit gibbũ:& caput premẽs debite coaptauit: & cũ sr pedes eũ erigeret sanũ & loquẽtẽ suo pri reestituit. ❡Qñto turgidos hoies ad statũ debitũ cõprimendo. In epatu reatino pueru3 turgidũ adeo ut crura ppria uidere non posset:tactu manuũ supfluitatẽ cõprimẽdo sanauit.❡Sexto hoies cõglomeratos extendẽdo. In ciuitate ortense puerum cõglomeratũ ut caput pedib⁹ portaret applicitũ & ossa qdã fracta hreť:signo crucis facto eũ ptin⁹ extensum sanũ effecit.❡Septimo mẽbra hñtib⁹ arida psti nũ uigore3 ifundendo.Mulierem siccas & aridas habente3 man⁹ signãdo cruce ad sanitate3 reduxit q̃ sal uata sibi cibũ parauit.❡Octauo orbatis lumine oculorũ uisus claritate3 ocedendo.In castro meuanii puelle cece sputo ter oculos liniendo eã illumiauit.In ciuitate Ortana psbiterũ noie Tasuru3 cecũ signo crucis fcõ sup oculos illumiauit.Militẽ quẽdã dñm Ioãnẽ de Abassafoliis puatũ lumie ad statũ claritatis deduxit. In ciuitate Narniensi mulieri cecitate pcusse:crucis signo facto lumen rependit.Bonõie puerũ hñte3 maculã sup unũ oculorũ:& sic obcecatũ dũ signasset:lumen limpidi⁹ de illo q̃ de alio uidere fecit. ❡Nono in partu piclitãti facilitate3 pariendi largiendo.In comitatu Aretii mulier cũ plurib⁹dieb⁹ laborasset in partu & iã morti foret uicina:frenũ equi cui isederat btũs.F.homines cũ deuotiõe sup ipsam ponentes:illico pepit cũ salute. ❡Decimo a diuersis infirmitatib⁹ multos crigẽdo.In castro plebis cũ multi diuersis ifirmitatib⁹laborarẽt:qdã hõ hñs.b.F. chordã q̃ fuerat aliqñ accin

tus:ibat p domos chordā i aquā ponēdo:& dādo ifir mis ab ifirmitatib⁹ sunt libati. Panis ēt tact⁹ seu bñdi ctus a btō.F.infirmis datus:multos a uariis morbis li berauit. ℂ Vndecimo discordes hoīes ad cōcordiā re ducēdo:ptātē Asisii cū epo discordātē cū nullus inter eos pacem poss₃ ponere.b.F.duob⁹ sociis mādādo ut ɔgregatis oib⁹ corā ptāte & aliis canticū fris solis qd̄ ipse cōposuerat cū deuotiōe cātarēt:qd̄ cum fecissent tāta copia lachrimaꝝ est ptās pfusus: ut statī ad ep₃ pgeret se culpabilē redderet & pfectā ɔcordiā cū ipso deīceps hrēt. Ciuitatē Senēsē cū adisset cū frē Mas-seo repit eā diuisiōe ad sui exterminiū laborare: & ci-uiū mutuā cedē:& ia₃ duos occisos:quā sua pdicatōe mirabili ciues ad pacē reducēdo & ɔcordiā: ab exitio sui libauit. Discordia & bello intestino ciuitatē Aretii laborātē demōib⁹ suo iussu recedētibus ad cōcordia₃ reduxit. ℂ Duodecimo prauis et malis maledicēdo et ad mortē deducēdo. Ministro Bononie fri Ioāni dela-schiaccia q bis studiū Bonōie ɔtra ei⁹ uolūtatē posue rat.b.F.maledixit:qui statī infirmat⁹ est & cū suppli caret ut maledictionē reuocaret.rñdit.b.F.Xp₃ male dictionē ipa₃ i celis ɔfirmasse. Demū ex alto descēdit gutta sulfurea:q̄ totū eius corp⁹ miserabilr̄ ɔsumpsit. Cuidā porce que agniculū occiderat ipsa nocte natu₃ apud mōasteriū sci Verecūdi de epatu Eugubii male dixit:ne ullus ex ea comederet hō uel bestia & statim cepit ifirmari:& p triduū angustiata dolorib⁹ mortua nulli fuit esca famelico. ℂ Tertiodecio hoīes ad xp̄i amorē accēdēdo. Abbas sci Iustini d̄ Perusio cū iuxta pmissu₃ btūs.F. p eo dñ₃ exorasset:tātā suauitatē & calidītatē spūs accepit:qualē nec q̄ta₃ pus aliqñ acce pat. Frēm Masseū orādo btūs.F.itra sua brachia assu mēdo:nō solū a terra eleuauit per spaciū:s₃ tantā spūs ɔsolationē isudit eidē & calorē diuinū:qualē nec q̄ta₃ unq̄ fuerat expt⁹. uirū cuiusdā mulieris q ipsa₃ in dei seruitio pturbabat:cū p eo dñm exorasset in aliū ho-minē cōmutauit: adeo ut uir ipse nō solū uxorē libere xp̄o deseruire permitteret: sed ipe una cū ipsa usq₃ ad mortē dñi bñplacitū adimpleret: & die eodem ambo ad xp̄m ex hac uita feliciter decesserūt. Frēm Bernar dū suo exēplo & uerbo mutauit ad relinquēdū oia & xp̄i sub suo ducatu uitā psequēdā. Frē₃ Pacificū mū-danis deditū uerbo induxit:& uiso miraculo ad mūdi ɔtēptū & dñm psequēdū. Sic & innumeros alios de q bus lōgū eēt narrare:de qb⁹ dcm̄ est p parte.lib.i.par te.ii.conformitatis.viii. Quis.n.unq̄ fuit cū btō.F. lo cutus:q nō fuerit ei⁹ uerbo & uita mutatus? Patuit in soldāo q ab ipso adeo mutatus est: ut & deuotionem ad ip₃ pcipuā hēret:& in ultimo.(ut dicet cōformita te.xxxviii.parte.ii.)ad xp₃ ɔuersus ē. Sic &.b.Clara uerbis.b.F.inducta fuit ad xp̄i ɔnubia poptāda. Dñs Ioānes Gaietan⁹de ursinis pr̄ dñi Nicolai pape tertii uidēs.b.F. iter paupes comedētē:statī & ipse id ipm fecit:& sic de aliis. Vita ergo.b.F.sic fuit speculū pfe-ctionis:sic & attrahēs oēs ad bonū & ad xp̄i uestigia psequnda. Et p aliis miraculis hoc putatu₃ est: q sicut aia pciosior ē corpore: sic meli⁹ est eā sanare q̄ corp⁹. q̄re & mai⁹cor mutare q̄ corporis ifirmitates diluue-re:qd̄tū xp̄s fecit & faciebat btī.F. dilectione & pce. ℂ Quartodecio a uulnerib⁹ libatio. In ciuitate castel li pueꝝ puulū graui ulcere uulneratū oblatū a mr̄e ut sr̄ uuln⁹ signū crucis iprimeret:qd̄cū fecisset & fasciā supligasset:māe sanatū & carnē supexcreuisse in mo dū rose rubee q̄ semp stetit i signu₃ miraculi mr̄ repit. ℂ Quintodecio a supexcrescente carne.s. struma ex-purgādo. Apud ortas quēdā hñtē strumā magnā inter scapulas ad istar pāis:signādo cruce statī fuit libatus: ut nec signū aliqd̄ remaneret. ℂ Sextodecio hydropi si₃ ppellēdo. In ɔfinib⁹comitat⁹ Aretii pueꝝ octo an noꝝ hydropicū a mr̄e pñtatū:& sic iflatū q pedes mi nime uidere ualeret:btūs.F.dū orasset & manū sr̄ ei⁹ uētrē posuisset:statī sanauit. Et h̄ dr̄ fuisse factū post sacroꝝ stigmatū ipressionē. ℂ Decimoseptimo a mor bo caduco eripiēdo. Quēdā pueꝝ idistrictu parme in caueiano hñtē morbū caducū:rogatus a mr̄e btūs.F. ide trāsiēs scripsit litterula₃ & dedit mr̄i ut filio daret: qd̄ cū fecisset libauit. Qui postea fuit ɔuersus in mōa sterio sci Hērici de Parma. ℂ Decio octauo hoīes i-misericordes ad misericordiā reuocādo. In Spoleto q-dā erat hō ualde auar⁹ q nūq̄ frib⁹ elīnā dabat: s₃ eis meledicebat & opprobria inferebat. Quod audiens b.F.dixit fri Andree d̄ Senis q erat elīnari⁹: q aliq̄ ex torq̄ret ab eo elīnā. Cūq₃ Fr̄ iste apud uiꝝ pfatū pci-bus iportūis istaret ut amore dei ipsi elīnā largiret:in-festat⁹ tāde₃ ut lapidē piceret sic elīnā sibi piecit. Et Fr̄ let⁹btō.F.portauit. Quā.b.F.accipiēs cuil₃ fri ali-q̄tulū de ipsa dedit di.ql₃ uñu₃ dicat p isto pctōre ter pr̄ nr̄ & roget deū ut ip₃ ad uiā ueritatis reducere di-gnet. Miꝝ certe:nōdū frēs a cēa surrexerāt:& ecce hō ille uēit ad locū frūm ɔtrit⁹& ad pedes.b.F.se piciēs ueniā petiit:& cecū se hacten⁹fuisse ɔfessus est:ac ex tūc fact⁹est hō deuot⁹& elīnari⁹ & bñfaciēs fribus. ℂ Decionono frēs sua orōne reficiēdo. in ca.gñali asi sii celebrato ubi fueꝝ frēs ad sex milia.pcib⁹ & meri tis.b.F.subito & iprouise a deo sunt oia copiosissime ministrata. Cui cap.affuit.b. Dñic⁹ cū octo suis frib⁹ & miraculo uiso fuit ualde stupefact⁹ & edeficatus. Vice alia cū uellet charitatiue cu₃ frib⁹quos ad diuer sas dirigebat partes & lōginq̄s comedere:cu₃ nō eēnt nisi tres panes iuenti: ipsos diuidēdo intm̄ excreuerūt q trigita frib⁹ fuere sufficiētes:& de residuo unū capi sterīū est repletū. In isula laci Perusini btūs.F. fec unā q̄dragesimā hñs secū duos pāes paruulos:de qb⁹solū medietatē cōedit uni⁹:ut xp̄o dño miraculū de itegri tate ieiunii remāeret. Cibaria.b.F. a deo directa p An gelū in mari Sclauōie i tm̄ excreuere:ut plurib⁹dieb⁹ inde sufficerent nautis & aliis copiose. ℂ Vigesimo a mortis piculo reseruādo. Frēm Moricū de ordine pus cruciferoꝝ supplicē factū sibi.b.F. Antidoto facto de micis & oleo lampadis q̄ corā uirgis ardebat altari:& eidē trāsmisso:dū gustass₃:ad sanitatē pfectā reduxit. Aīalia morbida in epatu reatio post suscepta stigma ta lotura aq̄ manuū & pedū.b.F.aspsa:illico sūt sana-ta. ℂ Vigesimopmo a mortuis suscitādo. In legēda fra tris Bernardi de Blesa hr̄. Quod Fr̄ cuiusda₃ militis q miles beatu₃.F. hospitio receperat:cum esset in aqua

suffocatus nec eius corpus posset reinueniri: beato.F. orante & corpus repertū & hō a mortuis est resuscitatus. In ciuitate Iteramn. (ut mādatū est solēni memorie tēpore.D.pape Nicolai tertii p publicū notariū.& testes) per ipm resuscitatus est quidā noie Ioānes sup quē murus cadēs ipm extinxit & tūc erat.x.annoruz. Cui⁹ casum audiens.b.F.& cū a parentibus lamentabiliter plangeret:ad domū eius accessit:& intrans per partē posteriorē ut nō uideret:dcm puerū mortuū accepit:ac sup se ponēs eū uocādo ꝓprio noie a mortuis reuocauit:sibiq; p̄dixit ꝙ filios nūq̄ hr̄et: & sic euēit. Aliū dr̄ suscitasse.s.filiū paruulū cuiusdā nobilis q̄ euz ad prandiū iuitauerat:qui ceciderat in cacabo : & consumptis carnib⁹ p̄ter ossa q̄si nihil remāserat. Sz qūo eū ad uitā perduxerit dcm est supra lib.i.parte.ii. ꝯformitatis.x.uide ibi.de isto in loco autētico nō repi: sed depictū & scriptū in plurib⁹ locis iueni. Sed de nullo p̄fatoꝝ dn̄s Fr̄ Bonauētura in legēda maiori facit mētionē.Et quid fuerit in causa ignoro.Cū tñ de p̄mo dictus Fr̄ Bernardus de Blesa facit mētionē. Et secūdū de scriptura publica notarii repi Florētie transcriptuz. ¶Vigesimosecūdo post mortē mortuos obediēdo eidē.Fr̄ Petrus Catanii de quo dcm̄ est supra.lib.i. ꝯformitate.viii.parte.ii.q̄ fuit terti⁹ Fr̄ ordinis de p̄mis & uicari⁹.b.F.& ipso.b.F. uiuēte post dimissionē gn̄alatus officii:fuit ipse Fr̄ Petrus electus gn̄alis minister. Cū inq̄ dictus Fr̄ Petrus an̄ mortē.b.F.de hoc mūdo migrasset ad xp̄m:ac infinitis corruscaret miraculis in loco scē Marie de Angelis sepultus:ac p h̄ multitudo maxīa ad dcm̄ locū oī die gentiū adueniret:frūmq; qetem ꝑturbarēt:hac de causa.b.F.nō iuidēs glorie sue: sz ꝓuidere uolēs qeti frūm ex aduētu seculariū & frequētia:ad ipsi⁹sepulcrū accedēs corā oībus fr̄ibus dixit.Fr̄ Petre tu semp fuisti mihi obediēs in uita: uolo ꝙ sis & nūc post mortē. Quare ut frēs in qete h̄ ꝑmaneāt mādo tibi p uerā & scām obedientiā ꝙ de cetero nullū signū miraculoꝝ facias. Et statim Fr̄ Petrus a signis cessauit nec deinceps ullu; aliq̄n fecit. Perpende queso lector prudēs p̄fatoꝝ:qualis meriti apud xp̄m fuerit gloriosus uir.F.cuius imperio parent defuncti: mortui reuocanť ad uitam:a mortis faucibus eripiunť cōstituti:morbi oēs abscedūt:elemēta deseruiūt:uolatilia afficiunť.Immitia subdunť:arbusta crescūt: aialia irrōnabilia obediūt.hoies imutanť. Auctor oīuz deus assistit in uotis:& benigne angeli subministrant:ac hostes demōes suꝑanť fugiūt & ꝯfundūt.Quib⁹ dať itelligi.b.F. p oīa deo fuisse subditū: cui oīs creatoris factura obediuit ad nutū: ac ad statū inocētie diuīa gr̄a ex obīa taliū & in talib⁹ quodāmō fore redactū.Attēde uir deuote ad quem sanctificatiōis apicem aīa fuit b.F.pfectiōe a xp̄o deducta:cui⁹ corporis partes tot signa ꝑtulerūt.Capilli.b.F.immissi muro fracturā redintegrāt.Oculi a demōe frēm liberāt.timpora ferruz ignitū tēperāt.aures diuina audiūt iussa & angelicam ꝑcipiūt melodiā. os tāgēdo osculo oris corrosi plagaz sanat.uox frēm soluit rigidū a diabolo effcm̄.uerbum oī uirtute & efficacia plenū in bn̄dicēdo & maledicendo in cōmonēdo & p̄cipiēdo:man⁹leprosum mūdant:

Epilogus supradcō rū laudez b.p̄ris.

frigore moriētē tactu igniūt & cecos illumināt: ac plura faciūt mirāda.Scriptura frēm leonē a leone.s.tentatiōe liberat & a morbo caduco.Vngues tētationē ꝓpellūt.Sputū puellā illumiat.Amplex⁹ frēm Riceriuz ꝯsolatiōe sūma replet:& frēm Masseū indicibili fecundat cōsolatiōis diuine suauitate: habitualis tunica domū in q̄ manet ab icēdio in castro montis acuti p̄seruat.Corda ifirmos curat.Lotura manuū & pedū aīalia lāguida & morti ꝓxima uiuificat. Frenū eq cui isederat naufragātē in partu soluit:panis ab eo tact⁹ dissoluit diaboli uexationē in frē.Iussu demones fugiūt: rane tacēt:aues cātāt & iubilāt:pedes dn̄e Iacobe uelut alteri Magdalene lachrimis irrigati misericordiam & gr̄am īpetrāt tāgēti.Ac corp⁹ ipsi⁹ cōtactū deuotis remedia cōfert sanitatis. Sic ergo Frāciscus scificatus fuit in aīa: scificatus fuit in corpore ut nō solum membra singula mira effecerint:sed & locus ubi quieuit & qcqd tetigit mira exercēdo scificationē & uirtutem: a b.F.eis relictā depromūt.Et ꝙ oīa.b.F. tā membra q̄ iussa:tā loca q̄ tacta ab ipso uirtutē & efficaciā possidebāt:ad ipm oīa afficiabanť.Angeli.hoīes.bruta.parua aialia sicut cicada q̄ p octo dies cū eo stetit in loco scē Marie:& demū uocata sup manū ei⁹uolauit:ac deide licētiata recessit.cū ipso libēter stabāt: uolatilia eū suo cantu gestu & mō letificabāt:sicut patuit in philomela q̄ in sepe ꝯsistēs: p totā diē alternati cū.b.F. cantāte cātauit:&.b.F. cōedente sup ei⁹ manū saltauit & comedit:ac bn̄dictione accepta recessit. Et demū homines utriusq; sexus oīs etatis oīs status & ꝯditionis ip; uidere audire & tāgere ꝑoptabāt :sicut patuit qn̄ p̄mo Bononiā accessit:qn̄ p Castrū trāsiuit burgi sancti Sepulchri:qn̄ Senas accessit & ꝯcordauit in ea dissentientes: Sic supiora declarāt de oīb⁹ supradictis & ōndiť in spāli qn̄ iuit reate:cui oēs ciues obuiā q̄si uenientes:ut declinaret eoꝝ applausuz extra ciuitatez ad duo miliaria citra ꝑmāsit.Id ipm euēit Gaiete ut tot⁹ ppl's ad ipm ꝑgeret:& btm̄ se reputaret q posset euz tāgere.Et de multis sīlib⁹ exēpla possent adduci:que omittenda sunt cā breuitatis.Quib⁹ declātis apparet dn̄m Iesum xp̄m.b.F.ut suo pfecto cultori in cunctis ꝯdescēdere:oēmq; creaturā eidē subdere:ac mirificando miraculis nō solū in h̄ conformē sibi eū p̄bere:sz ēt ut destinatuz ab ipso mirificis signis ꝓdere:ut notabilē & diuulgatū mūdo uita & doctrina & signis oīs hō sciret & clamaret.Et sic Ade deo nō parēti oīs creatura rebellis extitit:sic.b.F.oīa p̄cepta diuina iplēti creatura oīs famulata est:ut iā dicta depromūt.ut dcm̄ de primo pſc oīuz in.b.F.fit postmodū adipletū:oīa subiecisti sub pedib⁹ei⁹:& ꝯstituisti eū sr̄ oīa opa manuū tuaruz:& ipse merito posset dicere illud qd̄ cantať in euāgelio sui festi:& est uerbum xp̄i. Oīa mihi tradita sunt a p̄re meo. ut.n. pādūt iā dicta nō solū supercelestia:utpote sp̄us supcelestes: sz subcelestia elemēta arbores aues cū natatilib⁹ & aialia tā irrōnabilia q̄ rōnabilia Et qd̄ mai⁹ est dn̄s deus oīum.b.F. & parere & cōplacere cōplacuit.p̄fatis ergo declarata est secunda pars hui⁹ p̄rie ꝯformitatis scdi libri & tertiedecie in ordieꝝ;.Frācisc⁹ diuulgať.s.signis & uirtutib⁹.

¶ Libri secundi. Secundus fructus & conformitas & est.xiiii.in ordine. Iesus pastor solicit⁹. Frāciscus aiat⁹.

Expō pme partis.u3. Iesus pastor solicitus.

Mor & dilectio quam habuit deus ad genus humanum & si ōnsa fuerit in ueteri testamēto utpote circa hominis pmi institutione3: tot bñficia circa ipm exhibendo.ut dcm est. libro primo cōformitate.ii.parte pma.circa eius pcti punitione3 nō exterminādo:sed ad penitentiā reseruādo & mitissime eum puniēdo.Circa hois regulationē & ordinationē p legē & pcepta & q̄ sunt ad diuini cultū opationē.Circa hois ad bonū iductione3 & irradiationē per sctōs pphās:& sic de aliis a deo homibus exhibitis:& circa hoiem patratis:Pre oib⁹ tñ amor diuinus cōmendat̄ ex opib⁹ dñi saluatoris nr̄i Iesu xpi.Cuius charitatis imēsitas zelus amor & dilectio sicut nō ualet ad sūmū corde pcipi: sic nec lingua narrari. Et si balbutiēdo de hac pma ɔformitatis hui⁹pars dicere satagat:cū pmat iquiēs. Iesus pastor solicitus:breui uerbo & cōpēdioso multa retexēs de diuino amore.Et p hui⁹ euidentia & declaratione est uidendū.qd uelit depromere cū dr̄. Iesus pastor solicitus:& tunc uidebitur clare quātū nos dilexit & diligit ac eius amor q̄ uehemens sit & fuerit: & h̄ si discutiatur primo q̄ solicite nostrā salute3 procurauerit: & si q pastor uerus extiterit declaretur. Amorem inq̄ diuinū & zelum & solicitudinē pro nostra salute astruunt a xpo facta & operata. ¶ Et primū est eius mirifica incarnatio: que nō solu3 quid accepit & qualiter.s. miseram carnē nostrā pensando claret de eius amore. Sed propter quid uenit & carnem assumpsit cogitando:cum teste simbolo Niceno pp̄ter nos & pp̄ter nostram salutem descendit de celis & incarnatus est &c. & Lu.ix.dicit:ipse saluator fili⁹ homis nō uenit aīas pdere s3 saluare. ¶ Secūdū est ab ipso nr̄arū penaru3 susceptio di.Isa.liii.Ipe pctā mltoꝝ tulit.i.pēas peccati. Et.i.Pe.ii. & ipe ptulit pctā nr̄a.i.penas pctōꝝ nostroꝝ in corpore suo:ut p easdē penas sicut & p mortē salutē nr̄am pcuraret:& iō subdit Petr⁹ q pctā nr̄a .i.penas portauit: & cā ut pctis mortui iustitie uiuamus. ¶ Tertiū est ei⁹ iter hoies ɔuersatio.In terris uisus est ait Baruch.iiii.& cū hoib⁹ ɔuersat⁹ est.Cōuersatus est iter nos hoies ut uerus hō crederet̄ & sua uita traheret hoies ad salutē:ut uita & conuersatiōe beniuola ac hūili incitaret ad salutē & bonū.uñ de ɔuersatiōe ei⁹ cū publicāis & pctōrib⁹ murmurātib⁹ pharis eis rñdit.Nō egēt q sani sunt medico s3 q male habēt. Non.n.ueni uocare iustos sed pctōres ad pniam. Mat.ix. ¶ Quartū est ei⁹ pdicatio & assidua informatio.doctrina.n. saluatoris qd intēdit nisi totū hominē ordinare ad deum ad se et ad pximū:ut uicia dimittat uirtutes arripiat uitet penā iferni et ɔsequat̄ salutē: ut patuit.lib.i.plurib⁹ cōformitatib⁹. Ac xpi pdicatio nō erat iterpolata s3 assidua:qa quotidie docēs de regno

Que indicāt amorē xpi erga hoiem.

dei.Mat.xxi.nō in uno loco sed ubiq3:qa ciuitates circuibat et castra.Mat.vi.et turbis in una pria eum retinere uolentib⁹.dixit.Quia et aliis ciuitatibus op3 me euāgelizare regnū dei:qa ad hoc missus su3:et qualis erat ei⁹ pdicatio inqt:qa de regno dei: et q̄li audacia sicut inqt ptātē hñs.Mat.vii.Et q̄li uerbo.Io.vii.nūq̄ locut⁹ sic fuit hō:et Io.vi.di.uerba q̄ ego loquor uobis spūs & uita sunt.Et Io.v. di. Qui uerbū meū audit et credit ei q misit me:h3 uitā eternā. ¶ Quintū ē discipuloꝝ suoꝝ ad pdicādū directio & trāsmissio:& ex hoc cōprehēdit̄ dnm Iesum xpm zelu3 maximū & amorē hūisse uelut pastor ad oues:q nō solu3 p seipm salutē pdicauit:s3 ēt discipulos ad pdicādū ut sic oiu3 salus hēret̄ direxit.Misit.n.pmo aplos.xii.ut hr̄.Mat. x.et Lu.ix. postmodu3:qa messis erat multa & oparii pauci:septuaginta et duos discipulos alios destinauit. Et q ad salutē p3 inqt ipe di. Appropinquabit.s.si creditis in uobis regnū dei. ¶ Sextū est miraculoꝝ opō. Egit xps et fec̄ opa q̄ nemo ali⁹ fec̄ ut ipe di.Io.xiiii. Et si pncipalr̄ egit ad oñdēdū suā diuinitatē: fecit et ad sanādū nr̄am spūalē ifirmitatē.Xps.n.(ut dñt doctores)nullū curauit ab ifirmitate corporali:quē pus ab egritudine aīe et spūali nō sanauerit di.ipo.Io.vii. Totū hoiem.i.aiam et corpus saluū feci. In pcedenti cōformitate.parte pma. p3 de curatis a xpo. Sic ergo miracula opādo poti⁹ salutē aīe q̄ corporis pcurauit. ¶ Septimū ē demonū repulsio et subiugatio. pncipiū nr̄e dānatiōis fuit inuidia diaboli: et q impediret nr̄a3 salutē erat ipe diabolus.Xps igit̄ nō solū a corporib⁹ et a plurib⁹ hoib⁹ repulit ut scā euāgelia docēt s3 gñaliter a gñe hūano elōgauit eū in abissu3 recludēdo.ut dicit Io.Apoc.xix.gen⁹ hūanū ab ei⁹ manib⁹ liberando et adeo ipm sua passiōe debilē reddidit: ut neminē uincat nisi uolēte3.hostē ergo nr̄m depmēdo remouēdo et subiugando salutē nr̄am pcurasse ac zelū ad nos hr̄e summū oñdit. ¶ Octauu3 est laboꝝ et discursuū pceptio. Quod.n.labores assumpsit qd̄ discursus pegit:lege euāgeliū et uide Iesū fatigatū ex itinere sedere supra fontē. Io.iiii. discurrere de Iudea i galileā. Io.iiii.Circuire uicos ciuitates et castra. Mat.ix.Quorū tolerātia oñdit et salutē nr̄am appetere q̄rere et pcurare et nos maxime diligere. rōne.n. sui prefata nō sumpsit s3 nr̄i. ¶ Nonum est mortis susceptio. Si.n.hō nihil pciosi⁹ hēat seipso:hinc est q dando aiam suā.i. suā uitā exponēdo p pximo maiorē charitatē nō pōt hr̄e.ut dicit ipe saluator.Io.v. Et qa ipe dedit semetip3 p nobis:passiōe ergo et circūstātiis passiōis oñdit q̄tū nos dilexit.nā p pō filio pr̄ nō pepercit:s3 p nobis oib⁹ tradidit illu3.Ro.viii. ¶ Decimū est mortis pcti abiectio.xps p nobis mortuus est ut pctis mortui iusticie uiuamus.ait btūs Petr⁹.i.canōica.ca.ii.Lauit.n. nos a pctis nr̄is in sanguine suo. Apo.i.mortu⁹.est.n. ut non regnet pctm in nr̄o mortali corpore.Ro.vi.Et qa libati nunc sumus a pctō:serui aūt sci deo.Ro.vii. p hoc merito docemur xpm nos dilexisse. ¶ Vndecimū est.nr̄a per xpm facta pr̄i recōciliatio. Ro.v.Cu3 inimici essemus reconciliati sumus per sanguinem filii eius.Nā pater celestis recōciliauit nos sibi p Chri

stum. prime Corinthios. v. Placuit enim in ipso & per ipsum reconciliari oia q̃ in celis sunt & q̃ in terris &c. Colli. i. Ipse. n. est mediator dei & hoium. i. Thi. ii. Sic ergo recociliãdo affectũ ad hoies suũ declat. ¶ Duodecimũ est sacramẽtoꝝ institutio. Operat? est salutez in medio terre sacra instituẽdo: quib? purgamur a uiciis: in gra firmamur: & p ipaz salutẽ oseqmur eternã. Et lz quodlibet sacrm ꝓclamet dei ad nos dilectionẽ: pcipue tñ est sacrm eucharistie: ubi de? & hõ xps Iesus dat homini in cibũ & salutẽ mẽtis & corpis: & in ablutiõe pctoꝝ: si debite sumat: osiderãdo pdicta nõ amorẽ remissum: sed intẽsissimũ dei ad nos ostendũt. ¶ Tertiũdecimũ est ad celũ gñis humani subuectio & deductio. Nõne ipse Saluator nõ solũ gen? humanũ a diaboli ptãte eripuit: sz ipsũ pctõ pmoꝝ parẽtũ puatũ regno celoꝝ ad ipm iter pãdẽdo deduxit nobis hereditatẽ quã amiseram? restituẽdo. ¶ Quartũdecimũ est spũs sancti & gre collatio & emissio: qua emissione hõ purgat a uiciis ad bñ opandũ iducit & adiuuat: ac dona ipsi? spũs diuersimode hoib? ocedunt: ꝑ ut declarat Apls. i. Corinth. xii. Quib? pign? dat hoibus salutis eterne. ꝑut dic apls. ¶ Quintũdecimũ est diuina ispiratio: q̃ nõ solũ traxit: sz trahit hoies ad penitẽtiã. Misericordia dei ad pniaz te adduc. Ro. i. Qua ispiratiõe aplos traxit a mũdo ad sui discipl'atũ. Mat. iiii. Mattheũ a theloneo. Matt. ix. Magdalenã a pctõ. Luc. vii. & sic de aliis. ¶ Sextũdecimũ est uicioꝝ detestatio. Ipse. n. dñs Iesus uer? medic? aiaꝝ uicia detestãdo & prauitatẽ oñdẽdo docuit sũmope ea pcaueri tanq̃ ab ipediẽtib? uiã salutis eterne: ut de his sufficiẽter dictũ est oformitate. iiii. pma parte pmi lib. ¶ Decimũseptimũ est pctoꝝ odonatio. Ipse. n. ut uer? amator: qd egit? certe pctã donauit hoib?. ut pz in paralitico. Mat. ix. Magdalene. Luc. vii. Mulieri in adulterio d̃phẽse. Io. viii. & sic de aliis: q̃re sic dimittẽdo: salutem hois ꝓcurasse dignoscit. ¶ Decimũoctauũ est suppliacioꝝ eternoꝝ demr̃atio: plerũqz timor seruilis coercz nõnullos a pctis pena osiderata pctis parata. Quare Saluator ut ad bonũ ꝓuocaret timore penaꝝ magnitudiñe pene expssit. uz. ignis eterni osortii d̃monũ. Mat. xxv. Stridoris dẽtiũ & frigoris. Mat. viii. & sic de aliis ut dictũ est lib. i. oformitate. iiii. pte. i. ¶ Decimũnonũ est exẽploꝝ declatio. Xps. n. nobis se exhibuit in exẽplũ ois pfectiõis. Quare si ad bonũ uolum? exercẽdũ puenire: xpz ut exẽplar pfectissimũ attẽdam?: ipso dicẽte Mat. xi. Discite a me. hoc est exẽplar in mõte ostitutũ: ut ad ipm respiciẽtes opari pfectionẽ possimus. ¶ Vigesimũ est orõ. Xps nõ ꝓ se: sed ꝓ me orauit: & exaudit? est ꝓ sua reuerẽtia. Heb. v. Si cupis ergo salutẽ oseq: prẽz roga p xpz. Quicqd. n. petieritis prẽz i noie meo: inqt ipe Io. xvi. dabit uob. Mlti sũt alii mõi i sacro euãgelio expssi: qb? oñdit Saluatorẽ nr̃z Iesuz xpz amorẽ erga nos pcipuũ hũisse: ac salutis nr̃e zelũ infuisse eidẽ: quib? pastor nr̃ bon? & sollicitus arguit euidẽter & nr̃az salutẽ optasse & pfecisse. & sic pz in gñali quodãmodo expõ hui? pme partis. Iesus pastor solicit?. ¶ Sed uidẽdũ est amodo in spãli & particulati. Ad quod uidendũ sunt tria declarãda. Primũ ꝙ ipse fuit pastor. pmo oditiões ueri hñs pastoris: & hoc respectu ouiũ. pastor. n. debz pmo suas oues diligere. Et ipse dicit de seipso Io. x. in signũ dilectionis. Animam meã pono ꝓ ouib? meis. Scdo ostiũ ad pascua ꝑgrediẽdi apire. Et ipse dicit Io. x. Ego sum ostiũ: per me si qs introierit: saluabit: & igrediet & egrediet &c. Tertio eis pdicare. Et ipse dicit Io. x. Oues mee uocẽ meã audiũt: & ego cognosco eas &c. Quarto ad pascua educere. Et ipse dicit Io. x. Per me saluabit: & ingredietur & egrediet: & pascua ĩueniet. s. graz & gloriã. Quito aiare. Et ipse dicit Io. x. Oues meas cognosco. & sequit. Oues mee sequunt me. s. ꝙ eas pcedo uite exemplaritate. Sexto sanare & saluare. Et ipse dicit Matth. xv. Missus sum ad oues q̃ pierãt domus isrl. Et Io. x. Ego ueni ut uitã hẽant: & abũdanti? hẽant. Septimo de pabulo ꝓuidere. Et ipse dicit Ezech. xxxiiii. Pascaz eas in montib? isrl: in riuis: & in cũctis sedib? terre: in pascuis uberrimis pascam eas &c. Et de se di. Io. x. Si qs p me introierit: pascua inueniet. Octauo lupis sese opponere. Et ideo dicit Io. x. Mercenari? cui? nõ sunt oues ꝓpe uidet lupũ & dimittit oues & fugit: & lup? rapit & dispgit oues. sequit. Nõ pibũt in eternũ: & nõ rapiet eas qsq̃ de manib? meis. Nono separare & distinguere. s. oues ab edis: & discernere iter oues & oues. Et ipse de se dic Mat. xv. Separabit eos ab inuicẽ sic sepat pastor oues ab edis. Et Io. x. dic. Vos nõ estis de ouib? meis &c. Decio oues sibi oiũgere & nõ diuidere. Et ipse dic Io. x. Alias oues hẽo q̃ nõ sũt de hoc ouili: & illas oz me adducere: & fiet unũ ouile & unus pastor. Vndecimo ꝓ ouib? uitã exponere. Et ipse dic. Io. x. Aiaz meã pono ꝓ ouib? meis. Duodecimo custodire & ad uera pascua pducere. Et ipe dic Io. x. Oues mee in eternũ nõ pibunt. & sequit. Ego uitã eternã do eis. pdictis appet ꝙ oditiões ueri pastoris insunt dño Iesu. ꝑut scriptura ponit: ꝙ & ipe est uer? pastor & solicit?. Dr̃ et ueraciter pastor xps ad istar pastoꝝ ueteris testamẽti: quos pfectõe & uirtutib? excessit. fuit pastor Abel. Geñ. iiii. quẽ Iesus excessit inocẽtia: ꝙ inocentissim? & sine macula. fuit pastor Iabel. Geñ. iiii. Hũc supauit xps in discretiõe: ꝙ sapiẽtia est dei pris. fuit pastor Isaac. Geñ. xxvi. Hũc excessit xps mentis subleuatiõe: ꝙ aia ei? fuit deitati unita. fuit pastor Iacob. Geñ. xxix. Hũc Iesus excessit prudẽtia. Luc. ii. fuit pastor Ioseph. geñ. xxxvii. Hũc excessit agnitõe: ꝙ oia nouit. Io. vi. fuit pastor Anas: q iuenit aq̃s calidas. Geñ. xxvi. Hũc supauit in cõpassiõe. Misereor: inqt: sup turbã &c. Matth. xv. fuit pastor Moyses. Exo. iii. Hũc supat mẽtis trãqlitate. ipo dicẽte. Mat. xi. Discite a me: ꝙ mitis suz & humilis corde. fuit pastor Dauid i. Re. xvii. Hunc supat defensiõe: ꝙ nemo accipiet de manu mea. Io. x. Et quos dedisti mihi nõ pdidi ex eis queq̃. Io. xvii. fuit pastor Cirus. Isaie. xliiii. Predictuz excessit uolũtatis pris adimpletiõe. fuit pastor Amos. ca. i. Ipsuz supauit pctoꝝ & sceleꝝ correctõe: ꝙ data est ei ois ptãs. Mat. ultio. Et ptãtẽ dedit ei iudiciũ facere. Io. vi. Fuerũt pastores filii Rechab. ii. pal. Hos excessit obediẽtia. Fact? obediẽs usqz ad mortẽ. fuit pastor Iachir: q perat ouib? Dauid. Et hũc excessit suũ

Xps fuit bonus pastor.

auxiliū īpēdēdo:sine quo nihil pōt opari meritorie.& sic de aliis pastorib⁹. Et ꝙ fuit eis nō solū similis: sed eos supexcedēs merito pastor fuit.Et ꝙ ad pastorē solicitudinē ptinet hr̄e de ouib⁹:ut p3 in Iacob.Geñ.3i. Sōnus recedebat ab oculis meis &c̄.Et hāc solicitudinē habuisse xp̄3 ia3 dictū est & ꝓbatū. Sequit̄ ꝙ ipse Iesus est & fuit pastor solicit⁹. ¶Nō solū xp̄s fuit pastor bon⁹ & solicit⁹:s3 forma & exēplar.ut dic̄ b.Gregori⁹:qualis debet eē oīs ꝑlat⁹ q pastor est.ut.vii.q.i. Sifcitaris.dicit̄.Pastor.n.cuiuslibet ecclesie est ꝑlatus. Sed pastor iste ut nō deuiet a sūmo pastore debet esse tot⁹ ꝯposit⁹ uirtutib⁹ & ordinat⁹ morib⁹ & in sensibus xp̄i exēplo & ꝓut iura uolūt:debet.n.eē ordinat⁹ Primo quo ad man⁹.s.ut nō sit ꝑcussor.d.xlv. ꝑ totū: elimosinari⁹ & hospitalis.d.xliii.ꝑ totū.exēplo xp̄i q nullū legit̄ ꝑcussisse:nisi corripiēdo in tēplo flagell'': & de tēplo suo idigna faciētes expellēdo:imo ꝑcussus ñ emisit uocē:& si rephēderit ꝑcutientē se in maxilla iniuste.Io.xviii.ꝙ in iudicio erat & iniuste ꝑcutiebat̄.& ideo dicebat b.Petr⁹.i.Pe.ii. Qui cū malediceret̄ non maledicebat.cū pateret̄ nō cōminabat̄ &c̄.elimosinarius fuit.nā di.Io.vii.Si qs sitit:ueniat ad me & bibat &c̄.Scd̄o quo ad gulā ut nō sit uinolētus:s3 sobri⁹.di. xxxv.ꝑ totū.Et xp̄s dic̄.Luc̄.zi.Attēdite uob̄ ne grauent̄ corda ur̄a crapula & ebrietate & curis hui⁹ seculi.Tertio quo ad linguā ut nō sit litigiosus.di.xlv.per totū.s3 docere alios.d.xxxvi.Qui in ecclesiasticis.exēplo xp̄i q docebat eos de regno dei.Mat. zi. Nec ꝯtēdit:imo oppositū docuit.Mat.v.Quarto quo ad appetitū:ꝙ nō cupidus.d.xlvii. ꝑ totū. exēplo xp̄i. Qui nihil hr̄e uoluit:nec ēt ubi caput suū reclinaret.Mat.ca. viii.Quinto quo ad discretionē & ꝯsiderationē: ꝙ debet eē prudēs & in diuersis sciētiis & scripturis eruditus.di.xxxv.ꝑ totū.Et ħ dicto xp̄i Mat.x. Estote prudētes sic̄ serpētes exēplo ei⁹ q fuit prudētissimus : ut hr̄ Luc̄.ii.uñ mirabant̄ & stupebāt sup prudētia & responsis ei⁹doctores ī tēplo. Sexto quo ad mēsa3:ꝙ mēsa nō debet resplēdere uasis argēteis uel aureis : s3 fidei meritis.di.xli.Ep̄s.nec fabule ibidē eē debēt: s3 lectio sancte scripture.di.xliiii.ꝓ regula. Exēplo xp̄i q uasa talia nō habuit:imo tp̄e cene habuit catinū.Marci.xiiii.Ac in mēsa exn̄s semp aliqd ad iformationē dixit:ut p3 Luc̄.vii.qñ īstruxit Simonē phariseū & alios de Magdalena.Et Luc̄.xiiii.qñ intrauit ꝑncipis phariseoꝝ domū sabbato māducare panē.& sequit̄. Dicebat ad inuitatos parabolā &c̄.Septimo quo ad exercitiū:ꝙ nō uenator.d.xxxiiii.Quorūdā. s3 debet intēdere orōni & ꝑdicationi.di. lxxxviii. Ep̄s nulla.Exēplo xp̄i q ꝑnoctabat in orōnib⁹.Luc̄.vi. & de mane tēpestiue ueniebat i tēplū & docebat.Io.viii Octauo quo ad solicitudinē debet uigilāter & solicite regere sibi cōmissos.di.c.Rōnis. Solicit⁹.n. debet eē tāq̄ pastor circa gregē suū.di.lxxxi.Op3. Sibi nō debet inesse solicitudo tp̄aliū:q̄ suffocat sp̄ūalia.di.xlix.His.añ mediū: s3 solicitudo pia egenoꝝ.di.lxxxvii.Diuine.Et defensio paupeꝝ:redemptio oppssoꝝ.d.lxxxiiii.c.i.Exemplo xp̄i.q uidēs turbā magnā ad se uenisse: sic̄ solicit⁹ ap̄ľis dixit dicētib⁹ꝙ ipsa3 dimitteret:Date:inqt:uos illis māducare.& sequit̄.ꝙ dedit de qnq3 panib⁹ sufficiēter qnq3 milib⁹ hoīu3.Mar.xiiii.Ac de salute oīum solicit⁹ dicit̄ Mat.ix.ꝙ uidēs turbas misert⁹ est eis: ꝙ erāt uexati & iacētes sic̄ oues nō hn̄tes pastorē. & sequit̄ ca.x.ꝙ ap̄ľos misit ad ꝑdicādū:& lāguores curādū &c̄.Nono quo ad uitationē. Deb3.n.solicite uitare sclares ne ꝑoccupat⁹ curis negocioꝝ dei uerbo nō possit uacare.xi.q.i.Te qdē.Exēplo xp̄i q satiatis qnq3 milib⁹hoīu3:& turba dimissa:ascēdit in mōtē sol⁹ orare.Matth.xiiii.Ac turbis & scribis & phariseis relictis:abiit foras extra ciuitatē in bethaniā: & ibi docebat d̄ regno dei. Mat.zi.Decimo quo ad supportationē.ꝙ aduersa patiēter sufferre debet: ꝙ ꝑlati & pastoris patiētia plus laudat̄ in aduersitate q̄ qes in religione.vii.q.i.Sugestū.Exēplo xp̄i q tot uerb̄ iniuriosis lacessit⁹ & iniuriis:nō rn̄dit.ut hr̄ Mat.xxvii. & di. Lu. xxi. In patiētia ur̄a possidebitis aīas ur̄as.Vndecimo quo ad habitationē: qa domus ei⁹ iuxta ecclesiā debet eē:ut sit aptior ꝯtēplatōi.d.xli.Ep̄s.Exēplo xp̄i q sūmo diluculo ibat ad tēplū.Io.viii.& Mat.zi.Stabat tota die in tēplo &c̄. Et triduo remāsit in tēplo dū eēt ānoꝝ.iz.Luc̄. z. Duodecimo quo ad parētes.Officia .n.ecclesiastica ꝓpinqs nō debet cōmittere.d.xlix.Decenter.Nec in suā uel parētū ꝓpetatē ꝯuertere.iz.q.i. Ep̄s.Exēplo xp̄i q petētib⁹ filiis Zebedei sessionē regni eos increpauit nec ꝯcessit.Mat.zo.Et tñ frēs eius erāt.Tertiodecimo quo ad mores.Debet.n.eē interi⁹ uirtutib⁹ ornat⁹.di.xl.ꝑ totū.Exteri⁹ uero ꝯformatione moꝝ exēplo xp̄i q iteri⁹ fuit plen⁹ donis sp̄ūs sancti.Isa.xi.Et reqescet sup eū sp̄ūs dn̄i &c̄.Et Io.i.Sp̄s nō est dat⁹ ei ad mēsurā exteri⁹ se oīb⁹ꝯformabat cōuersādo & māducādo cū oīb⁹.Mat.ix.& Lu.vii.& sic mandauit ap̄ľis.Mat.x.& Luc̄.x.Quartodecimo quo ad ꝯuersatōe3:qa uita singularis. nō suffic̄ subditis eq̄lem ducere uitā:sed sic̄ est honore sup alios:sic & uita debet eē ꝑstatior.viii.q.i. exēplo xp̄i q &si cōuersaret̄ cū oīb⁹ : fuit tñ separat⁹ uita ab aliis quo ad uicia & pc̄tā.uñ dicebat.Io.x.Quis ex uob̄ arguet me de peccato?Quintodecimo quo ad societatē:qa clericos maturos & religiosos & uiros tā in cubiculo q̄ in ministerio debet hr̄e socios ꝓpter bonū testimoniū.ii. q. vii. Cū pastoris. Exēplo xp̄i qui &si paupes sibi sociauit. Mat.iiii.&.x. Fuerūt tñ hoīes sanctitate pre aliis iustis īsignes:utpote repleti sp̄ū scō. Act.z. Sextodecio quo ad ꝓuidētiā. debet oppssis & paupib⁹ solicite ꝓuidere.ut dictū est:& eos defendere.dist.lxxxiii.Ep̄s. Et de ꝑsonis idoneis q pp̄ľo ꝑdicēt.extra de off.ordinarii.Inter cetera. D3.n.pascer̄ tp̄ali subsidio.xvi.q.i. Nulli epoꝝ.& tp̄e opportuno exēplo xp̄i aīa3 suā ꝓ ouib⁹ ponere.vii.q.i.Suggestū.& ca.Scitaris. & ca. Aduersitas.D3 ēt pascere eucharistie sacr̄o.de ꝯse.di. z.Nō ꝓhibeat.Decimoseptimo quo ad doctrinā debet subditos docere:qa nō suffic̄ uita inocēs:nisi adsit doctrina.d.xliiii.c.i.& in ca.seqn.& di.xliii.Ephesiis. &.viii.q.i. Audacter. & ēt ꝯuersationis exēplo.xi.q. 3.Precipue.Exēplo xp̄i q ꝑdicabat quotidie:& ap̄ľos ad ꝑdicationē ordinauit & misit. Matth.x. Luc̄.ix. & x.Decimooctauo quo ad subditos. qa debet eos fo-

uere ut filios suos. extra de exces. pla. cap. i. Exemplo christi qui apostolos suos filiolos uocabat. Ioan. iz. In signum teneritudinis: ac amicos. Ioan. xv. In signum amoris: & ut suos patri cõmendauit. Ioan. xvii. Decimonono quo ad imitationem: quia debet facta bonorum sequi. di. xv. Non est. etiam facta minoruz. xxiiii. q. 3. Si habes. Exemplo christi qui dicit. Luc. z. In his que pr̃is mei sunt oportet me esse. & Io. viii. Que placita sunt ei facio semper. Et de imitatione aliorum di. apostolis de sua. Math. xi. Discite a me. Aliorum. Mat. xxiiii. Ab arbore fici discite parabolam &c. & Luc. x. Vade: & tu fac similiter. Vigesimo & ultimo quo ad iudicium. Quia iustus non debet ex uindicta punire & corrigere. d. lxxxvi. Si quid. Et pnior esse ad miserãdũ q̃ ad puniendum. di. xlv. Licet. Exemplo christi. Ioã. viii. Qui mulierẽ in adulterio dep̃hẽsaz ñ pũiuit ira sz misericordia di. Vade & ampli⁹ noli peccare. &. Mat. ix. di. Ite: discite qd est misericordiã uolo & ñ sacrificium &c. Predictis ergo appet q̃lis debet eẽ pastor ecclesiastic⁹ exẽplo xp̃i q sic fuit. q̃re appet xp̃z dñz nostrũ nõ solũ solicitũ: sed uerꝫ esse & fuisse pastorez. Et ideo bñ dicebat btũs Pe. in can. i. ca. z. Eratis enĩz sicut oves errãtes: sz ↄuersi estis ad pastorẽ & ep̃m aiarum urarꝫ. & ideo uere & recte de seipso dicebat. Ioan. x. Ego sum pastor bon⁹. pz ergo breuiter expositio huius p̃me partis. uz. Iesus pastor solicit⁹. ¶ Cui⁹ ueri pastoris exẽplo ad instar pastoris materialis sit q̃libet p̃latus ut pastor materialis. Primo ut portet panẽ & sal in sacculo. i. panem uite assidue degustet: & in agẽdis hẽat sal discretionis. Secũdo aqua utat̃ p poculo. i. diuina sapiẽtia: q̃ est aqua uiua. Io. iiii. Tertio herbas uirentes comedat. i. exẽpla mũda & dogmata exhibẽda possideat. Quarto canes p custodia ouiũ teneat. i. linguã eruditã in erudiẽdo & ↄsulẽdo. Quinto uiliter induat̃: & chordã hẽat p cingulo. i. nihil curet de terrenis: & carnẽ domet. Sexto reqescat sub tecto paruulo. i. hic dicẽs se nõ hr̃e ciuitatẽ manẽtẽ: & ad p̃riaz anhelet. Septimo strameta hẽat p lectulo. i. rigide uiuat. Octauo folia sibi p umbraculo ab estu meridiano puideat. i. uerba scripture semp inspiciat: ne a calore luxurie maculet̃. Nono caulas hẽat p defensaculo & receptaculo: q sub dei ꝓtectione se ponat & ꝓficiat. Decimo teneat uirgã pro baculo: se corrigat disciplina: & baculum crucis iugiter astringat: & innitatur eidem. Vndecimo fistula oues cõgreget & letificet. i. sono laudationis orationis & predicationis. Duodecimo habeat fundam cum calculo ad lupum percutiendum. i. iusticiam exerceat in se ut cum Dauid goliath. i. diabolum lupum rapacem fuget & conterat. & sic hic non mercenarius dicetur: sed uerus pastor solicitus & bonus: cui dominus dabit mercedem pro opere in presenti & in futuro. Declarata ex dictis est prima pars huius secunde conformitatis secundi libri & quartedecime in ordine: uidelicet. Iesus pastor solicitus. Exponenda est amodo pars secunda. uz. Frãciscus aiat̃.

Quõ pastor sp̃ũalis assiliat t̃pali.

¶ Secunda pars secunde conformitatis & fructus secundi libri. & quartedecime in ordine. Franciscus animatur. Expositio.

Beatissimi p̃ris F. amorẽ & dilectionẽ ad xp̃m & affectũ: & si oĩa uite ipsi⁹ gesta ꝓdant & declarent: tũ aliq̃ apertius depromunt. uz. Primo p amore Iesu mũdi totalis abdicatio. Secundo seruitii leprosis ꝓmpta exhibitio. Tertio ipsius xp̃i crucifixi b. F. facta apparitio. Quarto iniuriaꝝ & uilipẽsionis ꝓpter xp̃m uolũtaria susceptio. Quinto passionis xp̃i assidua deploratio. Sexto triũ ecclesiaꝝ iuxta xp̃i mãdatũ reparatio. Septimo uite xp̃i & euãgelii acceptio & ꝓfessio. Octauo pauptatis artissime amplexus & dilectio. Nono crucis meditatio gloriatio & p̃dicatio. Decimo p xp̃o mortis cupite ter ↄñsio. Vndecimo Frãcisci a xp̃o multiplex uisitatio. Duodecimo b. F. a xp̃o facta in indigẽtiis benigna subuẽtio & in oĩbus ↄdescẽsio: ac bti F. a xp̃o facta stigmatizatio. & sic de aliis: de qb⁹ dictũ ẽ in sermõe facto p scdo ꝓlogo in p̃mo lib. p declaratione toti⁹ isti⁹ opis. & de his dicet̃ inferi⁹ in locis multis. & q amor xp̃i ad b. F. ↄñsus sit: ut hoc op⁹ õndit nõ solũ in ultimo. s. patrone: sz ẽt in actib⁹ plurib⁹ uite sibi similẽ reddẽdo & ↄformẽ: ut p̃cedẽtes ↄformitates õñdũt & seq̃ntes: p̃cipue tñ b. F. ad xp̃m amorẽ & affectũ õndit singularẽ aĩas diligẽdo & ipsaꝝ salutem optãdo & ꝓcurãdo. Quã salutẽ xp̃i exẽplo inductus est & aiam ꝓcurare: put hec ps. z. hui⁹ ↄformitatis declare intẽdit. Cũ. n. xp̃s p salute ouiũ suaꝝ ut bon⁹ pastor dederit aiaz suã: hoc aiatus F. salutẽ aiaꝝ feruẽtissime ꝓcurauit. Amorẽ quẽ ad xp̃m habuit reciprocauit & ↄuertit ad aias ipsi⁹ sanguine p̃cioso redẽptas. ¶ Sed q b. F. habuerit amorẽ & zelũ ad aias & q̃tũ: ex multis dep̃hẽdere possumus. & p̃mo ex sua destinatiõe. Ad aiaꝝ. n. salutẽ fuit a deo destinat⁹. sicut dicit. iiii. ps legẽde maioris & iz. Et õñsuz est in lib. i. ↄformitate. z. p̃te. z. q̃re b. F. xp̃o ↄformis uolũtate s̃ dilexit & egit. Secũdo ex eius ad xp̃m dilectione. xp̃i. n. nõ se putabat amicũ nisi aias foueret q̃s ille sanguine p̃cioso redemit. ut dic. ix. ps legẽde. Tertio ex suo discursu. fact⁹ euãgelic⁹ preco. ut dicit. iiii. ps legẽde ob aiaꝝ zelũ ciuitates circuibat & castra: ad xp̃m cõuertẽs aias sua uita & p̃dicatiõe. Quarto ex ei⁹ gemitu & ploratu. Cũ. n. cerneret aias sanguine xp̃i p̃cioso redẽptas inqnari aliq̃ sorde peccati: tanta miseratiõis teneritudine deplorabat eas tanq̃ mr̃ in xp̃o quotidie parturiret. ut dicit ps. viii. legẽde. Quinto ex ei⁹ ꝓcessu: q nõ sibi soli uiuere: sed aliis ꝓficere uult dei zelo ductus. ut dicit. iiii. ps legẽde & iz. Et sic accepit diuina reuelatiõe. Sexto ex ei⁹ affectu & desiderio. Cum xp̃o. n. salutẽ sitiebat oĩuz saluãdoꝝ. ut dicit. xiiii. ps legẽde. Nã cũ aiaꝝ salutẽ uiscerosa pietate appeteret & feruida emulatiõe zelaret suauissimis se dicebat repleri odorib⁹: & q̃si unguẽto p̃cioso liniri: cũ scõꝝ frñz p orbẽ distantium odorifera fama multos audiret ad uiam ueritatis iduci. Septimo ex ei⁹ affatu & eloqo p̃dicationis ei⁹ uerba ad qd erant: certe: ut dic. 3. ps legẽ

q b. F. maxime aiarũ salutez zelat⁹ sit.

dē ad pēnitētiā hoīes inuitātia. Et in.iiii.parte legēde dicit.ꝙ pdicationis ei⁹ feruore successi plurimi utriusq3 sexus in coniugali pudicitia dn̄o famulātes secūdū formā a dei uiro acceptā nouis se penitētie legib⁹ uin ciebāt: quoꝝ uiuēdi modū idē famul⁹ dei ordinē frūȝ de pnia noiandū decreuit.Cōuertebanť ēt uirgines ad ppetuū celibatū.Multi ēt nō solū deuotiōe ɔpūcti:sed pfectionis xp̄i desiderio inflāmati:oīuȝ mūdanoꝝ uarietate ɔtēpta F.uestigia seq̄banť.Et cū ꝙ hō uidebať alteri⁹ seculi: qppe q mēte ac facie in celū semp intentus oēs sursuȝ trahere conareť:ac ei⁹ eloqa erāt nō risu digna nec inania:sȝ uirtute sp̄ūs sancti plena medullas cordis penetrātia:ut in uehemētē stuporē audiētes ɔuerterēt: & obstinatoꝝ mētes efficacia uirtuosa mollirent.Octauo ex habitu.cū.n.in habitu formā gereȝ crucifixi:hoīes tā ruditate q̄ forma ad bonū uidētes incitabat. Nono ex ɔuictu. in qnta parte legēde sic dicitur.modos adinueniebat abstinētie potioris:& quotidie exercitatiōe crescebat. & lȝ iā pfectionis culmē attingeret:ut semp incipiēs aliqd inouabat afflictionib⁹ carnis puniēdo libidinē.Egrediēs tū exteri⁹.pter uerbū euāgelii ɔformabat se suscipiētib⁹ ipsum in qualitate ciboꝝ: cū tū ad interiora regressus districte seruaret rigidā abstinētie parcitatē.sequiť. Sicq3 seipsuȝ austerū sibi:humanū .pxio: subm euāgelio xp̄i p oīa redēs nō solū abstinēdo: uerūetiā māducādo pbebat edificationis exēplū. Decimo ex ei⁹ in exēplis dandis conatu. ut.n. oēs ɔuerteret oībus se in exēplū uirtutū exhibuit.un̄ in.ix.pte legēde.Saluti aīaꝝ nihil pferēduȝ esse dicēs: eo maxie .pbās ꝙ unigenit⁹ dei .p aīab⁹ dignatus fuerit in cruce pendere:hinc sibi in oro̅ne luctamē in pdicatiōe discursus & in exēplis dandis excessus.un̄ quotiēs austeritas nimia rephēdereť in ipso:respōdebat se datū aliis in exēplū.lȝ.n.ei⁹ inocēs caro q̄ se iam spōte subdebat sp̄ūi nullo .pter offensas indigeret flagello:tū exēpli cā renouabat illi penas & onera:custodiēs .pter alios uias duras. dicebat.n. si linguis hoīuȝ loquar & angeloꝝ:charitatē aūt in meipo nō habeā & .pximis:uirtutis exēpla nō mōstrē:parum .psum aliis:& mihi nihil. Vndecimo ex oro̅ne. Cū eni ut dicit.x. ps legēde:oro̅ni ui mētis semp esset intēt⁹: in oro̅ne tū audit⁹ est a fratrib⁹ ipsuȝ pie obseruātib⁹ aliquotiēs clamorosis gemitib⁹ apud diuinā .p pc̄tōribus interpellare clemētiā:multosq3 sua ɔuertit oro̅ne: sicut de latronib⁹ patuit pmo lib.ɔformitate.xi.pte.z. Duodecimo ex frūm ad predicādū emissionē. Stati.n. ut frēs habuit ad numerū octonariū cupiēs uniuersitatem fideliū ad pnie lamēta uocare:eos in modū crucis diuidēdo ad q̄tuor ptes orbis ipso ēt eūte direxit.ut dictū est lib.i.ɔformitate.xi. parte.z. Tertiodecimo ex sua bn̄dictiōe. bn̄dictionib⁹ oī acceptiōe dignissimis accumulabat frēs illos q uerbo uel ope ad xp̄i amorē inducerēt pc̄tōres.Sic & p oppositū maledictionē imp̄cabať his q suo malo exēplo destruūt & ɔfundūt:qđ p alios scōs frēs de⁹ edificat. ut ōndit.viii. ps legēde. Quartodecimo & quo ad hoc ultio zelus ad aīas ōnditur bti F.& salutē nō solū oīum optasse:sȝ .pcurasse ex sacra idulgētia:quā a xp̄o ipetrauit:adiuuāte beata Maria:& a papa Honorio.iii. obtinuit ipetratione. Cū.n.ipse b.F. cū xp̄o Saluatore oīuȝ desideraret saluationē:& ubiq3 eē nō possȝ:nec frēs dirigere .p oīuȝ salute:ac in mūdo isto adesse semp nō posset: ꝙ mortalis:cogitauit modū & uiā quo oēs hoīes salutē possent obtinere ex remissione oīuȝ pc̄tōꝝ suoꝝ & hanc repit.uȝ.a xp̄o ipetrare indulgētiā .p aliq̄ certa die anni:ut faciēdo aliqd.uȝ.intrādo ecclesiā sancte Marie đ angelis dictā de portiūcula de assisio:quā ipse reparauerat: & ordinē frūȝ minoꝝ ibidē ipse incepat die secunda augusti: incipiēdo a uespis pme diei usq3 ad uesperas secūde diei: per diē.s.naturalē.xxiiii. horaꝝ cū ɔfessione & pc̄tōꝝ ɔtritōe oīuȝ peccaminū recipet absolutionē:& quod cogitauit:ope pfecit. dictā indulgētiā ut optauerat a xp̄o ipetrādo & obtinēdo : ac etiā a papa.uerūq; b.F. noluit a papa bullā de hac indulgētia:nec xp̄s pmisit eū accipe: uolēs bulla sacroꝝ sigmatū suoꝝ b.F.ipressoꝝ:istā idulgētiā ɔfirmari:ut diabolus asserere habuit.ut diceť.Quia ob h̄ nōnulli ipsam uerā nolūt credere:premisso modo quo b.F.eaȝ a xp̄o obtinuit:& a papa: & quo ēt ad diē: Demū circa ipsi⁹ autenticationē & ueritatē insistā eam .pbādo uiis plurib⁹ fore uerissimā.Cupiētes scire modū quo b.F. sicut socii sui sanctitate pclari & ueracitate.uȝ.fratres Bernardus de qntaualle.Leo.Petrus cathanii.Angelus de reate.Philippus lōgus. Masseus marignani. & Gulielm⁹ retulerūt cuidā ciui de assisio noie Michaeli Bernardi de spello.Q̄ualr̄ b.F.idulgētiā sancte Marie de assisio obtinuit pmo a xp̄o:postmodū a papa Honorio.iii.est iste. ¶ Dū b.F.staret in cella sua apud sanctā Mariā de portiūcula:& deū feruētissime .p pc̄tōribus exoraret:appuit sibi angelus dn̄i di.ꝙ iret ad ecclesiā:q̄m xp̄s & btā Maria cū magna multitudine angeloꝝ expectabāt ipsum.Quo cū prexisset:& xp̄ȝ cū mr̄e uidisset:q̄ stabat a dextris ei⁹ cū multitudine angeloꝝ:cecidit in faciē suā pre timore & reuerentia.Et tūc dn̄s nr̄ Iesus xp̄s b.F..pstrato in terra aū ei⁹ ɔspectū & mr̄is loquut⁹ est & dixit illi.Frācisce:multū sollicitus es cū tuis sociis .p salute aīaꝝ.Postula ergo qđ uis circa salutē gentiū & cōsolōne aīaꝝ & honorē deitatis & reuerētiā:ꝙ dat⁹ es in lucē gentiū & repationem ecclesie.Et ipse iacebat q̄si rapt⁹ in cōspectu deitatis.Et tādē reuersus ad cor & cōfortat⁹ dixit. Sanctissime pr̄ nr̄:supplico ego miser pc̄tōr quaten⁹ digneris facere hāc gr̄aȝ humano generi:ꝙ concedas ueniā & idulgentiā oībus & singulis uenientib⁹ ad locū istū & introeūtib⁹ in ecclesiā istā oīuȝ pc̄tōꝝ suoꝝ uniuersaliter & gn̄alr̄:de qb⁹ ɔfessionē fecerint sacerdoti & mādatū suscepint. Et supplico btē Marie mr̄i tue aduocate humani gn̄is quaten⁹ .p huiusmodi petitione me adiuuare:& apud tuā piissimā & clemētissimā maiestatē intercedere digneť.Et ipsa regina celoꝝ humillima & btissima iclinata pcib⁹ b.F.statim cepit supplicare filio suo di.Altissime de⁹ ops: supplico humiliter deitati tue & itercedo quaten⁹ digneť maiestas tua se iclinare pcib⁹ b.F.famuli tui. Et ipsa diuina maiestas statim loquuta est di.Satis grāde est qđ petisti:sȝ maiorib⁹ dign⁹ es frater Frācisce:& maiora habebis : &

De idulgētia.S.Marie de portiūcula.

ego orōnē & petitionē admitto. Sed uolo ꝙ uadas ad
meū uicariū : cui dedi ptātē ligādi atq3 soluēdi in celo
& in terra: & petas ab eo ex pte mea dictā īdulgētiā.
Duodecim socii b.F.q erāt in cellis suis oia p̄fata au-
diebāt: uidētes lumē magnū in ecclesia & multitudinē
angelorꝝ in circuitu. Sed timore ꝑterriti nō erāt ausi i-
trare ecclesiā: nec cellas exire. Statimq3 xp̄s cū multi
tudine angelorꝝ & mr̄e celū adiit. B.F. mane sociis uo
catis: p̄cepit p̄fata ne alicui diceret. Sūpto fratre Mas
seo de marignano ꝓ socio ad dn̄m papā Honoriū tūc
cū curia perusii eūtē accessit: & corā dicto dn̄o Hono
rio se p̄sentās dixit. Sancte pr̄: nup ad honorē btē uir
ginis mr̄is xp̄i reparaui uobis unā ecclesia3. Supplico
ergo sanctitati ur̄e ut ponatis ibi īdulgētiā absq3 ob-
lationibꝰ. Qui rn̄dit hoc ɔueniēter nō posse fieri: qm̄
q īdulgētiā petit o3 ꝙ ipsa3 īdulgētiā mereať ponēdo
manū adiutricē. Sed indica mihi quot annos uis ꝙ de
īdulgētia ponā ibi. Cui b.F. rn̄dit. Btissime pr̄ & dn̄e:
placeat sanctitati ur̄e nō dare ān̄os: s3 aias. Et. D. pa-
pa. Quō uis aias? B.F. rn̄dit. Sāctissime pr̄: uolo si pla
cet sanctitati ur̄e: ꝙ qcūq3 uenerint ad ipsam ecclesiā
ɔfessi & ɔtriti & sic expedit absoluti p sacerdotē: ab-
soluantur a culpa & a pena in celo & in terra a die sui
baptismatis usq3 ad diē & horā īntroitꝰ ecclesie supra
dicte. Et dn̄s papa rn̄dit. Multū est quod petis F. nec
est curie Romāe ɔsuetudo talē indulgentiā exhibere.
Tūc b.F. rn̄dit. Dn̄e: quod peto nō ex pte mea : s3 ex
pte illiꝰ peto q misit me dn̄s Iesus xp̄s. Tūc papa sta
tim intulit ter dicēs publice. Placet mihi ꝙ hēas. Dn̄i
tn̄ Cardinales q tūc aderāt rn̄derūt. Videte domine: si
huic talē īdulgētiā exhibetis: ultramarinā d̄struitis: &
īdulgētia btorꝝ Petri & Pauli ad nihilū redigeť & re-
putabiť. Rn̄dit dn̄s papa. Dedimꝰ & ɔcessimꝰ eā sibi:
nō possumꝰ nec expedit id destruere qd̄ factū est. S3
modificemꝰ eā ꝙ tm̄ ad diē naturalē se extēdat. Tūc
uocauit papa btm̄ F. & dixit sibi. Ecce ex nūc cōcedi-
mus ꝙ qcūq3 uenerit & ītrauerit dictā ecclesiā bn̄ cō
fessus & ɔtritꝰ sit absolutꝰ a culpa & a pena: & h̄ ua-
lere uolumꝰ singulis ān̄is in perpetuū: tm̄ p diē natura
lem a p̄mis uespis includēdo noctē usq3 ad uespas se
cūde diei seq̄ntis. Tūc b.F. iclinato capite egrediebať
de palacio. Et dn̄s papa uidēs eū abire: uocauit eū &
dixit sibi. O simplicione : quo uadis? qd portas tu de
huiusmodi īdulgētia? Et b.F. rn̄dit. Tm̄ sufficit mihi
uerbū ur̄3. Si opus dei est: ipse suū opus h3 manifesta
re. de huiusmodi aūt ego nolo aliud instrumētū: s3 tm̄
sit charta btā Maria: notariꝰ sit xp̄s: & angeli sint te-
stes. Ipse aūt recedēs de pusio & rediēs assisiū in me-
dio uie in loco q diciť Colle: ubi erat hospitale lepro-
sorum: cum socio aliquātulum obdormiuit: Excitatus
post orōnē uocauit sociū suū: & dixit sibi. Frater Mas-
see: dico tibi ex pte dei: ꝙ īdulgētia mihi exhibita per
sūmū pōtificē est ɔfirmata in celis. In his aūt oibꝰ diē
determinatā b.F. nō hēbat nec a xp̄o nec a papa. Sed
diē determinatā modo subseq̄nti a xp̄o obtinuit btūs
F. & a papa. Cū. n. eēt b.F. in cella q̄ erat in horto pꝰ
ecclesiā scē Marie: hoc āno de mēse Ianuarii: noctur-
no tpe: q̄si media nocte: ecce sathan uenit ad eū iuxta
cellā. Et cū b.F. esset in orōne: dixit ei. Frācisce: q̄re tu
uis mori an̄ tp̄s? q̄re stas ad talia faciēdū? nescis tu ꝙ
dormire est potiꝰ alimētū uite corpis ? tu iuuenis es:
cui dormire & qescere potissimū est. & al's tibi dixi ꝙ
tu iuuenis es: & al's poteris facere pnia3 de pc̄tis tuis:
Ad qd ergo affligis te i uigiliis & orōnibꝰ? Et b.F. spo
liauit se sua tunica & femoralibꝰ: & exiuit de cella: &
intrauit p grossa3 & clausa3 sepē: & ingressus est siluā
durissimā & spinosa3: q̄ erat iuxta p̄dictā ecclesiā san
cte Marie. Et cū ipse b.F. esset in medio silue cū carne
spinis ɔcremata & sanguinolēta: dixit ad se. Melius ē
iextimabilr̄ ꝙ sic agnoscā passionē dn̄i nr̄i Iesu xp̄i q̄
obtēperē blādiciis deceptoris. Et statim fuit in medio
silue lumē maximū: & in maximo gelu sic̄ in mēse Ia-
nuarii flores rosarꝝ apparuerūt: & cetus angelorꝝ inu-
merabilis apparuit tā in silua q̄ in ecclesia: iuxta qua3
erat silua p̄dicta. Et tūc angeli una uoce dixerūt b. F.
Accedas uelociter ad saluatorē & ad mr̄e3 eiꝰ stātes ī
ecclesia. Tūc b.F. se iuenit indutū uestimēto nouo: sed
qūo & qualr̄ ipse ignorauit. Et apparuit uia tecta q̄si
de serico & ornata ad eūdū in dictā ecclesiā. Et ipe b.
F. accepit de rosario illo. xii. rosas rubeas: & .xii. albas
& iuit statim p uiā illā in dictā ecclesiā. S. Marie: & ac
cessit ad altare: & posuit ibi rosas q̄s secū d̄tulerat. Et
tūc uidit dn̄3 Iesu3 xp̄3 stātē & btā3 uirginē mr̄e3 eius
a dextris eiꝰ cū magna multitudine angelorꝝ. Et b.F.
loquutꝰ est di. Sctissime pr̄ nr̄ ordinator celi & terre
digneris ordinare pp magnā misericordiā tuā diē ip-
sam īdulgētie: assistēte ad hec beatissima uirgine mr̄e
tua humani gn̄is aduocata. Cui xp̄s rn̄dit. Volo ꝙ sit
dies illa in q̄ b. Petrꝰ fuit a uinculis absolutꝰ: incipiē-
do a secūdis uespis illiꝰ diei usq3 ad uespas seq̄ntis di
ei icludēdo noctē. Et sic diuina maiestas statuit a ues-
pis p̄me diei augusti usq3 ad uespas secūde diei eius-
dē mēsis: ut qcūq3 uenirēt eo die contriti & cōfessi de
pc̄tis suis: de qbꝰ memores existerent: ꝙ remissa sint
eis oia q̄ p eos cōmissa sunt a die baptismatis usq3 ad
diē introitꝰ ipsiꝰ ecclesie. S. Marie noiate. Et ipse b.F.
ait. Sctissime pr̄ nr̄ qualr̄ fiet ꝙ istud ueniat in sciam
& credulitatē humani gn̄is? Et ipse dn̄s nr̄ ait. Fraci-
sce: hoc fiet deo fauēte & ꝓsperāte & auxiliū p̄bente
gr̄a sua. tu tn̄ habes ire romā ad uicariū meū: quē ɔsti
tui: cui ptātē dedi ligādi atq3 soluēdi: ut ipse faciat pa
tefieri ꝓut ei uidebiť expedire. Et ipse b.F. dixit. Qua
liter credet mihi uicariꝰ tuꝰ? forte nō credet mihi pec
catori. Et ipse dn̄s op̄s dixit b. F. Deferas tecū testes
aliquos de sociis tuis q audierūt: & rosas rubeas & al
bas: quas de mēse Ianuarii colegisti in siluā in afflicti
one & disciplina corpis tui: & in eo numero rosarꝝ ꝙ
tibi uideť expedire. p̄dicta oia audierūt frater Petrus
cathanii: frater Ruffinꝰ siphii: frater Bernardus d̄ qn
taualle: & frater Masseꝰ marignani: & socii q stabāt in
cellis suis extra ecclesiā in horto: ubi est cella b. F. Et
tūc b.F. de illis rosis q̄s detulerat de silua accepit tres
rubeas & tres albas ad honorē sctissime & indiuidue
trinitatis & ad laudē dei & b. uirg. Marie. Et demū cā
tus angelorꝝ isurrexit maximꝰ: & cātauerūt. Te deū
laudamus. Post hec in mane b.F. reaccepit tunicā suā:

& accessit ad illos tres socios suos: & dixit illis. Preparate uos ad ueniẽdũ mecũ romã. Et iposuit eis silentiũ de his q̃ audierãt. Et illi fuerũt frater Petr⁹ catanii: frater Bernardus qnteuallis: & frater Angelus de reate. Et ceperũt iter ad eũdũ romã: aliis sociis in loco relictis. Et ingressi ciuitatẽ romanã: direxerũt gressus suos uersus ecclesiã lateranẽsez: & ibi iuenerũt papaz Honoriũ successorẽ Innocẽtii uicarii dñi nři Iesu xpi. Cui b.F. oia supradicta ꝑ parte dñi retulit. Et de his phibuerũt testimoniũ tres frẽs supradicti: & illi.vi.flores rosaꝝ: tres albi & tres rubei superi⁹ noiati. Et ipse papa Honori⁹ aspiciẽs in mẽse Ianuarii flores rosarũ ita recẽtes & tã acuti odoris & coloris: dixit. Vere h̃ ẽ bñ mirabile & poti⁹ deitatis q̃ humanitatis: & scim⁹ ꝙ uerꝫ est testimoniũ eoꝝ. Nos tñ: dixit papa: loquemur cũ fratrib⁹ nřis: & audiem⁹ in ɔsilio secreto rñsa eoꝝ: & deliberabim⁹ qd sup his sit faciẽdũ. Et tũc iussit familie sue ut recipet b.F. cũ sociis suis in loco congruo & honesto: & necãria ꝑ uelle sibi darent & sociis suis. Et mãdauit b.F. ꝙ die seqnti diluculo eẽt corã eo. & sic dñs papa mãdauit seqnti die diluculo extitit corã eo di. Digne xpi uicarie: adimpleatis circa materiã supradictã uolũtatẽ regis celestis & mřis ei⁹: cui⁹ uocabulo ecclesia angeloꝝ: siue de portiũcula nũcupatur. Et ipse papa rñdit di. Fř F. asseras corã oĩbus fribus nřis: & dicas q̃ est uolũtas regis celestis & mřis ipsi⁹: lꝫ als dixeris tu & frẽs tui. Et b.F. rñdit di. Volũtas ei⁹ est ut a uespis p̃me diei augusti usqꝫ ad uespas secũde diei dicti mẽsis. qcũqꝫ intrauerit in ecclesiã sancte Marie de angelis: siue de portiũcula assisinatis diocesis remittant̃ sibi oia pctã sua a die sui baptismatis citra de qb⁹ recordat̃ & nõ recordat̃: & in pnia seu cõfessione memoriã fecerit & mãdatũ suscepit a sacerdote corde ɔtrito & humiliato: & absolut⁹ fuerit p ipsuꝫ sacerdotẽ post mãdatũ susceptũ. Et dñs papa rñdit. Fř F. magnũ est qđ petis: sed postq̃ rex celestis dñs Iesus xps ad istãtiã b. uirginis mřis ei⁹ tuã orõnẽ exaudiuit: Nos scribem⁹ epo assisinati: pusino: tudertino: spoletano: fulginati: nucerino: & eugubino ꝙ ɔueniãt ad locũ S. Marie de angelis: siue de portiũcula p̃ma die augusti: & notificẽt idulgẽtiã q̃ tibi placuerit. & sic b. F. cũ sociis: acceptis lřis sũmi pontificis ad p̃dictos epos uenerũt & lřas fecerũt p̃sentari. Et ꝓcurauit ipse b.F. ꝙ in die p̃ma kalẽdaꝝ augusti oẽs p̃dicti epi ad dcãꝫ ecclesiã ɔuenirẽt. Et factũ fuit pergulũ ligneũ: in quo oẽs dicti epi ascẽderũt sil' cũ b.F. & cũ magna multitudo gẽtiũ ibi eẽt circa pgulũ ɔgregata: q̃si in media tertia: dixit b. F. ipsis epis. Quis urm uult dicere & p̃dicare & idulgẽtiã nũciare? Et ipsi epi ɔuenerũt in unũ: & dixerũt intra se. Nos frater F. habem⁹ seq tuã uolũtatẽ scdꝫ tenorẽ lřaꝝ papaliũ. Et b.F. dixit. Lꝫ nõ sim dign⁹: uolo aliq̃ dicere & p̃dicare in ɔspectu istaꝝ gẽtiũ: & ãnũciabo indulgẽtiã de mãdato regis celestis: q̃ fit ad instãtiã btẽ uirginis mřis xpi. Et uos de mãdato sũmi põtificis uicarii ipsi⁹ auctoritatẽ p̃beatis & ãnũciabitis una mecũ: & surrexit b.F. & p̃dicauit adeo benigne & utilr ut uideret angelus & nõ hõ carnalis. Et p̃fecto sermõe: denũciauit idulgẽtiã. uꝫ. ut qcũqꝫ uenerit ad ipsam ecclesiã. S. Marie de angelis: & ingressũ hũerit a uespis p̃me diei augusti usqꝫ ad uespas scde diei dicti mẽsis tã de nocte q̃ de die includẽdo noctẽ sic diẽ: remittant̃ sibi oia pctã sua: postq̃ ɔfessionẽ fecerit a die baptismatis usqꝫ ad p̃dictũ diẽ. Et hoc locũ hẽat in quolꝫ anno in ꝑpetuũ de quib⁹ recordat̃ & nõ recordat̃. Audiẽtes uero epi idignati sunt: & scãdaluꝫ passi sunt de hoc qđ dixerat b.F. Ad quẽ dixerũt. Lꝫ papa mãdauerit nob ꝙ seqremur circa hec tuã uolũtatẽ: nõ fuit tñ sue opionis ꝙ seqremur in hoc quod ɔgruũ nõ est. uñ denũciabim⁹ idulgẽtiã. x. ãnoꝝ. Et sic exurrexit eps assisinas dicere de. x. ãnis: & dixit qcqd dixerat b.F. nec aliud potuit dicere. & sic ɔñr oẽs alii epi. & ad hoc fuerũt multi testes tã de pusio q̃ de aliis ciuitatib⁹ & castris: de ɔtrata. uꝫ. dñs Suppolin⁹ ugollini p̄sbyter. D. Andreas de monte mellino de assisio: frater Napoleo de armẽzano. D. Ioãnes gualterii: pr̃ dñi Ioãnis. D. Ioãnes petri tibalducii. D. Brũdus lamãfri. & ulr multi alii de cõtrata: q hic nõ sunt scripti: qui oẽs fuerũt p̃sentes dicte ãnũciationi idulgẽtie p b. F. & p p̃dictos epos. Prefatis ergo apparet quõ b.F. dictã idulgẽtiã a dño Iesu xpo obtinuit p̃mo & postea a papa & quo ad diẽ. Restat ergo uidere ꝙ nulla bulla hr̃ de hoc: de ueritate hui⁹ sacre indulgẽtie. ¶ Vbi sciẽdũ ꝙ ueritas hui⁹ sacre idulgẽtie multis appet uiis & testimoniis cõprobat̃. Et p̃mo diuinoꝝ. Istã. n. eẽ uerã indulgẽtiã oñdit de⁹: ut pꝫ ex supradictis a sctis fratrib⁹ attestatis. de modo hui⁹ idulgẽtie a b.F. obtẽte pꝫ multis miraculis. Et p̃mo miraculo pre aliis eam b.F. cõcedẽdo. nũq̃. n. talẽ idulgẽtiã xps alicui sanctorũ dedit uel cõcessit: sꝫ soli b.F. ubi oñdit affectũ piissimũ ad aĩas: & b.F. pre sanctis aliis sibi dilectissimũ & acceptissimũ. Secũdo miraclo rosas de mẽse Ianuarii ꝓducẽdo & b.F. ostẽdẽdo & tradẽdo ut dño pape deferret in testimoniũ idulgẽtie ab ipso btõ F. date & cõcesse. Tertio miraclo sũmi põtificis ad b.F. petitionẽ & ipetrationẽ idulgẽtie uolũtatẽ iclinãdo & flectẽdo. hoc fuit singulare & diuinũ ut dñs papa talẽ dederit idulgẽtiã ipsi b.F. Quarto miraculo ipsaꝫ idulgẽtiã a papa cõcessam in celo cõfirmãdo: & diẽ ꝓ tali idulgẽtia sic miraclose determinãdo & statuẽdo. Quinto miraculo b.F. suis sacris stigmatib⁹ cõsignãdo. teste. n. diabolo stigmatũ ipressio bulla fuit approbatiõis istius sacre indulgẽtie. Sexto miraculo uno ore. vii. epos cõtra uelle ipsoꝝ loq faciẽdo in hui⁹ idulgẽtie ꝓnũciatiõe. Septimo miraculo eã sic p orbẽ diuulgãdo. Iuxta. n. qđ ꝓmisit de notificatiõe hui⁹ indulgẽtie sic & fecit. nõ. n. frũꝫ p̃dicatiõe: sꝫ diuina opatiõe hec indulgentia in mũdo toto est diuulgata. Octauo miraculo plura signa faciẽdo & exercẽdo. plures. n. ut dicet̃ demoniaci ad idulgẽtiã sunt deducti: & intrãtes ipso die ecclesiã. S. Marie sunt liberati. Nono ipsam ꝓ defunctis applicatam accipiẽdo defunctos a penis purgatorii eripiẽdo & absoluẽdo: ut dicet̃. Decimo miraculo diabolũ ad ueritatẽ dicẽdã de hac sacra indulgẽtia cogẽdo & artãdo: ut dicet̃. Vndecimo scõs. uꝫ. Dñicuꝫ & Petrũ ad testificãdũ mittẽdo & destinãdo: ut dicet̃. Duodecimo miraculo ɔtritis & ɔfessis ipsaꝫ ecclesiaꝫ

ꝑ ĩdulgẽtia accipiẽda intrãtib⁹ oĩa pc̃tã plenarie dimittẽdo & relaxãdo:ut oñdet̃. His.iz.miraculis & testimoniis diuinis ueritas hui⁹ ĩdulgẽtie a deo est declarata. Secũdo ueritas hui⁹ ĩdulgẽtie ↄfirmat̃ testimonio uirginis gloriose: q̃ nõ solũ in ĩpetratiõe ipsi⁹ idulgẽtie a xp̃o btm̃ F. iuuit: sȝ & aliis signis ipsaȝ uerací ssimã cõplacuit demr̃are. Anno dñi.M.ccxxxiii. Cũ populus ut moris est ipsa nocte ĩdulgẽtie circa ecclesiam excubaret: mot⁹ magn⁹ & tumult⁹ subito ↄsurrexit: ita ꝙ & ipsi frẽs q in ꝑgulo qd̃ ꝓpe portã loci est qescẽtes sil' excitati cãm tãti rumoris & tumult⁹ scire cupiẽtes: cũ undiqȝ circũspicerẽt nil aliud uiderũt nisi colũbã albissimã uolatu celeri circuire bñ p. v. uices ecclesiã. unus uero ex frib⁹ ipsis.uȝ. frater F. uolẽs factũ ampli⁹ idagare: intrauit ecclesiã: & frẽm Corradũ scẽ memorie de offida: q nũc gloriosus miraculis in loco de ĩsula reqescit: circa altare orãteȝ ĩuenit: cui & dixit. Pr̃ karissime: sic auditis tumult⁹ & clamor magn⁹ tãq̃ si aliqd̃ miraculũ fcm̃ sit: ĩsurrexit in ꝑplo. Sed causam ei⁹ nõ uidem⁹. Qui rñdit. Fili: uolo ut ea q̃ nũc tibi pãdã secrete teneas: & usqȝ in diẽ mortis mee nulli unq̃ hoĩuȝ manifestes. Vidi: inqt: uirginẽ gloriosaȝ reginaȝ celi ĩextimabili claritate nimiaqȝ luce circũfusam: & puerũ Iesuȝ in brachiis tenẽtẽ de sublimitate celoꝝ d̃scẽdere. Qui puer dulcissim⁹ oẽm populũ q ex deuotione pñs est sine intermissione ꝓpriis manib⁹ bñdixit: ac suã gr̃aȝ ĩpartiuit: & hec est cã cõmotionis & tumult⁹ quẽ audistis. Anno dñi.M.cccxxvi.ĩ die idulgẽtie dũ q̃dã scã dña staret sub q̃dã quercu añ ecclesiam portiũcule exñte: uidit añ frũȝ ꝓcessiõnẽ cantãtiũ xp̃ȝ & btãȝ uirginẽ cũ maxima multitudine angeloꝝ cantantiũ & iubilãtiũ alta uoce. Cũqȝ xp̃s & btã uirgo sil' cũ angelis dictã ecclesiã introissent: & frẽs post eos intrare cepissent: tũc uisio disparuit: nec ulteri⁹ uidit. Anno dñi.M.cccxxvi. frater Greg⁹ de urbe ueteri ↄfessus ꝑmo dũ iret uersus ecclesiã dictã xp̃m stãtẽ añ ianuã dicte ecclesie & btãȝ Mariã iuxta eũ uidit. Et ipa ĩclinato capite filio suo regr̃abat̃ de tãta gr̃a quã fecerat pc̃torib⁹ ad supradictã ecclesiã accedẽtib⁹. Vidit ẽt btãȝ uirginẽ respiciẽtẽ intus ecclesiã & dicẽtẽ h̃ uerba. In loco isto est thesaur⁹ uite eterne. Itẽ anno dñi. M.cccxxvi. ꝑdie kalẽdas augusti. q̃dã ꝑegrin⁹ de treueri alamanie uenit assisiũ ad idulgẽtiã. Et cũ ad ciuitatẽ tarde ꝑuenisset: nõ potuit intrare: sȝ ad unũ paleare diuertens ibidẽ stetit. Sed cũ audiret pulsari in loco frũm ad matutinũ surrexit ut diceret horas suas. & ecce q̃dã dña pulcherrima appuit iuxta eũ hñs pueruȝ Iesuȝ in brachio: et in alio cereũ: q illuminabat totũ locũ. Quã agnoscẽs eẽ btãȝ Mariã: ait ad eã. O dña mea mr̃ misericordie: miserere mei. Et dña ad eũ. Nõ respõdeo tibi hic: sȝ rñdebo tibi hinc ad tres dies ĩ ista mea ecclesia. Et his dictis: disparuit. Qui de mane assisiũ ĩtrãs uenit ad locũ: & ↄfessus ꝑdicta fri Engiliberto d̃ colonia singula enarrauit: & deuote idulgẽtiã habuit. ¶ Tertio ueritas isti⁹ idulgẽtie ꝓbat̃ testimonio scõꝝ. Et ꝑmo scõꝝ Dñici & Petri martyris de ordine ꝑdicatoꝝ. Tempore pape Bonifacii. viii. mlt̃i utriusqȝ sexus ad numerũ. cxx. a Sclauonie partib⁹ ueniebãt ad dictã indulgẽtiã portiũcule: Et cũ ad portũ deuenissent anchone: in terrã descẽdẽtes: uisitauerũt ecclesias ꝑdicte ciuitatis. Sed ad ecclesiã ꝑdicatoꝝ accedẽtes: q̃dã de frib⁹ uidẽs eos interrogauit quo ꝑgerẽt: & q̃re tot sil' ↄuenissent? Qui rñderũt se uelle accedere assisiũ ad indulgẽtiã. S. Marie de portiũcula. Et frater ait. O simplices: cur tot laborib⁹ & calorib⁹ uos exponitis? ibi nõ est tãta ĩdulgẽtia sic dicit̃: nec frẽs minores de ipsa indulgẽtia possunt aliqd̃ ꝑuilegiũ demõstrare. Sed hic in nr̃o loco est ĩdulgẽtia magna: sic pȝ p lr̃as: q̃s oñdit eis. Et ↄclusit. Cõsulo ne ad ĩdulgẽtiã illã. S. Marie uadatis: sȝ cũ ista ad ꝓpria redeatis. Illi uero tã ꝑp laborẽ q̃ uerbis prauis dicti fris ꝑdicatoris uersus mare p iter quo uenerãt redire ceperũt: ut naui inuẽta ad ꝓpa remearẽt. Vna tñ mulier ex ipsis dixit circũstãtib⁹. Et si oẽs ad uerbũ uni⁹ hoĩs iã tãtũ factũ labore paruipẽditis: ego sola ẽt si nulla sit ibi ĩdulgẽtia: ob reuerẽtiã b. Marie & b. F. illuc ꝑgaȝ. Et recedẽs ab aliis p uiã q̃ duc̃ assisiũ: q̃si p duo miliaria ad q̃ndã collẽ errãdo ꝑuenit. Et se circũspiciẽs: q̃ndã uirũ senẽ canicie uenerãdũ: barbaqȝ ꝓlixa in habitu frũȝ ꝑdicatoꝝ iuxta se stãtẽ uidit: quã ille alloquut⁹ est dicẽs. Noli timere: ꝙ bonũ iter tue aĩe aggressa es: & societas tua subito adueniẽs reuertet̃. Cũqȝ sic sermocinaret̃: & ecce tota ista societas uiroꝝ ac mulieruȝ mutata animi uolũtate apparuerũt uenĩetes. Quos cũ illa mulier esset intuita dixit. Vere isti sunt mei socii quos reliq. Et accedẽtes gauisi sunt ꝙ eã repissent. Quib⁹ senex qui stabat cũ ipsa muliere dixit. Parũ reqescite: & uerbuȝ uobis exhortationis ꝓponã. Et inter alia hoc ĩtulit di. Vtile ↄsiliũ reuertẽtes habuistis: ꝙ ĩdulgẽtia. S. Marie ad quã ĩtis: est magis certa & magis uera corã deo: qc qd̃ dicãt hoĩes nesciẽtes q̃ aliqs possit sermonib⁹ explicare: ꝙ ego pñs fui qñ eã papa Honori⁹ ĩdulgẽtiã b. F. ↄcessit: & qñ de⁹ in celis ↄfirmauit. Et his dictis cũctis uidẽtib⁹ & mirãtib⁹ dict⁹ frater senex disparuit: & euanuit ab oculis eoꝝ. Quo facto de his q̃ uiderant colloqntes & gaudẽtes: assisiũ deuenerũt. ea q̃ de⁹ circa eos fecerat & oñderat tã frib⁹ q̃ aliis enarrãtes. Mulier uero q̃ ab eis recesserat: ut ꝑdicit̃: in assisio ĩfirmata grauiter & ibidẽ ĩdulgẽtia ꝑcepta uitã finiuit. Et cũ ei⁹ societas eã tradidisset sepulture: ad ꝓpria redire ceperũt. Cũqȝ iã ascẽsa naui nauigare cepissent: ecce mulier illa iã defuncta non sine admiratione oĩuȝ apparuit ambulãs sup aq̃s maris. Quib⁹ illa dixit. Nolite timere: ego ur̃a illa sum socia quã in assisio sepelistis. Sȝ iccirco de⁹ misit me ad uos ut uobis inotescerẽ uirtutẽ ĩdulgẽtie iaȝ ꝑcepte: q̃ ẽt mediãte ego absqȝ oĩ pena purgatorii: regna celestia sum ingressa. Quib⁹ dictis cũctis q aderãt uidẽtib⁹ ab oculis eorũ est sublata. Ipsi uero ad ꝓpa sunt reuersi narrãtes mirabilia q̃ de⁹ circa eos fuerat operat⁹. Quidã uero ex ipsis alio tpe ipsi⁹ ĩdulgẽtie uenet̃ assisiũ: q ad ↄfirmationẽ ꝑmi miraculi aliud qd̃ uiderãt in mari fratrib⁹ & aliis retulerũt. Quedã mulier de alamania ad idulgentiã ꝑfatã ueniẽs: corã aliq̃b⁹ frib⁹ & aliis mlt̃is & Merlino ciue de assisio q eius uerba interꝑtabat̃ ad altare b. F. cũ iuramẽto subseqns miraculũ de hac ĩdulgẽtia

narrauit dicēs in hūc modū. Ego iam a multis ānis ad istā idulgētiā habui ꝑpositū ueniēdi: ſ3 usq3 in hūc diē distuli pluribꝰ distractionibꝰ ꝑpedita. Et cū mihi expēsas & alia uie necāria ꝑparasse3: ad locū frū3 ꝑdicatoꝝ q erāt in terra mea ueni: & ↄfessori meo cām mei itineris expssi. Qui idignatꝰ nec me audire uoluit nec dare licētiā ueniēdi: ꝙ hic idulgētiā tātā oio denegabat. Cūq3 abire uersus domū meā corde nimiū cōturbato: duos frēs ꝑdicatores uersus locū tēdētes obuios habui: q dixerūt mihi. Cur tantū appes cōturbata? Quibꝰ cū cām exposuissem: dixerūt mihi. Ne ampliꝰ ↄtristeris: ſ3 nobiscū reuertaris ad locū: & tibi ꝑ tua cōsolatiōe ꝑcurabimꝰ ↄfessorē. Quod & feci. Et ↄfessore p i sos uocato: ꝑut uolui ↄfessionē feci. Et post hī: me pñte: ples ex fribꝰ uocari fecerūt. Et unꝰ e duobꝰ dixit. Frēs idubitabilr hoc scitote: ꝙ idulgētia. S. Marie de angelis ꝑpe assisiū uera & certa est: & corā deo maior q̄ ab aliqbꝰ dicaꝛ. Et ut me ueꝝ dicere credatis noueritis me eē scm̄ Dñicū: & istū sociū meū scm̄ Petrū martyrē. Et his dictis me & oibꝰ fribꝰ uidētibꝰ disparuerūt: & ab oculis meis sublati sunt ambo. Et ego uiso tāto miraculo mox iter aggressa sum: & sic in prefētiaꝝ cernitis adimpleui. Frater Corradꝰ q suscitauit qnq3 mortuos multotiēs istā idulgētiā ꝑdicauit: & asseruit uerā: & sic eē ut ipse frater Corradꝰ dixerat diabolus asseruit ueꝝ. Frater sanctus Ioānes de aluerna auctētice deposuit corā testibꝰ di. Ego frater Ioānes de aluerna ↄfiteor me audiuisse a fribꝰ Bñdicto ꝺ aretio: q fuit sociꝰ b.F. & ab ipso scissimo pr̄e indutꝰ & receptꝰ ad ordinē. Angelo de burgo. Sācto frē Corrado de offida. Grāno socio scī fris Egidii. Rainerio de aretio socio supradicti fris Bñdicti. Andrea de burgūdia. Mattheo milite. Egidio cappocio de assisio. Ioāne & Thoma de assisio. Angelo de pusio. Iacobo de fallerono. Iacobo de massa. Thoma de treuio Augustio de roma: q oēs fuerūt excellētissimi scitate & ueritate & oēs fuerūt cū sociis b.F. ꝙ ipsi.s. audierūt a frē Matheo socio ꝑcipuo b.F. qūo ipse fuit cum btissimo pr̄e scō F. ad pedes sūmi pōtificis.u3. D. Honorii. cū sūmꝰ pōtifex liberalissime ↄcessit idulgētiā sepedictā in loco. S. Marie de angelis. Alioꝝ scōꝝ est autēticata hec idulgētia testimonio: ut stati3 diceꝛ. ¶ Quarto ueritas hꝰ idulgētie ꝑbaꝛ testimonio alioꝝ.s. sociorū b.F.u3. ꝑmo fris Massei: a cuiꝰ oīe supradicti habuerūt: de qbus dicit frater Ioānes de aluerna. Qui frater Masseꝰ fuit pusiū: & fuit cū b.F. qñ dictā indulgentia3 a papa Honorio obtinuit. Secūdo fris Bernardi de qntaualle fris Petri cathanii: fris Angeli de reate: q rome fuerūt cū b.F. qñ papa Honoriꝰ indulgētiā determinauit. Et ipsi reddiderūt testimoniū sūmo pōtifici qūo xp̄s b.F. dictā ↄcesserat idulgētiā. Tertio fris Leonis socii bti F. q dixit dño Iacobo capoli de pusio: ꝑut dictꝰ dñs Iacobꝰ fri Angelo ministro ꝑuincie scī F. corā pluribꝰ fratribꝰ retulit. ꝙ ipse frater Leo habuit ab ore b. F. ueritatē idulgētie p modū subseqntē. Dixit.n. b.F. fri Leoni ꝙ ipse petiit a dño papa ꝙ faceret sibi idulgētiā in āniuersario ↄsecratiōis ecclesie. Et papa rñdit q̄tū uellet. & dixit papa de uno āno & de tribꝰ & uenit usq3 ad septē. Et b.F. nō erat cōtētꝰ. Dixit uero papa q̄tū uellet. rñdit. Volo: si placet: sancte pr̄: ut ꝑpter bñficia q deꝰ in loco illo fec: idulgētiā oiu3 pctōꝝ: ut nō hēant ultra brigā aliā. Et papa rñdit. Et ego ↄcedo ꝙ ita sit. Et cū sciuissent Cardinales: dixerūt pape ꝙ reuocaret eā: ꝙ erat in ꝑiudiciū terre scē. Et papa rñdit. Nullo modo reuocabo postq̄ ꝑmisi. Et dixerūt. Artate eā q̄tū potestis. Et tūc dixit papa ꝙ ualeret tm̄ p una3 diē & noctē: uel a uespis ad uespas. Et cū exiret a papa b.F. post cōcessionē: audiuit uocē dicētē sibi. Frāci scē: scias ꝙ sic hec indulgētia data est tibi in terra: ita cōfirmata est in celo. Et dixit b.F. Teneas secretū hoc usq3 circa mortē tuā: ꝙ nō h3 locū adhuc. Quia hī indulgētia occultabiꝛ ad tps: sed dñs trahet eā extra: & manifestabiꝛ. Sed dictꝰ dñs Iacobꝰ uolēs magis certificari de hoc: interrogauit iterū frē3 Leonē: & frater Leo rñdit ꝙ ita erat sic dixerat sibi. Quarto fris Petri cathanii: q Michaeli de spello (ut dcm̄ est supra) qūo b.F. acqsiuit prio a xp̄o: & postmodū a papa Honorio corā multis fratribꝰ enarrauit. Quinto fris Martini nepotis fris Massei: q ab ore dicti fris Massei auūculi sui habuit qūo b.F. idulgētiā. S. Marie habuit a papa Honorio in pusio. Sexto fris Bñdicti de aretio: q ab ore habuit fris Massei. Septimo fris Rainerii de aretio: q silr ab ore habuit fris Massei. Octauo Petri zulfani: q interfuit cōsecrationi ecclesie btē Marie: & audiuit b.F. ꝑdicare corā supradictis.vii.epis: & hēbat q̄nda3 cedulā in manu: & dixit. Ego uolo uos oēs mittere ad paradisu3: & ānūcio uobis indulgētiā quā hēo ab ore sūmi pōtificis. Et uos oēs q uenitis hodie & oēs q uenerint annuatim die tali bono corde & cōtrito hēant idulgētiā oiu3 pctōꝝ suoꝝ. hec iste dixit corā frē Angelo ministro ꝑuincie. S.F. & pluribꝰ aliis fribꝰ. Nono cuiusdā fris ꝑdicatoris: de quo stati3 diceꝛ. Qui uenetiis in loco frū3 ꝑdicatoꝝ corā multis fribus habuit asserere ꝙ dicta idulgētia erat uerissima. nā ipse fuit pñs: & erat domicelus cuiusdā Cardinalis: qñ b. F. a papa honorio ipsa3 idulgētiā ipetrauit: & dixit hoc ēt multis dñabꝰ: qbꝰ a fratribꝰ suis erat dissuasu3 de ipa idulgētia. Decimo testimonio illoꝝ uiroꝝ: de qbꝰ dictū est supra ꝙ interfuerūt ꝑdicatiōi b.F. &.vii. epōꝝ qñ dictā idulgētiā ꝑmo b.F. & postea ipsi diuino miraculo denūciauerūt. Et ꝑdicta oia publico istrō ꝑ maiori pte sunt habita & ordinata. Multi alii sunt de ista idulgētia testes: ſ3 sufficiāt ꝑdicti. Quinto ueritas huius sacre idulgētie ꝑbaꝛ testimōio b.F. Cū.n. btūs ipe F. ipetrauerit eā a xp̄o & ipsa3 habuerit ut socii sui audierūt: & tres sūmo pontifici dño Honorio hoc attestati sunt: & a. D. Honorio in pusio ipa3 btō. F. obtinēte b. Dñicꝰ dixit se fuisse: ut dictū est supra. & aliꝰ fr̄ ꝑdicator tūc domicelus cuiusda3 Cardinalis. & frater Masseꝰ q fuit eiꝰ sociꝰ: ac b.F. ipsa3 corā.vii.epis uerā & certā a papa sibi ↄcessa3 & quo ad diē & alia. Et b.F. qd de ipsa indulgētia dixit nūq̄ reuocauit. Et post hāc ꝑdicationē xp̄s eū canonizauit suis signis stigmatizādo. Et ecclesia ob sanctitatē & miracula cathalogo scōꝝ ascripsit. hī ergo pēsato & sine quocūq3 alio fidē dare debet qlibet fidelis de ueracitate huiꝰ sacre i-

dulgētie. ¶ Sexto ueracitas huius sacre indulgētie ꝓbat testimonio sūmoꝝ pōtificuȝ. Primo. D. Honorii q eā b. F. in pusio ab eo petēti cōcessit: & nūq̄ reuocare uoluit nec reuocauit. Atqȝ rome uiso miraculo rosarū & ꝯfirmauit iam datā: & diē statuit ꝓ obtētu dicte indulgētie. D. papa Martin⁹. iiii. dū cū sua curia eēt pusii: supueniēte tpe īdulgētie multi de familia. D. pape licētiā accedēdi ad ipaȝ petierūt. Camerari⁹ hoc uidēs ad. D. papā Martinū accessit: & tūc actualr̄ cū. D. papa erat. D. frater Matthe⁹ frater minor Cardinalis de aq̄ sparta: quis tūc nō eēt Cardinalis: s; lector curie: & dixit. D. pape. Beatissime pr̄: q̄si oēs de familia ur̄a petūt licētiā ad indulgētiā accedēdi. Et. D. papa rn̄dit. Placet nob̄ ꝙ oēs uadāt: & ipaȝ indulgētiā ꝯfirmam⁹ Et si ibi nō est: eā ibidē ponim⁹ p p̄sentes. & hoc corā multis dixit: & corā dicto frē Matheo. Et uoluit ut de hoc fieret ꝑuilegiū: s; frater Matthe⁹ noluit exēplo b. F. ꝙ fieret. qd. D. pape multū placuit ob imitationē b. F. D. papa Alexāder. iiii. p̄supponēdo dictā indulgētiā uerā: statuit ꝙ de pecunia q̄ offerr̄ dicto tpe in ipsa ecclesia capella sua. s. pape. uȝ. ecclesia b. F. de assisio dȝ refici & manuteneri. Itē idē. D. papa Alexāder. iiii. p̄supponēdo dictā indulgētiā eē uerā: ꝯcedit custodi assisii ꝙ ipse possit dare oīb⁹ fratrib⁹ auctoritatē audiēdi ꝯfessiōes aduenietiū: ac si eēnt accedētiū parochiales sacerdotes: & cū eadē auctoritate. A. D. papa Ioāne. xxii. M. cccxx. q̄sitū fuit qd diceret de indulgētia. s. Marie de assisio iuxta ꝯstitutionē Clemētis. v. de idulgētiis: rn̄dit. Nos ad illā indulgētiā nō ponim⁹ os nr̄ȝ. D. papa Gregori⁹. xi. p̄supponēs indulgētiā uerā mādauit p bullā suā sp̄ale: ꝙ mercimonia uēdi in ecclesia b. F. nullaten⁹ a fratrib⁹ pmitterent tpe indulgētie. h̄ ipsuȝ approbauerūt alii sūmi pōtifices: q eidē Honorio successerūt: q usqȝ ad tpa p̄ntia. uȝ. M. cccxc. ad nūerū. xxv. ascēdūt: q si cognouissent eā falsaȝ uel dubiaȝ eā ipugnassent suspēdissent uel reuocassent: qd tn̄ nō fecerūt. Ac cū de fide & salute agit: q ueritatē occl'tat: irā dei sup se ꝓuocat. xi. q. 3. Quisqs. &. c. Nolite timere. Et q ueritatē nō defendit quā defendere ꝯuenit: ꝓditor ē ueritatis. xi. q. 3. Nolite timere. Et utili⁹ scādalū nasci pmittit̄ q̄ ueritas relinquat̄. De regulis iuris li. vi. Qui te scādalizauerit. Ac ueritas p̄fert ꝯsuetudini: ꝙ xp̄s nō dixit. Ego suȝ ꝯsuetudo. s; dixit. Ego suȝ ueritas. Io. viii. & .iiii. capitulis sequentibus. Et cum roman⁹ pōtifex sit caput oīuȝ ecclesiaꝝ. d. xcvi. Constātin⁹. Et iudex oīuȝ de. ma. & obe. Solite. hinc est ꝙ ad ipȝ ptinet de hui⁹ indulgētia uidere & iudicare. Et cū ab anno. M. ccxxiiii. & ultra: quo fuit p Honoriū data h̄ idulgētia: nullus pōtificū aliqd de ipsa indulgētia attēptauerit: hinc est ꝙ cū in. vi. de regulis iuris dicat̄. q tacet: ꝯsentire uidet̄: dicti sūmi pōtifices de ista sacra idulgētia nihil dicētes ipsaȝ approbarūt. ¶ Septio ap ꝓbat̄ hec idulgētia testimonio. vii. ep̄oꝝ. s. assisinatis: ꝑusini: eugubini: nucerini: fulginatis: spoletani: & tudertini: q oppositū ꝓponētes dicere ad ueritatē & b. F. lingua ipsoꝝ dirigēte uerbo p̄ris. d. Iesu xp̄o: q ipsaȝ idulgētiā dedit: idipsuȝ dixerūt: qd in ueritate erat & b. F. p̄dixerat: quoꝝ testimoniū tā rōne ꝑsonaruȝ & officii q̄ miraculi a deo in ipsoꝝ lingua opati: est testimoniū multū autēticū & pōderādū: quorū attestatiōeȝ multi q audierūt p̄sentialr̄ postmodū auctētice deposuerūt. ¶ Octauo illi⁹ indulgētie ueracitas ōndit testimonio demonū infernaliū. Qui & si in uite: tn̄ ueritatem h⁹ indulgētie p̄diderūt a deo cōstricti. ubi sciēdū ꝙ. M. cccviii. xxii. Februarii: in uigilia. S. Matthei ap̄li Quidā frater Iacob⁹ sacerdos & capellan⁹ ecclesie. s. Iacobi de sancto Rosello ꝓpe bononiā uir acceptabilis & fide dignus pre magna deuotiōe & ei⁹ honestate: frater Beneuenutus de tertio ordine b. F. frater Laurēti⁹ de. S. Agnete. D. Petr⁹ lessus: & Paulus apothecari⁹: oēs uiri deuoti & fidedigni sociati sunt Bononie ut irēt Rauenā ad indulgētiā. S. Ioānis euāgeliste. Cūqȝ illuc ꝑuenissent: hospitati sūt in domo cuiusdā dn̄e diuitis & honorate & publice cognite a ciuibus & a multis forēsib⁹ noīe Zantesse & simul cū eis iȝ. boni uiri de ciuitate Bononie. Cenātib⁹ aūt omnibus p̄dictis uiris & p̄dicta cū eisdē: cepit ipa dn̄a loq litr̄alr̄ ita ordinate & sapiēter ac ꝓfunde de m̄ltis & uariis sentētiis: ut oēs audiētes attētos redderet: eorūqȝ mētes cōuerteret in stuporē. Vnus uero ex discūbentibus noīe Iacob⁹ de Bononia cōuersus ad p̄fatū frēm Iacobū sacerdotē pre nimia admiratiōe dixit ei. Audis q̄ōo ista mulier loquit̄? Qui rn̄dit. Audio: & uehementer admiror: sed ꝙ idiota sum nec ipsaȝ ualeo intelligere nec ei⁹ ꝓfundis sermonib⁹ rn̄dere. Et illa rn̄dit statim. Bene credo ꝙ nescitis mihi rn̄dere: ꝙ si essent hic oēs sapiētes minorū q hodie sunt meliores & sapientiores de mūdo: & si etiā essent hic oēs sapientiores & meliores ordinis p̄dicatorū: ego sola cōfunderē oēs p scripturā. Tūc ait illi sacerdos. Est ne melior ordo minorū q̄ ordo p̄dicatorū? Rn̄dit illa. Ita est. Interrogata ubi didicerat talia: rn̄dit illa. In scola celi empirei: d̄ quo. s. celo eiect⁹ fui cū lucifero & multis aliis ꝓpter unā solā cogitationē: in qua oēs consensimus. Nā sanctus Michael assumpsit p̄liū cōtra nos: & finalr̄ habuit uictoriā cōtra nos & de nobis: & oēs nos expulit de celo. Quidā tn̄ ex nobis p̄iecti fuerūt in hūc aerē: ubi multos peccare facimus. Alii p̄cipitati sunt in inferiores partes terre. Alii uero ꝓtinus in ꝓfundū inferni sūt demersi. Dixit sacerdos. Sūt illi ꝓfūdati in ultima parte inferni? Rn̄dit demon q erat in ipsa muliere. Non sunt. s; falsi xp̄iani sunt infra eos: & etiā infra oēs infideles: q oēs tenēt pedes sup capita ipsoꝝ falsoꝝ xp̄ianorū & oīa stercora & oēs alie imūdicie de cōtratis oībus fluūt sup eos: eo ꝙ nō cognouerūt gr̄aȝ uocatiōis eoꝝ. Et sicut pre oībus creaturis fuerūt singulari uocatiōe & gr̄a sublimati: ita in infernū sunt magis ꝓfundati: & maiorib⁹ penis afflicti q̄ oēs demones & oēs aīe infideles. Ex his ergo uerbis cognouerūt oēs q ad erāt uere esse demonē: q p mulierē sic loq̄bat̄. Post cenā aūt uocās eā dict⁹ sacerdos. s. frater Iacob⁹ inuitauit eā ut sederet aliquātulū iuxta se. Que renuēs ait illi. Nō sum dign⁹ hoc agere: ꝙ uos estis sacerdos dn̄i ꝯsecrat⁹. Dixit illi sacerdos. Vn̄ nosti me fore sacerdotem? Rn̄dit demon. Quia circa festū. S. Michaelis cantastis. s. p̄mā missaȝ Bononie: & fui ibi p̄ns. Et Fr̄ Iaco

apeti oclos et no est

Zantesa

dignitas sacerdotalis

bus de pozali ibidē ꝑdicauit in domo deuotorū. Et fr̄ Gulielm⁹ de cōtimilio fuit minister uester in eadē missa. Et frater Petr⁹ de Rauena & frater Gulielm⁹ de britonorio fuerūt cantores. Sicq₃ oēs ministros & totū ꝓcessu₃ & exitū ipsius misse ꝑ ordinē cū ceteris circūstātiis uerissime enarrauit. Dixitq₃ iteru₃ sacerdoti. Vos fuistis.ix.uicib⁹ ad quādā indulgentiā q̄ est in ualle spoletana iuxta assisiū: & tertia uice due ur̄e sorores fuerūt uobiscū: atq₃ uos in ipso itinere plurimū afflixerūt. Et addidit. Vos ēt audistis pluries dictū frēm Iacobū de pozali ꝑdicātē Bononie: ꝙ. S. Machari⁹ uoluit facere iter deū & diabolū ꝯcordiā. Et dn̄s dixit Machario. Si diabolus uult dicere suā culpā: parcā ei. Reuersus Machari⁹ ad diabolū retulit sibi uerba illa q̄ dixerat dn̄s. R̄ndit diabolus. Nūq̄ dicā culpā meā: imo ipse crucifix⁹ genuflectere debet corā me: & dicere mihi culpā suā: ꝙ ipse tot ānos fecit me stare in inferno. Tūc dixit Machari⁹. Vade sathana. & expulit ipm̄. Ille uero nūq̄ appuit ei. & sic dict⁹ demon multa q̄ cōtigerāt illi sacerdoti uerissime explicauit. Post hec audiētib⁹ omnib⁹ aliis dixit ei ꝑdict⁹ sacerdos. Est uera illa indulgētia ꝓ qua uenim⁹ huc Rauenā? Qui r̄ndit. Vos bn̄ scitis hoc: ꝙ audistis ꝑdicari illud Bononie a D. frē Ioāne ordinis ꝑdicatorū doctore theologie & ep̄o Bononie. dixit.n.ꝙ erat indulgētia triū annoꝝ & cxx.dierū. Et hoc uerū est q̄d dixit: s₃ hora indulgētie nō est nisi in media nocte. Illa hora uocabo uos: tunc canonici oñdēt solēniter reliq̄s: & ꝑdicabūt indulgētiā culpe & pene. Sed ipsi mētient̄ ꝑ gulā: ꝙ nō est tantū ibi nisi q̄tū audistis Bononie ꝑdicari. Et ecce ꝑdico uobis: ꝙ post uos.s.illuc ueniā. Et sic dixit: sic uocauit eos: & iuit post eos: atq₃ ipsi uiderūt & audierūt ad literā sic dixit. Tūc ait illi sacerdos ꝑdict⁹. Quō est ibi ita parū de indulgētia: cū b. Ioānes ꝑsonalr̄ cōsecrauit illā ecclesiā tali nocte? R̄ndit diabolus. Verū est ꝙ b. Ioānes cōsecrauit eā: tn̄ ibi nō est plus de indulgētia. & n̄ uideat̄ uobis parū. ꝙ si q̄s deberet tāto tp̄e stare ī purgatorio: ꝑ illā indulgētiā liberaret̄ a penis. Loq̄ntibus ipsis uerba ꝑdicta: q̄dā de familia uel circūstātibus iurauit ꝑ sanguinē xp̄i turbato aīo: & stati₃ illa femina infremuit terribilr̄ in seipsa: & uidebat̄ se totam uelle laniare. Dixit ergo illi sacerdos. Quare sic fremuisti & clamasti? & ꝑcutiens manū mulieris: dixit. Noli offendere xp̄ianā. Tūc demon statim cessauit ab illo fremitu & clamore. Et ait. Ego horreo & miror de illo pctōre: ꝙ ita inuerecūde & irreuerēter noīauit sanguinē crucifixi: q tantū dilexit pctōres: ꝙ ꝓ salute & ipsorū redēptiōe totū sanguinē suū uoluit effūdere & facere q̄si unū balneū de ipso sanguine: in quo ipsi a peccatis omnib⁹ lauarent̄: cū tn̄ una gutta illi⁹ sanguinis ad redemptione₃ toti⁹ humani generis sufficisset. Et ait. Quādo noīat̄ sanguis crucifixi: & q̄n pulsat̄ campanella quā portat clericus añ sacerdotē ferentē corp⁹ dn̄i Iesu xp̄i infirmo: oēs demones inferni se genuflectūt. sic scriptū est. Oē genu flectat̄ &c̄. Et ille pctōr ita irreuerēter & uitupabilr̄ ipsu₃ sanguinē noīauit: ꝓpterea de ipsis facim⁹ maximū macellū in iferno: q sic uitupant sanguinē Iesu xp̄i crucifixi. Tūc ait sacerdos.

Volo ꝙ dicas mihi de indulgētia de qua dixisti ꝙ iui ad eā .ix. uicib⁹ & si uerū dixisti si est talis & tāta q̄lis & quāta a fratrib⁹ minorib⁹ ꝑdicat̄. R̄ndit demō. Vos nūq̄ scietis hoc ꝑ me. uos.n.audistis ter illū frēm Corradellū de offida ordinis minoꝝ loq̄ntē de ipsa idulgētia: q frater suscitauit.v.mortuos: & uos fuistis p̄sens q̄n suscitauit unū ex illis: & sepulchrū illi⁹ defuncti iā tertio uisitastis. Ipse.n.est magn⁹ dn̄s in celo. & sic de ista idulgētia dixit: ita est. Dixit ei iterū sacerdos. Volo oīo scire ueritatē ab ore tuo: ꝙ nō sum cōtentus de his uerbis. R̄ndit demon cū maximo clamore di. Vos nūq̄ scietis hoc a me: nec aliq̄s ali⁹: ēt si crucifix⁹ descēderet & deberet ꝑire tot⁹ mūdus. Sacerdos aūt dixit ei. Quod est illud quod times sup oīa? Passio Iesu xp̄i r̄ndit demō: & est sanguis crucifixi. Dixit ergo sacerdos. Adiuro ergo te ꝑ ipsu₃ crucifixū & ꝑ passionē ei⁹ & sanguinē ꝑciosissimū: cui⁹ una gutta sufficiebat ad toti⁹ mūdi salutē: ut dicas nobis exp̄sse si illa indulgētia est sic dicit̄. Sentiēs igit̄ demō ꝑ istā adiurationē ab ore deuoti sacerdotis ꝓlatā uehemēti⁹ se astrictū: cū furore magno & iracūdia sic r̄ndit. Vsq₃ modo feci tibi honorē dicēdo Vos: s₃ de cetero nō loquar sic: sed dicā Tu. Hoc aūt di. uidebat̄ corp⁹ illi⁹ mulieris totū lacerare: talesq₃ mugit⁹ tā horribilr̄ emittebat: ꝙ oēs stupētes & timētes clamādo dicerent terra publice tremit sub nos. uidebat̄.n.ꝙ terra uellet apiri: & oēs deglutire. Signātes ergo se signo crucis: statim securitatem cepunt oī timore & tremore penitus effugatis. & demō exclamās fortissime sacerdoti sic ait. Facis mihi uiolētiā: nō possu₃ tacere. cogit me crucifix⁹. In illo loco est idulgētia pene & culpe. Sic.n.hoc uerbū uiolenter altissima uoce.iiii.uicib⁹ replicauit. Quod si unus hō occidisset oēs hoies de mūdo manu ꝓpa & ad locū illū ipso die idulgētie uere cōtrit⁹ & ꝯfessus accederet: statim in ingressu loci illi⁹ mūdaret̄ aīa ei⁹ ab oī pctō: sic aīa pueri baptizati pfecto baptismo mūdaretur. Et si q̄s hr̄et unū solū denariū de alieno: & teneret eū sciēter & malitiose: nihil ei ualeret illa idulgentia. Et addit di. Perdita est illa indulgentia sepulchri q̄ ultra mare: ꝓpterea crucifix⁹ uoluit ꝓpter amorē quē h₃ ad xp̄ianos ut esset citra mare. Et ille stomacosus ita fuit amicabilr̄ ꝯiunct⁹ cū crucifixo trāsformat⁹ in ipsum: ꝙ de⁹ uoluit ꝑ eū saluos facere xp̄ianos. Ad h̄ r̄ndēs sacerdos arguit demonē di. Quare tu uocas b. F. stomacosu₃? R̄ndit demō cū magno clamore. Quia ipse fuit ꝯcept⁹ de semine uiri & mulieris sic & ceteri hoīes: & tn̄ humiliauit se in tātū ꝙ pp singularē assimilatione₃ crucifixi quā in aīa & in cope suo gessit: meruit plusq̄ oēs hoīes exaltari. L₃ āt btūs Ioānes sit maior sanct⁹ q sit in paradiso post m̄rem dn̄i crucifixi: tn̄ ille stomacosus cū fratribus suis uexillo explicato precedit in celo post ap̄los oēs alios scōs. Ipse.n.obtinuit illā sedē gloriosam luciferi ꝑncipis n̄ri. & ideo nō possum⁹ ipsu₃ nō solū ꝓpo noīe noīare: s₃ magis odimus eū q̄ oēs alios scōs: imo cognoscentes ipsum esse in illa dicta sede luciferi sublimatū plus cruciamur & affligimur ab illa gloria sua & sublimitate q̄ ab igne īfernali. Dixitq₃ demō iteꝝ sacerdoti absq₃ ulla q̄one.

Ego diu habitaui in ista muliere cum magna pace: & qete: & non phibebo ei quin uadat ad missas & pdicationes & indulgetias: nec in morte molestabo eam: qa quiete fui cu ipsa. Quarta aut die ante morte suaz separabor ab ea. Et nuq alicui de mundo manifestaui q essem in ea nisi tibi. Fuerat aut demon ipse in ea ultra. xviii. annos & de hoc nullus unqua perpenderat. Dixit ergo illi sacerdos. Quare tatummodo mihi hoc dixisti? Respondit demon. Quia crucifixus cogit me manifestare tibi me ipsum: ut ueritatem illius indulgetie tibi singulariter reuelarem. Post hoc interrogauit eum sacerdos. Quare beatus Franciscus non accepit priuilegiuz de ipsa indulgentia. Tunc mulier illa operatione demonis percussit sibi latus cum manu & palmas ambarum manuuz uidelicet palma unius manus cum digitis alterius manus & pedes. Quod admiras sacerdos ait. Quid significat hoc qd fecisti? Respondit demon. Duo tantumodo sunt signati in celo. s. crucifixus & ille stomacosus. Sciens igit crucifixus se daturu illi stomacoso bulla suaru stigmatu: no pmisit euz aliud priuilegiu accipe uel bulla manu homis fabricatam. Na sicut rex no comittit alicui anuli sui bulla nisi pter aliqd magnu factu: ita crucifixus quado uoluit saluare pplm suu: noluit illi stomacoso concedere aliud signu nisi bulla suoru stigmatu. Ite dixit ei sacerdos. Quid erit de illis q detrahut illi indulgetie & retrahut multos ne uadat illuc: sicut sunt multi religiosi. Respondit demon. Melius eet eis ut traheret unum asinu p cauda de Rauena usqz Mediolanu: qa de his facimus maius macellu in inferno: q fiat de pecudib⁹ & aliis aialibus Bononie. Post hec aut sacerdos & socii uoluerut ire ad requiescedu. Et appropinquates camere ubi iacere debebat cu magna abhominatioe dixerut. Setimus magnum fetore. Respondit statim demon cu magno risu. non miremini de hoc: q in illa camera cogregati sunt oes demones de ista strata in forma diuersoru aialiu si forte possent aliqd lucrari cum his qui uenerut ad indulgetia. Illi uero uiri cu feruore fidei facietes sup illos demones signum crucifixi ipos cum fetore penitus effugarut. Eode anno in mese augusti sequeti ide sacerdos reuertes de dicta indulgentia scte Marie de Angelis trasiuit p Rauena: cumqz illuc peruenisset: quida ex sociis suis duxit eum cum ceteris sociis suis ad locu fratru predicatoru. Intrantes aut claustrum inuenerunt ibi sexdecim fratres predicatores simul inuice colloquetes. Qui cum interrogassent eos unde uenirent? Responderut dicetes. Nos iuimus Assisiu pro indulgentia & nuc reuertimur Bononiaz. dixerunt aliqui ex illis fratrib⁹ pdicatoribus. Sanctus Fraciscus fuit bonus homo: sz nescimus si uera est indulgetia que dicit esse ibi. Respondit statim unus illorum fratru predicatoru. Si ueru est q deus est in celo & indulgentia illa uera est: si aut no est uera de⁹ no est in celo. tunc alii predicatores turbati contra ipsum dicebat. Quomodo tu loqueris fatue: & qliter tu scis hoc? Respondit ille pdicator. Scio hoc per testimoia certa: qa uidi qui fuerunt presentes quado beatus. F. obtinuit eam a Papa Honorio. uides predictus sacerdos q illi predicatores erat ita turbati contra illu qui dixerat ueritate: dixit eis. Quare ita turbamini & detrahitis huic uere indulgentie cuz fratres minores no se intromittant de illa qua dicitis esse Perusii? Respodit ille frater predicator. omnes fratres pdicatores de Perusio mentiuntur per gulam qui dicunt illam indulgentiaz esse ibi: quia ita est ibi indulgentia: sicut p stratas ciuitatis: sed ipsi introduxerunt hoc solum modo causa destruendi illam que uere est in sancta Maria de Angelis. Tunc uehemetius scandalizati illi pdicatores surrexerut omnes turbato animo: & recedebant cominantes illi fratri predicto & dicetes. In malum tuum protulisti uerba hec. Quod audiens prefatus sacerdos uocauit eos dicens. uenite & audite unu ualde notabile uerbum q habui hoc anno de ista indulgentia. Reuersis igitur omnibus q recedebant narrauit ibidem sacerdos totam seriem supradictaz: sicut habuerat ab illo demone eodez anno. Illi autem predicatores super his que dicebantur a sacerdote fuerut uehementer territi & compuncti: dixeruntqz sacerdoti & socii eius. Nos uere credimus nunc ibi esse plena indulgentia pene & culpe: sicut uos dicitis & hoc eet pdicadu p tota ciuitate. tuc sacerdos. Quare ergo ipeditis salutem tot animarum retrahedo eos a tanto bono & huic indulgetie detrahendo? Responderunt illi pdicatores dicetes. Nos pmittimus deo & tibi q nuq detrahemus nec retrahem⁹ aliquem ab ipsa idulgetia: sz quotquot poterimus inducere ad eundum illuc fideliter inducemus. Prefatis igitur apparet ueracitas hui⁹ sacre indulgentie. Patet etiaz quomodo stigmata beati Francisci sunt bulla huius sacre indulgentie: & sicut per ecclesiam stigmata infuisse beato Francisco est autenticum. ut dicetur coformitate tertia tertii libri. parte secunda: sic istam indulgentiam esse ueram est tenendum. Multa in supradictis apparent de statu & excellentia ordinis beati Francisci de quibus dicetur tertio libro conformitate septima. ¶ Autenticatur etiaz hec indulgetia alio demonis testimonio: uidelicet ex eius expulsione hac sacra indulgentia ab homine. In Marchia Anconitana in prorico mulier quedam fratris nostri soror a demonibus uexabatur: & instrumenta legebat ut notarius. Qui diabolus interrogatus cur sic ea uexaret. Respondit q propter nullum peccatuz mortale q esset in ea: sed ut clareret quata esset indulgetia sancte Marie de Angelis: ubi meritis beate Virginis & indulgentia mulier illuc ducta esset liberanda & nullo alio sanctorum remedio. Adiecit hoc. cogimur dicere ad laudem uirginis utilitate populi & confusionem nostram: quia illa indulgetia perdimus omnes animas quas lucrati sumus & possedimus magno tepore: & addidit. heu heu: quia uerecundiam nostra & periculum cogimur propalare. ex quo illi qui deberent eam predicare non pdicant. Et adiecit: q ipsa indulgentia maior erat q dicatur & q credatur. Ipsa mulier sic uexata ducta Assisiu introducta uioleter in scaz Maria de Angelis ipso die indulgetie a diabolo usqz ad testudine eleuata & in pauimeto piecta ut crederet mortua sana surrexit & libera. ¶ Nono confirmat

R

ueritas istius indulgentie testimonio defunctoruȝ qui se hac purgatos declararūt:& pergere ac prexisse statim ad regna celorum.Nam ꝙ perceptione huius indulgentie in proximo moriētes ad regna celorum penas purgatorii non tangētes sunt ingressi dictū est supra de muliere de Sclauonia: que sociis in mari apparuit & se regna celorū uirtute indulgentie Assisii percepte statiȝ declarauit itrasse.Soror Adriana de Cortona cum percepta indulgentia ex labore tamē habito decessisset: Sancta Margarita de Cortona dum ꝓ dicta sorore lachrimando oraret: uocē audiuit dicentem.Non plores ulterius animā sororis Adriane:quia merito idulgētie quā suscepit i scā Maria de Angelis: Absqȝ omni pena purgatorii beatorum gloriā est adepta.Consanguineus cuiusdā fratris nostri ordis de sancto Seuerino cōfessus ad indulgētiā scē Marie de Angelis prexit:qua pcepta non multo post ifirmatus decessit. Sed cum frater solicitus esset de ipsius statu scire:quadā nocte sibi prefatus eidē in luce quadā apparuit:que dictū frēm quocūqȝ pgeret antecedebat. Et statim locutus est di.se eē aiam talis consanguinei sui: & ꝓpter indulgētiā scē Marie de Angelis ad quā iui: remissa sunt mihi omnia peccata mea: sȝ statim ad celuȝ nō euolaui:sȝ teneor in quibusdā penis ꝓpter quādam restitutionē quā facere tenebar & nō feci. Dicas mr̄i mee ꝙ restituat:& ego statim ad celum ibo.Et signum erit ꝙ amplius tibi nō apparebo. Quedā domina de Alamania ab alia dn̄a ad indulgentiā scē Marie de Portiuncula trāsmissa:cuȝ rediret & iā esset prope ad unā dietā: infirmata ad mortem omnibus sacramētis perceptis ridere cepit:& sic decessit.Cum uero illa dn̄a que ipsaȝ miserat eius mortē audiret a socia sua: & de ipsa cogitās se sopori dedisset: apparuit ei dicta defuncta di. Sibi se esse optime. Interrogata cur riserit.Respodet ꝙ risit:ꝙ plusquā uiginti Angeli ad exitū suum uenerāt:q ipsaȝ ad gaudia paradisi ꝑduxerunt. Et his dictis disparuit. Duo nostri ordis frēs de Alamania ueniebāt ad indulgētiā:sed unus ex labore pussii infirmatus est: & cū audisset a medico se morituꝝ: deferri se fecit usqȝ Assisium: & indulgētia pcepta eadē die defunctus est.Cūqȝ socius ei⁹ oraret post completoriū cū lachrimis corā altari bti Frācisci & de socio mortuo quo carebat cōquereꝛ:statim Fr̄ defunct⁹ apparuit:indicās se eē in penis.Et cum socius diceret. ergo nō est uera indulgētia.R n̄det ille:imo est uerissima:sed hoc est ꝓpter quādā restitutionem quā facere debebā:priusquā esseȝ frater & nō feci. Acquire ergo dictā summā pecunie:& facias errogari:& ego alr̄ tibi postea apparebo.Qui frater statim currens ad custodē Assisii &si hora esset indebita omnia narrauit: & custos dictā summā pecunie fecit paupibus dari:& sequēti die hora qua primo orauerat duȝ oraret uidit tres uiros nimio splendore micātes uenīetes uersus altare beati Frācisci . Quibus appropinquātibus cernit unum esse btm̄.F.secundū.b.Antonium.tertium uero suum sociū ,Qui gr̄as referens socio suo de restitutione dixit ei se ire ad gloriā: & ꝙ post triginta dies ipm̄ sequeretur.Quod & factum est.nā cuȝ rediret uersus suam prouinciam die.xxx.in Mediolano spiritum deo reddidit. ¶ Non solum hec indulgētia profuit pergentibus & ipsam suscipientibus.ut dictum est:sed etiam defunctis pro quibus est suscepta profuit ad ipsorum liberationem plenariam a cunctis penis purgatorii ut scribenda declarāt. Et nonnulli post mortē eam a suis petiere adiri:qua percepta penis euasis paradisuȝ introierūt. In ciuitate Venetiarū quidā clericus fuit qui summo desiderio flagrabat istā indulgentiaȝ adire: & cum iaȝ necessaria parasset ad iter grauiter infirmat⁹ deuenit ad mortē:& aduocans quendā de amicis suis de quo p̄ ceteris ampli⁹ confidebat dixit ei.Quia pre omnibus amicis & consanguineis semper plus te dilexi.ideo te rogo ꝙ si deus me ab hac uita subtraxerit uel uocare decreuerit:ut accepta expensa & omnibus que pro uia mihi parauerā:uadas Assisiū ad indulgentiā statim uotum meum adimplēdo:quia ad ipsam indulgentiā summe pergere optabam.At ille ait.Esto securus:ꝙ omnia que mihi dixeris faciaȝ:& amplius q̄ hortaris:non multo post clericus ipse infirmus moriꝛ: & ille amicus immemor promissi aliis ad uiā se disponētibus segnius ac remissius cepit agere: aput se hoc mēte pertractās:si nō modo alio anno saltem possum ꝑficere ꝙ promissi.Cumqȝ ita cogitaret: & ecce q defunctus fuerat sibi in sonis astitit di. Quomodo tu q mihi semper fuisti fidelis : tam infidelr̄ contra me agere disponis? Surge uelociter & cum societate iam parata ꝑfice uota mea. Qui statiȝ expgefactus & quodāmodo timore coreptus cum aliis uiam agressus est: & cum iam trāsacta indulgētia reuerteretur:iterum q defunctus fuerat multa luce circūfusus sibi apparuit: dixitqȝ ei dn̄us tibi bn̄dicat pro labore quod pro me cepisti.Nā eadem hora qua ecclesiā intrasti omneȝ penam purgatorii liber euasi & uado ad gloriā paradisi. Frater carnalis cuiusdā mulieris ad mortē deueniens planctum uoce lamētabili & dolorosa cepit agere di. heu mihi: ꝙ nō sum securus sȝ turbatus morior ac desolatus: ꝙ indulgētiā scē Marie de Angelis quā deuote uisitare decreuerā non percepi.Cui soror. Fr̄ noli timere:qa si supuixeris uotum tuuȝ poteris adimplere. si aūt dn̄us ab hac uita te uocare uoluerit: ego in ꝑsona ꝓpria & in ꝓximo festo ipsius indulgētie pro te uotum tuum adimplebo. Et his dictis qui infirmus erat nō multo post tēpore defunctus est:& soror ei⁹ ut ꝓmiserat ad indulgētiā accessit.Et ecce eadē nocte qua ecclesiā intrauit qui defunctus erat eidē apparuit di. Soror mea charissima tibi reddo gratiaruȝ uberrimas actiones:qa illa hora q̄ ecclesiā dei genitricis ꝓ me ut ꝓmiseras intrasti:de grauissimis penis purgatorii extractus:celi ianuā suȝ ingressus.Et bti illi q̄bus a deo datū est istā sacrā indulgentiā deuota mēte uisitare: & his dictis amplius non cōparuit. In regno Sicilie q̄dā mulier filio orbata ꝓ eius aīa ad scm̄ Iacobū accedere ꝓponēs:filius mortuus ei apparēs dixit. Dicta uia quā ꝓ me facere disponis in magnū refrigeriuȝ & consolationē mihi est:sed si me uis ab omni pena liberare uiā tuā ꝑfice:& cū reuersa fueris ad indulgētiā scē Marie de Angelis uenire ne differas: & mox ab omni pēa

liberabor. Et ut uerȝ me dixisse comprobes: respice & uide que tibi demonstrabo. Et ostẽdit sibi locũ sancte Marie de Angelis foris & intus & oẽm circa regionẽ: uidelȝ ciuitateȝ Assisii & uallẽ Spoletanã: & post hoc ab oculis eius disparuit. Illa uero euigilãs & dicta loca memoriter tenens: ad sanctũ Iacobum cum perrexisset deinde uenit Assisiũ. Et iuxta mõstrata in uisione a filio tam de loco sancte Marie q̃ de Assisii ciuitate & ualle Spoletana fuit ualde amens pre stupore effecta: & omnia narrãs Guardião sancte Marie & fratribus: tandẽ indulgẽtia ipsa die percepta pro filio: dũ ad propria remearet iterum apparuit ei filius letus & gaudẽs: dixitq3 ei mater mea charissima certissime te scire uolo: ꝙ illa hora & tẽpore quãdo ecclesiã sancte Marie de Angelis ꝓ mea liberatione ingressa es: stati ab omnibus Penis liberatus paradisuȝ introiui. Nobilis domina de Frãcia cum pro anima filii sui ad indulgentiaȝ sancte Marie de Angelis fuisset: ad domũ reuersa filiũ reperit iuxta puteum stantem: & dixit matri ꝙ usq3 tũc fuerat in magnis penis: sed hora qua ꝓ me ecclesiã sancte Marie itrasti: ab omni pena tract᷒ celi gaudia iam percepi. Sed ad huius sacre indulgentie cõfirmationẽ & tuam consolationẽ permissus sum hec tibi intimare: sed statiȝ his dictis amplius nõ comparuit. Quibus perceptis p̃fata mulier anno sequenti ad indulgentiã hanc iterato peruenit. Circa annos domini. M.cccviii. Quidã nobilis miles de regno Apulie Franciscus nomine: cuȝ quodã rustico mercenario suo & societate alia ad indulgẽtiã sancte Marie de Angelis uenit. Et percepta indulgentia cum rediret cum dicto rustico & societate alia cõtigit dictũ rusticum grauem infirmitatẽ & pedum doloreȝ incurrere: qui tanq̃ dolens & penitens de bono ꝙ fecerat, dixit militi. utinam istam uiã tecum nũq̃ fecissem: quia iam expendi pecuniam & uobis omnibus recedentibus: ego solus hic pauper & ifirmus in exilio remãebo. Cui miles respondit. nõ te peniteat bonuȝ ꝙ fecisti. Sed si omnino te penitet da mihi indulgentiã in eo statu: sicut in Assisio recepisti pro anima fratris mei nuper defuncti: & ego coram tota societate tradã tibi pecuniã quaȝ per uiã expendisti: & insuper te expensis meis equo meo impositũ usq3 ad domum meã te reducã. Qui gaudẽs stultum pactũ cũ milite fecit: & statim inito pacto & pecunia accepta totã indulgentiã: sicut eam Assisii acceperat pro anima fratris sui defuncti militi dedit. Sȝ cum die altero miles cũ rustico equo uecto & alia societate sua iter perageret: frater militis qui defunctus fuerat clara luce uisibiliter eodẽ die sibi apparuit: atq3 dixit. Frater charissime hodie tibi immensas g̃as refero: quia indulgẽtia sancta quam deuotus pro me comparasti animã meaȝ ab omni pena purgatorii liberauit. Et ut uerum me dicere comprobes scias talia & talia esse facta in domo tua: que dum uera repereris scias me per sanctã indulgẽtiã que est matris Christi: a pena liberũ & ad deuȝ transire. Et his dictis ampli᷒ nõ est uisus. Miles aũt ad domũ peruenies cuncta reperit que & ꝓut frater eius defunctus predixerat: & miles recitãdo que acciderãt omnibus ↄclusit dicens.

Nunc scio firmiter & indubitanter indulgentiã sancte Marie de Angelis esse uerã & corã deo approbatam: per quã frater meus dilectus celi gaudia letus introiuit. ¶ Decimo astruit ueritas huius indulgentie diuina reuelatione & inductione ut persone irent ad istaȝ indulgentiã. Quod deus ẽt facit ↄtinue inspirãdo hominibus & mulieribus ut ad ipsam pergãt. Quorũ accessus inspirationi diuine debȝ attribui: cũ nec priuilegio ad hoc inducant nec frũm p̃dicatione: qa raro uel nunq̃ frẽs ipsam ut deberent predicãt: & tamẽ diuina g̃ra & isspiratione faciẽte ubi impedimẽta absint guerraruȝ in maxima multitudine fideles illuc uadunt. Attamẽ q̃busdã modo singulari deus inspirauit ut irent: & ueritatẽ huius idulgentie sua reuelatione declarare ↄplacuit. Anno dñi. M.cclxxxvi. Quedã mulier nobilis de Bononia uenit Assisiũ ad idulgentiã scẽ Marie de Angelis: & cũ per aliquos dies ibidẽ p̃maneret ipsa hora qua indulgentia incipiebat & cõmuniter ꝑ totaȝ noctẽ ꝓpter nimiã pressurã quã formidabat decreuit nõ ire illuc. s. ad ecclesiã sancte Marie: sed in hospitio remanere cum ancilla: sed de mane ualde diluculo cessante pressura ꝓ obtinenda indulgentia & uisitare ecclesiã cum sua ancilla illuc adire. Et cuȝ sic ut decreuerat fecisset: ac se sopori dedisset: uoceȝ audiuit clamãtem & diceteȝ sibi surge: tẽpus est ut ad indulgentiã descendas. Et statiȝ expergefacta presumẽs ꝙ sua ancilla eã uocasset dixit. Quid clamas? nũq̃d tempus est ut ad indulgentiã descẽdamus: sed ancilla r̃ndit di. domina ego nõ uocaui uos nec dũ tẽpus est eũdi. Cumq3 iterũ q̃esceret. scdo eandẽ uocem audiuit di. Surge & uade ad indulgentiã: q: tẽpus est. Et ipsa ut ꝑus ancillã uocauit. Que r̃ndit se illaȝ nõ uocasse: nec adhuc tẽpus esse. Tandẽ ad tertiã uocis excitationẽ nõ iterrogãdo de aliquo ancillã: dixit ei. Surge eamus tẽpus est. Cumq3 ipsa cũ ancilla sua uersus scãm Mariaȝ de Angelis descẽderet: ꝑ totã uiã nullum penitus inuenerunt. Sed in introitu & hostio ecclesie scẽ Marie quẽdam frẽm inuenit senẽ in habitu candido uultu honorabilem stare. Qui statim sibi dixit si uis hanc gratiaȝ & indulgentiam accipere: spolia & denuda te his uestibus tuis: quia aliter intrare non poteris. Quo audito stupefacta stabat: & tanq̃ adulta & maritata denudare se uerecondabatur. Ipse uero frater cum cingulum quo cincta erat apprehenderet mox uidit se non mente sed corpore immutatam tãq̃ si esset puella paruula duorũ annorũ. Et ipsa incepit admirari & dicere intra se. Quid de te est factũ? Quomodo sic tenera & parua tantã uiaȝ facere poteris & Bononiam reuerti? Et sic se tãq̃ paruulam sine uerecundia denudauit. Et ipse frater eam in ecclesiã ipsam sancte Marie de Angelis introduxit: in cuius parte dextra fontem baptismatis sibi ostẽdit di. Sic in fonte baptismatis ab omni pctõ lota fuisti & mundata: sic & in ista ecclesia nunc ab oĩ sorde pcti lota & mundata ↄsistis. Et his dictis frater ipse loquẽs secum statiȝ ab oculis suis sublatus est. Cumq3 conspiceret se uestibus suis consuetis indutaȝ in medio ecclesie scẽ Marie de Angelis p̃furis populoꝝ undiq3 circundatã se inuẽit: ubi ꝑus nullus ui

debat adesse. Quod cernēs deo & btē Marie:cui⁹ indulgentia esse cognoscit & btō.F. cuius meritis de remissione oiu3 pctōrū certificata fuit grās egit. Quidā Bighin⁹ de Senis in psona alteri⁹ Assisiū pgēs:nocte indulgentie.f.Frācisco Bartholi de Assisio lectori scē Marie letissime narrauit di. Quidā peregrinus seu psona fuit que nō credebat hic esse tantā indulgētiā.u3.a cunctis peccatis. Et dū staret in quodā suo horticello apparuit ei btūs.F.cū papa & cardinalib⁹: & btūs.F. faciebat signa per que inuebat ꝙ bullam noluerat de ista indulgētia. Et unus de cardinalibus surrexit & legit in quodam libro hec uerba. Indulgētia a pena & a culpa:sicut data est in terra:ita ɔfirmata est in celo: & uertit chartā aliā dicti libri:& legit idē:& sic cōmuniter uertendo chartas ide3 semp legebat. Vnde de ista indulgētia certificatus fuit & magnā habuit cōsolationem. Fr̄ illumiatus eps Assisii habuit a quodā peregrino cui a multis erat dissuasu3: ne ad indulgentiā prefatā portiūcule iret:qa nō erat uera. Sed apparente sibi quodā in specie diaconi albis induto ter dicēte sibi ꝙ uera est idulgētia & ꝙ secure iret:ad ipsam indulgētiā uenit & oibus enarrauit. ¶ Vndecimo approbatur hec idulgētia & uera docet miraculoꝝ opatione. Cū multi de Marchia Ancōitana irēt ad idulgētiā scē Marie de Angelis:& quoddā castrū ptrāsirēt: iuuenes barratarii illius Castri ab eis quo pgerēt requisierunt: Et cum causam eis itineris indicassent: unus illorum eos deridendo & manu a se protēsa dixit tā uera & tā certa est indulgētia ad quā pergitis:sicuti uerū est & certum me istam hirundinē que garriendo circūuolat habere manu mea. uix enim uerba finierat & ecce hyrūdo que prius in alto desuper uolabat:cunctis qui aderant aspicientibus:eius in manu resedit. Quo facto illi derisores confusione ac rubore suffusi stabant stupe facti:illi uero peregrini a dn̄o confortati: iter suu3 ad indulgentiā cum gaudio perfecerūt. Quidā Girardus nomine de Fighino:cum quādā diligeret mulierē nec ipsam habere posset:cōtigit dictā mulierē ad indulgētiam Assisiū adire: quod cernēs dictus gerardus usq3 Assisiū est eā insecutus: sperās eā habere in igressu ecclesie scē Marie de Angelis. Et cu3 dicta mulier ad ecclesiā iret:ipse Gerardus nec eā uidit:nec ecclesiā ullo mō prohibitus itrare potuit. Quo miraculo uiso confessus diligēter peccata sua:postea itrauit. Et nō multo post seculū relinquēs fact⁹ est frater minor. ¶ Duodecimo ueritas huius indulgētie cōprobat nō credentium punitione. Mulier queda3 de Padua confessa est semel ꝓprio sacerdoti omnia peccata sua. Et cu3 sacerdos interrogaret quare sic generalr̄ est confessa? Respondit ꝙ uolebat ire ad indulgētiā scē Marie de Assisio:& sacerdos miser. Si est uera idulgētia quam dicis ego uiu⁹ nō exeā de loco isto. Stati miser an̄ dictā dominā:& loquelā amisit & expirauit. Prefatis igit̄ duodecim uelut.xii.testimoniis p3 istā indulgentiā sancte Marie esse uerissimā. Que omnia sunt affirmata & coram testibus dicta & ꝓbata. Que quilibet fidelis du3 attente ponderat & diligēter: indubie credat hāc indulgentiā & ore uerā censendam:& ut habeatur toto opere prosequenda3. Multa aūt alia a deo sunt fcā ad istius indulgentie confirmationē:s3 pro opere presenti predicta sufficiāt. Ex dictis ergo apparet de solicitudine amore zelo beati.F.ac desiderio qd' habuit ad saluādas animas: & quomodo Christi exēplo animatus est ad procurādū oium salutē:qd' super omnia ostēdit huius sacre indulgētie impetratio:que annuatim & in perpetuū fidelibus pie accedētibus datur: nec ab ipsa separat̄ sexus nec conditio aut etas. Quia omnibus tā mulieribus q̄ uiris:tam pauperibus q̄ diuitibus:tā Italicis q̄ Vltramontanis:tā Barbaris q̄ Latinis: & sic de nationibus hominū:tam senibus q̄ pueris & iuuenib⁹ dummō sint cōtriti & confessi ut decet:ipa indulgētia a deo datur. Quare & si multis aliis beneficiis diuina grā faciente humano generi a btō.F.exhibitis: Homines btō.F.q̄plurimū obligent̄ utpote Quia pmo mūdu3 renouauit ut patuit libro pmo conformitate.viii. parte.ii.& cōformitate.x.&.xi. Secūdo uitā perfectā demonstrauit ut patuit.libro pmo.ɔformitate.ix. parte.ii.de regula euāgelica quā seruauit. Tertio mundū ɔtēnendū declarauit.libro pmo.ɔformitate.vi.& dicetur huius scdi ɔformitate.iiii.parte.ii. Quarto Iesum prosequendū idicauit cuius amore omnia despexit. ac post eius uestigia toto nisu pfectionis icessit.ut oñdetur in hoc scdo libro: & in tertio libro cōformitate secūda. parte scda. Quito mūdū sua uita & doctria illumiauit. De quo dicet̄ ɔformitate.xiii.huius scdi libri. Sexto demones subiecit & suppeditauit. de quo dcm̄ est libro pmo ɔformitate.vii.& dicet̄ in isto scdo ɔformitate.ix. Septimo generis hūani exaltatio: & hoc in sui psona:tot & tāta a deo pcipiēdo & spālr̄ stigmata. De quo dicet̄ cōformitate.iii.tertii libri. Octauo p se & suos frēs signa i orbe perpetrauit: ꝓpter q̄ nō solū in una parte:s3 in oibus rōne liberatiōis a malis: & ēt exēploꝝ exhibitoꝝ ab ipsis debēt deo & btō.F.fideles grās exhibere.de qbus dcm̄ est.lib.pmo.ɔformitate.viii.& libro secundo.conformitate pma: & dicet̄.libro.iii.conformitate.ix.&.x. Nono in gloria celesti sublimauit.de q̄ dicet̄.libro.iii.ɔformitate.viii. Decimo purgatoriū euacuauit.libro.iii.ɔformitate.v. Vndecio suoꝝ deuotoꝝ psonas & anias protegit & ad gloria3 pducit.libro tertio.ɔformitate.x. Duodecio que cupit genus humanū obtinere bti.F.meritis a deo dant̄. sicē lib.iii.cōformitate.ix.&.x dicet̄. Tn̄ sup oia obligatū reddit btō.F.huius sacre idulgentie ipetratio. Tū qa nullus scōrū hoc unq̄ exhibuit generi hūano nec ꝓcurauit. Tū qa nō parte hoīs ꝓcurauit saluari: s3 totum hoiem p dimissionē totalē oiu3 pctoꝝ. Tū qa nō uni gēti etati uel ɔditiōi s3 oibus. Tū ꝙ non ꝓ uno semel & tēpore: sed una die singulis annis & perpetuo. Sic ergo tanto bn̄ficio ꝓcurato p btm̄.F.qa salutē ꝓcurauit oium oēs homies q sunt fuerūt & erunt paliis scis btō.F.obligant̄ & tenent̄:nec est aliqs pctōr tā sceleratus nisi q totalr̄ ignorat d' ista idulgētia:qui excusationem habeat si dānatur aut nō obtineat suorum ueniam peccatorum.pure confiteatur:& ad hāc pergat indulgentia3 & salutē obtinebit perfectam. Magnum quippe est ꝙ un⁹ pauperculus modicus & despectus

tot bona mundo protulerit & dederit: q̄ signum est ac ceptatiōis maxime bti.F.apud deum: & sui feruentissimi amoris & charitatis ad salutē omniu3 hominum p̄ntium & futuroꝝ. Dicta beneficia a btō.F.hominibus tradita magna indigerēt declaratiōe. Sed ad presens reserare omitto cā breuitatis: q̄ ex dictis in precedētibus & dicēdis in sequētibꝰ apparebit eorū expositio & magnitudo ipsorum. Sic ergo p3 quō debet intelligi secūda pars huiꝰ secūde ꝯformitatis istius secūdi libri.u3. Frāciscus aiat: & hoc p respectu3 ad oēs fideles & frēs suos generalr. Restat ergo uidere quo modo btūs.F. ad instar xp̄i ut pastor se habuit ad fratres: & aiatus fuit ad faciendū oīa que ad uerū ptinēt pastorē & prelatū. ¶ Vbi sciendū est q̄ btūs.F.ut bonus prelatꝰ & pastor frēs suos uelut oues a xp̄o eidē traditas p̄mo in loco tuto collocauit: q̄a in uita euangelica obseruāda fundauit.ut dcm̄ est ꝯformitate.ix. p̄mi libri. Secūdo ad pascua uberrima minauit: q̄a appetere eterna & sola & crucifixi meditari mirifica incitauit.ut dicit.iii. pars legēde &.vii. Tertio ab isidiis diaboli ꝯseruauit sicut patuit de fratre Ruffino p diabolū deprauato: que3 ad uiā ueritatis reducēdo a diabolo liberauit. Et de frē inobediēte subacto habenis diaboli: que3 suo monitu eripuit: & sic de aliis. Quarto refecit & cibauit nō solū doctrina: ut dcm̄ est in p̄mo lib.s3 & cibo corporali.ut dicet in isto. Scdo ꝯformitate.xii.ut patuit in caplo generali Assisii celebrato: ubi qnq3 milia & ultra frūm deus cibauit meritis bti.F.ut dicit.v.pars legēde. Quinto placibilē & affabilem in cōdescendēdo se exhibuit. sicut patuit cū fratre qui multa abstinētia deficiebat.ut dicit.v.pars legende. Et de alio fratre ifirmo: quē duxit ad uineā ad comedendū uuas: & ut ruborē sibi tolleret ip̄e p̄or comedit. Quibus comestis Frater ifirmus fuit ab infirmitate sanatus. Sexto separauit.s.malos a bonis. hoc patuit de frē: quē expulit ab ordine q̄ bn̄ cōedebat & nihil opari uolebat: & sic de aliis. Septimo scā suoꝝ fratrum & ouium cognouit: sicut dicet huius secūdi libri ꝯformitate.xvi.nā introitū & exitū frūm oium nouit. ut patuit in descriptiōe fris minoris: quē debere eē dicebat ad istar sociorū suorū.s.fris Bernardi Ruffini & sic de aliis. Cognouit scā fris Leonis Ruffini Bernardi Helie & sic de aliis multis. Octauo sanauit sp̄ualiter doctria & uerbis. sicut patuit in nouicio q̄ ordine3 exire uolebat: & de frē Ruffino &c. Ac corporalr. sic dcm̄ est p̄ma ꝯformitate huius libri secūdi. Nono per uiā rectā & perfectā deducēdo cōduxit: exēplar oiu3 uirtutū ipsis p̄bendo in cūctis actibus suē uite. Decimo ad se benigne euocauit: & hoc dū archana diuinorum prout uidebat saluti ipsorum utile esse reserando eis palā fecit. sicut de multis p3 in legenda. utpote de dilatatione ordis. de iclinatiōe summi pontificis: & sic de aliis que deꝰ ipsi reuelādo eis edicebat. Vndecimo ꝓ eis exorauit.ut q̄rta & decia pars legēde ostēdunt. Deum.n. orauit ꝓ tētatiōe fris Bernardi Ruffini pro frē Helia & sic de aliis.ut dicet ꝯformitate.xi. huiꝰ secundi libri. Duodecimo suā uitā ꝓ eis posuit. unde ut p̄beret se eis: exēplarē uitā austerissimā usq3 ad mortē semp duxit. ut patebit cōformitate.xiii.huius libri secūdi. Quibus apparet btm̄.F.uerū & bonū frū3 fuisse pastorē & prelatū. Insuper ipse ad instar materialis pastoris sp̄ualiter accipiendo in sua pera.i. in sua mēte gessit & pectore. Panē uite.s.xp̄m cū summa deuotione frequēter cōmunicādo.ut dicit.ix.pars legende. F.fuit pastor bonꝰ. Sal.summa discretiōe. ut auriga uirtutū omnia exercendo.ut dicit.v.pars legende. Aqua ꝓ potu ad lrām fuit usus.ut dicit.v.pars legende. Sed sp̄ualr aq̄ sapiētie fuit a deo potatus itelligētie scripturaꝝ ut.xi.pars dicit legende. Herbis uirentibus cum suis fuit usus.s. exemplis sanctorū & sp̄aliter xp̄i.ut dicit.iiii.pars legende. Et apostoloꝝ.ut dicit.ix.pars legende.quoru3 exemplo uixit.ut dicit.iii.pars legēde: & martirū triūphos emulabat.ut dic.ix.pars legende. Canes habuit quia ipse cū suis p̄dicationis offm̄ iniunctū: ut dicit q̄rta pars legende: exercuit fidelr & feruēter. Viliter ad lrām indutus fuit.ut dicit q̄rta pars legende: & septima & chorda citus. Sub tecto paupculo quoad uixit reclinauit.ut dicit.vii. pars legende & ꝯformitate q̄rta huius libri secūdi dicet. Stramenta pro lectulo habuit.s.terrā cubitando. Et sic sub celo nihil habere uoluit: nec corpori suo indulsit: imo circa mortē de nullo dixit se debere dicere culpā suā: nisi q̄a frē3 corpꝰ qd̄ se sponte sp̄ui subiecerat male tractauerat. Estu3 meridianum & diabolicu3 declinauit oium contemptu & despectione.ut dicit.vii.pars legēde. Et sic nulli uiuēti onerosus fuit. Baculū tenuit: q̄a iustissimꝰ fuit deo sibi & ꝓximo qd̄ erat debitum reddendo. Caulas habuit: q̄a fidem catholicā cum suis firmissime tenuit & docuit: fistulā deuote tenuit orōnis. eidem uendicādo q̄cq̄d in ipso erat. ut dicit.x.pars legende. Calculū habuit: q̄a xp̄o totus iunctus fuit & unitus.ut dicit pars nona legēde. Sic ergo btūs pr̄.F. nō mercenarius extitit: sed bonus & uerus pastor erga oues suas.i. fratres a deo sibi traditos & cōmissos. Quibus omnibus patet declarata scđa pars huius secūde ꝯformitatis.u3. Frāciscus aiat & generalr & sp̄alr.

¶ Fructus tertiꝰ & ꝯformitas istiꝰ secūdi libri &.xv. in ordine. Iesus stola clarificus Frāciscus subleuatur. Prime partis.u3. Iesus stola clarificus. Expō.

Ominus & redemptor noster Iesus xp̄s cum ab instanti sue conceptionis perfectus deus fuerit & perfectus hō: anime sue nō solum est plenitudo deitatis cōmunicata: sed & plenitudo gratie collata.ut habetur Io. p̄mo & tertio sentētiarum.dist.in.xiiii.ac omni beatitudine essentiali in portione superiori beatificata.ut.iii.dist.habetur. Et miraculū per maximum fuit talem beatitudinem non redundasse ad portione3 inferiorem. Et consequenter corpus suum non beatificasse beatitudine accidentali ipsum stolis beatitudinis uestiendo. hinc est q̄ saluator noster: sicut deitate3 suam astruere uoluit diuersis argumētis & uisis: sic &

animam suam fuisse beatitudine recreataꝫ.non solum ostendendo suam deitatē aperte animā beatificanteꝫ: & consequēter suam animā beatitudine principali & essentiali beatificatā:sed & humanitatē.s.corpus suuꝫ aliquando beatificatuꝫ stolis gloriosis & beatitudine accidentali nō per unam dotum beatificarum: sed insimul omnib⁹ adunatis.Erat enim re uera decēs ut ipse dei filius suam deitatem nude & aperte aliquando & quibusdam ostenderet.iuxta dictū beati Augustini.ut uitam ostenderet in qua post hanc uicturi sumus. Ac premiū actuum & operū uirtuosorū.Quo nō soluꝫ ad credenda sed ad peragenda ardua a deo iniuncta homo animaret.Hanc enim suam deitatē nude & aperte in ueteri testamēto ostēdit Moisi.nō quādo eaꝫ petiit. Exodi.xxxiii.sed postea.ut habet Numeri.xii.hoc.n. ei munus a deo cōcessum est ut deū uideret sicuti est. Que cōtemplatio cunctis filiis in fine promittit. ut dicit Augustinus.xii.super Gene.ad lrām: & in epl̄a ad Paulinā.Fuit etiam Isaie cōmunicata.Isa.vi.ubi Glo. deū nemo uidit unquā oculo corporis:sed pōt eum uidere oculo cordis:sicut uidit eū Isa. unde beati mūdo corde:quoniā ipsi deū uidebūt.In nouo testamento uidit beatus Paulus in raptu.de quo habet.ii.Corin.xi. unde btūs Augustinus in qōne penultima ad Orosiuꝫ sic dicit.ob id raptus fuerat Paulus in tertiū celuꝫ.i. in intellectualē uisionē:ut deū nō per corpus nō per similitudinē corporis:sꝫ sicut est ipsa ueritas cerneret. Ad h̄ ꝑfecto peruenerat Paulus:ut deū sic in uita ista uideret:sicuti sancti post hāc uitam.Ideꝫ dicit.xii. super Gene.ad lrām:& in epl̄a ad Paulinā de uidendo deū. beatus etiā Stephanus uidit. Actuum.vii.ubi Glosa. Quidam electoꝝ in hac uita adhuc detenti mundato oculo cordis uidere meruere gloriā.ut hic Stephanus & Paulus raptus ad tertiū celuꝫ:sed Paulus uidit ut uident beati:quare & Stephanus.de beata uirgine pie etiam est credendū ꝙ uiderit: ꝑsertim dum in eius utero Iesus xp̄us moraret̄: quia priuilegia gratiarum aliis cōcessa nō sunt ab ipsa deneganda.prout dicit Ieronimus in sermone de assumptiōe.Hodie &c. & Bernardus in epistola ad Lugdun̄.De btō Benedicto idē asserere uidet̄ beatus Gregori⁹.ii.Dial.& de quibusdam aliis est pie credendū:ut per raptum ad huiusmodi uisionē peruenerint in presenti cōstituti. ut dicit Augustinus in epistola ad Paulinaꝫ de uidendo deum.Et si dicat̄.hoc uidet̄ repugnare illi quod scribit̄. Exodi. xxxiii. Nō uidebit me homo & uiuet.Respondet Augustinus in epl̄a ad Paulinā:ꝙ non intelligitur ꝙ non uiuat presenti uita & in corpore mortali : sed accepit uiuere pro actu uite sensitiue & imaginatiue qua homo debꝫ mori cōsiderata uisionis excellentia non dei omnipotentia.Cōtra predicta est id.Io.ꝑmo deuꝫ nemo uidit unquā:& Apostolus dicit: ꝙ lucē habitat inaccessibilē quā nemo hominū uidit nec uidere potest. Respōdet btūs Augustinus ꝑmo libro de trini. ca. v. ꝙ Apostolus pro tanto dixit:ꝙ illi qui uident deuꝫ ultra homines sunt.i.ultra hominis pura naturalia constituti:& in epistola ad Paulinā dicit: ꝙ deuꝫ nemo uidit unquā uel in hac uita sicuti est: uel in alia uita sicuti uisibilia ista que corporali uisiōe cernunt̄.Et pōt dici iuxta glo.allegatā de Isa. Quod nemo uidit unquā oculo corporis nec uidere pōt.ut dicit Apl̄us. ¶Hāc uisionē ipse deus & saluator noster in ꝑsenti constituto uel constitutis cōmunicando:quia nō est uisio permanēs in aliquo cui cōmunicata est nisi in sua anima: sed trāsiens:plura & singularia dona ipsum sic uidenti elargit̄.Et ꝑmū est gratificationis. gr̄a eniꝫ uie communiter nō sufficit eleuare & disponere ad tā arduam uisionem.Nec est sibi ꝓpriū & essentiale: ꝙ sic qlibꝫ uideret uel uidere possꝫ deū, q̄re uel alia gr̄a requirit̄ uel ꝑoris augumētū : & hoc de cōmuni lege & nō dei omnipotētia pēsata.Secundū est perfecte purgatiōis. Deus enī a solis purgatissimis mētibus uidet̄. ut dicit Augustin⁹.ꝑmo de trini.q̄re homo tali uisione sibi data ab omni scoria & rubigīe purgat̄ pc̄ti:& fit uas purissimū.Tertiū est fomitis suppressionis.ꝓ tūc.n.anima nō icitat̄ ad malū nec retrahit̄ a bono: imo oppositum:cū sibi omne bonū demonstrat̄. Quartū est singularis sanctificatiōis accipiēdo sanctificationē ꝓ singulari dei in aīa habitatōe.iuxta illud ꝑs.Sāctificauit tabernaculū suū:deus in medio eius &c. Quintuꝫ est in gr̄a ꝯfirmatiōis ꝙ tali uisione stāte:ꝙ peccet nō est intelligibile. Sextū est certificatōis de ꝑmanētia in gr̄a: & forte etiā de ꝑseuerantia finali. Paulus.n.q habuit huiusmodi uisionē nō ꝑmanētē sed trāseūtē dixit.Ro. viii.Quis nos sepabit a charitate xp̄i?Et r̄ndebat dicio ꝙ nec mors nec uita &c.poterit nos separe a charitate dei q̄ est in xp̄o Iesu. Septimū est copulationis: tali.n.uisione homo cū deo unus sp̄us efficit̄ : adeo ut ab ipso diuidi. ut dicit Apl̄us & separari non possit. Octauū est ꝯsolatiōis.ꝑs. Adimplebis me letitia cum uultu tuo:delectatiōes in dextera tua &c. Nonuꝫ est trāsformatiōis ꝑfecte.ut dicat cuꝫ Apl̄o. Gal.ii. uiuo ego iā nō ego:uiuit in me uero xp̄us.Decimū est illuminatiōis.Audit.n.& uidet cum Apl̄o.ii.Corin.xi. Archana uerba que nō lꝫ homini loq.Vndecimū est cupite dissolutiōis.cupit.n.cū Paulo dissolui & esse cuꝫ xp̄o.Duodecimū ē gl̄ie ꝯseq̄nde subarrationis.Signū eniꝫ est glorie post hāc uitā accipiēde: cui talis uisio a deo in ꝑn̄ti cōcedit̄:ut pꝫ de ꝑdictis: qbus dn̄s dignatus est cōcedere.¶Et si dicat. Nōne lucifer uidit deum?R̄ndet̄ ꝙ nō uisione hac de q̄ loquimur sed alia: ꝙ hec est que btificat & sꝫ trāseūter tales & permanēter btōs. Quā nō habuit ip̄e Lucifer nec Angeli ante ꝯfirmationē in gr̄a.Multa alia talib⁹ uidētibus proueniunt.ut dicet̄.libro.iii.ꝯformitate.vii.Sed ad presens dc̄a sufficiāt.Hec ergo uisio sicut a nobis naturalr̄ desiderat̄:ita a quolibꝫ ut det̄ eidē a deo: ipse altissimus dꝫ deprecari & dici:cū ꝑs.Ostende nobis faciē tuā & salui erimus:facies enim tua plena est gr̄aruꝫ. Hester xv. Hac ergo habita uisione homo certificat̄ de credendis agēdis & obtinēdis.q̄re nihil ei incredibile nihil durum & asperū est uisum ut patuit in prefatis & aliis qui uiderunt. ¶Verum ꝙ dicta uisio non conceditur omnibus:& animā Christi fuisse beatā ab instāti sue cōceptionis credendū erat ab olbus:ac oculi nr̄i & sensus solū corporalia apprehēdunt & sentiūt:hinc

Quō dei nemo uidit unq̄.

Lucifer ñ uidit deū hac uisiōe

Cur xpus uoluit trãsfigurari.

est q̄ cum beatitudinē anime xpi. oculo corporali ui-
dere nō possumus: sicut nec ipsam aiam: p̄ corp⁹ ergo
suum. i. p̄ corporis dotes eam btã demonstrare dece
bat: ut p̄ effectus huiusmodi q ab aĩa btã & sola p̄-
cedunt: ad beatitudinē eius anime deueĩremus. Et sic
faciendo de beatitudine accidētali noticiam hēremus
ipsius xpi. Declarare ergo eidē placuit sue beatitudi-
nē anime p̄ dotes corporis: & qa dotes beatificantes
corp⁹ sunt quatuor. uꝫ. subtilitas: agilitas: claritas: im-
passibilitas. Corpus. n. gloriosuꝫ quatuor p̄fata habe
bit. Quia. n. nunc est grossum tunc erit subtilissimum:
omnia sine lesione penetrãs. Quia ē pōderosuꝫ & gra
ue tunc erit agilimũ & perget quocũqꝫ libuerit quasi
in momēto: quia est obscurũ tunc erit clarissimũ: utpo
te sole splēdidius: quia uero nũc subiectũ est passioni
bus. tunc erit impassibile: quia a nullo pati ualebit: Et
he quattuor dotes siue sint ab aĩa siue ab alio: astru-
unt tamē animã btãm: Saluator noster per p̄fata ani-
maꝫ suã esse btãm reserauit: nō simul in uita & si post:
sed nũc unã nunc aliam declarando. Dote subtilitatis
usus est p̄ut dicit Hugo de sancto Victore: quãdo uir
ginitate p̄seruata & uirginitatis itacta clausura a uir
ginis utero clauso exiuit de btã Maria nascendo. Et si
sanctus Thomas dicat: q̄ nō fuit per dotē subtilita-
tis q̄ sit tunc usus: sed miraculo nouo. Agilitatis dotē
usus est: quãdo supra aquas ambulauit. ut docēt euan
gelia. Aqua enim nō est indurata sub eius plantis: sed
in sua permanēte dispositione saluator super eaꝫ am-
bulauit. Impassibilitatis dote (sequēdo dñm Vgoneꝫ)
usus est: duꝫ panē transubstãtiauit in corpus. unde cor
pus Christi & si mortale esset in se quãdo ipsum disci
pulis tradidit & passibile: licet corpus xpi esset mor-
tuuꝫ pro tũc si esset & fuisset in sacramẽto: quia omne
absolutum quod infuisset eidē extra sacramentuꝫ: in-
esset eidē duꝫ esset sub sacramento: sed non omne re-
spectiuũ: tamē si corpus xpi. i. hostia consecrata per-
cuteretur in ignē poneretur: & sic de aliis passionibus
nihil corpus Christi pateretur. ratio quia impassibile
est sub sacramēto ɔtentũ. Et sic dote impassibilitatis
suum corpus adornauit modo iam dicto sub sacramē
to locando: ei ut a nihilo possit affici extrinseco cōce-
dendo. Claritatis uero dote usus est quando in monte
Thabor corã tribus Apostolis trãsfiguratus: species
eius. (ut dicit Lucas) apparuit altera nō in q̄titate: sꝫ
in qualitate: quia ut dicit Mat. xvii. facies eius appa-
ruit ut sol uestimēta eius alba sicut nix. De qua dote
& de qua trãsfiguratione loquit̃ prima pars huius ter
tie conformitatis istius secũdi libri di. Iesus stola cla-
rificus. Et quia h̃ indiget debita expositione. ideo pro
eius declaratione sunt aliqua inquirēda & uidēda. Et

Trãsfiguratio qd sit.

primũ. Quod cũ euãgelista. Mat. dicat q̄ xpus transfi
guratus est. Quid est trãsfiguratio: & quomodo debet
intelligi hec trãsfiguratio facta. ℭ Et p̄ huius indaga
tione sciēdũ est: q̄ trãsfiguratio ad uim uocabuli eun
do est. in figuraꝫ alterius trãsitio & mutatio. Sed figu
ra in sacro eloquio dicit̃ dupl'r. Aliquando accipitur p̄
quãtitate. sapiē. vii. In uētre matris mee figuratus suꝫ
caro. Aliquando dicit qualitateꝫ: & sic accipit. Aristo.
ponēs eaꝫ in quarta specie qualitatis: & de hac loquit
tur Apostolus. p̄me. Corin. vii. p̄terit figura hui⁹ mun
di: & quandoqꝫ accipit̃ figura pro signo. p̄me. Corin.
xi. omnia in figurã. i. in signum cōtingebãt illis. Sed de
hac nihil ad p̄positũ. Saluator ergo quãdo transfigu
ratus est quãtitatem nec corporis nec faciei mutauit:
sed bene qualitatē: quia in aliam figuram. s. beatã mu
tatus ē. Sic ergo patet quomodo in figuram aliam sal
uator trãsfigurãdo se est mutatus. Secundũ est quare
uoluit se transfigurare. Et licet dictũ sit in parte: tamē
hoc uoluit exercere. ut dictũ est: ut beatitudinem ani-
me sue demonstraret: per beatitudinem ad tempus
corpori collatam que ex anime beatitudine procedit:
quia non pōt bene intelligi q̄ corpus sit beatũ & ani
ma nō: & si ecōuerso fuerit in Christo. Et quia in dei-
tate ipsius anime nostre: in huanitate corpora no-
stra suam beatitudinē debent habere: Quid esset bea
titudo nr̃a sanctis Apostolis tali transfiguratione de-
clarauit. Id ipsum peregit: quia ipse premiserat. ut pa-
tet. Mat. xvi. Si quis uult uenire post me abneget se-
metipsum &c̃. & ut dicit Gregorius. Magnum est ab-
negare qd' habet: sed ualde multum est abnegare qd'
est: & Ambro. istum passum exponēs euangelii di. ar-
duum quippe est crucē tollere: animã periculis morti-
qꝫ corpus offerre. Negare q̄ sis cum uelis esse qd' nō
sis: & subdit. moralis & bonus magister ne quis despe
ratione frãgatur aut tedio: premiũ uoluit ondere: qd
in futuro assit mercedis ostendendo. Insuper quia di-
xerat. Mat. xvi. Sunt quidam de hic stantibus qui nō
gustabunt mortem donec uideant filiuꝫ hominis in re
gno suo: & cum ipse sit ueritas. Ioãnis. xv. quod pro-
miserat opere impleuit. Demonstrauit enim & in sua
fore uirtute se beatificare & beatitudinem pro libito:
assumere. ℭ Tertiuꝫ uidendum. Cur coram tribus di- Cur coraꝫ trib⁹ soluꝫ se trãsfiguraui.
scipulis & non pluribus se transfigurauit: quia euan-
geliũ dicit: q̄ Iesus assumpsit Petrũ Iacobum & Ioan
nem & nō alios. Respōdet. Primo quia sufficiēs est te
stimoniũ duorum uel triũ. Secũdo p̄pter misteriuꝫ tri-
nitatis p̄dicandum per istos tres Apostolos tribus lin
guis p̄ncipalioribus: quia Petrus latinis. Rome enim
obiit. Iacobus Hebreis & Ioãnes Grecis. Tertio ut
doceret q̄ ardua & secreta pluribus nō sunt reuelan-
da. Quarto ut hos p̄ aliis autenticos redderet utpote
qui esse debebãt colũne ecclesie in misterio trinitatis.
Quinto si omnes assumpsisset. quare & Iudam indi-
gnum. Si alios & nō ipsum occasionē ex dimissiōe ad
malefaciendũ ei prebuisset. ut dicit Dama. ℭ Quartũ Vide pulchra et notanda de dñi trãsfiguratiōe.
q̄rendũ in quo loco fcã est huiusmodi trãsfiguratio. &
respondet euangeliũ: q̄ in monte excelso & seorsuꝫ. s.
in monte Thabor ubi. Primo innuit: q̄ id Christus fe
cit ut ostēderet q̄ deus se & sua referat illis qui a stre
pitu sunt remoti mundanoruꝫ. sicut Moisi in monte Si
nai. Exo. di. xx. &. xxxiii. & Helie in monte Oreb. iii.
Regum. xix. Et discipulis in monte. Mat. v. Secundo
ut daret intelligi q̄ non in istis inferioribus: sed in su-
perioribus gloria nostra est querenda & beatitudo.
Sed a terrenis oportet cōsurgere qui celestia uult in-
tueri & habere. ℭ Quintum querendum & uidendũ:

quomodo facta est hec transfiguratio. Respondetur ꝙ Iesus transfiguratus est ante eos. uide coram quibus: quia ante eos sanctos Apostolos. hoc egit ut testes eēnt: & ut aniaret eos ad similē beatitudinē peroptandā transfiguratus est ante eos. Nota ꝙ deus fecit hanc trāsfigurationē. Sed dicit passiue transfiguratus & hoc respectu humanitatis & corporis deb3 intelligi nō respectu anie ac deitatis. Iam.n.erat in aīa & aīa fecit uere in corpore. S3 quō⁹ dicit euangeliū facta est facies eius altera: nō quātitatiue sed qualitatiue: qa ut sol: quia beata & gloriosa. Resplenduit eni3 facies ei⁹ ut sol: imo plusquā sol. Et ꝙ nō habuit exēplu3 clarioris luminosi: ideo posuit sol. ℭ Sed hic sunt aliqua dubia.

Dubia

1 Primū dubiū. ubi fuit ista claritas in subiecto. Rñdet Alexāder de Ales.iii.parte summe.parte pma.qōne.ccxiiii.ꝙ subiectiue fuit in corpore. S3 in ueste fuit ab exteriori a superinfuso faciei splendore.

2 ℭ Secundū dubiū. An talis claritas fuerit gloriosa. Respōdet ꝙ sic: & si ad tēpus assumpta. ut enim dicit Lucas.caplo.ix. uisus est in gloria magna & testantibus doctoribus Ieronimo Chrisostomo & Remigio sup hūc locū: In gloria uisus est future postea resurrectionis: in qua post iudiciū apparebit electis.

3 ℭ Tertium dubiū cur dñs uolēs oñdere beatitudinē sui corporis plus Apostolis reserauit p dote3 claritatis q̄ per alias dotes? Rñdet ꝙ alias dotes uidel3 duas oñderat. Primā.s.subtilitatē nascēdo. Secundā super aquas ambulando. Mat.xiiii. Quare restabat per hanc ostendere.s.per claritatē. Hoc idē peregit: quia ad claritatē omnes alie dotes sequunt. Lux eni3 sine sui corruptione corpora penetrat diafana: & sic est subtilissima: fit subito & multipliciter in medio & sic agilima. Non inficitur transiens per infecta & sic impassibilis. ut dicit Alexander.tertia parte. qōne.ccxix. quare ostendendo de claritate cōsequēter & de aliis ostēdit. Sic ergo claritas illa fuit ab interiori ꝓducta.s.claritas corporis & fuit uera: quia aliter fuisset non uisio sed illusio & fuit gloriosa.ut dcm̄ est.

4 ℭ Quartū dubiū. Quomodo potuit stare ista claritas cū colore priori. Respōdetur ꝙ color est quid materiale respectu lucis. quare ꝓ positū. Similiter in quibusdā lapidibus preciosis simul stant color & splendor. ut docet experientia. Hoc etiā deus potest facere.

5 ℭ Quintū dubium. quomodo talis claritas gloriosa potuit stare in corpore mortali? Respōdet ꝙ cū dotes sint distincte & deus cunctipotēs potuit ꝓ tempore dare unā sine alia.

6 ℭ Sextū dubiū. Quomodo tāta claritas cū esset centies lucidior sole. ut dicit Hilarius & Aimo: nō illuminauit totum mundu3? Respondet pmo ꝙ illa claritas uoluntarie est in corpore dñi expressa: & per consequēs cui uoluit manifestauit. Secūdo quia ut docet experientia. Lucerna nō illumiat nisi sit in situ debito locata. Quare nec claritas illa: quia nō in situ apto posita mundū illuminabat. Tertio hoc fuit factū uirtute diuina retrahente lucis huius radios. Vt eni dicit Augustinus in epl̄a ad Paulinā. Sicut in nostra potestate est uidere corporalia: sic in potestate spiritualiu3 est ut ea uideamus uel nō. quare ꝓpositū.

7 ℭ Septimū dubium. Sicut cū oculi nostri in sua claritate fixa acie solē intueri nequeūt: quomodo oculi Apostoloꝝ tantā lucem uidere potuerunt? Respōdet Alexander.iii. parte.qōne.ccxxiii.ꝙ solem nō possumus uidere nō ratione splendoris: sed caloris dissoluētis humidū radicale pupille oculi. Sed claritas gloriosa nō est uisus diuerberatiua uel dissolutiua: sed magis cōfortatiua fortificatiua & delectatiua: & sic ipsam uidere potuerūt. Facies ergo facta est ut sol uestimēta eius alba ut nix. Et quia nihil albius est niue nec splendidius sole: exemplū euangelista posuit de ipsis. Et sic patet quomodo facta est transfiguratio.

ℭ Sed uidendum est quid ad hanc transfigurationē est sequutu3: & sancti euāgeliste. Mat. & Lucas ponunt plura. Et primū est duorū ꝓphetarū ad Christum aduentatio & accessio. nam & ecce apparuerunt Moyses & Helias cum eo loquētes. Pro hoꝝ declaratione sunt aliqua dubia renouāda. ℭ Primum dubiū. An Moyses uere resurrexerit? Respōdet Alexāder in tertio locis preallegatis ꝙ non: sed bene fuit ibi eius anima nec fuit necesse ibi esse eius corpus: quia uirtute diuina apparuit Apostolis. pōt etia3 dici ꝙ sicut angeli in corpore assumpto nobis apparent uel similitudine corporali: sic & ipse apparuit: quia corporeis oculis spm̄ uidere nō possumus. Potest etiā dici dei omnipotētia pensata ꝙ in ꝓprio corpore potuit apparere. ℭ Secundū dubium. Qualiter apparuerūt. Respōdet Lucas.caplo.ix.ꝙ uisi sunt in maiestate.s.Christi. Nā sequit ꝙ Apostoli uigilātes uiderunt maiestate3 eius: & duos uiros qui loquebant cu3 eo: quare ipsi gloriosi in se nō erant sed sic in gloria apparebāt: & redūdati gloria maiestatis Christi. ℭ Tertiū dubiu3. Cur illi duo.s.Moyses & Helias apparuerūt. Rñdet primo ut xp̄s oñderet se nō egisse ꝯtra legē ꝓut dicebant pharisei: sed secundū legem in cuius signū legislator appareret Moyses ac legis emulator Helias. Secūdo ut ostēderet se uite & mortis impiū habere: Moysē n de limbo & Heliam de paradiso extrahendo. Tertio ut reseraret illu3 se esse. quē lex & ꝓphete ꝓclamauerunt: & legis & ꝓphetarū omnia implesse & implere uenisse. ℭ Quartum dubiū. Cur xp̄us uoluit hos duos sue trāsfiguratiōi adesse. Respondet ꝙ hoc egit ut de sua gloria & beatitudine anime: & ꝓ tunc corporis testes haberet autēticos tam de ueteri testamēto q̄ de nouo Moysen & Helia3 de ueteri: Apostolos tres de nouo: ut sic euidenter doceret se esse nostrū glorificatorem testibus utriusq3 testamēti tam solēnibus. ℭ Quintu3 dubium. Quare Enoch nō uenit sicut Helias. Respōdet Alexander loco pallegato ꝙ xp̄us in hac transfiguratione uoluit gloriā resurrectiōis: & opus redemptionis facere exprimere. Et quia solum explicite fuit tradita & credita post diluuium.s.Abrahe pmo: & sic deinceps: Et Enoch fuit ante quādo solū implicite credebatur: quare ipse non fuit adductus. similiter Moises omnia que fuerunt in primo statu per dei sciuit reuelationem: quare pro illius temporis teste sufficiens erat. ℭ Secundum ad hanc transfigurationem subsequutum est Moysi & Helie cum Christo allocutio. Euangelium dicit: ꝙ loquebantur cum eo: sed quid?

Mat.nō dicit. Sʒ Lucas dicit ꝙ dicebat excessuʒ eius quē cōpleturus erat in Ierusalē. Quo uerbo ostēditur ꝙ ipsi eū dulcissime & humillime exorabant: ꝙ passionem & si acerbā & dirā: subire tamē uellet pro generis humani redemptiōe & salute. O cū quanta reuerentia loquebatur cū eo utpote cuʒ Rege & deo suo. ¶ Sʒ aduerte ꝙ in hoc actu xp̄s se ostēdit. Primo uerum deum uiuorū & mortuorū istos sic ad se adducendo. Secūdo ex fine redemptorē omniū: quia de hoc loquebant̄. Tertio omnipotentē. Moysen de īferni limbo deducendo. Quarto beatificatorem: quia uiderunt eum beatū & in maiestate sua. Ad quā uisionē sequutum est ipsoꝝ duoruʒ quasi glorificatio: quia fuerunt gloria Christi & maiestate pleni. iō dicit Lucas ꝙ uisi sunt in maiestate. i. gloria xp̄i: sicut enim superinfusione lucis fit homo lucidus saltē exterius: sic in proposito. Ad qd̄ subsequutū est magnū gaudium ipsorū. Primo quia uiderūt euʒ quē tāto tēpore uidere poptauerant. Secūdo uiderūt eum in decore. Tertio quia ipsi ex gloria xp̄i recreati sunt aliqualiter. Abraā uidendo diem eius gauisus est: quāto magis isti. Tertiū subsecutū ad istā transfiguratione est Petri ad xp̄m singularis proloquutio & respōsio ut dicit euangeliū. Sʒ hic sunt aliqua dubia. ¶ Primū dubium. Quomō Petrus & Apostoli cognouerūt Moysen esse & Heliam: quos nūquā ꝑus uiderāt. Respōdet̄ ꝙ hoc cognouerunt in luce illa ineffabili claritatis Christi: uisi. n. sunt in gloria & maiestate Christi. Quo sequit̄ ꝙ in glorie lumine obtecta ꝑus reuelant̄. Sequit̄ etiam ꝙ non solū gloria homo illuminat̄: sed etiā recreat̄. Petrus clamat uisa gloria di. Domine bonū est nos hic esse. Et si in uia multo fortius in p̄ria ubi est eterna beatificatio. ¶ Secundū dubiū. Quare Petrus nō dixit sibi & sociis construere tabernaculū sed solū Iesu. Moysi & Helie. Respondet̄ ꝙ Petrus. ut dicit Luc. Dormierat: & euigilās a somno stupefactus dixit hec nesciēs qd diceret. Secundo pōt dici ꝙ btūs Petrus construendo xp̄o tabernaculum sibi construebat & sociis. Tertio pōt dici ꝙ sibi & sociis nō dicebat tabernaculū construi: quia se & eos nō putabat tanti meriti: sicut illos esse quos in maiestate uidebat. ¶ Tertiū dubiuʒ. An Petrus iuste peteret. Respōdet̄ ꝙ nō: qa nesciebat (ut dicit euangeliuʒ) qd diceret. Itē xp̄o & sanctis nō sunt faciēda tria tabernacula sed unuʒ: quia una fides & una ecclesia: cuius ipse xp̄us est caput. Similiter beatitudo non debet appeti ꝓ presenti sed ꝓ futuro. Et ideo qa nesciebat quid diceret xp̄s sue questioni nihil respōdit. ¶ Quartū dubiū. quare nō fuit in hoc a xp̄o illuminatus ut sciret qd loqueret̄. Respōdet̄ ꝙ lux illa diuina irradiabat ubi uult quos uult & quātum. Sic dedit eis noticiā de Moyse & Helia & nō de aliis Homo insuper naturalr̄ alienat̄ dū supra se eleuat̄: & ideo in uno a dn̄o fuit adiutus. s. ut uideret gloriam dei: in alio sue nature dimissus. s. inquirēdo. Apparet etiā ꝙ deus nō que scit beatis reuelat. ¶ Quintū dubium. Si qd̄ Petrus petiit nūquid corporalr̄ uel sp̄ualr̄ erat intelligendum. Rn̄det̄ ut credo sp̄aliter. Sʒ ne fuit impletum? Rn̄det̄ ꝙ partim nō: quia fides trinitatis nō facit tria tabernacula sed unuʒ: ꝙ tres personas in una essentia confitet̄. Itē xp̄ʒ sanctis nō equat nec ecōuerso: quare tabernaculū facit ipsi soli & nō aliis: qa una est ecclesia. Partim uero est completū: quia tria tabernacula. i. tres status sunt in ecclesia. Prim⁹ clericoꝝ sign̄atus ꝑ xp̄m. Secūdus ꝯiugatoꝝ significatus ꝑ Moysen. Tertius religiosorum & uirginū significatus per Heliam. ¶ Quartuʒ subsecutū ad trāsfiguratione est Apostolorum obūbratio. dicit euāgeliū ꝙ nubes lucida obūbrauit eos. Sʒ que fuit & qd hec nubes? Rn̄det Beda ꝙ sp̄us sanct⁹ sicut & colūba: & sic in baptismo xp̄i fuit tota trinitas: sic hic. pater in uoce. sp̄us sc̄tūs in nube: & fili⁹ in ꝑsona ꝓpria trāsfiguratus: sʒ qd egit hec nubes? Rn̄det euangeliū ꝙ obūbrauit eos. i. circūfulsit. ab effectu dicūtur obumbrati: uestiuit eos & opuit ut ostēderet eis grāʒ diuinā īfusam: ut ꝙ eis fiebat poti⁹ grē diuine tribueret: ꝗ̄ ipsoꝝ meritis: uel pōt dici obūbrauit. i. refrigerauit. naʒ refrigerium magnū ꝑstitit eis ut qd̄ Petrus dixit bonū est nos hic eē: tali sit exptus obumbratione. Vel alr̄ pōt dici ꝙ obumbrauit eos ut daret itelligi ꝙ sancti Apostoli qbus dn̄s loquebatur erant ut nubes leuis ꝑ separationē a terrenis: opaca ꝑ sequestrationē ab omni sensuali delectatione: clara ꝙ totus hō in intimis erat recollectus: que tria requirūtur in eo cui loqtur dn̄s: sicut fuit in Moyse cui in nube loquutus est dn̄s in mōte. Exo. xx. ¶ Quintū cōsecutuʒ ad trāsfiguratione est p̄rna iformatio. sic obumbratis uox isonuit. hic est fili⁹ meus &c. Sʒ qd pr̄ loquit̄ obūbratis. Certe hic est fili⁹ meus dilectus in quo bn̄ mihi complacui ip̄m audite. ubi oñdit̄. Primo xp̄i nobilis cōditio: qa hic est fili⁹ meus. Secūdo summa perfectio: qa in eo bn̄ mihi ꝯplacui. Tertio uera istructio: qa ip̄m audite: & sic pʒ ꝙ xp̄s est uerus deus: qa fili⁹ meus. s. dei p̄ris. Gr̄a plenus & uirtutibus: quia in eo mihi cōplacui. Veridicus in uerbo & doctrina: qa ip̄ʒ audite. Sʒ cur nō dixit ip̄m sectamini & eius opa: sed solū ip̄m audite. Rn̄det̄ ꝙ Apostoli iam ip̄m sequebātur. Xp̄s prius egit & postea docuit: & quia doctrina nō discrepabat a uita. Inducēdo ergo Ap̄los ad auditētiā doctrine: fecit oñter & uite imitationē. Sʒ sciendū est ꝙ Apostoli. ꝑmo obūbrant̄. scdo iformant̄. tertio ꝓsternunt̄: qa deus. Primo grām infundit que mentē refrigerat: humectat deuotōe & cor mollificat: que tria itelligunt̄ in nube. Secūdo aperit intellectuʒ ut homo percipiat xp̄i doctrinā conditionem & uitam. Tertio ꝓsternit: qa oñdit ꝙ homo de seipso nihil debet presumere quātūcūqʒ uisitet̄ a deo donis: quia nihil est: sed de deo. ¶ Sextū ad transfigurationem subsequutum est Apostoloꝝ ꝓstratio: quia ceciderunt nō retro ut reprobi: sed in facies suas sicut a deo electi. Sʒ quare ceciderunt? Certe quia humana fragilitas celsitudinem non sustinet diuine allocutionis. Daniel non sustinuit allocutionē angelicā: sʒ cecidit & elāguit: ꝗ̄to magis diuinā sic & Apostoli ceciderūt. ¶ Septimū subsequutū est ipsoꝝ discipulorum a Christo contactus & confortatio. Eos tetigit dicens nolite timere tetigit ut se dei uirtutem ostenderet. Et confortauit eos dicens. Surgite & nolite timere nihil est formidanduʒ uel ti-

mendum presentialiter Christo assistēte. Ex predictis pȝ ꝙ isti tres benedicti Apostoli multa in hac transfiguratione a Christo habuerunt. Primo fuerunt a xp̄o adamati spāliter: qa eos assumpsit. Secūdo acceptati qa duxit eos. Tertio sublevati: qa in montem excelsum &c. Quarto gloriā xp̄i cōtemplati: qa transfiguratus est ante eos. Quīto aduocati & ꝓ testibus deputati: qa ante eos. Sexto illuminati: qa facies xp̄i eis resplēduit ut sol. Septimo iocundati: qa faciē xp̄i in iubilo.i.in gloria uiderūt. Octauo de gloria corporis q̄lis erit certificati: qa faciē xp̄i ut solem uiderūt & uestimenta alba &c. Nono consolati. Clamat Petrus bonū est h̄ nos eē. Decimo refrigerati ab ardore cuiuscūqȝ noxii: qa nube obūbrati. Vndecimo a p̄re e celo īformati dū eū audiūt.di. Hic ē &c. ipsūȝ audite. Duodecimo cōtra omnia aduersa roborati: qa tacti sunt a xp̄o sua manu. Sic ergo qd boni hac sacra trasfiguratione sanctis prouenerit Apostolis Moysi & Helie ex iam dictis pȝ. ¶ Octauū subsequutū ad trāsfigurationē est Moysi & Helie abscessio. euāgeliū dicit ꝙ Apostoli oculos leuātes neminē uide ūt nisi solū iesuȝ: quo seq̄r p̄dictos abisse. Sȝ quo abierūt? R̄ndet ꝙ unusq̄sqȝ ad locū suū prexit. Moyses ad limbū patrum. Et Helias ad paradisum deliciarū: & pie credendū est ꝙ Moyses patribus & Helias Enoch narrauerit que gesta sunt. Ac gaudio credenduȝ est sanctos p̄fatos p̄res perfusos: agnoscentes xp̄i in breui futurā passionē: & consequēter eoꝝ ab inferis liberationem. Et nota magna miracula facta eē in hac trāsfiguratiōe. Primū de faciei xp̄i qualitatiua immutatione & uestimētoꝝ. Secundū de Moysi & Helie apparitōe. Tertiū de nubis diffusione. Quartū de patris loqutione. Quintuȝ de glorie subtractione. Sextū de predictoruȝ abscessu.s. Moysi & Helie & subtractiōe. Sȝ pre aliis miraculis est multiplex & uera īformatio de dn̄i nostri Iesu xp̄i conditiōe: Apostolis trib⁹ facta. Sci.n. Apostoli ex serie gestoꝝ in hac trāsfiguratiōe uiderūt & agnouerūt ip̄m dn̄m Iesum esse Primo summe beniuolētie qa ab eo acceptati sunt ad sui uisionē. dicit euangeliū ꝙ Iesus assumpsit Petrū Iacobū & Ioāneȝ. Secūdo magne sapiētie ꝙ eos in montē seorsum duxit. hoc egit ut dicit Remigi⁹ ut doceret: qa nece est oībus q deū contēplari desiderāt: ut nō in īfimis uoluptatib⁹ iaceāt: sȝ amore supernorū semp ad celestia erigant. remotis.n. a terrenis de⁹ sua reserat. ut pȝ de Moyse. Exo.xx. de Helia.iii.R.xix. Et de discipulis. Mat.v. Tertio exēplū oīs p̄fectionis & scīmonie. Origenes hūc passum trāsfigurationis exponēs dicit moral̄r. Cum aliqs trāscenderit sex dies: uidet Iesum transformatū ante oculos cordis sui. Diuersas.n. formas hȝ uerbū dei apparens unicuiqȝ secundū qd̄ expedire uidenti cognouerit: hec Origenes. Sȝ cū xp̄s sit forma omnis p̄fectionis. Ex decretali. De uerborū significatione. Exiit qui seminat: & Mat.xix. Si uis perfectus esse. Seqtur. Veni sequere me: & Exo.xxv.dr̄. fac secunduȝ exemplar qd̄ tibi in monte monstratuȝ est. hac de causa xp̄us in montē ascendit: & ibi transfiguratus est. Quarto multe sufficientie. Cū.n. xp̄s omnia sit ut dicit Ambrosi⁹. Quare ad eum prout qlibet indiget accedenti cōfert. Si.n. pauper es diues est. si īfirmus medicus est: & sic de aliis. ut hoc inuat omnia prebere qbus idigemus: cuilibet in forma sua secundū Origenē est transfiguratus & transfigurat̄. Quinto plene btm̄: & si a portiōe īferiori & a corpore subtraxerit aliquādo. In hac trāsfiguratiōe se beatū ostēdit in utroqȝ homine. iō transfiguratus est. Sexto nostrū beatificatorē. Ad qd̄ ostendendum (ut dicit Ieronimus & doctores) transfiguratus est. Septimo ueracissimū: promissa obseruando. dixerat.n. Mat.xvi. Sunt qdam q nō gustabunt morteȝ: donec uideant filium hoīs in regno suo: & sic effecisse ostēdit: qa transfiguratus est. Octauo remuneratorem sufficientissimū suoꝝ imitatoruȝ in presenti & in futuro. hac de causa transfiguratus est. Vnde si eius discipuli esse in presenti uoluerimus in futuro p̄miū reportabimus. Nono in cōuictu gratiosissimū. si.n. cum ip̄o stare & cōuersari delectabimur: nobis gloriā suā pandet. coram similibus trāsfiguratus est dicit euangeliū. Decimo aduersa patiētibus iustissimū ostēdit satisfactorem. tribuit.n. eis mēsuram bonam & confertā: qa trāsfiguratus est ante eos. Vndecimo ad bonū excitatorem. ostēdendo premiū incitat ad laborem & bonū. Quod & fecit: qa transfiguratus est. Duodecimo mirandorū operū effectorem. hoc pȝ: qa transfiguratus est: & cūȝ aliis pȝ hoc que ipse exercere dignatus est. Tertio decimo prudentissimū: quia ante eos uelut testes tranfiguratus est nec cuilibet ut prudēs p̄dit sua sed paucis. Quarto decimo deū & hominē. deum tam miraculo trāsfiguratiōis q̄ paterna insonatione: hominem quia trāsfiguratio ipsa nō fiebat in deitate sed in assumpta carnis proprietate & ueritate: quia transfiguratus est. Quinto decimo luciforme & clare refulgētie: quia centies sole splēdidior. (ut dicit Hylarius & Aymo) facies facta est: quia inqt euāgeliū resplenduit facies eius ut sol. Sexto decimo in ipsius deitatis & beatifice humanitatis uisiōe: & si p̄ncipaliter & cōpletiue in deitate nostrā esse beatitudinē ordinatā: in cuius signū facies eius p̄ncipal̄r resplenduit ut sol. Decimo septimo nostre mētis quietatorē: quia si uisio humanitatis ad tēpus beato Petro cōcessa cogit eum exclamare: bonū est nos hic esse: a fortiori uisio ipsius deitatis que nō accidētalis sed essentialis beatifica uisio declaratur. Decimo octauo mire efficacie cuȝ sole splendidior centuplo eius fuerit beata facies: egit sua uirtute ut nō a toto mūdo tantū lumē: sed a solis trib⁹ discipulis Moyse uideret̄ & Helia. Decimo nono summe potentie. Secundū.n. Ambrosiū Omelia ultima super Ioāneȝ. Ad horā Moyses a Xp̄o fuit resuscitatus: & idē dic̄ Ieronim⁹: & si doctores Alexāder & Thomas dicāt ꝙ ī corpore alio ad tp̄s assumpto apparuit: diuine tamē potentie qd̄ factum est attribuitur. Vigesimo rerum imperatoreȝ: quia deum se ostendit istos: uidelicet Moysen & Heliam ad se adducendo. Vigesimo primo nostrum consolatorem optauerat Moyses & Helias Iesum uidere: uiderūt & consolati: ut Abraā extiterunt. Vigesimosecūdo affabilē in locutiōe. euāgeliū dicit. ꝙ ipsi loquebant̄ cū eo: & ipse cuȝ eis. Vi

gesimotertio sup oia desiderabilē p₃: ꝙ beatificat alios sua btitudine. aīa. n. Moysi repleta quodāmodo fuit xp̄i gloria: ꝙ in ei⁹ maiestate modo supra declarato fuit uisa: ac secū stātes ad libitū ualet btificare: quod sūme a cūctis optaṫ. Vigesimoquarto digne reuerētie & uenerationis. loqbanṫ. n. cū Iesu Moyses & Helias ac sibi reuerētiā ut deo ipsoꝝ exhibebāt. Vigesimoqnto suauitatis & dulcissime degustationis. Clamat Petrus. Bonū est nos hic eē. Remigi⁹ uisa Petr⁹ dn̄i maiestate adeo delectat⁹ est: ut cūcta tēporalia obliuioni traderet: & ibi in ppetuū uellet manere. Si aūt Petrus tūc sic accēsus est quāta erit suauitas & dulcedo uidere regē in decore suo: sic angeloꝝ choris interesse & scōꝝ? Vigesimosexto mētis gratificatorē. In cui⁹ signum nubes lucidat. i. grā obūbrat. Vigesimoseptimo nr̄m illuminatorē. hoc ptestaṫ lumen quo apostoli cognouerūt Moysen & Heliā: quos an̄ nō uiderāt. Vigesimooctauo reqe₃ post laborē: quod on̄dit nubis obūbratione & recreatōe. Vigesimonono extinctorē cui⁹libet noxii & incētiui. Nubes obūbrat lucida & rorida ipsos ap̄los. Trigesimo oium creatorē. Pr̄ de celis clamat apostolis audiētib⁹ eū suū eē filiū: & on̄r deu₃ oiu₃ factorē. Trigesimoꝑmo nr̄m mediatorē: ꝙ fili⁹ est dilect⁹. Trigesimosecūdo sufficiētē redemptorē & satisfactorē. Pr̄ dicit ꝙ in eo ipse cōplacuit. Trigesimotertio ueracē doctorē & iformatorē. Pr̄ apostolis iperat eū audiēdū. Trigesimoquarto diuinalis notitie declaratorē. Ipse pr̄ clamat hac in trāsfiguratiōe: sp̄us sanct⁹ in nube obūbrat: & fili⁹ se trāsfigurās dictorū accipit attestationē & h₃. Trigesimoqnto iustissimum cuiq₃ suū retribuēdo. Moysen ad limbū dirigit: & Heliā ad paradisu₃. & sic loca ppa utriq₃ assignat. Trigesimo sexto essentialissimu₃ & ꝑmanētissimū. In cuius signū cadētes ap̄los subleuat di. Surgite. Trigesimoseptimo piissimū cōpassus apostolis ad ipsos pgit tāgit & erigit pri⁹ ꝓstratos. Trigesimooctauo discretissimū p₃: ꝙ suā gloriā on̄dit & retrahit ꝓut sua indicat discretio. Trigesimonono liberalissimū. Nā sua dona largiṫ q̄tū ex se cūctis generib⁹. Petro. i. ꝓlatis & clericis. Moysi. i. cōiugatis. Iacobo. i. penitētib⁹. Ioāni. i. cōtinentib⁹ & uirginib⁹. Helie. i. cōtemplatiuis. & sic cūctis est parat⁹ significatis p dictos. v. dona sue grē & glorie ɔdonare. Quadragesimo ꝓuidētissimū: ꝙ q̄ uiderāt nō reserāda ꝓ tūc ap̄lis demādat. Et hoc ꝑmo secūdū Hierony. Ne rē icredibilē pp̄lo rudi diuulgarēt & grosso. scd₃ Hylariū: ꝙ sancti apostoli nondū sp̄m scm̄ recepeāt. & sic nō erāt testes sufficiētes. Pōt ēt dici ꝙ si ipsi diuulgassent alii apostoli q nōdū erāt in grā sp̄ū scō ɔfirmati: se agnoscētes nō admissos ad hāc uisionē fuissent turbati & scādalizati. Sic ergo prefatis appet q̄lē se on̄derit xp̄s in sua trāsfiguratiōe cūctis fidelib⁹ in p̄sona triū ap̄loꝝ Moysi & Helie. & on̄r ex dictis p₃ expō hui⁹ ꝑme partis. u₃. Iesus stolla clarificus. Verū ꝙ oīs xp̄i actio nr̄a est istructio. In hac trāsfiguratiōe sunt multa peracta ad nr̄am eruditionē: ex quib⁹ plura nobis documēta saluberrima danṫ. Primū documētū daṫ in h ꝙ post. viii. dies h trāsfiguratio est fcā iclusiue. Quo sp̄ualr̄ itelligiṫ ꝙ trāsfiguratio aie in

deū i p̄nti nō fit nisi p⁹. viii. dies. i. desertionē. v. sensuū memorie: itellect⁹: & uolūtatis: uirtutib⁹ feraṫ in deū. Nisi. n. a p̄dictis. v. alienat⁹ & memoria: intellectu: & uolūtate: in deū feraṫ: nō pōt in deū trāsfigurari. trāsfiguratio insup nr̄a pfecta & ɔpleta fiet post. viii. dies post septimā etatē resurgētiū in grā: q̄ erit btōꝝ in patria regnātiū: qn̄ deū uidebim⁹ & siles ei erim⁹. i. Io. 3. Secūdū documētū daṫ in hoc: qđ dicit Luc. ca. ix. ꝙ assumpsit Petrū Iacobū & Ioānē: & ascēdit in mōtem ut oraret. ꝙ qn̄ uolum⁹ orare loca remota sunt reqrēda. Xp̄s uolēs orare ascēdit in mōtē hūc Thabor: q teste Matth. ca. xvii. Erat excelsus & seorsum. Et xp̄s dicit Mat. v. Tu aūt cū oraueris itra cubiculū tuū &c. Tertiū documētū daṫ in eo qđ diciṫ. Et dū oraret fcā est facies uult⁹ ei⁹ altera. ꝙ pre oibus oroni instādu₃ est ꝓpter multa: de quib⁹ diceṫ ɔformitate. xi. hui⁹. ii. libri. Sed ad p̄ns succincte tāgēdo ea: ut p₃ ex his q̄ i euāgelio ponunṫ. Primo hō mēte eleuaṫ in deū & trāsfiguraṫ. Paulus rapiṫ ad tertiū celū. Act. ix. Iesus dum orat fit ei⁹ facies altera. Secūdo mēs expurgaṫ & mūdaṫ. Moyses orat ꝓ pp̄lo: & pc̄m relaxaṫ. Exo. xxxix. Pro plagis egyptioꝝ. Exo. xiiii. Et ꝓ lepra marie: & remoueṫ. Nūeri. xii. Ac publicāo orāti pc̄tā donanṫ. Lu. xviii. Et tūc in orone appet Moyses: q assumptus de aqs interp̄taṫ: ꝙ hō a pc̄tō mūdaṫ. Tertio hō ɔsolaṫ. z. Machab. i. Orauim⁹ & exauditi sumus &c. Et Hester. ca. xiiii. Afflicta orauit & orare fecit & a tribulatione liberata est. & sic appet Helias: q de⁹ & dn̄s interp̄taṫ. ꝙ ipse de⁹ remouēdo afflictionē dat ɔsolonē z. Cor. i. Quarto recreaṫ. Orātib⁹ apostolis sp̄ūs scūs uenit sup eos. Act. z. Qui sp̄ūs paraclit⁹. i. ɔsolatori⁹. dicit Io. xvi. Quare Petr⁹ clamat. Dn̄e: bonū est nos h eē. Quinto illustraṫ. Danieli orāti uisa pādunṫ occulta. Dan̄. z. Et Petro orāti. Act. xi. Reuelata sunt multa. Et hoc on̄diṫ ꝙ facies Iesu appet ut sol. Sexto decoraṫ. Iudith surgēs ab orone & se iduēs &c: pulcherrima appuit. Iudith. ix. Sic & aīa. un̄ euāgeliū. Vestimēta ei⁹ efficiunṫ alba ut nix. Septimo refrigeraṫ. Helia orāte nubes surgēs de mari dādo pluuiā: terrā irrigauit. iii. Re. xviii. Moyse orāte serpētes igniti absorpti sunt. Numeri. zi. Euāgeliū dicit ꝙ nubes obūbrat. Octauo certificaṫ de futuris. p₃ in Dan̄. cui orāti reuelata est relaxatio populi sui. Dan̄. ix. Et Heliseo datus est sp̄ūs &c. iiii. R. iii. In hui⁹ signū dicit euāgeliū ꝙ uocē audiūt. Nono humiliaṫ cognoscēdo suā infirmitatē & dn̄i maiestatē Daniel cecidit in terrā. Et Dauid. ii. R. vii. Ideo dicit euāgeliū ꝙ ceciderūt in facies suas &c. Decimo diuino timore uallaṫ. Manasses post oronem agit pn̄ia₃. z. Paral. Euāgeliū dicit ꝙ timēt &c. Vndecimo īspirationib⁹ diuinis tāgiṫ Paulus. Act. xxiiii. Orās fit in stuporē mētis: & audit archana &c. Euāgeliū dicit ꝙ xp̄s tāgit &c. Duodecimo ɔtra diabolū securaṫ. Moyse orāte Amalech debellaṫ. Sic & Samuele. i. R. vii. Philisti. Et sic Ionatas. i. R. xx. Post oronē uirilr̄ p̄sternit hostes. Euāgeliū dicit ꝙ xp̄s talib⁹ diciṫ. Nolite timere. S₃ ut oro deo sit accepta: tres comites debet hr̄e. Primo cognitionē ꝓpe miserie. & hoc est Petr⁹. Secūdo uite p̄ntis & oiu₃ illecebrarū abdica- Comites oronis.

tionē in Iacobo. Tertio sūmā dei dilectiōe3: & tūc est Ioānes. S3 debet fieri.viii.die: q orō adiuuat ieiunio & elimosina. Tobie.xii. Reuocatōe mētis a terrenis. opatōe uirtuosa.diuinoꝝ scōꝝ meditatōe.grāꝝ exhibitione p bn̄ficiis pceptis. cōsciētie mūdificatiōe facta p ɔfessionē cū lachrimis .incēdio & dei amore ut exercitet se & ferueat. & p̄fatis habitis obtinet ia3 dicta orō. ¶ Quartū documētū dat̄ dū dicit euāgeliū q Iesus assumpsit Petrū Iacobū & Ioānē: quod de nr̄is meritis nō est p̄sumēdū: s3 de diuina grā. Xp̄s est qui nos assumit ad opa bona: nō nr̄is meritis: s3 sua & sola misericordia ac grā. Ideo dicit q iesus in hui⁹ signū assumpsit aplos. ¶ Quintū documētū dat̄ cu3 dicit q assumpsit Pe. Ia. & Io. q tria gn̄a hoīu3 pre aliis diligit de⁹. s. obediētes in Petro. Castos in Ioāne. & paupes spū in Iacobo: q supplātator interptat̄ &c. & ɔn̄r oppositos ad p̄fatos odit. Inobediētes p3 in Saul. Impudicos p3 de necatis in diluuio & sodomitis: ac diuites auaros quos despexit: ut cantat Maria. Et diuites dimisit inanes. ¶ Sextū documētū dat̄ cū dicit̄ q Ies⁹ assumpsit & in mōtē duxit. q qn̄ sentis mētē tuā a terrenis educi inspirationib⁹ & exhortationib⁹: & sic de aliis ad bonū puocari: tūc scito Iesu3 eē q te in mōte3 ducit. ¶ Septimū documētū cū dicit euāgeliū q duxit in mōtē. Nā mōs in quo bn̄placitū est deo inhabitare ē xp̄s: q i eo habitat oīs diuinitatis plenitudo. Coll̄.i. Et est pparat⁹ in uertice mōtiū &c. Isa.2. Ad hūc mōtē ascēdūt & pueniūt tria gn̄a hoīu3. Primo rite opantes in p̄latiōe in Petro. Secūdo uite actiue deseruiētes in Iacobo. Tertio uite ɔtēplatiue insistētes in Ioāne. Sed nota q xp̄s est mōs excelsus: q sup oēs deos: sed seorsu3: q ab oī pc̄tō separat⁹. Ad istū mōtē. s. ascēsu3 eius p imitationē nullus pōt puenire: nisi ipse nos assumat: q prauitas nr̄a tanta est: q sic bonū agere a nobis nō possum⁹: sic nec xp̄m seq: nisi ipse nos assumat uel pr̄ celestis traxerit eū. Tria tn̄ gn̄a pre aliis eū sequunt̄.u3. sancti p̄lati i Petro. Viri religiosi in Iacobo. & m̄rimonio rite utētes in Io. q scd̄m Hierony. uxorē habuit. ¶ Octauū documētū dat̄ in eo qd̄ dicit̄ in euāgelio q trāsfigurat⁹ est an̄ eos. Iesus. n. multiformis ē: ut dicit Origenes: q̄re & diuersis se trāsfigurat diuersimode. malis appet irat⁹: q eos dānat. pc̄tōrib⁹ pi⁹: q eos ɔuertit & idulget. iustis gratiosus: qa suā grā3 copiose isundit. sanctis humilis & benign⁹: qa ɔdescēdit eoꝝ p̄cib⁹. ɔtēplatiuis tot⁹ desiderabilis & gloriosus. ifirmis uirt⁹: dū eos sanat. ignorātib⁹ uera sapiētia: qa eos istruit. afflictis ɔsolatio & letitia. angelis & beatis rex glorie: qa eos glorificat. & sic de aliis statib⁹ hominū & ɔditionib⁹: qb⁹ appet in figura put cuil3 uiderit expedire. Verū qa scd̄m euāgeliū xp̄m dicit trāsfiguratū an̄ .v. hoīes. u3. Petrū. Iaco. & Ioānē. Moysen & Heliā. p hos. v. hoīes. v. stat⁹ hoīu3 intelligēdo per Petrū statū p̄mū. s. a pc̄tō recedētiū: q agnoscēs interp̄tat̄. p Iacobū statū penitētiū: q supplātator interp̄tat̄. p Ioānē statū tertiū. s. in bono p̄ficiētiū: q interpretat̄ in quo est grā. p Moysen statū actiuoꝝ: & misericordie opib⁹ intēdētiū. p Heliā: q de⁹ interp̄tat̄: statū ɔtēplatiuorū: intelligēdo ut dictū est: Videndū est q̄uo Iesus

sicut sunt in cōditione distincti status p̄dicti: sic diuersimode se eis trāsfigurat. Et p̄mo uidēdū est q̄uo se Petro: p quē a pc̄tō exeūtes intelligunt̄: transfigurat: ubi sciēdū q cū Petr⁹ agnoscēs interptet̄: de pc̄tō recedētes p ipsu3 merito intelligunt̄. Qui ɔsiderātes pc̄t̄m q̄ sit dei offensiuū: q̄ uilē reddat hoīe3: qb⁹ bonis eū priuet: qa p̄sentib⁹ & futuris. & sic de aliis peccati malis ɔditiōib⁹: debet se a pc̄tō excutere & a mortuis exurgere: & dicere dn̄o cū p̄s. Ecce iniqtatē meā cognosco &c̄. tibi soli peccaui &c̄. Sed aduerte q si de pc̄tō uult debite exire d3 p .vii. dies trāsire ut die octaua se dn̄s eidē trāsfiguret. Isti. vii. dies sunt. u3. prim⁹ peccati cognitio ut cogitet qd̄ est pc̄t̄m & q̄ uile. Secūdus dies est pudor de pc̄tō: & pcedit ex primo: qa cognoscēdo peccati uilitatē tūc pudet hoīe3 de ipsius cōmissione. Terti⁹ est horror & peccati abominatio: & pcedit ex secūdo. Quart⁹ dies est dolor: qa dolet seipsu3 cōmisisse. Quint⁹ dies est stat⁹ peccati detestatio: & pcedit ex p̄fatis. Sext⁹ dies est ppositū ɔfitēdi. Septim⁹ dies est ɔfessio. Quib⁹ p̄missis dn̄s Iesus tali se trāsfigurat. i. appet alr̄ q̄ p̄mo: nec imerito: qa cū p pc̄t̄m obtenebret̄ aīa: & p ɔfessionē dilucidet̄: hinc est q alr̄ sibi de⁹ appet post ɔfessionē q̄ an̄. Ante. n. tot⁹ formidabilis & iudex appebat: s3 post trāsfigurat se: & apparet tot⁹ placabilis & benign⁹ ac misericors: qui nō uult mortē pc̄tōris: s3 ut cōuertat̄ & uiuat. S3 qd agit xp̄s tali significato p Petrū ueluti Petro: Primo. n. tali īspirat ut a pc̄tō exeat: qa ex se hoc nesciret: & tūc eū assumit. Scd̄o qa ex se: dato q īspirationē ppenderet: nō posset exire: eū extrahit: & sic ducit. Tertio in mōtem ducit p xp̄m: qa de ualle miserie pc̄tōꝝ ad mōtē uere cognitionis pc̄tōꝝ ducit. Quarto seorsum ducit: qa ipsu3 a peccatis p confessionē separat. & sic p̄fatis p̄missis: bon⁹ Iesus: ut dictū est: se trāsfigurat: misericordē & benignū se oñdēdo peccatori. Quo uiso: peccator clamat cū p̄s. Nisi qa dn̄s adiuuit me: paulominus in inferno habitasset aīa mea. Et illud p̄s. di. Tu es de⁹ q facis mirabilia. Qua trāsfiguratiōe xp̄s tali apparet facie ut sol: aīa3 totā illuminando. iuxta illud Eph̄.iiii. Eratis. n. aliqn̄ tenebre: nunc aūt lux in dn̄o. Et illud Gen̄.xix. Ortus est sol sup terrā &c̄. Vestimēta xp̄i alba: qa ipse xp̄s agnus sine macula: & aīa3 uestimēto albo iduit. i. sine macula eā facit. Et sic uerificat̄ illud canticoꝝ.iiii. Tota pulchra es amica mea: & macula nō est in te: & uestimēta eius sicut nix sunt: ut angeli. Matth. ultimo. Apparet tali: q cū xp̄o sit Moyses q assumpt⁹ de aquis interp̄tat̄: qa tūc cognoscit q dei munere & grā nō suis uirib⁹ xp̄s eū de aqs pc̄tōrū assumpsit. & tūc hō cognoscit & uidet cū xp̄o Heliā: q de⁹ interp̄tat̄: qa eū agnoscit deū uerū di. cū p̄s. Deus me⁹ es tu gloria mea & exaltās caput meū. Ac multa in tali aīa cōseq̄nter oñdunt̄ p euāgeliū. Ipsa. n. aīa tali trāsfiguratiōe cū p̄fatis. Prio diuina3 degustat dulcedinē: q̄ an̄ marath aquas. i. amarissimas. s. pc̄tōꝝ degustarat. Et clamat di. Dn̄e: bonū est nos hi eē. Secūdo pparat se diuia grā ut deo placeat: & q̄uo: faciē do q̄tū in se est tria tabernacula. Primū est sue fiducie in deū piectio: & fit soli xp̄o: & ipsi soli debet fieri. Se

Margin notes: Pulchra; Origenes; Nota

cundum est ꝓprie miserie & insufficiētie deo continue manifestatio & detectio. & sic fit Moysi.i. sui ɔsideratione. Tertiū est diuine clemētie appetit⁹ affectio & iploratio : & fit Helie.i.diuine bonitati. Tertio nube obūbrat̄.i.diuina grā uallat̄. Ex quo.n. deus uidet ꝙ hō de se diffidit: & solū in se ponit & habꝫ fiduciā: tūc scapulis suis.i.grā aiāꝫ obūbrat.Naꝫ dn̄s nube leui.i. grā ingredit̄ egyptū. Isa.xix. idest aiāꝫ ut eā adiuuet. Quarto uox ḋ celo clamat: ꝙ uox dei tūc est in aīa.Et ꝗ̄ est uox ista nisi manifestatio bonitatis dei?& qd tūc tali uoce dicit̄ nisi hic est fili⁹ me⁹ &c. Tūc.n.tali dr̄ a deo illud p̄s.ii.Fili⁹ me⁹ es tu ꝑ grāꝫ:ego hodie genui te.Ratio.ꝙ in charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miserās tui.Quinto cadit hō.i. totalr̄ de se diffidit.& si an̄ putabat se aliqd eē: tūc uidet se nihil eē. & cū p̄s. dicit. Ego sum uermis: & nō hō &c. Ego ad nihilū redact⁹ sum: & nesciui &c̄. & sic cadit in faciē: ꝙ de se nō ɔsidēdo ampli⁹ nō audet:ut Moyses Exo. iii.Faciē suaꝫ ad deum leuare.Sexto tūc timet ualde: ꝙ tūc timor & tremor ueniūt sup eū:ɔsiderata diuina maiestate quā offendit. Et ꝙ hō ɔsiderādo tantā maiestatē quā offendit deficeret pre dolore.iuxta illḋ p̄s. Defecit in dolore uita mea &c.Ideo ipse Saluator.Septimo tāgit eū cōfortādo ne diffidat di.illud Gen̄.xv. Noli timere:q̄m ego ꝓtector tu⁹ sum.Octauo eū alloquit̄ cōsolādo di.De⁹ de⁹ tu⁹ego sum.Nono ut surgat demādat.i.ut totā uitā ueterē dimittat. Et ꝙ ptās diaboli a quo est ꝑ xp̄m liberat⁹ magna est: Et hō uitā ueterē dimittēdo possꝫ eū formidare:iō xp̄s Decio dicit ei.Nolite timere:q̄re? ꝙ data est mihi ois ptās i celo & in terra.Math.ultimo. Et tūc sequit̄ ꝙ aia oculos intellect⁹ leuādo:solū Iesuꝫ uidet:quia ipsa tūc oī terrenoꝝ cogitatiōe dimissa: nihil nisi de xp̄o solo cogitat.s.q̄uo eū habeat & possideat:dicēdo assidue. Iesu fili Dauid:miserere mei.Ex p̄fatis appet q̄uo de⁹& dn̄s iesus xp̄s trāsfigurat se Petro.i.homini a peccato exeūti ꝑ Petꝝ significato.Secūdo uidēdū est q̄uo xp̄s trāsfigurat se Iacobo.i.pniāꝫ agētib⁹: q supplātare uicia nitunt̄.Vbi sciēdū ꝙ xp̄s nō se trāsfigurat talib⁹ nisi post.vii.dies:qa penitētia.vii.circūstātias ꝑ.vii.dies significatas debet hr̄e ut deo placeat.Primo ut sit uolūtaria.Secūdo feruida.Tertio discreta. Quarto cōtinua.Quinto deuota & humilis.Sexto deo placita.Septimo intētiōe solida & recta.Hi sunt.vii.dies:qb⁹ ꝑ trāsitis talē penitētiā exercēs p̄mo a deo & xp̄o assumit̄ ad instar Iacobi:qa a deo sp̄alr̄ tūc diligit.Secūdo ꝑ xp̄m in mōtē ducit̄:qa a terrenis subleuat̄. Tertio i excelsum ducit̄:qa celestia incipit rimari.Quarto seorsum statuit̄ ꝑ segregationē affect⁹ab his q̄ sibi an̄ placuerāt.Post q̄ xp̄s trāsfigurat se tali.qa p̄mo an̄ penitentiā apparebat iplacabilis & seuer⁹:exigēs usqꝫ ad nouissimū quadrātē.Sed post penitētiā apparet homini in alia forma:utpote parcēs & donās.pꝫ: qa penaꝫ eternā pc̄tō debitā ob penitētiā in tēporalē ɔuertit & mutat.Et cōseq̄nter tali facies eius apparet ut sol: qa aiāꝫ suo calore incēdit ut āgat feruēter. Vestiméta apparēt alba:qa ob penitētiā aiāꝫ de⁹ a pc̄tō purgat di. Ego dn̄s q deleo iniq̄tates tuas. & purgatā oñdit. & sic totā albā.apparet Moyses qa in mēte penitētiū apparet puritas. ꝑ Moysen sign̄ata. Helias ēt qa adest tunc auiditas in tali deo seruiēdi: figurata ꝑ Heliā.Sꝫ qd cōsequit̄ penitēs ex tali transfiguratiōe & p̄fatis? Certe plura.Primo aīa securat̄ de peccati dimissione. q̄re clamat di.Dn̄e:bonū est nos hic esse.Secūdo tria tabernacula facit:qa deo reddit qḋ debet sibi & ꝓximo. Tertio obūbrat̄ nube: qa refrigerat̄ in corpe respectu uicioꝝ.Quarto uox dn̄i audit̄ di.Hic est filius me⁹ dilect⁹: qa inter electos cōputat̄. Quinto cadit: qa nō p̄sumit de se:sꝫ de deo sperat & cōfidit. uel cadit ꝑ humilitatē se nihil reputādo. Sexto ꝙ cadit i faciē:qa se reputat maximū pc̄toꝝ. Septimo ad eū xp̄s accedit ꝑ singularē in eo habitationē:q an̄ pc̄tō fuerat repulsus.Octauo tangit eū.qa excessu uicioꝝ fac̄ aiāꝫ suā penitētiā agnoscere. Nono loquit̄ ispiratiōes sacras infundēdo.Decimo surgere p̄cipit. qa ipsam in torpore peccati ampli⁹ eē nō sinit.Vndecimo ipsam liberā a diabolo eē clamat di.Nolite timere.Duodecimo uidet Iesum mēte:qa cognoscit eū in se habitare: & sic habitādo ipsuꝫ solū uidet:qa nulli nisi ipsi soli inheret.Et cū ecclesiastico.ca.xxiiii.clamat di.Qui creauit me req̄euit in tabernaculo meo.& sic apparet q̄uo Iesus penitentib⁹ significatis ꝑ Iacobū se trāsfigurat. ¶ Tertio uidēdū est q̄uo ꝓficiētib⁹ in bonū significatis ꝑ Ioānē se trāsfigurat: & modo cōsimili in p̄cedētibus dn̄s Iesus talib⁹ se trāsfigurat post.vii.dies. Qui .n.uolūt in bonū ꝓficere.vii.dies ptrāsire est eis necessariū.Et p̄ma dies est ꝑfecta mūdi abdicatio. Secūda dies sui totalis abnegatio. Tertia humilitas in cōuersatiōe.Quarta patiētia in aduersis. Quinta est oꝑatio ꝑfecta.Sexta est ōro intēta.Septima fidelitas sincera. Sed post hos dies p̄mo in mōtē ducit̄ ꝑ cogitationē q̄ ad alta ducit.Secūdo in excelsuꝫ: qa ad dn̄m deū cogitādū. Tertio seorsuꝫ ut ipsuꝫ separatū ab oīb⁹ uiuētib⁹ & eūtib⁹ agnoscat.sꝫ trāsfigurat̄ tūc:qa ꝑ fidē Iesus aīam inhabitās apparet ꝙ dn̄s uirtutū ipse est: & oīum sciētiarū origo. Apparet facies sua ut sol:qa sua deitas q̄ magna sit tali icipit appere aliqualr̄.Vestimēta apparēt alba.i. depurata a cōditionib⁹ oīuꝫ creaturarū.Quarto tunc circa xp̄m appet Moyses:qa uidet & cognoscit ipsuꝫ solū esse sine defectu. sic & Helias stat cū ipso:qa ipse agnoscit ꝙ ipse solus est uer⁹de⁹: ad quā trāsfigurationē in cordib⁹ ꝓficiētiū p̄mo orit̄ i deficiēs desideriū:ut xp̄o uelut sūmo bono cōiūgat̄.iō dicit.Dn̄e:bonū est nos hic eē. Scḋo se deo totū subicit & subiugat triplici uoto mandatoruꝫ obseruantie. pauꝑtatis ut ipsum solū habeat.Puritatis ut sic ipsum in se hr̄e possit.& sic cōstruit tria tabernacula.Tertio nube obūbrat̄.i.grā assidue adiuuat̄.Quarto uox audit̄ &c̄. ꝙ tūc dilect⁹ suā uocē fac̄ audire ꝑ dulcedinē quā imittit.Quinto cadit in terra:ꝙ se indignū magis magisqꝫ p̄dicat ḋ oī sibi a deo fc̄a ɔsolatiōe.Sexto cadit i faciē : ɔsiderato tāto dei sr̄excessu:ñ audet faciē ad celū leuare. Septimo accedit ad eum xp̄s: ꝙ tūc ei aīa ɔiungit̄.Octauo tāgit eū: ꝙ dū ei aīa ɔiungit̄ tota renouat̄.Nono loquit̄:ꝙ ipsuꝫ de sua lege istruit: & ḋ his q̄ a p̄re audiuit.Decimo surgere p̄cipit: ꝙ suo sp̄ū

ꝑ deuotionẽ imissam stare in se nõ ꝑmittit. Vndecimo eã assecurat de ꝑmãsione in se di. Nolite timere. Duodecimo uidet Iesum solũ: ꝙ ultimate oñdit se aĩe saluatorẽ & beatificatorẽ post p̄ntẽ uitã. sic ergo pꝫ qũo ꝓficiẽtib⁹ dñs Iesus p Iacobũ significatis trãsfigurat̃. ¶ Quarto uidẽdũ est qũo actiuis p Moysen significatis: q oues dñicas uelut Moyses pascũt in deserto p̄sentis uite trãsfigurat̃: ubi aduertẽdũ ꝙ talib⁹ uti in p̄cedẽtib⁹ est dictũ post.vii.dies trãsfigurat̃: ꝙ oꝫ actiuũ exercitari in.vii. opib⁹ misericordie corporalib⁹ cibãdo potãdo uestiẽdo colligẽdo uisitãdo redimẽdo & sepeliẽdo. Et in.vii. spũalib⁹ q̃ sunt corrigere castigare ferre dimittere soluere docere orare. Quibus uelut vii.dieb⁹ ꝑmissis a xp̄o Primo in mõtẽ ducit̃: quia dei uirtute firmat̃. Secũdo in excelsuꝫ: ꝙ attẽdere mercedem inenarrabilẽ sibi ꝓmissaꝫ iubet̃. Tertio seorsuꝫ: ꝙ ut labores talis uite possit sustinere ɔsolatio ei abscõse infundit̃. Quarto Iesus ei trãsfigurat̃: qa ĩ forma paupis cui opẽ fert se demõstrat. iuxta illd̕ Mat.xxiiii. Quod uni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Apparet ei xp̄i facies ut sol: qa & si in forma paupis talia suscipiat: ipse tñ est uer⁹ de⁹. Vestimẽta alba qa cũ misericordia reddat inocentiã in forma quã misericordia facit apparet. & sic in alba. uidet Moysen loquẽtẽ: qa ei⁹ facta imitat̃. Heliã ẽt uidet: qa dei zelo iflãmat̃. q̃ trãsfiguratiõe oñdit̃. Primo ꝙ talis stat⁹ est ualde meritori⁹. s. actiuoꝝ: q̃re clamat. Dñe: bonũ est nos h̃ eẽ. Secũdo facit tria tabernacula. Quia ꝑmo corp⁹. Secũdo aiaꝫ. Tertio totũ cõiunctũ deo offert suo iperio & uolũtati subiiciẽdo. Tertio obũbrat̃ nube: qa ei⁹ gr̃a auget̃ & crescit: qa & in mẽte refrigerat̃. Quarto uox audit̃ illa. uꝫ. Venite b̃ndicti p̄ris mei: pcipite regnuꝫ. Quinto cadit in terrã: qa deo de tãto b̃nficio sibi & p̄mio ꝑparato regrat̃. Sexto in faciẽ cadit dũ indignitatẽ pensat opis ad ꝑmiũ ꝑparatũ. Septimo Iesus ad eũ accedit: qa añ in forma alioꝝ xp̄m recipiebat: tãdẽ in forma sua eũ recipit. Sicut de Martino monaco legit̃: & btõ Gregorio: q xp̄ꝫ receperũt: & si ĩ aliena forma. Octauo eũ tangit dũ sibi p̄sto eẽ ĩspirationib⁹ diuine dulcedinis se oñdit. Nono loquit̃ qa q̃ sit bona misericordia & fructuosa oñdit. Decimo surgere p̄cipit: qa incepta mãdat ꝓseq̃ sine intermissione usqꝫ in finem. Vndecimo securat: qa speꝫ dat & fiduciã de gloria obtinẽda. Duodecimo uidet solũ Iesuꝫ: qa opa misericordie: & si circa ꝓximũ fiũt: ꝓpter solũ deũ debet eẽ intentio facientis: qa ut ei soli placeat agere debet. Sic ergo apparet qũo dñs Iesus trãsfigurat⁹ apparet actiuis p Moysen significatis. ¶ Restat ergo qũo ɔtẽplatiuis p Heliã: q fuit in mõte Oreb: & celũ ascẽdit per turbinẽ signatis: se Iesus trãsfigurat: & aduertẽdũ sic dictũ est. Post.vii.dies fit trãsfiguratio. i. post dimissionem oĩuꝫ sensuũ & sensibiliũ appetibiliũ imaginabiliũ corporaliũ figuraliũ & fantasmatũ. Vel p.vii. dies itelligit̃ ꝑm⁹ ĩ uita actiua exercitatio. Secũdus mẽtis mũdatio. Terti⁹ aĩe ad seipꝫ reductio. Quart⁹ est deuota orõ. Quint⁹ est mẽtis ɔgetatio. Sext⁹ ẽ gr̃aꝝ actio. Septim⁹ est feruẽs ad deũ dilectio. Hi.vii.dies debẽt ptrãsiri. i. haberi ab hoĩe q ad cõtẽplationẽ ascẽdit ut xp̄m uideat trãsformatũ. Quib⁹ hitis Iesus ducit eũ ĩ mõtẽ. i. ad ɔtẽplationẽ q est stat⁹ altior añdictis. Secũdus in excelsuꝫ. i. sui ɔtẽplatiõeꝫ: q est excelsus dñs. seorsuꝫ: qa tũc aĩa tota recolligit̃ ad deũ & a creaturis alienat̃. Et sic tãdẽ Iesus trãsfigurat̃: qa ei appet totus amabilis d̃siderabilis & laudabilis. ad qd̕ sequit̃ ꝙ facies xp̄i fit ut sol: qa in tali ɔtẽplatiõis excessu aĩa posita tota a deo ut a sole iustitie illuminat̃. fiũt alba uestimẽta: qa tota purificat̃. loquit̃ cũ Moyse: qa liberat̃ a pctõ spãli modo p preseruationẽ. deo iũgit̃ & copulat̃. & sic stat cum Helia. Qua apparitiõe xp̄i tali facta dicit euãgeliũ ꝙ ipse a deo ꝑmo recreat̃ di. cũ Petro. Dñe: bonũ est nos hic eẽ. Secundo deo dedicat̃. & sic in ipso fit triplx tabnaculũ ſi p̄ri & filio & spũi sancto. cũ iuxta dictũ xp̄i. Oẽs ad eũ ueniãt & faciãt mãsionẽ. Tertio nube obũbrat̃: qa q̃ sit obscura oĩs creatura: respectu dei declarat̃. Quarto uox audit̃: qa de eternis iformat̃: ut fili⁹ a p̄re. Quinto cadit. s. ab oĩ affectu mũdano. Sexto cadit in faciẽ: qa uiuẽtẽ in secl̕a adorat & uenerat̃. Septimo ad eũ xp̄s accedit: qa semp nouis de se consolationib⁹ uisitat. Octauo accedit & tangit euꝫ q̃ sit magna dulcedo diuina experientia nouit & sentit. Nono loquit̃ ad suã gloriã cõtinue inuitãdo. Decimo surgere ĩperat ut in nullo citra deũ amplius spem ponat. Vndecimo assecurat di. qa meliorẽ partẽ ut Magdalẽa elegit q̃ nõ auferet̃ ab ea. Duodecimo & ultimo Iesus solus apparet ei. i. qes & aĩe p̄fecta btitudo: & si in p̄senti a fortiori ꝓ futuro qñ post mortẽ ad glorie montẽ assumit̃ & eleuat̃. Sic ergo pꝫ qũo iesus trãsfigurat̃ Petro Iacobo Ioãni Moisi & Helie spũalr̃ intelligẽdo. ut docet euãgeliũ. ¶ Nonũ documẽtũ dat̃ cũ dicit euãgeliũ ꝙ facies Iesu apparet ut sol. Quod si uolum⁹ illuminari: ad xp̄m iuxta cõsiliuꝫ p̄s. accedam⁹. Ratio. ꝙ facies eius. i. deitas resplẽdet ut sol: interna penetrãdo & illuminãdo. ſꝫ si uis illuminari: sint uestimẽta alba. i. actus uite depurati a pctõ p cõfessionẽ & p̄seruati. Ratio. qa sapiẽtia. i. iste sol q resplẽdet: in aiaꝫ maliuolã nõ itrat: nec habitat in corpore subdito peccatis. Sed q̃ lumina oriunt̃ ab isto sole? Certe plura. Primũ lumẽ est respectu cõtẽptibiliũ: ꝙ oĩa mũdana suo exẽplo sunt ɔtẽnẽda. & sic Moises loquit̃ de aqs assumpt⁹. Secũdũ lumẽ est respectu appetibiliũ: qa diuina sunt appetẽda. & sic loquit̃ Helias: qa de⁹ est solus appetẽdus. Tertiũ lumẽ respectu opabiliũ. s. respectu dei sui & ꝓximi. Petr⁹ dicit bonũ eẽ & tria tabernacula faciẽda. Quartũ lumẽ est respectu sensibiliũ & sensuũ refrenãdoꝝ. & sic nubes obũbrat. Quintũ lumẽ est respectu obseruabiliũ p̄ceptoꝝ talis uocat̃ fili⁹ dilect⁹. ipsuꝫ audite &c̃. Sextũ lumen est respectu mortificabiliũ & mortificãdoꝝ. s. sui corporis macerãdi: qa debet in terrã cadere. Septimũ lumen est respectu formidabiliũ & euitãdoꝝ. s. iferni: ꝙ timere debet &c̃. Octauũ lumẽ est respectu sperabiliũ. s. diuini adiutorii: qd̕ est petẽdũ: & semp adest. ideo xp̄s tangit. Nonũ lumẽ est respectu ɔtẽplabiliũ. s. diuinorũ. xp̄s dicit. Surgite. s. ab his ad illa. Decimũ respectu sediũ eternaliũ. tũc apparet xp̄s solus: qa ipse sol⁹ est beatitudo: a quo cetera lumina: ut a sole ꝓcedunt.

¶ Decimũ documentũ dat̃ qa cũ deũ naturalr̃ uidere optem⁹: utpote btitudinẽ nr̃a3: & ipsa stet in dei uisione: si deũ uere uidere uolum⁹ septem hr̃e nos decet. Primũ est gr̃a dei. sine ipsa.n.nihil põt mereri dignu3 uita eterna: nec ad deũ uidẽdũ sine ipsa põt hõ ex naturalib⁹ assurgere. O3 ergo q̃ Iesus.i.sua gr̃a & puenièdo & subseq̃ndo assumat. Paulo dictũ est post raptũ. Sufficit tibi gr̃a mea. Et Stephan⁹ plen⁹ gr̃a uidit gloriã dei. Ad qđ desiderãdũ xp̃s assumpsit apl̃os: nõ ipsi seipsos. Secũdũ nec̃ariũ q̃ a mũdo sim⁹mẽte separati. hec uisio or̃one hr̃. Paulus orãdo sic & Petr⁹ factus est in extasi. Sic & Iesu orãte apti sũt celi. Et orõ est mẽtis eleuatio in deũ. iõ d3 ascẽdere ad h̃ desiderãdũ: & cũ Iesu i mõte orare. Luc. dic̃ q̃ ascẽdit orare: & sic trãsfigurat⁹ est. Tertiũ qđ exigit̃ est mãdatoꝝ obseruatio. In Petro oñdit̃: q audiẽs uel obediẽs iterp̃tatur. Ad tales uẽit pr̃ & fili⁹: & mãsionẽ fac̃. Isaias obediens dicẽs. Ecce ego mitte me: uidit dñm &c̃. Isa. vi. Quartũ nec̃ariũ carnis maceratio. Rõ. qa sp̃ualib⁹ uitis nõ carnalib⁹ dat̃. qa ut dicit Saluator: caro & sanguis regnũ dei nõ possidebũt: qa nec deũ uidet. Iacobo supplantatori datur. Iacob neruo putrefacto uidet deũ. Geñ. 32. Facie ad faciẽ. Quintũ nec̃ariũ est puritas mẽtis. Matth. v. Bti mũdo corde: q̃m ipsi deũ uidebũt. hoc p3 in Ioãne purissimo: q i cena recubuit sup pectus Iesu: & rapt⁹ fuit in paradisu3. Ezechiel uidit uisiões dei. Ioãnes baptista uidit sp̃m scm̃. Io. i. Sextũ est humilitas. s. nec̃aria: q̃ cũ humilib⁹ ouersatio ei⁹ & sermocinatio. Hoc p3 in Moise: q fuit humillim⁹ & mitissim⁹. Nũeri. iz. q uidit deũ. Septimũ nec̃ariũ est zelus & amor & dilectio dei: qa aia uirtute amoris trãsformat̃. & sic dilectũ cognoscit & uidet. Io. xiiii. Si qs diligit me &c̃. & sequit̃. Et mãifestabo ei meip̃m. Hec fuerũt i Helia zelãtissimo dei: cui⁹ uerba erãt ut facula ignita: q i mõte Oreb uidit gloriã dei. iii. R. xix. Prefata igit̃ nec̃aria sũt ut de⁹ uideat̃ i p̃nti ut in trãsfiguratiõe apl̃i: seu in futuro ut bti uidebũt & uidẽt: q̃ tal̃ dispõ in p̃nti ꝑ futuro est nec̃aria. S3 qđ ad talẽ uisionẽ habitã i p̃nti ↄsequit̃? Certe plura. Primũ est q̃ hõ diuina dulcedine iebriat̃ & merito. q̃ uidet ꝑ parte oẽ bonum. Petrus clamat. Bonum est nos hic esse. Secundum donis spiritus sancti abundantius impinguatur. Quia nubes obumbrat &c̃. Tertium de diuinis secretis illuminat̃. Quia uocẽ audit &c̃. Quartũ ab affectu terrenorũ elongat̃. Quia cadit in terram in facie &c̃. nec uidet terrena. Quintũ continue diuinis ↄsolationibus recreatur. quia Iesus accedit & tangit eum. Sextum ad solum deum habendum sitit & incitatur: quia non uidet: idest non appetit nisi solum Iesum: cuius adeptione perfecta ultimate quietatur & beatificatur. Prefatis ergo tam spiritualiter q̃ hystorice & litteraliter patet quomodo intelligitur p̃ma pars huius fructus tertii & conformitatis huius secundi libri: scilicet. Iesus stola clarificus. Et iam dicta pro eius aliquali sufficiant expositione.

¶ Expositio secũde partis fructus tertii & conformitatis. & quintedecime in ordine.

Franciscus subleuatur.

Vius secũde partis expositio. u3. Francisc⁹ subleuat̃. subseq̃nter ad p̃mã partẽ: si debeat recte declarari: sic est intelligẽda. Extimãdũ.n. nõ est q̃ cõformitas h̃ bti F. ad xp̃m uelit dicere ipsum transfiguratũ & btm̃ apparuisse fratribus suis in btifica. u3. forma. sicut xp̃s apl̃is. qa hoc dicere eẽt oĩo incõgruũ & nõ uerũ. Sed h̃ ↄformitas uult dicere q̃ sic xp̃s: ut dic̃ euãgelista scũs Lucas: orãdo facta ẽ ei⁹ sp̃es. s. forma nõ quãtitatiue s3 q̃litatiue altera: & in tali uisus est a discipulis: Sic b. F. ut dicetur orãdo uirtute or̃onis & diuina facta est ei⁹ sp̃es altera ad instar xp̃i subleuat⁹ a terra. Et sic xp̃s lucida nube circũdat⁹: sic & b. F. a frátrib⁹ est uisus subleuat⁹ in aera brachiis in modũ crucis extẽsis nebula lucida q̃dã tot⁹ circũamict⁹ & uallatus. Sic ergo ↄformitatẽ hãc intelligẽdo: uidẽdũ est p̃mo de ꝓposito qũo in h̃ Iesu est assimilat⁹: sic q̃ in or̃one appuerit & i effigie altera: & nubecl̃a lucida circũdat⁹. Secũdo uidẽdũ erit qũo ad istã trãsfiguratiõe3 suã dicit̃ & qb⁹ puenisse. Quib⁹ uisis isti⁹ secũde partis. u3. Frãcisc⁹ subleuat̃. patebit serenatio & declaratio. unũ tñ p̃mittẽdũ puto. u3. q̃ cũ ↄtẽplatio: ut dicet̃ opus sit arduũ: nec ad ipsa3 ex se hõ assumit̃ & naturalib⁹: s3 diuina gr̃a: ac ipsa sup ista sensibilia saltẽ hõ eleuet̃: hinc est q̃ ñ solũ mẽtis eleuatio: s3 & corpalis mẽtali iuncta põt merito dici ascẽsus in mõte3 excelsum & seorsum: & a xp̃o ductio in mõtẽ: qa dictũ est q̃ naturalib⁹ nõ fit uirib⁹: s3 gr̃a diuina. Insup cũ i tali ↄtẽplatiõis eleuatiõe siue sit cũ corpis eleuatiõe siue nõ: aia singulari & gr̃a & lumie pre solito illustret̃: hec tñ illustratio aie aliq̃ñ apparet ab extra: nõ solu3 ꝑ eleuationẽ corpis & in altũ ductiõis: s3 ꝑ quãdã nouã effigiẽ & sp̃em traditã corpori: quã deus aliq̃ñ dat corpori: ut ꝑ hoc signũ qđ fiat interi⁹ in aia cogitet̃. aliq̃ñ uero nõ apparet talis semp: tñ p3 q̃dã sensuũ alienatio: sic q̃ hõ a ↄtẽplatiõe reuertẽs i suis sẽsib⁹ ñ apparet stati uiuax sic añ uidebat̃. Rõ. q̃ in ↄtẽplatione fit rapt⁹ cõiter a sensib⁹ exteriorib⁹ ad interiora. Ad ꝓpositũ cũ btũs F. rapt⁹ fuerit multotiẽs ad deũ nõ sua uirtute s3 dei & gr̃a diuina: hinc est q̃ fuit conformis xp̃o tali ↄtẽplatiõis excessu & eleuatiõe q̃tũ ad montis ascẽsu3 excelsu3 & seorsu3. Fueritq3 diuersa effigie forma demõstrat⁹ & specie: eidẽ xp̃o quo ad h̃ q̃ facta est sp̃es ei⁹ altera est similat⁹. Quo p̃misso de bti F. eleuationib⁹ & sursu3 in deũ actionib⁹ mẽtalib⁹ trãsfigurationib⁹: & aliq̃ñ cũ seq̃la extrinsece trãsfigurationis est succincte uidẽdũ. ¶ Vñ sciẽdũ & b. F. multotiens ꝑ excessu3 ↄtemplatiuũ ad supiora est deuect⁹. Quõ Frãcisc⁹ ẽ trãsfiguratus.
Primo q̃ñ una dierũ seq̃strat⁹ oraret & pre nimietate feruoris tot⁹ esset absort⁹ in deũ: ecce eleuatio mẽtalis: qđ ↄsequutũ est: Inq̃t legẽda maior. p̃te. i. apparuit ei xp̃s ueluti cruci ↄfixus. sequit̃ de imutatiõe facta p̃mo in mẽte: & deide in corpe: ad cui⁹ ↄspectũ liq̃facta est aia ei⁹: & memoria passiõis xp̃i uiscerib⁹ cor-

dis ipsiꝰ a deo ipressa medullitꝰ: ut ab illa hora cū xp̄i
crucifixio ueniret in mēte: uix possꝫ a lachrimis & ge
mitibꝰ exteriꝰ otineri.seqꝛ. Intellexit p h̄ nēpe uir dei
illud euāgelicū sibi dici. Si uis uenire post me abnega
temetipsuꝫ: & tolle crucē tuā & seqre me.sequit̄. Indu
it ex tūc spm̄ pauptatis & humilitatis sensuꝫ & affcm̄
intime pietatis. Et ꝙ sic effecerit: ondit ibidē doctor
Bonauētura p exēpla de seruitio leprosoꝝ & suorum
erogatiōe in paupes. Quibꝰ appet b.F. subleuatio &
2. post eleuationē eiꝰ in uirū aliū trāsfiguratio. Secūdo
qn̄ ut dic.ii. ps legēde maioris: egressus ad meditādū
in agro iuxta ecclesiaꝫ sc̄i Damiani deambularet: ac-
cādē grā & causa orōnis istigāte se spū intrasset: pstra
tus añ imaginē crucifixi nō modica fuit in orādo spūs
osolatiōe repletꝰ. Et cū lachrimosis oculis intēderet i
dn̄icā crucē: uocē de ipsa cruce ad se dilapsam corpeis
audiuit auribꝰ ter dicētē. Frācisce: uade repara domū
meā q̄ ut cernis tota destruit̄. & seqt̄ de excessu. Tre-
mefactꝰ cū eēt in ecclesia solus: stupet ad tam mirāde
uocis auditū: cordeqꝫ percipiēs diuini uirtutē eloquii:
mētis alienat̄ excessu. Sed qualr̄ apparuit trāsfigura-
tus.sequit̄. In se tādē reuersus ad obediēdū se parat &
3. mādatū pficiēdū. ut hr̄ ibidē. Tertio ut dicit ipsa scda
ps legēde. Abiecta btūs F. pecunia in quādā fenestrā:
& uelut puluerē ea otēpta: pr̄is furorē ex pecunia sen
tiēs: in q̄dā occulta fouea stetit exorās altissimū ut de
manibꝰ psequētiū eiꝰ aīaꝫ liberaret: & pia q̄ isspirauerat
uoto fauore benigno expleret.sequit̄. Excessiua q̄daꝫ
opletꝰ letitia & uirtute idutꝰ ex alto: relicta fouea ci
uitatē assisii ostāter intrauit. Quē cū iuuenes cernerēt
facie squalidū & mēte mutatū: ipsumqꝫ alienatū puta
rēt a sensu: & luto plateaꝝ & lapidibꝰ ipeterēt.seqt̄. si
gnū trāsfigurati hoīs. Famulus dn̄i nulla prsus fractꝰ
aut mutatꝰ iniuria: ut surdus in oībꝰ ptrāsibat. Quar-
4. to ut dicit.iii.ps legēde: qn̄ in quodā solitario loco an
nos suos in amaritudine recogitās deploraret: sc̄i spūs
in eū supueniēte letitia: certificatꝰ est de remissiōe ple
naria oiuꝫ delictoꝝ.sequit̄. Raptꝰ deide supra se ac i
quoddā mirādū lumē totꝰ absortꝰ: dilatato mētis sinu
q̄ circa se & filios suos futura erāt luculēter aspexit.se
qt̄. Post h̄ reuersus ad frēs ofortauit eos: & ordinis di
5. latationē in breui fiēdā pdixit. Quinto ut dicit.iiii.ps
legēde maioris: trāsfiguratꝰ est btūs F. modo singula
ri & deifico. Cū.n. ciuitatē adiisset assisii pdicaturꝰ de
mane & absentatꝰ a fribꝰ in quodā tugurio in horto
sito canonicoꝝ pnoctaret i orōne more solito: media
ferme noctis hora q̄busdā ex fratribꝰ qescētibꝰ: q̄bus
dā in orādo pseuerātibꝰ: currꝰ igneꝰ mirādi splēdoris
p ostiū domꝰ intrās huc atqꝫ illuc p domiciliuꝫ tertio
se ouertit: supra quē globꝰ igneꝰ seu lucidus residebat
q solis hn̄s aspectū noctē clarere fecit ut diē: obstupe
facti uigilātes excitati sūt & exterriti dormiētes nō mi
nus senserūt cordis claritatē q̄ corpis: dū ex uirtute mi
rādi luminis alteriꝰ alteri oscia nuda fuit. Intellexerūt
ocorditer oēs uideribꝰ inuicē uniuersis in cordibꝰ sin-
guloꝝ: sanctū prēꝫ absentē corpe pn̄tē spū tali trāsfi
guratū effigie supioris irradiatū fulgoribꝰ & ardoribꝰ
iflāmatū supnaturali uirtute in curru splēdēte simul &
igneo sibi dēmōstratū a dn̄o: ut tanq̄ ueri isrealite post
illū incederēt: q uiroꝝ spūaliū ut alter Helias factus
fuerat a deo currus & auriga. Quibꝰ uerbis & aliis q̄
ibidē subnectunt̄: appet sit̄ de subleuatiōe b.F. & ipsi
us mirabili trāsfiguratiōe. Que trāsfiguratio est ualde
& fuit mirabilis & stupēda ex pluribꝰ.uꝫ.pmo ex sub
leuatiōe: ꝙ in curru igneo. Secūdo ex refulgētia: ꝙ mi
ri splēdoris. Tertio ex figura: ꝙ btūs F. apparuit totꝰ
ignitꝰ. Quarto ex specie: ꝙ lucidus & solis hn̄s aspe
ctū. Quinto ex situ: ꝙ b.F. nō erat añ uel extra: sed su
pra currū residebat. Sexto ex loco ad quē pexit: ꝙ d
assisio usqꝫ ad locū sc̄e Marie in tali curru btūs F. est
deuectꝰ. Septimo ex eiꝰ introitu: ꝙ p ostiū loci frūm
introiuit. Octauo ex motu: ꝙ huc atqꝫ illuc pexit: to
tū domiciliū frūꝫ ter circuiēs. Nono ex tenebraꝝ de-
pulsiōe: qa noctē clarere fec ut diē. Decimo ex cōspe
ctione: ꝙ oēs tā uigilātes q̄ dormiētes excitati hoc ui
derūt. Undecimo ex icussiōe: ꝙ territi sunt oēs. Duo-
decimo ex cordiū alteriꝰ alteri reuelatiōe: ꝙ tali lumi
ne alteriꝰ alteri cōsciētia nuda fuit. Tertiodecimo ex
mētis Frācisci ad cognoscēdū cordiū secreta & futura
plenaria illustratione: ꝙ post uisionē btūs F. reuersus
ad frēs: de uisiōe mirabili quā uiderāt cepit ipsos con
fortare cordiū ipsoꝝ secreta rimari: & de pfectu ordi
nis futura pdicere. Quartodecimo ex notitie traditio
ne: ꝙ deꝰ btm̄ F. fratribꝰ in tali effigie demōstrare pla
cuit: ut cognoscerēt. ex pmo btm̄ F. eē uere curꝝ uite.
ratio. qa q̄tuor rotis. i. q̄tuor uirtutibꝰ est deducta. uꝫ.
iustitia ad deū: fortitudie ad diabolū: prudētia ad mū
di cōtēptū: & tēperātia ad corpꝰ: cuiꝰ ps anterior fuit
charitas. boues sub hac stātes uelut sub iugo currum
deducētes amor fuit dei & pximi. Ex scdo. uꝫ. ex re-
fulgētia. in btō F. nullā ieē tenebrā pc̄toꝝ p ipoꝝ di-
missionē plenariā usqꝫ ad q̄drātē nouissimū. Ex tertio
.s. ex ignitione. zelū feruidū quē habebat ad aias. Ex
q̄rto ipm imitatorē p oia solis iustitie xp̄i Iesu. Ex q̄n
to in uirtutibꝰ aliis pfectissimū: ꝙ in medio stetit ipa
rū. Ex sexto unū factū cū diuia sapia spū: cuiꝰ mobili
tate ferebat̄ ad placitū. Ex septimo uiā btm̄ F. scitatis
& pfectiōis: nō ut fur & latro: sꝫ ut uerꝰ xp̄i discipu-
lus ab ostio xp̄o accedere p ipm̄ semp icedēdo uelut
p ostiū introductū. Ex octauo in btō F. triplicē fuisse
motū rectū ad deū: reflexū ad pximū p cōdescēsionē
& iformationē & circularē in cūctis & ubiqꝫ deū ispi
ciēdo & pseqndo dilectū. Ex nono bti F. ducatū tenē
tes tenebris erroꝝ tegi nō posse. Ex decimo datū Frā
ciscū a deo in directionē & lucē fidelibꝰ. Ex ūdecimo
stupēda in b.F. deū ondisse pre aliis scis. Ex duodeci
mo Frācisci meritis occulta dei patefieri hoībꝰ. Ex ul
timo sup b.F. spm̄ dn̄i in tanta plenitudine qeuisse ꝙ
post ipsiꝰ doctrinā & uitā erat eis & aliis pficisci tu-
tissimū. Sic ergo succincte appet q̄ mirabilis & stupē
da fuit h̄ bti F. pfiguratio & trāsfiguratio. Nunq̄ fuit
auditū ꝙ lumine alicuiꝰ sancti sic illustrarent̄ homies
ut alteriꝰ alteri cōsciētia nuda eēt: nisi de solo lumine
a deo btō F. ifuso & cōcesso. Et secreta cordiū a sācto
sic pscrutarent̄ & multoꝝ psertiꝫ sūt: sic hic legit̄ de b.
6. F. Sexto btūs F. trāsfiguratꝰ a deo frī Siluestro exūti

p̄sbitero seculari: & in seculo est demōstrat⁹. Quādo uidit ciuitatē assisii a dracone magno circūdatā: cuius magnitudine toti regioni piculū iminebat: contuebat̄ post crucē aureā ex ore b. F. pcedētē: cui⁹ sūmitas celos tāgebat: cui⁹ brachia in altū ptensa usq₃ ad mūdi fines uidebant̄ extēdi: ad cui⁹ aspectū p̄fulgidū draco ille teterrim⁹ & horridus penit⁹ fugabat̄. hoc uidens trib⁹ uicib⁹ seculo cedēs: fact⁹ est sanct⁹ frater mior. ut dicit iii. ps legēde. Septimo btūs F. trāsfigurat⁹ apparuit fr̄i Pacifico exn̄ti seculari. put dicit. iiii. ps legē de. Qui btm̄ F. uidēs p̄dicantē sub figura mirabili sibi a deo est demr̄at⁹. uidit. n. ip₃ duob⁹ ensib⁹ ualde fulgētib⁹ trāsuersalr̄ in modū crucis exn̄tib⁹ consignatū: quoꝝ unus a capite ad pedes: ali⁹ a manu in manū p pect⁹ trāsuersalr̄ tendebat̄. Qua forma seu bti F. trāsfiguratōe uisa seculo abrenūciās fact⁹ est frater mior. uidit ēt hic frater Pacific⁹ uice alia singulr̄ b. F. trāsfiguratū: qn̄ uidit magnū Thau in ei⁹ frōte existere: qd coloꝝ uarietate distinctū faciē Frācisci miro uenustabat ornatu. Per has. n. extrinsecas figuras & spēs qb⁹ btūs F. sic demōstrabat̄ a deo: qd trāsfiguratiōis intus eēt in aīa: certe dabat̄ intelligi. Quia cū iste trāsfiguratiōes eēnt ueraces p signa hec: qd in ei⁹ aīa eēt clare itelligi dabat̄. Octauo btm̄ F. trāsfiguratū demōstrauit ip̄e de⁹ sūmo pōtifici. D. Innocētio. iii. ut dicit. iii. ps legēde. qn̄ uidit b. F. pprio dorso lateranensem ecclesiā ruinam minātē sustētare: p quā trāsfiguratā similitudinē sibi sic ōnsā a xp̄o cognouit p uitā & doctrinā b. F. totā sustinēdā eē ecclesiā. Nono btūs F. singulr̄ trāsfigurat⁹ apparuit fratrib⁹ exn̄tib⁹ in caplo apud arelate₃ ciuitatē: & p̄dicāte btō Antonio de crucis titulo. Apparuit. n. ad ostiū capituli btūs F. in aere subleuat⁹ extēsis uelut in cruce manib⁹ fratrib⁹ bn̄dicēs: prout oculis corpeis frater Monaldus uidit uir utiq₃ sanct⁹. hec fuit mirabilis apparitio ōsiderata distātia: qa btūs F. erat tūc in remotis: qꝫ in ualle spoletana: & tn̄ se p̄ñtem fratrib⁹ exhibuit in tali ciuitate puincie exn̄tib⁹. p̄esata ēt forma: qꝫ ad modū crucifixi demōstratus est. ut qd deberet eē in posterū reseraret. fuit ēt singularis ōsolatiōe sp̄ūs indita cūctis fratrib⁹ in dicto caplo exn̄tib⁹ ut si nō uiderint btm̄ F. trāsfiguratū: saltē tali sp̄ūs ōsolatiōe eis imissa a deo: sic eē sentirēt. Decimo btūs F. trāsfigurat⁹ est uisus a fr̄e Masseo. Cū. n. b. F. cū fr̄e Masseo pgeret uersus Frāciā: in itinere post refectionē habitā de frustulis panis uilissimi: & potatiōnē aq̄ de fonte quādā ecclesiā repisset: intrātes eādē b. F. ad orandū post altare se posuit: Et ibi b. F. recepit uisiōis diuine tā excessiuū feruorē ad pauptatis ōcupiscētiā totalr̄ iflāmātē: qꝫ uidebat̄ ex facie & oris hiatu q̄si flāmas ardoris emittere. Et egrediens ad sociu₃ sic ignit⁹ ore dixit. Ha ha ha Fr̄ Massee: p̄be mihi teipsum. Et hoc fuit ter. Frater Masse⁹ hoc uidēs: stupuit. S₃ uice tertia dicēte b. F. p̄be mihi teipsu₃: misit se totū itra brachia bti p̄ris. Tūc b. F. cū hiatu magno & spirit⁹ sancti feruore ac clamore ualido reboādo ha ha ha leuauit frēm Masseū cū ipso flatu in aere: & ipulit cū aū se q̄tū posset eē uni⁹ haste mēsura. Quod uidēs frater Masse⁹: stupuit ualde de tā mirando sancti p̄ris feruore: & rētulit postea aliis sociis qꝫ in illo sci F. cōplexu & ipulsu tātā dulcedinē & ōsolationē sp̄ūs sci p sensit qꝫ nūq̄ in uita sua cōsolationē tā maximā se meminerit habuisse. Qualis hec fuerit trāsfiguratio: feruor ignit⁹: uox clamorosa: Frācisci faciei ardor: amplexus fr̄is cū eleuatiōe: iact⁹ socii cū ōsolatiōe sp̄ūs imissa: declarāt. Vndecimo b. F. trāsfigurat⁹ p raptū mirabilē est inuent⁹ & a fr̄e Bernardo de quītaualle & a fr̄ibus. Loquētes. n. sanct⁹ F. & frater Bernardus de deo eos sil̄ raptos p noctē in silua frēs iuenerūt. Duodecimo b. F. frequēter trāsfigurat⁹ est corp⁹ sumēdo dn̄icū Vt. n. dicit. ix. ps legēde: sepe cōicabat: & tā deuote ut alios deuotos efficeret: dū ad imaculati agni degustatiōnē suauē q̄si sp̄ū ebri⁹ in mētis utplurimū rapiebat̄ excessu₃. Sed hic est aduertēdū qꝫ cū rapt⁹: put in pposito accipit̄ ex uehemētia deuotiōis fit: qn̄ aīa amore tota liq̄scit circa deū: cui ōiūgi poptat: & ipsum hr̄e desiderat: hinc est qꝫ sine trāsformatiōe aīe in deū fieri nō pōt: qre in oī tali raptu trāsfigurat⁹ est talis q ad celestia rapit̄. Et qn̄ sic fit: semp ab extrinseco appar₃ pre solito ōsopitio & suppssio sensuū: & q̄si mortificato uiriū corpis & sensuū. Tertiodecimo b. F. put dicit x. ps legēde maioris: fuit silr̄ trāsfiguratus & ad diuia rapt⁹: ut qd circa se ageret̄ exteri⁹ oīo nesciret. Et hoc spālr̄ euenit dū trāsisset semel p burgū sci sepulchri: castrū. u₃. populosu₃: subuect⁹ asello ppter debilitatem corpis & obuiā turbas habuiss₃ in eū pre ḋuotiōe ruētes. Tract⁹ aūt & detētus ab eis cōpressusq₃ ac multiplr̄ attrectat⁹: isensibilis uidebat̄ ad oīa: & uelut exanīē corp⁹ de his q̄ facta sunt circa ipsum penit⁹ nihil aduertit. Quod patuit cū transito castro & turbis relictis peruenisset ad quoddā domiciliū leprosoꝝ: q̄si aliū de rediēs celestiū ōtēplator solicite req̄siuit: qn̄ appropinquarēt ad castrū: mēs q̄ppe ipsius in celestib⁹ fixa splēdorib⁹: uarietatē nō senserat locoꝝ nec tēpoꝝ nec occurrētiū psonaꝝ. Quartodecimo b. F. fuit multotiens trāsfigurat⁹. ut dicit. x. ps legēde. & hoc in orōne: ut dicet̄ in hoc. ii. lib. cōformitate. xi. A fratrib⁹. n. ip̄m pie obseruātib⁹ uisus est nocte orās manib⁹ ad modū crucis ptēsis ac toto corpe subleuat⁹ a terra: & nubecula q̄dā fulgēte circūdat⁹: ut illustratiōis mirabilis intra mētē mira circa corp⁹ plustratio testis eēt. Quintodecimo b. F. fuit rapt⁹ & trāsfigurat⁹ cū suis frib⁹ & sociis. Nā cū sil̄ eēt cū eis: & mādasset eis: ut de deo q libet loq̄ret̄: put sp̄ūs scūs suggerebat eisdē. Et cū ql₃ sigillatim mādatū p̄ris effecisset in medio eoꝝ dn̄s Iesus xp̄s apparuit in specie speciosissimi iuuenis cū tāta dulcedine gr̄e oīb⁹ bn̄dicēs: qꝫ tam scūs p̄r q̄ ceteri oēs fuerūt rapti: & iacebāt in terra q̄si mortui ḋ mūdo isto penit⁹ nihil sētiētes. S₃ cū ad se rediisset: gr̄as agere deo de tā ipēso bn̄ficio oīb⁹ iperauit. Sextodecimo b. F. rapt⁹ & trāsfigurat⁹ fuit dū in loco. S. Marie de angelis cū. S. Clara & socia & sociis comeder₃. Cū. n. S. Clara b. F. pluries rogasset ut sibi hāc gr̄a₃ cōcedere dignaret̄: ut cū ipso aliqn̄ ualeret comedere: habito cū sociis cōsilio ānuit & ordinauit qꝫ hoc deberet eē in. S. Maria de angelis: ubi ipsa b. Clara mūdo abrenūciās celesti spōso nupsit. Die ordinata. S. Clara una

de sororib⁹ sumpta ꝑ socia concomitātib⁹ btī F.sociis ad locū.S.Marie de angelis puenit. Et facta reuerētia mrī dñi:ac loco circūquaqʒ ex deuotōe lustrato: hora comedēdi b.F.fecit mēsaʒ sic ↄsueuerat in plana terra parari. Et sedit ipse & b. Clara & unus de sociis cū socia b. Clare & oēs alii socii in mēsa illa humili sunt locati.ꝑ pmo aūt ferculo icepit b.F.loq de deo tā suauiter & sancte:tā altissime & diuine:ꝙ ipse scūs F.&.s. Clara & socii oēs alii q in illa erāt mēsa rapti sunt:tantaqʒ abūdātia grē altissimi supuenit: ꝙ ipsis sedētib⁹ sic raptis:& oculis ac manib⁹ i celū directis:ignis maxim⁹ apparuit sup ipsuʒ locū: adeo ꝙ assisinatib⁹ hoībus & đ bectonio & de aliis locis circūqʒ uidereī ꝙ tot⁹ loc⁹ & ecclesia.S.Marie de angelis cū silua q̄ tūc erat circa locū comburerenī: ꝑpter qđ hoies đ assisio credētes locū cōburi cū festinatiōe ad succurrēduʒ uenerūt ad locū. Sʒ eo puenietes uiderī cūcta illesa pariter & intacta.Intrātes aūt locū iuenerūt b.F.cū b.Clara & cū oib⁹ sociis ad deū raptos: & ad mēsaʒ illā humillimā oēs sedētes uirtute idutos ex alto: & tūc certitudinalī aduerterūt ꝙ ille erat ignis diuin⁹:q predictos scōs & scās diuini amoris copiosis ↄsolationib⁹ i flāmauerat.uñ recesserūt ualde edificati & cōsolati.b. F. sancta Clara cū aliis diuina ↄsolatōe refecti in aīa: de cibo corpali parū aut nihil curarūt. Decimoseptimo b.F. rapt⁹ & trāsfigurat⁹ uisus fuit a quodā nobili:q ipsuʒ multotiēs hospicio recepat multū magnifice & cū deuotiōe.Cui⁹ouersionē p introitū ad ordinē cū btūs F.appeteret dicēdo socio ꝙ ipe nobilis eēt bon⁹ frater minor:cūqʒ ipse ꝑ eo dñʒ Iesuʒ xpʒ deuote oraret:uidēte dicto nobili:dñs Iesus xps btō F.apparuit di. audiēte pfato nobili: ꝙ orōnē quā ꝑ dicti nobilis ↄuersiōe fecerat acceptabat.Et tūc b.F. ut uidit dict⁹ nobilis rapt⁹ & p spaciū eleuat⁹ est a terra. Que oīa dū ipse nobilis ↄspexisset:oībus ꝑ deo datis fact⁹ est frater mior sanctissim⁹. 18 Decimooctauo b.F. trāsfiguratus uisus est a quodā frē: & si etate puero prudentia tñ grādeuo.Qui cū in quodā locello staret:ↄtigit btm̄ F.ad ipsuʒ locū uenire. Et ꝙ b.F.añ alios ad qescēdū ↄprexit:ut frīb⁹ dormiētib⁹ ipe surgeret qeti⁹ ad orōnē.puer aūt ille frater posuit in corde suo solicite uelle explorare qd b.F.faceret de nocte cū surgebat.uerū cū tūc frēs in cāpoletis iacerēt:ipse puer iuxta b. F. se posuit ad qescēdū.Et ne sōn⁹ꝑpositū ipediret:chordulā suā ligauit cū chorda b.F.ut sentiret qñ surgeret: ita ꝙ.S.F.de tali ligatura nihil aduertit. Dū uero oēs ꝓfūde dormirēt:surrexit b.F. & sentiēs chordā suā cū chorda pueri detineri:sic eā caute soluit: ꝙ nullo modo puer psensit.Et abiit in quēdā collē: ubi iuxta locū erat silua pulcherrima ad orādū solus. Puer aūt cū excitat⁹a sōno chordā suā solutā repisset:statim surrexit ut scm̄ F.exploraret sic ꝑposuerat Cūqʒ ostiū iuenisset aptū:p quod intrabaī in siluā: aduertēs ꝙ b.F.ide exisset:statim intrauit siluā: & prexit usqʒ ad dicti collis cacumen :ubi b.F.se fixerat ad orāduʒ.Et cū staret puer aliquātulū lōge:cepit audire multos loquētes:& appropinquās ut clari⁹ uideret uel audire posset q̄ loquebanī:ecce uidit mirabilē luceʒ que btm̄ F. undiqʒ circūdabat:& in ipsa luce uidit xpʒ:btām uirginē:Ioānē baptistā: Ioānē euāgelistā: & maximā multitudinē angeloꝝ loquētes cū b.F.q̄ oīa puer aspiciēs & tremebūdus hoc audiēs fact⁹ in extasi in uia p quā rediturus erat b.F.cecidit q̄si mortu⁹. ↄpleta uero colloquutione:dū b.F.rediret ad locū & nox eēt ꝓfunda:cū pedib⁹ iuenit dictū puerū q̄si mortuū iacētē in terra: cui ↄpatiēs:sumptū in brachiis:ad locū reportauit. Et sciens a dicto puero q̄ uiderat mandauit ut nulli diceret dū uiueret.Quod & fec. Qui puer in ordine creuit & bñ finiuit.Et post mortē b.F.pfata q̄ uiderat enarrauit.Decimonono b. F. trāsfigurat⁹ uisus est pluries a 19 frē Leone ei⁹ socio: & pcipue in mōte aluerne.ꝑut dicet lib.3.ↄformitate.3.q̄ hic succincte ponit. Btūs eni F.ñ solū mētalr̄ eleuabaī: sʒ & corpalr̄.& q̄to cumulatius dona diuina pcipiebat:tāto alti⁹eleuabaī a terra. sic frater Leo uidit.In q̄dragesima.n.angeloꝝ:quā fecit b.F.in mōte aluerne: ipse frater Leo btm̄ F. aliqñ aspexit eleuatū a terra p tātū spaciū: ꝙ poterat tāgerī pedes ei⁹. aliqñ iuen't eū usqʒ ad medios fagos eleuatū. & qñqʒ iuenit eū in tāta aeris altitudine eleuatū:ꝙ uix eū uidere poterat.uice alia uidit b.F.stātē genib⁹ flexis:& facie in celū erecta: ac manib⁹ eleuatis ad dñʒ dicere hec uerba.Quis es tu dñe de⁹ me⁹ dulcissime? & qd ego sum uermiculus & paruulus seru⁹ tuus? & hoc sepe replicās aliud nō dicebat. Et respiciens frater Leo uidit unam flāmā pulcherrimā ignis & ualde splēdētē & delectabilē oculis dscēdētē a sūmis celoꝝ usqʒ ad caput b.F. & de illa flāma uox egrediebaī:& loqbaī cū.S.F. &.S.F.respōdebat loquēti. Et uidit ꝙ btūs F. ter extēdit manū suā ad flāmā pdictā. Que oīa rogat⁹a frē Leone btūs F.declarauit.Primo qñ dicebat.Quis es dñe &c. Dixit b.F.in his q̄ audisti & uidisti erāt mihi duo lumina apta.unū de cognitiōe creatoris:& aliud de cognitiōe meiipsius.Quādo .n.dicebā . Quis es tu dñe de⁹ meus & qd sum ego? Tūc ego erā in quodā lumine ↄtēplatiōis:in quo uidebā abissuʒ ifinite bonitatis diuine:& lachrimosuʒ ꝓfūdū uilitatis mee:ꝑpter qđ dicebā.Quis es tu dñe sūme sapiēs sūme bon⁹ & sūme clemēs ut uisites me⁹q sum sūme uilis & uermiculus unus modicus abominabilis & despect⁹.Illa flāma erat de⁹:q in specie illa mihi sic Moisi in flāma illa loqbaī.Et alia exposuit b. F.frī Leoni:de qb⁹ ut dictū est lib.3.ↄformitate.3. dicet.Multis aliis trāsfigurationib⁹frater Leo btm̄ F.uidit trāsfiguratū. Vigesimo b.F. singulri modo & nūq̄ 20 pus audito nec uiso fuit trāsformat⁹& trāsfigurat⁹.s. qñ in mōte aluerne a xpo forma & signis sue passiōnis fuit stigmatizat⁹ & trāsfigurat⁹.Et ꝙ ꝓlixe dicetī ↄformitate.3.libri.3.ad pñs aliud dicere omitto.pluribus aliis raptib⁹ & excessib⁹ btūs F.fuit trāsfigurat⁹ sʒ pdicti sufficiāt ꝑ isti⁹ ↄformitatis.3.ptis.z.exponeuʒ.Frācisc⁹ subleuaī & trāsfiguraī.Et spēs facta ē ei⁹ altera & interior semp & plerūqʒ exterior: ut dictū ē. & sic pʒ pmū qd erat uidēdū . Vidēdū est nūc quibus fret⁹ btūs F.ad apicē hui⁹ rapt⁹ↄtēplatiōis & excessus puenit. lʒ.n.sola grā singulari diuina ad hec pueniat.Attñ q̄dā sunt dispōnes pmisse: ꝙ sic forma nō i

troducitur nisi in materiam dispositā: sic ad huius excessum hō nō puenit nisi facta & habita debita dispositione & pmissa. Et p euidētia dicēdorum notādū q raptus & excessus ac cōtēplatio tripl'r graduatur. Aliqñ.n. fit sola alienatiōe sensuū exteriorum: & ab ipsis retenta agnitiōe imaginabiliū & fantasmatū. Aliqñ fit alienatio ab oī imaginatiōe & fantasmate sensibiliū & specierū a sensibilib⁹ pductarū & imaginabilib⁹ uirtuti imagiatiue & fantastice ipressis & derelictis. Aliqñ a pfatis fit totalis egritudo & aliēatio. & hoc fit qñ aia in soli⁹ dei uisiōe & cōtēplatiōe cōsistit. pm⁹ gradus qa pōt causari tā ex cā bona q̄ mala: tā corpali ut hō alienet a sensib⁹.u3.passiōe facta uel in sōno uel pturbatione cerebri ut in frenetico & mētecaptis q̄ spūali ut tristitia:ira:timore:& cōcupiscētia.he.n.passiōes sunt i qbusdā tam uehemētes ut absorbeāt rōnis usum:& a corpalib⁹ sensib⁹ alienēt.ideo pōt eē hic rapt⁹ cōis p mo modo bonis & malis. Sed in pposito solū accipit put cōpetit bonis:& debita fit cā: ut dicet statī3 de ei⁹ causis. Secūdus gradus pōt causari ex uehemētia imaginationis:ut qñ aia intēdit circa alicui⁹ difficilis imaginationē:& fortiter occupat frequēter:a sensib⁹ non solū:s3 ab oī alio imaginabili alienat.& tāta uehemētia sup id qd imaginat conuertit ut nihil aliud cogitet aut imaginet.Sed ad tale imaginādū pōt duci cā bona & mala.ut p3 experiētia.Sed accipiēdo in pposito p cā bona ipsi⁹:ut dicet. sic solis bōis homib⁹ & nō malis cōuenit. Terti⁹ gradus causat semp ex uehemētia desiderii & affectiōis aie iebriate dulcedine ad habēdū & uidēdū deū:& h solis pfectis cōpetit.uidēdū erit ergo de cā hui⁹ & dispōne & aliorum duorum pcedentiū. L3.n.qcqd est dispositū ad tertiū sit ad secūdū & pmū nō tñ ecōuerso. uidendū est de cā dispositiua taliu3 & quō fuerit cūcta in btō pre nrō F. ad qd uidēdū pmo sciēdū ē q btūs F.ad pfatos contemplationis gradus puenit.Primū enim habuit ut dictū est qñ p burgum sancti sepulchri trāsiuit:q contrectatus & retent⁹alienatus ab oī corpis sensu nihil pcepit.Secūdū habuisse oñdit qñ in camera fris Bernardi tūc secularis existētis orādo nihil aliud dicebat:nisi.Deus me⁹ & oīa admirādo diuie maiestatis excellētiā:q̄ piclitāti mūdo cōdescēdere dignaret:& p se Frāc. paupculū de salutis disponebat remedio puidere. Tertiū habuisse cōtēplatiōis gradū cū deo stādo & loqndo iam dicta oñdūt. Quib⁹ uisis sciēdū est q hō deuot⁹ q uult primū gradū cōtēplatiōis sancte & iuste ascēdere debet pluta exercere:q succincte pādent. q patēt ad sensu3. Et pmū ut mūdū totalr deserat & cōtēnat: q hoie3 fac totū sensualē.Frācisc⁹ ipsu3 deseruit totalr mūdū & contēpsit.ut dic.ii.ps legēde &.viii. Secūdū est ut corpis sensus modestie lege refrenet uisu3 auditū.& sic de aliis abstrahēdo a sensuū uanitatib⁹. btūs F.cū oculis fedus pepigisse uidebat q nō solū carnalē aspectū pcul refugeret:s3 & curiosu3 uanitatis cuiusq3 cūtuitū oio caueret:motusq3 sensuales coercēdo ēt stricta modestie lege:put dic & oñdit.v.ps legēde.Tertiū ut uolūtatē ppriā abneget & abiiciat: q ubi uolūtatis ppetas pmanet:hō sensib⁹ cūctis uti pbat. Frācisc⁹ nūq̄ inuenit suā ppriā uolūtatē fecisse: s3 eā dño in cūctis būplacitis subdidit & subiecit.sic p3 in pma pte legēde qñ argutus a dño cū uellet pgere ad apuliā p militia cōseqnda dixit dño.Dñe:qd me uis facere? Quartū est ut se pfecte odiat btūs F. nō solū si sibi diceret i iurie libēter accipiebat: imo mādabat socio & aliis ut eū rusticū mercenariū iperitū & inutilē declamarēt:& cū gaudio magno dicta sustinēdo uel suscipiēdo rn̄debat. Tu uera loqris & talia ut dic.vi.ps legēde decet audire filiū petri Bernardonis. Quintu3 est ut humilis existat. Humilis.n. ueraciter qs eē nō pōt:nisi sibiipsi mortu⁹ fuerit & mūdo.btm F.humilitas adeo sui iuris effecerat:ut in minorum minimo suū totalr uēdicasse dominiū uideret.ut.vi.ps legēde plurib⁹ declat.Sextū est ut de se totalr desperet & diffidat nihil se eē pclamādo.btūs F.se dicebat nihil aliū eē q̄ uas sordidū & fictile:cū tñ uas eēt sanctitudie oimoda dedicatū. ut.vi.ps ostēdit legēde. Septimū est ut se semp in suo cōspectu nō exaltet:s3 deiciat. b.F.qtū se in suo conspectu hret:interrogatiōe facta a frē Pacifico patuit. Interrogat⁹.n.ab ipso qd de seipso sentiret:rn̄dit maximū eē pctōrum.ut.vi.ps legēde declat.Octauū est ut sui semp qrat obprobriū & dei honorē b. F. id faciebat.Epo iterañ.b.F.regrat⁹est.q ipsu3 uilificādo deū p ipsu3 loqntē pdicauit a pplo magnificādū:utpote q p idoctos sue sapiētie magna declat.Nonū est ut quotidie uel cōtinue qrat scire dei uolūtatē & cito eā pficiat. b.F.nūq̄ de sui idustria cōfidēs semp dei būplacitū diligēter de agēdis qsiuit: ut patuit qñ nesciebat si deberet pdicare.put dic.iiii.ps legēde &.xii. Qua cognita sūma diligētia eā adimpleuit.Decimū tribulatiões tentatiões & illata cōuicia patiēter sustineat.b.F. patiēter cōuicia ciuiū sustinuit & sui pris.ut dicit.ii.ps legende.ac a saracenis eide3 illata qñ soldanū adiuit. & de patiētia ei⁹hēs i.vi.pte legēde &.ix.Vndecimū ē curā carnis hēat ne ultra decentiā exeat. Frācisc⁹carnē p oia spūi subiec. ut.v.ps dic legēde & i morte culpā dixit q frēm Corp⁹male tractauerat.Duodecimū ē ut iductiua ad delectatiões carnales oio deuitet.ut sunt uestimēta & huiusmodi.b.F.hoc egit idut⁹rudi grossa & ispida tunica:& sola lectulus terra: & sic de aliis.put cōformitate.vii.hui⁹ secūdi oñdet. Prefatis igr diligēter ispectis patebit q ipis fretus ad pmū gradū cōtēplationis iam dictū qs poterit deuenire. Que q plenarie in pre b.F.extitere:Primū gradū contemplationis diuina opitulāte gra ascēdere meruit & studuit.Ad secūdū uero gradū ascēdere cupiēs: q magis arduus pmo:sunt aliq necessaria dispositiua:put experiētia p3 & scriptura docet.Et primū ut oi solicitudine noxia fantasmata deuitet.b.F.id egit mulierum colloqa & aspect⁹ euitādo & euitari iubēdo. Nō.n.securū putabat eorum imagines introrsus haurire. ut dicit.v ps legēde.Secūdū sancte obediētie iugū cū pmptitudine suscipiat. b.F.ut dic.vi.ps legēde.ofio platōis cedens:usq3 ad morte Guardianū hre uoluit: cui p oia eēt subiect⁹. Tertiū est ut iudiciū temerariū oio deuitet.b.F.euitauit in se.& semel frē3 male iudicātē & temerarie pauperē fec ut eidē diceret culpā suā. ut dicit

ad 2.

vii.ps legēde. Quartū est ut amorē carnalē parentū a se remoueat et abiiciat.b.F.pri carnali renunciauit di. Vsq3 modo te uocaui prez in terris:amodo secure dicere possu3.Pr nr q es in celis.& de hoc habes.z.pte legēde qūo separat⁹ fuit ab amore parētū xpi dilecti one. Quintū est ut oēs se existimet meliores & pfecti ores.b.F.id egit.Nā cām di.qre se maximū pctoꝝ uocaret inqt.si qtūcūq3 sceleratū hoīe3 xps fuisset tāta gra ꝓsequut⁹ & misericordia : arbitror sane ꝙ plus q̄ ego do gratior eēt.Sextū ē ut suas ordinet cogitatōes ī deū:ut decet.b.F.ut excitareť ex oib⁹ ad amorē diuinū ī cūctis opib⁹man⁹dñi exultabat:de oib⁹ sibi scalā faciēs p quā ɔscēderet ad apphēdēdū eū q est desiderabilis tot⁹.ut dic.ix.ps legēde.Septimū est ut demonis astutias attēdat & fraudulēta ɔsilia seu suggestiones uideat & declinet.b.F. qūo diaboli astutias uiderit & supauerit.dic.v.ps &.vi.legēde. ac qūo ɔcliauerit dictū est ɔformitate pcedēti.pte.z.& diceť hui⁹.z. libri.ɔformitate.ix.Octauū est ut oēs ut se diligat: & ad id ad qd se diligit.b. F. ut dicit pcedēs ɔformitas oiu3 optabat & ꝓcurabat salutē.Nonū est ut pacē habeat cū oib⁹& teneat.b.F.diuina reuelatiōe iformat⁹ pm⁹ fuit q in suis pdicationib⁹ pacē nūciauit: & frēs pacē nūciare docuit:ac iter discordātes pacē posuit.ut patuit đ ciuitate Aretii.ut dic.vi.ps legēde.a q̄ expulsis dmonib⁹ ad pacē & trāqlitatē reduxit. sic & ciuitatem Senensem.ut dicit legenda antiqua:& dictum est libro primo.ɔformitate.viii.in tractatu de fratre Masseo eius socio:multosq3 peccatores a pace Christi longinquos:uere iunxit paci & saluti. ut decima conformitate primi libri patuit parte. z. Decimu3 est ut linguā in ociosa uerba nō relaxet b.F.nō solū in se:sed in fratrib⁹ silētiū uoluit obseruare & obseruari.ut dic.v. ps legēde &.ii. ac oī tpe ociosa uerba uitari a fribus. Prelibatis.x.cū.xii.añdictis ꝓ pmi gradus ascēsu:hō deuot⁹ disponit ad ascēsu3 secūdi gradus rapt⁹iam dicti & cōtēplationis:q̄ oia ꝙ in b.F. fuerūt ad pfatum gradus ascēsu3 dei gra puenit.Verū ꝙ gradus terti⁹ ē sup oēs arduissim⁹:si qs uell3 ad ipsu3 p ascēsu3 deuenire:ultra iam dicta o3 eū q̄dā in se hre pparatiua ad hui⁹tertii gradus ascēsu3:q̄ ēt in btō pre F.fuerūt.Primu3 est ut ad dei opa exercēda nō piger aut segnis:s3 ꝓmpt⁹inueniať & uelox.b.F.q̄ crucifixus mādauit de reparatione ecclesie pfecit.ut dic ps.ii.legēde. ac op⁹ pdicatiōis ad qd a deo fuit destinat⁹expleuit.ut dicit xiii.ps legēde.& dictū est lib.i.ɔformitate.ii.&.x.& q̄ sunt xpi plene effecit ei⁹ uitā p imitatiōe3 eligendo & pficiēdo.Secūdū est ut amor tuus tot⁹circa deū & nō creaturā uerseť. b.F.nō solū id fec: s3 pdicabat diuino amori nihil pferēdū:ꝙ ipse nobis nihil pposuit.ut ondit.ix.ps legēde.Qualr uero de⁹ sit a nobis diligēdus dictū est ɔformitate.xii.pmi lib.pte.ii.ca.ii. Tertiū ē ut in nullo glorieť nisi in deo iuxta dictū apostoli.b.F. sup alios scōs oēm inanē gloriā abiecit.ut ondit.vi.ps legēde.& ideo ut hr ibidē dicit.In hoc itaq3 gloriādū si suā deo gloriā reddim⁹: si fidē seruātes ipsi qcqd donat ascribim⁹.Quartū est ut iuxta posse orōni se dedicet & icūbat. b.F. adeo ui mētis fuit orōni intent⁹:

ꝙ sine intermissione deū orās spm cōtendebat deo exhibere psentē.ut dic.x.ps legēde.Quintū est ut cordis tota attentione & cū iubilo diuinū psoluat ofm̄. b. F. q̄ta deuotiōe & attētiōe diuinū psolueret ofm̄:ꝙ i.x. pte diciť legēde.& cōformitate.xi.hui⁹.ii. libri diceť: sufficiat ad pñs. l3.n.eēt ifirm⁹ nūq̄ inherere uolebat alicui. si itinerabat ꝓ dicēdo offō figebat gressum:nō ꝓpter pluuiarū abūdātiā aliqñ omittēs.uñ nō min⁹ timorate q̄ deuote deo psoluebat. Sextū est ut cor tuu3 totū satagas deo tradere.b.F.dño Iesu xpo sibi apparēte dū oraret dixit dño ei⁹ pedib⁹ puolut⁹.Dñe:uobis totū cor meū & corp⁹ meū dedi.Et tunc b.F. aliq̄ ab eo petiit & obtinuit.ut hr cōformitate.xi.hui⁹lib. Septimū est ut deū psentē tuis oculis cernas.b.F.tam feruido in xpm rapiebať amore: ut uidereť ipsi famlo dei q̄si iugē ipsi⁹ Saluatoris sentire pñtiā:ut ipse dixit fratrib⁹.ut dic ps.ix.legēde. Octauū est ut i uite actiue actib⁹ exerciteť:ꝙ ɔtēplatiua finis est actiue.b.F. seruiuit leprosis.ut dic.vii.ps legēde.Et qb⁹nō poterat manū porigebat affectū.ut.viii.ps legēde dic. Nonū est ut puritatē mētis teneat:ꝙ bti mūdo corde:qm̄ ipsi deū uidebūt.b.F.ut dicit.v. ps legēde. l3 mētis & cōpis puritatē mirabilē eēt adept⁹:lachrimis tñ ñ cessabat oculos iugiter expiare mētales. uñ hac đ causa u3.ob lachrimas fact⁹ est q̄si cec⁹. Decimū est ut xpi passionē iugiter mediteť:ꝙ passio xpi est ostiu3 p qd ad uidendū deū intratur.b.F.nō solū passionē dñi. ut diceť cōformitate.iii.tertii lib.iugiter meditat⁹est:cu3 xps Iesus crucifix⁹ itra mētis sue ubera iugiter morareť.ut dic.ix.ps legēde:sed & frib⁹iugiter de xpi cruce faciebat sermonē.ut dic.iiii.ps legēde. uñ ipsi uerbo & exēplo pris iducti:passionē dñi die ac nocte cōtinuatis aspectib⁹reuoluebāt.Vndecimū ē ut de bñficiis diuinis recordeť : ut mēs tepida hac recordatiōe icalescat ad diuinū amorē.b.F.ad auditum amoris dei excitabať afficiebať iflāmabať:& q̄si qdā carbo ignit⁹ diuini amoris flāma uidebať absort⁹. Duodecimū est ut in cognitōe dñi p creaturas assurgat.b.F.ut dic.ix. ps legēde.Inaudite deuotiōis affectu:fontalē illā bonitatē in creaturis singulis tāq̄ in riuulis ɔgustabat: & p ipsarū contuitū in uiuificā cōsurgebat rōnē & cām. Tertiūdecimū est ut singulari affectu & deuotiōe ad scōs ferat:quoꝝ ispectōe & suffragiis in pñti pueniat ad optata.b.F.ad xpm:btām Mariā:Michaelē archāgelū:Petrū & Paulū : xpi aplos:& ad scōs spāli deuotione ferebať.ut dic.ix.ps legēde. ex recōdatiōe scōrū oiu3 tāq̄ lapidū ignitoꝝ i deificū recalescebat icēdiū. Quartūdecimū ut p amoris incēdiū (ut fec b.F.ut dicit.ix.ps legēde)qrat in dñm Iesu3 xp3 totalr trāsformari. hec pdicta pparatiua sunt ad hui⁹ ascēsu3 ɔtēplatiuū. Et ꝙ oia fuerūt in scis aplis Petro Iacobo & Ioāne:xps trāsfigurat⁹ est añ eos:& se gloriosu3 accidētali gloria corpis demōstrauit.In b.F.ut pbatu3 est ēt hec fuerūt. Ad iam dictos ɔtēplatiuos excessus deductus est ut ipsu3 regē glorie pluries uideret & scōs ut est dictū.Iam dicta dispositiua ad pfatos triplices ɔtēplatiōis ascēsus q̄ sint neccaria:patere pōt ex seipis & iam dictis in pma parte hui⁹ ɔformitatis: ex sacra

scriptura q̄ ponit de Abraā.gen̄.xviii. qn̄ uidit tres ui ros & unū adorauit.de Iacob.xxxiii.qn̄ uidit dn̄m fa cie ad faciē & scalā.gen̄.xxviii.de Moyse qn̄ in mōte Sinai ascēdit.Exo.xx.&.xxxiii.& quando uidit deuz. Num̄.xii.de Helia qn̄ ascēdit ad montē dei Oreb.iii. Re.xix.& uidit dn̄i posteriora:& de Isa.q uidit dn̄z. ca.vi.& de Ezech.q uidit uisiones dei.ca.i.& de Ste phāo q uidit gloriā dei.Act.vii. & de Paulo rapto ad tertiū celū.i.Cori.xii.& sic de aliis.patent ēt ex dictis scōrū doctoꝝ. Ioānis Cassiani in collationib⁹ pꝛum. Vgonis de Archa Noe.Ricardi de scō Victore de ar cha mistica.& in Beniamin.& sic d̄ aliis.uideanī ergo ꝑfata opuscl'a & apparebūt iā dicta necāria ad dicto rū triū graduum cōtēplationis ascensum.Sic ergo diui na grā pz declarata secūda pars hui⁹ tertie ꝯformita tis:& qūo hēat itelligi.Frācīscus sublenat.

¶Libri scdi.Fruct⁹ q̄rtus & ꝯformitas:& est.xvi.in ordine.Iesus inops & modicus.Franciscus federatur. Expō ꝑme partis.Iesus iops & modicus.

Ancte paupertatis forme status & modi amplexum multa persuadent utpote. Primo ei⁹utilitas fructuo sa.ualet eniz ad multa.Pri mo ad profundissimā hu militatem.materiā enim re secat omnis superbie fast⁹ & ambitiōis: & deponit.s. diuitias: pomparum oium tene experientia adiumenta. Secundo ad rigidissimā sobrietatem.castitatem & puritatem. inopia enim tā uestimentorum q̄ ciborum quā paupertas includit ca stitatem iducit.ut dicit Isaac suo libello de contempla tione.pecunia enim & rerum copia teste scriptura ca stitas periclitatur.Tertio ad legalissimā ueritatē.Aua ro(teste Ecclesiastico)nihil est scelestius:nec imerito: omnia enim mala pecunia operatur.Quarto ad perfe ctissimā liberalitatem & pietatem. pauper enim uolū tarius:quia nihil retinere curat libenter dat & conse quenter pius agnoscitur:ꝙ si non potest censum exhi bere dat saltem affectum.Quinto ad pacificā conuer sationem.discordia enim diuitiis generatur: & rerum opulentia.ut patet de pastorib⁹Abrae & Loth.Gen̄. i3.Sed paupertate oppositum.si enim duo uerba aufe rantur e mūdo.s.meū & tuū:pacifice uiuitur.Ait Sene ca. Sexto ad tranquillissimā mansuetudinē & mitita tem.ut enim ait btūs Gregori⁹:bonis mentibus pau pertas custos est humilitatis:& consequēter tollit am bitionis ꝑsumptionis & glorie totā materiā. Septimo ad constantissimā fortitudinē ipauiditatē & magnani mitatez.paruipendentia enim rerū & inopia facit(te ste Boetio) corā latrone cātare nudū & in obsessa uia pauperi pax est.ait Sene.Octauo ad solidissimā fidei firmā credulitatē. homo pauper uerus & uoluntarius cum spem a mundo remoueat: & tunc ꝙ deus ipsum alat ac subueniat in omnibus: tenet incunctāter:cū ipsi us amore possessis abrenūciauerit. Nono ad confidē tiam certā & animi securitatē:eis enim regnū celoruz

De san-cta pau-pertate.

ꝓmittiī.Matth.v.Et uitā eternā possidebunt. Matth. xix.Decimo ad ardentissimā charitatem. Amor tem poraliū extinguit charitatē:ꝙ amicus hui⁹ mūdi ini micus efficiī dei.Iaco.iiii.Charitatis uenenuz est spes adipiscendorū aut retinendoꝝ tēporaliū.ut dic̄ Aug⁹. lxxxiii.q.xxxvi.Vndecimo ad tenacissimā oīs religio nis ꝯseruationē & puritatē.facit.n.obedientē castū & sobriū.Duodecimo ad salutē aiaꝝ ꝓcurādā. In cuius signū magr̄ nr̄ xp̄s hāc mādat ꝑdicatorib⁹ uerbi dei. Matth.x.& Luc.x.Tertiūdecimū ad supandā tētatio nis imanitatē.i.Thim̄.vi. Qui uolūt diuites fieri inci dūt in tētationes &c̄.ergo p oppositū.Quartodecimo ad ꝯtēplatiōis sublimitatē. ex quo enim cor remoueī a terrenis:ad supna disponiī & eleuaī.Moises etiā cal ciamēta deponēdo ad sublimia sinai ascendit:ac apo stoli cunctis ꝑus relictis in monte ascendunt. Matth. v.&.xvii.plures alie sunt paupertatis utilitates:sz di cte ꝓ ꝑsenti ad ei⁹ cōmēdationē faciūt.¶Secūdo ad amplexū pauptatis iducit eius efficacia & salubritas uirtuosa.efficacia.n.ei⁹ cn̄diī: qa sui possessorē facit. Primo mūdū : q.n.tpalia nō diligit imaculatū se ab h̄ seculo custodit.ut dic̄ Glo.sup illud Iac̄.Religio mū da &c̄.Secūdo deo ꝓpinquū.pastores paupes de ꝓpe sz magi reges de lōginquo ad deū accedūt. Mat.z. & Lu.z.Tertio expeditū. Qui mihi pōdus diuitiarū ab stulit:me ad currēdū citi⁹ expediuit.ait Greg.Quar to letū.Leta enim res pauptas est.si leta nō est:paup tas nō est.ut dic̄ Senec̄.Quinto qetuz.Quid.n.in hac uita laborios⁹ q̄ terrenis desideriis extuare:Quid qe tius q̄ nihil hui⁹ seculi appetere:ait Greg. Sexto se curū.Magna est securitas cordis nihil hr̄e ꝯcupiscētie secularis.ut dic̄ Grego. & Senec̄.ut dictū est:inqt. In obsessa etiā uia pauperi pax est.Septimo liberū: qa a peccato liberat ambitionis diuitiaruz:q̄ homo seruus peccati efficitur.ut clamat scriptura.Octauo deo ac ceptū.Paupes p Nabuchedonosor in terra dimittunī diuitib⁹ ex ide ablatis.Iere.ultimo.Nono purū & ni tidū: ꝙ caminus purgās est pauptas.Isa.xlv.& cōclu di pōt ꝙ efficacia pauptatis in hoc ostendiī:ꝙ reddit hoiem cunctis uirtutibus adornatū & decoratū.Val lis enim auaritie mltos puteos bituminis habet: idest pctoꝝ:sz pauptas nullū:ac ad celū dirigit.pz in Laza ro mēdico ad sinū Abrae ab angelis portato. & i diui te sepulto in inferno.Luc̄.xvi.¶Tertio inducunt ad pauptatis amplexuz.scripture colloqa.sacra scriptura dicit deū de pauperibus curā hr̄e.ps.ix. Tibi dereli ctus est pauper &c̄.Ipsos respicere.ps.x.Oculi ei⁹ in pauperē respiciūt. Orōnē exaudit.ps.xxxiii. Pauper clamauit:& dn̄s exaudiuit eū &c̄.Eccl̄.xxi.Depreca tio pauperis ex ore usqz ad aures altissimi perueniet. Consolationem dat.ps.lxvii. Parasti in dulcedine tua pauperi deus &c̄.Liberat eū. ps.lxxi.Liberabit pau perem a potente &c̄.& ꝑs.cviii.Astitit a dextris pau peris: ut saluum faceret &c̄. Non uult ipsum despici. Prouerbiorum.xxvii.Qui despicit pauperem:expro brat factori suo.Vult sibi subueniri. Prouer.xxi. Qui obturat aurē suā ad clamorē paupis : & ipse clamabit & nō exaudieī.Non uult ledi. ꝓuer.xxii.Non facias

In laudez scē paup-tatis.

uiolentiā paupi:nec oteras egenū i porta:qa dñs iudicabit cāz ei⁹ & əfiget eos q fixerūt aiaz ei⁹. Roborat Isa.xxv.fortitudo paupis scūs est dñs. Respicit. Isa. lxv.ad quē respiciā nisi ad paupez &c.Et paupū suoꝝ dñs miserebit.Isa.xlix.Eis dat regnum celoꝝ.Mat.v. ipsoꝝ est regnū celoꝝ.Erudiunt ab ipso. Mat.xi. paupes euāgelizant: & multa alia ponit scriptura deū circa paupes exercere:q̄ oīa statū cōmēdāt pauptatis: & əñter ei⁹amplexū suadent. Quarto suadet pauptatis amplexū doctoꝝ facūda locutio.pauptas nō est ətēnēda:qa xp̄s eā dedicauit.xii.q.ii.Gloria.paupertatē de⁹ uoluit eē:ut sustinētes p patiētiā coronarent:& diuites in ipsis mererent. dist.xlvii.dr onust⁹ pōdere auri xp̄m seq nō pōt.xii.q.i. Expedit.xii.q.ii. Socrates. pauptas reꝝ nō est mala reputāda:nec in nūero malorū əputāda.xv.q.i.illa.Doctores uero cōmēdare pauptatē uolētes:aliq de directo:nōnulli uero exprobrādo diuitias & defect⁹ eaꝝ pādētes: q̄ bona eēt pauptas p locū ab appositis declāuerūt.Et q̄ ətraria iuxta se posita maxie elucescūt:uidēdū est qd de diuitiaruz malis ipsi sūt locuti.Et demū ad pauptatis p ipsos cōmēdationē erit facilior accessus. ℭDiuitie a doctori b⁹ oñdunt praue:qa pmo nō sūt nr̄e. ℭCassian⁹ i collatione abbatis iquit.has uisibiles duitias mūdi relinquētes nō nr̄as ſ3 alienas abicim⁹facultates:q̄uis eas gloriemur uel nr̄o labore q̄sitas uel parentū hereditate ad nos trāsmissas.Nihil.n.nr̄m est nisi hoc tātū qd corde possessum atq3 aīe nr̄e coherēs: a nemine prorsus pōt auferri. ℭBoeti⁹.z.de əsolone. Nunq̄ tua faciet eē fortuna:q̄ a te natura rerū fecit aliena. Tullius in paradox.Nihil meū uel cuiusq̄ alteri⁹ est:qd auferri uel amitti pōt. ℭValerius uero dicit caduca nimiuz & fragilia puerilibus əsentanea crepūdiis sunt ista q̄ uident & opes hūane uocant:affluūt.n. subitoq3 dilabunt:nullo in loco:nulla in persona. stabilibus innixa radicibus.Sed incertissimo flatu fortune. huc acta & illuc:quos in sublime extulerūt in prouiso recessu destitutos:in profundo cladiū miserabiliter imergūt. Secundo qa tēporalr plura mala diuitie inferūt. Dāt eni laborē in acqrēdo. ℭOratius.Impiger extremos mercator currit ad indos.Per mare pauperiē fugiēs p saxa per ignes.Dant sollicitudinē in ꝓcurādo. ℭAugustinus de uerbis dñi.Que est ista auiditas əcupiseētie cū & ip̄e bellue hēant modū⁹tunc rapiūt qñ exuriūt: parcunt uero p̄de cū senserit sacietatē. Insaciabilis est sola auaricia diuitum:semper rapit & nunq̄ saciat:nec deum timet:nec hoiem reuereturmec patri parcit:nec mr̄em cognoscit.nature fri nō obtemperat:nec amico fidē seruat.uiduā opp̄mit pupillū iuadit liberos in seruitiū reuocat:testimoniū falsuz fert:res occupant mortui:quasi & q faciunt non moriant. Que est ista aiarū isania amittere uitam appetere mortem acqrere aurū & perdere celū. ℭSecūdus ph̄us iterrogatus qd sunt diuitie.Rñdit auri pondus.curarum minister.uerecunda delectatio. Insaciabilis iuidia.desideriū iexplebile os excelsuz iuisa əcupiscēia. ℭBernardus dicit .diuitiarū amor isaciabilis est:longe amplius torquet aiam q̄ refrigeret usu suo.quorū aqsitio qdem laboris posses

Contra diuitias.

sio timoris amissio plena doloris iuenit.Dant timorez in custodiendo.Boetius.z.de əsola.O preclara opum mortalium btitudo:q̄ cuz adeptus fueris securus esse desistis. ℭIuuenalis. Pauca l3 portes argenti uascula puri.Nocte iter agressus gladiū cūtumq3 timebis.Et mote ad lunā trepidabis arundis umbrā. Cantabit uacuus coram latrone uiator. ℭBtūs Grego.in lib.moraliū exponens illud Iob.si expaui ad multidinem nimiam.Inqt.magna est securitas cordis nil hēre əcupiscentie secularis.nam si ad terrena adipiscenda cor inhiat.securū tranquillūq3 esse nullatus pōt:qa aut non hita əcupiscit ut hēat:aut adepta metuit ut non amittat.Et du3 in aduersis sperat prospera.& in prosperis formidat aduersa huc illucq3 quasi qbusdā fluctibus uoluit:ac sic p modos uarios reꝝ alternantium mutabilitate uersat.Si uero semel aimus in appetione supne p̄rie forti stabilitate figit: minus rerū temporalium perturbatione uexat.hec Grego.Dant dolorez i perdendo. ℭSeneca de tranqllitate animi.Facili⁹ est q̄busdā nō acqrere pecuniā q̄ amittere: Ideoq3 letiores uidebis quos nunq̄ fortuna respexit: q̄ quos deseruit. ℭIsidorus.3.de summo bono.Qui bona mundi diligit uelit nolit timoris & doloris pene sucūbit. ℭIuuenalis.plorat lachrimis amissa pecūia ueris. Tertio diuitie spūalr icōmoda multa igerunt. Versus. Diuitiis hi morbi uix curāt medicia.Fastus segnities gula gloria uana rapia.Ocia mollicies fiducia falsa cupido. Iurandi spēs falsum:fraus atq3 libido.Et sic esse p3 dcis sacre scripture & doctoꝝ que ad p̄ns omitto. In spāli tū retrahunt a diuinis. ℭChrisostomus qui uult deū amare necesse est ut diuitias odiat:qui autez uoluerit diuitias amare:necesse est ut deum odiat. Replent.ut dcm̄ est oibus malis & pc̄tis. ut dicit Apostolus pme ad Thimotheū.vi.q uolunt diuites fieri icidūt in tētationes & in laqueū diaboli & in desideria multa & iutilia & necaria q̄ mergunt hoies in iteritū & desperationem.radix enim maloruz est cupiditas.Priuāt homines regno celorū.Mat. xix. Difficile est diuitem intrare in regnum celorum &c̄. ℭGregorius ualde rarum est ut qui aurum possident ad requiem tendant. Multa alia mala sacra scriptura & doctores de diuitiis dicunt in ipsarum detestationem:sed sufficiant predicta. ℭEt per oppositum paupertatē laudant & frugalitatem dicentes ipsa. (ultra iam dicta in principio huius)Culpam patratā expiari. Caminus paupertas ab Isa.uocatur:quia ipsa uicioruz sordes expurgātur. Dicente beato Gregorio in Omelia de Lazaro & diuite. Mala inquit Lazari purgauit ignis inopie:& bona diuitis remunerauit felicitas transeuntis uite. Illuz paupertas afflixit & tersit. Istum abundantia remunerauit & repulit.Quicūq3 ergo in hoc seculo bene habetis:cum uos bona egisse recolitis:ualde de eis pertimescite:ne concessa uobis prosperitas eorundem remuneratio sit bonoꝝ.Et cum quoslibet pauperes nōnulla reprehensibilia perpetrare əspicitis nolite despicere:qa fortasse qd supfluitas tenuissime paupertatis inqnat:camin⁹pauptatis purgat.de uobis oio ptimescite:q̄ nōnulla etiā male acta prospera uita sequuta

Que fcā parit scā paupertas.

Notandū

est. De illis uero sollicite pensate: q̄ earũ uitã magrã pauptas excruciat: quousq̃ ad rectitudinẽ perducat. ¶ Subtrahit ipsa occasio peccãdi que ex diuiciis oritur: dñte Chrisostomo sup Ep̄laꝫ ad Hebreos sermone secũdo. xp̄ianus in paupie ꝯstitutus magis q̃ cũ diuitiis irradiat. Quomõ h? quia excludit a se superbie typum. Non erit arrogãs: sed patiens obtemperãs & pudicus & mitis & sapiẽs. Qui uero in diuitiis constitutus est: multa illũ ad h̄ bona ꝑpediunt. Inspiciamus ergo que sunt que diues operat. Rapit aliena extuat cupiditate nefandos nõ desinit perpetrare cõcubitus maleficia cuncta cõmittit. Nonne h̄ uniuersa ex diuitiis cõspicis ꝑpetrari & generari? Intueris q̃uo in paupertie magis q̃ in diuitiis uirtutes facili⁹ possidemus. Nec mihi dicas: q̄ in hac uita diuites nullã uindictaꝫ suscipiũt. Nam cũ omnib⁹ malis suis hoc etiã malum habẽt diuitie: qa malignitate peccãtes ab ultionibus tuent. Et q diuitias possidet semper peccans nulla pena reuocat: sed sine ullis remediis uulnera suscipit peccatoꝝ: & frenũ illis nullũ imponit. Et sermone. xviii. inquit. Nemo causet de paupertate tãq̃ causa sit multoꝝ maloꝝ: neq̃ obloquatur de xp̄o q perfectionem illã dixit. Si uis perfectus esse. hoc. n. ipse & uerbis dixit & operibus ostẽdit & per discipulos suos docuit. Sectemur ergo paupertatẽ. Maximũ quippe bonum est. Nihil enim opulẽtius eo q paupertatẽ sponte diligit: & cũ alacritate suscipit. ¶ Abscindit uitiorũ radices. Chrisostomus sermõe eodẽ. Radix p̄ma maloruꝫ est amor corpoꝝ: qui pauptate abscidit. Secũda. Radix est timor male humiliãs: quẽ tollit pauptas. diues seruus est: obnoxius exñs dãnis: & tribuens omni uolenti eũ nocere. Pauper nihil habẽs ꝓscriptionẽ nõ timet neq̃ condẽnationẽ: ualde. n. fortis est paup & nõ h̃ꝫ unde iniuriam patiat. ¶ Habet ipsa uirtutis exercitium. Ambrosi⁹ libro p̄mo de officiis. nõ põt qs p̄miũ accipere nisi legitime certauerit: neq̃ gloriosa est uictoria ubi nõ fuerit laboriosa certamia. Ideoq̃ dñus in euãgelio. Bti paupes spũ qm̃ ipsoꝝ est regnũ celorum. nõ dicit bti diuites sed paupes. Inde. n. icipit beatitudo diuino iudicio: ubi erũna extimat humana. hec Ambrosius. cõstat. n. q̄ erũna nõ est in pauptate rõne cõtẽptus rerũ in mẽte: sed rõne penurie tẽporalis quã sustinemus in corpore. ¶ Virtus ꝓbata ea custoditur. Ieronimus ad Paulinũ. Crates ille Thebanus homo quõdã ditissimus: cũ ad p̄hand̄u Athenas ꝑgeret: magnũ auri pondus abiecit: nec putauit se uirtutes posse simul & diuitias possidere. Deniq̃ & tu audita sentẽtia saluatoris. Si uis pfectus eẽ uade & uẽde oia que hẽs & da paupibus & ueni sequere me. uerba uertis in opera: & nudã crucẽ nudus sequeris & leuior scandis scalam Iacob. purisq̃ manibus & cãdido pectore pauperẽ te spũ & opibus gloriaris. ¶ Merces ea ꝑme ret eterna. Chrisostom⁹ sermõe scdo sup ep̄laꝫ ad hebreos. Nõ hñtes diuitias non ꝓpterea doleamus: sed grãm magis deo & dño referamus: qa nos paruo labore eãdẽ mercedẽ poterimus quã diuites ꝓmereri: & si uoluerimus etiã ampliorem. nã ex paruis magna lucramur. ¶ Securitas ea ut dcm̃ est obtinet in presenti seculo. dicẽte Chrisostomo Omelia ultĩa sup Mat. Diuitem neçe est multis idigere: & turpiter seruire & formidare & suspicari & timere: eoꝝ q suspicant oculos. & calũniatoꝝ ora. auaroꝝ concupiscẽtias: sed nõ paupertas est aliqd tale sed contrariũ uniuersum. Regina est: furibus nõ subiecta sed munita. portus trãquillus. palestra & gimnasiũ phylosophie. Audite qcũq̃ pauperes estis. magis aũt & qcũq̃ ditari cõcupiscitis. Nõ pauperem esse malũ est: sed nõ uelle pauperẽ esse: & neq̃ malũ extima paupertatẽ: & nõ erit tibi malum. ¶ Facit ẽt securos & dat securitatẽ in futuro iudicio. Bernardus sup p̄s. Qui habitat. Felix pauptas uoluntarie relinquentiũ oia: & sequẽtium te dñe Iesu. Felix plane que tã securos imo & tã gloriosos fac̃ in illo singulari fragore electoꝝ in illo tremẽdo examie meritoꝝ in illo tanto discrimie iudicioꝝ. ¶ Culmen iudiciarie ptãtis in futuro iudicio impendit. dñte btõ Gregorio super illud Iob. deridet iusti simplicitas: lampas cõtẽpta apud cogitationes diuitũ parata ad tẽpus statutum. Statutũ qdẽ cõtẽpte lãpadis tẽpus: est extremi iudicii ꝑdestinatus dies. Tunc oculis reproboꝝ patescet q̄ celesti ptãte subnixi sunt q terrena oia reliquerant. Quisqs. n. diuini amoris stimulo excitatus h̄ possessa reliquerit: illuc ꝓculdubio culmẽ iudiciarie potestatis obtinebit. Vt simul tunc iudex cũ iudice ueniat: q nunc consideratiõe iudicii sese spontanea paupertate castigat. Et Bernardus sermone. c. li. Duo inqt habꝫ paupertas sequẽtiũ dñm afflictionẽ. s. & uilitateꝫ. De qbus ꝓp̄ha uide iquit. humilitatẽ meã & laborẽ meũ. Et ꝓpterea i terra sua duplicia possidebunt: ut ꝓ pudore sit honor iudiciarie potestatis. ꝓ labore refrigeriuꝫ placidissime sessiõis. ¶ Cõsolationẽ superiducit. Chrisostomus. Omelia q̃rta super Mat. Descẽdamus iquit ipse ad paupertatis caminuꝫ. uideamus qui ambulant in eo: & elatoꝝ colla ꝯculcãt. uideam⁹ miraculũ & paradoxũ hoiem in camio psallentẽ. hoiem in igne grãs agentẽ pauptati utilẽ alligatũ & multã ferentem deo bñdictionẽ. Et. n. pueris illis trib⁹ similes sunt q paupertatẽ cum grãrũ actione ferunt. Nã & igne terribilius paupertas icẽdere cõsueuit. Sed pueros illos nequaq̃ icendit ita & nunc. si in paupertate grãs egeris uincula dissoluunt & flãma extinguitur: & si nõ extincta fuerit pro multo: mirabilius ꝓ flãma ros orietur. Quod in phylosophãtibus est uidere: qm̃ in paupertate diuitibus copiosius disponunt: & in medio camio & ore puro potiunt. Et eni maximũ est hos non detineri concupiscentia diuitiarum. Et illi tunc regeꝫ contemnentes facti sunt rege clariores: & tu utiq̃ si despexeris mundana negocia: omni mundo eris honorabilior secundum sanctos illos quibus dignus nõ erat mundus. ut igitur dignus celis efficiaris deride presentia. Ita enim & hic eris clarior & futuris bonis potieris hec Chrisostomus. ¶ Facit prudentia decorari. dicente Gregorio. x. moral. prudentia. Iustorum est ꝓ maledicentibus orare. paupertatẽ querere. possessa relinquere. rapienti non resistere. percutienti maxillam alteram prebere. ¶ Iusticia insignit Ieronimus ad Heliodorum perfectus xp̄i seruus nil habꝫ preter xp̄m:

prudentia iustorum.

aut si hʒ aliqd p̄ter xp̄m: Xp̄i seruus nō est. Et idē Ieronimus. Nemo melius erogat q̄ qui sibi nihil reseruat. Tēperantiā exhibet. dicēte Ambrosio sup Luc. bti paupes spū. hn̄s tēperātiā q̄ est optima uirtutū a peccato abstinet sclm̄ calcat illecebrosa nō q̄rit. Fortitudinē subministrat patuit in Apostolis. de qb⁹ dic̄ Dam. libro.iii. Euāgeliū diuine cognitōis p̄dicatū est: nō bellis & carnis exercitibus aduersarios deuincēs: sʒ pauci nudi paupes & illiterati uerberati & mortificati crucifixū carne mortuū p̄dicantes: sapiētib⁹ & insipientibus p̄ualuerūt. ¶ Mirabilē reddit. Chrisostom⁹. omel. xlvi. sup Mat. loquēs de Apostolis. Nō inqt facere signa fecit Aplos mirabiles. Multi.n. demōes piciētes: ꝙ iniqtatē operati sunt: nō sunt facti mirabiles sʒ puniti. Sʒ qd inq̄ est ꝙ eos magnos ostēdit? Rn̄dit pecunie ɔtēptus glorie despect⁹ ab oib⁹ hui⁹ uite negociis ereptio: qa si hoc nō habuissent & si decē milia mortuos suscitassent: nō solum nulli pfecissent: sʒ & seductores extimati eēnt. ¶ Humilitatē dat & ɔseruat. ut dicit Gregori⁹. p̄mo Dial. pauptas solet eē custos humilitatis. ¶ Sapie studio ɔuēit. dicēte sene. epl̄a. xvii. Multis ad ph̄andū obstitere diuitie: pauptas aūt expedita secura est. Aut ergo paup sis: aut paupi similis: si aīo uis uacare. Ieronimus. Epl̄a. li. Quā diu uersamur in rebus seculi & anima nr̄a possessionū ac redditum pcuratiōe deuincta est: de deo libere cogitare nō possumus. August. sup ps. Ois ph̄ie nobis magr̄a est inopia. Nō ita laudamus Ioseph cū frumēta diuidebat: sicut cū carcerē habitabat. ¶ Diuitē hoiem reddit dicēte Valerio. lib. iiii. c. x. Omnia nimirū hʒ q nihil cōcupiscit: eo qdē certius quo cūcta possidet. Dominiū reꝝ collabi solet: bone mētis usurpatio nullū tristioris fortune recipit icursum: itaqʒ quorsum attinet aut diuitias in p̄ma felicitatis parte: aut pauptatē in ultimo miseriarū ponere: cū & illarū frons hilaris multis itus amaritudinib⁹ sit referta: & hui⁹ horridior aspect⁹ solidis ac certis bonis abundet. ¶ Ad uitā eternā perducit. August. de uerbis Apostoli. sermōe. xxviii. Nō tibi displiceat pauptas tua: nihil ea diti⁹ poteris inuenire. uis discere q̄ locuplex sit celuʒ emit. Quib⁹ thesauris ɔferri pōt qd̄ pauptati uidem⁹ idultū? ut ad regnū celoꝝ ueniret? Bernadus in sermōe de oib⁹ scis. uis obtinere regnum celoꝝ? pauptatis uilitatē amplectere & tuū erit: regnum celoꝝ paupeꝝ est. btūs q post illa nō abiit q̄ possessa onerant amata inqnant & amissa cruciāt. Multa alia a doctoribus attribuunt pauptati ad ipsi⁹ cōmēdationē q̄ ad pauptatis amplexū debēt iducere prudētes: & si ut dicit Ieronimus & Seneca. Ob alia pauptas nō eēt diligēda: ob hoc tn̄ est amāda: ꝙ a quo amaris oñdit: & ut dicit Chrisostom⁹ port⁹ trāqllus est. Sufficiūt p̄fata ad iducēdū nos ad pauptatis amplexū. ¶ Quintū iducēs ad pauptatis amplexuʒ ē exēploꝝ multiplicitas. Pauptatē stricto & firmo uinculo dilexerūt sci uiri. uʒ. Helias. ut docet liber reguʒ. terti⁹ & pncipiū q̄rti. Helise⁹. ut hr̄. iiii. Re. v. pecuniā oblatā a Naamā siro spreuit: & in paruis casellulis circa fluēta Iordāis cū filiis hitauit pphaꝝ. Apostoli relictis oib⁹ secuti sunt dn̄m. Mat. xix. Sic & multi scōruʒ

Notandū

oīa relinqntes: utpote. b. Laurēti⁹. Martin⁹. Bn̄dict⁹. Antoni⁹ abbas. Ilarion. Paulus p̄m⁹ heremita. Ieronimus. Machariū tā egipti⁹ q̄ Roman⁹. Abbas Isaac & sic de aliis scis. quoꝝ nō est nūerus. ut pʒ legenti uitas pr̄um & passiōes scōrū: q mūdana ɔtēnētes: pauptatē ɔplexi sūt brachiis toti⁹ amoris xp̄m dn̄m in hoc p̄cipue imitātes: quoꝝ gesta quo ad h̄: qa patēt intuētib⁹ nō refero: sʒ solū scōs dimittēdo transeo ad ifideles & pagāos: d̄ qb⁹ min⁹ uī: q tn̄ hāc nobilē margaritā. uʒ. pauptatē toto ope pstrixere: sic̄ de plurib⁹ recitat Valeri⁹ in suo libro. utpote de Xenocrate quē Alexāder macedo corrūpe pecūia attētauit: sʒ n̄ ualuit. put recitat Valeri⁹. lib. iiii. c. 3. in fine. d̄ Diogene cinico: cui cū offerrent ab Alexādro plura & si q̄ uellet p̄stare eidē polliceret̄ spreuit cūcta & subdit Valeri⁹ ibidē Alexāder diogenē gradu suo diuitiis pellere tēptat: celerius Dariū armis. De Bia qui capta sua pr̄ia nihil abinde asportare uoluit. Et de cā interrogat⁹: rn̄dit. ꝙ illa sua bona nō erant inqens bona mea mecū porto. pectore .n. illa gestabat nō oculis uidēda: sʒ animo extimāda. ut dic̄ Valeri⁹. lib. vii. rubrica. ii. c. xx. De Anaxagora q post lōgū tp̄s in studio exactū cū reuersus ad ppria possessiōes desertas uidisset iqt. Nō eēm salu⁹ nisi iste pissent. Valerius. libro. viii. rubrica. vii. ca. xii. De Scipiōe Africāo. dicit Valeri⁹. lib. iii. c. vii. ꝙ in ɔcione habuit de se & fr̄e suo Scipiōe Asiatico dicere. Cuʒ totā africā ptāti uīe subiecerīʒ: nihil ex ea qd̄ diceret̄ meū p̄ter cognomē retuli. nō ergo punice me: nec frēʒ meū Asiatice gaze auaꝝ reddiderūt: sʒ uterqʒ nr̄m inuidia magis q̄ pecūia locupletior est. De Valerio publicola dic̄. lib. iiii. rubri. iiii. c. ii. Qui cū post expulsiōnē ptātis regie ab urbe fuisset p̄m⁹ ɔsul: & tres ɔsulat⁹ acceptissime pegisset: tāte fuit pauptatis ꝙ p̄rimoniū ad ipensam exeqaꝝ ei⁹ defecit: sʒ publica pecūia ducte sunt. De Menenio Agrippa q posuit pacē iter senatū & plebē: tāte fuit pauptatis & pecūie iops ut sepulture honore caruisset: nisi publica pecūia succurrisset Ait Valeri⁹. lib. iiii. De Gneo Scipiōe & Fabricio. Idē Valeri⁹. lib. iiii. rubrica. iiii. c. x. & xi. ponit ꝙ uolūtarie paupere adeo fuerūt: ut hereditas ad maritādū filias nō sufficeret: sʒ p senatū dote data nuptui sūt tradite. De Attilio pōit idē Valeri⁹. lib. iiii. rub. iiii. c. vi. ꝙ spargēs semē in agro accersit⁹ fuit ad regimē reipublice. Quo gloriose pacto ad op⁹ agriculture rediit: & subdit Valeri⁹ pōt paupes ɔsolari attili⁹: sʒ multo magis docere locupletes q̄ sit necaria solide laudis cupidi anxia diuitiaꝝ cōpatio. De Marco Curio ponit. lib. iiii. rubri. iii. ca. iii. Quod oblata sibi a sānitib⁹ mūera spreuit. Ipse .n. fuit exactissima norma romāe frugalitatis: & samnituʒ diuitias spreuit dicēs p̄fatis. Narrate samnitib⁹ Marcū curiū male locupletib⁹ ipare: q̄ ipm̄ fieri locupletē excogitatū mun⁹ refe: tote & memētote me nec acie uinci nec pecūia corrūpi posse. Idēqʒ Pirro rege ɔuicto ex p̄da nihil cepit: nec a senatu ēt sibi oblatū. De Fabricio loco p̄fato dicit Valeri⁹ ꝙ redactis samnitibus in seruitutē: ab eis cuncta trāsmissa remisit. Et subdit ꝙ Fabriciū locupletē faciebat nō multa possidere sʒ pauca desiderare. De gatullo tuberōe Fabricii

A pagan[is] paupertas fuit dil[e]cta.

Diuitie [Fa]bricii

discipulo loco iam dicto ponit Valerius q dum esset consul omnis usus uasa argētea magno pōdere & arte exquisita gens etholoꝝ per legatos misisset: cūcta spreuit & remisit. Idē ponit de Paulo qui xerse Rege deuicto nihil accepit s3 aliis dedit. De uictoria illa alii pecuniā ipse uero gloriā accepit. De fabio gurgite numerio pictore &. Q. Egolino dicit Valerius ibidē: q legati missi ad Ptolomeū Regē munera eis transmissa ab ipso Rege senatui detulerūt: nil nisi laudē bene administrati officii accipiētes. De Calphurnio pisone. Idem dicit: q liberata Sicilia a fugitiuis donis datis auxiliatoribus: nihil sibi nec filio dedit nec accepit. de Democrito dicit Valerius. libro. viii. rubrica. vii. q tot habuit diuitias a p̄re q exercitui Xersis epulum dare potuisset de facili: tñ patrimoniū sue p̄rie dedit parua retenta sūma qua sustentaret̄ in studio lrārū. De crate thebano ponit beatus Ieronimus in epistola ad Paulinum: q magnum auri pondus in mari piecit: nec putauit se posse simul uirtutes & diuitias possidere. De multis aliis sunt exēpla. quomodo paupertatē p̄ cunctis amauere & amāt: uidel3 de Bragmanis q de contēptu diuitiarū singulariter laudant̄. Nā dona ab Alexādro missa rege Macedonie: uidel3 aurū argentū uestes panes & oleu3 p̄ter ultimū de quo fecit deo sacrificium de prefatis nihil accepit didascalus eorum. De Gimnosophistis philosophis indoꝝ qui adeo cuncta terrena despiciūt: ut nudi semp incedāt in Indie solitudinibus cōmorantes. Predictis igit̄ exēplis aliisq3 pluribus que omitto causa breuitatis: p3 quomodo Gentiles & Pagani frugalitatē. i. paupertatē dilexerūt. Et sic tam sancti q̄ philosophi & Gētiles perstringendā astruunt paupertatē. ¶ Sextū inductiuū ad paupertatis amplexu3 est Saluatoris dñi nostri Iesu Christi ad paupertatem amor dilectio & intimitas: nam ut dicit Apostolus. ii. Corin. viii. pp̄ter nos egenus factus est cum eēt diues: ut illius inopia diuites essemus. Quod enim Dñs Iesus fuerit pauper. p3 euangelia intuenti. uolēs enim incarnari: de pauperibus parentibus nasci uoluit. utpote de paupere m̄re. Nam ut dicit Beda super illud Mat. Qui mihi ministrat me sequat̄. Consideremus qua uia gradit̄ ut eū sequi mereamur. Ecce cū dñus sit & creator Angeloꝝ suscepturus naturam nostrā quā cōdidit in uteru3 uirginis uenit: nasci tamē in hoc mundo per diuites noluit parētes: pauperes elegit. Et Chrisostomus super Mat. Omelia. viii. pariens quidē uirgo filiū cōfesti3 illū declinauit: qa multis cōuenientibus pp̄ter descriptionē: nequit domū inuenire. S3 quid fuit qd̄ suasit magos adorare. Nihil enī sensibiliū magnu3 erat illic: s3 p̄sepe & tugurium & mater pauper ut nudā magorū uideas p̄hiam. Et in Omelia Epiphanie. Idē Chrisostomus de magis loquēs sic dicit. uiderunt pandochiū tenebrosu3 & sordidū magis animalibus q̄ hominibus aptū: in quo nemo erat ꝯtentus secedere nisi itineris necessitate coactus: matrēq3 uix tunicā h̄ntem unā nō ad ornatū corporis: s3 ad tegumētū nuditatis pficientē. Nascēdo nō ut diues: sed ut pauper nasci cōplacuit: ut pauper in diuersorio gignit̄ nō in sua s3 aliena domo. Natus uero pp̄ter inopiam loci in p̄sepio brutoꝝ animalium ponit̄. ut dicit Anselmus. libro de sacramētis pānis inuoluit̄ uilibus. fenū ei p culcitra sternit̄. Boui & asino associat̄. a pastoribus & magis pauper inuenit̄. nō agnus s3 par turturum seu duo pulli columbarū in sacrificio. (ut dicit Beda) p eius redēptiōe a matre dñi dant̄. In Egipto cū summa paupertate per septēniū quo ibi permāsit a m̄re nutrit̄. P̄ri putatiuo. s. Ioseph pauperi iungitur: & ab ipo educat̄. Duodecim annorū cū eēt per triduum quo in Ierusalē permansit stipem ut pauper hostiatim quesiuit. ut dicit deuotus Bernardus. per ānos triginta pauperrime uixit nutrit? (ut dicit Bernardus) colo & acu sue m̄ris. A paupere baptizari uoluit. s. Ioāne baptista. Mat. iiii. Discipulos pauperes elegit & omnib? dimissis. Mat. iiii. & xix. Cum eēt uerbo gloriosus & opere. ubi caput suū reclinaret nō habuit. Mat. ix. Cū tamē uulpes foueas h̄eant glo. Quid me pp̄ter lucra seculi uis sequi cu3 ita sim pauper ut nec hospitiolum qd̄ meū sit h̄eam? Et idē dicit Chrisostomus in sermone de traditione iude: & Anselmus de sacramētis: nec ualet dicere q xp̄s nō habuit hospitiū p̄priū s3 commune: q si sic discipuli illud nō ignorassent: nec passione appropinquāte discipuli eidē dixissent. ubi uis paremus tibi comedere pascha? ut paup cibo alieno sustētatus est. ut dicit Ieronimus in ep̄la ad Nepotianū. ut h̄etur Luc. viii. Mat. xxvii. & Mar. xv. Btūs Franciscus dic̄ in pma regula: q btā Maria & xp̄s de elemosinis uixerūt. p̄dicationē suā postq̄ discipulos incepit h̄ere a perfectiōe paupertatis incepit. Mat. v. bti pauperes spiritu: quoniā iposꝝ est regnū celoꝝ. Apostolis paupertatē cōmēdauit & h̄ere uoluit: quando Mat. x. & Luc. ix. h̄ere argētū & aurū & sic de aliis eis interdixit: quod eis ostēdit p̄us opere & per opera. ut dicit Chrisostomus. & hoc quādo ait filius hominis nō h3 ubi caput suū reclinet. eū sequi uolēti omnia dari pauperibus demādauit. Mat. xix. uade & uēde omnia que h̄es & da pauperibus & ueni sequere me. Ad soluēdū tributū qd̄ daret nō habuit. Mat. xvii. & si dicat̄. Nōne Iudas h̄ebat loculos. Ioannis. xii. & xiii. q̄re & ad soluēdū xp̄s habuit. Respōdet Augustinus super p̄s. c. iii. & Vgo de scō Victore super p̄s. Bonū est ꝯfiteri domino. Et Decretalis dñi Innocentii tertii. posita de uerbo. signi. Exiit. di. sic xp̄m dr̄ loculos iterdū habuisse. Na3 sic ip̄e xp̄us: cuius perfecta sunt opera in suis actibus uiam perfectionis exercuit: q interdum infirmorum imperfectionibus condescēdēs: & uiam perfectionis extolleret & imperfectorum infirmas semitas non dānaret: sic infirmoꝝ personā xp̄us suscepit in loculis: sic & in nōnullis aliis infirma humane carnis assumēs put euangelica testatur hystoria: nō tm̄ carne sed & mēte cōdescēdit infirmis. Sic. n. humanam naturam assumpsit q in suis operibus perfectus existens: in nostris factus humilis in propriis permansit excelsus. Sic & sūme charitatis dignatione ad actus quosdam nostre perfectioni conformes inducitur: q a summa perfectionis rectitudine non curuatur. Egit nāq3 xp̄us & docuit perfectiōis opera: egit etiā & infirma: sicut interdum. patet in fuga & in loculis. Sed utrūq3

perfecte perfectus existens:ut perfectis & imperfe=ctis se uiam salutis ostenderet: qui utrosq3 saluare ue nerat qui tandem mori uoluit pro utrisq3.hec decreta lis.Ide3 dicunt Augustinus & Vgo locis preallegatis ꝙ Christus in loculis infirmorum personam suscepit & imperfectoꝝ.Xp̄s ut dicit Vgo in numero ĩpfe=ctoꝝ inuēiri uoluit:ne p̄sumeret nō accipiētes & con funderētur accipiētes:& extimaretur nō esse xp̄ianus faciēs quod noluit facere Christus. Sic ergo p3 de lo culis.pauptatē diligere ostēdit in corporis amictu du as tunicas nō habēdo s3 unā : quia quod uetuit Apo=stolis ipse in se nō assumpsit. Prohibuit Apostolos du as tunicas hēre.Mat.x.Sic & in incessu utpote in pe=dibus calciamēta nō hn̄s:dicēte Ieronimo ad Eusto=chiū.Discipuli sine calciamētoꝝ onere:& uinculis pel lium ad predicationē noui euangelii destinant: & mili tes uestimentis Iesu sorte diuisis:caligas non inuene=runt quas tollerent:nec enim poterat habere dn̄s qđ prohibuerat in seruis.Consortium pauperū amauit & dilexit:paruus consortium habuit pauperum.s.Marie matris & Ioseph.Duodēnis spreto doctorū & diuitū consortio inter paupes mēdicando stetit: & ad matrē pauperē & Ioseph accessit.Virilis etatis factus pau=peres discipulos elegit.paupibus euangeliu3 inclama uit:sanitatū bn̄ficia indulsit.Ad pauperē seruu3 Cen=turionis accedere uoluit diuiti hoc denegato.ut paup nudus pependit in cruce:nec mortuus unde inuolue=retur ex se habuit.In alieno sepulchro ponit̃ & tumu latur.Quibus omnibus p3 clare dn̄m Iesum Christu3 regem regum paupertatē dilexisse tenuisse: & astrin=genda3 ex hoc a fidelibus docuisse.Sic ergo p3 quo=modo dn̄us Iesus Christus.ut dicit prima pars huius quarte conformitatis.Fuit inops & modicus.i. mendi cus.Sed que fuit causa? Certe ut rerū ubertatē contē nendam ostēderet: & paupertatē ceterarum uirtutum dominā declararet:que in ip̄o Impatore omniu: & ei⁹ matre Regina uirtutū sic effulsit.uoluit eni3 dominus in se p̄us perficere ope quod suis erat mandaturus di scipulis sermone. Quia igitur hec pauptas siue sit uir tus seu instrumētu3 ut quidā dicunt uirtutū: est sic con ditione notabilis:a uirtuosis astricta precorditer: & a domino Iesu sic dilecta sinceriter: eā libet sic alloqui. O felix paupertas qua3 Christ⁹ rex sic dilexit & mr̄: ut semper cum ipsis incederes asisteres & cum ipso in cruce pēderes.Quis huius uirtutē tam nobilem sper=nat? Quis queso paupertatē nō diligat:imitet̃ uesti=giis.labiis ueneretur.ext ollat uerbo.ꝓsequatur actu pariter & affectu?hanc siquidem deus homo ample=xu totius strinxit amoris:& percepit a p̄ncipio asciuit e celo mortalibus intulit lingua extulit & secū in cru ce pepēdit.O paupertas dulcissima te monstrauit rex celestis supernam fore atq3 sublimē:cum te sic de ce=lo mundo secum pre cunctis deuexit.te stricta chari=tate astringēdam discipulis mandauit & suscipienda3 in celorum sedibus declarauit.Quid uirtutis ipsa non habetur largitur & tenetur ut superiora panduntur? hec est terra uiuentiū in qua degunt.Christus & ma=ter ipsosq3 sequētes.hec est possesio ueri Habrae Ie=su Christi.hic est hortus cōclusus a diabolo fons signa tus a Christo:cui⁹ emissiōes sunt Paradisi fructus & uirtutum ornatus.hec est ciuitas quā diabolus nō ex=pugnat:que in se residentes uiriliter ꝓtegit & defen=dit.hoc est pignus quo ipsam prosequētes heredes & reges regni celorū fiunt a Christo. Et si rebus in pre=senti nō sarcinet : uirtutib⁹ tamē subleuat & decorat. hanc debent christicole excolere stringere & habere Christi exemplo sue matris & sanctorū.ut si infideles arripere sunt conati:a fortiori fideles. Cum per ipsam diligant a Christo ꝓtegantur in hoc seculo & tandem ducātur ad cōsortiu3 btōrū.Sic ergo predictis p3. De clarata p̄ma pars huius quarte cōformitatis.u3.Iesus inops & modicus.

¶ Secunda pars fructus quarti & conformitatis hu ius secundi libri.Et est in ordine.xvi. Franciscus fede ratur. Expositio.

Nter celestiū insignia gra tiarum quibus almus pa=ter noster Frāciscus se alie num reddidit mundo ho=sti terribilem crucifixo cō=forme3 & cunctis homini bus se prebuit exēplare3: paupertas uendicat princi patum.hanc siquide3 ip̄e beatus Franciscus comen dauit eloquio ostēdit uita opere & exemplo. Et hac uoluit omnes in hac uita pro tunc existētes excedere & superare:ut inferiora hic dicēda clare docebunt:& l3 de hoc aliquid tactum fuerit libro primo conformi tate sexta.parte secūda.ubi ostēsum est de mundi ab=dicatione facta a beato Frācisco : superaddēdo plura p̄fatis:ostēdēdu3 est btūm Franciscu3 dilectorē fuisse euangelice paupertatis. Et ꝙ sic extiterit plura decla rant. Et p̄mū est pauperibus dum esset in seculo libe=ralis errogatio.ut enim legenda pandit trium sociorū. Beatus Franciscus cū dono nature curialis esset omni bus & largus:ad seipsu3 dicebat. ex quo largus & cu rialis es apud homines a quibus nihil recipis nisi fa=uorem transitorium & inanem : iustum est ut propter deum qui largissimus est in retribuendo pauperibus sis curialis. Et ex tunc libenter uidebat pauperes tri=buens eis elemosinas affluēter.Semel cum distractus mercationibus & aliis pauperi elemosina3 petēti de=negasset:seipsum arguit dicens.Si pro magno comite uel barone iste a te aliquid postulasset dedisses sibi postulatu3:quanto ergo magis pro rege regu3 & om=niū domino id facere debuisti? Cuius rei causa ex tūc proposuit in corde suo pro tāto domino postulata nō negare de cetero.Vnde currēs post pauperem elemo=sinam clementer largitus est.pauperibus mendicanti=bus ex tunc non solum sua: sed etiam seipsum cupie=bat impendere.Aliquādo uestimenta exuens.Aliquā=do dissuens.Aliquādo scindens:cum ad dandu3 aliud pre manibus non haberet.habens enim pecuniam li=benter dabat.Carens uero denariis insulam uel corri=giam dabat:& se exuendo camisiã & aliquādo pro=

pria largitus est uestimenta. Cum enim uice quadam
militē quēdam generosum & nobilē obuium habuis-
set: sed pauperem & male uestitum: eius pauperiem
pio miseratus affectu: decētia que de nouo sibi para-
uerat indumēta se nudato uestiuit. Mēsaʒ replebat pa
nibus: & cuʒ a matre de hoc interrogaret. Respondit
ut pauperibus elemosinā petētibus daret. Leproso fa
cto sibi obuiā & elemosinā petēti: cū pecuniā dedissʒ
& osculum: eū amplius nō uidit. paupibus ergo sua li
bēter effundendo: statuʒ paupertatis se diligere decla
rauit. ¶ Secundū qd btm. F. paupertatē amasse ostē-
dit: est paupibus adiunctio & cōsociatio. legēda triuʒ
sociorum dicit: ꝙ btūs. F. existēs adhuc incēsus paup
tatis amore: cupiebat esse in aliqua ciuitate ubi tanq̄
incognitus proprios pānos exueret & alicuius paupe
ris indumēta mutuo accepta indueret: probaretqʒ dei
amore elemosinā postulare. Quod & rome effecit. Cū
eniʒ semel ob deuotionē limina Apostoloꝝ uisitassʒ:
& ante fores ecclesie sancti Petri multitudinē paupe
rum conspexisset: partiʒ pietatis inductus dulcedine:
partim pauptatis inductus amore & allectus: uni ex
eis magis egēti proprias largitus est uestes & semicin
ciis contentus illius: in medio paupeꝝ elemosinā petē
do diē illum cū insolita spūs iocunditate transegit. Se
ergo eis. s. paupibus cōiungēdo libēter ostēdit se ama
re paupertatē. ¶ Tertiū est omniū mundanorum de-
spectio & abrenunciatio. Coram. n. epō Asissi prī car-
nali abrenunciauit iuri paternarū omnium facultatuʒ:
& nō solū uestimēta sed & femoralia patri dando: nu-
dus ut uere pauperū amator & pauptatis coraʒ omni
bus remansit se mantello uilissimo oblato circūamiciē
do & induēdo. prout secūda pars ostēdit legēde. Quo
facto ostēdit se potius paupertatē diligere q̄ munda-
nas diuitias. ¶ Quartū est paupibus ꝯformatio. Duʒ
enim beatus. F. mundo abrenūciasset: statimut paup
elemosinas cepit hostiatim querere. ingressus enim ci
uitatē Asisii cū parapside querēdo iuit cibaria hostia
tim. Et lʒ cuʒ uoluerit comedere illa cibaria pmo hor
ruerit tāq̄ insuetus: tandē seipsum uincēs comedit:
& uisum est sibi ꝙ nūq̄ aliquod electuarium cum tan
ta delectatione accepisset. unde gratias deo egit ꝙ si
bi amarum in dulcedinē conuerterat. uerecundabat in
pncipio ire querēdo sic elemosinā. unde semel cuʒ iret
querēdo oleum: & prope quādam domū uenisset: ubi
erant multi homines ad ludum congregati: uerecūda
tus retrocessit: sed in seipsuʒ cōuersus arguit se dicēs
peccasse: & currēs ad locum pfatuʒ dixit coram om-
nibus culpam suam: ꝙ uerecūdatus fuerat coram eis
petere elemosinam. Et deinceps ut magis uerecunda-
retur ad similes domos ibat ubi maior erat frequētia
hominū. Non solū aūt id effecit semel uel bis: sed per
duos ānos ante ordinis institutionē mēdicando ut pau
per uictum quesiuit: ac tres ecclesias elemosinis ha-
bitis reedificauit. & ideo dicebat sibiipsi. Ex quo uitā
pauperum eligere uoluisti: sicut pauper cum parapsi-
de debes elemosinā hostiatim acquirere. ¶ Quintum
ostēsiuuʒ amoris beati Francisci ad paupertatē est ip-
sius status electio pre aliis & acceptio. Cuʒ multi sta
tus essent in mundo: solū statū pauptatis eligerē com-
placuit. ut. n. dicit tertia pars legēde audiēdo post du-
os annos a mundo abrenunciationē missaʒ de Aposto
lis in qua forma uiuēdi eis a Christo pscribitur. Ne ui
delicet possiderēt aurū: nec argētū: nec es in zonis de
ferrēt: nec peram: nec baculū: nec duas tunicas habe-
rent: nec calciamenta: statim se pfate regule p omnia
coaptando: illico calciamēta deposuit abiecit baculuʒ
pro corigia funē sumpsit pecuniā execratus: una con-
tētus tunica: peram cū ere contēpsit. Et nō solū hoc in
se eligere uoluit: sʒ in fratribꝰ sibi diuina gratia cohe-
rētibus esse statuit. Vnde frater Bernardus pmus fra
ter dum eidē herere uellet: uenditis omnibus & disp-
sis paupibus nihil pro se retinēdo: ad eius consortiuʒ
est admissus. Sic frater Petrꝰ Catanii. sic & frater Egi
dius distractis omnibus ac datis pauperibus: ab ipso
sunt ad ordinē recepti. Hoc ipsum obseruauit in omni
bus aliis ꝓut eius clamat legenda tā antiqua q̄ noua.
¶ Sextū ꝙ ostēdit eum paupertatē amasse: est profes
sio paupertatis. Nullus reperitur in ordinuʒ institutio
nibus q̄ tam arcte paupertateʒ fuerit professus: sicut
btūs Frāciscus & sui ordinis ꝓfitētur fratres. Alii ordi
nes ꝓfitētur paupertatē in uiuēdo sine ꝓprio cōmuni
retēto: btūs Frāciscus & regula ipsius: nec in ꝓprio p-
mittit habere: nec in cōmuni. quare arctissima quo ad
paupertatis uotum est regula frūm minorū tam pma
confirmata per dnm Innocētiuʒ tertiū q̄ secunda con
firmata p dnm Honoriū tertiū. Et ideo quia taʒ arctā
paupertatē btūs Frāciscus seruare a dño Innocētio pe
tebat: dictus dñus Innocētius concedere distulit: do-
nec uisione cōspecta de casu Lateranēsis ecclesie quā
ꝓpriis humeris. b. Franciscꝰ ne caderet sustētabat: ac
bti Frācisci respōsione ꝙ nō erat formidādū fame peri
re eterni regis filios: & heredes qui ad imaginē regis
Christi p spiritus sancti uirtutē de paupe mrē nati: &
ipsi erāt in religione paupercula generādi. De qua re-
sponsione hētur in tertia parte legēde maioris. Tunc
ipse summus pontifex dñus Innocentius dixit beato
Frācisco. Alii a latere tetigerunt paupertatē: tu uis in-
trare in cor eius. & regulā primā concessit & sine bul-
la. Quod uero secunda artissimā seruari mādet paup-
tatē: dictum est libro primo conformitate nona. parte
secunda. Et ideo dicit regula. caplo. vi. Frēs nihil sibi
approprīēt nec domū nec locum nec aliquā rem. Sed
tāq̄ peregrini & aduene in hoc seculo in pauptate &
humilitate dño famulātes &c. hec est illa celsitudo al
tissime pauptatis que uos charissimos frēs meos he-
redes & reges regni celorum instituit: paupes rebus
fecit uirtutibus sublimauit. Et sequitur. Cui dilectissi
mi frēs totalr̄ inherētes nihil aliud pro nomine domi
ni nostri Iesu X pi in perpetuuʒ sub celo hēre uelitis.
hec sit portio uřa que pducit in terraʒ uiuētiū. Quod
uero regula mandet paupertatē artissimaʒ & sic pre-
cipiat tam in cōmuni q̄ in proprio nihil haberi: decla
rationes regule ponunt expresse: scilʒ Gregorii noni.
Innocentii quarti. Alexādri quarti. Nicolai tertii. Cle
mentis quinti. Sic ergo considerata professione paup
tatis artissime: pʒ beatum Franciscuʒ ipsam dilexisse.

¶ Septimum ostēdens affectum bti.F. ad paupertatē est paupertatis cōmēdatio de qua dictum est libro pmo cōformitate.xii.parte.ii.caplo.xv.uide ibi.I paupertatem.n.ut dicit secunda pars legēde cōmēdabat: asserebat uirtutū oium reginā: qa in rege regum xpo & regina mre ipsius tam pstanter effulsit. Et fratribus querentibus que uirtus magis amicū redderet xpo dicebat. pauptatem noueritis fratres spālem uiam salutis: tāq humilitatis fomentum perfectionisq radicē:cui⁹ est fructus multiplex sed occultus. hec est eni euangelici agri thesaurus absconditus:pro quo emēdo uendēda sunt omnia: & que uēdi nō possunt illius comparatione spernēda. Et in responsione ad frēm Masseū dixit. Charissime & dilectissime mi frater. Thesaurus beatifice pauptatis est tam dignissimus & taz diuinus: q nos digni nō sumus in uasis nris tā uilissimis eū possidere. Cuz hec sit illa uirtus celestis per quā terrena & transitoria cūcta calcant̄: ppter quā oēs obices tolluntur e medio:ut libere dño eterno mēs humana iungatur. hec est que adhuc aiam in terris positā facit cum Angelis in celis cōuersari: hec est que xpm in cruce sociat:cum xpo in tumulo abscondit: & cum xpo resurgit & ascēdit in celū:quia dotē agilitatis sup celos uolandi animabus ipsam amantibus etiā in hac uita concedit:cum uere humilitatis & charitatis arma custodiat. Multis aliis in locis legēde ipsius bti.F. inuenitur ipsaz pauptatē uerbo spālr cōmēdasse. Ad cuius amplexū frēs animabat: pauptatē xpi & mris ipsoz mētalibus oculis sepissime ingerēdo. In legenda antiqua: in die natiuitatis xpi frēs rephēdit ut deuiātes a paupertate: q unius ministri aduētu p solito mēsam parauerant:ingerens q tali die btā Virgo dña mundi uix habuit panē ad comedendū: & dñs mundi ut pauper fuit in psepio reclinatus. ¶ Octauū ostēsiuū dilectionis bti.F. ad paupertatē est ipsius beati.F. ad deum p eius obtentu indeficiēs deprecatio. hanc petebat sibi dari a xpo & sanctis Apostolis. secūdū hāc uiuere & fidelr pauptati usq in finē firmiter coherere toto desiderio flagrabat. ut hanc a dño grām obtineret Romā perrexit cum frē Masseo. ut dcm est libro pmo conformitate.viii.parte.ii.tractatu de frē Masseo. Et dum p hac grā obtinēda xpm & Aplos exoraret in ecclesia sancti Petri: Beati apostoli Petrus & Paulus apparentes btō.F. ipm amplexantes eidē dixerunt. Fr Francisce:qa hoc tu petis & desideras qd' ipse xps & sancti Apostoli hic seruauerūt: ideo notificam⁹ tibi ex parte dñi nostri Iesu xpi q tuū desideriū est adimpletum: & ipse dñus Iesus xpus nos misit ad te ut annunciemus tibi q orō tua est exaudita: & thesaurus sanctissime pauptatis tibi & te sequētibus perfectissime est concessus: & tibi ex parte xpi dicimus. q quicūq hoc tuum desideriū exequent̄: de regno beatitudinis sūt securi. Et tu & oēs tui sequaces erunt a dño bñdicti: & his dictis Apostoli disparuerūt. btm.F. ualde consolatum relinquētes. ¶ Nonū ostēdēs btm.F. pauptatem amasse: est uestimentoz uilium induitio. A pncipio ordinis usq ad finē tunica chorda & femoralib⁹ diues in sola gloriabat̄ penuria: & egestate gaudebat. unde sola habituali tunica nullā aliā inferius deferēdo fuit contētus. Et hec erat. ut dicit qnta pars legēde rugosa aspa & ispida: uestis.n. horrebat mollicie: asperitatem amabat dicēs. duris & asperis demones in fugaz conuerti:delicatis aūt & mollibus ad tentandum fortius animari. Sed habitus eius qualis fuerit dicit legēda antiqua. Ipse enim a Christo edoctus uoluit habitum suum exteriorē cruci conformē ad lrām esse: uū mensuram habitus quo ad longitudinē & latitudinē & qualitatem & quo ad uilitatē & colorē docuit uerbo & exemplo testibus fratribus Bernardo Egidio & Masseo ac aliis sociis suis qui se ab eo formā habitus accepisse dicebant & opere testabantur. Quo ad materiam docuit q eēt de pāno uili: & cinerei uel pallidi uel terrei coloris: Christi mortificationē representans: & talis grossiciei q corpus foueret & posset fratri sano una tunica sufficere itus & foris repeciata: tāte longitudinis q succincta absq omni colligatiōe supra cingulum terram non tangeret. longitudo manicarum usq ad extremitatē digitorum: ita q manus operirent & longitudinem manuum non excederent: latitudo manicaruz esset tanta q manus libere intrare & exire possent. Capucium quadrum & tante longitudinis q faciē operiret: ita q habitus crucis formam presentaret & omnis humane glorie & ornatus contemptum sua uilitate predicaret. & fratrem minorē mundo crucifixum & mortuum ostenderet: & esset nuditatis operimentum & necessitatis amatorum paupertatis fomentum & professorū humilitatis signuz & portationis improperii crucis Christi uerum indicium. Et de isto dicit regula q habeant unam tunicam sine capucio: quia ad instar tunice debebat eē strictus & longus. hec in legēda antiqua: & quia igne calescebat intus diuino: non curabat de exteriori corporis indumēto. Interrogatus aliquando quomodo uestitu tam tenui se posset ab hyemalis algoris asperitate tueri: in spiritus feruore respōdit. Si superne patrie flāma contegeremur interius: frigus istud exterius facile portaremus. Execrabatur beatus Franciscus uestitos triplicibus: & qui preter necessitatem mollibus uestiebantur in ordine. Necessitatem uero quam non ratio postulat: sed uoluptas ostētat: signum extincti spiritus asserebat dicēs. spiritu tepido & paulatiz a gratia frigescente necesse est carnem & sanguinem que sua sunt querere: & dicebat: quid eniz restat. quando anima caret spiritualibus deliciis: nisi ut caro conuertatur ad suas? Et tunc animalis appetitus necessitatis articulum paliat. Tunc sensus carnis conscientiam format. Si adest fratri meo uera necessitas & statim satisfacere properat: quid mercedis accipiet? Accidit enim occasio meriti: sed displicuisse sibi studiose probauit. ipsas nāque indigentias non patienter ferre nihil aliud est nisi egiptum repetere. Deniq nulla occasione nolebat fratres habere plures q̄ duas tunicas: quas tamē concedebat consutis petiis suffulciri. Exquisitos pannos horrēdos esse dicebat: & acerrime mordebat oppositum facientes. Atq ut tales suo exemplo confunderet: semp ad tunicam suam saccum asperū ɔsuebat:

In cōmēdatiōez dñe pauptatis

Volunt[as] b.F. de ha bitib⁹ fr[um]

Nota S[ignum] pris ue[r] ba.

unde in morte exequialem tunicam iussit sacco operiri. Fratribus autem quos urgebat infirmitas uel alia necessitas idulgebat aliā tunicā mollē subtꝰad carnē: ita tñ ꝙ foris in hitu aspitas & uilitas seruaret. Dicebat etiam cuꝫ dolore maximo. Adhuc tñ laxabit rigor & dominabit tepor: ꝙ filii paupis pris non uerebuntur etiā portare scarlaticos pānos solo colore mutatos: & dato ꝙ portaret sic simpliciter unā tunicam.s.habitum soluꝫ: ipsam tamē ad intra nolebat habere repeciatā. Vnde in heremitorio sancti Eleuterii de cōtrata reate: ꝑpter magnū frigus cū repeciasset interius tunicaꝫ suā: & socii quibusdā peciis: & corpus eiꝰcepisset aliquantulū consolari: reuersus ab orone amouit dictas pecias dicens se esse exēplū & formā oium frūm: & si corpori suo esset necessariū sic tunicā repeciatā habere: quia nō qlibet frater posset sic hēre: habere etiam pro se nolebat. Sic ergo rigidus & pauprimus tā re ꝙ apparētia in frigore & nuditate in tunica hituali quā ferebat dño deseruiuit: ꝑpter quā habitus uilitatē frater Petrus de Monticulo apparētibus sibi btā Virgine btō Ioāne euāgelista & btō Francisco: uidit btm.F. gloriosiꝰindutū Ioāne euāgelista: & cū iterrogasset Fr Petrus. btm Ioānē de cā. Rñdit: ꝙ qa btūs.F. in mundo eo uilius fuit indutus: gloriosiꝰ eo nūc induebatur in celo. ❡ Decimū declarās btm.F. dilexisse paupertatem est domoruꝫ & locoꝝ paupcula edificatio & constructio. Cū.n. btūs.F. sepe fratribus sermonē faceret de paupptate: eis ingerebat illud euāgelicū. uulpes foueas habent & uolucres celi nidos. filius aūt hominis nō hꝫ ubi caput suum reclinet. ꝑpter qꝺ docebat frēs ut paupeꝝ more pauperculas casas erigerent: quas nō inhabitarēt ut proprias: sed sicut peregrini & aduene alienas. Vñ btō.F. Senis ꝑpter infirmitatē oculoꝝ demorante: Dño Bonauētura qui dederat terrā ubi locꝰ frūm fuerat edificatus dicēte btō.F. Quid tibi uidetur de isto loco prꝰ Dixit btūs.F. uis ut dicaꝫ tibi qño loca frūm debēt edificariꝰ Respōdit pr uolo. Tūc dixit btūs.F. Frēs debent cōsiderare quāta terra sufficit eis. Attendētes semp scām paupptatē & bonū exēplum qꝺ tenent semper in omnibꝰexhibere. Hoc aūt dicebat: qa nullo modo uolebat ꝙ frēs in domibus uel ecclesiis uel hortis uel aliis rebus qbus utebant moduꝫ excederēt paupertatis: nec aliqua loca iure proprietatis possiderent: sed in eas tāꝙ peregrini & aduene morarent. Et ꝑpterea uolebat ut frēs nō in magna quātitate in locis collocarent: quia difficile uidebat in multitudine paupertateꝫ obseruari. Et hec fuit eiꝰ intētio a pncipio sue ꝯuersionis usqꝫ in finē: ut paupertas penitus in omnibus obseruaret. Considerata ergo terra fribus necessaria pro loco deberēt ire frēs ad epm illius ciuitatis & dicere ei. Domine talis homo uult dare nobis tantā terrā amore dei & salute anime sue ut possimus ibi locū edificare: ūn ad uos recurrimus primo ꝙ estis pr & dñs animaꝝ totius gregis uobis cōmissi & nostrarū & oium frūm qui in hoc loco morabunt: ꝙ uolumus cū bñdictione dei & ura ibi edificare. hoc aūt dicebat: ꝙ fructū animaꝝ quē frēs uolunt facere: melius peragunt cū pace clericoꝝ lucrādo eos & populū ꝙ scandalizādo eos: lꝫ populū lucrarent. Et dicebat btūs.F. dñs nos uocauit in adiutoriū fidei sue & prelatoꝝ & clericoꝝ sancte ecclesie: & iō tenemur quātū possumus ipsos semp diligere honorare & uenerari. Nam uocant frēs minores: qa sicut nomine sic exemplo & opere ꝑ ceteris hominibꝰ huius seculi humiles esse debēt. Et quia ab initio mee cōuersionis posuit dñs in ore epi Assisii uerbū suū ut mihi consuleret bene & cōfortaret me in seruitio Iesu xpi: ꝑpter hoc & ꝑpter multa alia excellētiora que in platis considero: nō tñ epos sed & pauperculos sacerdotes diligere uolo & uenerari & tenere eos pro dñis meis: deide accepta benedictione ab epo uadant & faciāt mitti magnā carbonariā in circuitu terre quā pro loci edificatione acceperūt: & ponant ibi bonaꝫ sepem pro muro in signū sancte paupertatis & humilitatis: postea fieri faciant domos pauperculas ex luto & lignis & aliquas cellulas in quibus frēs possint aliquando orare & laborare pro maiori honestate & uitāda ociositate. Ecclesias etiā paruas fieri faciant. Nō enim debēt facere fieri magnas ecclesias gra predicandi populo uel alia occasiōe. Quoniā maior humilitas & maius exēplum est cum uadunt ad alias ecclesias ad predicādū. Et si aliquādo prelati uel clerici religiosi uel seculares ad loca ipsorum uenerint: domus paupcule cellule & ecclesie paruule eis predicabunt. Et ipsi de his magis edificabunt ꝙ de uerbis: & dicebat. Multotiēs frēs faciunt fieri magna edificia rumpendo sanctā paupertatem nostram in murmuratiōeꝫ & maluꝫ exemplū proximoꝝ: & quādoqꝫ occasione melioris loci & sanctioris uel maioris concursus populi ꝑpter cupiditateꝫ & auaritiam dimittent illa loca edificata uel destruūt ea & faciunt alia magna excessiua. Vnde illi qui dederūt elemosinas ibi & alii hoc audientes scandalizant plurimuꝫ & turbant. Quapropter melius est ut fratres faciant parua & paupercula edificia obseruādo professionem suaꝫ & dando bonum exemplū proximis ꝙ ꝙ faciant contra professionē suam dando malum exemplum aliis. Nam si frēs aliquādo dimitterēt loca paupercula occasione honestatis loci: minus scandaluꝫ inde esset. Dicebat etiam beatus Franciscus teste fratre Leone cōmendando paupertatē. Fratres mei audite. post nos uenient fratres nostri qui facient magnas domos in quibus notabiles seculares honorifice habitare poterūt: & tunicas faciēt ualde bonas. Sed sufficit mihi in tempore illo ꝙ fratres mei custodiāt se a peccatis mortalibus. Non solum hec dicebat uerbo sed exemplo declarauit. Nam locum sancte Marie uoluit esse de luto & lignis ut eēt memoriale perpetuū omnibus fratribus presentibus & futuris: eo ꝙ esset primus locus in ordine & principalior. Et lꝫ abbas sancti Benedicti de monte subasio & monaci ecclesiam sancte Marie libere dederint & concesserint beato Francisco: tamen ipse beatus Franciscus tanꝙ bonus & peritus magister uolēs domū suam.i. religionē suam fundare supra firmam petram.i. supra maximam paupertatem: mittebat annuatim dicto Abbati & monacis unum canistrum plenū pisciculis qui uocabant lasche

in signum maioris humilitatis & pauptatis: & ut frēs
nullū locū ꝓpriū hērēt:nec in aliquo loco manerēt qd
nō eēt de dn̄o aliquoꝶ:ita ꝙ frēs nō hērēt unq̄ ptātē
uēdēdi uel alienādi quoquō. Semel cū appropinq̄ret
tp̄s capituli gn̄alis qd' fiebat oī āno apud scā3 Mariā
de Portiūcula:ppl̄us Assisii ɔsiderās ꝑpter multiplica
tionē frūm ꝙ nō hēbant nisi unā paruā casellulā coo-
ꝑtā de paleis:cui⁹ parietes erāt ex uiminibus & luto:
domū magnam ibidē fecerunt de lapidibus cū cemen
to absente btō.F.& sine ɔsensu suo:s3 cū redisset btūs
F.& uidisset eā:ne occasiōe illius domus in aliis locis
fieret ɔ·lr:ipsam ascēdēdo sup tectū cum frib⁹ uoluit
totā destruere:& iā incepat.S3 ꝓhibitus fuit a militi-
bus de Assisio dicētib⁹.Fr̄ francisce hec domus est de
cōitate Assisii. un̄ iterdicimus tibi ne destruas domu3
nr̄a3.Quo audito.beatus.F.dixit.Et si domus est ur̄a
nolo tāgere eā.Reꝑhēdit btūs.F. ualde acriter fratre3
Petrū Catanii uicariū suū q fecerat fieri quādā domu3
ut frēs ueniētes & stātes possent offīm dicere & q̄esce
re dicēs.Fr̄ locus iste forma est & exēplū toti⁹ religio
nis:& iō poti⁹ uolo ꝙ frēs isti⁹ loci tollerēt tribulatio
nes & icōmoda amore dn̄i:& alii frēs q̄huc ueniūt re
portent bonū exēplū pauptatis ad loca sua:q̄ si illi ha
beāt ɔsolatiōes suas plenarie:& alii sumerēt exēplum
edificādi in locis suis dicētes:in loco scē Marie de por
tiūcula q est ꝑmus loc⁹ordis fiūt talia & tāta edificia:
bn̄ & nos possumus edificare in locis nr̄is. Quā uero
displiceāt.btō.F.mutatiōes locoꝶ que ipse accepit &
edificatio sumptuosa:in q̄dā uisiōe ipse on̄dit post suā
mortē cuidā fri de ꝓuincia Tuscie sibi ipsi ualde au-
stero ꝑut dr̄ in legēda antiq̄.Qui frater cū in eius cor
uenisset sub spē pietatis:ꝙ multi iuuenes nobiles or-
dinē itrabāt: ut fierēt edificia sumptuosa & lata ut me
lius seruirēt dn̄o deo suo.Et cū qd' cogitarat ope im-
plesset.Nā quendā locū paupculū in edificiis mutauit
totalr̄ quātū ad sitū & aliū fecit.Eiusq3 officinas fecit
magnas & latas: ipsi q̄dā nocte apparuit btūs.F. & si
bi dixit.sequere me.uidebat.n. dicto fri ꝙ eēt in itine
re cū btō.F.& uellet locū frūm itrare:cūq3 btūs.F.re-
cto tramite ad locū iret diruptū & antiquu3 dixit sibi
frater. Pr̄ nō eatis ad locū illū:qa destruct⁹ ē nec frēs
ibi morant̄ s3 stant in alio loco de nouo ɔstructo:btūs
F.q̄si iratus ei rn̄dit.dimitte frater:qa ille loc⁹ nouus
ad me nullatenus spectat. Cūq3 uenisset ad locū anti
quū:posuit se btūs.F.cū frē ꝑdicto in refectorio & ce
pit frēs sigillatim uocare:sicut in uisitatiōib⁹ cōsueuit
fieri:ueniebāt aūt aliq corā eo:sicut leprosi ɔcupiscen
tia carnali infecti:& tractabat eos btūs.F. ualde pie.
Itē ueniebāt aliq corā eo notati de inobia:& hos tra-
ctabat ualde cōpassiue iteꝶ ueniebāt aliq q fecerunt
ɔtra scissimā pauptatē:quos tā dure & tā crudelr̄ icre
pabat ꝙ frater ꝑdictus q hoc cernebat nimia admira
tione stuporis plenus dixit ad btm̄.F.qd est hoc pr̄ ꝙ
facere uoluistis?Qui ēt ifectos luxuria q alios corrū
pūt & iobediētes ita tractatis clemēter: istos aūt qui
contra pauptatē fecerūt ita crudeli⁹? Cui btūs.F.dixit
frater ordo me⁹ ꝑ dei grām ita punit fortiter luxurio
sos:ꝙ nō op3 ꝙ ego sim eis crudelis: sed magis decet
me ad eos pietatē hr̄e. Prelati uero mei bn̄ faciunt si
bi obediri:nec op3 ꝙ in hoc eos iuuē. Sed hec ꝑciosa
margarita.s.pauptas altissima ab omnib⁹tā maiorib⁹
q̄ minorib⁹ uilissime ɔculcat̄:ꝑpter qd'op3 ibi pone-
re manū.Et ɔuersus ad dcm̄ frēm dixit ei:& tu male-
dicte q locū meū destruxisti: & aliū ꝑsumptuosum de
nouo edificasti nō euades iudiciū dei:cui cū frater to-
tus territus rn̄disset.Pr̄ uos bn̄ scitis ꝙ ego semp fui
mihi austerus:nec hēo ꝑpter me in talib⁹ cōplacētiā.
Tūc addidit btūs.F. ꝑpter hoc maior tētatio iminet
tibi:qa cū sis tibi ipsi austerus nō timeas ꝑ aliis dāna
re aiam tuā:& offendere regulā tuā.hec ibidē.Multu3
deo & btō.F.displicēt edificia sumptuosa que fiūt in
ordine. Fr̄ Iuuenalis de aliis de Florētia q fuit un⁹ de
ꝑncipalioribus fribus ad fundādū ecclesiā scē Crucis
de Florētia:h3 ꝑ purgatorio istā penā:sicut ipse appa
rēdo reserauit cuidā fri:ꝙ usq3 ad die3 Iudicii semper
sunt duo malei q ei⁹ caput pcutiūt. ¶Vndecimū de-
clarās bti.F.affectū ad pauptatē est ꝙ aliquā rem suā
eē noluit aliquādo dicere : imo respectu talium infuit
eidē summa despectio.Vn̄ sciendū ꝙ cū frēs ministri.
btō.F.suaderēt ut aliqd ɔcederet fribus saltem in cōi:
ut tanta multitudo aliqd hēret ad qd' recurreret:Ipse
aūt btūs.F.in orone uocauit xp̄m:& sup hoc eū cōsu
luit: q statī3 rn̄dit ei di.Ego auferam oīa in spāli & in
cōi:huic.n.familie semp paratus ero ꝓuidere q̄tūcū-
q3 crescat & semp eam fouebo q̄diu spabit in me. Et
qa ipse apl̄oꝶ uita3 ducebat q nihil suū eē dicebāt:iō
nil uoluit:ut pfecte paup cēseret qd' suū eē diceret ul'
frūm.Bononie cum eēt & audiret ibi eē domū frūm:
Audito ꝙ eēt & diceret frūm.Noluit illuc ire:imo sta
tim mandauit ꝙ fratres omnes inde recederent.Et sic
fecerunt etiam infirmi : nec uoluit frēs illuc redire do
nec dn̄s Vgo ep̄us Hostiēsis & tunc legatus in lōbar
dia ꝑdictā domū suā esse publice ꝑdicaret.Quidā fra
ter ualde spūalis & btō.F. familiaris in Heremitorio
ubi manebat fecit fieri q̄dam cellā aliquātulū remotā:
In qua posset btūs.F.stare ad orōnē qn̄ illuc iret.Cu3
aūt uenisset btūs.F.Fr̄ ille duxit eū ad illā cellā: cui di
xit btūs.F.Nimis pulchra est cella ista.erat.n.solū de
lignis dolatis cū securi & dolabro.Si ergo uis ut ma-
neā ibi facias fieri unū uestimentu3 interi⁹ & exterius
de filicibus & ramis arboꝶ.Nam quāto cellule & do
mus erāt magis paupcule:tāto libēti⁹ morabat̄ ibidē.
qd' cu3 frater ille fecisset māsit ibi btūs.F.per aliquot
dies.Quadā uero die ipso egresso de cella illa:quida3
frater iuit ad uidēdū eā:& postea uenit ad locum ubi
erat btūs.F.quē uidens ipse btūs.F.dixit illi. unde ue
nis Fr̄.At ille ait.uenio de cellula tua : & dixit ei btūs
F.ex quo dixisti ipsam eē meā:alius stabit ibi deiceps
& non ego. Sepe btūs.F. dicebat illud uulpes foueas
habēt &c.& iteꝶ dicebat. dn̄s quādo stetit in deserto
ubi orauit & ieiunauit.xl.diebus &.xl. noctibus:non
fecit fieri cellam neq3 domū:sedsub saxo montis per-
mansit: & ideo eius exēplo nec domu3 nec locum seu
cellam habere uoluit que sua diceretur: nec fecit fieri
unq̄:imo si aliqn̄ contigisset: ꝙ ipse a casu fratrib⁹ di
xiss3.Ite & aptate illā cellā:nolebat postea manere in

ea.ꝑpter illud uerbũ sancti euãgelii.Nolite soliciti eẽ &c.Nã & circa mortẽ suã in testamẽto suo scribi uoluit ꝙ oẽs celle & dom⁹ frũm de lignis & luto eẽnt tm̃: ad ↄseruãdũ meli⁹ pauptatẽ & humilitatez.In regula btũs F.mãdauit dicẽs. Frẽs nihil sibi approprient nec domũ nec locũ nec aliquã rez &c.Silr̃ in fratrib⁹ nihil ꝓprii esse uolebat.Vñ semel cuidã nouicio uolẽti hr̃e psalteriũ de scitu & uolũtate sua: & sup hoc sibi ualde ĩportuno ut sibi hoc concederet:cuz bis beatus F. hoc denegasset:uice tertia b.F.dixit sibi. Vade & fac de hoc sic̃ dicet tibi minister tu⁹.Et cũ ille recederet: cogitãs b.F.qđ dixerat:iuit post ipsuz.Et uocãs eũ:dixit. Vbi dixi tibi ꝙ faceres ut minister tuus diceret tibi de psalterio:Qui oñdit ei locũ. Et tũc b.F. genuflexus corã illo:dixit.Mea culpa frater mea culpa.Quicũqз.n. uult eẽ frater minor nõ debẽt hr̃e nisi tunicas sicut regula ↄcedit chordã & femoralia. Et q manifesta necẽtate cogunt̃:calciamẽta.& sic semp frattib⁹ talia petẽtib⁹ rñdebat.Quodã tpe btõ F.reuerso de partib⁹ ultramarinis cũ a quodã ministro sup caplo paupertatis interrogaret̃ de intẽtiõe sua:rñdit b. F. Ego sic itelligo: ꝙ frẽs nihil debẽt hr̃e:nisi uestimẽtũ cũ chorda & femoralib⁹:sic̃ dicit regula: & calciamẽta q necessitate cogunt̃.Et dixit ad eũ minister.Quid faciam ego q tot libros habeo: q ualẽt ultra qnq̃gita libras: Hoc aũt dicebat:ꝙ uolebat eos hr̃e de cõscia sua. Et ait illi btũs F. Frater:nec debeo nec uolo nec possum uenire ↄtra ↄsciaz meã & ꝓfessionẽ scti euãgelii: quã ꝓfessi sum⁹.Et cũ tristis dict⁹ minister eẽt effect⁹: cũ magno feruore in ꝑsona oĩuz dixit ei b. F. Vos uultis uideri ab hominib⁹ frẽs minores & uocari obseruatores sãcti euãgelii:opib⁹ aũt uultis loculos hr̃e.Libros in cõi b.F.uoluit frẽs hr̃e: & tñ post mortez btũs ipse F.apparuit cuidã fratri di.ꝙ nullus fuit q habuerit libros:qui in morte nõ doluerit se habuisse.Frater Leo scripserat sibi breuiariũ:q uidit uisionẽ: de q̃ dictũ est lib.i.fructu & ↄformitate.viii.pte.ii. tractatu de fratre Leone.ꝙ frẽs fluuiũ trãseũtes cũ fardello submergebant̃:& pene ipse trãseũdo fuit submersus: ꝙ habebat breuiariũ qđ scripserat.Et cũ hanc uisionẽ btõ F. dixisset: ipse b.F.ait. Intẽtio regule & mea est ꝙ frẽs nihil penitus habeãt nisi habitũ:chordã: & tunicã:& brachas.Et ꝙ tu frater Leo breuiariũ habebas cõtra regulã:ideo fuisti in piculo submersionis:sicut & illi q submersi sunt cũ fardelis suis.¶Duodecimũ ꝓbãs dilexisse btm̃ F.pauptatẽ:ẽ oĩum q̃ hr̃e potuit paupib⁹ datio & distributio nulli rei parcebat. ut dic̃.vii.ꝑs legẽde.nec libris nec paramẽtis altaris nec aliis reb⁹ qn oĩa paupib⁹ occurrẽtib⁹ & ĩdigẽtib⁹ largiret̃. In sancta Maria de portiũcula semel dũ esset b.F.uenit q̃dã uetula mr̃ duoꝝ frũz petẽs elimosinã a b.F.Qui dixit frĩ Petro cathanii:q erat gñalis minister ut aliquid ei daret.Cui rñdit frater Petr⁹. In domo nihil est qđ ei dare possim⁹.In ecclesia solũ est testm̃ nouũ:in quo legim⁹ lectiões ad matutinũ. Illo.n.tpe frẽs nõ hẽbant breuiaria nec ml̃ta psalteria.dixit illi btũs F. Da huic mr̃i nr̃e testm̃ nouũ: ut illud uẽdat ꝓ sua necẽtate. credo.n. firmiter ꝙ plus placebit deo & btẽ uirgini q̃ si ipso legerem⁹.& sic dedit illi. Sed nũqd tunicis qb⁹ idigebat parcebat qn eas daret:certe nõ.Apđ cellanũ tpe magni algoris cũ hr̃et pãnũ plicatũ in modũ mantelli & sibi accõmodatũ a quodã frũz amico:soci⁹ ei⁹ uni uetule petenti elimosinã ipsuz dedit: & ꝙ nõ erat sufficiẽs ꝓ dicte mulieris ueste fec̃ ut soci⁹ pãnũ quez habebat daret eidẽ.quod & fec̃.& sic ambo nudi remanẽtes uetulã iduerũt.Rediens semel đ Senis pauperi obuiãti dedit mãtellum socio renitente & dicente ꝙ se neglecto dare nõ deberet:cui. S.F.dixit. Ego nolo eẽ fur.nãꝑ furto nobis iputaret̃:si nõ darem⁹ ipz magis egẽti. Cortone paupi habẽti familiã paupculã mãtellũ dedit di.ꝙ nulli redderet ipsuz nisi bñ soluerz & emeret: ꝙ frẽs cernẽtes cũ nõ possent ui in ei⁹ oculis ab ipso paupe recipe: ꝓuocauerũt ut mãtellus redderet̃ & p̃ciũ paupi largiret̃.Reate audiens a medico q ad se ueniebat ꝙ q̃dã mulier in oculis patiẽs adeo erat paup ꝙ oportebat dictũ medicũ eidẽ p̃bet̃ expẽsas:uocato Guardiano.xii.panes & suũ mãtellũ dicte mulieri trãsmisit di.ꝙ grãs ei referebat q̃ tãto tpe ipm mẽtellũ btõ F.p̃stiterat.& ideo ipsuz ut sibi ꝓpriũ remittebat: & ordinauit ꝙ frẽs sibi de uictu quotidião ꝓuiderẽt. Duo frẽs de Frãcia ab eo dei amore tunicã petẽtes audito dei amore statim dedit: & p aliquã horã nudus stetit. Sic.n.dãdo multotiẽs tunicã uel partẽ magnã ipsi⁹ sustinebat necessitatẽ & tribulationẽ: qa tã cito nõ poterat iuenire aliã & hr̃e.Cuidã paupi petẽti peciã pãni cũ in illo loco nulla iueniret̃:occulte ne Guardian⁹ suus sciret peciã sue tunice q̃ erat suta interi⁹ uoluit dare:sз Guardian⁹ ꝑpẽdẽs ꝓhibuit:ꝙ erat magnũ frig⁹:& ipse ifirm⁹:cui b.F.dixit. Si uis ut nõ dem:facias aliã peciã sibi dari.Quod & factũ ẽ de ꝓprüs idumẽtis sumẽtes occasionẽ b.F.uñ siue peditanti siue eqtãti qđ raro fuit:si qs mãtellũ uellet dare sub tali pacto accipiebat & nõ aliter:ut ipsum posset dare cuicũqз pauperculo sibi obuiãti uel ad eũ uenienti: dũmodo sp̃ũs eius p̃hiberet ei qđ illi eẽt necari⁹. Cũ p̃dicationis causa b.F.iuisset ꝓpe rochã:& quẽdã pauperẽ infirmũ ad se ueniẽtẽ uidisset:socio de ei⁹ paupꝑtate loq cepit.Cui soci⁹ rñdit.Iste paup est:sз forte in tota ↄtrata uolũtate nullus est ditior eo.Statim a b.F. rep̃hẽsus dixit culpã suã.Et dixit b.F.Vis de hoc penitẽtiã facere quã dicã tibi:Qui rñdit.Libẽter faciaz. Et dixit b.F.Vade & exue te tunica tua:& ꝓice te nudũ ad pedes paupis:& dices ei q̃ õ peccasti in eo detrahẽdo sibi:& dic ei ut oret ꝓ te.Quod socius fecit. Quo facto dixit illi b.F. Vis scire q̃ õ peccasti in illo imo in xp̃o:cũ uides pauperẽ:cõsiderare debes illũ in cui⁹ noĩe uenit.i.xp̃m:q nr̃am pauptatẽ & infirmitatem assumpsit.nã infirmitas & pauptas isti⁹ est quodã speculũ nobis: p qđ speculũ ↄsiderare cũ pietate đbemus pauptatẽ & infirmitatẽ dñi nr̃i Iesu xp̃i: quã i suo corpe ptulit ꝓ nr̃a salute.Vni paupi semel obuiãs dixit socio. Magnã uerecũdiã itulit nobis pauptas isti us:& multũ rep̃hẽdit pauptatẽ nr̃az. nã uerecũdia est mihi cũ iuenio aliquẽ paupiorẽ me: cũ sanctã pauptatem elegerim ꝓ dña mea & ꝓ meis deliciis & diuitiis sp̃ũalib⁹ & corpalib⁹:& uox ista insonuerit toti mũdo

ꝙ ꝓfessus sum pauptatē corā deo & hominib⁹. & iō dicit̄ in legenda minori ꝙ nemo tā auri q̄ iste cupidus pauptatis: nec thesauri custodiēdi solicitior ull⁹ q̄ iste hui⁹ euāgelice margarite: & in hac cupiebat oēs exce dere q ex eadē dedicerat inferiorez se oībus reputare. ¶ Tertiūdecimū ondēs btī F. ad pauptatez affectū ē pecunie ut diaboli abominatio & execratio. In regu la pcipit ꝙ frēs nullo mō denarios uel pecuniā recipi ant ꝑ se uel ꝑ interpositā psonā: imo uoluit pecuniā a fratrib⁹ ut sterc⁹ asini reputari. uñ lʒ oīa q̄ sunt mūdi ꝑfecte despiceret. ut dicit legēda antiq: sup oīa pecu niā execrabat̄: & ad fugiēdā ipsaʒ tāq̄ diabolū frēs su os semp uerbo & exēplo iduxit. Hec.n.ab illo soler cia data erat ut sterc⁹ & pecunia uno amoris ꝓcio pō derarent̄. Quēdā.n.frēm in loco. S. Marie: quē inuenit pecuniā oblatā de altari eleuātē manu & in fenestrā ꝓ iciētē: primo acriter arguit: deīde iussit ore ꝓpo pecu niā leuare de fenestra & extra sepē loci portare: & ip sam ore ꝓpo ponere sup sterc⁹ asini. qđ & frater gra tāter fecit. Quo facto frēs audiētes repleti sunt timo re maximo sic uidētes: & ex tūc magis contempserūt pecuniā stercori asini ꝯparatā: atqʒ nouis exēplis quo tidie aīabant̄ ad ipsaʒ pecuniā contēnēdā. In apulia iu xta barrū iuētā bursam ꝓtēdēte pecuniā in ea esse: ui ctus dictis socii cū ei ꝯcessisset ut caute leuaret: dū eā ipse soci⁹ uellet leuare: serpēs nō modic⁹ de bursa exi it: & sil' cū bursa euanuit. & ait. S. F. ad sociū. Pecunia seruis dei nihil aliud est q̄ diabolus & coluber tortuo sus. Ad ordinē btūs F. nullū uoluit recipe nisi expropa tū totalr̄: & q sua paupib⁹ dedisset. In marchia q̄ndā qui sua dederat parētib⁹ & nō paupib⁹ repulit dicēs ipsuʒ nō eē dignū iungi paupib⁹: q paupes xp̄i dfrau dauerat. Pecuniā sibi a soldano oblatā. ut dic̄.ix.ps le gēde: totalr̄ cōtēpsit: nec aliqd accipe uoluit. Cui⁹ btī F. exēplo antiq frēs & ei⁹ socii pecuniā oblatā ut lutū despiciebāt. sic patuit de fratrib⁹ q pecuniā a sarace no oblatā dei amore: spreuerūt. ut dicit.iiii.ps legēde. Sic ēt frater Bernardus ꝓmus soci⁹ btī F. cū socio flo rētie ꝑ quēdā ciuē pecuniā oblatā recusarūt. ut dicit le gēda triū sociorꝫ. Ipsamqʒ tollētes de⁹ grauiter puni uit. sic patuit de duob⁹ fratrib⁹: quorꝫ unus cū iuenis set denariū in uia socio ꝯtradicēte ne eū leuaret: ꝙ e rat ꝯtra regulā: ipse sub specie dādi leprosis: quorꝫ ho spitalia erāt de ꝓpe: accepit: & i ore posuit. sʒ dei iudi ciū nō effugit. statim.n.ꝑdidit loq̄lā: & frendēs dētib⁹: loq nō poterat. Sicqʒ pena pcepta obtēpare docet re gule: sʒ denario de ore ꝓiecto polluta labia aqs pnic lota soluta sūt. ¶ Quartūdecimū amorē btī F. ad pau ptatē referās est cūctorꝫ spectātiū ad pauptatē opa tio. Si loqmur đ uestib⁹ dictū ē ꝙ solā tunicā & pau primā habebat. Si de lecto dicit.v. ps legēde ꝙ nuda humus utplurimū lectus erat lassato corpusculo. Cer uical lapis uel lignū. uñ. D. Vgo Cardinalis hostiēsis: q postea fuit papa Gregori⁹.ix. cū ad capl'ʒ gn̄ale qđ fiebat in. S. Maria de angelis semel uenisset: & locū i trasset cū multis clericis & militib⁹ ut uideret fratruʒ dormitoriū: uidēs ꝙ frēs in terra iacebāt: & nihil ha bebant subtus nisi modicū de paleis & q̄sdā culcitras paupculas & fractas: & ceruicalia nulla: cepit fortiter lachrimari corā oibus di. Ecce hic dormiūt frēs. Nos uero miseri tot supfluitatib⁹ utimur. Quid ergo erit đ nobis? uñ ipse & alii fuerūt ualde edificati. Neqʒ ibi mēsaʒ ullā uiderūt: ꝙ frēs in terra comedebāt. q̄diu.n. btūs F. uixit i loco illo semp frēs comedebāt in terra. sic de pecunia patuit ex dictis ꝙ nihil recipe uoluit. Nō uerecūdabat̄ ire ostiati factus frater: imo ibat mo re pauperū & Saluatoris exēplo: ostiatim panē mēdi cando. In ꝓcipio religionis: ꝙ alii erāt uerecūdi: quo tidie ipse solus ibat ꝓ elimosina: sed cū pp debilitatē corpis tātū laborē sustinere nō possʒ: fratrib⁹ dicebat. Nolite charissimi frēs & filioli uerecūdari ꝓ elimosi na ire: ꝙ dn̄s se fec̄ ꝓ nobis pauperē in hoc mūdo: cu ius exēplo elegim⁹ uiā uerissime pauptatis. hec.n.est hereditas nr̄a: quā acq̄siuit & nobis reliqt dn̄s Iesus xp̄s: & oib⁹ q suo exēplo uiuere uolūt in sanctissima pauptate. Ite ergo ꝯfidēter & aio gaudēti ꝓ elimosi na cū bn̄dictiōe dei: & magis libere & gaudēter ire đ betis ꝓ elimosina q̄ ille q de una nūmata afferret cen tū denarios: qm̄ offertis illis amorē dei: a qbus petitis elimosinā dicētes. Amore dei faciatis nobis elimosinā: cui⁹ ꝯparatione nihil est celū & terra. Dicebat ēt eis. Ite qm̄ hac hora nouissima frēs minores accōmodati sunt mūdo: ut electi in eis ipleant̄. uñ a iudice cōmē dant̄. Quod uni fecistis ex frīb⁹ meis minorib⁹ mihi fecistis. uñ puilegiatā magno ꝓp̄ia religionē dicebat: q titulū eius tā euidēter exp̄ssit. In regula ēt mādauit ꝙ frēs irēt ꝓ elimosina ꝯfidēter: nec oʒ eos uerecūda ri &c̄. cui⁹ exēplo & monitu ꝓmi frēs in ꝓcipio uere cūdia deposita ibāt ꝓ elimosina alacriter. Vñ cuidā frī reuertēti ꝓ elimosina: & cū magna uoce deū laudāti: cū audisset statim iuit obuiā cū magna letitia osculās sibi humerū ubi portabat perā cū elimosina: atqʒ pe rā accipiēs portauit usqʒ ad locū dicēs frīb⁹. Sic uolo ꝙ frater me⁹ uadat & reuertat̄ cū elimosina let⁹ & io cūdus gaudēs & laudās deū. Ibat.n.btūs F. libēter ꝓ elimosina: nā cū iret ꝑ mūdū ꝓdicādo dato ꝙ iuitaret̄ ab aliquo q̄tūcūqʒ nobili ut comederet & hospitaret̄ cū eo: semp hora comestionis ibat ꝓus ꝓ elimosina q̄ iret ad domū illi⁹ pp frūʒ bonū exēplū & dignitatem dn̄e pauptatis: & multotiēs dicebat illi q inuitauerat eū. Ego nolo dimittere dignitatē meā regalē & here ditatē ac ꝓfessionē meā & frūʒ meorꝫ.uʒ. ire ꝓ elimo sina ostiatiʒ: & ꝓ feudo ad horā ꝯcesso hereditatē sta bilē se dicebat nolle relinq̄re. Pauptas: inq̄t: est q̄ he redes & reges regni celorꝫ instituit nō false ur̄e diui tie. Et aliq̄n q eū iuitauerat ibat cū ipso: & elimosinas q̄s b. F. acq̄rebat ille accipiebat: & pp eius deuotionē ꝓ reliquiis reponebat. Quodā tp̄e cū uisitasset domi nū hostieñ. q fuit postea papa Gregorius.ix. In hora comestionis q̄si furtiue iuit ꝓ elimosina ostiatim: & cū reuersus fuisset iam intrauerat ad mēsam dn̄s hostiē sis cū multis militib⁹ & nobilib⁹. accedēs aūt b. F. po suit sup mēsam corā. D. Cardinali illas elimosinas q̄s iuenerat & intrauit ad mēsaʒ iuxta ipsuʒ: ꝙ ipse Car dinalis uolebat ꝙ semp b. F. sederet ad mēsam iuxta eū. Et uerecūdat⁹ fuit īde aliquātulū Cardinalis: eo ꝙ

iuerat p elimosinis & posuerat eas sup mēsā: sʒ nihil dixit ei tūc ꝑpter recūbētes. Cūqʒ comedisset aliquā- tulū b. F. accepit de suis elimosinis: & cuilibʒ militi & capellanis dñi Cardinalis misit parū ex parte dñi dei: q oēs cū magna reuerētia & deuotiōe accipiebāt ex- trahētes sibi capucia & īfulas: & alii comedebāt: alii reponebāt ꝑpter ei⁹ deuotionē. Ex hoc aūt gauisus ē dñs hostiēsis ꝑpter illoꝝ deuotionē & q̄ maxime q̄ a ille elimosine nō erāt de pane frumēti. Post comestio- nē uero intrauit camerā suā Cardinalis ducēs secū b. F. & eleuās brachia sua amplexatus est eū cū magno gaudio & exultatiōe dicēs ei. Quare frater mi simpli cione fecisti hodie mihi uerecūdiā ut ueniēs ad domū meā q̄ est dom⁹ frūʒ ires p elimosinis? Rñdit ei b. F. Imo dñe uobis exhibui magnū honorē dū maiorē do minū honoraui. Quādo. n. subdit⁹ fac offm suū & im- plet obediētiā dñi sui facit honorē dño suo. & ait. Me oʒ eē exēplū & formā pauperū nroꝝ: maxime q scio q in religiōe frūm sūt & erūt frēs minores noīe & ope: q ꝑpter amorē dñi dei & spūs sancti unctionē q̄ do- cebit eos de oībus humiliabunt ad oēm humiliatio- nē & subiectionē & seruitiū frūm suoꝝ. Sūt ēt & erūt de illis q aut uerecūdia detēti aut ꝑpter malū usuʒ de dignant & dedignabunt se humiliare & iclinare ad eū duʒ p elimosinis: & facere alia opa seruilia: pp qd oʒ me ope docere eos q sunt & erūt in religione: ut ī hoc seculo & in futuro sint iexcusabiles corā deo. Existēs ergo apud uos q estis dñs & apostolic⁹ nr & apud a- lios magnates & diuites huius seculi: q ꝑpter amorē dñi dei cū multa deuotiōe me nō solū recipitis in do- mos urās: sʒ ēt ad hoc me cōpellitis: nolo uerecūdari ire p elimosinis: imo uolo hoc hre & tenere pro ma- xima nobilitate & dignitate regali propter honorē il lius: q cū eēt dñs oiuʒ p nobis uoluit fieri seru⁹ oiuʒ: & cū eēt diues & gloriosus ī maiestate sua: uenit pau p & despect⁹ in humanitate nrā. uñ uolo q sciāt frēs q sunt & erūt q p maiori ɔsolatiōe corpis & aīe ha- beo qñ sedeo ad mēsā paupculā frūm & uideo corā me paupculas elimosinas q̄ acqrunt ostiati amore dñi dei q̄ cū sedeo ad mēsā urā & alioꝝ dñoꝝ ꝑparatā diuersis ferculis abūdāter. panis. n. elimosine est panis sanct⁹: quē sanctificat laus & dei amor: qm cū frater uadit p elimosina: pus debet dicere. Laudat⁹ & bñdi ctus sit dñs de⁹: postea debet dicere. Facite nobis eli mosinā dñi dei amore. & de huiusmodi collatiōe uer- borū dñs Cardinalis fuit ualde edificat⁹. & ait btō F. Fili mi: qd bonū est in oculis tuis facito: qm dñs ē te cū: & tu cū illo. Volūtas fuit b. F. sic multotiēs dixit q frater nō deberet diu stare q nō iret pro elimosina pp meritū magnū: & ne uerecundaret postea ire: imo q̄to frater erat nobilior & maior in seculo: tāto magis le- tabat & edificabat de eo qñ ibat p elimosina: & facie bat alia seruilia opa q̄ tūc faciebāt frēs. Frēs p elimo sina accedere nolētes: ab ordine emittebat. uñ in ordi nis pncipio qñ frēs stabāt iuxta rigū tortū: fuit qdā fr q parū orabat & nō laborabat: p elimosina ire nole- bat & bñ comedebat. Considerās hoc b. F. & cogno- scēs p spm q hō erat carnalis: ait illi. Vade uiā tuā fr Musca: qm uis comedere laborē frūʒ tuoꝝ & eē ocio sus in ope dei: sic apis ociosa & sterilis: q̄ nō lucrat & nō laborat: sʒ comedit laborē & lucrū bonarū apū. & sic ille iuit uiā suā. & q carnalis erat: nō petiit miseri- cordiā nec iuenit. Quod. n. btūs F. ut dixit dño hostiē si magis delectaret comedere ad mēsā pauperū q̄ di uitū: ipse oñdit facto in urbe. Inuitat⁹. n. a dño Mat- theo rubeo pre dñi Ioānis q fuit postea Nicola⁹. iii. q btm F. multū diligebat: ut prāderet cū eo: & b. F. acce ptasset: hora prādii uenit ad domū. Et cū. D. Matthe⁹ non sic ueniret ad domū cito. b. F. uidēs paupes quos ipse. D. Matthe⁹ quotidie pascebat comedētes: amo- re paupis xpi ad terrā se posuit ad comededū cū eis: nullo de scutiferis aduertēte. Cūqʒ. D. Matthe⁹ rediis set & interrogasset ubi eēt b. F. & diceret se sine ipso nullaten⁹ comesturū: ɔuersus ut uideret paupes come dētes: uidit ī medio eoꝝ btm F. Qui lauās secrete ma nus suas posuit se humilr iuxta b. F. cū ipso in terra se dēdo: cui & dixit. Frater F. postq̄ tu nō uis comedere mecū: ego comedā tecū: & sic ambo in terra comede- runt humilr. Si loqmur de possessionib⁹: nullā uoluit hre: dño papa dicēte sibi durū eē sine possessionib⁹ ui uere. Rñdit b. F. di. Cōfido in dño Iesu ut q nobis p misit in celo dare uitā & gloriā: nō subtrahet nobis in terra sustētationē corpoꝝ necariā tpe opportuno. Et epo assisii dicēte sibi. Dura mihi uidet & aspa uita ue stra: nihil. s. in hoc seculo possidere. Rñdit b. F. Dñe: si possessiōes aliqs hremus: nobis eēnt necaria arma ad nrā ꝑtectionē. uñ ide oriunt qōnes: & lites: solet- qʒ ex hoc amor dei & ꝑximi multiplr ipediri. & ideo nolumus in hoc seculo possidere aliqd. Si loqmur an ad supfluitatē aliq re fuerit usus: certe non. uñ ipse b. F. de se dicebat. Nō fui latro de elimosinis: acquirēdo eas uel utēdo ultra necitatē. semp minus accepi q̄ me ɔtingeret: ne alii paupes defraudarent portiōe sua: q ɔtrariū facere furtū eēt: imo mltotiēs acqrebat elimo sinas: q libēti⁹ sibi dabāt q̄ aliis: & ipse dabat paupi bus. uñ nihil supflui uolebat eē apud frēs. nā & uascu lū nō patiebat eē in domo: cū sine ipso possent extre- me necessitatis euadere seruitutē. In mēsa aliqualr bñ parata in natiuitate dñi noluit comedere: sʒ posuit se in terra di. q erat mēsa diuitū & nō pauperū: q uadūt quotidie ostiatim mēdicādo. Si loqmur de retētiōe re rū frūm ordinē introeūtiū an accipet: certe nō: imo in regla oppositū mādauit di. Caueāt frēs ne soliciti sint de reb⁹ tpalib⁹ taliū: sʒ libere faciāt de reb⁹ suis qcqd dñs inspirauerit eis. Et in. vii. pte legēde hr. q in loco S. Marie tāta erat penuria ut fratrib⁹ forēsib⁹ & aliis nō posset scdm necitatis exigētiā puideri. Quare uica rius ei⁹ frater Petrus Cathanii petiit ab eo si hac de cā ei placeret ut de reb⁹ nouicioꝝ aliqd reseruaret: ut possent ad id frēs tēpore opportūo hre recursuʒ: & rñ dit malo te altare uirginis gloriose nudare cuʒ necitas id reqrit q̄ ɔtra pauptatis uotū & obseruātiā euāgelii aliqd uel modicū attētare. Gratius. n. hēbit uirgo btā suū altare detegi sancti euāgelii pfecte seruato ɔsilio: q̄ altari uestito: filii sui ꝑmissuʒ ɔsiliū ꝑtermitti. Si loq̄ mur de offō plationis: certe ipsuʒ noluit retinere: offm

generalat⁹ resignauit:ne ꝓpriū hr̃e uidereť:& frē₃ Petrū cathanii instituit. Si loq̄mur an hr̃et ꝑ malo si quē piā₃ scđm exteriorē habitū se paupiorē uidisset:certe p₃ ex dictis q̄ sic,q̄ in hac oēs optabat excedere:& a nullo supgredi aut uinci. Sic ergo p̄fatis & aliis p₃ an̄ dictis btm̄ F.pauptatē dilexisse. ¶ Quintūdecimū ondēs btm̄ F.pauptatē amasse est ipsi⁹ pauptatis a b.F. despōsatio & in sponsa₃ assumptio:ubi sciēdū q̄ b.F. isti⁹ pauptatis allect⁹ amore ut eā in spōsa₃ accipet: nō solū ꝑ ea prē₃ mr̃e₃q₃ reliq̄t & uniuersa q̄ hr̃e poterat cūcta dispsit:s₃ ipsa₃ p totū orbē q̄siuit. Ipsa₃.n. diligēter & sūmo affectu q̄siuit p uicos & plateas.i.iter hoies q tunc uiuebāt: & q̄ obliterata erat pauptatis semita & memoria:nō īuenit:p nobiles q̄siuit & potētes nec īuenit: q̄ oēs a maiori usq₃ ad minimū diuitiis inhiabāt & auaritie. hec siqdē pauptas & si p̄mo homini adhesit cū eēt cōdit⁹:q̄ nudus:tn̄ peccādo & tunica pellicea īduto ac labori manuū tradito:ab ipso recessit. A prĩbus ueteris testamēti ābiit:q̄ terrā fluētē lac & mel in ꝓmissione acceperūt. Sed dn̄o Iesu xp̄o descēdēte de mōte sue maiestatis p carnis assumptionē:hāc secū de celo ad terrā deuexit:& cū ipso nascēdo uiuēdo & moriēdo est cōmorata fidelr̄ & īdissolubilr̄. Hāc siqdē recōmēdauit suis discipul̄:& grata eis fuit & multis aliis fidelib⁹ usq₃ ad tpa Constātini. In psecutiōe martyꝝ fortiter astitit eos iuuādo: & de hostib⁹ uictoriā ↄferēdo. sancti.n.martyres hui⁹ amore allecti nec penas timebāt nec tpalia amittere. Verum tpe Constātini cessante psecutiōe & securitate obtēta pauptas a mūdo cepit repelli:exceptis q̄busdā prĩb⁹ i egypto & alibi degētib⁹: & hoc auaricia & diuitiarū abūdātia subintrātib⁹. auaritia.n.p̄mo sub specie ꝓuidētie & discretiōis:demū sub ꝑtextu:imo uicio neglīgētie & torporis mūdū subintrauit:& p̄cipue ad cōsorciū illoꝝ deuenit q pauptatē an̄ sūmo affectu possederāt & dilexerāt.s.dn̄i sacerdotes & fideles xp̄icole. Que auaritia mūdi cardines occupās: neçe fuit pauptatē a mūdo abscedere:& se in celestib⁹ cū xp̄o suo & & scis ei⁹ collocare. Supueniēte btō F.& q̄rēte hāc uidere hr̃e & possidere:ipsa₃ q̄rēdo ibat p plateas & uicos ciuitates & castra p cognatos & notos & n̄ iuenit eā:nec imerito:q̄ in terra suauiter uiuētiū nō repit. Vidēs ergo b.F. q̄ ipsa₃ nullibi īuenire ꝑ tūc in hoc mūdo poterat:q̄ posuerat tenebras latibulū suum. Quid egit? certe montē dn̄i ascēdit: prē₃.s.celestē exorādo: ut eā sibi in spōsa₃ sociā & dn̄a₃ mittere dignareť. Cuius uotiuis desideriis ānuēs pr̄ celestis eā ad btm̄ F. direxit:quā cū b.F.cerneret exarsit in ei⁹ amorē:supplicās eidē ut uellet ei⁹ ↄiunctioni assensu₃ p̄bere:cū uellet eā in spōsa₃ accipe & ꝑpetuo hr̃e & tenere. Ipa uero bti F.pēsans amictū utpote uilissime idutū sola tunica habituali chorda & femoralib⁹ ↄtentū:ei⁹ ad se desideriū & affectū uolēs uidere:locū in quo habitaŕ d̄bebat petiit uidere:p quē a b.F.cū oī reuerētia ducta:cū eū eēt lustrata & pauprimū repisset i ecclesia:capitulo:refcōrio:dormitorio:horto:claustro:& aliis utēsilib⁹:exhilarata plurimū prĩ celesti:q eā direxerat laudes retulit iexhaustas:q ei p̄parauerat uirū iuxta cor suū.& bti F.pcib⁹ ānuēs benigne suū ei de despōsatione p̄buit assensu₃:quā b.F.sumere uolēs sibi p̄mo spōsalia p̄parauit:p ei⁹ amore oīa respuēdo & abrenūciādo. deīde ānulo subarrauit pauptatē ꝓfessione uouēdo pre oībus aliis modo strictiori : eāq₃ accepit duxit & cōiunxit sibi q̄n̄ nihil in hoc mūdo hr̃e uoluit nec i ꝓpō nec i cōi:nisi i solo usu:exceptis usu ↄsumptilib⁹ a q̄b⁹ dn̄iu₃ nō separaŕ ab usu.ut diċ.D.papa Ioānes xxii.in sua decretali. Ad ↄditorē canonū &c̄. quā acceptā & d̄spōsatā sic tenuit q̄ a suo amplexu nūq̄ abscessit.& ut diceť in ultimo mortis ↄstitut⁹ ex hui⁹ mirifica despōsatiōe & acceptiōe ex hac pauptate spōsa b. F.multos filios gn̄auit iuxta illud qđ diċ Thomas d̄ capua in hymno de ipō edito. In celesti collegio. dicit In pauptatis p̄dio minoꝝ plātās uineā &c̄. Qui filii a b.F. de mr̃e paupe gn̄ati p oīa prn̄is inherētes uestigiis & mr̄nis.s.pauptatis: ut ueri filii ab ei⁹ conditiōe nulla ui deuiarūt.ut patuit de frib⁹ p̄mogenitis bti F. Bernardo.Petro cathanii.Egidio. Leone. Masseo.& sic de aliis : q p semitas scē mr̄is eoꝝ pauptatis icedētes:& mūdū claris irradiarūt fulgorib⁹ uite psecte: & nūc celesti gloria decoranť: quoꝝ in pauptate gloriatio in prē coꝝ btō F.pfecti conubii ad pauptatē ipa₃ astruūt iseparabilitatē & dilectionē. ¶ Decimūsextum & ultimū bti F.oñdēs amoris uehemētiā & inseparationē est in pauptate pseuerātia & ↄsumatio. Nō solū fedus cū scā pauptate b.F. illibatū & indistinctū tenuit in p̄ncipio sue ↄuersiōis ad xp̄m & in medio ut iam dicta declarāt:s₃ usq₃ ad finē.u₃. ultimū sui exit⁹ diē:qđ cū scā pauptate accepit fedus:tenuit stricte & seruauit. Ad cui⁹ āplexū strictissimū p̄us uerbi efficacia q̄ potuit:frēs īduxit p̄ntes:& demū exēplo firmauit. Hora.n.sui trāsit⁹ ꝓximāte sup nudā humū se totū nudatū n̄ tā deposuit q̄ ꝓstrauit dicēs fratrib⁹. Ego qđ meū est feci.qđ ur̄m est xp̄s edoceat. Guardian⁹ uero un⁹ ex sociis tunica chorda & femoralib⁹ acceptis famulo dei obtulit dicēs. Hoc tibi tāq̄ paupi cōmodo:& tu illa suscipias obediētie scē mādato. Gaudet ex hoc uir scūs & iubilat pre letitia cordis: q̄m fidē se tenuisse scē pauptati usq₃ in finē uidit:palmasq₃ leuās ad celū xp̄₃ suū magnificat: pro eo q̄ exoneratus ab oibus liber uadit ad xp̄₃. Fecerat.n.hoc sancte pauptatis zelo: ut nec habitū q̄dē uellet hr̃e nisi ab aliquo cōmodatū. Voluit.n.in hoc xp̄o crucifixo eē cōformis:q paup dolēs & nudus ī cruce pepēdit:pp qđ in p̄ncipio ↄuersionis sue nudus remāsit corā antistite: & in ↄsumatiōe uite nudus uoluit de mūdo exire. Frĩbus quoq₃ sibi assistētib⁹ in obediētia charitatis iniūxit:ut cū uiderēt eū iam eē defunctū p tā lōgū spaciū nudū sup humū iacere pmitterēt:q̄ uni⁹ miliarii tractū suauiter q̄s pficere poss₃:ut uiuēs xp̄o uiuēti & moriēs moriēti: ac mortu⁹ mortuo psecta eēt imitatione ↄformis. Sic ergo p̄fatis.xvi.appet btm̄ F.federatū & ↄiunctū p oīa fuisse cū scā pauptate ad istar xp̄i. ꝓut z.ps hui⁹ ↄformitatis dicebat.& sic appet q̄to federe & charitate b.pr̄ F.pauptatē amauerit. Verū q̄ huius pauptatis imitatio sine p̄mio in p̄nti nō existit & futuro:cū diceret b.F.fructū ei⁹ eē multiplicē:s₃ occultu₃.

Pulchra ↄtemplatio pauptatis

Sponsalia uxoris.b. Francisci.

Mirabilis b.F.act⁹.

uidēdū est qd b.F.ac possessores pfecti scē pauptatis grāꝝ a dño obtinuerit in pñti & ī futuro: ubi sciēdū ꝙ ut patuit ex dictis ī pma pte h⁹ ɔformitatis cū mlta faciat in hoīe ipsaꝫ debite possidente: pauptas btō F.plura bona est largita. Et pmū fuit ꝙ eidē ɔtulit iocūditatē: semp.n.btūs F.letus erat: ēt inter irrigua lachrimarū: & ꝙ in nullo corpali spem posuerat: sꝫ oīa spnebat: nihil erat qđ ei mesticiā ualeret īferre. uñ lꝫ semp gauderet: spāl'r tñ qñ se pauperē audiebat dici & salutari. uñ in.vii.pte legēde hr ꝙ dū iret ad ciuitatē senēseꝫ: & eēt in planície q̄dā inter cāpiliū & sanctū Quiricū: tres mulieres paupcule statura etate ac facie p oīa silēs ei occurrerūt: eū salutātes & dicētes. Bñ ueniat dña pauptas. & h̄ dicto: subito disparuerūt. Quo audito uir dei īdicibili gaudio & leticia est replet⁹: ut pote q nihil audire sic optabat ꝓ salutatiōe: sic̄ id qđ ille dixerūt. Secūdū btō F.pauptas dedit.s.securitatē. ut.n.iiii.ps legēde dic̄. sancta pauptas faciebat quā solā ferebāt ꝓ sumptib⁹: btm̄ F.& filios frēs ad oēꝫ obediētiā pmptos: robustos ad labores: & ad itinera expeditos: & ꝙ nihil terrenū hēbant nihil amabāt: nihilqꝫ timebāt amittere: securi erāt ubiqꝫ: nullo pauore suspēsi: nulla cura distracti: tāq̄ q absqꝫ mētis turbatiōe uiuebāt: diē crastinū & serotinū hospitiū sine solicitudie expectabāt. ubiqꝫ ergo btūs.f.erat secur⁹: ꝙ pauptas eū in adiutorio stare faciebat altissimi: nō timebat a timore nocturno. hui⁹ signū erat ꝙ nocte pgebat ad ecclesias đrelictas sine timore: & pnoctabat ibidē. ꝙ.n. pauptas eū fecerit securū patuit: ꝙ relicto mūdo corā epō: cū p nemora seminudo corpe laudes đcātaret occurrētib⁹ latronib⁹ nō timuit: nec a laude cessauit. ut dicit.z.ps legēde. Dedit pauptas btō F. tertiū.s.trāqlitatē. cū.n.ɔtēpsisset oīa nihil pturbabat aut inqetabat ei⁹ mētē. et sic sp erat m̄te trāqll⁹: nihil distrahebat eū ad mūdana: ꝙ sine solicitudine uiuebat. ut.n.dic̄ ei⁹ legēda. ad exteriora p xp̄i grāꝫ tot⁹ īsensibilis erat effectus: de nullo curabat nisi spm̄ deo exhibere pñtē: & ꝙ nil alioꝝ petebat: pacē ei⁹ pectoris conseruabat & causabat: & in cūctis opib⁹ man⁹ dñi exultabat: & ꝙ sic erat: hinc est ꝙ pturbatos reducebat ad trāqllitatē & pacē. sic̄ ciuitatē Aretii & ciuitatē senēseꝫ. ut habitū est in pcedētib⁹. Dedit pauptas btō F.q̄rtū.s. īpassibilitatē: ut.uꝫ.in illatis patiētissim⁹ eēt & de nullo sibi dicto aut fcō curaret. Impturbat⁹ in iniuriis & ɔuiciis stabat cōmēdādo dño īpropia dicētes & depcās ꝓ sibi penas & angustias īferētib⁹: ꝙ.n.abdicatio mūdi ī erat ei cū abnegatiōe sui. (alr̄ nō fuisset ueraciter exꝓpriat⁹: ꝙ loculos ꝓpe habuisset uolūtatis) ideo de iniuriis nō affligebat: ꝙ ipsuꝫ in nullo ledebāt: sꝫ dño approbabāt. uerbat⁹ a latronib⁹ post mūdi abdicatione nihil curauit: imo cātauit. Dedit pauptas qntū b.F. .s.intimitatē & ɔiunctionē cū xp̄o. ipsa.n.est glutinuꝫ quo hō ligat̄ copulat̄ & strict⁹ tenet̄ cū xp̄o. teste eni īpo b.F.uirt⁹ q̄ magis amicū xp̄o reddat est pauptas. q̄re & sibi ɔiunctū: ꝙ amicoꝝ est idē uelle & idē nolle: & duo sunt in mēte una. Et ꝙ b.F.xp̄o fuerit unit⁹ pꝫ ei⁹ legēdā intuēti. In cui⁹ signū xp̄s ut ipse postmodū reuelauit ei ɔcessit ut semp scā cogitaret loq̄ret & oparet̄. de cui⁹ cōiunctiōe loquit̄.ix.ps legēde. ꝙ xp̄s Iesus itra ubera sue mētis cōtinue morabat̄: in quē optabat p amorē totalr̄ trāsformari. Dedit pauptas btō F.sextū.s.mētis puritatē. pauptas.n.est q̄dā camin⁹ ignis oīa purgās: & a mēte excoquēs & remouēs tpaliū delectationū & affectionū materiā. occasionē.n. oēm tollit peccādi. ut dictū est supra. in cui⁹ signū xp̄s q nisi mētis oculis uidet̄: a b.F. multotiēs est uisus. ut ɔformitate pcedēti est dcm̄. Septimū dedit scā pauptas b.F.s.mētis subleuationē: q̄a.n.mētē a terrēis oīo remouerat p ipsoꝝ abiectionē & uilipēsionē: hinc est (ut dicit.iiii.ps legēde) ꝙ mēte & facie semp ad supna uidebat̄ suspēsus & affix⁹. ut dictū est ɔformitate pcedēti. Et de his que fiebāt circa ipsuꝫ nihil aduertebat. ut patuit qñ trāsiuit p burgū sancti sepulchri. Octauum ꝙ porrexit pauptas ipsa b.F. est uictoria de diabolo. uñ de b.F. loquēs Alexāder papa in puilegio de stigmatib⁹: qđ incipit. Benigna diuine opatio uolūtatis. dicit ꝙ ipse uiā iustitie parās in deserto altissime paupertatis: cōtra carnē mūdū & diabolū exultauit uelut gigas. Nā ꝙ diabolū pauptate supauerit: hr̄ in.i.lib. cōformitate.vi.pte.ii.& dicet̄ ɔformitate.ix. hui⁹ secūdi Cū.n. diabolus soleat hoīes p mūdialiū appetitū capere: p abiectionē ipsoꝝ pfectā uincit̄ & supat̄: q̄a nudus cū nudo luctari debet: & ꝙ b.F. diabolū uicerit: signū erat ꝙ ad ipsuꝫ p multa miliaria: ut ipsi demones testati sūt: accedere ab angelis nō pmittebant̄. Nonū dedit paupertas b.F. deuotionē & dulcedinē mirā ad deū & ad scōs: qm̄ hesit totalr̄ deo p amplexū paupꝫtatis gustauit q̄ suauis eēt dñs: cui⁹ suauitate attract⁹ nihil ei durū uidebat̄: quoꝝ amore & ɔsideratiōe non solū in ꝓposito scē pauptatis ɔfirmabat̄: sꝫ ad pficiēda oīa reddebat̄ ex deuotōe & dulcedie ꝓmptissim⁹. ter ad terrā saracenoꝝ iuit ad. S.Iacobū de galicia: ad S.Michaelē: ad. S.Nicolaū: & Romā pluries: & sic sāctuaria uisitādo: argumētū erat deuotionis magne & dulcedinis supabūdātis ɔsolatiōis diuie: hac deuotione & dulcedine ex paupertatis bono accepta: clamat b.F.De⁹ me⁹ & oīa. ꝓut exp̄sit in camera adhuc secularis exñs fris Bernardi. Decimū qđ dedit paupertas scā btō F.fuit subuētio. sibi.n.in cūctis subuēit. nihil defuit btō F. postq̄ xp̄i amor̄ corde fuit & ope scē pauptati ɔiunct⁹ btō F.famescēti cū sociis post cōfirmationē pme regule: cib⁹ celit⁹ est a deo destinat⁹. ut dic̄.iiii.ps legēde. in caplo gñali: in quo ultra qnqꝫmilia frūꝫ fuerūt ministrata sunt oīa affluēter dei ꝓuidētia. ut dic̄.iiii.ps legēde. In mari sclauonie cibaria ingrediēti nauē ꝓ ipso & socio a deo directa: ipsis ēt nautis suffecerūt. In heremo sancti Vrbāi aq̄ in uinū est mutata. deferēti in asello btm̄ F.fons aq̄ đ nouo ī mōte est ꝓduct⁹. hoīb⁹ de assisio ducētib⁹ b. F. de nucerio assisiū in satriano: cib⁹ gratifice est donat⁹. Vinea sacerdotis comesta a plebe uindemiaꝝ tpe: uinū pbuit ultra ɔsuetū. Medico & frīb⁹ apud fontē polūbaꝝ ꝓ prādio necāria cūcta dant̄. panib⁹ trib⁹ multiplicatis faciant̄ sufficiēter frēs nūero triginta. p totā q̄dragesimā maiorē in lacu pusino medietate uni⁹ panis a deo sustētat̄ Frācisc⁹. Infirmo de. S.Iacobo redeūti: auicla

ad edēdū celit⁹ est missa. Sic & apud assisiū egroto & desideranti squalū: canistrū plenū est directū. petrosillus nocturno tpe quē optabat iuenit. Semel ipo tunica idigēte: cū diceret Guardiano ut sibi faceret unā: cum Guardian⁹ mēte uolueret p noctē qūo possʒ iuenire: sūmo mane cū uellet ad hoc locū exire: hoieʒ iuenit d ferētē pānū p sex tunicis: ut daret fribus p aia sua. Et cū Guardian⁹ id btō F. retulisset: dixit b. F. Accipe pānuʒ: q ad hoc missus est iste hō a deo ut mee necitati talr subueniret: & grās age illi solū qui d' nobis uidet eē solicit⁹. Multis aliis modis & uiis diuina pudētia btō F. in cūctis subuenit. Quapropter b. F. aiando fratres ad amplexū pauptatis dicebat eis. q si pauptatē tenerēt nihil deficeret eis: & dicebat. Quātū frēs declinabūt a pauptate: tātū mūdus declinabit ab eis. Querēt & nō iuenièt. Sʒ si dñaʒ meam pauptatē complexi fuerint: mūdus eos nutriet: q mūdo dati sunt ad salutē. Cōmerciū est inter mundū & frēs. Frēs debēt ipsi mūdo bonū exēplū dare. Mundus aūt debet eis puisionē necitatū. Quādo ipsi frēs retraxerint bonū exēpluʒ fide mētita: mūdus cōtrahet man⁹ suas iusta censura. Dedit pauptas btō F. undecimū. s. ipetrationē. ipe pau p deo dignissim⁹ Frācisc⁹ clamauit: & statim de⁹ exaudiuit eū. ut dicet 9formitate. xi. hui⁹. ii. li. Duodecimū qd habuit b. F. ex pauptate: est celestis glorie subarratio. ut supra dictū est. aplī dei b. Petr⁹ & b. Paulus btō F. hoc pdixerūt ex pte xpi dicētes. q qcūqʒ pauptatē pfecte seqrent de regno btitudinis sunt securi. Sic ergo ex pfatis apparet qūo b. F. paupertatē dilexerit: & qd boni ei⁹ dilectiōe accepit. Multa alia possunt adduci ad pbādū pauptatē bti F. & q habuit ex paupta te: sʒ p psenti declatiōe hui⁹ 9formitatis bti F. ad xpʒ sufficiāt iam dicta. Ergo frēs dilecti ad amplexū paupertatis añdictis 9sideratis cū iducamur. uʒ. pmo xpi exēplo. secundo sue mrīs uirginis Marie. tertio aploꝶ & discipuloꝶ. quarto scōꝶ tā pꝛuʒ de egypto q alioꝶ Martini bñdicti. & sic de aliis. qnto phoꝶ. sexto gētiliū & paganoꝶ. septimo dictis xpi & doctoꝶ. octauo colatione beneficiorū in presenti. nono premio futurorum: quia eam tenentibus regnum datur celorum: sed spernentibus traditur consortium damnatorum. sicut dictum est conformitate nona primi libri. parte secunda. decimo exemplo beati Francisci & suoruʒ socioꝶ qui eam uiuentes & morientes custodierunt: Arripiamus ipsam pauperratem: ut sicut professione deuouimus sic etiam opere impleamus: ut eius amplexu subministrentur necessaria: deuitemus antiqui diaboli latibula: uictoriam habeamus de mundo carne & diabolo: & tandem eius ductu laureati perpetuo simus in gloria. amen. Sic ergo patet expositio conformitatis quarte huius secundi libri quo ad utranqʒ partem: uidelicet. Iesus inops & modicus. Franciscus federatur.

¶Fructus quintus & cōformitas secundi libri. Et decimaseptima in ordine. Iesus submissus omnibus. Franciscus minoratur.

Expositio prime partis. uidelicet. Iesus submissus omnibus.

Irtus illa nobilissima sancte humilitatis: qua homo deo placet displicet diabolo: a uiciis separat: ac uirtutibus mirifice adornat: & si nob oñdat suscipiēda a celestib⁹: utpote qa boni angeli eā tenētes in celo remāserūt. supbiētes uero & mali a celo eiecti de āgelis demōes effecti sūt. A terrestrib⁹. uʒ. aialib⁹: q in qbusdā uirtutib⁹ corporalib⁹ pualent homini: ut in uisus acuitate linx & aqla. In olphatu canis & uultur. In auditu gatus & serpēs. In pulchritudine pauo. In uoce phylomela. In fortitudine leo. In uelocitate lepus. In prudētia formica. In amictu. & ornatu: iuxta dictū xpi: lilia agri. & sic de aliis: q potiori modo q in hominibus repiunt. & sic in talib⁹ ut de ipsis neqāt supbire. A corpore nr̄o. s. de putredine: iuxta dictū Iob: gñato cū dolore enixo oib⁹ spoliato egresso ex utero ueste & pelle fedina excepto: I calamitatib⁹ 9stituto & miseria: & ad mortis finem & cinerē destinato. Ab aia quā naturalr hō iuenit plenā ignorātia: facilē ad seducēdū: difficilē ad corp⁹ regēdū & refrenādū: a pctō resurgēdū & ad ad bonū peragēdū. A toto hoie 9siderādo mortis iusalibilitatē: q sancitū est cuilibʒ hoi semel mori. ei⁹ icertitudinē. quo ad tps q an hodie uel cras. quo ad locū qa an in mari uel in terra. & sic de aliis. quo ad psonā an p hominē uel p bestiā &c. quo ad motū subito uel per spaciū & successiue. quo ad etatē puer uel iuuenis uel senex. quo ad gen⁹ febre uel gladio. & sic de aliis. quo ad sepulturā an ponat in tumulo uel canib⁹ detur ad deuorādū. hec oia incerta cū sint: ad humiliādū prebēt documētū. Et nō solū pfatis iducit hō ad humilitatē: sʒ ad hoc pcipue est scriptura sacra: q dū supbos docet exēplo deiectos a suis statib⁹. ut pʒ de lucifero adā pmo hoie pharaone nembroth adonisedech sisara goliath saul āchaz achab manasse senacherib nabuchodonosor arphasat anthioco. & sic de aliis multis: humilitate fulgētes a deo pandit erectos. ut pʒ de Moise Dauid. & sic de pluribus aliis: superbiaʒ docet merito abiici: & humilitate ornari. Verū cuʒ scriptura dicat Eccl. 30. Quāto maior es: tāto magis te humilia in oib⁹: & corā deo & hoib⁹ iuenies laudē: hinc est q si uolum⁹ uere humilitatē addiscere: ab illo in quo fulsit sūme. s. dño nr̄o Iesu xpo discam⁹: cui⁹ humilitatis magnitudinē expmit apls. Phil. 2. ex hoc. qa cū esset de⁹ in tātū se humiliauit ut fcūs sit hō dicēs. Qui cū i forma dei eēt nō rapinā arbitrat⁹ est eē se eqlē deo: sʒ semetipsuʒ exinaniuit formā serui accipiēs in similitudinē hoiuʒ fact⁹ & habitu iuēt⁹ ut hō. & addit. Humiliauit semetipsuʒ fcūs obediēs usqʒ ad mortē: mortē āt crucis. Quare celsitudo diuinitatis calamitas nr̄e miserie & uilissime hūanitatis sup oia dei & dñi nr̄i Iesu xpi pādit humilitatē. hāc. n. accepit i suo exordio in medio tenuit & usqʒ ad mortē cū ipsa pmāsit. hanc. n. uirtutē notabilē & isignē multiplr oñdit & declarauit se diligere: dū eā assumpsit. Primo incarnatiōe qñ

uoluit nr̄a carne uili obūbrari.ix. mēsib⁹ in utero bea te uirginis reclinari. & de ei⁹ purissimis sanguinib⁹ for mari. Secūdo in sui in mundū ortu & natiuitate more alioꝝ nascēdo collocat⁹ in p̄sepio & stabulo & pānis uilib⁹ ut paupculis amict⁹: & multis necītatib⁹ tā in se q̄ in mr̄e circūdat⁹. Tertio in circūcisiōe seu in simi litudine pc̄tōꝝ circūcidēdo: ac p̄rib⁹ se conformādo. Quarto in p̄sentatiōe in tēplo cū tali societate delat⁹ ac ut paup & humilis redēptus duob⁹ pullis turturuꝫ seu colūbarū. Quinto in peregrinatione & ad egyptū fuga: si p̄sēt modus cetus tp̄s locus & alia q̄ ad h̄ cō currēt. Sexto i baptismi a Ioāne baptista ut pc̄tor su sceptiōe: dn̄s oium a seruo uoluit baptizari: & se peni tētia idigere declarauit. Septimo in p̄dicatiōe & socie tate: q̄ humiles p̄sonas & abiectas ad suū discipl'atū admisit & ɔsortiū. Octauo in mulieris samaritane be nigna alloquutiōe. nō est dedignat⁹ cū muliercula loq & eā iformare. Sic ēt ad seruū accedere uoluit cēturio nis. Nono in Lazari resuscitatiōe plorādo orādo p̄reꝫ & grās referēdo eidē. Decimo in honoris i die palma ruꝫ susceptōe: q̄ asinū elegit & nō equū ad sup̄sedēdū ac lachrimas fudit: casum flēdo ciuitatis ierusalē futu rū. Vndecimo in discipl'oꝝ pedū lotiōe & multis aliis in cena exhibitis ab ipso. Duodecimo in sua sacratissi ma passione: si ɔsideret̄ uilis uēditio: falsa p̄ditio: eius captio: ligatio: deductio: uilip̄ēsio: calūniatio: pcussio: uerberatio: derisio: ad crucē iudicatio: sociatio: corona tio: exprobratio: cibatio: titulatio: & uilissima ptracta tio. hec multis aliis ɔcurrētib⁹ acclamāt idicibilē & sū mā fuisse humilitatē filii dei & saluatoris nr̄i Iesu xp̄i q nō solū minorat⁹ paulomin⁹ ab angelis: sꝫ ut abie ctissim⁹ fuit reputat⁹ ab oib⁹. Et q̄re p̄dictā hūilitatē assumpsit? ut doceret ipsaꝫ sibi acceptissimā: & sine q̄ nihil p̄dest ad salutē ut dicet̄. ad hui⁹ uirtutis suo exē plo acceptionē inuitabat fideles xp̄icolas dicēs. Mat. xi. Discite a me: q̄ mitis sum & humilis corde. Augu stinus in sermone plurimoꝝ martyrū. Discite a me: nō mortuos suscitare: nō sup aq̄s siccis pedib⁹ ambulare: nō hoc dixit: sꝫ qd ait? q̄ mitis sum & humilis corde. Et q̄ uirt⁹ humilitatis plures testātib⁹ doctorib⁹ hꝫ gradus: hinc est q̄ q̄rēti hāc possidere uirtutē: si p sca lā hui⁹ uirtutis uelit ascēdere a xp̄o q̄rat sūmo magr̄o rū: q sunt ei⁹ gradus: & r̄ndebit q̄ ei⁹ gradus p̄m⁹ est humilitatē oñdere. Primo ut corde sit ueraciter humi lis & in hac uirtute fundat⁹. hūc gradū xp̄s oñdit qa uere corde & nō ficte fuit subdit⁹ mr̄i & patri putati uo Ioseph. Luc̄. z. p̄pter qd̄ ad hui⁹ ostensionē dicit. Matth. xi. Discite a me: q̄ mitis sum & humilis corde Secūdo corpore ut sit humilis ēt corpore. uꝫ. uili uesti mēto & corpis amictu se adornādo. Non habuit xp̄s robas & uestimēta uarietate & p̄ciositate colorū disti cta & singularia. Quod p̄hibuit discipulis. ut ait Hie ronymus. Ipse magr̄ nō habuit: sed tunicā simplicē. de hoc. n. modo sp̄ali baptistā cōmēdauit Ioānē. Mat. xi. Tertio pompas & pōpaticos fugiēdo honores. Ipse dn̄s turbā eū uolētē facere regē fugit. Io. vi. & sic fecō fugiēdos honores declarauit. Quarto ut cunctas res mūdanas despiciat. xp̄s nō habuit ubi caput suū recli

naret. Matth. ix. Quinto sensus corpeos: & p̄cipue o culos & ipsoꝝ aspectū declinādo: q̄ ut dicit scriptura oculos sublimes odit de⁹. xp̄s nō solū oculos: sꝫ seipꝫ inclinauit: dū digito in terrā scriberet. Io. viii. Quibus qnqꝫ p̄m⁹ gradus ascēsus scale humilitatis quo ad ei⁹ oñsionē integrat̄ cū seq̄ntib⁹ si habeant̄. Secūdus hu militatis gradus ut p̄sonas hūiles & paupes diligat. xp̄s doctores deserēs in quoꝝ medio stabat: mr̄e uisa ad ipsaꝫ & Ioseph humiles accedit: & cū eis cōuersat̄ sic cū humilib⁹ ap̄lis stat & aliis. Terti⁹ gradus est fu ga p̄prie laudis. xp̄s demonib⁹ & plurib⁹ a se curatis mādauit ut nulli pāderēt q̄ circa eos pegerat. ut pꝫ in euāgelio Matthei Marci & Luc̄. plurib⁹ i locis. Quar tus gradus est susceptio leta iniuriarū & tolerātia. xp̄s dū uerbis ɔtumeliosis ipeteret̄ a iudeis & diceret̄. De moniac⁹ uini potator fabri fili⁹ pc̄tōr. & sic de aliis. & si in q̄busdaꝫ confutādis rōnabilr̄ r̄ndit: nō tñ reddidit maledictū p̄ maledicto. Accusatusq́ꝫ Pilato nihil r̄n dit: multisq́ꝫ iniuriis lacessit⁹: & tādē crucifixus: sūma patiētia oia tolerauit. ut Isaias testat̄. i. Petri ca. z. Qui tus gradus est ut qs cōi uite alioꝝ i bono se ɔformet. dn̄s Iesus cū publicanis ɔuersabat̄: & cū pc̄tōrib⁹ co medebat hospitabat̄ & stabat. ut pꝫ de Mattheo. Mat thei. ix. & de Zacheo. Luc̄. xix. & in aliis locis h̄r. pp quod dicebat̄ a iudeis amicus eē publicanoruꝫ. Sex tus gradus est ut se subdat maiori minori & eq̄li. xp̄s se p̄ri subiecit. legi q erat supra legē. iudeis sibi ifimis se capi ab eis pmittēdo & occidi. mr̄i & Ioseph. Septi mus gradus est fuga stat⁹ altitudinis & gloriari in hu militate. xp̄s statū elegit pauperū & humiliū: nō diui tū nec p̄ncipū aut potētū hui⁹ seculi: docuitq́ꝫ in hu militate p̄sistere dicēs. Luc̄. xiiii. Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias: recūbe in nouissimo loco &c̄. & q se humili at exaltabit̄. & Luc̄. zz. dicēs. Ego aūt in medio uṙm sum tāq̄ q ministrat. & Mat. zo. Ego nō ueni ministra ri: sꝫ ministrare &c̄. Octau⁹ gradus est ut suaꝫ nō uelit unq̄ p̄ficere uolūtatē. xp̄s dicebat. Nō ueni facere uo lūtatē meā: sꝫ ei⁹ q misit me p̄ris. & Mat. xxvi. Nō qd̄ ego uolo: sꝫ qd̄ tu. Non⁹ gradus est taciturnitatē ser uare usqꝫ ad iterrogatiōnē. xp̄s Herodi nec Pilato r̄n dit. ut h̄r Luc̄. xxiii. & Io. xix. Decim⁹ grad⁹ est deū ti mere & ei⁹ seruare mādata. & xp̄s dicit. Io. xiiii. Ego p̄cepta p̄ris mei seruaui: & maneo in ei⁹ dilectiōe. & Io. xiiii. Que placita sūt ei facio semp. Vndecim⁹ gra dus est ut sit māsuet⁹ in uerbis: & cū magna maturita te loquat̄ & modestia. de xp̄o dr̄ Luc̄. z. Mirabant̄ sup doctria & r̄nsis ei⁹. & Io. vii. Nūq̄ sic loquut⁹ est hō. Duodecim⁹ gradus est ut in oib⁹ opib⁹ & actib⁹ hu militatis delectet̄. xp̄s tetigit leprosos & ifirmos: nec eoꝝ dedignat⁹ est ɔtactū: ac pedes lauit discipulorū. Sic ergo dn̄s Iesus & humilitatē tenuit & tenēdā p̄fa tis gradib⁹ declarauit. Prefatos gradus hūilitatis po nit btūs B̄ndict⁹ in regula. ca. vii. & Bernardus regu lā bti B̄ndicti exponēs: cū eis ɔcordat uenerabilis An selm⁹: & si tot nō ponat. Verū Io. Climac⁹ in. xxv. sca larū suarū gradu alios ponit uerbis a p̄fatis distictos sꝫ ad p̄fatos reducibiles: ut intuēti pōt patere: q gra dus ab ipso sic ponunt̄. Prim⁹ gradus est ignominie su

sceptio:ut conuicia qs libēter sustineat. Secūdus gradus est ōis ire & furoris tēperātia:ut nunq̄ ex illatis in uerba & irā accēdat. Terti⁹ est bonoꝝ oīuꝫ ifidelitas fidelis:ut se bonoꝝ largitoꝝ a deo nō reputet dignuꝫ aut fidelē dispēsatorē:sꝫ poti⁹ ifidelē. Quart⁹ gradus est māsuetudo & tractabilitas:ut sit ɔuersabilis & tractabilis. Quint⁹ gradus est amor pauperū cū ope: ut paupes diligat & eis subueniat. Sext⁹ gradus est iniurias & offendicula supportare:ut ñ solū supportet uerba:sꝫ & uerbera. Septim⁹ gradus est uolūtatis ꝑpe abnegatio:ut nō qđ ipse:sꝫ qđ alter uult & mādat faciat. Octau⁹ gradus est obediētia: ut obediat maiorib⁹ eq̄lib⁹ & minorib⁹. Non⁹ gradus est pauptatis ex corde susceptio. Decim⁹ gradus est uilis sui reputatio & ɔfessio. Vndecimus gradus est multiloquii deuitatio & declinatio. Duodecim⁹ cupiditatis glorie oīs abdicatio. Ponit ēt alios. ꝑmus est diuinoꝝ bñficioꝝ attētio: & q̄ sumus ingrati eidē. Secūdus est sui diligēs cognitio & ɔspectio: ꝑncipiū mediū & finē ɔsiderādo. Tertius est suiipsius rephēsio:de multiplici iꝑfectiōe & defectibilitate. Quart⁹ est uane glorie & mūdi odiū. Quint⁹ est de oīb⁹ bñficiis sibi collatis se ingratū reputare. Sext⁹ est ut ne ipsi gloriā ꝓstet: sed ɔseruet cū humilitate deū rogare. Septim⁹ est habit⁹ & uilis induitio. Octau⁹ est exercitatio in humilib⁹. Non⁹ est ī cōfidētia de seipso:ut.s.de se quoquo modo nō ɔfidat Decim⁹ gradus est ut pc̄t̄m q̄tū pōt caueat:tanq̄ deo displicēs. Vndecim⁹ dei ꝑcepta satagat custodire. Duodecim⁹ ut rephēsiōes nō abiciat:sed libēter sustineat. hos gradus ponit ille Io. Climac⁹ humilitate isignis: q ut dictū est:ad ꝓfatos ualēt reduci.ꝑ hos gradus ascēdēdo:ad humilitatis fastigia qs ualet ꝑuenire. ꝓut magr̄ ueritatis xp̄s & uerbo docuit & exēplo firmauit.hāc.n.ꝑus tenere uoluit:& demū uerbo docere totis nixib⁹ circūplectēdā:nō solū ut sibi placibilē:ut dictū est:& acceptā.sꝫ ut nobis utilissimā & ad mlt̄a ualētē.ad multa.n.utilis est ipsa humilitas. Quia primo dei sapiētiā in aīaꝫ introducit.ꝓuerb.xi. Vbi humilitas:ibi & sapiētia. Et Matth.xi. Abscōdisti a sapiētib⁹ & prudētib⁹:& reuelasti ea paruulis. Salomoni petēti humilr̄ sapiētiā. 3.Re.3. Sapiētiā de⁹ dedit. Secūdo a diabolo liberat ei⁹ laqos ꝑcauēdo. Antoni⁹ abbas terrā laqueis diaboli plenā uidit. & cū q̄reret qs possꝫ euadere & trāsire: rñsum accepit ꝙ humilitas de ipso triūphādo. Geñ.3. Ipsa ɔteret caput tuū. caput diaboli supbia est:quā sola humilitas amputat & elidit. Dauid humilis caput abscidit Goliath supbi. i.Re. Ipm supando & uincēdo. Ionathas derelict⁹ a suis cinereꝫ ponēdo capiti & se humiliādo & orādo:ɔtra hostes ꝓcedens uicit.i. Machab.i. Diabolus dixit Machario. Humilitas tua sola me uicit. Iudas machabe⁹. primo Machab.3. Cinerē sup se & suū spargēs exercitū hostes ꝓstrauit.& de ipso idē hr̄. ii.Machab.xi. Cōtra lisiam. Glo.Ro.vii.inqt. Esto humilis:nō ꝓsumas de te & poteris uincere. A diabolo(dr̄ i uitis pr̄uꝫ)inqetamur: ꝙ arma nr̄a abicim⁹: q̄ sunt cōtumelie susceptio pauptas & humilitas ac sapia. Augustin⁹.solus uicit: q de se ꝓsumit. Solus uincit q de se non ꝓsumit: hostē euadēdo subtilis & exilis ab hoste nō tenet̄ rete. Nabuchodonosor in captionē traxit diuites & potentes. iiii.Re.ultimo. Paupib⁹.i.humilib⁹ dimissis & euadētib⁹. Tertio aīaꝫ pacificat & trāqllat. Inter supbos sp sunt iurgia:sꝫ nō inter humiles. Inter pastores Abraaꝫ & Loth sunt iurgia:& nequeūt habitare siml̄:sꝫ Loth ab Abraā diuiso: ipse humilis Abraaꝫ habitat in pace in terra. Geñ.i3. Quarto oculos dei ad se iclinat. Luc. i. Maria inqt. Respexit humilitatē ancille sue &c̄. ꝑs. Humilia respicit in celo & in terra. Et Isaias. Ad queꝫ respiciā nisi ad paupere cōtritū spū. Quinto dei aures patefacit & reserat. Iudith.xi. Et māsuetoꝝ tibi semꝑ placuit deꝑcatio. Et ꝑs. Respexit in orōnē humiliuꝫ: & nō spreuit ꝑces eoꝝ. Et Eccl̄.xxxv. Orō humiliātis se nubes penetrat:&ꝓ exauditiōis suffragio deū adit. Defectus humilitatis in orōnib⁹ causa est nō exauditionis. Pꝫ de phariseo & publicano. Luc.xviii. Et per oppositū humiliātes se de⁹ exaudit. Filii isrl̄ ualde humiliati in egypto a dño exaudiunt̄. Deuter.xxvi. Sexto dei irā mitigat & sniaꝫ reuocat. ꝑs. Humiliatus sum & liberauit me. Irā ꝙ reuocet dei & ꝙ placet: patꝫ de Achab.3.R.zi. De niniuitis. Ione.z. De Ioachim. iiii. Re.xiii. De Iosia.iiii.Reg.xxii. Sic & de Manasse.z. Paralip.33. Et de Roboā & uiris Iuda dr̄.z.Paralipo. iz. Quia humiliati sunt auersa est ab eis ira dei. Iudith ut placaret dñm posuit cinerē sup caput suuꝫ &c̄. Sic Iosue & filii isrl̄. Iosue.vii. Et multa de hoc hñr exēpla in sacra scriptura. Septimo furorē hominuꝫ sedat. respōsio mollis.i.humilis frāgit irā. Prouer.xv. Dauid humilr̄ respōdēdo Sauli ei⁹ irā fregit. Sic Iacob humilitate fregit Esau fratreꝫ suū. Geñ.33. Gedeon humili sermone irā cōpescuit uiroꝝ efraim. Iudicū.viii. Octauo ad statū subleuat & exaltat. xp̄s clamat in euāgelio. Qui se humiliat exaltabit̄. Saul dum esset paruulus.i.humilis in oculis suis:factus est rex israel.i.Re. xv. Moises se humiliādo. Quis sum ego? Exo.3. Princeps populi constituit̄ a dño. Ieremias dicēdo se nescire loq. Iere.i. Cōstituit̄ a deo sup gentes & regna &c̄. Gedeon dicēs.ecce familia mea minima est &c̄.a deo in iudicē populi ordinat̄. Iudic.vi. Iob.v.dicit̄. De⁹ humiles ponit in sublime. Et btā uirgo Maria. Luc.i.dic. Deposuit potētes de sede:& exaltauit humiles. Nono uirtutes cōseruat & roborat:dicēte btō Gregorio: q sine humilitate uirtutes cōgregat: q̄si puluerē in uētū portat: & alibi dicit. Perit oē qđ agit si nō solicite ī humilitate custodit̄. Decimo pc̄tā cōdonat. ꝑs. Cor cōtritū & humiliatū de⁹ nō despicies. Dauid se hūiliādo post pc̄t̄m cōmissuꝫ fornicationis & occisionis urie dicēs. Peccaui:de⁹ trāstulit peccatū suū.ii.Re.xi. Vndecimo obtinet gr̄aꝫ. Iaco.iiii.&.i.Petri.v. De⁹ supbis resistit:humilib⁹ aūt dat gr̄am suā. Eccl̄.xiii. Humiliare deo & expecta manus eius.i.gr̄aꝫ eius. uacua uascula.i.humilia replet oleo.i.gr̄a eliseus.iiii.Re.iiii. Duodecimo & ultimo perducit ad gloriā & in ꝑsenti. Iob. zz. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Et ꝓuerb.v. Gloriā ꝑcedit humilitas. Patuit in Ioseph ꝑus humiliato & postmodū sup oēꝫ egyptū exaltato. Geñ.xlii. Et in futuro. ꝑs. Pp̄l̄m humilē saluum facies. ꝑs. Hu-

miles spū saluabit. Et puer. xix. Humiles spū suscipiet gloria. Matth. xix. de paruulis dicit. Taliū. n. est regnū celoꝝ. Et Luc. xii. dicit xps pusillis. i. humilibus. Complacuit patri meo dare uobis regnū. Quib⁹ duodecī3 p3 quāta & qualis est uirtuositas humilitatis & utilitas: eiusq3 amplexū suadent pmissa & stringendā brachiis toti⁹ pādūt amoris: ipsa siqdē humilitas gratis eius amplexib⁹ dei filiū: suāq3 mrem indissolubilr astrinsit. Quare ad eius laudē hoc solū fideli sufficere deberet: ꝙ regi oium & eius btē mri est totalr copulata: ac cū ipsis idē unūq3 effecta. de celo deū ad terram trahēdo: ipsi habitaculū in mre uirgine pparauit: eius cūctis affuit actib⁹: ipsius cōmēdata fuit sermonib⁹: & sup oīa pdicata. in cruce confixū nō deseruit: & ad inferni ima cū eo descēdēs supbie caput diabolū cōfudit ligauit & destruxit. cū pfatis affuit in oculis in auribus in sensib⁹ in corde in ore & mēte & suis sanctis opib⁹. O pclara & excelsa humilitas: tu oīa bona hominib⁹ ipēdis: tu certe deū inclinas: hominib⁹ ei⁹ patefacis aures benignas: celū apis: penetras nubes: iracūdiā placas diuinā: iras sedas hominū & bestiarū: misericordiā puocas altissimi: uincis deū: sententiā reuocas: exaltas deiecta: grām ipetras: & ab oī malo tu curas. O humilitas q̄ sapientiā in aīa3 introducis: charitatem amissam restituis: a diaboli laqueo eripis: aīe lumen infundis: honorib⁹ tuos accumulas: mortua uiuificas: sterilitatē mentis fecūdas: dilectionē nutris in cordib⁹: locas in tuto: in tentatione custodis: de hoste triūphū assiduū reportas. O humilitas luminare mūdi cordis es paradisus: celū exēplaritatis: dies iustitie: lignū scie boni: fōs cordiū: & arc⁹ fidētissime pacis. Tu archa mūdi: scala celi: uirga uirtutis: uallis bn̄dictionis: arbor uite: fons signat⁹: hortus cōclusus: uinea domini: & sanctitatis ois origo. te ueteris testamēti pres suscepere: pdicauere pphe: tibi apostoli inhesere: martyres triūphauere: doctores cōmēdauere: confessores se totos dedere: uirgines habuere: angeli in te pmāsere: demones odere: ac celicole dilexere. ex quo in mirandis pcipuā te ethnici tenuere & gentiles. put dicit Valerius maximus. ut p3 de Valerio publicola lib. iiii. Rubrica pma. ca. i. De Manilio lib. vi. Ru. iiii. cap. iii. De Pitaco mitieneo lib. vi. Ru. v. ca. xii. De Marco rutilio censorino lib. iiii. Ru. i. ca. iii. De Fabio maxio li. iiii. Ru. i. ca. v. De Scipione affricano lib. iiii. Ru. i. ca. vi. & de eodē lib. iiii. Ru. iii. ca. viii. De Epimanūda tebano lib. iii. Ru. vii. ca. xxiiii. De Platone lib. viii. Ru. xiii. ca. iii. De Genicio pico lib. v. Ru. vi. ca. v. De Attilio lib. iiii. Ru. iiii. c. v. De Attilio regulo lib. iiii. Ru. iiii. ca. viii. & de multis aliis idē ponit: q supbie typu3 a se reiciētes diuersimode humilitatis uirtute per oia claruerūt: xpicolas edocētes nō solū pfatis & xpi documento: sed ipsorum exemplo & norma humilitate3 ab omnibus auide capescendam custodiendam & indesinenter proposse possidendam: ac cum ipsa ultimo mortē esse suscipiendā. Predictis igirur apparet pma pars huius quinte conformitatis declarata. uidelicet. Iesus submissius omnibus.

¶ Secunda pars fructus qnti & ꝯformitatis. & decimeseptime in ordine. Frāciscus minorat. Expositio.

Mniū uirtutū custos & decor humilitas uirꝝ dei btm F. prē3 nfm a deo sui iuris effecit: ut q̄uis in eo multiplex refulgeret pregatiua uirtutū: in ipso tn̄ hec tāq̄ in minorꝝ minimo pcipuū uideret assecuta dn̄iu3. In hac siqdē sue sctitatis fundamentū supposuit: in uite actib⁹ tenuit: & demū cū ipso gloriosa in morte celu3 laureanda adiuit. Vt igit uideat succincte de humilitate ipsi⁹: iuxta dicta in pma pte pcedētis expōnis hui⁹ ꝯformitatis: humilitatē bti F. attestant multa & singularia. Et pmū est humiliū & abiectarū psonaru3 ab ipso uera & grata dilectio. Dilectionē bti F. ad humiles oñdit affectio ei⁹ ad paupes. ut dictū est ꝯformitate. iiii. pcedēti. Cū. n. tā ex dono nature q̄ grē liberal eēt & larg⁹: eis elimosinas libēter dabat. Militi egeno sepe ppa uestimēta exuēdo largit⁹ ē. ut dic pma ps legē de. panes in copia dū eēt secularis ponebat in mēsa ut daret paupib⁹: & se uoto dn̄o astrinxit: p ei⁹ amore petentib⁹ si possibilitas afforet nihil denegare. Quod usq3 ad mortē seruauit oia put occurrebat pauperib⁹ largiēdo. Oñdit hoc pmū cū paupib⁹ & humilib⁹ cōuersatio. Rome iter paupes idut⁹ pānis ipsoꝝ añ fores bti Petri ecclesie secularis exn̄s ad petēdū cū ipsis elimosinā se posuit. Ibidē iuitat⁹ a. D. Mattheo rubeo ad prādiū: cū paupib⁹ a dicto dn̄o iuitatis ad comedēdū se in terra pstrauit: & cū eis comedit. De ei⁹ amore ad psonas abiectas & humiliatas dic legēda triū sociorū: & legēda maior pte pma. u3. ad leprosos. Añ. n. mūdi abnegationē cū btūs F. a dn̄o in orone audisset: ꝙ oportebat eū q̄ carnalr dilexerat odire: & q̄ oderat amare: & dulcia sibi eē amara: & demū dulcedinē hre in his q̄ añ horruerat: & postq̄ xps apparuit ei cruci ꝯfix⁹ dicēs sibi. Si uis pfect⁹ eē & uenire post me: abnega temetipsu3: & tolle crucē tuā & seqre me: ipse b. F. ad leprosos affectū habuit singularē. Semel eqtāti: ut dic legēda maior pte. i. leprosus fact⁹ obuiā: & si sibi horrorē icusserit: de equo tn̄ descēdēs pecuniam & osculū dedit. ac equū ascēdēs cū post se respiceret minime est uisus. Per iterpositā psonā pus leprosis faciebat elimosinā pter horrorē: demū fact⁹ est adeo eorū amicus ꝙ humilitatis & hūanitatis obseqa ipsis cū benifica pietate exhibebat. Dabat. n. eis elimosinas accedēdo ad ipoꝝ hospitale: uniuscuiusq3 manū amore xpi q apparuit ut leprosus osculādo. Abrenunciato mūdo: ut dic. 2. ps. legēde maioris: se trāstulit ad leprosos: eratq3 cū eis diligētissime seruiēs oib⁹ pter dn̄3: lauabat ipsoꝝ pedes: ligabat ulcera: educabat plagarū putredinē: & saniē abstergebat: osculādo ex mirāda deuotione plagas ipsoꝝ. Temporis in pcessu cū frēs hre cepisset: uoluit ꝙ frēs manerēt in hospitalib⁹ leꝑsoꝝ ad seruiēdū eis: & ibi facerēt sancte humilitatis fūdamētū. Nā qn̄ uenicbāt ad ordinē nobiles & ignobiles: iter alia q̄ eis annūciabant: dicebāt ꝙ oportebat

eos humilr̄ seruire leprosis: & manere in domib⁹ eoꝝ. Et in regula pma btūs F. ꝯcessit frib⁹ q ꝑ leprosis in manifesta eoꝝ necessitate possent elimosinas acqrere a pecunia cauēdo. & gaudere deberēt cū eis ꝯuersari xp̄i exēplo. Frēm Pacificū btūs F. ipso remanēte in q̄dā ecclesia. S. Petri de Beuanio ad hospitādū in hospitali leprosoꝝ de sero direxit. Sic & frēm Bernardū dū cū ipso iret ad. S. Iacobū ad seruiēdū uni īfirmo dimisit. btūs uero F. hīta īdulgētia a papa Honorio dū reuerteret Assisiū: in hospitali qd' est in itinere leprosoꝝ cū socio fratre Masseo dormiuit: & sibi reuelatum fuit ꝯfirmationē īdulgētie a xp̄o in celo. Quēdā uero frēz aliū uocatū frēz Iacobū simplicē d̄putauit ad seruiēdū cuidā leproso ualde ulcerato. sibi.n. btūs F. recōmēdauerat dictū leprosuz: & oēs alios q erat q̄si medic⁹ eorū: & libēter ulcera ipoꝝ tāgebat mutabat & curabat Nā ut dcm̄ est: tūc frēs morabant̄ in hospitalib⁹ leprosorū: q frater Iacob⁹ dictū leprosuz ad. S. Mariā de angelis deduxit: qd' uidēs btūs F. dixit dicto frī Iacobo q̄si eū arguēdo. Tu nō deberes ita ducere frēs xp̄ianos: q nō est honestū ꝑ te nec ꝑ ipsis. lz.n. uellet q seruiret eis: tn̄ nolebat q extra hospitale duceret illos q erāt multū plagati: q hoīes ꝯsueuerāt nimis abhorrere. & ipse frater Iacob⁹ erat ita simplex q ibat cū eis de hospitali usqz ad ecclesiā. S. Marie sic iuisset cū fribus. ipsos uero leprosos beatus F. uocabat frēs xp̄ianos. & his dictis. b. F. statim rephendit se: credēs leꝓsuz eē uerecūdatū ꝑpter rephēsionē quā frī Iacobo fecerat. & ideo uolēs deo satisfacere & leproso dixit culpā suā frī Petro cathanii: q tūc erat gn̄al̄ minister. & ait. Volo ut ꝯfirmes pniaz quā elegi facere ꝑ hi defectu: & mihi nllaten⁹ ꝯtradicas. R̄ndit frater Petr⁹. Frater: fac qd' tibi placet. Frater.n. Petr⁹ tātū uenerabat̄ eū & timebat: q nō p̄sumebat cōtradicere sibi: lz īde sepe affligeret̄. Tunc dixit b. F. Hec sit pnia mea. uz. ut comedā simul in una scutella cuz fratre xp̄iano. Cū ergo sederet b. F. ad mēsaz cū leproso & aliis fribus: apposita est una scutella iter b. F. & leprosuz: ipse.n. leprosus erat tot⁹ ulcerat⁹ & abominabilis: & maxime digitos hēbat ꝯtractos & sanguinolētos: cū q̄bus accipiebat bolū de scutella: ita q q̄n pōebat ipos in scutella defluebat in ea sanguis & sanies digitoruz. Et uidētes frater Petr⁹ & alii hoc: sūt ualde cōtristati: sz nihil sunt ausi dicere ꝑpter timorē & reuerētiā sancti pris. Sic ergo p̄fatis apparet q̄ō b. F. dilexit abiectas ꝑsonas & humiles. Quib⁹ duo alia subdēdo exēpla nō solū patebit ipz corde & ope huiusmodi amasse ꝑsonas: sz deū ꝑ btm̄ F. taliū dilectorē mirāda circa tales ꝑfecisse. Primū (& si tactū sit pma conformitate hui⁹. z. lib. pte. z.) in pte ponit legēda maior pte. z. & hoc fuit in ꝓcessu uite bti F. Cuidā.n. hn̄ti maxillā & os corrosuz horribilr̄: nec sibi posset medicine remedio subueniri: btō F. obuiādo dū ille pedes eius uellet osculari: a b. F. osculat⁹: dū ipse ore sacro illā plagā cōtigisset: oī fugato morbo ilico sanitatē recupauit optatā. ubi & claruit mira humilitas bti F. in osculo tā benigno: ac ipsi⁹ efficacia i miraculo tā stupēdo. Aliud exēplū ponit legēda antiq. Cū n. btūs F. leprosis ad seruiendū suos frēs deputaret ut uiā ꝑfecte humilitatis adiscerēt & tenerēt: ꝯtigit quēdā leprosuz illo in tpe uiuere pestilētissimū īpatientē & ꝓteruū & certis signis a diabolo agitatū: & qd' deterius est dei blasphemuz. Cui cū btūs F. frēs ad seruiēdū deputasset: & ipsi frēs toto conatu deseruirēt eidem: ille spū agitat⁹ maligno ligua sua pestifera iniuriā & īpropia ipis irrogabat: ac manu ꝓpa flagellis & pugnis multimodis eos uerberabat: & qd' est sup oīa horrēdū: xp̄m bn̄dictū & matrē ac scōs alios blasphemabat. Verū frēs de irrogatis parū curātes: blasphemiā aūt dei tolerare nequeūtes: ad b. F. iuerūt cuncta sibi p ordinē enarrātes. Quibus auditis btūs F. ad dictū leprosuz accessit. Et ingressus ad eū dixit. De⁹ det tibi pacē frater charissime. Cui ille r̄ndit. Et q̄lis mihi pax est: imo de⁹ abstulit mihi pacē: q tot⁹: inqt: sum marcidus. Et btūs F. Charissime: habe patiētiā: q mala q̄ hic corporib⁹ iferunt̄: ualēt ad aīe salutē si equanimiter tolerent̄. At ille. Quō patiēter possum tolerare: cū mea pena die noctuqz ꝑseuerett⁹ nā nō solū ab īfirmitate cōburor & crucior: sed ēt a frib⁹: quos mihi in seruitores dedisti: uehemēter affligor: q nullus est q mihi seruiat ut oz. S. F. p spm̄ sanctū cognoscens q ille a demonio uexabat̄: iuit & deū ꝑ ipso deuote orauit. & facta oꝛone: rediit ad ipsum īfirmū dicēs. Charissime: ego uolo seruire tibi ex quo tu nō es contētus de aliis. Et ille r̄ndit. Placet mihi: sz qd tu plus ceteris agere poteris? R̄ndit btūs F. Quicqd cupis faciā. Et ille. Volo ut laues me: q tot⁹ feteo in tātū q meipsuz ferre nō ualeo. B. F. statim fecit calefieri aquā cū herbis odoriferis: & expoliās ipsum cepit suis ꝓpriis manib⁹ lauare leprosum: & alius frater aquā desup īfundebat: & sic corp⁹ exteri⁹ lauādo sanabat: ita suā aīaz mūdabat iteri⁹. uñ cū leprosus sanari īcipet statiz ex cōpūctiōe itima cepit amarissime lachrimari: & sic corpus lauabat̄ aq̄ & mūdabat̄ a lepra: ita baptizabat̄ lachrimis ꝯsciētia: & mūdabat̄ ab oī iniqtate. Cū uero tot⁹ eēt lot⁹ & sanat⁹ ꝑfecte exteri⁹: fuit unct⁹ & sanat⁹ iteri⁹. & ideo in tātā compūctiōez ꝓrupit & lachrimas: q altissima uoce plorabat & clamabat se dignū iferno ꝑpter iniurias illatas fribus: & ꝑ plagis & flagellis q̄ fecerat i eosdē: & ꝑpter īpatientiā & blasphemiā in deū & scōs. uñ p. xv. dies durauit ille plāctus mirabilis: q ab intimis ꝓcordiis ꝓcedebat & erūpebat: & ꝯtinuo nihil aliud nisi dei misericordiā īuocabat. & cū hac ꝯpūctiōe & ꝯtritiōe sua pctā ꝯfessus est sacerdoti. btūs aūt F. uidēs tā notū & aptū miraculū: grās agēs deo: recessit illinc: & ad partes multū remotas accessit: ne si dictū miraculū notuz fieret pplo: oēs ad ipsuz ꝯcurrerēt: qd' ipse ꝑpter humilitatē toto posse uitabat. Dictus uero leprosus post miraculosam sanitatē & ꝯpūctionē ꝑhabitā īfirmatus est: & armat⁹ ecclesiasticis sacris: post paucos dies finiuit in dn̄o. Et cū b. F. in loco remoto in silua oraret: dictus leprosus iam defunctus apparuit ei speciosior sole: & in aere subleuat⁹ dixit. Recognoscis me? Cui S. F. inquit. Quis es tu? Et ille. Ego sum leprosus ille: quē xp̄s bn̄dictus te ꝓmerēte sanauit: & hodie uado ad regnū btm̄. de quo deo & tibi grās ago. Bn̄dicta

sit anima & corpus tuũ: & bñdicta sint uerba & opa tua: quia p te multe anie saluabunt in mundo: & scias q nõ est dies in mundo in quo sancti angeli & sancti ac scẽ dei nõ referant magnã grãm deo de sanctis fructibus qui p te & tuũ ordinẽ undiq3 patrant p orbe3. Et ppterea ɔfortare & grãs redde deo & sta cũ bñdictione dei: & btũs. F. his auditis remansit ualde cõsolatus. Sic ergo iam dictis p3 btm̃. F. amatorem fuisse abiectoꝝ: & sic uere humilẽ. ¶ Secundũ qd attestat btũm. F. fuisse humilẽ: est iniuriarũ libẽti animo susceptio. Et qa de hoc plene est dcm̃ libro pmo ɔformitate. v. parte. z. sufficiat aliqua p huius secũdi pbatiõe tangere. btũs. F. nõne se oñdit libẽti animo conuicia & iniurias recipe: cum a suis ciuibus uelut fatuus luto impeteret & lapidibus: & tñ ut surdus in omnibus ptransibat. Id ipm oñdit actus uerberibus & uinculis a patre dicẽs se pro nihilo ducere uincula & uerbera eius: & pro xpi nomine gaudẽter mala omnia subiturũ. In ordinis exordio sibi & sociis uelut ignotis multa inferebant: & tñ alacritate maxima omnia supportabãt. Ad soldanũ uadẽs cũ socio frẽ illuminato a saracenis captus: feraliter crudeliter & contẽptibilr ptractatus: affectus ɔuiciis uerberibus afflictus & uinculis alligat? qd dixit socio: certe exhillarat? dixit. Cõfide Fr̃ in dño: in nobis implet illud euãgelii. Ecce ego mitto uos sic oues inter lupos. Cũ iniurias ipropia & mala de se dici audiebat qd dicebat: certe ut dicit. vi. pars legẽde. talia decet audire filiũ Petri Bernardõis. Quapropter ipse in patiẽtia & susceptiõe iniuriarum exptus & pbatus: dicebat fribus in regula. q frẽs deberẽt hr̃e humilitatẽ & patiẽtiã in psecutiõe & in infirmitate: & diligere eos q nos psequunt rephẽdũt & arguũt: qa bti qui psequutionẽ patiunt ppter iusticiã: qm̃ ipsoꝝ est regnum celorum. Qui aũt pseuerauerit usq3 in finẽ hic saluus erit. ¶ Tertiũ pbãs humilitatem bti. F. est proprie laudis horror & abomiatio. Ipe .n. ut dicit. vi. pars legẽde. stultum iudicans mundanis extolli fauorib?: gaudebat de opprobriis: & de laudibus tristabat. Malebat quippe de se uitupiũ audire q̃ laudẽ: sciẽs q hoc ad se emẽdandũ induceret illa ipellebat ad ruinã & cadẽdũ. Et iõ quãdo merita scitatis laudabant in eo: pcipiebat alicui fratri ut in ipsu3 uerba eum uilificantia proferret: eum rusticum mercenarium impitũ & iutilẽ pclamando. Et tũc exhilaratus ta3 mẽte q̃ facie rñdebat. bñdicat tibi deus fili charissime: qa tu uerissima loqueris. ut uero se cũctis despicabilẽ redderet: coram toto & omni populo defectus proprios reserabat. Tempore quodã ifirmitate grauatus cum rigorẽ abstinẽtie aliquãtulũ relaxasset carnes comedẽdo: prexit Assisiũ. pmo populo pdicauit: postmodũ populo expectante in platea ecclesiã cathedralẽ itroiuit. Funeq3 ligato ad collum: nudũ cũ femoralibus solis in oculis oium a socio se trahi precepit usq3 ad lapidẽ in quo malefactores puniebant. Sup quem ascẽdẽs lic3 esset quartanarius & ifirmus & tẽpus magni algoris: dixit populo. nõ se tãq̃ spũalẽ honorandũ fore: quimo qa in sua infirmitate comederat carnes: tãq̃ carnalẽ & glutonẽ ab omnibus contẽnẽdum. uice alia comedit cibaria cum lardone: quia oleũ ppter infirmitatẽ comedere nõ ualebat: iõ pdicãdo pplo in pmo uerbo dixit. uos uenitis ad me cũ magna deuotione credẽtes me eẽ scm̃ hominẽ: s3 deo & uobis confiteor q in ista q̃dragesima scti Martini cibaria comedi ɔdita cũ lardone. Cũ semel mãtellũ p elemosina cuidã uetule dedisset: & uaneglorie ide aliquãtulũ pcepisset: statim corã illis q eũ sequebãtur cõfessus est: se de datione mãtelli uanãgloriã habuisse. uñ nihil agebat qd uell3 eẽ occultũ: & suũ pcipuũ studium extitit ut nullo modo eẽt hypocrita corã deo. Quãdo comedebat cũ secularibus uel aliqua cõsolatio sibi fiebat a fribus p pter suas ifirmitates: statim corã fribus & secularibus illud ignorãtibus referebat. Et si aliquo uicio mouere tur: statim ɔfitebat illud nude corã oibus & sine uelamẽto. uñ dicebat sociis talr uiuere uolo i heremis & in aliis locis ubi maneo: qualr si oẽs homies me uiderẽt: s. n. putant me scm̃ hominẽ: & nõ facerẽ uita3 que ɔuẽit scõ homini: hypocrita eẽm. In ciuitate Iteram. grãs multas epo retulit: qui de pdicatiõe ab eo facta populo dixit deo & nõ ei regratiãdũ. put dictu3 est. libro. i. cõformitate. x. parte. z. Honores qui eidẽ fiebãt nõ sibi: s3 deo tm̃ tribuebat. uñ accidit semel q iret cũ quodã frẽ socio: & sibi applausus fierẽt osculatõis manuum & pedũ: nec ipse btũs. F. declinaret: s3 appetere uideret consentiẽdo talibus: redargutus a socio q talia appetere uideret rñdit. Isti homies nihil faciũt de reuerẽtia quã deberẽt facere: qd Fr̃ ipse audiens fuit magis uulnerat?: cui btũs. F. dixit. uide frater totã istã reuerẽtiã que mihi fit nõ mihi approprio: s3 ipsam totã ad deũ remitto: & me ip3 ɔseruo in fece mee hũilitatis: & totũ honorẽ reddo deo. homies aũt ex hoc lucrant: q dñ3 recognoscũt & honorãt i sua creatura & in mẽbris suis. Quo audito frater consolatus remãsit. ¶ Quartũ oñdẽs bti. F. hũilitatẽ ẽ sue uilipẽsiõis uerbo ppo declãtio. In ppria qdẽ reputatiõe nihil aliud erat nisi uas fictile qddã & sordidũ: cũ in ueritate uas scificatiõis electũ eẽt multiformis grẽ & uirtutũ adornatiõe pfulgidũ & deo scificatũ. Insup se omnib? alis uiliorẽ pclamabat & dicebat: qd patuit in rñsione de se data fri Masseo. Cũ. n. btũs. F. in loco eẽt d portiũcula: & ad orãdũ prexiss3 in siluã: cum post orõnẽ rediret in exitu silue: Fr̃ Masseus obuiãs illi uolẽs q̃ eẽt hũilis btũs. F. expiri dixit sibi. uñ tibi. uñ tibi. uñ tibi? rñdit btũs. F. Quid? rñdit Fr̃ Masse?: q tot? mũd? uidet currere post te & oẽs q̃runt te uidere & audire & tibi obedire. Tu ñ es un? pulcher hõ. Tu nõ magne scie & sapie. Tu nõ es nobilis. uñ ergo q tot? mũdus ueniat ad te & post te? Btũs aũt. F. hoc audiens totus exhilarat? in spũ erigẽs faciẽ i celũ stetit p magnũ spaciũ mẽte in deũ directa: & ad se reuersus genuflectẽs & laudans & grãs agens deo in magno feruore spũs uertit se ad fre3 Masseũ & ait: uis scire unde mihi. uis scire uñ mihi. & bñ scire unde mihi: ut totus mundus ueniat post me? hoc mihi ẽ ab illis oculis sanctissimis dei: q in oi loco ɔtẽplant bonos & malos. Nam illi bti & scissimi oculi nõ uiderũt iter malos maiorẽ pctõre3 uiliorem insipientiorem q̃ me: & ideo ad faciendum

hoc mirabile opus quod intēdit facere in terra: uiliorem creaturā nō uiderunt q̄ me. ꝓpterea me elegit: q2 stulta mūdi elegit deus ut cōfundat sapiētes: & ignobilia & contēptibilia & īfirma mūdi elegit de? ut confundat nobiles & magnates: ut sublimitas uirtutis sit ex deo & nō ex creatura: ut nō glorieť in cōspectu ei? omnis caro: s3 qui gloriať in dño glorietur ut soli deo sit gloria in eternū. Tunc frater Masseus ad ta3 humilem rñsionē cum tanto feruore ꝓlatā obstupuit: & uere cognouit q btūs.F.in uera hūilitate erat fundatus. Ipse uero btūs.F.cum ab aliquo laudabať aut sanct? diceret dicebat.nō su3 adhuc securus q nō debeā habere filios & filias.nam quacūq3 hora deus thesaurū mihi auferret quē mihi accōmodauit: quid aliud mihi remāeret nisi corpus & aīa: que etiā infideles habēt: imo credere debeo q si dñs latroni & cuicūq3 īfideli homini tanta boña cōtulisset quāta mihi: fideliores eēnt ipsi deo q̄ ego. Et dicebat beatus Franciscus: sicut.n.in pictura dñi & btē Marie uirgis in ligno depicta honorať dñs & btā uirgo: & tamē lignum & pictura nihil sibi attribuunt: sic seruus dei est quedā pictura dei in quo deus honorať ꝓpter bñficium suu3: s3 ipse sibi nihil d3 tribuere: quia respectu dei minus est q̄ lignum & pictura: imo est puru3 nihil. & ideo soli deo honor & gloria est reddenda: sibi aūt solūmodo uerecūdia & tribulatio dum uiuit iter miserias huius mūdi. hec btūs.F. ¶Quintū.bti.F.clamans humilitatē est fuga altitudinis status & abiectio ac declinatio. ut uere humilitate ꝑfulgēs cu3 esset generalis primus ordinis factus p dñm papā: dicto officio renunciauit: & fecit fieri frēm Petrum Cathanii. hoc quippe egit ne aliquid ꝓprii hēre uidereť: nec altum sape nec altum se tenere uolebat. In ꝑlatione casum timebat s3 in subiectiōe lucrū magnū eē dicebat. ac q̄ diu uixit officium generalatus nūquā reassumere uoluit: & si dictū offm̄ contra uelle oium frūm resignauerit: imo quādo resignauit oēs frēs amarissime plorabant. Et nō solum quo ad se fugit altitudinē status: s3 etia3 quo ad frēs suos. interrogatus.n.semel a dño Hostiē. si sibi placeret ut frēs sui cū eēnt uirtuosi & sancti: ad dignitates ecclesiasticas promouerētur. Rñdit. domine ideo minores uocati sunt frēs mei: ne maiores fieri ꝑsumant. docet eorū uocatio ipsos in plano subsistere & humilitatis xp̄i uestigia imitari: ut per hoc in respectiōe sanctoꝝ plus aliis exalteť. Si.n.uultis ut faciāt fructū in ecclesia dei: tenete ipsos & conseruate in statu uocationis eorū: atq3 ipsos si ad alta conscēderint: ad plana reducite uiolēter: nec ad ꝑlationē aliq̄ ascendere ꝑ mittatis. ¶Sextū declarans bti.F.humilitatem est cunctis mira & prompta subiectio. quā partē euidēter ostēdunt: qa btūs.F.humiliter subiecit se maioribus.s.dño pape. cui ut dicit regula. promisit reuerentiam & obedietiā & suis successoribus canonice intrantibus. Et non solum ipse Dño pape per omnia uoluit esse subiectus: sed & fratres. In cuius signum frēs cu3 ipso existentes: eidē Dño pape una cum ipso promiserunt obedietiā & humilē reuerētia3. unde in fine regule. btūs.F.ponit ut frēs sint subditi & subiecti pedib? sancte ecclesie &c. Et ad hoc ut fratres essent subditi & subiecti pedibus sancte Romane ecclesie: istum ordinē suum recomēdauit ecclesie dicēs. uadam & recomēdabo fratres meos sancte ecclesie: cui? pōtetie uirga ꝑcellanť maliuoli: & filii dei in eterne salutis augumentum ubiq3 plena gaudeāt libertate. Recognoscēt ex hoc filii dulcia bñficia mr̄is: & spāli deuotioe semper ipsius reuerenda uestigia complectentur: non erit ipsa protegēte in ordine malus occursus: nec filius belial p uineam dñi transibit impunis. Paupertatis nostre ipsa sancta ecclesia emulabiť gloriam: & humilitatis ꝑconia p supbie nubilum offuscari non sinet. charitatis & pacis uincula in nobis seruabit illesa: cēsura str̄ictissima percutiēs dissidentes. euangelice puritatis obseruantia sacra: continue in eius cōspectu florebit: nec odorē uite uel ad horam elabi patieť. hec beati Francisci fuit intentio. & his de causis ordinē suum sancte ecclesie recomendauit. Et ut fratres ipsi essent magis subiecti Dño pape: uoluit habere in protectorem ordinis unum de sancte Romane ecclesie Cardinalib?: qui esset gubernator protector & corrector istius fraternitatis. ac a dño Honorio obtinuit dñm Cardinalē Vgonē: qui postea fuit papa. ut sibi btūs.F.ꝑdixit. uocatus dñus Gregorius nonus. Non solum btūs.F.uoluit subici dño pape & protectori: s3 etiā sacerdotib? aliis clericis & ꝑlatis & dicebat fribus. In adiutoriu3 clericoꝝ missi sumus ad animarum salute3: ut quod in aliis minus inueniť suppleať a nobis. Mercedē eni recipiet unusquisq3: nō secundū auctoritatē s3 secundu3 laborem. Scitote inquit fratres animarum fructū deo esse gratissimū: meliusq3 illum consequi posse pace q̄ discordia clericorum. q si ipsi salute3 impedirent populorum: dei est ultio & ipse retribuet eis in tempore. īo estote subiecti ꝑlatis: ne quantum in uobis est zelus aliquis consurgat. Si filii pacis fueritis cleru3 & populum dño lucrabimini: quod acceptabilius iudicat de? q̄ populum solum clero scandalizato lucrari. Tegite ergo eorū casus: multiplices supplete defectus: & cū hec feceritis humiliores estote. hec btūs.F. Quod uero mandauerit fratribus subici talibus: in laude3 eius in prima antiphona cantať. Franciscus uir catholicus & totus apostolicus. ecclesie Romane fidē teneri docuit: p̄sbyterosq3 uoluit ꝑcunctis reuereri. uñ in legēda triū socioꝝ hr̄: q qñ btūs.F.ꝑmo misit frēs p mundum eis precepit: ut qñ uiderēt sacerdotes: humiliter genuflecterent eorum manus osculando. scopando ecclesias: & apud eos ubi possent potius q̄ apud alios cōmorando. fuit etiam ipse pater subiectus equali.s. guardiano. nam officio generalatus abrenunciato & posito de consensu frūm in manu fratris Petri Cathanii: ipsi humilr̄ btūs.F.ꝓmisit obediētiam & reuerentia3. Ac a dicto frē Petro petiit dicēs. Rogo te p deū. ut uicē tua3 de me uni de sociis meis cōmittas: q ei sicut & tibi obediam. Scio enim tam uberē obediētie fructum: ut eis qui iugo ipsius colla summittunt: nihil ipsis sine lucro transire possit. Et sic usq3 ad mortem guardianum habuit: cui humiliter subiectus in omnibus obediuit. ut uere obedientie ꝑciperet fru-

ctu3:& ut se humilē uere pderet cūctis se suo īferiori subiecit. nam socio itineris qtūcūq3 simplici pmittere obiam solitus erat:& eius uoluntati uolebat p omnia subici:ut eundo & stando semp alicui subiectus mereretur cōtinue ex obediētie bono & hūilitate. Ipse aūt btūs pr pro malo ualde hēbat nolētibus subici: s3 psidere. Tales.n.quos uidebat plationibus inhiare censebat nō eē frēs minores:s3 uocatiōis qua uocati erāt oblitos a gloria excedisse. Nōnullos q egre ferebant ab officiis deponi quippe cū onus non quererēt s3 honorē: multis sermonibus cōfutabat & dicebat sociis. Inter alia q dignāter mihi pietas diuina cōcessit hanc grām otulit:q ita diligēter nouicio unius hore obedirem si mihi in Guardianū darēt:sicut antiquissimo & discretissimo cuiq. Subditus platū suū nō hominē osiderare d3:s3 illū pro cuius amore est subiectus. Quanto cōtēptibilior psidet tanto obediētis humilitas magis placet. Sic ergo uoluit ut ex dictis p3 oib? ta3 maioribus q equalib? & minoribus subici:ut se uere humilē declararet. ¶Septimū pandēs bti.F. humilitatē est corde humilitatis amplexus & acceptatio & susceptio:qm sunt pleriq3 lingua humiles & corde supbi. iuxta dcm Ecclesiasti. Est q se neqter humiliat & interiora ei? plena sunt dolo. btūs aūt pr.F. sicut ore sic corde hūilim? fuit nihil se reputādo ueraciter. Quod sic eē uir dei Fr Pacificus mirabili fuit uisione edoct? & exptus.ut.n.dicit Fr Bonauētura in legēda maiori. parte.vi. & etiā hētur in legēda antiqua:du3 btūs.F. in ecclesia sci Petri de Bouario ppe treuiu3 de nocte remansisset:directo socio frē Pacifico ad hospitale leprosox dixit ut de mane ad ipm rediret. ac cum demones btūs.F. inqetantes ipm uerbis humilitatis efugasset:de mane Fr Pacificus ad btm.F.rediēs iuenit ipm orantē:cūq3 & ipse frater Pacificus se orōni dedisset: statim factus in extasi uidit in celo multas sedes: sed unā pre aliis digniorē pciosis ornatā lapidib?& omni gloria refulgētē:& cū anxia cogitatione pquireret cuius eēt:audiuit uocē dicētē q illa fuit sedes luciferi:s3 humili seruabat Francisco. Ad se aūt frater ipse reuersus btm.F.exterius pdeuntē solito fuit more psequutus:& cum p uiam inuicē de deo loquerent. Fr Pacificus memor uisiōis & humilitatē uolēs expiri bti.F. dixit ei qd de te ipo sentis & credis? Cui btūs.F.uideor mihi maximus peccatorum qui sit in mundo:& cu3 ille diceret q hoc nō posset sana consc͞ia dicere uel sentire:Rńdit btūs.F.si quātūcūq3 sceleratū hominē tanta deus fuiss3 misericordia psequut?:arbitror q multo plus q ego deo gratior esset. Quo uerbo de humilitate cordiali bti.F.fuit exptus. ac confirmatus de uisione:q ad sedē illam.unde lucifer fuit abiectus supbia:Franciscus sua est humilitate subuectus. Mirabilem sui cordis humilitatē ostēdit btūs.F. suo filio primogenito fratri Bernardo de quintaualle.nam cu3 ad ipsum iret ut de deo adinuicē loquerentur:& uocatus ab ipso frater Bernardus ter non respondisset: q erat in contēplatione tunc eleuatus:ac ipe btūs.F.recederet desolatus:mirans & quasi cōquerēs q frater Bernardus ei non respondisset: se orationi dans certificatus diuino eloquio q frater Bernardus quia tūc erat deo coniunctus hac de causa non poterat sibi respondisse:nec homo dei locutionem ppter creaturam debet dimittere:ad frēm Bernardū protinus redit q ia3 surrexerat ab orōne:eidēq3 post multa mādauit:ut ad supbiam sui cordis conterēdā: posito uno pede in ore & alio in gutture ter transiret ipsu3 dicendo. iace rustice fili Petri Bernardonis: cuius mandato & si cum dolore:humilr tamē obediēdo frater Bernardus qd' sanctus.F.preceperat adimpleuit. Multa pfatis similia. Btūs.F.egit ut humilitatē quā corde tenebat & uerbo proderet & facto doceret. ¶Octauū indicans bti Francisci humilitate3 est uite cōmuni conformatio & aliis coaptatio. Sanctus.n.Franciscus:lic3 sibi eēt rigidissimus & austerus ubi secrete habitaret & ad interiora rediret:exterius tamē egrediēs ppter uerbū sancti euangelii suscipiētibus ipsum in qualitate ciboru3 se conformabat: sicut patuit quādo Alexandrie comedit de capone cuius coxa miraculose cōuersa est in piscē.ut dcm est confdrmitate.x.libri pmi:& conformitate pma huius secūdi. Comedit multotiēs cum cardinalibus.u3.cū.d.Hostiense.d.Leone & cum aliis. Sed & cum militibus ut patuit de milite cum suscipiēte ad prandiu3 apud celanū:cui mortē iminere pdixit:& cū multis aliis comedebat. Sic se inuitantibus conformabat in cibis: ut euangelium impleret & singularitate3 omnē uitaret:& ut cum eis comedēdo eos lucraret:& ad Xpm attraheret:sicut patuit de frē Bernardo cum quo cenando & dormiēdo ipm cōuertit: & sic de multis aliis euenit.non solū btūs.F.conformauit se secularibus s3 & frībus. Vn fratri pre abstinentia deficienti cum id in spū uidisset:uocato eo posuit mensam & ut ruborem ab eo auferret prior ipse comedere incepit. Sic & fratri febricitanti fecit. Nam ducendo eum ad uineam ne uerecūdaret frater:ipse prior uuas accepit & comedit.uerum & si in cibis eēt cōmunis:in mense tamē apparatu apud frēs singularitatē odiuit. In mensa.n.ultra solitum in die natalis dńi ob unius ministri aduentū preparata noluit comedere: quia nō erat mēsa parata more pauperum sed diuitum: & comedit in terra.uex & si pater ipse beatus in potu uini & comestione carniu3 conformaret se aliquando aliis: cū summo tamē abstinētie moderamine id faciebat:ut comedendo & abstinendo cunctis esset exemplu3 uirtutis. unde ut omnē singularitatē uitaret: socium quē habebat renunciauit. uolens q deinceps de loco ad locum eu3 sociarēt: & sicut cecus baculo solo absq3 homine ductore aliquando pertransibat. Sic uolebat & ipse sine socio esse & stare & sic uita communi degere cum aliis. ¶Nonum docens beati Francisci humilitatē est sue uoluntatis proprie abnegatio. nihil suo sensu proprio uel consilio: sed potius aliorum & presertim diuino peragendo. habita eni3 prima regule confirmatione a papa Innocētio: & cum sociis habita collocutione an deberet inter homines degere an ad loca solitaria se trāsferre:diuinū bńplacitū sup hoc requisiuit & habuit. Sic uice alia de pfata materia p frē3 Siluestx & btā3 Clarā regrēdo:a dńo extitit declat?. put otor

mitas.x.pmi libri.pte.z.oñdit.ut.n.dicit.iz.pars legē de.Nō erubescebat a minorib⁹ parua qrere uer⁹ minorisq magna didicerat a magro supmo. hec summa ei⁹fuit phia:hoc ei⁹ sūmū exitit desideriū quoad uixit:ut qreret a sapiētib⁹ & simplicib⁹pfectis & ipfectis paruulis & grādeuis qlr ad pfectōis cultū uirtuo si⁹puēire ualeret:ac qñcūq3 simplicib⁹eū iformātib⁹ ꝓuolut⁹ ad genua grās referebat.Semel.n.dū ifirmitate grauat⁹asino ueheret:ↄtigit eū p agrū cuiusdā rustici hre trāsitū: q rusticus ad eū accedēs petiit si ipse eēt Fr.F.de quo tāta mirifica dicebant: cui rñdit scūs ꝙ uere ipse erat Frācisc⁹.cui rustic⁹ dixit. stude adeo bon⁹ eē ut diceris:qa multi de te ↄfidūt: & moneo te ut nūq sit de te alr q̄ sperat.Quo audito uir scūs se de asino mittēs ad terrā corā rustico:osculabat pedes ei⁹ hūilr ei grās agēs ꝙ monere eū est dignat⁹. Sic ergo ↄsiliis quorūcūq3 acqescebat si cernebat ea scdm deū & aiam eē.ubi uero aliter eēt:in nullo ipsoꝝ adherebat ↄsiliis:s3 totalr ↄtēnebat.Sic patuit qñ.D.hostiēsis iduct⁹a frib⁹dixit btō.F.ut ↄsilia frū3 sapiētū & pboꝝ teneret sic fit in aliis ordinib⁹.ut pte.z.ↄformitatis.xii.pmi libri dcm̄ ē paragrapho.xix. Silr nō acqeuit frūm uolūtati qñ dicebāt sibi ut peteret puilegiu3 de pdicatiōib⁹ cōtra clericos eos pdicare nō pmittentes.ut dcm̄ est.lib.i.cōformitate.xi. Silr nō acqeuit ut de reb⁹ ordinē itrātiū ꝓpter forēses aliqd reseruaret: qa erat cōtra euāgeliū. ut dcm̄ ē ↄformitate pcedenti pte.z.& sic de similib⁹.Quia.n.pfata cōtra deū eē uidebat & aie salutē:nullo mō acqescebat.In aliis uero eoꝝ cōsilio cōdescēdebat & uolūtati. Sic reate acqeuit cōsilio frūm ꝙ sibi fieret coctura p ferrū ignitū ad lumē oculoꝝ cōseruādū.Et sic btūs.F.uolūtatē suā abnegauit alioꝝ uolūtatē ꝓsequendo:sic uolebat ꝙ alii frēs eēnt nūq uolūtatē suā pficientes s3 platoꝝ suoꝝ. uñ ipse dicebat frib⁹.Charissimi frēs p uerbo pceptū iplete:nec expectetis iterari qd' dr uobis:nihil ēt impossibilitatis iudicetis esse in pcepto:ꝙ & si supra uires ego mādare3 uobis:scā obia uirib⁹nō carebit. Sic ergo uolebat ut uolūtate ꝓpa deposita sine rebellione plato obediret.Semel Frem quēdā iobedientē plato iussit se spoliare totalr ēt brachas:& post mādauit ut faceret foueā:& cum oia fecisset:pcepit ei ꝙ se poneret in fouea.qd' & fecit:& btūs.F.terra coperuit usq3 ad barbā & dixit ei es ne mortuus Fr es ne mortuus? q rñdit se esse mortuū. tūc dixit ei btūs.F. Surge & si uere mortu⁹ es:sicut debes obedi plato tuo ad nutū: nec repugnes in aliquo:sicut nec hō mortu⁹ pōt repugnare in aliquo. uñ ueꝝ humilē & obedientē corpori mortuo assimilabat.ut dcm̄ ē fructu & conformitate xii.pmi libri.pte.z.c.iz.de pfecta obia.uolētes ēt uoluntatē suā pficere nō recipiebat ad ordinē.Duo iuuenes uenerūt aliqñ ad btm̄.F.rogātes ut ad ordinē reciperent:btūs uero.F.uolēs pbare si uere eēnt obedientes & parati ꝓpriā abnegare uoluntate3 duxit eos ad hortū:dicens uenite plātemus caules:& sic me uidebitis plātare sic & uos plātate. Cūq3 btūs.F.plātādo radices poneret desup uersus celū:folia uero subt⁹ terram:unus illoꝝ fecit p oia: sic btūs.F.ali⁹ nō s3 dixit btō.F.Nō sic pr caules plātari cōsueuerūt s3 poti⁹uersa uice.Cui btūs.F. Fili ego uolo ꝙ tu facias: sicut facio ego:cūq3 ille facere nollet: ꝙ fatuū uidebat:dixit btūs.F.eidem.Fr uideo ꝙ magn⁹ magr es:uade uias tuas:qa nō es bon⁹ ꝓ ordine meo:& sic altero secu3 retēto illi dedit repulsa3. Verū btūs.F.& si frēs uellet hre sui exēplo uolūtatē ut humiles abnegatā p oia respectu platoꝝ:nolebat tñ ꝙ plati ad pceptū obie statim adiret. Et iō dicebat ꝙ raro p obiam erat pcipiēdu3.nec prio fulminandū eē iaculū qd'd3 eē extremū. ad ensem inqt nō stati3 man⁹est mittēda.eū aūt q precepto obedietie nō festināter obedit: dicebat nec deū timere nec hoies reuereri dū.s.nō h3 cām necariā retardandi.Nā auctoritas ipandi in temerario pceptore quid aliud est q̄ gladius in manu furiosi. Quid uero desperati⁹ est q̄ religiosus obedientie neglector & despector seu cōtēptor.¶Decimū oñdēs btm̄.F.uere humilē fuisse est diuinoꝝ pceptoꝝ & ↄsilioꝝ obseruantia & custoditio.ut.n.dcm̄ est.lib.i. conformitate.ix.pte.z.Ipse btūs.F.totū euangeliū ad lram obseruauit: & si ad totalē euāgelii obseruātiā frēs noluerit obligare.ut.n.de ipso cantat.Frācīscus euāgelicu3 uel unicū apicem trāsgredir nec iota. sic ergo dei seruādo pcepta & consilia:sub dei oipotētis manu se humiliauit.¶Vndecimū pādens bti.F.humilitatē est uita ei⁹ māsueta & cōuersatio.hec fuit in xpo.put ipse declarat.Mat.xi.dicens mitis sum.s.cōuersatione & humilis corde. De hac cōmēdat Moises.Nume.xii.ꝙ erat mitissimus sup oēs qui habitabāt in terra.talē conuersationē humilimā & mitissimā habuisse btm̄.F.& ia3 dicta supi⁹ pbāt & multa alia.Primo qa aialia mansueta cū ipo stare summe delectabant.p3 de agniculo eidē dato Rome. De oue stāte in scā Maria de Angelis. De ouib⁹ q̄ relinqntes pascua dū rediret de Senis ad ip3 ierūt.De lepusculo apud greciū in sinū ei⁹pluries saltante.De cuniculo in lacu Perusino ei dato.de qb⁹ oib⁹.viii. ps legēde refert. Et qa sile iūgit simili. Ecclesiasti.xiiii.signu3 erat affect⁹ māsuetoꝝ ad ipm: ꝙ ipse fuit māsuetissim⁹. Id ip3 oñdūt scdo uolatilia q̄ ad ipm libēter accedebāt & cū ipo stabāt: sic patuit qñ mōtē ascēdit Aluerne.Et qd' mai⁹ est mititas Frācisci māsuetudinē igessit aialib⁹ ferocib⁹.ut patuit de lupo ferocissimo apud Eugubiū de quo dictū est.lib. prio.cōformitate.x.& lib.z.cōformitate.i.quē ad tantā māsuetudinē deduxit ut sic ouis staret iter oues: cū eis ↄuersando. Tertio id ēt clamāt hoies. nam tres latrōes ferocissimos apud mōtē casalē ↄuertit & hūilimos reddidit eos ad ordinē recipiēdo.Id ipm fecit de latrōe quē a ferocitate ducēs ad māsuetudinē.Fratre3 Agnellū noiauit.Astruit hoc qrto hoiu3 & mulieꝝ ad ipm accessus:oēs.n.cū hūili stant & supbos ↄtēnunt. Ad btm̄.F.ois etas omnis sexus quocūq3 ibat accedebat.sic patuit qñ Bononiam primo iuit.tota.n.ciuitas ei obuiam iuit:& btm̄ se putabat q eū alloq uel tāgere poss3.De ipsius conuersatiōe mitissima & hūili dicit legenda fris Thome. Nō discernebat dei priceps ꝙ esset prelatus: nisi hac preclarissima humilitatis & mitissime conuersationis gemma: quia inter minores

minimus aderat. hec uirtus hic titulus hoc insigne ne re generalē indicabat eē ministrū. Aberat ab eius ore oīs altitudo: pompa oīs a gestibus: ab actibus omnis fastus, sensuȝ in multis ex reuelatiōe didicerat: quē ta mē in medio conferēs: aliorꝫ anteponebat sensus: so ciorꝫ cōsiliuȝ tutius eē credebat & aliorꝫ uisus melior ꝓprio uidebat. Non oīa ꝓ deo reliquisse dicebat: qui sensus ꝓprii loculos retineret. Malebat de se uitupiū audire q̄ laudē: cū hec ad se emendandū cogeret illud impelleret ad cadendū. Sed qđ ōndit btī. F. conuersa tionē mitissimā ꝑcipuū argumētū est xpi cuȝ Frācisco conuersatio & affabilis allocutio & freques ei appari tio, de qb⁹ dcm̄ est cōformitate. 3. parte. 2. huius secun di libri. Et ꝙ cū humilib⁹ & simplicib⁹ est xpi cōuer satio, ut dcm̄ est parte ꝑma hui⁹ ꝯformitatis: cōuinci tur Frāciscū humilimū ꝯuersatione & mitissimū. unde btūs. F. nō solū in habitu seculari fuit gratifice & hu milis cōuersatiōis: sic patuit qñ captus a perusinis in carcere puersissimo seruiuit militi ab aliis derelicto: Sociis ēt fuit cōuersatione gratissimus & accept⁹. Sȝ super oīa cōuersatiōeȝ dulcissimā habuit ad xpȝ con uersus, ꝓut manifestū fuit hoībus. s. frī Bernardo frī Petro frī Egidio & aliis plurib⁹ & innumerabilib⁹ q ei adheserunt mundanis totaliter fugatis & abnegatis.

¶ Duodecimū & ultimū quo ad hoc ōndēs btī. F. hu militatē ēst in opib⁹ hūilibus exercitatio, ex dictis. n. in hac secūda parte cōformitatis & in ꝑcedētib⁹ lib. ꝑmi apparet hoc māifeste. Ipse. n. seruiuit leprosis ab iectis & miserabilibus ꝑsonis eorū ulcera tractando ligādo saniē abstergēdo & in oscula ulcerosarū plaga rum ruendo. Ipse ꝓ pane dū eēt sanus semp ibat. Ipse frībus seruiebat ut se eorꝫ generalē ministrū & nomi ne declararet & facto. Ipse ecclesias scopabat & loca ut ostenderet officia humilia sibi esse grata. Generala tus renuit officium. Guardianuȝ cui obediret usqȝ ad mortē uoluit hēre ut ceteri frēs. Sine socio ꝓprio sta re cōplacuit: ut humilitatē sup aliā structurā sue loca ret religiōis: & perfectionē cūctis ōnderet uerbo ha bitu actu & effectu. Quib⁹ oībus antedictis ispectis apparet ꝙ btūs. F. ad instar dñi nrī Iesu xpī omnibus fuit submissus: & uera humilitate minoratus. ꝓut hu ius cōformitatis secūda pars dicebat. Cuius exemplo antiq frēs & socii eius Benedicti: in scā humilitate to talr̄ se posuerunt ac ipsam paupertatis sociam habue runt & tenuerunt. Fr̄ Masseus per plura tempora hu militatē sibi dari a deo deposcendo tādē sibi dñs beni gne cōcessit & dedit. prout conformitate. viii. primi li bri est dcm̄. Sic & Fr̄ Bernardus. sic Fr̄ Egidius. sic Fr̄ Iuniperus: & sic de aliis q hac uirtute isignes fuerūt. ut pȝ conformitatē octauā predicti libri intuentibus. Quod uero fuerint frēs antiq in hūilitate fundati btī pr̄is exēplo: patu t in quodā sacre theologie magr̄o q fuit in ordine tēpore btī. F. hic cuȝ esset btē Marie de uotus & in corde suo firmasset ꝙ quicqd ab eo amo re uirginis posceret & ipse hoc possȝ: ꝓtinus exerce ret: cū hoc suum ꝓpositum cuidam matrone reuelas set: ac dicta matrona cū uideret dcm̄ magistrū utileȝ & aptum ad religionē: dicti magistri ꝓpositum mona cis reuelauit inducendo eos ut ad dictum magistrum accederent: & peterēt ab ipso uirginis amore ut fieret monachus: quia ꝓcul dubio rōne prepositi statiȝ mo nachus fieret. Monaci ad ipsum euntes proposuerunt in fine dictā petitionē facere: & cū multa fuissent cuȝ ipso locuti: diuino nutu obliti sunt ꝓ quo uenerāt indi care: qđ sciens dña iam dicta iuit ad predicatores & ea que monacis dixerat de proposito dicti magistri & petitione fienda indicauit. Cūqȝ frēs predicatores ad eum perrexissent & de bonitate & melioritate statuū plura secum pertractarent: superuenit quidam laicus nostri ordinis minorū fratruȝ elemosinarius & panem quesiuit ad portam dicti magistri: & cuȝ nullus sibi re sponderet ascendit domū causa petendi elemosinaȝ. s. panem. Cūqȝ predicatores uidisset cum dicto magr̄o conferentes: subito instinctu spūs sancti dixit ad eum rogo uos magister amore uirginis Marie mr̄is dei ꝙ intretis ordinē nostrū: quo audito nimio stupore reple tus Magister ipse dixit ad frēȝ. uade frater idomū tuā & prepara indumēta: quia qđ rogasti libenter adim plebo. Quod & factum est: predicatores aūt nimis ru bore perfusi sine obtentu desiderati ad propria redie runt. Et dictus magister factus est frater minor deuo tus & sanctus. procedēte aūt tēpore dictus magister ob reuerētiā btī Francisci uenit Assisiū: & ibi cōmora tus est tāto tēpore: ꝙ bene poterat lingua Italica pre dicare. Cuȝ aūt semel btā Clara que tunc uiuebat mā dasset Guardiano ꝙ mitteret sibi aliquē frēm ad pre dicandū: Guardianus prefatum misit magistrū. Cūqȝ incepissȝ predicare & de deo eructaret magnifice: Sā ctus Fr̄ Egidius qui erat laicus: & tunc in dicto erat monasterio & sermonē audiebat: subito surrexit tota liter spū inflāmatus: & dixit ipsi magr̄o predicāti. Ma gister tace: qa ego uolo aliquātulum loqui: at ille cum hoc audissȝ sermone dimisso & capucio capite infor mato sedit humilr̄: cūqȝ Fr̄ Egidius fuissȝ locutus ad libitum: dixit tandē dicto magr̄o. Surge frater & ser monē tuū perfice. at ille illico surrexit & sermonē ince ptum cōpleuit. Sermone aūt cōpleto & magr̄o foras egresso: dixit btā Clara fribus qui ibidē aderant. dico uobis frēs ꝙ hodie uidi mirabilia. dixit. n. mihi aliqñ btūs. F. pater et dñs meus: ꝙ tantā humilitatē deside rabat in ordine suo: ꝙ si unus magr̄ in theologia loq̄ rēt: ad mandatuȝ etiā unius laici taceret. Quod hodie ꝯpletū est in oculis meis. Et dico uobis frēs ꝙ magis sum edificata de humilitate illius fratris: q̄ si uidissem eum mortuos suscitantem. Multa alia similia habētur de aliis fratribus sed sufficiant predicta. Frater enim Bernardus de quintaualle humilitate de Bononia re cessit quia nimis honorabatur. Frater Ruffinus humi litate diabolum de homine eundo pro pane eiecit. Et sic de aliis. Quia ergo btūs. F. fuit uera humilitate mi noratus, ut dictuȝ est: hinc est ꝙ fuit a deo exaltatus. In suo conspectu ei oīa petita ꝯcedendo subueniēdo & cotidie eū in sua acceptione magis gratificando. In conspectu angelorꝫ: cui⁹ ministerio btūs. F. utebat ut placuit: sic pȝ de cithara & aliis. In ꝯspectu demonuȝ quos sua hūilitate a ciuitate pepulit Aretii & ab aliis

plurib⁹.In ɔspectu dñi pape.s.dñi Innocentii & Honorii q oia a btō.F.petita ɔcesserūt. In ɔspectu cardinaliū & platoꝝ.q oēs eidē reuerētiā exibebant ut scō dei:& btōs se putabant si ipe staret cū eis.In ɔspectu oiū fideliū.q oēs ad grāꝫ sibi putabāt eū posse alloqꝫ audire & uidere.In ɔspectu infideliū.s.Soldani.q ad ipm hūit & ɔcepit singularē affectū & deuotionē. In ɔspectu scōꝝ aplōꝝ.Petri & Pauli.q ipm benignissime Rome sunt amplexati. In ɔspectu regie mūdi uirginis Marie:a q̄ suū filiū pluries porrectū accepit:eidē i obtinēda idulgētia portiūcule astitit:& ipsa hūilitatis mr̄ & dña ut filiū sibi i hac uirtute hūilitatis cōformē dilexit & amauit.In ɔspectu alioꝝ scōrū Ioannis Baptiste & Ioānis Euagneliste & alioꝝ: quos sua hūilitate beniuola ad secū loqndū atraxit.In ɔspectu doctoꝝ & ɔfessoꝝ:quoꝝ uerbis & opib⁹ inherēdo:hāc ab eis laudatā & cōquisitā uirtutē hūit & tenuit. In ɔspectu oium btōrū.in quoꝝ ɔsortio posit⁹ ut humilimus in sede luciferi ꝓ premio collocat̄. Sic ergo btūs.F.sua hūilitate magn⁹ effect⁹ in cōspectu oiuꝫ: cūctoꝝ beniuolētiā hūit:& deū auctorē oium ad qd̄ libebat humilitate tā in pn̄ti q̄ tāc iclinat & iclinauit. Cui⁹ exēplo ne degeneres filii dicamur a p̄re:hāc uirtuteꝫ corde ore ope habitu aripiamus & cultu: cuius fructu & utilitate ditemur triūphemus de hostib⁹ & ꝓsequēdo saluatorē xp̄m dn̄m ad manēdū cū ipso celū tādē ɔscēdamus Amē. Prefatis ergo apparet expō quinte ɔformitatis.uidelꝫ Iesus submissus omnibus. Franciscus minoratur.

❡Fructus sextus & ɔformitas. Iesus ꝓpħa lucidus. Franciscus radiatur. Expositio p̄me partis.uꝫ. Iesus ꝓpheta Lucidus.

Dominū Iesum xp̄m saluatorē nr̄ꝫ uere fuisse ꝓpħaꝫ ꝓut asserit prima pars h⁹ cōformitatis: iter alia nōnulla declarant & oñdūt. ❡Et p̄mū ē: ꝙ ei⁹ aie deitas est per plenitudinē formalr̄ copl'ata & unita.hoc asserit apl's Paulus.Col.z. dicens:ꝙ in ipso.s.xp̄o habitat ois plenitudo deitatis corporalr̄.Augusti.in quodā sermōe oi mō inhitandi ut ēt ꝑsonalr̄ fit unita corporalr̄:ꝙ sic aie est deitas unita sic & corpori trina dimēsione extēso:qa uerbū caro fcm̄ est. Et p plenitudinē:ꝙ tota deitas & nō pars est xp̄o ut hoi cōicata: & ꝙ sic sit pꝫ:qa tali cōicatiōe & copulatione de⁹& hō un⁹ est xp̄s.Sꝫ cū in diuina eēntia oia sint cognitiue: qa de⁹ oia nouit ut pħi oñdunt.Aristo.in lib.de bona fortūa dicit de⁹ bñ uidet pn̄s & futuꝝ.q.quoꝝ periit re.i.p̄terita:& lib.de causis ois itellītia plena est formis.Et ꝙ oia sint in deo dic̄ Cōmēta.xii. metaphysi. cōmē.xix.oēs ꝓportiōes & forme sūt in potētia in p̄ma materia & actu in p̄ma forma.Aui.iiii.de aia.c.ii. dicit oia q̄ in mūdo sūt p̄terita pn̄tia & futura.hn̄t eē in sapia creatoris.Temisti⁹ dic̄:ꝙ de⁹ oia itelligit ꝑ ut recitat Cōmen.xii.metaph.cōmē.li. Tulius in lib. de officiis:& recitat Aug.xii.de ciuitate dei.c.xx. de⁹ est qdā mēs soluta & liba oia sentiēs & mouēs ipsaqꝫ ꝑdita nutu sempiterno.Id ipm oia deū cognoscere & in ipo eē oia dicit apl's.Quoniā p ipꝫ ex ipo & in ipo sunt oia &c̄. Magr̄ sniarū.p̄mo.d.xxxvi.c.i.&.c.ultio ibi ɔcludit ꝙ in dei cognitiōe siue p̄scia sūt oia.s. bona & mala. Id ipm ponunt doctores exponētes illud Ioānis p̄mo.In ipso uita erat.Augus.xi.de ciuita.dei. ca.z.In dei scia sunt thesauri reꝝ itelligibiliū: in qb⁹ sunt oēs iuisibiles atqꝫ icōmutabiles rōnes reꝝ uisibiliū.Dionisi⁹ de diuinis noib⁹.c.vii.parte.vi.diuina sapiētia cognoscēs se cognoscit oia &c̄.Sꝫ sciendū ꝙ lꝫ res in seipsis sint p̄terite seu future:in deo tn̄ ut docet btūs Augu.nō fuerūt nec future sunt:sꝫ tm̄ sunt.Quō uero itelligit̄ ꝙ creature hn̄t eē i deo causalr̄ pfectionaliter & uitalr̄:ꝙ ista declaui in ope de uita uirginis fructu p̄mo nihil ad pn̄s.Cū ergo aie xp̄i uisio sit diuine essentie cōicata: ꝙ nō p̄us aia creata q̄ & ɔn̄ter btificata ex.iii.d.tertii.qre & diuine eēntie ei data uisio:sequit̄ ꝙ aia xp̄i fuit a deo de oib⁹ illumiata.ut dicit Magr̄.3.d.13.ꝙ aīa xp̄i scit oia q̄ de⁹ in uerbo dei. Quare hac p̄ma uia ɔcludit̄ ꝙ fuit oisciēs. ut dic̄ magister loco allegato:& p ɔn̄s sūmus oium ꝓpħaꝝ.Secundū declarās xp̄m fuisse maximū ꝓpħaꝝ est:ꝙ ei⁹ aie btē diuina eēntia iesse plenitudis quo ad cognitionem est cōicata.ut.n.dicit Magr̄.3.d.3.Nō p̄us poritate t̄poris aia xp̄i fuit creata q̄ assumpta siue btā: sed sil' creata unita fuit & btā:& ɔn̄r.(ut dcm̄ est)diuine eēntie uisio cōicata.alr̄.n.btā non fuisset.Quod uero itelligētie plenitudo sit cōicata.pꝫ p Apl'm. Col.i. In quo sunt oēs thesauri sapie & scie dei abscōditi. Ideꝫ pꝫ.p magr̄m.3.d.13.ꝙ aia xp̄i scit oia que de⁹ in uerbo dei.Idē dicit Vgo in libello de sapia aie xp̄i ut dicet.Sed hī sunt aliq̄ dubia.❡Primū dubiū.An sit posse creatā intell'ntiā uidere diuinā eēntiā & q̄lꝫ in ea relucētē uel relucibilē creaturā.Rn̄deo ꝙ sic.hoc pꝫ rn̄sione bti Grego.iii.Dial'.ca.xxxiiii.ubi qōni Petri qūo a btō Bn̄dicto sub uno solis radio o.s mūdus uisus est rn̄dēs dicit.Firmiter tene petre qd̄dico.ꝙ aie uidenti deū angusta est ois creatura. Quātūlꝫ.n. parū de luce creatoris aspexerit:breue fit ei oē qd̄ creatum est: qa ipsa luce uisiōis itime mētis laxat̄ sinus: tātūqꝫ expādit in deū ut supior existat mūdo:& seqt̄. uidere i deū rapt⁹sine difficultate potuit qcqd ifra deū ē.Qua rn̄siōe pꝫ ꝓpositū.Si.n.nō ɔcedit̄ hī erit: qa nō ē pose uidere diuinā eēntiā itellectū creatū sil' scdꝫ ifinitas species reꝝ in diuina eēntia relucētes.Hoc excludit btūs Grego.di.Rapt⁹ in deū sine difficltate uidere potuit qcqd infra deū est.Insup si ipossibilitas arguit̄ in hoc. Aut hoc erit ex pte diuine eēntie & hoc nō:ꝙ ipa est repn̄tatiua sui scdꝫ oēꝫ sil'rōnē itelligibilē i ipa: sic ēt naturalr̄ repn̄tat itellectui ꝓpo.Vel ex pte itellectus creati pp limitationē:ꝙ nō pōt sil' & distincte clare cognoscere diuinā eēntiā scdm̄ ifini as rōnes itell'uales. sed hoc est falsuꝫ.Primo qa si hoc hr̄et colorē : ex eo eēt:qa intell'us ut potētia actiua est limitat⁹ : & ideo simul non pōt causare diuersos actus intelligendi: sed hoc in proposito non impedit.Ratio.Nam in noticia

quã h3 intellꝰ in uerbo: & respcũ illiꝰ itellꝰ nõ se h3 actiue nec passiue: s3 tm̃ pceptiue. ꝓut mlti doctores asserũt & dñt. Scdo si ista limitatio ab intellcũ creato ꝓueiret: cũ intellꝰ creatꝰ nõ dillatet̃ subalr̃: qa sic nõ esset idẽ nũero q̃ ꝓus: nec magis ꝯñter sit capax in lumine increato q̃ creato: seqt̃ ꝙ si ex sua natura limitet̃ ad itelligẽdũ silr̃ diuersa itelligibilia sub certo finito numero: nullo mõ posset silr̃ cognoscere plura in q̃licũq3 lumie diuino. S3 hoc est ꝯtra ꝓcessu3. b. Gregorii allegatũ. Dicit. n. Quantũl3. n. paꝝ de luce creatoris aspexerit breue fit ei oẽ qđ creatũ est: & p ꝯñs in lumie sũpiori plura põt silr̃ uidere itellꝰ creatꝰ. Dicit ẽt btũs Grego. ꝙ radiꝰ supior: puta diuinꝰ põt mentẽ dilatare. Vñ dicit ꝙ celũ & terra nõ sunt ꝯtracta: s3 uidẽtis aius dilatatꝰ: aut ergo ista animi dilatatio est eiꝰ dilatatio subalis: & hoc nõ. nã p nullã mutationẽ accñtalẽ in mente mẽs subalr̃ uariat̃. ergo ista dilatatio est per hoc ꝙ radiꝰ supior plura oñdit & in plura facit intellectũ intẽdere p actũ intuitiuũ: ꝙ radiꝰ iferior manente eadẽ capacitate eẽntiali potẽtie pceptiue: & p ꝯñs intellꝰ creatꝰ nõ est ex se limitatꝰ ad certũ numeru3 intelligibiliũ q̃ silr̃ possit cognoscere: s3 limitat̃ & illimitat̃ p radios uel radiũ scđm ꝙ plura uel pauciora põt in sua luce oñdere. S3 radiꝰ diuine eẽntie q̃tũ est ex se põt oñdere diuinã eẽntiã: & secundũ oẽm rõnẽ ipsius itelligibilẽ: seqt̃ ꝙ intellꝰ creatꝰ oĩa q̃ diuina eẽntia põt ex se silr̃ oñdere silr̃ põt simplici ꝯspectu & intuitu uidere. Et hec uidet̃ eẽ intẽtio bti Grego. & sic p3 ad p̄mũ dubiũ. ¶ Secũdũ dubiũ. Quale est lumẽ quo diuina eẽntia sic uidet̃ creatũ ul̃ icreatũ? Rñsio p3 ex dictis bti Grego. ꝙ est lumẽ icreatũ. Vt. n. dicit. Hoc lumine aĩa fit supior mũdo & se ipsa: & oẽ qđ creatũ ẽ fit eiꝰ breue: o3 ergo ꝙ sit lumẽ increatũ. Deꝰ. n. est lumẽ glorie eleuãs itellcm̃ creatũ in p̄ria ad deũ btẽ uidẽdũ. Licet. n. ad hoc ꝙ creata intellĩtia in deũ ferat̃ sit necẽriũ lumẽ creatũ. ut dic̃ Decretal̃: tñ ad hoc ut deꝰ uideat̃ ex parte ipsiꝰ dei nullũ aliud lumẽ creatu3 deriuatũ exigit. Rõ qa deꝰ secũdũ Aplm̃ lucẽ habitat inaccessibilẽ. Quõ fiet ergo accessibilis p aliqđ creatũ: cũ quodl3 creatũ ifinite distet ab ipso? Preterea si p lumẽ creatũ sit deꝰ accessibilis: ergo tale lumen esset intellectiua cognitiua: & sic deꝰ esset sibi accessibilis ex puris naturalibꝰ: qđ est hereticũ. ¶ Tertiũ dubiũ. Si uera sunt q̃ dicta sũt in solõne p̄mi dubii uidet̃ seq ꝙ sit poss̃e deũ a creatura comprehendi: ex quo dr̃ ꝙ poss̃e est intellectũ uidere oĩa. s. deũ & oẽm relucente3 & relucibilẽ in eo creaturã. Rñdeo ꝙ ad cõprehendẽdũ deũ requirit̃ ipm̃ comprehẽdi imẽse & quo ad gradum & quo ad spẽm cõprehendẽdi. quoꝝ p̄mũ creature repugnat. Vñ intellꝰ creatus si est sub gradu ut q̃tuor: nõ intensius percipit q̃ ut q̃tuor: l3 plura silr̃ possit intelligere sub tali gradu: & si percipit rõnem uite pcipit nõ sub imenso gradu: s3 sub gradu ut quattuor. Si sapientiã sub gradu ut q̃ttuor: & sic de aliis. Licet percipere possit silr̃ oĩa ista. ¶ Quartũ dubiũ. Quia uidet̃ ꝙ talis intellꝰ sic percipiens sit infinite btũs: qa uidens deũ sub pluribꝰ rõnibꝰ ceteris paribus est magis btũs. Rñdet̃ ꝙ solũ finite est btũs: qa solum finite est perceptiuus. Nec talis est magis btũs intransitiue s3 extrãsitiue: qa plura uidet. ¶ Quintũ dubiũ. Talis notitia uidet̃ infinita: qa ifinitoꝝ repñsentatiua. Rñdetur ꝙ est infinita quo ad spẽs & nõ quo ad gradũ. Diuina ẽt eẽntia nõ est pfectior ex repñtatiõe multaru3 creaturaꝝ silr̃ q̃ uniꝰ: l3 sit extẽsiue & inũerose. ¶ Sextũ dubiũ. Quia uidet̃ ꝙ itellectꝰ talis sit ifinitꝰ: p3 qa si eẽt actiuꝰ infinitoꝝ actuũ: sic diceret̃ infinitꝰ. ergo nõ minꝰ censendus est infinitꝰ ex pceptiõe infinitorũ. Rñdet̃ ꝙ nõ seqtur: qa si esset actiuꝰ ifinitoꝝ actuũ infinite rõnes causales sibi correspõderẽt: sed nõ sic est de actu pceptiuo: qa sub unica rõne oĩa ꝯprehẽdit & intelligit: q̃ apphẽdit & intelligit. Sic ergo p̄fatis declaratis tenẽdũ est ꝙ aĩa xp̄i in instãti assumptiõis ipsius a uerbo & btificatiõis uidit diuinã eẽntiã & quãlibet in ea relucẽtẽ intelligibilẽ creaturã factã uel factibilẽ. Hãc tenet magr̃ ut dictũ est. di. iiii. tertii. ca. ii. dicẽs ꝙ aĩa xp̄i p sapiẽtiã gratis data3 i uerbo dei cui unita est: pfecte intelligit oĩa & scit q̃ deꝰ scit. & ca. 3. idẽ dic̃. Scit igit̃ aĩa xp̄i oĩa q̃ deꝰ in uerbo dei: q̃ limpidiꝰ & pñtialiꝰ omni creatura alia ꝯtẽplat̃. Idẽ dicit Vgo in libello de sapĩa aĩe xp̄i. rñdendo magr̃o Gulielmo de Mauritania. ubi magr̃ p̄fatus q̃rit. Vtrũ aĩa xp̄i tãtã hẽat penitꝰ sapiam & sciam q̃tã hẽat deitas. Et arguit ꝙ nõ: qa uita eterna stat in notitia. Iuxta illud dcm̃ xp̄i. Io. xvii. Hec ẽ uita eterna ut cognoscãt te &c. ergo aĩa xp̄i hẽret equalẽ notitiã cu3 deitate. silr̃ & equalẽ btitudinẽ & equalẽ charitatẽ &c. in quibus btitudo ꝯsistit: qđ uidet̃ falsum. Ad qđ argumẽtũ sic rñdet Vgo. Quod aĩa xp̄i sic nouit oĩa nõ p actus hitꝰ aut accñtia aliq̃: & idẽ sentit de btitudine nr̃a: s3 p ip3 deũ & p eẽntiã ipsa3 dei. Vñ dicit sic. Hec est uita eterna ut cognoscant te solũ ueꝝ deũ & quẽ misisti Iesum xp̄m. Cognitio itaq3 dei uita eterna est. Et qđ est cognitio dei? nũqđ accñs est? ergo amor dei accñs est? & btitudo accñs est? & in accñtibus btitudo nr̃a est. Quare nõ magis deꝰ sit btitudo nr̃a? Ipse sapiẽtia q̃ cognoscimus. ipse amor quo diligimus. ipm̃ gaudiũ quo exultamus. ergo una sapĩa est q̃ oẽs sapiunt: ꝙ si oẽs hac sapiẽtia sapiũt q̃cũq3 sapiũt: mlto magis hac sapiẽtia illa aĩa sapit q̃ ipsi sapiẽtie unita fuit. Et infra apl̃s inqt. Plenitudinem ibi eẽ. Et nos dicimus ꝙ tota sapiẽtia nõ ẽ in domo sua: ergo dimidia hitat & dimidia foris stat. Et ubi q̃rit̃ si domi nõ iueniť? in quo habitat ois plenitudo deitatis corporalr̃? Vbi pleĩtudo ẽ nihil deest. ubi nihil deest totũ adest. Si forte plenitudo deitatis ẽ ibi & plenitudo sapĩe ibi nõ est? Dic iteru3. In quo sunt oẽs thesauri sapĩe & sciẽ sunt ibi. Sed absc̃õditi sunt portat & nõ uidet. Absit ab itellcũ nr̃o ut sic sentiamus. S3 absc̃õditi sunt nõ ut ab eo abscondant̃: s3 ne ipsi in eo uideant absconditi sunt reconditi sunt ut tempore opportuno ꝓferant̃. Et ifra uidit xp̄s in deitate: uidit Christus in humanitate: tamẽ ex deitate. Erat enim plenitudo deitatis in anima xp̄i: & ex plenitudine sapientie plene sapiens erat aĩa xp̄i. ergo inquiunt tantam sapientiam habet anima xp̄i quantam habet deus. Quid facit comparatio? Vnus solus est. Vna sapientia est dei qua sapiens est aĩa Christi:

nec participãdo sapiẽs ut uel illud in illa & per illã sa
piat:sʒ plenitudinẽ hñdo ut totũ possideat.Nõ igit̃ tã
ta dicam⁹ aut q̃ta: sʒ dicam⁹.Tota sapiã in aĩa xp̃i
est:& ex tota sapiã dei aĩa xp̃i sapiẽs est. Nec tñ eq̃
lis deo aĩa xp̃i est:ꝙ sapiã dei est illic gr̃a ñ natura:&
idẽ illic gr̃a:qd̃ ñ natura. Et subdit rñdendo ad argu
mẽtũ fcm̃ sic inqens.Et si aĩa xp̃i equalẽ sciam cũ dei
tate hẽat:nõ ꝓpterea oportere hr̃e ipsaʒ equalẽ btitu
dinẽ:ꝙ beati⁹ est hẽre bonũ ꝑ naturã: & ex se & esse
illud:q̃ hr̃e illud ꝑ gr̃am & ab alio & nõ esse illud.Et
ĩfra recipiẽdo scđʒ argumñtũ dicti magr̃i:& rñdẽdo di
cit sic.Postea obiecistis.Si aĩa xp̃i equalẽ habeat cũ
deo sapientiã:falsum erit deũ in oĩ bono ope hẽre ma
iorẽ sufficiẽtiã q̃ ei⁹ creatura:& deinceps sicut nõ põt
creatura equari creatori:ita nec bonũ uni⁹bono alte-
rius.Sed ñ bñ & ueraciter ibi dr̃ ubi creature bonum
aliud atqʒ diuersum a bono creatoris iueniẽ.Vbi eniʒ
unũ & idẽ ip̃m est:mai⁹ & min⁹ eẽ qd põt? Quod est
.n. uerũ bonũ creature p̃cipue rõnalis aliud p̃ter deũ:
aut qd̃ est bonũ dei p̃ter ip̃m? Si ergo ueꝝ & unicuʒ
bonũ creature de⁹ est:& bonũ dei aliud p̃ter ip̃m esse
nõ põt:nunqd idcirco de⁹ minor aut maior seipso est:
qa creature sue pariter & suum bonuʒ ipse est?Cesset
ergo tãdẽ crebra repetitio comparatiõis ubi singulari
tas est unitatis.Et infra in fine.Quid est necesse singu
la ꝓsequi? Breuiter uobis qd mihi in hac re sentiendũ
eẽ uidet̃ ostẽdã.Plenã atqʒ perfectã & totã dei sapien
tiã in aĩa xp̃i fuisse credimus:& ex ipsa sapiã animaʒ
eãdẽ plene ac perfecte sapiẽtẽ: nõ ex ipsa participan
do sʒ totã possidẽdo:qa scđm plenitudinẽ accepit.Ioã
nes aũt q erat lucerna lucẽs & ardens ex parte cõpre
hẽderat.Aĩa igit̃ Ioãnis de plenitudine accepit.Aĩa
xp̃i plenitudinẽ cõprehẽdit.Quicũqʒ aũt in eo ꝑsistat
ut hoc asserere ɔtẽdat:ꝙ alia fuerit illa sapiẽtia q̃ aĩa
xp̃i sapiẽs extitit.Alia q̃ anie xp̃i unita fuit:ego nemi
ni preiudiciũ facere uolo.Videãt ipsi quo sensu hoc as
serant:ne forte carnalis magis sit sua:q̃ uera pronun-
ciatio. Hoc.n.unũ ĩdubitãter affirmo ꝙ: aut alia sapiẽ
tia preter diuinã in aĩa xp̃i nõ fuit: aut si alia fuit eq̃
lis illi nõ fuit. Hoc credenti q nõ credit nõ bñ credit.
Ad cetera ego non cogo:sed suadeo.Hec Vgo. Hanc
opionẽ Vgõis recitat Bona.iii.d.xiiii.q.iii. qb⁹uerbis
pʒ q̃ta est sapiã anie xp̃i.Est tñ sciẽdũ ꝙ ultra p̃dictã
notitiã quã hʒ aĩa xp̃i in uerbo ẽ ponẽda alia notitia
.s.creata.Nã ꝑ sextã sinodũ:sic in xp̃o ponẽde sũt due
uolũtates:sic & due scie.idip̃ʒ doctores antiq ponũt.
Alexãder Bonauẽtura Thoas & alii:ut pʒ.d.xiiii.ter
tii. doctores.n.p̃fati.s. Alexãder in.ʒ. pte.i.q. cxxvii.
Bonauẽtu.in breuiloqo.parte.iiii.c.vi.Thõas.iii.par
te.q.x.ponũt in xp̃o multiplicẽ sciaʒ.Primo diuinã:ꝙ
de⁹ & hõ est.q̃re & sciam hʒ diuinã: & ɔñter oĩuʒ ut
de⁹.Aĩa aũt xp̃i deitati unita ꝑ hãc cognoscit oĩa:ꝙ
uerbũ & oẽm relucẽtẽ & relucibilẽ creaturaʒ.ut dictũ
est & hoc lumĩe ĩcreato ut p̃dcm̃ est. Scđo ponũt sciẽ
tiã creatã aliã.s.btificã: qa aĩa xp̃i scđʒ portionẽ supio
ris rõnis fuit perfecte btã:& diuinã eẽntiã uidet & ui
dit p̃fecti⁹ oĩ alia pura creatura.pʒ qa unita lumini i-
creato:& ꝑ ɔñs itimi⁹ oẽʒ ĩfluẽtiã lumĩs creati siue in

In aĩa xp̃i fuit multiplex scia.

creati suscipit & p̃fecti⁹oĩ alia creatura.Et ut dic̃ Bo
nauẽtura in.iii. d.xiiii.q.ii. Hac uisiõe & si aĩa xp̃i ui
deat deũ totũ:ñ tñ totalr̃:qa nõ ĩmẽse quo ad gradũ:
qa nec deũ cõprehẽdit: &.q.iiii.in ordine dic̃ ꝙ eadeʒ
cognitiõe.i.eodẽ hitu cognoscit uerbuʒ & relucẽtia in
uerbo. Rõ ut dic̃:qa uerbũ eternũ ꝑ idẽ est rõ cogno
scẽdi se & alia.Lʒ aũt eodẽ hitu cognoscat uerbum &
oĩa in uerbo:nõ tñ oʒ ꝙ actu oĩa cognoscat in uerbo
q̃ cognoscit in hitu : ubi solũ illa q̃ sũt eẽntialia ad ei⁹
gloriã & btitudinẽ.ut dic̃ Bona.d.xiiii.q.v. & Alexã.
in.iii.pte.i.q.cxxvii.Rõ est qa nõ opʒ ꝙ oĩa q̃ cogno
scit in hitu cognoscat in actu: qa de⁹ multa quottidie
ãgelis btĩs & scĩs reuelat:& tñ sunt btĩ.Sʒ scũs Tho.
loco p̃allegato.q.x.arti.ii.dic̃.Loq̃ndo de cognitione
anie xp̃i in uerbo : qũo cognoscit oĩa:ꝙ li oĩa põt dici
& accipi duplr̃.uʒ.ꝓprie ut distribuat ꝓ oĩb⁹ q̃ quo-
cũqʒ mõ sũt uel erũt uel fuerũt uel dcã uel fcã uel co-
gnita a quocũqʒ scđm qdcũqʒ tp̃s & sic ɔcedẽdũ ẽ ꝙ
aĩa xp̃i oĩa cognoscit in uerbo. Rõ ei⁹ est:qa ad ip̃m
spectãt quodãmõ oĩa inq̃tũ sũt ei oĩa subiecta. Ipse ẽ
ẽt iudex oĩum ɔstitut⁹ a deo:qa fili⁹ hoĩs est.Io.v.Et
iõ aĩa xp̃i cognoscit uerbo oĩa exñtia secũdũ qdcũqʒ
tp̃s & ẽt hominuʒ cogitatiões.quoꝝ est iudex.Io.iii.
Ipse.n.sciebat qd eẽt in hoie:qd̃ põt intelligi nõ solũ
q̃tũ ad sciam diuinã: sʒ ẽt q̃tũ ad sciam aĩe ei⁹ quã hʒ
in uerbo.Alio mõ põt accipi li oĩa magis large ut non
solũ se extẽdat ad ea q̃ sunt in actu secũduʒ quodcũqʒ
tp̃s: sʒ ẽt ad oĩa quecũqʒ sunt in potẽtia diuina: & sic
nõ oĩa cognoscit aĩa xp̃i in uerbo.Hoc.n.eẽt ɔprehẽ-
dere diuinã eẽntiã:qa si cõprehẽderet uirtutẽ diuinaʒ
& uirtus q̃tificat̃ ex eẽntia:seq̃t ꝙ cõprehẽderet diui
nã eẽntiã. oĩa uero q̃ sunt in potẽtia creature aĩa xp̃i
in uerbo cognoscit:qa oẽm eẽntiã cognoscit.& ꝑ ɔñs
oẽm uirtutem & potẽtiã creature.Hec Tho. Et dixit
Alexãder in loco allegato.q.cxxx.ꝙ aĩe xp̃i sciẽtia tã
p̃ma q̃ secũda iã dcã.s.increata & sua creata beatifica
nõ est successiua:sʒ sub uno aspectu:qa est in ɔtẽpla-
tione cãe q̃ de⁹ est in q̃ uidet oĩa simĩ secũdũ qđ dicit
Aplus.i.Cor.iʒ.Tunc cognoscã sicut & cognitus suʒ.
quod dʒ intelligi quo ad secũdã sciam secundũ Bona.
de esse oĩum beatitudinis : q̃ tñ habitu simul & actu
cognoscunt̃.Sʒ an cognoscat ĩfinita aĩa xp̃i loquendo
de scĩa creata btĩfica.pʒ ex supradictis ꝙ nõ loquẽdo
de ĩfinito quo ad gradũ & si quo ad sp̃ẽm. Bonauẽtu
ra in breuiloqo loco allegato dicit ꝙ actualiter finita
ɔprehẽdit ĩfinita uero hitualr̃ cathegorematice nõ &
sincathegorematice sic. Si uero q̃rat̃ an aĩa xp̃i noti
tia creata btĩfica cognoscat oĩa que uerbũ cognoscit.
Rñdit Bona.loco iã dicto.q.vi.ꝙ notitia actuali nõ:
qa creatura creatori equari nõ põt.Si de cognitõe ha
bituali sic.Rõ est:qa aĩa xp̃i cũ cognoscat ip̃ʒ uerbuʒ
eternũ hitu glorioso:ita p̃fecte ꝙ nõ põt p̃fectius co
gitari:& ip̃m uerbũ eternũ ꝓmptã hẽat uolũtateʒ ad
apiẽdũ illi aĩe oĩa q̃ in ipso relucescũt:nec aliqd in ip̃o
relucebit qđ nõ sit natũ cognosci ab aĩa xp̃i. Aĩa er-
go hʒ aliqd quo facilis est ad cognoscẽda oĩa que uer
bũ cognoscit.Et h⁹ signũ ẽ:qa ad ñ ꝙ cognoscat ali-
qd qđ uerbũ cognoscit qcqd illd̃ fit:nõ oʒ ꝙ det̃ ei no

uus habit⁹ cognoscēdi: sʒ oē qđ uult pōt legere in eo. Et si q̄ras inq̄t Bonauētura. Vtrū habit⁹ iste sit finit⁹ uel infinitus. R̄ndit ꝙ est finitus: hēt tñ respectus ad ifinita. Sed un̄ hēat respcūs ad ifinita inq̄t ꝙ uenit ex ifinitate obiecti sibi uniti qđ uolūtatē ꝓmptā habet ꝓpalādi oīa que in se relucent. Nec h̄ facit alteri aīe: sed soli aīe xp̄i: & iō de sola aīa xp̄i cōcedi pōt & dʒ ꝙ sit omnisciens. Hec Bonauētura. Sed h̄ ex iā dictis pōt esse unū dubiū. Dcm̄ est.n.ꝙ diuinā essentiā poſ̄e est itell'ītiā creatā uidere & oēm in ea relucētē uel re lucibileʒ creaturā. Ponat̄ ergo ꝙ alicui btō alio a xp̄o cōicet̄: tūc talis erit equal'r btūs cū xp̄o. R̄ndet̄. ut dictum est. uidere plura nō facit aliquē beatiorē alio nō uidēte: sic nec equalē: sed bn̄ itensius uidere. qđ utiqʒ in nullo alio a xp̄o pōt eē: qa nulli diuina eēntia sic se cōicat itense imutatiue: sicut aīe xp̄i. ut pʒ per p̄dicta. Et ista itensior uisio diuine essentie dat̄ iuxta ꝓportionē meritoꝝ: cū in ea sit tota merces. ut dicit August. i. de trinitate. Attendit̄ ēt nō ex obiecto imutante: sʒ ex gradu potētie percipientis. Ac ēt cum deus ipse libere agat ad extra: pōt potentiā perceptiuā itēsius & remissius imutare: magis minusqʒ ipsam potentiā itellecti uā ad se ꝯuertendo. q̄re nō sequit̄ quo ad hoc cōformitas & equalitas in xp̄o & in aliis btis. Tertiā scientiā dicunt doctores. s. Alexāder loco p̄allegato. q. cxxvii. & Bonauen. in breuiloqo. parte. iiii. cap. vi. animā xp̄i hēre per gr̄am unionis perfectissimā per quā cognouit oīa ptinētia ad reparationē humani generis longe excellētius & meli⁹ q̄ aliq̄ ꝓphāꝝ & q̄ multi angelorum qui talia cognouerunt. ut hr̄ in glo. Isaie. lxiii. sup illud. Quis est iste q uenit de edom &c. Quartā sciam ponunt doctores oēs secundū naturā integrā. Vn̄ a p̄ncipio creatiōis aīe sunt oēs sp̄es reꝝ ei indite: sicut & aīe Ade & lōge perfecti⁹ & melius q̄ ipsi Ade. Et qa natura hoīs bn̄ istituta & integra nata erat oībus creaturis p̄esse: & ipsas nosse tāq̄ eas q̄ debebāt sibi seruire: sic patuit in p̄mi hoīs ꝯditiōe: hinc est ꝙ cognouit oīa pertinētia ad humanā machinā construendā lōge excellētius q̄ Adā: & hac cognitiōe. ut dicit Thomas loco p̄allegato. q. xi. artic. i. aīa xp̄i cognouit ut eēt pfecta nō solū ea p que itellectus possibilis p agēs naturale posset reduci ad actū: & consequēter oēs scias humanas: sed ēt ea p que itellectus possibilis posset reduci ad actū per agēs supernaturalē. s. deū. Et sic cognouit oīa q̄ per diuinā reuelationē inotescunt hominibus: siue ptineāt ad donū sapie: siue ad donū ꝓphetie siue ad quodcūqʒ donū sp̄ūs sci. Requieuit. n. sup eum. ut dicit Isa. cap. ix. sp̄ūs sapie scie itellectus consilii &c. Et Ap̄ls. Collo. i. In eo sūt oēs thesauri sapiētie & scie dei. August. Sapia ad diuina: scia ad humana refert̄. Hec scia integre ponēda est in xp̄o. ratio secundū Tho. loco p̄allegato. q. ix. articu. iii. est: qa imperfectā aīam nō decuit deum assumere: & cū itellectus possibilis sit in potētia ad oīa itelligibilia. reducit aūt ad actū p itellcm̄ agētē sp̄es itelligibiles i ipso itellcū ponēdo: oē aūt qđ est in potētia est ipfectū: nisi reducat̄ ad actū: q̄re uerbū aīam assumēdo ne esset iperfecta: oīum sp̄es itelligibiles eidē ipressit: ad que itellect⁹ possibilis erat in potētia. Attn̄ ut dicit Alexāder loco p̄allegato. q. cxxx. Hac scia nō sil'r oīa specula bat̄. Quintā sciaʒ ponūt doctores. s. Alexāder loco p̄allegato. q. cxxvii. quā uocat scd̄m penalē naturā assumptaʒ. & Bonauētu. iii. d. xiiii. q. viii. & in breuiloqo pte. iiii. c. vi. uocat scd'ʒ sensibilē expiētiā. & ꝙ sensus nō pcipit rē nisi ad obiecti p̄ntiā: hic est ut dic̄ ꝙ scdʒ cognitionē sensitiuā: quā uocat ēt in. ii. expimētalē nō sil'r cognoscebat oīa: sʒ mō hec mō illa. Et ut dic̄ in. 3. q. viii. allegata. sicut xp̄s in itellectu habuit p q̄rtā sciaʒ cognitionē simplicis notitie: q̄ ꝯsistebat i hītib⁹ & specieb⁹ aīe xp̄i a p̄ncipio sue ꝯditiōis iditis ex bn̄ficio ꝯditoris: sic cognitionē expiētie habuit i sēsu: & h̄ ꝯsistebat in usib⁹ sensuū exterioꝝ scd̄m q̄rtā sciam. s. simplicis notitie. Scd̄m uero q̄ntaʒ ꝙ sensus exterior ad aliq̄d ꝯuertebat̄ de nouo: ad qđ p̄us nō fuerat: Hinc est ꝙ cognitiōe expiētie ꝓficiebat. ut dicit ap̄ls Heb. v. Didicit ex his q̄ passus est obediētiā. & Ambrosius dicit ꝙ in eo sensus ꝓficiebat human⁹. Sʒ hic ꝓfect⁹ scie expimētalis in xp̄o a nr̄o in duob⁹ differebat. Primo ꝙ xp̄s nō ꝓficiebat ueniēdo in notitiā rei p̄us icognite: sʒ qđ cognoscebat uno mō. s. p simplicē notitiā ꝓficiebat: ꝙ cognoscebat alio mō. s. p expiētiā. Scđo differebat: ꝙ ꝓfect⁹ nr̄ est scdʒ exn̄tiā: ꝓfect⁹ illi⁹. s. xp̄i solū erat scd̄m apparētiā. hec Bonauētura. Sic ergo pʒ q̄uo itelligit̄ illud Luce. z. Iesus ꝓficiebat sapia &c. Ex iaʒ dictis pʒ ꝙ aīe xp̄i plenitudo sapie & scie oīuʒ p̄n̄tiū p̄teritoꝝ & futuroꝝ exn̄tiū & possibiliū ē cōicata. Hinc est ꝙ ipse xp̄s dʒ dici: sicuti & est: maximus oīuʒ ꝓphāꝝ. ¶ Tertiū p̄dēs xp̄ʒ uerū: imo maximū ꝓphāꝝ fuisse: est ꝓphāꝝ originatio & auctoritas. Teste. n. Arist. in lib. de secretis secretoꝝ: oñdens causam ꝓphāꝝ dicit ꝙ est de⁹ excelsus & gloriosus. Vn̄ dicit ꝙ plurima reuelat sctis ꝓph̄is suis & iustis. Auic. x. meathy. dicit ꝙ ꝓphīa ē ex deo & ex missiōe ei⁹. Auerrois in lib. de somno & uigilia dicit ꝙ ꝓphīe sunt a deo: aut cū medio: aut sine medio. Ptolomeus idē ponit in suo cētiloq̄o. put exponit Aly in cōmēto sup p̄ma ꝓpōne di. ꝙ m'lti hn̄t ꝓphīaʒ p ispirationeʒ diuinā. Prophās sp̄ū scō locutos & nō uolūtate hūana ponit ap̄ls Petr⁹ in canon̄ sua. ca. i. Iohel idē ponit ca. z. dicēs. Sup seruos meos & ancillas meas effundā de sp̄ū meo. Seq̄tur. & ꝓphābūt. Cū ergo xp̄s fuerit uer⁹ de⁹: ut dicet̄ fructu & ꝯformitate. xiiii. hui⁹. ii. & sp̄ūs nō est ei dat⁹. s. ei⁹ aīe: & ut hō ad mēsurā: cū in eo habitet plenitudo deitatis: ac sup eū requeuerit: ut dcm̄ ē p Isa. ca. ix. Sp̄ūs sapie: scie: ꝯsilii: & itellect⁹: q̄re notitiā de⁹ aīe xp̄i eidē unite dedit plenissime oīa futura cognoscēdi. q̄re si p ꝙ ꝯcedēdū est ꝙ puri hoīes m'lti fuerūt ueri ꝓph̄e. ut pʒ in serie scripture: a fortiori ꝯcedi dʒ de hoīe deo: cui notitia oīuʒ est data. ut iā dicta oñdūt. ¶ Quartū ꝓpositū ꝯfirmās xp̄ʒ ueꝝ ꝓphāʒ eē & fuisse est testiū ueracitas & multiplicitas. Saraceni oēs xp̄m ꝯsitēt maximū fuisse ꝓphāʒ. Moises đ xp̄o prophetando dicit deum sibi dixisse. (ut habet̄ Deuteronomii. xviii.) Prophetā suscitabo eis de medio fratruʒ suorū similem tui: & ponam uerba mea in ore eius. Loqueturqʒ ad eos omnia que precepero illi: q

uerba eius que loquetur in noie meo audire noluerit: ego ultor existam.Ista non põt intelligi de quolibet ꝓpheta post moisen a deo directo pplo israelitico:sꝫ solũ de xpo.Rõ:qa est uidicta subsecuta cõtra eũ nõ audiẽtes:qa.n.nulla maior ultio a deo facta est:q̃ cõtra iudeos q xpm noluerũt audire:hec ꝓphia de ipo est: ut de mesia spãlr dicta.Prophia ipse xps uocatus est a populo.Mat.xxi.dicẽte.Hic ẽ iesus ꝓphia a nazareth galilee.A turba post suscitationem adolescentis in ciuitate Naiꝫ.Luc.vii.dicẽte.Propheta magn⁹ surrexit in nobis &c.A duob⁹discipulis eũtib⁹ in Emaus.Luc. xxiiii.Iesus fuit uir ꝓphia:potens in ope & in sermone.A muliere samaritana.Io.iiii.di.sibi.Dñe ut uideo ꝓphia es tu.Ab hoĩbus de qnqꝫ panibus saciatis. Io. vi.dicentibus.Hic est uere ꝓphia qui uenturus est in mũdũ.A ceco a xpo illuminato.Io.ix.dicẽte. Prophia est.A turba.Io.vii.dicẽte.Hic est uere ꝓphia.Sic ergo cũ a multis sit dictus ꝓphia nõ adulatorie:sed ueritate & experientia:xps est uere ꝓhia.¶Quintũ declarans ꝓpositũ est futuroꝝ ꝑdictio & ꝑclaritas. Ipse.n.cum sciret oĩa multis ꝑdixit futura.Et ut hoc uideatur clarius explicãdũ est ꝑ ea q̃ in scõ euãgelio ꝑdicta ab ipo iesu ostendunť.Prophetãdo enĩ xps ꝑdixit. Primo petro & andree eẽ futuros piscatores hoĩum.Mat.v. Et spãlr beato petro. Luc.v. Scdo de multoꝝ ad fidem cõuersione & iudeoꝝ dimissione Mat.viii. Multi uenient ab oriente & occidente:& recũbent cũ habraaꝫ &c.in regno celoꝝ.filii aũt regni eiciẽť foras &c.Tertio discipuloꝝ ꝑsecutionẽ.Mat.x.Tradent enĩ uos in cõciliis &c.Et Io.xvi.Venit hora in qua oĩs qui interficit uos:arbitreť se obsequiũ ꝓstare deo. Quarto de subministratiõe uerbi.Luc.xii.Spũs scũs docebit uos in illa hora qd loquami &c.Et Mat.x.Cũ aũt tradent uos:nolite cogitare qũo aut qd loquamini. Dabiť enĩ uobis in illa hora qd loquamini.Quinto Capharnaũ & aliarũ ciuitatũ punitionẽ.Mat.xi. Veh tibi capharnaũ &c. Veh tibi bethsaida &c.Et idẽ habeť.Luc.x. Sexto iudeoꝝ in iuditio finali condẽnationẽ.Mat.xii. Viri niniuite surgent in iuditio cũ gñatione ista & cõdemnabũt eã &c.Septio scribaꝝ & phariseoꝝ in peccato decessuꝫ.Io.viii.In peccato ur̃o moriemini. Octauo de humani generis ultima resuscitatiõe.Io.v. Mortui audient uocem filii dei & qui audierint uiuẽt &c. Nono de iudicii finalis executiõe.Mat.xxiiii.&.xxv. Videbũt filiũ hoĩs uenientẽ in nube cũ maiestate &c. Decimo de bonoꝝ a malis separatione.Mat.xii.Mittet filius hoĩs angelos suos & separabũt malos de medio iustoꝝ &c.Vndecimo de helie aduẽtu & destinatione.Mat.xvii.Helias uentur⁹est & restituet omnia. Duodecimo de futuroꝝ hereticorũ aduentu:& predicatione.Mat.xxiiii.Videte nequis uos seducat. Multi surgẽt pseudo ꝓphe &c.Tertiodecimo de antixpi a iudeis susceptione.Io.v.Si alius uenerit in noĩe suo illum suscipietis.Quartodecimo de electorũ futura per antixpm tribulatione.Mat.xxiiii. Tradent enĩ uos in tribulatione & occidẽt uos &c. Quintodecimo de antixpi uexatione.Mat.xxiiii.Cũ audieritis abhoiationem &c. Sequitur. Erit enim tribulatio magna qualis nunq̃ fuit &c. Sextodecimo de electorũ a deo debita distinctione:& distinctorũ a deo electione.Math. xxiiii.Erunt duo in agro:unus assumetur:alter relinquetur.Decimoseptimo de uigilantium a deo retributione.Mat.xxiiii.Beatus ille seruus:quẽ cum uenerit dominus:inuenerit uigilanteꝫ &c.Decimooctauo de diuitum post hãc uitã punitione.Luc.vi.Veh uobis diuitibus:qui habetis hic cõsolationẽ ur̃am &c. Decimonono de sue gl̃ie discipulis ostẽsione.Mat.xvi.Sũt quidã de hic stantibus:qui nõ gustabũt mortẽ:donec uideant filiũ hoĩs in regno suo. Et sequitur.cap.xvii. ꝙ post dies octo duxit eos in mõtẽ. Vigesimo d̃ stateris in piscis ore iuentiõe.Mat.xvii. Dixit iesus petro. Vade ad mare & mitte hamũ:& eũ piscẽ qui primus ascẽderit tolles:& aperto ore eius iuenies staterẽ:illũ summẽs da eis pro me:& pro te.Vigesimoprio de potestate & pctoꝝ absolutione.Mat.xviii.Quodcũqꝫ alligaueris sup terrã erit ligatũ & in celo &c. Vigesimo secũdo de iniuriarũ dimissione.Mat.xviii.Sic pr̃ ur̃ celestis faciet uobis:si nõ dimiseritis unusquisqꝫ fr̃i suo de cordibus ur̃is.Vigesimotertio de uite eterne pro dimissione mundi & abdicatione donatione. Mat.xix. Amen dico uobis:ꝙ uos qui reliquistis oĩa &c. Et sequiť.Centuplũ accipietis & uitã eternã possidebitis. Vigesimoquarto de gratie diuine a iudeis subtractione.Mat.xxi.Auferet a uobis regnũ dei:& dabiť genti facienti fructum.Vigesimoquinto.de ptis magdalene ꝑmansione.Luc.x.Maria optimã partẽ elegit : que nõ auferet ab ea.Vigesimosexto de sanctoꝝ a iudeis occisione.Mat.xxiii.Mitto ad uos prophetas & sapientes.sequitur.Et ex illis occidetis &c. Vigesimoseptio de hipocritarũ & phariseorum multiplici dãnatione. Mat.xxiii.Veh uob scribe & pharisei hipocrite. Vigesimooctauo de patris in spiritu adoratione. Io.iiii. uenit tps & nũc ẽ qñ ueri adoratores adorabũt pr̃eꝫ in spũ & ueritate &c.Vigesimonono de filii reguli sanatiõe.Io.iiii.Fili⁹ tu⁹ uiuit &c. Trigesimo de regni abiectiõe.Io.vi.iesus cũ cogitasset:ꝙ uẽturi eẽnt ut raperent eum & facerent regem:fugit &c. Trigesimoprimo de Iacobi & Ioannis passione per calicis degustationem.Mat.xx.Calicem meum bibetis &c.Trigesimosecundo de templi proiectiõe ad terrã. Mat.xxiiii. Amen dico uobis non relinqueť lapis super lapidem. Trigesimotertio de Ierusalẽ destructione. Mat.xxiii. Luc.xiii.&.xxix.Fleuit enĩ sup illã:ad terrã ꝓsternent te &c.Trigesimoquarto de futura sua passione.Mat. xx.Filius hoĩs tradeť principibus &c.& Mat.xxvi.& Luc.xviii.Trigesimoquinto de lazari morte. Ioã.xi. Lazarus amicus ur̃ mortuus est &c.Trigesimosexto. de sua proditione.Mat.xxvi.Vnus uestruꝫ me tradet &c.Trigesimoseptio de corporis sui passionati a magdalena iunctiõe.Mat.xxvi.Mittẽs hec unguẽtũ hoc in corp⁹ meũ:ad sepeliendũ me fecit. Trigesimooctauo.de petri trina negatione.Mat.xxvi. Ter me negabis &c.Trigesimonono.de discipuloꝝ scandalizatione. Mat.xxvi. Omnes quidem scandalum patiemini &c.Et ipsorum discipulorum a se recessu. Ioan.xvi. Ecce uenit hora ut dispergamini in propria:& me so-

lum relinquatis. Quadragesimo de hois portātis am-
phorā aque inuētiōe. Luc.zz. Inuenerūt sicut dixerat il
lis Iesus &c. Quadragesimoprimo de sua resurrectiōe
Io.3. Soluite tēplū hoc: & in triduo &c. Matth.xii. &
xvi. Sicut Ionas &c. Et Lu.xi. Tertia die resurget. Et
Math.xxvi. Quadragesimosecūdo spūs sancti in apo
stolos supuētiōe. Luc.xxiiii. Sedete in ciuitate: donec
iduamini uirtute ex alto. Et Io.xiiii. Ego rogabo prēz
& aliū paraclitū dabit uobis &c. & ca.xv. Cū uenerit
paraclit⁹ &c. Quadragesimotertio Petri mortē & ter
minatiōez. Io.zi. Amē dico tibi: cū eēs iunior cingebas
te. Seqtur. cū aūt senueris: alī⁹ cinget te: & ducet quo
tu nō uis: significās q̄ morte clarificatur⁹ eēt deū. Plu-
ra alia dn̄s & Saluator nr̄ futura nōnullis dixit: sz p̄fa
ta sufficiāt ad oñdēdū ipsuz multa futura p̄dixisse. Et
ꝙ ut hr̄ Deuter. xviii. Signū ueri ꝓphe a falso est si
id qd̄ p̄dixit eueniat: hinc est ꝙ cū supradicta oia pre
ter id qd̄ de ātixp̄o & finali iudicio p̄dixit: ope fuerit
adimpleta: uerū ꝓphaz fuisse xp̄m cōprobat. Ac q̄ nō
dū sunt ɔpleta sine dubio tenēdū est iplēda eē: ɔsiderā
do tā multiplicia ab ipso p̄dicta effectui iam mādata:
ꝙ ueritas p̄missoꝝ certitudo est futuroꝝ. ¶ Sextū oñ
dēs xp̄m uerū ꝓphaz & sūmū est sue mētis luciditas.
ut pz ex sacro eloq̄o. Et btūs Greg. attestat omel.i. su
p Ezech. Spūs ꝓphie nō semp mētib⁹ ꝓphaꝝ adest.
Rō ut dicit. ut cū nō hn̄t agnoscāt se ex dono hr̄e cuz
hn̄t. Et ponit exēplū de Heliseo: sup quē requeuit du-
plex spūs Helie. iiii. Re.ii. Qui tn̄ a muliere ad pedes
ei⁹ ruēte astrict⁹: cū eius discipulus & minister Giezi
uellet amouere eā dixit. Dimitte illā: ꝙ aia ei⁹ in ama
ritudine est: & dn̄s celauit a me. Et nō solū spūs ꝓphe
tie nō semp ꝓphis adest: sz ipos illuminādo diuersimo
de hoc pagit penes etates: ꝙ quosdā in pueritia illu- Diuersimode illuminat de⁹ uates ꝓphetaruz.
strat. sic Isaiā & Ieremiā. Quosdā in iuuētute. sic Eze-
chielē & Danielē. Quosdā in antiqtate. sic Malachiā.
& sic de aliis similib⁹: ut pz in serie ueteris testamēti.
ubi oñdit ꝙ qdā ꝓphico spū in diuersis etatib⁹ a deo
sunt illuminati. Illustrat eos uarie penes tpa diuersa.
ut.n. dic btūs Grego. omel.i. sup Ezech. Spūs ꝓphie
qn̄qz animū tangit ꝓphe de p̄senti sic Ioānē baptistā
dicētē. Ecce agnus dei &c. Io.i. Et tn̄ nō de futuro: qa
descēsum xp̄i ad ifernū nesciuit. pz ꝙ misit discipulos
ad xp̄m. Matth.xi. ut iterrogarēt eū. Tu qs es? Aliqn̄
tāgit de futuro & nō de p̄senti. sic Gen̄.xxvi. de Isaac
q Iacob in p̄ntia sui positū nō agnouit: cui tn̄ uentura
p̄dixit. De p̄senti & de futuro aliqn̄ tāgit. sic hr̄ de Ia
cob Gen̄.xxviii. q filios Ioseph oculis corporis nō ui
dit: sz p spm̄ & p̄ntes agnouit: & futura p̄dixit. De p̄-
senti p̄terito & futuro aliqn̄ tāgit. ut pz de Helisabeth
mr̄e Ioānis baptiste: q̄ de p̄nti Mariā mr̄ez dei agno-
uit. De p̄terito uerba dicta ab angelo ad Mariā sciuit:
& pficiēda in Maria ꝑ futuro ei dicta declarauit. De
p̄terito & nō de futuro aliqn̄ tāgit. sic Paulus. Naz de
p̄terito euāgeliū reuelatiōe didic: sed qd ei in ierusalē
ɔtingere debebat nō uidit: imo ignorauit. Act.zi. De
futuro: sz nō de p̄terito aliqn̄ tāgit. sic de Heliseo. iiii.
R.vi. q n̄ cognouit ubi ferrū ceciderat: & tn̄ sciuit qd
futurū de ipso erat. De p̄terito & futuro aliqn̄. sic de
Moise: q de p̄terito oia facta a deo & prib⁹ nouit. ut
pz p librū Gen̄. quē ɔdidit. Et de futuro: ꝙ ꝓphaz Ie
sum de gēte israelitica surrecturū p̄dixit. Deute.xviii.
Et nō solū tpib⁹ p̄fatis distinctis spūs ꝓphicus mētes
ꝓphaꝝ irradiat: sz in p̄fatis declarādo diuersimode i
quolz p̄fatoꝝ tēpoꝝ se hz. Incipiēdo a p̄nti diuersita
tem exhibet: ꝙ ex parte tāgit: & ex parte nō tāgit. sic
Petr⁹ sciuit uiros ad ianuā uenisse: sed ad qd nesciuit.
Act.x. De futuro ex parte tāgit & ex parte nō. ut pz d
filiis ꝓphaꝝ. iiii. R.ii. q sciuerūt Heliā tollēdū: sz igno
rauerūt eū nō iueniēdū. sic Heliseus. iiii. Re.xiii. sciuit
regē isrl' totiēs pcussoꝝ suos hostes quotiēs terraz p-
cuteret: & tn̄ quotiēs pcutere terrā deberet ignorauit.
Tāgit ēt quosdā ex ꝓximo: sz nō ex lōginquo. sic Sa
muelē: q sciuit Saul regē futurū & Dauid ꝙ ei succe-
deret: sz ꝙ Dauid eēt futur⁹ pr̄ xp̄i nō uidit. Quosdā
tāgit de lōginquo: sz nō de ꝓximo. sic Dauid cogno-
uit deū icarnādū: ad celos ascēsurū: & sessurū ad dex-
trā prīs: & tn̄ seruū Mifiboseth cōtra dn̄m suū mētitū
nō cognouit. De ꝓximo & lōginquo. ut Isaiam tāgit.
De lōginquo. ecce uirgo ɔcipiet. De ꝓximo Ezechiā
xv. ānis supuicturū p̄dicēdo. Itē ut dic Glo.i. Cori.iz.
Circa futurorū i spū uisionē est magna dr̄ia. Quidā ui
dēt futura: sz nō itelligūt. ut Pharao. vii. spicas &. vii.
boues: q nō itellexit qd significarēt. Quidā nō uidēt:
sz itelligūt. ut Ioseph. Quidā uidēt & itelligūt. sic Da
niel sōnū Nabuchodonosor uidit in spū: & qd signifi-
caret apparuit. Insup nō solū est differētia in p̄fatis: sz
ēt in modis manifestādi & illustrādi. Vn̄ dn̄s sua abdi
ta siue respectu p̄teritoꝝ siue p̄sentiū aut futuroꝝ re
uelat aliqn̄ p opa & facta. & ad istum possunt reduci
plures modi alii. uz. Prio operū significatiōe. ut pz d arca
Noe significāte ecclesiā: i q̄ saluāt hoies. Et Isaie locu
tus est dn̄s di. Solue saccū de lūbis tuis: significās cap
tiuitatē soluēdā iudeoꝝ. Secūdo figurarū & enigmatū
oñsiōe dicēte dn̄o. Nūeri.iz. ꝙ Moisi n̄ p enigmata &
figuras aut p sōnia & in uisiōe est loqut⁹: sz palā est
ei loqut⁹. Tertio signoꝝ & portētoꝝ exhibitione.
Exo.xx. Cūct⁹ ppls audiebat uoces: & uidebat lāpa-
des &c. Et cā dicit ibidē a Moise. Quarto scripture i-
p̄ssiōe. Dan̄.v. Vidit digitos man⁹ scribētis in pariete
&c. & qd significarēt dr̄ ibidē a Daniele. Quinto mi-
raculoꝝ opatiōe. sic Moises fec & Helias & alii q̄ spi
ritualr̄ aliud significabāt. Sexto flagelloꝝ icussiōe. sic
x. plage egypti. x. psecutiōes significarūt ecclesie. Se-
ptimo creaturarū iformatione. ps. Celi enarrāt gloriā
dei &c. Octauo bn̄ficiorū ipēsiōe. ps. In colūna nubis
loqbat ad eos &c. Alio mō de⁹ sua secreta & fiēda re
serat p dicta. & hoc pagit multis modis. put declarat
btūs Greg. xxviii. moral. ca. viii. sup. i. Iob. Nūqd ꝓdu
cit luciferū in tpe suo? Vbi dic ꝙ de⁹ loqtur in subie-
cta creatura. s. p angelū & suā idicat uolūtatez. Aliqn̄
uerbis solū & nō reb⁹. sic Io.iz. xp̄o dicēte. Pr̄ clarifi-
ca filiū tuū. Rn̄dit de⁹ pr̄ p angelū. Clarificaui &c. Ali
qn̄ reb⁹ & nō uerbis. sic Ezechieli oñdit spēz electri
&c. Oñdēs redēptorē nr̄m & aureā habuisse deitatē:
tn̄ carne uelatā: & angelicā claritatē miraculis ꝓtesta
tā. Aliqn̄ sil' reb⁹ & uerbis. sic ibi. Adā icrepādo & de-

ambulādo.In deambulatiōe recessuȝ ōndit a corde:& sui peccati agnitionē eū icrepādo. Aliqñ loqtur imaginibus oculis cordis ōnsis. sic Iacob Gene.xxvi. uidit scalā in uisiōe.Et Petrꝰ Act.x.uidit linteū &c̄.Et Paulus.Act.zo.uirū macedonē.Aliqñ loqtur imaginibꝰ ex aere assūptis & oculis corpis ōnsis.sic Abrae tres uiri apparuerūt:& sibi locuti sūt &c̄ ubi dic̄ Greg.Nisi.n. nobis angeli q̄dā interna nūciātes ad tps corpa ex aere sumerēt:exterioribꝰ ꝑfecto nr̄is obtutibꝰ nō appareret.Aliqñ loqtur celestibꝰ substātiis.s.p angelos. sic xp̄o baptizato uox sonuit de nube dicēs. Hic est filiꝰ meꝰ dilectꝰ.Aliqñ loqtur terrenis substātiis.sic p asinā Balaā reprehēdit.Aliqñ simul terrenis & celestibꝰ substātiis loqtur.Exo.3.Moises rubū ardentē uidit: & uocē audiuit loquētis.Aliqñ humanis cordibꝰ ita loqtur:ut ipse angelus mētis obtutibꝰ p̄sentet̄.ut pȝ i Zacharia.ca.iiii.Ecce angelus dn̄i q loq̄bat̄ &c̄.ubi Gregoriꝰ.Sepe.n.exteriꝰ nō apparēt:sȝ sic angelici sp̄ūs ꝓphetarū sensibꝰ uolūtatē dei inotescūt:atqȝ eos ita ad sublimia subleuāt: ut q̄cūqȝ in rebꝰ futura sunt in causis originalibus p̄sentia demōstrent.Sed istud debȝ sane intelligi:nō ꝙ angelus illabat̄ mētibꝰ:ꝙ hoc est solius dei:sȝ debet intelligi ꝙ mēti p̄sto est: uel p modū irradiātis:uel speculū offerētis:ul' lingue efficaciter exp̄mētis. Preter modos p̄dcōs sūt alii: qbꝰ p dicta mō singulari deꝰ sua occulta idicat. Et p̄mus est uocali exp̄ssione.sicut.Exo.3. deꝰ uocauit Moisen dū ad uidendū rubū iret. Secūdus est doctoꝝ eruditione: dicente xp̄o.Matth.x.Qui uos audit:me audit.Tertiꝰ est peccatorū ipropatiōe.Geñ.3.Adā:ubi es &c̄. Itē alio modo deꝰ occulta reuelat.& hoc est per uisionē.sicut dicitur Nūeri.iz.Apparebo in uisione. Et Isa.p̄mo. Visio Isaie &c.Sed uisio est triplex.uȝ.Corporalis.& hac uisione indicatū est Moisi a deo dei uoluntas & futura. Exo.3.qñ uidit rubū.& Ieremias ollā succēsam &c.Ieremie.z.Alia est uisio imaginaria.sicut Ezechiel uidit tēplū & oia ipsius:& ierusalē:& illuc fuit ductꝰ in sp̄ū. Tertia est uisio itellectualis.sicut Isaias uidit dn̄m & seraphin. Isa.vi. Et p̄fatis uisionibꝰ ꝓp̄he a deo sunt illustrati:& futura p̄dixerūt.ut patet in sacra scriptura euidēter. Modo alio deꝰ reuelat sua ꝓp̄his.uȝ. p somnia.ut Salomoni.Danieli.& Dauid sunt multa ꝓp̄hica reuelata. Sed ultimo deꝰ reserat p solā sp̄ūs sc̄i ispirationem: exteriori adminiculo remoto facti uel dicti somnii uel uisionis.sicut Dauid q dicebat.Audiā qd loquat̄ in me dn̄s deꝰ.de quo modo loqtur btūs Greg. in omel̄.pentecost.dicēs.Mox mētē tetigisse docuisse est.Et btūs Petrꝰ in p̄ma canoñ.ca.i.Sp̄ū sc̄ō misso d̄ celo loquuti sunt sancti ꝓp̄he &c.Prelibatis ergo modis & uiis futura & occulra : ut pȝ ex sacra scriptura: deꝰ reserauit & idicauit.Ex qbꝰ apparet.Primo ut dictū est ꝙ sp̄ūs ꝓp̄hie nō semp adest itellectui ꝓp̄haꝝ: ꝙ aliqñ sic & aliqñ nō.Secūdo apparet ꝙ nō uniformiter ꝓp̄he a deo illustrant̄: ꝙ aliq de p̄terito aliq respectu p̄ntis & alii respectu futuri. Tertio ꝙ distinctis modis ēt futura & occulta reuelādo deꝰ est locutus. ❡Sextū ad ꝓpositū nr̄m ut dixi ōndēs xp̄m uerum ꝓphetā est sue mētis luciditas: ꝙ ab instanti conceptionis cū aīa eius fuerit beata & deitati coniuncta non solum ab utero:sed in utero:& ante omnes fuit ꝓpheta:& omnia sunt ei reuelata:utpote deo unita immutatiue & copl'ata.In quo & quo oia nouit ut oīsciens noiet̄.Et cū in deo nihil scit p̄teritū seu futuꝝ:sed oia p̄ntia sunt:Hinc est ꝙ aīa eiꝰ bn̄dicta oia p̄ntialr̄ scit in deo & deo & a deo : q̄re p̄terita p̄ntia nouit & futura:quis ipsi oia sint p̄ntia ut dictū est. Ac cū psonalr̄ deitati sit unita: & iseparabilr̄ deitatē otinue otēplet̄ unico & solo modo cernēdo deitatē cui coīungit̄ oēs modos uias & formas noscit & agnouit : q̄re sua mēte illustrata exñte secure dicere possumꝰ ipsuȝ esse & fuisse maximū ꝓp̄haꝝ.Et illū ꝓp̄haȝ excellētissimū:q uēturꝰ est in mūdū.Quibꝰ oībꝰ apparet clare d̄claratū dn̄m Iesum ꝓp̄haȝ eē & fuisse lucidū. ꝓut dicebat p̄ma ps huiꝰ sexte conformitatis.

❡Secunda pars fructus.vi. & decimaoctaua in ordine.Franciscus radiat̄. Expositio.

Ssentia diuina cū oia rep̄sentet:ut pote speculū:exēplar:ars:& ratio oium extra se fiēdoꝝ: ac efficacissima sit in operando:utpote oīpotēs: hinc est ꝙ reuelare pōt q̄ trāsiere p̄ntia sūt & futura. prout uult qñ & q̄uō:simul & successiue:q̄busue placet & dictat reserādū sua ꝓuidētia: q̄ mūdialis fabrica agit̄ & gubernat̄.Quapropter sua sapia:cuiꝰ nō est numerꝰ:uolens ecclesiā suā hoiuȝ gradibꝰ ordinare diuersis.iuxta dictū apl̄i.Eph̄.iiii.Quosdā dedit ap̄los:quosdā aūt prophetas:alios euāgelistas: alios aūt pastores:& doctores ad ɔsumationē sc̄oꝝ in opus ministerii in edificatiōnē corporis xp̄i:donec occurramꝰ oēs in unitatē fidei & agnitionis filii dei in uirū pfectū in mēsurā etatis plenitudinis xp̄i. Apl̄iqȝ dictū sit itelligēdū sicut a potiori iam dicti denoīent̄ statꝰ & gradus.Cuiꝰ rō est ꝙ idem reptus est apl̄s euāgelista & ꝓp̄ha.uȝ.Ioānes euāgelista.& sic de aliis.Et sicut in p̄mo statu ecclesie est factū:sic in aliis. & precipue beati F.tpe:& in suis fratribꝰ:ac in ipso.Ipsuȝ.uȝ.cū pluribꝰ socioꝝ uere faciēdo ap̄los p imitationē pfectā uite xp̄i.euangelistas p p̄dicationē:ꝓp̄has p irradiationē plenissimā futurorū & reserationē.& sic eē: ꝙ de fratribꝰ socius & filiis btī F.lib.i.ɔformitate.viii.pte.ii.est patefactū: id restat ōndēdū de p̄re ipso btō F. & ꝙ uere apl̄m ōndit ɔformitas.ix.p̄mi lib.in pte.ii. Euāgelistā & p̄dicatorem ac iformatorē reserauit ɔformitas.x.&.xii. p̄mi libri:cōsequēter est hic declarādū q̄uō a xp̄o deo factꝰ est ꝓp̄ha p̄clarꝰ & excellēs.ꝓut hec.z.ps istiꝰ cōformitatis declarare intēdit:cū dicat.Franciscus radiat̄.a quo:certe a deo.Et quo: certe sp̄ū ꝓp̄hico.Et sic eē p exēpla est demōstrādū:quoꝝ exemploꝝ testificātiū eū radiatū sp̄ū ꝓp̄hico.Primū ē d̄ quo dic̄ legēda triū socioꝝ. Cū eēt b.F.adhuc sc'aris:& i captiuitate positꝰ pusinoꝝ cū multis suis cōciuibꝰ: & die q̄dā cū captiui ɔtristarēt:& ip̄e exl'taret: sup h̄ tāq̄ fatuꝰ redargutꝰ a

ꝙ b.F.sp̄ū ꝓphetico claruerit.

quodã q̃ i carcere letabat̃:uiua uoce btũs F. rñdit di. Quid putatis de me? adhuc adorabor p totũ mũdũ3. Scd3 exẽplũ.ponit̃ ibidẽ.Cũ.n.sclaris exñs suis nouis uestimẽtis militẽ paupẽ cõtexisset:& nocte sequẽti se sopori dedisset ac palatiũ uidisset cũ militarib? armis crucis signaculo isignitis:ipmq3 suũ fore militũq3 suorum si uexillũ crucis cõstãter assumeret audisset:a sõno leuat? cũ letitia magna p̃ solito eẽt repletus:iterrogatus de letitie cã:rñdit pphice ingens.Scio me magnum principẽ futurũ.Idipsum ponit frater Thomas in sua legẽda.Tertiũ exẽplũ ponit̃ in legẽda trium sociorum.Secularis adhuc exñs cũ sero quodã cum sociis cenasset:& demũ irẽt socii añ ipm cãtando: ipse uero post ipsos ibat baculũ in manu q̃si dñs portãs nõ cantans s3 meditãs:uisitat? a dño tãta est dulcedine repletus:q̃ nec loq poterat nec moueri : adeoq3 dcã dulcedine est perfusus:ut nihil sentire uel audire posset nisi dulcedinẽ illã.Sicq3 eũ a sensu carnali alienauerat: q̃ si fuisset totus frustatim incisus non potuisset de loco se mouere.Cũ uero socii ei? retro respicerẽt & uiderent eũ a se ita remotũ: reuertẽtes ad ip3 territi cernũt ipsum iã q̃si in uirũ alterũ mutatũ: interrogantesq3 eũ dixerũt.Quid cogitasti q̃ nõ uenisti post nos: forsitan uxorẽ accipe cogitasti? Quib? btũs F.uiua uoce rñdit Verũ dixstis.q̃ nobiliorẽ & ditiorẽ ac pulchriorẽ spõsam q̃ unq̃ uideritis accipe cogitaui.Hec aũt a deo inspirat? dicebat de religione quã suscepit ceteris paupertate nobiliorẽ pulchriorẽ & ditiorẽ. Quartũ exemplũ ponit̃ in.ii.pte legẽde maioris. Nã post mũdi abdicationẽ factã a btõ F.corã epõ cũ de Assisio recederet & iret p quãdã siluã a latronib? agressus & iterrogatus qs eẽt? pphica uoce rñdit.Preco:inqt:sum magni regis.& sic fuisse.z.conformitas p̃mi lib.oñdit.Quintũ exẽplũ ẽt ponit̃ in legẽda triu3 sociorum.q̃ btũs F.iuxta mãdatũ sibi factũ e cruce:iam mũdo abdicato:cũ operi intẽderet sancti Damiani:ad trãseũtes & habitãtes iuxta ipsa3 ecclesiã gallice cãtabat alta uoce di.Venite & adiuuate me in ope ecclesie.S.Damiani:q̃ futura est monasteriũ dñarũ: quarũ fama & uita in uniuersali ecclesia glorificabit̃ pr̃ nr̃ celestis.Ad lr̃a3 adimpletũ fuit: q̃ fuit postmodũ monasteriũ.S.Clare & pauperũ dñarũ.Sextũ exẽplũ ponit̃ in.3.pte legẽde maioris de fratre Egidio: quẽ ad ordinẽ recipiẽdo btũs F. de eo p̃dixit. q̃ l3 eẽt idiota & simplex ad excelse ɔtẽplatiõis apicẽ sublimãdus eẽt:& sic euenit.ut lib.i. cõformitate.viii.est dictũ.Septimũ exẽplũ ad hoc est ut ponit̃ in legẽda triũ sociorum.Fratre Egidio iam ad ordinẽ recepto:cũ iuisset cũ eo ad Marchiã: dixit ei beat? F.dilatationẽ sui ordinis pphetãdo.Frater Egidi:nr̃a religio similis est piscatori qui mittit retia sua in aquã capiẽs pisciũ multitudinẽ:& paruos in aqua relinqns: magnos eligit in uasa sua.sicq3 pphauit ordinẽ dilatãdũ.Ordinis ẽt dilatationẽ & p̃uidit & fratrib? añdixit ut dic̃ legẽda maior pte.3. Nã btũs F.cũ in quodã loco solitario ãnos deploraret adolescẽtie uõ sine culpa trãsactos:certificat? fuit a dño de remissione plenaria oiu3 delictorum. Rapt? deide supra se ac in quoddã mirandũ lumẽ tot? absort? dilatato mẽtis sinu:q̃ circa se & filios suos futura erãt:luculẽter aspexit. Vñ reuersus ad frẽs inqt. Cõfortamini charissimi & gaudete i dño:nec q̃ pauci estis efficiamini tristes:nec uos terreat mea uel ur̃a simplicitas:qm̃ sic a dño mihi in ueritate oñsu3 est:in magnã multitudinẽ faciet uos cresce re dñs:sueq3 bñdictiõis gr̃a mltiplr̃ dilatabit.Hec uidit dũ q̃tuor soli eẽnt frẽs. Octauũ oñdẽs ppositũ est id qd̃ btũs F.dũ ad senariũ nũerũ excreuissent:eis dixit.ut dic̃ legẽda triũ sociorum & fr̃is Thome.Nolite: iqt:timere:q̃ pusilli & isipiẽtes uidemini:s3 secure penitẽtiã ãnũcietis:ɔfidẽtes in dño:q uicit mũdũ:q̃ spiritu scõ loquet̃ p uos & in uobis ad exhortãdũ oẽs ut cõuertant̃ ad ipsu3 & ei? mãdata obseruẽt. Iuuenietis quosdã hoies mãsuetos:fideles:& benignos:q cũ gaudio uos & ur̃a uerba recipiẽt.Aliosq3 plures infideles supbos blasphemos:q exprobrãtes resistẽt uob & his q̃ dicetis.Ponite ergo in cordib? ur̃is patiẽter & humiliter oĩa tolerare. S3 hec cũ frẽs audissent:timere ceperũt:ad quos.S.F.ait.Nolite timere:qm̃ nõ post multũ tp̃s ueniẽt ad uos multi sapiẽtes & nobiles:erũtq3 uobiscũ p̃dicãtes regib? & p̃ncipib? & populis multis. Multi uero ɔuertent̃ ad dñm:& p uniuersu3 mũdũ mltiplicabit de? familiã suã & augebit.Et dixit.Vidi plenas ad nos ueniẽtium uias. Veniũt fracigene:festinãt hyspani: theutonici currũt & anglici & aliarum diuersarũ linguarũ accelerat magna mltitudo.Hoc eẽ ipletu3 oñdũt loca ordinis sita in qualib3 orbis pte.ut ɔformitas.xi.p̃mi lib.declarat.Nonũ exẽplũ ad hoc est illud qd̃ dicit.viii.ps legẽde maioris.Cũ btũs F. p approbatiõe regule papã Innocẽtiũ.3.adiret:& uisionẽ aspexisset de arbore ingẽti:cui? sũmitatẽ facillime a se ap p̃hẽsam curuabat ad ima:inclinationẽ ad se sũmi põtificis & ad socios p̃dixit.& sic euenit.Decimũ exẽplu3 est rñsio facta p btm̃ F.sũmo põtifici dicto.D.Innocẽtio.3.Qui cũ diceret btõ F. q̃ uita quã seruar̃ petebat sibi nimis uidebat̃ dura.Rñdit btũs F. Nõ est formidandũ q̃ fame pereãt eterni pr̃is filii & heredes:q ad imaginẽ regis xp̃i p spũs sancti uirtutẽ de paupe mr̃e nati: & ipsi p spm̃ pauptatis sunt in relgione paupcl̃s gñandi.Si.n.de? regnũ celorum suis imitatorib? pmisit q̃to magis illa subministrabit: q̃ cõiter largit̃ bonis & malis? Vndecimũ exẽplũ est fr̃is Morici de ordine intrãdo p̃dictio.Cũ.n.ipse grauiter eẽt infirm?: supplex fact? btõ F.eidẽ btũs F.de micis panis & oleo qd̃ coram uirgine ardebat:misit antidotũ p frẽs:dicẽs eũ liberãdũ:& ut bellatorẽ strenuũ:ordini suo.s.nr̃o minorũ & aciei adiungẽdũ.& sic euenit. Fact?.n.est frater minor:uita & sanctitate insignis:& iacet in urbe ueteri.Duodecimũ exẽplũ est ad hoc illud qd̃ hr̃ in legenda maiori pte.iiii.qñ figurat? est in curru igneo & apparuit fratrib?: & tũc ɔscie frm̃ adinuicẽ nude facte sunt.Et btũs F.ad frẽs reuersus cepit secreta cordiũ rimari & futura p̃dicere.ut dictũ est fructu & ɔformitate.xv.in ordine:&.iii.hui? lib.ii.& tũc spm̃ Helie sup eũ qeuisse ueraciter ppenderũt. Tertiũdecimũ exẽplũ ad hoc est ut hr̃ q̃si in fine legẽde triũ sociorum qũo spũ pphico p̃uidit.D.Vgolinũ hostieñ. epm̃ sublimãdũ ad papatũ:& sibi p̃dixit hoc. Et q̃ diuina reuela

tione hoc sciebat ipsu3 futurum sũmũ pontificem:hoc semp p̄nũciabat ei in oĩbus lr̃is:q̄s eidē scribebat: uocans ipsu3 pr̄e3 toti⁹ mũdi sic scribēdo. Venerabili in xp̄o pr̄i toti⁹ mũdi &c̄. Sicq3 factũ est ut post.D. Honoriũ.3.ad papat⁹ apicē sublimat⁹:dict⁹ est.D.Gregori⁹.ix.deuotissim⁹ btõ F.& ordini suo. Quartũdecimũ exēplũ est de quo dc̄m ē ɔformitate.iz. p̄mi li.p̄te z. q̄n btõ F. p̄ge: e uolēti ad frāciā:dictus Cardinalis florētie exn̄s dixit.Ego nolo ꝙ tu uadas ultra mõtes: ꝙ multi p̄lati sunt q̄ libēter ĩpedirēt bona tue religionis in curia romana. Ego aũt & alii Cardinales q̄ ipsam religionē diligim⁹ libēti⁹ ꝓtegem⁹ & adiuuabimus eā si mãseris in circuitu isti⁹ ꝓuincie.Cui btũs F. r̄ndit ꝙ ex quo alios fr̄es miserat ad orbis p̄tes & ipse ire debebat:al'r eēt ad sui uerecũdiā:ꝙ ipse nõ pateret q̄ ipsi erāt passuri.Et cũ Cardinalis diceret.Quare misisti fr̄es ad moriēdũ fame & ad tribulationes alias sustinēdas? r̄ndit ei b.F. magno feruore & ꝓphie sp̄ũ dicēs.Dñe:uos putatis ꝙ solũmõ ꝓpter istas ꝓuincias miserit fr̄es dñs: s3 dico uobis in ueritate ꝙ dñs elegit & misit fr̄es ꝓpter ꝑfectũ & salutē aiaꝶ oĩu3 hominũ hui⁹ mũdi.Et nõ solũ in terris fideliũ: s3 ēt in terris infideliũ recipient:& multas aïas lucrabunt. De q̄bus uerbis Cardinalis ipse fuit ualde mirat⁹.Quintũdecimũ exēplũ ad h̄ est.ꝙ btũs F. ut hr̄ in legēda antiq̄:animās fr̄es ut irēt ꝓ elimosina ɔfidēter: iter alia dixit.In ueritate dico uobis ꝙ ml'ti ex nobiliorib⁹ seculi uenient ad istā cõgregationē: & ꝓ magno honore & gr̄a habebũt ire ꝓ elimosina.& sic fc̄m est. ut dc̄m est lib.i.ɔformitate.viii.p̄te.ii. de Rege Ioãne Ierusalem & Imperatore Cõstātinopolitano:& de Rege Armenie Ioãne:& de aliis filiis Regũ: & de multis aliis nobilibus:q̄ seculo dimisso ad ordinē uenientes ꝓ pane libēter iuerũt. Sextũdecimũ exēplũ hoc oñdēs est.ꝙ cũ sibi a deo eēt reuelatũ(ut ipse dic̄ in testõ suo)ꝙ in p̄dicatiõe in p̄ncipio & q̄n salutabat diceret.Dñs det uobis pacē:q̄dãq3 ex sociis ei⁹ diceret btõ F.ꝙ aliq̄ de h̄ scãdalizabant:r̄ndit b.F. Dimitte illos dicere:ꝙ nõ p̄cipiũt q̄ dei sunt.s3 & noli uerecũdari:q̄m adhuc nobiles & p̄ncipes hui⁹ mũdi de hac salutatiõe tua tibi & aliis fratrib⁹ reuerētiā exhibebũt:& est adimpletũ:ꝙ ml'ti xp̄i inimici ꝑfecta pace p btm̄ F. & fr̄es eidē sũt federati.Decimũseptimũ exēplũ ad hoc est:ꝙ statum sui ordinis usq3 ad nouissimũ diē ut uidit p̄mãsurũ: sic & q̄d acturũ.Nã oĩa in ordine uētura de⁹ eidē orãti semel in loco.S. Marie de angelis sub uisiõe statue q̄ apparuit Nabuchodonosor regi oñdit.Dũ.n.oraret oculis ei⁹ corporalib⁹ & corã ipso apparuit q̄dã statua q̄ hēbat caput aureũ & faciē pulcherrimã.pect⁹ & brachia de argēto.uētrem & femora de ere. tibias aũt de ferro:pedes uero ex parte terreos et ex parte fictiles: & erat uestita de sacco:de quo sacco multũ erubescere uidebat.Qua uisa cepit uehemēter mirari de illius pulchritudine indicibili & de ei⁹ mira magnitudine. insup de erubescētia quã hēbat de sacco quo erat sic induta.Et cũ sic miraret & intēte aspiceret caput eius pulcherrimũ & speciosam faciē:statua ipsa locuta est btõ Frãcisco dicēs.Quid miraris? De⁹ misit me ad te

De statua q̄ apparuit btõ F.

ut in me disceres que circa ordinē tuũ sunt uentura & futura. Caput aureũ q̄d in me uides & facies tã decora est p̄ncipiũ tui ordis positu3 in altitudine euãgelice ꝑfectiõis.Et sicut ipsi⁹ metalli sub̄a est cunctis metallis p̄ciosior & locus capitis mēbris cũctis eminētior: ita principiũ tui ordinis est tãte p̄ciositatis ꝓpter fraternã & aureã charitatē & ꝓpter angelicã honestatē: & tãte altitudis ꝓpter euãgelicã paup̄tatē:q̄ tot⁹ mũdus mirabit.Et regina sabba.i.sancta mr̄ ecclesia mirabit & dilatabit in corde suo: cũ uidebit in primis electis ordinis tantã xp̄i pulchritudinē:sanctitatis & sapiētie sp̄ũalis splēdorē tãq̄ in angelicis speculis relucētem.Et bti erũt q̄ illoꝶ primoꝶ lapidũ p̄ciosorũ: imo capitũ aureoꝶ uirtutes & mores xp̄o se total'r conformãtes studuerint imitari:magis illoꝶ celesti pulchritudini q̄ florētis mũdi fallaciis adherēdo.Pect⁹ uero & brachia de argēto est sc̄d's tui ordinis stat⁹: q̄ tãto est primo iferior q̄tũ est inferi⁹ argētũ auro. & sic argētũ p̄ciositatē claritatē & sonoritatē h3 magnã: sic iste status h3 fr̄es nobiles gñe:claros sc̄ia:& sonoros p̄dicatione & sublimes:in tantũ ꝙ aliq̄ eoꝶ ad papatũ:aliq̄ ad cardinalatũ: & ad ep̄atũ plurimi assument. Et ꝙ p pectus & brachia oñdit hominis fortitudo:in illo t̄pe excitabit dñs in isto ordine tuo hoies sc̄ia argentatos & p̄claros uirtute:q̄ tam sc̄ia q̄ uirtutib⁹ defendēt religionē istã:& ēt uniuersam ecclesiã a multiplicib⁹ ipugnationib⁹ demonũ:& a uariis ĩpulsionib⁹ hoĩu3 imp̄ioꝶ. S3 q̄uis mirabil'erit gñatio illa: erit tñ ad statũ prioꝶ ꝑfectissimũ inferior: s3 sic est respectu p̄mi status sic argētũ respectu auri.Post hoc est terti⁹ stat⁹ in ordine:q̄ uētri ereo sĩlabit & femorib⁹ ereis.Quia sic es extimat in minori p̄cio q̄ argētũ: ita illi de statu tertio erũt primis secũdisq3 minores.Et q̄uis tãq̄ es in numerositate & multa latitudine p orbis spacia distēdētur:tñ erũt de his:quoꝶ de⁹ uēter est & gloria religionis in ɔfusiõe eoꝶ q̄ sola q̄ terrena sũt sapiũt. Et q̄uis p̄p sc̄ia3 hēant linguã tãq̄ es sonãs & mirabilē:erũt tñ dilectores uētris & femoꝶ.Heu heu reputabunt ap̄d dñm:ut ait ap̄ls.Sicut es sonãs aut cymbalũ tiniēs:ꝙ aliis resonabũt uerba celestia: & q̄si ex femore sp̄ũales filios gñabũt: & oñso aliis uite fonte ipsi uētre arido gr̄a adherebũt in terra.Post istos uero erit q̄rt⁹ status terribilis & pauēdus: q̄ tibi nũc oñdit in tibiis ferreis.Nã sic ferrũ domat & dissipat es:argētũ:& aurũ: ita stat⁹ ille erit tante duriciei & ferree prauitatis : ꝙ ex frigiditate & horrida rubigine:ac ferreis morib⁹ illi⁹ p̄iculosi t̄pis:obliuioni tradent q̄cũq3 bona: q̄ charitas aurea primoꝶ:& argētea ueritas secũdoꝶ: & erea siue sonora loq̄citas tertioꝶ hedificauerat in sancta eccl'ia dei & d.nr̄i Iesu xp̄i. Tñ sic tibie sustinent corp⁹:ita ille i q̄dã fortitudine ferrea.i.rubiginose hypocrisis corp⁹ordis sustētabũt. Et tã uēter p̄dict⁹ q̄ tibie iste ferree latebũt sub uestib⁹: q̄a sub religiõis habitu ɔtegent:habitũ q̄dē religiõis & pietatis hn̄tes: intrinsec⁹ aũt sunt seu erũt lupi rapaces.Et isti tales solu3 uētri seruiētes & ēt rubiginosi & ferrei mũdo q̄dē latētes:s3 dño manifesti: q̄a p̄ciosissima bona ad nihilũ.s.praue uite maleo redegerũt:Ideo ipsi tãq̄ ferrũ di

Vĕter st
tue ene

Nota.

uersarũ igne tribulationũ & maleis angustiarũ terribili affligẽt: ut nõ solũ demonũ: sʒ ẽt rectorꝝ seculi cũ cladib⁹ secularib⁹ & ignib⁹ & carbonib⁹ excoqũt: ut potentes potẽter tormẽta patiant̃. Et ꝙ ꝑ irreuerẽtẽ duritiã peccauerũt: ab irreuerẽtib⁹ durissime torqbunt̃. Propter aũt illas angustias ad tãtã ĩpatiẽtiã mouebuntur ꝙ sicut ferrũ qđ oib⁹ metallis resistit: sic se oib⁹ opponẽt: ita ꝙ nõ solũ potestatib⁹ secularib⁹: sʒ ẽt spũalib⁹ obstinate resistẽt: putãtes se tãq̃ ferrũ posse oĩa cõculcare: pp qđ deo maxime displicebũt. Quint⁹ uero stat⁹ erit ex pte ferreũ q̃tũ ad hypocritas supradictos: & ex pte terreũ q̃tũ ad illos: q secularib⁹ negociis se totalr̃ miscebunt. Et sic uidisti in pedib⁹ ꝙ testa ex luto cocta & ferrũ simĩ apparuit: q̃ tñ uniri nullaten⁹ possunt: ita erit in extremo statu illi⁹ ordinis: ꝙ oriet̃ tãta diuisio & tã abominãda inter ambitiosos hypocritas & testeos ex luto tpaliũ ɔcupiscẽtia carnis excoctos: ꝙ sic testa & ferrũ neqbũt ex discordia maxima ɔuenire. Et cõtẽnẽt nõ solũ euãgeliũ & regulã: sʒ ẽt testis ferreis: hoc est: prauis affectionib⁹ & ĩmũdis ɔculcabũt oẽʒ sancti ordinis disciplinã. Et sic testa & ferrũ diuisa sunt inuicẽ: ita mlti ipsoꝝ diuident̃ inter se intus & extra. Intus qdẽ ɔtẽtiose uiuẽtes. extra uero partialitatibus & tyrãniis secularib⁹ adherẽtes: pp qđ ueniẽt in tãtã displicẽtiã oĩuʒ ꝙ nõ solũ uix in terris intrare poterũt uł morari: sʒ uix portare habitũ manifeste: & mlti eoꝝ punient̃ & destruent̃ tormẽtis horribilib⁹ ꝑ homines sclares: ꝙ tã abomiabiles pedes dom⁹ & oẽ solũ uitabit. Hoc aũt totũ ueniet illis: ꝙ totalr̃ ab aureo capite recesserũt. Bti aũt erũt illi q in illis pic̃losis diebus ad p̃ciosi capitis monita reuertent̃: ꝙ tãq̃ aurũ in fornace ꝓbabit illos: & q̃si holocausta medullata coronã accipiẽt in eternũ. Sacc⁹ de quo sũ ĩduta: de quo erubescer̃ uideor: est scã pauptas: q̃ cũ sit toti⁹ ordinis decor & speculũ & custodia singl'aris & corona & fũdamẽtũ oĩmode sanctitatis: deficiẽtib⁹ tñ oib⁹ studiis uirtuosis. (ut dictũ est supra) de ipsa. s. pauptate scissima filii degeneres erubescẽt. & abiectis uilib⁹ indumẽtis eligẽt p̃ciosa: & capas uarias anxie & simoniace ꝓcurabũt. Felices uero & bti erũt q usq̃ʒ in finẽ ꝑseuerauerint in his q̃ dño ꝓmiserũt. Et his dictis: statua illa disparuit. Et b. F. de his uehemẽter admirans: oues suas tãq̃ bon⁹ pastor pñtes & futuras dño cum multis lachrimis recõmẽdauit. Qua uisiõe & aliis plurib⁹ reuelationib⁹ futura oĩa frũʒ uidit & p̃dixit. Predixit. n. frib⁹: teste frẽ Leone: de hedificatõe sumptuosa locoꝝ di. Frẽs mei: post nos ueniẽt frẽs nr̃i: q faciẽt magnas domos in qb⁹ notabiles secl'ares honorifice habitare possent: & tunicas faciẽt ualde bonas: sʒ sufficit mihi in tpe illo ꝙ frẽs custodiãt se a pc̃tis mortalib⁹. Predixit ẽt ꝙ frẽs ĩduerent̃ p̃ciosis uestimẽtis di. cũ dolore maxĩo ꝓuidẽs futura. Adhuc tãtũ relaxabit̃ rigor & dñabit̃ tepor ꝙ filii paupis nõ uerebunt̃ portare ẽt scharlaticos pãnos solo colore mutatos. Predixit btũs F. ꝑ frẽs ordinis multa mala exẽpla dari debere: & multos ordinẽ intraturos futuros meliores p̃decessorib⁹ suis di. Veniet tp̃s ꝙ malis exẽplis maloruʒ frũm hec dei dilecta religio diffamabit: ita ut pudeat exire in publicũ. Qui uero tũc tpis ad suscipiẽdũ ordinis habitũ uenerit: sola scĩ spũs opatiõe ducent̃: & nullã in eis maculã caro ĩpinget & sanguis: erũtq̃ʒ uere a dño bñdicti. & lʒ in eis fuerint opatiões meritorie: tñ frigescẽte charitate q̃ facit scõs opari ferueter: uẽture sunt illis tentatiões imẽse. & q in tpe illo fuerint iuẽti ꝓbati: erũt suis p̃decessorib⁹ meliores. Veh q de sola specie & apparẽtia ɔuersatõis religiose sibi plaudẽtes & in sua sapĩa & scĩa ɔfidẽtes iuẽti fuerint ociosi. i. nõ exercitãtes se in opib⁹ uirtuosis & in uia crucis & penitẽtie in pura obseruãtia euãgelii: qđ ꝓfessiõe tenentur pure & simplr̃ obseruare. Isti. n. nõ resistent ɔstãter tentationib⁹: q̃ ad ꝓbationẽ electoꝝ a deo pmittent̃. Qui uero ꝓbati fuerint & approbati accipiẽt coronã uite: ad quã exercitat eos interim malitia pfidoꝝ & reꝓboꝝ. Predixit b. F. frẽs a dño ɔfundẽdos: q irẽt ꝑ uiam sapĩe & scĩe: & dicebat fratrib⁹ talib⁹. Per urãʒ sapientiã & scientiã de⁹ uos ɔfundet: & ego ɔfido in castaldis dñi. i. demonib⁹: ꝙ ꝑ ipsos puniet uos dñs: & adhuc redibitis ad statũ urm cũ uitupio urõ uelitis nolitis. Predixit ẽt ꝙ frẽs q ꝓpter studiũ scĩe orõneʒ dimitterent: ad p̃stinã uocationẽ qñ uoluerint redire nõ poterũt. ¶ Et dicebat. Multi fratres occasiõe hedificãdi alios dimittent uocationẽ suã. uʒ. scãʒ humilitateʒ: purã simplicitatẽ: orõnẽ: & deuotionẽ: atq̃ʒ dñãʒ nr̃ãʒ pauptatẽ. & ɔtinget illis ꝙ uñ putabũt magis imbui. i. deuotiõe ĩpleri: & accẽdi amore: & illuminari cognitione dei ꝓpter intellectũ scripture: ĩde occasionalr̃ intus remanebũt frigidi & uacui. & sic ad p̃stinaʒ uocationem redire nõ poterũt: ꝙ tp̃s uiuendi scḋm uocationem suã in uano & falso studio amiserũt. & timeo ꝙ illud qđ hr̃e uident̃ auferat̃ ab eis: ꝙ id qđ datuʒ erat illis. i. uocationẽ suã tenere & imitari neglexerunt. De fratrib⁹ q uota religionis trãsgrediũt̃ btũs F. ꝓphauit dicẽs. ꝙ inimici q sunt castaldi dñi: ad puniẽdũ in pñti & in futuro: sument de illis uindictã q trãsgrediunt̃ mãdata dei & uotũ ꝓfessiõis sue: & faciẽt eos corrigi ab hoib⁹ hui⁹ seculi in ĩproperiũ & uerecũdiã ipsoꝝ: & sic reuertent̃ ad uocationẽ & ꝓfessionẽ suã. Btũs F. ut dixit frater Coradus de ofida: p̃dixit sui ordinis dilatationẽ: quã oñdit xp̃s btõ F. apparẽdo ei dũ oraret in loco. S. Marie de angelis. Oñdit. n. xp̃s ei uias plenas hoib⁹ ab oriẽte: occidẽte: meridie: & septẽtriõe: ad ordinẽ ueniẽtib⁹. Et de ɔditiõe frũm sub specie pomi pulcherrimi: sʒ in fine pulchri & amari eidẽ p̃dixit. & ꝙ diabolo potestas ɔtra ordinẽ daret̃ q mũdũ icitaret ɔtra frẽs i tãtũ ꝙ frẽs ad deserta fugiẽt: & ibi ip̃e xp̃s pascet eos: sic pauit filios isrl' in deserto. ¶ Decimũseptimũ oñdẽs hoc: est ꝙ btũs F. p̃dixit scisma: qđ nũc est in ecclesia scã dei đ antipapa: & pl'a alia ẽt de ordine p̃dixit: sic socii retulerũt bti F. & frater Leo scripsit btm F. intellexisse uẽture & future tribulatiõis ꝑ spm scm tpa appropinq̃re: in qb⁹ spũalr̃ & tpalr̃ pplexitates & discrimina inũdarẽt: & charitas multoꝝ refrigesceret: & supabũdaret iniq̃tas: & demonũ ptãs plus solito solueret: & sue religiõis & alioꝝ puritas imaculata deformaret: & ꝓfana discessio & apostasia ab utroq̃ʒ iperio cõpleret: in tantũ ꝙ sũmo põtifici & ecclesie Prophetia beati F.

romane paucissimi ex charitate ueritatis obedirēt. Et φ aliqs nō canonice elect⁹ & heretica prauitate infe ctus in articulo tribulatiōis illi⁹: ad papatū assumpt⁹ multis mortē sui erroris sagacitate ꝓpinare molirer. Et φ tūc mltiplicarent scādala & diuideret sua religio & plures ex aliis frāgerent: eo φ nō ɔtradicerent: sed ɔsentirēt errori. Essentq; opiones & scisinata tot & tā ta in pplo & in religiosis & in clero: φ nisi breuiaren tur dies iuxta uerbū euāgelicū: si fieri posset īducerentur in errorē ēt electi: nisi in tāto turbine ex imēsa misericordia dei regerent. Voluit ergo btūs F. scd'z φ ex reuelatiōe pcepat in illis uerbis regule. frater F. ꝓmittit obediētiā & reuerētiā dn̄o pape Honorio & successorib⁹ ei⁹ canonice intrātib⁹: & ecclesie romane. obediētiā ꝓmittere sedi aplice necāriā ueris humilib⁹ & paupib⁹ in xp̄o: & sue ecclesie iseparabilr & fidelr herere: amātib⁹ iuxta ꝓmissa euāgelice uite uotū discretionis pbere sciaz: & uēturi in ecclesia scādali pnūciat piculū: & dare remediū.u3. φ tūc caute icederēt frēs: forti & pfecta obseruatione ꝓmisse uite & regule se munirēt: qn̄ aliqs nō canonice elect⁹ papatū usurpat tyrānice: aut heretica prauitate infect⁹ puerse tenere uideret: qm̄ tūc ut dicebat felices q pseuerabūt in his q̄ ceperūt & spōtanee ꝓmiserūt dn̄o obseruare. Dicebat ēt b.F. corā dn̄o hostiēse & multis fratrib⁹: & etiā pplo freqntius pdicauit: φ frēs sui malignis spiritib⁹ ꝓcurātib⁹ a uia simplicitatis sancte & altissime paupertatis recederēt: & pecuniā & testamta & q̄cūq; eis legata recipent. Et locis paupeculis & solitariis drelictis in castris & ciuitatib⁹ loca edificarēt sumptuosa: q̄ nō statū pauperū oñdūt: sed fastū mūdi dn̄oꝝ & pncipū. Et φ puilegia ab ecclesia & a sūmis pōtificib⁹ cū multa astutia & humana prudētia & iportunitate ꝓcurarent & ipetrarēt: ꝓmisse regule & uite sibi a xp̄o reuelate: nō solū relaxātia: s3 destruētia puritatē. qb⁹ muniti ad litigia & iferēdas iniurias: nō solū mūdi hoibus: s3 ēt aliis religiosis & clero supbiēdo ꝓrūperēt. Et φ sibiipsis laqueū foderēt: in quē finalr caderēt: & seminarēt semina: de qb⁹ multa meterēt scādala. Et φ dignū nō pastorē: s3 exterminatorē mittet eis xp̄s: q iuxta adiuētionē eoꝝ & studiū redderet eis. Et mouebit tētatiōnē ualidā sic meruerint: ut inuoluant & illaqentur cupiditatibus desiderioꝝ suoꝝ: ut iusto dei iudicio castigati ad sue uocatiōis statū redeāt humiliati: aut a uiuifico & salutari mō uiuēdi: quē corā dn̄o usq; i finē se seruaturos iurauerant fundit⁹ euell nt. Nā ueritas tūc a pdicatorib⁹ coopiet silētio: uel ɔculcata negabitur: & uite sanctitas a suis ꝓfessorib⁹ hēbit in derisū. Qui uero spū feruētes paup̄tati adherebūt & pietati: psecutiones inferas sustinebūt. Predicabat ēt b.F. sic socii retulerūt.u3. frēs Bernardus. Angelus. Masseus. Leo: & ceteri socii testabant: φ tūc tāta erit demonuz & hoiuz puersoꝝ ɔtra simplr gradiētes agitatio & insult⁹: ut relicti ab oib⁹ cogāt loca deserta & solitoria petere: uel ad infideles trāsire: aut dispsi seculi habitu sumpto peregrinā ducere uitā: uel latere apud quosq; fideles: uel sub inumeris calūniis & q̄relis penas inumeras & mortē sustinere. Et btūs ēt dicebat: qui tūc

sociū poterit iuenire: nā psequntes eos a malignis spiritib⁹ agitati: magnū eē obsequiū deo dicēt tā possidētes hoies interficere & de terra delere. Preuidit.n. btūs F. ut pdixit frater Leo & socii b.F. testabant: φ ministri & alii q p̄essent in ordine magnā tribulationē facerēt regulā uolētib⁹ obseruare. Et hoc ipse b.F. dixit pape Honorio in regule ɔfirmatiōe. ¶ Decimūoctauū exēplū ad hoc est φ b.F. pdixit.u3. ordinē suū duraturū usq; ad diē iudicii φ nlls male uiuēs in ordine diu poterit pmanere. Nullū ex idustria suū psequntē ordinē diu uicturū. Nullū q̄uis pctorē si ex corde ordinē dilexerit diuina puari misericordia: s3 eā totalr ɔsequuturū. ¶ Decimūnonū exēplū ad h est φ b.F. pdixit qđ ponit in legēda maiori.pte.xi. Nā puidit casuz xp̄ianoꝝ ciuitatē damiatā obsidētiū si bellū inirēt cū saracenis. Et cū monitu socii exonerādo ɔsciētiā suā hoc pdixisset xp̄ianis iaz paratis ad bellū: fidē nō adhibētes uerbis sancti uadūt & bellant: & tot milia xp̄ianoꝝ in fugā ɔuertūt ut inter mortuos circa sexmilia fuerit & captiuos. Quo claruit btūz F. spm̄ ppheticū habuisse: & q̄ pdicebat nō debere ɔtēni: s3 exeq summa cū deuotione oportere: utpote de talib⁹ nō a se uel hoie: s3 a summa luce oia agnoscēte illuminatū. Vigesimū exemplū ad hoc est de fratre quodā stricte adeo tenēte silentiū ut nō nisi nutib⁹ ɔfiteret: quē frēs sanctitate putabāt insignē. Et cōmēdātes eū corā btō F. rn̄dit. Sinite fratres: nec mihi diabolica figmēta in eo laudetis. In ueritate scietis φ diabolica tentatio est & deceptio fraudulenta. Nō post multos dies eo religiōnē egrediente euidenter oñdit q̄ta interioris cōtuit⁹ luculētia ei⁹ cordis secreta uir dei pspexit. Facinora.n. post exitū committēs pnia est puat⁹ & uita. Vigesimūpmū exēplū ē ad hoc de milite q eū deuote apud celanū suscepit ad prādiū. cui⁹ mortē mox affuturā btūs F. pdixit. Qui dispositis oib⁹ & pnie armis munit⁹: subito obiit. put ei S.F. pdixit. Vigesimūsecūdū exēplū est quo ad hoc de quodā fratre de spoleto. Qui cū apud frēs opionis esset sancte & sane & firme sanctitatis crederet. b.F. pdixit fratrib⁹ φ puersus eēt & prau⁹: q ab ordine recedēdo & moriēdo bti F. uerā eē de se sniaz cōprobauit. Hoc ponit frater Thomas in sua legēda. Vigesimūtertiū exēplū ad hoc est. qđ pōit legēda maior.pte xi. de Gedeōe pbēdario & ɔtracto. cui b.F. pdixit φ si post liberationē rediret ad uomitū: deteriora eēt passur⁹. Qui post libationē imemor bñficii & salutis collate: cū corp⁹ ipudicitie reddidisset: de sero post cenaz cū dormiret: tecto cadēte sup oēs: solus miser iuxta uaticiniū sancti est oppssus. Vigesimūquartū exēplū est ad hoc de magro theologie apud Senas. cui beat⁹ F. q̄ōnē soluit de q̄ q̄siuit: & futuroꝝ euētū pdixit: dans sibi idiciū sic eē debere: quoddā secretū ɔscie illi⁹ scrupulū reuelādo. de quo ei salubriter ɔsuluit. Et sic ei b.F. pdixit: sic finalr ɔsumauit. & de h hr in.xi.pte legēde. Vigesimūqntū exēplū est φ btūs F. pdixit cuidā uiro noie Bōnisegna de castro nouo: φ futur⁹ eēt frater minor: & sic euenit. Nā post modicū militia relicta factus est frater minor uocat⁹ frater Iacob⁹. Postea duo ei⁹ filii mūdo relicto ordinē intrauerūt. Vxor uero ip

fius cũ trib⁹ filiab⁹ monasteriũ sororꝫ intrauerũt. Vi-
gesimũsextũ exẽplũ ad hoc est: qđ ꝗ quodã ꝑdixit pa
latio i castro Fabriani. In dicto.n.castro btũs F.cũ ꝑdi
caret: & ꝑdicatio ei⁹ ĩpediret clamorib⁹ quorũdã cõ-
struẽtiũ unũ palatiũ: nec sua monitiõe qescerẽt: ꝑdixit
in breui ꝑfatũ palatiũ ruiturũ: tñ sine alicui⁹ lesiõe. &
sic euenit. Nã post modicũ tp̃s corruit palatiũ: nec ai-
nus nec hõ q in ipso erãt aliqđ mali est passus. Vigesi
mũseptimũ exẽplũ est ad hoc qđ euenit in loco san-
cte Marie de angelis. Vidit.n.btũs F.locũ totũ a dmo
nib⁹ circũdatũ & obsessuꝫ: nec tñ cuiꝗ ingressuꝫ pate
re ob sanctitatẽ frũ ibidẽ demoratiũ. Verũ cũ qdã Fr
cogitaret cõtra aliũ iniq: diabolo aditu patẽte ab ipso
capt⁹ est ꝑre scõ totũ uidẽte. Qui quippe ꝯpatiẽs eo
uocato & dicto id quod cogitaret: frater obstupuit: &
culpã ꝑtin⁹ recognoscẽs: ilico a diabolo liber fuit. Vi
gesimũoctauũ exẽplũ est ad hoc qđ ꝑdixit dño Ioãni
abassasoli nobili militi. Qui cũ ad btm̃ F.accessisset:
statim ut eũ uidit: sibi dixit. Equus tu⁹ cecidit & mor
tuus est. & sic dixit: ita inuenit. Vigesimũnonũ exẽplũ
est ad hoc. ꝙ uidit cogitationẽ cordis fris Leonardi đ
Assisio: & sibi eã ꝑdixit. de ꝗ hr̃ in. xi. ꝑte legẽde. & di
cet ꝯformitate. xiiii. hui⁹. ii. lib. Cũ post ipsuꝫ icederet
btõ F. in asino eũte: & de hoc ipse murmuraret: statim
a b. F. est dephẽsus. Trigesimũ exẽplũ est ad hoc de
muliere de castro uolusiano: ꝗ & si tenera eẽt: delicata
& iuuenis: uolebat tñ deo seruire: sꝫ a uiro ipediebat.
Que cũ ad btm̃ F. uenisset: & ꝑfata narrasset: depca-
bat istãter ut ꝓ uiro suo oraret: qđ & fecit: & mulieri
dixit. Vade i pace idubitãter expectãs de uiro tuo cõ
solationẽ tibi de ꝓximo affuturã. & adiec. Dices ei ex
ꝑte dei & mea ꝙ nũc est tp̃s clemẽtie: postmodũ eqta
tis. Que a uiro dei recedẽs dũ ꝑdictũ uerbũ uiro dixis
set: cecidit sp̃us scũs sup eũ: ac in uirũ alterũ mutat⁹ di
xit uxori. Dña: seruiam⁹ dño ut saluem⁹ aias nr̃as. sic-
qꝫ faciẽtes p multa tp̃a eodẽ die uir mane & uxor ues
pe decesserũt. Trigesimũ primũ exẽplũ est ad hoc qđ
ponit in legẽda maiori ꝑte. xi. dũ in. S. Maria de ange
lis uicari⁹ bti F. caplm̃ teneret: & qdã frater culpã cõ-
missaꝫ nullaten⁹ recognoscere uellet: btũs F. i cella ab
sens & orãs: cũcta cernẽs: in sp̃u uidit diabolum supra
dorsuꝫ fris iobediẽtis residere: collũ ei⁹ strictũ tenẽtẽ.
Qui cũ rogaret deũ ꝓ fratre: demõ abscessit: ac frẽꝫ p
internũciũ cõmonẽs mãdauit ut hũilr̃ culpã recogno-
sceret: qđ & fecit. Trigesimũtertiũ exẽplũ ad hoc est
qđ ponit in legẽda maiori ꝑte. xi. de duob⁹ fratrib⁹ a
remotis uenĩetib⁹ ad heremitoriũ de grecio: ubi btũs
F. ꝓ tũc residebat. Qui cũ eũ cernere cuperẽt: & bñdi
ctionẽ mlto tp̃e desideratã reportare: uenĩẽtes & btm̃
F. ad cellã iaꝫ redisse iueniẽtes: desolati abibãt. sꝫ ipsis
recedẽtib⁹: cũ de illorꝫ aduẽtu uel recessu nihil scđm
humanũ sensuꝫ ꝑcipe potuissꝫ: ꝑter morẽ solitũ egres
sus e cella: clamauit post eos: & ipsos iuxta qđ opta-
uerãt: signo crucis facto: in xp̃i noĩe bñdixit. Trigesi
mũtertiũ exẽplũ ad hoc est de illis de grecio. Cũ.n. in
dicto loco btũs F. moraret: & loci illi⁹ idigene luporũ
ferociũ grãdinis & tẽpestatũ multiplici aduersitate pu
nirent: uir dei eis cõpatiẽs in publica ꝑdicatiõe ꝑdixit
eis: ꝙ si cõfiterent & pniaꝫ agerẽt: pestis cessaret oĩuꝫ
ꝑfatorꝫ: sic tñ ut ad uomitũ nõ redirẽt: ꝙ dteriora ha
berẽt. Qui bti F. monitis acqescẽtes: cõfessionẽ & pe
nitẽtiã agẽtes: a ꝑfatis sunt malis liberati & bonis oĩ
bus repleti. sꝫ demũ dei obliti peiora addẽtes ꝑorib⁹:
seueritate sunt puniti diuina. Nã peste multi ꝯsumpti:
castrũ totũ ultricib⁹ flãmis fuit exustũ. & sic deteriora
ꝑorib⁹: ut b. F. eis ꝑdixit: sunt passi. Trigesimũquartũ
exẽplũ ad hoc est: ꝙ dũ in loco eẽt de grecio loqñs đ
perusinis: dixit frib⁹. Perusini mlta mala fecerũt suis ui
cinis: & cor eorꝫ eleuatũ est: ppe est dñi ultio & man⁹
ei⁹ ad gladiũ. Et paucis elapsis dieb⁹ perusiũ deueniẽs:
in platea ciuitatis ꝑplo ꝑdicare icepit. sꝫ milites perusi-
ni astiludẽtes: equorꝫ cursib⁹ ꝑdicationẽ ipediebãt. Et
cũ p audiẽtes ꝑdicationẽ monerent nec qescerẽt: tãdẽ
b. F. ad eos cõuersus ꝑdixit eis ꝓpter igratitudinẽ eo
rũ & supbiã in breui de perusio expellẽdos: ac inter ip-
sos & pplm magnã discordiã oriri debere: ꝓpter ꝗ plu
ra paterent a seipsis & inter se ꝗ aliqñ ꝑpessi eẽnt ab
hostib⁹. & sic factũ est. Nã plebei isurgẽtes i nobiles:
& nobiles in plebeos arma uertẽtes: talr̃ se uindica-
rũt ꝙ uicini quos ipsi perusini offenderãt doluerũt. Tri
gesimũqntũ exẽplũ ad hoc est de fratre Antiquo ueni
ente cũ quodã iuuene ad btm̃ F. de terra laboris: q ip
sum iuuenẽ sociũ multiplr̃ ꝑturbauit. Et cũ hoc b. F. ꝑ
sp̃m agnouisset: & sociuꝫ interrogaret quõ in itinere a
socio Antiquo fuisset tractat⁹: & ille rñdisset ꝙ satis
bñ: rephẽsus a b. F. ꝙ sub specie humilitatis mẽtiret:
dixit ei btũs F. Scio qualr̃ erga te se habuit: sꝫ expec-
ta modicũ & uidebis. Mirat⁹ est frater plurimũ quõ tã
absentia sic cognouisset. Ad paucos dies q iniuriã fe-
cerat fratri egressus est ab ordĩe: & a p̃re ueniã nõ pe
tierat: & in eo seueritas apparuit diuine iustitie: & bti
F. ꝑspicacitas sp̃us ꝓphie. Trigesimũsextũ exẽplũ ad
hoc est de quodã iuuene nobili de luca: q ad frẽs ue-
niẽs dicebat se uelle ordinẽ ingredi. Qui ad btm̃ F. ꝓ-
duct⁹ a frib⁹ rogabat cũ lachrimis btũꝫ F. ut ad ordi
nẽ eũ recipe dignaret: cui b. F. rñdit. Miser atqꝫ carnalr̃

cur sp̃ui scõ mẽtiris & mihi mẽtiri ꝯfidis? carnalr̃ plã-
gis: & sp̃us tu⁹ cũ deo nõ est. uade: qm̃ nihil sp̃ualr̃ sa
pis. Et his dictis cũ dicto iuueni nũciaret parẽtes asta
re: eũ cape uolẽtes ad ipsos foras egressus cũ ipsis re-
cessit: & frẽs mirati sũt quõ sic btũs F. agnouisset. Tri
gesimũseptimũ exẽplũ ad hoc est de quodã fratre qui
deuot⁹ & scũs ab aliis putabat: uerꝫ a diabolo sub spe
cie meli⁹ operãdi decept⁹: ordinẽ egressus est: & fcũs
pegrin⁹ & aduena ad ꝑcipitiũ ducebat: sꝫ tãdẽ diuina
respect⁹ grã ad btm̃ F. uenit: quẽ b. F. ut uidit ad cellã
ꝯcite fugiẽs intus se clausit: de quo frẽs plurimũ sunt
mirati: sꝫ postmodũ btm̃ F. iterrogãtes de fuge cã: rñ-
dit eis. Vos admiramini ꝙ nõ aduertitis de cã: ad orõ
nẽ ꝯfugi ut liberarẽ erroneũ. uidi i filio qđ mihi displi
cuit. s. diabolũ: sꝫ iam xp̃i grã delusio oĩs cessauit: & ꝑ
fato fri dixit. Indulgeat tibi de⁹: sꝫ caue ne sub specie
sanctitatis a tua unꝗ religiõe & frib⁹ separeris. Quod
ẽt fec fidelr̃ in ordine ꝑmanẽdo usqꝫ in finẽ. Trigesi-
mũoctauũ exẽplũ est ad hoc. ꝙ qdã frater de marsica
na custodia ꝓuincie pẽnen. cũ graue pateret tẽtationẽ

in cor ei⁹ ascēdit q̄ si hr̄et de unguib⁹ bti F. a tētatio ne quā patiebat̄ ilico liberaret̄. Et ut obtineret qđ co gitauerat accessit ad locū ubi b.F.residebat: & eū a so ciis bti F.de unguib⁹ peteret: & illi dicerēt q̄ hoc fie ri nō posset: q̄ statim ungues p̄cisas beat⁹ F. iubebat igni dari. Btūs F.cognoscēs p̄fata spū scō reuelāte frē̄ p̄dcm̄ ad se uocari faciēs dixit. Queras mihi forcipes fili: qđ & fec. Et btūs F.ungues p̄cidēs fri dedit ut op tabat: & ilico frater fuit ab oī tētatiōe liberat⁹. Trige simūnonū exēplū ad hoc est de socio bti F. Cū.n.pul uinar qđ ipse b.F.ob infirmitatē tenebat diabolus in trasset: & eū p totā noctē nō p̄mittēdo dormire inqe tasset: btūs F.socio suo p̄cepit puluinar extra asporta ri.cūq3 ipsū3 soci⁹ extra cellā portaret: mēbro℞ oīum uires amisit & usū3: qđ btūs F. cognoscēs spū eū uo cauit: cui⁹ uocē dum frater audiuit uigor ois cordis & corpis sibi fuit plenarie restitut⁹. Quadragesimū exē plū est ad hoc de fratre Leone. Cū.n. btūs F.in monte aluerne cella clausus moraret̄: & graui tētatiōe nō car nis s3 spūs soci⁹ ei⁹ frater Leo urgeret̄: cupiebat ali qd de uerbis dn̄i manu bti F.ānotatū hr̄e: s3 uerecūdia duct⁹ scō F.pādere nō audebat: uerū qđ ille nō p̄di dit spūs scūs btō F.reuelauit. Qui faciēs sibi p ip3 fra trē Leonē pugilarē calamū & chartā deferri iuxta qđ ipse frater Leo optauerat: btūs F.scripsit: & scriptū fri Leoni tradidit: & statim ab oī tētatiōe liber fuit. Scrip tura erat hec sigr o Thau signata.s. Bn̄dicat tibi dn̄s & custodiat. Conuertat faciē suā3 tibi: & misereat̄ tui. Cōuertat uultū suū ad te: & det tibi pacē. Dn̄s bn̄di cat frēm Leonē. Hec scriptura reseruata multis extitit cā sanitatis: ut q̄te eēt efficacie scriptor ei⁹ ex uirtute in charta relicta euidēter declaret̄. Quadragesimūpri mū exēplū est ad hoc: q̄ btūs F.dicto fratri Leoni p̄ dixit mira q̄ factur⁹ erat dn̄s & in breui in sacro mon te aluerne.sic lib.3.& ɔformitate.3. dicet̄. & sic fuit q̄ stigmatizat⁹ ibidē btūs F.a xp̄o fuit. Quadragesimū secūdū exēplū ad hoc est de ipso fratre Leone. Cū eni Fr̄ Leo post mortē bti F. cupet hr̄e ipsi⁹ tunicā p̄ sua ɔsolōne: & btūs F.tūc in palatio assisinatis ep̄i ifirm⁹ moraret̄: ipsū3 frēm Leonē btūs F.agnita ei⁹cogitatio ne uocauit: & sibi suā3 tunicā post mortē ut optauerat dimisit. Quadragesimūtertiū exēplū ad hoc est q̄ be atus F.in uita sua p̄dixit futurā famē in mūdo: q̄ inūe ri hoīes morerent̄: & ip̄o uiuēte fuisset: nisi p̄ce unius paupis dn̄s nō p̄misisset. Post mortē bti F.illo q̄si āno quo decessit fames maxima fuit. Et se illū pauperē fu isse cui⁹ p̄ce nō p̄miserat uenire de⁹: eidē ēt fri Leoni declarauit. Quadragesimūquartū exēplū ad hoc est q̄ uidit futura: & predixit receptione3 duo℞ scholariū: quos Bononie ad ordinē recepit.s. Ricerii & Peregri ni: quos recipiēdo ad ordinē p̄phice dixit. Tu Riceri seruias frib⁹. Tu Peregrine teneas uiā humilitatis. Et sic factū est. Frater Riceri⁹ frib⁹ seruiuit. Nā fact⁹est minister & seru⁹ in marchia frū3. Frater uero Peregri nus &si sufficiēs eēt & bon⁹ decretalista: nunq̄ uoluit ire ut cleric⁹: s3 ut laic⁹. uñ ista hūilitate uēit ad maxi mā p̄fectōe3. de quo dicebat Fr̄ Bernard⁹ de q̄ntaual le q̄ frater Peregrin⁹ erat unus de p̄fectiorib⁹ fribus hui⁹ mūdi. Quadragesimūq̄ntū exēplū ad hoc est de dicto fratre Ricerio: q̄ grauissimā tētationē patiēs nō carnis s3 spūs in tātū q̄ se dānatū putaret. btūs F.dicē do sibi seriē tētatiōis sue & bn̄dicēdo liberauit. p̄ut di cet̄ in isto.ii.lib.ɔformitate.xiiii. Quadragesimūsextū exēplū ad hoc est de aue q̄ pectorube⁹ nūcupatur. de quo dictū est supra. Cū.n.mr̄ filios suos ad frēs duxis set & recessisset: maior inter eos aliis iuidere cepit: & saturat⁹ reliquos repellebat a cibo. Quod b.F. aduer tens dixit frib⁹. Videte qd fac̄ h̄ auar⁹ plen⁹ ip̄e & sa tur: famelicis iuidet fratrib⁹: mala adhuc morte neca bit: nec q̄sq̄ ex eo comedet. Et statim ipletū est qđ b. F.dixit. Ipse.n.sup uas aq̄ plenū ascēdēs ut biberet: in tus cecidit: & ilico necat⁹ fuit. ab ide p̄iect⁹ nec gat tus nec ali⁹ de ipso comedit. Quadragesimūseptimu3 exēplū ad hoc est de porcha in comitatu eugubii: q̄ oc cidit agnū: cui b.F.maledixit: & q̄ nullus de ea come deret hō: uel bestia. & sic euenit. Nā statim ifirmari ce pit: & trib⁹ dieb⁹ corpeā penā exoluēs: ultricē tādē p̄ tulit necē. p̄iecta in quoddā uallū: & ibidē multo tp̄e iacēs: in modū tabule desiccata nulli fuit esca fameli co. Quadragesimūoctauū exēplū ad h̄ est de tētatiōe cuiusdā fris. Quidā frater spūalis & deuot⁹ quādā pa tiebat̄ tētationē: quā exp̄mere ɔfessione & detegere p̄ ɔfusiōe nō audebat: aut poterat. Qui dū die q̄dā cum btō F.ambularet: dixit btūs F. Frater: dico tibi q̄ tribu lationē tuā nulli de cetero debeas ɔfiteri. & noli time re: q̄ qđ circa te fit nec tu facis ad coronā tibi p̄ueni et nō ad culpā. Quotiēs fueris turbat⁹ scp̄tē p̄i nr̄ de mea licētia dicas. Mirat⁹ frater uñ scūs hoc nouisset: plurimo exhilarat⁹ gaudio: post modicū oēm tētatio nē amisit. Quadragesimūnonū exēplū ad h̄ est de fra tre Bernardo de q̄ntaualle p̄mogenitobti F.de quo b. F.dixit frib⁹ q̄ dati ei erāt ad exercitiū subtilissimi dē mōes. Et addidit. Tribulabit: stimulabit: & affliget: s3 tū d̄ oib⁹triūphabit. Et adiūxit. Circa mortē ei⁹ oi tē pestate sedata & oi tētatōe deuicta mira trāq̄litate & pace fruet̄: cursuq3 ɔsumato feliciter migrabit ad xp̄3. & sic fcm̄ ē. ut ɔformitate.viii.p̄mi lib.p̄te.ii.est ośńū. Quinq̄gesimū exemplū ad hoc est de latronib⁹: quos dū eēt apud mōtē casalē p̄pe burgū sancti sepulchri fratrib⁹ dixit fore ɔuertēdos. & sic euenit. Nā oī seui tate dimissa: qdā ex ipsis facti sūt frēs minores. alii ue ro in seculo p̄manētes p̄niā3 de suis egerūt p̄ctis. ut di ctū est ɔformitate.xi.p̄mi lib. Quinq̄gesimūprimū ex emplū ad hoc est de uinea sacerdotis apud.S. Fabia nū de reate. Cū.n.apud dictā ecclesiā moraret̄ b.F. ut dictū est ɔformitate.i.hui⁹.z.lib.p̄te.z.& p̄p̄ls acce dēdo ad b.F.uineā sacerdotis demoliti eēnt: & b.F.pe tisset a sacerdote quot salmas uinea redderet qn̄ mea li⁹: & ille dixisset q̄.i3.btūs F.dixit. Dimitte oēs acci pere q̄tu3 uolūt de uuis: & ego ex p̄te dei tibi p̄mitto q̄ hoc āno.zo.salmas hēbit. & sic p̄dixit b.F. sic ha buit diuina faciēte uirtute. Quinq̄gesimūsecūdū exē plū ad hoc est qđ p̄dixit fri Helie exn̄ti ei⁹uicario. Se mel.n.btūs F. cū quosdā magis simplices frēs accepis set p man⁹: & ad mēsā3 iuxta se locasset: ac dixiss3 fri Helie ut alios frēs locaret ut sibi placeret. Frater He

lias tumēs & supbus dixit uoce temeraria ad btm̄ F. Nō dubito ꝙ tu cū tua simplicitate & fatuitate dissipabis ordinē tuū. btūs F. diuino spū tot⁹ accēsus dixit ad eū. Helia helia: sis cert⁹ ꝙ tu nō morieris in ordie meo. & sic euenit. Nā apostata ab ordine & ab ecclesia mortu⁹ est: uice alia ēt hoc sibi dixit &c̄. Quinq̄gesimūtertiū exēplū ad oñdēdū btm̄ F. spm̄ ꝓpheticū habuisse est hoc. Nā absens cognouit rñsionē quā frater Helias dedit angelo sibi in specie humana apparēti ī loco. S. Marie de angelis. Cū. n. angelus loq uellet fratri Helie: pmo noluit ire: sȝ postea iuit. Et cuȝ angelus ꝓposuisset sibi qōnē: an obseruātib⁹ scm̄ euāgeliū licet comedere de oib⁹ q̄ apponunt eis: Frater Helias ī dignās noluit sibi rñdere: sȝ ostiū in faciē angeli clausit: & angelus recessit. Que oia btūs F. in orone posit⁹ diuina reuelatiōe cognouit: a q̄ surgēs frēȝ Heliā acrius rephēdit di. Male facis frater Helia supbe: q repellis āgelos scōs q ueniūt ad nos uisitādos & istruēdos. & tūc ēt dixit sibi b. F. ꝙ supbia sua male finiret in ordine isto. Quinquagesimūquartū exēplū ad hoc est de quodā puero: cui pdixit b. F. ꝙ futur⁹ erat frater minor. Nā semel ad b. F. tres pueri florentini uenerūt: ad quos bt̄s F. accedēs portauit qnqȝ fic⁹ i manib⁹: quos collegerat ꝓpter illos pueros. Quos cū uidisset & attēte ōsiderasset dedit duob⁹ illoꝝ cuiꝫ unū ficū de illis qnqȝ. Tertio uero dedit tres fic⁹ di. eidē. Adhuc fili: tu eris fili⁹ me⁹. qd' post modicū tpis ipletū est. Post parū. n. igressus est ordinē: & fuit uir sanctitatis in ordine multe deuotionis & optime morigerat⁹. Et inter alia hoc hēbat in ōsuetudie. ꝙ qñ ab hoie recedebat loco salutatiōis hoc uerbū erat solit⁹ dicere. Bñdictū sit nomē dñi nr̄i iesu xp̄i & sua passio bñdicta & beatissima uirgo Maria & tota celestis curia. Cui cū beata Maria semel appuisset: portauit sibi pomū pulcherrimū: dicēdo fri ꝙ illud accipet. Et cū frater gratanter pomū pdictū accepisset: q̄siuit a btā Maria: quid illud pomū ita pulchrū sibi datū significaret: rñdit btā Virgo. Fili mi: istud hoc significat. ꝙ qñ tu dicis illud dulcissimū uerbū Bñdictū sit nomē dñi nr̄i Iesu xp̄i &c̄. tale pomū ꝓ pte tui in paradiso pñtat filio meo. Quinq̄gesimūqntū exēplū ad h̄ est de quodā puero de Senis: cui dixit ꝙ eēt frater minor. Cū. n. Senis eēt b. F. & qdā puer turtures pl'es cepisset: btūs F. hoc uidens rogauit dictū puerū ut eas sibi daret. qd' & fec̄ puer. & b. F. dixit illi. Fili: adhuc eris tu frater in isto ordine & seruies gratiose dño Iesu xp̄o. & sic euenit. ut. n. dixit b. F. postea fact⁹ est frater minor: & uitaȝ duxit in ordine usqȝ in finē morib⁹ exēplarē & multū laudabilē. Quinq̄gesimūsextū exēplū ad h̄ est ꝙ b. F. dixit fri Ioāni: q fuit un⁹ de. iz. pmis socus suis: q ꝙ pmo usuȝ capelle siue almutii inuenit: dict⁹ est frater Ioānes de la capella. Predixit. n. eū pp malitiā suā ab ordine exiturū: & mala morte obiturū. & sic accidit. Nā de ordine exiēs leprosus fact⁹ tādē seipsuȝ suspēdit. Quinq̄gesimūseptimū exēplū ad h̄ est de Ottone. iiii. iperatore: cū Romā pgeret ꝓ corona iperiali cū maxio apparatu & pōpa: & trāsiret iuxta rigū tortū de Assisio: beatus eni F. ꝓ unū frēm mādauit eidē dici hāc gloriā sibi modico duraturā tpe. & sic euenit. Nā accepta corona ꝙ pugnauit statim cū romanis: & ōtra mādatū D. pape regnū intrauit apulie auferēs illud regi Federico sicilie a papa fuit excōmunicat⁹. Et Federic⁹ scūs ōtra ipȝ ipator & corōat⁹: ōtra ipȝ Ottonē pliādo triūphauit. Quinq̄gesimūoctauū exēplū ad h̄ est de frē Angelo de burgo. Cui b. F. cū pcepisset ꝙ iret ad burgū ad notificādū ipsuȝ btm̄ F. accessurū ad burgū & pdicaturū. Frater Angelus ꝙ erat de nobiliorib⁹ de burgo: & illuc ꝓpter parētes male libēter accedebat: nolebat ire. cui b. F. ex quo pmo dicto nō accesserat sibi mādauit ꝙ nudus iret illuc: ꝙ ex hoc mereret̄ magnū pmiū Et cū ille q̄reret: qd'? rñdit b. F. Quia mecū eris in paradiso. In cui⁹ signū crucē sibi in frōte fec̄: & ipsum osculando subarrauit. & sic post mortē euenit. ut claruit plurib⁹ aliis frib⁹. Quinq̄gesimūnonū exēplū ad h̄ est de quodā barbitonsore: a quo cū btūs F. radi uellet: & dixisset sibi ꝙ eū dei amore raderet: rñdit barbitōsor. Ego nō faciā nisi certitudiar̄ ꝙ uitā eternā hēaȝ mihi ꝓmittas. Quod audiēs btūs F. mēte ad celū & facie leuata stetit p spaciū: & a deo certificat⁹ ꝙ erat de numero pdestinatoꝝ: de ei⁹ salute cert⁹ ꝓmisit ei uitam eternā. & ꝙ eā habuerit: pȝ subseq̄nti exēplo. s. ꝙ est ī ordine. Sexagesimū exēplū. btūs eni F. orādo ꝓ dicto. s. barbitōsore: & uidēdo eū pdestinatū: cū ꝓmisissȝ sibi uitā eternā: audiēs qdā magr̄ de ordine pdicatoruȝ: hoc reputauit ualde temerariū: & petiit a b. F. si sic ꝓmisisset? rñdit b. F. ꝙ sic. Et cū ille diceret subsanādo. Vñ nosti ꝙ ipse debeat saluari? rñdit b. F. Ille mihi dixit q ēt de te mihi dixit ꝙ tu nocte pterita tale peccatū mortale cōmisisti secrete: & ꝙ es in breui tuū ordinē exitur⁹. qd' sic euenit. & ꝓbauit pfatis btm̄ F. ꝓpheticū spm̄ possidere. Sexagesimūprimū exēpluȝ ad hoc est de eo qd' uni pdixit dū eēt in apulia. Cuȝ. n. p apuliā b. F. pgeret cū socio: qdā ordinis apostata scūs est sibi obui⁹: q uidēs btm̄ F. pedib⁹ ei⁹ aduolut⁹ rogabat istāter ut ad ordinē recipet̄: cui b. F. furcas ibidē exñtes oñdit di. Si ampli⁹ exieris ab ordine: in furcis illis eris suspēsus. Qui paruo tpe elapso post receptionē iteratā ad ordinē recidiuās ab ordine recessit: & q̄dā diuino iudicio cōmittēs in furcis illis: ut b. F. dixerat: est suspēsus. Sexagesimūsecūdū exēplū ad hoc est ꝙ cognouit diabolū eē in bursa dū ambularet cū socio p apuliā circa Barū: in q̄ soci⁹ pecuniā eē dicebat. uñ socio eā accipe uolēti mādauit ut caute eā tollerȝ. & sic euenit. nā serpēs diabolus dū eā soci⁹ accipe uellet ide exiuit. Sexagesimūtertiū exēplū ad h̄ est de frē Rufino: quē de pdestinatiōe: ut dcm̄ est lib. i. ōformitate. viii. pte. ii. a diabolo deceptum cognouit. & ꝙ nihil dixerat btō F. de tali tētatiōe & deceptiōe eidē beat⁹ F. totā seriē retulit tētatiōis sue & deceptiōis: atqȝ cōfortato pdixit ꝙ post suā tētationē magnā expiri debebat ōi ōlōnē: & ōseq utilitatē. & sic euenit. nā diabolo a fratre Rufino deuicto: pagēs ut b. F. ipm īforma uerat: xp̄s sibi apparuit: cōcessitqȝ sibi hāc grāȝ: ut in mūdo isto nūq̄ de cetero tristis eēt. Sexagesimūquartū exēplū ad h̄ est de pfato frē Rufino cognoscēdo ipm q̄lis eēt apud deū: & frib⁹ reuelādo dicēs eis. Quē cre

ditis sanctiorē frēm de ordine? & dixit. Videte fratreꝫ Rufinum:iste est unus de trib⁹ sanctioribus toti⁹ mūdi:& secure eū scm̄ possem noiare:q canonizat⁹ i celo est scūs a deo. Sexagesimūqntuꝫ exēplū ad hoc est de caplo gñali. Cū.n.apud Assisiū caplm gñale tenuisset:in quo ultra qnqꝫmilia frūꝫ fuerūt: ubi btūs Dñicus affuit cū octo frib⁹ sui ordinis:&.D.papa Greg. ix.tūc hostieñ.eps Cardinalis: & sciret affuturā diuinā ꝓuidētiā erga frēs:mādauit oib⁹ frib⁹ ut nullus curā aliquā hr̄et de aliq re comestibili uel potabili uel ð necariis corpis:sꝫ a talib⁹ mētes eleuātes oroni intēderēt tm̄ & laudi dei.qđ cū fecissent de⁹ corda hoiuꝫ circūadiacētiū ciuitatū & castroꝝ tāgēs:oia bōa necaria ꝓ corpe sibi & frib⁹ copiose ex ispato detulerūt & ministrarūt. Sexagesimūsextū exēplū ad h̄ est de soldāo. a quo recedēs ꝓmisit post suā mortē se missuruꝫ duos frēs ad ipꝫ baptizādū.& sic pegit.ut dicet lib.iii. ꝯformitatē.x.pte.ii. Sexagesimūseptimū exēplū ad h̄ est ð quodā frē nr̄i ordinis in sacra theologia magro.cui cū btūs F.ꝓnūciasset frēs de regule obseruātia declinaturos:dictusqꝫ magr̄ btm̄ F.rogaret q si istð suo tpe accideret:sibi ꝯcederet licētiā ut cū aliqb⁹ fribus ad loca posset ire ubi regulā obseruaret:btūs F.rn̄dit dicēs osculādo pectus ei⁹.Quod a me postulas a xp̄o scias tibi eē ꝯcessuꝫ.& posuit dexterā manū sup caput eius di. Tu es sacerdos in eternū scd'm ordineꝫ melchisedech. Sexagesimūoctauū exēplū ad h̄ est de militibus de Assisio:q eū reducebāt a nuceria isirmū Assisiū. qui cū hora eēt comestiōis: & in uilla noie Satrianū pecunia cibos qsissent nec iuenissent: btūs F.dixit eis q si humilr̄ dei amore peterēt certe iuenirēt.& sic fcm̄ est. ut b.F.ꝑdixit. Sexagesimūnonū exēplū ad h̄ est de medico quē mādauit frib⁹ ut ad prandiū iuitarēt. & cum frēs dicerēt: qūo iuitabim⁹ eū cū nihil hēam⁹ ad apponēdū ei:b.F.dixit eis. Modice fidei:nolite me facer̄ ampli⁹ uobis dicere.& cū eēnt in mēsa: porta fuit pulsata:& frater unus a mēsa surgēs:cū aperuisset portā: qdā mulier magnū canistrū plenū pulchro pane & piscib⁹ & pastillis gāmaroꝝ & melle & uuis recētib⁹ apportauit:q oia dn̄a cuiusdā castri distātis bn̄ p.vii.miliaria btō F.mittebat. Que oia frēs sil' cū medico cernētes de ꝓuidētia bti F.ualde sunt mirati. Septuagesimū exēplū ad h̄ est qđ ꝑdixit b.F.sociis suis de epo assinate & ptāte Assisii. Cū.n.guerra eēt inter eos: btūs F. sociis mādauit ut ꝓus ptāte & magnatibus ac aliis plurib⁹ de Assisio cōgregatis in palatio epi: corā epo ptāte & aliis ciuib⁹ cāticū fris solis:qđ ipse cōposuerat decātarēt:dicēs. Ego ꝯfido in dño q ipse statiꝫ humiliabit corda eoꝝ: & ad pristinā dilectionē reuertent̄. & sic factū est. Nā cū frēs icipent cātare:ptās stati surrexit:& iūctis manib⁹ & brachiis ipsos tāq̄ euāgeliuꝫ dñi cū maxia deuotiōe: & ēt multis lachrimis intente audiuit. Finitis dictis laudib⁹:ptās dixit corā oib⁹. In ueritate dico uobis q nō solū dño epo queꝫ debeo & uolo hr̄e pro dño meo: sꝫ si qs interfecisset germanū meū aut filiū meū idulgerē sibi. & sic dicēs ꝓiec se ad pedes epi:& ait illi. Ego parat⁹ sum p oia satisfacere uobis sic uobis placuerit amore dñi nr̄i Iesu xp̄i & ser

ui sui bti F. Eps aūt accipiēs eū cū manib⁹ surrexit & dixit ei. Ex offo meo ꝯueniret me eē humilē:sꝫ q naturalr̄ ad iracūdiā suꝫ ꝓnus oꝫ q mihi idulgeas. & sic cū multa benignitate & dilectōe amplexati sūt se adinuicē. Frēs uero stupefacti sunt uidētes ad lr̄aꝫ eē impletū qđ b.F.ꝑdixerat. Sꝫ & sclares hocꝑ magno miraclo habuerūt:totū ascribētes bti F. meritis. Septuagesimūprimū exēplū ad h̄ est de frē Masseo:cui⁹ btūs F.uidit cordis archana:cū intra se murmuraret q beatus F.fecerat eū circūuolui uelut pilā corā multis: & ð Senis recessērat isalutato epo. & q de h̄ dicet in isto ii.lib.ꝯformitate.xiiii.ad pn̄s nō scribēdo totū:sufficit q archana cordis ꝓuidit: dicēdo fri Masseo q ipsuꝫ p spaciū ꝑcedebat. Ad ea q̄ nūc cogitas te teneas:q illa bona & utilia sunt tibi:& a dño ispirata. murmuratio uero ꝑma quaꝫ faciebas est ceca & mala & a diabolo tibi in aia seminata. qđ audiēs frater Masse⁹ fuit ualde mirat⁹ q cordis ei⁹ archana btūs F.uidissꝫ. Septuagesimūsecūdū exēplū ad h̄ est q b.F.saluationē futurā & dānationē frūꝫ agnouit. Cū.n.btūs F.cerneꝫ fratres a pstino statu paulatim discedere: & nimis de hoc doleret:xp̄s apparuit ei di. Noli timere:q semp erūt i ordine tuo & religione q uiā tenebūt pfectiōis: & isti ibūt i uitā eternā:& alii uolēt & nō poterūt:& isti ibūt ad purgatoriū.alii seqn̄t mūdi delitias & de istis nō curabo nec tu cures. Septuagesimūtertiū exēplū ad h̄ est q futurā suā gloriā deo reuelāte agnouit & ꝑdixit. nā cū ad uisitādū btāꝫ Clarā cū socio frē Leonardo de Assisio btūs F.in.S.Damiano iuisset: & sermōe ꝓtracto usqꝫ ad prādii horā ad comedēdū ibideꝫ remāsisset:& iam qtuor morsellos māducasset:facie in celū eleuat⁹ diu stetit attonit⁹:& ad se reuersus clamauit uoce magna di. Laudato sia lo signore.i. Laudet̄ de⁹. Et ꝓsiliēs de mēsa posuit se in terra:& statim fuit rapt⁹: & sic raptus stetit p tātū spaciū q hō iuisset a.S.Damiano usqꝫ ad.S.Mariā de portiūcula & redisset:qđ est spaciū qsi qtuor miliarioꝝ i eūdo & redeūdo. In se aūt reuersus dū a socio ꝯsiderēter rep̄hēsus fuisset de clamore in mēsa & de subita de mēsa surrectiōe & in terra positione:rn̄dit q nō poterat aliud agere. & mādās sibi p obediētiā q nulli dicēda reuelaret: dixit ei q dūs loquut⁹ est sibi di. Frācisce:ꝓmitto tibi uitā eternā:& iuestio q eā nō ꝑdes nec ꝑdere poteris. uñ de h̄ tantū gaudiū habui q nō potui me cōtinere. & sic b.F.stetit octo dieb⁹ in tāto gaudio q horas canonicas nō potuit psoluere ex letitia & cōtinua laude: dicēdo semp. Laudat⁹ sit dn̄s. Septuagesimūquartū exēplū ad h̄ est q b.F.diē sue mortis psciuit:& frib⁹ꝑdixit sibi a xp̄o fuisse reuelatū.ut.xiiii. ps legēde maioris ponit. & de epatu Assisii ad.S.Mariā de portiūcula ut ibi morerēt fec̄ se deferri. Septuagesimūqntū exēplū ad h̄ est q p phetauit suū corp⁹ honorandū:& ꝑdixit. Cū in epatu Assisii iaceret b.F.ifirm⁹:qdaꝫ frater spūlis qsi ludēdo ei dixit. Quātū uēderes dño tuos saccos? multi baldachini & pāni de serico ꝓponent̄ sup corpusculū tuū:qđ modo idutū est de sacco. hēbat.n.tūc b.F.isulā ꝯceptā de sacco:& ēt idumētū de sacco. & rn̄dit b.F. imo spūs scūs p os eius: & ait cū magno feruore & letitia spūs.

Tu uerum dicis: quoniã ita erit ꝓ laude & gloria domini. Septuagesimũ sextũ exemplũ ad hoc est. Cuꝫ in loco sancte Marie ĩfirmitate ultima decubaret: & tempore nocturno appetisset de petrosillo manducare petiit si adesset: & cũ coquinarius diceret ꝙ ipsuꝫ decerpserat tantũq3 presciderat ꝙ non solũ tunc nocte: sed nec de die colligere possꝫ. beat⁹. F. dixit sibi. Vade ad hortũ & primas herbas quas manu contigeris afferto. qui iuit & primas herbas sibi occurrẽtes arripiẽs: petrosillum frondosum & teneruꝫ inuenit inter ipsas. De quo parũ comedens multũ cõfortatus est. Septuagesimũ septimũ exemplũ ad hoc est de btã Clara in illa hebdomada qua btũs. F. migrauit. Beata Clara cũ grauiter ĩfirmaret & mori crederet: optaretq3 btm̃. F. ante suum obitũ uidere: & quia ꝓpter infirmitatẽ beatus. F. hoc implere non ualebat: ꝑlorabat amarissime. Vnde hec per quẽdam significauit beato. F. quod audiens beatus. F. & uidẽs ꝙ fieri pro tũc nõ poterat ut eum uideret: scripsit ei & sororibus ad consolationem lr̃am: in qua dabat benedictionẽ suam & absoluebat eam ab omni defectu si quẽ fecisset cõtra admonitionem suã & contra mãdata & consilia filii dei: & ut deponeret omnẽ tristitiã dixit illi fratri quẽ ipse miserat. Vade & dic sorori Clare ꝙ deponat oẽm dolorem & tristitiã: quia me modo uidere non põt: sed in ueritate sciat: ꝙ ante obitum suum tam ipsa q̃ sorores me uidebunt & de me plurimũ consolabunt. Et sic factuꝫ est. Nam cuꝫ btũs. F. sabbato de sero migrasset: de mane die dñico pplꝰs Assisii & frẽs tulerũt corpus de loco sancte Marie ubi obierat & deferrebant ad ciuitatem Assisii: & diuina uolũtate fcm̃ est ut impleret uerbum bti. F. ꝙ sic corpus deferrẽdo transierunt per scm̃ Damianum ubi erat btã Clara: & remota crate ferrea per quã cõmunicare solebãt & audire uerbum dei tulerũt frẽs scm̃ corpus de feretro: & tenuerunt ipm̃ inter manus ad fenestrã per magnũ spaciũ donec sancta Clara & sorores de ipso sunt cõsolate: sꝫ essent plene & afflicte doloribus & lachrimis multis uidẽtes se priuatas cõsolationibus tãti patris. Septuagesimũ octauũ exẽplũ ad hoc est de dña Iacoba de septẽ soliis. Cuꝫ enĩ de sua morte uellet sibi notificare. uꝫ. ꝙ ipsa ante talẽ diẽ ueniret Assisiũ si euꝫ uiuum reperire optaret: & ꝙ portaret pãnũ cilicinũ ad corpus eius inuoluẽdũ & induendũ: & dum scribi faceret lr̃am: reuelatũ est sibi ꝙ ipsa dña Iacoba ueniebat & secum omnia deferebat: que btũs. F. dicebat in lr̃a ab ipsa deferenda. Hoc cognoscens btũs. F. dixit scriptori. Non scribas ulterius: qa nõ opꝫ: & statim affuit ipsa dña Iacoba portãs oĩa que portãda btũs. F. mãdabat. Septuagesimuꝫ nonum exẽplũ ad hoc est ꝙ dcẽ dñe Iacobe remittere uolẽti partẽ sue comitiue: qa uenerat cũ duob⁹ filiis senatoribus & multis aliis: beatus. F. dixit. Nõ facias: qa die sabbati de sero ego moriar: & sic cũ tota ista tua comitiua poteris abire: & sic euẽit: ꝙ hora q̃ dixit mortu⁹ fuit. Octuagesimũ exẽplũ ad hoc est de bñdictiõe data ciuitati Assisii. Cum. n. de palatio epi Assisinatis ad scãm Mariã de Angelis deferret a sociis: & ad hospitale cruciferoꝝ: qđ est in uia deuenisset & ibi aliquãtulum quieuisset: uoluẽs ipse btũs. F. facieꝫ suam uersus Assisiũ dixit. Bñdicta tu a dño: qa ꝑ te multe aĩe saluabũtur: & in te multi serui altissimi habitabũt: & de te multi eligent ad regnũ eternũ. Et sic euenit ꝙ multi frẽs & sorores & alii uiri scĩ de ipsa ciuitate fuerũt: ac ad ipsam de longinquis partibus plures alii aduenientes: sicut & nũc qdã sunt in dcã ciuitate uitã celibem actitãtes: celi tãdẽ premia adiere. Sicut p̃fata domina Iacoba de urbe rediẽs Assisiũ: ob reuerentiã btĩ F. toto tpe uite sue in pnĩa uictitãs: in ciuitate ipsa stetit Assisii: tãdẽ iuxta altare bti. F. ibidẽ fuit tumulata. Octuagesimũꝑmũ exẽplũ ad hoc ẽ: qa ut dic̃ ps. xiiii. legende maioris btũs. F. ex hoc mũdo migraturus fratribus predixit ꝙ futura erat tẽptatio & tribulatio appropinquabat. Felices q̃ ꝑseuerabũt in his q̃ ceperũt. De qua uero tẽptatiõe & tribulatiõe cũ ordo multas habuerit btũs. F. itellexerit: Fr̃ Bonauẽtura legendaꝫ cõponẽs nõ declarauit. Octuagesimũ scdm̃ exẽplũ ad hoc est. Cũ btũs. F. morti eẽt ꝓpiquus: petiit ut ad se Fr̃ Bernardus eius filius iter frẽs p̃mogenitus accederet dicẽs: Veniat p̃mogenit⁹ me⁹ Fr̃ Bernardus ut benedicat sibi aĩa mea añq̃ moriar. Et cũ eẽnt ibi multi frẽs p̃ntes: & spãliter frater Helias qui tunc erat ordinis uicarius: Fr̃ Bernardus eidẽ inuit ut se ad manũ dextram bti. F. locaret: Ipse uero Fr̃ Bernardus ad manum sinistrã se posuit scĩ p̃ris: & quia btũs. F. cecutiẽs erat nõ antiqtate sꝫ lachrimis: cũ posuisset manuꝫ suã dextrã super caput Helye dixit: Hoc nõ est caput primogeniti mei fr̃is Bernardi: & tunc manus cãcellãdo dexterã posuit sup caput fr̃is Bernardi: sinistrã uero super caput fr̃is Helye. Iꝑmq3 frẽm Bernardũ multipli̾r bñdixit. ut dcm̃ est. libro. i. conformitate. viii. Sic ergo p̃fatis octuagintaduob⁹ exẽplis luculẽter appet btm̃ F. spũꝓp̃hico radiatũ & illuminatũ ueꝝ fuisse ꝓphetam. Et ꝯñter uerã eẽ secundã partẽ h⁹ sexte ꝯformitatis q̃ dicit. Frãciscus radiat̃. i. spũꝓp̃hico fuit illuminat⁹. Appet ergo q̃ copiose spũs scũs mẽti se infuderit bti. F. nõ solũ p̃terita ei reserãdo: sꝫ p̃ñtia ẽt & futura: ut supra positis exẽplis euidẽter astruit: imo qđ mai⁹ est secreta cordiuꝫ declarãdo: sicut conformitate. xiiii. huius secundi libri dicetur.

¶ Fructus septimus & conformitas secundi libri: & decime none in ordine: uidelicet Iesus uacans laboribus. Frãciscus imitatur. Expositio prime partis. uidelicet Iesus uacans laboribus.

Ntiquus ille & uetus Adaꝫ & si in sue conditiõis p̃mordio a deo acceperit & ꝓ se & pro sua posteritate iustitiam originalem: que & si ordinabat eum principaliter ad deum: consequenter tamẽ ad se: ut caro per oĩa ipsa manente spiritui subiceretur: nec in aliquo rebellis existeret: aut eius iudiciũ quo qũo effugeret seu declinaret. Verũ diaboli faciẽte neqtia inobediẽs fact⁹ deo: caro nõ mõ nõ subdita: sꝫ ꝯtraria in oib⁹ existit ra

tioni dicente Apostolo.Gal'.v. Caro enim concupiscit aduersus spm̄ & spūs aduersus carnem. Hec enim sibiinuicē aduersantur non modo principiis: quia hec ab inferiori ille a superiori mouetur: sed & effectibus & operibus: prout idē Aplūs ibidem declarat dicens. Manifesta sunt opera carnis que sunt fornicatio adulterium imundicia &c. Fructus uero spūs sunt. Charitas Gaudium Pax &c. Et q̄ ab origine peccatū contrahimus originale: nisi grā diuina qs ab eodem preseruetur: taleq; peccatū teste magistro sententiarū.z. dist.30. lex carnis: lex membrorū: langor nature: fomes peccati: concupiscētia: concupiscibilitas ac tirānus: & sic de aliis sit: ac per baptismū: & si deleat quo ad culpam: manet tamē quo ad penā nisi grā in quibusdam extenuetur: prout dicit magister ibidem: nō immerito rebellionem causat carnis ad spm̄ adeo ut doctor ipe clamare cogat. Rom̄.vii. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee & captiuantem me in lege peccati que est in membris meis. Infelix ego homo qs me liberabit de corpore mortis huius. Sequitur. gratia dei per Iesum xp̄m dn̄m nr̄m & subdit. Igitur ego ipse mente seruio legi dei: carne aūt legi peccati. Et quia idem Apostolus dicit. Gal'.v. Spiritu ambulate & desideria carnis non perficietis: & rationem assignat. Ro.viii. Si secundum carnem uixeritis moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaueritis uiuetis. Nam caro & sanguis regnum dei possidere non possunt. p̄me Cor.xv. Quare ipsam carnē hostem & inimicū nostrū quē nobiscū ferimus quocūq; pergimus: ad seruitutē spūs reducere propósse conari debemus. Abusio enim magna est dn̄am ancillari & ancillā dn̄ari: spiritum subici carni & carnē spiritui dn̄ari: cum caro facta sit ꝓpter spūm & nō econuerso. Et qa difficilis est uia spūs cū arcta sit uia que ducit ad uitā. Matth.vii. Hinc est q̄ dn̄us & saluator noster dn̄s Iesus xp̄us: lз caro eius per omnia subdita fuerit spūi nec indigeret castigatione penitētie nec laborū flagello: qa datus erat nobis in exemplū & speculum normāq; omniū uirtutū: uolens nobis ostendere qualiter carnē nostrā macerare debemus penitentia & labore: hoc in se prius sumere uoluit: corpus suū ieiuniis uigiliis laboribus & discursibus ac aliis penitētie & macerationis exercitiis supponendo. Quod aūt corpus suum anime beate coniūctum & deitati in laboribus fuerit non solum in iuuentute sed in pueritia: pз si eius uita īspiciat. ¶ Et primo si attendatur ei9 in mundū natiuitas & ortus. Pāni uiles & pauci & presertim tēpore magni algoris quibus eius sacrum corpus fuit contectum. Arctitudo loci: quia non fuit ei locus in diuersorio. Fenum & palee in quibus fuit locatus & nō in pluma nō in palatio sed in presepio & loco fetente & horrido: ubi abfuit cunctorū cōmoditas que cōmuniter fit pueris in ipsorū ortu: necnō & duricies loci arguunt dn̄m Iesum xp̄um corpus incepisse crucifigere: & doctrinā facto nobis ad hoc dedisse. Secundo hoc astruit ad egyptum fuga & per septennium in egypto permansio incessus per desertū. Pueri Iesu in brachiis uirginis matris baiulatio cum erumna & labore & carentia necessariorum quo ad uictū stratum operimentum: societatem non hominum sed ferarū: & sic de aliis: Incōmoda multa cum fatigatione itineris dn̄m Iesū accepisse demonstrāt. Sed peruentio ad egyptum cum paupertate summa incognitio eius a cunctis ac permansio septēnalis ibidem cū penuria omnium facultatum miro modo & penitētiā acclamant domini Iesu & non in delitiis fuisse carnis: sed afflictione ostendunt. Tertio id exclamat eius in terram israel reuersio. Cum enim esset iam grandeuus in brachiis non potuit duci matris. ideo per tantū iter peragrādo uexationem sue carnis habuisse patet clare. Quid de aliis dicemus ad corporis nutrimentū spectantibus: cum paupertatē semper haberet comitem dn̄am sociam & magistrā? Sed timor perueniendo ad terram israel propter Archelaum qui regnabat ibidē: dolorem non gaudium cum cum parentibus recepisse declamat cum laborioso accessu ad ciuitatem Nazareth. Quarto si attendatur eius in triduo in Ierusalē parentibus ignorantibus permansio. Ad Ierusalem fatigatione nimia ob longitudinem uie peruenit corpore uexatus. Quo uero cibo hospitio & cōsortio sit refocillatus euangelium non pandit. Vnde & si inter doctos consederit sue sapientie patefaciēdo archana: in triduo tamen quo ibi fuit teste beato Bernardo stipē hostiatim quesiuit: & forte non sufficienter inuenit: & in loco pauperum forsitā dormitauit. Quinto id ipsū ponit eius sub tutela matris educatio. Cum per triginta ānos sub regimie fuerit beate Marie & si p spaciū aliquid fuerit & Ioseph: quia pauperes erant incommodis corporis omnibus subiectus fuit. Et que postmodū reserauit suo faciēda elogo: p̄us effecit ope & exēplo. ps.n.dcm̄ in eo est ipletū. Pauper sum ego & in laboribus a iuuentute mea. Sexto hoc ostēdit post susceptū a Ioāne baptismū ad desertū accessio: ubi socius fuit nō hominū sed ferarū. ubi non in delitiis fuit corporis utpote ieiunās.xl.diebus &.xl.noctibus. Et in arcto lapide cōmorans ac tēptationibus demonis impetitus: quia carnem fregit & diabolum uicit. pro utriusq; uictoria post dies.xl. sue in deserto māsionis angeli accesserunt & ministrabant ei. Mat.iiii. Septimo hoc ipsum probat ipsius Saluatoris conuictus & conuersatio. Quia enim sanctos apl'os ad sui discipulatū uocando nihil eos uoluit retinere de mundanis: sed totum abicere & dari pauperibus semetipsos abnegare & crucem penitētialē suscipiendo post ipsum īcedere: signū euidens extitit dn̄m Iesū non blanditias corporis: sed laborē cum carnis crucifixione dilexisse in se & in suis. Octauo id ipsum ostēdit Iesu predicatio dicit euangelista. Mat. & Luc. caplo.viii. q̄ Iesus ibat per ciuitates & castella p̄dicādo: non solū in Galilea sed in Iudea docēdo. Ibat ergo ipse dn̄s pauper & discalciatus & fatigatus ex itinere. ut dicit euāgelista. Io. caplo.iiii. regnum dei predicando in uillas castra et ciuitates: nec ei ad hoc fuit aliqs loc? firm?: et si in Ierusalē pluries et in aliis regiōib? p̄dicauerit q̄ alibi. Qui discursus p̄dicatōis eū arguit subisse cōtinue laborē itieris magnū. Ipe.n. saluator p̄dicauit in

Loca p q̄ pegrinat ē saluator

Corozaim distantem ab Ierusalem per.lxxii.miliaria. In Gerasa a qua regio Gerasenoruꝫ dicitur.Mat.viii. et Mar.v.ubi demones expellendo in porcos concessit intrare: et distat ab Ierusalem per. lxx. miliaria. In Iericho.Luc.xviii.& distat ab Ierusalem p.xv.miliaria.In Capharnaū:& distat ab Ierusalē per.lxxx. miliaria.In montē q uocat̄ mēsa ubi Dn̄s satiauit qnqꝫ milia hominū & sermonē fecit.Matth.v.distantē a Ierusaleꝫ per octuaginta miliaria. In Tiberiade que distat a Ierusalē p.lxviii.miliaria. In Bethsaida ciuitate Petri & Andree & distat a Ierusaleꝫ p.lxxx. miliaria. In Decapoli.i.deceꝫ ciuitates que per multa miliaria distāt a Ierusaleꝫ.In Cesarea Philippi que est termin⁹ septētrionalis terre ꝓmissionis & distat a Ierusaleꝫ p plura miliaria.In Sichar.Io.iiii.& distat a Ierusaleꝫ p xxvi.miliaria. In Naym ubi in porta suscitauit filium Vidue.Luc.vii.& distat a Ierusaleꝫ per.lx.miliaria.In monte Thabor ubi trāsfiguratus est & in descēsu p̄cepit discipulis ne dicerēt uisioneꝫ.Mat.xvii. & distat a Ierusaleꝫ per.lxii.miliaria.In Nazareth que distat a Ierusalē per.lxv.miliaria.In Chana galilee ubi aquaꝫ mutauit in uinuꝫ.Io.z.distat a Ierusalē per.lx.& ultra miliaria.In Sidone ubi curauit filiam Cananee.In Tiro ubi mulier clamauit dicēs.Btūs uenter &c. In multis aliis ciuitatibus & locis inspicientibus euāgelia apparet dn̄m nr̄um Iesum xp̄m p̄dicasse. Sed p̄fata posita sunt ut quātum laboraret in predicādo & discurrēdo de Ierusalē ad p̄fata loca:ꝙ sepissime erat: aliqualiter perpenderet̄.Quibus pꝫ eum multū laborasse & carnē laboribus subdidisse. Nono prefata etiaꝫ declamāt plura.s.uigilatio & oro. Nā uigilabat & pnoctabat in oratione ut dicit Luc.caplo.v.vi.&.ix.& Mat. xiiii.& Mar.pmo.Nam pergebat ad montes & ad deserta & ibi pernoctās orabat.Nuditas & uestimētoꝝ eius uilitas.Comēdauit Ioānem.Mat.xi.de his:quare & ipse hoc in se p̄habuit:que tēpore algoris:& ꝙ discalciatus:eius corpori mestitiā ingerebāt.Decimo id acclamat per totā diē ieiunatio.Nā cum per totā dieꝫ occuparet̄ in predicando : q̄si cōiter ꝙ nō comedebat nisi de sero semp ieiunabat. Et adeo plerūqꝫ iedia angebat̄:ut discipuli ex fame transeundo per sata spicas diuellēdo māducarent.ut hētur Mar.z.& Luc.vi.Vndecimo ad ꝓpositū ostendendū: est Omnis delectationis corporalis abiectio.Si de lecto loquimur non habuit ubi caput suū reclinaret.Mat.viii. & sic nec lecti molicie.Non uestimēta mollia:ꝙ sic de aspero nō laudasset Ioānē Baptistā.Non panē ad comedēdū.ut pꝫ. Io.iiii.nec uinum ad bibenduꝫ.Nā discipuli ad panes emendos perrexerāt quādo a Samaritana aquā petiit ad bibēdū.Pecuniā nō habuit:ꝙ id apostolis ꝓhibuerat.Mat.x.& Luc.ix. Non qetē per diē & nocteꝫ:die p̄dicādo & nocte orando & discurrēdo per oīa. Que igerūt corporalē delectationem aliis nihil tale in tota uita xp̄i repit̄. Duodecimo qđ concludit finalr̄ & pro positum affirmat est gloriosa xp̄i passio. Et ꝙ de ipsa plene dicet̄.libro.3. ꝯformitate.iiii.ad pn̄s sufficiat ꝙ ipsa xp̄i passio fuit acerbissima. Quo ad motiuuꝫ:qa inuidia & sine cā:qa neminē leserat:sed oibus bn̄fecerat. Quo ad p̄sonā:qa deus & hō oī scītate & uirtute & pfectiōe singularissimus.Quo ad penā:qa in singulis sui corporis mēbris. In capite coronā spinarum. In oculis uelationē.In uisu lachrimas.In auditu ip̄roperia.In olfatu sputorū abominationeꝫ. In gustu potum fellis & aceti.In collo ligationē.In spatulis & humeris crucis baiulationē.In brachiis extensionē.In renibus uerbeꝝ perpessionē:que teste Bernardo ultra legionis numerū fuerūt.In pectore lateris aptionem.In manibus clauoꝝ affixionē & pforationeꝫ.In tibiis & pedibus neruoꝝ attractionē ex clauis & aptionē. Sic ergo dn̄s xp̄s in quolꝫ corporis mēbro est singularem penā passus:ut corpus nr̄um similibus subiciendū penis declaret. Nulla pena fuit grauior pena quā xp̄s ē passus.Nulla passio magis opprobriosa.ut in.3.libro. cōformitate.3.dicet̄.Nulla pena multiplicior: & sic de aliis. Quare p̄fatis attētis dn̄s noster carnē domandā pnīa ofidit & labore cuilibet fideli sua uita & exēplo. Et quare hoc egit? nisi ut dc̄m est ut sic peragēdū suo exēplo iduceret & fideles attraheret. Non solū id suo exēplo mōstrauit:sed & carnē edomandā edocuit. Primo a cibo & potu abstinētia.Lu.xxi.dicit. Videte ne grauent̄ corpora uestra in crapula & ebrietate &c. Et quo cibo eēt utendū dicit. Io.iiii.Meus cibus est ut faciā uolūtatē eius q misit me.Secūdo molliū quo ad uestes absentia. de aspitate uestimētoꝝ cōmendauit Ioānem Baptistā.Mat.xi.& diuitē condēnauit Epulonē q induebatur purpura & bisso.Luc.xvi.Tertio flagellorum acerbitate & disciplinarum.hoc in se expertus: ꝙ flagellis cesus.Mar.xv.& Mat.xxvii. & Io.xix.discipulos flagellādos a malis predixit.Matth.x.ad edomāduꝫ eos. Quarto laborū uarietate:reprehendendo stātes tota die ociosos.Mat.xx.laborare docuit: & sic in uineā misit. Verbum iterdixit ociosum.Mat.iz. q̄to magis & ocium. Quinto cōmodoꝝ idigentia & paupertate.Pauperes clamat beatos.Luc.vi.& Mat.v.Et uhe dicit diuitibus:q habent suā consolationē.Lu.vi. Diuitem comedenteꝫ splendide quotidie:sepultū pandit in iferno.Luc.xvi.Et diues alius loquens anīe sue dicit. Anima mea multa bona reposita habes in ānos plurimos requiesce comede bibe & epulare. Et sequitur.Stulte hac nocte repetent animam tuam a te &c. Sexto uigiliarum asperitate.Mar.i3. dicit omnibus dico uigilate:& Matth.xxiiii.dicit. Vigilate quia nescitis diem neqꝫ horam. Septimo orationuꝫ instantia & assiduitate. Math.xxvi. Vigilate & orate ne itretis in temptationem.Spiritus promptus est:caro autem infirma:& Luc.xxi.dicit. Vigilate omni tempore orantes: & caplo.xviii. dicit:oportet semper orare & non deficere.Octauo delectabilium omnium fuga & detestabilitate.Luce.vi.di. Vhe uobis qui saturati estis: quia esurietis.uhe uobis qui ridetis: quia lugebitis et flebitis:& caplo.xvi.dictum est diuiti Epuloni. Recordare qa recipisti bona in uita tua:et seqt̄.Tu uero cruciaris. Et Matth.vi.nolite solliciti esse quid manducetis neqꝫ corpori uestro quid induamini. Nono in iuriarum supportatione et patientia. Luce uigesimo primo. In patientia uestra possidebitis animas ue

stras. Decimo uite future attentione & aduertentia. Mat.xx. Voca operarios & redde illis mercedem suā. uia carnis lata ducit ad perditionē: sed uia maceratio nis & penitētie arcta ducit ad uitā Matth.vii. Vndeci mo consortii mulieris uitatione Matth.v. Omnis qui uident mulierē ad concupiscendū eam:iam mechatus est eā in corde suo. Duodecimo sensuū custodia & gu bernatione. Mat.v. Si oculus tuus scādalizat te: erue eum & proice abs te &c. Prefatis igitur caro edomaī suppeditaī & maceraī non solum saluatoris doctrina: sed sacre scripture attestatione & exemplis ac docto- ruz. Quod sic p3 breuiter ac succinte: & primo de ab- stinentia & superfluitate cibi & potus. Prouerbio.zo. Luxuriosa res est uinū & tumultuosa ebrietas: quicū- q3 his delectaī nō erit sapiens: & Aplus Ephe.v. No lite inebriari uino in quo est luxuria. Salomon. Eccles. pmo dicit. Cogitaui carnez meā abstrahere a uino: ut trāsferrē animā meā ad sapiētie studiū. Sancta iudith ieiunabat oībus diebus uite sue. ut hētur Iudith.viii. Isidorus de summo bono.libro.xxiiii.caplo.iii. Absti- nentia & occidit & uiuificat: uiuificat animā & corp? necat: & caplo.xlii.dicit. Sicut omnes cupiditates car nales abstinentia resecātur: ita omnes anime uirtutes edacitatis uicio destruunī. Neq3 enim est posse quēpiā uirtutū perfectionē attingere: nisi prius edomuerit uē tris ingluuiez. Nemo pōt dñari ceteris uitiis nisi prius uētris ingluuiē restrinxerit: nec quisquā facile a semet ipso spūs imundos expellere nisi per abstinentiā gule. Secundo de uestiuz fugiēda mollicie. Ioānes Baptista idutus fuit pilis camelorꝝ. Mat.3. & Mar.pmo. Iudith super lumbos suos hēbat cilitiū. Iudith.viii. Petrus in pma canonica. caplo.3. Indumēti & uestimentorꝝ cul tum interdicit. Vñ Chrisostomus super Mat. & glosa. Mat.3. Ad spēm uisionis hēre uestitū seruū dei nō con uenit: nec ad delectamentū carnis seu corporis: s3 tm̄ ad tegumentū nuditatis: & Bernardus dicit: q̄ milites Xp̄i in mollicie uestimentorum ultro se hostibus sine sanguine tradūt inermes. Tertio de flagellorꝝ & uer- berum attritiōe. ps dicit. psalmo.z. Apprehēdite disci plinā ne quādo irascaī dñus &c. & Aplus ad Gala.v. Qui aūt sunt xp̄i carnē suā crucifixerunt cum uicus & cōcupiscentiis &c. Bñdictus Abbas put ait btūs Gre gorius.z.dialogorꝝ. Carnis tēptationē superauit: car- nem spinarꝝ aculeis & urticarū incendiis flagellando: adeo ut tale qd in se minime aliquādo sentiret. Quar to de laboruz occupatiōe. Eccl.33. Multa mala docuit ociositas: & Ezech.xvi. Hec fuit iniqtas Sodome su perabundātia panis & uini & ociū. Ieronimus in epi- stola ad rusticū monachū. Facito aliqd opis: ut semp diabolus te iueniat occupatū. In desideriis est oīs ocio sus. Egyptiorū monasteria hunc modū tenēt ut nullus absq3 opere & labore suscipiaī: nō tā pp̄ter uictus ne cessaria: q̄ pp̄ter aīe salutez. Isidorus in fino.libro.z. Grauis libido urit quē ociosū iuenit. Cedet aūt libido rebus. cedet opi. cedet industrie & labori. Paulus apo stolus laborabat manibus. Ephe.iiii. & in Actibus. Vnde qui laborat ad corpus edomandū pōt dicere cū Ecclesiastico.caplo ququagesimo pmo. Modicū labo rauī & inueni mihi multam requiem. Labor eni quan tum ualeat & ad qd dicit Fulgentius. Quod quidā sa piens iterrogatus ad qd exercitatio laboris esset uti- lis. Rñdit. Honestus labor hūane nature fida est cu- stodia. dormientis nature stimulus. sopiti caloris lima. supfluitatis consumptio. uitiorū fuga. morborꝝ mors. langoris medicia. lucrū operis. iuuentutis debitū. ado lescentie disciplina. senectutis gaudium salutis adiuto rium nutricis oīum malorū.i.ocii est inimicus. Ille aūt solus ab exercitio se subtrahat q̄ felicitatis gaudio ca rere desiderat. Quinto de icōmodoruz & rerum penu ria. ut.n.dicit beatus Gregorius pmo moral. Solet re rum abundātia tanto magis a timore diuino mentem soluere: quāto magis exigit hanc diuersa cogitare. Su perfluitas.n.idolatriam adinuenit. Sap.iz. Salomon a dño petebat nō diuitias nec paupertatē: sed tantu3 ui ctui suo necessaria. Sap.xxx. & Paulus.i. Thimo.v. di. habentes alimēta & qbus tegimur: his contenti si- mus. De frugalitate.i.pauptate ad propositum loqtur Valerius.libro.z. Rubrica pma.caplo.xxviii.d. Bone ualitudis quasi quedā mater est frugalitas inimica lu- xuriosis epulis & aliena nimie uini abundātie & imo derato ueneris usui aduersa: & subdit. A pře libero.i. uino ad iconcessam uenerez est proximus gradus in- temperantie. Sexto de uigilantia.i. Thimo.iiii. Vigile mus & sobrii simus & nō dormiamus sicut ceteri. &c. pme. Petri.v. Sobrii estote & uigilate: q̄ aduersarius uester diabolus &c. Romano.13. Hora est iam nos de somno surgere &c. Apocal.xvi.dr. beatus q̄ uigilat & custodit uestimēta sua. Dauid nocte media surgebat & de luce uigilabat. Paulus fuit in uigiliis multis. se- cunde. Cor.xi. Cato di. Plus uigila semper nec somno deditus esto. Arist. in Iconomica di. Surgere op3 de no cte. Hoc eni ad sanitatē & ad dispōnē & ad phyloso phiam est utile. Septimo de orationis instantia & assi duitate.i. Petri.3.dr. Vigilate in orationibus: & Pau- lus.i. Thesal.v. Sine intermissione orate. Ratio quia Amalech.i.diabolus debellatur & uitia extinguuntur dicente Isidoro de summo bono.libro.3.cap.vii. Hoc est remedium ei qui uicioru3 temptamentis estuat: ut quotiens quolibet tangitur uitio: totiens ad orationē se subdat: quia frequens oratio uiciorum impugnatio nem extinguit. Ta3 perseueranter intendere oportet animum nostrum orando atq3 pulsando: quousq3 im- portunas desideriorum carnaliū suggestiones que no stris obstrepunt sensibus: fortissima intentione supere mus: ac tā diu isistere quousq3 isistēdo uicamus. Octa uo de fuga delectabilium & abominatione, ut dicat cum Iob.vi. Que prius tangere nolebat anima mea: nūc pre angustia cibi mei sunt. Et cum Salomone Ec- clesiastes.z. qui prius dicebat in corde suo. Vadam & affluam delitiis & fruar bonis: & seqtur. Vidi in omni bus afflictionem animi & uanitatem & nihil perma- nere sub sole. Detestatus sum omnem industriā meaz: & q̄ sub sole studiosissime laboraui: & Dauid in psal- mo dicit. Ego aūt cu3 mihi molesti essent induebā me cilicio &c. Humiliabam in ieiunio animam mea3 &c. Et ps.lxviii.dicit. Opui in ieiunio aīam mea3: & seqt.

De absti- nentia.

De labor.

De uigilan- tia.

Et posui uestimentum meum cilicium &c. Et ps. lol. Cinerem tāq panē manducabā & poculum meū cum fletu miscebā &c. Sic rex Niniue uestimētu3 suum mutauit & idutus est sacco &c. Ione. z. Sic & regina Hester uestimētis regalibus exuta indumēta suscepit fletib⁹ & luctui apta: & p unguētis uariis cinere & stercore impleuit caput suū &c. Dan. cap. x. Panē desiderabilē nō comedit & caro & uinum non introiuit in os suum &c. Nono de iniuriarū & tribulationū tolerātia. loquit Aplus. Heb. xii. di. Quē3 diligit deus castigat. Flagellat aūt oēm filiū quē recipit. Quare si deus nos infirmitatibus uexat & aduersitatibus fatigat nō murmurare debemus: s3 patiēter portare: q id facit ne caro nostra incolumitate gaudens ad peccādum sit prona. unde Isidorus libro. 3. de summo bono. caplo. 3. dicit. Quosdā uidēs deus nolle pprio uoto corrigi: aduersitatū tāgit stimulis. Quosdā ēt psciens multū peccare posse in salute: flagellat eos ifirmitate ne peccēt: ut eis utilius sit frāgi laboribus ad salutē q manere incolumes ad dānationē. Qui ualētiores sunt & sani utile est illis infirmari & nō peccare: ne p salutis uigore3 illicitis sordident cupiditatum & luxurie desideriis. Et subdit. caplo. iiii. Murmurare in flagellis dei peccator homo nō d3: quia maxime p hoc qd corripit emēdat. Ad magna3 utilitatē diuino iudicio mens iusti diuersis tēptationū passionibus agitat: pro quibus si deo grās egerit sueq3 culpe q talib⁹ dign⁹ sit reputauerit: hoc qd ex passione tolerat ei pro uirtutibus reputat: quia & diuinā agnoscit iusticiā: & suā culpā intelligit. & capitulo pmo di. Valde necessariū est iustum in hac uita & uiciis tēptari & uerberari flagello: ut du3 uiciis pulsat de uirtutibus nō supbiat: dū uero animi aut carnis dolore atterit a mundi amore retrahat. Durius in hac uita circa suos electos agit: ut dum fortioribus flagelli stimulis feriunt: nulla eos oblectamēta psentis uite delectēt: sed celestē pñam ubi certa requies expectatur indesinēter desiderent. sic ergo p3 q dñus suos tribulatiōibus pulsat: ut iuxta dcm. ps. Multiplicate sunt infirmitates eo2: postea accelerauerūt: q ad deu3 recurrūt iuxta documentū. Ecci. xxxviii. Fili in tua infirmitate ne despicias temetipsum &c. Insup ut eos corrigat. Iuxta illud. Apoca. 3. Quos amo. arguo. corrigo & castigo. ac ut a pctō cessent. Iuxta illud Iere. xxxi. Castigasti me & eruditus sum. Nono ad ppositum loquit de hoc Ecclesiasticus. cap. z. dicēs. Fili accedens ad seruitutē dei &c. In humilitate patia3 habe: qm in igne probat aurū & argentū: hoies aūt in camino humilitatis &c. Per illationē iniuriarū & afflictionū qdā a tēptatione ualidissima fuit per quēdā pre3 liberat⁹. put. dic Io. climacus i libro scalarū suarū. Decimo de uite future quo ad pmia & dānatōe3 pspectu & aduertētia. Multos eni3 timor gehēne a pctō retraxit: & carnis curā abhorrere fecit. Scriptura di. Ecci. vii. Fili memorare nouissima tua & in eternū nō peccabis. Et Gregori⁹ dicit: nihil adeo ualet ad domādū carnis desideria: sic cogitare qualis sit caro futura. Sed sup oia homies ad carnē crucifigēdā iducere debet pmiū celestis glorie: dñte aplo. Ro. viii. Si aūt fcā carnis mortificaueritis uiuetis. Labo2 bono2 gloriosus est fructus Sap. iiii. Vndecimo de uitatiōe consortii mulierū. Debet. n. a uiro q carnē uult subicere rōni & spūi mulier uitari. Quo ad aspectū: quia nō aspiciēda Ecci. ix. Virginē ne conspicias: ne scādalizeris in decore eius: & sequit. Auerte faciē tuā a muliere cōpta. & sequit. Propter spēm mulieris multi pierūt: & ex hoc ocupiscētia qsi ignis iardescit. Quo ad colloquiu3. Ecci. ix. Colloquiū illius quasi ignis exardescit. Et Prouer. v. Fauus distillās labia meretricis: & seqt. Nouissima illi⁹ amara quasi absinthiū: & acuta quasi gladi⁹ biceps. Quo ad consortiū & tactū. Ecci. ix. Cum muliere aliena ne sedeas nec accumbas cu3 ea sup cubitū: & cap. xxvi. Qui tenuerit eam qsi qui apprehēdit scorpionē. Et iō btūs Ieronimus dicit. Si pudicitiā queris feminā qua3 uideris bñ conuersantē: mēte uisita non corporali frequentia. Hostium tuum aut raro aut nūquā mulierum pedes terant. uide ne sub eodem tecto cum eis maneris: nec in preterita castitate confidas. Nec enim Dauid sanctior: nec Salomone sapiētior: nec Sāsone fortior esse potes. Memento q paradisi colonum de possessione sua mulier eiecerit. Solus cum sola & absq3 arbitris non sedeas. Crede mihi non pōt cu3 domino toto corde habitare: qui feminarum accessibus copulatur. Ego iudico si cum uiris femine habitent: uiscariu3 diabolo nō deerit. hec Ieronimus. Duodecio de sensuū cohibitione. Cum. n. teste btō Augustino per Ianuam qnq3 sensuū aut mors aut uita ad animā nostrā ingrediat: Hinc est q sollicitudine summa custodire condecet nros sensus: ne p fenestras has mors pcti ad aiam hēat igressum. Vn Salomon. Prouerb. iiii. di. Omni custodia serua cor tuum: qm ex ipso uita procedit. Dina non custodiēdo uisu3 fuit deflorata. Holofernes quia oculis custodiā non adhibuit captus de Iudith: ab ea occisus fuit. Iudith. xiii. Amon a Thamar sensum uisus nō custodiēdo defloratōe ei⁹ fuit ab Absalon itersect⁹. z. R. i3. & sic de aliis sensibus in sacro elogo plura ponunt exēpla. Quare iuxta dcm Apostoli. z. Cor. xi. timēdū est: ne sic serpēs seduxit Euā astutia sua: sic & sensus nri corrūpātur a simplicitate que est in Xpo Iesu. Qualr sci uiri custodierūt sensus suos lōgū esset retexere. Sic ergo apparet pfatis q dñs noster & magister tā exēplo q uerbo nos docuit carnem castigare spūiq3 subicere: & h uacādo diuersis laboribus prout ex iā dictis euidēter apparet. Et sic oñter claret pma ps h⁹ septime oformitatis. u3. Iesus uacās laborib⁹.

¶ Secunda pars fructus & cōformitatis. vii. & xix. in ordine. Frācisc⁹ imitat. Expositio.

Summam uirtutu3 magistri nostri Domini Iesu Christi in carnis crucifixione & si multi fuerint sequuti ta3 in cetu Apostolorum: ut patet in Aplo Paulo. Gal. z. & ultimo: q in agmie martirum qui corpora sua tradiderunt propter deum ad supplicia: & in ordine pm

& Anachoritarꝫ: q uigiliis ieiuniis disciplinis & oib⁹ aliis carnis incomodis se afflixerūt. ut gesta ipsoꝝ patrum liquet intuentibus: precipue tamē imitator precipuus extitit pater noster beatus Franciscus: qui carnis superciliuꝫ legi subiecit spiritus potestatiue in omnibus: & sic eum fecisse dicit secūda pars huius conformitatis dicens. Franciscus imitatur. s. Christum: & hoc prout uult hec cōformitas spāliter quo ad carnis macerationem: & subiectionem perfectam ipsius carnis spiritui & rationi. Et ad hoc declarandum & ostendendum plura faciunt. Et primum si attendamus beati Francisci uictum. Victus enim beati Francisci fuit arct⁹ & singularis. Quod patet primo si attendatur cibus habitus & usus post suam perfectam ad dominū conuersionem. Dum enim beatus Franciscus esset ad dominū conuersus post dimissionem omnium mundanorum & abdicationē factam patri carnali corā Episcopo Assisii: & staret cū sacerdote ecclesie sancti Damiani: cuius reparationi mādato crucifixi intendebat: & dictus presbyter considerādo btūm Franciscū deliciose nutritū: pro uictu ei aliqd faceret omni die speciale: hoc perpēdēs uir sanctus dixit ad seipsum. Hūc sacerdotem quocūqꝫ perrexeris non semper inuenies qui tibi sic preparet: nec est hec uia pauperis hominis quā elegisti. Vnde sacerdoti īterdixit ne aliquid ulterius prepararet: sed accepta parapside hostiatiꝫ per Assisium mendicando: diuersa in parapside cibaria recepit. Que primo abhorruit utpote inassuetus: sꝫ tandem seipsum uincens de prefatis comedit. Et ut postmoduꝫ referebat fratribus: nūquā aliquod electuariū gustauerat quod eidem sic sapidum fuerit. Quibus comestis tm̄ cor eius exultauit in dn̄o: ꝙ caro eius debilis & afflicta corroborata est ad q̄cūqꝫ aspa & amara letanter pro domino toleranda. Vnde postea sic acquisita libētius q̄ aliter preparata comedebat. Accepta a beato Frācisco ex auditu euāgelii norma euāgelica in uiuendo: & cum deus euꝫ iam fratribus fecundasset: ob penuriā elimosine panis que sibi & sociis nō sic ut decebat in pncipio donabatur: cum magna spūs consolatione rapas ob panis defectū cum sociis comedebat. Sed multiplicatis iam fratribus quali abstinentia corpus suū domuerit cibariis utēdo: dicit quinta pars maioris legende: ꝙ sanitatis tēpore cocta cibaria uix admittebat & raro. Admissa uero aut cōmixtione cineris interdum faciebat amara: aut aquei superinfusione liquoris utplurimū reddebat insipida. Egr[e]diēs uero ad exteriora iuxta sancti euangelii doctri[n]am se ceteris in comedendo conformabat: semper tamē parcitatem in cibi sumptione seruādo: ut uix sumeret necessaria sustentationi nature. Regressus autem ad interiora modos inueniebat penitētie potiores. Nā quasi per totum tempus anni ieiunabat. Quadragesimam enim quādo xps latuit in desertum: quāta poterat cibi & potus arctitudine reclusus in cella ieiunabat. Ab assumptione uero uirginis usqꝫ ad festum sancti Michaelis ieiunabat ad honorē ipsius archāgeli Michaelis. Quadragesimam a festo omnium sancto[r]um usqꝫ ad Domini natiuitatē & maiorem quadragesimā iuxta regulā ieiunabat. Ob reuerentiā Apostolorum Petri & Pauli q̄dragesime spālis ieiuniū dedicabat. Pentecostes etiā a festo resurrectionis usqꝫ ad spūs sancti missioneꝫ ieiunabat. Et sic ut apparet semper ieiunabat. De austeritate uite & penitētie beati Frācisci loquēs sanctus Fr̄ Egidius dixit. Quod si btūs Frāciscus habuisset corpus sanuꝫ & forte ut ipse: ad id quod penitentie effecisset totus mundus eum sequi nō potuissꝫ. Abstinentia ergo cibi assidua suum castigabat qd' habebat corpusculum: ut domesticum sibi hostem perfecte subigeret: & cādidū uestimentum mundicie a uoluptatis incēdio preseruaret. Non solum beatus Frācīscus arctitudinē in cibo tenuit quo ad paucitatem: sed quo ad qualitatē. Cum enim siue inuitatus ab aliquo siue non ꝓpter amorē sancte pauptatis. (ut dictū est conformitate q̄rta huius secundi libri) mēdicādo ante semp iret: de pane acquisito frusta uiliora cū summa parcitate sumebat & dicebat fratribus. Nō fui latro de elemosinis acq̄rēdo eas uel utēdo ultra necessitatem. Semp minus accepi q̄ me contingeret: ne alii pauperes fraudarentur portionē sua: ꝙ contrariū facere furtum esset. Quādo uero panis ordeacei frusta mendicādo ueniebat: tunc letabatur & gaudebat. ut patuit cum panē mēdicādo cum fratre Masseo dū iret uersus Frāciā: gr̄as deo referēdo panis prefati fragmēta comedit. ut dictū est libro primo cōformitate octaua. Si quādo ratiōe infirmitatis carnes comedisset uel coquinam conditam lardo: ad proprii corporis uindictam animatus & opprobriuꝫ: mira exercebat ad carnis macerationem suiqꝫ contemptum. Cum in quadā infirmitate de pitantia comedisset: tempore magni algoris nudum & quartanarium de ecclesia sancti Ruffini Assisii se fune iniecta collo trahi fecit per socium usqꝫ ad locum malefactorū in platea ciuitatis: ubi populo congregato facta predicatione in fine dixit eis: ꝙ non erat ut sanctus ab eis honorandus: sed ut glutto: quia in illa infirmitate carnes comederat: ab omnibus reputandus & contēnendus. Vice alia in heremitorio grecii cum coquinam comedisset cum lardone: magno populo ad eius predicationem congregato: se de hoc acriter accusauit. Nolebat insuper ad corporis opprobriū animatus in mensa comedere tobaleis & aliis preparata: imo in terra ante comedere malebat: ut patuit cum apud Reate fratres propter aduentum unius ministri in natali Domini mēsam preparassent: in terra. n. comedit: frib⁹ incōmoda que passa est beata Maria cum filio tali die ingerens. Cum minoribus fratribus & simplicib⁹ libentius comedebat q̄ cū maioribus: ut in prefatis conformitatibus de humilitate & prophetia est dictum. Dicebat beatus Franciscus fratribus qui excedebant moduꝫ paupertatis in cibo. Non putāt fratres ꝙ corpori meo esset necessaria pictātia? sꝫ ꝙ oꝫ me eē formā & exēplū alioꝝ nolo uti: sꝫ uolo eē cōtētus paucis & paupculis cibis: & omnibus aliis rebus uti scdꝫ pauptatē: atqꝫ sumptuosa & delicata penit⁹ abhorrere. Sic beatus. F. rigidus in se: omnia tamen uolebat fieri cum discretione: & fratribus dicebat. Vnusquisqꝫ consideret naturam suam

quia lz aliquis uestrum sustentari ualet pauciori cibo q̃ alius: nolo tamē q ille qui maiori cibo indiget: nitatur illum in hoc imitari: sed naturā suam considerans: tribuat corpori suo necessitatem suā ut sufficiat spiritui seruire: sicut enim a superfluitate comestionis que obest corpori & anime tenemur nobis abstinere & cauere: ita etiā a nimia abstinentia: imo magis: qm̄ deus misericordiā uult & nō sacrificium. Nonne ipse condescendit (ut iam dicta in precedētibus dicunt) fratri q nimia abstinētia in nocte deficiebat ei mensam preparando: & ad uerecundiā sibi tollendaz cum ipso comedendo. Sic & alteri: cum ad comedendum uuas in uineam ducendo: & ne ruborem haberet prius de uuis degustādo & tollendo. Corpus ergo suuz paucitate cibi & asperitate castigabat omnino. Secundo pz beati Francisci abstinentia & corporis edomatio si inspiciamus eius potū de quo legenda maior. parte. v. loquēs dicit. De potu uini quid dicā: cū & de aqua quādo sitis estuaret ardore uix audebat ad sufficientiā bibere. Et qa in potu abstinētissimus fuit: saluator noster pijssimus dum uinū ipse btūs. F. appeteret nō ad uoluptatez: sed ad nature necessitatē apud heremū sancti Urbani & nō adesset: aquā eidē concessit cōmutare in uinum. Sic & sitienti uiro: cuius btūs. F. uehebat asello: aquā orone ipsius xps pꝓpinauit in monte. Tertio. Apparet erga corpus bti. F. Rigiditas si ispiciamus eius cultum seu corporis amictū & tegumentū. Vestis. n. horrebat (ut dicit. v. ps legēde maioris) molliciē: asperitatem amabat. afferens ꝓpter hi. Ioanē Baptistā a Dño fuisse laudatū. Si quādo uero in sibi data tunica lenitatem sentiret: cordulis eā contexebat interius: quia nō in casulis pauperū sed in palatiis principū iuxta ueritatis uerbum uestimentorū dicebat requirendā molliciē. Experientia enim certa didicerat demones asperitate terreri: deliciosis aūt & mollibus ad tēptandū fortius animari. Vna tantum contentus tunicula in frigore & nuditate domino seruiebat. Circa uero eius mortē taz propter sanguinē qui exibat de plaga uulneris lateralis: q̃ ꝓpter infirmitatem: fratres socii tunicas habituales plures ei fecere ad ipsuz mutandū: nunq̃ tamen ultra tunicā habitualem nec habuit in dorso nec tenuit. Tunica. n. habituali corda & femoralibus diues usqz ad mortem fuit. Semel apud heremitoriū sancti Eleutherii de reate ꝓpter magnū frigus tunicā suam & socii intus quibusdam petiis repeciauit: propter que corpus eius cepit aliqualiter cōsolari: Sed Paulo post ab oratione rediens dixit socio suo. Me oportet esse formam & exemplū omnium fratrum & ideo lz corpori modo sit necesse habere tunicaz repeciatam: tamē me oportet considerare alios fratres meos qbus istud idē est necesse: & ideo nolo habere tunicaz sic abintus repeciatam: quia ipsi forsitā nec habere possunt. unde in hoc oportet me eis condescendere: ut ego patiar easdem necessitates quas & ipsi patiuntur. ut hoc in me uidentes magis patienter ualeant sustinere. Cum propter infirmitatem splenis & stomaci: & quia magnum frigus erat unus ex sociis guardianus suus uellet suere sub tunica habituali aliquantulū ad splenem & stomacum de pelle uulpis: respondit beatus Frāciscus dicens. Si uis ut habeam sub tunica de pelle uulpis: pone unum frustum desuper ut homines uideant q interius habeo pellē uulpis: & sic factum est: & si parum portauerit. Raro enim uel nūquā tunicam nouam uolebat portare: sed dando eam alteri querebat aliquaz ab alio fratre diu portatam. Tuniculam etiam habere uolebat de peciis repeciatam. Et quādoqz ab uno fratre accipiebat partē tunice sue & ab altero aliā partem: & adinuicem cōsuendo deferebat. Fratribus tunicam habitualem petentibus dabat libenter. id enim fecit duobus fratribus de Frācia. Nam petētibus eius tunicam statim concessit. Pauperibus si habebat mantellum uel pannum statim dabat. sic etiam faciebat de tunica dando uel dissuēdo & partem pauperibus erogando. Et quia uestimēto rudi uili & grosso ac despecto in presenti uita fuit usus beatus Frāciscus: Fratri Petro de Monticello Beatus Franciscus cum Ioanne Euāgelista apparens: gloriosior eo in uestitu est uisus: & causa a beato Ioāne fratri Petro interroganti est data: q in presenti uilioribus eo fuit indutus. Execrabatur ipe pater beatus Franciscus uestitos triplicibus: & qui preter necessitatem mollibus utebantur in ordine uestibus. Necessitatem uero quam non ratio sed uoluptas ostentat: signuz extincti spiritus asserebat. Vnde & dicebat ut supra fructu. xii. primi libri. parte secunda. capitlo. xxxvi. est dictum. Nulla occasione fratres uolebat habere plusquā duas tunicas. quas concedebat peciis suffulciri. Exquisitos pannos horrendos eē dicebat: & acerrime mordebat oppositū facientes: atqz ut suo exemplo tales confunderet: semper super tunicam suam saccum asperum consuebat. Fratribus autem quos urgebat necessitas uel infirmitas īdulgebat aliam tunicam mollem de subtus ad carnem: ita tamē q conformis in habitu asperitas & uilitas seruaretur. Dicebat enim cum dolore maximo. Adhuc tm̄ relaxabitur rigor ordinis & dominabitur tepor: q filii pauperis patris non uerebuntur portare etiam scarlatinos pannos solo colore mutatos. Interrogatus quandoqz quomodo uestitu tā tenui posset se ab hiemalis algoris frigore tueri. In spūs feruore respondit. Si superne patrie flamma per desideriuz contingeremur interius: frigus istud exterius facile portaremus. In morte deniqz sua iussit exequialem tunicam sacco operiri. Demum uictu & uestitu tanta rigiditate cuz aliis corpus suū fatigauit & domuit: q in mortis articulo se culpabilem fratri corpori dixit esse: eo q ipsum male plusq̃ deceret tractauerat. Quarto asperitas bti. F. erga corpus apparet si eius attendamus lectum. ut enim quinta pars legende maioris dicit. Lectulus lassato corpusculo erat nuda humus: & si sedens multotiens dormiret. Ceruical uero lignum uel lapis. Et quia in pluma uir sanctus dormire nolebat: in heremitorio grecii infirmitate oculoruz grauatus: semel habuit ceruical de pluma ad caput. Quod diabolus intrās cum per totā noctem nō permisit dormire. Et cū sic fuissz uexatus: sociū uocauit ei mādādo ut ipsuz ceruical longius asportaret: qd faciens rigidus effectus in mēbris a diabolo

loquelam amisit. Sed beato patre eum uocante dum
eius uocem audiuit:omni effugata rigiditate loquelaȝ
rehabuit. Non solum lectum huiusmodi de pluma ha
bere uoluit:sed nec fratres hēre permisit. Vnde in ca⸗
pitulo generali qđ de caricinis apud sanctā Mariā de
Portiūcula celebratū ē uocatū: ubi fuerūt ultra qnqȝ
milia frūȝ oēs iacebant sup terram aut super paleas.
qđ uidens.D. Cardinalis Hostiensis ut superius sepe
dictum est flebat. Nam q̄diu btūs.F.uixit in loco san
cte Marie semp frēs in terra comedebant. Verum &si
in cibo & potu uestitu & lecto. ut pȝ ex p̄dictis btūs.
Frācīscus sibi ipsi fuerit rigidus & austerus considerās
& intelligēs ꝑpter aiaȝ corpus eē creatū:& actus cor
porales ꝑpter spūales eē agēdos: dicebat tñ fratrib⁹.
Seruus dei in comedēdo & bibendo & alias corporis
necessitates sumēdo dȝ cuȝ discretione corpori suo sa
tisfacere:ita ꝙ frater corpus nō ualeat murmurare di
cens nō possum stare rectus & isistere orōni nec in tri
bulatiōibus meis letari:nec alia bona opa opari:quia
nō satisfacis indigētie mee. Si uero seruus dei cum di
scretiōe & satis bono modo et honesto suo corpori sa
tisfaceret: & frater corpus uellet esse negligens & pi
grū uel somnolētū in orōne ieiuniis & aliis bonis ope
ribus:tunc deberet ip̄m castigare tāq̄ malū & pigrum
iumētū: qa uult comedere & nō uult lucrari nec onus
portare &c̄.ut supra fructu.xii.p̄mi libri.parte.z.cap.
xi.Et nō solū beatus.F.lectū abhorruit:sed somnū eui
tauit uigilādo in orōnibus: & si aliquādo fingeret dor
mire ne agnosceret̃ orare. Sicut patuit quādo cū fratre
Bernardo exñte seculari dormiuit. Qui fingēdo se sta
tim post cenā uelle dormire:ad orandū post modū sur
gens p totā noctē in orōne pstitit. ut dcm̄ est in cōfor
mitate octaua. Sic a quodā puero nouitio obseruat⁹:
cum suā cordā cum corda bti.F. ligasset:postea solutā
cordā & plane.btm̄.F.surrexisse inuenit.& siluā igres
sus iuenit eū cū xp̄o btā Maria Ioāne Baptista & Ioā
ne Euāgelista loquētē. Frequētissime ēt p totā nocteȝ
in orōnibus pnoctabat: sic̄ frater Leo pluries est exp
tus in mōte Aluerne eū uidēdo subleuatū & cū deo lo
quētē & alii eius socii in locis aliis. Quinto.si rigidita
tē bti.F.ad suū corpus cupimus uidere: ipsius corpus
ītueamur multiplr̄ subiugatū. Ipse.n.btūs.F.cuȝ fuerit
nutritus multū delicate:nihilominus corp⁹ noluit post
conuersionē suā in delitiis tenere sȝ in austeritate. Pri
mo quo ad frigus. Nam expoliādo se corā ep̄o Assisii
fuit uili mātello sibi dato ex ipso formādo habitū idu
tus. Quo ɔtectus dū semel tēpore magni frigoris ora
ret:Ff carnalis suus ironice fecit ut diceret qdā btō.F.
ut de suo sibi uēderet sudore nūmatā. Et semper ut di
ctum est solā tunicā detulit habitualē & discalciat⁹ si
ue tēpore hiemali siue alio tempore. Secundo quo ad
onus. Nā pro reparatiōe triū ecclesiaꝝ.uȝ.sci Damia⸗
ni.bti Petri & scē Marie de portiūcula quas reparauit
procurando lapides & portando:corpus suum multi⸗
pliciter afflixit. Tertio quo ad seruitiū. Relicto.n.mū
do statim ad seruiendū leprosis se transtulit lauādo eis
pedes ligando ulcera educendo plagarum putredineȝ
& saniem abstergēdo:& feruore inaudito ulcerosaruȝ
plagarūȝ ruebat in oscula: ut sic saturatus opprobriis
carnis superciliuȝ legi spūs potestatiue subderet:&utqȝ
dñium hoste subacto domestico pacifice possideret.
Quarto quo ad pabulum. Cibo eniȝ tenuissimo. ut di
ctum est. corpus suum quoad uixit sustentauit. Qui n
to quo ad incessum. Nam & si post conuersionē suam
per duos annos calciamēta in pedibus tulerit: audito
tamē euangelio ꝙ nō deferret statim calciamēta ipsa
deposuit & nudis pedibus semper incessit. Sexto quo
ad iter & peregrinationē. Secularis existēs ob reuerē⸗
tiam apostolorū Romam iuit. Factus aūt frater uisita
uit pluries limina apostoloꝝ Petri & Pauli: sanctū Ia
cobuȝ de Galicia:scm̄ Angelū de monte Gargano &
dñi sepulchrū. Ob p̄dicationē uero omnia loca Italie
& qđ maius est ter ad partes infideliū accessit. Septi⸗
mo quo ad uerbera.in herēitorio de Sarciano ad edo
mandum carnis tēptationē se durissime uerberauit. Si
milr̄ magni algoris tēpore in foueā glacie & niue ple⸗
nam se plerūqȝ imersit ut domesticū hostem.s.carnem
perfecte subiceret: & candiduȝ uestimētum puderis a
uoluptatis incēdio p̄seruaret. Vñ corpus suum fratreȝ
asinum appellabat tāq̄ laboriosis supponēduȝ oneri⸗
bus:crebris cedendum flagellis & uili pabulo sustētā⸗
dum. Sexto apparet bti.F.quo ad corpus afflictio si
inspiciat̃ eius exercitium & labor. Ocium eniȝ tanquā
oium malarū cogitationuȝ sentinā docebat summope
re fugiēdum.exemplo demonstrans carnē spūi rebellē
disciplinis continuis castigādā & fructuosis laborib⁹
subiugandā. In principio sue conuersionis ecclesia san
cti Damiani reparata:ne corpus torperet ignauia ad
reparādū duas alias se dedit.s.bti petri & uirginis glo
riose. Scopabat ecclesias quādo in alio nō poterat oc⸗
cupari. Ibat in principio religionis ipse solus ad panē
querēdū non sine magno sui corporis labore & fatiga
tione. Exercitium & laborē ostēdit factus euāgelicus
preco:q: ad p̄dicādum erat a dño destinatus. Hac de
cā nūquā in eodem loco stabat:sȝ ad instar xp̄i terras
diuersas circuibat & loca. Ipse nō solum ociū uitabat
laborādo & semp aliquid exercēdo: sed & fratres in⸗
uitare uoluit: Volendo & concedendo ꝙ frēs labora⸗
rent manib⁹. ut dicit regula & in testamēto dimisit ut
ocium anie inimicū oino a fribus excluderet̃. Vñ dice
bat uolo frēs meos laborare & exercitari:ne ocio de⸗
diti per illicita corde uel lingua uagentur. Beati Fran
cisci exemplo iducti fratres antiqui de labore proprio
panem suum comedere uolebāt:sicut dictū est de san
cto fratre Egidio & de fratre Iunipero conformitate
octaua.p̄mi libri. Septimo apparet bti Frācisci auste
ritas:si intellectuȝ uertamus ad locum. Btūs eni Fran
ciscus ut poterat hominū consortia fugiebat:& ad lo⸗
ca remota pergebat libenter & stabat. ut patet de he
remo sancti Vrbani sancti Eleuterii de Reate loci
de grecio sacri montis Aluerne montis Casalis prope
Burgum sancti Sepulchri: & sic de aliis. Accipiebat
enim loca prout poterat a gētibus separata. Multa.n.
loca in ꝓuincia sci Frācisci Romana & Tuscie ac alia
rum prouinciarum accepit:quorum nonnulla sunt di⸗
missa & pauca a fratribus retenta: que utiqȝ solitaria

trant & deuota. Pauca enim loca in ciuitatibus accepit & castris: in locis uero solitariis degendo in omni artitudine uitam ducebat: regulam ad litteraz & sanctum euãgeliũ obseruando. Et multotiẽs in dictis locis stãs se ĩfra cellã claudebat: in q̃ pluribus dieb⁹ morabat: nec pmittebat se ab alio nisi a socio uisitari. Et tũc qcqd pulueris ex conuersatiõe humana eidẽ inheserat: lachrimis expiabat & orone. Vacabat ẽt meditatiõib⁹ diuinoꝝ: sic eps Assisinas in se correctiõe diuina fuit expt⁹ Fr Leo & alii socii eiusdẽ pris. Nec in talib⁹ cellas hr̃e uolebat de lapidib⁹ siue de lignis dolatis: s3 de paleis siue arboꝝ ramis. Cellã de lignis dolatis a frẽ quodã sibi pparatã nolebat ĩhabitare: nisi pus iteri⁹ & exteri⁹ de paleis & arboꝝ ramis tegeretur: adeo ut de lignis platis nihil penitus appareret. Ad dicta loca si sanus erat ibat per se. Si uero debilis erat uel ĩfirmus faciebat se sup asinũ ab aliis illuc deduci. sic patuit qñ fontẽ in mõte orone pduxit homini: cuius tũc ipse uectabat asello. Octauo. Bti. F. apparet ad corp⁹ rigiditas si tpus uideamus. Vbi sciẽdũ q btũs. F. nõ uno tẽpore rigidus in disciplia sup custodiã suã stetit & stabat: s3 oĩ tẽpore. Nõ sicut qdã q icipiũt & stati3 desinũt: s3 semp qd icepit seruauit. Si de ieiunio loqmur. p totũ q̃si ãnũ ieiunabat q̃dragesimas multas faciẽdo. ut dcm ẽ. Si de uestitu arcto. usq3 ad mortẽ tunica corda & femoralib⁹ fuit contẽtus. Si de seruitio dñi circa leprosos. circa finẽ sue uite & si eẽt ĩfirmus ad humilitatis cupiebat redire pmordia: ut leprosis seruiret sicut fecerat a pncipio. Si de pauptate. nihil in ppo uel in cõi unq̃ usq3 ad mortẽ hr̃e uoluit: nec frẽs hẽre pmisit: imo in morte se denudauit: ut fedus qd cũ scã pauptate inierat non solũ in uita sed in morte seruaret. Si de obia. usq3 in finẽ sue uite habere guardianũ uoluit: cui in uita & in morte humilr obediuit. ut p3 de ocessiõe tunice hitualis sibi in mortis articulo ostituto & nudo: & mãdato fcõ cui paruit reuerẽter. Si de custodia castitatis. usq3 in fine3 sollicitudinẽ assiduã gessit de ĩpretiabilis custodia thesauri. Si d amore ad xpm & frẽs. usq3 ad finẽ tẽuit & ostẽdit. ut p3 legẽdã de ei⁹ trãsitu legenti. Nono rigiditas bti. F. apparet ad corp⁹ si uideamus uerbũ. Et si uerbo btũs Francisc⁹ fuerit disert⁹: nõ tñ uerbis ociosis aliqñ fuit dedit⁹: s3 diuine laudi pdicatiõi frũm & seculariũ uel ĩformatiõi & succinte put in regula mãdauit uacabat. Nec loq̃bat de secularibus s3 de diuinis semp. Vñ die quadã loq̃ndo de deo cũ sociis: Iesus in spẽ iuuẽis pulcherrimi apparuit in medio eoꝝ. Occulta q̃ sibi diuine sapie a dño pãdebant nõ pãdebat exteri⁹: nisi q̃tũ zelus fraterne salutis urgebat & supne reuelabat instinctus. Quõ ad uerba ociosa ei⁹ lingua laxaret q̃ sepissime cũ deo & btã uirgie fuit locuta: sic p3 qñ ĩdulgentia3 scẽ Marie de Portiũcula a xpo mediãte btã uirgie ĩpetrauit. In mõte Aluerne ut Fr Leo audiuit & uidit cũ Ioãne Baptista & Euãgelista: sic ẽt puer qdã appo sito obseruando btm. F. uidit & audiuit. Cũ scis aplis Petro & Paulo ut fuit Rome in ecclesia sci Petri qñ eũ amplexati sũt. Et nõ mõ semel cũ xpo uirgie & sanctis fuit locut⁹: s3 multotiẽs ut ei⁹ scã pãdũt: Lingua3 suã laxabat ad pdicatiões deuotas: q̃s nõ solũ hoies: s3 & uolucres libẽter audiebãt. Ad informatiões particulares per q̃s ad xpi seruitutes multos attraxit. ut patuit de btã Clara & aliis multis. Ad diuinũ officiũ qd deo cũ summa deuotiõe & attẽtione tãquã deo presenti persoluebat: l3 infirmus nõ herẽdo parieti s3 rectus stabat cũ capite discoopto & aliquãdo genuflexus. Et nõ solum ipse s3 & frẽs uoluit: ut euangelicu3 seruarẽt silẽtiũ: ut. u3. ab omni uerbo ocioso omni tẽpore abstinerẽt sollicite tãq̃ reddituri in die Iudicii de huiusmodi rõnẽ. S3 si quẽ frẽm iuẽisset uerbis assuetu3 inanibus: acriter arguebat: taciturnitate3 modestam & puri cordis affirmãs custodiã & nõ modicã eẽ uirtutẽ. p eo q mors & uita fore dicant in manibus lingue: nõ tam rõne gustus q̃ loq̃lle. Decimo austeritas bti. F. ad suum corp⁹ apparet si ad uisum & ei⁹ aspectum oculos defigamus. sic qdẽ a otuitu mulierũ oculos auerterat: ut q̃si nullã in facie agnosceret. Ipsaru3 familiaritates colloqa & aspect⁹ q̃ multis occasio sunt ruie soliciti⁹ euitari iubebat. asserẽs p huiusmodi debilẽ frangi: & fortẽ sepe spm̃ infirmari. Harũ cõtagionẽ euitare conuersantẽ cũ eis nisi pbatissimũ uirum: tã facile dixit q̃ iuxta scripturã ambulare in igne & nõ cõburere plantas. Non. n. securum eẽ putabat mulierũ introrsus haurire imagines: que possunt aut edomite carnis suscitare igniculũ: aut pudice mẽtis maculare nitorẽ. Asserebat ẽt friuolũ esse mulierũ colloquiũ: excepta confessione uel instructiõe breuissima. iuxta qd saluti expedit & congruit honestati. Que inquit sunt religioso cũ muliere tractanda negocia: nisi cũ sanctã penitentia3 uel melioris uite consiliũ religiosa petitione deposcit. Ex nimia securitate minus cauetur hostis: & diabolus si de suo capillũ põt hẽre in homie cito facit excrescere in trabẽ. Sic ergo in uisu & contuitu rigidus fuit: ut quasi nullã per uisum cognosceret mulierẽ. Vndecimo apparet bti. F. ad corpus rigiditas si attendat hostẽ. s. diabolu3 q̃ a se sua rigiditate expulit i heremo de sartiano se disciplinãdo & in niues imergẽdo. Superauit in ecclesia sancti Petri de Beuanio. Cum ipso multotiẽs manu conflixit ad manũ uite rigiditate & orone & uicit: & demũ a multis ipm uiolẽter eiecit. Non dedit btũs. F. uite arcte relaxatiõe seu abstinẽtia aliquãdo locũ diabolo. q̃re in pace sua possidẽs ab hoste minime aliquãdo fuit supatus. Duodecimo apparet bti F. ad carnẽ rigor. Si ab eius aia q̃rat & spũ: an pdña ti fuerint ipsi per omnia. Et certe dicent q btũs. F. carnem suam crucifixit cu3 uitiis & concupiscentiis: sic ut perfecte se spiritui subderet: & in his que dei sunt sine difficultate pareret. Et l3 eius caro per omnia spiritui foret subiecta: nihilominus ei flagella & penas ne a proposito resiliret irrogare non destitit quoad uixit. ut aliis sic faciendi exemplũ preberet & formam. Sic ergo. xii. premissis manifeste apparet ad istar. D. Iesu xpi. btm prẽm. F. carnem laboribus & aliis afflictionibus uariis eidem illatis ipsam potestatiue spũi subiecisse. Et queadmodũ in aliis pcedentibus sic et in hoc caput totius perfectionis xpm imitatũ fuisse put secunda pars istius. xyii. oformitatis dicebat.

¶Fructus octauus & ɔformitas: & in ordine.xx.Iesus pacē dans fluctib⁹.Frāciscus solida ī. Expō prime partis.u3.Iesus pacē dans fluctibus.

Mniū saluator & dn̄s inclitus Iesus xp̄s cū mirabilia opet̄ absq3 nūero assidue ꝓdigia faciēdo in celo sursum & signa stupēda in terra deorsu3:fueritq3 mirabilis in mūdi exordio celum creādo adornādo siderib⁹ legeq3 eterna in suo motu regulando.In terra tot herbis arbustis aīalib⁹ uolucrib⁹ fluuiis & fontib⁹adornādo.In aqs diuidēdo aquas partē q̄rū statuit in supmo.s.supra firmamē ū:reliq̄ in inferiorib⁹ collocando ipsas diuersis pisciū generib⁹ fecūdādo:Tēporis in ꝑce sue post inumera exhibita opera sue diuinitati testimonīū phibētia:ad faciendū in mari ꝑclara transiit & stupenda:ut dn̄s celi terre & mariū firmissime teneret̄ & ꝓbaret̄.S3 qa nomē maris in sacro eloq̄o uarie accipit̄ tā mistice q̄ lr̄alr̄:qūo sit opat⁹in mari mirabilia: qa p̄ma pars isti⁹ octaue ɔformitatis dicit ip̄m dn̄m Iesum pacē dedisse fluctib⁹ ipsius maris ac p h̄ mira exhibuisse:est breuiter nūc disserēdū. ¶Nomē maris mistice & figuratiue aliqñ accipit̄ ꝓ ipsa pn̄ia & hoīe ī penitētia exn̄te.iuxta qd̄ hr̄ treñ.z.ubi d uero penitēte dr̄. Magna est uelut mare ɔtritio tua:& Apoc.x. hr̄ ꝙ angelus descēdēs de celo posuit pedē dextrū supra mare sinistrū uero supra terrā: qa deus pedē dextrum.i.sue gr̄e & misericordie ponit supra penitentes & demū collocat ad suā dexteraз:Terrestres uero & terrenis deditos nō respicit gr̄am eis īfundēdo: & pseuerātes a se reicit & in futuro collocat cū sinistris. Secundo accipit̄ mare scd3 btm̄ Ambrosiū ꝓ mūdo isto. Et sic exponit illud p̄s.103.Hoc mare magnum & spaciosum manib⁹illic reptilia quoꝝ nō est numerus.i.diuersa genera inimicoꝝ:q secundū nr̄arū uiriū q̄titate3 compēsato nobiscū agone luctant̄ &c.Tertio accipit̄ secundū Bernardū sup cātica sermone.xiii.ꝓ xp̄o dn̄o nr̄o.Et sic exponit illud:Omnia flumia itrāt mare &c. Quarto mō accipit̄ lr̄alr̄.Et sic accipit̄ geñ.i. Vel scd3 modū loq̄ndi iudeoꝝ q q̄libet ɔgregatiōnē aquarū mare appellāt.Et sic accipit̄ in ꝓposito ꝓ expōne huius p̄me partis huius octaue ɔformitatis. Accipiēdo ergo mare p̄mo mō dico ꝙ accipit̄ ꝓ pn̄a & penitente ueraciter.Penitentia.n.p mare accipit̄ & significat̄. Primo rōne amaritudinis.dr̄.n.mare secundū Isidorū ab amaritudine: qa aquas h3 amaras. ut p3 expiētia. Pn̄ia.n.& si iustis sit dulcissima:& sic ēt debeat eē peccatorib⁹ utpote ꝙ ea mediāte ueniā īueniūt & gr̄am. Tñ in deliciis mūdi constitutis & uitiis deditis ualde aspa uidet̄ & amara.Filiis israel in delitiis egipti nutritis aq̄ marath in deserto appebāt amare Exo.xv. Arcta.n. est uia.s.pn̄ia q̄ ducit ad uitā & pauci sūt q igrediunt̄ p eā.Mat.vi.Tales.n. delectat peccare:s3 nō ꝓ pctō penitere.Cōtra tales loq̄t̄ Augus.p̄s q̄nq̄gesimo dicēs.Sūt multi quos peccare nō pudet:s3 pudet agere pn̄iam.O incredibilis īsania de uulnere ipso nō erubescis:& de ligatura uulneris erubescis. Nōne uuln⁹ fedi⁹& putridi⁹ ē?Cōfuge ergo ad medicū age penitētiā dic iniq̄tatē meā ego agnosco & pctm̄ meū ɔtra me ē semp.Tibi soli peccaui q solus es sine pctō. Ad pn̄ia3 exercēdā & si appareat amara hortat̄ nos btūs Bernard⁹ in quodā sermōe dicēs.Fugite de medio Babilonis & saluate aīas ur̄as.uolate ad urbes refugii: ubi possitis & de p̄teritis pn̄ia3 agere: & in pn̄ti obtinere gr̄am & futurā gloriā fiducialr̄ pstolari. Nō uos retardet ɔscia: qa ubi pctā supabūdauerūt supabūdare ɔsueuit & gr̄a:nec pn̄ie ipa austeritas deterreat:nō .n.ɔdigne sunt passiōes h⁹ seculi & tēporis ad p̄teritā culpā q̄ remittit̄:nō ad pn̄tis ɔsolatiōis gr̄am q̄ imittit̄:nō ad futurā gloriā q̄ ꝓmittit̄.Si uerbis nō creditis opib⁹credite:exēplis acq̄escite plurimoꝝ. Currūt undiq3 ad pn̄iam pctōres & natura pariter & cōsuetudine delicati.Nihil credentib⁹ipole.Nihil amātib⁹difficile.Nihil asperū mitib⁹.Nihil humilib⁹arduū repit̄: qb⁹ & gr̄a fit in auxiliū & obediēdi deuotio lenit imperiū.Secūdo penitētia mari assimilat̄ rōne impetuositatis & uertiginis.Mare.n.dr̄ pelagus.i.undas pellēs. Sic penitentia undas tēptationis diaboli pellit & elidit.Hoc patuit in Abbate Antonio & pluribus aliis q̄ impetus tēptationū sancta penitentia cohercuit.In capite xp̄o qui in deserto penitentia diaboli triplicē tēptationem superauit & repulit.Tertio penitentia assimilatur mari ratiōe trāquillitatis. Post cōmotionē mare dicit̄ equor:quia in mari aque equant̄ post tempestate3.Sic anima per penitentiā tranquillat̄ in consciētia:ꝙ ubi erat remorsus desinit & ubi a diabolo inq̄etabatur pacata remanet & quieta.Patuit in beato Benedicto qui penitētia peracta cōtra carnis incendium ex tunc in pace a tali uicio & quietus permansit:ut docet btūs Gregorius.z.dialogoꝝ. Verū mare et si tempestuosum sit uento tamen subtracto quiescit:& eius amaritudo per nubiu3 ab ipso subleuatiōnē dulcescit: ac eis aque per subterraneas deuiationes. Sic & penitentia ubi uentus mundane delectatiōis abiciat̄: nubes uero assit.i. cōtemplatio celestiū & meditatio assit inferorum: nō solum homo instigatur ad penitētiā exercendam:sed fructus dignos efficit penitentie.ꝑ ut in simili declarat beatus Gregorius.3.dialogoꝝ exponēs illud.Iudicū.z.ꝙ caleph dedit asse filie irriguū superius & inferius.Vbi duos compunctionis declarando modos: contemplatiōe celestium et attentione inferoru3 ad bonū pandit hominē citari et in bono solidari. Non solum penitētia et uerus penitēs mare potest dici ex prefatis: sed ex effectibus quos mare causat spiritualiter intelligēdo. Mare enim ut docet experientia.Primo est sui purgatiuum. Cadauera immunda et mortua.ut dicit Gregorius.a se expellit et reicit.Penitentia a peccato purgat.in signu3 cuius di.btūs Petrus.Actuu3.3. Penitemini ut deleant̄ peccata uestra. Et ꝙ penitētia deleant̄ et purgētur pctā hētur.z.Re.iz.de Dauid qui post adulteriu3 & homicidium dicit peccaui:& sequitur.dn̄us transtulit peccatum. Secundo per uenas occultissimas sui diffusiuum (ut dici i si

De pn̄ia q̄ p mare intelligit̄.

Penitens pōt appellari mare.

dorus sup ecclesiasticū) est mare. Pnīa a pelago īfinito diuine pietatis uenā attrahit idulgētie pctōri. Patuit in Maria magdalena: cui dn̄s oīa pctā dimisit. Luce vii. Tertio mare est aīaliū diuersarū formarū ꝓductiuum. ut dic̄ Raban⁹ sup. xliii. ca. Eccl̄. & pluriū q̄ sint in terra. Pnīa in aīa uirtutes diuersas multiplicat & ꝓduc. p3 in Ioāne baptista: q ob īnueras uirtutes xp̄s fuit credit⁹. Io. i. Quarto mare l3 sit fluidū: multoꝝ tam̄ duroꝝ est gn̄atiuū. ut p3 de ochilib⁹ & testis pluriū pisciū: & de lapidib⁹ p̄ciosis & margaritis. Pnīa fac̄ ualidū & forte. p3 de Iudith: q̄ holofernē occidit: d̄ Iuda machabeo: & de Ionatha. Machab. i. q post ieiuniū & cineres in capite aspsos uictoriā de hostib⁹ diabolū significātib⁹ habuerūt. Quinto mare est multarū īfirmitatū curatiuū. ut p3 de ulcerosis & aliis quos aq̄ maris sanat. Abstinētia & pnīa sanitatē īducūt. Eccl̄. xxxvii. In multis escis erit īfirmitas: & ꝓpter crapulā mlt̄i perierūt. Qui aūt abstinēs est adiiciet uitā. Seneca ad Lucillū. Multos morbos multa fercula fecerūt. un̄ Hieronymus. Mater sanitatis est abstinētia. mr̄ uero egritudinis est uoluptas. Et ut on̄dit lib. z. ɔtra Iouinianū. A multis īfirmitatib⁹ pnīa & abstinētia plures sunt liberati. In iordane q pnīa3 sign̄at baptizat⁹ Naamā a lepra corpali & sp̄uali mūdat̄. iiii. R. iiii. Sexto mare saporꝫ quo ad aq̄s terrarū: p q̄s trāsit susceptiuū ē & dulcedinē trahit. ut dic̄ Macrobi⁹ & Arist. Pnīa in his in qb⁹ habitat se p̄bet dulcissimā p remissionē oīu3 peccatorū & dimissionē p diaboli supationē & uirtutū susceptionē: supcelestiū ɔtēplationē: & diuine dulcedinis imissionē. Tā arduā pnīa3 sci uiri humano auxilio uigorati minime agere potuissent: n̄isi diuino freti auxilio. ꝑut abbas Cherimon in collatiōe de ꝓtectiōe dei declarat. Moises post ieiuniū & pnīa3 intrat diuinā caliginē: & loquit̄ cū deo. Exo. xxiiii. Sic Helias ieiunādo. xl. dies in oreb & sina audit & uidet dei magnalia Ecci. qnq̄gesimo. Petr⁹ in mōte pnīe ɔstitut⁹ trāsfiguratū xp̄m uidet & clamat dulcedine mira. Bonū ē nos hic eē. Septimo mare suo motu est sue sube a corruptione ɔseruatiuū. Pnīa q uult p̄seruari a pctō est ɔtinuāda. Corpa aloe & qbusdā amaris a putredine ɔseruantur & uermib⁹. ut dicūt libri medicinales: & ꝙ pnīa p̄seruet a pctō: p3 de Manasse: q p̄us malus: postea egit penitētiā ualde corā deo: & deide fec̄ rectū in ɔspectu dn̄i. z. Paral̄. 33. Octauo mare & si liqdu3: nō est tn̄ sui termini exitiuū. ut dic̄ p̄s. Terminū posuisti eis: quē n̄ trāsgredient̄ &c̄. Pnīa intra limites retinet rōnis. Noe q̄ diu ī archa pnīe fuit nō est trāsgressus limites rōnis: s3 exeūdo de archa iebriat̄. Gen̄. ix. Loth. xxv. Vino a rōne alienat̄ & icestat̄ cū filiab⁹. Iudith nō ɔtaminata cibo holofernis aut potu in sua manet integritate. ca. iz. Daniel ꝙ nō inqnat̄ cibis gētiliū rōne uiget & sapientia. Dan̄. i. Nono mare est uētoꝝ originatiuū. ut dic̄ Beda. Ignē diaboli pnīa extinguit. Hoc patuit ut dcm̄ est ī p̄cedēti cōformitate de btō F. q libidinē pnīa extinxit. Bn̄dict⁹ uēto pnīe q uenit a regiōe deserti. Iob. i. Impetū libidinis mortificauit. ut dicit Grego. z. dial̄. Ecci. xliii. dr̄. ꝙ frigidus uentus aqlo flauit & gellauit crhistall⁹: ꝙ castā mētē fac̄ extinguēdo oē3 ignē libidinis. Et ꝑuer. xxv. Vent⁹ aqlo dissipat pluuias: ꝙ pnīa facta frigida ab estu ɔcupiscētie mentē reddit imunē. Decimo mare est nubiū ꝓcreatiuū: ut p3. 3. R. xviii. & expiētia. sic pnīa gr̄a3 ipetrat: q̄ hō iustificat̄. ut p3 de publicano. Luc̄. xviii. q iustificat⁹ descēdit in domū suam: & sub nube gr̄e p desertū hui⁹ seculi manet semp usq3quo ad terrā celestis ꝓmissiōis puenit̄. ut hr̄ in figura d̄ filiis isrl̄. Exo. i3. Vndecimo mare est radiorū solariū receptiuū. Pnīa est diuine sapīe ꝓpinatiua & datiua. p3 de Daniele. Dan̄. i. cui ut pnīe dedito & sociis suis dedit de⁹ sapiētia3 sciētiā & disciplinā. in oī libro. Duodecimo mare est ad multas regiōes ubi multa bona hn̄r deductiuū. ut p3 expiētia. Pnīa hic pctā remittit & culpā. P3 de niniuitis. Ione. z. De filiis isrl̄. Iudic̄. z. S3 & regnū celoꝝ dat & ꝓmittit. Matth̄. iiii. Penitētiā agite: appropinquat regnū celoꝝ. Ad ꝓpositū huic mari dic̄ nr̄a p̄ma ps. Iesus dat pacē fluctib⁹. q̄uo intelligit̄? Certe hoī & uolēti & pagēti pnīa3 uēti īsurgūt tētationū diabolicarū: ut patuit in ipso xp̄o Saluatore nr̄o: q stati ut īgressus est pnīe desertū tentat⁹ est multipl̄r a diabolo. Xp̄s ergo suos adiuuādo diabolicos fluct⁹ & īsult⁹ repmit: ꝙ nō pmittit nos tētari supra id qd̄ possum⁹. ut dic̄ apl̄s. i. Corin. x. S3 faciet cū tētatiōe ꝓuētū: ꝙ ipse dat uictoriā. ut patuit in beato Antonio abbate. Hilarione. & aliis scis p̄rib⁹: qb⁹ fluctib⁹ diabolicis pnīa suppssis de⁹ pacatū reddit habitaculū tuū. Iob. viii. Et bestie terre. i. demōes ifernales pacifice erūt tibi. Iob. v. Tūc. n. hō scā pnīa clamat dicēs cū dauid. p̄s. iiii. In pace ī idip3 dormiā et reqescā. & sic appet de p̄mo mari. s. pnīa q̄uo ei⁹ fluctib⁹ xp̄s dat pacē. ¶ Accipiēdo scd̄o mare ꝓ mūdo isto uidēda sunt duo. Primo q̄uo mūdus p mare sign̄at̄. Scd̄o quo modo mare istud. i. mundus a fluctib⁹ suis p xp̄m trāqllat̄. Mūd⁹ iste pōt appellari mare. Circa p̄mū aduertēdū ꝙ mūd⁹ recte p mare h3 designari. mare. n. est. p̄mo amarissimū: sic & mūd⁹: ꝙ posit⁹ est tot⁹ in maligno. i. Io. v. Princeps hui⁹ mūdi diabolus est. Io. xv. Scd̄o instabile: imo īstabilissimū. Mūdi oīa uanitas & afflictio sp̄us. Eccl̄. i. Tertio turbulētissimū. Mūdus tot⁹ est plen⁹ pctō supbie auaritie & imūdicie. i. Io. z. Quarto ingetissimū. Mūdus p̄ssurā dat suis dilectorib⁹. Io. xvi. Quinto ꝓfundissimū. Sic mūdus malitia & prauitate. Io. vii. Ego testimonium phibeo de mūdo ꝙ ei⁹ opa mala sūt. Sexto piclosissimū. Ecci. xliii. Qui nauigāt mare narrēt picl̄a ei⁹. In mūdo nō ē q faciat bonū n̄ ē usq3 ad unū. p̄s. xi. Septimo uarietatis ɔtētiuū. Mūdus trāsit & cōcupiscētia ei⁹. i. Io. z. Octauo deceptiuū. Mūd⁹ suos decipit amatores: & qn̄ credūt eū tenere fugit uelut umbra. i. Cor. vii. Preterit figura hui⁹ mūdi. Nono diuersoꝝ mōstrorum ꝓductiuū. Mūdus demonib⁹ est plen⁹. Apoc. iz. Veh inhabitantib⁹ terrā: qa descēdit ad uos diabolus hn̄s irā magnā &c̄. Decimo doloris causatiuū. Mūdus suos replet multis miseriis. Ro. viii. Oīs creatura ingemiscit & parturit usq3 adhuc. uallis. n. lachrimarū uocat̄. p̄s. lxxxiii. Vndecimo est nubiū originatiuū. Mundus obcecat se adamātes. Io. i. Mūdus eū nō cognouit Nihil credūt d̄ futura uita mūdi amatores. ut hr̄ sap. z. Duodecimo mltoꝝ submersiuū & occisiuū. Mūdus

occidit spūalr se diligētes.Rō.ꝙ q amic⁹ est hui⁹ mū di:inimic⁹ efficit dei.O quot hic mūdus occidit.de q bus satis est dictū lib.i.cōformitate.vi. Sic ergo p̄fatis & aliis plurib⁹ apparet quō mūdus p mare recte signi ficat & figurat.Sꝫ uidēdū est nūc quō xp̄s paceꝫ mūdi dat fluctib⁹. ubi sciēdū ꝙ mūdus iste fluctuat cōtinue multiplici uēto cōmot⁹ & agitat⁹.Nā mūdani agitant septēplici uēto.s. uicioꝶ supbie:auaricie:iuidie:luxu rie:gule:accidie:& ire.Isti sunt uenti q pugnāt in mari magno.Dan̄.vii.Octauo mouet uēto ꝓspitatis.Ta les ambulāt sup pēnas uētoꝶ & uolāt. p̄s.xvii. Nono mouet uēto spei diu uiuēdi.Hic uēt⁹ ꝯcussit q̄tuor an gulos dom⁹ filioꝶ Iob:& occidit eos. Iob.i. Decimo agitat uēto incredulitatis uite future: ꝙ mūdani nihil credūt de uita futura.Et hic est uēt⁹ turbinis. Ezec.i. Vndecimo p̄sumptiōis nimie de misericordia dei. Hic est uent⁹ aqlo q dissipat pluuias.Prouer.xxv. ꝙ grāꝫ ab aīa remouet tali spe peccādo.Duodecimo falsē do ctrine de mūdi regimine:ꝙ casu qdā ponūt eū regi:nō diuina ꝓuidētia gubnari.uñ ꝯtra tales dic̄ apl̄s.Eph̄. iiii.Nō sim⁹ paruuli fluctuātes oī uēto doctrine. Istis iz.uentis hoc mare.i.mūdus mouet & ꝯturbat.Sed lꝫ mūdus p̄fatis uētoꝶ ipellat fluctib⁹: Iesus q pax est. Eph̄.z.talibus fluctib⁹ dat pacē. Nā ipse iperat mari & uēto:& fit trāqllitas magna.ut hr̄ Mat.viii.&.xiiii. ꝙ sua scā doctrina ꝯpescit Prio supbiā & supbie uen tū di.Matth.z3.Qui se exaltat humiliabit:& q se hu miliat exaltabit.Scd̄o uentū auaricie di.Luc.vi. Veh uobis diuitib⁹ q habetis nūc ꝯsolōnē urāꝫ.Et Matth. xix. Diues difficile intrabit in regnū celorum. Tertio uētū iuidie.Matth.xix. Dilige ꝓximū tuū sic teipsuꝫ. Et Matthei.v.Quod tibi nō uis fieri alteri ne feceris. Quarto uētū luxurie.Matth.v.Qui uiderit mulierem ad ꝯcupiscēdū eā:iam mechat⁹ est eā in corde suo. Et Matth.xix.Sūt eunuchi q se castrauerūt pp regnū ce lorū.Quinto uētū gule.Luc̄.zi. Attēdite uobis ne for te grauent corda ura crapula & ebrietate & curis hu ius seculi:& supueniat in uos repētine dies illa.Sexto uētū accidie.Matth.z.Quid hic statis tota die ociosi? Ite in uineā meā:& qd̄ iustū fuerit dabo uobis.Septi mo uētū ire.Matth.v.Qui irascit frī suo re⁹ erit iudi cio.Qui te pcusserit in unā maxillā prebe ei & alterā. Octauo uētū ꝓspitatis. Io.vi. Iesus fugit cū eū regeꝫ facere uellēt.et Io.xix. Regnū meū nō est de h̄ mūdo Et Luc̄.vi.Veh uobis q ridetis:ꝙ flebitis.Et Lu.xix. Vidēdo ꝓspitatē ierusalē fleuit sup eā &c̄. Nono uen tū fiducie uiuēdi.Lu.iz.Stulte hac nocte repetēt aīaꝫ tuā a te.Decimo uētū icredulitatis uite future.Matth. xxv.Ibūt hi in suppliciū eternū: isti aūt in uitā eternā. Vndecimo uētū p̄sumptiōis diuine misericordie.Mat. xxv.Statuet qdeꝫ oues a dextris: edos aūt a sinistris. Reddet unicuiqꝫ scd̄m opa sua.Luc̄.iz. Ventuꝫ false doctrine de mūdi regimine.Matth.zo. Sedere aūt ad dexterā uel ad sinistrā nō est meū dare uobis:sꝫ qb⁹pa ratū est a prē meo.His xp̄i sermonib⁹ ꝯpescit oīs uen tus quo miser mūdus agitat & ꝯturbat. Petr⁹ xp̄i uer bo laxat rete.Lu.v.Et ambulat supra mare. Mat.xvi. Xp̄s.n.ut dicit Grisogon⁹martyr ad btāꝫ Anastasiam

Vēti a qb⁹ agitat mare hui⁹ mūdi.

ambulās supra undas maris: ad te ueniēs uno iussiōis sue sermōe diaboli aduersus te flatē uētū ꝯpescet.Ven tus.n.ꝯtrari⁹ est nauicule mūdanoꝶ:ac fluctib⁹iacti tat.Ventus ergo & tēpestas abscedit dū xp̄s loquit & nauim ascēdit.Marci.xvi.Et tūc xp̄s pacē dat:nō quō hic mūdus dat.Io.xv.Vis uidere mūdanos & mundo deditos sermōe xp̄i ad pacē redire pfectā.Vide aplos laborātes in remigādo xp̄i uerbo trāqllari.Matth.viii. xiiii. & Marci. vi. Vide Mattheū sedētē ad theloneū. Matth.viii.Zacheū.Luc̄.xviii.ad acquirēdū mūdana inhiātes diuersis gurgitib⁹ curarū mūdi cōmotos & q̄ si submersos: uoce sola xp̄i e talib⁹ fluctib⁹ eductos: trāqllitate frui optata.& sic de plurib⁹ aliis hēs in scō euangelio.¶ Tertio intelligit p mare diuinitas dn̄i Iesu xp̄i.iuxta dictū Ber.sup cañ.sermōe.xv. ubi sic i quit.Origo fontiū & fluminū mare est uirtutū & scien tiarū dn̄s Iesus.Quis.n.est dn̄s uirtutū nisi ipse? Cōti nētia carnis cordis idustria uolūtatis rectitudo ex illo fonte emanāt.Nō solū aūt:sꝫ si qs pollet ingenio nitet eloqo si qs merib⁹ placet ide est. Inde sciētie inde sa piētie sermo: thesauri qdē sapiētie & scie: ibi oēs sunt abscōditi.Quid casta cōsilia:iusta iudicia:scā desideria nōne riuuli sunt fōtis illi⁹? Quicqd te uirtutū hr̄e cōsi dis totū dei uirtuti & dei sapie reputa xp̄o.h̄ Bernar dus. Diuinitas p mare merito signat: & si ꝓpissime cū nulla creatura diuinitas pfecte signet:Rōne ꝓfun ditatis.qa ipsa est pelag⁹ifinitū:qa bonū ifinitū.Rōne altitudinis.qa ipsa sup oia est.Rōne diffusiōis. qa sua bonitas remanens inexhausta se multiplr̄ diffundit in creaturas tā p eē cōicationē q̄ sue grē diffusionē.Rō ne ꝓductiōis.qa oiuꝫ est p̄ncipiū manutenētia ipsa di uinitas & origo : qa ab ipso & in ipso & p ipsum sunt oia.& sic de aliis cōditiōib⁹ maris ad diuinitatē appli catis. Iesus ergo q est mare hoc maximū rōne sue dei tatis & grāꝶ copiosissime sue aīe diffusarū nō dat ma ri pacē.s.sue deitati:nisi qa deitatē cōtra hoieꝫ pecca to ꝯcitatā sua passiōe placauit ipsaꝫ deo recōciliādo.ut ait apl̄s Coll.i. In ipso.n.cōplacuit oēm plenitudinē i habitare: & p eū recōciliare oia in ipsuꝫ pacificās p sā guinē crucis ei⁹ siue q̄ in celis siue q̄ in terris sunt. uñ xp̄o recōciliāte hoieꝫ deo prī ipletū est illud p̄s.Motū fluctuū ei⁹.s.deitatis tu mitigas.Sic itelligēdo pꝫ quō mari & maris fluctib⁹ ire dei pacē xp̄s dedit.Sꝫ & ip sum mare pacē dedit fluctib⁹.i.humanitatis xp̄i moti bus.Ipsam humanitatē pfectissime sanctificādo in oī grā cōfirmādo: & sibiipsi eā pfecta unione ppetuo co pulādo ut de⁹ hō & hō sit de⁹. uñ psalmista loqns de pfecta mitigatiōe & pace hūanitatis xp̄i quo ad cor pus & aīaꝫ inqt p̄s.xlv.De⁹ in medio ei⁹. Sequit nō cōmouebit. Quare in pace fact⁹ est loc⁹ ei⁹.s.deita tis in xp̄i humanitate. & sic pꝫ quō p mare deū intelli gēdo Saluator dat mari pacē & trāquillitatē.In signū cui⁹i suo ortu angeli pacē ꝓmulgāt.Xp̄s post suā pas siōnē pacē triplr̄ dādo aplis: pacē inter deū & hoiem: angelū & hoieꝫ:hoieꝫ fecisse & hoieꝫ euidēter ondit &ꝓmit.¶ Sed q̄rto intelligēdo mare Isrlr̄:qa sic itel ligit p̄ma ps hui⁹ cōformitatis:cui⁹exponi isisto cū di cit.Iesus pacē dat fluctib⁹:est sciēdū ꝙ dn̄s nr̄ in me

Quō per mare intelligit diuinitas domini Iesu.

ri exercuit opa mira tā in ueteri testō q̄ in nouo. In ueteri testō ipse mare rubrū in.iz. diuisit partes scd'm q̄ iz.erāt trib⁹: ut unaq̄q3 trib⁹ p suā trāsiret partē: ut filii & semel oēs mare trāseūtes terrā filii attingerēt: & egyptios hostes eos isequntes euaderēt: & p tot diuisiões & ptes egyptii isequntes intrātes oēs filii & semel igressi necarent. Et mirabile fuit q̄ aq̄ diuise in tot ptes immobiles starēt: & eēnt p muro a dextris trāseūtib⁹ & a sinistris, ut hr̄ Exo.xiiii. S3 mirabile & stupēdu3 fuit de egyptiis: q oēs mare itrātes sic oēs sūt submersi: ut nullus de eis uiuus remaneret. ut hr̄ Exo.xiiii. S3 stupēdissimū extitit de carmine.s. Cantem⁹ dño gloriose a tot milib⁹ hoiu3 mulierū paruulorū & puellarū concorditer decātato. Sic ergo mare diuidēdo filiis isrl' p ipsoꝝ transitu: & redeūdo sup egyptios ad eoꝝ interitū mirabilē in fluctib⁹ maris se dñus oñdit. Stupenda gessit dñs in mari circa Ionā pphā3 figurā sue resurrectionis: q piectus in mare a belua marina suscept⁹ & deglutit⁹: in uētre in diē tertiā uiuēs a pisce euomit. ut hr̄ Ione.i. In mari in mūdi exordio mira fec: sibi ut terrā nō coopiret terminū ponēdo: ac ipm multiplicibus piscıū gñib⁹ replēdo. Geñ.i. S3 in nouo mira fec i mari. Verū sciendū q̄ ut dicit magr̄ in hystoria scolastica: Oē3 collectionē aquaꝝ hebrei uocāt tharsis.i. mare: & a regione uel ciuitatib⁹ mare galilee uel tiberiadis seu genesaret. & sic de aliis dicebāt. In mari magno ul' mediterraneo q̄ xp̄s fuerit nō legim⁹: & si ppe fuerit trāseundo p fines tyri & sidonis. In mari ergo.i. lacu q fit a Iordanis fluuio: q mare dr̄ a iudeis: ipse Saluator & circa ipm mira exercere uoluit. Iuxta mare galilee ambulādo Petrū Andreā Iacobū & Ioānē ad sui discipulatū uocauit. Matth.iiii. & Mar.i. Ipsu3 mare turbatū pluries trāqllauit. ut hr̄ Matth.viii. &.xiiii. Mar.iiii. &.vi. Petro petēti ire supra mare ad se ꝯcessit: & submergētē manū porrigēdo liberauit. Matth.vi. p h̄ mare de loco ad locū trāseūdo nauigio ambulauit. ut hr̄ Matth.viii. ix. xiii. &.xvi. Sup mare pluries ambulauit. ut hr̄ Matth.xvi. & Mar.vi. Et sec⁹ mare stādo populos docuit & iformauit. ut hr̄ Matth.xiii. S3 ueniēdo ad ppositū q̄re h̄ ꝯformitas ponit. Xp̄s dñs ascendit pluries nauiculā: & stādo in ea de nauicula docuit ppl'm. ut hr̄ Matth.xiii. Mar.iiii. & Luc.v. Et q̄ ut dic Lucas ca.v. inter alias uices semel dū staret sec⁹ stagnū.i. mare genesareth: c⁹ pp assiduū uētū unde q̄si cōtinue crispabant ascēdit nauiculā & de nauicula docebat turbas. miraculū subticet. u3. q̄ cū unde eēnt assidue in dcā parte maris. (nā genesar aura iterptat) nauicula in q̄ xp̄s fuit imobilis stetit. & sic imobilis pmanēdo turbis p̄dicauit & docuit. ubi miraculū oñdēdo de imobilitate nauicule sic ꝯsistēdo imobilis inter fluctus: turbā iformauit. S3 de qb⁹ hr̄ Matth.xiii. In parabolis eis p̄dicauit. Et pmā pposuit eis d̄ satore & semine di. Exiit q seminat seminare semē suū &c̄. ubi se satorē asserit. ut p3 in sermōis explanatiōe a Saluatore ipso facta. uerbiq3 diuini p̄dicatorē: & doctrine celestis doctorē. S3 audiētiū ipm uerbū dei triplicē pōit distinctionē. nō efficaciter: s3 uane ipm audiētiū. Et demū audiētiū uerbū dei ponit modū fructū & ꝯclusionem. & sic primā3 parabolam sic figuratiue ppositam declarat. ¶ S3 attēdēdū est unū p̄cipue in hac parabola & notādū. u3. q̄ Saluator uerbū dei ꝯparat semini: nec imerito: q̄ semē h3. Primo uirtutē mutatiuā. Trāsfit.n. semē a forma ppa in aliā: q̄ semē ut expiētia p3 mortificat. sic uerbū dei audiētes d̄ malo mutat ad bonū. P3 de ministris q missi fuerāt ad capiēdū Iesu3. Io.viii. q ei⁹ audiētes uerba mutati sūt: nec ipm ceperūt: s3 magis ad ei⁹ p̄coniū ꝯuersi sūt dicētes. Nunq̄ sic loquut⁹ est hō. Scd'o semē h3 uirtutē attractiuā. Attrahit.n. semē terre humorē: alr̄ nō fructificaret. Semen .s. uerbū dei penetrat usq3 ad diuisionē aīe: ac spiritus. Heb.iiii. q̄ uiu⁹ ē sermo dei & efficax. Patuit i apostolis uerbo xp̄i tractis ad se dicētis. Seq̄re me &c̄. seqr̄. Et secuti sūt eū. Et Io.vi. dicēte xp̄o apl'is. Et uos uultis abire? Rñdit Petr⁹. Dñe: ad quē ibim⁹: uerba uite eterne hēs. Tertio h3 uirtutē mollificatiua3. Totū semen liq̄fit & suā duritiē dimittit. Verbū dei aīa3 prius durā liq̄fac. Canticoꝝ.v. Aīa mea liq̄facta est. ut locutus est dilectus. Exēplū hēs in libro Iudicū. q̄ filii isrl' fleuerūt ut angelus dñi locut⁹ est eis. Et Nee.viii. Fleuit ppl's audiēdo uerba legis. Et Petr⁹ gallo canente. Ad uerbū dñi di. p Isa.ca.i. Lauamini: mūdi estote &c̄. quidā mutatus & sanat⁹ est. ut in uita pꝛu3 hr̄. Gutta cauat lapidē: & uerbū dñi timorē in corde gñat. ut hr̄ in uitis pꝛu3. Quarto h3 uirtutē gratificatiuā. Nā terra pp semē diligit: & nō ecōuerso. Et uerbo dñi mēs a deo gratificat: q̄ dom⁹ dei efficit. Io.xiiii. Si qs diligit me sermonē meū seruabit. Et sequit. & ad eū ueniem⁹ & māsionē &c̄. Quinto h3 uirtutē despectiuā. Semen h3 quo ad uisu3 despectibilitatē: & anq̄ mortificet & mortificatū: qa turpe ad uidēdū. Verbū dñi dictū a q̄busdā despectibilitatē uidet hr̄e sicut p3 de ceco nato docēte iudeos. Io.ix. Et tñ h3 uirtutē magnā. ut patuit in apl'is. Act.iiii. Sexto h3 uirtutē unitiuā & solidatiuā. ex se stipitē pduc & solidat cōtra ipetus & uētos. Verbū dñi solidat & roborat. Iudas suos sermonib⁹ armauit. z. Machab.3. Et gladi⁹ sp̄us est uerbū dñi. Eph. ultimo. Verbo dei ut armis iuictissimis se xp̄s contra diabolū in deserto muniuit. Matth.iiii. Septimo h3 uirtutē fructificatiuā. ut docet expiētia. sic & uerbū dei. Isa.lii. Sic ymber & ros descēdit & terrā germinare facit &c̄. sic erit uerbū meu3 &c̄. Et dicit euāgeliū qd' facit fructū cētesimū: q̄ ipso uita hr̄ eterna: ubi cētuplū q̄l3 accipiet. Matth.xix. Octauo h3 uirtutē m'ltiplicatiuā. p3 qa uno grano semis plura colligunt & m'ltiplicant. Verbū dei fideles multiplicat. Petro loq̄nte uerbū dei triamilia hoiu3 ꝯuersi sūt. Act.3. Et post xp̄3 ut dic euāgeliū post eū tot⁹ mūdus ibat: & turbe irruebāt in eū.s. xp̄m ut audirēt uerbū dei. Luc.v. Nono h3 uirtutē cōseruatiuā. Virtualr̄ in semine fructus cōseruat. Aīa uerbo dei in fructu sp̄us cōseruat. Iesus ad cōseruādū apl'os: eis loq̄bat quotidie de regno dei. Mat.zi. Vñ dicebat. Io.vi. Verba q̄ ego loquor uobis: sp̄us & uita sūt. Et Io.xiiii. Verba mea si in uob māserint &c̄. Decimo h3 uirtutē recreatiuā: qa ex semie p̄cedit fructus q ipinguat recreat & saciat. sic & uerbū dei. Magdalena stabat ad pedes Iesu: & audiēdo uerbū illi⁹ re

Quō uerbū dei semini: Trāsit semini.

Exiit qui seminat seminare 25

creabat.Luc.x.& Deuter.viii.dr.Nō in solo pane uiuit hō:s3 in oi uerbo qd' ꝓcedit de ore dei. uñ uerbu3 dei est pabulū aiaꝝ in pñti.Multi sctōꝝ uerbo dei recreati alio cibo ꝓ tūc nō sunt usi.Et in futuro est cib⁹ angeloꝝ & scōꝝ.Vndecimo h3 uirtutē ditatiuā.Nam ex semie fruct⁹ ꝓcedit quo hō ditat̄. Et uerbo dei oia bona ꝓueniūt & habent̄.Nā ipso hr̄ spūs scūs.Act.z. Quo oē bonū grē hr̄ & uirtutis.Duodecimo h3 uirtutē letificatiuā.Nā fructuū pceptiōe ex semine ꝓueniētiū agricola iocūdat̄.Et uerbū dei gētes audiētes gauise sūt:& glorificabāt uerbū dei.Act.iz.nec imerito:qa ipm est qd' pōt saluare aias nr̄as.Iaco.i.Sic ergo p3 ꝙ ex mutua silitudine uerbi ad semē : & ecōuerso a dño semē uocat̄ uerbū dei.Et ꝓposita pma parabola: ubi oñdit diuersitatē audiētiū suā euāgelicā doctrinā.Subdit secūdā parabolā de hoie q bonū semen semiauit in agro suo &c̄. ubi oñdit ꝙ diaboli opatiōe sua scā doctrina sigñata p bonū semē satū i agro militātis ecclesie:per hereticos uelut zizaniicos debebat post aplōꝝ dormitionē deprauari:& talis prauitas usq3 ad ultimū iudicii diē stare hēbat.Tertiā parabolā ꝓposuit d grano sinapis modico:suā doctrinā ꝓ tūc modicā prauitate iudeoꝝ itelligēs:q̄ sua fortitudine uolucres celi.i.sapiētes mūdi ad qescēdū sub ei⁹ramis debebat attrahere.Quartā parabolā edixit de fermēto farina3 quo ad magnā q̄titatē ad suā uim trahēte & fermētatiōe3.Per hoc inuēs suam doctrinā pdicādā p aplos & mūdū ad ei⁹ notitiā ꝓ maiori pte trahi debere iuxta illud p̄s.In oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ &c̄.Quintā edidit parabolā de thesauro in agro repto.i.de fine quē docet ipsius Saluatoris doctria.s.regno celoꝝ:ꝓ cui⁹ adeptiōe hō uniuersa uēdidit iuxta xp̄i documētū ut dcm̄ thesaurū hēat & agrū.Sextā parabolā pmisit de negociatiōe & margarita repta.i.dulcedine diuina pgustata:pro q̄ obtinēda uēdit hō sua cūcta & dispgit. Septima parabola expssit ecclesiā militātē in pñti tenere sub sagena fidei bonos & malos:usq3 dū i iudicio p piscatorē xp̄3 mali foras & boni in uasa ponant̄ sue btitudis.Octaua3 parabolā enarrauit di.ꝙ doctor euāgelic⁹ talis d3 eē quo ad doctrinā si cupit ea obtinere regnū celorum ut ꝓferat noua.s.dicta a xp̄o istituta & pacta & deide uetera.i.i ueteri testō. Rō. ꝙ uetera umbre & figure fuerūt: Et noua sunt uera & ueritate plena & gr̄a p xp̄m.Io.i.Prefatas ergo.viii.parabolas ponit. Matth. ca.iz.dñ3 Iesu3 dixisse de nauicula ad turbas. Circa q̄rū expōnē nō isisto cā breuitatis: ꝙ de eis al's erit sermo : xp̄o duce. Quare parabolaꝝ expōne fcā p xp̄m aplis:qb⁹ datū fuit nosse misteriū regni dei: trāqllatū fuit mare.i.appetit⁹itellect⁹.& sic dñs Iesus xp̄s ascēdēdo nauiculā pacē & trāqlitatē dedit fluctib⁹.ꝓut dicebat pma pars isti⁹.viii.ɔformitatis &.xx.in ordine. Prefatis ergo a xp̄o mirabilib⁹ in mari opatis & circa mare: oñdit nobis fidelib⁹ ipm dñ3 Iesu3 xp̄3 hr̄e ptātē sup oīa ellā & elemētata.s. dñ3 esse celi & terre maris & oiu3 q̄ in eis sūt.Etsi mirabiles sint elationes maris:mirabiliorē eē in altis deū: se istū mūdū p mare sigñatū gubnare. Ei⁹ tribulationū tumefactiōes ɔtra bonos mitigare.Nec posse quēq̄ ab hui⁹mūdi naufragio ēripi nisi ab ipso erutū & liberatū. uētūq3 diaboli ce tētatiōis quo in hoc mūdo exurimur ut in mari nec uincere nec mitigare nos ualere sine ipso. Deficere necesse est hoie3 in h̄ mūdo uti in mari nisi diuini auxilii cibo recrearet̄ diuino & roborarer̄. Btū fore quē euocat ab h̄ mari.i.mūdo.Quib⁹ pādat suā mirificā doctrinā:iā dictis p3:ꝙ.u3.a mari seclusis & stātib⁹ in litore elōgatis.s.a strepitu mūdanoꝝ.Per mare dñ3 ambulare:suos est in nauē sue ꝓtectiōis assumere & gubernatiōis.Supra mare ambulare est oñsiuu3 dñi Iesu inocentie & imunitatis a pctō. Ac quē a pctō pseruat sua gr̄a:supra mare iubet ambulare cū Petro. Et dnū ipm eē q p Petri nauiculā.i.fidē rectā nos p mare ducēdo uite pñtis:tādē duc̄ in ciuitatē suā:ꝙ in futuro fideles liberatos a mari.i.a presenti seculo neq̄: ad sua3 perducit gloriam.Amen.

¶ Secūda ps fruct⁹ & ɔformitatis.viii. &.xx.in ordine.Franciscus solidatur. Expositio.

Enignissimus dñs nr̄ Iesus xp̄s suis discipulis dilectis & filiis nō solū ꝓ seipsis:s3 ꝓ aliis fidelib⁹ipi tota mētis itētiōe & deuotiōe adherētib⁹ ɔcessit ut mira q̄ gessit nō solū facerēt: s3 & maiora.ut p3 Ioā.xiiii. qd' utiq3 in pncipe aploꝝ Petro extitit uerificatū: cuius umbra qd'de xp̄o nō legit sanabat ifirmos.ut p3 Act. iiii.Et in aliis q mira fecerūt nō fcā a xp̄o q̄uis uirtute xp̄i.Hilarion mari terminū posuit.Gregori⁹ cesariēsis mouit mōtē.& sic de aliis. Honorat⁹ in sublime stare fec̄ lapidē.Martin⁹ lapidē saltare fec̄.ut dic̄ Greg.Bñdict⁹ solū respiciēdo hoie3 ligatū soluit. Multiq3 sci similia pegerūt.Quib⁹benignitas ad ipos astruit Saluatoris:piis eoꝝ ɔdescēdēdo uotis:& talē uirtutē i sigñū dilectiōis ab ipo eis plenissime ɔferēdo.Etsi circa sanctos diuersos dñs nr̄ diuersa sit opat⁹ ac dilecta munera dederit grāꝝ: pcipue tñ benign⁹ & clemēs erga pr̄e3 nr̄m btm̄ F. pcedētib⁹ ɔformitatib⁹ & seq̄ntib⁹ declar̄.Et spāl'r(ut pūs ɔformitas ꝓposuit) ipm btm̄ F.signis maximis mūdo referādo.Cui ɔcessit benigne nō solūmō in supnis & angelis: in elemētis & herbis: in aialib⁹ brutis & hoib⁹: s3 in elemēto de sui natura instabilissimo & inqetissimo .u3. i mari mirabilia opari.ꝓut.ii.ps hui⁹.viii.ɔformitatis declare itēdit dicēs. Fracisc⁹ solidat̄.i.in mari nō agitat̄ ei⁹ ipulsu: s3 mare sub ei⁹ psona mira trāqllitate adeo tenet:donec ipe pr̄ F.oraret:in mari nauicla pmanēdo:& demū iuxta litus pmanēdo dū pplo pdicaret.Et ꝙ id sic fuerit:ponit.D.Fr̄ Boñ.eps Cardinalis albañ.in.iz. pte maioris legēde.Et idip3 ponit in.v.pte maioris legēde.ubi sic inqt.¶ Quodā tpe quo famulus dei Fracisc⁹semel in maris littore gaiete pdicaret:turbis p̄ deuotiōe irruentib⁹ut eū cōtingerēt:horrēs xp̄i famulus tātū pplorū applausu3:in unā herētē littori nauiculā psiliit sol⁹. Illa uero tāq̄ si rōnis pticeps motore moueret̄ itrinseco : sine alio regimie cernētib⁹ & mirātib⁹ cūctib⁹ se

longius a terra ꝓtraxit. Cũ aũt aliquãto spacio in maris altitudinẽ secessisset: stetit inter fluct⁹ imobilis q̃diu u[i]r scũs turbis expectãtib⁹ in litore p̃dicare cõplacuit. Cũq3 audito sermõe: uisoq3 miraclo: ac bñdictione accepta ipso rogãte multitudo recederet nõ alteri⁹ q̃ celestis iussiõis ipulsu nauis ad terram applicuit. Et ꝯcludit. tãq̃ si creatura factori deseruiẽs: creatoris pfecto cultori & sine rebelliõe se subderet: & sine retardatione pareret. h̃ p̃fat⁹ doctor. Vbi p̃mo est uidẽda bti F. in h̃ miraculo ad xp̃m cõformitas. Et demũ uidẽdũ erit q̃uo btõ F. ut xp̃o cõformi & maritimoꝝ fluctuu3 subiugatiori idoneo: maris altitudo subici p oĩa debebat. Circa p̃mũ d̃ ꝯformitate ẽ aduertẽdũ: ꝙ ut p3 ex dictis in. i. pte hui⁹ ꝯformitatis. & h̃r Luc. v. ac ẽt ex dictis in hac. ii. pte hui⁹ ꝯformitatis. Cõformitas accipit̃ p̃mo quo ad sitũ. Iesus stabat sec⁹ stagnũ genesareth: qd̃ stagnũ in euãgelio sepe mare uocat̃. Frãcisc⁹ sec⁹ mare gaietẽ. Secũdo quo ad turbe deuotionẽ. qa turbe irruebãt in Iesu3. Et turbe p̃ deuotiõe irruebãt i btm̃ F. Tertio quo ad uerbũ. ꝙ turbe irruebãt in xp̃3 ut tãgerẽt eũ p̃ncipal̃r: ꝙ uirt⁹ de illo exibat & sanabat oẽs. Luc. vi. & . ii. ut audirẽt ab eo uerbũ dei. Nam nũq̃ sic loqunt⁹ est hõ. Turbe in btm̃ F. irruebãt ut tãgerẽt eũ: & demũ ut p̃dicãtẽ audirẽt. Oĩs sex⁹ & etas ad btm̃ F. accedebãt ut audirẽt uiderẽt & eũ tãgerẽt. ut dic̃. i3. ps legẽde maioris: & dictũ est p̃mo lib. ꝯformitate. x. Quarto quo ad actũ. ꝙ Iesus turbaꝝ uolẽs uitare tedia & applausu3: ac oñdere: ut dicet̃: miraculũ: ascẽdit unã nauiculã q̃ erat Simonis: & a terra se fecit abduci. Btũs F. populoꝝ uolẽs uitare applausu3: & de⁹ uolẽs oñdere bti F. sanctitatẽ: ascẽdit solus una3 nauiculã littori coherentẽ: q̃ lõge eũ abduxit. Quinto quo ad miraculũ: & si in euãgelio nõ dicat̃ ꝙ xp̃i nauicula stetit imobilis: dat̃ tamẽ intelligi: ꝙ al̃r nõ potuisset bono mõ p̃dicare pp̃lo pp mobilitatẽ. Miraculũ ẽt inuit̃ cũ stagnũ siue mare in illa pte genesareth eẽt sp inqetũ. & tũc xp̃o p̃dicãte nauicula imobili pmanẽte sub ea fuit qetũ. In btõ F. p̃mũ miraculũ fuit ꝙ nauicula sola sine alio remige in altum se ꝓtraxit: ac a terra elõgauit. Secũdũ qa elõgata a terra inter fluct⁹ imobilis pmãsit q̃diu btõ F. p̃dicare ꝯplacuit. Tertiũ ꝙ finita p̃dicatiõe se sola nauicula ad terrã reduxit. Sexto quo ad p̃dicationẽ. xp̃s exñs in nauicula turbis exñtibus in littore stagni de nauicl'a eis p̃dicauit & eas docuit: Sic btũs F. stãs in nauicl'a p̃dicãdo eos docuit. Septimo quo ad doctrinã. Christ⁹ docebat de regno dei. Mat. zi. btũs Frãcisc⁹ qd̃ ipse xp̃s dei uirt⁹ & sapiẽtia eidẽ ĩspirabat docebat. uñ ei⁹ uerba erãt medullas cordis penetrantia: & oẽs ad xp̃m uelle trahere uidebat̃. Octauo quo ad studiũ. xp̃s nec tp̃e nec loco ob zelu3 aiaꝝ cessauit a doctrina. Sic btũs F. fact⁹ euãgelicus p̃co. p3 qa nec in mari exñs ab ĩstructiõe fideliũ se retraxit. ut docet hec ꝯformitas. Nono quo ad doctrine approbationẽ. sic xp̃s ad auctẽticãdũ doctrinã suam opa faciebat diuina: ppter qd̃ dicebat. Io. x. Si mihi nõ uultis credere: opib⁹ credite &c̃. Et facta p̃dicatione de nauicula: miraculũ fecit de pisciũ captiõe Petro laxãte rete. ut h̃r Lu. v. & de illoꝝ q in Petri naui una cũ Petro erãt ad sui discipulat⁹ uocatiõe. Na3 relictis oib⁹: ut h̃r ibidẽ: sequuti sunt eũ: sic de⁹ ad firmãdum bti F. doctrinã: utpote ab ipso ĩspiratã eidẽ tã euidẽti miraculo: ut p̃dictũ est: uoluit eẽ testatã: q̃re nõ spnenda ẽ: s3 ab oib⁹ ut deo placita accipiẽda. Et aduertẽdũ in hoc. ꝙ dñs Iesus in btõ F. fecit qd̃ ipse nũq̃ pegerat. Nã ipm Petrũ rogauit ut abduceret eũ a terra: & tñ btm̃ F. nauis ipulsu diuino suscepit: a terra subtraxit: & imobilis stetit: & demũ p̃dicatiõe finita reduxit ut q̃tũ eẽt ei btũs F. dilectus oñderet: circa quẽ mira exercuit q̃ ipse circa se & p se nõ pegit. & sic p3 succincte de p̃mo. u3. de ꝯformitate pñti inter dñm nr̃m Iesum xp̃m & btm̃ F. Vidẽdũ est nũc ꝓ nr̃a istructiõe & bti F. cõmẽdatiõe q̃uo maris elatio seu fluctus subici btõ F. debebat & sub eo trãquillari & imobilitari. ubi sciẽdũ est ꝙ cũ dictũ sit ꝙ mare aliq̃n in sacro elogo ꝓ penitẽtia accipit̃ hoc mare beatus F. pfecte transiuit & trãqllauit penitẽtiã exercẽdo. ut plane deductũ est ꝯformitate p̃cedẽti. ubi est deductũ ꝙ btũ3 F. penitẽtiã egisse oñdũt cibus pot⁹ uestis cult⁹ & lect⁹. corpus uiliter contectũ. subiugatũ onerib⁹. seruiciis mãcipatũ. extenuatũ ieiuniis. disciplinis maceratũ. itinerib⁹ fatigatũ: exercitiũ & labor: loc⁹ qa habitatio in desertis. uerbũ uisus & aspect⁹. & sic d̃ aliis q̃ bti F. penitẽtiã acerbã pegisse attestant̃: Mare p qd̃ mũdus accipitur trãqllauit btũs F. ip̃m deserẽdo: abdicãdo: renũciãdo: & total̃r dimittẽdo. ut oñsu3 est ꝯformitate. vi. primi lib. & . xvi. in ordine hui⁹. ii. uñ ip̃m ab hoc mũdo mari exisse: & oñter in trãqllo stetisse p̃fata declarãt: & qa pauptatẽ sup oĩa dilexit despiciẽdo diuicias mũdi: delicias: põpas: stat⁹: uestes: uictũ largũ: domos amplas & sumptuosas: nil suũ eẽ ꝓfitẽdo: & pauptatẽ sibi in spõsa3 ppetuã ꝯiungẽdo. ut in dictis locis p3 euidẽter. Tertiũ mare tẽpestuosu3 & mobile. i. ppriã uolũtatẽ btũs F. trãqllauit se despiciẽdo: nihil reputãdo: se total̃r abnegãdo: iniurias libẽti aĩo sustinẽdo: p̃latione fugiẽdo & deponẽdo: laudes ꝓpas abhorrẽdo: leꝓsis & abiectis pſõis seruiẽdo: minimis se subiciẽdo: ac humilitatis opa semp exercẽdo: & demũ supbiã & quicq̃d ad eã spectat detestãdo. ut ꝯformitate. v. hui⁹ ii. lib. est declaratũ. Ac mari ĩfinito & imẽso nõ mobili: s3 imobilissimo dño deo btũs F. fuit pfecta cohesiõe cõiunct⁹ & copulat⁹ ei⁹ p̃cepta seruãdo: uolũtatẽ indagãdo: q̃ ei placẽt opando: displicẽtia sibi detestãdo: sibi aia3 & corp⁹ quotidie ĩmolãdo: nihil nisi ip̃m adamãdo: nec aliud qcq̃ optãdo: ipsi⁹ cõtẽplatiõi assidue uacãdo: iugiter ei⁹ crucẽ in corpe & aĩa baiulãdo. Nõ mirũ ergo fuit si maris creatura btõ F. creatoris seruo intimo se subderet: imobilẽ redderet & qetũ: ac deũ q̃ est mirabilis in sanctis suis btm̃ F. tãto miraculo honorificare uoluisse: cũ ip̃e antea dixerat. i. R. z. Quicũq3 honorificauerit me honorificabo eũ. & qcũq3 glorificauerit me glorificabo eũ. Sic ergo dñs btm̃ p̃re3 F. p̃fato modo in marittimo elemento mirificauit gaiete: & sibi cõformẽ in hoc exhibuit: q paulo ante in mari sclauonie ei⁹ & alioꝝ necẽtitatib⁹ plenarie subuenit. uñ naute uidẽtes p dei seruũ merita se mortis euasisse discrimia: tãq̃ q maris horrida picula senserãt: & mirã

da dei opa uiderāt in ꝓfundo:grās egerūt omnipotēti deo:q semp in suis amicis & seruis mirabilē & amabilem se ondit. Sic ergo p̄fatis apparet succincte expositio.z.ptis hui⁹ ɔformitatis.Frāciscus solidat.

❡Fruct⁹.ix.& ɔformitas:&.xxi. i ordine. Iesu demō expellit.Franciscus effugator. Expositio prime partis. Iesu demon expellitur.

Omin⁹ nr̄ & Saluator Iesus xp̄s pp nos hō fact⁹: & si ut nos redimeret ꝓpterea uenit & nr̄az salutē: attn̄ ad liberādū nos de manib⁹ diaboli: & in p̄stinā libertatem ponēdos uenisse ētoprobat.Diabolus.n.añ xp̄i mortē & nr̄az redēptionē pctō p̄mor ɝ parētū oēs decēdētes ex hac uita sub sua detinebat ptāte.Malos in iferno.alios uero nūc purgādos in purgatorio. non purgādos utpote scōs & bonos in limbo includēdo & detinēdo.uñ duas man⁹ hr̄e unā ad ipellēdū in pctm̄ aliā uero ad detinēdu3:doctores sci.3.snia.d.xix. eidē dāt & tribuūt.In uita uero pn̄ti oēs:exceptis qbusda3 israelitis dei legē seruātib⁹ & cultū:q̄si possidebat ta3 idolatrie subiectiōe q̄ uicior ɝ sordib⁹ & praua opatione:qb⁹ mūdus tūc tot⁹ ificiebat & subdebat.Oēs eni israelitis exceptis & quibusdā forte scd̄m legē nature degētib⁹ idola colebāt:uicia sectabant poti⁹ q̄ uirtutes.& adeo in p̄fatis mūdus errabat: ut nō unū idolū: s3 ifinita factiōe demonū adorarēt:creaturas oēs celestes terrestres & subterrestres creatore sūmo oiu3 pretermisso excolēdo. Nec uirtutes qs imitari satagebat nisi ad sup bie fastū & inanē gloriā. ꝓut declarat btūs Aug.v.de ci.dei.Insup hoies guerris diuisionib⁹seditiōib⁹ & discordiis plurib⁹ laborabāt.nō se amātes ut frēs ꝓximos: s3 se odiētes:& bona mutuo auferētes. Quib⁹mūdus ifinitis guerris & bellis laborabat:& uiciis oib⁹ plen⁹:negciis diabolicis subiacebat.ꝓut recitat Paulus horosius in suis p̄mis qnq3 libris de ormesta mūdi.Nec mirū cū diabolus q & sathanas tunc nō eēt ligat⁹:s3 solut⁹.Et nos natura filii ire poti⁹originali delictopni ad malū q̄ faciles ad bonū iuenie bamur.Saluator ergo nr̄ uolēs a diaboli manib⁹ humanū gen⁹ eripe:& post ereptionē formā p̄bere nō solu3 euadēdi diaboli laqos & ei⁹ tētatiōes:s3 ipsu3 in oib⁹ supandi diabolū:in se p̄mo diabolicas suscipiēdo & pferēdo tētatiōes ip3 uincēdo & supando: modū p̄buit suppeditādi diabolū & supādi. de quo mō dictū ē sufficiēter in p̄mo lib. hui⁹ opis ɔformitate.vii.Verū qa nō solū particulariter quo ad singulos hoies:s3 ēt gn̄aliter quo ad oēs hoies cuiuscūq3 ɔditiōis:stat⁹:sexus: & etatis eēnt ipse hostis diabolus erat supp̄mēdus:& a mūdo expellēdus:Ipse Saluator nr̄ xp̄s ut fortis armat⁹ multa pagēdo & ordināndo diabolū uicit supauit & ab ei⁹ manib⁹ gen⁹ humanū potēter eripuit. Volēs.n.hoie3 a diabolo liberare p̄mū qd̄ egit fuit ei⁹incarnatio.Carnē.n.sumēdo.teste Greg.& Aug. escā & muscipulā ad ip̄m capiēdū eidē tetēdit.Nā misteriū incarnatiōis diabolo.teste Ambrosio.fuit celatū.uñ certa scia nūq̄ cognouit eū eē hoie3 deū:& si qbusdā cōiecturis aliqn̄ id deprōpsisset. Scd̄m qd̄ egit.ut dc̄m est lib.i.ɔformitate.vii.est in deserto cū diabolo colluctatio & supatio.Nō solū.n.ondit diabolū diuina uirtute supari:s3 & medū ondit & docuit eū a fidelib⁹ supandi.Tertiū qd̄ egit est scte doctrie uera iformatio.Ondit.n.diaboli opa pessima uicia abhorrēda:qb⁹ hō capitur a diabolo & tenet. ut p3 ex serie sci euangelii:& spālr Matth.vi.&.vii.ca. Quartū qd̄ egit est ueri cultus demōstratio.Nā ondit uerā fidē:deū trinū & unu3 eē & esse adorādū: q oia creauit:& nullo mō creatura colēda:qre & cultū idolatrie subuertit & deiecit: quē deū ondit adorādū in spū & ueritate.Io.iiii.Quintum qd̄ egit xp̄s est sacror ɝ istitutio.Bapti m⁹.n.tollit peccatū & liberat a diabolo : p̄stat grām p quā opib⁹ qs diaboli abneget:& uitā xp̄i ꝓsequat. & sic de aliis sacramētis p q̄ cōtra diabolū hō armat:roborat:& defēsat.Sextū qd̄ egit est iter seruiētes diabolo & deo distinctiōis ɔfio:q tales in pn̄ti hn̄t prē3 diabolū. alii uero deū.Rō.q cui⁹ opa qs pagit eius fili⁹ nūcupat. & demū post hanc uitā filii diaboli uadūt in suppliciū eternū.Iusti aūt dei filii uadūt in uitā eternā.Mat.xxv. Septimū qd̄ egit xp̄s ɔtra diabolū est pnie publicatio & p̄dicatio.Ipsa.n.pnia a diabolo liberat & appropinqre fac regnū celor ɝ.Mat.iiii.Octauū qd̄ egit xp̄s cōtra diabolū est pctor ɝ idulgētie ɔdonatio.Sic.n.faciēdo a diabolo pfecte hoie3 liberat. Patuit in Magdalena:a q̄.vii.demonia eiec.Mar.xvi.& Luc.vii.Et d̄ muliere in adulterio dep̄hēsa.Io.viii. Nonū qd̄ egit xp̄s est sui sci nois ad iuccādū ɔtra diabolū dclamatio.Vis a diabolo eripi nec ip̄m timere? Noia Iesu3. Mat.ultimo.In noie meo demonia eiciēt.&c̄.Et Luc.x.In noie tuo d̄monia subiciunt nobis &c̄.Decimū qd̄ egit xp̄s est pro nobis sui deo patri in ara crucis oblatio. Mors .n.xp̄i nos a morte pcti & diabolo liberauit.In cui⁹signū diabolus dū crucis & crucifixi signū ituet stati aufugit. Vndecimū qd̄ egit xp̄s cōtra diabolū est a suis manib⁹ pru3 & alior ɝ defunctor ɝ cū grā decedētiū tā de limbo q̄ de purgatorio liberatio.Descēdit.n.ad inferna:& gen⁹ humanū ab ipso potēter eripuit & accepit. Duodecimū qd̄ egit xp̄s est ipsi⁹ luciferi ois malicie capitis captiuatio & ligatio. Nā ligauit ip3 p ānos mille cathena magna.ut hr̄ Apoc.xix.Quia captiuatione facta diaboli.ptās & dn̄iū & malicia sunt dep̄hēsa. Post mortē xp̄i p̄dicatiōe aplor ɝ & alior ɝ scōr ɝ idolatrie cult⁹ est amot⁹: & humanū gen⁹ nō sic p̄us sic est tētatū aut supatu3.Et q diabolus cū sit spūs & p ons nō a nobis uisibilis: eiusq3 ptās sit magna ut humana uirt⁹ ei eqperari nō possit.Iob.xli. Ex quo dn̄s nr̄ Iesus xp̄s uenit ad liberādū nos: qd̄ diabolū ualeret uincere d3 hoc fidelib⁹ondi & primo signo uisibili & materiali:ut effectu hō ɔprehēderet xp̄i potētiā ɔtra diabolū & efficaciā:ac ꝓculdubio fide firma teneret per ipsi⁹ xp̄i passionē efficacissimā se nō solū ab opib⁹ diaboli:s3 a manib⁹ueracissime liberatū. S3 qb⁹ signis uirtus xp̄i ɔtra uirtutē diaboli d̄bebat ondi? certe hoies a diabolo uexatos liberādo. A spiritibus imūdis Iesus

hoies liberādo effectu ondit se & uelle & posse hoiez de manib⁹ diaboli liberare. Hec ne sic dñs Iesus? Certe sic. & sic eē hui⁹ ɔformitatis. ix. pma ps dic. Iesu. i. p Iesum & pp Iesum demō expellit. In sacro. n. euāgelio dñs Iesus a demonio uexatos plures liberauit. Magdalenā. n. teste Marco. ca. xvi. a. vii. demonib⁹ liberauit ab ipsa eos eiciēdo. Demonia hñtes curauit. Matthei iiii. Multos demonia hñtes. & uerbo eiciebat. Matth. viii. Hoiez mutū & demoniū hñtē curauit. Mat. ix. Cecū & mutū hñtē demoniū curauit. Matth iz. Filiā curauit chananee demoniacā. Matth. xv. Filiū cuiusdā q hās demoniū & erat lunatic⁹: quē apli curare nō potuerūt Iesus liberauit. Et silr aliū legionē demonū hñtē curauit. ut hr Matth. viii. Mulieres plures liberauit a demonio. ut hr Lu. viii. & sic de aliis. Quib⁹ effectibus uisibilib⁹ argumētū fuit oib⁹ & dñz Iesuz xpz potestatē hre maiorē q̄ demōes: & uenisse ad hoiez a diabolo liberādū. Quod uero gen⁹ hūanū a diabolo liberauerit: fuit pdictū a Zacharia pphā. ca. ix. Tu āt in sanguine testamti tui emisisti uinctos de lacu i quo nō est aq̄. Articulus est nře fidei xpm descēdisse ad iferos ad pres liberādos. Et q̄ pres secū duxerit: dic ps. Captiuā duxit captiuitatē. & ad celū & in altū ascēdēdo eā secū duxit. Et q̄ p xpm habita sit uictoria ɔtra diabolū: & diabolus sit ab eo uict⁹: ligat⁹: & eneruatus: pz in scis uiris & mulierib⁹: q crucis signo & uirtute demonib⁹ iperāt: expellūt: & suppeditāt. Bñdictus crucis signo edito diabolū in specie auis merule eidez apparētis effugauit. Fortunatus legionē unā a muliere eiecit. Hilarion signo crucis multos oppssos a diabolo liberauit. & sic de aliis scis. uide legēdas scōꝝ. In signū eoꝝ deiectiōis debellatiōis & ānllatiōis a xpo & spāliter a sua efficacissima passiōe est: q̄ ipsi praui demones signū crucis nec pñt aspicere nec xpi passionē uel sanguinē ualēt audire noiare. Statiz. n. fugiūt si crucis signū uiderint uel passionē xpi audierint. Demones imissi p Ciprianū magū ad. S. Iustinā: uiso signo crucis statim recesserūt. Quo cognito Ciprian⁹ ad fidē ɔuersus est. Sic &. S. Xpofor⁹. & sic de multis aliis. Quare cū dñs & Saluator nr diabolū uicerit cepit & ligauerit ac sub sua ptāte eū teneat: ac xpi iuocatiōe & nois signiqz ipsi⁹ sacri in frōte: pectore: ac in ceteris mēbris ipressiōe diabolus effugeť & abiiciať: hinc est q̄ suum scissimū nomē sp iuocādū est a nob: ac signū crucis sūma cū deuotiōe corpis mēbris iprimēdū: siue nō tētemur a diabolo ut pseruemur: siue ab ipo tētatōe q̄cūqz pulsemur ut ab ipsa liberemur. Quia ab oib⁹ piculis: ipulsib⁹: tētatiōib⁹: & deceptiōib⁹ eripiet inimici: si ipsius nomē iuocatū fuerit deuote: cui oē genu flectiť celestiū terrestriū & ifernoꝝ. Ac passiōis ipsius ipressum nobis fuerit signū, cui data est ois ptās in celo & i terra. & sic pz q̄ lz sint multa remedia a xpo istituta ɔtra diabolū ad ipm uincēdū & fugādū: duo tñ pfata. s. sui nois iuocatio & crucis ɔsignatio ualida sunt & efficacissima ɔtra diabolū. ¶ Nomē. n. dcm̄. s. Iesus: est nom Prio audiētib⁹ dignissimū & reuerēdissimū & uenerabilissimū: utpote q̄ dic apls Phil. 3. Oē genu flectatur &c. Scd'o penitētib⁹ gratissimū: q̄ in refrigeriū diuine placatiōis. Iesus. n. Saluator interptať: q̄ saluū fac populū suū a pctis eoꝝ. un Io. in pma canonica sua. cap. z. dic. Filioli: remittūť uobis pctā pp nomē ei⁹. Tertio egrotātib⁹ efficacissimū. Mar. ultimo. In noie meo &c. sequiť. Sup egros man⁹ iponent: & bn̄ habebūt. Istud reddit claudis gressuz. Act. 3. In noie Iesu surge & ambula dixit Petr⁹ claudo. Cecis uisuz. Dionysi⁹ noiando Iesuz cecū illuminauit. & sic de aliis ifirmitatib⁹ Iesu noie sanatis. Quarto patientib⁹ gratiosissimū: q̄ in solatiū ɔsolonis. Matth. v. dixit xps. Bti eritis cū male dixerint uobis hois &c. pp nomē meū. Et Act. v. Ibāt apli gaudētes &c. sequiť. Digni habiti sunt p noie Iesu ɔtumeliā pati. Quinto pficiētib⁹ uirtuosissimū: qa est speculū & pfectū exēplar ois pfectiōis. ps. Deduxit me sup semitas iustitie pp nomē suū. Bernard⁹ ser mōe. xv. sup cant. dic. Siqdē cū nomio Iesuz hoiez mihi ppono mitez & humilē corde: sobriū: benignū: castum: misericordē in ope: & oi deniqz scitate ɔspicuū. Sexto nomē excellentissimū. Nā duas naturas in xpo explicat diuinā & humanā & unā psonā. put dic papa Innocēti⁹ in suis sermonib⁹: & allegat. S. Antonius nr in suis sermonib⁹ di. Hoc nomē Iesus duas hz syllabas: q̄ Iesus duas hz naturas: diuinā. uz. & humanaz. Diuinā ex pre ex quo natus est sine mre. Humanā de mre ex q̄ nat⁹ est sine pre. Due ergo syllabe in h̄ sunt noie: q̄ due sunt nature in hac una psona. Habz. v. literas: tres uocales & duas ɔsonātes. Vocalis est illa q̄ dat uocē p se. Consonans est q̄ reddit uocē cū alia. Per tres ergo uocales signať deitas: q̄ cū sit una p se sonat in trib⁹ psonis. Nā tres sunt q testimoniuz dāt in celo. pr: uerbū: & spūs scūs: & hi tres unū sunt. Per duas cōsonātes signať: q̄ cū hēat duas subas. uz. carnē & aiaz nō sonāt p se: sz magis cū alia cui ɔiuncta est in unitate psone. Nā sic aia rōnalis & caro un⁹ est hō: ita deus & hō un⁹ est xps. psona siqdē dr rōnalis suba p se sonās: q̄ est xps de⁹ qdē & hō. Sed de⁹ p se sonat inq̄tū de⁹: nō aūt inq̄tū hō: q̄ de⁹ recepit humanitatē illius psonalitatē nō assumēs. Sz humanitas accepit deitatē & illi⁹ deitatis psonalitatē. Et psona nō assumpsit psonā: sz natura naturā assumpsit. hec. S. Antoni⁹. Ex quo pz q̄ cū nihil sit deo excellēti⁹ & in creaturis terrenis hoie. hoc nomē Iesus expmēs h̄ duo nomē excellētissimū eē ɔprobať. Septimo est singularissimū isolitū & spāle: q̄ nomē nouū ab Isaia dr: qa ut ɔpetit xpo nulli cōuenit. Rō. qa nullus est generalis mūdi Saluator Nec liberat ppl̄m a pctis nisi solus xps. Octauo deficiētib⁹ solidissimū sustētamētū. Pz de claudo noie Iesu a Petro subleuato. Act. 3. p qd' inuiť q̄ Iesu nomen est nrm subleuamē. Nono ɔfitētib⁹ honorabilissimū: ad dec⁹. uz. ipsoꝝ & honorē. Angelus a Ioāne Iesu nomie decorato nō pmisit se adorare. Apoc. z. Rō. q̄ dedit ipse xps hoib⁹ ptāte filios dei fieri his q credūt in noie ei⁹. Decimo pdicātib⁹ ueracissimū ad testimoniū datū attestatiōis ueritatis. Mar. ultio dicit Iesus aplis Ite in mūdū uniuersuz: & pdicate euāgeliū &c. sequiť. In noie meo demonia eiciēt linguis lo. &c. Vndecimo memorātib⁹ deuotissimū: qa in suspiriū deuotiōis. Bernardus. Nil caniť suaui⁹: audiť nil iocūdi⁹: nil cogitať

Nois Iesu pulchra expositio.

de nomie Iesu

dulciꝰ Iesu dei filio.uñ Isa.xxvi.Dñe:nomẽ tuũ in desiderio aïe mee.Duodecimo expiẽtibꝰ dulcissimũ: qa in gustu & fructu delectatiõis. Cãtic.i. Oleũ effusum nomẽ tuũ.Bernardus.Aridus est oĩs cibꝰaïe:si nõ hoc oleo ↄdiat.Tertiodecimo postul ntibꝰ acceptissimũ: ꝙ fac̃ obtinere qđ petit̃.Io.xv. Quicq̃d petieritis patrẽ in noïe meo dabit uobis. uñ ecclesia ad obtinendũ qđ petit in fine oroñũ sp ponit.p dñꝫ nr̃m Iesuꝫ xp̃m. Quartodecimo pseuerãtibꝰ gloriosissimũ.in pr̃ia est pmiũ glorificatiõis.ps. Gloriabunt̃ in te oẽs q diligunt nomẽ tuũ.Et Apoc.xiiii.Bti hẽbũt nomẽ eiꝰ scriptũ in frõtibꝰ suis.Et Act.3.Nõ est datũ aliud nomẽ sub celo hoibꝰ: in quo oporteat nos saluos fieri &c̃. Sꝫ hoc nomẽ Iesus &si datũ est nobis quo ad p̃fata: est ẽt datũ nobis pugnãtibꝰ & stãtibꝰin h̃ mũdo in auxiliũ fortissimũ & ualidissimũ ꝓtectiõis: ꝙ ip̃m nomẽ bñdcm̃ Iesus demões expellit:ut dcm̃ est:& hr̃ Marci ultimo: & Luc̃.x.Valet ẽt ↄtra oẽs alios ipetꝰ:dicẽte dño per ps.Protegã eũ qm̃ cognouit nomen meũ. & Prouerb. xviii. Turris fortissima nomẽ dñi. Hoc ergo nomẽ inuocãdũ est pie:dulciter:& istãter in cũctis aduersitatibus:tẽtatiõibꝰ:& piculis.Io.z.Quicũqꝫ iuocauerit nomẽ dñi saluꝰ erit. Quapp deuotꝰ Bernardus sup cãti. sermõe.xv.sic loq̃bat̃ de noïe bñdicto Iesu. An nõ toties ↄfortaris quoties recordaris de eo? Quid eq̃ cogitãtis mẽtẽ ipinguat?Quid ita exercitatos reparat sensus uirtutes roborat:uegetat mores bonos: castas fouet affectiões ut nomẽ Iesu?Iesus mel i ore:i aure melos:in corde iubilus:& ẽt h̃ nomẽ medicina. Tristatur aliqs urũꝫ?ueniat in cor Iesus:& inde saliat in ore. Et ecce ad exortũ nois lumen: nubilũ oẽ diffugit & redit serenũ.labit̃ qs in crimine?currit insup ad laqueũ mortis desperãdo:Nõne si iuocet nomẽ uite ↄfestim respirabit ad uitã? Cui stetit aliqñ añ facieꝫ salutaris nois cordis duritia ut assolet:ignauie torpor:animi rancor: lãguor accidie?cui forte siccatꝰ lacrimarũ fons iuocato Iesu nõ ↄtinue rupit uberior fluxit suauiorꝰ Cui in piculis palpitãti & trepidãti iuocatũ h̃ uirtutis nomen nõ statim fiduciã p̃stitit:repulit metũ? Cui q̃so in dubiis estuãti & fluctuãti ad iuocationẽ clari nois nõ subito emicuit certitudo?Cui in aduersis diffidẽti iamiãqꝫ deficiẽti si nomen adiutorii sonuit defuit fortitudo? & subdit.Nihil ita ire ipetũ cohibet : supbie tumorẽ sedat:sanat liuoris uulnꝰ:restringit luxurie fluxũ: extinguit libidinis flãmã:sitim tẽpat auaricie:ac totiꝰ idecoris fugat purriginẽ.Sigdẽ cũ noïo Iesuꝫ hoieꝫ mihi ꝓpono: eũdẽqꝫ oïpotentẽ q suo me sanet exẽplo & roboret adiutorio.Hec deuotus Bernardus.Pꝫ ergo q̃ta ẽ efficacia nois Iesu:& sp̃alr̃ ↄtra hostes dmões. Quare sepe recogitãdũ & deuote est in oïbꝰ euẽtibꝰ iuocãdũ.¶Secũdũ nobis datũ remediũ ↄtra diabolũ est scẽ crucis ↄsignatio & deificũ crucis signũ:qđ q̃de signuꝫ est singularissimũ.uꝫ.Primo federis diuini & humani: qđ datũ est humano gñi.Geñ.ix.ꝙ deiceps aqs diluuii terra nõ dissiparet̃: ꝙ in cruce cũ sit facta pacificatio inter deũ & hoieꝫ: & oñr pctm̃ pmoꝝ parẽtũ per xp̃ꝫ solutũ: deiceps terra eo nõ erat dissipãda.s.hoies terrei.Chyrographũ decreti affixit Iesus cruci. colloss.

De cruce dñi Iesu.

i.Sc̃do rebelliũ hoiuꝫ deo recõciliatoꝝ.Numeri.xvii. uirga.i. crux mãdato dñi est seruata in signũ rebelliũ: ꝙ cũ essemꝰ deo inimici recõciliati sumꝰ in sanguie filii eiꝰ.Ro.v.& oñr signo crucis.uñ apl̃s Eph̃.z. Inimicitias xp̃s p crucẽ iterfec̃ in semetipso.Tertio est signũ quo hõ saluat̃ & qđ dat̃ raab ut pr̃ eiꝰ saluet̃. Iosue.z.In cruce a xp̃o latroni paradisus ꝓmittit̃.Lu.z3. Quarto signũ sũmo desiderio petitũ a gedeone ꝓ uictoria obtinẽda.Iudic̃.vi.a Dauid p̃s.lxxxv.Fac mecũ signũ in bonũ &c̃.Hoc signũ a diabolo liberat.ꝓut hr̃ in uitis p̃ruꝫ.a carnis tẽtatiõe.Frãciscꝰfr̃i tẽtato im pmẽdo signũ crucis liberũ reddidit. Quinto signũ leuatũ ad ↄgregãdas natiões hoiuꝫ.Isa.xi. & h̃ sub fide una & cultu dei uiuẽtis.h̃.n.signo dei uiui consignant̃ oẽs xp̃iani & q regnũ celoꝝ debẽt igredi.ut hr̃ Apoc̃. vii.Sexto est signũ mirabile datũ regi Ezechie. iiii.R. xx.in quo sol xp̃s decẽ gradibꝰ retrocessit:ꝙ decẽ horis icipiẽdo ab hora tertiarũ q̃ crucifixꝰ est petitiõe iudeorũ:usqꝫquo de cruce depositꝰfuit & traditꝰ sepulture: ipse sol retrocedẽs p humiliationẽ & sui oïmodã uilificationẽ stetit. Septimo est signũ clemẽtie regine Hester.ca.viii.qa hoc deꝰ pr̃ uiso signo ut sui filii passionis declaratiuũ: stati pctõribꝰad ipẽdẽdũ misericordiã & clemẽtiã flectit̃.ꝓut exẽplis pluribꝰ est ꝓbatũ: & deuotꝰ dic̃ Berñ.Octauo est signũ positũ ad sagittã.Treñ.3. qa post uitã xp̃i in h̃ signo crucis & cruce demſatã(ut dicet̃ lib.3.ↄformitate.3.)si qs icesserit:ñ in irritũ ibũt:sꝫ directe in ciuitatẽ dñi. Nono est signũ oĩs pfectionis ↄtẽtiuũ: qa est signũ dei uiui.Apoc̃.vii. In his.n.q̃ xp̃s in cruce gessit & loquutus est & in sua ibi pmãsiõe ac suoꝝ mẽbroꝝ cruci cohesiõe & sanguinis rubricatiõe efficacia oñdit̃ crucis.uñ deuotꝰBerñ. ad ꝓpositum loq̃ns sic ait. In cruce.n. pendet oĩs fructus uite:qa ipsa est arbor uite in medio paradisi.Ipa est mestoꝝ ↄsolo:esuriẽtiũ refectio: pfectoꝝ g̃riatio. Circuire possuꝫ dñe celũ & terrã mare & aridã & nũq̃ te iueniã nisi in cruce tm̃:ibi dormis:ibi pasceris:ibi cubas in meridie.Crux.n.tua fides eius: cuiꝰ latitudo charitas:lõgitudo bõitas & benignitas:altitudo spes: timor ꝓfunditas. In hac cruce te iuenit qcũqꝫ iuenit. In hac cruce aïa a terra suspẽdit̃: & dulcia poma decerpit de ligno uite.In hac dño suo dulciter adherẽs decantat.Susceptor meꝰ es tu:gloria mea & exaltãs caput meũ.Nullus te q̃rat nisi in cruce:qa te nullus inuenit nisi crucifixũ. ꝙ crux sit signũ pfectiõis & oĩs pfectio ex ipsa hẽat̃:pꝫ de apl̃o q nihil dicebat se scire nisi xp̃m & hũc crucifixũ. In amore crucis iugiter morabat̃.pp qđ xp̃o dicẽte: Cõfixꝰ suꝫ cruci:nihil aliud cũ delectabat: pp qđ dicebat. Mihi absit gloriari nisi in cruce dñi nr̃i Iesu xp̃i. Andreas apl̃s cognoscẽs uirtutẽ & pfectionẽ scẽ crucis ab ipsa deponi noluit:sꝫ i ea mori uoluit. Multos scõs adducere posseꝫ q crucis amici fuerũt:sꝫ cã breuitatis omitto:qa in.3.lib.ↄformitate.3.de cruce erit sermo ꝓlixior:Sufficiat nũc nulluꝫ scõꝝ ad pfectionẽ uenire potuisse nisi p aspectũ crucis dñice.Decimo est signũ uictorie.in cruce.n.dñs iesus xp̃s de diabolo triumphauit:uicit:cepit:ligauit:& carcerauit.Hoc est signũ auxilii a deo de celo missi.z.

Machabeorum quintodecimo. ut dicit Augustinus su
per Ioannem. Hoc signum prosternit superbiam dia-
boli deceptoris: si tamen cordi adsit memoria redepto
ris. Constantinus Imperator hoc signo habuit victo-
riam contra Maxentium. Hoc signo beatus Martinus
protectus non clipeo aut galea hostium cuneos dice-
bat se uelle penetrare secur⁹. Vndecimo est signū om-
nis medele & efficacie impensiuum & collatiuū. unde
Rabanus de laude crucis sic dicit. In te angeli crux sā
cta gaudia acumulata sua aspiciūt. In te homines iu-
ra salutis sue cognoscūt. In te inferi iustam retributio-
nem fraudis sue percipiūt: oībus es equa: oībus bona:
oīb⁹ iusta: pterita renouas: pñtia illustras: futura pmō
stras: pdita reqris: qsita iuenis: & inuēta custodis. In te
isinuat a morte nr̄a redēptio: demōstrat scā moꝝ ouer
satio: itimat oīuꝫ uirtutū pfectio: pmittit ad eternā ui
tā resurrectio: eterne btitudis spat adeptio: & uere fe-
licitatis acqsitio. Tu scā crux pctoꝝ es remissio: pie-
tatis exhibitio: & meritoꝝ augumtatio. Infirmoꝝ re-
mediū: laborātiū auxiliū: lapsoꝝ refrigeriū: sanoꝝ inco
lumitas: qetoꝝ serenitas: & fortunatoꝝ felicitas. Tu
scā crux cura es egrotos medicās: tu gaudiū mestos cō
solās: tu sanitas ifirmos letificās. Tu stat⁹ recte credē
tiū: tu firmitas bñ opantiū: tu btitudo rite pseuerātiū:
scā: pia: bona: iusta. Et btūs Aug. loqns de cruce ad p-
positū dic in sermone de parasceue. Crux xp̄i nobilis:
toti⁹ est cā salutis. Hec nos a cecitate liberauit erroris:
hec a tenebris reddidit luci: h debellatos reddidit qe-
ti: h alienos deo oiūxit: lōge ostitutos pxios pñtauit:
& pl'a alia dic ad crucis efficaciā expmēdā & declarā
dā. Idipm Ioānes chrisostom⁹ explicat dicēs. Crux est
spes xp̄ianoꝝ: resurrectio mortuoꝝ: dux cecoꝝ: bacu
lus claudoꝝ: osolatio pauperū & egenoꝝ: pedagogus
adolescētuloꝝ: sustētatio pusillanimoꝝ: erectio despā
tiū: gubernatio nauigātiū: port⁹ piclitātiū: liberatio ca
ptiuoꝝ: sapia isesatoꝝ: libertas seruoꝝ & subiectoꝝ:
phia iperitoꝝ: lex ipioꝝ: pconizatio pploꝝ: āñūciatio
aploꝝ: gloria martirū: abstinētia monachoꝝ: castitas
uirginum: gloria sacerdotum: & totius ecclesie funda-
mentum. hec Chrisostomus. Nec mirum esse debet fi
deli de prefatis: si considerat facta a Christo in cruce:
& cogitat φ in cruce pependit qui est omnia in omni
bus: quare & crux in omnibus efficacissima compro-
batur. Duodecimo & ultimo crux est signum adeptio-
nis glorie: in cuius signum Christus de cruce & latro
de cruce transiuit ad regnū paradisi: quia anima Chri
sti egressa de corpore in portione inferiori fuit statim
beatificata: & latro gloria Christi btificatus. Nisi eniꝫ
hoc signo quis fuerit consignatus ueraciter regnū ce-
lorum intrare nequibit. Hoc enim est signum filii ho-
minis Iesu Christi: quod apparebit in celo: idest in to-
ta celesti curia. Matthei uigesimoquarto. Sic ergo ap-
paret de benedicto signo crucis quale est: & speciali-
ter contra diabolum. Et sic ex prefatis apparet prima
pars istius conformitatis declarata. uidelicet. Iesu de-
mon expellitur. non solum ipso: sed per ordinata pro
nobis ab ipso qui est benedictus in secula. Amen.

¶ Secunda pars noni fructus. Franciscus effugator.

Ostis nr̄ & malicie caput
diabol⁹ cū diuersis uiis &
modis hoīeꝫ ingetet assi-
due ac tētet: nec unq̄ cessꝫ
nisi uicat pfecte & supet:
& φ cū ipso nr̄a est otinua
pugna & rara uictoria: suc
cūbūtqꝫ hoīes: φ ad iuocā
dū diuinū adiutoriū nō as-
surgūt: & inocētes succūbe
rēt nisi diuino auxilio ptegerēt & iuuarent. Rō. φ sūt
ei mille nocēdi artes: uolūtas ad malefaciēdū ei⁹ pm-
ptissima: ac ptās cui nll'a terrestris eqparat. ut hr̄ Iob
xli. attñ ut sacri dicūt doctores: si ab hoīe quē tētat su
pet: de eodē uicio tētare uel ipmmet āpli⁹ nō psumit
nec ut credit aliū quēpiā: Hinc est φ si diuina grā dia-
bolū otingat a nobis supari: nūq̄ torpore resolui debe
mus: qa multos quos pugna supare nō ualuit: ignauia
pstrauit & uicit. ut patuit de Dauid in figura: qa dū p
seqret nō: sꝫ postq̄ qet⁹ fuit a bellis & psequtiōe cō-
misit adulteriū & homicidiū. Debemus ergo diligēter
ospicere uias & modos p quos ipse hostis antiqu⁹ ac-
cessuꝫ ad nos pōt hr̄e & itroitū: & oī studio sp iuoca-
to diuino auxilio sine quo nihil possum⁹: sup custodia
stare prudēter uigilāter & attēte. Etsi mltoꝝ ad h scō
rū exēplo inducimur: pcipue tñ bti pr̄s nr̄i F. q & si in
habitu seculari aliqñ a diabolo tētat⁹ fuerit & supa-
tus: respect⁹ tñ in suis a dño & bñdictionib⁹ puētus:
postq̄ mūdo abrenūciauit & dñꝫ Iesuꝫ pfecte iduit: a
diabolo & si tētat⁹: minime tñ aliqñ fuit supatus nec
uict⁹. Diabolus. n. btm̄ F. ut dcm̄ est lib. i. cōformitate
z. multiplr̄ tētauit: sꝫ ipsuꝫ diuina grā uicit & supauit.
Habuit. n. multo tpe iplacabile bellū cuꝫ hoste nr̄o &
suis oplicib⁹: sꝫ ipos pstrauit & suppeditauit. ¶ Vicit   Quō Frā-cisc⁹ uicit uniuersos spūs malignos.
. n. luciferū. de quo Isa. ca. xiiii. hr̄: & h sua pfundissi-
ma humilitate: de q̄ dcm̄ est i isto. z. lib. oformitate. z.
Pricipē mūdi: de quo Io. xv. mūdi abdicatiōe. ut patu
it lib. i. oformitate. vi. & lib. iiii. oformitate. iiii. Māmo-
na de quo Luc. xvi. diuitiarū abiectione & pauptatis
amplexu: de quo dcm̄ est oformitate. iiii. hui⁹. z. libri.
Asmodeū: de quo Tob. viii. patiētia. ut patuit hui⁹. z.
lib. oformitate. iiii. & vii. Beemoth: de quo Iob. xl. cor
pis puritate & castitate. ut hr̄ pmo oformitate. vii. &
oformitate pcedēti. Belial: de quo . i. R. i. obie in oīb⁹
subiectiōe & suppōne. ut dcm̄ est oformitate. v. huius
z. lib. Abadon: de quo Apoc. ix. ad oēs opassiōe & pie
tate: de quo habitū est oformitate. z. hui⁹. z. lib. Dia-
bolū a pctis puritate: de quo libro. i. oformitate. vii. &
de quo dicet oformitate seqnti & lib. 3. oformitate. 3.
Demoniū scā simplicitate & oīs mūdane sapie despe-
ctiōe: de q̄ dcm̄ est lib. i. oformitate. x. & xii. ¶ Luci-
fer tētat de supbia: pnceps mūdi d ocupiscētia ad mū
dū. Māmon de diuitiis. Belzebub de⁹ est muscaꝝ sic i
terptat & tētat d ociositate. Asmode⁹ facture iudiciū
uel plasmatio iterptat: & de ipatiētia tētat. Beemoth
habitat in thalamis: & sic de icōtinētia tētat. Leuiatā
pseqns eos iterptat: & sic tētat de odio & displicentia
ad pximū. Sathan iterptat otrariū: & tētat ut dei ue-

ligtas nō pficiat: imo oppositū pagat. Belial iterptat si ne iugo: & tentat de iobia. Abadon interptat extermi nator: & tētat de ipietate & icōpassiōe. Diabolus iter ptat criminator: & sic ad pctm iduc tētatiōe. Demōiū sciēs iterptat: & sic tētat ut scia mūdi acqrat poti9 ad deceptionē & fastū q ad ueritatē & bonū. Cōtra oēs p fatos osideratis bti F. modis & opib9: ipe pr pugnauit & uicit. uerū lz btūs pr F. otra hostē nrm & suos opli ces habuerit uictoriā: attū q qdiu in pnti uita sumus: sp in acie stam9: q ut dic Iob ca.v. Militia est uita ho minis sup terrā: se sp muniuit: & sup custodiā suā stetit oēm uiā & modū pcludēdo: p quē hostis diabolus ad eū posset hre accessuz. Nouerat ipse btūs pr diabolū quosdā tētasse: tētatos supasse: & sui iuris effectos sub itrasse: ac ipos subitratos crudelr uexasse & affixisse: & h diuersis ex causis. qre casib9 pfatoz ispectis: dili gēter otraria ad pfatos ne in ipm diabolus accipet po testatē: ipse scūs pr F. pegit. ¶ Diabolus. n. post tētati onē supatos itrauit & cepit quosdam rōne iobediētie: sic itrauit in Saul .i.R.xvi. Exagitabat. n. eū spūs neq a dño. Quosdā rōne ocepte malicie. sic in Iudā: cui mi sit in cor ut dñz traderet. Io.xiiii. Et p bucellā acceptā itroiuit in eū sathanas. ibidē. Quosdaz rōne patrate ne qtie. & sic Magdalenā subiectā septez demoniis: q ab ea xps abiec. Mar.xvi. Quosdā rōne edacitatis & gu lositatis nimie. sic monialē (ut hr pmo dialogoz) que momordit lactucā nō pmisso crucis signo. Quosdā rō ne psūptiōis & supbie. ut (z. dialogoz) clericū: cui B. Bndict9 iterdixit ascēsuz ad sacros ordines: & opposi tū faciēdo: diabolus in eū itrādo occidit. Quosdā rōne carnalitatis & lasciuie. sic hr pmo dialogoz de mulie re q p totā noctē carnalr steterat cū uiro. & dū iret ad ecclesiā. S. Sebastiani: diabolus in eā: imo legio demo nū itrauit: quā postea. S. Fortunat9 eps tudertin9 a de monib9 liberauit. Quosdaz temerarie audacie rōne. sic itrauit diabolus abbatē Isaac idebite in maxillā pcuti entē. ut dic Greg.z. dialogoz lib. Quosdā rōne dece ptiōis & fallacie. & sic diabolus idola subitrauit: & in trat ut hoies decipiat & illudat. Quosdaz rōne ipōnis crimis falso & ifamie. & sic pl'es itrauit mulieres: q di uersos scōs ifamarūt: & spālr eā q btm Machariū: in famauit eā ipregnasse. put i uitis hr scōz prūz. Quos dā rōne opōnis nefarie. sic filiū pfecti romani: q btām Agnetē otingere uoluit polluto amore. ut dic Ambro sius. ut eā. s. defloraret. Quosdā rōne ipietatis & iclem tie. sic pz de plurib9 q martires affixerūt. s. de Paulino in legēda scōz Processi & Martiniani. de Lucretio in legēda scōz Smplicii Faustini & Beatricis. de Publio ut hr in legēda. S. Anastasie. & sic de aliis. Quosdā rō ne onsiōis diuine iustitie. & sic diabolus itrabit ātixpz. Aliis de causis diabolus & accepit aliquos & subitra uit. ut pz legēdas ituētib9: de qb9 ad pns nō est sermo breuitatis cā. Et q pdicta sufficiūt ad nrz ppositū: btūs F. ne quoquo mō nō solū diabolus eū tāgeret: imo nec idipm qtū est rōne sui & pfatoz: effec otraria pdictis oio pagēdo. Ipe. n. otra iobiaz fuit deo obediētissim9: ut dcm est oformitate. vii. hui9 lib. Mādata dei serua uit & osilia: socio & aliis pmittēdo obediētiā: pmissa

Quib9 de causis dia bol9 intrat hoies.

seruauit. ut dic ps. vi. legēde maioris. Cōtra maliciā fu it deuotissim9: Iesus. n. ut mirre fasciculus assidue itra cordis ubera morabat: & nihil amabat aut sciebat nisi xpz & hūc crucifixū. i. Cor.z. Cōtra neqtiā mūdissim9 : s. a pctō. remissa. n. sunt ei oia pctā: usqz. uz. ad qdrā tē nouissimū. ut dic. iiii. ps legēde. Cōtra igluuiē absti nētissim9 uix sumēdo necaria sustētationi nature. put dic. v. ps legēde maioris. Cōtra supbiā humilim9 & in suis oculis abiectissim9: cū uas scificatiōis electū eēt: se maximū pctōz fatebat. ut dic. z. ps legēde maioris Cōtra lasciuiā castissim9: cū uirgo eēt corpe: tn carnē crucifixit cū uiciis. ut dic. v. ps legēde maioris. Contra audaciā dei timori subiectissim9: nulli iniuriā faciēdo: & sibi factas libēter sustinēdo & appetēdo. ut dic. vi. ps legēde maioris. Contra fallaciā ueracissim9: hypo crisim & oēz duplicitatē abhorrēdo & dclinādo: ac de fect9 latētes publica ofessiōe detegēdo. ut dic. vi. ps legēde maioris. Cōtra ifamiā detestator ifamātiū sin gularissim9: otra tales mira seueritate pcedebat & uo lebat pcedi. ut dic. viii. ps legende maioris. & uolebat reddi talē oib9 notabilē: ac cēsebat talē habitu ordis spoliādū. Insup de oibus meli9 q de se sp sentiebat. & sic eē dicebat. ut dic. vi. ps legēde. Cōtra imisericordiā ipse fuit clemētissim9 & benignissim9. Clemētiā habu it igenitā: quā xpi charitas duplicabat: oib9 qb9 nō po terat manū exhibebat affectū. ut dicit. viii. pars legēde maioris. Cōtra mala opa fuit uita scissim9: de cui9 sci tate dicet oformitate. iz. hui9. z. Cōtra dei displicētiaz ipse fuit deo acceptissim9. ut dcm est oformitate. xiiii. & dicet oformitate. xi. hui9. z. & in signū acceptatiōis i oib9 fuit exaudit9: & p aliis scis a xpo stigmatizat9. Quia igitur btūs F. sic pegit: sic a se diabolū effugauit (ut diabolus habuit dicere. D. Bartholomeo d romā diola prius aduocato in romana curia: & demū ouerso & facto de tertio ordie bti F.) q ad tres dietas ad ip suz nō ualebat accedere. Et q dict9 diabolus pl'a ha buit dicere de btō F. & ordine ipsius tā rōne pfatoz q onsiōis effugatiōis diaboli a btō F. pfata sunt hic scri bēda. Et h qd hic dr ualet ēt p fructu & oformitate z. pmi lib. ubi ondir q b. F. fuit a dño singulr destina tus. & p oformitate. z. tertii lib. de stigmatizatione bti F. hoc ēt ualz. Signū q b. F. diabolū uicerat erat q bti F. pñtiā p pl'es dietas fugiebat: qd patuit ipsi9 demo nis ofessiōe facta dicto. D. Bartholomeo de romādio la: q pus erat aduocat9: sz tūc diuina gra respect9 sub habitu tertii ordis bti F. dignos fruct9 pnie pagebat. Hic. D. Bartholome9 btō F. fuit notissim9: adeo q ei btūs F. ocessit q posset frēs ad ordinē recipe: ei9 scā uita osiderata & duotiōe. In hui9. D. Bartholomei do mo erat qdā puella a demone obsessa: p quā demō da bat rnsa scisciātib9. Hic demō p tres dies siluit: nec re spōsa solita ulli dedit: qrta die uenit ipse btūs F. ad do mū dicti. D. Bartholomei: & die qnto uersus lōbardiā iter suū cepit aggredi. Quo per dietā elōgato a pdicti d. Bartholomei hospitio: demō cepit more solito loq: quē corā. xl. & ampli9 psonis dict9. D. Bartholome9 i terrogauit: cur tot dieb9 pter morē tacuisset: cui demō rndit. Postq hic Frācisc9 ad talē collē applicuit: a quo

colle ad domũ dñi.D. Bartholõei tridui iter erat:& to tã istã regionẽ trãsiẽs ad qddã castrũ lõbardie pueñit:ad qd ĩpa die q̃ a domo dñi Bartolõei recedẽs ĩpe pueñit: fui uehemẽtissime ostrict?:& itm̃ afflict?:q loq nõ po terã ut uidistis.Ad quẽ Bartholome?. Nũqd tant? est hõ iste q pp eũ tanta & talia posses pati.Ad quẽ de mon.uere tãtus est q tot?mũdus scitatis ei? eminẽtiã nõdũ nouit.dico.n.tibi q nullũ fcm̃ ichoatũ est in mũ do ex quo ille uester xp̃s passus ẽ:de quo tñ horrorẽ & terrorẽ cõcepint uniuersi exercit? iferorũ ut cor ei? itellexerũt fixũ eẽ in suo pposito.Cui.d.Bartolõe?.Si igit tãt?ẽ iste & tã ardua ichoauit:nũqd uos aliqd de ei? aduẽtu psciuistis?Vere ait demõ h? pñtia nõ erat nobis nota añq̃ iste icipet.ex multis tñ expimẽtis pte ritis tpib?habitis aliqd sile futurũ timebamus:q de? nũq̃ hũanũ gen?in tãta errorũ caligie & salutis despa tione reliqt:qn ei aliquẽ uel aliquos mitteret: p quos ab errorũ cecitate ad lumẽ ueritatis: a pcipitio ad uiã salutis ip̃z reduceret. Vñ post pct̃m pmorũ pentũ qñ oĩs caro corrupat uiã suã missus est Noe:in quo semẽ iustũ saluatũ est. Post quẽ gñe hũano idolatrie tãdem dedito:& uni? dei cultũ p totũ mũdũ relicto missus ẽ Abraã.Post quẽ Moises:post quẽ pphe:post quos ul timo ĩpe xp̃s.Nũc ergo aiaduertẽtes mũdũ tot errori bus obcecatũ tot scelerib?obuolutũ adeo q uia salu tis paucissimis iã patebat:conicieban? ex pteritis ha bitis argumẽtis aliquẽ a deo mittẽdũ:cui? uita & do ctrina mũdo inotesceret uia uite.Inspiciẽtes igit hunc Frãciscũ suãq̃ pñiaz in tãto feruore spũs ichoãte:ice pimus nobiscũ iqrere si h̃ eẽt quẽ timebam?ad salutẽ hoium destinãdũ: quẽ tñ hoiez idiotã & simplicẽ attẽ dẽtes mirabamur si p hũc talia patrari possent.Cũ iã tñ ei? feruorẽ tã ualidũ uideremus:ac uirtuosarũ opa tionũ suarũ ipugnatiões euidẽtissimas ac fortissimas sentiremus:hũc p certo eẽ intelleximus:cui?aduentũ ãtea timebam?.Quo idubitãter cõpto:pnceps nr̃ nos ĩsimul adunauit nosq̃ sic alloq exorsus ait. Intuẽs de? pr̃ gen? hũanũ totiẽs ab ipso reductũ:nũc grauiorib? q̃ añq̃ errorib? iterato ĩuolutũ:irat?cogitauit ipm di spdere.Cui?irã & sñiam mitigatur? fili? pri astitit ro gãs ut nũc mũdo parcere dignaret: obligãs se i mũdo passionẽ suã renouaturũ:& aliquẽ p quẽ hũanũ gen? redimeret missurũ.Vñ dñs Barhtolome?demõi dixit. Quõ passio xp̃i ẽ i hoie hoc renouãda: nũqd iste Frã ciscus sicut & xp̃s p humano gñe patiet? Cui demon Adhuc iquit notũ erit toti mũdo q̃lr xp̃i passio in hoc hoie renouabit.Hoc aũt dixit demõ p biẽniũ añq̃ ei? sacro corpi essent stigmata ĩpressa crucifixi.Et adiecit demõ.Post hec intulit pnceps nr̃. Nũc ergo h̃ hõ mis sus a deo icepit & psperabit & exaltabit & multiplica bit ualde & inualescet uirib?cõtra nos:nec ei resistere poterimus qn plures quos iã qetos possidebam? iure nobis auferat:nr̃aq̃z uirt? & potẽtia p suã suorũq̃z po tentiã ualidissime psternat:sz ipugnandi eos uiã repe ri per quã & feruor in eis spũs minuet: & aliorũ deuo tio erga ipsos.Cũq̃z ad hoc deducti fuerint ut a pristi no statu uideant q̃si oĩno excidisse: tũc surget un? iter eos de cui? industria & uita parua añ opinio hẽbat:q ad tantã perfectiõnẽ attinget:q satis maiora faciet q̃ Frãcisc?.Huic uirgo frequter apparens: familiari allo cutiõe de sua suorũq̃z frũm & ceterorũ cõuersatiõe & recuperãda iã q̃si perdita pfectiõe istruet:& due par tes toti? orbis uirorũ ac mulierũ in ppriis habitantes domib? h? ordis:dignos pñie agent fructus.His igit ait demon ratione pncipis nr̃i cõptis:ad horũ hominũ ipugnationẽ uires nr̃as direximus: sz contra eos mini me possumus pualere.In tali.n.ciuitate erãt multa mi lia demonũ ad decipiẽdos & ipugnãdos ipsi? incolas assignata: q relicta oĩs ciuitatis multitudine ad impu gnãdũ solũ qnq̃z frẽs hui? ordis q illic ad habitandũz ouenerãt unanimiter cõuenerũt:nec tñ eos deicere po tuerũt.Vñ hũc totũ nr̃m conatũ & studiũ direxim? cõ tra ipos.Hec dixit demon pdicto dño Bartholomeo. Quib?dictis apparet qd̓ dcm̃ est btm̃.F.adeo uicisse demões:q ab eius fugerẽt pñtia.Id ipm alius diabo lus dixit cuidã baroni: q oẽs ad mortẽ bti.F.acceden tes:appropinquare nõ potuerũt p multitudine angelo rũ.Et alibi habet q alter diabolus habuit dicere q p decẽ miliaria circũcirca btõ.F.appropinquare nõ po terãt p multitudine angelorũ eũ custodiẽtiũ.Et q ipe pr̃ a se pmo excussit diaboli dñium.secũdo opa & ter tio q̃ subdũt homies diabolo ut uisum est: Hinc est q de? btõ.F.hãc gr̃am cõtulit:q nõ solũ a se:sz etiaz ab aliis malignos spũs eiecit & fugauit.Quia.n.uirtuose eos uicit:cõtulit ei deus ptãtẽ super demonia ut ea ad libitũ a fidelib? ppullaret. Et sic eẽ dicit secũda pars huius cõformitatis.Fracíscus efugator.s.demonum a se & ab aliis.Et q tã in pmo libro conformitate.vii.q̃ hic uisum est qũo a se abiecit:uidẽduz est nũc succinte qũo demones ab aliis ppulsauit.Non eni uno mõ sed pluribus ipsos expulit:& a se & ab aliis. Abiecit dia bolũ a se.Primo in bono opere incepto psistẽtia.qñ.n. esset secularis & uiã incepisset dñi perambulare:dia bolus eidẽ apparẽs minatus est:q nisi ab icepto desi steret eum pcliuũ redderet & gibosum. Sed btũs.F.in pposito permanẽdo & diabolum expulit nec gibosus fuit.Secũdo patiẽtia. in scõ Damiãno grauiter afflict? ĩfirmitate oculorũ:p tõtã q̃dragesimã demones in spẽ murũ inqetarunt eũ qescere nõ sinẽtes.quos tãdẽ pa tiẽtia efugauit.Tertio sua uilipẽsiõe et abiectiõe:i ec clesia sci Petri de Bouario.iuxta treuiũ cum de nocte post orõnẽ uellet qescere nec demones euz sinerẽt: di xit ad eos q de se facerẽt qcqd uellẽt:q nullũ hostez hẽbat maiorẽ corpore suo.uñ percutiẽdo uindicarẽt eũ de inimico suo.Quod audiẽtes demones abscesse rũt.Quarto carnis afflictione.In heremo de Sarciano tẽpore niuiũ et magni algoris ĩmersus in foueam niue et glacie plenam:carnis incendium cum diabolo efu gauit.Quinto humilitate: seruiendo horribilissimo le proso:ac eum summa humilitate lauando:et manibus contrectando: diabolũz ab eo cum lepra emisit.Sex to pietate.compassiõe mot? et clementia ciuitatẽ Are tii plenã demõib? ad mutuã cedẽ ciues ipellẽtib?: suo iussu expellẽdo libauit.Septio panis bñdictiõe.bucel la panis a Frãcisco bñdicta & posita in fris ore demo niũ patiẽtis:ipz ab eo repulit. Octauo orõne.multo

ties in orone cū diabolo luctamē habuit: s; ui oronis eū subiecit. Nono uerbo suo & uocatione. soci⁹ ppri⁹ mādato bti.F. ceruical ubi erat diabolus e cella feren do rigescūs a diabolo: uocatiōis pris dū audiuit uocē: statī; a diabolo est dimissus. Decio puisiōe. Frē; Ruf finū a diabolo deceptū: frēm Leone; & quedā aliū ab hoste tētatiōe spūs afflictos: btūs.F. sua sacra puiden tia libauit. ut dcm̄ est lib.i. cōformitate.viii. & ɔformi tate pma h⁹ secūdi libri. Vndecio pcepto & iussiōe. in ciuitate castelli imperādo demōi uexāti muliere;: & in scō Gemio alteri mulieri sic patiēti ab eis ip; repulit. Duodecio crucis signatiōe. Nā mulierē a diabolo pos sessam q̄ multa de bti.F. scitate dixit: btūs.F. signādo: ab ipso diabolo liberā reddidit: & multos alios sic eri puit. Frēm Angelū suum sociū ppter timorē demonu; nō ualētē stare solū de nocte: signatū a se solū misit in mōtē ualde altū: & mādauit ut diceret. Supbi demōes oēs uenite ad me modo & qcqd poteritis facite mihi. Quod cū egisset nec aliqs demō uenisset ad eū: deide ipauidus est effect⁹. Btūs.F. aliqn̄ a demonib⁹ sic fuit oppssus ut diceret frib⁹. si scirent frēs tribulatiōes q̄s faciūt mihi demōes: nullus eēt coꝝ q nō magnā pieta te; & cōpassiōnē de me hr̄et. Et iō multotiēs dicebat sociis: ꝙ nō poterat de se satisfacere sociis & frib⁹: & ōndere eis aliq̄ familiaritate; sic frēs ipsi desiderabāt. Semel fuit p plures mēses grauissima spūs tentatione uexat⁹: adeo ut se putaret a xp̄o derelictū: s; dn̄o si bi apparēte et dicēte illud euāgelii. ac exponēte. Si ha bueritis fidem ut granu; sinapis & dicetis mōti &c. ꝙ mōs erat tēptatio: fuit ab ipso dn̄o ab oī tēptatione li berat⁹. Frē; iobediētē apud scām Mariā de Angelis a diabolo subactū p iternūciū cōmonēdo ut obie se sub mitteret ab ipo hoste libauit. Obsessu; uidit btūs.F. a magno demonū exercitu locū scē Marie de angelis: & quedā frē; ɔtra aliū iniq meditātē data ex hoc demōi itrādi uia cepisse: ueꝝ btō.F. frē; p̄fatū arguēte: a dia bolo recognoscēdo culpā: est libat⁹. A pluribꝰ aliis.u;. frē Ricerio ministro Marchie. ut dcm̄ est lib.i. ɔformi tate.viii. tractatu de puicia Marchie: tētationē ualidis simā diaboli remouit crucis signaculo ɔsignādo: & sic ab aliis mirific⁹ uir Frācisc⁹ repulit demōis laqos insi dias & tētatiōes: & xp̄o deo amicos & ɔplices reddi dit & decoratos oī pfectiōe. Sic ergo succite decl'atio istius scde ptis p;.u;. ꝙ btūs.F. fuit effugator.s. hostis demōis n̄ solū a se: s; ēt ab aliis. Ad laudē xp̄i. Amē.

¶ Fructus.x.& cōformitas &.xxii. in ordine. Iesu aq̄ ɔuertit. Frācis cus cōmutator. Expō pme partis.u;. Iesu aqua ɔuertit.

Primum miraculū qd' egit nr̄ saluator dn̄s Iesus xp̄s fuit in Chana Galilee: qn̄ aquā ibide; dictis btē Ma rie mr̄is sue dn̄tis uinū nō hn̄t: in uinū optimū cōmu tauit. Et ꝙ circa istud mi raculu; dicta sunt plura in ope a me edito d' uita btē Marie fructu.xlvi. uide ibi. attn̄ nōnulla alia h̄ tāgen do p expōne pme partis h⁹ cōformitatis decie istiꝰ se cūdi libri: &.zz. in ordine: Añ oia (p̄supposito ꝙ ut di cit Io.ca.z. Hoc fuit initiū signoꝝ Iesu) Querēdū ē p de mirac oib⁹: q̄re dn̄s Iesus uoluit eē pmū suū miracl; i muta ɔuersio tiōe aq̄ in uinū: & poti⁹ facere in elnto aq̄ q̄ aliis elnnis aque tis. ¶ Et rn̄dēdū mihi uidet ꝙ h̄ fecit multis de cāis: uinum & h̄ si attēdat qd in sacro eloqo p aq̄ & qd p uinū im portat. Aqua.n. aliqn̄ iportat pc̄m. Iuxta dcm̄ psalmi ste. Intrauerūt aq̄ usq; ad aiam meā. ps.lxviii. Ista est aq̄ q̄ cōuertit in sanguine;: & putrescit. Exo.vii. in qua Pharao.i. pctōr submergitur. Exo.xiiii. & est salsa.iiii. R.z. & pessima. uinū accipit p ipo baptismo quo hō a pctō lauat & mūdat. gen̄.xlix. hr̄. ꝙ lauabit.s. hō in uino stolā suā. Ad ppositū dn̄s Iesus xp̄s uoluit pmu; suū miracl; oñdere cōuertēdo aq̄ in uinū.u;. ut oñde ret miracl; uisibile in aq̄: qd mirabile & iuisibile pege rat in aq̄.s. baptismi. Dn̄s.n. baptizat⁹ fuit añq̄ p̄dica re icepet: & miracl'a uisibilit opareť: ut.u;. aq̄ scificaret suo cōtactu: & ɔn̄ter fideles aq̄ baptismi loti: p inuisi bile miracl; a pctō tā origiali q̄ actuali si qd' icēt mū daret. In baptismo sigdē miracl; fuit uocis pr̄ne itōa tio. spūs sci in spē colūbe descēsio. Et iuisibile miracl; suo ɔtactu salutifico aq̄ scificatio: ɔcedēs aqs baptismi lotionē a quol; pctō qd' inuenit. Et queadmodū aq̄ p sui depuratōe; a sole uertit in uinū: sic aq̄ baptismi uir tute solis iusticie in uinū.i. mūditiā uertit. Ad oñdēdu; ergo ꝙ iuisibilr & miracl'ose aq̄.i. pc̄m uerterat in ui nū.i. mūdiciā: uisibili & pmo miracl'o uoluit p̄dcā oñ dere aq̄ ɔuertēdo i uinū. S; aduerte ꝙ sex idrie plene aq̄ i uinū ɔuertūt: ꝙ sex modis ɔtigit pecca e.u;. cogi tatiōe & delectatiōe omissiōe ɔsensu uerboꝝ & ope. Si qs ergo p̄fatis mōis se aq̄ pcti iplessi;: & ad baptismū debite accedat: purgat ab oib⁹ & i uinū cōuertit: qa in ɔspectu dn̄i uinū mūdū hr̄ & tenet. ¶ Scda cā q̄re p̄ fatū miracl; pmū eē uoluit: ē ut p ei⁹ opōne; oñderet ad qd uenerat & carnē accepat. uenit.n. ut dic apl's. ut nos redimeret ab oī pctō: & faceret nos ppl; accepta bilē sectatorē bonoꝝ opeꝝ.i. ad Titū.z. quare & aq̄ pcti i uinū ɔuertere. Lauit.n. nos a pctis nr̄is i saguie suo. Apoc.i. uenit ut doceret nos de regno dei: ꝙ ad h̄ missus fuit. Mat.xv. Dn̄tiā doctrine xp̄i ad doctrinā alioꝝ oñdere uoluit i aq̄ & uio: qa doctria aliorū ē isi pida ut aq̄ utpote aialis & terrena & terrēa sapiēs: do ctria xp̄i ē uinū dulcissimū iebriās corda audiētiū: ut pote pr̄is celestis et de deo. uñ i ei⁹ laudē dicebāt ei⁹ hostes. Nūq̄ sic locut⁹ est hō. Hui⁹ uini.i. doctrie xp̄i Magdalena degustata dulcedie ad pedes ei⁹ sedebat. Aq̄ in uinū xp̄s uertit: qn̄ hoies sua doctria fec doctri nā mūdanā despicere & suāseq: & ɔn̄r uinū celeste de gustare. Et sic fcm̄ fuisse. hr̄ Actu.xix. ꝙ multi q uana fuerāt secuti: libros cōbusse rūt & Paulo adheserūt. Do ctrina hūana ē isipida & sine humore gr̄e: qa nō pdu cens ad uitā eternā: & sic nō perducēs ad uinū letifica tionis nisi xp̄s eā ut aquā in uinum conuertat. ¶ Ter tia de causa aquā in uinū cōmutādo pmū egit miracu lum: ut oñderet nouū testamentū ab ipso condendum qd' differret a ueteri. uet⁹.n. erat ut aq̄ nō clara: utpo te figuris & uerbis pphalib⁹ obuolutū: eratq; amarū

utpote graue & ĩportabile (ut ait petrus) ad seruãdũ & portãdũ. S3 nouũ est ut uinũ letificãs. Rõ qa ut dic xp̄s. Mat. xi. Iugũ meũ suaue est & onus meũ leue. Ad oñdẽdũ uet⁹ testm̄ cõuersũ3 & ĩpletũ in nouo: ꝙ amaritudo & grauitas legis in suauitatẽ p ip3 cõuertẽda: p̄mũ miraculũ egit aq̃ ↄuertẽdo in uinũ. ℭ Quarta cã cũ aq̃ tribulõnẽ significet dñte Dauid. ps. xvii. Assum psit me de aqs multis &c. & ps. 123. ubi tribulationez imẽsam aq̃ ĩtollerabilẽ uocat: in uinũ dñs aq̃ mutauit: ut ipsi sci apl̄i corã qbus spalr̄ fiebat miraculũ oẽm tribulationẽ libẽter ꝑ xp̄o susciperẽt & sustinerẽt: cũ eis oĩs tribulatio ꝑ xp̄o suscepta cõuerti deberet in uinũ .i. consolationẽ & gaudiũ. ipso eis dñte. Mat. v. Bti eritis cũ maledixerint uobis hoĩes & persecuti uos fuerit &c. ꝑpter nomẽ meũ. Et Io. xv. Tristicia ur̄a ↄuertet in gaudiũ. Et nõ sunt ↄdigne passiões hui⁹ tẽporis ad futurã gloriã q̃ reuelabit̃ in nobis. Quita de cã hoc miraclm̄ xp̄s egit ut oñderet ꝙ miracl̄a cũ sint attestãtia diuinã potẽtiã: nõ debẽt fieri nisi ꝑut tp̄s reqrit & negociũ3: ꝙ. n. uinũ deficiebat in nuptiis: nec ĩfirmitas aut mors seu alia materia occurrebat ad faciendũ miracula: necitati q̃ inerat. s. de defectu uini: sua ꝓuidẽtia occurrit aq̃ cõmutãdo in uinũ. ℭ Sexta cã. Cũ xp̄s plures apl̄os de aq̃ ubi inerant ad piscãdũ uocasset. ut p3 Mat. iiii. uoluit in ipo elm̄to aq̃ miraculũ facere: ut qs eẽt oñderet eis: & ad fidẽ ponẽdã in ip3 totalr̄ aiaret: qd̄ & fcm̄ est ut fcm̄ in fine oñdit euãgeliũ. ℭ Septia de cã id miracl̄3 fecit: ꝙ sic sua mr̄ hũilr̄ & ĩstãter fieri postulauit. Et sic p ipsa3 carnẽ sumẽdo: mũdo ĩnotuit: sic ei⁹ p̄ce miraculũ faciẽdo: q̃te eẽt potẽtie se hoĩbus declãuit. Quo oñdit uirgĩeis p̄cib⁹ aq̃ pc̄tã. s. & tribulationẽ oẽ3 nob debitã: in uinũ trãsferre purgatiõis & letificatiõis. ℭ Octaua cã ut cũ nuptie qb⁹ xp̄s interfuit nuptias significent eternales: ibiq3 sit oĩs miserie depositio & oĩs cõsolatõis cõcessio: ad id signãdũ & exprimẽdũ in nuptiis dñs aq̃ in uinũ cõuertit. Plures alie cãe & cõgruẽtie possent adduci s3 p̄dcẽ sufficiant. Vt ergo uideat̃ de isto miracl̄o xp̄i aliqd: sũt aliq̃ ulteri⁹ idagãda. ℭ Primũ est ubi fcm̄ est: & ut dicit euãgeliũ. Io. 2. ꝙ in Chana galilee. Ecce loc⁹ apt⁹ diuio miraculo & p̄rie dñi. Chana zelus iterp̄tat̃. Galilea uero trãsmigratio interp̄tat̃. ubi est amor & zelus dei ibi de⁹ adest. rõ qa charitas fecit eũ hoĩe3. A fortiori facit p̄ntẽ ubi ipsa ẽ & zelus dei. Stat. n. dñs in medio discipuloꝝ & in suo noĩe cõgregatoꝝ. Mat. xix. ac a mũdo trãsmigrãtib⁹. ut p3 ĩ apl̄is semp adest usq3 ad ↄsumatiõẽ seculi. Mat. ulti. S3 qb⁹ se dñs mãifestat regẽ eẽ potẽtẽ & dñ3 uirtutũ & glorie: nisi ei⁹ zelãtib⁹ honorẽ? P3 in Helia. iii. R. i. q zelãdo zelũ dei in Oreb: dei p̄ntiã meruit sentire & uidere. Dicit ergo euãgeliu3 ꝙ dñs miracl̄3 fecit in Chana galilee. ecce loc⁹. Fecerat de⁹ miracl̄a magna in plurib⁹ aliis locis: sic in egipto. ꝑut hr̄ in libro Exodi in mari rubro ĩ deserto: & sic d̄ aliis locis. ut p3 ex serie sacre scripture. S3 ad cõmutãdũ aq̃ in uinũ locũ elegit Chana galilee: ut declãret ꝙ dei honorẽ zelãtib⁹ aq̃ oĩs tribulatiõis in uinũ cõsolatiõis mutat̃: qa ut dicit apl̄s. Diligẽtib⁹ deũ oĩa cooperant̃ in bonũ ad Ro. viii. ℭ Scd̄m uidẽdũ ẽ de tẽpore.

[Margin: ...uare in ...na ga ...ee aquã ...ps ↄuer ...uinũ]

Et dicit euãgeliũ ꝙ tp̄e nuptiaꝝ: qa iq̃t: Nuptie facte sunt. Vbi libet ĩtueri. Primo an decuit xp̄3 & b. Mariã nuptiis adesse: cõsideratis leuitatib⁹ & aliis q̃ fiũt in nuptiis cõiter: cũ xp̄s & maria eẽnt oĩ scitate plenissimi & p̄fectissimi. R̄ñdet̃ ꝙ accessus xp̄i & marie ad nuptias in nullo eoꝝ derogat scitati. Xp̄us. n. accessit ad nuptias multis de cãis. Primo ut sacrm̄ mr̄imonii p Adã p̄conizatũ a deo institutũ p scõs p̄triarchas & ꝑp̄has debite seruatũ bonũ & licitũ declãret: ↄtra futuros hereticos. s. manicheos ipm̄ ut malũ ↄdẽnãtes. Secũdo: qa Ioãnes cui⁹ erãt he nuptie xp̄i erat frater: & dñs Iesus nũdũ erat not⁹ miraculis & p̄dicatiõe. iõ sibi non derogabat in aliquo talis ad nuptias accessus. Tertio accessit teste Ieronimo & Augu. ut spõsu3 Ioãnẽ ad statũ uirginitatis uocaret: ac uirginẽ dignissimũ ↄsecraret. Quarto. qa. n. dñs Iesus nõ solũ uẽit ad informãdũ p̄fectos s3 ẽt ĩp̄fectos: q̃re in suis actibs cõformis uoluit eẽ utrisq3: p̄fectis se uirgitatis exẽplar p̄bẽdo: ip̄fectis q uirginitatẽ sic nõ p̄nt seruare: mr̄imonii sacrm̄ licitũ eẽ eis declãdo: in nuptiis p̄sonalr̄ assistendo. Erat. n. mũdi ipse monarcha: q̃re legẽ dare decebat p̄fectis & ip̄fectis. Virginitatis p̄fectis: mr̄imonii ip̄fectis. Quinto xp̄s uenerat sanare uocare & saluare tã uirgĩes q̃ cõiugatos: q̃re & ĩ licitis cõformare eis se poterat. Sexto cũ xp̄s eẽt scũs scõꝝ & sic btã Maria: ad scificãdũ nuptias & recũbentes accessit: qd̄ & fec̄ in spõso scd̄m Ieroni. & discipl̄os q credideri̇t in eũ. Septio ut oñderet q̃lr̄ nuptie eẽnt celebrãde: & q uocãdi: qa nõ discoli & dissoluti s3 dei timore3 hñtes. Ad has. n. nuptias xp̄s maria & discipuli accessert̃. S3 btã maria ad nuptias accessit p̄mo ꝙ attinẽs spõso. s. Ioãni utpote ei⁹ matertera scd̄o qa cũ ipsa ĩ nũero eẽt astrictoꝝ mr̄imoniali federe: & si nõ corp̄is ↄiũctiõe: qd̄ in se suscepit in aliis ↄdẽnare nõ decebat. tertio ut oñderet ꝙ stat⁹ mr̄imõialis cũ ꝑpetua uirginitate stare & eẽ poss3. ut sic fuit in se et in Ioseph: sic et fcm̄ ẽ in his nuptiis. s. in Ioãne et ei⁹ uxore: ubi fuit traditio corp̄oꝝ cũ ꝓuatõe usus ipoꝝ ꝑpetua. q̃rto cũ stat⁹ uirginitatis tũc nõ eẽt publicat⁹ melior mr̄imõiali: q̃re accedẽdo ad nuptias ĩ nullo tali statui derogauit. Plures sunt cãe alie tã de xp̄o q̃ de uirgie: q̃re nuptiis iterfuerũt: de qb⁹ dixi in ope de uita btẽ Marie. fructu. xlvi. Nec credẽdũ ẽ ꝙ ubi xp̄s affuit uirgo Maria & apl̄i: aliqd fuerit idecẽs & lasciuũ pactũ. Si. n. nuptie tobie iũioris fiebãt cũ dñi timore. Tob. ix. a fortiori fuerũt iste nuptie in qb⁹ erat scũs scõꝝ xp̄s & b. Maria scissima creaturaꝝ & sci apl̄i. O q̃les fuerũt he nuptie cõsideratis p̄sonis. Cõmẽdatũ fuit cõuiuiũ assueri qd̄ pegit oĩb⁹ p̄ncipib⁹ et seruis ꝑ cõiũctiõe et nuptiis Hester. ut hr̄ Hest. 2. Nõ ẽ tñ ↄpãdũ huic ↄuiuio nuptiali: ubi adest ĩpator celi et terre de⁹ deoꝝ et dñs dñantiũ: regia mũdi: et iudices seculi. s. apostoli. personis talib⁹ dignificate sunt he nuptie. Insuper et miraculo p̄mo xp̄i et uocatione spõsi Ioãnis secundũ Ieronimum ad uirginitatis perpetuũ celibatum. Nullibi nec aliqñ facte sũt tales nuptie. ℭ Scd̄o uidẽdũ est de uerbis. b. Marie. Quare btã uirgo nõ petiit a filio miraculũ fieri exp̄sse: s3 solũ ĩsinuauit. dicẽs uinũ nõ hñt. R̄ñdet̃ ꝙ

uirgo Maria cũ fuerit prudẽtiſſima ſi exp̃ſſe a filio pẽ
tiſſet miracl̃m: idebite fuiſſet uiſuꝫ & uanaglorioſe ħ
expetere.Queẽadmodũ dicit.Io.c.vii. ꝙ frẽs xp̃i dixe
rũt ſibi. uade in Iudeã ut & diſcipuli tui uideãt opera
tua &c.Inſup ꝙ ipſa ſciebat filiũ ſuuꝫ deũ eſſe cui oĩa
ſunt manifeſta:& ꝯñter piũ & miſericordẽ:& ꝗ nõ la
biis & uerbis ſꝫ corde uult deprecari: ac ad Ioãnẽ ma
gno ferri amore:iſinuare ſoluꝫ xp̃o uiſum eſt.b.Marie
fieri.Sic.n.Maria & Martha ſorores dũ Lazarꝰ frater
earũ infirmaret̃ egerũt:ip̃m ifirmũ inſinuãtes dixerũt:
Dñe ecce quẽ amas ifirmat̃.Io.x.Dicit ergo.b.Maria
uinũ nõ hñt.q̃ſi dicat defectũ iſinuo:ſꝫ tu q̃ deꝰes ꝓ-
uide de remedio opportũo.Quo uerbo oñdit̃ pruden
tia marie.ſciebat.n.in multiloqo deũ nõ delectari nec
exaudire.q̃re paucis uerbis uſa ẽ:ſil̃r faciẽdi dũ a deo
aliqd obtinere deſideramꝰ p̃bẽs nobis exẽplũ.Circũ-
ſpectio ſua ſtatiꝫ ꝑpẽdit de defectu: & de remedio ꝓ
uidit.Miſericordia ſua & pietas ad paupes:quoꝝ pau
piẽ aſpiciẽdo ꝓuidere decreuit & fecit.Quo dat̃ itel-
ligi ꝙ ꝗ ipſam hꝫ in p̃cipuã reuerentiã & aduocatã in
nullo hꝫ dubitare diffidere nec contriſtari: ꝙ ſua beni
gna pietate ſtatiꝫ ꝓuidet & ſubuẽit in cũctis.¶Ter-
tio uidẽdũ & ingrẽdũ eſt de xp̃i rñſiõe fcã iſinuationi
btẽ Marie.Rñdit.n.Quid mihi & tibi mulier? nõduꝫ
uẽit hora mea.uidet̃.n.eaꝫ ihonoraſſe tali mõ loq̃ndi:
nõ uocãdo matrẽ ſed mulierẽ: ac ſe fore ab ipſa extra
neũ inſinuaſſe.Rñdet̃ ꝙ dñs Ieſus & reuerẽter ſe ha
buit & matrẽ honorauit & exaltauit ſic rñdẽdo.ſic.n.
rñdẽdo oñdit:p̃mo ꝙ oñdit ſe ad ipſaꝫ nihil hẽre car
nalis affectꝰ ſꝫ ſolũ ſpũalis:ꝙ ei nõ cõdeſcẽdit ut mr̃i
carnali:ſꝫ ut mulieri plene pietate uiſcerali.uñ in hꝰſi
gnũ nõ uocat eã matrẽ ſꝫ mulierẽ. Ad gloriã mr̃is ẽ ꝙ
filiꝰ potius ſit ſpũalis q̃ carnalis:& ab oĩ affcũ carnali
ſegregatꝰ q̃ eiꝰoppoſitũ:q̃re & uirginis Marie.ſecun-
do ſic dicẽdo oñdit ꝙ nõ ꝓpter uanãgloriã ſeu uanaꝫ
ſuggeſtionẽ aut uanitatẽ aliq̃ miracula erat facturus:
nec blãditiis aut adulatiõibꝰiclinatꝰ:q̃re ꝓ tãto hono
rabiliꝰ fuit matri.tertio ſic dicendo exp̃ſſit ſe aliud ul
tra hũanitatẽ hr̃e.ſ.hẽre deitatẽ & potẽtiã quã a mr̃e
nõ accepat: & p ꝯñs ſe eẽ deũ cui cõpetit miracula fa
cere:& ſic ad honoreꝫ Marie eẽ ꝙ ip̃m deũ genuerit.
q̃rto ſic dicẽdo:ꝙ de nõ hora fec̃ horã ad faciẽdũ mi
raculũ p̃cibꝰ.b.Marie:ipſaꝫ merito dignificauit:utpo-
te ꝯdeſcẽdẽs ei i petitis:& eiꝰp̃cibꝰfaciẽs p ãticipatio
nẽ qd̃ ꝓ tũc deꝰ nõ ẽ facturꝰ. Sꝫ eã uocat mulierẽ &
nõ mr̃eꝫ.uꝫ.ab affcũ pietatis & miſericordie:q̃ inclina
bat̃ ad iopiã ſubleuãdã p̃fati ſpõſi. Nõ.n.erat dura i-
pietate:ſꝫ tota dulcis & mollis pietate:& cũ mulier di
cat̃ a mollicie:eã tali de cã ſic uocare dignatꝰ ẽ.Sꝫ qd
eſt qd̃ dicit nõdũ uenit hora mea?Rñr ꝙ & ſi deꝰ oĩ
momẽto & hora miraculuꝫ teſte Augu. exerceat circa
creaturã:utpote in eſſe eã ꝯſeruãdo:attñ nõ oĩa q̃ pñt
fieri miracula a deo circa creaturã opat̃: ſꝫ loco & tp̃e
& modis ꝯgruẽtibꝰ. Põt & alr̃ dici ꝙ hora nõ erat.ſ.
nec̃itatis.Miracl̃a fiẽda erãt nec̃arioꝓpter cõfirmãdaꝫ
p̃dicationẽ:& q̃a xp̃s nõ p̃dicabat tũc:quare hora nõ
erat.ſ.nec̃itatis:ſꝫ hora fuit ꝯgruitatis:ꝙ.uꝫ. ad exau
diẽdũ p̃ces.b.Marie erat ſemp decẽs & cõgruũ.uñ.b.
uirgini ad exaudiẽdũ ip̃aꝫ nec tp̃s expectat nec horã.
Sic ergo p̃fatis pꝫ de loco & tp̃e:q̃a i Chana ecce lo-
cus et tp̃e nuptiaꝝ. Quo pꝫ ꝙ mlt̃i aderãt huic mira
culo dñi.Et ſi euãgeliũ dicat ꝙ Ieſus maria et diſcipu
li uocati ſunt ad nuptias:p hoc ẽt dat̃ itelligi ꝙ multi
alii affuerũt:q̃a nuptie erãt: et ſic miracl̃m xp̃i multis
inotuit aliis.¶Quarto uidẽdũ ẽ de mõ quo miraculũ
eſt a xp̃o celebratũ: et dicit euãgeliũ ꝙ btã uirgo poſt
rñſionẽ xp̃i factã eidẽ: ac iternã radiationẽ de uolũta
te filii ad miraclꝫ opandũ:ait miniſtris.Quecũqꝫ dixe
rit uobis facite.O uerbũ ſũme ſapie cõtẽtiuũ. Exp̃ſſit
nobis uirgo Maria pauciſſimis uerbis q̃uo a deo obti
nere poſſumꝰ q̃cq̃d uolumꝰ.iq̃t.n.ſi uultis obtinere a
filio meo qd̃ optatis tã ꝓ pñti q̃ ꝓ futuro:documẽtuꝫ
eſt ſaluberrimũ et ueriſſimũ.uꝫ. q̃cq̃d dixerit uobis fa
cite.ſic.n.pagẽdo q̃cq̃d petetis fiet uobis ab ipſo. Nõ
exaudimur a deo.rõ q̃a documẽtuꝫ uirgis nõ ſeruamꝰ
.ſ.q̃cũqꝫ dic̃ xp̃s nobis faciendo:imo oppoſitũ exerce
mus. non miremur ergo ſi nos non exaudit. Caſtitatẽ
ſeruare.obedientie iugũ ſuſcipe.Mãſuetudinẽ exhibe
re:miſericordiã circa miſeros et idigẽtes opari. Inimi
cos diligere:rectitudinẽ itẽtiõis tenere: uerbũ ocioſuꝫ
uitare.Carnis curã omittere: frẽm corripe:ſe cuſtodi-
re:iuſte agere:et toto affcũ ad eternã p̃riam anhelare:
et ſic de aliis q̃ in ſcõ euãgelio mãdat nec̃e eſt:ut ſic fa
ciẽdo qd̃ petimꝰab ipſoꝓculdubio hẽamꝰ.Sꝫ qd xp̃s
dicit ad miraclꝫ opãdũ?Implete idrias aq̃.Hoc dic̃ ut
miraculuꝫ ſit patẽtiꝰ.Nõ.n.uoluit ꝙ idrie euacuarent̃
et uinũ ibidẽ nouiter crearet̃:ne putaret̃ ibi nõ creatuꝫ
ſꝫ añ imiſſuꝫ.uult ꝙ idrie impleant̃ aq̃ ut pateat tã ex
uaſis deputatis ꝓ aq̃ q̃ ex aq̃ pleniſſime ipoſita mira
culuꝫ.Fcm̃ eſt ut ipauit.Quo fcõ cũ in uirtute ipſiꝰ ſit
oĩs eẽ creature tã ſubal̃e q̃ accñtale:aquas cõuertit in
uinũ: Iuſſitqꝫ ut miniſtri deferrẽt architriclino p̃ncipi
etꝑpoſito nuptiaꝝ ut guſtaret.Et architriclinꝰguſta-
uit uinũ ex aq̃ fcm̃.O q̃le fuit uinũ iſtud diuina uirtu-
te ſic operatũ.Nulluꝫ unq̃ potuit ſuauitati bonitati et
dulcedini eiꝰeq̃perari.uinũ oẽ et ſi a deo ut a p̃ncipali
cã fiat:tñ curſu ſit nature. Sꝫ ħ nature ordo p̃termiſ-
ſus fuit:diuina potẽtia ſtatiꝫ factũ:aq̃.ſ. in uinũ muta
ta.Quare cũ opera dei ſint pfecta : hoc iter uina fuit
pfectiſſimũ. Quibꝰ euidẽter aſtruit̃ oĩpotẽtia.d.Ieſu:
cui oĩa parẽt ad nutũ:eiuſqꝫ eẽ mãdatis parendũ:ꝗ pa
rẽtibꝰ ſtatiꝫ ſubuẽit:nec ꝗ eiꝰ ſe ſubdit mãdatis hꝫ de
aliquo heſitare:cui dñs ſubuẽit et alit in fame: ac eiꝰ
ſit in oĩbꝰꝓtector et adiutor.O quãto Maria exultat
gaudio uidẽdo ſe a filio exauditã. Indigẽtiũ iopiã ſu-
bleuatã.Filiũ tã ſtupẽdo miracl̃o deũ decl̃atũ.Apl̃os i
fide ꝯfirmatos.Spõſuꝫ ad uirgitatis ꝑpetuũ ſtatũ uo-
catũ.Miniſtros aq̃ ponẽtes ad xp̃i reuerẽtiã iclinatos.
Architriclinũ ſtupore ꝑterritũ. Aſſiſtentes admiratos.
Spõſaꝫ ad uitã celibẽ aduocatã: q̃a credẽdũ ẽ ex quo
ſpõſuꝫ uocauit ꝙ et ſpõſaꝫ nõ dimiſit:et ſi p doctores
nihil de ip̃a dicat̃.Cũctos uino miracl̃oſe cõceſſo leti
ficatos et in uiros alios deguſtãtes cõmutatos. Multa
alia eẽnt dicẽda ꝓ hꝰp̃mi miraculi cõmẽdatõe:d̃ q̃bꝰ
dcm̃ ẽ i ope de uita.b.Marie.Fructu.xlvi. q̃ ħ omitto
cã breuitatis.Miraculo ergo iſto.d.Ieſus piꝰ eſt oñſus

ɔdescẽdẽdo paupib⁹. Quos diligit: qa ad paupez nu ptias pgit. q̃ dulciter ad suã fert mrẽ Mariã: quã stati exaudit: q̃ prudẽter loq̃t & oia pagit. Quõ suo ɔtuber nio amara in dulcia ɔuertit. Sua gr̃a corda cõmutat. si bi ɔiũctos iocũdat ɔsolõnib⁹. cõtẽptorib⁹ mũdi se iũ git: & deũ inquirẽtib⁹ per Chana & Galileã signatis. Oẽm sexũ statũ & etatẽ salubriter istruit: suaq̃ doctri nã docet mellifluã dare: & demũ se eẽ q nos saginat & reficit iocunditate eterna. Sic ergo p̃fatis apparet suc cinte declaratio prime partis huius decime conformi tatis. uz. Iesu aqua conuertit.

Scda pars. x. fruct⁹ & ɔformitatis & in ordine uigesi me secũde. Frãciscus cõmutator.

Loriosus xp̃i ɔfessor dilectus deo & hoib⁹ btũs pr̃ nr̃ Frãciscus: q xp̃i amore mũdana ɔtẽpsit: eidẽ totis ihesit p̃cordiis: uitia cruci fixit & cũ diabolo supera uit: euangelicoz consilioz inobseruatũ nec apicẽ pre termisit: ipmq̃ solum dile xit appetuit & hẽre curauit: qa sic sua monita seruauit & mãdata: hinc est q is in cui⁹ ditiõe uirtute potẽtia & puidẽtia cũcta sũt po sita: ad nutũ in oportũitatib⁹ cõdescẽdit & uotis. Et si de hoc satis sic dcm̃ cõformitate. z. nunc tñ p expõne h⁹ scdẽ partis. s. Frãcisc⁹ cõmutator est aliq̃lr̃ suadẽdũ. Dñs. n. xp̃s Iesus btõ. F. ɔdescẽdẽdo in cõmutatiõe ui ni fcã ex aq̃: eũ sibi cõformẽ reddere placuit & notabi lẽ: qd̃ li duo p aliis oñdũt exẽpla. de quoz p̃mo hr̃ in legẽda maiori pte. v. ubi dñs Fr̃ Bonauẽ. ad ppositũ loq̃ns sic iquit. ¶ Apud heremũ sci Vrbani btõ. F. dei seruo egritudine grauissima laborãte: cũ ipse defectũ nature sentiẽs uini poculũ postulasset: nihilq̃ de uino qd̃ sibi dari possz r̃nderẽt adeẽ: iussit aq̃ afferri: & allatã crucis signo edito bñdixit. Mox uinũ efficit optimũ qd̃ fuerat aq̃ pura: & qd̃ deserti loci pauptas non potuit: uini sci puritas ipetrauit. Ad cui⁹ gustũ tãta pti nus facilitate cõualuit: ut saporis nouitas & inouatio sanitatis attestarẽt illud poculũ Frãcisco suo seruo idi gẽti libalr̃ a xp̃o cõcessũ: q in nuptiis idigẽtiã paupis subleuauit spõsi: aq̃ cõuertẽdo in uinũ. Hui⁹ deniq̃ ui ni gustu a largo datore ppiati: ab ifirmitate subleuat⁹ Fracisc⁹: & gustu suauissime dulcedis supnaturalr̃ innouat⁹: psectã in ipo expoliatõez ueteris hois & idui tionez noui duplici attestatiõe firmauerũt. Sic ergo pz q̃lr̃ btũs. F. in cõmutatiõe aq̃ in uinũ xp̃o est silat⁹: & si disparitas sit in loco: eq̃litas tñ repit in effcũ: & si cã sit utriusq̃ ipse saluator Iesus xp̃s. ¶ Scdo exẽplo id ipz oñdit de cõmutatõe aq̃ in uinũ fcã a btõ. F. put in legẽda hr̃ antiq̃. Cũ. n. pr̃ scũs btũs. F. in Marchia anconitana apud locũ de trabe bonãte morã traheret: ac ecclesiã q̃dã dci loci faceret fabricare: & h tpe estiuo: & oparii sitis ardore estuarẽt: iaq̃ ipe pr̃ btũs ad acq rẽdũ uinũ frẽs misisset: dũ redire diu tardãt: laborãtes a btõ. F. cũ istãtia uinũ bibe deposcũt: et cũ diceret btũs F. ad castrũ Iouis eis ppiquũ frẽs misisse p uino & cito reuersuros: ipsis tñ ob sitiz ɔquerẽtib⁹ nec expectare ualẽtib⁹: btũs. F. ad fontẽ ibi uicinũ prexit: & ibi fcã orõne fontẽ crucis signo cũ signasset aq̃ ipsi⁹ fontis in uinũ optimũ ẽ cõuersa. Et talis ɔuersio aq̃ in uinũ bñ p horã durauit. De quo uino oẽs oparii abũdãtissime biberũt. Et qdã noie Ioãnes de uilla alcini cõitat⁹ Camerini de isto bibit uino: & tñ patratũ miraclm̃ a btõ F. fri Bonauẽture de Tolẽtino enarrauit. Sic ergo taz in miraclo p̃cedẽti q̃ in isto: btũs. F. xp̃o dño in cõmu tatiõe aq̃ in uinũ silis repit. Et nõ soluz btũs. F. aq̃ cõmutauit in uinũ uez ẽt acetũ fortissimũ in uinũ optimũ cõmutasse iueit. ¶ Cuz. n. btũs. F. apud ecclesiã sci Xp̃oforí de Iterapñ. prãderet cũ m̃ltis: fecit sibi ciatũ de aceto afferri: quo allato cũ q̃dã p̃sbyter noie Ioannes capellan⁹ ecclesie sci Cassiãi de Iterapñ. ad eũ accessisset: btũs. F. dcm̃ ciatũ de aceto sibi allatũ eidẽ p̃sbytero obtulit ad bibendũ: quo hausto iterrogat⁹ dict⁹ sacerdos ab astãtib⁹ qd bibisset: r̃ndit q meli⁹ uinũ q̃ gustasset toto tpe uite sue. de quo oẽs q aderant sunt ualde admirati. Sic ergo p̃fatis appet q̃ uotiue & mirabilr̃ i suis oportũitatib⁹ dñs Iesus btõ ɔdescẽdit Frãcisco q sibi cõcessit elm̃tũ aq̃ in uinũ ɔuertere: ac ẽt acetũ in uinũ mutare. Quo inuit btm̃. F. iuxta btẽ Marie documẽtũ cũcta q̃ xp̃s dixerat seruasse & custodis se pfecte. q̃re & obseq̃ntẽ eũdẽ dñm sibi & parẽtẽ ad placitũ inenisse. Ac btm̃. F. a pctõ p aq̃ signato purgatũ. Tribulõnes aq̃ figuratas & aduersitates libẽter Iesu amore suscepisse. Quo p̃mo i uinũ mutat puritatis angelice: & scdo uino degustato diuine dulcedis: xp̃z eidẽ imo eũdẽ ut aquã in uinũ mutasse a fidelib⁹ repe rit. Sic ergo pz secũda pars succinte declarata. uz. Frãciscus ut Iesus aque in uinũ est cõmutator.

¶ Fructus. xi. & conformitas & in ordine. xxiii. Iesus orãs inspicit. Franciscus exorator. Expõ p̃me partis: uidelz Iesus orans inspicit.

Agister ueritatis & doctor dñs nr̃ Iesus xp̃s cũ sua doctria pariter & uita fuerint ad hoc p̃cipue ut hominẽ sp̃ualẽ redderẽt poti⁹ q̃ corporalẽ: ac ɔñter deo iuxta posse totalr̃ iherẽtẽ: ut. uz. unus sp̃ũs efficeret cũ ipo: hic est q iter uirtutes oratio hoiez mẽte cũ hẽat subleuare & deo p̃ñtẽ exhibere: dicentib⁹ Damasceno. Orõ ẽ ascẽsus itellect⁹ in deũ: & Augu. de sp̃ũ & aia. Orõ est mẽtis ɔuersio in deũ p piũ & humilẽ affectũ: ipsi dño & saluatori nr̃o cõplacuit hãc uirtutez tã uerbo q̃ exẽplo suo docere. put p̃ñtis cõformitatis p̃ma pars declare itẽdit di. Iesus orãs p nr̃o exẽplo et istructione inspicit. Vbi sciendũ q homo fidelis et imitator xp̃i et si oratiõi iuxta dcm̃ xp̃i debeat semp istare ppter ei⁹ multiplices p̃rogatiuas & utilitates: utpote q ipa deo placet. pz q p ipsam hõ deo coniũgit & cũ deo loquit. ut dicit Alexãder papa & martir. Demões fugat. Mat. ix. hoc gen⁹ demonioz nõ eicit nisi p orõnẽ & ieiuniũ. Diabolũ cruciat. In legẽda. b. Bartolõei

Apli incedũt me orones tue. De hostib⁹ spũalib⁹ triũ phat. Isidorus de summo bono dicit. Hoc est remediũ ei⁹ q uicioꝝ tẽtamentis exestuat: ut quotiẽs quocũq3 uicio tãgit̃: totiẽs se oroni subdat. Corporis infirmitates sanat. Ecci.viii. Fili in tua infirmitate ne despicias teipm: s3 ora deũ & ipse curabit te. Et Iacobi ultimo. Oro fidei sanabit infirmũ. Vitã plõgat: patuit in Ezechia q orauit & a morte liberat⁹ fuit: & anni.xv.ꝑ uita sibi a deo cõcedunt̃. Isaia.xxxviii. Libat ab opprobrio.p3 de Sarra filia Raguelis. Tobie.3. A morte liberat. p3 de Susana. Danielis.iz. Morbos spirituales sanat. Ieronimus ieiunio sanant̃ pestes corporis: orone aũt pestes mẽtis. In bello corporali triũphat & supat. Moyses orone Amalech debellauit. Exodi.xvii. Mentem illuminat. uñ sup illud Actu.x. ꝙ Petrus in Iope orabat. Augu. dicit. Orone meli⁹ dubia soluunt̃ q̃ inqsitione alia. Sci hoies orone spm̃ nõ solũ ꝓphie s3 sapie & scie & itellect⁹ acceperũt. Cor iflãmat. Ad oronem Helie ignis de celo descẽdit.iiii.R.i. Mũdat. Isidorus oronib⁹ mũdamur. Cõfortat. Iesu orãte. Lu.zz. tempore passiõis angelus dñi descẽdit confortãs eũ. Celum apit. Iesu baptizato & orãte apertũ est celũ. Luce.iii. Deũ placat. uñ sup illud Tobie.3.ꝙ Sarra stetit trib⁹ dieb⁹ in orone dicit glo.ꝙ oro deu3 lenit: s3 lachrima pũgit. hec ungit illa pungit. Quod petit a deo ipetrat. Mat.zi. Omnia q̃cũq3 petieritis in orone credẽtes accipietis. Plures sunt alie oronis cõmoditates s3 breuitatis cã dimitto: qa patẽt cuilib3 sacrã scripturã ispicienti. Sic ergo utilitatib⁹ pẽsatis hõ d3 oroni incumbere.

Augu⁹. de oratione.

¶ Deb3 nihilominus h̃ pagere ꝑcipue saluatoris nr̃i. ꝑmo exẽplo. scdo documẽto. Primo exẽplo xp̃i est orãdũ. Ipse.n. orauit & si nõ idigeret ad dãdũ nobis orandi exẽplũ. Primo ipso baptizato: cui orãti aptũ est celũ. Lu.iii. Scdo Mat.xiiii. qñ satiatis qnq3 milib⁹ hominũ exceptis paruulis & mulierib⁹: ascẽdit in montẽ solus orare. Tertio qñ mltis a morbo & demoniis curatis: diluculo ualde cõsurgẽs egressus ibat in desertũ locũ ibiq3 orabat. Quarto curata manu arida in sabbato exiit in mõtẽ orare: & erat pnoctãs in orone dei. Luc.vi. Quinto qñ transfigurat⁹ est. nã ut hr̃ Luce.ix. dũ.n. in mõte oraret: fcã est spẽs ei⁹ altera. Sexto cum eẽt in loco quodã orans: ut cessauit orare docuit discipulos suos orare & dicere pr̃ nr̃. ut hr̃ Lu.xi. Septimo orasse iuenit̃ tẽpore passiõis. ꝑmo post cenã. ut habet̃ Io.xvii. ubi iformatis apostolis de plurib⁹: subleuatis oculis in celũ dixit. pr̃ uenit ora clarifica filiũ tuũ &c. ubi multa ad deũ pr̃e3 orasse legit̃. Imminẽte passiõe & in horto orauit patrem ter: ut calicẽ passiõis ab eo transferret &c. ut hẽtur Mat.xxvi. & Lu.xxii. Orasse dñm oñdit qñ ascẽdit Ierosolimã cũ parẽtib⁹ cũ duodeci3 eẽt ãnoꝝ: & qñ in ceteris festiuitatib⁹ Ierusale3 ascendebat. Insup qñ diluculo surgebat & ibat in templũ: credendũ est ꝙ añq̃ ꝑdicaret ad exẽplũ patrẽ orabat. In cruce moriturus orauit patrẽ: ut ꝑceret crucifixorib⁹. Et ut ait Aplus ad Heb.v. cũ lachrimis & clamore ualido ꝑces supplicatiõesq3 offerẽs: exaudit⁹ est ꝓ sua reuerẽtia. Ac de mũdo recedẽs: orando patriq3 cõmẽdãdo spm̃ suũ mortuus est Luc.z3. Sic ergo dñs nr̃ suo exemplo oñdit nos orare debere. ¶ Hoc idem oñdit scdo suo uerbo & documẽto. dicit.n. Mat.xxvi. uigilate & orate &c. & Lu.xviii. dic̃ Iesus. ꝙ oportet semper orare & nũq̃ deficere: & Mat. xxiiii. Orate ne fiat fuga ur̃a &c. ¶ S3 aduertẽdũ ꝙ dñs nr̃ Iesus xp̄s dicẽs nos orare debere oñdit primo totã intentionem nr̃am dirigẽdã ad deu3: & nõ ad fauorẽ hñdũ mundanoꝝ ipso dñte Mat.vi. Cũ oraueritis nõ eritis sic hypocrite. & seq̃ q amant in sinagogis & in angulis platearũ orare: ut uideant̃ ab hoib⁹. Tu aũt cu3 oraueris intra cubiculũ tuũ: & clauso hostio ora patrẽ in abscõdito: & pr̃ tuus q uidet in abscõdito reddet tibi. ¶ Secũdo poti⁹ corde q̃ ore. Mat.vi. Intra cubiculũ tuũ: & clauso hostio ora patrẽ tuũ in abscõdito. ¶ Tertio uitata supfluitate uerboꝝ. Mat.vi. Orãtes nolite multu3 loq: sic ethnici &c. ¶ Quarto locũ oñdit dicens. Mat. vi. Intra in cubiculũ.i. in locũ secretũ. qd̓ oñdit dũ dimissa turba aliqñ in mõtẽ aliqñ in desertũ aliquando in hortũ separat⁹ ab aliis ad orãdũ accessit: & ad templũ ut dcm̃ est. ¶ Quinto oñdit modũ ꝙ reuerẽter & facie iclinata & hũiliata. Mat.xxvi. hr̃ ꝙ ipse orãs ꝓcidit in faciẽ suã &c. ¶ Sexto formam dedit orãdi dicẽs. Mat.vi. Sic ergo uos orabitis. pr̃ noster q es in celis &c. ¶ Septimo oñdit tps: ꝙ oi tempore Lu.xviii. Op3 semp orare & nũq̃ deficere. Hoc uerbum dñi saluatoris cũ sit affirmatiuũ nõ uidet̃ icludere semp: s3 ꝓ semp sic. u3. ut hõ omni tẽpore ad orãdũ ꝑparat⁹ existat: talr̃ peragẽdo ut cũ orauerit ei⁹ oratio in dñi conspectu sit accepta. ut.n. dicunt doctores. Ille nõ cessat orare q nõ cessat bñfacere. uel põt dici ꝙ oratio est a deo utilis. insup semp diuino auxilio indigemus: ac a diabolo ifestamur. q̃re & qñ possumus semp orare debemus. Et l3 sit semp orandũ: tñ iuxta exẽplũ xp̄i precipue orãdũ est de nocte. Nã ut dicit̃ Lu.vi. Iesus erat pnoctãs in oratiõe dei. De mane Mat.i. diluculo ualde surgẽs: egressus. s. de ciuitate: ibat in desertũ locũ: ibiq3 orabat: & Io.viii. diluculo ibat in templũ. Hora uespertina. Mat.xiiii. dicit̃. dimissa turba ascẽdit in mõtẽ solus orare: & sequit̃: uespe aũt facto solus erat ibi. Sic ergo p3 de tẽpore quo est orãdũ ꝑcipue. ¶ Octauo qũo est orãdũ quia attẽte. dicit Mat.xxvi. uigilate & orate. ꝑmisit uigilate. uñ glo. super illud.i. Petri ult. dicit ne aius aliqd cogitet ꝑter illud solũ qd̓ ꝑcat̃. Dolẽter & cũ lachrimis. Sic ipse fecit ad Heb.v. Instãter. ter.n. in paruo tẽpore & spacio orauit tẽpore passiõis. Mat.xxvi. Humilr̃ in faciem ꝓcidit. Mat.xxvi. q̃re & humilr̃. Desiderio magno xp̄s orauit cũ clamore ualido: ad Heb.v. in signũ magni desiderii. Discrete. p3 ꝙ multiloq̃ũ uetat. Mat.vi. & in oratiõe sua paucissimis uerbis usus. Mat.xxvi. Confidẽter. Mat.vii. Quicquid orãtes petitis: credite qa accipietis. Perseuerãter. xp̄s in uita orauit: & demũ in cruce moriẽdo dũ patri aia3 cõmẽdauit. Debite & honeste q̃tu3 ad petita di. Mat. vi. Cũ orabitis dicite: pater noster q es in celis scilicet nom̃ tuũ &c. ¶ Nono oñdit quẽ orare debem⁹. Mat. vi. qa patrẽ. dicẽtes pr̃ nr̃ qui es in celis &c. qa ipe sic pr̃e3 orauit. Mat.xxvi. ¶ Decio qd orãdũ & petẽdũ a pr̃e celesti. Certe ipe docet. Mat.vi. & Lu.xi. debem⁹

Quõ ut & qñ orandum est.

dicere. Sanctificet̃ nomen tuũ &c. ubi ponit ꝙ septẽ sunt ab eo petenda & oranda. Et quia forma ista a domino nostro Iesu xp̃o est nobis tradita: circa ipã ẽ nobis aliqualiter insistendum: ut quid ea petat̃ a dicentibus intelligat̃. Sed ante in generali sunt aliqua notanda. ¶ Primũ ꝙ ista orõ est ualde singularis: utpote qa ab ore dei uiuentis promulgata: ab ipso edita & petentibus ap̃lis tradita & demõstrata. ꝓut hr̃ Luc. xi. Est ẽt singl'aris ex uerboꝝ breuitate. Quod egit xp̃s: ꝙ ut ipse dicit Mat. vi. In orõe nõ opꝫ multuꝫ loqui. Egit ẽt ut facilius memorie traderet̃: sepius diceret̃ & tedium in dicẽdo uitaret̃: ac oĩs excusatio tolleret̃. Est ualde singularis ex petitiõib⁹. Sic. n. septenario nũero oẽ tp̃s cõplectit̃: & uniuersitas designat̃. ut dic̃ Greg. sic in septẽ h⁹ orõnis petitiõib⁹ qcq̃d a deo tã ꝓ eternis q̃ ꝓ temporalib⁹ peti decet continet̃. ut patebit in expõne. Secũdo est sciẽdũ ꝙ in singl'ari nihil a deo petit̃. Rõ ꝙ petẽdo gñal'r: q̃d cuiꝫ sit op⁹ cuꝫ noscat & sciat: q̃d idigemus & quo dat cuilibꝫ ꝓut op⁹ hꝫ. Insuper in hac orõne: nullus petit nomie ꝓprio sꝫ cõi. Rõ ꝙ op⁹ charitatis q̃to cõi⁹ tãto meli⁹. Teste. n. Ieronimo in q̃dã ep̃la: psalmus & missa dc̃a ꝓ cẽtũ: tãtuꝫ ualet cuilibꝫ ac si ꝓ quolꝫ in spãli diceret̃. Rogando pro alio ꝓ seipo rogare ꝓbat̃: & spãl'r hãc dñicam orõnẽ dicẽdo: q̃ quosl3 eã dicẽtes tãgit. ps ait. Orõ mea in sinu meo cõuertet̃. Vñ & ꝓ aliis siue in alioꝝ ꝑsona dicẽdo: ꝓ semetipso eã dicere cõprobat̃. ut. n. ait beatus Gregori⁹. xxv. moraliũ. Quisq̃s ꝓ aliis intercedere nititur: sibi poti⁹ ex charitate suffragat̃: & ꝓ semetipo tãto citi⁹ exaudiri meret̃: q̃to deuotius ꝓ aliis itercedit. Tertio aduertẽdũ ꝙ doctores hanc orõnẽ dñicaꝫ diuersimode expõnũt. q̃re eoꝝ dictis & uestigiis iherendo: est breuiter scd̃m eoꝝ dc̃a declarãda. Sꝫ aduertendũ ꝙ dñs nr̃ huic orõni quoddã p̃mittit ad q̃d cũctas petitiões merito adnectit. Premittit. n. ꝙ dicamus. Pr̃ nr̃ q es in celis. inq̃t August. nũq̃ iuenit in ueteri testamẽto p̃ceptũ ꝙ orõni p̃mitteret̃ pr̃ nr̃: sꝫ solũ xp̃iãis. & alias. Dñs nobis mãdat ut dicam⁹ pr̃ nr̃: q per spm̃ adoptiõis a xp̃o accepimus: ut sic̃ est pr̃ creatõe: sic nr̃ sit pr̃ singulari affectu & dilectiõe. Cũ dr̃ pr̃ nr̃: ipetrãdi fiducia dat̃ dicente Bernardo. Orõ q̃ pr̃is dulcescit nomie petitionũ meaꝝ ipetrãdarũ fiduciã mihi p̃stat. Sic eñ uti est pr̃eꝫ nr̃m appellãdo: affect⁹ nr̃ inflãmat̃ tãti pr̃is pẽsando amorẽ: qui nos prauos in filios uult hr̃e: isurgit hõ ad singularẽ eminẽtiã & p̃rogatiuã dũ ꝓstratũ nõ se cernit pctõ sꝫ gr̃a nobilitatũ: dũ deũ suũ uocat pr̃em. q̃re & ipse gr̃a dei est. Ac ꝙ sumus dei peculiari mõ filii: sumus & frẽs xp̃i: ꝙ xps deus factus est hõ: & p ꝯñs ei⁹ regni coheredes. In eo uero q̃d ei dẽ dicimus nõ solũ pr̃ sed & nr̃: qa sic unius sic & alteri⁹: quare nullus põt se iactare de generis nobilitate: qa oẽs sumus filii unius dei pr̃is. Inclinat xp̃s patrem ad beniuolã aurẽ porrigendã orantibus: dũ deuote facit ꝙ dicat̃ eidẽ pr̃ nr̃: & beniuolentiã eius ad nos docet: qa pater noster: & reuerẽtiã insinuat p nos eidem exhiberi ut pr̃i & ob iam: fiduciãq3 totã in ip̃m ponendã. Hanc ergo orõnẽ qlibꝫ tã ignobilis q̃ nobilis dicere ualet: quia pr̃ est deus tam diuitis q̃ paup̃is. Sꝫ summope est p̃caueñdũ ne qui dicit pater noster: tanto pr̃e sit indignus. Diuites. n. & nobiles uere & pie nequeũt deo depromere: nisi ignobiliũ & paupeꝝ pãdant se eẽ oĩno frẽs. Omnes eni uos frẽs estis ait saluator noster Mat. xviii. Sꝫ hic pater noster ubi habitet spãl'r oñdit xp̃s dicẽs: qui es in celis. Per celũ teste Augustino itel ligunt̃ sci & iusti: qa sũt uiri spũales & celestes. De⁹ & si sit ubiq3 p essentiã potentiã & p̃ñtiam: tñ singulari modo est in scis per gratiã. Per celũ ẽt intelligi põt celestis pr̃ia: ubi est habitatio btõꝝ. Dicit̃ ergo habitare deus spãl'r in celis: ad ostẽdendũ ꝙ ibi spãl'r & p̃nci pal'r sue celestis aule refulget celsitudo: sue glorie pulchritudo & magnitudo. lꝫ. n. aĩa sit tota in toto corpore & tota in qualibꝫ parte: p̃ncipal'r tamẽ cẽset̃ eẽ in corde p uiuificã ad totũ corpus opõnẽ. Sic & deus cũ sit ubiq3 tñ p̃ncipal'r est in scis & in celis: qa effectus sue uirtutis pfectius dicit̃ in p̃fatis plucere. Dicit̃ etiã pr̃ nr̃ q es in celis: ut ait Chrisostom⁹: ut erubescat dicens se in terrenis rebus substernere: q pr̃em ꝓfitet̃ se hẽre celestẽ. uel ut dicit̃ in uitis pr̃uꝫ. Ideo dicimus pr̃ noster & spãl'r q es in celis: qa ad illaꝫ regionem mẽtẽ subleuare debemus: in qua pr̃em nostrũ cõmorari fatemur. Dicamus ergo pater noster. sic. n. dicẽdo cõfitemur deo patri nostro p filiũ suũ dñm nostrũ Iesuꝫ xp̃ꝫ nos in adoptionẽ filioꝝ ascitos. Quare nihil agamus q̃d hac pfessiõe & nostra nobilitate nos indignos cõstituat. Ait abbas Isaac in collatiõib⁹ patrũ. collatione p̃ma. ca. xviii. Qui es in celis dicit̃ ut ibi affixi semp̃ simus mẽte: ubi appetimus cuꝫ ipso deo patre ꝑpetuo cõmorari. Quib⁹ p̃missis ad petitionũ expõnẽ accedẽdũ est. Sꝫ aduertẽduꝫ ꝙ dñs septẽ petitiões apposuit. Et p̃ma est scificet̃ nomẽ tuũ. Augu. i. scm̃ inotescat: ut nihil sanctius extimet̃. Chrisostomus. Sc̃tificet̃. i. fac nos sic uiuere: ut p nos oẽs te glorificẽt. Ciprianus. petimus hac p̃ma petitiõe & rogamus ut q in baptismo baptizati sumus: in eo q̃d esse cepimus pseueremus. petimus ut scificemur: ut q quotidie delinquimus delicta nostra scificatiõe assidua purgemus. Abbas Isaac in collatiõibus patruꝫ. collatiõe p̃ma. ca. xviii. Scificet̃ nomen tuũ. i. nostrũ desideriũ nostrũ gaudiũ sit de gloria. s. ipsius patris: exẽplo xp̃i q dicit. Gloriã eius quero qui misit me. Paulus ap̃lus ut ad gloriã summi patris salus toti⁹ Israelitice plebis accrescat: anathema optat fieri a xp̃o. Sic & Moyses de libro queꝫ scripsit dñs petit abradi: ut indulgentie cõcessio peccantibus det̃ ad sũmi patris honorẽ. Scificet̃ iquit abbas Isaac: tal'r põt accipi. Scificatio dei nostra pfectio est. Dicentes ergo scificet̃ nomẽ tuũ hoc dicimus. Tales nos facito pater: ut scificationẽ tuã q̃ta sit uel capere mereamur: uel certe itelligere: uel in nostra cõuersatiõe spũali scũs appareas. Quod efficaciter tunc in nobis iplet̃ qñ uidẽt homies opera nostra bona: & glorificant patrẽ nostrũ qui est in celis. Scificet̃ nomẽ tuũ: Benauentura in breuiloqo; parte. v. ca. x. expõit. Scificet̃ nomẽ tuum. i. noticia tui nominis perfectis sanctis & mundis donetur. Aliter quidaꝫ exponunt dicentes. Sanctificetur nomen tuuꝫ. i. clarificet̃ nomen tuũ in nobis: & hi fiat p dei noticiã: ut deũ cognoscam⁹ p fidẽ & fide

De orone dñica.

in nobis augeatꝰ plenarie. Scificetꝰ nomē tuū.i.qđ semp est scm̄:ut omnibus innotescat & in nobis sanctificetꝰ: oram⁹. Nomē dei de eo noticia est:ut est in angelis ui sione māifesta in ecclesia fide uera. Cum ergo in noti-cia dei scificamur ut ipe sit pr̄ nos aūt filii siles illi:tūc nomē dei scificatꝰ & scissimū nobis eē māifestatꝰ. Scifi-cetꝰ nomē tuū.i.ut dicit ps. Scm̄ & terribile nomē eius .s.dei.i.pr̄ nr̄ ab effcū scm̄ nomen tuū.ut dicit.b.uirgo oñdatꝰ in nobis:de pc̄tō nō scō ad scitatē ducēdo:au-gumtū in scitate cocedēdo ac in scitate nos ɔtinuādo & perpetuādo. Secūda petitio est. Aduēiat regnū tuū. Ieronimus.i.ut in unoquoqȝ nostrū regnet deus & nō regnet pc̄m̄ in corpore mortalis hois. Ciprianus. Re gnū petimus aduēire a deo nobis repromissuȝ & xp̄i sanguie acqsitū. ut q añ seculo seruiuimus postmodū xp̄o dñante regnem⁹. Augu.ad pbaȝ. Regnū dei siue uelimus siue nolim⁹ aduēiet. Sȝ cū dicimus aduēiat re gnū tuū desideriū nostrū ad illud regnū excitamus: ut nobis uēiat atqȝ in eo regnemus. Augu.de bono pse-uerātie. Aduēiat regnū tuū cū petitꝰ. qđ orāt q iaȝ sunt sci:nisi ꝙ in ea scitate q̄ illis data est pseuerēt? Abbas Isaac:loco pallegato.c.xix. Secūda petitio mētis pu-rissime:uēire iā sui pris regnū exoptat uel illud.s. quo quotidie de⁹ regnat in scis: ꝙ ita fit cū diaboli iperio de cordib⁹ nr̄is pulso p extinctionē uicioꝝ:de⁹ in no bis p bonā uirtutū fragrātiā ceperit dñari. Vel certe il lud petit regnū qđ pstituto tēpore est oib⁹ pfectis ac dei filiis gn̄alr̄ repromissuȝ:in quo eis dicetꝰ a xp̄o. Ve nite bn̄dci pr̄is mei possidete regnū paratū uob a ɔsti tutiōe mūdi. Aduēiat regnū tuū.i.nō regnet pc̄m̄ in nobis:sȝ tu. Aduēiat regnū tuū.i.tales nos fac:ut sim⁹ digni regno tuo. Tertia petitio. Fiat uolūtas tua sicut in celo & in terra. Augustin⁹. Sicut in angelis q in ce-lo sunt fit uolūtas tua:ita fiat in scis tuis q in terra sūt. uel fiat uoluntas tua.i.tuis obediatꝰ pceptis:sicut in ce lo & in terra.i.sicut ab angelis:ita & ab hoib⁹. Augu. in sermone de morte. Fiat uolūtas tua &c.i. sicut in iu stis ita & in pc̄tōrib⁹ ut oēs faciāt uolūtatē tuā. Cipa-nus. Petimus ut facere possimus qđ de⁹ uult:& ad fa ciēdū de⁹ facultatē cōcedat & potētiā. Chrisostom⁹. Sicut in celo & in terra.i.in toto mūdo ut tua uolūtas ab oibus agnoscatꝰ. Isaac loco pallegato.c.xx. Tertia inqt supplicatio filioꝝ est fiat uolūtas tua sicut i celo & in terra. Nō pōt esse maior oro q̄ optare ut terrena mereanꝰ celestib⁹ coēquari. Naȝ qđ ē aliud dicere fiat uoluntas tua sic in celo & in terra:q̄ ut sint hoies siles angelis:& sicut uolūtas dei ab illis ipletꝰ in celo: ita ēt hi q sunt in terra nō suā sȝ eius uniuersi faciāt uolunta tē: & subdit ꝙ hoc nemo ex affectu dicere pualebit: nisi is solus q deum credit oia que uidentꝰ uel aduersa uel pspera p nr̄is utilitatibus dispēsare:magisqȝ eum p suoꝝ salute & cōmodis puidū atqȝ sollicitū:q̄ nos-ipsos esse p nobis. Ideȝ Isaac. Fiat uoluntas tua &c.i. ut sicut hi q in celo sunt:ita oēs q in terra ɔsistunt:tua pr̄ uoluntate qua uis oēs homies saluos fieri saluentꝰ. Alii exponūt fiat uolūtas tua.uolūtas dei: ut dic Apl̄s est scificatio nr̄a:uel alr̄ uolūtas dei est obseruātia mā datoꝝ. Sicut in celo.i.sicut deus est in celo cū angelis

& iustis:sic fiat in terra per grām in nobis. Fiat uolun tas tua &c.ut qūo inculpate tibi angeli seruiunt in ce lo: ita & nos tibi in terra seruiamus:uel alr̄ per celum intellīdo spm̄ hois: per terrā corpus. Fiat ergo uolun tas tua:ut sicut spūs bonus deo nō resistit : ita corpus spūi nō resistat:ꝙ dum cōtēdūt caro & spūs : pcepta dei minus implere ualemus: uel alr̄ per celū xp̄m per terrā intellīdo ecclesiā. Fiat uoluntas tua o pr̄ sicut p xp̄m:sic & p ecclesiā fiat uoluntas tua. Pōt dici ꝙ dū dicimus fiat uoluntas tua &c̄.petimus ut uolūtas no-stra sicut tenetꝰ uoluntati diuine ope p oia sit ɔformis. Quarta petitio est panē nostrū quotidianuȝ da nobis hodie. Augustinus dicit.ꝙ in q̄tuor istis petitiōibus se quentibus tēporalia petunꝰ. Panē nostrū &c. Ieroni⁹. Alius euāgelista dicit supsubalē.i. illū petimus panem de quo in euāgelio. Ego sum panis uiu⁹ q de celo de-scēdit. Augu. panē &c̄. Panis q est necarius petitꝰ. Item idē August.de bono pseuerātie. Panē nostrū &c. Perse uerātiā a dño poscunt qn̄ panē petunt ne a xp̄i corpo re separentꝰ:sȝ in ea scitate permaneāt ut nullū crimen admittāt. Chrisostomus. Panē supsubalē ponit hoc est quotidianū:uel panē secūdū Augu.quotidianū pcepta .s.diuina: que opȝ quotidie meditari & operari. Isaac loco pallegato.ca.xxi.& Ieronimus p panē supsubalē intelligitꝰ deus q est super oēs subas. eius pprietatem petim⁹ quotidie: ꝙ sine ipo nullo die uitā spualē cape ualemus. hodie ad pn̄tem uitā referri pōt.i. dū in hoc seculo cōmoramur psta nobis hunc panē: ꝙ nisi quis te pcipe panē uite in hac meruerit:in illa.s.eterna par ticeps eē nō poterit. Panē supsubstātialē uel quotidia nū. Per panē supsubalē itelligi pōt corp⁹.D.Iesu q est panis uite. Hūc dari a deo pie petim⁹ nobis hodie:& semp nobis petimus.i. fidelr̄ ipm̄ credere eē ueraciter corp⁹ dei.sic credere est māducare & ɔsuter ipm̄ panē hēre. Per panē quotidianū hodie nobis dari dū peti-mus:itelligi pōt cib⁹ sine quo uita pn̄s esse nō pōt:uel p panē dādū itelligi pōt oē qđ ptinet ad sustētationeȝ uite pn̄tis:& quo ad corp⁹ & quo ad spm̄ & cōserua-tionē.i.tu dñe aīam fecisti & corp⁹: da nobis hodie q̄ ad ipoꝝ sūt ɔseruatōeȝ. Quita petitio. Dimitte nobis debita nr̄a sic & nos dimittim⁹ debitoribus nr̄is. Hac parte nō sine pc̄tō ɔuincimur nos ducere uitā. ut dicit Cipan⁹. Rō qa ut pc̄tores p dimissione pc̄toꝝ orare cōpellimur:nō inocētes sȝ nocētes sum⁹. Nā quotidie peccare instruimur:q quotidie p pc̄tōrū dimissione iu bemur orare. Et qa homo posset hesitare an orādo p pc̄tis: ueniaȝ a deo percipiat:ac qūo h̄ ad sui noticiaȝ posset deuenire: ab ipso deo datꝰ nobis noticia de pec catoꝝ dimissione:& hoc si.uȝ.debitorib⁹ dimittimus nr̄is : ut.n.ait saluator dimittite & dimittetꝰ uobis.er-go ex dimissione debitoꝝ pximo:a deo arguere pos-sumus dimissionē pc̄tōrū nostroꝝ. Quapropter. ut di cit Augustin⁹. In manib⁹ nostris & nostro arbitrio po-suit de⁹ unde saluemur & dānemur. Dimitte & dimit tetꝰ tibi. Si n̄ dimiseris:nec de⁹ dimittet tibi. Ineffabilis est dei clemētia:q̄ neminē uult pire.uiāqȝ breuē salu-teȝ ineniēdi oñdit. Quisqs ergo odio ac inimicitia er-ga frēm mouetꝰ nec eidē uult noxā dimittere: dicendo

dimitte nobis debita nr̄a &c. nō ut filii dei uenia sup plicat: sȝ ut a deo puniat̄ exorat. Quicūqȝ ergo suorū magnitudinē attēderet pc̄torū: qcq̄d a pximo sibi inferret minimū putaret ad id q̄d in deū ipe peccauit: & ueniā pximo libēter ipēderet ut suoꝝ a deo debitoꝝ idulgētiā ipse obtinere ualeret. Sȝ attēdēdū q̄ lȝ pximus alteri sit debitor in pecūia & aliis: de irrogatis iniuriis & eaꝝ dimissione itelligit. Sine pmis salus hēri pōt: sȝ nō sine secūdis. Sȝ nūq̄d hō nō dimittēdo iniurias debeat ab orone dn̄ica dicenda abstinere? Certe nō. Rō q̄ dicēdo pcedētia cū deuotiōe: ut eū ad dimittēdū cōuertat exorat. ut pȝ ex trib⁹ pmis petitiōibus. Sexta petitio est. Et ne nos iducas in tētationē. Augustin⁹ aliud est tēptari & aliud in tēptationē induci. Nō petim⁹ nō tētari: q̄ sine tēptatiōe nemo pbat⁹ eē pōt: sȝ ne inducamur in tentationē quā ferre nō possimus. Isaac loco pallegato. c. 23. Ne iducas nos in tētatōeȝ. nō hoc sonat ut nō permittas nos aliq̄n tēptari: sȝ ne pmittas nos in tētatiōe positos supari. Augu. de bono pseuerātie. Quid aliud petūt cū dicūt ne iferas in tētationē: nisi q̄ in scitate pseuerēt pcant̄? Cipanus. in hac parte cū dr̄ & ne nos iducas in tētationem. ondit cōtra nos nihil posse aduersariū nisi de⁹ an̄ pmiserit. iō ne nos de⁹ pmittat tētari supra id q̄d possum⁹ depcamur: ut ois nr̄ amor & deuotio ad deū ipȝ cōuertat̄. Septima petitio est. Sȝ liba nos a malo. Chrisost⁹. diabolū uocat malū: q̄a bellū cōtra nos iplacabile hȝ. libera nos a malo. i. diabolo & ne pmittas nos supari ab eo. August. de sermōe dn̄i. Orādū est nō solū ut nō iducamur in malū quo caremus: sȝ ut ēt ab illo liberemur in q̄d iā iducti sum⁹. Ciprian⁹. Petimus ut securi sim⁹ & tuti. Isaac loco pallegato. c. 23. liba nos a malo. i. ne pmittas nos a diabolo tēptari supra id q̄d possumus: sȝ fac cū tētatiōe & exitū ut sustinere possim⁹. Amē. Ieronimus. i. uere sic fiat p te nobis pr̄ q̄d i petitiōib⁹ pfatis tibi a nobis ē hūilr̄ supplicatū. Sic ergo pfatis apparet expō orōnis dn̄ice. In q̄ forma & modulo. ut dic̄ abbas Isaac loco iam dc̄o & collatiōe. ca. xxiiii. nulla diuitiaꝝ petitio nulla memoria dignitatū nulla potētat⁹ ac fortitudis postulatio nulla corporee sanitatis seu tēporalis uite mentio cōtinet̄. Nihil. n. caducū uult a se nihil uile nihil tēporale eternitatis odītor iplorari. Itaqȝ ei⁹ magnificētie ac munificētie maximā irrogat iniuriā: q̄sq̄s his sempiternis ei⁹ petitiōibus ptermissis: trāsitoriū aliq̄d & caducū ab eo maluerit postulare: & offensaȝ poti⁹ q̄ ppitiatōeȝ iudicis sui uilitate orōnis incurret. Hec Isaac. Sic ergo pȝ q̄ dn̄s & saluator nr̄ in dc̄a orōne ondit: q̄d pr̄i nos exhibere debeamus: dū petim⁹ ab eo in nob ei⁹ gr̄a pficiendā: est timor filiar̄ exhibēdus. Scificet̄ nomē tuū: amor sup oia cōferēdus. Aduēiat regnū tuū. honor impēdendus. Fiat uolūtas tua: & q̄ pr̄ dȝ filios nutrire. iō petimus panē nr̄um &c. Offensam idulgere. Dimitte nob debita nr̄a. Non pmittere eū nos offendere: & ne nos iducas in tētationē. Ab oi malo nos liberare & pseruare iō. Sȝ libera nos a malo dicim⁹ eidē. Aliter q̄dā doctor pr̄ nr̄ exponit dicēs. pr̄ nr̄ puilegio cōditiōis: bn̄ficio recreatiōis: ministerio pietatis: testimonio supne hereditatis. Qui es in celis: p illustrātē gr̄aȝ: p gubernātē potētiā: p dirigētē misericordiā: p sublimātē gloriam. Scificet̄ nomē tuū: a nobis: p honestā uitā: in nobis per mundā consciam: ex nobis p bonā famā: supra nos p repn̄tationē uite angelicā. Adueniat regnū tuū celestis pr̄ia per reuellatōeȝ. Scā ecclesia p assumptioneȝ. Fidelis aīa p iustificatōeȝ. Sacra scriptura p erudītionē. Fiat uolūtas tua cordis simplicitate: corporis castitate: oris ueritate: opis scitate. Panē nr̄um quotidianū da nobis hodie: hūane necītātis: doctrine ueritatis: hostie salutaris: supne facietatis. Et dimitte nobis debita nr̄a &c. nō retinētes in corde: nō iproperātes in ore: nō reddētes malum p malo: nō recedētes a bn̄ficio. Et ne nos iducas in tentationē: fraudulentā q̄ decipit. uiolētā q̄ uires frāgit: subitā q̄ cogitationē preuenit: iportunā q̄ nō recedit. Sȝ liba nos a malo: mūdane aduersitatis: humane puersitatis: diabolice caliditatis: sempiterne calamitatis. Sȝ btūs pr̄ nr̄ Frācíscus alr̄ exponebat ut dictū est in expositiōe secunde partis. iz. cōformitatis. Sic ergo pȝ q̄d orādū & a pr̄e petendū. Ex pfatis igit̄ dn̄ice orōnis uerbis: & xp̄i circa orōnē sentētiis seruādis: pȝ solō cuiusdā q̄ōnis & dubitatōis. uȝ. un̄ est q̄ orās a dn̄o nō exaudit̄. R̄n̄r secūdum aplm Iacobū. ca. iiii. in sua canōica. Petitis & nō accipitis eo q̄ male petatis. Male aūt petere pōt referri: & ad psonā orātis: q̄a est in pc̄tō. iuxta illud Isaie. i. cū multiplicaueritis orones ur̄as nō exaudiā: man⁹. n. ur̄e sāguie. i. pc̄tō plene sūt: &. c. lix. pc̄tā ur̄a abscōderūt faciē ei⁹ a uob ne exaudiret: uel q̄ dubitat. Iacobi pmo postulet in fide nihil hesitās: & subdit: nō existimet ergo hō ille q̄ accipiat aliq̄d a dn̄o. Bernard⁹. in dign⁹ celesti bn̄dictiōe cōuicit̄: q̄ deū dubio q̄rit affectu: uel q̄a dei legem obseruare otēnit. Proue. xxviii. qui declinat aureȝ suā ne audiat dei legē eius orō erit execrabilis: uel quia pc̄tō addit pc̄tm̄ non cessando. Ecci. xxxiiii. un⁹ orās & ali⁹ maledicēs cui⁹ uocē exaudiet dn̄s? uel q̄a pxio iniurias nō remittit. Ecci. xxviii. Relinq̄ pxio tuo nocēti tibi: & tūc depcāti pc̄tā soluent̄. Mat. xi. Cū stabitis ad orandū dimittite si q̄d habetis aduersus aliquē: ut ēt pr̄ celestis dimittat uobis pc̄tā ur̄a: uel q̄ crudelis ad paupes existit. Prouer. zi. Qui obturat aurē suā ad clamorē paupis: clamabit & ipse & nō exaudiet̄. Male petere pōt referri ad psonaȝ pro qua orat̄: q̄a indigna est. Iere. vii. &. ix. Noli orare p populo isto: neqȝ assumas pro eis laudeȝ nec orationem: q̄a non exaudiā. Male petere pōt referri ad id pro quo orat̄ & petit̄: q̄a uel uile est q̄d petit̄. Xp̄s filiis Zebedei. Mat. zo. dixit. Nescitis q̄d petatis. Vel nō expediens petenti: sicut Paulo petenti amotionem stimuli dictuȝ est a dn̄o. Sufficit tibi Paule gr̄a mea. Nā uirtus in infirmitate pficit̄. Vel q̄a meliora q̄ petat deus dare disponit. Isidorus. Multi orātes nō exaudiūtur. Prouidet. n. deus illis meliora q̄ petāt. Ex quo apparet q̄ superbi qui petūt statum. Auari qui petūt aurum. Sciētia prediti qui petunt famā. Pugnatores qui petunt corporis uires. Tempus bonuȝ ut petunt agricole. Scientia quam petunt phylosophi. Gulosi qui petunt uoluptuosa. Mali qui petunt longeuitatem

Cur orans n̄ exaudit̄

uite.Iracūdi uindictā de hostib⁹.Diuites filiorꝫ mul tiplicatōez. Mulieres pl'chritudinē.Prelatōes & digni tates:ut petūt clerici:& sic de similib⁹: a deo nō exau diunt̄:ꝙ petēti talia nō expediūt ut plurimū.Male po test refererri ad modū petēdi.Vel qa ibi nō est cor ꝑ pter malaꝝ cogitationū multitudinē.s.ꝙ nec ad deuz a quo petit:nec respcū ei⁹ qd'petit.Abraā Gen̄.xv.a sacrificio uolucres abigebat.i.cogitatōes uanas & sr̄ fluas. Vel qa non est magnitudo desiderii:sꝫ paruitas. psalm⁹.Tacui dū clamarē tota die.Gregori⁹.Eternā uitā si ore petimus:nec tn̄ corde desideramus:claman tes tacemus:& Augu.Seruat tibi de⁹ qd' nō uult tibi dare;ut tu discas magna magne desiderare.Vel ꝙ im patiēs & ĭpatiētia ducit̄.Saul ꝑpter ĭpatiētiā cōsulēdo dn̄m nō exaudit̄.i.R.zi.Deo.n.humiliū & māsuetoꝝ semp placet supplicatio & deprecatio Iudith.ix. Vel impseuerātia Lu.xi.Perseuerans pulsans exaudit̄. Au gustin⁹.si nō ē amota or̄o secur⁹ esto:ꝙ nec mesericor dia.Sic ergo pꝫ ꝙ male petere ex p̄fatis pōt multipl'r accidere:ꝑpter qd' hō nō exaudit̄.Que oīa includunt̄ in p̄fata or̄one dn̄ica .uz. ꝙ iā dci modi sunt oēs ɔtra rii petitiōib⁹ q̄ fiūt in dcā or̄one. ut pꝫ p̄dicta diligen ter ĭtuēti.In talib⁹.n.nō est nois dei scificatio:nec ad uentus dei regni petitio: nec diuine uoluntatis opera tio:& sic de aliis.q̄re nō mirū si nō exaudiunt̄.Et p op positū ad p̄fatos multi in sua or̄one sunt auditi a deo & exauditi. ut pꝫ de Abraam q orauit ꝑ Abimelech. Gen̄.zz.De Isaac q rogauit ut cōceptū daret Rebe che. Gen̄.xxvi. De Moise q orauit ꝑ populi offensa. Exodi.zz.De Salamone.3.R.viii. De Anna mr̄e Sa muel'i.R.i.De Helia.3.R.xviii. Et sic de aliis.ut pꝫ ex serie sacre scripture.Hos exaudiuit dn̄s & files: q scificauerūt nomē dn̄i eiusqꝫ uolūtatem fecerūt:& sic de aliis. Dn̄s nr̄ qn̄ dicit ꝙ duo cōsentientes de oi re quā petēt fiet eis.Mat.xviii.hoc iō est:qa ipsi uolūta tez dei pficiūt. Quādo dicit ꝙ fidē hn̄tes ut granū si napis.Mat.xvii.qd'petūt fiet eis hoc dic̄:qa tales ad uenisse regnū dei in se on̄dunt & ꝑ aliis q̄rūt.Quādo assiduitate or̄onis dicit exauditōez cōcedi.Lu.xi.hoc est ꝙ talis clamat pr̄ nr̄ q es in celis:& panē quotidia nū da nobis hodie. Quādo emendatiōe uite & miseri cordie impēsione dicit exaudiri hoc dicit qa talis Di mitte nobis debita nr̄a:& de facto:& ne nos inducas in tēptationē pclamat.In tribulatiōe clamātes.iuxta il lud ps. Ad dn̄m cum tribularer clamaui & exaudiuit me:Quid aliud petūt sic dicētes:nisi fiat uolūtas tua? Et libera nos a malo:& sic de similib⁹ q̄ in sacro elo qo repiunt̄:ꝑpter que de⁹ exaudire ꝓmisit in ꝑtib⁹ uel in toto or̄onis dn̄ice: tales repiunt̄ ꝓclamare cō tētos.Sic ergo pꝫ ꝙ or̄o dn̄ica si modis traditis a xp̄o dicat̄:ineficax dicēti nullatenus aliqn̄ repit̄:ꝙ qd'pe tit de⁹ exhibet uel differt ad meliora donāda. In hac dn̄i or̄one:ut pꝫ ĭspiciēti ois or̄onū ɔtinet̄ diuisio.Hic est grārū actio in cognitiōe & assertione pr̄is celestis. Postulatio ꝓ gratiis ampliādis.Implorādis.Panē no strum da nobis hodie &c.Obsecratio ꝓ piculis amo uēdis.Et ne nos ĭducas in tēptationē: Sꝫ libera nos a malo.Or̄o stricte accepta ꝓ gratiis ampliādis.Sāctifi cet̄ nomē tuuz.Adueñiat regnū tuū &c.Sic ergo pꝫ q̄ta est or̄o dn̄ica:qa ois supplicatiōis ɔtētiua.Qualis est: qa oium si debite dicat̄ q̄ q̄rimus a deo obtinere cōse cutiua:qa si nō uno mō saltē alio mō.Qua ꝑpter ipsa est a nobis iugiter dicenda deo pr̄i:& qa ipsa iuxta di ctū xp̄i petimus & q̄rimus ꝓmo regnū dei:& de⁹ scit qd nobis expediat: ipsa oia adicient̄ nobis.Et si nō in p̄n̄ti quo ad modū aliqn̄ quo petimus:tamē alio mō: semp tn̄ in futuro icūctāter nobis a deo donabūt̄.Pre fatis ergo appet.ꝓme partis h⁹.xi.cōformitatis expo sitio.uidelꝫ. Iesus orās inspicit & ꝙ orare nos docuit tam uerbo q̄ exemplo.

¶ Secūda pars fructus.xi. & cōformitatis. Et in ordi ne.z3.Franciscus exorator. Expositio.

X positurus secūdā partem h⁹.xi.cōformitatis.uz. Frā cisc⁹ exorator:ad ipsi⁹ ex pōnē ꝓmittendū puto q̄ in btō.F.sic in quolꝫ alio fide li debēt cē ad or̄onē dispo sitiua & ꝑparatiua.Et de muz de or̄one bti.F.qualis fuerit erit uidēdū.Ad or̄o nē dispositiua & preparati ua attestantib⁹ doctorib⁹ & sacra scriptura sunt hec: uidelꝫ.¶ Primo mētis & cordis a terrēis reuocatio ad iteriora p tēporalē totalē abdicationē. Isidor⁹. Purgā dus est ꝓmo animus:atqꝫ a tēporaliū reꝝ cogitationi bus segregādus:ut pura acies cordis ad deum uere & pure ac simpl'r dirigat̄.Pura aūt ē or̄o: quā in suo tem pore seculi nō iteruenīūt cure. Lōge aūt est a deo ani mus q in or̄onib⁹ cogitatiōib⁹ seculi fuerit occupat⁹. Xp̄s ut dcm̄ ē mādat orāti.Mat.vi.Ingredi p cōtēptū mūdialiū cubiculū cordis: & hostio clauso p reuoca tionē a terrēis pr̄em celestē depcari: & tūc petēti qd' pcat̄ largit̄ & reddit.Hui⁹ xp̄i documētū ut Frācíscus debite oraret seruauit.Mundū fundit⁹ cōtēnēdo.ꝓut in ꝓmo libro & isto scdo in plurib⁹ cōformitatib⁹ est dcm̄.Mentem total'r a terrenis remouendo & ad cele stia dirigendo.Vn̄ de mentis subleuatione ad superna testis extitit subleuatio corporalis a terra: que multo ciens apparuit in beato Frācisco. prout conformitate 3.hui⁹.z.lib.est dictū.Idipsuꝫ on̄dit trāsit⁹ p burgū.s. sepulchri:p qd' castrū trāsiēs subuect⁹ ꝑp ĭfirmitatē a sello:ɔtrectat⁹ a turbis nihil penit⁹ sensit.Mens qdeꝫ ipsi⁹ in celestib⁹ fixa splēdorib⁹: uarietatē nō lenserat locoꝝ nec tēpoꝝ:nec occurētiū psonaꝝ.ꝓut.x.ps le gēde maioris on̄dit.Et iō ad ꝓpositū loqns legēda ma ior pte.x.Et on̄dēs bti F.retractionez mētis a terrenis sic inqt.grauiter se putabat offendere:si qn̄ or̄oni dedi tus uanis fantasmatib⁹ iteri⁹ uagaret̄. Hoc studiū sic ĭ usuꝫ ɔuerterat: ut rarissime muscas huiuscemodi pate ret̄.uasculū quoddā in q̄dragesima fecerat ad uitādum ociū & minutias tpis occupādas: qd' cū dicēti tertiā in memoriā ueniēs paululū ipsi⁹ aiuꝫ distraxisset: motus feruore spūs ip̄m igni tradidit di. Sacrificabo illud do mino:cui⁹ sacrificiū ĭpediuit.& subdit̄.psalmos cū tāta mētis & spūs attētiōe dicebat:q̄si p̄n̄tē deū hr̄et.¶ Se

Que ꝑfe ctā.rddūt oronem.

cũdo ītētiōis totalr̃ directio ad ip̄3 deũ: & solũ cui orõ
nẽ porrigit d3 attẽdere: dicẽte deo p psalmistã. Vacate
.i. orõni: & uidete qm̃ ego su3 de⁹. De⁹.n.nõ attẽdit q̃
tũ porrigit: s3 ex q̃to. ut dic̃ Greg. btm̃ F. mẽtẽ totã cũ
ītẽtiõe piecisse in deũ oñdit: ut dcm̃ est: subleuatio cor
poris & suspẽsio a terra. Idip3 oñdit orõ quã faciebat
ipse pr̃ F. pp̄ quã ff Bernard⁹ de qntaualle fuit ad dñ3
ↄuersus. Per totã.n.noctẽ orãdo cũ m̃ltis lachrimis ni
hil aliud dicebat nisi hoc uerbũ. Deus meus & oĩa. de
quo dictũ est ↄformitate.viii. p̄mi lib. in tractatu d̄ frẽ
Bernardo & p̄uincia sci F. Btm̃ F. intẽtionẽ suã in deũ
iactasse: oñdit ois hypochrisis detestatio: mũdi pfecta
dimissio: & nihil in p̄nti nisi deũ appetisse: ac bti F. p̄-
cũ exauditio. de qb⁹ dictũ est in p̄cedẽtib⁹: & sic in se-
q̄ntib⁹ dicet̃. ¶ Tertio p̄prii stat⁹ & ↄditiõis recogni
tio. iii. R. viii. dr̃. Si qs cognouerit plaga3 cordis sui: &
extẽderit man⁹ suas in domo hac: tu exaudies in celo.
Daniel cognoscẽdo statũ & ↄditionẽ sui: & pp̄li in ba
bilone habitãtis & dño ↄfitẽdo: ab ipso exaudiri p̄me
ruit. ut hr̃ Dañ. ix. Pr̃ btũs F. ut a xp̄o exaudiret̃ in o-
ratiõe: suã miseriã & paruitatẽ agnoscẽdo dicebat dño
Quis es dñe: & qs ego su3 uermiculus seru⁹ tu⁹: seq3
censebat uas inutile & sordidũ ac maximũ peccatorẽ.
¶ Quarto humilitatis retẽtio: ut oi tpe añ deũ nõ al-
ta nõ orãs sapiat de se: s3 humilia. Orõ.n. humiliãtis se
nubes penetrat &c̃. ps. Respexit in orõnẽ humiliũ: &
nõ spreuit p̄ces eo⁊. Iudith ca. viii. dic̃. Humiliũ & mã
sueto⁊ sp tibi placuit dep̄catio &c̃. Hac scẽ hũilitatis
p̄ aliis uirtute fulsit bt̃s pr̃ F. ut dcm̃ est: & ↄformitate
v. hui⁹. z. lib. p̄batũ est. Et q̄ p̄ aliis fuerit humilim⁹:
sublimatio ipsi⁹ in celesti p̄tria in sede luciferi: p̄ut de-
claratũ fuit fri pacifico: euidẽter depromit. ¶ Quinto
ieiunii & elimosina⁊ exhibitio. Tob. cap. iz. Angelus
Raphael dixit q̄ bona est orõ cũ ieiunio & cũ elimo-
na. Saluator dic̃. Matth. v. Bti misericordes: qm̃ ipsi mi
sericordiã ↄseq̄nt̃. Et Isa. lviii. Frãge esurienti panẽ tuũ. &
sequit̃. Tũc iuocabis: & dñs exaudiet. Clamabis: & di
cet. Ecce adsum. Daniel in ieiunio & cinere dep̄cãdo ẽ
exaudit⁹. Dañ. ix. Quid dicã de btõ F. q oĩa q̃ poterat
largiebat̃ paup̄ib⁹ nulli rei parcẽdo. Et nõ solũ sua: sed
eis supimpẽdere conabat̃ p̄ posse semetip̄3. ut dic̃. vii.
pars legẽde. De ieiuniis uero eiusdẽ: ut dicit cõformi-
tas. vii. huius. z. lib. & v. ps legende maioris cũ pte. ix.
eiusdẽ: q̄si oi tpe ieiunabat ubi nõ eet ĩfirmitate detẽ-
tus: uel p̄dicatiõib⁹ extra loca frũ3 occupat⁹. ¶ Sexto
est p̄ctõ⁊ pura ↄfessio. Publican⁹ orãs & cõfitẽs p̄ctã
dicẽs: De⁹ p̄piti⁹ esto mihi p̄ctõri: exaudit̃. Luc. xviii.
a dõ & iustificat̃. Sic. S. Tobias ↄfitẽdo p̄ctã. Tob. 3.
a dño ẽ exaudit⁹. Sic filii isrl̃: ut p3 i lib. Iudic̃. dño cul
pabiles se ↄfitẽtes exauditi & liberati fuerũt. Btũs F.
& si idulta p̄ctã usq3 ad q̄drãtẽ nouissimũ hr̃et a dño:
nõ tm̃ occlta ↄfessiõe: s3 ẽt publica suo⁊ delicto⁊ seu
occulto⁊ detectiõe: tã sacerdoti q̃ aliis publica facie-
bat. ut dcm̃ est supra ↄformitate. v. hui⁹. z. libri. Et qd̃
mai⁹ est: nõ cessabat imbrib⁹ lachrima⁊ oc̃los expia-
re mẽtales. ut dic̃. v. ps legẽde maioris. ¶ Septimo di
uino⁊ p̄cepto⁊ adimpletio. Prouer. xxviii. Qui auer-
tit aurẽ ne audiat legẽ dei: orõ eius erit inexaudibilis.
Greg. in moral. Clamorẽ angustie tue dñs nõ audit: q̄
trãqllitatis tp̄e in p̄ceptis suis ipse clamãtẽ dñ3 nõ au-
disti. Et in lib. dial. dic̃ Greg. Quid mirũ si postulantes
tarde a dño exaudimur: q p̄cipiẽtẽ deũ tarde aut nll'o
mõ audim⁹: Isidor⁹. Qui a p̄ceptis dei auertit̃: qd̃ in
orõne postulat nõ meret̃. Aug. de ope monacho⁊ dic̃.
Citi⁹ exaudit̃ una orõ obediẽtis q̃ decẽmilia ↄtẽpto-
ris. De btõ F. cantat̃ q̄ nõ solũ diuina p̄cepta seruauit:
s3 & cõsilio⁊ xp̄i & euãgelii nec apice3 uel unicũ trãs-
gredit̃: postq̃ xp̄3 pfecte iduit: nec trãsgressus est aut io
ta. uñ totũ euãgeliũ ad lrã3 seruauit. ut dcm̃ est cõfor-
mitate. ix. ¶ Octauo strepit⁹ mũdi fuga & solitudinis
delectatio. Berñ. Si te delectat mũdus: sp eris imũdus
Saluator: turbis dimissis: mõtẽ solus ascẽdebat orare:
& ad solitudinẽ deserti ibat. ut dcm̃ est. In mõtẽ excel
su3 seorsu3 duxit discip̄los ad orãdũ. ut hr̃ Luc. ix. Moi
ses pp̄lo & ei⁹ strepitu dimisso: solus sina ad orandum
ascẽdit. Sic & Helyas i uertice mõtis carmeli & oreb.
Btũs pr̃. F. qa in orõne p̄cepat spũs sci desideratã pre
sentiã: q̃ tãto se offert familiari⁹ p̄catib⁹: q̃to plus iue-
nit elõgatos a strepitu mũdano⁊: iõ loca solitaria que
rẽs: ad solitudines & ecclesias derelictas oraturus no
cte p̄gebat: ubi demonu3 pugnas horribiles freq̄nter
est exp̄t⁹: ut dic̃. iiii. pars legẽde maioris. ¶ Nono la-
chrima⁊ p̄fluuiũ & effusio. Ezechias cũ fletu orando
a dño exauditur. Isaie. xxxviii. Isidor⁹. Cũ deo assisti
mus: gemere & flere debemus reminiscẽtes q̃ grauia
sunt q̃ cõmisimus: q̃q3 dura iferni supplicia q̃ timem⁹.
Idẽ. P̄ctõrũ recordatio merorẽ gignit: luctus uero mẽ
tem puriorẽ reddit. In libro de diademate monacho-
rũ dr̃: q̄ nũq̃ est sine fletu orandũ. Sic orauit Anna cũ
fletu & exaudita ẽ. i. R. i. Sic & Tobias & Sarra ei⁹
nurus. Tobie. 3. De btõ. F. dic̃. x. pars legẽde q̄ in ora
tiõe p̄sistẽs nemora replebat gemitib⁹: loca sp̄gebat
lachrimis: pectora manu tũdebat. Et a frib⁹ pie eum
obseruãtib⁹ aliquotiẽs est audit⁹ clamorosis gemitib⁹
apud diuinã p̄ p̄ctõrib⁹ iterpellare clemẽtiã: deplora-
re ẽt alta uoce q̄si corã positã dñicã passionẽ. Vice ẽt
q̄dã in loco solitario: cũ orãdo ãnos suos in amaritudi
ne recogitãs deploraret: scõ spũ certificatus est de re-
missiõe plenaria oĩum delicto⁊. ¶ Decimo feruoris
icẽsio. Excitãdus est.n. in orõne animus feruore: ut nõ
cũ torpore oret: s3 cũ feruore: ut nõ dicat cũ psalmista:
Tacui cũ clamare3 tota die. Moises & si taceret ore:
clamabat corde: ut hr̃ Exodi. xviii. Et sic feruẽtissime
dñm exorabat. Paulus ferue scẽs orãdo ad tertiũ celũ
rapit̃. Beatus pr̃. F. nõ solũ per scalam creaturarũ ad il
lum qui est totus desiderabilis feruore nimio ascende
bat. ut docet nona pars legende maioris in principio:
Sed ut dicit decima pars legende: Et si corpore pere-
grinum se cognosceret esse a domino: s3 ad terrena p
Xp̄i charitatem iam insensibilis esset: ne foret absq3
ↄsolõne dilecti: sine intermissiõe orãs spm̃ deo ↄtẽde-
bat exhibere p̄ntẽ. ¶ Vndecimo ad orãdũ cũ delecta
tiõe accessio. Daniel trib⁹ uicib⁹ orabat in die. Dañ.
vi. Tobias a ciuitate sua recedẽs: cũ delectatiõe ibat
ad tẽplũ dñi. Tob. i. & ibi orabat dñm. De pr̃e btõ F.
dic̃. x. ps legẽde maioris. Erat orõ ↄtẽplãti solaciũ: du3

supnarū circuitu mãsionū:angelorꝝ ɔciuis iã fact⁹: fer uēti desiderio q̃rebat dilectū:a quo solus eū carnis pa ries disiūgebat. Erat & opanti p̄sidiū:dū in oib⁹ q̃ age bat de sua diffidēs idustria: & de supna pietate ɔfidēs: p ipsi⁹ istātiā totū in dño cogitatū iactabat. ¶ Duodecimo in orone idesinēs exercitatio. xp̄s dicꝫ ꝙ oꝫ semp orare & nunq̃ deficere. In laudē Marie & aplorꝝ dicit Act.i. ꝙ erãt pseuerãtes in orone. Anna filia Phanuel a btō Luca cōmēdat. Luc.z.ꝙ nō discedebat de tēplo depcatiōib⁹ uacãs die ac nocte. Pr btūs F. hoc singulr habuit.uꝫ.ꝙ oroni sp erat itēt⁹. Dicit.x.ps. legēde ꝙ ambulãs & sedēs:intus & foris:laborãs & uacãs:oro ni adeo erat itēt⁹:ut illi uidereť nō solū qcqd erat i eo cordis & corpis:uerū ēt opis & tpis dedicasse. Prefa tis igiť.iz.apparet q̃ sunt ad orãdū dispositiua:q̃ ut pa tuit breuiter & succincte in p̄re btō F.fuere. His ut di spositiuis p̄missis:ɔnr est ondēdū ꝙ btūs F.fuit uir o rator.ut dicꝫ hui⁹.xi.ɔformitatis ps.z. Et ad id onden dū multa occurrūt q̃ id declarãt. ¶ Et p̄mū est si attē dať q̃lr i agēdis orōnē sp p̄mittebat. Bt̄s eniꝫ F.adhuc seclaris exn̄s:dū oraret deū feruēter:edoct⁹ fuit diui nit⁹ ꝙ oportebat eū oïa ɔtēnere & odire q̃ añ carnalr dilexerat & habere optauerat: si xp̄i uellet agnoscere uoluntatem. Et cum facere incepisset que primo sibi suauia & dulcia uidebantur essent ei importabilia & amara: atqꝫ in his que prius horrebat magnam hau riret dulcedinē & suauitatē imēsam. Vice alia dum o raret ut de⁹ uiã ei⁹ dirigeret:ondit illi dn̄s ꝙ sibi dice ret in pxio qd ipm agere oportebat. Dū btūs F. assū pta iam uita aplica & forma in uiuēdo. D. Bern̄.de qn tualle expta scitate bti F. eidē uellet habitu & cōsor tio iungi:quã uitã tenere deberēt: btō F. orãte ā mane usqꝫ ad horã tertiãꝝ cū dicto dño:orone finita:a dño est direct⁹ in trina libri aptiōe: ꝙ uitã euãgelicã assu merēt.qđ & factū est:ut dictū est cōformitate.viii.pri mi lib.in tractatu de sociis bti F. Pro cōfirmatione sue prime regule dum iuisset Romã: & D. Innocētio pa pe.ꝫ. sui cordis itimasset ppositū p euãgelii obseruan tia:ac papa post p̄la eidē dixisset : Ora fili xp̄m ut suã p te nobis uolūtatē ondat:q̃ certi⁹ cognita tuis piis đ sideriis ãnuam⁹: Btūs F.totū se cōferēs ad orãdū p̄ci bus deuotis obtinuit:& qd exteri⁹ ipe pferret:& qd i teri⁹ ipse papa sentiret. Cū.n.iuxta dñi iformationē si militudinē pposuisset de muliere paupcula cōtrahēte cū rege & filios eidē gn̄ante:subiūxit ꝙ nō erat formi dãdū ꝙ ipe fame cū suis piret in suo ordine p sp̄m pau ptatis gn̄andis. Papa silitudie itellecta liberalr petita ei cūcta cōcessit:ac plura ei ɔcedēda in posterꝝ repro misit.ut dicit.ꝫ. pars legēde maioris. Regule p̄me cō firmatiōe obtēta a. D. Innocētio:cū dubitaret una cuꝫ sociis an iter homies cōuersari uel ad loca solitaria se cōferre deberet: Per oronis istãtiã diuinū sup hoc bn̄ placitū regrēdo:fuit a dño declat⁹ ꝙ iter hoies eē de beret:ꝙ ad hoc erat a deo direct⁹:ut dño aias lucra ret q̃s diabolus conabať auferre. Quo pcepto ex tūc inter hoies magis elegit cōuersari : q̃ ad loca solitaria se cōferre.ut dicit.iiii.pars legēde maioris. Sic & uice alia de p̄fatis fuit p orone a dño declãt⁹.ut ponit.iz.

pars legēde maioris. In ordinis p̄ncipio cuꝫ pauci frēs eēnt:utpote octo & ipos destinasset ad mundi partes diuersas:cū ipos cupet sił hr̄e:Pro ipsorꝝ ad se acces sulbtūs.F.orauit & obtinuit.ut dicꝫ.ꝫ.pars legēde ma ioris. Cū regulã qua ordo nunc utiť uellet componere iuxta iformationē diuinã:ieiunãdo & orãdo in loco fō tis polūbe:de dñi uolūtate certificari uolēs quo ad sin gula cōtēta in regula: put ipse frib⁹dixit:a deo infor mat⁹ qcqd in regula posuit ab ipso accepit. ut dicꝫ.iiii. ps legēde maioris. Quid de ipso uellet de⁹ efficere: p oronis istãtiã ingrēdo:scire pmeruit. Nã crucifixū libri euãgeliorꝝ aptiōe accepit. put dicꝫ.iꝫ.ps legēde maio ris. Et ut huic parti deť termiatio debita.ut dicꝫ.iiii.ps legēde. Btūs F. in oib⁹ agēdis de sua diffidēs industria & ɔfidēs de supna pietate:p oronis istãtiã diuinū bn̄ placitū ingrēdo ab ipso ɔformari pmeruit. Imitat⁹ bt̄s F. in h̄ H̄uilē regē Dauid: Scōs aplos p electiōe Mat thie: Paulū aplm:q in agendis petētes a dño dirigi:ut acta regū & aplorꝝ dicūt:ab ipso sunt directi. ¶ Scdꝫ ondēs ꝙ bt̄s F.fuit uir orator:est si attēdať qd & quo tiēs & qs ei orãdo appebat: nã orãti apparuit mltoti ens dn̄s Iesus xp̄s Prio dū adhuc eēt in habitu sclari: & in q̃dã ecclesia oraret:xp̄s ei appuit ueluti cruci cō fixus:& tūc liq̃facta est aïa ei⁹ ob memoriã passionis xp̄i:adeo ut dū recordareť uix a lachrimosis gemitib⁹ se ɔtinere ualeret. Scđo in ecclesia .S. Damiani orãti: xp̄s de cruce loq̄ndo: ut ipse F. suã ecclesiã q̃ minabať ruinã reparet mãdauit. De p̄fatis hr̄ de p̄ma in p̄ma p te legēde maioris: & de scđa in scđa pte eiusdē legē de. Tertio appuit ei dn̄s Iesus xp̄s in q̃dã silua oranti cū uirgine gloriosa:scis Ioãne baptista:& Ioãne euãge lista:ac cū multitudine angelorꝝ: & cū ipso xp̄s cū p̄fa tis est loquut⁹: put quidã puer obseruãs btm̄ F. uidit. Quarto apparuit xp̄s btō F.orãti.ut dicꝫ legēda triū so ciorꝝ. ubi xp̄s ei dixit. Frãcisce:oïa q̃ mūdialr dilexisti & desiderasti hr̄e:oꝫ te cōtēnere & odire:si meã uis co gnoscere uolūtatē. Quã postq̃ icepis facere:q̃ p9s tibi dulcia & suauia uidebant erūt importabilia & amara. Quinto dn̄s orãti btō F.apparuit in ecclesia. S. Iacobi de Galitia:ubi reuelauit eidē suū ordinē p orbē diffun dēdū:& ꝙ loca accipe deberet demãdauit. Sexto eidē apparuit dn̄s in. S. Maria de angelis orãti post truinaꝫ p pctōrib⁹ & ordine. & tūc xp̄s dixit eidē se ordinem diligere. & si frēs in uocatiōe sua manerēt: oēm tribla tionē amoturū a mūdo. & plura dixit de qb⁹ hr̄ ɔformi tate.vi.hui⁹.z.lib. Septimo in eodē loco. S. Marie bis apparuit dn̄s Iesus xp̄s btō F. cū uirgine Maria & mlt titudine angelorꝝ. Prio qn̄ sibi postulauit ut poneret in dulgētiã oiuꝫ pctorꝝ intrãtib⁹ dictã ecclesiã. Scđo qn̄ diē dicte idulgētie ab ipso ɔcesse p̄mã diē augusti inci piēdo a uespis usqꝫ ad uespas diei seq̄ntis duraturã đ terminauit. put habitū est ɔformitate.z.hui⁹.z. libri. Octauo appuit dn̄s btō F.orãti qn̄ malis exēplis quo rūdã frūꝫ puocat⁹ btūs F.ad xp̄m orabat:& xp̄s rep hēdit eū sup hoc dicēs:ipm xp̄m p̄ncipalē actorē hu ius ordis eē:& nō ipm F. put dictū est ɔformitate.ix. p̄mi libri. Nono appuit ei dn̄s Iesus xp̄s duꝫ oraret p quodã nobili uiro:q eū cū sūma deuotiōe pluries i suo

recepat hospicio: ac ipm dignū frūȝ minoꝝ ꝯsortio &
reputaret & optaret. Cūq; ꝓ ipso nobili deū exoraret
ut mūdū relinqret: ac suā itraret religionē: tāto feruore
id petiit: ꝙ uidēte dicto nobili subleuat⁹ a terra p ma
gnū spaciū extitit. Et tūc dñs Iesus xp̄s appendo sibi
dixit pces suas ꝓ p̄fato nobili fore exauditas. Tāte e
leuationis miraculo uiso: dictus nobilis post orōnē ad
btm̄ F. accedēs: petiit humilr: ut ipm ad ordinē recipe
dignaret. Qui oib⁹ suis bonis datis paupib⁹: fact⁹ est
frater minor scīssim⁹. Decimo. xp̄s btō F. apparuit in
sacro mōte aluerne. put uidit frater Leo: dū oraret bīs
F. in qdā flāma: & eidē sua stigmata iprimenda reuela
uit. Et silr ibidē dū suo corpi stigmata sacra ipressit. ut
dicet̄ ꝯformitate. 3. libri. 3. Plurib⁹ aliis uicib⁹ dñs btō
F. apparere dignat⁹ est: sȝ sufficiāt ad pn̄sp̄fata. Btō F.
orāti uirgo Maria apparere dignata est. Eidē. n. appuit
ut dictū est: cū xp̄o oranti in silua. In loco. S. Marie de
angelis bis ibidē appuit. Prio qn̄ obtinuit idulgētiā di
cte ecclesie a xp̄o. Btā. n. uirgo ꝓ btō F. apud filiū iter
cessit. Scd'o qn̄ diē xp̄s dicte idulgētie determinauit:
tūc. n. uirgo ēt cū ipso affuit. Virgo Maria cū filio par
uulo queȝ gerebat in ulnis uice alia appuit btō F. Ipse
. n. btūs F. cū de quodā loco ad aliū pexisset cū socio n̄
multū deuoto: & de sero ipe pr̄ post cenā dormitū iuis
set: soci⁹ ei⁹ cū frē alio icepit murmurare de btō F. di
cēs: ꝙ ipse erat ut ceteri: ꝙ comedebat & dormiebat.
Post q̄ uerba diuina ispiratiōe ꝓposuit obseruare btm̄
F. Btūs F. uero cū crederet sociū & ceteros dormire: cū
silētio surgēs ad quoddā nem⁹ uicinū ad orādū pexit.
Quē frater soci⁹ subsequit: ipso btō F. ignorāte. Beat⁹
aūt F. poplites in terrā figēdo cepit alta uoce clamare
& dicere: socio ipso audiēte. O btā uirgo: ōndē mihi fi
liū tuū. Cui⁹ desiderio ānuēs btā uirgo: frē p̄fato uidē
te: cū sūma claritate & sui pulchritudine de celo cū fi
lio descēdit: atq; ad btm̄ F. pueniēs filiū suū i ulnis po
suit ipsi⁹ bti F. Quē tenēs btūs F. amplexās & osculās
a dicta hora usq; ꝓpe diē: cū idicibili ꝯsolōne: tādem
btē uirgini regrando restituit: & btā uirgo post h̄ a btō
F. recessit. Fr̄ aūt q hoc uidit de ideuoto effect⁹ deuo
tus: ad btm̄ F. reuerētiā sūmaȝ ex tūc habuit: & uita in
meli⁹ cōmutata scīssime de cetero uixit. Et ꝙ ad btāȝ
Mariā pcipua ferebat̄ deuotiōe: in ipsaȝ post xp̄m oēȝ
suā fiduciā ponēs: credēdū est a dicta dña mirabiles re
cepisse uisitatiōes & ꝯsolōnes: & si oīa nō sint scripta.
Ipsi btō F. orāti Rome in ecclesia. S. Petri: bti apl'i Pe
trus & Paulus apparuerūt sibi: put dictū est ꝯformi
tate. viii. pmi libri: in tractatu de frē Masseo: & ꝯfor
mitate. z. hui⁹. z. libri btm̄ F. amplexātes: & ex pte dei
dicētes ei: ꝙ de custodiēdo thesaurū scēe pauptatis a
deo erat exaudit⁹. Sci angeli ipm in orōne positū uisi
tarūt sepi⁹: eidē armonicā faciētes melodiā: put dictū
est ꝯformitate. i. hui⁹. z. libri: & dicet̄ statim. ¶ Tertiū
ōndēs ꝙ btūs F. fuit uir orator est: attēdēdo ea q̄ sibi
de⁹ reserabat. ut. n. dic. xi. ps legēde maioris. Ad tantā
aūt mētis serenitatē idefessūȝ orōnis studiū cū ꝯtinua
exercitatiōe uirtutū btm̄ F. pduxerat: ut quis nō ha
buerit sacrarū lr̄arū notitiā p doctrinā: eterne tn̄ lucis
irradiat⁹ fulgorib⁹: scripturarū ꝓfunda miro itellect⁹
pscrutaret̄ acumie. Enodabat dubia qōnū: & abscōdi
ta pducebat in lucē. Necnō cordiuȝ uidebat archana.
ut dicet̄ ꝯformitate. xiiii. hui⁹. z. libri: ac futuroꝝ pnū
ciabat euētus: put dictū est ꝯformitate. vi. hui⁹. z. li
bri. Orōne btō F. de⁹ idicauit Prio se sibi oīa pctā di
misisse usq; ad qdrātē nouissimū. ac sui ordis dilatatio
nē fiendā in pxio: put dic. 3. ps legēde. Scd'o ipȝ a dō
directū ad lucrādū aias q̄s diabolus conabat̄ auferre.
Tertio dñȝ papā sue petitiōi ꝓ pma regula obtinēda
p oīa iclinaturū: ut dic. 3. ps legēde. Quarto ut secūdaȝ
regulā ꝯficeret ex uerbis euāgelii: uelut ex micis unuȝ
paneȝ: ut dic. iiii. ps legēde. ac oīa ꝯtēta in regula: put
hr̄ ibidē. Quito ꝙ p̄dicare pplo deberet: ut dic. iz. ps
legēde. Sexto oīa q̄ erāt ꝓ utilitate frm̄: put dic legē
da antiq. Septimo dū p apuliā iret cū socio: & bursam
iuenissȝ q̄ ptēdebat̄ pecunia plena: orōne agnouit dia
bolū in specie serpētis in ipsa manere. sic soci⁹ aperiē
do luculēter ppedit: ut dic. vii. ps legēde maioris. Oc
tauo totius ordis statū usq; ad diē nouissimū orādo: in
statua simili statue Nabuchodonosor uisa agnouit: p
ut ꝯformitate. vi. hui⁹. z. libri est dictū. Nono orando
mortē agnouit militis q cū apud celanū hospitio rece
pat: put dic. xi. ps legēde maioris. Decimo orōne in p
uincia masse apud mōte casalē in quodā loco agnouit
sactas reliqas eē: q̄s mādauit ab ide tolli p frēs & de
bite collocari: ut dic ps. vi. legēde maioris. Et quo ad
istud tertiū ꝯcludēdo: de pficiēdis ab ipso & fratrib⁹
uirtute orōnis a dño fuit illustrat⁹. put pȝ ei⁹ gesta i
tuēti. ¶ Quartū idicatiuū ꝙ btūs F. orōni fuerit itēn
tus sunt mira q̄ ipse orōne opat⁹ est & pagebat. Orō
ne btūs F. Prio frēm Moricū tūc de ordine cruciferoꝝ
& ifirmū: cū se eidē recōmēdasset: orōne p̄missa: elec
tuario de micis panis fcō & oleo cōmixto qd' corā al
tari ardebat uirgis: & eidē trāsmisso: btūs F. stati sana
uit. ut dic. iiii. ps maioris legēde. Scd'o dñȝ Bernardū
de qntaualle orādo imutauit. ut dictū est cōformitate
viii. pmi libri. Et ad seqndū xp̄i uestigia: uēditis oib⁹:
iduxit. Tertio diabolū supauit in heremo de sartiano
ut dic. v. ps maioris legēde. et in ecclesiis derelictis: ut
dic. x. ps legēde. ut dictū est ꝯformitate. ix. isti⁹ libri se
cūdi. Quarto ignē orōne tēperauit: cui p̄cepit orōne p̄
missa: ut suū ei tēperaret ardorē: in ferro circa timpo
ra p chyrurgū mittēdo ꝓ sanitate oculoꝝ. Qui in oi
bus ei⁹ paruit mādato. Quinto orōne fontē aq̄ uiue i
mōte sitiēti uiro cui⁹ uehebat̄ asello siti periclitāti tpe
estiuo ꝓpinauit. ut. vii. ps maioris legēde dic. Sexto aūt
suȝ assīnatis epi orādo refrenauit: dū. n. temere cellā
ipsi⁹ orātis itrasset: subito obriguit: & loqlā amisit: & si
postea recupauit. ut dic ps. x. legēde maioris. Septimo
abbatē. S. Iustini de pusio ꝓ eo orādo: isolitā spūs dul
cedinē a dño degustare ipetrauit: quā aū nec post ali
qn̄ pcepit. ut dic. x. ps legēde maioris. Octauo frēȝ i
obediētē a diaboli laqis eleuauit: pro quo orādo spm̄
ꝯtritiōis & obie pcipiēdo a diabolo habenis est libera
tus. Nono frēȝ Masseū in aere subleuauit. ut dictū est
ꝯformitate. viii. pmi libri in tractatu de frē Masseo &
calore spūs uehemētissime ifiāmauit. Decimo mentes
latronū ad peragēdū pniaȝ mollificauit: dū ꝓ eis exās

in mōte casali orasset.ut dictū est ↄformitate.xi.primi
libri in tractatu de ꝓuincia sci F.custodia castelli.Vn-
decimo leprosuꝫ horribilem orone liberauit: & a dia-
bolo:ut dictū est ↄformitate.v.isti⁹ lib.z.Duodecimo
orone corda duroꝝ ad dulcedinem pietatem & elimo
sinā iclinauit:nā in spoleto cū eēt btūs F.& frater An-
dreas laic⁹ de Senis:q ꝑ elimosinā ibat: btō F. diceret
ꝙ erat qdā ciuis:q panē sibi nollet dare:rñdit btūs F.
Fac ut tm̄ unum panem ab eo recipias:& mihi porta.
Quē cū ille btō F.in mēsa exñti p̄sentasset:btūs pr̄ pa
nem accepit:ac in frusta diuidēs:singulis dedit singulū
frustū p̄cipiēs ut qlibꝫ ꝓ dicto hoie sic duro añ come
stionē p̄dicti frusti panis diceret unū Pr̄ nr̄ cū Aue ma
ria:& ipse ēt silr̄ fec̄.Quo fcō gr̄a dñi sup dictū hoieꝫ
descēdit sic:ut statiꝫ ad frēs accederet: se cū lachrimis
culpabilē redderet:& deiceps nō solū frib⁹:sed & aliis
sua libētissime largiret̄.ꝙ durissimos cōuertit ad dñm
& mollificauit:pꝫ in trib⁹ ordib⁹:quos istituit. ut dcm̄
est ↄformitate.viii.p̄mi libri. Sic uirū cuiusdā mulieris
eidē aduersantis in dei uia:ꝓ eo orādo mollificauit. ut
dic̄.xi.ꝑs maioris legēde. Tertiodecimo.orone sentē-
tiā dei ↄtra pc̄tōrē latā reuocauit.ut patuit de frē He-
lia:q fuit secūdus gñalis minister post btm̄ F. Nā cum
apostasia ipsi⁹ fris Helie ab ordine & ecclesia eēt btō
F.a dño reuelata:ac ei⁹ dānatio:& ꝑ hoc btūs F. dcm̄
frēm Heliaꝫ oio uitaret:adeo ut nec icederet ꝑ uiā ubi
frater Helias eēt:nec eū respiceret:nec loq̄ret ↄuersa-
ret̄:aut cuꝫ eo comederet:& frater Helias ꝑpendēs de
hoc:iterrogauit btm̄ F.q̄re eū sic uitaret.Rñdit bt̄s F.
& dixit ei.ꝙ dānat⁹ & apostatare debebat.Quod au-
diēs frater Helias:totus resolut⁹ in lachrimas:ad pe-
des bti F.ꝓuolut⁹ dixit. Pro me oue tua q̄so dñꝫ dep̄
ceris.Cōfido.n.tātū in tuis oronib⁹: ꝙ si eēm in ꝓfun
do iferni:& tu ꝓ me ad dñm dep̄careris aliqd̄ sentirē
leuamē.Multo magis ꝙ de⁹ nouit mutare sn̄iam si hō
mutet delictū.Roga ergo deū ꝓ me. Btūs uero pr̄ F.
mot⁹ lachrimis fris Helie:se ↄtulit ad orādū ꝓ ipo:&
orādo exaudit⁹ est a dño.Et dixit fri Helie ꝙ nō dam
naret̄:sꝫ bn̄ apostataret.& sic euenit. Fr̄.n.Helias de-
posit⁹ de offo gñalat⁹ ꝑ dñm Greg.ix.& electo loco
sui:frē Alberto de Pisis tūc mistro Anglie:Imꝑatori Fe
derico adhesit:ꝑꝑ qd̄ fuit a papa excōicat⁹ & habitu
ordis p̄uat⁹.Verū ipso frē Helia in Sicilia stāte & ifir-
mato:frater carnalis ei⁹:q erat frater mior & laic⁹:ha
bita licētia ad eū uisitādū Siciliā adiit.Et iueniēs eū i-
firmū: tātū fecit ꝙ frater Helias recognoscēdo culpā:
scripsit pape culpā suā dicēdo. Quas lr̄as frater ille su
us dño pape deferens:ab eodē obtinuit ꝙ posset ab-
solui & habitu ordis idui.Qui ad frēꝫ Heliā adhuc ui
uētē est reuersus.uñ frater Helias absolut⁹ ab excōi-
catiōe:& habitu ordis reidut⁹: acceptis sacris ecclesie
finiuit in pace:saluatus oratiōe & meritis beati F.Mul
ta alia gesta sunt oratione beati F. que longum esset
enumerare: & de qb⁹ dictū est sufficiēter in p̄cedētib⁹
taꝫ de miraculis in p̄ma cōformitate hui⁹.z. libri q̄ de
spū ꝓp̄hico ↄformitate.vi.hui⁹.z.libri.sufficiāt igit̄ ad
p̄ns p̄fata. ¶ Quintū declarās ꝙ btūs F. fuit uir ora-
tor est si uideat̄ qd admōebat & q̄uo ad oronē frēs ꝓ
uocabat.Ad orādū frēs iducebat exēplo:ut.n.dictū est
btūs F.sp orare uidebat̄:ꝙ ambulando:sedēdo:stādo:
& exeūdo:oroni ui mētis semp uidebat itēt⁹. Et adeo
feruētissime orauit:ut nō solū eleuaret̄ a terra:sed sub
diuersis formis & spēb⁹ trāsfigurat⁹ appuit.ꝓut dcm̄
est ↄformitate.ȝ.hui⁹.z.libri.Verbo ēt inducebat frēs
& iduxit ad oronē.ꝓut dictū est in p̄mo libro ↄformi
tate.iz.ca.v.de orone uide ibi. uñ i p̄ma regl'a:& nūc
in secūda ꝙ frēs orare deberēt ꝓ oib⁹ demādauit. Di
cebat.n.ꝓut dic̄.x.ꝑs maioris legēde. Oronis gr̄aꝫ ui
ro religioso desiderādā:nullūqꝫ in dei seruicio posse si
ne ipsa ꝓspari.Volebat frēs hñtes gr̄aꝫ laborādi ut la
borarēt ad uitādū ociū: sic tñ laborarent ut scē oronis
& deuotiōis spm̄ nō extinguerēt:cui debēt cetera tꝑa
lia deseruire.ut dic̄.v.ca.nr̄e regule. Interrogat⁹ a fri-
bus si sibi placeret ꝙ lr̄ati iaꝫ recepti ad ordinē studio
itēderēt sacre scripture:rñdit.ꝓut dic̄.xi.ꝑs maioris le
gēde.Mihi qdē placet:dū tñ exēplo xp̄i:q magis oras
se legit̄ q̄ legisse oronis studiū nō omittāt.Frib⁹ eū ro-
gātib⁹ ut doceret eos orare:dixit.Cū oraueritis:dicite
Pr̄ nr̄ & adoram⁹ te xp̄e ad oēs ecclesias tuas dereli-
ctas:q̄ sunt in toto mūdo:& bñdicim⁹ tibi : ꝙ ꝑ scām
crucē tuā redemisti mūdū. Monitisqꝫ bti F.acqescētes
frēs uacabāt diuinis p̄cib⁹ incessanter: mētalr̄ poti⁹ q̄
uocalr̄ studio itēdētes oronis deuote:librūqꝫ crucis cō
tinuis aspectib⁹ dieb⁹ ac noctib⁹ reuoluebāt exēplo
p̄ris & eloqo eruditi : q iugiter de p̄fatis eis faciebat
sermonē:ꝓut dic̄.iiii.ꝑs legēde maioris.Si.n.ispiciant̄
fcā frūꝫ:& p̄cipue socioꝝ bti F. de qb⁹ dictū est lib.i.
ↄformitate.viii.pꝫ ꝙ oēs fuerūt uiri oroni ꝑ oia itētis-
simi.sic̄ ibidē pꝫ de frē Bernardo de qntaualle:de fra-
tre Egidio:de frē Rufino:de frē Iuniꝑo. & sic de aliis
ut dictū est ibidē. ¶ Sextū referās ꝙ btūs F. fuit uir o
rator est si ispiciat̄ qlr̄ orabat & qd decātabat.De mo
do quo orabat: si loqmur quo ad offm̄ diuinū: dic̄.iiii.
ꝑs legēde maioris: ꝙ solit⁹ erat horas canōicas nō mi
nus timorate deo ꝑsoluere q̄ deuote.Nā lꝫ oclorꝫ sple
nis stomaci & epatis egritudine laboraret : nolebat tñ
muro uel parieti inherere dū psalleret: sꝫ horas sp ere
ctus & sine capucio: nō girouagis oclis:nō cū aliq̄ sin
copa ꝑsoluebat. Si qñ esset in itinere ↄstitut⁹:figebat
tūc tꝑis gressuꝫ huiusmodi ↄsuetudinē reuerētē & sa-
crā ꝑꝑ pluuiarū inūdātiā nō omittēs. Et dicebat si ge-
te comedit corp⁹ cibū suū futurū cū ipso uermiū esca:
cū q̄ta pace & trāqlitate accipe dꝫ aia cibū uite:Psal-
mos:ut dictū est:cū tāta mētis attētōe dicebat q̄si deū
p̄ntē hr̄et. Si loqmur quo ad modū orādi:bt̄s F.diuer-
simode iuenit̄ orasse. Aliqñ orādo lachrimis ꝑfunde-
bat̄:sic̄ dicit.z.ꝑs legēde:ꝙ fugiēdo p̄ris furorē:postq̄
multa distraxerat ꝓ reꝑatiōe ecclesie. S.Damiani:in q̄
dā occulta fouea latuit:ubi rogabat icessanter dñm la
chrimarū imbre ꝑfusus:ut liberaret de manib⁹ ꝑseq̄n
tiū aiaꝫ suā:& pia q̄ inspirauerat uota benigno fauore
ↄpleret.Orādo plorauit qñqꝫ passiōis deuotiōe:sic̄ di
cit p̄ma ꝑs maioris legēde:ꝙ cū gemitib⁹ ienarrabili-
bus icessanter itēderet:& die q̄dā seq̄strat⁹ oraret: ap
paruit ei xp̄s Iesus ueluti cruci ↄfixus. &.x.ꝑs legēde
dic̄:ꝙ deplorabat alta uoce q̄si corā positā dñicā pas-

sionē. Plorauit aliqñ in orone: & hoc sua pctā plāgendo: & sic obtinuit eorum remissionē. ut dicit. 3. ps legēde maioris. Aliqñ clamorosis gemitib9 apud diuinā p peccatorib9 iterpellabat clemētiā. ut dic. x. ps legēde maioris. Quādoq3 btūs F. iuenit orasse facie in celū leuata: oculis & manib9 ad deū directis. & p totā noctē usq3 mane nihil aliud dixisse nisi hec uerba. De9 me9 & oia. Que uerba geminabat cū multa morositate & deuotōe: & cū mltis lachrimis ad deū. Hoc autē dicebat btūs F. admirādo diuine maiestatis excellētiā: q piclitāti mūdo odescēdere uidebat: & p ipm Frācisců paupculū & despectū de salutis remedio puidere. Spū pphetico tali orone pfusus: puidēdo magnalia q p ipm & suū ordinē de9 erat factur9: & osiderādo suā isufficientiā & paruitatē uirtutis: iuocabat dñm: ut qd ipse ñ poterat: de9 ipse pficeret: sine quo nil pōt hūana fragilitas: pp qd dicebat. De9 me9 & oia. Aliqñ btūs F. p totā noctē orādo nihil aliud dicebat nisi. Scissime domine: uellē te diligere. Dulcissime dñe: uellē te diligere. uñ dum talia in orone pnoctādo diceret: dñs Iesus xps appuit ei: & hec fuit ultra appitiōes pfatas dñi iesu xpi: de qb9 dictū est supra. ad cui9 pedes se piciēs btūs F. dixit dño. Dñe mi: ego uobis totū cor meu3 & corp9 meū dedi: & uehemēter desidero: si tñ scire possem: p uři amore plura facere. Cui rñdit dñs. Cōcedo tibi hec q rogasti: & ego ex singulari gra do: q sp du3 uiues aliqd boni cogites uel dicas uel facias. Mane āt btūs F. uocauit frēm Angelū: q perat illi loco: & dixit sibi. Dñs hac nocte mihi appuit: & dedit mihi tale donū: ego aūt ut meli9 opleā uolo istud uouere dño deo meo in manib9 tuis: & uolo q sup hr tu sis mihi Guardian9 & Custos. Cui frater Angelus: quis male libēter finalr tñ acqescēs: uocatis sex aliis bonis frib9: bts F. in ospectu oiu3 uouit in manib9 fris Angeli xpo dño: q ipse dū uiueret sp aliqd boni cogitaret ul diceret ul faceret. Frater Angelus diligēter postea obseruabat: & minime poterat ipm iuenire nisi in orone. Eius aūt diligētia multū erat btō F. accepta: & iō dicebat btūs F. q in his trib9 dephēdit si hō est seru9 xpi. s. si sp cogitat ul dic uel opat dñi placita. Aliqñ orabat anxio spiritu. ut dic. viii. ps legēde maioris: & cordis dolore tactus itrinsec9 nimio: uidēdo q frēs a pfessiōe declinabāt dicebat. Dñe: recōmēdo tibi familiā tuā: quā dedisti mihi. Et tūc reportauit rñsu3. Cur tu paup homūcio oturbaris: an ego te sup religionē meā sic pastorē instituí: ut me pncipalē nescias esse patronū? Ego uocaui: seruabo & pascā: & aliis excidētib9 alios subrogabo: ita ut si nati nō fuerint faciā illos nasci. Et qtūcūq3 fuerit ipulsib9 paupcula hr ocussa religio salua sp munere meo pmanebit. Quādoq3 orabat iūctis manib9 eleuatis oculis in celū: sic qñ offm dimisit gnalat9: & tūc dixit dño. Dñe: cōmēdo tibi famliā tuā: quā mihi hactenus cōmisisti: & nūc pp ifirmitates meas quas tu nosti dñe curā ipsi9 hře nō ualēs: recōmēdo eā mistris: q teneant in die iudicii corā te dñe reddere rōnē: si qs frū3 ppter eorum negligētiā uel malū exēplū seu asperā correctionē pierit. Aliqñ orabat brachiis ptēsis in modū crucis: & subleuat9 ac nubecula qdā circūdat9: sic uis9 est a frib9. ut dic. x. ps legēde. Aliqñ orauit sūma hūilitate pstrat9: sic patuit in ecclesia. S. Petri de bouario: ubi ēt orās ei9 soci9. s. frater Pacific9 uidit sedē luciferi: & reseruatā audiuit humili Frācisco. Aliqñ btūs F. cū tāto feruore orabat: q uidebat ex facie & oris hiatu qsi flāmas ardoris emittere: sicut qñ apphēdit fratrē Masseū sociū, & subleuauit eū: put dictū est cōformitate. iiii. hui9. z. libri: & alibi sepi9. Aliqñ orabat bts F. leuādo man9 in altū: & clamādo ad xpm: q hret misericordiā de pplo de multa tribulatiōe q debebat sibi euenire: & dñs sibi rñdit. q si ordo su9staret in sua uocatiōe: nō pmitteret mūdo aliquā tribulationē euenire ut dictu3 est lib. i. oformitate. ix. Aliqñ orabat: palmas man9 extēdēdo ad celū: sic qñ orauit q de9 daret aq hoi q siti piclitabat in mōtib9: ut dic. x. ps legēde. Aliqñ orauit stādo erect9: & facie in celū erecta: sicut qñ frater Masse9 dixerat eidē. Vñ tibi &c. de quo hr lib. i. oformitate. viii. & lib. z. oformitate. v. Quādoq3 orabat genib9 flexis: facie in celum eleuata: ac manib9 ad deū extēsis: & dicebat dño deo q sibi appuerat. Quis es tu dulcissime dñe de9 me9? & qs sum ego uermiculus seru9 tu9? Et hr fuit in mōte aluerne: ut dicet oformitate. 3. lib. 3. & sic btūs F. mltimode orasse iuenit: p ut materia exigebat: p q orabat: uel istinct9 spūs sci: q ipm in orone dirigebat. S3 qd bts F. decātabat: ac ad deū laudādū ordinauerat: amodo est uidēdū. Btūs eni F. orone dñicā exponēdo dicebat: sic supra oformitate. iz. pmi libri pte. z. dictū est. c. vi. de Pr nr.

¶ Orone ēt pulcherrimā istituit btūs F. in fine pme regule: que multū est deuota: & intitulat. Oratio laus & gratiarū actio: & est ista.

O Mnipotēs altissime sanctissime & sūme de9 pr scē & iuste: dñe rex celi & terre: ppter temetipsum gras agim9 tibi: q p sctām uolūtatē tuā & p unigenitū filiū tuū cū spū scō creasti oia spūalia & corpalia: & nos ad imaginē & silitudinē tuā fcōs: i paradiso posuisti: & nos per culpā nra3 cecidim9. Et gras agim9 tibi: q sic p filiū tuū nos creasti: sic per uera3 & sctām dilectionē q dilexisti nos: ipm uerū deū & uerū hoie3 ex gloriosa sp uirgie Maria btissima & scā nasci fecisti: & p crucē & p sanguinē & mortē ipsi9 nos captiuos redimi uoluisti. Et gras agim9 tibi: q ipse fili9 tuus uētur9 est in gloria maiestatis tue: mittere maledictos q pnia3 nō egerūt & te nō cognouerūt: in ignē eternū: & dicere oib9 q te cognouerūt & adorauerūt & tibi seruierūt in pnia. Venite bñdicti pris mei: pcipite regnū qd uobis paratū est ab origine mūdi. Et q oēs nos miseri & pctōres nō sum9 digni noiare te: suppliciter exoram9: ut dñs nr Iesus xps fili9 tuus in quo tibi bñ oplacuit: una cū scō spū pāraclito gras agat: sic tibi & ipsi placet p oib9 q tibi sp suffic ad oia: p quē nobis tāta fecisti alleluia. Et gloriosissimā mre3 scissimā scā3 Mariā sp uirginē: btm Michaelē: Gabrielē: & Raphaelē: & oēs choros btorum spūu3 seraphin: cherubin: & thronorum: dñationū: pncipatuū: & ptātū: uirtutū: angelorum: archāgelorum: btm Ioānē baptistā: Ioānē euāgelistā: Petrū: Paulū: & btōs prīarchas: pphas: inocētes: aplos: & euāgelistas: discipulos: martires: & ofessores:

uirgines:btōs Heliā & Enoch:& oēs scōs q fuerunt sunt & erūt:ꝓpter tuū amorē humilr̄ depcamur:ut sic tibi placet ꝑ his tibi grās referāt sūmo uero deo eterno & uiuo cum filio tuo charissimo dn̄o nr̄o Iesu xp̄o cū spū scō paraclito in scl'a scloꝝ amē alleluia. Et dn̄o deo tibi uniuersos ītra ecclesiā catholicā & apl'icā seruire uolentes:& oēs ecclesiasticos ordines:sacerdotes: diaconos:subdiaconos:acolitos: exorcistas: lectores: ostiarios: & oēs clericos: uniuersos religiosos & uniuersas religiosas:oēs pueros & paruulas & paruulos: paupes & egenos:reges & p̄ncipes:laboratores agricolas:seruos & dn̄os:oēs uirgines & ꝯtinētes: maritas:laicos masculos & feminas:oēs īfantes:adolescētes:iuuenes:& senes: sanos & īfirmos: oēs pusillos & magnos:& oēs hoīes ubiqꝫ terrarū:q sunt & erūt: humilr̄ recōmēdam⁹:rogam⁹:& supplicam⁹nos oēs frēs minores serui iutiles: ut oēs in uera fide & pn̄ia pseuerem⁹:qꝛ alr̄ nullus saluari pōt.Oēs te diligam⁹ ex toto corde:ex tota aīa: ex tota mente: ex tota uirtute & fortitudine:ex toto ītellectu & oīb⁹ uirib⁹:toto nixu: toto affectu:totis uiscerib⁹:totis desideriis & uolūtatib⁹ dn̄m deū:q totū corp⁹:& totā aīaꝫ:& totā uitā dedisti & das oīb⁹nobis.Qui nos creasti:redemisti:& sola misericordia saluabis.Qui nobis miserabilib⁹ & miseris:putridis & fetidis:īgratis & malis oīa bona fecisti & facis.Nihil aliud ergo sciam⁹:nihil alid' desideremus:nihil alid' uelim⁹:nihil alid' placeat uel delectet nos : nisi tu creator & redēptor & saluator nr̄ solus uerus de⁹:q es plenū bonū:oē bonū:totū bonū: ueruꝫ & sūmū bonū:q solus es bon⁹:pius:mitis:suauis:& dulcis:q solus es scūs:iustus:uer⁹:& rect⁹:q solus es benign⁹:inocēs:& mūdus. A quo:p quē:& in quo est oīs uenia:oīs gloria:oīs grā oīuꝫ penitētiū:oīuꝫ iustoꝝ:oīum btōꝝ in celis ꝯgaudētiū.Nihil ergo ipediat dn̄e:nihil separet:nihil interpellet qn nos oēs oī loco:oī tpe: quotidie:& ꝯtinue te diligam⁹ ueraciter & humilr̄. In corde te uerū deū teneam⁹:amem⁹:honorem⁹: adoremus:seruiam⁹:laudem⁹:bn̄dicamus:glorificem⁹:magnificem⁹:supexaltem⁹. Grās agim⁹ tibi altissimo & sūmo deo trinitati & unitati pr̄i & filio & spūi scō creatori oīuꝫ: saluatori in te credētiū & sperātiū & diligētium.Qui sine initio & sine fine:admirabilis:inuisibilis: īenarrabilis:īeffabilis:īcōprehēsibilis:īuestigabilis: bn̄dict⁹:laudabilis:gloriosus:& supexaltat⁹.sublimis excelsus:amabilis:suauis:delectabilis:& tot⁹ sup oīa d'siderabilis es in secula seculorum.Amen.

℄Laudes quas ordinauit beatus Franciscus: & dicebat eas ad omnes horas.

Anct⁹ scūs scūs dn̄s de⁹ops:q est & q erat & q uētur⁹ est.& laudem⁹ & supexaltem⁹eū in scl'a.Dign⁹ es dn̄e de⁹nr̄ accipe laudē:gloriā & honorē:& bn̄dictionē: & laudem⁹ & supexaltem⁹ eū in scl'a.Dign⁹ est agn⁹ q occisus est accipe uirtutē & diuinitatē & sapiāꝫ & fortitudinē & honorē & gloriā & bn̄dictionē: & laudem⁹ & supexaltem⁹ eū in secula.Bn̄dicam⁹ pr̄eꝫ & filiū cū scō spū:laudem⁹& supexaltem⁹eū in scl'a.Laudēt illū gloriosuꝫ celi & terra: & oīs creatura q̄ in celo est & sup terrā & subt⁹ terrā; mare: & oīa q̄ in eis sunt: & laudem⁹ & supexaltemus eū in scl'a.Gloria pr̄i & filio & spūi scto: & laudem⁹ & supexaltem⁹ eū in scl'a. Sic erat in p̄ncipio & nūc & semp & in secula seculoꝝ amen: & laudemus & super exaltemus eum in secula. Oratio.

Mnipotēs altissime & sūme de⁹:summū bonū oē bonū:totū bonū:q solus es bon⁹:tibi reddam⁹oēm laudē:oēm gloriā:oēm honorē:omnē bn̄dictionē:& oīa bona tibi referam⁹ semp.amen.

℄Oratio ad beatam uirginem Mariam.

Ancta Maria uirgo : nō est tibi similis nata in mūdo in mulierib⁹:filia & ancilla altissimi regis pr̄is celestis:mr̄ sctissima dn̄i nr̄i Iesu xp̄i: spōsa spūs sci:ora ꝑ nobis cū scō Michaele archāgelo & oīb⁹ uirtutib⁹ celoꝝ & oīb⁹scis:tuū scissimū & dilectū filiū nostrū dn̄ꝫ & magistrū.Gloria pr̄i & filio & spūi scō. Sic erat in p̄ncipio & nūc & sp & i scl'a scloꝝ amē. ℄Laus dn̄i dei altissimi:quā ꝯposuit btūs F.

V es scūs dn̄s de⁹:tu es de⁹ deoꝝ:q solus facis mirabilia. Tu es fortis: tu es magnus: tu es altissim⁹. Tu es ops: tu es pr̄ scūs rex celi & terre.tu es trin⁹ & un⁹ & de⁹ deoꝝ.Tu es bonus: omne bonum:summū bonum: dominus deus uiuus & uerus. Tu es amor charitas:tu sapiētia:tu humilitas: tu es patientia:tu es pulchritudo:tu es securitas:tu es qes:tu es gaudiū.tu es spes nostra & letitia. tu es iustitia & tēperātia. tu es fortitudo & prudentia.tu es oēs diuitie nr̄e ad sufficiētiā.tu es māsuetudo. tu es ꝓtector.tu es custos & defensor. tu es refugiū nostrū et uirtus.tu es fides spes et charitas nr̄a.tu es magna dulcedo nr̄a.tu es bonitas īfinita.magn⁹ et admirabilis dn̄s de⁹ ops pi⁹misericors et saluator.℄Illā ēt orōnē dicebat de q̄ dictū est supra ꝯformitate.iz.p̄mi libri parte z.ca.v.de orone q̄ icipit.Ops eterne etc.Silr̄ salutationē btē uirginis.s.Aue dn̄a scā.de q̄ dictū est loco pallegato. Alias laudes fec̄ btūs F.ad salutādū uirtutes q̄s hic nō pono ad uitādū ꝓlixitatē opis.Aduertēdū tn̄ qꝛ btūs F.sūma deuotiōe ferebat ad uersuꝫ. Gloria patri et filio et spūi scō:de Sic erat etc. parū curabat.Multotiēs dicēdo uespas cū frē Leone: cū diceret cāticū Magnificat:semp in quolꝫ uersu ipsi⁹ cātici dicebat. Glīa pr̄i &c̄.Et dictū uersuꝫ Glīa pr̄i dicēdo:tanta ꝯsolōne replebat̄ qꝛ uix dicēdo poterat saciari.Istū uersuꝫGlīa pr̄i &c̄.faciēdo qꝛ qdā frater laic⁹ tētat⁹ de adiscēdo: diceret: cū dixisset:statiꝫ oīs tētatio recessit. Cōposuit ēt btūs F.aliqs in uulgari laudes:& has ꝯposuit post q̄ a xp̄o certificat⁹ fuit de gloria paradisi obtinēda.Et qꝛ sol p̄ ceteris deo silat̄:naꝫ uocat̄ dn̄s Iesus sol iustitie:dictas laudes uocauit Cāticū fr̄is solis. Quas a sociis faciendo cantari corā ep̄o Assisii & ptāte Assisii: q erāt in sūma discordia adiuicē: statim ad ꝯcordiā & pacē mutuā deuenerūt.Cāticū est istud:& intitulat̄ Laus de creaturis:quā fecit btūs F.quando certificauit eum deus de regno suo.

Ltissimo oīpotēte bon signore:tue son le laude:la gloria:lo honore: & ogne bn̄dictiōe. A te solo se confano: & nullo homo e degno de nomiarte. Laudato sia dio mio signore con tute le tue

creature: specialmēte messer lo frate Sole: il q̄le glorīa & illumīa nui p lui: & ello e bello & radiāte cū grā de splēdore: de te signore porta significatiōe. Laudato sia mio signore: p suor luna & p le stelle: il q̄le in cielo le hai formate chiare e belle. Laudato sia mio signore p frate uēto & p laire & nuuolo & sereno & ognie tē po: p le q̄le dai a tute creatur̄ sostētamēto. Laudato sia mio signore p suor aq̄: la q̄le e molto utile & humele & p̄ciosa & casta. Laudato sia mio signore p frate fuo cho: p lo q̄le tu alumini la nocte: & ello e bello & iocū do & robustissimo & forte. Laudato sia mio signore p nr̄a madre terra: la q̄le ne sostēta & gouerna: & p̄duci diuersi fructi & coloriti fiori et herba.

¶ Seq̄ntē uersū fec̄ btūs F. & p̄fatis addidit: qñ corā ep̄o Assisii & potestate fecit p̄fatas laudes decantari: ut ad concordiā uenirēt: qd̄ & factū est.

¶ Laudato sia mio signore p q̄li che p̄donāo p lo tuo amore: & sostene ifirmitade & tribl̄atiōe. bti q̄li che so stegnerano in pace: che da ti altissimo serano icorōati.

¶ Istum uersū seq̄ntē apposuit btūs F. qñ sibi de die mortis sue a xp̄o reuelatū fuit dicens.

¶ Laudato sia mio signore p suor nr̄a morte corpale: da la q̄le nullo homo uiuēte puo scāpare. Guai a q̄lli che more in pc̄tō mortale. Bti q̄lli che se trouano nele toe sanctissime uolūtade: che la morte secūda nō li po ra far male. Laudate & bn̄dicete mio signore: & regratiate et seruiti a lui con grande humilitade.

¶ Fruct⁹. xii. & ɔformitas. Et in ordine. xxiiii. Iesu turba reficit. Frācifcus ministrator. Expositio p̄me partis Iesu turba reficitur.

Mniū uirtutū: & si dn̄s Ies⁹ xp̄s doctor sit & origo: ac ɔn̄r oēs sibi placere ɔprobet: p̄cipue tñ pietas & misericordia acceptabilis esse declar̄. Primo ꝙ & si deus sit eēntialr̄ iustitia & misericordia: ei⁹ tñ misericordia nobis plus appet: dicē te ps. Misericordia dn̄i plena est terra: & miseratiōes ei⁹ sup oia opa ei⁹. Eius p̄priū: ut dic̄ ecclesia: est misereri semp & parcere. Et Iohelis. z. Benign⁹ & misericors est &c̄. Et Luc. vi. Pr̄ ur̄ celestis misericors est. Scd̄o ꝙ sibi placere plurimū declarar̄. Hoc p3 attestatiōe scripture. p̄s. Diligit misericordiā & iudiciū. Prouer. zi. Facere misericordiā & iudiciū magis deo placet q̄ uictime. Osee. vi. Misericordiā uoluit & nō sacrificiū. Et Saluator dic̄. Mat. ix. Discite qd est misericordiā uolo & nō sacrificiū. Predicatiōe xp̄i. Matth. xix. Si uis p̄fect⁹ eē: uade & uēde oia & da paupibus. Et Luc. xi. Date elimosinā: & ecce oia mūda sunt uobis. Mūdi adiudicatiōe. Matth. xxv. De opib⁹ misericordie & misericordia et sola disceptabit in iudicio: misericordes btificādo et imisericordes ɔdēnādo. Iesu icarnatiōe. Apl̄s. i. Titi. 3. Apparuit benignitas et hūanitas saluatoris dei nr̄i. et sequit̄. Nō ex opibus iustitie q̄ fecim⁹ nos: s3 scd̄m suā misericordiā saluos nos fec̄. Et p̄s. lxxxiii. clamabat psalmista di. Ostēde nobis dn̄e misericordiā tuā: et salutare tuū da nob. Precū acceptatiōe. Ecc̄i. xxix. Cōclude elimosinā in sinu paupis: et ipsa orabit p̄ te. Et Isa. lviii. Frāge esuriē ti panē tuū. Et sequit̄. Tūc iuocabis: et dn̄s exaudiet. Clamabis: et dicet. Ecce adsū3: ꝙ misericors est dominus de⁹ tu⁹. Pc̄tōꝝ dimissiōe. Prouer. xv. Per misericordiā et fidē purgabunt̄ pc̄tā. Et p̄uerb. xvi. Misericordia et ueritate redimit iniq̄tas. Et Tob. iz. Elimosina purgat pc̄tā. A diaboli liberatiōe. Isa. x. Computrescet iugū. s. diaboli a facie olei. i. misericordie. Gr̄e ipetratiōe. Prouer. zi. Qui sequit̄ misericordiā et iustitiā: iueniet uitā. s. gr̄e et gloriā. Bonoꝝ multiplicatiōe. Iob misericordis: et Tobie bona multiplicauit deus: sic et Dauid. Luc. vi. dr̄. Date: et dabit̄ uob. Et p̄uer. xi. Alii diuidūt p̄pa et ditiores fiūt. Alii rapiūt nō sua: et semp in egestate sunt. Et ca. xxviii. Qui dat pauperi nō indigebit. Vidue misericordiā exhibētis Helie idria farine nō defec̄ etc̄. 3. R. 3. Gl̄ie celestis collatiōe. Talib⁹. s. misericordib⁹ dr̄ a xp̄o. Mat. xxv. Venite bn̄dicti pr̄is mei: p̄cipite regnū etc̄. Quib⁹ et aliis euidēter declar̄: ꝙ hec uirt⁹ misericordie deo acceptabilis manet. Hec ergo uirt⁹ ta3 accepta: etsi nobis in p̄nti sūme pateat: utpote ꝙ miseratiōes ei⁹ sup oia opa ei⁹: ipsa3. n. multiplr̄ hoi ɔn̄dit. Prio in creatiōe: ꝙ sola sua misericordia et pietate sic ɔdidit hoie3 ad imaginē suā: eū locādo in paradiso et oiu3 dn̄iū dādo. et sic de aliis. Scd̄o i hois p̄stratiōe. Hō pc̄tō deo inobediēdo nō est a deo punit⁹ ut diabolus: s3 ad pn̄ia3 est reseruat⁹. Tertio i gñis hūani ɔseruatiōe tpe diluuii. Noluit. n. ip̄3 destruere: s3 misericorditer p̄seruauit in Noe et suis. Quarto in Abrae et suoꝝ sp̄ali electiōe: mūdo sub tenebris et pollutionib⁹ idolōꝝ pmanēte. Quinto in filioꝝ isrl̄ ab egiptiis liberatiōe: et ɔn̄r figuralr̄ electoꝝ a diaboli ereptiōe. Sexto in hois regulatiōe dādo sua p̄cepta: et cultū quo coleret̄ ɔn̄dēdo. Septimo in ppl̄i israelitici p. xl. ānos cibatiōe: deductiōe: et ad p̄missiōis terrā itroductiōe. Octauo in hois illumiatiōe: et suoꝝ abscōditoꝝ reuelatiōe: sic p Salomonē extitit et p̄phas. Nono in pc̄tōꝝ hois punitiōe. p̄uocat⁹ de⁹ pc̄tis hominū sp misericorditer se gessit erga ip̄m: ut p3 ab exordio filioꝝ isrl̄ egressiōis ab egipto usq3 ad tpa xp̄i. Decimo xp̄i icarnatiōe: ubi exp̄ssu3 est op⁹ ineffabile diuine misericordie et sue misericordie recordationis. Vndecimo mortis p̄ pc̄tis nr̄is a xp̄o susceptiōe. Duodecimo sacroꝝ istitutiōe: qb⁹ dei misericordiā et p̄pitiationē iuenire sp si uolum⁹ possum⁹. Aliis ēt de⁹ ɔn̄dit uiis et modis: et declarat assidue. Attñ ipsa misericordia ɔn̄sa est a dn̄o Iesu nō solū in apl̄oꝝ uocatiōe a statu prauo mūdi ad statū p̄fectoꝝ: in assidua de uita sp̄uali iformatiōe: in ifirmitatū oiu3 hois sanatiōe: i sui corpis et sanguis in sacro donatione: p̄cipue tñ p3 et claruit in turbe a xp̄o cibatiōe: et ꝙ ex misericordia p̄cesserit p3: ꝙ sp Saluator ipse sic cibādo: et turbā cibare uolēdo p̄misit di. Misereor sup turbā etc̄. ut habetur. Matth. xxiiii. et. xxv. de q̄ cibationis misericordia loquit̄ p̄ma ps hui⁹ ɔformitatis dicēs. Iesu turba reficit. Xps. n. turbā bis cibauit. u3. semel q̄nq3 milia hominū de q̄nq3 panib⁹ & duob⁹ piscib⁹. ut hr̄. Matth.

xiiii.& Io.vi.Alia uice cibādo q̄tuor milia hoīuȝ de se ptē panib⁹ & paruis pisciculis. Quā turbā cibauit cor poralr̄ p̄mo ut.n.hr̄ Matth.xiiii.& Io.vi.Cū turba ml̄ta eēnt cū Iesu:nec hr̄ent qd̄ mādućarēt: ɔuocatis di/scipulis:dixit.Misereor sup turbā:q2 iam ecce triduo su stinēt me:nec hn̄t qd̄ māducēt.Et si dimisero eos ieiu nos in domū suā deficiēt in uia &c̄. ut hr̄ Matth.xiiii. &.xv.Mar.vi.&.viii.& Io.vi.ubi misericordia dn̄i ex p̄mit̄ in cibādo corpalr̄ turbā:utpote q2 fatigatos & d ficiētes ieiunio refec̄: in q̄ duplici turbe cibatiōe appa ruit ipsa dei misericordia benignitas & pietas. q2 p̄mo ocl̄os tā iteriores q̄ exteriores subleuauit:& aspexit d fectū turbe.ut hr̄ Io.vi. ubi dr̄ q2 xp̄s subleuauit ocu los:& uidit multitudinē &c̄. Et scd̄o uerbo pietatē su am deprompsit dicēs.Misereor:defectū turbe ituēdo: ɔtinere se a pietate nō ualuit:qn misereret̄. Ideo iquit misereor.i.ad miserādū moueor & iducor: & ad mise/rādū parat⁹ assisto. Sed p̄ euidētia p̄fatoɀ & seq̄ntiū sunt aliq̄ p̄notāda.Primū est q2 lȝ sit de⁹iustissim⁹:ut/pote dans unicuiqȝ scd̄m opa sua:attn̄ in p̄nti uita nō sic appet:sȝ magis misericors q̄ iust⁹.Rō.q2 effect⁹ p cipimus magis misericordie q̄ iustitie.Nullusq; hō est aut fuit aliq̄n: q misericordiā dn̄i nō sit expt⁹ uel p̄ser uādo uel liberādo eū a pc̄tō.& sic de similib⁹.Attn̄ mlti sunt q dei misericordiā nō attēdūt: nec ipaȝ se pcipe cognoscūt.de qb⁹apl̄s Ro.iii.dic̄.An ignoras hō:q̄m misericordia dei ad pniaȝ te adduc̄ & benignitas. Alii uero ipsaȝ hn̄tes agnoscūt.sic ps.dic̄.Misericordia tua dn̄e magna est sup me:& eruisti aīaȝ meā.Attn̄ gratis & igratis sp̄ h̄ misericordia oñdit:siue exn̄tib⁹in ifer/no:q2 citra ɔdignū puniunt̄:siue in paradiso: q2 dei mi sericordia sunt saluati. Sȝ qb⁹ipaȝ misericordiā libēter exhibebat:inqt euāgeliū. Quia turbis:q2 lōge distāti/bus a suis ciuitatib⁹ & locis:in deserto manētib⁹: se/q̄ntib⁹ xp̄m:ac ei⁹ doctrinā deuote & auide sitiētib⁹: p q̄ oñdit q2 mūdi ɔtēptorib⁹p elōgaitōeȝ a mūdanis: pniaȝ in deserto agētib⁹:uitā xp̄i accipiētib⁹: & his q celestia poti⁹ q̄ terrena delectāt̄ audire:dn̄s suā miseri cordiā & gr̄aȝ libēter ipartiri dignat̄: ut series docȝ e/uāgelii.dic̄.n.Cū turba multa eēt cū Iesu:utpote qnqȝ milia hoīuȝ:& alias q̄tuor milia q̄ seq̄bant̄ xp̄m:ut dic̄ Io.Vidētes signa q̄ faciebat sup his q ifirmabant̄:& p pter doctrinā:ut pȝ Matth.v.Nec hr̄ent qd māduca/rēt.Cibaria eis defecerāt pp diuturnitatē pmāsiōis cū xp̄o:qd̄ factū est:ut dn̄i pietas in subueniēdo:& potē tia in mistrādo resferaret̄.Dn̄s.n.tpe Helie ob pcccata Achab misit famē ualidā in terra:& tn̄ Helie p̄mo per coruū:demū p mulierē uiduā puidit.Huic ergo turbe cib⁹ defec̄:sȝ q2 oculi dn̄i sup iustos:ut eruat a morte: inqt ps.aīas eoɀ:ut alat eos i fame:qd egit ut submi/nistraret qd̄ dficit:inqt euāgeliū. Couocatis discipl̄is. Discipl̄os ɔuocat ut qd actur⁹sit uideāt.Eius.n.testes p̄ordinati a deo erāt. Discipulos aduocat: nō ut petat subsidiū:sȝ ut oñdat pietatis p̄cordiū:ait(inqt euāge/liū)eis.Misereor sup turbā. Ecce affect⁹ misericordie & pietatis.O dn̄e Iesu cū sis imēsa misericordia & cle mētia: ac tua ifinita misericordia pp n̄raȝ salutē docen dā & p̄ficiēdā icarnat⁹es:scūs n̄r frater:caro:amic⁹:& socius:hinc est q2 si te uerbo corde offendam⁹ assidue & ope:in ira tua quā meremur ɔtinere nō ualēs miseri cordias tuas: inquis piissime dn̄e.Misereor sup turbā. Ad hoc dn̄e de celo ad n̄ra ifima descēdisti:ut misere/aris n̄ri. Et q2 id qd̄ es dn̄e abscōdere nō uales timēti bus te:qa pi⁹ & misericors es ais.Misereor sup turbā. Que dn̄e est h̄ turba:cui⁹ misereri uis:nisi turba pc̄tō rū:quos ad pniaȝ uocare:te teste:uenisti.Hec turba st̄ fideles tui:quoɀ assidue misereri dignaris: qbus assi/due tue misericordie pceptōe loq̄ris:Misereor sup tur bā p̄clamādo.fideles tui dn̄e:qb⁹ ɔtinue sinū tue mi/sericordie apis:ut nullus sit q se abscōdere possit a tuo calore:tue misericordie effect⁹ pcipiūt.Prio in gr̄e lar gitiōe:p̄ueniēdo:adiuuādo:ɔcomitādo: & cōsumādo: ad finē debitū opa pducēdo.Scd̄o in tua ad ipsos ma nifestatiōe:q̄ fit bn̄ficiis assiduis:iternis illumiatiōib⁹: ispiratiōib⁹:& donoɀ sp̄us sc̄i ifusiōib⁹.Tertio in seq̄ strātiōe a pc̄tis:liberādo & p̄seruādo:& a mūdo p ipsi us abdicationē:& affect⁹ remotionē. Quarto in supa tiōe tētationū:a diabolo:carne:& mūdo imissarū.Qui to in p̄tectiōe sollicita:subueniēdo:fouēdo:regēdo:& gubernādo.Sexto in imissiōe ɔsol̄onū: in afflictionib⁹ & dolorib⁹ uite p̄ntis.Septimo in cōdescēsione petita largiēdo. Octauo i aduocatiōe ad sui seruitiū & famu latū.Nono in fidētie ɔceptiōe accedēdi ad ip̄m in tpe oportuno.Decimo in hostis ifernalis malitie dep̄ssiōe qa nō pmittit ip̄m tētare nos supra id qd̄ possum⁹: & fac̄ cū tētatiōe p̄uētū.Vndecimo in acceptatiōe ipsoɀ in filios & amicos.Duodecimo in preparatiōe celestis gl̄ie.Que idesinēter cū pcipiāt: tu p̄clamare dn̄e Iesu uales & dicere.Misereor.i. effectu ostēdo me misereri continue sup turbā.Misereris oīuȝ dn̄e:q̄m oīa potes. Sap.xi. ¶ Sȝ cur dn̄e in sp̄ali de qbusdā & quorūdā mi sereris:inqs:qa triduo sustinēt me nec hn̄t qd̄ mandu cēt:Quasi dicat dn̄s:misericordiā meā p̄cipue ɔsequū tur q triduo me sustinēt.uȝ.in initio:medio:& fine:inci piētes:p̄ficiētes:& p̄seuerātes.Quia qui p̄seuerauerit usqȝ in finē salu⁹ erit.Qui sustinet me.i.icōmoda pro/pter me:eoɀ miserebor. Et uide q2 trib⁹ termis p̄bat hō uelut triduo.i.pncipio medio & fine.& tūc xp̄s mi seret̄ reficiēdo. dat dn̄s documētū q2 afflic̄tis est ɔpati endū:qa triduo eū sustinētib⁹ miseret̄.Sȝ uide isti⁹ tur be ad xp̄m deuotionē:qa lȝ corpali iedia uexaret̄:cibi tn̄ sp̄ualis uerbi dei appetitu:& xp̄i deuotiōe icōmo/da libēter sustiebat.nec mirū qa ipse xp̄s uerba hēbat uite eterne.nec ut ipse aliq̄n locut⁹ est aliqs hō.Quia iterne sp̄uali cibo a xp̄o reficiebat̄ sue.s.doctrie:de cor porali cibo parū curabat: nec imerito:qa p̄fecto ma/ior est refectio mētis q̄ uētris.Magdalena oīuȝ terre/norū oblita stabat ad pedes Iesu: ut audiret uerbū ei⁹ Btā Tecla tota die stabat sine cibo & imobilis:ut uer bū dei ab ore bti Pauli audiret.Sȝ cur dn̄e hui⁹ turbe tāta miseratōe moueris:inqs.Quia triduo sustinēt me nihil māducādo.Et si eos dimisero ieiunos: deficiēt in uia &c̄.Et h̄ scd̄o pȝ q2 multi trib⁹dieb⁹steterāt ieiuni nihil comedēdo:sed refecti erāt solo uerbo xp̄i. Quid inqs dn̄e si dimisero eos: Vis tu dn̄e dimittere:quē p̄ attraxit & ad te misit: Certe nō.Nā q uenit ad me nō

Triduo sustinenti b⁹ eū dn̄s miseret.

eiciã foras. Io. vi. Et nullus talez rapiet de manu mea. Quid ergo nõ dicis dimisero eos ieiunos. Nõ inqs eos deserã: sʒ si a me uocati: & a pre ulteriori grã nõ firmarent & roborarent: qꝛ hõ grã eget nõ solũ pueniẽte: sʒ & ɔcomitãte & adiuuãte: tales procul dubio deficerẽt in uia. i. in pñti stadio: q̃ est uia pueniẽdi ad uitã. Dat ergo eis panẽ ut uidebit sue grẽ: quo a ieiunio refocillati opa possint exercere ad uitã pmerẽdã eternã. Dic ergo, si dimisero eos ieiunos deficiẽt in uia. Rõ. qꝛ sufficientia nr̃a: teste aplo: ex deo est. Et ipse dic. Sine me nihil potestis facere: qre nece est in uia pñtis uite deficere: quos xp̃s suo auxilio dimittit ieiunos. Et qd dñe pãdis ulteri⁹? certe inqs. Quidã eoꝝ de lõge uenerũt. sedcũdũ lr̃az nota deuotionẽ & auiditatẽ audiẽdi uerbuz dei. Nõ itercludit eos locoꝝ distãtia: aut uie lõgitudo qn ad audiẽtiã uerbi dei pgãt. Arguẽtes iudeos q ipm in pñtia hẽbant: & audire nolebãt. Spũalr uide qꝛ dñs nõ solũ de ppe. i. in statu grẽ ad se trahit grãz amplio rẽ ifundẽdo: sʒ a lõge. i. pctõres: ut ipsoꝝ misereat: ipo dicẽte: qꝛ nõ ueni uocare iustos: sʒ pctõres ad pniam. Matt. ix. ɔdonãs ex hi ɔsidẽtiã pctõrib⁹ oibus lõge ab ipso manẽtib⁹: eoꝝ miserẽdi. pp qd sup taliũ turbã dicit misereor. Sed pctõr in pñti stadio nõ dʒ differre ad xp̃m accedere: tũ qa icert⁹ de uita: tũ qa xp̃s misereri & idulgere sp astat parat⁹: & suã misericordiã ppe & lõge statib⁹ ipartiri. sequit. Rñderũt ei discipuli sui. Vñ istos poterit qs saturare panib⁹ in hac solitudine? Ex hac aploꝝ rñsiõe euidẽter dat itelligi qꝛ añ sp̃us sci in sufflationẽ. Io. zi. & missionẽ. Act. z. sci apli de xp̃o uerã fidẽ nõ habuerũt. Cũ. n. tot & tãta de xp̃o uidissent credere debebãt qꝛ ipse. iuxta dictũ Greg. posset tales alere in fame: q totũ mũdũ sua puidẽtia pascit. Vñ si fideles fuissent: dicer debebãt dño. Tu q oia scis & uales facile potes ẽt in ciuitate & in solitudine & ubiqʒ pascere nõ solũ hãc turbã: sed & totũ mũdũ: qui filios isrl p. xl. ãnos in deserto pauisti: & carnes ad comedendũ eis dedisti nõ una die: sʒ p mẽsez. Nũeri. xi. Tue sapiẽtie oia regẽti & gubernãti dimittim⁹ cibationẽ taliũ pagẽdã & pficiẽdã. Sʒ qd mirũ si apli hesitãt in cibatiõe turbe in solitudine: cũ Moises sic hesitauerit: ut hr Nũeri. xi. Nã sibi res itolerãda uisa ẽ. Prefata xp̃s aplis dixerat: ut oñderet ɔpassiõis affectũ: & nõ ut peteret ab eis de subuẽtiõe ɔsiliũ uel remediũ. ut. n. dicit Io. ca. vi. Ipse. n. sciebat qd eẽt factur⁹. Et seqtur. Et iterrogabat eos: quot panes hẽtis &c. Hec iterrogatio nõ ad ignorãtiã ptinet: sʒ ut eoꝝ rñsionis ɔfessiõe magnitudo decler miraculi futuri. Et qa bis dñs turbã cibare dignat⁹ est: pma uice rñderũt qꝛ hẽbãt qnqʒ panes & duos pisces. Io. dicẽte ca. vi. qꝛ puer qdã hos qnqʒ panes hẽbat & duos pisces: scdã uice qꝛ hẽbãt septẽ panes. De pfatis pãib⁹ sua ifinita potẽtia pauit bis turbã. Sʒ aduerte qꝛ uolẽdo turbã reficere in pma uice fec eos sedere sup fenũ uiride: ut dic Mar. scdã uice sup terrã: ut det itelligere qꝛ q uult a dño refici: dʒ se ɔsiderare eẽ ut fenũ: & q̃uis uiride: tñ pp breuẽ uitã quã in pñti hʒ: in breui exiccãdũ. i. p mortẽ: qre sp se dʒ cogitare moriturũ. Memoria mortis a pctõ cohibʒ: ut dicit scriptura. Dʒ sedere sup terrã. i. se terrã eẽ: qre nõ superbire: sʒ humilr in oib⁹ se hr̃e. Esuriẽtes & humiles: teste Maria: de⁹ replet bonis: diuites aũt & supbos dimittit inanes. Ex pte turbe describit spãlis sessio: sʒ ex pte xp̃i addit exẽplaris imitatio: & hi in graꝝ actiõe. uñ subdit in euãgelio. qꝛ accipiens panes in manibus: grãs agẽs fregit &c. Et alibi dr qꝛ respexit celũ: & gratias agẽs fregit &c. Dans documẽtũ qꝛ facies nr̃e assidue sunt attollẽde ad celũ p celestiũ ispectionẽ: & deo regratiãdũ p bñficioꝝ ipẽsiõe. Fractis panib⁹: sequit qꝛ Iesus dabat discipulis suis ut apponerẽt: & ipsi apposuerũt turbe. Per disciplos panis dat turbe: ut miraculũ ampli⁹ appareat: & ut oñdat qꝛ ubi nobis nõ suppetit pp pctã facultas ad xp̃m accedẽdi: ad scõs ɔuertamur: qb⁹ mediãtib⁹ dñs panẽ sue misericordie nobis largiat. Dãs documẽtũ qꝛ panis uite ipse xp̃s in sacro ɔtẽt⁹ turbe nõ dat: nec dari dʒ: nisi p aplos. i. sacerdotes: quos solos sui corpis panis. s. celestis ɔstituit dispẽsatores. Et subdit qꝛ & de piscib⁹ ẽt dedit eis: & adiungit qꝛ mãducauerũt & saturati sũt. Sic ergo pʒ cibatio corpalis turbe facta a dño tã stupẽdo & claro miraculo: de quo dicebat in pma pte hui⁹ ɔformitatis. s. Iesu turba reficit. Verũ qa ois xp̃i actio potius erat spũalis q̃ corpalis: & quos corpalr reficiebat saturabat & spiritualr: uidẽdũ est amodo quõ dñs Iesus cibat spũalr: & cibauit turbã. ¶ Sʒ sciẽdũ est qꝛ in sacro eloqo moralr loqndo multiplex turba iuenit: quã dñs panib⁹ & pane uario cibat & dignat reficer. ¶ Et pma turba dr & uocat in pctõ degẽtiũ. de q̃ turba dr. Leuit. xiiii. qꝛ ẽ turba uociferãtiũ. s. sub onere pctõꝝ & dicẽtiũ. Saluuz me fac de⁹: qm itrauerũt aq̃ usqʒ ad aiaz meã. Quorũ uocib⁹ iclinat⁹ & cõmot⁹ dñs cibat hãc turbã pane lachrimarũ: ut dic ps. Et pane angustie & aq̃ tribulationis. 3. R. zo. Sʒ hic panis nõ solũ est qntuplex: sʒ septuplex: qꝛ septẽ q̃ dat de⁹ itegrãt hũc panẽ a pctõ exire cupientiũ: ut. n. hõ a pctõ ueraciter exire cupiat: & de facto faciat grã dei opus est: etsi de⁹ tales nõ cibat. i. sua grã iuuat exire nõ pñt. Ad hoc ergo qꝛ homo exeat a pctõ: qnqʒ: imo septẽ: ut septẽ panes dat & largitur. Primũ est pcti cognitio ut cognoscãt q̃ sit uile peccatũ: & hõ eo uilis sit fact⁹. Scd'm est pudor & uerecũdatio ut cognoscẽdo pcti uilitatẽ uerecũdet in ipso ut in uilissima re pmanere. Tertiũ est horror pcti & detestatio: pctm̃ ut qd imũdũ et fetidũ abhorrẽdo. Quartũ dolor & afflictio ɔsiderãdo a quo cecidit: quẽ offendit: qd icurrit pctõ. Quintũ est timor & formidatio. nisi. n. a pctõ qs exeat: penã iferni se ifligere cõminat. Dicta qnqʒ possunt eẽ qnqʒ panes: qb⁹ dicta turba saciat. Sʒ qa turba pfata nõ solũ semel a xp̃o satiat qnqʒ panib⁹ pfatis: sʒ mltotiẽs: & sic bis: & ɔnr septẽ panib⁹: addẽdo pdictis qnqʒ duo alia reqsita erũt septẽ panes: qꝛ pmũ & sextũ in ordine est lachrimatio & lachrimarũ pfluuiũ septimũ cordis humiliatio: q̃ oia fuerũt in Magdalena. put pʒ Luc. vii. qb⁹ ipsaz ut a peccato exiret: dño cibare cõplacuit: sʒ addidit dñs duos pisces. Prim⁹ est diuine grẽ ulterior subministratio. Secũdus diuine misericordie fiducia & attẽtio. Qua cibata & refecta: septẽ sporte: imo duodecim cophini ex pdictis supfuerũt. Verũ sic i nũero septenario nũer⁹ ɔti

Varia est turba quã xp̃s pascit

ne᷑ qnari⁹ & supadditᷣ:sic in nūero duodenario septē ꝯtinet̄.Quapp oñdēdo ꝙ xp̄s cibat septēplici pane q̄ re & qnq3:sic etsi supabūdāt duodecim cophini fragmētoꝝ merito & sporte septē.Vñ in isto passu si dr̄ ꝙ xp̄s cibat ď septē pāib⁹:q̄re & de qnq3.& si de fragmētis duodecim cophini: q̄re & septē sporte.L3.n.distincte fuerint cibatiōes: ꝙ alia fuit de qnq3 panib⁹: alia de septē: nō tñ distinctā facio in p̄nti expōnē moralē utiq3 pp ꝑplixitatē uitādā:uñ si dicā de septē panibus & duodecim cophinis uidet̄ ꝙ satis dixerim pro expōne qnq3 panū & septē sportarū collectarū.Ad ꝓpositū de panib⁹ septē & duob⁹ piscib⁹ turba p̄ma cibata a xp̄o duodecim cophini colligunt̄:ꝙ duodecim bona sp̄ualia tali quē sic cibat dñs ꝓueniūt.Primū est diuine gr̄e noua supinfusio.Scd'm est iugis ad deū de p̄catio:ut a pc̄tō cū absoluat. Tertiū est sui ipsius ob pc̄tm̄ abominatio & abnegatio. Quartū ꝯtinua de penis iferni formido.Quintū disciplinarū susceptio.Sextū est pc̄tōꝝ p ꝯfessionē reuelatio & ꝺtectio.Septimū est ad pniā3 exercendā dispositio & p̄paratio.Octauū est diuine misericordie magnitudinis declr̄atio: q̄ fit tali.Nonū est diuine dulcedinis imisse degustatio.Decimū est passiōis xp̄i efficacissime attētio.Vndecimū ad dimissionē operū diaboli feruoris imissio & cōcessio. Duodecimū in bono ꝓposito ꝯseruatio.Hec duodeci sunt duodecim cophini fragmētoꝝ: q̄ ex panib⁹ & piscib⁹ & sp̄alr̄ ex panib⁹ colligunt̄:& ꝙ in semetip̄o p̄fata qs expiᷣt si est de ista p̄ma bn̄dicta turba:quā pascit xp̄s:nō alr̄ p̄dicta duodecim declaro. ¶ Scd'a turba dr̄ penitētiū.de q̄ dicit̄ ꝙ hilaritate tota pfundit̄.z. Paral.3.ꝙ pnia cū magno gaudio d3 exerceri.Hāc turbā xp̄s cibat pane ordeaceo.de quo hr̄ Iudic̄.ix. Qui destruxit castra madian.ꝙ pnia uirtutē subuertit diaboli.Ordeū pniā3 sign̄at: qa ordeū ab extra asperū uidet̄:tñ intus suauitate replet̄.qď utiq3 est in pnia.Sed hāc pniā3 q optat recte pficere:d3 septemplici pane a xp̄o cibari:qa septem sunt ad pniā3 nec̄aria:q̄ sine xp̄i auxilio & ꝯcessiōe nō hn̄r.Et p̄mū est ut fiat discreta. Scd'm est ut fiat sincera.i.pp deū.Tertiū est ut fiat rigida quo ad uictū & uestimētū. Quartū est ut fiat feruēter & nō pusillanimiter.Quintū gaudēter: qa nō cū tristitia:s3 cū leticia.Sextū est ut fiat timore filiali & ñ seruili.Septimū est ut fiat pseuerāter.S3 p̄fatis panib⁹ iūgēdi sunt duo pisces:q̄ dant̄ a xp̄o.quorū p̄m⁹ est in loco apto pmāsio.Secūd⁹ est ut nihil qď agit:putet ꝙ sit ꝓ suo pc̄tō digna deo satisfactio.Qui ergo talib⁹ a xp̄o cibat̄: de p̄fatis duodeci cophinos recolligit fragmētorū:qa ex pnia duodecim bona opantib⁹ ipsā3 ꝓueniūt.quis ď p̄fatis pl̄a sint dicta ꝯformitate.viii.h⁹.z.libri. Prim⁹ cophin⁹ & fruct⁹ siue bonū est deo recōciliatio.p3 de niniuitis Ione.z.Scd'm bonū de manibus diaboli liberatio. Tertiu3 est angeloꝝ letificatio. Luc.xv.Quartū est imaginis reparatio.Aufer rubiginē de argēto:& egrediet̄ uas purissimū Quintū diuini furoris placatio.p3 in Achab & Manasse.Sextū est pene eternalis & tpalis dimissio.Ezech.xviii.Impi⁹si penitētiā egerit &c̄.oiu3 iniq̄tatū ei⁹ nō recordabor.Septimū est ab iferno euasio.Nisi pniā3 egeritis:oēs sit̄ pibitis.ergo p oppositu3.Octauū diuine sn̄ie reuocatio. Si pp̄ls h̄ pniā3 egerit: agā & ego pniam sup malū qď cogitaui ut facerē eis.Iere.xviii. Nonū est sp̄us sc̄i ipetratio.Act.z.Baptizet̄ &c̄.& penitemini&c̄.& recipietis sp̄m̄ sc̄m̄.Decimū est hoīs sc̄ificatio.Multi latrones pnia sc̄ificati sunt.ut p3 de abbate Mutio:Moise ethiope:Thaysi:Maria egiptiaca.& sic de aliis.Vndecimū est uirtutū.s.hūilitatis:& aliaꝝ ifusio & adeptio.Duodecimū est celi aptio.Matth.iiii.Pniā3 agite:appropinq̄bit.n.regnū celoꝝ.Sic ergo p3 ꝙ duodecim cophini: & oñr septe3 sporte fragmētoꝝ.i.donoꝝ colligunt̄ ex pane quo xp̄s cibat sp̄ualr̄ secūdā turbā pniu3. ¶ Tertia turba quā xp̄s cibat est turba icipiētiū.s.bonū agere.qa et si nō magnis pc̄tis deū offenderit:& oñr pnia nō indigeant:uolunt tñ potius dño seruire q̄ mūdo.& ista est turba intēta .i.Paral̄.vi.s.ad q̄ sunt dei pficiēda & cognoscēda:& istos pascit pane subcineritio.ď quo hr̄.iii.R.xviii.idest ꝓp̄e cōsideratiōis sue fragilitatis: qa h̄ cōsideratio sūme est nec̄aria deo uolēti seruire: q̄ a solo deo dat̄ & largit̄. Qua cōsideratiōe a dño hoī ifixa:de⁹ septēplici pane talē cibat: qa ispectiōe sui facit te dñs septē abdicare.u3. Prio mūdi diuitias.Scd'o oēm mūdi pompā.Tertio carnis delicias.Quarto mūdanas sc̄ias.Quito suā ꝓpriā uolūtatē.Sexto fac̄ amare sui ꝯtēptū. Septimo appetere oia amplecti q̄ añ abhorrebat.Hec septē uelut septem panes ab ipso pane subcineritio.i.cognitiōe ꝓp̄e fragilitatis ꝓueniūt:quo pāe h̄ tertia turba a xp̄o cibat̄.Pisces uero duo:sūt recta itētio:& a diaboli isidiis p̄seruatio.De p̄fatis panibus & piscib⁹ colligunt̄ duodecim cophini fragmētorū.Prim⁹ est a pc̄tō p̄seruatio. Scd's est occasiōis peccandi subtractio.Terti⁹ est uirtutis ad resistēdū pc̄tō collatio.Quart⁹ est affectiōis sanatio. Quint⁹ est diuine ultiōis in pc̄ti punitiōe retardatio.Sext⁹ de idulgētia obtinēda spes & certificatio.Septim⁹ est pc̄tōꝝ indulgētie cōdonatio:nō ulciscēdo nec iproperādo.Octau⁹ est corpis mūditie cōcessio.Non⁹ est cōtra hostes uigoratio.Decim⁹ est bonoꝝ p̄ntiū cōtēpt⁹. Vndecimus ad eterna anhelādi accēsio. Duodecim⁹ uite eterne obtinēde subarratio. Dicti duodecim cophini p̄nt eē duodecim qb⁹ xp̄s icitat icipiētes ad bonū.Primu3 est de⁹ ipse q̄ est sūmū bonū.ut.n.deū adipiscat̄: bonū d3 qsq3 p̄ncipalr̄ & ultimate opari.Scd'm est xp̄i cogitatio:q.ꝓ bono operādo mori uoluit.Tertiū est beate Marie & sc̄oꝝ q bonū opati sunt ispectio.Quartū est tpis p̄ntis uite breuitas.Quintū est mltoꝝ maloꝝ mūdi euasio & uitatio.s. boni opatiōe.Sextū mūdi labilitas oia deficiunt.Septimū est angeloꝝ societas: q̄ tali cōcedit in p̄nti & in futuro. Octauū diaboli prauitas: q̄ sic operādo uitat̄ & supat̄. Nonū iferni uorago q̄ declinat̄.Decimū paradisi ꝓpago q̄ adipiscit̄.Vndecimū est labor breuis.Duodecimum est uita eterna felix.

¶ Quarta turba q̄ a xp̄o pascit̄ est turba proficientiū: q̄ gradit̄ de uirtute in uirtutē. & ista est turba q̄ sequit̄ xp̄m.Io.vi.Istā turbā pascit pane quotidiano:quē petim⁹ a deo nobis quotidie dari.s.sue gr̄e singularis:qa de⁹:teste ap̄lo Phil̄.z. Opat̄ in nobis & uelle & pficere ꝓ bona uolūtate.Gr̄a ista & panis est diuinū adiu

torium ad proficiendum. Christus hanc turbaz septēplici cibat pane: quia septem modis nos adiuuare dignatur. Primo inspiratione interna. Secundo exemplorum ostensione: ostendēs per exempla sanctorū: quomodo est in bono proficiendū & prosequendum. Tertio gratie subministratiōe. Quarto scripture sancte lectione: in qua inuenitur omnis ad uirtutes profectus & ascensus. Quinto fraterna alloquutione. ipse dulcis dn̄us in suo sancto euangelio tibi pandit qualiter proficere habeas & debeas. Sexto conscientie incitatiōe. sinderesi assidue monet & ad bonum prosequendum impellit. Septimo iudicii sui cōminatione. Qui per totam diem non laborant & possunt: non accipiunt premium. Pisces uero sunt sui auxilii a nobis ex se nūquā subtractio: & assidua incitatio & exercitatio dicens. Surgite & orate &c. Quibus panibus hec turba cibata a xp̄o duodecim cophini colliguntur. Quia qui cupit in bonū proficere Xp̄m optat super omnia sequi: quē cupienti proseq se Christus in duodecim pretendit imitandum uidelicet. Primo quo ad mundi abdicationem: quia sic xp̄s nihil habuit. Matth. viii. Vulpes foueas habent & uolucres celi nidos: filius autem hominis nō habet ubi caput suuz reclinet. Secundo quo ad sui abnegationem ipso dicente. Matth. xvi. Si quis uult post me uenire: abneget semetipsum &c. Tertio quo ad carnis macerationem: quā ostēdit in sui circūcisione: progressu ad egiptum: & continua laboris tam in discurrendo q̄ predicādo assumptione. Quarto quo ad penitētie exhibitiōez. uolens eniz penitentiā predicare. Matth. iiii. p̄mo ipsaz exercuit in deserto quadraginta dieb⁹ & noctibus ieiunādo. Quinto quo ad patientie susceptionē oīa ipsum uilificantia & dicta sunt & facta: & iuxta dictū Petri. i. cap. p̄mo. Cū maledicerer nō maledicebat: cum pateret nō cōminabatur &c. Sexto quo ad exercitium & operationē. p̄s. Operatus est nostrā salutem &c. Septimo quo ad obediētie subiectionē. Fuit obediens patri matri Ioseph & crucifixoribus. Octauo quo ad humilitatis pfectionē. Phil. z. humiliauit semetipsuz: & quātū & quomodo? exinaniuit semetipsum &c. Nono quo ad uirtutum induitionem & perceptionē. Ipse est dn̄us uirtutū. In uita eius relucet: paupertas: temperantia: prudētia: iusticia: fortitudo: puritas & sic de aliis uirtutibus. unde per eminentiā dr̄ a psal. dn̄us uirtutū. Decimo quo ad orōnē. teste euāgelio dimittebat turbas: & ibat ad orandū in desertum locū: & pernoctabat in orationibus. Vndecimo quo ad totalē sui mortificationē. Sicut ip̄e per passionez fuit totalr̄ in corpore extinctus: sic talis moriat̄ totalr̄ mundo: & xp̄o cum apostolo Paulo uiuat. Duodecimo quo ad celestiū meditationem. Iesus quotidie docebat apostolos de regno dei. Hec sunt illa in q̄bus cupiens ad profectum spiritus peruenire: debet xp̄m conari prosequi: in quib⁹ uita xp̄i summarie consistit. Quia ergo ex prefatis septez homo incitatur ad proficiendū in bonū: xp̄us se eidem ostēdit bonum haberi: & ad ipsum proficere habito ipso xp̄o per imitationem: q̄ sine me inq̄t. Io. xv. nihil potestis facere. Quibus per grām xp̄i habitis: in tali proficiente reperiunt̄ prefata duodecim que uelut fragmēta panis xp̄i duodeciz cophinos colligēdos omni se exponūt. O quot & quāti cophini. i. fructus ex ista imitatione xp̄i colliguntur. Respice sanctoꝝ ipsum imitātiū uitas. Quorum omnium uirtutū dona merita & gratie: ab arbore xp̄o & uite emanarūt. ¶ Quīta turba quā pascit xp̄s est agonizantiū. i. cōtra diabolū dimicantiū: & hec est turba cui miseret̄ xp̄us que est sine pastore. Mat. x. nisi ipsam xp̄us sua pietate regeret cōtra diabolū ac defensaret. Sed hanc turbam diabolus quātū in se est pascit pane tribulatiōis & aqua āgustie potat. 3. Re. zo. Quia ipsaz multiplr̄ temptationibus quatit & uexat. Habet enim mille artes ad temptanduz. Sed duos p̄ncipes habet singulares & amicos. s. carnez & mundū: cum quibus contra bonū agere uolentes dimicat continue. Caro eniz pugnat delectationibus sensualibus: pulchritudinibus corporalibus: ociositatibus: & quandoqz aduersitatibus corporalibus. Mundus pugnat diuitiis delitiis honorib⁹ statib⁹ & sic de similibus. His duobus instrumentis. i. p̄ncipibus quasi omnes diabolus superaret & uinceret: nisi xp̄s turbā hāc agonizantium suo pane. i. auxilio & sua protectione cibaret & defenderet. Hic est panis de quo dic̄ p̄s. Panis cor hominis confirmat. Sed hic panis est septuplex: q̄ xp̄us dimicantes contra diaboluz multis uiis adiuuat: ut sic agonizantes uincant. Primum est sue gratie pre solito impensio. Hanc dedit apostolo. z. Corinth. xi. dicens. Sufficit tibi otra stimulū &c. Paule grā mea. Secundū est sue cithare pulsatio. Dauid. i. xp̄us citharā. i. suam passionē ad mentē taliū adducendo: spūm nequā expulit. ut habet̄. i. R. xviii. Tertiū est capitis serpentis contritio. Mulier. i. sensualitas siue ratio cōterere debet caput serpentis iuxta documentū dei. Gene. 3. Caput cōterit. i. superbia per ueram humilitatem. humilitate eniz diabolus uincit̄ & temptatio superat̄: prout abbas Antonius de celo accepit ut eius pandit legenda. Caput etiam serpentis conteritur si principio temptationis eius uiriliter resistatur. ut dicit Gregorius. Et p̄s. Beatus qui tenebit & allidet paruulos suos ad petram. i. Christum: ut omnem confidentiam in eum proiciat. Nam ipse est qui pugnat pro nobis. ut habetur Exo. xiiii. & Roma. viii. Si deus pro nobis: q̄s contra nos? Quartum est sue sapientie infusio & largitio. Facit enim te cognoscere diaboli insidias & laqueos. Sapientie. viii. Sapientia uincit malitiā. Sapiētia Christus diabolum superat & expellit. Mat. iiii. Quintum est diuina confortatio. Iere. zo. Dn̄us mecuz est quasi bellator fortis idcirco qui persequunt̄ me cadent & īfirmi erūt. Dn̄s dicit Iosue. caplo p̄mo. Cōfortare & esto robustus. Et sic dicit Danie. caplo. x. Sextū est refrenatio uirium demonum. Diabolus Iob uoluit ad libitum impugnare & quantū potuit: sed deus sibi hoc non concessit. p̄me Corinth. x. Fidelis est deus qui nō permittet uos temptari supra id quod potestis: sed faciet cum temptatione prouentum &c. Septimum est angelorum custoditio. psal. Angelis suis deus mandauit de te: ut custodiant te &c. Dominus misit angeluz Raphaelem ut Tobiam custodiret: & liberaret a de

Diabolus hēt duos amicos.

mone nomie Asmodeo &c. Tobie.viii.&.iiii.Re.vi. Heliseus loquens de Angelis missis ad sui custodiam: inquit puero suo. Noli timere: plures enim nobiscum sunt q̃ cum illis. Ecce his septem modis quasi septem panibus dominus adiuuare agonizantes cõtra diabolum & pascere dignatur. Addit etiaꝫ duos pisces: quorum primus est indefinens dei protectio: dicente Isa.30 Ne timeas quia ego tecuꝫ sum. Secundus est proueniens & utilitatis ex tentatione consideratio: de qua statim diceṫ in collatione ex isto pane duodeciꝫ cophinorum. Que si diligenter meditetur: subire libenter facit oẽꝫ tẽptationẽ & ferre gratulabũde. Prefatis ergo hac turba cibata a xp̃o duodecim cophini ex fragmẽtis h⁹ panis colliguntur: ꝙ duodecim bona homini ex tẽptatione & eius superatione proueniunt. Et primuꝫ est eruditiõis. Ecci.xxxiiii. Qui non temptatur pauca recognoscit. Iudicũ.3. habetur. He sunt gẽtes quas reliquit Dñus: ut in his erudiret Israelem. Secunduꝫ humiliationis. Gregorius. Dum uitia nos temptant, proficientes in nobis uirtutes humiliant. Paulo temptatio carnis data est ad humiliationem.2.Corinthio.12. Tertiũ negligẽtie & torporis expulsionis. glosa super psaľ. Proba me dñe & tempta me. Ideo dicit tempta: quia nisi temptaret negligẽtes essemus. Quartum ad uirtutẽ additionis. Sene. Multũ addicit sibi uirtus lacessita. Quintũ in bono sui conseruatiõis. Gregorius. Nisi psalmista per tribulatiões se melius seruare nosceṫ: nõ diceret. Proba me domine & tempta me. Idẽ. Cum temptamur uitiis: diuina dispensatione nobiscũ agitur: ne uirtutib⁹ quibus ꝓficimus extollamur. Apostolus dicit. ꝓme Corinth.12. Ne magnitudo reuelationum extollat me: datus est mihi stimulus carnis mee Angelus sathane &c. Sextũ uirtutis hominis notificationis. Deutro.13. Temptat nos deus noster ut palam fiat utrũ diligamus eum an nõ. Septimum populi hedificationis. Tob.2. diciṫ ꝙ hanc temptationeꝫ dominus permisit illi euenire: ut posteris daretur exemplũ patientie eius. Octauum honoratiõis. Christus dixit Antonio. Quia mirabiliter dimicasti: in toto orbe faciam te nominari. Nonum quietatiõis. Ex temptatione prouenit quies temptato: quia amplius ab illo quẽ superat nõ inquietatur, prout dicit Origenes. Decimũ securationis: & sequiṫ ex premisso. Vndecimuꝫ est dei glorificatiõis. ꝑs. Eruam te & honorificabis me. Duodecimũ est coronationis Iacobi primo. Beatus uir qui suffert temptationẽ: quoniã cum probatus fuerit accipiet coronaꝫ uite quã repromisit deus diligentibus se. Ex quo pꝫ quomodo Dñus Iesus quintam turbaꝫ cibat. ¶ Sexta turba est deuote uiuentiũ: & de hac dicitur Matth.xxi. ꝙ sternit uestimenta sua.i.omnia supponit diuine uoluntati & seruitio Christi. Hanc auteꝫ turbam Domin⁹ noster Iesus Christus pascit pane uite.i. seipso. Io.vi. Quia ipse est qui de celo panis uite descẽdit. Et hoc in sacramẽto facit sui corporis & sanguinis preciosi quottidie: in sacramẽto altaris fideles reficiendo & cibando. Et quia de hoc plene diceṫ conformitate prima tertii libri: hic succincte aliqua tangam. Hoc admirando pane & stupendo dominus cibando nos uult ꝙ in comedendo ipsuꝫ septemplici pane.i. septem considerationibus primitus cibemur & reficiamur. Prima firmissime credulitatis ut ubi dato ꝙ ratio non suppeteret: que tamẽ adest: nihilominus credatur ueraciter ipsuꝫ esse Dominicũ corpus & sanguinem suũ. Secunda ut diligenti attentione attendantur intrinseca mira hui⁹ sanctissimi panis uite: ut corpus & sanctissima anima cuꝫ Domini diuinitate credaṫ & uenereṫ: & de aliis in hoc sacramẽto contẽtis. De quibus loco iam prefato plenius diceṫ. Tertia cum omni supplici reuerentia hoc altissimũ sacramentũ ueneretur tracteṫ & sumatur. Quarta ut summo stupore attendat que in isto sacramẽto fiunt & facta sunt: ut taꝫ uilis substãtia: utpote panis insensibilis & uini: in corpus Dominicũ transeat & sanguineꝫ & sic de aliis. Et hoc totum fit pro hominis utilitate & commoditate. Quinta largitatis diuine penset magnitudinẽ & motiuum: quia nõ partem sed totum Xp̃s se nobis tradit & exhibet. Sexta ut cogitando ꝙ hic est panis Angelorum datus hominibus: cogitet quanta est disparitas inter suscipientes: utpote inter beatos & uiatores electos & peccatores: ac per sumptionẽ huiusmodi cibi: sicut par efficiṫ celestibus: sic & in aliis uelit esse conditionibus. Septima ut quãdocũqꝫ contingat ad hui⁹ cibi refectiõeꝫ adire: ꝙ hic cibus nõ trahitur in substantiam manducantis: sed manducantem potius trahit in suam copulationem & adhesioneꝫ: studeat se taliter disponi: ut merito sicut membrum uerissimum & saluberrimum: ac per omnia Christo conforme quem sumit inueniaṫ. Et sic huius cibi sumptio non ad iudicium erit & condẽnationeꝫ: sed potius ad auxilium in presenti & gratiam & in fine sumentis felicissimã consumationem. Et tali prefatis panibus diuersarum meditationum cibato duodecim cophinos Christus proponit ex sui corporis sumptione: quia duodecim fructus digne percipienti largiṫ. De quibus in his uersibus datur notitia. Inflãmat memorat sustentat roborat auget. Hostia spẽ purgat reficit uitam dat & unit. Confirmatqꝫ fideꝫ munit fomitemqꝫ remittit. De his plene uide libro.3. conformitate prima. Sic ergo patet quomodo Dñs Iesus xp̃us sextam turbam.s. deuotorum hominum pascit & cibat. ¶ Septima turba quaꝫ Dominus Iesus xp̃us pascit & cibat est turba contemplantium. Que turba uenit audire Iesum. Matth.20.s. mirabilia in contemplatione facientem: & mirabiliter ipsam pane qui de celo descendit reficientem. Sed hic contemplatiõis panis nõ datur nisi a deo & Domino nostro Iesu Christo: quia preparatiua conseruatiua: & que ipsa obtinentur a Domino deo tribuuntur. Panis iste septiformis quo Dominus hanc turbaꝫ cibat quo ad preparationem: est iste. Primus est uite actiue exercitatio: cum finis actiue dicentibus doctoribus sit uita contemplatiua. Absalon duobus annis stat in Ierusalem: & faciem regis non uidet.2.Re.xiiii. quia ꝑus in actiua debet homo stare: & demum ad hanc transire. Moises ꝑus descendẽdo peragebat que erãt populi: & deide alta Synai ad contẽplandũ deum ascendebat. Ipe idẽ ꝑus oues pascit: & demũ desertũ itrans &

montem conscendēs deum audit ad se loquentē.ut pa tet.Exo.3. Secundus panis est cordis mundatio. Aaron sancta sanctorum non intrabat: nisi prius lotus & mundus.Mat.v.dicit Saluator. Beati mundo corde quoniā ipsi deū uidebunt. Egiptiaca prauitate & macula dimissis deserta intrat Israeliticus populus: audit deū & uidet eius magnalia.Exodi q̄si per totū. Tertius panis est a consortio hominum remotio & solitudo.Helie apparet Angelus in solitudine: & ab omnibus sequestrato in monte Oreb.3.Re.zo.Cum eni secundus & tertius gradus cōtemplationis fiat in imaginatiōe & in intellectu.op3 ab omnib⁹ sensibus separatum esse.ꝓut dicit Augustin⁹ super Gene.iz.ad litteram.Quartus panis tribulatōis amplexus letificus: & cū gaudio perceptus.Stephanus in tribulatiōe posit⁹ uidit gloriā dei.Act.vii. Ioānes euāgelista i Pathmos isulā relegatus:uidit uisiōes dei. ꝓut dicit liber Apoc. Quintus panis silentii custoditio. Magdalena cōdēnata a phariseo tacet.Sic etiā interpellata a sorore apud dñm.Luce.x. Condēnata pro effusione unguenti a discipulis.Mat.xxvi.tacet:& sic peragēdo ad pedes sedet Iesu & eius uerbū audit.Treñ.3.dicit. Bonum est prestolari cū silentio salutare dei nostri.Sextus panis est mortificatio hominis. Adā dormit cū uidit mirabilia.Gene.z. Sic & Iacob cū uidet scalā cui dñus stat inixus.Genesis.xxvii.Septimus panis est sacra & indesinens orō.Luce.3. Iesu orante aperti sunt celi.Oratio.n.est eleuatio mētis in deum.ut dicit Augustinus. Sed his panibus addunt duo pisces quoꝝ primus est dei pro impēsis collaudatio.ps. Sacrificiū laudis honorificabit me: & illic iter est quo ostendā illi salutare dei.Secūdus est sub omnib⁹hūiliatio.Bernardus.Superbo oculo deus nō uidet.Qui se humiliat: ad hunc cōtemplatiōis apicem subleuat:ut pie credit in Maria matre Domini esse factū. His igit panibus & piscib⁹ reficit a xp̄o turba cōtemplantiū: quibus in apice constituta cotemplationis:& pane hoc celesti.i.celestibus concesso cibata: Dñus uult ꝙ de fragmētis huius panis duodecim cophini colligātur:ꝙ dñus ostendit tali quāta sit excellētia huius panis: ab aliis precedentibus.Panis h̄ cōtemplationis est primo melior: ꝙ deo intendit:ꝑcedentes uero sibi uel proximo. Secūdo clarior.Lya. Lippis oculis: sed Rachel.i. contemplatio facie decora.Gene.xxx. Tertio pulchrior: ꝙ facies ei⁹ decora cāticorū.z.Quarto securior ad comedēdū. omnes eni cōtēplatiōis semite sunt pacifice.Prouer.3. Quinto quietior.Maria domi sedet:sed Martha sollicita est.Luce.x.Sexto iocundior.Augustinus dicit expōnēs illud.Luce.x.Martha martha solicita es.intēta erat Martha quō pasceret dñm.Seq̄t.A Martha conuiuium dño parabat:in cuius cōuiuio iam Maria iocūdabatur.Septimo permanētior & diuturnior.Luce.x. dicit de hoc pane dñus.Maria meliorē partem elegit: que nō auferet ab ea in eternū.Octauo deuotior.Nā panis est unctionis.Maria unxit caput & pedes domini.Luce.vii.& Matth.xxvii.Nono est familiarior.Ioānes euāgelista familiarior ceteris Apostolis Xp̄o fuit: per quē Augustino teste uita ɔtemplatiua designatur. Decimo preciosior. Vnde omnia que desiderant huic nō ualent comparari. Insuper rarior:ꝙ in paucis inuenit.Vndecimo celesti similior: sicut cōtemplatiua uita uite celesti similior reperitur.Duodecimo:ꝙ panis iste optatione debet esse optabilior ut finis pre aliis: quia cuncta fieri debent ut ad hāc uitā q̄s in presenti perueniat:& demum in futuro. Ecce cophini qui ex fragmentis huius benedicti panis colligunt. Et sic p3 quō Dñs dcā3 turbā pascit.¶Octaua & ultima turba est in patria residentiū.De qua dicit Apocal.vi.Quod ipsam dinumerare nemo poterat.Sed hāc domin⁹ pascit iuxta dcm̄.ps.pane Angeloꝝ:ꝙ uita angelica omnes sancti pascunt in patria: q̄ angelis sunt similes gradu & beatitudine. Sed quia de huiusmodi pane quo nutriunt dicet libro.3.cōformitate.xxviii.quādo erit sermo de gloria xp̄i:& beati Frācisci:hic tāgā de ip̄o succincte.Iste panis quo in patria uiuitur & si sit ipsa sancta trinitas pater & filius & sp̄us sanctus: cū ipsarum personarū triū uisione fruitiōe tentiōe ac omniū optatorum & optādorū adeptione: & sic septuplex perficitur panis iste.i. beatitudo principalis in patria residentium:attamē panis ip̄e.i.actus ipse beati circa deū sibi beatifice obiectū & presentatū erit septuplex:ꝙ septem notabilibus cōditionibus ordinatus. Primo erit inexcogitabilis: quia nō pōt cogitari ut quis uideat sicuti erit deum & creatorē.Secūdo inuariabilis.i. semper erit actus circa idē obiectū: & si forte non idem omnino actus.Quia Augustin⁹ sub dubio dicit. Fortasse nō erunt ibi uolubiles cogitationes &c. Tertio incircūuelabilis:quia nulla macula obfuscabit:qn semper deus uideat:& ea que sunt de essentia sue beatitudinis. Quarto irremissibilis:quia actus ille nūquā diminuet:sed semper stabit uniformis. Quinto interminabilis:qa nūquā finiet.Sexto insaciabilis: qa nūquā satiabitur qn de⁹ semper uisus uelit a beato uideri & semper tamē uidebit. Septimo infatigabilis:quia nec in uidendo aut in fruendo erit labor aut tediū.Prefatis igit hic panis integrat. Potest etiā dici ꝙ huic benedicto pani duo pisces sunt addēdi: quia duplex est beatitudo.essentialis quā habēt nūc beati in patria residentes.Et accidētalis que consistit in pluribus extra uisionē diuinā: quā & si omniū adeptione beati nunc nō habeāt:ipsam tamē post iudicium habebunt integre & perfecte.Quo pane & piscibus satiata hec turba:habuit in celesti patria ultra prefata uelut duodecim cophinos ex prefatis resultantes: & si ad beatitudinem accidentalē potius referenda sint q̄ ad essentialem.Et sunt hec.Primū est pulchritudo.Matth.i3.Fulgebunt iusti sicut sol.Secundū est plenitudo.Rerum enim omniū abundātia perfruetur.Deutero.viii. Tertium est ualitudo.Apocal.zi. Absterget deus omnē lachrimā &c.Quartū est fortitudo.Ephe.iiii.Donec occuramus in uirū perfectū &c. Quintū est quietudo. ps.Posuit fines tuos pacem.Sextū est limpitudo.prime.Corinth.i3.Videmus nunc per speculum in enigmate:tunc autem facie ad faciem. Septimū est dignitudo. Collosēn.3. Cum Christus apparuerit uita uestra:tunc & uos apparebitis cū ipso in gloria.Octa

Panis beatorum.

uum sensuum satietas.psalmista.Satiabor cum appa-ruerit gloria tua.Nonum est uoluntatis libertas.Ha-bebit agilitatem ad exequendum & impassibilitatem ad uolendum & subtilitatem. Decimum est securitas. Sedebit ppl'us meus in multitudine pacis: in taberna culis fiducie & in reqe opulenta.Isa.32.Vndecimũ est iocunditas.Isa.xxxv. Letitia sempiterna super capita eorũ &c.Duodecimũ est perpetuitas: ꝙ regnabũt cuʒ deo in secula seculoꝝ.Ecce.12.cophini.i.12. que beati tudinẽ integrãt beatorũ nõ essentialẽ sed accidentalẽ: que plenarie habebunt post resumptionẽ corporũ. Et sic pʒ qũo hec ultima turba cibatur a Dño Iesu xp̃o. De qua cibatione: ꝙ dicet̃ conformitate.ix. tertii libri ad p̃ns dicta sufficiant. Ex p̃dictis ergo pʒ Dñi Iesu misericordia ꝙ turbam pietate & misericordia motus & corporaliter refecit & sp̃ualiter.ꝑut indicant preli-bata.Pʒ ergo qũo in ista cibatione corporali creatorẽ rerũ se ostẽdit in rerũ multiplicatione: gubernatorẽ in subuentiõe:recreatorẽ in cibatione.Ac aliqñ nõ posse deficere:q totus & total'r se dñi Iesu offert manib⁹ & ĩheret q sit bñdict⁹ in secula.Amẽ.Et sic pʒ p̃ma pars declarata.uʒ.Iesu turba reficit.

¶Expõ secũde partis.Fructus.12.& cõformitatis se-cundi libri.uʒ.Franciscus ministrator.

Audata & comẽdata in p̃-ma parte hui⁹ duodecime cõformitatis pietate ac mi sericordia Dñi Iesu xp̃i: ac ipsa tam stupẽdo miraculo demonstrata: uidelʒ tot mi lium personarũ cibatione: nunc ɔsequẽter restat uide re qũo ipse benignus Dñs noster Iesus Xp̃us in hac uirtute similẽ btũm.F.sibi reddidit & conformẽ.Circa cuius partis expõnẽ erunt duo breuiter uidẽda. Et pri mum. Quõ btũs.F. xp̃o in affectu pietatis & miseri-cordie fuit similis. Secundũ qũo in affectu largitatis fuit sibi cõformis de paucis multos cibando.¶Circa primũ sciendũ est ꝙ btũs.F.se habere ingenitam mise ricordiã & pietatẽ multipliciter ostendit.Primo ut di-cit legenda triũ socioꝝ & legenda maior parte prima. Inerat nãqʒ Francisci precordiis diuinitus indita que-daʒ ad pauperes miseratio liberalis:ut largus esset in dando cuilibet.Ad seipʒ cõuersus aliquãdo inquit.Ex quo largus es & curialis apud homines a quibus ni-hil recipis nisi fauorẽ transitoriũ & inanẽ:iustuʒ est ut ꝑpter deũ qui largissimus est in retribuẽdo:pauperi-bus sis curialis & largus.Libẽter igit̃ ex tunc uidebat pauperes tribuens eis elemosinas affluẽter. Vñ semel cum negociatiõis intentus tũmultibus pauperem pe tenteʒ elemosinã uacuũ repulisset: statim ad cor reuer sus cucurrit post ip̃m:& elemosina sibi data ꝓmisit do mino deo:ꝙ nũquã ex tũc si possibilitas affloret peten tibus ꝓ amore Dñi se negaret. Quod ꝓmissum usqʒ ad mortẽ seruare nõ destitit. Secundo pʒ misericordia beati.F.& miseratio in militis induitiõe: de qua in pri ma parte maioris legẽde habet̃:ꝙ ipse btũs.F.decen-tia que sibi de nouo p̃parauerat indumẽta: militi pau peri quẽ reperit male uestitũ pio miseratus affectu de dit:& se nudato uestiuit. Tertio pʒ ex panũ in mensa positione.Ex legẽda trium sociorũ. Nã patre absente & ipso solo cum matre remanẽte mẽsam implebat pa nibus:& cum a matre interrogaret̃ de causa: respõdit ꝙ hoc faciebat ꝑ elemosinis dãdis pauperibus: eo ꝙ proposuerat omni petenti ꝑ deo elemosinas elargiri. Quo audito mr̃ eũ diligẽs in talib⁹ tollerabat.Quar-to pʒ ex leprosorũ benefica uisitatione. Visitabat.n.in habitu seculari adhuc existẽs(ut dicit prima pars ma ioris legende)leprosorum domos:eis benefica pieta-te humilitatis & humanitatis obsequia prestãdo libe raliter elemosinas errogãdo: & cũ multo compassiõis affectu manus eorum osculãdo & ora.Quinto omniũ rerũ sibi obuenientiũ largitiõe. Vt eniʒ in octaua par te maioris legẽde dicit̃:nulli rei prorsus parcebat: nec mãtellis nec tunicis nec libris nec paramentis altaris: quin omnia hec dũ posset ut pietatis impleret officiũ indigẽtibus largiret̃. Sexto pʒ ex affectu compassiuo ad omnes miseros.ut.n. dr̃ in octaua parte maioris le gẽde: afflictis qualicũqʒ molestia corporali mira com passione & teneritudine condescendens: si quid penu rie si quid defectus in aliquo cerneret: pii cordis dul-cedine regerebat in xp̃m. Sane clementiã habebat in-genitam: quã superinfusa Xp̃i charitas duplicabat. Itaqʒ liquescebat animus eius ad paupes & ĩfirmos: & quibus nõ poterat manũ exhibebat affectũ. Septi mo pʒ ex rerũ intrãtiuʒ distributione. uolebat enim ꝙ intrãtes ordinẽ sua pauperibus errogarent dicens. Si uis xp̃i pauperibus iungi:mũdi pauperibus tua distri-bue.Et sic fecerunt fratres antiqui.ut pʒ de fratre Ber nardo de Quinta ualle. Fratre Petro Cathanii: & sic de aliis. prout dcm̃ est libro p̃mo conformitate octa-ua.Et libro isto secũdo cõformitate sexta.Vnde ut ha bet̃ in legẽda maiori parte septima. In Marchia quẽ-dam repulit ab ordinis ingressu qui sua nõ pauperib⁹ sed parentibus dederat. Octauo pʒ ex rerum sibi da-tarum procuratiõe. Multotiens nõ pro se sed pro aliis procurabat:ac que acquisierat dabat.s. pãnuʒ mantel los panem & uinũ.prout sexta cõformitate huius se-cundi libri est dcm̃. Panẽ & uinum mendicatũ ab ipso latronibus misit.prout cõformitate undecima p̃mi li-bri est dcm̃ in tractatu de ꝓuincia sancti frãcisci.No-no pʒ ex singulari dilectione ad animas xp̃i sanguine precioso redemptas. Nã ut dicit̃ in octaua parte legẽ de.Cum cerneret inquinari aliqua sorde peccati: tãta miserationis teneritudine deplorabat:ut eas quasi ma ter in Xp̃o quottidie parturiret.Et hac de causa p̃di-catores uerbi dei qui lingua & uita ad penitentiã pec catores inducerent:omni reuerẽtia honorãdos cense-bat:& eos omni benedictione accumulabat.Et ꝯpo situm peragentes sue maledictionis uinculo & totius celestis curie innodabat: ꝑut dicit octaua pars legen de maioris.Decimo pʒ ex creaturarũ uocatiõne. ut di cit octaua pars legende maioris. Cõsideratiõe quoqʒ prime originis omnium abundantiori pietate reple-tus: creaturas quantũlibet paruas fratris uel sororis

appellabat nominibus:pro eo q sciebat eas unu3 se cum habere principium. Vndecimo ex creaturaru3 irrationabilium ad ipsum amore. Nam animalia bruta uolatilia natatilia atq3 animalia imitia (prout dictum est conformitate secunda huius libri secundi. Et habetur in octaua parte legende maioris) ut ad piissimum & misericordissimum accedebant stabant & nullatenus abibāt:etiā dimissa in ppria libertate. Btūs eni.F. tante dulcedinis fuit:ut domaret ferocia domesticaret siluestria mansueta doceret: & brutoꝝ naturā homini iam lapso rebellē ad sui obediētiā iclinaret. Duodecimo ex benigna ad frēs condescēsione. ut supra patuit de fribus altero pre debilitate deficiēte altero ifirmo ex uuarū comestione sanato: & de puero q ex terrore uisiōis semianimis iacebat: ipm.n. in ulnis ut propriā ouiculam portauit ad cellā. Multa alia possent adduci de pietate bti.F. & sua misericordia: & q multa sunt tacta in pcedentib⁹ cōformitatib⁹ isti⁹ libri secūdi: iō ad pns nō repeto:q pfata satis ostēdunt qūo btūs.F. in pietatis & misericordie affectu fuit xpo similis qd erat pmū uidēdū. ¶ Vidēdū est ergo qūo in cibatione multorū meritis bti.F.a deo facta:fuit ipi dño nro Iesu xpo cōformis. Et pmū hoc ostendens est id qd habet in pncipio qrte partis legēde maioris. Nā confirmatiōe pma regule habita cum uersus uallē Spoletanam cū undeci3 sociis suis reuerteret: & iā lassati eēnt ex diuturnitate laboris:& esuriētes in quodā loco substitissent:cū omnis uia & modus eis deesset quib⁹ sibi possent puidere:statim affuit diuina puidentia. Subito.n.apparuit qdā homo afferens panē in manu:que3 pauperculis xpi dedit:subitoq3 disparuit: incognitus. uñ uenerit uel quo iret. Quod cernētes socii bti.F.magis dono liberalitatis diuine: q cibo carnis pprie sunt refecti. Secūdo id ostēdens & declarans est qñ caplm generale celebrauit in planitie Assisii apud scām Mariam de Portiūcula. ubi (ut dicit pma pars legēde maioris) l3 eēt omniū necessariorū penuria:frūmq3 multitudo ultra qnq3 milia:diuina tñ opitulāte clemētia & uictus sufficiētia affuit & salus corporalis cōcomitata ac spūalis iocunditas sup omnia affuit inter eos. Et q nō alr tangit dicta pars hoc insigne miraculū:antiqua legēda hoc refert in hūc modū. In quodā generali capitulo qd.btūs.F.apud scām Maria3 de Angelis celebrauit:congregati sunt ibi ultra qnq3 milia frūm: & sicut alibi hētur qngenti fuerūt ad pfitēdū nouitii. Cui caplo ēt affuit sanctus Dñicus pr ordinis pdicatoru3 cū septē fratrib⁹. Affuit ēt dñs Vgolinus Cardinalis:q fuit tūc ptector ordinis & postea (ut btūs.F.eidē pdixit) papa Roman⁹ uocatus dñs Gregorius nonus:q btm.F.ascripsit catalogo sanctorū. Et cum curia pape tūc esset Perusii:dictus Cardinalis studiose uenit Assisium:& omni die ueniebat ad uidendū btm.F.& qñq3 cantabat missa3: qñq3 pdicabat:& faciebat sermonem fratribus. Cū aūt ueniebat uisitare illud sanctum collegiū:& uideret illos in campo turmatim ad.lx. ad centū ad.ccc.sedentes in collocutiōe diuina:aut in oratione & lachrimis aut in exercitiis:& cū tanto silentio q nullus penitus erat rumor uel strepitus. Admirās de tanta multitudine ut castroru3 acie ordinata:cū lachrimis & magna deuotiōe dicebat. Vere castra dei sunt hec. Nō.n.audebat aliqs inter eos fabulas dicere seu truffas:sed ubicūq3 congregabant:uel orabant uel plorabant uel aliqua de salute anime loquebant. Et habebant ibi in campo loca distincta per turmas de caricis in circuitu & supra. Vnde pter hoc uocatū est capitulum illud de caricis. Lecti uero erant terra nuda uel modica palea. Ceruicalia aute3 lapides uel ligna. Propter qd erat cunctorū tanta deuotio: q ex curia Dñi pape ibi propinqua:multi comites & barones: duces & milites:Cardinales etiā cum epis & clericis personaliter: & nobiles cū popularibus concurrebant ut uiderēt tā sanctā multitudinē & humilē cōgregatione3: quā mundus de tot sanctis hoibus nūquā simul & semel habuit similem:ad uidendum ēt uenerabile caput ipsoꝝ btm.F. qui tam pulcrā predā mundo rapuerat: & tam deuotū gregē ad pascua xpi dirigebat. Cōgregatis aūt omnibus surrexit sanctus pater pastor & uenerabilis dux Frācīscus: & in feruore spūs illi btō gregi uerbū uite pposuit uoce altisona & tubali: quā sibi diuina unctio infundebat. Et istud thema proposuit. Magna pmisimus:maiora promissa sunt nobis:seruemus hec:aspiremus ad illa. Breuis uoluptas:perpetua pena: modica passio:gloria ifinita. Et super hec deuotissime predicās: hortabat oēs ad penitētiā & obediētiā scē mrī ecclesie:ad suauitatē charitatis fraterne:ad orandū p uniuerso populo dei:ad patientiā in aduersis:ad munditiā & castitatē angelicā:ad pacē & cōcordiam cū deo & hominibus: ad humilitatē & mansuetudinē cū omnibus:ad mundi contemptū: ad feruentē zelum euāgelice paupertatis:ad sollicitudinē & uigiliam sancte orōnis & diuine laudis: ad iactandū totā curā anime & corporis in pastorē bonū & nutritorem animarū nostrarū & corporū dñm Iesum xpm benedictum. Et pter hoc melius obseruandū:precipio uobis fratrib⁹ oibus hic congregatis in meritū obedientie salutaris:q nullus curam uel sollicitudinē aliquam hēat de aliqua re comestibili aut potabili: aut de aliqbus aliis necessariis corporū: Sed solū intendatis orationi & laudi dei:oēm curam proiciētes in xpm: quoniā ipsi est spūalis cura de nobis. Et ita fecerūt oēs Hylarianio ad orandū currentes. Scūs aūt Dñicus q ad hoc pñs erat:admirās de mādato qd fecerat.btūs.F. & reputans eū indiscrete pcedere:eo q pcepit in tam magna multitudine ut nullus hēret cura3 de rebus necessariis corpori:extimabat in tam magna multitudine inconueniētiā debere contingere: s3 dñs Iesus xps uolens ostendere q ipse curā gereret de tam caris ouibus & suis pauperibus singularem: statim inspirando facta est manus dñi super Perusinos Spoletanos Fulginenses Spellenses Assisinates & cunctas circū adiacentes ciuitates & castra:& ueniebant cum asinis mulis & equis oneratis pane & uino fabis & caseo & oibus bonis quibus putabant illos beatos pauperes indigere. Insuper portabant tobaleas & uasa magna & parua:& quicquid utensilium opus esset. Et beatum se putabat ille qui deuoti⁹ & attentius eis seruire pos

set: & in omnibus illi beate multitudini necessaria stu diosissime ꝓuidere. Vidisses ante illũ cetum sanctorũ milites & nobiles deuotissime seruientes. Vidisses ibi clericos & deuotos fideles more domicellorum undiq; discurrentes. Vidisses adolescẽtium floridam iuuentutem cum tanta instantia ministrantes: ut uiderentur non pauperculis fratribus sed apostolis Dñi nostri Iesu xp̄i seruientes. Que omnia cum sanctus Dominic⁹ cerneret: & diuinam prouidentiam uere ibi cognosceret: humiliter redarguens semetip̄m de iudicio idiscretionis predicto qd' fecerat: genuflectẽs.b.Frãcisco dixit hũiliter culpã suã: & ait. Vere dñs h; curã de istis scis paupculis & ego nesciebã. Vñ ex nũc ꝓmitto seruare scãm pauptatẽ euangelicã: & maledico ex parte dei oẽs frẽs de ordine meo: q in ip̄o ordine hẽre proꝑiũ ꝓsumpserint. Fuit igit.b. Dñicus ualde edificatus de fide bti.F.& de ꝓuidẽtia diuina & copia abũdãtissima oĩs rei. Nã sic sanctus uerus & sapiẽs deũ fidelissimũ aduertit in oĩbus uerbis suis. Quia sicut agri uirgulta crescere facit deus & lilia: & sicut pascit celi uolatilia: sic suis paupibus cũcta ꝓbet necessaria. In illo aũt caplo fuit dcm̃ btõ.F.ꝙ multi frẽs portabãt loricã ad carnẽ & circulos ferreos: ꝓpter qd' multi ĩfirmabãtur & ĩpediebant multi orare & aliq moriebant. Vnde ipse sicut dulcissimus & pius pr̃ ꝑcepit p obiam oĩb⁹: ꝙ qcũq; hẽret loricas & circulos ferreos in cõspectu eius deponerẽt. Et ĩuente sunt bñ qngẽte lorice: & circuli ferrei brachiorũ & uẽtris in tanta multitudine: ꝙ fecerũt unũ magnũ aceruũ. Qui oĩa fecit eos relinquere. Post hec scũs pr̃ Frãcisc⁹ docẽs & cõsolans uniuersos & instruẽs qũo de p̃nti seculo neq̃ euaderẽt: cũ bñdictione dei & sui cunctos cõsolatos remisit in diuersas mundi partes. Tertiũ demr̃ans ꝓpositũ est: de quo dicit.ix.pars legẽde maioris. Quod cum btũs.F.sexto cõuersionis sue anno desiderio martirii flagrãs: ad partes Syrie ad ꝑdicandũ fidẽ Saracenis nauẽ cõscẽdisset: uẽtis cõtrariis flantib⁹ cõpulsus est in partib⁹ Sclauonie applicare. Et cũ ibi morã aliquãdiu traxiss;: nec ĩuenire nauẽ posset tũc tẽporis trãsfretantẽ: fraudatu; se a suo desiderio sentiẽs: nautas quosdã Anconã tendẽtes ut amore dei eũ secũ ducerẽt exorauit. Verũ illis ꝓpter expẽsarũ defectũ pertinaciter recusantibus: uir dei plurimũ de dei bonitate confidẽs: nauẽ cũ socio latẽter ascẽdit. Affuit qdam a deo ut credit ꝓ paupe suo missus: q secũ necessaria uictus ferẽs: quendã timentẽ deũ de naui ad se uocatũ sic allocutus est. Hec omnia ꝓ paupibus in naui latitantib⁹ cõserua fideliter: & necessitatis tẽpore amicabilr̃ subministra. Sicq; factum est ut nautis ꝓpter uim uentorũ p dies plurimos nusquã applicare ualẽtibus: omnia ipsoꝝ cõsumarent cibaria: & sole btõ.F.elimosine collate superessent. Que cũ eẽnt pmodice tñ diuina uirtute susceperũt augumẽtum: ut dieb⁹ plurib⁹ in mari ꝓpter tẽpestatẽ cõtinuã morã trahẽtib⁹: usq; ad portũ Ancone omniũ necessitatib⁹ plenarie subuẽirẽt. Quod uidẽtes naute p beati.F.merita maris & famis pericula euasisse: deo grãs egerunt: qui se semp in suis seruis & amicis mirabile; ondit & amabilẽ. Quartũ referans ꝓpositũ est illud de quo in legẽda hẽtur antiq̃. Cũ.n.annuatim capl'm generale apud scãm Mariã de Portiũcula celebraret Assisii: cõtigit semel post capl'm gñale celebratũ: cũ fratre Monaldo q postea uidit btm̃.F. in caplo Arelatẽsi ꝑdicante btõ Antonio de titulo crucis: fratribus in aere in crucis modũ extẽsum bñdicentẽ. Cũ ergo cũ dicto fratre Monaldo remansissent ultra trigita frẽs q diuersas orbis partes adire debebãt: btũs.F.uolẽs cum eis charitatẽ facere: mãdauit ut mẽsa poneret: & mẽsa posita cũ soli tres panes in loco eẽnt iuẽti: btũs.F.eos accipiẽs in manib⁹: grãs agẽs deo incepit frãgere & fratribus dare. Qui diuina uirtute & opõne in manibus bti.F.ita excreuerũt: ꝙ de trib⁹ panib⁹ sufficiẽter oẽs frẽs prefati sunt refecti: & plura frusta panis sunt recollecta: q̃ eẽnt tres panes ꝓfati appositi. Quod miraculũ frẽs cernẽtes: in obseruãtia pauptatis & religiõis sunt feruentissime aĩati: cernentes deũ p bti.F. merita eos tam stupẽdo miraculo refecisse. Quintũ ostendẽs ꝓpositũ est id qd' hẽtur in legẽda antiqua. Nam cum btũs.F.ad burgũ sci Donini de Lõbardia de nocte cũ multis fr̃ibus peruenisset: & ad locũ frũm diuertisset ac famesceret una cũ sociis: petiit a fr̃ibus loci illi⁹ de pane sibi & sociis dari. S; cum frẽs oĩa quesissent ubi panis stare cõsueuerat: nec aliqd de pane reperissent: nec castrũ ꝙ clausum erat de nocte possent itrare: reuersi ad btm̃.F.r̃nderũt de pane nihil adesse. Quod audiẽs btũs.F.dixit ꝓfatis. Vadatis ad locum ubi panis poni consueuit: & canistrum plenum panib⁹ iuenietis. Qui precepta patris implentes: cum admiratione multa canistrum plenũ panibus inuenerunt. Et deferentes beato Francisco comedit ipse cum sociis laudans deu; & glorificans una cum ipsis. Sextum declarans propositum est id qd' btũs.F. egit in loco fontis polumbe de ꝓpe reate. ubi cũ medicũ sepe ad se uenientẽ ob ĩfirmitate; oculoꝝ iuitari fecisset a fratrib⁹: nec quippiã haberent qd' ei posset apponi diuina prouidentia seruo suo Frãcisco. ut supi⁹ dcm̃ est: ꝓsto fuit. Pluribus aliis exemplis posset deduci: qũo dñs Iesus btm̃.F.in cibatione multoꝝ miraculose sibi fecit cõformẽ sed predicta sufficiant. Sic ergo ꝓfatis apparet btm̃.F.fuisse uiscerosum pietate: ac ipsius meritis & ꝑcibus cibũ deũ misisse suis fr̃ibus: panes multiplicasse: ac panes dedisse: & cibu; ubi humana ꝓuidentia haberi nõ poterat. Sic ergo predictis apparet declaratio scd'e partis huius.iz.cõformitatis.u;.Frãciscus ministrator.

¶Fructus.i;⁹. & cõformitas & in ordine.xxv. Iesus uita spectabilis. Frãciscus operator. Expõ ꝑme partis.u;.Iesus uita spectabilis.

Esus nr̃ Saluator & Dñs cum sit lux mundi.Io.viii. dñs uirtutũ.ps.z;. Nec ei dat⁹ sp̃us ad mẽsurã.Io.i. & magr̃ uerax.Matth.z;. habitetq; in ip̄o oĩs plenitudo deitatis: ac oñr sit oĩs perfectiõis exẽplar in mõte positum.Exo.xxiiii. Hinc est ꝙ uita fuit: & est

nota totum capitulum

spectabilis misericordia uirtuosa & imitabil'. Nec q̃squã alius ab ipso sicut nec grã potior: sic nec uita fuit perfectior. Quo seqtur q̃ si in aliis uirtus aliqua uera citer fuerit utpote in sanctis: uel soluȝ apparẽter & in imagine sicuti in phylosophis: & in hominibus gentilibus & paganis: in xp̃o ut in uirtutũ pncipio & perfectionis omnis origine: omnis ornatus fuit uirtutũ & cuncta ad uirtutẽ spectãtia. Et ut clarius idipm inspiciatur uidẽdũ est. Primo de uirtutibus qbus multi homines usq; in hodiernũ diem cõmẽdant. Secundo de Dñi Iesu uirtutibus: & tunc apparebit q̃ xp̃us ut homo est dñs uirtutũ. Et pro pmi euidẽtia est aduertẽdũ q̃ de hominũ uirtutibus cõtingit loq dupl'r. Primo de homibus quos sacra scriptuta & fides catholica uirtuosos appellat. Secũdo de his quos Gentiles floruisse uirtutibus censuerunt. ¶ Quantũ ad primũ scriptura sacra diuersos de uirtutibus uarie cõmendat. Adaȝ primum patrem omniũ cõmendat de oium noticia & cognitione. Gene. z. Nomina omnibus animalibus ut ipsorum noticiaȝ habens imposuit. Abel de inocentia. Gene. iiii. q̃ inocẽter occisus. Enos de humili ad deũ supplicatione. Incepit. n iuocare nomẽ dñi. Enoch de dei amicitia. Ambulauit cum deo: & deus eum tulit. Gene. v. Noe de iustitia. Nam fuit uir iustus coraȝ domino. Gene. vi. Abraaȝ de obia. Mandato dñi de terra sua exiuit. Geñ. iz. & filiũ imolare deo uoluit. Geñ. zz. Isaac de meditatione: in agrũ ad meditãdũ exibat. Geñ. xxiiii. Iacob de solicitudine Geñ. 31. A cui⁹ oculis somn⁹ fugiebat. Ioseph de carnis cõtinentia. cõmisceri. n. cũ uxore dñi sui negauit: ipsa eũ ad hoc petẽte & cogẽte. Geñ. xxxix. Moisen de mãsuetudine. Nuñ. iz. Aaron de deuotiõe. Stans. n. inter mortuos & uiuẽtes depcatus est dñm p pplo. Nume. xvi. Phinees de zelo. Placauit. n. dñm occidẽdo pctores. Nume. xxv. Iosue de hostiũ dñi psttatiõe. Iosue. iz. Sãsonẽ de fortitudine. Iudic. xv. Dauid de humilitate. z. Re. vi. Vilior fiam plusquã fcũs sum: & ero hũilis in oculis meis &c. Salomonẽ de sapia. ut hr. 3. Re. x. uniuersa terra audire desiderabat sapiam ei⁹. Iosaphat de religione. z. Paralipo. xix. Ezechiã de dilectiõe ad deũ. Nãȝ fecit qd' placitũ est in oculis dñi. z. Paralipo. xxix. Manasen de pnia. Egit. n. pniaȝ ualde corã dño. z. Parali. 33. Iosiam de obseruãtia mandatoꝝ diuinoꝝ. ut pȝ. z. Paralip. xxiiii. Heliã de feruore. 3. Re. xix. & Ecci. xl. Fuit. n. ut facula ardẽs & zelo zelat⁹ est pro dño deo exercituũ. Heliseũ de mũdi otẽptu. Qui relictis cunctis secut⁹ est Heliã. 3. R. xix. Isaiam de dono pphie. Isa. p totũ. Ieremiã de cõpassione. ut pȝ Treñ. i. Ezechielẽ de mẽtis subleuatiõe. Ezech. i. Danielẽ de abstinentia. Dañ. pmo. Iob de patiẽtia. Iob pmo. Tobiã de misericordia. Tob. primo. Oniam de clementia. z. Machabeoꝝ. 3. Hesdram de diuine legis istructiõe. i. Hesdre. vii. Neemiã de affectione bona ad populum. Neem. p totuȝ. Iesum Syrach de prudẽti eloquentia. Ecci. p totũ. Iudã machabeũ de diuine legis defensione. i. Machabeoꝝ. 3. Multos alios sacra scriptura commendat. ut pȝ in ei⁹ librorũ serie: sed de pfatis ad presens sufficiat. ¶ Antiq gẽtiles mire de uirtutib⁹ quosdam suorũ extulerũt: & q̃ Valerius maximus de pluribus taliũ scribit cõmendando: pro pñti nr̃o negocio eius dicta referam in cõmendationeȝ multoruȝ: quos laude dignos ob uirtutes notauit. Hic illustris uir Valerius multos laudibus extollendo ob uirtutũ probitatem: pre multis infrascriptos cõmendat: uideliȝ antiquos Romanos de parsimonia & abstinẽtia. uini usus olim Romanis mulierib⁹ seu feminis ignotus fuit: ne scȝ in aliquod dedecus prolaberent'. Quia pximus a libero patre intemperantie gradus: ad inconcessam uenerem esse cõsueuit. Et subdit in alio caplo de hominibus. Fuit etiã illa simplicitas antiquoruȝ in cibo capiendo humanitatis simul & cõtinentie certissima index. Nam maximis uiris prandere & cenare in propatulo uerecundie nõ erat. rõnem subdit. Nec sane ullas epulas habebãt: quas populi oculis subicere erubescerent. Erantq; adeo continentie attenti ut frequentior apud eos pultis usus esset q̃ panis. Et subdit notabile uerbum. bone ualitudinis eorũ quasi quedaȝ mater erat frugalitas: inimica luxuriosis epulis: & aliena nimie uini abũdantie: & ab imoderato usu ueneris auersa. libro. z. de institutis antiquis. caplo. xxviii. De patientia Marcũ marcellũ. de quo. libro. iiii. rubri. de moderatione. caplo. viii. dicit. Quod cum esset cõsul Romanorum sustinuit patiẽter q̃ siculi de ipso in senatu conquererentur: ac iussos ab urbe discedere a Leuino in cõsulatu collega: remanere ut sue defensioni interessent coegit: ac sententia data a senatu contra eos in suam clientelaȝ clementer excepit. De animo grandi. Alexandrũ cõmendat magnum. de quo libro. vi. rubri. de grauiter dictis aut factis dicit. cap. iz. Quod Alexander ita nobilem uocem edidit. Dario duobus preliis uirtutẽ eius experto: atq; ideo partẽ regni tauro tenus monte: & filiã in matrimoniũ cum decies centuȝ milibus talentuȝ pollicente: cum parmenion dixisset si Alexãder esset usurũ ea conditõe: respõdit. Et ego uterer si Parmenion essem. uocẽ duabus uictoriis respõdentem: dignãq; cui tertia sicut euenit tribueret': atq; hoc quidẽ & animi magnifici & psperi stat⁹. De animi cõtinentia cõmendat Xenocratẽ phm. libro. iiii. rubrica. 3. ca. z3. Vbi ponit q̃ a Phryne nobili meretrice cũ ipso iacente: nõ potuit ad libidinẽ adduci. Que derisa a iuuenibus: inqt de homine & nõ de statua pignus posuisse. Nec a diuitiis regis Alexandri corrũpi potuit. nã legatos Alexandri cũ talentis eidem tradendis cuȝ in Achademia modico apparatu recepisset ad cenam: & postero die iterrogãtibus legatis. Cui nã annumerari pecuniaȝ ab Alexandro transmissam uellet: inqt. Non intellexistis me hesterna cena ea me nõ indigere? Ita rex phylosophi amicitiam emere uoluit: sȝ phs Regi eã uẽdere noluit. De astutia cõmendat Valerius Iuniũ Brutũ. libro. vii. rubrica. 3. de uafre dictis aut fcis. ca. 3. Qui a rege Tarqnio supbo Auũculo ne iterficeret' ut frater su⁹ & alii: obtusi se cordis eẽ simulauit: ac pfect⁹ Delphos ad Appollinẽ Pytiũ cũ Tarqni filiis: Cũ cõsulẽtib⁹ illis Apollinẽ qsnã ex ipsis regnatur⁹ uideret': & penes quẽ sũma urbis Rome ptãs futura eẽt: cũ rñdisset q̃ is qui pñ oẽs mři osculũ de

disset:Brut⁹ de īdustria lapsus in terrā:ipsamqȝ cōēm oium mrēm existimās:osculat⁹ est.Quo brutus reges expellēdo urbi libertatē ꝑmuȝ tribuit.De auctoritate comēdat Scipionē Africanū.lib.3.rubri.vii. de fiducia sui.c.3.de quo dicit. Quod cū ab eo posceret rō de qbusdā administratis:idignat⁹ fuit ꝙ ab eo exigeret q̄uis apud se hēret librū ubi totuȝ rōciniū hēbat & ait. Neqȝ puto eo malignitatis uentuȝ ut de mea inocētia q̄rēdū sit.nā cū totā africā ꝑtati nr̄e subieceriȝ:nihil ex ea qđ diceret meū ꝑter cognomē retuli. Nō ergo me punice:nō frēȝ meū asiatice gaze auarū reddiderūt: sȝ uterqȝ nr̄m iuidia magis q̄ pecūia locupletior est:& se gt̄.Quod tā cōstātē Scipiōis defensionē ppl's accepta uit:&.c.vii.de Scipione nasica dicit.Quod plebe obstrepēte iqt ipse. Tacete q̄so qrites:plus.n.ego q̄ uos quid rei publice expediat intelligo.Qua uoce oēs plene ueneratōis silētio qeuerūt.De seueritate in liberos cōmēdat.lib.v.rubr.viii.Brutū: qui dn̄atiōnē regalē a se expulsam reducētes:sūmū impiū obtinēs:cōprehensos ꝓqȝ tribunali cesos:& ad palū ligatos securi pcuti iussit. Et cōcludit.Exuit p̄rem ut consulē ageret: orbusqȝ uiuere q̄ publice uindicte deeē maluit. De Cassio idem dicit.Quod ob iusticiā filiuȝ occidi iussit. De amore ad p̄riam cōmēdat.lib.v.rubri.vi.de pietate ad p̄riam Curtiū:q ꝓ liberatiōe ciuitatis Romāe in baratrū qđ apparuerat in medio fori:se armis idutū & cuȝ equo calcarib⁹ stimulato ꝓiecit: & cōtinuo baratrum clausuȝ fuit.Comēdat ēt de hoc.lib.3.rubri.z. de fortitudine.c.z.Oratiū Coclitēȝ qui impetū etruscoꝝ se in pōte ponēdo sustinuit:et demū se in tiberim ꝑcipitādo euasit.De clemētia comēdat.lib.iiii.rubri.viii. de libalitate.c.v. Titū qntū Flaminiū q rege Macedonie Philippo ab eo supato: oēs urbes grecie q̄ sub ditiōe Philippi fuerāt:libas fecit atqȝ imunes . De ↄtinētia comēdat.lib.iiii.rubri.v. De uerecūdia.c.vii. Spurinā de tuscia:q cū sua pulchritudine & mira specie q̄ plurium illustriū femiarū oculos solicitaret: & uiris ac parentib⁹ eaꝝ se suspectū eē sentiret: oris decorē uulnerib⁹ ↄfudit:deformitatēqȝ scitatis sue fidē: q̄ formā irritamētū aliene libidis esse maluit.De sufficiētia cōmendat.lib. viii. rub.xvi. đ his q̄ cuiqȝ magnifica ↄtigert Gorgiā leōtinū q oēs in studiis l'rarū ꝑstabat:q pm⁹ ausus fuit in cōuētu poscere:q̄ de re qsqȝ uellet audire.Cui⁹ statuā de auro solido in tēplo Apollinis delphici posuerūt:cū ceteroꝝ deauratas ad id tp̄s collocasset uniuersa grecia.De ↄtēptu diuitiaꝝ.lib.vii.rubri.z. de sapiēter dcis:comēdat Byā q capta sua p̄ria : cū qlȝ onust⁹ abiret ꝑciosis reb⁹:ipse uero nihil secuȝ ex bonis suis ferret:iterrogat⁹ cur nō faceret.R̄ndit ego uero sic facio.oīa.n.mea mecum porto:& subdit. Pectore.n.illa gestabat n̄ oculis uisenda sȝ aio extimāda:q̄ domicilio mētis iclusa:nec deoꝝ:nec mortaliū māib⁹ labefactari q̄unt:& ut manētib⁹ ꝑsto sūt:ita fugiētes n̄ deserūt. De audacia comēdat popiliū.lib.vi.rubri.iiii.de grauiter dcis aut factis.c.vi. Qui missus a senatu ad Antiochū regē:ut ab egipti & Ptholōei recederet ifestatōe: & rex occurrēdo ei dexterā suā porrexisset:illi suā porrigere noluit:sȝ ambassiatā ppl'i romāi exposuit : & cū

dicēret se cū amicis allocutuꝝ:Popili⁹ idignat⁹ uirga cui isistebat denotauit circulū:dicēs Antiocho. Priusq̄ hoc circl'o excedas da r̄nsū qđ senatui p̄ferā.Cōtinuo rex affirmauit fore ne amplius de se Ptholōe⁹ q̄reret: attū demū Popili⁹ manū ei⁹ tāq̄ socii apphēdit.& cōcludit.Quātū efficax ē animi sermōisqȝ abscisa grauitas.Eodē.n.momēto sirie regnū terruit: & egipti texit. De eloqntia comēdat Demostenē.lib.viii.rubri.vii.đ studio & idustria.c.viii. Qui cū iter initia iuuēte: artis quā affectabat ꝑmā l'ram dicere nō posset: oris sui uitiū tāto studio expurgauit ut ea a nullo expssi⁹ formaret: uocē suā exileȝ exercitatiōe assidua ad matuꝝ & gratū aurib⁹ sonū pduxit.Itaqȝ alteꝝ demostenē m̄r: alterū idustria enixa ē. De fama comēdat Metellū.lib. z.rubri.v.de maiestate.nā tāte fuit fame:ꝙ &si accusat⁹ fuisset đ idebita administratiōe ꝓuincie: & cū ipe scripturā sue administratōis mōstraret in tabulis: totū cōsiliū ocl'os auertit ne uideret scripturā nec tabulas. Quare nō tm̄ i tabulis:sȝ in uita Metelli argumēta sincere administrate ꝓuicie legenda sub fide crediderunt. De fidelitate comēdat.lib.3.rubri.viii.de cōstātia.c.3. Blasiū q fidelissimus romanis fuit.nā Salapiā ciuitatē suā a penoꝝ dn̄io ereptā mira industria ipsis tradidit: Dasio socio i regimie ꝑus inimico demū romāoꝝ scō amico.De fortitudine cōmēdat.lib.3.rubr.z.mltos & ꝑcipue sceuolā:q pugnādo solus ↄtra qnqȝ milites britānicos femore uulnerat⁹:saxi pōdere cōtusus : galea iā ictib⁹ discussa:& scuto crebris foramib⁹ assumpto: duab⁹ loricis onustus ꝓfundo mari se imisit:& natādo euasit.De ꝓspitate & fortūa comēdat.lib.vi.rubri.xi. De mutatiōe moꝝ aut fortūe.c.zi. Policratē samiorū tirānū.Cui⁹ oēs conat⁹ placido excipiebāt itinere:cui uelle & posse sil' in æquo positū erāt:ānulū quē ad expiēdū fortunā in mari ꝓiecerat:statim recupauit pisce capto q eū deuorarat.Sȝ demū ab orōte Darii ꝑfecto capt⁹:i altissimo mōtis uertice:cruci ē affix⁹.De amore cōmēdat.lib.v.rubri.v.De pietate ad frēs.c.iiii.Tiberiū ipatorē:q tāto amore Drusuȝ suū germanū dilexit:ꝙ audiēs ticini ubi erat ꝙ ipse in Germāia ifirmaret:festināter alpes & rhenū trāsgressus ē:uno solo duce Antegabio ↄtēt⁹ cōite.Drusus uero audiēs germanū suū uēire:mortali ifirmitate decubās:resumptis uirib⁹ iussit legiōib⁹ cū suis isignis ueniēti fr̄i occurrere: & Impatoris honorē ei dari mandauit: eodēqȝ tpe & supme maiestati cessit:& uita excessit. De gratitudie cōmendat.lib.v.rubri.z.de gratis.c.xiiii. Mitridatē regē:q ꝓ leōico acerrimo sue salutis defensore capto nauali pugna:oēs captiuos hostiū pmutauit: sanius esse existimās ab iuisissimis circūdari:q̄ bn̄ merito gr̄am n̄ referre.De hūilitate cōmēdat.lib.iiii.rubri.i.de modēratiōe.c.i.Valeriū publicolā q post expulsionē regalis dn̄ii ab urbe fcūs Consul:totū dn̄ium regiū in se trāslatū minuit & tēpauit. Qui domos suas diruit: ꝙ excelsiore loco posite silitudinē arcis uidebāt hr̄e.Et subdit ꝙ q̄to domo iferior:tāto gl'ia supior euasit.De iudicio cōmēdat lib.vi.ru.iii.đ seueritate.ca.ultio.Cābiseȝ q iusitata seueritate usus fuit. Cuiusdā.n.mali iudicis a corpe pellē đtractā felle itēdi: i eaqȝ filiū ei⁹ iudi

caturũ ↄsedere iussit. Atroci.n.& noua pena rex bar-
bar⁹ ne qs postea corrũpi iudex poss; ꝓuidit. De iusti
tia cõmẽdat lib.vi.ru.v.ꝺ̄ iustitia ca.xiiii. Zaleucu; q
lege ↄdita ut crimĩe adulterii re⁹ utroq; ocl'o ꝑuaret:
filio ꝑdictũ crimẽ cõmittẽti ipsa; penã isligere uoluit:
s; istãtia ppl'i ut idulgere; eidẽ: sibi ꝑmo unũ ocl'; scd'o
filio alteꝝ eruit. Sic se mirabili tẽpamẽto eqtatis iter
misericordẽ p̃re; & iustũ legislatorẽ partit⁹ ẽ. De plu-
rib⁹ aliis ibidẽ Valeri⁹ põit. De liberalitate cõmẽdat
lib.iiii.rub.viii.ꝺ̄ libalitate ca. ultĩo. Giliã agrigẽtinũ:
c⁹ dom⁹ q̃si qdã munificẽtie officina uidebat. Illinc.n.
publicis usib⁹ apta monimẽta extribuebãt: illinc grata
ppl'oꝝ ocl'is spectacl'a edebãt: illinc epulaꝝ magnifici
appat⁹. & cũ ñ uniuersis ꝑuati alimẽta iopia laborãti
b⁹ dotes uirgĩb⁹ pauptate ꝑssis subsidia: detrimẽtoꝝ
ĩ cursu q̃ssatis solatia erogabãt. Hospites quoq; tũ ur
banis pẽnatib⁹: tũ ẽt rusticis tectis benignissime exce
pti uariis munerib⁹ ornati dimittebãt. Et post m'lta ꝺ̄
ei⁹ liberalitate dicta ↄcludit: qꝺ̄ Gilias possidebat: q̃si
cõe p̃rimoniũ erat. De studio cõmẽdat lib.viii.ru.vii.
ꝺ̄ studio & idustria ca.z. Catonẽ q octuagesimũ agẽs
ãnũ grecis l'r̃is erudiri uoluit: sic & latinas ia; senex di
dic. De abiectiõe mũeꝝ cõmẽdat lib.iiii.ru.iii.ꝺ̄ absti
nẽtia & ↄtinẽtia.c.vii. Marcũ curiũ q oblatũ sibi a sam
nitib⁹ aurũ respuit dicẽs. Male se locupletib⁹ ĩpare q̃
locupletẽ fieri. Et memẽtote me nec acie uinci nec pe-
cunia corrũpi posse. De patiẽtia cõmẽdat m'ltos lib.3.
ru.3.ꝺ̄ patiẽtia & sp̃al'r ca.ix. Theodorũ uirũ clarissi-
mũ: q tormẽtis diu applicit⁹ Ieronimo tyrãno ↄsentiẽ
tes ei⁹ neci noluit reuelare. De pauptatis amore ↄmẽ
dat m'ltos lib.iiii.ru.iiii. S; iter alios Valeriũ publico-
lã q tãte fuit pauptatis: & tñ ↄsul romãoꝝ: ut p̃rimõiũ
ei⁹ ꝑ exeqis ñ sufficeret. Idẽ ꝺ̄ Menenio agrippa & ꝺ̄
aliis dic. De pietate cõmẽdat lib.v.rub.i. ꝺ̄ hũanitate
ac clemẽtia. Gneũ põpeiũ magnũ q tigrani a se deuic-
to supplicãti: diadema qꝺ̄ ꝺ̄posuerat repõer̃ ĩpauit: eq̃
pulchrũ eẽ iudicãs: & uincere reges & facer̃. Et subdit
ꝙ ei⁹ pietas ihũatũ eũ eẽ ñ ꝑmisit. De ueracitate Atti
liũ regulũ q ad hostes ifestissimos cartaginẽses aň ma
luit redire idubie ab eis cruciãd⁹: q̃ sacr̃m frãgere qꝺ̄
eis dederat ꝺ̄ sua ad eos reuersiõe. De misericordia cõ
mẽdat Fabiũ maximũ lib.iiii.ru.viii. ꝺ̄ liberalitate ca.
z.q ut captiuos redimeret romãoꝝ: quos Anibal tene
bat: fũdũ unũ uẽdidit qꝺ̄ hẽbat: & eos redemit. De in
iuriarũ dimissiõe cõmẽdat a Tullio Iul'⁹ cesar: q oĩu;
recordabat̃ ꝑterq̃ iniuriarũ. De scĩa Aristoteles cõmen
dat. De morib⁹ cõmẽdat̃ Socrates: q maximã ꝑtẽ p̃hie
traxit ad mores. De multis aliis dicit idẽ Valeri⁹ libro
suo: s; ꝑfata ad p̃ns sufficiãt. Prefati ergo apud ethni-
cos & paganos sũt uirtute ↄspicui noiati: q̃re nll'o mõ
ad uirtutũ dñ; & originẽ xp̃; sũt assĩlandi. Rõ h⁹ est.
ꝙ cũ p̃res ueteris testamẽti: scĩtate ꝑcipui ipsi ñ ualẽt
ↄparari: q̃re nec dicti oĩ gr̃a destituti. Quõ p̃nt pagani
scĩs ueteris testamẽti sĩlari aut ↄparari q idola colue-
rũt nõ deũ: gl'ia; mũdi & famã totis uirib⁹ q̃rẽtes: quã
illi despexerũt: gr̃a carẽtes: q̃ illi sũt repleti: dei fidẽ ser
uãtes & mãdata q̃ illi despexerũt: & nũc ĩ gl'ia corõati
ĩ celo letãt. ꝑfati uero ĩ iferno cruciãt: q̃re ĩpoꝝ uirtu-
tẽs dici ñ p̃nt fuisse ueraciter: etsi umbrã uirtutũ hũe-
rũt. ut declarat Vgo in suo didascalion. Sic ergo xp̃m
eis quoquo mõ ↄparãdo: ẽt ꝺ̄ ĩpo loq̃ndo ut hõ ẽ: ad
iniuriã magnã eẽt ipsi⁹. S; ꝙ scĩ ueteris testamẽti fuer̃
& uirtutib⁹ adornati: & xp̃s scd'm corpulẽtã suba; car
nẽ traxit ex eis: uidẽdũ est si aliquo mõ ipsi ualẽt dño
nr̃o Iesu xp̃o ut hoĩ ↄparari: ꝙ ut deo certũ ẽ ꝙ nullo
mõ. Et certe ipsi dño Iesu xp̃o ñ sũt cõparãdi. P'rio qa
figuratũ ẽ poti⁹ figura: ipsi ãt ei⁹ figura fuerũt. sic oñ-
sũ ẽ ↄformitate.i.lib.i. Scd'o ꝙ ipsi xp̃o sp̃ũs ñ ẽ dat⁹
ad mẽsurã. Io.i. plen⁹ gr̃a: ipsi uero accepũt gr̃a; ꝑ gr̃a
.i. partẽ. Tertio qa xp̃s ẽ plen⁹ gr̃a & ueritate: de c⁹
plenitudie ipsi & nos & oẽs accepim⁹. Io.i. Quarto ꝙ
ipse caput nosq; mẽbra ei⁹. Mẽbra ãt ñ isluũt ĩ caput
s; bñ caput ĩ mẽbra. Quinto ꝙ oẽs saluamur ꝑ ip; &
ei⁹ fidẽ: ꝙ ipse sol⁹ ẽ saluator nr̃: nã & q p̃ibãt.i.q nos
ꝑcesserũt & q seq̃bãt̃ clamãt. Iesu fili Dauid: miserere
nobis. cui⁹ merito nobis dat̃ gr̃a & gl'ia. Sexto ĩ ĩpo fu
it plenitudo gr̃e: q̃ maiorẽ de⁹ ei ↄferre ñ potuit. Sep-
timo ꝙ ĩ eo gr̃a fuit creata & icreata. Octauo qa deo
ꝑ cũctis creatis sil'r acceptior fuit: & ipse sol⁹ placauit
p̃re;: reddẽdo qꝺ̄ petebat a gñe hũano: & recõciliauit
nos ĩ suo sanguie. Nono qa ipse ẽ origo uirtutũ & gr̃a
rũ. Decimo ẽ de⁹ & hõ. Quare nll's scũs q̃tũcũq; ma-
gn⁹ uirtutib⁹ eidẽ ualet ↄparari. Cui⁹.n. scĩ uita fuit: ĩ
q̃ ut ĩ uita ipsi⁹.d. nr̃i Iesu xp̃i sic appureit mũdi despe
ctio: pauptatis amor: põpaꝝ cõtẽpt⁹: fuga oĩs gl'ie: a-
mor hũiliũ ꝑsonaꝝ: hũilitas ꝓfũda: patiẽtia sũma: dile
ctio feruida: pietas uiscerosa. ibi fulget uirtutũ ornat⁹:
fortitudo ĩ corde: prudẽtia ĩ sermõe: tẽpãtia ĩ morib⁹:
iustitia ĩ opib⁹: zelus ad dei cultũ: solicitudo ĩ mãdatis
seruãdis: feruor ad aĩas: austeritas ĩ uiuẽdo: mãsuetudo
ĩ ↄuersando: clemẽtia ĩ suscipiẽdo: benignitas ĩ ↄdescẽ
dẽdo: ibi app; gratitudo ĩ obsecrãdo: scitudo ĩ ꝑficiẽdo
ueracitas ĩ ꝑdicãdo: efficacia in exhortãdo: affabilitas
ĩ ꝓferẽdo: feueritas ĩ iudicãdo: misericordia ĩ idl'gẽdo:
luciditas in cognoscendo: sapientia in precipiendo: sci
entia in predicando: bonitas in exaudiendo: liberalitas
in conferendo: circunspectio in precauendo: auctori-
tas in efficiendo: exemplaritas in uiuẽdo & moriendo:
charitas ad ꝑseq̃ntes: stabilitas ĩ patiẽdo: assiduitas in
orãdo oĩu; uirtutũ disciplina ĩ terminãdo. ex qb⁹ oĩb⁹
q̃ in uita fuere dñi Iesu ꝓut euãgelia attestãt: appet ꝙ
dñs Iesus ẽ rex & dñs uirtutũ: nec aliqs ẽ eidẽ ↄparã
dus. Sic ergo xp̃o hoĩ & deo nll's hõ põt cõparari: sic
nll's ĩ legislatorib⁹ ei sil'is repit̃. Nõ Moises: ꝙ eo ꝑfec
tior scĩa: uita: gr̃a: meritis: ppl'oꝝ directiõe: iformatõe:
& ꝓtectiõe xp̃s existit. Quare nec p̃riarcha nec ꝓp̃ha
& sic ꝺ̄ aliis iustis ĩ scriptura sacra exp̃ssis. Et a fortio
ri ei ↄparãd⁹ & eqperãd⁹ ñ est: ille spurcissim⁹ hoĩum
Maumeth saracenoꝝ caput: & ut dicũt ipsi ꝓp̃ha: qui
corpis uoluptatib⁹ ut porc⁹ dedit⁹ & subiect⁹: oĩ do-
lo plen⁹ & mẽdaciis: ñ legis diuine aut politice lator:
s; deceptor mẽdacissim⁹: in oĩb⁹ suis gestis repit̃. Oĩs
ergo hõ hũc xp̃; admiret̃: ueneret̃: & imitet̃. Oĩs cult⁹
ↄuotiõis ut deo ei ĩpẽdat̃: ꝙ ĩpe sol⁹ ẽ oĩsciẽs: oĩps: oĩs
ꝑfectiõis exẽplar: oĩs gr̃e ꝓmptuariũ & origo: oĩs ue
ritatis ꝓfessor: oĩs uite sp̃ũal' ↄcessor & corpal': oĩs ad

btitudinē obtinēdā uia & ductor: oīs btitudis obiectū cōtētiuū & bonū: oīs creature pncipiū & finis: oīs scripture alpha et o: oīuz cōfortator sustētator et uigorator: oīuz cōcordiū fideliū illūinator & cōsolator: ac toti⁹ hūane gñatiōis honor la⁹ & glīa p ifinita scl'a scl'orꝝ amē. Sic ergo p̄fatis succincte appet ꝙ dñs Iesus xp̄s p̄ cūctis p̄rib⁹: pphis: p̄triarchis: iudicib⁹: pncipib⁹: regib⁹ sacerdotib⁹: iustis: & ethnicis hoīb⁹ ē uita spectabil'. put dicebat pria ps h⁹.iz.cōformitatis di. Ies⁹ uita spectabil'. & sic p3 h⁹.iz.cōformitatis.pria ps breuiter declarata.

❡ Secūda ps.iz.cōformitatis secūdi libri. & xxv.in ordine. Franciscus operator. Expositio.

Rima pte h⁹ cōformitatis iz.decl'ata.s.Iesus uita spectabilis: cōueniēter restat elucidāda.z.ps.s.Fr̄ācisc⁹ operator.i. ꝙ b.F.fuit uitā singularis mirabil' & imitabil': ꝙ uirtuos⁹ p̄ aliis: utpote operator oīuz bonoꝝ & uirtutū. Et p isti⁹ptis dcl'atiōe duo erūt uidēda: sic uita bti F. dupl'r pōt attēdi. Primo i se. Scd'o si fiat cōparatio uite ei⁹ ad uitā alioꝝ scōꝝ & p̄cōrū. ❡ Si uita bti F. i se inspiciat & attēdat: ꝙ fuerit pfectissima: appere pōt ex plurib⁹. Et pmo ut dcm̄ ē i p̄cedētib⁹ & dicet i seq̄ntibus: & h̄ itēdit i toto p̄nti ope.uz.pbādo et decl'ando ꝙ i.xl.sp̄alib⁹ opōnib⁹ uite xp̄i: q ē caput oīs pfectionis repit cōformis: q̄re & uita bti F. pfectissima cōprobat. Scd'o oñdit h̄: qa scd'm euāgeliū: ut p̄cedētia demōstrāt: bt's ip̄e F. ad l'raz obseruauit: quo nihil ē pfecti⁹. Tertio h̄ appet si sp̄āl'r ad uitā dñi nr̄i Iesu xp̄i descēdat: cui pticul'r iuēit cōformis. Vita.n. dñi Iesu etsi lata & magna sit pfectiōe uerb̄ & exēplis: ad.iz. tñ pōt reduci.ut cōformitate.3.li.3.dicet.ut.uz.pncipiū uite ip̄i⁹ & initiū aspiciat mūdi cōtēptū & despectionē: uolucres celi nidos h̄ñt: fili⁹ hoīs ñ h̄ūit ubi caput suū reclinaret. Mat.viii. Et Frācisc⁹ in h̄ ei se cōformādo: corā ep̄o assisinate bonis p̄rnis & mūdanis renūciauit: nud⁹ remanēdo: & nihil h̄re uoluit i uita p̄nti: ut dcm̄ ē cōformitate.iiii.h⁹.ii.lib. Scd'm d' uita xp̄i respic̄ sui abnegationē & abiectionē totalē: dicēte xp̄o. Math.xvi. Si qs uult post me uenire abneget semetip̄z &c̄. Frācisc⁹ maxim⁹ abnegator sui fuit.ut.v.cōformitate h⁹.z.lib. ē cōsū.se.n.maximū p̄ctoꝝ cēsebat & tenebat. ut dic̄ vi.ps maioris legēde. Tertiū de uita xp̄i ad carnis macerationē reduci pt: d' quo supra dcm̄ ē tā de xp̄o quo ad h̄ q̄ de b.F.cōformitate.vii.h⁹.ii.lib.ubi oñsū ē btm̄ F. carnē suā domuisse & macerasse. Quartū ꝙ ostēdit uitā xp̄i & ad qd' pōt reduci: ē pnie opō & exhibitio. qd' oñdit i.xl.dierū ieiunatiōe: i fellis & aceti potatione: & i m'ltis aliis: bt's F. unā q̄dragesimā pegit: i q̄ solū medietatē uni⁹ panis comedit: & toto q̄si tpe ieiunabat.ut dic̄.ix.ps legēde maioris. Et si corp⁹ h̄ūisset sanū & ualidū: teste frē Egidio: ei⁹ pniaz austerā tot⁹ mūdus seq ñ potuiss3. Quintū oñdēs uitā xp̄i ē patiētia. hāc oñdit qa cū malediceret nō maledicebat. ut dicit apl's Petr⁹: & demū p p̄secutorib⁹ exorauit. Luc.zz. Btūs F. hāc amplex⁹ ē totis uirib⁹: cū cupet de se audire obprobria: & de laudibus tristaret: ac p̄secutionē passus a p̄re: frē carnali: a ciuib⁹: a saracenis: i oīb⁹ tñ ut surd⁹ ptrāsit. Sextū oñdēs uitā xp̄i ē opō ñ manualis: qa quo ad istā de xp̄o nihil legit: etsi credat ꝙ aliq̄ñ iuuerit Ioseph: q fuit faber lignari⁹: s3 uirtuosa: qa xp̄s nūq̄ fuit ociosus. p̄dicabat.n.discurrebat: orabt: & sic de sil'ib⁹ opib⁹: qb⁹ assidue nr̄az opabat salutē. secūdū ps. i medio terre. h̄ bt's F. egit: & manual'r opādo docēdo et ocio deditos sūme rep̄hēdēdo. Septimū qd' oñdit uitā xp̄i est h̄ūilitas: quā & ip̄se xp̄s h̄ūit: & bt's F. put cōformitate.v.h⁹.z.ē dcm̄. Octauū oñdēs uitā xp̄i ē obīa: fuit.n.obediēs m̄ri & p̄ri putatiuo Ioseph Luc.z. hāc p̄secut⁹ ē b.F. obiaz pmissaz scd'm regulā eccl'ie seruādo: uolēdo h̄re sēp guardianū: cui & i uita paruit & in morte. put dic̄ ps.vi.&.x.legēde maioris. Nonū uitā xp̄i dcl'ans ē uirtutū ornat⁹. Iesus h̄ūit fortitudinē i illatis: tēpātiā i uerbis: prudētiā i factis: & iustitiā in satisfaciēdo p nobis deo p̄ri: fidē nō h̄ūit nec spē: nisi large talia accipiēdo: qa fuit sil' uiator & cōprehēsor: s3 bn̄ h̄ūit charitatē: cū charitate sua p nob mori dignat⁹ ē. btūs F. fidē h̄ūit: qa fidelissim⁹ fuit ter ad ptes ifideliū ad ipsam fidē p̄dicādā ire uolēdo: & p ea subire martiriū. Spe3. totā.n.suā fiduciā i xp̄o posuit & h̄ūit.ut oñdit.vii.ps legēde maioris: ac frib⁹ quos mittebat iactare cogitatū suū i dño: & totā spē i ip̄o pōere suadebat. Charitatē h̄ūit. erat.n.q̄si qdā carbo ignitus diuino amore.ut dic̄.ix.ps maioris legēde. Fortitudinē h̄ūit cōtra demōes quos supauit. Prudētiā h̄ūit: qa spū pph'ico plen⁹ fuit.ut iā dcā in h̄ scd'o oñdūt.vi. cōformitate: & maioris legēde ps.xi.oñdit. Tēpātiā habuit in cibo & potu.ut.v.ps legēde maioris & in aliis oñdit. Iustitiā quo ad deū & pximū.v.&.xii.ptes legēde maioris oñdūt eū h̄ūisse. Decimū oñdēs uitā xp̄i ē orō: quā h̄ūisse xp̄3 & btm̄ F. cōformitas.xi.h⁹.z.oñdit. Vndecimū oñdēs uitā xp̄i est cōtēplatio. de q̄ tā de xp̄o q̄ de b.F. cōformitas.3.h⁹.z.lib. dcl'at exp̄sse. Duodecimū & ultimū oñdēs uitā xp̄i ē sua sacratissima passio: quā b.F. prio cōtēplādo: scd'o imitādo: terio p̄dicādo: q̄rto tādē i xp̄3 trāsfoimat⁹ passiōis stigmata i suo corpe h̄ndo sequutus ē. Sic ergo p̄fatis.iz.in qb⁹ uita xp̄i cōsistit q̄tū ad act⁹ imitatiuos: appet ꝙ uita bti F. qa p̄fata i se h̄ūit fuit uirtuosa: & merito a fidelib⁹ laudāda & imitāda. ❡ Quarto oñdit uita b.F. fuisse uirtuosa: qa seiūcta total'r morib⁹ a uita secl'ariū: q̄ cēset & pbat eē uiciosa. Q̄ āto.n.maior iuenit abscessus & elōgatio a taliū uita: tāto uita sic faciētis pfectior compbat. uñ h̄ oñdēs Saluator. Io.viii. dic̄. ꝙ ip̄e nō erat de h̄ mūdo.i.cōformis uite & morib⁹ secul'r & scd'z mūdū uiuētiū. Cū.n.bt's F. mūdū pfectissime abdicauerit p3 ꝙ oīa total'r cōtēpsit. Si.n.loq̄mur de diuitiis: pecūiā nec p se nec p iterpositā p̄sonā h̄re uoluit. Si de aliis q̄ secul'es appetūt: utpote honores: ip̄e libenter accepit uitupia. Si carnis uoluptates: ip̄e carnē domuit: & per oīa spūi subiectā p̄buit. Sciaz ip̄se h̄re noluit: nec frēs suos s3 orare put dic̄ regl'a. & sic descēdēdo ad oīa q̄ mūdani appetūt: ꝙ b.F. oppositū uoluit: p3 ꝙ ei⁹ uita fuit a scl'ariū mūdane uiuētiū elōgata: & cōn̄r uirtuosa

& scā.Quinto ondit uita bti F.pfecta:ꝗ ipse p grām dñi Iesu ē cūctis noiatissimis scis silat⁹.Si.n.xpo capi ti toti⁹ pfectiōis scd̄m ꝙ poſſe ē fuit pfecte ꝯformis & silis: ut h̄ op⁹ demōstrat: mlto forti⁹ xpi mēbris.s. scis hoib⁹ in uirtutib⁹ & pfectiōib⁹ ē ꝯformat⁹.& ut h̄ meli⁹ uideat.¶ Sciēdū ꝙ bt̄s F.silis fuit & ꝯformis p̄mo celestib⁹ spiritib⁹.s. seraphin in icēdio dilectiōis ad deū.i cui⁹signū xp̄s i specie seraph appuit ei:qn̄ ei sacra stigmata ipressit.Fuit ēt silis seraphin:nā i ipo or dine ē gloriose sublimat⁹.ut dicet lib.3.ꝯformitate.ix. Fuit silis cherubin i plenitudine sapie:quā diuinit⁹ ac cepit.sic pbatū ē solonib⁹ qōnū pfūdissimarū: & sua rū pfūditate p̄dicationū : ac iformationū q̄ sensū exce debāt hūanū.ut dicit.xi.&.xii.ps maioris legēde.Fuit scis thronis silis:ꝙ de⁹ p allis in eo reqeuit:ꝯsiderata plenitudine grē & d̄uotiōe bti F.ad xp̄3 deū.Fuit silis ptātib⁹:demōib⁹ iperādo:ad ei⁹.n.iussū abscedebāt d̄ mōes.put dcm̄ ē ꝯformitate.ix.h⁹.z.lib.Fuit silis uir tutib⁹i signis & miraculis.put ꝯformitate.i.h⁹.z.lib. ē declatū.Fuit silis dñatiōib⁹ i recta executiōe sue p̄ latiōis:subditos uerbo uita & ope iformādo. Fuit silis p̄cipatib⁹ i gn̄ali sui ordinis p̄sidētia & gubernatiōe: nā ordinē suū dū uiueret uidit mltiplr̄ dilatatū:quē sin gulari affectu & puidētia in his q̄ sūt ad deū excoluit & tenuit.Fuit silis archāgel'i cognitōe secretoꝝ dei:q̄ nō uulgabat nisi diuino istinctu & pxioꝝ salute. Fuit silis āgelis i uerbi dei nūciatiōe:eūdo p mūdū & p̄dicā do:& n̄ solū ipse sol⁹:s3 & frēs ad h̄ destinādo.ut fru ctus.x.&.xi.& ꝯformitas p̄mi libri ondūt. Sic ergo p̄ dictis succincte p3 btm̄ F.celestib⁹ spiritib⁹fuisse cō formē & sile3.¶ Scd̄o bt̄s F.fuit silis p̄riarchis et aliis scis hoib⁹.Fuit silis Ade p̄mo p̄ri omniū in creaturarū dñio.ut dcm̄ ē ꝯformitate.i.h⁹.z.li.ac i uenie de pctis suis obtētu luctu & ploratu.ut dic.3.ps legēde maio ris.Fuit silis Abel:ꝙ duo minuta q̄ hēbat: corp⁹.s. & aia3 d̄o offerre & sacrificare studuit.Fuit silis Enos:no mē dei iuocādo dū adhuc eēt sclaris: & ad uotū exau diri pmeruit.Fuit silis Enoch: uolūtatē dei agnitā sta tim pficiēdo audiēs q̄ xp̄s aplis ad p̄dicādū missis mā dat:stati oia ipleuit i se & pfec.ut dic.3.ps legēde ma ioris.Fuit silis Noe i p̄dicādo.Noe fuit p̄co iustitie.ut dic apl's Petr⁹ i cano.sua ca.z.Frācisc⁹fuit p̄co magni regis xp̄i:ut ipse pphice rn̄dit latrōib⁹.Cuius p̄conio & uerbis ꝙ n̄ erāt inania nec risu digna(ut dic.3.ps le gēde maioris)mltos ad xp̄3 ꝯuertit. Fuit silis Abrae: p̄re3 & p̄ria3 deserēdo & dimittēdo:nec locū ppriū ali qn̄ hn̄do.Fuit silis Isaac:ꝙ i tabernaclo scē mr̄is ec clesie:spōsā suā scā3 pauptatē itromisit ab aliis dereli ctā.Fuit silis Iacob:qa i dei seruitio:ut seru⁹ fidelis i uenireť a dño:assidue uigilauit.Fuit silis Ioseph:p̄nci patū egipti.i.toti⁹ corpis grā diuina possidendo.Fuit silis Moisi i deserto.i.locis desertis & ab hoiu3 coha bitatiōe elōgatis habitādo libēter. Fuit silis Aaron p ppl'o exorādo.uñ p allo aliqn̄ bt̄s F.orauit: qn a deo fuerit exaudit⁹. Fuit silis Phinees in zelo dei. legē.n. dei zelat⁹ ē:& ignē p ei⁹ assertiōe corā soldano babi lonie itrare se obtulit.Fuit silis Iosue.hostes dei demo nes supando & manucapiēdo.Fuit silis Samueli ter a

Frācisc⁹fu it similis o mnib⁹scis

dño i.S.Damiano uocat⁹de cruce.ut dic.z.ps legēde maioris.Fuit silis Dauid se p̄ oib⁹pctorē uocādo & te nēdo.Fuit silis Salomoni: tēplū.s.triplx.i.tres ecclias dedicādo & renouādo.Alios scōs p̄res cā breuitatis di mitto: qb⁹ ex p̄fatis pōt ondi: ꝙ bt̄s F.silis eis fuerit & ꝯformis.¶ Tertio fuit silis pphis:corda agnoscē do:ut diceť ꝯformitate sequti:& futura p̄uidēdo & an nūciādo. ut dcm̄ ē cōformitate.vi.h⁹.z. Et n̄ solū fuit eis silis i tali sp̄s luculētia respcū occltoꝝ: s3 ēt i uirtu tib⁹.Fuit.n.silis Helie rigidissime uiuēdo. ut dic fru ctus.vii.isti⁹.z.Fuit silis Heliseo:duplicē sp̄m pphicū possidēdo:corda ituēdo:& alia futura:ul'i agnoscēdo & signa faciēdo:& oia mūdana ꝯtēnēdo. Fuit silis Isa ie i itellect⁹ pfūditate:q̄ diuina ē idagat⁹.Fuit silis Ie remie:ppl'i pctā ac si genuiss3 eos deplarādo.ut dic.x. ps legēde maioris.Fuit silis Ezechieli:pctā ppl'i publi ce ānūciādo & redarguēdo. n̄ fuit adulator & palpās: ut dic legēde maioris ps.iz.& dcm̄ ē lib.i.ꝯformitate x.Perusinis militib⁹suā p̄dicationē ipediētib⁹p̄dixit d̄ eis uindictā i breui futurā.Hoib⁹de grecio si recidiua rēt eoꝝ uastatōe3.Gedeoni p̄bēdario quē ꝯtractū ex tēdit crucis signo: si ad uomitū rediret diuie iustitie ul tionē p̄dixit.& sic n̄ palpauit alioꝝ mala:s3 d̄texit ob correctionē.Fuit silis Danieli a uino & carnib⁹abstiē nēdo:ut dic.v.ps legēde:nisi qn̄ ibat p̄dicādo: uel qn̄ eēt grauiter ifirm⁹.Fuit ēt silis aliis pphis tā i sp̄u p phico q̄ ēt in uirtutib⁹.de qbus ptrāseo cā breuitatis. ¶ Quarto fuit silis bt̄s F.aplis p̄mo gn̄alr̄ p3. qa ipo rū uitā euāgelicā tenuit & seruauit. Scd̄o spālr̄ & par ticulr̄.s.i ipoꝝ uirtutib⁹.Fuit silis b.Petro: i amore ad xp̄3:p amorē.n.Iesus xp̄s:iugiter ut mirre fascicul⁹i tra mentis sue ubera morabať. Fuit silis b.Paulo:fidē catholicā sua & frū3 suoꝝ p̄dicatiōe inouādo.Fuit si milis b.Andree:crucē dn̄i assidue hitu:uita:p̄dicatōe: meditatiōe baiulādo.ut cōformitate.3.lib.3.diceť.Fuit silis b.Iacobo maiori:xp̄3 ut ē poſſe pseqndo & imitā do:& ei⁹calicē bibēdo.Fuit silis b.Ioāni euāgeliste:fu tura ꝯtēplādo.Fuit silis Iacobo miori:ꝯoni ui mētis i tēdēdo sp.ut h⁹ scdi cōformitate.xi.est dcm̄. Fuit silis b.Bartholōeo: dolores in suo corpe patiēter portādo. Fuit silis b.Thome: toto corde & uirib⁹ p dño Iesu mori optādo.Fuit silis b.Simoni:i penal' crucis pcep tiōe & susceptiōe:qa duob⁹ ānis crucis tormētū porta uit.Fuit silis b.Thadeo:ifideles & saracenos & preci pue soldanū ꝯstāter arguēdo. Fuit silis b.Matheo:euā geliū i suo corde portādo tenēdo & scribēdo.Fuit silis b.Philippo:signa multa faciēdo . Fuit silis b. Mathie. iz⁹.iter p̄mos frēs: & p̄m⁹ gradu & pfectiōe eē pme rēdo.Et ꝙ.iz.aplis p̄mis fuit bt̄s F.silat⁹: q̄re & aliis dñi discipulis cū hi.iz.ceteris pfectiores uirtutib⁹p̄di cent & dicāť. ¶ Quinto fuit silis bt̄s F.scis martirib⁹: & p̄cipue in martirii appetētia & desiderio. Ter .n. p palma martirii ꝯnda ad terrā infideliū iter assūpsit:etsi de⁹ip3 ad alia reseruauerit.ꝙ igiť martir desiderio:me rito martir & mēte fuit.Insup cū dicat bt̄s Aug⁹.in ser mōe bti Laurētii:ꝙ tota uita xp̄iani: si scd̄m euāgeliū uiuit:crux est atq3 martiriū: cū bt̄s F.iuxta euāgeliū p oia uixerit : seqť ꝙ noie & p̄mio martirū cēseri pōt &

dz.& sic gñalr patere pôt q sciis martirib⁹ silis fuit b. F.i pticlari nihil scribo:q eet nimis ꝓlixũ:cũ ifiniti fu erint. ¶Sexto fuit silis btis F.sciis ɔfessorib⁹:& q pci pui iter ɔfessores pres egipti noiant:iõ faciẽda ẽ aliq̃s lis & uidẽda ɔformitas iter btm̃ F.& eos. Fuit.n.btũs F.silis b.Paulo prio heremite i fuga mũdi:ipse.n. Paul⁹ p seuitia psecutõis oia relinq̃ndo:heremũ petiit. Sic btis F.fugiẽdo q̃ sũt mũdi:hitũ heremiticũ duob⁹ ãnis: ut dic legẽda triũ sociorꝝ:portauit.Antonio i plio dmo nũ & supatiõe.Btũs Antoni⁹ p aliis prib⁹ hũit cũ dia bolo certamia:& clariorẽ uictoriã.btis F.ut dcm̃ ẽ ɔfor mitate.ix.h⁹.z.manu q̃si ad manũ ɔfligẽdo cũ diabo lo:diuia gr̃a eũ uicit & supauit.Hilarioni i uite austeri tate:h sciis p aliis uixit austerissime i uestitu cubitu ci bo & potu & sic de aliis:ꝓut ei⁹narrat legẽda.Btis F. ut patuit ɔformitate.vii.h⁹.z.austerã uitã pegit. Ma chario alexãdrino i abstinẽtia. Oẽ gen⁹ abstinẽtie btis Machari⁹ exercuit.btũs F.uite fuit abstinẽtissime.qd crebro ieiunãdo cũ modici cibi & pot⁹ sũptiõe: qd fa ciebat mltiplr in ãno:ɔñdit. Quod.v.&.ix.ps legẽde maioris oñdũt.Moisi etiopi in carnis maceratiõe.h ad macerãdũ corp⁹ d nocte replẽdo uascla patrũ aq̃:p lõ gũ iter carnẽ domuit. btis F.corp⁹ ɔfectũ ieiuniis i pri meuo sue ɔuersiõis ad xp̃z:onerib⁹lapidũ ꝓ repatiõe trium ecclesiarꝝ subiciẽdo confregit.Ioãni abbati q in rupe q̃dã mõtis sol⁹ q̃nq̃ginta ãnis hitauit: & secũ nul lũ stare pmisit:etsi ad se uenietib⁹ loq̃ret de rupe:i spũ ꝓphico mltiplr claruit:& absẽtib⁹ se ɔtuẽdũ pñtauit: ut dic Ierony.q ei⁹uitã descripsit.huic.b.F.silis repit i ꝓphia:ut oñsũ ẽ mltiplr ɔformitate.vi. isti⁹.z.li. & se pñtẽ exhibẽdo absentib⁹:sic i caplo.Arelateñ.patuit: dũ de titulo crucis sacre Antoni⁹ pdicaret frib⁹: eosdẽ bñdicẽdo. Apollõio q ad lucrãdũ aias a deo ẽ direct⁹ ad loca ciuitatib⁹ ppinq̃ & uicia.btis F.nõ dispar huic scõ iuenit:quẽ de⁹ uoluit eẽ ñ i locis solitariis:sz i aliis ut deo lucraret aias:q̃s diabol⁹ conabat auferre.Pau lo simplici i obtẽtu oiuz q̃ a deo postulasset.Paul⁹ sim plex qcqd a deo poscebat obtinebat:sic & btis F.nihil a deo petiit qd nõ habuerit. Amoni i miraculis.fec.n. Amon mlta signa & uirtutes:sic & btis F.ut dic cõfor mitas.i.h⁹.z.li.Copti i ifideliũ ɔuersiõe. Copres plés gẽtiles ɔuertit ad xp̃z.& btis F.soldanũ Babilonie:etsi ipz manu ꝓpa ñ baptizauerit.ut dicet ɔformitate.ix. li.z.Cõuertit et btis F.q̃ndã dñaz saracenã:q̃ ad ihone sta dũ btm̃ F.iuitasslz:& ipz sup prũas ardẽtes stare cõ spexisslz:eiecta oi ifidelitate ɔuersa ẽ ad xp̃z cũ plurib⁹ aliis:& pfectissima fuit.Heleno i cordiũ agnitiõe.He len⁹.n.scũs.oiuz suorꝝ merita agnoscebat & demerita. & sic reuelabat eis.btis F.cordiũ mltorꝝ secreta agno uit & reuelauit.ut fructu seq̃nti dicet. Mutio fuit silis i pietate.fuit.n.abbas Muti⁹ pius:& spalr ad ifirmos. btis F.ut dcm̃ ẽ fructu & ɔformitate pcedẽti: hũit pie tatẽ igenitã tã ex dono nature q̃ gr̃e:& piissim⁹fuit oi b⁹subueniẽs.ut dcm̃ ẽ ibidẽ:& i.vii.pte hr legẽde ma ioris.Appelen i ferri igniti ɔtactu sine lesiõe. h opari⁹ fuit ferri: & manu ferrũ ignituz accipiebat ex fornace & opabat.btis F.pcipiẽdo ferro cãdẽti & ignito:qñ in supcilio tõne ifirmitatis oclorꝝ fcã fuit sibi coctura:nl lã ab eo passus ẽ lesionẽ.Pãnutio i agnitiõe hoiuz uir tuosorꝝ.de plurib⁹ sibi reuelauit de⁹:& iporꝝ uitã.btis F.multorꝝ agnouit fcã & dcã.ꝓut supra de spũ ꝓphie dcm̃ ẽ ɔformitate.vi.h⁹.z.li.Ipse.n.cognouit frẽz Ru finũ canonizatũ i celo & frẽm Bernardũ de q̃ntaualle eẽ de cõmẽsalib⁹ regni dei:& sic de aliis:ꝓut frib⁹di xit.Isidoro i frũz reglatiõe. hũit.n.Isidor⁹ monasteriũ ualde reglatũ & ordinatũ:ut hr i uitis prũz. btũs F.tã ipe q̃ frẽs sui:& pcipue socii sũma religiõe ordiati.uz. regla aplorꝝ & dñi Iesu xp̃i. ut dic papa Nicola⁹.iii. i regle declatiõe.ut dcm̃ ẽ ɔformitate.ix.pmi li.Sera pioni i frũz mltiplicatiõe.hũit.n.Serapiõ bñ decẽ mi lia mõachorꝝ.Sz plés hũit btis F.uiuẽdo & post mor tẽ.ut dcm̃ ẽ ɔformitate.viii.pmi li.Apollonio i marti rii desiderio.fuit.n.h Apolloni⁹re martir.sz Frãcisc⁹uo lũtate. Dioscoro i fuga mulierũ:oĩ mõ memoriã & pñ tiã earꝝ fugiẽdã dicẽs.btis F.nullã cognoscebat i facie: & ipaꝝ ɔsortia fugiẽda mãdauit tã i regla q̃ i legẽda. pte.v.s.legẽde maioris.Amõio i plenitudie gr̃aꝝ:oiuz .n.possessor eẽ uidebat.btis F. q gr̃aꝝ plenitudinẽ & sufficiẽtiã hũerit:& i iã dcis ɔformitatib⁹ oñdũt pnar rata: & spalr pñs dũ eũ silez cũctis scis i donis declat & gratiis.Euagrio i spũuz malignorꝝ cognitione.hũit .n.gr̃az singulẽz discernẽdorꝝ spũuz malignorꝝ.btis F. spũs malignos & cognouit: & eorꝝ tẽtatões circa mul tos discreuit.Fri maximã patiẽti tẽtationẽ & pdixit:& eũ ab ipa liberauit. Q̃ndã aliũ a diabolo tẽtatũ d ob seruãtia nimia silẽtii & agnouit & oñdit.Frẽz Thomã de Spoleto a diabolo decipi pcepit: & ab ordĩe exitu rũ declauit. Sic & frẽz Rufinũ a diabolo tẽtari dephẽ dit & liberauit.& sic de aliis plurib⁹:ut i supiorib⁹ est dcm̃.Machario egiptio i solitudis dilectiõe.fugit.n.to tis uirib⁹ hoĩes.btis F.loca solitaria ualde dilexit.pz d locis q̃ ipe accepit.de mõte aluerne:ɔpatrũ Grecii:sci Vrbani:&sic d aliis locis solitariis.Multa.n.adhuc ho die sũt i plurib⁹ ꝓuinciis.& cã q̃re h loca btis F. capie bat erat ut deo liberi⁹ uacaret. Amoni alio a pus dcõ i castitate:q pdicatiõe sua suã ɔuertit ɔiugẽ: qñ sit eẽ debebãt.btis F.castissim⁹ fuit & purissim⁹:ut statim di cet.Piamoni i hũilitate:q hũilitate singlari pfulsit.btis F.q fuerit uere hũilis supiora oñdũt.s. cõformitas.v. h⁹.z.li.Hor fuit silis i agnitiõe & scia.possedit.n.diui nit⁹ sciaz & ñ hũanit⁹.sic & btis F.ut dic ps.xi.legẽde maioris.Amoni i pnia.iste Amõ pfuit mõasterio labe nosinorꝝ:q magnã exercebãt pniaz.De pnia bti F.hẽs supra ɔformitate.ix.h⁹.z.li. Beno i mãsuetudie. h Be no oẽs hoies mãsuetudie excedebat.sic btis F.benignis sim⁹ & mãsuetissim⁹ fuit:qd aialia uolatilia & natati lia ac hoies attestata sũt.ꝓut.viii.ps maioris legẽde d clarat. Theoni i silẽtio:q.xxx.ãnis claus⁹ i cella silẽtii ɔtinuã custodiã hũit.btis F.& silẽtiũ tenuit: & seruãdũ frib⁹ idixit.ut dic.v.ps legẽde maioris. Frõtonio i sue fiducie i deũ positiõe:& sue ꝓuidẽtie cõmissiõe.h Frõ toni⁹ ad heremũ cũ suis frib⁹ accedẽs:diuine uolũtati se totalr cõmittẽs:ei dñs oia & suis frib⁹ trãsmisit co piose.btis F.ut dcm̃ ẽ ɔformitate pcedẽti in ca.Assisii: ubi fuert ultra q̃nqzmilia frũz:& mltotiẽs diuie ꝓuidẽ tie se cõmittẽs:a dño de necariis affluẽter ẽ sibi & fri

b⁹suis & aliis ꝓuisū. Reuertēti ď Ispania & ifirmo de⁹ auē coctā ꝓut optarat trāsmisit. Arsenio i luctu. sp bt̄s Arseni⁹ plorauit i uita sua: & sic fec̄ i morte. bt̄s F. ex fletu lumē amiserat oculoꝝ. Martino i uestis supflue uitatiōe. noluit. n. a sorore recipe. bt̄s F. duplicib⁹ dimissis & ñ cogitādo ď crastino: oia supflua a se resecauit. Pastori i fuga uanaglr̄ie. uitabat. n. miracl'a facere. hac ď cā. bt̄s F. detestator fuit oīs gl'e: & amator oīs opprobrii & otumelie. ut dc̄m ē oformitate. vii. h⁹. z. li. Pe mē i otēptu parētū. nolebat. n. h̄ abbas aliquē uidere. & bt̄s F. prī renūciauit corā epo Assisii: prēz q i celis ē eligēdo. Pātho i supatiōe uoluptatis carnal'. h̄ magno tpe tētat⁹ fuit: & grā dei supauit. bt̄s F. apud heremū de Sartiāo tētat⁹ uehemēter: se nudādo: & i foueā niue & glacie plenā uolutādo tētationē effugauit. Amonio i fugiēdo stat⁹ altitudinē. noluit. n. eē eps. bt̄s F. noluit eē plat⁹: imo offm̄ gn̄alat⁹ renūciauit. Pābo i despectu diuitiaꝝ. cōtēpsit. n. diuitias. bt̄s F. nec p se nec p iterpositā psonā hr̄e aliqd uoluit. Beniamin i patiētia. fuit. n. hydropic⁹. sic & bt̄s F. hydropic⁹ & patientissim⁹. ut dic̄. xiiii. ps legēde maioris. Nathanael i ꝓpositi firmitate: ut ñ exiret ď cella ꝓposuit & seruauit sic bt̄s F. i scō ꝓposito oīuz sp pmāsit. Eulogio leprosis seruiēdo. ille uni. bt̄s āt F. plurib⁹ seruiuit. b. Bn̄dcō abbi. se ad istar b. Bn̄dicti absentib⁹ pn̄tādo. Bn̄dict⁹ frib⁹ ď nocte: Frācisc⁹ ď die i ostio capl'i i remotis existēdo. Pacomio q pm⁹: ut dic̄ Ioachim i libro ocordie istituit regulā mōachoꝝ. bt̄s F. pm⁹ istituit regulā frūz mioꝝ. Btō pape Gregorio i paupū subuētiōe. ille. n. oībus subueniebat. & btūs F. oia q̄ hr̄e poterat & hēbat paupib⁹ erogabat. B. Martino: pacē ꝓcurādo. bt̄s F. pacē pm⁹ mūdo p̄dicādo: a deo p̄mōit⁹ ď h̄ sp̄al'r. B. Bernardo i deuotōe ad uirginē gl'iosā. uirgis gl'iose bt̄s F. deuotissim⁹ fuit: & ipaz eē sui ordis aduocatā ipetrauit a xp̄o & obtinuit. Sic ergo p̄fatis appz qūo b. F. fuit silis scis ofessorib⁹ & cōformis. ¶ Septio bt̄s F. fuit silis doctorib⁹: uerbū dei p̄dicādo ubiqz. Ad h̄. n. missus ē a dn̄o: & ď h̄ mādatū a papa Innocētio accepit. ꝙ expleuit efficacissime castra ciuitates ꝓuicias & uillas circuiēdo: ac p̄dicatiōe uita & signis mltos a salute lōginquos ad dn̄z ouertit. ut i primo libro. viii. & ix. & iz. oformitate pz. ¶ Octauo & ultio fuit silis bt̄s F. sacris uirgib⁹: & h̄ i corpis puritate. nā uirgo fuit purissim⁹. qď claret Prio ex uisiōe fris Leōis socii sui. fuit. n. eidē diuinit⁹ r̄uelatū: ꝙ b. F. erat uirgo purissim⁹. uidit. n. btm̄ F. i mōte altissimo positū i medio arboꝝ uiridissimarū lilioꝝ & rosarū: & erant ibi aues dulcissime cātātes: & bt̄s F. hēbat i utraqz manu rosas & lilia: & dc̄m ē fri Leōi: ꝙ mōs ille erat altissima uirginitas: & bt̄s F. i utraqz manu hēbat rosas & lilia: ꝙ erat uirgo & mēte & corpe. Scd'o pz h̄ ꝙ frater Leo p̄dict⁹ ofessor fuit bti F. nec audiuit unq̄ ipz btm̄ F. ď h̄ se iculpare. Tertio apparuit ꝙ fuerit uirgo: ꝙ se nudauit corā epo Assisii & aliis: & femoralia ipsa prī dedit: ꝙ utiqz ñ fecissz sine magno rubore si pollut⁹ fuisset. Quarto h̄ arguit stigmatizatio bti F. facta i ei⁹ carne. Decebat. n. ꝙ ñ i corpe aliqñ polluto: sz icōtamiato illa btā stigmata iprimerēt. & ñ solū bt̄s F. dilexit i se & hr̄e uolu

Fracīscus uirgo

it hāc puritatē: sz & frēs suos p̄cipiēdo uitare cōsortia & colloqa mulierū. Reqsit⁹ ad facin⁹ p mulierē saracenā: eā ut dc̄m ē miracl'o magno ad fidē ouertit. silr̄ & aliā mulierē in palatio Federici Impatoris studiose cū ipo clausā: ouertit ad bonū sup prūas nudat⁹ & illesus iacēdo. Frēs ad monasteria oio ꝓhibebat accedere: & fri' q ad mōasteriū accessit ignorās ꝙ btō F. displiceret mādauit pp talē accessū: ꝙ p mlta miliaria nud⁹ iret i niuiū frigor̄: qď & fec̄. Sic ergo i puritate mētis & corporis bt̄s F. scis uirgib⁹ extitit silat⁹. Quapp oib⁹ iaz dcis appz euidēter: ꝙ bt̄s F. fuit opator uirtuosissim⁹: ꝙ oib⁹ scis silis & oformis i p̄cipuis eoꝝ uirtutib⁹ & uirtuosis opib⁹. & oñr ꝙ eū silez fec̄ i gl'ia scōꝝ. ꝓut i sermōe ꝓlogi h⁹ opis ē dc̄m. & claret ꝙ uita bti F. ad istar uite dn̄i nr̄i Iesu xp̄i spectabil' ē ab oib⁹ acceptāda & seqnda. ꝓut dic̄. z. ps h⁹ oformitatis. uz. Frācisc⁹ opator. s. uirtuos⁹. & sic dicte. z. ꝓtis pz expositio.

¶ Fructus. xiiii. & oformitas. Iesus candor signabilis. Frācīscus indagator. Expositio prime partis. Iesus candor signabilis.

Saluatoris nr̄i diuinitas: etsi attestata fuerit. Primo a supcelestib⁹: utpote a deo pr̄e: q prio ipo Iesu baptizato iclamauit e celo dicēs Mat. iiii. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹: i quo mihi bn̄ cōplacui. Scd'o i trāsfiguratiōe i mōte. Mat. xvii. dicēs corā trib⁹ testib⁹. s. apl'is Petro: Iacobo: & Ioāne. Hic ē fili⁹ me⁹ &c̄. ipz audite. Tertio circa tpa passiōis post Lazari suscitationē: ipo Iesu dicēte prī. Pr̄: clarifica filiū tuū: & uox pr̄is audita ē dicēs, Et clarificaui: & iterū clarificabo. Io. iz. Attestat⁹ ē ēt pr̄ diuinitatē xp̄i: ipsi tradēdo ptātē oīuz. Nā pr̄ oia dedit ei i māib⁹. Io. iz. Quare ipse xp̄s dicebat iudeis. Io. x. Opa q̄ ego facio i noie pr̄is mei: ipa phibēt testimoniū ď me. Attestat⁹ ē sp̄s scūs tertia i trinitate psōa xp̄i diuinitatē: qñ ipso xp̄o baptizato descēdit sup eū corpali sp̄e: sic colūba. ut Ioānes baptista uidit: & testimoniū phibuit. Io. i. Spūs scūs ēt testimoniū dedit xp̄i diuinitati scōs apl'os se replēdo: quo repleti p totū mūdū p̄dicauerūt xpz uerū deū eē. ¶ Scd'o Iesu diuinitas ďclata fuit a celestib⁹: utpote a scis āgelis. uz. prio ab āgelo Gabriele: q missus ad b. Mariā inqt. Luc. i. Cōcipies & paries filiū: & uocabis nomē ei⁹ Iesuz. & seqr̄. Fili⁹ altissimi uocabir̄. & seqtur. Quod. n. ex te nascet scm̄: uocabir̄ fili⁹ dei. Scd'o ab āgelo p̄monēte Ioseph Mat. i. ut accipet Mariā ougē suā. qď. n. i ea natū ē: de sp̄u scō ē. & seqr̄. Pariet filiū: & uocab nomē ei⁹ Iesū. ipse. n. saluū faciet pplm̄ suū a pc̄tis eoꝝ: qre & deus. Tertio ab āgelo ei⁹ ortū pastorib⁹ nūciādo. Luc. z. Annūcio uobis gaudiū magnū qď erit oi ppl'o: ꝙ nat⁹ est uobis hodie saluator &c̄. Quarto ab āgelo & āgelis i ei⁹ ortu: gl'iaz dcō. s. ipsi xp̄o prī & sp̄ui scō i altissimis decātātib⁹. Luc. z. Quinto ab āgelis q post ieiuniū. xl. dierū accesserūt & mīstrabant ei. Mat. iiii. Oñderūt. n. xpz eē ueracissimū. alr̄. n. ad ipm nō accessissent. Et cū

Que Dn̄i Iesu astru unt diuini tatē & hu manitatē.

xp̄s q̄ ē ueritas dicat.Io.x.Ego & pr̄ unū sum⁹:q̄re ꝑ positū. Angeli ēt ꝑhibēdo xp̄z uere a mortuis resurrexisse:ꝙ uirtute ei⁹ diuinitatis ē fcm̄: h̄ testimoniū dāt ei⁹ diuinitati. ℭA rōnabilib⁹ tertio affirmata est Iesu xp̄i deitas.uz.a mūdi hoib⁹& i gn̄ali.uz.i eū credēdo Quelz.n.natio i eū credidit aploꝝ ꝑdicatiōe & alioꝝ & deū ē ꝑfessa. Indi ꝑ Thomā & Bartholōeū. Ethiopes ꝑ Matheum.Perse per Simonē & Thadeū. Siri ꝑ Philippū. Greci ꝑ Ioānē euāgelistā & Paulū.Italici ꝑ Petꝝ & Paulū.Iudei ꝑ oēs aplos:& ſpālr̄ ꝑ Iacobū miorē & Simonē eis i epos ierosolimorū datos. Egiptii ꝑ Marcū.& sic de aliis mūdi nationib⁹. iuxta.n.ps. In oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ:& i fines orbis terre uerba eoꝝ. Quare ꝑdicatiōe eoꝝ fcm̄ ē ut ois natio xp̄z crederet deū:etsi ñ oēs natiōes. Sz i ſpāli ꝙ an̄ xp̄i ortū tot⁹ mūd⁹ i duas gētes diuidebat̄.uz.i iudeos & alios isr̄litas:q deū uerū colebāt: & gētiles q idolis ꝑ cultū seruiebāt dn̄s nr̄ Iesus xp̄s hūit d̄ sua diuinitate testimoniū.Primo a iudeis.Scd̄o a gētilib⁹ & paganis. ℭPrio dico ꝙ xp̄s hūit d̄ sua deitate testimoniū ab israelitis & iudeis. Prïo.s.a scis ꝓphis q ꝑdixerūt uēturū messiā xp̄z.s.fore deū & hoiez:& h̄ uerbis expssis: ut pz ꝑ Isaiā ca.ix.dicēte.Paruul⁹nat⁹ ē nobis:& fili⁹ dat⁹ ē nob:ecce hūanitas.seq̄r.Vocabit̄ nomē ei⁹ de⁹ fortis &c̄.Trāslatio caldaica. uocabit̄ de⁹ fortis ꝑmanēs i scl̄a messias:ecce deitas.Per Ieremiā ca.z3. Ecce dies ueniūt:dic̄ dn̄s: & suscitabo Dauid germē iustū. Trāslatio caldaica. statuā messiā iustū: ecce hūanitas. & seq̄r.Et uocabūt eū dn̄s iust⁹nr̄.In hebreo ponit̄ nomē dei tetragrāmatō:qd̄ ē nomē solā eēntiā dei significās scd̄m Rabi Salomonē.Per Baruch ca.3.h̄ ē de⁹ nr̄:& ñ extimabit̄ ali⁹ ad eū:ecce deitas.Post h̄ i terris uis⁹ ē:& cū hoib⁹ ꝯuersat⁹ ē:ecce hūanitas. Per Micheā ca.v.Tu bethleē terra effrata.& seq̄r.Ex te exiet dux:ecce hūanitas. Et egress⁹ ei⁹ a dieb⁹ eternitatis:ecce deitas.Per Danielē ca.ix. Cū uenerit scūs scōrū.& seq̄r.Post h̄ iterficiet̄ xp̄s &c̄.In sacro elogo multi ponūt deitatē messie:& hūanitatē declāantes d̄ ipsis ꝓphis.Sci ēt ꝓphe ꝑdixerūt d̄ singul̄ actib⁹uite messie.ut dcm̄ est ꝯformitate ꝑma ꝑmi libri .ac ēt tp̄s determiate sui aduēt⁹ posuerūt. sic pz ꝑ ꝓphetiā Iacob Gen̄.xlix.Nō auferet̄ sceptrū d̄ iuda &c̄.dōec ueniat q mitted⁹ ē:& ipe erit expectatio gētiū.Per Danielē cap.ix.Post.lxx.hebdōodas ānoꝝ &c̄.Prophia Iacob ipleta fuit tp̄e Herodis ascalonite: q fuit rex iudeoꝝ: &ñ fuit iude⁹:sz idume⁹.Prophia Daniel̄ ipleta ē dcimooctauo Tiberii Imꝑatoris āno.ergo messias tp̄e illo uenire debebat.Ad ꝓpositū cū all̄s possit dari tp̄ib⁹ ꝑfatis ali⁹ messias q̄ Iesus Marie fili⁹:quē uerū fuisse messiā ml̄ta ꝓbāt:ut dicet̄.Ac oīa q̄ d̄ messia sūt dicta ipleta sūt ad l̄raz i xp̄o.ut dcm̄ ē ꝯformitate.i.ꝑmi lib. Quare ꝯcludit̄ ꝙ sci ꝓphe d̄ xp̄o ꝑdixerūt eū deū & hoiez futurū:& ꝑ ꝯñs d̄ ei⁹ diuinitate ꝑhibēt testimoniū. ℭScd̄o a scis regib⁹.s.Dauid:q ps.lxxi.q icipit. De⁹:iudiciū tuū regi da &c̄.& ps.cix.q incipit. Dixit dn̄s dn̄o meo.clarissime on̄dit & hūanitatē xp̄i & deitatē. ℭTertio a scis & iustis hoib⁹.uz. Prïo a.S.Zacharia pr̄e Ioānis baptiste:q i ps.quē edidit. Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ isr̄l &c̄. & hr̄ Luc̄.i. ibidē & hūanitatē ponit & deitatē exp̄sse.ut pz ituēti. Scd̄o a Ioāne baptista: q ei⁹ agnita icarnatiōe & aduētu:Maria mr̄e eū ferēte i utero:qñ ascēdit mōtana cū festinatiōe: clausus in utero exl̄tauit in gaudio.q Ioānes ꝑhibuit testimoniū uidēdo sp̄m scm̄ sup xp̄z quē baptizauit descēdētē dicēs.qm̄ h̄ ē fili⁹dei.Io.i.Qui ēt testimōiū ꝑhibuit xp̄o de icarnatiōe & deitate. ut hr̄ Io.i.&.iiii.ca. Tertio a S.Helisabeth mr̄e Ioānis baptiste:q̄ salutata a Maria. Luc̄.i.stati agnouit deitatē & hūanitatē filii Marie: & exclamās dixit.Bn̄dicta tu i mulierib⁹:& bn̄dict⁹fructus uētris tui. Et un̄ h̄ mihi:ut mr̄ dn̄i mei ueniat ad me &c̄.Quarto a pastorib⁹:q ut hr̄ Luc̄.z.ab āgelo d̄ ortu dei i carne illustrati:uenerūt festināntes:& sic iuenerūt.ut dcm̄ ē ad illos.un̄ pastores laudauerūt & glificauerūt deū.Quinto a.S.Simeōe.Luc̄.z. q rn̄sū a sp̄u scō accepit:ñ uisurū se mortē nisi uideret xp̄z dn̄z.uidit & testimōiū ꝑhibuit & hūanitati & deitati xp̄i di. Nūc dimittis seruū tuū. & seq̄r.Viderūt oculi mei salutare tuū &c̄.Sexto a.S.Anna filia Phanuelis.Luc̄.z.q̄ de deitate ei⁹ loq̄bat̄ oibus q expectabāt redēptionē isr̄l: redēptorē mūdi eū ꝓclamādo:& ꝯñr deū.Septio a b.Andrea nōdū xp̄i disciplo:xp̄s testimoniuz de sua deitate accepit dicēte de xp̄o.Io.i.Inuenim⁹ messiā:q interp̄tat̄ xp̄s.Octauo a Nathanael. Io.i.dicēte xp̄o. Tu es fili⁹ dei:tu es rex isr̄l.Nono a b.Petro:q iterrogat⁹ a xp̄o. Mat.xvi.Quē dicūt eū apl̄i eē:R̄ndit ꝑ oib⁹.Tu es xp̄s fili⁹ dei uiui.Decio a.S.Martha.Io.xi.q̄ dixit xp̄o. Ego credidi ꝙ tu es xp̄s fili⁹ dei uiui: q i hūc mūdū uenisti.Vndecio.Paul⁹ Act.ix. ꝯfundēs iudeos affirmabat qm̄ h̄ ē xp̄s. Duodecio.Ioseph⁹:q i.xvii.li.ātiq̄tatū:d̄ Iesu Nazareno filio Marie loq̄ns: ip̄z posuit messiā fuisse:& ꝯñr testimoniū dat sue deitati dicēs.Fuit ꝑdictis tp̄ib⁹ sapiens uir Iesus:si tñ eū uirū noiare fas ē:erat.n.mirabiliū opū effector:& doctor hoiuꝫ eoꝝ q libēter ea q̄ uera sūt audiūt & ml̄tos qdē iudeoꝝ:ml̄tos quoqz ex gētilib⁹sibi adiūxit.xp̄s hic erat:hūc accusatione ꝑmoꝝ nr̄e gētis uiroꝝ:cū pilat⁹ eū i cruce agēdū decreuissz: ñ deseruerūt hi q ab initio eū dilexerūt. Appuit.n.eis tertia die iterū uiuēs: scd̄m ꝙ diuinit⁹ ispirati ꝓphe ul̄ h̄ ul̄ alia de eo innūera miracl̄a futura eē ꝑdixerūt.sz & i hodiernū diē xp̄ianorū q ab ipo noiati sūt & nomē ꝑseuerat & gēs. hec Ioseph⁹. Tertiodecimo. Rabi moises:q libro de iudicib⁹ loq̄ns de Iesu xp̄o sic iq̄t. Iesus Nazaren⁹ uis⁹ ē eē messias:& iterfect⁹fuit ꝑ dn̄z iudicii:& ipe fuit cāseu meruit ut destrueret̄ isr̄l i gladio: & ut dispgeret̄ reliq̄e eoꝝ & ut iferiorarēt̄.Si ergo mors xp̄i fuit destructio isr̄l:iuxta Daniel̄ ꝓphiaz ca.ix.ipse fuit scūs scōrū & de⁹.Quartodecio.Iudas q crucē dn̄i repit:q fuit p̄fid⁹iude⁹:& tñ uisis miracul̄ credidit xp̄o:&ꝑ ei⁹ fide martiriū pcepit.Quītodecio. duodeci sapiētes iudeoꝝ: quos Siluester papa corā Cōstātino magno Imꝑatore & Helena sua mr̄e supās:ad fidē ꝯuertit:& ꝑfati oēs iudei fuerūt:& aliq xp̄i fuerūt hostes:& si postea aliq xp̄iani:q deitati xp̄i testimoniū ꝑhibuer̄t. sic ergo pz ꝙ iudei testimoniū deitati xp̄i dāt & dederūt. ℭScd̄o hūit xp̄s testimoniū de sua deitate a gētib⁹&

nota bene usque in fine.

Iosephi testimonium de xp̄o.

paganis. Et pmo a sibilla q̄ fuit tpe troiani belli. Que testimoniū phibēs xp̄i deitati sic inqt. In ultia etate humiliabit de⁹ & hūiliabit ples diuina: iūget hūanitati deitas: iacebit in feno agn⁹: & puellari offō educabit de⁹ & hō. & mlta dic̄ d' uita & xp̄i miracul: put dcm̄ ē oformitate. i. lib. i. uide ibi. Scd'o a Sibilla q̄ fuit tpe Nūme pōpilii secūdi regis romāoꝝ. Que i expōne de nouē solib⁹ uisis a cētū senatorib⁹: p nouē soles expones etates & gn̄atiōes: multa dic̄ d' xp̄o put oformitate. i. isti⁹. z. li. ē dcm̄. dic̄. n. put spectat ad ppositū sic. Quart⁹ sol q̄rta gn̄atio ē. Erūt hoies qd' uerū ē abnegātes: & i dieb⁹ illis exurget mulier de stirpe iudeorū noie Maria: & hēbit spōsū noie Ioseph: & pcreabit sine cōmixtiōe uiri de spū scō fili⁹ dei noie Iesus: & ipa erit uirgo añ & post partū. Qui uero ex ea nascet erit uer⁹ de⁹ & uer⁹ hō: sic oēs pphe pdicauerūt &c. Tertio a Sibilla tiburtina: q̄ Octauiano Impatori oñdit i circl'o solis i celo uirginē & filiū: q eē de⁹ & hō debebat. Quē Impator adorauit. Quarto a sctis Magis: q eo nato i dieb⁹ Herodis ascalonite uenerūt eū ut deū adorare iā natū. & sic fecerūt: ut hr̄ Math. z. Quinto a Cēturiōe hitāte capharnaū: de quo Mat. viii. q ei⁹ deitatē ofess⁹ ē di. Dn̄e: n̄ sū dign⁹ ut itres sub tectū meū s; tm̄ dic uerbo & sanabit puer me⁹. Sexto a Cēturione ip; tpe passiōis custodiēte: q uisis q̄ fiebāt inqt. Vere fili⁹ dei erat iste hō. Mat. xv. Septio a Dionysio ariopagita tūc puro pho & n̄ xp̄iano: q apud egiptū tpe passiōis xp̄i exn̄s: cū uidit solē obscurari & p tātū tps: dixit. Aut de⁹ nāe patit: aut machina mūdi dissoluet. demū cognoscēs deū i hoie xp̄o passū: & xp̄i noie inuocato ab ipo Dionysio sup cecū ilico illūinatū: statī ad fidē xp̄i ouers⁹ ē. Octauo a Pilato: q xp̄; miracl'a fecisse: qd soli⁹ dei ē: ut dcm̄ ē oformitate. i. h⁹. z. li. & a mortuis resurrexisse: i ep̄la directa Tiberio Impatori phibet testimoniū dicēs sic. Claudio su⁹ pōti⁹ salutē. Nup accidit q ipe pbaui iudeos se & suos posteros i crudelē dānationē p iniustitiā deiecisse: nā cū pmissu; hr̄ent qdā eoꝝ a deo q illis de celo mitteret scm̄ suū: q eoꝝ rex merito diceret. Isti cū hūissent & uidissent eū cecos illūinasse: leprosos mūdasse: paraliticos curasse: demōes ab hoib⁹ fugasse: mortuos resuscitasse: dixerūt illū pncipes sacerdotū isidiātes ei magū eē: mihi q; eū tradiderūt: & alia p aliis mētiētes: otra legē eorū agere. Ego āt credidi ita eē: & flagellatū tradidi arbitrio eoꝝ: at illi crucifixerūt eū: & eidē mortuo & sepulto custodes adhibuerūt. Ille uero militib⁹ meis custodiētib⁹ eū: tertia die resurrexit. S; i tātū exarsit neqtia eoꝝ: ut darēt eis pecūias dn̄tes. Dicite q discipuli ei⁹ nocte corp⁹ ei⁹ rapuerūt. uerūtn̄ milites cū accepissent pecuniā: id qd scm̄ ē tacere n̄ potuerūt. Nā & illū resurrexisse testati sunt: & se a iudeis pecuniā attestati sūt accepisse. h āt iō scripsi ne aliqs alr̄ referēs mētiat: & existimet credēdū eē mēdaciis iudeoꝝ. h Pilat⁹. Nono a Platone pho: ut credit: cui⁹ corp⁹ Cōstātinopoli iuētū ē tpe Cōstātini & Hirene mr̄is ei⁹. Ad caput cui⁹ erat lamia aurea: ubi scriptū sic erat. Xp̄s nascet ex uirgie Maria: credo i eū. Sub Cōstātino & Hirene Impatorib⁹ iterū uidebis me o sol. Decio a libro repto a iudeo i quodā saxo apud Toletū: tpe Fernādi regis castelle: q triplici lr̄a script⁹ erat. u;. hebraica: greca: & latina: & loqbat d' triplici mūdo: pncipiū tertii mūdi ponēs i xp̄o dicēs. In tertio mūdo fili⁹ dei nascet de uirgine Maria: & pro salute hoiu; patiet. Et erat ibi scriptū q tpe dicti regis liber ipe repiret. Vndecimo a Sibilla erithrea: q̄ mlta pphetizauit de iudicio finali uaticinādo. In greco. n. de iudicio finali fec̄ pl'es uers⁹: quoꝝ littere capitales ostituūt istas qnq; dictiōes: ut p; ituēti ēt ipos uers⁹ i latinū trāslatos: quos b. Aug⁹. xix. de ciuitate dei posuit. dictiōes sunt iste. u;. Iisos xp̄os theu yos sothir: q̄ sonāt Iesus xp̄s fili⁹ dei saluator. Versus sūt isti i latinū trāslati. Iudicii signū tell⁹ sudore madescet. E celo rex adueniet p scl'a. futur⁹ &c̄. Duodecio a Calcidio: q sup thimeū Platonis ponit de stella creata i xp̄i natiuitate: ubi loqns de stellis & stella pdicta dic̄: q n̄ fuit mortes & morbos dn̄ūciās: s; descēsū dei uenerabil' ad hūane ouersatiōis rerū mortaliū grā;. se qt. Quā stellā cū nocturno iti[illegible]ere suspexissent chaldeorū pfecto uiri sapiētes: & i o[illegible]eratiōe rerū celestiu; satis exercitati: qsisse dn̄r recētē ortū dei: reptaq; illa maiestate puerili ueneratos eē: & uota tāto deo oueniētia nūcupasse. Isti sapiētes chaldeoꝝ sci magi fuerūt q stella uisa ut ipsi pfessi sūt: eū adorare ut deū uenerūt ut hr̄ Mat. z. Et isti magi una cū pfatis gētilib⁹ deitati xp̄i dāt uerū & laudabile testimoniū. ¶ Tertio isinuata ē deitas xp̄i supbis demōib⁹: q xp̄; otra uolūtatē eoꝝ deū clamauerūt & dixerūt. ut hr̄ Mat. viii. p ora duoꝝ hoiu; clamabāt dn̄tes. Quid nobis & tibi Iesu fili dei? Et Mat. v. legio demonū hitās in hoie dicebat. Quid mihi & tibi Iesu fili dei altissimi. Et alibi ēt iuenit diabolū dn̄m Iesū filiū dei uocasse. S; q a diabolo deitas xp̄i sit dcl'ata: dcm̄ ē oformitate. ix. h⁹. z. li. ubi oñsū ē ptāte xp̄i gen⁹ hūanū a diaboli māib⁹ liberatū: ac xp̄i noie & crucis signo: n̄ solū a scīs uerūetiā ab aliis uirtutē demōis oprimi & eneruari: sic patuit de iudeo q i tēplo ueteri idoloꝝ ad dormiēdū se ponēs: signauit se crucis signo: quo a diabolo extitit mirifice pseruat⁹. ut ait b. Greg. z. lib. dial'. ¶ Quarto idicata est deitas xp̄i a portētis & miris opib⁹. xp̄s. n. mlta & mirāda fec̄ miracl'a: n̄ uni⁹ gn̄is: s; diuersoꝝ: & nō i uno elemēto: s; i mltis: n̄ i iuuētute solū: s; ēt i suo ortu: nō i uiuis tm̄: s; ēt i mortuis: n̄ tm̄ i hoib⁹: s; ēt i aliis creaturis: n̄ tm̄ i uita: s; i morte & p⁹ mortē: n̄ tm̄ i pn̄tia: s; i absentia corpali: n̄ tm̄ i terra: s; ēt i mari: nō solū in hoib⁹: s; ēt i demonib⁹: n̄ tm̄ h i mūdo: s; ēt i celo: qd' sup eū aptū ē: n̄ tm̄ p se: s; & p alios: n̄ solū i uno tpe: s; oi tpe: n̄ tm̄ i uno pp'lo: s; i oi natiōe: n̄ solū i corpibus: s; ēt i aiab⁹ & uolūtatib⁹. ut dcm̄ ē oformitate h⁹ z. Et q maiora fcā sūt miracl'a p xp̄m q̄ p scōs ueteris testamēti. Pl⁹. n. ē sup aq̄s ambulare q̄ eas diuidere. ut fec̄ Moises: Helias: & Helise⁹. Pl⁹ c̄ aquā i uinū ouertere q̄ d' amaritudīe i dulcedinē. ut egit Moises & Helise⁹. Pl⁹ ē d' qnq; pāib⁹ qnq; milia hoiu; pascere q̄ māna gētes saturare. Pl⁹ ē corp⁹ suū gl'iosū oñdere q̄ nube pp'los opire & ptegere. Pl⁹ ē solo uerbo & ipio mortuos suscitare q̄ pcib⁹. Pl⁹ ē i igne martires sine lesiōe tenere q̄ ignē de celo facere descēdere. Pl⁹ ē corp⁹

Ep̄la pila tide dn̄o Iesu.

[illegible]onis testimoniu; [illegible] xp̄o.

Sibilla

suũ i cibũ & sanguinẽ suũ i potũ dare q̃.xl.ãnis pane d celo descẽdẽte cibare. Pl⁹ ẽ gen⁹ hũanũ a diaboli manib⁹ liberare q̃ a Pharaõis manib⁹ pplm israeliticũ remouere. Pl⁹ ẽ q̃triduanũ ab iferis reuocare q̃ uni⁹diei mortuũ suscitare. Pl⁹ ẽ se mortuũ uiuificare q̃ alios ad uitã reuocare & deducere. Pl⁹ ẽ umbra Petri lãguores curare q̃ tactu. & sic de aliis q̃ fcã sũt i ueteri testõ. Et qd̃ mai⁹ ẽ iuocatiõe nois xp̃i: ois creatura mutat̃: paret sine difficltate: & xp̃o deo iuocato i oib⁹ subdit̃ & pstrat̃: ut p3 de miracul' factis p scõs hoies: & q̃ fiũt cõtinue. si ergo miracla ueteris testamẽti deo attribuũt: merito oib⁹ p̃fatis miracla q̃ xp̃s egit: & q̃ hodie fiũt & q̃ fcã sũt p scõs: deũ eũ eẽ pclamãt & attestãt: nec dicta miracla põt p artẽ necromãtie fieri. ut dcm̃ ẽ cõformitate.i.h⁹.z.li. nec xp̃s fuit necromãtic⁹: sʒ scissim⁹. ut p̃cedẽs cõformitas euidẽter ostẽdit. Quõ ẽt uirtute diaboli fierẽt signa ad ip3 destruẽdũ & cõfũdẽdũ & cultu3 idolo℞: & cõtr diabolũ oio psternẽdũ. Insup magi & icãtatores ac alii malefici oia p̃fata abiciẽtes: facti sũt fideles xp̃iani & scissimi uiri. put p3 de Hermogene: Cipano: & aliis i scõ℞ legẽdis. ¶ Quinto deitas iesu ẽ cõprobata a suis inimicis & hostib⁹. Si loqmur de iudeis p̃mo ipi pncipatu carẽt & sceptro: quo pbat̃ aduent⁹ iã fuisse messie: iuxta pphiã3 Iacob. Gen.xlix. Secũdo unctio i eis cessauit: qd̃ utiq3 i aduẽtu eẽ messie debebat. iuxta dcm̃ Daniel'. Tertio tẽplũ eo℞ ẽ destructũ iã sũt.1300.& ultra ãni. Et dom⁹ illa iuxta dcm̃ Aggei destrui ñ debebat: nisi ipleret̃ gloria dñi: q̃re ex quo dstructa ẽ: fuit plena gl'ia.s. psona xp̃i: q fuit de⁹ & hõ: ad quã paruul⁹ deduct⁹ a m̃re fuit: ibi p̃ntat⁹: & demũ ml'tipl'r sua p̃ñtia p̃dicãte glorificata. Quarto q i eis ẽ secuta desolatio q̃ iuxta pphiã3 Daniel'.ix.c. post xp̃i mortẽ eẽ debebat. Que d̃solatio ẽ iudeo℞ dispso & captiuatio: q̃ cũctis aliis añhitis ẽ magis gñalis: q oẽs sunt dispersi. Diuturna q ia3.M.ccclxxx. & pl⁹ ãnis. Opprobriosa q uẽditi fuere: ut dic̃ Iosephus iude⁹.xxx.p uno denario. Tediosa q apud oẽs nationes sectas & leges odio hñr. Dolorosa q sine cõsolatore & pphia: qd̃ nũq̃ fuit. Vitupõsa qa nl'la ẽ natio q̃ ñ hẽat sedẽ ul' locũ ppriũ: aut ñ acqsierit: iudeis exceptis. Irremediabil' qa scd'm Danielẽ sp stabit. si.n.iudei a sua terra captiuabãt̃: & i terra ppa seruituti subdebãtur p idolatriã: ut p3 i sacra scriptura: & p cõñs accipiẽdo a deo honorẽ p cultũ: seqr̃ q pp mai⁹ pctm̃ sic grauiter a deo i p̃nti uita puniãt̃. Et ñ certe nisi qa i psona dei.s. i hũanitate a dei filio assũpta fecerũt tot horrẽda & iniq̃.uñ merito ad xp̃3 nolẽtes cõuerti: sic puniunt̃ & uexãt̃. Si uero loq̃mur de aliis xp̃i hostib⁹.s. de romãis Impatorib⁹: q scõs martires & i ipsis xp̃3 psecuti sunt totis uirib⁹: nõne oẽs pierũt crudeli morte? ut p3 de Nerone: q ab ipio deposit⁹ i domicilio quodã extra romã: palo sibi fixo i uẽtre obiit. De Domiciano: q a senatu romano ob crudelitatẽ iterfect⁹ ẽ. De Decio: q a diabolo arrept⁹ decessit. De Diocletião: q prio ab ipio deposit⁹: deide strãgulat⁹ ẽ. De Maximiano: q coact⁹ ipiũ d̃põere a socero suo Cõstãtino Impatore: cui parabat isidias: occis⁹ ẽ. De Maxẽtio: q uict⁹ a Cõstãtino apud põtẽ moliũ morti succubuit. De Valeriano: q capt⁹ a persis dũ uixit carceri mãcipat⁹: & regi eo℞ equũ ascẽdẽti: dorso sp scabellũ fuit. De Gallo seuero Volusiano: Antonio: Cõstãte: Valẽte: Iuliano: Totila: Theodorico: & sic d aliis q fidẽ xp̃i ipugnauerũt: oẽs gladio occubuere. Si uero loq̃mur de hereticis q conati sũt oñdere xp̃3 ñ fuisse deũ: ut Arri⁹ & sibi adherẽtes: uideam⁹ qd eis otigit. Arri⁹.n. i medio ciuitatis Cõstãtinopolitane dũ ad secreta nature iuisset: emissis itẽriorib⁹ oib⁹: expirauit. Sic Leo papa arian⁹ p̃fata morte tpe Hilarii ep̃i pictauiẽsis decessit. Et q nimis eẽt plixũ oiu3 pseq hystoriã hostiũ xp̃i: sufficiat h̃ p cõclusiõe: q nl'ls fuit q ausus fuerit i aliquo xp̃i deitate3 ul' hũanitatẽ assũptã a d̃itate i unitatẽ psone macl'are uel negare: q diuinã ultionẽ nõ fuerit añ mortẽ & cũ morte exptus. Sexto Iesu deitas expimẽtata ẽ a mũdi p̃ncipib⁹: & h̃ tã uictoriis bitis. Cõstãtin⁹ Maxẽtiũ tyrãnũ cruce & xp̃i noie supauit. Foca Cosdroe regẽ psarũ captũ decapitauit. Theodosi⁹ xp̃i uirtute Maximũ arbogasten & Eugeniũ sol⁹ debellauit. Grã⁹ ml'titudinẽ inũerabilẽ deiec & uicit. Massacel Gildonẽ comitẽ affricã occupãtẽ: potẽtia xp̃i iuocata: pstrauit. de ml'tis aliis h̃ idẽ appet: q breuitatis cã omitto. Quib⁹ miracul' uisis xp̃3 eẽ deũ uerũ pfessi sũt. Cõstãtin⁹ leprosus baptismo xp̃i a papa Siluestro recepto: mũdat⁹ ẽ: & ad fidẽ cõuersus. Copor rex psa℞ a scõ Ciriaco filia ei⁹ a diabolo liberata: fidẽ xp̃i suscepit. Abagarus rex p apl'm Thadeũ a morbo quo detinebat̃: xp̃i uirtute curat⁹: baptizat̃. & sic de ml'tis aliis: q miracul' uisis & exptis: ad fidẽ xp̃i cõuersi xp̃3 uerũ deũ eẽ oi fiducia & cõstãtia pfessi sũt. Multe alie uie sũt ad pbãdũ deitatẽ xp̃i. u3. gentium & mundi ad xp̃m conuersionẽ apostolorum predicatione: quã uiã tangit beatus Augustinus ultimo de ciuitate dei. Miraculoru3 assidua operatione iuocatiõe nois xp̃i p scõs: qd̃ solũ ẽ in lege & secta xp̃iano℞. uita xp̃i & cõuersatiõe morte & resurrectiõe ascẽsione & sp̃us scĩ i aplos missiõe. Prefatis.n. uiis & aliis plurib⁹ deitas xp̃i põt pbari: imo de fcõ cõprobat̃: attñ q p̃ma ps h⁹.xiiii. cõformitatis dic̃ q Iesus ẽ candor signabil'.i. nihil eidẽ qd̃ sit i hoie latet: Hec ẽ septima uia ad deitatẽ xp̃i cõprobãdã. u3. cogitationũ cordium & oiu3 q̃ sunt in hoie agnitio & ispectio. Hoc eni3 euidẽter astruit̃ ei⁹ deitas.s. cordiũ cõspectiõe. ubi sciendũ est q ut dic̃ Samuel.i.R.xvi. hõ ituet̃ q̃ patẽt: dñs aũt cor ituet̃: nec iuxta ituitũ hoiu3 iudicat. ps.xliii. Ipse.n. nouit abscõdita cordis. Et Sap.i. De⁹ cordis scrutator ẽ uer⁹. Et Isa.xxix. Veh q pfundi estis corde ut a dño abscõdatis cõsiliũ: quo℞ sunt in tenebris opa: & dicũt q uidet nos & qs nouit nos? seqr̃. Peruersa est h̃ cogitatio: q̃si dicat: figmẽtũ factori suo nõ itelligis. Et Iere.xvii. Prauũ ẽ cor hois & iscrutabile: & qs cognoscet illud? Ego dñs scrutãs cor & pbãs renes: q do unicuiq3 iuxta uiã suã & iuxta fructũ adinuẽtionũ suarũ. & multa similia ponit scriptura. Et ideo dicit Sixt⁹ pictagoric⁹. Cogitatio hois deũ nõ latet: & ideo cogitatio tua pura sit ab oi malo. Et ifra dicit. Deũ nõ latebit agẽs iniuste: nec cogitãs qdẽ. h̃ ille. Cordis ergo ispectio soli deo cõpetit p naturã: q ubiq3 est: & quẽ nullũ latet secretũ cordis: alii uero uidẽt p grã3. ut dicet̃ i ex

pōne secūde partis hu⁹ cōformitatis:uel p signa cordis comprehēdūt ipm cor. Quia ergo cordis cognitio sic cōpetit soli deo:xps se ondēdo uidere corda et cordis cogitatiōes itelligere:deū pculdubio se eē ondit. Sed nunqd hec fecit? Certe sic:nā corda & cogitationes se agnoscere ondit plurib⁹ modis & uiis. Primo diaboli cogitationē & cor attēdēdo:sciuisse se ondit:ut ab eo tēptaret ad desertū pergēdo. Mat.iiii. Secūdo cū unū paraliticū liberasset: & diceret ei cōfide fili remittūtur tibi pctā tua:& cū qdā de scribis dicerent intra se.hic blasfemat:uidens Iesus cogitatiōes eoꝝ dixit: ut qd cogitatis mala in cordib⁹ uestris &c.ut hētur. Mat.ix. Tertio quādo mulierē patientē fluxū sanguis liberauit que dicebat itra se:si tetigero tm̄ fimbriā uestimenti eius salua ero:& Iesus uidēs itentionē eius: conuersus ad eam dixit. Confide filia fides tua te saluā fecit. Et seqtur.ꝙ salua facta est mulier ex illa hora. Quarto qn̄ liberauit demoniacū cecū & mutū & fecit ut loqueret & uideret:pharisei dicebant itra se:hic nō eicit demonia nisi in belzebub pncipe demonioꝝ. Seqtur. Iesus aūt sciēs cogitatiōes eoꝝ dixit eis: omne regnū cōtra se diuisum desolabit &c. Quinto cū iterrogasset discipulos suos quē eū hoīes dicerēt: & Petrus dixisset. Tu es xps filius dei uiui:Dicēdo ipse Petro: btūs es simon Bariona:ꝙ caro & sanguis nō reuelauit tibi: sed pr̄ meus q est in celis:proculdubio Petri mentē & cor cognoscere se ondit. Mat.xvi. Sexto cum mr̄i filioꝝ zebedei petenti sessionē regni nō rn̄dit sibi pro se: sed p filiis. Mat.zo.dicens nescitis qd petatis:ipsoꝝ mētes agnouit. Septimo cū scribe & pharisei eū capere uoluerūt in sermōe de tributo Cesari dando uel ne. Mat.zz. Iesus cognita eoꝝ neqtia dixit:ut darent que sunt cesaris cesari & que sunt dei deo. Octauo quādo Luc.vii.pmisit se per Magdalenā tangi:pedes osculari:ungi & abstergi:pharise⁹ dicebat itra se:hic si eēt pphā sciret utiqꝫ que & qualis est mulier que tangit eū:cui dn̄us ondit & qd cogitaret se cognoscere: & a sua ifidelitate reuocare. Nono.ut habet Lu.ix. qn̄ cogitatio itrauit in aplos:qs eoꝝ uideret esse maior: & Iesus uidēs cogitationes eoꝝ cordis: apprehēdit puerū & statuit eum in medio eoꝝ &c. Decimo cū Lu.xi. Inuitatus ad prandiū a quodā pharisẽo impurificatus intrauit. Phariseus aūt cepit intra se reputans dicere. Quare nō baptizatus eēt añ prandiū:cuius dn̄us uidens cogitationē dixit:uos pharisei qd deforis est calicis & catini mūdatis:qd aūt intus est uꝛum:plenum est rapina & iniqtate &c. Vndecimo qn̄ cecū illuminauit:& dixit ei. Fides tua te saluum fecit &c. Luc.xviii. Duodecimo ostendit se cor agnoscere qn̄. Io.i. de Nathanael loquens ait:Ecce uere Israelita in quo dolus nō est. Tertiodecimo qn̄ regulo q ipm deprecabat p filio. Io.iiii. Eius cordis ifidelitatē uidens. Iesus dixit. Nisi signa & pdigia uideritis nō creditis:& de filio ꝙ uiueret pdixit. Quarto decio ondit se totū hoiem cognoscere. Io.z.ubi dr̄ ꝙ multi crediderūt in noie eius: & seqtur. Iesus aūt nō credebat semetipsum eis: eo ꝙ ipse noscet oēs:& ꝙ ei op⁹ nō erat ut qs testimonium phiberet de hoie:ipse.n.sciebat qd eēt in hoie. Quintodecimo qn̄ cognouit post cibationē qnqꝫ miliū hominū de qnqꝫ panib⁹. Io.vi. ꝙ uenturi erāt ut facerēt eum regē:fugit.n.in montē. Sexto decimo ondit cogitationes uidere:qn̄ muliere in adulterio deprehēsa stāte corā eo: & ipso digito scribente in terra.s.pctā phariseoꝝ:unus post aliū recessit. Io.viii. Decimo septio qn̄ cognita itentiōe praua Iude scariothis dixit ei. Io.iꝫ. Quod facis fac citius. Decimo octauo qn̄ misit Petrū & Ioanē p asino. Mat.zi.ad preparādū in cenaculo p cena:& silr̄ in multis locis sue sacratissime passionis:qūo puidit debere tradi in man⁹ pilati & gentiū & sic d̄ aliis.ut pꝫ ituēti in passiōe scā. Quib⁹ aliisqꝫ pluribus apparet dn̄m Iesum xp̄m eē quendā candorē & splēdorē singularē oia ituentē:& renes & corda scrutantē:& nuda eē omnia oculis eius:& onter eē deum uerū q omnia scit & nouit. Et sic apparet breuiter declaratio prime partis huius cōformitatis. uidelꝫ Iesus candor signabilis.

¶ Secūda pars fruct⁹ & cōformitatis. xiiii. Frācíscus indagator. Sequitur expō.

Cum cōformitate sexta parte pma isti⁹ secundi libri dictū sit diuinā eentiā oia representare:oia cernere & uidere oibus pn̄tialr̄ adesse: imo uerī⁹ loquēdo oia iesse existere.iuxta dcm̄ apostoli. Actuum.xvii. in deo mouemur uiuimus & sumus: corqꝫ humanū ipsi soli sit apertū & notū:sitqꝫ oipotēs:hinc est ꝙ cordiū secreta cui qn̄ & qūo uult pōt reserare. Sꝫ qb⁹ decet sic reuelare:& de facto qb⁹ fecit: Certe xp̄m sequētib⁹ et decuit facere & fecit:dicente Aplo.i.Cor.z.in fine. Nos sensū xp̄i agnouim⁹:deoqꝫ adherētib⁹ uoluntate dicēre Aplo.i.Cor.v. Qui adheret deo un⁹ sp̄us cū deo efficit. Qua pp̄ter ut dicit Grego⁹.z.dialogoꝝ. Si aia sic adherēs deo:unus sp̄us efficit cū deo:dei secreta nō ignorat. Et ꝙ gloriosus pr̄ nr̄ btūs. F. xp̄m sequut⁹ est psectissime:eiqꝫ toto corde inhesit & ope: ut pluries est onsum:de⁹ eū sibi uniēdo:& unū sp̄m secū p transformationē faciēdo:sensum suū eidē reuelauit:nō solū eū faciēdo pphā in cōtuitu futuroꝝ lōge distātiū & diuersoꝝ:sꝫ plusquā pphā in cōspectiōe cordiū in hoie & abditoꝝ:put hec scda pars pbare irēdit cum dicit. Frācíscus idagator.s.cordiū a deo est fact⁹: & sic eē multiplici pbat expiētia & documēto. Primo ut dicit.iiii.pars legēde maioris.qn̄ in curru igneo absentatus a frib⁹ eisdē apparuit trāsformatus. De quo dcm̄ est cōformitate.ꝫ.hui⁹ scdi libri.parte.z. Scdo secreta cordis uidit cuiusdā fris q silentiū sūmo studio seruabat adeo ꝙ nō nisi p signa confireret. ut fructu.vi.huius scdi dcm̄ ē parte.z. & alibi. Tertio secreta cordis uidit fris Leonardi de Assisio socii sui. Cum cōtigisset btūꝫ. F. fatigatū & lassū parumper asellū cōscēdere. ut dcm̄ est.lib.i.parte.z.fructus octaui & alibi sepi⁹. Quarto cognitionē fris Massei uidit socii sui. tūc cum eū fecisset in quodā triuio circūuolui.ut dcm̄ est alias

& maxime.fructu.viii.primi libri parte secunda. capitulo de fratre Masseo. Quinto cordis desiderium perspexit fratris Leonis socii sui dum ad euadendu; tentationem cuperet scriptu; aliquod habere per manus beati Francisci. ut alibi dictum est & maxime conformitate secunda libri secundi.parte secūda. Sexto beatum Franciscum habuisse cordis cognitionē patuit in quodam fratre grauem temptationē patiēte: & de unguibus sancti habere ꝑ euadenda temptatiōe optante:cuius cogitationē du; uidit beatus Franciscus a dicto frē fecit sibi forfices apportari : & unguibus incisis & sibi datis:a dicta temptatiōe illico fuit liber. Septimo ꝙ cordis cogitatio btō.F. fuerit nota:patuit in frē exñte in loco scē Marie de Angelis:q cū cogitaret aliq cōtra frēm q eum offenderat deponēda: & ꝓpter hoc un⁹ de demonib⁹ q locū obsidebāt nec itrare poterant locū itroiens ad dcm̄ frēm accessit: qđ btūs.F. cernēs monēs frēm de cogitatiōe mala: pnia suscepta a diabolo liber remansit.Octauo id ipm de cognitiōe cordis a btō.F.Astruit fcm̄ cuiusdā iuuenis de Luca:q cū ad btm̄.F.accessisset: & cū lachrimis peteret ut ip; ad ordinē reciperet:btūs.F. cognoscēs ipm hoc ficte postulare acriter eū reprehendit ut ɔformitate.vi. hui⁹ secūdi dcm̄ est.Nono ad pfatoꝝ cōfirmationē accedit illud de quo fructu preallegato & alibi ēt dcm̄ est de duob⁹ fribus q de lōginqs partib⁹ ad eum in loco de grecio exñte; ꝑ bñdictiōe ab ipso obtinēda prexerūt. Decimo pfatis fidē facit tēptatio fris Ruffini qua deceptus erat a diabolo de ꝑdestinatiōe.Quam btūs.F. spū agnouit & salubri remedio occurrens ab oī falsa opione diaboli:ipm frēm liberauit: ꝓut dcm̄ est libro ꝑmo cōformitate.viii.parte.z.in tractatu de ꝓuincia sci.F.Vndecimo ad iam dicta accedit.De frē Ricerio de quo dcm̄ est cōformitate.viii.libri ꝑmi. parte.z. in tractatu de ꝓuincia Marchie.Et cōformitate.vi.hui⁹ secūdi libri.Et de quo noie tacito ponit.xi.pars legende maioris: qui temptatione uehementissima pressus a beato.F.fuit benignissime liberatus.uide ibi. Duodecimo ꝑmissis suffragaṫ qđ habeṫ in duodecima parte legende maioris:cuidam enim sacre theologie magistro uerbum exposuit ezechielis. Si nō annunciaueris impio &c.& eidem magistro plura supuētura prenunciauit: & cum ille dubitaret:ad fidem ei faciendaz quoddam consciētie ipsius patefecit scrupulum:quod nulli uiuenti apperuerat:quod & mirabiliter explicauit: & salubriter consulendo resecauit. Insuper prefatus sicut domini famulus Franciscus ei predixit:sic & finaliter consumauit.Multorum alioru; exemplis posset euidenter deduci beatum Franciscum cordis secreta uidisse. De quibus dictū est conformitate sexta huius secundi libri:sed sufficiāt iam dicta.Ex quibus apparet declarata secūda pars huius quartedecime conformitatis:uidelicet Frāciscus cordium indagator.Ad laudem Dñi nrī Iesu xpī. Amen.

¶Fructus quintusdecimus secundi libri: & uigesime septime cōformitatis in ordine.Iesus rex uenerabilis. Franciscus excitator. Expō prime partis:uidel;. Iesus Rex uenerabilis.

IN ꝓcedēti cōformitate succinte de deitate dñi nrī Iesu xpi q̄dā sunt dicta . Restat ɔñter uidēdū de duobus.u;. De dignitate Xpi in eē hūano: & de quoda; effectu diuino.u;.ueneratiōe diuia: & mētiū hūanarū ad ipsi⁹ honoratiōnē & laudē.Penes qđ scdm accipiēda est cōformitas btī.F.ad dñm Iesu; xpm.¶Saluator.n.nr̄ Iesus xps:sicͭ scd; diuinā naturā de⁹ cōprobaṫ:sic secūdū assumptā naturā:rex ois terre ueraciter acclamaṫ. Ipm.n.scdm talē naturā futurū regē:añ ei⁹ ortū scā scriptura ꝑ ora ꝓphārū acclamauit : ut patet. Primo ꝑ Dauid.ps.lxxiiii. Deus aūt rex nr̄ añ secula: opat⁹ est salutē in medio terre: & in ps.lxxi.De⁹ iudiciu; tuū regi da &c.De cui⁹ regno dr̄ euidēter ꝑ Isai. ca.33.Dñs legifer nr̄.dñs iudex nr̄.dñs rex nr̄:ipse ueniet & saluabit nos.Per Iere.ca.z3. Ecce dies ueniunt dicit dñs: & suscitabo Dauid germē iustū & regnabit rex &c. Per Osee.ca.3.dies multos sedebūt filii Israel sine rege & sine ꝑncipe: & seq̄ṫ.Post hec reuertenṫ filii Irael: & q̄rent dñm deū suū: & Dauid regē suū &c. Per Zach.ix.Ecce rex tu⁹ uenit tibi māsuet⁹ &c. Per Ezech.xxxvii.Rex un⁹ erit oib⁹ impans &c.Insuper cū de⁹ Dauid ꝓmiserit dicēs de fructu uētris tui ponā sup sedē tuā: & cum ipse Iesus Messias fuerit fili⁹ Dauid: Rex ergo fuit.In suo uero ortu ꝙ rex fuerit uocatus:p;.Nā eo nato magi uenerūt Ierosolimā q̄rētes & dicētes:ubi est q nat⁹ est rex iudeoꝝ?In uite ꝓcessu uocatus est rex.Per Natanael.Io.ꝑmo dicētē. Tu es rex Israel.Per Pilatū.Luc.zi. hic est Iesus Nazarenus rex iudeoꝝ.Per turbā q̄ uoluerūt eu; ꝑmo facere regē.Io.vi.& scdo.In die palmarū eūtē in Ierl;. Turba.n.ei obuiā uadēs clamabat:Bñdict⁹ rex q uenit in noie dñi &c.Luc.xix.& Io.iz.Sic ergo tā ꝓmissis ꝓphetaꝝ:q̄ uocib⁹ alioꝝ dñs nr̄ Iesus xps rex est:imo ut dicit Apoc.xix.est rex regū & dñs dñantiū: nō solū ꝙ de⁹ q est rex ois terre:s; ēt ꝙ hō.Et tāto ueri⁹ dñs mūdi:q̄to ꝑ aliis hoib⁹ magis fuit ɔformis Ade in statu inocētie:cui a deo dñiū mūdi traditū est.Nā omnia subiecisti sub pedib⁹ eius:Oues & boues &c.ps.viii. Quia ergo ipse xps est rex iusticie:cui⁹ gñationē enarrare nemo pōt:decebat mūdo solēniter ꝓmulgari: ante xpi decessu; a mūdo: & sic eē factū dicit Io. euāgelista.c.iz.ꝙ turba multa q̄ conuenerat ad diē festū: acceperūt ramos palmaꝝ & exierūt obuiā ei clamātes. Osana bñdict⁹ q uēit in noie dñi rex Israel.S; añ oia h̄ emergit quoddā dubiū.Cū saluator nr̄ & si eēt rex: ꝙ tñ regnū suū nō erat de hoc mūdo:isup cu; fugerit qñ turba ibat ad faciēdū eū regē.Io.vi. ac ut humilis oēm gloriā fugerit:cur morti ꝓxim⁹ acclamari uoluit rex: & ut rex sic magnifice honorari:Rñdetur ꝙ hoc egit.Primo ut se oñderet illū eē:cui honor ois & reuerētia debeṫ.Cū.n.dicat btūs August.v.de ciuitate dei. Gloriā & honorē uirtus seq nō d;: sed ipse uirtutē: & Aristo.ꝑmo ethicoꝝ dicit. Quod honor est exhibitio

quod xps sit rex nr̄.

reuerētie in testimoniū uirtutis. Quapropter sciendu3 est: q antiquitus ut p3 ex scriptura & nūc ēt honor & reuerētia exhibetur primo uictoribus. p3 scriptura de Dauid. i. Re. xviii. Cui post uictoriā habitā Golie: ob uiā mulieres & alii exierūt cū choris & timpāis cantā tes. Saul pcussit mille & Dauid decē millia. Sic & an tiq romāi maximū honorē uictorib? exhibebant: p ut Valerius dicit. libro. z. Rubri. de iure triumphandi: & hac de causa debebatur xp̄o honor: & tāto maior q̄to nō cū homine: s3 cū diabolo & pncipe lucifero in deserto pugnauit & uicit. ut habeť Mat. iiii. Secundo honor fiebat & fit presidentib? & rectoribus: sicut im peratorib? & regib?: & sic de aliis. secūdi Re. xvii. ha beť q Misboseth regem Dauid adorauit. Silr̄ Bersa bee & Nathan pp̄ha. 3. Re. i. Holoferni ēt pncipi mi litie regis Assirio℞ oēs ibant obuiā: excipientes eū cū choris &c. Iudith. z. Alexandro Macedoni. Iadus sa cerdos indutus pontificalib? : cū sacerdotib? obuiam exiit extra ciuitatē: & honorauit eū: ut ponit magister in hystoria scolastica. Romani ēt multu3 honorabant magr̄atus suos & cōsules: ut dicit Valerius: & exēpla ponit. libro. z. rubri. pma. ut. n. dicit ibidē. uirtutū uber rimū alimentū est honos. Insuper erigebāt statuas au reas: & honorē annuatim exhibebant: sic. n. fieri dicit idem Valeri?. libro. iiii. rubri. pma de moderatiōe. Ista de causa honor xp̄o d3 dari: q ip̄e est rex regū & dn̄s dn̄antiū. nā est rex glorie. ps. viii. & sibi data ē oīs po testas in celo & in terra. Matth. ultimo. Tertio honor exhibeť medicis. Ecci. 3i. honora medicū pp̄ter necessi tatem: illū. n. creauit dn̄s. ualde. n. medici solēnes anti quitus sunt honorati. ut p3 de Hypocrate. Auicenna. Galieno &c. imo Esculapi? medicus translatus est ab antiqs paganis in numerū deo℞: ut p3 ex chronicis ro mano℞. Hac de causa dn̄s iesus xp̄s honorari debuit: qui fuit summus medicus & aīarū & corpo℞: solo uer bo oīa sanando: ut. n. dicit btūs Petrus. Actuū. x. Iesus transiit bn̄faciēdo & sanando oēs oppressos a diabo lo &c. Quarto honor dať sacerdotibus: de cui? hono re habeť Deuterono. xvii. Nō solū in aliis oppertebat sacerdotē honorare: ut p3 in libro Leuitici p totū: sed ēt eius ori obedire: Cuius impio si inobediēs quisquā esset repertus: occidebať ut p3 ibide3. z. Re. vii. diciť. Quod filii regis erant sacerdotes. i. digniores. Cōstan tinus mūdi monarcha btūm Siluestrū papā adestrauit per urbē. ut habeť in suo testamento. Isto respectu ho nor est xp̄o exhibēdus: q est sacerdos in eternū secun dū ordinē Melchisedech. ut dicit. ps. Qui nos fecit sa cerdotes d̄o pr̄i. Apoc. 3. Quīto honor p̄bebať pr̄ib?: hoc oñdit uetus testamētū. Exodi. zo. honora patrem tuū &c. imo mortis pena infligebať oppositū facienti bus. Idipm oñdit nouu3 testamentū. Mat. xvi. Ioseph obuiā pr̄i Iacob iuit: & eū adorauit. Geñ. xlvi. Silr̄ Sa lomon iuit in matris occursu3: & eā adorauit. 3. Re. z. Valerius. libro. v. rubri. iiii. De pietate erga parētes & fratres & patriā: de honore parentū plura ponit exem pla. Hoc ostendit xp̄s suo exēplo: qui sedens inter do ctores interpellatus a mr̄e fili qd fecisti nobis sic &c. Luc. z. relictis doctorib? descēdit cū illa: & erat subdi tus illi. Hac de causa xp̄o honor & reuerentia est dan da: q ipse est pr̄ noster q est in celo. Ipse est pr̄ tuus q possedit & fecit & creauit te. Deutero. 3z. Sic ergo q xp̄s est de? cui honor: est uictor. Impator & pnceps. q̄re xp̄us Medicus. Sacerdos & pr̄. honor ipsi exhibendus est: uoluit iñ q̄re & id sibi uoluit ante mortē solēniter impēdi & da mūdo ho ri. Secundo uoluit dn̄s Iesus honorē sic sibi dari: ut p norari. phetia Zacharie quā posuit. Mat. zi. impleret. Dicite filie Sion ecce rex tuus &c. Tertio Iesus sic honorari se permisit: ut q honor deo omnis est dādus: & idipm post deum regie dať dignitati: erat decēs ut sicut xp̄s in sui exordio ab omni creatura. ut dcm̄ est conformi tate pcedenti: est deus inclamatus: similr̄ & rex: dicen tibus magis: ubi est qui natus est rex iudeo℞. Mat. z. ac in fine uite sue silr̄ est ostēsus deus creaturarum at testatiōe: & Centurione dicēte uere filius dei erat iste: sic etiam & rex scribēte Pilato sup crucē. Iesus nazare nus rex iude℞. Io. xix. sic etiam in medio uite sue: de? declaratus est signis & miraculis. ut dcm̄ est cōformi tate pma hui? secundi libri: & dicēte Ioanne baptista. Io. pmo. Testimoniū perhibeo qm̄ hic est fili? dei: & dicēte Petro. Mat. xvi. Tu es filius dei uiui: ac ēt rex dict? est a Nathanael. Io. primo. Tu es rex Israel: sic ante eius mortem solēniter auctēticari decebat: ut ue rus deus esset & rex qđ ēt factum est. Deus. n. osten sus est in Lazari quatriduani mortui resuscitatiōe: ac in turbe cōmotione ad se sic honorandum: & acclama tione. Rex uero declaratus est solēni turbe acclama tione dicētis: Benedictus qui uenit in nomiē dn̄i: rex Israel. osana in excelsis. simul rex & deus tali supplica tiōe. Osana rex &c. ac pompatico honore. Quarto sic uoluit honorari ut sue mortis improperiū quātū esset dignitate pensata declararetur. Quinto sic uoluit ho norari: q qđ solēni titulo Pilatus erat scripturus: per ipsos iudeos uoluit opere testari & uoce pfiteri. Sex to sic complacuit honorari: ut uelamē non remaneret iudeis super incredulitatē ipsorum: q ipsi & pueri cla mabant osana in excelsis. Septimo sic Dn̄o acceptum fuit honorari: ut quantū esset pctm̄ iudeorū dādo ei dem mortē declararet: q quē duxerunt cū tāto hono re & deum deprōferant: demum occiderunt. Octauo id expetiit ut ostenderet q non uenit ad mortem cum timore & occulte: sed cum gloria & aperte & in pote state sua erat mori quando uolebat. Nono se honora ri uoluit ut discipuli sui aliquam singulare3 glorifica tionem ipsius cernentes: minus in eius turbarenť mor te: & surrecturum proculdubio sperarent. Decimo sic honorari se decreuit: ut ostēderet q regnu3 mundi qđ per creatricem potentiā suum erat: Iterū per uirtutum merita obtinuerat. Vndecimo sic petiit honorari: ut si cut paruulis & mediocribus in uiuēdo prebuerat uir tutum exēpla: sic magnis & regib? qualiter in suis sta tibus se gererent perfectionis daret documēta. u3. p funde humanitatis. nō equitādo nec in curru ascendē do: s3 asinando. s. super asinum & eius pullu3. Duode cimo hoc egit saluator ut ostenderet se ueraciter deū. qđ patuit nō solum futurorū inspectiōe: & cogitatio nis agnitione: quādo duos Apostolos: misit ad soluen

dum asinam & pullum: & de uerbis dicendis dño: sed in cõmouendo corda hominũ quãdo & quomodo uoluit. Iudeos.n.uolẽtes eum occidere: ad se suscipiendũ cu3 tanto cõmouit honore. Et nota ꝙ que fiunt in susceptione regũ aduenietiũ: oia xp̃o facta sunt. Primo .n.precursores p̃mittunt ad aduentũ nunciandũ. Iesus duos discipulos misit. Secũdo quo ad eqtaturã & eius subuectionẽ necessaria disponunt. Sic apostoli fecerũt asinam soluẽtes & pullũ & suis pãniculis ornauerunt. Tertio a ceru reuerẽter suscipitur & festiue: sic factũ est xp̃o: ꝙ turba cũ ramis palmarũ & oliuarũ obuiam eidẽ ꝓcessit. Quarto uoce extollit̃ dignatiue: sic christo turba que precedebat & que sequebat̃ clamabat osana &c. Sic ergo apparet quare Dñus Iesus Xp̃us ante mortis terminũ: ut rex uoluit honorari ꝓclamari & approbari. Quo cũ precedentibus apparet non solum ipsum esse deũ deorũ: sed regẽ regum & dñm dominorũ. Et quia sub tãto dño & si simus natura & gubernatione: per grãm tamẽ optare debemus subesse. Si hec cupimus: que gesta sunt in hac de qua speciali ter locuti sumus xp̃i honoratiõe a turba & pueris hebreorũ: circa Xp̃um operãtes: sub eius spãli regimine incunctãter erimus. Ipsi eni3 summo regi si subesse ueraciter desideramus: debemus primo cu3 turba ad sui presentiã accedere: ad quã certe accedimus si toto desiderio eius p̃sentiã nobis adesse optamus: & affectu inuitamus: dicẽdo cũ propheta. Quãdo ueniam & apparebo ante faciẽ Dñi. Ne pertrãseat queso Domin⁹ meus seruũ suu3. Gene.xviii. Et Moises dñi presentiã semper optabat: ut cu3 populo suo semper incederet. Secundo debet libenter in loco ubi xp̃us est morari.s. Betphage Bethanie & in mõte Oliueti: quia tria debet hẽre. Primo os cordis deo aperire ꝑ ipsius sincerã dilectionẽ: & sic esse in Betphage: que domus orationis interpretat̃. Secũdo miseriã presentis uite attẽdere afflictiue: & tunc est in Bethania. Tertio dei pietate3 & dulcedinẽ agnoscere: & sic manere in monte Oliueti: que tria ad feruide Xp̃um suscipiendum inducunt. Tertio cum duobus discipulis debet ad Xp̃um redire: ut in eo sit recta intentio & sic pergit cum petro: & omis duplicitatis dimissio: siue sui ad se reuersio: & sic uadit cum alio discipulorũ. Que duo mirabiliter dño Iesu placẽt: ut ostẽdit ipse in euãgelio. Quarto ad ip̃m dñm duo iumẽta debẽt deferre & ducere: quia sensualitate3 in pullo: & rationẽ nõ sub appetitu sensuali ligata3 in asina: xp̃o offerre.s.se separando ab appetitu terrenorũ per eoru3 abnegationẽ perfectam. Quinto ad xp̃i sessionem se preparare: sed quomodo? certe ut sit iumentum ratione simplicitatis: ratione carnis mortificationis: ratione humilitatis & ratiõe operositatis. Sed ut xp̃s possit desuper sedere: debet habere uestẽ apostolicam: & ipsa se cooperiri: Aliter xp̃s non sedet desuper. Vestis apostolica imitatio est apostolorũ quo ad uitam & doctrinam: quia discordes a suis discipulis uita & doctrina: nũquã xp̃s inhabitare dignatur. Vestis etiam põt itelligi nitor puritatis siue honestas conuersationis. iuxta illud Apocali.xvi. Beatus qui custodit uestimenta sua &c. Sexto debet super se xp̃um ponere & ferre: quod fit cum homo iugu3 xp̃i suscipit abnegãdo se a se totaliter: tollitq3 crucẽ mortificationis: & post xp̃um incedit operibus uirtuosis. Septimo in terra uestimẽta sternere debet: quia omnẽ spem debet ab omni alio p̃ter quã a domino abicere & remouere. Octauo ramos deferre palmarũ & oliuarum. In palma animi constãtia: in ramis oliuarũ pietatis opera designata: & flores.i.bone fame odores: obuiam Domino in manib⁹ debẽt deferri. Nono debet cedere ramos de arboribus & in uia sternere: ut bona op̃a que fiunt in arbore bona: pala3 fiant sola proximi edificatione. Decimo turba clamando precedat & sequatur: quia uires interne & externe ad ipsum Xp̃m totaliter conuertant̃: ut nihil aliud cogitẽt & optẽt nisi ipsum. Prefata ergo peragẽdo benignus Dñs rex noster quẽ optamus & deprecamur super nos regnare: ad nos uenit & uelut super pullum & asinã super nos ascendit. Quo aduenietẽ & super nos per gratiã residente: apparet primo ꝙ ipse est rector noster & gubernator: ꝙ rex. Secundo adamator noster: quia tuus. Tertio noster adiuuator: quia uenit tibi. Quarto dulcis habitator: quia mansuetus. Quinto sensualis trãquillator: ꝙ sedẽs super asinam & pullũ eius. Sed ad eius in nobis sessionem & per gratiam corregnationẽ: homo noster multa bona habet. Primũ quia mortificatur. sedet eni super pullum & asinã. Secũdo intrat ipse Iesus Ierosolimam.i.ad habitandũ animã: & tunc ipsa anima efficitur Ierosolima.i.pacifica: quia ab omni strepitu mundanorum quietata & dei pacifici habitaculũ efficitur. Tertio clamat anima: quia ad deũ tota conuersa nouo affectu ad ipsum excitatur. Quarto dicit osana filio Dauid &c. Quia p̃mo regratiatur filio Dauid. Secundo benedicit deum in cunctis operibus & specialiter sue sanctissime liberatiõis. Tertio deprecatur ut sue anime fit nunc & semper osana.i. dominus saluãs in excelsis. Quibus bonis q̃ bonũ sit sub tali rege xp̃o esse militare uiuere & stare: patet ex predictis. Ex ia3 dictis apparet: quare Dominus uoluit tanto honore utpote regio ante mortem exaltari. Et apparet ꝙ non solum est deus & rex: sed etiam excitator mentiu3 ad sui reuerentiam & honore3: quando quomodo & ubi sue omnipotenti placet sapientie & uirtuti. Cui sit honor & gloria nunc & semper. Et sic patet ꝙ ipse est Iesus rex uenerabilis: & ab omni creatura honorabilis: prout dicit prima pars presentis conformitatis. Et nõ solum premissa attestantur Domino Iesu honorẽ exhibitum ut domino & regi uniuersorum: sed id ipsum astruit turbe maxime post ipsum incessus: ut patet in euangelio: que nec propter prolixitatem itineris nec asperitatem loci omisit ab eius sequela. Commotio ciuitatũ & specialiter Ierusalem ad quas accedebat. Ciuium omnium ciuitatum progressus in obuiam eius: ac totius mundi post ipsum concursus ut dicebant iudei. Ioannes.iz. Ecce totus mundus uadit post ipsum. Quare ipsius solius est de creatura sua facere quod eidem libet: commouere honorare se & que sibi placent perficere: cum in eius ditione sint omnia nunc & semper Amen.

¶ Secūda pars. Fructus. xv. & ɔformitatis: &. xxvii. in ordine. Franciscus excitator. Expō.

Ex iam dictis in prima parte huius conformitatis apparuit ꝙ honor reuerētia & subiectio debeť primo deo. Secundo principibus regibus & similibus. Tertio uictorib⁹. Quarto medicis. Quinto sacerdotib⁹. Sexto patribus: nec nō & aliis pluribus: & si de eis non sit ibi dictū: uidelʒ doctoribus. i. Thimo. v. presbyteri duplici honore honorādi sunt: maxime qui laborāt in uerbo & doctrina. Bonū operātibus. Romanoꝶ ꝑmo. honor & pax omni operāti bonum. Patientibus pro nomine Domini. Philippē. z. dicit Apostolus eiusmodi cuʒ honore habetote: quoniā usqʒ ad mortem propter opus Xp̄i &c̄. Prophetis. Dani. 13. Senes dixerunt ut sederet inter eos: dicentes deus dedit tibi honorē senectutis. Rectoribus. Ecci. v. In medio fratrum rector in honore &c̄. Dei templo: ut patet secundi Machabeo. 3. &. 13. & sic de aliis: prout patet in sacra scriptura. Et cuʒ ipse deus dicat. i. Reg. z. Quicūqʒ honorificauerit me: glorificabo eum: hinc est ꝙ dominus deus honorat sanctos suos in prefatis cōditionibus positos. Sancti eniʒ sunt dii non natura: sed imitatiōe. psal. lxxxi. Ego dixi dii estis. Et dn̄s dixit Moisi. Exodi. vii. deum te constitui Pharaonis. Principes. psal. xliiii. Constitues eos principes super omnem terram. Reges. xxvi. moral'. dicit Gregorius. Sancti uiri scripture testimonio reges uocantur: quia prelati cunctis motibus carnis: modo appetitum luxurie frenat: modo estum auaritie temperant: modo gloriam declinant: modo suggestiones liuoris obruunt: modo igneʒ furoris extinguunt. Reges ergo sunt: quia temptationum suarum motibus non consentiendo sed regendo: preesse nouerunt. Et prosper dicit. Nō caret regia potestate: qui nouit corpori suo rationabiliter imperare. Victores de diabolo carne & mundo. Hebreo. xi. Sancti per fidem uicerunt regna &c. Medici scʒ animaruʒ & corporuʒ. Isti sunt de quibus. psal. lxxxvii. dicit. Medici suscitabunt & confitebuntur tibi. Sacerdotes corpus & animam deo offerētes. In his secūda mors potestatem non habet: sed erunt sacerdotes Christi. Patres filios spiritualiter uita generando & exēplis. psal. xliiii. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii &c. Doctores mundum lingua naturali. s. uita & operibus cunctos docendo: ut dicit Gregorius. Bonum operantes. iuxta documentum Christi. Io. vi. dicentis. Operamini non cibum qui perit: sed qui permanet in uitam eternam. Incōmoda pro nomine Domini portantes dicentes cum Apostolo. Actuum. zi. Ego non solum alligari sed & mori paratus sum ꝓ nomine Domini. Prophete. Quosdam enim sanctorum dedit prophetas. Quosdam Apostolos. Ephe. iiii. Rectores & gubernatores ecclesie dei dicente Apostolo. Actuū. zo. Spiritus sanctus posuit regere ecclesiam. Dei templū. secunde. Corinth. vi. uos enim estis templum dei uiui dicit Apostolus sanctis omnibus. Sācti ergo diuina gratia prefatis conditionibus insigniti: nō immerito cōmouerūt mundū ad ipsorū reuerētiam & honorē: sicut de pluribus recitat btūs Gregorius in libro dialog. & nō solum fideles: sʒ etiā infideles: ut patet ibidem. Sic etiā de multis habetur in libris de uita patrum: sicut de Antonio Ilarione: & de aliis pluribus. Sic ergo quia ipsi sancti deū summo studio honorauerūt: de⁹ in conspectu regum & populorum ees honorauit & glorificauit: sicut patet de Moise in conspectu Pharaonis & seruorum eius: de Daniele & sociis: & sic de aliis. Ad propositū. Cum beatus Franciscus diuina gratia fuerit deus sequela & immitatiōe: quia uita eius uita fuit Domini nostri Iesu Christi & Apostolorum: prout regula dicit: & Nicolaus papa tertius asserit in regule declaratione. Princeps inclitus baiulans signuʒ regale. ut dicit papa Gregori⁹ nonus in prosa que incipit. Caput draconis &c. Ductus a deo patre filio & spiritu sancto in munduʒ: ut esset princeps noue militie Iesu Christi: in suo corpore ferendo signa ipsius saluatoris: ac tres acies contra mundum carnem ordinaret & diabolum proboruʒ militum: sicut in tribus ordinibus ab eo institutis apparet. Princeps inquit Frāciscus suʒ exercitus Domini. Iosue. v. Rex sui corporis subratione gubernatione & regulatione: Rigidus enim in disciplina: super custodiam suam inuigilabat assidue: motusqʒ sensuales stricta frenabat medele lege: ut & domesticum sibi hostem perfecte subiceret & carneʒ subiectā spiritui ueraciter possideret. ut dicit quinta pars maioris legende. Victor cum demonibus manu quasi pugnādo ad manum: longaqʒ precum instantia a se uictoriose & ab aliis profugauit: prout superius conformitate nona huius secundi libri est dictuʒ. Carnem austeritate. ut dicit quinta pars legende: & munduʒ eius perfecto cōtēptu. ut dicit septima pars legende superando. Vnde ipse pōt dicere illud. Io. vi. Ego uici mundū. Medicus. O quātos suis exēplis eo quis & consiliis sanauit a uiciis ut uerus medicus: & liberauit ad sanitatem corporis & anime perfectaʒ reducendo. Latrones conuertit ad Christum. Infideles Reges Principes & mundi potentes. ut dictuʒ est cōformitate octaua primi libri. Et ꝙ uerus fuerit medicus anime: patuit in milite qui ipsum ad prandium inuitauerat: cuius mortem preuidendo & predicendo fecit confiteri & armari ad mortē suscipiendam: ut sanitate percepta anime: ad ueram salutem perueniret: ut dicit quinta pars legēde maioris. Exempla alia gratia breuitatis dimitto. De quibus dictum est conformitate prima huius secundi libri. ubi ostēsuʒ est quomodo beatus Franciscus fuit uerus medicus sanando infirmitates corporis & anime: unde ipse est medicus Charissimus. Collosen. iiii. Sacerdos non ordine: quia nunquaʒ uoluit esse ex humilitate: & si fuerit diaconus: fuit tamen sacerdos sui domino oblatione. Nam dicente domino sibi in monte Aluerne: ut aliquid sibi offerret: respōdit domine tu scis ꝙ nihil habeo quod dem tibi: omnia. n. dereliqui: sed & corpus & animaʒ

dedi tibi:ut eniꝫ dicit nona pars legende maioris: non habebat aliud pauper Christi nisi duo minuta: corpus.s.& animam que posset liberali charitate largiri. Sed hec propter amorem Christi sic offerebat continue: ut quasi omni tempore per rigorem Ieiunii corpus: per ardorem desiderii spiritum imolaret: exterius in atrio sacrificans holocaustum: & in templo interius concremans thimiama. hic est ille sacerdos quem sibi suscitauit dominus.ꝑmi.Re.z.Pater. Quot enim genuit filios patet manifeste in fratribꝰ sororibus & continentibus: de quibus dictum est libro primo conformitate octaua: & patet hodie in fratribus suis per orbem dispersis: & personis deuotis ad ipsum & suum ordinem deuotione feruida copulatis. In beato Francisco impletum est illud. Gene.iz. pater eris multaruꝫ gentium .i. grecorum latinorum & aliorum: ut patet clare hodie in fratribus minoribus diuersarū gentium & nationum. Genuit enim in Christo filios & filias. Gene.v. Doctor. ut eni dicit quarta pars legende maioris non in doctis humane sapiētie uerbis: sed in uirtute spiritus anuncians regnū dei. Et duodecima pars dicit. Erat enim uerbum eius uelut ignis ardens: pene trans intima cordis: omniumqꝫ mentes admiratione replebat: cum non humane inuentionis ornatum pretenderet: sed diuine reuelationis afflatum redoleret. Erant enim eius eloquia. ut dicit tertia pars legende maioris. non inania nec risu digna: sed uirtute spiritus sancti plena: medullas cordis penetrantia: ut & in uehementem stuporem audientes conuerterent: & obstinatorū mentes eficacia uirtuosa molirent. Ipse enim fuit doctor gentium in fide & ueritate. ꝑme. Thimo. secundo. Recte operans bonum: beato enim Francisco dedit hanc gratiam deus in speciali: ut semper bonum cogitaret diceret uel ageret. hec est illa arbor bona que facit bonum fructum. Matth.vii. Mortem pro Christo libenter suscipiens. Ter enim ut mori posset martir: partes aggressus est adire infideliū: nā per martirii palmam deo se offerre summe peroptauit. Multa etiam a saracenis perpessus est mala uincula carceres inedias & percussiones: ut dicit nona pars legende maioris. unde beatus Franciscus poterat dicere illud Philippen.i. Mihi uiuere Christus est & mori lucrum Propheta. Nam spiritum propheticum habuisse in superioribus cōformitatibus sexta & nona huius secundi libri patet. hic enim est propheta & cordium inspectione plus q̄ propheta. Matth.xi. Rector. ipse enim fuit primus generalis minister ordinem regens minorum: queꝫ quomodo regulauit. patet ex regula sibi diuinitus reuelata. Quomodo rexerit patet ex discipulis sanctis & sociis quos habuit. De quibus dictum est conformitate octaua primi libri. Ipse enim fuit rector fratrum: stabilimentum populi. Ecclesiastici.xlix. Domus & templum dei: patet quia in ipso preceteris Christo complacuit esse & conuiuere: sua stigmata soli sibi dando & se sibi cōfigurando: ut uidit frater Leo in Charta que de celo descēdit super caput beati Frācisci ubi scriptum erat. Hic est gratia dei. quare & domus dei fuit & templū. Quia ergo beatus Franciscus prefatis conditionibus insigniter extitit decoratus: & Domini Iesu gloriaꝫ quesiuit in omnibus & pre omnibus: Hinc est ꝙ Dominus eum gloria extollens & honore: a cunctis hominibus quocūqꝫ pergebat uoluit honorari. ut enim dicit secunda pars legende maioris. Omnis etas omnisqꝫ sexus properabat hominē nouum mundo celitus datum & cernere & audire. Aderat quidem seruo suo Francisco ad quecūqꝫ pergeret is qui eum unxerat & miserat spiritus Domini: & ipse dei uirtus & sapientia Christus: ut sane doctrine uerbis afflueret: & magne potentie miraculis corruscaret. Cōmouebat beati Francisci accessus ad quecunqꝫ loca pergebat homines tam uiros q̄ mulieres: taꝫ paruulos q̄ maiores: & beatum se putabat qui eū posset tangere uidere & audire: quod pluribus modis & uicibus extitit declaratum. Et primo. Quando ipse beatus Franciscus eundo predicando per munduꝫ dū accessisset ad ciuitatē Bononie: populus cum eius cognouisset aduentum: factus est concursus omnium ad ipsum: ita ꝙ uix per terram ire poterat: omnes enim ipm tāq̄ nouū florem mundi & tanquaꝫ angelum dei uidere & audire cupiebant: ita ꝙ ad plateam ciuitatis peruenit cum magna pena. congregato itaqꝫ ibi populo maximo: tam hominum q̄ mulieruꝫ & etiam scolarium: exurgēs beatus Franciscus in medio: tam miranda & tam stupenda spiritu sancto dictante predicabat: ꝙ non homo: sed angelus dei esse uidebatur. naꝫ uerba eius quasi sagitte acute potentis de arcu diuine sapientie procedere uidebantur: que corda audientiuꝫ tam ualide penetrabant: ꝙ maximam multitudinem & mulierum a statu peccati ad penitentie lamenta cōuertit. Quando iuit reate ut mederetur oculis: domino Vgolino Hostieñ. Episcopo ad hoc eo uocante & inuitante: cum appropinquaret ciuitati tanta multitudo populi confluebat ad eum: ꝙ propter hoc intrare ciuitatem noluit: sed ad quandam ecclesiam distantem a ciuitate per duo miliaria diuertit. Quando cum fratre Masseo Senas perrexit: & ciuitati appropinquasset: & sancti patris populus audisset aduentū: uenerūt obuiaꝫ ei: & cum magno honore eum exceperunt. ut dictum est conformitate octaua libri primi. Quando iuit Gaietaꝫ turbus irruentibus pre deuotione in eum ut ipsum cōtingerent ut multotiēs supra dictum est. Quādo ad romanam accedebat curiam: beati se putabant domini Cardinales & alii prelati: qui possent sibi loqui & ipsum honorare. Non solum fideles christiani ad honorandum beatum Franciscuꝫ incitabantur sed etiam infideles. Cuꝫ enim post multos labores pericula & afflictiones ad aspectum peruenisset Soldani: & Christum eidem euangelizasset: nutu diuino Soldanus in mansuetudinem conuersus: benignum ei prebuit auditum. Cernens quideꝫ in eo feruorem spiritus constantiā animi contemptum uite presentis efficaciamqꝫ diuini sermonis: deuotionem tantam concepit ad ipsum: ut magno eum honore dignū duceret: munera preciosa offerret & ad secum trahendum moram instanter inuitaret. Et quid miruꝫ si Christus corda suorum commoueret ad uenerationem bea

ti Francisci: cum per ratione caretia sit ipse beatus Frã ciscus multipliciter honoratus: accedẽdo ad ipsum: stã do cum ipso nec ab eo nullatenus recedere uolendo: prout dicit octaua pars maioris legende. Et quia bea tus Franciscus ab omnibus honorabatur extollebatur laudibus & reuerentia colebatur frater Masseus bea to Francisco redeunte de silua factus ei obuiam dixit: unde tibi unde tibi unde tibi: ut superius in pluribꝰ lo cis dcm̃ est. Posseꝫ p mlta exẽpla oñdere btm̃ p̃reꝫ F. ꝯpõne dñi ad sui honoreꝫ oẽs ad quos ibat excitasse: sꝫ unũ referã penes qd' ẽ ꝯformitas ꝑcipalr̃ capiẽda: in p̃nti ꝯformitate iter xp̃ꝫ & btm̃ F. Et est illud qd' hr̃ in decia pte legẽde maioris: ubi dr̃ ꝙ bt̃s F. semel trãsi ens p burgũ sci sepulchri castrũ utiqꝫ pplosũ: ꝑ debili tate corpis subuectꝰ asello: obuiã hũit turbas i eũ pre deuotiõe ruẽtes: tractꝰ aũt & detẽtꝰ ab eis: cõpressus quoqꝫ: ac mltiplr̃ attractatꝰ: isensibil' uidebat' ad oĩa: & uelut exanime corpꝰ q̃ fiebãt circa ipꝫ nihil penitꝰ aduertit. Quo exẽplo pꝫ ꝙ sic dño iesu obuiã turba ꝑ cessit: sic & btõ F. & sic xp̃s i tali honore ñ ascẽdit e quũ: sꝫ asellũ: sic & bt̃s F. & sic ꝺ tali honore xp̃s nihil curauit: cũ oĩs põpe mũdane fuerit sũmꝰ ꝺtestator: sic & bt̃s F. ꝺ honore & applausu nihil aduertit nec cura uit: cũ ipe tã documẽto q̃ exẽplo xp̃i oĩꝫ applausũ ho minũ declinauerit: honorẽqꝫ sibi ipẽsũ i deũ regesserit: & se i sũmo sui ꝯtẽptu & abiectiõe sp tenuit & posse dit. Sic ergo p̃fatis apparet qũo btũs F. ad instar xp̃i fuit honoratꝰ: & hominũ excitator. ut dicit secũda ps istius qntedecime ꝯformitatis. Frãciscus excitator.

¶ Fructus. xvi. & conformitas: & est. xxviii. in ordine. Iesus rex seu dux formidabilis. Franciscus detestator. Expositio prime partis. Iesus dux formidabilis.

Ominus noster Iesus Christus: etsi dominus sit dulcis benignus & clemens: cuius miserationes sunt super omnia opera eius: attamen iustus est seuerus & ultor: sui honoris zelotes & malorum per omnia detestator. ¶ In ueteri enim testamento q̃ seuerus fuerit cui dẽter apparet in multis: & primo contra eius iussa nõ perficientes: sicut in primis apparet parentibus: quos a paradiso propulsos morti corporis subiecit. Secun dõ contra se carnis luxuria maculantes: ut patet in ho minibus in diluuio necatis & sodomitis igne cõflagra tis. Tertio suã legem non seruantes: sicut patuit de fi liis israel quos a sua abiecit facie & prostrauit in deser to diuersis cladibus. Quarto contra idolatrantes: pu niuit enim tales: ut patet de his qui uitulum adoraue runt in deserto: quos imperio domini occidit Moises. Sic filios israel iudicum tempore diis alienis inseruien tes: subactos pluribus regibus acriter puniuit. Ierobo am cum domo prostrauit: & reges israel non deo: sed idolis imolãtes miris cladibus prostrauit. Quinto eius cultum nõ rite peragẽtes sicut apparuit in filiis Aaron ignem alienum ministrantes: quos in conspectu patris occidit. Numeri. xxvi. Suum cultum & sacrificium im pedientes: ut patet de filiis Heli. primi Regum secun do: quos hostili gladio necauit: ut habetur ibidem ca pitulo quarto. ac domum suam & templum propha nãtes: ut patet de Achaz: Manasse: & aliis regibus Iu da. De Antioco in libris Machabeorum: qui q̃ seuere fint ab ipso deo puniti: prefata scriptura ueteris testa menti declarat patenter. Contra nonnullos alios furor diuinus deseuit & ira: de quibus per singula non est di cendum ad presens. ¶ Sicut ergo deus ipse zelotes & iustus fuit contra prefatos: sic indutus carne humana: & inter homines conuersando: magnitudinem sui ze li ostendit & seueritatis contra multos: precipue tamẽ & primo contra hypochritas. Contra quos singulari ter zelum suum declarauit: primo eorum facta dete gendo. Mathei. v. Cum facis elimosinam: noli tuba ca nere: sicut hypochrite faciunt &c̃. Et Matthei. vi. Cuꝫ ieiunatis: nolite fieri sicut hypochrite tristes: extermi nãt enim facies suas &c̃. Et Marci. vii. Hypochrita: e ice primo trabem de oculo tuo &c̃. Et capitulo. xv. Hypochrite: bene prophauit de uobis Isaias dicens. Populus hic labiis me honorat: cor autẽ eorum lon ge est a me. Et capitulo. zz. Quid me tentatis hypo chrite? Secundo ipsos grauiter reprehendẽdo: ut patet Matthei. zꝫ. dicens. Veh uobis hypochrite: qui clau ditis ante homines regnum celorum &c̃. Veh uobis hypochrite: qui comeditis domos uiduaruꝫ &c̃. Veh uobis hypochrite: q circuitis mare & aridaꝫ &c̃. Veh uobis duces ceci &c̃. Veh uobis hypochrite: q decima tis mentam & anetuꝫ &c̃. Veh uobis hypochrite: qui mundatis quod deforis est &c̃. Veh uobis hypochri te: qui similes estis sepulchris dealbatis &c̃. Veh uo bis hypochrite: qui edificatis sepulchra prophetaruꝫ &c̃. ubi in prima exprobratione & inuectione pandit falsissimam eorum esse doctrinam: in secunda ipsos ar guit de deceptrice rapina: in tertia de iniquissima ui ta quo ad imitantes: in quarta de praua ignorantia: in quinta de inobseruantia diuinorum mandatorũ: in se xta de subdola & fraudulenta apparentia: in septima de immunda conscientia: in octaua de crudelitate & nequitia. Tertio eis penam indicando patet in prefa tis: dicendo semper eis. Veh ueh: quod est interiectio dolentis. Et Matthei. vi. dicit. Amen dico uobis: rece perunt mercedem suam. Eis predixit iudicium gehen ne futurum: ut patet Matthei. zꝫ. ¶ Sed queri potest cur Saluator sic precipue cõtra hypochritas inuexit: respondetur ꝙ hypochrita: etsi faciat contra deũ pa trem dei honorem ad se retorquendo: contra spiritum sanctum gratia & donis diuinis abutẽdo: precipue ta men agit contra ipsum uerbum quod est ueritas: nam ipsi hypochrite sunt falsissimi: aliquando in ope aliud oñdẽtes se agere q̃ faciãt: etsi qñqꝫ efficiãt qd' ptẽdũt: semper tamen sunt intentione falsissimi: & sic de dire cto contra ipsam ueritatem: que est ipse xp̃s. Io. xiiii. peragẽtes. Contra etiam ipsos Saluator inuexit sic a criter: quia tales sua duplicitate & falsitate destruunt mundum: suis deceptionibus & erroribus ac menda cissimis uerbis & apparentiis. Secundo dominus iusti

tiam & zelum ostendit contra mundi gloriam appetẽtes:ut habetur Luc.xiiii.ubi dicitur:ꝙ ad inuitatos dixit parabolam:intendens quõ primos accubitus eligerent dicens.Recumbe in nouissimo loco &c̃. quia omnis qui se exaltat humiliabit:& qui se humiliat exaltabitur. Et Matth.23. dicebat de phariseis. Amãt ꝑmos accubitus in cenis: & primas cathedras in sinagogis: & uocari ab hominibus rabi:uos autem nolite uocari rabi &c̃. & concludit. qui se exaltat humiliabitur &c̃. Et Matth.v.dicens. Attendite ne iustitiam uestram faciatis coram hominibus ut uideamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud patrem. Et cecis illũminatis ut exemplũ preberet omnis glorie uitationis precepit ut nulli dicerent.ut habetur Matth.ix.& cũ turba uellet eum facere regem fugit:ut habetur Ioan.vi. Tertio dominus zelum ostendit ad animas: ꝓpter quas redimendas & carnem humanam induit & mortem suscepit. Nam ut ipsas a diabolo & peccatis clementer eriperet: & uirtutibus quibus uita habetur eterna adornaret:ut habetur Matthei.v.vi.&.vii.docere complacuit non semel:sed quotidie.ut habetur Matthei.xxi.nec uno in loco:sed quasi in cunctis Iudee & Galilee prouinciarum locis.Quarto zelum precipuũ ad patrem suum deprompsit: cuius honorem in omnibus & super omnia quesiuit. Quem patrem uoluit primo a nobis exorari debite.Matthei.vi.Cum orabitis: inquit:dicite Pater noster qui es in celis &c̃. Secundo in ipsum totam nostrã spem & fiduciam iactare.Matthei.vii.Considerate uolatilia &c̃.& tamen pater uester celestis pascit illa &c̃.Tertio ei grate similari.Matthei.vi.Estote perfecti sicut pater uester perfect⁹ est. Quarto eius spiritu firmari.Matthei.x.Spiritus patris uestri qui loquitur in uobis. Quinto sue bonitati omnia tribui & dari.Matthei.xi.Confiteor tibi pater domine celi & terre &c̃. Sexto in tribulatione inuocari suo exemplo.Matthei.xxvii.Pater:si possibile est: trãseat a me calix iste &c̃. Septimo ei pro collatis regratiari.Ioãnis.x.Gratias ago tibi domine pater &c̃. Octauo ab omnibus diligi & amari.Ioannis.3. Pater diligit filium:& sic dilexit mundum:ut filium suum unigenitum daret &c̃. Nono in auxilium peti & supplicari.Ioannis.v.Pater meus usq3 modo operatur: & ego operor &c̃.Decimo ei obediri fideliter.Ioãnis.vii. Pater non reliquit me solum:quia que placita sunt ei facio semper.Vndecimo eius honorem & gloriam queri & inuestigari. Ioannis. ix. Ego gloriam meam non quero: sed patris mei qui misit me. Duodecimo semper inuocari.Ioannis.xii.Saluifica me pater.& Ioãnis xvii.Clarifica me pater &c̃.Sic ergo prefatis apparet Christum habuisse zelum ad patrem. S3 maxime habuit zelum & quinto ad patris templũ & domum: de quo principaliter in ista agitur conformitate quo ad primam partem que dicit.Iesus dux formidabilis.ubi sciendũ ꝙ Saluator noster: cum multas a iudeis recepit iniurias:tam uerbo q̃ facto omnia patienter portauit:sed que ad patris pertinebant honorem:sicut est eius ueneratio cultus & adoratio: non patienter tulit: sicut patuit de diabolo suadẽte ut eum adoraret:quẽ expulit dicens. Matthei.iiii. Vade retro sathana:scriptum est Dominum deum tuum adorabis &c̃.Et patet etiã quia bis expulit de templo uendentes boues & oues & mensas nummulariorum es effundendo euertit dicens.Nolite facere domum patris mei domũ negociationis &c̃.de prima habetur Ioannis.2.de secunda habetur Matthei. xxi. In qua eiectione apparuit dux formidabilis. Primo quia fecit flagellum de funiculis: quod adeo fuit penale prefatis: ut nequirẽt sustinere:sed abirent.Secundo ꝙ ipse solus contra tot sic faciendo:omnes eiecerit & emiserit.Tertio in effusione eris & subuersione mensarum nummulariorũ: nullus fuit ei ausus dicere uerbum.Quarto in sui uultus singulari modo & pre solito ostensione:quidam enim radius & splendor: ut dicit beatus Hieronymus: a Christi facie exibat: incutiens terrorem cum admiratione cernentibus: ut nullus nec respicere eum posset nec resistere ei: aut contra ipsum auderet. Quinto reprehendendo sacerdotes qui talia permittebant dicens.Nolite facere domum patris mei domum negociationis:scriptum enim est. Domus mea domus orationis est &c̃.Sexto ostendit se formidabilem in prefatorum punitione: ostendit enim peccatum ipsorum fuisse magnum: quare & seuere puniendum: & sic iuste se agere contra ipsos & percutiendo & de templo ut idignos abiciẽdo.Quid igitur fiendũ sit in domo p̃ris: ostendit.quia orandum: & quid euitandum:scilicet secularia.dicit enim.Auferte ista hinc.quo documentũ prebuit: domum dei mũdam seruari debere a cunctis que mentem habent retrahere a dei adhesione. Et si queratur cur Saluator se ostendit sic seuerum in hoc actu plus q̃ in aliis.Nullibi enim legitur aliquem expulisse uel a se abiecisse uel pcussisse nisi in isto actu. Respondetur ꝙ Saluator hoc egit pluribus de causis Et prima ut ostenderet ꝙ homo debet plus in immensum deum appetere q̃ mundana:quare & obseruantiã mandatorum suorum potius q̃ lucrum mundanorum: & quia oppositum faciebant:deo enim contempto:lucris inhiabant terrenis:ideo tam seuerus fuit in punitione prefatorum. Secunda ut ostenderet ꝙ sibi est displicibile lucrum quod mendaciis cumulabatur: ut patet in nummulariis: & cum rapina: ut in prefatis erat uendentibus.Nam dixit.Fecistis illam speluncam latronum. Tertia quia diuinus cultus mirabiliter impediebatur tam rumoribus uendentium q̃ care uendentium: quia cum starent ibidem proculdubio plus uendebant q̃ deceret: & sic caristia reꝝ homines ne emerent que ad sacrificia pertinebant retrahebant.Quarta ut ostenderet simoniacam prauitatem sacerdotum ut erat prefata sibi super omnia abominabilem. Colũbas uendentibus dixit.Auferte ista hinc.Quinta causa ꝙ sic seuere puniuit est ut ostenderet ꝙ prelati mali maiori sunt ultione feriendi q̃ subditi:pharisei enim dedificabant proximum permittendo talia fieri que fieri in tali loco illicitũ erat:& quia que uendebantur erant ipsorum: unde alii exemplo ipsorum ad uendendum male quo ad locum & tempus & quantitatem incitabantur. insuper quia accedentes strepitu talium

notabilr ĩpediebanť ab orando. Anna orans loquebať in corde suo. ꝓmi. R. ꝓmo. qď distractione mẽtis facta per strepitum. circa sensus impeditur : ut claret experientia. Sexta de causa ut declararet supbos cornupetas : hypochritas pellẽ ouinã ferẽtes: & luxuriosos ĩcolumbis designatos: in domo sue glorie nõ recipiendos ab ipso: sed extra templũ glorie eiciendos. Septimo ut quãtũ sibi displiceat quicqd agiť in locis sacratis & deo dicatis preter id ad qď sunt instituta depromeret: fecit ergo flagellũ xp̃s uel de chorda qua cingebatur: uel de chordis quib⁹ oues & boues tenebanť: & percutiendo tales uendẽtes : de sua domo seuere effugauit. Sed attendendũ ꝙ dñs sicut est misericors: sic in his qui in peccato perseuerant: ut erant pharisei: est in presenti & in futuro seuerus ultor: ac eius flagellũ se ueᷣissimũ formidandũ est. Si enim tali flagello percutiendo oẽs expulit de suo tẽplo facie seuera id faciente: quid erit tempore iudicii facie terribili peccatores iudicante : & eos perpetuo a sua misericordia & gloria abiciẽte? Lꝫ enim deus aliquos flagellet ad correctionem: iuxta dictũ apostoli Heb. iz. Flagellat enim oẽm filiũ quẽ recipit: tñ aliquos flagellat ad perpetuã damnationẽ. Istũ ducẽ formidabilẽ oĩbus: cui oĩa subsunt: & eius benignũ aspectũ oĩa appetũt: nos oĩ studio placabilẽ & placatũ reddere conemur. Si enim tanta multitudo plebeia & sacerdotalis nõ ualuit zelanteꝫ sustinere cõstitutũ intra uiscera misericordie sue: utpote dispositũ ad moriendũ pro peccatorũ salute: qũo miserrima peccatorũ turba irascentẽ eis in die solis iustitie & ultionis pondus sui equissimi iudicii tolerare ualebit? Placare ergo conemur eius irã ob peccata nr̃a merito excitatã: ac ipsum humilitatis precibus flagitemus: ut quẽ peccata nr̃a ad seueritatẽ inducũt: sua eũ clemẽtia benignũ reddat & gratificũ. Ex p̃fatis apparet isti⁹ cõformitatis. xvi. & ultime isti⁹ secũdi libri. quo ad ꝓmã partẽ declaratio breuis & ↄpendiosa. uꝫ. Iesus dux formidabilis. Multa fuissent dicẽda hic de seueritate dñi nr̃i Iesu xp̃i & zelotipa eqtate ipsius : ad ingratos de bñficiis perceptis sicut pꝫ de ciuitate Bethsaida Corrozaim & Capharnaũ. Matth. xi. & sic de aliis mltis: ut pꝫ in serie euãgelii: quos reprehẽdit & arguit: ac ab eis recedẽs aufugit: & de quib⁹ tam uerbo q̃ opere & ipsoꝝ uitatione & increpatione oñdit se esse eis ducẽ formidabilẽ: dum fuit in presenti uita: & nũc se eis declarat eos puniendo eternali pena & tormẽto.

¶ Secũda pars fructus. xvi. & ↄformitatis: &. xxviii. in ordine. Franciscus detestator. Sequiť expositio.

Vm gloriosus pr̃ btũs F. ut ix. pars legende depromit: & dictũ est cõformitate. z. hui⁹. z. libri: q̃si qdã carbo ignitus esset: & tot⁹ diuini amoris flãma succensus: & ↄñr ad animas Iesu p̃cioso sanguine redẽptas feruidũ habuerit amorẽ & zelũ p̃cipuũ: & hac de cã ciuitates p̃dicãdo circuibat & castra: ieiunabat & alia opera fructuosa peragebat: ut exẽpla preberet edificationis & sanctitatis: & saluti aiaꝝ dicebat nihil esse p̃ferendum: eo maxime quo unigenitus dei filius pro aiabus redimẽdis dignat⁹ est in cruce pendere: ipsiqꝫ ob hoc esset in or̃one luctamen: in predicatione discursus : & in exemplis dandis excessus. unde quotiens nimia austeritas reprehenderet in eo respondebat se aliis datũ in exemplũ: huius rei gr̃a p̃dicatores uerbi diuini honorabat: indulgentiã annuatim pro salute dictarũ aiarum ecclesie sancte Marie de portiuncula a xp̃o impetrauit & papa: sicqꝫ zelo ignito ad aĩas opus p̃dicationum nõ dimisit ob tediũ: or̃onẽ ob demonũ luctã: austeritatẽ uite ob incõmoda carnis : accessus ad partes fideliũ & infideliũ ob laborẽ sui & fratrũ suorũ: ac cuncta perficere ad aiaꝝ salutẽ spectantia: ut ostẽsum est ↄformitate. z. hui⁹ secũdi libri. Propter p̃dicta btũs F. zelũ habuit ad instar xp̃i precipue. & ꝓmo ad detestationẽ hypochrisis. uꝫ. ut nullo modo nec uideretur nec esset hypochrita. unde legenda tam antiqua q̃ noua ostendit clare ꝙ beat⁹ F. semper uoluit ꝙ omnia que agebat essent omnibus manifesta: ut dictuꝫ est conformitate. v. huius. z. libri. Nõne ipse ut hypochrisim uitaret: tunicã suã interius quadã pelle ꝓpter stomaci infirmitatẽ & splenis sufultã: noluit portare nisi desuper de dicta pelle: hoc est super habituꝫ ab extra in parte eadẽ ubi erat ab intra poneretur? Semel ẽtiã tunicã suaꝫ habitualẽ quã solã gerebat ad carnẽ: ꝓpter magnũ frigus apud sanctũ Eleutheriũ de comitatu reate: cuꝫ repetiasset ad intra: & sic tunicã socii sui: cũ ab or̃one redisset dicẽs socio suo: ꝙ datus erat aliis in exemplũ fratribus: dictas pecias a suo habitu statim remouit. Vice alia cũ carnes comedisset ꝓpter infirmitatẽ se corã populo: ut als̃ dictũ est: de hoc accusauit. Sic apud Grecciũ: ꝙ cibaria comederat condita cũ lardo: coram multitudine que ad eius conuenerat p̃dicationẽ : se ut glutonẽ uituperandũ & nõ ut sanctũ honorandũ declarauit. Insup optabat de se potius uitupia q̃ laudes : ac sociis si quãdo laudaretur mandabat ut de se uitupia dicerẽt: & q̃ ad uerecundiã erant. Seqꝫ publice autumabat maximũ peccatorũ: ut conformitate. v. hui⁹. z. libri dictũ est. Prefataqꝫ omnia faciebat: ne uiciũ hypochrisis incurreret: uel de ipso notaretur. Et sociis suis dicebat. Talr̃ uiuere uolo in heremis & aliis locis ubi maneo: qualr̃ si oẽs homines me uiderẽt. Si. n. putant me sanctũ hominẽ: & non facerẽ uitam q̃ sancto homini conuenit: essem hypochrita. hoc uitiũ sũme fuit detestatũ in se. Nolebat sanctus proclamari: & contradicẽs inquiebat. ꝙ eum nec ut sanctũ laudarẽt nec putarẽt: ꝙ uxorẽ & filios hr̃e posset. In aliis ẽt hoc uitium execratus est. Frẽm illũ re hypochritã: etsi exteriori apparẽtia sanctus a fratribus diceretur: seruatorem p̃cipuũ silẽtii: & ostẽsorẽ fictitie bonorũ operũ detexit eisdẽ: ipsumqꝫ ab ordine egrediẽdũ: & fictũ esse quod ostẽdebat: declarauit. & sic euenit. Dedit beatus Franciscus uni uetule suum mantellum : dum semel ꝑ ciuitatem Assisii pergeret : & quia ex hoc habuit uanam gloriam : statim sequentibus se confessus fuit ꝙ inde uanam gloriã habuerat. Secundo btũs F. zelum

feruētissimū hūit ad oēm mūdi gloriā uitādā: ut oñsū est conformitate.v. hui⁹ secūdi libri plurib⁹ modis & exēplis. Nōne ipse dño hostiensi de ꝓmotione fratrū fienda quer ēti: respōdit ꝙ frēs sui ideo minores uocati erant:ne maiores fieri presumerent. Ob uitandā prelationis gloriā generalatus cessit officio. Sociū hr̄e noluit:& subdit⁹ eē usq₃ ad mortē uoluit sub guardiano eidē obediēdo. Ei amicitia iungebat̄ pcipua: q gloria₃ alteri.s.deo daret & nō sibi: sicut patuit de epo Iteranensi:cui regratiat⁹ est:q deo & nō sibi ob pdicationē gloriā tribuerat. Et ꝙ de glorie uitatione dictū est sufficienter cōformitate.v.hui⁹ secūdi libri:ideo alr̄ ꝓseq pro nūc omitto de pfata materia. Tertio habuit zelū btūs F.ad regule obseruantiā:in qua dicebat ipse btūs F.nihil posuisse de ꝓpo:sed totū ꝓut habuerat a xpo: ut dño pape Honorio dixit:& pr̄es ministri btō F.orāte audierūt a xpo.uolebat ꝙ semp frēs dictā regulam haberēt:secū gererēt & portarēt:imo post mortē cū ipsa sepeliri:ꝓut de hoc dictū est lib.i. conformitate.ix. Quarto habuit zelū ut frēs sui essent pfecti in se: declarādo quō.u₃. dicēdo illū esse bonū frēm minorē qui uitā hr̄et & ɔditiones istoꝝ frūm.u₃.Fidē fris Bernardi &c. eo modo quo ɔformitate.xii.pmi libri parte.2. dictū est ca.23.de fratre minore. Religionē suā seruare in sua puritate in uocatione qua uocati erāt psistere ut dictū est lib.i.ɔformitate.ix. Quinto habuit zelum ad domū dei & tēplu₃ deo & btē uirgini acceptissimū .s.S.Marie de angelis: quā ecclesiā iam mūdo dimisso corā epo post ecclesia₃.S. Damiani &.S.Petri btūs F. ob reuerētiā btē uirginis mr̄is dei: derelictā & inhabitatā resarciuit & refecit:uti hodie pseuerat. Hāc ecclesiam etsi btūs F.reedificasset: ipsa tñ ad abbatē & monachos.S.Bñdicti de mōte subasio ptinebat:quā bt̄s F. post pme regule ɔfirmationē ab eisdē īpetrauit hoc modo. Cū.n.in quodā tugurio ꝓpe ciuitatē Assisii bt̄s F.se recolegisset:rediēs de Roma a papa Innocētio.3. ꝓut in pncipio q̄rte ptis legende maioris habet̄:ibiq₃ arcte & inepte staret ꝓpter loci arctitudinē: & rusticorū ad dictū locū diuertētiū cū aīalib⁹ aduentū : uidēsq₃ ꝙ dñs frēs uellet multiplicare dixit fratrib⁹. Charissimi frēs & filioli mei: uideo ꝙ dñs uult nos multiplicare:uñ mihi uidet̄ bonū & religiosum:ut acq̄ram⁹ ab epo uel canonicis.S.Rufini:aut ab abbe.S. Bñdicti aliquā ecclesiā: ubi frēs possint dicere horas suas: & solūmodo hr̄e circa eā aliquā paruā domu₃ & paupculā ex luto & uiminib⁹ ɔstructā:ubi frēs possint qescere & opari:nam locus iste in quo stamus nō est honestus:nec sufficiēs fratrib⁹: postq̄ dñs uult eos multiplicare:& maxime ꝙ hic nō habemus ecclesiā ubi fratres possint dicere horas suas:& si aliqs frater moreretur:nō eēt honestū hic eū sepelire:nec in ecclesia secularium clericorū. Et placuit sermo cūctis fratrib⁹. Iuit ergo btūs F.ad epm Assisii: & pdicta uerba corā ipso exposuit:cui dixit eps. Nullā ecclesiā habeo quā ualeam uobis dare:& hoc idē canonici respōderūt. Tunc iuit ad abbatē.S.Bñdicti ꝺ mōte subasio: & eadē uerba ꝓposuit corā eo. Abbas uero pietate motus:consilio habito cū monachis suis:operante grā & uolūtate diuina:concessit btō F.& fratrib⁹ suis ecclesiā.S.Marie de portiūcula: pro minori & magis paupcula ecclesia quā haberet. Et ait abbas btō F. Ecce frater:exaudiuimus qd̄ petisti:sed si de⁹ hāc ɔgregationē uestra₃ multiplicauerit: uolumus ꝙ locus iste sit caput omniū uestrū. Et placuit sermo btō F.& fratrib⁹ suis. Et gauisus est nimis btūs F.de loco fratrib⁹ concesso:maxime ꝓpter nomen matris xpi: & ꝙ erat ita parua & paupcula ecclesia:& ēt ꝙ cognominabat̄ de portiuncula:in quo pfigurabat̄ ꝙ debebat esse mr̄ & caput pauperū frūm minorū. uocabat̄ enim portiūcula ꝙ contrata illa antiquitus portiūcula dicebat̄.uñ btūs F.dicebat. propterea uoluit de⁹ ut nulla alia ecclesia fratrib⁹ concederet̄ : & frēs pmi tūc ecclesiā de nouo nō construerēt nec haberēt nisi illā: q̄m in hoc adimpleta fuit q̄dā ꝓphetia p aduentū frū₃ minoꝝ. Et l₃ esset paupcula & q̄si destructa:tñ p magnū tps hoīes ciuitatis Assisii & toti⁹ illius contrate habuerūt deuotionē maximā ad illam ecclesiā:& maiorē habēt usq₃ hodie:& quottidie augumētat̄. Et l₃ abbas & monachi ipsa₃ btō F.& fratribus suis libere concessissent:tñ btūs F.tanq̄ bon⁹ & peritus magister:uolēs domū suā.i.religionē suā fundare supra firmā petrā.i.supra maximā pauptatē: mittebat annuatim dicto abbati & monachis unū canistrū plenū pisciculis:q uocant̄ lasche:in signū maioris humilitatis & pauptatis: ut frēs nullū ꝓpriū locū hr̄ent: nec in aliquo loco manerēt q nō esset sub dominio aliquoꝝ: ita ꝙ frēs nunq̄ haberēt potestatē uendēdi uel alienādi quoquo modo. Quādo aūt frēs portabāt annuatim monachis pisciculos:ipsi ꝓpter humilitatē btī F.q hoc de uolūtate sua faciebat: dabant eis unū uas plenū oleo. In hac ecclesia:ut dictū est pus deserta ita ut a nemine de ipsa curaret̄:btūs F.ob deuotionē feruentē quā habebat ad dominā mūdi:cepit ante talem concessionē in habitu heremitico existēs assidue pro eius reparatione imorari. Que antiquit⁹ sancta Maria de angelis est uocata: ꝙ angelici cantus sunt ibi sepi⁹ auditi. Concessa ergo dicta ecclesia btō F. & fratrib⁹ suis:ipse pater btūs F.duodenariū illū frūm ad dicta₃ sanctā Mariā de portiuncula superna grā peunte deduxit:ut ubi meritis mr̄is dei minoru₃ sumpserat ordo initiū:ipsius suscipet illic auxiliis incrementū.uñ stati₃ ut frēs illuc ad morandū ierunt:quasi quotidie dñs eorum multiplicabat numerū:& odor fame ipsoꝝ p totam uallem spoletanā & p multas mūdi partes mirabiliter est dispersus. De hoc loco frater qdā deo deuot⁹ ante conuersionē suā uisionē uidit relatione condignā. Innumeros cernebat homines cecitate percussos facie in celū directa & genib⁹ flexis in hui⁹ ecclesie stare circuitu:qui oēs extensis manib⁹ in altū lachrimabiliter clamabant ad deū misericordia₃ postulantes & lumen. Et ecce ingens de celo splendor aduenit:se per omnes diffundens:qui lumen unicuiq₃ tribuit : & salutem desideratam concessit:quod utiq₃ tam sanctitate fratrū ibidē cōmorātiū q̄ indulgentie ibidē p btm̄ F.a xpo & papa īpetrate : ut in uisione frater puidit: pat₃ nūc eē ɔpletū. In hoc loco scē Marie de portiūcula siue de angelis:añq̄ bt̄s F.cū fratrib⁹ ad morādū iuisset

qdã rustic⁹ ꝓpe sãs audiuit plures de nocte angeloꝝ cantũ. Cũq; hoc cuidã sacerdoti de Assisio dixisset: dixit ei sacerdos. Quare nõ ducis ad dictũ locũ Frãciscũ cũ sociis q ſtãt in uigo torto? Quod cũ fecisset: & btũs F. staret de nocte ibidẽ: in uisione uidit dormiendo: ꝙ xps uenit cũ mr̃e sua: & uidebat̃ ꝙ starẽt: & cũ btũs F. diceret: q estis uos? r̃ndit Iesus. Ego sum xps: & hec ẽ mr̃ mea: & btũs F. Vñ uenis? R̃ndit xps: de ultra mare: & btũs F. Quare uenistis? R̃ndit xps. Veni ad desponsandũ locũ istũ mr̃i mee: & his dictis: disparuit. & btũs F. excitat⁹ a somno dixit. Nõ recedã de loco isto ampli⁹: & sic fecit. Hic est locus in quo ordo frũ; minorũ a scõ F. ꝑ diuine reuelationis instinctũ inchoat⁹ est: de quo frater Thomas in legẽda bti F. antiq̃ sic dicit. Seru⁹ dei F. ꝑsona modic⁹: mẽte humilis: ꝓfessiõe minor: in seculo degens: portiũculã ꝓ se & suis de mũdo elegit: ex quo alr̃ xpo nisi de mũdo aliqd hr̃et: seruire nõ potuit. Non. n. sine ꝓsciẽtia diuini oraculi a diebus antiqs portiũcula dict⁹ est locus: q in illoꝝ debebat cedere sorte: q de mũdo penit⁹ nil cupiebãt hr̃e. Nam & in eo uirginis mr̃is ecclesia ostructa erat: q̃ sua singulari humilitate meruit post filiũ suũ caput oĩu; eẽ scõrũ. In ea minoꝝ ordo ꝑncipiũ sumpsit: ibidẽ multiplici muro uelut supra stabile fundamẽtũ: eoꝝ nobilis structura surrexit. Hũc locũ scũs F. amauit pre oĩb⁹: hũc ꝑcepit frẽs singulari reuerẽtia uenerari: hũc uelut speculũ religiõis in humilitate ac pauꝑtate altissima semp uoluit custodiri: ꝓprietatẽ ex eo aliis reseruãs: sibi & suis retinẽs usum tñ. Et subdit. Seruabat ibidẽ rigidissima in oĩb⁹ disciplina: tã in silẽtio & labore q̃ ceteris reglaribus istitutis: nemini nisi fratrib⁹ spãlr̃ deputatis ibidẽ patebat igressus: quos undiq; ogregatos uolebat scũs uere deo eẽ deuotos: & ex oĩ pte eẽ ꝑfectos. Sic & oĩ seculari ꝑsone ois penit⁹ ꝑcludebat introit⁹. Nolebat ut frẽs existẽtes ibidẽ q sub certo nũero arctabant̃: ad seculariũ relationẽ prurirẽt aurib⁹: ne otẽplatiõe intermissa celestiũ: ad iferioꝝ cõmercia p rumigerulos traherent̃. Non licebat ibidẽ alicui uerba ociosa ꝓferre: uel referre ꝓlata p alios: ꝙ si otigeret aliqñ p aliquẽ: ut ultra nõ adderet pena de cetero cauebat i posterũ. sine intermissione dieb⁹ ac noctibus existẽtes in locos diuinis erãt laudib⁹ occupati: & odore miro fragrãtes: uitã ducebãt angelicã. Solebat. n. ueterũ icolarũ relatu sancta Maria de angelis alio nomĩe dici. Relatũ sibi a deo felix pr̃ dicebat beatã uirginẽ inter alias ecclesias ad suũ honorẽ ostructas in mũdo: illã spãli amore diligere. Ideoq; scũs pre ceteris eã plus amabat. hec ille. Et ut uerba ꝓfati fris uideant̃ clari⁹: & de zelo quẽ b. F. habuit ad locũ ꝓfatũ: est sciẽdũ ꝙ btũs F. in dicto loco uoluit ꝙ oia edificia eẽnt abiectissima & uilissima: utpote facta: excepta ecclesia: de lignis uiminibus: ac coopta de paleis. Cũ. n. i dicto loco frẽs hr̃ent unã paruã casellã de paleis cooptã: & annuatim ibidẽ fieret capitulũ: ac frẽs mlt̃iplicarent̃: & ppl̃s Assisinas ꝓfata cõsiderãs domũ magnã ex lapidib⁹ fecisset: & ex calce infra paucos dies sine bti F. consensu: & ipse pr̃ reuersus miraret̃ de illo edificio: timens ne occasiõe illi⁹ dom⁹ alii frẽs in locis in qb⁹ morabant̃ & moraturi erãt facerent sibi magnas domos: uoluit ipsam destruere: ut in ꝓhabitis dictũ est. Rephẽdit ẽt: ut sepe dixim⁹: uicarium suũ q ibi fecerat fieri quãdã paruã domũ in sui absentia: ubi frẽs possent qescere & dicere horas suas.

Secũdo btũs F. noluit ꝙ in dicto loco carnes comederent̃ ullo modo: uñ dũ eẽt semel infirmus: & oporteret eũ carnes comedere: uocatis sociis: dixit. Frẽs mei: iste est locus reuerẽtior q̃ sit in mũdo: saltem citra mare: & plus ipsum diligo: & ideo nõ est ouenĩẽs ut in isto tam scõ loco uiuam⁹ sicut in aliis locis: & ꝙ hic carnes comedant̃: ꝙ multi frẽs foresẽs transeũt ne dedificent̃. uñ nolo esse hic modo ad ꝑsens: cũ me oporteat uita lautiori uiuere ꝓpter infirmitatẽ meã. Et iuit ad epm Assisii: q libẽter fecit sibi expẽsas donec fuit sanus effectus. Tertio btũs F. noluit ꝙ uerbo ocioso uel seculari ipsu; locũ aliquaten⁹ fedarẽt: s; semp in silẽtio eẽnt ibidẽ: de deo solũ loquẽtes: nõ de mũdo. uñ ordinauit & mãdauit firmiter obseruari: ꝙ si qs frũ; uagans uel aliqd opans inter frẽs uerbũ ociosum aliqd ꝓtulerit: semel teneret̃ dicere Pr̃ nr̃: laudãdo deũ in ꝑncipio orationis & in fine: ita tñ ꝙ si forte sui conscius prius se culpauerit de cõmisso: ipsum Pr̃ nr̃ dicat ꝓ aia sua cũ laudib⁹ dei: ut est dictũ. Si aũt ab aliquo fratre ꝑus inde fuerit rephẽsus: Pr̃ nr̃ ꝓ aia fr̃is ipsum arguẽtis ꝑdicto modo dicere teneat̃. Si uero rephẽsus se excusaret: & ipsum Pr̃ nr̃ dicere nollet: eodẽ modo dicere teneretur duo Pr̃ nr̃ ꝓ aia illi⁹ fris arguẽtis ipsum: si ipsi⁹ uel alteri⁹ testimonio ostiterit eẽ uerũ ꝙ ille uerbũ dixerit ociosum: dictas ẽt laudes dei in ꝑncipio & in fine orõnis ita alte dicat ꝙ ab oĩb⁹ fratrib⁹ circũstãtib⁹ audiatur: q frẽs dũ hec ipse dixerit taceãt & auscultẽt. Si uero audiẽs frẽm dicẽtẽ uerbũ ociosum tacuerit & nõ arguerit eũ: eodẽ modo teneret̃ dicere unũ Pr̃ nr̃ cũ laudib⁹ dei ꝓ aia illi⁹ dicẽtis. Et qcũq; frater igrediẽs cellam uel domũ uel aliquẽ locũ: & iuenerit ibi frẽm uel frẽs: debeat deũ deuote bñdicere & laudare. Quarto uoluit btũs F. ꝙ in dicto loco eẽnt frẽs uita & exẽplo singulares. uñ dicebat ipse btũs F. Volo ꝙ ipse loc⁹ sit imediate sub potestate gñalis ministri & serui: ut inde maiorẽ curã & solicitudinẽ habeat ꝓuidendi ibidẽ de bona & sancta familia. Clerici eligant̃ de melioribus & sanctiorib⁹ & magis honestis fratrib⁹: & q sciant meli⁹ dicere offm: q sint in tota religione: ut nõ solũ seculares: s; ẽt alii frẽs libẽter & cũ magna deuotione uideãt & audiãt eos. De fratrib⁹ ẽt laicis scis hoib⁹ discretis humilib⁹ & honestis eligant̃ q seruiãt illis. Et cũ aliqs istoꝝ frũ; migrauerit ad dñm: uolo ꝙ loco ipsius mittat̃ illuc ali⁹ scũs frater ubicũq; fuerit a gñali ministro. Quinto uetuit btũs F. & ꝓhibuit ut nulla ꝑsona sclaris locũ frũ; intraret: uñ dicebat. Volo ꝙ nulla ꝑsona & nullus frater illũ locũ intret nisi gñalis minister & frẽs q seruiũt illis: & ipsi nõ loquant̃ cũ aliq̃ ꝑsona nisi cũ fratrib⁹ q seruiũt illis: & cũ ministro qñ uisitaret eos. uolo silr̃ ꝙ frẽs laici qui seruiũt eis: teneant̃ nũq̃ eis dicere uerba ociosa: uel noua hui⁹ scli: ul̃ alia q̃ nõ eẽnt utilia aiab⁹ eoꝝ. Et ꝓpea spãlr̃ uolo ꝙ nlls itret i locũ illũ: ut ipsi meli⁹ oseruẽt puritatẽ & scitatẽ suã: & ꝙ i illo loco nihil pẽit⁹ fiat ul̃ dicat̃ iutilr̃: s; ipse

locus teneaẗ tot⁹ pur⁹ & sanct⁹ in hymnis & laudib⁹ dñi. Nam si alii frẽs aliqñ declinauerint a puritate & honestate: uolo q̃ iste loc⁹ bñdict⁹ sit: & pmaneat semp speculũ & bonũ exẽplũ toti⁹ religionis: & quoddaʒ candelabrũ añ thronũ dei: & btãʒ uirginẽ semp ardẽs & lucens: p qđ dñs ppitieẗ defectib⁹ & culpis oĩum frũm: atqʒ conseruet semp & ptegat hãc religionẽ & plantulas suas. Sexto & ultimo quo ad hoc: & penes qđ sumiẗ ɔformitas hui⁹ secũde partis ad p̃mã p̃cedẽtem.uʒ. Iesus dux formidabilis. Frãcisc⁹ detestator: est q̃ btũs F. noluit in hoc loco sicut nec in aliis eẽ mẽsaʒ nũmulariorꝝ.i.pecunie quoquo modo receptio: imo si execrat⁹ est & detestat⁹ receptionẽ pecunie: hic sũme abhorruit: nec uoluit pecuniã poni in altari: nec alibi ĩ quocũqʒ loco dicte ecclesie. uñ sicut Iesus dux formidabilis pecuniã piecit de templo: sic & btũs F. de tota ecclesia p̃fata pecuniã oblatã asportari p̃cepit. Cuʒ.n. semel qdã secularis dictã ecclesiã intrãs oratur⁹: oblationis cã pecuniã piectã in tẽplo posuisset iuxta crucẽ & p̃ris p̃ceptũ erat ne pecunia offerri pmitteret: frater qdã hãc uidẽs manu tãgẽs eã in fenestrã piecit: sed cũ hoc esset dictũ btõ F. & ille humo pstrat⁹ ueniã postulasset: cũ oblatiõe ad uerbera & disciplinã: btũs F. eidẽ mãdauit ut ppo ore pecuniã de fenestra accipet: & extra sepẽ loci portaret: & ppo ore poneret sup sterc⁹ asini. Quo facto frẽs timore maximo sunt repleti: & ex tũc magis contẽpserãt pecuniã stercori asini cõparatã. Sicut ergo xp̃s detestat⁹ est domũ suã fieri domũ negociationis: sic & btũs F. ecclesiã ipsaʒ btẽ Marie & alias sui ordinis a receptionis pecuniarũ cõtrectatione. Sic ergo apparet ɔformitas bti F. ad xp̃ʒ in hoc qđ oñdere uidebaẗ ps.z.isti⁹.xvi. ɔformitatis di. Frãcisc⁹ detestator. In hoc siqdẽ loco deo & btẽ Marie accepto fratres stãtes macerabãt carnẽ in ieiuniis & in uigiliis mltis: frigore & nuditate & labore manuũ suarũ. multotiens ẽt ut nõ starẽt ociosi iuuabãt paupes hoĩes in agris eorꝝ: & ipsi dabant postea eis de pane amore dei. Stabãt ibi ut in loco sancto discalciati cũ Moise & Iosue ab oĩ affectu carnali & mũdiali dño famulãtes: & ipsum iuxta uolũtatẽ bti F. in s̃ctitate tenẽtes. Ad hũc locũ frẽs oẽs debẽt nõ solũ attẽdẽdo bñplacitũ bti F. sʒ ẽt q̃ ibidẽ diuinit⁹ sunt pacta: sũmã deuotionẽ hr̃e. In hoc siqdẽ loco reparata ecclesia btũs F. p̃mo stetit. Ad hũc locũ frũʒ minorꝝ cetũ deduxit. De oleo lampadis hui⁹ ecclesie Frãcisc⁹ cũ micis faciẽs antidotũ Moricũ sanauit. In hoc loco orãs: statua ei diuinitus oñsa: pgressuʒ totũ sui ordinis p̃uidit. Prerogatiuas sui ordinis q̃tuor oñdit: ac si frẽs in eorꝝ uocatõe psisterẽt: oẽʒ tribulationẽ a mũdo se ablaturũ xp̃s pmisit. Hic Franciscus in humilitatis exẽplo cũ leproso horribili ĩ una scutella comedit. Hoc in loco b. Clara tõsorata: sp̃õso xp̃o nupsit: & dedicata est. mr̃ Iesu cum filio: uisa est a btõ F. & idulgẽtia p peccatorib⁹ ĩpetrata. Cur mũdus post btm̃ F. ĩcederet: frater Masse⁹ est declarat⁹. Xp̃s in medio frũʒ & bti F. de deo loq̃ntiũ uisus iuuenis est ab eis: & bñdicẽdo eis sũma ɔsolationis dulcedine recreauit. Cum btõ F. & sociis sancta Clara & socia sua comedẽdo: sp̃us s̃cũs descẽdit sup eos: ac oẽs sunt rapti in deũ. Angelus dñi adueniẽs fr̃i Helie supbo de obseruãtia s̃ci euãgelii qõnẽ pposuit. Sex milib⁹ frũm in caplõ gñali ɔgregatis uictũ de⁹ abũde ministrat. Tres panes in manib⁹ Frãcisci p cibatiõe triginta frũʒ multiplicat. Locũ ab ĩgressu exercit⁹ demonũ ut in eo nisi occasiõe data p frẽm: nllus intrare possit p̃seruat. Multis aliis uenustaẗ p̃rogatiuis: de qb⁹ qdã frater uersificator sic dicit. Scũs s̃coꝝ uere loc⁹ est iste locorꝝ. Digne magnorꝝ cẽseẗ dign⁹ honorꝝ. Felix agnomẽ felici⁹ est sibi nomẽ. Et mõ cognomẽ sortiẗ muneris omen Angelicũ numẽ hic circũfundere lumẽ. Hic pnoctare solet hymnos uoce sonare. Postq̃ tota ruit Frãcisc⁹ eã releuauit. Ex tribus una fuit q̃s ipse pr̃ reparauit. Hãc pr̃ elegit cũ mẽbra sacco subegit. Hic corp⁹ fregit: mẽtiqʒ subesse coegit. Hoc intra tẽplũ genitus fuit ordo minorꝝ. Dũ p̃ris exẽplũ sectaẗ turba uirorꝝ. Clara dei sp̃õsa fuit hic p̃mario tonsa. Pompis exuta mũdi xp̃m qʒ sequuta. Sic partũ clarũ frũm simul & dñarꝝ. Sacra parẽs fudit xp̃m qb⁹ orbe refudit. Hic fuit artata uentris mũdi.s.p pauptatẽ obediẽtiã & castitatẽ. Et dilatata uirtus in gente uocata. Regula ɔflata pauptas s̃ctã renata. Gloria pstrata crux in mediũ reuocata. Sicubi turbaẗ Frãcisc⁹ & accidiaẗ. Hic trãquillaẗ: istic sua mẽs renouaẗ. Hic demõstraẗ uerũ de quo dubitaẗ. Imo donaẗ qcqd pr̃ ipse p̃caẗ. hec ille. Ex qb⁹ patẽt nõnulla illius loci ĩsignia. Sup oĩa tñ pãdũt ipsaʒ ecclesiã & locũ eẽ singularẽ. Quia btũs F. ibidẽ ĩcepit: mediauit: & uitã ibidẽ finire ɔplacuit: ut suo initio medio & ɔsumatione s̃cificareẗ. Indulgẽtia est ibi gñalis p remissione oĩuʒ pecaminũ: oĩb⁹ in ɔsecratione dicte ecclesie xp̃icolis ad ipsam pgentib⁹. Insup omnib⁹ aliis locis a uirgine xp̃i mr̃e pre dilectis ipse q̃dã p̃eminẽtia p̃ponit. Et ideo bñ dicit in legẽda antiq̃.q̃ lʒ btũs F. in oĩ sede terrarꝝ regna celorꝝ ɔstituta cognosceret: & in oĩ loco diuinã grãʒ electis dei crederet posse donari: expt⁹ tñ erat locũ s̃cẽ Marie de portiũcula grã uberiori repletũ & supnorꝝ sp̃uũʒ uisitatione celit⁹ frequẽtatũ. dicebat pinde fratrib⁹ sepe. Videte o filii ne unq̃ hũc locũ relinquatis. Si ab una parte foras pelleremini: p aliã reintrate. Nam locus iste s̃cũs est & habitatio xp̃i & uirginis mr̃is ei⁹. Hic cũ pauci essem⁹: nos augumẽtauit altissimus. Hic luce sapiẽtie sue illuminauit aĩas pauperũ suorꝝ. Hic igne amoris sui nr̃as uolũtates accẽdit Hic q orauerit corde deuoto: qđ petierit obtinebit: & offendẽs graui⁹ punieẗ. Propter qđ o filii habete hũc locum oĩ reuerẽtia & honore dignissimũ: tãq̃ uere habitaculũ dei ab ipso & eius mr̃e singulariter p̃dilectũ. Atqʒ ibidẽ toto corde in uoce exultationis & confessionis cõfitemini deo pr̃i & ei⁹ filio dño Iesu xp̃o in s̃ci sp̃us unitate. Amẽ. hec btũs F. Ex p̃fatis apparet declaratio secũde ptis hui⁹.xvi.ɔformitatis.uʒ. Frãcisc⁹ detestator. & sic cõpletus est liber secundus de uita & cõformitate bti F. ad uitã Saluatoris nr̃i dñi Iesu xp̃i. Ad honorẽ & laudem ipsius beate Marie & beati patris nostri Francisci. Amen.

¶ Explicit liber secundus de conformitate uite beati Francisci ad uitam domini nostri Iesu xp̃i.

¶ Incipit liber 3° de cõformitate uite bti Francisci ad uitam dñi nři Iesu xpi. Fructus pmus & cõformitas: &.xxix.in ordine. Iesus cũ suis comedẽs. Fracisc9 emu lať. Expõ pme partis.uz.Iesus cũ suis comedẽs.

Irtus illa & sapia diui na qua oia a deo fiunt & facta sunt: & si mira bilis fuerit in efficiẽdo creata i mũdi exordio: tam uarie opando quo ad formas pprietates distões loca: hominez sic condendo locando indulgẽdo & pnialiter corrigendo. Mirabilior apparuit in regulando lege & preceptis: & que sunt ad sui cultuz demandan do: & hoc cõsideratis circũstantiis & conditionib9 q bus prefata sunt istituta: & demũ pẽsato quo ad dicta toti9 ueteris testamẽti pcessu. Mirabilissima tñ appa ruit in fine temporum quo suo in mundum aduentu & hominem redimeret & gratie plenitudine mundũ sin gulariter repleret. In quo uidelicet tempore mirabi lissimam diuinam acclamat sapientiam ipsa dei uerbi incarnatio: quam nisi fides credat ratio non explicat. Iesu conuersatio per triginta annos ut simplex homo: eius baptizatio: ieiunatio cum diabolo decertatio: predicatio & miraculorum operatio. Sed ad propo situm nřum quo ad expõnem pme partis conformita tis prime hui9 libri tertii.uz.Iesus cum suis comedẽs: mirabilissima fuit cena dñica q̃ cũ suis comedit aplis: ppter illa que ibidẽ pacta sunt a diuina sapia q̃ xpus est. Ibi.n.facta est primitus a xpo ueterũ sacrificioruz termiatio. Secũdo noui sacri institutio & ordinatio: & demũ multorũ meditatiõe dignissimoz a xpo fcã est declaratio. De quibus trib9 succincte in hac pme par tis hui9 conformitatis expõne differẽdo: patebit quid uelit depromere cũ dř. Iesus cum suis comedens. Hec prime partis pfunditas & nõ solum prefata oñdũt mi rabilissimã dei sapientiaz: sed & passio xpi: ad inferos descensio resurrectio & sic de aliis: de quib9 in sequẽ tibus eis omissis ad presens patebit. ¶ Sz que pacta sunt in cena prosequẽdo: dico q mirabilissimã diuinã sapientiã pandit. Primo qđ fcm est in cena.s. ueterz sa crificiorũ terminatio. Et pro huius materie declaratio ne: q multis uideť dubiũ: dicenduz est. Quomodo de9 id qđ ordinauerat.s.uetera sacrificia: cassare uoluerit: & alia ordinare & instituere. Sunt ergo aliqua p ppo sito declarando notanda. ¶ Et pmũ est q deus cuz sit ueritas infallibilis: et in suis dictis & pmissis ueracis simus inueniť & pbať. Nã ut scribiť Numeri.xxiii. nõ est deus ut homo ut mentiať: aut ut filius hominis ut muteť. Dixit.n.& nõ faciet: locut9 est & nõ implebit? ait Balaam. Quo sequiť q quicquid deus dicit aut di cet: promisit aut promittet: aliquãdo implet impleuit & implebit. ¶ Secundũ notandũ & sequiť ex prefatis est q sacramẽta legalia cessare debebant: pz q hoc di xit. ut habetur Osee scdo. Cessare faciam omne gau dium eius: solẽnitatẽ eius sabbatũ neomeniãq & fe sta & tẽpora eius. Et Isaie pmo. holocausta arietuz & adipem pinguiũ & sanguinem uitulorũ & hircoruz & agnorũ nolui: nõ offeratis ultra sacrificium frustra: in censum abominatio est mihi neomeniã & sabbatuz & festiuitates alias nõ feram. Kalẽñ. uestras & festiuita tes odiuit anima mea. Facta sunt mihi molesta: & Da uid in psalmo. Si uoluisses sacrificiũ dedissez ut q3 ho locaustis non delectaberis. Cũ ergo deus dixerit talia cessanda & si cõtinentia multo fortius contenta. Qua re in cessatiõe sabbati neomenie & festiuitatũ ac ipso rum sacrificiorũ cessatiõe: intelligiť q talia ergo erant cessanda. Insuper cum talia essent umbre & figure: q ut dicit Apostolus. Omnia in figura contingebãt illis: quare aliquando cessare debebant ueniente ueritate & figurato. ¶ Tertium notandum q sacramenta ue teris legis deo erant accepta: non principaliter ratio ne operis operati sed operantis. Nam ratione operati non erant magis accepta q̃ cetera a deo creata: sicut patet discurrendo per singula: sed ratione operantis.s. offerẽtis prout dicitur. Gene.iiii. Quod respexit deus ad Abel.s.offerentem & primo & ad munera eius.s.se cundo: quia ratione offerentis acceptauit oblatum: sic sacrificium deus acceptauit Noe post diluuiuz. Gene. nono sic & sacrificiũ Abrae pro filio: non ratione obla torum: sed offerentium. Quia ergo offerentes homi nes deo erant accepti ratione persone: quia obedien tes deo: nam ut dicit. prime Regũ.xv. Melior est obe dientia q̃ uictime &c. Et iuxta illud Osee. Obedien tiam uolo & non sacrificium &c. si deus sacrificia odie bat: non erat nisi ratione offerẽtis: ut patet Isa. pmo. Nam postquã dixit. Non offeratis ultra sacrificiũ fru stra &c. addidit. Odiuit aĩa mea: facta sunt mihi mo lesta: causam assignat. Manus eñi uestre sanguine ple

Quare de us sacrta legis anti q̃ uoluit aboleri.

tie sunt.& ante premiserat. Holocausta arietum &c. subdit cum ueniretis ante conspectum meum:quis re quisiuit hoc de manibus uestris? Subdit & non poti⁹ ut ambularetis in atriis meis:& Michee.cap.vi.Quid dignuz offeram deo?subdit.Curuabo genua mea deo excelso.Ecce quod de⁹ ꝑncipalr̃ reqrebat: & subdit. nūqd offerā ei holochaustomata & uitulos anniculos. Nūqd placari pōt de⁹ in milib⁹ arietū aut in milibus hircoꝝ piguiū?Nūqd dabo ꝑmogenitū meū ꝓ scele re meo:fructū uētris mei ꝓ pc̄tō meo?q̄si dicat nō.Et addit idicabo tibi hō qd sit bonū & qd deus reqrat a te:utiqȝ facere iudiciū & diligere misericordiā & solli citū ambulare cū deo tuo.Quo ꝯcludit̃ ꝙ rōne opan tiū:talia sacrificia erāt deo accepta.Sȝ cū ipi offerētes nō exercerēt ea q̄ deo placita erant:ut dicit Isa.& alii ꝓphe cōcorditer oēs:dcā sacrificia & alia erāt ei odio sa & molesta & nō accepta.¶Quartū notādū ꝙ sicut tria tēpora sacra scriptura describit a lapsu primi hois .s.nature lapse:legis ꝓmulgate & gr̃e:& oī tēpore sa crificia eē debebāt tpib⁹ corrn̄dētia:ex quo iā dcā sa crificia tā legis ꝓmulgate q̄ nature lapse deo ut odiosa cessare debebāt: ergo alia tēpore gr̃e istitui debebant tēpori gr̃e ꝯformia & corrn̄dētia.Quod omni tēpore sacr̃a eē deberēt post lapsum:pȝ cōgruētia q̄dā:ꝙ oīs stat⁹ hn̄s morbū:medicinā reqrit:q̄re & oīs stat⁹ post lapsum:ꝙ saltē origiali morbo ificit:nec couenit diuie misericordie & bonitati:hoiem sine remedio & medi cina & sine his ꝑmittere sine qb⁹ finis hūanus nō hr̃. uidelȝ uita eterna:q̄re & sine sacr̃is:qb⁹siue rōne ōpa ti uel opātis dat̃ gr̃a:ꝑ quā culpa delet̃ & morb⁹ caue tur & quo ad culpā spālr̃ remouet̃.Et ideo bn̄ dicebat Augu.lib.xix.cōtra Faustū. Nullū nomē religiōis est: in quo hoies nō sacrorū de fideliū cōsortio colligant̃. Quo seqt̃ ꝙ cessantib⁹ sacr̃is ueteribus: alia deberēt istitui tēpori gr̃e ꝯformia:pȝ ꝙ alia sacr̃a fuerūt in ꝑ fatis tēporibus.s. tam tēpore legis ꝓmulgate q̄ nature lapse.Quare ꝓpositū: ꝙ tēpore gr̃e sacr̃a debebāt isti tui nō silia ꝑfatis:ꝙ deo nō placuissent: ergo dissilia: & quo ad opatū:ut.s.eēnt deo placita tā rōne opantis q̄ opis opati.Et quo ad gr̃e ifusionē ꝑ ea: qa copiosio ra:& quo ad distōnē in se: ut nullū tale in se & si in si mili remaneret.Circūcisio in se abolita est: manet in si mili & ꝑfecti⁹:qa in baptismo quo ad pc̄tm̄ origiale: delet̃.n.sic fiebat in ueteri testō ꝑ ipsam circūcisionēȝ. Et quo ad ꝑfectionēȝ: ut ꝑfectiora eēnt tēpore gr̃e q̄ aliis tēporib⁹:& in gr̃a & in aliis.¶Quītū notādū ꝙ sacr̃a ueteris legis a deo solo sunt istituta:sic & tēpore gr̃e.Rō qa sacr̃a ꝓut loqmur in pn̄ti:q̄ istituta sunt in ueteri testō siue ad ipm deū honorādū: siue ad placan dū uel ad morbū pc̄ti remouēdū:a deo solo sunt istitu ta qa ipse solus est q̄ tollit pc̄ti morbū:& dat gr̃aȝ: ac imobilr̃ pōt assistere suo signo a se istituto:cū oīs crea tura sit defectiua.Quo seqt̃ ꝙ cū uetera eēnt oino cas sanda:ut pȝ ex ꝑmo notādo & secūdo: & oī tēpore sa cram̄ta eē decebat:utpote medicinā ꝯtra morbū pc̄ti: & a solo deo pn̄t istitui: ergo de⁹ sacr̃a alia ꝑfectiora ꝑhabitis in ueteri testō:instituere debebat:& hoc tpe gr̃e:pȝ ex iā dictis.¶Quib⁹ seqt̃ sextū notādū ꝙ cuȝ

xp̄s sit de⁹.ut dcm̄ est & ꝓbatū ꝯformitat̃e.xiiii. libri scdi sacr̃a mutare debebat & alia istituere:ut pȝ ex iaȝ dictis:qa sacr̃a q̄ istituere uolebat: an̄ passionē suā in stituere debebat.Rō est:qa sacramēta istitui debebāt a xp̄o ut dicet̃:& an̄ passionē: utpote an̄q̄ habuerunt efficaciaȝ:& sortita sunt effectū. Passio.n.xp̄i nō tam ꝑmissa q̄ exhibita efficaciaȝ sacr̃is dedit: ut docet bt̄s Augustin⁹.zz.de ciuita.dei circa principiū.In exordio qppe gn̄is hūani de latere uiri dormiētis detracta co sta edificata est femia:xp̄m & ecclesiā iam tūc ꝓphari oportebat.Sopor quippe ille uiri dormiētis mors erat xp̄i:cui⁹ exanimis in cruce pēdētis lācea lat⁹ pforatū est:atqȝ ide aq̄ & sanguis ꝓfluit:que sacr̃a eē nouim⁹ qbus xp̄i edificat̃ ecclesia.Et idē Augu.v. de ciui.dei. ca.xxvi.Quod archa in latere hostiū accepit: ꝑfecto illud est uuln⁹:q̄n lancea crucifixi lat⁹ est pforatū:hac qppe ad illū ueniētes igrediunt̃:qa ide sacr̃a emanaue rūt.un̄ credētes iniciant̃. Quod a xp̄i passiōe sacr̃a ha buerūt efficaciaȝ:pȝ ꝑ illud qd̄ hr̃.de ꝯse.di.iiii. Pro pter.Et extra.De baptismo & ei⁹ effcū.Maiores.para gra. Tāte. Et rō ē:qa ab illo sacr̃a hūerūt efficaciā:a quo nr̃a recōpēsat̃ offensa:& donat̃ gr̃a. Sacr̃a.n.hn̄t duo ꝑfata efficere.s. culpā dimittere & gr̃am cōferre: nō ex se sȝ ex institutiōe diuia: talis est efficacia sacro rū.Sȝ passio xp̄i predicta efficit.ut dicit.Io. Dam̄.lib. iiii ca.3.Qui postquā dixit. Omnis xp̄i actio est mira bilis:subdit oib⁹ mirabilib⁹ mirabilior est ei⁹preciosa crux.i.passio:per nullū.n.aliud euacuata est mors pri mi parētis:pc̄tm̄ solutū:ifern⁹ predat⁹: & resurrectio demr̃ata.Sȝ sciēdū ꝙ passio xp̄i nō dedit efficaciaȝ sa cramētis:ut cā ꝑncipalis:qa solus deus hoc agit: sȝ ut cā meritoria ut declat Anselm.z.Cur de⁹ hō.c.xxviii. Licet.n.an̄ passionē dn̄i sacramēta sint a xp̄o istituta: in passiōe tn̄ oīa apparuerunt mistice : ut ostenderet̃ a passiōe ipsa efficaciaȝ obtinuisse.Ibi.n.appēt.Baptis mus in aq̄. Cōfirmatio in sanguie quo cōfirmamur in bono.Eucharistia: qa ipse ideȝ sacerdos fuit & hostia secundū Augu.iiii.de triui. & sic fuit ibi ordo. Pnia in cōfessiōe latrōis. Matrimoniū qa in cruce ecclesiā sibi ut spōsaȝ copulauit.Iuxta illud. Spōsus sanguinum tu mihi es. Extrema unctio in linitiōe crucis a sanguine xp̄i.Prefatis ergo apparet ꝙ sacr̃a uetera a xp̄o iuxta ipsi⁹ꝓmissionē cassanda & termināda:an̄ suā passio neȝ cassata & terminata sunt & noua instituta sunt ab ipso.Et si de istitutiōe statim apti⁹ dicet̃. Sȝ uetera sa cramēta a xp̄o termiata an̄ passionē suā: qūo obseruā tibus ex tūc nō fuerint salutifera uel sic & quādo fue runt mortifera:qa dn̄s Robert⁹Linconien̄.in tracta tu de cessatione legaliuȝ parte tertia hoc ostēdit:uide ibi.hic omittā:quia nō est pn̄tis speculatiōis.Et sic pȝ breuiter ꝑmū qd̄ erat hic uidendū.Videndeȝ est nunc de secūdo:quo deus singularissime mirabilis declara tur.uȝ de sacramētorū institutione:& spālr̃ de sacramē to eucharistie & eius institutiōe de quo ad pn̄s sermo uersat̃.¶Et presupposito ꝙ a xp̄o debebāt sacr̃a qui bus utimur istitui utpote deo uero & hoīe:q̄ pōt assi stere signo ab ipso istituto imobilr̃: q̄ remissionē pec catorum potest dare & gr̃am ut deus principaliter: &

De sacro rū institutione

ut homo meritorie: & sic perducere ad finẽ nostrum.s. beatitudinem. Sicq; & de facto sunt ab ipso instituta. Baptismus. Io.3. Quia discipuli xp̃i baptizabãt: & publicatus est. Matt. ultimo. Ite & docete omnes gentes baptizantes eos &c. Confirmatio. Io.20. Accipite spiritum sanctum. Penitentia. ibidem. Quorum remiseritis peccata &c. Nec illud quod dicit Iacobus in canonica sua.c.3. Cõfitemini alterutrũ pc̃tã ura &c. fuit institutio s; executio: q: p; p illud q: seq̃r. Et orate pro iuicẽ &c. Eucharistia predicata fuit. Io.vi. instituta in cena. Mat.xxvi. Et ibidẽ ẽt ordo: ꝙ discipuli tũc facti sunt sacerdotes dicẽte xp̃o hoc facite in meã cõmemorationẽ. S; quo ad ptãtẽ pc̃tã remittẽdi. Io.xx. quorũ remiseritis &c. Extrema unctio. Mar.vi. apl̃i ungebãt ĩfirmos oleo sancto & sanabanẽ. Sic ergo p; ꝙ sacra a xp̃o sunt instituta. Quo supposito. uidẽdum est aliis omissis de sacro eucharistie. Et p̃mo an in psona xp̃i sacr̃m hoc istitui deberet .s. in corpore & sanguiẽ suo. R̃ndeẽ ꝙ sic. rõ ꝙ sacr; ĩstitui debebat prio deo summe placibile: & rõne opis opati & rõne operãtis: p oppositũ ad antiq̃. Secũdo summe gr̃e cõtentiuũ: ut tẽpori gr̃e rñderet. Tertio nr̃i deo recõciliatiuũ: & dñi placatiuũ: quo uen ã a deo obtinerem⁹ & gr̃am. Cũ ergo nihil fuerit unq̃ deo accepti⁹ psona xp̃i: utpote filius dei: in quo pr̃i bñ cõplacuit. Mat.iii. & in ipo habitet oĩs plenitudo deitatis. Collo.2. Sitq; plen⁹ gr̃e & ueritatis: per ipm recõciliati sumus deo. Ro.v. Et ipe est ꝓpitiatio ꝓ pc̃tis nr̃is & toti⁹ mũdi.1.Io.i. q̃re in se & sua hũanitate deitati cõiuncta.s. in corpore & sanguie suo hoc sacr̃m istituere debebat: & sic ut deus debuit: & ut hõ in suo corpore & sanguie fecit. ¶ Secũdo an istituere tali tẽpore.s. in cena iminẽte passione debuit. rñdeẽ ꝙ sic: Et quedã cõgruentie ad hoc assignanẽ: & p̃ma si cõsideret tp̃s cessationis sacrorꝝ legis ueteris. Cũ.n. ipsa eẽnt in figura xp̃i & sue passionis: & in passione terminãda: q̃re iminẽte passiõe ipsis cessantib⁹: cũ nullũ tẽpus eẽ deberet sine medicina pc̃ti: aliud ab antiqs sacr̃m istitui decebat & sic tẽpore passiõis. Secũdo attẽto ad qd istituebaẽ: ꝙ ut nobiscũ semp esset. ut dicit Vrban⁹ 3⁹ in Decretali: q̃re hora q̃ erat recessurus a discipulis & nobis p̃ntia corporali: ut esset nobiscũ mõ sacr̃ali istituere debebat q̃si passiõe iminẽte. Tertio ĩspecto qd est hoc sacro declaratũ. Omnia.n. miracula a xp̃o facta cu; eẽnt sue deitatis declatiua: unum tñ erat omissu; in quo creatura nullo mõ uires hẽbat nec hr̃e poterat.s. subam in subam cõuertere: ꝙ hoc est soli⁹ dei: q̃re istud a xp̃o erat opandũ: sue deitatis pfectissime ostẽsiuũ. Sed hoc quo tpe nisi qñ minus ei⁹ deitas agnosceretẽ: qd utiq; fuit in passiõe cõsideratis cõuiciis ipsi deo & dño nr̃o Iesu xp̃o illatis: quare tẽpore quo ei⁹ deitas erat magis detestãda: singulari miraculo apud fideles erat referãda & sic tẽpore passionis. Quarto ꝙ passio erat humani generis singulare munus: utpote liberatm̃ ipsi⁹: ad rememorãdũ de tãto bñficio xp̃s hoc sacr̃m istituit dicẽs hoc facite in meã cõmemorationẽ: q̃re & tẽpore passionis istitui decebat. Insuper sci apl̃i ꝓpter passionẽ xp̃i futurã & xp̃i abscessu; tali mõ ab eis: idigebãt pre solito signis cõfortatiuis. isflãmatiuis rememoratiuis ac rep̃ntatiuis xp̃i amoris magis q̃ qñ erat cũ eis: quare ad hoc fuit istitutũ hoc sacr̃m passiõe iminẽte. Multe alie cõgruẽtie assignanẽ: de qbus dixi in libro de uita uirgis. fructu.xlix. uide ibi. Institutionẽ fiendã hui⁹ sacri xp̃s p̃dixit. Io.vi. s; ipsa; fecit in cena. Mat.vi. habeẽ. Tertio uidendũ in qua materia ipsum istitui decebat: ubi aduertẽdũ ꝙ cũ oĩa sacra ta; ueteris legis q̃ noue habẽt fieri in aliqua materia: ut p; discurrẽdo per singula. Baptism⁹ h; pro materia aquã. Cõfirmatio crisma: & sic de aliis. Sacr̃m eucharistie sic ẽt suã materiã debebat hr̃e: s; que erat materia apta: certe materia panis & uini: ut p effectũ uisibilẽ ad iuisibilia itelligẽda assurgerem⁹. Cũ.n. xp̃s dixisset. Io.vi. Caro mea uere est cib⁹ & sanguis me⁹ uere ẽ potus subdidit. Qui mãducat meã carnẽ & bibit meũ sanguine; in me manet & ego in illo: & addidit. Ego sum panis uiuus q de celo descẽdi: si quis manducauerit ex hoc pane uiuet in eternũ. Et tũ corp⁹ xp̃i corporalr̃ nõ possit summi nec mãducari: ꝙ xp̃s semel mortuus est: & mors illi ultra nõ dñabit: quare solũ sp̃ualr̃ summi d; & põt. Ad designandũ ergo refectionẽ sp̃ualẽ in aliquo uisibili: utpote in pane & uino ut in materia istitui debuit: ut sic panis & uinũ p̃ aliis cibis plus & magis reficiũt corporaliter: sic & corp⁹ dñi & sanguis cõuersione panis & uini in ipsa reficeret p̃ cũctis aliis sp̃ualr̃. In tali materia xp̃us istituẽdo implete sunt figure. Gen̄.xiiii. dr̃ ꝙ Melchisedech sacerdos dei altissimi obtulit panem & uinũ in sacrificiũ deo: Melchisedech xp̃m figurauit. ut ꝓbat Apl̃us in tota Epl̃a ad Hebre. Fuit.n. sacerdos. ut dicit ꝓph̃a Dauid Secundũ ordinẽ melchisedech: ipse obtulit deo pr̃i suo panẽ & uinũ in sacrificiũ.s. cõuertẽdo in corp⁹ & sanguinẽ suũ. Panis de celo datus est patrib⁹. Xp̃s est panis celestis datus nobis uiatoribus: & sic de aliis figuris impleta sunt dcã ꝓph̃arꝝ. Et prio. Isa.xxv. q ꝓphauerat dicẽs. Et faciet dñs exercituum oĩb⁹ populis in mõte hoc cõuiuiũ pinguiũ: conuiuiũ uindemie pinguiũ medullatorꝝ uindemie defecate: & subdit. Et precipitabit dñs in monte isto &c. Sequitur pcipitabit mortẽ in perpetuũ uel sempiternũ. De quo mõte loq̃t Isais⁹ Certe de mõte sion: ꝙ Isaias in Ierusalẽ erat. in quo monte xp̃us stans: ꝙ in cenaculo grãdi strato.s. in monte sion hoc sacr̃m istituit: qs hoc istituit: xp̃s deus & dñs exercituũ. qbus: uniuersis populis. Quia nõ apostolis solũ nec iudeis solu;: sed oĩbus gentibus: ꝙ ut qlibet uteretur pro salute sua xp̃s istituit: & sic uniuersis populis nõ dicit uni populo: sed uniuersis: nec põt itelligi de cõuiuio cibi corporalis: s; de sacramento hoc qd est cibus sp̃ualis: quo cibo oẽs utuntur & uti possunt & sp̃ualiter omnes reficiuntur. Sed quid faciet: iquis conuiuiũ pinguiũ: sed quid per pinguium intelligit: subdit. pinguiu; medullatorũ. Ecce panis. uindemie. & cuius: inquit uindemie defecate. Ecce uinu;: pane & uino in xp̃i corpus & sanguinẽ transubstãtiatis. Facit ergo xp̃s & fecit hoc cõuiuium singulare oĩbus populis. Sed ad quẽ finẽ: dicit ꝓph̃a ut uincula pc̃toru; dirumpanẽ: per eorꝝ dimissionem. Sic & tela ordinata.s. penarũ ꝓ pc̃tõ. Et ultra etiã ad

hoc: ut huius sacramenti & conuiuii sumptione cōti-
nua a fidelibus: in fine ipsum digne sumentibus mors
.s.peccatorꝝ in sempiternum precipitetur & eternalis:
& hoc collatione uite perpetue glorie sempiterne. Nā
xp̄m manducās h3 uitam eternam. Io.vi. Secūdo dcm̄
Zacharie. caplo.ix. Quid est bonum & quid est pul-
crū? rn̄dit nisi frumtū electorū? Ecce materia corporis
xp̄i: & uinū germinās uirgīes: ecce materia sanguinis.
Tertio dcm̄ Dauid. in psal. Deꝰ iudiciū tuum regi da.
Qui ps scdm doctores Hebreorū exponit de Messia:
ubi nos hēmus ex uicio corruptiōis lr̄e Erit firmamē
tū in terra in summis montiū: in hebrea lr̄a habet̄ sic.
Erit placēta tritici in terra in capite montiū. qd debe-
ret dici. Erit frumētū in terra in sūmis mōtiū. Et trāsla
tio btī Ieronimi iuxta hebraicū h3. Erit memoriale tri
ticū in terra in capite montiū. Et trāslatio caldaica h3.
Erit oblatio frumēti in terra. Quibꝰ p3 q lr̄a nr̄a non
d3 dicere firmamētū s3 frumētū. Quod uicio scriptorū
est gestū. Quia lr̄a p3: q de rege messia p̄dictū fuit in
hoc psalmo: q futurꝰ erat frumētū in terra in summis
montiū: uel oblatio frumēti in terra in capite montiū:
qd in sacro eucharistie cōplet̄: in quo xp̄s uerus mes-
sias sub spēbꝰ panis tritici cōtinet̄. Et sup capita mon-
tiu3.i.sacerdotū eleuat̄ ut a pplo adoret̄: q sacerdotes
ꝓpter altitudinē statꝰ mōtes appellant̄. Quarto dcm̄
Salomonis. puer.ix. dicētis. Quod sapia hedificauit si
bi domū.i. xp̄s ecclesiā: excidit colūnas septe3.i. ipsam
septē sacris ordinauit. De quorꝝ uno ꝓseqt̄.s. de sacro
eucharistie dicens. Immolabit uictimas suas: qa se &
sanctos martires. S3 qd egit? Posuit mēsam.i. panē ut
postea explicat: & miscuit uinū dicēs uenite comedite
panē meū.i. corpꝰ meū sub spē panis: & sanguinē meū
qd sub uini spē miscui uobis.i. est uobis ꝓpinatū. Mul
ta dicta ꝓphiaru3 ad hoc possent adduci: s3 p̄dicta ad
pn̄s sufficiāt. Materia ergo panis & uinū est huiꝰ altis
simi sacri: nec īmerito ꝓpter sigṅatione. Nā sicut pāis
& uinū p̄ aliis cibis cibāt corporalr̄: sic corpꝰ xp̄i & sā
guis sub spēbꝰ panis & uini cibāt spūalr̄. Et sicut ciba
tio corporalis non est plena nisi in his duobꝰ pane &
uino: sic nec spūalis nisi in corpore & sanguie dn̄i. Sicˉ
panis cōficit̄ ex multis granis & uinū ex multis race-
mis: sic hꝰ sacri sumptiōe: xp̄o īcorporamur & unū su
mus oēs in xp̄o: cū ipse nō in nos: s3 nos conuertamur
in ip̄m. Panis & uinū p̄ aliis cibis in subam ꝯuertit̄ ali
ti & sūmētis: sic deuote sumēs mutat̄ in dn̄3 Iesu3 xp̄3
cui unit̄ spūalr̄. Panis etiā triturat̄ & decoqt̄: & uinū in
torculari expmit̄. Sic corpꝰ xp̄i qd sumit̄ in hoc sacro:
trituratū fuit passionibꝰ & decoctū igne charitatis: in
crucis clibano. Et sanguis eiꝰ expressus & effusus ēt ē
in crucis torclari. Pane & uino tuet̄ & sustētat̄ hō: hoc
sacrm̄ ualet ad tuitionē aīe & corpis: ut dicit Ambro.
sup eplam ad Cor. Sic ergo ex multiplici cōditiōe pa
nis & uini ad sigṅandu3 q spūalr̄ sumptio corporis &
sanguis dn̄i in nobis opat̄: in materia panis & uini est
istud sacrm̄ a xp̄o ordinatū: ut dicit glo. sup.i.Cor.xi.
Sic ergo p3 tertiū de materia huiꝰ sacri. Quo p3 q̄rtū
uidēdū.s. in quo loco hoc sacr̄3 est a xp̄o istitutū: q in
mōte Sion ad lr̄am. iuxta uaticiniū Isa.xxv. allegatū.
Nā illud cenaculū grande stratū erat in mōte Sion: ut
p3. Act.i. ¶ Quītū uidēdu3. Quale ē istud sacrm̄. Et h̄ Excellētia scē eucharistie.
occurrūt aliq̄ q̄litatē istiꝰ sacri declārantia. Si.n. q̄rat̄ pri
mo q̄le est in suo tenore. Rn̄det̄ q est stupēdissimū. Si
q̄rat̄ scd̄o qd est in sapore. rn̄det̄ q est dulcissimū. Si q̄
rat̄ tertio qd est in suo ualore. rn̄det̄ q ē p̄ciosissimu3.
Si q̄rat̄ q̄rto qd est in suo uigore. rn̄det̄ q ē uirtuosissi
mū & efficacissimū. Dico p̄mo qd siue q̄le ē hoc sacr̄3
in suo tenore. rn̄det̄ q est stupēdissimū. Si.n. teste He-
liphat. Io.v. deꝰ facit mirabilia sine nūero: stupēdissi-
ma tū agit & egit in hoc sacro. Iuxta dcm̄ psal. Esca3
dādo timētibꝰ se.i. aplis & aliis: memoriā fecit mirabi
liū suorꝝ.s. stupēdissima p̄solito faciēdo. Vn̄ mirabilia
stupēda sūmati3 recoligēdo pn̄t uideri p̄mo. Si ꝯside-
ret̄ eiꝰ cōuersio: & h̄ sunt plura stupēda. Primū ē sube Mirāda q fiunt in sacramēto eucharistie.
in subam cōuersio. Secūdū corruptibilis in icorruptibi
le mutatio. Tertiū est accn̄tiū post trāsubatione3 sine
subo pmāsio. Quartū est ipsorū accn̄tiū sine subo ꝯser
uatio. Quintū est sūbite pn̄tie xp̄i ad altare accelera-
tio. Sextū est post talē pāis in corpꝰ xp̄i trāsubationē:
qūo i corpꝰ xp̄i nō fit augumētatio. Septimū ē loci pri
stini nō dimissio & alteriꝰ acqsitio. Si cōsideret̄ corpis
xp̄i locatio. Primū mirabile ē corpis xp̄i icircūscriptio
& icōmensuratio: qa nō est in altari localr̄ & circūscri
ptiue. Secūdū est intermiatio ut sil sit in pluribꝰ locis.
Tertiū est ītegra corpis xp̄i cuil3 parti hostie pn̄tatio
Quartū est corpis nō ad loci maioris augumētū augu
mētatio siue maioratio: nec ad minorē āgustatio. Quī
tū est corpis xp̄i sub tāta puitate hostie pn̄tatio. Sex-
tū est ipsiꝰ corpis xp̄i ad hostie diuisionē nō separatio
nec in se nec ab hostia. Si cōsideret̄ xp̄i assistētia occur
rūt plura mirabilia. Primū est cū corpꝰ xp̄i assit: nō tū
uidet̄: nō audit̄: nō odorat̄: nō gustat̄: nec tāgit̄. Secūdū
est ut corpꝰ xp̄i est in sacro: nō ledit̄: nō passionat̄: nec
passiōe aliq̄ afficit̄. Tertiū est q ueraciter comedit̄: nō
tū dētibus terit̄ nec masticat̄. Quartū in uentre3 uadit
& manet donec spēs manēt in ꝓpo eē: & tū in subam
comedētis nō mutat̄. Quītū q natura caro & sanguis
saporē h3 panis & uini: & nō h3 saporē carnis & san-
guinis. Sextū est q tanta paruitate hō aliqn̄ & mente
& corpore reficit̄. Septimū qa stati3 desinit eē spēbus
hostie alteratis & mutatis. Si cōsideret̄ huiꝰ sacri effi-
cacia & eēntia plura mirāda reperiūt̄. Primū qa istud
sacrm̄ non impedit̄ alicuius actione malitia seu despe
ctione. Secundū q ꝓlatione taliū uerborꝝ institutorū
a xp̄o: talis fiat naturatū cōuersio. Tertiū est de tanta
cōnexione & unione ut summa imis & ecōuerso copu
lent̄. Quartū est q ab indigno & digno percipit̄: & nō
magis a secūdo q̄ a primo: nec e cōuerso. Quintu3 est
q huius sacri debita perceptiōe dona infundunt̄ diui
na. Sextū q huius sacri celebratiōe aīe a purgatorio
eruant̄. Septimū q istud sacrm̄ sup oīa alia a deo acce
ptet̄. Multa sunt alia in h̄ sacro stupēda. Et q nimis ꝓ
lixū foret predicta oīa declarare: ueritas aliquorꝝ pre
fatorꝝ delucidāda est: quorꝝ declaratione aliorꝝ pate-
bit claritas euidenter: l3 enim prefata omnia sint stu-
pendissima tamē sunt rationabilia: utpote a sapientia
diuina fcā: cuiꝰ est oia rōne pondere nūero & mensura

pficere. declādū est igi- prio qūo possit suba in substātiā trāsubari & totalr̄ couerti. Quo appebit sube in subam couersio: & corruptibilis in icorruptibile mutatio: & sic ueritas duoꝝ pmoꝝ stupēdoꝝ. ¶ In h̄ sacro pāis in corp⁹ & uinū in sanguinē xp̄i couertit̄. Hoc eē rōnabile & si stupēdū: app3 ex hoc: ꝙ de⁹ est ifinitus in uigore qa oīpotēs: & h3 eē totale creaturaꝝ in sua uirtute: qa q̄libet creatura ē i pfecta obia creatoris: q̄re qd̄l3 eē creature & partiale & totale in aliud ualet couertere. Quod sit rōnale natura suffragat̄: cui⁹ ē partē sube ptialr̄ in aliā couertere: ut p3 de alimēto qd̄ partialiter trāsit in subam aliti: ex. z. de aia: q̄re & auctor nature totū poterit couertere. Ad hoc ē sacra scriptura: q̄ oñdit uirtute diuina subam in subam transisse. In factiōe hoīs terra trāsiit in carnē. Vxor Loth in statuā salis. Geñ. xix. uirga Moisi in serpētē & serpens in uirga3. Exo. vii. Puluis conuersus in sciniphes. Exo. viii. Insup cū sit mai⁹ de nō eē ad eē cōducere: q̄ eē inesse ouertere: qa plus distāt: & deus in pncipio sic egit: qa creauit oia: q̄re suba3 panis & uini in corp⁹ xp̄i pōt & sanguinē ouertere. Talis. n. ouersio. ut docet Ambro. in lib. de sacris: fit uirtute diuia: sermo. n. xp̄i hoc cōficit sacr̄m: quo sermōe fcā sunt oia: & h̄r de cōse. di. z. ca. Quia. &c. Pāis & calix. Idē dicit Eusebi⁹ enisenus. Inuisibilis sacerdos ipse xp̄s de⁹ & hō: uisibiles creaturas in suba3 corpis & sanguis sui: suo uerbo secreta sua ptāte cōmutat. Et ponit a magr̄o in. iiii. di. x. c. ultimo. ¶ Declādū ē scd̄o qūo ipsi⁹ dn̄i ē subita ad altare acceleratio: cū tāta sit distātia a terra usq3 ad celum empireū. Dictis. n. uerbis sacr̄alib⁹ a sacerdote: in ultimo istāti cōpletionis ipsoꝝ: stati3 xp̄s sub spēb⁹ adest hostie: hoc & si sit mirabile: ē tñ rōnabile. Quod ostēdit̄ argumēto nature. lux ut dicit Arist. z. de aia in istāti se difundit p totū mediū diaphanū. lux ergo creata in istāti pn̄tat̄ pncipio tā longo medio & termio: q̄re a fortiori lux icreata. Argumēto expiētie & nature. oculus. n. stati3 ut apit̄ ē in celo p uisionē qa ipm uidet: & sidera respicit & non pus ppinq̄ q̄ remota. Quod aūt concedit̄ de natura: nō d3 negari ab actore nature. Argumēto scripture. Resurrectio mortuoꝝ uirtute diuia fiet in momēto & in ictu oculi. i. Cor. xv. Insup agēs illibatū cui nulla iest resistētia nec itrinseca nec extrinseca tā in tpe pōt agere: q̄ in istāti: q̄re de⁹: & p oñs altari se in instanti pn̄tialr̄ exhibere: ut facit in hoc sacro. Quo declāto p3 mirabile de pn̄tatione xp̄i in istāti eē rōnabile. ¶ Declādū ē tertio qūo tā magnū corp⁹ sicuti ē xp̄i sub ta3 parua hostia subeē dicat̄. hoc etsi sit mirabile est tñ rōnabile. Pro quo declando sciēdū ē ꝙ eē in loco est tripl̄r. Primo cōmēsuratiue. diffinitiue & pn̄tialr̄: & sic sunt oia corpora in loco. Secūdo diffinitiue & pn̄tialr̄ qd̄ ē eē ita h̄: ꝙ nō alibi: & sic āgelus est in loco & aia in toto corpe. Tertio mō eē in loco ē solū pn̄tialr̄ nō circūscriptiue nec diffinitiue: & sic ē de⁹ ubiq3: & aia in corpis partib⁹. Aia. n. in corporis partib⁹ ē solū pn̄tialr̄: & nō diffinitiue: l3 in toto corpe sit diffinitiue. Ad ppositū corp⁹ dn̄i nō ē in loco circūscriptiue: qa a situ absoluit̄. Nec diffinitiue: qa sil̄ ē in plurib⁹ locis: igit̄ est solū pn̄tialr̄. ut dicit Innocēti⁹ papa. Modo ꝙ magna res sit in puo loco alio mō q̄ ipsa sit in se: nō ē icoueniēs. p3 d̄ turri q̄l3 magn-: & mōtib⁹ q̄l3 magnis: ciuitatib⁹ & castris q̄ sūt i oculi pupilla tā breui. ut dic̄ Vgo: de⁹ cū sit imēsus & ifinit⁹ fuit tot⁹ in colūba. s. spūs scūs: & tñ creatura nihil ē respcū dei. Insup de⁹ p̄t cōseruare corp⁹ sine loco: p3 qa cōseruādo corp⁹: pōt oia circa ipm destruere: & si sic p3 &c. Silr̄ nec ual3: aliqd ē in loco. ergo circūscribit̄ seu diffinit̄ a loco. de⁹ dicit Iere. 3i. Celū & terrā ego ipleo &c. & tñ nec circūscribit̄ nec diffinit̄ a cōditiōib⁹ loci. s. circūscriptiōe et diffōne: solū pn̄tialr̄ loco corp⁹ pn̄tādo. Nec ē bona oñtia. Corpus est in loco. ergo circūscribit̄ loco uel diffinit̄. p3 qa corpori diuina uirtute non repugnat eē in loco solum presentialr̄: & non circūscriptiue nec diffinitiue. Quo seq̄t̄ ꝙ tale corp⁹ non arguit̄ mai⁹ ex maiori loco: nec min⁹ ex miori loco p3 ex quo solū psentialr̄ ē in loco. Quo seq̄t̄ ꝙ corp⁹ xp̄i etsi sit longu3 latū & pfundū: & idē nūero sit in celo & in sacro: totū ē pn̄tialr̄ hostie & cuil3 ei⁹ parti: sicuti totū i se ē in celo: qa nō ē p partē in sacro uel hostia: s3 totū cū oībus ptib⁹: & si pn̄tialr̄ solū sit in hostia. Aīa non arḡr eē n tialiter maior i toto corpe: q̄ in q̄cūq3 parte corporis: p se osiderata. Sic ergo p3 positas isti⁹ tertii mirabilis declāta. ¶ Declādū ē q̄rto qūo idē corp⁹ dn̄i in plurib⁹ locis & altarib⁹ repit̄. Hoc p̄t oñdi ꝙ nō ē ipoīe: ꝙ idē diuersimode sit in distictis locis. p3 de uoce unica q̄ sil̄ & semel ē in diuersis aurib⁹. ut dicit Augu. de scia q̄ sil̄ & semel eadē nūero est in docēte & adiscēte. ut dicit Cōmēta. 3. de aia. com. xviii. de hoīe exñte circūscriptiue rome: q cogitatione p̄t eē Parisi⁹ sil̄ & semel. Hoc ēt p3 scriptura diuia exēplo de spū moisi dato septuagita uiris. Num. xi. & tñ remāsit ēt in moise: alr̄ ipsi sil̄ plus habuisset eo: & sic sil̄ eo pphe fuissent maiores spū: cui⁹ oppositū dicit scriptura. Helise⁹ corpore exñs i domo ppa spū fuit pñs qñ giezi accepit uestimēta & mūera a Naaman siro. iiii. Re. v. Auctoritate. dic̄ Saluator. Mat. v. ubi ē thesaur⁹ tu⁹ ibi ē cor tuū. Corp⁹. n. cū natura pus sit loco: poterit de⁹ multiplicare posteri⁹ a quo eēntialr̄ nō depēdet: sicut ē loc⁹ nō multiplicato pori. s. corpe. Corp⁹. n. eēntialr̄ nō depēdet a loco: ꝙ dina uirtute pōt eē sine eo. Et iō papa Innocēti⁹ 3⁹. in libro de offō misse: cui⁹ uerba hēnt̄. de osecra. di. z. declāns ppositū dicit sic. Nota ꝙ sic dei filī⁹ p diuinā naturā h3 triplicē modū exñdi in reb⁹: est. n. in oīb⁹ reb⁹ p eēntiā: in oīb⁹ iustis p gr̄am: in assumptā naturā p unionē psonalē: Sic corp⁹ xp̄i h3 triplicē modū exñdi: in celo localr̄: in uerbo psonalr̄: in altari sacr̄alr̄. Corp⁹. n. xp̄i scd̄3 eē naturale est tm̄ in uno loco. s. in celo: scd̄m eē psonale nō est in loco: s3 scd̄m eē sacr̄ale ē in plurib⁹ locis. Et sic h3 modū eēndi spūale3 queadmodū aia in corpe. hec Inno. Et Augu. dicit̄. Sic una & eadē uox plurib⁹ defert̄ aurib⁹: sic corp⁹ xp̄i in diuersis altarib⁹. P3 ergo ex dcis declātio q̄rti mirabilis isti⁹ sacri. ¶ Quinto declādū est qn̄tū mirādū isti⁹ sacri. u3. qūo corp⁹ xp̄i cū sit in hostia: oculis hominū minime uidet̄: s3 oīb⁹ occultat̄. Quod corp⁹ xp̄i nō uidet̄ est pter multa: ꝙ nō h3 modū eēndi naturalē in sacro s3 supnaturalē. Qualitatib⁹ corpalib⁹ nō afficit̄:

cū sit ipassibile:& sic nō ē mediū quo uideat̄:distātia ē sūma pp modū eēndi obi ad potētiā:q̄re nō est mirū si oclo corpali nō uidet̄:nō tñ dz negari lz nō uideat̄: ꝙ ibi nō sit ueraciter corp⁹ dñi.Quia oz nos cōcedere q̄ tñ nō uidem⁹ oculo corpali. Aīa.n.oculo corpali nō uidet̄ dū ē in corpe:& tñ ē in corpe. Notitia dei.ut dicit Dam.oib⁹iserta ē:& tñ oculo corporali deū nemo uidit unq̄.Io.i.nec uidere pōt aut poterit. ut dic̄ Aug. in epl̄a ad Paulinā de uidēdo deū. Non seq̄t̄ ergo de⁹ nō uidet̄ ergo nō ē.Et ꝙ xp̄s ē uia ueritas & uita. Io. xiiii.& ip̄e dicit.Hoc ē corp⁹meū & h̄ ē sanguis me⁹: dz credi ꝙ in hostia uere sit ei⁹ corp⁹ & in calice eius sāguis. Sz cur dñs corp⁹suū sub alia sp̄ē uoluit occl̄tari⁹:dic̄ magr̄ in.iiii.di.xi.c.iiii. Trib⁹d̄ cāis h̄ sacr̄z sub alia sp̄ē sumit̄.Ad augēdū meritū:ꝙ fides ñ hz meritū cui hūana rō p̄bet expimētū.Itē ad fouēdū sensuz: ne abhorreret aius qd̄cerneret oculis.Nā hō nō ɔsueuit carnē crudā cōedere:aut sāguinē bibe. Itez ad uitādū ridiculū: ne isultaret pagan⁹ cū corp⁹ dñicū cōederet xp̄ian⁹.Hec magr̄.Sic ergo pz rōnabilitas h⁹qnti mirabilis.¶Sexto decl̄andū est aliud h⁹ sacri stupendū. Quō corp⁹xp̄i ad hostie diuisionē nō frāgit̄ nec diuidat̄: imo sub q̄libz pticula hostie itegerrimū pseuerat. Hui⁹mirabilis polītas astruit̄.Prio a natura.Nā specul̄i si in mille diuidat̄ ptes & sint discōtinue imago repn̄tata itegra pseuerat. Aīa isup ad diuisionē mēbrorū & distōnē nō diuersificat̄.Sic ergo pol̄e ē aliqd diuidi:idiuiso pmanēte qd̄ē in eo.Scdo a scriptura.Isa.vi dr̄.Vidi dñm sedētē &c.seq̄t̄ plena erat oīs terra maiestate eius.Et cū p terrā oīs creatura itelligat̄: uel saltē creature terrestres:& cū creatura a creatura sit diuisa. de⁹exñs in eis nō diuidit̄.Xp̄s sil̄'erit in celo & in terra.Io.3.& tñ celū & terra sunt sūme diuisa: & tñ idez xp̄s.Xp̄i corp⁹ in hostia nō ē circūscriptiue & ēt ipassibile:q̄re nō pol̄e diuidi.ut dicit magr̄ in.iiii.di.iz. Sane cū corp⁹xp̄i icorruptibile sit dr̄ fractio illa & partitio nō in suba corpis:sz in ip̄a pāis forma sacral̄r fieri: ut uera fractio et ptitio sit ibi:q̄ sit ñ in suba sz i sacro .i.sp̄ē pāis.Prefatis ergo appz decl̄atio & rōnabilitas sexti stupēdi h⁹ sacri. Septio decl̄andū est quō in hoc sacro scā ɔsecratione:accn̄tia ibi sine subo remaneāt. h⁹ mirabilis & stupendi rōnabilitas pōt oñdi rōne:ꝙ secūdū doctrinā scōꝝ & p̄hoꝝ:de⁹ plura pōt facere q̄ itell̄s nr̄ itelligere: q̄re & subaz ab accn̄te & ecōuerso separe:ꝙ itellūs pōt itell̄ere subam sine accn̄te & ecōuerso:saltē itellectione simplici.Insup mai⁹ est formā subalē a corporea materia separe:ut est de aia q̄ a corpore separ̄:q̄ accn̄s a subto separi. ꝓpa passio uirtute diuia de scō ē sepata a subo: utpote caliditas ab igne in fornace triuz pueroꝝ.Dañ.3.A fortiori accn̄s cōe a subo.Scriptura dic̄ de deo:oīa q̄cūqz uoluit fecit in celo & i terra.Et sapie.xi.dr̄. Tibi subest posse cū uolueris:q̄re & accn̄s a subo separe. Vñ magr̄ in.iiii.di. iz. decl̄ans ꝓpositū dic̄.Fatēdū est ip̄sa poti⁹ existere sine subo: q̄ eē in subo:ꝙ ibi iqt nō ē suba nisi corpis & sāguis xp̄i:sz corp⁹ dñi talē in se nō hz formā:sz q̄lis apparebit i iudicio.Remanēt ergo ibi accn̄tia p se subsistētia ad ministeriū ritū:ad gustū fideiqz suffragiū:qb⁹ corp⁹xp̄i hñs formā suā & naturā tegit̄. Appz ergo iā dcis isti⁹ septimi mirabil̄'polītas & rōnabilitas.¶Declarādū est ergo octaui stupēdi & mirabilis rōnabilitas & polītas.quō corp⁹xp̄i totiens sumat̄:nec ad modū alioꝝ ciboꝝ cōsumit̄.Hui⁹ rōnabilitas pz ex his q̄ siūt in natura.Corp⁹cōtinue cōsumit̄:sz mime aia i eo subsistēs:sic & hostia sumit̄: nec xp̄s in ea subsistēs cōsumit̄.Diuina uirtute Rub⁹ moisi cōburi nō potuit:q̄ tñ ardēbat cōtinue.Exo.3.q̄re & corp⁹dñi.Corp⁹xp̄i in sacro sicuti ē i se icorruptibile ē:q̄re corrūpi nec cōsumi pōt.Insup dñus ꝑmisit apl̄is & fidelib⁹ eē cū eis usqz ad ɔsumationē seculi:qd̄itell̄it̄ scd̄m Clemētē de reliquiis & ueneratōe scōrū. Si deū i scis.de pn̄tia corporali:q̄re ñ defic̄ aliqñ nec ɔsumit̄. uñ Vgo de sacris pte.viii.lib.z.c.iz.Ad ꝓpositū loq̄t̄.d.Exhibz xp̄s sensui tuo silitudinē cibi corporalis:ut sensus tu⁹ p oia in suo erudiat̄.Seruat corpi suo ueritatē nature iuiolabil̄' & imortalis: ne in suo corrūpat̄. uidet̄ corrodi & pmanet icorrupt⁹: uidet̄ affici uel macl̄ari & pseuerat imolat⁹.Sustiet hoc fieri circa se:ne sensus nr̄ aliqd alienū pcipiat:sz nō recipit hoc in se:ne icorruptibilis natura sinceritatē suā amittat. Tāta ergo est dignitas corpis xp̄i:ut nec corruptōe affici possit nec macl̄ari sordib⁹. Ex p̄missis pz rōnabilitas p̄dci octaui stupēdi. ¶Nono decl̄andū ē:quō cū xp̄s dicat.Io.v. Caro mea uere ē cib⁹:quō h̄ cib⁹alioꝝ more saltē partial̄r i subaz comedētis nō ɔuertit̄.Rōnabilitas h⁹stupēdi pōt apperere sic:nō.n.oz ꝙ qcqd cōmedit̄ i subaz cōuertat̄ comedētis.Multa naturalia comedūt̄ & salubriter: & tñ in subam cōedētis nō ɔuertūt̄: sic pz de auro & lapidib⁹ p̄ciosis.Sil̄r āgeli in assūpta natura uere cōedebāt: sic pz de trib⁹ angelis.Geñ.xiiii.& Tobie.iz.de angelo Raphaele.de xp̄o p⁹ suā resurrectionē:& tñ talis cibus in eoꝝ subam nō ɔuertebat̄.Insup rōne pz: ꝙ corporale nō trahit ad se sp̄uale:sz poti⁹ ecōuerso.Corp⁹ xp̄i ē sp̄uale.i.Cor.xv.q̄re stōac⁹ipz in subaz cōedētis nō trahicit.xp̄s ē panis uiu⁹.Io.vi.q̄re nō morit̄:& sic in subaz nō trāsit cōedētis.uñ h̄ cib⁹ mō cōtrario alioꝝ pagit:ꝙ digne comedētē i se cōuertit: dñte Augustino sibi xp̄m dixisse.vii.confessio.cibus sum grādiū: cresce & manducabis me: nec tu me mutabis in te:sic cibū carnis tue: sz tu mutaberis i me.& Innocētius.3. in lib.de offō misse dicit ꝙ xp̄s de ore trāsit ad cor: cibus ē nō carnis sz aie:uēit in ore ut comedat̄: sz nō ut in stōaco digerat̄. Sic ergo pz p̄fati noni mirabilis rōnabilitas & polītas.¶Decl̄andū ē.Decio id mirabile quō ad alterationē hostie corp⁹ xp̄i ñ patiat̄.Pro quo est sciēdū ꝙ multa sūt q̄ nullā pn̄t suscipe passionē: sic sūt corpora celestia:umbra sol nec radi⁹:corp⁹aūt xp̄i in hostia ē sp̄ual̄i⁹p̄fatis ac ipassibile.ergo &c.Sci āgeli corpora assumēdo etsi corpora paterēt:nō tñ ip̄a:q̄re hostia alterata:nō seq̄t̄ ꝙ corp⁹dñi tali passiōe afficiat̄.Corp⁹ nr̄m p⁹ resurrectionē fiet icorruptibile:& a nullo poterit ledi:q̄re & corp⁹xp̄i:qd̄sic ē de facto. Sciēdū tñ ꝓ maiori decl̄atiōe ꝙ corp⁹ xp̄i hz duplex esse.f.naturale & sacrale. de quo duplici esse loquitur Augu.sr̄ psal.iiii.& hr̄.de cōse.di.i.heresis.inqt Aug⁹ donec secl̄m finiat̄ sursuz est dñs:& hoc quo ad eē na

turale: ꝫ tñ h̃ est nobiscũ ueritas dñs: & hoc quo ad eẽ sacrãle. Corp⁹.n.xp̃i qd resurrexit oꝫ eẽ in uno loco: glo.i.in celo in forma q̃ subici hũanis oculis ualet uel sensibus: ueritas aũt eius ubiqꝫ diffusa est.glo.i.in sacro: ubi ẽ ueraciter & nõ sensibilr̃. Quo pꝫ ꝙ corp⁹ xp̃i quo ad eẽ naturale ẽ in celo localr̃: ut dic̃ Innocẽ. & quo ad eẽ spũale est in hostia ueraciter: nõ tñ localiter ꝫ sacralr̃.i.p̃ñtialr̃: quo pꝫ ꝙ non oẽ qd directe cõpetit corpi xp̃i quo ad eẽ naturale: cõpetit sibi directe & p̃ncipalr̃ quo ad eẽ sacrale: pꝫ ꝙ corpi xp̃i quo ad eẽ naturale cõpetit sibi sanguis & aĩa. Sꝫ ut hꝫ eẽ sacrale nõ competit sibi directe & p̃ncipalr̃: ꝫ solũ ut diceẽ cõcomitãter. Sed q̃ corpori xp̃i exñti sub hostia põt sibi cõpetere: de his q̃ cõpetũt ut hꝫ esse naturale & ẽ localr̃? Rñdeẽ p̃mo ꝙ oĩs forma absoluta q̃ ɔpetit ei ut hꝫ eẽ naturale: cõpetit ẽt ei ut est sub sacro: & hoc est saltẽ ueꝝ cõcomitãter. Rõ ꝙ absolutũ nõ dependet a respectiuo: nec prius a posteriori. Quo sequitur ꝙ cũ corpus xp̃i ut diceẽ. Prio & p se sit sub sacro. Scdario p se & nõ p̃mo sunt ptes eẽntiales.s. materia & forma corpis. Tertio mõ nec p se & p̃mo ꝫ p accidẽs & cõcomitãter ut diceẽ: sunt ibi aĩa & sanguis & accñtia q̃ nõ sũt de eẽntiali sig̃ato corporis. Quo sequitur ꝙ lꝫ oẽ absolutũ tale insit ut dcm̃ est: si dareẽ ꝙ oẽ respectiuũ qd in uno loco: corpori xp̃i ieẽt: possꝫ ineẽ & in alio: nõ tñ pricipalr̃ ut dcm̃ est: ꝫ solũ cõcomitanter. Seq̃ ẽt ꝙ oẽm sensationẽ actiuã quã xp̃s hẽret in celo uel alibi ubi esset: hẽret in sacro cõcomitãter. Rõ ꝙ sensatio est qd absolutũ. Silr̃ uisionẽ q̃ sibi iest in celo hꝫ cõcomitanter put est in sacro. Rõ ꝙ uisio est qd absolutũ. Idẽ dicẽdũ est de itellectõe & uolitiõe q̃ inest sibi in celo iest ɔcomitãter in sacro: qa sũt qdã absoluta. Scdo ꝙ si corp⁹ xp̃i eẽt palẽ ubi eẽt localr̃: oĩs passio absoluta sibi i tali loco illata ieẽt sibi sub sacro: pꝫ ex p̃dcis. Quo seq̃ ꝙ si aliqs aplõꝝ in triduo cõsecrasset: ꝙ oĩs dolor q̃tũ ad absolutũ: queꝫ hũit xp̃s in cruce: ex quo suũ corp⁹ p tũc erat palẽ: hũissꝫ sub hostia exñs & hoc ɔcomitãter pꝫ ex dictis. Quo seq̃ ꝙ fuisset ueꝝ dicere ꝙ tale corp⁹ ut erat sub sacro fuisset flagellatũ & crucifixũ lꝫ nõ pricipalr̃ ꝫ cõcomitanter. Tertio dr̃ & est ad ꝓpositũ nr̃m principalr̃: ꝙ cuꝫ corp⁹ xp̃i nũc sit ipalẽ nulla passio ab extriseco illata sibi ieẽ ualet: & p̃cipue i sacro. rõ ꝙ ẽ icorruptibile. Insup si aliqd corp⁹ hẽret esse in aliquo localr̃: & in alio solũ p̃ñtialr̃: nõ est nec̃ariũ ꝙ qđlibꝫ qd agit in ip̃ꝫ ut est localr̃: idẽ possit agere & eodem mõ in ip̃m ubi est p̃ñtialr̃. Rõ & si oĩs forma absoluta iexñs sibi ubi est localr̃: insit ubi est solũ p̃ñtialr̃ & hoc cõcomitãter: tñ nõ seq̃ si agit in ip̃m ut est localr̃: ꝙ agat in ip̃m ideꝫ ut est in loco solũ p̃ñtialiter: & hoc pp diuersũꝫ modũ eẽndi. Hoc pꝫ in aĩa coniũcta & separata: ꝙ nõ oẽ qd agit in eã cõiũctã: agit in eã separatã. Pꝫ ẽt ꝙ nõ oẽ respectiuũ qd iest sibi ut hꝫ eẽ p̃ñtialr̃: oꝫ ꝙ sibi isit ubi eẽ hꝫ localr̃ ul̃ ecõuerso. Quo seq̃ ꝙ nulla passio corruptiua corpalis q̃ posset iferri tali corpori ut est in loco circũscriptiue: posset iferri eidẽ imediate ubi eẽt solũ p̃ñtialr̃: ꝫ solũ ɔcomitanter. Quo pꝫ ꝙ q̃ñ hostia frãgiẽ põit in igne aq̃ & sic de aliis alterationũ sp̃eb⁹:

ꝙ corpi dñi nulla talis passio iferẽ: ꝫ in accñtibus solũ talia fiũt: put magr̃ dixit supra de diuisiõe hostie & partitiõe. Seq̃ ẽt ꝙ corp⁹ xp̃i put est sacralr̃ i hostia: ꝓprie & pricipalr̃ nõ põt moueri nec motu locali nec alio nisi a deo: pꝫ ꝙ nõ a uirtute creata q̃ sibi iproportiõabilr̃ approximaẽ: q̃re ab icreata. Seq̃ ẽt ꝙ corp⁹ xp̃i ut ẽ in eucharistia: nõ oꝫ moueri cũ motu quo mouẽ in celo uel alibi. rõ qa isti sũt modi exñdi distincti: nec oẽ respectiuũ qd sibi iest in uno loco: oꝫ ꝙ insit in alio loco: lꝫ de absoluto semp sit ueꝝ mõ iã dcõ. Seq̃ ẽt ꝙ motu large accepto quo dicim⁹ corp⁹ xp̃i moueri ad motũ hostie: non moueẽ nisi imediate a deo. Rõ qa si moueẽ: ad motũ ergo alteri⁹. Et cũ oẽ qd moueẽ ad motũ alteri⁹: oꝫ ꝙ cõiũgaẽ illi sic act⁹ cũ potentia: uel sic aliq̃ pars ei⁹: uel sic aliq̃ cõnexione ex nec̃itate naturali: & nõ simplr̃ uolũtaria. Sꝫ nullo istoꝝ modorũ corp⁹ xp̃i sp̃eb⁹ cõnectiẽ: ꝫ p̃cise uolũtarie. Rõ qa sola uolũtate diuina xp̃s ẽ p̃ñs sacro: nulla cõnexione cõsurgẽte ex reb⁹: cũ sp̃es p se subsistãt: & corp⁹ p se. Sic ergo p̃fatis appꝫ decimũ stupẽduꝫ qũo itelligit: & ꝙ rõnabile est id qd de ip̃o dr̃. ¶ Declãdũ est undecimo illud stupẽdũ.uꝫ.qũo est polẽ ꝙ a malo tã scissimũ sacr̃m cõficiaẽ sacerdote. Polẽitas isti⁹ est: qa deus ip̃e hoc sacr̃m instituit: q̃re ab hoĩe malo cõfectio h⁹ sacri & consecratio nõ põt ipediri: dũ mõ uerba a deo ordinata ꝓferat cũ intẽtiõe: & existat sacerdos. Xp̃s ẽ ille q dixit. Mat.xxvi.hoc est corp⁹ meũ. Vñ Augu.in lib.de corpore xp̃i: & põit.i.q.i. Intra catholicã. Intra catholicã ecclesiã in ministerio corpis & sanguis dñi: nihil a bono mai⁹: nihil a malo min⁹ p̃ficiẽ sacerdote: qa nõ i merito ɔsecrãtis ꝫ i uerbo p̃ficiẽ saluatoris. & uirtute sp̃ũs sc̃i. Si.n.in merito eẽt sacerdotis neq̃q̃ ad xp̃ꝫ ptineret. Nũc aũt sic ip̃e est q baptizat: ita ip̃se ẽ q p sp̃m sc̃m hãc suaꝫ efficit carnẽ: & trãsfũdit uinũ in sanguinẽ. Credẽdũ est.n.ꝙ in uerbis xp̃i sacra cõficiãtur: cui⁹ prius creanẽ impio: eius utiqꝫ uerbo recreanẽ in meli⁹. Hec Augu. Malitia ergo sacerdotis nõ ipedit qd de⁹ instituit & ordinauit. Deus.n.p ora maloꝝ qd decreuit p̃ficit & oñdit: sic pꝫ de Balaã. Num.z3.& đ Chaipha. Io.iz. pꝫ ergo qũo undecimũ stupẽdũ rõnabile demr̃aẽ. ¶ Duodecio & ultio declãdũ est An ab hoĩe prauo & malo ueraciter sumaẽ: & idubie tenẽdũ est ꝙ sic. Nã xp̃s cõicãdo aplõs Mat.xxvi.dixit. Accipite & mãducate ex h̃ oẽs: hoc est corp⁹ meũ &c. Sed iter istos aplõs fuit Iudas malus q u re sumpsit: ut dicit Augu. sup Io. Et Vgo. lib.z.de sacris.parte.viii. Et ideꝫ dr̃.i.q.i.xp̃s: &.z3.q.iiii. Tu bon⁹. Et sic cõcludit magr̃ i.iiii.di.ix.c.z. auctoritate Augu. & alioꝝ: a malis hoc sacr̃m uere sũmi: ꝫ sacralr̃ nõ sp̃ũalr̃. Pro cui⁹ euidẽtia est sciẽdũ: & corp⁹ xp̃i sumi põt ittelligi. Prio corpalr̃: & hoc nõ: qa icorruptibile est ut dcm̃ ẽ. Scdo solũ sacralr̃: & sic oẽs mali sumũt. ut dicit magr̃. & sumere sacralr̃ solũ est credere xp̃m sub hostia eẽ: & tñ nõ debite disponi. Tertio mõ sp̃ũalr̃ solũ. Et h̃ fit q̃ñ aliqs credit & se dispõit: ꝫ aliquo ipedimẽto euenien te nõ põt corp⁹ dñi suscipe: & talis sp̃ũalr̃ sumit. Et tali dicit Augu. ut qd paras dẽteꝫ: crede & mãducasti: & poniẽ de cõsecra. dist.z. ut q. Quarto mõ tam sp̃ũaliter

q̄ sacramētalr̄: & talis est qui credit & se debite dispo
nēdo sumit. Qua distōne p3 qūo mali & pc̄tores cor-
pus dn̄i suscipiūt cōmunicando: & qūo nō. Inter filios
Israel in deserto multi fuerūt mali & multi boni: & u-
triq3 māna panē .s. de celo comederūt q̄ erat figura hꝰ
altissimi sacri. Sic ergo p3 duodecimi declr̄andi rōnabi
litas. Multa ēt eēnt declr̄anda q̄ patēt declr̄atōe duode
cim p̄fatoꝝ. Ex qbꝰ duodeci3 sic patefactis p3 oīum
mirorum in hoc sacro: etsi stupēda sint: rationabilitas
& possibilitas. Et sic appet qd est illud sacrm̄ in suo te
nore: qa stupēdissimū qd erat p̄mū declr̄andū. ¶ Dico
scd̄o ꝙ si q̄rat̄ q̄le est illud sacrum in suo sapore. rn̄det̄
ꝙ est dulcissimū. ubi sciēdū est ꝙ deꝰ dulcedinē suā di
lectionē amorē & benignitatem: ad hoie3 multiplr̄ se
cōicando oñdit. Se.n. cōicauit & dedit hoī aliqñ cau
saliter & participatiue: & hoc in creatiōe. Liberaliter
& largitiue: & hoc in gn̄alis dn̄ii collatiōe hoi. Miseri
corditer & placatiue: & hoc in p̄moꝝ pentū lapsu &
declinatiōe. Singulariter & p̄seruatiue: p̄seruādo Noe
& filios a diluuio: & oñter genꝰ hūanū in psona Noe
& suoru3. Fidelr̄ & dilectiue. s. Abrae Isaac & Iacob:
quos in suos elegit & ipsoru3 posteritatē. Mirabilr̄ &
opatiue. s. Moisi p ip̄m signa & pdigia faciēdo in ter-
ra egipti in Pharaonē seruos & ppl'3. Sapialr̄ & regl'a
tiue: & hoc pp'lo Israelitico: ipsi legē dādo & sacrificia
ordinādo. Virtualr̄ & ptectiue. s. Iosue gedeoni iepte
& sic de aliis quos ptexit & custodiuit. Cordialiter &
amatiue. s. Dauid quē dn̄s spālr̄ dilexit. Radialr̄ & lu
stratiue. s. Salomōi et scis pp'his. Personalr̄ & gratifica
tiue. s. sc̄tis hoibꝰ: utpote Thobie Iob Helie & sic de
aliis scis hoibus. Medicinalr̄ & sanatiue. s. Ezechie &
aliis ifirmis uirtute dīna libatis. Formalr̄ & entitatiue
in suo ppo eē se dādo hoī & hoc in icarnatiōe. Exem
plariter & imitatiue: & hoc scis apl'is qbꝰ se oñdit exē
plū ois pfectiōis. Obialr̄ & subiue. s. Marie & Ioseph
ac legi quā uoluit obseruare. Familiariter & cōseruati
ue. s. oibꝰ hoibꝰ. Passiōalr̄ & expssiue sustinēdo pēas.
Humiliter & admiratiue: qñ sup asinā Ierosolimā ascē
dit & itrauit. Cōtēptibilr̄ & dspectiue: & hoc i cruce.
Triūphabilr̄ & ipatiue. s. demonibꝰ. Festiualr̄ & btifi
catiue se dat et ddit sue aie & btis i pr̄ia. S3 sacralr̄ et
refectiue se dat oibꝰ sacrm̄ sui corpis & sanguis spūa
liter & sacralr̄ sumētibꝰ. Hoc ē donū singularissimū. s.
hoi nūq̄ p̄us datū. Magnificū oē genꝰ liberalitatis trā-
scēdēdo dādo seipm̄: liberalissimū: seip3 in cibū tradē
do: ubi donator uenit in donū: & datū est idē penitꝰ cū
datore. Saluificū: mētis sanās infirmitates. Mirificū: in
quo sacrificia sunt termiata. Stupēdissimū: in quo dat̄
deꝰ & hō lux & uita cōditor mūdi. Oēm facultatē na
ture trāscendēs & humanā. S3 sup oia est suauissimu3
dulcissimū & dulcorosissimū: & hoc si cōsideret̄ Quis
det̄: qa Iesus q añ. ut dcm̄ est: se nobis dederat multi-
pliciter: s3 spāliter in sociū p carnis assumptionē. post-
modū aūt dedit in suauitatis eduliū & cibu3. Iesus est
deꝰ & hō: in quo inhabitat ois plenitudo diuinitatis
corporaliter: oēs thesauri sapie & scie Dei sunt in eo
abscōditi: plenꝰ gr̄e & ueritatis. Que oia sunt donata
nobis. & sic dulcor magnꝰ habet̄ dū Iesus q dat̄ cogi-
tat̄. Apparet ēt dulcor si penset̄ quo dat̄: qa imēsa cha
ritate & ineffabili amore. de q̄ charitate loqt̄ Vrbanꝰ
q̄rtus in Clemētina de reli. & ueneratiōe scoꝝ. Si deū
in scis. nā q̄ta sit & q̄lis oñdit ibidē. uide ibi. Quis ua
let cogitare quāta charitate & q̄ uehemētissimo amo
re nos dn̄s Iesus amauit dū seipsu3 nobis in cibū de-
dit? Certe nullus: sic nullus est q infinitu3 possit cōpre
hēdere & terminare. Si ꝯsideret̄ q̄tū est qd̄ nobis dat̄:
qa corpꝰ dn̄i nr̄i Iesu xp̄i: nō in signū & figurā: sed in
suo eē et natura dat̄ nobis. uñ in hoc sacro ut ecclesia
asserit: totus dn̄s iesus xp̄s ueraciter ꝯtinet̄. In hostia
.n. ex ui cōsecratiōis est corpꝰ dn̄i gloriosum sumptu3
de Maria uirgine: et p cōcomitantiam est ibi sanguis:
cū dn̄i corpꝰ nūc nō sit sine sanguie. In calice uero ex
ui ꝯsecratiōis: est pncipalr̄ sanguis dn̄i nr̄i Iesu xp̄i et
p cōcomitantiā imediatā est corpꝰ dn̄i: cū sanguis sine
corpore nō existat. Est ibi tertio p cōcomitantiā ppin-
quā ad corpꝰ et sanguinē aīa xp̄i: q̄ est plena oi btitu
dine et gloria. Deitas insup adest: cum inseparabiliter
sit et corpori et aīe cōiūcta: p cōcomitantiā remotā est
ibi. ergo &c. Et qa indiuisa sunt opa trinitatis ad ex-
tra: ratōe indiuise opōnis est ibi tota trinitas. Quare
ꝯsiderato q̄tū est qd̄ dat̄: istꝰ dulcor apparet sacri. Ap
paret ēt si cōsideret̄ q̄le est qd̄ dat̄: qa corpꝰ imortale
et gloriosum: et oñter dn̄s Iesus totus gloriosus: q di
gne pcipiente3 sibi unit et copulat: manet. n. ipse in eo
et ille in xp̄o. Qua unione et pmāsione gustat mens ta
lis expiētia certa: q̄ dulcis et suauis est dn̄s. Et sic p̄sa
tis diligenter attentis apparet ꝙ istud sacrm̄ est digne
pcipiētibꝰ dulcissimū. Et sic p3 scdm̄. Dico tertio ꝙ si
q̄rat̄ de eiꝰ ualore. Rn̄det̄ ꝙ est p̄ciosissimū. ualor hꝰ
sacri app3 si ꝯsideret̄ ꝙ h̄ nō ꝯtiet̄ hircꝰ uel agnꝰ: s3 h̄
hr̄ hō deꝰ: qd̄ nūq̄ extitit in aliis sacris. Quod hō to-
tus xp̄s ꝯtineat̄ p3: qa corpꝰ et sanguis nō sūt sine aīa.
ut dcm̄ ē: q̄re hō uerꝰ xp̄s est h̄ ꝯtentꝰ. Quod uero sit
deus p3: qa xp̄s nō solū est hō s3 et deꝰ uerus: qd̄ nūq̄
fuit i aliquo sacrificio ab aliquo oblato. Deitas. n. cor
pori et aīe xp̄i iseparabilr̄ ē unita: q̄re nihil maiꝰ hoc
sacrificio iuēit̄. Nō pōt fieri cōparatio sacrificioꝝ uete
rū ad istud: qa illa de simplicibꝰ creaturis fuerūt: hoc
de hoie uero et deo uero: ipse hō deꝰ et deꝰ hō: idē of
ferēs et oblatū: dās et datū: placās et placatū: et sic p̄-
ciositati hꝰ sacri nihil pōt ꝯpari et eiꝰ ualori. P3 ēt hꝰ
sacri ualor ex gr̄a quā cōtinet: h̄ est gr̄a increata. s. ip̄e
deꝰ: h̄ gr̄a creata: qa in xp̄o est ponēda gr̄a singularis
psone et capitis: quā ipse in nos refudit. Cū igr̄ in xp̄o
sit ois gr̄e pleītudo: et h̄ cōtinet̄ ueraciter: ois gr̄e ple
nitudo h̄ existit: q̄re eius ualori nihil pōt alioꝝ sacrifi-
cioꝝ cōparari. Huiꝰ sacri ualor oñdit̄: qa in ip̄o oia sa
crificia sūt finita. uñ si qd pfectiōis eēt ponēdū i aliis:
in hoc ē pleīssime uelut in fine et ultīo oīu3 alioꝝ. De
clarat̄ hꝰ ualor ēt ex hoc: qa hoc sacrm̄ cōtinet qd̄ si-
gnificat. s. dn̄m nr̄m Iesu3 xp̄3. Sacra. n. ātiq̄ solū fuer̄t
figure. Valor ēt hꝰ sacri p3 ex hoc: qa illa rōne offerē
tis et nō oblati acceptabant̄: h̄ rōne oblati xp̄i prius:
et secundario rōne offerentis acceptat̄. Nullum sacrm̄
deo ē uel fuit acceptiꝰ isto. Rō ꝙ psona sūme deo ac-
cepta h̄ cōtinet̄. s. xp̄s Iesus. Apparet ualor huiꝰ sacri

quia hoc sacramentũ:nũquã suo caret effectu. Alia sa cramẽta antiqua ratione offerentiũ quãdo erant mali suo carebant effectu:nec eis deũ placabãt:imo per op positũ irritabant. Sed istud sacrm nũq rõne mali sacer dotis suo caret effectu:q semp est ibi corp⁹ dñi si uer ba cũ itentiõe dicant̃:& materia assit debita:ac deus ipso placat̃. Quo seq̃t̃ q maximus ualor hui⁹ sacri ex hoc declarat̃:q de oib⁹ opibus nr̃is an sint deo acce pta dubitare hẽmus: de isto aũt sacro qn placeat deo semp dubitare nõ possum⁹. Et si nõ acceptet̃ aliqñ ra tiõe offerẽtis:acceptat̃ rõne oblati & opati.s. Dñi Ie su xp̃i in hoc sacro cõtẽti. Vltio apparet hui⁹ sacri ua lor rõne muneris qd ipso dat̃.s.gr̃e ut dicet̃ & alioruz. Sic ergo succincte p₃ de pciositate & ualore huius sa cramẽti. ¶ Dico q̃rto q si q̃rat̃ de uigore h⁹ sacramen ti. Rñdet̃ q est efficacissimũ sacrm.ubi sciendũ q ui gor hui⁹ sacri itrinsece accipiẽdo p₃:q in ipso est de⁹ ipse oipotẽs:& gr̃a creata & icreata.ut dcm̃ est:quare efficacissimũ. S₃ extrĩsece & penes sumẽtẽ digne par ticulariter loquẽdo est duplex.s. q xp̃o unit & icorpo rat:dicẽte xp̃o. Qui mãducat meã carnẽ & bibit meũ sãguinẽ i me manet & ego i eo. Scđo uitã eternã mini strat.dñte xp̃o. Qui mãducat hũc panẽ uiuet i eternũ. Preter p̃fata effic̃ alia.ut dñt doctores: q ipo De⁹ pr̃ & tota trinitas letificat̃: q h̃ est Iesus fili⁹ dei pr̃is & media in trinitate psona. Deo sũm⁹ honor dat̃: & pso na acceptissima imolat̃. Angelos letificat: qa ipso de⁹ placat̃ & panis ipsorꝝ angelorꝝ hoib⁹ ministrat̃. Gau diũ dat.b. Marie:qa suã carnẽ in filio & filiũ uidet deo pr̃i imolari. Tota celestis curia iocũdat̃:dũ rẽgẽ suum uidẽt dari hoibus in cibũ:ac ip̃m deũ sup malitias ho minũ placari. S₃ gñal̃r loquẽdo uigor hui⁹ sacri appa ret multipl̃r. Et pmo qa ad memoriã xp̃i passionẽ re ducit:quotiẽscũq₃ feceritis ait xp̃s: in mei memoriã.s. passiõis facietis. Fratri Ioãni de Aluerna. ut dcm̃ est li bro pmo.cõformitate.viii.in tractatu de puĩcia Thu scie. Cõsecratiõe facta xp̃s apparuit ei cruci cõfixus: quo ĩspecto adeo memoria passiõis xp̃i fuit plagat⁹: ut de mane usq₃ ad nonã ptelando: missaz uix potuit explere. Hui⁹ est figura. Exo.iz.de agno:quẽ dñs an nuatim p̃cepit offerri in memoriã egressiõis de egipto .i.xp̃i de mũdo ad pr̃em. Scđo fidẽ cõfirmat:nõ solum hoc sacrm gr̃am dat:s₃ fidelitas nr̃a confirmat̃: dũ tot mirãda que nõ uident̃ tã firma fide credunt̃. Btũs An toni⁹ de Padua ordinis nr̃i Arimini fidẽ defensauit & cõfirmauit hoc sacro:dũ eo cõfecto corã hereticis:asi ne pñtato qui ad comedẽdũ ip̃m eã duxerũt:id uene rabiliter poplites curãdo asina adorauit: & hereticos hoc uiso ad fidẽ adduxit. Huius figura patuit in mãna data filiis Israel:cuius esus ut in fidelitate dñi ipsi sta rent datus est. Sic & corpus dñicũ nobis datũ est ad fi dei nr̃e cõfirmationẽ. Tertio hoc sacrm spem auget fi delibus:qa cũ dñi passionẽ repñtet:qua accessuz & fi duciã hẽmus ad deũ:hoc sacro spes nr̃a intenditur:ut speremus idubie a deo obtinere qd petimus.uti.u.pa nis datus de celo Israelitis in deserto spe₃ dabat & fi duciã ad terrã deueniendi pmissam:sic ipso nos impe trãdi qd cupimus in pñti & p futuro spẽ hẽmus. Mi les quidã ad duellũ pergẽs cũ totã suã in hoc sacramẽ to qd deuote pcepit spem posuisset:hostẽ uicit & p strauit. Quarto mẽtẽ inflãmat cogitãdo infinitũ amorẽ quo xp̃s hoc instituit:& quo uenit ut sit nobiscũ. Bea tus Franciscus huius sacri pceptiõe totus inflãmabat̃: & extra se ducebat̃. Helias sumptiõe panis subcineri tii figure hui⁹ sacri:dimissis inferiorib⁹ inflãmatus ad montẽ ignitũ ascendit Oreb.3.Re.xix. Quinto reficit hoc sacrm sp̃ual̃r:qa est caro xp̃i que sp̃ual̃r mẽtẽ refi cit.ut dcm̃ est. Et corporal̃r in q̃busdã etiã ut solo hoc cibo & nullo alio sustẽtarent̃. Sicut de Ioãne Abbate hẽtur in uitis pr̃u₃: & de multis aliis q die dñico hũc sumẽtes cibũ:p totã hebdomadã eis ad oẽm corpora le₃ refectionẽ sufficiebat. Israelite in pegrinatiõe de serti cibo celico sunt sustẽtati q̃draginta annis: & nos sustẽtamur hoc cibo quãdiu sumus in pñti uita. Sexto unit xp̃o & copulat:xp̃o dñte. Qui manducat carne₃ meam &c. in me manet & ego in eo:& hoc amore & charitate. Hoc est cõuiuiũ a xp̃o assuero ordinatu₃ p cõiũctiõe. Hester.i.aĩe cũ ipso deo. Magdalena sumpto hoc cibo fuit ppetuo unita deo. Sic maria Egiptiaca & sic de aliis. Septimo uitã dat sp̃ualẽ. Nã xp̃s ẽ uita. Io.x.dat & uitã corporalẽ: p₃ in illo qui duob⁹ ãnis sa cramẽto ordinatiõe uxoris celebrato: p eo sustẽtatus est & in uita reseruat⁹. Amalechita a Dauid xp̃o hoc cibo dato ad uitã q̃si mortuus hõ reuocat̃.i.Re.ultio. Octauo munit.s.cõtra diabolũ. Nã cũ passio xp̃i dia bolũ uicerit & pstrauerit:& hoc sacramẽtũ dñicã pas sione₃ representet: quare huius sacramẽti perceptio a diabolo est tutatio. Hic est panis uisus a Gedeone. Iu dicũ.vi.q castra destruxit madian.i.demonũ & terre p strauit. Parisius frater qui diu steterat de sero in eccle sia ad orandũ: dũ de ecclesia exiret ut ad cellã reuerte retur:totũ claustrũ uidit plenum demonib⁹. Qui cum reuerẽtia pixide₃ ubi erat corp⁹ dñi in altari accipiẽs: statim ut claustrũ intrauit:demones dñicum corpus ui dentes statim aufugerũt. Nono roborat ad bñ operan dũ:ipso.n.dat̃ gr̃a creata & increata:que hominẽ ha bent roborare & uigorare. Ionathas.i. quilib₃ fidelis digne sumẽs mel.i.hoc sacrum:eius aperiunt̃ oculi:& uigore accepto cõtra hostes audacter deseuit. ut ha betur in figura.i.Re.xiiii. Frater minor nouicius q dũ esset Senis secularis ut quãdã mulierẽ hẽret datus est diabolo:bñficio hui⁹ sacramẽti a magr̃o suo oblati:& remissionẽ recepit peccaminũ:& uigorem bñ operãdi a deo:ut in ordine bñ uixerit & termiauerit. Decimo sustentat contra aduersitates & tribulatões ne homo cadat. Sorores btẽ Clare tẽpore quo ipsa uiuebat:in troitu saracenorꝝ ad interiora monasterii: prostrate tri bulatõe & timore:corpore xp̃i in capsula mãdato btẽ Clare eas p̃eunte:saracenis fugatis liberate sunt. Pau lus sumpto cibo sustentatur. Et Daniel prandio illato ab Abacuc:& uir fidelis hui⁹ sacramẽti sumptiõe de bita xp̃o unit̃:qui eũ cadere nõ pmittit. Vndecimo fo mitem remittit. Cum eni₃ hoc sacramento conferatur gratia:q̃re & fomite₃ remitti necesse est.ut docet ma gister.z.distin.xxxii. Ac consequenter etiam incitantia & ad malum impellentia. Panem hunc dum deuotus

sumit in templo: ad nullũ morticinium.i.peccatuꝫ ac-cedit: ut in figura hr̃ Leuitici. Duodecimo & ultimo purgat a pc̃tõ:nihil est sic efficax remediũ ad purgandũ pc̃tũ:sic oblatio h⁹sacri & sacrificii:ut btũs Gregori⁹ de Pascasio Cardinali:de monacho sui monasterii: & aliis:in q̃rto iuxta finẽ ponit dialogoꝝ. Et ꝙ ꝑfecti⁹ est purgatos ad uitã ꝑducit eternã:ut pꝫ in ꝑfatis. Sic ergo ꝑfatis apparet h⁹sacri uigor & efficacia. Et sic pꝫ succincte scd̃m declarãdũ scm̃ in cena dñi. Cõseq̃nter restat tertio uidere de aliis in cena dñi actitatis:q̃ stupẽdissimã arguũt dictã cenã extitisse. Et simr̃ oĩa cõplectẽdo in ipa cena xp̃s dñs nr̃ multa egit meditatione dignissima. ¶ Et ꝑmũ est ꝙ explicauit erga istã cenã sui amoris ꝑcordiũ & desideriũ dicẽs. Lu.xx. Desiderio desideraui hoc pascha mãducare uobiscuꝫ: añq̃ patiar. ubi libꝫ ĩtueri q̃d dñs nr̃ exp̃ssit se hr̃e desideriũ mãducare cũ discipulis suis. Multotiẽs comederat:ſꝫ singl̃ari mõ comedit in ultimo cũ eis insuete ab aliis comestiõib⁹: ꝓpter illa q̃ fecit i hac comestiõe q̃ in aliis nõ fecerat. In ꝑma comestiõe de q̃ hr̃ in euãgelio q̃ fuit in nuptiis:fecit bñ mirabile aq̃ in uinũ commutãdo. In aliis ẽt comestiõib⁹ fecit semp aliq̃d meditatiõe dignissimũ:ſꝫ nũq̃ sic ait de aliq̃. Desiderio desideraui &c̃. nisi de ista ultĩa. Et lꝫ btũs Io. in cap.iz. uocet eã cenã tãq̃ in ultĩo factã diei: fuit tñ ut credit̃ uere comestio: ꝙ tota die xp̃s nec apl̃i comederãt. Dicit ergo desiderio desideraui. Sed q̃re sic optauit cũ discipulis mãducare & spãlr̃ in ultĩo sue uite? nisi certe ad oñdẽdũ suã ꝓfundissimã hũilitatẽ: ipsis discipulis ministrãdo. ꝓpter q̃d dixit eis in cena ipsa. Ego suꝫ in medio ur̃i sic q̃ ministrat: fcõ fecit q̃d uerbo exp̃ssit. Suã infinitã charitatẽ: cũ dedit se nobis & apl̃is in cibũ & potũ ut dc̃m est. Suã magisterii excellẽtissimã ueritatẽ & oñm: ut ꝙ uerbo ꝓmebat fcõ exerceret. ꝓpter q̃d dic̃ exẽpliũ dedi uobis: ut quẽadmodũ ego feci uobis: ita &c̃. Suã ꝓfundissimã sapiãꝫ: in legis ueteris & contẽtoꝝ cerimõialiũ in ea inouatiõe & termiatiõe. Suaꝫ lucidissimã sciãꝫ & doctrinã: sic̃ pꝫ in sermõe in hac cena edito. Suã ad discipl̃os famĩliaritatẽ: q̃ñ ab eis corporalr̃ recessur⁹: uoluit ꝑus cũ eis comedere & cenare. Dic̃ ergo desiderio desideraui hoc pascha. uere pascha.i.trãsit⁹: ꝙ trãsitur⁹ erat ex hoc mũdo ad p̃rem. Io.iz. Secũdũ est discipuloꝝ ad ꝑparãdũ cenã destinatio. Cũ discipuli dixissent eidẽ: ubi uis pem⁹ tibi manducare pascha? Sequit̃. Quod misit duos de discipulis suis ad quẽdã dicẽs. Ite in ciuitatẽ &c̃. Quis fuerit iste ad quẽ misit discipulos? & si ex circũstãtiis appet q̃d fuerit hõ in Ierl̃m ualde singl̃aris & spectabilis: ꝙ talis hitabat in mõte siõ ubi fuerat habitatio Dauid: & hẽbat palatiũ ubi erat cenaculũ grande stratũ: & sufficiẽtissime xp̃o imo apl̃is dedit oĩa ꝑ cena nec̃aria: q̃s tñ fuerit nõ dr̃. Sꝫ quẽdã dicit: ut oñdat eũ spectabilẽ fuisse ꝑsonã & singl̃arẽ: Iesu amicũ & discipulũ: oc̃ltũ tñ ex quo nomẽ subticet̃: Sr̃ hũc passuꝫ dic̃ Chrisostomus: ꝙ dñs adeo fuit paup ac ei⁹apl̃i: ꝙ domũ ad comedẽdũ pascha nõ hũerũt: nec ẽt ad ꝑparãdũ q̃ erant ꝑ esu pasce nec̃aria: attñ ꝙ dñs misit Petrũ & Ioãneꝫ sibi iter alios dilectiõe ꝑcipuos ad ꝑparãdũ: appet ꝙ ista cena ꝑparatõe fuit ualde singl̃aris & mirãda. Tertiuꝫ quo ad cibos: ꝙ agni pascalis fuit ibi fcã cõestio: de quo hr̃ Exo.iz. q̃ erat figura ipsi⁹ Dñi Iesu: q̃ erat occidẽdus ꝑ pc̃tis nr̃is: & i ueruto crucis ponẽdus ac torrẽdus igne imẽse charitatis: circa quẽ agnũ nõ me extẽdo & ei⁹ esuꝫ pp breuitatẽ. Quartũ est pedũ discipuloꝝ lauatio: ubi ꝓfundissimã cerne saluatoris hũilitatẽ: ut dñs oĩuꝫ se iclinauerit ad laudãdũ pedes tã humilium ꝑsonaꝝ.uꝫ.piscatoꝝ.s.Petri Andree Ioãnis Iacobi & alioꝝ. nec fuit h̃ solũ hũilitatis oñsio: ſꝫ ẽt mirabilis xp̃i opõnis. Nã lauãdo pedes & mãibus illos tãgẽdo: certe a pc̃tis purgauit: & ad corpis sui & sanguinis susceptionẽ debitã ꝑparauit. Et lꝫ h̃ m̃lta eẽnt dicẽda: unũ tñ notãdũ est: ꝙ dñs tãtã hũilitatẽ uolens oñdere: utpote pedes lauare discipl̃oꝝ: nõ in palã sed in cenaculo & occl̃to lauit: ut oñderet laudẽ hũanã in actiõib⁹ nr̃is totalr̃ fugiendã. Quintũ fuit ipsi⁹dñi ad b.Petrũ renuẽtis lotionẽ pedũ cõmiatio: & icrepatio: quo dedit documẽtũ ꝙ fcã diuia sũt mirãda: nõ tñ semꝑ discutiẽda: & ꝙ magr̃ agit iustũ dꝫ putare discipl̃s. Nec debere se hõ plura sapere ostendere q̃ oporteat. Sextũ est panis & uini in corp⁹ & sanguinẽ suũ cõmutatio. ubi oñdit se deũ oĩpotẽtẽ: q̃ oĩum creaturarũ eẽ in sua hꝫ potẽtia & uirtute: ꝙ sic de nõ eẽ ad eẽ ꝑduxit: sic põt de uno eẽ in aliud eẽ cõuertere & mutare: & sic egit panẽ i corp⁹ & uinũ in sanguinẽ ɔuertẽdo. Oñdit se dñꝫ curialissimũ in dono dato apl̃is & nob̃. Salomon astruit̃ liberalis: ꝙ dedit oĩa q̃ uoluit regina sabba.z.Paral̃.ix. Assuer⁹ q̃ dedit mũera in desponsatione Hester iuxta munificentiã regalẽ: & sic de aliis. Null̃s munificẽtior xp̃o q̃ dedit semetipꝫ: & si ꝑncipaliter corp⁹ suũ & sanguinẽ: cõcomitãter & scd̃ario dedit se totã suã ꝑsonã diuinã & oĩa sua. Plura conuiuia sũt fcã in ueteri testamẽto cene & comestiões. sic pꝫ de ɔuiuio Abrae fcõ angelis. De ɔuiuio Asueri. De cena Darii & sic de aliis: ſꝫ nulla cõpãda est cene xp̃i: ꝙ in hac cena xp̃i: ꝑ ferculo dat̃ xp̃s de⁹uer⁹. Sic & multa sacrificia deo sũt fcã.s.Abel Noe Abraaꝫ Iacob Moisi & Aron & a deo ordinata. Nullũ tñ ẽ isto sacrificio ꝑfecti⁹: ubi offert̃ hõ uer⁹ & de⁹uer⁹. Sic ergo pꝫ sexto hoc i cena fcõ: q̃ mirãdã reddit hãc cenã xp̃i. Septimũ fuit apl̃oꝝ i sacerdotes ordinatio dicẽte xp̃o hoc facite i meã cõmemorationẽ: de quo dicet̃ cõformitate seq̃nti. Octauũ fuit oĩum q̃ gessit & de pedũ lotiõe & aliis ad memoriã reuocatio dicens. Scitis q̃d fecerĩ uobis? ego dñs & magr̃ &c̃. ubi saluator iducit ipsos apl̃os ad hũilitatẽ & exẽplaritatẽ aliis tribuẽdã: & lotionẽ pedũ faciẽdã: ꝑ quã lotionẽ mũditiã uult itelligere toti⁹hoĩs: quã ipsi ut ꝑlati & doctores alioꝝ a xp̃o istituti: uerbo pariter docerẽt & exẽplo. Signãter d̃ lotiõe se eis dedisse exẽplũ dicit. Quia ut ip̃e mũdus & eos mũdauit: sic ipsi docerẽt alios: ut q̃ uolũt: ad mensaꝫ xp̃i acceder̃ ubi ipsi⁹ꝓpõit ad cõedẽdũ corp⁹: mũdi & loti accedãt: & sint in pedib⁹ & in oĩb⁹aliis mẽbris. lauãda sũt spũalr̃ mbra oĩuꝫ: ad xp̃i corp⁹sumẽdũ accedẽtiũ. Caput ab oĩ iniq̃ itẽtiõe: ꝙ dicit Petr⁹. Nõ tm̃ pedes: ſꝫ & man⁹ & caput: ut hẽat ptẽ cũ xp̃o. oculi ab oĩ praua cogitatione & aspectu. Man⁹ab iniusta

opōne. Corp⁹ ab oī nociua delectatiōe. Cor ab oī pfida opione. Facies ab oī ihonesta ɔuersatiōe. Pedes ab oī puersa affectiōe. Et sic faciam⁹ iuxta documētū Isa. dicētis. Lauamini: mūdi estote. Ad cenam agni oȝ lotis uestimētis accedere. Apoc. xix. Et nō solū hō debet lauari: ȝ debet uestimēta sua sumere ut fecit xp̄s: & post lotionē pedū & iduitionē uestimētoꝝ: corp⁹ suū dedit ap̄lis. Vestimēta nr̄a q̄ sumere debem⁹: ut dn̄icū corp⁹ & sacr̄ȝ sumam⁹: sunt uirtutes & dispōnes q̄s hr̄e nos oȝ ut digne xp̄ȝ i h̄ sacro ɔtētū sumam⁹. Hō āt cupiēs corp⁹ dn̄i sp̄ual̄r & sacral̄r sumere dȝ. Prio digne ɔuersari. Sic uiue: dic̄ Aug. ut quotidie merearis accipe. de ɔse. d. iiii. Nō iste. Scdo ꝑ pc̄tō amaricari. Glo. Nūeri. xi. Corp⁹ xp̄i cū accipim⁹: dbem⁹ ꝑ pc̄tis ɔpūgi: ut amaritudo pn̄ie amorē abstergat puerse uite. Tertio pura ɔfessiōe expurgari. De ɔsecra. d. z. Panē. Innocētiaȝ debem⁹ portare ad altare. Quarto ꝓximo recōciliari. Matth. vi. Vade p̄us recōciliari fr̄i tuo &c̄. Et idē ponitur de ɔsec̄. d. z. Panē. Quinto puritate decorari. d. ɔse. d. z. Oīs hō an̄ sacrā cōionē: trib⁹ uel q̄tuor uel septeȝ dieb⁹ debet a ꝓpa abstinere uxore. de ista puritate loquit Greg. cui⁹ uerba hn̄r. d. vi. Testamētū. Sexto fiducia solidari. Aug⁹. & hr̄ de ɔse. d. z. Credere in xp̄m hoc est panē uiuū mādu care. Nā de⁹ odit sacrificia hereticoꝝ: ait Herony. sup Amos. Septimo scē opari. uñ Isidor⁹: & ponit de ɔsec̄. di. z. Qui scelerate. dicit. Qui scelerate uiuūt in ecclesia & cōicare nō desinūt: putantes se tali cōione mūdari: discāt nihil sibi ad emūdationē pficere. Idē dic̄ papa Alexāder: & ponit de ɔsec̄. di. z. Nihil. Et idē dicit Chryso. in omel. de ꝑditiōe Iude. Sic ergo uestimēta sumēdo & lot⁹ existēdo: ad dn̄i cenaȝ secure pōt accedere. & sic pȝ q̄l̄r dn̄s est imitādus: cū dicit. Exemplū. n. dedi uobis &c̄. Nonū est futuroꝝ in ꝑditiōis Iude manifestatiōe: & Petri negatiōe: manifestatio & reseratio. Hoc egit ait ap̄lus Andreas: ut ōnderet se nō inuite: ȝ uolūtarie mortē ꝑ nobis suscepisse: ꝙ suū nouit ꝑditorē: & quo sciebat eū uēturū accessit. Ōndit hoc nono se oiuȝ sciētiā hr̄e & cognitionē. Decimū est Ioānis i xp̄i pectore repausatio & dormitio. Stupenda fuit hec qeta dormitio: ut Ioānes supra pect⁹ dn̄i dormiret. Mirabilis fuit ex pte sōnū imitentis: de⁹ misit sōnū in Adā: ut de ipso formaret Euā. Misit somnū in Ioānē: ut sibi reuelaret secreta celestia. Adā dormiēdo stratū nō habuit pect⁹ dn̄icū: ȝ bn̄ Ioānes. ubi ōndit Iesus affectū quē sp̄al̄r habuit ad btm̄ Ioānē: ꝙ eū supra pect⁹ suū pmisit recūbere & dormire: p qd̄ merito Ioānes uocat se dilectū a xp̄o: ꝙ nulli alteri discipuloꝝ ɔcessuȝ. Quo Ioānis exp̄mit mūditia & puritas dilectio & charitas: despectio mūdi: abiectio sui: inhesio xp̄i: & eidē totalis Ioānis copulatio & ɔiūctio. Al̄r in tali pectore nō dormisset: cū loc⁹ & locatū minime ɔuenissent. Sȝ q̄lis fuit hic somn⁹: certe fuit suauissim⁹: ꝙ in pectore dn̄i. Stupēdissim⁹ qa ut cantat ecclesia. Flueta euangelii de ipso sacro dn̄ici pectoris fōte potauit. Quo seq̄t iuxta dictū Aug. sup Io. omel. i. & Origenis: ac Petri damiani: ꝙ Ioānes raptus fuit in paradisuȝ paradisoꝝ: ubi uidit qd̄ postmodū taȝ alte ꝓmpsit dicēs. In ꝑncipio erat uerbū &c̄. Et

Que debet unusquisqȝ facer̄ acces sur⁹ ad cōmunionē.

cū nō sit posse qd̄ hō tāgēdo sp̄es: fragrātia sp̄erū nō inhereat suis manib⁹: ut pȝ expiēria. sic & Io. caput suū sup pectus dn̄i reclinādo: ꝙ dn̄i uirtutē nō senserit & abūdātiā suarū grarū. disposit⁹ fuit a xp̄o tali recubitu ad id qd̄ xp̄s eidē postea in cruce largit⁹ est: ut ip̄e singulari adoptiōe fili⁹ hr̄et ei⁹ auctoritate beate Marie mr̄is sue: ut q erat nepos ex carne fieret fili⁹ adoptiōe diuina. Multa eēnt dicēda de hac dormitiōe bti Io. supra pect⁹ dn̄i: ȝ ꝙ nō sunt pn̄tis materie: ideo ad pn̄s dimitto. Vndecimū qd̄ egit xp̄s in mensa est q̄ōnis de maioritate inter discipulos: q̄s eoꝝ uideret esse maior exorte detērmiatio: ꝑut dicit Luc̄. zz. Sȝ. Duodecimū & ultimū in cena pactū est discipuloꝝ de multis aliis & ꝑfundis iformatio: de qb⁹ ɔformitate seq̄nti dicet. Sic ergo appȝ ꝙ sapia diuina in cena ultima facta ab ipsa cū scis ap̄lis: stupēdissima exercuit: ɔsiderādo sacrificioꝝ ueterū terminationē. Sui corpis & sanguinis sacri istitutionē & factoꝝ alioꝝ & uerboꝝ tenorē: de qb⁹ breuitatis cā discussio totalis ē omissa h̄ ad pn̄s. & sic pȝ declāta pma ps. uȝ. Iesus cū suis comedēs.

¶ Secunda pars fructus p̄mi & ɔformitatis hui⁹ tertii libri. Franciscus emulat̄. Expositio.

Eatissim⁹ pr̄ nr̄ Frācisc⁹ ut xp̄o se ꝑ oia coaptaret & sua scā in oib⁹ iuxta possibilitatē hūanā ꝓseq̄ret uestigia: sic in sue ɔuersatiōis exordio euāgelicā audiendo formā uiuēdi: eidē ilico ꝑ oia se coaptauit & sempr sic & in aliis conformari se studuit xp̄i actib⁹ deuotis uirtuosis & charitatiuis: ꝑut supiora in p̄mo libro & z. iā dicta astruūt & declarāt. Sȝ sp̄al̄r ꝓpinqu⁹ morti: se dn̄o & maḡro xp̄o studuit ɔformare. uȝ. ut sicut xp̄s iuxta finē ab ap̄lis recessur⁹: cū ap̄lis comedit: ut dcm̄ est pte. i. hui⁹ ɔformitatis: sic ip̄e pr̄ btūs F. ad repn̄tādū cenā xp̄i: an̄ suā mortē uoluit cū frib⁹ comedere: ut h̄ secūda ps ɔformitatis dic̄. Frācisc⁹ emulat̄. & ire: ut h̄ secūda ps ɔformitatis dic̄. Frācisc⁹ emulat̄. & ire: ut h̄ actu q est cū suis comedere Iesuȝ imitat̄ morti ꝓpiqu⁹. ¶ Pro cui⁹ euidētia est sciēdū: ꝙ etsi oī āno dū uixit: btūs F. cenā dn̄icā effecerit cū suis frib⁹ ut credit: lȝ. n. staret in locis aliq̄n ab hoīb⁹ remotis: die tn̄ dn̄ice cene reuertabat̄ ad frēs: ut patuit q̄n ad insulaȝ leci pusini tūc a nullo habitatā se p̄ma die q̄dragesime du ci fecit: secū solos duos portās panes: quoꝝ solū medietatē uni⁹ comedit: ut integritatē ieiunii sine cibo aliquo soli Saluatori ascriberet: cū p̄fato ductore ordinauit: qd̄ die cene dn̄i ad ip̄m accederet: ꝙ die i lo eē cū frib⁹ uolebat: & sic fcm̄ est. Sic ergo recedēdo a locis remotis & desertis ipsa die ut cōicaret: & cū trib⁹ dn̄icā cenā celebraret remeabat: attū trib⁹ uicib⁹ ip̄aȝ leniter exercuit. ¶ Prio in loco q dr̄ de carcerib⁹ mentis subasii: de quo dcm̄ est lib. i. ɔformitate. viii. in tractatu de ꝑuincia sci F. ubi agitur de frē Rufino. Quo die cene frēm Rufinū quē diabolus obcecauerat de ꝑdestinatiōe: btūs F. ɔrone liberauit. ¶ Secūdo ip̄aȝ cenā bt̄s F. ꝑegit: ȝ i quo loco nō hr̄: lȝ credo ꝙ fuerit in

loco scē Marie de angelis: ubi cū uellet cenā facere cū aliqb⁹ frib⁹: ad rpn̄tadū illā scissimā cenā quā fec̄ dn̄s cū discipulis suis in memoriā sue īextimabilis charitatis: affuit iter eos frater Helias ꝓditor q̄si alter iudas: cūq3 btūs F. grās agēs bn̄dixiss3 panē: & singulis frib⁹ ex eo dedisset: oib⁹ cū multa deuotiōe recipiētib⁹ de dicto pane atq3 comedētib⁹: ille solus Helias in māu tenuit panē ↄtēnēs ipsū3 comedere: ascribēs fatuitati: qd̄ btūs istinctu faciebat spūs scī. Nec mirū: ꝙ scriptū est. Deridet iusti simplicitas lāpas ↄtēpta apud cogitatiōes mūdanoꝝ. De quoꝝ nūero iste fuit: sic patuit ex ei⁹ fine quē fec̄. Fr̄ āt Leo q tūc ibi erat: cū hoc uidiss3 rogauit ipm̄ Heliā: ut sibi porrigeret illū panē: q cū frī Leoni panē illū bn̄dictū dedisset: tāq̄ ↄtēnēs qcqd ibi fiebat: frater Leo illū diligēter & reuerēter reseruauit: & postmodū ex eo multa miracula fec̄. ¶ Tertio istā cenā btūs F. exercuit die iouis ut credidit ipe an̄ mortē suā: q fuit die sabbati seq̄ntis de sero. uñ sciēs btūs F. diē & horā sui trāsit⁹ ex hoc mūdo ad prēz: ut xp̄3 suū magr̄3 quē sedule fuerat ꝑse. ut⁹ in uita: sic & seq̄ret ī morte fec̄ oēs frēs exn̄tes in loco ad se uocari: iussitq3 panes apportari: & eos bn̄dixit: atq3 in plurimas ptes frāgi fec̄: ꝙ ipe ꝓ nimia debilitate frāgere nō ualebat. Et accipiēs: unicuiq3 frī pticulā porrexit: pcipiēs ut totā ql3 māducaret: in siguū dilectiōis hoc faciēs frib⁹. Et ꝙ ad silitudinē faceret xp̄i: patuit. ꝙ ipe Fr̄acisc⁹ q̄ fuit ii eēt tūc q̄nta feria: etsi eēt dies alia: ipe tn̄ putauit ꝙ eēt feria q̄nta. un⁹ ex frib⁹ unā pticulā de ipo pane seruauit: quā post mortē btī F. plurimi ifirmi gestātes: a uariis sūt morbis liberati. Sic ergo appet succincte q̄uō btūs F. in ultimo uite xp̄3 imitat⁹ est: cū ipsis frib⁹ ut xp̄s comedēdo. Et sic p3 expō secūde ptis h⁹ prie ↄformitatis. u3. Frācisc⁹ emulat. Quō uero eos ad istar xp̄i iformauerit: dicet ↄformitate seq̄nti. Ac et de aliis qb⁹ xp̄i scis ↄformis iueīt ↄformitate. iiii. h⁹. iii. libri dicet.

¶ Fruct⁹. z. & ↄformitas. z. libri. &. 30. i ordine. Iesus deuotos imbuēs. Frācisc⁹ fabulat. Expō.

Lberalissim⁹ dn̄s nr̄ Iesus xp̄s: etsi in bn̄ficiis mltiplicib⁹ collatis in gn̄ali hūano gn̄i tā in pncipio ↄditionis hūane nature: de q̄bus dcm̄ ē lib. i. scda ↄformitate: q̄ in pticlari diuersis hominib⁹ ueteris testamenti: u3. Abel ei⁹ munera acceptādo. Enoch ad paradisu3 trāsferēdo. Noe & filiis pseruādo a diluuio. Abrae ab ur caldeoꝝ liberādo. Isaac ab imolatiōe pn̄a custodiēdo. Iacob in cūctis assistēdo. Ioseph egipto pficiēdo. Moisi eū sui ppl̄i pncipē statuēdo. Aaron & filios in sūmos sacerdotes eligendo. Iosue Gedeoni Aoth Iepte & sic de aliis a manib⁹ hostiū eripiēdo. Dauid ī regnū sublimādo. Salomoni eum sua sapia replēdo. Iosaphat ab aduersariis ptegēdo. Ezechie sanitatē donādo. Helie sua magnalia on̄dēdo. Heliseo ip3 spū duplici Helie iduēdo. Tobie lucē & lumē oculoꝝ ifundēdo. Iob amissa duplicando. Danieli in lacu leonū eū ↄseruādo: & sic de aliis. Liberalissim⁹ tn̄ appuit semetipsum nobis dādo. Prio in sociū in icarnatiōe &c̄. Demū in cibū in sue cene celebratiōe: ut dcm̄ fuit ↄformitate pcedēti: & spāli modo suis apl̄is & discipulis. Preter corpis & sanguis sui collatiōnē: mltoꝝ alioꝝ bn̄ficioꝝ ipēsione. Ipse. n. benignissim⁹ dn̄s Iesus circa fine3 sue uite: qn̄. i. passiōe erat recessur⁹ ab apl̄is: mlta bn̄ficia ipēdit sue liberalitatis declatiua. Et pmū est dilectionis. Io. dic̄. ꝙ in finē dilexit suos. Suos ergo noiando on̄dit xp̄3 ipos spāli amore dilexisse. Insup ut exp̄meret xp̄s amorē ad ipos in sermōe de cena uocat eos filios amicos & ꝙ adinuicē se diligerent sic ipse eos dilexit. Io. i3. Secūdū suiipsi⁹ ꝓ uolito ipēsiōis. Abscessur⁹ ab eis p̄ntia corpali: ad libitū eoꝝ se hn̄di ↄcessit: & hoc sacramēti eucharistie freq̄ntatione. Quādocūq3. n. missa celebrat̄ xp̄s in sacro h̄r & dat̄: ad qd̄ hn̄dū dedit eis Tertiū. s. donū ordinatiōis. ut. n. h̄ sacr̄3 possent freq̄ntare: & xp̄3 ꝓ libito apud se hr̄e: fec̄ eos sacerdotes dū dixit eis Luce. z3. Hoc facite in meā cōmemorationē. Quartū fuit: etsi pcesserit dictū secūdū & tertiū: mūdatiōis: ꝙ xp̄s lauādo pedes totā psonā lauit: & qd̄ foris on̄dit corpalr̄: intus fec̄ spūalr̄. pp qd̄ dixit eis. Io. i3. Vos mūdi estis: & sic eos a pc̄tis reddidit absolutos: ꝙ mūdatos. Quintū ꝓ ipsis ad pr̄em rogationis: ut p3 Io. x. Pr̄ scē: serua eos &c̄. Ego ꝓ eis rogo: nō ꝓ mūdo: scifica eos ī ueritate &c̄. Sextū de regno obtinēdo subarratiōis. Lu. i3. Ego dispono uobis regnū &c̄. Et Mat. xxvi. Nō bibā amodo d̄ isto genimine uitis &c̄. donec bibā illud uobiscū nouū in regno dei &c̄. Septimū a sōno & pigritia excitatiōis: in horto dū dormiūt dic̄. Surgite & orate: ne itretis in tētationē &c̄. Mat. xxvi. Octauū de mittēdo eis spm̄ scm̄ certificatiōis & ↄsolōnis ꝙ spūs paraclit⁹. i. ↄsolator dr̄: eis se daturū spm̄ scm̄ on̄dit. Io. xiiii. &. xv. Nonū est pseruatiōis. Nā uolētes eū tenere: inq̄t. Io. xviii. Si me q̄ritis: sinite hos abire. Decimū est iformatiōis. In h̄ se on̄dit eis liberalissimū reserādo eis ꝓfunda sue sapie: de qb⁹ loq̄t pma ps h⁹ z. ↄformitatis tertii libri dicēs. Iesus deuotos imbuēs. i. iformās. s. aplos. Et ꝙ hō naturalr̄ scire optat: ac scire diuina sit donū cui teste sapiēte nihil ualet ↄparari: xp̄s sic ipos iformādo sue liberalitatis donū singlarissimū exp̄ssit. S3 ut meli⁹ uideat̄ hoc est sciēdū ꝙ cū dn̄s Iesus sit lux uera. Io. i. Et lux mūdi. Io. viii. H̄eatq3 oium noticiā & cognitionē. Io. xvi. Apl̄os suos diuersimode iformauit. Et ꝙ ut p3 expiētia: alr̄ docēdi sūt rudēs: & alr̄ iā in scia exercitati & imbuti: saluator nr̄ in pmordio uocatiōis eoꝝ: uelut rudes: palā mltū & q̄si sine pfunditate doctrine qd hr̄ent agere ut uere sui essent discipuli: in sermōe quē fec̄ in mōte: de quo h̄etur Mat. v. vi. & vii. iformauit. Verū ↄtinua xp̄i iformatione (nā quotidie docebat eos: ut hr̄ Mat. zi.) iā exercitatis: pādidit plura alia: sic p3 Mat. i3. tn̄ silitudinib⁹ & parabolis: ut facili⁹ suoꝝ dictoꝝ sub silitudine exp̄ssoꝝ recordarent̄. Vltimo uero imbutis & in doctria fidei exercitatis: pandit pl̄a magna & mirāda: & hoc in sermone ipsi⁹ cene siue in cena edito. In quo sermone on̄dit Prio diuinaꝝ psonaꝝ trinitatē & unionē. Nā pr̄ & fili⁹ & spūs scūs ꝙ sūt on̄dit: & ꝙ unū sūt ↄcludit.

Secūdo a pr̄e ipſi⁹ filii gn̄ationē dicēs.Io.xvi. Exiui a
pr̄e & ueni in mūdū &c̄. Tertio ſpūs ſcti a pr̄e & filio
ꝓceſſionē.Io.xv.Paraclit⁹ quē ego mittã uobis a pr̄e
ſpm̄ q̄ a pr̄e ꝓcedit &c̄.Quarto īdiuiſam triū pſonarū
opōnē.Io.xiiii.Pr̄ in me manēs ipſe fac̄ opa:& pr̄ me
us uſq; mō opat͛:& ego opor &c̄.Quinto pſonarū di-
uinarū adiuicē circūinceſiōnē.Io.xiiii.Ego in pr̄e & pr̄
in me eſt. Sexto fidei ſinceritatē & in ipſo pmanſionē.
Io.xiiii.Creditis in deū & in me credite. Septimo p̄mi
orū diuerſitatē in celi habitatiōe.Io.xiiii.In domo pr̄is
mei mãſiones multe ſūt &c̄. Octauo ipſoꝝ apl̄oꝝ ad
glorie perēnis p̄deſtinationē.Io.xiiii. Vado parare uo
bis locū &c̄.Nono miroꝝ faciēdoꝝ eos habituros de
clarauit auctoritatē ꝓ fidei ɔfirmatiōe. Io.xiiii.Amen
dico uobis:q credit in me:opa q̄ ego facio: & ipſe fa-
ciet:& maiora horum faciet &c̄.Decimo modū quo a
deo acceptarent͛ eoꝝ orōnes:declauit & reſerauit.Io.
xiiii.Quicqd petieritis pr̄e; in noīe meo:dabit uobis.
Vndecimo eos docuit ad ip̄m hr̄e dilectionē & amo-
ris ꝓbationē.Io.xiiii.Si qs diligit me ſermonē meū ſer
uabit.& ſi diligitis me:mãdata mea ſeruate. Duodeci
mo uerã aīe ad deū ɔiūctionē.Io.xiiii.Si qs diligit me
& ſequit͛:ad eū ueniem⁹ & mãſionē apud eū faciem⁹.
Tertiodecimo ſuã doctrinã ualere ad habēdū eternã
btītudinē.Io.i;.Bti eritis ſi feceritis ea &c̄. Quartode
cimo ſpūs ſci ſup eos deſcēſu; & pmãſionē.Io.xiiii.E-
go rogabo pr̄e;:& aliū paraclitū dabit uobis &c̄.Quī
todecimo cordiū ipſoꝝ a ſpū ſcō illuſtrationē de oīb⁹.
Io. xiiii. Spūs ſcūs docebit uos oīa &c̄. Sextodecimo
ipoꝝ a deo ɔtinuã gubernationē.Io.xiiii.Nō relinquã
uos orphãos &c̄.et Io.xvi.Pr̄ ſcē:ſerua eos:rogo &c̄.
Decimoſeptimo ipſoꝝ a mūdo uexationē.Io.xv.Mū-
duſ uos odit &c̄.In mūdo p̄ſſurã hēbitis.& Io.xvi.Ve
nit hora in q̄ oīs q īterfic̄ uos &c̄.Decimooctauo eo-
rū in tribulationib⁹ gaudiū futurū & ɔſol͛onē. Io.xvi.
Vos nunc triſtitiã hētis: iterū uidebo uos:& gaudebit
cor ur̄m.Decimonono p ipſos mūdi ad ip; ɔuerſionē.
Io.xv. Ego elegi uos de mūdo:ut eatis & fructū affe
ratis &c̄.Vigeſimo fidētiã in ip̄m & aſſecurationē. Io.
xiiii.Nō turbet͛ cor ur̄; neq; formidet &c̄.Vigeſimop̄
mo bonoꝝ operū fructū & opōnē.Io.xv. Ego ſum uī
tis:uos palmites.q manet in me & ego in eo : hic fert
fructū multū.Vigeſimoſecūdo diuinã aſſiſtentiã ꝓ nr̄a
bona opōne.Io.xv.Sine me nihil poteſtis facere.Vige
ſimotertio īfideliū punitionē.Io.xv. Si qs ī me nō mã
ſerit:mittet͛ foras & areſcet &c̄.Vigeſimoq̄rto ipſoru;
adiuicē unionē & ɔiūctionē.Io.xiiii.Mãdatū nouū do
uob:ut diligatiſ īuicē &c̄.Vigeſimoq̄nto ipoꝝ ad pr̄e;
rcōmēdatōe;.Io.xvii.p totū. Vigeſimoſexto uite eter
ne reſerationē.Io.xvii. Hec eſt uita eterna:ut cogno-
ſcãt te ſolū uerū deū:& quē miſiſti dn̄; Ieſu; xp̄;. De
ml̄tis aliis in cena ſermocinãdo Saluator apl̄os inſtru
xit & docuit:ſ; p̄fata ſufficiãt:ꝙ nōnulla ipoꝝ magna
īdigerēt decl͛atiōe : ſ; dn̄o ɔcedēte in libro quē p⁹ iſtū
facere ītēdo de dictis dn̄i Saluatoris & geſtis:declara
bunt͛: quoꝝ diſcuſſionē ad pn̄s dimitto breuitatis cã.
P; ergo munificētia & largitas ac liberalitas decl͛ata
apl̄is p xp̄m:& ſpal͛r eos de ml̄tis illuſtrãdo:ꝓut dicit
p̄ma ps hui⁹ conformitatis.u;.Ieſus deuotos imbuēs
Et qual͛r debeat͛ intelligi:iam eſt declarat͛.

¶ Secunda pars fructus & conformitatis ſecūde ter-
tii libri.Franciſcus fabulat͛. Expoſitio.

Ranciſc⁹ fabulat͛ dic̄ ſecū
da ps.z.ɔformitatis h⁹ ter
tii libri.i in mortis articulo
ɔſtitut⁹:fr̄es ſuos alloquit͛
& de multis edocet: & cu;
eis ad iſtar xp̄i receſſur⁹ a
diſcipulis ɔfabulat͛. Hoc ſi
qdē nūc pro expōne ſecūdi
fruct⁹ & ɔformitatis tertii
libri eſt uidēdū ad pn̄s.Pro
cui⁹ euidētia eſt ſciēdū ꝙ bt̄s pr̄ nr̄ F. de morte dic̄ &
hora a xp̄o pleniſſime īformat⁹:ut dic̄ Bonauētura in
xiiii.pte legēde maioris:ſui trãſit⁹ hora appropinq̄nte
fecit oēs fr̄es exn̄tes in loco ad ſe uocari:& eos cōſola
toriis uerbis ꝓ ſua morte demulcens: pr̄no affectu ad
diuinū hortat⁹ eſt amorē:ad patiētiã:ad pauptatē : &
ad ſcē romane eccl͛ie fidē ſeruãdã.Et adiec̄.Valete filii
oēs in timore dn̄i:& pmãete in eo ſp.Et qm̄ futura tē
tatio & tribl͛atio appropinq̄t : felices q pſeuerabūt in
his q̄ cepūt.Ego uero ad deū ꝓpero:cui⁹ gr̄e uos oēs
cōmēdo.h̄ frater Bonauētura.Et qa ſuccincte ml̄ta tã
git & in breui:ꝓ euidētia p̄fatoꝝ notãdū eſt:ꝙ bt̄s F.
fr̄es aliq̄n oēs an̄ morte ſuã:ut dic̄ antiq̄ legēda:plura
eis dixit:& de plurib⁹ admonēdo informauit.Et quia
mors bti F. pluries fuit credita īminere apud fr̄es: etſi
nō apud ip̄m:cū ipſe xp̄o reuelãte diē ſciret & horã:in
ſerēda ſūt hic aliq̄ q̄ ip̄e hūit frib⁹ dicere: dū al͛s mori
tur⁹ a frib⁹ putaret.Semel.n.cū pp īfirmitatē ſtomaci
uellet euomere:& ſibi uiolētiã feciſſet:p totã noctem
ſanguinē euomuit uſq; ad matutinū:qd͛ ſocii uidētes:
ip̄m p̄ debilitate & afflictiōe credētes mori:cū lachri-
mis ml̄tis poſt plura ei dixert͛. Ergo pr̄ bn̄dicas nobis
& ceteris frib⁹ quos in xp̄o genuiſti:& aliqd͛ memo-
riale tue uolūtatis relinq̄s nobis:qd͛ fr̄es in memoria;
tui ſp hēant & poſſint dicere. Tūc bt̄s F. pr̄nos oc͛los
in filios dirigēs dixit.Vocate mihi fr̄e; Bn̄dictū de pi
ratro:erat.n.ſacerdos:& btō F.ī īfirmitate celebrabat:
q cū ueniſſ;:dixit illi.Scribe q̄l͛r bn̄dico oīb⁹ frib⁹ me
is q ſūt in religiōe:& q uēturi ſūt uſq; ad finē ſeculi.&
qm̄ pp īfirmitatē loq nō ualeo:in trib⁹ uerbis pateſa-
cio breuiter uolūtatē meã & ītētionē cūctis frib⁹ pn̄ti
bus & futuris in ſignū memorie mee bn̄dictiōis & te
ſtamēti.Sēp ſe diligãt adinuicē ſic̄ dilexi & diligo eos.
Semp diligãt & obſeruēt dn̄a; meã pauptatē.Et ſp p̄
latis & clericis ſcē mr̄is eccl͛ie fideles & ſubiecti exi-
ſtãt.Hec ſūt q̄ tūc fec̄ ſcribi:& ſatis ɔcordãt cu; dictis
dn̄i fr̄is Bonauēture:ut dcm̄ ē.Verū qa tūc bt̄s F.n̄ fu
it mortu⁹:uidēdū eſt qd circa mortē dixerit. Et qa ml͛
ta dixiſſe iuenit͛:ut p; in teſtō:qd͛ teſtm̄ bti F.appellat͛
qd͛ in morte fec̄: & iuxta regulã ſcribi & ſp hr̄i mãda
uit:dictū textū ad lr̄a; hic nō ſcribo:ſ; ſnial͛r ip̄m po-
nã.Snīa ãt dicti teſtamēti ſtat in ml̄tis. Prīo qa bt̄s F.
ſe aſſerit diuino munere ad ſtatū pnīe eē euocatū:ī p̄n
cipio dicēs.Dn̄s dedit mihi fr̄i F.īcipe facere peniten

tiã. Secũdo se fateť maximũ pctõrẽ: inqt.n.in peccatis erã. Tertio asserit diuina gr̃a displicẽtiã ad leprosos: i cõplacẽtiã sibi pmutatã. Quarto dic̃ dñs eũ de sc̃lo neq̃ ad religionẽ traxisse. Quinto modũ orandi in ecclesiis oib⁹ ibi xp̃s reuelasse ut diceret. Adoram⁹ te xp̃e &c̃. Sexto reuerẽtiã q̃ ad sacerdotes ut ad ipos recurrerꝫ: ẽt si eũ offenderẽt xp̃s ɔcessit. Septimo ut nũq̃ p̃dicaret ɔtra uelle sacerdotũ in suis parochiis seu ecclesiis. Octauo ipos sacerdotes ut dños suos dic̃ q̃ honorauit: timuit: & sp̃ amauit. Nono in sacerdotib⁹ nõ eẽ atẽdẽdũ delictũ: sꝫ dei filiũ q̃ est in eis. Decimo sũma affectione & reuerẽtia ad altissimũ sacramẽtũ corpis & sanguis dñi se ferri dic̃: & ip̃m dñicũ corp⁹ in loco uenerabili uoluit collocari. Vndecimo dicit de se q̃ sc̃issima noĩa & scripta dñi Iesu recolligebat: & loco debito repõebat: rogãs sic fieri & agi p̃ frẽs. Duodecimo ɔfiteť bt̃s F. q̃ postq̃ habuit frẽs: qd ageret fuit a dño iformat⁹. Tertiodecimo dic̃ q̃ ut uiueret sc̃dm formã sc̃i euãgelii xp̃s ei oñdit. Quartodecimo q̃ regulã quã de euangelio uerbis paucis scripsit papa confirmauit. Quintodecimo dic̃ q̃ itrãtes suũ ordinẽ: paupib⁹ sua oĩa distribuebãt q̃ hr̃e poterãt. Sextodecimo in dc̃o testamẽto ponit q̃ ip̃e cũ aliis fuit unica tunica ɔtẽt⁹ repeciata intus & extra chorda & brachis. Decimoseptimo offm̃ diuinũ ut alii clerici: sꝫ laici P̃r nr̃ dicebant. Decimooctauo dic̃ q̃ utplurimũ ip̃e cũ sociis ɔuersationẽ hẽbat i ecclesiis. Decimonono dic̃ q̃ hũilitate cũ sociis: oĩb⁹ subdit⁹ fuit. Vigesimo dic̃ q̃ manib⁹ laborauit: & sic uoluit alios manib⁹ laborare: laboritio qd̃ ad honestatẽ ptinet: & nesciẽtes discãt: nõ ad lucrũ reportãdũ sed ociositatẽ repellẽdã. Vigesimop̃mo uoluit q̃ frẽs p̃ labore: q̃ ptinẽt ad uictũ recipent. Vigesimo secũdo dic̃ q̃ si q̃n eis p̃ labore nihil daretur: q̃ irẽt pro elimosina ostiatim. Vigesimotertio qd̃ pacis salutatio nẽ: ut diceret. Dñs det tibi uel uobis pacẽ: dñs ei reuelauit. Vigesimoq̃rto mãdat cauere debere frẽs ne ecclesias seu habitacl'a ɔstruerẽt uel construi pmitterẽt: nisi sc̃dm sc̃ãꝫ pauptatẽ & regulã p̃missaꝫ: habitãtes i eisdem ut aduene & pegrini. Vigesimoqnto p̃hibuit ne frẽs p̃uilegiũ ullũ a sede romana peterẽt: p̃ p̃dicatiõe faciẽda uel psecutiõe uitãda: sꝫ si eos psequerẽť ab ide recederẽt. Vigesimosexto uoluit obedire firmiter gñali mistro: & Guardiano ei ab ipso dato. Vigesimoseptimo obiaꝫ decl'at p̃latis a subditis exhibẽdã. uꝫ. ut subdit⁹ nihil agat ul' uadat sine iposꝫ uolũtate & obia. Vigesimooctauo guardiãis mãdauit firmiter obedire. Vigesimonono offm̃ iussit sc̃dm regulã fieri. Trigesimo q̃ offm̃ facere nolẽtes sc̃dm regulã: etsi nõ eẽnt catholici: q̃ caperent & Custodi ipñtarent: & Custos mistro: & mister ptectori. Trigesimop̃mo decl'at bt̃s F. q̃ suũ testm̃ nõ est alia regl'a: sꝫ est cã recordatiõis admonitionis & exhortatiõis: ut regula p̃missa meli⁹ obseruet. Trigesimoscd̃o mãdat gñali mistro mistris & custodibus ad istud testm̃ nihil addere ul' minuere: & iuxta regulã scribi facere. Trigesimotertio uoluit q̃ testm̃ suum legereť q̃n legit regl'a. Trigesimoq̃rto mãdat oib⁹ frib⁹ clericis & laicis p obiaꝫ: ut nõ mittãt glosaꝫ in regula nec uerba dicẽdo ita uult itelligi: sꝫ simplr̃ itelligatur ut iacet: q̃ sic est diuine uolũtatis. Trigesimoqnto obseruatorib⁹ regl'e ipecat⁹ est bñdictionẽ in celo altissimi p̃ris: & in terra dilectissimi filii sui dñi nr̃i Iesu xp̃i. Trigesimosexto & ultio bñdictiõeꝫ datã a xp̃o q̃ ɔcessit hoc scribi testm̃: ɔfirmat eis int⁹ & extra. Et h̃ est sñia testamẽti bt̃i p̃ris nr̃i F. qd̃ añ mortẽ suã fecit. Et sic pꝫ q̃lr̃ bt̃s F. fuit añ mortẽ suã suis frib⁹ ɔfabulat⁹. De mlt̃is aliis bt̃s F. morti p̃pinqu⁹ locut⁹ est: sic̃ q̃lis eẽ deberet gñalis mister & de ei⁹ sociis. uñ dicit̃ i legẽda antiq̃ in capl'o de zelo ipsi⁹ ad religionẽ: q̃ p̃pe finẽ uite sue: dixit ei qdã Fr̃. P̃r: tu trãsibis ad dñꝫ: & familia h̃ te secuta remãebit in ualle lachrimaꝝ. In nue ergo nobis aliquẽ si cognoscis i ordine: i quo tu⁹ nius ɔqescat: cui on⁹ gñal' misterii digne possit iponi. R̃ndit bt̃s F. iduẽs cũcta uerba suspiriis. Taꝫ magni & mlt̃imodi exercit⁹ ducẽ: taꝫ ampli & dilatati gregis pastorẽ fili mi nullũ sufficiẽtẽ itueor. Sꝫ unũ uobis depingã in quo reluceat q̃lis deberet esse h⁹ familie dux & pastor. Hõ: inqt: iste dꝫ eẽ uite grauissime &c̃. Reqre de hoc lib. i. ɔformitate. iz. ca. zꝫ. & uide ibi. In qb⁹ uerbis bt̃s F. notabilr̃ d̃scribit: q̃le deberet eẽ caput & mẽbra ordis frũꝫ mioꝝ. Et q̃ dñs Fr̃ Bonauẽtu. dic̃ in iiii. pte legẽde maioris (ut allegatũ est) q̃ bt̃s F. moritur⁹ dixit frib⁹: q̃ futura trib'latio appropinq̃t &c̃. inuit btũs F. de futura trib'lone quã añ p̃dixerat in mũdo uẽturã: tã in eccl'ia q̃ in ordine: q̃ eã frib⁹ ad memoriã tũc reduxit. De q̃ futura trib'latiõe: q̃ dc̃m est lib. z. cõformitate. vi. iõ sufficiat qd̃ est ibi dc̃m: & iõ nihil scribo ad pñs. Multa alia bt̃s F. moritur⁹ frib⁹ locut⁹ est. De qb⁹ ɔformitate. iiii. h⁹ tertii libri diceť. Ad pñs sufficiat p̃dicta p̃ decl'atiõe hui⁹. z. ptis ɔformitatis. uꝫ. Frãcisc⁹ fabulať. Et ex dictis ei⁹ pꝫ expositio.

¶ Fructus. 3⁹ & ɔformitas libri tertii: &. 3i. in ordine. Iesus crucẽ suscipiens. Franciscus consignať. Expositio p̃me partis. uꝫ. Iesus crucem suscipiens.

Via hoc opus de ɔformitate uite bt̃i F. ad uitã dñi Iesu xp̃i: est ordiatũ ad oñdẽdũ hoc. uꝫ. q̃ queadmodũ xp̃s fuit crucifix⁹: sic & bt̃s F. ab ipo xp̃o sue passionis fuit stigmatib⁹ ɔsignatus: p̃ut pñs fruct⁹. 3i⁹ in ordine: &. 3⁹ h⁹ tertii libri decl'are itẽdit. Et queadmodũ xp̃s fec̃ btm̃ F. sibi ɔformẽ in signis passiõis sue: sic & in aliis: ut deductũ est in libris p̃cedẽtib⁹ & ɔformitatib⁹: ut. n. dc̃m est: nulla forma in materiã iducit̃: nisi materia forme itroducẽde ɔtẽpeť p̃portioneť & assilet̃ur. Quare & bt̃o F. nõ dedisset formã sue silr̃itudinis passionalis: nisi & in aliis reddidisset sibi silr̃eꝫ & cõformẽ. Quapp cũ diuina gr̃a faciẽte in plurib⁹ sit decl'ata ɔformitas bt̃i F. ad xp̃ꝫ: scã ipsi⁹ bonitate: restat igitur uidere q̃uo in ultio est silr̃ p oĩa ɔformat⁹. uꝫ. in susceptiõe a xp̃o signoꝝ sue sacratissime passionis: p̃ut pñs ɔformitas decl'are itẽdit. Et q̃ h̃ ɔformitas. 3 h⁹ 3. libri hꝫ duas ptes. p̃ma dic̃ q̃ Iesus p̃ salute nr̃a crucem suscepit. s. moriẽdo in ipsa. scd̃a ps dic̃ q̃ bt̃s F. a

xpo sue passiōis stigmatib⁹ ↄsignatꝰ: uidendū est more ꝑcedētiū ꝑmo de ꝑma pte: scd'o de scd'a. Sed uolēdo loq de ꝑma pte ꝓ ipsi⁹ expōne: ꝙ dic ꝙ Iesus uolens ꝓ nobis se morti tradere: potius elegit mori in cruce q̄ alio mō: hic erit de cā iuestigādū: quo uiso patebit expositio isti⁹ ꝑme ptis h⁹ ↄformitatis. Si ergo q̄ratꝰ de cā q̄re dn̄s Iesus uoluit in cruce mori: presupposito ꝙ mori eū decebat ꝓ satisfactiōe pctōꝝ & nr̄a redēptione: ut dicetꝰ ↄformitate.iiii.seq̄nti: r̄ndet & dr̄ ꝙ decētissimū fuit dn̄o nr̄o Iesu xp̄o mori in cruce. Et ↄgruētie nōnulle assignantꝰ a doctorib⁹ & a scis. ❡ Et ꝑma ↄgruētia assignatꝰ a.S.Andrea aplo: ut sic ligno scie boni & mali fcā est hūani gn̄is pditio: Adā & Eua d' ipo sumēdo: sic in ligno crucis decebat ut fieret hūane nature reparatio & redēptio. un̄ cātatꝰ i crucis ꝑfatiōe: ꝙ de⁹ cōstituit salutē humani gn̄is in ligno crucis: ut un̄ mors oriebatꝰ ide uita resurgeret: & q.s. diabolus in ligno uincebat.s.p ꝑmos parētes: in ligno crucis uinceretꝰ.s.p dn̄m nr̄m Iesum xp̄m. Et iō dic btūs Aug. in sermōe de passiōe. Cōtēpsit Adā pceptū accipiēs ex arbore: sȝ q̄cq̄d Adā pdidit: xp̄s i cruce iuenit. Et b. Andreas plures assignat ↄgruētias ad hoc. uide in sua legēda. Secūda ↄgruētia ut xp̄s in cruce moriēdo: ꝙ tūc gen⁹ illud mortis erat abiectissimū: fideles aiaret: ut nullū genus tormēti ꝓ ei⁹ amore pati timerēt. Hāc tāgit Aug. in libro.lxxxiii.q̄ōnū. Tertia ↄgruētia: ut sic xp̄s pambulādo terrā eā scificauit: sic in ligno crucis in aere leuat⁹ aerē se scificasse mōstraret. Terrā scificauit pambulādo: sanguinē suū & aquā tpe passiōis fundēdo. Aquā sup ipaȝ pagrādo. Sic & aerē in cruce se subleuādo. Hāc tāgit Chryso. i sermōe de passiōe. Quarta cōgruētia: ut oñderet in cruce moriēdo: se p mortē suā totū mūdū q̄tū est ex sufficiētia sue passionis saluasse: q uelut ad crucē q̄tuor est ptib⁹ diuisus: ul' ut oñderet se iuxta ptes crucis q̄tuor fecisse. Prio hoīuȝ redēptionē. Scd'o angeloꝝ restaurationē. Tertio diabolice potentie subiugationē. Quarto a limbo pr̄uȝ liberationē: ul' p xp̄i passionē diffusaȝ eē gr̄aȝ ad q̄tuor ptes orbis secūdū Greg. nicenū. Sȝ manib⁹ extēsis crucifigitꝰ: scd'm Chryso. ut altera manu ueteręȝ pplm: altera eos q ex gētib⁹ sūt trahat. Quintā ↄgruētiā ponit Aug. de gr̄a noui & ueteris testamēti: ut p h' genus mortis in cruce diuerse uirtutes oñderentꝰ. In latitudine ubi man⁹ extēduntꝰ recta opō. In lōgitudine lōganimitas. In altitudine supnoꝝ expectatio. In ꝓfūditate gratuite gr̄e cōdonatio declaretꝰ. Et scd'm Ber. in supiori pte charitas A dextris bēignitas. A sinistris patiētie lōganimitas. In īfimo iacet hūilitas. Sextā ↄgruētiā assignat Aug. i sermone de passiōe dicēs: ꝙ mors xp̄i fcā est in ligno crucis: ꝙ sic pl'es iplentꝰ figure. Crux.n. xp̄i est lignū positū i medio paradisi: ꝙ uita est xp̄s q in ea pepēdit. Io. xiiii. Lignū est scie boni & mali: ꝙ ea boni saluantꝰ: & dānantꝰ mali. Gen̄.i. Hoc ligno in archa a diluuio saluatꝰ gen⁹ hūanū: ꝙ p xp̄m in ligno crucis a pctōꝝ diluuio liberatꝰ. Gen̄.vii. Baculo Iacob. Gen̄.33. idest cruce xp̄i Iordanis trāsitꝰ.i. amaritudo ois p̄ntis uite toleratꝰ. Virga Moisi.i. cruce xp̄i signati p Moisen assumptū d' aq̄s.i. xp̄m q imunis fuit ab oi pctō: liberantꝰ & mare trāseūt. Sȝ Pharao ꝓfocatꝰ cū suis: & Amalech ꝓsternitur. Exo.xvii. idest diabolus cū suis uincitꝰ & supatꝰ. Ligno.i. cruce aq̄ amare.i. mūdi tribulationes dulcescūt. Nūeri.xviii. In strue lignoꝝ Isaac supponitꝰ. Gen̄.zz. ꝙ Iesus in cruce affigitꝰ. Panis uite.s. xp̄s sup mēsam.i. crucē ponitꝰ. Leuit.v. Ligno serpēs prudētissim⁹ suspēditꝰ.s. xp̄s. Nūeri.zi. Botr⁹ appēditꝰ. Nūeri.xi. & sic d' aliis figuris: q̄ ut iplerentꝰ in ligno crucis Iesu mori ↄplacuit. Septia & ultia ↄgruētia quo ad hoc est: ꝙ xp̄s in cruce mori uoluit ut suā crucē oñderet eē ꝑmo sue uite pfecte oñsiuā. Et ꝙ q̄l'r est in cruce demōstrata uita pfectionalis xp̄i dicetꝰ in expōne.z. ptis h⁹ ↄformitatis: iō nihil ad p̄ns d' ea. ❡ Scd'o oñdit xp̄s crucē eē uere sapie istructiuā. In ea.n. pepēdit ille q est sapia di & in quo sūt oēs thesauri sapie & scie dei abscōditi.s. Iesus xp̄s. In cruce iste doctor xp̄s & mag'r sūm⁹ stās: ut in cathedra legit pl'es lectiōes: fideles de uera sapientia iformātes: & ad uerā sapiaȝ pducētes. Et pria lectio ei⁹ est ꝙ de⁹ est sup oīa amādus & diligēd⁹. Rō. ꝙ ipe por dilexit nos: & tradidit semetipsuȝ ꝓ nobis: q̄re eū amare debem⁹ sup oīa & diligere. Scd'a lectio est ꝙ deo est idesinēter obediēdū: ꝙ ipe xp̄s fact⁹ est ꝓ nobis obediēs pr̄i usq; ad mortē. Tertia lectio quā legit est ꝙ ꝓ ipo xp̄o ē moriēdū: & ēt ꝓ pxio. Ipe pro nobis mortu⁹ est: clamās ut seq̄mini uestigia ei⁹. i. Petri.z. Quarta lectio est ꝙ sp est orandū. In cruce: teste aplo Heb.v. Xp̄s solū orauit & ꝓ pctōrib⁹. Luce.z3. Quinta lectio est ꝙ a pctō est abstinēdū: & nullo mō cōmittēdū: ut.n. nos a pctō lauaret sanguinē suū fudit Apoc.i. Sexta lectio est ꝙ mūdus ſpnēdus est & derelinq̄ndus. Hoc oñdit dū nudus in cruce pepēdit. Septima lectio est ꝙ inimicis & mala nobis iferētib⁹: ē parcēdū. Pro eis orauit dicēs. Pr̄: dimitte illis. Lu.z3. Octaua lectio est ꝙ meditatiōi crucis iugiter est isistēdū. Nā cū sibi sugereretꝰ ut d' cruce d'scēderet. Mat.xxvii. in ipsa mori uoluit & terminare. Nona lectio est ꝙ pene & aduersa sūt patiēter tolerāda. Nā in to: illatis: iuxta dictū ꝑs. & Iere. Nō apuit os suū. Decima lectio est ꝙ prudēter est loq̄ndū. Pauca.n. uerba ipse dn̄s locut⁹ est in cruce: etsi sūme prudētie & uirtutis. Vndecima lectio est ꝙ corp⁹ siue caro ditis est macerāda uerberib⁹: & cibāda aceto & felle. Duodecima lectio est ꝙ aia & sp̄us sp sūt deo cōmēdāda & offerēda. In pr̄is manus posuit sp̄m & cōmēdauit. Regina sabba.i. btā uirgo maria: ut sapiaȝ audiret ueri Salomonis xp̄i filii sui: stabat iuxta crucē. Io.xxix. Paulus iuxta hāc crucē iformat⁹: clamabat dicēs se nihil scire nisi xp̄m & hūc crucifixū: q fact⁹ est nobis sapia a deo iustitia scificatio & redēptio. i.ad Corin.z. ❡ Tertio oñdit xp̄s suā crucē eē scie diuine panditiuā. Si uis oīuȝ sciaȝ hr̄e: ad crucē pge: & ↄsilio btē Marie iuxta ipsam ↄsiste: & audi doctorē xp̄m pēdētē in ea docētē ꝑmo uerā grāmaticā: ut sciat hō deuot⁹ recte loq: pplm iformādo dn̄icā passionē in corde recte scribere: de ipsa iugiter meditādo. Ipsāq; passionē suā originē oīuȝ uirtutū eē ac pfectionū. Scd'o uerā logicā: p quā falsitas mundi & terrenoꝝ despicitꝰ: & eternoꝝ ueritas possidetꝰ. Tertio uerā rethoricā: p quā.s. passionē suā quā docēt: sic nr̄e

Q're xp̄s in cruce mori uoluit.

Xp̄s i cruce stās legit pl'es lectiones.

Crux xp̄i docet oēs scientias.

orõnes adornanť & uerba: ut a deo & scīs audianť libēter & accepteń.Quarto uerā musicā q̃ deo xp̄i exēplo in cruce pendētis:corde psallit:& psalteriū decem chordaꝝ obseruātia p̄ceptoꝝ pulsatiōe ↄtinua psolui tur.Quinto uerā arithmeticā:q̃ unitas diuina in trinitate colit:dualitas naturarū in xp̄o credit:& trinitas cō iūctoꝝ.s.aīe & corpis cū deitate p̄dicat:q̃ sūt pn̄cipia oīs nr̄e credulitatis.Sexto uerā astrologiā: p quā ↄcur sus hūanarū calamitatū & miserationū diuinarū cōtēplat:& spāľr tpe gr̄e:pȝ miseratio dn̄i fcā ex cruce.Septimo uerā astronomiā:qꝛ p crucis passionē uere stelle uȝ.scī hoīes celo iserūt & i libro uite ānotanť.Octauo uerā geometriā:q̃ deitas tā magna ꝓ nr̄a salute sic iclinata & hūiliata ac breuiata declāť.Nono uerā phiam q̃ de⁹& ei⁹amor addiscit:mūdialis respuit:dū.s.tot⁹a crucifixo dn̄o agnoscit eē ↄtēpt⁹.Decimo uerā ethicā uirtutes morales xp̄s docet in cruce.s.fortitudinē ↄtra diabolū quē supauit:tēpātiā ↄtra carnē: prudētiā ↄtra mūdū:iustitiā quo ad deū.Vndecimo uerā medicinā:sacramētis istitutis q̃ a passiōe hn̄t efficaciā:morbi aufe runť oīuȝ pc̄tōꝝ.Duodecimo docȝ uerā legē:qꝛqd.n. ad uite ptinet:ut diceť stati in ipsa depromit:pfectionē.Docet sacrā theologiā:qa deū se manifeste depromit:quo hō corpe & aīa btificať.¶Quarto ꝓdit dn̄s Iesus morte crucis ipaȝ crucē eē oīuȝ uirtutū expssiuā Ibi.n.oñd̄ē pauptas arctissima: qa Iesus nudus moritur.Hūilitas pfūdissima:qa de⁹ sic uilificať.Charitas ardētissima:qa sūma charitate pro nobis patiť.Pietas benignissima:qa pc̄tōrib⁹ in latrone uenia ꝓmittiť & ↄcediť.Patiētia ↄtra oēs pot̃es aduersitates.Pn̄ia ↄtra iniq̃tates.Abstinētia in cibis & potib⁹. In uerbis modestia & locutiōib⁹ atqȝ sermōib⁹.Vigilātia in orōne. Diligētia in legis diuine obseruatiōe. Perseuerātia in bono ope. In cōsumatiōe uite prudētia.s.deo pr̄i aīaȝ cōmēdādo.Nec imerito crux est uirtutū expssiua:qa i ipsa stat dn̄s uirtutū & rex gl̄ie.ps.23.¶Quinto xp̄s moriēdo in cruce:oñdit ipsaȝ eē oīuȝ morboꝝ spūaliū abstersiuā & curatiuā. Sacra testātib⁹ doctorib⁹ & b. Aug.ut dc̄m est ↄformitate p̄cedēti: a passiōe xp̄i nō solū puisa:sȝ exhibita hūerūt efficaciā:qb⁹sacr̄is uicia resecanť.Sacr̄o eucharistie resecať supbia.Cōfirmationis iuidia.Mr̄imonii luxuria.Pn̄ie auaritia.Ordis accidia.Baptismi ira.Extreme unctiōis gula restrigiť & fugať.Culpa origināľ baptismo tolliť.Culpa uenialis extrema unctione. Culpa mortalis pn̄ia.Pena ignorātie sacr̄o ordis.Pena ipotētie & icōstātie sacr̄o ↄfirmatiōnis.Pena malitie sacr̄o eucharistie. Pena cōcupiscētie sacr̄o mr̄imonii. & sic uicia sacr̄is in cruce monstratis: quo ad culpā & pe. ā resecanť.Nec imerito qa in cruce iacet q est medic⁹ aīaꝝ & corpoꝝ Iesus xp̄s.¶Sexto in cruce mori dignat⁹est ut oñderet suā crucē esse hostiū expulsiuā & pstratiuā ac debellatiuā.Diabolus .n.ut mľtis miraculis est approbatū: ut crucis signū uidet stati aufugit: qa in ea pepēdit ille q cepit diabolū & ligauit.Apoc.xix.Et diaboli potētias ↄfregit.¶Septimo in cruce uolēdo mori oñdit xp̄s crucē eē sūmi amoris diuini expssiuā.Charitas & amor eū crucē ascēdere fec:i n ipsa eū tenuit & mori fec.Signa amoris in

Xp̄i crux fugat oēs morbos.

crucē plura sūt oñsa.Primū qa se ꝓ nobis tradidit.Secūdū qa ꝓ pc̄tōrib⁹ exorauit. Tertiū qa latroni paradisuȝ ꝓmisit.Quartū qa diabolū hostē nr̄ȝ a nobis fugauit.Quintū qa deo recōciliauit.Sextū nos sanguine suo lauit & renouauit. Septimū ↄtra oēs aduersitates suo exēplo & crucis meditatiōe roborauit.Octauū ꝓ pc̄tō nr̄o deo pr̄i satisfec.Nonū q̃ sūt pfectionis hoīs & uite declāuit.Decimū uetera q̃ erāt iportabilia abo leuit & cassauit.Vndecimū noua & q̃ sūt ꝓ nr̄a salute oñda ordinauit.Duodecimū nr̄aȝ salutē obtinuit fecit & ipetrauit:ut dic̄ apl̄s Heb.v.Preces supplicatōesqȝ offerēs exaudit⁹ est ꝓ sua reuerētia. ¶Octauo dn̄s i cruce mori uoluit ut oñderet crucē eē suoꝝ mirabiliū declātiuā.De⁹q fac̄ mirabilia absqȝ nūero i cruce mľta stupēda effec.Primū fuit sacroꝝ ueterū abolitio:& nouoꝝ istitutio & ↄfirmatio:p uirtutē eis & gr̄aȝ ac efficaciā collatā. Secūdū gn̄is hūani redēptio & ꝓ ipso satisfactio:quā nll̄a pura creatura faceť poterat.Tertiū diaboli pstratio captiuatio & hūani gn̄is a suis manib⁹ abstractio.Quartū latrōis ad xp̄ȝ cōuersio:uenie ↄcessio:paradisi ꝓmissio.Quintū tot iniuriarū & ipro pioꝝ a filio dei supportatio. Sextū solis tali tpe & hora:& tādiu obscuratio:& petrarū scissio:& sepulchroꝝ reseratio.Septimū btē Marie in mr̄eȝ Ioānis ↄdonatio Octauū talis uocis circa mortē emissio.Nonū aīe dei tati unite a corpe separatio:& nō ab ipa deitate.Decimū Cēturiōis & alioꝝ illūinatio dicētis. Vere fili⁹ dei erat iste. Et alii pcutiētes pectora sua &c̄. Vndecimū p̄satoꝝ ↄtritio:ut dc̄m ē:q pectora pcutiebāt &c̄.Duodecimū d̄ xp̄o iā mortuo.s.d̄ latere sanguis & aq̄ ꝓgressio.Fec̄ ergo dn̄s in cruce mirabilia.¶Nono uoluit dn̄s in cruce mori ut oñderet crucē suā suoꝝ uerborū singľariū p̄dicatiuā.Septē uerba singľarissima in cruce deprōpsit:q̃ sūt mirabilis doctrie oñsiua.Primo uerbo dicēs.Pr̄: dimitte uel ignosce illis &c̄.expsit in iuriarū oīum dimissionē:& fideles ad inimicoꝝ iduxit dilectionē suo exēplo : & sic dc̄o uerbo pȝ qꝛ Iesus fuit tot⁹ magnanim⁹ iniurias dimittēdo. Scd̄o uerbo.s. De⁹ de⁹ me⁹ &c̄.oñdit nos ad se debere hr̄e ↄpassionē:& oñdit qꝛ fuit patiētissim⁹ in sustinēdo:& nos ad sustinēdū icōmoda iduxit. Tertio uerbo oñdit nr̄e salutis zelū dicēs.Sitio.et sic qꝛ zelātissim⁹fuit bonū nr̄ȝ inqrēdo:& qꝛ sibi est iherēdū. Quarto uerbo aiat nos ad fiduciā & cōfidētiā de uenie acceptōe dicēs. Amen dico tibi:hodie mecū eris in paradiso:quo liberalissimus in cōferēdo declāť. Quinto uerbo ad amorē mutuū & cōiūctionē aioꝝ accēdit dicēs.Mulier:ecce fili⁹ tu⁹.Et discipľo.Ecce mr̄ tua.Et oñdit prudētissim⁹ in disponēdo.Sexto uerbo dicēs. Consumatū est:docuit diuinoꝝ p̄ceptoꝝ ipletionē:& se pfectissimū & uerācissimū oñdit in adiplēdo.In septimo uerbo.uȝ.In manus tuas dn̄e cōmēdo spm̄ meū: oñdit de pcādā dei iugē ptectionē:& se sapiētissimū in finiēdo oñdit. Ex p̄mo & in p̄mo uerbo oñdit se eē ꝓ nobis apud pr̄eȝ intercessorē.In scd̄o uerbo oñdit se hr̄e uirtutē cōstātis allegatiōis sue iustitie & inocētie ad pr̄eȝ. In tertio dicēs Sitio: oñdit se hr̄e ad nos audaciā ↄstātissime reqsitiōis p collatis.In q̃rto dicēs.Amē dico tibi &c̄.se oñ

dit hr̄e uirtutē sūme p̄tātis: q̄ latrōi paradisū p̄misit. In q̄nto dicēs. Mulier &c. ōndit se de nobis hr̄e p̄mp̄tā solicitudinē & p̄uidā sedulitatē. In sexto dicēs. Cō sumatū est &c. ōndit se hr̄e uirtutē triūphalis debilitatiōis hostiū. In septimo dicēs. In man⁹ &c. ōndit se hr̄e ōfidētiā & uirtutē securi reddit⁹ ad p̄rē. Multa de p̄fatis possent dici uerbis: q̄ grā breuitatis omitto. ❡ Decimo mori uoluit dn̄s in cruce ut ōnderet crucē eē oīum sp̄ualiū & uirtuosoꝝ idicatiuā: p gesta. n. in cruce sunt mira ōnsa. In expāsione brachioꝝ est signū exp̄ssū dilatatiōis affect⁹: ad oīa effūdēda trahēda & iplorāda. In ōclauatiōe & clauoꝝ cōfixiōe: signū ōclauatōis cordiū & cordis ad xp̄z. Iuxta illd̄ ap̄li xp̄o ōfix⁹ sū cruci. In ōiūctiōe xp̄i corpis cruci p clauos: signū stabilitatis in bono. In eleuatōe crucis cū xp̄i corpe: eleuatio a terrenis. In integritate ossiū: dicēte scriptura. Os nō cōminuetis ex eo: signū est redintegratiōis nr̄i corpis ad uerā integritatē. In susceptiōe penarū: tolerātiā ōndit in aduersis. In crucifixiōe inter duos latrones: bn̄ operātiū & male operātiū ōndit p̄miū. Ex gn̄alitate passionū in toto cope: ōndit uitā p̄ntē nō eē gaudii: s; meroris. Sic ergo p̄fatis appet: q̄re dn̄s crucē suscepit: & in ea mori uoluit: ut q̄lis eēt ipsa crux fidelib⁹ ipsā app̄hēdētib⁹ declaret: ac ad ei⁹ amplexū oēs iduceret & iuitaret. Et lȝ p̄dicta iducāt fideles ad crucis amplexū: sūt tn̄ p̄la alia q̄ hoc idē ōndūt & suadēt. ❡ Et p̄mū ē scripture auctoritas. Paul⁹ clamat. Gal. vi. Mihi absit gl̄ari nisi i cruce dn̄i nr̄i Iesu xp̄i &c. Saluator clamat Mat. xvi. Si qs uult post me uenire &c. sequit. Tollat crucē suā & sequat me. ❡ Secūdū est oīs creature uarietas. Oīs creatura crucis misteriū rep̄ntat uel factorū in ea. Crux repit in creatis spiritib⁹. Cū. n. sint nouē ordines angeloꝝ: ubi i eoꝝ medio ponat un⁹ ordo. crux resultat dn̄i. Ponēdo duos ordines: unū sub alio in p̄te supiori: lōgitudinis crucis. s. seraphin in sup̄mo & cherubin ad ipsum imediate sub. In p̄te iferiori dicte lōgitudinis archāgelos p̄mo: & āgelos sub imediate. In brachio dextro ponant duo ordines. s. uirtutes & dn̄atiōes. In sinistro p̄ncipatus & p̄tātes. In medio crucis: ordinē tronoꝝ: & hēs crucē factā ex nouē ordinib⁹ angeloꝝ. Crux ergo figurat in nouē ordib⁹ angeloꝝ: ad ōndēdū q̄ ea sūt nouē ordies ipsi repati: & q̄ xp̄s i ea pēdēs est q̄lȝ dictoꝝ ordinū quo ad p̄petatē: ut auctoritatib⁹ sacri eloquii posset ōndi. Demōstrat crux i homine: lōgitudo a capite usq; ad pedes: trāsuersū & latitudo de brachio in brachiū. In mūdi p̄tib⁹ est crux figurata. Si crux ponat in plano: oriēs est caput: occidēs est ifimū: & sic hr̄ lōgitudo. aq̄lo est dextrū: meridies ē sinistrū: & sic hr̄ latitudo. In elemētis est figurata crux Si ponat recta: ignis in sup̄mo: in ifimo terra: & sic lōgitudo hr̄ crucis. In trāsuerso aquā pone & aerē. Nūeri signāt et crucis misteria: duo signāt xp̄m in cruce fuisse positū in duabus naturis. s. humana & diuina: & una sola p̄sona. Ternari⁹ nūer⁹ signat q̄ in xp̄o exn̄te in cruce: tres fuerūt. s. caro: aīa: & deitas. Quaternari⁹ q̄ternariū signat uirtutū in cruce ōnsaꝝ. Septuaginta signat q̄ p⁹ septuaginta hebdomodas ānoꝝ iuxta uaticiniū Dan̄. ix. xp̄s in cruce fuit posit⁹ & mortu⁹. Et d̄

Òis creatura rep̄ntat misterium crucis

aliis nūeris. Quia ergo oīs creature uarietas crucē rep̄ntat: uel facta i ea: oīs creatura ei⁹ suadet amplexū. Tertio suadet crucis amplexū eius ordinatio. Artifex ei⁹ est xp̄s q̄ ipsā ordinauit: sic de ipsa Ezech. ca. ix. p̄p̄hauit. q̄ ad formā thau: ad ōndēdū q̄ sic signati tē forma thau: sic & mō a morte p̄petua p̄seruāt. S; hic artifex de q̄tuor lignis eā ōponi uoluit. Lignū erectū fuit de cip̄sso. Trāsuersale fuit de palma. Trūcus ubi crux fuit ifixa fuit de cedro. Tabula supposita capiti Iesu in q̄ titul⁹ fuit script⁹ erat d̄ oliua. Lōgitudo crucis: ut dic magr̄ in hystoria scolastica in tractatu d̄ passione: quo ad lignū erectū fuit qn̄decī pedū. Et tabula apposita a Pilato cū titulo hēbat pedē cū dimidio. S; dicta ligna sic distincta ad ōponē crucis fūt ōiūcta: ad exp̄mēdū q̄ fūt p xp̄z in cruce acta. Pax est facta inter deū & hoiē i ligno crucis: q̄re lignū fuit ibi oliue. Palme lignū uictoriā habitā a xp̄o de diabolo signat. Cip̄ssus fuit ibi: ut amaritudinē passiōis xp̄i ōnderet. Cedr⁹ ibi affuit: ut dulcedinē grē a xp̄o collate: oib⁹ p passionē depromeret: & sic xp̄s artifex in faciēdo crucē: de plurib⁹ lignis ipsā ōposuit: sic & formā ei singularē dedit: ut diuersas exp̄meret ōditōes ei⁹ forma. ut in altitudine diuina potētia: in lōgitudine sua eternitas: in latitudine diuina pietas: in p̄funditate diuine sapie p̄funditas: xp̄i in cruce pēdētis exp̄meret. Multa possent dici de dicta materia & forma. S; de iā dictis reqre in arbore de uita b. Marie. fructu. li. Quarto suadet crucis āplexū crucis in corpe xp̄i dedicatio & scificatio. Scificata est crux carnis xp̄i ōtactu & sanguinis linitione. Applicatio corpis xp̄i p ōtactū ad crucē eidē magnā efficaciā reliq̄t. Et iō clamabat Andreas ap̄lus di. O crux q̄ in corpe xp̄i dedicata es &c. Nō igit mirum si crucis signo sci faciūt miracula: cū tātā efficaciā xp̄s suo ōtactu saluifico reliq̄rit in ea. Quinto amplexū crucis ōndit b. Marie iuxta crucē p̄māsio. Signū fuit magne efficacie exn̄tis in cruce: qū mr̄ dei iuxta crucē stetit: ac ad stādū iuxta ipā suo exēplo fideles iduxit. Sexto ad amplexādū crucē suadet xp̄i dilectio ad ipā crucē. In signū amoris xp̄s mori in ipsa uoluit: & p suo signo uictoriali hr̄e. Et q̄ xp̄s eā sic dilexit: crucē sci alii. s. Petr⁹: Paul⁹: Andreas: Frācisc⁹: & alii amauerūt. Septimo suadet crucis amplexū demonū effugatio. Si amore crucis ac ei⁹ signo erim⁹ p̄tecti: diaboli isidias nos nō oȝ timer: q̄ stati aufugit signo crucis uiso: p ut docet Greg. in. 3. lib. dial. Octauo suadet crucis amplexū tribl̄atio mūdi carnis & diaboli. Si. n. dn̄ica passiōe & crucis meditatiōe uallemur: teste Aug. nihil adeo durū qd̄ nō leue putet. P; in scis martirib⁹ & ōfessorib⁹: q crucis meditatōe iebriati nihil amaꝝ forte uel durū eis appuit. Nonū crucis amplexū suadēs ē a morbo liberatio. Nōne crucis signū uenenū fugauit? p; in Io. euāgelista: q uenenū bibit scō p̄us signo crucis. Sci signo crucis oēs ifirmitates & morbos curarūt. Decimū suadēs iugē xp̄i āplexū crucis est cōsideratio dignitatis crucis q̄ m̄ltis figuris scripture declarat. Crux .n. p̄p ea q̄ in ea sūt dicta & fcā est cādelabrū illūinatiōis. Exo. xl. q̄ sol iustitie xp̄s & lux uera in ea stat ad oēs illūinādū. Soliū eruditiōis. z. Paral. ix. in quo uer⁹

Salomon xp̄s ad docendū:ut dictū est: supra stat uerā sapiaȝ.altare recōciliatōis.z.R.ultio.In quo facta est recōciliatio inter deū & hoieȝ:iter angelū & hoieȝ: & inter hoieȝ & hoieȝ.Fastigiū exclamatiōis.z.Esdre.In h̄ gradu ligneo & cathedra Dauid.i.xp̄s sūm⁹ doctor (ut dictū est)legit suas lectiōes. Caput paratū tenēs ad osculādū:& brachia apta ad recipiēdū ei⁹doctrinā uolētes audire.Statera facta est:ubi ꝓderatū ē p̄ciuȝ datū deo prī ꝓ pc̄tō hūani gn̄is:in q̄ statera Iob appe tebat appēdi suū pc̄tm̄ & pōderari.Iob.iiii.Arbor re/ getiōis. Geñ.xviii.A mūdanis fatigati sub umbra hu ius arboris regescāt:& regem iueniēt:ꝑut suadet suo exēplo sp̄sa.Cant.z.Mēsa refectiōis.ps.zz.in se hn̄s panē uite xp̄ȝ deū & hoieȝ.Virga directiōis.p̄s.in uia .s.mādatoꝝ & ois iustitie:quā xp̄s ip̄at capi in suo euā gelio.Signū defensiōis.p̄s. fac mecū signū in bonū:ut uideāt.uñ ecclesia ecce crucē dñi: fugite ptes aduerse &c̄.Spectaculū salutiōis. Nā morsus a serpēte.i.pec cato:intueat̄ xp̄ȝ in ligno pēdētē & sanabit̄: ut in figu ra hr̄ Nūeri.xix.Refugiū euasionis.Si qs h̄ signū tau in frōte portauerit:a dei ira & uindicta tut⁹ erit.Eze. vii.Scala ascēsiōis.s.ad celū:ad h̄ oñdēdū xp̄s d̄ cruce ad pfectā & btitudinē plenā aie trāsiuit.docens nos si celū uolum⁹ adire: p hāc scalā nos ascēdere oportere. Sic ergo iā dictis p̄sātis crucē astringere debem⁹: ei i herere dilectiōe & assidua meditatiōe: ut ei⁹ bn̄ficio tuti:tādē p ip̄aȝ scalā ad gl̄iaȝ ascēdere mereamur. Pȝ ergo de cā q̄re xp̄s crucifigi uoluit & in cruce mori.& sic pȝ succincte expō p̄me ptis isti⁹.3.ꝯformitatis ter/ tii libri.uȝ.Iesus crucē suscipiens.

¶ Secūda pars tertii fructus & conformitatis tertii li bri.Franciscus consignatur. Expositio.

Vnc in secūda pte h⁹.3. cō formitatis q̄ dic̄. Frācīscus cōsignat̄ .s. a dño nr̄o Iesu xp̄o sue sacre passiōis stig matib⁹:uolēdo de stigma/ tizatiōe bti F.a xp̄o facta tractare: p̄supposito q̄ bti F.stigmatizatio:ꝑut lequi mur in p̄nti: fuerit in xp̄m trāsformatio:& quo ad pas sionis signa bti F.ad xp̄ȝ p oia silatio: ꝑut pȝ statiȝ in h⁹.z.ptis expōne:erūt aliq̄ discutiēda.¶ Primū est an trāsformatio.i.in formā alteri⁹ trāsitio sit polis:& qūo hēat fieri.Et lȝ d̄ h̄ sit dcm̄ in sermōe scō ꝓ scdo ꝓlo go h⁹ opis:q icipit.Sileȝ illū fec̄ i gl̄ia scōꝝ:in solēne secūde qōnis ꝓ thematis introductiōe:tñ succincte p̄ sata repetēdo:q̄ dubiū hȝ duas ptes. Prio an trāsfor matio sit polis.Scd̄o p qd̄ hēat fieri:p̄supposita poſi tate trāsformationis: iō rñsio erit duplx:p̄ma ad p̄mā ptē:scd̄a ad scdaȝ.Ad p̄mā ptē. ¶ Rñr q̄ trāsforma/ tio est polis.h̄ pȝ euidēter. Prio in naturalib⁹: ut pȝ p Auicē.vi.naturaliū.pte.iiii.ca.xix. ubi ponit q̄ aia hȝ uim corpis ꝯplexionē trāsformādi:ex forti imaginatio ne in id qd̄ imaginat̄:ꝑut allegatū est loco iā dcō.Idē ponit b.Aug.xi.d̄ trinitate.ca.iiii. aiaȝ hr̄e dñiū trās/ formādi corp⁹ ad q̄litatē:ut possit imutare sic̄ uestimē tū suū.Et ponit exēplū d̄ illo q tāta ꝯcupiscētia iflāma bat amore mulieris:ut uideret cuȝ ea misceri corpalr̄. Et exēplū ēt ponit de illis q solū imaginatiōib⁹ illudū tur. Hoc idē pȝ p scripturā.Geñ.30. De uirgis Iacob &c̄.Scd̄o in artificialib⁹ pȝ de figura cere uel terre i/ p̄ssa a sigillo. Tertio in moralib⁹ pȝ d̄ hoie q trāsfor mat̄ in habitū uirtuosū ul̄ uiciosū:& e ꝯuerso:ul̄ d̄ uir tuoso in uiciosū:& e ꝯtrario:ut pȝ expiētia.Quarto i/ ter sp̄m & sp̄m pȝ p Berñ.dicētē:q̄ aīa plus est ibi ubi amat q̄ ubi aiat.pȝ p Vgonē d̄ arra sp̄ose.Scio aīa ma q̄ dū aliqd diligis : in ei⁹ silitudinē trāsformaris.Pȝ p btm̄ Aug.d̄ trini.x.ca.v.ubi dic̄ q̄ tāta est uis amoris ut mēs nr̄a ea q̄ amore cogitauerit attrahat secum.Et ponit exēplū.q̄ cū corpa p sensus corpis adamant̄:nō pōt aīa intus ea trahere:trahit āt ipsoꝝ imaginē.Qui to inter hoieȝ & deū.i.inter aiaȝ & deū.Hoc pȝ uerbo xp̄i dicētis.Mat.vi. Vbi est thesaur⁹ tu⁹:ibi est & cor tuū.Scd̄o p apl̄ȝ.Cor.vi.Qui deo adheret:efficit̄ un⁹ sp̄s cū deo.Tertio p Ioānē.i.Io.ca.3.Cū apparuerit: siles ei erim⁹:q̄ uidebim⁹eū sicuti est.Quarto p Cō/ mētatorē.iz.metaphy.cōm.xxxvii.ubi dic̄.Primū ce/ lū mouet̄ a primo motore scd̄m desideriū: ut assilet̄ ei scd̄m suū posse. Sȝ amās mouet̄ ut assilet̄ suo amato. Quinto p Aug.sup p̄mū ca.prie canōice Io.omel.i.Si deū diligis:deus es.si terrā:terra es.si celū:celū es &c̄. Sexto p Boetiū de ꝯsol.3.p̄sa.x. Sic adeptiōe iustitie nece est iustos fieri: sic deitatis adeptiōe deos fieri ne cesse est.Nā de⁹ un⁹ est:pticipatiōe uero plr̄es.Septi/ mo p ꝓphiaȝ dicētē in p̄s.Ego dixi dii estis & filii ex/ celsi oēs.Et apl̄s.Gal.z.Viuo ego iaȝ nō ego:uiuit ue ro in me xp̄s.sic ergo pȝ qūo p̄fatis modis trāsforma/ tio est polis.& sic pȝ rñsio ad p̄mā ptē.¶ Ad scdaȝ ptē p qd hȝ fieri trāsformatio.Et rñdēdo ꝑut ē adꝓposi/ tū d̄ trāsformatōe iter sp̄m & sp̄m:& iter aiaȝ & deū: trāsformatio ui amoris hȝ fieri.pȝ p Aug.Berñ.Vgo/ nē:& Cōmētatorē supra allegatos. Et iō dic̄ b.Aug.li bro d̄ trinitate.loq̄ndo d̄ amore & ei⁹ ui ac efficacia. Quid:inq̄t:est amor nisi q̄dā uita:duo q̄dā copulās:ul̄ copulare appetēs.s.amātē & id qd̄ amat̄. uerū etsi a/ mor hoc hēat:nō tñ qlȝ gradus amoris hoc agit:sȝ a/ mor itēsus deputat⁹ & totalr̄ circa rē quā amat itēt⁹: & spālr̄ circa deū:iuxta illud apl̄i.i.Cor.iz.q̄ oȝ q̄ hō dicat.i.se totū exp̄mat p amorē in Iesuȝ: & h̄ sp̄ū scō: d̄ quo amore uehemēti loq̄t apl̄s Ro.viii. Quis nos sepabit a charitate xp̄i &c̄.Sic ergo amore uelut quo dā medio:trāsformatio:ut p̄dictū est:hȝ fieri. & sic pȝ breuiter ad p̄mū qd̄ erat uidēdū.Secūdū uidēdū an p naturā seu artis igeniū possit stigmatizatiōis xp̄i in ali qūo fieri trāsformatio:uti scā est a xp̄o in btō F. Rñ/ deo q̄ nō:sȝ sola uirtute fit diuina. Et in btō F.ut dice tur:sola potētia & opōne dei:trāsformatio stigmatiza tiōis est scā. Pria ps q̄ natura.i.naturalr̄:nec arte fieri possit stigmatizatio p̄dicta pȝ. p̄mo si ꝯsideret̄ forma stigmatizationis scā in btō F. Et p illā in quolȝ alio an possit fieri natura ul̄ arte uideat̄.Forma stigmatizatio nis a xp̄o bti F.fuit h̄:q̄ in manib⁹ ei⁹ & pedib⁹ facti sūt claui siue d̄ neruis siue d̄ carne:q qdē claui desup erāt quo ad capita solidi & grossi & obtusi. Erāt lōgi

An trans/ formatio sit polis.

An p nām uel artem possit fieri stigmati/ zatio.

& extra man⁹ ꝓtēdebant & pedes & recuruabant: adeo ut intra recuruationē arcualē ipsoꝝ: digit⁹ manus imitti ualebat. sic dic dñs Fr Bonauētu. Cardinalis i legēda maiori. pte. iij. & ab eis iuramēto medio ipe accepit: q oculis ꝓpriis ɔspexerit. Insup claui ipsi erāt a carne diuisi. inter ipos. n. & carnē erat aptura: ut diceret. uñ sp sanguis exibat. Ad cui⁹ repssionē: excepto a uespe diei iouis usqȝ ad sero diei ueneris seqntis: sp pecie interponebant. Ars uero siue natura: etsi uim hret apiēdi: faciendi tñ clauos de neruis siue de carne sic duros obtusos & recuruos nullaten⁹ hret. Scđo si cōsideret materia & loc⁹: in quo stigmata in btō F. sũt fcā. Materia. n. fluida: etsi natura seu imaginatiōe uehemēti mutet & alteret: & aie obediat: tñ ubi materies est dura: imaginationi nō obedit: ut dic Aug⁹. xi. de trini. Modo cũ materia manuũ & pedũ: & pcipue in loco ipressionis stigmatũ sit tota neruosa: & durior q̃ in aliis ptib⁹ corpis: nō pñt uirtute nature aut imaginatiōis i talib⁹ locis stigmata talia fieri. Tertio si uehemēs imaginatio stigmata hret iprimere: hoc p̄ oib⁹ in b. Maria mře dñi fuisset: q̄ p̄ aliis doluit: & iuxta crucē dñi passionē meditādo stetit: qđ tñ in ea nec ecclesia asserit nec aliqs doctoꝝ. Quarto iputrefactio dictoꝝ stigmatũ p tātũ tps: sic fuit i btō F. ꝙ p bieniũ: qđ nō potuissȝ natura aut arte astrui. Quare stigmata ui nature aut imaginationis iesse nō pñt. Sic ergo pȝ ꝙ natura nec arte stigmata iprimi pñt. Restat ergo scđa ps: ꝙ uirtute diuina & sola talia iprimant. & sic est fcm in btō F. ut dicet. Et sic eē. s. ꝙ diuina uirtute sint ipressa eidē stigmata h oñdũt: mod⁹ miracłosus & miracła circa ipsa stigmata oñsa. Multa. n. occurrerũt mirāda. Et p̄mũ miraculũ qđ appuit in stigmatizatione bti F. est ꝙ nō solũ man⁹ & pedes appuerũt pforati: sȝ ɔclauati: ita ꝙ claui in eis appuerũt. Secũdũ miraculũ ꝙ capita clauoꝝ erāt nigra: cũ tñ carni ul' neruis siles eē deberēt: ex q̄bus facti erāt. Tertiũ miraculũ ꝙ capita clauoꝝ erāt oblonga & repcussa: cũ tñ martell⁹ nec incus affuerit. Quartum miraculũ ꝙ in loco ossoso & neruoso & nō molli stigmata sũt ipressa. Quintũ miraculũ ꝙ lȝ claui eēnt carnei uel neruei: ad istar tñ ferri erāt duri fortes & solidi. Sextũ miraculũ ꝙ ipsi claui nō erāt breues solũ acumina hñtes seu capita: sȝ erāt lōgi ad ptē aliā resultātes. Septimũ miraclȝ ꝙ claui ipsi nō stabāt ex pte alia lōgi: sȝ recuruati ut digit⁹ itra recuruationē arcualē ipsoꝝ imitti ualeret. Octauũ miraculũ ꝙ cum claui essent facti ex carne uel neruis: & ex utraqȝ pte pedũ & manuũ resultarēt: & excederēt: ꝓfecto nō erāt nec pedes nec man⁹ deformate ul' ɔtracte. Nonũ miraclȝ ꝙ claui erāt circũqȝ a carne alia sepati: ut pecie circũ circa poneret pp sanguis restrictionē. Decimũ miraculũ ꝙ claui mouebant: & tñ a manib⁹ nec a pedib⁹ remoueri potuerũt: cũ b. Clara & alii h facer attētasset. Vndecimũ miraculũ qũo cicatrices clauoꝝ & lateris p tātũ tps nō sũt putrefacte. s. p duos ānos & ultra. Duodecimũ miraculũ erat de uulnere laterali ad istar uulneris lateris xp̄i. Insup miraculũ erat qũo bt̄s F. cũ maximũ hret dolorē ex aptiōe corpis i qnqȝ locis. uȝ. manib⁹ pedib⁹ & latere: & sanguis iugiter a locis pdictis

Virtute diuina tm̄ fcā est stigmatizatio F.

emanaret: potuerit p tātũ tps uiuere. s. p bieniũ: qđ supuixit a stigmatũ susceptiōe. Et ꝙ ut doctores asserũt (ut dictũ est ɔformitate. i. secũdi li.) soli⁹ dei est miracula facere: pfata & miracła alia ut dicet stigmatib⁹ facta: astruũt opificē p̄fatoꝝ stigmatũ fuisse dñȝ deũ: & nō naturā seu artē. & sic pȝ decłata utraqȝ ps secundi dubii p̄missi. ¶ Tertio q̄rēdũ & uidēdũ est an decuerit dñȝ Iesuȝ xp̄ȝ stigmata sue passiōis alicui iprimere: & p̄supposito ꝙ sexui uirili hũano stigmata eēnt iprimēda: ꝙ si muliebri decuisset hoc fieri: in b. Maria xp̄i mře attēta scitate & sua p̄rogatiua uirtutũ eēt fcm. Insup nullibi legit i ueteri testō nec nouo: ꝙ aliq̄ mulier sit ad mũdũ renouādũ directa: & oñr nłła talis stigmatib⁹ ɔsignata. Quo p̄supposito: ꝙ decuerit xp̄ȝ aliquē suis stigmatib⁹ ɔsignare: patere pōt ex h: ꝙ de fcō sic fec in btō F. ut asserit ecc̄lia: ut dicet. Sȝ qbusdā cōgruentiis ē h oñdedũ: ꝙ sic. Et p̄ria ꝙ cũ xp̄s sit rex regũ & dñs dñantiũ. Apoc. xix. Et cũ tāti regis deces sit habere uexilliferũ sua arma deferētē more alioꝝ regũ & dñoꝝ: & xp̄i arma sint passionis isignia: q̄re ꝓposicũ. Scđa ꝙ iesus ē nř redēptor: nā in crucis ligno nos suo sanguie redemit. Apoc. i. & pctō tātũ bñficiũ redēptionis obliuiōe & igratitudie in cordib⁹ fideliũ oblitteratũ erat: ad reducēdũ igit ipȝ in memoriā hoiuȝ: decuit xp̄ȝ aliquē passiōis sue isignis stigmatizare. Tertia qa scriptura dic. & Io. allegat ca. xix. Viderũt i quē trāsfixerũt. Et lȝ h sit uerũ: ꝙ tñ nōnulli pp xp̄i resurrectionē in xp̄o passiōis signa remāsisse hesitarũt: q̄re ad oñdēdũ signa passiōis i Iesu corpe post resurrectionē ueraciter remāsisse: decuit xp̄ȝ tactu sui corpis uiuifico alicui ip̄mere ueraciter stigmatũ decorē. Quarta cũ xp̄s sit nř dux & doctor ueritate & uita & uerbo & facto oñderat euāgelicaȝ normā: p se & p aplos obseruādo: & ꝙ xp̄i uita oblitterata erat: dignũ erat ut īnouaret: q̄re & renouās iesu signacło erat autēticādus: ut nũcio regis lras ei⁹ signaculo munitas deferēti: fides idubia daret & crederet. Quinta ut ꝓbatũ est iter stupēda diuina q̄ arte nec ui nature attingunt: est sacroꝝ ipressio stigmatũ. Et cũ dñs Iesus sit miroꝝ oiuȝ opator: decuit ip̄m aliqñ h miraculũ pagere. s. isignire aliquē sue passionis stigmatib⁹: ut sua ops uirt⁹ in cũctis polib⁹ mōstraret fieri. Sexta ad aiandũ fideles ut post ipȝ dñȝ Iesuȝ xp̄ȝ feruēter icederēt: qđ utiqȝ fit tāto dono alicui fideliũ collato ab ipo. Septimo in celo militātis ac triũphātis ecc̄lie: cũ ꝓ ornamento scōs diuersos ut stellas posuerit: hāc stellā. s. aliquē scōꝝ suis stigmatib⁹ radiātē: p̄ ceteris decuit ponere & ornare: cũ h sit pcipuũ inter scitatis isignia & putet. Octaua fides catholica: et si uera sit & ab oi falsitate & hesitatiōe remota: fulcit tñ & roborat pcipuis scōꝝ gestis: a deo i ipsis spālr demōstratis & factis: q̄re & h decebat fieri ad fidei certitudinē đ xp̄i passiōe dclandā. Nona ut ueritas ꝓphī arũ ipleret. s. Eze. ix. đ uiro signāte tau: & đ āgelo hñte signũ dei uiui: sub aptiōe sexti sigilli đ celo descēdēte: q̄re cũ de futuro hoie alio a xp̄o p̄fata intelligant: ut p signatũ figura itelligat: aliquē talib⁹ signis decuit isignire. Prefatis ergo ɔgruētiis appȝ dñȝ Iesuȝ aliquē suis signis. uȝ. passiōis ɔsignare decuisse. ¶ Quartũ q̄

rēdū: ex quo decuit xp̄3 i aliquo sue passiōis signa po
nere: & nō in aliq̄ muliere:ut dictū est: uidēdū est quē
scōꝶ decuit talib⁹ īsignis decorare.Et breuiter r̄ndeo
qđ p̄ ceteris btm̄ F. decuit h̄ ꝓuilegio singulr̄ decora
re.Et ad h̄ oñdēdū sūt p̄tes uie & cōgruētie:qb⁹ uisis
patebit de mō trāsformatōis.s.đ amore bti F.ad xp̄3:
qđ signū est exp̄ssum ad oñdēdū ꝙ btm̄ F.p̄ scis aliis
xp̄3 decuit stigmatizare. Et p̄ma uia & ꝯgruētia fun-
dat in xp̄i a btō F.imitatiōe:ꝑ cui⁹ euidētia est sciēdū
ꝙ ut dic̄ Greg.ꝓbatio dilectōis exhibitio est opis. s3
quoꝶ operū dilectio xp̄i oñdit̄.Certe ip̄e Saluator di
cit.Io.xv.Si qs diligit me sermonē meū seruabit. Et se
quit̄ trāsformatio.Et ad eū ueniem⁹:& māsionē apud
eū faciem⁹.O3 ergo uerba nō solū xp̄i:s3 ēt facta ser-
uare:q̄ nō discrepāt a uerbis p imitationē: q in xp̄3 d3
mēte & corpe trāsformari.Ratio est:ꝙ o3 ut p3 i na-
turalib⁹:ꝙ materia añ forme introductionē disponat
& forme itroducēde alliciat.Sic & hō p imitationē ac
tuū xp̄i disponit: ut in ipsu3 itroduci ualeat forma trās
formatiōis xp̄i.S3 act⁹ xp̄i & opa.Quedā sūt psona-
lia:sic xp̄i icarnatio:adoratio:& sic de aliis.Quedā sūt
opa seu act⁹ pfectionales:& isti fundant ta3 in factis
xp̄i q̄ in uerbis & ei⁹ ꝯsiliis.Quidā sūt act⁹ passiona-
les.s.ad xp̄i passionē ptinētes: ut ē uēditio captio &c̄.
Trāsformād⁹ igit̄ in xp̄3 si posset dñi imitari uestig a
quo ad triplicē drīa3 actuū p̄dictoꝶ: pfecte tūc xp̄m
seq̄ret: s3 ꝙ in p̄mis actib⁹ nō est poſe xp̄3 p oīa seq:
s3 bñ i secūdis & tertiis spūalr̄ itellectis: uidēdū ē nūc
si bt̄s F.xp̄3 in p̄fatis actib⁹ est secut⁹:quo uiso pate-
bit uia p̄ma de bti F.ad xp̄3 imitatiōe.Prio igit̄ bt̄s F.
xp̄3 est secut⁹ quo ad aliquos act⁹ psonales:ut patu-
it in ꝯformitatib⁹ in duob⁹ libris p̄cedētib⁹:& in dua
bus in isto tertio đclātis.Declātū est in prio libro qūo
bt̄s F.xp̄3 imitat⁹ est:& eidē fuit ꝯformis & sil̄is prio
in cognitiōe:ut dic̄ p̄ma ꝯformitas.Iesus ꝓp̄his cogni
tus.Frācisc⁹ declāt̄.Scđo in sua ut xp̄s a p̄re in mūdū
missione:ut ostensū est in.z.conformitate. Iesus emis
sus celit⁹.Frācisc⁹ destinat̄. Tertio in ortu & gignitio
ne:ut oñdit.3.ꝯformitas.Iesus lete ꝓgenitus.Frācisco
uir letat̄.Quarto ꝯformis iuenit̄ i oñsiōe: ut dic̄.iiii.cō
formitas.Iesus magis exhibit⁹.Frācisc⁹ āplexat̄.Qui
to fuit xp̄o sil̄is in psecutiōe:ut dic̄.v.ꝯformitas.Iesus
paru⁹ īseqt̄.Frācisc⁹ agitat̄.Sexto in elimosine petitio
ne:ut dic̄.vi.ꝯformitas.Iesus iops oñdit̄.Frācisc⁹ sepa
tur.Septimo in diaboli uexatiōe:ut dic̄.vii.ꝯformitas
Iesus hosti exponit̄.Frācisc⁹ molestat̄.Octauo in disci
puloꝶ ꝯgregatiōe:ut dic̄.viii.ꝯformitas.Iesu3 cet⁹ ꝓ-
seqt̄.Frācisc⁹ secūdat̄.Nono in ordinatiōe:ut dic̄.ix.cō
formitas.Iesus legē dat pp̄lis.Frācisc⁹ reglātor.Deci-
mo in aploꝶ iformatiōe:ut dic̄.x.ꝯformitas.Iesus doc
tor mirabilis.Frācisc⁹ p̄dicator.Vndecimo in missione
discipłoꝶ:ut dic̄.xi.ꝯformitas.Iesus mādās discipłos.
Frācisc⁹ destinator.Duodecimo in suoꝶ discipłoꝶ in-
structiōe:ut dic̄.iz.ꝯformitas.Iesus loq̄ns humilimis.
Frācisc⁹ referator.de qb⁹.iz.cōformitatib⁹ p̄m⁹ liber
hui⁹ opis est ꝯposit⁹.Tertiodecimo in signoꝶ opōne
ut dic̄ p̄ma ꝯformitas secūdi libri.Iesus signis mirific⁹
Frācisc⁹ diuulgat̄.Quartodecimo in zelo aiaꝶ: ut dic̄
z.ꝯformitas.Iesus pastor solicit⁹.Frācisc⁹ aīat̄.Quin-
todecimo in subleuatione: ut dicit.3.cōformitas.Iesus
stola clarific⁹.Frācisc⁹ subleuat̄.Sextodecimo in paup
tatis acceptiōe:ut dic̄.iiii.ꝯformitas.Iesus iops & mo
dic⁹.Frācisc⁹ federat̄.Decimoseptimo in hūiliatiōe:ut
dic̄.v.ꝯformitas.Iesus submissus oīb⁹.Frācisc⁹ micrat̄
Decimooctauo irradiatiōe:ut dic̄.vi.ꝯformitas.Iesus
ꝓp̄ia lucid⁹.Frācisc⁹ radiat̄.Decimonono in carnis af
flictiōe:ut dic̄.vii.ꝯformitas.Iesus uacās laborib⁹.Frā
cisc⁹ imitat̄.Vigesimo in maris sedatiōe:ut dic̄.viii.cō
formitas.Iesus pacē dās fluctib⁹.Frācisc⁹ solidat̄.Vi-
gesimop̄mo in demonis eiectiōe.ut dic̄.ix. ꝯformitas.
Iesu demon expellit̄.Frācisc⁹ effugator.Vigesimosecū
do aq̄ in uinū ꝯuersiōe:ut dic̄.x.ꝯformitas. Iesu aq̄ cō
uertit̄.Frācisc⁹ cōmutator.Vigesimotertio in orōne:ut
dic̄.xi.ꝯformitas.Iesus orās īspicit̄.Frācisc⁹ exorator.
Vigesimoq̄rto in pp̄li cibatiōe:ut dic̄.iz. ꝯformitas.Ie
su turba reficit̄.Frācisc⁹ mīstrator.Vigesimoq̄nto in ui
te pfectiōe:ut dic̄.i3.ꝯformitas.Iesus uita spectabilis.
Frācisc⁹ opator.Vigesimosexto in cordiū īspectiōe:ut
dic̄.xiiii.ꝯformitas.Iesus cādor signabilis.Frācisc⁹ ida
gator.Vigesimoseptimo i pploꝶ cōmotiōe:ut dic̄.xv.
ꝯformitas.Iesus rex uenerabilis.Frācisc⁹ excitator.Vi
gesimooctauo in punitiōe:ut dic̄.xvi.ꝯformitas.Iesus
dux formidabilis.Frāciscus detestator.De p̄fatis.xvi.
ꝯformitatib⁹ bti F.ad xp̄3 itegrat̄ liber.z⁹. S3 tertii li
bri p̄ma ꝯformitas est bti F.ad xp̄3 in comesiōe:ut di
cit p̄ia ꝯformitas.Iesus cū suis comedēs.Frācisc⁹ emu
lat̄.Scđo in locutiōe cene añ mortē:ut dic̄.z.ꝯformi-
tas.Iesus deuotos alloq̄ns & ibuēs.Frācisc⁹ fablat̄.In
p̄fatis igit̄:ut deductū est in libris precedētib⁹ & ꝑ ñti
ꝯformitatib⁹triginta q̄ respiciūt act⁹xp̄i psonales:bt̄s
F.xp̄o sil̄is repit̄ & ꝯformis.Quib⁹app3 ꝙ bt̄s F.xp̄3
quo ad opa & act⁹ psonales ē ꝓsecut⁹.De aliis decē
tā in p̄nti q̄ in seq̄tib⁹ ꝯformitatib⁹ h⁹.3.li.dicet̄ Re
stat ergo uidere de secūdis actib⁹pfectiōalib⁹:in qb⁹
ql3 tenet̄ uolēs in xp̄3 trāsformari:se ꝯformare.Etsi đ
eis dcm̄ sit ꝯformitate.i3.libri secūdi:dictū est.n.ibi ꝙ
ad duodecim act⁹ uita pfecta xp̄i reducit̄. Quoꝶ pri
mus est mūdi abdicatio.Scđs uolūtatis ꝓp̄e abnega-
tio.Terti⁹ ē carnis maceratio.Quart⁹ ē pnialis actio
Quint⁹ ē patiētia & in aduersis supportatio.Sext⁹est
uirtuosa opō.Septimus ē cordis hūiliatio.Octau⁹ est
obie pfectio.Non⁹ ē uirtutib⁹ adornatio.Decim⁹ est
orō.Vndecim⁹ ē ꝯtēplatio.Ad q̄ uelut dispositiua seq
tur.Duodecim⁹.s.hoīs cū xp̄o crucifixio & trāsforma
tio.Qualr̄ āt p̄fata prio in xp̄o fuerit: & demū in btō
F.ꝙ dcm̄ ē loco iam dicto.iō nihil ad p̄ns.S3 oñdēdū
restat ꝙ iā dicti act⁹ necarii sūt uelut qdā grad⁹ ascen
dēdi ad gradū trāsformatiōis in xp̄3: ita ꝙ ql3 uolēs i
xp̄m tali trāsformatiōe trāsire:p̄dicta decet eū h̄re:&
quo ad p̄fatos actus xp̄m seq & imitari.Et hoc duo-
bus modis pōt oñdi. Primo gn̄alr̄ oñdēdo ꝙ dicti ac
tus in cruce uti in scala p quā ascēdit̄ ad uerā crucifixi
onē hoīs cū xp̄o: sunt declati. Prim⁹ gradus ascēdēdi
p crucē & actum uite pfectionalis.s.mūdi abdicatio:
oñsus est a xp̄o in cruce:ꝙ nudus in ipsa pepēdit. Se-
cūdus abnegatio sui:qñ uoluit ab oibus derelinqui &

contẽni: & inter latrones crucifigi: tunc seipsum exinaniuit secundũ aplũm. Terti⁹ carnis maceratio: in clauoꝝ & aliarũ penarũ in corpore susceptiõe. Quartus pnīa: in sumptõe mirre aceti & fellis. Quint⁹ patiẽtia: cũ malediceret nõ maledicebat: secũdũ Petrũ & ꝑ ise rentib⁹ exorabat dicẽs pr̃ ignosce illis &c. Sext⁹ opatio uirtuosa: dũ secundũ ps. opatus est salutẽ nr̃am in medio terre. Septimus hũiliatio: secundũ aplm̃ humiliauit semetipm̃ u'q₃ ad crucẽ. Octau⁹ ꝙ factus obediẽs pr̃i usq₃ ad mortẽ: secundũ aplm̃. Nonus uirtutũ ornatus. Ibi.n. fuit pauptas: que nũꝗ ip₃ dimisit. Charitas que ipsu₃ morti tradidit. Pietas ꝙ ꝓ pc̄tõribus exorauit. Puritas ꝙ semetipm̃ obtulit imaculatũ deo. Fidelitas obediẽdo deo pr̃i usq₃ ad mortẽ. Fortitudo in illatis. Tẽpantia in uerbis. Prudẽtia in factis. Iustitia in satisfactiõe ꝓ pc̄tis nr̃is. Decimus oro: quia cũ lachrimis orauit & exaudit⁹ est &c. Hebre.v. in pncipio qñ crucem ascẽdit: orauit ꝓ pc̄tõrib⁹. Et in fine orauit: qñ spm̃ pr̃i cõmẽdauit. Vndecimo ɔtẽplatio: in subleuatiõe corporis in ligno tã alto: & cordis & mentis: & hoc dũ dixit. Cõsumatũ est. Duodecimo crucifixio: quãdo in cruce mori est dignat⁹. Sic ergo p₃ ꝙ generaliter xp̃s ƥdictos act⁹ in cruce oñdit: ut resferaret tales necãrios esse ad trãsformationẽ hoĩs in ipm̃. S₃ pticulariter est declarãdũ: ꝙ ƥfati act⁹ sunt necãrii ad trãsformationẽ obtinẽdã. Prim⁹.s. mũdi abdicatio est necãria p₃: qa idẽ est ipoſe esse sil'sub duob⁹ actibus cõtrariis & oppositis: ergo qs deo & mũdo seruire nõ potest. Mat.vi. Secũdus est abnegatio sui. Cõformitas uolũtatũ est pncipiũ dilectionis & amicitie: ubi aũt remanet uolũtatis ꝓprietas: dilectio eẽ nõ põt. Si ergo cupit hõ a deo diligi: abnegẽt semetipsu₃. Mat.xvi. & Luc.i₃. Terti⁹ est carnis maceratio. p₃. cõtraria nõ iungunť contrariis. Caro cõtrariať spũi: deus aũt spũs est: nõ põt ergo deo coniũgi. Mortificate ergo corpora uestra. Coll'.z. Quartus pnīa p₃: pc̄tõr nõ recõciliať deo nisi pnīa: & p ɔñs deo sine ipsa nõ coniũgiť. Pnīa₃ agite. Mat.i. Quint⁹ patiẽtia. p₃. patiẽtia aĩa nr̃a possideť. Luc.zi. cũ ergo in trãsformatiõe aĩa₃ ut nr̃am deo tradere hẽamus: patientia necãria est. Patiẽtiã habe &c. Mat.xviii. Sext⁹ opatio uirtuosa. p₃: ꝙ hõ ex collatis deo teneť. Vitareq₃ ociũ pncipiũ oĩs mali ergo opari. Opamini ergo op⁹ qđ nõ pit. Io.vi. Septim⁹ hũilitas. p₃: supbos de⁹ spnit mẽte. Luc.i. s₃ cũ hũilib⁹ sermocinatio ei⁹: datq₃ eis gr̃am suã. Iaco.iiii. Octauus obia p₃. obia acceptior est deo uictimis. i. Re.xv. ergo obedire o₃ deo Act.v. Non⁹ uirtutũ ornatus. p₃: ꝙ sĩle si milĩ iũgiť. Ecci.xiiii. xp̃s est dñs uirtutũ. ps.z₃. q̃re ꝓpositũ. Decim⁹ est oro. p₃: ꝙ ipsa mẽs eleuať in deu₃: q̃re necãria in trãsformatiõe. Vndecimus cõtẽplatio. p₃: ꝙ necãrio h₃ scire hõ in quẽ d₃ trãsformari. Insup h₃ mẽte eleuari in deũ: si aĩa d₃ deo coniũgi: secundu₃ Dionisiũ. Patuit in Moise q in mõte Sina: igressus caliginẽ. Exo.zo. deũ uidit. Nume.iz. Sic ergo p₃ ꝙ oĩa ƥfata sunt necãria: ut hõ pueĩat tãdẽ ad duodecimu₃ .s. ut xp̃o crucifigať: & in ipm̃ trãsformeť: q̃ oĩa in btõ F. fuerũt: ut dcm̃ est ɔformitate.i₃. secũdi libri. Quib⁹ appet btm̃. F. xp̃₃ ꝓsecutũ fuisse secũdo mõ.s. quo ad act⁹ ꝓfectiõales uite. obseruauit.n. ut dcm̃ ẽ cõformitate.ix. pmi lib. ad lr̃am totũ euangeliu₃: put de eo in ecclesia cãtať. Frãcisc⁹ euãgelicũ: nec apicẽ uel unicũ: trãsgrediť nec iota. Videdũ est nũc tertio de actib⁹ passiõalib⁹ dñi Iesu: q̃ sunt uenditio ꝑditio captio ligatio illusio percussio coronatio spoliatio potionatio crucifixio ititulatio & lãceatio. dicti dñr act⁹ passiõales dñi Ie'u: quos q̃lib₃ in se in xp̃m trãsformãdus spũalr̃ intelligẽdo d₃ hr̃e q̃ in btõ. F. pfecte fuerũt. fuit.n. uẽditus btũs. F. ut q̃lib₃ d₃ eẽ trãsformãdus: ꝙ qđ de ipso dr̃: ꝓportiõalr̃ de aliis d₃ dici & itelligi: totali abnegatiõe sui & de se despatiõe: sicut is q̃ uẽdiť nihil se reputat dicẽs cũ psal. Ego sum uermis & nõ hõ &c. btũs. F. se nihil aliud ꝓclamabat: nisi uas fictile & sordidum. Proditus fuit & traditus ꝓ xp̃o mori optãdo. Exẽplo apl̃i q̃ dicebat. Actu.zo. ego ligari & mori parat⁹ sum &c. btũs. F. id semp optauit & ter ad ifideliũ partes ꝓ martirio obtinẽdo accessit. Captus.s. diuina dulcedĩe: ut q̃cq̃d mũdi est sibi amarescat: sola diuina eidẽ dulcescãt. In btõ. F. dicta a xp̃o sunt in eo cõpleta. u₃. ꝙ q̃ erãt ei pri⁹ dulcia amara: & q̃ amara sibi postea dulcia apperẽt. Ligat⁹: dũ dĩna dulcedĩe cõsolat⁹: a dei amore nihil humanũ & mundanũ aut terribile. iuxta dcm̃ apl̃i. Ro.viii. põt separe. Frãciscũ nec frig⁹ nec mẽdicitas psecutio aut ifirmitates a xp̃o cui erat ligat⁹ & cõiũctus separe ualuerũt. Illusus in tormẽtis nõ moueť: blãdimẽtis nõ dissolut⁹: uerbis iniuriosis cõgaudet & fcis: istar aploꝝ. Act.v. nã frãcisc⁹ uitupia malebat audire q̃ laudes: deludi potius q̃ honorari. Percussus sub patientie maleo: qñ morbis diuersis afflict⁹ & pcussus ad istar Iob. patiẽtiã seruabat. O quot ifirmitatib⁹ btũs F. splenis stõaci & corpis ac oculoꝝ fuit agitat⁹. Et ꝙ patiẽter sustinebat de thesauro celesti a deo subarrat⁹ fuit obtinẽdo. Quapropter dñ₃ rogabat ut nõ mitigaret: s₃ augeret poti⁹: uolũtati diuine se cõformãdo. Coronat⁹ fuit. S₃ q̃b⁹? certe spinaꝝ aculeis. i. modis distĩctis ad diuinũ inflãmat⁹ amorẽ. Cũ p scalã creaturarũ ad diuinũ icitat⁹ amorẽ: ad illũ q̃ est tot⁹ desiderabilis ascẽdebat. Expoliat⁹: dũ in eo uet⁹ hõ cũ uiciis & suis actib⁹ crucifix⁹ fuit: abstinẽtiis maximis & sui corporis afflictiõib⁹ assiduis. Potionat⁹ felle amaritudinis uite preterite: a q̃ btũs. F. liberat⁹ est p dimissionẽ oĩum pc̄tõrũ: & cõsideratiõe elũgatiõis a xp̃o p uita₃ pn̄tẽ dicebat cũ aplõ. Cupio dissolui & esse cu₃ xp̃o. Crucifix⁹ fuit. Primo mũdo nihil ei⁹ appetẽdo. Scḋo xp̃o amore uehemẽtissimo in ipsu₃ trãseũdo. S₃ in mõte Caluarie: qa ab oĩ macula depuratus. In cruce assĩdua meditatiõe q̃tuor clauis: oĩa mũdialia ut a xp̃o separãtia abhorrendo: eũ sup omnia diligẽdo: displicibilia deo nõ appetendo: deo placibilia perficiendo. Nã beatus Franciscus que sunt mundi abhorruit: ꝙ nihil habere uoluit. Christũ sup omnia dilexit. Pecunia₃ & alia deo displicibilia noluit: & que sunt Christi toto posse perfecit. Titulatus fuit beatus Franciscus titulo Iesus: per conformitatem quam habuit ad uitam Christi. Nazarenus: quia Virgo purissimus. Rex: sensuum interiorum & exteriorum custodia & regulatione, ut dicit quinta pars legende maioris. Iudeorum

ꝙ iubilo & gaudio plenus:creaturas omnes ad deum laudandū solicitauit:ut de ipso cantatur. Demum fuit Lanceatus per omnimā dilectionē:cuius signum fuit:ꝙ oēs creaturas fratris uel sororis noīe uocabat:ut dicit pars nona maioris legēde. Sȝ spālr̄ habuit ad animas xp̄i sanguine redēptas : ut in pluribus locis tam primi libri q̄ secūdi est ōnsum. Sic ergo pȝ succincte ꝙ btūs pater Frācīscus ad instar xp̄i fuit. Primo uenditus: se uilissimū & abiectissimū tenēdo & reputādo. Secundus ꝓditus & traditus:ꝑ xp̄o mori cū Ap̄lo peroptando. Tertio captus:dei amore omnia que erāt prius sibi amara dulcia computando. Quarto ligatus: nulla ui uel aduersitate a ꝓposito diuini amoris declinādo. Quinto illusus:conuiciis gaudendo & iniurias audire cupiēdo. Sexto percussus:infirmitates uarias & incōmoda supportando & percipiendo. Septimo coronatus:deū in cūctis creaturis ituēdo & stringēdo. Octauo spoliatus.ſ.uiciis:& uirtutib⁹ se totalr̄ componendo. Nono potionatus dimissis caducis ad eterna sitiēdo & hanelādo. Decimo crucifixus: deū super omnia diligēdo. Vndecimo titulatus:Iesum xp̄m totū in se serendo. Duodecimo lanceatus:deū in cunctis amando diligēdo & cuncta propter xp̄um charitatis nexibus astringēdo. Prefata ꝙ multis modis in p̄cedētibus libris & ɔformitatib⁹ sunt ꝓbata:nō alr̄ ostēdo. Sȝ concludēdo ꝙ btūs.F.sicut in actibus personalib⁹ & pfectionalib⁹:sic & in actib⁹ passionalibus fuit xp̄o cōformis: q̄re si aliquē sanctoꝝ decebat xp̄ȝ stigmatizare : utiqȝ a fortiori btm̄ patrē Frācīscū ipȝ imitatū pre aliis in iam dictis. Et sic pȝ prima rō declarata. ¶ Secunda uia & cōgruētia siue rō fundat̄ in crucifixi amore amplexu & meditatiōe.ubi duo sunt uidēda. Primū ꝙ crucifixi passiōis btūs.F. fuit singularis amicus. Secundū ꝙ pre aliis sanctis. Quantū ad primū:btūm.F. amicū fuisse crucifixi ostēdit̄ primo Frācisci figuratiōne:Fuit.n.uir ille queȝ uidit Ezech.caplō.ix.qui ut uerus amicus crucifixi:directus est a Dño ad signādum frontes uiroꝝ gementiū & dolētiū signo Tau:ut mortis interituȝ euaderēt. Et ꝙ hic uir fuerit btūs.F.pȝ ex uisione fris Pacifici:qui ut sciret ip̄m eē ab Ezechiele uisum: uidit Tau in fronte bti.F. qđ mira coloꝝ uarietate faciē bti.F.miro uenustabat ornatu. Per angeluȝ ferentē signū dei uiui: & signātē alios dicto signo: & ꝙ dicta ꝓphetia. Apocal.vii.fuerit ad lr̄am de btō Frācīsco:diuinitus Dño fratri Bonauēture Cardinali: tūc nr̄i ordinis generali fuit ōnsum. Cum.n.in crastino exn̄s in loco scē Marie de Portiūcula: deberet de btō Frācīsco p̄dicare tenēs librū Apoc.ante se : cepit instātissime orare deū:quatenus dignaret̄ sibi reuelare: de quo fuit illa dicta figura Apoc. de angelo hn̄te signū dei uiui.caplō.vii.& uox de celo uenit dicens. Fr̄ Bonauētura:Figura illa litteraliter dicta est de btō.F. Et hoc ipse frib⁹ & secularib⁹ post modū dixit. Quomodo ergo btūs.F. ubi non fuisset singularis crucifixi deuotus: & amicus signū dei uiui.i.cruceȝ baiulasset pre aliis scis? Et Tau.i. ipsa cruce corda & frontes hominū ɔsignasset. Secūda rō fundat̄ in crucifixi btō.F.facta apparitiōe. Quō Iesus crucifixus & in forma crucifixi btō.F.totiens apparuisset:nisi ipse btūs.F.ipsius crucifixi amicissimus fuisset? Apparuit.n.xp̄s crucifixus btō.F.primo uice quadā duȝ sequestratus oraret: ut dicit p̄ma pars maioris legende:ad cui⁹ɔspectū liquefacta est anima ei⁹:& memoria passiōis eius cordis uisceribus impressa medulitus: ita ut dū recordaret̄ a fletu uix se ɔtinere ualeret. Secūdo in ecclesia sancti Damiani orāti:qn̄ crucifixus ei dixit ter Francisce uade repa domuȝ meā que labit̄. De quo dicit.z.pars legēde maioris. Tertio qn̄ eūti de Perusio uersus sanctā Mariā de Portiūcula:in cruce aurea xp̄s ɔfixus apparuit ip̄m btm̄.F.p̄cedens facie ad ip̄m btm̄.F. reuoluta:ut clare socius eius Frater Leo cōspexit. Quarto eidē btō.F. xp̄s ut crucifixus apparuit in sacro monte Aluerne:qn̄ stigmata ei ipressit & dedit. De p̄fatis habet̄ in plurib⁹ locis:sȝ de aliis multis apparitiōib⁹non repi scripturā: q̄re h̄ nō pono. Tertia rō fundat̄ in crucis scā frācīsco demr̄atōe.nā an̄ suā ɔuersionē ad xp̄ȝ: cū militē q̄ndā suis nouis uestimētis induisset se nudato:de nocte: ut dicit p̄ma ps legēde maioris:cū se sopori dedisset palatiū speciosum & magnū cū militaribus armis crucis signaculo isignitis uidit: dictūqȝ ē sibi tāq̄ amico crucifixi futuro:qđ oīa sua forēt militūqȝ suoꝝ:si uexillū crucis ɔstāter assumeret. Quarta rō fundat̄ in bti.F.in figura crucifixi declr̄atōe. Nā in crucis forma uisus est Prio a frē Siluestro ter:& hoc existēte ipso frē Siluestro p̄sbitero seculari: q uidit crucē aureā ex ore bti.F.p̄cedentē:cui⁹altitudo celos tāgebat:& latera usqȝ ad terminos orbis terre ꝓtendebantur:cuius aspectus p̄fulgidus draconē teterrimū effugabat.ut habet̄ in.z.p̄te legēde. Secundo a frē Pacifico:q uidit btm̄.F. duob⁹ ensib⁹ in crucis modū ualde fulgentibus:quoꝝ unus a capite usqȝ ad pedes: alr̄ a manu in manū trāsuersalr̄ ꝑ pectus ꝓtendebat̄ decoratū:& hoc dū btūs.F. p̄dicaret in Marchia apud Castrū scī Seuerini. Et demū uidit idē Fr̄ Pacific⁹ signum Tau in fronte bti.F.coloꝝ uarietate exaratū. Tertio in forma crucifixi in aere subleuatus:btūs.F. frib⁹ bn̄dicendo ad hostiū capituli:dū btūs Antoni⁹ tunc de titulo crucis p̄dicaret:ꝓut uidit Fr̄ Monaldus:se p̄ntauit:cū ipse ageret in remotis.& hoc apud arelatē:ꝓut ponit.iiii.pars legēde maioris. Quarto multotiens uisus est orans in aere subleuatus: expansis manibus in modū crucis : & nubecula ualde fulgida circundatus: ꝓut dicit.iiii.pars legende maioris. Quarta rō fundat̄ in crucifixi deploratiōe. Iugiter.n. dn̄icaȝ deplorabat passiōnē: adeo ut ob lachrimas cecus fieret. Cum semel dū esset btūs.F.adhuc secularis : & iret iuxta ecclesiā sancte Marie de Portiuncula ualde fortiter plorando:interrogatus a quodā uiro sp̄uali de causa : cur sic amare fleret. Resp̄ōdit quod passiōnē Dn̄i nr̄i Iesu Xp̄i plorabat : ꝑ qua non deberet uerecundari ire ꝑ totum mundū plorando:hoc habet̄ in legenda triuȝ socioꝝ. Sexta rō fundat̄ in crucis & crucifixi adamatiōe. Amator crucifixi btūs.F. quicq̄d p̄gebat cruceȝ & crucifixum rep̄ntare uolebat. Patuit p̄mo qn̄ mundo abnegato nudo remanente coram ep̄o:datus esset ei mantellus quidam:cemento enim in modum crucis

consignans inde habitum: crucifixum representatum formauit. Secundo quando iam ad octonariu3 numerum habuit frẽs: ad q̃tuor orbis ptes in crucis modũ destinauit. Septima rõ fundat̃ in bti.F.instructione.ut eni dicit q̃rta pars maioris legẽde: in pricipio ordinis cũ frẽs libros ecclesiasticos nõ hẽrent:loco illoꝝ librũ crucis cõtinuatis aspectib⁹ dieb⁹ ac noctibus reuolue bant:exẽplo p̃ris Frãcisci & eloquio eruditi:qui iugiter faciebat eis de xp̃i cruce sermonẽ. Octaua rõ fundat̃ in bti.F.recreatione. Cũ infirmitate grauatus a socio suadẽret eidẽ:ut aliqd de scriptura faceret sibi legi pro spũs recreatiõe: r̃ndit ꝙ nõ indigebat plurib⁹. Scio Iesum inqt pauperẽ crucifixũ. Nona rõ fundatur in bti.F.studio & cõsideratiõe.ut.n.habet̃ in.ix. parte legẽde maioris: Xp̃s Iesus crucifixus intra mẽtis sue ubera ut mirre fasciculus iugiter morabat̃: in quẽ optabat per excessiuũ amoris incendiũ totalr̃ trãsformari. Et in fine dicte legẽde maioris sic dicit frater Bonauẽtura. Crucis misteriũ & magnũ & mirum quo carismata gr̃aru3 & merita uirtutũ & thesauri sapie & sciẽtie tã alta ꝓfunditate uallant̃ ut a mundi sapiẽtib⁹ & prudẽtibus sit occultũ:tam plene fuit huic pauperculo reuelatũ:ut omnis uita ip̃i⁹ nõ nisi crucis uestigia seq̃ret̃:nõ nisi crucis dulcedinẽ saperet:nõ nisi crucis gloriã predicaret. Decima rõ fundat̃ in bti.F. per crucem operatiõe. Opera que beatus.F. cruce gessit subditis rithmis depromunt̃.u3. Crucis domu3 cernit plenam. Crucis audit sonitu3. Crucis xp̃i nouit penam. Crucis agit monitũ. Cruce uestẽ cõsignauit. Cruce draco territur. Cruce frẽs destinauit. Crux pro libro colit̃. Crucis ense uenustat̃. Cruce frons cõscribit̃. Crucis forma presentat̃. Cruce caro figit̃. Cruce aqua permutat̃. Cruce ignẽ temperat. Cruce cõtractus solidat̃. Cruce mente3 subleuat. Cruce frẽs cõsignant̃. Cruce auis mittit̃. Cruce puer reparat̃. Cruce morbus pellit̃. Cruce ossa delegant̃. Cruce manus soluitur. Cruce ceci radiant̃. Cruce demon spargit̃. Crucis regẽ intuet̃. Cruce uirtus discit̃. Crucis signo edocet̃. Cruce caro pingit̃. Cruce pestis abdicat̃. Cruce grãdo siluit. Crucis bonũ imprecatur. Cruce celũ adiit. Expõ prefatoꝝ hec est breuiter. Crucis domũ cernit plenã: quãdo b̃ts.F. uidit palatiũ armis cruce insignitis qđ sibi est repromissum. Crucis audit sonitũ:cũ xp̃us sibi predixit:ꝙ dulcia in amara & amara in dulcia sibi cõuerterent̃. Insup uice alia dixit ꝙ sibi reuelaret quid ip̃m agere oporteret:ut habet̃ de ambabus in legẽda triũ socioꝝ. Crucis xp̃i nouit penã:quãdo orãti ei apparuit Xp̃us Iesus uti cruci cõfixus:ut supra dcm̃ est. Crucis agit monitũ: quando in ecclesia sancti Damiani audiuit xp̃m crucifixu3 ter dicentẽ ut ecclesiã repararet. Cruce uestẽ cõsignauit:quãdo mãtellũ sibi datũ calce in modũ crucis ꝓ suo indumẽto ↄsignauit. Cruce draco territ̃:uisio fris Siluestri fuit ꝙ crux aurea de ore Frãcisci progrediens: suo splẽdore draconẽ terrebat & fugabat. Cruce frẽs destinauit:stati3 ut ad numerũ octonariũ frũm peruenit: in quatuor partes diuisos in modũ crucis ad q̃tuor partes orbis emisit. Crux ꝓ libro colit̃:quando frẽs libris carẽtes: ad dicẽdũ officiũ docuit ut in libro crucis oti nuatis aspectib⁹ studerẽt & legerẽt. Crucis ense uenustat̃.s.btũs.F.cũ apparuit fratri Pacifico duobus ensibus ualde fulgẽtibus in modũ crucis trãsuersalr̃ dispositis cõsignatus. Cruce frons conscribit̃:cũ idem frater Pacificus in facie uidit bti.F. Signum Tau coloꝝ uarietate distinctũ. Crucis forma presentat̃:in caplo arelateñ.in aere btũs.F. ad instar crucifixi extensis manibus apparuit: btõ Antonio p̄dicãte bñdicẽs fratrib⁹. ut uidit frater Monaldus. Cruce caro figit̃:btũs.F.attẽdens illud Apostoli. Qui aũt sunt xp̃i carnẽ suã crucifixerunt &c̃. sic & ipse peregit. Cruce aqua permutat̃: btũs.F.signãdo aquã crucis signo: aqua fit uinũ optimum in heremitorio sancti Vrbani:ut dicit.v. pars legende. Cruce ignẽ tẽperat:cũ.n.coctura ꝓ repressione lachrimarũ ne cecus efficeret̃ fieri deberet:ignitũ ferrum cruce bñdicendo:ardorẽ ignis suppressit:& nihil mali persensit.ut dicit quinta pars legẽde. Cruce contractus solidat̃:apud reate Gedeoni cõtracto dũ crucis signũ iprimit̃:stati3 sanus surgit.ut dixit.xi. pars legẽde. Cruce mente3 subleuat:uisus est btũs.F.multotiens orans subleuatus a terra in modũ crucis extensis manib⁹:& nubecula alba circũdat⁹:ut illustratiõis interne signũ eẽt notissimũ. Cruce frẽs cõsignant̃: duo frẽs ad btũm.F.apud greciũ morantẽ cũ accessissent: causa bñdicendi ab eo:nec sibi ualerẽt loq: ꝙ clausus esset in cella:cũ tristes abscederẽt:btũs.F.in spũ uidẽs hoc:egressus e cella clamãdo post eos: ut optauerant signo crucis benedixit. Cruce auis mitit̃. Postq̃ beatus Frãciscus auib⁹predicauerat:eis bñdicendo signo crucis & licẽtiando:in modũ crucis se diuidendo:ad quatuor orbis partes perrexerunt. Cruce puer reparatur: apud Thuscanellã puerũ a natiuitate cõtractũ:signo crucis signando ad statũ debitũ reparauit. Cruce morbus pellit̃:cũ paraliticũ omniũ membroꝝ officio destitutũ:in ciuitate Narniensi signo crucis signasset illico sanauit. Cruce ossa delegant̃:in ciuitate Ortense puer conglomeratus a btõ.F.signo crucis cõsignatus: ossa contracta habẽs: ipsis ossibus extẽsis & reintegratis liberatus est. Cruce manus soluit̃. Mulier habens ambas manus siccas & aridas:apud Eugubiu3 salutifere crucis signo a btõ Frãcisco signata:stati3 sanat̃. Cruce ceci radiant̃.apud Narnium mulier ceca p btũm.F.signata crucis signo:illuminata est. Cruce demon spargitur. Multos liberauit signo crucis facto sup demoniacos. Crucis regẽ intuet̃. Multotiens uidit btũs.F. xp̃m crucifixũ.ut dcm̃ est. Cruce uirtus discit̃:cõtemplatione crucis iugiter btũs.F.ut dicet̃:omnis uirtutis disciplinam accepit. Crucis signo edocet̃. Quando in apertione libri euangelii cum semper occurreret materia passionis:intellexit Xp̃o docente se cũ xp̃o crucifigendum. Cruce caro pingit̃ quando stigmata a Xp̃o impressa in suo corpore recepit. Cruce pestis abdicatur. Apud ciuitatẽ reatinam animalia lãguida sparsa aqua loture manuum & pedum iam stigmatizatorum beati.F.illico sunt liberata. Cruce grando siluit. In monte Aluerne post stigmatũ impressione3 grando consueta cessauit. Cruce bonũ iprecat̃:qñ btũs.F.in fine fratribus omnibus benedixit crucis signo. Cruce celũ adiit.

quia ipse beatus Franciscus Xp̄o concrucifixus: cum armis regis xp̄i celū introiuit gloriosus. Prefatis ergo ꝑationib⁹ ꝑ3 ꝙ btūs.F.cū aliis añdictis amicus fuit crucifixi: & dñicā meditatus passionē. Et sic ꝑ3 prima pars isti⁹ secūde rōnis. Secūda ps ꝙ plus aliis scis: ꝓbat̄ unico exemplo. Fr̄ Petrus de Mōticulo sanctitate insignis: de quo dcm̄ est libro ꝑmo cōformitate. viii. in tractatu de ꝓuicia Marchie: dū in die Veneris scā Dñi passionē meditaret̄: imissum est mēti sue uelle scire qs magis doluit de dñica passione: an.b.Maria seu Ioānes Euāgelista: an btūs.F.stigmatizatus a xp̄o. Et cū sic in orone eēt: & dicta cogitaret: subito eide3 btā Virgo cū Ioāne Euāgelista & btō F. apparuit: & btūs Frācisc⁹ excellēti⁹ erat idutus btō Ioāne: quos cū dictus frater Petr⁹ uideret & stupefactus eēt: btūs Io. cepit eū alloq dicēs. scias frater Petre ꝙ post nos duos: btūs.F. plus doluit de passione xp̄i pre oībus aliis sanctis. Et cū peteret idē frater q̄re btūs.F. eo melius eēt indutus: rñdit btūs Ioānes: ꝙ in mūdo eo uili⁹ incessit uestitus: & his dictis disparuit. Sic ergo app3 ꝙ ꝙ btūs.F. pre aliis sanctis magis fuit crucifixi amic⁹: pre omnib⁹ est ei⁹ stigmatib⁹ consignatus. Et si dicat̄ iuxta dictā rōnem: btā Maria stigmatizari debebat: & ēt btūs Io. Euāgelista: ꝙ magis doluerūt de Xp̄i passione: rñdeo ꝙ uirgo Maria: ꝙ mulier stigmatizari nō decebat nec Io. Euāgelista: ut dicet: ꝙ fuit de ꝑmo sigillo & nō de sexto. Tertia uia & cōgruētia seu ratio fundat̄ in bti.F. destinatiōe a deo & missiōe: ut.n. ostēsum ē libro ꝑmo cōformitate secūda pte secūda: beatus F. a deo p̄re & spāl'r filio petēte et spū scō in mūdū destinat⁹ est ad uitā euāgelicā renouādā: & passionem xp̄i cordibus fideliū implātādā: ut in ꝑfatis locis pluribus oñsum est indiciis. Cū ergo ut ꝑ3 in sacra scriptura Hester.3.&.viii.& cōsuetudo demonstrat: ambasiatorib⁹ & nūciis regis nō credit̄: nisi deferāt l̄ras regias sigillo regio ꝯsignatas: ut btō.F. nūcio regis xp̄i & ab eo spāl'r directo crederet̄ & fides indubia daretur: decuit eū suo sigillo.s. sacris stigmatibus cōsignare. Et iō statim post mortē bti.F. demon per os cuiusdā mulieris: cuidā baroni de tertio ordine bt̄i.F. morāti in alpibus iuxta Eugubiū loquēs de btō.F. dixit: ꝙ xp̄us petiit a p̄re celesti sibi dari aliquos q eēnt sue Crucis baiuli: & p̄r celestis dedit sibi btm̄.F. cum ordine suo. Et subdit demon. Quod xp̄s uidens btm̄.F. sibi datum a p̄re ꝓ signifero: sibi sua stigmata ipressit: ut sibi similis eēt per oīa & cōformis. Quarta rō & congruentia fundat̄ in tēporis dispōne. Nā cū oñsu3 sit ꝙ decebat xp̄m stigmatizare aliquē scōru3: sed quo tēpore nō est dcm̄: ad ꝓpositū nō decuit xp̄m istud donum stigmatizatiōis dare alicui scōrū: in ꝑmo tēpore.s. aploꝝ. Rō ꝙ xp̄us parū añ fuerat mortuus: & multi ip3 uiderāt. In super ad cōfirmatiōnē fidei apostolis cōcessu3 est signa facere & miracula: q̄re fides ꝓ tunc nō indigebat fieri hoc miraculū: ꝙ hoc miro hoies non magis xp̄o credidissent q̄ aliis aploꝝ & scōrū miraculis. Nō tempore martirū: ꝙ tūc Reges & Impatores q Xp̄m ꝑsequebant̄ nec in xp̄m credebāt: tot miraculis martiru3 uisis: q̄re nec aliquē xp̄o cōformē credidissent: ꝙ gentiles credere in crucifixu3 stulticiā reputabāt.i.Cor.2. Nec tēpore p̄rum de Egipto: ꝙ & si uirtutibus fuerit ꝑfecti: de nullo tñ in singulari ꝙ fuerit toto studio ꝯsiderationi & meditatiōi dñice passionis deditus & intentus: legit̄. Tēpore ergo quo decuit xp̄m hoc donū tribuere? nō nisi certe illo tēpore quo oblr̄ata erat meditatio dñice passionis. Et cui magis q̄ illi q totū suu3 studiū circa passiōis meditationē posuerat? quare merito btō.F. cū in suo tēpore uita euāgelica eēt oblr̄ata: & ipse pre aliis sanctis totus esset speculationi dñice passiōis intētus. Quīta rō fundat̄ in cordis bt̄i.F. ostēsione & reuelatione. Cor hominis soli deo notum est. Iere.xvii. Cu3 igit̄ cor bt̄i.F. (ut superiora oñdunt) nihil amaret nec appeteret nisi crucifixū: decuit xp̄m ad gloriā sancti hoc reuelare. q̄re & aliquo signo uisibili. Et quo alio nisi de quo qdā uersificator dicit? Sic trāsformat̄ cor amātis in id qd'amat̄: ut per signa foris: uirtus ꝓrumpat amoris. per signa.s. sacrorū stigmatu3. Et qa qd diligāt manifestare est ad sanctoꝝ gloriā: quare & ꝑ signa talia decuit ad honorē bt̄i.F. xp̄3 cor ei⁹ declarare. Sexta rō fundat̄ in regule approbatiōe. Regula frūm minoꝝ & Beati frācisci cu3 sit Dñi nr̄i Iesu xp̄i & aploꝝ: quare ad ipsius confirmationē decebat bulla crucifixi in ipsi⁹ īstitutore Btō frācisco approbari. Vñ papa Nicolaus 3⁹ ad ꝓpositū loquens: in declaratione regule & ponit̄ in.vi. Decretaliū sub titulo de uerboꝝ significatione. Exiit. sic dicit de regula: ꝙ ipsa euāgelico fundat̄ eloquio: uite xp̄i roborat̄ exemplo: fundatorū militantis ecclesie aploꝝ sermonibus actibusq3 firmat̄. Hec est apud deū & p̄re3 munda & imaculata religio: que descēdēs a p̄re luminū ꝑ eius filiū: exemplariter & uerbal'r tradita apostolis: & demu3 ꝑ spm̄ scm̄ Btō.f.& eū sequentibus aspirata: totius in se quasi cōtinet testimoniū trinitatis. Hec est.n. cui attestante Aplō nemo de cetero d3 eē molestus: quā xp̄us passionis sue stigmatibus cōfirmauit: uolens instituto rem ipsius passionis sue signis notabil'r insigniri. Hec ille. Septima rō fundat̄ in xp̄i acceptatiōe. Sācto francisco stigmata sue passiōis imprimēdo: Dñs Iesus effectu singulari oñdit: quātū illos diligat: q super omnia eius passiōis meditatiōi intēdūt. Octaua rō fundat̄ in Beati frācisci mūdo diuulgatiōe. Cū.n. Btūs frāciscus a deo sit & xp̄o trāsmissus: ut auctēticus trib⁹ ordinibus institutis: ac ceteris mūdi hominibus: stigmatibus notabil'r insignitus a xp̄o fuit: ut dcm̄ est in tertia rōne: diabolo dicēte: ꝙ xp̄us uidens frāciscū sibi datū ꝓ signifero tanti ordinis: ipsi suorū uulnerū stigmata impressit: & clauos in manib⁹ & pedib⁹: & in latere dextro uulnus: sicut iam ꝑ3 in corpore suo ut plurimi iam uiderunt. Hec diabolus. Hoc siquidē ad auctenticandu3 Btūm franciscū: & ꝙ post eius uitam & doctrinā proficisci erat tutissimum effecit. Verum cum beatus Franciscus zelantissimus pro animabus: sancte Marie de Portiuncula sacram indulgentiam obtinuisset a Christo & Domino Papa: nec a Papa bullam uoluisset recipere: quare sit factum diabolus adiuratus a quodam sacerdote de ueritate dicenda de ipsa indulgentia: post plura per os mulieris apud Rauēnā mo

rantis nominē Zantese: sic inquit. In celo sunt tantum duo signati. s. xp̄us & stomacosus Frãciscus. Sciēs igitur xp̄us se daturū illi stomacoso bullā suorum stigmatum: non permisit ipsum aliud priuilegiū accipere: uel bullā manu homis fabricatā. Nā sicut rex nō cōmitteret ānuli sui bullā nisi ꝓpter aliqd̄ magnū fcm̄: ita crucifixus quādo uoluit saluare populū suū: noluit Frãcisco aliud signū cōcedere nisi bullā suorum stigmatum. Hec diabolus. quare ut in omnibus suis factis uerbis & opibus btūs. F. acceptissimus deo appareret & mūdo sanctissimus: decuit eū pre aliis sanctis suoꝝ stigmatū dono dn̄m Iesum decorare. Multe ꝯgruētie possent adduci: sꝫ prefate sufficiāt. Et sic pꝫ q̄rtū uidēdū.

¶ Quintū inquirendū est de modo quo btūs Frãcisc⁹ a xp̄o fuit sue passionis sacris stigmatibus ꝯsignatus. Et ꝑ huius euidētia sunt plura uidenda. Primū est an btō. F. fuerit a xp̄o q̄ stigmatizādus eēt indicatū. Respondet frater Bonauētura in tertia parte maioris legende. di. q̄ sic. Sed qūo⁊ inqt imissum est mēti eius ꝑ diuinū oraculum: q̄ in apertiōe libri euāgelici: reuelareť ei a xp̄o qd deo in ipso & de ipso maxime foret acceptū: orone itaqꝫ cū multa deuotiōe premissa sacruꝫ euāgelioꝝ librū de altari sumptū: in scē trinitatis nomine apiri fecit per sociū uirū utiqꝫ deuotū & scm̄. Sane cū in trina libri apertione dn̄i passio semp occurreret: intellexit uir deo plen⁹: q̄ sicut xp̄m fuerat imitatus in actib⁹ uite: sic ei cōformis esse deberet in afflictionib⁹ & dolorib⁹ passiōis: anteq̄ ex hoc mūdo trāsiret. Hec frater Bonauētura. Btūs. F. reuelādo (ut diceť) qūo stigmata recepit uni laico: q̄ mandato fratris Philippi de Perusio tūc ministri Tuscie btm̄. F. rogauerat: ut modū qūo stigmata receperat & diē sibi reuelaret: Btūs frãciscus sibi apparēs in loco montis Aluerne: & in situ ubi stigmata recepit: huiusmodi uerba ad ꝓpositū sibi dixit. Proxima die ante festū exaltationis scē crucis: uenit ad me un⁹ angelus dicēs mihi ex parte dei: q̄ me pararē ad patientiā & ad recipiēdū quicqd mihi uellet ipse facere: & ego (inqt Btūs. f.) respōdi ꝓmptū me eē & paratū suscipe qcqd dn̄s dignaretur iferre. Hec Btūs frãcisc⁹. In legēda de inuentione montis Aluerne dr̄: q̄ btūs. f. postquā uisionē illā mirabilē qua xp̄us a Btō. f. sibi apparēdo petierat trib⁹ uicibus ut sibi aliqd daret: & Btūs. f. tribus uicib⁹ ei dedisset monetā de auro ualde mirabilē: exposuisset fratri Leoni q̄ omnia uiderat: intulit Btūs. f. ad paucos dies de⁹ tā stupēda mirabilia in hoc mōte faciet: q̄ admirabiť totus mundus. Faciet. n. noua quedā que nūq̄ in hoc mūdo fecit alicui creature. Hec btūs frãciscus. Et ita fuit q̄ ad paucos dies post hec uerba fuit stigmatizat⁹. Et sic pꝫ q̄ Btūs. f. stigmatizādus fuit declaratus diuinitus ꝑ xp̄m. ¶ Secundū uidendū est in quo loco sibi xp̄s stigmata impressit. Respōdeť q̄ in monte sacro Aluerne. Quē montē dn̄us Orlādus Btō. f. dedit & suis fratrib⁹ tāq̄ montē deuotissimū & solitariū & ad pniam faciendā aptissimū. Ad quē locū dū Btūs frãciscus pergeret cū frē Masseo frē Leone & frē Angelo quondā milite de reate: & iā cepissent mōteꝫ ascēdere & qesceret aliquātulū cū sociis ad pedes cuiusdā quercus: multitudo diuersarū auiū uenit ad Btm̄ frãciscum cū hilaritate & cantib⁹ & alarū ioco: & aliq̄ ponebāt se sup caput eius: alique sup spatulas: alique super genua: alique in mãibus scti pr̄is. Quod mirabile nouū cernēs Btūs. f. dixit sociis: credo frēs mei charissimi: q̄ Dn̄o nr̄o Iesu Xp̄o placeat ut in mōte hoc solitario locū capiamus: tātā de nr̄o aduētu sorores auicule pretendūt leticiā. Ad hunc siqdē locū Btūs. f. & si ꝓpter faciendā q̄dragesimā bti Archangeli Michaelis ascēdit: ꝑncipalr̄ tn̄ & precipua cā erat ut contemplationi diuine liberi⁹ uacaret. Temp⁹ siqdē sibi ꝯcessum ad meritū diuidere sic prudēter didicerat: ut aliud ꝓximorū lucris laboriosi⁹ impēderet: aliud cōtemplatiōis trāquillis excessib⁹ dedicaret. In hoc siqdē mōte Btūs frãcisc⁹ stās: ꝓ solito diuinis cōtemplatiōib⁹ uacās: mirādis excessib⁹ q̄ eleuareť mētalr̄: testis erat ipsi⁹ eleuatio corporalis: ut frater Leo soci⁹ ei⁹ uidit: aliqn̄. n. iuenit eū in aere per tm̄ spaciū eleuatuꝫ: q̄ uix poterat tāgere pedes ei⁹: & tūc illos amplexabať cū lachrimis dicēs. Deus ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri: & ꝑ merita huius scissimi uiri: fac me tuā iuenire misericordiā. Aliqn̄ iuenit eū usqꝫ ad medios fagos eleuatū a terra: aliquādo iuenit eū in tāta aeris altitudine eleuatū: q̄ uix eum uidere poterat. Et sepe inuenit eū frater Leo cū Xp̄o loquētē: ut diceť. Mons iste Aluerne a deo fuit Btō frãcisco ꝓparatus: ut in ipso stigmatizareť. Hic mons altitudine est ꝓcerus: est. n. ualde alt⁹ a corruptiōe mūdus & sincerus: ab aliis mōtib⁹ totalr̄ sepatus: & passionis Xp̄i signis spālīter ꝑdotatus. Nā tempore passiōis ut pꝫ in euāgelio Petre scisse sunt: q̄ singl'ari mō in monte isto apparet. Nā diuisus est a capite usqꝫ deorsum. Partes ei⁹: ut pꝫ cernētib⁹. s. saxa abiuicē sunt diuisa. Et ꝑfata oīa impressiōi stigmatū fuerūt apta. Eius altitudo corrn̄det mētali eleuatiōi: que exigiť in tali stigmatizatiōe. Puritas corrn̄det mentali & corporali dispositiōi: q̄ in corpore impuritati disposito & subdito pctis: imprimi hoc donū nō decebat. Sequestratio respōdet abdicatiōi omniū: & remotiōi per desideriū ab oībus. Sed passiōis uestigia pre aliis indicāt stigmatizari aliquē ibidē debere: ac stigmatizāduꝫ nihil aliud in se hēre debere nisi assiduā crucis baiulationē: ꝑ assiduā passionis meditationē. In mōte ergo sacro Aluerne btō frãcisco a xp̄o stigmata sunt ipressa. Et attēdēdum est q̄ mons iste stigmatizatiōe Bti frãcisci est ꝑmo fact⁹ ualde singularis. Secūdo in ipo fcā sunt multa mirāda. Est factus ualde singularis. Quod apparet si fiat comparatio factorū in ipso: ad facta in montibus aliis: quos sacra scriptura cōmemorat. Vnde incipiendo a primo monte scripture scꝫ Morach ibi requieuit archa Noe post diluuiuꝫ. Gene. viii. In mōte Aluerne stetit angelic⁹ uir frãcisc⁹: archa Dei pr̄is & toti⁹ trinitatis. In mōte Bethel stetit abraā a sua ꝯsort sus pr̄ia. Gene. xiij. In sacro mōte Aluerne hitauit frãciscus: alter Abraā. s. fide: & q̄ pater multorū toto mundo derelicto. In mōte Galaad stetit Iacob fugiens Laban. Gene. xxxi. ac iuramentū fcm̄ est inter Iacob & Laban: In monte Aluerne uir dei frãciscus diaboli mundi & carnis supplantator: Deo iuramentum prestitit

De monte aluerne mirāda.

ab ipso aliquãdo nõ recedere aliq̃ offensione: nec con trauenire sue scissime uolũtati.Hec patet pignore stig matizatiõis beato.F.dato. In monte Phasga Balaaꝫ. Nume.23.uidit Israel:in mõte Alůerne uidit btũs.F. Dñm Iesum xp̃m In monte Hor.Nume.xviii.Aaron est tumulatus:in mõte Aluerne xp̃us q̃ est uita btõ.F. est summe copulatus.In mõte Abirin Moises terrã cer nit Israel ꝓmissam nec igredit̃.Deuterono.32.In mon te Aluerne uitã eternaꝫ cernit btũs.F.sibi ꝓmissam:& de ipsa subarrat̃. In monte Sina lex uetus Moisi dat̃. Exo.20. In mõte Aluerne lex euangelica Francisco a Xp̃o data cõfirmat̃. In monte Garizim Iosue benedi ctio datur dñi:in mõte Aluerne btõ.F. benedictio da ta declarat̃.In monte Moria templũ Dñi a Salomone edificat̃.3.Regũ.vi. In mõte Aluerne corp⁹ & anima beati.F. modo singulari in tẽplũ xp̃o dedicat̃ & conse crat̃.In monte Libani thus qd̓ deo incendit̃ originat̃: In monte Aluerne Frãcisc⁹ in crucis ara deo sacrifica tur.In monte Golgota & Caluarie Iesus crucifigit̃: in monte Aluerne a xp̃o Francisc⁹ crucifixo cõclauat̃. In monte Olíueti xp̃us celos ascẽdẽdo celũ humano ge neri aperuit:in mõte Aluerne a Xp̃o beato.F.purga torii spoliatio post suaꝫ mortẽ concedit̃. In mõte Sion sp̃us scũs super ap̃los emittit̃:in monte Aluerne Frãci scus cum deo & dño Iesu xp̃o unus sp̃us efficit̃. Mul ta de aliis scripture montib⁹ possent dici: ꝫ pro nunc sufficiat de prefatis. Sic ergo de prefato mõte põt me rito dici:ꝙ est mons in quo bñplacitũ est deo habita re in eo:& dñus habitabit in eo in finẽ.Dictus mons Aluerne uocat̃ mons angeloꝝ:sicut extitit per angelũ cuidã fratri Guardiano florentino:q̃ ad ipsum monteꝫ Aluerne accesserat ob deuotionẽ declaratum.Hic fra ter cũ in capella stigmatũ ad dicendũ missam se iaꝫ pa rasset:& dixisset introibo &c. Angelus dñi eidẽ appa rens dixit. Frater de quo uis celebrare? Cui frater de cruce.Cui angelus nõ celebrabis de cruce:& frater ce lebrabo igit̃ de sancto Frãcisco: cui dixit angelus nul lo mõ.Cui frater celebrabo de sancta Maria:Cui an gelus nõ facias. Cũq; frater diceret de quo ergo cele brabo?dixit sibi angelus. Totus iste mons est angelo ruꝫ. Frater aũt de angelis celebrauit.Sic ergo apparet primũ qũo mons iste Aluerne est ualde singularis. Se cundo uidendũ est de mirabilib⁹ in hoc monte factis. Vñ sciendũ ꝙ in hoc mõte Dño Iesu btũm.F. stigma tizando:plura sunt facta.Primũ est ꝙ ordo minoꝝ est approbatus in beato F.& regula nostra est summi dei bulla bullata & approbata.Secundũ est uita beati.F. tãq̃ sancta ꝓbata & auctẽticata. Tertiũ doctrina ei⁹ ut saluberrima a Xp̃o summo doctore & ueritate est ueridica iudicata.Quartũ corpus & caro beati Franci sci figura Iesu xp̃i depicta & figurata:ut btũm uiden do Franciscũ uideat̃ & xp̃us. Quintũ aĩa ei⁹ singulari caractere transformatiõis in deo cauterizata. Sextuꝫ indulgentia sancte Marie de Portiũcula: iuxta dictuꝫ demonis:summi pontificis xp̃i bulla est ueridicata & corroborata. Septimũ carta btõ Frãcisco de remissiõe omniũ delictorũ:& ab omni pc̃tõ preseruatiõe est fa cta & data.Octauũ de uita eterna cõsequẽda btõ. F. est arra collata. Nonũ de sua sublimatiõe sup sanctos est certitudo delata : ꝙ pre aliis sanctis insignitũ se ui dendo stigmatib⁹: ɔñter itellexit in ecclesia triũphan te exaltandũ. Decimũ de uerbis a xp̃o eidẽ dictis de liberatiõe animarũ a purgatorio in die obit⁹ sui:& de ductiõe ipsarũ ad celũ est cautio uera data & prestata. Vndecimũ de beati.F.potẽtia ad demones effugãdos cũctis fidelib⁹ ẽ reserata.Quia si crucẽ fugiũt:a fortio ri uidẽdo Franciscũ signo dei uiui ɔsignatũ. Duodeci mum canõizatio bti F.a deo in hoc mõte tali stigma tizatiõe est p̃dicata & declarata.Est ẽt de amore chri sti ad btũm.F.& dilectiõe quãta sit pre aliis:ueraciter demonstratũ & indicatũ.Plura alia mirabilia sunt fa cta in hoc mõte:de q̃bus statim dicet̃. Sic ergo appa ret de loco stigmatũ.s.de mõte Aluerne q̃ mirabilis est & singularis. ¶ Tertiũ uidẽdũ est de tẽpore quo hoc donũ stigmatũ btõ.F.est collatũ.Et lꝫ dñs frater Bo nauẽtura in.13.parte legẽde dicat: quod fuit quodam mane circa festũ exaltatiõis sancte crucis : hoc dixit: ꝙ tẽpore suo btũs.F.nõdũ reuelauerat:ꝫ post:& hoc rogatu cuiusdã sanctissimi fratris laici:qui in mãdatis accepat a frẽ Philippo de Perusio tũc ministro Thu scie:ut btm̃.F.rogaret: ut indicaret quo tẽpore stigma ta habuerat & de modo.Frater aũt p̃fat⁹ a btõ.F.di uina uoluntate sibi apparẽte.anno.s.Dñi.M.cclxxxii. a morte bti.F. q̃ fuit ãno Dñi.M.ccxxvi.ãno.lvi. fuit declaratus:ꝙ summo diluculo in die exaltationis scẽ crucis:stigmata a xp̃o apparẽte recepit. Et nota ꝙ de cẽter est scm̃ ut tali die btũs.F.stigmatizaret̃.Nã cum btũs.F.amicus.(ut supiora ostẽdunt) fuerit crucis & crucifixi: decebat ꝙ nõ stigmatizaretur nisi in die cru cis nec nisi in tali die debebat ɔsignari.Et sicut die ta li crux fuit per Eradiũ Imꝑatorẽ exaltata: sic p̲ Impa torẽ Xp̃m die tali frãciscus stigmatũ impressione sup oẽs sanctos hoc dono est sublimatus.Et sicut die tali ad gloriã Xp̃i fuit crucis exaltatio:sic ad eius gloriaꝫ est beati Francisci stigmatizatio. Et sicut die tali cum crux est exaltata:mira sunt ipsa cruce operata:sic stig matizatione Beati frãcisci in monte Aluerne:in corpo re & anima Beati frãcisci mirãda sunt declarata:ut di ctũ est & dicet̃. In die tali de isimo fuit crux ad hono rem xp̃ianorũ in summo collocata: sic tali die btũs frã ciscus de infimo.i.pauperculo & despecto:ad tãtũ api cem est sublimatus: ut xp̃o similis sit & reperiatur. Sꝫ qua hora?dicit Bonauentura ꝙ hora fuit quodã ma ne. Sed beatus frãciscus dicto fratri laico dixit ꝙ fuit ualde diluculo.i.ante diem: superueniente tamen die. Hoc sic fuisse apparet ex hoc:ꝙ ut dicit legenda anti qua xp̃us apparuit cum tanto splendore de nocte: ꝙ illuminauit montes & colles circũquaq; distantes:am plius q̃ si solis claritas affuisset.De quo testes fuerunt pastores: qui per partes illas cum gregibus uigilabãt. Sic etiam custodes arcium & castrorum tunc uigilan tes . Et sic patet ꝙ illa hora beatus Franciscus stigma ta recepit:qua hora Christus secundũ opinionẽ com muniter doctoruꝫ resurrexit a mortuis.Nec hoc a mi sterio uacat:ut sicut Christus prius mortuus integra liter resurrexit:sic beatus frãcisc⁹ in corpore plagatus

ueraciter & in aĩa mentaliter apparuit. Et sicut Christi resurrectione est fides catholica roborata & confirmata: sic beati Francisci stigmatizatione Iesu & aplorum uita oblitterata est renouata & confirmata. Et sicut resurgẽdo factus est ductor xpiani exercit⁹ scõrũ patrũ & aliorũ: sic frãcisc⁹ stigmatizat⁹ fact⁹ est princeps Iesu & aplos seq poptantiũ. Et sicut xps resurgẽdo gaudiũ fidelib⁹ tulit & sue mrĩ: sic stigmatizatio scã btĩ. F. ad exultationẽ est hũane nature: & spãlr fratrũ sub Frãcisci regula xpm imitãtiũ. Ac ad gaudiũ est toti⁹ militãtis ac triũphãtis ecclesie. Sic ergo p3 de die & hora: qua btũs. F. fuit stigmatizatus. ¶ Quartũ uidẽdũ est de actore.

Quis fuerit auctor stigmatum beati. F.

Quis fuerit stigmata btĩ. F. imprimẽs. Et p euidẽtia ipsi⁹ & sequẽtiũ dicẽdorũ est ponẽda series stigmatizationis btĩ. F. sicut ipse btũs. F. retulit pfato laico: cui deprecãti ut sibi modũ reseraret impressiõis sacrorũ stigmatũ diẽ & oĩa ptinẽtia ad presata: & in mõte eẽt Aluerne ac in cella ubi impressio sacrorũ stigmatũ ut credit ẽ scã: ibi exñti & orãti de nocte diei Veneris superuenientis. Anno dñi ut dcm̃ est. M.cclxxxvi. de mẽse Maii: cũ ultra pmũ somnũ noctẽ orãdo trãsigeret: circa ipsũ q̃dã claritas in modũ illustratiõis apparuit: ad quã frater prefat⁹ aliquãtulũ obstupuit. S3 sibi signo crucis ipresso: noĩe dñi iuocato: spũales uires recepit: & orãdo psistebat. Post modicũ uero spaciu3 tẽporis lux maior & clarior pore in cella eadẽ apparuit: q̃ ip3 cellã & ea q̃ in ipsa erãt totalr illustrabat. Ad quã lucem ipse frater amplius stupebat: adhuc ip̃se se signo crucis muniẽs: nomẽ dei & btẽ uirginis & btĩ Frãcisci ardẽti⁹ iuocauit: & sic fortiores uires recepit Cõtinuauitq3 oroñe. Et ecce aliquãto interuallo scõ: tãta dei claritas fulsit: q tota illa cella ad modũ splẽdoris aurei renitebat: ad cui⁹ splẽdoris aspectũ: frater ipse ualde stupefact⁹ exclamauit nomẽ btẽ Virgis in sui adiutoriũ. Et cũ staret reuerẽter super genua sua: ex ui ipsi⁹ lumis fuit ad terrã totalr icuruat⁹: & tũc frater uigoratiõe spũs robustior fact⁹: super genua sua se erexit. Quo respiciente uersus hostiũ celle: tunc btũs. F. astitit añ ipsum: dixitq3 illi latinis uerbis. Quid facis tu hic? At ipse ore tacitus: affectiõe cordis sui desideriũ de prefata reuelatiõe: ut alicui reuelaret modũ stigmatizatiõis horã & diẽ depromebat. Et iterũ uerbis uulgarib⁹ btũs. F. alloqr dicẽs. de quo rogas deum ut tibi debeat rñdere? tũc ipse frater uoce respõdit. Pr rogabã deũ ut dignaret oñdere quo die & hora uobis fuerit signa dñice passiõis ipressa. Tũc scũs pr dixit ei. Dñus uult q tu scias: & ego dicã tibi. Ego .n. sum pr uester Frãcisc⁹ tu me bñ nosti. Et oñdit ei signa stigmatũ manuũ pedũ & lateris. Addens q tẽpus adest q de⁹ ppalare uult qd frẽs hacten⁹ neglexerũt. Scias igit q ille q mihi tũc apparuit nõ fuit angelus: s3 fuit dñs me⁹ Iesus xps in spẽ seraph: q sicut uulnera ipsa sacra in cruce suscepit corpore: ita manib⁹ suis bñdictis in corpore meo impressit. Modũ uero apparitiõis describẽs btũs. F. subdẽs adiecit. Proxima die añ festũ exaltatiõis scẽ crucis: uenit ad me unus angelus dicẽs mihi ex parte dei: q me parare3 ad patiẽtia3 & ad recipiẽdũ qcqd uellet facere mihi. Et ego rñdi me pmptũ eẽ & paratũ suscipe qcqd dñs dignaret inferre. In mane ergo exaltationis scẽ crucis sũmo diliculo exiẽs cellã in uehemẽtissimo feruore spũs: ad locũ qdẽ oronis solitũ pperabã: & ecce p aera iuuenis qdam crucifixus pretendẽs spẽm seraph sex alas hñs: cũ maximo impetu descẽdebat: ad cuius aspectũ substiti: & mea genua hic in loco isto fixi: & me oroni dedi: tantãq3 mihi aspectus ei⁹ cõpassionẽ dedit: q passione3 ipsa3 in corpore meo mihi uidebar experiri. Ad ipsius quoq3 crucifixi pñtiã mons totus luce aurea refulgebat: cũ ergo descẽdisset & staret añ me rogabat me ut sibi aliqd darẽ. at ego. Tu scis dñe q nihil habeo qdem tibi: omnia. n. dereliq: s3 & corpus & aia3 dedi tibi. At ipse isistebat ut elemosinã acciperet & dicebat. Quere in gremio tuo si aliquid habes: cũq3 posuisse3 manũ ad gremiũ unum areũ repi: & dedi dño nrõ cu3 multa admiratione. Quo accepto iterato insistebat ut sibi aliquid darem: & ego uerbis similibus me excusabam: ad exhortationẽq3 ipsius manũ iterũ ad gremiũ porrigẽs: iueni alterũ aureũ maioris ponderis & ualoris: & hunc sibi cũ maiori admiratione largitus su3. Et ipse adhuc elemosinã postulabat: factaq3 petentis instantia: & efficacia excusantis: simili t ñ monitiõe inductus manũ tertio porrexi ad gremiũ: & aureum inueniẽs prioris q̃titatẽ & ualorẽ notabilr excedente3 simili modo dedi. Quibus susceptis dixit mihi. Scis tu qd ista significant? Hec significãt istitutionẽ & gradũ triũ ordinum tua diligẽtia fundatorũ. Post hec ipse dñs Iesus crucifixus manus suas corpori meo applicauit: & primo manibus. secũdo pedibus. tertio stigma lateris cum uehemẽtissimo dolore sensi: & cũ magna qualib3 uice uoce mei clamoris ipressit. Et uerba quedã secreta mihi dixit: que nulli adhuc homini reuelaui. Veru3 tñ tẽpus appropinquat in quo reuelabunt: q ordo & frẽs mei magis indigebunt. Post hec dñs meus Iesus xps a me disparuit: & ego consignatũ me repi. Et conclusit btũs F. Quare secure dicas ministro tuo: q istud est opus dei & nõ hoĩs. Et ualefaciens fratri predicto btũs. F. cui hoc reuelauit dixit: uade fili in pace in nomine dñi: & sic in celo btũs. F. cu3 magna multitudine frũm minorũ splẽdidorũ se recepit. Ex qbus hoc q̃rtũ uidendũ. s. de actore q eẽt: apparet q stigmata btĩ. F. impressit. & apparet q fuit dñus Iesus xpus ut dixit ipse btũs. F. fratri pdicto. Dñs inqt Iesus xps q mihi apparuit & nõ angelus fuit. Et hoc ẽt ex supiorib⁹ dictis põt apparere: q tm̃ opus p creaturã angelicã fieri nõ potuisset. Rõ q uirtutẽ angelus nõ h3 transformandi aĩam primo: nec oñter corpus. Insuper trãsformatio uirtute amoris est facta diuini & non angelici. Et nemo ut dicit aplus põt dicere Dñm Iesum nisi in spũ scõ: q̃re nullus angelus hoc potuit exercere: ut homo totus in xpo diceret & exprimeret. Insup p illum decebat q stigmata passionis in suo gestabat corpore: quare per xpm. Quorũ signorũ applicatio per xp3 facta membris btĩ. F. ipsum stigmatizauit & sibi simile3 reddidit ac conformem: & q per ipsum actorem xpm stigmata beato. F. sunt impressa: p3 amor xpi ad beatum. F. quia eum stigmatizauit. Claret acceptabilitas

in cōspectu dñi pre aliis scis bti.F.qa hāc grām solus inuenit. Amoris bti.F.ad crucifixu3 ońsa est sinceritas & totalitas:q̄ ipsu3 in xp̄i effigiē sic trāsmutauit. Ostēsa est bti.F.quo ad corpus puritas:ꝙ saluator purissimus nō in corpore carnali macula cōspso:tale donum se aplicādo prebuisset. Dem̄rata est bti.F.hūilitas:qa xp̄s supbos despicit. Spūi subiectio corporis frācisci: ꝙ nō rebellis caro fuit sed subiecta. Charitas q̄ ꝑmo mēte in xp̄o est trāsformat⁹. Fidelitas q̄ cōstitut⁹ est a xp̄o sup familiā suā. Virtutū oīum excellentia & ornatus:cū regi xp̄o in iteriori domo ut spōso uestē nuptialem preparasse btūs.F.idubie agnoscit. Ac bti francisci quo ad ꝑfectissimā scitatē p3 preconiū & comēdatio. Xp̄s btūm.f.dū uiueret canōizauit: ipsum sua bulla scōrū catalogo pre aliis mirifice & magnifice ascribēdo. ¶Quītū uidēdū in q̄ spē dn̄s appere est dignatus.B.frācisco eidē stigmata iprimendo. Et dicit beatus frācisc⁹ ꝙ sibi in forma seraph & crucifix⁹ appuit. S3 sciēdū ꝙ dn̄s Iesus in spē seraph tunc apparuit: ut declaret ad modū seraph Bti.f.cor imediate sibi unitū & copulatū & nulli alteri. Amore seraphico Btm̄.f. in flāmatū. Igne seraphico nō solū labiis:s3 totū & totalr̄ purgatū. Multiplici ꝑfectiōe btūm. Ac in ordine seraphico post mortē collocādū. Apparuit xp̄s in tali spē: dicit frater Bonauētura in tertia parte legēde: Vt amicus ipse xp̄i Btūs.f.prenosset: nō per martiriū carnis: s3 p icendiū mentis in xp̄i silitudinē trāsformādū:ac ꝙ aīa nō notitia s3 amore in deū trāsformat̄. Et ꝙ plus agit amor q̄ noticia. In tali spē xp̄s appere dignat⁹ ē: ut oñderet p ipsu3 Btō.f.cōdictiōes seraphicas eē impressas. De qbus loqt̄ Dionisi⁹ in libro de angelica ierarchia. S3 apparuit nihilomin⁹ in spē crucifixi:ut ostēderet ꝙ nō celestis spūs stigmata iprimeret:s3 ipē q p nr̄a salute fuit crucifix⁹. Sic apparere ɔplacuit:ut ostēderet qd in Btō.f.agere itēdebat:utpote in crucifixi similitudinē transformare. Et decuit xp̄m in spē seraph appēdo:apparere & crucifixū:ꝙ ubi ꝑmū sine secūdo fuisset: amor Bti.f.poti⁹ circa creaturā diceret̄ fuisse: q̄ circa creatorē:cui⁹ erat oppositū. ¶Sextū uidēdum est de mō quo xp̄s Btō.f.stigmata ipressit. Et dic̄ btūs frācisc⁹ tria. Primū ꝙ añ diē exaltatiōis scē crucis misit dn̄s angelū suū ad eū: ut se prepararet ad suscipiendum qcqd de⁹ in ipso uellet sibi iferre &c. Quo p3 ꝙ Btm̄.f.de iprimēdo eidē stigmata notificauit. ut dictū est. Scdm̄ dicit ꝙ apparuit sibi cū tāto lumie: ut mons tot⁹ aurea luce refulgeret:cū tāto splēdore dn̄s apparere uoluit:ut oñderet ꝙ ipse q ē lux uera:& sol p oīa illuminās eēt actor ipressiōis stigmatū & ñ ali⁹. Apparuit cū tāto lumīe:ut p lumē exteri⁹ lumē qd ifundebatur iteri⁹ in Btō.f.stigmatū ipressiōe declararet̄. Ac ꝙ stigmatū ipressio in Btō.f. ad illumiationē eēt gentiū: ut crucifixi ꝓsequeret̄ uestigia. Tertiū ꝙ dic̄ btūs F.ē ꝙ dn̄s Iesus uolēs eidē stigmata iprimere:man⁹ suas bn̄dictas primo māib⁹. Secundo pedibus applicauit. Tertio stigma lateri ipressit cū magno dolore bti.f.& semp q̄libet uice uehementi clamore. Vbi uide dn̄i Iesu ad btūm.F.affectū:ꝙ se ad ipsu3 ut dilectū applicauit. Attēde dn̄i Iesu potētiā:ꝙ cū tāgēdo stigmata ipsi ipressit. Vide sapiā3:ꝙ cū dolore uehemēti ipressit:ut sicut bt̄s.F.in uita sua dolorē passiōis xp̄i fuerat expertus cordialr̄ & mētalr̄: sic realr̄ ac corporalr̄ expiret̄. Impressit cū dolore uehemētissimo:ut ipse btūs.F.dolorē passiōis expiēdo:tā mēte q̄ corpore efficeret̄ martir xp̄i gloriosus ꝑmio martirꝝ in celo laureādus. Penā magnā hūisse btm̄.F. ꝑmo mēte oñdit crucifixi uisio. nā ipsius uiscera gladi⁹ cōpassiōis ptrāsibat. Scdo corpore. Nā p ɔtactū xp̄i: corp⁹ eius aptū est in qnq3 locis cū maxīo dolore bti.F. qd̄ expressit ei⁹ magna in q̄lib3 predictaꝝ partiū aptiōe exclamatio. xp̄s.n.btō F.dedit stigmata sua & suoꝝ stigmatū dolorē: que3 in taliū a Iudeis ipressiōe fuerat ipse exptus. ¶Septimū uidēdū ē de forma stigmatū btō.F.a xp̄o ipressoꝝ: & l3 in parte tactū sit in solutiōe secūdi q̄sit. An arte uel natura stigmata &c. Attñ ꝓ declatiōe h⁹ septimi uidēdū est:& ꝓ maiori euidētia prefatoꝝ est sciēdū:qd̄ latus Bti.f.tactu xp̄i fuit apertū: ad istar lateris saluatoris:& spē3 sui uulneris lateralis pretēdit. in manib⁹ & pedib⁹ claui apparuerūt:q de subo ꝓpe carnis sunt facti:uel de materia noue creatiōis:ut dicit papa Alexāder q̄rt⁹ in ꝓuilegio de stigmatib⁹. Sed isti claui in iteriori parte manuū icipiebāt ad ptē iferiorē resultātes. In pedib⁹ icipiebāt in supiori parte & ad partē iferiorē descēdētes & resultātes recuruabant:ut dic̄ doctor Bonauētura.i3.parte legēde. Capita clauoꝝ in māib⁹ & pedib⁹ erāt nigra:ecce miraculū: qa cū eēnt ex neruis uel ex carne: prefatis silia eē & nō dissimilia debebāt. Erāt aūt lōga rotūda & repcussa: ecce aliud miraculū: nullus artifex de carne uel neruis talia potuisset facere:nisi sūmus artifex ipse xp̄s q solus facit mirabilia. Et uide ꝙ hic artifex nec incude nec martello aut igne fuit usus ad repercutiendū tales clauos:& ipsoꝝ acumia ad recuruādū:ut nō artifex materialis crederetur s3 diuialis:& sic digito in tabulis lapideis exarauit Moisi legē:sic ipso igne diuio & maleo sue oipotentie xp̄s clauos fecit in manib⁹ & pedib⁹ Bti.f. Et uide ꝙ ñ i loco molli s3 forti neruoso et ossoso: ut sic loquar: ipressit stigmata: ut talis ipressio nō posset uehemēti imaginatiōi attribui:sed soli deo. Erāt dicti claui non breues s3 lōgi: utpote trāseūtes de una superficie manuū & pedū ad aliā. Et adeo longi ut nō in lōgo manerent s3 recuruarent̄ ab alia parte egrediētes. ecce aliud miraculū recuruatio ipsa clauorum. Et adeo erat emiñēs:ꝙ itra recuruationē circualem ipsorū:digitus manus imitti ualeret. Et ꝓminentes adeo erāt ipse recuruationes in pedum parte iferiori: ut minime applicari pedes terre permitteret. Vnde opportebat btm̄.f. uel in ultia pte pedū.f.calcaneis semp incedere: uel asello seu a fratribus deportari. Mira sunt ualde prefata: sed stupendissimu3 erat ꝙ claui circūquaq3 a reliqua carne in pedibus & manibus erant sperati & remoti: ut pecie inter ipsos & carnem ad reprimendu3 continuam sanguinis effusionem ponerent̄. Et tamen claui sic a carne precisi:nec a pedibus nec a manibus:cum plures attentassent eos remouere:a locis prefatis amoueri potuerunt: quod ad magnum miraculum est tenendum. moueri poterant; sed non auferri: quod diuine

Quomō stigmata. btō.F.impressa sūt.

Foȓa stigmatū beati frācisci

potẽtie est totum ascribendum & miraculo: & poterat esse ꝙ capita adeo erãt magna clauoꝝ: & sic recuruatio ipsoꝝ ad orbicularitatem retracta: ꝙ nulla ui extrahi & si fuerit ꝑ aliquos attẽtatũ potuerũt. Vlnꝰ uero lateris obductũ erat: & sepe in magna ꝗtitate sanguinẽ fundẽs: nisi peciis obturaret. Sed diebus ceteris hebdõade pecie in mãibꝰ ponebãtur & pedibꝰ mõ iaʒ dicto: ꝑpter dolorẽ mitigandũ & repressionẽ sanguis exeũtis: & sic in uulnere laterali: die tñ Veneris superueniẽte ut totꝰ eẽt in doloribꝰ plagatꝰ & crucifixꝰ cum xp̃o: a sero diei Iouis usqꝫ ad sero diei Veneris remouebãtur pecie & ibi nihil ponebat̃. Vñ si cõtinue dolorẽ. btũs. F. tũc tñ uehemẽtissimũ patiebat̃. Tunc btũs Pr̃ frãciscꝰ expiebat̃ ꝗtus fuit dolor xp̃i: ꝑforatiõe manuũ & peduʒ ac lateris in carne sua bñdicta. Quo merito ipse btũs. F. nõ solũ erat martir desiderio: sʒ & corpore: expiẽdo xp̃i dolorẽ in suo corpore: q oĩuʒ martirũ dolorẽ excessit. Quo arg̃r miraculũ magnũ potẽtie saluatoris: uitã preseruãdo per tãtũ tẽpus bti F. cũ talibꝰ plagis & doloribꝰ maximis. Ac patiẽtia bti. F. ostẽdit: tales penas & dolores supportãdo tãto tẽpore: & sic pʒ ex dictis de forma stigmatũ. Quibus cũ aliis in partibꝰ supioribꝰ huiꝰ cõformitatis quo ad secundaʒ partẽ iã dictis: appet euidẽter ꝙ stigmatizatio bti. F. iter opa stupẽda diuĩa dʒ ãnotari: ꝑpter magna a xp̃o fcã in Btõ. f. tali stigmatizatione. Et ut hoc uideat̃ melius: sunt dei mirabilia hactenꝰ fcã cũ isto ĩspiciẽda & cõparãda.

Quam miranda fuerit stigmatizatio. b. Francisci.

Mirabile fuit magnũ celũ & terrã de nihilo creare: sʒ maiꝰ fuit hoiem scissimũ facere: cũ hõ sit celo & ceteris insensatis nobilior: scitas francisci ꝓcipue ex stigmatizatiõe declat̃. Magnũ mirabile fuit Adã ad suã imaginẽ & similitudinẽ creare: sʒ maiꝰ fuit Btũʒ. f. in suã imaginẽ pfectiõalẽ & corporalẽ transformare: ꝙ naturalẽ hũit ut Adã: & ultra illã hũit aliã. Magnũ & mirabile fuit paradisuʒ cõdere tã celestẽ ꝗ terrestrẽ: sed maius fuit regẽ glorie & btitudinẽ uidere: ut uidit Btũs. f. in stigmatizatõe. Magnũ & mirabile fuit Noe a diluuio pseruare: sʒ maiꝰ fuit Btm̃. f. stigmatizatiõe a pctõ pseruare mortali: & frequẽtia uẽialiũ. Mirabile fuit Abraã ab Vr. i. igne caldeoꝝ preseruare: sʒ maius fuit Btm̃. f. a fomite stigmatizatiõe cõseruare: ipʒ fomitẽ cõprimẽdo. Magnũ & mirabile fuit Iacob scalaʒ uidere cui stabat inixus dñs: sʒ maiꝰ fuit Btm̃. f. uidere xp̃ʒ deũ ad se stigmatizãdũ descẽdisse. Magnũ fuit & mirabile Ioseph ãnulũ Pharaõis hũisse: sʒ maiꝰ fuit Btm̃. f. bullã dei uiui accepisse. Magnũ fuit Moisen ꝓncipatũ ppl̃i Israelitici hũisse & accepisse: sed maiꝰ est Btm̃. f. uexilliferũ summi dei a xp̃o cõstitutũ. Mirabile fuit mare diuidere & pp̃lm Israel liberare: sʒ maiꝰ fuit a dracõe diabolo ꝑ crucẽ ex ore Frãcisci ꝓgrediẽtẽ: cetuʒ xp̃ianuʒ eripe & ad xp̃i ꝓsequenda uestigia pp̃lm stigmatizatõe frãcisci aĩare & deducere. Mirabile fuit pp̃lm Israeliticũ mãna ꝗdragita ãnis de celo cibare: sʒ maiꝰ fuit Btm̃. f. stigmatizãdo eiꝰ aĩam cibo idicibilis cõsolatiõis replere & reficere. Magnuʒ & mirabile fuit deũ in mõte Sina Moisi apparuisse & ei legẽ dedisse: sʒ maiꝰ fuit Btm̃. f. in mõte Aluerne xp̃m uidisse: & regulã euãgelicã suoꝝ stigmatum bulla cõfirmasse. Mirabile fuit deuʒ suo digito tabulas lapideas preceptis scripsisse: sʒ maiꝰ fuit ꝑ se & nõ angelo mediãte digito suo in carneis mẽbris stigmata ipressisse. Mirabile fuit Iosue & alios hostes debellasse: sʒ maiꝰ est inspectiõe Bti. f. crucifixi demões aufugere. Magnũ fuit & mirabile tẽpore Iosue solẽ imobilẽ in medio celi stetisse: & tẽpore Isaie & Ezechie retro cessisse: sʒ maiꝰ est solẽ iusticie xp̃m deũ de celo Empireo ad stigmatizandũ Btm̃. f. descẽdisse. Mirabile fuit deuʒ de ifimo Dauid ad regnũ sublimasse: sʒ maiꝰ fuit frãciscũ paupculũ modicũ & dispectũ super oẽs scõs stigmatizatione exaltasse. Mirabile fuit donum sapie Salomonẽ a deo hũisse: sʒ maiꝰ est Btm̃. f. uere uidisse & sciuisse xp̃um dei uirtutẽ & sapiam & crucifixũ: ut frãciscꝰ nouit stigmatizatiõe & sciuit. Mirabile fuit qñ deus uoluit per Moisen sibi tabnaculũ fieri: & ꝑ Salomonẽ tẽpluʒ: sed maiꝰ fuit Btm̃. f. eẽ tẽplũ dei uiui sua stigmatizatione. Mirabile fuit Eliã in monte Oreb audisse dei magnalia: sʒ maiꝰ fuit Btũm. f. audisse xp̃m & uidisse stigmata ĩprimẽdo magnalia & mirabilia nũꝗ alias fcã. Mirabile fuit ꝓphas fecisse: sʒ maiꝰ est xp̃m stigmãdo btũʒ frãciscũ: multa eidẽ dixisse: que dicere adhuc nulli uoluit. Mirabile fuit Isaiã & deum & seraphin uidisse: ac in labiis fuisse mũdatũ: sʒ maiꝰ est Btm̃. f. stigmatizatiõe unitũ eẽ xp̃o deo ĩcẽdio seraphico: & ꝑ totuʒ talĩ ĩcẽdio purgatũ & emũdatũ. Mirabile fuit btm̃ Petruʒ ꝓ xp̃o crucifixũ: sʒ maiꝰ est ꝑ tm̃ tẽpus Btm̃. f. stigmatizatiõe cruci affixũ. Mirabile fuit btm̃ Paulũ tot pro xp̃o pẽas tolerasse: sʒ maiꝰ fuit Btm̃. f. stigmatizatiõe dolorẽ dñice passiõis hũisse & sensisse. Mirabile fuit btm̃ Paulũ raptũ ad tertiũ celũ: sʒ maiꝰ fuit stigmatizatiõe Btm̃. f. unũ spm̃ effectũ cũ xp̃o: cuiꝰ sensum nõ ignorat. Mirabile fuit Magdalenã de optima parte nõ amittẽda certificare: sʒ maiꝰ fuit Btm̃. f. a xp̃o stigmatizatiõe nũꝗ sepãdũ nec in pñti nec in futuro. Mirabile fuit xp̃m sue cruci tãtã efficaciã dedisse: sʒ maiꝰ fuit Beato. f. stigmatizatiõe se totalr̃ dedisse. Mirabile fuit Ioãnẽ euãgelistã btãm Mariã in mr̃em sibi a xp̃o traditã hũisse: sʒ maiꝰ est Btm̃. f. stigmatizatiõe in regẽ glorie xp̃m aĩa & corpore trãsiuisse. Mirabile fuit xp̃m in triduo corpꝰ suũ itegrũ seruasse: sʒ maiꝰ fuit in Btõ. f. stigmata sua ꝑ duos annos sine putredine conseruare. Mirabile fuit xp̃m ꝑ alios clauis ferreis cõfixũ: sʒ maius est Btm̃ franciscũ stigmatizatũ ꝑ ipsuʒ xp̃m clauis carneis crucifixum. Mirabile fuit beatum Stephanum uidisse Iesum stãtẽ a dextris dei: sʒ nõ minꝰ est btm̃ F. Iesum ad se stigmatizãdũ uidere descẽdere: & sibi sua sacra stigmata ĩprimere. Mirabile est deũ scõs fecisse: sʒ maiꝰ est btm̃. F. non solũ scm̃ fecisse: sʒ sup scõs scm̃ oñdisse. Mirabile fuit deũ angelũ in fornacem ad tres pueros liberãdos direxisse: sʒ maiꝰ fuit btm̃. F. Angelũ gr̃a effectũ cũ signo dei uiui: ad fornacẽ mũdi ad cõsignãdũ fideles ut euaderẽt emisisse. Mirabile fuit deuʒ tollerãtiã martiribꝰ dedisse in tormentis: sʒ maius fuit btm̃. F. in tot doloribꝰ passiõis cõseruasse. Multa sunt alia mirabilia a deo fcã: ꝗ si cõparent ad fcã in btõ F. ꝑ dñm nr̃m Iesum xp̃m stigmatizatiõe: nõ multũ excedere repient̃. Quapropter bti. F. stigmatizatio fcã a

xp̄o nō est paruipēdēda: sꝫ sūme uenerāda: & a quolꝫ xp̄iano & hoīe utēti rōne apreciāda: utpote ꝙ ea hūana est natura dignificata ꝑfecta & exaltata. ¶ Octauū & ultimū uidēdum quo ad hoc est de uerbis q̄ xp̄s stigmatizādo btm̄.F. dixit eidē. Vbi sciēdū ꝙ btūs.F. & si seriē uisionis xp̄i & ipressiōis sacrorū stigmatū sociis qbusdā reuelauit: put dic̄ legenda maior parte.i3. tn̄ q̄ xp̄s eidē fuit locut⁹ dū uiueret nulli hoīum apire uoluit. Post mortē uero suā btūs.F. ꝓcib⁹ cuiusdā fratris de hoc singl'ariter deū rogātis: ut cogeret btm̄.F. ad reserādū que xp̄s stigmata iprimēdo eidē dixerat: btūs.F. uolūtate xp̄i eidē frī apparēdo: aliq̄ & nō oīa reuelauit. Vn̄ btūs.F. dcō fratri apparēdo dixit: ꝙ iter alia sibi a xp̄o dcā duꝫ stigmata ei ipressisset: hoc erat unū.u3. ꝙ xp̄s sibi dixit. Scias frācisce qd fecerīꝫ tibi: ego dedi tibi stigmata mea: & ī signū ꝙ uexilifer me⁹ es effect⁹: sic̄ ego in die obitus mei ad limbū accessi: & meritis ac uirtute stigmatū passiōis mee: oēs aīas q̄s iueni extraxi: sic uolo ꝙ & tu: ut scis mihi ɔformis in morte sic̄ es in uita: in die natalicii tui uadas quolꝫ āno ad purgatoriū: & oēs aīas triū ordinū.s. minoꝝ sororꝝ scē Clare & cōtinētiū tertii ordis: quos ibideꝫ iuenies: in uirtute & efficacia tuorū stigmatū eruas: & ad gloriā Paradisi ꝑducas. Hec inqt btūs.F. uerba dū uixi nemini dixi: ne iactātie presumptiōis & uanaglorie eē uiderer̄. Hec btūs.F. alia ēt uerba xp̄s dixit btō.F. q̄ nulli adhuc ꝙ sciat̄ reuelauit. Et ꝙ beatus.F. in uita dcā uerba nulli suorum sociorum seu alteri pādere uoluit: & post mortē ad reuelandū a xp̄o induct⁹ fuit: q̄re uerissima eē credēda sunt: q̄ uerba pādūt singularē affectū dn̄i Iesu ad btm̄.F. cōcedēdo sibi ꝙ tātū bonū ānuatim: sicut est a purgatorio liberatio pagat in suis deuotis. Debēt dcā uerba iducere xp̄icolas in quocūqꝫ sint statu: sub patrocinio bti.F. in aliquo trium ordinū uelle militare: hn̄do tā firmū ꝑmissum a xp̄o de liberatiōe a penis: meritis & uolūtate bti.F. Habuerat btūs.F. pri⁹ ꝙ suū ordinē diligētes misericordiā in ultimo consequerent̄ a xp̄o: & nūc habuit ꝙ post mortē si in aliquo eēnt triū ordinū liberarent̄ a penis. q̄re humana ifirmitas ad btm̄.F. tā rōne primi q̄ secūdi dꝫ totaliter affici deuotiōe. Dat̄ p̄fatis uerbis documētū: ꝙ stigmatizatio bti.F. & si an̄ erat humilis btūs.F. fecit eū magis hūilē. patuit: ꝙ ex nimia hūilitate predicta uerba q̄ ad sui laudē erant: nulli dicere uoluit dū uiueret. Exn̄tes in dcis ordinib⁹ oī reuerētia & deuotione sacrū debēt extollere frācisc͂ū: ꝙ ipsoꝝ est ubi placuerit eidē post mortē a purgatorio liberator & erector. Multa alia possent deduci: sꝫ sufficiāt ad p̄ns ꝑdicta. Premissis ergo octo apparet de mō quo beat⁹.F. fuit stigmatizat⁹ a xp̄o. ¶ Sextū iquirēdū est. Qualis fuit bti.F. stigmatizatio. Et si ex premissis pateat: tn̄ ꝑ maiori euidētia est sciēdum: ꝙ bti.F. stigmatizatio a xp̄o fuit pmo supnaturalis & ꝓdigiosa: ꝙ nō est fcā ui nature aut artis igenio: nec hūanit⁹ aut arte celestis spiritus: sꝫ imediate diuinit⁹ a xp̄o deo. ut dcm̄ est. Secūdo spālis & uirtuosa: ꝙ ut dcm̄ est & si opa diuina aliq̄n fiāt angeloꝝ ministerio: hec tn̄ stigmatizatio facta est non ab ipsis sꝫ in spāli a xp̄o deo. Tertio est isolita & singularis: rōne appētis: ꝙ xp̄s. rōne spēi: ꝙ nulli xp̄s in spē seraphin apparuit nisi btō.F. rōne forme: ꝙ crucifix⁹. rōne ipressiōis: ꝙ solus frācisc⁹ est stigmatizat⁹. Quarto uisceralis & dilectiōe plena. xp̄s btm̄.F. suis sacris adornādo stigmatib⁹: signū magni amoris ostēdit: tm̄ donum ipsi soli & nō alteri aliq̄n tribuēdo. Ex quo seq̄t̄ ꝙ. Quinto fuit exēplaris & ꝑfectiōis bti.F. ōnsiua.s. deuotiōis & dilectiōis totalis ipsi⁹ bti.F. ad crucifixū & ei⁹ passionē. Quod tota bti.F. deuotio meditatio & itentio ad dn̄icā passionē fuerit: stigmatizatio fcā euidēter ōndit. Sexto fuit uirtuosa & salutaris: sꝫ.n. bti.F. aīa ut ceteroꝝ hoīum ad dei imaginē fit cōdita: tn̄ qa trāsformatio prio fcā est in aīa: & stigmatizatio secūdo fcā est in corpe: hinc est ꝙ aīa & corpus bti.F. signaculū spāle fcm̄ est dei uiui: q̄re ei⁹ aīa spāli mō & uirtuoso fcā est dei imago. Septio fuit dolorosa & delectabilis: Delectabilis fuit in xp̄i apparentis aspectu. Sꝫ dolorosa. Prio ituēdo xp̄m crucifixū: quo uiso gladi⁹ cōpassiōis uiscera penetrauit bti.F. Secundo suscipiēdo stigmata in talibus mēbris: qđ fuit cuꝫ magno dolore beati.F. suscipiētis & clamore: & si stigmatizatio q̄si subito fcā sit. un̄ q̄diu uixit bt̄s.F. semꝑ maximū dolorē hūit. Octauo amorosa & amicabilis: utpote fcā uehemēti amore et xp̄o amorose tunc btm̄ F. alloquente: q̄ uerba dū uixit (ut dcm̄ est) nulli ꝑdidit: & xp̄s btō.F. ut amico appropinquās: stigmata eidē impressit. Nono morosa & tēporalis: stigmatizatio hec fcā btō.F. & data nō recessit unq̄ a btō.F. sꝫ q̄diu uixit.s.ꝑ duos ānos semꝑ habuit & in morte ēt utplurimi uiderūt pmāsit: ut tēporis lōgitudine ueritas tanti miraculi ipsi⁹ agnosceret̄ stigmatizationis Francisci. Decimo gloriosa & misterialis: qa btm̄.F. ut dicer̄: super cūctos scōs euehit. Sed misterialis: qa sic̄ xp̄s a captiōe sua.xviii. hora fuit crucifix⁹: sic btūs.F. in.xviii. āno a ɔuersiōe sua: q̄ capt⁹ diuino amore & xp̄o tot⁹ traditus: stigmatizat⁹ fuit. Et sic xp̄us post duas horas a crucifixiōe sua mortuus ē. Sic btūs.F. post duos ānos ab ipressiōe sacroꝝ stigmatū ex hac uita decessit. Sic ergo prefatis pꝫ sextū ꝙ stigmatizatio bti.F. fuit & ē mirabilis & stupēda. ¶ Septimū inqrēdū ē qd btūs F. hꝫ & hūit hac sacra sui corpis a xp̄o stigmatizatiōe. Vbi sciēdū ꝙ hec bn̄dcā stigmata multū btm̄.F. dignificauer̄t & ei magna bona ɔtulerūt. Primū fuit ꝑfecte scificatōis. ut.u3. more aploꝝ ꝑ spūꝫ scm̄ scificat⁹: mortaliter ulteri⁹ nō peccaret aliq̄n. Pctm̄ mortale nō stat cū trāsforatiōe tali corpis & aīe. Et spālr tali stigmatizatiōe pmanēte: sic fuit i btō.F. usqꝫ ad mortē. Scdꝫ ē magne fecunditatis quo ad gr̄am. Credo ꝙ copiosior gr̄a data fuerit btō.F. tūc q̄ an̄ hēret: qa forte pria gr̄a nō suffecisset ad tātā & talē trāsformationē. Sꝫ dicunt doctores de Maria m̄re dn̄i: ꝙ an̄ uerbi incarnationē erat plena gr̄a: sꝫ illa & si sufficeret ꝑ scificatiōe uirginis quo ad ꝑsonā: nō tn̄ sufficiebat ꝑ icarnatiōe uerbi: & tūc in scda scificatiōe fuit sibi data q̄ ꝑ tāto ministerio faciēdo sufficiebat. Sic & in ꝓposito pōt dici. Tertiū ē ꝑ gr̄am fomitis suppressiōis: credo ꝙ tali stigmatizatiōe fcā btūs.F. nihil hūit ex tūc ipsum ipellēs ad malū: sꝫ habuit eū icitās ad oē bonū: & hoc ɔsiderata

nota bene

eius unione & adherentia cū deo: qua erat cū eo unus sp̄us effect⁹: & oñr fomes ī eo fuit suppssus & suppo sit⁹. Quartū ē in gr̄a ɔfirmatōis ut a gr̄a nūq̄ caderet. Magdalena habuit certitudinē de nō amittēdo partē meliorē: q̄re & hoc signaclo signi dei uiui btūs F. arrā accepit p̄manēdi in gr̄a & btitudinis obtinende: cū tñ de btitudine obtinēda a xp̄o iā habuisset. Quintū est diuine exp̄ssionis. fact⁹ est btūs F. stigmatizatiōe forma exp̄ssiua crucifixi: cū eius passio in suis mēbris est ab ipso Iesu sic ip̄ressa & ifixa. Sextū est directionis. bt̄s F. stigmatizatōe fc̄us ē forma norma & regl̄a directiua xp̄ꝫ seq uolētiū. Si uiā p̄fectiōis q̄s cupit tenere Frācisci isequat̄ uestigia: q̄ ei⁹ uita ɔuersatio & doctrina autētica sūt: bulla crucifixi dei uiuētis. Septimū est deiectionis demonū. fact⁹ est. n. F. stigmatizatiōe sua hostib⁹ & demonib⁹ terribilis. Si crucē uidēdo demones & crucifixū fugiūt & cōtremiscūt: nō imerito btm̄ F. uidēdo passiōis xp̄i signis notabilr̄ decoratū: ab ei⁹ facie fugiūt & recedūt. Octauū p̄clamatiōis. apl̄s dic̄ Cor. i2. q̄ nemo pōt dicere dn̄ꝫ Iesuꝫ. i. in xp̄ꝫ se exprimere nisi in sp̄ū sc̄ō. i. diuino amore & opōne: p̄culdubio Frācisc⁹ in xp̄ꝫ trāsformat⁹: secure pōt dicere i ipo corpe & aīa p̄ aliis trāsformat⁹. Nonū est ɔsolōnis. Si p̄ q̄ hō deo iungi appetit: & in ipsuꝫ trāsformari: q̄re btūs F. etsi foris penas: intus tñ letitiā hēbat & gaudium: cernēdo se in deū quē sp̄ sitierat unitū & trāsformatū. Decimū est martirizatiōis. cū. n. dolor passionis xp̄i acerbissim⁹ fuerit: utpote oīuꝫ martirū dolores excedēs: & hic iugiter p̄ duos ānos btō ifuerit F. p̄cldubio si p̄us mēte & uolūtate erat martir: post stigmatizationē fact⁹ est martir mēte & corpe gl'iosus: & martirū p̄mio in celo nō p̄uat̄: sꝫ eo coronat̄. Vndecimū est p̄fectionis. decl'at xp̄s stigmatizādo btm̄ F. p̄ aliis q̄te cēt p̄fectiōis: cū eidē & soli tm̄ mun⁹ gr̄e & p̄rogatiue ɔcedere placuit. Duodecimū est a deo bti F. canonizatiōis: ut dcm̄ est. Nā stigmatizatio fuit bti F. sc̄itatis approbatio & autēticatio: q̄re & eius canonizatio p̄ bullā sūmi pōtificis dn̄i Iesu xp̄i: mādās fidelib⁹ tali stigmatizatiōe festū bti F. celebrari & uenerari. Tertiūdecimū dem̄rātiōis. effectū missiōis & destinatiōis bti F. a deo: q̄ sit missus a deo nisi ad crucē implātādā cordib⁹ fideliū (ut Ioānes p̄uiderat Apoc. vii.) stigmatizatio bti F. decl'at: p̄ut dictū est ɔformitate. z. p̄mi libri. Quartūdecimū est exaltationis bti F. btūs. n. pr̄ F. hac stigmatzatiōe exaltat̄. p̄mo q̄ h̄ p̄uilegio sol⁹ gaudet: p̄ut sc̄tā mr̄ decl'at eccl'a. s. q̄ a xp̄o sit stigmatizatus. Sc̄do q̄a ip̄e solus ualet dicere illud Gal. vi. Nemo mihi molest⁹ sit: ego. n. stigmata dn̄i Iesu in corpe meo porto. Tertio ut xp̄s eidē dixit: stigmata sibi iprimēdo: q̄ faciebat eū suū uexilliferū. Et sic btūs F. hac stigmatizatiōe fact⁹ est miles & uexillifer sūmi regis: crucis laborē ferēdo & uexillū. Quo seq̄t q̄rtū q̄ btūs F. est p̄nceps & capitane⁹ noue militie Iesu xp̄i. i. oīuꝫ uitā xp̄i crucifixi seq appetētiū. uñ papa Greg. ix. ip̄sa de btō F. quā fec̄ dic̄. Frācisc⁹ p̄nceps icdit⁹: signū regale baiulat &c̄. Quinto fact⁹ est btūs F. xp̄i nūci⁹ & ueredari⁹: ferēs ipsi⁹ regis celestis lr̄as sigillo p̄p̄o cōsignatas. Quare & fides idubia ab oib⁹ xp̄icolis ē adhibēda. Sexto est Cancellari⁹ ei⁹ tenēs sigillū. i. signū dei uiui. Apoc. vii. quo sigilli caractere ɔsignare hꝫ: q̄a in frōte ip̄rimere ipsuꝫ signū dei uiui: ut a dei ira p̄seruent̄. Eze. ix. Septimo q̄ btūs F. sic in ecclesia militāti fuit Iesu xp̄i uexillifer: sic & post resurrectionē remanētib⁹ in corpe signis stigmatū erit p̄nceps sc̄oꝝ: & uexillifer i eccl'ia triūphāte. Octauo q̄ sic armiger & uexillifer regis a cūctis regis subditis honorat̄: sic re uera bt̄s F. signifer xp̄i ab angelis sc̄is & electis uenerat̄ & collaudat̄. Nono q̄ cū ferēs signa regia & insignia iuxta regē stet & moret̄: p̄culdubio btūs F. locū tenet xp̄o multū p̄p̄inquū & uicinū: & iō demon adiurat⁹ a quodā sacerdote: iter alia de btō F. loq̄ndo dic̄. q̄ post uirginē Mariā: Ioānē baptistā: & ap̄los: Frācisc⁹ cū suis uexillo crucis explicito oēs sc̄ōs & sc̄ās in celesti p̄ria p̄cedit: q̄re p̄fatis diligēter ispectis: appet q̄tū btūs F. stigmatizatiōe sua dignificat⁹ est a xp̄o dn̄o: & q̄ xp̄s soliū bti F. exaltauit sup oēs principes: quos hēbat ut scribit̄ figuralr̄. Hester. 3. & sic p̄ꝫ de septimo q̄d q̄rebat̄. ¶ Octauū & ultimū ē inq̄rēdū q̄b⁹ bti F. stigmatizatio approbet̄ ueridica & attestat̄. ubi sciēdū q̄ bti F. stigmatizatio est p̄rio p̄ ipsuꝫ dn̄ꝫ Iesuꝫ xp̄ꝫ autēticata & approbata. hoc p̄ꝫ: q̄a cū multa miracl'a stigmatibus sint patrata bti F. nec per ipsum nisi intercessiue & supplicatiue: & per xp̄ꝫ deuꝫ p̄ncipalr̄ & effectiue: q̄re miraculis ut dicet̄ autēticat̄ merito ipsa stigmatizatio bti F. & est attestata. Secūdo p̄ btāꝫ Mariā uirginē xp̄i m̄reꝫ: & h̄ mō ifrascripto. Nā cū frater laic⁹ p̄fat⁹ cui btūs F. seriē pādidit sue stigmatizatiōis: cū bis per angelū monit⁹ fuerit: q̄ ea q̄ btūs F. sibi dixerat reuelaret: & ipse nō fecisset tertia nocte post secūdā monitionē angeli q̄ facta est sibi in crastino exaltatiōis sc̄tē crucis āno dn̄i. M. cclxxxii. frater ipse in eccl'ia se orōni dederat: & orabat btāꝫ uirginē ut ipsa eū dirigeret ī p̄dictis: & oē dubiū remoueret. Cūq̄ʒ nocte. p̄fūda p̄seueraret in orōne: splēdor aduenit aliq̄b⁹ morulis interiectis. Tant⁹ aūt fuit fulgor ut ēt tota eccl'ia ñ tm̄ illūiata: sꝫ uelut q̄dā luce aurea renitebat. Et cū frater ille respiceret uersus choꝝ: uidit q̄tuor angelos i q̄dro dispositos: albis idutos cū cereis accensis p̄cedētes in choro: in quoꝝ medio erat btā uirgo in ulnis gestās filiū suū: ad cui⁹ aspectū frater ille se ferre nō ualēs: cuꝫ pri⁹ sup genua sua staret: p̄no lapsu icuruat⁹ ē. Et cū talr̄ angeli cū btā uirgine usq̄ʒ ad frēꝫ p̄uenissent: un⁹ ex eis tetigit eū & ɔfortauit ac erexit: dixitq̄ʒ illi. Ne timeas nec loq̄ris aliq̄d. Tūc btā uirgo iduta q̄si uestibus aureis: cōtexiōe rosaꝝ ac nimia fragātia redolētibus: dixit ei. Verbū de stigmatib⁹ bti F. p̄ quo rogasti me: ut tibi a filio meo certitudinē ip̄etrarē: p̄ certo teneas: nec timeas neq̄ʒ differas reuelare: q̄m uolūtas filii mei ē ut ad noticiā deducant̄: imo si tu ulteri⁹ negligeres & celares: displiceres d'o: & iudiciū graui⁹ p̄mereris. Et his dictis: uisio disparuit. Et tūc Fr: ut dicetur iferi⁹: studuit reuelare: & sic p̄ꝫ q̄ūo uirgo Maria testificata ē de stigmatib⁹ bti F. Tertio testificata ē bti F. stigmatizatio p̄ angelos. facta. n. fr̄i p̄fato reuel'one a btō F. de stigmatū i p̄ressiōe a xp̄o: nocte seq̄nti ad dictā bti F. reuel'one: cū in oratorio celle eiusdē loci fr̄

Quib⁹ bti F. stigmatizatio ap p̄bat̄.

p̄fat⁹ p̄sisteret:solicit⁹ tn̄ & anhelās q̄uo in his se haberet: uisus est iuuenis qdā ali⁹ uestib⁹ idut⁹ albis ab altari ꝓcedeṡ:q fri appropinq̄ns dixit.Cur dubitas tu de illis q̄ dixit tibi btūs F. Nōne recordaris ꝙ tibi bn̄ficia in ordine & in seclo fecit? In nullo ergo dubites. Cūq3 ad q̄dā bn̄ficia spālia memorāda descēdisset:tūc q loq̄bat̄ adiecit.In nullo dubites: s3 cert⁹ esto: ꝙ de⁹ uult ꝙ ista reueles.Et his dictis:disparuit. Procedēte aūt āno dn̄i.M.cclxxxii. in crastinū exaltatiōis scē crucis:p̄libat⁹ frater cū post horā serotinā in cella sua:q̄lēcūq3 q̄si sedēdo qetē uell3 cape:seq3 sopori dedis3: sensit se uestib⁹ attrahi & excitari:s3 cū nulli⁹ uideret spēm nec uocē audiret:iterato se sopori otulit.Et ecce iterū attrahit̄ & excitat̄.Et dixit ei.Quid tu tāto sopore dep̄meris? Quare nō excitaris? Et tūc i lectulo suo q̄si pauidus residēs:signū crucis sibi ip̄ressit:nemineq3 sibi apparēte:audiuit uocē dicētē sibi.Ne timeas: sed esto robust⁹.Fr̄ uero dixit.Quis es tu? Ille uero dixit. Ego sum dei nūci⁹:ne timeas neq3 clames.Illud qd̄ tibi dn̄s ōndit in h̄ loco aluerne de ip̄ressione stigmatu3 bti F.q̄re occultas:cū de⁹ uelit fieri manifestū? reuela ergo illud:ꝙ de⁹ uult ꝙ cito dicat̄.Tūc frater in cella se erigēs stabat & flebat: nesciēs q̄uo hoc executiōi mādaret:ꝓpe fragilitatis ɔsciā3 expauescēs.Istis ergo occupationib⁹ & merorib⁹ occupat⁹: facta est uox dicēs.Quid de re quā tibi dn̄s reuelauit & tot modis instigauit adhuc hesitas & formidas? o3 oīo ꝙ dicas:alioq̄n displices deo:& tibi pīculū iminet. & frater remāsit aliq̄lr̄ ɔfortat⁹.Sic ergo app̄et q̄uo p̄ angelos stigmatizatio ē testificata. ℂ Quarto stigmatizatio bti F. autēticata est p̄ ecclesiā scā3 romanā catholicā & ap̄licā.Et hoc p̄ bullas plurimoꝝ sūmoꝝ pōtificū:q caput in ecclesia militāte fuerūt. Stigmatizationē bti F.asserit dn̄s papa Greg.ix.q btm̄ F.catalogo ascripsit scōꝝ Cui btūs F.dū eēt Cardinalis hostien̄.& ordinis ꝓtector:p̄dixit futurū eū sūmū pōtificē. Hic pōtifex anq̄ btm̄ F.scōꝝ catalogo ascriberet: scrupulū in corde habuit de stigmatib⁹ quo ad uuln⁹ laterale.Nocte uero q̄dā sic idē pōtifex postea referebat cū lachrimis:btūs ei F.q̄dā faciei p̄tēsa duritie in sōnis apparuit: & hesitationē cordis ei⁹ redarguēs:eleuauit brachiū dextrū: detexit uuln⁹:phialāq3 poposcit ab ipso: ut scaturiētē recipet sanguinē:q ex latere defluebat. Obtulit i uisione pontifex ipse phialā postulatā:q̄ ad sūmū sanguine mūdo cū aq̄ ꝓfluēte:de latere uidebat̄ ipleri.Et ex tūc ad illud miraculū tāta cepit deuotōe affici & emulatione feruere:ut nullo mō pati posset:ꝙ aliqs p̄sulgentia illa signa supba ip̄ugnatiōe obfuscare p̄sumeret:qn eū seuera icrepatiōe feriret:sic p3 in bullis ipsi⁹.Informatus igit̄ hic dn̄s Greg.ix.de scitate uite bti F.& de ei⁹ stigmatib⁹:pl'es bullas fec:i qb⁹ asserit btm̄ F. stigmata dn̄i Iesu ueraciter i suo corpe ip̄ressa a xp̄o hūisse. Et hoc tenēdū mādat fidelib⁹ & credēdū:sub nota heresis puniēdū oppositū sapiētē.Et bulla isti⁹.D.Greg. primo dirigit̄ uniuersitati fideliū. Et incipit bulla ipsa. ℂ Cōfessor dn̄i gl'iosus.ubi post multa pri⁹ dicta subdit.Vniuersitati ur̄e tenore p̄ntiū nō idigne duxim⁹ ex p̄medū.u3.ꝙ scūs F.cū adhuc spaciū p̄ntis uite pcurreret:& postq̄ feliciter ɔsūmauit:manib⁹ latere & pedibus specie stigmatū diuinit⁹ extitit insignit⁹. Quo ad nr̄a3 frūmq3 nr̄oꝝ noticiā deducto:& cū ceteris eiusdē miraculis p̄ testes fide dignissimos solēniter ꝓbato: ex ip̄o spālē cām habuim⁹:ꝙ ɔfessorē eūdē scōꝝ catalogo duxim⁹ ascribēdū. Quib⁹ dn̄i pape uerbis p3 ꝙ stigmatizatio bti F.fide dignissimis testib⁹ sūmo pōtifici & cardinalib⁹ ē approbata.Et ipsa stigmatizatio ē adeo magnū donū:& h̄ntē ɔprobat tā scm̄:ꝙ catalogo scōꝝ ascribi est dign⁹ ex h̄ solo. Quo nimirū p̄dicit̄ ꝙ btūs F.p̄ aliis fuit scissim⁹ & p̄ aliis dignissim⁹ canonizari.Papa hic cognita tā euidēter bti F.stigmatizatiōe:ut dcm̄ ē:p̄ testes fidedignissimos:ɔtra oblōq̄ntes de dictis stigmatib⁹ ualde acriter ꝓcessit.Et ꝙ tp̄e suo duo p̄ aliis ip̄ugnatores fuerūt bti F.u3. qdā frater p̄dicator alaman⁹ noīe Euercard⁹:& qdā eps coloniensis prim⁹ detrahēdo in publica p̄dicatiōe:dicēdo ꝙ btūs F.stigmata nō hūit:scd's.s.eps btm̄ F.depictū cū stigmatib⁹ abradi fecit.Cōtra frēm p̄dicatorē ipse.D. Greg.direxit.& est scd̄a bulla ipsi⁹ pape de stigmatibus sacris:quā direxit p̄orib⁹ & ꝓuincialib⁹ ordis fratrū p̄dicatoꝝ.Et icipit. ℂ Gregori⁹ &c̄.Nō min⁹ dolētes accepim⁹ q̄ mirātes:ꝙ qdā frater nr̄i ordinis noīe Euercard⁹:imemor ꝙ sermo p̄dicātiū salis grē sp̄ debeat h̄re ɔdimētū.Cū uenisset oppauiā Morauie ciuitatē: de p̄dicāte trāsiēs in blasphemū in cōe dicere nō expauit:q̄si in laudē bti F.p̄ quosdā ex discipul' suis pia ꝓposita h̄ri deberēt ꝓ reprobis:ꝙ in ei⁹ corpe stigmata n̄ fuissent.Quid ultra nec xp̄o q̄ scm̄ eūdē māib⁹ pedib⁹ ac latere huiusmodi stigmatū p̄uilegio decorauit: nec nob̄ d̄ferēs q̄ ex tāto miraclo cū ceteris ꝓbato:solēniter cām spālē habuim⁹:ꝙ ipsu3 ascripsim⁹ catalogo scōꝝ:dicti fris elatio in tātā ꝓrupit audaciā:ꝙ discipl'os memoratos corā pp̄lo q̄stuarios & falsos p̄dicatores appellās:asseruit ꝙ in ipsos & ɔsil'es poss3 auctoritate nr̄a excōicationis snīa3 ꝓmulgare.Et subdit dn̄s papa. Discretioni ur̄e p̄ ap̄lica scripta mādamus: frē3 eūdē apud quecūq3 fuerit suspēsu3 a p̄dicationis offō:ad nr̄a3 mittatis p̄ntiā pro meritis recepturū &c̄. ℂ Tertia bulla est dn̄i Greg.p̄fati de stigmatib⁹ ɔtra dictū ep̄m colonien̄.q bulla icipit. Gregori⁹ &c̄.usq3 ad termios orbis terre p̄sūptiōis tue signa p̄tēdēs & ifra. Dei sapīa q̄ de limo terre sil'e3 sibi formās hoīe3: fil'is ei fieri p̄ icarnatiōis misteriū:ut ipsu3 a morte redimeret nō ɔtēpsit. Dilectū sibi btm̄ F.suoꝝ specie stigmatū decorauit:& ifra.De stigmatibus uero pl'es fide dignissimi:quos miraculi tāti cōscios:diuie placuit pietati reddere testimoniū ueritati p̄hibeāt. Et ad hoc ipsum fidelis mr̄ eccl'ia suffragat̄: q̄ ex h⁹ miraclo cū mltis aliis debita solēnitate ꝓbato:cām spālē hūit ꝙ eūdē scm̄ btōꝝ catalogo reuerēter ascripsit:& concludit firmiter creditur⁹:ꝙ idē scūs cū adhuc nr̄e mortalitatis habitū baiularet:p̄dictis stigmatib⁹ extitit isignit⁹ Et l3 illa uisa a plurib⁹:ipse tāq̄ cōtēnēs laudes hoīu3: ꝙ uacās cōtēplāde dulcedini celestiū organoꝝ: celare sp̄ studuerit:ea tn̄ migrās ad paradisi p̄ria3: occurrētiū obtuitu publicauit.Sic ergo app̄et q̄lr̄ dn̄s Grego.ix. trib⁹ bullis testimoniū dat de stigmatib⁹ bti F. ℂ Dn̄s

A quibus pōtificib⁹ stigmata bti F. ap̄ꝓbata sūt

Bulla gregorii noni ɔtra detrahētes stigmatib⁹ bti Francisci.

Alexāder.iiii.q stigmata uidit oculis ꝓpriis bti F. ipso btō F. adhuc uiuēte: ꝓut recitat Fr̄ Bonauētura in.13. pte legēde maioris: qđ ipse pp̄ro p̄dicādo corā ipso & aliis affirmauit. hic pōtifex ueritate de stigmatib⁹ bti F. agnita: tā uisu q̄ testib⁹: ↄsil'es bullas đ hac materia ↄfec. Et p̄ma est in q̄ se ↄformat dño Greg.ix. p̄decessori suo. Et icipit. Alexāder &c. Grāde ac singl'are miraculū. ubi inqt ipse papa Alexāder. Grāde ac singul'e miraculū: quo btm̄ F. ipse splēdor scōꝝ dñs Iesus xp̄s mirabilr̄ decorauit: uobis felicis recordatiōis Grego. papa non⁹ p̄decessor nr̄: clara sua isinuatiōe lr̄aꝝ exp̄ssit. u3. ꝙ idē scūs cū adhuc p̄ntis uite spaciū pcurreret: & postq̄ illud feliciter cōsumauit: in manib⁹ latere & pedib⁹ spē stigmatū extitit diuinit⁹ isignit⁹. Cū igit̄ tam insigne diuini amoris signū: qđ utiq3 an̄ ei⁹ obitū patuit: & nobis ēt tūc notū fuit: eodem predecessore in minori offō ↄstituto: ab oib⁹ xp̄icolis credi firmiter cupiam⁹: deuotionē ur̄a3 rogam⁹ & hortamur in dño Iesu xp̄o in remissionē uobis peccaminū iniūgēdo: q̄ten⁹ ab assertiōe ↄtraria q̄ nō nisi ex cordis malignitate ꝓcederet: aurē & mētē penit⁹ auertatis. Et h̄ bulla directa est uniuersis xp̄i fidelib⁹. P3 dicta bulla: ꝙ ipse papa Alexāder asserit se bti F. stigmata cōspexisse. ¶ Scd'a bulla ipsi⁹ dñi Alex.iiii. oib⁹ p̄latis eccl'ie scē dei dirigit̄. Et icipit. Alexāder. benigna diuine opō uolūtatis. In q̄ bulla post m̄lta p̄clara de btō F. subdit de stigmatib⁹ dicēs. Signāter a nobis an̄ ocl'os ꝓponi uolum⁹ recolēda freq̄nti⁹ & uehemēti⁹ admirāda illa saltē iocūda dñice passionis isignia: q̄ in eiusdē sci corpe dū adhuc uitali spū foueret: man⁹ celestis opatoris imp̄ssit. uiderūt ergo oculi fidel'r ītuētes: & certissimi cōtractātiū digiti palpauerūt: qđ in manib⁹ ei⁹ & pedibus exp̄ssa undiq3 sil'itudo clauoꝝ de subto ꝓpe carnis excreuit: uel de materia noue creationis accreuit. Quā eqdē idē scūs studiose ab oib⁹ hoib⁹ quoꝝ refugiebat gloriā: dū uiueret abscōdebat. Inuēta est quoq3 patēti⁹ in ipsi⁹ defuncti corpe nō iflicta hūanit⁹: neq3 scā plaga uulneris lateralis: q̄si ad istar dñi Saluatoris qđ redēptiōis & regn̄atiōis hūane ꝓtulit sacr̄3. Que qdē plaga quosdā ex frīb⁹ sibi familiari⁹ adherētib⁹: latere nō potuit p defluxū humoris: q diu uiruerat i uiuēte. Hec germina & decora noue demr̄atiōis inditia: magne debēt eē deuotiōis diuitie xp̄ianis: & iextimabilis religiōis diuitie eccl'ie orthodoxe: cū ex his fincera fides accipiat: ꝙ illi ēt fiūt passiōis xp̄i sine extrinseco psecutore ↄsortes: q ꝑ ei⁹ amore carnē suā cū uitiis & ↄcupiscētiis crucifigūt. Sane đ p̄fato scō hoc certi⁹ asserētes: idoctas fabl'as seu uane adiuētiōis delíramēta nō seqmur: cū ea nobis dudū nota fecerit plenior fides rerū: q̄ñ nos. u3. in minorib⁹ ↄstituti: ↄfessoris eiusdē familiarē ex munere diuino meruim⁹ hr̄e noticia3: sepe dicti p̄decessoris nr̄i domesticis obsequiis tūc tēporis isistēdo. Et subdit. Nemo: inqt: eidē scō audeat đ cetero eē molest⁹: Iesu xp̄i i corpe suo triūphalia stigmata p̄ferēti. Si qs uero &c. ¶ Tertia bulla ē ipsi⁹ pape Alexādri.iiii. oib⁹. u3. gn̄ali & ꝓuincialibus mistris & frīb⁹ ordis frū3 mioꝝ directa. q̄ icipit. Alexāder &c. Si noue letitie militātis eccl'ie &c. In q̄ bulla mādat p̄fatis ꝙ locū mōtis aluerne nūq̄ deserāt: aut dimittāt dicēs. Sane dilecti filii celebrē illū uernātis aluerne mōtē: i quo sublimatū corp⁹ a sublimiori aīo nō dissentit: cū ibi pius sui⁹ amor iteri⁹ in mēte feruēs: ituitu seraphicalescēs: icēdii feruore ꝓrupit exteri⁹: decorās corp⁹ i cruce splēdidissimis margaritis. affectōis brachiis amplectimur tot & tāta mirifice recolētes. Quē.n. amicū eterne salutis ille loc⁹ nō delectet q̄plurimū: ubi extremo iā istāte seculi senescētis iteritu: oñdit excessus regis militē regiis militarib⁹ isignitū: ut regis aciē iā labētē: iā iāq3 ab hostib⁹ fugiētē defenderet: & certamē uictoriosu3 triūphatoris supni uerbis & actib⁹ hostes aggrediētib⁹ p̄dicaret. Et pl'a dic̄ in dicto p̄uilegio. Et ↄcludit ꝙ dcm̄ locū i spāle assumit suis uirib⁹ ꝓtegendū. Et mādat nūq̄ destruēdū nec dimittēdū. & sic sunt tres bulle domini pape Alexādri de stigmatib⁹ sacris. ¶ Dñs papa Nicola⁹ 3⁹ habita decl'atiōe de stigmatibus bti F. p̄uilegiū dñi Greg.ix. ad lr̄a3 approbat in bulla q̄ incipit. Nicola⁹ &c. Lr̄as felicis recordationis Greg. pape noni p̄decessoris nr̄i &c. in q̄ bulla dic̄ idē qđ dñs papa Greg. de stigmatib⁹ sacris bti F. inserēs ipsa3 bullā dñi Gre. sue bulle ad lr̄a3 de uerbo ad uerbū. Idē papa Nicola⁹ in decl'atiōe regl'e bti F. & ponit̄ in sexto libro decretaliū: sub titulo De uerboꝝ sign̄atiōe. Exiit q seminat. loq̄ns de regl'a sic supra recitatū ē3 dic̄. Hec est cui attestāte Paulo: nullus de cetero d3 eē molest⁹: quā xp̄s suis stigmatib⁹ ↄfirmare uolēs: istitutorē ipsi⁹ passiōis sue signis notabilr̄ isigniuit. ¶ Dñs papa Bn̄dict⁹.12⁹. bullā dedit ordini: ut festū celebraret̄ de stigmatib⁹ bti F. Sic ergo appet octo bullis sūmorū pōtificū. s. trib⁹ dñi Greg.ix. trib⁹ dñi Alex.iiii. una dñi Nicolai.3. alia dñi Bn̄dicti: q̄uo btūs F. stigmata hūit. Et cū scē romane eccl'ie determiatio sit uerissima & certissima: ipsa.n. romana eccl'ia tāq̄ magr̄a seq̄nda ē i oib⁹. di.xi. Quis. i fi. di.12. c.1. & seq̄nti. Et di. 22. Oēs. in fi. Et q ↄtra eā loq̄r heretic⁹ reputat̄. di.22. Oēs. ꝙ ipsa nunq̄ a tramite ap'lice traditionis errauit. xxiiii. q.1. a recta ergo fide &c. cū btissim⁹. Ad quā in dubiis & arduis ē recurrēdū. di.xi. Palā. di.12. Preceptis. xxiiii. q 1. Quotiēs. Ipsaq3 ualet oēs iudicare: đ ip̄a iudicar̄ nl'r pmittit̄. xi. q.3. Ep̄o. parag. Sola. xvii. q.iiii. Nemini. & ipsa eccl'ia decl'auit btm̄ F. stigmatizatū a xp̄o: ut p3 ex bullis p̄fatis: q̄re hoc est firmissime tanq̄ uerū tenēdū: & oppositū ut hereticū ab oib⁹ despiciēdū. Et p̄sertim cū dicti duo sūmi pōtifices. s. Gregori⁹ & Alexander nō solū oculis ꝓpriis uiderint: s3 fidedignis testib⁹ h̄ eē attestatu3 dicāt exp̄sse. Et ꝙ dñs papa Greg.ix. sic ē certificat⁹: iō in ꝓsa quā fec̄ đ btō F. q̄ icipit. Caput draconis ultimū &c. subdit de stigmatibus. uerū de xp̄i latere nou⁹ legat⁹ mittit̄: In cui⁹ sacro corpe uexillū crucis cernit̄. Frācisc⁹ p̄nceps icl'tus signū regale baiulat &c. Et in antiphona quā fec̄ đ b. F. s. Plāge turba paupcula: ad p̄re3 clama paupū: hoc lugubre suspiriū: pr̄ Frācisce suscipe: & ꝓde xp̄o st gmata: lateris pedū manuū: ut nobis reddat orphāis tāti p̄ris uicariū. ¶ Quinto ꝓbat̄ stigmatizatio bti F. testimonio dñoꝝ cardinaliū. Dñs Raineri⁹ Cardinalis de Viterbio in laudē bti F. composuit hymnū laudū. s.

Plāge turba &c.

A qb⁹ cardinalibus ap̄pbata sint F. stigmata.

Plaude turba paupcula &c.

Plaude turba paupcula &c.ubi inter alia de stigmatibus loqndo dicit in quodã uersu. Vili otect⁹ tegmine scõ calescẽs flamie:uicit algorẽ caumata:xp̃i dũ gestat stigmata.Idẽqȝ dñs Raineri⁹ Cardinalis:antiphonaȝ illã famosissimã cõposuit.uȝ.Celoꝝ candor splenduit: nouũ sidus emicuit:sacer Francisc⁹ claruit: cui seraph appuit:signãs eũ caractere:in uolis plãtis latere: dum formã crucis gerere uult corde ore ope. Quo testimonio nihil aptius. ¶Dñs Thomas Cardinalis de Capua:cuȝ duos hymnos ad honorẽ faceret bti F.uȝ. In celesti colegio &c.q dr ad nocturnũ.& hymnũ.s.Decus morũ dux minoꝝ.q in secũdis uespis cãtat.In hoc secũdo hymno.s.Dec⁹ morũ: in quodã uersu sic dicit. Regis signũ ducẽ dignũ isignit mãu latet &c. ¶Dñs Fr̃ Bonauentura de Balneoregio Cardinalis asserit in legẽda minori:q̃ legit in ecclia: & in legẽda maiori: q̃s ipse ambas cõposuit: & hoc in.iȝ.pte maioris legẽde: q̧ illa q̃ ipse scripsit de stigmatib⁹ sacris:ab eis ipse accepit q uiderũt palpauerũt & osculati sũt stigmata bti F.& tactis sacroscis sic fuisse& se uidisse affirmarũt.Insup ipse dñs Cardinalis Fr̃ Bonauẽtura dũ eẽt gñalis ut dictũ est supra:fuit diuinit⁹ edoctus: q̧ pphia illa Apoc.vii.de angelo hñte signũ dei uiui: ad lr̃aȝ est de btõ F.Sic ergo testimonio p̃fatoꝝ pȝ d̃ stigmatib⁹ bti F. ¶Sexto autenticat stigmatizatio bti F.testimonio malignoꝝ spũuȝ:de qb⁹supra dictũ est.Demõ.n.p os cuiusdã mulieris cuidã Baroni habitãti in mõtib⁹iuxta Eugubiũ dixit: loqndo inter alia de stigmatib⁹ bti F.q̧ xps uidẽs btm̃ F.sibi datũ a deo pr̃e p signifero: ipsi sua uulnera ipressit:& clauos in manib⁹& pedib⁹ & in latere dextro uuln⁹:sic tam pȝ in corpe suo:& mlti iam uiderũt. Ali⁹ demõ cuidã dño Bartholomeo de tertio ordine bti F.loqns de scitate bti F. inter alia añ stigmatizationẽ bti F. bñ p biẽniũ:p̃dixit ipm btm̃ F. stigmatizãdũ a xp̃o:inqt.n.demõ.Adhuc notũ erit toti mũdo: q̃lr xp̃i passio in h̃ hoie btõ F.renouet.Alius demõ p os mulieris Zãtesse dixit fri Iacobo de Bononia de tertio ordine bti F.corã.xviii.testib⁹. Duo sunt tãtũmodo in celo signati.s.crucifix⁹ & stomacosus ille Frãcisc⁹. Sciẽs.n.xps se illi daturũ stomacoso bullã suorũ stigmatũ:nõ pmisit ipsuȝ aliud de idulgẽtia portiũcule p̃uilegiũ accipe:uel bullã manu hois fabricatã.nã sic rex nõ cõmittit annuli sui bullã alicui nisi pp aliqd magnũ factũ:ita crucifix⁹ qñ uoluit saluare pplm suũ noluit illi stomacoso ocedere aliud signũ nisi bullã suorũ stigmatũ. ¶Septimo stigmata bti F.sunt autẽticata testimonio scõꝝ frũȝ & uiroꝝ.uȝ.p̃mo fris Illuminati: qui cũ btõ F.ad Soldanũ prexit. hic stigmata uidit:& btm̃ F.seriẽ & modũ ipressiõis recitãtẽ audiuit.ut quo dic.iȝ.ps legẽde maioris. q̧ btũs F.cernẽs q̧ stigmata carni tam luculẽter ipressa:socios familiares latere nõ possent: timẽs nihilomin⁹ publicare dñi sacrm:in magno fuit posit⁹ dubitatiõis agone:utrũ.uȝ.qd uiderat diceret uel taceret. uocauit p̃inde aliquos frẽs & uerbis gñalib⁹ loqns:dubiũ corã eis pposuit: & osiliũ requiuit.Cui qdã ex frib⁹ gr̃a Illuminat⁹ & noie: intelligẽs q̧ aliq mirãda uidisset: p eo q̧ stupefact⁹ uidebatur:dixit ad btm̃ F.Nõ solũ pp te:ue3ẽt pp alios sci

Celoꝝ dor &c.

In celesti colegio.

as tibi oñdi aliqñ sacra diuina.Timẽdũ ppea in te uidet:ne si qd p̃futurũ plurib⁹ accepisti celaueris: p talẽto accepto rephẽsibi'is iudiceris.Et tũc bt̃s F.retulit seriẽ uisionis & sue stigmatizationis.Et credẽdũ est q̧ oñdit eis oĩa clare facto sic dixerat uerbo. Scdo fris Leonis socii bti F.q cũ ipso erat in monte aluerne:qñ stigmata recepit:cui ut dictũ est supra btũs F.p̃dixit d̃ stigmatizatiõe sua dicẽs.q̧ faceret de⁹ in mõte aluerne ad paucos dies talia:q̃ nũq fecerat alicui. Hic frater Leo stigmata ipsa uidebat otinue: q̧ ipse ponebat pecias inter clauos & carnẽ:oĩ die hebdomade:excepta sexta feria:mutabatqȝ uuln⁹ laterale:imo bt̃s F.mlt totiẽs ad intuẽdũ obiciebat man⁹ fri Leoni: & tũc frater Leo respiciẽdo maximã osolõnẽ hauriebat. Tertio fris Rufini:de quo dic̃ btũs F. q̧ dũ uiueret hic in p̃nti erat iam canonizat⁹ a xp̃o in celo.Qui Fr̃ Rufinus:etsi de stigmatib⁹ manuũ & pedũ eẽt certificat⁹: de uulnere laterali tripl'r fuit certificat⁹ & decl'at⁹: & p̃io lauãdo femoralia bti F.iueniebat illa sanguie cruentata ex pte dextri lateris:pp qd certitudinal'r aduertit q̧ sanguis ille erat q a dicta plaga exiuerat.Secũdo cũ scalperet btm̃ F.digitũ in dicta plaga imisit:pp qd btũs F.angustiat⁹ dolore clamauit fortiter dicẽs.Parcat tibi de⁹ Fr̃ Rufine: cur hoc facere uoluisti? Tertio cupiẽs eã uidere oculis ppriis dixit.Rogo te pr̃ ut hãc osolõnẽ mihi facias:ut des mihi tunicã tuã: & tu meã accipias.hoc aũt faciebat:ut cũ bt̃s F.se exueret: tũc uideret plagã.cui bt̃s F.assentiẽs: dũ se tunicã habitualẽ quã solã hẽbat exueret:nõ sic se potuit coopire:qn Fr̃ Rufin⁹ ipsaȝ uideret:& sic fuit certificat⁹ de uulnere laterali. Fuit ẽt certificat⁹ in morte cũ aliis fribus:q oĩa stigmata uiderũt:ut dicet.Quarto fris Pacifici:q stigmata man⁹ uidit:& cuidã fri de Brixia:q uidere optabat cũ cautela oñdit.Nã cũ eẽt Senis bt̃s F. iuit cũ dicto frẽ ad ipsum dicẽs.Mr̃ charissima:bñdic nobis:& manũ mihi p̃be ad osculandũ:quã cũ btũs F. porrigeret:frater Pacific⁹ dicto fri inuit: ut dũ deosculareẽ eã respiceret:& uolẽs frater Pacific⁹ manũ deosculari:eã detexit.& sic uterqȝ stigmata ospexerũt.Bt̃s .n.F.stigmata manuũ manicis habit⁹ coopiebat ut nl' l⁹uideret.In pedib⁹ad coopiẽdũ stigmata calciat⁹deinceps icessit.Btã Clara uidit stigmata bti F.dũ uiueret: & uulneri laterali emplastrũ quoddã fec̃ ipa:ut adhuc oñdit in monasterio.s.Clare de Assisio. Fr̃ Helias uicari⁹bti F.uidit:ut dic̃ dñs Bonauẽtu.in.iȝ.pte legẽde maioris:cũ.n.ad executiẽdũ tunicã btũs F.extraheret: plagã ospexit uulneris lateralis.Silr & qdã frater ali⁹ mõ uidit osil'i:ac tres digitos imittẽs plage lateris: taȝ uisu fuit certificat⁹ q̃ tactu.In morte oẽs frẽs assistentes:dũ btũs F.se denudasset:uiderũt stigmata:lȝ manu uuln⁹ laterale obtegeret.Et q̧ uuln⁹laterale q̃si iugiter sanguinẽ distillabat: hinc est q̧ ad femoralia descẽdebat. uñ frẽs socii ea lauãtes p tpe:ppẽderũt q̧ sic ĩ manib⁹ & pedib⁹: sic & in latere stigma habuit crucifixi ipressum. Quinqgĩta frẽs & ampli⁹ mortuo btõ F.in ei⁹ corpe qnqȝ stigmata uiderũt tetigerũt & osculati sũt ad testimonii ueritatẽ. Ciues mlti assisinates q̧ mortuo btõ F. ad locũ scẽ Marie ofluxerũt:uiderũt:te

tigerūt & osculati sūt. Inter quos dñs Hieronym⁹ miles: cū eēt de p̄fatis icredulus: audacter se ingerēs clauos manuū & pedū corā oib⁹ tetigit: & demū digitos ut alter Thomas apl's in lateris uuln⁹ imisit. Et cognita ueritate p̄ aliis nō solū fact⁹ est deuot⁹: sȝ testis publico de sacris stigmatib⁹. Prefatis igiť testib⁹ fidedignissimis a xp̄o stigmata eē ipressa btō F. ē attestatū. Stigmata & corp⁹ bti F. iuxta pphiaȝ eiusdē. b. Clara uidit cū suis sororib⁹: q̄ tūc in. S. Damiano morobanť. Et hoc dū corp⁹ bti F. de. S. Maria de angelis portaretur Assisiū ad sepeliēdū: diuino. n. nutu frēs dictā uiaȝ tenētes: corp⁹ bti F. margaritis stigmatū xp̄i osignatū: b. Clare & sororib⁹ crate remota ad tāgēdū & osculādū tradiderūt. Et tūc: ut dr̄: b. Clara conata est remouere unū clauū de manib⁹: sȝ nll'o mō ualuit. ¶ Et nō solū p̄fatis est sic attestatū: sȝ miraculis ēt p btm̄ F. uiuēdo factis. Dū. n. iam stigmatizatus de mōte aluerne p comitatū iuisset Aretii uersus Assisiū: cū asello eēt uectus & anial rediret: cū mulier q̄dā plurib⁹ laborasset dieb⁹ in partu: hoies uidētes anial cui isederat btūs F. redire: frenū sacris manib⁹ bti F. tactū amouētes: & sup mulierē ponētes: ilico mulier pepit cū salute. In puincia Reatina pestis cū eēt aialiū: uir qdā p̄monit⁹ ut aquā recipet lotiōis manuū & pedū stigmatizatoꝝ bti F. & spargeret sup aialia: cū id fecisset: statim aialia lāguida & in terra iacētia sana surrexerūt ad pascua festinātia. De p̄mo miracl'o hr̄ in. iz. pte legēde maioris: de secūdo in. iȝ. pte eiusdē. Grādis tēpestas q̄ circū adiacētia ad mōtē aluerne dissipabat quo ad blada & uineas: post stigmatū ipressionē in loco p̄fato cessauit. Btūs F. cuiusdā hois cui⁹ uehebať asello: cū de nocte niuium frigore pclitareť: tāgēdo manib⁹ eius psonam stigmatib⁹ osignatis: tātū calorē eidē p̄buit: ac si d̄ fornace icēdiū phiisset. Oiqȝ frigore ppulsato: iter niues suauissime obdormiuit. Sic ergo p̄fatis miraculis uelut testimonio octauo stigmata a xp̄o ipressa declāť btō F. Prefatis igiť octo testimoniis btm̄ F. a xp̄o habuisse stigmata ueraciter cōprobať. Restat nunc ultio uidere quō post mortē declātū sit miraculis & appitionib⁹ stigmata dñi Iesu ueraciter in corpe & in mēbris bti F. fuisse. ¶ Ad quoꝝ pbationē dñs frater Bonauētura in. xv. pte legēde: ubi agit d̄ miraculis bti F. ad pbādū de stigmatib⁹ sacris pl'a addit miracl'a fcā. Et primū est de dño papa Greg. de quo dcm̄ est supra. Qui dubitās de uulnere laterali: btō F. sibi in uisiōe apparēte & iplente amphorā quā ipse pōtifex manu tenebat de sanguie & aq̄ a uulnere laterali pgrediēte: fuit a b. F. de dicto stigmate lateris certificat⁹. Scd'm ponit d̄ frē minore p̄dicatione & fama p̄claro: q dubitabat de sacris stigmatib⁹: cui in uisiōe bt̄s F. apparēs oñdēdo stigmata mēbris suis ipressa: reddidit certū oi dubitatione remota. Tertiū ponit de matrōa Romana q̄ ob reuerētiā bti F. in suo secreto cubiculo imaginē fec de pingi bti F. in q̄ pictor omittēdo stigmata depingere: diuinit⁹ qd' omissuȝ fuerat de stigmatib⁹ est suppletū duab⁹ uicib⁹. Quartū ponit de Ioāne deuoto bti F. apud hylerdā cathalonie: sero quodā grauissime uulnerato: q se btō F. recōmēdās: apparēte eidē p̄re scissimo & manib⁹ stigmatizatis otrectādo: ilico sanū fec & incolumē. Quintū ponit de quodā canonico noie Rogerio apud potētiā Apulie ciuitatē: q cū nō crederet btm̄ F. stigmatizatū: statim in manu sub chyrotheca fuit p cussus: & cū p triduū doloris aculeo eēt stimulat⁹ uehemēter: icredulitate abiecta iuocādo btm̄ F. p̄stine ē reddit⁹ sanitati. Stigmatizatū btm̄ F. post mortē pl'es uiderūt. uȝ. Fr̄ Bonic⁹ de Bonōia: q fuit cū btō F. apud mōtē fontis polūbe: qñ regulā secūdā fec scissimus hō bt̄s F. apparēte sibi in habitu aureo fulgētissimo: uidere stigmata bti F. p̄re ipso oñdēte pmeruit. Fr̄ Ioānes de Aluerna uir scitatis eximie: cū diu optassȝ p̄reȝ btȝ F. uidere: & ei⁹ stigmata cōtrectare: apparēte sibi btō F. & otrectationē stigmatū eidē liberalr̄ ocedēte: stigmatū otactu tātā recepit osol'onē: q p̄re absentato p octo dies nihil comedere potuit: & oia sibi fetere uidebanť. Fr̄ ēt laic⁹: de quo dcm̄ ē supra: btō F. reserāte sibi de mō ipressiōis sacroꝝ stigmatū: ac p duos angelos: & demū p btāȝ uirginē ac uisiōe stigmatū certificat⁹. Fri Philippo Thuscie mistro supradicta oia corā mltis frib⁹ testib⁹ florētie reuelauit. Fr̄ ēt ille uidit bti F. stigmata: cui uolūtate diuina bt̄s F. uerba q̄ xp̄s eidē btō F. dixerat ipsuȝ stigmatizādo: reuelauit. Fr̄ qdā ouersus ad xp̄m p btm̄ F. q in scl'o famosus fuerat latro: post mortē bti F. rapt⁹ fuit in celū: & uidit btūȝ F. & ei⁹ stigmata: q̄ erāt sic stelle qnqȝ splēdidissime: tāta luce fulgētes: q uidebanť totā celestē p̄riaȝ illustrare. Multis bt̄s F. appuit: q oēs cū stigmatib⁹ fulgētibus uiderūt osignatū. Et nō solū p̄fatis miraculis & uisionib⁹ de stigmatib⁹ bti F. ē declatū: sȝ multis aliis de qb⁹ ad pn̄s duo recitādo: huic tractatui de stigmatib⁹ sacris finē iponā. ¶ Et p̄mū est de quodā frē p̄dicatore & ordis p̄dicatoꝝ: q sūme hn̄s frēs minores in horrorē: & oñr btm̄ F. in tātū: ut nll'o mō posset imaginē bti F. cernere d̄pictā: & p̄cipue cū stigmatib⁹ sacris. Hic frater cū de loco suo ad aliū locū eēt trāsmissus d̄ familia: otigit ut in dicto loco p̄dicatoꝝ: ubi erat positus de familia: in refectorio ipsoꝝ imago bti F. cū stigmatib⁹ eēt depicta. Quod ut uidit tact⁹ dolore cordis intrinsec⁹: cogitauit tpe quo frēs qescerēt: stigmata illa de imagie bti F. oio remouere. uñ dū frēs dormirēt ipse accepta scala fricādo carbonē sup loca stigmatuȝ ipsi⁹ imaginis oio otexit & recessit. Dū seqnti die miser frater reuertereť ad uidēdū: uidit stigmata pulchriora q̄ pus: q spū maligno iflāmat⁹: cogitauit nō carbōe obtegere: sȝ stigmata penit⁹ radere: qd' ipius & malus frib⁹ dormiētib⁹ effec. Accepta. n. scala rasit fortiter illa stigmata: & abiit. Die sequēti cū pgeret ad uidēdū: uidit illa stigmata q̄ raserat mlto pulchriora & recētiora q̄ pus. Silr̄ & frēs alii uiderūt & mirabanť ignorantes cām. Fr̄ āt ipse iuidia diaboli tot⁹ accēsus: nec miraculo duplici ad reuerētiā icitat⁹: determiauit totā illā figurā bti F. delere: & sic cauare loca stigmatū: ut nihil appere de ipsis stigmatib⁹ posset. Cūqȝ qd' cogitauerat dormiētib⁹ frib⁹ pficere conareť: & iaȝ imaginē bti F. radisset usqȝ ad uuln⁹ laterale: & in uulnere laterali gladiū ifixisset: ut ipsuȝ destrueret: stati sanguis sic fortiter erupit: q freȝ in faciē pcussit: & uestiméta ei⁹

Miraculuȝ magnū de stigmatibus bti F.

madidauit:& ipſe in terrã q̃ſi mortuꝰ cecidit: nec ſan-
guis exire deſtitit:imo totũ locũ circũcirca repleuit: ut
lacꝰ qdã ſanguis uideret̃.Cũq3 a ſõno frẽs ſurrexiſſẽt:
& ide trãſiſſent:uiderũt ſanguinẽ ꝓfluentẽ de uulnere
laterali bti F.& frẽm ſãguinolẽtũ in terra ſemimortuũ
iacere. Cũq3 oẽs frẽs loci ad hoc ꝯueniſſent: & p̃dcã
uiderẽt:timore & merore repleti: neſciẽtes qd agerẽt:
cognoſcẽtes qd factũ eſſet:ꝑ frẽ3 ipſoꝝ: & ignorãtes
qũo poſſent ſanguinẽ ipſu3 reſtringere:nã mlta appo-
nẽtes tã peciaꝝ q̃ aliaꝝ rerũ: ipſu3 ſanguinẽ nullo mõ
reſtringere ualuerũt. Inter ſe tãdẽ ꝯſiliũ hñtes miſerũt
ꝓ fribꝰ minoribꝰ q erãt in terra illa:& ſeriẽ facti nar-
rãtes:ab eis ſuꝑ hoc ꝯſiliũ accepẽt.Quibꝰ frẽs mino-
res dixerũt.Nos aliud remediũ nõ uidemus:niſi ꝙ ro-
gemꝰ deũ & btm̃ F.ut fri iſti miſericordiã adhibere di
gnet̃.Et ſic tã frẽs p̃dicatores q̃ minores ſe expoliãtes
& diſciplinãtes:rogabãt btm̃ F. ut parcere fri dignare
tur:facta uero or̃one ſanguis ceſſauit:& frater ſurgẽs
de terra corã oibꝰ pctꝰs ſuũ detexit. Et corã deo & fri
bus ꝓmiſit: ꝙ ubicũq3 imaginẽ bti F.iueniret genufle
cteret: & de ipreſſiõe ſacroꝝ ſtigmatũ in btõ F.facta
a xp̃o de cetero nõ dubitaret.S3 & frẽs minores in de
bita reuerentia & honore ſp hr̃et & coleret. Quod &
fec̃.Nã frater ipſe factꝰ eſt btõ F.deuotiſſimꝰ:ob cu-
ius deuotionẽ ad ſacrũ mõtẽ aluerne accedẽs : in loco
ubi bt̃s F.ſtigmata ſuſcepit ꝓſtratꝰ tot lachrimas fudit
ꝙ oẽs frẽs ad deuotionẽ erga btm̃ F.icitauit:ubi pluri
bus diebꝰ ſtetit referẽs qđ ſibi acciderat.Et pactis ibi
dẽ pluribꝰ diebꝰ:ac oibꝰ locis ubi bt̃s F.ſteterat uiſita
tis:ad locũ ꝓpriũ eſt reuerſus.Imaginẽ uero bti F.quã
frater ipſe ꝓ pte euerterat:uocãtes frẽs pictorẽ ut ipa3
repararet: iuenerũt iidẽ frẽs de mane repatã:& ꝯpletã
mlto pulchriorẽ & uiridiorẽ cũ ſtigmatibꝰ ſacris: q̃ un
q̃ antea fuiſſet:& exide tã frẽs q̃ ſcl'ares:qbꝰ publice ꝑ
frẽs tã p̃dicatores q̃ minores eſt p̃dicatũ h̃ miraculũ ſã
guinẽ cernẽtes in teſtimoniũ:ſũt de ſtigmatibꝰ bti F.fir
miter certificati. ¶ Aliꝰ religioſus dũ ſtigmata pedũ bti
F.carbone calceos depingẽdo obtexiſſet:diuino iudi-
cio fuit in caſtro ad qđ accedebat ignominioſe ꝑtrac-
tatꝰ. ¶ Scđm miraculũ de ſtigmatibꝰ ſacris qđ ego a
Aliud mi-raculum. pluribꝰ audiui q hoiem illũ uiderũt: de quo erit ſermo
ſeruiẽtẽ in eccl'ia bti F. & apud Aſſiſiũ eſt adeo patẽs
ſic̃ btm̃ F.de Aſſiſio fuiſſe.In ciuitate Aſſiſii qdã exti-
tit ciuis & mercator q amicitiã magnã contraxerat cũ
duobꝰ in ſpãli.u3.cũ uno ciue Peruſino q Peruſii:& cũ
alio ciue Fulginate q Fulginii morabat̃. Iſte ciuis Aſſi
ſinas ſic̃ deo placuit effectꝰ ẽ totꝰ leproſus:& adeo:ꝙ
ciues eũ de Aſſiſio emiſerũt.Qui dixit in corde ſuo.Ex
quo de Aſſiſio a meis expellor: ibo ad amicũ meu3 de
Fulgineo: & manebo apud eũ. Quo ꝑgẽs amicꝰ dixit
ei:ꝙ paratꝰ erat ſibi de oibus ſubuenire: attñ nolebat
eũ intra domũ ſuã recipe: ne lepra familiã ſuã ificeret.
Quod audiẽs a Fulgineo recedẽs ꝑrexit Peruſiũ. Et id
qđ dixerat amicꝰ de Fulgineo: dixit & ille de Peruſio
ꝙ ſibi ꝓuideret đ expẽſis & aliis:nolebat tñ ꝙ domũ
ſuã intraret:q̃ audiẽs ut deſpatꝰ Aſſiſiũ rediit tarda ho
ra:& cũ ad põtẽ q ſubeſt loco frũ3 de Aſſiſio ꝑueniſſ3:
uidit quẽdã portãtẽ faſciculũ paleaꝝ ad ciuitatẽ Aſſi-
ſii:cui & dixit. Vis mihi uẽdere faſciculũ iſtũ cũ fune?
Qui rñdit ꝙ ſic.& ſibi ꝓ certo p̃cio dãs oia ab ide re-
ceſſit.Iſte ſiqdẽ abiectis paleis & fune retẽto:ſupueni
ente noctis crepuſculo:territoriũ horti frũ3 de Aſſiſio:
etſi cũ difficultate intrauit:& faciẽs de fune p̃dicto ca
piſtrũ:ad arborẽ quẽdã aſcẽdẽdo: & fune ligato forti-
ter ad arborẽ:ac ſuo imiſſo collo:ut ſe ſuſpẽderet tanq̃
deſpatũ & ꝓiectũ ab oibꝰ derelictũ ſe ꝓiec̃.Quod cũ
feciſſet:ſtatim bt̃s F.totꝰ ſplẽdidus eidẽ appuit ſtigma
ta hñs refulgẽtia ad iſtar ſolis: ac ipſu3 icrepauit:qũo
auſus fuerat intrare territoriũ ſui loci: & uelle ꝯtamia
re ipſu3 ſua morte turpiſſima.Et adiec̃. Quia ego ſin-
gularẽ diligẽtiã hẽo de iſto loco ut icõtaminatꝰ ſeruet̃:
iõ deſcẽdi ut te nõ ꝑmitterẽ ſic mori in loco meo: & te
iuuarẽ ꝓ pñti:& tũc bt̃s F.deponẽs eũ de patibulo:&
capiſtrũ diſſoluẽs a collo:totũ eũ ſuis ſacris mãibꝰ ſtig
matibꝰ cõſignatis tãgẽdo:ab oi lepra ac ſi nũq̃ fuiſſet
paſſus mũdauit:& ſtati diſparuit.Mane ãt ſupueniẽte:
uir ille uidẽs ſe ab infernali morte liberatũ & a lepra:
gr̃as egit btõ F.& exiẽs territoriũ horti intrãs ciuitatẽ
eccleſiã bti F.igredit̃:ubi cũctis ſuis ciuibꝰ q eũ ꝑus le
proſũ agnouerãt:narrãs bti F.miraculũ:ut dcm̃ ẽ:gr̃as
egit deo & ipſi btõ F. Et ibidẽ remanẽs cũ fribꝰ ab ip
ſis nũq̃ receſſit: ſingl'arẽ curã gerẽs de ꝑtinẽtibꝰ ad ſer
uitiũ dicte eccl'ie bti F.Et credo ꝙ parũ añ peſtẽ ma-
iorẽ de hac uita deceſſit.Prefatis igit̃ appet de ſtigma
tizatiõe bti pr̃is F.pp quã pñs opꝰ tã laborioſu3 diuia
gr̃a auxiliãte ꝑegi hucuſq3:& xp̃o ꝯcedẽte meritis btĩ
F.qđ ſequit̃ breue explebo.P3 ergo ꝙ nouꝰ hõ bt̃s F.
nouo & ſtupẽdo miraculo claruit: cũ ſingl'ari ꝑuilegio
retroactis ſecul'ñ ꝯceſſo iſignitꝰ appuit:ſacris.u3.ſtig
matibꝰ decoratꝰ:& ꝯfiguratꝰ in corpe mortis hꝰ cor-
pori crucifixi.De quo qcqd hũana lingua dr̃ minꝰ ẽ a
laude ꝯdigna.Totũ.n.uiri dei ſtudiũ tã publicũ q̃ ꝑua
tũ circa crucẽ dñi uerſabat̃.uñ miſteriũ crucis magnu3
& mirũ: i quo cariſmata gr̃aꝝ & merita uirtutũ & the
ſauri ſapie & ſcie tã alta ꝓfunditate uallant̃:ut a mũdi
ſapiẽtibꝰ & prudẽtibꝰ ſit occultũ: tam plene fuit huic
xp̃i paupculo reuelatũ:ut ols uita ipſius nõ niſi crucis
ueſtigia ſeq̃ret̃:nõ niſi crucis dulcedinẽ ſaperet:nõ niſi
crucis gloriã p̃dicaret.Et ut crucis ſignacl'o cordi eiꝰ a
ꝑncipio ſue ꝯuerſiõis ipreſſo:corpꝰ ꝯſignaret exteriꝰ:
in ipſa cruce ſe recludẽs: habitũ pnie ſupſit crucis ima
ginẽ p̃ferẽtẽ:q̃tenꝰ ſic̃ mẽs eiꝰ intus dñ3 crucifixũ idu
erat:ſic & corpꝰ eiꝰ idueret arma crucis : & in quo ſi-
gno deꝰ ꝑtãtes aereas debellarat:in eodẽ ſuꝰ exercitꝰ
dño militaret. Sic & a ꝑncipio tpis quo crucifixo mili
tare cepat:diuerſa circa eũ crucis p̃fulſere miſteria: ſic̃
uite ipſiꝰ ꝯſideranti decurſu3 inoteſcit: q̃l'r appitiõe cru
cis dñice ſeptiformi: tã cogitatu q̃ effectu & actu to-
tus fuit in crucifixi effigiẽ ꝑ ipſiꝰ extaticũ trãſformatꝰ
amorẽ.Digne igit̃ ſũmi Regis clemẽtia:ſuis amatori-
bus ultra oẽ3 extimationẽ hoiu3 ꝯdeſcẽdẽs:ſue crucis
uexillũ ipſiꝰ corpi deferẽdũ ipreſſit:ut q mirãdo fuerat
crucis amore ꝑuẽtꝰ:mirãdo ẽt fieret crucis honore mi
rificꝰ. Hec dñs frater Bonauẽtu.in ꝑncipio narratiõis
miracl'oꝝ bti F. Exclamat luculẽtiſſime idẽ uenerabi-
lis pr̃ dñs frater Bonauẽtu.in fine ꝑtis.13. legẽde maio

tis ad btm̄ F. Cui⁹ exclamatiõis materiã ꝙ p3 ibidẽ ob breuitatẽ ad pñs hic nõ ĩsero. Ex ꝑmissis tamq̃ ex fine ad quẽ. u3. ex stigmatizatiõe gl'iosi pris nr̄i F. tot⁹ dcur sus exarat⁹ in ɔformitatib⁹ ꝓcedẽtib⁹: appet q̃uo simi tudines iam dicte fuerũt q̃dã ꝓuie dispões ad hãc ul timã. u3. ut bt̄s F. in xp̄3 trãsformaret mẽte & corpe. & appet ꝙ in ꝑncipio dcm̄ ẽ hui⁹ opis: ꝙ dñs Iesus xp̄s sic uoluit btm̄ prẽ3 nr̄3 F. in ultio. i. in crucifixione hr̄e sibi3: sic & in actib⁹ uite: ut. 3z. conformitates decl'ant placuit eũ hr̄e cõformẽ. cui sit honor & gloria. Amen. Apparet igit̃ ex dictis expõ secũde ptis hui⁹ tertie cõ formitatis tertii libri. u3. Franciscus consignat̃.

¶ Fructus. iiii. & cõformitas hui⁹ tertii libri. Et. 3z. in ordine. Iesus uita deficiens. Franciscus euocat̃. Exposi tio ꝑme partis. Iesus uita deficiens.

Morẽ & dilectionẽ: etsi dñs nr̄ Iesus xp̄s ad hoies ut su piora declãt in lib. i. & . z. oñderit mltipl'r: ꝓcipue tñ oñdit (iuxta suũ dictu3. Io. xiiii. Maiore3 charitatẽ nemõ h3: ut aia3 suã ponat qs ꝓ amicis suis) q̃n aia3 sua3 . s. uitã suã in morte dedit ꝓ nobis in crucis ligno moriẽ do. Cui⁹ morte a pc̄ti morte erepti: ad uitã gr̄e reducti sum⁹. De q̃ morte cũ oĩ reuerẽtia loq̃ndo: ꝙ id ꝓ ex põne ꝑma ps h⁹. iiii. ɔformitatis exigit & reqrit dicẽs. Iesus uita d̄ficiẽs. s. ꝑ morte quã ꝓ nobis sustinuit. De ipsa dñi Iesu morte loq uolẽdo tria sũt uidẽda. Primũ est de ei⁹ acerbitate. Scd'm de idoneitate & ɔgruitate. Tertiũ de ei⁹ utilitate. ¶ Circa ꝑmũ est sciẽdũ ꝙ xp̄i mors fuit dolorosissima: & magitudinẽ doloris xp̄s ex ꝑssit ad prẽ3 clamãdo: ut p3 Mat. xxvii. De⁹ me⁹ de⁹ me⁹: ut qd dereliq̃sti me: Et ps. Cõsolãtẽ me nõ iueni. uñ xp̄i passio fuit ꝑmo acerbissĩma ipi xp̄o: & secũdo sue mr̄i ꝙ fuerit xp̄o acerbissima: etsi in secũdo uiden do patebit attñ acerbitatis magnitudinẽ oñdũt plura. Et ꝑmũ est si consideret̃ qs est q patit̃. Et occurrit tibi ꝙ de⁹ ẽ: etsi in forma & natura hũana. ꝙ fuerit de⁹: in passiõe mlta oñderũt. s. ꝓstratio iudeoꝝ solo uerbo ac cedẽtiũ ad ipm capiẽdũ. Io. xxviii. Petri intuitio: & ine tuitiõe imutatio. Luc. zz. Latroni padisi ꝓmissio. Luc. zz. Solis obscuratio. Scõꝝ resuscitatio. Et sic de aliis. Quare sine pc̄tõ ex quo deus erat pati non debebat. ¶ Secũdũ si ɔsideret̃ q̃lis est q patit̃: & ꝙ xp̄s fuit ino cẽtissim⁹ nullũ offendẽdo. Mitissim⁹ in ɔuersando. Mi sericordissim⁹ in idulgẽdo. Amãtissim⁹ ꝓ aliis se i mor tẽ tradẽdo. Liberalissim⁹ bñficia ɔferẽdo. Veracissim⁹ in docẽdo. Benignissim⁹ in ɔpatiẽdo. Nobilissim⁹ gñe. Dulcissim⁹ famine. & Scissim⁹ ope: q̃re pati nõ debe bat. ¶ Tertiũ ẽ si ɔsideret̃ q̃tus est q patit̃. Nã quo ad localitatẽ imẽsus. Quo ad ptãtẽ excelsus. Quo ad di gnitatẽ sublimis: ꝙ magn⁹ sr̄ oẽs deos. Quo ad pl'chri tudinẽ speciosissim⁹. Quo ad fortitudinẽ ualidissimus & oia uincens. Quo ad claritatẽ lucidissim⁹ oia uidẽs. Quo ad felicitatẽ pfect⁹ & sũmũ bonũ. Quo ad ppe tuitatẽ etern⁹: ꝙ nec ꝑncipiũ hũit: nec finem habebit.

¶ Quartũ si ɔsideret̃ q̃li forma patit̃. Et hic uide: ꝙ nl'lũ pc̄tm̄ habuit: s3 oẽs uirtutes: ꝙ dñus est uirtutũ. In ipso appuit uirt⁹ hũilitatis se hũiliãdo usq3 ad morte3 uilissimã. Pauptatis nudus moriẽdo. Charitatis se pro pc̄torib⁹ tradẽdo. Pietatis ꝓ crucifixorib⁹ exorãdo. Pa tiẽtie oia supportãdo. Pnĩe corp⁹ macerãdo. Austerita tis se felle & aceto ac mirra cibãdo. Modestie in loquẽ do. Vigilãtie in orãdo. Obie pris iussa pficiẽdo. Prudẽ tie pri aia3 cõmẽdãdo. Perseuerãtie in pficiẽdo. ¶ Qui tũ est si ɔsideret̃ q̃ta sũt q̃ patit̃. Et hic occurrit prio ei⁹ uilificatio. uilẽ. n. eũ Iudei reddere conati sũt. Primo in uita dicẽtes ꝙ erat hõ uorax & amic⁹ publicanoꝝ. Se cũdo i miracul'dicẽtes. In Belzebub eicit demõia. Lu. xi. Tertio in fama. Io. xi. Tot⁹ mũdus uadit post eu3: qd faciem⁹: & hic pc̄tõr est. Io. viii. Quarto despicien do. Io. Nõne fabri fili⁹ &c̄. Quinto isidiãdo doctrine. Mat. zz. Cõsiliũ fecerũt ut caperẽt eũ in sermõe. Sexto pseq̃ndo corpal'r. Nã lapidare eũ uoluerũt. Io. x. Septi mo ei nõ credẽdo. Io. viii. Testimoniũ tuũ nõ est ueꝝ. Octauo blasphemãdo. Demoniũ hẽs: & samaritanus es. Io. viii. Nono illudẽdo ei in passione dicẽtes. Prophetiza nobis qs est q te pcussit. Decimo deridendo. Vah q destruis tẽplũ dei &c̄. Vndecimo icusando Pila to. Si nõ eẽt hĩ malefactor &c̄. Duodecimo morte tur pissima. s. crucis affligẽdo. Scd'o occurrit cõuicioꝝ & i iuriarũ illatio. Recepit xp̄s iniurias ꝑmo ꝙ sic ꝓditus & tradit⁹. Scd'o in captiõe. ꝙ ut latro capit̃. Tertio in ligatiõe. ꝙ Ligauerũt eũ &c̄. Quarto in maxille pcus sione. Quinto in facici uelatiõe. Sexto sputis faciei in deturpatiõe. Septimo in traditiõe & positiõe i manib⁹ Pilati. Octauo in iudicatõe sine cã ad mortẽ. Nono in flagellatiõe. Decimo in crucifixiõe. Vndecimo in denu datiõe. Duodecimo in lãceatiõe. Occurrit tertio ludifi catio: ludibria expt⁹ est ꝑmo in domo Anne: facie fuit uelat⁹: dicẽtib⁹. Prophiza &c̄. Scd'o in deductiõe ut malefactor ad Pilatũ. Tertio in missiõe ad Herodẽ & despectiõe Iesu ab eo. Quarto in corõatiõe: adoratio ne: purpure iduitiõe p milites Pilati. Quinto in Bara ban dimissiõe: q erat latro. Sexto in flagellatiõe: ꝙ Pi lat⁹ uoluit eũ tãq̃ fatuũ corripe. Septimo in ɔdẽnatiõe ad crucẽ ut latro. Octauo i latronũ cũ ipso crucifixiõe & associatiõe. Nono in expoliatiõe nudatiõe & uesti mẽtoꝝ diuisiõe. Decimo i latronũ & alioꝝ exprobra tiõe. Vndecimo in tituli appõne & derisiõe. Duodecio in aceti ꝓpinatiõe: ꝙ ei dare nõ pmiserũt. Occurrit q̃r to suppliciõꝝ diuersoꝝ afflictio quo ad sing'la ei⁹ cor poris mẽbra. Prio in capite corõa spinaru3 & pũcture. Scd'o in oculis uelatiõe. In uisu lachrimatiõe. In audi tu improperatiõe. In olfatu sputoꝝ abomiatiõe. In gu stu fellis & aceti potatiõe. In collo ligatiõe. In spatulis & humeris crucis portatõe. In brachiis extẽsiõe. In rẽ nib⁹ uerberũ ppessiõe. In pectore lateris aptõe. In ma nib⁹ clauoꝝ pforatiõe. In tibiis & pedib⁹ neruoꝝ at tractiõe ex clauoꝝ ifixiõe. Sic ex q̃tuor pfatis p3 q̃ta sũt illa q̃ Iesus est passus. Ex mltis ẽt aliis q̃titas p3 pe narũ. Primũ ẽ si ɔsideret̃ penarũ mltiplicitas: ꝙ nõ unã penã: s3 mltiplices ẽ passus. Scd'm est penarũ diuturni tas: ꝙ p tps durauit. Tertiũ ipsarũ penarũ acerbitas.

Quartū est corpis patientis nobilitas: ꝙ delicat⁹ erat xp̄s. Quintū est ipsoꝝ mēbroꝝ patiētiū sensibilitas: ꝙ in oībus mēbris. Sextū est iferētiū crudelitas. Canes a ꝓpha in ps̄.uocant̄. Septimū est iudicātiū iniqtas. Octauū tormētoꝝ & obprobrioꝝ diuersitas: ut dictū est. Nonū dierū i qb⁹ passus ē solēnitas: ut dicet̄. Decimū ppl'i coraꝫ quo passus ē uarietas & mltiplicitas. uꝫ. qn̄ oēs Iudei ꝯuenerāt pp diē festū legis p̄cepto. Vndecimū loci in quo ē crucifix⁹ uilitas. Duodecimū uilis latronū societas. ¶ Sextū si ꝯsideret tp̄s quo patit̄: hora matutinali capit̄ & ligat̄: ad domū Anne ducit̄ & Caiphe: & negat̄ a discip'lo. Interrogat̄: illudit̄: & post multa ad mortē ꝯdēnat̄. Hora p̄ma ad pilatū ducit̄: ad Herodē mittit̄: deridet̄: & sp̄nit̄. Ad Pilatū remittit̄: & pessime a militib⁹ ꝑtractat̄. Hora tertia a Pilato Iesus ad mortē ꝯdēnat̄: mltis ꝯuiciis saturat̄: crux humeris iponitur: & cū ignominia ad crucifigēdū ducit̄. Hora sexta ad locū caluarie ꝑduct⁹ denudat̄: crucifigit̄: extēdit̄: & oīa ossa dinūerant̄: crux sublauat̄: deludit̄: & subsanat̄. Hora nona aceto potat̄ felle mixto: & Iesus morte terminatur. Hora q̄si uespina in cruce existens mortuus: lācea lat⁹ ei⁹ dextrū apit̄ & uulnerat̄. Hora ꝯpletorii d cruce deponit̄ & tumulat̄. ¶ Septimū si ꝯsideret̄ a qb⁹ patit̄: qa ab oīb⁹: a discip'lo ꝓdit̄: ab ap̄lis derelinq̄t̄: a ministris tēpli capit̄: a Petro nō agnoscit̄: sꝫ negat̄: a Iudeis illudit̄: a pōtificib⁹ occidit̄: a seruis flagellat̄: ab Herode ꝯ̄spicit̄: a turba mori poscit̄: a Pilato iudicat̄: a militib⁹ ꝑcutit̄: nudat̄: coronat̄: & crucifigit̄: a latrone blasphemat̄: a trāseūtib⁹ subsanat̄: & a milite lāceat̄. ¶ Octauū si ꝯsideret̄ pp qd patit̄. Nihil.n.iuenit̄ in cā ut pati deberet. Nō b̄n̄ficia exhibita in icarnatione: ꝯuersatiōe: p̄dicatiōe: lāguidoꝝ sanatiōe: demonū expulsiōe: & mortuoꝝ suscitatiōe. Nō uita oī scitate ꝑfectissima. Nō doctria uerissima & diuinissima. Nō ꝯuersatio mitissima: & sic de aliis. Et qa nl'la fuit cā: hoc attēto passio & mors ei⁹ fuit dolorosissima. Nonū si cōsideret̄ ꝓ qb⁹ patit̄: qa ꝓ nobis. Dedit.n. semetip̄m: ut dic̄ ap̄ls: ꝓ nobis: ut nos redimeret. Et qa ꝓ nobis pc̄orib⁹ ingratissimis & sceleratissimis patit̄. uñ clamat Xp̄s. O hō: uide q̄ ꝓ te patior. Nō est dolor sic quo crucior. Ad te clamo q ꝓ te morior. Vide penas qb⁹ afficior. Vide clauos qb⁹ ꝯfodior. Cū sit dolor tāt⁹ exterior. Interi⁹ est planct⁹ grauior. Cū te igratū expior. ¶ Decimū si ꝯsideret̄ q̄lis & q̄tus est dolor quē patit̄. qa maxim⁹. sup oēs alios dolores polēs: ut dicet̄: uñ merito clamat dicēs illud. Treñ. p̄mo. O uos oēs q trāsitis p uiā: atteditē & uidete si est dolor sic dolor me⁹. certe nō. Prefatis ergo decē diligēter ispectis & discussis pꝫ ꝙ mors xp̄i fuit acerbissima. Fuit ēt xp̄i mors b̄tē Marie acerbissima & dolorosissima ex mltis ꝯsiderationib⁹. Prio ꝯsiderādo filii sui uēditionē. Motiuū qa effusiōe unguēti sup caput ei⁹. A quo qa a Iuda discip'lo: ꝑciū. s. tā uile. 30. denariis: qb⁹ uēdit̄ qa Iudeis hostib⁹ filii sui. Secūdo ꝯsiderādo captionē ꝓditorie: qa oscl'o. Neqter. ꝙ cū lāceis & laternis & fustib⁹ ut ad latroneꝫ. Maligne. qa iniecerūt man⁹ in eū: & eū ligauerūt. Tertio ꝯsiderādo ei⁹ ab oīb⁹ d̄sertiōe. Discipuli.n. oēs eū reliq̄rūt. Et cū mltis b̄n̄ficia p̄stiterit: nemiē iuēit ad se iuuādū

Mors xp̄i fuit beate uirgini dolorosa.

Quarto cōsiderādo sui filii deductionē. p̄mo ad domū Anne: sc'do Caiphe: tertio Pilati: q̄rto Herodis: q̄nto Pilati iterato: & q̄ i eis sūt eidē fcā ꝯsiderādo. Quinto ꝯsiderādo uerberū ꝑcussionē. Fuit flagellatus in domo Caiphe & Pilati. Et ut b. Maria. S. Bernardo reserauit unā legionē uerberū eēt passus: q̄ ad sex milia sexcēta sexaginta sex ascēdūt absqꝫ pugnis & aliis ꝯuiciis. Sexto ꝯsiderādo xp̄i coronationē. illā ei⁹ coronā spineā q̄ totū caput xp̄i apuit: sanguine facieꝫ & capillos madidauit tā capitis q̄ barbe. Septimo ꝯsiderando filii ad mortē tā acerbā & tā uilē ꝯdēnationē. cōmota sunt oīa interiora ei⁹. Octauo uidēdo Iesum ad mortē fune ad collū ligato duci: humeris lassis crucē baiulare nō h̄n̄tē speꝫ neqꝫ decorē: aīa ei⁹ amaritudine repleta ē. Nono cōsiderādo denudationē & crucifixionē. Vidēdo eū nudatū: clauis ꝯfossū: & sanguinē p q̄tuor ptes corporis pforatas diffundi: irremediabilib⁹ lachrimis plorabat. Tob. v. Decimo ꝯsiderādo filii sui a cūctis uilipēsionē. Iudei: latrones: & alii uilipēdebāt eū: & nl'ls erat q eidē affectū pietatis ipēderet & ꝯpassiōis: sic tātā ignominiā filii pēsando: in ea maxim⁹ dolor causabat̄. Vndecimo ꝯsiderādo Ioānis pro filio suo traditionē. lꝫ .n. Ioānes bon⁹ eēt & scūs: nl'la tn̄ ꝯpō fuit iter ipꝫ & xp̄ꝫ suū filiū. Duodecimo & ultio uidēdo Iesu morteꝫ & termiationē: qn̄ uidit eū cū tāto clamoris dolore expirasse: q̄si mortua & ipsa fuit. p̄fatis igit̄ i b. Maria dolor uehemēs causabat̄: q̄re xp̄i mors ei acerbissima fuit. & sic pꝫ succincte primū uidēdū de mortis xp̄i acerbitate. Restat uidere nūc de sc'do. s. de mortis xp̄i idoneitate & congruitate. Quia.n. aliqs posset dicere cur dn̄s uoluit mortē crudelē & dolorosaꝫ portare & sustinere. In h̄ sc'do oꝫ pl'a uidere de ipsa dn̄i morte q̄ possibilib⁹ r̄ndēt obiectiōib⁹. ¶ Vn̄ sciēdū ē ꝙ mors dn̄i sic fcā: fuit p̄mo debite ꝑpetrata. lꝫ.n. ali⁹ mod⁹ eēt do polis hoīeꝫ liberādi q̄ ꝑ passionē filii sui: ut dixit Aug. & magr̄. 3. di. 20. iste tn̄ fuit congruus p̄mo qa deo p̄ri acceptissim⁹: qn̄.n. fac̄ hō qd' ē ad dei honorē: deo sūme placet. Et ad dei honorē ē ꝙ deo reddat̄ honor suus: & satisfiat sibi de illatis iniuriis. Sꝫ cū ꝑ nihil aliud nisi ꝑ mortē xp̄i honor posset deo exhiberi: & satisfieri de iniuria ꝑ hoīem deo illata q̄ xp̄s moriēdo: mors sua fuit deo acceptissima: ut dicet̄. Sc'do fuit ꝯgruētissim⁹ ad nr̄ꝫ morbū curādū. hō.n. uoluit deo silari ꝑ sciē sublimitatē. Ligni gustauit suauitateꝫ: & diuini p̄cepti trāsgressus ē limitē & regl'aritatē. Et qa curatio hꝫ fieri ꝑ ꝯtrariissiō mod⁹ passiōis xp̄i fuit ꝯgruētissim⁹: qa ꝑ h̄uiliatiōē & abiectiōē: doloꝝ ꝑpessionē & diuie uolūtatis ipletionē: dicēte ap̄l'o. Phil. 2. Humiliauit semetipꝫ fact⁹ obediēs &c̄. Saluo.n. libertatis articulo: ad sui dilectionē meli⁹ a deo trahi nō poterat: q̄ deus ꝓ eo icarnat⁹ mori ꝓ ipso redimēdo euꝫ tot penis dignaret̄. Vgo de arra sp̄ōse: ut ōnderet tibi q̄tum te diligeret: nō nisi moriēdo te a morte liberauit: ut ñ tm̄ pietatis ipēderet b̄n̄ficiū: uerꝫ ēt charitatis mōstraret affectū. ap̄ls. Ro. v. Cōmēdat de⁹ charitatē suā in nobis: qa cū inimici eēm⁹: xp̄s ꝓ nobis mortu⁹ ē. Quarto uirtuosissim⁹. hoc.n. mō dedit nobis oīuꝫ uirtutū exēplū. H̄uilitatis: patiētie: obie: pn̄ie &c̄. ut dcm̄ ē in p̄ma pte

nota

Cōgruitas redēptiōis per crucē xp̄i.

h⁹ expōnis: & iō dic̄ Petr⁹ i.i.canōica sua.ca.z.xp̄s ꝓ nobis passus ē: uobis relinqns exēplū ut seqmini uestigia ei⁹. Quito ad uincēdū diabolū prudētissim⁹. uoluit .n. ōphēdere ī astutia sua eū: ac ip̄z uincere ñ potētia: s̄z iustitia: ut.n. dixit magr̄.3.d.zo. Ipe sua ꝓcuratōe occidēdo xp̄z inocētē: nocētē hoiem iure amisit: & a suis māib⁹ ē erept⁹. Prudētia.n. ei⁹ cepit sr̄bū. Iob.3. Sexto Fuit nos erudiēs ut a pc̄tō cauerem⁹: ꝓ c⁹ expiatione xp̄s mori uoluit. i. Corin. vi. Empti.n. estis ꝑcio magno &c̄. Septio ꝓ nob satisfcōri⁹: ut dicet. Octauo fuit misericordie & iustitie ōuēiēs. Nā morte xp̄i satisfcm̄ ē đo pc̄tō: et sic iustitie: qa hō libat⁹: sic et misericordie. sic ergo dñi mors: ut dcm̄ ē: fuit đbite ꝑpetrata. Scđo fuit ꝓ satisfactōe rite ordīata: ut.n. dcm̄ ē ōsorita.z. ꝑmi li.i pte.i.de⁹ etsi poss̄z đ potētia absoluta pc̄m̄ ipunitū remittere: ñ tñ đ potētia ordiata: qa ꝓ pc̄tō ꝑmi parētis erat necariū ut đo satisfieret. Nec aliq̄ creatura: ut dcm̄ ē: poterat: pp ibidē allegata. Oportebat ergo ꝙ tal' satisfaciēs eēt de⁹ & hō. de⁹ ut redderet equalēs ad offensā đo illatā. hō qa erat ille q đo satisfacere tenebat: qa psōa offendēs. xp̄s ergo morte sua satisfec̄ ꝓ nobis. Et ꝓ h⁹ euidētia ē sciēdū succicte. Prio qd ē satisfactio: & rñdet ꝙ ē redditio equalētis: ut dicit Anselm⁹.z. Cur de⁹ hō. al's idebiti. ubi uide ꝙ aliqd reqrit ex pte satisfaciētis: aliqd ex pte satisfactionis: & aliqd ex pte illi⁹ ꝓ quo satisfit. Ex pte satisfacientis reqrit ꝑmo ꝙ sit amic⁹ utriusq̄z. p̄z: qa ip̄e ē qdā mediator & recōciliator. Scđo ꝙ sit ad satisfaciēdū sufficiens: quia aliter nō diceret satisfaciēs. Tertio ꝙ nō sit al's i eo ꝙ satisfac̄: illi cui satisfac̄ obligat⁹: qa tūc ñ ꝓ alio: s̄z ꝓ seip̄o satisfaceret. Ex pte satisfactiōis reqrit prio ꝙ sit uolūtaria: al'r ñ eēt satisfactio: s̄z satispassio. Scđo ꝙ sit equalēs. p̄z: qa h dic̄ nom. Satis'. Tertio ꝓ sit al's idebita. p̄z: ñ.n. eēt satisfactio: s̄z redditio simplex. Ex pte illi⁹ ꝓ quo satisfit reqrit: ꝙ satisfaciēs ꝓ eo agat tal'r: ꝙ āpli⁹ nō offēdat: & ꝙ restituat ad statū ꝑstinū & amiciciā ut prio erat. Scđo uidēdū ē đmerito xp̄i q̄tū ē. rñdet ꝙ ē ifinitū. Et ꝓ h⁹ euidētia est sciēdū prio ꝙ i actu meritorio ē dupl'x bōitas: itriseca q̄ ōsurgit ex bonitate act⁹ eliciti debito mō ex circūstātiis. s. gr̄e & alioꝝ ad eē meriti ōcurrētiū. Alia bōitas dr̄ extriseca: q̄ penes acceptionē ōsistit: q̄ ñ ē aliud q̄ ordiatio legis diuie: q̄ de⁹ ordiauit talē actū acceptare: & đbito ꝑmio ꝑmiare. Nā ad actū meritoriū utplīmū ista dupl'x bōitas ōcurrit. ꝑma.n. sine scđa eē ñ pt. s̄z scđa sine pria pt eē. sic p̄z đ merito xp̄i nōdū exhibito i actu: a đo ab eterno acceptato. đ quo dr̄ i Apoc. Dign⁹ ē agn⁹ q occis⁹ ē ab origie mūdi &c̄. Et đ ista loqt̄ Scot⁹.3.d.xviii.q.z. ubi ōndit ꝙ passio xp̄i ꝑuisa & nōdū exhibita: ualuit prib⁹ q xp̄i passionē ꝑcesserūt. Scđo sciēdū ꝙ loqndo đ bonitate itriseca act⁹ meritorii ad actū meritoriū: ꝙ ñ solū gr̄a creata cāt bōitatē siue effectiue siue circūstātiōal'r i actu meritorio: s̄z gr̄a ēt icreata. R̄ō. ꝙ gr̄a icreata oī mō siue efficiue siue ut circūstātia: pt ōcurrere ad act⁹ gratificationē: sic gr̄a creata: imo doctores pl'es ponūt ꝙ nisi i actu meritorio cōcurs⁹ gr̄e icreate pōceret: nll's tal' act⁹ poss̄z eē de cōdigno meritori⁹ uite eterne: et si đ ōgruo. Insup ad meritū ual̄z dignitas psōe: q̄ cāt actū. dic̄ Bōauētu.3.d.i3.q.z. ꝙ meritū pēsat scđm dignitatē psone. Scot⁹.3.d.i3.q.3. dic̄. ꝙ rōne suppositi meritū xp̄i fuit mai⁹ q̄ ali⁹ ñ fuiss̄z. Hoc idē p̄z p regulā Arist.i. metaphi. ꝙ actiōes sūt suppositoꝝ: act⁹.n. & gñatiōes sūt circa singl'aria. Et qa regl'a est Arist.z. ethi. ꝙ circūstātie ōcurrētes ad actū: ip̄z reddūt sibi ōformē quo ad acceptionē & đacceptionē: utpote quo ad bōitatē & malitiā. Mō i ꝓposito cū i dño Iesu xp̄o fuerit gr̄a creata: qa plenus gr̄a & ueritate. Et icreata qa i eo h̄itat oīs plēitudo deitatis. Coll'.z. Insup i dño Iesu: etsi sint due unite nature: hūana & diuia: ē tñ una psona & ñ pl'es: & unū suppositū: & cū tal' psona & suppositū sit ae⁹q̄re ē ifinita. Ad ꝓpositū meritū xp̄i loqndo đ bōitate itriseca ē ifinitū utpote a psona & supposito elliciēte infinito & gr̄a ifinita & finita: q̄ siue ōcurrāt efficiue: siue p modū circūstantie: qa faciūt ad meritū: seqt̄ ꝓpositū. Ex quo seqt̄ ꝙ tal' act⁹ bōitate extriseca ē ifinitū meritū. p̄z: qa ifinite a đo acceptat: al'r de⁹ nō ageret cōformiter recte rōni. Et si dicat. act⁹ ē finit⁹: q̄uō meritū ē ifinitū? rñdet ꝙ si i actu meritorio ōsistat meritū: ip̄e tñ act⁹ ñ ē meritū: sic act⁹ nō est circūstātia: seu id qđ effic ip̄z. ꝙ meritū xp̄i sit ifinitū mō ꝑdcō: ñ tenet Bōauē.3.d.i3.q.z. ubi dic̄. meritū pēsat ex dignitate psone: & psona ē ifinita. ergo. Hoc ēt tenet magr̄ Petr⁹ aureoli i repōne sua.3.d.i3.q.z. Alexāder đ ales i.3. & Thomas ōcedūt ꝙ uita xp̄i ē uita dei: & uita ifinita. q̄re ergo đ merito ñ ōcedit ꝙ sit ifinitū? His ꝑmissis uidēdū ē q̄uō morte xp̄i satisfcm̄ ē. ubi sciēdū ꝓ regl'a. Prio ꝙ creatura itellectual' inocēs đo tenet i oib⁹ actiōib⁹. R̄ō. qa a đo ē & qcqd h̄z: totū a deo h̄z. Tertio creatura itellectual' ñ peccās đo ñ tenet i oib⁹ passiōib⁹. p̄z: qa dñs iust⁹ ñ exigit penā culpa ñ cōmissa. Tertio ꝙ creatura itellectual' q̄ prio erat inocēs & postea peccās: tenet deo in oib⁹ tā passiōib⁹ q̄ actiōib⁹. ꝑma ps p̄z ex scđo ꝑmisso. s. ꝙ tenet si peccat i passiōib⁹. scđa ps p̄z ex prio: ꝙ tenet i oib⁹ actiōib⁹ inocēs: a fortiori peccās. Ad ꝓpositū xp̄s etsi inocēs: đo tenebat i oib⁹ actiōib⁹. p̄z ex prio: s̄z ñ i passiōib⁹: ꝙ inocēs. Mō xp̄s uolēs đo ꝓ nobis satisfacer̄ p actōes ñ potuit. p̄z: ꝙ ñ eēt al's idebiti imo đbiti: ut dcm̄ ē. & satisfactio ē redditio ñ solū equalētis ꝙ erat i actiōib⁹ xp̄i ut dcm̄ ē pp meritū ifinitū sed al's idebiti: ꝙ ñ affuit i merito actionū xp̄i. Si ergo satisfacere ꝓ nobis debebat: oportebat ꝙ ñ daret quācūq̄z passionē: s̄z aīa̾z suā i mortē. R̄ō. ꝙ mors eius erat al's idebita đo q̄ de⁹ ab ip̄o ñ poterat exigere ip̄o nolēte. Fuit sufficiēs ēt quo ad obia̾z: qa usq̄z ad mortē: & ōñr maior q̄ iobia aliq̄ poss̄z eē i quocūq̄z pc̄tō. Et qa icludēs maiorē dolorē q̄ eēt pollis đlectatio i quibuscūq̄z pc̄tis. p̄z: qa de⁹ rē diligit ut ē diligibil'. Mō uita xp̄i erat uita dei: ut dic̄ Alexan. in.3. pte.i.q.xv. & ꝑ ōñs sūme diligēda: & magis diligēda q̄ oē aliud a deo Et cū delectatio cāet ex ꝑñtia rei dilecte: & sic magis delectabat xp̄s i uita sua q̄ aliq̄ creatura poss̄z đlectari in aliquo. p̄z: qa magis diligebat eā: et sic intensi⁹ & forti⁹ mouebat & ordiate i rē dilectā q̄ hō iordinate moueat i q̄cūq̄z delectatiōe pc̄ti. Et tūc ultra cū ablatio đlectabil' sit cā penal': ablatio uite xp̄i fuit xp̄o ita

Satisfac. qd sit.

Meritum q̄tū sit

Q̄uōmors xp̄i fuit satisfactoria ꝓ peccato hominis

penalis:sic ei᷒ pñtia delectabilis. Et p ɔñs magis tri stabilis q̃ aliq̃ delectatio cuiuscũq; alteri᷒ rei eẽt delectabilis. Actiões:ut dcm̃ est:sunt suppositoꝝ: q̃re uita xp̃i erat uita dei:ut Alexã.dic̃ loco p̄allegato: & p ɔñs ĩfinita.& meritũ xp̃i fuit ĩfinitũ:q̃re mors sua deo oblata fuit mun᷒ ĩfinitũ.ut.n.dic̃ Alex.loco p̄allegato.In satisfactiõe ñ solũ p̄esat q̃tũ soluat̃:s; a q̃to & ex q̃to. Si q̃tũ:maior ẽ uita xp̃i q̃ aliq̃ uita creature: ut dcm̃ ẽ. & p ɔñs datio talis uite fuit penalis maxĩe xp̃o:ꝙ maximũ penale est separatio aĩe a corpe. Si ɔsideret a q̃to:fuit satisfactio p mortẽ xp̃i:ꝙ ab ipso dei filio qest uer᷒ de᷒:ĩueniet̃ pene sup oẽm extimationẽ satisfactũ fuisse.uñ Ro.viii.q ꝑpo filio nõ pepcit:s; ꝓ nobis oĩbus tradidit illũ:q̃uo nõ oĩa nobis donauit.i.ɔdonauit & remisit᷒ Si uero cõsideret̃ ex q̃to.i. ex q̃ta charitate mortẽ subierit:ꝙ fuit charitas ĩmẽsa: ĩueniet̃ sup oẽm extimationẽ satisfactũ.hec Alexãder. Quo appar; ꝙ modus iste fuit deo p̃ri acceptissim᷒: ut dcm̃ ẽ in p̄ma rõne p̄cedenti.Et sic p; secũdũ.s.ꝙ passio & mors xp̃i fuit rite ꝓ satisfactiõe ordinata. ¶ Tertio est oĩs culpa ea remota & abdicata.Nam xp̃s sua morte meruit cuicũq; recipiẽti p̄mã gr̃a;. ut dicit Scot᷒.3.d.xviii.q.2.Insup cũ sacr̃is culpa deleat̃:& gr̃a det̃:& sacr̃a habuerũt efficaciã a passiõe xp̃i:ut a cã meritoria: q̃re iustificatio & gr̃e collatio a passiõe ut a cã meritoria processerũt.Lauit.n.nos a pc̃tis nr̃is ĩ sanguinesuo.Apoc.i.& Heb.ix.Sanguis xp̃i emũdabit ɔsciã; nr̃a; ab opibus mortuis.S; sciẽdũ ꝙ ĩ deletiõe culpe gr̃a quã xp̃s passiõe sua meruit nob̃ delet culpã formal̃r:ꝙ expellit suũ ɔtrariũ ꝓ statu isto. Sacr̃a q̃ efficaciã hñt a passiõe xp̃i dl̃et culpã misterial̃r.passio xp̃i meritorie:ꝙ meruit nobis gr̃a;:& oẽ id quo culpa delet̃. S; xp̃s ut deus & ei᷒ uolũtas delet culpã cãl̃r.Isa.xliiii. Ego sum q deleo iniq̃tates pp me.Dic̃ tñ magr̃.3.d.xix.ca.3. Etsi a culpa sim᷒ xp̃i passiõe liberati:nõ tñ ex toto d; intelligi.i.ut simus effecti ĩpeccabiles: ꝙ h̃ solũ erit in uita futura.Verũ ut aĩa hẽat hoc donũ xp̃i passiõis.u;. culpe amotiõis:o; ut q̃tuor hẽat.Prio dilectiõẽ & charitatẽ. Cõsiderãdo.n.tã gratuitũ dilectiõis modũ passione mõstratũ:accẽdimur ad amãdũ deũ.iuxta illud Ro.v. Cõmẽdat de᷒ charitatẽ suã in nobis:q̃m cũ essem᷒ pc̃tõres:xp̃s ꝓ nobis mortu᷒ ẽ:& sic ĩcẽdimur ad amãdũ amore charitatis:q̃ opit multitudinẽ pc̃toꝝ. Scd̃o fidẽ.Nã fides formata dñi passiõe ualet ad culpe deletionẽ.Ro.3.Iustitia p fidẽ xp̃i quẽ de᷒ ꝑposuit ꝑpitiatorẽ p fidẽ in sanguĩe.i. p fidẽ passiõis. Tertio o; hr̃e xp̃i imitationẽ in agẽdo.Quartũ hr̃e ɔformitatẽ in patiẽdo:sic.n.ei ĩcorpamur. ¶ Quartũ ẽ passiõe & morte xp̃i oĩs reat᷒ & pena ãnullata. passio xp̃i ẽ sufficiẽs ꝓ ĩfinitis hoĩb᷒ ad satisfaciẽdũ. Et cũ culpe triplex sit gen᷒.s.origĩalis:mortalis:& uenialis. Et ꝓ his alia pena ĩfligit morietĩ: ꝙ ꝓ originali carẽtia ꝑpetue uisiõis diuine. Pro mortali pena sensus & carentia eternalis. Pro ueniali pena purgatorii.Et alia uiuẽti: ꝙ ꝓ originali pena mortis : & alie pene ĩfligunt̃:q̃ in nobis sunt ex pc̃tõ p̄mi parentis. Pro mortali aliq̃ pena tp̃alis & satisfactoria uel iudicialis.Pro ueniali aliq̃ pena medicinalis.Ad ꝑpositũ dic̃ magr̃.3.d.xix.ca.iiii.Xp̃s portauit pc̃tã nr̃a in ligno.i.penas pc̃toꝝ:& reatũ & penã ꝓ originali morietĩ total̃r dimisit.p;:in paruulis baptizatis:& in adultis baptizatis qb᷒oĩs pena dimittit̃.& si morit̃ baptizat᷒:statim euolat ad celũ. Deleuit xp̃s penã q̃ debet̃ mortali quo ad reatũ eternã:ꝙ penã eternã cõmutauit in tp̃alẽ.Nec tp̃alis quã ĩponit ecclesia sufficeret aliq̃n: nisi xp̃i pena coopareť quã pro nobis soluit.Penã ꝓ ueniali remouit passiõis sue signo ac memoria & aliis modis: penas uero q̃ debet̃ uiuẽti ꝓ originali xp̃s nõ soluit.De morte liberabit nos in futuro: q̃ñ oẽs resurgem᷒ nũq̃ ampli᷒ morituri. Ab aliis uero penis ñ absoluit nos nisi quo ad reatũ ñ dimittit eas nisi fiat sp̃ali gr̃a:qa medicinales sũt: tñ p gr̃a; in multis exterminant̃:ut p; de fomite. Sic ergo p; q̃uo passio liberat a pena. ¶ Quinto passiõe xp̃i diaboli ptãs ẽ ꝓstrata:& hũana natura liberata: ut dicit magr̃.3.d.xix. diabolus ꝑmittẽte dei iustitia ex pc̃tõ añ passionẽ xp̃i hẽbat ptãtẽ sup hoĩes in triplici gradu.Prim᷒ erat ipugnare p tẽtationẽ:& ista xp̃i passiõe ẽ ualde diminuta Nã passio meruit nobis gr̃a; & alia:ꝑ que a diaboli tẽtatiõe p̄seruamur:ne supet aliquẽ nisi uolẽtẽ. Sic ergo crucis fide & passiõis diabolus expugnat̃. uñ dic̃ ap̃ls Eph.iiii.In oĩb᷒ sumẽtes scutũ fidei &c̃.Sil̃r iuocatiõe nõis xp̃i.In nõie meo demonia eiciẽt. Secũd᷒ gradus erat sibi ɔsentiẽtẽ retinere & ĩmergere in pc̃m̃ p culpe reiterationẽ deducebat de pc̃tõ ĩ pc̃m̃:ut q̃si ĩpoĩe eẽt resurgere. In isto scd̃o gradu passiõe xp̃i hõ a diabolo liberat̃ p sacr̃a q̃ a passiõe hñt efficaciã: l; hõ cadat in culpã h; sacr̃m p̄nie p qd̃ põt sp resurgere. Tertius gradus detinere p pene ĩflictiõẽ quo ad locũ:qa q̃tũcũq; eẽt iust᷒ ad limbũ destinabat̃:& diabolus eu; deducebat. Passio xp̃i qa fuit satisfactoria ꝓ peccato quo ad fideles hãc ptãtẽ total̃r euacuauit. Nã xp̃s de limbo patrũ & purgatorio oẽs ipso descẽdẽte ad inferos post mortẽ suã extraxit. Ad limbũ patrũ null᷒ nũc descẽdit:ꝙ satisfcm̃ est deo de reatu & obligatiõe culpe originalis:& hoc fuit ut magr̃ dic̃ q̃ñ xp̃s se obtulit sacrificiũ ĩ cruce ꝓ nobis.Ad ĩfernũ diabolus nõ ducit: nisi uolũtate qs se tradat in suas man᷒. Nullus uadit ad ĩfernũ:nisi in culpa mortali decedẽs:uel ad limbũ:nisi in originali decedẽs.Sic ergo appet q̃uo a ptãte diaboli liberati sum᷒ xp̃i morte & passiõe. ¶ Sexto passiõe xp̃i ẽ redẽptio nr̃a fc̃a & celebrata.Nã in passiõe dedit semetip;ꝓ nobis:ut nos redimeret.dic̃ ap̃ls .i.Thi.2. & Apoc.v. Redemisti nos ĩ sanguĩe tuo.S; q̃uo nos redemit᷒ Sciẽdũ ẽ ꝙ ut dic̃ Alex.d̃ ales.3.pte i.loq̃ns de nec̃itate passionis q̃tũ ad iferiorẽ cãm finale;.Redimere est rẽ suã iusto p̄cio recupare:& sic xp̃s nos redemit:ꝙ cũ serui eẽm᷒:soluto p̄cio.i.semetipso: nos redemit.Vel scd̃m aliũ doctorẽ.redimere est: soluto p̄cio:recõpẽsatio:& sic nos redemit. Sed a quo nos redemit᷒ Rñdet ap̃ls. Ab opib᷒ mortuis ad seruiẽdũ deo uiuẽti. S; nũqd diabolo aliqd recõpẽsauit᷒ Certe nõ:qa diabolus nihil iustũ hẽbat in hoĩe. S; recõpẽsatio est facta respectu dei:cui xp̃s satisfecit de offensa: quã hõ intulerat:ut de᷒ nobis recõpẽsaret uitã eternã. Et l; p̃r miserit filiũ:solus tñ fili᷒ dr̃ redẽptor:qa imediate soluit p̄ciũ: ut dic̃ Thomas.3.pte.q.xlix. articlo

Passione xp̃i culpa delet̃.

Passione xp̃i liberati sumus a pena.

qnto. Nec erat preciū soluendū illi.s.diabolo q iniuste nos detinebat: sȝ illi.s.deo cui⁹ iusticia tenebat̃. Xp̄us ergo morte sua fact⁹ est nobis iusticia scificatio & redeptio.i.Cor.z. ℭSeptimo est passiōe xp̄i facta recōciliatio & pax ordinata. Mediator dei & hominū fecit utraqȝ unū.i.in unā psonā uniuit naturaȝ diuinā & humana: & per oīs deū pacificauit homini: & ecōuerso. Sȝ qūo recōciliauit nos. R̄ndit apl̄s. Rom̄.v. Recōciliati sum⁹ deo p mortē filii ei⁹. Ipsa fuit satisfactio p pctis nr̄is & toti⁹ mūdi: istud dicit apl̄s. Eph̄.z. ipse est pax nr̄a q fecit utraqȝ unū. Et semp reconcilians p crucē &c. Et ꝙ ipse solus recōciliauit: ipse solus est mediator dei & hominū xp̄us Iesus. ℭOctauo xp̄i morte & passiōe ianua celi est apta & reserata. Vt dic̄ Scotus.3.di.xviii.q.z. Ad apertionem ianue nullus potuit coopari xp̄o: sȝ ipse solus passiōe sua meruit aptioneȝ ianue celi. Vn̄ dr̄ Apoc̄.v. ꝙ nemo in celo inuētus est neqȝ in terra neqȝ subt⁹ terrā: q posset apire librū.i.celū: sȝ leo de tribu iuda.i. xp̄s apuit: ꝙ passiōe sua deo pr̄i satisfecit: & sic ianuā apuit. Nō licebat nobis homicidis repatriare: donec sacerdos magn⁹ xp̄s moreret̃. ut hr̄ in figura in libro Leuitici. ℭNono passione xp̄i est gr̄a largiter diffusa & destinata. Nā cuȝ meruit nobis primā gr̄am: & gr̄am aliaȝ q̄ meremur passione sua: pȝ ꝓpositū. ut dicit Scot⁹.3.di.xviii.q.z. xp̄s cum sit caput ecclesie: iō gr̄am largiter diffundit in mēbra. ℭDecio fama xp̄i quo ad nom̄ sup oīa passiōe sua ē exaltata. Apl̄us Phil̄.z. de⁹ passiōe sua exaltauit eū.i. secūdū magr̄m.3.di.xviii. exaltationeȝ oñdit. Et dedit illi nomē.i.se dedisse māifestauit. ℭVndecimo passione xp̄i oīa sunt terminata. Omnia quo ad dcā ꝓphiaruȝ & figuras in sacro eloqo sunt terminata. Iō xp̄s in cruce dicit ɔsumatū est. Vt oñsum est lib.i. cōformitate pma. ℭDuodecimo passiōe xp̄i sunt nobis multa bn̄ficia a deo collata. Et istud erat. Tertium uidēduȝ.s. de mortis xp̄i utilitate. utilitas ergo mortis xp̄i oñdit̃ ex bn̄ficiis ipsa morte nobis collatis: ipsa.n.sum⁹. Primo ad uitā reuocati.i.Cor.viii. in Adaȝ oēs moriunt̃: ita & in xp̄o oēs uiuificabunt: & cuȝ essemus mortui pctō: xp̄s cōuiuificauit nos. Scdo a pctō separati.i. Petri.3. xp̄us semel p pctis nr̄is mortuus est: & sequit̃: ut nos offerret deo: mortificatos quidē carne: uiuificatos aūt spū. Tertio in ope iustificati: cuȝ.n. pctōres essemus: xp̄s p nobis mortu⁹ ē. Rom̄.vii. Iustificati.n.gr̄a ipsi⁹.i.Thimo.z. Quarto a debito qetati. Collo.i. donans nobis oīa delicta: deleuit qđ erat aduersus nos chyrographū &c̄. Quinto a diabolo cōtutati: ut eū nō timere debeamus. Hebr̃.iz. ut per mortē destrueret qđ habebat impiū. Passiōe xp̄i nominata diabolus statiȝ fugit. Apprehēdit xp̄us diabolū q & sathanas & ligauit eū. Apocal̃.xix. Sexto robore fortificati. Roma.v. cuȝ essemus ifirmi: xp̄s p impiis mortuus est. Septimo ab hostiū manibus liberati: pȝ de sanctis prībus a limbo extractis. In sanguine testamēti sui eduxit uictos &c. Zacharie.ix. Octauo debite iformati ut uirtuose agamus: ꝙ oēs uirtutes & scie morte xp̄i ostēse sunt: ut dictū est cōformitate precedēti. Nono honorati & exaltati. Apocal̃.v. redemisti nos in sanguine tuo: & fecisti deo nr̄o regnū & sacerdotiū &c. Decimo ad pugnādū spūaliter excitati.i.Petri.iiii. Xp̄o igit̃ passo in carne: uos eadē cogitatione armamini. Vndecimo ad diligendū inflāmati. Ephe.iiii. ambulate in dilectiōe: sicut & xp̄us dilexit nos & tradidit &c. Duodecimo ordines angeloꝝ quo ad ruinaȝ de nobis sunt repati. Collo.i. ꝓposuit in xp̄o repare que in celis &c. Tertio decio a mentiū uulneribus sumus sanati. Samaritano a xp̄o infusum est uulnerib⁹ oleū misericordie & uinū iustificatiōis & satisfactiōis. Vnde a peccato sanati sumus. Augustin⁹ quēcūqȝ momorderit astutia sathane: ituea tur xp̄m in ligno pendentē: & sanabit̃. Quartodecimo ducatu ad uitam illuminati & directi: in baculo crucis & mortis xp̄i cum Iacob oportet nos trāsire Iordaneȝ istū.i.per uitaȝ istā trāsire. Quintodecimo cōtra omnia mūdi amara obdulcorati. Nā si passionis lignū in aqs ponat̃: aque Marath.i.passiōis memoria obdulcescūt. Sextodecimo crucis umbra obūbrati. Treñ.z. In umbra tua uiuemus. Canti.z. sub umbra illi⁹ quē desideraueraȝ sedi &c. Decimo septimo illustrati: ꝙ tenebre pctoꝝ amote & gr̄a data. Eratis enim aliqñ tenebre: nūc aūt lux in dn̄o &c. Decimo octauo in pr̄ia firma spe locati. Aperuit.n.ianuā & p ꝓpriū sanguinē introiuit in sancta: eterna redēptiōe inuenta. Et semp ut repromissionē recipiāt &c. Pȝ igit̃ predictis de utilitate mortis xp̄i & passionis. Ex qbus oībus pȝ de mortis xp̄i efficacia acerbitate & utilitate. Et per oīs appa ret declarata pma pars hui⁹ cōformitatis q̄rte dicens: Iesus uita deficiēs. Ad laudē xp̄i Amen.

ℭSecūda pars cōformitatis quarte tertii libri: uidelȝ Franciscus euocat̃. Sequit̃ expositio.

Arte pma hui⁹ q̄rte cōformitatis declarata. Restat oñter declarare partē secūdā. uȝ. Francisc⁹ euocat̃.s.p mortē corporalē. Circa cuius expōnis euidentiaȝ est sciendū primo q̄ ifirmitate mortu⁹ est btūs. F. Vbi sciēdū ꝙ etsi pp pniaȝ arctissimā quā btūs F. exercuit: sp ifirmitatē pateret̃ spleīs stōaci & ocloꝝ: & agrauabat̃ aliqñ talib⁹: ut mori uideret̃: aliqñ.n.euomuit pp ifirmitatē stōaci p totā noctē sanguinē: i tm̄ ut frēs crederēt eū morituꝝ. ut dcm̄ ē ɔformitate pcedēti h⁹ tertii li.i.z.pte cōformitatis. Aliqñ ifirmitate ocloꝝ tā fortiter fuit uexat⁹: ꝙ bn̄ p qnqgita dies stetit i lcō damiano cū tāto ocloꝝ dolore: & nimia uexatōe: ꝙ neqȝ qescere potuit: nec lumen aliqđ uidere. Vn̄ diuinū agnoscēs flagellū: ipse bt̄s. F. dn̄ȝ deprecat⁹ ē: ut maiorib⁹ penaꝝ aculeis urgeret̃: ueꝝ ꝙ patiētissime se hūit: uocē xp̄i audiēdo đ celo: de thesauro uite eterne obtinēdo fuit declat⁹ & iuestit⁹ ac subarrat⁹: icurrit ifirmitatē aliā pter iā dcās. uȝ. hidropisiȝ. Et hac ifirmat⁹ fuit i loco de Bagnerie supra ciuitatē nucerii: & spāl̃r tūc ipsaȝ ifirmitatē icurrit i pedib⁹ ipoꝝ tumefactōe: pp qđ ciues assisinates audiētes ipȝ ibidē ifirmari: solēnes nūcios milites ad reducēdū eū assisiū trāsmiseīt. Cū qb⁹

Vtilitas mortis Christi.

tedientis spũ ꝓphico claruit: & scē pauptatis ac diuini amoris efficaciā oñdit. Ad uillā.n.cũ ueñissent noie Su trianũ: & hora esset comedēdi:ꝑ pecũia panē nec ali qd comestibile iuenire potuerũt:sed mādato bti.F.dei amore panē petētes statim habuerũt oia habundāter: ut btũs.F.predixit.Et demũ Assisiũ peruenietes nõ p miserũt eũ ad locũ sancte Marie ire : sed ad palatium epi Assisinatis eũ deduxerũt:& ibidē eũ locauerũt: cu stodiētes ab extra palatiũ ipsum epi armatis homini bus:ut si eũ mori cõtingeret: frēs eũ alio nõ portarēt: s3 Assisii sepelireť:ne tanto thesauro priuarenť.In hoc palatio residēs btũs.F.spũ ꝓphetico in plurib⁹ se ostē dit irradiatũ.Vidit.n.in spũ totā tentationē fratris Ri zerii ministri Marchie & eidē reserauit: ac eũ signādo ab oi tētatiōe imunē illico reddidit.Btē Clare ifirmā ti & cupienti uidere btm̄.F.ante mortē suā:ipse beat⁹ F.misit dicēdo:q: p tũc eũ nõ poterat uidere: sed alio tēpore uideret eu3:& de ei⁹uisione summe gauderet. Et sic scm̄ est:qa btõ.F.mortuo corp⁹ eius frēs dũ de ducerēt Assisiu3:Btē Clare & suis ostēderũt sororib⁹: ut dcm̄ est cõformitate precedēti:ad uidendũ.Cuida3 fratri dicēti sibi quasi ludēdo.Quãtũ uenderes tu dñe oēs tuos saccos:multi baldachini & pāni de serico po nenť supra corpusculũ tuũ:qđ modo indutũ est sacco. Tũc btũs.F.habebat infulā coopertā de sacco:& in dumentũ etiā de sacco:& rñdens btũs.F. cum magno feruore & letitia spũs.Tu ueru3 dicis:qm̄ ita erit pro gloria & laude dñi mei.Et dũ in dicto palatio eēt:ce pit infirmitatibus uariis tam grauiter laborare: ut uix in eo membrũ remaneret absq3 ingēti passionis dolo re:sed cũ duris corporis angereť doloribus : illas suas angustias nõ penarũ cēsebat nomine: s3 sororꝝ.Cũ aũt semel graui⁹ solito dolorꝝ urgereť aculeis : qdā frater simplex dixit ad eũ:ora deũ frater ut miti⁹ tecũ agat: manũ.n.suam super te grauare uideť. Quo audito uir scũs cũ eiulatu exclamans ait. Nisi nosse3 in te simpli cem puritatē: tuũ ex nũc abhorrerē cõsortiũ: q ausus fueris ɔtra me diuina iudicia reprehēsibilia iudicare. Et licet tot⁹ eēt atritus grauis ꝓlixitate lāgoris proi ciens se in terrā ossa debilia duro casu collidit: & de osculās humum: grās inqt tibi ago dñe de⁹ de oibus dolorib⁹ meis:teq3 mi dñe rogo: ut cētuplũ si tibi pla cuerit addas:ꝙ hoc erit mihi acceptissimũ:ut affligēs me dolore nõ parcas: cũ tue sancte uolũtatis adimple tio:sit mihi cõsolatio supplena. Verũ cũ ifirmitate gra uissima detinereť:nec posset comedere: & a frĩbus ro gareť ut aliqd sumeret : & ipse diceret ꝙ nõ habebat uoluntatē comedēdi: s3 si hēret de pisce q uocať squa lus forsitā comederet:hoc dicto stati3 affuit diuina ꝓ uidētia:& ecce qdā hõ missus a frē Gerardo ministro reate:portauit canistrũ ubi erant tres magni squali:& gābari de qb⁹ ipse libenter uescebať.Quod factu3 in admiratiōe plurima extitit sociorꝝ:diuinā ꝓuidētiā cir ca ipsum attēdentes.In hoc palatio cu3 aliqñ ob spũs recreationē laudes fratris solis quas fecerat : p socios cātari faceret: ɔsiderās hoc frater Helias dixit ad eũ. Charissime Fr̃ de oi letitia q̃ ꝑ te & sociis tuis in tua ifirmitate oñdis sum ualde cõsolatus & edificat⁹:s3 li cet hoies huius ciuitatis te uenerenť ꝓ scõ:tñ qa cre dũt firmiter ꝓpter hāc infirmitatē tuā incurabilē te in ꝓximo moriturꝝ:audiētes huiusmõi laudes cātari die noctuq3:pñt dicere itra se.Quõ h̃ tātā letitiā oñdit:q estꝓpe mortem.Dixit ad eũ btũs.F.Recordaris cum apud fulgineũ uisionē uidisti: & dixisti mihi ꝙ qdā di xerat tibi ꝙ uiuere nõ debebā nisi duob⁹ānis.Añq̃ tu illā uisionē uideres:per grām dei q oē bonu3 suggerit & ponit in ore suorꝝ fideliũ : semp die ac nocte cõside rabā finem meũ:s3 ab illa hora qua uisionē uidisti: fui magis sollicit⁹ cõsiderare diē mortis.Et stati3 ait cum magno feruore dimitte me frater gaudere in dño : & in laudib⁹ ei⁹& ifirmitatib⁹ meis:qm̄ grā spũs sancti coopāte ita sum unit⁹ cũ deo meo:ꝙ p misericordiam suā bñ possu3 in ipso altissimo iocũdari. In illis dieb⁹ uisitauit eũ in dcõ palatio qdā medic⁹de aretio:ualde familiaris ipsi btõ.F.noie bon⁹ Ioānes.Et iterrogauit eũ btũs F.qd tibi uideť de hac mea infirmitate?Et ait illi medicus:bñ tibi erit p grām dei. Iterũ dixit ei bea tus.F.dic mihi qd tibi uideť:noli timere qm̄ per grām dei nõ sum corculus:ut timeā morte3.Nā coopāte grā spũs sci:ita sum unitus cũ dño meo:ꝙ de morte & de uita equalr̃ sum ɔtent⁹.Tũc dixit ei medic⁹māifeste. Pr̃ secũdũ phiam nrām infirmitas tua est incurabilis. Et credo ꝙ i fine mēsis septēbris aut q̃rto nonas octo bris morieris.Tũc bt̃s.F.iacēs i lecto cũ maxia deuo tiōe & reuerētia expādit man⁹ ad dñm:& cu3 magna letitia cordis & corporis dixit bene ueniat soror mea mors.Sic ergo p3 qua infirmitate bt̃s.F. ad mortē de uenit corporis . ¶ Scđo uidēdũ est de loco in quo bt̃s F.mortu⁹est.Vbi sciēdũ ꝙ bt̃s.F.uidēs se ad mortē ꝓ pinqre:ad scām Mariā de Portiũcula se deferri popo scit:ut ubi accepat spm̄ grẽ:ibi redderet spm̄ uite. Et qa pp ifirmitatē ambulare nõ poterat : ad dcm̄ locũ a sociis se fecit deportari.Cũq3 ad locũ de scā Maria cũ magna comitiua deduceret p frēs: & ad hospitale p uenisset qđ est in uia:petiit bt̃s.F.si adhuc ibi eēnt qa ipse caligātibus oculis nõ senectute sed lachrimis ple ne uidere nõ poterat:cũq3 sciuisset se in dcõ loco esse: fecit se uersus Assisiũ faciē uolui:& in terra posit⁹:illā multis bñdictiōib⁹bñdixit dicēs:bñdcā tu a dño: qa p te multe anie saluabunť:& in te multi serui altissimi hitabunt:& de te iusti eligenť ad regnũ eternũ.Et his dictis ad scām Mariā se fecit deferri.Et illuc ꝑuēiēs in ifirmaria fuit locat⁹.Sic ergo p3 de loco in quo elegit mori.u3.in loco scē Marie: ut ubi icepat ibi termiaret. Et qa hũc locũ dicebat ipse bt̃s.F.uirginē Mariā plus amare q̃ aliquē locũ citra mare.iõ bt̃s.F.uirgini se cõ formādo:p aliis locis mũdi amauit ip3:& in fine ut di ceř recomēdauit frĩb⁹.In hoc uoluit mori amic⁹ uirgi nis:& in signũ dilectiōis ut dñt frēs antiq a qb⁹ audi ui:bt̃s.F.uoluit ꝙ ei⁹cor a corpore separareť:& ibidē ponereť. Et dr̃ ꝙ cor eius est in altari capelle ubi bea tus.F.mortuus est.De singularitate huius loci dictu3 est conformitate.xvi.& ultima libri scđi.Hic locus d3 eē cuilibet fratri minori uero acceptissimus:cõsideran do primo affectũ beate Marie ad ipsum locũ pre aliis mũdi locis.Secũdo amorē beati.F.ad ipsu3:qa in ipso

cor beato fran cia ex ha ....

incipere uoluit & terminare. Tertio ꝑpter recomēda-
tionē beati. F. fcāꝫ fratrib⁹ de ipso loco in morte sua.
Quarto pp cor btī. F. in signū dilectiōis ad locū ibidē
positū. Quinto pp remissionē pctōrū q̄ ānuatī in dcō
loco hr̄. Sexto pp dona grāꝝ que ibidē ob reuerētiaꝫ
xp̄i manētes: cōtinue percipiunt. Sic ergo pꝫ de loco.
¶ Tertio uidēdū est qd egerit btūs. F. an̄ mortē suaꝫ
.i. spūs emissionē. Pro cui⁹ euidentia est sciēdū: ꝙ btūs
F. plura fecit. Et p̄mū est: ꝙ sui obitū in ꝓximo futurꝫ
sicut a xp̄o accepat: fratrib⁹ predixit. Dn̄e ēt Iacobe
de septeꝫ soliis predixit de die & hora sui trāsit⁹: ut di
cet. Dicteqꝫ dn̄e Iacobe rome dū eēt: p angelū reue-
lata est eidē mors btī. F. Frī Helie dū eēt Fulginei cuꝫ
btō F. apparēte sibi quodā Sene: mortē affuturā beati
F. imediate post duos ānos nūciauit. Et h̄ ipse Helias
btō. F. ut pꝫ ex supradictis reuelauit. Secūdū ꝙ egit ē
ꝙ inductiōe sociorꝫ btūs. F. dn̄e Iacobe prefate: uoca
to frē scriptore scribere uoluit. Et cū iā icepisset scribe
re ꝙ cito Assisiū ueniret si eū uellet inuenire uiuū: ꝙ si
post talē diē accederet: uiuū eū nō repiret. Et ꝙ porta
ret talē pānū ꝓ tunica funerali & cerā ꝓ sepultura ac
de cibariis q̄ ipsa btō. F. faciebat: dū eēt rome ifirm⁹:
dū hec scriberent btō. F. fuit diuinitus reuelatum: qūo
dn̄a Iacoba ueniebat: & oīa secuꝫ deferebat: put ipse
describebat. Et statiꝫ btūs. F. dixit scriptori ut non scri
beret: qa nō oportebat. Et dū p modicū staret: dn̄a Ia
coba cum duob⁹ filiis senatorib⁹ & magna comitiua
aduēit: portās oīa de qb⁹ btūs. F. scribebat: de quo fra
tres fuerūt ualde mirati: & ꝙ locū scē Marie de Ange
lis nulla mulier intrabat: btūs. F. dispensando cū dicta
dn̄a: frēs eā ad ipsuꝫ pduxerūt btī. F. mādato. Que sta
tiꝫ ad pedes sacris stigmatibus consignatos: ut altera
Magdalena rigādo lachrimis: pre deuotōe magnā ꝯso
lationē pcepit. Btūs aūt. F. de uisiōe dicte dn̄e letatus
est: ꝙ eā uirtuosissimā & scīssimā reperat. Vocabat. n.
eā btūs. F. nō dn̄am Iacobā sꝫ frēm Iacobū: ꝑpter pro
bitatē suā & scītatē. Portauit pānū cinerei coloris ꝓ tu
nica & ꝓ feretro. Cerā in magna abūdantia q̄ suffecit
plurib⁹ dieb⁹ ꝓ reuerētia ipsi⁹: & cibaria que btūs. F.
optauerat. Et ut alia Martha diligēter btō. F. seruiuit.
Predicta dn̄a interrogata a fratrib⁹ qūo sic uenissꝫ: &
oīa de qb⁹ btūs. F. scribebat sic portasset: r̄ndit ꝙ an-
gelus dn̄i oranti apparuit: & de morte btī F. sibi dixit:
& que btūs. F. uolebat omnia indicauit. Et qa dcā do
mina credendo btm̄. F. lōgiori tēpore supuicturū: uo
lebat societatem emittere: btūs. F. ꝓhibuit dicens: ꝙ
sabbato de sero morereť: & ipsa post morteꝫ cū comiti
ua sua sił posset ad urbē redire: ꝙ & fcm̄ est. Tertiuꝫ
qd egit btūs. F. fuit comestio cū fratrib⁹: fecit. n. paneꝫ
apportari & in frustra diuidi & unicuiqꝫ unā partē de
dit ad instar cene xp̄i. ut dcm̄ est ꝯformitate p̄ma isti⁹
tertii libri. Quartū qd fecit btūs. F. fuit bn̄dictio fra-
tris Bernardi de qntaualle primogēiti sui de qua dcm̄
est pte. z. ꝯformitatis. viii. c. de frē Bernardo & alibi.
Quintū qd egit est recomēdatio loci scē Marie de por
tiūcula gn̄ali ministro & fratrib⁹: ut dcm̄ est cōformi-
tate ultima secūdi libri. Sextuꝫ qd egit btūs. F. fuit sui
totalis denudatio. Nā morte imīnēte se totū ēt sine fe
moralib⁹ denudauit: & se in terrā ꝓiecit. Hoc fecit ut
nudus hora tali cū nudo diabolo luctareť. Et ut paup
tati fidē seruaret usqꝫ ad mortē: ac xp̄o esset ꝯformis:
q nudus ꝓ nobis pendēs: nudus etiā mori uoluit. Insu
per ut expedit⁹ ab omnib⁹ liber trāsiret ad xp̄m: uite-
qꝫ sue p̄ncipiū qn̄ ꝓ xp̄o corā ep̄o nudus remāserat: fi
ni uite corrnderet: ut nudus ex mūdo celū adiret. Qui
cū se sic denudasset fratrib⁹ dixit. Primo dicēs qd meū
est feci qd uꝛm est xp̄s edoceat. Et lachrimātib⁹ oī-
bus: guardian⁹ quem suū btūs. F. dicebat: tunicā habi
tualē accipiēs cū corda & femoralib⁹: cōcedēs eidem
mādauit ut acciperet: qd & fecit: sꝫ dato qd sic nudus
esset: frēs et si stigmata clare cernerēt manuū et pedū:
de uulnere laterali nō sic comprehendere ualuerūt: qa
ipsuꝫ manu obtexit. Secūdo. Precepit fratrib⁹ qd ipso
mortuo eū stare sic nudū pmitterent sup humuꝫ: p tm̄
spaciū ꝙ uni⁹ miliarii tractū qs suauiter posset pfice-
re. Vt uiuēs xp̄o uiuēti: & moriēs morieti & mortuus
mortuo esset silis & cōformis. ¶ Septimū qd egit btūs
F. est frūm allocutio: de q̄ dcm̄ est cōformitate. z. hui⁹
tertii libri. Nā exhortat⁹ est eos. Primo ad dei amorē.
Secūdo de fide seruāda ad romanā ecclesiā. Tertio de
patiētia hn̄da & custodia pauptatis. Quarto qd scm̄
euāgeliū oib⁹ institutis an̄ponerēt. Quinto de pseue-
rātia tenenda in inceptis in psecutiōib⁹ mūdo futuris.
Sexto de sua morte eos est cōsolat⁹. Vltimo suū testa
mentū qd legit fecit. De quo dcm̄ est conformitate. z.
h⁹ tertii libri. Octauū qd btūs. F. egit est frūm gn̄alis
bn̄dictio. Nā omnib⁹ fratrib⁹ q erāt in loco cōgrega-
tis: & circūsedētib⁹ corā ipso: btūs. F. extendit sup eos
man⁹ in modū crucis brachiis cāzelatis: & omnib⁹ fra
trib⁹ tā p̄ntib⁹ q̄ absentib⁹: in crucifixi uirtute & uoie
bn̄dixit dicēs eis. ualete filii oēs in timore dn̄i: & per
manete in eo semper: ego uero ad deū ꝓpero: cui⁹ grē
uos oēs comēdo. Nonū ꝙ egit btūs. F. est sermōis xp̄i
in cena lectio: fecit. n. sibi legi euāgeliū secūdū Ioānē:
a. iꝫ. ca. usqꝫ ad. xviii. ut dn̄i Iesu uocē ibidē loquentis
ipse crucifixus audiret. Sic ergo pꝫ qd btūs. F. peregit
an̄ suā mortem. Sꝫ morte instāte btī. F. aues que alau-
des appellanť: qs beat⁹. F. pre aliis diligebat. dicebat
. n. ipse btūs. F. ꝙ hec auis repn̄tabat bonū religiosuꝫ
dicens. Soror alauda hꝫ caputiuꝫ sicut religiosi: & est
auis hūilis: uadit libēter p uiā ad inueniendū sibi aliq̄
grana: etiā si inueniret ea in stercore extrahit & come
dit. Volādo laudat deum ualde suauiter. Sic boni reli
giosi despiciētes terrena: quorꝫ cōuersatio est semp in
celis: & intētio semper ad laudem dei. Eius uestimen-
tuꝫ. i. penne assimilať terre: & dat exemplū religiosis:
ut nō delicata & colorata uestimenta habeāt: sꝫ uilia
precio & colore sicut terra uilior est aliis elemētis. Et
quia beatus. F. hec considerabat in ipsis: libenter eas
uidebat. Hora igitur prefata post uesperas: licet ipse
aues sint inimice tenebrarum: & lucis amice: ipsa ho-
ra in multitudine magna uenerūt: & in trāsitu btī Frā-
cisci cum insolita quadam iubilatiōe: glorie sancti qui
eas ad laudes domini solitus erat inuitare: tā iocundū
q̄ euidēs testimoniū perhibebāt. ¶ Quarto & ultimo
uidēdū est qūo btūs. F. mortuus est. Vbi sciēdū ꝙ oib⁹

Mors beati. F.

p̄fatis & aliis rite ī eū pfectis: btūs.F.hora sui trāsitus ut potuit:in hui⁹ psalmi uocē erupit dicēs. Voce mea ad dn̄m clamaui: uoce mea ad deū3 deprecatus sum. Effundo in cōspectu ei⁹ orōnē meā &c. Et cū puēiss3 ad illud me expectāt iusti donec retribuas mihi:ania ei⁹ a corpore egressa:in eterne claritatis abissum ab/sorta est. Trāsiit aūt uenerabilis pr̄ Frācisc⁹ ex h⁹mundi naufragio ad dn̄m.M.ccxxvi. q̄rto nonas Octobr̄. sabbato de sero anno a sua cōuersione.xx. Et ab ipressióne sacrorū stigmatū biēnio elapso & sepult⁹ die dn̄ico. ¶Prefatis igit̄ diligēter inspectis: p3 q̄dā cōcordia & similitudo mortis bti.F.ad mortē xp̄i. Et p̄mo xp̄s crucifix⁹ est mortu⁹:btūs.F. crucifixo ↄclauat⁹ stigmatibus sacris erat:pri⁹.n.xp̄s fuit crucifixus & sic mortuus:sic btūs.F.pri⁹ stigmatizat⁹ insigniis crucifixi:& postea obiit. Secūdo xp̄s nudus mori uoluit. Sic beatus.F.q̄tū in eū fuit. Tertio xp̄s orādo mortu⁹ est: sic & btūs.F. Quarto xp̄us exonerat⁹ ab oībus: a mūdo egredi uoluit.btūs.F.ab oibus expropriatus mori uoluit:& de hoc mūdo trāsire. Quinto xp̄s a mundo per mortē exiēs:ania eius q̄tū ad portionē iferiorē fuit p/fectissime glorificata. Beati.F.ania a corpore separa/ta:glr̄ia eterna ut dicet̄ fuit laureata. Sexto post mortē xp̄s iacuit nudus in cruce:& in terra.s.deposit⁹ de cruce.btūs.F.sup humū iacuit mortu⁹ & nudus:p spaciū uni⁹ miliarii incessiōis. Septimo xp̄s in sua morte matrē est cōsolat⁹:Ioānē de ipsa alloquēdo:btūs.F.dn̄a3 Iacobā & frēs de sua morte uerbis est cōsolatoriis al/locut⁹ demulcēdo. Octauo xp̄s morte & cicatricu3 in corpore est uerus hō & mortu⁹ comprobatus. Sic beatus.F.in morte & post mortē ↄtactus: ipsu3 uere xp̄o confixū sacris stigmatib⁹ ipsius est auctēricatū. Nono xp̄s in morte signis multos ad cōtritionē pduxit. beatus.F.in morte miris ad xp̄i deuotionē & suā deduxit Decio xp̄s morte uictoriosus limbū pr̄u3 itrauit. beatus.F.celū uexillo crucis subuecto in sua ania gloriosus igressus est. Multe alie sunt cōformitates bti.F.de sua morte ad mortē dn̄i Iesu:de q̄bus erit sermo in sequētib⁹. Sic ergo p̄dictis apparet conformitatis quarte quo ad secūdā partē expō.s.Frācisc⁹ euocat̄.

¶Fructus qntus & ↄformitas tertii libri:&.xxxiii.in ordine.u3.Iesu genus eripit̄.F.constipat̄. Expositio prime partis.u3.Iesu genus eripit̄.

Ortis triumphator & generis hūani redemptor dominus Iesus xp̄us:postq̄ p nostra redemptione & salute in cruce mori cōplacuit: eius ania a corpore separata: s3 nullatenus a deitate: ac pfecte btā ta3 in portione supiori q̄ inferiori: ut uictor mortis & diaboli : ualatus multitudine angeloꝝ limbū scōrū pr̄um expoliādum adiit. Ibiq3 mortis sue efficaciā primitus oñdit:a māib⁹ diaboli oēs iustos ab origie mūdi usq3 tūc mortuos liberādo:& eripiēdo. Et ꝙ multa in prefatis uerbis cōtinent̄:tā p expōne ipsoꝝ:q̄ hui⁹conformitatis prime partis.u3.Iesu gen⁹ eripit̄:erūt h̄ aliq̄ inqrenda & uidēda. Quib⁹ uisis patebit p̄rie partis p̄posite de/claratio. Primū uidēdū & declarandū est. Cū articulus nr̄e fidei dicat:ꝙ xp̄s descēdit ad iferos. Querēdū est qd hic intelligit̄ nomine inferoꝝ. ¶Rn̄det̄ ꝙ in sacro eloqo ifernus multiplr̄ accipit̄: tñ p p̄nti Paulus apl̄s Ephe.iiii.declat dicēs. Quod xp̄s primū descendit ad iferiores partes terre glo.i.inferos. ergo uidet̄ ꝙ noie inferoꝝ inferiores partes terre designent̄. S3 ꝙ ifern⁹ sit principalr̄ in partib⁹ inferiorib⁹ terre:p3 ex scriptura q̄ p descēsum iter oñdit ad infernū dicēte psal. De/scēdāt ad infernū uiuētes. Silr̄. Gen̄.xxxviii. descēda3 ad filiū meū Ioseph in infernū. Similr̄. Nūm.xv.h3 ꝙ Chore & Abiron descēderūt cū tabernaculis suis &c. in ifernū. Sic ergo uidet̄ ꝙ ꝗ ifern⁹ iferior nobis est p descēsu3 & nō p ascēsu3 designet̄:hoc idē exprimit uocabulū siue inferoꝝ siue inferni. Sic ergo scd̄m Apl̄m p inferiores partes terre ifern⁹describit̄. S3 sciendū ꝙ in inferiorib⁹ partib⁹ añ xp̄i descēsu3 erāt q̄tuor loca. Prim⁹ in quo carētia est glie & gr̄e: & p̄ntia pene sensibilis:& iste uocat̄ infernus dānatoru3: & est infimus & sub oib⁹. Scd̄us est in quo est carētia glie & gr̄e:& pene sensibilis:& iste dr̄ limb⁹puerorū:q sine circūci/siōe in ueteri testamēto : uel sine baptismo in nouo decedūt:& cū culpa originali:& est supra infernū & pri/mū locū. Terti⁹ loc⁹ est in quo est carentia glie:nō tñ gr̄e:& cū p̄ntia pene sensibilis. Et iste dr̄ loc⁹ purgatorii siue sit supior ad limbu3:sufficit ꝙ sit in hoc supior spe de uisione aliq̄n diuina. Loc⁹ ēt purgatorii alius a p̄dicto animab⁹ aliq̄n assignat̄:de quo ad p̄ns nō est sermo. Loc⁹ q̄rt⁹ supra istos est in quo erat carētia pene sensibilis & glorie:nō tñ gr̄e: & iste dicebat̄ limb⁹ pr̄um. Ad istū locū ducebant̄ scī p̄res illi:q de purgatorio pacta p̄nia exibāt añ xp̄i mortē:ꝙ nōdū erat apta paradisi ianua:qa xp̄i passio nondū erat exhibita. Ex his p3 qd nomine inferni intelligit̄ de quo loqt̄ articulus fidei. ¶Secūdū dubiū discutiēdū est. An ania xp̄i unita deitati ad limbum descēdere debuit post separatiōnē a corpore. Rn̄det̄ ꝙ sic. ut scriptura uerificaret̄. Zacha.ix. Tu aūt in sanguie testamti tui eduxisti uinctos de lacu in quo non erat aq̄. Osee.i3. O mors ero mors tua:morsus tu⁹ero inferne. Ecci.xxiiii. penetra/bo oēs inferiores ptes terre &c. de hoc dixerat Iacob moriēs. Gene.xlix. Salutare tuū expectabo dn̄e. De/scendere decebat. Primo ut diabolo uicto quos tene/bat scōs p̄res:ab ei⁹ māib⁹ eripet. De hoc loqt̄ apl̄us. Collose.z. Expoliās principat⁹ & ptātes traduxit confidēter. Scd̄o ut luciferū ligaret p̄ut in figura habet̄. Apocal̄.xix. Tertio ut in regiōe illa degētes illuminaret.iuxta uaticiniū. Isa.ix. Pp̄lus q ambulabat in tenebris uidit lucē magnā &c. Et Zacharie. Lu.i. illuminare his qui in tenebris sedent &c. Quarto ut eis gau/diū infunderet sui cōspectiōe tā diu desiderati ab eis. Abrahā uidēdo diē gauisus est: q̄to magis uidēdo ei⁹ p̄ntiā. Alias cās assignāt doctores sed ad p̄ns sufficiāt p̄fate. ¶Tertiū dubiū igrēdū ē cū qb⁹ xp̄s ad iferos descēdit. Et licet de hoc nō h̄eat̄ claritas : tñ d3 credi ꝙ cū multitudie āgelorū descēdit. Si.n.in deserto hita

Quid per inferos in simbolo intelligatur

an aīa xp̄i ad limbū descēdere debuit

uictoria de tētatiōe diaboli: angeli accesserūt & mini strabāt ei: a fortiori diabolo supato & uicto in cruce. In sup cū ipse sit rex angelorꝫ: cū dn̄o subditi fuerunt. ¶ Quartū dubiū ingrēdū quid egit dn̄s Iesus ad limbū descēdēdo? R n̄det ꝙ aīa xp̄i pfectissime btā dei tati unita & angelorꝫ multitudine uallata: descēdit ad īferos. i. scōrū p̄rum limbū: & ꝙ maligni spūs persentiēdo talē Saluatoris descēsuꝫ: portas clauserāt ne ad ipos expoliādos & cruciādos accederet: sci angeli qui pcesserunt clamātes illud ps. Atollite portas pncipes &c. & statim maligni spūs adunati rn̄derūt. qs est iste rex glorie? & sancti angeli rn̄derūt dicentes. Dn̄s fortis & potēs in p̄lio. s. uobiscū inito: q̄re atollite portas pncipes urās &c. Et tūc maligni spūs cū tremore iterrogāt scd̄o dn̄tes quis est iste rex glorie? & sci Angeli rn̄derūt Dn̄us uirtutū ipse. s. q est pn̄s ipse est rex glorie. i. est oīs uirtutis & potētie supatiu⁹. Sꝫ qd secutuꝫ est? Certe statiꝫ uerus Sāson portas accepit & uectes cōfregit: & statiꝫ loc⁹ iferni patens fuit. Ad cui⁹ introitū oēs tenebre ptin⁹ sunt effugate. Et sic caliginē iferni sue deitatis radio clarifice illustrauit. Et ꝙ luce adueniēte tenebre diffugiūt: maligni spūs a limbo discedētes: in inferno iferiori se oēs recluserūt. O quantus tūc fuit luct⁹ et clamor i iferno iferiori iter ipos demones uirtute xp̄i fugatos & pstratos: misere aīe in eorꝫ ptāte posite pceperunt: que pre ira & supbia ipsorꝫ ab eis p tunc sunt acri⁹ cruciate. Claustris & portis patefactis iferni qd egit xp̄s circa sanctos in limbo exn̄tes & alios in purgatorio p tūc morātes? Certe multa bn̄ficia eis contulit. Et p̄mū: qa oēs depulit tenebras: eos illuminando anie sue glorificate & sue deitatis luce illuminauit: ut p̄dixerat. Isa. ca. ix. habitātibus in regione umbre mortis lux orta est eis. Secūdū ipsos beatificauit. Nā eis suā deitatē on̄dit: cui⁹ uisione oēs facti sunt bti: & sic uiderūt aīam xp̄i deitati unitā ineffabili unione. Tertiū oēm dolorē & tristitiā ab eis effugauit: que eis inerāt rōne loci uisionis demonū & tentationis: & hoc sue deitatis on̄sione: qua gaudio summo sunt repleti. Quartū hostes demōes ab eis effugādo: luciferum captiuauit. Quo uiso iuxta. ps. letabit iustus cū uiderit uindictā &c. iocūdati sunt. Quintū ipsorū exiliū a p̄ria celesti per tm̄ tēpus terminauit & hoc sue deitatis demōstratiōe & in breui ad celū cum ipso ascēsione. Sextū limbuꝫ sanctorꝫ p̄rum ppetuo clausit & obserauit: ad ipm̄. n. locū nō est ampli⁹ fideliū descēsus: & sic ipm̄ totalr̄ euacuauit. Septimū de hūani generis facta redēptiōe p ipm̄ & recōciliatiōe declauit: ac que passus est & q̄ta reserauit. Octauū celū amodo eē aptū p eū q hꝫ clauē Dauid: & hereditatē restitutā demonstrauit. Nonū ptātē diaboli quo ad deductionē iustorꝫ ad limbū totalr̄ dissipauit. Nā nullū potest illuc deducere nisi ad purgatoriuꝫ. Decimum aliquos scōrū ipsorꝫ p̄ruꝫ ad pfectā resurrectionē in sua resurrectiōe deputauit. Et sic pꝫ qd egit xp̄us eis. Sed qd xp̄o ipsi sci p̄res egerūt in limbo degētes? certe repleti sunt gaudio & letitia. Primo ipꝫ uenerabilr̄ suscepērūt. Secūdo adorauerūt ut deū. Tertio hymnū nouum oēs generalr̄ & q̄libet particulariter. s. Adā. Eua. Noe. Abrahā. & sic de aliis decātauerūt eidē ↄfitētes: q̄m bonus q̄m in seculū misericordia eis. Et ꝙ de hoc dcm̄ est in ope de uita btē Marie fructu. liiii. uide ibi. q̄re hic dimitto ob breuitatē ad pn̄s. Sed dū xp̄s deus nr̄ cū scis sic staret in iubilo latrōis aīa crurifragio a corpore exuta: a scis angelis suscepta xp̄o ptinus est pn̄tata: que statiꝫ uisa deitate Iesu glorificata est: & ꝙ xp̄s pmiserat impleuit. s. ꝙ hodie eēt cū ipso in paradiso: uere fuit in paradiso deitate xp̄i inspecta qua & statiꝫ glorificata est. ¶ Quintū dubiū uidēdū & ingrēdū est. Ad q̄ loca xp̄s descēdit. R n̄det qd̄ xp̄s nō descēdit ad ifernū iferiorē: qa ipsi sunt omni gr̄a priuati: qa nullū abinde extraxit. uerū est ꝙ descēdit ad ligādū diabolū & luciferū. ut habet Apocal. xix. Nec ad limbū puerorꝫ cū culpa origiali decedētiū: qa cū ab omni gr̄a sint separati: meritū passiōis xp̄i se ad eos nō extēdit: q̄re nullū a dicto loco liberauit. Descēdit ergo ad purgatoriū: ꝙ illi erāt in gr̄a: & sue passionis efficacia remitēdo oēm penā: ab inde traxit & liberauit: & duxit eos ad q̄rtū locū. s. limbū p̄rum: q pp obscuritatē loci: utpote in cētro terre limb⁹. i. obscurus est uocat⁹: q ēt dictus est sinus abrahe: ꝙ ibi Abrahā cū aliis erat. Et qa isti in gr̄a erāt & culpa carebāt: oēs ab inde p xp̄m sunt extracti hora. s. resurrectōis ut dicet. Ex iā dictis pꝫ q̄uo itelligit illud petri. Act. z. ꝙ Iesus solutis dolorib⁹ iferni. i. purgatorii resurrexit. Itē illud. ps. Eruisti aīam meā ex inferno iferiori: pōt itelligi: qa pc̄tis suis illuc descēdisset: nisi gr̄a dei preseruat⁹ fuisset: uel pōt dici ꝙ q̄libet predictorꝫ locorū dr̄ ifernus inferior: qa oīa loca p̄dicta sunt in iferiorib⁹ partib⁹: puta in centro terre. ¶ Sextū dubiū ingrēdū. Cur xp̄o psonaliter talia loca adire cōplacuit? R n̄det ꝙ hoc fecit ut summaꝫ dilectionē ad ipsos on̄deret. Insup decebat ut q preciū soluit ad redimēdū: redemptos accipet & ad se traheret & deduceret. ¶ Septimū dubiū ingrēdū. q̄to tēpore in limbo fuerit. R n̄det ꝙ tāto tēpore Iesus stetit in limbo: q̄to tēpore corp⁹ ei⁹ iacuit in sepulchro. Et si ineniat ꝙ xp̄s statiꝫ scōs p̄res liberauit dꝫ intelligi nō a loco recedēdo & educendo p tūc: sꝫ eos btificando & sua gloria illumināndo. Prefatis ergo succintē uisis & in ope btē Marie diffuse tactis loco iaꝫ dicto: pꝫ expō prime partis isti⁹ q̄nte ↄformitatis. uꝫ. Iesu genus. s. hūanū eripit tā a diaboli manibus q̄ ab oī dolore & loco iferni: ut superiora declarant.

¶ Epō secunde partis huius q̄nte conformitatis tertii libri. uꝫ. Franciscus constipatur.

Rācisc⁹ cōstipat dicit scd̄a pars hui⁹ q̄nte cōformitatis. i. uallat aīab⁹ purgatorii: ide i sua morte: suo merito & diuina clemētia cōcedēte extractis. Vbi sciēdū qd̄ aīa bti. F. a corpore separata: ut xp̄o eēt cōformis post mortē sic fuerat in uita: ad purgatoriuꝫ accessit: ac ab ide multis aīab⁹ extractis eorꝫ uallat⁹ caterua celū adiit. Vnde sicut aīa xp̄i a corpore sepa

rata descēdit ad purgatoriū & p̄rum limbū: ac animas inde extraxit: sic & cōcessit btō.F. ut ad purgatorium uadēs: aīas ab inde extraheret: & secū ad uitā beatā duceret. Hoc utiqꝫ fuit ōnsum cuidaꝫ scō fratri: prout recitat frater Thomas in sua legēda: quo fratre hora trāsitus bti.F. in orone suspenso: ipē btūs.F. purpurea indutus Dalmatica: cū inumera eum sequentiū turba: tanq̄ pnceps maximus mirabiliter gloriosus apparuit. Qui tādē ad amenissima loca perueniēs: palatium mire magnitudinis & singularū delitiaꝝ plenū introiuit: hoc ipm reseratū cuidā baroni morāti in alpib⁹ iuxta eugubiū est a demone: per os cuiusdā mulieris demoniace hoc modo: put dict⁹ baro qui erat de tertio ordine & receptus a btō.F. duob⁹ fratrib⁹ euntibus romā ab ipo receptis ad hospitiū declauit dicēs. Ego ad ordinē tertiū a btō.F. sum susceptus: & idutus ab ipso habitu tertii ordinis. Et ad hospitiū meū ipse btūs.F. sepe diuertit: ac ipsum in iumēto meo sepe p hec montana deduxi: quo uoluit: quādo erat debilis. Cū.n. beatus.F. ad has meas partes pmo puenisset: essetqꝫ icognitus: ac isolita pdicaret: parum de eo curabat. Ego uero signa in eo sanctitatis deprehendēs: conuocatis de districtu & dn̄io meo hoīb⁹: cepi eū comendare & ut eū libēter audirēt hortari. Populus aūt recepto gustu pdicatiōis illius: ac ei⁹ cognita sanctitate ceperunt eū uenerari: & predicationē eius auide frequētare. q̄si mihi dicerēt: iam nō ꝓpter tuā loquelā: sed mirabili eius doctrina ipm audimus. Ex hoc btūs.F. factus est mihi familiaris: et ob deuotionē quando potuit ad me declinauit. Ipse etiā dedit mihi ptātē recipiēdi ad ordinē quos uolebā: & plures iam recepi. Et tādeꝫ ab eo ad quē semp optauerā.s. hunc statū recept⁹ sum. Illo aūt tēpore fuit quedā femia apud me que ab acuto demone erat obsessa: sicut multis disputatōibus quas cū ipsa habere solitus sum: fui expertus: licet.n. in studio Bononiēsi satis ꝓfecerim: ut scire potestis: tn̄ acutior me erat. Et quādo mihi aliqn̄ cōcluderet: insultabat mihi dicēs ubi ē scia tua quā Bonōie didicisti. Cū aūt aliquo tēpore trāsacto. btūs.F. mortu⁹ eēt in Assisio: demon q pdictā feminā tenebat aberat: & ipsa femina per biduū requeuit. Statiꝫ aūt ut rediit fremēs & furēs: miserā feminā plus solito uexauit. Vocat⁹ autēꝫ ego aduenī: & q̄re sic faceret & ubi fuerit requisiui. Et ipse rn̄dit. Ego fui ubi ille mēdicus mortu⁹ est.s. Franciscus: amicus & pr̄ tuus. Tunc. Ego. Heu. est ne mortuus pr̄ meus. Quid ibi egistis? Et demon rn̄dit. Plurimi aduenera mus sꝫ in eo nihil de nr̄o inuenimus: nec appropriare ad eū potuimus pre multitudine angeloꝝ. Et qa tu illi familiaris fuisti: iussus sum aliqua secreta tibi pādere de ipso & de ordine suo: quoꝝ plurima tu ipse uidebis. Et ego dixi. Narra qd̄ uis: ego autem credā q̄tū mihi placuerit. Et demon rn̄dit. Malo te nō credere: sꝫ hac uice mētiri mihi nō licet. Iaꝫ abūdabat iniqtas: & ꝓpter hoc ꝓuocata diuinitas uidebat uelle mūdū icendere plagis multiplicatis & terminū mūdi maturare. Vn̄ rogauit prēm filius: ut adhuc sibi plures deputaret: q sue crucis baiuli numerū saluandoruꝫ augerēt: & tunc dedit ei pr̄ Fracīscū cū ordine suo: q licet sit adhuc paruulus: tu uidebis ipꝫ uehemēter multiplicatū: & oibus ꝓualētē.q.s. nobis singulariter infestus: plures de nr̄is manibus eruēs: pessimos peccatores ad salutē pducet. Nec a tēpore apostoloꝝ sustinuimus ab aliquibus tale dānū. nos aūt ipsis ꝓut poterimus resistemus: & eis aduersa ꝓcurabimus. Multa autem cōtra ipm cōstituimus. Sꝫ hoc nobis reuelatū est: ꝙ eos impedire non poterimus usqꝫ ad ānos antixp̄i. Tunc aūt redibit nobis ptās & omnia subuertemus. Vidēs aūt xp̄s Frācīscū sibi datū ꝓ signifero tāti ordinis: ipsi suoꝝ uulnerū stigmata impressit: & clauos in manibus & pedib⁹ & in latere dextro uulnus: sicut iā pꝫ in corpore suo & plurimi iam uiderūt: sicut tu certissime scies. Et iterū intulit: scis ne qs erat Frācīscus? corporalr̄ qdē ipm noueras: sꝫ mētē nō nosti. Egregio regi seruierat: & solus ad eū uenire nō debuit ad gloriaꝫ. iō date sunt ei anīe de purgatorio ꝓ suo comitatu plusquā mille: qs suis meritis liberauit. un̄ nos confusi sumus. Et addidit: uidēs mater Iesu datū sibi Frācīscū cum suo ordine: petiit a pr̄e sibi numerū uirginū augumētari: & tūc data est ei btā Clara cuꝫ suo ordine: qui ēt ualde dilatabit. Et hoc ipse uidebis fili. Et cōclusit dictus baro. Hoc demon mihi narrauit: iā sunt uiginti anni elapsi ꝙ hec dixit mihi: & btūs.F. obiit. Pꝫ ergo testimonio demonis qd̄ btūs.F. de purgatorio multas anīas traxit post mortē suis meritis: atqꝫ ad uitā eternā cū ipsis ascēdēdo perduxit. idipm de extractōe animarū de purgatorio in die defunctiōis sue: & annuatī die prefata ꝙ extrahat animas omniū q fuerūt de tribus ordinib⁹ a btō.F. institutis: xp̄us postq̄ dedit sibi stigmata dixit. ut superius conformitate.3. huius tertii libri est dcm̄. Sic ergo pꝫ declarata cōformitas.v. quo ad primam & secundā parteꝫ: & qūo intelligit ex iam dictis apparet euidēter.

¶Fructus.vi.& ꝯformitas tertii libri: &.xxxiiii. in ordine. Iesu corp⁹ itrudit. Frācīscus tumulat. Expō pme partis. uꝫ. Iesu corpus intrudit.

Misericordie uirtus cum deo summe placeat ipso dicēte per Oseam ꝓphetā. ca.vi. Misericordiā uolo & nō sacrificium: ac multis exemplis scriptura hoc ꝓbat & uerbis: ipsamqꝫ spāli modo generi exhibuerit hūano: tā incarnatiōe q̄ mortis susceptione: hanc utiqꝫ ab aliis circa ipm exhiberi uoluit: & percepit. Et si principaliter & modo ineffabili a sua percepit matre Maria teste Bernardo: & oia opa misericordie ab ea suscipiēdo: accepit etiā hāc & ab aliis in uictu & aliis. Sed in spāli ipo mortuo: ipsam in sua complacuit hēre sepultura. Cū.n. deposit⁹ & amot⁹ a cruce fuisset a Joseph & a Nicodemo & aliis personis deuotis: inuolut⁹ in sindone mūda & unguētis delibut⁹: ut paup i sepulchro non suo sed alieno est collocatus: ut hanc pietatis partem que extollit Tobiā p̄cipue in se percipiendo: alii hoc exhibētes & comēdarent & pmiarent. Et ꝙ hec

De sepultura dñi.

sepultura xp̄i qualr̄ fuerit facta: pn̄s h̄ prima pars di-cens. Iesu corpus intrudit. petit declarari: ideo ꝙ ipsi⁹ euidētia & manifestatiōe: sub qbusdā dubiis uidendū est de quesito. ¶ Primū dubiū. An corp⁹ xp̄i decuerit sepeliri: cū corp⁹ illud esset nobilissimū utpote deita-ti unitū. uidet̄ ꝙ nō in terra: sed sup celos collocari de cebat. R̄ndet̄ ꝙ decens fuit. Primo ꝙ factū est ut ipe ꝓdixerat. Mat. xxvi. loquēs de Magdalena eū ungēte in Bethania: subdit. Mitens h̄ unguētū hoc in corpus meū ad sepeliēdū me fecit. Secūdo ut p̄ribus sepultis in hoc sicut & in aliis similaret̄. Tertio ut ueritas sue mortis ueraciter demōstraret̄. Non. n. aliquis in sepul-chro ponit̄: nisi quādo iā de ueritate mortis cōstat. Pi-latus anq̄ licētiā dare uoluit ut sepeliret̄: sciuit a Cen-turione diligēter si mortuus esset. Quarto ut de sepul-chro postmodū resurgēdo: aliis q sūt in sepl'chro spe3 daret de resurrectiōe: secūdū illud. Ioan. v. oēs qui in monumētis sunt audiēt uocē filii dei: & qui audierint uiuēt. Quinto ut nostrā cōsepelitionē pc̄tis ostēderet. Iuxta dc̄m Apostoli. Roma. vi. ¶ Secūdū dubiū. Cur more iudeoꝝ uoluit sepeliri. ut habet̄. Io. xix. R̄ndet̄ ꝑmo ꝙ iō sindone inuolut⁹ est: & etiā unctus: ꝙ talia fieri nō possunt nisi corporis cōtrectatiōe: q̄re tali con tactu uere ꝓbatū fuit xp̄m mortuū extetisse. Secūdo uoluit sic sepeliri ut pietas & misericordia ac liberali-tas sepeliētiū comēdaret̄. Hanc tangit Augu. i. de ciui. dei. Tertio ꝙ mos iudeoꝝ in sepeliēdo ꝓ tūc melior reputabat̄: utpote a sanctis p̄ribus traditus: & eis ostē-sus. Quarto ut q̄les essent sepeliētes declararet̄: ꝙ sin done mūda. i. mēte puri: & aromatib⁹. i. uirtutū odori bus respersi. ¶ Tertiū dubium. In quo sepulchro uo-luit dn̄us Iesus sepeliri. Et r̄ndet euāgeliū ꝙ in sepul-chro nouo. In nouo uoluit dn̄s sepeliri: ut dic̄ Ambro. in libro de uirginib⁹: ꝙ si in sepulchro ueteri corp⁹ Ie-su esset locatū & resurrexisset: nō ipse sed ali⁹ diceret̄ a Iudeis resurrexisse. Silr̄ hoc egit ne post resurrectio nē suā aliis corporib⁹ remanētibus: ipse remāsisse cre-deret̄. Hanc tāgit Ieronimus. Hoc ēt factu3 est ꝓpter xp̄i corporis reuerētiā: ꝙ sicut xp̄s elegit uirginis ute-rū: in quo nec añ nec post alius fuit: sic & in tumulo in quo nullus posit⁹ fuerat: uoluit sepeliri. Hāc tāgit glo sa interlinearis. Et nō solū sepulchrū fuit nouū: sed in petra excisum: & hoc debite factū est duplici de cau-sa. Prima ut tangit̄ in Glo. Mat. xxvii. Ne si ex multis lapidib⁹ eēt edificatū: suffossis lapidib⁹ & fundametis ablatū fuisse diceret̄. Et iō ꝓpter dubitationē remouē dā ne diceret̄ qd̄ discipuli eū furati fuissent: ideo in se pulchro exciso in petra collocatur. Silr̄ si in terra fuis-set: dixissent secūdū Aug. per defossionē terre furatū. Secūda cā ut cōtinēs r̄ndeat contēto. Xp̄us fuit lapis excisus de mōte p̄ne celsitudinis sine manibus. i. ho-minis operatiōe. ut habetur in figura Danielis. z. qua re in lapide exciso in petra collocat̄. ¶ Quartū dubiū. Quare in alieno sepulchro utpote ioseph Mat. xxvii. R̄ndet̄. Primo ꝓpter pauptatē. Xp̄us natus est in do mo aliena: utpote in diuersorio. Luc. z. sic & conuersa tus. Mat. viii. uulpes foueas habēt & uolucres celi ni dos: fili⁹ aūt homis nō h3 ubi caput suū reclinet. Sic & moriendo ut pauper in alieno sepulchro ponit̄. Secun do cum a morte detineri nō deberet: ut dicit Ambrosi. in libro de uirginib⁹: quare sepulchrū ꝓpriū hēre no-luit. Tertio ut ostēderet ꝙ ꝓpria domus sua nō est in terris: s3 in celis. ut dicit ibidē Ambrosius. Quarto. ut dicit Ambrosi⁹ ibidē: ut ostēderet ꝙ nō erat passus ꝓ sua s3 pro aliorū salute. ¶ Quintu3 dubiū. Cur potius est locatus in sepulchro iusti. s. Ioseph qui erat uir bo nus & iustus. ut dicit euāgeliū: q̄ alioꝝ. R̄ndet̄. ut di-cit Ambrosi⁹ in libro de uirginib⁹: & glosa. zz. ut ostē deret ꝙ ipse Iesus morit̄ in corde peccatoris: & resur-git in corde & mēte iusti: & se potius habitare in cor-de iusti & quiescere: q̄ peccatoris. Secūdo ad ostendē-du3: ꝙ si in p̄senti uita mali mixti sint bonis: post mor tem mali p se: & boni p se erūt & stabunt. ¶ Sextū du bium. Quare est positus in sepulchro in horto sito: & nō in loco alio solēniori. R̄ndet̄. ut ostēderet ꝙ pecca tum ade in horto delitiaꝝ cōmissum: per xp̄m expia-tum est: & homines liberatos eē a morte peccati. Ite3 ut fidelibus ubi collocaret̄ post mortē: siue in ecclesia siue alibi nō curādi exemplū ꝑberet. ¶ Septimu3 du-bium. Cur xp̄i monumētū magno lapide est clausum. ut dicit euangeliū: cū tamē in breui ab inde eēt per re surrectionē ꝑgressurus. R̄ndit glosa. Mat. xvii. super illud aduoluit lapidē &c. Vt sine auxilio multoru3 re-moueri nō posset. Ac ne iudei dicerēt discipulos corp⁹ asportasse: ad ipsu3 introitu & accessu. Similiter ut de clararet̄. ꝙ potestati xp̄i nec lapis nec aliqua creatura pōt obsistere. ¶ Octauū dubiū. Cur dn̄s uoluit ut ei⁹ sepulchrū sigillaret̄. R̄ndet̄ ꝙ hoc est diuina uolunta te factū. Primo ne discipulis posset obici: ꝙ apto ho stio asportassent corp⁹. quare sigillat̄. Secūdo ut ma-gis auctētica esset resurrectio: sigillo & monumento clausis manētibus & intactis. Tertio ut passione xp̄i de nostra salute chirographū xp3 fecisse ostēderet & reconciliatiōe. carta fuit corpus attramentū fuit san-guis effusus calamus claui: restabat sigilli impressiōe firmari: qd̄ fuit in monumēto. Et sic impletū est illud Ieremi. zz. scripsi in libro & signaui: & adhibui testes &c. ¶ Nonum dubiū. Cur monumētū custodibus fuit ꝑmunitum. R̄ndet̄ ꝙ rō lr̄alis est ut discipuli arcerent̄ ne eū possent furari: ut dicit̄. Math. xxvii. Et p̄fata oīa diuina ꝓuidētia sunt ordinata ad maiorē xp̄i resurre-ctionis auctēticationē: ut a nullo posset negari. S3 no ta ꝙ xp̄i monumētu3 habuit duas conditiōes. Prima quo ad colorē: fuit. n. coloris albi rubeo mixti: & hac de causa ut ostēderet ꝙ intus erat ille qui est cādidus puritate: & mūdicia & rubicūdus charitate cāti. v. Se cunda quo ad dispōnē. Magr̄ dicit in historia scolasti ca: ꝙ monumētū xp̄i habuit septē palmos in longitu-dine: & tres in altitudine: ut ostēderet ꝙ q̄tuor mūdi partes ad fidē trinitatis debebāt uenire. S3 altitudo in tribus ostendit̄: ꝙ Iesus qui fuit in monumēto est ille qui tribus digitis appendit orbē terre. Isa. xl. Sic ergo p3 de conditionib⁹ sepulchri Christi. Quod sepuchrū ut p3 ex serie euāgeliorū est ualde uenerādū: ip3. n. ho norauit. Xp̄s sua reqe: nō una hora s3 plurib⁹. Sci an geli apparitiōe itus & extra. Apl'i uisitatiōe. De⁹ mira

operatione:ut dicet̃ conformitate sequenti. Maria filii sui locatione in eo. Magdalena lachrimarum irrigatione. Demones custodum prosternatione: & celestis militia angelorũ & sanctorũ patruʒ xp̄i associatione. Ex prefatis ergo apparet expositio p̄me partis huius cōformitatis.uʒ.Iesu corpus.s. a matre & aliis fidelibus intruditur monumento.s. pro sepultura. Et sic est breuiter prima pars declarata.

❡ Secũda pars cōformitatis sexte. Franciscus tumulatur. Expositio.

Iso in parte p̄cedēti de Dñi Iesu a sua mr̃e & aliis sepelitiōe: uidēdũ est nunc q̃ñ post mortem btũs.F.fuit ad instar xp̄i tumulatus: & q̃lis est conformitas in hoc ipsius ad Dñm Iesum xp̄m. Vbi sciendũ q̃ ad sepulturaʒ bti.F. plura cōcurrerũt. ❡ Primũ fuit bti.F. precepti obseruatio. Mãdauerat ipse sanctus moriēs fribus: ut post mortē xp̄o similaret̃: q̃ dimitterēt eũ nudũ stare in terra per spaciũ uni⁹ miliarii: qd̃ frẽs seruauerũt. sic .n. stetit ut in hoc ẽt xp̄o similis repiret̃ seu cōformis. ❡ Secundũ fuit ipsi⁹ bti.F.induitio: xp̄us deposit⁹ de cruce lotus fuit: mirra et aloe cōditus & nouo sindone inuolutus. Btũs.F.a fratrib⁹ lotus: tunica noua de panno quē angelo mãdante: & btō.F.ip̄m optãte: dña Iacoba de septē solis detulerat facta fuit idut⁹. ❡ Tertium fuit q̃ sicut Xp̄o deposito e cruce & reclinato in gremio sue mr̃is: plãctus magn⁹ factus est & sp̃aliter a Magdalena. Sic btō.F.migrãte socii & frẽs p̄ subtractione tã amabilis pr̃is: illachrimabãt: & nihilominus gaudio nō modico fruebant̃: uidentes illa signa dñica in ei⁹ corpore: que tãto opere celarat. Sʒ sp̃aliter ipsi⁹ beati.F. filia uelut altera Magdalena Dña Iacoba de septē soliis: que cũ duob⁹ aderat filiis: orbata tãto pr̃e in terris: deuotas lachrimas emittebat. Semper.n.ipsa p̄sens fuit: & cerã & omnia p̄ sepultura copiosissime ministrauit. ❡ Quartũ ad uidēdũ xp̄m de cruce depositũ undiqʒ discipuli & alii fideles conuenerũt: & si timore pri⁹ se absentassent. Sic btō.F.mortuo totus populus Assisii confluxit: ad stigmata uidendũ & corpus osculãdũ. ❡ Quintũ est. Corporis quo ad stigmata cōtrectatio: sicut xp̄o mortuo man⁹ pedes & lat⁹: a matre discipulis Magdalena & aliis sunt omnia cōtrectata. Sic btũs.F.fuit totus cōtrectatus quo ad stigmata manuũ peduʒ & lateris: a pluribus qui postea de hoc testimoniũ reddiderũt. Et sp̃aliter a dño Ieronimo milite: q de hoc dũ prius esset incredulus: efficacius ipsa stigmata pre aliis scrutat⁹ fuit. Sed nota q̃ in corpore beati.F.duo miracula apparuerũt post mortē. Primuʒ q̃ cũ tam natura q̃ infirmitate corp⁹ bti.F.ad nigredinem declinaret: candore nimio statiʒ post mortē renituit: ut iã secũde stolle uideret̃ pulchritudine decoratuʒ. Secundũ de tractabilitate membrorũ ipsius que adeo facta sũt tractabilia: ut ɔuersa uiderent̃ in teneritudinē puerilē: & signis inocētie decorata. Et q̃a caro erat alba: claui stigmatũ nigri: optime cernētib⁹ apparebãt in manib⁹ & pedib⁹. Vulnus uero lateris rubra cicatrice obductũ: rosa quedaʒ pulcherrima uidebat̃. Quare uidētib⁹ erat ad stuporē tam insolita cernere. Et p̄culdubio etiã ad gaudiũ: uidētes in carne humana.s.in corpore beati.F. renouata signacula summi regis. Incitamentũ erat ad sequendũ xp̄m: cum cernerēt xp̄i imitatorē perfectũ: dono tãto ab ipso dño p̄miatum. Erat etiã inductiuuʒ reuerentie & deuotionis ad beatum.F.intuentes eum sic a xp̄o dilectum: & Xp̄o sic cōformem effectũ. nichilominus ad robur erat fidei xp̄m cernentes in seruo suo Francisco tam mira & insolita operatũ fuisse. ❡ Sextũ est Corporis beati Frãcisci ad locũ sepulture delatio. Dñs noster Iesus xp̄s postquã depositus de cruce in gremio & brachiis beate Marie & aliorum stetit: & aromatib⁹ conditũ fuit: q̃a in loco crucifixionis non erat sepeliendus: sed alibi de prope: Beata Maria Ioãnes euãgelista Magdalena Ioseph Nicodem⁹ & alii corp⁹ Iesu tolētes: ad sepulchrũ deduxerũt: & in sepulchro nouo ubi nullus fuerat depositus sepelierũt. Beatus.F.& si sabbato de sero migrauit: nō tamē statim eũ sepelierũt. Ratio q̃a & si cor btũs.F.dimisit sepeliendũʒ in loco sancte Marie de Portiũcula ubi decessit: ad ostēdendũ amorē quem habebat ad locũ p̄fatũ: & sic est factũ. Nã aperto corpore beati F.cor accipiētes: & interiora in loco sancte Marie sepelierũt. Tamē q̃ btũs.F. Assisii se in colle inferni.i.ubi malefactores puniebant̃: dimisit sepeliēdũ ex humilitate: in loco.uʒ.ubi nũc iacet: p̄pter noctem corp⁹ illuc statim deferre noluerũt. Corpus ergo frẽs accipientes & feretrũ p̄ano portato a Dña Iacoba de septē soliis adornantes: ac cereoꝝ multiplicatis luminibus: per totã noctē deũ laudauerũt: nō exequias defunctoꝝ sed excubias p̄ferentes angelorũ. De mane aũt populo cōgregato: corpus ipsius fratres tollentes: cũ hymnis & canticis: & cum arboruʒ ramis & cereis multis: a loco sancte Marie Assisiũ p̄duxerũt. Sed cũ ipsum Assisiũ ducerēt: declinantes a recta uia Fratres aliquãtulũ: & ad sanctũ Damianũ p̄gentes: iuxta uaticinium beati.F.q dixerat se a btã Clara cum suis sororibus uidēdũ: btē Clare & sororib⁹ hostio a crate amoto: corpus intus miserunt: & osculandũ ac contrectandũ p̄fatis exhibuerũt. Vbi beata Clara & sorores indicibileʒ cōsolationē habuerũt: cōtrectando pr̃em & stigmata illa Xp̄i osculantes. Et tũc beata Clara conata est clauũ a manu remouere: sed non potuit. Et q̃a se orbatas uidebãt tãto pr̃e: amarissimas lachrimas effundebãt: ut delatio corporis beati.F.in plãctu ad sepulchrũ similis eēt Dño Iesu Xp̄o. Perducto aũt corpore Assisiũ: quia in dicto loco ubi se indicauerat sepeliendũ nulla erat habitatio: eius sacrũ corp⁹ in quadaʒ capsa noua de lignis incluserunt: ac in deposito in ecclesia sancti Georgii deposuerunt. ubi nunc est monasteriũ sc̄e Clare & corp⁹ eiusdē. In dc̃a ecclesia puerulus ipse btũs.F.lr̃as didicit: ibi p̄mitus p̄dicauit: & demũ p̄mũ locũ q̃etis accepit. In dicto loco stetit be

De sepultura beati Francisci.

ne per quatuor annos: usquequo fuit translatum eius corpus ad locum ubi nunc iacet: qui locus fuit primo dictus collis inferni: nunc autem collis paradisi uocatur. In quo loco humilitate beatus. F. se sepeliendū dimisit. Pro quo sciendū q posito corpore bti. F. in ecclesia sancti Georgii: Frēs ad consules euntes qui Assisiū gubernabāt: petierūt locū ad humādū btm. F. & ecclesiā & locū edificandū: & ut deo placuit: ut intentio beati. F. perficeret: nullus locus pulcrior aptior & melior inuētus est in tota ciuitate Assisii loco iā dicto. Et sic locū prefatū ciues tradētes fratrib⁹: ibidē ecclesiaz que nūc est fundauerūt & locuz: & ecclesia fundata & loco: trāslatū est corpus de ecclesia ipsa sancti Georgii ad locū ubi manet nūc: que trāslatio facta est āno Dñi. M. ccxxx. anno secūdo post eius canonizationē: que canonizatio facta est āno secūdo post eius mortē. s. M. ccxxviii. xvii. Klēdas Augusti. Dicta translatio facta est tēpore gñalis capituli apud Assisiū celebrati: ubi affuerūt ultra duo milia frūm. Et fuit tūc tantus concursus pplorū: q ciuitas Assisii nō potuit eos capere. Vnde fuit necesse q in cāpis starēt extra ciuitatem. Nūquā in translatiōe alicuius sancti cōuenit tātus populus: sicut in trāslatione beati. F. ❡ Septimū est miraculorū opatio. Sicut xps ante mortē: in morte & post mortē: & spāliter in sepulchro fecit miracula: ut dicet cōformitate sequenti. Sic btūs. F. & si multa ante fecerat in uita: statiz etiā mortuus incepit maximis & multis corruscare signis & pdigiis. ut dicet cōformitate. xi. & . iz. hui⁹ tertii libri. quibus adhuc in dicto loco dñs Gregorius nonus eum catalago sanctoruz asscripsit. ❡ Octauū est sepulchri clausio: sic sepulchz xpi fuit clausum & signatū cū custodibus: sic bti. F. sepulchrū fuit clausuz: ut nūq deinceps patuerit alicui: ei⁹ corp⁹ simul cum capsa fuit portatū & positū ubi nunc iacet. ❡ Nonū q sicut de corpore Xpi posito in sepulchro nihil extra remāsit: imo q extra remanserat. s. sanguis in resurrectione positū fuit in corpore & sepulchro: sic de corpore bti. F. taliter. n. clausum extitit: ut nihil de ipso penit⁹ p reliquiis & ueneratiōe reperiat uel inueniat: excepto corde ut dr a corpore extracto: & in sancta Maria sepulto & posito. Et sanguis q de btō. F. recipit: & si possibile est q sit de corpore ei⁹: tamē est de ei⁹ imaginib⁹: ad pbandū eū uere stigmata habuisse: distillatus & effusus. sicut cōformitate. 3. hui⁹ libri tertii dcm est de frē predicatore q uoluit stigmata radere & sanguis emanauit. ❡ Decimū est corporis in primo loco permāsio. Sic xps quadraginta horis. ut dicit August⁹. iiii. de trini. cap. vi. stetit mortuus: & triginta sex in sepulchro: & postea inde resurrexit: sic beat⁹. F. stetit quadraginta mēsib⁹ & parū plus in primo loco: trāslatus ad ecclesiā in qua nunc iacet: eius lapidē primariū ipse Papa Gregori⁹ non⁹ manu ppria posuit: dictāqz ecclesiā ab omni iurisdictiōe iferiori eximens auctoritate apostolica: ipsam caput & mrem totius ordinis fratrū minorū instituit: put in legēda triū sociorum in fine habet. Premissis ergo apparet declaratio secūde partis. s. F. tumulat. pz etiā cōformitas plurima tumulatiōis beati Francisci ad tumulationez Dñi nostri Iesu Christi. Laus ipsi Amen.

❡ Fructus. vii. & cōformitas tertii libri: & . xxxv. in ordine. Iesus decor attendit. Franciscus uenustat. Expositio prime partis. uz. Iesus decor attendit.

E dño nostro & Saluatore qūo fuerit gliosus: quo ad corpus & hoc in sua resurrectiōe a mortuis: & qbus apparuit glorie stolla decoratus: put exigit pma pars hui⁹ septime cōformitatis locutur⁹: duo succicte erūt uidēda: qa prolixe fructu. lvii. in lib. de uita Virginis Marie tractaui. Primū est de xpi resurrectione qualr est perpetrata. Secūdo qūo ei⁹ caro gloriosa a terrenis hoib⁹ est uisa & māifestata. ❡ Quātū ad euidētiā primi est sciendū: q xpi resurrectio primo fuit decētissima: decētissimū. n. fuit Xpm resurgere a mortuis. Primo ut scriptura ipleret dicēs. psal. xv. nō dabis sanctū tuū uidere corruptionē. Isa. xi. erit radix Iesse &c. Sequitur. Et erit sepulchrū eius gloriosum. Osee. 3. die tertia suscitabit nos: & ut dicit Aplus. Quia surrexit suscitabit nos. Sophonie. 3. expecta me in die resurrectionis mee dicit Dñs. Sacra scriptura eū uocat deū prem futuri seculi. Isaie. ix. Omnipotentē. Exodi. xv. Dñm uirtutū & regē glorie. Sacerdotē in eternū: & sic de aliis: que minime intelligi possent ipso a mortuis nō suscitato. Figure multe sunt in sacro eloqo dormitionis Xpi per mortē: & ei⁹ resurrectiōis. Sicut est de sōno Adaz. Gene. z. de dormitiōe Iacob supponēdo lapidē capiti suo &c. Gene. xxvi. & de mane surrexit. De Sampsone qui dormiuit usqz ad noctis mediū. Iudicū. xvi. De Iona qui trib⁹ dieb⁹ stetit in uētre ceti postmodū exiuit &c. & sic de aliis: que pandūt pmo xpi soporē per mortē: & demū resurrectionē eius ad uitā. ❡ Secundo ut ueritas manifestaret. Xpus pmiserat se resurrecturum die tertia. Mat. in plurib⁹ locis: qre qa ueritas est. Io. xiiii. decuit eū resurgere. ❡ Tertio id ipm decebat diuinā iustitiaz. Xpus uoluntarie p nostra redēptione assumpsit mortē & fuit inocētia decoratus: qre corp⁹ ab incineratiōe & putrefactiōe cōseruari decebat: q est pena pcti. Insuper xps suā quo ad corp⁹ glorificationē pmeruit: quare diuina iustitia eaz sibi dare debuit. ❡ Quarto erat decēs pter nos. Primo ut resurgendo de nra resurrectiōe secundū aplum spem certā daret. Insuper beatitudo nra corporalis qua corp⁹ nostrum erit beatificandum nō esset: quia in uisione humanitatis Christi beate quo ad corpus: est nostra corporea beatitudo. ❡ Quinto Iudeorū prauitas hoc exigebat: ut confunderet: cuius oppositū fuisset si Christus non resurrexisset. ❡ Sexto decebat Christum resurgere: ne impotens Christus argueretur: & per cōsequēs nō deus qui est oipotēs nō resurgēdo utiqz fuisset. Multe alie sunt congruentie quas ad pñs omitto. Sz hic sunt aliq dubia ex quo decebat resurgere xpz. ❡ Primū dubiū. Quare nō statiz resurrexit: sz p tres dies tardauit. Rñdet pmo ut scriptura q ponit tres dies

qre Xpus uoluit resurgere.

compleret. Scđo ut suũ dcm̃.s.xp̃i uerificaret: qa post tres dies resurgã. Tertio ut mors xp̃i uerissime pba= ret: q̃ trib⁹ dieb⁹ uelut testib⁹ est certificata & pbata. Quarto ut uere hoiem fuisse declararet: q̃ tali dilatiõe est ońsuȝ. ¶ Tertiũ dubiũ quõ est uerũ q̃ xp̃s tribus dieb⁹ steterit mortu⁹. R̃ńdet q̃ tres dies accipiunt ut dicũt doctores p figurã sinecdochen: q̃ pars aliqñ ac cipit secũdũ grãmaticos p toto. Nã secũdũ btm̃ Aug. in nona hora diei xp̃us expirauit: accipiẽdo nonã mõ nr̃o: & q̃draginta horis mortu⁹ fuit: quarũ horaꝝ qn= qȝ dant diei Veneris: quo decessit: qa ab hora q̃ deces sit usqȝ sero fuerũt qnqȝ hore: postmodũ p noctẽ seq̃n tẽ & diẽ sabbati stetit: & sic uiginti q̃tuor horis: & no cte sequẽti usqȝ ad nonã horã q̃ surrexit: & sic q̃ eq= noctiũ uernale erat undeciȝ horis stetit: & qa qnqȝ ui ginti q̃tuor & undeciȝ siĺ iũcta faciũt q̃draginta & sic die una itegra: & partim de p̃ma die: & partiȝ de ter= tia q̃ p toto accipit dcã figura sinecdoche: & sic p do ctores tres dies predicti uerificant. ¶ Tertiũ dubiuȝ. q̃re nõ expectauit cũ aliis resurgere in fine mũdi. Re= spõdet q̃ hoc nõ fecit. Primo pp̃ter sui corpis nobili= tatẽ. psal.xv. Nõ dabis scm̃ tuũ uidere corruptõeȝ. Se cũdo pp̃ter nr̃e resurrectiõis exẽplaritatẽ. In aliquo re surrectio p̃cedere debebat: q possȝ nos resuscitare: & ipse solus est q notas fecit nobis uias uite. Tertio p= pter fidei firmitatẽ: nõ fuisset de⁹ reputat⁹: sȝ pur⁹ hõ si sic distulisset. ¶ Quartũ dubiũ. Quo tẽpore resurre xit. R̃ńdet q̃ si q̃rat de mẽse: secũdũ btm̃ Augu.iiii.de trinita. fuit de mẽse Martii: in quo mẽse mũdus a deo creat⁹ est. Primus hõ ɔditus. Ppl's Israeliticus ab Egi pto & Pharaõe liberatus: & tãdẽ p xp̃m mũdus redẽ ptus est sua passiõe. Si de die querat. R̃ńdet q̃ die q nũc dñica appellat: qa prima sabbati. Mar.xvi. Qua die secũdũ magr̃m.z.di.z. angeli cõditi sunt a deo: & ab ipso lex data Moisi. Si q̃rat de hora. R̃ńdet q̃ do= ctores discrepãt. Gregori⁹ dicit q̃ p⁹ matutinũ. Augu stin⁹ in.iiii.de trinita.dicit.c.vi. q̃ in aurora. Quos do= ctor Bonauẽtura.3.di.z3.ad cõcordiã deducit dicẽs. q̃ res dr̃ fieri qñ fit scdm̃ ueritatẽ: aut qñ inotescit. Gre= gorius dicit qñ fuit. Augustin⁹ qñ inotuit. Põt ẽt dici q̃ xp̃s resurrexit nõ media nocte nec in mãe: sȝ in me dio tẽpore: & qa mediũ põt accipe denoiatiõnẽ extre morũ: & sic medie noctis & aurore. Sȝ si q̃rat de tẽpo re quo ad etatẽ. R̃ńdet apl'us q̃ in etate q̃ erat perfe cta triginta triũȝ annorũ. que etas est perfecta: in q̃ & nos resurgemus secũdũ apl'm. Eph.iiii. ¶ Secũdo fuit xp̃i resurrectio integerrima & sincerissima. Nã in pas sione xp̃i aia fuit separata a corpore: & neutrũ a dei= tate. Sãguis ẽt mult⁹ fuit a corpore sepat⁹: sȝ in resur= rectiõe sanguis fuit reunitus corpori: & corp⁹ anie & ecõuerso. q̃re sicuti xp̃s pri⁹ uiuẽs erat iteger: sic & re surrexit. Et si q̃rat de sanguie si aliqd remãsit: qa in q= busdã ampulis p reliquiis dr̃ hẽri: r̃ńdet q̃ de sanguie xp̃i ut credit nihil remãsit extra eius corpus post resur rectionẽ: q uero repit est sanguis q̃rũdã imaginũ: sicut de imagie xp̃i in Baruto a Iudeis percussa. ¶ Tertio xp̃i resurrectio fuit ueracissima: qa eadẽ psona nũero q̃ passa est & q̃ resurrexit. Vbi sciẽdũ q̃ dñs Iesus p= bauit ueritateȝ sui corporis & nature hũane multipl'r. Primo per gustũ cũ discipulis comedẽdo. Lu.xxiiii.& Io.zi. Secũdo p tactũ se palpabilẽ discipulis prebẽdo. Lu.xxiiii. Io.xx. Tertio p uisuȝ. se uisibilẽ eis exhibẽ do. Mat.& Mar.ultio. Lu.xxiiii.& Io.xx.&.xxi. Quar to per auditũ. se resurrexisse p angelos p̃dicãdo. Mat. xxviii. Mar.xvi. Luc.xxiiii.& Io.xx. Et qa hi sunt q̃= tuor pricipales sensus. iõ põt dici q̃ uia sensus.& ex= periẽtie prefata oñdit xp̃s & pbauit. Sȝ h̃ aliq̃ dubia occurrũt. ¶ Et primũ dubiũ. Quõ xp̃us uere comedit cũ in ei⁹ subam cib⁹ nõ posset cõuerti: utpote qa ipas= sibilis. R̃ńdet q̃ in sumptione cibi sunt q̃tuor. s. masti catio traiectio cibi & ista duo fuerũt in xp̃o. Digestio uero & in comedẽtẽ p parte cõuersio in eo nõ fuerũt. Quid fiebat de cibo? R̃ńdet Augu.lib.vi. q̃õnuȝ q̃ in sp̃ualẽ naturã. i. uaporẽ cõuersus est: sicut aq̃ resoluit p solis radiuȝ hãc solõnẽ ponit Alexã.de Ales.3.parte.i. q.ccxxxi. ¶ Secũdũ dubiũ. Quõ corp⁹ xp̃i fuit palpa bile: cũ eẽt icorruptibile. R̃ńdet Alexã. in loco prealle gato: q̃ corpus btm̃ hȝ de sui natura qd' palpet. Sil'r ut uideat si uult: & si nõ uult non uideat. Aliter põt di ci: q̃ naturaliter non est palpabile: sȝ bñ supnatural'r. ¶ Tertiũ dubiũ. Quõ corpus tale põt uideri cũ sit in pportionatũ potẽtie uisiue. R̃ńdet ut dcm̃ ẽ: q̃ in ei⁹ ptãte est uideri & nõ uideri. Aliter põt dici qd' claritas corporis gloriosi nõ ẽ ex se diuerberatiua aciei uisiue: aut cõtristatiua uisus: sicut est uirt⁹ solaris. Sol.n. splẽ det & calet: rõne secũdi nõ primi uirtutẽ uisiuã confũ dit. Nõ sic est de luce illa corporis gloriosi: nõ.n. dissi= pat sȝ magis est uisus adũatiua ɔfortatiua & delecta tiua. ¶ Quartũ dubiuȝ. Quia uidetur q̃ diabolus oĩa predicta possit exercere. R̃ńdet q̃ si attẽdit finis pro pter quẽ ista fiebãt: & sup qb⁹ circũstãtiis diabol⁹ ista nõ posset facere. ¶ Secũdo saluator pbauit idẽtitatẽ psone primo per uisuȝ & tactũ. s. p cicatricũ oñsioneȝ dicẽs. Lu.xxiiii. Videte man⁹ meas & pedes meos: qa ego ipse sum: palpate & uidete. Et Io.zi. oñdit eis ma nus & latus. ¶ Sȝ h̃ est dubiũ de cicatricũ reseruatõe. q̃re xp̃s ipsas reseruauit a mortuis resurgẽdo. R̃ńdet q̃ plurib⁹ de causis. Prima ad oñdẽdũ q̃ ille idẽ q cru cifix⁹ est: postea a mortuis resurrexit. Secũda ut ipsas oñdẽdo p̃ri secũdũ Bernardũ placet ipsum cõtra pctõ res. Tertia in signũ sui triũphalis uictoriosi certamis uirtutis & meriti. Sãctis.n. ad gloriã erũt signa suaruȝ passionũ: ut dicit Augu.zz.de ciui.dei.ca.zo. Quarta ut Iudei & alii uideãt tẽpore iudicii quẽ ɔtẽpserũt. Se cũdo pbauit idẽtitatẽ psone per sensus scripture aper tionẽ: dãdo eis sensum ut itelligerẽt scripturas. ut ha= bet. Luc.xxiiii. Sacra scriptura pdit xp̃m resurgere de buisse ideȝ numero q & passus: tam uerbis q̃ figuris. Tertio idẽ pbauit per reductionẽ uerboꝝ ad memo riã: q̃ añ mortẽ pri⁹ eis dixerat de sua passiõe & resur= rectiõe. ut h̃r Lu.xxiiii. Quarto per panis fractioneȝ: q̃ eũdẽ modẽ tenuit in pane frãgẽdo post resurrectio nẽ: ut añ passionẽ faciebat. q̃re q̃ idẽ nũero eẽt & ea= dẽ psona resurgẽs cũ moriẽte oñdit. Tertio pbauit se oĩ miseria deposita in gl'ia resurrexisse: & hoc p dotes corpis: p subtilitatẽ ad eos intrãdo ianuis clausis: & d'

Quo mense die hora xp̃s resurrexit.

q̃re Xp̃us resurgens cicatrices reseruauit

sepulchro clauso egrediēdo. Sꝫ aduertēdū ꝙ lꝫ q̄tuor sint dotes corpis glioſi.ſ.ſubtilitas:agilitas:claritas:& ipaſſibilitas.ſubtilitatē oñdit ut dcm̄ ē.agilitatē oñdit qa ſtati euaneſcebat:& ubi uolebat:ſtati aderat.ipaſſibilitatē qa ſine leſione intrabat: ad eos & exibat. lꝫ ergo ſic oñderit dotes:tñ ꝑcipue p ſubtilitatē.R.õ. quia ad ipſam alie ſequunt̃:& nõ e cõuerſo.ut pꝫ diſcutiēti. Sic ergo trib⁹ ꝓbatis pꝫ ꝙ ei⁹ reſurrectio fuit uerackſſima.Idipſuꝫ arguūt multiplex appitio xp̄i diuerſis exhibita poſt reſurrectionē.Ipſa die reſurrectionis qnqꝫ uicib⁹ appuit.Primo Magdalene.Io.z.& Mar.ultimo. Scd̓o aliis Mariis:& eas ſalutauit. Mat.ultio. Tertio Petro.Mar.xvi.Quarto duob⁹ diſcipulis eūtib⁹ in Emaus.Luc.xxiiii.Quinto diſcipulis:Thoma abſente. Io.xx.Appuit ēt ipſa die ꝑmo b.Marie : ut dicet.Aliis dieb⁹appuit pr̄o diſcipulis & Thõe cū eis. Io.xx.Secūdo diſcipulis piſcātib⁹.Io.xx.Tertio diſcipulis i mõte Thabor.Mat.ultio. Quarto recūbētib⁹.xi.diſcipulis.Mar.xvi.Quinto in mõte Olueti:qñ abiit in celū. Act.i.& Luc.xxii.Appuit ēt.ccccc.frib⁹ ſil̓.Gal.i.Probata eſt ēt reſurrectio eſſe ueraciſſima p angelos.ipſa die reſurrectiõis q̄tuor angeli appuerūt:un⁹ extra ſepulchrū.Mat.xxviii.ali⁹ intra ſepulchrū.Mat.ultimo. duo alii appuerūt Magdalene: un⁹ ad caput xp̄i ſepulchri:ali⁹ ad pedes.& iſti eū dixerūt reſurrexiſſe.Sic ergo teſtimonio ꝑfatoꝝ appet: ꝙ reſurrectio xp̄i eſt ueraciſſima. ¶Quarto reſurrectio xp̄i fuit feliciſſima: qa oi miſeria depoſita & defectib⁹.Depoſuit.n.& dimiſit reſurgēdo Primo mortalitatē:& accepit imortalitatē. Scd̓o obſcuritatē corpis:iduēdo claritatē.Tertio terreſtreitatē:capiēdo ſubtilitatē.Quarto põderoſitatem:accipiēdo agilitatē.Quinto ſeruitutē:ſumēdo ſup oēs ptātē.Sexto infirmitatē & paſſibilitatē:poſſidēdo ipaſſibilitatē. Septimo tpalitatē: trãsferēdo ſe ad eternitatē.Octauo luctū:arripiēdo pfectā iocūditatē. Nono debilitatē:ſumēdo fortitudinē & uigoroſitatē.Decimo triſtitiā & miſeriā:capiēdo pacē & trãquilitateꝫ. Vndecimo trãſit ab iſtabilitate uite pñtis:ad ſecuritatem. Duodecimo ab humilitate:ad ſup oēs iperioſitatem.Sic ergo pꝫ ꝙ reſurrectio fuit feliciſſima. ¶Quinto reſurrectio fuit uigoroſiſſima tã in extractiõe patrū a limbo q̄ i ſe & ſua uirtute a mortuis ſuſcitãdo. ¶Sexto reſurrectio fuit ſtabiliſſima: qa reſurrexit a mortuis:& mors illi ultra nõ dñabit̃. uñ xp̄s dr̄ ꝑmogenitus mortuoꝝ.ſ.ante quē nullus reſurrexit ꝓpa uirtu te:perhēniter uictur⁹.¶Septimo reſurrectio xp̄i fuit mirabiliſſima & ſtupēdiſſima.Nã miracula ml̄ta & magna xp̄i reſurrectiõe ſunt opata.In ſepulchro ꝑmū miraculum eſt terremot⁹ magn⁹:q ut dicit Hierony. ad Albinã nõ eſt fact⁹ more ſolito : ſꝫ ita magn⁹ ut cõcuteret oĩa:& euerſionē terre minaret̃.Secūdū miraculū ꝙ ſepulchro clauſo & ſigillato remanēte:xp̄s ab ide reſurgēdo exiuit. Sꝫ poſt p angelū eſt aptū ad oñdēdū xp̄ꝫ uere reſurrexiſſe.Tertiū miraculū fuit angeloꝝ in momēto appitio:q q̄tuor:ut dcm̄ ē:appuerūt.Quartuꝫ miraculū fuit cuſtodū ſepulchri pſtratio:q facti ſūt uelut mortui.Mat.xxviii.Sꝫ circa corp⁹ xp̄i facta ſūt miracula. Primū corpis lacerati & uulnerati ſubita redintegratio. Scd̓m ipſius corpis ne in ſepulchro p triduū corrūperet̃ ꝑſeruatio. Tertiū pfecta corpis reorganizatio:ſi in aliquo ex cõtractione deorganizatū fuiſſꝫ. Quartū ut ſubito ſit factū icorruptibile.Quintuꝫ ſanguinis a corpe emiſſi ſubita recolectio:& in corp⁹ ſepulchro clauſo reintromiſſio. Sextū ſubita corpis aiatio & uiuificatio . Septimuꝫ indita corpi quo ad q̄tuor dotes.ſ.ſubtilitatē:agilitatē:claritatē:& ipaſſibilitateꝫ d̄coratio. Octauū ſubita aeris illuſtratio q̄ fcā ē in hora reſurrectiõis.Nonū ſubita a mortuis reſurrectio:& corpis btificatio.Nam añ nullus reſurrexit a mortuis: cui⁹ corp⁹ btificaret̃:niſi xp̄i. Decimū eſt ipſius corpis tã grãdis:ut dictū eſt:de ſepulchro clauſo egreſſio.Vndecimū alioꝝ xp̄i uirtute a mortuis reſurrectio: & uera ſcd̓m Ambroſiuꝫ.Duodecimū ſui corpis in diuerſis locis oñſio & appitio.ut dictū eſt.Prefatis ergo appet de ꝑmo qd̓ erat uidēdū .ſ. de xp̄i reſurrectiõe:qūo & q̄lr̄ fuit ppetrata.Reſtat ergo uidere ſcd̓o qb⁹fuit demõſtrata:ꝙ dr̄ in ꝑma pte ꝙ Ieſus decor attēdit̃: uidēdū eſt a qbus ipſe eſt uiſus:& qd in uidētib⁹ effecerit. Pro cui⁹ euidētia ſciēdū ꝙ decor.i.xp̄s tot⁹glioſus uiſus eſt a plurib⁹.Nã multis appuit. Primo b.Marie:lꝫ .n.euãgeliſte de appitiõe xp̄i facta b.Marie nullã fecerint mētionē:utpote ꝙ ſolū de illis appitiõib⁹ ſūt locuti:qb⁹ tã rõne teſtiū q̄ ipſis appitiõib⁹fides ꝓbaret̃:& ꝙ teſtimoniū mr̄nū:utplurimū eſt ſuſpectū pp affectū mr̄is ad filiū:attñ deuot⁹ Bernardus ꝓbat ꝙ b.Marie Ieſus ei⁹ fili⁹ in reſurrectiõe ꝑmo appuit: ut pote primo ꝙ nulla fuit ea gr̄a uiſiõis dignior . Scd̓o qa nulla fuit expectatiõis feruētior.Tertio nulla dep̄cãdi inſtãtia uehemētior. Quarto apparēti itimior. Quinto nulla in diſcurrēdo qetior.Sexto nulla ea inoiatior. Euangeliſte de ea mētionē nõ fecerūt:cã ut dictū ē.Inſup ꝙ nll̄s dubitaret:ſꝫ certe crediderit: ꝙ ꝑmo mr̄i q̄ aliis apparere deberet:& ſic appuit.Quo eidē apparēte: idicibili gaudio eſt repleta pp multa. Prio uidēdo filiū oĩs paſſibilitatis & doloris euaſiſſe miſeriã:qd̓ ſuis optãt filiis parētes.Scd̓o ituēdo eū oi ſtola btitudinis pfcm̄. Tertio qa xp̄us cum cõſortio ſcõꝝ:quos a limbo extraxerat:appuit mr̄i(ut pie credit̃)& ipſi dei genitrici gr̄as pegerūt: ꝑfatos b.Maria cernēdo pr̄es ſuos antiquos iocūdatos & beatificatos ſūmo gaudio tenebat̃. Quarto uirgo gaudebat amplexãdo filiū ad oēm modū ſue letificatiõis.Quinto ꝯſiderãdo oēm nr̄aꝫ btitudinē in filio ſuo eē ordinatã gaudebat:& quo ad aĩam in ſua deitate : & quo ad corp⁹ in btificata hũanitate. Sexto audiēdo a filio & ſcis aliis qd egerat apud iferos:& diabolū ligauerat. Septimo gaudebat uidendo gaudiū ſcõꝝ pr̄uꝫ & alioꝝ libatoꝝ a limbo & a manu diaboli. Octauo gaudio iocūdabat̃ uidēdo filiū ueridicū eē ꝯ̄mr̄atū:qa ut dixerat:tertia die reſurrexit a mortuis.Nono qa cū reſurrectio xp̄i nõ niſi dei uirtute fieri poſſꝫ & oipotētia:ſic ergo cernēdo xp̄ꝫ reſuſcitatū a mortuis:eū oipotētē letabat̃ eē ꝯprobatū. Decimo qa ſciebat filiū ſuū declaratū dñm & Impatorē cūctorū. Hac.n.reſurrectiõe data ē ei oĩs ptãs in celo & terra. Vndecimo qa hac reſurrectiõe & ſuã & alioꝝ ab ipſo primogenito mortuoꝝ:potēter ac decenter ordinatuꝫ

Xp̄s p⁹ reſurrectionē prio apparuit matri ſue.

&c.Duodecimo ad letadū btā3 Mariā īducebat uidēdo filiū triūphatorē tā de demōib⁹ quos apud īferos supauit q̄ de Iudeis q ip̄3 crucifixerūt:dicētes eū seductorē q ueracissim⁹ fuit: & ut pmiserat a mortuis resurrexit.Iocūdata ē b.Maria sic filiū cernēdo resuscitatu3 ppetuo uicturū. & sic ipse dolor passiōis cuersus ē in sūmā letitiā & gaudiū dn̄ice resurrectiōis. Et si q̄rat̄ q̄lis erat eius fili⁹ post resurrectionē:certe r̄ndet̄ q erat specios⁹ p̄ filiis hoiu3:sole fulgētior: & pulchrior quocūq3 creato.Et p cn̄s ē qdā splēdor & dcor:ut dic̄ ista p̄ma ps isti⁹ conformitatis. Scd'o dn̄s Iesus sp̄ali mō apparuit Magdalene:q̄ dn̄ica passiōe amaricata:& ipsu3 suū dilectū q̄rēdo lachriose tādē eū uidit.S3 q̄uo ut de cor & splēdor eidē ē maīfestat⁹: di.Io.zo.Vade & dic frib⁹ meis:ascēdo ad p̄re3 meū.Et cn̄r xp̄s eidē cn̄sus ē gl'iosus.Tertio appuit scis apl'is & aliis discipl'is:q̄b⁹ml'ta faciēdo q̄lr ut qdā dcor sit eis cn̄sus appebit. xp̄s resurgēdo scis apl'is fec̄ pl'a.Primū qd'eis fec̄ ē q tripl'r dicēdo Pax uobis:triplicē pacē eis dedisse cn̄dit .s.iter deū & hoie3 p hoīe satisfaciēdo. Inter angelos & hoies.Inter hoies & hoies:qa ifideles ab ipo lōgiu q:ad pacē uere fidei p ipsos apl'os erāt deducēdi. ddit eis ēt triplicē pacē:pectoris dādo sp̄m scm̄:tpis q gaudebāt dignos se hitos p noīe dn̄i Iesu cōtumeliā pati. Act.v.& eternitatis: qa sp̄us scūs scd̄m Paulū ad Ro. ē pign⁹& arra i quo ē pseuerāter:redēptiōis eterne.Secūdo materiā gaudii ifudit.Io.zo.Gauisi sūt discipli uiso dn̄o.Nec imerito:quē tot dolorib⁹ subm ispexerāt: uiderūt eū pfecta resurrectiōe gaudētē.Tertio cōsternatos uigorauit dicēs eis.Luc.ultio. Pax uobis ego sū nolite timere.ocedēdo de se eis fiduciā ctra oēs potes aduersitates. Quarto eos salutādo salutē & p̄optauit: & pparasse dcl'auit.Mat.xxviii.dicēs Auete.& Io.zo. Ascēdo ad p̄re3 meū & p̄re3 ur̄3.Quo seq̄t ip̄3 p̄re3 hn̄do:cū ipso finalr̄ pmāsuros.Quito eis lumē ididit:aperuit illis sensū ut itelligerēt scripturas.Lu.xxiiii.qd' fuit p̄cipuū donū & singul'e. Sexto de sua sacra resurrectiōe certificauit di.Videte man⁹meas &c̄.Septio sp̄3 scm̄ eis tribuit di.Io.zo.Accipite sp̄m scm̄ &c̄.q ē sp̄us paclit⁹.& p cn̄s oe3 cōsol'onē ipso sp̄u tribuit.Octauo familiariter cū ipis se hūit:ponēdo se i medio eo⁊.Io.zo. Et cn̄dēdo se palpabilē.Luc̄.xxiiii.Et cū ipsis comedēdo.Luc̄.xxiiii.Io.xx:& Mar.xvi.Nono se ueru3 deū decl'auit.Mat.xxviii.xp̄s apparēdo i galilea discipulis i mōte.seq̄t̄. uiderūt eū & adorauerūt. Decio suā oipotētiā eis pādidit di.Mat.xxviii.data ē mihi ois potestas i celo & i terra &c̄.Vndecio uiā puenlēdi ad uitā eternā decl'auit eis di.Mat.xxiiii.& Mar.xvi. Baptizate oēs gētes i noīe &c̄.& seq̄t̄.Qui baptizat⁹fuerit saluꝰerit.Duodecio se eis sp adeē tā sacral'r q̄ ptectione & auxilio reserauit di.Mat.xxviii.Ecce uobiscū su3 usq3 ad cōsumationē scl'i.& sic appet q dn̄s i resurrectiōe sua & post scōs suos discipl'os uisitauit ml'tipl'r: salutauit:assecurauit:exhilarauit:cū eis māducauit: se palpādū p̄buit:d sua potētia decl'auit:sp̄u scō afflauit: dimittendi pctā auctoritatē tribuit:roborauit di.Ecce uobiscū sū &c̄.demōes expellēdi facultatē ccessit: scripture itelligētiā ididit:d faciēdi miracl'a uirtutē donauit.Quib⁹ oib⁹ q eis se cn̄dit & aliis fidelib⁹ eē uigorē ualorē decorē & splēdorē sua resurrectiōe aia⁊ nr̄arū p3. Ex qb⁹ p3 decl'atū q erat scd̄o uidēdū q̄uo xp̄s ill'qb⁹ appuit se cn̄dit eē dcorē & splēdorē & honorē toti⁹ hūane nāe.Et sic p3 q̄uo p̄ria ps.s.Iesus decor attēdit̄.est intelligenda ad laudem sui.Amen.

❡Secūde partis huius septime conformitatis.u3.Frāciscus uenustatur.Expositio.

Viso q̄uo dn̄s nr̄ Iesus xp̄s post mortē suā apparuit b.Marie m̄ri sue & discipulis atq3 aliis gl'iosus:& cn̄r ut qda3 cādor & decor:ut p̄ma ps dic̄ h⁹ conformitatis: restat nunc uidere q̄uo btūs F. uisus ē post suā mortē:ut scd̄a ps dic̄ q F.uenustat̄.i.tot⁹ uenust⁹ & clar⁹ē uisus & dclarat⁹.Et h̄ itēdit scd̄a ps isti⁹ conformitatis declāre.q .n.bt̄s F.sic fuerit uis⁹ p⁹ mortē clar⁹:splēdid⁹:& gl'ia corrusc⁹:fr̄ Bōauē.i.xiiii.pte legēde maioris cn̄dit.Primo q̄uo ei⁹ aia ē uisa.ut.n.ait ipse Bōauē.hora sui trāsit⁹ un⁹ ex frib⁹ & discipl'is ei⁹:aliq dn̄t q fuit uenerabil'fr̄ Bern̄.d qntaualle:& alii dn̄t q fuit fr̄ Iacob⁹ q iacet humat⁹ i loco.s.Marie de āgelis:s3 d his nō ē cura.Vidit ergo dict⁹fr̄ & discipul⁹bti F.aia3 illā btā3 sub sp̄e stelle pfulgide ac cādida subuectā nubecl'a:sr̄ aq̄s ml'tas i celū recto tramite sursū ferri: tāq̄ sublimis scitatis cādore p̄nitidā:& celestis sapie sil'& gr̄e ubertate repletā:qb⁹ uir scūs pmeruit locū itroire lucis & pacis: ubi cū deo sine fine qescit.Scd̄o idip̄m cn̄dit p uisionē quā sex frēs uiderūt scitate cspicui & sepulti i loco.s.Marie de āgelis:q sil'uiderūt aia3 bti F. sub sp̄e solari celū adire. Tertio id cn̄dit appitio scā ep̄o Assisinati:q ad mōtē Garganū duotiōis cā pexerat:cui hora sui trāsit⁹ apparēs bt̄s F.tot⁹ p̄clar⁹ & let⁹: eidē dixit se mūdū relinq̄re & celū adire.Quarto fr̄ Aug⁹ minister terre laboris uir scūs & iust⁹:cū i hora ultia posit⁹:& iā p diē loq̄lā amisiss3:audiētib⁹q astabāt:subito clamauit & dixit.Expecta me p̄r expecta:ecce iā uenio tecū. Querētib⁹ frib⁹ & mirātib⁹ ml'tū cui sic loq̄ret:audacter r̄ndit.Nōne uidetis p̄rem nr̄m F.q uadit ad celū?Et stati scā ipsi⁹ aia migrās a carne:p̄re3 ē secuta scissimū.Sic ergo celū beat⁹ F.adibat: q̄re cū iret uallat⁹agminib⁹sco⁊:ut dicet̄ conformitate seq̄nti:tot⁹ gl'ie decore erat quo ad aia3 uenustat⁹& ornat⁹.Quis .n.fideliū hr̄e possit i dubiū qn stati aie bti F.diuia claritas sit manifestata q ubiq3 pn̄s est & a btis quocūq3 pgāt btifice ctuet̄? Quare aia bti F.a corpe sepata:ut dic̄ doctor fr̄ Bōauē. a uisiōe illa btifica i minimo n̄ ē sepata & retardata:a q̄ paries corpis dū uiueret disiūgebat.Aia.n.i cope exn̄s:cū eēt tota i deū trāsformata:q̄re p⁹egressū a corpe ē gl'ia pfcissima qetata:& totalr̄ illustrata gl'ia & ornata.Sic ergo appet q sic ania dn̄i Iesu a corpe egressa ē pfcissime gl'ificata i portiōe iferiori & qetata:sic & aia bti F. ē ab ipso xp̄o gl'ifica

ta: q̄ ondit tā solaris claritas q̄ stellaris: sub cui⁹ spē celū adire ē ꝯspecta: ut dcm̄ ē. Sic ergo p3 succicte declarata secūda ps. s. Fracisc⁹ uenustat.

¶ Fruct⁹. viii. & ꝯformitas libri tertii. Et. xxxvi. i ordine. Iesus ductor suscipit. Francisc⁹ laureat. Expositio ꝑme partis. u3. Iesus ductor suscipit.

Scēsiōis dn̄ice q̄ de ipsa loquit p̄ns ꝑticla ꝑma h⁹ cōformitatis: uolēdo ꝓ ꝯsolōne n̄ra tractare ipsam materiā: sub r̄nsiōib⁹ ad qdā dubia: duxi p̄sentib⁹ tractare succincte. ¶ Primū dubiū ē cū aīa xp̄i ab istāti sue ꝯceptiōis quo ad ptē supiorē ꝑfcissime fuerit glificata: & i pte iferiori p⁹ mortē aīa ipsa a corpe egressa: ac a mortuis resurgēdo tot⁹ quo ad corp⁹ & aīa3 fuerit pfcissime bt̄s: cur celū adire uoluit: cū sua btitudo ex h̄ n̄ sit aucta. ¶ R̄ndet q̄ celū adire uoluit p̄lib⁹ d̄ cāis. Pria q̄ sic reqrebat ei⁹ corpis natura. Naturalr̄ quodl3 corpus h3 locū suū: & cū corp⁹ xp̄i eēt gl'iosū: & ꝯn̄r eēt i passibile: qre ifra sperā actiuoꝝ & passiuoꝝ ei⁹ n̄ erat locus: eēt. n. subtili⁹ elemēto: qre sup ipsa: eēt agilimū: qre sup oēs celos, eēt clarissimū: qre i celo empireo ut i ꝓpo loco decebat locari. Scd'a cā q̄ sic exigebat n̄ra factura. Celū pc̄tō fuerat clausū: & p xp̄3 pc̄io soluto aptū: iō ad ip̄3 ascēdere celū decebat: ut p ipsi⁹ mortē nobis aptū mōstraret. Tertia cā. loc⁹. n. btific⁹: etsi ad btitudinē eēntialē nō spectet: ptinet tn̄ ad accidētalē. Quare ut corpi suo celū ꝓ beatitudine accn̄tali daret adiit. S3 Saluator ascēsiōis sue qtuor cās assignat. Prima fuit ad locū ap̄lis ꝑparādū. Io. xiiii. Scd'a ad deū ꝓ nobis exorādū. Io. xvi. Ego rogabo p̄re3 d̄ uobis. Tertia ad sp̄m scm̄ destinādū. Io. xvi. Si. n. nō abiero: paraclit⁹ n̄ ueniet ad uos. Si āt abiero: mittā uob eū. Quarta ad cū p̄re ꝑmanēdū & stādū. Io. xiiii. Vado ad p̄re3 &c. ¶ Scd'm dubiū cur ascēdere Saluator tm̄ distulit. R̄ndeo ꝑmo ut suā resurrectionē ꝯprobaret. Hāc tangit Lucas Act. i. Scd'o ad sue m̄ris & alioru3 ꝯsolōnē. Glo. Act. i. Sic. xl. horis fuit mortu⁹: sic &. xl. dieb⁹ est p⁹ suā resurrectionē ꝯuersat⁹: q̄ ꝯsolō diuīa tristitiā excedit hūanā. Nā ꝓ hora dies: ꝓ die mēsis: & pro mēse ān⁹ dat. Alias cās assignat Leo papa i sermōe d̄ ascēsiōe: q icipit. Post btā3 & gl'iosa3 &c. uide ibi. ¶ S3 h̄ ē dubiū ubi stetit istis. xl. dieb⁹: n̄ pt̄ dici cū ap̄lis: q̄ eua nescebat ab ocul' eoꝝ. R̄ndet d̄ certo q̄ i paradiso celesti quo ad locū nō fuit. S3 ubi fuerit: doctores uarie loquūt. aliq dn̄t q̄ fuit i paradiso terrestri & delitiaꝝ. l3. n. n̄ eēt loc⁹ sp̄ūu3: erāt tn̄ ibi dispēsatiue ad tp̄s. alii dn̄t q̄ sp fuit iter ap'l'os & fideles: l3 ipsi sp n̄ eū uiderūt. Teneat quod placet. ¶ Tertiū dubiū qd pegerit xp̄s an̄ suā ascēsionē. R̄ndet q̄ p̄ia. Et ꝑmū ē appitionis. Nā scd'3 mag̅r i hystoria scolastica: bis ipsa die apparuit. Prio recūbētib⁹. xi. discipl'is. ut dic̄ Mar. ca. xvi. & fuit i mōte Sion i cenaclo. Scd'o i mōte Olivueti: qn̄ b̄ndixit eis & celū ascēdit. Luc. xxiiii. Scd'3 fuit fortis icrepatiōis. Mat. xvi. & d̄ quo dr̄ ibidē d̄ cordis duritia: q̄ n̄ credebāt eū uere resurrexisse a mortuis. Tertiū fuit comestiōis. Comedit cū eis ut uere se resurrexisse ꝓbaret: & dilectionē ad ipsos sic comedēdo ondderet. Quartū fuit iiūctiōis officii p̄dicatōis. Mat. xvi. Eūtes i mūdū uniuersum: p̄dicate euāgeliū oi creature &c. i. oi hoi cuiuscūq3 existeret natiōis. Quītū solēniter istituti ꝓmlgatiōis. Mat. xvi. Baptizātes eos i noīe p̄ris & filii & sp̄us sci. & sic formā exp̄ssit quā nō fecerat an̄. Sextū g̅re miracl'oꝝ ꝯcessiōis di. Signa āt eos q crediderit h̄ seqn̄. In noie meo demōia eiciēt &c. Septimū r̄nsiōis ad iterrogata An regnū isrl' restitui deberet. Act. i. R̄ndit. Nō ē u̅r3 nosse tp̄a ul' momēta. Quare futura a nobis idagari n̄ debēt: & iutiles qōnes idagari n̄ decet. Octauū familiaris itineratiōis & socialis Post cōestionē eduxit eos foras. Luc. xxiiii. .s. a mōte siō & Ierusalē. Nec credēdū est q̄ ipsos dimiserit usq3 ad mōtē Olivueti. Nonū dulcissime locutiōis. ubi sciēdū q̄ i oib⁹ p̄fatis uirgo Maria sp p̄ns fuit: l3 d̄ ipsa mētio n̄ h̄eat. Rō. q̄ Act. i. dr̄ q̄ p⁹ xp̄i ascēsionē oēs reuersi st̄ ad mōtē siō cū Maria &c. Eūdo ergo d̄ suo discessu alloqbat m̄re3 & discip'l'os: & d̄ m̄ltis iformauit. Si nūq̄ sic locut⁹ ē hō: qto magis tūc dulci⁹ loqbat. Decimū ē statiōis. Nā pueto ad mōtē oliueti: n̄ stati ab eis discessit: s3 p spaciū cū eis stetit: & tūc: ut dic̄ Luc. ca. xxiiii. mādauit eis sedere i ciuitate: dōec uirtute iduerēt ex alto. Vndecimū sp̄ōsiōis missiōis sp̄us sci sup discip'l'os et ꝓmissiōis. Act. i. Baptizabimni sp̄ū scō. Duodecimum singulis b̄ndictiōis. Lu. xxiiii. B̄ndixit eis: q̄ b̄ndictio ut efficacissima apph̄ēdit eos. ¶ Quartū dubiū est q̄l'r ascēdere ꝯplacuit dn̄o n̄ro Iesu xp̄o. R̄ndet q̄ dn̄s Iesus uoluit ascēdere Prio magnifice quo ad societate3: ipsi ut triūphatori & oiu3 ipatori tota celestis p̄ria obuiā ꝓcessit. Insup duxit secū oēs quos a captiuitate limbi & purgatorii extraxit: iuxta dcm̄ p̄s. Ascēdēs i altū captiuā duxit captiuitatē. Tertio festiue & hymnidice quo ad laudū m̄ltiplicē suauitatē. p̄s. Curr⁹ dei decē milia letātiū: oēs. n. ciues celici hymnizādo obuiā eidē eūtes p̄cedēbāt: sic & sci cū ipso & p⁹ ip̄3 icedētes laudabāt: d̄ qb⁹ laudib⁹ qa dcm̄ ē i ope d̄ uita b. Marie fructu. lviii. h̄ eas repetere omitto. ascēdit ergo de⁹ in iubilatiōe. ait p̄s. Tertio ascēdit celū mirifice: q̄ oi deposita mortalitatis miseria: & ois btitudis stola assūpta quo ad corp⁹: & sic gl'iosus tot⁹ ascēdit. & sic ipletū ē illud p̄s. Cōfessionē iduisti. s. quo ad aīa3: & decore3 amict⁹ lūine sic uestimēto quo ad corp⁹. tūc ipletū ē illud Isa. 33. Videbūt regē i decore suo. plus septies sole resplēdebat. Quarto ascēdit publice. Nā uidētib⁹ apostolis & aliis eleuat⁹ ē: & satis credēdū ē q̄ illud ap̄li ad Gal. i. tūc eēt uerificatū: dn̄s Iesus appuit plusq̄ qngētis frib⁹ sil'. & sic de ei⁹ ascēsiōe multi testes fuerūt. Quito ascēdit gratifice: & h̄ quo ad modū. Nā ascēdit facie & ocul' ad oriētē ꝯuersus. & i h̄ ipletū ē illud p̄s. Psallite dō q ascēdit sup celū celi ad oriētē: quo exēplū xp̄iani cepūt orādi uersus oriētē. Sexto ascēdit citiuole. l3. n. usq3 quo a b. uirgie ap̄lis & aliis fidelib⁹ uideri posset: plane dn̄s ascēderit: attn̄ ab oclis eoꝝ nube accept⁹ spaciū illud usq3 ad celū empireū i breui tp̄e adiit. iuxta illud p̄s. Exltauit ut gigas ad currēdā uia &c.

¶ Sꝫ h̄ ē dubiū: si tal' mot⁹ fuerit subit⁹ ul' successiu⁹. Rn̄det ꝙ accipiēdo subito ꝓ motu istātaneo: subit⁹ n̄ fuit: sꝫ successiu⁹: etsi m͞ltū uelox. ¶ Scd'm dubiū: si talis mot⁹ dꝫ dici naturalis ul' uiolēt⁹. Rn̄det si appellet mot⁹ natural' ꝙ sit causat⁹ a corpe graui ul' leui ut alia corpa talia hn̄t: ꝙ corp⁹ xp̄i n̄ erat graue nec leue tali mō n̄ pōt dici ꝙ fuerit mot⁹ naturalis. si uero dicat naturalis ꝙ a uirtute ꝓpa mouet: sic pōt dici natural'. Sed primo ascēdit uiuifice: ꝙ uigorose & uirtute ꝓpa: & h̄ uirtute diuinitatis hūanitatē sibi unitā eleuātis. ps. Exaltare dn̄e in uirtute tua. & si dicat ps. dicit Ascēdit: & xp̄s dic. Io.zo. Ascēdo ad prēꝫ meū. & Mar. ac Luc. dicūt. Mar.xvi. & Luc. Act.i. ꝙ assūpt⁹ ē. Sꝫ h̄ ē dubiū: ꝙ dr̄ Act.i. ꝙ nubes suscepit eū. Rn̄det ꝙ n̄ dr̄ ꝙ nubes eū suscepit ferēdo: sꝫ suscepit. i. accepit ab oclis eorū. s. aploꝝ & alioꝝ ut xp̄ꝫ ampli⁹ n̄ uiderēt. Sꝫ nūqd misterio āgeloꝝ ē subuect⁹. Rn̄det ꝙ āgeli xp̄o uenerūt obuiā: nō ad eleuādū: sꝫ ad obseqndū & uenerādū. & sic pꝫ breuiter ad q̄rtū dubiū. ¶ Aliud dubiū eēt q̄rēdū. s. ad quē locū ascēdit. d' quo ꝯformitate seq̄nti dicetur. ¶ Quītū dubiū an b. Maria & apl'i gaudiū d' xp̄i ascēsiōe hūerūt. Rn̄det ꝙ sic: lꝫ. n. grauis eēt absētia. D. Iesu magr̄i ipoꝝ & Saluatoris: hūerūt tn̄ materiā gaudēdi ex m͞ltis. Et p̄mo ex comestiōe: ꝙ xp̄s cū eis amicabil' cōedit: ut eis igereret gaudiū & credulitatē. Secūdo ex xp̄i allocutiōe. Nō dubitādū ꝙ dn̄s sic abscessur⁹ ab eis p morte locut⁹ ē eis: ut pꝫ in sermōe edito. Io.iꝫ. usqꝫ ad. xviii. sic cū eēnt meli⁹ dispositi recessur⁹ & itur⁹ ad celū: singl'ari allocutiōis dulcedie recreauit. Tertio d' grata p̄missiōe tāti dōi. s. spūs sci' i breui sup ipsos missione. Quarto de amplexu charitatiuo: pie credendū est ꝙ mr̄em & discipulos an̄ suū abscessum est amplexat⁹. & sic inter brachia xp̄i stare nō sine magno gaudio fuit. Quinto de ascensu xp̄i uidētes eū uirtute ꝓpa ascēdere. Sexto de gloria & xp̄i claritate corporis: q̄ tūc pre solito fuit manifesta scd'm Aug. in lib. de ciuitate dei. Septimo de illa taꝫ multiplici & nobili societate angeloꝝ & scōꝝ. Vn̄ sic meritis scōꝝ est concessum plurib⁹ talia audire & uidere: sic & credendū ē eē factuꝫ tūc circa Mariā & discipulos: ꝙ diuinā uirtute ꝑpēderūt. Octauo de melodia facta xp̄o ascēdēte: etsi oīuꝫ amenitatē excedit: diuia tn̄ ipsaꝫ potuerūt uirtute sentire. Nono d' illā eis data bn̄dictiōe a xp̄o ascēdēte q̄ ꝓculdubio eos in ciuitate ut dispositos apphēdit. Decimo de angeloꝝ ad ipsos aduētu: ad testificandū de dn̄i ascēsiōe dicētes. Viri galilei: qd statis aspiciētes &c. Act.i. Vndecimo de xp̄i & fideliū igressu in celū: ianua tūc tāto tp̄e clausa apta est: & ipse cū ipsis intrauit. Duodecimo de festiua xp̄i a pr̄e & spū scō susceptiōe: & singulari xp̄i ut dicet locatiōe. sic ergo ascēsio xp̄i fuit gaudiosa: & oīb⁹ fidelib⁹ eē dꝫ: ꝙ ea ut dicet cōformitate seq̄ti: multa bona sunt nobis exhibita: & special' hereditas ipsa uite eterne data. & sic pꝫ succincte expositio p̄me partis. uꝫ. Iesus ductor. s. omniuꝫ sanctorum & electorum: quos a limbo & purgatorio extraxerat suscipitur: scilicet a patre & spiritu sancto: & tota celesti curia.

¶ Secūde ptis. uꝫ. Frācisc⁹ laureat'. sequit' expositio.

Q[uali]ter bt̄s F. celū itrauerit: h̄ scda ps dicēs Frācisc⁹ laureat'. i. laureat⁹ & uictoriosus celū gl'iosus igressus ē: depromit. Et ꝓ hui⁹ euidētia ꝙ beat⁹ F. triūphal' & gl'iose celū ascēdit: est sciēdum: ꝙ p̄fata oñdit scitas bti F. q̄ cōsiderata patebit euidēter ipꝫ btꝫ F. triūphaliter celū itrasse. Saluator. n. nr̄ dn̄s Iesus xp̄s ad ꝓprobādū merita seruoꝝ suoꝝ ut dic b. Hierony. i sermōe d' assūptiōe: n̄ solū ad ipsos psonal' accessit an̄ mortē ut ei⁹ uisiōe gaudiosa aie sine dolore & pena a corpe egrederent: sꝫ ēt ipsas aias benignissim⁹ suscipe dignatus est: sicut patet de b. Marco euangelista: Ioāne euāgelista: & d' aliis plurib⁹. i aliis locis h̄r. Ac ēt bt̄s papa Greg. i libris dialogo. d' plib⁹ recitat: ut d' Tarsilla amita sua & aliis dic: pie igr̄ qd' egit dn̄s erga alios: & circa btm̄ F. egisse merito pt̄ credi. uꝫ. ꝙ ei se p̄buerit i morte uidēdū: q i uita eidē plies se oñdit: ac ei⁹ aiaꝫ suscipiēdo triūphal' ad celū scis iserēdā agmib⁹ pduxerit: & h̄ ꝯsiderato xp̄i amore ad ipm̄: cui p̄ aliis sua sacra stigmata iprimēdo ceteris scis reddidit celsiorē. Si. n. ātiq uictorib⁹ ꝓcedebāt obuiā tā ipatores q̄ alii: ut d' Romāis pꝫ: q oēs triūphāti obuiabāt: sic Philippo ipatori p̄mo: q obuiā Decio ꝓcessit d' Roma usqꝫ Veronā: ut legēda dic b. Laurētii. De Diocletiāo: q p pla miliaria Maximiāo: etsi deuicto obuiauit a Persis. De ꝓplo Isrl'itico uictorioso Dauid & Sauli cū timpāis & cāticis ꝓcedēte. ut pꝫ. i. R. xviii. Quid pēsandū ē dn̄m Iesū xp̄ꝫ. b. F. uictorioso d' diabolo quē sūma hūilitate: d' mūdo quē p̄cō ꝯtēptu: d' carne quā austeritate nimia supauit & uicit fecisse. Certe ipe rex regū xp̄s: mō iefabili aiaꝫ bti F. laureatā m͞ltiplici gl'ie corōa: ad pēthēnē gl'iaꝫ sūma cū admiratōe oīuꝫ triūphal' ꝯduxit: cū ipse suis militib⁹ ꝓ uictorie triūpho pbeat: qd' nec ocul⁹ uidit: nec auris audiuit: nec i cor hoīs alīqn̄ ascēdit. Quapp dn̄s Iesus uolēdo bti F. aiaꝫ honore debito ad felicitatis p̄miū adducere: qd egit: certe pla. Primū fuit ꝙ ipse oīuꝫ redēptor & saluator: sua indicibili beignitate & dilectiōe obuiā uenit: i c⁹ occursu se eidē patefaciēdo btifice: ipm̄: q uidere xp̄ꝫ i decore suo semꝑ optarat: recreauit idicibili gaudio & btificauit. Scd'ꝫ fuit ꝙ ipsa mr̄ sūmi regis xp̄i: q adire solet ad deuotos abeūtes: ad sibi deuotū btm̄ F. filii sui signatū stigmatib⁹: ꝓculdubio uenisse obuiā credēdū ē: quē. n. ipsa singulari mō in uita se diligere demōstrauit m͞ltotiēs se eidē scō māifestādo: i egressu aie & deductiōe ad celū a fortiori se reserauit eidē. Tertio btō F. oēs ordīes āgeloꝝ ierūt obuiā: utpote eis ꝯformi: tā diuie uolūtatis iple-tiōe: q̄ eoꝝ officia exercēdo: put declatū ē li. z. ꝯformitate. iꝫ. Et ꝙ scōꝝ celestiū spūuꝫ m͞ltitudo affuerit morti bti F. & ꝯsr̄ aie ei⁹ eūdo ad celū: demon dixit cuidā Barōi. d' quo dcm̄ ē ꝯformitate. y. isti⁹. 3. li. cui nūciādo d' morte bti F. iter cetera dixit: ꝙ ipse demō q loq̄bat' cū m͞ltitudie demonū accedere uoluit ad btm̄ F. i morte: sꝫ n̄ potuerūt nec appropinq̄re ad ipm̄: pp m͞ltitudi

nẽ ãgeloꝝ q ad ei⁹ trãſitũ ad deducẽdũ ei⁹ aiam ad ce
lũ ↄuenerat. Et pcipue d ordie ſeraphico aſſuerũt: quo
rũ ↄſortio erat bt̃s F. adiũgẽd⁹: ut ↄformitate ſeq̃ti di
cet. Quartu fuit ille cet⁹ ap̃lic⁹ ſcõs btõ F. obui⁹: qb⁹
ipſe bt̃s ſe iũxerat uite ipſoꝝ p oĩa ſuſceptiõe & pciſ
ſimo ad xpm amore. Quĩtũ fuit q ſci martires bto F. i
occurſũ pceſſerũt: utpote q martir fuerat feruẽtiſſimo
deſiderio: & demũ pluſq̃ martir geſtatiõe paſſiõis xpi
ĩ corpe ſuo p bienniũ: cũ ſũmo ipſi⁹ bti F. dolore corpis.
Sextũ ſci doctores adeẽ minime deſtiterũt: quẽ agno
ſcebãt ſuis p̃dicatiõib⁹ uita & exẽplo m̃ltos docuiſſe
ad xp̃z pſeq̃ndũ: & maximũ fructũ feciſſe aiaꝝ: ſciq̃z
ↄfeſſores idipz effeciſſe. ſ. ad aiaz deducẽdã bti F. pceſ
ſiſſe: utpote q uitã paupẽ & auſterã ad iſtar pegerat eo
rũdẽ. Septimũ fuit q ſcẽ uirgies obuiauerũt eidẽ: qb⁹
puritate corpis & aĩe ẽ ſil'at⁹: ut dcm̃ ẽ cõformitate. i3.
ſecũdi li. Aliq̃z iuſti idipm̃ egerũt. ſ. obuiã pgrediẽtes
btõ F. utpote comitãtes regẽ xp̃z & m̃rẽz. Multiq̃z alii
quos bt̃s F. trãſmiſerat lingua uita & exẽplo ad regnũ
ſci ſũt ei obuiã: & ſpãl'r ſcũs Fr̃ Petr⁹ catani z⁹ ei⁹ ulti⁹
q ad regnũ añ pexerat: & m̃ltis miraculis claruerat: p
gẽti ad celũ ſcũs ẽ obuiã pr̃i ſuo btõ F. cũ plurib⁹ aliis
ſcis fr̃ib⁹: q iã a p̃nti uita dceſſerãt: cũ idicibili gaudio
& reuerẽtia ipz excipiẽtes ſociarũt. tali ergo ſcoꝝ ſo
cietate dñs Ieſus btm̃ F. uoluit celos adire. Et q̃d ma
i⁹ & deuoti⁹ ẽ: fec̃ ipz ut ſuũ uexilliferũ cũ uexillo cru
cis explicato ĩ ei⁹ aia: ſtigmatib⁹ ĩ corpe relictis celũ ĩ
troire. Inſup cũ ipſe xp̃s ſit iuſt⁹ iudex & dat unicuiq̃z
put meruit: & itẽtionẽ & uolũtatẽ poti⁹ aſpic̃ q̃ op⁹:
ubi op⁹ ſubſeq ſpãl'r ñ p̃t: hic ẽ q ñ ſolũ mo ptato: ſ3
ſup corõnã gl'ie: triplicẽ aureolã ob martiriũ: ob p̃dica
tionis offm̃: ob uirginitatis p̃uilegiũ & pconiu3: capiti
bti F. iponẽdo: ſic laureatũ & coroatũ ad gl'iam oĩu3 ſã
ctorũ paradiſũ adire ↄplacuit. O q̃le gaudiũ erat uide
re aiaz bti F. a ſũmo rege & ei⁹ ſacra m̃re ad celũ cũ ſã
ctis oĩb⁹ deduci: ac p⁹ ipz F. aias ex purgatorio extra
ctas icedere: q Frãciſci glorie & applaudebãt: & taliũ
p⁹ ſe deductio ad gl'iaz erat bti F. cõſiderata comitiua
tã ſũmi regis q̃ ei⁹ m̃ris: tã ap̃loꝝ martirũ ↄfeſſoꝝ uir
ginũ & celeſtiũ ſpũu3 q̃ aiaꝝ a purgatorio extractarũ.
Cõſiderata ei⁹ coroatiõe tã auree q̃ aureole. Cõſidera
to xp̃i uexillo a btõ F. ad celũ portato ſigni triũphalis
. ſ. xp̃i paſſiõis atq̃z iubil'one: ac pelato q̃uo bt̃s F. fuit
laureat⁹ ut uictor: coroat⁹ ut ſcũs: & ſignat⁹ ut ſr̃ oẽs
dilect⁹: patere põt q̃uo ipſe gl'ioſe & triũphal'r celi re
gnũ ẽ igreſſus. Et ñ ſolũ dñs Ieſus eũ gl'ioſe ſuſcepit: ſ3
pr̃ ipſe celeſtis q eũ filio p paſſiõis ſignifero dederat:
ac ſpũs ſcũs q eũ ſcificãdo ĩ mũdũ direxerat: indicibili
btificatiõe btm̃ F. ſuſcepũt. Quib⁹ appet breuis expõ
ſcde ptis h⁹ ↄformitatis. u3. Frãciſc⁹ laureat. i. laureat⁹
& uictorioſus celũ ẽ gl'ioſe igreſſus ad laudẽ ſcẽ trini
tatis. amẽ. Sic ergo appz q queadmodũ dñs Ieſ⁹ triũ
phal'r ẽ igeſſus celũ cũ ſpiritib⁹ celeſtib⁹ & ſcis oĩb⁹:
ſic & btm̃ F. triũphal'r duxit ad celum cũ ſcis oĩbus &
angelis: ac a purgatorio extractis aiabus. & ſic cõfor
mitas in hoc apparet bti F. ad ipſu3 dñ3 Ieſum xp̃m.
¶ Fruct⁹. ix. & ↄformitas tertii libri. Et. xxxvii. in or
dine. Ieſus tranſcẽdens angelos. Frãciſc⁹ ſubleuat. Ex
poſitio p̃me partis. u3. Ieſus tranſcendẽs angelos.

Aluator gñis humani dñs
nr̃ Ieſus xp̃s cũ ſit ſcũs ſcõ
rũ: ñ ſolũ q ſcõs fac̃ utpo
te de⁹: ac ab ipſo ut a capi
te oĩs gr̃a ẽ & donoꝝ dif
fuſio: qb⁹ hõ ſcũs efficit̃: ſ3
ẽt p ſupeminẽtiã ſcũs dicit̃
ſcõꝝ: oĩu3 ſcõꝝ merita ſu
pexcedẽs: hic eſt q cũ nll's
tã ad ei⁹ itẽſiuũ q̃ extẽſiuũ
meritorũ gradũ q̃at attigere: ut ex dcis ↄfoñitatis q̃rte
h⁹. 3. li. appet: locũ ĩ p̃mio & p p̃mio ab aliis tenere d3
& hr̃e: put ĩ p̃ma ps. ix. ↄformitatis declare itẽdit di.
q dñs Ieſus: ſic̃ ĩ merito: ſic & ĩ p̃mio ẽ trãſcẽdẽs quo
ad locũ & ſtatũ oẽs ãgelos. i. oẽs celeſtes & btõs ſpũs.
Quapp p h⁹ euidẽtia ſi q̃rat ad quẽ locũ dñs aſcẽdit
& ĩ quo gradu & loco pmãet. Mat. euãgeliſta. ca. xvi.
dic̃ q ſedet a dextris dei ĩ celo. Et Lu. dic̃ Act. i. q aſſũ
pt⁹ ẽ ĩ celũ. Et p itell'ntia p̃dictoꝝ uidẽda ſũt q̃dã. Et
p̃rio qd itelligit̃ p celũ: cũ dr̃ q aſſũpt⁹ ẽ ĩ celũ. Rñdeo
q celũ ĩ ſacra ſcriptura. Aliq̃n accipit̃ p celo materiali
& iſtd ẽ m̃ltipl'x: ut dñt doctores. ſ. ſeptẽ planetaꝝ fir
mam̃tũ criſtallinũ & empireũ. Et ad l'ra3 d iſto celo ma
teriali ẽ illud Geñ. i. In p̃ncipio creauit de⁹ celũ & ter
ra3. Et iſto mõ celũ accipiẽdo dñs Ieſus ſup oẽs celos
aſcẽdit: nã d mõte oliueti ĩ quo m̃ltotiẽs ſteterat ad o
rãdũ. Luc̃. xi. ĩ quo fuit capt⁹. Mat. xxvi. ĩ quo ãtixp̃z ĩ
terficiet. Zach. xiiii. & mũdũ iudicabit: oẽs alios celos
trãſcẽdẽdo. ſ. ſeptẽ planetaꝝ firmamẽtũ criſtallinũ ſiue
p̃mũ mobile ad celũ empireũ aſcẽdit. Rõ. q celũ empi
reũ eſt loc⁹ btõꝝ: ut dcm̃ ẽ ↄformitate p̃cedẽti: & ſolũ
ↄpetẽs btitudini corpis ei⁹ p loco naturali: & q ſic ef
fecerit: pſalmiſta dic̃ p̃s. viii. Eleuata eſt magnificentia
tua ſup celos. Aliq̃n accipit̃ celũ p celo rõnali. ſ. p ho
mie. Nã ut dic̃ Iſa. lxvi. celũ ẽ ſedes dei. Et Salomõ dic̃
q aia iuſti ſedes ẽ ſapie: & ↄñr dei. & ſic hõ iuſt⁹ celu3
uocat̃. Et ſic accipiẽdo celũ xp̃s ſup oẽs celos rõnales
aſcẽdit. i. ultra loca debita hũanis ſpiritib⁹ btis. p3: qa
oẽs excedit merito & gr̃a. Vñ apl's ad Eph̃. iiii. Qui d
ſcẽdit: ipſe ẽ q aſcẽdit ſup oẽs celos. ſ. hũanos ſpũs &
p̃mia eis debita. Aliq̃n accipit̃ celũ p celo itellectuali
. i. natura ãgelica: q̃ celũ dr̃. iuxta illud Iob. xxvii. Tu
forſitã cũ illo fabricat⁹ es celos. i. ãgelos &c̃. Et ſic ac
cipiẽdo celũ p ãgelis & btis ſpiritib⁹ ãgelicis: ſic ſup
oẽs aſcẽdit. p̃s. Aſcẽdit ſup cherubin & uolauit &c̃. Ali
q̃n accipit̃ celũ p ipſa ſupſubali diuina eẽntia: de quo
celo ẽ illud Iſa. xiiii. luciferi dñtis. Aſcẽdã ĩ celũ. & ſeq
tur. Sil'is ero altiſſimo. Et illud p̃s. xviii. A ſũmo celo e
greſſio ei⁹ &c̃. Et iſto mõ accipiẽdo celũ: dr̃ q dñs Ie
ſus aſcẽdit celũ. i. uſq̃z ad eq̃litatẽ dei: ut declabit̃. Nã
Mat. xxvi. dr̃ q dñs Ieſus aſſũpt⁹ ẽ ĩ celũ: & ſedet a d
xtris dei. Et ad Heb. i. dic̃ apl's. Qui ſedet ad dexterã
maieſtatis ĩ excelſis. & ſic p3 q̃uo itell'r q dñs aſcẽdit
celũ. ¶ Scd3 uidẽdũ ẽ qd itell'r p ĩ q̃d dic̃ Mat. xxvi.
q a dextris dei. Et apl's ad dexterã pr̃is. Rñdet magr̃
3. d. zz. dicẽs ĩ dextris dei. i. in bonis potiorib⁹ pr̃is. uñ
Glo. ſup dcm̃ apl'i Heb. i. allegatũ dic̃. ſedet ad dexte
rã maieſtatis ĩ excelſis. i. (dic̃ Glo.) ĩ excelſis nõ ĩ loco

qd p celũ itelligat ĩ ſacra ſcri ptura.

deũ cõcludit:sȝ oñdit xp̃ȝ oĩb⁹altiorẽ:& oĩb⁹eminẽtio rẽ. Vñ ut pȝ ex Glo.ad Heb.z.sup illd Oĩa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹:& cõstituisti eũ sup opa manuũ tuarȝ.i. sup oẽs ptãte diuĩa & dignitate: uñ eminẽtiã loci dñii & ptãtis.Et Glo.sup illd Ro.viii. q ẽ ĩ dextera pr̃is.i. eq̃lis pr̃i:ul ĩ bõis potiorib⁹pr̃is:& h̃ dic Leo ĩ sermõe d ascẽsiõe. Hũanitas xp̃i ẽ in eterni pr̃is recepta cõses su.Cõueniẽs.n.erat ut illi⁹ glie sociaret ĩ throno: c⁹ & natura coplat ĩ filio.Sȝ ulteri⁹aduertẽdũ ẽ:q̃ alid ẽ se dere ad dexterã p̃ris:& alid eẽ ĩ dxtera pr̃is. Primũ.n. soli xp̃o scdȝ apl̃ȝ ad Heb.i.cõuẽit:q̃ sedet ad dexterã pr̃is:scdȝ Alex.d ales.ȝ.pte.i.q.cclii.Importat unionẽ uel eq̃litatẽ: & quãdã cõicationẽ btitudis & cõionẽ cũ p̃re:q̃ nlli alii a xp̃o cõuẽit.Sȝ eẽ ĩ dextera ẽ eẽ ĩ eterna btitudie:q̃ cõuenit scĩs aliis a xp̃o. ¶Et p̄ iã dcõrȝ eui dẽtia ẽ sciẽdũ q̃ ut dic mag̃r.z.di.vii.scĩ & illi q dece dũt cũ merito p̃pō:ad aliquẽ nouẽ ordinũ ãgelorȝ:p ut eorȝ erũt merita assumẽt:q̃ sic nouẽ sũt ordies ãge lorȝ:sic & nouẽ erũt ordĩes btõrȝ hoium.Aliq.n.q he bũt merita seraphin:i dcõ erũt ordie: & alii hñtes me rita cherubin:ipsorȝ ordini iserẽt & p̃mio:& sic d aliis. Quapp pueri dcedẽtes cũ sacro circũcisiõis:ul alio ad h̃ reqsito.s.cõtra pc̃tm origiale ut ĩ ueteri teñtõ:ul cũ so lo sacro baptismi:& sine p̃pō merito unũ ordinẽ faciẽ ũt.Et nouẽ sũt btõrȝ ãgelorȝ & hoiuȝ:ecce iã decẽ.Ve rũ q̃ b.Maria exaltata ẽ meritis sup choros ãgelorȝ:et iferior xp̃o:ipã p respectũ ad btõs q cũ p̃pō merito d cesserũt & ãgelos:tenet decimũ locũ:& sic ẽ mulier q̃ ĩ uenit decimã dragmã.i.decimũ statũ ĩ uita eterna.Sȝ p respectum ad pueros:sic tenet undecimuȝ.humanitas Christi & Christus ipse duodecimum gradũ & statum tenet:quia supra omnia sidera.i.omnes beatos sp̃ũs an gelicos & humanos est exaltat⁹: ut dictum est:quia a dextris sedet dei: qd solũ sibi cõpetit.Et uide qm dcm ipsi⁹ saluatoris ĩ ipso ẽ uerificatũ.s.q se hũiliat exalta bit:ipse.n.se hũiliauit:descẽdẽdo & ueniẽdo ĩ mũdũ et stãdo mltiplr.Prio usqȝ ad carnis assũptionẽ.Scdo ad nr̃aȝ mortalitẽ & passionẽ.Tertio ad nr̃aȝ necitatẽ.i. famẽ sitim: & sic d aliis.Quarto ad nr̃aȝ paupiẽ & idi gẽtiã.Qnito ad nr̃aȝ tẽtatiõeȝ:qñ se tẽtari a diabolo p misit.Sexto ad ãxietatẽ corpis & lassitudinẽ & laborẽ Septio ad ãxietatẽ aĩ. nã tpe passiõis cepit pauer & te dere.Octauo usqȝ ad crucẽ:& iste fuit descẽs⁹ mirabil & hũiliatio.Nono usqȝ ad mortẽ.Decio usqȝ ad car cerẽ ifernalẽ:qñ ad limbũ descẽdit: iõ q̃ dñs sic descẽ dit se hũiliãdo : exaltat⁹ ẽ ascẽdẽdo ĩ celũ prio assũptã hũanitatẽ sup oĩa eleuãdo.Scdo ad uitã ppetuã.Ter tio ad sũmã corpis & aĩe recreationẽ.Quarto ad celi o pulẽtissimas diuicias.Quĩto ad ptãtiuã sup oẽs dñatio nẽ.Sexto ad iocũditatẽ & cõsolõnẽ.Septio ad pfectaȝ pacẽ & qetem.Octauo ad thronũ p̃ne glorie. Nono ad ppetuã cũ pr̃e mãsionẽ & cohitationẽ. Decio ad sũ mã psidẽtiã & sup oẽs exaltationẽ.Prefatis ergo appȝ ĩ quo loco dñs Ies⁹ ẽ ab eterno pr̃e collocat⁹:q̃ a de xtris dei ẽ.Verȝ q̃ hõ possȝ dicere xp̃s celos ascẽdit ut dic pria ps p̃ntis cõformitatis:& sedet a dextris dei:qd bõi & utilitatis ex h̃ hũanũ gen⁹ ẽ cõsecutũ:q̃re de h̃ ẽ uidẽdũ:& istd ẽ tertiũ qd ẽ uidẽdũ:qd.s.bõi & utilita tis p̃fata ascẽsiõe xp̃i & collocatiõe sum⁹adẽpti.Et dĩ q̃ magna dõa & bñficia. ¶Primũ.n.ẽ hũane nãe exal tationis:ipsaȝ exaltauit:ĩ icarnatione eã iduẽdo: & ĩ re surrectiõe dotib⁹ gl̃iosis eã adornãdo.Sed ipsaȝ ualde exaltauit celos ascẽdẽdo:& quõ⁹ certe sup oẽs eleuan do:q̃ inqt apl̃s.Supra oẽs p̃ncipat⁹& ptãtes:& oẽ qd noiat:& sr̃ oẽs celos: & sibi ẽ oĩs ptãs collata:ut cãtat eccl̃ia.Scd'm bñficiũ ẽ ueneratõis.Tota.n.celestis cu ria xp̃ȝ adorauerũt uiuẽtẽ ĩ scl̃a sclõrȝ.Angeli q se ĩ ue teri testõ pmittebãt adorare:in nouo minime: ut pȝ de Ioãne Apoc.xix.ubi Glo. In lege ueteri nõ p̃hibuit a dorari:sȝ post ascẽsionẽ:uidẽs sup se exaltari hoieȝ:ab hoie timuit adorari.Tertiũ bñficiũ ẽ restitutiõis here ditatis: q̃ p qnqȝ milia ãnorȝ amissa p xp̃ȝ restituta est d.ps.Tu es q restitues hereditatẽ meã mihi.Quartuȝ bñficiũ ẽ p̃miatiõis. Sic.n.diuinitas xp̃i p̃miũ ẽ aĩarũ: sic & hũanitas siue xp̃i corp⁹ gloriosuȝ est btitudo cor porũ quo ad obiectũ institutũ.Quĩtũ bñficiũ est col locationis scõrȝ:xp̃s cũ scĩs celũ ingrediẽs:scd'm eorũ merita aliquos ordinib⁹ angelorȝ: alios.in ordie archã gelorũ:alios in ordine uirtutũ:& sic de aliis:ipse super oẽs ascẽdẽdo collocauit. Sextũ est reparationis ange lorum:idest angelice ruine.Sicut enim de quolibet or dine consentiendo lucifero multi corruerunt:sic Chri stus ascendendo in quolibet ordine de sanctis homi nibus secundum eorum merita dimittendo: eorum rui nam reparare incepit. Et sic per ascensionẽ Christi ho mines angelis sunt parificati.Septimuȝ beneficium est deiectionis:scilicet hostis humani:ad litteram imple tum est illud psalmi. Dixit dominus domino meo:pa ter scilicet filio:sede a dextris meis:donec ponam ini micos tuos scabellum pedum tuorum.Octauũ est be neficium supplicationis & nostre defensionis. ad He breos nono. Intrauit in ipsum celum ut appareat uul tui dei pro nobis. ut dicit Bernardus ad placandũ pa trem ei ostendit latus & uulnera. Nonum beneficium est exauditionis:celũ intrauit ut a patre exaudiremur: & impletum est illud Christi. Ioannis quartodecimo. In illo die in nomine meo petetis.& sequitur.Quicqd petieritis patreȝ in nomine meo dabit uobis. Decimũ beneficium est largitatis: dedit enim dona hominibus scilicet spiritus sancti.Si abiero:dixit Christus: mittaȝ uobis eum:scilicet spiritum sanctum:cuius donatione alia dona tribuuntur & habentur. Vndecimum bene ficium est erectionis.Erexit nos fide:ut securi simus. prime Ioãnis secundo.Aduocatum habemus apud pa trem Iesum Christuȝ iustum:& ipse est propitiatio pro peccatis nostris &c. Quare securitatem nobis tribuit. Duodecimum beneficium est apertionis ianue.Ioãnis quartodecimo.Vado parare uobis locũ.Aperuit enim celum : dicente Michea capitulo secundo. Iter pandit ante illos.ipse Leo Christus aperuit librum: idest celũ & soluit signacula eius.Apocalip.quinto. Sic ergo pre fatis apparet de utilitate ascensionis & sublimationis Christi.Et per consequens patet declaratum: quomo do intelligitur prima pars huius conformitatis none: .s.Iesus transcendens angelos.

¶Expositio secunde partis.Franciscus sublimatur.

magister int- [handwritten margin note]

ss. humiliabit [handwritten margin note]

Vtilitas nobis p[ro]uenit ex ascensione [handwritten margin note]

Omin⁹ Ies⁹ cū sit iudex uiuoꝝ atq₃ mortuoꝝ: & unicuiq₃ reddat scđ₃ opa sua: ꝙ pctōrib⁹ īfernū: iustis & scis dat uitā eternā: ac i uita etna: ut ipe dic. Io. xiiii. māsiōes sint multe: ad quē locu₃ btm̄ F. sublimare dignat⁹ est ꝓ ei⁹ ꝑpetua mā siōe? Certe ut plib⁹ patebit bt̄s F. etsi meritis fuerit silis āgelis archāgel' & aliis ordib⁹: attñ ñ i eis locū sibi deputauit dñs Ies⁹ xp̄s: s₃ i sūmo oiu₃ ordinū. u₃. i ordie seraphico ip₃ locare & sublimare dignat⁹ ē. Ad h̄ ponēdū sūt aliq̄ h̄ dclātiua. ¶ Et p̄mū est: ꝙ teste magro snīaꝝ. z. d. z. & scriptura Eze. v. lucifer de ordie fuit sūpmo: de seraphico. u₃. & cū bt̄s F. i sede ei⁹ sit locat⁹: ut p₃ prio uisiōe fris Pacifici: đ' q̄ etsi sit dcm̄ ɔformitate. v. scđi li. tñ h̄ succite ē reperēdū: ꝓut pñti māe suffragat. Cū. n. bt̄s F. i ecclia sci Petri đ Bouario iuxta castrū treuii uallis spoletāe đ māe oraret itra choꝝ: & Fr̄ Pacific⁹ ꝓ tūc ei⁹ soci⁹ in naui ecclie stās se orōni dedissꝫ: cū orare cepissꝫ: fcūs ī extasi: rapt⁹ i celū: uidit i ipo celo mltas p̄ciosas sedes: & uidit unā p̄ ceteris eminētiorē: atq₃ p̄ oib⁹ gl'iosā fulgētē & oi lapide p̄cioso ornatā: & admirās ei⁹ pulchritudinē: cū itra se cogitare cepissꝫ c⁹ eēt sedes illa: stati audiuit uocē dñtē sibi. Hec sedes fuit luciferi: & loco ei⁹ i ea sedebit hūilis F. & ꝙ h̄ scissim⁹ uir fuit: de ueritate h⁹ uisiōis certificat⁹ hūilitate bti F. cognouit certitudialr̄ ꝙ uere sedes illa ipli btō F. erat reseruata. Et cū dcm̄ sit luciferū fuisse đ ordie p̄mo & sūpmo. s. seraphico: hac uisiōe bt̄s F. i sede illa sublimat⁹: i ordie illo est locat⁹. Scđo ꝙ i sede luciferi bt̄s F. sit sublimat⁹ sup scōs: h̄ p₃ attestatiōe demōis: q erat i q̄dā muliere noie Zātesse apud Rauēnā: de q̄ etsi dcm̄ sit li. z. cōformitate. z. tñ h̄ aliqd iserit nr̄o ɔueniēs ꝓposito. Demon i dcā mliere hitās: adiurat⁹ p̄ q̄ndā sacerdotē noie frēꝫ Iacobū corā mltis: ut ueritatē de idulgētia Assisii pāderet: tādē đ btō F. loq̄ns sic iq̄t. Ille stōacos⁹ ita amicabilr̄ fuit ɔiūct⁹ cū crucifixo trāsformat⁹ i ip₃: ꝙ de⁹ uoluit p̄ eū saluos facere xp̄iāos. Et cū dict⁹ sacerdos icreparet eū: q̄re btm̄ F. uocaret stōacosu₃: rn̄dit demō cū magno clamore. Quia ipse fuit ɔcept⁹ đ seie uirili & mlieris sic ceteri hoiu₃: & tñ hūiliauit se i tm̄: ꝙ pp singulꝫ assilatiōnē crucifixi quā i aīa & corpe suo gessit: meruit plusq̄ hoies oēs exaltari. s₃ āt bt̄s Ioānes baptista sit maior scūs q̄ sit i celo & paradiso p⁹ mr̄ꝫ crucifixi: tñ ille stōacos⁹ cū frib⁹ suis uexillo explicato p̄cedit i celo p⁹ apl'os oēs scōs. Ipse. n. obtinuit illā sedē gl'iosa luciferi p̄ncipis nr̄i: & iō ñ possum⁹ ip₃ nō solū ꝓpo noie noiare: s₃ magis odim⁹ eū q̄ oēs alios scōs: īmo cognoscētes ip₃ eē i dcā sed luciferi sublimatū: pl⁹ affligimur ab illa gl'ia sua: & sublimitate: q̄ ab igne infernali. Et pl'a dixit đ btō F. s. đ stigmatib⁹: đ qb⁹ dc₃ ē ɔformitate. 3. h⁹. 3. li. Quo dcō demōis p₃ btm̄ F. i sede sublimatū luciferi. Et q̄ sublimiter ē exaltat⁹ a xp̄o ꝙ p⁹ apl'os sup oēs alios scōs. ¶ Scđm oñdēs btm̄ F. sublimatū a xp̄o & locatū i ordie seraphico: ē appitio xp̄i q̄n stigmata eidē ipressit: q i spē seraph eidē apparuit: ñ solū ad icēdēdū eū igne seraphico: s₃ ēt ad oñdēdū eū p⁹ mortē i ordine seraphico sublimādū: ꝓut dcm̄ ē ɔformitate. 3. h⁹. 3. li. ¶ Tertiū h̄ oñdēs ē silitudo bti F. ad ip₃ ordinē seraphicū. seraph. n. teste Diony. & b. Greg. icēdiū interp̄tat: & cū bt̄s F. teste. ix. pte legēde maioris: tot⁹ eēt qdā carbo diuini amoris flāma ignit⁹: q̄re cū silr̄e iūgat sili. Ecci. xiiii. p̄fatis bt̄s F. ut icēdio & amore ɔformis ē ɔiūct⁹. Ad xp̄m deū p̄ aliis scis hūit p̄fcissimū amorē & feruētissimū: ꝓut dcm̄ ē li. z. ɔformitate. z. quē amorē i pñti uita oñdebat Prio oiu₃ mūdanoꝝ derelictio abiectio & abomiatio. Scđo feruor & amor ad aīas xp̄i sanguie redēptas. Tertio feruor martirii. Quarto ieiunia q̄ cōtinue faciebat. Quito passionis xp̄i meditatio. Sexto penaꝝ & oiu₃ obrobriorū ꝓ xp̄o āplexus totalr̄ & desideriū. Septio dulcedo xp̄i nois ex auditu labia. n. lingere uidebāt p̄ dulcedie dci nois. Octauo stigmatizatio q̄ ui amoris & solo h₃ fieri. Quia ergo tā uehemēti dilectiōe ad xp̄₃ i pñti mouebat: ꝓculdubio & nūc āpliori: q̄re i illo residet ordie q ardētiori amore mouet ad xp̄₃: & p̄ ɔñs i ordie seraphico. ꝙ uero bt̄s F. singlari ꝓpinqtate pre aliis iuxta dñ₃ Iesū xp̄₃ i uita btā sublimat⁹ & collocat⁹ sit: h̄ oñsū ē i pte ɔformitate. 3. h⁹. 3. li. Frācisc⁹. n. cū sit uexillifer dñi Iesu xp̄i: q̄re & iuxta ip₃ māet ꝓpinqssim⁹. Et sic eē p₃ ex iā dcis. ergo qa seraphic⁹ p̄ aliis: ē xp̄o đo ꝓpiqor & imediatior. In h̄ ordie btm̄ F. eē a xp̄o collocatū p₃ ēt aliis exēplis ex xp̄i reuelōne fcā đ' loco ubi F. māet qbusdā. Venetiis qdā erat nobil' hō: q̄ ɔuotiōe p̄cipua ad btm̄ F. ferebat: adeo ut ei⁹ festū celeret: ciues quos poterat iuitaret ad ei⁹ festiuitatē celebrādā: & q̄ erāt ꝓ festi honore magnis expēsis p̄pararet: & ꝙ i dcā ciuitate ɔsuetudo erat: ꝙ i bti F. festo eēt p̄dicare tur ad ipsi⁹ sci gl'iaꝫ. u₃. p⁹ p̄mas uespas: đ' māe: & i secūdis uespis: ac i p̄mis uespis p̄dicaret scūs Fr̄ Gerardus đ Mutina: q mltis miracul' postmodū claruit: adeo cepit btm̄ F. p̄em suis uerbis magnificare: ut uideret dcō ciui deuoto ipsi⁹ bti F. & q festū faciebat & aliis: ꝙ i uita btā p̄ter xp̄₃ & btāꝫ uirginē Mariā nl'ls eēt b. F. maior: nec ei aliq̄ silitudie ɔpād⁹: pp q̄đ dict⁹ nobil' đ' uerbis dicti fris turbat⁹ & scādalizat⁹: utpote q nimia laude & isolita p̄ oib⁹ scis uidebat btm̄ cōmēdare F. a p̄dicatiōe surgēs: ad domū ē reuers⁹. Ciues ab ipo ob festū iuitati uidētes eū surgere & cāꝫ ignorātes: credētes ꝙ pp aliq̄ p̄parāda ꝓ festo sic surgeret & abiret i p̄dicatiōe māserūt: dict⁹ nobil' ad domū reuers⁹: stati q₃ sono arrept⁹: dormitiōi se dedit: statiq₃ ut dormire cepit: rapt⁹ i uisiōe i paradisū xp̄₃ uidit: btāꝫ uirginē: & alios scōs ꝓcessiōalr̄ icedētes & xp̄o reuerētiā debitā ac mr̄i exhibētes: & cū ocul' totā celestē p̄riaꝫ īspexisset: & btm̄ F. minime uideret: aut aliquē suoꝝ: & de h̄ miraret uehemēter: dic itra se. Fr̄ Gerard⁹ đ' b. F. p̄dicādo ip₃ sup oēs extollebat: & ego nec ip₃ nec aliquē uideo suoꝝ. Et cū igreret de h̄ a quodā. u₃. ubi eēt bt̄s F. & frēs sui: rn̄dit ille. Expecta & uidebis. et tūc uidit ꝙ xp̄s eleuauit brachiū dexterū: & đ' ei⁹ uulnere lateral i uidit bt̄s F. exire cū uexillo crucis explicato & magno: quē maxia mltitudo frūꝫ seq̄bat. Et tūc dcm̄ ē illi.

Quoniā bt̄s F. tota mēte corde & meditatōe ac studio circa xp̄i crucē sp̄ fuit dū uiueret i mūdo: & a xp̄o fuit stigmatizat⁹: iō i xp̄o & ei⁹ uulnere ē ipsi⁹ bti F. locus. Quo dcō dict⁹ nobil' expgefact⁹ a sōno: stati uenit ad locū: & adhuc p̄dicatio n̄ erat cōpleta: q̄ cōpleta: oib⁹ uisionē p̄fatā narrās: n̄ mltopost ad honorē bti F. edificari fec̄ locū iuxta seu ppe uenetias: q̄ hodie uocat̄ scūs F. d' cōtrata. Ipsūq3 locū d' bōis suis dotauit: & demū oib⁹ do datis: uxore fcā sorore.s. Clare: ipe fcūs ē Fr̄ minor. Cōsil' mō uidit qdā Fr̄ de puicia Marchie btm̄ F. stare in xp̄i uulnere. Cū.n.dict⁹ Fr̄ magno tpe dn̄3 Iesu3 xp̄3 rogass3: ut sibi btm̄ F. oñdere dignaret̄: dū quodā sero i nemore staret i orōne: uidit q̄ndā chorū uenietē p nem⁹: & cū iterrogasset qs eēt ille chor⁹: dcm̄ ē sibi q̄ erat cōfessor: quē scūs deducebat Aug⁹. & b. Greg. Et cū iterrogass3 si ibi erat bt̄s F. & illi rūdissent q̄ n̄: dixit Fr̄. Ite i noie dn̄i. Venit ali⁹ chor⁹ q erat martirū: quē regebat b. Stephan⁹: & cū peteret si ibi eēt bt̄s F. & dixissēt q̄ n̄: dixit fr̄. Ite i noie dn̄i. Venit 3⁹ chor⁹ q erat splēdidior p̄cedētib⁹.s. aploꝝ: & cū Fr̄ petiiss3 si ibi eēt bt̄s F. & dixissēt q̄ n̄: Fr̄ ille. Ite: iq̄t: i noie dn̄i. Venit q̄rt⁹ chor⁹.s. uirginū pulchrior p̄cedētib⁹: q̄ ibi erat mr̄ dn̄i: & cū Fr̄ dixisset: ē ibi bt̄s F. & illi dixissēt q̄ nō: Fr̄ dixit. Ite i noie dn̄i. Vltio uenit chor⁹ ceteris splēdidior: i quo erat xp̄s & sc̄i āgeli. Et cū appropinq̄ssent ad frēm: iterrogauit Fr̄ si ibi eēt bt̄s F. & tūc. S. Michael subridens & uultu sereno dixit ad dn̄m q p̄cedebat. Dn̄e: iste Fr̄ desiderat uidere btm̄ F. si placet ur̄e bēignitati: oñdatis eū sibi: cui dn̄s. Placet mihi q̄ uideat eū: & leuās dn̄s brachiū dextrū: exiuit bt̄s F. d' uulnere laterali dn̄i Iesu xp̄i. Cūq3 Fr̄ uidiss3 btm̄ F. gaudio replet⁹: cucurrit ad ip̄3: cui bt̄s F. dixit. O catinelle: qd tu facis? h̄es h̄ dn̄3 deū tuū. Quod Fr̄ aduertēs posuit chordā i collo: & se piec̄ ad pedes dn̄i Iesu. Sic ergo iā dcis appet̄ quo i loco bt̄s F. i uita btā ē sublimat⁹: qd' declare intēdebat.z. ps isti⁹ cōformitatis di. q̄ sic̄ Ies⁹ sup oēs sp̄ūs celestes & hūanos ē eleuat⁹: sic bt̄s F. sup āgelos archāgelos thronos dn̄ationes uirtutes p̄tātes p̄ncipat⁹ & cherubin ē eleuat⁹: & i ordine seraphico in sede luciferi locat⁹ & sublimat⁹. Quo cōcludit̄ q̄ oēs iferiores ordines tā quo ad angelicos sp̄ūs q̄ hūanos bt̄s F. sublimat⁹ in ordine sup̄mo excessit gr̄a & meritis. Ex dictis declata est secūda ps hui⁹ conformitatis.s. Franciscus sublimat̄.

¶ Fruct⁹.x.& cōformitas tertii libri. Et.xxxviii in ordine. Iesus mittēs aplos. Frācisco uniuuat̄. Expositio prime partis.u3. Iesus mittēs aplos.

Cum passio dn̄i nr̄i iesu xp̄i sufficiētissima fuerit p totī⁹ hūani gn̄is salute: ut cōformitas.iiii.isti⁹.3.li. oñdit: & q̄ passio exhibita ē: & cōñr sal⁹ nr̄a obtēta: & fcā ac hita: ipaq3 declanda erat hoib⁹ & fidelr itimāda ut ql3 salutis obtinēde modū audiēdo: ad salutē pueni re ualeret: sic̄ saluator nr̄ p⁹ resurrectionē suis appēdo discipul' i galilea & i mōte quo eis dixerat: sic & id ad pr̄e3 ascēdēdo effecit.u3. q̄ suis bn̄dictis mādauit apostolis: ut irēt in mūdū uniuersū: & p̄dicarēt euāgeliū oī creature: & qcūq3 baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. Et formā eis p̄buit baptizādi.s. In noie p̄ris & filii & sp̄s sc̄i. Miserat suos discipl'os p̄mo ad p̄dicādū: ut dcm̄ ē cōformitate.xi.p̄mi li. S3 sc̄do idip̄3 misit: ut dcm̄ ē. ¶ Et q̄ ad gētē istruēdā isrlīticā miserat: nūc āt in uniuersū mūdū: ut qd' eis iiūxerat efficaci⁹ adiplerēt: cū singul'ib⁹ dōis & gr̄iis misit: nā eis d̄dit Prio sacre scripture itellītiā. Lu.xxiiii. dr̄ q̄ apuit ill' sensū ut itelligerēt scripturas. Scdo sp̄m.s. misit i eos: & ipos eo r̄pleuit. Act.z. & Io. zo. Accipite sp̄m sc̄m &c̄. q ē sp̄ūs paraclit⁹.i. cōsolator cōtra oēs potes mūdi uexatōes: qs sustinere debebāt & tribulones. Tertio linguarū oīu3 notitiā & loq̄lā. Na3 loq̄bāt uariis linguis apl'i: ut sic ql3 eoꝝ p̄dicationē & doctrinā itelligere ualerēt & possent. Quarto uerboꝝ efficaciā: dixerat eis. Mat.x. Ego dabo uobis os & sapiētiā: cui n̄ poterūt resistere & cōtradicere oēs aduersarii ur̄i. Quito signoꝝ opōnē. Mat.xvi. In noie meo d̄mōia eiciēt: linguis loq̄nt̄ nouis &c̄. & seq̄. Sup egros man⁹ iponēt & bn̄ hēbūt. Sexto in petēdis exauditionē. Io.xiiii. Quicqd petieritis pr̄e3 i noie meo dabit uobis. Septio oīu3 donoꝝ diffusionē.s. sp̄ūs sc̄i. Habuert .n. donū sapie scie itellus cōsilii fortitudis pietatis & timoris dn̄i: & quo ad ipsoꝝ usū. Octauo pc̄tōꝝ dimittēdi auctoritatē tribuit dicēs. Io.zo. Quoꝝ remiseritis pc̄tā remittūt̄ eis &c̄. Nono a pc̄tōꝝ opōne uitationē. A pc̄tis eos p̄seruauit di. Io.xv. q̄ sp̄ūs scūs māeret in eis i eternū. & si sic: ergo a pc̄tis mortalib⁹ p̄seruauit. Decio oīu3 appetibiliū cōcessionē. Si.n. appetebāt scia3 Io.xvi. Sp̄ūs scūs docebit uos oia. Si potētiā: ubi sp̄ūs scūs: ibi libertas. dic̄ apl's. Si honores. ps. Nimis honorati sūt amici tui de⁹. Si famā & laudes. Act.3. Magnificabat eos ppl's. & p̄s. In oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ. Si diuitias. Act.3. Argētū & aurū n̄ ē mihi: qd' āt hēo: h̄ tibi do. dic̄ Petr⁹: & d̄dit sibi diuitias suas.s. sanitatē p̄fectā. Si delitias. Act.vi. dr̄ q̄ ibāt apl'i gaudētes a cōspectu cōcilii: q̄m digni hiti sūt p noie Iesu cōtūeliā pati Si fortitudinē: fortitudo ē unū d' dōis sp̄ūs sc̄i. Si pulchritudinē: aie eoꝝ fcē sūt tēplū sp̄ūs sc̄i. Si d' hoste uictoriā. Luc.x. Dedit eis uirtutē calcādi sup oia d̄mōia. Si sapia3: sapia ē p̄mū donū sp̄s sc̄i. Isa.ix. Si gr̄a3. Ro.v. Charitas dei diffusa ē i cordib⁹ nr̄is p sp̄m sc̄m q datus ē nobis. Si purgatiōe3 a pc̄tō: sp̄s scūs i gnis ē. & sic d' aliis q̄ sp̄ūs scūs dat⁹ a xp̄o apl'is: dedit eis. Vndecimo suā gubnationē & p̄tectionē. Mat.xxviii. Ego uobiscū sū usq3 ad cōsūationē scl'i. Duodecio i oī bono cōfirmatōe3: adeo i gr̄a cōfirmati sūt: ut nec uita nec mors nec fames nec sitis &c̄. a charitate dei q̄ ē in xp̄o Iesu potuit eos separe. Talib⁹ ergo dōis freti a xp̄o missi sūt sc̄i apl'i i uniuersū mūdū ad p̄dicādū uerā salutē. Ipi uero xp̄o d̄o p oia obediētes: ad oēs ptes orbis iuert. iuxta illd' ps. In oē3 terrā exiuit son⁹ eoꝝ.s. p̄dicatiōis: & i fines orbis terre uerba eoꝝ. Iacob⁹ maior hyspaniā. Iacob⁹ mior iudeā. Philipp⁹ siriā. Andreas achaiā. Ioānes euāgelista Asiā iferiorē. Thomas Persiā Mediā Parthiā Irchaniā & Indiā supiorē. Matteus Ethiopiā.

Xp̄s mittēs aplos p orbē uaria eis dōna cōcessit

Bartholome⁹ Indiā iferiorē & Armeniā. Simō Egiptū.
Thade⁹ Mesopothamiā & Pōtū. Petr⁹ ꝑmo Anthio-
chiā: deinde Romā: Italiā: Galiā: & totā Germaniā. &
sic ad distictas ptes eūtes uiā salutis iuxta dñi māda-
tū docuerūt. Quē fructū fecerūt: pꝫ ituētib⁹ ipsoꝝ legē
das. Nā maiorē ptē mūdi ad xp̄i fidē deduxerūt. Sꝫ lꝫ
dñs nr̄ Ies⁹ xp̄s gnāli mādato aplos ad oēs ptes orbis
direxerit: i spāli tñ p⁹ ascēsionē suā ad ciuitatē edessāꝫ
ad regē abagarū misit discipulū suū Thadeū: iuxta qđ
ipe saluator dū uiueret eidē spopōderat regi. Cū.n. idē
rex: put eccliastica tradit hystoria: eplāꝫ destiassꝫ dño
Epistola Abagari ad xpm. nr̄o Iesu xp̄o subseqntis tenoris. uꝫ. Abagar⁹ Euphāe
fili⁹ Iesu saluatori btō: q appuit i locis Ierosolimoꝝ sa
lutē. Auditū ē mihi de te: & sanitatib⁹ q̄s facis: qđ sine
medicamētis aut herbis fiāt ista p te. Et ꝙ uerbo facis
cecos uidere: claudos āblāre: leprosos mūdare: & mor
tuos reuiuiscere. Quib⁹ oib⁹ auditis de te statui in aīo
meo unū eē ex duob⁹: aut ꝙ tu sis de⁹ qđ celo descēdēs
ut facias h: aut fili⁹ dei sis q h facis. Propterea h scri-
bēs rogaueri te: ut digneris fatigari usqꝫ ad me: & egri
tudinē meā q̄ diu laboro: curare. Nā & illđ operi ꝙ Iu
dei murmurāt otra te: & uolūt isidiari tibi. Veni ad me
ꝙ mihi ē pua ciuitas: sꝫ honesta q̄ utrisqꝫ sufficiet. Iste
rex Abagar⁹ morbo quodā irremediabili apud hoies
laborabat: ut ergo liberaret a xp̄o dcāꝫ eplāꝫ sibi trās-
Epistola xpi ad Abagarum. misit. Dñs āt Iesus sic rñdit eidē. Bt̄s es ꝙ credidisti in
me: cū ipse nō uideris me. Scriptū ē.n. de me. ꝙ hi q ñ
uidēt me credēt. Et hi q uidēt ñ credēt. De eo āt ꝙ scri
psisti ad me ut ueniā ad te. Oꝫ me cōplere hic oia pp q̄
miss⁹ sū. Cū ergo assūpt⁹ fuero: aliquē đ discipulꝭ meis
ad te mittā: ut curet te & uiuificet. Post uero dñi ascē-
sionē & spūs sci missionē: ipse dñs misit Thadeū aplꝫ
ad ciuitatē Edessā ad regē Abagarū: & ipꝫ a sua ifirmi
tate curauit & baptizauit cū toto pplo ciuitatis. Et nō
solū aplꝫ Thadeū dñs p⁹ ascēsionē suā misit: sꝫ & plꝭs
alios aplos ad psonas diuersas: sic b. Petrū ad Corne-
liū: ut hr̄ Act. xi. Thomā ad regē Gādoforꝝ Indie. Phi
lippū diaconē ad Eunuchū. Act. viii. Paulū ad Sergiū.
Act. 3. & sic đ aliis: ut ondēret ꝙ tā i gnāli q̄ i pticlari
dñs Ies⁹ oiuꝫ salutē optabat: & ad agnitionē ueritatis
attingere: sic ipse ꝓ oiuꝫ salute in ara crucis se imola-
uit. Et sic p̄fatis apparet succincte expō ꝑme ptis hu-
ius conformitatis. uꝫ. Iesus mittens aplos.

¶ Expositio secunde partis. Francisco uir iuuat.

Nimarū zelator pcipu⁹ bt̄s
pr̄ nr̄ F. xp̄o oformis actib⁹
& signis: ad instar Iesu oiuꝫ
optabat salutē: & añ mortē
ondit: sic & suos ad pdican
dū tā fidelib⁹ q̄ ifidelib⁹ di
rigēdo: ac stigmatib⁹ susce-
ptis: ꝙ incedere pedib⁹ nō
poterat: circūuehi se facie-
bat ut ad uiā salutis & pacis
xp̄icolas suo uerbo uocaret & exēplo. Idipm egit pie
p⁹ mortē ispirādo suis frib⁹ qđ i uita ipe pegerat. uꝫ.
ut totis uirib⁹ ad salutē aiaꝝ itētos & solicitos redde
ret & icitaret. Cui⁹ sacris ispiratiōib⁹ deuote frēs filii
ānuētes: p totū orbē more aploꝝ se diffūdētes: ñ solū i
ptib⁹ fideliū: sꝫ ifideliū maximū fecerūt fructū. Id sic eē
astruūt pdicatiōes b. Antonii & alioꝝ: ac mors pciosa
frūꝫ martirio dcedētiū: q ultra. lxxxv. extiterūt: ac cor
ruscatio miracloꝝ p frēs bti F. filios: đ qb⁹ dcīn ē cō-
formitate. iz. ꝑmi li. h⁹ opis: q miracul mūdū in diuersis
ei⁹ ptib⁹ patratis ad xpꝫ diligēdū cōmouerūt. Fecerat
bt̄s F. ut sic i uita: sic et p⁹ mortē ppetuo fideles obti-
nerēt salutē: h ē sacrā illā. s. Marie đ portiūcla idulgē-
tiā ipetrādo. Cui⁹ pceptiōe deuota ab oi fideles purgā
tur delicto & pcti prauitate. Sic ergo p̄fata exercēdo
etsi xp̄o ēt p⁹ mortē oformis repiat: attñ i spāli solda
ni Babilōie p⁹ suā mortē ꝓcurādo salutē: uelut alteri⁹
Abagari regis: i h singulꝭ mō dño Iesu p⁹ mortē iuēit
silis & oformis. ꝙ qlr fcm extiterit: ē h breuiter itimā
dū. Bt̄s F. n. ob salutē aiaꝝ & ut ouerteret ifideles ad
xpꝫ: ter ad ptes ifideliū adire ꝓposuit ꝓ ouersiōe ipso
rū: & ꝓ palma onda martirii. lꝫ ergo bis ꝓposuerit ita:
sp tñ fuit ipedit⁹. Prio qñ ibat ad miramolinū uersus
Ispaniā fuit ipedit⁹ ifirmitate. Scđo qñ ibat uers⁹ sol-
danū uētis in mari nō scđis flātib⁹. Tertio tñ pgēs cū
iz. frib⁹ ad ptes sirie p⁹ mltos labores tribulones & ca
ptiuitates: cū eēt guerra iter saracenos & xp̄iāos: diuio
fauēte auxilio ad soldanū pueniēs: eidē bt̄s F. a spū. s.
edoct⁹ tā diuinissime đ fide catholica scā pdicauit: ꝙ
p ignē hāc se approbare obtulit. Propter qđ soldan⁹ i
ipso magnā deuotionē ocepit: tā ꝓ ostātia fidei q̄ ꝓ cō
tēptu tpaliū: nihil. n. ab ipso accipe uoluit: cū eēt paup
cul⁹: q̄ ēt ꝓ feruore martirii. Et ex tūc eū libētissime au
diebat: & rogauit ut ad ipꝫ freqnter accederet. Et isup
sibi ocessit & sociis: ꝙ quocūqꝫ uellet libere irēt: & u-
biqꝫ p totū ipiū suū libere pdicarēt. Et dedit qddā si-
gnaculū: quo uiso a nemie lederēt. Hita igr̄ hac licētia
liberali: scūs F. socios binos hicinde trāsmisit in diuersas
ptes pagāoꝝ. Demū bt̄s F. uidēs ꝙ fructū quē desiđe
rabat ibidē facere ñ poterat: dño sibi reuelāte disposu
it sociis recōgregatis: ad ptes fideliū remeare. Et redi-
ens ad soldanū suū ꝓpositū de reditu indicauit: cui sol
dan⁹ dixit. fr̄ F. ego libēter ad xp̄i fidē ouerterer: sꝫ mō
h facere timeo: ꝙ isti saraceni me & te cū sociis tuis si
sentirēt statiꝫ iterficerēt. Sꝫ & tu cū adhuc mltū possis
ꝓficere: & ego qdā magna negocia pro salute aie mee
hēaꝫ expedire: nollē mortē tuā & meā iducere ita iopi
nate. Sꝫ idica mihi modū quo saluer: & ego sū parat⁹
tibi i oib⁹ obedire. Et scūs F. dixit ei. Dñe: ego qdē mō
rcedā a uob: sꝫ postq̄ ad fideles rediero: et ad celū dño
uocāte trāsiero: p⁹ mortē meā scđꝫ dispōnē diuinā mit
tā uobis duos đ frib⁹ meis: a qb⁹ baptismū recipietis
& salu⁹ eritis: sic mihi dñs Ies⁹ xp̄s dñs me⁹ mihi re-
uelauit. Vos āt iteri ab oi negocio uos dissoluite: ut cū
gr̄a xp̄i uenerit: ueniat uos fide & deuotiōe patū. Cui
soldan⁹ assentiēs gaudēter: fidelr̄ obediuit. Scūs uero
F. rediit ad ptes fideliū: & p⁹ aliquot ānos pdict⁹ sol-
dan⁹ ifirmat⁹ ēt expectāsqꝫ bti F. ꝓmissū q iā ad btāꝫ
uitā migrauerat: posuit exploratores i portis & porta-
rū exitib⁹: ut si qñ duos frēs i sci F. hitu apperēt: ipos
ad eū festināter adducerēt. In illo āt tpe appuit bt̄s F.
duob⁹ frib⁹ suis: & pcepit illis ut sine mora pgerēt ad

soldanũ: & salutẽ ei⁹ sicꝰ pmiserat ei & pdixerat solici te pcuraret: quos ut uidit soldan⁹ gauis⁹ ẽ gaudio ma gno ualde di. Nũc scio uere ꝙ misit dñs seruos suos: ꝙ sic pmiserat scũs F. ita mihi seruauit solicite ꝑ salu te mea trãsmittẽdo suos socios. Recipiẽsqꝫ a pdcis fri b⁹ fidei documẽta & scm baptismũ: i ipsa ifirmitate re gñat⁹ in dño migrauit ad sempiterna gaudia: & salua fcã ẽ aia ei⁹ meritis sci pr̃s F. opãte dño nr̃o iesu xp̃o. & sic appet ꝙ btõ F. uir. s. soldan⁹ ad istar xp̃i suos fr̃es mittẽdo iuuat: ꝙ saluat⁹ ẽ. & sic pꝫ in h ɔformitas bti F. ad dñ̃ꝫ Iesuꝫ xp̃ꝫ. Idipꝫ circa aliũ quedã militẽ noĩe Gerardũ i castro cemunato iuxta Anagniã morãtẽ iue nit btm̃ F. effecisse p⁹ mortẽ: eũ ad uiã salutis pducẽdo Hic qdẽ miles oclos pdiderat. Accidit aũt ut duo fr̃es miores ab extremis ptib⁹ uenientes: ad domũ ipsi⁹ hos pitaturi diuerterẽt: suscepti igr̃ deuote pp reuerẽtiã bti F. a familia tota & cũ o beignitate tractati: gr̃as agẽ tes hospiti ad locũ frũꝫ deuenere uicinũ. Nocte igit q̃ dã bt̃s F. uni illoꝝ frũꝫ i sõnis appuit. Surge: iqẽs: festi na ad domũ hospitis cũ socio: q xp̃m & me suscepit in uobis. Volo. n. ei bñficia reddere pietatis. Cec⁹ qdẽ ef fect⁹ ẽ suis pmerẽtib⁹ culpis: q̃s pniali ñ studuit ɔfes sione purgare. Disparẽte pr̃e: Fr̃ festin⁹ surrexit: ut mã datũ cũ socio celeriter ipleret. Venientesqꝫ ad hospitis domũ: alter cuncta q̃ uiderat: p ordinẽ enarrauit eidẽ. Stupuit ille nõ modicũ: & uniuersa q̃ dicebant ẽẽ ɔfir mãs: ɔpũct⁹ & lachrimãs ɔfess⁹ ẽ libẽs. tãdẽ correctõe pmissa: iteriorẹqꝫ hoie renouato: totalr̃ exteriorẽ cõti nuo recupauit aspectũ. Hui⁹ miraculi fama circũqꝫ diffusa: nõ solũ ad reuerẽtiã sci: uerꝫ ẽt ad hũilẽ ɔfessio nẽ pctõꝝ: & hospitalitatis gr̃aꝫ plimos ictauit. Sic er go iã dcis appet isti⁹. z. ptis decime ɔformitatis. s. Frã cisco uir iuuat: expositio breuiter & succincte.

¶ Fruct⁹. xi. & ɔformitas tertii libri. Et. xxxix. i ordie Iesus saluãs mestissimos. Frãcisco mors fugat. Exposi tio pme partis. uꝫ. Iesus saluãs mestissimos.

itam cũ se xp̃s asserat ẽẽ uiã & ueritatẽ: nec solũ sit uita aie: sꝫ etiã corpis. Rõ. ꝙ ab ipso deo sic fit cãtiue: sic ẽt fieri dr̃: ꝙ ab ipso i ẽẽ tenet ɔseruatiue. Ipsa . n. rerũ a deo ieẽ ɔser uatio: q̃dã ɔseruatorũ est factio: put dic doctor egregi⁹ Augusti. Quia ergo uita nr̃a ẽ xp̃s: ut dic apl̃s: & ꝙ uita dr̃ ꝺ uita gr̃e: quã pculdubio ñ a nobis: sꝫ a xp̃o hẽm⁹: q ẽ plen⁹ gr̃e & ueritatis: de cui⁹ plenitudie oẽs accepim⁹. Io. i. Dr̃ ẽt uita ẽtna: q ẽ i ipsi⁹ pr̃is pfcã cognitiõe. Io. xvii. Et hãc uitã ipse dat ipso dñte. Io. x. Ego uitã eternã do eis. Dr̃ ẽt uita ꝺ ui ta hũana. Et istã hẽm⁹ ꝺ ipso q ẽ de⁹ ut hẽm⁹ ꝓ futu ro: dñte aplo. i. Cor. xv. Sicꝰ i Adã oẽs moriũt: ita & in xp̃o oẽs uiuificabũt. Quia ergo sic ẽ dñs nr̃ Iesus xp̃s uita illa tripl̃x: sic se ẽẽ uitã eternã latrõi crucifixo ma nifestauit: qñ eũ ad paradisũ deduxit: & sic scis ptib⁹: quos in uitã eternã pduxit: sic se oñdit uitã pmo mõ. s. gr̃e ẽẽ: & h hoib⁹ quos a statu pcti ad uitã gr̃e ipse p duxit: sic patuit i ueteri testõ de mltis: & spalr̃ patuit i nouo: ut pꝫ ꝺ Matteo pmo thelonario: postmodũ aplo ꝺ Magdalena: ꝺ Zacheo: & ꝺ plib⁹ aliis: ꝺ qb⁹ loqr̃ scm euãgeliũ. Quia ergo se oñderat uitã gr̃e pmo: oñr & scdario se oñdit uitã corpoꝝ: h ẽ i ptãte ipsi⁹ ẽẽ mor tificãda & uiuificãda: mortuos ad uitã suscitando: put placet sue benignissime uolũtati. Et h oñdit Saluator tres mortuos suscitãdo: de qb⁹ loqr̃ euãgeliũ. Nã filiaꝫ archisinagogi suscitauit i domo. Mat. ix. Filiũ uidue in porta ciuitatis Naim. Luc. vii. Sic Lazarũ q̃triduanũ i monumẽto. Io. xi. Hec triplex suscitatio hoꝝ triũ: etsi suscitationẽ pctõris spũal̃. uꝫ. pctõris mortui in cordis domo: i porta locutiõis & sensuũ: & ꝺmũ i ope: atiñ su scitatio pdcõꝝ arguũt sufficiẽter i dñi iesu ptãte ẽẽ: da re uitã mortuis ut placꝫ eidẽ. Nã sic i ore duoꝝ ul̃ triũ stat oẽ uerbũ: sic suscitatõe pfatoꝝ triũ eũ ẽẽ dñꝫ mor tis & uite arguit euidẽter. Innũeros ẽt alios dñs corpa liter suscitauit: ad pbãdũ uitã aliã ẽẽ aie q̃ pñtẽ: ut as serit. s. Cecilia i sua legẽda. Itẽ euãgelista Matte⁹ & a lii dñt dñꝫ resurgẽdo mltos alios r̃suscitasse: ac ãnuati in die sue sacre resurrectiõis ad uitã ppetuã resuscitare scõs pie credẽdũ doctor oñdit Ambrosi⁹. Nõ solũ auctorẽ uite autũat resuscitar̃ mortuos imẽdiate p se: sꝫ a fortiori h astruit resuscitare p alios ptãte eis tradita ab ipso dño Iesu xp̃o. Quod qdẽ claret scm p scõs aplos eis a xp̃o tradita ptãte. Apl̃s Petr⁹ suscitauit Tabitã i opẽ: filiũ Theophili p mltos ãnos defũctũ. & sic ꝺ aliis. Paul⁹ apl̃s iuuenẽ ꝺ alto colapsũ & mortuũ ad ui tã reuocat. Ioãnes euãgelista Drusianã: Stacteũ: & du os alios ueneno necatos potẽter suscitauit. Thomas fr̃ẽꝫ Gãdofori regis defũctũ reuocauit ad uitã. Philip pus duos tribunos: & filiũ põtificis mortuos ad uitã uitaꝫ deduxit. Matte⁹ filiũ regis ethiopie suscitauit: & sic ꝺ aliis apl̃is q mltos mortuos taꝫ i uita q̃ p⁹ resusci tarũt: ñ ipsoꝝ uirtute: sꝫ dñi Iesu xp̃i. Appet idipꝫ scm i scis martirib⁹. Scis ɔfessorib⁹. s. ptib⁹ de egipto: Mar tino: & Bñdicto. & sic de mltis aliis: ut pꝫ i legẽdis ip sorũ scõꝝ. Hi siqdẽ et si q alii sũt huiusmodi: oẽs ñ uir tute ppa ad uitã reuocarũt: sed dñi Iesu iuocatiõe & ptãte. Vitã oiuꝫ ẽẽ dñꝫ nr̃ꝫ Iesum xp̃ꝫ sup oia oñdit & pãdit circa finale iudiciũ: put testat b. Hierony. & ma gister. iiii. d. iiii. allegat: ꝙ aliq nõ morient ut oñdat ꝙ dñs Iesus & corpalr̃ & spũalr̃ nos uiuificauerit. Vlti mũ tñ. s. resurrectio oiuꝫ: qñ tã boni q̃ mali resuscita bunt uoce ipsi⁹ xp̃i filii dei: appebit potẽtia ipsi⁹: & ꝙ auctor sit uite cũctis inotescet. Sꝫ mali solã uitã corpa leꝫ obtinebũt: cũ morte. i. dãnatiõe eternali. Boni uero & iusti cũ ipo dño tã uita corpali ppetua q̃ eternali p petue gl̃ie. Et ñ solũ iã dcis de cãis dñꝫ Iesum decebat mortuos suscitare: ut auctor uite uere cẽseret: sꝫ idipꝫ ut dic. S. Cecilia in sua legẽda passioali: ut aliã uitã ẽẽ ista meliorẽ oñderet: ac imortalitatẽ aie euidẽter oñde ret & declararet: q̃ p reditũ ad pprĩũ corp⁹ & oiuꝫ q̃ an gessit i corpe recordationẽ: eãdẽ ẽẽ q̃ pmo fuerat ɔpro baret. Ad ppositũ nr̃m: cũ mors sit ultĩmũ terribiliũ & mestissima sit oib⁹ hoib⁹: cõiter tã rõne amissiõis oiuꝫ

Xp̃s ẽ tri plex uita.

q. d. 44

que temporaliter diliguntur: quem separationis ipsius anime a corpore: qua nulla est maior & dolorosior pena: Dominus Iesus preseruando a mortis dolore scilicet sibi intimos & deuotos: q̃ resuscitando ad uitam: cum anima exuta a corpore eidem semper apetat reuiri: ipse Iesus est saluans mestissimos & desolatos ob mortem: ac consolator uere dicitur & probatur. Patet ergo succincte quomodo intelligitur prima pars isti⁹ conformitatis undecime: uidelicet Iesus saluãs & consolans mestissimos.

Expositio secüde partis. Fräcisco mors fugatur.

Dominus & Saluator noster a suis per mortem recessurus discipulis presentia corporali: iter alia que eis ad ipsorum consolationem dixit & aliorum fidelium: est id quod dicit Ioannis quartodecimo. Qui credit in me: opera que ego facio: & ipse faciet: & maiora horum faciet: quia ego ad patrem uado. Quo uerbo sequitur q̧ sancti uiri qui fidem perfectam habuerunt: corde credendo: ore predicando ipsam & defendẽdo: & opere comprobando: que dominus Iesus fecit: & quo ad resuscitationem mortuorum & aliorũ operationem: & ipsi fecerunt. Et si multi fuerunt tam in ueteri testamento hec peragentes: & in nouo: precipue Dominus Iesus exercere cõplacuit meritis beati patris nostri Francisci: prout hec secunda pars declarare intendit dicens q̧ Francisco: idest meritis ipsius mors per dominum nostrum Iesum Christum effugatur: scilicet a multis fidelibus: per reuocationem ipsorum ad uitam iterato corporalem. Et q̧ dominus noster Iesus Christus benignissimus inuocatione beati Francisci eiusque meritis ad uitam multos corporalem reuocauerit: hic sunt de talibus succincte exempla ponenda. Verum quedã que Dominus frater Bonauentura in ultima parte maioris legende luculenter depromit: hic inseram cuз aliis que reperi: sed breuiter & succincte. Franciscus enim beatus in partibus Theutonie quendam mortuum ad uitam reuocauit. Et de isto est bulla Domini Gregorii noni qui beatuз Franciscum canonizauit: q̃ bullam misit capitulo generali: quãdo facta est translatio corporis beati Francisci apud Assisiũ. In castro montis Merani prope beneuentum mulierem sibi deuotam beatus Franciscus que obierat quodam peccato inconfessa: dum officiũ ageretur defunctorum pro ea: coram omnibus resuscitauit in ecclesia: que proprium aduocans Patrinum: confesso crimine & absoluta in domino iterato feliciter obdormiendo uitam est ingressa ciuitatis eterne. In castro Pomarco sito in Apulie montanis filiam cuiusdam mulieris sibi deuote defunctam: beatus Franciscus apparens cum socio dixit ut ipsius nomen inuocaret: Mulier ipsa manifestãdo omnibus quod beatus Franciscus eidem dixerat: nomen ipsius beati Frãcisci inuocando: dum manũ filie apprehendisset a mortuis suscitatam a terra eleuauit. Apud Nuceriam cum plaustrum amore beati Francisci petitum a quodam uiro nomine Petro a fratribus: & ille non solum accõmodasset: sed in sancti Francisci iniuriam plura uerba dixisset: statim primogenitus suus infirmatus in breui uita decessit. Quod cernens pater: de eo quod egerat contritus: dum deuote beatum precaretur Franciscuз ut filium quem ei abstulerat redderet: puer statim surrexit: & planctum patris prohibens: se eductum asseruit per beatum Franciscum & reductum. Rome cuз puerulus uix septemnis: dimissus domi matre ad ecclesiam eunte: ut matrem sequeretur se per fenestram proiciendo extinctus fuisset: oratiõe fratris Raho & socii cum patre dicti pueri ad beatum Franciscuз: statim puer cepit ositare & apertis oculis & brachiis leuatis se ipsum erexit. Et coram omnibus statim incolumis ambulauit. Capue quidam puer in ulturno flumine submersus: cum corpus eius diu quesitum sub aqua nimia non posset inueniri: inuocato beati Fransci nomine: statim corpus repertum eductuз de aqua: cum omnes astantes pro resuscitatione beatum Franciscum aclamarent: ad uitam reuocatus est. Qui se ad beati Francisci ecclesiam sui liberatoris duci fecit: & ibi ut decuit deo & beato Francisco gratias reddidit. In ciuitate Suessa in uico qui ad columnas dicitur: domus corruens filium cuiusdam mulieris occidit: quod mater sentiens clamorosis uocibus beatum Franciscũ interpellabat: pro resuscitatione filii: qui misere matri compatiens resuscitatum & sanum restituit & concessit. Iuuenem quendam gerlandinum nomine tempore uindemiarum sub torculari oppressum & mortuum: a Domino Iesu xp̄o pater ipsius per merita beati Francisci resuscitatũ obtinuit. Et de supradictis loquit̃ dominus frater Bonauentura in loco p̄allegato pulcre & seriose. In alamãia quidã Baro cum filiũ a beato Francisco obtinuisset: diabolo apparente in specie leprosi matri sedenti extra hostiũ cũ filio & dicte mulieri uiз inferre uolenti: mulier cõcite surgendo domuз intrans sine puero hostium obserauit qui diabolus pueruз accipiens: cũ mater eidem nollet asentire: in frusta concidens matre inspiciente: extinctum & membris omnibus discerptum: ad hostium dimittens discessit. Mater uero membra pueri colligens cum magna multitudine populi: ad ecclesiaз beati Francisci pergens membra omnia filii in altari locauit: magnis clamorib⁹ beatum Franciscum qui primo ei ipsum filiuз dederat: cepit rogare: ut eũ resuscitare dignaret̃. Nec mora membris reintegratis & adinuicem connexis: puer a mortuis resurrexit. Hoc miraculuз est de pictuз Bononie: sed q̧ quidam homo hoc egerit non diabolus ibi dicitur. In ciuitate Bradiburgensi. in fluuio qui dicit̃ Balga puer cadens & suffocatus: ad inuocationem beati Francisci per parentes: eius meritis ad uitam incolumis est reductus. In uilla que daruendel dicitur cum quidam filium diebus undecim seruasset ut in sabbato sancto baptizaretur: cepit puer grauiter a deo infirmari: q̧ ad extrema perductus est: cuius mortem deplorans pater dolore affectus & ultra q̃ credi p̄ot

Mortui resurgũt meritis bti F.

& specialiter:quia sine baptismo obierat: beatū Franciscum pie inuocando : filius ad uitam rediens baptizatus est : & sabbato in albis est defunctus. Filius cuiusdam burgēsis in ciuitate Amburg prouincie Saxonie:in flumine dum post patreȝ transiret submersus est.Pro cuius resuscitatione beatus Frāciscus inuocatus a patre : sanus surrexit & uiuus. In ciuitate Ania prouincie Saxonie germanus cuiusdam fratris minoris miles confessione non completa decessit: quem beatus Franciscus primo ab inferno liberās cuius erat deuotus:deinde uite restituens:dum confessionē fecisset & ecclesiastica percepisset sacramenta:postmoduȝ decessit.In castro Tunde ripēsis diocesis.Mulier habens puellam:cum iuxta fluuium luderet cum aliis:cecidit in fluuiuȝ & submersa est:cuius corpus extractū mortuum est. Quod uidens mater uotum uouit beato Francisco: ꝙ si filiaȝ suam resuscitaret statuā de cera ad pondus puelle sue daret ecclesie: & illico puella est resuscitata.In ꝓuincia Vngarie in custodia Firmēsi frater minor Alexander nomine a tertia usqȝ ad uesperas mortuus iacuit in feretro:sed inde corā Guardiano qui solus cum eo remanserat surgens a mortuis.Agnus dei cantādo:dixit se per beati Frācisci merita a penis maximis liberatum : & usqȝ ad complectorium super uicturum:quod & sic factum est. In comitatu Tholosano duo fuerunt fratres nobiles: quoruȝ unus factus est frater minor & deuotus.Alius uero in seculo remansit indeuotus & malus. Qui infirmitate grauatus ad mortem peruenit: cuius frater minor beatum Franciscum pro fratris carnalis resuscitatione inuocando: resuscitationem illico promeruit : & ad uitam reductus factus frater minor.Vna cuȝ alio fratre fideliter domino deseruiuit. In ciuitate Parme dū pater & mater filio paruo in uigilia beati Frācisci ad comedendum carnes porcinas dedissent:nō ualens puer eas deglutire:sic gutturi inheserunt:ꝙ ipsum suffocātes extinctum reddiderūt a uita. Sed uoto per parentes ad beatum Franciscuȝ emisso:cepit puer reuiuiscere:se mouendo & carnes reiicere & ad incolumitateȝ pristinam sic est reuocatus.In sancta Agatha castro in Romandiola posito:puer quidā paruus a matre:ignorante patre locatus in lecto: cum pater culcitrā ignoranter desuper iacentem puerum proiecisset:ipse puer suffocatus est.Sed ab utroqȝ parente uoto emisso: ad beatum Franciscū de eius uisitando sepulchruȝ: puer ad sanitatem & uitam est redactus.In castro.N. Remansensis diocesis.Mulier uiro absente peperit filiuȝ: quem ob reuerentiā beati Francisci Franciscuȝ uocauit: sed patre redeunte cum aliud nomen imposuisset: puer ipse superueniēte languore dieȝ clausit extremū: sed utroqȝ parente uouente de nomine imposito conseruando:ad uitam est mirabiliter reuocatus.In castro Alanasao Narboēsis diocesis puer quidaȝ per omnes mortuus iudicatus: per inuocationem beati Francisci est suscitatus. In ciuitate Carcassone puerum per oēs mortuum iudicatum:ab amicis beatus Franciscus inuocatus:ad uitam & incolumitatem reduxit.In eadeȝ ciuitate Carcassone puer duoruȝ annoruȝ mortis ex-positus faucibus & datus:uoto facto ad beatū Franciscum a matre : ꝙ temporis in processu suaderet sibi introitum ordinis minorum:resuscitatuȝ meritis beati Francisci recepit. In castro quod insula dicitur Cauilliocensis diocesis:quedam mulier puerum fetidum & mortuum peperit : sed inuocatione beati Francisci uite est redditus:qui temporis in processu in genitalibus fractus:iterata beati Francisci inuocatiōe : cuius nomine erat prenotatus : sanitati perfecte est restitutus.In castro de orgonio Auinionensis diocesis: quodam ligIuȝ cadens super latus unius pueri ipsuȝ protinus morti dedit:sed mater inuocatione beati Francisci. Viuum & hilarem recepit.In Arelatensi diocesi. Mulier quedā filium peperit mortuum nigrum & horribileȝ: que beati Francisci petens auxilium : uouens ipsum Franciscum nominandum: deformitate remota subito reuixit. In loco ꝑfato puer de scala cadēs altissima in pauimētū:subito expirauit:qđ eius auia cernēs beati.F. deuota:inuocando ipsum:puer uiuus surrexit & sanus. Dominus Arnaldus de Ascenduno diocesis Sistercinensis:cum filium non haberet: uotū beato Francisco emisit:ꝙ si ei filium masculum daret: faceret eum fratrem minorem:sed habito filio cum differret uotum implere:quia alium filium non habebat morte superueniente defunctus est: qui uotum iterās de filio ad beatum Franciscum: faciendo fratrem minorem filiuȝ:illico a mortuis resurrexit & eum fratreȝ minorem fecit iuxta promissum. Quidam nobilis de Marchia cum filium obtinuisset meritis beati Francisci:& promisisset si daret facere eum fratrem minorē: cum esset ei solus differebat eum dare fratribus : qui ter infirmatus ad mortem & a beato Francisco liberatus : semper cum promissione ut liberatus frater minor fieret.Parētib⁹ dr̄ntib⁹ eū uestire habitu ordinis superueniente infirmitate obiit. Quod cernentes pater & mater ad locum fratrum filium mortuum deduxerunt:promittētes cuȝ multis lachrimis: ꝙ si beatus Franciscus eum ad uitam reduceret:illico eum fratribus darent:qui statim uiuus & sanus exurgens factus est frater minor.Quedā dn̄a in Romania unicū habens filium trium scilicet annorum: qui infirmitate grauatus ad mortem deuenit eius subtractionem dolens orbata mater:inuocatione beati Francisci cuȝ uoto ꝙ eius ecclesiam iam inceptam perficeret : puer ad uitam est restitutus.In Hispania regno scilicet castelle in ciuitate Astoricensi. Anno Domini. M.cccxliii. beatus Franciscus singulari modo quendam episcopum ciuitatis prefate nomine Petrum a mortuis modo subscripto resuscitauit. Dictus episcopus licȝ esset peccator & carnalis: tamen beato Francisco erat ualde deuotus qui grauiter infirmatus : de ipso quidam eius scutifer & domicellus : huiusmodi habuit uisionē. Nā uidebat cuniculos nigros de terra ascēdere:supradicti epi super cathedram sedentis indumēta corrodantes dilaniare : sed quidam frater de ordine minoruȝ depost cathedrā exiens:illa animalia effugauit: & dicto domicello dixit:ut epm ad penitentiā induceret & ꝯfessioneȝ:ꝙ hec aīalia demonia erāt:super episco

pum propter peccata sua potestatem habentia. Qui euigilans hãc uisionem dixit episcopo: de qua ipse tru fatus est: & turbatus dixit: non sũ ita infirmus q me oporteat confiteri. Inde ad tres dies domicellus iã di ctus aliam habuit uisionẽ. Videbat q duo canes ma gni & nigerrimi conabantur episcopum deuorare: sed frater minor post cathedram exiens illos effugauit: & domicello dixit. q episcopum ad confessionem indu ceret. Nã in breui erat de ista infirmitate moriturus: qui euigilans episcopo uisionem dixit: contra quem episcopus ualde turbatus est: maxime quia dixit eum in breui moriturum: nec confessus est. Item post alios tres dies domicellus supradictus habuit aliam uisio nem. Nam uidit ignem magnum super quẽ erat cal deria magna plena pice buliente: & demones episco pum capientes conabantur ipsum mittere in caldariã: & a fratre post cathedram stante sunt impediti: & di xit frater domicello. Vade & dic episcopo q moritu rus est de ista infirmitate. & ideo non differat confiteri peccata sua: at ille dixit: dixi sibi & ille non uult crede re mihi: da mihi aliquod signum ut credẽs confitea tur. Cui frater. Mitte digitum tuum in hac pice: & dic episcopo. beatus Franciscus cuius estis deuotus: hoc mihi dixit: & in signum huiusmodi: ecce digitum pice inuolutum: & ex tali calore quasi desiccatum. Domi cellus omnia episcopo narrauit: territus autem episco pus ex signo & ex deuotione beati Fräcisci confessus est: & post dies paucos episcopus ipse expirauit: ger mani autẽ & nepotes episcopi mortem per tres dies ocultantes: omnia bona eius asportauerũt: quarta au tẽ die de mane: ãno dñi. M.cccxliii. de mẽse Maii por tatum est corpus eius ad ecclesiam fratrum minorũ: & fratribus officiũ faciẽtibus de feretro surrexit epi scopus: quem consanguinei uidentes scientes eum iã per tres dies fuisse mortuum fugerunt. Ille uero cla mans dixit. Non fugiatis. Vere ego mortuus fui: sed modo mortu⁹ nõ sum: sed dũ mortuus fui & ante iu dicem ductus: recepi dãnationis eterne sententiã dua bus de causis. Prima quia in cõfessione peccati nõ do lui de concubina quã tenui. Secunda quia q̃uis eã tũc expulerim: nõ tamẽ eam dimittere proposui. Sed bea tus Franciscus quem semper dilexi factus est mihi aduocatus: & pro me tria allegauit. Primo deuotionẽ precipuam quam semper in eum habui. Secundo ele mosinas quas semper fratribus feci. domus enim mea & omnia que habebam magis fratrũ erant: q̃ illorũ de curia. Tertio fiduciam q̃ semper habui non posse male mori meritis beati Francisci: sicq̃ deum adiens: ut ad corpus anima mea rediret, etiam impetrauit. Et uiginti dierũ habeo spacium ad penitentiam de pecca tis meis agendã: post quos statim moriar. Infra istud tempus omnia que fuerant ablata recuperauit: & de omnibus bene disposuit: & penitentiam condignã fe cit. Et quia infra istud spaciũ fuit festũ beati Franci sci scilicet translationis in ipo festo uoluit celebrare: & omnia que sibi acciderãt predicauit. In qua predica tione ita feruenter de beato Francisco loquutus est: q fratres minores qui in illis partibus erãt in magno op probrio: in magna deuotione sunt habiti. Ipse tandem episcopus plenus bonis operib⁹: die statuta migrauit ad dominũ. Multos alios gloriosus dominus Iesus ad ostendendum dilectionẽ & gloriam beati Francisci: est resuscitare dignatus meritis eius & inuocatiõe. Sed de prefatis triginta ut fideliter repi hic succincte ascri psi: ad laudẽ ipsius Domini nostri Iesu Christi qui est uita uiuentiũ & salus omniũ in se credentiũ. Sic ergo prefatis apparet declarata secũda pars huius undeci me cõformitatis. uz. Fräcisco mors fugat.

¶ Fructus iz⁹ & cõformitas: &. xl. & ultima in ordi ne est, Iesus ditãs dignissimos. Fräcisco cũcta dantur. Expositio pme partis. Iesus ditãs dignissimos.

B primorum demerita pa rentum genus humanum non solum a paradisi gau diis expulsum. Iusticia ori ginali priuatum: diabolo subiugatum: gratuitis spo liatum: in naturalibus uul neratum: sed mortem ad dictum & cunctis reple tũ miseriis infirmitatibus & doloribus. Quod eniz patiatur morbos miserias & infirmitates: & si libri medicinales dicãt in parte: & si non ad plenum: tamẽ experientia teste ac scriptura sa cra. Homo natus de muliere: breui uiuens tempore re pletus multis miseriis imo infinitis ut uix possit com prehendi qui sit sine infirmitate corporali uel mẽtali: omnia condita: peccato faciente in tempore tabescũt deficiunt & senescũt: & nũquã homo permanet in eo dem statu. Quapropter sequitur euidenter ut uanita te & uarietate cum sit omnis creatura uallata: & eidẽ subiecta semp aliqd patiat qd est otra suũ eẽ & pma nentiã. O q̃tis morbis subest hõ. Nõne uides q aliq patiũtur in capite emigraneã. Alii furorẽ. i. in cerebro cõmotionẽ. Aliqui amentiã idest capitis inaniã. Alii stuporem idest mentis cecitatem. Aliqui capitis uerti ginem. Alii capitis tremorem. Alii morbum caducum. Aliqui albuginem oculorum. Alii cecitatem. Alii fluxũ oculorum. Aliqui surditatem. Alii lepram. Alii parali sim. Aliqui bolisinum continuum comedendi appeti tum. Alii spasmũ. Alii strenutationẽ. Alii cordiacã. i. cordis tremorem. Alii difficultatem aspirandi & respi randi. Aliqui squinantiam. s. gutturis dolorem. Alii fre nesim. Alii lingue priuationem. Alii mentis cecitatem. Alii dentium dolorem. Alii oris fetorẽ. Alii fluxum na rium. Alii scabieẽ. Aliqui tissim. Alii sincopã. Alii ephi meram febrem. Alii ethicam. Alii continuam. Alii ter tianam. Alii quartanam. Alii quotidianam. Alii singul tum. Alii uigilias. Alii uomitum. Alii uentris, torturã. Alii ydropisim. Alii dissenteriam. Alii defectum lumi nis. Alii uentositatẽ. Alii ulcera. Alii apostema. Aliqui artreticã. Aliqui podagrã. Et sic de aliis innumeris isir mitatibus hominũ. Has & cõsimiles ꝓpter primorũ parẽtũ icurrimus iobediẽtiã. Ab his oibus malis mor bis & penis fuisset genus hũanũ pseruatũ: nõ peccan tibus ipsis pmis parẽtib⁹. A qb⁹ nullus hõ originali

ter traductus ab eis secundum rationem seminalem est uel fuit immunis. Et si ab aliquo prefatorum: non tamen ab omnibus nec uirtute medicine nec auxilio quocũq3 creato. Ab his ergo malis in resumptiõe corporum electi liberabũtur: quando mors & omnis dolor diuina uirtute ab eis tolletur. Sed iterim quo principaliter ab his incõmodis subleuari ualemus? Certe a nullo nisi a deo & saluatore Dño nostro Iesu Christo. In cuius ditiõe cuncta sunt posita & suo imperio omnia parent & deseruiunt. Hic si quidem est ille teste psal. Qui sanat omnes infirmitates tuas. sancti eni intercessiue id operantur: sed deus principaliter & auctoritatiue. Et ideo clamabat Ieremias dicens. capl'o. xvii. Sana me domine & sanabor: saluum me fac & saluus ero: quon am laus mea tu es. Quod enim saluator noster sit i le qui a morbis nos curat: & infirmitatibus: patet ex sancto Euangelio: in quo ostenditur quomodo ip̃e saluator sanauit leprosos: paraliticos cecos claudos lunaticos demoniacos aridos gibosos & inclinatos: & omne genus infirmitatis curauit: prout dictum est cõformitate prima libri secundi huius operis. Quapropter sanctus doctor Ambrosi⁹ sciẽs Christum summũ esse medicorum: utpote deum uerum: &
Ambrosi⁹ xp̃s ẽ oĩa in oĩbus. omnia omnibus posse cõferre: sic dicit. ¶ Omnia nobis Christ⁹ factus est. Si uulnus curare desideras. Medicus est. Si febribus estuas. Fons est. Si grauaris iniquitate. Iusticia est. Si mortem times uita est. Si auxilio indiges. Virtus est. Si celum desideras uia est. Si tenebras effugere uis. Lux est. Si cibum queris. Alimẽtũ est. Gustate ergo & uidete q̃ suauis est domin⁹. Hec Ambrosi⁹. Et ꝙ ipse omnes morbos pellat: tribulationes abdicet. Impulsus demonu3 mitiget: & quicquid est possibile aduersi: sua dextra comprimat: patere põt ex hoc: ꝙ eius nomẽ bñdictũ si fuerit iuocatũ:
Nom dñi p̃dicta oĩa fiunt pellunt̃ mala & bona donant̃. ¶ Ratio quia ipsum nomen: est. penitentibus in refrigeriu3. egrotantibus in remedium. pugnantibus in presidiu3. patientibus in solatium proficientibus in auxilium. deficientibus in subleuationem. confitentibus in honorem. predicantibus in testimonium. memorantibus in suspirium. postulantibus in suffragium. experientibus in fructum. peruenientibus in premium. Nonne ipse dixit discipulis suis quando ipsos misit in uniuersum mundum. Marci. xvi. In nomine meo demonia eiiciẽt linguis loquentur nouis. serpentes tollent. Et si mortiferum quid biberint non eis nocebit. Super egros manus imponent & bene habebunt. Et Ioannis. xiiii. dixit Apostolis in ipsorum persona & omnium fideliu3. Quicquid petieritis patrem in nomine meo dabit uobis. Sancti Apostoli ad Christum reuersi. ut habetur. Luce. io. dixerunt: Domine in nomine tuo demonia subiciuntur nobis. Et beatus Petrus. Actuum. iiii. erecto illo paralitico & liberato dixit iudeis: ꝙ non in uirtute eorum: sed in nomine Iesu ille astabat coram eis sanus. Sic ergo sicut Dominus iesus sua deitate est omnis creature principium & origo: sic & omnis salutis humane & tam mentaliter q̃ corporaliter nostra uera salus. Ipse est ille qui cum diues sit in misericordia omnibus dat affluenter: digne tamẽ eum & debite inuocantibus. Si enim non debite peteretur non daret: dicit Iacobus in canonica sua. Petitis & non accipitis eo ꝙ male petatis: fide humilitate corde mũdo & perseueranter clamando ipse dabit tibi petitiones cordis. Nam inquit ipse. Clamauit ad me & ego exaudiã eũ. Pauper clamauit & Dominus exaudiuit eu3. Et psal. Dñe de⁹ clamaui ad te & sanasti me. Quia ergo dominus Iesus omnipotẽs est omne bonum & sũmu3 esse. hinc est ꝙ inuocantibus quicquid petunt quo ad esse & bene esse & perfectu3 esse & eternu3 esse ipse dat affluenter. Et sic est ipse ille cuius deitas ꝑpter id qđ petitu3 est: affluenter & abundãter ditat dignissimos .i. debite & digne petentes: prout dicit prima pars huius conformitatis: cui ut actori creatori omniũ ac cunctorum largitori bonorũ: sit omnis laus & gloria per infinita secula. Amen. Ad ipsum ergo debet recurrere humana fragilitas in omnibus infirmitatibus aduersitatibus temptationibus & tribulatiõibus. Ratio quia ipse est lux salus uirtus gaudiu3 & letitia ac liberans clamãtes de angustiis & miseriis replẽs gratia in presenti & gloria in futuro. Amẽ.

¶ Secũde partis expositio. S. Frãcisco cuncta dãtur.

Ille inclitissimus & benignissimus Domin⁹ noster Iesus Xp̃us: sicut sanctorum omnium est operator & auctor: sic ipsorũ est honor. decus. & gloria. ipsos magnificãdo. Et in presenti ut patet tã in sanctis ueteris testamẽti. De Ioseph que3 fecit dominum Pharaonis & egipti. Gene. xli. de Moise que3 instituit d̃nũ Pharaonis. Exo. vii. de Dauid que3 sublimauit ad regnum. De Helia quem signis fecit clarum & uerbis. Ecclesiastici. xlviii. De Tobia quẽ bonis & liberalitate repleuit. Et sic de aliis: q̃ noui testamenti: patet. De Petro qui umbra sua sanabat infirmos. De Apostolis quibus ob reuerentiã nullus audebat se coniungere: sed magnificabat eos populus. Actuum. 3. De Antonio quem fecit per totum mundu3 nominari. De Ilarione. Benedicto. Martino: & sic de aliis: quos gratissimos & nominatissimos fecit in mundo. Et in futuro .i. post hanc uitam in celesti patria collocãdo: in mundo magnifice & mirifice declarauit & sublimauit: & signis inumeris & prodigiis. ut patet in sanctis Apostolis martiribus doctoribus cõfessoribus uirginibus & aliis sanctis fidelibus: & specialissime in beato patre nostro Francisco: que3 dominus pre sanctis omnibus fecit clariorem & celsiorem: dum luce frueretur uite p̃ntis: utpote sanctitate uite diuulgãdo: uerbo signis miris ac stigmatibus sacris: ut in precedentibus conformitatibus euidenter est deductum. Sed etiam post mortem clarissimum mundo reddidit & acceptissimũ. Inuocatiõe ipsius beati F. a fidelibus: cũcta dãdo: ꝑut secũda pars huius ultime cõformitatis. S. Frã. i. ꝑpter ip̃m & supplicatiõe ei⁹: cũcta dant̃. s. a xp̃o fidelibus.

Decēs est xpm sctōs miraculis decorare.

Decens.n.est ut dñs post mortem suos scōs mirificet: & gloriosos reddat signis. Primo quia ad sui est gloriam: cum sua uirtute & gratia talia a sanctis fiant. Secundo est ad auctenticationem uite talium. Ecclesia inde accipit argumentum canonizationis in terra: ex quo talem sanctificatum a Christo: intelligitur in celis. Tertio est ad uite talis scī psecutionē: ut nullus debeat hesitare talē psequi: quē xps tāto honore dignum ducit. Quarto ad incitationē populorum fideliū: ut que sunt a Xpo precepta perficiant: cum peragentes que sunt xpi: ab ipso sic in presenti post morte3 honorent. Quinto est ad intelligendū gloriā sanctorū. Cum eni3 sint a nostris sensibus remotissimi: uidēdo q deus ipos & eorū membra tantis honorat miraculis: argumētu3 sumimus q sine ulla comparatiōe in celis premiat eorum animas indicibilibus premiis. Sexto ad fidei confirmationē. Non solū q anime post mortē corporis uiuāt: sed q xps uerus est iudex: dās unicuiq3 iuxta opera sua. Septimo ualet ad diaboli carnis & mundi detestationē: utpote quia spernētes & uincentes prefata tam alte sublimātur a xpo. Octauo ad animandū fideles ut patiēter omnia mala portēt: ex quo tale premiū prefatis datur a dño. Nono ad humane nature exaltationē: quod enim deus circa unūquēq3 hominē per agit: in talibus ad honorē est aliorum hominu3 & speciei humane. Decimo ualet ad meritū uiuentium. fideles eni3 sic mirificatū a xpo honorando: in presenti & in futuro eorū merētur meritis & precibus protegi & iuuari. Sic ergo q decens est dñum honorare sanctos suos post mortē: Iesus saluator multos honorauit: sed precipue btūm Franciscū: cuncta dādo eius inuocatione facta a fidelibus populis. Et q sic effecerit in subsequētibus est ostendendū multis miraculorum exem[illegible]. Et ut facilius uideantur ipsa per capitula distinguenda cogitaui: ut clarius uideantur & memorie commendentur.

¶ Dñs noster Iesus xpus pcibus & meritis beati patris nostri Frācisci multos a morte resuscitauit.

PRimo. Beatus Frāciscus. sicut dictum est conformitate precedenti parte secunda. Nam triginta mortuos suis meritis ad uitā reuocauit.

¶ Btūs Frācisc9 a mortis periculo multos pseruauit.

SEcundo. In confinibus enim urbis: custodem cuiusdā turris lignorū compage resoluta cadētem & dormientē: btūs. F. eum tenēdo sine lesione aliqua usq3 ad terram perducendō seruauit: pro eo q eodem sero uir nobilis cuius erat castrum: in suo hospitio duos susceperat fratres miores. In castro Pophis campanie sacerdotem uolentē molendinu3 aptare: sed casu cadentem in aqua: & ligno quo molendinum uoluitur intrussum: in mortis articulo constitutū: inuocato beato Frācisco: a parentib9 ipse sanctus per brachium arreptū liberauit. Quendam in burgo celani qui in puteum ceciderat: inuocatione beati Francisci in ipso casu: super aquā stando donec extraheretur beatus Frāciscus seruauit. In ecclesia ipsius beati Frācisci apud Assisium lapis maximus super mulierem cadens: meritis beati Frācisci: cui9 astabat altari: nil maJi perpensa est: sed a dolore capitis que3 prius diu habuerat fuit liberata. Apud cornetū cum hostium porte super quēdam puerū nomine Bertū cecidisset: inuocatione beati Francisci facta a patre: & hostio leuato puer est inuētus sanus: qui mortuus credebatur. Apud Tollentinū lapis qui altari beati Frācisci super imponi debebat: casu super unū de adiuuātibus cecidit: sed inuocatione beati Frācisci qui mortuus putabatur & uitam integram habuit: & lumē oculoru3 qd prius debile habuerat limpidissimu3 recuperauit. Id ipsum de alio consimili modo accidit apud castrū sancti Seuerini de Marchia Anchonitana: qui a lapide imponendo super altari beati Frācisci oppressus: ut credebat: inuocatione ipsius sancti sanus remoto lapide prosiliit. Bartholomeū Gaietanū qui laborādo pro cōstructione ecclesie beati Frācisci thrabe cadēte in ceruice3 & mortaliter ipsum percutiēte: beato Frācisco inuocato & sibi apparēte ac manū ducente per uulnera: sanum ad perficiendū opus emisit. In castro sancti Geminiani puerum cuiusdā nobilis qui fluxu ab oculis morti erat uicinus: supplicatiōe patris ad btūm Frāciscū: pater sanatum & incolumē recepit. Quādā puellam in Cathalonia & aliā in Anchona in ultimo spiritu constitutas: beatus Frācisc9 sanauit a parentibus inuocatus. In castro Belcadri Arelatensis diocesis: quidā ifantulus sic est infirmatus: ut a circunstātibus quasi exanimis iudicaretur: cum pro eo beato Frācisco esset supplicatum: subito oculos aperuit: & pristine sanitati est restitutus. Bononie puer quida3 dum nuces comederet: testa eius gutturi est transuersaliter sic infixa: ut quasi spiritum miserabiliter exhalaret: qui cum a matre ad locū fratru3 adductus esset. Inuocando beatum Franciscū: testā puer subito euomuit: & pristine est redditus sanitati. In Tarascone cū fratres anguillas comedissent: & residuum cum pulmento posuissent ac pauperibus darent ad portam: & quidam sacerdos brodium prefatum hauriret: unū hamū paruu3 qui in ore unius erat anguille traxit cum brodio: qui sic est gutturi eius infixus. ut nec loqui posset nec libere respirare. Qui corde beati Francisci patrocinium implorans: statim hamus foras prosiliit & sanus est effectus. Quidam rusticus Etuxa nomine de uilla Alteburg: cū pro suis negociis curritaret in curru: subito inter anteriore3 partem: quia currus & equi. ceciderunt: adeo eius caput est confractum inter rotas & calces equorū: ut desperatus ab omnibus morti esset propinquus. Qui inductione duorum fratrum minorū uoto emisso ad beatum Franciscum: de uigilia ieiunanda & festo sollenizando: & officium festi frequentando deuotius: stati3 meritis beati Francisci est sanatus. In ciuitate Hispalensi regni Suetie. Quidam uir faciem habens & caput totum intumefactum morbo qui crispilla uocatur: ut nec oculi nec nasus apparerent: & ab omnibus morti ppiqu9 iudicaret: cū sibi ab astātib9 suaderet ut uotū emiteret de ieiunando uigiliā btī. F. & ipse corde hoc fecisset: sequēti māe ois tumor abscessit & dolor: & nihil mali est perpessus ulteri9 ex dicto morbo. In castro Andrie. Queda3 mulier tam graue uulnus hñs:

ꝙ totum latus sinistrum cum brachio per septem heb domadas amiteret: & cum sanctos plures pro sui libe ratione interpellasset: nec esset exaudita : ad beatum Franciscum conuersa uotum emisit de nil comeden do in die suo: cui in sōnis apparens Beatus franciscus & nomine ꝓprio uocans & qd pateretur interrogans: cum illa dixisset se magnū pati malū: Beatus frācisc? accipiēs eius brachium posuit super caput eius: & sta tim sana facta est. Et cū mulier sanata interrogaret eū qs esset: respōdit ꝙ erat Beatus frāciscus inuocatus ab ea. In Tollentino qdā habēs filiā nomine frācisca: ob odium frūm & Beati francisci cū nomen remouisset a filia: statim infirmata est ad morteȝ: sed ab uxore incre patus nomine filie reposito: cum nomine simul & sa nitatem recepit.

¶Beatus franciscus ueneno potatos eripuit.

Tertio. Sacerdos quidam nomine Matheus de Vico albo cū mortiferū uenenū sibi ꝓpinatuȝ a quodā bibisset: cū lingua Btūm franciscum inuocare nō posset: corde tamē eius patrociniū implo rando: euomito ueneno liberatur.

¶Beatus franciscus letaliter sauciatos reparauit.

Quarto. Nicolaus de Ciperano ab hostib? uul neribus concisus. Inuocatione Beati francisci mirifice est liberatus lotus a sanguine. Apud Ilerdam Ioānes quidā loco alteri? plagis maximis ut uix crederet uictur? in crastinū sauciatus: apparēte si bi Beato frācisco quē in suuȝ auxiliū aduocauerat: ma nibus sacris stigmatibus cōsignatis eū contingendo p totuȝ: pristine sanitati restituit. In ciuitate Pisarū duo fratres carnales de florentia: cū haberēt litigium adin uicem uenerūt ad gladios. Quod cernēs soror eoꝝ: ne se occiderent in eorū se posuit medio: a quibus graui ter in uentre est percussa. Que inuocatiōe Beati fran cisci cū uoto de uisitādo ei? sepulchrū est sanitati red dita. Que uotum perficiens cum apud Assisium esset: Beatum franciscū rogauit ut sibi filium daret cū esset sterilis: quod & factum est.

¶Beatus franciscus a naufragio protexit.

Quinto. Quosdā nautas in mari Barulitano & a maris periculo eripuit: & ad portū Anchōe perduxit. Peregrinū quendā ab acutissima fe bre Beatus frāciscus & demū a naufragio cuȝ multis: ipso apparēte in naui liberauit. Nautis de Anchōa pe riclitātibus. Inuocatiōe Beati frācisci lumē in naui ma gnum appuit: & trāquillitas est subsecuta. Quidā nau te de Venetiis uenerūt de Apulia: sed tēpestate duran te per magnā partē diei & per totā nocteȝ : que adeo fuit ualida ꝙ duas naues socioruȝ omnib? absorbuit: uidētes tantā tempestatē & nauim ipsoꝝ fractā: ad in uocationē reuertētes Beati frācisci cū uoto de uisitan do ipsius limina: statim qdā frater minor apparuit cuȝ cereo accēso in manu in naui: qui totā nauim illumina uit. Et cum distarēt a terra qnquaginta miliaria uento suaui flāte: ad terrā cuȝ omnib? mercibus & mercāciis incolumēs peruenerūt. Frater Laurētius de Masca de Pisis: dū iret ad Sardiniā custos: puer qdā de naui ce cidit in mare: q Beatū franciscū inuocans super aquas stetit: donec barcha pro ipso iuit. Vir quidā proiectus nomine quadā fatuitate faciebat se trahi ignorātibus sociis per minimū funiculū uenis: sed cū uēto flante ue hemēte submergeretur: uoto emisso ad Beatū franci scum de ordinē intrādo suum: a sociis cum difficultate extractus liberatus est fact? frater minor. Duas puel las sup litus maris ambulātes: & in ꝓfundū maris ca dētes: beat? frācisc? de profundo liberauit: & uni que uocabaꝛ Frācisca sex uel septē annorū que erat prin cipalior: ꝓpter quā Btūs .F. eas liberauit: Btūs fran ciscus dedit Alapā dicēs. caue ne de cetero huc uēias uel accedas. Hoc egit Btūs frācisc?: quia minores fra tres sui in domo dicte puelle a parentibus eius fuerāt illis diebus optime recepti.

¶Btūs frācisc? submersos in aqua desup natare fecit.

Sexto. Fratrē Iacobū de Reate submersum in profundū fluuii quē transire uolebat: inuoca tione beati francisci facta per frēs ab extra: ipse nauiculā per manū tenēdo peruenit ad litus. Fra ter quidā Bonauētura nomine: per quēdā lacū cū duo bus fratribus nauigās: fracta nauicula in laci profun dū descēdit. Sed btūm franciscuȝ inuocando nauicula aqua plena super enatauit : & cum eis sancto. F. du cēte peruēit ad portum. Quēdā fratrē de Esculo sub mersuȝ in fluuio: sua inuocatiōe btūs frāciscus eripuit. Similiter in lacu Reatino in ꝯsimili casu. Viros & mu lieres sui inuocatione btūs frāciscus liberauit.

¶Btūs frāciscus a carceribus potenter abstraxit.

Septimo. In Romania quēdā grecū per dn̄aȝ suā btō frācisco recomēdatū: a carcere & uin culis liberauit. In Massa sancti Petri: quidaȝ miles quēdā posuit in carceribus: btūm frāciscum assi due in sui auxiliū inuocātē: uinculis compeditū dicēs: ꝙ btūs frāciscus ab inde eū minime posset remouere. Apparente aūt captiuo btō frācisco fracto carcere & compedibus ad ꝓpria fecit redire. Albertuȝ de Aretio ob debita ab eo iniuste petita in carceribus positū: cū in uigilia beati frācisci ieiudādo se sibi recomēdasset: uinculis omnibus solutis & fractis carcereq; apte ad domuȝ suā liberū reduxit. Petrū de Alisia a dn̄o Papa epō Tiburtino comendatū: positum ab epō in carce ribus & uinculis: cuȝ se btō francisco recomendasset: ipso btō Francisco sibi apparente & carcerem aperuit dissoluit uincula: & sua uirtute liberauit. In ciuitate Sultēsinceñ. regni Datie. miles quidaȝ nomine Ioānes ab inimicis suis captus: & seue eū occidere decernen tibus: uxor eius hoc audiēs in ecclesia frūm minorum añ imaginē beati frācisci existēs cū lachrimis: cepit ro gare btūm frāciscū ut suum maritū qui p tres uel qua tuor dietas distabat infra octo dies sibi redderet. Mi rum uir eius cum captores sui in eum seuire dispone rēt : die martis īfra terminū octo dierū ad uxorē liber est reuersus. Et cum cognouisset ꝙ meritis bti frācisci esset liberatus: factus est ipsius deuotus & ordinis. Vxor uero eius semper uigiliam beati francisci in pa ne & aqua ieiunauit : faciens omni anno missam de cantari solēniter ad ipsius sancti honorem. Quidam de Vrbino dum esset Arimini captiuus : cuidam ceco

petenti elemosinam amore beati Francisci cum dedis set denarium statim sensit auxiliũ. Naz ut tetigit uni⁊ pedis cumpedem pes exiliuit: & alterius faciendo sic euenit. Et uidentibus custodibus carcer sibi apertus fuit: & ipse liber ab inde exiuit. Alium nomine Locarinum de ciuitate Arimini canonicuz plebis sancti Pauli comitatus Arimini: eundo Bononiam iuxta Imolam ad tria miliaria: a gentib⁊ Petri pagani captus in fundo cuiusdam turris in carcere est missus. In quo tanta erat humiditas: ut pãni ipsius rumperentur. Hic cũ expectaret pecuniaz pro sui redemptione: ad memoriam sibi uenit beatus. F. cui deuote se recomẽdans & uouẽs paliũ dare altari beati. F. Bononie: statiz fuit acceptus de ꝓfundo turris & posit⁊ in uertice super murum: deinde depositus de turri in terra iuxta turrẽ. Et cũ discessisset paululũ: custodes cũ canibus eũ sequentes: ipso btm̃. F. inuocãte canes ad aliã partez euntes: ipse Bononiã liber uenit & uotũ suũ fidelr̃ adimpleuit: paliũ dando altari beati. F. ut uouerat. In Hispania in turre comitẽ quendã & baronẽ: dissidiũ dum foret ad duellũ deuentũ est. In quo baro comitẽ uulnerauit ad mortẽ. Operatiõe aũt frũm minoꝝ baro cũ comite pacem hẽre uoluit. Vnde ad terrã comitis pri⁊ data fide a comite accessit: q statiz comite ↄtrauenieẽte fidei: baro capt⁊ in uinculis est iniectus. Quẽ ad mortẽ turpissimã reseruabat. Quod baro perpẽdẽs cepit btm̃. F. inuocare: ut eũ eripere dignaret̃: utpote ꝙ ꝓ fide quam hẽbat ad frẽs: hoc pateret̃ beato F. eidẽ apparẽte eductus a carcere: in sua baronia est posit⁊ & locatus.

¶ Btũs. F. a tormentis ne nocerẽt aliquos cõseruauit.

O Ctauo. Guidalotus de scõ Geminiano incusatus ꝙ quẽdã ueneno necauerat. Inuocãdo btm̃. F. & suã inocentiã recomẽdando eidem: btõ. F. sibi apparẽte ad eculeũ pluries eleuatus: deide facto atro igne & fumo sub eo: nec capillo lesus: deinde oleo feruentissimo superfusus nihil mali patiẽdo: a beato Francisco est liberatus.

¶ Beatus Franciscus a demonio submouit.

N Ono. Petrus de fulgineo a demonib⁊ ꝑ triennuũ discerpt⁊ & ãgustiat⁊: contactu sepulchri beati. F. fuit ab ipsis mirifice liberat⁊. Quedã mulier de Narnia habẽs demoniũ: misericordia beati F. est liberata. Apud Assisiũ pñte fratre Ioãne Teutonico magr̃o ordinis predicatorũ & quodã clerico beato. F. in oĩbus detrahẽte: mulierẽ demoniacã ductam ad suã tumbã a demonio liberauit: & clericũ predictũ a sua infidelitate. In castro Bagnacaualli mulier quedaz per quinquẽniũ afflicta a demonio nomine Ilborga: cũ fecisset uotũ de intrãdo tertium ordinẽ beati. F. de cõsensu uiri. ipsa audiente missam in ecclesia frũm minorũ de Lugo ad q̃ accesserat dũ corpus dñi eleuaret̃: beati. F. meritis a demõio est liberata. Vomuit tũc multũ de sanguine: tortiões habuit & gemit⁊ satis graues. Hec post mortem uiri facta est de sororibus ordinis sancte Clare.

¶ Btũs. F. piclitãtib⁊ in ptu facilitatẽ pariẽdi tribuit.

D Ecimo. Comitissam in Sclauonia in partu periclitantẽ: Inuocatiõe beati. F. xp̃s eius meritis liberauit filiumq3 peperit: & ob reuerentiam ipsa comitissa beati Frãcisci ecclesiã edificauit. In Romãia mulierem nomine Beatricẽ pluribus diebus fetuz extinctũ portantẽ in utero: corda beati. F. posita sup eaz per frẽs: fetũ eiiciendo liberauit. In Viterbio mulieri nõ ualẽti parere. Inuocatione sui btũs. F. partũ ↄcessit optatum. In partibus Aretinis mulieri per septez dies gignere nõ ualẽti: apparẽte sibi btõ. F. & dicente ut diceret̃. Salue regina: cum ad illuz uenisset uersum illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte. Partũ concessit sine difficultate. In urbe Veteri. Quedã iuuecula cum per triduũ in partu laboraret & periclitaret̃: rogatu uiri. cũ frater Ludouicus de Tuscanella cordam beati. F. portasset: & super uentrẽ eius posuisset: statiz ut frater ab ea recessit: cũ facilitate duos filios masculos & incolumes peperit. In ciuitate Verdensi quedaz mulier de honestiorib⁊ ciuitatis: per triduũ part⁊ dolore periclitabat̃: ad quã cum fratres intrassent & uotuz fecisset Btõ frãcisco de colẽdo festũ & uigiliaz ieiunãdo: abscedentibus fratrib⁊ statim peperit masculum. Idez euenit cuidã mulieri in Marchia Brandiburgeñ. opido. ziz. que in partu ãgustiata uehemẽter: uoto de festo colẽdo & uigiliã ieiunando emisso peperit faciliter. Aliam mulierẽ periclitantẽ in partu: ad sugestiõnẽ guardiani Rosrindeñ. qui eã audierat ad confessiõnẽ de cereo dando: uoto facto liberauit a dolore & peperit cũ salute. Facilitatẽ partus Beatus frãciscus inuocatus a quadã que oẽs sanctos ꝑus inuocauerat in diocesi Misnensi cõcessit: post dolorũ partus imanitatem. In ciuitate Tisrindeñ. regni datie mulierẽ nomine Catherinã: q̃ ꝑ plures dies dolore part⁊ laborauerat: de uotaz fratribus: in uigilia translatiõis festi Beati francisci uoto emisso deuocãdo puero frãciscũ: a tali dolore liberando filium cõcessit. In insula brandholim lindomensis diocesis mulier cũ per quatuor dies partus dolore laborasset: ad sugestiõnẽ fratris. qui eaz in confessiõe audierat: de ieiunãdo uigiliã in pane & aqua semper: statim filiuz pariendo ab omni fuit per beatũ franciscũ dolore expedita.

¶ Beatus franciscus siti periclitantes iuuit.

U Ndecimo. Cuidaz peregrino in naui infirmo: Beattus franciscus Flasconez aque impleuit: qua potata a febre fuit liberat⁊. In monte arido apud castrũ Galiani. siti deficiẽti mulieri: fontẽ inuocatione sui Beatus franciscus ꝓduxit in mõte: q in loco dicto hodie usq3 ꝑseuerat.

¶ Beatus franciscus uisum cecis restituit.

D Vodecimo. In apolin cõuentu de Neapoli fratri Roberto ceco per annos plures: Beatus franciscus apparens & superfluis resecatis ab oculis: sibi lumen restituit. Mulier quedam sibilla nomine cecitatem oculorum per plures annos perpessa: ad sepulchrum Beati francisci ceca tristis adducitur: sed recuperato meritis Beati. f. ꝑstino lumine: gaudẽs ad domũ reuertitur. In castro Vicialbi sorãe diocesis. Puella quedã a natiuitate ceca: Assisiũ adducta a matre: inuocato Beato francisco: lumẽ qđ nũq̃ habuerat meruit inuẽire. Cecus qdã de spelo coraz sci sepulchro

uisum diu perditū reinuenit.In ciuitate Aretii. Mulier que per octo annos nō uiderat:in ecclesia beati.F.dicte ciuitatis.Inuocatione beati.F.uisum rehabuit. In prefata ciuitate filius paupis mulieris a beato.F.cui eum uouerat mater illuminatus est.In Podio Bonicii. Florentie dioecesi:mulier ceca quoddā oratoriuꝫ beati Frācisci per reuelationē uisitans:cuꝫ coram altari iaceret uisum recipiēs:sine ductore ad domū ꝓpriā est reuersa. Mulier quedaꝫ de Camerino. dextri oculi lumine priuata ex toto: cum parentes eius pānum qd̄ beatus Franciscus tenuerat super oculū posuissent: facto uoto lumen recuperauit amissum. Alia mulier de Camerino facto similiter uoto btō Frācisco illumiata est Cecus qdā de Assisio p qnqueniū pdito lumine oculorū:ad tactū sepulchri bti.F.extitit liberat⁹. Albertin⁹ de Narnia amisso lumine oculoruꝫ:palpebris usqꝫ ad genas depēdētibus:btō.F.se uouēs:illuminari meruit & sanari. Apud thebas mulieri ieiunanti cece uigiliaꝫ bti.F.antifesti:dū corp⁹ dn̄i eleuaret in festo suo: oculos cōcessit btūs.F.In castro Pophi campanie oculū sinistruꝫ puero btūs.F.restituit:cum deberet abscidi.In castro campanie sacerdoti oculo sinistro caretī ob trabis pcussioneꝫ:btūs.F.sibi reddidit in uigilia festi sui. Viro de mōte Gargano casu cuiusdā ligni hn̄ti oculū in duo diuisum.Ieiunaturū sancti uigiliā dū uouit: reuniēdo oculū ab orbitate & dolore curauit. Filium cuiusdā militis a natiuitate cecū: btūs.F. restituēdo ei lumen illuminauit.Et factus postea frater minor: frater illuminatus est uocat⁹.In castro de Zecāto campanie milti q frēs minores hospitio recepat. btūs.F.oculos restituit.In castro Tellonis in festo beati.F.quedā domina deuota beato.F.festū celebrabat: sed cū famula nollet colere nocte sequenti oculi sunt ei inflati:a deo ut uisu penit⁹perdito horribilē aspectū intuentib⁹pre beret:& sic fuit per octo dies nō uidens.Tādē mente compūcta ad btm̄.F.recurrit:ꝓmittēs ꝙ festū coleret & in ipo nil ageret:& sic a btō.F.sanitatē recuperauit & uisum.Sed quodā alio festo beati.F.dū dicta famula similia ageret:silr̄ ut pri⁹ fuit percussa: sed uoto de nihil agēdo emisso:a btō.F.denuo fuit liberata. Quedam dn̄a de Scherlino deuota beati.F.& hospita generalis frūm minoruꝫ: cū casu fusellus ligneus eius intrasset oculū:nullo medicorum remedio potuit educi. Vn̄ oculus uisu fuit priuat⁹ & humore:& hoc p plures menses.Sed superueniēte solēnitate beati.F.desiderādo ꝙ beatus.F.eā illuminaret:obdormiuit:a sōno aūt surgēs prurientē oculū manu fricās predictū fusellum extraxit:at humore oculo redito perfecte in oculo fuit a beato.F.sanata.

℄Btūs.F.surdos curauit & aures aperuit.

Tertiodecimo.Bartholome⁹de castro Ceperani per septēniū priuatus auditu:ipsum ad inuocationem beati.F.recepit.Fr̄ Lucas de burgo sancti Sepulchri auris dextre cū īfirmitatē incurrisset grauissimā tinnit⁹ & surditatis:ita ꝙ nihil audiret. uoto emisso ad btm̄.F.de ieiunando eius uigiliā semp in pane & aqua pomis exceptis:a btō.F. extitit mirifice liberatus.In dioecesi Verdēsi quādā dn̄am Margaritaꝫ in aure dextra & in capite grauissime patienteꝫ: uoto emisso de ieiunādo uigiliā & colēdo festū bti.F.statim ab omni dolore auris & capitis.btūs.F.liberauit.

℄Beatus Franciscus surdis & mutis aurium & lingue beneficium indulsit.

Quarto decimo.In castro Plebis cuidā existēti surdo & muto:inuocatione beati.F.facta per uirum & uxoreꝫ qui eum tenebant: & linguā restituit & auditum.

℄Beatus.F.mutis dedit loquelam.

Quinto decimo.In castro Montorii: cū quedaꝫ oēs gigneret mutos filios: facto uoto btō.F.de eius uisitādo sepulchrū: filios deinceps genuit eloquētes.Quidā puer mut⁹ & paraliticus.dū ad altare beati.F.accessisset:fuit ab utraqꝫ infirmitate liberatus.In Vrbino quidā Henric⁹ de foroiulii:ꝓpter iniuriā cuidā irrogatā cū subito amisisset loquelā: quasi mēte alienatus ad locū frūm minoruꝫ de Vrbino fecit se duci a sociis añ altare beati.F.& corde beato F. dicebat:ꝙ si sibi loquelā restitueret eū uisitaret discalciat⁹.Et cū faciēdo corde gn̄alē confessionē: ueniēdo ad nomen bti.F.ubi dr̄ in ꝯfessione & btō.F. si lingue officiū est pleni⁹ restitutū.In castro Cantaliza qdā nomine Raimūdus cū infirmitate nimia iā per triduū loquelā amisisset: & iam sui eū existimātes morituruꝫ in crastinum: cerā ꝓ sepultura emissent:nocte uenit beatus.F.dicēs ei:surge:& cū ille diceret nō possum.Sanctus frācíscus dixit: surge:quia liberatus es:& statim surrexit sanus & ita recēs:ꝙ uisum est ei ꝙ de balneo exiret:& cōfessus est se illa hora beatuꝫ.F.uidisse. In Apulie partibus quedā mulier diu loquelā perdiderat & libere respiratiōis facultatē: cui nocte dormiēti apparuit uirgo Maria dicens.si uis fieri sana perge ad ecclesiā beati.F.apud remissiū: & ibi optatā recipies sanitatē.Iuit mulier ad ecclesiā beati.F. ibiqꝫ pleno corde petens suffragiū:statim massa carnis euomita cunctis cernētib⁹ est mirifice liberata.In opido nicosino. Sacerdos qdā mutus & insanus effectus ad inuocationem beati.F.loquele officiū ab insania liberatus consequit̄.In epatu Aretino mulier per septēniū muta : ꝓ recuperatiōe lingue btm̄.F.corde orabat:& ecce dormiēti duo fratres assistētes eam monuerūt: ut se beato F.noueret:quibus obtēperās corde nouit: qa loqui non poterat & mox excitata simul uigilie reddit̄ & loquele.Iuuenis qdā uillo nomine nec ambulare poterat nec loq:ꝓ quo mater facto uoto cereā imaginem ad sancti sepulchrū cū magna reuerētia portauit: que domū regrediēs ambulantē reperit filiū & loquētem. Homo qdā epatus Perusini loquela omnino priuatus os semper ferēs aptū horribilr̄ oscitabat:gutturqꝫ ualde inflatū habebat:q cū ad sepulchrū beati F.uenissꝫ: uelletqꝫ ad illud attingere:sanguinē euomēs peroptime liberatus cepit loq:& os claudere: & sicut erat necessariū aperire. Mulier habēs lapidē in gutture : pre nimio ardore lingue ariditatē incurrit.Que nō ualens loq multis medicamentis adhibitis nullo modo adiuta:btō Frācisco se deuouit corde: & subito carne aperta lapidem per guttur emisit.

¶Beatus Francisc⁹ a fractura in genitalib⁹ liberauit.

Extodecimo frēȝ Iacobū de hysco. Frēm Bartolū d Eugubio. Frēȝ Angelū d Tuderto. Nicolaū sacerdotē de Succario. Ioannē de Fora. Quēdā d Pisis. Aliū de castro citerne. Petrū de Sicilia. Hoieȝ qndā de Spello. Ioānē forāe diac. Frēm Iacobū de Castello: q cū ad. s. Mariā de portiūcula accedēs: d' lignis celle bti F. sua genitalia tetigissȝ: cū deuotiōe statim ab oi ruptura liberat⁹ ē. Puerū qndā de Rota. Ac frēȝ Brocardū laicū i uirgaluia ciuitate Morauie i suo festo bt̄s F. a dolore & fractura liberauit. Sic filiū Ioānis dn̄i Ottoneli de arce acarmi patiētē crinā: a p̄re & m̄re fcō uoto btō F. d' uisitādo suā ecc̄liaȝ: & dādo cereū uni⁹ libre: & unū florenū: statī liberat⁹ ē puer.

¶Bt̄s F. mēte captos ad prudētiā & sensuȝ reduxit.

Ecimoseptimo mulierē passā p qnquēniū alienationē mētis: & morbū caducū: apparēte btō F. & ipsaȝ signāte liberauit. Aliā puellā d Nursia a ɔsil' passiōe eripuit. Filiā cuiusdaȝ militis: & alios tali grauatos ifirmitate q̄ plēs bt̄s F. sui iuocatiōe curauit. In castro Bellizadri arelateñ. diocesis mulier sensus amissiōe q̄si bestia uiuebat: & isana: ab amicis aūt btō F. recōmēdata: sensū p̄fecte & itegre recupauit. In puincia saxonie castro mindeberg: mulier: medicia q̄dā accepta: tota decoriata: leprosa fcā ē & isana: q̄ ligata i q̄dā camera: cū F̄r mior ei⁹ ɔfessor ad eā accessissȝ: & ei ut ad b. F. recurreret idixissȝ: uoto d ieiunādo uigiliā ei⁹ festi: qd cū fecissȝ: mēte & corpe extitit libata

¶Bt̄s F. contractos erexit.

Decimo octauo. Puella hn̄s p ānū collū monstruose plicatū: & caput humero sic ānexū: q̄ n̄ nisi ex obliquo respicere poterat: ad bti F. sepulchrū delata: dū caput sub archa ubi tūc iacebat corp⁹ bti F. posuisset: ɔfestim collū erexit. Et ex sui mutatiōe subito stupefacta: cepit fugere ac plorare. appebat. n. i humero: cui caput applicatū fuerat: qdā fouea ꝑpter situ quā ifirmitas fecerat diuturna. Nicolaus de Fulgineo crus hn̄s ɔtractū: nimis dolore grauat⁹ i tm̄ q̄ ob clamores uix uicinos dormire pmitteret: portat⁹ ad tumulū bti F. cū nocte oraret: extēso crure: magno exhilaratus gaudio: sine baculo ad ꝑpa remeauit. Puer unus crus hn̄s ɔtractū: ita q̄ genu pectori: & calcaneū natibus adherebat: ad sepulchrū bti F. portat⁹: plena subito sanitate ɔualuit. Puella de Eugubio cū ɔtractis manib⁹ oiuȝ mēbroꝝ officia p ānū amisisset: dū imagine de cera portata ad tumulū p octo dies stetissȝ: una die eū usib⁹ oiuȝ mēbroꝝ ē restituta. Puer ali⁹ de mōte nigro añ fores ecc̄le bti F. de Assisio stās p plēs dies: q̄ nec ire poterat nec sedere: q̄ a cingulo iferi⁹ erat mēbroꝝ oiuȝ offō destitut⁹: itroduct⁹ i ecc̄lia ad tactū sepulchri: apparēte sibi btō F. & ipȝ erigēte: san⁹ fcūs ē. Quidā ciuis de Eugubio hn̄s filiū ɔtractū ita q̄ tibie natib⁹ adherētes penit⁹ erāt aresacte: cū ad bti F. ecclesiā detulissȝ: sanū & icolumē eū recepit. Puella a diabolo uexata de Marchia: ac loq̄la & oi offō mēbroruȝ corpis ab ipso puata: Assisiū pducta i die circūcisiōis: corā altari quodā euomēs: ɔtinuo surgēs & altare deosculans fuit curata. Rigo magn⁹ de ep̄atu uulterano uix manib⁹ p terrā se trahēs: a m̄re ꝑpa pp mōstruositatē & turgiditatē relict⁹: deuouēs btō F. stati fuit liberat⁹. In codē ep̄atu mlieres due cū sic eēnt ɔtracte: ut se mouere n̄ possēt: nisi ab aliis portarēt: excoriatis manib⁹: qb⁹ se mouere nitebāt: ex solo uoto ad btȝ F. sunt reddite sanitati. Iacob⁹ de Podio bonizii cū adeo eēt miserabilr̄ curu⁹ atqȝ ɔtract⁹: q̄ os ei⁹ genib⁹ adhereret: dū ipȝ mr̄ ei⁹ ad qddā oratoriū bti F. deduxisset: orōne fcā p eo ad dn̄ȝ & ad btm̄ F. domū illū sanū reduxit. In uico albo cuiusdā mulieris man⁹ sicca: meritis bti F. alteri silis effecta ē. In ciuitate Capue mulier uouit p̄sonalr̄ sepulchrū bti F. uisitare: sȝ pp cāȝ rei familiaris uoti emissi oblita: dextri lateris subito usuȝ pdidit: caput & brachiū ɔtractis neruis i aliquā ptē se uoluere n̄ ualebat: & cū ɔtinue eiularet: duo frēs trāseūtes añ domū ei⁹ rogatu sacerdotis ad eā itrātes: ɔfessa de uoti omissiōe: bn̄dictiōe ab illis pcepta: stati sana surrexit: & suū uotū ipleuit. Bartholo⁹ de Narnia sub umbra dormiēs cuiusdaȝ arboris: usum ex toto pedis & tibie pdidit: q cū pauprim⁹ eēt: paupuȝ amator bt̄s F. sibi i sōnis apparēs: monuit ut ad q̄ndā locū iret: sȝ cū ille ptrahēdo se illuc uellet ire: & declinaret a tramite: audiuit uocē dn̄tē sibi. Pax tibi: ego sū ille cui te uouisti: & pducēs illū ad locū: ut sibi uidebat' unā sup pedē manū & aliā ponēs sup tibiā: eū reddidit sospitati: cū spacio sex ānoꝝ fuisset ɔtract⁹. In comitatu narniensi puer qdā enormi ɔtractiōe tibiā retortā hn̄s: ut p se nullo mō nisi suffragio baculoꝝ ire posset: & hoc ab isantia: ad btm̄ F. recurrēs a dicta ifirmitate ē liberat⁹. In ciuitate Fani qdā ɔtract⁹ ulcerib⁹ plen⁹ in tibiis: & cui tibie natib⁹ adherebāt: q̄ tātū fetebāt: ut in nullo hospitali uellet ab aliquo recipi: iuocādo bti F. misericordiā: ilico liberatū se uidit. In ciuitate Narnie mulieri manū p octo annos habēti desiccatā: ita ut nihil ea posset operari: bt̄s F. apparēs: & manū tangēs relique manui adequauit.

¶Bt̄s F. leprosos & alios maculatos mūdauit.

Ecimonono. bonū hoieȝ noie de ciuitate Fani leprosum & paraliticū in ecclesia sua: apud Assisiū bt̄s F. restituit sanitati. Ottonē de. S. Seuerino apud sepulchrū suū: bt̄s F. a lepra mūdauit. Vxorē. D. Pamulfi de Labio: dū sanies de eius deflueret facie: & carnē tāgēdo adureret uelut ignis: ac a medicis iudicata leprosa: & tota ulcerata in facie: de uisitando limina bti F. uotū emisit: p sui liberatiōe: uixqȝ uerba ɔpleuerat & flux⁹ restrict⁹ ē: & crustule sicce in facie remāserūt: sȝ die seq̄nti crustule totalr̄ ceciderūt: & caro remansit magis mūda q̄ in pma facie habuisset. Quēdā ciuē Assisinatē leprosum effectū: q se suspēderat ex desperatiōe in horto frūȝ minoꝝ de Assisio: bt̄s F. & a suspendio & lepra liberauit.

¶Bt̄s F. conglomeratos & podadrigos extēdidit.

Igesimo. Apud Spoletū quēdā puerū totū cōglomeratū: iuocatiōe bti F. fcā a p̄re & m̄re: ac reuelatiōe fcā p btm̄ F. q̄ cū aq̄ putei frūm lauarēt: dū sic fecissent mēbris distētis ac debite reformatis: extēsuȝ reddidit atqȝ sanū. Apud mōte Pesulanū puellā graui ifirmitate ɔtractā: curatā iuocatiōe bti

F.pr̄ aūt ipsi⁹ q guttā siue podagrā p septē mēses pa-tiebat̃ in pede uidēs: btm̄ F. iuocādo de mane surrexit pfecte sanat⁹. Quēdā puerū in mucello q sic cōtractus erat: ut poti⁹ māib⁹ ābularet q̄ pedib⁹: btūs F. iuocat⁹ a m̄re liberauit. ℂBt̄s F. male de se loq̄ntes puniuit.

u Igesimupmo. Miles in massa s̄cti Petri de btō F. ualde male loq̄bat̃: & de s̄ctitate eius nihil credebat. uñ cū q̄dā diceret die: si Frācisc⁹ est scūs hodie gladio cadat corp⁹ meū: uñ qd̄ īprecat⁹ est nepos suus ipsa die eū occidēdo pfecit. Iudex qdā Alexander noīe: cū btō F. detraheret: p sex ānos lingua fuit p̄uat⁹: cōtrit⁹ tandē ei btūs F. linguā restituit: quā ad ei⁹ laudē deinceps cōsecrauit. Apud Notū castrū Sicilie qdā p̄sbiter noīe Henric⁹: miracula q̄ de btō F. dicebant̃ uilificabat cū aliis clericis & deridebat: q pcussus a deo: subito loq̄lā p magnū spaciū amisit: s₃ tpis in pcessu cū siti estuaret: & iuxta imagine₃ esset xpi: dixit. Dñe Iesu xp̄e: adiuua me. cui xp̄s r̄ndit. Quare tu cū aliis deridetis & detrahitis miraculis bti F. ego. n. hēo eū sic p̄dicāt frēs: & hoc erit signū: q̄ eris ab ifirmitate quā pateris liberat⁹. & sic fc̄m est. q p̄re uocato ad locū frū₃ pexit: & fcūs est frū₃ & bti F. deuotus.

ℂNon colentes festū sancti F. a deo sunt puniti.

u Igesimosecūdo. In Pictauia uilla q̄ Simo dicit̃ qdā rustic⁹ cōtra iussionē p̄prii sacerdotis nō seruādo bti F. festū: de⁹ ei⁹ audaciā puniuit faciendo digitos man⁹ ad furchā inherere: sed penitenti meritis bti F. restituit sanitatē. In ciuitate Cenomanēsi mulierē mittētē manū ad colū in ei⁹ festo: obrigescētib⁹ manib⁹: digiti ceperūt magnis ardorib⁹ cruciari: s₃ bt̄ F. iuocatiōe facta p frēs: man⁹ sanas recepit. In campania maiori mulier qdā in uilla Ollea: & alia: atq₃ tertia in castro Pilei: cum festū nō celebrarēt: sunt a deo punite: s₃ penitētes liberate. In ciuitate Theaciana qdā miles fieri fecit furnū: qd̄ artifex fecit in festo bti F. sed de nocte faber uocat⁹ a uoce q̄dā dicēte. Da mihi frenū: cū ille crederet q̄ miles peteret furnū: surgens ad opatoriū suū accessit: ibiq₃ inuenit duos magnos uiros: q ipsum accipiētes: p prunas hincinde uerterūt dicētes. Hoc tibi facimus q̄ in festo bti F. opat⁹ fuisti: & statim recesserūt semiuiuū relinquētes. Quod miraculū p totā illa₃ ciuitatē extitit diuulgatū. Ciuitas Lindoniensis cū paruipēderet celebrare festū bti F. factū est die festo ipsi⁹ cū oēs oparent̃: blada & uindemias & alia faciēdo: tam uehemēs pluuia descēdit: ut magnā partē ciuitatis destrueret: hoies plurimos submergeret: hortos & molēdina subuerteret: & sic ciuitatem illa₃ desolatā & afflictā relinq̄ret. quo factū est ut deinceps festū ei⁹ colat̃: & nil opis a quoquā pagatur ibidē. In Aprutio in castro Guardie miles noīe Simeō de Grele: nō custodiēs festū: fecit uindemiari: rephensus a multis. q cū uinū in duas uegetes misisset antiq̄s & in unā nouā corā multis cōuicaneis: due uegetes se erigebāt i altū: ac si locate eēnt in plano: noua uero uegetes nō p cōiuncturas lignoꝝ: sed p lignoꝝ spissitudine₃ uinū emittebat: & cū militi diceret: q̄ ideo erat qa i festo bti F. fecerat uindemias fieri. ad se reuersus duobus frib⁹ miorib⁹ trāseūtib⁹ miles ait. Si bt̄s F. hoc malum nō fecerit: dabo uobis de uino cum indigeritis: & clauso cellario abscessit: sed postea aperiēte iuenit uegetes planas in loco suo sitas: & de uino nihil penitus effundētes. In barulo Apulie ignis accensus est in nocte bti F. q̄ laborabāt: sed pulsatione campane fratrū: ignis extinct⁹ est: p̄pter qd̄ festū colūt uiso miraculo. Et cū anno reuoluto qdā iuisset pro igne ad laborādū: & senex qdā ei diceret q̄ festū bti F. esset: paruipēdēs cepit laborare: & statim domus eius igne est succensa. uicini timētes iuerūt ad frēs ut campanā pulsarent: qd̄ & fecerūt: & statim ignis extinctus est. Et ibi ex tūc festum optime custodit. Sacerdos qdā cū nollet p̄plō festum bti F. nunciare celebrandū: cū sibi diceret p clericū uel capelanū: sed respōdisset cū aspernatiōe sanctū uilificando: statim loquelā perdidit: & duob⁹ annis nō potuit loqui: nisi Francisce Francisce.

ℂBtūs F. fluxū sanguinis patientib⁹ remediū attulit.

u Igesimotertio. Mulieri que passa fuerat p uigintitres annos fluxū sanguinis: iuocatiōe sancti F. sanitatē recepit. Filiū eius habentē brachium contractū btūs F. ad sanitatē perduxit. Feminā de Sicilia per septēniū fluxu sanguinis fatigatā: beat⁹ F. inuocatus sanauit. Quēdā fratre₃ minorē de monte cadentē & fractā uenā habentē pectoris: beatus F. apparendo sibi restaurauit.

ℂBtūs F. sub terre uoragine existentibus subuenit.

u Igesimoquarto. In conuentu potētie dum fratres minores ad honorē bti F. uellent ecclesiā fabricare: & fouea fieret pro fundamento ecclesie: & iam esset altitudinis unius canne cu₃ dimidia profunda: ibidē ad fodiendū duo pauperes erant: un⁹ theutonicus: & alius gallicus a fratribus conducti: terra autē adiacens cū alia que erat in superficie: cadens ipsos oppressit & submersit: & per duas horas & ultra sic sub terra fuerunt. Sed fratres beatū Franciscū inuocantes: dum quidam foderent terram que ceciderat super eos sani & incolumes sunt repti.

ℂBeatus F. crurifragium patientes liberauit.

u Igesimoquinto. In urbe Roma Praxedem habentem ex casu pedem cum crure fractū: apparente sibi btō F. & eā eleuante: sanitati pristine restituit. Bouem cuiusdam qui uocabatur Martinus: crus habentem fractū: beatus Franciscus cui cura cōmissa fuit a dicto homine: sanum reddidit. In castro Chere hostiensis diocesis: crus cuiusdam hominis ex toto pditū: ita q̄ nullo modo posset se mouere: apparente btō F. & Tau iprimente: sanū fecit & ualidū.

ℂBtūs F. ab ore bestie. s. lupi liberauit.

u Igesimosexto. Apud Vigniole diocesis pistoriensis: puer captus a lupo: uoto facto ab auia: q̄ pedibus discalciatis beati Francisci limina uisitaret a lupo puer est dimissus intactus: etsi signa dentiū lupi remanserunt in attestatione miraculi.

ℂBtūs F. fecit miracula in flumine.

u Igesimoseptimo. Nauicula apud castrū de foiano Aretine diocesis cu₃ esset ex parte castri & septem homines essent ex altera parte fluuii q̄ Claua dicitur: uellentq₃ quia sero erat fluuium transire &

ad castrũ iã dictũ redire: nec possent fluuiũ ipsum sine nauicula trãsmeare: ac ꝓpter sero oĩs possibilitas abeẽt: & tarditatẽ diei: inuocatiõe bti F. facta ab oib⁹: nauicula dissoluta p tãtũ spaciũ sola uenit ad eos: quã intrantes ad partẽ aliã: btõ F. ducẽte: ꝑduxit.

Btũs F. fame deficientibus succurrit.

u Igesimooctauo. Frater qdã de Podio Bonizi: dũ nouiciũ quẽdã de Senis ad ipsuꝫ castrũ Podii Bonizi duceret tpe niuiũ: dũ eẽt inter Senas & Stagiũ: dict⁹ nouici⁹ cepit deficere fame: qđ cernẽs soci⁹ btm̃ F. cepit inuocare: & sic inuocãdo: dũ se uolueret: iter niues repit panẽ albissimũ & candidissimũ: ac calidissimũ: ac si tũc de clibano eẽt extractũ. Quẽ accipiẽs dicto nouicio dedit. Qui refocillat⁹ eo: cũ aliã partẽ frater in sinu reposuisset suo: ut fratrib⁹ ꝓ miraculo oñderet: reperit ipsum panẽ disparuisse.

Btũs F. liberauit ab ignis combustione.

u Igesimonono. Quedã nobilis dña puerũ queꝫ hẽbat in cuna: oĩ sero btõ F. fidelr recõmẽdabat: cui⁹ cuna ꝙ iuxta lucernã erat: cũ eẽt combusta cũ oib⁹ ex apphẽsiõe ignis lucerne in ipsa: puerũ btõ F. recõmẽdatũ repit in medio ignis sanũ & dormiẽtẽ. In castro de Bagnacauallo qdã mulier Berta noĩe de tertio ordine bti F. frũꝫ necessitatib⁹ dũ eẽt occupata: incaute circa lectũ candellã accẽsaꝫ reliqt: q̃ cadẽs lectũ cũ oib⁹ aliis icẽdit: adeo ut nulla eẽt spes de domo nec đ aliis reb⁹. Ipsa uero genuflexa dũ bti F. auxiliũ inuocasset: statim ignis extinct⁹ est: & oĩa combusta restaurata: sic ꝙ nec in lecto nec in aliis signũ cõbusture apperet. In castro qđ dicit̃ Neguaburgh semel ignis accensus ẽ: & q̃si totũ castrũ cremauit. Ibi cũ qdã Becto nomine: q cũ uxore sua frẽs minores libẽter & deuote sp recipiebat: cũ uideret ad domũ suã ignẽ accedere dixit. Btẽ F. si uis ut dom⁹ frũꝫ cõburat̃: fac ut tibi placet: recessit ilico icẽdiũ: nec domũ ipsaꝫ nec aliqd de ptinentib⁹ dicto Becto tetigit: nõ sine admiratiõe oiũꝫ. Puerũ cuiusdã paupcl̃e mulieris: quẽ mr̃ sp btõ F. recõmẽdabat: domo ab igne succẽsa: btũs F. i cuna positũ illesũ seruauit.

Btũs F. ab alto cadẽtib⁹ auxilio suo affuit.

t Rigesimo. Bononie qdã puer noĩe Lãbertin⁹ fili⁹ cuiusdã dñi Cazani: ab altissimo cadẽs solario: dũ caderet: a patruo suo btõ F. cõmẽdatus: nullã penit⁹ habuit lesionẽ. Et postmodũ ipse puer fact⁹ est frater minor. Pisis fili⁹ cuiusdã ciuis de alto solario in uiã cadẽs publicã: & tot⁹ conquassat⁹: dũ a pr̃e uotũ de uisitãdo sepulchrũ bti F. fuisset emissuꝫ: statim ꝯtine est redditus sanitati.

Btũs F. uires apposuit carentibus.

t Rigesimoꝑmo. Quedã mulier p octo ãnos uirib⁹ destituta: ut nec opari nec p seipsaꝫ se ullo mõ mouere posset: oĩ auxilio destituta humano: tandẽ ad btãꝫ uirginẽ & btm̃ F. ꝯuersa: cepit supplicare ꝓ sua salute & sanitate. Nocte uero seqũti btũs F. albis idut⁹ apparẽs ei: & ut uidebat̃ ad suã ecclesiã deducẽs dũ de phiala uini quã hẽbat in manu duo coclearia ad bibẽdũ dedisset: excitata a sõno sana surrexit ac si nũq̃ ifirma fuisset. Hec mulier btõ F. faciẽte: dũ ab ecclesia ipsi⁹ bti F. cui magnas oblationes dederat in curru rediret: & pluuia maxima descẽdisset: nec ipaꝫ nec existẽtes cũ ipsa in curru minima aque gutta tetigit: cũ tñ circũ circa oĩa madefecissꝫ. Quidã de castro ueteri pre dolorib⁹ a lecto surgere nõ poterat: uoto emisso ad b. F. ꝙ suã ecclesiã uisitaret: apparẽte sibi in sõnis: & dicẽte btõ F. ut surgeret in uigilia festi: extitit liberat⁹. Mulier qdã Helisabeth noĩe: mẽbroꝝ & toti⁹ corpis uirtute ꝑuata: ita ut nõ manib⁹: sꝫ ore & dentib⁹ suũ traheret tegumẽtũ: si qñ caderet: uoto emisso de offerendo annuatim hostiã uiuã: ifra qnqꝫ dies pfectã rehabuit in oib⁹ mẽbris sanitatẽ. Octo marchio brãdi burgeñ. tam uehemẽtẽ dolorẽ est passus in pedib⁹: ꝙ nõ nisi in gestatorio uel uehiculo traheret̃: ita ꝙ cũ ire nõ ualẽs iutilis fact⁹ esset: cũ a medicis nõ posset curari: ad btm̃ F. uoto emisso curatus est. In diocesi carcassonensi castro: qđ Barbaria dicit̃: qdã trib⁹ uel q̃tuor diebus sic uirib⁹ destitut⁹ est: ut nec comedere nec loq nec oculos apire ualeret: & cũ de uita a parentib⁹ desperaretur: ab ipsis patrociniũ bti F. inuocatũ: icolumis est parentib⁹ restitut⁹. Quidã frater in ciuitate Cortone ifirmus & debilis: duꝫ diceret̃ sibi a Guardiano ꝙ iret ad portãdũ ligna: & ipse nõ possꝫ: dicẽdo antiphonã. Sancte frãcisce ꝓpe ueni pr̃ &c. uigorẽ in corpore obtinuit & uirtutẽ: & obedientiã iniunctã perfecit.

Btũs F. liberauit in oculis tribulatos.

t Rigesimosecũdo. In ciuitate Amburgẽsi qdaꝫ ciuis monoculus Guilzelmus noĩe: in oculo q̃ sibi superat dolorẽ passus: utpote de loco suo egresso usqꝫ ad occupationẽ maxille: a fratre quodã suo ꝯfessore inductus ut uotũ faceret btõ F. de candela offerẽda in suo festo: hoc facto: oculus ad locũ suũ rediens: factus est statim san⁹. Quidã miles hñs filiã q̃si cecã: uoto fcõ: ab ipso btõ F. uisuꝫ cũ gaudio recupauit.

Btũs F. febricitãtib⁹ suã opem ipẽdit.

t Rigesimotertio. In diocesi Hanesbergẽsi oppido Ririi Euirdus quidã noĩe febre ualde afflictus quartana: de ieiunando uigiliã & colendo festũ uotũ ab eius uxore facto de suo cõsensu: mox a febribus est liberatus. Sed dum aliquid in festo ageret operis: febris eũ subito arripuit: sed uoto de festi custoditione iterato: subito est liberatus. In terminis dicti burgi mulierẽ a febre quartana eripuit: facto uoto de offerendo candelã ad sui corporis mensurã si infra octo dies libera esset: qđ euenit. In dicta diocesi in uilla q̃ Camelin dicit̃ matrona nobilis mechildis hydropisi & quartana afflicta adeo ut mortẽ expectaret: testamẽto condito & confessione facta: frater qui eã audierat dum eã induxisset de uigilia ieiunãda: & festo colẽdo: & candela ad corporis mensurã deferẽda uotũ faceret btõ F. ab oĩbus infirmitatibus uoto facto est liberata. Quidã de Colibo Hellensi diocesi btõ F. & btõ Dominico deuotus: apud maioricas ifirmitatẽ capitis febris & dissinterie incurrit: ita ut de eo medici desperarent: sed apparente sibi btõ F. cũ multitudine fratrũ minoꝝ & btõ Dominico: quos ipse uigilans oẽs agnouit: cum inductione beati Dominici btũs F. eũ signasset: in nomine patris & filii & spiritus sancti: disparentibus sanctis ab oĩ malo qđ patiebat̃ est curat⁹. Sacerdos qui

dam Vberuerus de regno Suetie a quartana uexatus per annū: beato Francisco sibi apparente & dicente ut uotū faceret de ieiunando uigiliā: & festo colendo: suadentibus fratribus q̧ hoc ageret: statim morbus eū dimisit: nec ulterius eum apprehendit.

¶ Beatus F. hydropicos & paraliticos curauit.

t Rigesimoquarto. In ciuitate Fani quidā hydropisis morbo detentus: per beatū Franciscū plene meruit liberari. Mulier de Eugubio paralitica in lecto iacens: cū pro sui liberatione beati Frācisci nomen tertio inuocaret: restituta est sanitati. Puella de Arpino paralisis morbo mēbris dissolutis oppressa: ad ecclesiā beati Francisci ꝓpe uicū albū positā deportata: precib⁹ ibi fusis & lachrimis: ab oībus fuit infirmitatibus subito liberata. Iuuenis in eodē castro: cū paralisi esset detentus: ita q̧ eius clauserat os: & oculos fecerat indirectos: portatus ad iam dictā ecclesiā: a matre beatus Franciscus exoratus: ꝓtine sanitati est redditus. Petrus de Gaieta paralisi manu perdita: os q̧ usq̧ ad aurē retortū gerebat: qui cū se consilio exponeret medicorū: uisum pariter amisit & auditū. Tandem beato Frācisco se deuouens: ab omni morbo iam dicto extitit liberatus. In partibus Saxonie in ciuitate Haluastach in maiori ecclesia: erat quidā Canonicus beate Eufemie deuotus: qui erat in omnibus membris paraliticus ꝓterq̄ in lingua. Qui ab ipsa sancta inductus ut fieret frater minor: & a sua meritis beati Frācisci liberaretur infirmitate: quod & fecit: statim curatus est. Cuius exemplo & miraculo multi: mūdo relicto: facti sunt fratres minores. Apud Hylerdā quedā mulier habebat brachiū paraliticū: adeo ut totaliter dependeret tandē post multa a beato Francisco est liberata. In Cathalonia quedā puella habens a natiuitate pedes contractos & ex toto facta paralitica: cū a quodā fratre sibi persuaderetur: ut ad reuerentiā beati Francisci qn q̧ Pater noster diceret in die: semel cū diceret: iuuenis pulcherrimus apparens ei: & ipsam per manū apprehendens: ducendo hincinde per camerā: & in pedibus & persona liberata permansit. Apud sanctā Mariā de ualle uiridi: quidā puer triū annorū paraliticus de uno latere: sic torquebatur: ut nec audire nec fari nec uidere poterat: bti F. auxilio a parentib⁹ inuocato ꝑmo: & demū ab auia: perfectissime a btō F. est sanatus.

¶ Btūs F. a fistulis: feresulis: & glandulis liberauit.

t Rigesimoquinto. In ciuitate Castellana mulier cum infirmitatem pateretur inter faciem & collū: que Glandula dicitur: que ipsam in facie & collo quasi quoddam monstruū ostendebat: a socru infirmitate improperata ad beatum Franciscum recurrens: de mane surrexit sana: ita ut nullum signū appareret infirmitatis. Quidā scriptor Bononie habens apostema in femore: & nullum remediū inueniret: cū scriberet fratribus precio legendam beati Francisci & eius miracula legeret: facto uoto de uisitando limina beati Francisci: ipso beato Frācisco sibi apparente: sic liberatus est: ut nullū signum appareret. In ciuitate Castelli mulier habens morbū incurabilem in gutture. s. scrupulas: que uulgariter dicuntur stancole: ad beatū Franciscum recurrens: plenarie infra paucos dies liberata est. Sed parentes ingrati & ipsa: nec miraculū prodere: nec gratias dignas deo & beato Francisco referre curauerunt: ideo temporis in processu: cum esset nupta: & iam trigintasex esset annorum: in manu & brachio per decem annos est grauissimis infirmitatibus ꝑcussa: demū cum esset annorum quadragintasex in eadem manu & brachio infirmitatem que carbunculus dicitur pateretur: cū nō posset nec die nec nocte quiescere: beatum Franciscum inuocare cepit. cui facta est uox. Nunq̄ brachium istud seu manus liberabitur: donec miraculum al's factū tibi publicetur & scribatur. Que statim ad locum fratrū & coram fratribus & aliis gratiam sibi factam a deo meritis beati Francisci publicauit. Statim autem ut accedere proposuit: tunc factio illa manus & brachii cepit abscedere: & infirmitas illa annullari: & infra paucos dies fuit perfecte sanata. Quidam Corradus nomine in ciuitate Bremensi casu grauiter lesus in brachio: infistulatum est. sed iste tacita sua infirmitate: ordinem fratrum minorum intrauit: qui audiens constitutiones legi: q̧ recipiendi ad ordinē deberent esse corpore sani: timens ab ordine propter suam infirmitatem eici: ad beatum Franciscū habuit recursum: ut eum liberaret q̧ posset in ordine permanere: unde cum brachium respexisset: ait. Heu miser: si propter te debeo ab ordine expelli: & indignatus ipsum premendo & puniendo fortiter: os paruū a uulnere eduxit: quo educto: statim locus ille est mirabiliter sanatus.

¶ Beatus Franciscus sterilibus gratiam concipiendi obtinuit.

t Rigesimosexto. Mulier quedā de burgo qui Spadeio dicitur ciuitatis Brandiburgensis fratribus deuota: cum filias pareret & non filios beato Francisco uouit: q̧ si pareret filium uocaret eū Franciscum: a quo exaudita uoluit implere: sed pater eum Ioannē uocauit: hic puer cum quatuor uel quinq̧ esset annorum & luderet cū pueris: currus onustus & equi currum trahentes puerum conculcarunt: mater uidens filii periculum clamauit dicens. Sancte Francisce: commendo tibi filium meum. Mira res currus transeunte super puerum: puer illesus surrexit: & manum trahēs per pectus dicit matri. Vide mater: hic currus trāsiuit. Qui postea ordinem fratrum minorum est ingressus. In diocesi Verdensi in oppido: quod Hydesbyker dicitur: quidam nomine Daniel fratrum minorum amicus: cum haberet uxorem sterilem: post multas medelas ad hoc factas: inductione cuiusdā fratris minoris sui confessoris nomine Nicolai: uoto facto de ieiunando uigiliam beati Francisci: & festum colēdo: uxor masculum peperit.

¶ Beatus Franciscus non permisit de ecclesia sua furari.

t Rigesimoseptimo. Quidam latro ad ecclesiā sancti Francisci uenit summo mane: cerā que in testimonium signorum ante imaginem astabat beati Francisci furaturus: sed statim stupore fuit ꝑcussus mirabili & amentia: ut sibi uideretur q̧ tot⁹ mū

dus uolueretur: sentiens dei ultionē: prout potuit beato Francisco promittens se talia de cetero non facturum: & sibi obsequiosum esse fuit totalr̄ liberatus.

¶Non credentes beatum Franciscū esse sanctū deus miraculo ad credendum incitauit.

Trigesimooctauo. Cum dominus Pastarupta de Arpinis de Parma nobilis miles cum domino Vgone Rubeo nepote domini Nicolai pape tertii ad uisitandum papam pergerent: & essent prope Assisium: dixit domin⁹ Vgo predicto militi. Videamus Assisium: & uisitemus beatum Franciscū: qui multa signa facit & miracula: cum ipse dominus Pastarupta diceret ꝙ non crederet eum sanctū: nisi una de auibus que uolabant statim ueniret super manum eius: statim hirundo que uolabat posuit se super manum suam: & stetit per spacium: & cepit cantare quasi semper fuisset cum ipso & ab ipso nutrita: & postea recessit. Quo uiso dictus miles summa cum deuotione ad altare beati Francisci accessit: & omnibus hoc miraculum enarrauit. Et factus est beati Francisci deuotissim⁹ & ordinis fratrum minorum.

¶Btūs F. suspensos a morte eripuit & liberauit.

Trigesimonono. Quidam nomine Niger cum fratribus minoribus stans missus est ab eisdē ad urbem ueterem pro ipsorum negociis: sed captus a gentibus Guidarelli Alexandri: & ab eodem iussus suspendi ad arborem: uotum ad beatum Franciscum emittens de seruiendo gratis cunctis diebus uite sue fratribus minorib⁹: suspensus chorda fracta: statim illesus cecidit: quod mirantes qui euꝫ suspenderāt: abire liberum permiserunt. Quidam de ubaldinis captus a bononiensib⁹ & suspensus ab eis: uoto prius emisso ad beatum Franciscum si eum liberaret: de intrādo ordinem: suspensus per totam diem nihil sensit: sed cum tumulandus esset in conuentu fratrum minorum: & deductus esset ad locum: quasi a somno expergefactus: petiit quid fratres uellent agere: & tunc de uoto facto narrans fratribus & quomodo nihil sensit de suspendio: statim factus est frater minor.

¶Btūs F. liberauit manib⁹ nō ualentes uti.

Quadragesimo. In ciuitate Placentie quedam puella septem annorum dum disceret filare: accepto fuso & colo: dum unum transiret riuulum filando cecidit: & fusus perforando manum ab ipsa dum extraheretur: pars infra manum relicta est: & carne coopertum: quod cum a nullo medico aliqua medicina extrahi ualeret: nisi manus iam per septem septimanas intumefacta a parte superiori scinderet: pater ipsius timens periculum & penam filie: ad beatum Franciscum recurrit: & ad hec induxit fratres & sorores ut beatum Franciscum rogarent: & factum est dum ligature manus a medico dissoluerentur: statim pars fusi exiit: & foramen statim clausum est unde exiuit: ita ut nullus per pendere posset unde exiuisset: & puella manum extendit ac si in ea nil aliquando sensisset. In burgo qui Sitama dicitur puer natus sine digitis: facto uoto beato Francisco a matre digiti statim excreuerunt: ac mater in beati Francisci festo & filium obtulit: & miraculum omnibus enarrauit.

¶Beatus Franciscus uariis modis a prefatis: miracula operatus est.

Quadragesimoprimo. Apud Massam ciuitatem maritime mulier tempore uindemiaruꝫ nolēs fratribus uinum dare: totum putrefactum est in uegete: sed uoto facto beato Francisco de semper dando: ad statum pristinum est reductum. In dicta ciuitate mulier deuota fratribus minoribus: de optimo uino unius uegetis dedit fratribus usqꝫ ad medietateꝫ sed uiro uolente uinum uendere: meritis beati Francisci cui se mulier ipsa recommendauerat: plenam uino uegetem inuenit. Apud Plumbinum mulier de sex sextariis cicerum dedit fratribus unum: sed postea sex a uiro sunt inuenti ut prius: & hoc meritis beati Francisci In capitulo generali celebrato Narbone: rogantibus fratribus beatum Franciscum pro pluuia: steterat eniꝫ tribus mensibus: pluuia in magna copia descendit. Sic etiam euenit in capitulo primo Barcinone celebrato mulieris uegeticulū & uacuū de uino cōfectionato: qꝫ ipsa dederat cuidā fratri patienti amore bti F. ad inuocationē sui: uino repleuit b. F. quo uino frater & uir sūt liberati. Oleum in mare proiectum ob tempestatem a uiro dicte mulieris: & beato Francisco cōmendatum: in littore beatus Franciscus seruauit indemne. Iuuenis quidam in custodia Brundisii infirmatus in pede morbo qui uocatur Noli me tangere: adeo ut de uita eius medici dubitarent: cumqꝫ parentes extra cameraꝫ existentes audiret super mortem suam plorantes: ad beatum Franciscū iuuenis conuersus: uotum emisit si eum liberaret: de intrando ordinem: quo uoto emisso uidit beatum Franciscum pedem infirmum signantem signo crucis: & statiꝫ liberatus: ad fratres pergens factus est frater minor. Miles quidam nomine Petrus camerarius duorum Regum Suetie: cum passionem cordiacaꝫ pateretur: & a nullo medicorum sibi posset subueniri: ad beatum Franciscum: cuius erat deuotus: accessit rogans ut eum liberaret: sed cum dormitum iuisset: Christum uidit in uisione: & beatum Franciscum in habitu candidissimo stellis aureis in circuitu resplendentibus: cum chorda que erat ex aureis filis fulgentibus habens nodos cristallinos. Qui beatus Franciscus cum phiala aurea ad latus Christi accessit: & cum eius sanguine impleuisset: dedit dicto militi ad bibendum: qui cum bibere renueret ex reuerentia crucifixi: tandem monitus a beato Francisco bibit: quo hausto: a somno surgens: se reperit bene stare de passione cordiaca: & temporis in processu est totaliter liberatus.

¶Btūs Franciscus sibi deuote seruientibus subuenit.

Quadragesimosecundo & ultimo. In ciuitate Lucana deuotione cuiusdam Domine beatus Franciscus dum uiueret baptizauit filium: qui puer dum esset annorum quinque: hydropicus factus uenit ad mortem: quod cernens mater pueri eum beato Francisco recommendauit qui eum baptizauerat: uouendo uisitare ipsum beatum Franciscum: statim autem omni humore malo euomito: puer est sanitati restitutus. Qui iuuenis factus: artem medicine addiscēs

factus est medicus: libenter suam artem fratribus impendens. Sed infirmatus ipse ad mortem: cepit rogare beatum Franciscum ut sibi tempus ad penitentiam indulgeret: apparente autem sibi beato Francisco cum duobus fratribus: & dante sibi confectionem quandam ad modum eucharistie ad manducandum: & de quodam liquore quem attulerat in ampulla ad bibendum dulcissimum recessit: de mane infirmus referens ista fratribus: accepto eucharistie sacramento: statim cepit conualescere: & pristine est sanitati restitutus. In castro de nouis diocesis Auinionēsis cum btūs Franciscus ac socius rediens de Ispania ueniret ad Italiam: ad quandam aquam profundam & frigidam deuenit: cui occurrit quidam iuuenis de dicto castro circa castrum Orgonii: qui beato Francisco & socio compatiens: cum duos haberet equos oneratos pannis: depositis pannis beatum Franciscum & socium transuadauit: & in castro Orgonii eis necessaria abundanter ministrauit: cui scūs in recessu ait. Retribuat tibi deus charissime in retributione eterna iustorū. Hic iuuenis eodem anno ad uisitanduȝ limina apostolorum pergens: deum rogauit ꝙ si eodem anno mori deberet in peregrinatione hac decederet: quod & factum est. Cuius mortem parentes audientes: officium in castro de Nouis pro eius anima fieri ordinarunt: & cum esset missa iam solemnis celebrata: subito sexaginta fratres minores apparuerunt intrantes cantando in dicto castro: & ad ecclesiam pergentes bini processionaliter ordinate missam pro defuncto: astante populo: decantarunt: qua finita: ad prandium ierunt: sed prandio finito: associati a populo & dimissi nunquam amplius apparuerunt. Sed quod maius est tantum de cibariis remanserunt quantum fuerat preparatum: quod populus ad maximum miraculum putauit. unde dicti castri homines credunt beatum Franciscum cum illa societate miraculose uenisse ad dictum iuuenem honorandum. In castro de Oxola quidam Latonius nomine Zambonus cum alium hominem conduxisset ad abscidenduȝ lapides pro constructione ecclesie beati Francisci: cum in monte quendam lapidem abscideret qui erat infirmiter situatus: lapis ipse cum impetu cecidit: & pedem eius sic conquassauit: ꝙ statim calceus eius plenus sanguine fuit. Ipse uero accepto uulnere beato Francisco in cuius erat obsequio se recommendauit. Cum socius eius iuisset pro uehiculo ad eum deducendum: & pallio cooperuisset eum: ille obdormiuit: sed socio reuerso cum uehiculo expergefactus Zambonus: ita se reperit sanatum: ac si nihil mali unquam habuisset. Et asseruit se nunquam sic suauiter obdormisse. In castro Coruarie quendam fratrem de penitentia ministrum ipsorum portantem oua fratribus: in transitu cuiusdaȝ fluminis qui preter solitum excreuerat: undiqȝ aquis obrutum: & per spacium fluminis sic deductum: inuocantem beatum Franciscum: ad ripam illesum cum calato & ouis perduxit. Multa & innumera alia miracula deus meritis beati Fraucisci in diuersis mundi partibus operatus est & operatur. Sed predicta sufficiant pro secunde partis istius ultime conformitatis: scilicet. Francisco cuncta. s. a deo dantur: debite ipsum inuocantibus: expositione & declaratione.

Ex dictis in precedentibus libris: uidelicet in quadraginta conformitatibus in eisdem declaratis: apparet clare intuentibus dominum nostrum Iesum Christum beatū patrem nostrum Franciscum sibi fecisse similem & conformem: non soluȝ in actibus passionalibus: scilicet in passione per sacrorū stigmatum impressionem: sed etiam in actibus perfectionalibus: de quibus specialiter in secundo libro tractatur. Et etiam in actibus personalibus: ut declaratū est. Et per consequens patet deductum: quod in principio huius operis pro compendiosa declaratione est assumptum: ꝙ Dominus Iesus Christus beatum Franciscum fecit similem in gloria sanctorum: idest sibiipsi qui est gloria sanctorum.

Hic operi finem debitum in ponendo: tibi domine Iesu Christe redemptori & saluatori omnium: qui es lux uera omnem hominem illuminans: a quo quicquid boni recti iusti & ueri esse potest: procedit & originatur: gratias quas possum refero & persoluo: qui mihi de te loqui scribere & enarrare concessisti. Et per merita gloriosi patris nostri beati Francisci de quo plura mihi tua benignitate loqui concedere dignatus es: et si ad eius sint gloriam: precipue tamen sunt ad tui: qui eum talem & tantum tu solus fecisti. Meritis ergo & precibus huius almi confessoris tui beati Francisci: concede mihi que tibi promissi perficere: tua sancta uestigia ꝓsequi & imitari: ab omni tui offensione cauere: & post huius uite cursum: ad te uidendum & perfruendum: me perducere digneris. Qui cū patre tuo & spiritu sancto uiuis & regnas deus benedictus per infinita secula seculoꝝ. Amen.

¶ Finis arboris & operis.

¶ Copia littere a magistro Bartholomeo directe generali ministro & capitulo generali pro approbatione operis precedentis.

Reuerendis in xp̄o patribus fribus Henrico generali ministro & aliis ministris: ceterisqȝ diffinitoribus capituli generalis ordinis fruȝ minorū apud sacrum conuentum Assisii in proximo festo sacre indulgentie sancte Marie de portiuncula ibidem celebrandi: Frater Bartholomeus de Pisis sacre theologie magister indignus. Reuerentiam debitam cum omni subiectione deuota: deuotione: professione: ac beneficiis perceptis: quibus obligor beato patri nostro Frācisco: cupiens aliquid componere ad eius laudem gloriam & honorem: Christo predocente qui ipsum patrem Franciscum sibi per omnia similē reddidit & conformem: Opus quoddam quod de conformitate uite beati Francisci: ad uitā ipsius Domini nostri Iesu Christi intitulatur compegi cum arbore figurata: que per

sonaliter assistens iuxta papalia nostri ordinis instituta uestre prudentie tribuo corrigenda. Lima uestre sapientie examinanda ac approbanda: atq3 aliis intra nostrū ordinem & extra communicanda: Humiliter exoro licentiam a uobis mihi impartiri: deprecans instanter ipsum patrem Franciscum: cuius corpus in hoc sacro loco requiescit: ut uos & totum ordinē minorū in agēdis dirigat: & ad gaudia perducat eterna. Amen.
Data in loco prefato Assisii. die pma mensis augusti.

¶ Littera responsiua capituli generalis istud opus approbantis.

In christo sibi charissimo fratri Bartholomeo de Pisis sacre theologie magistro: frater Henricus ordinis fratrum minorum generalis minister & seruus: ceteriq3 ministri ac diffinitores capituli generalis apud sacrum locum de Assisio die secunda augusti. Anno Domini. M.cccLxxxxix. celebrati salutē & pacem in Domino sempiternam. Opus quod diuina fauente clementia: & intitulatur de cōformitate uite beati Francisci ad uitam Domini nostri Iesu Christi fecisti: Inspici discuti & examinari fecimus diligenter: cum arbore quam nobis personaliter presentasti: & nihil inuenimus correctione dignu3: sed laude: de quo tue regratiando prudentie: presentibus tibi licentiam faciendi depingi ipsam arborem: ac ipsum opus uolentibus uidere & transcribere: q eis possis communicare liberaliter imptimur. In cuius rei testimonium presentem litteram in registro ordinis positam: fecimus sigillo generalatus officii impressione muniri.
Data in dicto sacro loco anno die & mense superius annotatis.

Salue lector.

Non ignoro studiose lector interlegendu3 librū hunc te nōnullos errores reperturum. Sed nō mireris: impossibile enim est aliter esse. Mirabar aliquando non inueniri libros qui non essent deprauati: nunc mirarer si inuenirentur: opporteret enim ut is qui corrigendi prouinciam habet: semper iuxta impressores esset: nec ab eis ungue latius unquam discederet: quod uix ab aliis: a me autē minime fieri poterat. non sunt autem hi errores huiusmodi ut eos uel mediocriter diligens lector non aduertat. sunt enim omnes ex litterarum imutatione transpositione inuersione omissione appositione. Inuenies quodam in loco scriptum coccito cum cocyto esset scribendum. greca enim est dictio: & luctus interpretatř. Inuenies Beneditum martena: & erat scribendum Benedictum & materna. huiusmodi fere sunt reliqui quos (ut dixi) unusquisq3 adhibita saltem mediocri diligentia deprehendet. De modo loquendi auctoris uerba non faciā: uidetur enim multis in locis minus latine loquutus fuisse: Sed forsitan huius rei causa est: q noluit (ut beatus ait Gregorius) uerba celestis oraculi subesse regulis donati. Vale.

¶ Impressum Mediolani per Gotardum Ponticū: cuius Officina libraria est apud templum sancti Satiri. Anno Domini. M.CCCCCX. Die. xviii. Mensis Septembris.

Registrum huius operis.

v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	iiii	iii
A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P

v	v	v	v	v	v	iiii	iii	v	v	v
Q	R	S	T	V	X	Y	Zz	AA	BB	CC

iiii
DD

Omnes sunt quinterni: exceptis O Y DD qui sunt q̄terni. P uero & Zz sunt terni.

mm